Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Moralia sancti Gregorij

https://hdl.handle.net/1874/461503

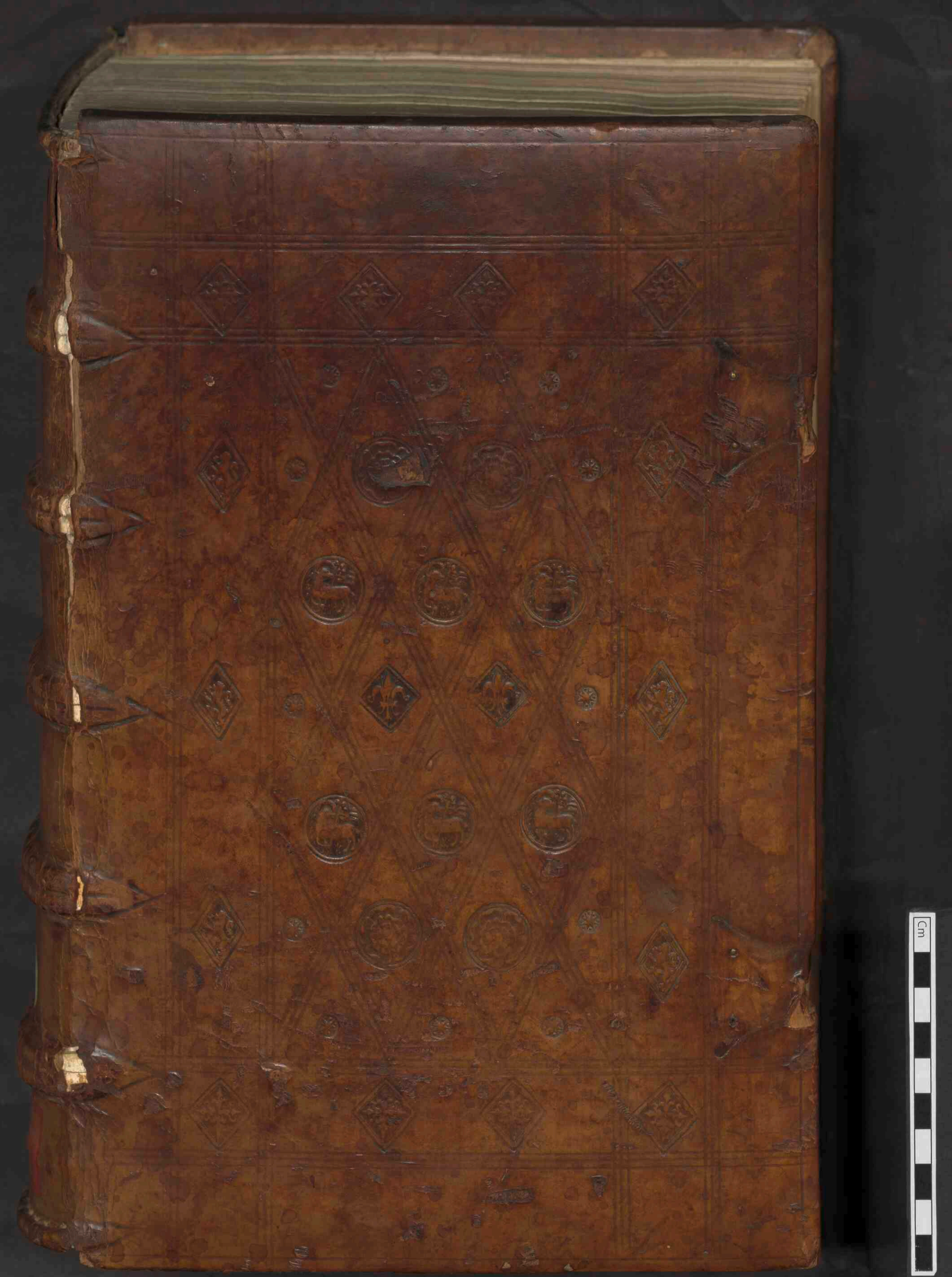

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

pensare pondus tremẽdi examis nosset: ire diem vtiq; timẽdo ꝓcaueret. Faciez ꝫ̃ gladij fugere ẽ: aiadũsiõis districte sniam pusq; appareat placare. Vltare nanq; terroꝛ iudicis nõ nisi ante iudiciũ potest: modo nõ ceꝛnitur: sed ꝓcibꝰ placaꝝ. Cũ vo in illo tremẽdo examie sederit: ⁊ videri potest: ⁊ placari iam nõ põt: q: facta ꝓuoq; que diu sustinuit tacitus: simul oia reddet iratꝰ. Añ necesse est nũc timere iudicẽ: cũ necdũ iudiciũ exerceat cũ diu mala sustinet: cũ adhuc mala tolerat que videt: ne cũ semel manuz in retribuꝛtione vltiõis excusserit: tanto in iudicio diꝛstricti⁹ feriat: ẽto añ iudiciũ diuti⁹ expectat.

Sancti Gregorij Liber XV

Capitulum I

Lor. A

QVia amici beati iob nequaq; puersi eẽ potuerũt sophar naamati/tis verba testaꝝ qui ð oꝛe eius terroꝛe venturi iudicij audiẽs ꝓtin⁹ adiũgit. √ Idcirco cogitatio/nes mee varie succedũt sibi: ⁊ mens in diũsa rapit: ac si et aptis vocib⁹ dicat: Quia extremi iudicij terroꝛe ꝓsidero: idcirco cogitatiõnũ tumultib⁹ in timoꝛe ꝓfundoꝛ. Tanto se quippe anim⁹ ampli⁹ in cogitatiõe dilani; at: ẽto illud esse terribile qð iminet pensat. Et in diũsa mens rapit: qñ modo mala que egit: modo bona que agere neglexit: modo reꝓhensibilia in quib⁹ est: modo recta q̃ sibi adhuc deesse ꝓspicit: sollicito pauoꝛe ꝓpendit. Sed amico beati iob cũ assiduitate vite illius edocti bñ viuere nouerint: pensare tam̃ subtilit̃ dei iudicia nesciẽtes: mala hic iusto/rũ quẽpiam posse recipe nõ credebãt. Unde ⁊ eundẽ sanctũ virũ iniquũ esse suspicati sunt: quẽ flagellatũ viderũt: atq; ex hac su/spitione agebãt vt in eꝫ̃ increpatiõe dilaberent: ad quã tam̃ increpatiõnẽ quasi sub q̃dam reuerẽtia descẽdũt. Añ sophar subiecit dicẽs: √ Doctrinã qua me arguis audiã: et spũs intelligentie mee rñdebit mihi. Ac si apte dicat: Tua quidem verba audio: ꝫ an recte, plata sint spũ mee intelligẽtie discerno Nam q̃ dicẽtis verba despiciũt: doctrinam eius nõ ad aditoriũ: ꝫ ad occasionez certa/minis sumũt: vt audita potiꝰ iudicẽt q̃ seq̃ntur. Quis itaq; sub q̃dam moderamie ꝑmis/sis: in apta iã beati viri exꝓbratiõe ꝓsilit cũ sbiũgit: √ Hoc scio a ꝓncipio ex q̃ positꝰ est hõ sup terrã: q: laus impioꝛ breuis sit: ⁊ gaudium hypocrite adistar puncti. Liquet nunc quia sue intelligẽtie spiritu inflatus eas quas contra impios sentẽtias ꝓfert in bti iob redargutionibꝰ inflectit. Quem enim ꝓꝰiusta agere: ⁊ postmodũ penas tolerare cõspexit: omne in illo hypocrisim estimat fuisse q̃ vidit: quia videlicet a iusto deo iustus famulũ affligi posse non credidit. Sed nos easdem eius sentẽtias quas non recte rectas ꝓtulit: sollicita intentiõe pensantes exeq̃mur: ⁊ ꝓtemnẽtes qð falsum contra beatum iob loq̃tur: intueamur q̃ vera dicat si hoc contra impios loquereꝝ. Aut itaq; hoc scio a ꝓncipio ex quo positus est homo sup terrã q̃ laus impioꝛ breuis est. √ Lap. II

Jcturus breuit̃ate vite ꝑsentis coꝛdis oculũ ad exoꝛdiũ reduxit oꝛigi/nis: vt ex anteactis colligat: q̃ nulla sunt que videnꝝ aliqua esse dum sunt. Sic eni ab ipso humani generis exoꝛtu vsq; ad hoc tempus quo sum⁹: mentis oculos ducimus: omne qð finiri potuit q̃ breue fuerit videmus. Ponamus eni quẽlibet hominez a ꝓmo die mũdi conditi vsq; ad hodiernum diem vitam ducere: hodie tamẽ eandem vitam quã quasi longam ducere videꝝ finiret: ecce finis adest: ꝓterita iam nulla sunt quia cuncta transierũt. Futurũ in hoc mũdo nihil est: quia nullũ ad vitam: vel breuissimuz restat momentũ. Ubi est ergo longũ temꝰ qð inter initiũ finemq; deꝓhẽdimus ita ꝓximiꝝ ac si nec breue vnq̃ fuisset. Impij itaq; quia ꝑsentem vitam diligũt: in eo ꝓculdubio elati ꝓcipere laudem querũt. Lingue fauoꝛibus extoliunꝝ: nec esse boni: sed dici appetunt. Quã videlicet laudem longam esse existimãt dum assequunꝝ: sed breuem interligunt fuisse: dũ amittũt. In fine quippe eis ostendit̃: q̃ nil fuerit qð amauerũt. Unde recte contra eosdez impios dicit̃. Hoc scio a ꝓncipio ex quo positꝰ est homo super terraz q̃ laus impioꝛ breuis est. Ubi apte subiungitur. √ Et gaudiũ hypocrite adistar pũcti Sepe hypocrita dũ sctũ se simlat: ⁊ iniquũ exhibere mime formidat: ab oib⁹ honoꝛat eiq; sctitatis gloꝛia deferꝝ ab his q̃ exteꝛioꝛa cernũt: ꝫ interioꝛa ꝓspicere nequeũt. Unde fit vtgaudeat in ꝓma sessiõe: hilarescat in ꝓmo recubitu: inflet in ꝓma salutatiõe: eleueꝝ i reuerẽti voce obseq̃ntiũ: ⁊ supba cogitatione tumeat i famulatu sbditoꝛ: sicut voce q̃ veritatis de talib⁹ dicitur: Omnia vo opa sua faciunt: vt videanꝝ ab hoib⁹. Dilatant eni phylacteria sua: ⁊ magnificant fimbrias suas. Amant eni primos recubitus in cenis et primas cathedras in synagogis: ⁊ salutationes in foꝛo: ⁊ vocari ab hom nib⁹ rabbi.

Sed eoꝝ gaudium eternitati compatum q̃d erit qñ irruẽte mortis articulo ita ꝓiumẽ ac si oino nõ fuerit. Cuꝰ nimirũ gaudij letiB cia ptrãsit ⁊ pena pmanet: ⁊ cũ res amittit̃: causa durat. Bñ aũt dicit̃ gaudiũ hypocrite admistar pũcti: in pũcto eni stilus mox vt ponit̃ leuaꝝ: nec moꝛa vlla agit̃ vt ꝑ exꝑmẽdam lineã trahaꝝ. Gaudiũ itaq; hypocrite ad similitudinẽ pũcti est: q: apparet ad momentũ: sed disparet imꝑpetuũ: ⁊ sicut stilus i pũcto dũ ponit̃ leuaꝝ: sic hypocrita pũctis vite gaudia dũ tangit amittit. De quo ⁊ sbdit̃ Lor. √ Si ascẽderit vsq; ad celũ supbia ei⁹: ⁊ caput eius nubes tetigerit: q̃si sterq̃liniũ in fine pdeꝝ. Supbia hypocrite: vsq; ad celũ ascẽdere dicit̃: qñ eius elatio celestẽ agere vitaz videꝝ. Cuꝰ etiã caput quasi nubes tangit: qñ ꝓcipalis pars videlz intellect⁹ illi⁹ sctõrũ ꝓcedentũ coeq̃ri meritis credit̃. Sz q̃si sterq̃liniũ in fine pdeꝝ: quia in moꝛte sua cuz ad toꝛmẽta ducit̃ stercoꝛib⁹ vicioꝛ plenus a maligñ: s spiritib⁹ ꝓculcaꝝ. √ Lap. III

Eccl. 22.

Audũ eteni vite ꝑtis que iniusti A estimãt magna bona: boni stercoꝛa deputãt. Añ scriptũ est: De sterco/re boũ lapidaꝰ est piger. Js ergo qui deuz sequi noluerit: ab amoꝛe eterne vite pigre/scit. Et quoties rerũ tpaliũ damno pcutit̃: ex his nimirũ affligit̃ q̃ iusti viri velut sterco/ra ꝓtemnũt. Qui ergo ex terrenarũ rerũ p/cussione atterit̃ quid aliud: q̃ de boũ sterco/re flagellat̃. Et recte hypocrita sterq̃linio si/milis dicit̃: qu⁹a dum tpalem gloriã hr̃e ap/petit: modo ꝓ cogitatiõnẽ apud semetipsum tumet: modo eandem gloriam aliꝫ inuidet: eamq; alios veracit̃ habẽtes irrideꝝ. Quot ergo vitijs plen⁹ est: quasi tot stercoꝛibus in ꝓspectu eterni iudicis illi⁹ pectus fetet. Bi/cat igitur: Si ascenderit vsq; ad celũ supbia eius: ⁊ caput eius nubes tetigerit: quasi sterquilinij in fine pdeꝝ. Qui ⁊ si celestẽ vitam se agere simulat: etsi intellectũ suũ esse similẽ veris ꝑdicatoꝛib⁹ ostentat: quasi sterquilinium tamẽ in fine pdeꝝ: quia mẽs illi⁹ ꝓ vicioꝛũ suoꝛ fetoꝛe damnabit̃. Sequit̃. √ Et q̃ eum viderãt dicẽt: Ubi est. Plerũq; hypocritarũ vita etiam ab hoib⁹ reꝓhenditur cognoscit̃: vt signis iam aptioꝛib⁹ qui fuerit ostendant̃. Qui ergo hunc elatũ viderint ꝺ extincto dicẽt vbi est: Quia neq; h̃ vbi elatus fuerat apparet: neq; in eternitatis requie de qua esse putabaꝝ. De cui⁹ breuitate vite adhuc apte subiũgit̃. √ Velut somniũ auolans non inueniet̃: transiet sicut visio nocte. Quid est vita hypocrite: nisi quedaz visio fantasmatis: q̃ ꝺ ostẽdit i imagine: q: nõ habet ex veritate? Añ recte quoq; somnio compaꝝ: q: ab eo ois laus ⁊ gloria: q̃si dum tenet̃ amittit̃. Sepe nanq; i nocturna visione nõnulli paupes factos se diuites sammirãtur: deferri sibi honoꝛes aspiciũt diuitiaruz moles: obseq̃ntiũ multitudinẽ: pulchritudinem vestiũ: abũdantiã ciboꝛ: sibunet adesse ꝓsideraꝝ. Gaudent se euasisse penuriã quaz cũ gemitu tolerabãt. Sed repẽte cũ euigilãt inueniũt ẽ falsuz fuerat qð gaudebãt: eosq; euigilasse pentet: q: euigilãtes inopia vera tenet. Sic hypocritarũ mẽtes dũ aliud ẽ qð agũt: atq; aliud qð hoib⁹ ostendũt: laudes de ipsa sanctitatis ostentatiõe recipiunt. In estimatione hominũ multis meliꝛib⁹ ꝓferunt̃: ⁊ cum intus apud se tacita cogitatiõe supbiant: foris se humiles demõstrãt. Cuq; ab hoibus imoderate laudanꝝ: tales esse se quoq; apud deũ existimãt: q̃les se gaudent hoibus innotuisse. Unde fit vt etiam eterne vite ꝓcepturos se ꝑmia ꝑsumant: ⁊ qui h̃ de humanis fauoꝛib⁹ exultant: illic se habituros requiem oino non dubitẽt. Sed int̃ hec occulta vocationis hoꝛa surripit̃: ⁊ cũ carnis oculos claudũt: mentis aperiunt: moꝛq; vt supplicia eterna receperint: ibi vident quia ꝓtutũ estimatione diuites in somnis fuerũt Bene ergo de hoc hypocrita dr̃: Transiet velut visio nocturna: q: hoc qð se ad momẽtum diutẽ humanis estimatiõibus vidit: ꝺ ostensione est fantasmatis: non de soliditate virtutis. Nam cũ mens eius in moꝛte carnis euigilat: cognoscit ꝓculdubio q: fauoꝛes circa se hominũ doꝛmiens videbat. Sequitur Ter. √ Oculus qui eũ viderat non videbit: neq; vltra eũ intuebit̃ locus su⁹. Quis est locus hypocrite: nisi coꝛ adulantium. Ubi quippe req̃scit: vbi fauoꝛes iuenerit. Oculus q̃ eũ viderat nõ videbit: q: subtract⁹ in moꝛte stultis amatoꝛib⁹ suis abscondit̃ q̃ eũ cõsueuerãt ammirãdo ꝓspicere. Nec vltra euz locus suus intuebit̃: q: lingue adulantium hũc ad iudiciũ fauoꝛib⁹ nõ sequunꝝ. Sz tamen q̃sq; viuit ea q̃ ipse agit: etiã seq̃ces suos docẽ nõ desinit: ⁊ ꝑ erroꝛis sui prauitatez alios q̃ ad eã quã exhibet gnãt simulatiõnẽ De q̃b⁹ h̃ apte subdit̃. √ Filij eiꝰ atterent egestate. Scriptũ est: In maliuolã animam nõ introibit sapia. Et ꝑ ꝑs dr̃: Diuites egerũt ⁊ esurierũt. Si eni ꝺ exteꝛioꝛe fame egestas coꝛ ⁊ esuries diceret̃: ꝓfecto diuites ñ essent: q: pane coꝛpis indigerẽt. Sz q: dum exteri⁹ multiplicanꝝ interi⁹ inanes fiũt: ⁊ diuites parit̃ ⁊ egentes esse memoranꝝ: quia

Ter. Sap. 1. Ps. 33.

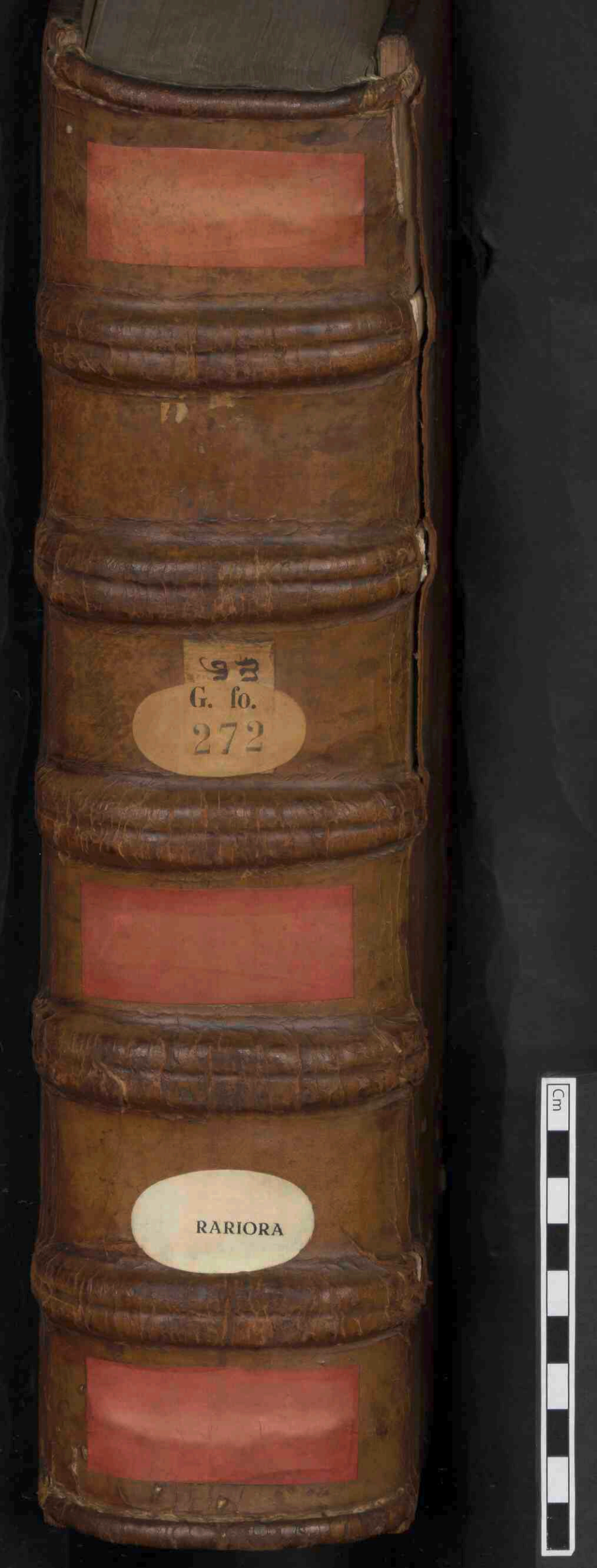
G. fo.
272
RARIORA
Cm

Cm

33.
12.
Cm

Cm

Patres Eccleſiae

Folio n°. 272.

Nederl. XVe Eeuw
Utr. Karthuizer klooster
c. 1496.

G fol 272

264. **Gregorius I,** Moralia seu expositio in Job. Bazel, Nic. Kessler 1496. 2°. G. 2°. 272

Typen 1, 2?, 6?, 11?. — Drukkersmerk. — H* 7934. — BMC III 772 (pl. XXIII). — Peddie II p. 297. — Pell. 5381. — Pr. 7690.

Op het titelbl.: „Liber godefridi Jacobi de gravia et post mortem eius habebunt cartusienses extra traiectum". Op het achterschutbl.: „Iste liber pertinet ad cartusienses prope trajectum ex testamento godefridi iacobi vicarii ecclesie sancti martini". — In oorspr. led. stempelband, waarvan de stempels zijn beschr. en afgeb. bij Hulshof-Schretlen p. 8, pl. II 14—17, 20; de sloten ontbreken.

N ~~33~~ A

N.º 65. S

Moralia sancti Gregorii

ACADEMIA RUENO TRAVERSARIA

Liber Godefridi Jacobi de Grauia et post mortem eius habuit cartusienses ex traiectum

A

Incipit Registrū omniū punctoꝝ tactorum in Moralib⁹ beati Gregorij pape ꝟm ordinem alphabeti inferius annotatū.

Bonoꝝ laboꝝ gloriosum esse fructū scꝑture testāte cognoscim⁹. Cogitā/ti mihi floꝛes sententiarū mellifluos in libꝛos moraliū bti Gregorij diffusos tāq̄ in inuio latitare: placuit viam legentib⁹ pandere ad eosdem quatin⁹ collectis floꝛib⁹ in/tra sinū memoꝛie cōmendatis: ꝓius lectoꝛ eorum suauitate odoꝛifera iocundet: ꝛtute salutifica roboꝛet: venustate viuifica coꝛonet. Volens ergo querere sententiā sibi aptā: querat primo ꝟm ordinē alphabeti in vestigijs p̄scriptis: vbi p̄mus ostēdit quottū libri: secūdus vo algoꝛism⁹ in quo capto illius libri id qđ queꝛit inueniat. Sane memoꝛis cōmendādū est quia non ois sentētia penes suū signuz seu littera inuenit sed sub littera. Nam ꝓpter plixitatez sentētiarū vnum sigrū qñq̄ respicit sentētias plures sibi inuicē intricatas. Notanduz etiam q⁹ non ois sententia sequenti signo finit: quia ad vnaz declarandā: plures alie introducunt quarum quelibet continet signū suū. Ceterū notandū circa ordinē litterarū quia cuz non sit mi/bi cura hoc elementū scilicet. h. nihil perdet de ordine suo. Unde omnes sententie incipientes ab. h. in suo ordie sunt requirēde. Itē omnes sentētias ab y greco inceptas sb i scribi possunt: exemplo papie diligenti⁹ copulatui. Ut legenti diligenter satis patebit.

Abel: Johannes ⁊ Esaias: licet diū/sis tpib⁹ extiterint: eoꝝ tamē predi/cationib⁹ simul fuisse demostrant. Libꝛo. xxix. Capitulo. xxviij. B.

Abyssi noie q̄d intelligat. li. ix. cap̄. xix. B

Abyssus abyssum inuocare q̄d sit. li. xxvij.

Aboꝛtiuū cur se beatus (cap̄. xviij. B. iob adoptauerit. li. iij. cap̄. xxvj. C

Aboꝛtiui noie patres antiqui intelligi congrue possunt. li. iiij. cap̄. xxxvj. B

Abꝛaam tribus angelis occurrens saraz p⁹ ostium stetisse non sine mysterio narrat.

Abꝛaam sacrificiū offerēs (li. ix. cap̄. lj. B aues inuestantes venisse: quid repsentet.

Abscondere verba dei (li. xvj. cap̄. xx. C in sinū coꝛdis quid sit. li. xvj. cap̄. xvij. C

Absconditū tempestatis q̄d sit. li. xxvj. ca.

Absynthio ebꝛius quis esse dicatur (x. C li. vij. cap̄. ix. B

Accipiter qualit⁹ se explumescat. li. xxxj. ca.

Accessus: recessusq̄ dei a nr̄a (xxxij. B mente qualit⁹ cognoscat. lib. ix. cap̄. xj. A

Actiue ⁊ ꝓtemplatiue vite qualiter vacare debeam⁹. li. vj. ca. xxv. per totū.

Actiua vita pꝛioꝛ est ꝓtemplatiua. li. vj. ca.

Actiuam vitam martha nobis (xxvj. C repꝛesentat. li. vj. cap̄. xxvij. C

Accubare int⁹ termios q̄d sit. li. j. Ca. xvij. A

Adam si volūtarie non peccasset: chꝛistus se non spontanee iudeis obtulisset. li. ij. ca.

Adam post culpam audatioꝛ q̄q̄ an (xj. C te factus fuisse ꝓbat. li. iij. ca. xxviij. A

Adam quid in paradiso fecisset si nō peccasset. li. iiij. cap̄. xxx. B

A deo quare dictū sit vbi es cū tamen deo nō latuerit q⁹ se abscondisset. li. ij. cap̄. iij. A

Adolescentia in sacra scꝛiptura vt plurimuz ꝓ vite nouitate poni solet. li. xxiiij. c. v. A

Aduentum dñi multi gentiles expectauere

Aduentus primi atq̄ se/ (li. vij. ca. iij. B cundi ratio que sit. li. xvij. cap̄. xix. A

Aduersitate veniente magis q̄q̄ ꝓsperitate crescente gaudendū est. li. ij. ca. iij. A

Aduersum se eloquiū quis dicat. lib. ix. cap̄.

Aduersarios quos esse sancta (xxxiij. A ecclesia dicat. li. xx. cap̄. xj. B

Adulterare verbum dei quid sit. li. xij. ca.

Adulteriū etiam cum innuptis (xvij. A perpetrari potest. li. xxj. cap̄. ix. A

Afflixerit cur dñs beatū iob frustra. li. iij. c.

Affligat cur dñs electos pluscq̄ re/ (j. B probos. li. iij. cap̄. iiij. B

Afflictos vitia rara cogscūt: li. iij. ca. xxv. A

Afflictio bonoꝝ ideo i tera peccatoꝛib⁹ ostēditur: vt perpendāt q̄ta eos pena in futu

A

ro sequatur si non conuersi fuerint. li. ix.
Afflictionis locus vita pre/ (cap̃. xliij. C
sens dicitur. li. xx. cap̃. xxiij. B
Afflicti cordis propriũ quod sit. li. xxiij. ca.
Ag Agri noie latitudo scripture sa= (xviij A
cre designatur. li. xvj. cap̃. xxiij. B
Agrum prius exercere ꝛ postea ad prepara
tionem redire vti per Salomonẽ dicitur
quid sit. li. x. cap̃. xvj. B
Agnam offerre in holocaustuz quid sit. lib.
Al Alius ꝛ aliud de deo q̃/ (xxxij. cap̃. ij. B
liter dicantur. li. xviij. cap̃. xxxv. A
Alis se inuicem animalia illa de quib⁹ Eze/
chiel ait ferire quid mysterij habeat. lib.
(xxiij. cap̃. xj. p to.
Alas nostras ad austrum expandere quid
sit. li. xxxj. cap̃. xxxij. A
Altare dei cor nostrũ esse dicit. li. xxv. cap̃.
Altitudines terre que esse dican/ (vij. B
tur. li. xxxix. ca. xxxiij. C
Am Amaritudinẽ anime sue humana mens q̃n/
do scire dicatur. li. vj. cap̃. vij. A
Amaritudine diem inuolui quid sit. li. iiij. c.
Amalechitez puerũ i via deferẽs (xxj. B
quem typice repsentet. li. v. cap̃. xxix. B
Amare iudiciũ q̃s dicat. li. xxiiij. ca. xxix. A
Ambulasse dñm in inferno qualiter intelli/
gendũ sit. li. xxix. cap̃. v. A
Ambulasse dñm ꝛ non stetisse i paradiso p⁹
hominis lapsum non sine mysterio dicit̃
li. xxviij. cap̃. iij. B
Ambulare ꝛ non deficere qualiter i dño cõ/
fidentes dicant. li. xix. cap̃. xxvj. B
Ambulare viam vinearũ quis dicat. li. xvj
Ambulare in vacuũ qui di/ (cap̃. xxx. C
catur. li. vij. cap̃. xvij. A
Ambulare dñm i nouissimis abyssi quid sit.
li. xxix. cap̃. vij. C
Amittit̃ nihil sine dolore nisi q̃ sine amore
possidetur. li. j. cap̃. iiij. A
Amissis temporalib⁹ non est dolendũ: quia
nihil pdimus. li. j. cap̃. xviij. A
Amici bti iob iuste a deo puniri potuissent.
Amici beati iob heretico/ (li. iij. cap̃. x. B
rum speciem tenent. li. iij. cap̃. xvij. A
Amicoz beati iob dicta non ex toto refutan
tur. li. vj. cap̃. j. A
Amicus agnosci qualiter debeat. li. vij. ca.
Amittantur hec bona per iracun/ (xj. C
die vitiũ. li. v. cap̃. xxxj. A
Ammittant eterna qualiter propt̃ tempali/
bus bonis. li. vij. cap̃. xij. B
Amygdali flores quid significent. lib. xxxj.
An Ancillis dñm sathan ligare q̃li/ (ca. xx. A
ter intelligat̃. li. xxxiij. cap̃. xxj. B
Ancille dña absente lasseseũt. li. j. c. xxxj. A
Anchora cordis que sit. li. vj. cap̃. xxvj. A
Angeli dei cum deo semper assistere dicant:
qualiter hincinde mitti possint. li. ij. c. j. C
Angelica natura hec̃te subtilitatis sit. li. ij. c.
Angelus inc̃tum natura est vicissi (ij. A
tudinẽ mutabilitat̃ hz. li. v. cap̃. xxvij. A
Angeloz peccata cur irremissibilia extiterit
li. ix. cap̃. xxxvj. B
Angeli in sacro eloquio nõnunc̃ predicato
res signant. li. xj. cap̃. ij. B
Angeli alij ministrant: alij assistũt. lib. xvij.
Angeli cur antiquit⁹ tam fre (cap̃. vij. B
quenter missi fuerint. li. xviij. ca. xxx. A
Angeli videre deum qualit̃ desiderare pos/
sint: cum tamen semper eum videant. li.
xviij. cap̃. xxxviij. A
Anguli quattuoz dom⁹ mentis nostre qui
sint. li. ij. cap̃. xxxvj. A
Animam beati iob qualiter hostis malign⁹
seruare potuerit: cum tamẽ ei maxime in/
sidietur. li. iij. cap̃. iij. A
Animã beati iob sathane precipitur: non q̃
eam non temptet sed q̃ eam non vincat.
li. iij. cap̃. xij. A
Anima christi vitam electoz congrue signa
re potest. li. iij. cap̃. xij. A
Anime pplete tes que sint. li. v. ca. xxv. A
Anima christi quid esse intelligat̃. li. xvj. ca.
Anima sine delectatiõe esse nũc̃ (xix. A
potest. li. xviij. cap̃. vj. B
Anima humana terre noie signari potest. li
bro. xviij. cap̃. xxvj. A
Antemurale pphete congrue dici possunt.
li. xx. cap̃. xxij. A
Antichristi membra esse qui dicant̃. li. xxix.
Antichristus ex tribu dan eẽ (cap̃. iij. C
oriundũ pbatur. li. xxxj. cap̃. xviij. A
Annus in sacra scriptura quid significet. li.
Annumerauerit cur beat⁹ (iij. cap̃. x. B
iob sub bona opera: cum nullius seipsum
laudare debeat. li. xix. cap̃. xvij. B
Annus nostre illuminatiõis quando pficia/
tur. lib. iij. cap̃. xxij. C
Aperire labia sua deus quãdo dicat̃. lib. x. Ap
Aperire os suũ iob non sine (cap̃. iij. A
mysterio dicit̃. li. iij. ca. iij. C
Apertant quando ora sua exprobrantes. li.
Appetitui quãdo homo (xij. cap̃. vij. B
predñari dicat̃. li. iij. cap̃. xxij. B
Appetitus humane laudis: latrũculus ani/
me nõ incõgrue dicit̃. li. ix. cap̃. xvij. B.
Apostoli quare fuerint tm̃ duodecim. lib. j. Aq
Aqua in sacra scriptura scien/ (cap̃. xij A
tiam designare potest. li. xvij. cap̃. xij. A

Aquarum fluxib⁹ loquẽtiũ qualitates cõ parantur.li.viij.ca.xxiiij.B
Aquas maris qualiter domin⁹ in vtres cõ gregare dicatur.li.ix.ca.v.A
Aque niuis in sacra scriptura que esse dicã tur.li.ix.ca.xxviij.A
Aquam dimittere: vt per Salomonẽ dici/ tur quid sit.li.vij.ca.xxij.B
Aqua quot modis in scriptura capiatur. li.xix.ca.iiij.B
Aqua niuis:terre:vel fontis mundat a pec catis.li.ix.ca.xxviij.B
Aquarũ decursus quid significent.li.xix. ca.xxvij.A
Aquila plura in scriptura sacra repzesen/ tat.li.xxxj.ca.xxxij.B
Aquile antiqui patres comparantur.li.ix ca.xxiij.A
Aquilonis noie diabolus signaf.li.xvij. ca.xj.C
Aãla mens iusti esse dicif.li.ix.ca.xxiij.B
Arare sancta ecclesia qualiter dicatur.li. xxxj.ca.iij.A
Arcus in scpura sacra plura significat.li. xix.ca.xxviij.A
Arcturus q̃d repsentet.li.xxix.c.xxviij.E
Arctur⁹ nõ sine mysterio: q̃ttuoz modo stel las surſum:z tres deozſum:mõ tres sur/ ſuz z q̃ttuoz deozſũ hz.li.xxix.c.xxix.A
Argẽti noie dina eloquia vtplurimuz de/ signanf.li.iiij.ca.xxxv.C
Argentũ non hñtes ad aque emptionez a saluatoze qualiꝫ inuentf.li.vj.c.iij.A
Argentũ quare innocens diuidere dicaf.li. xviij.ca.viij.fi.
Arguere deum quid sit.li.ix.ca.xxx.B
Armatus z inermis antiqu⁹ hostis quan do esse dicaf.li.vj.ca.iiij.C
Armamẽta contra antiq̃ hostis temptatio nes.li.vj.ca.xviij.B
Arma peccãtiũ q̃ esse dicanf.li.ix.c.xlvj.C
Arrius qualiter errauerit circa trinitatem li.xix.ca.xiij.B
Aries quid significet.li.xxiij.ca.iij.C
Armillarũ noie que in templo offerebanf quid significef.li.xxx.ca.x.C
Armilla qua nares sathane pforanf quid significet.li.xxxiij.ca.xliij.B
Arrogantiũ tumoz quadruplici specie de/ monstraf.li.xxiij.ca.vij.A
Arrogãtes qualiter contra sanctã ecclesiã decertent.li.xxiij.ca.vij.viij.et.ix.
Arrogantiũ doctrina hoc ppriũ hz: vt hũi liꝫ nesciat qõ docet z ea q̃ ipsi recte sapi/ unt recte pferre nesciant.li.xxiij.ca.xij.C
Arundineti noie vita sectariuz designaf.li.
Ascensus in laboze esse (xxxiij.c.iiij.B
dicitur: descẽsus vo i voluptate.li.vij.c.
Asinoz noie quid in sacra scriptu (xij.A
ra designetur.li.j.ca.xvj.A
Asino cur dñs insederit hierusalem intrãte.
Asini pmogenita oue redi (li.j.ca.xvj.B
mere vti in veteri testõ pcipiebaf q̃d sit. li.xxxj.ca.xv.B
Asperũ verbum quod sit.li.vj.ca.xviij.A
Asperũ vbũ qualiꝫ pcaueri possit.li.vj.ca.
Astra matutina sancti angeli (xviij.A
dici possunt.li.xxviij.ca.xvj.C
Astra q̃liter imũda esse dicanf in ꝓspectu di stricti iudicis.li.viij.ca.xiij.B
Astutos in eoz sapia q̃liꝫ de⁹ ꝓphendat.li.
Auaritie duo genera hoim (vj.ca.xij.A
deseruire solent.li.xx.ca.xij.A
Aues aliqñ celi noie designãf.li.ij.c.xxxiiij
Audacia sctõz nõ exelatiõe:ꝫ pot⁹ (B
ex humilitate generaf.li.vij.c.xxiij.p to.
Audiat q̃ coꝛde q̃sq̃ ea q̃ dicim⁹: penes q̃d cognoscaf.li.xxij.ca.xvij.A
Audire dei q̃d sit.li.xxxv.ca.ij.B (xv.A
Auroze noie sctã ecclia designri pt.li.iiij.ca.
Auroza mẽs iusti eẽ dr.li.xvj.c.xxix.B
Auroze ortus i sacra scpura q̃s eẽ dicaf.li.
Aurem ab iniquitate re/ (iiij.ca.xxvj.A
leuare quid sit.li.xxvj.ca.xxvj.B
Auroze locus quis sit.li.xxix.ca.ij.B
Aurẽ in tribulatiõe reuelare q̃d sit.li.xxx.c.
Auri nomine plura in scriptura (xxx.C
signanf.li.xxxiiij.ca.vij.C
Aux sic lutũ sternẽ q̃d sit li.xxxiiij.c.viij.B
Aurũ obrisum scti ãgeli dici pñt.li.xviij.c.
Austri noie:fluxa viuendi re/ (xxix.C
missio signari potest.li.vij.ca.xvij.C
Austro veniẽte cur aq̃lo recedere dicaf.li.
Auster ventus spiritũsanctũ (ix.ca.ix.A
signari potest.li.xxvij.ca.xxiiij.E

Baptism⁹ quod apud nos valet:hoc apud veteres: vel p̃ puulis sola fi/ des: vel p maioꝛib⁹ vꝛ⁹ sacrificij: vl circũcisiõis mysteriũ.li.iiij.ca.ij.B
Basileus greco eloquio pncepf terre ꝓgrue interpzetaf.li.ix.ca.xiij.C
Basiũ noie doctoꝛes z pphete sancti desig/ nantur.li.xxviij.ca.ix.E
Beatitudo z doloꝛ cũ sint maxime diuersa. Cur h ppf btitudinẽ hõ flagellef.li.vj.c.
Behemoth.id ẽ.sathã pma dei (xvj.B
creatura fuisse demonstraf:z ideo ꝓfun/ ditur heresis arrij.li.xxxij.ca.xxvj.C

Behemoth simul cum homie creatus fuisse qualiter intelligat̃.li.xxxij.ca.x.C
Behemoth qui ⁊ apud Esaiam nomine leonis exprimitur: cur in commestione feni: boui ⁊ non potius equo comparetur li.xxxij.ca.x.B
Benignitas dei quid sit.li.xvj.ca.vj.A
Benedicere pro maledictione capitur. li.j.ca.xxij.A
Bersabee cum dauid adulterium moralizatur.li.iij.ca.xxj.A
Bestia terre diabolus quare esse dicatur. li.vj.ca.xx.A
Bestie terre motus carnis intelligi possunt li.vj.ca.xxj.A
Bestie terre pacifice sunt ibidem.B
Bi Bethsam ispgere q̃d sit.li.vij.ca.xviij.B
Bibere ⁊ comedi eadem res in sacra scriptura dicitur.li.vj.ca.iij.B
Bibere subsannationem sicut aquam q̃d sit.li.xxiij.ca.xxij.B
Byssus coccus hyacinctus quid significẽt li.xxv.ca.xxi.C
Bo Bonum esse inter malos laudabile est.li.j.ca.j.A
Boni sine malis ⁊ econuerso in ecclesia eẽ non possunt.li.xxxj.ca.xij.B
Bona alia dicuntur summa: alia vero media.li.xxvij.ca.xxvj.G
Bona que fecimus ad memoriam reuocare non debemus: Sed ea que adhuc ꝑpetranda sunt: solicite consideranda sũt li.xxij.ca.vj.C
Bona que sint que deo accepta esse dicuntur.li.j.ca.ij.B
Bona nostra malignus spiritus trib⁹ modis insequitur.li.j.ca.xxviij.A
Bona nostra quando in conspectu iudicis placere dicantur.li.j.ca.lix.B
Bonum incassum agitur si ante finem deseratur.li.j.ca.xl.A
Bonum quod longo tempore acquiritur. q̃ facilit̃ perdatur.li.iij.ca.x.A
Bonis cur interdum peruersa succedant: malis vero bona plurima interueniant. li.v.ca.j.A
Bona sepe que nobis prodesse videntur: maxime nocent.li.v.ca.iiij.A
Bonorum benegesta: qualiter malorum mentes crutiẽt.li.vj.ca.xv.A
Bona que in nobis sunt: si ea seruare volumus: etiam sciendo ignorare debemus. li.ix.ca.xvij.A
Bona quedam sunt que sciri a a nobis vix pñt licet ea perpetrem⁹.li.ix.c.xviij.A
Bona omnia esse que creata sunt probantur.li.ix.ca.xxij.B
Bonum non vidisse antiquos patres qualiter intelligatur.li.ix.ca.xxij.B
Bona nostra duobus modis deperire solent.li.ix.ca.xxvij.A
Bona quedam sunt ad que indefessi persistimus: ⁊ quedam a quibus continue labimur.li.x.ca.xviij.C
Bonorum ceruix in bonis quid significet. li.xiij.ca.viij.C
Boni veraciter esse qui dicantur.li.xx.ca.xxx.B
Boni de bono opere quod faciunt nõ gaudent.li.xxj.ca.v.C
Bos p̃dicatorez quemq; significare potest li.vij.ca.vj.A
Boues in sacra scriptura quid significent. li.j.ca.xvj.A
Brachium spiritualiter quid significet.li.xxj.ca.xv.B
Brachium excelsum conteri quando dicatur.li.xxix.ca.ij.G
Butyro lauare pedes q̃d sit.li.xix.c.xj.B

Ca Cadaueris nomine quid intelligat̃ li.xxxij.ca.xxvij.A
Cadere humerum a iunctura quid sit.li.xxj.ca.xv.C
Caligare ab indignatione oculus quando dicatur.li.xiij.ca.xviij.A
Calamitates sancte ecclesie quare a dextris surgere dicantur.li.xx.ca.xx.A
Calumniatores omnes iniqui dici possunt li.xxvj.ca.ix.B
Calamus in sacra scriptura quid significet li.xxix.ca.xviij.E
Calami vel arundis nomine in sacro eloquio plura signantur.li.xxxiij.ca.iiij.A
Callidissime sathan beato iob sua incõmoda nunciauit.li.ij.ca.xij.B
Caligo in sacra scriptura quid significet.li.iiij.ca.xxj.A
Calamitas nostre ꝑegrinatiõis arene maris comparatur.li.vij.ca.ij.A
Cham peccante cur chanaan puniat̃.li.xxvj.ca.xviij.B
Cameli nomine aliquando ipse dominus: aliquando vero gentilis populus significatur.li.j.ca.xiiij.A
Chananeus tributarius factus quid significet.li.iiij.ca.xxiiij.C
Canes gregis sancte ecclesie non incõgrue

L

eiusdem doctores appellari possunt. li. xx. ca. vij. A

Capilli capitis moraliter quid significent. li. ij. ca. xxxviij. B

Capram offerre in holocaustuz quid sit: et cur non precepta sit sumi de gregibus sicut agna. li. xxxij. ca. ij. B

Charitate a dei vel proximi q̃tum aliquis longe vel prope sit deus nonunq̃ reuelat. li. vij. ca. xj. C

Charitas penes quid cognosci debeat vtz perfecta sit. li. viij. ca. j. C

Carnales bona presentia cur adeo maxime diligant. li. viij. ca. xj. C

Charitas lex dei non inconuenienť dici potest. li. x. ca. v. B

Charitas q̃ta bona opereť. li. x. ca. vij. A

Charitatis proprietates decem probanť. li. x. ca. viij. A

Charitate nisi cetere virtutes fulcianť nil prosunt. li. xxj. ca. xvj. A

Charitas quando nos liberos a culpa reddat. li. xxvij. ca. xiij. A

Carnis infirmitas argumentum pietatis ẽ apud deum. li. ix. ca. xxxvj. B

Carnis cura quali discretionis moderami ne refrenanda sit. li. ix. ca. lj. B

Caro z cutis peccatum carnis significant. li. xiij. ca. x. C

Carmen in nocte est leticia in tribulatione li. xxvj. ca. xj. A

Carnis naturam deus assumens: iniuriam diuinitati non intulit. li. ij. ca. xxij. C

Castitas carnis nulla eẽ dicitur si ei suauitas mentis non correspondeat. li. vj. c. xxij. A

Catene obligationis que sint. li. xxvj. ca. xxvij. B

Causas vite iuste examinat qui nullius testimonio eget. li. ix. ca. xvij. A

Cauee leonis humana mens comparatur li. ix. ca. xlj. C

Cauernas terre occultas hereticoz predicationes accipimus. li. xx. ca. xj. A

Causa bonoz sicut impioz iudicari q̃re dicatur. li. xxvj. ca. xxxij. C

Cauda behemoth q̃d representẽt. li. xxxij. ca. xij. B

Cecus fuisse gentilis populus congrue dicitur. li. xix. ca. xviij. B

Ceci a domino illuminati cur vbiq̃ reuelauerint: cum tamen quasi inuito domino id feciss̃e videanť. li. xix. ca. xviij. B

Ceciderint cur angelus z homo post peccatum: z homine resurgente angelus in iniquitate pmanserit. li. xxix. ca. iiij. B

Cedri: abietes z platani qui esse dicantur. li. xxxij. ca. xxiiij. B

Cedri nomine quid in scriptura intelligať. li. xxxij. ca. xij. A

Celi nomine predicatores non inconuenienter signantur. li. ij. ca. xxv. A

Celum dominus qualiter subuertere dicatur. li. x. ca. xj. C

Celum z infernus qualiter in vnum coartentur. li. x. ca. xij. B

Celum transire Item z in eternuz permanere qualiter intelligendum sit. li. xviij. ca. v. B

Celorum rationem dominus narrare quãdo dicatur. li. xxx. ca. viij. A

Celorum concentus quando dormire dicatur. li. xxx. ca. ix. A

Celare consilium absq̃ scientia qualiter leuiathan dicatur. li. xxxv. ca. j. A

Ceruix malorum que esse dicatur. li. xiij. ca. viij. C

Ceruarum nomine qui intelligãtur. li. xxx. ca. xvj. B

Ceruas parturientes obseruare qu id sit. li. xxx. ca. xix. C

Ceruarum z non ceruorum nomine doctores sancti cur itelligant. li. xxx. ca. xx. A

Ceruarum incuruatio vt pareant quid significet. li. xxx. ca. xxij. A

Cibus aliquando sacra scriptura: aliq̃ndo potus est. li. j. ca. xxj. C

Cibus sale non conditus qualis sit. li. vij. ca. vj. B

Cibi lautiores sine vitio: viliores vero vix sine vitio sumi possũt. li. xxx. c. xxvij. B

Cicatrices computrescere quid sit. li. ix. ca. xl. A

Cinis z saccus penitentiam signant. li. xiij. ca. x. C

Cinerem se esse nullus antè suam cõuersionem cognoscit. li. xxiiij. ca. xxvij. A

Cincinnus capitis quid significet. li. xxxj. ca. ix. B

Cythara in sacra scriptura quid significet. li. xx. ca. xxxj. A

Ciuitatum nomine ecclesie vniuersales intelligi possunt. li. xvj. ca. xxv. C

Ciuitatem domini vsq̃ ad turrem anana-hel (vt Hieremias ait) edificari quid sit. li. xxv. ca. x. C

L

Cl Clamor redemptoris eius sanguis dici potest.li.xiij.ca.xij.A
Clamare sancta ecclesia qualiter dicatur. li.xx.ca.xxv.A
Clamorem sanctorum gaudire cur deus ad tempus differat.li.xx.ca.xxv.A
Clamare sancta ecclesia qualiter dicat.li. xx.ca.xxv.A
Claritas & natura in deo non differunt. li. xviij.ca.xxxvij.C
Claudus fuisse iudaicꝰ populus congrue dicitur.li.xix.ca.xxj.A
Clauso ostio patrem in cubiculo petere ꝙd sit.li.xxij.ca.xviij.C
Co Coccus bis tinctus quid significet.li. xxx.
Cocor princeps congrue ven/ (ca.x.C
ter dicitur.li.xxx.ca.xxvj.B
Cognitio dei duplex:alia per fidem alia p speciem.li.xvj.ca.xiij.B
Cognitionē in dei per creaturas qualit̄ venire possimus.li.xvj.ca.xviij.B
Cognoscere homo qualiter possit si sapientia dei plenus sit.li.ix.ca.vij.B
Cognoscere dei quid sit.li.xxj.ca.vj.A
Cognitione manifesta quando deus a nobis reperiat̄.li.x.ca.xij.B
Cognitio patris per filij cognitionem acq̄/ ritur.li.v.ca.xxv.C
Coagulari sicut caseus mens nostra qualit̄ dicatur.li.ix.ca.xxxvij.C
Cogitatiōis illicite impulsu cur affligamur li.ix.ca.xl.B
Cognouit bos possessorem suū & asinus p sepe dñi exponit̄.li.j.ca.xvj.B
Columne celi qui esse dicant̄.li.xvij.c.xiij
Commota terra qualiter celi extensi (C sint.li.ix.ca iij.B
Con Coniuges sine peccato cōmisceri quando possint.li.xxxij.ca.xx.A
Conditus ad quid homo fuerit.li. viij.ca.
Concupiscentes & non deficiētes (ix.C qui sint.li.viij.ca.xix.A
Concedit deus aliqua ꝓpitius: aliqua vero permittit iratus.li.vj.ca.xij.B
Confessionem nihil adeo prouocat sicut recordatio extremi iudicij.li.viij.ca.xv.C
Confessio sine contritione inutilis est. li. viij.ca.xv.B
Confusio malignorum in extremo iudicio qualis sit.li.viij.ca.xlj.B
Consilium malignorum spirituum contra bonos quod sit.li.ix.ca.xxxiij.C
Considerare quid debeamus in consolationem rerum amissarum.li.ij.ca.xvij.C
Consolatio vnde sit exhibenda. li.ij.ca. xviij.A
Consolare aliquem in tribulatione positū volens:qualiter se erga eum habere debeat.li.iij.ca.viij.C
Confidentia nimia de misericordia dei:aliquando peccatorem interimit. li.iiij.ca. xxx.A
Conterit nos aliquando deus: aliquando vero diabolus.li.vij.ca.vij.B
Contendere cum deo quid sit. li.ix.c.ij.C
Contrarium sibi deus quando hominem constituerit.li.viij.ca.xxij.A
Consoletur qualiter corda merentium sancta ecclesia.li.xx.ca.v.A
Consilium dare stulto : sapienti : & sapientie quid sit.li.xvij.ca.x.B
Concordiam in sublimibus deus facere q̄/ liter dicatur.li.xvij.ca.vij.A
Commedatur qualiter agnus spirituali/ ter de quo moyses filijs israel percepe/ rat.li.xx.ca.ix.A
Compassio nostri cordis quando plena se esse dicatur.li.xx.ca.xxvj.B
Compati ex corde plus est q̄ elemosynam dare.li.xx.ca.xxviij.A
Comedere spiritualit̄:est bonis operib⁹ satiari.li.xxj.ca.vij.B
Concordia seruari sine patiētia non potest li.xxj.ca.xv.C
Concentus celi quid representet.li.xxx. ca.vij.E
Concutiat qualiter dominus extrema terre.li.xxix.ca.ij.B
Contemplatiua vita per mariam magdalenam nobis repsentat̄.li.vj.ca:xxvij.C
Contemplationis vitam inchoare volens qualiter se prius examinare debeat.li. vj.ca.xxvj.A
Compassiones animorum q̄ sint inter se diuerse.li.vj.ca.xxv.A
Conuiuia sine peccato celebrari non possunt.li.j.ca.v.A
Conuiuare filij iob in domo maioris fratris quare dicantur dū pereūt.li.ij.c.xvj.A
Cor ex verbis apud homines: apud deus vero verba ex corde pensantur.li.xxvi. ca.vij.B
Corda desperantium nubibus comparantur.li.viij.ca.xiiij.B
Cor quod sine disciplina est exaltari non potest.li.xij.ca.xvi.B
Cor i intētione semel corruptum : securi⁹ a diabolo i eternū possidet̄.li.j.c.xxxviij.C

C

Cor cum perfecte doluerit: lingua optime refrenat. li.iij.ca.xxv. B
Corda nostra quando sanata esse dicantur. lib.vj.cap.xvij. B
Corporis bona q̄ cito transitura sint. lib.ij. cap.xxxvj. C
Corpus redemptoris ab initio mūdi sathā expugnare conatus est.li.iij.ca.xiiij. A
Corpus vnū diabolus ⁊ iniqui esse dicunt. lib.ix.cap.xxj. C
Corrigi nōnulla sine culpa corrigentis non possunt que tamen corrigēda maxime essent.li.xxij.cap.xij. A
Corrigere seu predicare alijs volēs: q̄d prius cogitare debeat.li.xxiij.cap.xiiij. A
Corui quādo de torrente venire dicant. li. xviij.cap.xvij. C
Corruptioni ⁊ mortiferis appropinq̄re q̄d sit.li.xxiij. cap.xxviij. C
Corvox nomine: peccatis nigra gētilitas signatur.li.xxx.cap.xij. A
Corvus pullos suos non pascit donec in eis similitudinē pennas nigrescere videt: qō et moralizat.li.xxx.cap.xv. A
Corruptiōi ⁊ mortiferis appropinq̄re q̄d sit li.xxxij.cap.xxviij. A
Cr
Crimen luxurie est ignis vsq̄ ad pditionez deuorās.li.xxj.cap.ix. C
Creatura in cognitionē creatoris q̄liter nos inducat.li. xvj.cap .xviij. B
Creasse cuncta simul deus qualiter intelligatur: cum tamen moyses in sex diebus id factum esse describat.li. xxxij .ca .x. A
Christiani quidam solo vocabulo sunt. lib.
Cruciari quare in lin/ (xxv .cap. xv. A
gua diues ill e euangelic⁹ dicatur.li.j.ca.
Crucem domini in antaria por/ (v. B
tare quid sit.li. viij.cap.xxx. B
Cruciatus bonorū: eorum purgatio est.lib.
Crudelis esse deus qua (xx.cap.xxij. B
liter dicatur.li.xx.cap.xxvj. A
Cu
Cubare in meridie domin⁹ quādo dicat. li. xxx.cap.xxiiij. C
Culicem liquare ⁊ camelū glutire quomodo intelligat.li.j.cap.xiij. A
Culpam suam quis veracit insequat. lib.
Culpam perpetrandaz (iij.cap.xxij. C
duobus modis quis allicit.li.vj.c.xv. C
Culpa citius dimittit si non ex malicia perpetratur.li.x.cap.ix. C
Cupiditatis terrene glorie genera; sunt tria. lib.v.cap.xxix. A
Curuū cor quid sit.li.xxiiij.cap.xxvj. B
Curuati in media nocte ptransire quid sit. lib.xxv.cap.j. C

D

Custodire viam dei nec declinare ab ea q̄s dicatur.li.xvj.cap.xvij. B

Da
Dan trib⁹ in pticiōe terre pmissionis cur versus aquilonez castrametatus sit.li.xxxj. cap. xviij. C
Damnatis iusti quare non compatiantur. li.vj. cap. xix. C
Daniel audiens verba dei non sine mysterio se super faciem prostratū iacuisse ⁊ cetera que ibidem dicuntur narrat. li.xxij. cap.xxj. A
Dare ad res exteriores: dimittere vero ad interiores pertinet Idcirco qui dimittit et non dat ⁊ si plene non operatus est meliorem tñ ptez elegit. Qui vero dat ⁊ nō dimittit misericordiā nullam consequitur. lib.xxij.cap.xij. C
Dauid in solario deambulans cuius typuz teneat.li.iij.cap.xxj. A
Dauid cur peccatum adeo grāde demissuz tam cito fuerit: item petro ⁊ alijs.li.xxxiij
De
Declinare a malo ⁊ facere (cap.xv. B
bonū qualiter intelligatur.lib.xxiij. cap.
Deficere omnem carnem simul (xxiij. B
quid sit.li.xxiiij.cap.xxvj. B
Defendere peccata qualiter falsis argumētis peccatores conentur.li. vij.ca.xv. B
Debitor noster quando frater fieri dicatur. li.xvj.cap.ij. A
Delinquenti qualiter domin⁹ non parcere dicatur: cum tamen nullus sine peccato sit in mūdo.li.ix.cap.xxvij. B
Delitijs super omnipotentez affluere quid sit.li.xvj.cap.x. A
Delitias sub sentib⁹ esse q̄d sit.li. xx.c. xj. C
Demones nōnulli sunt qui inter celum terramq̄ in hoc aere caliginoso habitant q̄ corda hominū ne sursum aspirent maxime impediunt.li.ij.cap.xxxiij. B
Denario numero summa perfectionis exprimitur.li.j.cap.xv. B
Dentes diaboli quid significent.li.xix.cap.
Denuda turpitudinē tuam: (xxiiij. A
discooperi humerum: reuela crura exponitur.li.vj.cap.xj. A
Deserti regio in sacra scriptura quid significet.li.ij.cap.xxviij. A
Descende sede in puluere virgo filia babylon exponitur.li.vj.cap.ix. A
Descendit sepe homo per ea quibus ascendere putabat.li.viij.cap.v. A
Descensus ad inferos nube transeunti comparatur.li.viij.cap.xiij. A
Descendere cum armis ad infernuz quid sit lib.ix.cap.xlvj. C

D

Desiderium omne si differt pena est.li.ix.ca.
Desidia per torporem generatur. (xx.B
li.ix.cap̃.xxvj.A
Desperare de deo est spem in creaturam po
nere.li.xxij.ca.ij.A
Desperare iustus qualiter dicatur.lib.viij.
Deus quomodo sit imensi/ (cap̃.xix.B
bilis omnẽ locũ replens.li.ij.ca.xij.p to.
Deus sicut causa causarũ: sicut vita viuen/
tium: ita etiam dicit ratio rationabilium
creaturarũ.li.xxx.cap̃.viij.A
Deum res hũanas curare ostendit.li.xviij.
Deus ante secula sine matre: in (cap̃.j.C
fine vero seculoꝝ de matre sine patre esse
refertur.li.xviij.cap̃.xxxv.A
Deus videri ꝛ nõ videri potest.li.xviij.ca.
Desiderare ꝛ satiari visione (xxxvj.B
dei qualiter sancti angeli possint.li.xviij.
cap̃.xxxviij.A
Dextralia quid significẽt.li.xxx.cap̃.x.C
Dextra ꝛ sinistra qualit in deo esse dicant:
cum tamen intra extraq; omnia esse dica/
tur.li.ij.cap̃.xxj.B
Dextraz versus ire q̃d sit.li.xvj.ca.xvj.B
Diabolo pẽa i fine mũdi augebit.li.iiij.c.x.A
Diabolus cur behemoth: Leuiathã: Auis
Jumentũ: Draco: Belua nuncupet.lib.
xxxiij.cap̃.xx.A
Diabolus tribus modis p̃ncipaliter decipe
re animas solet.li.j.cap̃.xxxviij.A
Diabolus a seipso facere potest nihil.lib.ij.
Diabolus qualiter ad vnam, (cap̃.ix.B
quãq; cogitationẽ suã machinamẽta infe
rat.li.ij.cap̃.xxxiij.per to.
Diabolus furorem adhuc contra ecclesiam
habet.li.xiij.cap̃.vj.A
Dies dominic⁹ resurrectionẽ dñi figurat.li.
Dies i sacra scriptura quid (j.cap̃.vj.A
significet.li.ij.cap̃.ix.A
Die quadam aliquid effici coram deo quali/
ter dicat: cũ apud illũ nõ sit imutabilitas
temporis.li.ij.cap̃.xx.A
Diei in qua natus fuerat iob maledixit: sed
non in qua condit⁹ fuerat.li.iiij.ca.vj.C
Diei nomine plerunq; in sacro eloquio ce/
lestis mansio designat.li.ix.cap̃.iij.B
Dies in tenebras quando verti dicat.li.iiij
Dies anni illumiationis q̃ (cap̃.xvij.B
sint.li.iiij.cap̃.xxij.C
Dies quos sibi homo crescere putat: poti⁹
deficere dici merent.li.viij.cap̃.v .B
Dies sicut palma multiplicare quid sit.lib.
xix.cap̃.xxiij.C
Dies dei qui dicantur.li.xvj.cap̃.xxj.A
Diligere deum ꝛ proximũ qualiter debea/
mus.li.xviij.cap̃.xv.A
Dilectio vera an cor nostrũ repleat in duo/
bus cognosci potest.li.xxij.cap̃.x.C
Dilectio dei per tria distiguit.li.x.ca.vj.A
Diluculũ quid significet.li.xxix.ca.ij.A
Diluculo surgere quid sit.li.j. ca.xxxv.A
Diluculo qualiter nos dominus visitet.li.
viij.cap̃.xx.C
Dimidiare dies quid sit.li.v.ca.xxviij.C
Diuitie beati iob quare annumerent.li.j.c.
Diuitie cordis q̃re p̃ius q̃ opes (iiij.A
corporis annumeret.li.j.cap̃.iiij.B
Diuitie mẽtis que sint.li.vj.cap̃.iiij.C
Diues in inferno positus cur potius abrã
p fratribus deprecat⁹ sit q̃ pro seipso.li.
Diuites prauꝝ hui⁹ mũ/ (viij.cap̃.xij.B
di aristis comparant.li.xviij.ca.vj.A
Diuites cum ex eoꝝ abũdantia superbiant
deus in causa esse videt ex eo q̃ eius tri/
buit.li.xj.cap̃.j.B
Discipulũ dei eẽ ex sola charitate cognosci
potest.li.xxij.ca.x.C
Distem⁹ q̃tuz a creatore p creaturas cog̃scẽ
possumus.li.xxvj.cap̃.viij.B
Disputare volens qualit verba prius exa/
minare debeat.li.viij.cap̃.ij.B
Diuersimode deus cũcta disponẽs non est
diuersus.li.ij.cap̃.xxj.A
Dispensator rerum temporaliũ qualit a dia
bolo temptet.li.ij.cap̃.xxxv.A
Doctoꝝ sermo pro q̃litate auditoꝝ formari
debet.li.xxx.cap̃.vj.A
Doctores veri q̃ esse dicant.li.xxx.c.xx.A
Doctori sepe sermo tribuit ꝓpter gratiam
auditoris sepe ꝯo subtrahit ꝓpter audi/
toris culpam.li.xxx.cap̃.xxv.A
Doctores sancti per angelos possunt desig
nari.li.v.cap̃.xxviij.A
Doctrina hypocritarũ plus peccatores in/
durescit q̃ emolliat. li.viij.c.xxx.A
Dolor flagelli temperat cum culpa cogno/
scitur.li.x.cap̃.viij.C
Dolore suo quando sancta ecclesia premat.
li.xiij.cap̃.iiij.B
Dolores seminare ꝛ metere quid sit.li.v.c.
Dolent eo plus sancti viri: q̃to (xv.A
plus in p̃senti honorãt.li .xx.ca.xxix.B
Domus ciuitatis gaudij exultantis que sit.
Domos in tenebris p (li.xvij.cap̃.ix.B
fodere quid sit.li.xvj.cap̃.xxviij.B
Domos malorũ cur domin⁹ bonis impleat
sicut ꝛ bonoꝝ.li.xvj.cap̃.vij.A
Domus nostre cogitatiõis est res quelibet
a nobis dilecta.li.viij.cap̃.xxxj.A
Domus mentis que sit.li.viij.cap̃.xiij.B

Electo sepe q̄ deg ñ domꝰ interioꝛibꝰ ditat exterioꝛibꝰ eñ honoꝛibꝰ ditat. li. 20. c. 14. A. (ꝑleuat)

Bomꝰ sapie eccl̄ia ꝯgrue dici ꝑt: q̄ sibi septē excidisse colūnas dꝛ. li. xxxiij. c. xxj. C

Bona spūssancti septem: ad septē filios beati iob comparanť. li. j. ca. xxxv. A

Bona sanctispūs nōnunq̄ vtiliter nob subtrahunť. li. ij. ca. xlj. A

Bona spūssancti duplicia sť: aliq̄ ei sť sine q̄bꝰ ad vitā neq̄ q̄ ptigiť. alia q̄bꝰ vite sctitas paliox vtilitate ꝺclarať. li. ij. c. xlij. A

Bona spūssancti nullꝰ simul habuit nisi saluatoꝛ noster. li. xxix. ca. xxx. B

Bozmire q̄liť btūs iob cū ꝛgibꝰ ꝛ ꝙsulibꝰ ere potuisset si i vꝺo mꝛis obijsset. li. iij. c. xxxj. B

Bozmire spūaliter quid sit. li. v. ca. xxj. B

Bozmire in itinere quid sit. li. v. ca. xxv. C

Bozmiens angelos videre quid sit. li. v. ca.

Bzaconū noie quid significetur (xxj. C li. xx. ca. xxix. B

Bu Bux impiꝰ q̄s esse dicať. li. xxiiij. ca. xxx. A

Bucem fidei in ꝓsecutiōis bello qualiť vnꝰ quisq̄ p̄dicatoꝛ se exhiberi possit. li. xxxj. ca. xxvj. et. xxvij. p to.

Buodecim iudices in extremo iudicio fore (vt euangeľ. dicit) qualiter intelligenduz

Bulciter deus vocat (sit. li. x. ca. xxx. A terribiliť increpat: ꝛ irretractabiliť damnat. li. xviij. ca. vj. B

Ec Ecclesia sancta menses vacuos ꝛ noctes laboꝛiosas habere dicit. li. viij. Ecclesie mēbꝛa quan (ca. viij. B do in nihilū rediganť. li. xij. ca. iij. C

Eceleſie sancte rugie que esse dicanť. li. xiij.

Ecclesia sancta etiam pacis tpe (ca. v. A falsiloquiū patiť. li. xij. ca. v. B

Ecclesie sancte viscera q̄ sint. li. xiij. ca. x. A

Ecclesia cur mala vite p̄sentis toleret. li.

Ecclesia sancta agri vel vi (xiij. ca. xiij. A nee noie designať. li. xvj. ca. xxiij. C

Ecclesia catholica etiā mr̄ hereticoꝝ eē ꝺꝛ.

Eccl̄ia nōnū q̄ regnū (li. xviij. ca. xvij. C celoꝝ appellať. li. xix. ca. vj. C

Eccl̄ia duobꝰ modis ꝓsecutionē a suis adūsarijs patiť. li. xix. ca. viij. B

Eccl̄ia sctā formidātes q̄liť refouere: i se aūt qualiter p̄sumētes deterrere dicať. li. xx.

Eccl̄iastica bona ad vsū coꝛpis (ca. v. A q̄ ꝓcipit: terre fructꝰ sine pecūia cōedē ꝺꝛ.

Edificare domū mē (li. xxij. ca. xxiij. B tis ꝓfecte quis dicať. li. xxxj. c. xxviij. C

Efferbescē interioza eccl̄ie q̄d sit. li. xx. ca. xx

Effudat i terrā q̄liť diabolꝰ visce (viij. C ra sctē ecclesie. li. xij. ca. x. A

Egritudibꝰ mꝛtis hoies laboꝛant cum sanos fore esse putant. li. viij. ca. xxij. B (xj. B

El Elati i ꝓspitate frenetícis cōpanť. li. vj. ca.

Elatiōis tuoꝝ q̄liť depmꝺꝰ sit. li. xxj. j. c. xj. A

Elatio mꝛtos ꝓdit q̄ etiā vsq̄ ad sigrū ostēta tionē puenerūt. li. xxxiij. ca. ix. A

Elegerit cur deꝰ ignaros lr̄arū in p̄dicatoꝛes

Electꝰ i hāc vitā nullꝰ ad (li. j. ca. xviij. A uenit q̄ ñ adūsa sustinuerit. li. iij. c. xiij. A

Electi cura repꝛobꝝ ꝺspiciāť. li. v. c. xxix. B

Electos suos dñs q̄liť a gladio belli ꝛ a moꝛte fame ꝓtegat. li. vj. ca. xvij. C

Elegerit maria q̄liť optimā ptē ꝛ ñ martha

Electi ꝛ repꝛobi i q̄ ma (li. vj. c. xxvij. B xime differāt. li. vij. ca. xj. B

Electi duobꝰ modis ad eēnā gl̄iaz inuitāť. li.

Eleazar elephantem occi/ (xiij. ca. xix. B dens quem rep̄sentet. li. xixx. c. xvj. C

Electoꝝ ꝓpriū qꝺ sit. li. xxv. ca. vj. fi.

Eligēda potꝰsūt in ꝺ mūdo adūsa q̄ ꝓspa.

Eliphaz dicta a dño repꝛo/ (li. v. ca. j. A bata fueŕt: nō qꝺ non recte locutꝰ sit ꝙ cui loq̄reť nō diiudicauerat. li. vj. c. xvj. C

Elemosynā q̄ dare voluerit mentē mūdare pꝛius qualiter debeat. li. xxiij. ca. xij. C

Enoch cur septimꝰ natꝰ sit. li. viij. c. xlij. A

Eq̄tatis noie saluatoꝛ sigť. li. xvj. ca. xv. A Eq

Eq̄ noie q̄d i sacro eloq̄o ꝺsigneť. li. xxxj. c.

Eq̄tē ꝛ alcēsoꝛē eiꝰ deridere q̄d (xviij. A sit li. xxxj. ca. xvij. p to.

Eq̄tis noie in saē scp̄tura alia scti viri vniusq̄ cuiusq̄ exp̄mi potest. li. xxxj. ca. xij. A

Equus dei paulꝰ eē ꝺꝛ: atq̄ ꝓpetates belli/ cosi eq̄ ei ꝙuenire oñdūť. li. xxxj. p to.

Esca iustoꝝ q̄ eē dicať. li. xxxij. c. xxxvij. B

Esse ē multiplex. li. xvj. ca. xviij. A

Esse ꝛ bñe i deo nō differūt. li. xvj. c. xxj. A

Estas ꝓsecutionē ꝺsigri ꝑt. li. xxix. c. xij. A

Etas sctē eccl̄ie siē vniꝰ cuiusq̄ hois ita ꝺnumerať. li. xix. ca. ix. C

Euāgeliste q̄ttuoꝝ cur diūsis pigank figuris

Exactoꝝ diabolus (li. xxx. ca. xxxij. B Ex cur dicatur. li. xxx. ca. xxv. C

Excelsioꝝ celo deꝰ eē q̄liť intelligēdū sit. li. x

Excusando se adā ꝛ eua ꝺ pctō (ca. x. A illud auxerūt. li. xxij. ca. xij. B

Exēpla bonoꝝ sepe ad exercēda nos bona ptrahunt. li. ix. ca. xliij. A

Exerceať qñ sctē eccl̄ie potētia ꝛ qñ eiꝰ patia

Exire a facie dñi q̄liť sa/ (li. xviij. c. j. B than dicať: cū oēz locuz deꝰ sua facie im/pleat. li. ij. ca. xij. A

Exinanire vsq̄ ad fūdamētū q̄d sit. li. xxv.

Exp̄sit deꝰ in tpe oē qꝺ nūc (ca. xv. B versať in mēte. li. viij. ca. x. B

Extrēa ꝛre dñz tēuisse q̄d sit. li. xxix. c. ij. B

F Facies dei quid sit. li. ij. ca. x. B Fa

Facies internahois mēs eē ꝺꝛ. li. x.

Facies sctē ecclesie q̄ (ca. xvij. A esse dicātur. li. xij. ca. xj. A

Fasciculos ad comburendū ligare q̄d sit. li.
Fatue qui frēm appel (ix.cap̄.xlvij.B
lat cur gehenne cōdemnet.li.xxj.c.v.A
Faville ⁊ cineri ecclesia sancta compat.lib.
Fe Fenestre corporis di/ (xx.cap̄.xxiiij.B
cuntur q̄nq; sensus esse.li.xxj.cap̄.ij.A
Femur in scriptura quid significet.li.xxiiij.
Fenū in montib⁹ ⁊ herbas in ser (xxvj.C
uitutem hominū ꝓducere quid sit.li.xxix
Fenū in sacra scriptura q̄d si/ (.c.xviij.B
gnificet.li.xxxij.cap̄.x.C
Fi Fidem perdidisse quid sit.li.xxv.ca.xv.B
Fiducia hypocritarū telis aranearū similis
esse dicit.li.viij.cap̄.xxix.B
Figurare rem vnam in scriptura sacra diūsa
non est incōuenies.li.v.cap̄.xvj.C
Filius olei qui esse dicat.li.xix.ca.xiij.A
Filij ⁊ filie beati iob quare annumerent.li.
Filij iob cum iusti fuerint q̄/ (j.cap̄.iij.B
re pater ꝓ eis holocausta offerre dicat.li.
Filie tres iob ordines tres (j.cap̄.vij.B
fidelium nobis rep̄sentant.li.j.ca.xij.B
Filij dei qui vocentur.li.ij.cap̄.j.B
Filij violentor̄ q̄ esse dicāt.li.xviij.c.vij.B
Fyale ⁊ cythara que in mensa dñi antiq̄tus
p̄parabant quid significēt.li.xx.c.ij.A
Finem vniuersor̄ qualiter deus ꝓsiderare
dicat.li.xviij.cap̄.xvij.B
Finem vite nostre tollerādo optam⁹.li.ix.
Firma radice qualit̄ stult⁹ (cap̄.xxiij.C
in terra figat.li.vj.cap̄.iiij.B
Filij hominū cur ꝓphete a dño vocati sint.
Flagellari deus voluit (li.xxj.cap̄.xj.C
p culpis alienis vt ostenderet q̄d facere
debeamus p̄ro nostris cōmissis delictis.
li.ij.cap̄.xxxj.B
Flagella adūsarij duobus modis pensanda
sunt.li.iij.cap̄.iij.B
Flagellatio diuina nōnullis p̄odest ⁊ aliq̄/
bus nocet.li.v.cap̄.v.B
Flagella cur culpam interdū sequat̄ ⁊ inter
dum non.li.vj.cap̄.xvj.A
Flagellum lingue quod sit.li.vj.ca.xviij.A
Flagello lingue qualit̄ boni ferianꝫ.li.vj.c.
Flagellatio diuina āmonitio ⁊ (xviij.A
certificatio quodāmodo est diuine remu/
neratiōis.li.ix.cap̄.xxxiij.A
Flagella moderata lachrymas ꝓuocant im
moderata vero mentē quodāmodo obdu
rare solent.li.ix.cap̄.xliij.B
Flatus dei quid significet.li.v.cap̄.xv.C
Flere cur petrus ceperit cū a saluatore respi
ciebat.li.ix.cap̄.xxvij.A
Flere peccata sua cur peccator quilibet non
possit.li.ix.cap̄.xliij.B
Flumina antiquor̄ patrum dicta appellari
possunt.li.xviij.cap̄.xxij.A
Flumina ad locū vnde exeunt reuerti q̄d sit
Fluuij noie quid in/ (li.xxx.cap̄.iij.B
telligendū sit.li.xxxij.cap̄.vij.A
Fodere terram vngula quid sit.li.xxxj.ca. Fo
Formidanda duo sunt in ope/ (xxviij.C
ribus bonis.li.ix.cap̄.xxvj.A
Formido subita quē ꝓturbare dicat.li.xvj
Formidātes qualit̄ sancta ec (cap̄.iiij.C
clesia refouere dicat.li.xx.ca.v.A
Fortis qualiter deus esse dicat.li.ix.c.ij.A
Fortitudo alia est iustor̄ alia reprobor̄.li.
Fortitudo diaboli cur in (vij.cap̄.ix.A
lumbis: virtus v̄o eius in vmbilico ven/
tris eius esse ꝓhibeat.li.xxxij.ca.xj.C
Fraus ꝓpria arrogantiū que sit.li.xxvj.ca. Fr
Fraus in opere dei tribus modis (j.B
cōmittit.li.ix.cap̄.xxvj.A
Fraus per p̄uatam dilectionē generat.li.
Fraudē in dei opere quis ix.cap̄.xxvj.A
sit qui non faciat.li.ix.cap̄.xxvj.C
Frenū sanctis viris quādo imponat.li.xx.
Frigori cur iniq̄tas compa/ (cap̄.xix.B
retur.li.xvj.cap̄.xxx.C
Frigus in sacra scriptura quid significet.li.
xvj.cap̄.xxiiij.A
Fruantur vt deo nōnulli dispēsatorie hoc se
culo vtunt alij aūt vt fruant hoc seculo trā
sitorie vti volunt deo.li.ij.cap̄.ix.B
Fructus terre absq; pecunia comedē quid
sit.li.xxij.cap̄.xxiij.C
Fructus sancte ecclesie quādo in petris lau/
detur.li.vj.cap̄.iiij.B
Fructus vberes p̄dicationis quis colligat:
li.vj.cap̄.xxij.A
Fructum sursum: radicē v̄o deorsum mittē
(vt per ꝓphetas dr) quid sit.lib.viij.ca.
Frumentū cum laborib⁹ do (xxxvj.C
nec in farinam religat spūaliter quid sig/
nificet.li.vj.cap̄.xxviij.A
Frumentū spūale opus q̄d reficit designari
congrue potest.li.xxij.cap̄.xxiiij.C
Frustra ⁊ non frustra beatus iob afflict⁹ fu/
it.li.iij.cap̄.j.C
Fulgor meridian⁹ in vespere quid significet Ful
Fulgor armor̄ claritas (li.x.cap̄.xx.A
dicitur esse miraculor̄.li.xxx.cap̄.iij.B
Fulgura ire ⁊ reuerti morali quid sit.lib.
xxx.cap̄.iiij.p to.
Fulgentem solem videre qui dicant.li.xxij.
Fundamentū terrenū est sb (cap̄.viij.A
stantia carnis.li.v.cap̄.xxvij.B
Fundamenti noie in sacra scriptura quid in
telligat.li.xxviij.cap̄.ix.A

G

Funes ⁊ panni veteres: cum quibus Hie/remias exputeo subtractus fuerat quid si gnificent.li.xxv.ca.viij.A

Funis in sacra scriptura quid repsentet.li. xxxiij.ca.xij.L.

Fune linguā sathane dominū ligasse qualit intelligat.li.xxxiij.ca.xiij.A.

Furor domini cur ira colūbe a ppheta no/minet.li.xxxij.ca.vj.B.

Futura mala qualiter puideri debeant.lib. v.ca.xxxij.B.

Futura quasi iam pterita essent sermo diui/nus describi solet.li.xxx.ca.viij.L.

Gal Gallorum noie sancti pdicatores in/telligi possunt.li.xxx.ca.iiij.B

Galli pphetates quid repsentēt.li. xxx.ca.vij.per totum.

Gaudium hui⁹ mundi puersi singulare esse estimant.li.viij.ca.xxvj.B.

Gaudere de operibus nostris bonis quali ter debeamus.li.xxij.ca.ix.B.

Ge Gedeon ad pliū pcedens aduentū saluato/ris pfigurauit.li.xxx.ca.xxxij.B.

Generator dominus nature dicit: ⁊ nō cul/pe.li.xxix.ca.xxj.B.

Genesi qualiter vnū peccatū exaltero .li. vij.ca.xv.B

Genimina anime sunt operationes bone.li: xxj.ca.ix.L

Gentilium dicta cur in sacra scriptura inter/serātur.li.ix.ca.vj.A

Gi Gen⁹ dei qliter dicamur.li.xx.ca.xvij.B

Gigātū noie q intelligāt.li.xvij.ca.xj.A

Glacies ex vtero pcedere saluatoris quid sit.li.xxix.ca.xxiij.B

Glacies ⁊ gelu in sacra scriptura quid signi ficent.li.xxix.ca.xxj.A.

Gladi⁹ dei qualiter carnes manducare dica tur.li.xviij.ca.vij.B

Gladiū oris qd significet.li.vj.ca.xiiij.A

Glarea qd sit.li.xx.ca.xj.B

Glebax noie qd designet.li.xviij.ca.xx.B

Gloria singularitatis maxime pcauenda est lib.vj.ca.xx.B

Gr Grabatū in sacra scriptura quid significet. lib.xxiij.ca.xxij.A

Gratiam superne adoptiōis nullus habuit nisi qui per cognitionē hanc vnigeniti ac cepit.li.xxiij.ca.j.L

Gratie donū sepe tribuit: ⁊ qm̄ēs hūana adeo errat sepe p ira reputat.li.ix.ca.x.L

Grando in sacra scriptura quid significet.li. xxix.ca.x.L

Granū synapis deū fuisse p pulchre ostendi tur.li.xxix.ca.j.L

H

Grauis sibipsi qualiter homo eē dicatur .li. viij.ca.xxij.L

Graue aliud est eē p cōsiliū aliud p peccatū aliud per constantiā aliud per culpam.li. xix.ca.iiij.A

Gregū noie iperiti signāt.li.xvj.ca.xxij.A

Gressus sanctorū virorum vt polluant duo bus modis tangunt.li.v.ca.xxviij.A

Gressus dei qui sint.li.xvj.ca.xvj.B

Gressus qtēs a via declinet li.xxj.ca.vij.A

Gressuum appellatiōe quid significetur.li. xxj.ca.iiij.L

Gule vicium quinq modis nos temptat.li. xxx.ca.xxvij.A

Ha Habitare super glaream qd sit.li.xx. ca.xiiij.L

Habitauerit vbi iob quare describa tur.li.j.ca.j.A

Hastam vibrare dns cōtra antiquū hostem qualiter dicat.li.xxxiiij.ca.vj.B

He Heretici qbus fallacijs sanctā psequant ec/clesiā.li.iij.ca.xij.A

Hereticorū ppriū qd sit.li.v.ca.xj.B

Heretici eorū disputationib⁹ nō veritatē co nant demōstrare: sed laudem assequi.li. viij.ca.ij.B

Heretici cur in cauernis habitare dicantur. lib.xx.ca.xj.A

Herbas mandere quid sit.li.xx.c.ix.B

Herbas ⁊ arborum cortices manducare qd sit.li.xx.ca.xiij.A

Herba in sacra scriptura plura repsentat.li. xxix.ca.xviij.A

Herodij ⁊ accipitris nomine quid significe/tur.lib.xxxj.ca.xv.B

Herbe behemoth que esse dicant .li.xxxiij. ca.ij.A

Hy Hyadum noie doctores sancte ecclesie desi/gnari possunt.li.ix.ca.ij.E

Hypocrita qñ deū iuocet.li.xviij.ca.vj.L

Hysboseth hystoria ppat.li.j.ca.xxxvj.B

Hystoria loth moralizat.li.vj.ca.xv.B

Ho Holocaustū qd sit.li.j.ca.xxxv.B

Homo prim⁹ ita cōditus fuit vt illo manēte tempora decederent: sed ipe cum tempo/ribus nō trāsiret.li.xxv.ca.ij.A

Hoim pfectus sicut incrementa arborū esse phibent.li.xxij.ca.viij.B

Homines frequenter ab apl'o dicunt huma na sapientes.li.xviij.ca.xxxviij.L

Homo quāta dignitate creatus sit: quia nō sicut cetera animalia solo verbo: sed diui nitatis cōsilio preuisus.li.ix.ca.xxxvj.A

Hominem sacra scriptura tribus modis ap pellat.li.iiij.ca.xvij.B

Homo cur adeo temporalibus rebus ded
tus sit vt interiora non cõsi der et.li.v.ca
xxiiij.L
Homo qualiter ad laborem nascat .lib.vj.
ca.v.B
Homo deo cõposit⁹ iusticiã minime pcipit:
sz nõ ꝓposit⁹ recipe cito põt.li.ix.ca.ij.A
Hominẽ cur de⁹ cõdiderit cũ eum labere in
peccatũ tã cito sciret.li.ix.ca.xxv.A
Homo sibipsi qñ loq̃ dicat .li.x.ca.iiij.A
Homo celum:infernus:mare:terra:cõgrue
dici potest.li.x.ca.x.L
Hordiũ dispensatorem terrenarum rerum
figurat.li.xxij.ca.xxiiij.L
Hostibus armatis in occursum pgerre q̃d
sit.li.xxxj.ca.xxix.A
Hu Humanã naturã deus assumens diuinã nõ
mutauit neq; deseruit.li.ij.ca.xxij.L
Humiles in sublimi qualiter ponant.li.vj.
ca.viij.A
Humilium mentes q̃ fortiter deus,cõtra ad
uersa muniat.li.vj.ca.xv.L
Hũilitas q̃ mitis ꝓfuerit.li.viij.ca.xlij.B
Humanitatis nomine in scriptura oẽs etiaz
carnaliter viuẽtes cõmuniter figurãt.li.
xviij.ca.xxxvii.B
Humana tẽtatio q̃ sit.li.xxj.ca.iij.A
Humilitatis virtus cũ pietate semp cõnexa
esse debet.li.xxj.ca.xij.A
Humerus spiritualiter quid significet.lib.
xxj.ca.xvj.B
Humilitatis testimonia vere q̃ sint.li.xxij.
ca.xiij.A
Humilis veraciter in bonis quis esse dicat.
lib.xxvj.ca.j.A
Humiliari z exaltari ꝑlati quando se debe
ant.li.xxvj.ca.xxij.L
Humiliauerit cur se intantum christus.lib.
xxxiiij.ca.xx.et.xxj.per totum.
Ia Iaculis q̃t nos hostis inalign⁹ pcu
tiat.li.ij.ca.xix.A
Iacula dei in lumine ire quid sit:li.
xxx.ca.iij.L
Iacere de⁹ qñ dicat.li.ij.ca.xxix.A
Iacinct⁹ q̃d significet.li.xxx.ca.x.L
Ibices quos repsentẽt.li.xxx.ca.xvj.B
Ieroboal historia moralizatur.lib.iij.capi.
xxij.B.L
Ig Ignis inferni nõ esse naturalis probatur.li.
ix.ca.xlvj.B
Ignis inferni lucet z nõ lucet siue ad aliqua
z ad aliqua non.li.ix.ca.xlix.A
Ignis terrã z eius nascẽtia comedere quan
do dicat.li.xxj.ca.ix.B
Im Imber fortitudinis dei quis fuisse dicat.li.
xxvij.ca.xviij.B
Imber dei vehemens z vehementissim⁹ fu
isse q̃s dicatur.li.xxix.ca.xv.L
Imber serotinus qualis esse in scriptura di
catur.li.xx.ca.ij.B
Imbres montiũ hereticos rigant.li.xvj.ca.
xxiiij.A
Imitari diabolũ q̃s dicat li.xxix.ca.iij.fi.
Immortales cũ angeli z spirit⁹ beatorũ cõ
stituti sint cur ab apostolo solus deus im
mortalis esse dicat.li.xxv.ca.v.A
Immutabilis sicut de⁹ nature est ita z cogi
tatione.li.xvj.ca.xviij.L
Imperauit quicq̃d nobis dñs hoc exemplo
ostendit.li.j.ca.xj.A
Imperare cum austeritate z potentia quos
dñs p ezechielẽ reprobat qui dicant.lib.
xxiij.ca.xij.fi.
Imperitie vitiũ q̃d sit.li.xxviij.ca.j.A
Impius habet ve:iustus vero miseriam .li.
ix.ca.xlj.A
Impius ex correctione plerumq; peior fieri
solet.li.x.ca.iij.L
Impius z iniquus in quo differãt.li. xviij.
ca.iiij.B
Impiorum vindictam desiderare qualiter
debeamus.li.xxij.ca.xj.A
Impios sacra scriptura ꝑprie infideles ap
pellat.li.xxv.ca.xiij.B
Impius a pctõre qualiter discernat Ibidẽ
Impios qualiter domin⁹ ex terra cõcuti di
catur.li.xxix.ca.ij.lb
Inaures quid significẽt.li.xxx.ca.x.L In
Incarnatũ dominũ diabol⁹ nouerat: sz mo
dum nostre redemptionis omnino igno
rabat.li.xxxiij.ca.x.L
Inchoare bona nil ꝓdest:si vsq; ad finẽ nõ
pseuerauerimus.li.xxij.ca.vj.L
Increpationẽ dñi qui reprobent z qui non
li.vj.ca.xvj.B
India hunc mũdũ signare põt.li.xviij.ca.
xxx.B
Infirmitas custos ẽ vtutis.li.xix.ca.vj.A
Infern⁹ congrue terre noie exprimi potest.
li.ix.ca.xlv.B
Infernus miserie z tenebrarũ loc⁹ cur dica
tur.li.ix.ca.xlvj.A
Infernũ subuertere dñs qñ dicat li.x.ca.xj.c
Inferni nomie desperatio peccatorum desi
gnari põt.li.viij.ca.xiiij.B
Infremuisse dominum spiritu qualiter intel
ligendum sit.li.iij.ca.xiij.A
Ingeniosus cur piger sit in studẽdo:rebetes
vo i studio cur delectent.li.vj.ca.iiij.L
Ingenium auri nomine designari potest.li.

J

xxij.ca.iiij.A
Iniqui vt rota poni qualiter dicantur.lib.
xvj.ca.xxx.A
Inimicũ diligẽ ꝗliẽ teneamur.li.xxij.ca.x.c
In Iniquus duobus modis innocte cõteri di/
citur.li.xxv.ca.xj.C
Iniqui:cur eternaliter cruciẽtur.li.xxxiiij.
ca.xij.A
Iniquitas ois vanitas est:sed nõ ecõuerso.
li.x.ca.xij.C
Iniquos cur deꝰ tã diu ꝓualere paciatur li.
v.ca.xv.A
Iniquorum mentes ꝓ tineam designantur.
li.v.ca.xxviij.B
Iniqui eorũ damꝑna nõ cõsiderantes qua
tuor ꝓdunt.li.v.ca.xxviij.C
Iniquitatis os qñ claudeꝝ.li.vj.ca.xiij.C
Iniustis semp grauia sunt verba iustorum.
li.viij.ca.xxij.A
Iniuste quod iniustũ est quis exequaꝝ.lib.
ix.ca.xix.A
Iniusticia i tabernaculo ꝗd sit.li.x.ca.xvj.A
Innocẽs a creatore qualiter consumi dicaꝝ
li.ix.ca.xix.C
Innocens quãdo accendaꝝ ꝓtra hypocritã
lib.xiij.ca.xvij.C
Institorum nomine apostoli exprimuntur.
li.xviij.ca.xxj.B
Intellectus congrue in sacra scriptura dies
vocari potest.li.j.ca.xx.A
Intelligere qualiter possimꝰ qñ sancti spũs
gratia aliꝗd in nobis opeꝝ.li.v.ca.xx.C
Intelligere vias dei ꝗd sit.li.xxv.ca.xvij.a
Intẽtione bona sepe aliq̃ agunt q̃ tñ distri/
cte examinata mala esse inueniunt.li.v.
ca.x.per totum
Intẽtio cordis muniẽda añ oia est ne diabo
lus animã decipiat.li.j.ca.xxxviij.B
Intendat qualiter deꝰ sup oia simul ꝛ sup
singula diuisim.li.xxv.ca.xix.A
Interpellare filiũ dei apud patrem quid sit.
li.xxij.ca.xviij.A
Interꝑtatio nominũ amicorũ beati iob.lib.
ij.ca.xvij.C
Interrogare deũ ꝗcꝗd voluerimus si ad sa
crã scripturã recurrimꝰ eiꝰ respõsionẽ iue
nimꝰ qz semel loquit deꝰ ꝛ idipm nõ repe
tit.li.xxiij.ca.xix.B
Interrogare nos dñs tribus modis consue
uit.li.xxviij.ca.vij.F
Inuidere nõ nisi nobis meliorib⁹ possumus
Inuidia quãta mala ꝓ (li.v.ca.xxxij.C
petrauerit.li.v.ca.xxxij.B
Inuidia ꝗliꝝ erui debeat.li.v.ca.xxxiiij.A
Inuidia ꝑ alijs omnibus vitijs cor occidit.
li.x.ca.xviij.A
Iouinianꝰ ꝗliter errauerit.li.xix.ca.xiiij.B Jo
Jordanis appellatione qui signẽꝝ.li.xxxij.
ca.vij.A
Ipocrica quicquid laborat inuanũ est.lib.
viij.ca.xxviij.B
Ipocrita ex aliorum laude de se ꝑsumit qõ Jp
nõ est.li.viij.ca.xxxij.A
Ipocrite quare omnia sua facta in occulto
agant.li.v.ca.xviij.B
Ira ꝗliter cõpesci debeat.li.v.ca.xxxij.B
Ira duplex scz ex pacientia ex zelo.li.v.ca.
Irã suã multiplicare deꝰ qñ di (xxxij.A
catur.li.ix.ca.xlij.B
Iram dei mereri ꝛ ꝓuocare in quibus disse
rant.li.xxvj.ca.xxviij.B
Iracũdie culpa quãta sit.li.v.ca.xxxj.A
Iracũdi mores .li.v.ca.xxxij.A
Iracũdi insignia.li.v.ca.xxxiiij.A
Irascẽs fratri cur iudicio reus esse dicatur.
li.xxj.ca.v.A
Ire dei nullũ resistere posse cur beatus iob
dixerit cũ tñ ꝙ plures in veteri testamen
to restitisse leganꝝ.li.ix.ca.xj.B
Ire sue dominꝰ viam ex semita facere quid
sit.li.xxv.ca.xxiij.A. Ju
Jubilũ ꝗd esse dicaꝝ.li.xxiiij.ca.vj.A
Jubilũ ꝗd sit.li.viij.ca.xl.C
Jubileꝰ ãnꝰ vñ originẽ sũpserit.li.j.ca.xj.b
Judicat deus hominẽ duobus modis i hac
vita.li.ix.ca.iij.C
Judicia dei occulta iuestigare quare nõ de
beamus.li.ix.ca.xj.C
Judicare alios nõ debemꝰ.li.j.ca.vij.A
Judicium corã deo ponere quid sit.li.xvj.
ca.xiij.B
Judiciũ quod sit quod a damnatis ꝛ repro
bis etiam desideraꝝ.li.xxv.ca.vj.B
Judicari corã deo ꝗs dicaꝝ.li.xxv.ca.vj.b
Judicanꝝ quidã ꝛ pereũt alij nõ iudicanꝝ et
pereũt alij iudicanꝝ ꝛ regnãt alij ꝛ nõ iudi
canꝝ ꝛ regnãt.li.xxvj.ca.xxiij.B
Judicia dei nulli reuelãꝝ.li.xxix.ca.ix.B
Judiciũ ad ignẽ vocare ꝛ abyssum multum
deuorare quid sit.li.xxxiij.ca.ix.B
Judeos cur christus inter christianos ꝙuer
sari tã diu ꝓmittat.li.vj.ca.xiij.C
Judei ꝙ ceci fuerint in redemptoris morte.
li.xviij.ca.xix.C
Jumenta ꝗd significẽt.li.xj.ca.ij.A
Jumẽta in stercore suo computrescere quid
sit.li.xxiiij.ca.viij.C
Jumẽta terre q̃ esse dicanꝝ.li.xxvj.ca.xj.C
Juniperus peccata:radix vero iuniperorũ
auaricia designant.li.xx.ca.x.A

Judicia humana nõ ꝓbanda quõ hõ nõ prauit ꝙ sed li.22. c 17. d.

L

Junci noie q̃d exprimaf̃.li.xxix.ca.xviij.E
Juramẽtũ pferre q̃d sit.li.xxxij.ca.ij.B
Justicie seculari deseruire qualiter debea/
mus.li.ix.ca.xix.p totũ
Justoꝝ sapia q̃ sit.li.x.ca.xxvij.B
Justi simplicitas cur dicaf̃ lampas contem
pta.li.x.ca.xxix.B
Justus viam suam tenere qualiter dicatur.
lib.xiij.ca.xix.A
Justicia sicut vestimẽto quis induaf̃.li.xx.
ca.xvj.C
Justoꝝ iudicia dyademiti cõparanf̃.lib.
xviij.ca.xix.A
Justicia illa nõ dicif̃ nostra esse que ex nr̃o:
nostra fit:sed q̃ ex diuina largitate nostra
fit.li.xxiij.ca.vij.A
Justi in scriptura libri noie exprimi possunt
lib.xxiij.ca.ix.B
Justi ab iniustis affligi cur permittanf̃.lib.
xxvj.ca.ix.B
Justicia in iudicium cõuerti qualiter dicaf̃.
li.xxvj.ca.xxvj.A
Justoꝝ in hac vita sunt duo genera.lib.
xxvij.ca.iij.A
Justicie ꝓpter precium seruiẽtes seipsos de
cipiunt.li.ix.ca.xix.A
Justꝰ ꝛ ipius q̃liter simul sup terrã paciãf̃.
sed alio ꝛ alio mõ.li.ix.ca.xl.A
nõ de Justꝰ h.ꝛ.c 8.etq
q via Justoꝝ et q impiorꝝ
Juste deus diabolo aliq̃n permittit quod tñ
ipse iniuste petit.li.viij.ca.xvij.B
Justa eẽ cũcta q̃ patimur.li.ij.ca.xvij.B
Justi q̃to magis exteriꝰ aduersitate ꝓmun
tur tanto magis interiꝰ tentationibꝰ fatiſ
gantur.li.iij.ca.xxiij.A
Justicia hois respectu diuine iusticie iniusti
cia merito esse dicif̃.li.v.ca.xxvj.C
Justi terrena bona qualiter vti debeant.li.
viij.ca.xlij.A
Justicia humana ois.si districte iudicef̃ in
iusticia esse inuenif̃.li.ix.ca.xiij.C
Juuenes esse vere q̃ dicãf̃.li.xix.ca.xiij.C

Lab
Labia dei q̃d significẽt.li.x.ca.iiij.A
Labia sua deus quando aperire di/
catur Ibidem
Labijs nostris duobus modis peccamꝰ.li.
iij.ca.vij.B
Laborioſa quedã q̃dã vacua aliq̃ ꝛo simul
laborioſa ꝛ vacua in hac vita eẽ dicuntur
Laban typũ diaboli tenet.li.xxx.ca.xxxj.c
Lac Lactis noie q̃d significef̃ li.xxxij.ca.xxiij.b
Lactare pctõres qñ dicãf̃.li.iij.ca.xxix.A
Lacus cur infernꝰ eẽ dicaf̃.li.ix.ca.xlv.B
Laguncule quid in scriptura repsentent.li.
xxiij.ca.xj.B
Lagene ꝛ lampades cũ quibꝰ gedeon ad p
liandũ ꝓcessit quid significent.li.xxx.ca.
xxxiij.B
Lãceis hostiũ sancta ecclesia circũdaf̃.lib.
xiij.ca.ix.B
Lana simplicitatem linũ vero subtilitatẽ de
signat li.viij.ca.xl.B
Lapis caliginis populus israel fuisse dicif̃. Lap
li.xviij.ca.xvij.C
Lapides in scriptura sacra in bono ꝛ in ma
lo accipi possunt.li.xviij.ca.xx.A
Lapis angularis multis modis interptaf̃.
li.xxviij.ca.xvj.A
Lapiduz noie electos ecclesie posse intelligi
multis ꝓbaf̃ exemplis.li.vj.ca.xx.B
Lapidũ noie in sacra scriptura ꝓgrue hoies
designari possunt.li.viij.ca.xxxvj.C
Lapideũ coꝝ qñ deꝰ a nobis tollere dicaf̃ et
carneũ dare.li.x.ca.xv.C
Lapides duodecim cur sacerdos veteris te/
stamenti in pectore portauerit.lib.xxviij.
Latro in cruce tres habuisse vir (ca.ix.A
tutes ꝓbatur li.xviij.ca.xxv.B
Latitudinẽ terre vtrũ beatꝰ iob cõsideraue
rit quare queraf̃.li.xxix.ca.viij.C
Latitudinẽ longitudinẽ ꝓfunditatẽ: qualiſ
ter deus habeat.li.x.ca.xj.B
Lassos in sacro eloquio quos noiemus.lib.
xvj.ca.xxxij.B
Laus hypocritarũ ꝓeda non incõgrue dici Lau
potest.li.v.ca.xvj.A
Laudẽt qñ puerſi diuinã iusticiam.lib.viij.
ca.xxv.A
Laudare quis dicaf̃ dñm ꝑm eius magnitu
dinem.li.ix.ca.x.B
Lauare iusti manꝰ in sanguine pctõrũ qua/
liter intelligaf̃.li.xviij.ca.xiij.A
Laudibꝰ immoderatis ne bona nr̃a eruanf̃
saluatoꝝ detractionibꝰ nos impugnare p
mittit.li.xxij.ca.ix.A
Laus pfecte magnitudinis est aduersa ppe
ti:ꝛ exteriꝰ fortiter ꝛ interiꝰ clemẽter.lib.
xxij.ca.xij.A
Lazaro cur dñs dixerit: veni foras ꝛ nõ po/
tius reuiuisce.li.xxij.ca.xiij.C
Lectus in sacra scriptura quid significet.li. Lec
xxiij.ca.xxiij.A
Lectulꝰ cubile vtstratũ in sacro eloquio q̃d
significent.li.viij.ca.xvij.B
Lectulũ i tenebris sternere q̃d sit.li.xiij.ca.
Legẽ daturꝰ dñs cur i igne fumo (xxj.A
q̃ descẽderit.li.vj.ca.xxvj.B
Leo cũ deꝰ esse dicif̃.q̃d ꝑ eum figuretur.li.
xxx.ca.xxix.C
Leo dñm ꝛ diabolũ ꝓfigurat.li.v.ca.xvj.c
Leena q̃liter capi debeat.li.ix.ca.xlj.C

L

Leene ꝑdaꝫ capere atq; catulis tribuere ꝺd
ſit.li.xxx.ca.xj.L
Legatos mittere i vaſis papiriꝭ ſup aquaſ
quid ſit.li.xiij.ca.vij.A
Legē datur⁹ dñs cur in igne fumoq; deſcen
derit.li.vj.ca.xxvj.B
Lex carnaliter deguſtata mortez infert.lib.
vij.ca.iiij.L
Lex dei caritas dici põt.li.x.ca.v.B
Lex caritatis in duob⁹ ꝓtinet.li.x.ca.vj.A
Lex ꝑdicatorib⁹ poſita eſt: vt qͦ verbis do
cent: exẽplis demõſtrent.li.xix.ca.vj.L
Leena ſancta eccleſia nũcupari põt.li.xviij.
Lenis ⁊ vehemẽs aduentio (ca.xxij.A
ſanctiſpũs eſſe dicit.li.v.ca.xxv.L
Lenitas cũ ſeueritate rectorib⁹ qualiter in
eſſe debeat.li.xx.ca.vj.A
Leproſi illi decẽ quos dñs mũdauit hereti
corum typum tenent.
Leticia oib⁹ eadẽ erit i padiſo li.iiij.ca.xlij.a
Leticia cordiũ qñ pfctã erit.li.viij.ca.xvij.c
Letari ſup multas diuitias qui dicant.lib.
xxij.ca.viij.A
Letabit iuſt⁹ cũ viderit vindictã impiorum
(vti ps ait) ꝗliter intelligendũ ſit.lib.xxij.
Leuite ab ãno xxv.tabernaculo (ca.xj.A
ſeruire: ſed.a.l.cuſtodes vaſorũ cõſtitue
bant ꝺd miſterij habeat li.xxiij.ca.xij.A
Leuiathan cur ſerpẽs tortuoſus dicat.atq;
ei vectẽ addet.li.iiij.ca.xij.A
Leuitis quare ꝓceptũ ſit pilos radere.li.v.
Leuare qñ dicamur faciẽ ſine (ca.xxv.L
macula.li.x.ca.xviij.B
Leuare faciẽ ad deũ quid ſit.li.xvj.ca.x.B
Li
Liberemur qñ a laqueis venantiũ ⁊ a ver
bo aſpero.li.vj.ca.xviij.A
Liberatũ a demonib⁹ cur dñs ad domũ re
miſerit.li.vj.ca.xxv.A
Liber inter mortuos quis eſſe dicat.li.xxx.
ca.xxx.A
Librum in humero portare quid ſit.li.xxij.
Lignũ in panem mittere quid (ca.xx.A
ſit.li.iij.ca.xij.B
Lignum quãdo ꝓducere ſemẽ iuxta genus
ſuũ dicat.li.vj.ca.xxij.L
Limbũ quare patres antiqui intrauerint.li.
iij.ca.xxxij.A
Lingue flagellũ ſetentia vltime animaduer
ſionis dici põt.li.vj.ca.xix.B
Ligna pomifera ⁊ eorũ ꝓputia que moyſes
auferri ꝓcepit quid ſignificẽt.lib.viij.ca.
Lignum ſecus decurſus aqua (xxxvj.A
rũ eſſe ꝺs dicat.li.xix.ca.xxvij.A
Lingere terrã ꝙ dicant.li.xx.ca.xij.A
Ligna confringere ⁊ ad ima iactare vti beli
ſeus fecit quid ſit.li.xxij.ca.v.L
Lingue adulantiũ locuſtarum nomine ex
primuntur.li.xxxj.ca.xx.B
Liniamenta corporis in deo eſſe qualiter di
cantur.li.xxxij.ca.v.L.
Linguaz maris egyptij dñm deſolaſſe quid
ſit.li.xxxiij.ca.xiij.B
Locutio ois põt quadripartita qualitate di
ſtingui.li.xxiij.ca.iij.A
Locus corpis ẽ ſpaciũ corporale: locus ve
ro mentis vnaq; intentio cogitationis.
li.xxvj.ca.xxxvj.L
Locꝰ hereticorũ ꝺs ſit.li.iij.ca.xvij.B
Locus hominis nõ localis deus ꝓprie exti
tit.li.viij.ca.xv.A
Locꝰ puerſorũ ꝺs ſit.li.xviij.ca.xij.A
Locus ſapiẽtie dei ꝗlis ſit.li.xix.ca.ij.L
Loqui ex deo ⁊ loqui cora deo in quib⁹ diſ
ferunt.li.xxij.ca.xvij.A
Loqui in faucib⁹ quid ſit.li.xxiij.ca.xiiij.B
Loqui deum ſemel ⁊ ſidipſũ nõ repetere ꝺd
ſit.li.xxiij.ca.xix.B
Loqui vel interpellari deum ꝓ nobis quid
ſit.li.xxiiij.ca.iij.A
Loqui dei ꝺd ſit.li.xxiij.ca.xix.B
Loqui ō turbine cur dñs beato iob dicatur
li.xxviij.ca.ij.A
Loquit dñs duob⁹ modis ſuis ſuis ib⁹dẽ.
Loquatur qualiter deus per angelos ſuos:
⁊ quib⁹ medijs.li.xxvj.ca.ij.L
Loqui recte dicit qui ordinate ſcit tacere.li.
xxx.ca.xj.L
Loqui de eternitate homo non poteſt.lib.
xxvij.ca.xxvj.A
Loqui qualiter deus aut ſathan dicat.cum
nõ habeant inſtrumẽta ad hoc apta.lib.
ij La.v.A
Loqui noſtrum ad diuinas aures quid ſit.
li.xxxij.ca.j.E
Loquunt aliter angeli ad deũ aliter de⁹ ad
angelos aliter ad diabolũ: aliter diabol⁹
ad deum.li.ij.ca.v.L
Loquit de⁹ quattuor modis ad diabolũ di
abolus vero trib⁹ modis loquit ad deuz
li.ij.ca.vij.B
Loquẽdi hoim tria ſũt genera.li.v.ca.xij.b
Loquit ſic ſuaz iob: vt electorũ qͦ declaret
vitã.li.vij.ca.xj.L
Locutionũ duo ſũt genera que hoib⁹ maxi
me ſunt nocitura.li.vij.ca.xxij.L
Loqui ſua cur de⁹ pmittat ꝓ ora malignorũ
li.viij.ca.xxvij.B
Loq̃ ſicut pturiens ꝺs dicat.li.ix.ca.xvij.a
Loqui in amaritudine anime ſue ꝺs dicatur
li.ix.ca.xxxiij.B

Loquat qñ hō sibi pl. li. x. ca. iiij. A
Lora eccleſie dicunt eſſe p̄cepta diſcipline. li. xxxj. ca. iij. A
Longior terra deus eſſe qualiter dicat. li. x.
Longe fuiſſe a ſapientia dei ange (ca. x. B
los: patres antiqui: philoſophi prophete demonſtrant. li. xviij. ca. xxxv. B
Loth cur intra domū introduct⁹ fuerit vt a malignantib⁹ muniret. li. vj. ca. xv. B
Luc Luct⁹ ad domū cur magis q̄s ad domū con/ uiuū ſalomō eūdū eē moneat.
Luctus tpe nullus increpandus eſt. li. xij.
Lucifero vita iuſti comparatur (ca. ij. A
li. x. ca. xxj. A
Lugenda gaudendo dicere quid ſit. lib. ix. ca. xxxiiij. B
Lucis appellatione in ſacra ſcriptura quid intelligat. li. v. ca. j. B
Lux quādo miſeris det. li. v. ca. j. C
Lux qualiter poſt tenebras ſperari debeat. lib. xiij. ca. xij. A
Lumen dei gratia p̄ueniens eſſe dicit. lib. xvij. ca. viij. B
Lux dei inacceſſibilis qualiter dicat: cū tñ bti ab ipa illūinat. li. xviij. ca. xxxviij. B
Lucernā ſup candelabrū ponere cur dñs p̄ ceperit: cū tñ alio i loco dicat: Attēdite ne iuſticiā vr̄az coram hoib⁹ faciatis. li. xix. ca.
Lux dñi cur dicat in terrā nō (xviij. C
cadere. li. xx. ca. iiij. B
Lux corporalis q̄to pl⁹ diligit: tāto magis ab eterna cor cecat. li. xxij. ca. iij. B
Lucerne ardentes de quibus luc dicit que ſint. li. xxij. ca. vj. A
Lux viuentiū z morientiū que ſit. lib. xxiiij. ca. xix. A
Lumen incorporeū qd eſſe dicat. li. xxviij.
Lux ab impijs quando auferri (ca. ij. B
dicat. li. xxix. ca. ij. B
Lucem ſpargere qd ſit. li. xxix. ca. xiij. p to.
Lucernā accendere atq; eam ſub modio po nere qd ſit. li. xxx. ca. xxiiij. A
Lumbi mētis ſicut z carnis reſtringi debēt. li. xxj. ca. ij. B
Lūbos accingere qd ſit. li. xxviij. ca. vij. B
Lunā clare incedentē qui reſpicere dicant. li. xxij. ca. viij. B
Lune noie ſcta eccl̄ia deſignat. li. xiij. ca. ij. a
Luto qualiter ſancta eccleſia cōparet. li. xx. ca. xxiiij. B
Lutū ſicut veſtimentū ſtare qd ſit. lib. xxix.
Luti nomine plura ſignifican/ (ca. v. B
tur. lib. xxxiiij. ca. viij. A
Luteas domos qui inhabitare dicant. lib. v. ca. xxviij. B

Lutū iterior noſter hō ē. li. ix. ca. xxxvij. B
Luxuria p aſinam vt plurimū deſignatur. li. vij. ca. xv. C
Luxuria alia eſt carnis alia cordis. li. xxviij ca. vij. E

Magn⁹ inter oēs orientales cur dicat iob fuiſſe. li. j. ca. xix. A Ma
Magnificari hō qualiter a deo di/ catur. li. viij. ca. xx. A
Magn⁹ dñs dicit: fortitudine: iudicio. iu/ ſticia. li. xxvij. ca. xxvj. F
Maledicere deo in corde quid ſit. lib. j. ca. Mal
Mala q̄liter dñs creet cū p p (xxxvij. A
phetā dicat: Ego dñs creās mala. lib. iij.
Mala q̄ ppetram⁹ nō ſolū: ſed (ca. vj. C
etiā que bona nobis eſſe videt timere an te diſtricti iudicis examē debemus. li. iij.
Mala plurima adhuc quotidie (ca. x. B
xp̄s in ſuo corpe patit. li. iij. ca. xj. A
Maledixiſſe beatū iob diei in quo nat⁹ fuit qualiter intelligat. li. iiij. ca. j. B
Maledictū in ſacra ſcriptura dupliciter in/ telligitur. li. iij. ca. v. C
Maledicere quis. quō quādo: z quare de/ beat. li. iij. ca. v. vj. vij.
Mala futura iniqui q̄re p̄ſiderare nequeāt lib. v. ca. xxviij. C
Maledicere pulchritudini ſtulti qd ſit. lib. vj. ca. iij. C
Mallei noie in ſcriptura ſacra plura ſignifi cant. li. xxxiiij. ca. vj. A
Maneam⁹ qualiter in peccatis cū ppoſito Man
amplius nō faciendi. li. vij. ca. xiij. A
Manſuetudinis ſeruāde mod⁹ q̄s ſit: z qd ſint. li. v. ca. xxxij. B
Manichei dogma puerſū verbis beati iob cōfutat. li. ix. ca. xxxv. C
Maniche⁹ d virginitate errauit. li. xix. ca.
Mane in ſacra ſcriptura quid (xiij. B
ſignificet. li. xvj. ca. xxvij. B
Manus ſtringere qd ſit. li. xviij. ca. xij. A
Manna qd ſignificet. li. xx. ca. xvj. C
Manus dei dura eſſe quanda dicatur. lib. xx. ca. xxvj. B
Manum ſuam quādo dominus corripi di/ catur. li. xx. ca. xxvij. C
Manum ad os porrigere. eſt: voci ſue ope/ re cōcordare. lib. xxij. ca. x. A
Mane ſicut herba florere atq; trāſire quid ſit. li. xxix. ca. xviij. A
Manū ſup os ponere qd ſit. li. xxxij. ca. j. d
Manus ſathane eius poteſtatem ſignifi ca/ re poteſt. li. iij. ca. xij. B
Manuum nomine opera frequenter deſig/ nantur. li. ix. ca. xxviij. C

M

Manus dei filius vocat̄.li.xviij.ca.vj.B
Mater domini ꝑm carnem que extiterit.li.ij.ca.xxxj.A
Mar Mari nomine in sacra scriptura quid designetur.li.ix.ca.iiij.C.
Mare ingredi et eius profundum penetrare quid sit.li.xxix.ca.vij.C
Mari latior deus esse qualiter dicatur.lib.x.ca.x.B
Mare subuertere qñ dñs dicat̄ li.x.ca.xj.c
Mare ⁊ terra qualiter in vnum coartent̄.lib.x.ca.xij.B
Mel Mel siluestre cur sanctus iohannes comederit.li.xxxj.ca.xiiij.C
Mel inuenire q̄d sit.li.xvj.ca.iij.C
Mel quādo sufficiēter comedi dicat̄ Ibidē
Mem Membra sathane qui esse dicantur.lib.iij.ca.xij.B
Membra redemptoris qui vocent̄.lib.iij.ca.xiiij.A
Membrorum nomine in sacra scriptura q̄ exprimant̄.li.xiij.ca.xviij.A
Membra antichristi plures exriterunt qui tamē eius diem nō viderūt.
Men Menses in sacro eloquio quid significent.li.xxx.ca.xxj.A
Menses anni illuminationis qui sint.li.iiij.ca.xxij.C
Mens quāto altius in diuinis leuatur tanto plus timet.li.v.ca.xxj.A
Menses vacuos sustinere q̄d sit.li.viij.ca.viij.A
Mens iusti aquile comparatur li.ix.ca.xxiij.B
Mens nr̄a q̄si lac mulgit̄.li.ix.ca.xxxvij.c
Mentem nostram quāto plus deus ad sui amorem erigit:tanto magis ꝑ lachrimas affligit.li.ix.ca.xlij.C
Mens iniqui superficie aque comparatur.li.xvj.ca.xxx.A
Mens illa per torporem nescit veterescere que studet ꝑ desideriuz inchoare.li.xxij.ca.iiij.A
Mentes seculariū ꝑ aerem signari possunt.lib.xxvij.ca.xxvj.B
Mendacium omne peccatum est ⁊ econuerso.li.xviij.ca.ij.A
Mendacium quod obstetrices dixerūt an fuerit peccatū.
Mendacē esse omnem hominē qualiter dauid dixerit.li.xxij.ca.xv.C
Mer Merētes quando dñs sospitate erigat.lib.vj.ca.viij.A
Mercenario laborāti dies nostri cōparant̄.li.viij.ca.vj.B
Merorez animi diuites p̄sentibus delitijs vincunt.li.xviij.ca.xxvij.A

|| De ꝓprijs meritis nichil esse ē ꝑfecta sancta li. xxvij. c. xxiiij. C.

Meroris anxietate homo trib⁹ vicibus afficitur.li.xxiij.ca.xij.B
Messis stulti qualis eē dicat̄.li.vj.ca.iiij.b
Messis sancte ecclesie que esse dicatur.lib.xix.ca.xxvij.B
Metuendus est valde deus ex hoc ꝙ inuisibilis est.li.xvj.ca.xv.B.
Miles christi quibus armaturis se armare debeat.li.viij.ca.j.C Mi
Millenarius numer⁹ vniuersitatē in sacra scriptura designari potest.li.ix.ca.ij.A
Milites dei angeli q̄liter dicant̄.lib.xvij.ca.viij.A
Millenari⁹ in apocalip. numerus quid rep̄sentet.lib.xviij.ca.xxvij.C
Ministrant non solum boni angeli deo:sed etiam reprobi.li.ij.ca.xxj.B
Ministrat diabolus aliquando hominib⁹ nesciens.li.ij.ca.xxiiij.C
Mirmicaleon q̄d sit.li.v.ca.xvj.B
Mirabilia deus indies opatur: ⁊ tamē illa nemo cōsiderat.li.vj.ca.vj.B
Miracula diuina semꝑ debent ꝯsiderari.ꝑ nunqꝫ sensibus discuti.li.vj.ca.vj.C
Miracula cur deus in die in vrbibus fecerit ⁊ nocte in montibus orationi vacauerit.li.vj.ca.xxiiij.A
Miracula heretici facere cur permittantur a deo.li.xx.ca.viij.A
Misericordia ꝙ nulla sit in futuro.lib.viij.ca.xiij per totum.
Misericordia vt ꝓximis adhibeat̄ duo requirūtur.li.xix.ca.xx.A
Moysi cur preceptum sit vaccam cum ysopo et ligno cedrino coccoqꝫ bis tincto offerre.li.vj.ca.xxiiij.B Mo
Moyses noe ⁊ samuel tot relictis sāctis patribus.cur ad placandū dominū prestantius atqꝫ specialiter nominent̄.lib.ix.ca.xij.C
Moyses deum facie ad faciem qualiter viderit.li.xviij.ca.xxxvj.B
Moyses pius cum seueritate qualiter extiterit.li.xx.ca.vj.B
Mola superior ⁊ inferior de quib⁹ i Deut̄. dicitur q̄d significent.li.xxxiij.ca.xvj.A Mol
Mola vnaqueqꝫ actio huius mūdi dici potest.li.vj.ca.x.A
Molam asinariam in collo scandalizantis suspendi qualiter debeatur ⁊ in mare mitti.li.vj.ca.xxv.C
Molas diaboli cōterere quando dicamur.li.xix.ca.xxiij.C
Montium noīe oēs elati huius seculi designari possunt.li.xxx.ca.xxxiiij.B Mon

De miseria multa hoīs li. xj c. 26. b.

Montes in plurali aliquãdo celsitudo apostolorũ atq; ppbetarũ aliquãdo secularĩ potestatum tumor exprimit. In singulari vero aliqñ incarnat⁹ dñs: interdũ sancta ecclesia. aliqñ testamẽtũ dei: nõnũq; apostata angel⁹: etiã ꝛ quilibet hereticus designat. li. xxxiij. ca. j. A.

Mons in quem moyses ascẽderat spiritualiter quis sit. li. v. ca. xxv. B

Montiũ noie piudicantiũ altitudo in sacra scriptura signari solet. li. ix. ca. ij. C

Montes quãdo in cor maris tranflati sint: vt per ps. dicit. li. ix. ca. ij. B

Monas in millenariũ multiplicatus q̃d significet. li. ix. ca. j. B

Monoceros seu vnicorn⁹ quos repsentẽt in scriptura. li. xxxj. ca. xij. A

Mor Mortuũ cur beatus iob se in vulua matris optauerit. cũ tñ originali nõ purgat⁹ pctõ lucẽ se pdidisse sciuerit. li. iiij. ca. ij. B

Mortuos mortuum sepelire quid sit. li. iiij. ca. xxx. B

Mortalis ꝛ immortalis primus homo conditus fuerat. li. iij. ca. xxx. B

Mori pfecte mũdo quis dicat. li. v. ca. iij. c

Mors sacri eloquij quis esse dicatur. li. v. ca. xxix. C

Mortẽ saluatoris beat⁹ iob manifestissime desiderauit. li. ix. ca. xxj. B

Mors exterior sicut diuidit corpus ab aia sic mors interior animã diuidit a deo. lib. ix. ca. xlvj. B

Mortis noie diabolus exprimit in scriptura. li. xviij. ca. xvij. C

Mori qualiter dicat q̃ deum viderit. lib. xviij. ca. xxxvij. A

Mul Multiloquium plurima mala generat. lib. vij. ca. xxv. A.

Multiplicitas sermonũ grauitatẽ sensuum raro habet. li. vij. ca. xxiij. A

Multitudinem ciuitatis contemnere quid sit. li. xxx. ca. xxv. A

Mun Mundus a vitijs qualiter esse debeat q̃ alios corrigere nitit. li. vij. ca. xxij. B

Munerũ acceptiones ad quas ex fraude festinat sunt tres. li. x. ca. xxvj. B

Mundus in hac vita nec lachrime nec vita reddere potest. li. ix. ca. xxviij. A

Mundis manibus qualiter iustus fortitudinẽ addere dicat. li. xij. ca. xix. A

Mundicia manuũ suarum quomodo innocens saluet. li. xvj. ca. xij. A

Mũdas nõ esse in cõspectu dei stellas qualiter intelligẽdũ sit. li. xvij. ca. ix. A

Mur Murus sancte ecclie quis esse dicat. li. xx. ca. xxiij. A

Murmurare cõtra suũ rectorẽ etiã q̃libet deuotus sit subditus nõ debet si viderit illũ exterioribus negotijs vacare. li. xxv. ca. xxij. C

Muri hierlm q̃d rñtent. li. xxx. ca. xxvj. B

Musce q̃d significent. li. xviij. ca. xxviij. B

Mutent qualiter in domino cõfidentes fortitudinẽ suã. li. xix. ca. xxvj. B

Na Nariũ noie in sacra scriptura plura signãt. li. xxxj. ca. xxj. B

Nasci dñs qualiter ceperit ꝛ tñ non desierit vel i tpe fine tpe. li. xxix. ca. j. A

Natura angelica qualiter ab hũana distinguat natura. li. ij. ca. iij. A

Naues tharsis ꝓterere q̃d sit li. iiij. ca. xxij. a

Naues poma portãtes q̃ sint. li. ix. ca. xxij. c

Nauis petri cõmissam signat ei ecclesiam. li. xvij. ca. xij. C

Nazareis cur p̃ceptũ fuerit vt capillos nutriant atq; cũ eas raserint in ignem mittãt li. ij. ca. xxxix. B

Nazareorũ noie de quib⁹ hieremias mẽtionẽ fecit q̃d exprimat. li. xxxij. ca. xxiij. B

Ne Necessitati ppinquorũ qualiter compati debeamus. li. vij. ca. xvij. B

Negatio petri nobis in exemplũ facta est. li. xvij. ca. xv. C

Negligentie mater dicitur esse securitas. li. xxiiij. ca. xij. B

Nepotes hereticor. q̃ eẽ dicãt. li. xvij. ca. vij. C

Neruos testiculorũ pplexus ha bere q̃ dicãt. li. xxxij. ca. xv. B

Nescire dei q̃d sit. li. ij. ca. iiij. A

Nescire p̃ciũ sapiẽtie qualiter hõ dicat. lib. xviij. ca. xxiij. B

Nescisse aliud est atq; aliud nescire voluisse

Nihili noie gẽtilis po (li. xxv. ca. xvj. B Ni
pulus itelligit. li. xvij. ca. xj. in fine

Nix in sacro eloquio q̃d signficet. lib. xxxij.

Nix in sacra scriptura q̃d rep (ca. xxiij. B
sentent. li. xxix. ca. x. C

Nobiles iudee cur ppheta esaias fame: ceterũ vero vulgas siti perisse narret. li. j. ca. No

Nocturna visione deum cernere (xxj. B
quid sit. li. v. ca. xxj. A

Noctes laboriosas q̃s enumeret. li. vij. ca.

Noctis noie in scriptura sacra pñs (vij A
seculũ vt plurimũ designat li. ix. ca. iij. B

Noceat qualiter inimic⁹ nr̃ nobis ꝛ qualiter sibi ꝛ alijs: ꝛ ex b̃ diligẽdus ꝛ odiẽdus ẽ. li. xxij. ca. xj. B

Noctẽ ptrahere q̃d sit. li. xxvj. ca. xxxvij. a

Noe filij nõ sine misterio auersi venisse dicũtur vt patrẽ cooperirẽt. li. xxv. ca. xxij. A

Nox in sacra scriptura quid significet.lib.ij. ca.ix.A
Nox solitaria quando sup nos veniat .li.iiij ca.xj.A
Noxia quedã ex semetip̃is sunt quedã vero ex eis q̃ adiacent.li.xxvj.ca.xxj.A
Nubium noie in scriptura sacra aliqñ mobiles hoies aliquãdo ꝓphete aliquãdo apostoli designant̃.li.xxvij.ca.v.C
Nu Nubiũ noie apl̃i itelligũt̃ .li.xvij.ca.xij.B
Nudum est aliud esse aliud incedere.li.xvj. ca.xxv.A.
Numerus supernorum principum infinit⁹ ⁊ definitus est.li.xvij.ca.vij.B
Numulariorũ es ⁊ cathedras colũbas vendentiũ nõ sine speciali misterio dñm euertisse dicit̃.li.xxv.ca.xij.A
Ob Obdurasse dñm cor pharaonis qualiter intelligẽdũ sit.li.xxxj.ca.xj.B
Obliuisci dei miscdiam q̃s dicat̃.li. .xvj.ca.xxxj.A
Obrisum aurũ quid sit.li.xxij.ca.ij.A
Obscuritas ignorãtie nox dr̃.li.j.ca.xx A.
Obseq̃a ꝟa qñ deo reddam⁹ li.ix.xxxiij.B
Obstuprare quid sit.li.xxv.ca.xv.C
Obumbratio i sacro eloquio aliqñ ꝓ incarnatione dñi ponit̃ aliqñ ꝓ mentis refrigerio.li.xxxiij.ca.iij.A
Oc Occidẽdo q̃lit̃ de⁹ viuificet.li.vj.ca.xvij.A
Occidẽtẽ versus ire q̃d sit.li.xvj.ca.xvj.A
Occultãda sunt maxime bona q̃ facim⁹ si remũerationẽ accipe cõcupiscimus .li.viij. ca.xxxviij.C
Oculus cordis qualiter muniri debeat. lib. j.ca.xxxix.A
Oculũ a nobis (sicut veritas ait) ꝓijcere q̃liter debeamus.li.vj.ca.xxv.B
Oculũ cordis desideria carnalia aliqñ claudũt interdũ vero cordis oculo prius clauso mẽs ad desideria allicit̃ li.vij.ca.xvj.a
Oculi mentis nostre adeo ꝑ culpaꝫ cecant̃ vt sepe gratie donũ ꝓ ira ⁊ ecõuerso reputent.li.ix.ca.x.C
Oculorũ noie vis intentiõis exprimitur .li. x.ca.xxiij.A
Oculi antiq̃ hostis q̃ sint.li.xiij.ca.vj.B
Oculus intentionẽ cordis signare potest.li. xiij.ca.xiiij.A
Oculos inclinare q̃d sit.li.xvj.ca.xj.C
Oculus simplex de quo in euangelio dicit̃ quis sit.li.xxviij.ca.xv.B
Od Odire parentes ⁊ animã suam qualiter q̃s debeat.li.vij.ca.xviij.A
Odor vnguentorum in scriptura sacra quid rep̃sentet.li.xxxiiij.ca.x.A.
Odorari bellum equ⁹ dei qualiter dicatur lib.xxxj.ca.xxvj.B
Offerebat quare iob holocausta pro filijs suis.li.j.ca.iiij.C Off
Offerre recte ⁊ recte diuidere quid sit.li.iij. ca.ix.C
Offeram⁹ quãdo nosmetipsos in sacrificiuꝫ deo.li.ix.ca.xl.C
Offendẽs in vno qualiter trãsgressor dicat̃ omniũ p̃ceptorũ.li.xix.ca.xvij.A
Olei nomine vnctio sancti spiritus designari potest.li.xix.ca.xiij.A Ol
Oleo caput vngere q̃d sit.li.ij.ca.xxxviij.C
Oleum a ꝓximis petere quid sit.li.viij.ca. (xxxj.A
Olla succẽsa que eẽ dicat̃ quã hie remias se vidisse narrat.li.xviij.ca.xj.B
Ollas carnium quas israelitic⁹ populus in deserto cõcupierat q̃d nobis rep̃sentent. lib.xx.ca.xvj.C
Omnibus omnia factus qualiter paulus fuerit.li.vj.ca.xxij.C Om
Omnipotentẽ esse deum aliquib⁹ ꝓbat̃ exemplis.li.xvj.ca.xv.B
Onager in solitudine quos representet. lib. xxx.ca.xxiij.A
Onagri appellatione q̃ intelligendi sint.lib. vij.ca.vj.A
Onocentauri noie q̃d in sacris intelligatur li.vij.ca.xv.C
Opera dñi qualiter magna esse dicantur.li. vj.ca.xiij.A Op
Opera nostra bona q̃ꝫ diu possunt occultanda sunt.li.viij.ca.xxxv.ꝑ totum
Opera sua licet fuerint bona verebatur iob li.ix.ca.xxv.E
Opera manuum nomine designant̃.lib.ix. ca.xxviij.C
Opera publica ⁊ secreta superne sapientie q̃ esse dicantur.li.x.ca.iiij.B
Opera bona minora p̃termittenda sunt propter maiora.li.xix.ca.xxj.C
Opera nostra bona vt in finẽ vsqꝫ ꝑseuerẽt custodiri qualiter debeãt.li.xxij.ca.viij. ꝑ totum.
Orationem perfectam quãdo deo offeram⁹ li.ij.ca.xl.A Or
Orãdo magꝭ q̃ꝫ iuestigãdo penetram⁹ ea q̃ d̃ nobis iuestigare nitimur .li.j.ca.xxxv.a
Oratio q̃ ꝓ inimicis effundit̃ p̃ oibus alijs a cõditore cõmendat̃.li.ix.ca.xiij.A
Oratio quando execrabilis fieri dicatur. li. x.ca.xvij.A
Orare pro inimicis quid sit. lib.xxxiiij.ca. xij.B
Orasse domin⁹ noster ꝓlixius in agonia po

Oratio vera ē i cogitacoib⁹ cordis et nõ i oris vocib⁹ lib. xxij. c xliij. C

situs cur dicaf.li.xxiiij.ca.xvij.B
Orans pro terrenis a peccatis non munda/ tur .li.ix.ca.xxviij.B
Orbem qui sunt qui portare dicantur .lib. ix.ca.xiij.B.
Ordo cōsolantium mestos qualis esse debe at.li.iij.ca.viij.B
Ordinē nullum esse in inferno qualiter dica/ tur cum tamē dominus oia bene ordinas/ se dicaf.li.ix.ca.xlvij.A (xxij.A
Ordinem celi cognoscere q̄d sit.lib.xxix.ca.
Ordinib⁹ in trib⁹ sanctā ecclesiā esse cōstitu tā demōstraf.li.xxxij.ca.xix.A
Organa in mediū salicū suspendere (put p pheta ait) quid sit.li.xxxiij.ca.vj.B
Organū in sacra scriptura q̄d significet. lib. xx.ca.xxxj.A
Orientales viri ceteris ditiores esse solēt vi/ ris.li.j.ca.iiij.B
Ori suo nō parcere q̄s dicaf li.viij.ca.xv.b
Orionarum nomine in scriptura sacra quod intelligetur.li.ix.ca.vij.A
Oriatur qualiter sancte ecclesie lux ⁊ qualī/ ter nox.li.xiij.ca.xx.A
Oriētē versus ire q̄d sit.li.xxj.ca.xv.C
Osculare manū suā q̄s dicaf li.xxij.ca.x.A
Os Ossa antixp̄i q̄ esse dicāf.li.xxxij.ca.xvj.A
Ossa in sacra scriptura quid significent.lib. v.ca.xxij.B
Ossa per inuidiam tabescere quid sit.lib.v. ca.xxxiiij.A
Ossibus ⁊ neruis interior homo qualiter cō pagetur.li.ix.ca.xxxviij.B
Ossa quid repzesentent in sacro eloquio.li. xxiij.ca.xxiiij.B
Ostium maris quid significet.lib.xxviij.ca.
Ostiū egredi in sacra scriptura (xviij.A
qualiter accipiaf.li.xxij.ca.xj.p totuz
Ostendenda opa nostra bona quādo homi nibus sint.li.viij.ca.xxix.A
Ostia tenebzosa que esse dicantur.lib.xxix. ca.viij.A
Oues 7000 quid significent.li.j.ca.xiij.B
Oues egyptij nō comedūt.li.x.ca.xxvij.C
Oua strutiōis q̄d repsentēt.li.xxxj.ca.vij.a
Pa Pacientes q̄ pauci sint: ⁊ q̄ durū sit p̄sentia mala pacienter sustinere ex/ emplo ppulchzo declaratur. li. vij. ca.viij.A
Pacienter illata mala quis toleret.lib.v.ca
Palme cur iustozum cōpareī (xxxij.C
lib.xix.ca.xxv.A
Palpebze dei quid significent.li.xxviij.ca. viij.A
Palea in scriptura sacra quid repzesentent. li.xxxij.ca.x.C
Palpitauerint q̄ in meridie.li.vj.ca.xiiij.A
Palpebze esse q̄ dicāf.li.xiij.ca.xj.A
Panis in sacra scriptura quid significet.lib. xxiij.ca.xxv.A
Papirus in sacra scriptura quid significet. li.xiij.ca.vij.A
Paraclitū quare mundū nō percipere posse domin⁹ discipulis dixerit quē eis missur⁹ esset.lib.v.ca.xx.B
Particulariter aliquid de deo qualiter dici possit.li.v.ca.xxvj.A
Paruulus esse qualiter dicaf qui inuidia oc ciditur.li.v.ca.xxxiij.C
Parcere ad hozā qualiter dns dicatur.lib. ix.ca.xxxix.A
Parcentis misczdia nō liberat quos iusticia iudicantis damnat.li.ix.ca.xlv.B
Parietis nomine duricies designatur.lib. xviij.ca.iij.B
Parietem fodere put in ezechiel legitur q̄d sit.li.xxvj.ca.iiij.A
Paruulozum nomine in scriptura sacra q̄d significef.li.xxvij.ca.ix.B
Passiones animi qualiter de deo dicantur. li.xx.ca.xxv.B
Pastū q̄d scp̄tura appellet.li.xxx.ca.xxij.c
Pasci dns qualif dicaf.li.xxx.ca.xxiiij.C
Patres antiqui nauibus poma portantib⁹ comparanf.li.ix.ca.xxij.C
Patres antiqui fuerūt sicut aquile.li.ix.ca. xxiij.A
Patres veteris testamenti olim virtutuz ex ēpla nobis mōstrauere.li.xxvij.ca.vij.A
Paupertatis noie cōmuniter humilitas de signatur.li.xvj.ca.xxij.C
Paup vere q̄s esse dicaf.li.vj.ca.xv.C
Paupere erepto qualiter egenus ad spem reducatur.li.vj.ca.xiiij.C
Pauperes esse veri q̄ dicanf.li.xxj.ca.xj.C
Pauperē quēpiā cū videmus de nobis col gitare q̄d debeam⁹.li.xxj.ca.xiiij.B
Pauper de angustia sua liberaris quādo di catur.li.xxx.ca.xxx.C
Paulus cur sentētias amicozū bti iob vsus sit cū tñ a diuina voce reprobati sint.lib. v.ca.xj.A
Pax i scriptura sacra aliter dicitur plena ali ter inchoata.li.vj.ca.xxij.A
Pax nostra a desiderio conditozis inchoa/ tur ex manifesta autem visione perficitur li.vj.ca.xxij.A
Pax in sublimibus qualiter esse dicatur cū angeli inter se bellum gerere describanf. li.xvij.ca.vij.B

Passio dñi nr. ⁊ causa mozis m horibg amozib ⁊ ditioib. li. xx. r. xxbij. d

P

Pe Pctm̄ vnū qualiter ex alio oriat̄.li.xxxj.ca.
Pctā capitalia septē in duas diui (xxxj.C
dunt̄ ptes:nā q̄nq; dicūt̄ spūalia duo vo
carnalia.li.xxxj.ca.xxxj.B
Pctm̄ trib⁹ modis admitti solet.li.xxxij.ca.
Peccatum vsq; ad inferos pdu/ (xvij.C
ci quādo dicat̄.li.xvj.ca.xxx.B
Peccatū ad mortē qd̄ sit p quo apostolus
phibet orare.li.xvj.ca.xxxj.A
Pctā que sint que a iustis vitari nō possūt.
li.xviij.ca.iiij.A
Peccatori iust⁹ q̄liter iūgat̄ li.xx.ca.xxx.A
Pctm̄ ⁊ crimē differūt.li.xxj.ca.ix.C
Peccatū qd̄ ex infirmitate ppetrat̄ veniam
pmereri de facili pōt.li.xxij.ca.x.C
Peccatū omne:aut est pctm̄ aut causa pec/
cati aut pctm̄ ⁊ pena pcti:li.xxv.ca.xij.a
Pctm̄ trib⁹ modis admittit̄.li.xxv.ca.xvj.a
Peccata cur deus aliqua corrigat:alia inul/
ta pmittat.li.xxvj.ca.xviij.B
Peccare aliud ē ex infirmitate:aliud ex ma/
licia.li.xxxj.ca.xj.A
Peccator peccatore qualiter se meliorē esti/
met
Peccatū eo maius esse dicit̄ quo mēs dele/
ctationi magis cōsentit̄.li.iiij.ca.xxj.B
Pctā ppetrata in corde qualiter pensari de
beāt si ea pfecte penitere ꝯcupiscimus.li.
iiij.ca.xxij.A
Peccatū peccato adijcere quid sit.li.iiij.ca.
Pctm̄ quatuor modis ppetra (xxiij.A
tur in corde:⁊ quattuor modis consumit̄
in opere.li.iiij.ca.xxvij.A
Peccata aliq̄ refutant.sed ppter alios illa p
petrare nō recusant.li.iiij.ca.xxxiij.D
Pctm̄ vnum qualiter ex alio pcedat:li.iiij.
ca.xxxiij.per totum
Peccantibus diabolus ne a peccatis desi/
stāt maxime adiuuat.li.vij.ca.xv.C
Peccati vni⁹ remediū:sepe ē alteri⁹ initiū.
li.viij.ca.iiij.C
Peccatū quādo a nobis plene tollatur.lib.
viij.ca.xxiij.A
Pctō nullo parcit̄.li.ix.ca.xxvij.B
Peccauerint angeli cur irremissibiliter.lib.
ix.ca.xxxvj.B
Peccatū sanguinis nomine exprimi potest.
li.xiij.ca.x.A
Peccatū qd̄ p cōfessionē deletū est cur men/
tem ad recidiuū alliciat.li.ix.ca.xxxix.A
Pedes hoīs egeni id est christi apostoli fu/
isse dicunt̄.li.xviij.ca.xvij.A
Pedes domini sācti p̄dicatores dici possūt.
lib.xix.ca.xj.B
Pedes ecclesie sancte:li.xx.ca.xxij.A
Pedes nostri in spacio loco subtili quando
dicat̄.li.xxx.ca.xxxj.C
Pelle ⁊ carne interior homo qualiter vestia
tur.li.ix.ca.xxxviij.A
Pelles ⁊ cilicia quibus tabernaculuz tegit̄
quid significent.li.xxv.ca.xxij.C
Pennati qui significent̄.li.xvj.ca.xij.B
Pennas vt aquile qualiter in domino cōfi/
dentes assumant.li.xix.ca.xxvj.B
Penitentiā in fauilla ⁊ cinere agere quid sit.
li.xxxiiij.ca.iiij.C
Penitens deus qualiter dicat̄.cū eū nil pe/
nitere possit.li.xx.Ca.xxv.B
Penam reproborum nunq̄ esse finiendam
pbat̄.li.xxxiiij.ca.xj.C
Pennā vetustam a nobis pijcere ⁊ nouam
assumere quid sit.li.xxxj.ca.xxxij.B
Pena solos commutat quos liberat.lib.ix.
ca.xxxiij.C
Pensari tria circa omnia que dicunt̄ debēt.
lib.vj.ca.xxviij.C
Pepones a filijs isrl̄ concupite quid signifi/
cent.li.xx.ca.xvj.C
Perambulasse terrā quare sathan dicat̄.et
nō potius circūuolasse.li.ij.ca.iiij.C
Perfecta vita que sit.li.xiij.ca.xv.B
Peruertere quos diabolus p se non potest
p alios id conat̄.li.iij.ca.v.B
Perire alquid duob⁹ modis dicit̄.lib.iiij.
ca.vij.A
Peruersi duobus modis vitam iustorū im/
petunt.li.v.ca.xiij.A
Perfectus quis vere esse dic atur.lib.v.ca.
xiiij.A
Percutiēdo qualiter deus sanet.lib.vj.ca.
xvij.A
Perfectionis culmen apprehendere nitens
q̄liter se p̄parare debeat.li.vj.ca.xxvj.C
Percutit deus sepe aliquez tribulatione in
aliorū eruditionē.li.vij.ca.xj.C
Perdant qualiter reprobi eorum tempus.
li.vij.ca.xij.A
Peruersa sustinentes qui sint qui deum nō
esse putant.li.xviij.ca.j.B
Peregrini qui in hoc mundo veri dicantur
li.xviij.ca.xvij.C
Perditionis ⁊ mortis noīe diabol⁹ significa
tur.li.xix.ca.ij.A
Persequitur duob⁹ modis sancta ecclia ab
suis aduersarijs.li.xix.ca.viij.B
Perfectus esse nullus dicit̄ qui inter pximo
rum mala paciens nō ē.li.xx.ca.xxx.A
Percussionē dei quā in hoc mūdo patimur
ex amore vl̄ odio procedat cognosci qua
liter debeamus.li.xxj.ca.xvj.C

P

Pe Perpeti aliud est inimicum aliud insquum. li.xxij.ca.xj.A
Persuadeāt vicia q̄liter cordi nostro vt q̄si ex rōne peccare debeat li.xxxj.ca.xxxij.A
Petra in sacra scriptura cū in singulari numero nominat̄ christus semper accipi debet cū vero in plurali mēbra ei⁹ intelligūtur :sāctividelz viri:li.xxxj.ca.xxxiij.C
Petere quid ⁊ qualiter pauperes debeant li.xxj.ca.xij.A
Petrum negantem cur dominus respexerit lib.ix.ca.xxvij.A
Pi Pietatis specie diabolus vtplurimum nos tentare solet.li.iij.ca.xxv.B
Pietatis sub specie sepe peccatū mentem 'allicit vt in aliud maius peccatum incidat. li.j.ca:'xv.B
Pignoris appellatiōe in sacra scriptura q̄d intelligatur.li.xvj.ca.ij.A
Pignoris loco in veteri testamento cur mola inferior ⁊ superior tolli prohibeatur.li. xxxiij.ca.xvi.A
Pili carnis nostre moraliter qui esse dicant̄ lib.v.ca.xxij.C:
Piloſi vocabulo sepe incubi designant̄ potest etiā cuiuslibet peccati asperitas designari.li.vij.ca.xv.B
Pisces maris q̄d significēt.li.xj.ca.ij.B
Pl Placare iratum dñm cum ex nostris operibus nō valeamus ad quē currere debeamus.li.ix.ca.xxxv.C
Plangere super afflictos quando veraciter dicamur.li.xx.ca.xxviij.B
Plangere culpas quando dicamur .li.xvj. ca.xiij.C
Plangeré peccata peccatorem quando de⁹ permittat.li.ix.ca.xxiij.C
Plasmatio hōis eū nil deo digni⁹ obijci pōt q̄ magis ad parcendū eū cōmoueat.li.ix. ca.xxxvj.B
Plenitudo operis quando in nobis crescere dicatur.li.xxij.ca.xxij.B
Plyades in sacra scriptura quid significent li.xxix.ca.xxviij.A
Plyades stelle vñ dicāt.li.xxix.ca.xxvij.c
Pluuia pdicantium dicta signari solet. lib. xix.ca.vj.B
Pluere super terrā absq̄ hoie in deserto q̄d sit.li.xxix.Ca.xvj.C
Po Polluto somno nocturno extra castra egredi quid sit.li.ix.ca.xl.A
Pollere aliqua virtute quis perfecte dicat̄ lib.xxij.ca.j.B
Pondus ventis facere qualiter deus dicat̄ lib.xix.ca.iiij.B
Pori q̄d significēt.li.xx.ca.xvj.C
Porta paradisi est dies extremi iudicij. lib. vj.ca.iij.B
Porta ciuitatis bona quecq̄ actio congrue dici potest.lib.xix.ca.xiij.B
Porte mortis actiones praue dicuntur.lib. xix.ca.xiij.B
Porte mortis q̄ eē dicāt̄.li. xxix.ca. viij.A
Porte vultus sathane qui esse dicantur.li. xxxiij.ca.xxviij.B
Porte sion viri sancti nuncupant̄.li.xxxiij. ca.xxviij.B
Porta pro iusticia vt plurimū in sacra scriptura accipi solet.li.xxj.ca.xiij.C
Porte sancte ecclesie qui esse dicantur.lib. xvij.ca.xx.A
Porte noie saluator congrue signari potest. lib.vj.ca.ij.A
Possidere animam suam perfecte quis dicatur.lib.v.ca.xiij.A
Possedit agrum de mercede iniquitatis(vt deiude dicit̄)exponitur id est possidere fecit.lib.ix.ca.xxix.B
Potestas cur pilato desup data sit christus crucifigendi.li.iij.ca.xij.C
Potestas diaboli semp iusta est: sed ei⁹ voluntas semp iniqua.li.ij.ca.x.A
Potestates seculares sancti viri neq̄ timēt neq̄ verent̄.li.vij.ca.xxij.p totum
Potestati impacientia semp se coniungi solet.li.xx.ca.xxix.C
Potētia iniq̄tū q̄ nulla sit.li.xvij.ca.v.A
Potentibus viris magna humilitatis virtus ē se ceteris estimare equales.lib.xxj. ca.xj.A
Potum domino cū fletu tēperare quid sit. lib.xxv.ca.ix.in fine
Pr Praui sicut in sensu leues sūt ita in loquēdo precipites.lib.v.ca.xij.B
Prauitas quando ⁊ qualiter reperiatur.li. v.ca.xxviij.B
Prauos in flagellis constitutos quando cō solemur.lib.xiij.ca.ij.C
Precamur sepe deuz facere quod tamē nos facere formidaremus aut erubesceremus lib.v.ca.xxxj.C
Precepta duo legis:dilectionē dei ⁊ proximi btūs iob pfectissime fuauit li.ij.ca.xvij.a
Preces alīquorum in perturbatione cur dominus toties spernat.li.v.ca.xxx.A
Predicator quis ad perfectionis culmē erigi dicatur.li.xxxj.ca.xxj.B
Predicatores iusti rigide qualiter ferire debeant.li.xxiij.ca.xxiij.A
Predicator pfect⁹ q̄s sit.li.vj.ca.xxiij.A

Ipictas supna egit aliq̄ in nobis sine nobis. h. pbj. c xj. c. i. fi. pulch.

Ipredestinatq̄ nosmet sine nob zc h. 38. 29. c. 9. d cra fi. pulch.

Predicatores diuini verbi sepe noie stellarum in sacra scptura signāt. li. ix. ca. iij. B
Predones diuites esse dicunt. li. xj. ca. j. A
Prelatus qui scp qualit se erga subditos habere dicat. li. xxiij. ca. xxx. A
Prescies cur deus dicatur cum nil ei futurum sit. li. xx. ca. xxv. C
Presumptio ppie virtutis cp magnū sit peccatū. li. xxij. ca. x. C
Presepe scripturā sacram representare potest. li. xxxj. ca. ij. A
Presumētes in se qualiter ecclesia scta deū reat. li. xx. ca. v. A
Primogenita ouiū cur moyses in deut. non tondere z pmogenita bouis non arare p/ ceperit. li. viij. ca. xxxv. C
Pro Probari nos deus temptationib⁹ permittit sed nunq reprobari. li. xxiij. ca. xv. B
Procul deum cernere qd sit. li. xxvij. c. ij. C
Probatio sanctitatis est vnūquēq sicut se ipsum dilīgere z de pximo meliora cp de seipso sentire. li. xx. ca. vij. A
Proficere in deo quādo plene dicamur. li. xxij. ca. xx. B
Profundior inferno qualiter deus esse dicatur. li. x. ca. x. B
Profunditas i deo qualit reperiat. li. x. ca. xj. B
Profūda maris inferni claustra signari possunt. li. xxix. ca. v. B
Progenies iusti: herbe terre comparatur. li. vj. ca. xxij. B
Progenies doctor eradicari quādo dicat. li. xxj. ca. vij. A
Prolis fecunditas sepe ad superbiaz allicit corparentis. li. j. ca. iij. A
Prophetia non solum est qō iusti viri dicūt sed etiam qō agunt. li. xxij. ca. xxj. A
Propriū in loquēdo arrogantium qō sit. li. xxiij. ca. xvj. A
Prosperitatis tempe adūsa semp pensanda sunt. li. iij. ca. vij. A
Prouocare oipotentē quid sit. li. xj. c. ij. A
Psalm⁹ octauus i resurrectiōe dñi ascribitur. li. j. ca. vj. B
Pueri in sancta ecclesia qui vocentur. li. xix ca. xj. A
Pul Pulchra quare sponsa bis in canticor⁹ cantico dicat. li. ix. ca. ix. C
Pulchra inter mulieres quādo seipsam cognoscere dicatur. li. xxx. ca. xxv. B
Pullus onagri qd significet. li. x. ca. xv. A
Pulli columbarū quid significent. li. xxxij. ca. ij. C
Puluis terre peccatores designare potest. li. xxx. ca. x. A
Puluis in sacra scriptura quid repsentet. li. xxxj. ca. vij. A
Puluerem super caput spargere quid sit. li. iij. ca. xix. B
Pupillor⁹ noie qui in sancta ecclesia designentur. li. xvj. ca. xxiiij. B
Purpura quid repsentet. li. xxx. ca. x. C
Puriorem se vir quādo conditore estimet. li. v. ca. xxvj. C
Putredinē carnis aliquādo vere pulueris sordez sancta eccla patit. li. viij. ca. xj. B
Putredinē matrem nostrā z vermes fratres et sorores nostros esse qualit intelligatur. li. xij. ca. xxj. A
Puteos ysaac circa alienigenos effodisse qd prefiguret. li. xxxj. ca. xxij. C

Q Quasi in scriptura sacra aliqñ p similitudine: aliquādo p veritate ponit. li. xxv. ca. xij. B
Querere dei quid sit. li. viij. ca. xxiij. A
Questio insolubilis cur beato iob obijciat. li. xxix. ca. ix. B
Quinqgenario numero requies designat. li. j. ca. xv. B
Quinqgenario numero iubilei requies designatur. li. xvj. ca. xxvj. A

R Rachel z lya qd representēt. li. vj. ca. xxvij. B Ra
Rachel idola sedendo abscondens qd repsentet. li. xxx. ca. xxxj. C
Racha fratrem appellans cur concilio reus fore dicat. li. xxj. ca. v. A
Radix cordis in humilitate figēda est: si fructum boni operis recipe volumus. li. viij ca. xxxv. A
Radicum nomine latentes cogitationes plerūq intelligi possunt. li. viij. ca. xxxvj. C
Radicem se iuxta aquas aperire quid sit. li. xx. ca. xxvj. C
Radix iuniperi auaricia designat. li. xx. ca. x. A
Rationem celi in terram ponere quid sit. li. xxix. ca. xxxij. A
Ratio celorum vis superna secretorum congrue intelligi potest. li. xxx. ca. vij. E
Rationem contra occulta dei iudicia quere re quid sit. li. ix. ca. xj. C
Rectitudinē cum simplicitate qualiter dñs tenuerit. li. j. ca. x. A Rec
Rectitudinē primi hominis quibus medijs antiqu⁹ hostis fregerit. li. iij. ca. xxvij. A
Rectores sancte ecclesie non imerito principes vocant. li. iiij. ca. xxxv. B
Rect⁹ perfecte esse qs dicat. li. v. ca. xxij. B

R

Recta vt intelligam⁹ duobus modis eru/
dimur.li.vj.ca.v.A
Recti quiq; ire dei obuiare possunt ne ⁊ i
alios seuiat.li.ix.ca.xxx.C
Rectus veraciter nõ est qui desiderio pra
uitatis totaliter liber non est.li.ix.ca.
xxxiij.B
Recordare deus qualiter dicatur.li.xviij
ca.j.B
Rectoribus cunctis duo sunt tenenda.li.
xix.ca.xvj.A
Rectoris boni conditiones que esse debe/
ant.li.xx.ca.ij.fi
Rectores se extolli supra subditos qualit̃
debeant.li.xxiiij.ca.xxix.B
Redeamus cur tam cito ad ea vitia que in
nobis sepe reprehẽdim⁹.li.ix.ca.xlv.A
Redemptor existens vnus cum patre dat
omnia:sed existens homo a patre acci/
pit omnia.li.ij.ca.xxxj.B
Redimere cur potius dominus voluerit
hominem q̃ apostatam angelum.li.iiij.
ca.ix.A
Redimens dominus humanũ genus cur
non potius angelus q̃ homo factus sit.
li.iiij.ca.x.C
Redimere temp⁹ q̃d sit.li.v.ca.xxviij.C
Redimere humanuz gen⁹ nemo nisi solus
deus potuit.li.xvij.ca.xv.C
Redargui praui aliquando debent:aliq̃n/
do non.li.xx.ca.x.C
Redigamur quando in nihilum.li.xx.ca.
xxiij.C
Reddit deus non semper iuxta merita ho
minũ.li.xxiiij.ca.xxv.B
Regulam philosophie beat⁹ iob perfectis/
sime tenuit.li.ij.ca.xvj.C
Regentium ordines in synagoga tres fuis
se describuntur.li.ij.ca.xxviij.B
Regio deserti in sacro eloquio que esse di/
catur.li.ij.ca.xxxvj.A
Reges ⁊ consules terre qui esse dicantur.
li.iiij.ca.xxxiij.A
Regnare peccatum in corpore cur paulus
prohibuerit ⁊ non potius esse.li.xxj.ca.
iij.B
Reges sancti viri congrue vocant̃.li.xxvj
ca.xxvj.A
Relinquere parentes debet qui deo serui
re concupiscit.li.vij.ca.xviij.B
Remissio peccatorum vbi:quando:⁊ qui/
bus detur.li.xviij.ca.xv.B
Reperiri cognitione manifesta quando de
us dicatur.li.x.ca.ix.C
Reprobi qualiter i futuro crucientur per/
pendere de facili possunt: cum suos dile
ctos hic deus adeo stricte affligat.li.iij.
ca.iiij.C
Repetatur quare in sacra scriptura vna
oratio pluries.li.v.ca.xvij.C
Repente quando nos de⁹ interrogare di/
catur.li.ix.ca.xj.B
Reprehendere malus malum non potest
licet etiam reprehendendus sit.li.xviij.
ca.vj.B
Reptilia in Ezech.quid significẽt.li.xxvj.
ca.iiij.B
Requiescere in deo non possumus sicut ip
se in seipso.li.xviij.ca.xxxix.A
Resistere diabolo faciliter quis potest.
li.xiij.ca.x.B
Res aliqua nõnunq̃ per historiam virtus
est:per significationem autem culpa.li.
iij.ca.xxj.A
Resistere deo quis dicatur.li.ix.ca.ij.B
Respondere deo quid sit.li.ix.ca.xxxij.C
Respexisse dominũ ad Abel ⁊ ad munera
eius:⁊ non ad munera ⁊ postea ad Abel
cur dicatur.li.xxij.ca.xij.C
Respondeat cur non modo dominus ad
singula que eum interrogamus aut sci/
re ab eo cõcupiscimur.li.xxiij.ca.xix.B
Res huius mundi omnino vitande sunt.
li.xxxj.ca.x.C
Resurrectionem carnis esse venturam ex/
emplis varijs probat̃.li.vj.ca.vj.C
Resurrectio domini maxime fidem nostrã
roborat.li.vj.ca.xiiij.B
Ridere dei quid sit.li.ix.ca.xx.B
Ridere de penis innocentum deus quali/ Ri
ter dicatur.Ibidem.
Ridere ⁊ arridẽ dei differt̃.li.xx.ca.iij.B
Risu quando os iustorum impleatur.li.
viij.ca.xl.C
Rinocerus quid rep̃sentet.li.xxxj.ca.j.C
Riuos olei qualiter de petra effluere dicã
tur.li.xix.ca.xij.B
Rodere sacram scripturam heretici dicun Ro
tur.li.xx.ca.ix.A
Robustos sancte ecclesie qui esse dicantur
li.xxvj.ca.xxxiiij.C
Ros desuper in messem veniens quid sit.
li.xix.ca.xxvij.B
Ruge sancte ecclesie qui esse dicantur.li. Ru
xiij.ca.v.A
Rugitus onagri ⁊ fenũ bouis quid sit.li.
vij.ca.iiij.A
Ruina inimici nos aliquando iuste letifica
re potest ⁊ ꝓsperitas contristari.li.xxij.
ca.xj.A

B

Babellius circa trinitatem qualiter errauerit. li. xix. ca. xviij. B

Sac Sacrificia septem que iob pro filijs offerebat: resurrectionem domini prefigurant. li. j. ca. vj. A

Sacre scripture textus q̄ maxime a veritate discrepet si ꝟm litteram intelligat. li. iiij. ca. iij. A

Sacrificium perfectum qualit̄ se quis deo offerre debeat. li. vj. ca. xxiiij. C

Sacrificijs septem cur beatus iob suos reconciliare amicos iubeatur. li. xxiij. ca. iij. B

Sagittarum nomine quid significetur. li. vj. ca. ij. B

Sagittam & pharetra dominus eijci quando dicatur. li. xx. ca. xix. A

Sagitte dei pertransire quando dicantur. li. xxix. ca. xv. C

Sal littere quod sit. li. vij. ca. iiij. B

Sal Saliuam nostram glutire quid sit. li. viij. ca. xxj. per to.

Salomonis iudicium de duobus mulieribus moralizatur. li. xxj. ca. viij. B

Salices in sacra scriptura quid significent. li. xxxiij. ca. vj. A

Samaritani per camelum signantur. li. j. ca. xv. A

Sanctitatem sumentes nec in ea perseuerātes peiores q̄ prius fuerant efficiuntur. li. viij. ca. xxxiij. C

Sanguinis nomine peccatum signatur. li. xij. ca. x. A

Sanguis sanguinez tangere quid sit. li. xij ca. x. B

Sap Sapiens qualiter esse deus dicatur. li. ix. ca. ij. A

Sapientie superne quedam opera publica quedam vero sunt secreta. li. x. ca. iiij. C

Sapientie dei secreta pauci inquirere valent. li. x. ca. v. A

Sapientia huius mundi que qualisue esse dicatur. li. x. ca. xxvij. B.

Sapientia iustorum que sit. Ibidem.

Sapientia in terra suauiter viuentiū cur ñ inueniri possit. li. xviij. ca. xxvij. B

Sapientia non habet aliud esse aliud sapere. li. xviij. ca. xxxiij. A

Sapientia qualiter dicatur omniū oculis esse abscondita. li. xviij. ca. xxxvj. A

Sapientia coeterna aliter locum aliter viam habet. li. xix. ca. ij. C

Sapientiam dei incarnataz qualiter vidisse: enarrasse: preparasse: z inuestigasse dicatur. li. xix. ca. vij. B

Sapientia diuinitus inspirata cur in visceribus hominis imponi dicatur. li. xxx. ca. v. B

Sardonius z saphyrus lapides quid i scriptura significent. li. xviij. ca. xxx. C

Satiatos panibus dominū sequi quid sit. li. xxiij. ca. xxvj. B

Sathan qualiter inter electos esse possit. li. ij. ca. iij. B

Scire dei quid sit. li. xxj. ca. vj. A

Scientia perfecta que esse dicatur. li. xxvij Sci ca. xxiiij. C

Scirpi nomine quid designetur. li. viij: ca. xxvj. E

Scriptura sacra quid legentibus conferat li. ij. ca. j. A

Scriptura sac̄ quā excellēs sit. li. ij. ca. j. A

Scribi libruz a iudice beatus iob cur optauerit. li. xxij. ca. xx. A

Secreta dei opera que sint. li. x. ca. iiij. C Se

Secreta dei sapientie nullus inuenire potest. li. x. ca. v. A

Secreta altissimi ꝛspicere quid sit. Ibidē.

Securitas maxima cordis est nil concupiscentie hre secularis. li. xxij. ca. xiiij. B

Semita redemptoris humilitas: seculi autem semita superbia esse dicitur. li. xvj. ca. v. C

Seminis nomine verbū intelligi posse mystis rationibus probat. li. xxij. ca. xv. A

Sententias q̄ plurimas fortes amici beati Sen iob protulerunt: si non contumelioſe cōtra sanctum virum illas dixissent. li. v. ca. xj. B

Senarius numerus in sacra scriptura q̄d representet. li. vj. ca. xvij. B

Sententia in ore consilium vero in cogitatione esse dicitur. li. xvj. ca. vij. A

Senes quos sancta scr̄ptura nuncupet. li. xix. ca. xiij. C

Sententia a sensu vocabulum sumpsit. li. xxiij. ca. xvij. A

Senectus in scriptura nōnunq̄ p finis pinquitate ponitur. li. xxxiiij. ca. xj. B

Seruire deo qualiter iob potuerit z diuitias possidere. li. j. ca. iiij. B Ser

Sermo predicationis pluuie congrue comparatur. li. ix. ca. viij. A

Serpentem super pectus repere quid sit. li. xxj. ca. ij. B

Serere spiritualiter qualiter intelligatur. li. xxj. ca. vij. B

Sermo sine strepitu quis esse dicatur. li.

xxviij.ca.ij.B
Serpens cum de⁹ dicitur quid intelligendum sit.li.xxx.ca.xxix.L
Seruos in equis principes vero ambulare prout Salomon ait quid sit.li.xxxj.ca.xviij.A
Seruus ex pacto esse quis dicat.li.xxxiij.ca.xix.A
Seruiat alijs deo aut diabolo penes qd cognosci debeatur.li.xxxiij.ca.xxij.A
Sibilus auri tenuis multipliciter intelligitur.li.v.ca.xxiij.et.xxv
Sigillo aliquid claudere quid sit.li.x.ca.iij.A
Sicut ⁊ quasi in sacro eloquio non semper pro similitudine ponuntur sed nonnunq; pro veritate.li.xvij.ca.iij.B
Signa facere non est probatio sanctitatis.li.xx.ca.vij.A
Signaculum pro fide: pro iniquitate vero lutum in sacra scriptura appellari solet.li.xxix.ca.ij.B
Sicomorum arborem Zacheus vt dominū videret ascendens quid representet.li.xxvij.ca.xxvj.L
Siluam cum amico intrare quid sit.li.x.ca.ix.B
Silentium quod in celo factum esse describitur cur per dimidiā horam ⁊ non potius per integrā dicat.li.xxx.ca.xxiij.A
Simplicitas beati Iob quid nobis repsentet.li.j.ca.x.A
Similitudo conditoris quando in nobis formetur.li.v.ca.xxx.L
Simon cyreneus hypocritas designari potest.li.viij.ca.xxx.B
Simplicitas iusti lampas dicitur esse contemta.li.x.ca.xxix.B
Similes sancti domino quomodo fiant cū scriptum sit. Domine quis similis tibi.li.xvij.ca.xxxj.L
Similitudines deus aliquando a corporibus hominū: aliquando a mentibus: aliquando ab auibus: aliquando ab insensatis rebus trahit.li.xxiij.ca.iij.B
Sinistram versus ire quid sit.li.xvj.ca.xvj.A
Sinum pro mente in scriptura sacra poni vtplurimū solet.li.xxij.ca.xiij.A
Singulari de numero ad pluralem redire et econuerso non est incōueniēs.li.xxvj.ca.x.L
Sodomorum mala cur dominus noster videre se velle dixerit anteqū crederet: cuz tamen nil ei lateat.li.xix.ca.xxiij.A
Solium dei angeli sancti esse dicuntur.li.ij ca.xxj.B
Solitudines in corde qui edificent.li.iiij.ca.xxxiij.A
Solis nomine sepe predicatorum claritas signatur.li.ix.ca.iij.B
Solennem cum frequentatione diem deo quis constituere dicatur.li.ix.ca.xxj.A
Solium dei quid sit.li.xvj.ca.xiij.A
Solus esse deus qualiter dicatur: cum angeli semper ei assistāt.li.xvj.ca.xviij.A
Solitudo mentis per virtutem contemplationis plerunq; intelligi solet.li.xx.ca.xj.B
Solē in fulgore esse qd sit. li.xxij.ca.vj.A
Solis nomine in sacra scriptura plura signantur.li.xxxiij.ca.vj.B
Somnia quis vigilans videat.li.iiij.ca.xxxiij.L
Somnus in sacro eloquio tribus modis accipitur.li.v.ca.xxj.B
Somni nomie culpa intelligi potest.li.viij ca.x.A
Somniorum imagines quot modis aiam tangant.li.viij.ca.xviij.A
Somnus ade quid figurauerit.li.xxx.ca.xxiij.L
Sorores tres cur filij Iob ad conuiuia vocauerint.li.j.ca.xx.B.et ca.xxij.L
Sordibus quando nos deus intiguere dicatur.li.ix.ca.xxviij.L
Species pietatis que sint qb⁹ nos diabol⁹ temptare solet.li.iij.ca.xxiij.B
Species norsta proximus noster esse dicitur.li.vj.ca.xxij.B
Speciem suam quis perfecte visitare dicatur.li.vj.ca.xxij.B
Spes in inferno quare nulla fore dicatur.li.viij.ca.xij.B
Spiritussanctus quare in columbe specie ⁊ igne apparuerit cuz tamen sint duo omnino diuersa.li.j.ca.ij.B
Spiritus homis nil aliud nisi elationis spiritus dicitur.li.vij.ca.ij.L
Spiritus hominis in sacra scriptura duobus modis intelligitur.li.xj.ca.iij.B
Spiritus iustorum atenuari dicitur: iniq̄rum vero crassari.li.xiij.ca.xvj.A
Spicarum nomine patrum sententias intelligimus.li.xvj.ca.xxv.B
Spinas ⁊ tribulos super humum populi germinare quid sit vt per Esaiam dicitur.li.xvij.ca.ix.B

B

Spiritus domini qui in saul mittebatur q̃/liter malus fuisse dicatur. li. xviij. c. ij. A
Spiritus sapientie mobilis esse qualiter intelligatur. li. xxix. ca. vj. B
Spolia vespere diuidere quid sit. li. xviij. ca. ix. A
Stabile nihil in mente hominũ inuenitur. li. viij. ca. xxij. C
Sta Stare dei quid sit. li. xix. ca. iij. B
Stare sancta ecclesia qualiẽ dicatur. li. xx. ca. xxv. A
Statere nomine saluator designatur. li. xxj ca. vj. A
Stare super custodiam suam quis dicatur li. xxij. ca. xv. A
Stare in sacra scriptura vt plurimũ in peccatorum sorde persistere intelligitur. li. xxix ca. ij. J
Ste Stelle quedam pluuiose: quedam vero serene quid representẽt. li. xxvij. ca. iij. A
Stellas in terram cadere quid sit. li. xxxij. ca. xiiij. B
Stellas obtenebrescere quid sit. li. iij. ca. xxiiij. C
Stellarum nomine in sacra scriptura quid designetur. li. iiij. ca. xij. A
Stellionem in domibus regum morar i q̃d sit. li. vj. ca. iij. B
Strutio vsum volandi non habet ide o hypocritam congrue representat. li. vij. ca. xv. B
Stratus in scriptura quid represen tet. li. xxij. ca. xxij. A
Strutionis nomine quid intelligendũ sit. li. xxxj. ca. xv. B
Stridere sub onere feni (prout Aug̃ dicit) quid sit. li. xxxij. ca. v. B
Stulti in ecclesia aliqui sunt sed nobiles: aliqui vero stulti sed ignobiles. li. xx. ca. xvij. A
Stulti cur interdum sapientibus predominentur: cum tamen scriptum sit. Stulti sapientibus seruient. li. xx. ca. xxij. B
Stultus quis ille fuerit de quo iob locut⁹ est. li. v. ca. xxv. B
Stultus qui sit qui firma radice in terra firmus sit. li. vj. ca. iij. C
Suc Succidi a mane vsq; ad vesperam peccator quando dicatur. li. v. ca. xxviij. C
Subito qualiter nos dominus probare dicatur. li. viij. ca. xx. C
Subtilitas in deo qualiter esse dicatur. li. x. ca. xj. B
Subuertere dominus celum qualiter dicatur. li. x. ca. xj. B
Subsannare patrem qui dicat. li. xviij. ca. xvij. C
Subcinericius panis quid representet. li. xxxij. ca. viij. A
Superbire de vitio commisso omni culpa grauius est. li. vij. ca. xv. B
Superbire contra naturam quid sit. li. xxj ca. xj. B
Superior in porta quis esse dicatur. li. xxj. ca. xiiij. C
Superbire contra conditorem quid sit. li. xxiij. ca. xxij. A
Superbia ita in mente sicut caligo in oculis generatur. li. xxiiij. ca. xxxviij. C
Superbia cum suis filiabus. atq; qualiter vnaquecq; se vlterius extendat. li. xxxj. ca. xxxj. C
Superbia per oculos designatur. li. xxxiiij ca. xvj. A
Suscitauerit cur dominus puellam in domo: iuuenem extra portam lazarus in sepulchro. li. iiij. ca. xxix. A
Suspirans comedere quis dicatur. li. iiij. ca. iiij. C
Susurrium diuini verbi et vene susurrij q̃ sint. li. v. ca. xx. C
Suspendium anima beati iob qualiter elegerit. li. viij. ca. xviij. B
Sulcos terre flere q̃d sit. li. xxij. ca. xxiij. C
Sudes. id est. palos quid significent in scriptura. li. xxxiij. ca. xj. A

Ta Tabernaculum iusti pacem habere qualiter dicatur. l. vj. ca. xxij. A
Tabernaculum mens nostra congrue vocatur. li. x. ca. xvj. A
Tacuerit cur dominus ante herodem constitutus. li. xxij. ca. xvj. C
Taciturnitas nimia peccata nõnunq; generare solet. li. vij. ca. xxvj. A
Tacere nõnunq; culpa est. li. iij. ca. vij. B
Talaris tunica quid representet quem io/seph solus inter fratres habuisse describitur. li. j. ca. xl. B
Tangendo nõnulli dominũ non tangunt. li. ij. ca. xviij. A
Tardius si quis a deo exauditur non estimare debet se a superna cura neglectum li. xxvj. ca. xvj. B
Tau lra q̃d significet. li. xxx. ca. xxxij. A
Taurus quid representet. li. xxij. ca. iij. C
Taurus superbiam communiter designat li. vij. ca. xv. B
Te Tempestatis nomine quid designetur. li.

T

xviij.ca.xj.A
Tempora que sint que temptatiõib⁹ ꝓue/niant.liij.ca.xiij.B
Tempus vnde prolongari creditur inde breuiatur.li.viij.ca.vj.A
Tempus suum homo qualiter sine ꝓside/ratione perdat.li.ix.ca.xxiij.C
Tempus vite nostre cum a diuina sapien/tia sit prefixum cur ante tempus suũ ali/qui ex hoc mundo subtrabantur. li.xvj ca.vj.A
Tempora non omnia sunt doctrine ꝓgrua li.xxx.ca.xj.C
Temporalia nec sine magno labore acqui/ri possunt nec acquisita seruari nec serua ri dimitti.li.xx.ca.xv.B
Dem Templum deo q̃s edificet. li.vij.c.xxij.C
Temptemur qualiter in die ⁊ qualiter i no cte.li.ij.ca.ix.B
Temptari diabolus qualiter iustos ꝑmit/tatur.li.ij.ca.xxxij.C
Temptatio nõnunq̃ nobis vtilis esse de/monstratur.li.ij.ca.xxxvj.B
Temptare diabolum permisit domin⁹ bea tum iob vt ei ostenderet q̃ nulla esset ei us potestas.li.iij.ca.j.A
Temptare antiquus hostis nos duob⁹ mo dis solet.li.iij.ca.iiij.C
Temptatione diaboli anima saluatoris ñ sicut nostra solz ꝓcussa est.li.iij.c.xiij.A
Temptator nõ solũ diabolus: sed omnis q̃ q̃ ad mala aliũ allicit ꝺr.li.iij.ca.xv.A
Temptantur aliter reprobi aliter electi.li. iij.ca.xxiiij.B
Temptatio semper aliqua in sanctis viris permanet ne mens in superbiam se dila/tet.li.iiij.ca.xxiiij.B
Temptationes malignorum spirituum ni/si dominus temperaret nullus esset qui eas sustinere posset.li.ix.ca.xxxiij.B
Temptari sancta ecclesia duob⁹ modis ab aduersarijs solet.li.xviij.ca.j.B
Temptatio que humana vocatur de qua paulus loquitur.li.xxj.ca.iij.B
Temptationibus resistere qualiter debea/mus.li.xxj.ca.vij.per to.
Temptetur cur aliquis plus post conuer/sionem q̃ ante.li.xxiiij.ca.xij.fi.
Temptat diabolus per ea in quibus homi nes se delectant.li.xxix.ea.xiiij.C
Temptationibus cum pulsamur qualiter precedentium patrum exempla conside rare debeamus.li.xxx.ca.xviij.B
Temptat diabolus alic̃ sanctos viros alic̃ peruersos.li.xxxiij.ca.xxviij.A
Tentorij nomine quid significet.li.xxvij. ca.viij.A
Tenebre ⁊ vmbre mortis noie quid intelli gatur.li.xxv.ca.iiij.B
Tenebris qualiter homo circũdatur.li.v. ca.iij.B
Tenebras qui sint qui in die incurrant.li. vj.xiij.B
Terrã subuertẽ dñs qñ dicat.li.x.c.xj.C
Terra tenebrosa tartarus congrue dicitur li.ix.ca.xlv.A
Terram bus quare iob inhabitasse dicat. Ter li.j.ca.ix.A
Terra quare dicatur mater nostra.li.j.ca. xvij.C
Terre noie in sacra scriptura hõ pctõr desi/gnari potest.li.ij.ca.xxx.A
Terra quando ꝺ loco suo cõmota fuisse di catur.ii.ix.ca.iij.A
Terrã transire ⁊ pmanere in eternũ qualiꝫ dicat.li.j.ca.v.C
Terra sctã ecclesiam sigre pt.li.xix.c.xv.C
Terrã clamare q̃d sit.li.xxij.ca.xxiij.A
Terre noie hõ intelligi pt li.xxix.ca.v.A
Testẽ in terra hre q̃s q̃rat.li.xviij.c.xj.A Tes
Testẽ in celo hre quis desideret.li.xij.ca. xiij.B
Testis filij pr̃ esse ꝺr.li.xij.ca.xij.B
Testes suos contra nos quando dominus instaurare dicatur.li.ix.ca.xliij.A
Testes dei q̃ esse dicant.li.ix.ca.xliij.A
Testa qua beatus iob saniam radebat q̃d representet.li.iij.ca.xxij.B
Textus sine sensu sacre locutionis non cõ/siderari debet quia potius destruit q̃ in struit.li.iiij.ca.j.
Thesaurus vñ dicat.li.xxix.ca.xj.B
Thesaur⁹ in niue vel grandine habere q̃d sit.li.xxix.ca.xj.C
Thymiama cordis qualiter conficiatur.li. Thy j.ca.xxxix.B
Tigridis nomine omnis hypocrita cõgrue intelligi potest.li.v.ca.xvj.A
Timere deũ quid sit.li.j.ca.ij.B
Timor quando ex tumore ⁊ quando ex hu militate esse dicatur.li.iij.ca.xxviij.A
Timeri deus non vult sed poti⁹ amari.li. ix.ca.xxiij.A
Timeria subditis sancti viri appetere qñ debeant.li.xxj.ca.xj.B
Timere deum quasi tumentes super se flu ctus quis dicatur.li.xxj.ca.xvj.B
Timuerit cur beatus iob ꝺ operibus suis

Tempg vite ⁊ a diuina ꝑsua. 9 nominigꝫ ꝑsuppo. h xxj. c vj. d.

cum tamen nihil mali cõmisisse sed omia bene fecisse legatur. li. ix. ca. xxv. E
Tympanũ dare ⁊ psalmũ sumere quid sit. li. xxxiij. ca. xxij. B
Tincti colores indie huius mũdi sapientes designant. li. xviij. ca. xxx. C
Typum cuius beat⁹ iob teneat. li. j. c. j. A
Tonitruũ quid significet. li. xxix. c. xvj. A
Tor Torrens puersos quosq; designat. li. vij. ca. xj. B
Torrens quid in sacro eloquio representet li. xxxiij. ca. vj. B
Torrentis nomine quid exprimat̃. li. xviij ca. xij. C
Torcular calcare dicuntur qui ecclesiaz p/sequuntur. li. xvj. ca. xxv. B
Tormẽta ꝑpetua sustinẽt etiã q̃ ex propria volũtate nihil peccauer̃t. li. ix. c. xvj. B
Torques ad collum cur victoribus detur. li. xxxj. ca. xix. B
Totum pro parte ⁊ econuerso in sacra scriptura sepe ponitur. li. iij. ca. ix. A
Tra Trahere ad se deum spiritum hominis et flatum quid sit. li. xxiiij. ca. xxvj. B
Transire de corruptione ad gladium quid sit. li. xxiij. ca. xxij. C
Transfiguratio domini. li. xxxij. ca. v. B
Transire per agrum pigrum aut per vineam stulti quid sit. li. xx. ca. xxiij. B
Transiẽdo auditũ p̃buisse dominũ stando vero lumen cecis reddidisse non sine mysterio est. li. xix. ca. iij. A
Transtulerit quando deus montes. li. ix. ca. ij. C
Transire ⁊ stare deus quando ⁊ propter quid dicatur. li. v. ca. xxv. B
Tres viros quos ezechiel liberatos cernebat quid representẽt. li. j. ca. xiij. A
Tri Tria sunt que animũ maxime ad peccatuz alliciunt. li. v. ca. v. B
Tribuere quis bene ⁊ veracit̃ dicatur. li. xx. ca. xxvj. C
Tribulum pro frumento ⁊ pro hordeo spina gigni quid sit. li. xxij. ca. xxiiij. B
Tribulatione se exauditum cũ diceret cur p̃miserit in optimatib⁹. li. xxvj. c. xvj. C
Tribulationes sex que sint i quib⁹ nos dominus liberat ne septima nos tangat. li. vj. ca. xvij. C
Trinitatem qualiter dauid esaias paulus predicauerint. li. xxix. ca. xxviij. C
Tu Tube cum quibus gedeon ad prelium processit q̃d rep̃sentent. li. xxx. ca. xxxiij. B
Tube due argẽtee quas dñs moysi facere p̃cepit quid significẽt. li. xxx. ca. vij. B
Turba dominũ premens que sit. li. iij. ca. xv. A
Turbato animo solacium quale inferendũ sit li. ij. ca. xl. A
Turbare in ventos diabolus aerẽ potest li. ij. ca. xv. A
Turturis vel columbe collum cur in veteri testamento preceptum fuerit modicuz secari ⁊ ñ totalit̃ abscindi. li. vj. ca. xij. C
Turtures cur in sacrificium precepte sint offerri. li. xxxij. ca. ij. C
Vac Vacce arcam dñi gestantes quid significent. li. vij. ca. xviij. C
Vanitatis nomine culpa ꝯuenienter intelligi potest. li. x. ca. xiiij. A
Vanitas in iniq̃tatẽ plerũq; nos adducit. Ibidem.
Vanitatis finis q̃s sit. li. x. c. xv. A
Vas sine opculo d̃ q̃ moyses locut⁹ ẽ quid sit. li. xxiij. ca. ix. B
Vas aureum in donaria dñi obseruatum quid rep̃sentet. li. xxx. ca. x. C
Vastitatem ⁊ famem reprobi quando patiantur. li. vj. ca. xix. A
Vbera duo de quibus in cañ. dicitur quid significent. li. xxiiij. ca. x. A
Vecten q̃d significet. li. xxviij. ca. xviij. A
Ven Venẽit ꝓpt̃ q̃d de⁹ ad hoies. li. ij. c. xxix. A
Ventus qui sit qui angulos quattuor domus mẽtis nr̃e ꝯcutiat. li. ij. c. xxxvj. A
Ventris ostia que sint. li. iiij. ca. xxvj. B
Venas diuini susurrij quis percipiat. li. v. ca. xviij. C
Ventosa v̄ba q̃ esse dicant̃. li. xiij. ca. j. C
Ventus vrens malignus spiritus esse intelligitur. li. xviij. ca. xj. B
Venire sapientia eterna qualiter dicat̃ cuz cum vbiq; sit. li. xix. ca. iij. C
Ventus velocitatis ⁊ subtilitate anima in sacra scriptura signat̃. li. xviij. ca. iiij. A
Ventus desideria tolli quando dicatur. li. xx. ca. xxiij. C
Ventos qui obseruat non seminat prout ecẽs dicit exponit̃. li. xxvij. c. v. C
Venter in sacra scriptura exactor congrue intelligi potest. li. xxx. ca. xxvj. A
Ver Verba sacri eloquij plusq̃ debent discutientes in carnalem sensum cadunt. li. xxj ca. j. C
Verba iustorum claui vocantur. li. xxiiij. ca. xxij. C
Verba animarum eoruz desideria nonincongrue esse dicuntur. li. ij. ca. vj. B

Nullq iniuste patit̃ licz caz tribulacoib nesat li. xxvj. c. x. d. i. ti. pulch.
gaudet boni ab intra i tribulacoe li. 29. c. 8. E.

Verbũ dat̃ doctori ꝑ gratiã auditoris Et iterdũ sbt̃hit̃ ꝑ culpã auditoris 2d. li. xxx. c. vl. xxxb. d. ꝑ to.

V

Uerbum absconditum quid sit quibusue reueletur.li.v.ca.xx.A
Uerba beati iob ad nudam historiam pensans in errorem maximũ cadit.li.vij.ca.v.A
Uerba vana etiaz audiendo magnas gignunt temptationes.li.vij.ca.vj.L
Uerba ociosa q̃ta generẽt mala.li.vij.ca.xxij.B
Uerbũ ociosum quid sit.li.vij.ca.xxv.B
Uerba iniquorum non oino refutanda sũt li.ix.ca.j.A
Uerba beati iob aliqua in se mystica habere ex textu libri significat.li.xviij.c.j.A
Uerba ante deum ponere quid sit.li.xviij.ca.vj.L
Uerbosus iustificari nõ potest.li.x.c.ij.L
Uermiũ nomine inquietudo cogitationuz designatur.li.xvj.ca.xxxj.B
Uertere se aliquis ad dexteram qualiter dicatur.li.xvj.ca.xvj.B
Uel Uestem ex lana linoq̃ contextam indui in veteri testamento cur prohibitum sit.li.viij.ca.xl.L
Uestis domini scissa quid significet.li.ij.ca.xxix.L
Uestimentum domini synagoga non incõgrue dici potest.Ibidem
Uestes hereticorum qui esse dicantur.li.iij ca.xix.A
Uespere nomine temptatio peccati designari potest.li.viij.ca.x.B
Uestimenti nomine corpus nostrum expri mi solet.li.ix.ca.xxix.A
Uestigia dei que sint.li.x.ca.ix.L
Uestigia dei quare comprehendi nequeãt li.x.ca.x.A
Uestimentum operationem significat.li.xvj.ca.xxiiij.A
Uestimenta que iniustus preparat qualiter iust9 nescire dicat.li.xviij.ca.viij.A
Uestimentuz sancte ecclesie quod sit.li.xx ca.xxiiij.B
Uestimentuz christi ecclesia dici potest.li.xx.ca.xxiiij.B
Uestimenta ecclesie qualia esse dicantur et quare stare dicantur.li.xxix.ca.ij.I
Uestigia saluatoris que esse dicantur.li.xxvj.ca.viij.A
Uesperum consurgere dominus qualiter faciat super filios terre.li.xxix.c.xxx.B
Uespere ⁊ mane quid in sacra scriptura significetur.li.v.ca.xxviij.L
Uestis sicut a tinea consumitur sic caro nostra tinea habet a qua corrodit.li.v.ca.xxvij.L
Uia sapientie incarnate que esse dicatur.li.xxv.ca.xvj.L
Uia ad futuram qualiter vita presens dicatur.li.xxij.ca.xxiiij.A
Uias nostras scrutari quid sit.li.xviij.ca.iij.L
Uiarum nomine quid significetur.li.xxj.ca.iij.B
Uiam quis domino preparet ⁊ per quam ad nos venit.li.xix.ca.iij.B.et.L
Uitia que sint que a conuiuij saut raro aut nunq̃ seppari possunt.li.j.ca.v.A
Uitia quando ad vsum virtutis imutent.li.ij.ca.xxv.B
Uitio sepe aliquo fortiter resistens per alterius perpetrationẽ in illud idem sepe incidit.li.vij.ca.xv.A
Uitia sunt nõnulla que sepe loco virtuz se mentiuntur.li.xxij.ca.xj.A
Uitia in corde nascentia qualiter dominus opprimat.li.xxviij.ca.xxij.A
Uitia sub pretextu virtutis sepe palliant.li.xxxij.ca.xxij.B
Uitium vsitatuz humani generis quod sit li.xxij.ca.xiij.A
Uidua sancta ecclesia dicitur esse.li.xvj.ca.xxij.B
Uidere dei quid sit.li.xviij.ca.xxiij.A
Uidisse antiqui patres deum qualiter intelligendum sit cum deũ nemo videre possit.li.xviij.ca.xxxvj.B
Uidere non possumus deum sicut ipse seipsum.li.xviij.ca.xxxix.A
Uidere perfecte coeternam dei sapientiaz idem est qõ habere.li.xix.ca.ij.B
Uidentur nõnulli a domino etiam cũ non videntur.li.xx.La.xviij.A
Uidere aliud est per iudicium aliud per appetitum.li.xxij.ca.ij.L
Uidisse sathanam dominũ in die quare dicat ⁊ non poti9 in nocte.li.ij.ca.xxij.A
Uidere deum sicuti est quare non possim9.li.v.ca.xx.B
Uident ⁊ cognoscunt se inuicem damnati.li.ix.ca.xlix.A
Uie dei eius actiones accipiunt.li.xxij.ca.xxiiij.A
Uigilare spiritaliter quis dicatur.li.v.ca.xxj.B
Uirtutes quas agim9 qualiter pensari debeant ne ex malo ortu prodeant.li.j.ca.xxxvj.L

V

Uir Uirtutes quattuor vitam beati Iob declarauerunt. li. v. ca. xiij. B

Uirus suū antiquus serpens in nullo peccato adeo infundit sicut i peccato ire. li. v. ca. xxxiiij. A

Uir sancte ecclesie redemptor noster eē dicitur. li. vj. ca. iiij. A

Uiri sancti nōnunq̄ in presenti seculo flagellari sumopere desiderant. li. vij. ca. viij. C

Uiri aliquando dicuntur angeli. li. xxvij. ca. ij. A

Uirtus habita deterius q̄ si deesset inter/ficit si mens in elationem exinde erupe/rit. li. vij. ca. xj. A

Ui Uiscera sancte ecclesie que eē dicantur. li. xiij. ca. x. A

Uisitatio diuina spiritus hominis qualiter custodiat. li. ix. ca. xxxviij. C

Uita hominis quare temptatio dicatur et non potius temptationē sustinere. li. viij. ca. iiij. A

Uita nostra texenti telam congrue comparatur. li. viij. ca. xj. C

Uitibus infecundis hypocrite comparantur. li. viij. ca. xxix. A

Uita adam ante lapsum q̄diu constituta fuerit. li. ix. ca. xxiij. C

Uitam et misericordiam qualiter nobis dominus tribuat. li. ix. ca. xxxviij. B

Uita iusti lucifero cōparat. li. x. ca. xxj. A

Uita hominū ex qualitate meritorum consideratur. li. xxv. ca. j. A

Uiuere qualit̄ iustū tedeat. li. ix. ca. xix. C

Uiuere simpliciter et recte quis dicatur. li. j. ca. xxvij. A

Uiuentes in infernū q̄ descendant. li. xviij ca. vij. A

Uiuere nullus pt in carne q̄n pulsetur delectationibus culpe. li. xxj. ca. vij. A

Um Umbra mortis que sit. li. ix. ca. xlvj. B

Umbre nomine in sacro eloquio plura intelliguntur. li. xxxiij. ca. iij. A

Umbra diaboli omnis peccator dicitur. li. xxxiij. ca. v. B

Umbram cur tm̄ seruus desiderare dicat. li. viij. ca. vij. B

Uniuersitatis nomine homo signatur. li. vj. ca. vij. A

Ungulas equi mordere quid sit. li. xxxj. ca. xviij. C

Undenarium omne peccatum esse dicitur q̄ ex auctoritate Ezech̄. verum esse probatur. li. xxxij. ca. xv. A

Uocem domini per somniū audire quid sit li. xxiij. ca. xx. A

Uocem suam dominus in nebula leuare quando dicatur. li. xxx. ca. j. A

Uolatilia celi quid significēt. li. xj. ca. ij. A

Uoluntati dei contrarium non est hoc q̄ absq̄ eius voluntate perpetratur. li. vj. ca. xiij. A

Uoluntas diaboli semper iniusta est: et tamen iuste a deo semper permittitur. li. xviij. ca. j. C

Uolucres in sacra scriptura aliquando p bono: aliquando vero pro malo accipiūtur. li. xix. ca. j. A

Uoluntatum culpas vnde oriantur. li. xx. ca. xij. C

Uolare vt nubes iusti quare dicantur. li. xxj. ca. ij. A

Uolucres celi qui esse dicātur. li. xxvj. ca. xj. C

Uoluptas cum ex prosperitate nascitur q̄le remedium adhibere debeam⁹. li. xxx ca. xviij. A

Uoluptatem quod iniusti putant: hociusti penam estimant. li. x. ca. xxiij. C

Uulgus pauperum populus indoctus in scriptura sacra vocat̄. li. xvj. ca. xxiiij. C

Uo

Uul

Uulnera quot beatus Iob a diabolo accepit: to ei iterum et plura inflixit. li. ij. ca. xix. A

Uulnerat deus duobus modis quos ad salutem reducere cupit. li. vj. ca. xvij. A

Uulneret qualiter nos sathan in lumbis. li. xiij. ca. ix. B

Uulnerentur corda nostra quando vt iterum sanentur. li. vj. ca. xv. A

Uulnere super vulnus qualiter sancta ecclesia concidetur. li. xiij. ca. x. A

Ulturis nomine deus non incongrue designari potest. li. xviij. ca. xxj. B

Ultum soli altissimi qui tenere dicantur. li. xvij. ca. xiiij. A

Ultus humani cordis dei similitudo esse dicitur. li. xvj. ca. xxviij. C

Ulua in sacra scriptura quid significet. li. xxviij. ca. xvij. A

Uxor beati Iob quorum speciem tenuerit. li. iij. ca. xiiij. B

Explicit Registrum

Tabula Auctoritatum Biblie.

Licet multa preclara Sanctus Gregorius in Librum beati Job scripserit: attamē qz ex omnibus Biblie libris nonnulla in eodem suo volumine: non solum moraliter: allegorice vero tropologicq3 exposuit. Placuit registrum illorum superaddere punctorum: vt lector eo facilius quo dil'gentius quesitū inueiat Sciendū igitur q3 numerus i margine positus ordinem prou. z quemadmodum in Biblia ponitur capitulorum seruat Alter vero algorysmus qui in calce ponitur sententiarum Quottum libri capitulorūq3 Sancti Gregorij tenet. Sicut querenti satis patebit.

Genesis

Facta est lux ⁊ factū est vespere. Li.viij.ca.ix.E
1 Protulit terra herbā virentē. Li.xix.ca. xv. L.
Faciamus hominem ad imaginē ⁊ similitudinem nr̄am. li.ix.ca.xxxvj.A.
2 Requieuit dn̄s die septimo. li.j.ca.xj.L.
Tulit de⁹ hoiem ⁊ posuit eum in paradisuz li.xix.ca.xvj.L
Ex latere dormientis ade eua processit.li.xxx.ca.xxiiij.L.
3 Vidit mulier q̄ bonū esset lignū.⁊c. li.xxj.ca.xij. B
Aperti sunt oculi ambox.⁊c.li.v.ca.xxj.L
De abscōsione ade ⁊ excusatiōe ei⁹: ⁊ quare de⁹ vocauerit eū.li.xxij.ca.xiij.A.
Cū audisset vocem deambulantis.li.xxviij ca.iij.A.
Vocauit deus adam ⁊ dixit: Adam vbi es? li.ij.ca.iiij.A.
A Mulier quā dedisti mihi sociam dedit mihi de ligno ⁊c.li.iiij.ca.xxviij.A.
Pectore ⁊ ventre repes.li.xxj.ca.xij.B.
Inimicicias ponā inter te ⁊ mlierē: Ip̄a obseruabit ⁊c.li.j.ca.xxxviij.fi.
Maledicta terra in ope tuo.li.iiij.ca. v.L.
Terra es ⁊ in terrā ibis.li.xix.ca.v.A.
Collocauit ante paradisum cherubin.li.xij. ca.vij.A.
4 Respexit de⁹ ad abel ⁊ ad munera eius.⁊c. li.xxij.ca.xij.L
In fozib⁹ pctī tuuz aderit.li.iiij.ca.xxij.B
8 Sensus ⁊ cogitatio prona est in malum.Li. xxviij.ca.xx.L.
9 Crescite ⁊ multiplicami ⁊ replete terraz.⁊c. li.xxj.ca.xj.B
Maledict⁹ chanaan: seruus erit fratrū ⁊c. li.xxvj.ca.xiij.B
11 Venite descendam⁹ ⁊ confundam⁹ linguaz eox.li.ij.ca.v.B
13 Angeli ad abraam meridie veniunt.li.ij.ca. j.B
15 Sacrificiū vespertinū abraā offerens: aues infestātes fugauit.li.xvj.ca.xx.L
18 Loquar ad dn̄m meum cum sim puluis ⁊c. li.iij.ca.xxiij.A. ⁊ li.xviij.ca xxxiij.B
Clamor sodomox et gomorreox multiplicatus est.li.v.ca.vij.L.et.li.xix.caxxiij.A
Abraam tres angelos hospitio suscepit .li. xxvij.ca.iiij.B
19 Angeli puniturī sodomā vespere veniunt. li.ij.ca.j.B
Vim faciebant loth vehementissime: ⁊ iam primū erat vt frāgerēt fozes.li.vj.c.xv B
Sulphur ⁊ ignē pluit dom⁹ sup sodomaz li.xiiij.ca.x.A
Nūc cognoui q̄ timeas deū.li.xix.ca.vij.a. 22
et.li.xxj.ca.vj.A
Exi a terra tua ⁊ cognatiōe tua ⁊c.li.xxviij. ca.vij.F
Abraā coniugem suā in sepulchro duplici sepeliuit.li.vj.ca.xxiiij.A 23
Rebecca ad ysaac veniēs dorso cameli ducitur.li.j.ca.xiiij.A
24 Puer in ducendo ysaac cōiugē curmittatur li.ij.ca.xxv.B
Factus est esau vir gnarus venandi ⁊ homo agricola.li.v.ca.vij.A. 25
Maledictū iudiciū iusticie profertur .li.iiij. capitulo.v.B 27
Jacob in itinere dormiens lapidez ad caput posuit.li.v.ca.xxj.L 28
Non est cōsuetudinis in terra nostra vt iuniores ātetradāt ad nuptias.li.vj.c.xxvij.b 29
Tollens iacob virgas populeas virides et amygdalinas ⁊c.li.xxj.ca.j.A 30
Jacob vno pede claudicauit: cū angel⁹ eum tetigit.li.iiij.ca.xl.A 32
Vidi dominū facie ad faciē ⁊ salua facta est anima mea.li.xviij.ca.xxxvj.A. ⁊.li.xxiiij ca.vij.A
Jacob gregem ouiū sequēs esau superbus cōtra eū venit.li.viij.ca.xlij.L 33
Talarē tunicā ioseph habuit.li.j.ca.xl.B 37
Ecce somniator venit: venite occidam⁹ eum li.vj.ca.xij.A
Joseph reliquēs palliū fugit.li.ij.ca.xxxj.a 39
Ecce dn̄s meus omnib⁹ mihi traditis ignorat quid habeat ⁊c.li.xxx.ca.xviij.A
Intrauit iacob in egyptuz cum aiabus.70. li.iij.ca.ix.B 49
Jsachar asin⁹ fortis accubās.li.j.ca.xvij A 49
Beniamin lup⁹ rapax mane comedit predā li.xviij.ca.ix.A
Ad predā ascendisti requiescens accubuisti vt leo ⁊ quasi leena.li.xviij.ca.xxij.A
Salutare tuum expectabo domine.li.xxxj. ca.xviij.B

Capitula libri Exodi.

Ego sum deus abraam: de⁹ ysaac: 3
in prefatiōe.ca.ij
Ego sū qui sum.li.iiij.ca.xxxviij.A ⁊.li.v.ca.xxv.L
Transiēs videbo visionē.li.xv.ca.xxvij.b. 4
Ego obdurabo cor pharaonis.li.xj.c.v.fi. et li.xxix.ca.xxiiij.L
Usq̄quo non vis subūci mihi.li.vij.c.xxij.b 5
Ecce ego constitui te deum pharaonis .⁊c. li.xxix.ca.iiij.L 7
Ventus vrens leuabit locustas que ascēde- 10

rũt sup vniũsã terrã egypti.li.xxxj.ca.xx.c
12 Quicq̃d de eo reliquũ fuerit conburetis igni li.xx.ca.ix.A
13 Colũna nubis populũ p̃cedens moralizat. li.ij.ca.xxx.A
14 Quid clamas ad me.li.ix.ca.xxx.B
16 Requies sabbati sanctificata est domino ⁊c̃ li.xviij.ca.xxviij.A
Cõcupiuit populus israeliticus ollas carni/um pepones cepasq̃.li.xx.ca.xvj.B
18 Legem daturus dñs in igne ⁊ fumo descen/dit.li.vj.ca.xxvj.B
Abominationes egyptioꝝ.imolabim⁹ dño deo nostro.li.x.ca.xxvij.C
20 Altare de terra facietis.li.iij.ca.xx.A
Qui reddis peccata patrum in filijs.li.xv.ca.xxij.B
21 Si quis apperuerit cisternam ⁊ foderit ⁊ nõ operuerit eam ⁊c̃.li.xvij.ca.xiij.A
Oculum pro oculo: dentẽ pro dente ⁊c̃.li.xxviij.ca.xix.C
23 Fed⁹ cũ alienigenis ne feceritis.li.vij.c.v.c
24 Moyses in montem ascendit ⁊ dñs in mõ/tem descẽdit.li.v.ca.xxv.fi.
26 Facies colũnas quattuor ⁊ bases earum ve/sties argento.li xxviij.ca.viij.E
28 Sacerdos templum ingrediens duodecim lapides in pectore portet.li.xxviij.ca.ix.a
29 Cauda hostie in altare offert̃.li.j.ca.xl.B
30 Sume tibi aromata stacten.li.j.ca.xxxix.A
32 Sedit populus manducare et bibere ⁊ sur/rexerũt ludere.li.j.ca.v.A
Dimitte illis hanc noxã: alioq̃n dele me de libro quẽ scripsisti.Li.ix.ca.xj.B
Dimitte me vt irascatur furor meus ⁊c̃.li.ix.ca.xxx.B
Descende peccauit populus tuus ⁊c̃.li.xx.ca.vj.B
33 Steterunt filij israel in papilionibus: nube descendente.li.v.ca.xxvj.C
Loquebatur dñs ad moysen facie ad faciez sicut loqui solet amicus ad amicum suum li.xviij.ca.xxxvj.A
Si inueni gratiam in conspectu tuo ostende mihi teipsum.li.xviij.ca.xxxvj.B
34 Nullusq̃ apud te per se innocens est.li.xvj.ca.xj.C
Moyses loquens populo faciem velabat: li.xv ij.ca.xxviij.C
Dominus zelotes nomẽ ei⁹.li.xx.ca .xxv.b
Primogẽita asini mutab̃ oue.li.27.c.xv.b
35 Viri cum mulieribus quicq̃d ad templũ ne/cessariũ erat mĩstrauerũt.li.xxx.ca.x.B
37 Phiale ⁊ scyathe in mẽsa dñi fabricata sũt. li.xx.ca.ij.A

Capitula libri Leuitici.

Subtracta pelle hostie artus in fru/sta concidant.li.i.ca.iiij.A 1
Offerat agnam de gregibus siue caprã ora/bitq̃ pro eo sacerdos.li.xxxij.ca.ij.B 5
Ignis in altari semper ardebit: quẽ nutriet sacerdos subijciẽs ligna.li.xxv.ca.vij B
Quando ingressi fueritis terraz quã ego da/tur⁹ sũ vobis ⁊ plantaueritis in ea ⁊c̃.li.viij.ca.xxxvj.A 9
Pisces pennulas non habentes prohibite sũt in veteri testamẽto.li.v.ca.vj.C 11
Vir qui fluxũ seminis sustinet immũd⁹ erit. li.xxiij.ca.xv.A 15
Non augurabimini nec obseruabitis som/nia.li.viij.ca.xviij.A 19

Capitula libri Numeri

Nazarei cur capilli non raserint.li.ij.ca.xxxix.B 5
Si bestia tetigerit mõtẽ lapidabit̃.li.vj.ca.xxvj.B 6
Leuite radẽt omnes pilos carnis sue.li.v. 8
Fac tibi duas tubas argẽteas (ca.xxiij.C 10
li.xxx.ca.vij.B
Adhuc esca erat in ore ip̃orũ ⁊ ira dei ascen/dit super eos.li.xv.ca.x.B 11
Irat⁹ ẽ dñs ꝯtra isrl̃.li.xx.ca.xxv.B
Quid emlaris ꝓ me ⁊c̃.li.xxij.ca.xxiiij.B 12
Erat moyses vir mitissim⁹.in prefa.ca.ij.
Virga aaron floruit.li.xiiij.ca.xxix.B 15
Vacca precipitur offerri cum ysopo ⁊ ligno cedrino coccoq̃ bis ticto.li.vj.ca.xxiiij.b 19
Qui cadens aptos habebat oculos.li.xxv.ca.xiiij.B. 22
Dixit homo cui⁹ obduratus est oculus: dix it auditor sermonũ ⁊c̃.li.xv.ca.xxiij.A 24

Capitula libri Deuteronomij

Verba dei isrl̃ audire in monte non potuit sed p̃cepta in cãpestribus ac/cepit.li.ij.ca.j.A 5
Diliges ꝓximum tuum sicut teipsum.li.vij.ca.xj.B.⁊.li.xviij.ca.xv.A 6
Diliges proximum tuum sicut teipsum.li.xix.ca.xx.A 9
Temptat vos dñs deus vester vt sciat si di/ligitis eum.li.xix.ca.vij.A 13
Non opaberis in primogenito bouis ⁊ non tõdebis primogẽita ouiũ.li.viij.c.xxxv.b 1
Non appebis in cõspectu domini vacuus. li.vij.ca.xvij.A 16

Juste quod iustum est exequeris .li.ix.cap. .xix.A.
19 Si quis abierit cum amico suo simpliciter in siluam ad ligna cedenda.li.x.ca.ix.A
22 Non iunges bouem ⁊ asinum .li.j.ca.xvj.a
Non indues vestem ex lana linoq; cõtexta li.viij.ca.xl.B
23 Cum ad opus nature accesseris mitte paxillum sub baltheo.li.xxxj.ca.xxij.B.
25 Non alligabis os boui triturãti.li.j.c.xvj.a
Si fuerit inter vos homo qui nocturno pollutus fuerit somno.li.ix.ca.xl.F.
Ego occidã et ego viuere faciam: percutiam ⁊ ego sanabo.li.vj.ca.xvij.A
32 Attende celum ⁊ loquar.li.ij.ca.xxvj.A.et li.ix.ca.viij.A.
Nonne hec congregata sunt apud me.li.xij. ca.xj.A
Ignis exarsit ab ira mea ⁊ ardebit vsq; ad inferos deorsum.li.xviij.ca.xij.C.
Expectetur sicut pluuia eloquium meum. li.xix.ca.vj.A
Ex vinea eñ sodomorum vitis eorũ ⁊ propago eorũ ex gomorra.li.xxv.ca.xiij.A
33 Qui dixerit pri suo ⁊ mri sue nescio vos ⁊c. li.vij.ca.xviij.A

Capitula libri Josue.

16 Habitauit chananeus in medio effraim.li.iiij.ca.xxiiij.C
23 Non declines ad dextram neq; sinistam.li. xvj.ca.xvj.B

Capitula libri Judicum

1 He sũt gẽtes q̃s dñs dereliq̃t .li.iiij.c.xxv.A
13 Capillos i ignẽ ponere nazareis cur p̃ceptũ sit.li.ij.ca.xxxix.B
7 Gedeon ad bellũ p̃cedens populũ laguncu lis armauit.li.xxx.ca.xxxij.A
15 Moriemur qm̃ vidim⁹ dñm.li.v.ca.xxij.B
Maxilla asini sãsõ hostes p̃emit.li.xij.c.8.a
16 Samson dũ viueret paucos quẽadmodũ interemit sed destructo templo q̃plures occidit.li..xxix.ca.vij.A

Capitula libri Regum .I.

2 Repleti p̃ius p̃ panib⁹ se locauerũt: ⁊ famelici saturabunt.li.vj.ca.ij.B
Pedes sanctoruz suorum seruabit et impij in tenebris cõticescẽt.li.vj.ca.xv.B
Be⁹ iudicabit fines ẽre.li.xxix.ca.v.A
6 Tollens duas vaccas lactantes vitulos: iuxerũt ad plaustrũ.li.vij.ca.xviij.C
12 Tu es ille vir q̃ fecisti hãc rẽ.li.vij.ca. xxij.c
Est puer puul⁹ q̃ pascit oues.li.x.ca.xxix.b
Cum esses paruul⁹ in oculis tuis caput te cõstitui in tribub⁹ isrl.li.xxv.ca.xx.C.

Sps dñi mal⁹ irruebat in saul. li.ij.ca.x.A. 18
et.li.xviij.ca.ij.A
Saul spospõdit dauid filiã suã.li.vj.c.xij.a

Capitula libri Regum II.

1 Mõtes gelboe nec ros nec pluuia. li.iiij.ca..iij.A
4 Venitẽtes filij rẽmõ berothit.li.j.c.xxxvj.a
6 Bouis calcitrãtib⁹ icliata ẽ archa.li.v.c.ixfi
7 Non tu edificabis mihi domũ q: vir sanguinum es.li.vij.ca.xxiiij.B
8 Dauid valles salinaz p̃cutit.li.iij.c.xviij.a
11 Archa dñi sb pellib⁹ ẽ.li.iij.ca.xxj.A
10 Amalechites puez in via deserit egrotum. li.v.ca.xxix.B
12 Nunciauerũt regi dicentes: Adest nathan p̃pha.li.vij.ca.xxiij.C
Dns distulit pctm̃ tuũ.li.ix.ca.xxvij.B
Nunq̃d p:o his verbis nõ occidet semei:li. iij.ca.xv.B
16 Quid mihi ⁊ vob filij saruie:li.xxx.c.xvij.b

Capitula libri Regum .III.

3 Accepit salomõ sapiaz in sõnis.li.ij.ca.j.B.
Mulier infantẽ interimẽs viuum concupiuit.li.xxj.ca.viij.A
8 Nebula ipleuit domũ dñi ⁊ nõ poterant sacerdotes mistrare. li.xxx.ca.j.C
13 Altare altare hec dicit dñs: Ecce filj⁹ nascetur de domo dauid iosias noie.li.vij.ca. xxij.C
17 Cũq; audisset rex sermonẽ hois dei quẽ inclamauerat cõtra altare in bethel.li.vij. ca.xxiij.C
Tu ne es ille vir q̃ turbas isrl.li.vij.c.xxij.c
18 Accinctisq; lũbis currebat ante achab.li. vij.ca.xxiij.C
19 Ecce dñs transit ⁊ spũs grandis ⁊ fortis subuertẽs mõtes ⁊ cõterẽs petras.liv.ca.26.a
Helias mlierẽ iezabel fugit.li.xix.ca.v.A.
21 Vidisti achab hũiliatũ coram me.li.xxv.ca.
22 Vidi dñm sedentẽ sup soliũ suũ. vj.B li.ij.ca.xx .B.et.li.xviij.ca.xxxvj.B

Regum .IIII.

4 Dimitte eã aiã eñ ei⁹ in amaritudie est.li. ij.ca.xlj.A (v.jA
1 Si hõ dei sũ descẽdat ignis d celo.li.iiij.ca.
3 Quid mihi ⁊ tibi est vade ad pphas patris tui.li.vij.ca.xxij.C.
4 Cũq; venisset ad virũ dei i monte apphendit pedes ei⁹ ⁊c.li.vij.ca.xxiij.B
5 Naamã venitẽ pphã ei ñ occurrit.li.vij.ca xxij.C.
6 Ligna cedentib⁹ ferrũ ex manubrio cecidit.

li.xxij.ca.v.A

13 Jace sagittam: percuties syriam donec con/ sumes eam .li.vij.ca.ij.B

17 Adorauerunt vniuersam militiam celi.lib. xxij.ca.iij.B

20 Ecce dies veniunt ⁊ auferentur omnia que in domo tua sunt babylonem.li.viij.cap. xxxvij.C

Ezechie superaddite sunt quidecim anni cū ei per pphetā diceretur: Disponе domui tue quia morieris tu ⁊ non viues.li.xij.ca j.B.et.li.xvj.ca.vj.B

Thobias

4 Quod tibi non vis alteri ne feceris .li.x.ca. vj.A

Psalterium.

1 Non sic impij non sic sed tanq̄ pul/ uis quem proicit ventus a facie terre li.xj.ca.xv.B

Et erit tanq̄ lignū qđ plantatum est sec⁹ de/ cursus aquax.li.xix.ca.xxvij.A

Et in via peccatorū nō stetit.li.xxix.ca.ij.J

2 Seruite dño in timore: ⁊ exultate ei cuz tre/ more.li.v.ca.xviij.A

Reges eos in virga ferrea tanq̄ vas figuli conteres eos.li.vij.ca.vij.B

Neqñ iraſcatur dñs ⁊ pereatis de via iusta li.xx.ca.iij.B

Postula a me ⁊ dabo tibi gentes hereditā/ tē.li.xxx.ca.xxx.C

5 Abscondes eos in abscondito vultus tui a conturbatione hoīm.li.vj.ca.xxviij.A

4 Jraſcimi ⁊ nolite peccare .li.v.ca.xxxiij.A

Preueniamus faciem eius in confessione.li. viij.ca.xv.C

Filij hoīm vsq̄quo graui corde.li.xiiij .cap. xxvj.C.et.li.xix.ca.iij.A

5 Mane astabo tibi.li.xvj.ca.xxvij.B

Perdes oēs qui loquntur mendacium. lib. xviij.ca.ij.B

6 Turbat⁹ est p̄ ira oculi⁹ me⁹.li.v.ca.xxxiij.a

In inferno aūt quis cōfitebit tibi.li.viij.ca. x.B

Inueteraui inter omnes inimicos meos.li. xix.ca.xxvij.C.

7 Si reddi retribuētib⁹ mihi mala .li.iij.cap. xxxiiij B

Ne quando rapiat vt leo aiam meā.li.vj.ca xx.A

Arcū suū tetēdit ⁊ paui't illū ⁊ in ipso para/ uit vasa mortis.li.xix.ca.xxviij.B

8 Ut destruas inimicum ⁊ defensorem.presa: ca.xij.et.li.xj.ca.xiiij.B.

Omnia subiecisti sub pedibus ei⁹ .li.iiij.ca. xxxj.A.et.li.xj.ca.ij.B

In oēz terrā exiuit son⁹ eox.li.x x.ca.xij.a.

Minuisti eū paulo min⁹ ab ā ge' is.li.xxvij ca.xj.B

Desideriū cordis eorū audiuit auris tua.li. ij ca.vj.A

Polluunt vie eius in omni tpe: auferunt iu dicia tua a facie ei⁹ oiz inimicox.li.v.c.xv.a

Exaudiuit dñs vocem fletus mei.exaudiuit dñs depcationē meā tē.li.v.ca.xvij.C

Jp̄e liberauit me de laqueo venātiū ⁊ a ver bo aspero.li.vj.ca.xviij.A

Laudat pctōr in desiderio aie sue: ⁊ qui iniqua agit benedicitur.li.xij.ca.xxiij.A

Qui exaltas me de portis mortis: vt ānunci em oñes laudatōes tuas.li.xix.ca.xiij.b

Tu aūt idē ipse es ⁊ anni tui nō deficient .li. iiij.ca.xl.B

Pluit super peccatores laqos ignis sulphur ⁊ sps procellarum.li.xv.ca.xxj.B

In circuitu impij ambulāt.li.ij.ca.iiij.C

Bti q̄x remisse sūt iniq̄tates.li.iiij.c.xviij.d

Eloquia dñi eloquia casta argentū igne exa miatum.li.iij.ca.xxxv.C.⁊ li.vj.ca.iij.a et li.xvj.ca.ix.B.et.li.xviij.ca.viij.A

Labia dolosa in corde ⁊ corde locuti sunt.li. xx.ca.ij.B.et.li.xxiiij.ca.xvj.B.

Illic trepidauerūt timore vbi nō erat timor li.vij.ca.xij.C

Musica in luctu importuna narratio est.li. xvij.ca.j.A

Eleuatio manuū mearū sacrificiū vesperti/ num.li.xx.ca.ij.B

Usq̄ ad noctē increpauerūt me renes mei. li.iij .ca .xvij.a

Dixi dño deus me⁹ es tu qm̄ bonorū meorū non eges.li.xvj.ca.j.A

Proba me dñe ⁊ tēta me.li.vij.ca.viij

Tunc non confūdar dū respicio in oīa man/ data tua.li.xviij.ca.iij.C

Saciabor dū manifestabit gloria tua .li.xviij ca.xxxviij.A

Posuit tenebras latibulum suum .li.iiij.ca. xix.B et.li.v.ca.iiij.B.itē.li.xj.ca.xij.C

Benedict⁹ dñs deus meus qui docet man⁹ meas ad prelium.li.xv.ca.xvij.fi

Et oculus supborū hūiliatio.li.xvj.ca.xj.b

Tenebrosa aq̄ i nubib⁹ aeris.li.xvij.ca.xij.a

Qui ambulat super pennas ventorum .lib. xix.ca.iiij.A

Filij alieni mentiti sunt mihi.li.xix.ca .xxj.a

Qui pfecit pedes meos quasi cerui .li.x x vj

ca.x.B
Et in deo meo transgrediar murum .li.xxvj ca.x.B.
Pre fulgore in cõspectu ei⁹ nubes trãsierũt li.xxix.ca.xj.C
18 Quenon rapui tunc exsoluebam ⁊c̃. li.iij. ca xj.C
Celi enarrant gloriam dei ⁊c̃.li.ix.ca.iiij.B ⁊.li.xij.ca.xvij.A
Delicta quis intelligit.li.xj.ca.xxiij.A.
Et ipse tanq̃ sponsꝰ ꝓcedẽs de thalamo suo li.xvij.ca.j.B
In mãdatis tuis exercebor ⁊ cõsiderabo vias tuas.li.xvij.ca.iiij.B
Et meditatio cordis mei in ꝓspectu tuo sẽp. li.xix.ca.x.A
20 Pones eos vt clibanũ ignis in tempe vultꝰ tui.li.vj.ca.xix.A ⁊ i.xv.ca.xiiij.B
Leuaui oculos meos in montes.li.xvj.ca. xxiij.A
21 Exaruit velut testa virtꝰ mea.li.iij.ca.xiiij.a
Tauri pingues obsederũt me.li.vij.ca.xv.c
Deus meus clamabo ꝑ diẽ nec exaudies.li. xx.ca.xxv.A
Ego autẽ sum vermis ⁊ non homo.li.xxx. ca.xxix.B
Libera me de ore leonis ⁊ de cornibus vnicorniũ.li.xxxj.ca.xij.B
22 Posuisti in cõspectu meo mensã aduersꝰ eos qui tribulant me.li.xvij.ca.xiiij.B.
Inpinguasti in oleo caput meum.li.xix.ca ix.B.
23 Qui non accipit in vanũ animam suam.li. vij.ca.xvij.B.
Tollite portas principes vras ⁊ eleuamini porte eternales.li.xxx.ca.xxxij.C
25 Proba me dñe ⁊ tẽta me.li.ij.ca.xj.A.et.li. viij.ca.x.B
26 Unã petij a dño hãc requirã.li.iiij.c.xxxiiij.a.
Dñs illumiatio mea ⁊ salꝰ mea quẽ timebo. li.xiiij.ca.xix.A.⁊.li.xix.ca.xx.C
30 Uiriliter agite ⁊ cõfortet cor vestrũ.li.iij.ca xvj.C.et.li.xxvi.ca.xxx.B
Abscõdes eos in abscõdito vultꝰ tui.li.iiij.c xv.B.et.li.v.ca.iij.C
Ego dixi in pauore meo: piectꝰ sum a vultu oculoꝝ tuoꝝ.li.xviij.ca.xxvj.C.et.lib. xxiij.ca.xxj.E
Saluam fecisti de necessitatibꝰ animã meam li.xxvj.ca.xxxj.B
31 Beati quoꝝ remisse sũt iniq̃tates ⁊ quoꝝ tecta sunt pctã.li.xvj.ca.xxiiij.B
Cõuersꝰ sum in erũna mea dũ cõfigit spina. li.xx.ca.ix.C.
Tu mihi es refugiũ a pressura q̃ circundedit me.li.xxvj.ca.xj.A.
Congregans aquas maris quasi in vtrem.li 32
ix.ca.v.A.et.li.xix.ca.viij.B
Dñs custodit oia ossa eorũ.li.v.ca.xxij.B 33
et.li.xxiij.ca.xxiiij.B
Diuites egerũt ⁊ esurierũt .lix.ca.iij.E
Accedite ad eũ ⁊ illuminamini.li.xviij.capꝫ. xxxviij.B
Fiãt tãq̃ puluis ãte faciẽ vẽti.li.iij.c.xxiiij.b 34
Fiant vie eorum tenebre et lubricum ⁊c̃.lib. xix.ca.xx.C
Ure renes meos ⁊ cor meum ⁊c̃.li.xxij.capꝫ 35
xxij.B.
Declina a malo et fac bonum.li.j.capꝫ.ij.B 36
et.li.xxiij.ca.xxiij.B
Pusillum adhuc ⁊ non erit peccator.li.vij. ca.xx.B
Uidi impium superexaltatũ ⁊ eleuatus sup cedros libani.li.xv.ca.xxvij.B.
Proximi mei a longe steterunt.lib.ij.capꝫ. 37
.xxviij.C
Ego ad flagella paratꝰ sũ.li.vij.ca.viij.C.
Iniquitatẽ meam ego pnũciabo ⁊ cogitabo ꝑ peccato meo.li.viij.ca.xv.B
Cõputruerũt ⁊ ꝺteriorauerũt cicatrices mee li.ix.ca.xxxix.B
Uanitꝰ in imagie dei ambulet homo tamẽ 38
vane conturbabitur.li.x.ca.xiiij.A
Posui ori meo custodiam dum consisteret peccator.li.xxiij.ca.x.C
Uniuersum stratum eius versasti in infirmi 40
tate eius.li.xxiij.ca.xxiij.B
In die mãdauit dñs misericordiã. prefa.ca. 41
iij.et.li.xxiij.ca.xxviij.A
Hũliasti nos i loco afflictiõis.li.iij.c.xx.B
Fuerũt mihi lachryme mee panes die ⁊ nocte.li.v.ca.iiij.C
Sitiuit aia mea ad fontẽ viuũ qñ veniam et aparebo ante faciẽ dñi.li.viij.ca.vij.B.et. li.x.ca.ix.B
Ingrediar in locum tabernaculi ammirabilis vsq̃ ad domum dei.li.viij.ca.vij.C.
Uisi sunt gressus tui deus.li.xxix.ca.vij.B
Abyssus abyssum inuocat in voce cataractarum tuarum.li.xxvij.ca.xviij.B
Propter te mortificamur tota die ⁊c̃.li.viij 43
ca.vij.B
Aut quis erit similis deo inter filios dei.lib. xvij.ca.xxxj.C
Humiliasti nos in loco afflictionis.li.xxvj. ca.xxvij.A

44 Omnis gloria filie regū ab int⁹. li. xix. c. x. b
Pro patrib⁹ tuis nati sūt tibi filij: cōstitu
es eos principes sup omnem terram. lib.
xxvj. ca. xxxiiij. fi
Intende prospere pcede ⁊ regna. li. j. ca. x. b
In sole posuit tabernaculum suum. li. iij. ca.
xxj. B
Pro patrib⁹ tuis nati sunt tibi filij cōstitues
eos principes super terram. li. iiij. caxxxv. b
Sagitte tue accute potentissime populi sub
te cadūt in corde. in prologo.
Omnis gloria filie regum ab intus. li. viij.
ca. xxxviij. L
45 Vacate et videte quoniam ego sum de⁹. li.
v. ca. vj. B
Transferentur montes in cor maris. li. ix. ca
ij. L.
48 Confitebitur tibi cum benefeceris ei. li. viij.
ca. xxv. B. ⁊ li. xj. ca. xix. B
Non dabit deo propitiationem suam nec p/
cium redemptionis anime sue. li. xij. cap.
xxiiij. L
Cū viderit sapientes morientes simul insi/
piens ⁊ stultus peribūt. li. xxvj. ca. xv. B
44 Noctem illam tenebrosus turbo possideat.
li. iiij. ca x B
Deus manifeste veniet deus noster ⁊ non si
lebit. li. ix. ca. xvj. A
Peccatori autem dixit deus quare tu enar/
ras iusticias meas. li. xj. ca. ix L. et. li. xix.
ca. v. L.
Aduocauit celos sursum ⁊ terram deorsum
li. xv. ca. xv. B
50 Libera me de sanguinibus deus. li. iij. cap.
xiiij B.
Ecce in iniquitatibus conceptus sum. li. iiij.
ca. ij. L. et. li. xj. ca. xxviij. B
Cor contritum ⁊ humiliatum deus non de/
spicies. li. ix. ca. xxviij. A
Dolor meus contra me est semper. li. ix. cap
xlviij. L. et. li. xij. ca. xj. B
Lauabis me ⁊ sup niuē dealbabor. li. xxvij.
ca. xvij. L
51 Videbunt iusti ⁊ timebunt et sup eum ride/
bunt ⁊ dicent/ecce homo qui non posu
deum adiutorem suū. li. vj. ca. xix. L
52 Dixit insipiens in corde suo non est deus. li.
xv. ca. xx. B. et. li. xviij. ca. j. B
53 Quoniam alieni insurrexerūt contra me: et
fortes quesierunt animam meam. li. xij. c.
xviij. B
54 Ecce elongaui fugiens. li. iiij. ca. xxxv. A
55 Ipsi calcaneum meum obseruauerunt. li. v.
ca. xxxviij. p to.
56 Filij hominum dentes eorum arma ⁊ sagit/
ta ⁊ lingua eorum gladius acutus. li. vj.
ca. xiiij. B.
Super eos cecidit ignis et non viderunt solē 57
li. ix. ca. xlvj. L.
Letabitur iustus cum viderit vindictā im/
piorum. li. xxij. ca. xj. A
Viri sanguinum ⁊ dolosi non dimidiabunt 58
dies suos. li. v. ca. xxviij. L. 59
Ostendisti populo tuo dura: potasti nos vi/
no cōpunctionis. li. xix. ca. xxviij. A
Sicut adipe ⁊ pinguedine repleatur anima
mea. li. viij. ca. xj. L
Melior est misericordia tua super vitas. li.
viij. ca. xxj. B
Adhesit anima mea post te. li. x. ca. ix. L
Exaudi deus orationem meam cum tribu/
lor ab timore inimici eripe me. li. vj. cap.
xx. A
Intenderunt arcum suum rem amaram ⁊c.
li. xix. ca. xviij. A
Benedices corone anni benignitatis. lib. 64
iiij. ca. xxij. L
Iniquitatem si conspexi in corde meo: non 65
audiat deus. li. xxij. ca. iij. L
Benedicat nos deus deus noster benedicat 66
nos deus. li. xxix. ca. xxviij. L
Animalia tua habitabunt in ea. li. xj. ca. ij. a. 67
Et speciei domus diuidere spolia. li. xj. cap.
xj. B.
Iter facite ei qui ascendit super occasum. li.
xix. ca. iij. L
Pluuiam voluntariam segregabis deus he
reditati tue. li. xxix. ca. xx. A 68
Consolantem me quesiui ⁊ non inueni. lib.
xvij. ca. ij. B.
Saluum me fac deus quoniam intrauerunt
aque vsq; ad animam meam. li. xix. cap.
iiij. L
Lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso
li. xx. ca. vij. A
Non me demergat tempestas aque neq; ab 69
sorbeat me profundum. li. xxvj. ca. xxx. d
Deus manifeste veniet deus noster ⁊ non si
lebit. li. xvij. ca. xix. B
De necessitatibus meis erue me dñe. li. xx. 70
cap. xij. L
Suscipiant montes pacem populo tuo. li. 71
ix. ca. ij. L
Inimici eius terram lingent. li. xx. ca. xij. A
Deiecisti eos dum alleuarentur. lib. xxxij.
ca. vij. B.
Mihi autem adherere deo bonum est. lib. 72
iij. ca. xxxiiij. B
In laborib⁹ hoim nō sūt ⁊c. li. v. ca. xv. A
Dei aūt pedes moti sūt. li. vj. ca. iij. L

Ut iumentũ factus sum apud te ⁊ ego semp tecum.li.x.ca.xv.B.
Posuerunt in celum os suũ: ⁊ lingua eoruz transiuit super terrã.li.xij.ca.xxiiij.B
73 Obscurentur oculi eorum ne videant ⁊ dorsũ eoꝝ sp incurua.li.xxv.ca.xxiij.A
74 Cuz accepero temp⁹ ego iusticias iudicabo li.x.ca.xxxj.A
Calix in manu dñi vini meri plenus est mixto.li.xvij.ca.xiiij.B.
75 Turbati sunt omnes insipientes corde: dormierũt somnum suũ.li.xviij.ca.ix.C
Misericors ⁊ miserator dñs: patiens et mltum misericors.li.xx.ca.xxv.B
Dormitauerunt qui ascenderunt equos.li.xxxj.ca.xviij.B
76 Negauit consolari aĩa mea memor fui dei et delectat⁹ sum.li.vij.ca.iij.A. ⁊ li.xviij.ca.xxvij.A
Ethyopia p̃ueniet manus eius deo.li.xviij ca.xxxiiij.A
77 Etenim sagitte tue ptrãsierũt.li.xxix.c.xv.C
Attendite popule meus legem meam. ⁊c̃ in prefatione.ca.ij.
Erit tempus eorum in eternũ.li.iiij.ca.vij.a
Et mẽorat⁹ est qꝛ caro sũt.li.iiij.ca.ix.B
Statuit aquas quasi in vtrẽ.li.viij.c.xvj.d.
Tradidit in captiuitatem virtutes eorum et pulchritudines eorum in manus inimici.li.viij.ca.xxxviij.A
Ipse autẽ est misericors ⁊ ꝓpicius fiet peccatis eoꝝ.li.ix.ca.xxxvj.C
Cum occiderit eos tunc inquirebunt eum.li.xj.ca.xv.B
Conuersi sunt in arcum peruersum.li.xxvij ca.xxvj.G
Vox domini super aquas.li.xix.ca.iiij.C
78 Redde vicinis nostris septuplũ in sinu eoꝝ li.xxij ca.xiiij.A
81 Ego dixi dij estis et filij excelsi omnes.li.iiij.ca.xvij.B
82 Concupiscit et deficit anima mea in atria domini.li.viij.ca.xix.A
Deus meus pone illos vt rotam ⁊ sicut stipulam ante faciez vẽti.li.xvj ca.xxx.a
83 Melior est dies vna in atrijs super milia.li.ij.ca.xx.B.et.li.xvj.ca.xxj.A
Concupiuit et deficit anima mea in atria dñi li.iiij.ca.xxxix.B
Etm̃ passer querit sibi domum et turtur nidum.li.xix.ca.xxiiij.B
84 Eripuisti animã meam de inferno inferiori.li.xij.ca.vij.B
Letetur cor meum vt timeat nomen tuum.li.xx.ca.iiij.A
Venient ad te curui filij eorũ.li.xxv.ca.j.C
In spiritu vehementi conteres naues tarsis li.iiij.ca.xxj.fi 87
In me transierũt ire tue: ⁊ terrores tui cõturbauerũt me.li.vij.ca.iij.B
Posuerunt me in abominationẽ sibi tradit⁹ sum.li.xxij.ca.xvij.C
Fact⁹ est inter mortuos liber.li.xxx.c.xxx a
Misericordias tuas dñe in eternum cantabo.li.iiij.ca.xlij.C 88
Tu terribilis es et quis resistet tibi extũc ab ira tua.li.xj.ca.xxiiij.C.
Tu humiliasti sicut vulneratum superbum.li.xvij.ca.xv.B
Quis i nubib⁹ equabit̃ dño.li.xviij.c.xxix.fi
Beatus populus q̃ scit iubilationẽ.li.xxiiij.ca.vj.A
Dñe quis similis tibi.li.xxix.ca.iiij.B
Quis nouit potestatem ire tue.li.v.ca.v.B 89
Mane sicut herba transeat: mane floreat et pertranseat.li.xxix.ca.xviij.A
In scapulis suis obumbrabit tibi.li.xxxij.ca.iiij.B 90
Mirabiles elationes maris mirabilis in altis dominus.li.ix.ca.v.B 92
Montes sicut cera fluxerunt a facie domi.li.xxx.ca.xxxiiij.C 96
Luna perfecta in eternum.li.xiij.ca.xiij.A 98
Quis nouit potestatem ire tue p̃ timore tuo irã tuam dinumerare.li.x.ca.xj.B 99
Scitote qm̃ domin⁹ ipse ẽ de⁹.li.xxiij.c.v.a
Detrahentem occulte aduersus proximum suũ hũc ꝑsequebar.li.xiiij.ca.xxv.A 100
Ambulans in via immaculata hic mihi ministrabit.li.xvj.ca.xxiij.A
In matutinis interficiebam omnes peccatores terre.li.xvj.ca.xxvij.B
Filij seruorum tuorum habitabũt ibi.li.viij ca.xv.A 101
In seculum anni tui.li.xvj.ca.xxj.A
Mutabis eos et mutabuntur. ⁊c̃ lib̃.xvij.ca.v.C
Omnia sicut vestimentũ veterascẽt.li.xviij ca.xxxiij.B
Cõfessionẽ ⁊ decorẽ iduisti.li.xxxij.ca.v.d.
Omnis caro fenum ⁊ gloria eius flos feni.li.vij.ca.xx.B.et.li.xj.ca.xxvij.A 102
Ipse enim scit figmentuz nostrum.li.xiij.ca.xiij B
Memoria retinentib⁹ mandata eius vt faciant ea.li.xv.ca.vj.C
Memento domine q̃ puluis sumus homo sicut fenũ dies ei⁹.li.xxiij.ca.xxviij.C
Qui facit angelos suos spiritus et ministros suos ignẽ vrentẽ.li.xj.ca.iij.B 103

Emitte spiritum tuũ ⁊ creabunt̃ et renoua/
bis faciẽ t̃re.li.xxix.ca.xix.C
Montes excelsi ceruis.li.xxx.ca.xxix.A
104 Verbi qd̃ mandauit in mille generationes
li.x.ca.j.A
Tange mõtes ⁊ fumigabũt.li.xviij.c.xxij.b
Posuisti tenebras ⁊ facta est nox: ꝑtrãsibũt
in ip̃a oẽs bestie silue.li.xxvij.ca.xix.B
105 Exaudiui te in abscondito tẽpestatis: ꝓba/
ui te ad aquas ꝯtradictõis.li.xxvj.ca.x.c.
106 Ascendũt vsq̃ ad celos: ⁊ descẽdũt vsq̃ ad
abyssos.li.ix.ca.xv.B
Effusa est cõtentio sup̃ principes eorum: et
seduxerunt eos in inuio ⁊ non in via.li.xix.
ca.xiiij.B
108 Induantur sicut diployde confusione sua.
li.ix.ca.xxxiij.C
Excuss⁹ sũ vt locusta.li.xxxj.ca.xxj.A.
109 Dixit dñs domio meo sede a dextris meis.
li.viij.ca.xlj.A
De torrente in via bibet ꝓpterea exaltabit
caput.li.xiiij.ca.xxix.C
110 Magna opa dñi exquisita in oẽs volunta/
tes eius.li.vj.ca.xij.A
Virtutẽ opm suaꝝ ãnunciabit populo suo.
li.xviij.ca.v.B
111 Initiũ sapietie timor dñi.li.xix.ca.vij.A
113 In memoria eternaerit iust⁹.li.xj.ca.xv.C.
Benedixit oẽs timentes dñm pusillos cum
maioribus.li.iiij.ca.xlij.A
114 Mare vidit ⁊ fugit.li.xxviij.ca.xx.B
Custodiens paruulos dñs.li.xxvij.ca.ix B
115 Dirupisti vicula mea tibi sacrificabo hostiã
laudis.li.iiij.ca.xlj.B.⁊ li.ix.ca.xliiij.C
Ego dixi in excessu mẽtis mee oĩs homo mẽ
dax.li.xxij.ca.xv.B
117 Constituite diem solẽnem in confrequenta/
tionibus.li.ix.ca.xxj.A
Caligo sub pedib⁹ eius ⁊ ascendit sup̃ che/
rubin.li.xvij.ca.xiij.C
Dñs mihi adiutor ẽ ⁊ ego videbo inimicos
meos.li.xxix.ca.vj.C
118 Defecit in salutare tuo anima mea.li.iiij.ca.
xxxix.B
Declinate a me maligni ⁊ scrutabor manda/
ta dei.li.xvj.ca.ix.B
Narrauerũt mihi iniqui fabulatiões.li.vij.
ca.vj.C
Super seniores intellexi.li.xj.ca.x.C
Portio mea dñe.li.xv.ca.xvj.C
Ne derelinquas me vsquequaq̃.li.xx.ca.
xxij.C
119 Auferes spm̃ eoꝝ ⁊ defi.li.xxiiij.c.xxvij.B
Heu mihi qꝛ incolatus meus prolongatus ẽ
li.iiij.ca.xxxiiij.C.⁊ li.viij.ca.vij.B. item
li.xxiij.ca.xxj.C (ca.xxxiiij.B
Domine non est exaltatuz cor meum.li.iiij. 120
Venientes autẽ venient cũ exultatiõe por/
tãtes manipulos suos.li.vij.ca.xvij B 135
et.li.x.ca.xxij.A
Conuerte domine captiuitatẽ nostram sicut
torrens in austro.li.xxvij.ca.xxi.B
Nisi dñs custodierit ciuitatẽ inuanũ vigilãt 126
qui custodiũt eam.li.viij.ca.xxj.E.⁊ li.xj.
ca.v.A.
Vanum est vobis ante lucem surgere surgi/
te postq̃ sederitis.li.viij.ca.xxxvj.B
Cum dederit dilectis suis somnũ hec est hẽ
reditas dñi.li.x.ca.xxj.B
Surgite postq̃ sederitis.li.xxx.ca.xxxj.C
Fiant sicut fenum edificioꝝ qd̃ priusq̃ euel/
litur exaruit.li.viij.ca.xxviij.A 128
Supra dorsũ meũ fabricauerunt peccatores
li.xiij.ca.j.A
Domine non est exaltatũ cor meum.li.xxvj 130
ca.xxiij.B
Neq̃ ambulaui in magnis neq̃ in mirabili/
bus super me.li.xxviij.ca.xiij.B
Sacerdotes tui induantur iusticia.li.xiiij.ca 131
xix.B
Pauperes eius saturabo panib⁹ us.li.xxiij.
ca.xxv.B
Et nox illuminatio mea in delitijs meis.li. 138
xvj.ca.x.B
Nõne qui oderũt te domine oderam.li.iiij.
ca.xxxiiij.C
Imperfectum meuz viderũt oculi tui.li.iiij.
ca.xlij.A
Sicut tenebre ei⁹ ita ⁊ lumẽ eius.li.v.c.j.b.
Non est occultatũ os meuz a te qd̃ fecisti in
occulto.li.v.ca.xxvij.B
Mirabilis facta est scia tua ex me ⁊c̃.li.x.ca
xj.A
Mihi autem nimis honorati sunt amici tui
deus.li.x.ca.xxx.B
In miserijs non sb̃sistent.li.ij.ca.xvj.C
Obumbrasti super caput meum in die belli 139
li.vj.ca.xvij.C
Vir linguosus ñ dirigetur super terram ⁊c̃.
li.vij.ca.xxv.A
Quoniam in seclm̃ mia ei⁹.li.viij.ca.ix.A
Pone dñe custodiã ori meo ⁊ ostiũ circũstã/ 140
cie labijs meis.li.vij.ca.xxvj.B
Portio mea in terra viuentiũ.li.xij.c.xxiij.c 141
In via hac qua ambulabam absconderunt
laqueum.li.j.ca.xxxxij.B
Indeficiendo in me spm̃ meum et cognoui/
sti semitas meas.li.vij.ca.iij.A
Educ de carcere auimam meam ad confitẽ/

dū nomi tuo.li.viij.ca.xvj.c
143 Anima mea sicut tra sine aqua tibi .li.xviij. ca.xxvj.A.et.li.xx.ca.ij.A
Qui liberasti dauid seruum tuum de gladio maligno.li.xv.ca.xxix.A.
Domine inclina celos tuos t descende .li. xxx.ca.xxij.B
145 In illa die peribunt omnes cogitationes eo rum.li.x.ca.xxiij.B.et.li.xij.ca.v.B
Item li.xxv.ca.iij.B
146 Producit in montibus fenum t herbam ser uitutī hoīm.li.xxix.ca.xviij.B
Qui dat iumentis escam ipsorū: t pullis co rvorum.li.xxx.ca.xij.A
147 Mittet verbum suū t liquefaciet ea: flabit spūs eius t fluent aque.li.xxvij.c.xxj.B
148 Preceptū posuit t non preteribit.li.xvj.ca. xviij.C
150 Laudate eum in potentatibus eius:laudate eū secundū mltitudinē magnitudinis ei⁹. li.ix.ca.x.B

Cap.libri Prouerb

1 Sapia edificauit sibi domū .pfa.c.xiij
Fili mi si te lactauerī pctōres.li.iij.ca.xix.A
Spes q̄ differt affligit aiaz.li.ix.ca.xx.B
Ego i interitu vro ridebo.li.ix.ca.xx.C
Frustra iactaf rethe ante oculos pennatorū li.xvj.ca.xij.B
2 Qui letant cum malefecerit t exultant in re b⁹ pessimis.li.vj.ca.xj.b.et.li.xx.c.xv A
Dñs erit in latere tuo t custodiet pedē tuū ne capiaris.li.xxxj.ca.xxx.C
3 Quem diligit dñs castigat flagellat autē om nē filiū quē recipit.li.vj.ca.xvj.A
Lōgitudo dīex in dextera ei⁹ .li.xij.ca.j.B
Ne dicas amico tuo vade t reuertere t cras dabo tibi.li.xxj.ca.xij.B
4 Qi custodia serua cor tuū qm̄ ex ipo vita p/ cedit.li.j.ca.xxxvj.C.et.li.xix.ca.xvij.a.
5 Iniquitates sue capiūt impiū: t funes pctō/ rū suorū cōstringef.li.xj.ca.ix.A
7 Statimq̄ eā sequit quasi bos.li.j.ca.xvj.a
Qui dimittit aquā caput ē iurgiorum.li.v. ca.xij.B
8 Ego sapiētia habito in ꝓsilio.li.j.ca.ix.A.
Nūquid sapia clamitat t prudētia dat vocē suam.li.xxv.ca.xvj.C.
9 Noli arguere derisorē ne oderit te.li.viij.ca xxvij.C
Boce iustum t festinabit accipere.li.ix.ca. iij.B
Aque furtiue dulciores sunt t panis abscon ditus suauior.li.xvj.ca.xxiij.B
Sapientia edificauit sibi domum excidit co lūnas septē.li.xvij ca.xiiij.C
In multiloquio peccatum non deerit .li.vij 10
ca.xxv.A.et.li.x.ca.ij.C (xxvj.a.
Panes occultos libenter edite.li.xxiij.ca
Prestolatio impior furor.li.v.ca.xxxi.B 11
Tempus loquendi et tempus tacendi.li.vij ca.xxvj.B.
Qui stultus est seruiet apienti.li.xx.capi. xxij.B.
Manus in manu non erit innocens malus li.xxv.ca.iij.C.
Circulus aureus in naribus suis mulier pul chra t fatua.li.xxx.ca.j.C
Non contristabit iustum quicquid ei accide 12
rit.li.vj.ca.viij.fi.et li.x.ca.xxij.B
Cogitationes iustorū iudicia.li.xix.ca.xviij A.et li.xxv.ca.vj.C
Cor quod nouerit amaritudinem anie sue in gaudio eius non miscebitur extraneus. li.vj.ca.vij.A
Vita carnium sanitas cordi:putredo ossis i/ uidia.li.v.ca.xxxiiij.A.
Est via que videtur homini recta: nouissi 14
ma autem eius ducunt ad mortem.li.v. ca.iij.A
Timor q̄ppe dñi inesse fortitudinis fiducia dicitur.li.v.ca.xij.B
Corona sapientium diuitie eorum.li.xxiij. ca.iij.C
In ore stulti virga superbie.li.xxiij .ca.xxij.c
Anima iusti sedes sapientie.li.xxix.ca.xxj.b
Oculi domini contemplantur malos .li.ij. 15
ca.iij.B
Qui iustificat impium t qui condemnat iu/ stū vterq̄ abominabitur.li.xviij .ca.iij.a
Stultus si tacuerit sapiens putabitur .li.xj. 17
ca.xv.B
Oculi stultorum in finibus terre.li.xvij.ca iij.A.
In igne probabitur aurum t argentum:ho mines vero receptibiles in camio humili a tionis.li.xviij.ca.xiiij.B.
Ira viri iusticiam dei non operatur.li.v.ca. 18
xxxj.A
Impius cum venerit in profundum pecca/ torum contemnit.li.viij.ca.x.B
Aqua profunda ex ore viri.li.xvij.ca.xij.A
Peccator cum venerit in profundum malo contemnit li.xxvj.ca.xxxij.C
Justus in principio accusator est sui.li.viij. ca.xv.C

Justus quasi leo confidens absq; terrore erit.li.x.ca.xxij.B
Aqua profunda ex ore viri.li.xj.ca.vj.B.
16 Aque furtiue dulciores sunt:et panis absco dit⁹ suauior.li.v.ca.xvij.B
Abscondit piger manum suam ab ascella.li.xxij.ca.x.A
Sicut ignoras que sit via spiritus et qua ratiõe ꝓpingant ossa.li.xxvij.ca.ij.B
20 Lucerna dñi spiraculum hominis q̃ inuestigat omnia secreta vētris.li.viij.ca.xxj.A et.li.xij.ca.xxviij.B
Rex qui sedet in solio iudicij dissipat omne malũ intuitu suo.li.xix.ca.iiij.A
Liuor mulieris absterget mala:et plage i secretioribus ventris.li.xxiij.ca.xxj.C
Quis hominũ intelligere poterit viam suaz. li.xxxj.ca.xxiij.C
21 Thesaurus desiderabil' requiescit in ore sapientis.li.iij.ca.xxxv.B
Non est sapientia non est prudentia non est consiliũ cõtra dñm.li.vj.ca.xiij.A
Vir qui errauerit a via doctrine.ꝛc̃.li.xvij. ca.xj.A
Aque furtiue dulciores sunt:ꝛ panis absco ditus suauior.li.xix.ca.iiij.C
22 Adolescens iuxta viam suam etiaz cũ senuerit non recedet ab ea.li.xv.ca.iiij.B
Ne transgrediaris termios antiquos quos posuerũt pres tui.li.xvj.ca.xxj.C
23 Noli esse in ꝓuiuijs potatorum neq; comedas cũ eis.li.xiiij.ca.xxv.C
24 Usquequ piger dormis.li.viij.ca.x.A
Prepara foris opus tuũ ꝛ diligenter exerce agrum tuũ ꝛc̃.li.x.ca.xvj.B
Per agrũ hominis pigri transiui ꝛ per vineaz viri stulti.li.xx.ca.xxiij.B
25 Sicut vrbs patẽs absq; muroꝝ ambitu:ita vir qui non potest in loquendo cohibere spm̃.li.vij.ca.xxvij.B.et.li.x.ca.ij.B.
Sic qui mell multũ comedit non est ei bonũ li.xiiij.ca.xiij.A.et.li.xx.ca.viij.C
Mell inuenisti comede q̃ sufficit tibi.li.xvj ca.iij.C
26 Noli esse assiduus cum homie iracundo ne discas semitas eius ꝛ sumas scandalum. li.v.ca.xxxj.A
Qui imponit stulto silentium iras mitigat. li.vij.ca.xxiiij.B.
Quomodo resplendent in aquis vult⁹ pspicientium:sic corda hoiz manifesta sũt prudentib⁹.li.xv.ca.xxvj.C
27 Sicut pbatur auꝝ in cõflatorio ꝛ argentuz .li.xxij.ca.ix.C
Quomodo probatur in conflatorio argentũ li.xxvj.ca.xxx.A
Qui auertit aurem suam ne audiat legẽ oro ei⁹ erit execrabilis.li.v.ca.xxx.B.et.li.x ca.xvij.A
Justus quasi leo cõfidens absq; terrore erit li.vj.ca.viij.C
Qui abscondit scelera sua non dirigetur.li. viij.ca.xv.C
Beatus homo qui semper est pauid⁹.li.xvj ca.xx.A
Stellio manibus nitet:ꝛ morat̃ in edibus regum.li.vj.ca.iiij.E
Generatio cuius excelsi sunt oculi ꝛ palpebre eius in altũ surrecte.li.xvj.ca.xj.C
Oculum qui subsãnat patrem ꝛ q̃ despicit partum matris sue ꝛc̃.li.xviij.ca.xviij.c.
Qui fortiter premit vbera ad eliciendum lac exprimit butyrũ.li.xxj.ca.j.C
Legẽ locusta nõ habet.li.xxxj.ca.xx.B.
Nobilis in portis vir eius cum sederit cum senatoribus tre.li.vj.ca.iiij.A.et.li.x.ca. xxx.A
Date ei de fructu manuũ suaruz :ꝛ laudent eam in portis opa ei⁹.li.vj.ca.iiij.B.
Ridebit in die nouissimo.li.viij.ca.xl.C.
Aperi os tuũ muto.li.xv.ca.xxvij.C.
Syndonẽ fecit ꝛ vẽdidit.li.xv.ca.xxvij.C.

Capitula libri Ecclesiastes.

Generatio preterit et generatio aduenit:terra vero ineternum pmanet. li.ix.ca.xlij.B.
Qui apponit scientiam apponit dolorem ꝛc̃ li.xviij.ca.xxvj.B
Aqua sapientie salutaris potabit eũ.li.xix. ca.iiij.C
Moritur doctus similiter ꝛ indoctus.li.ix. ca.xix.B.
Oculi sapientis in capite ei⁹.li.xvij.ca.iiij.a
Multas curas sequunt somnia.li.viij.ca. xviij.A
Melius est comedere ꝛ bibere.li.iiij.ca.j.a
Ira in sinu stulti requiescit.li.v.ca.xxxj.A.
Melius est ira risu:qz per tristiciam vultus corrigitur delinquentis.li.v.ca.xxxiij.A
Considera opera dei q̃ nemo possit corrigere quem ille despexerit.li.xi.ca.v.B.
Cunctis sermonibus que dicuntur ne accommodes cor tuũ.li.xxij.ca.xj.A
Cuncta temptaui in sapiẽtia ꝛ dixi: Sapiẽs efficiar et ipsa lõgius recessit a me.li.xxxij ca.j.B
Sunt impij qui ita sunt securi ac si iustorum opera haberent.li.vj.ca.xj.B.et.li.xxiiij

ca.xxv.B
9 Qui in vno offenderit multa bona perdet. li.j.ca.ij.B
Et oleum de capite tuo non deficiet.li.ij.ca. xxxviij.C
Quodcũq; potest manus tua facere instan/ ter operare.li.viij..ca.xij.E
Omni tempore sint vestimenta tua candida li.ix.ca.xxix.A.
10 Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te locum tuum ne deseras .li.iij.ca. xvij.B
Or curatio faciet cessare pctã maxima .ibidẽ
Ve tibi terra cuius rex puer est .li.xvj.cap̃. xxvij.B
11 Si multis annis vixerit hõ ⁊ his omnibus letatus fuerit memisce debet te iebrosi tẽ/ poris ⁊ dierũ multorum.li.vij.ca.xij.B
Quia lignũ in quocunq; loco ceciderit siue ad austrũ siue ad aquilonẽ.li.viij.ca.ix.b
Qui obseruat ventum non semina .li xxvij. ca.v.C
12 Letare iuuenis in adolescentia tua.li.iiij.ca. pitulo.j.A
Florebit amygdalus inpinguabit̃ locusta. li.xxxj.ca.xx.A

Cantica canticorum

1 Osculetur me osculo oris sui .li.xiiij ca.xxij.A.et.li.xxvij.ca.xiij.fi.
Nisi cognoueris te o pulchra inter mulieres abi post gregem.li.xvj.ca xxij.et .li.xxx. ca.xxv.B
Adolescentule dilexerunt te.li.xix.ca .ix.C
Indica mihi vbi pascas vbi cubas in meri/ die.li.xxx.ca.xxxiiij.C
2 En ip̃e stat p⁹ pietẽ nr̃m.li.xviij.ca.xxxj.A
Surge ꝓpera amica mea.li.xxvij.c.xviij.d
3 Que est ista que ascendit per desertum .li.j. ca.xxxix.B
In lectulo meo quesiui quẽ diligit aĩa mea. quesiui ⁊ non inueni illũ.li.v.ca.iij.A.et. li.xxvij.ca.j.B
Vulnerata caritate ego sum.li.vj.ca.xvij.b
En lectulũ salomonis sexaginta fortes ambi unt ex fortissimis isrl̃.li.vij.ca.ix.A .et.li. xix.ca.xxviij.fi
Mel ⁊ lac sub lingua tua.li.xv.ca.v.B
Inuenerunt me vigiles qui custodiũt ciuita tem.li.xvij.ca.xxxij.B
4 Sic̃ vitta cocciea labia tua.li.ij.c.xxxviij.b.
Surge aquilo ⁊ veni auster perfla ortũ meũ li.ix.ca.ix.A.
Quã pulchra es amica mea q̃ pulchra es.li. ix.ca.ix.C
Dentes tui sicut greges tonsarum que ascen derunt de lauacro.li.xj.ca.xviij.A.
Dua vbera tua sicut duo hinnuli capree ge/ melli.li.xxiiij.ca.x.A
Aĩa mea liquefacta est vt dilectus locut⁹ est li.iiij.ca.xxxix.C 5
Ego dormio ⁊ cor meũ vigilat.li.v.ca.xxj.b
Que est ista q̃ ꝓgreditur quasi aurora .li.iiij ca.xv.A.et.li.xviij.ca.xvij.B. 6
Que est ista que ascendit dealbata .li.xviij. ca.xxxv.C
Mane surgamus ad vineas videam⁹ si flo/ ruit vinea nr̃a.li.xij.ca.xxvj.C 7
Nasus tuus sicut turris que est in libano ⁊c̃ li.xxxj.ca.xxx.F
Que est ista que ascendit de deserto delitijs affluens.li.xvj.ca.x.B 8
Fuge dilecte mi fuge ⁊c̃.li.xvij.ca.xiiij.A
Soror nostra paruula est ⁊ vbera non habz li.xix.ca.ix.C
Pone me vt signaculũ super cor tuũ.li.xxix ca.ij.J

Capitula libri Sapientie

Os quod mentitur occidit animam. li.xviij.ca.ij.B
Spiritus dñi repleuit orbem terrarum.li.ij. ca.xij.A 1
In maliuolam animam non introibit spirit⁹ sapientie.li.xv.ca.iij.E
Labia dolosa in corde ⁊ corde locuti sũt ma/ la.li.xv.ca.v.B
Inuidia diaboli mors intrauit in orbem ter/ rarum.li.v.ca.xxxiiij.A 2
Visi sunt oculis insipientium mori: ⁊ estima ta est afflictio exitus illorũ.li.xij.ca.iij.C 3
Et seruient ei humero vno .li.xxj.ca.xv.B
Deus tẽptauit illos et inuẽit illos dignos se li.xxiij.ca.xxviij.B
Tanq̃ aurꝝ in fornace ꝓbauit illos et quasi holocausti ostiam accepit illos.lib.xxiij. ca.xxviij.B
Et pugnabit pro eo orbis terrarũ cõtra insẽ satos.Li.vj.ca.v.A. 5
Errauimus a via veritatis: ⁊ lumen iusticie non illuxit nobis.li.viij.ca.xxxiiij.A
Judiciũ durissimum his qui presunt fiet .li. iiij.ca.ij.B. 6
Potentes potenter tormenta patientur.lib. ix.ca.xlvij.A
Quodcũq; potest opare manus tua instant̃ operare.li.ix.ca.l.B
Horrendum et cito apparebit.qm̃ iuditium

durissimum his qui p̄sunt fiet .li.xxiiij. ca.xxx.B

In vijs ostendit se illis hilarit̄: ⁊ oī puiden/ tia occurrit illis.li.xxvj.ca.viij.B

7 Cād̄or eñ est lucis eterne.li.v.ca.xxv.C

9 Corpus qđ cor̄rūpitur aggrauat animam ⁊ deprimit terrena habitatio sensū multa cogi tantē.li.iiij.ca.xl.B.et.li.viij.ca.xvij.A

11 Dissimilās pctā hoim ppter pniaz.li.viij.ca ix.C

12 Tu aūt dñe cū tranquillitate iudcas.li.v.ca xxx.C.et.li.xix.ca.xxiij.A

16 Paratū panez de celo p̄stitisti illis sine labo re.li.vj.ca.vij.C

Per magnitudinem eñ creature ⁊ spēm po test intelligibilit̄ creator videri.li.xxvj.c. viij.A

Capitula libri Ecclesiastici

1 Qui addit sciam addit ⁊ disciplinā.li. j.ca.xxvj.B

De peccatori terrā ingredienti dua/ bus vijs.li.j.ca.xxvij.A

Concupisti sapiam seruа mādata ⁊ dñs p̄bę bit illam tibi.li.iiij.ca.xxxv.C

Timēti dñm bene erit in extremis .li.viij.ca xl.C.et.li.x.ca.xxj.B

Ad locū de quo exeūt flumina reuertuntur. li.xxx.ca.iiij.B

2 De his qui perdiderūt sustinentiā.li.j.ca.xl A.et.li.vij.ca.xx.A

Fili accedens ad seruitutem dei ⁊c̄.li.iiij.ca xxiij.A.et.li.xxiiij.ca.xij.C

3 Altiora te ne quesieris: ⁊ fortiora te ne scru/ tat⁹ fueris.li.xvj.ca.iij.C

Sicut glacies in sereno sic̄ resoluentur pctā tua.li.xxvij.ca.xxj.B

4 Est cōfusio adducēs gl̄iam.li.iiij.ca.xxj.A.

5 Qui deū timet nihil negligit.li.j.ca.ij.B

Ne dicas peccaui ⁊ quid accidit mihi triste. li.xxv.ca.ij.C.

7 In omnib⁹ opibus tuis meōrare nouissima tua ⁊ i eternū nō peccabis.li.ix.ca.xliiij.A. ⁊.li.xiij.ca.xv.B.

Ne iteres verbū i oīoe tua.li.x.ca.xvij.B.

10 Initiū ois pcti supbia.li.xiiij.ca.viij.A.et li.xv.ca.x.A.item li.xxiij.ca.xxij.A.

11 In die bonoz ne imemor sis maloz.li.iij.c. vij.A.⁊ li.xiij.ca.xx.C.

12 Nō agnoscit̄ in bonis amic⁹ et nō abscondi/ tur in malis inimic⁹.li.vij.ca.xj.C.

Verba sapientiū quasi stimuli ⁊ sicut claui i altū defixi.li.xxiiij.ca.xxij.C.

14 Qui sibi neq̄ est cui bonus.li.xix.ca.xx.A.

Oñi dato nō des tristiciā verbi mali.li.xxj 18
ca.xiij.C. (xiiij.B.

Qui modica spernit paulati decidit.li.x.ca. 19

Sapiēs tacebit vsq̄ ad tp̄s li.vij.c.xxvj.A 20

Indisciplinatis obuiat moz.li.xij.c.xxv.b

Sapia absconsa ⁊ thesaur⁹ inutilis que vti/ litas in vtrisq̄.li.xxij.ca.iiij.B.

Peccasti nō adjcias.li.iij.ca.xxiij.A. 21

Be stercore boum lapidatus est piger .li.xv 22
ca.iij.A.

Girū celi circuiui sola.li.ij.ca.xij.A. 24

Melior est iniquitas viri q̄ b enefaciēs mu lier.li.xj.ca.xxvj.A. 32

A filijs tuis caue ⁊ a domesticis tuis attēde li.iij.ca.v.B.

Multos errare fecerunt somnia ⁊ illusiōes 34
vane.li.xviij.ca.viij.A.

Sapiam scribe i tpe otij.li.xviij.ca.xxviij.fi 38
Graue iugū sup filios adā.li.ij.ca.xvij.C.⁊ 40
li.viij.ca.xxij.B.

Capitula Esaie

Cognouit bos possessorē suū et asin⁹ 1
p̄sepe domini.li.j.ca.xvj.B.

Dan⁹ nr̄e sanguine plene sunt.lib. ix.ca.xxviij.C.

Quiescite agere puerse discite bñfacere.li.ix ca.xxx.B.

Eripite iuriā accipiētē:iudicate pupillo.li. xj.ca.xiij.C.

Quiescite ab hoie cui⁹ spūs est in narib⁹ ei⁹. 2
li.xxxj.ca.xxj.B.

Ingredere in petrā absconde fossa humo a facie tumoris.c̄.li.xxxj.ca.xxij.B.

Et peccatū suū,sicut sodoma predicauerunt 5
li.iiij.ca.xxviij.A.

Bñs ad iudiciū veniet cum senatorib⁹ ppli sui.li.x.ca.xxx.B.

Bti q̄ semiatis sup oēs aq̄s.li.xix.ca.iiij.C

Statuet tibi speculā.c̄.li.xxij.ca.xv.A

Paucoz q̄ppe est fortia ⁊ occulta cognosce 5
re.li j.ca.xxj.A

Propterea captiu⁹ duct⁹ est popul⁹ meus c̄.li.ij.ca.xxv.C.

Justus perijt ⁊ nemo est q̄ recogitet in corde suo.li.v.ca.xxviij.B.

Ue q̄ potētes estis ad potandū vinū ⁊ viri fortes ad miscēdū ebrietatē.li.vij.c.xix.a

Vinea facta est dilecto mea i cornu filio olei. li.xix.ca.xij.A

Dilatauit infernus aiam suā ⁊ apperuit os suū absq̄ vllo termio.li.xxvj.c.xxxij.A.

Ue mihi quia tacui.li.iij.ca.vij.B.⁊.li.vij. ca.xxv.B.

Esaias

Anno quo mortuꝰ est rex ozias ⁊ c̄. li. xviij. ca. xxxvj. A

Qui timet dñm speret i eo. li. xxxix. c. ix. C.

Cum sagittis et arcu egrediuntur illuc. lib. xix. ca. xxviij. C.

Ecce ego et pueri mei quos dedit mihi deꝰ li. xix. ca. xj. C

Verbū misit dñs i iacob. li. ij. ca. xxx. B

Sedentibus in tenebris et vmbra mortis. li. iiij. ca. xx. A

Deus fortis pater futuri seculi princeps pacis. li. ix. ca. xxiij. A

Vestimentū mixtum sanguine erit in combustionem. li. ix. ca. xxix. B

Popul' q̄ sedebat in tenebris vidit lucē magnā. li. xix. ca. xxj. A

Jugū eni oneris eiꝰ ⁊ vgā humeri eiꝰ ⁊ sceptrum exactoris eiꝰ exsupasti c̄. lib. xxx ca. xxxj. B

Si fuerit numerꝰ filioꝝ israel q̄si arena maris. li. iiij. ca. iij. C. ⁊ li. ix. ca. iiij. A

Cōputrescit iugū a facie olei. li. xix. c. xiij. A

Et repleuit eū spūs timoris dñi. li. j. ca. xj. A

Delectabitur infans ab vbere sup foramen aspidis. li. xvij. ca. xviij. C

Magni cōsilij angelus. li. xxiiij. ca. j. B

Ecce dies veniet crudelis ⁊ indignatiōe plenus. li. xx. ca. xxvj. A

Sedebo in mōte testamēti i lateribꝰ aq̄lonis similis ero altissimo. li. xvij. ca. xj. C

Ue terre cymbalo alaꝝ que est transflumia ethiopie. li. ca. xvij. A

Qua aspidum ruperunt ⁊ telas aranee texuerunt. li. xv. ca. vij. C

Custos quid de nocte custos quid de nocte li. vj. ca. xiij. C

Venit mane et nox. li. xvj. ca. xxvij. B

Qui habitatis in terra austri cum panibꝰ occurrite fugienti. li. xxiij. ca. xxv. B

Erubesce sydon ait mare. Jn pſa. ca. iij

Celum et terram ego impleo. libro. ij. capi. xij. A.

Intra in cubiculum tuum. li. iiij. ca. xxvj B

Tollatur impius ne videat gloriam dei. lib. vj. cap̄. xix. A

Mortui non viuent gigantes non resurgēt li. xvij. ca. xj. A

Ponitur in ea m..rus et antemurale. lib. xx ca. xxiij. A

Super leuiathan serpentē vectē. li. iiij. cap̄. xj. B ⁊ li. xvij. ca. xviij. B

Et tantūmodo sola vexatio intellectū dabit auditui. li. vij. ca. xij. A ⁊ li. xj. ca. xv. A

Obsecro dñe memēto q̄so quō ambulaueri cora te, in veritate. li. xij. ca. xvj. B

Sola vexatio intellectum dabit auditui. li. xij. ca. xxv. A

Cultus iusticie silentium c̄. li. vij. ca. xxv. a et li. x. ca. ij. B

Super humum populi mei spine et vepres ascendent. li. xvij. ca. ix. B

Qui obdurat aures suas ne audiat sanguinem. li. xxiij. ca. xxv. A

Disciplina pacis nr̄e sup eum: ⁊ liuore eiꝰ sanati sumus. li. ix. ca. xxiij. B

Beatus qui excutit manus suas ab omi munere. lib. ix. ca. xxiij. B

Locus fluuiorum riui latissimi. lib. xviij. ca. xxij. B

Beati qui seminatis super omnes aquas. li. xxj. ca. vij. B

Erit cubile draconum ⁊ pascua strutionum li. vij. ca. xv. C

Mala bestia non transibit per eam. lib. vj. ca. xx. A

Jn cubilibꝰ in quibꝰ prius dracones habitabāt oriet̄ viro ⁊ vinci et calami c̄. li. xxix ca. xviij. E

Et hoc quod saluatum fuerit de domo iuda et quod reliquum est mittet radicem deorsum. li. viij. ca. xxxvj. C

Mittet radicem deorsum et faciet fructum sursum. li. xij. ca. xxiiij. A

Impegimus meridie quasi in tenebris in caligosis quasi mortui. li. vj. ca. xiij. B

Celum metitur palmo. li. ij. ca. xij. A

Omnis caro fenum. lib. vij. cap̄. iiij. A. ⁊ li. viij. ca. xxviij. A

Ecce occupauerunt animā meā ⁊ irruerunt in me fortes. li. vij. ca. ix. A

Quis cognouit sensum domini aut q̄s cōsiliariꝰ eius fuit. li. xiiij. ca. xxiij. B

Qui cōfidunt in dño mutabūt fortitudinem c̄. lib. xix. cap̄. xxvj. B. ⁊ lib. xxiiij. cap̄. xj. A.

Omnes gentes velut nihilū ⁊ inane reputate sunt. li. xvij. ca. xj. C

Qui confidunt in dñe mutabunt fortitudinem. li. xviij. ca. xvij. A

Tacui semper silui patiens fui sicut parturiens loquar. lib. ix. capi. xvij. A. et. lib. x. cap̄. xxxj. B

Reduc me in memoriaz vt iudicemur simul c̄. li. xxv. ca. vj. C

Glorificabūt me bestie agri dracones ⁊ strutiones. li. xxx. ca. vj. C

Ponam iaspidem propugnacula tua: ⁊ portas tuas in lapides sculptos. lib. viij. ca. xxxvj. C.

Ego dominus et non est alter formans lucē

Esaias

li.iij.ca.vj.B

46 Redite ꝓuaricatores ad cor.li.xix .ca.x.L. et.li.xxvj.ca.xxix.B

47 Sedeo regina ⁊ vidua nõ sũ.li.iij.ca.xxiij.b

Descende sede in puluere virgo filia babylõ li.vj.ca.ix.A.⁊ li.x iij.ca.ix.B

Denuda turpitudinem tuã discoopi hume/rum reuela crura transi flumina.lib .vj. ca.xj.A

49 Omnibus his vestieris velut ornamento, li.iij.ca.xix.A.⁊.lib.xx.ca.xxiij.B. Itẽ.li.xxix.ca.ij.J

Et si illa oblita fuerit ego tamen non obliui/scar tui.li.xxxij.ca.v.A

51 Qui dixerunt anime tue incuruare vt tran/seamus.li.xij.ca.xvij.B

Posuisti profundum maris viam.li.xxxix: ca.v.B

Ponet desertũ eius quasi delitia ⁊c.li .xxx. ca.xxx.L

50 Dolores nostros ipse portauit.li.j.ca.ix.B

Sicut agnus coram tondente se ita obmutu it.li.iij.ca.xiij.A

Generationes eius quis enarrabit.li .xvij. ca.xxxv.B

54 Ecce ego sternã ꝑ ordinem lapides tuos.li. vj.ca.xx.B

Dilata locũ tentorij tui et pelles tabernacu/lor.⁊c.li.xxix.ca.vij.A

55 Omnes sitientes venite ad aquas .libro.j. ca.xxj.A.

Pro saliuncula ascendit abies: ꝑ vrtica cre/scit mirtus.li.xviij.ca.xj.L

Ecce ego sternam per ordinem lapides tuos et fundabo te in saphyris ⁊c .libro .xviij. ca.xx.A.

Sitientes venite ad aquas.li.xx.ca.ij.B

Quare appenditis argentũ: ⁊ nõ in panib⁹ li.xxiij.ca.xxv.L.

Querite dominũ dum inueniri potest .li .ix ca.l.B

56 Justus perit et nemo est qui cogitet.lib: v. ca.xiij.B

57 Abijt vagus in viã cordis sui: viã eius vidi et dimisi eum ⁊c.li.xix.ca.iij.B

58 Canes muti non valentes latrare . lib.xx. ca.vij.B

Sustollam te super altitudines terre ⁊c .li. xxxj.ca.xxxiij.L

60 Ponam te in superbiam seculorum.lib.xij. ca.viij.L

Qui sunt hi qui vt nubes volant .li.xxj: ca. xij.A.⁊.li.xxvij.ca.vj.A

61 Quasi sponso posuit mihi mitram . prefa. capi.xj.

Hieremias

In terra sua duplicia possidebunt . prefa. capi.xiij.

Spũs domini sup me eo qnod vnxerit me. li.iij.ca.x.B

Omnes nos cecidim⁹ quasi foliũ ⁊ iniquita/tes nostre quasi vent⁹.li.ix.ca.iij.L 64

Cecidimus quasi folium vniuersi et iniq̃ta/tes nostre quasi ventus abstulerunt nos. li.xj.ca.xxiij.A

Mittam eis qui saluati fuerint ad gentes in mare in affricam in libiam tenentes sagittã ⁊c.li.vij.ca.ij.B

Celum mihi sedes est.li.ij.ca.xij.A 66

Ad quem respiciam nisi super humilẽ ⁊ quie/tum.li.iij.ca.xiij.L.

Tollatur impius ne videat gloriam dei.li. iij.ca.xiij.B.

Super quem requiescet spũs meus nisi su/per humilem ⁊ quietem et tremẽtẽ sermo nes meos.li.v.ca.xxxj.B

Vermis eor̃ non morietꝝ.lib.ix.ca.xlviij.b

¶ Ca. Hieremie

1 Ecce cõstitui te hodie sup gentes et regna vt euellas ⁊ destruas.libro. xviij.ca.vj.L.

Ollam succensam ego video ⁊ facies ei⁹ aq̃ lonis.li.xvj.ca.xj.L

2 Et tenentes legem nescierunt me .libro .ij. ca.xxvij.L

Onager assuetus in solitudine in desiderio anime sue attraxit ventum amoris sui.li. xvj.ca.xxij.A

3 Prohibite sunt stelle pluuiarũ .li.ix.c.iij.) B.⁊.li.xxvij.ca.v.A

Statue tibi speculaꝫ pone tibi amaritudies ⁊c.li.xxxj.ca.xxxj.A

4 Uentrem meum doleo ventrem meum do/leo.li.xij.ca.xxvij.L.

Sapientes sunt vt faciant mala bene autem facere nesciunt.li.xiij.ca.xxvij.B

Quousq; morabuntur in te cogitationes no xie.li.xxvij.ca.xix.B

Dicam aquiloni da et austro noli phibere. li.xxvij.ca.xxvj.B

5 Percussisti eos nec doluerunt .libro.ij. ca. xvj.L.

Dixi forsitan pauperes sunt: et stulti ignorã tes viam domini ⁊ iudicium dei sui.libro. xiij.ca.xxij.L

Dabo vobis pluuiam tempaneã ⁊ serotinã li.xx.ca.ij.B

6 Sicut frigidam facit cisterna aquam suã ⁊c li.xvj.ca.xxx.A

7 Bonas facite vias vestras et studia vestra. lib.xxj.ca.iiij.C
8 Attende ⁊ auscultaui nemo quod bonũ est loquit̃ ⁊c̃.li.xxv.ca.vj.B
A dan auditus est fremitus equoꝝ eius.li. xxxj.ca.xviij.B.
9 Dilectus meus in domo mea fecit scelera.li. ij.ca.xxxviij.C
Unus quisq; a proximo custodiat.libro.iij cap̃.v.B.
Docuerunt linguam suam loqui mendati/ um: vt inique agerent laborauerunt.lib. xij.ca.xx.B
10 Non est qui extendat vltra tentorium me/ um et erigat pellas meas.libro.xxvij.ca. viij.A.
11 Mittamus lignum in panem eius.li.iij.ca. xij.B.⁊.li.xij.ca.ij.B
12 Quare via impiorum prosperatur.libro.v cap̃.xv.B
Congrega eos quasi gregem ad victimam. li.xxvij.ca.xviij.B
14 Quasi sicut colonus futur⁹ es in terra ⁊ q̃si viator declinans ad manendum.li.xiiij. cap̃.xxj.C.
Onagri steterunt in rupibus traxerunt vẽ/ tos quasi dracones ⁊c̃.li.xxix.ca.xviij.c.
15 A facie manus tue solus sedebam quoniam cõminatione replesti me.libro.iiij.capi. xxxv.A.
Occidit ei sol cum adhuc esset dies.lib.vj. capi.xiij.B.
17 Diem hominis non concupiui tu scis.libro. iiij.cap̃.xvij.A.
Maledictus homo qui spem suam ponit in homine.li.iiij.ca.xvij.B.
Peccatum iude scriptum est stilo ferreo.li. xiiij.ca.xxvj.B.
20 Maledictus vir qui annunciauit pr̃i meo dicens.natus est tibi puer masculus.lib. iiij.cap̃.iij.A.
Non recordabor eius neq; loquar vltra.li. xxiij.ca.x.C.
25 Deserta facta est terra a facie ire colũbe ⁊c̃. lib.xxxij.ca.vj.A
26 Factũ est verbũ dñi ad hieremiã ꝓphetam dicens sta in atrio domus domini loquẽs ad omnes ciuitates iuda.⁊c̃.libro.xxx. cap̃.j.B.
29 Ego sum iudex et testis.li.ix.ca.xvij.A.
30 Plaga inimici percussi te.Prefa.ca.ix.⁊ li. xiiij.ca.xx.B.
31 Postq̃ conuertisti me egi penitentiam.lib. xxiiij.cap̃.xxvj.C

Edificabitur ciuitas dño a turre ananahel vsq; ad portaꝫ anguli.li.xxv.ca.xj.B
Fortissime:magne:potens domin⁹ exercitu 32
um.li.xxj.ca.v.B
Ut leuaretur hieremias ex puteo funes et 38
pãni veteres ad eum mittebantur.li.xxv cap̃.viij.A.
Occidit rex babylonis filios sedechie in reb 39
lata.li.vij.ca.xvj.A.
Uenerunt octoginta viri desichen rasi bar/ 41
ba.lij.ca.xxxviij.B.
Maledictus homo qui facit opus dei negli 48
genter.li.iij.ca.x.C

¶.Treno.

O Uos omnes qui transitis per viam 1
attendite et videte si est dolor sicut dolor meus.li.xv.ca.xxxvij.B.
Plorans ploraui nocte.li.xiij.ca.vij.C
Dis ppl's ꝯtinẽs ⁊ q̃rens panẽ:dederũt p̃ci osa queq; ꝑ cibo.⁊c̃.li.xxiij.ca.xxvj.C.
Uide dñe ⁊ cõsidera quia facta sum vilis.li. xxiij.ca.xxvj.C.
Facti sunt hostes eius in capite.libro.j.ca. xxxviij.A
Foris interficit gladius.li.iij.ca.xxiiij.A
Uiderunt eam hostes et deriseruut sabbata eius.li.v.ca.xxxij.A
Factus est dominus velut inimicus p̃cipi/ 2
tauit israel.li.xj.ca.x.fi.
Dissipauit quasi ortum tentorium suum.li. xxvij.ca.xiij.A.
Inebriauit me absinthio. li.vij.ca.ix.B.⁊ 3
li.xx.ca.xv.B
Fregit ad numerum dentes meos.libro.xj. ca.xviij.A
Leuem⁹ corda nostra cum manibus ad deũ in celo.li.xviij.ca.iij.C.
Lapsa est in lacum vita mea ⁊ posuerunt la pidẽ sup me.li.xxvj.ca.xxx.B (xij.B
Opposuisti nubẽ ne trãseat or̃o.li xxiiij.ca.
Paruuli petierunt panẽ.lib.j.ca.xxj.A.et lib.xviij.ca.xix.B
Quomodo obscuratum est aurum mutatus est color optimus.li.xviij.ca.xx.fi.
Lamie nudauerunt mãmam lactauerũt su/ os.li.xix.ca.xv.A

¶Ca.Ezechielis

ET similitudo manus homis subtus 1
pennas eorum.li.vj.ca.xxvij.B
Et nõ reuer tebant̃ cum incederent

lib.x.ca.xix.A.
Innectecꝫ erant penne eozum alterius ad alterum.li.xxix.ca.xxviij.B
2 Librũ accepi in quo scripte erant lamẽtationes:carmen ⁊ ve.li.xxvj.ca.xj.A
3 Et audiui post me cõmotionis magne benedicta gloria domini de loco sancto suo.li.xxiij.ca.x.fi.
4 Fili hominis sume tibi laterem ⁊ pones eum coram te et scribes in eo ciuitatem hierusalem.⁊c.lib.xxvj.ca.v.B.
5 Fili hominis sume gladium accutum radẽtem pilos li.ij.ca.xxix.C
6 Contriui cor eozum fornicans et recedens a me.li.xxv.ca.x.A
8 Fili hominis fode parietem .⁊c.libro.xxvj cap̃.iiij.A.
Emissa similitudo manus apprehendit me in cincinno capitis mei.⁊c.li.xxxj.ca.ix.b
9 Ecce sex viri veniebant de via porte superioris que respicit adaquilonem.libxxij.ca.xix.B
Signa thau super frontes viroꝝ gementiũ lib.xxx.ca.xxxiij.B
10 Animalia que ezechiel videbat intus ⁊ foris plena oculis fuere.li.xix.ca.x.B.
11 Tollam a vobis cor lapideũ ⁊ dabo vobis cor carneũ.li.vij.ca.x.A.⁊.li.x.ca.xv.B
13 Ve qui consumunt pulpillos sub omni cubito manus.li.xviij.ca.ij.B
Ipse edificabat parietem et ipsi liniebãt eã. li.xviij.ca.iij.B.
14 Liberatos tres viros esse.li.j.ca.xiij.A
16 Hec fuit iniquitas sodome sororis tue superbia saturitas penis ⁊c.li.xxx.ca.xxvij.b
Aquila grandis magnarum alarum longo membrorum ductu plena plumis ⁊c.lib. xxxj.ca.xxxiij.C.
17 Ego dominus humiliaui lignum sublime:⁊ exaltaui lignum humile.libro.xij.capitu.ij.B.
18 Omnis homo qui comederit vuam acerbã obstupescent dentes ei⁹.li.xj.ca.xviij.B
Quid est quod ꝓfertis inter vos puerbium istud in terra israel dicẽtes patres comederunt vuã acerbam.⁊c.li.xv.ca.xxij.B
20 Ego dedi eis precepta non bona.lib.xxviij cap̃.xix.B.
22 Quesiui virum qui interponeret sepem et staret oppositus contra me.libro.ix.ca. xxx.C.
23 Quoꝝ carnes sunt vt carnes asinoꝝ.lib. j.ca.xvj.A.⁊li.vij.ca.xv.C.
24 Tres viri liberãt:noe:daniel:iob.p̃sa.c.iiij.

Descẽderunt in infernũ cum armis suis.li. ix.cap̃.xlvj.C. 23
Ibi assur et omnis multitudo eius.libro.ix. cap̃.l.A.
Incircuitu illius sepulchra eius omnes interfecti ⁊ q̃ cecidẽrt gladio .li.xv.c.xxix.a
Sanguis eius in medio eius est super lympidissimam petram effudit illum.libro.xv. cap̃.xv.A. 34
Vos autẽ cum austeritate imꝑabitis.libro. xxiij.ca.xij.fi.
Qui pulchrior es descende ⁊ dormi cum incircũcisis.li.xxiiij.ca.iiij.A.
Vos aũt greges pascue mee homines estis li.xxiiij.ca.viij.C
Mensus est cubitos mille et transduxit me per aquam.li.xxij.ca.xxij.A. 40
Calamũ sex cubitoꝝ in manu tenebat vir ille qui mensus est ciuitatẽ.li.xxx.ca.xxiiij.B

Danielis

Tu rex cogitare cepisti in stratu tuo quid esset futurum post hec .li. viij. capi.xviij.B. 1
Nõne hec est babilon quã ego edificaui.lib. v.ca.vj.A. 3
Rex sucendi fecit:fornacẽ:napte:stuppe:picis.li.xxx.ca.xxvj.C.⁊ li.ix.ca..xlix.B.
Milia miliũ assistebant ei ⁊ centena ⁊c.lib. ij.ca.j.C.⁊.li.xvij.ca.vij.B. 7
Elangui ⁊ egrotaui per dies plurimos.lib. iiij.ca.xxxix.C. 8
Robur datum est ei contra iuge sacrificium ꝓpter peccata ⁊ ꝓsterne᷑ur veritas .⁊c. li.xxx.ca.v.C.
Princeps regni persarum restitit mihi.lib. iiij.ca.xxxj.A.⁊ li.xvij.cap̃.vij.A. 10
Audiui vocem verborum et audiens iacebam consternatus super faciem meam.li. xxij.ca.xxj.A.
Pertransibunt plurimi:⁊ multiplex erit scientia.li.x.ca.viij.B. 12

Joelis

Dissuit vineã meã decorticauit ficum meum.li.viij.ca.xxxviij.B 1
Computruerunt iumenta in sterco re suo.li.xxiiij.ca.viij.C.
Conturbentur omnes habitatores terre.li. xvij.ca.xix.B. 2
Zelus apprehendit populum ineruditum. li.ij.ca.xxvj C. 3

Prophete Minores

Malachie

3 Labia sacerdotis custodiunt scientiam. lib. xj. ca. iij. B:

Amos

5 Ue desiderantibus diem domini. libro. iiij. cap. xiij. B.
Constituite in porta iudicium. libro. xxj. ca. xiij. C.
7 Non sum ppheta neq filius prophete. lib. ij. cap. xi. A.
8 Emittā famē in terram non famē panis neq sitim aque sed audiēdi verbum dei. libro. vj. ca. xvij. C. ⁊ lib. xiij. ca. vij. B.
3 Leo rugiet quis non timebit: dominus deꝰ locutus est quis non prophetauit. ⁊c. lib. xxxij ca. ix. B.

Osee

1 Si fuerit numerꝰ filiorum israel. lib. ij. cap. xxxj. A
Spūs fornicatiōis in medio eorꝝ. li. xxvj. ca xij. C.
5 Maledictū et mendaciū ⁊ homicidiū ⁊ furtū ⁊ adulteriū inundauerunt ⁊ sāguis sanguinē tetigit. li. xiij. ca. x. B.
7 Effraim factꝰ ē sub cineritius panis. li. xj. ca vij. B.
8 Lulmꝰ stans nō est in eo germē ⁊ non faciet farinā q ⁊ si fecerit alieni comedēt eā. lib. viij. ca. xxix. A
Ipsi regnauerunt et non ex me. lib. xxv. ca. xxiij. B.
Effraim vitula docta diligere triturā. lib. xx. ca. xvj. A
13 Ero mors tua o mors ero morsus tuꝰ inferne. li. xij. ca. viij. A.
Dabo tibi reges i furore meo. li. xxv. c. xx. b

Michee.

2 Ue vobis qui cogitatis inutile. lib. xxiij. ca. xvj. B.
7 Inimici hois domestici eiꝰ. lib. iij. ca. v. C.

Naum

1 Dominus in tempestate ⁊ turbine vie eius. lib. ix. ca. xvj. A.

Abachuc.

Cornua sūt in manibꝰ eiꝰ. li. xxx. ca. xvj. A.
3 Dedit abissus vocē suā ab altitudie fantasie sue. li. ix. ca. xix. C. ⁊ li. xvij. ca. xiij. B.
Eleuatꝰ est sol: ⁊ luna stetit in ordine suo. li. xvij. ca. viij. E.
Audiui auditū tuū ⁊ timui. li. xxvij. c. xij. A
In lumie tuo iacula tua ibunt in splendore fulgoris armorꝝ tuorꝝ. li. xxx. ca. iij. C

Sup custodiā meā stabo. li. xxij. ca. xv. A 2

Jonas

Jonas niniue missꝰ ire noluit. li. vj. c. xij. B 1

Sopho.

Juxta est dies dñi magnus: iuxta et velox nimis. li. xvij. ca. xix. B 1

Malach.

Uobis aūt qui timetis dñm orietꝫ sol iusticie li. viij. ca. xxxiij. A. 4

Zacha.

Super lapidem vnum septem sunt oculi. li. xxix. ca. xxx. A 1
Ecce angelꝰ q loqbat i me. l. iij. ca. xxxj. A 2
Qui tetigerit vos tanget pupillum oculi sui li. xxxij. ca. iij. B
Et ostendit mihi iesū sacerdotē magnū stantē corā angelo dñi ⁊c. li. xx. ca. xx. B 3
Et in cādelabro aureo lucerne septē. li. xxix ca. xxx. A 4
Leua oculos tuos ⁊ vide. Quid est hoc qō egredit ⁊c. li. xiij. ca. xxvj. C. 5
Et ecce vir ories nomē eius. li. j. ca. xix. A. ⁊ li. xx. ca. xxij. A 6
Quid tu vides zacharia? ego video volumē volans. li. xv. ca. vj. C.
Percutiā pastorē ⁊ dispgēt. li. ij. c. xxviij. C

Ca. Mathei

Iechonias in descriptiōe ꝫterdenuz gnationū ipe bis nomiat. li. xxviij. ca. x. G. 1
Super quem videris spiritū descendentem li. ij. ca. xlj. B 3
Jam securis ad radicem arboris posita est. li. xvij. ca. j. C.
Cuiꝰ ventilabrū i manu eiꝰ. li. xvij. ca. v. C.
Locustas et mell siluestre edebat. lib. xxxj. ca. xix. C
Si filius dei es dic vt lapides iste panes fiāt li. ij. ca. xxiij. B 4
Duxit sathan dominū in montem excelsum li. iij. ca. xij. A.
Orate p̄ persequentibus ⁊ calumniantibus vos. li. ix. ca. xij. A
Bti mūdo corde qm deū videbūt. li. ij. ca. iij. C
Audistis quia dictū est nō mechaberis. lib. iij. ca. xxij. B 5
Apperiēs dñs os suū dixit. li. iiij. ca. iij. C.
Qui dixerit fratri fatue dignus est gehenne li. v. ca. vj. A
Bti qui esuriunt ⁊ sitiūt iusticiā qm ipi satu rabunt. li. vj. ca. ij. B.
Si oculꝰ tuꝰ dexter scandalizat te erue eum

et ꝓijce eũ abs te.li.vj.ca.xxv.A
Vos estis lux mũdi.li.xviij.ca.xxxij.C
Succincti lumbos mentis vestre ⁊c̃.li.xxj.
ca.xij.B
6 Ne nos inducas intentatõem.li.iij.ca.iij.C
Amen dico vobis receperũt mercedẽ suam
li.iiij.ca.xiiij.C.⁊li.viij.ca.xxviij.B.
Nescit sinistra tua quid faciat dextera tua.
li.viij.ca.xxxviij.C.
Videãt opa vr̃a bona ⁊ glorificẽt pr̃em ve/
strũ qui in celis est.li.viij.ca.xxxix.A.
Nolite solliciti esse in crastinũ.li.ix.ca.lj.A.
Nisi remiseritis hoĩbus pctã eoꝝ nec pater
vester ⁊c̃.li.x.ca.xviij.B
Abeuntes diffamauerunt eum per totã ter
ram illam.li.xix.ca.xviij.B
Intra incubiculũ tuũ ⁊ ora pr̃em tuũ clauso
ostio.li.xxij.ca.xviij.C
Panẽ nr̃m quottidianũ da nobis hodie.li:
xxiiij.ca.vij.B.
Lucerna corpis tui est oculus tuus ⁊c̃.lib.
xxviij.ca.xv.B.
Si fuerit oculus tuus simplex totum corpus
tuum lucidum erit.li.xiij.ca.xiiij.C
Querite primum regnum dei et hec omnia
adijcientur vobis.li.xv.ca.xx.B
Dimitte nobis debita nostra.libro.xvj.ca.
ij.B.
7 Que vultis vt faciãt vobis homines ⁊ vos
facite illis.li.x.ca.vj.A
Nunq̃ noui vos discedite a me qui opami
iniquitatem.li.xj.ca.viij.B
Ex fructibus eorum cognoscetis eos.libro.
xv.ca.xxvj.C.
Attendite ne iusticiam vestram feceritis co/
ram hominibus.li.xix.ca.xviij.B.
Erat enim docens sicut potestatem habens
⁊c̃.li.xxiij.ca.xiij.B.
Angusta est porta que ducit ad vitam ⁊c̃.li.
xxviij.ca.xiij.E.
Ex fructibus eorum cognoscetis eos.libro.
xxxj.ca.vij.A.
8 Quid nobis et tibi fili dei.libro.ij.capitu.
xxiij.A.
Permitte me prius ire et sepelire patrem me
um.li.vij.ca.xxij.F
Vulpes foueas habent et volucres celi ni/
dos.⁊c̃.li.xix.ca.j.B
9 Non ieiunabunt filij sponsi.⁊c̃.libro.ij.cap̃:
xxiiij.C.
Et cum eiecta esset turba intrauit et tenuit
manum eius ⁊ surrexit puella.libro.xviij
cap̃.xxviij.C.
Nec accendunt lucernam et ponũt eam sub
modio:sed super candelabrum.libro.xix.
cap̃.xviij.A.
Messis quidem multa operarij autem pau
ci.li.xxvij.ca.xij.A.
Qui perseuerauerit vsq̃ in finem hic saluus 10
erit.lib.j.ca.viij.A.
In viam gentium ne abieritis.libro.ij.cap̃.
xxiiij.B.
Quod dico vobis in tenebris dicite in lumi/
ne.li.xj.ca.xj.C.
Si quis reliquerit domos aut agros ⁊c̃.cen
tuplum recipiet.li.xv.ca.vij.A
Vos qui secuti estis me:in regeneratione cũ
sederit filius.⁊c̃.li.xx.ca.xvij.A 11
Venite ad me omnes qui laboratis.⁊c̃.lib:
j.cap̃.xvj.C.⁊.li.iiij.cap̃.xxxix.A.⁊.li.
xx.ca.xvj.A.jtem.li.xxj.ca.iiij.C.
Confitebor tibi pater domine celi et terre qꝛ
abscondisti hec a sapientibus ⁊c̃.lib.xxv
ca.xviij.B.
Spiritus qui solus exit ab neglecta domo 12
cum septem nequioribus redit.libro.vij.
cap̃.viij.A.
Omne verbum ociosum quod locuti fuerit
homines reddent de eo rationẽ.libro.vij
cap̃.xxv.A.
Bonus homo de bono thesauro cordis:ꝓ/
fert bona.li.xj.ca.x.A
Cum immũdꝰ spiritꝰ exierit ab homine am/
bulat per loca arida et inaquosa.lib.xiiij.
cap̃.xxviij.A
Estote prudentes:sicut serpentes.libro.j. 13
cap̃.ij.A.
Qui seminatus est in spinis.libro.j.capitu.
iiij.A.
Multi prophete voluerũt videre que vos
videtis et non viderũt.lib.iiij.ca.xxxvij.
A.⁊.li.xiij.ca.xxij.A
Colligite primũ zizania et ligate ea fasciculis
ad conburendum.li.ix.ca.xlvij.B
Semẽ quod secus viam cecidit venerũt vo
lucres et comederunt illud.lib.xix.cap̃.j
A.⁊li.xxvj.ca.xiij.C
Simile est regnum celorum grano synapis.
libro.xix.cap̃.j.B.
Et tollent:de regno eius omnia scandala.
libro.xix.ca.vj.C. 14
Dimittere eos ieiunos nolo.li.j.ca.xix.A.
Date illis vos manducare.libro.xxvij.
cap̃.viij.E. 16
Absit a te dñe non erit tibi hoc.li.iij.ca.xv.
B.et.lib.ix.ca.iiij.A.
Que dicunt homies esse filium hominis.li.
xviij.ca.xxxij.A.et li.xxvij.ca.j.C

Matheus

17 Si habueritis fidem sicut granum sinapis. ꝓxa.ca.xij.
Helias venturus est et restituet omnia.lib. ix.ca.xiij.A.
18 Angeli eorum semper vident faciem patris li.ij.ca.j.C.t.li.xviij.ca.xxxviij.A
Omne debitum dimisi tibi.libro.xvj. capi. ij.A.
19 Vos qui secuti estis me in regeneratiõe cum sederit filius hominis tc.li.vj.ca.xiij.A.t.li. x.ca.xxx.A.item.li.xj.ca.xiiij.C
Nemo bonus nisi solus deus.lib.ix.capi. xxij.B.
Vade et vende omnia que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celis. li.xxvj.ca.xxv.C
Dives vix intrabit in regnum celorum.lib. xxxj.ca.j.B
20 In domo patris mei mansiones multe sunt lib.xiij.ca.xlij.A
Nos qui portauimus pondus diei et estus. li.viij.ca.vij.C.
Potestis bibere calicem quem ego bibitus sum.li.xvij.ca.iiij.B
Multi vocati pauci vero electi.libro.xxv. capi.xj.C
Nonne ex denario conuenisti mecum.libro xxv.ca.xviij.C.
21 Asellum dominum ascendisse.libro.j.capi. xxvj.A.
Omne verbum quod locuti fuerint homines ociosum reddent rationem.libro.iiij. capi.ij.A.
22 Ligate ei manus et pedes et mittite eum in
23 tenebras exteriores.li.ix.ca.xlvj.B
Liquantes culicem:camelũ autem glutientes.li.j.ca.xiiij.A
Ve vobis hypocrite:qui circuitis mare.lib. j.ca.xvj.B
Ve vobis scribe et pharisei.libro.vj. capi. ij.A.
Oĩs qui se exaltat humiliabit et qui se humiliat exaltabit.li.xij.ca.ij.B
24 Non est vestrum nosse tempora et momenta.ꝓxa.ca.xiiij.
Oĩ abundauit iniquitas refrigescet charitas multorũ.li.ij.ca.j.A
Que dicunt facite iuxta opera vero eorũ nolite facere.li.vj.ca.iiij.A
Abundauit iniquitas et refrigescet caritas multorũ.lib.xj.ca.xxvij.B.t libro.xvj. capi.xxx.C
Si dixerint vobis ecce in deserto est nolite exire.li.xx.ca.ix.B

Marcus

Vbicũq; fuerit corpus ibi congregabunt t aquile.li.xxxj.ca.xxxvj.fi
Discite a me omnes operarij iniquitatis.lib. ij.capi.iiij.A.t.li.vj.ca. xix.B
Difficile qui pecunias habent intrabũt in regnum celorum.li.iiij.ca.ij.B
In regeneratione cum sed erit filius hominis li.iiij.ca.xxvj.A
Esuriui et dedistis mihi manducare tc.lib. vj.capi.iiij.B
Date nobis de oleo vestro quia lampades nostre extinguunt.li.viij.ca.xxxj.C
Amen dico vobis nescio vos .lib.viij.capi. xxxix.C.t.li.xv.ca.x.B
Quãdiu fecistis vni de fratribus meis his minimis mihi fecistis.libro.xvj.cap.j.A
Nouissime veniunt fatue virgines dicentes lib.xviij.ca.v.C
Accepto pane gratias egit.libro.ij.capi. xxxj.B.
Quid adhuc egemus testibus.libro.ij.ca. xxxj.C.
Amice ad quid venisti.libro.iij.capitu. xviij.B.
Pater mi si possibile est transeat a me calix iste.li.xij.ca.viij.C
Crucifige crucifige eum.li.ij.ca.xxvij.A.et lib.vj.ca.xiiij.B
Inuenerunt hoiem cyreneũ venientem obuiam sibi.li.viij.ca.xxx.B.
Helias venturus est et restituet omnia.lib. xx.capi.xxvij.B
Omnia vero opera faciunt vt videantur ab hominibus.li.xv.C.

Ca.Marci

1 Genimia viperarum qui demonstrauit vos fugere a ventura ira.libro. iij.capi.iiij.C.
Et non cognouit eam donec peperit filium suum primogenitum.li.viij.ca.xlj.B
3 Boenerges apostoli vocati sunt .lib.xxix. capi.xvj.B
Ne velitis dicere intra vos patrẽ habemus abraam tc.li.xxix.ca.xxj.C
5 Quis me tetigit.li.ij.ca.xiij.E
Vade in domum tuam.li.viij.ca.xiij.B
6 Nemo potest duobus dominis seruire.lib. v.ca.xxij.B
Exterminãt facies suas vt appeant hominibus ieiunantes.li.viij.ca.xxx.B
8 Operamini non cibum qui perit: sed qui permanet tc.li.j.ca.xix.A.

Legionem demonũ ab obsesso domin⁹ re/
pulens gratias ei referebat obsessus.li.vj
ca.xxvij.A.
9 Credo domine adiuua incredulitatem meã
lib.xxij.ca.xxj.C
10 Ceco dñs transiens auditũ prebuit sed stãs
visum tribuit.li.v.ca.xxv.B.
Credo domine adiuua incredulitatem meã.
li.x.ca.xiij.A.
12 Amant primos discubitus in cõuiuijs ⁊ pri/
mas cathedras in sinagogis.lib.viij.ca.
xxxvj.B.
13 Vigilate itaq; q̃ nescitis die neq; horam.li.
vij.ca.xx.A
Nisi esset hic a deo non poterat facere q̃cq̃.
li.xj.ca.xiij.C
15 Ex corde exeunt cogitatiões male.li.xxv.
ca.x.B.

¶ Ca.Luce

1 Illumiare his q̃ in tenebris ⁊ in vm
bra mortis sedẽt.li.iiij.ca.xx.A
Ipse preibit ante faciem domini pa
rare vias eius.li.xix ca.iij.C
Virtus altissimi obumbrabit tibi.lib.xviij.
ca.xij.A
Quod nascetur ex te sanctum vocabit filius
dei.li.xvij.ca.xxxiiij.A
Et vnde mihi hoc vt veniat mater dñi mei
ad me.li.xvij.ca.xxxv.A
2 Nunc dimitte seruũ tuum dñe scõm verbũ
tuum in pace.li.vj.ca.xxij.A.
Maria aũt conseruabat omnia verba hec
conferens in corde suo.li.xvj.ca.xvij.C.
Subito facta est cum angelo multitudo cele
stis curie.li.xvij.ca.viij.A.
3 Et in terra pax hominibus bone volũtatis
li.xxvij.ca.xj.B
4 Scim⁹ q̃ sis sanct⁹ dei.li.iij.ca.xij.A.
5 Ascẽdit iesus in nauiculã petri ⁊ rogauit vt
a terra duceret pusillũ.li.xvij.ca.xij.C.
6 Ue vobis diuitib⁹ qui hic habetis cõsolati/
onẽ vestrã.li.xviij.ca.xxvij.A
Diligite inimicos vestros.li.xxij.ca.xj.B.
Dimittite ⁊ dimittet vobis date ⁊ dabitur
vobis.li.xxij.ca.xij.B
8 Si ejcis nos mitte nos i gregẽ porcor̃.li.ij.
Redi i domũ tuã ⁊ narra q̃nta tibi (c.ix.c.
fecerit de⁹.li.xvj.ca.xij.C
Quis me tetigit ⁊c.li.xx.ca.xviij.A
9 Sine mortuos sepelire mortuos suos.li.iiij.
Si quis vult p⁹ me venire ab (ca.xxix.b
neget semetipm.li.viij.ca.xix.B
Discũbere cur fecerit dñs pplm p turmas.
li.xvj.ca.xxvj.ca.xxxj.A.
Dñe in noie tuo etiã demonia nobis subie/
cta sunt.li.xxiij.ca.vij.B
Multi dicent mihi in illa die dñe dñe.⁊c.
li.viij.ca.xxvij.B
Dign⁹ ẽ operari⁹ mercede sua.li.j.c.xvj.A
Martha martha sollicita es ⁊ turbaris er/
ga plurima porro vnum necessarium ẽ ⁊c
li.vj.ca.xxvij.C
Dico vobis q̃ mlti iusti voluerũt videre q̃
vos videtis ⁊ nõ viderũt.li.vij.c.iij.fi.⁊.
li.ix.ca.xx.C (⁊c.li.xx.ca.vj.A
Samaritan⁹ aũt veniẽs duxit eũ in stabulũ
Seruus sciẽs voluntatẽ dñi ⁊ nõ faciẽs iux
ta eam plagis ⁊c.li.xxv.ca.xvj.B
Cõfitebor tibi dñe pr̃ celi ⁊ terre qui abscon
disti hec a sapiẽtib⁹ ⁊c.li.xxvij.ca.ix.B.
Hac nocte repetent animam tuam abs te.
li.h.ca.j.B.
Cui multum datum est multum queriẽ ab
eo.li.iiij.ca.ij.B
Ignem veni mittere in terram.libro.vj.ca.
xxiiij.C.
Ania habes multa bona reposita in annos
plurimos.li.xiiij.ca.viij.B.⁊.li.xv.c.xj.
B.⁊ li.xviij.ca.xj.B
Sint lumbi vestri precincti et lucerne arden
tes in manibus vestris.li.xxij.ca.vj.A.⁊
li.xxviij.ca.vij.B
Manducauimus et bibimus coram te.lib.
j.capm.xxj.B
Contendite intrare per angustam portã.li.
xj.ca.xxviij.A
Nescio vos vnde sitis discedite a me omẽs
operij iniquitatis.li.xxv.ca.xxiij.B
Si q̃s venit ad me ⁊ non odit pr̃em suum et
matrẽ ⁊c.li.vij.ca.xviij.A
Nescio vos vnde sitis.li.viij.ca.xv.B
Dis qui se exaltat humiliabit⁹ ⁊ qui se hũili
at exaltabit⁹.li.xvj.ca.xj.B
Nisi quis renũciauerit omnib⁹ que possidet
⁊c.li.xxxj.ca.x.C
Gaudiũ erit i celo sup vno pctore li.iij.c.xiiij
Cito pferte stolã primã.li.xij.c.v.A (C.
Audiebant aũt omnia hec pharisei q̃ erant
auari.li.xiiij.ca.v.C
Pater abraam miserere mei.li.j.ca.v.B.et
li.iij.ca.xxxij.A.⁊ li.ix.ca.xlix.A.
Memento fili q̃ recepisti bona in vita tua
at lazarus similiter mala.li.v.ca.j.B.
Si in alieno fideles nõ fuistis q̃ vestrũ ẽ q̃
credet vobis.li.viij.ca.xvj.fi
Clamans ⁊ multum discerpens exiuit ab eo
li.x.ca.xxviij.C
Decem leprosi mũdati sũt.li.v.ca.xj.C.

Johannes

Regnũ dei intra vos est.li.viij.ca.xvij.C.
Facite vobis amicos de mãmona iniq̃tatis
vt cũ defeceritis ꝛc̃.li.xxj.ca.xiiij.A
Dũ feceritis oĩa que p̃cepta sunt vobis dici
18 te serui iutiles sum⁹.li.xxvij.ca.xxiiij.C.
Filius hominis veniens putas inueniet.li.
j.ca.xxiij.B
Ieiuno bis in sabbato decimas do oĩum q̃
possideo.li.xij.c.xvj.B.ꝛ.li.xvj.c.vij.b.
19 Zacheus cum statura pusillus esset arborez
20 sycomoꝝ ascendit.li.xxvij.ca.xxvj.M
Metuebãt iudei quare ppl̃m vt dñm occi/
derent.li.ij.ca.xxvj.A
21 In patientia vestra possidebitis aĩas vr̃as.
li.v.ca.xiiij.A
Celum et terra trãsibunt verba aũt mea nõ
transibunt.li.xvj.ca.xviij.C
Attendite vobis ne forte grauent̃ corda ve/
stra.li.xx.ca.xvj.A
22 Vos estis qui ꝑmansistis mecũ.li.j.c.xl.A.
Hec est hora vestra et potestas tenebrarum
li.vj.ca.xxviij.B.
Respexit dominus petrum et recordatus ẽ
petrus verbi quod dixerat iesus.lib.viij.
ca.ix.A
Petrus dñm respiciẽs cur ad lachrymas ꝑ
23 ruperit.li.ix.ca.xxvij.A.
Erat em̃ ex multo tempe cupiens videre eũ
li.x.ca.xxx.B
Pater dimitte illis nesciunt enĩ quid faciunt
li.xiij.ca.x.B
Memento mei dum veneris in regnũ tuũ.
li.xviij.ca.xxv.B
Herodes autem visu iesu gauisus est valde.
24 li.xxij.ca.xvj.C
Ambulauerunt duo discipuli in via: In pre
fatione.ca.ij.
Nos sperabamus qꝛ ip̃e esset redempturus
israel.li.xiiij.ca.xxiiij.A
Palpate et videte qꝛ spũs carnẽ ꝛ ossa non
habet.li.xiiij.ca.xxxj.B
Pueri nunquid pulmentarium habetis.li.
xix.ca.xj.C.
Sic optebat xp̃m pati ꝛc̃.li.xxix.ca.vij.A.
28 Deum non timebat et hominem reuerebat̃
li.xiiij.ca.xiij.C

Ca. Johannis

1 In p̃icipio erat verbũ ꝛ verbũ erat
apud deũ.li.v.ca.xx.A.
Cum esses sub ficu vidi te.lib.xviij.
ca.xxiij.A
Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mun/
di.li.viij.ca.xxiij.A

Lucas

Erat lux vera que illuminat omnẽ hominẽ.
li.x.ca.xxx.C.
Nisi quis renatus fuerit ex aqua.li.iiij.ca.ij 3
C.ꝛ.li.ix.ca.xvj.B
Nemo ascendit in celum nisi qui d̃ celo descẽ
dit.li.xxvij.ca.xj.F
Spũs vbi vult spirat ꝛ vocem eius audis.
li.x.ca.x.A.ꝛ.li.xxvij.ca.xvj.B
Qui biberit aquã quã ego dabo ei: nõ sitiet 4
in eternum.li.vj.ca.vij.A
Qui non diligit fratrẽ suum quẽ videt: deũ
quem non videt quomõ potest diligere.
li.vij.ca.xj.B.
Alij laborauerunt ꝛ vos in labores eoꝝ in/
troistis.li.ix.ca.xxij.C
Meus cibus est vt faciam voluntatem ei⁹
qui me misit.li.xxj.ca.vij.B.
Ecce san⁹ fact⁹ es: iã noli peccare. p̃fa.ca.ix 5
Hic peccauit aut parẽtes ei⁹. vbi supra
Si crederetis moysi: crederetis forte ꝛ mihi
li.iij.ca.xxj.B
Vade in domũ tuã.li.iiij.ca.xxxv.C
Et qui misit me pater ip̃e testimoniũ ꝑhibe/
bit de me.li.xiij.ca.xij.B
Pater nõ iudicat quẽq̃: ꝫ oẽ iudiciũ dedit
filio.li.xxij.ca.xix.A.
Surge tolle grabatũ tuũ ꝛ vade in domum
tuam.li.xxiij.ca.xxiiij.A
Ego sũ panis viu⁹ q̃ d̃ celo descẽdi.li.vj.ca 6
Qui comedit carnẽ meã ꝛ bibit (xix.A.
sanguinẽ meũ ĩ me manet.li.vij.ca.iiij.A
Habete sal in vobis ꝛ pacẽ habete inter vos
li.vij.ca.xxiiij.B
Nũc p̃iceps hui⁹ mũdi eijciet̃ foras.li.xvij
ca.xviij.B.
Queritis me nõ qꝛ vidistis signa: ꝫ qꝛ man/
ducastis ex pãib⁹ meis.li.xxiij.c.xxvj.B
Si q̃s sitit veniat ad me et bibat.li.j.c.xxj.a
Nunquid aliquis de principibus credidit in 7
eũ.li.ij.ca.xxvj.A.
Quidam dixerũt dñm bonũ eẽ q̃dam vero
nõ.li.ij.ca.xxix.B
Tempus meũ nõdũ aduenit: temp⁹ aũt ve/
strũ semp ẽ paratũ.li.vj.ca.xxviij.B
Qui credit ĩ me sicut dicit scriptura flumĩa d̃
vẽtre ei⁹ fluent.li.xj.ca.vj.b.ꝛ li.xviij.c.
xxij.B. (x.A.
Qui sine peccato ẽ vestruz mittat ꝛc̃.li.j.ca.
Ego sum lux mũdi.li.iiij.ca.xiij.A 8
Oĩs q̃ peccat seru⁹ ẽ pcti.li.iiij.ca.xlij.B
Vos ex p̃re diabolo estis.li.xiij.ca.xvij.A.
Si vos filius liberauerit vere liberi eritis.
li.xxiiij.ca.iij.fi.
Qui ẽ caput oĩm nr̃m.prefa.ca.xj.
Ego ĩ iudiciũ veni ĩ hũc mũdũ.li.ij.c.xxx.b 9

10 Hiems autē erat.li.ij.ca.j.A.
Nō rapiet eos quisq̄ de manu mea. lib.iij.
ca.ij.C.
Qui non intrat per ostium in ouile ouiū sed
ascendit aliunde fur est et latro. lib.v.ca
xviij.C.
Ego sum ostium si quis ꝑ me introierit sal/
uabit̄.li.vj.ca.ij.A.
Quousq̄ aiaz nr̄am tollis.li.vj.ca.xiiij.A.
Per me si quis introierit saluabit̄ et ingre/
diet̄ et egredietur ⁊ pascua inueniet̄.lib.
vij.ca.vj.B.
Potestatem habeo ponendi animaz meam
et potestatem habeo iterꝫ sumendi eam.
li.xxiiij.ca.j.B.
11 Infremuit iesus spiritu et turbauit semetip
sum.li.iij.ca.xiij.A
Uidetis qꝛ nihil ꝓficimus ecce mund⁹ tot⁹
post eū abijt.li.vj.ca.xij.C.
Quid faciem⁹ quia hic homo multa signa fa
cit.li.xviij.ca.ix.C.
Lazare veni foras.li.xxij.ca.xiij.C
12 Expedit vt vnus moriat̄ ⁊ ne tota gens pe/
reat.li.vj.ca.xij.C
Ambulate dū lucez habetis ne vos tenebre
cōp̄hēdāt.li.vj.c.xiij.B.⁊.li.ix.c.xlvj A
Ego si exaltat⁹ fuero a terra oīa trahā ad me
ip̄m.li.xij.ca.viij.A.
Cū senueris extēdes manus tuas ⁊ alius te
ciget et ducet q̄ nō vis.li.xxxj.ca.xxvj.A
13 Lauit dn̄s pedes discipl̄oꝝ.li.ix.c.xxiij.A
Erat aūt nox.li.ij.ca.j.B.
Sciens iesus quia omnia dedit ei pater.lib.
iij.ca.xij.B
In hoc cognoscēt oēs qꝛ mei discipuli estis
li.xxij.ca.x.C
14 Aput vos manebit ⁊ in vobis erit. lib.ij.
ca.xlj.C.
Et iudex tradet exactori.li.iiij.ca.xlj.C
Ego rogabo patrem et alium paraclitū da/
bit vobis vt maneat vobiscum in eternū.
li.v.ca.xx.B
Nemo venit ad patrem nisi per me.li.v.ca.
xxv.C.
Pacem relinquo vobis pacem meā do vo
bis.li.vj.ca.xxij.A
Si q̄s diligit me sermonē meū seruabit ⁊ pa
ter meus diliget eum ⁊ mansionem ⁊c̄.li.
xix.ca.iij.C.
15 Non iam dicam vos seruos: sed amicos me
os.li.x.ca.xxx.B
Uos amici mei estis si feceritis ea que preci/
pio vobis.li.xxvij.ca.xj.C
16 Uidebimus eū sicuti est.li.v.ca.xx.B.
Si non abiero paraclitus non veniet.li.viij
ca.xvij.C
Mundus autem gaudebit vos autem con
tristabimini.li.viij.ca.xl.C
Hec locutus sum vobis vt in me pacem ha
beatis quia in mundo pressuram habebi/
tis.lib.xxvj.ca.xj.B
Uenit hora vt iā nō in ꝓuerbijs loquar vo/
bis sed palam de patre annunciabo vo/
bis.li.xxx.ca.viij.B.
Pater volo vt vbi ego sum ⁊ illi sint mecū. 17
li.xxvij.ca.xj.F
Pater clarifica filiū tuum ⁊ filius tuus clari
ficet te.li.xxviij.ca.ij.A
Stabat ad prunas qꝛ frig⁹ erat.li.ij.ca.j.A
Regnū meū nō ē de h̄ mūdo.li.viij.c.vj.B 18
Quē queritis.li.xvij.ca.xxi.C
Ecce mr̄ tua.li.xiiij.ca.xxiij.B
Amen dico vobis quia plorabitis ⁊ flebitis
li.vj.ca.viij.A
Hic est discipulus ille quem diligit iesus in 19
prefatione.ca.ij.
Non haberes in me ptātem nisi tibi data eēt
desuper.li.iij.ca.xij.C
Inclinato capite tradidit spm̄.li.xj.ca.iij.B
Palam de patre meo annunciabo vobis.li.
xxx.ca.xxij.B
Tulerunt dominum de monumēto ⁊ nescio 20
vbi posuerunt eum.li.iij.ca.ix.B
Accipite spm̄sanctū quoꝝ remiseritis pctā
remittunt̄ eis.lib.xxvij.ca.xiiij.B.⁊ lib.
xxviij.ca.xviij.A.

¶ Ad romanos.

Quia cū cognouissent deū nō sicut de 1
um glorificauerūt.li.xvj.ca.xxvj.C
et li.xxvj.ca.xij.A
Femie eoꝝ imutauerūt naturalē vsum i eū
qui ē cōtra naturā.li.xxiij.ca.iij.A
Sapientibus et insipientibus debitor sum.
li.xxiiij.ca.xxj.B
Inter se inuicem cogitationum accusantiū. 2
li.iiij.ca.xvij.C
Cogitationibus accusantibus aut etiam de/
fendentibus.li.xv.ca.xvj.A
Qui reddit vnicuiq̄ ꝟm opera sua.lib.xvj.
ca.xj.C.
An ignoras qꝛ patiētia dei ad penitentiā te
adducit.li.xvij.ca.iij.B.⁊ li.xxv.ca.ij.C
Nō eni accepistis spm̄ seruitutis iterꝫ i timo 4
re ꝟ accepistis spiritum adoptionis.lib.
ix.ca.xxxij.A
Xp̄s pro impijs mortu⁹ ē.li.iiij.ca.xxxix B 5
Xp̄s resurgens ex mortuis iam non morit̄.
li.xiiij.ca.xxxj.C

6 Quē ergo fructū habuistis tūc.li.j.c. xiiij.b
Quod autem mortuus est p̄ peccato mortuus est semel.li.ix.ca.xx.B.
Neq; exhibeatis membra vestra arma iniq̄tatis peccato.li.ix.ca.xlvj.L.
Non regnet peccatū in vestro mortali corpe lib.xiiij.ca.ix.A.
Uetus homo noster simul crucifixus est.li.xix.ca.xxvij.L
7 Uideo aliam legem in membris meis.libro.iiij.ca.xxix.L.7.li.vj.ca.xxj.A.7.libro.x.ca.xij.B.
Uideo aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee.li.xix.ca.vj.A et li.xxiij.ca.xxviij.L.
Lex quidē sancta 7 mandatū sanctū 7 iustū et bonum.li.vij.ca.iiij.L.
Caput viri christus caput autem christi deꝰ
8 lib.viij.ca.xxj.A.
Ipse spūs postulat p̄ nobis gemitibus .lib.ij.ca.xxx.L.
Non sunt condigne passiones huius temporis.li.ij.ca.xvj.B.
Uanitati subiecta est creatura non volens sed p̄pter eum qui subieciteam in spe .lib.iiij.ca.xlj.A.
Non accepistis spiritu seruitutis iterū in timore.li.vij.ca.v.E
Quos p̄sciuit et p̄destinauit conformes fieri imaginis filij sui.li.xx.ca.xxv.L.
Xp̄s iesus qui mortuus est p̄ nobis: imo q̄ et resurrexit qui est in dextera dei.libro.xxij.ca.xviij.B.
Unusquisq; nostrū rationē reddet p̄ se deo.lib.xxvj.ca.ij.A.
Quis nos sepabit a caritate xp̄i: tribulatio: āgustia: an p̄secutio.7c.li.xxxj.c.xxiiij B
Ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis in libertatem glorie filiorum dei.lib.viij.ca.vij.L.
Non sunt condigne passiones huiꝰ tp̄is ad futuram gloriam.li.viij.ca.vij.E
9 O homo tu quis es qui respondeas deo.li.ix.ca.xj.L.
Nunquid dicit figmentum ei qui finxit quare me feciſti sic.li.ix.ca.xj.L.
11 Donec plenitudo gentium introiret.p̄refa.cap̄.xiiij.
Quod querebat israel hoc non est cōsecutꝰ.li.iiij.ca.xxxix.A
O Altitudo diuitiarū sapientie 7 scientie dei quā incōp̄rehensibilia sunt iudicia eiꝰ.li.x.ca.v.A.
Noli altum sapere sed time.li.xvj.ca.iij.L.
Sicut vos aliquādo nō credidistis deo nūc

aūt miam consecuti estis 7c.lib.xxix.ca.xxj.B.
Ex ipso et in ipso 7 per ipm̄ sunt omnia.lib.xxix.ca.xxviij.B. (7.li.xvj.ca.iij.L.
Nō plꝰ sape q̄ oportet sape.li.iij.c.xviij.A 12
Benedicite et nolite maledicere.libro.iiij.cap̄.v.L.
Nolite p̄rudentes esse apud vosmetip̄os .li.xxvj.ca.xxj.B.
Unicuiq; sicut deus diuisit mensuram fidei lib.xxviij.ca.xij.B.
Hora est iam nos de somno surgere.libro. 13
v.ca.xxj.B.
Nox p̄recessit dies autem appropinquabit.li.viij.ca.xx.L.
Carnis curam ne feceritis in concupiscētijs li.ix.cap̄.lj.A.7 li.xxx.ca.xxviij.B.
Beatiores erunt si sic permanserint ſm me/ 14
um consilium.li.j.ca.xx.B.
Non eī audeo aliquid loqui eorū q̄ per me 15
non efficit xp̄s 7c.li.xxviij.ca.xiij.B.
Uolo vos sapientes esse in bono.li.j.ca.ij.a 16

Corinth.ij

Quasi morientes 7 ecce viuim⁹.libro 1
vij.ca.xxij.A.
Xp̄s dei virtus et dei sapientia .li.j.ca.ix.A.7.li.xj.ca:iiij.L.
Non multi sapiētes ſm carnē.li.j.c.xviij.A
Non enim nosmetipsos predicamus .libro.vj.ca.viij.B.
In dei sapientia non cognouit mundus per sapientiā deum.li.xiiij.ca.xxij.L.
Quod oculus non vidit nec auris audiuit. 2
li.iiij.ca.xxvj.A.
Quis scit hominū que sunt hois nisi spūs hominis qui in eo est.li.xv.ca.xxvj.L.
Que 7 loquimur non indoctis humāe sapientie verbis secundū doctrinam spiritus
li.xviij.ca.xxix.L
Sapientia huius mūdi stultitia ē apud deū 3
li.ij.ca.xxxj.L.
Cum sit inter vos zelus 7 contentio .lib.iiij.ca.xvij.B
Cōprehendam sapientes in astucia eorum.li.v.ca.xj.A.
Templum dei sanctum est quod estis vos.li.vij.ca.xxiiij.B.
Apprehendit sapientes in astucia eorum.li.xij.ca.xvj.L
Adiutores enim dei sumus.li.xvij.ca.x.A.
Fundamentū aliud nemo potest poni 7c.li.xxviij.ca.ix.B.
Neq; qui plantat est aliquid neq; qui rigat

sed q̄ incremētū dat deꝰ.li.xvij.ca..x.A.
Non potui loqui vobis quasi spūalibus sed quasi carnalibꝰ: tanq̄ ꝑuulis.li.xvij.ca.xij.B
Quod stultum est dei sapientius est hominibus.li.xx.ca.xvij.A
Qui factus est nobis a deo sapientia iusticia ⁊ sanctificatio.li.xxvj.ca.vij.B
4 Nolite ante tempus iudicare.li.j.ca.xvij.b
Nihil mihi conscius sum sed in hoc non iustificatus sū.li.v.ca.vij.C.et.li.x.ca.xj.a
Mihi ꝓ minimo est vt a vobis iudicer: aut ab humano die.li.v.ca.xxiij.A.
Quid vultis: in virga veniā ad vos?.lib.xxiiij.ca.xxiiij.C.
5 Nolite pueri effici sensibus.li.j.ca.ij.A
6 Omnia mihi licent sed non omnia mihi expediunt.li.v.ca.vj.A
Ecce nunc tempꝰ acceptabile ecce dies salutis.li.viij.ca ix.A
Cōtemtibiles qui sunt in ecclesia illos cōstituite ad iudicandū.li.xix.ca.xxj.B.
Neq̄ adulteri regnum dei possidebunt.lib.xxj.ca.ix.A
7 Alius iudicat diem inter diem.li.j.ca.xx.A
De virginibus autem preceptū non habeo li.iiij.ca.xxxiij.A.
Tribulationem tamē carnis habebunt.lib.xij.ca.xiij.C.
8 Scimꝰ qꝛ nihil est ydolū.li.iiij.ca.xj.B.
Scientia inflat caritas autē edificat.lib.viij.ca.xxx.A.et.li.xvj.ca.xxiij.A
Qui se existimat scire aliquid nondū cognouit quēadmodū oꝑteat scire.li.xxvij.ca.xxiiij.B
9 Factus sum iudeis tanq̄ iudeus vt ipsos lucrarer.li.vj.ca.xxij.C
Castigo corpus meum atq̄ in seruitutem redigo.li.xx.ca.iiij.B
Debet eñ spe q̄ arat arare.li.xxxj.ca.xiij.E
10 Fidelis deus qui non patietur vos tentari.li.ij.ca.xj.A
Petra autem erat cristꝰ.li.ij.ca.xxij.C.et.li xxxj.ca.xxxiiij.C
Neq̄ ydolatre effciamini sicut quidā ex ipsis.li.x.ca.xiiij.A.
Tētatio vos non appꝛhendat nsi humana.li xxj.ca.iij.B
Omnes in moyse baptizati sunt.li.xxiij.ca.j.B
11 Si nosmetipsos dijudicaremꝰ ñ vtiq̄ a dño iudicaremur.lib.iiij.ca.xviij.C.et.li.xj.ca.xix.B.jtē.li.xij.ca.x.C
Cum iudicamur a dño corripimur vt non cū hoc mundo damnemur.li.ix.ca.xxxiij C.
Caput viri cristus.li.xx.ca.iij.B 12
Que putamus ignobiliora membra esse corporis his honorē abūdātiorē circūdamꝰ.li.xiij.ca.iiij.A.
Stella eniz a stella differt in claritate.li.xvij.ca.ix.A.
Nam et corpꝰ non ē vnū membrū.li.xxviij.ca.xiij.A.
Audiui archana verba que non licent homini loqui.li.xxxj.ca.xxxv.A
Si linguis hoīum loquar ⁊ angeloꝝ caritatē aūt non habeam factꝰ sū velut es sonās aut cymbalū tinniens.li.vij.ca.x.A 13
Caritas patiens est benigna est non emulat̄ non inflatur.li.x.ca.viij.A
Videmus nunc ꝑ speculū in enigmate tunc aūt facie ad faciem.li.xvij.ca.xiij.C
Tunc cognoscam sicut et cognitus sum.lib.xxiiij.ca.vij.A.et li.xxviij.ca.xxj.A
Emulamini spūalia magis aūt vt ꝓphetetis li.xix.ca.xxj.B
Euigilate iusti ⁊ nolite timere.li.v.ca.xxj.b 15
Quotidie morior ꝓ gloria vr̄a.li.viij.c.vij.b
Euigilate iusti ⁊ nolite timere.li.viij.ca.x.A
Omnes quidem resurgemus sed non omēs īmutabimur.li.xij.ca.vj.A
Tu quod seminas non viuificatur nisi prius moriatur.li.xiiij.ca.xxxij.A
Gratia autē dei sū id qd̄ sū.li.xvj.ca.xij.A et.li.xix.ca.xxvij.B
Ego enim sum minimus apostolorū qui nō sum dignꝰ vocari apostolus.li.xxiiij.ca.xj.B
Abūdantiꝰ oībꝰ laboraui.li.xxiiij.ca.xij.B
Veniā ad vos cū macedoniā ꝑtransiero.⁊c̄ li.xxx.ca.xiij.B 16

Corinth. .II.

Supra moduz grauati sumus supra virtutē.li.viij.ca.vij.B 1
Non enim sumus sicut plurimi adulterātes verbum dei.li.xvj.ca.xxviij.B. 2
Si cognouissent nūq̄ dñm glorie cruci fixissent.li.ix.ca.xxj.C
Odorem noticie sue manifestat ꝑ nos in om̄i loco.li.xiiij.ca.xxviij.C.
Non enim iudicaui me scire aliq quid.libro.xxxj.ca.xxxvj.B.
Xp̄i bonus odor sumus deo.li.xxiiij.c.x.B
Usq̄ hodie dum legitur moyses velamen ē sup cor eoꝝ.li.ij.ca.xxxj.A.⁊.li.ix.capi.xxj.C. 3
Ubi spiritus domini ibi lbertas.libro.xv.cap̄.x.B.

4 Habemus theſaurꝫ iſtum in vaſis fictilibus li.v.ca.xxvij.B.
Et licet his qui foris eſt noſter homo corrũ patur ſed tamen his qui intus eſt renouat li.vj.ca.v.C.ꝛ.li.x.ca.xxij.A
Non enĩ noſmetipſos p̃dicamus ſed domi/ 12
nũ.li.vij.ca.xxiij.B.ꝛ.li.xxiiij.ca.xxiiij.b
5 Modicum fermentũ totam maſſam corrũ/ 15
pit.li.j.ca.ij.C
Quãdiu ſumus in hoc habitaculo ingemiſci mus.li.iiij.ca.xxv.C.
Scimus quoniã ſi terreſtris domus noſtra huius habitationis diſſoluatur.li.iij.ca. xxxij.A.ꝛ li.vj.ca.vj.A
Charitas chriſti vrget nos.libro.xxvij.ca. xviij.B.
6 Ecce nunc tempus acceptabile ecce dies ſa
7 lutis.li.ix.ca.l.B.ꝛli.xviij.ca.xv.B
Per gloriaꝫ ꝛ ignobilitatem p̃ infaniã et ob/ nũ famẽ.li.xxij.ca.ix.A
Foris pugne intus timores.li.iij.ca.xvj.A et li.xiiij.ca.xviij.A.
Cum veniſſemus macedoniam nullam reſ/ 15
em habuit caro noſtra ꝛẽ.libro.xxxj.ca. xxiij.B.
Propter nos egenus factus eſt cum eẽt di/
ues.lib.vj.ca.xiiij.A.ꝛli.xviij.c.xix.A.
9 Veſtra abundantia illoꝝ inopiam ſuppleat
10 li.xxj.ca.xiiij.A.
Periculis ex genere:periculis ex gentibus:
11 periculis in ciuitate.li.xiij.ca.xviij.A
Epiſtole graues ſunt ꝛ fortes p̃ſentia autem corpis infirma.li.x.ca.xxix.C
An experimentũ queritis eius qui in me lo/ quitur.In preſa.ca.ij.
In labore et erumna:in vigilijs multis.lib. 16
ij.ca.xvj.A.
Ipſe enim ſathanas transfigurat ſe in angeꝝ lũ lucis.li.iiij.ca.viij.C.ꝛ.li.viij.c.vij.B
Quis infirmat et ego non infirmor.lib.xix cap̃.ix.B.
12 Non enim noſmetipſos p̃dicamus ſed ieſuꝫ
13 xp̃m dñm nr̃m.li.xix.ca.xix.A
Parco autẽ ne quis exiſtimet me ſup id qđ videt in me ꝛẽ.li.xviij.ca.v.A
Caritas patiens eſt:benigna eſt.libro.viij. capi.j.B.
15 Noſmetipſos tentate ſi eſtis in fide ipſi vos
pbate.li.xxxj.ca.xxvj.B
Scimus ſi terrena domus noſtra huiꝰ habi tationis diſſoluat.li.v.ca.xxvij.B
Inſipiens tu quod ſemias non viuificabit niſi prius moriat.li.vj.ca.vij.A

Ad.Gall.

Quem deus ſuſcitauit a mortuis.lib. 1
xv.ca.xxviij.B.
Nos natura iudei et non ex gentib⁹ 2
libro.ij.ca.xxx.B.
Viuo autem non ego viuit vero in me xp̃s.
li.viij.ca.xvij.B.
Petrus iacobus ꝛ iohannes qui vident columne dexteras dederunt mihi.lib.xvij. capi.xiiij.C.
O inſãſati galathe quis nos faſcinauit vt ſic 3
ſtulti eſtis.ꝛẽ.li.xxx.ca.xxj.B.
Miſit deus filium ſuum factum ex muliere 4
factum ſub lege.libro.xj.ca.xxvj.A.ꝛ li. xxix.ca.xxx.B
Filioli mei quos iterũ parturio donec formet xp̃s in vobis.li.xxx.ca.xxj.C.
Qui autẽ ſunt xp̃i carnem ſuam crucifixerũt 5
cũ vitijs ꝛ concupiſcentijs.libro.viij.ca. xxxj.A.
In xpo ieſu neq; circumciſio aliquid valet neq; p̃putium ꝛẽ.li.xxx.ca.xxj.A.
Si circũcidami xp̃s vobis nihil pderit.lib. xxxj.ca.xiiij.A.
Mundus mihi crucifixus eſt ꝛ ego mũdo. 6
li.v.ca.ij.B.ꝛ.li.xviij.ca.xxxvij.A.

Ad Epheſeos

Omnia operatus eſt ſm cõſiliũ vo/ 1
luntatis ſue.li.xx.ca.iiij.B.
Qui nos cõreſuſcitauit ꝛ conſedere 2
fecit.li.iij.ca.xj.A.ꝛ.li.vj.ca.viij.B.
Eramus natura filij ire ſicut ꝛ ceteri.libro. ix.capi.xvj.B.
Qui prius fui blaſphemus ꝛ pſecutor ꝛ cõ/ tumelioſus.li.xviij.ca.xxiiij.C
Vigilate memoriam mei retinentes.libro. 3
v.ca..x.B.
Qui potens eſt omnia facere ſupabundãter li.x.ca.xj.A.
Surge qui dormis ꝛ exurge ex mortuis ꝛ il luminabit te xp̃s.li.xv.ca.xxvj.B.
Obſecro vos fratres ego vinctus in dño vt 4
digne ambuletis.li.v.ca.x.B.
Sol non occidat ſuper iracundiam veſtram li.v.ca.xxxj.A
Tenebris obſcuratum habentes intellectũ. li.xxv.ca.iiij.B.
Vt exhiberet ſibi glorioſam eccleſiam.libro 5
ij.ca.xxix.A.ꝛ li.xx.ca.xxiiij.B
Omnia autem que arguuntur a lumine ma/ nifeſtant.li.iiij.ca.xviij.C
Redimentes tempus quoniã dies mali ſunt libro.v.ca.xviij.C.
Surge qui dormis ꝛ exurge ex mortuis ꝛ il/

luminabit te xps.li.viij.ca.x.A.
Eratis aliquãdo tenebre nunc aũt lux in domino.li.xvij.ca.xiij.B
6 Non est vobis colluctatio aduersus carnez et sanguinem.li.xiij.ca.v.B

Philipenses

1 Cupio dissolui et cum xpo esse.libro.iij.capũ.xlj.B
Desideriũ habens dissolui & cũ xpo esse.li.viij.ca.vj.C.& ca.xviij.B
2 In medio nationis praue et peruerse.libro.j.capi.j.B.
Contra spiritalia nequitie in celestibus.lib.ij.capũ.xxj.C.
Qui cum in forma dei esset non rapinam &c li.ij.ca.xxij.C.
Uenit in similitudinem carnis peccati.libro.iij.ca.xiiij.B.
In medio nationis praue.lib.iiij.ca.xiij.A.
Omnes que sua sunt querunt non que iesu xpi.li.xvij.ca.iiij.A
3 Nostra conuersatio in celis est.li.j.ca.xxxj.B.& li.v.ca.xxviij.A.& lib.vj.ca.vj.A.
Mihi viuere christus est et mori lucrum.lib.viij.ca.xviij.B
Hebreus ex hebreis sin legem phariseus &c Ibidem.
Sed que mihi fuerunt lucra: hec arbitratus sum propter christum detrimenta.li.viij.capũ.xviij.E
Unum quod retro est oblitus ad ea que ante sunt extentus sequor ad palmam martirij.lib.xxvj.capũ.xxxvij.A
Non requiro datum sed requiro fructum.libro.xix.ca.xj.C
4

Thessalo.I.

Qui prius fui blasphemus & persecutor & cõtumeliosus.li.xxv.ca.xvj.a
1 Necz aliquando sumus, in sermone adulationis.&c li.xix.ca.xix.A
Non usi sumus hac potestate cum possim9 oneri eẽ vt xpi apostoli &c li.x.c.xxix.c.
2 Que enim est nostra spes aut gaudium aut corona glorie.libro.xj.capi.ix.B.& lib.xix.capũ.xvij.C
Dominus iesus interficiet eum spiritus oris sui.lib.xiiij.ca.xj.C
3 Nemo moueatur in tribulationibus istis.li.iij.ca.xvj.B.
Ipsi enim scitis q in hoc positi sumus.lib.vj.capũ.v.B.
4 Nolo vos ignorare fratres de dormientib9.&c li.v.ca.xxj.B.& li.xij.ca.vj.B
5 Dies dñi sicut fur ita in nocte veniet.li.iiij.ca.xx.A.
Omnes vos filij lucis estis & filij dei non sumus noctis neqz tenebrarum.libro.viij.capũ.viij.B.

Thessalo.II.

1 Ita vt et nosipsi in vobis gloriemur in ecclesijs dei p patientia vestra.lib.v.capũ.viij.B.
2 Pro eo q caritatez veritatis non receperũt vt salui fierent.&c li.xxv.ca.xx.A
Ut reueletur in suo tempore.libro.xxix.ca.iij.C.
Qui aduersatur & extollitur super omne qõ dicit deus aut colit.li.xxix.ca.iiij.C.

Collocen.

1 Corpus christi quod est ecclesia.prefa.capi.xj.
Suppleo ea que desunt passionum christi in corpore meo.li.iij.ca.xj.A.& li.vj.ca.j.A.
Quod infirmum est dei fortius est homib9.libro.xvj.ca.xv.A
5 Mortui em estis & vita vestra abscondita est cum xpo in deo.li.v.ca.iij.C.& li.vj.ca.xxiij.fi.item.li.viij.ca.xix.A.
Exeuntes vos veterem hominem cum actibus suis et induentes nouum &c lib.xix.ca.xxvij.C.
Et auaritia que est idolorũ seruitus.li.xxvj.ca.iiij.C.& li.xxx.ca.xxxj.C
4 Sermo vester semper sit sale conditus.libvij.ca.vj.C.
Orantes simul & p nobis vt deus aperiat nobis &c li.xxix.ca.xvj.B

Thimo.I.

1 Docere aũt mulierem non permitto li.iij.ca.v.A.
Cum adhuc peccatores essemus &c li.xviij.ca.xxiij.C
Qui prius fui blasphemus et persecutor.li.xxij.ca.xviij.B.
2 Laboro vsqz ad vincula quasi male operãs &c li.xxxj.ca.xxv.E.
4 Manus cito nemi imposueris neqz cõmunicaueris.libro.v.ca.xxix.B.

Prohibentium nubere abstinete a cibis ⁊c̄ libro.xvj.ca.iiij.B
Precipe hec ⁊ doce cum omni imperio: non dominatione potentie sed auctoritate sua det vite.li.xxiij.ca.xiij.B
5 Noli aquam bibere sed modico vino vtere ꝓpter stomachum.li.v.ca.xxix.B
Radix omnium malorum est cupiditas.lib. xv.ca.x.A.⁊.li xx.ca.x.B
6 Qui solus habet immortalitatem.libro.xij. cap̄.xvij.A.
Si crucifixus est ex infirmitate sed viuit ex virtute li.xiiij.ca.xxix.A
O thimothee depositum custodi deuitās ꝓphanas vocum nouitates.li.xviij. capi. xiiij.A.

Thimo.II.

2 Nemo militans deo implicat se negotijs secularibus.li.v.ca.xxij.B.⁊li.xvij. capi.viij.A.
Si commorimur et cōuiuemus.libro.xx.c. xxij.A.
Ad omne opus bonum parati.libro.ix.ca. xxj.C.
Que audisti a me per multos testes hec cōmenda fidelibus hominibus.li.xxx.cap̄. xv.C.
4 Ego etiā delibor ⁊ tp̄s mee resolutionis instat.li.x.ca.xxij.B.⁊li.xxij.ca.vij.A.

Titum

1 Qui confitet̄ se nosse deū factis autē negat. li.iij.ca.xiiij.B.⁊li.xx.ca.xv.

Hebreos

1 Nonne omnes sunt amministratorij spirit⁹. li.ij.ca.j.C.
Nusq̄ angelos apprehendit: sed semē abrae lib.iiij.capi.x.C.
Qui cum sit splendor glorie ac figura substātie eius.li.v.ca.xxv.C.
4 Infirma mundi elegit deus.li.iij.ca.xiiij.C
Omnia nuda et aperta sunt oculis eius.li. xvij.ca.xj.C.⁊li.xxxij.ca.j.B
7 Nihil ad ꝑfectum perduxit lex.li.vij.c.iiij. C.⁊li.ix.ca.xxxij.B
10 Non deserentes collectionem nostrā sicut ē consuetudinis quibusdā.li.v.ca.iij.B
11 Sine fide impossibile est placere deo.libro. ij ca.xxxiij.A.
Abraam in casulis habitabat.libro.viij.c. xlij.B.
Confitentes quia peregrini ⁊ hospites sunt li.xviij.cap̄.xviij.A.
Rogo autem fratres vt sufferatis verbum solacij etem̄ per paucis scripsi vobis.lib. v.capi.x.B. 13

Actuum.

Sic possedit agrū de mercede iniq̄tatis.li.ix.ca.xxix.B 1
Factus est repente de celo son⁹ tāq̄ aduenientis spūs vehementis.lib.xvij.c. xvj.C.⁊.li.xxvij.ca.xiiij.A
Spiritussanctus in columbe specie descendit.li.j.ca.ij.A. 2
Cecidit spūs domini super eos.libro.ij.ca. xxx.B
Factus est repente sonus tanq̄ aduenientis spūs vehementis.li.v.ca.xxv.C
Quem deus suscitauit a mortuis.libro.xij. capi.iiij.B
Si iustum est in conspectu dei vos poti⁹ audire q̄ deum iudicate.li.vij.ca.xxij.B. 4
Scio q̄ ꝑ ignorantiā fecistis sicut ⁊ p̄res vestri.li.vij.ca.xxiij.B.
Ibant apostoli gaudentes a conspectu q̄ digni habui sunt ꝓ nomis iesu contumeliaꝫ pati.li.vj.ca.v.B 5
Principes populi et seniores: si nos hodie diiudicaremur in benefacto hominis infirmi.li.xvij.ca.xvij.A
Vidit stephanus iesum stantem a dextris. libro.ij.cap̄.j.A. 7
Dura ceruice et circumcisi corde.⁊c̄.li.vij. capi.xxij.B.
Pecunia tua tecum sit in perditionem.libro iiij.cap̄.vj.A. 8
Saule saule quid me persequeris.libro.iij. ca.xj.A.⁊li.x.ca.xv.C 9
Vas electionis est mihi iste.⁊c̄.libro.xij. capi.xj.A.
Enea sanet te dn̄s iesus xp̄s surge et sterne tibi.li.xxiij.ca.xxiij.B
Macta et manduca.li.xj.ca.xviij.A 10
Surge et ego homo sum.libro.xxj. capitu. xj.C.
Cornelius centurio cohortis que dicit̄ itali ca.⁊c̄.li.xxvij.c.xxvj.E
Vobis oportebat loqui primum verbū dei li.ij.ca.xxiiij.A.⁊.li.ix.ca.ij.B. 13
Fide mundans corda eorum.libro.vj.capi. xxiiij.B. 15

Jaco.

1 Haud quē non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio .li.v.ca. xxv.L .7 li.xij.ca.xvij.A.
Ira perdit etiam prudentes.libro. v.capi. xxxj.A.
Si quis putat se religiosum esse nō refrenās linguam suam 7c̄.li.vij.ca.xxv.A
2 Quicunq; totam legem seruauerit offendat aūt in vno.li.j.ca.ij.B.7 li.xix.ca.xvj.fi.
3 Lingua inquietū malū plena veneno mortifero.li.vij.ca.xxv.A
Si zelum amarum habetis inter vos.libro. xxij.capi.xxiiij.A
4 Vita vestra|vapor est ad modicum exalās. li.vij.ca.xx.B
5 Qui querti fecerit pctōrez ab errore vie sue saluabit aiaz ei⁹ a morte..li.xix.c.xviij.c.
Confitemini alterutrū peccata vestra 7 ora/ et p inuicem.li.xxij.ca.xxiiij.A

Petri.I.

1 Regenerauit nos in spem viuā p re/ surrectionē iesu xpi ex mortuis.lib. vj.ca.xxiiij.L
Succincti lūbos mentis vestre.li.xiij.capi. ix.B.
In quem desiderāt angeli pspicere.li.xviij ca.xxxviij.A.
2 Peccatū non fecit nec dolus inuentus est. li.ij.ca.xxiij.A.7 ca.xxxj.L
Et vos tanq̄ lapides viui supedificami do/ mos spūales.li.vij.ca.xxvj.L
3 Non reddentes malum p malo nec|maledi/ctū 7c̄.li.xxij.ca.xj.B
Sicut carissim⁹ frater noster paulus scm da tam sibi sapientiā.li.xxiiij.ca.xj.B
4 Nemo vestrum patiatur quasi homicida. li.iij.ca.xvj.B
Tempus est vt iudicium incipiat de domo dei.li.v.ca.viij.B.7 ca.xiiij.B.7 li.ix. capō.xliij.L
Si iustus vix saluabitur impius 7 peccator vbi manebunt.li.xvij.ca.ix.B
Si aūt primū a nobis quis finis eorū qui nō credunt euangelio.li.xxvj.ca.xviij.A
5 Sobrij estote 7 vigilate quia aduersari⁹ ves/ ster diabolus circuit querens quē deuo/ ret.li.xix.ca.xxiiij.A.

Pe.II.

2 Et iustū loth oppressum a nephā do/ rū.li.j.ca.j.A.
Deus angelis peccantib⁹ nō pep cit sed ruē/ tib⁹ 7c̄.li.viij.c.xvj.B.7 li.xiij.ca.xxij.c
Christ⁹ p nobis passus est vobis reliquens exemplum vt sequamini vestigia ei⁹.lib. xxj.ca.vj.A.

Johannis.I.

Si dixerimus q; pctm̄ nō habemus ipi/ os seducimus.l.xij.ca.xvij.B.7 lib. xxj.cā.ix.L.
Deū nemo vidit vnq̄.li.xviij.ca'.xxxvj.A
Unctio eius docet vos de omnibus. libro. v.c.xx.A.
Ex nobis pdierunt sed non erant ex nobis. li.xij.ca.xv.B.
Nolite diligere mundum neq̄ ea que i mun do sunt.li.xviij.ca.vj.L
A nobis exierunt sed non erant ex nobis.li. xx.ca.vij.A
Tunc cognoscam sicut 7 cognitus sum .lib. v.ca.xx.B
Si cor nostrum non reprehenderit nos fidu ciam habemus ad deum.li.ix.ca.xxx.B et.li.x.ca.xiiij.A.
Iniquitas peccatum est .libro.xj. capitu. xxij.fi.
Cum appuerit similes ei erimus .libro.xij. capi.ix.B.
Omnis qui odit fratrem suum homicida est lib.xvj.ca.xxvij.L
Timor non est in charitate sed perfecta cha ritas foras mittit timorem .libro.ix.capō. xxxiij.A.
Est peccatum ad mortem: non pro illo dico vt oret quis.li.xvj.ca.xxxj.A.

Apocalypsis

Septem ecclesie quid signent. prefa. ca.xiij.7.li.xxiij.c.iij.L.
Scio vbi habitas vbi sedes 7c̄.lib. j.capi.j.B:
Suadeo tibi emere a me aurum ignitum.li. iij.ca.xxxv.B.
Dabo illi calculū 7 in calculo nomen nouū. 7c̄.li.xix.ca.ij.B.
Noui opera tua 7 caritatem tuam 7c̄.libro. xxj.capi.v.B.
Ego quos amo castigo 7 redarguo.lib.vj. capi.xvj.B.
Habes pauca nomina in sardis que non in/ quinauerūt vestimēta sua.li.ix.c.xxix.A
Qui vicerit faciam illum columnā meam in templo dei mei.li.xvij.ca.xiiij.L.7.libro xxvj.ca.xvij.B

Apocalypsis.

4 Adorauerunt viuentem in secula seculorum mittentes coronas suas ⁊c̄. li.xxij.ca.x.b
Animal primū simile leoni secundū simile vitulo ⁊c̄. li.xxxj.ca.xxxiij.B
5 Vicit leo de tribu iuda radix dauid. libro.v cap̄.xvj.L.
6 Acceperū t singule stolas ⁊c̄. Prefa.c.xiiij.
Vidi sub altare animas interfectorum. lib.ij.cap̄.vj.A.
Beatus qui vigilat et custodit vestimenta. li.ij.ca.xxxviij.A
Et nomen illi mors. libro.iiij.cap̄.xx.A.et lib.xj.cap̄.xij.fi.
Factus est sol sicut saccus cilicinus. libro.ix cap̄.iij.B.
7 Hi sunt qui venerunt de tribulatione magna et lauerunt stolas suas. ⁊c̄. libro.x. capi.xxij.A.
8 Factum est silentium in celo quasi dimidia hora. li.ij.ca.xxiiij.A
10 Per viuentem in secula. li.iiij.ca.vij.A
Signa que locuta sunt septem tonitrua noli scribere. li.ix.ca.viij.B.
11 Hi sunt due oliue ⁊ duo candelabra. libro.ix cap̄.iiij.A.
Atrium quod foris templum est eijce foras. li.xxviij.ca.ix.B
12 Proiectus est accusator fratrū nostrorū. lib.ij.ca.ix.A.
Misit draco caudam ⁊ traxit tertiam ptem stellarum. li.iiij.ca.xij.A
16 Beatus qui vigilat et custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. libro.xij.ca.v.A. et li.xvj.ca.xxiij.L
Atque sunt populi. li.xvij.ca.xj.A. ⁊ libro. 17
xix.ca.iiij.L.
In celum ascendam super astra celi exaltabo solium meum. li.iij.ca.xxiij.B. 18
Quantum exaltauit se tantum date ei de luctu. li.ix.ca.xl viij.A.
Vide ne feceris conseruus tuus sum ⁊ fratrum tuorum. lib.xxj.ca.xj.L. ⁊ li.xxvij. 19
cap̄.xj.E.
Et exercitus qui sunt in celo sequebātur eū in equis albis. li.xxxj.ca.xij.A.
Vidi angelū descendentē de celo. li.iiij.cap̄. 70
xij.A. ⁊ li.xviij.ca.xxvij.L.
Et regnabunt cum eo mille annis. libro.ix. cap̄.j.B.
Beatus et sanctus qui habet ptem in resurrectione prima. li.xiiij.ca.viij.A.
Erit celum nouum et terra noua. libro.xvij. capi.v.L.
Draco in abysso clausus tenetur. libro.xix. cap̄.viij.B.
Libri aperti sunt et alius liber apertus est q̄ est vite. ⁊c̄. li.xxiiij.ca.ix.B
Et erat structura muri eius ex lapide iaspide. li.xviij.ca.xxx.L 22
Qui nocet noceat adhuc ⁊ qui in sordib⁹ est sordescat adhuc. li.xj.ca.viij.L.
Stella splendida ⁊ matutina. libro.xxix.ca. 21
xxx.B.

Finis Tabule.

Epistola beati Greg. pape ad Leandrũ epm

Sancti celeberrimiq; ecclie doctoris gregorij pape: ad Leandrũ episcopũ. in expositõez libri beati Job epla feliciter incipit.

Euerẽtissimo atq; sanctissimo fratri leandro coepiscopo. Gregorius seruus seruorum dei. Budum frater beatissime in constantinopolitana vrbe te cognoscẽs: cum me illic sedis apostolice responsa cõstringerent: et te illuc inuicta p causis fidei vuisigothorũ legatio produxisset: omne in tuis auribꝰ qđ mihi de me displicebat exposui: quoniã diu longeq; conuersionis gratiam distuli: et postq; celesti sũ desiderio afflatus: secularem habitum contemnere melius putaui. Aperiebat eñ iam mihi de eternitatis amore quid quererẽ: sed inolita me consuetudo deuinxerat: ne exteriorem cultũ mutarẽ. Cunq; adhuc me cogeret animꝰ presenti mundo quasi specietenꝰ deseruire: ceperunt multa contra me ex eiusdem mundi cura succrescere: vt in eo iã non specie: sed quod est grauius mente retinerer. Qui tandem cuncta solicite fugiens portum monasterij petij: et relictis que mundi sunt: vt frustra tunc crediđ: ex huius mũdi naufragio nudus euasi. Quia eñ plerũq; nauẽ incaute religatam: etiã de sinu tutissimo litoris vnda excutit: cum tẽpestas excrescit: repente me sub pretextu ecclesiastici ordinis i causarum secularium pelagus repperi: et q̃detem monasterij: quã habendo non fortiẽ tenui: quã stricte tenenda fuerit perdendo cognoui. Nam cũ mihi ad pcipienduz sacri altaris ministeriũ: obedientie virtus opponitur: hoc sub ecclesie colore susceptũ ẽ: quod si inulte liceat iterum fugiendo deflectatur. Post que hoc nolenti mihi atq; renitenti: cum graue esset altaris ministeriũ: etiã pondus est cure pastoralis iniunctũ. Qđ tanto nunc durius tolero: quanto me ei imparem esse sentiens in nulla fiducie consolatione respiro. Quia eñ mundi iam tempora: malis crebrescentibꝰ termino appropinquãte turbata sunt ipsi nos qui internis misterijs deseruire credimur curis exterioribus implicamur: sicut eo quoq; tempore quo ad misteriũ altaris accessi: hoc de me: ignorante me actum est: vt sacri ordinis pondꝰ acciperez: quatenꝰ in terreno palatio licentius excubarẽ. Vbi me scilicet multi ex monasterio fratres mei: germana iuncti caritate secuti sunt. Quod diuina factũ dispensatione cõspicio. vt eoz semper exemplo ad orationis placidũ litus quasi anchore funer estringerer cũ causarũ secularium incessabili impulsi fluctuarem. Ad illoz quippe consortiũ velut ad tutissimi portus sinũ terreni actus volumina: fluctusq; fugiebã: et licet illud me ministeriũ ex monasterio abstractuz: a pristine quietis vita mucrone sue occupationis extiterat: inter eos tamen pstudiose lectionis alloquiũ quotidiane me aspiratio cõpunctõis animabat. Tunc eisdem fratribꝰ etiã cogẽte te placuit: (sic ipe meministi) vt libꝝ beati iob exponerẽ: importuna me petitõe cõpellerẽt: et put veritas vires infunderet: eis misteria tante pfunditatis aperirem. Qui hoc quoq; mihi in onere sue petitionis addiderẽt: vt non solum verba hystorie p allegoriaz sensus exciterem: sed allegoriarum sensus pti nus in exercitiũ moralitatis inclinarem: ad huc aliquid grauius adiungentes: vt intellecta queq; testimonijs cingerem: et plata testimonia que implicita: et fortasse viderẽtur interpositiõe superaddite expositionis enodarem. V Ca. II.

Dolor vero vt in obscuro hoc opere atq; ante nos hactenꝰ indiscusso: ad tanta me rertrahi ac talia agnoui solo auditus pondere victus fateor lassatusq; succubui. Sed repente inter formidinez deuotionemq; deprehensus: cũ in largitorem muuerũ oculos mentis attollerem: cũctationepostposita illud illico certus attendi: qz impossibile esse non poterat: quod de fraternis mihi cordibus pcedebat: vel caritas imperabat. Fore quippe idoneuz me ad ista desperaui: sed ipa mei desperatione robustior ad illũ spem ptinus erexi: per quem aperta est lingua mutoz qui linguas infantium facit disertas: qui imensos brutosq; asine rugitus per sensatos humanꝰ colloquij distinxit modos. Quid igitur mirũ si intellectum stulto homini pbeat qui veritatẽ suã cũ voluerit etiã p ora iumẽtoz narrat. Huiꝰ ergo robore ꝓsiderationis accinctꝰ ariditatẽ meam ad indagandũ fontẽ tãte pfunditatis excitaui: et q̃uis eorum quibus exponere cõpellebar: longe me vitã transcẽderet iniurio sum tamẽ esse nõ credidi: si fluenta vsibꝰ hominum plumbi fistula mistraret. Vnde mox eisdẽ corazs positis fratribus priora libri sub oculis dixi: et qz tempꝰ paulo vacantiꝰ reperi posteriora tractando dictaui. Cũq; mi/

bi ſpacia largiora ſuppeteret: multa augẽs pauca ſubtrahens atq; ita vt inuẽta ſũt nõ/ nulla derelinquens ea que me loquẽte exce pta ſb oculis fuerãt p libros emẽdando com poſui: quia ⁊ cum poſtrema dictarẽ: quo ſti lo prima dixerã ſolicite attẽdi. Egi ergo vt ⁊ ea que locutus ſum ſtudioſa emẽdatione tranſcurrens: quaſi ad ſilitudinẽ dictat⁹ eri gerẽ: ⁊ ea que dictauerã nõ longe a colloq̃n/ tis ſermone diſcreparent: quaten⁹ dum hoc tẽdit: illud attrahit: p edita modo diſſimili res nõ diſſimilis formaret: q̃uis tertiã hui⁹ opis partem vt colloquendo ꝓtuli pene ita dereliqui: quia cũ me fratres ad alia pertra/ hunt hanc ſubtili⁹ emẽdari noluerũt. Qui/ bus nimiq; multa iubẽtib⁹ dum parere: mo do p expoſitiõis miniſteriũ: modo p cõtem/ plationis aſcenſum: modo p moralitatis in/ ſtrumentum volui: opus hoc p tringinta et quinq; volumina extẽſum in ſex codicibus expleui. Vnde ⁊ in eo ſepe quaſi poſtpone re ordinẽ expoſitiõis inuenior: ⁊ paulo diu/ tius in ꝓtemplationis latitudine ac morali/ tatis inſudo. Sed tamẽ q̃ſquis de deo loq̃/ tur: curet neceſſe eſt: vt quicquid audientiũ mores inſtruit rimet: ⁊ hunc rectũ loquen/ di ordinem deputet: ſi cum oportunitas edi ficationis exigit ab eo ſe quod loqui cepat: vtiliter deriuet: Sacri eñ tractator eloquij morem fluminis debet imitari. Fluuius q̃p pe dum per alueũ defluit: ſi valles cõcauas ex latere ꝓtingit: in eas ꝓtinus ſui impetus curſum diuertit: cunq; illas ſufficiẽter iple/ uerit: repente ſe in alueũ refũdit Sic nimirũ ſic diuini verbi eſſe tractator debet: vt cũ de qualibet re diſſerit: ſi fortaſſe iuxta poſitam occaſionem congrue edificatiõis inuenerit: quaſi ad vicinã vallẽ lingue vndas intorq̃/ at: ⁊ cum ſubiuncte inſtructionis campũ ſuf ficiẽter infuderit: ad ꝓmonis ꝓpoſiti alue/ um recurrat. ¶ Ca. III.

Sciendum vo eſt: q̃ quedã hyſtori/ ca expõe tranſcurrim⁹: ⁊ p allegoriã q̃dam typica inueſtigatiõe pſcrute/ mur: q̃dam p ſola allegorice moralitatis in/ ſtrumẽta diſcutimus: nõnulla autẽ p cũcta ſimul ſolicitius exquirẽtes tripliciter inda/ gam⁹. Nam primũ quidem fundamẽta hy/ ſtorie ponimus: deinde p ſignificatiõem ty picã in arcem fidei fabricam mentis erigim⁹ ad extremũ quoq; p moralitatis gratiã qua ſi ſuperducto edificiũ colore veſtimus. Vel certe quid veritatis dicta niſi reficiẽde men tis alimẽta credenda ſunt? Que modis alter nantibus: multipliciter diſſerẽdo ferculum ori offerimus. vt inuitati lectoris quaſi cõui ue noſtri faſtidium repellamus. Qui duz ſi/ bi multa oblata conſiderat: quod eleganti⁹ decernit aſſumat. Aliquando vero expone re aperta hiſtorie verba negligimus: ne tar/ di⁹ ad obſcura veniam⁹. Aliquando aũt in telligi iuxta lr̃am nequeunt: quia ſufficiẽte/ nus accepta nequaq; inſtructõnẽ legentib⁹ ſed errorem gignunt. Ecce eteni dicit. Sub quo curuant q̃ portant orbem. Et de tan to viro quis neſciat: quod nequaq; vanas poetarũ fabulas ſequitur vt mũdi molẽ ſub uehi giganteo ſudore ſuſpicet: qui rurſũ pſ/ ſus pcuſſionibus dicit. Elegit ſuſpendiũ aia mea: ⁊ morte ossa mea. Et quis rectũ ſapiẽs credat virũ tanti p̃conij: quẽ viz conſtat ab eterno iudice p̃mia p patiẽtie ⁊ tute recipe decreuiſſe inter verba ſuſpẽdio vitã finire Aliquãdo etiã ne fortaſſe intelligi iuxta litte ram debeant: ipa ſe ⁊ba lr̃e impugnãt. Ait nanq;. Pereat dies in qua natus ſuz: ⁊ nox in qua dictum eſt concept⁹ ẽ homo. Et pau lo poſt ſbiecit. Occupet eam caligo: ⁊ inuol uat amaritudine. Atq; in eiuſdẽ noctis ma/ ledictione ſbiũgit. Sit nox illa ſolitaria. Ar nimiq; natiuitatis dies ipo ipulſu tpis euo/ lutus ſtare nõ poterat. ¶ Ca. IIII.

Quo igitur pacto hũc inuolui caligi ne optabat: q̃ elapſus q̃ppe iaz erat ⁊ tñ ſi in natura rerũ ſbſiſteret: ſenti re amaritudinẽ nequaq; poſſet. Cõſtat ergo q̃ nullomõ de die inſenſibili dicit: qui ſenſu pcuti amaritudinis optat. Et ſi ꝓceptionis nox reliquis noctib⁹ cõiuncta diſceſſerat: q̃ pacto hanc fieri ſolitariã exoptat? Que vt a lapſu tempis figinõ potuit: ita et iã nec a re/ liquarũ noctium ꝓiunctõne ſepari. Qui rur ſum dicit. Vſq; quo non parcis mihi nec di mittis me vt glutiã ſaliuã meaz: ⁊ tamẽ pau lo ſupius dixerat. Que prius tangere nole/ bat ania mea: nunc p̃ angustia cibi ſunt mei Quis autẽ neſciat ſaliuã facilius poſſe gluti ri q̃ cibũ. Qui itaq; ſe ſumere cibum denun ciat: incredibile eſt valde quo ordine gluti/ re poſſe ſaliuã negat. Atq; itez dicit. Pecca ui: quid faciã tibi o cuſtos hominũ: vel certe cõſumere me vis peccatis adoleſcẽtie mee? Et tamẽ alia reſpõſione ſbiungit. Nec enim reph̃dit me corr meũ i omni vita mea Quo ergo pacto a corde ſuo mũne in omi vita re/ ph̃endit: qui peccaſſe ſe publica voce teſtat neq; eñ ſimul vnq; ꝓuenũt culpa opis: et inreph̃enſibilitas cordis Sed nimiq; verba littere dũ collata ſibi cõuenire nequeũt: aliõ in ſe aliquid qõ q̃rat oſtendũt. Ac ſi q̃buſdã

Job. 9.

Job. 7.

Job. 3.

Job. 7.

vocibus dicant. Cum nostra nos conspicitis superficie destrui: hoc in nobis ꝛite qđ ordinatũ sibiq; ꝙ gruẽs apud nos valeat inꝛ iueniri. Aliqñ aũt ꝙ ꝟba accipe hystorie ꝟta lr̃a negligit: oblatũ sibi ꝟitatis lumen abscõdit. Cũq; laboriose iueníre ĩ eis aliq̃d intrinsecꝰ appetit: hoc qđ foris sine difficultate assequi poterit amittit. Sanctꝰ nãq; vir diẽ Tex. Si negaui qđ volebãt paupibꝰ: ⁊ oculos vidue expectare feci: si comedi buccellã meam solꝰ: ⁊ nõ comedit pupillꝰ ex ea: si desperi pterunt ẽ eo ꝙ nõ habuerit indumentũ: ⁊ absq; opi mẽto pauperẽ: si nõ bñdixerit mihi latera eius: ⁊ de velleribus ouiũ mearꝫ calefactꝰ ẽ. Que viz si ad allegorie sẽsũ violenꝫ inflectim⁹: cũcta eiꝰ misericordie facta vacuamus. Diuinꝰ etem ꝟmo sicut misteriis pꝛudentes exercet: sic plerũq; superficie simplices refouet. Habet i publico: vnde puulos nutriat: ꝟuat i secreto: vñ mẽtes sblimiũ i admiratõem suspẽdat. Quasi q̃dã ꝙppe ẽ fluuiꝰ vt ita dixeri: planꝰ ⁊ altꝰ: in quo ⁊ agnꝰ ambulet: ⁊ elephas natet. Ut ergo vniuscuiusq; loci pportunitas postulat: ita se p studiuꝫ expositiõis ordo ĩmutat: quatenꝰ tãto veriꝰ sensum diuine locutiõis ĩueniat: q̃to vt res queq; exegerit se p causaꝫ species alternat. Quã viz expositões recẽsendã tue beatitudini non qꝛ velut dignã debui: ꝑ qꝛ te petente memini ꝓmisisse trãsmisi. In qua q̃cq̃d tua sanctitas tepidũ in cultũ q; repererit: tãto mihi celerrime indulgeat: q̃to hoc me egrũ dicere nõ ignorat. Nã dũ molestia corpꝰ atteritur afflicta mẽte etiã dicẽdi studia lãgescũt. Multa ꝙppe ãnoꝫ iã curricula deuoluũt q; crebris viscerũ doloribus crutior: horis momẽtisq; omibꝰ fracta stomachi ꝟtute lassesco: lẽtis quidẽ ꝑ tñ cõtinuis febrib⁹ anhelo. Inter que hec dũ solicitꝰ penso: qꝛ scriptura teste. Omis filius qui a deo recipit flagellat: quo malis pñtib⁹ durius deprimor: eo de eꝛnis certiꝰ ꝓsumptiõe respiro. Et fortasse ꝑ diuine puidẽtie ꝓsiliũ fuit vt pcussus iob pcussus exponerẽ: ⁊ flagellati mentẽ melius p flagella sentirem. ℣ La. V.

Sed tñ recte ꝓsiderãtib⁹ liquet quia aduersitate nõ modica: laboris mei studijs in hoc molestia corpalis obsistit: qđ carnis ꝟtus cũ locutiõis misteriuꝫ exhibere; vix sufficit: mens digne nõ põt intimare qđ sentit. Quid nãq; ẽ officiũ corpis: nisi organũ cordis? Et quãlibet pit⁹ sic cantãdi artifex: explere artẽ nõ valꝫ: nisi ad hãc sibi misteria exteriora ꝓcordẽt: qꝛ nũmq; cãticũ qđ docta manꝰ impat: quassata organa ꝙppe nõ resultãt: nec artẽ flatꝰ exꝑmit: si scissa rimis fistula stridet. Quãto itaq; guiꝰ expositõis mee q̃litas pmiꝛ in qua dicẽdi gratiã sic fractura organi dissipat: vt hanc pitie ars nulla cõponat. Queso aũt vt huiꝰ opis dicta pcurrẽs: in his ꝟboꝝ folia nõ requiras: qꝛ p sacra eloq̃a ab eoꝝ tractatoribꝰ in fructuose loq̃citatis lenitas studiose ꝓpescit dũ i tẽplo dei nemꝰ plãtari phibet. Et cuncti pculdubio scimꝰ: qꝛ q̃tiens in folijs male lete segetis culmi pficiũt: miꝛi plenitudine spicaꝝ gña turgescunt. Uñ ⁊ ipam artẽ loquẽdi quã magisteria discipline exteriꝛis insinuãt: ꝟuare desperi. Nã siẽ huiꝰ q̃z eplẽtenoꝛ denũciat: ñ metacismi collisionẽ fugio: nõ barbarismi ꝓfusionẽ deuito: sitꝰ motꝰq; ꝓpositionũ etiã casusq; ꝟuare ꝓtẽno: qꝛ indignũ vehemẽter existimo vt ꝟba celestis oraculi restringã sb regulꝰ donati. Neq; em̃ hec ab vllis interꝑtibꝰ in scꝑture sacre autoꝛitate ꝟuata sũt. Ex qua nimiꝫ qꝛ nr̃a expositõ oriꝛ: dignũ pfecto ẽ: vt q̃si edita soboles speciẽ sue mr̃is imiteꝛ. Nouã ꝟo trãslatõez disero: ꝑ cũ pbationis causa me exigit: nũc nouã: nũc veterẽ p testimonia assumo: vt quia sedes aplica cui autoꝛe deo pꝛesideo vtraq; vtiꝛ: mei q̃z labor studij ex vtraq; fulciaꝛ

℣ Incipit pꝛefatio sancti Gregorij pape in expositione beati Job.

Capitulũ. I.

Inter multos sepe queriꝛ q̃s libꝛi beati Job scriptoꝛ habeaꝛ Et alij moysẽ Alij vnũ quẽlibet ex pphetis scriptoꝛẽ huiꝰ opis fuisse suspicanꝫ. Qꝛ enim in libꝛo geneseos ioab de stirpe esau descendisse ⁊ bale filio beoꝛ in regnũ successisse describiꝛ: hunc beatũ iob lõge añ moysi tpa extitisse credideꝛt: moꝛe pfecto sacri eloquij nescietes: qꝛ in supioꝛib⁹ suis ptib⁹ solet bꝛeuiter lõge pꝰ secutura pstringere: cũ studet ad alia sbtiliꝰ enũclãda pperare. Uñ ⁊ illic ioab pꝛiusq; in ysrael exisꝛerẽt reges fuisse memoꝛaꝫ: neq; q̃z ꝙ extitisse añ legez cognoscit: qui ysraeliticoꝝ iudicũ tpe fuisse phibetur: Quod dum quidam minus caute cõsiderãt moysen gestoꝛum illius quasi longe ante positi scriptoꝛem putant: vt videlicet is q̃ potuit ad eruditionem nostram legis pꝛecepta edere: ipse credatur etiaz ex gentilis viri hystoꝛia virtutis ad nos exẽpla mãdasse. Non nulli vero vt dictum est scriptoꝛem huius operis vnum quemlibet ex pꝛophetis arbitraꝛ: asserẽtes ꝙ nullus tã mistica dei ꝟba

cognoscere potuit: nisi cui⁹ mentē ꝓphetie
spūs ad superna sublevauit. Sed q̄s hec scri/
pserit valde supuacue querit: cum tamē au
ctor libri spūssanct⁹ fideliter credat. Ipe igi
tur hec scripsit: q̄ hec scribēda dictauit. Ipe
scripsit: q̄ ⁊ in illi⁹ ope inspirator extitit: ⁊ ꝓ
scribētis vocē imitāda ad nos ei⁹ facta trās/
misit. Si magni cuiusdā viri susceptis epīs
legerem⁹ ꝟba: eaq̄ q̄ calamo fuissent scripta
quereremus: ridiculum pfecto esset non epi/
stolaꝝ auctorē scire: sensū q̄ cognoscere: ꝗ
li calamo eaꝝ ꝟba ipssa fuerit indagare. Cū
ergo rē agnoscim⁹ eiusq̄ rei spūsctī auctо
rē tenem⁹: q⁹ scriptorez q̄rim⁹: q̄d aliud agi/
mus nisi legētes litteras de calamo perscru
tamur?

¶ Ca.II.

Arbitrari tñ verius possum⁹: qō idē
beatus iob q̄ certamia spiritalis pu
gne sustinuit: etiā consumate sue vi
ctorie gesta narrauit. Nec mouere debet qō
in eodē libro dicit: dixit iob: vt hec atq̄ illa
ptulit iob. Moris em̄ scripture sacre ē vt ipi
qui scribūt sic de se i illa quasi de alijs loqn/
tur. Hinc est em̄ qō moyses ait. Erat moy/
ses vir mitissim⁹ sup omnes hoies q̄ mora/
bant in terra. Hinc iohānes dicit. Hic est di
scipul⁹ ille quē diligebat ihesus. Hinc lucas
ait: qō ambularēt duo ex discipulis in via:
cleophas ⁊ alí⁹. Quē pfecto aliū dum tam
studiose tacuit: vt (q̄dā dicūt: nisi) seipm fu
isse mōstrauit. Scriptores igit sacri eloquij:
q⁹ impulsu sanctispūs agitant: sic de se i illo
testimoniū: q̄si de alijs pferūt. Spūs g̃ san/
ctus per moysen locut⁹ ē de moyse: spūssan
ctus p iohēm locutus est de iohāne: paulus
quoq̄ q⁹ non ex seipo loquerē: insinuat di
cēs. An expimentū q̄ritis eius qui in me lo
quit xps? Hinc ē qō angelus q̄ moysi appa
ruisse describit: modo angel⁹: modo dñs me
morat: angel⁹ viz ꝓpter hoc qō exterius lo
quendo fuiebat: dñs aūt dicit: q⁹ interius
psidēs: loquēdi efficaciā mīstrabat. Cū ergo
loquēs ab interiori regit: ⁊ p obsequiū āge
lus: ⁊ p inspiratōem dñs nomiat. Et dauid
dicit. Attēdite populе me⁹ legē meā. Nō ei
lex dauid aut popul⁹ dauid erat: ꝟ psonam
eius ex quo loquebat assumens ipius auto
ritate loquit: cuius inspiratione replebatur
Hoc quotidie fieri in ecclesia cernimus: si vi
gilanter intuemur. Nam stans in medio po
puli lector clamat. Ego sum deus abraam:
deus ysaac: ⁊ deus iacob. Et qō ipe de⁹ sit:
vere pfecto nō dicit: nec tamen per hoc qō
dicit veritatis regulā deserit: q⁹ cui⁹ miste/
rium lectione exhibet: eius dominiū voce p
tēdit. Itaq̄ scriptores sacri eloquij qui rple
ti spūsancto sup se trahūt: quasi extra semet
ipos fiunt: ⁊ sic de se sentētias: quasi ex alijs
pferunt. Unde ⁊ beat⁹ iob sanctospū affla/
tus potuit sua gesta que erant vicz superne
aspirationis dona: quasi non sua scribere: q⁹
eo alterius erāt que loquebatur: quo homo
loquebatur q̄ dei sunt: et eo alter que erant
illius loquebatur: quo spirituſsanctus loq̄/
batur que homis sunt.

¶ Ca.III.

Sed iam debem⁹ ista postponere: et
ad ꝓsiderāda sacre hystorie gesta p
perare. Quis hō eoipo quo hō ē: su/
um intelligere debet auctorē: cui⁹ voluntati
tanto magis seruiat: quāto se: q⁹ de seipo ni
hil sit pensat. Ecce aūt ꝓditi deū cōsidera/
re neglexim⁹ adhibita sunt pcepta: pceptis
quoq̄ obtēperare noluim⁹. Adiūgūt exem
pla ipa q̄b imitari exēpla declinauim⁹: q̄ edi
disse nobis positos sb lege ꝓspicimus. Quia
em̄ de⁹ apte quibusdā sb lege positis locut⁹
est: q̄si alienos nos ab eisdē pceptis aspici⁹:
quib⁹ hec specialiter locutus nō est. Ān ad
cōfutandā imprudentiā nr̄am gētilis homo
ad exemplū deducit: vt q⁹ obedire homo le
gi sb lege posit⁹ despicit: ei⁹ saltē ꝓpatōe eui
gilet: qui sine lege legaliter vixit. Errāti igi/
tur homini data est lex: errāti vero sub lege
adducit testimoniū eoꝝ qui extra legē sūt.
vt quia cōditi: ꝓditiōis nostre ordinē ſuare
noluim⁹: pceptis admoueremur: ⁊ quia pre
ceptis obedire ꝓtēpsim⁹: exemplis cōfunda
remur: nec vt dictū est eoꝝ exemplis quos
lex astrigeret: ꝟ quos lex a peccato nulla co
hiberet. Circūscripsit nos diuina puidētia
Circūuenit excusatōem nr̄am: vndiq̄ ꝓclu/
sus est adit⁹ tergiuersatiōis hūane: hō genti
lis: homo sine lege: ad medi⁹ adducit: vt eo
rū qui sb lege sūt prauitas ꝓfundat. Qō be/
ne p pphetā ac breuiter dicit. Erubesce sy/
don ait mare. In sydone quippe figurat sta
bilitas in lege positoꝝ: in mari āt vita gētili/
um. Erubesce ergo sydon ait mare: quia ex
vita gentiliū redarguit vitā sb lege positoꝝ
atq̄ ex actione secularium: ꝓfundit vita re/
ligiosoꝝ: dum illi etiam pmittendo non
seruant: que in preceptis audiunt: ⁊ isti viuē
do ea custodiunt in quibus nequaq̄ māda/
tis legalib⁹ astringunt.

¶ Ca.IIII.

Qua ꝟo auctoritate liber iste sit pdi/
t⁹: ipa sacraꝝ pagiaꝝ soliditas atte/
stat: dū p pphaz ezechielē ōmōstra
tur vt tres solūmō viri liberēt: noe. ſ. daniel
⁊ iob. Nec imerito inē hebreoꝝ vitas: inter
auctis reuerētiā vita iusti gētil adducit: q⁹

redẽptor noster sicut ad redẽptõez iudeorũ et gentiliũ venit: ita vtroq; vocib⁹ ppheta-
tari voluit: vt p vtroq; ppl'm diceret qui p vtroq; ppl'o qnq; pateret. Vir itaq; iste sũ-
mis ꝟtutib⁹ fulg⁹ sibi not⁹ erat ⁊ deo: ⁊ si nõ
flagellaret: a nobis nullatenus agnosceret.
Vir⁹ q̃ppe etiã p quietẽ se exercuit: ꝙ ꝟtu-
tis opinio cõmota p flagella flagrauit: ⁊ qui
quietus in seipo qđ erat ꝓtinuit: cõmot⁹ ad
noticiã oim odorẽ sue fortitudis aspsit. Dic
eñ vnguẽta: nisi cõmota redolere lat⁹ nesci-
unt: ⁊ sicut aromata fragrantiã suã non nisi
cũ incenduñt expandũt: ita sancti viri omne
Mat.17. qđ ꝟtutib⁹ redolẽt: in tribulationib⁹ inote-
scũt. Vñ ⁊recte in euangelio dr. Si habueri-
tis fidẽ tanq; granũ sinapis: ⁊ reliqua vsq;
fiẽt: Granũ q̃ppe sinapis nisi ꝓterat neq;
vis ꝟtutis ei⁹ agnoscit: nã nõ ꝓtritũ lene ẽ:
si ꝟo ꝓterit inardescit: ⁊ qđ in se acerrimum
latebat oñdit. Dic vnusq̃sq; vir sanct⁹: cum
nõ pulsat despicabil' ac leuis aspicit: si qua
vero illũ tritura psecutiõis oppmat: mox oẽ
qđ calidũ sapit oñdit: atq; in feruorẽ ꝟtutis
ꝟtit q̃cq̃d in illo ante despicabile infirmũq;
videbat: q̃dq; in se ti q̃uillitatis tpa libẽs
ps.41. operuerat: exagitat⁹ tribulationib⁹ coact⁹
inotescit. Vñ bñ p ppheta dr. In die man-
dauit dñs miscõiã suã: ⁊ in nocte declarauit
Misericordia eñ dñi in die mandat: qr in
trãquillo tpe cognoscẽdo pcipit. In nocte
ꝟo declarat: qr donũ qđ tranquillitate su-
mit ꝺ tribulationib⁹ manifestat. V Ca.V.

Sed sbtil⁹ pscrutandũ ẽ: cur tot fla-
gella ptulit: qui tãtã ꝟtutũ custodiã
Job.31. sine reꝓhensiõe fuauit. Humilita-
tẽ q̃ppe habuit: qr ipe testat. Si ꝓtempsi ꝺ
diciũ sbire cũ seruo meo ⁊ ancilla mea: cũ di-
Ubi.s. sceptarẽt aduersum me. Hospitalitatẽ exhi-
buit: sicut ait. Foris nõ mãsit pegrin⁹: hosti-
um meũ viatori patuit. Disciplie vigorẽ te-
nuit: vt ipe indicat dicens. Principes cessa-
bãt loq; ⁊ digit⁹ supponebãt ori suo. Man-
suetudinẽ ꝺ vigore custodiuit: sicut ipe fatet
dicẽs. Cũq; sederez q̃si rex circũstãte exerci-
tu: erã tñ merentiũ ꝟsolator. Elemosinaruz
largitatẽ ãplexat⁹ ẽ: vt ꝟsinuat dicẽs. Si co-
medi buccellã meã sol⁹: ⁊ pupill⁹ non come-
dit ex ea. Cũ igit omniũ mãdata ꝟtutũ psi-
ceret vnũ ei deerat: vt etiã flagellatus age-
re gras sciret. Notũ erat: qr fuire deo inter
dona nouerat. Sed dignũ fuit: vt districtio
seueritatis inqreret: vt q; deuot⁹ deo ⁊ inter
flagella pmaneret. Pena q̃ppe interrogat:
si q̃er⁹ q̃s veraciter amat. Quẽ hostis q̃dez
vt deficeret petiuit: ꝙ vt pficeret accepit. Fi-
ri eñ dñs benigne pmisit: qđ diabol⁹ iniq̃
postulauit. Nam cum idcirco illũ expetisset
hostis vt ꝟsumeret: tẽptãdo egit vt ei⁹ me-
rita augeret. Scriptũ q̃ppe ẽ. In omib⁹ his Job.1
nõ peccauit iob labijs suis. Et quidẽ q̃dam
verba responsionũ illi⁹ impitis lectoribus
aspa resonant: qr sanctoz dicta pie intellige-
re sicut dicuñ ignorãt: ⁊ quia animũ dolen-
tis ⁊ iusti in semetipis assumere, nesciũt: ido
doloris verba bene interptari nõ pñt. Qui-
tẽ q̃ppe patiẽtis: bene pensare nouit conde-
scẽsio passiõis. Credũt ergo beatũ iob in su-
is ꝟmonibus deliquisse min⁹ caute intuen-
tes: qr beati iob respõsa redarguũt: falsã etiã
am de eo dñi sniam fuisse testantur. Diabo-
lo nanq; a dño dr. Considerasti seruũ meũ
iob ⁊c. Cui a diabolo mox respondet. Num
quid gratis iob colit deũ? Nonne tu vallasti
eum: cunctamq; sbstantiam eius? Sed mitte
manũ tuã ⁊ tange eũ: si nõ in faciẽ bñdixerit
tibi: Hostis itaq; in beato iob vires suas ex-
ercuit: ꝙ tamẽ ꝓtra deũ certamẽ assumpsit.
Inter deũ nanq; ⁊ diabolũ btũs iob in me-
dio materia certamis fuit. V Ca.VI.

Quisquis ergo sanctũ viz inter fla-
gella positum in dictis suis peccasse
asserit: quid aliud q̃ deũ qui p illo
pposuerat excessisse reꝓhendit? Ipe q̃ppe i
se temptati causam suscipe voluit: qui euz ⁊
ante flagella ptulit: ⁊ pferens temptari p fla-
gella pmisit. Si ergo excessisse iob dr: lauda-
tor illi⁹ succubuisse phibet q̃uis eũ nullate-
nus deliquisse etiã dona testant. Quis enim
nesciat: qđ culpis nõ pmia ꝙ pene debeãtur
Qui ergo duplicia recipe q̃ amiserat meru-
it ex remuneratõe edocuit: qr nequaq̃ vitiũ
ꝙ virt⁹ fuit omne qđ dixit. Assertiõi q̃ huic
adhuc adiũgit: q ipe p amicis delinquenti-
bus intercedit. In graui⁹ nanq; pctis q̃s
posit⁹ dũ suis pẽmit: aliena nõ diluit. Qui-
dus ergo ostendit esse de se: qui emũdatõez
potuit obtinere p alijs. Si vero hoc q̃busq;
dã displicet: q bona sua ipe narrauit: sciẽdũ
est qr inter tot rez dãna: inter tot corporuz
vulnera: inter tot pignoz funera: amicis ad
ꝟsolatõez veniẽtib⁹ ⁊ ad increpatõem prũ-
pentib⁹ de vita sua desperare cogebatur: ⁊
quẽ tot detrimẽta afflixerãt: cõtumelioſa in-
sup increpatiũ ꝟba feriebãt. Hi nãq; q̃ ad cõ
solãdũ venerãt: dũ q̃si iusticie ei⁹ exꝓbrant
desperare eũ de semetipo fundit⁹ ꝓpellebãt
Ex ergo bona sua ad mentẽ reuocat: nõ se p
iactantiã eleuat: ꝙ quasi collapsum int ꝟba
et vulnera ad spem animũ reformat. Grauꝺ
ei despatiõis stimulo mẽs pcutit: cũ supne

ire tribulationib⁹ p̄emīt :ꝛ foris linguarū
C obp̄obrijs vrgeť. Beat⁹ igīť iob tot dolo-
ꝛ iaculatiōe ꝓfossus: dū labefactari p obp̄o-
bria timuit: ad statū se fiducie exaūacta vita
ꝓfirmādo reuocauit. Neq̄ ergo in iactan-
tie vitiū cecidit: qꝛ ꝓ ira ītern⁹ desperatio-
nis ipulsū p exhoꝛta p̄conio-ꝛ suo-ꝛ ẏba pu-
gnauit: vt dū bōa q̄ fecerat diceret: neq̄ ō
bono qō p̄scierat desparet. ℣ La. VII.

A Sed iam nūc ip̄m ordinē temptatio-
nis ei⁹ exequamur. Inimicus seui-
ens ꝛ sancti viri validissimū pectus
debellare ꝓtēdēs: cūctas ꝓtra eu⁹ tēptatio-
nū machinas erexit: abstulit sb̄stantiā: inf-
cit filios: p̄cussit coꝛp⁹: istigauit vxorē: ami-
cos ad ꝓsolatōe⁹ adduxit: ꝑ in aspitatē increpatiōis excitauit: aliū q̄ amicū duri⁹ increpantē in extrema ꝛ acrioꝛi inuectiōe fuauit vt saltē crebri⁹ feriēdo coꝛ astrigeret: qō nouo vulnere semp iteraret. Quia i seculo potentē vidit: dānis sb̄stātie eū moueri credidit: quem non cōcussum ex filioꝛū moꝛte pulsauit. Videns aūt qꝛ ad augmentum diuine laudis etiaꝫ ex vulnere creuit orbitatis: petiuit feriendā salutē coꝛpis. Intuēs etiā qꝛ p
B dolorē coꝛpis p̄uenire nequerit ad passionē mentis: instigauit vxorē Ciuitatē q̄ppe quā expugnare appetiuit nimis munitā vidit: ꝛ idcirco exteri⁹ tot plagas inferēs: quasi foris exercitū admouit: animū vero vxoris in ẏbis male p̄suasiōis accēdēs: q̄si int⁹ ciuiuꝫ coꝛda coꝛrupit. Ex bellis em̄ exterioꝛib⁹ dicim⁹: q̄d de interioꝛib⁹ sentiam⁹. Inimicus nāq̄ seuiēs ꝛ vrbē exercitib⁹ circūfusis vallans: si ei⁹ munimia inuicta ꝓspexerit. ad alia se pugnādi argumēta ꝓuertit: vt int⁹ etiā q̄rundā ciuiū coꝛda coꝛrūpat: quatenus cū extrinsec⁹ ipugnatoꝛes admouerit: int⁹nos q̄q̄ habeat adiutoꝛes: atq̄ increscente belli foC ris certamie de quo-ꝛ int⁹ fide ꝓfidit: eo-ꝛ p fidia vrbs destituta capiať. Itaq̄ exterius q̄si ariete ꝓstituto mu-ꝛ ciuitatis isti⁹ tot ictibus p̄cutit: q̄t vicib⁹ adūsa nūciauit. Intus aūt q̄si ciuiū coꝛda coꝛrupit: dū fortia vrbis hui⁹ munimia p̄suasiōe destruere coniugis studuit. Foris itaq̄ admouit ipetū belli: intus venena ꝓsilij: vt tāto citi⁹ vrbē capet: q̄to eā interi⁹ exteriusq̄ turbaret. ℣ La. VIII.

A Quia aūt nōnūq̄ pl⁹ ꝓturbant ẏba q̄q̄ vulnera amico-ꝛ: se vt dictū est. linguis armauit. Qui quidem qꝛ senioꝛes erāt: de eo-ꝛ ẏbis min⁹ fortasse dolerī poterat. Heliu iunioꝛ sb̄rogať vt sctm̄ pectus tāto acrioꝛi vulnere p̄cuteret: quanto i cōtra illud ict⁹ brachij validioꝛis excitaret. Eccē ad feriendū inuictissimū robur inimicus seuiēs: q̄t tēptationū iacula iuenit: ecce q̄t obsidionū machinamēta circūposuit: ecce q̄t p̄cussionū tela trāsmisit: ꝑ in his omib⁹ mānsit mēs imperterrita: stetit ciuitas incōcussa. Studēt hostes cū ꝓtra faciē veniūt: alios ex occulto trāsmittere: qui eo licēti⁹ pugnantis lat⁹ feriāt: quo is q̄ pugnat intēti⁹ veniēntes hostes ꝓtra faciē aspectat. Igīť iob i huius certamis bello deph̄ensus: suscepit dāna q̄si hostes ꝓtra faciē sustinuit ẏba consolantiū: q̄si hostes ex latere: ꝑ in his circūacto grauitatis sue clipeo: vbiq̄ munitus astitit. vndiq̄ veniētib⁹ gladijs vigilāter obuiauit amissā sb̄stantiā tacite despicit: carnē in filijs moꝛtuā equanimiter dolet: in se carnē p̄cussam patiēter tolerat: carnē i ꝓiuge male suadentē: sapienter docꝛ. Sup hec amici i aspera coꝛreptōe⁹ p̄siliūt ꝛ p sedādo dolore veniētes: vim doloꝛis adiūgūt. Oia ergo machinamēta tēptationū: sancto viro vertunť in augmēta ẏtutū. Per vulnera q̄ppe ꝓbatur eius patiētia: p ẏba vero exerceť ei⁹ sapiētia: vbiq̄ fortiter occurrit: qꝛ ꝛ flagella roboꝛe: ꝛ ẏba rōe supauit. Amici ẏo eius q̄ ad ꝓsolatōe⁹ quidē veniūt: ꝑ vsq̄ ad verba increpatiōis excedūt: ignorantia magis credēdi sunt q̄ malicia deliq̄sse. Neq̄ em̄ tantū virū amicos iniquos habuisse credēdū est: ꝑ dū discernere cām flagelloꝛ nequeūt: i culpam dilabunť. ℣ La. IX.

P Ercussionū q̄ppe diuersa sunt genera. Alia nanq̄ est p̄cussio q̄ pctōꝛ p̄cutiť: vt sine retractiōe puniať: alia qua peccatoꝛ p̄cutiť vt coꝛrigatur: alia qua nōnunq̄ quisq̄ p̄cutiť: nō vt p̄terita coꝛrigat: ꝑ ne ventura cōmittat: alia qua plerūq̄ p̄cutiť: p quā nec p̄terita culpa coꝛrigiť: nec futura phibeť: ꝑ dum inopinata sal⁹ p̄cussionē sequiť: saluantis virtus cognita ardentius ameť: cū q̄ innoxi⁹ flagello atteritur: ei per patientiā meritoꝛ summa cumuleť. Alias quādo em̄ peccatoꝛ p̄cutiť: vt absq̄ retractione puniať sicut pitur iudee dicť. Plaga inimici p̄cussi te: cāstigatiōe crudeli. Et rursum. Quid clamas ad me sup ꝓtritiōe tua? Insanabilis ē doloꝛ tu⁹. Aliq̄n p̄cutiť peccatoꝛ vt coꝛrigať: sicut cuidam in euāgelio dicť. Ecce san⁹ factus es: iam noli peccare. Verba em̄ saluantis in dicāt: qꝛ p̄cta p̄cedēntia habiti vim doloris exigebāt. Aliq̄ndo q̄q̄ nō p̄terita culpa diuēda: ꝑ p futura vitanda p̄cutiť: q̄d apte paul⁹ de semetipso testatur dicens. Ne magnitudo reuelationuꝫ extollat me: dat⁹ ē mihi stimul⁹ carnis mee

In expositiõez libri Job. B. Greg. prefatio

B angelus sathane: qui me colaphizet. Qui ei nõ ait: q; extollit ꝑ ne extollat aperte indicat qõ ꝓcussiõe illa ne eueniat cõpescit: nõ autẽ q eueit culpa purgat. Nõnũq; vo q̃sq; nec ꝑ pẽita nec ꝑ fuꝛta iniq̃tate ꝓcutit: ꝑ vt sola dei vtutis potẽtia ex ãputata ꝓcussione mõ
Jo.5. stret: vnde cũ dño in euãgelio de ceco nato diceret. Hic peccauit aut pentes ei⁹ vt cec⁹ naſceret: reſpõdit dñs dicẽs. Neq; hic peccauit neq; pentes ei⁹: ꝑ vt manifeſtet gloꝛia dei. In qua manifeſtatõe q̃d agit: niſi vt ex flagello ⁊ meritoꝛ vtus augeat: ⁊ nulla pẽte rita iniquitas tergit: magna de patiẽtia foꝛtitudo genereꝛ. Vñ btũs iſdẽ iob ꝑfert ꝑ⁹ voce iudicis: ⁊ꝑ⁹ manui cõmittit temptatoris: quẽ poſt flagellũ de⁹ dñ remunerãs familiarius alloquit: apte q̃tuz de vbere creuerit indicat. Amici ergo beati iob dũ ꝓcuſ
C ſionũ gña diſtinguere neſciũt: ꝓcuſſũ ꝑ culpa crediderũt: ⁊ dũ deũ iuſtũ in ꝓcuſſiõe ſua conant aſſerere: btm̃ iob cõpulſi ſũt de iniuſticia repꝛobare: neſciẽtes viz q̃ idcirco flagellat⁹ fuerat: vt ex flagello ei⁹ diuine gloꝛie laus creſceret: nõ aũt vt ꝑ flagella pctã que nunq̃ cõmiſerat emẽdaret. Vñ ⁊ ad veniaz citi⁹ redeũt: q; ignoꝛantia potiuſ q̃ malicia peccauerunt. Quoꝛ ſupbiã diuina iuſticia eo vehemẽter hũſiliat: quo nequaq̃ illos ad ſuã gr̃am: niſi ꝑ eũ quẽ deſpexerãt reformat. Valde q̃ppe elata mẽs retundit: ſi ipe ſup quẽ ſe exaltauit ſupponat. ¶ Ca.X.

A Sed libz inter hec mira diuine diſpẽſatiõis opa cernere: qñ ad illuminãdã noctẽ vite pñtis: aſtra queq; ſuis vicib⁹ in celi faciẽ veniãt: quouſq; in finẽ noctis redẽptoꝛ humani generis q̃ſi ver⁹ lucifer ſurgat. Nocturnũ nanq; ſpaciũ dũ deceꝺentiũq; ſtellaꝛ curſib⁹ illuſtrat: magno celi decoꝛe pagit. Ut ꝝ noctis nr̃e tenebꝛas ſuo tpe edit⁹ viciſſimq; ꝓmutat⁹ ſtellaꝛ radi⁹ tãgerz: ad oñendã inocẽtiã venit abel: ad docẽdã actiõis mũdiciã venit enoch: ad inſinuandã lõgani: initatez ſpei ⁊ opis venit noe: ad manifeſtandam obedientiam venit abꝛaam: ad demõſtrandã cõiugalis vite caſtimoniã venit yſaac: ad inſinuandã laboꝛis tolerantiã venit iacob: ad repẽdendã ꝑ malo bone retributiõis gr̃am: venit ioſeph: ad
B oñendã mãſuetudinẽ venit moyſes: ad informandã ꝓtra aduerſa ſiducią: venit ioſue: ad oſtendẽdã inter flagella patientiã: venit et iob. Ecce q̃ fulgentes ſtellas in celo cerninus: vt inoffenſo pede operis iter nr̃e noctis ambulemus. Nam cognitioni hoim diuina diſpenſatio quot iuſtos exhibuit: quaſi tot aſtra ſup peccãtiũ tenebꝛas celũ miſit quouſq; ver⁹ lucifer ſurgeret: qui eternũ nobis mane nũciãs: ſtellis ceteris clar⁹ ex diuinitate radiaret. Quem electi oñes dũ bñ viuẽdo ꝑeunt: ⁊ reb⁹ ⁊ vocib⁹ ꝓphetando ꝓmiſerũt. Null⁹ etem̃ iuſt⁹ fuit: q̃ nõ ei⁹ per figurã nuncius extiterit. Dignũ q̃ppe erat vt in ſemetipis bonũ omẽs oñderẽt: ꝺ quo et ꝓmẽs boni eẽnt: ⁊ q; ꝓdeſſe omib⁹ ſcirẽt. vnde ⁊ ſine ceſſatiõe ꝓmitti debuit: qꝺ ⁊ ſine
C ne eſtimatõe dabat ꝓcipi: ⁊ ſine fine retineri. vt ſil⁹ oia ſecula diſcerẽt: qꝺ in redẽptiõe cõmuni ſeculoꝛ finis exhiberẽt. Unꝺ ⁊ neceſſe fuit vt etiã btũs iob: q̃ tanta incarnatiõnis miſteria ꝓtulit: eũ quẽ diceret voce ex ꝓuerſatiõe ſignaret: ⁊ ꝑ ea q̃ ꝓtulit: q̃ paſſuꝛus eẽt oñderet: tantoq; veri⁹ paſſiõis illi⁹ ſacramẽta ꝑdiceret: q̃to hec nõ loquẽdo tãtumõ: ꝑ etiã pattẽdo ꝓphetaret. ¶ Ca.XI.

A Sed q; redẽptoꝛ nr̃ vnã ſe ꝓſonã cũ ſancta eccleſia quã ſumpſit exhibuit. De ipſo em̃ ꝺ: qui ẽ caput oium Jo.9.
nr̃m: ⁊ de eccl̃ia ei⁹ ſcptum ẽ. Coꝛp⁹ xp̃i qꝺ Coll.1.et. Epbe.5.
eſt eccl̃ia. Quiſq; eũ in ſemetipo ſignificat: mõ hũc ex capite: mõ ex coꝛpe deſignat: vt nõ ſolũ vocem capitis ꝑ etiã coꝛpis teneat. Vñ eſaias ꝓpheta eiuſdẽ dñi vba exꝓmẽs
Eſa:61. ait. Quaſi ſponſo poſuit mihi mitram: ⁊ q̃ſi ſpõſaz oꝛnauit me oꝛnamẽto. Quia igit̃ i capite ſpõſus: ipe eſt i coꝛpe ſponſa: neceſſe vt
B cũ nõnũq; aliq̃d de capite ꝺ: ſenſiz acſbito etiã ad vocẽ coꝛpis deriueꝛ: ⁊ rurſum cuz de coꝛpoꝛe dicit: repente ad vocez capitis aſcendatur. ¶ Ca.XII.

A Beatus ergo iob venturi cuz ſuo coꝛpoꝛe typum redemptoꝛis inſinuat: vxoꝛ vero eius que eum ad maledicendum ꝓuocat: vitam carnaliuz deſignat qui intra ſanctam eccleſiam incoꝛrectis moribus poſiti: quo per fidem bonis iuxta ſũt eo per vitam duꝛius ꝓmunt: quia dum q̃ſi fideles vitare non poſſunt: a fidelibus tanto deteꝛius q̃to interius tolerantur. Amici veꝛo eius qui dum conſulunt inuehunt: hereticoꝛum figuram exꝓimunt: qui ſub ſpecie conſulendi agunt negocium ſeducendi. Unde ⁊ ad beatum iob quaſi ꝑ domino loquũtur: ſed tamen a domino nõ appꝛobant: q; viz oẽs heretici dũ deũ defendere nituntur offendunt. Vñ eis apte ⁊ ab eodẽ ſctõ viro ꝺ: Diſputare cũ deo cupio: ꝑ⁹ vos oñdẽs Job.13.
fabꝛicatoꝛes mẽdacij: ⁊ cultoꝛes puerſoꝛuz dogmatũ. Cõſtat ergo eos hereticoꝛũ typũ errãdo gerere: q̃s ſctũs vir redarguí cultui pũſo ꝙ dogmatũ deſuire. Dis vo heretic⁹

in eo q̄ deū defendere nititur: veritati illi⁹
Ps.8. aduersaī: ps̄ attestāte qui ait. Ut destruas
B inimicū ⁊ defensorē. Inimic⁹ q̄ppe ⁊ defen/
sor est: qui deum quez predicat: impugnat.
Nam quia beat⁹ Iob venturi redemptoris
speciez teneat: etiam nomie demōstrat. Job
quippe interp̄taī dolēs. Quo nimiꝝ dolo/
re vel mediatoris passio: vl sctē ecclie labor
exp̄mīt: que multiplici presentis vite fatiga
tiōe cruciaī. Amici q̄ eius ex vocabulo no
minis meritū sue indicant actionis: nam eli/
phas latina lingua domini contempt⁹ dicīt
Et quid aliud heretici faciūt: nisi q̄ dū falsa
de deo sentiūt: euz superbiendo cōtemnūt:
Baldach interp̄taī vetustas sola. Bñ autē
omnes heretici in his que ō domino loquū/
tur: dum nō intentione recta: sed appetitiōe
tēporalis glorie videri p̄dicatores appetūt:
vetustas sola nominanī. Ad loquendū q̄p/
L pe non zelo noui hois: sed vite veteris pra/
uitate cōcitantur. Sophar quoq̄ latino ser
mōe dicīt dissipatio specule: vel speculatorē
dissipās. Q̄ētes nāq̄ fideliū ad ꝓtēplādaz
supna se erigūt: ꝙ dū hereticoꝝ verba puer
tere recta ꝓtemplātes appetūt: speculā dissi
pare conanī. ¶ Ca.XIII.

A IN tribus itaq̄ amicoꝝ Iob nomini
bus: tres hereticarū mentiū perditi
onū casus exp̄munī. Nisi eñ deuz
ꝓtēnerēt: nequaq̄ de eo puersa sentirent: et
nisi vetustatis prava ꝟba elate loquēdo cō
traherēt: in noue vite intelligentia non erra
rent: et nisi speculatiōez bonoꝝ destruerēt:
neq̄q̄ eos supna iudicia tā districto examie
p ꝟbor⁹ suoꝝ culpa reprobarēt. Cōtemnē/
do igitur deū in vetustate se retinēt: ꝙ in ve/
tustate retinendo pravis suis sermonib⁹ spe
culationi rectoꝝ nocent Quia vero nōnūq̄
heretici diuine gratie largitate pfusi: ad vni
tatē sancte ecclesie redeunt. bñ hocip̄a ami/
coꝝ reconciliatione signaī: pro quibus ta/
men beatus Iob exorare precipitur: q⁹ here/
ticoruz sacrificia accepta deo esse nequeunt:
nisi p eis vniuersalis ecclesie manib⁹ offerā
tur: vt ex eius meritis: remediū salutis inue
niant: quā verboꝝ iaculis impugnando fe/
riebant. Uñ ⁊ septē p eis sacrificia memorā
tur oblata: quia dum septiformis gratie spi/
ritū ꝓfitētes accipiūt: quasi septē oblatiōib⁹
expianī. Hinc est q̄ō in iohānis apocalipsi
Apoc.1. per septem ecclesiarū numeruz vniuersalis
ecclesia designatur. Hinc per salomonez de
Prouer.1. sapientia dicīt. Sapientia edificauit sibi do
mū: excidit columnas septem. Ꝯpo ergo sacri
ficiorum numero reconciliati heretici quid
prius fuerint exprimūt: qui perfectioni sep/
tiformis gratie nō nisi redeundo iunguntur
Bene autē tauros pro se: ⁊ arietes obtuli/
se describunī. In tauro q̄ppe ceruix super/
bie: in ariete autem ducatus gregum sequē/
tium designatur. Quid ē ergo p eis tauros
arietesq̄ mactare: nisi eorum ducatū superbū
interficere: vt de se humilia sentiant: ⁊ p⁹ se
corda innocentiū nō seducāt: Ceruice eñ tu
mentia ab ecclesie vnitate resilierant: ⁊ infir/
mos post se populos quasi sequētes greges
trahebāt. Ueniant igitur ad beatum Iob: id
est. reuertātur ad ecclesiam: ⁊ septenario sa/
crificio tauros ⁊ arietes mactandos offerāt
qui vt vniuersali ecclesie ꝓsūganī humilita
te interueniēte interficiant quicquid ꝑus tu
midum de superbo ducatu sapiebant. Per
heliu autem: qui rectis q̄dez sensib⁹ loquīt
sed ad stulta elationis verba deriuaī: perso
na vniuscuiusq̄ arrogātis exp̄mitur. Qui
ti nāq̄ intra sanctam ecclesiā positi: recta q̄
sapiunt: recte pferre contēnunt. Unō ⁊ ore
diuine increpatiōis arguīt ꝟbis: nec tamen
pro illo sacrificium offertur: quia si fidelis q̄/
dez est: sed tamen arrogās: per veritatē cru/
delitatis intus est: ꝙ per tumoris sui obstacu
lum acceptabilis non est. Hunc ergo increpa/
tio redarguit: sed sacrificium non reducit
quia in ea q̄dem fide est: in qua esse debuit:
sed superna hunc iusticia increpans p sup/
fluis repellit. Unde ⁊ bene heliu latino ser/
mone dicitur deus meus iste: vel de⁹ domi
n⁹ meus. Arrogātes eñ viri intra sanctam
ecclesiam q̄uis deum elate viuendo refugi/
ant: eū tamen veraciter credendo confitenī
Quid est enim de⁹ me⁹ iste nomie dicere: ni
si eum cui credit apta professione monstra/
re. Uel q̄d est dominū deū dicere: nisi hunc
et deum p diuinitatē credere: ⁊ dominuz ex
incarnatione phibere. ¶ Ca.XIIII.

B Ene eū p⁹ dāna rerū: post funera
pignoꝝ: post cruciatus vulneꝝ: p⁹
certamia pugnaq̄ verboꝝ: dupli/
ci remūeratiōe ꝙbleuaī: q⁹ nimirū sctā eccl'ia
adhuc etiam in hac vita posita: p laboribus
quos sustinet: duplicia munera recipit: cum
susceptis plene gentib⁹: in fine mundi iudeo
rum etiaz ad se corda conuertit. Hinc enim
Ro.11. scriptū est. Donec plenitudo gentiū introi/
erit ⁊ sic omis israel saluus erit. Duplicia et
postmodū recipiet: quia finito laboze pētis
temporis: nō solum ad animarū gaudiū: sed
etiam ad beatitudinem corporum ascendet
Esa.61. Unde bene p pphetam dicīt. In terra sua
duplicia possidebunt. Sācti quippe i terra

uientiũ duplicia possident: quia nimirum beatitudine mentis simul ⁊ corpis gaudent Apoc.6. Unde ⁊ iohãnes in apocalipsi: quia ante resurrectõez corporum clamãtes sanctoꝝ animas vidit: accepisse eas stolas singlas aspexit dicẽs. Et date sunt illis singule stole albe et dictum est illis: vt requiescerent tempus adhuc modicũ: donec ipleret numer⁹ ꝓseruoꝝ et fratrum eorum. Ante resurrectionez quippe stolas singulas accepisse dicti sũt: qz sola adhuc mentis beatitudine perfruunt. Binas ergo accepturi sunt: quãdo cũ aiaꝝ perfecto gaudio etiam in corruptõne corpoꝝ vestient. Recte aũt afflictio quidẽ beati iob dicitur: sed quãtitas temporis in ei⁹ afflictione reticetur: quia sancte ecclesie in hac vita tribulatio cernitur: ꝙ quãto hic tempore ꝓterenda atq; differenda sit ignorat. Vñ Mat.24. et ore veritatis dicitur: Non est vestruz nosse tempora vel momenta: que pater posuit in sua potestate. ℙer hoc ergo quod beati iob passio dicit: docemur quod experimẽto nouimus: per hoc vero ꝙ quantitas temporis in passione reticetur: docemur quid nescire debeamus. In longum prefationis ꝟba ptraximus: vt quasi totum breuiter perstrigendo loquerem̃ur. Sed quia ad loquendi initium diu loquendo peruenimus: debem⁹ pri⁹ hystorie radicẽ figere: vt valeam⁹ mẽtẽ postmodũ de allegoriaꝝ fructu satiare.

℣ Sancti celeberrimiq; ecclie doctoris Gregorij pape expositiõis ī beatũ Job Liber primus feliciter incipit.

Job La.I. A

VIr erat ī terra hus: nomine iob. Idcirco sanct⁹ vir vbi habitauerit dicit: vt eius meritũ virtutis exprimatur. Hus nãq; ds nesciat: ꝙ sit terra gẽtilitiũ: Gẽtilitas aũt eo obligata vitijs extitit: quo cognitoꝝ sui ꝓditoris ignorauit. Dicat itaq; vbi habitauerit: vt hoc eius laudibus pficiat: ꝙ bonus inter malos fuit. Neq; enī valde laudabile est bonũ esse cũ bonis: ꝑ bonũ eẽ cũ malis. Sicut eñ gũioris culpe est: inẽ bonos bonũ nõ eẽ: ita ĩmẽsi ẽ pconij bonũ etiã inẽ malos extitisse. Hic est qđ isdem Job.30. bꝰ iob sibimet attestat dicens: Frater fui draconũ: ⁊ socius strutionũ. Hinc ẽ qđ petr⁹ magnis loth laudib⁹ extulit: qz bonũ inẽ re2.pe.2. phos inuenit: dicẽs: Et iustũ loth oppressum a nephandoꝝ iniusta conuersatiõe eripuit. Aspectu eñ et auditu iustus erat: habitans apud eos: qui ꝺ die ī die aiaꝝ iusti iniqs operibus cruciabãt. Qui nimiꝝ cruciari nõ possz nisi prauaꝝ ꝓpinquoꝝ opa ⁊ audiret ⁊ cerneret. Et tñ aspectu ⁊ auditu iust⁹ ꝺr: qr iniqꝝ vita. nõ delectãdo iusti aures atq; oculos: ꝑ feriẽdo tãgebat. Hic paul⁹ discipulis dicit. In medio natiõis prauе ⁊ puerse: inẽ ꝙs lucetis sic lumiaria in mũdo. Hinc pgami ecclesie dicit. Scio vbi habitas: vbi sedes est Phil.2. sathane: ⁊ tenes nomẽ meũ: ⁊ nõ negasti fidẽ meã. Hic sctã ecctiã sponsi voce laudat: Apoc.2. cũ in amoris cantico dicit: Sicut liliũ inter spinas: sic amica mea inter filias Bene ergo beatus iob meõrata terra gẽtili inẽ iniqs vixisse describit: vt iuxta spõsi ꝓconiũ inẽ spinas lilium creuisse mõstret. Ubi recte mox subdit. Simplex ⁊ rectus. ℣ La.II Cañ.2. Ler.

A Onnulli nãq; ita sunt simplices: vt rectũ qđ sit ignorẽt: ꝑ eo vere simplicitatis innocentiã deserũt: quo ad virtutẽ rectitudinis nõ assurgũt: qr dũ cauti eẽ ꝓ rectitudinẽ nesciũt neq; innocẽtes psistere ꝓ simplicitatẽ pñt. Hinc ẽ ꝙ paul⁹ discipulos ammonet dicẽs. Volo v os sapientes Ro.16. esse in bono: simplices aũt ī malo. Hinc rursum dicit. Nolite pueri effici sensibus: ꝑ malicia paruuli estote. Hinc per semetipam veritas discipulis precipit dicens. Estote prudẽtes: sicut ꝟpentes: ⁊ simplices sicut colũbe. Utraq; n. nccario in admonitiõe ꝓiũxit vt ⁊ simplicitatẽ colũbe: astutia ꝟpentis instrueret: ⁊ rursũ ꝟpẽtis astutiã: colũbe simplicitas tparet. Hic ẽ ꝙ sctũ sp̃us pñtiã suã hoibus nõ in colũba solũmõ: ꝑ etiaꝝ in igne patefecit. ℙer colũbaꝝ ąppe simplicitas: pignẽ ꝟo zel⁹ indicat. In colũba ergo ⁊ in igne sctus sp̃us oñdit: qr ącũq; illo pleni sũt: sic mãsuetudini simplicitatis inuiũt vt ꝫ culpas delinquẽtiũ etiã zelo rectitudis accẽdãtur. Sedt. ℣ Timẽs deũ: ⁊ recedẽs a malo. Tex. Deũ timere ẽ: nulla q̃ faciẽda sunt bõa ptermire. Vñ p salomonẽ ꝺr. Qui deũ timet: nihil Eccl.5. negligit. Sed qr nõnulli sic bona q̃dã faciũt vt tñ q̃busdã malis mime suspẽdat: bñ post q̃ timẽs deũ ꝺr: recedẽs q̃a malo phibetur Scriptũ ąppe ẽ: Declina a malo: ⁊ fac bonũ. Neq; eñ bona deo accepta sũt: q̃añ ei⁹ ps.36. oculos malorꝝ admixtiõe maculãt. Hic nãq; ꝑ salomonẽ ꝺr. Qui in vno offẽderit: multa bona pdet. Hinc iacob⁹ attestat dicens. Eccles.9. Quicunq; totam legem seruauerit: offendat autem in vno: factus est reus omniũ. Hinc paulus ait. Modicum fermentuz totã masJac6.2. sam corrumpit. ℣ La.III. 2.Cor.5.

A BEat⁹ igit iob vt oñdat q̄ mūd⁹ in
bōis extitit: solert indicat q̄ alien⁹ a
mal fuit. Hos vo eē narrātū solz:
vt cū palestre certam isinuāt: p⁹ luctātiū mē
bza describāt: q̄ latū validūq; sit pectus: q̄
sanū plēi tumeāt lacerti: q̄ sbter posit⁹ vent
nec mole gūet: nec extenuatiōe debilitet: vt
cū pus aptos certamie art⁹ oñderint: tūc de
mū magne fortitudinis ict⁹ narrēt. Quia g̃
athleta nr̄ cōtra diabolū fuerat scriptor hy/
storie in athleta b̄ spūales vtutes anumerās
Tex mentis mēbza describit dicēs ℣ Erat vir il/
B le simplex ⁊ rectus: timēs deū ⁊ recedens a
malo: vt dū mēbroz positio magna cogno/
scat ex hac ipa iam forti positiōe sbsequens
Tex. etiā victoria p̄noscat. Sequit ℣ Natiq; sūt
ei septē filij: et tres filie. Sepe ad auariciam
cor parētis illicit fecunditas plis. Eo em̄ ad
ambitum congregande hereditatis accendi
tur: quo multis heredib⁹ fecundat Ut ergo
beati iob quā sctā mēs fuerit oñdat: ⁊ iust⁹
dicit ⁊ multe plis pater fuisse phibet. Qui
C in libri hui⁹ ex ordio deuot⁹ sacrificijs offerē
dis asserit: pmpt⁹ aūt largitatib⁹ etiā post a
semetipo memorat. Pensem⁹ ergo q̄ta for/
titudine preditus extitit: quē ad hereditatis
tenacitā: nec tot heredū affectus inclinauit
Sequitur. ℣ Ca. IIII.

Tex. ET fuit possessio ei⁹ septē milia ouiū:
A et tria milia camelor. Quingēta q̄
iuga boum ⁊ q̄ngente asine: ac fami
lia multa nimis. Scim⁹ q⁹ ad maiorē dolorē
mentē cōmouent dāna maiora. Ut igit ostē
dat q̄te vtutis extitit: multū fuisse dicit qđ
patiēter amisit. Nunq; q̄ppe sine dolore a/
mittit: nisi qđ sine amore possidet Itaq; dū
sbstantia magna describit: et tñ paulopost
patiēter amissa phibet: quā sine dolore pdi
dit: ⁊ stat q⁹ sine amore possedit. Notanduz
quoq; ē: q̄ prius cordis diuitie: ⁊ post opes
corpis describūt. Solet etem̄ rex abūdātia
tāto magis a diuino timore mētē soluere: q̄
to magis hāc exigit diusa cogitare. Nā dū p
multa spargit: stare i intimis fixa phibetur.
Qđ p semetipam vitas cū pabolā seminan
Mat. 13. et tis exponeret indicauit dicēs. Qui semiat⁹
Luc. 8. est in spinis: hic ē qui verbū dei audit: ⁊ soli
citudo isti⁹ seculi ⁊ fallacia diuitiar suffocāt
verbū: ⁊ sine fructu efficit. Ecce beatus iob
et multa possidere dicit: ⁊ paulopost diuinis
sacrificijs instāter deseruire phibet. Consi/
B derem⁹ ergo cui⁹ sctitatis iste vir fuerit: qui/
ad tā sedula dei obsequia: ⁊ sic occupat⁹ va
cauit. Nec dū pcepti virt⁹ em̄cuerat: q̄ oia
relinqui p̄ciperet: ꝑ tñ beatus iob eiusdem
iam pceptiōis vim in corde seruabat: q⁹ ni/
mir sbstātia sua mēte reliquerat: quam sine Tex.
delectatiōe possidebat ℣ Erat q; vir ille ma
gnus inter omnes orientales. Orientales vi/
ros esse p̄diuites quis ignorat? Magn⁹ ve Tex.
ro iter orientales extitit: ac si apti⁹ diceret q⁹
et diuitib⁹ ditior fuit ℣ Et ibāt filij eius et fa
ciebāt cōuiuiū p domus vnusq̄sq; i die suo:
et mittentes vocabant tres sorores suas: vt L
comederēt ⁊ biberēt cū eis. Solet inter fra/
tres maior sbstātia discordie fieri grauioris
causa O inestimabilē paterne institutionis
laudē. Et p̄ diues dr: ⁊ filij ꝓcordes asserū/
tur. Et dū diuidēda inē eos sbstātia aderat:
corda tñ oim idiuisa caritas ꝑplebat ℣ Cū/ Tex.
q; in orbē trāsissent dies ꝓuiuij mittebat iob
et sanctificabat illos: surgensq; diluculo offe
rebat holocausta p singulos. Cum dr mitte
bat ⁊ sanctificabat illos: apte demonstrat:
qđ districtōis erga illos pns ageret: qb⁹ ab/
sens solicitudine nō deesset.

℣ Ca. V.

ED b nob solerter ē intuēdū: q̄ per
actis dieb⁹ ꝓuiuij purgatio p singu
los adhibet holocaustū ℣ Vir q̄ppe
sctūs nouerat q⁹ celebrari ꝓuiuia sine culpa
vix possent: nouerat q⁹ magna purgatōe sa/
crificior diluēde sunt epule ꝓuiuior: ⁊ q̄c/
qđ in semetipis filij cōuiuātes inq̄nauerāt:
p̄ sacrificiū imolādo tergebat. Nōnulla q̄p
pe sunt vitia q̄ a ꝓuiuijs aut separari vix p̄nt.
aut certe neq; p̄nt. Pene.n. sp epulas co/
mitat voluptas: nā cū corp⁹ in refectiōis de
lectatiōe resoluit: cor ad inane gaudiuz rela/
xat. Vñ scriptū est. Sedit pp̄l⁹ manducare Exo. 32.
et bibere: ⁊ surrexerūt ludere. Pene sp epu
las loq̄citas sequit cū q; venter reficit: lins/ B
ua defrenat: Vñ recte diues apud inferos Luc. 16.
aquā apetere describit dicēs Pater abraaz
miserere mei: ⁊ mit te lazarū vt intigat extre
mū digiti sui in aquā: et refrigeret linguā me
am: q⁹ crucior in hac flāma. Prius epulatus
quotidie dr splēdide: et post aquā petere in
lingua meor. Quia.n. vt dixim⁹ inter epu
las valde defluere loq̄citas solet: e x pena in
dicat culpā: cū eū quē epulatū q̄tidie splēdi/ L
de vitas dixerat. in lingua pl⁹ ardere phibe
bat: Hi q̄ corda q; armōia tempant: tāta hāc
arte dispensant: vt plerūq; cū vna tangitur
lōge alia ac multis interiacentib⁹ posita cor
da quaciat: cūq; ista sonitū reddit: ista que
in eo cātu tpata ē: aliis impcussis tremit. Sic
g̃ in scptura sacra plerq; de vtutib⁹: sic de
vitijs agit: vt dū loquendo aliud insinuat:
aliud tacēdo innotescat. ℣ Ca. VI.

A Nihil eñ ꝯ diuitẽ de loq̃citate meõ/ rat: ꝑ dñ pena in lingua ꝺr: q̃ in qui/ uio inter alias grauior fuerit culpa mõstrat. Cũ ꝺo septẽ p singulos dies frẽs ꝓuiuia facere describunt: ⁊ pactis dieb⁹ cõ/ uiuij iob septẽ sacrificia offerre phibet: apte hystoria indicat: q⁹ btũs iob octauo die sa/ crificiũ offerẽs: misteriũ resurrectiõis colat. Dies nãq; q̃ nũc dñic⁹ ꝺr a morte redẽpto/ ris ẽ terti⁹: ꝑ in ordie ꝓditiõis octau⁹: q̃ ⁊ pri/ B mus in ꝓditiõe ẽ. Sz qr reuolut⁹ septimũ se/ quit: octau⁹ recte nũerat. Qui ergo octauo die offerre septẽ sacrificia ꝺr: plen⁹ septifor/ mis gr̃e spũ ꝑ spe resurrectõis dño deseruis se phibet. Vñ ⁊ psalm⁹ ꝓ octauo ꝑscribit: in quo gaudiũ de resurrectõe nũciat.

Sed qr beati iob filij tã ℣ Ca.VII. ta fuerãt disciplina bone institutõis accincti: vt neq; p ꝟba delinq̃rẽt: apte mõstrat cũ sbdi/ Tex tur. Dicebat eñ. ℣ Ne forte peccauerint fi/ lij mei: ⁊ bñdixerit deo in cordib⁹ suis. Per fect⁹ q̃ppe eẽ in ope ⁊ ꝼmõe docuerat: p q̃/ bus de sola pr̃ cogitatione metuebat. Quia ꝟo de alienis cordib⁹ iudicare temẽ non de/ beam⁹ in scti viri hui⁹ ꝟbis agnoscim⁹: qui nõ ait: qr bñdixerit in cordib⁹ suis: ꝑ ne forte 1.Cor.4. bñdixerint deo i cordib⁹ suis. Vñ bñ p pau lũ ꝺr. Nolite añ tps iudicare: quoadusq; ve/ A niat dñs: q̃ illumiabit abscõdita tenebrarũ: et manifestabit ꝓsilia cordiũ. ℣ Ca.VIII.

Quisq̃s ei in cogitatiõe a rectitudine exorbitat: in tenebris peccat. Nos ergo tãto min⁹ debem⁹ aliena corda audacter reꝓhendere: q̃nto scim⁹ qr visu no/ stro nõ possum⁹ aliene cogitatiõis tenebras illustrare. Sz in hac re solerter intuendũ est q̃ta pater seueritate potuit filiorꝝ opa cor/ rigere: q̃ tãta solicitudie studuit corda munda re. Quid ad hec rectores fideliũ dicũt: q̃ di/ scipulorꝝ suorꝝ ⁊ apta opa nesciũt? Quid in sua excusatõe cogitãt: q̃ i ꝓmissis sibi necvul nera actionũ curãt? Ut ꝟo hui⁹ sci viri opis etiã pseuerantia demõstret recte sbiũgitur: Tex ℣ Sic faciebat iob cũctis diebꝰ. Scriptum Mat.10. q̃ppe est. Qui pseuerauerit vsq; in finẽ: hic salu⁹ erit: in sacrificio igit sctã actio: i cũctis B aũt diebꝰ sacrificij ꝓstãtia sctẽ actiõis ostendit. Hec breuiter hystoriã sequẽdo trãscurrim⁹: nũc ordo expõnis exigit: vt exordiũ repetẽs allegoriaꝝ iã secreta pandamus

Tex. Qui erat in terra hus noie ℣ Ca.IX. iob. Hec ꝑ hystoriã facta credimus: ꝑ allegoriã iã qualr̃ sint impleta vt A deam⁹. Job nãq; vt dixim⁹ interꝑtat dolẽs hus ꝟo ꝓsiliator. Quẽ ergo aliũ beatus iob suo nomie ex̃pmit: nisi eũ de quo ꝓpha loq̃/ tur dicẽs: Dolores nr̃os ipe portauit. Qui Esa.53. hus terrã inhabitat: qr in corde ppli ꝓsiliato/ ris iudicio regnat? Paulus quippe ait: xp̃m 1.Cor.1. dei ꝟtutẽ ⁊ dei sapiam. Atq; hec ipa sapia ꝑ salomonẽ dicit. Ego sapia habito in cõsi/ Prouer.8. lio: ⁊ eruditis intersum cõgitatoib⁹. Hus er/ go terrã inhabitat iob: qr sapia q̃ ꝑ nob pas/ sionis dolorẽ sustinuit. corda vite ꝓsilijs de/ dita: sibimet habitatoem fecit. ℣ Ca.X.

Erat vir ille simplex ⁊ rect⁹. ℣ In Tex. rectitudie iusticia: in simplicitate ãt A mãsuetudo signat. Dlex q; nos cũ rectitudinez iusticie exeq̃mur: mãsuetudinẽ relinquim⁹: ⁊ cũ mãsuetudinem ꝟuare cupi/ mus: iusticie rectitudinẽ declinamus. Dñs aũt in carne veniẽs: simplicitatẽ cuz rectitu/ dine tenuit: qr nec in mãsuetudine districtio/ nẽ iusticie: nec rursum in districtione ꝟtutẽ mansuetudinis amisit. Vñ cuz q̃dam dedu/ cta adultera hũc tẽptare voluissent: vt i cul/ pã aut in mãsuetudinis aut iniusticie labere/ tur: ad vtraq; rñdit dicẽs. Qui sine pctõ est Jo.8. vr̃m: mittat sup eã lapidẽ. Dat simplicitatẽ mãsuetudinis: q̃ sine pctõ ẽ vr̃m. Dat zeluz B iusticie: mittat sup eã lapidẽ. Vñ ⁊ ꝓpheta ps.44. dicit. Intẽde: ꝓspere: ꝓcede ⁊ regna: ꝓp̃ veritatẽ ⁊ mansuetudinẽ ⁊ iusticiã. Verita/ tẽ q̃ppe exequẽs: mãsuetudinẽ cũ iusticia cõ ꝟauit: vt nec zelũ rectitudinis in mãsuetu/ dinis põdẽ ãmitteret: nec rursũ põd⁹ mãsue/ tudis: zelo rectitudis pturbaret. Sequit.

Aꝯ timẽs deũ: ⁊ fcedẽs ℣ Ca.VI. Textus a malo Scriptũ est deillo. Et reple/ Esa.11. uit euz spũs timoris dñi. Incarna/ A tus eñ dñs in semetipo oñe qd nobis impe/ rauit ostendit: vt qd ꝑcepto diceret: exem/ plo suaderet. Juxta humanitatis ergo natu/ rã: redẽptor nr̃ deũ timuit: qr vt supbũ ho/ minẽ redimeret: mentẽ ꝑ illo humilẽ sũpsit. Cui⁹ bñ ꝑ hoc qd recedere a malo iob ꝺr: et actio designat. Ipe q̃ppe recessit a malo: ñ qd faciendo ꝓtigit: ꝑ qd inueniẽdo reproba/ uit: quia vetustam quã natus inuenit hũa/ ne cõuersatiõis vitam deseruit: et nouã quã secum detulit: sequaciuz moribus impressit Textus. ℣ Natiq; sunt ei septẽ filij. ⁊ tres filie. Quid in septenario numero: nisi summa perfectio/ nis accipitur? Ut enim humane rationis cau/ sas de septenario numero taceamus que as/ serunt q⁹ idcirco perfectus sit: quia ex ꝑmo pari constat: et primo impari. Ex primo qui diuidi potest: ⁊ primo qui diuidi nõ potest. certissime scimus q⁹ septenarium numeruz: B

scriptura sacra p pfectõe ponere consueuit:
Gen.2. Unde ⁊ septimo die dñm reqeuisse ab ope/
ribꝰ asserit. Hinc etiaz q septimꝰ dies in re/
quiẽ hoibꝰ .i. in sabbato datꝰ ẽ. Hic ẽ q iubi
leꝰ annꝰ ꝓsumaꝝ: q monade addito nr̃e adu
natiõis summa impleꝝ. ¶ Ca: XII.

A Nati sunt ergo septẽ filij ad p̃dicãdũ
scz virilit incedẽtes apli. Qui dũ p
fectiõis p̃ceptũ pagũt: qsi supioris
sexꝰ fortitudinẽ in ꝓuersatiõe tenuerũt. Hic
est em̃ q pfectiõe septiformis gr̃e spũs iplen
di duodecim sunt electi. A septenario q̃ppe
nũero: in duodenariũ surgit. Nã septenariꝰ
suis in septꝰ multiplicatꝰ: ad duodenariũ
tendit. Siue em̃ q̃ttuor p tria: siue p q̃ttuor
tria ducaꝝ: septẽ in duodeci vertuꝝ. Uñ
et sancti apli: qz sctãm trinitatẽ in q̃ttuor pti
bus mũdi p̃dicare mittebanꝝ: duodeci sunt
electi: vt etiã nũero pfectionẽ oñderẽt: quã
vita ⁊ voce p̃dicarẽt. Nate sunt ⁊ ei tres fi/
lie. Quid in filiabꝰ: nisi infirmiores fideliuz
plebes accipimꝰ: fidẽ sancte trinitatis tenen
tes: Que ⁊ si ad pfectionẽ opis neq̃q fortis
vtute pmanẽt: fidẽ tñ trinitatis cognitã cõ/
stanter tenẽt. In septẽ ergo filijs ordo prædi
cãtiũ: i tribꝰ vo filiabꝰ mltitudo auditoz si/
gnat. Pñt eẽ p tres filias tres ordies fide/
liũ ostigri. Post filios q̃ppe filie noiaꝝ: qz
B post aplorz ꝓspectã fortitudinẽ: tres distin/
ctiones fideliũ in ecclesie cõuersatiõe secute
sunt: pastoz viz: ⁊ ptinẽtiũ: atq; ꝓiugatorũ

Ezech.14. Unde ⁊ ezechiel ppha. ¶ Ca. XIII
tres liberatos viros audisse se asse/
rit: noe scz danielẽ ⁊ iob. Quid enim
A p noe: q archã in vndis rexit nisi p̃positorũ
ordo designat: q dũ ad formã vite pplis p/
sunt: sctãm ecclesiã in tẽptationũ fluctibꝰ re/
gũt. Quid p danielẽ cuiꝰ mira abstinẽtia de
scribit: nisi ptinẽtiũ vita figurat: Qui dũ cũ
cta q̃ mõdi sũt ds̃ert: despecte babylonie alta
mente dñant. Quid per iob: nisi bonorz cõ/
iugatorz vita signat. Qui de rebꝰ mũdi q̃s
possidẽt dũ pia opa faciũt: quasi p terre viã
B ad celestẽ patriam tendũt. Quia igit pꝰ sã
ctos aplos tres iste fideliũ distinctiones se/
Lex. cute sũt: recte post filios tres filie nate memo
rant. Sequit: ¶ Et fuit possessio eiꝰ sepe mi
lia ouiũ: ⁊ tria milia camelorz. Quia fideles
auditores ex varia cõuersatõe electi sũt: qõ
prꝰ vniuersaliꝝ memoratis filijs ⁊ filiabus
dicit hoc distincte: postmodũ appellatione
aialium subinferꝝ Quid em̃ in septẽ milibꝰ
ouiũ: nisi pfectã quozundã innocentiã expri
mit: que ad perceptõz gratie ex legis pascu/
is venit: Quid vero in tribꝰ milibꝰ camelo/
rum: nisi ad plenitudinẽ fidei veniens: tota
gentiliũ vicios̃itas designat

¶ Ca. XIIII.

In scriptura aũt sacra aliqñ cameli
nomine ipse dñs: aliquando aũt po
pulꝰ gẽtilis expmit. Cameli nomie
dñs designat: sicut ab eodez dño iudeis ad Mat.23
uersantibus dicit. Liquantes culicẽ: came/
lũ aũt glutiẽtes. Culex em̃ susurrãdo vulne
rat: camelꝰ aũt sponte se ad suscipienda one
ra inclinat. Liquauerũt ergo iudei culicem:
q; seditiosũ dimitti latronẽ petierũt. Came/
lũ vo glutierũt: qz eũ qui ad suscipiẽda nr̃e
mortalitatis onera spõte descenderat: extin
guere clamãdo conati sunt. Rursus cameli Gen.24
nomie gẽtilitas designat. Uñ ⁊ rebecca ad
ysaac veniẽs: dorso cameli deducit quia ad
xp̃m ex gentilitate ecclesia pperãs in tortis
vitiosisq; vite veteris ꝓuersationib' iuenit
Que viso ysaac descẽdit: qz dño cognito vi
tia sua gẽtilitas deseruit: ⁊ ab elatiõe celsitu
dinis ima hũilitatis petiuit. Que ⁊ verecũ/
data pallio velat: qz coram illo ex anteacta
vita ꝓfundit. Uñ ⁊ p aplm eis dẽ gentib' di
cit. Que ergo fructũ habuistis tunc in illis Ro.6.
in quib' nũc erubescitis: Quia igit p oues
hebreos a pascuis legis ad fidẽ veniẽtes ac
cipimꝰ: nihil obstat: vt p camelos tortos mo
rib' atq; onustos idolorz cultib' gẽtiliũ po/
pulos sentiam'. Quia ei ex semetipis sibi in
uenerũt deos q̃s colerent: q̃si a semetipis eis
on' in dorso excreuerat: qđ portarẽt.

Potest etiã p camelos ¶ Ca. XV
q; cõe ẽ aial: samaritanorz vita figri
Cameli nãq; ruminãt: ꝑ neq̃q vn/
gulã findũt Samaritani q̃q̃ q̃si ruminant: qz
ex pte legis vba recipiũt: ⁊ q̃si vngulã non
findũt: qz eã p parte ꝓtemnũt: q̃ ⁊ graue o/
nus in dorso mẽtis tolerãt:: qz in oñe qđ fa/
ciũt sine spe etnitatis elaborãt: fidẽ q̃ppe re
surrectiõis nesciũt. Et q̃d esse grauꝰ atq; onu
stiꝰ põt: quã afflictõez seculi ptereũtis ppeti
et neq̃q ad releuatõem mẽtis gaudia remu/
neratiõis spare: Ez qz in carne dñs appens
et hebreorz pplos pfectiõis gratia impleuit:
⁊ samaritanorz quosdam ad cognitõem fidei
mira opera oñdẽdo pduxit: dicatur recte de
vmbra que veritatem exprimeret: quod et
septem milia ouium: ⁊ camelorum tria milia Lex.
posside ret. Seq̃tur. ¶ Quingenta iuga bo/
um: ⁊ quingẽte asine. Jam supius dictuz ẽ
q in quinquagenario numero qui septẽ eb
domadibus ac monade addito impletur re/
quies designatur: denario aũt numero sum
ma pfectiõis: exprimitur. Quia vero fide

lib⁹ pfectõ ętis pmittit: siq ąnquagenario decies ducto ad ąngẽtesimũ puenit.

A

In scptura eñ sacra bo- Ca. XVI.
um noie aliqñ hebetudo fatuoꝝ: ali
qñ bene opantiũ vita designat. Qz
eñ bouis noie stultoꝝ vecordia figurat: re/ Proũer. 7.
cte p salomonẽ dicit. Statimq; eã sequit: q̃
si bos ductꝰ ad victimã. Rursũ: qz boũ no/
mie vita vniuscuiusq; opantis expmit: legis Deut. 25.
pcepta testant: que p moysen pcepit dicẽs.
Nõ alligabis os boui triturãti. Nõ apte rur Luc. 10.
sus dr. Dignꝰ ẽ operariꝰ mercede sua. Asino/
rũ q̃q; noie aliqñ stultoꝝ pigricia: aliqñ imo/
derata petulãtiũ luxuria: aliqñ gentiliũ sim/
plicitas designat. Stultoꝝ pigricia: asinoꝝ
appellatiõe figurat sicut p moysen dicitur. Deut. 22.
Non iunges bouem ⁊ asinum. Ac si diceret.
Fatuos sapiẽtibꝰ in pdicatiõe nõ socies: ne
per eum qui implere rem non valet: illi qui
prealet obsistas. Immoderata quoq; petu
lãtiũ luxuria asinoꝝ appellatiõe expmit: vt Ezech. 23.
ppha testat qui ait. Quoꝝ carnes sunt: vt
carnes asinoꝝ. Asinoꝝ rursus noie: simpli/
citas gẽtilis oñdit. Unde hierusalẽ tẽdens Mat. 21.
dñs: asellũ sedisse phibet. Quid est eñ sedẽ
do asino hierusalem venire: nisi gentiliũ sim
plicia corda possidendo ea ad visionẽ pacis B
regendo et presidendo pducere? Nõ vno ⁊
facili testimonio ostendit: q: ⁊ p boues iu/
dee operariꝰ: ⁊ per asinũ gentiles populi de Esa. 1.
signant: cũ per pphetam dr. Cognouit bos
possessorẽ suũ: ⁊ asinꝰ psepe dñi sui. Quis ei
bos: nisi iudaicꝰ ppls extitit: cuiꝰ ceruicẽ iu/
gum legis attriuit? Et quis asinꝰ: nisi gẽtili
tas fuit? Quã qulibet seductor repperit q̃si
brutũ animal et nulla ratione renitẽs. quo vo
luit errore sbstrauit. Bos ergo possessorẽ: ⁊
asinꝰ dñi psepe cognouit: qz et hebraicꝰ po/
pulus deũ quẽ colebat: ꝫ ignorabat reppit:
et gentilitas legis pabulũ qd nõ habebat ac
cepit. Nõ igit supi nominatis ouibꝰ ⁊ came
lis dicit: hoc inferi i bob ⁊ asinis replicat.
Habuit ergo ⁊ añ redẽptoris aduẽtũ iudea
boues: qz ad pdicãdũ misit oparios: quib⁹ Mat. 23.
voce veritatis dr. Ue vobis ypocrite: q̃ cir
cuitis mare ⁊ aridã: vt faciatis vnũ pselituz C
et cũ fuerit factꝰ: facitis eũ filiũ gehenne du/
plo quã vos. Quos gue iugũ legis pserat
qz exterioza mãdata lre tolerabãt. Quibus Mat. 11.
veritatis voce dr. Uenite ad me oẽs q̃ labo
ratis ⁊ onerati estis: et ego reficiã vos. Tol
lite iugũ meũ sup vos: ⁊ discite a me qz mitis
sum ⁊ hũilis corde. Nõ ergo in euãgelio bñ
laborãtibꝰ reges pmittit: hoc ẽ qd hic iuga
boum quingenta memorant. Quia q̃ redẽ/
ptori dño colla sbiciunt: quo nisi ad requiẽ
tendunt. Ca. XVII.

Unde ⁊ asine ąngẽte phibent: quia A
vocate plebes gentiliũ dũ ad reqez
venire desiderãt: cũcta mãdatoꝝ um
onera libẽter portãt. Uñ bñ q̃ hanc requiẽ
ppls gentil appeteret: iacob filios alloquẽs
pph etica hoc studuit voce signare dicens. Gen. 49.
Isachar asinus fortis accubãs inꝰ terminos
vidit requiẽ q̃ esset bona ⁊ terrã q̃ optima:
suppossuit humeꝝ ad portãdũ. Inter temi/
nos nãq; accubare est: pstolato mũdi fine re
quiescere: nihilq; de his q̃ nũc in medio ver
sant q̃rere: ꝫ vltia desiderare. Fortisq; asinꝰ
requiẽ ac trã optimã videt: cũ simplex gẽtili
tas idcirco se ad robur boni opis erigit: qz
ad eterne vite patriã tendit. Que ad portan B
dũ onꝰ humeꝝ oppõit: q? ?specta supna re/
quie pceptis etiã grauibꝰ in opatione se sub
iecit: ⁊ q̃cq̃d intolerabile pusillanimitas asse
rit: hoc ei leue ac facile spes remũerationis
oñdit. Quia ergo ad eternã requiẽ p electo
rũ pte iudea gẽtilitas q̃q; colligit: recte ąngẽ/
te asine hre phibent. Seq̃t. Ca. XVIII.

Hec familia multa nimis. Quid est q̃ Text
pus aliũ multitudo describit ac fa
milia in extremo meoꝝ: nisi q̃ ad A
cognitõem fidei pus stulta mũdi collecta sũt
vt postea astuta eiꝰ etiã vocarẽt: paulo atte 1. Cor. 1.
stãte q̃ ait. Nõ mlti sapiẽtes ſm carnẽ: nõ mlti
potẽtes: nõ multi nobiles: sed q̃ stulta sũt
mũdi elegit deus: vt ?fũdat sapiẽtes. Ipsa
nãq; sãcte ecclesie pncipia: literaꝝ phibẽtur
ignara: vt viz cũctis i pdicatoribꝰ suis redẽ
ptor ostẽderet: qd ad vitã credẽtes pplos nõ
ſmo sed causa suaderet. Sequit. XIX.

Erat vir ille magnꝰ iter oẽs orienta/ Textus.
les. Qredemptor noster oriẽs dr: p
pheta testante phibet q̃ ait. Et ecce Zach. 6
vir oriens nomen eius. Omnes ergo qui in
hoc oriente fide ?sistunt: recte orientales vo
cant. Sed quia omẽs hoies sunt: ipe gũt de A
us ⁊ hõ: recte dicitur Erat magnꝰ inꝰ om Tex.
nẽs orientales. Ac si aperte diceret. Omẽs q̃
in fide deo nascunt superat: quia non vt ce/
teros adoptio: ꝫ natura illum diuininitatis
exaltat: qui ⁊ si in humanitate ceteris appa/
ruit similis diuinitate tamẽ mansit sup om/
nia singularis. Et ibant filij eius: et facie/ Tex
bant cõuiuiũ per domos. Filij facturi cõui/
uia per domos ibant: cũ pdicatores aposto
li in diuersis mũdi regionibus virtutũ epu/
las audientibus quasi edẽtibꝰ ministrabãt.
Unde ⁊ eisdem his filijs de esurientibꝰ ple/
bibus dicit: Date illis vos manducare. Et

Mat.14. rursum. Bimittere eos ieiunos nolo: ne de-
B ficiant in via. i. in ꝓdicatiõe vestra verbũ cõ-
solatiõis accipiãt: ne a veritatis pabulo ieiu-
Mar.8. ni remanentes: in hui⁹ vite labore succũbãt
Hinc rursum eisdem filijs dicitur. Opami-
ni non cibum qui perit: sꝫ q̃ permanet in vitã
eternã. ℣ La.XX.

A Que ꝙuiuia quõ exhiberent adiun-
Tex. Q 9 git: cũ ꝓtin⁹ sbinferẽt. Unusq̃sq; in
die suo. Si ignorantie obscuritas si-
ne dubitatione nox cordis ẽ: intellect⁹ nõ im-
1.Cor.7. merito dies vocat. Ũñ ⁊ ꝑ paulũ dr. Alius
iudicat diem inter diẽ: alⁱ⁹ iudicat omnẽ di-
em. Ac si aperte dicat. Alius q̃dꝫ nõnullis
intermissis intelligit: alⁱ⁹ vero ad intellectuꝫ
oia possibilia ita vt sunt videnda cognoscit.
Unusquisq; ergo filⁱ⁹ in die suo cõuiuiũ exhi-
buit: qr sctũs q̃sq; ꝓdicatoꝝ iuxta mensurã
illuminate intelligẽtie mẽtes audientiũ epulis
vitatis pascit. In die suo paulus fecerat
Ao.14. cõuiuiũ cũ dicebat. Beatiores erũt si sic per-
B mãserint ꝓm meũ ꝓsiliũ. De die suo vnũquẽq;
Tex. q̃ admonebat cogitare cũ diceret. Unusq̃s-
q; in suo sensu abũdet. Sequitur. ℣ Et mit-
tentes vocabant tres sorores suas: vt come-
derẽt et biberent cũ eis. Sorores filij ad cõ-
uiuiũ vocãt: qr infirmis auditoribꝰ scti apo-
stoli refectõnis supne gaudia ꝓdicãt: eoꝝq;
mentes qr a veritatis pabulo ieiunas aspici-
unt: diuini eloquij epulis pascunt. Bñ autẽ
dicit. Ut comederẽt ⁊ biberent cum eis.

A Scriptura eñ sacra alⁱ⁹ ℣ La.XXI.
q̃ñ nobis ẽ cib⁹: aliq̃n pot⁹. Cibus
est: in locis obscurioꝝ⁹ qr quasi ex-
ponendo frangit: ⁊ mãdendo glutit. Potꝰ
vo ẽ in locis aptioꝝ⁹: qr ita sorbet sic inue-
nit. Cibũ vidit ꝑphã scpturã sacraꝫ q̃ expo-
Treñ.4. nẽdo frãgeret cũ diceret. Paruuli petierũt
panẽ: ⁊ nõ erat qui frangeret eis: id est. infir-
mi quiq; scripture sacre valẽtiores sñias pe-
tierunt exponẽdo cõminui: sed qui expone-
re debeat nõ valet inueniri. Potũ vidit scri-
Esa.55. pturã sacrã ꝑphẽta cũ diceret. Omẽs sitien-
tes veite ad aquas. Si pot⁹ apta mãdata ñ
essent: per semetipam veritas non clamaret
Jo.7. Si q̃s sitit veiat ad me ⁊ bibat. Quasi cibuꝫ
et potũ vidit ꝑphẽta iudee defuisse cũ dice-
Esa.5. ret. Nobiles eius interierũt fame: ⁊ multitu-
do eius siti exaruit. Paucoruꝫ quippe ẽ sor-
tia et occulta cognoscere: multoꝝ vo hysto-
B rie apta sentire. Idcirco iudee nobiles non
siti: sed fame interijsse asserit: qr hi q̃ preesse
videbant: dũ totos se exteriori intelligentie
dederãt: quid de intimis discutiẽdo manda-
rẽt nõhẽbant. Quia vo sblimioꝝ⁹ ab itel-
lectu interno cadentib⁹ puuloꝝ intelligẽtia
et in exterioꝝ⁹ exsiccatur: recte illic adiũgi-
tur Multitudo ei⁹ siti exaruit. Ac si apte di-
ceret. Dũ vulg⁹ studiũ vite sue deserit: iam
nec fluenta hystorie exãrit. Et tamen occul-
ta sacri eloquij mãdata ⁊ apta se intellexisse
testant: qui re ꝑhãti se iudici cõquerẽtes di-
cũt. Mãducauim⁹ ⁊ bibim⁹ coram te. Quod
apte exponẽdo sbiungentes. In plateis in-
quiũt nr̃is docuisti. Quia ergo sacra eloq̃a
in locis obscurioꝝ⁹ exponẽdo frangunt in
locis vo aptioꝝ⁹ ita vt inuẽta fuerint potã-
tur: dicatur recte. ℣ Mittentes vocabant
tres sorores suas: vt comederẽt ⁊ biberẽt cũ
eis. Ac si apte diceretur. Infirmos quosq;
blanda ad se ꝓsuasione deducebant: q̃tenus
eoꝝ mẽtes ⁊ magna p ꝓtemplatõem dis-
serentes pascerent: ⁊ parua p hystoriã tradẽ-
tes nutrirent. Sequit. ℣ La.XXII.

Q Uncq; in orbem trãsissent dies con-
uiuij: mittebat ad eos iob ⁊ sanctifi-
cabat illos: ꝙsurgensq; diluculo of-
ferebat holocausta p singulos. In orbẽ di-
es ꝙuiuij trãscũt: cũ ꝓdicationũ misteria p-
agunt ꝑactisq; ꝙuiuijs holocaustuꝫ iob
p filijs obtulit: quia ꝑ apostolis de ꝓdicati-
one redeuntib⁹ pr̃em xp̃s redemptor exora-
uit. Bene autẽ mittẽdo sanctificare dicit: qr
dum spm̃sanctũ qui a se ꝓcedit discipuloꝝ
cordibus tribuit q uicq̃d culpe inesse potuit
emũdauit. Rectecq; ad offerẽda holocausta
diluculo cõsurgere perhibetur. quia ꝑhoc
quod pro nobis intercessionis sue petitionẽ
obtulit discussa errorũ nocte humane mẽtis
tenebras illustrauit: ne quo peccati cõtagio
ex ipa ꝓdicatõnis gratia mẽs in occulto pol-
luat: ne sibi que agit tribuat: ne sibi retribu-
endo q̃ agebat amittat. ℣ La.XXIII.

Q Nde recte sbiungit. Dicebat enim.
Ne forte peccauerint filij mei: et be-
nedixerint deo in cordib⁹ suis. Beo
q̃ppe bñdicere. i. maledicere: de eius mune-
re sibi gr̃iam ꝓbere. Unde recte sanctis apo-
stolis post ꝓdicatõnem dñs pedes lauit: vt
viz apte mõstraret qr plexq; ⁊ in bono ope
pcti puluis ꝙtrahat: ⁊ inde inquinant vesti
gia loquentiũ: vñ audiẽtiũ corda mũ dãtur.
Mã sepe nõnulli dũ exhortatõis ꝛba faciũt
quãq; tenuiter sese intrinsecus: qr ꝑ eos gr̃a
purgatiõis deriuat extollũt. Cũq; ꝛba alie-
na opa diluũt: q̃si ex bono itinere puluere⁊
male cogitatiõis sumũt. Quid g̃ fuit post ꝓ-
dicatõem pedes discipuloꝝ lauare: nisi post
ꝓdicatõis gr̃iaꝫ cogitationũ puluerẽ tergere
gressusq; cordis ab iterna elatõe mundare?

B Nec obstat ab omimoda mediatoris sciẽtia quod dicitur. Ne forte peccauerint. Nam cũcta sciẽs sed in semetipo ignoratiã nostrã
Luc.18. suscipiẽs: atq; dñs suscipit docẽs: nõnũq; ꝙsi ex nostra dubitatõe loquit sicut dicit. Filius hominis veniẽs: putas inueniet fidẽ sup terraz? Expletis ergo ꝙ iuuẽs sacrificiũ ꝓ filijs iob offerẽs dicebat. Ne forte peccauerit filij mei: ⁊ benedixerit deo i cordib⁹ suis. Quia redẽptor noster postq; predicatores suos a malis ipugnãtib⁹ diluit: etiã iter bona q̃ egerãt: ⁊ a tẽptatoib⁹ defendit. ℣ La. XXIIII.

Tex. Sic faciebat iob cũctis diebꝰ. Cũctis diebꝰ iob sacrificiũ offerre nõ cessat qz sine itermissiõe ꝓ nobis holocaustũ redẽptor imolat: q̃ sine cessatõe patri suã pro nobis icarnatõz demõstrat. Ipsa q̃ppe eius icarnatio nre mũdatõis oblatio ẽ: cũq; se hominẽ oñdit delicta hominis interueniens diluit: ⁊ humanitatis sue misterio phenne sacrificiũ imolat: qz et hec sũt eterna que mundat. ℣ La. XXV.

Igitur qz i ipo exspositõnis exordio sic psonã beati iob nũciari dñm dixim⁹ vt designari pullũ caput ⁊ corp⁹ .i. xpm ⁊ ecclesiam dicerem⁹: postq̃ caput nostrũ quomodo designatũ credat ostendimus: nũc corp⁹ ei⁹ qd nos sum⁹ q̃modo exprimatur indicemus: vt quia audiuim⁹ ex hystoria quod miremur: cognouim⁹ ex capite quod credam⁹: ꝙsiderem⁹ nunc ex corpe: quid viuendo teneamus. In nobismetipsis nanq; debem⁹ trãsformare qd legim⁹: vt cũ ꝓ auditũ se animus excitat ad opandũ quod audierat vita ꝙcurrat. ℣ La. XXVI.

Tex A Vir erat in terra hus nomie iob. Si Job dolẽs: ⁊ hus ꝙsiliator dicitur non immerito ꝓ vtraq; nomia electus q̃sq; figurat: quia nimiꝝ ꝙsiliatorẽ animum inhabitat: qui dolẽs de pñtibus ad eꝫ na festinat. Naz sũt nõ nulli qui vitã suã negligũt: ⁊ dñ trãsitoria appetũt: dum eterna vl nõ itelligũt: vl itellecta ꝓtẽnũt: nec dolorẽ sẽtiũt: nec habere ꝙsiliũ sciũt: cũq; supna que amiserũt non cõsiderant: esse se beu mi/seri in bonis felices putant. Neq̃q̃ enim ad veritatis lucẽ cui conditi fuerãt mentis oculos erigunt: nequaq̃ ad cõtẽplationem patrie eꝫne desiderij aciẽ tẽdũt: sed semetipsos i hijs ad que piecti sũt delerẽtes vice patrie diligũt exiliũ: qd patiũt: ⁊ in cecitate quam tolerãt: q̃si in claritate luminis exultant. At cõtra electoꝝ mẽtes dñ trãsitoria cũcta nichilẽ ꝙspiciũt: ad que sint ꝙdite exq̃rũt: cũq; eorũ satisfactõni nihil extra deũ sufficit ipa i q̃si tionis exercitatõe fatigata illoꝝ cogitatõ in ꝙditoris sui spe ⁊ ptẽplatiõe reꝙescit: supnis iterseri ciuibus appetit: ⁊ vnusq̃sq; eoꝝ ad huc i mũdo corpe posit⁹: mẽte tñ extra mũdũ surgit: erũnã exilij quã tolerat deplorat: ⁊ ad sblimẽ priaz icessatib⁹ se amoris stimulis excitat. Cuz ergo dolẽs videt quã sit eternũ qd̃ pdidit: inuenit salubre ꝙsiliũ: tẽpale hoc despicere qd̃ pcurrit: ⁊ q̃ magis crescit consilij sciẽtia vt peritura deserat eo augeꝫ doloz: qd̃ nec dñ ad mãsura ptigat. Vñ bñ Eccl.1. ꝓ salomonẽ dicit. Qui addit sciẽtiã: addit et dolorẽ. Qui eni scit tã sũma q̃ ad huc nõ habet: magis de ifimis i q̃bus retinetur dolet Recte ergo i terra hus habitare iob dr: qz in sciẽtie ꝙsilio electi vniuscius q̃z dolẽs aiam tenet. Intuẽdũ quoq; est: qd̃ nullus dolormentis sit in actione pcipitatõis. Qui enim sine ꝙsilijs viuũt: qui seipos rerũ euẽtib⁹ ꝓcipites deserũt: nullo interim cogitationum dolore fatigat. Nã q̃ solerter in vite cõsilio figit mẽtẽ: caute sese in omi actiõe circũspiciẽdo ꝙsiderat: ⁊ ne ex re que agit repentin⁹ finis aduersusq; surripiat: hũc prj⁹ mollit positio pede cogitatõis palpat: pensat ne ab his que agenda sunt ꝓpediat formido: ne in bis que differẽda sunt prec ipitatio impellat: ne praua ꝓ cupiscentiã apto bello superẽt: ne recta ꝓ inanẽ gliam insidiãdo supplantent. Job ergo in terra hus habitat: dñ mẽs electi q̃ magis ꝓ ꝙsiliuz viuere nitit: eo angusti itinerijs dolore fatigat. Seq̃t ℣ La. XXVII

Tex A Simplex ⁊ rect⁹ ac timẽs deũ: ⁊ recedẽs a malo. Quisq̃s eternã patriaz appetit: simplex ꝓculdubio et rect⁹ viuit: simplex vicz opere: rect⁹ fide: simplex in bonis q̃ inferius pagit: rectus in summis que in intimis sentit. Sunt nãq; nõnulli qui in bonis q̃ faciũt simplices nõ sunt: dñ nõ in his retributõem interi⁹: ꝫ exteri⁹ fauorẽ querũt. Vñ ꝓ quendã sapientẽ dr. Ue peccatori terram ingredienti duab⁹ vijs. Duab⁹ vi Eccl.1. is peccator quippe terrã ingredit: quãdo et dei est qd̃ ope exhibet: ⁊ mũdi qd̃ ꝓ cogitationẽ querit. ℣ Bñ ãt dicit. Timẽs deũ: et recedẽs a malo: qz sancta electoꝝ ecclesia simplicitatis sue ⁊ rectitudis vias timore incohat sed caritate ꝙsumat. cui tũc ẽ fundit⁹ a malo recedere: cũ ex amore dei ceperit iaz nolle peccare. Cũ vero adhuc timore bona agit: a B malo penitus nõ recessit: qz eoipo peccat: q̃ peccare vellet: si peccare iulte potuisset. Recte ergo cũ timere deũ iob dicit: recedere etiam a malo phibet: qz dñ metũ caritas sequitur ea que metu relinquit etiã ꝓ cogitatiõis

ꝓpositum culpa calcaꝝ. ℣ La.XXVIII:

A Et qꝛ ex timoꝛe vnūqꝙ vicū ꝑmi/
Tex. tur ex caritate aūt virtutes oꝛiūtur
recte subiūgiꝝ. ℣ Natiꝙ sunt ei sep
tē filij: et tres filie. Septē q̄ppe filij nob na/
scunꝝ: cū p ꝓceptōem bone cogitatiōis sācti
spūs: septē in nob virtutes oꝛiunꝝ. Hāc nā/
qꝙ internā ꝑplem ꝓpheta dinūerat: cuꝯ spūs
Esa.11 mentē fecūdat dicēs. Requiescet sup eū spūs
dñi: spūs sapie ⁊ intellect⁹: spūs ꝓsilij ⁊ fortꝛ
tudinis: spūs scie ⁊ pietatis: ⁊ replebit eum
spūs timoꝛis dñi. Cū ergo p aduentū spirit⁹
sancti: sapia ⁊ intellect⁹: ꝓsiliū: foꝛtitudo: sci
entia: pietas: ac timoꝛ dñi vnicuiqꝙ nr̄m gig/
niꝝ: q̄si māsura posteritas in mēte ꝓpagaꝝ
que supne nr̄e nobilitatis gen⁹ eo vitā lōgi⁹
fuat: q̄ amoꝛi eternitatis sociat. Bz hñt i no
bis septē filij tres ꝓculdubio soꝛoꝛes suas:
qꝛ q̄cq̄d virile hi virtutū sensus faciūt: spei
fidei caritatiꝙ ꝓiūgūt. Necꝙ eñ ad denarij
ꝑfectionē septē filij pueniūt: nisi in spe: fide:
caritate fuerit omne qđ agūt. Quia ꝛo hāc
ꝑfūtiū ꝛtutū copiā mltimoda bonoꝝ opm
Tex. cogitatio sequiꝝ: recte sbiūgiꝝ. ℣ Et fuit pos/
sessio ei⁹ septē milia ouiū: ⁊ tria milia camelo
rū. Seruata q̄ppe veritate hīstoꝛie imitari
spūaliter possum⁹: qđ carnaliꝝ audiuimus.
B Oues eñ septē milia possidem⁹: cū cogitatō
nes innocuas ꝑfecta coꝛdis mundicia: intra
nosmetipos inq̄sito veritatis pabulo pasci/
mus. Erūtꝙ nobis possessiones etiā tria mi
lia camelo⁹: si oñe qđ in nobis altū ac toꝛtu
osū c̄ratiōi fidei sbdiꝝ: ⁊ sb cognitiōe t rinita
tis spōte in appetitu hūilitatis inclinaꝝ. Ca
melos q̄ppe possidem⁹: si qđ altū sapim⁹ hu
militer depōam⁹. Camelos ꝓculdubio pos
sidem⁹: cū cogitatōnes nr̄as ad infirmitatis
fraterne cōpassionē flecti⁹ vt vicissim onera
nr̄a poꝛtātes: aliene infirmitati cōpati cōde/
C scēdēdo nouerim⁹ ꝓñt etiā p camelos q̄ vn
gulā neq̄ꝙ findūt ꝑ tñ rumināt: terrenaꝝ re
rū bone dispēsatōes intelligi: q̄ qꝛ hñt aliq̄d
scīt ⁊ aliq̄d dī p cōe eas ncēe ē aīal dsigri Ne
cꝙ ei ɼena dispēsatio q̄uis eꝛne vtilitati fui
at: sine pturbatiōe mētis valet exhiberi.

A Quia igiꝝ p hāc ⁊ ad ℣ La.XXIX.
Qñs mēs ꝓfūdiꝝ ⁊ ippetuū merces
paꝝ: q̄si cōe aīal ⁊ aliq̄d ō lege habz
aliq̄d nō habet. Ungulā nāꝙ findit: quia n
se penit⁹ aia ab oi terreno ope disiūgit: ꝑ tñ
rumiat: qꝛ bñ dispēsando tpalia p certitudi
nis fiduciā celestia sperat. Terrene igiꝝ dis/
pēsatiōes q̄si camelo⁹ moꝛe capite legi con/
coꝛdāt: pede discrepāt: qꝛ ⁊ celi sunt illa q̄ iu/
ste viuentes appetūt: ⁊ hui⁹ mūdi sunt ea in
quib⁹ ope versaꝝ. Nos ergo cū easdē ter/
renas cogitatiōi trinitatis dispēsatōes sbdi/
m⁹: q̄si camelos intra indiuisibilē numeꝝ fi/
de possidem⁹. Sequiꝝ.

℣ La.XXX.
Quingēta; quoꝙ iuga boū: ⁊ q̄ngēte Textus B
asine. Juga boū in vsum nr̄e posses/
sionis sunt: dū ꝓcoꝛdes ꝛtutes ex
arāt duriciā mētis. Quigētas q̄ asinas pos
sidem⁹: cū lasciuiētes mot⁹ restringimus: et
q̄cq̄d in nob carnale exurgere appetit: spūa/
li coꝛdis dñatu refrenam⁹. Uel certe asinas
possidere ē cogitationes intra nos simplices
regere. Que dū in sbtiliοꝛi intellectu curre/
re nō valēt: q̄ q̄si pigri⁹ ambulant: eo fraꝛna
onera māsueti⁹ poꝛtāt. Sūt nāꝙ nonnulli q̄
dū alta nō intelligūt: p exterioꝛa ꝙersatōis
opa se humili⁹ ꝑmūt: Bñ ergo p asinas pi/
grū quidē aīal: ꝑ tñ poꝛtandis onerib⁹ dedi
tū simplices cogitatōes accipim⁹: qꝛ dū no/
strā pleꝝ ignoꝛantiam cognoscim⁹: leuiuꝫ
onera aliena poꝛtam⁹: cūꝙ nos q̄si singl̄aris
sapiētie altitudo nō eleuat: ad ꝑferēdā alieni
coꝛdis inerti⁹ mens sen̄a equanimiꝝ incliat
Recte aūt siue iuga boū: siue quingēte asi/
ne referunꝝ: qꝛ vel in hoc qđ ꝓdenter sapi
mus: vel in hoc qđ humiliꝝ ignoꝛam⁹: dum
eterne pacis requiē querimus: q̄si intra iubi
lei numerū tenemur. ℣ La.XXXI

a Et familia mlta nimis. Multā fami Textus B
liā nimis possidem⁹: cū cogitatiōes
innūeras sb mētis dñatiōe restringi
mus: ne ipa sui multitudie animam supent: ne
ꝑuso oꝛdie discretiōis nr̄e ꝓncipatū calcēt.
Et bñ cogitationū turba mlte familie appel
latiōe signaꝝ. Nam scim⁹ q̄ absente dña an/
cillaꝝ lingue ꝑstrepūt: silentiū deseruꝝ: de/
putati opis officia negligūt: totūꝙ oꝛdinez
sibimet viuēdi ꝓfundūt. At si repēte dña ve
niat: moꝝ ꝑstrepētes lingue reticent: officia
vniuscuiusq̄ opis repetūt. sicꝙ ad opus ꝓ
priū ac si nō recesserit reuertūt. Si igiꝝ a do
mo mētis ad momentū rō discedat: q̄si absē
te dña cogitationū se clamoꝛ velut garrula
ancillaꝝ turba multiplicat. Ut aūt rō ad mē
tē redierit: moꝝ se cōfusio tumultuosa cōpe/
scit: et q̄si ancille se ad iniunctuꝫ opus tacite
repꝛimūt: dū cogitatōes ptin⁹ causis se ꝓ/
pꝛijs ad vtilitatē sbdunt. Possidem⁹ ergo
multā familiā: cū recto iure innumeris cogi/ B
tatiōib⁹ ratiōis discretōe dñamur. Quod ni
miꝝ cū solerter agim⁹: iungi p eandē discre
tionē angel̄ conamur. Uñ recte sbiungiꝝ. La

℣ Eratꝙ vir ille magn⁹ inter oēs oriētales
Tunc nāꝙ magni inter omnes oꝛientales

efficimur:cũ eis spiritib⁹ q̃ orienti luci inhe/
rent:p̃ssa carnalis coꝛruptiõis nebula :diſ/
cretiõis nr̃e radijs :inq̃tũ possibilitas sup/
petit:sociamur. Añ ⁊ per paulũ dicit. No/
stra cõuersatio in celis est. Quisquis tp̃alia
ac defectiua sequit :occasũ petit: q̃squis ꝛo
supna desiderat.qꝛ in oriẽte habitet demon
strat. Magn⁹ ergo nõ inter occidẽtales:sed
inter oriẽtales efficit: qui nõ inter actiones
ima ⁊ fugitiua querentiũ:ſ inter chozos p/
ficere supnoꝝ ciuiũ conat. ℣ La.XXXII.

Tex. A

Et ibãt filij ei⁹ ⁊ faciebãt ꝙuiuiũ per
domos: vnusq̃sq̃ in die suo. Filij p
domos ꝙuiuiũ faciũt : dũ virtutes
singule iuxta modũ ꝓpriũ mentem ꝑpascunt
Ubi bñ dicit: vnusq̃sq̃ in die suo. Dies eñ
vniuscuiusq̃ filij ẽ:illumiatio vniuscuiusq̃
virtutis. Ut eñ hec ipa dona breuiter septi
formis gr̃e replicẽ:aliũ diẽ habuit sapia:ali/
um intellect⁹:aliũ cõsiliũ:aliũ fortitudo:aliũ
scia:aliũ pietas:aliũ timoꝛ. Neq̃ eñ hoc est
sape qõ intelligere:qꝛ multi eterna q̃dẽ sapi
unt:ſ intelligere neq̃q̃ p̃nt. Sapia g̃ in die
suo ꝙuiuiũ facit:qꝛ mentẽ de eẽnoꝝ spẽ ⁊cer
titudine reficit. Intellect⁹ in die suo ꝙuiuiũ
parat:qꝛ in eo qõ audita penetrat: reficiẽdo
coꝛ:tenebꝛas ei⁹ illustrat. Cõsiliũ in die suo
ꝙuiuiũ exhibet:qꝛ dũ p̃cipitem esse ꝓhibet:
ratõe animũ replet. Fortitudo in die suo cõ/
uiuiũ agit:qꝛ dũ aduersa nõ metuit :trepidã
ti mẽti cibos ꝙfidẽtie appõit. Scia ĩ die suo
ꝙuiuiũ parat: qꝛ in vẽtre mẽtis:ignoꝛãtie ie
iunuz supat. Pietas in die suo ꝙuiuiũ exhi/
bet:qꝛ coꝛdis viscera:miscẽdie opib⁹ replet.
Timoꝛ in die suo ꝙuiuiũ facit: qꝛ dũ p̃emit
mentẽ ne de p̃ntib⁹ supbiat:de futuris illam
spei cibo ꝙfoꝛtat. Sed illud in hoc filioꝝ cõ/
uiuio pscrutandũ video:q̃ semetip̃os inui/
cẽ pascũt. Valde eñ singula q̃libet destituit
si nõ vna alij virtus virtuti suffragẽt. Ubi/
noꝛ q̃ppe est sapia:si intellectu careat:⁊ val/
de inutilis intellect⁹ est:si ex sapia non subsi
stat:qꝛ cũ altioꝛa sine sapie põdere penetrat
sua illũ leuitas graui⁹ ruituꝝ leuat. Uile ei
est ꝙsiliũ:cui robur fortitudinis deest. Quia
qõ tractãdo inuenit:carẽs virib⁹ vsq̃ ad p/
fectiõem opis non pducit. At valde fortitu/
do destruit:nisi p ꝙsiliũ fulciat : qꝛ quo pl⁹
se posse ꝙspicit:eo virtus sine rõis modera/
mie deteri⁹ in p̃ceps ruit. Nulla ẽ scia :si vti
litatẽ pietatis nõ habet:qꝛ dũ bona cognita
exequi negligit:sese ad iudiciũ arti⁹ stringit.
Et valde inutilis pietas ẽ: si scie discretiõne
caret:qꝛ dũ nulla hanc scia illumiat: quõ mi
sereat ignoꝛat. Timoꝛ quippe ipse nisi has
etiã virtutes habuerit:ad nullũ op⁹ ꝑculdu
bio bone actiõis surgit:qꝛ dũ ad cũcta trepi
dat:ip̃a sua formidine a bonis oib⁹ toꝛpens
vacat. Quia ergo alternato misterio ✠tus
a virtute reficit:recte dꝛ:q̃ apud se filij vicis
sim ꝙuiuantur:cunq̃ vna aliã sb̃leuãdo sb̃/
leuat:quasi p dies suos nũerosa soboles pa
scenda ꝙuiuiũ parat. Seq̃t. ℣ La.XXXIII

Tex. C

Et mittebãt ⁊ vocabant tres soꝛoꝛes
suas vt comederẽt cũ eis. Cũ virtu/
tes nr̃e in omẽ qõ agũt:spem fidẽ et
caritatẽ scĩũt:q̃si opantes filij tres ad ꝙuiui/
um soꝛoꝛes vocãt : vt fides:spes :caritas :in
opus bonũ gaudeãt:qõ vnaquęq̃ vir⁹ ad
ministrat. Que quasi ex cibo vires accipiunt
dũ bonis op⁹ fidẽtioꝛes fiũt:⁊ duz post ci/
bũ ꝙtemplatiõis roꝛẽ infundi appetunt : q̃si
ex poculo ebꝛiant. ℣ La. XXXIIII.

Tex. A

Ed quid ẽ qõ in hac vita sinc q̃vis
tenuissimi ꝙtagij inq̃natiõe pagat.
Nõunq̃ nãq̃ ipis bõis que agim⁹
ad deteri⁹ ꝓpinquam⁹:qꝛ dũ leticiã mẽti pa
riũt:quandã etiã securitatẽ gignunt:dumq̃
mẽs secura reddit:in toꝛpoꝛẽ laxat. Nõnũ/
q̃ vero ✠tutes aliquãtula elatõe nos pollu
ũt:⁊ tãto ꝺiectioꝛes apõ deũ faciũt:q̃to apõ
nosmetip̃os tumidioꝛes reddũt. Añ bñ sub
iungit ℣ Cũq̃ in oꝛbẽ trãsissent dies conui/
uij:mittebat iob ⁊ sanctificabat illos. Per/
acto q̃ppe oꝛbe dieꝝ ꝙuiuij mittere ad filios
et eos sanctificare ẽ:post ✠tutũ sensuz inten
tionẽ coꝛdis dirigere:⁊ oñe qõ agit distric/
ta retractõis discussiõe mũdare:ne bona esti
ment q̃ mala sunt:ne saltẽ veracit bona pu/
tent sufficiẽtia cũ pfecta nõ sunt. Sic ei mẽs
plerũq̃ decipit vt aut q̃litate mali:aut boni
quantitate fallat. ℣ La. XXXV

Tex. B

Ed hos ✠tutũ sensus melius p̃ces
q̃ discussiões iueniũt:nã ea q̃ pscru
tari in nobismetip̃is plent⁹ nitimur:
sepe veri⁹ oꝛãdo q̃ inuestigãdo penetram⁹
Cũ eñ mẽs p q̃ndã cõpũctiõis machinã ad
alta sustollit:oñe qõ ei de seip̃a occurrerit.
sb̃ seip̃a diiudicãdo certi⁹ ꝙtemplat. Añ et
recte sb̃iungit ℣ Consurgẽsq̃ diluculo:offe
rebat holocausta p singulos. Diluculo nã/
q̃ ꝙsurgim⁹:cũ cõpũctiõis luce pfusi huma
nitatis nr̃e noctẽ deserim⁹:⁊ ad veri lumis
radios oculos mẽtis apim⁹. Atq̃ holocaũ
stũ p singulos filios offerim⁹:cuz p vnaq̃q̃
✠tute dño hostiã nr̃e p̃cis imolam⁹:ne sapi/
entia eleuet:ne intellect⁹ dum sb̃tiliter currit
aberret:ne ꝙsiliũ dũ se multiplicat ꝙfundat
ne fortitudo duz fiduciã prebet p̃cipitet:ne/
sciẽtia dũ nouit ⁊ nõ diligit inflet : ne pietas

dñ se extra rectitudinē inclinat intorqueat. ne timor dñ pl' iusto trepidat: in desperatiōis
B foueā mergat. Cū ergo p vnaquaq; vtute vt pura eē debeat: pces dño fūdim'. Quid aliō q̄ iuxta filior nūer holocaustū p singu los exhibem'. Holocaustū nāq; totū incen/ sum dicit Holocaustū igit dare ē totā mentē igne ꝓpūctōis incēdere: vt i ara amoris cor ardeat: z quasi delicta ꝓprie sobolis inq̄na/ menta cogitatiōis exurat. ¶ La. XXXVI.

A Sed hec agere nesciūt: nisi hi q̄ pusq; cogitatões ad op' ꝓdeāt: int̄nos su os mot' solicite circūspicientes fre/ nāt. Hec agere nesciunt: nisi hi q̄ virili custo dia munire mentē nouerūt. Un̄ recte inopia ta morte extinct' hisboseth dr: quē z scriptu ra sacra nō in domo hostiariū: s hostiariam
2. Re. 4. habuisse testat dicēs Ueniētes filij rēmō be rothbite reccha z bonaa: ingressi sūt feruente die domū hisboseth: q̄ dormiebat sup stra/ tū suū meridie. Ingressi sūt aūt domū: z ho/ stiaria dom' purgans triticum obdormiuit. Assumētes spicas tritici: latēter ingressi sūt: et pcusserūt eū in inguine. Hostiaria tritici/ purgat: cū mētis custodia discernēdo virtu/
B tes a vitijs sepat: Que si obdormierit: i mor tē ꝓprij dñi sui insidiatores admittit: q: cuj discretiōis solicitudo cessauerit: ad interfici endū animū malignis spiritib' iter pandit. Qui ingressi spicas tollūt: q: mox bona z co gitationū germia auferūt: atq; in inguine fe riūt: q: vtutē cordis delectatiōe carnis occi dunt. In inguine q̄ppe ferire ē: vitā mentis delectatione carnis pforare Nequaq; vero hisboseth iste hac morte succūberet: si nō ad ingressū dom' mulierē. i. mollē custodiaz ad mētis aditū deputasset. Fortis nāq; virilis/ q; sensus p̄poni cordis forib' debz: quē nec negligētie somn' oppr̄imat: nec ignorātie er ror fallat. Un̄ bñ z hisboseth appellat' ē: q̄ custodia femia hostilib' gladijs nudat. His
L boseth q̄ppe vir ꝓfusiōis dr. Uir aūt ꝓfusio nis ē. q̄ forti mētis custodia munit' non ē: q: dñ vtutes se agere estimat: sbintrātia vitia nesciētē cecāt. Tota itaq; vtute muniend' est aditus mētis: ne qñ eā insidiātes hostes penetrēt forāmie neglecte cogitatiōis. Hic
Prouer. 3. salomō ait. Omi custodia serua cor tuū: qñ ex ipo vita ꝓcedit. Uirtutes g̃ qs agim' dig nū ē: vt sūmope ab intētionis origie pēsem' nec ex malo ortu ꝓdeāt: etiā: si recta sūt que ostendāt. ¶ La. XXXVII.

Lex U Nde hic quoq; recte sbiungit Dicebat eñ. ¶ Ne forte peccauerint filij mei: z bñdixerit deo in cordib' suis Filij in cordib' maledicūt: cū recta opa nr̄a a nō rectis cogitatōib' ꝓdeūt: cū bōa i apto exerūt s in occlto noxia moliūt. Deo q̄ppe maledicūt: cū mētes nr̄e se de se estimāt hr̄e qō sunt. Deo maledicūt: cū se z ab illo acce/ pisse vires intelligūt: s tñ de ei' muneribꝫ ꝓ prīa laudē querunt. ¶ La. XXXVIII.

Ciendū vo ē: q; bōa nr̄a trib' mōis antiqu' hostis insequit vt vicz hoc qō rectū corā hoīb' agit: in intīni iu dicis ꝟspectu vicīet. Aliq̄n nāq; in bono o/ pere intētōez polluit: vt omē qō in actōe se/ quit: eo pūrū mūdūq; nō exeat: q̄ b ab origi ne pturbat. Aliq̄n vo intētōez boni opis vi ciare ñ ꝓualet: s i ipa actōe se q̄si i itinere op ponit: vt cū p ꝓpositū mentis securior q̄sq; egredit: sbiūcto latenter vitio q̄si ex insidijs perimat. Aliq̄n vo nec intētōez viciat: nec i itinere supplātat: s op' bonū i fine actōis il/ laqueat: quātoq; vl a domo cordis vl ab itl nere opis lōgi' recessisse se simlat tāto ad de/ cipiēdū bōe actōis t̄minū astuti' expectat: z quo incautū quēq;: q̄si recedēdo reddiderit eo illū repētino nōnūq; vulnere duri' insa/ nabiliusq; trāsfigit. Intētōez q̄ppe in bono ope polluit: q: cū facilia ad decipiēdū corda hoim ꝓspicit: eoz desiderijs aurā transitorij fauoris apponit: vt i his q̄ faciūt recta: ap/ petēda vana fortitudie intētōis iclinēt Un̄ recte sb iudee spē de vnaq̄q; aia misere intē tiōis laqo capta: p ꝓphaz dr. Facti sunt ho Treno. stes ei' in capite. Ac si apte diceret. Cū bo/ nū op' nō bona intentiōe sumit: huic aduer santes spūs ab ipo cogitatiōis exordio p̄nci/ pant: tātoq; eā pleni' possidēt: q̄to z p initi um dñantes tenēt. Cū vo intētōez viciare ñ ꝓualet: i via positos laqos tegit: vt i eo qō bñ agit: cor ex latere ad vitiū deriuet: q̄ten' qō inchoans aliter ꝓposuerat: in actiōib' lō ge alit q̄ cepat pcurrat Sepe eñ bono ope dñ laus humana obuiat: mentē operātis im mutat: que q̄uis quesita nō fuerat: tñ obla/ ta delectat. Cui' delectatiōe cū mēs bñ ope rātis resoluit: ab omi intētiōis intime vigo/ re dissipat. Sepe se bñ inchoate nr̄e iusticie ex latere ira sbiūgit. Et dñ zelo rectitudinis immoderati' mentē turbat: cunctā q̄etis in/ time salutē sauciat. Sepe grauitat ē cordis: q̄si ex latere sbiuncta tristicia sequit: atq; oē opus qō mēs bona intētiōe inchoat: hoc ve lamine merozis obumbrat. Que z nōnunq; tāto tardi' ꝓpellit: q̄to z pesse mti q̄si secre/ tior fa m̄at. Sepe z bono opi leticia se imo/ derata sbiungit. Cū q; plus mētem q̄ decet hilarescere exigit: ab actione bona oē pon/

dus grauitatis repellit. Quia eñ etiã bene inchoãtibus subesse in itinere laqos psalmi/sta conspexerat: recte pphetico plenus spi/
Ps.141. ritu dicebat. In via hac qua ambulabaz ab/sconderũt laqueũ mihi. Ad bene ac subtili/ter ieremias insinuat. Qui dũ gesta foris re/
Iere.41. ferre studuit: que itus apud nosmetipos ge/rerent indicauit dicẽs. Venerũt octoginta viri de sychen: z de silo: z de samaria: rasi barba: z scissis vestib⁹: squalẽtes: munera z thus hẽbãt in mãu: vt offerrẽt in domũ dñi. Egressus aũt ismahel fili⁹ nathanie i occur/suz eorum de maspha incedẽs z plorãs ibat. Cũq occurrissent eis: dixit ad eos. Venite ad godoliã filiũ aicham. Qui cum venissent ad mediũ ciuitatis: interfecit eos. Barbam quippe radũt: qui sibi pijs de virib⁹ fiduciam sbtrahũt. Vestes scindũt: qui sibimetip/sis in exterioris decoris laceratõe nõ pcunt. Oblaturi in domo dñi thus z mũera veni/unt: qui exhibere se in dei sacrificio oratõez cũ opibus pollicent. Sz tñ si se in ipa sãcte deuotiõis via caute circũspicere nesciunt is/mahel nathanie fili⁹ in eoz occursum venit. quia nimiz quilibet malign⁹ spũs poris vi/ri nathanie vicz exemplo i supbie erroze ge/neratus: se ad laqueũ deceptionis opponit. De quo z bene dr. Incedẽs z plorans ibat. qz vt deuotas mẽtes interimẽ feriendo pre/ualeat: semetipm quasi sub velamie virtutis occultat: vt duz ꝓcordare se vere lugentib⁹ simulat: ad cordis intima securi⁹ admissus: hoc qõ intus de virtute latet: occidat. Qui plerũq se spopõdit ad altiora ꝓuehere. Añ z dixisse phibet. Venite ad godoliam filiuz aichã: atq dũ maiora ꝓmittit: etiã mima sb/trahit. Unde z recte dictũ est. Qui cum ve/nissent ad mediũ ciuitatis interfecit eos. Ui/ros ergo ad offerẽda munera deo venientes in medio ciuitatis interficit: quia diuinis de/dite operib⁹ mentes: nisi magna se circũspe/ctione custodiãt: hoste surripiẽte dũ deuotõ mis hostiam portãt: in ipo itinere pdũt vitã. De cui⁹ hostis manu non euadet: nisi citi⁹ ad pniam recurrat. Unde illic apte subiũgi/tur. Decẽ aũt viri reperti sunt inter eos: qui dixerũt ad ismael. Noli occidere nos: quia habemus in agro thesauros frumenti z oz/dei z olei z mellis: et nõ occidit eos. Thesau/rus ꝙppe in agro: ẽ spes in pnia. Que quia nõ cernit: quasi in terra cordis suffossa cõti/net. Qui ergo thesauros in agro habuere fuati sunt: quia post in cautele sue viciuz ad lamẽta penitẽtie redeũt: nec capti moriũtur. Cum vero antiqu⁹ hostis: neq in exordio intentionis ferit: neq in itinere actionis inc/cipit: duriores in fine laqos tendit. Quem tãto nequi⁹ obsidet: q̃to solũ sibi remãsisse ad decipiendũ videt. Hos nãq fini suo laq/os appositos ppha cõspexerat: cuz dicebat Ipi calcaneũ meũ obseruabunt. Quia i cal/caneo finis est corporis: ꝙd p hũc nisi termi/nus figurat actiõis. Siue ergo maligni spi/ritus: siue praui quiq homies illoz super/bie sequaces calcaneũ obseruãt: cũ actionis bone finẽ viciare desiderãt. Añ z eidez Ipẽ/ti dicit. Ipa tuũ obseruabit caput: z tu cal/caneũ ei⁹: Caput ꝙppe Ipentis obseruare ẽ: initia sugestiõis ei⁹ aspicere z manu solicite ꝓsiderationis a cordis aditu fundit⁹ extirpa/re. Qui tamẽ cũ ab initio deprehendit: pcute/re calcaneũ molit: qz z si suggestione prima intentione non percutit: decipere in fine tẽ/dit. Si aũt semel cor in intẽtiõe corrũpit: se/quentis actionis medietas z termin⁹ ab ho/ste callido secure possidet. quoniã totam sibi arborẽ fructus ferre ꝓspicit: quã veneni dẽ/te in radice viciauit. Quia ergo sũma cura vigilandũ est: ne vel bonis operib⁹ seruiẽs mẽs re pba i intẽtiõe polluat: recte dicit.

Ne forte peccauerit filij mei: et bñdixerit deo in cordib⁹ suis. Ac si aperte diceretur. Nullũ est bonũ quod foris agitur: si nõ pro eo intus ante dei oculos innocentie victima in ara cordis imolat. Ca.XXXIX.

Ota itaq virtute pficiendus est flu/uius opis: si purus emanat ex fon/te cogitationis. Omi cura ꝙuandus est a malicie puluere oculus cordis: ne ꝺ qđ in actione rectum hominib⁹ ostendat: apud semetipm p vitiũ prave intentiõis intoz/que at. Curandum itaq est ne bona nra pauca sint. Curãdũ ne indiscussa: ne aut pauca agẽ/tes inueniamur steriles: aut indiscussa relin/quentes vecordes. Neq eñ vnaquaq re/re virtus est: si mixta aljs virtutib⁹ non est. Añ recte ad moysen dicit. Sume tibi aro/mata stacten: z onica: galbanen quoq bo/ni odoris z thus lucidissimũ: faciesq thimia/ma cõposituz opere vnguentarij: mixtũ dili/genter z purũ. Thimiama quippe ex aroma/tibus cõposituz facimus cuz: in altare boni operis virtutũ multiplicitate redolem⁹: qđ mixtum z purũ sit quia quãto virtus virtuti iungit: tanto incensum boni opis sincerius exhibet. Ubi z bene subiũgit. Cumq in te/nuissimum puluerem vniuersa aromata cõ/tuderis pones ex eo corã testimonio tabna/culi. In tenuissimũ puluerẽ aromata vniuer/sa cõterimus: cum bona nostra quasi in pũo

cordis occulta discussiõe tũdim⁹: ⁊ si veracit̃ bona sint ꝯbtiliter retractamus. Aromata g̃ in puluerẽ redigere est: virtutes recogitãdo terere ⁊ vsq; ad ꝯbtilitatẽ occulti examis reuocare. Et notãdum quod de eodẽ puluere
Ubi.s. dicit. Pones ex eo coꝝ testimonio tabernaculi. Quia tũc nimiꝝ bona nostra veracit̃ in ꝓspectu iudicis placent: cũ hec mẽs subtili⁹ ꝯcogitãdo ꝓterit: ⁊ q̃si ō aromatib⁹ puluerẽ reddit ne grossũ durũq; sit bonũ quod agitur ne si ꝑta retractatõis man⁹ nõ ꝓminuat odorẽ de se ꝯbtilius nõ aspgat. Hinc ẽ enim
Can.3. q; spõse virt⁹ spõsi voce laudat̃ cũ dr. Que ẽ ista q̃ ascẽdit p desertũ sicut virgula fumi ex aromatib⁹ mirre ⁊ thuris: ⁊ vniuersi pulueris pigmentarij? Sãcta q̃ppe ecclesia siẽ
L fumi virgula ex aromatib⁹ ascẽdit: q; ex vite sue virtutib⁹ i interni q̃ttidie incẽsi rectitudie ꝓficit nec sparsa p cogitatões defluit: ꝙ se intra archana cordis i rigoris virga cõstringit. Que ea q̃ agit dũ recogitare semp ac retractare nõ desinit. Mirrã q̃dẽ et th⁹ habet in opere: sed puluerẽ i cogitatõe. Hic est q̃d de oblatoꝝ hostiẽ ad moysen dicit iterum.

Ca.XI.

Leuit.1. A Ubtracta pelle hostie artus ifrusta cõcidãt. Pellem nãq; hostie ꝯbtrahim⁹: cũ a mẽtis nostris ocꝭ superficiẽ ẏtutis ãmouem⁹ Cui⁹ artus i frusta cõcidim⁹: cũ distiguẽtes ꝯbtilit̃ ei⁹ itima mẽbratiq; cogitam⁹. Curãdũ ergo ẽ ne cũ mala vicim⁹: bonis lasciuientib⁹ supplantemur: ne fortasse fluxa ꝓdeant: ne circũspecta capiantur: ne p errorẽ viaꝫ deserãt: ne per lassitudinem fracta anteacti laboris merituꝫ perdãt In cũctis enim vigilãt debet se mens circũspicere: atq; in ipa circũspectõis sue ꝓpudẽ
Textus tia pseuerare. Añ ⁊ recte ꝯbiungit. Sic faciebat iob cũctis diebus vite sue. Incassum q̃ppe bonũ agit: si ãte terminũ vite deserat quia ⁊ frustra velocit̃ currit: qui priusq; ad
Eccl.2. metas veniat: deficit. Hinc ẽ enim q̃d de re,pbis dicit. Ve hijs q̃ pdiderũt sustinentiam
Luc.22. Hinc est q̃d electis suis veritas dicit. Vos estis qui pmansistis mecũ in tẽptatõib⁹ meis
Gen.3.7. Hinc ioseph qui iter fratres vsq; i finẽ iust⁹
B pseuerasse describit: solus talarez tuicã habuisse phibet. Nam quid est talaris tunica nisi actio cõsumata? Quasi enim protẽsa tuni-
Exo.29.et ca talũ coꝝ dis opit: cũ bona actio añ dei oculos vsq; ad vite nos t̃minũ regit. Hinc
Leui.2. est q̃d p moysẽ caudam hostie in altari offerre ꝓcipitur: vt videlicet omne bonũ quod incipimus: etiã pseuerantie fine conpleam⁹ Bene igit̃ cepta cũctis dieb⁹ agenda sunt vt cum malum pugnãdo expellitur: ipsa bona victorie constantie manu teneantur Hec itaq; sub intellectu triplici diximus: vt fastidienti anime varia alimenta ꝓponentes: aliquid quod eligẽdo sumat offeram⁹. Hoc tamen magnopere petim⁹ vt qui ad spũalem intelligentiã mentẽ subleuat: a venerationẽ hystorie non recedat.

Sancti gregorij. Liber Secund⁹.

Criptura sacra mentis oculis quasi quoddam speculum opponitur: vt interna nostra facies in ipa videat. Ibi etenim feda: ibi pulchra nra cognoscimus. Ibi sentim⁹ quantum proficimus ibi a ꝓfectu quam longe distamus. Narrat autem gesta sãctoꝝ ⁊ ad imitationez coꝝda ꝓuocat infirmoꝝ: dumq; illoꝝ victricia facta commemorat: contra vicioꝝ ꝓlia debilia nostra confirmat: fitq; verbis illius vt eo mens minus inter certamina trepidet: quo antepositos tot viroꝝ fortiuz triumphos videt. Nonnunq; vero non solum nobis eoꝝ virtutes asserit: sed etiã causs innotescit: vt ⁊ in victoria fortium quod imitando arripere: et rursum videamus i ipsibus quod debeamus timere. Ecce enim iob describitur temptatione auctus: sed da uid temptatione ꝓstratus: vt ⁊ maioꝝ virtus spẽ nostram foueat: ⁊ maioꝝz casus ad cautelam nos humilitatis accigat: quatẽ⁹ dum illa gaudentes subleuat: ista metuẽtes premant: et audiẽtis animus illinc spei fiducia: hinc humilitatis timore eruditus: nec temeritate superbiat: quia formidine premitur: nec pressus timore desperet: quia ad spẽ fiduciam virtutis exemplo roboratur.

Capitulũ primũ

Q Vadã autez die cum venissent filij dei vt assisterent coram domino: affuit inter eos etiam sathan. Intueri libet quomodo sacra eloquia in exordijs narrationũ qualitates exꝑmant: termioscq; causarũ. Aliquãdo nãq; a positione loci: aliquando a positione coꝝ dis: aliquãdo a q̃litate aeris: aliquãdo a qualitate tempis signent: q̃d de ventura actiõe subijciant. Ꝑ ostiõe q̃ppe locoꝝ diuia scriptura exꝑmit subsequẽtiũ merita finesq; causaꝝ. Sicut ō isra
el dicit. Quia ẏba dei audire ñ potuit i mõte ꝙ ꝑcepta i cãpestrib⁹ accepit: subsequentem nimiꝝ infirmitatẽ populi indicans qui

ascendere ad summa nõ valuit: ꝑ semetipm in infimis neglecte viuẽdo laxauit. A positu
Act.7. one corporis futura denũciat: sicut in actib⁹ aplor stephanus iesum quia dextris ꝺi tu/
tis sedet stantẽ se vidisse mãifestabat. Stare quippe adiuuantis est. Et recte stare cernit qui in bello certamis opitulat. A qualitate
aeris res sbsequẽs demõstrat: sicut euãgeli
Jo.10. sta cum predicante domino nullos tũc ex iu
Mat.24. deis credituros diceret pmisit dicẽs Hiems autem erat. Scriptum nanq; est: Quoniaz abũdauit iniquitas: refrigescet caritas mul/
torum. Idcirco ergo hiemis curauit temp⁹ exprmere: vt inesse audito z cordib⁹ malicie
Jo.18. frig⁹ indicaret. Hinc est q negatur ꝓpetro p mittit: quia frig⁹ erat: ⁊ stãs ad prunas cale
faciebat se. Jam nãq; int⁹ a caritatis calore torpuerat: ⁊ ad amorẽ pntis vite: quasi ad p
secutor prunas infirmitate estuante recale/
B bat. A qualitate quoq; tpis finis exprmitur actionis: sic nõ reditur⁹ ad veniã: ꝑ ad tradi
tiõis pfidiã nocte iudas exijsse phibet: cum
Jo.13. egrediẽte illo ab euãgelista ꝺr. Erat aũt nox
Luc.12. Hinc eñ ⁊ inid diuiti ꝺr. Hac nocte repetẽt aiam tuã abs te. Ania q̃ppe q̃ ad tenebras
3.Re.3. ducit: nõ i die repeti: ꝑ in nocte memorat
Heñ.13. tur⁹ accepit: in somnis hanc nocte accepisse
Heñ.19. describit. Hinc ẽ q angeli ad abraam meri/
die veniũt: pũituri ãt sodomã ad eã vesperi venisse memorãt. Quia igit beati iob tẽpta
tio ad victoriã deducit: a die cepta phibet:
Tex. cũ dicit. ℣ Quadã aũt die cũ venissent filij
C dei vt assisterẽt corã dño: affuit iter eos etiaz sathã Qui aũt dei filij: nisi electi ãgeli vocãt
Be q̃b⁹ cũ ꝓstet q obtutib⁹ maiestatis inser
uiant: valde querẽdũ ẽ vnde veniant: vt co
Mat.18. rã dño assistãt. Be his q̃ppe: voce veritatis
Da.7. ꝺr. Angeli eor in celis sp vidẽt faciez patris mei q̃ in celis ẽ. Bebis ppba ait. Milia mi
liũ mistrabãt ei: ⁊ decies millies centena mi
lia assistebãt ei. Si igit sp vidẽt: ⁊ sp assistũt
Hebre.1. vigilãti cura querendũ ẽ vnde veniãt q̃ nũ/
q̃ recedũt. Sz cũ de illis p paulũ ꝺr. Nõne omẽs sunt ammistratorij spũs in ministeriũ
missi ppter eos qui hereditatẽ capiũt salu/
tis p hoc q missos cognoscim⁹: vnde veniãt
A inuenimus. ℣ La.III.

Sed ecce questioni q̃stionẽ iũgim⁹: ⁊ q̃si dũ anxiã soluere nitimur: nodũ li/
gam⁹. Quõ eñ aut semp assistere: aut videre sp faciẽ pris pnt: si ad misteriũ ex
teri⁹ pnã salute mittit? Nõ tñ citius soluimus si q̃nte sbtilitatis sit angelica natura pen
sam⁹. Neq; eñ sic a diuina visione foras ex/
eũt: vt interne ꝓtẽplatiõis gaudijs priuent: qz si ꝓditoris aspectũ exeũtes amitterẽt: nec
iacẽtes erigere: nec ignorãtib⁹ vera nũciare
potuissent: fontẽq; lucis quẽ egredientes ipi
derent: cecis nullaten⁹ ꝓpinarẽt. Jn hoc itaq; ẽ nũc natura angelica a natura nre con
ditois distincta: q ⁊ nos loco circũscribimur
et cecitatis ignorãtia coartamur. Angelorũ
vo spũs loco quidẽ circũscripti sunt. ꝑ tñ eo
rũ sciẽtie lõge sup nos incõparabiliter dilatãt
Interi⁹ q̃ppe exteri⁹q; sciendo diffusi sunt: qz ipm fontẽ scientie ꝓtemplant. Quid eni
de his que scienda sunt nesciunt: qui sciẽtez
omia sciũt? Eor itaq; scientia ꝓpatiõe nra
valde dilatata est: ꝑ tñ cõpatione diuine sciẽ
tie anguста. Sicut ⁊ ipsi illor spiritus com/
patõe quidẽ nostror cor por: spũs sũt: sed
comparatõe summi ⁊ i circũscripti spũs sunt
corp⁹. Emittũt igit ⁊ assistũt: qz p hoc q circũ
scripti sunt exeũt: ⁊ p hoc quod int⁹ quoq; pre
sentes sunt nũq; recedũt. Et faciem ergo pa
tris semp videt: ⁊ tamẽ ad nos veniũt: qz et
ad nos spũali pntia foras exeũt: ⁊ tamẽ ibi se
vnde recesserunt p internã ꝓtemplatõez ser
uant Bicat ergo. Venerũt filij dei vt assiste
rẽt corã dño: quia illuc spũs cõuersiõe rede/
ũt: vñ nulla mẽtis aũsiõe discedũt. Affuit iter
eos etiam sathan. Valde querendũ est quo/
modo inter electos angelos sathã adesse po
tuerit: qui ab eor sorte exigẽte superbia dudũ
dãnat⁹ exiuit. Sed recte iter eos affuisse de
scribit: quia ⁊ si beatitudinẽ pdidit: naturam
tamẽ eis similẽ nõ amisit: ⁊ si meritis agrauat
cõditione nature sbtilis attollit. Jnt dei er/
go filios corã dño affuisse ꝺr: qz in eo ituitu q̃
oipotẽs deo cũcta spũalia ꝓspicit: etiã sathã
i ordine nature sbtliorũ videt: attestãte scri
ptura que dicit. Oculi dñi cõtẽplant malos et
bonos Sed hoc q affuisse sathã coram dño
dicit: in grauí nobis questiõe versat. Scri/
ptũ q̃ppe ẽ. Beati mũdo corde: qm ipi deũ
videbũt. Sathã vero q̃ mũdo corde eẽ nõ
põt: quomodo videndo dñm affuisse põt?
Sed intuendũ qz affuisse corã dño: nõ autez
vidisse dñm phibet. Venit quippe vt vide
ret: nõ vt videret. Jpe in ꝓspectu dñi: non
aũt in cõspectu eius dns affuit: sicut cec⁹ cũ in
sole ꝓsistit ipe q̃dem solis radijs pfundit: ꝑ
tñ lumen nõ videt quo illustrat. Jta g etiã
inter angelos in ꝓspectu dñi sathan affuit qz
vis diuitatis q̃ intuendo penetrat omia: nõ
se videntẽ imundũ spm vidit. Quia eñ ⁊ ipsa que deũ fugiũt: latere ñ pnt: dũ cũcta nu/
dasint supno cõspectui: sathan affuit absens
presenti. Sequitur. ℣ La.III.

Prouer.15 C

Mat.5.

Ter. A Qui dixit dominus. Unde venis? Quid ē quod venientib⁹ angel' electis neq; dr. Uñ venitis: sathā vero vnde veniat: pcūctat? Nō em̄ req̄rim⁹: nisi vtiq; q̄ nescim⁹. Nescire aūt dei re pba/
Mat.25. re est: vñ de q̄busdā in fine dictur⁹ ē. Discedite a me omēs operij iniq̄tatis: nescio vos vñ sitis. Sic̄ ⁊ nescire mētiri vir verax dr: q̄ labi per mēdacium designat: nō q̄ si mētiri velit nesciat: ꝑ quo falsa loq̄ veritatis amore ꝓtēnat. Quid ē ergo ad sathan dicere: vñ venis: nisi vias illi⁹ quasi incognitas repro/bare? Veritatis igit̄ lumē tenebras quas reprobat ignorat: et sathane itinera dū q⁹ tudicans dānat: dignū ē vt q̄si nescies requirat
Gen.3. hic ē qđ ade peccāti ꝓditoris voce dr. Ubi es? Neq; ei diuina potētia nesciebat p⁹ culpā ser⁹ ad q̄ latibula fugerat: ꝑ q⁹ lapsū vidit i culpa: nā sub pctō velut ab oculi ꝓitatis abscōditū: q⁹ tenebras erroris ei⁹ nō approbat q̄si vbi sit pctor ignorat: eūq; ⁊ vocat ⁊ req/rit dicēs. Adā vbi es? Per hoc q; vocat signū dat: q⁹ ad pniam reuocat: p hō qđ req̄rit: apte insinuat: q⁹ pctores iure dānandos ig/
B norat. Sathan g̃ dñs non vocat: ꝑ tñ req̄rit dicēs. Uñ venis? q⁹ nimiq; de⁹ apostatam spīm ad pniaz neq; reuocat: ꝑ vias ei⁹ sup/bie: nescies dānat. Igit̄ dū sathan de itinere suo discutit̄: electi angeli req̄rēdi vñ veni ant; nō sunt: q⁹ eor vie tāto deo note sūt: q̄nto ⁊ ipso auctore pagunt̄: dū q; soli ei⁹ voluntati inhęrent: eo esse incognite nequeūt: q̄ per approbatiōis oculū ex ipso sp ante ipm fiūt.
Ter. Seq̄t. Rñdens sathan ait Circuiui terraz et pambulaui eā. Solet p girū circuit⁹ laboris anxietas designari. Sathan g̃ laborans terrā circuit: q⁹ quiet⁹ in celi culmie stare cōtēpsit. Cū q; se nō trāsuolasse: ꝑ pambulasse insinuat: q̄to pōdere pctī in imis pmat̄ demōstrat. Perambulās ergo terrā circuit: q̄
L ab illo spūalis potētie volatu corruēs mali/cie sue pōdus grauedine: foras ad girū labo/ris venit. Hic ē em̄ qđ dei⁹ mētiris p psal.
ps.11. dr. In circuitu impij ambulāt: q⁹ dū interi/ora nō appetūt: in exterior⁹ labore fatigant̄
Ter. Sequit̄ Nunq̄d ꝓsiderasti puū meū iob q̄nō sit simis ei in terra? Hō simplex ⁊ rectus et timēs deū: ac recedēs a malo. Hoc q; diuina voce beat⁹ iob simplex ⁊ rectus: ac recedēs a malo dr: q̄a sbtiliter membratim q; supra exposuim⁹: replicare que diximus deuitamus: ne dū discussa repetim⁹: tardi⁹ ad indiscussa veniamus. La.V.

Hoc ergo nob ē solert̄ intuēdū: quid sit qđ vel ad sathan loq̄ dñs dr: vel qđ sathan dño rñdere phibet̄. Discutiēda q̄ppe est: que nam sit ista locutio. Neq; enim vel a dño qui sūm⁹ atq; incircūscript⁹ ē spi/ritus: vel a sathan qui nulla ē carnea natura vestit⁹: hūano mō aerius flatus folle ventris attrahit̄ vt p organū gutturis vocis expressione reddat̄: ꝑ dū nature inuisibili nata im/ꝓhēsibilit̄ loq̄t̄: dignū ē vt mēs nra q̄litatez corporee lecutōis excedēs: ad sublimes atq; incognitos modos locutiōis intime suspen/dat̄. Nos nanq; vt ea que sentim⁹ intrinsec⁹ extrinsec⁹ exprimam⁹: hec p organū gutturis p sonū vocis eijcim⁹. Alienis q̄ppe oculi/tra secretū mētis q̄si post parietē corpis sta/m⁹: ꝑ cū manifestare nosmetipos cupimus: q̄si p lingue ianuā egredimur: vt q̄les sum⁹ B intrinsec⁹ oñdam⁹. Spūalis aūt natura nō ita est: que ex mēte ⁊ corpe cōposita duplicit nō ē. Sz rursus sciendū ē: q⁹ ipa etiā natura incorporea cū loq̄ dicit̄: ei⁹ locutio neq; q̄ vna atq; eadē q̄litate format̄. Aliter enim loquit̄ de⁹ ad angelos: aliter angeli ad deū: aliter de⁹ ad sanctor⁹ anias: aliter sanctorū anie ad deū: aliter de⁹ ad diaboluz: aliter diabol⁹ ad deū. Nā q⁹ spūali nature ex corpea appositiōe nihil obstat: loq̄t̄ de⁹ ad āgelos sctōs eoipo quo eor cordib⁹ occulta sua iuisibilia oñtat: vt q̄q̄d agē debeāt: in ipa ꝓtēplatione ꝓitatis legāt: ⁊ velut quedā pcepta vocis sint ipa gaudia ꝓtēplatiōis. Quasi eni audientib⁹ dr: qđ videntib⁹ inspiratur Uñ cū eor cordib⁹ de⁹ ꝓtra humanā supbiam animaduersionē vltiōis infunderet dic̄. Venite: descendam⁹ ibi ⁊ ꝓfundam⁹ linguā eor. Dicit̄ eis q̄ aderāt venite: q⁹ nimirum hoc ipm nūq; a diuina ꝓtemplatiōe decrescere: in diuina ꝓtemplatiōe semp adcrescere ē et nūq; corde recedere: quasi quodam stabili motu ē semp venire. Quib⁹ ⁊ dicit. Descēdam⁹ ⁊ ꝓfundam⁹ linguā eor. Descēdūt angeli i eo q; ꝓspiciūt creatorē. Descēdūt āgeli in eo q; creaturā sese i illicitis erigētē examie districtiōis pmūt. Dicere ergo dei est. Descendam⁹ ⁊ ꝓfundam⁹ linguā eor: in seipso eis hoc q; recte agat̄ oñdere ⁊ p vim intne visiōis eor mentib⁹ exhibēda iudicia occultis motib⁹ inspirare. Aliter loquunt̄ angeli ad deū: sicut ⁊ p iohānis apocalipsim dicūt Dign⁹ ē agn⁹ qui occisus ē: accipere ꝓtutē et diuinitatē ⁊ sapiam. Uox nāq; angelorū est in laude ꝓditoris: ipa admiratio intime cōtēplatiōis. Uirtutis diuine miracla obstupuisse dixisse ē: q⁹ excitat⁹ cū reuerentia motus cordis magn⁹ ē ad aures incircūscripti spūs clamor vocis. Que vox se quasi p distincta

verba explicat: dũ sese p innumeros modos admiratiõis formar. De ergo angelis loq̃t cũ eis volũtas ei⁹ intima vidēda manifesta tur. Angeli loquũt dño: cũ p hoc qđ sup se/ metipos respiciũ t: in motũ admiratiõis sur/ gũt. Aliter de⁹ ad sanctoz aīas: aliť san/ ctoz aīe loquunť ad deũ. ℣ Ca. VI

Apoc. 6.

A

Vnde t in iobis apocalipsi dr. Vidi sb altare anias interfectoz: ppt̃ ver/ bũ dī t ppter testimoniũ qđ hēbāt t clambāt voce mag̃ dicētes. Usq̃quo dñe sctũs t verus nõ vindicas sanguinē nr̃m de bis qui habitāt in terra? Ubi illico adiungi/ tur. Date sũt illis singule stole albe: t dictũ ē illis vt req̃escerēt temp⁹ adhuc modicum: donec impleať nũer⁹ ꝓfuoz t fratz eorũ. Quid ē eñ aias vindicte petitõem dicere: ni si diē extremũ iudicij: t resurrectõem extin/ ctoz corpoz desiderare? Magn⁹ q̃ppe ea rũ clamor magnũ est desideriũ. Tāto eñ q̃s/ q̃ min⁹ clamat: q̃to min⁹ desiderat: t tanto maiorē vocē i aures incircũscripti spũs exp̃ mit: q̃to se in ei⁹ desideriũ pleni⁹ fũdit. Ani/ marũ igť ꝟba: ipa sunt desideria. Nã si de

Ps. 9.

sideriũ ſmo nõ esset: ppheta nõ diceret De sideriũ cordis eoz audiuit auris tua. Sed cũ aliter moueri soleat mēs q̃ petit: aliť q̃ pe tit: t sanctoz anie ita in interni secreti sinu deo inhereāt: vt inherēdo req̃escant: Quõ dicunť petere quas ab inēna volũtate ꝓstat nullaten⁹ discrepare. Quomõ dicunť vindi ctã desiderare: quas t volũtatē dei certũ ē: ea que futura sunt nõ ignorare. Sed in ipso

B

posite: ab ipo aliquid petere dicunť: nõ quo quicq̃ desiderēt: qđ ab ei⁹ volũtate quē cer nũt discordat. Qz quo mēte ardentius inhe rent: eo etiã de ipo accipiũt: vt ab ipo petāt qđ eũ facere velle nouerũt. De ipo ergo bi/ bunt: qđ ab ipo sitiũt: t mõ nobis adhuc in/ cõprehēsibili in hoc quod petendo esuriũt: p̃sciendo saciaňť. Discordarent ergo a vo lũtate cõditoris: si que eũ vident velle non peterent: eicq̃ min⁹ inhererēt: si volentē da/ re desiderio pigrioꝛi pulsarēt. Quib⁹ respõ/ sum diuinit⁹ dr. Requiescite temp⁹ adhuc modicũ: donec cõpleať numer⁹ ꝓseruorũ et fratrũ vestroz. Desiderantib⁹ aiab⁹ requie scite temp⁹ adhuc modicũ dicere est inter ar doꝛē desiderij ex ipa p̃sciētia solatiũ ꝓsolati/ onis aspirare: vt t aiaz vox sit hoc qđ amā tes desiderāt: t respōdētis dei ſmo sit ℔ qđ eas retributiõis certitudine inter desideria cõfirmat. Respondere ergo ei⁹ est: vt colle/ ctionē fratz expectare debeāt: eoz mentib⁹ libēter expectādi moras infundere vt cũ car

C

nis resurrectionē appetũt etiã ex colligēdo/ rũ fratz augmēto gratulenť. ℣ Ca. VII.

A

Aliter ergo de⁹ loquiť ad diaboluz: aliter diabol⁹ ad deũ. Loqui ei dei est ad diaboluz: vias ei⁹ ac negocia animaduersiõe occulte districtiõis increpa/ re: sicut hic dr. Uñ venis? Diaboli aũt ei re/ spōdere est: oipotēti maiestati ei⁹ posse nihil celare. ℣ Uñ ℔ ait. Circuiui terrã: t pãbula ui eã. Quasi eñ dicere eius ē qđegerit: scire qđ act⁹ suos ocůlt illius occultare non possit Sciendũ ꝟo ē: qz sicut hoc loco discim⁹: q̃t tuoz modis loq̃t de⁹ ad diabolũ: trib⁹ mõis diabol⁹ ad deũ. Quatuoz modis loquiť de⁹ ad diabolũ: qz iustas vias ei⁹ arguit: t ele/ ctoz suoz ꝫ illũ iusticiã ꝓponit: t temptan dã eoz innocentiã ei ꝓcedēdo p̃mittit: t ali/ qñ eũ ne tēptare audeat phibet Iniustas ei vias ei⁹ redarguit: sicut dictũ ē. Uñ venis? Electoz suoz ꝫ illũ iusticiaz ꝓponit: sicut dicit. ℣ Nũq̃d ꝓsideraſti seruũ meũ iob: q nõ sit ei silis sup terrã? Temptandã eoz ino centiã ꝓcedēdo p̃mittit sic ait. Ecce vniusa q̃ habz i manu tua sũt. Rursũq̃ tēptatiõem phibet cũ dicit. Tantũ in eũ ne extēdas ma nũ tuã. Trib⁹ ꝫaũt modis loq̃t diabol⁹ ad de

Tex.

Tex.

Tex.

B

um cũ vel vias suas insinuat: vel electoz in nocētiã fictis crimib⁹ accusat: vel temptādã eoz innocētiã postulat. Vias quippe suas in sinuat q̃ ait. Circuiui terrã t pãbulaui eã electoz innocētiã accusat cũ dicit. Nũquid frustra iob timz deũ nõne tu vallasti eum ac domũ ei⁹: vniuersã q̃ sbstãtiã per circuitum temptādã eandē innocētiã postulat cũ dicit Extende manũ tuã t tãge cũcta q̃ possidet: nisi in facie bñdixerit tibi Sed dicere dei est Unde venis? sicut t supra insinuauimus: vi sue iusticie itinera malicie ei⁹ increpare. Dicere dei ē. Cõsideraſti ſuum meũ iob: q nõ sit similis ei sup terrã: tales electos suos iustifi/ cãdo facere: qualib⁹ nimiz apostata angel⁹ possit inuidere. Dicere dei ē. Ecce vniuersa que habet in manu tua sũt: ad pbatõez fide liũ ꝓtra eos occulta vi incursũ illũ sue mali cie relaxare. Dicere dei ē. Tantũ in eũ non extēdas manũ tuã: ab im moderate tēptatõis impetu eũ etiã p̃mittēdo restrigere. Diabo/ li aũt dicere ē. Circuiui terrã t pãbulaui eã sagacitatez sue malicie iuisibilib⁹ ei⁹ occulis occultare ñ posse. Dicere aũt diaboli ē. Nũ q̃d frustra tim et iob deũ: cõtra bonos intra cogitatõnũ suaz latibula ꝫ queri eoz q̃ pfe ctib⁹ inuidere atq̃ inuidēdo reprobatiõis ri mas exquirere. Dicere diaboli est. Extēde manũ tuã paululũ t tange cũcta q̃ possidet:

C

ad afflictõem bonoꝝ malicie eſtíbꝰ anhelare Quo eñ eoꝝ temptatõez inuidens appetit: eo íllozum quaſi ꝓbatõem depꝛecans petit. Quia igítur internaꝝ locutionũ modos ſuccincte dixímꝰ: ad intermiſſum paululũ expoſitiõis oꝛdinẽ reuertamur. ℣ Nũq̃d ꝓſideraſti ſeruũ meũ Iob q̃ nõ ſit ſimilis ei ſuꝑ terrã Vir ſimplex ⁊ rectus ac timens deũ: ⁊ recedens a malo. ℣ Ca. VIII.

Tex

A

Recedẽtí tã ꝟmõe tractatũ ẽ: qꝛ diabolꝰ nõ ꝓtra Iob ſ̃ ꝓtra deum certamẽ ꝓpoſuit: materia ꝙo certaminis beatꝰ Iob in mediũ fuit. Et ſi in ꝟmonibꝰ ſuis dicímꝰ Iob inter flagella deliquiſſe: q̃d nephas ẽ: deũ dicímꝰ in ſua ꝓpoſitiõe victoriã pdidiſſe. Nã ecce ⁊ iſ̃ loco intuẽdũ ẽ: qꝛ nõ pꝛíꝰ diabolꝰ beatũ Iob a dño petíit: ſ̃ eum dñs in diaboli deſpectu laudauit: ⁊ niſi i ſua iuſticia ꝑmanſuꝝ noſſet: nõ vtiq̃ ꝑ illo ꝓponeret: nec peritu ꝝ in temptatõe ꝓcederet qui añ temptationẽ ipe ſuis laudibꝰ in tẽptatoꝛis mente inuidie faces excitaſſet. Sꝫ antiquꝰ aduerſarꝰ in eũ quẽ accuſet mala ñ iuenit: ipa ad malũ inflectere bona q̃rit. Cũq̃ ꝺ opibꝰ vincít: ad accuſandũ ꝙba nꝛa pſcrutat: cũ nec i ꝙbis accuſatõez reppit: intẽtionẽ coꝛdis fuſcare ꝓtẽdit: tãq̃ bona facta bono aio nõ fiãt: ⁊ idcirco ꝓpẽdi a iudice bona nõ debeãt: Qꝛ ei fructꝰ arboꝛis eẽ ⁊ i eſtu virides ꝓſpicit: q̃ſi ꝙmẽ ponere ad radicẽ q̃rit

Tex

B

Nã dic̃. Nunq̃d fruſtra Iob timet deũ? Nõne tu vallaſti eũ: ac domũ ei⁹: vniuerſamq̃ ſubam ꝑ circuitũ? Opibus manũ eiꝰ bñdixiſti: ⁊ poſſeſſio illiꝰ creuit in terra. Ac ſi apte dicat. Qui tot bona in terra recipit: q̃d miꝝ eſt ſi ꝑ eis ſe inocẽter gerit? Innocẽs vere ẽ ſi bonꝰ inter aduerſa ꝑſiſtet. Cur autẽ magnꝰ dꝛ: quẽ merces ſui vniuſcuiſq̃ opis tãta rerũ multiplicitate comitaꝝ? Aſtutꝰ quippe aduerſarí⁹ cũ ſctñ virũ inter ꝓſpa bñ egiſſe ꝓſiderat: repꝛobare apud iudicẽ ꝑ aduerſa feſtinat. Vñ recte i apocalipſi voce ãgelica dꝛ. Apoc. 12. A Pꝛoiectꝰ ẽ accuſatoꝛ fratꝝ nꝛoꝝ q̃ accuſabat illos añ ꝓſpectũ dei nꝛi die ac nocte

Criptura aũt ſacra ſepe ℣ Ca. IX. die ꝑ ꝓſperis: nocte aũt ꝑ aduerſis ponere ꝓſueuit. In die q̃ ⁊ nocte accuſare nõ deſinit: qꝛ mõ nos in ꝓſpis: mõ in adũſis accuſabiles oñdere ꝓtendit. In die accuſat: cũ ꝓſpis male nos vti inſinuat. In nocte accuſat: cũ in aduerſis nos nõ hr̃e patiẽtiã demõſtrat. Btñ ergo Iob qꝛ nec dũ flagella attigerãt: q̃ſi adhuc vnde in nocte accuſare poſſit omino nõ hẽbat. Qꝛ ꝙo i ꝓſperis magna ſctitate vigueꝛat: ꝑ eiſdez ꝓſpis bona illũ egiſſe ſimulabat: verſuta aſſertiõe mentiẽs: qõ non ad vſũ dñi ſ̃ſtantiã poſſideret: ſed ad vſũ ſubſtãtie dñz coleret. Sũt eñ nõnulli qui vt fruanꝝ deo: diſpẽſatoꝛie vtunꝝ hoc ſeculo. Et ſunt nonnulli qui vt fruanꝝ hoc ſeculo: trãſitoꝛie vti volũt deo Cũ ergo bona diuini mũeris narrat: putat q̃ fortis opari facta leuiget: vt cuiꝰ vitã rep̃hendere nõ valet: ꝺ opibꝰ eius mentem q̃ſi ex cogitationibꝰ addicat: mentiens q̃d non amoꝛi dñi ſed tẽpalis ꝓſperitatis appetitõi ſeruierit: oẽ q̃d innocue exeríꝰ vixit. Vires ergo beati Iob neſciẽs ſed tamẽ vnũquemq̃ aduerſis ꝓbari verius ſciẽs tẽptandũ hunc expetit: vt q̃ per diẽ ꝓſperitatis ioffẽſo greſſu inceſſerat: ſaltẽ in nocte aduerſitatis impigeret: ⁊ añ laudatoꝛis oculos ſui offenſione impatiẽtie ꝓſtraꝰ iaceret. Vñ ſ̃biungitur:

℣ Sed extẽde paululũ manũ tuã ⁊ tãge cũcta q̃ poſſidet: niſi in faciẽ bñdixerit tibi. Cũ ſanctũ virum ſathan tẽtare appetit: ⁊ tamẽ dño vt manũ ſuam extendere debeat dicit: valde notandũ eſt: qꝛ feriendi vires nec ipſe ſibi tribuit: qui cõtra auctoꝛẽ oĩm ſingulariter ſupbit. Scit nanq̃ diabolꝰ: qꝛ quodlibꝫ agere ex ſemetiꝑo non ſufficit: qꝛ nec per ſemetiꝑm in eo q̃ eſt ſp̃ũs exiſtit. Hinc eſt q̃d in euãgelio expellẽda de boie legio dicebat. Si eíjcis nos: mitte nos in gregẽ poꝛcoꝛum. Qui eñ ꝑ ſemetiꝑm ire in poꝛcos non poterat: quid miꝝ ſi ſine auctoꝛis manu: ſancti viri domũ ꝓtingere nõ valebat. ℣ X.

Lendũ vero eſt: qꝛ ſathane volũtas ſp̃ iniq̃ ẽ: ſed nunq̃ poteſtas iuſta: q̃ a ſemetiꝑo volũtatẽ habet: ſ̃ a dño poteſtatẽ Quod eñ ipe facere iniq̃ appetit: hoc deꝰ fieri non niſi iuſte ꝑmittit. Vñ bene in libꝛis regũ dicít: Spũs dñi malus irruebat in ſaul. Ecce vnus idẽq̃ ſp̃ũs ⁊ dñi appellaꝝ: ⁊ malꝰ: dñi vicꝫ ꝑ licentiam poteſtatis iuſte: malus aũt ꝑ deſideriũ voluntatis iniuſte: formidari ergo nõ debet q̃ nihil niſi ꝑmiſſus valet. Sola ergo vis illa timenda eſt: que cũ hoſtẽ ſeuire ꝑmiſerit: ei ad vſũ iuſti iudicij ⁊ iniuſta illiꝰ voluntas ſ̃uit. Paululũ vero manũ poſtulat extẽdi: qꝛ exterioꝛa ſũt: q̃ expetit cõteri. Neq̃ eñ ſathã facere ſe aliq̃d multũ putat: niſi cũ in aĩa ſauciat: vt ab illa patria feriens reuocet: a q̃ ipe longe telo ſupbie ſue ꝓſtraꝰ iacet. Sed q̃d eſt q̃ ait. Niſi in faciẽ benedixerit tibi. Nos nẽpe q̃ amamus reſpicímꝰ: q̃ vero auerſari volumꝰ ab eo faciẽ declinamꝰ. Quid itaq̃ dei facies niſi reſpectus eius gratie perhibetur intelligi? Aít ergo. Extende paululum

manũ tuam et mutange cũcta que possidet: ni/
si in faciẽ benedixerit tibi. Ac si apte dicat.
Ea que dedisti sbtrahe: nã si accepta pdide/
rit: respectũ gre tue ablatis reb⁹ tpalib⁹ nõ
requirit. Si em ea qb⁹ delectat non habue
rit: fauoꝛẽ tuũ etiã maledicẽdo ꝓtẽnit. Cui⁹
petitiõe callida neqq̃ ꝓuocata vitas vinci
tur: ꝟ ad deceptõez suã hosti ꝓcedit: qõ fide
li famulo ad augmentũ muneris suffragetur
Vñ mox sbdit. ℣ Ecce vniuersa que habet
in manu tua sunt: tantũ in eum ne extendas
manum tuam. ℣ La.XI

Onsiderãda est in verbis dñi dispẽ
satio sancte pietatis: quõ hostez no/
strũ pmittit ⁊ retinet: relaxat ⁊ refre
nat. Alia ad temptandũ dat: alia ad affligẽ/
dũ: ꝟ ab alijs religat. Ecce vniuersa que ha/
bet in manu tua sunt: tñ ne in eum extẽdas
manũ tuam: sbstantiã pdit: ꝟ tamen coꝛp⁹ p
tegit: q̃ qdem postmoduz temptatoꝛi tradi/
tur⁹ est: ꝟ tñ non simul ad omia relaxat ho/
stem: ne vndiqꝫ feriens frangat ciuẽ Mala
eñ cũ multa electis eueniũt: mira cõditoꝛis
gratia ex tempe dispensank: vt que coacer/
uata pimerent: possint diuisa tolerari. Hinc
paulus ait. Fidelis de⁹ qui non patiet vos
temptari supa id qõd potestis: ꝟ faciet cũ tẽp
tatione etiã exitũ vt possitis sustinere. Hinc
dauid ait. Poꝛoba me dñe ⁊ tempta me. Ac
si apte dicat. Poꝛius vires inspice: ⁊ tunc vt
ferre valeã temptari pmitte. Hoc tñ qõ dici
tur: ecce vniuersa que habet i manu tua sũt
tñ in eũ ne extendas manũ tuã: itelligi ⁊ ali
ter potest: quia foꝛtẽ q̃dem pugnatoꝛẽ suum
dñs nouerat: ꝟ tamẽ diuidere ei certamina
ꝓtra hostẽ volebat: vt q̃uis robusto bellato
ri victoꝛia in cunctis suppeteret: pꝛius tamẽ
de vno certamie hostis ad dominũ vict⁹ re
diret: tũcqꝫ ei aliud itex vincẽdo ꝓcederet:
q̃ten⁹ fidelis famulus eo mirabili⁹ victoꝛ ex
isteret: quo vict⁹ hostis se ꝓtra illuz itex ad
noua bella ꝑparet. Sequit. ℣ La.XII.

Egressusqꝫ ẽ sathã a facie dñi. Quid
est q̃ sathã a facie dñi egressus dicit
Quõ eñ exit ab eo q̃ vbiqꝫ ẽ. Hinc
nanqꝫ ait: Celum et terraz ego impleo: Hic
ẽ q̃ sapia illi⁹ die Giz celũ circuiui sola Hic
de ei⁹ spũ scriptũ est. Spũs dñi repleuit oꝛ/
bẽ terraz: Hinc ẽ q̃ dñs dicit itex. Celũ mi
hi sedes est: terra aũt scabellũ pedũ meoꝛuz
Hinc rursum de eo scriptũ est. Celũ metitur
palmo: ⁊ oẽm terram pugillo ꝓcludit. Sedi
quippe cui p̃sidet: interioꝛ ⁊ exterioꝛ manet
Celũ palmo metiẽs: ⁊ terrã pugillo conclu/
dens. Ostendit q̃ ipe sit circunquaqꝫ cun/
ctis rebus quas creauit exterioꝛ. Id nanqꝫ
qõ interius ꝓcludit: a ꝓcludente exteri⁹ cõ/
tinet. Per sedẽ ergo cui p̃sidet: inteligit eẽ
interi⁹ supꝛaqꝫ. Per pugillũ quo ꝓtinet exte
ri⁹ sbterqꝫ signat. Quia.n. ipe manet intra
oia: ipe extra oia: ipe sup oia: ipe infra oia: et
supioꝛ ẽ p potẽtiã ⁊ iferioꝛ p sustẽtatiõez: ex
terioꝛ pmagnitudiez: iterioꝛ p sbtilitatẽ: sur/
sũ regẽs: doꝛsũ ꝓtinẽs: extra circũdãs: iteri⁹
penetrãs: nec alia expte supioꝛ: alia iferioꝛ:
nec alia expte exterioꝛ: alia maẽt iterioꝛ: sed
vn⁹ idẽqꝫ tot⁹ vbiqꝫ p̃sidẽdo sustinẽs: susti
nẽdo p̃sidẽs: circũdãdo penetrãs: penetrã/
do circũdãs: Vñ supi⁹ p̃sidẽs: inde inferi⁹
sbsistẽs: et vnde exteri⁹ ambiẽs: inde interi⁹
replẽs: sine iq̃etudine supi⁹ regẽs: sine labo
re inferi⁹ sustinẽs: sine extenuatõe penetrãs
exteri⁹: sine extẽsiõe circũdãs Est itaqꝫ iferi
oꝛ ⁊ supioꝛ: sine loco: ẽ ampli⁹ sine latitudie
sbtilis sine extenuatõe. Quo igit ab eo exit
q̃ dũ p molẽ coꝛpis nuscꝫ est: p icircũscriptã
sbaz nuscꝫ deest? Sed q̃diu sathan pessus
maiestatis potẽtia appetitũ sue malicie exer
cere nõ valuit: q̃si ante faciẽ dei stetit.

℣ Capitulũ.XIII.

Facie aũt dñi exijt: qꝛ relaxat⁹ diui
nitus ab interne intentõis augustia
ad sui desiderij effectũ venit. A facie
dñi exijt: qꝛ diu i vicul' disciplie religata qñ
qꝫ volũtas noxia ad op⁹ ꝓcessit. Cũ ei sicut
dictũ ẽ: id qõd voluit implere nõ valuit qua/
si añ faciẽ dñi stetit: qꝛ illũ ab effectu malicie
supna dispẽsatio coartauit. Sed a facie dñi
exijt: qꝛ ptãtẽ tẽptatõis accipiẽs: ad malicie
sue vota puenit. Seqt. ℣ Cũ aũt q̃dã die fi
lij ei⁹ comederẽt ⁊ biberẽt vinũ in domo fra
tris sui ꝑmogeniti: nũci⁹ venit ad iob q̃ dice/
ret. Boues arabãt: ⁊ asine pascebank iuxta
eos ⁊ irruerũt sabeij: tulerũtqꝫ oia: ⁊ pueros
ꝓcusserũt gladio: ⁊ ego euasi sol⁹ vt nũciarẽ
tibi. Notandũ q̃ tpa tẽptationib⁹ ꝓgruant.
Tũc q̃ppe diabol⁹ tẽptãdi tps elegit: qñ bti
iob filios i ꝓuiuio iuenit. Neqꝫ ei solũmõ in
tuet hostis q̃d faciat: ꝟ etiã qñ faciat. Nam
q̃uis ptãtẽ accepit: aptũ tñ ad sbũsionẽ tps
exq̃siuit: vt vicz nobis deo dispẽsante ꝓde/
ret: qꝛ p̃nũcia tribulatiõis ẽ leticia satietatis
Intuẽdũ ẽ: q̃ callide ipa damna q̃llata
sunt nũciank. Nõ ei doꝛ boues a sabeijs abla
ti sunt. Sed q̃ ablati sunt boues arabant vt
vicz memoꝛato fructu opis: cã crescat dolo/
ris. Vñ et apud grecos nõ solũ asine: ꝟ asi/
ne fete rapte referũt: vt dũ mima aialia au/
diẽtis aimmin⁹ ex sui q̃litate percuterẽt: am
pli⁹ ex fecũditate vulnerarẽt Et qꝛ eo magis

aduersa aim ferīūt quo cū mīta sunt etiā sbita nūciank: aucta ē mēsura gemituū: etiaz p auricula nūcioz. Nā seqk. Cū adhuc ille loqueret: venit alī⁹ 7 dixit. ¶ Ca. XIIII

Tex. A Ignis dei cecidit de celo: 7 tactas oues: puerosqꝫ cōsūpsit: et effugi ego sol⁹ vt nūciarē tibi. Ne reb⁹ pditis miorē audiēti dolorē moueat: ei⁹ aim ad exercēdū etiā ipis nūcioz vbis istigat. Intuē duz q̄ppe ē q̄ callide or ignis dei: ac si apte diceret. Illius animadūsionē sustines: quē tot hostūs placare voluisti. Illius iram toleras: cui q̄ttidie fuiēs insudabas. Dū eniz deū cui fuierat adūsa intulisse indicat: lesionē cōmeorat in q̄ excedat: q̄ten⁹ añacta obsequia ad mentē reduceret: 7 frustra fuisse estimās: in auctoris iniuriā supbiret. Dia etenim mēs cū se adūsa ab hoīb⁹ ppeti ꝓspicit: i diuine gre ꝓsolatiōe reqescit: cūqꝫ tēptationū ꝓcellas increscere extrisec⁹ viderit: secessum spei dñice appetēs intra ꝓscie portum fugit. At vo versut⁹ hostis vno eodēqꝫ tpe sancti viri robustissimi pect⁹ 7 hūanis aduersitatibus 7 diuia dispēsatōe ꝓcuteret: 7 ꝓus sabeos irruisse intulit: 7 mox ignē dei de celo cecidisse nūciauit: vt q̄si oēm aditū ꝓsolatiōis excluderet: dū 7 ipm adūsantē oīderet: q̄ cōsolari aim ītra adūsa potuisset: q̄ten⁹ dum se tēptat⁹ vndiqꝫ destitui: atqꝫ vndiqꝫ p̄mi cōsiderat: in ꝓtumeliā tanto audaci⁹: q̄to 7 desperati⁹ erūpat. Seqk. ¶ Et adhuc loqnte illo: venit alī⁹ 7 dixit. Caldei fecerī tres turmas: 7 īuaserūt camelos: 7 tulerūt eos: nec nō 7 pueros pcusserunt gladio: 7 effugi ego sol⁹ vt nūciarē tibi. Ecce ite z ne q̄d minus de hūana adūsitate doluisset: caldeoruz turmas irruisse denūciat: 7 ne illuz min⁹ desup veniēs adūsitas feriat: iteratā irā in aere demōstrat. Nā seqk. Loqbak ille: 7 ecce alius Tex. C intrauit 7 dixit. Filijs tuis 7 filiab⁹ vescentib⁹ 7 bibētib⁹ vinū in domo fratris sui pmogeniti: repēte vent⁹ vehemēs irruit a regiōe deserti: 7 ꝓcussit q̄tuor angulos dom⁹: que corruēs oppīsit liberos tuos 7 mortui sunt: et effugi ego sol⁹ vt nūciarē tibi. ¶ Ca. XV.

A Qui vno vulnere nō pstern̄it: idcirco bis terqꝫ pcutit: vt vsqꝫ aditima qq̄qꝫ feriat. Nunciata itaqꝫ fuerat aduersitas de sabeis: nūciata diuia animaduersio p ignē de celo: nunciat ab hoīb⁹ itez camelorz rapt⁹: cedesqꝫ puerorz: 7 diuie indignatiōis ira repetit dū vent⁹ irruēs ꝓcussisse domus angulos: atqꝫ extinxisse liberos indicatur. Quia enī notum ē q̄ absqꝫ superno nutu moueri elemēta nō possint: latenter inferk q̄ ipe ꝓtra illum elementa mouerit q̄ moueri p̄misit: q̄uis sathā a dño semel accepta ptāte ad vsū sue nequitie etiā elementa ꝓcutere p̄ualet. Nec mouere debet si spūs de sūmis ꝓiectus turbare in ventos aerem potuit: cū nimirz ꝓstet: qz 7 dānatis i metallo ad vsum aqua 7 ignis seruit. Quesitū est igit vt nunciarenk mala: quesitū est vt multa: q̄sitū est vt subita. Sz cū ꝑus aduersa nūciauit: tranqllo adhuc pectore q̄si sanis mēbris, vuln⁹ inflixit: cū vo pcussuz corz ferendo reppit: vt ad ipatientie vba ꝓpelleret: super vulnera vuln⁹ irrogauit. Intuendū vo est q̄ callide curauit hostis antiquus nō tam factura rez sancti viri patientiā rūpe: q̄ ipo ordie nūcioz. Qui studēs p⁹ parua 7 post nunciare maiora: in extremo filioz mortem intulit: ne vilia p̄ rei familiaris dāna duceret: si illa iā orbat⁹ audiret 7 min⁹ pcuteret: rerū ꝑamissio p̄cognita morte filioz: qz vicz nulla esset hereditas si illos p⁹ sbtraheret q̄ seruabank heredes. Sed a minimis incipiēs in vltimū gūiora nūciauit: vt dū gradati deteriora cognosceret: ei⁹ corde dolorīs locum oē vuln⁹ inueniret. Notandū q̄ callide tot malorz pōdera 7 diuisa: 7 sbita nūciank: vt 7 repēte pticulati crescēs in audiētis corde dolor sese non capet: 7 tāto ardenti⁹ in blasphemiā accēderet: q̄to subitis ac multiplicibus nunciis in se angusti⁹ estuaret. ¶ XVI.

Sed neqꝫ hoc neglient ꝑ tereū dū puto. qꝫ filij in maioris frīs domo ꝓuiuank cū peūt. Dictū nāqꝫ ē supius q̄ ꝓuincia pagi sine clpa nō possūt. At g nr̄a nō illorz loquamur: sciendū nobis est: qz oē qđ a miorib⁹ voluptuose agit: maiorz disciplina cohibet. Cū vero maiores ipi voluptati deseruiūt: nimirz minorib⁹ lasciuie frena laxank. Quis enī sub disciplīne se ꝓstrictiōe retineat: quando 7 ipi q̄ ius ꝓstrictiōis accipiūt, sese voluptatib⁹ relaxāt. Dū ergo i maiorīs frīs domo cōuiuank pereūt: qz tūc cōtra nos hostis vehemēti⁹ vires accipit: quādo 7 ipis q̄ p custodia disciplie p̄lati sunt ventri seruire cognoscit. Tāto enī licentius ad feriendū occupat: q̄nto 7 hi q̄ intercedere p culpis poterāt voluntati vacāt. Absit aūt ne tāti viri filios p ꝓuiuoz studia ingurgitando vētri vacasse suspicemur: sed tamē veraciter nouim⁹: qz 7 si p disciplie quicqꝫ custodiā necessitatis metas edēdo nō trāsit: accensa tamē mētis intētio: intra ꝓuiuia torpescit: 7 min⁹ in quāto sit tēptatōm bello ꝓsiderat: q̄ se p securitatē relaxat. In domo ergo p̄imi frīs filios obruit: qz antiquus hostis

in minore morte ſbuersionis aditũ per negli
gentiã maiorẽ querit. Sed quia q̃ntis nun/
cior iaculis ſit pculſus agnouimus: vir fo
tis nr̃ q̃lis inter vulnera ꝓſiſtat audiamus.
Sequit. ℣ Tũc ſurrexit iob ⁊ ſcidit veſtim̃
ta ſua: ⁊ tõſo capite corruẽs in terrã adora/
uit. Nõnulli magne ꝓſtãtie philoſophiã pu
tãt: ſi diſcipline aſpitate correpti ict⁹ verbe/
rũ doloreſcẽ nõ ſentiãt. Nonnulli vero tã
nimis pcuſſionũ flagella ſentiũt: vt imodera
to dolore cõmoti etiã in exceſſu lingue dila/
bant. Sz q̃ſq̃s verã philoſophiã nitit tene
re: neceſſe ẽ vt inter vtraq̃ gradiat. Non ẽ
eñ pond⁹ ꝙ vtutis inſenſibilitas cordis q̃
et valde inſana p ſtupore mẽbra ſũt: q̃ ⁊ inci
ſa ſentire dolorẽ neq̃q̃ pñt. Rurſus ꝙtutis
cuſtodiã deſerit: q̃ dolorẽ ꝙberũ vltra q̃z ne
ceſſe ẽ ſentit: q̃ dũ nimia afflictione cor tãgit
vſq̃ ad impatiẽtie ꝓtumelias excitat: ⁊ q̃ p
flagella corrigere malefacta debuerat: agit
vt nequitia p flagellũ creſcat. Cõtra inſenſi
bilitatẽ q̃ppe pcuſſor̃ p ꝓphetã ór Percuſ
ſiſti eos: nec doluerũt: attriuiſti eos: ⁊ rẽnu/
erũt accipe diſciplinã. Contra puſillanimi/
tatẽ pcuſſor̃ p pſalmiſtã dicit. In miſerijs
nõ ſbſiſtent. In miſerijs nãq̃ ſbſiſterẽt ſi eq̃
nimiter aduerſa tolerarẽt. At poſtq̃ mente
inter flagella corruũt: q̃ſi inter illatas miſeri
as ſbſiſtendi ꝓſtantiã pdunt. ℣ La.XVII.

Beat⁹ iob itaq̃ qz vere philoſophie
regulã tenuit: contra vtraq̃ mira ſe
equitatis arte ſeruauit: vt nec quaſi
dolorez non ſentiens flagella ſperneret: nec
rurſũ vltra modũ dolorẽ ſentiẽs: ꝓtra iudici
um flagellãtis inſaniret. Cũctis reb⁹ pditis
cũctis liberis amiſſis: ſurrexit ſcidit veſtimẽ
ta ſua: ⁊ tõſo capite corruẽs in terrã adora/
uit. Q veſtimẽta ſcidit: q tõſo capite i terrã
corruit: mõſtrat nimiz qz flagelli dolorẽ ſen
tit. Q̃ vo addit: adorauit: apte oñdit: qz ⁊
in dolore poſit⁹ ꝓtra flagellãtis iudiciũ non
exceſſit. Nec omino ergo nõ motus ẽ: ne de/
um ipa inſẽſibilitate ꝓtineret: nec rurſũ oi/
no mot⁹ ẽ: ne nimis dolendo peccaret. Sed
qz duo ſunt p̃cepta caritatis: dei viz amor ⁊
primi: vt dilectionẽ primi exolueret ũpẽ
dit filijs luctũ: ne dilectionem dei deſereret:
expleuit inter gemitus orationem. Solent
nonnulli in proſperis deum diligere: in ad/
uerſis autem poſiti flagellantem min⁹ ama/
re. Beat⁹ autem iob p hoc q̃ mot⁹ exteri⁹
exhibuit oñdit quia flagella patris agnouit
Per hoc quod orando humilis mãſit: oſtẽ/
dit qz amorẽ pris nec in dolore deſeruit Ne
igit ſuperb⁹ eſſet nõ ſentiẽs: in percuſſiõe cor
ruit: ne aũt ſe ferienti extraneum faceret: ad
hoc corruit vt adoraret. Mos aũt veteruz
fuit vt quiſq̃s ſpeciẽ ſui corpis capillos nu/
triẽdo ſeruaret: eos tempe afflictõis abſcin/
deret: ⁊ rurſũ q̃ tranq̃llitatis tẽpe capillos
ab ſcinderet: eos in oſtẽſiõe afflictiõis nutri
ret. Btũs igit iob tranq̃llitatis tpe capillos
ſuare oñdit: cũ ad doloris vſũ caput toton
diſſe memorat: quatenus cũ in cũctis eũ re/
b⁹ man⁹ ſupna pcuteret: etiã ſpõte illã peni
tẽtie ſpecies diuerſa fuſcaret. Sed iſte exut⁹
reb⁹: filijs orbat⁹ q̃ veſtimẽta ſcidit: q̃ capur
totondit: qui in terrã corruit: q̃d dicat audia
am⁹ ℣ Nud⁹ egreſſ⁹ ſũ de vtero mr̃is mee:
nudus r̃uertar illuc Q q̃ alte ſedi iterni cõſi
lij preſidet iſte: q̃ ſciſſis veſtib⁹ i terra ꝓſtra
tus iacet. Quia.n. iudicãte dño cũcta amiſe
rat: p ſeruãda patiẽtia illud tẽpus ad memo
riã reduxit: quo necdũ iſta que pdidit habe
bat: vt dũ ituet quod aliq̃n illa non habuit
dolorẽ tẽperet qđ amiſit. Magna eñ cõſo
latio ẽ in rez amiſſiõe illa tpa ad mẽtẽ redu/
cẽ: q̃b⁹ nos ꝓtigit res q̃s pdidim⁹ nõ habu/
iſſe: Quia vo oẽs nos terra genuit: hanc nõ
imerito matrẽ vocam⁹. Vñ ſcriptũ ẽ. Gra/
ue iugũ ſup filios adã a die exitus de ventre
mr̃is eoz: vſq̃ in diẽ ſepulture in matrẽ eo/
rũ oim. Beat⁹ igit iob vt patienter lugeat:
qđ hic amiſit vigilãter attẽdit q̃lis huc vene
rit: ad augmẽtũ aũt ꝙande patiẽtie: adhuc
ſolerti⁹ inſpicit: hinc q̃lis recedat ⁊ dicit Nu
dus egreſſus ſũ de vtero mr̃is mee: nud⁹ re/
uertar illuc. Ac ſi dicat. Nudũ me hucitrã/
tẽ terra ꝓtulit: nudũ me hinc exeuntẽ iterũ
terra recipiet. Qui ergo accepta habui ſ re/
linq̃nda pdidi: q̃d ꝓpriũ amiſi? La.XVIII.

Q Uia vo ꝓſolatio nõ ſolũ ex ꝓſidera
tiõe pditiõis exhibẽda ẽ: ſ etiã ex iu
ſticia ꝓditoris recte ſbiũgit. ℣ Bñs
dedit: dñs abſtulit: ſicut dño placuit: ita fa/
ctũ ẽ. Sctũs vir temptãte aduerſario cũcta
pdiderat: ſ tñ ſciẽs q̃z ꝑ ſe ſathã tẽptãdi vi/
res niſi pmittẽte dño nõ hẽbat: nõ ait. Bñs
dedit: diabol⁹ abſtulit: ſ dñs dedit: ⁊ dñs
abſtulit. Fortaſſe ei fuerat dolẽdũ ſi qđ dñs
dedit hoſtis abſtuliſſz: at poſtq̃z nõ abſtulit
niſi ipe q̃ dedit: ſua recepit: nõ nr̃a abſtulit
Si eñ ab illo accepimus q̃b⁹ in hac vita vti
mur: cur doleam⁹ quod ipſo iudicãte exigi/
mur: quo largiente feneramur? Nec aliquã
do inuſtus ẽ creditor: q̃ dum prefixo reddẽ
di tempore non conſtringitur: quando vult
exigit: quod feneratur. Ubi ⁊ bene ſubiun/
gitur. ℣ Sicut dño placuit: ita factũ eſt Cũ
enim in hac vita: ea que nolumus patimur

necesse est vt ad eum qui iniustū velle nihil
potest: studia nostre volūtatis inclinemus.
Magna quippe est ꝓsolatio i eo qđ displi
cet: qđ illo ordinãte erga nos agit: cui nō ni
si iustū placz. Si igit iusta deo placere scim⁹
pati aũt nulla: nisi q̄ dño placuerit possum⁹
iusta sunt. cũcta q̄ patimur: ⁊ valde iniustū ē
si de iusta passiõe murmuram⁹. Sed qz ora
tor fortis quõ assertõem ptis sue ꝓtra aduer
sariũ allegauit audiuim⁹: nũc quõ i ordinis
sue termio iudicẽ benedicẽdo laudet audia/
mus. Sequit. ℣ Sit nomẽ dñi bñdictum.
Ecce omne qđ rectũ sensit: dñi bñdictõe cõ/
clusit: vt hinc aduersarius inspiciat: ⁊ ad pe
nã suã vict⁹ erubescat: qz ipe dño contumax
etiã in beatitudine ꝓditus extitit: cui homo
hymnũ gr̃ie etiã pcussus dicit ℣ Ca. XIX

Intuendũ vo ē: qz hostis nr̃ tot nos
iaculis pcutit: quot temptatiõib⁹ af
fligit. Quotidie nã q̄ in acie stamus
quotidie temptationũ ei⁹ tela excipim⁹: sed
et nos ꝓtra illũ iacula mittim⁹: si ꝓfossi tribu
lationib⁹ humilia rñdem⁹. Beat⁹ igit Iob p
cussus dãno rer̃: pcussus morte filior̃: quia
vim doloris vertit in laudẽ ꝓditoris dicens
Dñs dedit: dñs abstulit: sicut dño placuit:
ita factũ ē: sit nomẽ dñi bñdictũ: suphuz ho
stẽ hũilitate pcutit: crudelẽ patiẽtia strauit.
Nec credam⁹ q̄ bellator nr̃ accepit: ⁊ nõ in/
flixit vulnera. Quot em̃ voces patiẽt: ei dei
laudẽ pcussus reddidit: q̄si tot in aduersarij
pectore iacula intorsit: ⁊ acriora valde q̄ su
stinuit inflixit. Afflict⁹ em̃ terrena pdidit: sz
afflictõem hũiliter sustinẽs celestia multipli
cauit. Sequit ℣ In omib⁹ his nõ peccauit
iob: neq̄ stultũ aliq̄d ꝓtra deũ locut⁹ ē. Ar
tẽptationũ tribulatiõib⁹ dephensi etiã taci/
to cogitationũ motu possum⁹ nõ loquendo
peccare: btõ iob et oris testimoniũ phibet
et cordis. Prius em̃ dr̃ Nõ peccauit: ⁊ tunc
demũ subit Neq̄ stultũ aliq̄d ꝓtra deũ locu
tus est. Qui.n. stultũ locutus nõ est culpa a
lingua ꝓpescuit sedcũ premittit nõ peccauit:
cõaat q̄ murmuratiõis viciũ etiã a cogitati
one restrixit. Nec ergo peccauit: nec stultũ
locutus est: qz nec p cõsciẽtiam tacit⁹ tumuit
nec linguã in ꝓtumatiã relaxauit. Stulte au
tem ꝓtra deũ loq̄t: qui inter diuine anima/
aduersionis flagella posit⁹ iustificare semet/
ipsum conatur. Si em̃ innocentẽ se asserere
supbe audiat: q̄d aliud q̄ iusticiã feriẽt⁹ ac
cusat. Hucusq̄ nos verba hystorie trãscur/
risse sufficiat: iã nũc ad idagãda allegorie mi/

Allegorice Hysteria expõis se ꝑmo ꝓtat ℣ Ca. XX
Tex. Ed in hꝭ qđ scptũ ē; q̄dã die cũ venis/

sent filij dei vt assisterẽt corã dño: affuit int̃
eos etiã sathan: discutiendũ ꝓpus ẽ: cur q̄daz
die factũ aliq̄d corã dño dr̃: cũ apud illũ neq̄
q̄ cursus tpis mutatõe diei noctisq̄ varie
Neq̄ em̃ i ea luce q̄ sine accessu ea q̄ elegit il
lustrat: ⁊ sine recessu ea q̄ respuit deserit: de/
fect⁹ mutabilitatis venit: qz in semetipo ma
nẽdo imutabilis mutabilia cũcta dispõit: sic
q̄ in se trãseũ tia ꝓdidit vt apud se trãsire ne
quaq̄ possint: nec tps int⁹ in ꝓspectu ei⁹ de
fluit: qđ apud nos foras decurrit. Vñ fit vt
in eternitate ei⁹ fixa maneãt: ea q̄ nõ fixa ex/
teri⁹ seculoz volumia emanant. Cur ergo
apud eũ dicit q̄dã die: cui nimiz dies vna ẽ
eternitas sua. Quã viz nec i fine ꝓcludi: nec
in initio vidit apiri ps cũ dicit. Melior ẽ di ps. 83.
es vna in atrijs tuis sup milia. Sz cũ scptu/
ra sacra tpaliter editis loq̄t: dignũ ē vt ver
bis tpalib⁹ vtaf: q̄ten⁹ ꝓdescẽdendo leuet ⁊
dũ de eternitate aliq̄d tpalit narrat: assuetos
tpalib⁹ sensim ad eterna trajiciat: seq̄ bene
nr̃is mẽtib⁹ eternitas incognita dũ vbis cog
nitio blandit infũdat. Quid aũt miz si in sa
cro eloquio incõmutabilitatẽ suã de⁹ p̃ pro/
pere hũane mẽti nõ aperit: qñ ⁊ resurrectiõis
sue solẽnitate cẽlebrata quibusdã ꝓfectionũ
accessib⁹ innotuit in corruptõem corpis qđ
resumpsit. Luca quippe attestãte didicim⁹. Luc. 24
Q̄ dq̄busdã se in monumẽto q̄rentib⁹ ꝑus an
gelos misit ⁊ rursum discipl̃is de se in via lo
quẽtib⁹ ipe q̄dẽ ꝑ nõ cognoscend⁹ appuit:
q̄ post exhortatiõis mozas cognoscẽdũ se in
panis fractione mõstrauit: ꝑ extremum vo
repẽte ingrediẽs: nõ solũ se cognoscibilẽ: sed
etiã palpabilem ꝑbuit. Quia .n. infirma ad
huc gestabãt corda discipuli: in cognitõe tã/
ti misterij ita fuerãt dispẽsatiõe nutriẽdi: vt
paul⁹ sp aliq̄d q̄rẽtes inuenirẽt: inuenientes
crescerẽt ⁊ crescẽtes cognita robustius tene
rẽt. Quia igit nõ repẽte: ꝑ causaz verboz
q̄ incremẽtis q̄si q̄busdã ad eternitatẽ passi
bus ducimur: int⁹ apud eũ q̄dã die aliq̄d fa
ctũ dr̃: q̄ ipa quoq̄ tpa sine tpe cõtuer. An
qz etiã sathan affuit die quadã dũ hꝭ factũ dr̃
indicare sacra scriptura studuit. qz in luce de
us tenebras vidit. ℣ Ca. XXI.

Nos quippe vno eodẽq̄ cõtuitu lucez
⁊ tenebras ꝓtueri nõ possum⁹: qz cũ
in tenebris oculis figit: lux fugat: ⁊
cũ ad lucis se choruscatiõez vterit: tenebra/
rũ vmbra discedit. Illa aũt vis q̄ cũcta muta
bilia imutabilit videt: q̄si in die sathã affuit
qz ea apostate angeli tenebras sine obscuri/
tate ꝓphẽdit. Nos vt dictũ ẽ vno eodẽq̄ in
tuitu ꝓtẽplari nõ possum⁹: ⁊ q̄ approbando

eligim⁹: ⁊ q̃ reprobãdo dãnam⁹: qr cum ad hãc anim⁹ vertit: ab illa cogitatõe sepat: cũ vo ad illã reducit: ab hac cui inhesit remo/ uet. Be⁹ vo q̃ sine mutabilitate sit cũcta re/ spicit: sine distictiõe ꝓphẽdit: viz ⁊ bõa q̃ iu uat: ⁊ mala q̃ iudicat: ⁊ que adiuta remune/ rat: ⁊ q̃ iudicans dãnat: in his que diuerso disponit ordie diuersus nõ est. In die ergo ei sathan affuisse describit: qr lumẽ eternitatis ei⁹ nulla mutabilitatis fuscatõe tangit: et in hoc q ei tenebre pñtes fiũt. Qui affuisse int filios dei dicit: qr ea vi iusticie imund⁹ spũs penetrat: qua vicz spũum corda cõplentur eoꝝ radio lumis iste trãsfigit: quo illi vt lu ceãt pfundũt. Inter filios dei affuit: qr et si B illi deo ad electoꝝ adiutoꝝium: iste ad pba/ tionẽ seruit. Inter filios dei affuit qr ⁊ si ab illis in hac vita laboꝝantib⁹ auxiliũ pietatis impendit iste occulte eius iusticie nesciendo fuiens: ministeriũ exequi reprobationis co nat. Unde bene in libris regũ p ppham dr
3. Re. 22. Vidi dñm sedentẽ sup soliũ suum: et exerci/ tũ celi a dextris eius ⁊ a sinistris: ⁊ dictũ est In quo decipiã achab: vt ascẽdat ⁊ cadat in ramoth galaath. Et dixit ali⁹ ita: alt⁹ aliter Et egress⁹ ẽ vn⁹ ⁊ dixit Ego decipiã achab. et dictũ est. In quo decipies? Qui respõdit dicens. Egrediar ⁊ ero spũs mendax in ore omniũ pphetaꝝ ei⁹. Quid enim solium dei nisi angelicas ptates accipim⁹: quaꝝ mem/ tib⁹ alti⁹ psidens inferi⁹ cũcta disponit? Et q̃d exercit⁹ celi nisi mistrãtiũ ãgeloꝝ mltitu do describit: Quid ẽ ergo q exercitus celi a dextris ⁊ sinistris ei⁹ stare phibet? Be⁹ enim q̃ ita ẽ intra oia vt etiã sit extra oia: nec dex tra nec sinistra ꝓcludit. Dz dextra dei ange loꝝũ pars electa: sinistra autem dei: ps ange loꝝ reproba designat. Nõ em̃ mistrant deo solũmõ boni qui adiuuent: ꝫ etiam mali q̃ p bent: non solũ qui a culpa redeuntes ſuble/ uent: sed etiam qui redire nolentes grauent Nec qõ celi exercit⁹ dicit: angeloꝝ pars re proba in eo intelligi posse phibet Quas ei suspẽdi in aere nouim⁹: aues celi nomiam⁹.
Phil. 2. Et de eisdẽ spiritib⁹ paul⁹ dicit. Cõtra spiri talia nequicie in celestib⁹. Quoꝝ caput enũ cians ait. Scõm ꝓncipẽ potestatis aeris hu ius. A dextera ergo dei ⁊ sinistra angeloꝝũ exercit⁹ stat: qr et volũtas electoꝝ spirituz diuine pietati cõcordat⁹ ⁊ reprobum sensus sue malicie seruiens: iudicio districtionis ei⁹ obtemperat. Unde et mox fallax sp ũs i me diuz psilisse describitur: per quẽ achab rex/ exigentibus suis meritis decipiat. Nec̃eñ fas est credere bonum spiritũ fallacie deser uire voluisse vt diceret. Egrediar et ero spi/ ritus mẽdax in ore omniũ prophetaꝝ eius Sed quia achab rex ex precedentibus pec/ catis dign⁹ erat vt tali debuisset deceptione dãnari: quaten⁹ qui sepe volens ceciderat culpã: quãdoq̃ nolens caperet ad penã: oc culta iusticia licentia malignis spiritib⁹ dat vt quos volẽtes in peccati laqueo strãgulat in peccati penã etiã nolẽtes trahat. Q ergo illic a dextris atq̃ a sinistris dei exercit⁹ celi astitisse describitur: hoc hic inter filios dei: sathan affuisse phibet Ecce a dextris dei ste terũt angeli q̃ noiant filij dei: ecce a sinistris angeli stant: qr affuit iter eos etiam sathan.

Sed qr allegorie mi/ Ca. XXII. A
steria indagare decreuim⁹ nõ incon uenienter accipim⁹ q in die dñs sa/ than vidit: qr vias ei⁹ in sapie sue incarnati one corripuit. Quasi eũ nõ vidisse fuerit: tã/ diu prauitatẽ illi⁹ in humani generis pditio ne tolerasse. Unde et ei diuina voce mox di citur. Unde venis? In die sathan requirit de vijs suis: qr in luce manifestate sapie oc/ culti hostis: insidie detegunt. Quia ergo in carnato dño diabol⁹ increpatur: ⁊ a sua pe/ stifera effrenatiõe corripit: recte sbiungitur Lex Cui dixit dñs. Uñ veis? Tũc ei sathane vias requirẽdo arguit: cum per mediatoris aduentũ psuasionis ei⁹ nequitias rẽpmens increpauit. Nec imerito i hoc die filij dei co ram domino astitisse referunt: quia videlicz ad eterne patrie vocationẽ electi omnes lu/ ce sapiẽtie se illustrãte collecti sunt Quos q̃ uis incarnata sapia aggregare effectu operis venerat: diuinitati tamẽ illi⁹ iam per eius p B
sentiam intrinsecus assistebãt. Sed quia de vijs suis antiquus hostis redemptore veni Lex.
ente discutitur: quid dicat audiam⁹. Circui ui terrã: ⁊ pambulaui eam. Ab adam quip/ pe ante aduentum domini omnes post se gẽ tium nationes traxit. Circuiuit ⁊ pambula uit: qr per corda gentiũ iniquitatis sue vesti gia imp⁹essit. Cadẽs enim a sublimibus hu/ manas mentes iure possedit: qr in culpe sue vinculo volentes astrinxit: tantoq̃ lati⁹ in mundo vagatus est: q̃to a reatu illius q̃sq̃ liber per omn⁹a inuẽtus non est. Cui quasi ex potestate mũdum circuisse est: nullũ ho/ minẽ q̃ sibi plene resisteret inuenisse. Sed iã sathan redeat. i. ab effectu sue malicie vis il/ lũ diuina constringat: quia iã appuit i carne q̃ in pcti ꝓtagione ex carnis nihil habet i/ firmitate. Uenit humilis quẽ ⁊ supbus ho/ stis admiret quaten⁹ qui fortia diuitatis ei⁹ despexerat etiã hũanitatis ei⁹ infirma ptiescat

Unde et mox significatõe mirifica: ꝓtra euz ipa humanitatis infirmitas obstupescenda
Tex pponit vt dicat. Nũqd ꝓsideraſti seruuz meũ iob: q nõ sit ei similis in terra? Qx iob in terptat dolens: paulo ante ia dixim⁹. Bo/
lens vero ipc veraciter p figurã dicit: q̃ poz
Esa.63. tare dolores nr̃os ppheta attestãte phibet. Cui in terra similis nõ est: qz omis hõ tantũ modo homo est: ipe aũt de⁹ z hõ. In terra ei similis nõ ẽ: qz z si adoptiu⁹ quisq̃ filꝰ ad
L pcipiendã diuinitatẽ ꝓficit: neq̃q̃ tamen vt de⁹ naturaliter eẽ accipit. Qui bñ etiã seru⁹ dict⁹ ẽ: qui formã serui suscipe dignatus est.
Nec maiestati iniuriam intulit assumpta humilitas carnis: qz z vt huãda suscipet: nec
Phil.2. tñ habita pmutaret: nec diuina humanitate inuisibilitatis sue magnitudine se visibilẽ demõstrasse vt hui/ma tegeret hoc qõ incircũscripte omnia ex diuinitate penetraret. Dei aũt ad sathan p figurã dicere est: nũ quid ꝓsideraſti seruum meũ iob? vnigenitũ filiũ ꝓtra eũ in forma seruꝰ admirabilẽ demõstrare. Eo enim quo illuz tante vtutis in carne innotuit: q̃si supbienti aduersario qõ dolẽs consideraret indicauit Sed qz bonũ qõ miraret intulerat: restat vt ad repmendã ei⁹ supbiaz vtutis illi⁹ adhuc enũerando sbiungat. Sequit. ℣ Ca.XXIII.

Tex Homo simplex z rect⁹ ac timẽs deũ: et recedẽs a malo. Venit nanq̃ inẽ
A hoies mediator dei z hoim hõ xps ihesus: ad pbendũ exemplũ vite homib⁹ simplex: ad nõ parcẽdũ vo malignis spiritibus rect⁹ ad debellãdã supbiã: timẽs deũ: ad detergendã vo in electis suis vite imundiciã: recedẽs a malo. Be ipo enim p esaiã pncipaliꝰ
Esa.11. dicit. Et replebit eũ spũs timoris dñi. Et ip se a malo singlariter recessit: qz facta imitari noluit: que in homib⁹ inuenit: qm̃ attestãte
1.Pe.2. petro: pc tm̃ nõ fecit: nec dol⁹ inuẽt⁹ ẽ in oze
Tex eius. Sequit. ℣ Rñdens sathan ait. Nun quid frustra iob timet deũ? Nonne tu vallasti eũ: ac dom ũ ei⁹: vniuersazq̃ sbstantiã ei⁹ p circuitũ? Opib⁹ manuũ eius benedixisti et possessio illi⁹ creuit in terra. Antiqu⁹ hostis redẽptoz ẽ hũani generis debellatoz ẽ suum in mundũ venisse cognouit: vnde z per
Mat.8. obsessum in euãgelio dicit. Quid nobis z tibi fili dei? Venisti huc ante tps torquere nos?
B Qui tñ pus cũ hũc passibilẽ cerneret: cũ posse mortalia ppeti humanitatis videret: oñe quod de eius diuinitate suspicat⁹ ẽ: ei fastu supbie sue indubiuz venit. Nihil q̃ppe nisi superbum sapiens: duz esse hunc humilẽ cõspicit: deũ esse dubitauit. Unde z ad temp/
Mat. tatõem se argumenta conuertit dicens. Si filius dei es: dic vt lapides isti panes fiant. Quia igit passibilem vidit non deũ natum: sed dei gratia custoditũ credidit. Unõ z nũc inferre perhibet. Nonne tu valasti eũ ac domum eius: vniuersamq̃ sbstantiã per circuitum? Operibus manuũ eius benedixisti: et possessio illius creuit in terra. Eum q̃ppe ac domum eius a deo vallatã dicit: quia temptando eius cõscientiam penetrare non potuit. Substãtiã eius vallatã asserit: quia electos eius inuadere non ꝓsumit. Operibus manuuz eius benedixisse deum z possessionem eius excrescere in terra queritur: q? sq̃ tabescens videt q̃ fides eius in notitiaz hominũ predicantib⁹ apostolis multiplicatur. Possessio quippe eius crescere dicit: duz laborantibus predicatoribus fidelium quotidie numerus auget. Hec itaq̃ sathã deo dixisse est: talia iuidẽdo sẽsisse. Hec itaq̃ satyã deo dixisse est: de his tabescendo doluisse.
Sequitur. ℣ Ca.XXIIII.

Ed extende paululũ manum tuã et tange cũcta que possidet: nisi in faciem benedixerit tibi. Quem enim tranquillitatis tempe dei gratia custoditũ credidit: peccare posse per passionem putauit. Ac si apte dicat. Interrogatus afflictionib⁹ homo et peccator agnoscitur: qui in miraculis deus putatur. Dixit ergo dñs ad sathan
Ecce vniuersa que habet in manu tua sunt: tantum in eum ne extendas manum tuam. Cum sacram historiam sub figurali intellectu discutimus: sathane manus: nõ potestaſ sed temptatio debz intelligi. Uniuersa itaq̃ que habet in mauu temptãtis dantur: z in eo temptationis manus extendi phibetur: qõ tamen fieri sbstãtia amissa conceditur: q? nimirũ prius iudea que possessio eius fuerat i infidelitate sublata est: z post eius caro patibulo crucis affixa. Qui igitur prius iudeam aduersantẽ ptulit et postea vsq̃ ad crucem venit: quasi prius habita amisit: z post inse metipso aduersantis nequiciam pertulit
℣ Egressusq̃ ẽ sathã a facie dñi. Sicut z superius dictum est: sathan a facie domi exijt quia ad desiderij sui vota peruenit. Quasi em̃ ante ipsum erat dum propter ipm q̃ male sitiebat nõ implere poterat ℣ Cum autez quadam die filij eius et filie comederẽt z biberẽt vinũ in domo fratris sui primogeniti.

B ℣ Beati iob filios ac filias: vel apl̃oꝝ ordinẽ vel cunctoꝝ fideliũ multitudinẽ diximus designasse Incarnat⁹ aũt dñs p̃us ex iudea ad fidẽ paucos elegit: ⁊ post sibi multitudinẽ pp̃lũ gẽtilis aggregauit. Quis aũt maior dñi filius: nisi iudaic⁹ pp̃lus accipi debet: q̃ ei dudũ date legis fuerat doctrina generatus minor aũt gẽtilis pp̃ls qui ⁊ in mundi extremitate collect⁹ ẽ. Quia igit̃ cũ sathan vtilitati hoim nesciẽs deseruiret: ⁊ corrupt⁹ psecutoꝝ cordib⁹ licẽtiã dñice passiõis expeteret sancti apostoli necdũ aggregandã deo gẽtilitatẽ nouerãt: ⁊ soli iudee fidei archana p̃dicabant. Cum sathan exisse a dño dr: filij ⁊ filie i domo fratris p̃mogeniti ꝓuiuari referũ/
Mat.10 tur. Dictũ q̃ppe eis fuerat: in viã gentiũ ne abieritis. ℣ Post mortẽ nanq̃ resurrectiõẽq̃ dñi in gentiũ p̃dicatiõꝝ ꝓuersi sunt. Vñ i suis actib⁹ dicũt. Vob optebat loq̃ p̃mũ ẋbũ
Act.13. dei: ℣ quia repulistis illõ ⁊ idignos vos iudicastis eterne vite: ecce ꝓuertimur ad gentes. Hi itaq̃ filij sponsi de quib⁹ ⁊ eiusdẽ voce sponsi dicit. Non ieiunabũt filij spõsi q̃diu cum illis est spõsus: In domo fris p̃mogeniti ꝓuiuant: qr vicz adhuc apl̃i sacre scripture delicijs in soli⁹ iudaici pp̃li collectiõe
Mat.9. vescebant: nũcius venit ad iob qui diceret. Boues arabant: ⁊ asine pascebãt iuxta eos et irruerunt sabei: tuleruntq̃ omnia: ⁊ pueros pcusserunt gladio: ⁊ euasi ego solus vt nunciarem tibi. ℣ Ca. XXV

A Quid aliud in figura p boues: q̃ bñ opantes: qd aliud p asinas: q̃ quos dã simpl̃r viuẽtes accipimus? Que bñ iuxta boues pasci referunt: qr mẽtes simpliciũ etiã cũ alta capere nõ p̃nt: eo magis vicine sũt: quo ex fraterna bona sua p caritatẽ credũt: cũq̃ inuidere alienis sensib⁹ nesciũt quasi in pastu se mĩme diuidũt. Sit ergo se asine cũ bob⁹ reficiunt: qr prudentib⁹ ꝓiuncti tardiores eoꝝ intelligẽtia pascunt. Sabei aũt captiuãtes interp̃tant. Et q̃ alij captiuantiũ noie nisi imũdi spũs designãt: qui cũctos quos sibi sbiciunt: infidelitate captiuos ducũt? Qui ⁊ pueros gladio ferĩunt: qr eos tẽptatiõis sue guiter iaculis vulnerant: quos necdũ iuuenilis ꝓstantia liberos vlr robustos fuat. Qui bñ quidẽ bona incip̃ũt: ℣ in ipa adhuc inchoatiõis sue teneritudine captiuantib⁹ imũdis spiritib⁹ sbsternuntur
B Quos gladio hostis pcutit: qr ẽ nitatis despatiõe trãsfigit. Quid ẽ aũt h̃ q̃ nunci⁹ venit: q̃ diceret ego euasi sol⁹. Quis ẽ iste nunci⁹ q̃ alijs p̃euntib⁹ sol⁹ euadit: nisi ꝓpheticus ℣mo? Qui dũ fiũt mala oia q̃ p̃dixit q̃si sanus ad dominũ sol⁹ redit: dũ ẽñ vera dixisse ꝺ perditoꝝ casu cognoscit: quasi inter mortuos vixisse monstrat. Hinc est q̃ ad rebeccam in ysaac cõiugio deducendam puer
Gen.24. mittit: quia videlicet ad desponsandam ecclesiam: interposita pphetia domino famulatur. Sabeis igit̃ irruentib⁹ solus puer qui nũciaꝛ euasit: qr malignis spiritib⁹ infirmorũ mẽtes in captiuatẽ ducentib⁹ sententia pphetica cõualuit: que eandẽ captiuitatẽ p̃enuncians dicit. Propterea captiu⁹ duct⁹ ẽ
Esa.5. populus meus: quia nõ habuit scientiam. Prophetia ergo quasi saluat̃: dum captiuitas quam p̃edixit ostendit̃. Sequit̃. ℣ Cũ
Lex. q̃ adhuc ille loqueretur: venit alter ⁊ dixit Ignis dei cecidit de celo: ⁊ tactas oues puerosq̃ consumpsit: ⁊ effugi ego solus vt nunciarem tibi. ℣ Ca. XXVI.

O Nes q̃ p̃dicatiõis officiũ in synagoga tenuerũt: celũ recte vocati sũt
A qr nimirꝝ sape supna credebãt. Vñ et moyses cum sacerdotes ac pp̃lm ad ẋba sue ãmonitõis excitaret dixit: Attẽde celũ ⁊
Deu.32. loquar: ⁊ audiat terra ẋba ex ore meo. Per celũ vicz significãs p̃positoꝝ ordinẽ: p quaꝛ ẋos sbditoꝝ plebẽ. Hoc igit̃ loco celũ sacerdotes vel pharisẽos vel legis doctores non incõueniẽter accipim⁹: qui ante oculos hominũ dũ celestib⁹ officijs inseruirent: q̃si de sup lucere videbãt. Sz qr ipi sumope in redẽptoris nr̃i adũsitati ꝓmoti sũt: q̃si ignis de celo cecidit: dũ ad decipiẽdũ imp̃itũ pp̃lm: ab his etiã qui vere docere putabant flamma inuidie exarsit. Testãte q̃ppe euangelio
Luc.20. nouim⁹: q̃ doctrine ẋitatis inuidẽtes oportunitatẽ dñice traditiõis exq̃rebãt: ℣ metuẽtes pp̃lm que moliebant̃ innotescere nõ audebant. Hinc etiã in eo scriptũ est: q̃ disuadẽdis populis dicũt. Nunquid alĩq̃ de p̃n
Jo.7. cipibus credidit in eũ: aut ex phariseis? Sz turba hec que nõ nouit legẽ: maledicti sunt. Quid in ouibus atq̃ in pueris: nisi innocentes quosq̃ sed tamen adhuc infirmos accipimus? Qui dũ aduersitatẽ phariseoꝝ ac p̃ncipum tolerare timuerunt infidelitatis ꝓcremationẽ cõsumpti sunt. Dicat̃ ergo. Ignis
B dei cecidit de celo: ⁊ tactas oues puerosq̃ ꝓsumpsit. i. a p̃positoꝝ cordib⁹ flãma inuidie corruit: ⁊ quicquid boni in plebibus orieba tur incendit: quia dum mali p̃positi suum cõtra veritatẽ honorem exigunt: ab omni rectitudine corda sequentiũ subuertunt. Vbi et bñ adiungit̃. Et effugi ego solus vt nũciarẽ tibi: qr dũ impletur p̃dicta causa malicie: fallacie int̃itũ euadit ℣mo p̃phetie q̃ait.

L ℣ Et nunc ignis aduersarios cõsumit. Ac si aperte dicat. Malos nõso lũ ignis p vindicta post cruciat: sed nunc etiam p liuorẽ cremat q; qui post puniẽdi sũt retributiõis supplicio: nũc semetipos afficiũt inuidie tormẽto. Puer ergo sol⁹ fugiẽs remeat: ⁊ igne pisse oues puerosq; denũciat: duz pphetia iudaicũ pplm deserens: vera se dixisse manifestat q̃ ait: Zelus apphendit pplm ineruditũ Ac si apte dicat: Bũ verba ppharz discutere plebs noluit: ꝑ credulitatẽ suã vbis inuidentiũ dedit: zeli igne perijt: q; in aliene inuidie se flãma cõcremauit. Seq̃t ℣ Sed ⁊ illo adhuc loquẽte: venit ali⁹ ⁊ dixit. Caldei fecerũt tres turmas: ⁊ inuaserũt camelos ⁊ tulerũt eos: necnõ ⁊ pueros pcusserũt gladio: ⁊ effugi ego sol⁹ vt nũciarẽ tibi. ℣ Ca. XXVII

Jobe. 3. Textus.

A Via caldeos feroces interptari no-

Quim⁹: q̃ alij caldeoz noie designentur: nisi psecutiõis auctores vsq; ad aptos clamores malicie prumpentes: cuz dicũt Crucifige crucifige eũ. Qui ꝺ semetipsis tres turmas faciũt: cũ se ad pponendas questiones dño pharisei herodiani: et saducei diuiserũt. Qui ore q̃dez sapiẽtie victi sũt: ꝑ q; stultos quosdã p⁹ eos se traxisse credendũ ẽ factis turmis camelos tulerũt. Unusq̃sq; nanq; eoz ordo in prauaq̃ sapuit insipiẽtium corda corrupit: ⁊ dũ psuadẽdo ad interitũ pertrahit: quasi tortuosas mentes infirmantium ad captiuitatẽ duxit. Predicante quippe in samaria domino: multi ex samaritanis fuerunt in possessione eiusdẽ redemptoris nri asciti. Sz nũquid hi q̃ p septem viris vnius mulieris mortuis de resurrectiõnis desperatiõe dominũ temptant neq̃q; conati sunt credẽtes samaritanos a fide reducere: quos ꝓstat spẽ resurrectiõis ignorare?

Mat. 25.

B Qui dũ ex lege nõnulla recipiũt: nõnulla cõtenunt: quasi camelorum more: velut aial mundũ ruminant: sed vt imundũ nequaq; vngulã findunt: q̃uis ⁊ eos vt cameli ruminantes: ꝑ tamẽ vngulã nõ findẽtes indicant qui in iudea iuxta lram historiã audierant: ꝑ vtutẽ ei⁹ spiritaliter discernere nesciebant Quos trib⁹ turmis caldei rapiũt: dũ pharisei herodiani ⁊ saducei: ab omni sensus recti tudine iniqua psuasione puertũt. Simulq; pueros gladio feriunt: q; ⁊ si qui in pplo vtiã rõne poterãt: eis ipi nõ vtute rõis: ꝑ potestas auctoritate ꝓtrahãt: dũq; se q̃si ppositos imitari a sbditis volũt: ⁊ si intelligere aliq̃d sequẽtes pñt: ex auctoritate tñ suscepti regimis eos ad pniciẽ ptrahũt.

C A q̃b⁹ bñ sol⁹ puer q̃ nũciet fugit: q; pharisei herodianis atq; saducei iniqua patrãtib⁹ eos nimiz deserẽs pphetic⁹ sermo conualescit: qui ait Et tenentes legẽ: nescierunt me. Sequitur. ℣ Ca. XXVIII.

Jere.

Hbuc loquebat̃ ille: ⁊ ecce ali⁹ itrauit ⁊ dixit. Filijs tuis ⁊ filiab⁹ vescẽtib⁹ ⁊ bibentib⁹ vinũ in domo frãtis sui pmogeniti: repẽte vent⁹ vehemẽs irruit a regiõe deserti: ⁊ pcussit q̃ttuor angulos domus. Que corruens oppressit liberos tuos: ⁊ mortui sunt. Paulo añ iã dixim⁹: q; filios et filias pdicãtes apl̃os ⁊ plebis sbditas sẽtiam⁹. In domo frẽs pmogeniti cõuiuari referunt̃: q; in habitatiõe adhuc iudaici pplꝰ sacre pdicatiõis delicijs vescebãt̃. Repẽte ãt vehemẽs vent⁹ irruit a regiõe dexti Regio dexti ẽ coz infideliũ: q; dũ creator ꝺserit: nullus inhabitator colit. Uent⁹ aũt vehemens q̃d aliud: q̃ tẽptatio fortis accipit̃? Uentus ergo vehemens a regiõe deserti irruit: q; in passiõe redẽptoris nri ꝓtra fideles ei⁹ fortis tẽptatio a cordib⁹ iudeoz venit. Põt etiaz deserti regio: derelicta imũdoz spũum multitudo nõ incõueniẽter intelligi. A qua vẽ? venit: ⁊ domũ ꝓcussit: q; ab eis tẽptatio prodit ⁊ p secutoz corda cõmouit. Sz hec domus in qua ꝓiuabant̃ filij: in q̃ttuor angul̃ stabat. Tres enim regentiũordines in synagoga cognouim⁹ sacerdotũ scz scribaz: atq; seniorz pplꝰ. Quib⁹ ⁊ si phariseos iũgunus q̃ttuor in hac domo angulos iuenim⁹. A regione ꝛzit deserti vent⁹ venit: ⁊ quatuor angulos domus concutit: quia ab imũdis spiritib⁹ temptatio irruit: ⁊ mẽtes quatuor ordinũ in malicia psecutionis excitauit. Que domus corruẽs oppressit liberos: q; duz iudea in crudelitate dominice psecutiõis cecidit: apostolorum fidẽ desperatõis formidine obruit. Teneri eñ tantũmodo magistrũ viderũt: ⁊ iã negãtes per diuersa fugiebant: ex q̃uis manus interna eoz spirituz in presentia ad vitã tenuit: a vita tamẽ fidei eos interim carnalis timor extinxit Qui ergo auctorẽ suũ iudea seuiẽte reliquerunt: q̃si ꝓcussis angulis domo euersa: necati sunt. Quid ãt illo tẽpore de grege fideliũ factuz credim⁹: q̃ fugisse ipos etiã arietes scim⁹? Sed iter hec vn⁹ q̃ enũciet euadit: q; ꝓualuisse se ꝑmo pheticus q̃ hec denũciauerat oñdit dicẽs de psecutore pplo. Bilect⁹ me⁹ in domo mea fecit scelera multa: dicens de bonis pdicatorib⁹ ꝑ tñ in passiõe fugientib⁹. Proximi mei a lõge steterũt: Dicens de cunctis valde formidantib⁹: Percutiã pastorẽ ⁊ dispgentur oues gregis. Sequit̃. ℣ Ca. XXIX.

Jere.

Zach.

Tex. A

Tunc surrexit iob: z scidit vestimẽta sua. Ruẽte domo: extinctis filijs: iob surrexit: qz iudea i infidelitate pdita pdicatorib⁹ in pauore mortis cadẽtib⁹ redẽ ptor hũani gñis semetipm a carnis sue mor te suscitauit: qz ẽpto iudicio psecutores suos deseruerit demõstrauit. Surgere ẽppe eius est: qua districtiõe pctõres derelinquat ostẽ dere: ẽsi eñ iacere ei⁹ est: patiẽter mala tole/ rare. Surgit ergo cũ ꝓtra reprobos iudiciũ iustície exerit. Unde recte vestimenta scidit se phibẽt. Quid eñ vestimentũ dñi: ni/ si synagoga extitit: que pphetis predicanti/ bus expectationi incarnatõis illi⁹ adhesit: Eph.5. Sicut enim his nũc vestiẽ a quib⁹ diligitur paulo attestãte q̃ ait. Ut exhiberet sibi glo/ riosam ecclesiam: non habentez maculã aut rugam. Que eñ maculam aut rugaz nõ ha bere dicit: profecto vestis rationabilis et p actionem munda: z per spem tẽsa monstrat. B Ita cũ incarnandum eum iudea credidit ad herendo: nihilominus vestis fuit. Sed quia expectat⁹ venit: veniẽs noua docuit: docẽs mira exercuit: mira faciẽs: praua tolerauit: vestẽ qua indut⁹ fuerat scidit: dum de iudea alios ab infidelitate sustulit: alios i incredulita te dereliq̃t. Quid est igit vestis scissa: nisi iu dea in cõtrarijs sententijs diuisa: Si eñ ve Jo.7. stis eius scissa non esset: euangelista non di/ ceret: ꝙ predicante domino contentio orie/ batur in populo: vt alij dicerent: bon⁹ ẽ: alij aũt non: sed seducit turbas. Quasi scissa ve/ Tex. C stis illius fuit: que diuisa per sententias vni tatem concordie perdidit. Sequit. V Et tõ so capite corruens in terrã adorauit. Quid ꝙ decisos capillos: nisi sacramentoz subtili/ Ezech.5. tas: q̃d ꝙ caput: nisi sũma sacerdotij designa tur. Uñ z ad ezechielẽ pphetã dicit. Tu fi/ li hominis sume tibi gladiũ acutũ radentem pilos: z assumes eum: z duces per caput tu/ um z barbã: vt videlicet pphete facto: iudi cium redemptoris exp̃mat: qui in carne ap/ parens caput rasit: quia a iudaico sacerdo/ tio p̃ceptoz suoz sacramenta abstulit. Bar bã rasit: qz regnũ israeliticũ deserẽs: decorẽ virtutis eius amputauit. V La.XXX.

A Quid ꝙ hoc loco ꝙ terrã: nisi homo Gen.3. pctõr exp̃mit: Primo ẽppe peccãti homi dictũ est. Terra es: z in terrã ibis. Terre ergo nomie: peccatrix gentili/ tas designat. Nã cum iustam iudea se crede Gal.2. ret: ꝙstat quã reproba de gentilitate sentiret paulo attestante qui ait: Nos natura iudei: et nõ ex gentib⁹ pctõres. Mediator igit nr quasi detõso capite in terrã corruit: quia iu/ deã deserẽs: dũ sacramẽta sua ab eius sacer dotio abstulit: ad noticiã gẽtiliũ veit. Capil/ los eñ a capite rasit: qz sacra leg ab illo suo ꝓmo sacerdotio sustulit: z in terrã corruit: qz saluãdis se pctõrib⁹ dedit: dũ ꝙ eos qui sibi iusti videbant deseruit: hos qui se iniustos et fatebant z nouerãt assumpsit. Hinc ipe in euãgelio dicit. Ego in iudiciũ veni in hunc Jo.9. mundũ: vt qui nõ videt: videãt: z qui videt ceci fiant. Hinc z colũna nubis que in here/ Exo.13. mo ppm pibat: splẽdore ignis nõ in die: sed in nocte radiabat: qz vicz redemptor noster sue ꝓsatiõis exemplo ducatũ sequentib⁹ p stas d iusticia sua ꝓfidẽtib⁹ nl la luce claruit peccatoz vero suoz tenebras agnoscentib⁹ ignẽ sui amoris infulsit. Nec ꝙ corruere iob B dr: indignũ mẽs hoc significationi redẽpto/ ris arbitret. Scptũ nãq ẽ. Uerbũ misit dñs Esa.9. in iacob: z cecidit i israel. Jacob quippe sup plãtator: israel vo vir vidẽs deum dicit. Et quid ꝙ iacob: nisi iudaic⁹ ppls: quid ꝙ israel nisi gentilis ppls designat: Quia quẽ iacob ꝙ carnis mortẽ supplãtare studuit: hunc ni/ miz ꝙ oculos fidei gentilitas deũ vidit. Ad iacob ğ missũ: vbũ i israel cecidit: qz eũ quez ad se veniẽtẽ iudaic⁹ ppls respuit: hũc repẽ te ꝓfitẽs ppls gẽtilis inuenit. De sctõ q̃z spiri tu scriptũ ẽ. Cecidit spũs dñi sup eos. Idcir Act.2. co aũt vbũ dñi vel spũssanct⁹ in sacra scrip/ tura cadere dr: vt inopinat⁹ ei⁹ aduẽt⁹ expri mat. Ad eñ ruit vel cadit ad ima repẽte ve nit. Mediatori ergo in terrã quasi corruisse est: nullis signis p̃currẽtib⁹ iopinate ad gẽ/ tes venisse. Bene aũt dicit: ꝙ corruẽs ado rauit: quia dũ ipe humilitatez carnis suisce/ pit: in se credẽtib⁹ vota humilitatis infudit. Fecit eñ quia fieri docuit: sicut z de ei⁹ spũ C dicit. Ipe spũs postulat ꝓ nobis gemitib⁹ Ro.8. inenarrabilib⁹. Neq eñ petit qui equalis ẽ ꝑ postulare dicit qz nimirũ quos repleuerit postulãtes facit: q̃uis hoc z in semetipo re/ dẽptor noster ostẽdit: ꝙ p̃em etiã dũ passio ni ppinquaret exorauit. Quid eñ miz si in forma fui exorãdo se patri subdidit: in qua etiam manus peccantiuz vsq ad mortis ex trema tolerauit. V Sequit. La.XXXI.

Nudus egressus sum de vtero mr̃is Tex. A mee: nudus reuertar illuc. Redem ptoris mater iuxta carnem synago/ ga extitit: ex qua ad nos per corpus visibi/ lis ꝓcessit. Sed hunc intra se tegmine litte/ re ad optũ tenuit: dum ad spiritalẽ ei⁹ intelli gentiã mẽtis oculos aperire neglexit. Hunc qz in carne hũani corpis latentẽ videre deũ noluit: q̃si i diuitate nudũ ꝓspicẽ ꝛtempsit

Sed nudus de vtero matris exĩt: q̃ a sinagoge carne pdiẽs cõspicu⁹ ad gentes venit
Gen.39. Nõ bñ ioseph relicto pallio fugiente signatũ ẽ. Bũ eñ mulier adultera male illo vtivo luissz relicto pallio fugit foras: q̃ dñ sinagoga dñm purũ hominẽ credẽs: q̃si adultero cõplexu ꝓstringere voluit: ipe tegentem ſre ei⁹ oculis reliquit: ꝛad cognoscendã diuinitatis sue potentiã cõspicuum se gentib⁹ p̃buit Uñ ꝛ paul⁹ dixit.
2.Cor.3. Usq̃ hodie dum legit moyses velamẽ ẽ sup cor eor: q̃ vicz ad ultera mulier apud semetipaz palliũ r̃tinuit et quẽ male tenebãt nudum amisit. Quia ergo a sinagoga veniens fidei gentiũ cõspicu⁹ apparuit ex vtero matris nudus exĩt: Sed nũquid hanc oio deseruit? Et vbi est quod
Osee.1. p ꝓphetã dr. Si fuerit numer⁹ filioꝝ israel quasi arena maris: reliquie salue fient? Ubi est quod scriptũ ẽ: Donec plenitudo gentiũ
Ro.9. intraret: ꝛ sic omnis israel salu⁹ fieret? Erit ergo quãdoq̃ conspicuus vt etiã sinagoge appareat. Erit in fine mundi ꝓculdubio: quãdo gentis sue reliquijs semetipm sicut ẽ
B dñs innotescat. Uñ et bene hic dr. ℣ Nud⁹
Lex reuertar illuc. Nudus q̃ppe ad vteꝝ matris reuertit: cum in mũdi hui⁹ termios qui in ſclo fact⁹ homo despicit: sinagoge sue oculis de⁹ ante secula declarat. Sequit. ℣ Dominus dedit: dñs abstulit: sicut dño placuit ita factũ est: sit nomẽ dñi benedictũ Redemptor noster p hoc q̃ deus est cum patre dat
Lex omnia: p hoc vero q̃ homo est a ꝑe accipit omia. Dicat igit de iudea cũ venturũ incarnatiõis eius mysteriũ crederet dñs dedit Dicat de iudea cũ expectatã incarnationis pñtiã ꝓtempsisset: dñs abstulit. Data q̃ppe est cũ p quosdã futura credidit: ꝑ exigẽte merito sue cecitatis ablata est: cũ credita p quosdã venerari ꝓtempsit. Jn se autẽ credentes edocet vt in flagellis positi benedicere dño sciãt: cũ sbdit. Sic dño placuit: ita factũ ẽ sit nomẽ dñi bñdictũ Uñ ꝛ testãte euãgelio cũ
Mat.26. appiquare passiõi dicit. Accepto pane gratias egisse phibet. Gras itaq̃ agit: q̃ flagella aliene iniquitatis suscipit. Et q̃ nihil dignũ pcussioni exhibuit: humiliter in pcussiõe benedicit: vt hinc vicz oñdat que vnusq̃sq̃ in flagello culpe debeat facere ꝓpie: si ipse equanimiter flagella culpe portat aliene: vt hinc oñdat quid in corꝛeptiõe faciat sbdit⁹: si in flagello positus patri gras egit equalis
Lex Sequit. ℣ In omnib⁹ his nõ peccauit iob neq̃ stultũ q̃d cõtra deum locut⁹ est. Q̃ nec peccasse: nec stulte aliq̃d ꝓtra deũ locut⁹ est asserit: hoc de illo petr⁹ sicut etiã ꝑdixim⁹ apte testat dicẽs. Qui pctm̃ nõ fecit: nec dolus inuent⁹ est in ore ei⁹. Dolus q̃ppe in ore q̃to apud homies prudentius callet tanto apud deũ stulti⁹ desipit: paulo attestãte qui ait. Sapia hui⁹ mũdi stulticia est apud deũ Quia ergo dolus in ore ei⁹ nõ fuit: stultũ p̃ cul dubio nihil dixit. Hũc ergo ꝛ deũ sacerdos ꝛ pncipes locutũ stulte crediderũt: cuz interrogat⁹ passionis tempe dei sefiliũ testaret. Uñ ꝛ cõquerentes dicũt. Quid adhuc egem⁹ testib⁹: ecce ipi audiuim⁹ blasꝑbemiã Sed cõtra deũ nihil stulte dixit: quia vera loquens: hoc de se infidelib⁹ etiã moriendo intulit: quod paulo post redempti s omib⁹ resurgendo monstrauit. ℣ La. XXXII.

moralit. ꝓlit. Hec in significatõez nr̃i capitis breuiter tractata trãscurrim⁹: nũc in edificatiõe ei⁹ corꝑis ea moraliter tractãda replicem⁹: vt q̃d actũ foris narrat in opesciam⁹ quõ int⁹ agat in mẽte. Nã cũ filij dei assistunt corã deo: iter eos q̃ astitit ꝛ sathã: q̃ plexq̃ bonis nr̃is cogitatiõib⁹ que i cor de nr̃o aduentu spũssancti opante seminant antiqu⁹ ille callide se interserit: ꝛ sbiũgit inimicus: vt bñ cogitata ꝓturbet: malaq̃ ꝓturbata dilaniet. Sed neq̃q̃ nos in tẽptatione deserit: qui creauit. Nam hostẽ nr̃m q̃ se cõtra nos in insidijs cõtegit: illustratiõe sui luminis nobis deꝑhensibilẽ reddit: ꝓpt̃ q̃d ei mox dicit. Uñ veis? Callidũ nãq̃ hostẽ requirere est: eius nobis insidias declarare vt quo eum sbintrare cor cernim⁹: forti contra illum circũspectione muniamur. Qui respõdẽs ait. ℣ Circuiui terrã: ꝛ pambulaui eam Sathane terrã circuire est: carnalia corda p̃ scrutari: ꝛ vnde occasionẽ accusatiõis iueni re possit exq̃rere. Terrã circuiuit: q̃ humana corda circũuenit: vt bona tollat: ꝛ mala mentib⁹ inserat: vt inꝑta cumulet: ꝛ cumꝑta ꝑficiat: vt ꝑfectos i iniq̃tatib⁹ ad penã sortios acquirat. Et notãdũ q̃ nõ trãsuolasse ꝑ pãbulasse se asserit: q̃ nimiꝝ neq̃q̃ quẽ tẽptat velociter deserit: ꝑ vbi molle cor inuenerit: ibi pedẽ misere psuasionis figit: vt in morando actionis ꝓraue vestigia imꝑmat: et exsue iniq̃tatis similitudine quos valet repro/bos reddat. Sed ꝛ hunc beat⁹ iob laudat et dr. ℣ Nunq̃d cõsideraſti seruũ meũ iob: q̃ nõ sit ei similis sup terrã. Uir simplex ꝛ recꝛ: ꝛ timẽs deũ: ac recedẽs a malo. Quẽ diuina inspiratio cõtra hostẽ roborat. Hũc q̃ si in sathane auris⁹ de⁹ laudat Laudare q̃ppe eius est: ꝛ ꝑus bona cõcedere: ꝛ post concessa custodire. Sed antiquus hostis eo ꝛ bonos grauiꝝ seuit: quo vallari eos diuine

Tex ptectiõis munere ꝓspicit. Uñ ⁊ sbiũgẽs dicit ℣ Nũqd frustra iob timet deũ? Nõne tu vallasti eũ ac domũ ei⁹ : vniuersam qꝫ sbam ꝑ circuitũ? Operib⁹ manuũ ei⁹ bñdixisti: et possessio illi⁹ creuit in terra. Ac si apte dicat Cur laudas quẽ ptegẽdo roboras? Despecto eñ me dignus tuis laudib⁹ hõ esset: si suis ꝓtra me viribꝰ staret. Uñ mox ⁊ malicio-

Tex se de homie expetit: qõ tamẽ ptector homi-nis benigne ꝓcedit. Uñ sbdit. ℣ Sz extẽde paululũ manũ tuã ⁊ tãge cũcta q̃ possidet: nisi in faciẽ tuã benedixerit tibi. ¶ Plerũqꝫ ei dũ fecũde ⁊ututũ fructꝰ reddim⁹: dum continua ꝑsperitate pollem⁹: aliquantulũ mens erigit: vt a semetipa sibi existere bona q̃ habet arbitret. Que nimirꝫ bona antiqu⁹ ho-

L stis maliciose attrectare appetit: sz hec temptari de⁹ nõ nisi benigne pmittit: vt dũ mẽs temptatõe pulsante i bonis de quib⁹ gaudebat ꝓcutitur: imbecillitatis sue debilitate cognita: in spe diuini adiutorij robustius soli-

Tex. det: fitqꝫ mira dispensatiõe pietatis: vt vnõ malignus hostis cor temptat vt interimat: inde miserico⁹ ꝓdito⁹ hoc eruditat: vt viuat Uñ ⁊ bene sbiungit ℣ Et vniuersa que habet in manu tua sũt tñ in eũ ne extẽdas manũ tuã. Ac si apte dicat. Electi vniuscuiusqꝫ

Tex. bona sic tibi temptãda exteri⁹ tribuo: vt tñ ipe noueris q⁹ pseuerantẽ mihi illũ in mẽtis radice cõseruo. Ubi ⁊ bene sbdit ℣ Egress⁹ qꝫ est sathan a facie dñi: q⁹ p hoc quod vsqꝫ ad defectũ cordis ꝑualere nequaqꝫ pmittit exclusus ab intimis exteri⁹ vagat: quia etiã si ⁊ututes mentis plenꝫ turbat: eoipo foris est: quo resistẽte domio vsqꝫ ad interitũ bo-

B nor cordꝫ nõ vulnerat. Intantũ ergo contra illa seuire pmittit: inquantuz necesse est: vt temptationibus erudita solident: ne ea q̃ agũt bona suis viribꝰ tribuãt: ne in securitatis ꝓrore se deserãt: ⁊ a formidis accictiõe

Textus. dissoluant: ꝑ ad pfect⁹ sui custodiã tanto solertiꝰ iuigilent: q̃to se ꝓtra aduersariũ stare sp in acie temptationũ vidẽt ℣ Cũ aũt quadã die filij ⁊ filie ei⁹ comederẽt ⁊ biberent vinũ in domo fris sui ꝑmogeniti: nunci⁹ venit

A ad iob q̃ diceret. Boues arabãt et asine pascebant iuxta eos ⁊ irruerũt sabei tulerũtqꝫ ꝓia: ⁊ pueros ꝑcusserũt gladio ℣ La. XXXIII

In electorꝫ corde ꝓr bonorꝫ seqntiũ sapia nascit: atqꝫ hec p donũ spũs q̃si ꝑmogenita ples pferꝫ. Que p-fecto sapia nra fides ẽ: ppha attestãte q̃ ait. Nisi crediderit⁹ ñ itelligetis. Tũc ei ꝙe ad intelligendũ sapim⁹: cũ cũctis q̃ ꝓdito⁹ dicit credulitatis nre fidẽ ꝑbem⁹. In domo ergo fratris ꝑmogeniti cõuiuanꝫ filij: dũ virtutes relique epulãꝫ in fide. Que si nõ ꝑma i cor-de nostro gignit: reliqua queqꝫ eẽ bona nõ pñt: etiã si bona videanꝫ. In domo fratris ꝑmogeniti filij cõuiuanꝫ: dũ virtutes nre in habitaculo fidei sacri eloquij cibo satiãꝫ: scripturꝰ quippe est Sine fide ipossibile est placere deo. Tũc ergo virtutes nostre veras vite epulas sumũt: cũ nutriri fidei sacramẽtis ici-piũt. In domo fratris ꝑmogeniti cõuiuãt filij: quia nisi virtutes relicꝫ sapiẽtie epulis replete: ea q̃ appetũt prudẽter agãt: ⁊utes esse nequaqꝫ pñt. Sed ecce dũ bona que agimus sapiẽtie epulis: fideiqꝫ pascunt: hostis noster arãtes boues: ⁊ pascẽtes asinas sbtrahit: ⁊ pueros gladio occidit. Quid arantes boues: nisi grauiores nostras cogitatiões accipimus? Que dũ cor studiosa exercitatõe ꝓficiũt vberes fructꝰ ꝑfectuũ reddũt. Quid pascẽtes iteligim⁹ asinas: nisi simplices mo-

B t⁹ cordis? Quos dũ studiose a duplicitatis errore ꝓpescim⁹: q̃si in cãpo libere puritatis nutrimus Sed plerũqꝫ hostis callidus: cuz graues cogitatiões in corde ꝓspicit: sub itro ducta eas voluptatis delectatõe corũpit: ⁊ dũ mot⁹ cordis simplices videt: sbtilia iuentionũ acumina ostendit: vt dũ laus de subtilitate querit: puritatis simplicitas amittat et si vsqꝫ ad opus ꝓrauũ ꝓtrahere nõ valet: temptãdo tñ bonorꝫ cogitatiões subrepens nocet: vt cum turbare bona mẽtis agnoscit ea quasi fundit⁹ abstulisse videat. ¶ Possunt etiã ꝑ arantes boues: cogitatiões caritatis accipi: quibus ꝓdesse alijs conamur: cũ fraterni cordis duritiã predicãdo scindere cupimus. ¶ Potest etiã ꝑ asinas (que nimirũ one-

L ribus sese subdunt nulla ferocitatis in sania resistũt) patientie mansuetudo signari. Et sepe hostis antiquus cũ velle ꝓdesse nos loquendo alijs ꝓspicit: in quodã tor poze ocij mentẽ mergit: vt alijs ꝓdesse nõ libeat: etiã cũ a ꝓximis vacat. Arantes ergo boues subtrahit: cũ cogitatões mẽtis fraterne vtilitatis fructib⁹ deditas: ꝑ submissũ negligentie torporẽ frãgit. Et q̃uis electorũ corda intra archana sue cogitatiõis inuigilẽt ⁊ q̃d a temptatore sustineãt supantes pensent: eo tamẽ ipo malign⁹ inimicus aliq̃d rapuisse se gaudet: quo cogitatõib⁹ bonorꝫ vel ad momentũ ꝑualet. ℣ La. XXXIIII.

A Epe aũt cũ ꝑpatã mentẽ ad tolerãtiã videt: q̃d ab ea maxime diligat exq̃rit: ⁊ ibi scãdali laqos inserit: vt quo magis res queqꝫ diligit: eo ꝑ eã facili⁹ patiẽtia turbet. Equidẽ electorꝫ corda ad

ſeſp ſolicite redeũt: ⁊ ſemetipa gu'ter vel p leui motu exceſſionis affligũt: ⁊ dũ mota diſcũt quõ ſtare debuerit: aliquãdo meli⁹ concuſſa ſolidant. Sed antiquus hoſtis duz tolerãtie cogitatiões vel ad momentũ turbat: q̃ſi abſtuliſſe ſe ab agro cordis aſinas exultat. In his aũt que agere diſponim⁹: rationabili cuſtodia quid quibuſq; reb⁹ cõgruat ſolicite penſamus. Sed plerũq; hoſtis duz ſubita ad nos pturbatõe temptatõis irruit: circũſpectiões cordis inopinate ꝑueniens: quaſi ipos cuſtodes pueros gladio occidit. Bz tñ vn⁹ fugit: qui alios periſſe renunciat. Quia in eo quod mens ab hoſte patit rõis diſcretio ſp ad animũ redit: ⁊ q̃ſi ſolã ſe euaſiſſe indicat: que apud ſemetipaz fortit quicquid ptulerit pẽſat. Alijs ergo pereuntibus vnus ad domũ redit: dũ turbata in tẽptationis motibus diſcretio ad ꝓſciam recurrit: vt quod repẽtinis incurſib⁹ ꝓoccupata mens pdidiſſe penſat: hoc cõpũctiõis ſtudio affli-

Ter. B cta recipiat. ℣ Cũq; adhuc ille loq̃ret venit alter ⁊ dixit. Ignis dei cecidit de celo: et tactas oues puerosq; cõſumpſit: ⁊ effugi ego ſol⁹ vt nũciarẽ tibi. Quid p oues: niſi cogitationũ innocẽtia: quid p pueros: niſi bonorũ cordiũ mũdicia deſignat? Celũ ꝙ gerez dici pauloañ iã dixim⁹: vñ ⁊ aues celi nominam⁹. Et ſcim⁹ q; imundi ſpũs qui de ethereo celo lapſi ſunt: in hui⁹ celi terreq; medio vagat: q̃ tãtomagis corda hominum aſcendere ad celeſtia inuidẽt: q̃to ſe a celeſtib⁹ p elatiõis ſue imũdicia ꝓiectos vident. Quia ergo ab aereis ptatib⁹ ꝛ cogitationũ nfaruz mundiciã flãma liuoris irruit: de celo ignis ad oues venit. Sepe.n. mũdas mẽtis nre cogitatiões ardore libidinis accẽdũt: ⁊ q̃ſi igni oues ꝓcremãt: dũ caſtos motus animi: luxurie temptatiõe pturbãt. Qui ignis dei dicit: quia ⁊ ſi nõ facẽte dño tñ pmittẽte generat. Et q; impulſu ſubito ipas nõnunq; circumſpectiõis mentis obruũt: q̃ſi cuſtodes pue-

L ros gladio occidunt. Bz tñ vn⁹ incolumis fugit: dũ oñe qd mẽs patit pſeuerãs diſcretio ſbtiliter reſpicit: ſolaq; mortis periculum euadit: q; etiã pturbat⁹ cogitatiõ ib⁹ diſcretio nõ ſuccũbit: vt dãna ſua onio renũciet: ⁊ quaſi dñm ad lamẽtũ vocet. Sed illo adhuc

Ter loq̃nte: venit alí⁹ ⁊ dixit. ℣ Caldei fecerunt tres turmas: ⁊ inuaſerũt camelos ⁊ tulerũt. eos: necnõ ⁊ pueros pcuſſerũt gladio: ⁊ effugi ego ſol⁹ vt nunciarẽ tibi. Per camelos q̃ mundũ aliq̃d hñt dũ ruminãt: ⁊ imundũ dũ nequaq; vngulã findũt: ſupra iã dixim⁹ rez tpaliũ diſpenſatiões intelligi in quib⁹ quo

est cura diſtenſio⁹: eo nobis multiplici⁹ inſidiat inimicus. ℣ Lą.XXXV

Omnis eñ q̃ diſpẽſandis terrẽis reb⁹ pſidet: occulti hoſtis iacula latius patet. Nõnulla eñ puidẽs agere nitit: ⁊ dũ ſepe caut⁹ futura ſbtiliter puidet: incaut⁹ dãna pntia neq; videt: ſepe dũ pſẽtib⁹ iuigilat: ad inſtãtia puidẽda dormitat: ſepe dũ aliq̃ torpẽs ait: q̃ vigilant agẽda ſũt negligit: ſepe dũ pl⁹ iuſto vigilãte ſe i actiõe exhibz: ipa actõis ſue inq̃etudie reb⁹ ſbditis pei⁹ nocet. Aliq̃n aũt ligue modũ ponere nitit: ⁊ onere diſpẽſatõis exigẽte ſilere phibetur. Aliq̃n aũt nimia cẽſura reſtringit: tacet etiã q̃ loqui debuit. Aliq̃n ad inferẽda neceſſaria dũ ſe lati⁹ relaxat: dicit etiã que loqui nõ debuerat. Plerũq; aũt tãtis cogitationũ volumib⁹ implicat vt ipe ferre vix valeat: q̃ intra ſe puid⁹ vſat: ⁊ cũ nihil ope faciat: ſub magno cordis ſui põdere vehemẽter ſudat. Quia eñ dura ſũt que apud ſemetipm int⁹ patit: q̃er⁹ foris ocioſuſq; laſſat. Plerũq; ei q; ſi vẽtura anim⁹ ꝓſpicit: totãq; ꝓtra h̄ intẽtionẽ ꝓponit: magnuſq; ardor ꝓtẽtionis ſe inſerit: ſopor fugit: nox in diẽ vertit: ⁊ cũ q̃ta foris mẽbra lectul⁹ teneat int⁹ magnis clamorib⁹ in cordis foro litigat. Et fit plerũq; vt nulla eueniãt q̃ preuidenit: totaq; cogitatio illa que diu plena ſe intẽtiõe parauerat repẽte vacua quieſcat. Tãto aũt lõgi⁹ mens a neceſſarijs ceſſat: q̃to inania lati⁹ cogitat. Quia igit diſpẽſatõis curã maligni ſpũs mõtorpẽti vl̃ pcipitata actõe feriũt: mõ pigra vt mor ata locutõe ꝓfudũt: pene ãt ſp nimijſ cogitatõm molib⁹ ꝓmunt: trib⁹ turmis caldei camelos rapiũt. Quaſi eñ tres turmas contra camelos facere eſt: terrenaz diſpenſationũ ſtudia mõ illicito ope: mõ ſuperflua locutõe: mõ inordiata cogitatione vaſtare: vt dũ ſe ad miſtrãda exteri⁹ mẽs efficaciter extẽdere nitit: a ſui ꝓſideratione ſepetur: et eo dãna que ꝛ ſemetipo patit neſciat: quo erga aliena fortiori ſtudio q̃ decet elaborat: Recta autẽ mens cũ curas diſpẽſatõis ſuſcipit: q̃d ſibi: quid primis debeat attendit: ⁊ nec p aliene ſollicitudis imoderatõem: ſua ſtudia negligit: nec p ſue vtilitatis vigilantiam aliena poſtpõit: ſed tñ plerũq; dũ ad vtraq; ſolerter mẽs inuigilat: dũ magnis ergã ſe et ea q̃ ſibi ꝓmiſſa ſũt circũſpectõib⁹ vacat: repentino turbata cuiuſlibet cauſe emergẽtis articulo ita in preceps rapitur vt ab ea ſubito cũcte circũſpectiões ei⁹ obruant. Vñ ⁊ cuſtodes camelorz pueros caldei gladio feriũt et tamẽ vnus redijt q; inter hec diſcretionis

ratio mẽtis nostre oculis occurrit: vt solici/
ta sibimet aia ꝺd sbito impulsu temptatõnis
intrisec⁹ amittat itelligit. ℣ Loqbaꝫ ille: ⁊ ec
ce alius intrauit ⁊ dixit. Filijs tuis ⁊ filiab⁹
vescentib⁹ ⁊ bibentib⁹ vinũ in domo fris sui
ꝓmogeniti repẽte vehemẽs vent⁹ a regiõe
deserti irruit ⁊ ꝓcussit q̃tuor angulos dom⁹
que corruens oppssit liberos tuos ⁊ mortui
sunt: ⁊ effugi ego sol⁹ vt nũciarẽ tibi. Sicut
supra iã dixim⁹. Regio deserti ẽ immundo
rũ spirituũ multitudo relicta: que dum ꝓdi
toris sui beatitudinẽ deseruit: quasi manuz
cultoris amisit: a qua vent⁹ vehemẽs veit:
et domũ sbruit: qz ab imũdis spiritib⁹ fortis
temptatio surripit: ⁊ a trãquillitatis sue sta
tu ꝓsciam auertit. ℣ Ca. XXXVI.

IN quatuor vo angulis dom⁹ ista sb
sistit: qz nimiꝛ solidũ mẽtis nre edifi
cũ prudẽtia: tẽperãtia: fortitudo: iu
sticia: sustinet. In q̃tuor ergo angulis dom⁹
ista sbsistit: qz in his q̃ttuor ℣tutib⁹ tota bo/
ni opis structura ꝓsurgit. Vñ ⁊ q̃tuor padi/
si flumia terrã irrigãt: qz dũ his q̃tuor ℣tuti
bus cor infũdit: ab omni desideriꝛ carna/
liũ estu temperaꝫ. Sed nõnunq̃ dũ menti
ignauia surripit prudentia frigescit: nã cum
fessa torpet: vẽtura non ꝓuidet. Nonnunq̃
dũ nõnulla menti delectatio surripit: tempe
rãtia nostra marcessit. Inq̃tum eñ ad dele/
ctationẽ ꝓsentiũ ducimur: in tantũz mín⁹ ab
illicitis tẽperamur. Nõnunq̃ se timor cordi
insinuat: ⁊ vires nre fortitudis turbat: ⁊ eo
minores ꝓtra aduersa existim⁹: quo q̃daz p
dere immoderati⁹ dilecta formidam⁹. Non
nunq̃ vero amor su⁹ se mẽti ingerit: eaq̃ la/
tẽti motu a rectitudine iusticie diuertit: et q̃
se totam auctori reddere negligit: eo in se ve
re iusticie contradicit. Vent⁹ ergo vehemẽs
quatuor angulos cõcutit: dũ fortis tẽptatio
occultis motib⁹ quatuor ℣tutes quatit: ⁊ q̃/
si quassatis angulis dom⁹ eruit: dũ pulsatis
virtutib⁹ ꝓsciẽtia turbaꝫ. Intra hos aũt q̃t
tuor angulos dom⁹ filij ꝓuiuanꝫ: qz intra ar
chana mẽtis que pncipaliter his q̃ttuor vir/
tutib⁹ ad summe rectitudinis culmen erigit
℣tutes cetere quasi quedã cordis soboles se
inuicem pascunt. Bonũ q̃ppe spũs quod in
sbiecta mẽte añ alia prudentiã temperantiã
fortitudinẽ iusticiã formaꝫ: eandez mentẽ vt
ꝓtra singula queq̃ tẽptamẽta erudiat: in se/
ꝓmox ℣tutib⁹ tãpat: vt ꝫ stulticiã sapiaz
ꝫ hebetudinẽ intellectũ: ꝫ pcipitatõez ꝓsiliuz
ꝫ timorẽ fortitudinẽ: cõtra ignorantiã scien/
tiã pietatẽ: ꝓtra supbiam dei timorem. Sed
nõnunq̃ dũ mens nostra tanti muneris ple/
nitudine atq̃ vbertate fulcit: si continua in
hys securiate pfruit: a quo sibi hec sint obli
uiscit: seq̃ a se habere putat: qõ nũq̃ sibi ab
esse cõsiderat. Vnde fit vt aliqñ se hec eadẽ
gratia vtiliter sbtrahat: ⁊ sumẽti quãtũ i se i
firmetur ostẽdat. Tunc enĩ vre cognoscim⁹
bona nra vnde sint: quãdo hec quasi amittẽ
do sentimus quia a nobis seruari nõ possũt.
Ad hoc itaq̃ intimãde humilitatis magiste
rium fit plerumq̃: vt irruẽte temptatõis ar/
ticulo tãta stulticia sapiẽtiã nostrã feriat: vt
turbata mẽs qualiter mal: s imminẽtib⁹ ob
uiet: vel ꝓtra tẽptatõem quomodo se prepa
ret ignoret: sed hac ipsa stulticia cor prouden
ter eruditur: quia vnde ad momẽtũ desipit:
eo post veri⁹ quo ⁊ humili⁹ sapit: ⁊ sapiẽtia
vnde quasi amittitur: inde certius possideꝫ.
Aliquãdo dum sblimia inteligendo i elatiõe
se animus erigit: in reb⁹ imis ⁊ vilib⁹ graui/
hebetudie pigrescit: vt repente sibi etiã ima
clausa videat: qui ptinax sũma penetrabat.
Sz hec ipa hebetudo intelectũ nobis dũ sb
trahit seruat: quia dũ ad momẽtũ cor humi
liat: veri⁹ ad sublimia intelligenda cõfirmat.
Aliquando dum cuncta nos agere ꝓsilij ꝫ
uitate gaudem⁹: pulsante cause emergentis
articlo pcipitatõe sbita rapimur: ⁊ q̃ nos sp
disposite vixisse credidim⁹: repẽte intima cõ
fusione vastamur: sed tñ eiusdem ꝓfusionis
eruditiõe discim⁹: ne nostris viribꝫ ꝓsilia no
stra tribuam⁹: ⁊ tãto maturius ad grauitatẽ
restringimur: q̃to ad hanc quasi amissaz re
dim⁹. Aliqñ dũ mens fortiter aduersa cõtẽ/
nit: sbortis aduersitatis euentib⁹ hanc vẽt⁹
vehemẽs pcutit: ꝫ ꝓ hũc ꝓcussa discit cui tri
buat: qz i q̃busdã fortiter stetit: ⁊ tãto p⁹ va
lidi⁹ fortitudinẽ retinet: q̃to hanc repẽte ir/
ruente formidine sibi iaz q̃si elapsam videt.
Aliquãdo dũ magna nos scire gaudem⁹: re
pente ignorãtie cecitate torpescim⁹: sed quo
ignorãtia mentis oculus ad momentũ clau/
ditur: eo post ad sciam veri⁹ aptur: vt nũmi
rũ flagello sue cecitatis erudit⁹: ⁊ scire ipm a
quo habeat sciat. Aliquãdo dũ religiose cũ/
cta disponim⁹: dum pietatis viscera plene
nos habere gratulamur: quadã mẽtis duri/
tia irruente pcutimur: ꝫ q̃si obdurati cogno
scim⁹: cui pietatis habite bona tribuam⁹: et
pietas veri⁹ velut extincta recipiꝫ: dũ quasi
amissa amplꝰ amaꝫ. Aliqñ dũ sbiectũ se di/
uine formidini anim⁹ gaudet repẽte supbia
tẽptãte rigescit: ꝫ tñ valde mox timẽs: qz nõ
timet: ad humilitatẽ se itez festin⁹ inflectit et
tanto hanc solidi⁹ recipit: q̃to eius virtutis
pond⁹ q̃si amittendo pensauit. Euersa igiꝫ

domo moriunt filij: quia turbata in temptatione cõscientia: ad vtilitatem ppie cognitionis rapti z in momẽto temporis obruũt genite in corde virtutes. ¶ La. XXXVII.

A Qui pfecto filij int' p spem viuũt: dũ exteri' carne moriunt: q' vicz ꝓtutes nr̃e temptatõis tempe: z si in momẽto turbate ab statu sui incolumitate deficiũt: p intentiõis tñ pseuerantiã integre in mẽtis radice subsistũt. Cũ quib' etiã z soores occumbũt. q' in corde nonnunq̃ per flagella turbatur caritas: per formidinem excutit spes: p questiones pulsat fides. Sepe eñ q̃si a conditoris amore torpescim': dũ vltra q̃ nob ꝓgruere credimus flagello fatigamur. Sepe eñ dũ plus q̃ necesse ẽ mẽs formidat fiduciam sibimet spei debilitat. Sepe dũ imensis questionib' animꝰ tendit: ptur/bata fides q̃si defectura fatigat. Sz tñ viuũt filie que in domo ꝓcussa moriũt: q' z si intra ꝓsciam: spez: fidem: caritatẽq̃ pene occumbere pturbatio ipa renũciat: has tñ ante oi oculos viuas pseuerãtia recte intẽtiõis seruat. Unde z puer qui hec nũciet solus euasdit: q' mẽtis discretio etiã inter temptamenta incolumis pmanet. Agitq̃ puer vt iob filios flendo recipiat: dũ discretõe nũciate dolẽs animꝰ vires q̃s q̃si amittere cepat: penitendo cõseruat. Mira aũt hoc nobiscũ dispensatõe agit: vt mens nr̃a culpe nonnũq̃ pulsatõe feriat. Nam esse se magna viriz homo crederet: si nullũ vnq̃ earũdẽ viriz defectum intra mentis archana sentiret. Sz dũ temptatione irruente quatit z quasi vltra q̃ sufficit fatigat: ei cõtra hostis sui insidias munimẽ humilitatis ostendit: z vñ se ptimescit eneruiter cadere: inde accipit fortiter stare. Temptat' aũt nõ solũ vires a quo accipiat discit: ꝫ q̃ta eas sui vigilantia fuet intelligit. Sepe ei quẽ temptatiõis certamẽ supare nõ valuit: sua deteriꝰ securitas strauit. Nã dũ lassũ se quisq̃ in ocio ẽmittit: dissolutã mentẽ corruptori pstituit: ac si eũ ex dispẽsatõe supne pietatis tentatio non repente vehementer irruens: sed tẽperato accessu erudiẽs pulsat: nimiz ad insidias puidendas euigilat: vt ꝓtra hostẽ se in certamie cautus accingat. Uñ z bene sbiungit. ¶ Tunc surrexit iob. Sedere eñ quiescẽtis ẽ: assurgere decertãtis. Auditis ergo aduersis surgere est: expt̃is tẽtationib' mentẽ ad certamina robustius parare. Quibus nimiz tẽtationib' etiam discretio pficit: q' vt virtutes a vitijs sbtili' distinguat agnoscit. Uñ z bñ sbiungit. ¶ Scidit vestimẽta sua. Uestimẽta scindim': cũ discernendo opa nr̃a retractam'. ¶ La. XXXVIII.

B Je eñ apud deũ opera nos q̃si vestimẽta nõ tegerẽt: ne quaq̃ voce angelica diceret: Beat' q̃ vigilat z custodit vestimẽta ne nudus ambulet. z ne videant turpitudinẽ ei'. Turpitudo eñ nr̃a tũc cernit: cũ vita reprhẽsibilis ante iustoz oculos in iuditio neq̃q̃ subsequẽtis boni operis tegmine velat. Sed q' cũ culpa tentamur: ad lamẽta accẽdimur: atq̃ ipis lamẽtis excitati ad pspiciendã lucẽ iusticie sbtili' oculos mẽtis apim': q̃si in dolore vestimẽta scindim': q' ex fletu discretione crescẽte cũcta que agim' districti' irata manu iudicam'. Tũc ois nr̃a elatio corruit: tũc cũcta ab anio cogitationũ supfluitas cadit. Unde z subditur. ¶ Et tõso capite corruẽs in terrã adorauit. Nã q̃d moraliter p capillos: nisi defluentes animi cogitatiões accipimus? Unde z alias ecclesie voce dicit. Sicut vitta coccinea labia tua sponsa: z eloquiũ tuũ dulce. Uitta quippe crines capitis astringit. Labia ergo spõse sicut vitta sunt: quia exhortatiõe sctẽ ecclesie cuncte in auditoz mentibus diffuse cogitationes ligant ne remisse defluãt: ne se p illicita spargant: ne sparse cordis oculos deprimant: sed quasi ad vnam se intentõem colligãt: dum vitta eas sancte predicationis ligat. Quam recte z coccineã asserit: q' sanctorum predicatio sola caritatis ardore flammescit. Quid vero per caput: nisi ea que ẽ principale vniuscuiusq̃ actionis est mens ipa signat? Unde z alias dicitur: Et oleuz de capite tuo non deficiat. Oleũ quippe in capite est: caritas in mente: a capite oleum nõ deficit: cum caritas a mente non discedit. Caput ergo tondere est: cogitatões superfluas a mente resecare. Et tonso capite in terrã corruit: quia repressis presumptiõis sue cogitationibus q̃ in semetipo infirmus sit humiliter agnoscit. ¶ La. XXXIX.

D Ifficile nãq̃ ẽ quẽpiã magna agere et apud semetipm ꝺ magnis actib' cogitationũ fiduciã nõ hre. Eoipso eñ quo ꝓtra vitia fortiter viuit: cogitationũ ꝑsumptio in corde generat: z cum mens foras culpam suam valenter cõterit plerumq̃ apud semetipam latenter intumescit: iamq̃ se magni alicuius meriti estimat: nec se pecare in cogitatiõe sue estimatiõis putat. Uñ districti autem iudicis oculos tanto deteri' delinquit: quãto culpa occulti' : pene incorrigibiliter ꝓpetratur: z tãto ad vorãdũ lati' patet fouea: q̃to de semetipsa elati' gloriat

vita. Unde vt sepe iã diximus pia ꝺditoris dispensatiõe agit: vt de se cõfidẽs aia dispẽ/
B satoria tentatiõe pulset: quatenꝰ infirmata quid sit inueniat: ⁊ pſumptiõis ꝓprie fastũ deponat. Mox eñ cum tentatio mentẽ pulsauerit: omnis cogitationũ nr̃aꝝ pſumptio tumultusq; cõquieſcit. Mens eñ cũ se i elatione erigit, quasi in tirãnidẽ erũpit. Habet aũt tirãnidis sue satellites fauentes sibimet cogitatiões suas. Sz si super tyrãnũ hostis irruat: fauor mox satellituz cessat. Intrante naq; hoste satellites fugiũt: eũq; territi declinãt: quem in pace positi: callida adulatione laudabãt. Subductis vero satellitibꝰ añ hostẽ solꝰ remanet: quia recedentibꝰ elatis cogitationibꝰ pturbatꝰ animꝰ se solũmodo in tentatione videt. Auditis ergo aduersis caput tondet: cũ in tentationibꝰ vehemẽter
Nu.6. irruentibꝰ a pſumptionis sue cogitationibꝰ mens nudat. Quid ẽ eñ q; nazarei capillos
Judicũ.13. nutriunt: nisi q; per vitã magne ꝺtinẽtie ꝓpe sumptionũ cogitatiões crescũt? Sed q̃d ẽ q; deuotõe cõpleta caput nazareꝰ radere: capilloscq; i igne sacrificij ponere iubet: nisi q; tũc
C ad pfectiõis sũmã ptingimꝰ: cũ sic exteriora vitia vincimꝰ: vt etiã cogitatões supfluas a mente recẽsemꝰ? Quas nimiꝝ sacrificij igne ꝺcremare est flãma eas diuini amoris incẽdere: vt totũ coꝛ in dei amoꝛe ardeat: ⁊ cogitationes supfluas ꝺcremãs: q̃si nazarei capillos deuotõis pfectiõe ꝺsumat. Et notandũ q; in terrã coꝛruẽs adoꝛauit. ℣ Ca.XL
A Lle eñ veraꝝ deo oñonem exhibet q̃ semetipm quia puluis sit humilit̃ vidz: q̃ nihil sibi ꝟtutis tribuit: qui
Tex. bona q̃ agit esse ꝺ miscdia ꝺditoris agnoscit. Añ ⁊ cõpetẽter dicit. ℣ Nudꝰ egressus suz de vtero matris mee: nudꝰ reuertar illuc. Ac si tentatus animus ⁊ infirmitatis sue inopia deꝑhensus dicat. Nudũ me in fide p̃ma gẽuit: nudũ eadẽ gratia in assumptõe saluabit. Est nãq; magnũ animi turbati solatium vt pulsatus vitijs cuz se quasi nudari virtutibꝰ ꝓspicit: ad solã miscdie spem recurrat: ⁊ eo se nudari nõ sinat: quo se a virtutibꝰ bumiliter nudum putat: q̃ ⁊ si fortasse aliq̃ virtute in tentatione detegit infirmitatez tamẽ ꝓpriã agnoscens: ipa melius humilitate vestit: ⁊ valde robustius q̃ steterat iacet: cum
B sibi sine diuino adiutoꝛio cessat tribuere qꝺ
Tex. habet. Unde ⁊ manũ mox largitoris ⁊ iudicis hũiliter agnoscit dicẽs. ℣ Dominꝰ dedit dñs abstulit. Ecce tentationibꝰ eruditꝰ creuit: qui ⁊ in virtute habita largitatẽ dantis et in perturbatiõe fortitudinis ptãtem tollẽtis agnoscit. Que tñ fortitudo nõ tollit: sed pturbata fatigat: quatenꝰ ꝓcussa mens duz se hanc iamq; quasi amittere trepidat semp facta hũilis nunq; ꝓdat. ℣ Sicut dño placuit: ita factũ est: sit nomẽ dñi benedictũ. Tex
In h̃ quod in terra pturbatiõe ꝺcutimur: dignũ est vt ad cõditoris iudiciũ recurramꝰ: vt in/de coꝛ nostruz adiutoꝛi suo maiores laudes C exhibeat: vnde pulsatũ veriꝰ imbecillitatez sue infirmitatis pẽsat. Bene aũt dicit. ℣ Jn Tex
omnibꝰ his non peccauit iob labijs suis nec stultum aliquid cõtra deũ locutus est: quia solerti cura custodire dolens animus debet cum se intus tẽtatio stimulat in verba foras illicite locutionis erumpat: ne de ꝓbatione murmuret: et ignis qui hunc velut auꝝ cõcremat: ꝓ excessum ꝑmonis illiciti in faullaz palee vertat. ℣ Ca.XLI:
A Jbil vo obstat si hoc qꝺ de ꝟtutibꝰ diximus: de his que in ostẽsiõe virtutis dant ꝺonis sanctis pũs sentiamus. Alij nãq; ꝓphetie: alij genera linguarũ: alij ꝟtutes curationũ dant. Sz qꝛ dona hec ipa nõ semp in mẽte eodẽ mõ sunt: liquido ostendit: qꝺ ne se mens in pſumptiõe eleuet: aliquãdo vtiliter sꝺtrahunt. Nã si pꝛophetie spũs ꝓphetis semp adesset: nimiꝝ helyseus ꝓpheta nõ diceret. Dimitte eam anima enim eius in amaritudie est: ⁊ dominus celauit a me verbuz Si ꝓphetie spũs ꝓphetis semp adesset: inquisitꝰ amos ꝓpheta nõ diceret. Non suz ꝓpheta: vbi et sꝺdidit. Ne
Amos.7. q; filius ꝓphete: ꝫ armentarius puer ego sũ vellicans sicomoꝛos. Quomodo aũt ꝓpheta non fuit: qui de futuris tot vera ꝓdixit? Aut quomõ ꝓpheta fuit: si de se in p̃ti vera denegauit? Sed qꝛ eadẽ hoꝛa qua requisitus est ꝓphetie sibi spm̃ deesse sensit: de semetipo testimoniũ veraciter intulit dicens. Non sum ꝓpheta. Qui tamen secutus adiũxit: ⁊ nunc audi verbum domini. Hec dicit domin. Uxoꝛ tua in ciuitate fornicabit̃: et filij tui ⁊ filie tue i gladio cadẽt: ⁊ humus tua funiculo metiet̃: ⁊ tu in terra polluta morieris. Quibus ꝓphetie verbis aperte ostẽ
B dit̃: qꝛ dũ de se illa loquer̃ impletus est: et mox habere ꝓphetandi spũm meruit. qꝛ se ꝓphetã nõ eẽ humiliter agnouit. Si ꝓphetie spũs ꝓphetis semper adesset: Dauid re-
2.Re.7. gi de templi se cõstructione consulẽti nequaq; nathan ꝓpheta concederet: quod primo dũ negaret. Unde bene ⁊ in euangelio scriptum est. Super quez videris spiritũ desce-
Mat.3. dentem ⁊ manentem super eum: hic est qui baptizat. Jn cunctis nanq; fidelibꝰ spiritus

venit sed in solo mediatore semp singulariť
pmanet: quia eius humanitatē nunq̄ deser
uit: ex cui⁹ diuinitate ꝓcedit. In illo igitur
manet: qui solus ⁊ omnia ⁊ semper potest.
Nam fideles qui hunc accipiūt cū signoꝝ
dona semper habere vt volūt nō pñt: hunc
se accepisse q̄si in trāsitus oñsione testantur
L Sed cū rursum de eodem spū veritatis oꝛe
Jo.14. discipulis dicit Apud vos manebit ⁊ in vo
bis erit: quid ē quod diuina voce mediato
ris signū hec eadē sanctispūs mansio decla
Job.1. ratur cū dicitur: Super quē videris spiritū
descēdētē ⁊ manētē super eum. Si igitur iu
xta magistri vocez et discipulis manet: quo
modo iam singulare signum erit quod i me
diatoꝛe pmanet: quod tamen citius agnosci
mus: si dona eiusdem spiritus discernam⁹.

¶ Ca. XLII.

A Alia nāq̄ sunt dona illi⁹: sine q̄bus
ad vitā nequaq̄ pertingitur: alia q̄
bus vite sanctitas ꝓ alioꝝ vtilitate
declarat: mansuetudo nāq̄ hūilitas: patiē
tia: fides: spes: caritas: dona ei⁹ sunt: sed ea
sine quibus ad vitā homies puenire neq̄q̄
pñt. Prophetie aūt: virtus curationū gene
ra linguarū: interp̄tatio ſmonū: dona eius
sunt: sed virtutes eius presentiā ꝓ correctio
ne intuentiū ostendunt. In his igitur donis
sine quibus ad vitam peruenīri non potest
spūssanctus in predicatoꝛibus suis siue ele
ctis omnibus semper manet: in illis aūt qui
bus p ostensionē illius non nostra vita ſua
tur: sed alioꝝ querit: nequaq̄ semper in p
dicatoꝛibus permanet: quia semper quidez
eoꝝ coꝛdi ad bene viuēdū p̄sidet: nec tamē
per eos ꝛtutū signa semp ostendit: ſ aliquā
do se eis a signoꝝ ostensiōibus sb̄trahit: vt
eo humili⁹ virtutes eius habeanť: quo ha
B bite teneri non possunt. Mediatoꝛ aūt dei
et hominū: homo xp̄s iesus in cunctis eiuꝝ ⁊
semper ⁊ ꝓtinue habet p̄sentē: quia ex illo ī
dem spūs per sb̄stantiā pferť. Recte ergo ⁊
cum in sanctis predicatoꝛib⁹ maneat: in me
diatoꝛe singulariter manere phibeť: quia ⁊
in istis p gr̄am manet ad aliquid: in illo aūt
p sb̄stantiā manet ad cuncta. Sicut.n. coꝛp⁹
nr̄m sensum tm̄modo tact⁹ agnoscit: caput
aūt coꝛpis vsum simul oim q̄nq̄ sensuū pos
sidet: vt videa⁊: audiat: gustet: odoꝛeť: ⁊ tā
gat: ita mēbra supni capitis in q̄busdā virtu
tib⁹ emicant: ip̄m ꝛo caput in cūctis ꝛtuti
bus flagrat. Dissimiliter ergo spūs i illo ma
net: a quo p naturā nūq̄ recedit. Bona ꝛo
ei⁹ quib⁹ ad vitā tendit sine periculo amitti
nō pñt: dona aūt q̄b⁹ vite sanctitas demon
stratur: plerūq̄ vt dictū est sine dispēdio sb̄
trahunť. Illa ergo p nr̄a eruditōe tenenda
sunt ħ: p alienis puectib⁹ exq̄renda. In illi
nos terreat formido ne pereāt: in istis ꝛo ad
tēp⁹ aliq̄n sb̄latis ꝓsoleť hūilitas: q⁊ ad ela
tionē mentē fortasse sb̄leuāt. Cū igiť ꝓcessa
nobis virtutū signa sb̄trahunť: dicam⁹ recte
Dñs dedit: dñs abstulit: sicut dño placuit
ita factū est: sit nomē dñi benedictū. Tūc ei
vere oñdim⁹ q⁊ accepta recte tenuim⁹: cū p
fecto eq̄nimiť ad momentū sb̄lata toleram⁹.

¶ Sancti Gregorij Liber ¶. III.

B Eatus Job
ad mortē petit⁹ i tētatiōe ad
vitā creuit ex verbere: ⁊ an
tiquus hostis vñ se bōa esti
mauit ei⁹ extiguere: inde do
luit multiplicasse. Dz q⁊ in primo certamine
se succubuisse ꝓsiderat: ad alia se tētationuꝝ
bella r̄staurat: ⁊ d̄ scō viro mala adhuc ipu
denter sperat: q⁊ bona mal⁹ credere nō pōt:
vl expta. Ea aūt q̄ in p̄ma ei⁹ pcussiōe p̄miſ
sa sūt: itez subnectūť cū dicitur. ¶ Ca. I.

F Actum est aūt Job¹ Ca.II.
cū quadā die venissēt filij dei ⁊ af
sisterēt coꝛā dño: vēisset q⁊ sathā
inter eos: ⁊ starz in ꝓspectu ei⁹: vt dicerz do
mi⁹ ad sathā ¶ Vñ venis? Qui rñdēs ait: Texus B
Circuiui terrā: ⁊ pambulaui eam. Et dixit
dñs ad sathā: Nūq̄d ꝓsideraſti ſuū meum
iob q⁊ nō sit ei sīlis sup terrā? Homo simplex
⁊ rect⁹ ac timēs deū: ⁊ recedēs a malo. Hec
q⁊ lati⁹ sup⁊a deseruim⁹: meli⁹ silendo p̄teri
mus: ne dū sepe discussa repetūn⁹: tardi⁹ ad
indiscussa veniam⁹. Quāuis ħ q̄d voce dñi
ad sathā d⁊: vñ venis: neq̄q̄ estimo q⁊ ita ei
vt p̄us dicatur. Cū em̄ ab eo certamīe i quo
relaxat⁹ fuerat vict⁹ redit: ⁊ vñ venit recť
qui vnde veniat scit: q̄d aliud q̄ infirmitas
suphie ei⁹ increpat? ac si ei apte diuina voꝛ
dicat: Ecce ab vno ⁊ infirma carne posito ho
mine vinceris: q̄ te ꝓtra me auctoꝛē oim eri
gere conaris. Vñ moꝛ dñs cū beati iob bo
na sicut p̄us diceret: hec cū victoꝛie triūphis
enumerās adiūgit Et adhuc retinēs inno
centiā suā. Ac si apte dicat. Tu quidē exer
cuisti maliciā: sed ille inocentiā non āmisit: ⁊
vñ te estimasti pfectū ei⁹ iminuere: inde cō
pulsus es ei⁹ pfectui deseruire: q⁊ mentis in
nocentiā q̄ gloſe tenuit in trāquillitate: glo
riosius ſuquit in verbere. Sequitur ¶ Tu Texus

autem cõmouisti me aduersus eũ: vt affligerẽ eũ frustra. Cũ sit dñs iust⁹ ⁊ verax: valde q̃rendũ ẽ: quõ beatũ iob frustra afflixisse se indicat. Quia ei iust⁹ ẽ frustra affligere non potuit. Sz rursũ q: verax ẽ: aliter nõ potuit dixisse q̃ fecit. Ut ergo iusto ⁊ veraci vtraq; ꝓueniat: q̃ten⁹ ⁊ va dicat: ⁊ iniusta nõ faciat cognoscam⁹ beatũ iob. ⁊ iuxta aliq̃d frustra: ⁊ rursũ iuxta aliquid nõ frustra pcussũ Quia eñ iust⁹ ẽ ⁊ verax: ꝟ de semetipo asserit: oñdam⁹ ⁊ verũ extitisse qõ dixit: ⁊ rectũ fuisse qõ fecit. Necesse q̃ppe erat vt sanctus vir deo soli sibiq; cognit⁹ quãta virtute polleret: ad imitandũ cũctis inotesceret. Aptenãq; alijs virtutis exempla nõ daret: si ipse sine tentatiõe pmaneret Actũ est ergo vt vires eius cunctis imitãdas ipa vis pcussiõis oñderet: ⁊ flagella pderẽt qõ in trãquillita/te latuisset. Sz eisdẽ flagellis creuit virt⁹ patiẽtie: atq; ex dolore verberis aucta est gl'ia remũeratõis. Ut ergo in dicto dñi veritas: rectitudo aũt teneat in facto: beat⁹ iob frustra ⁊ nõ frustra pcutit: nõ frustra q: augeret meritũ: ⁊ tñ frustra pcutit: q: nullũ pũit ad missũ. Frustra eñ pcussus ẽ cui culpa nulla recidit: ⁊ nõ frustra pcussus est: cui virtutis meritũ cumulat. Sed quid est q̃ dicit commouisti me. ꝟ Ca. II

QUãq̃d sathane verbis vitas accẽditur: vt in sbditoꝝ suoꝝ cruciatibus instiget? Quis hec de deo senserit: que recto etiã hoi indigna ppẽdit? Sz quia nos ferire nisi cõmoti nescim⁹: ipa diuina pcussio cõmotio vocat: et ad nra ꝟba diuina voce descẽdit: vt ei⁹ factũ ab hoie vtcũq; capiat: Illa ei vis q̃ absq; necessitate oia creauit: ⁊ sine despectu omib⁹ psidet: ⁊ sine labore cũcta sustẽtat: ⁊ sine occupatõe regit: etiã sine cõmotiõe corrigit: sicq; hũanas mentes ad ea q̃ voluerit flagellis formet: vt in diuersitatis vmbrã a sue incõmutabilitatis luce ñ trãseat. Sequitur. Respõdens sathan ait. ꝟ Pellẽ p pelle: ⁊ cũcta q̃ habz hõ dabit p aia sua. Alioq̃n mitte manũ ⁊ tãge os eius et carnẽ: ⁊ tũc videbis q̃ in faciẽ bñdicat tibi. Antiq⁹ hostis ex reb⁹ exterioribus collegit: qõ beato viro ad mentis crimẽ infligit. Pellẽ eñ p pelle dare asserit: quia sepe duz euenire ictũ ꝓtra faciẽ cernim⁹: manũ palpebris opponim⁹: vt ab ictu oculos defenda/mus ⁊ corp⁹ vulneri obijcim⁹: ne in corpe teriori vulneremur. Sathan ergo hec ꝓsue habet hõ dabit p aia sua. Ac si apte dicat. Idcirco iob tot extra se flagella equanimiter patit: q: pauet ne ipe feriat. Cura ergo carnis est: q̃ dãno affectuũ carnaliũ mot⁹ nõ ẽ. q: dũ sibimetipi metuit: min⁹ suoꝝ pcussiones sentit. Un ⁊ mox ei⁹ carnẽ feriẽdã postulat dicẽs ꝟ Mitte manũ tuã: ⁊ tãge os eius et carnẽ ⁊ tũc videb q̃ in faciẽ bñdicat tibi. Supi⁹ dixerat. Tange cuncta q̃ possidet: et tũc videb q̃ in faciẽ bñdicat tibi. Nũc igitur q̃si ꝓris ꝓpositiõis oblit⁹ factus: de alijs alia postulat. Qđ tñ recte diuia dispẽsatiõe pmittit: q̃ten⁹ altercator impudens vl' sepe vict⁹ obmutescat. Sequit. Dixit ergo dñs ad sathan ꝟ Ecce in manu tua ẽ: verũtñ animã illi⁹ serua. Ecce iterũ pmissionẽ ꝟberis commitat custodia ꝓtectiõis: ⁊ electũ suũ diuina dispensatio custodiendo deserit: deserendo custodit. Alia illi⁹ pdit: alia ꝓtegit. Si enim totũ iob desereret: in manu tãti adũsarij: hõ q̃d eẽt? In ipa ergo iusticia pmissiõis miscet quedã libra pietatis: q̃ten⁹ in vno eodemq; certamie ⁊ seru⁹ hũilis ex opẽssiõe pficiat: et hostis superbiẽs ex pmissione succumbat. Manui itaq; aduersarij sctũs vir tradit: ⁊ tñ in intimis adiutoris sui manu retinet. De illis q̃ppe ouib⁹ fuit: de quibus in euãgelio ipa vitas dicit. Nõ rapiet eos q̃sqũ de mãu mea et tñ expetẽti hosti dicit. Ecce in manu tua est. Idẽ ergo in manu dei: idem in manu ẽ diaboli. Nã dicẽs in manu tua ẽ: cũ ptin⁹ adiũgit. Uerũtamẽ aniam illius serua. Patẽter pi⁹ adiutor inotuit: q: tenuit quem ꝓcessit: ⁊ dãdo non dedit: quẽ aduersarij sui iaculis eũciens abscondit. ꝟ Ca. III.

QUid ẽ aũt ꝟ qõ ad sathã dr: aiaz illi⁹ Serua? Quo eñ pacto ille custodit: q̃ custodita sp irrũpẽte appetit? Sed Seruare ad sathan dr: irrũpe nõ audere: sic eꝝ rio patrẽ i oꝛoe postulam⁹ dicẽtes: Ne nos inducas in tentatõem. Neq; eñ in tentationẽ dñs inducit: q̃ semp a tentatione sbditos misericor: diter ptegit. Sz tñ in tentatõez q̃/si ei⁹ inducere ẽ: a tentatõis nos illicebra nõ munire. Et tũc nos in tentatõis laqueũ non inducit: cũ tẽtari vltra q̃ nos possumus nõ pmittit. Sicut ergo dñs inducere nos in tẽtatõem dicit: si nos ab aduersario inducipatiat: ita adũsarij⁹ Seruare alam dicit: cũ hanc tẽtando supare phibet. Sequit ꝟ Egressꝰ igit sathã a facie dñi. Quõ sathã a facie dñi exeat: ea iam que supius dicta sunt manifestãt. Seq̃t ꝟ Percussit iob vlcere pessimo: a plãta pedis vsq; ad verticẽ ei⁹. Duobus semp modis flagella pẽsãda sunt: vt scz perpẽdant: aut qualia sint: aut quãta. Nam sepe multa ex q̃litate: sepe gña ex quantitate

leuiganť si vicz cũ multa sũt non sint grauia cum vero grauia :non sint multa. Ut igitur ostendať quõ p asperitatẽ flagelli aduersari us ꝓtra sanctũ viꝝ nõ solũ p nequitiã ꝙlita/ tis:sed etiã p pond⁹ quãtitatis exarsit:ad de monstrandã qualitatẽ dicit:pcussit eũ vlce re pessimo:ad insinuandã vero ẽntitatẽ sub iungit:a plãta pedis vsq; ad verticẽ: vt ni/ mirum nihil in mẽte vacet a gloꝛia in cuius nil coꝛpoꝛe vacat a pena. Sequit ℣ Qui te/ sta saniẽ radebat:sedẽs in sterq̃lino. Añ te/ sta nisi ex luto ꝓficit :quid vero ẽ sanies coꝛ poꝛis nisi lutũ :Saniẽ ergo radere testa phi beť:ac si apte diceret. Lutũ tergebat luto. ℣ Pẽsabat q̃ppe vir sctũs vñ sumptũ fuerat quod gestabat: ꝛ fragmteno vasis fictilis confractum vas fictile radebat. Quo fa/ cto patenter ostenditur coꝛpus suum quõ sibi sanũ sbdidit: qõ ꝛ pcussũ sic despicie ns curauit. Quã ille molliciẽ sane sue carni con cessit:qz non vestẽ:non digitos:sed testã eti am vulneriꝫ admouit. Testa ergo radebat saniẽ: vt semetipm ꝛ in fragmẽto ꝓsideran s etiã de exterſiõe vulneris:sumeret curã mẽ tis ℣ Ca. IIII.

℣ Quia vo sepe p ea q̃ circa coꝛp⁹ sunt aiam⁹ inflať: ꝛ p hoc qõ erga nos a/ gitť: fragilitas nostri coꝛpis ab oculꝰ coꝛdis amoueť. sicut nõnulli seculares cũ tẽ poꝛalibꝰ dignitatibꝰ fulciunť: dũ locis altio ribus ꝓsidẽt:dũ multoꝝ obsequa sibi suppe/ tere ad votũ vidẽt:fragilitatẽ suã intueri ne gligũt: ꝛ vas fictile qõ gestãt q̃ sit velociter ꝓterendũ obliuiscentes omino nõ attendũt. Beatus aũt iob vt ꝓsideratõem sue fragili/ tatis etiã ex circũstantibꝰ traheret: ꝛ añ ocu los suos vim sue despectõis augeret:nõ q̃li bet in terra que pene vbiq; munda reperiť. sed in sterquilinio sedisse phibeť. Jn sterqui linio ponebat coꝛpus: vt ex terra assumpta q̃ eẽt carnis sbstantia bene pficiens ppende ret aniꝫ. Jn sterquilinio ponebat coꝛpꝰ, vt etiã ex loci fetoꝛe capet: qõ festine coꝛpꝰ ad fetoꝛẽ rediret. Sed ecce cũ beatꝰ Job tot re/ rũ dãna sustinet:tot funeribꝰ pignoꝝ percus sus dolet:tot vulnera tolerat: dũ decurren/ tem saniez testa radit: dũ per putredinẽ diu fluens in sterquilinio resident:intueri libz q̃d est quod oipotens deꝰ quos sibi iam caros in eternũ cõspicit:tam vehemẽter q̃si despi/ ciẽs affligit. Ecce aũt dũ beati iob vulnera cruciatusq; ꝓsidero:repente mentis oculos ad iohannẽ reduco: ꝛ nõ sine grauissima ad miratõe perpẽdo:qõ ille ꝓphetie spũ intra mꝝis vtꝝ iplet⁹ atz vt ita dixeri puscꝫ nascę reť renatꝰ :ille aieꝰ sponsi :ille q̃ inť natos mu lieꝝ maioꝝ nẽo surrexit :ille sic ꝓpha vt pl⁹ etiã q̃ ꝓpha ab iniq̃s in carcerẽ mittiť ꝛ pro puelle saltu capite trũcať: ꝛ vir tãte seueri ta tis prisu turpiũ moriť. Nunquid nã credi/ mꝰ aliquid fuisse:qõ in eꝰ vita illa sic delpe/ cta moꝛs tergeret:Sz q̃n ille vel in cibo pec cauit q̃ locustas solũmõ ꝛ mel siluestre edit: quid deo vel de ẽlitate sui tegminis deliq̃d: q̃ camelꝝ pilis coꝛpꝰ operuit:Quid de cõ uersatiõe sua offendere potuit :q̃ de heremo ñ recessit:Quid illũ loq̃citatis nora pólluit qui disiũctꝰ lõge ab hoibꝰ fuit:Añ illũ vl si lẽtij culpa attigit qui tam vehementer ad se venientes increpauit dicẽs: Genimina vipe/ rarũ:quis demõstrauit vobis fugere ab ira vẽtura:Quid est ergo q̃ iob dei testimonio ꝓfertur: ꝛ tamẽ plagis vsq; ad sterquilinũ sternit:Quid ẽ q̃ iobes dei voce laudať et tñ p temulentis ꝛbis i saltatricis ꝓmiũ mo riť:Quid ẽ q̃ deꝰ oipotẽs sic vehemẽter in hoc seculo despicit:quos sic sblimiter añ secu la elegit:nisi hoc qõ pietati fideliũ patz:qñ idcirco sic eos ꝓmit in infimis :qz videt quõ remuneret in sũmis :ꝛ foras vsq; ad despe/ cta deijcit:qz int⁹ vsq; ad incomꝓhensibilia pducit. Hinc ergo vnusquisq; colligat:q̃d il lic sint passuri quos reꝛobat:si hic sic cruci at quos amat. Aut quõ ferienť q̃ in iudicio arguẽdi sunt:si sic eoꝝ vita ꝓmiť:q̃ ipo iudi ce teste laudanť:Sequiť. ℣ Dixit aũt illi vxoꝛ sua Adhuc pmães i simplicitate tua: Benedic deo: ꝛmoꝛere. Antiquꝰ hostis hu manũ genꝰ duobꝰ modis tẽtare ꝓsueuit: vt vicz coꝛda stantiũ aut tribulatiõibꝰ frangat aut psuasionibꝰ molliat. Jn vtrisq; ergo ꝺ beatũ iob se vehemẽter exercuit. Nam ꝓus patrifamilias intulit dãna reꝝ :oꝛbauit pa/ trẽ moꝛte filioꝝ:pcussit incolumẽ putredine vulneꝝ. Sz qz putrescẽtẽ foris sanũ adhuc interi⁹ stare ꝓspexit: ꝛ quẽ exteri⁹ nudũ red didit:hũc interi⁹ ditioꝛẽ fieri ex hibitã laudẽ ꝓditoꝛis iuidit:callide cogitãs pẽsat qõ ꝺ se athleta dei vñ ꝓmiť:inde sbleuať: victusq; ad sbtilia tẽtandi argumẽta ꝓtiť. ℣ Ca. V.

Nam antique artis insidias repetit: ꝛ qz scit quõ adam decipi soleat ad euã recurrit. Btiñ eñ iob inť tot re/ rũ dãna:inter tot pcussionũ vulnera: q̃si in quadã ẽtutũ arce stare inuictũ vidit. Jn al to q̃ppe mẽtẽ fixerat: ꝛ idcirco hãc hostiles isidie irrũpeñ valebãt. Queriť ergo ab adũ sario i hac arce mũitissima q̃bꝰ q̃dibꝰ ascẽda tur. Vicina ẽ ãt viro mlier:atz sbiecta ℣ Lo/ igiť mlier tenuit: ꝛ q̃si scalaz qua ad coꝛ viri

ascendere potuisset iuenit. Occupauit aiam coniugis: scala mariti. Sic in hac arce nihil ualuit: q; sanct⁹ vir subiectã sibi mulierez et nõ ꝓpositã attẽdit. Et recte loquẽs docuit quã serpẽs vt puersa loqueret instigauit. Signũ ꝙppe erat vt fluxam mentẽ virilis cẽsura restrigeret: cũ ꝓfecto ꝛ de ipo primo lapsu hũani generis nosset: qõ docere mulier recta nesciret. Unde ꝛ bene paulum dz. Docere aũt mulieri nõ permitto. Quia nimirũ aliqñ cum docuit: a sapiẽtie eternitate separauit. Antiquus itaq; hostis Adaz i sterquilinio perdidit: qui adam in paradiso superauit: atq; adiutricẽ suã mulierẽ dum ad verba male persuasionis accẽdit: ad doctrinã sancte eruditõis misit: ꝛ q excitata fuerat vt ꝑderet: erudita est ne periret. Sic a nris viris fortibus hostis percutit: vt sua ei etiã tela rapiant. Unde em̃ se exaggerare estiat dolorẽ vulneris: inde ei ꝙtra semetipm̃ suggerit arma vtutis. Ex verbis autem male ꝙ suadentis ꝙiugis vigilãter debem⁹ aspicere q antiquus aduersarius nõ solum ꝙ semetipm̃: sed per eos etiam qui nobis adherent statum satagit nostre mentis inclinare. Cum em̃ cor nostrũ sua persuasione non sꝑuit: ad hoc nimirũ per linguas adherentium repit. Hinc em̃ scriptum est. A filijs suis caue: ꝛ a domesticis tuis attende. Hinc ꝙ ꝓphetã dicitur. Unusquisq; se a ꝓximo custodiat: ꝛ in omni fratre suo non habeat fiduciam. Hinc rursum scriptum est. Inimici hominis domestici eius. Callidus nanq; aduersari⁹ cuz a bonorum cordibus repelli se conspicit eos qui ab illis valde diliguntur exquirit: ꝛ per eorum verba blandiens loquitur: quia plus ceteris amant: vt duz vis amoris cor perforat: facile persuasionis eius gladius ad intime rectitudinis munimia irrũpat. ꝓst dãna igitur rez: post funera pigneruz: p⁹ vulnera: scissuraq; membrorum: antiqu⁹ hostis linguã mouit vxoris. Et notandum quo tẽpore viri mentem studuit virulento sermone corrumpere: verba em̃ post vulnera intulit: vt cum vis doloris ingraueſceret facile persuasionis suggestio puersa ꝓualeret.

¶ Ca. VI.

Sed si ipm̃ sꝑtiliter temptatiõis eius ordinez ꝓpendimus: qua calliditate seuiat iuenim⁹. Mouit nãq; ꝑ⁹ dãna sbe q ꝛ extranãz ꝓfecto extraeẽnt ꝛ cor⁹ subtraxit filios: qõ iã extra naturã ꝯdẽ nẽt: s tñ adhuc aliquaten⁹ extra ꝓpriũ corpus. Ad extremũ percussit et corpus. Sed quia vulneribus carnis ad mentis vuln⁹ ꝙ uenire non valuit: etiam coniuncte mulieris linguam quesiuit. Quia em̃ aperto certamine superari se doluit: de ore coniugis iaculum quasi de insidijs intorsit: que ꝓfecto diceret. Adhuc permanes in simplicitate tua benedic deo: ꝛ morere. Ecce temptando oia abstulit: ecce temptando mulierem reliquit: et sancto viro callide cũcta diripuit. Sed valde callid⁹ adiutricẽ suã mulierẽ reseruauit q dicat. Adhuc permães in simplicitate tua ꝛ verba sua eua repetit. Naz quid est dicere simplicitatẽ desere: nisi obediẽtiam pomũ vetitum comedendo contemne ꝛ Et quid est dicere. Benedic deo ꝛ morere: nisi trãscendo ꝓceptũ vltra q̃z es cõditus viue ꝛ Sz adam noster fortis in sterquilinio iacuit: qui in paradiso aliquãdo debilis stetit: nam illico ad male suadentis verba respondit, dicẽs

℣ Quasi vna de stultis mulieribus locuta es. Si bõa accepi⁹ de mãu dñi: mala q̃re nõ sustineam⁹ ꝛ Ecce vbiq; hostis frãgit vbiq; supat ꝓper cuncta tẽtationũ argumenta succubuit: quia ꝛ illud suum familiare solatiuz eti am de muliere amisit. Inter hec igitur sanctum virum intueri libet: foris rebus vacuum: intrisecus deo plenum. Cum paul⁹ apostolus i semetipo diuitias sapientie interne cõspiceret: secq; ipm̃ exterius esse corruptibile corpus videret ait. Habemus thesauruz istum in vasis fictilibus. Ecce in beato iob vas fictile scissuras vulnerũ exterius sensit sed hic thesaurus interius integer mansit. Foris em̃ per vulnera crepuit: s indeficiens interius nascens thesaurus sapie: ꝙ verba sancte eruditionis emanauit dicens: ℣ Si bona accepim⁹ de manu dñi: mala aũt quare nõ sustineamus ꝛ Bona scz dona dei vel temporalia vel eterna: mala aũt flagella ꝓsentia appellãs: de quibus per ꝓphetã dñs dicit. Ego dñs ꝛ nõ est alter formans lucem et creans tenebras: faciẽs pacẽ et creãs mala. Neq; ei mala que nulla sua nã sbsistũt a dño creant: sed creare se mala domni⁹ indicat: cum per res bene cõditas nobis male agentib⁹ flagellũ formatur. vt ea ipa: ꝛ ꝙ dolorẽ quo feriũt delinquentib⁹ mala sint ꝛ per naturã qua existunt bona. Unde ꝛ venenũ mors quidez est homini: sed tñ vita serpẽti. Amore ꝓsentiũ ab auctoris nostri delectatione recessim⁹ ꝛ puersa mens dũ delectationi creature se subdidit: a creatoris societate disiũxit. Ex his ĝ ab auctore feriẽda erat: q errãs auctori ꝓposuerat: vt vnde homo culpã nõ timuit supbus admittere: inde penaz corripiẽd⁹ iueniret: ꝛ tãto citi⁹ resipiscerz ad

Textus.

2. Cor. 8.

Esa. 45.

illa que pdidit: q̃to doloris plẽa esse cõspi/
ceret que quesiuit. Vñ ⁊ bene dr. Formans
lucem ⁊ creans tenebras: quia cum per fla/
gella exterius doloris tenebre creant: intus
per eruditõem lux mentis accendit. Faciẽs
pacem et creans mala: q; tũc nobis pax cuz
deo reddit: cũ hec que bene sunt cõdita sed
male cõcupita: in ea que nob mala sunt fla/
B gella vertunt. ¶ Per culpã quippe discordes
deo extitim⁹: dignũ ergo est vt ad pacẽ illi⁹
per flagella redeamus: vt cũ vnaquecq res
bene cõdita nobis in dolorẽ vertit: correcti
mẽs ad auctoris pacem humiliter reformet.
Hec itaq flagella beatus iob mala noiat: q;
salutis et trãquillitatis bonũ qua pturbatio
ne feriant pensat. Sed illud valde in ei⁹ ver/
bis intuendũ est: cõtra psuasionẽ ꝓngis ãn
Tex. ta cõsiderationis arte se colligat dicẽs ¶ Si
bona accepimus de manu dñi: mala quare
nõ sustineamus. ¶ Ca. VII
A Magna quippe cõsolatio tribulatio/
nis est: si cũ aduersa patimur auctoris nr̃i ad memoriã dona reuocam⁹.
Nec frãgit qd̃ ex dolore obuiat: si mẽte citi
us hoc qd̃ ex munere sbleuat occurrat. Hic
Eccli. ii. nãq scriptũ ẽ. In die bonor ne imemor sis
malor: ⁊ in die malor ne imemor sis bono
rũ. Quisquis em̃ dona pcipit: ꝑ donor tpe
neq̃q̃ etiã flagella pertimescit: in elatiõe per
leticiã corruit. Quisquis aũt flagellis atteri
tur: ꝑ flagellor tpe neq̃q̃ se ex donis q̃ eum
cõtingit accepisse consolatur: ab statu mẽtis
omimoda desperatiõe destruitur. Sic ergo
vtraq iungenda sunt: vt vnuz semp ex alte
ro fulciat: quatenꝰ ⁊ flagelli penã memoria
temperet doni: ⁊ doni letitiã mordeat suspi
tio ac formido flagelli. Sanctus ergo vir vt
oppssam mentẽ inter vulnera mulceat: i fla/
gellor dolorũbus blandimenta dolorũ pen/
sat dicens. Si bona suscepim⁹ de manu dñi
quare mala nõ sustineam⁹? vbi ⁊ hñ pmittit
Textus. dicẽs. ¶ Locuta es q̃si vna ex stultis mulie
rib⁹. Quia em̃ sensus praue mulieris nõ aũt
sexus in vicio ẽ: neq̃q̃ ait locuta es q̃si vna
ex mulierib⁹: ꝑ quasi ex ineptis mulieribus.
vt vicz oñdat q; quod prauũ sapit acceden
tis stulticie: nõ aũt ꝓdite sit nature. Sequit
¶ In oñib⁹ bis nõ peccauit iob labijs suis
Tex. Quod⁹ modis in labijs deliquim⁹: cũ aut in
B iusta dicim⁹: aut iusta reticem⁹. Nã si aliqñ
et tacere culpa non esset ꝓpheta non diceret
Esa. 6. Ve mihi q; tacui. Beat⁹ igit iob in cunctis
que egit labijs suis mime peccauit: quia nec
ꝓtra feriẽtẽ superba dixit: nec ꝓtra suadentez
recta reticuit: nec loquẽs ergo: nec tacẽs de/
liquit: q; ⁊ flagellanti patri gras reddidit: et
male suadẽti cõiugi doctrine sapiam mistra
uit. Quia em̃ sciuit quid deberet deo: q̃d p/
rimo: scz patictiã ꝓditori: sapiaz ꝓiugi: idcir
co ⁊ hãc redarguendo docuit: ⁊ illũ gras a/
gendo laudauit. Quis aũt nr̃m si vnũ: qõli/
libet vulnꝰ tante hui⁹ pcussionis accipet: nõ
mor ab intimis pstrat⁹ iaceret? Ecce strat⁹
foris vulneri⁹ carnis: erect⁹ intrinsec⁹ mu/
nimie pmanet mẽtis: ⁊ sub semetipo oẽ iacu
lũ trãsuolare ꝓspicit: qõ i se exteri⁹ districta
manu seuiẽs hostis figit. Vigiliter depben
dit iacula: modo vulneribus ꝓtra se a facie:
modo verbis quasi ex latere intorta. Et bel
lator noster circũuallantium certa minũ fer/
uore depbensus: vbicq patientie sue clipeuz
opponit: vndicq venientibus spiculis obui
at: et per cuncta virtutũ latera circumspectã
contra irruentia vulnera mentem roborat.
¶ Ca. VIII.
Sed antiqꝰ hostis quo valẽti⁹ vici
tur eo adhuc ab insidias ardenti⁹ in
stigat. Nã q; vxor increpata tacuit
ptinus ali⁹ q̃ increpãdi ad contumelias sur
gerẽt excitauit. Sic ei dãna rex studuit cre
brius nunciãdo pcutere ita nũc robustũ pei
ct⁹ satagit ꝓbor cõtumelijs sepi⁹ feriẽdo pe
netrare. Sequit: ¶ Igit audiẽtes tres amici
iob oẽ malũ qd̃ accidisset ei: venerunt singu
li de loco suo: eliphas: themanites baldad:
suites: sophar: naamathites. Cõdixerãt em̃
sibi: vt piter veniẽtes visitarẽt eũ ⁊ consola
rẽt. Qui ex ꝓdicto ad afflicti ꝓsolatõem ve
nũt: ⁊ inter se ⁊ erga pcussuz q̃nte caritatis
fuerint demõstrat. Quãuis etiã hoc p quod
septura eos tanti viri amicos fuisse testat: q;
boni studij ⁊ recte fuerint intentõis oñdit: ꝑ
tñ hec ipa illor intentio eis ad ꝓba prũpen
tibus: ante districti iudicis oculos sborta in
discretiõe fuscat. Sequit ¶ Cũq eleuasset
pcul oculos suos: nõ cognouerũt euz: et ex
clamãtes plorauerũt: scissisq vestib⁹ sparse
rũt puluerem super caput suũ in celũ. Quia
pcussi speciem plaga mutauerat: amici plo/
rãtes exclamãt: vestem scindunt: capita pul
uere aspergũt: vt cõmutatũ ad quẽ venerãt
cernerẽt: ipam etiã cõsolator speciẽ sponta
ne⁹ dolor imutaret. Ordo q̃ppe ꝓsolatõis ẽ
vt cũ volumus afflictũ quẽpiã a meroze su/
spẽdere: studeam⁹ ꝑus merẽdo ei⁹ luctui cõ
cordare. Volentẽ nãq nõ pot ꝓsolari: q̃ nõ
ꝓcordat dolori: quia eoipo quo a merẽtis af
flictiõe discrepat: minus ab illo recipitur cui
mẽtis qualitate sepat. Sed emolliri ꝑus de
bet anim⁹ vt afflictio cõgruat: cõgruẽs inbe

reat: inherens trahat. Nec ẽ ferrũ ferro cõiũgit: si nõ vtrũq; exustiõe ignis liquef & durũ molli nõ adheret: nisi ꝑus eius duritia ꝑata molleſcat: vt quasi hocip̃m fiat qõ curat vt teneat. Sic nec iacẽtes erigim̃: nisi a rigore nr̃i stat⁹ inclinemur: q; duz rectitudo C statis a iacẽte discrepat: eũ cui ꝑdescendere negligit: nequaq; leuat. Amici igit bti iob vt afflictũ a dolore suspẽderent curauerũt ne cessario sit dolere: & cũ vulneratũ illi⁹ corp⁹ viderẽt: studuerũt ipi vestes scindere: cũ immutatũ ꝑspicerẽt: studuerũt puluere capita fedare: quatenꝰ afflict⁹ vir tãto facili⁹ eoruz ꝟba recipet: quãto i eis suũ aliq̃d de afflicti/

A one cognouisset. ¶ Ca. IX.

Sed inter hec sciendũ ẽ: q; is q̃ afflictũ ꝑolari desiderat mensurã necesse ẽ dolori quẽ suscipit ponat: ne nõ solũ dolentẽ nõ mulceat: ꝫ intẽperate dolẽs afflicti aim̃ ad pond⁹ despatiõis p̃mat. Sic ei dolor nr̃ merẽtiũ doloꝛi iũgend⁹ ẽ: vt p tpam̃tũ ſbleuet: nõ aũt p augmentũ gꝛuet. Vñ forte colligendũ ẽ. q; amici bti iob plusq; nesse fuerat in ꝑsolatiõe doluerũt: qui duz p cussionẽ cernũt: ꝫ pcussi mentẽ nesciũt: ita in immensuz luctũ versi sunt: ac si pcussus vir Ter. tante fortitudinis in plaga corꝑis etiã a corde cecidisset. Sequit. ¶ Sederũt q; cũ eo in terra, septẽ dieb⁹ & septẽ noctib⁹: & nemo loquebat ei ꝟbũ: videbãt em̃ dolorẽ ei⁹ ee vehemẽtẽ. Utq; ꝑtinuis septẽ dieb⁹ & septẽ noctibus cũ afflicto iob sederit: an certe dieb⁹ septem & noctibus totidẽ instantia ei crebre visitatiõis adheserit: ignoꝛamus. Sepe em̃ rem q̃libet tot dieb⁹ agere dicimur: q̃uis ñ eisdẽ dieb⁹ ad eã ꝑtinue vacemus. Sepe ve/

B ro scriptura sacra sic totũ p pte: sicut p toto partẽ ponere cõsueuit. Ꝓro toto em̃ partem

Gen. 46. loquit: sicut iacob familiã describens dicit: Intrauit iacob in egiptũ cũ aiab⁹ septuagi/ta. Qui nimiq; cũ animas memoꝛat: constat quia intrantiũ & coꝛpa comꝓhendat. Rursum totũ p parte insinuat sicut ad monumẽ

Jo. 20. tum maria queritur dicens. Tulerũt dominũ de monumento: & nescio vbi posuerunt eũ. Solũ quippe coꝛpus dñi quesitura venerat: & quasi totũ simul dñm sublatũ deplorat. An ergo & in hoc loco totũ p parte dicatur incertum est: ꝫ tamẽ hoc qõ diu tacuerit: & quandoq; loquendo repꝛobati sunt: neglecte ꝑtereundũ nõ est. Sunt nãq; nõnulli qui et loqui pꝛecipitãter incipiũt & effrenate cepta effrenatius exequunt. Et sunt nõnulli qui tarde quidem loqui inchoant: ꝫ semel inchoantes habere modum locutionis igno/rant. Amici igitur beati iob doloꝛẽ videntes diu tacuerunt: sed tarde inchoãtes indiscrete locuti sunt: quia parcere dolenti noluerunt. Tenuerũt lm guã ne ꝓpere inciperet: ꝫ inci/pientẽ semel nequaq; moderati sunt ne se ex consolatione vsq; ad cõtumelias effrenaret. Et bona quidem intentiõe ad consolandum C venerant ꝫ hoc qõ pia mẽs deo mundũ obtulit: locutio pꝛecipitata viciauit. Scriptum quippe est. Si recte offeras: nõ recte aũt diuidas peccasti. Recte nãq; offert: cũ recta intentione quid agit: ꝫ recte nõ diuidit: si non hoc qõ pie agit etiã ſbtiliter discernat. Oblata em̃ recte diuidere est: quelibet bona nostra studia solicite discernendo pensare. Qui nimirum qui agere dissimulat: etiaz recte offerens peccat. ¶ Ca. X.

Sepe ergo & quod bono studio egerimus dũ discernere caute negligim⁹ quo iudice fine nescim⁹ & nõnunq; A hoc fit reat⁹ crimis: qõ putat cauta ꝟtutis. Quisq; aũt amicoꝛ bti iob facta ꝑsiderat q; pia ad eũ intentiõe venerit ñ ignoꝛat. Ꝑdensem⁹ em̃ cui⁹ caritatis fuerit ad afflictũ ꝑcoꝛditer ꝓuenisse: q̃to ꝟtus lõganimitatis extiterit: septẽ dieb⁹ & septẽ noctib⁹ cum afflicto tacuisse: que hũilitas i terra dieb⁹ ac noctib⁹ sedisse: q̃ cõpassio puluere capita conspsisse. Sed tñ inchoãtes loq̃: vñ se estimauerũt p/miũ mercedis acq̃rere: inde eos ꝓtingit reatũ repꝛehensionis ꝛuenire: q; incautis sepe adpeti finẽ vertit: etiã qõ p solo studio mercedis inchoat. Ecce p̃cipiti locutiõe pdiderũt bonũ: quod tanto laboꝛe mercati sunt: & nisi diuina gꝛa offerre eos sacrificiũ p suo reatu p̃cepisset: inde a dño iuste puniri poterãt vñ se placere domino mirabiliter estimabãt inde iudici displicent: vnde sibi quasi ꝑ defensione iudicis per effrenatõem placẽt. Id B circo vero hec dicimus: vt ad memoꝛiã legẽtium reuocem⁹: quatenus solicite quisq; cõsideret ea que malo voto ꝑpetrant: q̃ta domin⁹ animaduersiõe puniat: si inchoata bono studio: ꝫ negligẽtia indiscretõis admixta tanta inuectiõe castigat. Quis nõ mercedis causam peregisse se crederet: si aut in defensione dei quicq; ꝓtra ꝓximũ diceret: aut certe septẽ diebus ac noctib⁹ ꝓximi doloꝛe tacuisset? Et tñ amici beati iob hec agẽtes ad cupã laboꝛãdo venerunt: q; cõsolatiõis quidẽ bonũ quod agebant nouerant: ꝫ cum q̃nta agendum esset discretiõis libra nesciebant. Unde necesse ẽ vt nõ solũ intueamur quod agim⁹: ꝫ etiã cuz quanta discretiõe agamus ꝓximũ q̃dem ne mala quoquo mõ posſmꝰ

dū vo ne bona incaute faciam⁹. Ad que ni/
C mirū bona solicite peragenda ꝓpheta nos
Jere. 48. admonet dicēs. Maledictus homo q̄ facit
opus dei negligenter. Ad hoc vero ista ꝓfi
ciant: vt ante terribilis iudicis ſbtile atq; in
comprehensibile examen: non solum mala
que cōmisimus: ſ ipsa etiam si qua in nobis
sunt bñ gesta timeamus. Quia sepe in iusto
iudicio culpa esse deꝓhendit: qđ virt⁹ añ iu
diciū putatur. Et vnđ expectat pia merces
operis: inde suppliciū iuste sequit vltionis.

A Lª. VI.

DEc iuxta hystoriā breuiter tractata
pcurrimus: nūc ad allegoriaz miste
riū verba vertam⁹. Sed qz in exor/
dio hui⁹ operis dū de vnitate capitis ⁊ cor
poris tractarem⁹: solicita intēsiōe ꝓmisim⁹
quanta in eis sit cōpago caritatis: quia ⁊ do
min⁹ multa adhuc per corpus quod nos su/
m⁹ patit: ⁊ iā ei⁹ corpus id est ecclesia ð suo
capite videlicet dño in celo gloriat: ita nūc
passiones exprimi eiusdem capitis debēt: vt
ostendatur q̄ multa etiaz in suo corpe susti
net. Si enim caput nr̄m tormenta nr̄a nō tā
gerēt: nequaq; ꝓ afflictis membris persecu/
Act. 9. tor suo etiam de celo clamaret. Saule saule
quid me ꝓsequeris? Si cruciatus nostri ei⁹
pene nō essent: cōuersus afflictusq; paulus
Coll. 1. minime diceret. Suppleo ea que desūt pas/
sionū xp̄i in carne mea. Et tamen de resurre
Ephe. 2. ctione iam sui capitis exaltatus dicit. Qui
nos conresuscitauit: ⁊ consedere fecit in cele
stib⁹. Nemppe hunc in terra ꝓsecutionū tor
menta cōstrinxerant: ſ penaz suaz pōderi
bus ꝓessus: ecce iam per gloriā capitis in ce
lo residebat. Quia ergo in omnib⁹ vnitū ca
put ⁊ corpus nouim⁹: sic a ꝓsecutiōe capitis
incipim⁹: vt ſbsequēter tñ ad corpis flagella
veniamus. Sed hoc quod quadā die sathā
coram domīo astitisse dr̄. quod vnde veniat
pcūctatur: quod beat⁹ iob magnis ꝺditoris
ꝓconijs ꝓferr̄: quia iam sepe discussimus re
plicare deuitamus. Si enim diu mens re/
bus discussis inuolui: peruenire ad indis/
cussa prepedit. Ibi ergo allegorie nūc initi/
B um ponimus: vbi post vba sepe repetita ad
Tex. iunctū nouī aliquid scimus. Itaq; ait. Cō
mouisti me aduersus eū: vt affligerē eū fru/
stra. Si beat⁹ iob redēptoris nostri in passio
ne positi spēm tenet: quō a domino ad sathā
dicit. Cōmouisti me aduersus eum? Mediā
tor quippe dei ⁊ hominū: hō ihesus xp̄s. vt
culpas nostre transgressionis extingueret:
venit mortalitatis nr̄e flagella tolerare. Sed
qz vni⁹ cum patre eiusdēq; nature est: quō
per sathan motum se aduersus eum p̄ asse/
rit: cum cōstet q; patris filijq; ꝺ concordiā nulla
ptātis inequalitas: nulla voluntatis diuersi
tas interrūpat? Sed tamē isdem q̄ patri est
equalis ꝓ diuinitatē: venit ꝓpter nos ad fla
gella ꝓ carnē. Que nimiz flagella non susci
peret: nisi formā damnati homis redimēdo
sumpsisset. Et nisi p̄mus homo delinqueret
secund⁹ ad passionum ꝓbra mime veniret.
Cū ergo p̄mus homo per sathan a dño mo/
tus est: tunc ē domin⁹ in homine secūdo cō
motus. Sathan itaq; ad hui⁹ afflictōem do
minū tunc cōmouit: quādo in paradiso pri/
mū hoiem a iusticie culmine in obedientie cul
pa ꝓstrauit. Nisi eñ adam p̄mū ꝓ voluntā/
riū viciū in animē mortem traxisset: adam se
cundus sine vitio in carnis mortem volūta/
riam non veniret. Bene ergo ei etiā de redē
ptore nostro dicit. Commouisti me aduer/
sus eum: vt affligerē illū frustra. Ac si apti⁹
dicat. Dū iste nō sua: ſ illius cā morit: tunc
me in hui⁹ afflictione commouisti: cū illuz a
me callida persuasiōe traxisti. De quo ⁊ bñ
addit frustra. Frustra q̄ppe afflict⁹ ē: qz
culpe vltione ꝓessus ē: ⁊ culpe cōtagio inq̄
natus nō est. Frustra afflictus est: q̄ in car/
ne natus ꝓpria admissa non habuit: ⁊ tamē
penam carnalium sine culpa suscepit. Hinc
est eñ quod per ꝓphetam loquitur dicens
Que nō rapui, tunc exoluebam. Alius nāq; ad paradisum conditus diuine potētie simi
litudinē supbe rapevoluit: sed tñ culpas hu
ius supbie sine culpa mediator exoluit. Hic
est qđ patri quidam sapiēs dicit. Cum sis iu
stus: iuste omia disponis: eū quoq; qui non
debet puniri ꝺdēnas. Sed pensandū ē quō
iustus sit et oia iuste disponat: si eū q̄ nō de/
bet puniri cōdemnat. Mediator eteñ no/
ster puniri ꝓ semetipo non debuit: qz nullū
culpe ꝺtagiū ꝓpetrauit. Sz si ipe indebitaz
mortē nō suscipet: nūq; nos a morte libera/
ret. Dat g̃ cū iust⁹ sit: iustū puniēs oia iuste
disponit: qz ꝺ hoc cūcta iustificat: q; eū q̄ si/
ne pctō ē ꝓ pctōrib⁹ dānat: vt eo electa oia
ad culmē iusticie surgerēt: q̄ is q̄ ē sup omia
dāna iusticie nr̄e sustineret. Qz ergo illic dā
nat⁹ cū nō debeat dr̄: hoc hic afflict⁹ frustra
memoratur. Qui tamen iuxta semetipm fru
stra afflict⁹ est: iuxta vero nostra acta nō fru
stra. Rubigo quippe peccati purgari non
potuit: nisi igne tormēti. Venit itaq; sine vi
cio: q̄ se sbiceret spōte tormēto: vt debita nr̄e
iniq̄tati supplicia eo reos suos iuste amitte/
rēt quo hūc a semetipis libez iniuste tenuis/
sent. Frustra ergo ⁊ nō frustra afflictus ē qz

in se quidē admissa nō habuit: ꝙ ꝓpio cruore reatus nostri maculā tersit. ℣ La. XII

Tex. A

REspōdēs sathā ait. Pelle ꝙ pelle: et cūcta que habet hō dabit ꝓ anima sua. Alioqn mitte manū tuā ⁊ tāge os eius ⁊ carnē: ⁊ tūc videb ꝙ in faciē benedicat tibi. Malign⁹ spūs cū redēptorē nr̄m Luc.4. miraculis choruscare conspicit clamat. Deus q̄ sis sanctus dei. Qui hec dicit cognoscendo dei filiū ꝓmescit ꝙ tñ vi supne pietatis ignoras nonunq̄ dū passibilē considerat hoiem purū putat. Multos aūt ꝙ sanctitatis specie in pastorali positos loco didicerat q̄ alieni valō a viscerib⁹ caritatis: ꝓ mimo aliena dāna pensabāt. Hūc ergo q̄si ex alijs colligens q: ꝙtractis multis supare non vidit: vsq̄ ad ei⁹ carnē p tactū passionis exarsit: Velut si diceret. Pelle ꝓ pelle: ⁊ cūcta q̄ hz hō dabit ꝓ aia sua. Alioqn mitte manuz tuā ⁊ tāge os ei⁹ ⁊ carnē: ⁊ tūc videb ꝙ in faciē benedicat tibi. Ac si apte dicat. Quoueri ex his que extra se sunt negligit: ⁊ tūc ꝛa citer q̄s sit agnoscit: si in seipo qō doleat experit. Hec ꝓ se sathan cū fieri appetit: nō ꝛobis ꝙ desiderijs dixit. Hec ꝓ mēbra sua ⁊ ꝛobis ⁊ desiderijs intulit. Ipe q̄ppe loquitur: cum iuxta ꝓphete vocē ei⁹ sequaces dicūt Jere.11 B Mittam⁹ lignū in panē eius: ⁊ eradam⁹ eū de terra viuentiū. Lignū q̄ppe in panē mittere est: ꝓfigēdo ei⁹ corpi stipitē crucis adhibere. ⁊ vitā illi⁹ de terra viuentiū eradere se Tex posse existimant: quem dū mortalē cōspiciūt finiri morte suspicant. ℣ Dixit aūtē dñs ad sathan. Ecce in manu tua ē: verūtamē aiam illi⁹ seruā. Cōditorē oim sathāe māui traditū q̄s vl desipens credat: ꝙ tñ edoct⁹ ꝛitate q̄s nesciat. ꝙ eiusdē sathane mēbra sūt oēs qui ei puerse viuēdo iūgunt. Mēbrū q̄ppe ei⁹ pylat⁹ extitit: q̄ vsq̄ ad mortis extrema ve/ mentē in redēptōe nostra dñm nō cognouit Corpus ei⁹ ꝓncipes sacerdotū extiterūt: qui redemptorē mūdi a mūdo repellere vsq̄ ad crucē psequēdo conati sunt. Cū ergo se ꝓo nr̄a redēptōe dñs mēbroz sathane manib⁹ tradidit: q̄d aliō q̄ eiusdē sathane manū in se seuire pmisit. Ut vñ ipe exteri⁹ occūbere in nos exteri⁹ inimi⁹ q̄ liberarz: Si igit sathāe man⁹ ei⁹ ptās accipit: ei⁹ man⁹ iuxta carnē ptulit: cui⁹ ptātez corpis vsq̄ ad sputa: colaphos flagella. crucē: lanceā q̄ tolerauit. Un̄ Jo.19. et pylato eius viz corpis mēbro ad passionē veniens dicit. Non haberes in me potestatem: nisi tibi data esset desup. Sed tamē hāc L potestatē quā ꝓtra se ei extrinsec⁹ dederat suis seruire lucris intrinsecus cōpellebat. Idi lat⁹ ei vl sathā qui eiusdē pilati caput extiterat: ꝙ potestate illi⁹ sup quem potestatem accepat tenebat: quia et supioz dispositorat hoc qō iferi⁹ accidēs a psecutore tollerabat vt cū ex mala mente infidelitū surgeret: vtilitati tamē electoz omniū ipa quoq̄ crudelitas deseruiret. Die igit disponebat intus quod semetipm pati neq̄ter pmitebat foris. Hinc est eim quod de illo in cena dicit. Sciēs ies⁹ Jo.13. quia omia dedit ei pater in man⁹: et quia de deo exiuit et ad deum vadit surgit a cena: et ponit vestimēta sua. Ecce in man⁹ psequen B tium iturus: sciebat ꝙ in manu sua ipos etiā psecutores accepat. Qui.n. oia accepisse se nouerat: cōstat quia ⁊ ipos a quib⁹ tenebat tenebat: vt ipe in se ad vsū pietatis ꝛtoꝛāret: quicquid eoz ꝓtra se malicia pmissa seuiret Dicat ergo ei. Ecce in manu tua ē: quia ad feriendā carnē seuiēs licentiā accepit: sed potestati illi⁹ nesciens deseruiuit. ℣ La. XIII.

AAnimā vero illi⁹ seruare pcipit: non A quod hanc tentare ꝓhibeat: sed ꝙ hāc supare non posse cōuincit. Neq̄. n. sicut nos qui pur homies sumus irruente sepe tentatōe concutimur: ita redemptoris nostri aia tēptatōis ē necessitate t̄bata Hostis nāq̄ noster ⁊ si in excelsum mōtē eū Mat.4. quē pmissus assumpsit: si datuz se regna mūdi ꝓhibuit: si āsi in panē vertēdos lapides ostēdit: mentē tñ mediatoris dei ⁊ hominū tentatione quassare nō valuit. Sic eim dignatus est exterius cūcta suscipe: vt tñ mens eius interius diuinitate sue inherēs in cōcussa pmaneret. Qui ⁊ si quādo turbat⁹ spiritu Jo.11. in fremuisse dicit: ipe tamē diuinit⁹ dispone/ bat: quātum ipe humanit⁹ turbaret: imutabiliter omib⁹ ꝓsidēs: et semetipm mutabilē in satisfactiōe infirmitatis ostendēs. Quiet⁹ ergo in semetipso manēs disposuit: quicqd p oñdēda humanitate quā suscepat: etiā turbulēt⁹ fecit. Quia vero cū recte diligim⁹ nihil in rebus ꝓditis aia nostra car⁹ amam⁹: et sicut animā nostrā eos diligere dicim⁹: q̄ bus amoris nostri exꝑmere pōd⁹ conamur ꝓt p e⁹ aiaz electoz vita sigri Et cū sathā ad feriēdā redēptoris carnē pmitt̄ ab aia sepa B rat: q: cū corp⁹ ei⁹ ad passiōem accipit: electos ei⁹ a iure sue ptātis amittit: cūq̄ illius cro p crucē moriē: horum mens contra temptamenta solidat. Dicat ergo ℣ Ecce in ma- Tex. nu tua est. Veruntamē animam illius seruа Ac si apte audiat: licētiā ꝓtra corp⁹ eius accipe: ⁊ ab electis illi⁹ q̄s apud se ātē secta pre sciēs possidet ius praue dominatōis pde.

℣ La. XIIII.

Lex A Egressus igit satha[n]a facie dñi pcus
sit iob vlcere pessimo: a plãta pedis
vsq; ad verticẽ. Nullus in hac vita
electo[rum] venit: qui nõ hui[us] hostis aduersa su
stinuit. Hebra aũt nr̃i redẽptoris extiterũt
etiã q; ab ipo mũdi exordio dũ pie viuũt cru
Esa.53. delia passi sunt. An nõ hui[us] mẽbr; abel se eẽ
phibuit: q; ei[us] mortẽ de quo scptũ ẽ: sicut ag
nus coram tõdente se obmutescet & nõ aperiet
os suũ: nõ solũ placẽs in sacrificio: s etiã mo
riẽs tacẽdo signauit. Ab ipo itaq; mũdi ex
ordio redẽptoris nr̃i corp[us] expugnare sathã
conat[us] ẽ. A plãta ergo pedis vsq; ad verticẽ
vuln[us] intulit: q; pus ab hoib[us] inchoans: vs
q; ad ip̃m caput ecclie seuiendo puenit. Be
ne aũt dicit: testa saniẽ radebat. Quid enim
aliud in manu dñi testa ẽ: nisi caro ex nostre
substantie luto sumpta? Eteñ testa igne soli
dat. Caro aũt dñi eo ex passiõe sua robusti
or extitit: quo p infirmitatẽ moriẽs: a morte
sine infirmitate surrexit. Añ recte etiã p pro
ps.21. phetã dr. Exaruit velut testa virt[us] mea. Si
cut testa eñ ei[us] virt[us] exaruit: q; suscepte car
nis infirmitatẽ passiõis sue igne roborauit.
Quid vo p saniẽ: nisi pctñ debet intelligi?
Per carnẽ q̃ppe & sanguinem: solẽt carnis
ps.50 pcta designari. Añ p psalmistã dr. Libera
me de sanguinib[us]. Sanies itaq; putredo sã
B guinis ẽ. Quid vo accip̃im[us] saniem: nisi car
nis pctã ex lõga vetustate peiora? Vulnus
itaq; in saniẽ vertit: cuj neglecta culpa vsu
deteri[us] grauat. Mediator itaq; dei & homi
nũ: hõ xp̃s iesus corp[us] suũ manib[us] pseq̃ntiũ
tradẽs: saniẽ testa rasit: quia peccatuj carne
Phil.2. deleuit. Venit eñ sicut scptũ ẽ: in silitudinẽ
carnis peccati: vt de pctõ dãnaret pctñ: dũ
q; hosti obicit inocentiã carnis sue: extersit
cõtagia carnis nr̃e: & ex q̃ nos captiuos ini
micus tenuit p illã nos liberos expiauit. q̃a
quã nos instrumentũ fecim[us] culpe: hec nob
p mediatorẽ versa est in arma iusticie. Testa
ergo sanies radit: cũ carne culpa supat. Bñ
aũt sbdit. Sedẽs in sterq̃linio. Nõ in foro i
quo lex pstrepit: nõ in edificio: quod se cul
mine in alta sustolit: sed in sterquilinio rese
dit: qr vicj redẽptor humani generis ad car
Heb.4 nẽ veniẽs: attestãte paulo infirma mundi ele
C git: vt cõfunderet fortia. An nõ q̃si ruentib[us]
edificijs in sterq̃linio resedit: q; relictis iude
is supbiẽtib[us]: i ea quã dudũ abiecerat gẽtili
tate requiescit. Extra habitaculũ repit i vul
nere: qui in eo q; iudeã aduersantẽ pertulit:
passionis dolorem a gente ppria despectus
Jo.1. sensit iohanne attestante qui ait. In ppria
venit: & sui eum nõ receperũt. Sed quomõ
sedẽs in sterquilinio cõquiescat: hec eadẽ de Luc.16
semetip̃a veritas dicat. Ait eñ. Gaudiũ erit
in celo sup vno peccatore penitentiã agente
q̃ sup[er] nonagintanouẽ iustis qui non indi
gent penitẽtia. Ecce dolẽs in sterquilinio se
det: qui post perpetratas culpas libẽter cor
da penitentiũ possidet. An nõ q̃si quoddam
sterquilinũ sunt corda penitentiũ: qui dum
mala sua flẽdo cõsiderãt: q̃si añ se stercora: se
se abiciẽdo coaceruãt? Percussus ergo iob
mõtẽ nõ petijt: s in sterq̃linio sedet: quia ad
passionẽ redẽptor veniẽs: alta supbor; cor
da deseruit: & in afflictor; hũilitate requieuit.
Qd tamẽ de se & pusq̃ incarnaret idicauit
cũ p pphetã dixit. Ad quẽ respiciã: nisi sup Esa.66
humilem & quietum: & trementem sermones
meos? Quis vo cõsideret q; is q̃ tot pia ho
minibus intulit: quot ab homib[us] tolerauit?
Quis cõsideret q̃ta nũc vsq; tolerat: etiã cũ
de celo sup corda fideliuj regnat. Jpe q̃ppe
quotidie patit offne qd a reprobis eius elec
ti lacerant. Et q̃uis caput huius corpis qd
vicj nos sum[us]: iã sese sup oia libe; extulerit:
reproboj tñ vulnera adhuc p suum qd de
orsum retinet corp[us] sentit. Sed q̃d ista de in
fidelib[us] dicim[us]: cũ in ipa quoq; ecclesia mul
tos carnaliũ prauis morib[us] nr̃a redẽptoris
vitam pugnare videam[us]? Sũt nãq; nõnul
li q̃ hũc qr gladijs nõ pũt: puersis actib[us] in
sequunt: qr dũ sibi in ecclesia vidẽt deesse
qd ambiũt hostes bonor; fiũt: & nõ solũ p
ue semetip̃os actioni inserũt: s etiã iustor; re
ctitudinẽ inflectere ad puersa moliũt. Eter
na q̃ppe intueri negligũt: & appetitu tpaliũ
mentis pusillanimitate succũbũt: tãtoq; ab
eternis alti[us] corruũt: q̃to bona tpalia eẽ q̃si
sola suspicant. His iustor; simplicitas displi
cet: & cũ occasionẽ pturbatiõis inuenũt: sua
eos arripe duplicitatẽ suadent. Añ hoc q̃
cõgruit apte qd sbdit. V Dixit aũt illi vxor
adhuc pmanes i simplicitate tua. Bñdic deo
et morere. Cui[us] ei spẽm malesuadens mlier
tenuit: nisi quor; libet carnaliũ in ecclie sinu
positor; q̃quo vbis pfesse fidei intus sunt:
eo bonos in correctis suis morib[us] peius pre
mũt. Nã min[us] fortasse nocuisset si nõ eos sca
ecclia itrorsus admittẽtes vsq; ad fidei cubi
le recipet: q̃s dũ p pfessã fidẽ recipit: sibi pro
culdubio pene indeuitabiles facit. Hinc ẽ q̃ p
mẽte turba vna redẽptorẽ nr̃m mlier tetigit
vñ & isdẽ redẽptor nr̃ ptin[us] dicit. Quis me
tetigit. Cui cũ discipli rñderẽt. Turbe te pre
mũt & affligũt: & tu dicis q̃s me tetigit: illico
adiũxit. Tetigit me alĩq̃s. Nam & ego nouj
virtutẽ de me exisse. V La.XV.

Expositiõis.B.Gregorij Liber III

A Multi ergo dñm cõprimũt: ⁊ vna tã/
git: qz carnales quicz in eccl̃ia eũ p/
mũt a quo lõge sunt ⁊ soli tãgũt qui
huic veraciter hũiles adiũgũt. Turba igit̃
p̃mit: qz multitudo carnaliũ quo int⁹ admit
tit̃: eo graui⁹ tolerat̃. Premit ⁊ nõ tãgit: qz
et importuna ẽ p pñtiã: ⁊ absens p vitã. Nõ
nunc̃ eñ p̃atus nos p̃monib⁹: nõnũc̃ vo
solis puersis moꝛib⁹ insequũt. Suadẽt nan
c̃ aliq̃ñ q̃ tenẽt: aliq̃ñ vo ⁊ si nõ suadeãt: p/
bere tñ iniq̃tatis exẽpla nõ cessant. Qui igit̃
ad mala nos vel vbis vel exẽplis illiciũt: p
fecto psecutoꝛes nr̃i sunt: a q̃b⁹ tentationum
certamia sumim⁹: q̃ saltẽ in coꝛde vincam⁹.
Sciendum vo ẽ: qz carnales in eccl̃ia aliq̃ñ
metu: aliq̃ñ vo audacia suadere puersa ꝓtẽ/
dũt: cũc̃ ipi vel pusillanimitate vel elatiõe
B deficiũt: hec iustoꝝ coꝛdib⁹ infundere q̃asi
ex dilectiõe moliunt̃. Carnalẽ vicz mẽtẽ pe
trus añ redẽptoꝛis mortẽ resurrectiõemc̃ re
tinebat. Saruie fili⁹ carnali mente duci suo
dauid adiunct⁹ inheserat: ꝑ tamẽ vn⁹ formi/
dine alter elatiõe peccabat Ille q̃ppe mortẽ
Mat.16. mgr̃i audiẽs dixit. Absit a te dñe nõ erit tibi
2.Re.16. hoc: hic vo iniurias ducis nõ ferẽs ait. Nũ/
q̃d p bis vbis nõ occidet̃ semei: q̃ maledixit
xp̃o dñi? Sz illi moꝛ doꝛ Redi post me satha
na ⁊ hic cũ germano audiuit ꝓtinus. Quid
mihi ⁊ vobis filij saruie: cur efficimini mihi
hodie in satham? Male itaq̃ suadẽtis ange
li apostate appellatiõe censent̃: q̃ vbis blan
dis ad illicita quasi diligẽtes trahũt. Valde
vero deteꝛioꝛes sunt qui huic culpe non foꝛ
midine: sed elatiõe succubũt. Quoꝝ speciali
C beati iob vxoꝛ figurã tenuit: q̃ marito suade
re supba tentauit dicẽs. Adhuc pmanes in
simplicitate tua? Bñdic dño: ⁊ moꝛere. Sim
plicitatem in marito redarguit: trãsitoꝛia cũ
cta despiciẽs puro coꝛde sola eterna ꝓcupi/
scit: Ac si apte dicat. Quid simplr̃ eterna ap
petis: ⁊ sb malis pñtib⁹ equanimiter ingemi
scis? excedens eterna despice: ⁊ mala pñtia
A vel moꝛiens euade. V La.XVI.

Sed electi q̃q̃ cũ p̃ꝛaua int⁹ a carna/
lib⁹ tolerãt: q̃te eo se foꝛmã rectitu/
dis oñdant discam⁹ ex vbis vulne/
rati ⁊ incolumis sedentis ⁊ erecti q̃ aiũ/ Lo
cuta es q̃si vna est stultis mulieꝛib⁹. Si bõa
accepim⁹ de manu dñi mala q̃re nõ sustinea
mus? Sancti viri tribulationũ bello depꝛe/
hensi cũ vno eodẽq̃ tpe alios ferĩtes: alios
suadẽtes feriũt: illis opponũt scutũ patiẽtie
istis iacula intoꝛquẽt doctrine atq̃ ad vtrũ/
q̃ pugnãdi modũ mira vtutis arte se erigũt
q̃ten⁹ ⁊ puersa int⁹ sapiẽter doceant: ⁊ foꝛtis
foꝛtit̃ aduersa ꝓtẽnãt: hos docẽtes coꝛrigãt
illos tolerãtes p̃mãt. Insurgẽtes nãq̃ ho/
stes pauẽdo despiciũt: infirmãtes vo ciues
cõpatiẽdo ad salutẽ reducũt: illis resistũt: ne
et alios sbtrahãt: istis medeñt: ne vitã recti
tudinis fraudir⁹ pdãt. Vi leam⁹ castroꝝ dei
militẽ ꝫ vtraq̃ pliantẽ. Ait eñ. Foꝛtis pug/ 2.Coꝛ.7.
ne: int⁹ timoꝛes. Enũerat bella q̃ extrisecus
tolerat dicens: Periculis fluminũ: piculꝫ la/ 2.Coꝛ.11.
tronũ: piculis ex genere: piculis ex gentib⁹:
piculis in ciuitate: piculis in solitudine: peri
culis in mari: piculis in falsis fratrib⁹. In b
autẽ bello que ꝫ adũsariũ spicula intoꝛq̃at: Ubi.s.
adiũgit. In laboꝛe ⁊ erũna: in vigilijs mul/
tis: in fame et siti: in ieiunijs multis: in frigo/
re ⁊ nuditate. Sz iter tot certamia depben/
sus dicat: q̃to vigilias munimie etiã castra
custodiat. Nã ptin⁹ adiungit. Preter illa q̃ B
extrisec⁹ sunt instãtia mea quotidiana: soli/
citudo oim ecclias. Et ecce in se bella foꝛtit̃
suscipit: ⁊ tuẽdis se primis misericoꝛdit̃ im/
pẽdit. Narrat mala q̃ patit̃: sbiũgit bona q̃
imptit̃. Pensem⁹ ergo cui⁹ laboꝛis sit: vno
eodẽq̃ tempe foꝛtis aduersa tolerare: int⁹ in
firma ptegere: qz verberib⁹ scindit̃: catheis
ligat̃: int⁹ metũ tolerat qz passiõz suã nõ sibi
ꝑ discipulis obesse foꝛmidat. Vñ ⁊ eisdẽ scri
psit dicẽs. Nemo moueat̃ in tribulationib⁹ 1.Thes.3.
istis. Ipi ei scitis q̃ in hoc positi sum⁹. Alio
rũ q̃ppe casus in ppria passiõe metuebat: ne
dñi ipi discipuli afflictũ p fide verberib⁹ ag
noscerent fideles se esse pfiteri recusarẽt. O
imensa viscera caritatis: Despicit qd ipe pa
tit̃: ⁊ curat ne q̃d praue psuasiõis discipuli i
coꝛde patiant̃. Ipe in se ꝓtenit vulnera coꝛ
poꝛis: ⁊ in alijs vulnera medet̃ coꝛdis. Hñt
q̃ppe hoc iusti ppriũ: vt in doloꝛe positi tri/
bulatiõis sue curã nõ deserãt vtilitatis alie
ne: ⁊ cũ de se aduersa patiẽtes dolẽt: alijs ne
cessaria docẽtes puident: ⁊ q̃si pcussi q̃dam
magni medici egrotãt. Ipi tolerãt scissuras
vulneris: ⁊ alijs pferũt medicamenta sani/
tatis Valde aũt miꝛis laboꝛis est: aut doce
re cũ nihil tolerас: aut tolerare cum nihil do
ces. Unde sancti viri ad vtraq̃ se solert̃ ex/
tendunt: et cũ tribulatiõib⁹ fortasse feriunt̃:
sic exteꝛioꝛa bella suscipiunt: vt solicite cogi/
tent ne pximoꝝ interioꝛa lacerẽt. Sic sancti
viri foꝛtiter in acie assistũt: ⁊ illinc iaculis ad
uersantia pectoꝛa feriũt: hic scuto post posi/
tos debiles tuent̃: atq̃ vtrobiq̃ velocitate
circũspectiõis inuigilãt: q̃ten⁹ ⁊ añ se auda/
ces cõfodiãt: ⁊ post se trepidos a vulnere de
fendãt Quia igit̃ sancti viri sic sciũt foꝛtis ad
uersa tolerare: vt intus etiam nouerint per

uersa cōrrigere: Dicaſ recte. Locuta es ſi
una ex ſtultis mulieribꝰ. Quia enim electis
Pſ.30 dicit. Viriliſ agite: et cōfortet cor veſtrum:
mentes carnaliū que fluxa deo intentōe de/
ſeruiūt: nō imerito mulieres vocanſ. Si bo
na accepimꝰ de manu domini: mala ꝯre nō
ſuſtineamꝰ? Ac ſi dicat. Si ad bona eterna
tendimꝰ: nimiꝝ ſi tēporalia mala ſufferamꝰ.
Hec autē bona ſolicite paulus in ſpexerat:
quādo illata eq̄nimiſ mala tolerabat dicēs.
Ro.8. Non ſunt ꝯdigne paſſiōes huiꝰ tempis: ad
ſupuenturā gloriā que reuelabitur in nobis
B ℣ In his oibꝰ nō peccauit iob labijs ſuis.
Tex Sancti viri cum pſecutōez foris intuſq̄ pa/
tiūtur: nō ſolū in dei iniurijs mime excedūt
ſed neq̄ cōtra ipſos aduerſarios ꝯtumelioſa
1.pe.4. verba iaculanſ. Ad dux bonoꝝ recte petrꝰ
admonet dicens. Nemo vēm patiaſ: quaſi
homicida: aut fur: aut maledicus. Qui male/
dicus eñ patiſ: qui paſſionis ſue tempe: in
ſui ſaltē iniuria pſecutoris effrenaſ. Sed q̄
redemptoris corpus ſancta nimiruꝝ eccleſia
ita pondus doloꝝ portat: vt hūilitatis mo/
dum per verba non trāſeat: recte de hoc do
lente dicitur: In omib⁹ his nō peccaut iob
labijs ſuis: neq̄ ſtultum quid contra deū lo
cutus eſt. ℣ Ca.XVII.
Tex A Igitur audiētes tres amici iobꝫ oñe
malū qđ accidiſſet ei: venerūt ſingu
liꝫ loco ſuo: Eliphas thēanites: et
Baldad ſuites ⁊ Sophar naamathites In
pfatiōe huiꝰ opis diximꝰ q̄ amici beati iob
et ſi bona ad eū intentiōe ꝯueniūt: heretico/
rū tñ idcirco ſpēm tenēt: q̄ ad culpā idiſcre
te loquēdo dilabunſ. Uñ ⁊ illis ab eodē be
ato iob dr. Diſputare cū do cupio: ꝯpus vos
oñdens fabricatores mēdacij ⁊ pueroꝝ cul
tores dogmatū. Sancta itaq̄ eccliа omniꝫ
in tempore peregrinationis ſue in afflictione
ꝯſtituta: duꝝ vulnera ſuſtinet: dū mēbroꝝ
ſuoꝝ lapſus dolet: inſup alios ſꝫ xp̄i nomie
tolerat hoſtes xp̄i: ad augmentū nāq̄ dolo
ris eius etiā heretici in contentione ꝯueniūt
Tex. B eāq̄ quaſi q̄busdā iaculis irrationabilibus
verbis trāſfigūt. Bene āt dicit ℣ Venerūt
de loco ſuo. Hereticoꝝ q̄ppe locus ipa ſup
bia eſt: q̄ niſi ꝯpus in corde intumeſcerent ad
praue aſſertiōis certamia nō cōuenirēt. Ita
nāq̄ maloꝝ locꝰ ē ſupbia: ſicut eſt econtra
humilitas locus bonoꝝ De quo loco p ſalo
Eccs.10. monē dicit. Si ſpūs ptātem habētis aſcēde
rit ſup te: locū tuū ne dimiſeris. Ac ſi aperte
dicat. Si tēntatoris ſpūs cōtra te i aliquo
ꝑualere ꝯſideras: humilitatē pnie nō dereli
quas: Qui q̄ locū nr̄m hūilitatē pnie dixe
rit: verbis ſequentibꝰ oſtendit dicēs. Quia Abr.5.
curatio ceſſare faciet peccata maxia. Quid
eñ eſt aliud humilitas lamēti: niſi medicina
peccati. Heretici igitur de loco ſuo veniūt:
q̄: ꝯtra ſctām eccliam ex ſuperbia mouentur
quoꝝ puerſa quoq̄ actio ex ipa ſuoꝝ nomi
nū interptatōe colligiſ. Dicūſ eñ: eliphas
baldad: ſophar. Sicut ⁊ ſupius diximꝰ: eli/
phas interptatꝰ ē dei ꝯtēptꝰ. Niſi eñ deum
ꝯtēnerēt neq̄q̄ de eo puerſa ſentirent. Bal/
dad aūt interptaſ vetuſtas ſola. Dū eñ viri
ci refugiūt: ⁊ puerſo ſtudio eſſe victores que
rūt: noue vite ꝯuerſatōem negligūt: ⁊ ex ſo/
la vetuſtate ē qđ intēdūt. Sophar ꝯo ſpecu
lā diſſipās interptaſ. Hi etem q̄ in ſancta ec
cleſia ſiti ſūt: redēptoris ſui miſteria fide vē
ra humiliter ꝯtemplanſ. Sꝫ dū heretici euꝫ
falſis allegatōibꝰ veniūt: ſpeculā diſſipant:
q̄ eoꝝ mētes āq̄s ad ſe trahūt: ab intētiōe re
cte ꝯtēplatōis inclināt. ℣ Ca.XVIII.
Bene aūt loca de quibꝰ veniunt: con
grua hereticoꝝ actibꝰ deſcribunſ.
Dicit ei themanites: ſuites: naama
thites. Thema nāq̄ interptaſ auſter: ſuit lo
quēs: naama decor. Auſtrū aūt vētū caliduꝫ
eē q̄s neſciat? Heretici igiſ q̄ ardentiꝰ appe
tūt ſape q̄ſi pluſq̄ neē ē ſtudēt calere. Deſi
dia q̄ppe corpis ⁊ frigoris ⁊ rurſū inq̄etudo
imoderate curioſitatis: imoderato ꝯcordat
calore: q̄ ergo ampliꝰ caloreq̄ dñt ſapie p/
cipe appetūt: ab auſtro venire referuntur.
Ab hoc calore imoderate ſapie: mētes fide/ Ro.12.
liū paul⁹ tempare curauerat cū dicebat Nō
plꝰ ſape: q̄ optet ſape: ſ ſape ad ſobrietatez ⁊ Ec.9.
Hic ē q̄ dauid valles ſalinaꝝ pcutit: q̄ viz
redēptoris nr̄ ſue diſtrictōis examie i his q̄ de
illo praua ſentiunt: ſtulticiā imoderati ſapo/
ris extiguit. Fuit aūt dr loquēs. Caloreq̄ q̄p
pe nō vt hñ viuāt: ſ vt elate loquāt hr̄e de/
ſiderāt. Athēa igiſ ⁊ ſuit. i. a calore ⁊ loq̄ci
tate venire referūt: q̄ p hoc q̄ ſcripturaruꝫ
ſe ſtudioſos exhibēt: ſoliꝰ ꝯbis loq̄citatis: in
aūt viſceribꝰ caritatis calēt. Naama ꝯo int̄
ptaſ decor: q̄ eñ docti nō eē ſ videri appe/
tūt: eruditiōis ꝯbis ſpēm bene viuentiū
ſumūt. Et p caloreq̄ loq̄citatis vite imagineꝫ
oñdūt decoris: vt eo p decoreq̄ lingue puer/
ſa facile pſuadeant: quo feditatem vite ſen/
ſus calliditate occultāt. Sꝫ neq̄ ipa locorū
nomia inordinata ſunt narratiōe diſtincta.
Prius eñ themā: poſtmodū ſuit: ac deinde
naama ponitur: quia prius illos inordinatꝰ
calor accendit in corde: deinde nitor loq̄cita
tis erigit: ⁊ tunc demū decoros hominibus
ypocriſis oſtendit. Condixerant enim vt pa

riter venientes visitarẽt eum et consolarent. Condicũt sibi heretici qñ prava ꝗdam contra ecclam ꝓcorditer sentiũt: ⁊ in omnib⁹ a veritate discrepant: sibi in falsitate ꝓcordant. Oẽs aũt qui nos de eternitate erudiũt: ꝗd aliud faciũt: nisi in peregrinatõis nostre nos afflictiõe ꝓsolant? Heretici aũt qui sanctã ecclesiã sua docere desiderãt: ad eã quasi cõsolantes appropinquãt. Nec mirũ q̃ qui adũ/
Mat.26. santiũ formã exhibũt nomiant amici: cũ ipi quoq; traditori dicãt. Amice ad ꝗd venisti? Is diues qui inferni igni exurit: ab abraam filius vocatur: quia et si per nos mali corrigi negligũt: dignũ tamẽ est vt a nobis nõ ex
Tex C sua nequicia: ꝑ ex nra benignitate amici nominẽt. ¶ Cũq; eleuassent pcul oculos suos: non cognouerũt eũ. Heretici quicq; cũ sãcte ecclesie facta ꝓsiderãt: oculos leuãt: qr ipi videlicet in imo positi sunt: ⁊ cũ ei⁹ opa respiciunt: in alto sunt ista que cernũt: sed tñ hanc in dolore positã: non cognoscunt. Ipa quippe appetitꝫ hic mala recipere: vt possit ad eterne remuneratiõis pmiũ purgata peruenire. Plerũq; pspera metuit: ⁊ in disciplina eruditiõis hilarescit. Heretici igit qr pmagno presentia appetũt: eã in vulneribus⁹ posita nõ cognoscũt. Hoc nãq; qõ in illa cernũt: i suorũ cordiũ cogitatiõe nõ relegũt. Cum ergo hec aduersitatib⁹ pficit: ipi suo stupori inhe
rent: quia per experimentũ ignorãt: que videant.

Tex. ¶ Ca. XIX.

Esa.49. A Cissisq; vestib⁹ sparserit puluerẽ super caput suũ i celo. Sic vestimẽta ecclie cũctos fideles accipiũt. Vñ ⁊ ꝑ ꝓphaz dr. Oib⁹ his vestieris velut ornamẽto: ita hereticor vestes sũt oẽs ꝗ eis cordit inherẽtes: illor errorib⁹ inuoluunt. Ñt vo heretici ꝫ ppriũ: q̃ in eo gradu in ꝗ de eccla exeũt diu stare ñ pñt: ꝑ ad deteriora quotidie ruũt: ⁊ sentiẽdo peiora in multis seipsos diuisiõis suo altercatiõe diuidunt. Quia ergo hos ꝗs sue pfidie adiungũt: adhuc i multa diuisione dilaniãt: dicatur recte. Ex amici ꝗ venerũt vestes rũpãt. Ruptis aũt vestib⁹ corp⁹ oñdit: qr sepe scissis seqcib⁹ malicia eorũ cogitatõis apit: vt discordia dolos patefaciat: ꝗs ꝗuis ꝑpus ꝓcordie culpa claudebat
B Puluerẽ vo i celo sup capita spgũt. Quid vo q̃ puluerẽ: nisi terrena negligẽtia? ꝗd q̃ caput nisi ꝫ qõ ꝑncipale nrm est: (mens vicz) designat? Quid q̃ celũ nisi ꝓceptũ supne locutiõis exprimit? Puluerẽ ergo sup caput in celũ spgere est: secularẽ intellectu mentem corrũpe: ⁊ de vobis celestib⁹ terrena sentire.

Diuina autẽ verba plus discutiũt: plerũq; ꝗ capiũt. Sup capita igit puluerẽ spargunt qr inceptis dei per terrenã intelligentiã vitra suaꝝ mentiũ vires enitũt. ¶ Sederũt cũ eo in terra septẽ die⁹ ⁊ septẽ noctibus Tex
In die que videm⁹ agnoscim⁹: in nocte aũt aut cecitate nil cernim⁹: aut dubietate caligamus. Per diẽ itaq; intelligẽtiã: per noctẽ ignorantia designat. Septenario numero sũma vniuersitatis exprimit. Unde ⁊ non amplius ꝗ septem diebus omne hoc tempus transitoriũ consumat. Quid est ergo quod C
amici Iob cõsedere: ⁊ septẽ diebus ⁊ septem noctibus referunt: nisi q̃ heretici vel i hijs i ꝗbus verũ lumẽ intelligũt: vel in hijs i ꝗb⁹ ignorãtie tenebras patiũt: ꝗsi infirmãti sancte ecclesie se ꝓdescẽdere simulãt: eiq; subtlã dimentor̃ specie dolos deceptõis parãt? Et ꝗuis vel in hijs que i telligũt: vel in hijs q̃ i teligere nõ possunt elationis typo turgidi se magnos apud semetipsos estimant: ⁊ nõnũ quam tamẽ se ecclesie sancte specieten⁹ inclinant ⁊ dũ verba molliunt virus ifũdunt. In terra ꝗ cõsedere ẽ aliꝗd de imagine humilitatis ostẽdere: vt dũ humilia exhibent: ꝑ sua/
deant supba q̃ docẽt. ¶ Ca. .XX.

A Potest vero p terrã ipa etiã mediatoris i carnatio designari. Unde ⁊ ad
Exo.20. israel dicit. Altare de terra facietis mihi. Altare eni de terra dño facere est: incarnatõem mediatoris sperare. Tũc ꝗppe a dõmun⁹ nostr̃ accipit: qñ i hoc altari nra hũilitas (.i. sup dñice incarnatõis fidẽ) posuerit ꝗcꝗd opat. In altari ꝗde tra oblatũ mun⁹ ponim⁹: si act⁹ nostros dñice incarnatõis fidelidam⁹. Sz sunt nõnuli heretici ꝗ factã mediatoris incarnatõem nõ denegãt: ꝑ aut ꝺ ũnitate alit ẽ ꝗ estimãt: aut i ipa a nob incarnatõis ꝗlitate discordãt. Qui ergo verã nobiscũ incarnatõem redemptoris phibent: ꝗsi cuz Iob in tra parit sedẽt. Septẽ vo die⁹ ⁊ septẽ noctib⁹ in terra ꝓsedere describunt: qr vel in hoc q̃ aliꝗd de plenitudie veritatis intelligũt: vel i hoc q̃ sue stulticie tenebris excecant: in carnatõis misteriũ negare nõ pñt. Cũ beato Iob in terra sedere ẽ: verã redẽptoris carnẽ cũ sancta ecclesia credere. Aliquãdo vero heretici ꝓtra nos etiã supplicijs seuiunt: aliquãdo nos solis verbis insequũt: aliquãdo quietos lacessũt: aliquando si nos tacẽtes videãt quiescũt: ⁊ mutis amici sunt loquentib⁹ aduersant. Unde quia beatus Iob necdũ ad illos aliquid disserens dixerat recte sbiungit. ¶ Et nemo loqbat ei verbũ: Tex. B
Tacentes eni aduersarios habemus si verę

fidei filios ꝓdicando generare negligim⁹. Si autē recta loqui incipim⁹: graues mox cōtumelias ex eorum resonsione sentimus: ptinus in aduersitate ꝑsiliūt: et ⁊tra nos in vocem doloris erūpunt. qꝝ videlicet metuunt: ne corda que in infimis pōd⁹ stulticie aggrauat: ad altū vox recta loquētis trahat. Quia ergo vt dixim⁹: mutos aduersarij diligūt: loquētes odiūt: recte apud tacentē iob dicit: Nemo loq̄bat ei ꝙbū. Nōnūq̄ tñ cū ꝓtore inertie fideliū corda ꝙsiderant: errōris semina spargere loquendo non cessant: cum vero mentes bonoꝝ vident alta sape: ⁊ ad patriam reditū querere: de erūna hui⁹ exilij strenuo dolore: circūspectōe solicita linguaꝫ frenāt: qꝝ vident q ⁊tra corda dolentiuꝫ incassum loquētes citius obmutescant. Unde et recte cum diceret: nemo loquebat ei verbū: mox cā silētij sbinfert cū dicit. Uidebāt em̄ dolorē eē vehemētē. Cū em̄ amoris dei dolorē vehemēs corda nra trāsfigit: passim praua loqui aduersarī⁹ metuit: quia videt q̄ intentā mentē lacescēs nō solū ad puersitatē trahere nō valet: ꝫ ꝓ exercitā fortitā sapiaꝫ et quos tenuerat ꝓdet. ℣ Ca.XXI.

Sed fortasse aliquos mouet nos hec ita dixisse: q̄ que bñ ab amicis gesta sunt: male ab hereticis gerēda signi ficēt. Sed sic plexꝝ res quelibꝫ ꝓ hystoriā virt⁹ est: ꝓ significatōem culpa: sicut aliquā do res gesta: in facto cā dānatōis ē: in scpto autē ꝓphetia ꝙtutis. Nō vexꝝ citi⁹ oñdim⁹ si vnū sacre scpture testimoniū ad vtraq̄ ꝓ banda ꝓferam⁹. Quis nāq̄ audiēs: nō solū fideliū: ꝫ ipoꝝ q̄ infideliū nō oīmō detestet
2.Re.11. quod dauid in solario deambulās bersabee vrie ꝙcupiscit vxorē. Nūc tñ a ꝑlio reuertēte: ire ad domū admōet: pedes lauare. Qui ptin⁹ respondit dicēs. Archa dñi sub pellibus est: et ego in domo mea requiescā. Nunc dauid ad mensam ꝓpriā suscepit: eiq̄ epl̄as per quas mori debeat tradit. Cuius aūt dauid in solario deambulās typū tenet: nisi ei⁹
ps.44. de quo scptū est. In sole posuit tabernaculū suū. Et quid est bersabee ad se ꝓducere: nisi legem lre carnali pplo coniunctā spūali sibi intellectu sociare. Bersabee em̄ pute⁹ septimus dicit: qꝝ nimirꝝ ꝓ cognitōem legis infusione spūalis gre ꝓfecta nobis sapiētia ministrat. Nunc vo vrias: nisi iudaicū ppl'm designat. Cui⁹ nomen interptatū dicit: lux mea dei. Judaic⁹ em̄ ppls: quia de accepta legis scientia extollit: quasi de dei luce gl'iat. Sed huic vxie dauid: vxorē abstulit: sibiq̄ cōiunxit: qꝝ viq̄ manu fortis quod dauid dicitur

In carne redēptor apparens: dū de se spūaliter loq̄ legem innotuit: ꝓ hoc qđ iuxta litterā tenebat: hanc a iudaico pplo extraneam demōstrauit: sibiq̄ cōiunxit: quia se per illā ꝓdicari declarauit. Uriā tamē ad domū ire dauid admonet: pedes lauare: quia incarnatus dñs veniēs iudaico pplo ꝑcepit: vt ad ꝙsciam redeat: sordes opeꝝ fletibus tergat. spūaliter legis mādata intelligat: ⁊ post tantā duriciā ꝑceptoꝝ fontē baptismatis inueniens: ad aquā post laborē recurrat. Qꝫ vias q̄ archā dñi eē sb pellib⁹ meminit: rndit. Qꝝ domū suā intrare nō possit. Ac si iudaic⁹ ppls dicat. Ego mādata dei i sacrificijs carnalib⁹ video: ⁊ redire ad ꝙsciam ꝓ spūalem intelligentiā nō requiro. Quasi em̄ archam esse sb pellib⁹ dicit: qui ꝑcepta dei nō nisi ad exhibendū misteriū sacrificij carnalis intelligit. Hūc tñ etiā redire ad domū nolentē: dauid ad mēsam vocat: qꝝ q̄uis iudaic⁹ pplus ad ꝙsciam reuerti ⁊tēnat: ei tamē redemptor veniens: mādata spūalia ꝓdicat dicens. Si Jo.5.
crederetis moysi: crederetis forsitan ⁊ mihi De me em̄ ille scripsit. Legem itaq̄ iudaic⁹ ppls tenet: que eius diuinitatē loquit⁹ cui ipsi dem ppls credere dedignatur. Uñ ⁊ vrias ad ioab cū epl'is ex quib⁹ occidi debeat mittit: qꝝ idē ipe iudaic⁹ ppls legez portat: qua ꝙincēte moriat. Bū em̄ mādata legis retinēs iplere renitit: ipe nimirꝝ defert iudiciuꝫ vnde dānet: Quid ergo ꝓ factū istud dauid sceleris⁹: q̄d vria mūdi⁹ dici pōt. Sz rurs⁹ ꝓ misteriū q̄d dauid sancti⁹: q̄d vria infideliū inuenit qñ ⁊ ille ꝓ vite culpā ꝓphetie signa inuenit: qñ ⁊ ille ꝓ vite innocentiā in ꝓphetia exp̄mit culpā. Nō ergo incōgrue ꝓ ea q̄ bñ amicis iob gesta sunt: male ab hereticis gerēda signant: dū ꝙt⁹ sacri eloquij sic trāsacta narrat: vt vētura exp̄mat: sic in factoꝝ approbat: vt ei in misterio ꝫdicat: sic gesta dānat: vt hec mistice gerenda ꝑsuadeat.

℣ Ca.XXII.

Igit qꝝ allegorie misteria mēbratim enodātes expleuim⁹ nūc moralitatis intelligētiā rapti tāgentes exeq̄mur. Ad obscuri ora q̄ppe disserēda mēs ꝑperat: ⁊ si aptis diu inuoluitur: clausa vt dignū ē pulsare ꝓpedit. Sepe antiqu⁹ hostis postq̄ mēti nostre tentationū certamē inflixerit: ab ipo suo certamine ad tempꝰ recedit nō vt illate malicie finē ꝓbeat: ꝫ vt corda q̄ ꝓ quietē secura reddiderit: repēte rediēs facili⁹ iopinat⁹ irrūpat. Hic ē q̄ ad tentandum btm̄ virꝝ ītexꝝ rdit: ei⁹q̄ cruciat⁹ expetit quē tñ ei supna pietas retinendo cōcedit dicens:

Ecce in manu tua est: tñ aiaz illi⁹ serua. Sic q̃ppe nos deserit vt custodiat: sic custodit vt tñ p̃misso tentatõis articulo statũ nobis nr̃e infirmitatis oñdat. Qui mox a facie dñi exijt atq; a plãta pedis vsq; ad vticẽ acceptũ ferendo vulnerauit: q; nimiz cũ licẽtiã p̃cipit: a mimis incipiẽs: atq; vsq; ad maiora puerlacerãdo trãsfigit. Sed tñ ad aiam feriendo nõ puenit q; cunctis cogitatõib⁹ interior: interiora vulnera delectatõnũ q̃ suscipit archa ni ꝓpositi itẽtiõe resistit: vt q̃uis delectatio mentẽ mordeat: deliberatõem tñ sancte rectitudinis vsq; ad cõsensus molliciẽ nõ inflectat. Debemus tñ p̃ asperitatẽ pnie ipa delectationũ vulnera tergere: & censura districtiõis rigide: si q̃d fluxũ emanat incogitatione mũdare. Unde bñ mox subdit. Qui testa saniẽ radebat. Quid em̃ per testã: nisi vigor districtiõis: q̃d p̃ saniẽ: nisi fluxus illicite cogitatiõis accipit. Percussi ergo testa saniẽ radim⁹: cũ post pollutõem cogitatiõis illicite nosmetipos aspe diiudicãdos mũdamus. Põt etiã testa fragilitas hũanitatis intelligi. Testa ergo saniẽ mũdare ẽ mortalitatis curã fragilitatẽq; pẽsare: & putredinẽ misere delectatiõis abstergere. Nã dum q̃sq; considerat: q̃ citi⁹ caro ad puluerẽ redeat: festine supat hoc: qđ se de carne int⁹ turpit impugnat. Cũ vo ex tentatiõe prava menti cogitatio influit: quasi ex vulnere sanies decurrit. Sz citi⁹ sanies tergit: si in ꝓsideratione nr̃a fragilitas q̃si in manu testa teneat. Neq; em̃ paruipẽdenda sũt: q̃ q̃uis vsq; ad effectum nõ ptrahũt: tñ illicite in mẽte versant. Hic ẽ q; q̃si a vulnerib⁹ redẽptor saniẽ radere vepat.5. nerat: cũ dicebat. Audistis q: dictũ est antiquis nõ mechaberis. Ego ãt dico vobis q; si q̃s viderit mulierẽ ad ꝓcupiscẽdã eã: iam mechat⁹ ẽ eaz in corde suo. Sanies itaq; tergit: cũ culpa nõ solũ ab ope: sed etiã a corde resecat. Hinc ẽ q; hierobaal cũ a paleis frumẽta excuteret: angelũ vidit: ad cui⁹ impiũ pti⁹ hedũ corrit. Quẽ sup petraz posuit et ius carniũ desup effudit. Que angelus vnga tetigit: eaq; ignis exiẽs de petra ꝓsũpsit. Quid est elimmentũ vnga cedere: nisi rectitudie iudicij a vitioz paleis vtutũ ẽgna separare. Sz hec agentib⁹ angel⁹ appet: q: tanto magis dñs interiora denũciat: q̃to se studiosi⁹ homies ab exteriorib⁹ purgant. Qui occidi hedũ p̃cipit. i. oẽm appetitũ carnis nr̃e imolari. Carnesq; sup petrã poni: & ius carniũ de1.Cor.10. sup fundi. Quẽ aliũ signat petra: nisi euz de quo p̃ paulũ dr. Petra aũt erat xp̃us. Carnes vo sup petrã ponim⁹ cũ corp⁹ nr̃m i imitatõe xp̃i cruciam⁹. Jus etiã carniũ desuper fundit: q̃ in ꝓfatõe xp̃i ipas etiaz a se carnales cogitatões exinanit. Quasi. n. ius ex carne liq̃da in petra fundit: q̃n mẽs a cogitationũ carnaliũ fluxu vacuat. Que tñ mox ãgelus vnga tãgit: q: intentõez nr̃am neq; ptãs diuini adiutorij deserit. De petra aũt ignis exit: & ius carnesq; ꝓsumit: q: afflat⁹ a redẽptore spũs tãta cor nr̃m flãma cõpũctõis cõcremat: vt oẽ qđ in eo illicitũ ẽ: & opis & cogitatõis exurat. Qđ ergo illic ẽ in petra ius fũdere: hoc ẽ hic saniẽ testa mũdare. Perfecta ei mẽs solerter inuigilat: vt non solũ puersa agere renuat: sed omne etiã qđ in se p̃ cogitationes turpiter liquat tergat. B

Ca. XXIII

Sed sepe de ipa victoria bellũ orit vt cũ imũda cogitatio vincit: victoris animũ elatõe pulsat. Sic ergo mẽtẽ cce ẽ p̃ mũdiciã erigi: vt tñ solicite debeat i hũilitate sbsterni. Unde & cũ de sctõ viro dicit: testa saniẽ radebat: ptin⁹ apte sbiũgitur Sedens i sterqlinio. In sterqlinio q̃ppe sedere est: de sevilia quẽpiã & abiecta sentire. In sterqlinio nob q̃ppe sedere ẽ: ad ea q̃ illicite gessim⁹ mẽtis oculos penitẽdo reducere vt cũ añ nos pctõz stercora cernim⁹ oẽ qđ i aio de elatiõe surgit iclinem⁹. In sterqlinio sedet: q̃ infirmitatẽ suã solicit⁹ respicit: & sese de bõis q̃ p̃ graz p̃cepit nõ extollit. An non in sterqlinio apd se abraã sederat: q̃ dicebat. Loquar ad dñm meũ: cũ sim pulvis & cinis Gen.18. Apte. n. cernim⁹ in q̃ loco se apd se posuerat q̃ puluerẽ se ac cinerẽ etiã cũ deo loq̃rẽ estimabat. Si igit ita se despicit qui vsq; ad honorẽ diuine collocutiõis ascẽdit solicita intẽtiõe pẽsandũ ẽ: q̃ pena illi feriẽdi sũt: q̃ ad sũma nõ ꝓficiũt: & tñ de mimis extollunt. Nã sunt nonulli q̃ cũ pua agũt: d̃ semetipis magna sentiũt: in altũ mentẽ sbleuãt: & preire se ceteros vtutũ meritis putãt. Hi nimiz apd se introrsus hũilitatis sterqliniũ deserũt: et elationis fastigia ascẽdũt: illũ vicz imitãtes: q̃ pmus se apd se extulit: & eleuãdo pstrauit illũ imitãtes q̃ accepta ꝓditõis dignitate cõtẽr⁹ nõ fuit dicẽs. In celũ ascẽdã sup astra Apoc.18. celi exaltabo soliũ meũ. Unde & ei male cõiuncta babilonia. i. ꝓfusa multitudo peccantiuz dicit. Sedeo regina: & vidua non sũ. Quis/ Esa.47. quis ergo introrsus intumescit: i altũ se apd semetipm ponit. Sed eo se graui⁹ in infimis depmit: quo de se infirma vacuite sentire ꝓtẽnit. Sũt vo nonulli q̃ nihil q̃dẽ vtutis studẽt agere: & tñ cũ alios peccare conspiciunt iustos se in eorũ comparatõne suspicantur.

Neq; eñ corda oim vna vel similis culpa trãsfigit. Hũc itaq; superbia illa queat: illũ forsitan ira supplãtat: hũc aũt auaricia cruciat: illũ vo luxuria inflãmat. Et plerũq; ptingit vt his quẽ supbia depmit: aliũ respiciat qualiter ira succẽdat: z qz se nõ citi⁹ ira instigat: melioꝛẽ se iracũdo iam reputat: atq; apud se metipm quasi de iustícia extollitur: qz pẽsare vitiũ negligit quo grauí⁹ tenet. Plerumq; contingit vt is quẽ auaricia sauciat: aliuz in luxurie voragine mersum cernat: z qz se a pollutõe carnali alienũ ſspicit: quib⁹ ipe sordib⁹ spũalis vicij intrinsec⁹ polluit nõ attendit: dũq; in alio pẽsat malũ qõ ipe nõ habet in se negligit ꝓsiderare qõ hz: sicq; fit vt duz ad aliena diiudicãda mens ducit: ppꝛij iudicij lumie puet: z eoꝛ duri⁹ ꝓtra aliena supbiat: quo sua negligẽti⁹ ignoꝛat. ℣ La. XXIIII

A Ꝓtra hi qui ad alta vtutũ surgere veraciter appetũt cũ alienas culpas audiũt moꝛ ad ppas coꝛ reducũt: et tãto recti⁹ illas diiudicãt: qto veri⁹ istas deploꝛãt. Quia igit electꝰ ãsq; infirmitatis sue ꝓsideratiõe se cõpmit: dicat recte: q; vir scũs in sterq;lmio dolẽs sedet Qui ei ve se hũiliat ꝓtinue ꝓsideratõis oculo qb⁹ circũsept⁹ sit: delicto⁊ sordib⁹ pficiẽs pẽsat. Sciẽdũ vo ẽ qz plez⁊q; in pspis importuna tẽtatõe mẽs tangit. Sed tñ aliqñ z aduersa exteri⁹ patimur: z int⁹ tẽtatõis impulsu fatigamur: vt z carne flagella cruciẽt: z tñ ad mentẽ carnal' suggestio inundet. Uñ z bñ post tot bti iob vulnera adhuc sbiũcta sunt: etiã male suadẽtis vꝛoꝛis vba q̃ ait. ℣ Adhuc pmãe s i simplicitate tua? Bñdic deo z moꝛere Uxoꝛ q̃p pe male suadens: ẽ carnalis cogitatio mentẽ lacescẽs. Sepe eñ vt dictũ ẽ z foꝛtis flagellis atterimur: z int⁹ carnalis suggestiõe fatigamur. Hic ẽ ei qõ hieremias deploꝛat dicẽs. Treñ. 1. Foꝛis interficit gladius: z domi moꝛs similis est Foꝛis ei gladi⁹ interficit: cũ nos exteri⁹ feriẽs vindicta ꝓfigit. Sed domi moꝛs similis ẽ qz et flagella q̃dem sustinet: z tñ int⁹ ꝓscia a tentatiõis sordib⁹ munda nõ ẽ. Hinc dauid ait: ps. 34. Fiãt tanq; puluis ante faciẽ vẽti. z angelus dñi affligens eos. Qui eñ in coꝛde suo aura tentatõis rapit: q̃si ante venti faciem puluis eleuat. Et cũ inter hec diuina districtio pcutit: q̃d aliud q; angel⁹ dñi affligit? Sz hec aliter agunt a repꝛobis: aliter ab electis. Illoꝛũ nãq; coꝛda ita tentant vt ꝓsentiat: istoꝛuz vo tentatões quidẽ suscipiũt: s repugnant. Illoꝛ coꝛ delectabiliter capit: z si ad temp⁹ qõ male suggerit displicet: s postmodũ per deliberatõem libet. Isti vo sic tentationum iacula excipiũt: vt semp resistẽdo fatigẽt: et si qñ vsq; ad delectatõem tentata mens rapit: ipam tñ citi⁹ sbreptõz sue delectationis erubescũt: z foꝛti cẽsura redarguũt: q̃cq̃d intra se exurgere carnaliter depphendũt. Uñ z bñ moꝛ sbiũgit ℣ Locuta es q̃si vna exstultis mulierib⁹. Si bona suscepim⁹ de manu dñi mala quare nõ sustineamus? Signum q̃ppe ẽ: vt sancta mẽs spũali coꝛreptõe cõpmat: q̃cq̃d apd se carnale insolẽter murmurat: ne caro aut loquẽs aspa ad impatiẽtiã protrahat: aut loquẽs blãda ad libidis fluxa dissoluat. Cẽsurã igit virilis illicite cogitatiõis suggestionẽ redarguẽs: dissolutã turpitudĩ molliciẽ depmat dicens. Locuta es q̃si vna exstultis mulierib⁹? Et rursũ ꝓsideratõe munez: cogitatiões aspe impatientiã refrenat dicẽs. Si bona suscepim⁹ de manu domini. mala quare non sustineam⁹? Quisq; autem sbigere vitia appetit: z ad eterna interne retributiõis culmia vere intentiõis gressib⁹ tẽdit: quo magis vallari se vicioz bello vndiq; ꝓspicit: eo se vtutũ armis robusti⁹ accingit et tãto min⁹ iacula metuit: quanto ꝓtra hec veniẽtia foꝛtiter pectus munit Sed plez⁊q; dũ ꝓtra hoc tentationũ bellũ fulciri magnis virtutib⁹ nitimur: quedã se nobis vicia sub specie vtutũ tegũt: z quasi blãda ad nos faciẽ veniũt. s cui⁹ adũsitatis sint: discusse sentiũt. Uñ z aici bti iob q̃si p ꝓsolatõe ꝓuenit: s i ꝓtũelias erũpũt: qz isidiãtia vicia virtutũ faciẽ sumũt: s hostili inuectiõe nos feriunt: Nam sepe imoderata ira iusticia: z sepe dissoluta remissio miscẽdia vult videri. Sepe incaut⁹ timoꝛ: humilitas: sepe refrenata superbia appetit libertas apparere. Ad ꝓsolãdũ ergo amici veniũt: s ad increpatõis vba dilabunt: qz nimiꝛ vitia vtutũ specie pallia ta blãda q̃dẽ superficie inchoãt: s aspa nos cõtrarietate pturbãt. Bñ aũt dicit. ℣ Cõdixerãt eñ sibi: vt pariter veniẽtes visitarẽt eum. Uicia q̃ppe sibi sb vtutũ ptextu ꝓdicũt: q̃ sunt quedã que aduersũ nos mer se quadaz ꝓueniẽtia ꝓiũgunt: sicut supbia z ira: remissio z timoꝛ. Uicina nãq; ẽ ira supbie: z rmissio timoꝛi. Cõdicẽdo q̃ veniũt: que ꝓtra nos sibi exq̃dã prauitatis cognatione sociantur.

Ed si erũnam nostre ℣ La. XXV. captiuitatis agnoscim⁹: si ex amoꝛe eterne patrie in intimis dolem⁹: vicia que male letis surripiunt: bñ tristib⁹ prevalere non pñt. Uñ z bñ sbdit. ℣ Cũq; eleuassent ꝓcul oculos suos: nõ cognouerũt eũ Afflictos. n. nos vicia mime cognoscũt q: triste coꝛ moꝛ vt pulsauerit repꝛobata resiliũt

et que nos letos quasi nouerat: q; penetra/
bãt mẽtes: merẽtes cognoscere nequeũt]: q;
ipsa nostro rigore franguñ. Sed antiquus
hostis quo in eis fortiter deprehendi se conspi
cit: eo illa sb virtutũ imagine alti⁹ abscondit
Añ ⁊ sbdit. ℣ Exclamãtes plorauerũt: scis
sisq; vestib⁹ sparserũt puluerẽ sup caput su/
um in celũ: ⁊ sederũt cũ eo in terra septẽ die
bus ⁊ septẽ noctibus. Signat̃ eñ pietas p
ploratum: discretio p scissionẽ vestiũ: affe/
ctus ope; p puluerẽ capitũ: hũilitas p ses
sionẽ. Aliq̃n eñ quasi piũ quid hostis insidi
ans sibi fat vt ad crudelitatis terminũ deducat
sicut ẽ cũ plecti p disciplinã culpã phibz ãte
nus que hic nõ rẽpmit: igne gehẽne feriat̃.
Aliq̃n discretiõis imaginẽ ocꝭ obicit: ⁊ ad
indiscretiõis laqueos pducit: sicut est cũ im/
pulsu ei⁹ p infirmitate nobis plus alimento
rũ quasi discrete ꝯcedimus. ℈ indiscrete con
tra nos bella carnis excitam⁹. Aliq̃n affectũ
simulat bono; ope;: sed per hunc inquie/
tudinẽ irrogat labo;: sicut est cum quis qui
escere non valet: ⁊ dequasi ocio iudicare ti/
met. Aliq̃n eñ imaginẽ humilitatis ostẽdit:
vt effectũ vtilitatis sbtrahat: sicut ẽ cũ quos/
dam plusq; sunt infirmos atq; inutiles sibi/
metipis asserit: vt duz se nimis indignos cõ
siderãt: res in quib⁹ pdesse primis poterãt
ministrare ptimescãt. Sed hec vitia que sub
virtutũ spẽ ãtiqu⁹ hostis occultat. valõ subti
liter manus compunctionis examiat. Qui
eñ veraciter intus dolet: que agenda foris
que ve nõ agẽda sunt fortiter ꝑuidet. Si eñ
nos vis compunctiõis in intimis afficit: ois
strepitus ꝓtraque suggestiõis obmutescit Añ
et sbdit. ℣ Et nemo loquebat ei verbũ vi/
debãt eñ dolorẽ esse vehementẽ. Si eñ cor
veraciter dolet: linguam ꝓtra nos vitia nõ
habẽt. Nã cũ plene vita rectitudinis querit̃
supuacue suggestio prauitatis obturat̃. Se
pe aũt si forti nos studio ꝓtra vitio; incenti
ua stringim⁹: ipa etiã vitia ad vsum virtutis
imutamus. Nõnullos nãq; ira possidet sed
hanc dũ ratiõi sbiciũt in sancti zeli ministeri/
um vertũt. Nõnullos superbia erigit: sed duz
diuine formidini animũ inclinãt: hanc ad de
fensionẽ iusticie i voce libere auctoritatis im
mutãt Nõnullos fortitudo carnis illecebrat
sed dũ exercẽdis pỹs opib⁹ corp⁹ subdunt:
vnde iniquitatis stimlos passi sunt: inde pie
tatis lucra mercañ. Añ ⁊ bñ isdẽ btũs iob
post multa certamia: hostias p amicis imo
lat. Quos eñ p ꝓtẽtionẽ diu hostes ptulit.
quãdoq; per sacrificiũ ciues reddidit: q; dũ
vicios as quasq; cogitationes sbigendo i vir
tutes vertimus: tentationũ aduersa studia
per intentionis hostiam quasi ad amicorum
corda permutamus. Hec nos in tribus voi
luminibus tripliciter deseruisse sufficiat In
ipo nãq; operis hui⁹ exordio velut in molẽ
nasciture arboris lingue radicem fixim⁹: vt
expositiõis ramos postmodũ vt singula ex
petunt loca pducamus.

Sancti Gregorij Liber quartus.

Capitulũ. I.

QVi textum cõ A
siderat ⁊ sensum sacre locutionis
ignorat: nõ tã se eruditiõe instru/
it: quã ambiguitate confundit: q; nõnunq;
sibi lre verba ꝓtradicunt: ℈ dũ a semetipis p
ꝓrietatẽ differũt: lectorẽ ad intelligentiã vi/
tatis mittũt. Quid ei ẽ qđ salomõ ait. Bel/ Eccs. 7.
li⁹ ẽ comedere ⁊ bibere: ⁊ nõ lõge p⁹ sbiecit.
Beli⁹ ẽ ire ad domũ luct⁹: q; ad domũ cõ/
uiuij. Cur luctũ ꝓuiuio ptulit: q̃ pus esũ po/
tũq; laudauit: si eñ p electõem bonũ est co/
medere ⁊ bibere: pculdubio melius esse de/
bet ad domũ gaudij: q; ad domũ lamẽti p/
perare. Hinc est quod ite; dicit. Letare iu Eccs. 12.
uenis in adolescẽtia tua: ⁊ paulopost adiun
xit. Adolescẽtia ⁊ voluptas vane sũt. Quid
ẽ hoc qđ vel pus rephẽdẽda ꝑcipit: vel qđ
post ꝑcepta rephendit: nisi qđ ipis lre ver/ B
bis inotuit: vt difficultatem exteri⁹ patitur
qui vitatis intelligentiã ꝓsideret quã seq̃t?
Que nimi; vitatis intelligẽtia cũ p cordis
humilitatẽ querit: assiduitatẽ legendi pene
trat̃. Sicut eñ ignoto; hoium facies cerni
mus ⁊ corda nescimus: ℈ si familiari eis lo/
cutiõe ꝓiungimur: vsu colloquij eo; etiã co/
gitatões indagam⁹. Ita cũ in sacro eloquio
sola hystoria aspicit: nihil aliud q; facies vi
det. Sed si huic assiduo vsu ꝓiungimur: ei⁹ C
nimi; mentẽ: quasi ex collocutiõis familia
ritate penetramus. Dum enim alia ex alijs/
colligimus: facile in verbis agnoscim⁹ aliud
esse quod intimat: aliud quod sonant. Tãto
aũt quisq; noticie illi⁹ extraneus reddit: q̃n/
to in sola ei⁹ superficie ligat̃ ℣ Ca. II.

ECce eñ qđ beat⁹ iob diei suo male/ A
dixisse describit̃ dicẽs ℣ Pereat di Textus.
es in q̃ nat⁹ sũ: ⁊ nox in qua dictũ ẽ
ꝓcept⁹ ẽ hõ. Si superficieten⁹ attẽdit: qđ his
vbis rephẽsibili⁹ inuenit? Quis aũt nesci/
at diẽ in q̃ nat⁹ est: neq; tũc stare potuisse.
Modus q̃ppe est tẽporis: vt statum nõ ha
beat mãsiõis: Qui eñ per vẽtura tendit ad
esse: semper ex ꝑteritis festinat non esse. Cui
ergo vir tãtus ei maledicere rei: quã neq;

sbsistere non ignoraret. Sed fortasse aliquis dicat quod ex eo põdus virtutis eius aspi ci tur: ḋa tribultõe cõmotus illi rei maldictũ ir rogat: que ꝓstat qđ minime sbsistat. Sz hoc cuius pspecta ratio destruit: qz si sbsistebat res cui malediceret pniciosuz maledictũ itu lit ſ ãt nõ sbsistebat ociosuz. Quisḋs ho ei⁹
Mat. 12. spiritu plenus est qui ait Oĩe verbũ quod locuti fuerit hoies ociosuz: rationẽ reddent de eo i die iudicij: ita ociosa admittere: sicut etiam pniciosa formidat. Cui ad huc sẽtẽtie
Lex. adiungit ℣ Dies ille vertatur in tenebras nõ requirat eũ deus desup: ⁊ nõ sit in recor/ datiõe ⁊ nõ illustret lumine: obscurent eum tenebre: et vmbra mortis: ocupet eũ caligo i uoluatur amaritudie. Noctẽ illã tenebros⁹
B turbo possideat nõ ꝓputetur in diebus an/ ni: nec numeret i mensib⁹: sit nox illa solita ria: nec laude digna: expectet lucẽ: ⁊ nõ vide at: nec ortũ surgentis aurore. Dies ḋ elaps⁹ cursu tempoꝛis scit: cur verti i tenebras dici tur? Et cũ cõstat ḋa nõ sbsisteret: cur optat vt euz vmbra mortis obscuret: vel quẽ diẽ caligo occupet: quez implicatio amaritudis inuoluit? Aut quã noctẽ teneb⁹osus turbo possideat: quã nullus status tenet? Aut quõ optatur fieri solitaria: que trãseũdo iam fue rat nulla? Aut lucem quomodo expectet: q̃ et sensu caret: ⁊ in ꝓꝛio statu nõ permanet?
Tex Quib⁹ adhuc verb sbicit ℣ Quare ñ in vul ua mortuus sum: egressus ex vtero nõ stati perij? Quare exceptus genubus? Cur lacta tus vberib⁹? Nũc em dormiẽs silerez: ⁊ sõ/ no meo requiescerem? Nunquid si egressus ex vtero statim perüsset: retributiõis meritũ ex hac ipa pditiõe suscipet? Nunḋ eterna requie abortiui perfruuntur? Quisquis em regeneratiõis vnda nõ soluit: reatũ pmi vin culi ligat⁹ tenet. Qđ ho apud nos valet aq̃ baptismatis: hoc egit apud veteres vel pro puulis sola fides: vel p maioꝛib⁹ virtus sa/ crificij: vel p his ḋ ex abꝛae stirpe pdierãt:
C misteriũ circũcisionis. Nã quia vnusquisq̃ cũ pmi parẽtis culpa ꝓcipit ppba testat di
ps. 50. cẽs. Ecce em i iniquitatib⁹ ꝓcept⁹ suz: et in peccatis cõcepit me mater mea: Et quia is quẽ salutis vnda nõ diluit: originalis culpe supplicia nõ amittit: apte p semetipam veri
Jo. 3. tas perhibet dicens. Nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spũsancto: nõ habebit vitam eter nã. Quid est ergo q̃ in vulua se mortuũ fuis se dedesirat: ⁊ potuisse se quiescere eiusdem mortis beneficijs sperat: duz ꝓstet q̃ neq̃q̃ eũ requies vite suscipet: si a reatu illũ originalis culpe nequaq̃ diuine cognitõis sacramẽ ta liberassent: q̃ adhuc cum ḋbus quiescere potuisset: adiungit dicens. ℣ Cũ regibus ⁊ consulibus terre: qui edificant sibi solitudi/ nes. Quis iguoret: q̃ reges terre ac consu les eo a solitudie lõge sunt: quo innũeris ob sequentiũ cuneis ꝓstipant? Vel q̃ difficile hi ad requiẽ tendũt: qui tã duris rationũ mỹ tipliciũ nexib⁹ astringunt: scriptura teste q̃ ait. Judiciũ durissimũ his q̃ psunt fiet. Ũñ et in euãgelio ꝛitas dicit. Cui multũ datũ ẽ: multũ q̃rit ab eo. Qui adhuc quos i eadem requte socios habuisset: isinuat dicẽs. Aut cũ pncipib⁹ qui possident auꝛ: ⁊ replent do mos suas argẽto. Rarũ valde est vt qui au rũ possident: ad requiẽ tendãt: dũ p semetip sam ꝛitas dicat. Difficile q̃ pecunias habẽt intrabunt in regnũ celoꝝ. Nam q̃ hic multi plicãdis diuitijs inhiãt: que alteri⁹ vite gau dia sperãt? Qđ tñ vt redẽptoꝛ noster valde rarũ ex solo diuio miracło euenire posse mõ straret: apud homies inquit hoc impossibi/ le est: apud deũ autez possibilia omnia sunt. Quia igit ꝛba hec i supficie a ratiõe discoꝛ dant: ipa tã lra indicat: q̃ in eis sanct⁹ vir iu xta lrã nihil dicat. ℣ Ca. III.

Sed si pus in sacro eloq̃o alia maledi cta discutimus: hoc qđ beati iob oꝛe platũ est: sbtili⁹ indagam⁹. Quid ẽ em qđ dauid q̃ retribuẽtib⁹ mala non reddi dit: cũ saul et ionathanas occũberẽt: gelboe mõtib⁹ maledicit dicẽs Mõtes gelboe: nec
2. Reg. ros nec pluuia veniat sup vos: neq̃ sint a/ gri pmitia ꝛ: q: ibi abiect⁹ ẽ clipe⁹ saul: q̃si ñ esset vnctus oleo. Quid ẽ qđ hieremias cuz pdicatõem suã cerneret audiẽtiũ difficulta/ te ppediri maledicit dicẽs. Maledict⁹ vir
Jere. qui annũciauit pri meo dicẽs. Nat⁹ est tibi puer masculus. Quid ergo mõtes saul mo/ riẽte deliquerunt: q̃ten⁹ in eos nec ros nec pluuia caderet: ⁊ ab omi cos viriditatis ger
B mine snie sermo siccaret? Sed q: gelboe int/ ptatur decursus: per saul autẽ vnctũ ⁊ moꝛ tuũ moꝛs nostri mediatoꝛis expꝛimit: nõ im merito per gelboe mõtes supba iudeoꝝ coꝛ da designant: que dũ in hui⁹ mundi deside rijs defluũt: in xpi. i. vncti se morte inisciert et q: in eis vnctus rex coꝛpaliter moꝛit: ipsi ab omni gratie roꝛe siccantur. Be quib⁹ et bene dicitur At agri pꝛimitiaruz esse nõ pos sint. Superbe quippe hebꝛeoꝛũ mentes pri mitiuos fructꝰ nõ ferũt: quia in redẽptoꝛis aduẽtu ex pte maxima in perfidia remanen tes: ⁊ pꝛimoꝛdia fidei sequi noluerũt. Sãcta nãq̃ ecclesia i pmitijs suis mltitudine gẽtiũ secũdata vix i mũdi fine iudeos q̃s iuenerit

L suscipit· ⁊ extrema colligens: eos q̃si reliq̃as frugũ ponit. De quib⁹ nimiꝝ reliquijs esay
Esa.10. as dicit. Si fuerit numer⁹ filiorꝝ israel q̃si are na maris: reliq̃e salue fient. ℙ Possũt tñ iccir/ co gelboe mõtes ore pphete maledici: vt dũ fruct⁹ ex aresc̃te terra non oriẽt: possessores terre sterilitatis dãno feriant. Quaten⁹ ip̃i/ maledictõis sentẽtiã accipẽt: q̃ apud se m or tẽ regis suscipe iniq̃tate sua exigẽte meruis sent.

A

℣ Ca. IIII.

Sed quid est q̃ a pphet̃a maledicti/ onis sñiam vir ille suscipit: q̃ natiui/ tatẽ illi⁹ p̃ri nũciauit? ℙ hoc nimiꝝ tã to intrinsec⁹ maiori misterio plenũ est: q̃to ex trinsec⁹ hũana rõe vacuũ. Nã si q̃d exterius rõnabile fortasse sonuisset: nequaq̃ nos ad studiũ interioris intellect⁹ accẽderet. Eo er/ go nobis pleni⁹ aliq̃d int⁹ inuit: quo fortis ra tionabile nihil ostendit. Si em̃ ex mr̃is sue vtero hoc in mũdo pphet̃a affligend⁹ pro/ dijt: natiuitatis ei⁹ q̃d nũci⁹ deliquit? Sz q̃d persona prophete fluctuantis: nisi per pene meritũ veniens hũani generis mutabilitas
B designat? Et q̃d p p̃rem illi⁹: nisi iste de quo nascimur mũd⁹ exp̃mit? Et q̃s est iste vir q̃ natiuitatẽ nr̃am patri ãnunciat: nisi antiqu⁹ hostis? Qui cũ nos in cogitatõib⁹ fluctuare ꝓsiderat: maloꝝ mẽtes q̃ ex auctoritate hui⁹ mũdi p̃eminẽt: ad psuasionẽ nr̃e deceptiõis instigat. Cũq̃ nos agere infirma ꝓspexerit: ea q̃si fortia fauorib⁹ extolli: ⁊ q̃si nato mascu lo loquit: cũ corruptores veritatis per men daciũ nos extitisse gratulat. ℙ Patri ergo ma sculũ natũ denũciat: q̃n huic mũdo eũ quez psuaserit factũ inocẽtie corruptorẽ demon/
L strat. Nam cũ cuilibet peccãti atq̃ supbiẽti dicit. Fecisti sicut vir: quid aliud q̃ nat⁹ ma scul⁹ in mũdo phibet? Iure igit̃ vir qui ma sculũ natũ nunciat maledicit: qr ip̃o ei⁹ num cio reprobũ gaudiũ nr̃i corruptoris indicat. His ergo scripture sacre maledictõib⁹ disci/ mus quid apud beatũ iob in voce maledicti onis inquiram⁹: ne quẽ de⁹ post vulnera ⁊ verbera remunerat: lector verba ei⁹ redar/ guere nõ intelligẽs p̃sumat. Quia igit̃ vtcũ q̃ hec q̃ in p̃fatione fuerãt exq̃renda disti/ xim⁹ verba iã hist̃orie disserẽtes exeq̃mur.

Job. Ca. III.

P Ost hec apuit iob os suum: ⁊ maledixit̃ diei suo dicens ℙ pereat dies in q̃ nat⁹ sũ
Nõ est neglect̃ differendũ quod dicit: ape/ ruit os suũ. Scẽptura ei sacra ex his q̃ tenui ter p̃mittit: reuerẽter expectãda indicat que sbiũgit. Sicut ei clausa vascula q̃d intus ha beãt ignoram⁹: apto vero ore vasculoꝝ q̃d intrinsec⁹ ꝓtineat agnoscim⁹: ita sãctoꝝ cor/ da que clauso ore occulta sunt: apte ore dete gunt: ⁊ cũ cogitatões detegũt: os apire refe runt: vt intenta mente: quasi apertis vascu lis q̃d int⁹ ꝓtineãt festinem⁹ cognoscere: a nosmetip̃os eorum intimo odore recreare. Unde ⁊ sblimia p̃cepta dño in monte di cẽt: p̃mittit. Apiẽs os suũ dixit: q̃uis illic Mat. 5. et hoc accipi debeat: qr tũc suũ os in p̃ceptis aperuit: in quib⁹ dudum aperuit ora pphe tarũ. Valde aũt solerter intuendũ est quod dicit: post hec: vt nimiꝝ rei virt⁹ que agit veraciter ex tempe sentiat. ℙ Prius em̃ vasti tas reꝝ: extinctio pignoꝝ: dolor vulnerũ: pulsatio ꝓiugis: aduent⁹ amicoꝝ describit: q̃ scidisse vestes: exclamãtesq̃ fleuisse: pulue re capita aspsisse: ⁊ diu ꝓsidentes in terra ta cuisse memorant: ac deinde sbiungit. ℙ Post hec aperuit iob os suuz: ⁊ maledixit diei suo vt ip̃o vicz narrationis ordine ppendat: qr nequaq̃ maledictũ p impatiẽtiã ptulit: qui ad maledictõis vocẽ amicis adhuc tacenti/ bus erupit.

℣ Ca. V.

Si em̃ ira mot⁹ malediceret: audito A dãno sbstãtie: cognita morte filiorũ: eũ pculdubio ad maledictiõem do/ lor excitaret. Sz tũc q̃d dixerit audiuimus. Ait nãq̃. Dñs dedit: dñs abstulit. Rursuz Si ira mot⁹ malediceret: saltẽ pcuss⁹ in cor/ pore: vel male suasus a ꝓiuge: maledictũ in ferre potuisset. Sz q̃d tũc rñdit agnoscim⁹. Ait nãq̃ Locuta es q̃si vna ex stultis mlie/ rib⁹. Si bona suscepim⁹ de manu dñi: mala quare nõ sustineamus? ℙ Post hec vero de/ scribit: quia amici veniũt: flent: ꝓsident: ta/ cent: moroq̃ sbiũgit: hoc quod diei suo male dixisse phibet. Nimis ita q̃ incõgruuz ẽ: vt suspicemur eũ nullo instigãte nullo pulsãte: ex impatiẽtia ad vocẽ maledictõis erũpere quẽ nimiꝝ nouit⁹: iter vulnera corpis: inter male suadẽtis vroris: magna preconia crea toris hũili mẽte reddidi sse. ℙ Patefecit q̃ q̃ mẽ B te hec quiet⁹ dixerit: q̃ i tot dei laudes etiã p cussus emanauit. Neq̃ em̃ postmodũ pcus/ sus superbie potuit: quẽ et in pcussione do/ lor humilẽ ostẽdit. Sed cũ certe nouim⁹ q̃ maledictũ sacra scẽptura phibz: cur recte ali quãdo fieri dicimus: que vetari eodez sacro eloquio nõ ignoram⁹? Sciendũ vero est q̃ scriptura sacra duob⁹ modis maledictũ mẽ

morat: aliud vicz quod approbat: aliud qđ
dānat. Aliter eñ maledictū ꝓferꝛ iudicio iu
stitie: aliter liuore vindicte. Maledictū ąp
C pe iustitie iudicio ipi ꝑmo homini peccanti
Gen.3. platū est: cū audiuit Maledicta terra i ope
Gen.27. tuo. Maledictū iudicio iustitie ꝓferꝛ: cum
ad abraam dr: Maledicā maledicentibus
tibi. Rursū q: maledictū ñ iudicio iustitie ꝙ
liuore vindicte ꝑmiꝛ: voce pauli aplī ꝓdicā
Ro.12. tis admonemur qui ait Benedicite: ⁊ nolite
maledicere. Et rursū. Neczꝫ maledici regnū
dei possidebunt. Deus ergo maledicere dr:
et tñ maledicere homo phibeꝛ: q: quod ho
mo agit malicia vindicte: de⁹ nō facit nisi ex
amie ⁊ virtute. ℣ Ca. VI.

A Quum tres sancti viri maledictōis sen
tentiā ꝓferūt: nō ad hāc ex voto vl
tionis: ꝙ ex iustitia examis erūpunt
Intus ei sūbtile dei iudiciū aspiciunt: ⁊ mala
forīs exurgētia: q: maledicto debeāt feriri re
cognoscūt: ⁊ eo maledicto nō peccāt: q ⁊ ab
Act.8. interno iudicio nō discordāt. Hinc est q petrus
in offerentē sibi pecūias simonē sniam
maledictōis intorsit dicēs: Pecūia tua tecū
sit in ꝓditōem. Qui eñ nō ait ē ꝙ sit: nō indi
catiuo: ꝙ optatiuo mō se signauit hec dixisse
4.Re.1. Hinc helyas duob⁹ q̄nq̄genarijs ad se veni
entib⁹ dixit. Si hō dei sū descēdat ignis de
celo ⁊ ꝓsumat vos. Quoꝝ vtrozqꝫ snia q̄
ta vitatis rōe ꝙualuit: termin⁹ cause tūc mō
strauit. Nā ⁊ simō eterna ꝓditōe interūit: et
duos q̄nq̄genarios desup veniēs flāma cō
sumpsit. Virt⁹ ergo sbsequēs testificaꝛ qua
mente maledictōis snia ꝑmiꝛ. Cū eñ ⁊ ma
ledicētis innocētia ꝑmanet: ⁊ tñ eū q̄ maledi
ciꝛ vsqꝫ ad interitu⁊ maledictio absorbet: ex
vtriusqꝫ ptis fine colligiꝛ: quia ab vno ⁊ in
timo iudice i rez snia sumpta iaculaꝛ. Igiꝛ
B si sbtiliter beati iob verba pensam⁹: nō ē ei⁹
maledictio ex malicia delinquentis: ꝙ ex re
ctitudine iudicis: nō est ira cōmoti: ꝙ doctri
na trāquilli. Qui eñ tā recta maledicēs itu
lit: nō ꝑturbatōis vitio succubuit: ꝙ doctrie
magisteriū impēdit. Vidit ąppe amicos cū
clamorē flere: vidit vestes scidere: vidit pul
uere capita cōspgere: vidit ꝓsideratōe sue p
cussiōis obmutescere: ⁊ vir sctūs inspexit: q:
hi q̄ tpalia ꝑspera re q̄rebāt ex cōpatōe mē
tis ꝓprie eū tpali fractū aduersitate credide
rāt. Perspexit q transitoria afflictōe pcus
um desperate nō flerent: nisi ipi desperataz
mentē ab spe incolumitatis inīme sbtraherēt
et dū erūpit forīs in vocē doloris vulneratis
Ier. int⁹ oñdit vtutē medicamis dicēs ℣ Pereat dies in q̄ natus sū. Quid eñ dr ꝙ die natiui
tatis: nisi oñe hoc tps nre mortalitatis intel
ligi: qđ q̄diu nos in hac nre mutabilitatis
corruptōe retinet: eternitatis nobis incōmu
tabilitas non apparet? Quia igiꝛ die iā eter
nitatis videt: egre die sue mortalitatis susti
net. Et notandū q nō ait: pereat dies i qua
ꝓditus sum: ꝙ pereat dies in qua natus sum
In die quippe iustitie homo est ꝓditus: sed
cayn ꝑmus natus est. Quid est ergo: diei na
tiuitatis maledicere: nisi aperte dicere dies
mutabilitatis pereat: ⁊ lumē eternitatis erū
pat. ℣ Ca. VII.

Sed q: perire duob⁹ modis dicere so
lem⁹: aliꝛ eñ pire dicim⁹ qñ aliquid
optam⁹ vt nō sit: ⁊ aliter perire di
cim⁹ qñ optam⁹ vt male sit: hoc qđ de hoc
die sđiꝛ. Obscuret eū caligo: ⁊ inuoluatur
amaritudie: liquido oñdiꝛ: q: dies iste non
ita vt nō sit sed ita perire optaꝛ vt male sit.
Inuolui eñ amaritudie nō pōt: qđ oino ꝓ
ditū nō ē. Hoc aūt tps nre mutabilitatis nō
qñqꝫ ita peritu⁊. i. transitu⁊ est vt male sit:
sed vt penitus nō sit: angelo in sacro eloq̄o
attestante qui ait. Per viuentē in secula: q:
temp⁹ iā nō erit. Nā ⁊ si ꝓpheta dicit. Erit
tps eo⁊ in eternū: q: ꝑ momēta tps deficit
noīe temꝑis eo⁊ defectū vocauit: ostēdēs
q sine fine oīmedo defectu deficiūt hi quia
visionis intime cōsolatiōe sepaꝛ. Quia ergo
nre mortalitatis hoc temp⁹ nō ita vt male
sit: ꝙ perit ita vt nō sit. Querendū est quid
sit qđ non ita vt nō sit: sed ita perire optatur
vt male sit. Humana eñ anima seu angelic⁹
spūs ita imortalis ē vt mori possit: ita morta
lis vt mori nō possit. Nā beate viuere: siue
per vitiū siue ꝑ suppliciū ꝓdit. Essentialiter
autē viuere: neczꝫ ꝑ vitiū: neczꝫ ꝑ supplicium
amittit. A qualitate eñ viuēdi deficit: ꝙ om
nimodo sbsistendi interitū: nec moriēs sēsit.
Ut ergo breuiter dixerim imortaliꝛ mortaliꝛ
est: ⁊ mortaliter imortalis. Dū igiꝛ dies vt
pereat optaꝛ: ⁊ paulopost inuoluēd⁹ ama
ritudine dr. Quē credam⁹ q vir sanct⁹ diei
nomie exꝑmere voluit: nisi apostatā spm̄ q̄
in viuēdi essentia etiā moriēdo sbsistit: quez
ꝓditio vite nō subtrahit: quē in eterno dolo
re positū ꝙuādo mors immortalis extinguit
Qui iā a beatitudinis gl̄ia deiectus: adhuc
optaꝛ vt pereat: vt vicz retrusus dignis sup
plicijs: etiam tentandi licentiā amittūt.

Is nimiꝝ die se exhi/ ℣ Ca. VIII.
bet: q: ꝑspera incipit ꝙ in noctis te
nebras semper desinit: quia ad adū
sa perducit. Die nanqꝫ ostendebat cum di
ceret. In quacunqꝫ die comederitis ex eo

aperientur oculi vestri: ⁊ eritis sicut dij. Ex noctẽ intulit: cuꝫ admortalitatis tenebras p duxit. Dies itaqꝫ est illata promissio melioꝛ sed moꝛ est exhibita ipa experientia calami tatũ. Antiquus hostis dies ẽ per naturã bene ꝓditus: sed noꝛ ẽ per meritũ ad tenebras delapsus. Dies ẽ cũ pollicendo bona humanis aspectibus lucis se angelũ simulat: pau/ 2.Coꝛ.11. figurat se in angelũ lucis. Sed noꝛ ẽ cuꝫ mẽtes consentientiũ erroꝛis tenebris obscurat. Vir sanctus in doloꝛe ꝓpꝛio causam totiꝰ humani generis deflens: et nihil speciale oi/ modo in speciali vulnere cogitans: reducat ad animũ oꝛiginẽ culpe ⁊ cõsideratione iusti B cie doloꝛẽ temperet pene. Videat hũanũ genus: vnde ⁊ quo cecidit ⁊ dicat. Pereat dies in qua natus suꝫ: ⁊ noꝛ i qua dictũ ẽ cõceptus est hõ. Ac si apte dicat. Pereat spes ab apostata angelo illata: qui diẽ se simulãs ex pmissiõe diuinitatis emicuit: sed noctẽ se exhibẽs: lucẽ nobis nostre imortalitatis obscurauit. Pereat antiquus hostis: q̃ lucẽ p missionis ostẽdit: sed peccati tenebras cõtulit: qui quasi diez se blandiendo innotuit: sed Ter. vsqꝫ ad tenebrosaꝫ noctẽ ex inꝑessa coꝛdis cecitate pduxit. Sequit. ℣ Dies illa vrak i tenebras. Quasi lucet dies iste mẽtibus hominũ: cũ prauitatis eiꝰ psuasio pspera creditur ⁊ qualis sit intrinsecus nõ videt. Sed cũ iniquitas illiꝰ sicut est agnoscit: dies false p missionis quasi quibusdã ante iudicis nostri oc̃los tenebras obscurat: quia videlicz qualis ẽ ex merito: talis perspicit in blãdimẽto. In tenebras ergo dies vertit: quando aduersa intelligimus etiã que pspera suadẽdo pollicet. In tenebras dies vertitur: quãdo antiquus hostis qualis ẽ seuiens talis a nobis perspicit: etiã sub blãdimẽtis latens: ne fictis pspꝛitatib⁹ quasi ex diei luie illudat: Ter. ⁊ veris miseriis ad peccati tẽebras ptrahat. Seqt. ℣ Non requirat deus eũ desuper: et nõ illustretur luie. Dipotens deus sicut ex nihilo bona facere potuit: ita cũ voluit per i carnatõis sue misteriũ etiaꝫ perdita bona reA parauit. ℣ Ca. IX.

Quas vero ad itelligẽdũ se creaturaꝫ fecerat ãgelicã vicz ⁊ hũanã: ꝫ vtrã qꝫ supbia ptulit: at qꝫ ab statu igeite rectitudis fregit. Sed vna tegmẽ carnis habuit alia vero nihil ifirmũ de carne gestauit. Angelꝰ nãqꝫ solũmodo spũs: hõ vero ⁊ spiritus ⁊ caro. Misertus ergo creatoꝛ vt redimeret: illã ad se debuit reducere: quã in perpetratõe culpe ex ifirmitate aliquid constat habuisse: ⁊ eo ampliꝰ debuit apostatã angelũ repellere: quo cũ a pristẽdi fortitudie coꝛruit: nihil infirmũ ex carne gestauit. Vnde et recte psalmista cũ misertũ redẽptoꝛẽ hoibus diceret: ipam qꝫ cãm misericordie expꝛessit dicẽs: Et mẽoꝛatus est quia caro sunt. Ac si Ps.77. diceret. Quo eoꝛ infirma vidit eo districte culpas punire noluit. Est adhuc aliud quo B et ꝓditus homo repari debuit: ⁊ supbiẽs spũs reparari nõ possit. Quia nimiꝫ angelꝰ sua malicia cecidit: hoiem vo aliena ꝓstrauit. Quia ergo humanũ genꝰ ad lumẽ pentẽtie redẽptoꝛis aduentu reducit: apostata vero angelus ad restauratiõem lucis nulla spe venie: nulla cõuersionis emẽdatõe reuocatur dicat recte. Non requirat eũ deꝰ desuper: ⁊ nõ illustret lumie. Ac si apte diceret. Quia ipe tenebras intulit: coleret ⁊ sine fine qđ fecit: nec vnqꝫ lumẽ ꝑstini status recipiat quia hoc etiam nõ suasus amisit. Sequitur.

℣ Obscurent eũ tenebre: ⁊ vmbra mortis. Ter. Per vmbrã mortis obliuio debet itelligi: qꝛ sicut moꝛs interimit vitã: ita obliuio extinguit memoriã. Quia ergo apostata angelꝰ ex L ne obliuioni tradit: vmbra mortis obscurat. Dicatur igit obscurẽt eũ tenebre ⁊ vmbra mortis. i. sic eũ erroꝛis sui cecitas obruat: vt neq̃qꝫ vlteriꝰ ad lucem penitẽtie p diuini respectus memoriã resurgat. Sequit. ℣ Occupet eũ caligo: ⁊ iuoluat amaritudine. Ter

Antiquus hostis nequitie ℣ Ca. X. A sue viculis astrictꝰ aliud est qđ nũc patit: aliud qđ in fine patiet. Quia eñ a lucis intime oꝛdie cecidit: nũc semetipsuz intrinsecꝰ erroꝛis caligine ꝓfundit. Sed post hoc amaritudine iuoluit: qꝛ ex merito spõtanee caliginis: eterno gehẽne toꝛmẽto cruciatur. Dicat ergo. Ds q̃ serenitatẽ lucis intime pdidit: q̃d ẽ qđ añ extremũ supplicii tolerat? Occupet eũ caligo. Subiũgit etiaꝫ que illũ pena sbsequẽs etiã sine termio deuastat iuoluat amaritudie. Oñe q̃ppe qđ iuolutũ ẽ: finẽ suũ q̃si nusqꝫ indicat: qꝛ sicut non oñdit quo incipit: ita non detegit quo desistet. Inuolui ergo amaritudine antiquꝰ hostis dicit: quia supbie eius supplicia nõ solũ omimoda: ꝫ etiam infinita ꝓparat. Que videlicet eius pena tũc initiũ accipit: cũ districtus ad extremũ iudiciũ: iudex venit. Vnde et bñ sbdit ℣ Noctẽ illã tenebrosꝰ turbo possideat. Scriptũ quippe ẽ. Deus manifeste Ter. veniet deus noster ⁊ nõ silebit: ignis in conPs.49. spectu eius ardebit: ⁊ in circuitu eius tempestas valida. Tenebrosus ergo turbo hãc noctẽ possidet: quia apostatã spiritũ a ꝓspectu B

districti iudicis ad eterna supplicia pauēda
illa tēpestas rapit: turbine ergo nox ista pos
sidet: qꝛ superba eius cecitas: districta anim
Textus. aduersiōe percutit. Sequit. ¶ Nō cōpute
tur in diebus anni: nec numeret in mēsibus
Annū p̄dicatōis supne gratie nō incōueniē
ter accipim⁹: quia sicut in āno congestis die/
bus temp⁹ p̄ficitur: ita in superna gratia vir
tutū multiplex vita completur. Potest per
annū etiā multitudo ītelligi redēptoꝝ: quia
sicut ex dieꝝ multidine ann⁹ ducitur: ita ex
collectiōe bonorum omniū illa electoꝝ īnūe
rabilis vniuersitas explet. Hūc nāq; annuz
perfecte multitudinis esaias p̄dicat dicens.
Esa.c.1. Spūs dñi super me: eo q̄ vnxerit me domi/
nus ad annunciandū mansuetis misit me vt
mederer ꝯtritis corde: ⁊ p̄dicarē captiuis in
dulgentiā: ⁊ clausis aptionē: et predicarem
annū placabilē domini. Annus placabilis
domini predicatur: cum futura plebs fideli/
um veritatis lumine illustranda predicitur.
C Quid vero per dies: nisi singule queq; ele/
ctoꝝ mentes: quid p mēses: nisi multiplica/
te eorū ecclesie: que vnā catholicam faciunt
designat? Illa ergo nox nō computet ī die/
bus anni: nec numeretur in mensib⁹: qꝛ anti
quus hostis superbie sue tenebris p̄ssus: ad
uentum quidem redemptoris ꝯspicit: ꝑ neq̄
q̄ ad veniā cum electis redit. Hinc em̄ scrip
Hebre.1. tū est. Nusq̄ em̄ angelos app̄hendit: sed se/
men abrae apprehendit. Idcirco nāq; redē
ptor noster nō angelus: ꝑ homo factus ē: qꝛ
hoc proculdubio fieri debuit quod redemit
vt ⁊ perditum angelum nō app̄hendendo
desereret: ⁊ hoīem in semetipso app̄henden
do repararet. ¶ Ca. XI.
A Possunt etiā dies hi q̄ in interna luce
p̄manēt āgelici spūs: menses aūt eo/
rū ordies ⁊ dignitates intelligi. Sin
gule em̄ quiq; spūs: qꝛ lucēt dies sunt. Sed
qꝛ certis quibusdā dignitatib⁹ distiguunt:
vt alij throni: alij dñatōes: alij p̄ncipat⁹: alij
potestates sint: p hac ip̄a distributōe agmi/
nū mēses vocant. Sed qꝛ antiqu⁹ hostis ne
quaq̄ ad meritū lucis: nequaq̄ ad ordinem
supnoꝝ agminū reducitur. nec in dieb⁹ āni
nec in mēsibus numerat. Sic quippe illum
p̄petrate cecitas supbie grauat: vt vltra ad
illa claritatis intime supna agmina nō rede/
at. Nequaq̄ iā stantibus lucis dignitatib⁹
admiscet: quia tenebrarū suarum merito sp
ad ima deprimitur. Qui quia ab illa patrie
celestis frequētia exors in perpetuū perma
net: recte adhuc sbiūgit ¶ Sit nox illa solita
Tex ria: nec laude digna. Nox illa solitaria effici
tur: quia distinctiōe p̄petua a frequētia pa/
trie superne separat. Quod tamē intelligi ⁊
aliter potest: vt videlicet hoīem quē sibi so/
ciū ad perditōem fecerat amittat: ⁊ sol⁹ cum
suo corpe hostis pereat: dum multos quos
destruxerat: redemptoris gratia reformat.
Solitaria ergo nox efficitur: cum sblatis eis
qui electi sunt: solus hostis antiqu⁹ eternis
gehenne ignibus mancipat. Bene aūt dicit B
¶ Nec laude digna. Cū em̄ humanuz gen⁹
erroris tenebris pressuz deos lapides crede
ret: per hoc q̄ idolis seruiebat. Quid aliud:
quaz seductoris sui facta laudabat? Vñ per
apostolū paulū bene dicitur. Scimus quia 1.Cor.8.
nihil est idolum: ꝑ que immolāt gentes: de/
monijs immolant. Qui ergo idoloruz vene
rationi sbstrati sunt: quid aliud q̄ noctis te/
nebras laudauerunt? Sed ecce iam cernim⁹
quia nox illa nō esse laude digna cognoscit:
cum a redempto humano genere idolorum
veneratio reprobatur: ⁊ nox solitaria relin/
quitur: quia cum damnato apostata spū ad
tormenta non itur. Sequitur ¶ Maledi/ Tex
cāt ei qui maledicunt diei: qui parati sunt su
scitare leuiathā. In trāslatōe veteri ita non
dicit: ꝑ maledicat eam qui maledixit diem:
qui capturus est grāde cetum. Quib⁹ v̄bis
apte ostendit: q̄ a sancto viro in fine mūdi
ventura antichristi p̄ditio p̄uidet. Malig/
nus nāq; spūs: qui per meritū nox est: diē se
in mundi fine simulat: cum se quasi deuz ho
minibus oñdit: cū claritatez sibi diuinitatis
fallaciter tribuit: ⁊ supra omē se qd̄ de⁹: vel
dicitur: vel colitur extollit. Noctē igit male
dicit: qui maledicit diē: quia ille tunc ei⁹ ma/
liciam destruit: qui illustratiōe aduent⁹ sui
tunc etiaz potentiā ei⁹ fortitudinis extiguet
Vñ ⁊ bene sbiūgit. Qui captur⁹ grāde ē ce/
tum. Huius em̄ ceti fortitudo in aquis capi/
tur: quia ātiqui hostis versutia baptismi sa
cramento superatur. Sed quod trāslatione C
veteri de auctore omniū dicit: hoc trāslatōe
hac que ad nos ex hebreo est arabicoq; ser/
mone deriuata: de electis eius angelis me/
morat. De his nāq; dicit. Maledicāt ei: q̄
maledicūt diei. Diem se quippe iste supbiēs
spūs ostētare etiaz angelicis potestatib⁹ vo
luit: cum se super ceteros: quasi in potentia
diuinitatis extollens: tot post se ad interitū
legiōes traxit. Sed hi nimirū qui in auctore
suo humili corde perstiterūt: cū errori ei⁹ no
ctē inesse cōspicerēt: diem claritatis ip̄ius de
semetip̄is humilia sentiendo calcauerunt: q̄
nūc nobis doli eius tenebras indicant et q̄
sit illius despiciēda ficta claritas demōstrāt

Dicat̄ ergo de tenebrosa nocte: que humāe
infirmitatis oculos claudit. Maledicant ei
qui maledicūt diei. id est illi electi spūs erro
ris eius tenebras damnando denūciēt q̄ ma
gnitudinē claritatis illius: iam ab exordio fi
ctā vident. Bñ aūt sbdit̄: qui parati sunt su/
scitare leuiathan. Leuiathan q̄ppe interpre
B tatum dicitur additamentū eoꝝ: quoꝝ scz
nisi hominū? Recte aūt additamentū eoruz
dicit̄: quia postq̄ p̄mā culpā mala suggestio
ne intulit: hanc quotidie augere grauioribꝰ
p̄suasionibꝰ nō desistit. Vel certe p expro/
bratōem leuiathan vocatus est. id est. addi/
tamentū hominū dictus. Eos nāq̄ in para
diso immortales repperit: s̄ diuinitatē imor/
talitatis p̄mittēdo quasi eis aliquid vltra q̄
erant se addere spospondit. Sed dū blande/
non habita se daturū p̄hibuit: callide et ha/
bita sbtraxit. Vñ ⁊ eandem leuiathan ita p/
Esa.27. pheta describit dicēs. Sup leuiathan s̄pen
tem vectem: super leuiathan s̄pentem tortu
osum. Leuiathan q̄ppe est in eo q̄ se adde/
re homini spospondit: tortuosus ad eū sini/
bus irrepsit: quia duz falso impossibilia pro
A mittit: vere ⁊ possibilia sustulit. ¶ Ca. XII

Querendū v̄ro nob est. Cur q̄ serpen
tem dixerat: tortuosumq̄ illico sbiū
xit interposuit vectem: nisi forteq̄ in
s̄pentis tortitudine fluxa mollicies: in vecte
aūt est duricia rigiditatis Ut ergo hūc ⁊ du
rū signaret ⁊ mollem: ⁊ vectē nomiat et ser
pentē. Burus q̄ppe est per maliciaz: mollis
per blandimenta. Vectis ergo dicit̄: qz vsq̄
ad necē percutit: serpens autem quia semp
insidias molliter infundit. Sz hūc leuiathā
electi angeloꝝ spūs: nūc ī puteo abyssi clau/
Apoc.20. sum p̄mūt. Vñ scriptum est Vidi angelū de
scendentē de celo: hñtez clauē abyssi ⁊ cathe
nā magnā in manu sua: ⁊ app̄hendit draco/
nem serpentem antiquū qui est diabolus et
B sathanas: ⁊ ligauit eū per annos mille: ⁊ mi
sit euz ī abyssum. Quem tamen in mūdi fine
ad apertiora certamina reuocant: ⁊ totū cō/
tra nos in suis viribus relaxant. Unde illic
rursum scriptum est. Cum completi fuerint
mille anni: soluet̄ sathanas. Ille em̄ aposta
ta angelus qui ita conditus fuerat angelo vt
rum ceteris legiōibꝰ emineret: ita superbien
do succubuit: vt nunc stantiū angeloꝝ ditio
ni sbstratus sit: quatenus vel nūc ad vtilita
tem nostram eis ministrantibus relegatꝰ la/
teat: vel tunc ad p̄bationem nostrā eis rela
xantibus totis se suis contra nos viribus
solutus exerceat. Quia igitur hi electi spiri/
tus superbum apostatā comprimūt qui hu/
miles hunc seq̄ noluerunt: ip̄ isq̄ admistrā/
tibus disponitur vt ad intentōem apti certa
minis destruendus funditus quādoq̄ reuo
cetur: dicatur recte. Qui parati sunt suscita/ C
re leuiathan. Quia tamen hostis callidꝰ ad
apta tela necdum suscitatus est: quorundaz
quomodo mentes nox ista nunc latēter ob/
scuret insinuat. Sequitur.

¶ Ca. XIII

Obtenebrent̄ stelle caligine eius. In Lex
scriptura sacra stellaꝝ nomie: aliqñ A
sanctorū iusticia que in huiꝰ vite te
nebris lucz: aliq̄ndo v̄ro ypocritarū fictio de
mōstrat̄: qui bona que faciunt ad p̄cipien/
das laudes hominibus ostendūt. Si em̄ re/
cte viuentes stelle nō essent: nequaq̄ paulꝰ
discipulis diceret. In medio natiōis praue Phil.2.
et peruerse tnter quos lucetis sicut lumina/
ria in mundo Rursum. Si inter eos qui re/
cta agere vident̄: quidam de actōe sua retri
butōem fauoris humani nō quererent: neq̄/
q̄ stellas iohannes ruere a celestibus vide/
ret dicens. Misit draco caudam ⁊ traxit Apoc.12.
tertiam partē stellarū. Draconis em̄ cauda
stellaruz pars trahitur: quia extrema p̄sua/
sione antichristi quidam qui videntur luce/
re rapientur. Stellas nanq̄ in terram trahe
re est: eos qui videntur studio vite celestis B
inherere: ex amore t̄reno iniq̄tate apti erro/
ris inuoluere. Sunt nanq̄ nōnulli qui ante
oculos humanos velut magnis opibus lu/
cent. Sed quia hec ip̄a opera a mūdo corde
non prodeunt: capti in ocultis cogitatōibus
noctis huius tenebris obscurant̄. Qui sepe
ea que mundo corde non faciūt: etiā opera
amittunt. Quia ergo nox preualere permit
titur: quando et inter bona opera cordis itē
tio minime mundatur: dicatur recte. Obscu
rentur stelle caligine eius: id est ꝯtra eos qui
ante humanos oculos quasi bonis operi/
bus splendent. Malicia antiq̄ hostis obscu C
ra p̄ualeat: et hoc quod ante hūana iudicia
sumpserant lumē laudis deponāt. Caligine
q̄ppe noctis obscurāt̄ cū eoꝝ vita aperto er
rore ꝯfūdit̄: vt nimiꝝ tales etiā foris ī actōe
appareāt: q̄les apud semetip̄os intus diuio
parere iudicio nō formidāt. Seq̄t̄ ¶ Expe Lex
ctet lucē ⁊ non videat: nec ortum surgentis
aurore. ¶ Ca. ¶. XIIII.

In euāgelio v̄ritas dicit. Ego sū lux Jo.8.
mūdi. Sicut āt isdē r̄dēptor nr̄ vna A
p̄sōa ē cū cōgregatōe bonoꝝ: ip̄e nā
q̄ caput est corporis: ⁊ nos huiꝰ capitis cor
pus: ita ātiquꝰ hostis vna p̄sona ē cū cūcta
collectōe reproboꝝ: quia ipse eis ad iniq̄tatē

quasi caput ꝑeminet: illi aũt dum ad ꝑsuasa deseruiũt: velut ꝑiunctũ capiti corꝑ inhe/rẽt. Nõ ergo de hac nocte. i. antiquo hoste dicit dignũ est vt ad corꝑ ei⁹. i. ad iniquos quosq; deriuetur. Quia igit redemptor no/ster humani generis lux est: quid est qõ de hac nocte dicit. Expectet lucem ⁊ non vide at: nisi q; sunt nonnulli qui fidem quã ope/rib⁹ destruũt: tenere se sermonib⁹ ostẽdũt.

Titũ.1. De quib⁹ per paulũ dicitur. Qui cõfitẽt se nosse deũ: factis aut negant. Hi nimiꝝ: aut ꝓaua sunt que faciũt: aut recta opa non re/

B cto corde sectãt. Nõ em de suis opib⁹ retri butiões ꝓpetuas: ꝙ trãsitorios fauores que/rũt: ⁊ tñ q; quasi sanctos laudari se audiũt esse se ꝓpter sctõs arbitrant: ⁊ quãto se ex multoꝝ estimatõe irrepehensibiles putãt: tã/to diẽ districti iudicij securi⁹ expectãt. De q̃

Amos.5. bus hñ per ꝓphetã dicit. Ve desiderantib⁹ diẽ dñi. Quibus beatus iob debitã sniam p fert: ꝓdicãtis studio: nõ optãtis voto dicẽs Expectet lucem: ⁊ nõ videat. Nox q̃ppe il/la: ille videlicz tenebrosus hostis in mẽbris suis lucem expectat: et nõ videbit: quia hi q̃ fidẽ sine opibus retinẽt: cum ꝓ eadem fide i extremo iudicio saluari se posse ꝓfidunt: eo/rum spes frustrabitur: quia hãc male viuẽ/do demoliti sunt: quam ꝓfitendo tenuerũt: vel hi q̃ ꝓ humana laude in bona actõe se ex bibent: in cassum a veniente iudice retributi onẽ bonoꝝ operũ sperant: quia dum hec in ostentatõe faciũt laudis: tã ꝑmiũ ab huma/no ore receperũt: veritate attestan te que ait

Mat.6. Amẽ dico vobis: receperũt mercedem suã. Vbi ⁊ bene sꝫiungit. Nec ortum surgentis auroꝛe.

℣a.XV.

A Aurora q̃ppe ecclesia dicit: q̃a pctõ/rũ suoꝝ tenebras ad lucẽ iusticie per mutat. Unde ⁊ hãc spõsus in canti

Cañ.6. coꝛ/cãtico mirat dicẽs. Que ẽ ista q̃ ꝓgredi tur q̃si aurora ꝓsurgens. Quasi aurora q̃p/pe electoꝝ surgit eccl̃ia: q̃ prauitatis pristie tenebras deserit: et sese in noui lumis fulgo, rẽ ꝙuertit. In illa igit luce que in districti iu dicis aduentu mõstrat. corꝑ dãnati hostis ortum surgentis auroꝛe nõ videt: quia cũ di strict⁹ iudex ad retributõem venerit: iniqu⁹ quisq; suoꝝ ealigine meritoꝝ ꝑssus: q̃ta cla ritate sctã eccl̃ia in internũ lumen cordis sur gat ignorat. Tũc nãq; electoꝝ mẽs in altuz rapit vt diuinitatis radijs illustret: ⁊ q̃ eius respectu pfũdit: eo vltra se gratia chorusca/te ꝫbleuat. Tũc sctã ecclesia plena aurora fit

B cũ mortalitatis atz ignorãtie sue tenebras fũ ditus amittit. In iudicio ergo adhuc auro/ra est: ꝙ in regno dies: q; ⁊ si iã cũ restaurati one corꝑoꝝ videre lumẽ in iudicio inchoat: eius tamẽ visum plenius in regno ꝓsũmat. Ortus itaq; auroꝛe est exordiũ clarescentis ecclesie: quem videre neq̃t reprobi: quia a ꝓspectu districti iudicis maloꝝ suoꝝ põde/re ad tenebras ꝓssi pertrahunt. Unde re/ Esa.66. cte per ꝓphetã dicitur. Tollat impi⁹ ne vi deat gl̃iaz dei. Hinc ẽ qõ de hac aurora per ꝑ.50. ꝓalmistã dicit. Abscondes eos in abscondito vultus tui: a ꝓturbatiõe hominũ. Elect⁹ ei quisq; in iudicio per internũ visum in vultu diuinitatis absconditi: dũ reprobоꝝ foris ce/citas districta animaduersiõe iusticie repul/sa turbat. Nõ etiã nõ incõuenienter ad pre/sens accipimus: si simulatorũ corda ꝑtilius

C indagamus. Arrogãtes nãq; ypocrite bo norum facta exterius aspiciunt: eosq; in fac tis suis laudari ab hominib⁹ cognoscũt: eo/rumq; celebre nomen mirant ⁊ q; ꝓ bñ ge/stis laudes suscipiant vident: ꝙ quanto stu/dio easdem laudes fugiãt non vident Aper ta eorum opera considerant: ꝙ q; sola spe in tima hec operantur ignorant. Qui em vera luce iusticie claresc̃t: prius a tenebris inter ne intentõis i mutantur: vt obscuritatẽ int⁹ terrene appetionis plene deserant: ⁊ corda sua ad supna lucis õsideria pfecte ꝙuertãt: ne cũ alijs apparẽt lucidi: sibimet sint obscu ri. Arrogãtes ergo quia bonoꝝ facta consi/derant: corda nõ pensant: imitant vñ lauda ri foris valeãt: vñ ñ int⁹ ad iusticie lumẽ sur gant: ⁊ quasi ortũ surgẽtis auroꝛe videre ne sciunt: quia intentõem religiose mentis cõsi/derare ꝓtemnũt

℣a.XVI

D Otest etiã sanctus vir gr̃a ꝓphetic spũs plenus: iudee pfidiam redem/ptoꝛe veniẽte ꝓspicere: eiusq; cecita tis dãna ꝑ verba hec: q̃si ex optantis quali/tate ꝓphetare vt dicat. Expectet lucem: et nõ videat: nec ortũ surgentis auroꝛe Judea q̃ppe lucem expectauit ⁊ nõ vidit: q; huma ni generis redemptorem venturũ quidẽ ꝑ/phetando sustinuit: ꝙ venientẽ minime cog nouit: ⁊ quos ad spez aperuit mẽtis oculos ad pñtiam lucis clausit. Que ⁊ surgẽtis au roꝛe ortum non vidit: quia infirma illa sãq; ecclesie primordia venerari ꝓtempsit: dũq; hanc labefactari suorũ mortib⁹ credidit: ad que fortia peruenire ignorauit. Sed q; de infidelibus loquens iniqui capitis mẽbra in notuit. Ad ipm rursũ iniquoꝝ caput verba cõuertit dicẽs. ℣ Quia nõ ꝓclusit hostia vẽ/tris qui portauit me: nec abstulit mala ab o/culis meis. Quid vnicuiq; hoim vẽter est

B matris:hoc vniuerso humão generi extitit habitatio illa summa paradisi.Ex ipa nãq velut ex ventre pdijt:7quasi ad incremẽta corpis sic ad augmẽta ppaganis foras emanauit.Ibi ꝯceptio nostra coaluit:vbi origo hoim hõ prim⁹ habitauit.Sed hui⁹ vẽtris hostia serpẽs aperuit:quia psuasione calli/da in corde homis mandatũ celeste dissoluit Hui⁹ ventris hostia serpens apuit q: munita supnis mõitis claustra mẽtis irrupit.Sã/ctus vir igit in pena quã tolerat ad culpam mentis oculos reducat:doleat hoc ꝺ tene/brosa nox.i.antiq hostis obscura suggestio humanis mentib⁹ intulit:doleat hoc qõ sug gestioni callide humana mẽs in sua decepti/one ꝯsensit 7 dicat.Quia non ꝯclusit hostia vẽtris ꝙ portauit me nec abstulit mala ab o/culis meis.Nec moueat quod non conclu/ L sisse queritur:quem apparuisse ianuã dete/stat;Nõ ꝯclusit eñ dicit:aperuit:7 mala nõ abstulit irrogauit.Quasi eñ auferret:si ꝙe/sceret:7 ꝙsi clauderet:si ab irruptiõe cessaret Dẽsat nãq de quo loquit 7 ppendit quod prauo spiritui quasi lucra nobis dedisse fue/rat:si dãna nõ intulisset.Sic nos de latroni/bus loquimur:q: captiuis suis donant vitã si nõ abstulerint.Libet hec ab inchoatõe re petere:atq ex eo qõ in vsu pñtis vite recog noscim⁹,moraliter retractare V Ca.XVII.

R Beat⁹ Iob ꝯsideras postq̃ a mentis statu succubuit gen⁹ humanũ q̃nta in reb⁹ psperis fiducia sbleuet:vel quanta ex aduersis pturbatõe frãgat:ad il/lũ quẽ habere in paradiso potuit incõmutabilitatis statũ mẽte recurrit:7 mortalitatis lapsum p pspera 7 aduersa variantẽ:quam Lex desplicabilẽ cerneret maledicẽdo declarauit dicẽs V Pereat dies in q̃ nat⁹ sũ:7 nox in q̃ dictũ ẽ:ꝯcept⁹ est hõ.Quasi dies quedã est cũ mundi hui⁹ psperitas arridet.Sed dies iste in noctẽ definit:q: sepe tempalis pspe/ritas ad tribulatiõis tenebras pducit.Hũc p Jere.17. speritatis diẽ ppha respexerat:cuz dicebat. Diem homis nõ cõcupiui:tu scis.Hanc no ctẽ tribulatiõis postremo incarnationis sue tempe passurum se domin⁹ noster nũciabat: Ps.15. cum per psalmistã quasi ex pterito diceret. Usq ad noctẽ increpauerũt me renes mei. Potest autẽ per diem:peccati delectatio:p noctẽ vero:cecitas mẽtis intelligi:p quaz se homo patit in culpe ppetrationi prosterni. Optat igit perire diẽ:vt omne qõ blandiri culpa cernit:vigore iusticie interueniẽte de/ cata mẽs etiã p ꝯsensuz ppetrat:a iaduersio ne penitẽtie extinguat.Sed querendũ nob est.Cur in die homo nat⁹ dicit;in nocte con/cept⁹.Scripturalsacra trib⁹ modis hominẽ B appellat:scz aliquãdo p naturã:aliquãdo p culpã:aliquãdo p infirmitatẽ.Hõ quippe p naturã dicit:sicut scriptum est.Faciam⁹ ho Gen.1. minẽ ad imaginẽ 7 similitudinez nram.Ho/mo p culpam:sicut scriptũ est.Ego dixi dij ps.81. estis:7 filij excelsi omẽs:vos autẽ sicut ho/mines moriemini.Ac sic apte dicat.Sicut delinquentes obibitis.Unde 7 apostolus paulus ait.Cum sit inter vos zelus 7 ꝯten/ 1.Cor.3. tio:nõne carnales estis 7 sm hominẽ ambu latis?Ac si apte dicat.Qui discordes men/tes ducitis:nonne adhuc ex reprehẽsibili hũa nitate peccatis?Homo p infirmitatem dicit sicut scriptum est.Maledict⁹ homo ꝙ spez Jere.17. suam ponit in homine.Ac si apte diceret:in infirmitate.Homo ergo in die nascit:si no cte ꝯcipitur:quia nequaq̃ ad delectationez peccati rapitur:nisi prius p volũtarias mẽ/tes tenebras infirmetur.Antea eñ cecus in mente fit:7 postmodũ se reprobe delectatõi sternit.Dicat ergo.Pereat dies i qua na tus sum:7 nox i q̃ dictũ est:cõceptus est hõ id ẽ pereat delectatio q̃ i culpã hoiez rapuit pereat in cauta mẽtis infirmitas:que eũ vs/q̃ ad tenebras praui cõsẽsus excecauit.Hõ enim dũ blãdimẽta delectatõis caute nõ pspi cit:etiã i noctẽ nequissime perpetratõis ruit Solerter ergo vigilãdũ est vt cum blandiri culpa inchoat:ad quãtũ interitũ mẽs traba/tur agnoscat.Unde et apte subditur. Dies illa vertat in tenebras Dies quippe in tene/bras vertitur:cũ culpa in ipo delectationis exordio ad quez perditõnis finẽ rapiat vide/tur.In tenebras diẽ vertimus:cũ nosmetip/sos districte puniẽtes:ipa delectatõis prave blandimẽta per districta penitẽtie lamenta cruciam⁹:cũ flendo insequimur:quicquid in corde taciti ex delectatiõe peccam⁹ Quia L enim fidelis quisq̃ cogitatiõis i iudicio exq̃/ri subtiliter nõ ignorat:paulo atestãte qui ait Inter se inuicem cogitatõnũ accusantiũ aut Ro.2. etiã defendentium semetipsum introrsus di/scuciens:ante iudiciũ vehemẽter examinat vt districtus iudex eo iã trãquillius veniat: quo reatuz suum quem discutere appetit:iã p culpa punitũ cernit.Unde et recte subiũ/gitur V Nõ requirat euz deus desuper. Re Lex quirit deus que iudicando discutit:non re/quirit que ignoscendo in suo iam iudicio im/punita dereliquit.Hic ita q̃ dies.id est hec peccati delectatio a domio non requiritur: si animaduersione spontanea punitur.pau

1.Cor.11. lo atteſtante qui ait. Si noſmetipos diiudicaremus: non vtiq; a domino iudicaremur. Deo ergo diem noſtrū requirere eſt contra mentem noſtram ſubtiliter in iudicio omne quod ō culpa gratulatur indagare. In qua ſcilicet requiſitōe illum tunc ſeueri⁹ percutit: quem ſibi nūc mollius pepercisse deprehendit. Bene autem ſequitur. ℣ Et nō illuſtretur lumine. In iudicio nāq; domin⁹ apparens: omne quod tunc redarguit: lumine illuſtrat. Quaſi enim ſub quadam obſcuritate tegitur: quicquid tūc in memoria iudicis

Ephe.5. nō reuocat. Scriptum quippe eſt. Oia autem que arguuntur: a lumine manifeſtant. Quaſi quedam tenebre peccata penitentiuz

Ps.11. abſcondūt: de quib⁹ p pphetam dicit. Beati quorum remiſſe ſunt iniquitates: et quoz

B tecta ſunt peccata. Quia ergo omne qō tegitur: velut in tenebris occultatur: in die extremi iudicij nō illuſtratur lumie: qō nō diſcutitur vltione. Actus nāq; noſtros: quos tūc iuſte pūire noluerit: ipa ſibi aliquo mō ſciēs diuina miſericordia abſcondit. In lumie vo oſtendit: quicquid tūc in conſpectu omniuz demonſtratur. Hic ergo dies vertitur in tenebras: vt videlicet omne quod deliquim⁹. nos p penitentam feriamus. Hunc diem dominus nō reqrat: et lumine non illuſtret: vt ſcz nobis culpā noſtram ferientibus ipe hāc extremi iudicij animaduerſione nō increpet. Ipe aūt iudex vēturus eſt q̄ cūcta penetret cūcta perſtringit. Qui quia vbiq; eſt: locus quo fugatur non eſt. ℣ La.XIX.

A Sed quia correctionis noſtre fletib⁹ placat: ſolus ab illo locum fuge inuenit: q̄ poſt ppetratam culpam nunc

Tex. ſe in penitētia abſcōdit. Unde et apte adhuc de hoc ōlectatiōis die ſubiūgit. ℣ Obſcurēt eū tenebre: et vmbra mortis. Diem pfecto tenebre obſcurāt: qñ delectatōem mētis inflicta penitentie lamenta tranſuerberant. Poſſunt etiā p tenebras occulta iudicia deſignari. In luce nāq; qō videm⁹ agnoſcim⁹: in tenebris vero aut oino nihil cernim⁹ aut incerto viſu caligam⁹. Occulta ergo iudicia quaſi quedaz ante noſtros oculos tenebre ſunt: qz pſcrutari nequaq; poſſūt. Unde et ō deo

Ps.17. ſcriptum eſt. Poſuit tenebras latibulū ſuū. Et quia abſolui nō meremur agnoſcim⁹: ſz ꝓueniente nos diuina gratia per ei⁹ iudicia

B occulta liberamur. Diem igitur tenebre obſcurant: cuz flendum noſtre delectatōis gaudium: ab illo iuſte animaduerſiōis radio inſcrutabilia ei⁹ iudicia miſericorditer occlūdat

Tex Ubi et apte ſubiungit. ℣ Et vmbra mortis

IN ſcriptura eñ ſacra ℣ La.XX vmbra mortis aliquādo obliuio mētis accipit: aliquādo imitatio diaboli: aliquādo mors carnis. Umbra eñ mortis obliuio mētis accipit: quia et vt ſuperi⁹ dixim⁹: ſicut mors hoc quod interficit agit vt nō ſit in vita: ita et obliuio hoc quod interficit agit vt non ſit in memoria. Unde et recte quia iohannes hebreorum populo eū cui⁹ obliti fuerant deum predicare veniebat: per zachariam dicit. Illuminare his qui in tenebris et in vmbra mortis ſedent. Ju vmbra eñ mortis ſedere ē: a diuini amoris noticia in obliuione laſeſcere. Umbra mortis imitatio antiqui hoſtis accipitur. Ipe eñ quia mortem intulit: mors vocatur: iohāne atteſtante qui ait. Et nomē illi mors. Per vmbrā igitur mortis eius imitatio deſignat: qz ſicut vmbra iuxta qualitatē corpis ducitur: ita actiones iniquorum: de ſpecie imitatiōis eius exprimuntur. Unde et recte eſaias cuz gentiles populos in antiqui hoſtis cerneret mitatione defeciſſe: eoſq; ad veri ſolis ortū reſurgere: quia certo futura conſiderat quaſi ex preteritis narrat dicens. Sedentibus in tenebris et vmbra mortis: lux orta eſt eis.

Umbra enim mortis: mors carnis accipitur quia ſicut vera mors eſt qua anima ſeparatē a ō: ita vmbra mortis eſt: qua caro ſeparatur ab anima. Uñ recte voce martyrū p prophetā dicitur. Humiliaſti nos in loco afflictionis. et operuit nos vmbra mortis. Quos eñ p ſtat nō ſpiritu: ſ ſola carne mori neq; ſe vera morte: ſ vmbra mortis dicūt operiri. Quid eſt ergo quod beatus iob ad obſcurā dū diem praue delectatiōis poſtulat vmbrā mortis: niſi quod ad delenda peccata añ dei oculos: dei et hominū mediatorē requirit: q̄ ſolam p nobis mortem carnis ſuſciperet: et veram mortem delinquentū p vmbraz ſue mortis deleret. Ad nos quippe venit: qui in morte ſpūs carniſq; tenebamur: vnā ad noſ ſuam mortē detulit: et duas noſtras quas reperit ſoluit. Sic ipe vtrāq; ſuſciperet: nos a nulla liberaret. Sed vnaz miſericordiā accepit: et iuſte vtrāq; damnauit. Simplam ſuā duple noſtre cōtulit: et duplā noſtram mortem ſubegit. Unde et nō imerito vno die in ſepulchro: et duab⁹ noctib⁹ iacuit: quia vicz lucem ſue ſimple mortis: tenebris duple noſtre mortis adiūxit. Quia ergo ſolā pro nobis mortē carnis ſuſcepit: vmbrā mortis p tulit: et a dei oculis culpā quā fecim⁹ abſcondit. Dicat igit recte. Obſcurent eū tenebre et vmbra mortis. Ac ſi apte diceretur. Ille

veniat: qui vt a morte carnis ⁊ spūs debito
res eripiat: mortem carnis non debens sol/
A uat.

V Ca. XXI

Sed quia nullū peccatū domin⁹ inul
tū relaxat: aut eñ nos hoc flendo in
sequimur: aut ipe iudicando: restat
vt ad emendationem suaz sp mens solerter
inuigilet. In quo ergo sibi quisq; misericor
diter sbuenire dsiderat: hoc necesse est vt cõ
fitens tergat. Unde ⁊ apte sbiungit. Occu
pet eū caligo. Quia eñ in caligine ocul⁹ con
fundit: ipa per pnam mentis nostre ꝓfusio
caligo nominatur. Nam sicut caligo nebulo
sa ꝓgerie obscurat diem: ita ꝓfusio pturba/
Eccl. 4. tis cogitationib⁹ obnubilat mentē. De qua
per quendā dicit. Est ꝓfusio adducēs glaz
Cū eñ ad mentem male gesta penitendo re
ducimus: grauí mor meroze confundimur.
Perstrepit in animo turba cogitationū me/
roz cõterit: anxietas deuastat: in erūnā mēs
vertitur: ⁊ quasi quodā nubilo caliginis ob
scuratur. Hec nāq; caligo ꝓfusionis eorum
Jo. 6. mentē salubriter oppresserat: quib⁹ aposto/
lus dicebat. Quem eñ fructū habuistis tūc
in illis: in quibus nunc erubescitis? Hūc er/
go peccati diem caligo occupet. id est blan/
dimentū nequitie afflictio penitentie digno
Tex meroze perturbet. Unde ⁊ apte sbiungitur.

V Inuoluatur amaritudine. Dies eñ ama
ritudine inuoluitur: cum ad cognitionē mē/
te redeunte: peccati blandimēta: cruciat⁹ pe
nitentie sequitur. Diem amaritudine inuo/
luimus: cum praue delectationis gaudiū q̄
B supplicia sequantur aspicimus ⁊ aspis hoc
flectibus circūdamus. Quia eñ hoc qđ inuol
uitur ex latere ois ptis operitur inuolui di/
es amaritudine optatur: quatenus que ma/
la in correctis imminēt: ex omni pte q̄sq; cõ/
spiciat: ⁊ voluptatis sue lasciuiaz tristicie la/
mētis tergat. Sed si diem quā peccati dele/
ctatõem dixim⁹: tot impeti precibus a udiui
mus: vt vicz circūdantes fletus expient q̄c/
quid delectatus per negligentiā anim⁹ deli
quit: quāta animaduersione penitētie hui⁹
diei nox ferienda est: vicz ipe iam cõsensus
ad culpam. Sicut eñ minoris culpe est: cuz
carnaliter mens in delectatione rapitur: sed
tamen delectationi sue per spm reluctat: ita
graviozis ⁊ plene nequitie est ad pctī illece/
bram: nõ solum delectatione pertrahi: ꝙ eti
am ꝓsensu familiari. Tanto igit acriori ma/
nu penitētie mens a pollutiõe tergenda est:
Tex q̄nto se p ꝓsensum ꝓspicit sordidius inq̄na/
tā. Unde ⁊ apte sbiungit. Noctem illam te/
nebrosus turbo possideat. Quasi eñ q̄dam
turbo tempestas est: ꝓcitatus spūs' merozis
Nam dum peccatū quisq; quod fecit intelli C
git: dum prauitatis sue nequitiam sbtilit pē
sat: meroze mentem obnubilat: ⁊ quasi con/
cusso serene leticie aere oēm in se trāquillita/
tem cordis penitentie turbine deuastat. Ni/
si eñ recognoscentem se animū iste turbo cō
tereret: nequaq; ꝓpheta dixisset. In spiri/ ps. 47.
tu vehementi cōteres naues tharsis. Thar
sis quippe exploratio gaudij dicit.

V Ca. XXII.

Sed cū vehemēs penitētie spūs mē/ A ante
tem occupat: oēm in ea exploratōez
reprehensibilis gaudij pturbat: vt ni
hil etiam nisi flere libeat: nihil nisi qđ se ter/
rere possit attēdat. Ponit nāq; añ oculos il
lic districtōz iusticie. Hinc meritū culpe con
spicit: quo supplicio digna sit: si parētis pie
tas desit: que per lamenta presentia: ab eter
na eruere pena cōsueuit. Spiritus ergo ve/
hemens tharsis naues ꝓterit: cū vis cōpun
ctiōis valida mētes nras huic mundo quasi
mari deditas: salubri terroze ꝓfundit. Bica/
tur ergo. Noctē illā tenebrosus turbo possi/
deat. id est ppetratōem culpe: nō blandimēn
ta secure quietis foueant: ꝙ pie seuiēs amar
tudo penitētie irrumpat. Sciendū vo est q̄
cum peccata impunita relinquim⁹: a nocte
possidemur: cū vero hec animaduersiõe pe/
nitētie plectimus: nimiz nos noctem quam
fecimus: possidemus. Sed tunc peccatū cor B
dis sub iuris nostri possessione reducitur: si
cum incipit reprimatur. Unde ⁊ diuina vo/
ce cayn prava cogitanti dicitur. In foribus Gen. 4.
petm tuū aderit: sed sub te erit appetit⁹ tuus
et tu dominaberis illius In foribus quippe
peccatum adest: cum in cogitationib⁹ pul/
sat. Cuius appetitus subter est: eiq; hō do/
minabit: si cordis neq̄tia inspecta citius pre
mat: ⁊ priusq; ad duriciā crescat: reluctanti
menti subiugatur. Ut ergo delictum suū ci/
tius animus sentiat: ⁊ culpe tyrannidē sub
iure suo penitendo restringat: dicatur recte

V Noctē illā tenebrosus turbo possideat: ac
si apte dicat. Ne captiua mens culpe serui/
er: culpā a penitētia liberam non relinquat.
Et quia quod flendo insequimur: neq; no
bis a venturo hoc iudice obici certi speram⁹
bene subditur. Non computetur in diebus
anni: nec numeretur in mensibus. Illumi/ C
nationibus nostre annus tunc perficitur:
quando apparente eterno iudice: sancte ec/
clesie peregrinatiõis sue vita cõpletur Tūc
laboris sui remunerationem recipit: cum ex
pleto hoc belli tempore ad patriam redit

ps.64. Unde bene p̄ ꝓphetam dicitur. Benedices coronę ānī benignitatis tue. Quasi enim corona anni benedicitur: cum finito laboris tēpore ꝟtutū remuneratio cōfertur. Dies ꝟo huius anni sūt singule q̄q; virtutes q̄bēses autē multiplicia facta virtutum. Sed ecce cum per fiduciā mēs erigitur vt speret q; veniente iudice de virtutib⁹ remuneret: occurrunt eius memorie etiā mala que gessit: ꝟ valde formidat ne district⁹ iudex qui veit vt virtutes remuneret: etiā ea que illicite gesta sūt examinās subtiliter pēset: ne cū annū cōplet etiā noctē numeret. Dicat itaq; de hac noc/

Tex. te. Nō cōputet in dieb⁹ anni: nec numeretur i mēsib⁹. ac si districtū iudicē exoret dicēs. Cum expleto sancte ecclesie tēpore extremo te examini manifestas: sic dona que contuli sti remunera: vt mala que cōmisim⁹: nō req/ras. Si enim nox illa in diebus anni computatur: oīne quod egimus ex prauitatis nostre estimatōe ꝓfundit. Et dies ꝟtutū iā nō lucēt: si hos in cōspectu tuo anumerata nr̄e noctis tenebrosa cōfusio obscuret. Sed si de nocte nostra moueri tūc inquisitōnem nolumus. ℣ Ca. .XXIII.

A Agnopere nūc curādū ē vt nos i ei⁹ discussiōe vigilemus: ne quelibet nobis culpa ipunita remaneat: ne mēs puersa q̄ fecit defēdere audeat: ꝟ defēdendo neḡcie neḡciā adiūgat. Under bene sb̄tit

Tex Sit nox illa solitaria: nec laude digna. Sūt nonnulli q̄ nō solū neḡq; deflēt quod faciūt sz etiā laudare ꝟ defendere non desistūt. Et nimi⁹ dum defendit: culpa geminat. Contra quod recte per quendam dicit. Pecca/

Eccl.21. sti: uō adijcias iter. Peccatū q̄ppe pctō adicit: q̄ malegesta etiā defendit: ꝟ noctē illam solitariā nō relinquit: qui culpe sue tenebris etiam patrocinio defensionis adiūgit. Hinc est q; p̄mus homo de errōris sui nocte requisitus eandē noctē esse solitariā noluit: q; dū requisitiōe ad pniam vocaret: ei adminicu/

Ge.3. la excusationis adiūxit dicēs. Mulier quā dedisti mihi sociā: dedit mihi de ligno et comedi: sz excessus sui vicium in auctorē latēter intorquens: ac si diceret. Tu occasionez delinquendi p̄buisti: qui mulierem dedisti. Hic est q; hui⁹ errōris ram⁹ in hūano genere ex illa nūc vsq; radice ꝓtrahit: vt qō male agit: adhuc etiam defendat. Dicat ergo. Sit nox illa solitaria: nec laude digna. Ac si apte exoret dicēs. Culpa quā fecim⁹ sola remaneat: ne dū laudat ꝟ defendit: in cōspec/

B tu nos iudicis multiplicius astringat. Peccare q̄dē nō debuim⁹: ꝑ vtinā alia nō iūgentes: vel ea q̄ fecim⁹ sola deseram⁹. Sed inter hec sciēdū est: q; ille culpā suā ꝟaciter inseqūtur qui iā ad amorē p̄ntis seculi nullo appetitu ꝓspitatis instigat: q̄ hui⁹ mūdi blandimenta q̄q; sint fraudulēta cōsiderat: fauores q; eius q̄si quasdam ꝓsecutōes pēsat. Unō et bñ sb̄dit ℣ Maledicāt ei q̄ maledicūt diei. Ac si apte dicat. Illi hui⁹ noctis tenebras vere penitēdo fleāt: q̄ iam lucē ꝓspitatis seculi despicientes calcāt. Si em̄ diē leticiā delectatiōis accipim⁹ recte de hac nocte dicit. Maledicāt ei: qui maledicūt diei: q; nimi⁹ illi ꝟaciter mala trāsacta p animaduersionē penitentie corrigūt: qui iā ad bona fallētia nulla delectatiōe rapiunt. Nā quos adhuc noxia alia delectāt falsum est quod cernitur quia ꝓpetrata alia deplorāt. Si aūt ꝟ supra dictā diem suggestionē callidaz antiqui hostis accipim⁹ illi maledicere nocte intelligendi sunt: q̄ diei maledicunt: quia sz illi trāsactas culpas vere puniūt: q̄ maligni seductoris insidias in ipa suggestiōe blāda deph̄endunt. Bene aūt sb̄dit. ℣ Qui parati sūt: suscitare leuiathan. ℣ C.XXIIII

O Mnes em̄ qui ea q̄ mūdi sunt: mente calcāt: ꝟ ea q̄ dei sunt plena intentiōe desiderāt: leuiathan cōtra se suscitant: quia eius malicia instigatiōe sue conuersationis inflāmant: nā qui eius voluntati subiecti sunt: q̄si quieto ab illo iure possidētur: ꝟ superbus eor̄ rex quasi quadā securitate perfruit: dū eor̄ cordib⁹ incōcussa potestate dñat. Sed cū vnius cuiusq; spūs ad cōditoris sui desideriū recalescit: cū torpore negligētie deserit: ꝟ frig⁹ insensibilitatis pristine igne sancti amoris accēdit: cū libertatis ingēte meminit ꝟ teneri ab hoste seruus erubescit: q̄ isdē hostis se cōsiderat despici: q̄ vias dei videt ap̄phēdi: dolet contra se captuz reniti: et mox zelo accendit: mox ad certamē mouet: mox ad tentatōes innumeras cōtra rebellantē mentē se excitat: atq; in omni arte laceratiōis instigat: vt tentationū iacula intorquendo cōfodiat cor: q̄ dudū q̄/to iure possidebat. Quasi dormiebat quippe duz sopit⁹ in prauo corde q̄esceret: ꝑ excitat in puocatiōe certaminis: cū ius amiserit peruerse domiatōis. Huic ergo nocti maledicant: qui parati sunt suscitare leuiathan id ē hi se cōtra peccatū fortiter iudicio districtionis erigant: qui in suis tentationib⁹ excitare antiquum hostem aduersarium nō formidant. Scriptum nanq; est. Fili accedēs Eccl.2. ad seruitutem dei: sta in iusticia et timore: et prepara animam tuam ad tentationem.

B Quisquis eñ accingit in diuino stitio ppe/
rat: qđ aliud q̃ se ꝓtra ãtiqui aduersarij cer/
tamẽ parat: vt liber in certamine ictus susci
piat: qui quiet⁹ sb tirãnide in captiuitate ser
uiebat? Sz i eo ipo q mens ꝓtra hostem ac/
cingit: q alia vitia sbigit: alijs reluctat? ali/
qñ de culpa aliquid: qõ tñ nõ valde noceat
remanere pmittit. Et sepe mens q̃ aduersa
multa ꝛ fortia supat: vnũ in se ꝛ fortasse mi/
nimũ: q̃uis magna intentõe inuigilet nõ ex
pugnat. Quod diuina nimiꝝ dispensatione
agit: ne ex omni parte ꝛtutib⁹ splendens in
elatiõe sbleuet: vt dum in se paꝝ quid repre
hensibile videt: ꝛ tamen hoc subigere nõ va
let: nequaq̃ sibi: s auctori victoriam tribuat
in his sbigere fortiter valet. Unde et bñ sub
iungit. ℣ Obtenebrẽtur stelle. Stelle quip
pe hui⁹ noctis caligine obtenebrant: quãdo
et hi qui magnis virtutib⁹ splendẽt: adhuc
obscurate culpe aliquid retinentes sustinẽt
vt etiam magne vite claritate luceant: ꝛ ta/
C men adhuc noctis reliquias nolẽtes trahãt
Qõ ad hoc sicut dictũ ẽ agit: vt mens pfici
ens ad ꝛtutem iusticie sua meli⁹ infirmitate
roboret: ꝛ inde verius in bonis luceat. vn/
de eam etiam nolentez prava reprehensibilia
obscurent. Unde et bene cum israelitico po
pulo p̃cepta repromissionis terra partiret:
effraim tribui: chananeus gentilis populus
Josue.16. non occisus: s factus tributarius dicit: sicut
scriptum est. Habitauit chananeus i medio
effraim tributarius. Quid eñ chanane⁹ gẽ/
tilis videlicet ppls: nisi vitiuz significat? Et
sepe magnis ꝛtutibus terram ꝓmissionis in
gredimur: quia spe intima de eternitate ro/
boramur. ℣ Ca. XXV.

A Sed dũ inter acta sblimia vitia q̃daz
prava retinem⁹: q̃si chananeũ viue
re in terra nostra ꝓcedim⁹. Qui ta/
mẽ tributarius efficitur: quia hoc ipm vitiũ
quod sbigere nõ possumus ad vsum nostre
humilitatis vtiliter retorquemus: vt eo de
se mẽs ꝛ in sũmis vilia sentiat: quo suis viri
bus etiaz prava q̃ appetit nõ expugnat. Uñ
Judi.3. et bene rursum scriptũ est. Hee sunt gentes
q̃s dñs dereliquit: vt erudiret in eis israelẽ
Ad hoc nãq̃ q̃dã mima vitia nostra retinen
tur: vt sese nra intẽtio solicitã in certamie sp
exerceat: ꝛ eo de victoria nõ supbiat: quo vi
uere in se hostes conspicit: a quibus adhuc
vinci formidat. Israel ergo refuatis gẽtib⁹
erudit qñ in q̃busdam mimis vicijs elatio
ꝛtutis nre cõprimit: ꝛ in paruis sibi resistẽ
tib⁹ discit: q ex se maiora nõ sbicit. Hoc tamẽ
qõ dr: Obtenebrẽt stellę caligine ei⁹: intelli/
gi ꝛ aliter põt. Nox q̃ppe illa ꝓsensus videli
cet ad culpã: que ad nos p̃mi parẽtis est ex/
cessus ꝓpagata: mentis nostre oculũ tanta
obscuritate ptulit: vt in huius vite exilio ce
citatis sue tenebris pressus q̃talibet via el/
nitatis lumen intenderit: penetrare nõ po/
sit. Post penã nãq̃ damnati pctores nasci/
mur: atq̃ ad hanc vitã cum mortis nre me/
rito venim⁹: ꝛ cũ ad supne lucis radiũ acies
mentis erigim⁹ ipa infirmitatis nre obscuri/
tate caligam⁹. Et q̃dem multi in hac infirmi B
tate carnis tanta ꝛtute roborati sunt: vt re/
splẽdere mũdo quasi stelle potuissẽt. Mul/
ti in tenebris vite pũtis dũ supiora de se exẽ
pla exhibent: astroꝝ more nobis desuper lu
cẽt: s q̃talibz coruscatõe opis fulgeãt: q̃toli
bet se igne cõpũctõis accẽdãt: nimiꝝ cõstat
q: dũ corruptibili adhuc carne grauati sunt
eternũ lumen sicut est: videre neq̃q̃ possũt:
dicat ergo. Obtenebrent stelle caligine eius
id est etiã illi in ꝓtemplatõe sua antique no/
ctis adhuc tenebras sentiãt de quib⁹ nimiꝝ
ꝓstat q hũano generi in hui⁹ vite caligie ꝛ/
tutũ suaꝝ iã radios expandãt: q: et si mente
iã ad summa exiliũt: adhuc tamẽ in infimis
p̃me culpe pondere grauãtur. Unde fit vt ꝛ
foris exempla lucis velut astra p̃beant: sed
tñ intus vsq̃ ad fixe visiõis certitudinẽ p̃sti
noctis caligine nõ ascendãt. Sepe autez ita
mẽs accendit: vt q̃uis in carne sit posita: in
deũ tamẽ omni sbiugata carnali cogitatõne
rapiatur: nec tñ deũ sicut est ꝓspicit: q: hanc
nimiꝝ sicut dictum est: in carne corruptibili
pondus p̃me damnatõis p̃mit. Sepe etiam C
ita absorberi desiderat: vt eternã vitã si pos
sit fieri sine interuentu corpee mortis attin/
gat. Unde apls paul⁹ cũ ardenter internam
lucẽ quereret: s tñ vtcũq̃ exteriozis mortis
dãna formidaret ait. Quãdiu sum⁹ in ℔ ha/ 2.Cor.5.
bitaculo ingemiscim⁹ grauati eo q nolum⁹
expoliari: s supuestiri: vt absorbeatur quod
mortale est a vita. ℣ Ca. XXVI.

A Ancti igit viri videre vez mane ap
petũt: ꝛ si ꝓcedat etiã cuz corpe illõ A
attingere lucis intime secretũ volũt
Sed q̃tolibet ardore intentõis exiliant ad/
huc antiq̃ nox aggrauat: ꝛ corruptibiles hu
ius carnis quos hostis callid⁹ ad ꝓcupiam
aperuit: iust⁹ iudex a contuitu interni sui ful
goris p̃mit. Unde ꝛ bene sbdit. Expectet
lucẽ ꝛ nõ videat: nec ortũ surgentis auroze.
Quãtalibet nãq̃ intẽtione adhuc pegrina
mens satagat videre lucez sicut ẽ ñ valet: q:
hanc ei damnationis sue cecitas abscondit
Ortus vo aurroze ẽ: illa noua natiuitas rei

surrectõis q̃ sancta ecclia etiã carne suscitata
oritur: ad cõtẽplandũ lumen eternitatis. Si
enim ipsa carnis nostre resurrectio: quasi que
dam natiuitas non esset: de ea veritas non di
Mat.25. xisset. In regeneratione cũ sederit filius ho/
minis in sede maiestatis sue. Esse ergo hãc
ortũ vidit: quam regenerationem vocauit.
Sed quãtalibz virtute electi nũc fulgeãt: pe
netrare que erit illa noue natiuitatis gloria
nequeũt: quia tũc cum carne ad cõtẽplãduz
eternitatis lumẽ ascẽdũt. Unde t apostol⁹
1.Cor.2. paulus ait. Quod oculos nõ vidit: nec au/
ris audiuit: nec i cor hominis ascẽdit q̃ ꝓpa/
rauit deus diligẽtib⁹ se. Dicat ergo. Expe
ctet lucẽ t nõ videat: nec ortũ surgẽtis auro/
re: quia spõtaneo vicio tenebrata nostra ifir
mitas: nisi prius per mortẽ pene sue debituz
soluat: claritatẽ lucis iterne nõ penetrat. Se
Ter. B quit. Quia nõ pclusit hostia vẽtris q̃ por
tauit me: nec abstulit mala ab oculis meis. Si
cut t supius dictũ est. Nõ cõclusit: dicit ape
ruit: t non abstulit irrogauit. Hec itaq; nox
vicz culpa ostia ventris aperuit: quia cõce/
pto ad peccãdum homini desideria concupi
scẽtie carnalis reserauit. Ostia quippe ven/
tris sũt: desideria cõcupiscẽtie carnalis. De
Esa.26. q̃bus per pphetã dicit. Intra in cubicula
tua: et claude hostia. Cubicula quippe igre
dimur: cum secreta mentis nostre itramus.
Ostia autẽ claudimus: cũ desideria illicita
coercemus. Hec itaq; cõcupie carnalis o/
stia dum psensus noster aperuit: ad innũe/
ra nos mala corruptiõis pertraxit. Uñ etiã
nũc sb mortalitatis põdere gemimus: q̃uis
ad hoc arbitrio nostro venerim⁹: q: t iudi/
cij sic iusticia exigit: vt quod sponte fecimus
Ter inuite tolerem⁹. Sequit. Quare nõ i vul
ua mortuus sum: egressus ex vtero nõ statiz
C perij? Cur exceptus genibus? Cur lactatus
vberibus? Absit nos credere: q̃ beatus iob
tanta spũs sciẽtia preditus: tãta interni iudi
cis attestatõe laudat⁹ abortiuũ se optet inte
rijsse. Sed quia sicut etiaz per remuneratio
nẽ cognoscit: q̃ intus habeat testem sue for
titudinis: sic intus pensanda sunt ei⁹ ponde
ra locutionis. Ca.XXVII

A Quattuor q̃ppe modis pctũ ppetra
tur in corde: q̃tuor psumit in opere.
In corde nãq; suggestiõe: delectatõ
ne: psensu: t defensionis audacia ppetrat.
Fit em̃ suggestio p aduersariũ: delectatio p
carnẽ: p psensus spm̃: defensiõis audacia p
elatõem. Culpa em̃ que terrere mentẽ debu
it extollit: et deicien do eleuat: q̃ grauius ele
uando supplãtat. Uñ t illam pmi hois recti
tudinẽ antiqu⁹ hostis his quattuor ictibus
fregit. Nam et serpens suasit: eua delectata/
est: adã psensit: qui etiã requisit⁹ pfiteri cul/
pã p audaciaz noluit. Hoc vero in humano
genere q̃tidie agit: qõ actũ in primo parẽte
nostri generis nõ ignoratur. Serpens sua/
det: q: occult⁹ hostis mala cordib⁹ hoim la/
tẽter suggerit. Eua delectata ẽ: q: carnal sẽ
sus ad verba ꝓpentis mox se delectatiõi sb/
sternit. Assensum vo adã mulieri ꝓpositus
prebuit: quia dum caro in delectationez ra/
pit etiã a sua rectitudine spũs infirmatus in
clinat. Et req̃sit⁹ adam pfiteri culpã noluit
quia videlicet spũs quo peccando a verita
te disiungit: eo in ruine sue audacia nequi⁹ B
obdurat. Hisdem etiã quatuor modis pec/
catũ psumatur in opere. Prius nãq; latens
culpa agitur: postmodum vero etiam ante
oculos hominũ sine pfusione reat⁹ aperitur
de hinc t in psuetudinem ducit: ad extremũ
vero vel false spei seductionib⁹: vel obstina
tione misere desperatõis enutrit. Hos itaq;
peccati modos: qui vel in corde latenter fiũt
vel patẽter opere perpẽtrant: beat⁹ iob cõ/
siderat: t humanũ gen⁹ in quot peccatoruz
gradib⁹ lapsum sit deplorat dicẽs. Quare
nõ in vulua mortu⁹ sum: egressus ex vtero
nõ statim perij? Cur exceptus genibus? Cur
lactat⁹ vberib⁹? Prima em̃ vulua ꝓceptio/
nis fuit lingua male suggestiõis. Ez pctõr in
vulua morer̃et: si moriturũ se homo in ipsa
suggestione cognosceret: qui tamẽ ex vtero
egressus est: quia post q̃ in pctõ eũ suggerẽs
lingua ꝓcepit: foras mox etiã delectatio ra/
puit. Post egressionem vero excep⁹ ẽ geni C
bus: quia cũ ad delectationẽ carnis pdijt ni
miz culpã p psensionẽ spũs sbiectis cunctis
sensib⁹ q̃si suppositis genib⁹ psumauit. Ez
genib⁹ excep⁹ etiã vberib⁹ est lactatus. In
psensu em̃ culpe addictis spũs sensib⁹ mita
casse fiducie argumẽta sbsecuta sunt: q̃ natã
in pctõ aiam virulento lacte nutrierũt: t ne
aspa supplicia mortis metueret: hãc blãdis
excusationib⁹ fouerũt. Ca.XXVIII.

Unde t p̃m⁹ hõ p⁹ culpã audatioz ex
titit dicẽs. Mulier quẽ dedisti soci
am mihi: dedit mihi d ligno t come
di. Qui q̃dem p timorẽ semetip̃m absconsu/
rus fugerat: q̃ tñ requisit⁹ innotuit: q̃tũ etiã
timẽs tũebat. Cũ em̃ ex pctõ pñs pena me/
tuitur: t amissa dei facies nõ amat: timor ex
tumore est: nõ ex humilitate. Supbit q̃ppe
qui pctũ si liceat nõ puniri nõ deserit q̃ is si
cut dictum est: quattuor modis culpa vt in
corde agitur etiam ope perpetrat. Ait enim

Quare nõ in vulua mortu⁹ sum. Vulua q̃p
pe peccantis est hois culpa latens q̃ occulte
pctõrem ꝯcipit: ꝛ reatum suũ adhuc in tene/
bris abscondit. Egressus ex vtero: nõ statiz
perij: A vulua de vtero exitur: cũ peccato⁹
que in occulto cõmiserit: hec etiã in apto cõ
mittere nõ erubescit. Quasi eñ ab occultati
Esa.3. onis sue vulua ꝓcesserãt: de quib⁹ ꝓpheta
dicebat. Et pctm̃ suũ sicut sodoma ꝓdicaue
runt: nec absconderũt. Quare excepti gent
bus: Quia nimiz pctõr cum iam de iniq̃ta/
B te sua nõ ꝯfunditur: eadẽ in iniquitate etiaz
adminiculis pessime cõsuetudinis roborat.
Quasi genib⁹ foueꝫ vt crescat: dũ culpa cõ/
suetudini⁹ firmaꝫ vt vigeat. Cur lactatus
vberib⁹: Quia dũ ꝓdire culpa in vsuz cepe
rit nimiz se vel falsa spe diuine misericordie
vel apta miseria desperationis pascit: vt eo
neq̃q̃ ad correptõem redeat: quo vel facto/
rẽ suũ piũ sibi inordinate simulat: vt hoc qđ
fecit inordinate formidat. Beat⁹ igiꝫ vir hũa
ni generis lapsus aspicit: ꝛ q̃h⁹ ꝓcipitijs mer
sum sit in foueã iniq̃tatis intẽdit dicẽs: Qua
re nõ in vulua mortu⁹ sũ: id ẽ in ipa occlta p
petratiõe pcti: cur a carnis vita mortificare
me volui: Egressus ex vtero nõ statiz perij:
id ẽ postq̃q̃ ad aptã iniq̃tatẽ exij: cur me tunc
saltẽ ꝓditũ nõ cognoui: Perijsset q̃ppe i suo
iudicio: si se ꝓditũ cognouisset. Quare excep
tus genib⁹: id ẽ etiã p⁹ aptã culpam cur me
C adhuc nulla etiã ꝯsuetudo suscepit: vt valẽ/
tiorem ad nequitias redderet: ꝛ ꝓa uisme
vsibus sustinẽs foueret: Cur lactat⁹ vberib⁹
id ẽ postq̃q̃ in culpe ꝯsuetudinẽ veni: cur me
ad atrotiorẽ nequitiã: vel false spei fiducia
vel lacte misere desp̃atõis enutriui: Cũ eniz
culpa i vsũ venerit: ei iaz anim⁹ etiã si appe
tat debili⁹ resistit: qz quot vicibus ꝓaue fre
quẽtatiõis astrigit̃ q̃si tot vincul' ad mentẽ
A Uligaꝫ. ℣ La.XXIX:

Vnde fit vt eneruis anim⁹ cũ solui ñ
valet ad q̃dã se solatia false ꝯsolatio
nes inclinet: q̃ten⁹ vẽtuz iudicẽ tãte sibi mi
sericordie spõdeat: vt eos etiã q̃s arguẽdos
iuenerit penit⁹ nõ occidat. Cui rei hoc dete/
ri⁹ accidit: qđ ei multoz sitiũ ligua cõsensit:
cũ multi etiã male gesta laudib⁹ exaggerant
Vñ fit vt incessant crescat culpa: fauoribus
nutrita. Curari ãt vuln⁹ negligit̃: qđ dignũ
ꝑmio laudis videt. Vñ bñ ꝑ salomonẽ dr.
Prouer.1. Fili mi si te lactauerit pctõres: ne ꝺescas eis
Pctõres etem̃ lactãt: cũ ꝓpetrãda mala blã
dimẽtis inferꝫ vt ꝓpetrata fauoꝛib⁹ extollũt
an nõ lactaꝫ de q̃ ꝑ ps. dr. Vñ laudaꝫ pec/
cato⁹ in ꝺesideriis aie sue: ꝛ cũ iniqua egerit
liqu⁹ bñdicit̃. Sciẽdũ ẽ q tres illi mõi pec/
cantiũ iuxta descẽsus sui ordinẽ facili⁹ corri/
gũt̃: q̃rtus vo iste difficili⁹ emẽdaꝫ. Vñ ꝛre
dẽptor nr puellã in domo iuuenẽ extra porz
tã: in sepulcro aũt lazar⁹ suscitauit. Adhuc
q̃ppe q̃si mortu⁹ iacet i domo: q̃ latet i pctõ.
Jã q̃si extra portã educit̃: cui⁹ iniq̃tas vsq̃
ad iuerecũdiã publice ꝓpetratõis aperitur.
Sepulture vero aggere ꝑmit̃ q̃ ꝓpetratõe ne B
q̃tie etiã vsu ꝯsuetudis ꝑssus guaꝫ. Sz hos
ad vitã miserat⁹ vocat: qz plexq̃ diuia gra
nõ solũ in occultis: ꝫ etiã in aptis iniq̃tatib⁹
mortuos: ꝛ mole ꝓaue ꝯsuetudinis ꝓessos
respectus sui lumie illustrat. Quartũ vero
mortuũ redẽptor nr nũciãte discipulo agno
scit nec tñ suscitat: qz valde difficile est vt is
quẽ post vsũ male ꝯsuetudinis etiã ad vlti/
mũ adulantiũ lingue excipiunt: a mẽtis sue
morte reuocet̃. De quo ꝛ bñ dr. Sinemor/ Luc.9.
tuos sepelire mortuos suos. Mortui enim
mortuos sepeliũt: cũ pctõres pctõrem fauo/
ribus ꝑmũt: qđ ei ẽ aliud sepelire: q̃ occum
bere. Sz q̃ peccantẽ laudib⁹ ꝓsequũt̃ extin
ctum sb vbor suoz aggere abscõdũt. Erat C
aũt ꝛ lazar⁹ mortu⁹: ꝫ tñ nõ a mortuis sepul
tus. Fideles q̃ppe mulieres illũ obruerant:
que ꝛ ei⁹ mortẽ viuificatori nũciabant. Vñ
et ꝓtin⁹ ad lucẽ redijt: qz cũ in pctõ animus
moꝛit̃: citius ad vitã reducit̃ si sup hũc solici
te cogitatões viuũt: Aliq̃n aũt sicut ꝛ supe/
rius dictũ est: falsa spes mentẽ nõ intercipit
hanc deteri⁹ desperatio ꝯfigit: que dũ oẽm
spem venie fũdit⁹ iterumit: erroꝛis lacte ani/
mã vberius nutrit.

℣ La.XXX.

Considereꝫ igiꝫ sanct⁹ vir p⁹ ꝑmã cul A
pã: q̃ta deteri⁹ hõ mala cõmisit: p⁹/
q̃ ꝓdisum ꝓdidit: vsq̃ ad q̃ta hu/
ius exilij ꝓrupta descendit: ꝛ dicat. Quare
nõ in vulua mortu⁹ sũ: id ẽ cũ Spẽtis sugge/
stio pctõrem me ꝯcipet: tũc vtinã q̃ me mor/
seq̃r agnouissem: ne vsq̃ ad delectatiõem
suggestio rapet: ꝛ morti arti⁹ ligaret. Egres
sus ex vtero nõ statiz perij: Ac si dicat Vti
nã ad exteriorẽ delectatõem exiens: quo in/
teriore lumie ꝓuabar agnouissem: ꝛ saltẽ in
ipa delectatõe occumberẽ: ne ꝑ consensum
moꝛs acrius puniret. Cur exceptus genib⁹
Ac si dicat. Vtinã mime me cõsensus ꝓaui
tatis sbiectis sensibus excepisset: ne ipa mẽ
consensio ad audaciam deterius raperet.
Cur lactatus vberibus: Ac si dicat. Vtinã
blandiri saltem mihi post mala perpetrata
noluissem: nec tanto me culpe nequius astri
gerem: quanto me in illa mollius fouerem.

his ita q̄ reꝓhensionū sua ꝙ vocibus in parente p̄mo se peccasse redarguit. Sed si ad erūnam hui⁹ exilij neq̄ homo peccādo descēdere:: dicat qua perfrui quiete potuisset.

Tex. Sequit. Nūc eñ dormiēs silerē ⁊ somno meo requiescerē. Ad hoc q̄ppe in paradiso homo positus fuerat: vt si se ad ꝺditoris sui obedientiā vinculis caritatis astrigeret: ad

B celestē angelo⁹ patriā quādoq̄ sine carnis morte trāsiret. Sic nāq̄ ē imortalis cōditus vt tamē si peccaret etiā mori posſz: ⁊ sic mortalis est ꝺditus: vt si nō peccaret: etiam mori nō posset: atq̄ ex merito liberi arbitrij beatitudinē illius regionis attingeret in q̄ mori vel peccare nō posset. Ubi igit̄ post redēptionis tempus carnis morte interposita electi transeūt: illuc ꝓculdubio parētes p̄mi si i cōditōis sue statu perstitissent: etiaz sine morte corpoꝛ trāsferri potuissent. Dormiēs igitur sileret: ⁊ somno suo homo requiesceret: duz ad eterne requiē patrie ductus: quasi secessū quendā a clamoꝛe humane infirmitatis inueniret. Post peccatū nāq̄ quasi clamās vigilat: q̄ cōtentōem carnis ꝓprie repugnās portat. Hoc quietis silentiū iam homo conditꝰ habuit: cū cōtra hostem suum libeꝛ arbitrium volūtatis accepit. Cui quia sua sponte succubuit: moꝛ de se: quod cōtra se pstreperet inuenit: moꝛ in certamine infirmitatis tumultus reppit: ⁊ q̄uis in pace silentij ab auctoꝛe fuerat ꝺditus: hosti tñ spōte sbstratus clamoꝛes ꝺ pugna tolerauit. Ipa eñ carnis suggestio: q̄si quidam clamoꝛ est ꝺtra q̄tez mētis: quā añ trāsgressionē homo nō sensit: q⁹ nimiꝛ qꝺ de infirmitate posset tolerare ñ

C habuit. Postq̄ ꝺo se sponte hosti sbdidit: astrictus culpe sue vinculis: in quibusdaz ei etiā nolēs seruit: ⁊ clamoꝛes i mēte patit̄: cū caro spiritui reluctat̄. An nō clamoꝛes intrisecus audiebat: qui ꝓtra se legis ꝺba

Ro.7. tolerabat dicēs. Uideo aliam legē in membris meis repugnātē legi mētis mee. ⁊ captiuū me ducentē in legē peccati: que est i membris meis. Contemplet̄ ergo vir sanct⁹ i q̄nta coꝛdis pace q̄esceret: si ꝓpentis verba suscipere homo noluisset ⁊ dicat. Nūc eñ dorꝛmiens silerē: ⁊ somno meo requiescerē. id ē. intra mentis secretu m ad conditoris ꝟtēplationem secederem: nisi me extra me tentationū tumultib⁹ ꝺsensus primi culpa ꝓdidisset. Huius aūt quietis gaudijs cum quibus etiā socijs perfrueret̄: adiūgit dicens.

℣. Ca. XXXI.

A Quem regib⁹ ⁊ ꝺsulib⁹ tre: Reb⁹ insensibilib⁹ discim⁹: q̄d de sensibilib⁹ atq̄ intelligibilib⁹ sentiam⁹. Terra nāq̄ aere fecundat̄: aer aūt ex celi qualitate disponit̄. Sic iumētis hoies: hoib⁹ angeli: archāgeli ꝺo angelis p̄sunt. Nā q⁹ iumētis hoies p̄eſsint: ⁊ vsu cernimus: ⁊ ꝺbis psalmiste doce

mur: qui ait. Omia subiecisti sb pedib⁹ eius oues ⁊ boues vniuersas: insup ⁊ pecoꝛa campi. Quia ꝺo hoib⁹ angeli p̄sint: p ꝓphaz testat̄ angel⁹ dicēs. Princeps regni psarū restitit mihi q̄ ꝺo angeli a supioꝛū angeloꝛum potestatib⁹ disp̄sent zacharias ꝓpheta p̄hibet: q̄ ait: Ecce angelus qui loq̄bat̄ in me egrediebat̄: et angelus ali⁹ egrediebat̄ in occursuꝫ ei⁹: ⁊ dixit ad eū. Curre ⁊ loquere ad puerꝫ istū dicēs. Absq̄ muro habitabit̄ hierusalē. Si eñ in ipis officijs sanctoꝛ spiritum neq̄q̄ ptātes sūmo mīma disponerent: nullo modo hoc qꝺ homini diceret angelus ab angelo cognouisset. Quia igit̄ cūctoꝛum ꝺditoꝛ oia p semetip̄m tenet: ⁊ tñ ad distinguendū pulchre vniuersitatis oꝛdinē alia alijs dispēsantib⁹ regit: nō imerito reges angeloꝛ spūs accipim⁹ q̄ quo auctoꝛi oim familiari⁹ suū: eo sbiecta apti⁹ regūt. Cū regib⁹ ergo dormiret: q⁹ nimiꝛ iā cū angelis hō q̄esceret: si psuasoris linguā seq̄ noluisset. Qui bñ etiā ꝺsules vocant̄: q⁹ spūali reꝑublice ꝺsulūt: dū nos sibi ad regnū socios iūgunt. Bñ aūt ꝺsules vocāt̄: q⁹ dū ipis nūciātib⁹ volūtatē ꝺditoꝛis agnoscim⁹: in eis ꝓculdubio ꝺsultū ab hac augustia nr̄e tribulatiōis inuenimus.

℣. Ca. XXXII

A Sed q⁹ beatus iob sancto eternitatis spū implet⁹ ⁊ fuisse: vel futuꝫ eē: et nitas nō habet: cui nimiꝫ: neq̄ p̄terita transeūt neq̄ q̄ futura sunt veniunt: q⁹ cūcta semp p̄ns videt: pōt futuros p̄dicatoꝛes ecclesie in p̄ntia spūs ꝟtēplari: qui postq̄ de coꝛpib⁹ trāseūt: neq̄q̄ p moꝛaruꝫ spacia sicut antiqui p̄es celestis patrie pceptiōe differūt. Moꝛ q̄ppe vt a carnis colligatiōe exeūt: in celesti sede req̄escunt: paulo attestāte q̄ ait. Scim⁹ qñ si terrestris dom⁹ nr̄a hui⁹ habitatōis dissoluat̄ qꝺ edificatōz ex deo habem⁹ domū nō manufactā eternā in celis. Prius aūt q̄ redemptoꝛ noster moꝛte sua hūani generis penam solueret: eos etiam qui celestis patrie vias secuti sunt: post egressum carnis inferni claustra tenuerūt: ñ vt pena quasi peccatoꝛes plecteret: ꝫ vt eos in locis remotioꝛibus quiescentes: q⁹ ab ingressu regni reatus p̄me culpe ꝓhiberet. Unde iuxta eiusdē redēptoꝛis nr̄i testimoniū: diues qui apud inferos toꝛquebat̄: in sinu abrae requiescere lazarum contēplatur.

2.Cor.5.

Luc.16.

Quis pfecto si adhuc in imis non essēt: hos ille in tormentis posit⁹ nõ videret. Unde ⁊ isdē redēpto⁹ p nře culpe debito occũbens inferna penetrat: vt suos qui ei inhesērāt: ad celestia reducat. Sed quo nũc hõ redempt⁹ ascēdit: illuc pfecto si peccare noluisset etiaz sinè redemptõe ptingeret. Consideret ergo vir sanctus: quia si non peccasset: illuc etiaz nõ redempt⁹ ascenderet: ad qõ pdicatores sanctos post redemptionē necesse ē cũ mago labore puenire. Et cũ quib⁹ iã nũc quiescet insinuat dicens. Cum regibus et ꝓsulibus terre. ℣ Ca. XXXIII.

A

Reges qppe sunt sancti pdicatores ecclesie: q ⁊ cõmissos sibi recte disponere: ⁊ sua bene regere corpa sciunt. q dũ desideriox mot⁹ in se tempant: superbiectis cogitatiõib⁹ lege vtutis regnāt. Qui bene etiã terre ꝓsules vocant. Reges em̃ sunt: quia sibimetipis psidēt: terre autez ꝓsules: qz extinctis pctoz⁹ vite pbent consultũ. Reges sunt: quia semetipos regere sciunt: terre aũt sunt ꝓsules: qz terrenas mentes p exhortatõis sue ꝓsiliũ ad celestia ptrahũt. An terre ꝓsul nõ erat q dicebat: Be virginib⁹ aũt pceptũ dñi nõ habeo: ꝓsiliũ aũt do. Etitex. Beatior erit si sic pmanserit ꝑm ꝓsiliũ meũ. Bene aũt sbdit ℣ Qui edificant sibi solitudines. Omnes em̃ q vel illicita appetũt: vel in hoc mũdo videri aliqd volũt: densis cogitationũ tumultib⁹ in corde cõpimunt. Bũ qz desideriox turbas intra se excitāt: pstratā mentē pede misere frequētatõnis calcāt. Alius nãq iuri se luxurie sbdit: atq ante mētis oculos scemata turpiũ cogitationũ fingit: ⁊ cũ effect⁹ nõ tribuit opis: ꝟ creb⁹ius agitur intentõe cogitatiõis. Voluptatis pfectio querit: ⁊ ꝓcussus eneruit animus: hincinde ⁊ solicitus ⁊ cecatus occasionē neqssime expletiõis rimat. Mens itaq hec quasi quendā pplũ patit: que insolenti cogitationũ tumultu vastat. Ali⁹ ire se dominio strauit: ⁊ qd in corde: nisi iurgia etiaz que desunt pagit? Hic sepe pñtes non videt absentib⁹ cõtradicit: intra semetipm ꝓtumelias pfert ⁊ recipit: receptis autem duri⁹ respondet: ⁊ cũ qui obuiet null⁹ assit: magnis clamoribus rixas in corde cõponit: turbam itaq hic intus sustinet: quē pondus vehemens inflammate cogitationis põmit. Alius iuri se auaricie tradit: ⁊ fastidiēs ppria aliena ꝓcupiscit. Hic plerũq cõcupita adipisci nõ valens: dies quidē in ociũ: noctem vero in cogitationē versat torpet ab vtili ope: ꝺa fatigatur illicita cogitatione: ꝓsilia multiplicat: ⁊ sinũ mētis cogitationũ immensitatib⁹ latius expādit: puenire ad cõcupita satagit: atq ad obtinenda hec: quosdā secretissimos causaruz meatus querit. Qui mox vt i causa aliquid sbtile iuenisse se estimat iam se obtinuisse quod concupiuit exultat: iã qõ etiã adepte rei adiũgat excogitat: atq vt i meliori debeat extolli pertractat. Quã quia iã q/ si possidet: ⁊ quasi ad meliorē speciem addu cit: mox insidias inuidentiũ cõsiderat: ⁊ qõ contra se iurgij moueatur pensat: exquirit quid respondeat: et cum rem nullam teneat iam in defensionem rei quã appetit: vacuus litigator elaborat. Quãuis em̃ nihil de concupita re ceperit: habet tamen in corde iam fructum concupiscentie: laborem rixe. Ora/ ui itaq populo premitur: qui instigantis auaritie tumultu vastatur. Alius se tyranni/ di superbie subicit: ⁊ cor miserũ: duz cõtra homines erigit: vicio sbsternit. Honox sblimium insulas appetit: exaltari successib⁹ exq/ rit: totũq quod esse desiderat: sibi apud semetipm in cogitationibus depingit: iã qua/ si tribunali psidet: iam sibi parere obsequia subiectorum videt: iam ceteris eminet: iam alijs mala irrogat: alijs quia irrogauerit re/ cõpensat: iam apud semetipm stipat⁹ cuneis ad publicum pcedit: iaz quibus obsequiis fulciatur conspicit: qui tamē hec cogitãs solus recipit: iam alia cõculcat: alia sbleuat: iam de conculcatis satis facit odio: iam de sbleuatis recipit fauores. Qui igitur tot fantasmata cordi infert: quid aliud q somnium vigilans videt? Quia ergo tot rerũ causas quas fingit tolerat: nimirum intrinsecus natas ex desiderijs turbas portat. ℣ Alius iam illicita refugit: sed tamē bonis mundi carere pertimescit: concessa tenere appetit: videri inter homines minor erubescit. Et curat sumopere ne inops sit in domo: ne despect⁹ in publico. Exquirit qõ sibi sufficiat: q̃d necessitas sbiector petat: atq vt sufficiēter iura patronat⁹ sbditis expleat patronos q̃rit quib⁹ ipe famulet: ⁊ dũ his familiariter iungit: eox pculdubio causis implicat: quib⁹ sepe ꝓsensit in illicitis: ⁊ mala que p semetipm nõ appetit: cõmittit ꝓpter alia que non derelinquit: nã sepe dũ honorem suũ in hoc mundo iminui trepidat: ea apud maiores personas approbat: qui per ꝓprium iudicium damnat: is dum solicite cogitat: quid patronis debeat: quid sbiectis: quid sibi augeat: quid affectibus pstit: quasi tanta frequentia turbarũ premitur: quanta curarũ importunitate lacerat. ℣ Ca. XXXIIII.

B

B

A ET extra sancti viri quia nihil huius mūdi appetūt: nullis pculdubio in corde tumultib⁹ p̄munt: omēs quippe inordinatos desiderioꝝ motꝰ a cubili cordis manu sancte ꝓsideratiōis eiciūt: ⁊ qꝝ trā sitoria cūcta despiciūt: ex his nascētes cogitationū insolentias nō patiunt: solā nāq; et nam patriam appetunt: ⁊ quia nulla huius mundi diligunt: magna mentis trāquillitate
Textus. pfruunt. Uñ ⁊ recte dr: ℣ Edificāt sibi soli tudies. Solitudies q̄ppe edificare ē a secreto cordis ⁊renoꝝ desiderioꝝ tumultꝰ ex pellere: ⁊ vna intentōe eterne patrie in amorez intime q̄etis anhelare. An nō cūctos a se cogitationū tumultus expulerat: qui dicebat.
Ps.26. Unā petij a dño hāc requirā: vt inhabitē in domo dñi oib⁹ dieb⁹ vite mee: A frequētia q̄ppe terrenoꝝ desideriorꝝ fugerat: ⁊ ad magnā vicz solitudinē semetip̄m ꝓtulerat: vbi eo tuti⁹ nihil extraneū ꝓspiceret: quo incōpetens nihil amaret. A tumultu rerū corpaliū magnū quēdā secessum petierat q̄etā mentē
B in qua tāto puri⁹ deū cerneret: q̄to hūc cuz se solo solū inuenuret Bene aūt hi qui sibi solitudies ꝓstruūt: etiā ꝓsules vocāt: qꝝ sic in se solitudinē mētis edificāt vt tū in q̄ pualēt: alijs p caritatē ꝓsulere mime desistāt. Hunc ergo quē modo p̄tulim⁹ ꝓsulez: paulo subtilius perpēdam⁹ quō ad p̄hebenda vite sublimioris exempla: sbiectis populoꝝ cuneis: virtutū calculos spargat. Ecce ad insinuandā retributōem boni p malo de semetipo fatet dicēs
Ps.7. ℣ Si reddidi retribuentibus mihi mala: decidam merito ab inimicis meis inanis. Ad dilectiōem ꝓditoris excitandā insi/
Ps.72. nuat dicens. Mihi aūt adherere deo bonū est. Ad formā sancte humilitatis impmēdā:
Ps.120. secreta cordis sui indicat dicens. Domine nō est exaltatū cor meū: neq; elati sūt oculi mei. Ad imitandā zeli rectitudinē: exemplo suo
Ps.138. L nos excitat dicens. Nōne qui oderūt te dñe oderam: ⁊ sup inimicos tuos tabescebam: Perfecto odio oderam illos: ⁊ inimici facti sunt mihi. Ad eterne nobis patrie desideriū succēdendū vite p̄sentis longitudinē deplo/
Ps.119. rat dicens. Heu mihi quia incolatus meus plongatus est. Largitate nimirum consulatus emicuit: qui exemplo conuersatōis ꝓpe tot nobis virtutū calculos sparsit.

℣ Ca. XXXV.

A Sed iste ꝓsules: quō sibi etiam solitudinem edificet narret. Aitlem. Ecce
Ps.54. elōgaui fugiēs: ⁊ māsi in solitudine. Fugiens se elōgat: qꝝ a turba desideriorum tpaliū in alia dei ꝓtemplationem se sbleuat.

Manet vero in solitudine: quia pseuerat in remota mentis intentiōe. De qua bñ solitu/
Jere.15. dine dño hieremias ait. A facie man⁹ tue solus sedebā: qñ cōminatiōe replesti me. Facies quippe manus dei est illa pcussio iusti iudicij: quo superbientem hoiem a paradiso repulit: ⁊ in hac cecitate pñtis exilij inclusit. Cōminatio vero eius est terror adhuc supplicij sequentis. Post faciē igit manus adhuc nos mine terrificāt: qꝝ p experimentum iudicij iā nos ⁊ pena pñtis exilij ptulit: et si peccare non desistimus: eternis adhuc supplicijs addicit. Consideret ergo vir sanctus ꝓpect⁹ huc vnde hō ceciderit atq; hūc post ista peccantē quo adhuc iusticia iudicantis rapit: ⁊ cūctas a se desideriorum tempaliū turbas eiciat: seq; in magna mētis solitudie absc̄odat dicēs. A facie man⁹ tue solus sedebā quoniā cōminatōe replesti me. Ac si apte dicat. Dum considero iam per iudicij exp̄imētū patiorꝝ a tumultu desideriorum tempaliū
B trepidus mentis secessū peto: quia ⁊ adhuc illa acrius que minaris eterna supplicia formido. Bene ergo de regibus atq; ꝓsulibus
Lex dicit ℣ Qui edificāt sibi solitudines: qꝝ bi ⁊ se regere ⁊ consulere alijs sciunt: qñ repæsētari interim illi ītime quieti nō possunt hanc
Lex apud semetipos per studiū trāquille mētis imitanutr. Sequitur. ℣ Cū p̄ncipib⁹ qui possident aurum: ⁊ replent domos suas argēto. Quos alios p̄ncipes: nisi sancte ecclesie rectores vocat: quos indesinēter in loco p̄dicatorū p̄cedentiū diuina dispēsatio subrogat? De quibus eidem ecclesie psalmista
Ps.44. ait. Pro patrib⁹ tuis nati sunt tibi filij: cōstitues eos p̄ncipes super omnē terrā. Quid
Prouer.21 vero aurum: nisi sapiētia appellat? De qua per salomonē dicitur. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. Aurū sapiētiam nempe vidit: quā thesaurum vocauit. Que ⁊ recte auri appellatione signat: quia
Apoc.3. sicut auro tempalia: ita sapientia bona eterna mercant. Si aut sapia nō esset: neq; laodocie ecclie ab āgelo diceret. Suadeo tibi emere a me aurū ignitum. Aurū quippe emimus: cū accepturi sapiētiā: p̄ius obedientiā p̄hebemus. Ad quem nos videlicet cō
Eccl.1. tractum bene quidam sapiens excitat dicēs
L Concupisti sapientiam: serua mandata ⁊ dominus p̄hebebit illā tibi. Quid aut̄ per domos: nisi conscientie designātur? Unde sanato cuidam dicitur. Uade in domū tuam.
Jo.5. Ac si aperte audiat. Post exterius miraculum ad conscientiam reuertere: ⁊ qualem te intrinsecus deo debeas exhibere p̄ serpende

ps.11. Quid etiã p argentũ: nisi diuina eloqa figu/
rant. De quib⁹ p psalmistã dr. Eloquia dñi
eloqa casta: argentũ igne examinatũ Eloqa
domini: argentũ igne examinatũ dicit: quia
sermo dei si in cord̃e figitur: tribulatiõib⁹ p/
batur.

A V Ca.XXXVI.

Vir igit sanct⁹ spũ eternitatis plen⁹:
quecq futura sunt colligat: z ds lon/
ge post futura secla genuerit: laxato
metis sinu cõphendat: z magna admiratõne
psideret: cũ qbus electis sine labore in ekni/
Exp tate qescere t: si p appetitũ supbie nemo pec
casset z dicat. V Nũc ei dormiẽs silerẽ: z sõ
no meo reqescerẽ: cũ regib⁹ z cõsulib⁹ terre
q edificãt sibi solitudines: aut cũ pncipib⁹ q
possidẽt aur: z replẽt domos suas argento
Quia em si pentẽ pmuz nulla peccati putre
do corrũperet: neq; ex se filios gehenne ge
neraret: s hi q nũc p redẽptõem saluãdi sũt:
soli ab illo electi nascerent. Eosdem electos
aspiciat: atq cũ eis quomodo qescere potu/
isset intendat. Videat sctõs aplos sic suscep/
tã eccliam regere vt ei pdicatiõis vbo non
desinãt psultũ pbere: eosq reges z cõsules
appellet. Videat post hos i eor loco recto/
res exurgere: q z sapiẽter viuẽdo aur pos/
sideãt: et alijs recta pdicãdo argẽto sacre lo/
B cutiõis enitescãt: eosq pncipes repletis con
sciẽtiar domib⁹ auro z argento diuites me
moret. Sz qr aliqñ pphetico spũi nequaq
suffic vt vẽtura ꝑuideat: nisi cor pphetãtis
etiã pterita z antiq repñtet: sanct⁹ vir infra
sup: aq oculos aperit: z nõ solũ vẽtura con
Exp. spicit: s etiam trãsacta ad memoriã reducit.
Hã ptin⁹ adiũgit. V Aut sicut ab ortiuũ ab
scõditũ nõ subsistere: vel q ꝓcepti nõ vide/
rũt lucẽ. Abortiuus qui ante tps plenũ exo
ritur: extinctus ptin⁹ occultat. Quos ergo
sanctus vir alios abortiuos vocat: cũ quib⁹
se qescere potuisse ꝓsiderat: nisi electos q sq
qui ab ipo mũdi pmordio ante redemptoris
tps exorti sunt: z tñ huic mundo semetipos
mortificare curauerũt: q conscripte legis ta
bulas nõ habẽtes: quasi in vtero mortui sũt
qui auctorẽ suũ naturali lege timuerũt: z eũ
vẽtur mediatorẽ credere studuerũt: sũ ope/
re mortificãdis voluptatib⁹ etiã que scripto
nõ didicerãt ꝓcepta ꝑuarũt: Temp⁹ itaq il
Gen.4. lud qd iuxta mũdi initiũ mortuos huic secu/
Hñ.5. lo pres nr̃os ptulit: q̃si abortiui vterus fuit
Hñ.9. legit. Ibi nãq abel q occidẽti se fratri restitisse nõ
latur⁹ cũ dño trãsferret. Ibi noe: q p hoc q
Hñ.17. diuino examini placuit in mũdo: mũdo sup/
stes fuit. Ibi abrãã q dũ pegrin⁹ ẽ seculo fa
ctus ẽ amic⁹ deo. Ibi ysaac: q caligãtib⁹ car Hñ.27
nis oculis p etatẽ qdem pñtia nõ vidit: s p
virtutẽ pphetici spũs: in futuris etiã seculis
magna vidẽdi luce radiauit. Ibi iacob qui Hñ.49
irã fratris humiliter fugit: cleniter edomu/
it: q ple quidẽ fecũd⁹ extit t: s tñ spũs vber
tate fecũdior eandẽ plem sb pphetie sue vi
culis astrinxit. Hñ aũt abortiuũ b abscõditũ
dr: qr a mũdi pmordijs dũ quosdaz paucos
moyse scribẽte cognoscim⁹: pars nobis ma/
xima hũani generis occultat. Necq em tot
iustos solũmõ vsq ad acceptã legẽ extitisse C
credendũ ẽ: quot moyses breuissima descrip
tiõe pstrinxit Quia g a mũdi pmordio edita
multitudo bonor ex magna pte noticie no/
stre sbtrahit: abscõditũ b abortiuũ vocat.
Qd z nõ sbstitisse dicit: qr enũeratis paucis
eor frequẽtia nullo apd nos meõrie scripto
retinet. Recte vo addit. Vel qui ꝓcepti nõ
viderũt lucem. V Ca.XXXVII.

In nãq q post acceptã legẽ i b mũdo
nati sunt: auctori suo eiusdem legis
sunt admonitiõe ꝓcepti: s tñ ꝓcepti
mine lucẽ viderũt: qr ad aduentũ incarnati
onis dñice cuius hanc fideliter crederẽt pue
nire nequiuerũt. Incarnat⁹ qppe dñs dixit Jo.8.
Ego sum lux mũdi: atq ipa lux ait. Mbul/ Mat.13.
ti pphete z iusti desiderauerũt videre q vi/
detis: z nõ viderũt. Concepti igit nõ videt
lucẽ qr z ad spẽz vẽturi mediatorẽ aptis p
phetar vocib⁹ excitati neq; potuerũt cer
nere ei⁹ incarnatõez: i his itaq ꝓcept⁹ iteri/
or formã fidei edidit: s hãc vsq ad aptã visi/
onẽ diuie pñtie ñ pduxit: qr p⁹ hos a mũdo
mors inueniẽs rapuit cũ mãifesta vitas mũ
dum illustrauit. V Ca.XXXVIII.

Vir igit scũs spũ eternitatis plen⁹ ma A
nu cordis cũcta labẽtia ad memoriã
astrinxit: z qr ãgusta ẽ ois creatura creatori
p eũdẽ spm̃ q nihil ex se vliux ta se aliõ nisi
sp eẽ hz: oẽ qõ erit: qõ pterijt ꝓspicit: ac ifra
sup: aq mẽtis oculũ tẽdit: z veniẽtia vltrã
acta ꝓsiderãs ad eknũ eẽ medullit⁹ iar desci
dicẽs. Nũc ei dormiẽs silerẽ: nũc qppe pñti
ẽ tpis. Et qd ẽ stãtẽ in pñti sp qetẽ qrere: nisi
ad illõ cui nihil vẽit: nihil pterit: gaudiũ et/
nitatis anhelare? Qõ nimir vitas sp eẽ suũ
vt nob vtcũq infũderet: moyse mediãte isi/
nuat dicẽs. Ego sũ q sũ. Et dices filijs israel Exo.3.
Qui ẽ misit me ad vos. Sz ecce qr labentia
ꝓspicit: qr sp pñs gaudiũ qrit: qr venture lu
cis meõrat: qr elcõr ei⁹ ordines enũerãs pẽ
satipam iã nob apti⁹ qetẽ hui⁹ lucis insinu/
et z qd apd illã qtidie de prauor quersatõe
agitur verbis manifestiorib⁹ demonstret.

℣ Ca. XXXIX.

A Tex. IBi impij cessauerũt a tumultu: ⁊ ibi reqeuerũt fessi roboze ꝓpauloañ iaz dixim⁹: qz corda peccãtiũ p hoc qõ strepit⁹ desiderioz possidet: grauis cogitatiõũ instigantiũ tumult⁹ ꝑmit. Sz in hac luce quã ꝓcepti mime viderũt a tumultu suo impij cessare phibenť: qz nimiz mediatoris aduentũ quẽ ꝓres in lege positi diu ꝑstolati sũt: ad vite sue requiẽ ppli gẽtiles iuenerũt:
Ro. 11. paulo attestãte q̃ ait. Nõ q̃rebat isrl̃ non ẽ ꝓsecut⁹: electio ãt ꝓsecuta ẽ. In hac itaqz luce impij a tumultu cessant: dũ puersoz mẽtes vitate cognita laboziosa mũdi desideria fugiũt: ⁊ trãquillitate itimi amoris acqescũt
Wat. 11. An nõ ad cessationẽ vocat lux ipa q̃ ait Venite ad me oẽs q̃ laboratis ⁊ onerati estis et ego reficiã vos: tollite iugũ meũ sup vos et discite a me qz mitis sũ ⁊ hũilis corde ⁊ inuenietis requiẽ aiab⁹ vr̃is: iugũ eñ meũ suaue est: ⁊ on⁹ meũ leue. Quid eñ graue mentis nr̃e ceruicib⁹ imponit: q̃ vitari oẽ desideriũ qõ pturbat p̃cipit. Quid graue ſbiectis iubet q̃ declinari laboziosa mũdi hui⁹ itinera ãmonet? Attestãte gũt paulo apl'o: xp̃s pro
Ro. 5. impijs mortu⁹ ẽ. Sz idcirco dignata ẽ p impijs lux ipa occũbere: ne impij in tenebrarũ suaz tumultu remanerẽt. Cõtemplet q̃ vir
B sanct⁹ qõ lux p in carnatiõis sue misteriũ ex grauí labore ipios eripit: dũ ab eoz cordib⁹ desideria prauitatis tergit: ꝓtemplet qõ cõuersi quicz quietẽ quã pcipe in etnitate desiderãt: h ia p trãquillitatẽ mẽtis degustant ⁊ dicat. ℣ Ibi impij cessauerũt a tumltu: ⁊ ibi
Tex. reqeuert fessi roboze. Oẽs ei q̃ i B mũdo fortes sũt roboze: q̃si fortes sũt ñ roboze defessi.
Qui vo i auctoris sui amoze roborãť q̃ magis i ꝓcupita di fortitudie ꝓualescũt ea a ppa virtute deficiũt. Et quo robustri⁹ eterna apꝑetũt: eo a tempalib⁹ salubri defectõe lassantur. Hinc psalmista amoris sui roboze fessus dicebat. Defecit i salutare tuo aia mea. In
Ps. 118. salutare eñ dei pficiẽdo ꝺfecerat: quia eternitatis lucẽ desiderãs a carnis iã fiducia fract⁹ anhelabat. Hic rursuz dicit. Cõcupiuit
Ps. 83. et deficit anima mea in atria dñi. Qui nimirũ cũ diceret ꝓcupiuit recte ſbdidit defecit. Quia valde mior ẽ diuinitatis ꝓcupia: quã nõ mor etiã sequiť ppri⁹ defect⁹. Qui eniz ad appetẽda eternitatis atria accendiť: dignũ pfecto ẽ vt ab hoc tpalitatis amore lasse tur: vt tãto frigescat ab studio seculi: quãto
L surgit ardẽtior in amorẽ dei. Quẽ scz si pfecte arripit mũdũ etiam plene derelinqt ⁊ eo fundit⁹ tpalib⁹ moriť: quo ad supnã vitã al tius afflatu eternitatis aniať. An nõ robore suo fessam se iuenerat: q̃ dicebat Alia mea liquefacta est vt dilect⁹ locut⁹ est. Quia nimirũ mẽs dũ occulte locutiõis aspiratiõe tãgitur: a statu sue fortitudinis infirmata ipo quo absorbeť desiderio liquať: ⁊ ide se apꝺ semetipaz fessã iuenit vñ vltra se esse cõspicit fortitudinem quã ꝓscẽdit. Hic ppha cũ visiõnẽ dei secõspexisse diceret adiungit. Elanguí ⁊ egrotaui p dies plurimos: qz cũ ad virtutẽ mens astringiť: a fortitudine ppria caro lassatur. ℣ Ca. XL.

Cañ. 5.

Dañ. 8.

B

Gen. 32.

DInc iacob q̃ ãgelũ tenuit vno mor pede claudicauit: qz q̃ vno amore sb̃limia respicit: tã in hoc mũdo duplicib⁹ desideriis icedere nescit. Vno eñ pede innitiť: q̃ solo dei amore roborať: ⁊ necesse ẽ vt ali⁹ marcescat: qz mẽtis vtute crescẽte oportet pculdubio: vt carnis fortitudo torpescat. Btũs igiť iob alta fideliũ corda respiciat: atqz ppẽdat quẽ sinũ intime q̃etis iuenit: dũ a virib⁹ ppriis i deũ pficiẽdo lassaťur dicat. Ibi reqeuerũt fessi roboze. Ac si apte insinuet dicẽs. Illic reqes lucis remunerat: quos hic in terius recreans ꝓfectus fatigat. Nec mouere debet: qõ lucẽ nominãs nequaq̃ sb̃dit i hac: ſ ibi. Quã eñ ꝓtinere electos ꝓspicit: hãc quasi locũ nr̃m esse deph̃dit. Unde psalmista cũ incõmutabilitatem
Ps. 10. eternitatis aspiceret dicẽs. Tu aũt idez ipse es ⁊ anni tui nõ deficiẽt. Hãc electoz locuz
B esse denũciat sb̃dens. Filij seruoz tuoz habitabũt ibi. Be⁹ eñ q̃ sine situ omnia ꝓtinet nobis ad se venientib⁹ locus nõ localis manet. Quẽ locũ dũ ptingim⁹: etiã in hac vita mẽtis nostre trãquillitas q̃ta fuerit pturbatio videm⁹. qz ⁊ si iam iusti in prauoz cõparatione quieti sunt: in estimatiõe tñ quietis intime omnimodo quieti nõ sunt. Unõ ⁊ bene sb̃diť. Et quondam victi piter sine molestis. Justos eñ q̃uis null⁹ desideriozum carnaliũ tumultus possideat: duris tñ vinculis eos in hac vita positos: sue molestia corruptiõis ligat. Scriptũ q̃ppe ẽ: Corp⁹ qõ corrũpiť aggrauat aiaz: et deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantẽ. Eo itaqz ipso quo adhuc mortales sunt corruptõis sue põdere: grauãť: ⁊ astricti molestia victi sũt: qrin illa adhuc libertate vite incorruptibilis nõ exurgũt. Aliõ nãqz de mẽte: aliud de corpe tolerãt: ⁊ ꝺ semetipos quotidie interno certamie desudãt. An nõ duro molestie vinculo ligãť: q̃z nimiz mẽs sine labore i ignorãtia soluiť: ⁊ nõ nisi cũ studio laboris eruditur. Que coacta erigiť libẽs iacz: Ab ifantis

Sap. 9.

Los

L

vix leuaꝛ: ⁊ tñ eleuata ꝓtin⁹ labiꝫ: semetip/
sã laboꝛiose vicẽdo supna ꝓspicit: ꝙ reuerbe
rata lumẽ qđ se irradiauerat refugit. An nõ
duro molestie viculo ligãꝫ: qs cũ accẽs⁹ spi/
rit⁹ ad sinũ pacis ĩtime pleno desiderio ptra
hit feruẽte certamie caro ꝓturbat? Que et si
ĩã añ faciẽ velut ex aduerso: aut erecta ñ ob
uiat: adhuc tñ a mẽtis doꝛso qsi captiua sub
murmurat: ⁊ q̃uis timẽdo: ꝙ tñ turpi strepi/
tu in cꝛde spẽm pulchre ꝯtig fedat. Electi
igiꝫ ⁊ si valẽter oia supant: cũ securitatẽ pa
cis ĩtẽne desideãt: grauis eis ẽ molestia: ad
huc hr̃e qđ vincãt. Quib⁹ exceptis etiaz ea
vicula sustinẽt: q̃ q̃uis extern⁹ ncẽitas astrin
git: esurire q̃ppe sitire: lassescere vincula coꝛ
ruptiõis sunt: q̃ sez solui nequeũt: nisi cuz in
ullam ĩmortalis gl̃iam: nostra mortalitas
ꝑmutaꝫ.

℣ Ca. XLI.

REplem⁹ eteñ refectõib⁹ coꝛp⁹: ne ex
tenuatũ deficiat: extenuamus absti
nentia: ne nos repletũ ꝑmat. Uege/
tam⁹ ꝑ mõtib⁹: ne situ ĩmutabilitatis ĩtereat
ꝙ citi⁹ hoc collocãdo sistim⁹: ne ipa sua vege
tatiõe succũbat. Adiumẽto hoc vestiũ tegi/
m⁹: ne frig⁹ interimat: ⁊ q̃sita adiumẽta ꝓ/
cim⁹: ne caloꝛ exurat. Tot igiꝫ diuersitatib⁹
occurrẽtes: qđ agimus: nisi coꝛruptibilitati
Fuim⁹: vt saltẽ mꝫtiplicitas impẽsi obsequij
coꝛp⁹ sustineat: qđ anxietas ifirme mutabili
tatis g̃uat. Añ bñ ꝙ paulũ dꝛ. Uanitati eñ
sbiecta ẽ creatura nõ volẽs: ꝙ ꝓpꝛ eũ q̃ sbie
cit eã in spe: qꝛ ⁊ ipa creatura liberabiꝫ a ser
uitute coꝛruptõis in libertatẽ gl̃ie filioꝝ dei
Uanitati q̃ppe creatura nõ volẽs sbdiꝫ: qa
hõ q̃ ingenite ꝓstãtie statũ volẽs deseruit: ꝑ
sus iuste mortalitatis põdere: nolẽs mutabi
litatis sue coꝛruptõe seruit. Sez creatura hec
tũc a Fuitute coꝛruptiõis eripiꝫ: cũ ad filioꝝ
dei gl̃iam incoꝛrupta resurgendo sbleuabiꝫ.
Hic itaq; electi molestia vincti sunt: quia ad
huc coꝛruptiõis sue pena deꝑmunꝫ. Sez cuz
coꝛruptibili carne exuimur: q̃si ab his q̃bus
nũc astrigimur molestie viculis relaxamur
Ꝓsentari nãq; iaz deo cupim⁹: sed adhuc
mortalis coꝛpis obligatiõe ꝓpedimur. Ju
re ergo vincti dicimur: qꝛ adhuc incessũ nr̃i
desiderij ad deũ libeꝝ nõ habem⁹ Añ bene
paul⁹ eterna ꝺsiderãs: ꝙ tñ adhuc coꝛruptio
nis sue sarcinã portãs vinct⁹ clamat. Cupio
dissolui: ⁊ eẽ cũ xp̃o. Dissolui eñ nõ q̃reret:
nisi se ꝑculdubio vinctũ videret. Hec autez
vicula qꝛ certissime rũpẽda in resurrectione
ꝓspexerat: tã q̃si rupta gaudebat ꝓpheta cũ
diceret. Dirupisti vincula mea: ⁊ tibi sacrifi/
cabo hostiã laudis. Contẽpleꝫ itaq; sanct⁹
vir: q; ꝙuersos pctõres lux interna recipiat:
et dicat. Ibi impij cessauerunt a tumultu.
Contempleꝫ qđ sancti desiderij fatigati ex/
ercitatiõe alti⁹ in illo intimo sinu req̃escãt: et
dicat. Et ibi req̃euerũt fessi roboꝛe. Cõtem
pleꝫ q; cnuctis simul coꝛruptiõis sue vincul
absoluti ad illa libertatis gaudia incoꝛrupti
queniãt: ⁊ dicat. Et quõdã vincti piter sine
molestia. Bñ aũt dꝛ: quõdã vincti: qꝛ dũ illa
semp pñs leticia cernit: oẽ qđ erit ⁊ defluit:
quasi ꝓteritũ videꝫ. Bũ eñ rex fines attẽdi
tur: oñe qđ ꝓterit: q̃si iã fuisse pensaꝫ. Sed
oẽs hi quos illuc q̃es interna suscipiet: hic i
terra q̃d egerint narret. Seqnit. ℣ Non ex audierũt vocẽ exactoꝛis. Quis ali⁹ debz no
mie exactoꝛis intelligi: nisi ipoꝛtun⁹ ille per
suasoꝛ: qui hũano generi sꝫ deceptiõis num
mũ cõtulit: ⁊ ob hoc q̃tidie expetere moꝛtis
debitũ ñ desistit: q̃ i padiso hoi peccãti pecu
niã cõmodauit: ꝙ imq̃tate crescẽte: hãc quo/
tidie cũ vsuris exigit? Be hoc exactoꝛe i euã
gelio xp̃us dicit. Et iudex tradet te exacto/
ri. Hui⁹ igiꝫ exactoꝛis voꝛ: ẽ tentatio mise/
re suggestiõis. Audim⁹ vocẽ exactoꝛis: cuz
ei⁹ tentatiõe pulsamur: ꝙ nõ exaudim⁹ si pul
santi resistim⁹. Audit ei q̃ tentatõem sentit:
exaudit vero: q̃ tentatiõi ꝓsentit. Dicaꝫ ita/
q; ꝙ de iustis. Nõ exaudierũt vocẽ exactoꝛis
Añ suggestionẽ ei⁹ ⁊ si audiũt qꝛ tentanꝫ:
nõ exaudiũt qꝛ ꝓsẽtire ꝓtenũt. ℣ Ca. XLII

SEd q; qđ valde mẽs amat: etiã i ser
mone sepi⁹ replicat: btũs Iob qꝛ eter
ne pacis frequẽtiã diligẽs cõspicit:
ꝓscriptõni ei⁹ itex disseruit dicẽs ℣ Paru⁹ et magn⁹ ibi sũt: ⁊ Fu⁹ liber a dño suo. Qꝛ i
hac vita nobis est discretio opex: erit in il/
la ꝑculdubio discretõ dignitatũ: vt quo hic
ali⁹ alĩ merito supat illic ali⁹ altũ retributõ
ne trãscẽdat. Añ in euãgelio xp̃us dicit: In Mat. 20.
domo pr̃is mei: mãsiões multe sunt. Sz i eis
dẽ multis mãsionib⁹ erit aliquo mõ ipa retri
butionũ diuersitas ꝓcoꝛs: qꝛ tãta vis amo/
ris in illa pace nos sociat: vt qđ in se q̃sq; nõ
accepit: hoc se accepisse in alio exultet. Und
et nõ eque laboꝛãtes in vinea: eque cũcti de
nariũ soꝛtiunꝫ. Et q̃dẽ apud pr̃em mãsiões
multe sũt: ⁊ tñ eundẽ denariũ dispares labo
rãtes accipiũt: qꝛ vna cũctis erit beatitudo
leticie: q̃uis nõ vna sit oĩbus sblimitas vite
Paruũ ⁊ magnũ i hac luce ꝓspexerat: q̃ ex
voce capitis dicebat Imperfectũ meũ viderꝫ
ocli tui: ⁊ in libꝛo tuo oẽs scribenꝫ. Paruuz Ps. 138.
et magnũ ꝓspexerat cũ dicebat. Benedixit Ps. 113.
omẽs timẽtes dominum: pusillos cũ maioꝛi
bus Bene autẽ sbdiꝫ. Et seruus liber a dño

Jo.8. suo. Scriptū ꝙppe ē. Omis qui peccat: ſu⁹ eſt peccati. Quia nimiꝝ ꝙſquis ſe ꝓuo de ſideriosꝫ ꝫcit: iniq̃tatiſ dominio dudū libera mētis colla ſupponit. Sed huic dño contra dicimus cū iniquitati que nos cepat relucta mur: cū ꝓſuetudini violēter reſiſtim⁹: ⁊ de/ ſideria ꝓuerſa calcātes ꝓtra hāc ius nob li/ bertatis ingēite vēdicā⁹: cuꝝ culpā penitēdo pcutim⁹: ⁊ maculas ſordium fletib⁹ lauam⁹. Plexꝝ aūt iā mens q̃dem qđ ꝓuerſe egiſſe meminit deplorat: iā ꝓraue acta nō ſolū de/ ſerit: ꝫ amariſſimis etiā lamentis punit: ⁊ tñ dum eoꝝ que egit reminiſcit: grauiter iudi/ cij pauore terret: iā ſe pfecte ꝓuertit: ſed ad/ huc ſe pfecte in ſecuritatē nō erigit: qz dum quāta ſit diſtrictio extremi examinis pēſat: inter ſpem formidinēq̃ ſolicita trepidat: qz iudex iuſtus veniēs q̃d de ꝓpetratis reputꝫ quid relaxet ignorat. Nā quia ꝓraua cōmi/ ſerit meminit: ꝫ an cōmiſſa digne fleuerit ne ſcit: ac ne culpe imanitas modū pnie tranſe/ at metuit: ⁊ plexꝝ culpā iam veritas rela/ xat: ꝫ mens afflicta adhuc de venia dū valđ ſibi eſt ſolicita formidat. Seru⁹ ergo hic iaꝫ fugit dñm: ꝫ liber non eſt: qz peccatuꝫ ſuum hō iam corrigēdo ⁊ penitēdo deſerit: ꝫ tamē adhuc diſtrictū iudicē de eius retributiōe p timeſcit. Ibi ergo ſeru⁹ a dño liber erit: vbi iā de peccati venia dubietas nō erit: vbi iaꝫ ſecurā mentē culpe ſue memoria nō addicit vbi nō ſb reatu anim⁹ trepidat: ꝫ de eius in/ dulgentia liber exultat. Sed ſi nulla ibi ho mo peccati ſui memoria tangit: ereptū ſe vñ gratulat? Aut quō largitori grās refert de venia quā accipit: ſi interueniēte obliuione tranſacte nequitie: pene ſe eſſe debitorem ne ſcit? Neqꝝ eñ neglecte ꝓtereundū ē qđ pſal/
ps.88. miſta ait. Miſericordias tuas dñe in eternū cātabo. Quomō eñ dei miſericordias in eternuꝫ cantat: qui ſe fuiſſe miſeꝝ ignorat? Et ſi miſerie trāſacte nō meminit: vnde largitori miſericordie laudes reddit? Sed rurſuꝫ que rendū eſt: quomō electoꝝ mens pfecta eē in beatitudine poterit: ſi hāc inter gaudia me/ moria ſui reatus tāgit? Aut quomō pfecte lu cis clareſcit gloria: quā reducta ad animum obūbrat culpa? Sed ſciendū eſt: qz ſicut ſepe nūc leti triſtiū reminiſcimur: ita tūc trāſacte neqtie ſine leſiōe noſtre beatitudinis recor damur. Plexꝝ ei incolumitatis tpe ad me moriaꝫ dolores ꝓteritos ſine dolore reduci mus ⁊ quo egros nos recolim⁹: eo nos inco lumes pl⁹ amam⁹. Erit ergo ⁊ i illa beatitu dine culpa meōria: nō que mentē polluat: ꝫ
B que nos arti⁹ leticie aſtriga t: vt dū doloris ſui anim⁹: ſine dolore reminiſcit: ⁊ debitorē ſe medico veri⁹ intelligat: ⁊ eo magis accep/ tā ſalutē diligat: quo moleſtie meminit: quā euaſit. In illa itaqꝝ leticia ſic tunc ſine tedio mala nr̄a cōſpicim⁹: ſicut nūc in luce poſiti: ſine vlla cordis caligie aie tenebras videm⁹ qz ⁊ ſi obſcuꝝ eſt qđ mēte cernim⁹: de iudi/ cio eſt hoc lumis: nō de paſſiōe cecitatis ⁊ in eternū g̃ laudes miſericordie largitori nr̄o re ferim⁹: ⁊ nequaqꝝ miſeria ꝓſcie grauamur: qz dū mala noſtra ſine aliquo mentis malo reſpicim⁹: ⁊ nūqꝝ erit qđ corda laudātiū de trāſactis iniquitatib⁹ polluat: ⁊ ſp erit qđ ꝫ ad laudē liberatoris accēdat: qz ergo interne lucis reḡes ſic in ſe magnos ſꝫeuat: vt tñ p Leꝝ uulos nō derelinquat: dicaꝫ recte. Par/ uus ⁊ magn⁹ ibi ſunt. Quia aūt ſic ibi ꝓuer/ ſio pctōris anim⁹ culpe ſue memoria tangit vt tamē nulla eiuſdem memorie cōfuſiōe de primantur: congruc ſꝫſungatur. Et ſeruus liber a domino ſuo.

Sancti gregorij. Liber quintus.

Ca. I.

Dum valde occulta ſint iudicia diuina: cur in hac vita nonnunqꝝ bonis ſit male: ⁊ malis be/ ne: tūc occultioꝝ ſūt: cuꝝ et bonis hic bñ ē: ⁊ malis male. Naꝫ cū bonis hic male eſt: ⁊ malis bene: hoc fortaſſe dep hendit: quia ⁊ boni ſi qua deliquerūt: hic re cipiūt vt ab eterna plen⁹ damnatione libe/ rent: ⁊ mali bona que ꝓ hac vita faciunt hic inueniūt: vt ad ſola in poſterū tormēta ꝓtra hant. Unde ⁊ ardēti in inferno dr. Memē Luc.16. to fili qz recepiſti bona in vita tua: ⁊ lazarus ſimiliter mala. At cū bonis bñ hic ē: ⁊ mal⁹ ma le: incertū valde ē: vtꝝ boni idcirco bōa ac/ cipiūt: vt ꝓuocati ad aliq̃d melio⁹ creſcāt: an iuſto latētiqꝝ iudicio hic ſuoꝝ operꝝ remune ratōeꝝ pcipiāt: vt a pmijs vite ſequētis ina neſcāt: ⁊ vtꝝ malos idcirco adūſa feriant vt ab eternis ſupplicijs corrigētia defendāt: an hic eoꝝ pena incipiat: vt quādoqꝝ cōpleđa eos ad vltima gehēne tormēta ꝓducat. Qz ergo inter diuina iudicia grauꝫ incertitudinis ſue caligine hūana mens premit: ſancti viri cū ſibi ſuppetere ꝓſpera hui⁹ mūdi ꝙſpiciūt pauida ſuſpitōe turbant. Timēt eñ ne hic laboꝝ ſuoꝝ fruct⁹ recipiāt: timēt ne qđ ꝺina iuſticia latēs i eis vuln⁹ aſpiciat: ⁊ extioꝝb⁹ mūerib⁹ cumulās ab itimis repellat. Cū ꝺo taciti cogitāt qꝫ nec bōa agūt: niſi vt ſoli dño placeant: nec in ipa affluētia ſue ꝓſperitatis

B exultãt. Minus quidẽ de ꝓsperis occulta ꝯtra se iudicia metuũt: ꝑ tñ eandẽ ꝓspera q̃ se ab intima intentõe prepediũt egre ferunt: et moleste pñtis vite blandimẽta tolerãt: q̃ ꝓ hec se vtcũq; tardari in interno desiderio nõ ignorãt. Plus eñ in hoc mundo honor quã despectio occupat: ⁊ magis ꝓsperitatis sblimitas: q̃ ncitatis aduersitas ḡuat. Per hãc nãq; nonunq; cũ hõ exteri⁹ ꝑmit ad cõ cupiscẽda q̃ int⁹ sunt liberi⁹ relaxat. Per illã vo anim⁹ dũ multis ꝓpere cogit: a desiderij sui cursu retinet. Vñ fit: vt sancti viri ma gis in ꝟ mũdo ꝓspera quã adũsa formident. Scitũt nãq; q̃ mẽs dũ blãda occupatiõe ꝑmit: aliq̃ libẽs ad exteriora deriuat: sciunt q̃ sepe sic hãc clãdestina cogitatio decipit: vt quõ ꝑmutet ignoret. Pẽsãt aũt q̃ sint inẽ na bona q̃ cupiũt: ⁊ cognoscũt quaz nihil sit oẽ qõ blãdũ tpalit arridz: cũctaq; hui⁹ mũ di ꝓspera mẽs eoz eo egre tolerat: q̃ supne felicitatis ẽ amore sauciata: tãtoq; magis in pñtis dulcedinis aspnatiõe erigit: q̃to hãc ꝟspicit q̃ furtiue sibi in ete rne glie despectu blandit. Vñ ⁊ btũs Iob cũ supnam requiem Tex. ꝟtẽplat⁹ diceret: puus et magn⁹ ibi sũt ⁊ ser uus liber a dño suo: illico adũgit. Quare data ẽ misero lux. In scriptura sacra nõnun q̃ lucis appellatiõe: ꝓsperitas: noctis autẽ Ps.138. noie hui⁹ mũdi aduersitas designat. Vñ et p ps. dr. Sicut tenebre ei⁹: ita ⁊ lumen eius. Quia eñ sancti viri ita ꝓspitatez seculi de/ spiciẽtes calcãt: sicut adũsitatẽ ei⁹ calcantes tolerãt: ꝓ magnã mẽtis celsitudinẽ mũdi si/ bi ⁊ aduersa ⁊ ꝓspa sbsternẽtes dicunt: Sic C tenebre ei⁹ ita ⁊ lumẽ eius. Ac si apte dicãt. Sicut intentõnis nre fortitudinẽ ei⁹ tristicia nõ ꝑmũt: ita hãc nec blãda corrũpunt. Sz q̃ hec vt diximꝰ bonoz mẽtẽ etiã cũ nõ sb/ leuãt ꝓturbant: sancti viri qui se in hui⁹ exi/ lij erũna miseros cognoscũt: clarescere i eius Tex ꝓsperitate refugiũt. Unde benẽ nũc dicitur V Quare data ẽ misero lux. Lux ei miseris datur: qñ hi q̃ sblimio ꝟtemplãtes: esse se in hac pegrinatõe miseros agnoscũt: claritatẽ trãsitorie ꝓsperitatis acipiũt: ⁊ cũ valde de/ fleant q̃ tarde ad patriã redeũt: tolerare in sup honoris onera ꝟpellunt: amoz eos et/no rũ ꝟterit: ⁊ glia de tpalib⁹ arridet. Qui duz cogitãt q̃ sint q̃ in infimis tenẽt: ⁊ q̃ sint q̃ de sblimib⁹ non vident: que sint que se in terra fulciunt: que aũt de celestib⁹ pdiderũt: ꝓ/ ſperitatis sue merore mordent: q̃: ⁊ si videt neq; ab ea se fundit⁹ opprimi: pẽsant tamẽ sollcite cogitationẽ suam in amore dñi: ⁊ in eius dispensatione partiri. Unde bene cum dicit: quare data est misero lux: ꝓtinus ad/ iungit V Et vita his qui in amaritudine aie =Tex sunt.

V Ca. II.

A In amaritudie q̃ppe aie sunt oẽs ele cti: qui vel punire flẽdo nõ desinũt q̃ delinquerunt: vel graui se meroꝛe afficiũt: q̃ lõge huc a facie cõditoris piecti: adhuc in eine patrie gaudijs nõ sunt. Be q̃/ Prouc.14 rũ corde bñ ꝓ salomonẽ dr. Cor qõ nouit a/ maritudinẽ aie sue: in gaudio illi⁹ nõ misce/ bit extrane⁹. In amaritudine nãq; sũt ⁊ cor da reꝛobor: q̃ ipis etiã ꝓuis desideriis affligũt: ꝑ eãdẽ amaritudinẽ nesciũt: q̃ pẽsa re qõ tolerãt: spõte sua excecati ñ pñt. Aut cõ tra cor bonoz amaritudinẽ suã nouit: quia erũnã exilij in q̃ piectũ lacerat itelligit: ⁊ q̃ sint trãquilla q̃ pdidit: q̃ ꝟfusa in q̃bus ceci/ dit sentit. Sz hoc amaricatũ cor ad gaudiũ suũ q̃nq; reducit atq; in ei⁹ gaudio extrane⁹ non miscebit: q̃ is q̃ nũc ab hoc meroꝛe coꝛ dis foris se per desideria eijcit: seclusus tunc ab illa intima ei⁹ solennitate remanebit. Hi itaq; q̃ in amaritudie aie sunt mori mũdo fi dit⁹ ꝟcupiscũt: vt sicut in seculo ipi nihil ap petũt: ita iã a seculo nulla cogitatõe teneãt. Et pleꝛq; ꝟtigit: vt iã hõ mũdũ mẽte nõ te/ neat: ꝑ tñ mũdus hoiem occupatõib⁹ astrin gat: ⁊ ipe q̃dẽ mũdo iã mortu⁹ est: ꝑ ipi mũ/ dus adhuc mortu⁹ nõ est. Quasi eñ viuus adhuc mund⁹ eũ ꝟspicit: duz alio intentũ in fuis actib⁹ rape ꝟtẽdit. Vñ bñ paul⁹. Cũ et ipe seculũ pfecte despiceret: ⁊ talẽ se factum videret: quẽ iã hoc seculũ cõcupiscere oino nõ posset: ruptis hui⁹ vite vinculis liber di cit: Mihi mundus crucifixus ẽ: et ego mun Galt.6. do Mund⁹ q̃ppe ei crucifix⁹ fuerat: q̃ hũc B coꝛdi suo iã mortuũ nõ amabat. Sz ⁊ seipm mõo crucifixerat q̃ talẽ se ei exhibere studu it: vt ab eo q̃si mortu⁹ ꝟcupisci nõ posset. Si eñ in vno loco sint mortu⁹ ⁊ viuens: ⁊ mor tu⁹ viuũ nõ videt: viu⁹ tñ mortuuz videt: si vo vtriq; mortui sunt: alter alterꝝ neq; vi/ det. Ita q̃ iã mũdũ nõ amat: ꝑ tñ ab illo vl̃ñ volẽs amat: ⁊ si ipe velut mortu⁹ mũdũ nõ videt: hũc tñ mund⁹ adhuc nõ mortu⁹ vidz Si vo nec ipe in amore mundũ retinet: nec rursũ a mũdi amore ꝟtinet: vicissim sibi vtri q; extincti sũt: q̃ dũ alt⁹ altꝝ nõ appetit: q̃si mortuũ mortu⁹ nõ attẽdit. Quꝛ igit nec pau lus mũdi glĩaz q̃rebat: nec a mũdi glia ipse querebat: ⁊ se mũdo: ⁊ mũdũ sibi crucifixũ esse gloriat. Quod et multi appetũt: ꝑ tamẽ vsq; ad culmẽ extinctiõis omnimode nõ as/ surgũt: recte gemẽtes dicũt. Quare data est misero lux: ⁊ vita his qui i amaritudine aie

sunt. Vita q̃ppe amaricatis dat cũ hui⁹ mũ
di gloria tristib⁹ gemẽtib⁹ q̃ tribuit. In qua
nimiꝝ vita pena se validissimi timoris affici
unt: quia ꝛ si ipi mundũ nõ tenẽt: adhuc ta/
mẽ tales esse se metuũt: q̃ a mũdo teneat: q⁹
nisi ei q̃tulũcunq̃ viuerẽt: hos ad vsuz suũ
pculdubio nõ amaret. Mare eñ viua coz/
pora in semetipo retinet: nã mortua extra se
ptin⁹ expellit. Sequit. ℣ Qui expectant
mortẽ ꝛ nõ venit. Desiderant q̃ppe mortifi/
care se fundit⁹: atq̃ ab omni vita glorie tpal'
extinguere: ꝑ occultis sepe dei iudicijs: vl' p̃/
esse in regimine: vel occupari iniũctis hono
rib⁹ cõpellunt: atq̃ inter hec mortificatiõez
plenissimã indesinẽter expectãt. Sz expecta
ta mors nõ venit: q⁹ eoꝝ vsus tpali glie etiã
nolẽs viuit. Quã tñ p diuino amore tolerãt
et intus q̃dem seruant desideriũ pietatis, ꝛ fo
ris aũt explẽt misteriũ ordinis: quaten⁹ nec
a pfectiõe p intẽtiõem recedãt: nec dispositi
oni ꝓditoris p supbiã ꝓtradicant. Mira ei
diuinitatis pietate agit: cũ is qui pfecto coz
de ad ꝓtemplatõem tendit: humanis miste/
rijs occupat: vt ꝛ multis infirmioꝝ⁹ eius
mens pfecta ꝓficiat: ꝛ quo semetip̃m impfe/
ctũ respicit: inde ad hũilitatis culmen perfe/
ctioꝝ assurgat. ℣ Ca. III.

In Onnũq̃ etem viri scti vñ desiderio
rũ suoꝝ detrimẽta tolerãt: inde ma/
ioꝛa lucra conuersis alijs reportãt: q⁹ dũ eis
vacare vt appetũt nõ licet: rape secuz alios
quib⁹ admiscent libet. Fit ergo mira dispo
sitiõe pietatis: vt vnde se destructioꝛes esti/
mãt: inde locupletioꝛes ad celestis patrie cõ
structõem surgãt. Nõnũq̃ ꝛo idcirco ad cõ
cepta desideria mime pueniũt: vt ipsa inter
ueniẽte tarditate ad eadem desideria laxato
mẽtis sinu dilatẽt: ꝛ q̃ extenuari fortasse im/
pleta poterant: magna dispositiõe agitur: vt
repulsa crescãt. Sic q̃ppe mortificare sese ap
petũt: vt etiã pfecte si liceat cõditoꝛis sui fa/
ciem cõtemplent. Sz eoꝝ desideriũ differt
vt ꝓficiat: ꝛ vt tarditatis sue sin⁹ nutriat vt
crescat. Vñ bñ spõsa in sponsi sui desiderio
anhelãs clamat. In lectulo meo p noctẽ q̃/
siui: quẽ diligit aia mea: q̃siui illũ ꝛ nõ iueni
Abscõdit se spõsus cũ querit: vt nõ inuent⁹
ardẽti⁹ q̃rat: ꝛ differt q̃rens spõsa ne inueni
at: vt tarditate sua capatioꝛ reddita: m'tipli
ci⁹ q̃q̃ iueniat q̃ q̃rebat. Vñ btũs iob cũ
diceret. Expectãt mortem: ꝛ non venit: vt h̃
ip̃m q̃rẽtiũ desideriũ sbtili⁹ explicaret: illico
adiũgit Quasi effodientes thesauꝝ. Oẽs
nãq̃ q̃ fodiẽdo thesauꝝ q̃rũt: cũ fodere alti⁹
ceperit: ad laborẽ instanti⁹ inardescunt: q⁹ q̃
se thesauro abscõdito iãiãq̃ appꝛopinqua/
re estimãt: eo in effodiẽdo enixius laborant.
Qui igit plene mortificatõez suã appetunt:
q̃si effodiẽtes thesauꝝ q̃rũt: q⁹ q̃nto fiũt vici
niozes ad finẽ: tãto se ex hibẽt ardẽtioꝛes in
ope: laborãdo ergo nõ deficiunt: ꝑ magis ad
vsũ laboꝛis crescũt: q⁹ quo iã p̃mia ꝓpinq̃o
ra cõsiderãt: eo i ope delectabili⁹ exsudant.
Vñ bñ paul⁹ q̃busdã abscõditũ eterne p̃rie
thesauꝝ q̃rẽtib⁹ dicit. Nõ deserẽtes collecti
onẽ nr̃am: sicut ẽ cõsuetudinis q̃busdã ꝑ con
solantes: ꝛ tãto magis: q̃to videritis appꝛo/
pinquantẽ diẽ. Laborantẽ q̃ppe ꝛsolari est
piter in labore p̃sistere: q⁹ ꝛbleuatio est labo/
ris visio collaborantis: sicut cũ in itinere co
mes iũgit: via q̃dẽ nõ abstrahit ꝑ tñ ꝺ socie
tate comitis leuat labor itineris. Dũ ita q̃
paul⁹ ꝛsolãtes se in laborib⁹ q̃rere: adiunxit
dicẽs. Tãto magis q̃to videritis appꝛopin
quantẽ diẽ. Ac si diceret. Eo labor crescat:
quo iã p̃mia laboris appꝛopinquãt: velut si
apte dicat. Thesauꝝ q̃ritis: ꝑ eo fodere ar/
dẽti⁹ debetis: quo iã iuxta quesitũ auꝝ fodi
endo pueniſtis. Quãuis hoc q̃ꝺ ꝺꝛ. Expec/
tãt mortẽ: ꝛ nõ venit. Quasi effodiẽtes the/
saurum: intelligi ꝛalit põt. Quia eñ pfecte
mori mũdo nõ possum⁹: nisi intra mẽtis nr̃e
archana iuisibilia a visibilib⁹ abscõdam⁹ re
cte hi q̃ mortificationẽ suã appetunt: thesau
rũ effodiẽtib⁹ cõpant. Mũdo ei p iuisibilẽ
sapiam morit: de qua p salomonẽ ꝺꝛ. Si q̃/
sieris illã quasi pecuniã: ꝛ sicut thesauros ef
fodieris eã. Sapia q̃ppe in supficie reꝝ non
iacet: q⁹ iuisibilib⁹ latet. Et tũc mortificatõz
nr̃am cõtigẽtes: sapiam appẽhendim⁹ si reli/
ctis visibilib⁹ in inuisibilib⁹ abscõdamur si
sic hãc coz effodiẽtes querim⁹: vt oẽ q̃ꝺ terre
nũ mẽs cogitat a semetip̃a: manu sctẽ discre
tiõis ejiciat: ꝛ thesauꝝ vtutis q̃ se latebat ag
noscat. Facile ei in se se thesauꝝ quesitũ iue
nit: si eaz q̃ se male p̃serat: molẽ a se terrene
cogitatiõis repellit. Quia aũt quesitã mortẽ
sicut thesauꝝ dic̃: recte sbiũgit ℣ Gaudẽtq̃
vehemẽter: cũ iuenerit sepulchꝝ. Sicut eñ
sepulchꝝ locus ẽ quo abscondit corpus: ita
diuia cõtẽplatio q̃ꝺã sepulchꝝ est mentis
quo abscõdit aia Quasi eñ huic adhuc mũ
do viuim⁹: cum mẽte i ea foris vagamur: ꝑ
mortui i sepulchꝛo abscondimur: cũ mortifi
cati exteri⁹ i secreto interne ꝓtẽplatiõis cela
mur. Scti igit viri ab iportunitate desideri
oꝝ tpaliũ: a tumultu iutiliũ curaꝝ: a clamo
repstrepẽtiũ pturbatõnũ semetipos sacri ꝛo
bi gladio mortificare ñ desinũt atq̃ int⁹ aũ fa
ciẽ dei in sinu mẽtis abscõdũt. Vñ bene per

Lex

Lex

Aũ.3.

Lectus.

Debet.

B

L

Lz

Ps. 30. psalmista dicit. Absc̃odes eos in absc̃ondito vultus tui a turbatiõe hoim. Qd q̃uis perfecte postmodũ fiat: etiã nũc ex magna parte a gitur: cũ a temptatiũ desiderioz tumultibus delectatione interioza rapiuntur: vt mẽs eorũ dum in amorẽ dei tota tenditur: nulla inutili pturbatõne lacereť. Hinc est qõ paulus p contemplatõem mortuos ť quasi in sepulchro absc̃oditos discipulos viderat q̃b⁹ dicebat. Mortui eñ estis: ť vita vr̃a absc̃ondita est cum xp̃o in deo. Qui ergo mortez q̃ rit: gaudet dũ sepulchrũ inuenit: q: qui mortificare se appetit: valde ad inuentã requiez cõtemplationis hilarescit: vt extinctus mũdo lateat ť cunctis exteriorib⁹ rerũ pturbationibus intra sinum se intimi amoris absc̃ondat. Si vero ad hoc quod thesaurus effodi dicitur: etiam sepulchri inuentio sb̃infertur: hoc necesse est vt intentio nostra conspiciat: qõ antiqui suos mortuos cũ diuitijs obruebãt. Qui igitur thesaurũ querit gaudet cuz sepulchrum inuenit quia sapientiã pquirentes: cum sacre scripture paginas voluimus cũ exempla p̃cedentiũ patrum pscrutamur quasi ex sepulchro gaudium sumim⁹: ť mentis diuitias apud mortuos inuenim⁹: q: qui huic mũdo pfecte extincti sunt: in occulto cũ diuitijs requiescũt. Sepulchro ergo diues efficitur: qui per exempla iustorum: in contemplationis virtute sb̃leuatur. Sed cuz requirens dicat: quare data est misero lux: cur hoc ip̃m requirere p̃sumat insinuat dicens. Lex. Viro cuius absc̃odita est via: ť circũdedit eum deus tenebris. Viro eñ via sua absc̃odita est: quia ť si iam in qua sit vite qualitate cõsiderat: adhuc tamẽ ad quẽ finẽ tendat: ignorat: ť si iã supna appetit: ť si plenis hec desiderijs querit: adhuc tamen si in eisdẽ desiderijs permaneat nescit. Peccata quippe deferentes ad iusticiam tendimus: ť vñ venimus nouimus: ꝑ quo perueniam⁹: ignoramus. Quid hesterna die fumus scimus: sed quid ꝓtingat crastina nos esse: nescim⁹. Viro ergo via sua absc̃odita est: quia sic pedez ponit operis: vt tamen preuidere nequeat exitum ꝓsumatiõis. ℣ Ca. IIII.

A Est ť alia vie nostre absc̃osio: q: nõ nunq̃ ea ip̃a q̃ recte nos agere credimus: an in districti iudicis examine recta sint ignoramus. Sepe eñ sicut ť lõge superius diximus: opus nostrũ quod cã pe vnde placari iudex creditur: inde ad ira/ Prouer. 14. scendũ placidius instigatur. Salomone attestãte qui ait. Est via que videtur homini recta: nouissima aũt eius ducunt ad mortez. Unde sancti viri cũ mala supant sua: etiam bñ gesta formidant: ne cũ bona agere appetũt: de actionis imagine fallant: ne pestifera tabes putredinis sb̃ boni specie lateat coloris. Sciunt eñ q: corruptionis adhuc pondere grauati: diiudicare bona sb̃tiliter nesciunt: ť cũ ante oculos extremi examinis regulã deducũt: hec ip̃a in se nõnunq̃: ť que probant metuunt: ť tota quidem mente interna desiderant: ꝑ tamen de incertitudie operũ trepidi quo gradiuntur ignorant. Unde bñ post q̃ dictum est: quare data est misero lux: adiungitur. Viro cuius absc̃odita est via. Ac si dicatur. Cur hui⁹ vite successus accipit: q̃ sub qua sit estimatione iudicis iter sui operis nescit. Bene aũt sb̃ditur: ť circũdedit eũ deus tenebris. Tenebris nãq̃ homo circũdat quia q̃uis celesti desiderio ferueat: quid de semetip̃o sit dispositũ intrinsec⁹ ignorat. Et valde metuit: ne quid sibi in iudicio obuiet: quod se de se nũc in desiderio boni feruoris latet. Tenebris homo circũdatur. q: ignorãtie sue caligine p̃imitur. An tenebris circundatus nõ est: qui plerũq̃ preteritoz non meminit: futura nõ iuenit: p̃ntia vix cognoscit? Tenebris circũdatũ se quidã sapiens videbat: cũ diceba t. Que in pspectu sunt: inuenimus cũ laboze: ť que in celis sunt: quis inuestigabit? His se tenebris ppheta circũdatũ vidit: cum dispositiõis intime penetrare interna nõ potuit dicens. Posuit tenebras latibulũ suũ. Auctor eñ noster quia nobis in hoc exilio defectis: lucem sue visiõis abstulit: sese nostris oculis: quasi in tenebraz latibulo absc̃ondit. Quas nimirũ cecitatis nostre tenebras: cum studiose ꝓspicimus: mentẽ ad lamẽta ꝓuocamus. Flet eñ cecitatem quam foris patit: si humiliter meminit quo interiorib⁹ lumine priuat. Cũq̃ tenebras q̃ bus circũdatur respicit: splẽdoris intimi ardenti se desiderio affligit: omn⁹q̃ intentiõis annisu semetip̃am concutit: vt supernã lucẽ quam ꝓdita deseruit: repulsa querat. Unde fit plerũq̃ vt ip̃is pijs fletib⁹ illa iterni gaudij claritas erũpat: ť mens q̃ in corpore pius ceca iacuerat: ad inspectõem fulgoris intimi supirijs vegetata ꝓualescat. Unde bñ sequit. ℣ Anteq̃ comedaz suspiro. Comedere nanq̃ est anime: supne lucis cõtemplationibus pasci. Suspirat ergo anteq̃ comedat: qui p̃us gemitibus tribulationis afficit et postmodum cõtemplatiõis refectione satiatur. Nisi eñ suspiret: non comedit: quia qui se in hoc exilio per desideriorz celestium

lamẽta non humíliat: interne patrie gaudia
nõ deguſtat. A veritatis eñ pabulo ieiuni
ſunt: qui in hac pegrinatõis inopia letantur
Suſpirat aũt qui comedit: quia quos veri/
tatis amor afficit: etiã refectio ꝓtemplatiõis
paſcit. Suſpirans prophęta comedebat: cũ
ꝑs. 41. diceret. Fuerunt mihi lachrỹme mee panes
Luctu eñ ſuo anima paſcitur: cum ad ſup/
na gaudia flendo ſblevatur: t intus q̃dẽ do/
loris ſui gemitus tolerat: ꝙ eo refectionis pa
bulũ percipit: quo vis amoris p lachrymas
emanat. Unde t eandẽ vim lachrymax ad
Tex huc beat⁹ iob ꝓſequit ſbdẽs. ℣ Et quaſi in
undãtes aque ſic rugit⁹ me⁹. Aque cũ inun/
dãt cũ impetu veniũt: t creſcẽtib⁹ multipli/
citer voluminib⁹ intumeſcũt. Electi vo duz
mẽtis ſue oculis diuina iudicia opponunt:
dũ de occulta ſup ſe ſentẽtia trepidãt: dũ ſe
ad deũ puenire poſſe ꝓfidũt: ꝙ tñ ne pueniãt
metuũt: dũ ꝓteritoꝝ ſuoꝝ recolent que de/
flent: dũ que ſibi adhuc futura ſunt: q̃ neſci
unt ꝓtimeſcunt: quaſi quedam in eis aqua/
rũ more volumia colligunt: que in merorꝛis
rugit⁹: quaſi in ſbiecta littora defluunt. Uir
igitur ſanctus vidit quãta ſint in lamẽtis pe
nitẽtie volumina cogitationũ: t ipas mero
ris vndas iuadẽtes aq̃s vocauit dicens. Et
q̃ſi mũdãtes aq̃: ſic rugit⁹ me⁹. ℣ Ca. V.

B Nonnũq̃ vo iuſti: ſicut t paulo ſupe
ri⁹ dixim⁹: in ipis bonis opib⁹ trepi
dãt: ac ne in eiſdẽ occulto aliquo er/
rore deſipiãt: ꝓtinuis lamẽtis vacãt. Quos
cũ diuia ſbito flagella corripiũt auctoꝛis ſui
gram ſe offendiſſe ſuſpicant: q̃ vel infirmita
tibus ꝓpediti: vel amaritudinibus preſſi: ad
impendẽda ꝓximis pia opera nõ aſſurgunt
Et cor in lamentũ vertit: q̃ corpus a deuo
tionis ſue miniſterio retardat. Cũq̃ ſe mer
cedem nõ augere cõſiderãt: etiã tranſacta o/
pera diſplicuiſſe formidãt. Unde etiã beat⁹
iob qui cum rugitũ ſuũ: quaſi inũdãtes aq̃s
Tex. diceret: illico adiũxit ℣ Ex timor quẽ time
bam euenit mihi: t qõ verebar: accidit. Ju
ſti igit⁹ viri deflent t pauẽt t magnis ſe lam
tis cruciãt: q̃ deſeri formidãt: t q̃uis õ cor/
reptiõe ſua gaudeãt: eoꝝ tamẽ trepidã men
tem correptio ipſa perturbat: ne malum qõ
tolerant: nõ pia percuſſio diſcipline ſit: ꝙ a/
nimaduerſio iuſta vindicte. Qõ bene pſal/
ꝑs. 89. miſta conſiderans ait. Quis nouit poteſta/
B tem ire tue? Poteſtas quippe ire diuine: no
ſtra nõ poteſt mente comphendi: quia eius
diſpenſatio obſcuris ſup nos diſpoſitionib⁹
ſepe vnde eſtimat deſerere: inde nos recipit
et vñ nos recipere credit: inde dereliq̃t: vt
plexꝙ hoc fiat gra: quod ira dicit: t hoc ali
quãdo ira ſit: quod gratia putat. Nõnullos
enim flagella corrigunt: nonnullos ad im/
patientie veſaniam perducunt: t alios pro/
ſpera quia demulcẽt: ab inſania mitigãt: ali/
os quia eleuant funditus ab omni ſpe cõuer
ſionis eradicant. Cunctos aũt vicia ad ima
pertrahunt: ꝙ tñ quidam eo ab his facili⁹ re
deunt: quo ſe in eis corruiſſe alti⁹ erubeſcũt.
Et ſemper virtutes ad ſupna ſblevant: ꝙ nõ
nunq̃ quidam dum tumorẽ de virtute cõci L
piunt: per ipm tramitem aſcenſionis cadũt.
Quia ergo poteſtas diuine ire mime cogno
ſcitur: in cũctis neceſſe eſt: vt ſine ceſſatiõe ti La
meat. Sequitur. ℣ Nõne diſſimulaui? Nõ
ne ſilui? Nonne quieui? Et venit ſuper me
indignatio. Quãuis quolibet in loco poſiti
cogitando: loquendo: agendo peccem⁹: tũc
tamẽ per tria hec animus effrenati⁹ rapitur
cũ ꝓſperitate mundi huius ſblevatur. Nam
cũ preire ſe poteſtate ceteros cõſpicit: ita ai
ta de ſe elate cogitans ſentit: t cũ auctoꝛita/
ti vocis a nullo reſiſtitur: lingua licẽtius per
abrupta defrenat. Cũq̃ facere q̃ libet licz:
iuſte ſibi omne eſtimat licere quod libet. Dz
ſancti viri cũ mũdi huius poteſtate fulciunt
tanto ſub maiori mẽtis diſciplina ſe redigũt
q̃nto ſibi per impatientiam poteſtatis ſuade
ri illicita quaſi licentius ſciunt. Cor nãq̃ ad
conſiderandam ſuam gram reprimunt: lin/
guam ab immoderata locutione reſtringũt:
opus ab inquietudinis vagatione cuſtodi/ B
unt. ℣ Ca. VI.

Epe eñ q̃ in prãte ſunt: ea q̃ recte ſa
ciunt: q̃ elate cogitãt amittũt: dũq̃
ad cũcta vtiles ſe eſtimãt: etiã impẽ/
ſe vtilitatis ſibi meritũ damnant Ut eñ cu/
iuſlibz facta digniora ſint: neceſſe ẽ vt ei apõ
ſe ſemp indigna videant: ne eadẽ bona actõ
agẽtis cor ſblevet: t ſblevãdo plus auctoꝛ ez
de elatiõe deijciat: q̃ ipos forte q̃bus impẽ
dit iuuet. Hinc ẽ eñ q̃ rex babilonie dũ ela Dan.
ta mẽte apud ſe volueret dicẽs. Nõne hec ẽ
babylon: quã ego edificaui? in irrationale a/
nimal ꝓtin⁹ vſus eſt. Quod ei factus fuerat
perdidit: quia humiliter noluit diſſimulare
quod fecit Et quia elatione cogitatiõis ſe ſu
per homines extulit: ipm quem communẽ
cum hominibus habuit ſenſum hominis: a/
miſit. Sepe vero qui in poteſtate ſunt: ad ſb
iectoꝝ paſſum ꝓtũelias erũpũt: t ꝙ q̃ vigi/
lãtes regimini ſeruiũt: per lingue ꝓcacitatez
perdunt: minore ſcilicet formidine iudicis Dan.
verba penſantes: q̃ qui ſine cã fratri fatue
dixerit: gehẽne ignibus ſe addicit. Sepe bi

qui in potestate sunt dũ sese ꝛ a licitis retinere nesciũt: ad illicita opa ꝛ inquieta dilabuntur. Sol⁹ em̃ in illicitis nõ cadit: q̃ se aliq̃n ꝛ a licitis caute restrigit. Qua viz ꝓstrictõe fligatũ bene se paul⁹ insinuat dicens. Oia mihi licẽt: ꝑ nõ omia expediũt. Atq; vt ex ipsa religatiõe oñderet in quãta se mentis libertate dilatare: illico adiũxit. Oia mihi licẽt: ꝑ ego ꝑ nullius redigar potestate. Cum em̃ mẽs ꝓcepta desideria sequit̃: seruire rebus ꝓuincit̃: quaz amore superat̃. Ez paul⁹ cui cũcta licẽt: ꝑ nulli⁹ ptãte se redigit: q: semet ipm etiã a licitis restringẽdo ea q̃ delectata pmerent: despecta trãscẽdit. Beat⁹ igit̃ iob vt nos erudiat qualis in ptãte fuit: inotescit dicẽs ℣ Nõne dissimulaui: potestas nãq; cũ habet̃: ꝛ cogitãda est ad vtilitatẽ: ꝛ dissimulãda ꝓpter tumorẽ: quatenꝰ is qui ea vtitur: ꝛ vt ꝓdesse debeat posse se sciat: ꝛ vt extolli nõ debeat: posse se nesciat. Qualis vero i ore fuerit adiũgit dicẽs ℣ Nõne silui: Qualis ergo illicita opera postponeret: adhuc ꝑ iciat ℣ Nõne q̃ui: potest tñ silere ꝛ q̃esce/re: adhuc ꝑtili⁹ libet pscrutari. Silere nãq; est: mentẽ a terreno⁹ desiderio⁹ nm̃ voce restringere. Vis em̃ magni clamoris est: tumꝰ tus cordis. Quiescũt q; bñ q̃ in ptãte sunt: cũ terrenaz actionũ strepit⁹ ꝓ diuino amore intermittẽdo postponũt: ne dũ ima indesinẽter occupãt: cor funditus a summis cadat. Sciũt em̃ q: nequaq̃ mẽs ad supna attollit̃ si curaz tumultꝰ ꝓtinue in infimis occupatur. Quid em̃ de deo occupata obtineat: q̃ de illo ꝙappꝛehẽdere etiã aliquid vacãs labo rat. Bene aũt ꝓ psalmistã dicitur. Vacate ꝛ videte: qm̃ ego sum deus. Quia qui vacare deo negligit: suo sibi iudicio lumẽ eius visionis absc̃odit. Hinc etiã ꝓ moysen dicit̃. Ut pisces qui pẽnulas non bñt: nõ edant̃. Pi/sces nãq; qui bñt pẽnulas: salt⁹ dare superaq̃ solent. Soli ergo in electoz corpe q̃si cibus trãseũt: q̃ in eo q; imis deꝛuiunt: aliq̃n ad supna ꝓscẽdere mẽtis saltꝰ sciũt: ne spiritꝰ in ꝓfundis curaz lateant: ꝛ nulla eos amoris sumi: quasi liberi aeris aura cõtingat: q̃ ergo reb⁹ temporalib⁹ occupant̃ tũc bene exteriora disponũt: cũ solicite ad interioza refugiũt: cũ nequaq̃ foris pturbationũ strepit⁹ diligũt: ꝑ apud semetipos intus in trãquillitatis sinu requiescunt. ℣ Ca. VII.

Deprauete em̃ mẽtes temporaliũ rez tumult⁹ intra semetipas versare non cessant: etiã cũ vacãt. In cogitatiõe em̃ ꝙuant depicta q̃ amãt: ꝛ q̃uis nihil exteri⁹ faciant: apud semetipas tñ sb̃ pondere in quiete q̃etis elaboꝛãt. Quib⁹ si earũdẽ rerũ administratio ꝓbeat̃: semetipas fundit⁹ deserũt: ꝛ fugitiua ac tempalia ꝓ intentiõis cursum: ꝓtinuis cogitationũ passib⁹ sequuntur. Pie mẽtes aũt hec ꝛ cũ desunt: nõ querũt: et grauiter etiã cũ assunt ferũt: quia ꝓ exteriorũ curã a se extre ꝓtim̃escũt. Nõ bñ illa duorũ fratz vita signat̃: de quib⁹ scꝑtũ ẽ. Factus est esau vir gnarus venãdi: ꝛ hõ agricola: iacob aũt vir simplex habitauit in tabernaculis: vel sicut in alia translatione dicit̃: habitabat domi. Quid em̃ ꝓ venatõez esau nisi eoz vita figurat̃: qui in exteriorib⁹ voluptatib⁹ fusi carnẽ sequunt̃? Qui etiã agricola esse describit̃: quia amatores seculi tãto magis exteriora colũt: q̃to interiora sua inculta derelinquũt. Jacob vo vir simplex in tabernaculis: vel in domo habitare ꝓhibet̃ quia nimirũ omnes qui in curis exterioribꝰ se spargi refugiũt: simplices in cogitatõe: at q; in ꝓscie sue habitatõe ꝓsistũt. In taberna culis em̃: aut i domo habitare nõ: se intra mẽtis secreta restringere: ꝛ nequaq̃ exterius p desideria dissipare ne dũ ad multa foras inhiant: a semetipis alienatis cogitatiõib⁹ recedãt. Dicat igit̃ ꝓbatus vir: ꝛ exercitat⁹ i ꝓpis. Nõne dissimulaui? Nõne silui? Nõne q̃ui? Ut em̃ supra diximus: sancti viri cum eis trãsitoria ꝓsperitas arridet: fauorem mũdi quasi nescientes dissimulant: ꝛ fortiter gressu interius hoc vnde exteri⁹ ꝑbleuant̃ calcãt. Silẽt aũt: q: nullis ꝓraue actiõis clamoribus perstrepunt. Omnis nanq; iniquitas: apud secreta dei iudicia habet voces suas. Unde scriptũ est. Clamoz sodomoruz et gomoꝛreoꝝ multiplicatus ẽ. Quiescunt vo: cũ nõ solũ nullo cupiditatuz tpaliũ turbulẽto appetitu rapiũtur: verũ etiam curis pñtis vite necessarijs imoderati⁹ occupari refugiunt. Sed hec agẽtes: paterna adhuc flagella sentiũt: vt tãto pfectiores ad heredi tatem veniant: quanto eos pie feriens disciplina: quotidie etiã de minimis purgat. Justa itaq; indesinẽter faciunt: ꝛ assidue dura patiunt̃: q: sepe ipa iusticia nra ad examẽ diuine iusticie deducta iniusticia est: ꝛ sorder i districtiõe iudicis: quod in estimatione fulget operantis. Unde paul⁹ cũ diceret. Nihil mihi ꝓscius sum: ꝓtinus adiũxit. Ez nõ in hoc iustificat⁹ sum. Qui cãm mox cur nõ sit iustificat⁹ insinuans ait. Qui autem iudicat me: dñs est. Ac dicat. Idcirco in eo q; nihil mihi ꝓscius sum: iustificatũ me abnego quia ab eo q̃ me iudicat: examinari me subtilius scio. ℣ Ca. VIII.

1. Cor. 6.

Ps. 45.

Leui. 11.

Gen. 27.

Gen. 18.

1. Cor. 4.

A Dissimulanda ergo sunt que exteriꝰ
fouẽt: reprimẽda que interius pstre
pũt: declinãda que quasi necessaria
inuoluũt: ⁊ tñ in his omnib⁹ adhuc districti
examinis flagella metuẽda. Quia ⁊ ipa no/
stra perfectio culpa nõ caret: nisi hãc seuer⁹
iudex in sbtili lãce examinis misericodiꝫ pen
Ter set. Bene aũt sbdiꝫ. Et venit sup me indig/
natio. Magna ąppe arte doctrie dicturus
ẏbera ptulit recte facta: vt hinc vnusquisq;
ꝓsideret: que peccãtes postmodũ supplicia
maneãt: ⁊ si etiã iustos tam valida hic flagel
1.Pe.4. la castigãt. Hinc est eñ quod petrus ait Tẽ
pus ẽ vt iudiciũ incipiat de domo dei: ⁊ si iu
stus vix saluabiꝫ: impius ⁊ peccator vbi ap
B parebũt? Hinc paulus cũ multa in thessalo/
nicentiũ laude dixisset: protinus adiunxit.
2.Thes.1. Ita vt ⁊ nosipi in vobis gloriemur in eccle
sijs dei ꝑ patiẽtia vestra ⁊ fide: in omnib⁹ p
secutõibus vestris ⁊ tribulationib⁹ quas su
stinetis in exemplũ iusti iudicij dei. Ac si di/
ceret. Dum tot dura toleratis: qui taꝫ recta
agitis: quid aliud q̃ iusti dei iudicio exẽpla
datis? Quia ex vestra pẽa colligẽdũ ẽ quo/
modo feriat quib⁹ irascitur: si sic vos affligi
patiꝫ in quibus letaꝫ: aut quomodo illos p
cussurus est: quib⁹ iustum iudiciũ exhibet si
etiam vos hic cruciat: quos pie redarguens
fouet. ¶ La.IX.

A Prima igiꝫ iob locutõe termiata: vi
cissim se amici q̃ ꝰsolaturi pie vene/
rant: eius iucrepatõi sbiciũt: dumq;
ad cõtentiõis verba psiliũt: eã ꝑ qua vene
rãt: cãm pietatis ãmittũt. Qui q̃dem nõ pra
ua intentiõe hoc faciũt: ꝙ q̃uis affectũ pcus/
so exhibeãt: pcussum tñ nõ nisi pro iniq̃tate
crediderũt dũq; intentõnẽ bonã neq̃q̃ locu
tio cauta sbsequiꝫ: ipsa pietatis ppositio: in
trãsgressionis vitium vertitur. Pensanduꝫ
nãq; fuerat: cui et q̃n loquerẽt. Justus ąp/
pe erat ad quẽ venerãt: ⁊ diuinis verberib⁹
cinctus. Ex anteacta ḡ ei⁹ vita debuerũt ea
que intelligere nõ valebãt illi⁹ verba ppẽde
re: ⁊ ex flagellis ꝑsentibus non illum redar/
guere: ꝙ de sua vita formidare: secq; flagella
to iusto: nõ quasi ratiocinãdo, erigere: ꝙ flẽ
do sociare: vt nequaq̃ se eorum scientia per
verba ostenderẽ: ꝙ loqui recte linguã conso
lantium magister dolor erudiret. Qui ⁊ si q̃
forsitan diuersa sentirẽt: dignuꝫ ꝑfecto erat
vt hec humiliter dicerent: ne pcusso vulne/
B ra p̃ imoderata verba cumularent. Sepe ei
quia intelligi nõ valent: deterioribus displi/
cent: vel facta vel dicta melioꝫ: ꝙ eo ab eis
nõ temere reꝓhendẽda sunt: quo apprehen
di veraciꝫ neq̃quã possũt. Sepe aliq̃d a ma
ioꝛib⁹ dissimulatorie agitur vel p̃cipiꝫ: quod
a minoribus erroꝛ putaꝫ. Sepe multa a fo/
tib⁹ dicunꝫ: que infirmi idcirco diiudicãt q⁹
ignorant. Quod bene bobus calcitrantib⁹ 2.Re.6.
illa inclinata testamẽti archa signauit quam
q⁹ casurã credẽs leuites erigere voluit moꝛ
sententiã mortis accepit ¶ La.X.

Quid ẽ nãq; mens iusti: nisi archa te
stamenti? Que gestata a bobus cal/
citrantib⁹ inclinaꝫ: q⁹ nonnũq; etiã
qui bene preest dũ sbiectoꝛ ppꝛoꝛ cõfusiõe
ꝓcutiꝫ: ad dispensatõis cõdescensionẽ ex so/
la dilectione pmouet. Sed hoc q̃ dispẽsa/
toꝛie agitur: inclinatio ipsa foꝛtitudis casus
putaꝫ imperitis. Vñ et nõnulli sbditi cõtra
hãc manũ reꝓhensionis mittũt: ꝙ a vita ꝑti
nus ipa sua temeritate deficiũt. Leuites er/
go quasi adiuuãs manũ extẽdit: ꝙ deliquẽs
vitã pdidit: quia dũ infirmi quiq; foꝛtiuꝫ fa
cta coꝛripiũt: ipa soꝛte viuentiũ repꝛobãtur
Aliq̃n etiã sancti viri quedã mima cõdesce/
dentes dicũt: aliq̃n ẏo sũma ꝓtemplantes
pferũt: dũq; vim vel cõdescensionis vt alti
tudinis nesciũt: audaciter hec stulti reꝓhen/
dũt. Et q̃d ẽ iustũ de sua cõdescensione vel/
le coꝛrigere: nisi inclinatã archã supba repꝛe
hensionis manu releuare? Quid est iustum
de incognita locutiõe reꝓhẽdere: nisi motũ
ei⁹ foꝛtitudinis erroꝛis lapsuꝫ putare? Sed
pdit vitã q̃ archã dei tumide sbleuat: q⁹ neq̃
q̃ ąs sctoꝛ coꝛrigere recta p̃sumeret: nisi de
se ꝑius melioꝛa sensisset. Vñ recte leuites iſ/
dẽ oꝛa dicit: q⁹ vicꝫ robust⁹ dñi interꝑtat:
q⁹ p̃sumptoꝛes quiq; nisi audaci mẽte robu
stos se in domino crederent: nequaq̃ melio
rũ facta vel dicta velut infirma iudicarent. B
Amici igiꝫ iob dũ ꝓtra eũ q̃si in dei defensi
one ꝑsiliunt: diuini p̃cepti regulã supbiẽtes
excedũt. Cũ ẏo q̃dã facta melioꝛ deterioꝛib⁹
displicent: nequaq̃ hoc q⁹ mentem mouet
reticendũ est: sed cũ magna humilitate pfe
rendũ: quatenꝰ itentio pie sentiẽtis eo vere
seruet formã rectitudinis: quo ꝑ iter graditꝫ
humilitatis. Et libere ergo dicẽda sunt q̃ sen
tim⁹: ⁊ valde humiliter pmẽda q̃ dicim⁹: ne
et que recte intẽdim⁹: hec elate pferẽdo nõ
recta faciam⁹. Paul⁹ auditoꝛib⁹ suis multa
humiliter dixerat: sed de ipsa exhoꝛtatione
humili placare eos adhuc humilius satage
bat dicẽs. Rogo aũt frẽs vt sufferatis ẏbũ Heb.13
solacij etenim ppaucis scripsi vobis Ephesijs
quoq; mileti valedicẽs: afflictis ac gemẽtib⁹
humilitatẽ suã ad memoriã reuocat dicens: Ephe.20
Vigilate memoriaꝫ mei retinentes: quoniaꝫ

per triẽniũ nocte ac die nõ cessaui cũ lachry/
Epbe. 4. mis monẽs vnũquẽq; vr̃m. Eisdem rursuz
p epl̃am dicit. Obsecro vos fratres ego vin
ctus in dño: vt digne ambuletis vocatione
qua vocati estis. Hic ergo colligat se quãdo
aliquid recte sentit quanta humilitate debe/
at magistro loqui discipulus: si ipe magister
gentium in his que cum auctoritate p̃dicat:
tã sbmisse discipulos rogat. Hinc vnusquis/
q; colligat eis a quibus bene viuendi exem
pla p̃cipit: hoc quod bene intelligat quã hu
C militer dicat: si paul⁹ illis humili se voce sb
didit quos ad vitaz ipe suscitauit. Eliphas
autem qui primus amicorũ loquit q̃uis ad
consolandum pietate veniat: humilitatez tñ
locutionis deserens regulam p̃solatiõis ig/
Tertus. norat. Qui dum loquendi custodiã negligit
vsq; ad afflicti cõtũelias excedit dicẽs. V Ti
gris perijt eo qõ nõ haberet p̃dam: rugit⁹
leonis z vox leene: z dentes catulorum leo/
num dissipati sunt. Beatuz videlicet iob no
mine tigridis quasi vicio varietatis notans
per leonis rugitum eiusdem viri terrorẽ: per
leene vocẽ loquacitatẽ cõiugis: per dissipa/
tos vero dentes catulorz leonũ: destructam
filiorz edacitatẽ z audaciã signãs. Vñ et be/
ne amicorz sensum qui in tumida correptiõe
se extulit sñia diuina rep̃hendit dicẽs. Non
estis locuti coram me rectum: sicut seru⁹ mei
A us iob. V Ca. XI.

Sed querendũ video cur paul⁹ illorz
sentẽtijs tanta auctoritate vtit: si he
eorz sñie dñica rep̃hensione cassant
1. Corz. 3. Eliphas q̃ppe verba sunt que corinthijs itu/
lit dicẽs sicut scriptũ est. Comp̃hendam sa/
pientes in astutia eoruz. Quomodo ergo q̃
si p̃aua respuem⁹: que paul⁹ ex auctoritate
astruit: aut quomodo attestatione pauli re/
cta putabimus que per semetipm dñs nõ re
cta diffiniuit? Sed vtraq; hec citi⁹ quia non
sint diuersa cognoscimus: si eiusdem domi/
nice sententie verba sbtilius pensem⁹: q; ni/
mirum cum diceret. Non estis locuti coram
me rectũ: illico adiũxit. Sicut seruus meus
iob. Liquet ergo quia quedaz in eorz dictis
recta sunt: s melioris cõparatõe supant. Nã
inter alia que irrõnabiliter dicũt: multas ad
beatũ iob fortes sentẽtias p̃ferũt: s cõpara
te dictis fortiorib⁹ vim fortitudinis amittũt:
Mira sunt autẽ multa que dicũt nisi in san
cti viri aduersitatez dicerent. In semetipis
igitur magna sunt: s quia iustum virũ trans
figere appetũt: eiusdem magnitudinis pon/
dus p̃dunt: quia z qõlibet forte frustra iacu
lum mittitur: vt dura saxa feriantur. Eo nã
q; obtusum longius resilit: quo intorta fo/
tius venit. Igit amicorum dicta licet in qui B
busdam valde sint fortia: cum tamen scti vi/
ri fortem vitã feriunt: cunctũ sui acumis mu
cronem retundunt. Quia ergo z in semetip
sis magna sunt: s ꝓtra beatum iob nullo mo
do assumi debuerunt: et paulus hec virtute
pensans ex auctoritate p̃ferat: z iudex quia
incaute plata sunt: ex persone qualitate rep
hẽdat. Sed quia eosdẽ amicos beati iob he
reticorum tenere spẽm superi⁹ dixim⁹: nunc
eorum verba quomodo hereticis cõgruant
indagem⁹. Nã quedã valde recta sentiũt: s
tamen inter hec ad peruersa dilabuntur. Ha
bent quippe hoc heretici ꝓprium vt malis
bona permisceãt: quatenus facile sensui au/
dientis illudant. Si eñ semp praua dicerẽt
citius in sua prauitate cogniti qõ vellẽt mi/
nime psuaderẽt. Rursum si semper recta sẽ
tirent: pfecto heretici non fuissent. Sed dũ
fallendi arte ad vtraq; deseruiũt: z ex malis
bona mficiunt: z ex bonis mala vt recipian
tur absconduntsicut qui veneni poculũ por/
rigit: ora poculi dulcedine mellis tangit: dũ
q; hoc quod dulce est primo attractu deliba
tur: etiam illud quod est mortiferum indubi
tanter absorbetur. Ita heretici pmiscent re/
cta peruersis: vt ostendẽdo bõa auditores
ad se trahant: z exhibendo malũ latẽti eos
peste corrumpant. Aliquãdo tamen p̃dica/
tione sancte ecclesie atq; exhortatione correc
ti: ab hac sensui diuersitate saluant. Vñ ei C
amici iob reconciliationis sue sacrificiũ eius
dem sancti viri manib⁹ offerũt: atq; ad sup
ni iudicis gratiam vel adducti reuocantur:
Quos bene in euangelio illa decem leprosoLuc. 17.
rum mundatio designat. In lepra quippe z
pars cutis in fulgorẽ ducitur: z pars in colo
re sano retinetur. Leprosi itaq; hereticos
exprimunt: qui dum rectis praua permiscẽt
colorem sanum maculis aspergunt. Unde
et bene vt saluentur clamãt Jesu p̃ceptor
Quia enim in eius vbis se errasse significãt:
hunc saluãdi p̃ceptorem humiliter vocant:
cunq; ad cognitionem p̃ceptoris redeunt
mox ad formam salutis recurrũt. Sed q; in
amicorũ dictis p̃fationẽ expositionis paulo
longius duximus: ipa iam eorum verba sbti
liter pensem⁹. Sequit. V Ca. XII.

Respondẽs eli/ Job.
phas themanites dixit. Si cepe/ Ca. IIII.
rimus loqui tibi: forsitan mole/
ste accipies. Jam superius dicta sunt: que
his vocabulorum interpretationibus expri

manẽt. Quia ergo festine ad indiscussa tendi
mus: plata replicare deuitamus. Hoc itaq;
est solerter intuendũ: quod hi qui heretico/
rũ spẽm tenent loqui molliter inchoant dicẽ
tes. Si ceperim⁹ loqui tibi: forsitan moleste
accipies. Exasperare quippe heretici audi/
tores suos i exordio locutõis sue metuũt: ne
vigilãter audiantur: eorumq; valde tristiciã
declinant: vt negligentiaz capiant. Et pene
semper blanda sunt que pponunt: ꝑ aspera
que psequendo sbinferũt. Unde ⁊ nũc ami
ci iob a reuerentia mãsuete locutõis incipiũt
sed vsq; ad iacula aspzime inuectionis erum
punt: quia radices spinarum molles sunt: ꝑ
tamen ex ipsa sua mollicie pferunt vnde pũ
Lex gunt. Sequitur. ¶ Sz cõceptum sermonez
quis tenere poterit. Tria sunt hominũ gene
ra: que gradatim ductis a se qualitatib⁹ dis
sident. Sunt nãq; alij qui ad loquendũ pua
B ꝯcipiũt: ⁊ a locutõe sua nulla silẽtij ꝯsuita
te refrenãt. Et sunt alij qui cum pzaua con/
cipiunt: magno se silentij vigore restringũt.
Et sunt nonnulli qui vir tutum vsu robora/
ti vsq; ad eam celsitudinez puehunt: vt ad
loquendum ne in corde quidem puersa con
cipiant: que silendo cõpescant. Eliphas ita/
q; ex quo sit ordine ostendit: q̃ conceptũ ser
monẽ tenere se nõ posse testat. Qua in re ⁊ il
lud innotuit: qõ se loquendo offensurũ no/
uit. Neq; em̃ hec retinere verba que nõ po/
test vellet: nisi se ꝑ vulnera inferre ꝓnoscerz
Boni em̃ viri freno consilij retinẽt ꝓcipitati
onẽ verbi: ⁊ caute ꝓsiderant: ne relaxãtes
lingue lasciuiam: auditorũ ꝓsciam in cauta
locutione transfigãt. Unde bene ꝑ salomo/
Proue.17. nẽ dicit. Qui dimittit aquã: caput est iurgi/
orũ. Aqua quippe dimittit: cum lingue flu/
xus effrenat. Sed dimissor aque: caput iur
gior efficit: q; ꝑ lingue incõtinentiã discor/
die origo ppinat. Igit sicut pzaui i sensu le/
ues sunt: ita i locutiõe ꝓcipites: ⁊ reticere ꝑ
tractãdo negligunt que loquant: ꝑ q; leuis
ꝓsciam ꝓcipit: leuior ꝓtinus lingua prodit.
Un nũc eliphas suo experimẽto colligit: qõ
et desperate de omnib⁹ sentit dicẽs. Sz ꝓce
ptũ ꝓmonẽ tenere quis poterit? Sequitur.
Lex ¶ Ecce docuisti pl'imos: ⁊ manus lassas ro
borasti vacillantes ꝓfirmauerũt ꝓmões tui
et genua trementia confortasti. Si ipsi⁹ hi sto
rie text⁹ aspicit: magna est lectoris vtilitas:
C qõ ab amicis iurgantib⁹ in beatũ iob ꝑ lace
ratiõe vicior virtutũ preconia proferũtur
Nunq; quippe est tam robustũ vite testimo
nũ: q; cũ ille laudanda loquit: qui ingerere
crimẽ conat. Pensemus aũt cui⁹ celsitudis
iste fuerit: qui indoctos docẽs: lassos robo/
rans: vacillãtesq; ꝓfirmãs: inter curas do/
mus: inter multipliciũ rer custodiam: inter
affect⁹ pignor: inter studia tot labor erudi/
endis se ceteris impẽdit. Et illa quidẽ occu/
pat⁹ exercuit: sed tñ liber magisterio doctri/
ne militauit. Ipalia regẽdo dispositit: eẽna
ꝓdicãdo nũciauit: vite rectitudinẽ ⁊ agende A
vidẽtib⁹ ostdit ⁊ loq̃ndo audientib⁹ ingessit.

¶ Ca. XIII.

Sed siue heretici: seu puersi quilibet
cũ bona iustorũ referũt: hec in argu
mentũ crimis inflectũ. Inde nanq;
eliphas cõtra beatũ iob occasionẽ obiurga/
tionis colligit: vñ laudanda narrauit. Nam
sequit. ¶ Nũc aũt venit sup te plaga ⁊ defe Lex
cisti: tetigit te ⁊ ꝓturbatus es. Peruersi ap/
pe duob⁹ mõis bonor vitã impetũt: q; aut
pzaua eos dicere asserũt: aut recta nõ serua/
re que dicũt. Un ⁊ btũs iob q; inferius ab a
micis suis de locutiõe rephendit: nũc autez
recta dixisse: sed hec nõ obseruasse laceratur
Ab iniq̃s ergo mõ bonor locutio: mõ actio
reprobat: quater⁹ aut rephẽsa lingua tace
at: aut eiusdẽ lingue sue adiudicato testimo/
nio: in crimie vita succũbat. Et notandũ q;
pri⁹ laudes lingue inferũt: ⁊ postmodum de
lingue viteq; infirmitate conqueruñt. Inq̃
eteni ne publice pzaui videant: loquunt ali/
quando bona de iustis: que eẽ iã cognita et
alijs nouerũt. Sz sicut ꝓdixim⁹ hec ipa pti/
nus ad cumulũ reat⁹ ptrahunt: ⁊ credendũ B
sibi in contrarijs ex eo q; ⁊ pspera loqnebã/
tur ostendũt: tantoq; mala q̃si veri⁹ iisinui/
ant: quanto et bona quasi deuote lauda/
bant. Ad vsũ ergo intorquẽti crimis voces
fauoris: dũ iustor vitã inde post graui⁹ vul
nerant: vñ hanc pauloante specieten⁹ defen
debãt. Sepe aũt eor bona que pri⁹ habita
despiciunt: hec postmodũ q̃si perdita mirã/
tur. Un ⁊ eliphas sancti viri virtutes q; am
missas asserit: enũerando sbiũgit dicẽs. Ubi Lex.
est timor tuus: fortitudo tua: ⁊ patiẽtia tua:
⁊ pfectio viar tuarũ. Que nimir cũcta ei sẽ
tentie subrogat: quã premisit dicẽs. Nũc au
tem venit sup te plaga ⁊ defecisti: tetigit te ⁊
ꝓturbatus es. Omnia ergo simul interisse as
serit: in eo q; btũ iob turbatũ flagello rephẽ
dit. Sed intuendũ valde est: q; q̃uis incõue
nienter eũ increpet: ꝓ gruẽter tñ ordies virtu
tum narrat. Quatuor quippe gradibus vir
tutem beati iob virtutes enũerando distinxit:
dũ ⁊ timori fortitudinẽ: ⁊ fortitudini patien/
tiam: ⁊ patientie perfectionem iunxit. In
via etenim dei a timore incipitur: vt ad for/

Expositiõis. B. Gregorij Liber V

titudinem veniat. Nam sicut in via seculi audacia fortitudinez: ita in via dei: audacia debilitatem parit: ꝛ sicut in via seculi timor
Prou.14. debilitatem: ita in via dei timor fortitudinez signit: salomone attestante qui ait. Timori quippe dñi inesse fiducia fortitudinis ẽt: qz nimiꝫ mens nostra tãto valẽti⁹ terrores re/ rum tempaliũ despicit: quanto se auctori ea rũdem tempaliũ veraci⁹ p formidinẽ subdit Que in timore dñi ꝓstituta: nõ iuenit extra quod metuat: quia dum recto metu ꝓditori L omniũ iungit: potestate quadam supra om nia subleuatur. Fortitudo aũt non nisi in ad uersitate ostenditur: vnde ꝛ mox post forti tudinem patiẽtia sbrogat. Tãto eñ quisq; se ad fortitudinẽ ꝓfecisse verius demõstrat quãto aliena mala robusti⁹ tolerat. Nã mi/ nus in se ꝓualuit: quẽ aliena iniq̃tas sternit Qui ĩ eo qđ ferre ꝓtrarietatẽ non valet: pu sillanimitatis sue gladio ꝓfossus iacet Quia vero pfectio de patiẽtia nascit: stati p⁹ pati/ entiã viaꝫ pfectio sbinferat. ¶ Ca. XIIII.

A IIle eñ ẽ pfectus ẽ: q̃ erga impfe/ ctiõem pximi impatiẽs nõ ẽ. Naz q̃ alienã impfectõem ferre nõ valens patiẽtiã deserit: ipe sibi testis ẽ qz pfecte nec
Luc.21. dũ pficit. Hinc in euãgelio veritas dicit. In patiẽtia vra: possidebitis aias vras. Quid est eñ aniãs possidere: nisi pfecte in omnib⁹ viuere: mentis motib⁹ cunctis ex virtutis arce dñari? Qui igit patientiã tenet: animã possidet: quia inde ꝓtra aduersa omia fortis efficit: vnde sibi et seipm viuendo dñat: et quo se laudabiliter frangit: infractũ se fortit exerit: quia cuz in suis se voluptatib⁹ supat:
Ter. sese a contraria inuictũ parat Sz qz elipbas inuehendo corripuit: nunc aliqua velut ex/ bortando sbiungit dicẽs ¶ Recordare obse cro: quis vnq̃ innocens perijt: aut quando recti deleti sunt? Siue heretici quoꝫ amicos beati iob tenere spẽm diximus. Siue puersi quilibet q̃ inordinate redarguũt: tã repbẽ/ sibiliter exhortant. Ait nanq;. Quis vnq̃ in/ nocens perijt: aut qñ recti deleti sunt? Sepe quippe hic ꝛ innocẽtes pereũt: ꝛ recti fundi tus delentur: ꝑ tamen ad eternã gliam pere undo seruantur. Si eñ nullus innocens pe
Esa.57. riret ppheta nõ diceret. Justus perijt: ꝛ ne mo est qui recogitet. Si rectos de⁹ puiden/
Sap.4. do nõ rapet: nequaq̃ de iusto sapiẽtia dixis set. Rapt⁹ est ne malicia mutaret intellectũ illius. Si iustos aiaduersio nulla pcuteret:
1.Pe.4. B petr⁹ mime pnũciaret dicens. Tempus est vt incipiat iudicium de domo dei. Illiq̃ ve/ raciter recti sunt: qui amoze supernę patrię ad cũcta pñtis vite aduersa ppanꝫ: nam qui p eternis bonis mala hic ppeti metuũt: viz recti non sunt. Sed eliphas rectos vel dele ri vel innocẽtes hic pire nõ estimat: qz sepe hi qui nõ spe celestis glorie: ꝑ p terrena deo retributiõe deseruiũt: ipi sibimet fingunt qđ q̃rũt: ꝛ docere ꝓsumentes cũ terrenaz securi tatẽ ꝓdicant cũctis suis laborib⁹ oñdũt: qđ amant. Sequit ¶ Qui potius vidi eos qui Ter
opanꝫ iniq̃tatẽ: ꝛ seminãt dolores: et metũt eos: flãte deo petisse: ꝛ spũ ire eius esse consũ ptos. ¶ Ca. XV

A Dolores seiare ẽ: fraudulẽta dicere dolores aũt metere: est dicẽdo pua lere. Vel certe dolores seminãt: qui puersa pagunt: dolores metunt: cum de ea/ dẽ puersitate puniunt. Fruct⁹ q̃ppe doloris est: retributio dãnatiõis. Sz cũ ꝓtinus sbin ferat: qz q̃ dolores seminant: flãte deo pereũt et ire eius spũ cõsumunt. Hoc loco doloris messio nõ iã pena: ꝑ adhuc pfectio iniq̃tatis oñdit qz ex diuine ire spũ eiusdẽ messiõis pe na sbrogat. Seminant ergo hic dolores: ꝛ metunt: qz iniqua sunt q̃ faciũt ꝛ i ipa iniq̃ta te pspanꝫ: sicut de iniquo p ps ẽt. Volluꝫ/ ps.9.
tur vie eius in omni tpe: auferũt iudicia tua a facie eius omniũ inimicoꝝ suoꝝ dñabitur De quo paulo post sbdit. Sub lingua ei⁹ la bor ꝛ dolor. Dolores itaq; semiat: cũ puer sa agit: dolores metit: cũ ex eisdẽ puersitati/ bus tpaliter excrescit. Quomodo ergo flan/ te deo pereũt: q̃ plez q; diu sbsistere: ꝛ iustis felici⁹ pmittũt? Hinc nãq; de illis iterum p
ps.72. psalmista dicit. In laborib⁹ hoim nõ sunt ꝛ cũ hoibus nõ flagellabunt. Hic hieremias
Jere.12. ait. Quare via impioꝝ pspat? Quia eñ sic scriptũ ẽ. Dñs patiẽs redditor ẽ: sepe diu to lerat: quos imppetuũ dãnat: nõnũq; ẽ cõ cite pcutit: qz pusillanimitati innocentiũ cõ solando ocurrit. Aliq̃n ergo oipotẽs deus diu ꝑualere iniquos patit: vt iustoꝝ mũdi us vita purget. Aliq̃n ẽ iustos celeriter trucidat: eoꝝ q; interitu innocẽtiũ corda cõ/ firmat. Si eñ nũc oẽs male agẽtes pcuteret extremũ iudiciũ q̃b⁹ exhiberet? Si autẽ nul lũ oio pcuteret q̃s deuz res hũanas curare tũc crederet? Nõnũq; ergo iniq̃s ferit: vt o/ stẽdat qz inulta mala nõ deserit. Nonnunq; ẽ iniquos diu tolerat: vt ꝓsiderantib⁹ insi nuet ad qđ eos iudiciuz reseruet. Hec itaq; snia deletõnis iniq̃ũ si nõ cũ fine pñtis secu li de cũctis generaliter ẽt exmagna pte pcul/ dubio ẽitatis ẽtute vacuat Sz tũc ẽa erit cũ iaz iniq̃tatis deletio nõ erit. Que hoc fo/ tasse mõ itelligi recti⁹ põt: quõ nec innocẽs

perijt:nec rect⁹ delet:q; ⁊ si carne hic atteri
tur:in conspectu eterni iudicis vera salute re
patur. Et q̄ seminãt dolores ⁊ metunt flãte
deo peunt:q; quãto hic altius puerso agen/
do pficiunt:tanto duri⁹ ſb sequẽti dãnatio
ne feriunt. Sed cũ eidez sñie p̃mittit recor/
dare: vicz patet:quia transacta res ad men/
tẽ reducit :non aũt futura nunciat. Tũc er/
go eliphas verius diceret:si hec de iniquis
generaliter fieri extrema animaduersiõe cre
didisset ſ hoc q̄d flare dicitur deus: vrget vt
ſbtilius discernat. Nos q̄p pe cũ flam⁹ aerẽ
ab exterioꝛib⁹ introꝛsus trahim⁹: ⁊ introꝛsus
tractũ huncexterius reddimus. Flare ergo
deus in vindicte retributione dicitur:q; ab
exterioꝛib⁹ causis introꝛsus iudicij consiliuz
concipit: ⁊ ab interno consilio extroꝛsus sẽ
tentiam emittit. Quasi flante deo ab exteri/
oꝛibus aliquid introꝛsuz trahitur:quãdo fo
ris mala nr̃a ꝓspicit: ⁊ int⁹ iudiciũ disponit
Et rursum quasi flante deo ab interioꝛibus
spũs extroꝛsus emittit:qñ ab interno conce
pto ꝓsilio:exteri⁹ iudiciũ dãnatõis infertur
Bñ itaq; ꝺr. Q̃ qui dolores seminant:flan/
te deo peunt:quia vnde foris puersa faciũt:
inde ab intimis recte feriunt: Vel certe cuz
flare deus dicit:quia ⁊ statim ire eius spiri/
tus ſbinferet:appellatiõe flatus illi⁹; potest
ipa eius animaduersio designari. Nos q̄p/
pe cũ irascimur:flatu furoꝛis inflammamur
Ut ergo vindictã cogitãs dñs demonstra/
ret: flare irascẽdo dicit:non q; ipe i natura
sua mutabilitatis vicissitudinẽ recipiat: ſ q;
post longã patientiã qñq; vindictã pctõis
exequitur is qui in semetipo tranquill⁹ est
pereuntibus turbulent⁹ videt. Dens q̄p/
pe reꝓoba:quia aduersum suis actib⁹ iudi
cẽ ꝓspicit:quasi cõmotus ei ostendit:quia i
ꝓspectu illi⁹ suo reatu ꝓprio ipa turbat. Dz
postq; q̃si clemẽter admonuit:apte increpa
tiõis verba ſbiũgit dicẽs. Rugit⁹ leonis
et vox leene: ⁊ dentes catuloꝛ leonũ ꝓtriti
sunt. Quid em̃ rugitũ leõis appellat:nisi vt
pauloante premisimus seueritatem viri?
Quid vocẽ leene:nisi loquacitatẽ cõiugis?
Quid dẽtes catuloꝛ leonũ:nisi edacitatem
plis? Quia em̃ filij ꝓiuãtes extincti sũt:dẽ
tiũ exp̃ssiõe signant. Que cũcta dñs ꝓtrita eli
phas rigid⁹ exultat:quasi iure dãnata denũ
ciat. Cui⁹ adhuc duritiã increpationis inge
minat cũ ſbiũgit Tigris perijt:eo q; nõ ha
beret p̃dam: ⁊ catuli leonũ dissipati sũt. Quẽ
em̃ nomine tigridis:nisi beatum iob nota va
rietatis signat:vel aspersum maculis simu/
lationis?

Omnis nãq; simulatoꝛ in eo q; vide
ri rectus appetit:mũdũ se p oĩa non
oñdit:q; dũ ꝟtutes quasdaz p ypo
crisim assumit: ⁊ occulte semetip̃m vitijs ſb
ijcit:quedã latẽter vitia repẽte in faciẽ erum
pũt: ⁊ supducte similitudies q̃si visiõis coꝛium
ex admixtione sua variũ oñdũt: vt plerũq;
sit miꝝ cur hõ q̄tãtis ꝟtutib⁹ pollere cernit
etiam tã reꝓbis actib⁹ iq̃netur. Dz nimiꝝ
omnis ypocrita tigris est:quia dum mũdus
coloꝛ de simulatione dicit:vitioꝝ nigredine
interrũpente variat. Sepe em̃ dũ de casti/
tatis mundicia extollit:sorde auaritie fedat
Sepe dũ de ꝟtute largitatis speciosus ostẽ
ditur: luxurie maculis iquinatur. Sepe dũ
castitatis atq; largitatis decoꝛe vestitur: ve
lut ex zelo iusticie crudelitatis attrocitate fu
scat. Sepe largitate:castitate:pietate:ex pul
chra visiõe induit: ſ interfusa obscuritate su
perbie notat:sicq; fit vt intermixtis vitijs:
dũ mundã in se spẽm ypocrita nõ ostẽdit:q̃/
si vnũ coloꝛem tigris habere nequaq; possit
Que videlicet tigris rapit p̃dam:quia hũa/
ni sibi fauoris vsurpat gl̃iam. Quia em̃ rap/
ta laude extollitur:quasi ꝓreda satiatur Be
ne aũt ypocritarũ laus p̃da dicit ꝓreda q̄p
pe ẽ:cum aliena violẽter auferunt. Omnis
aũt ypocrita q; vitã iusticie simulãs: iustoꝝ
sibi laudem arripit:alienum pfecto ẽ quod
tollit. Eliphas itaq; quia beatum iob inco/
lumitatis sue tempoꝛe laudãda egisse cogno
uit:pcussione ſbsequente illuz hec tenuisse p
ypocrisim credidit dicens. Tigris perijt eo
q; non haberet ꝓredam. Ac si aperte dicat.
Varietas tue simulationis extincta est:q; ⁊
adulatio laudis ablata est:etiam tua ypocri
sis p̃dam nõ habet:quia pcussa diuin⁹ hu
manis fauoꝛib⁹ caret. Translatõe aũt septu
agĩnta interp̃tum neq; ꝺr tigris: ſ mirmica
leon perijt:eo q; nõ haberet p̃daz. Mirmi
caleon q̄ppe puũ valde est animal formicis ad
uersum:q⁹ se sub puluere abscõdit: ⁊ formi/
cas frumẽta gestãtes interficit: ⁊ interfectas
ꝓsumit. Mirmicaleon aũt latie ꝺr vlformi
caz leo. vel certe exp̃ssius: formica piter et
leo. Recte aũt formica ⁊ leo nominat: q; si/
ue volatilib⁹ seu q̃busli bet alijs minutis ani
lib⁹ formica est: ipis autẽ formicis leo. Has
em̃ q̃si leo duoꝛat: ſ ab illis quasi formicaꝛ de
uoꝛat. Cũ igit̃ eliphas dicit mirmicaleonis nomi
nis pauoꝛẽ ⁊ audaciã reprehendit: Ac si apte
dica. Nõ iniuste pcussus es:quia cõtra ere
ctos timidus:contra subditos auda x fuisti.
Ac si apertius dicat Cõtra astutos formido

te pr̃essit:cõtra simplices temeritas inflauit. Sed iã mirmicaleon p̃dam nõ habet:q̃ tumida tua elatio dũ verberib⁹ p̃mit̃:ab alienа lesione phibet̃. Sed quia amicos beati iob tenere hereticoꝝ spẽm dixim⁹:vrget necessario vt hec eadẽ eliphas verba quõ etiã tipice sentienda sunt intimem⁹. Rugit⁹ leonis:ꝛ vox leene:ꝛ dentes catuloꝝ leonũ cõtriti sũt. Quia natura vniuscuiusq̃ rei ex diuersitate cõponit̃:in sacro eloquio per rem quãlibet licite diuersa figurant̃. Habet ãp/pe leo virtutem:habet ꝛ seuiciam. Virtute ergo dominũ:seuicia diabolũ signat. Hinc eñ de domio dicit̃. Vicit leo de tribu iuda radix dauid. Hinc de diabolo scriptum est. Aduersari⁹ vester sicut leo rugiens circuit. querẽs quẽ deuoret. Leene aũt nomine aliq̃ sancta ecclesia:aliquãdo babylonia designat̃. Pro eo eñ q̃ ꝓtra aduersa audax est leena ecclesia dr:sicut eiusdẽ beati iob vocibus approbat̃ qui derelictã ab ecclesia iudeam indicãs ait. Nõ calcauerũt eã filij instito rũ:nec ptrãsiuit p eam leena. Aliq̃n ꝙ leene nomie huius mundi ciuitas.i.babylonia exprimit̃:que ꝓtra vitam innocentiũ imanitate crudelitatis effrenat̃:que antiquo hosti quasi seuissimo leoni sociata puerse psuasionis et⁹ semina cõcipit:ꝛ reprobos ex se filios ad similitudinẽ illius quasi crudeles catulos gignit. Catuli aũt leonũ sunt quilibet repro bi ad iniquã vitã malignoꝝ spirituũ errore generati:q̃ ꝛ sil̃ oẽs vniuersam mũdi ciuitatẽ quã p̃dixim⁹ babyloniã faciũt:ꝛ mñ idẽ singuli babylonie filij:q̃si non leena:ꝑ leene catuli vocant̃. Sicut eñ syon tota sil̃ ecclia dr filij aũt syon:sanctoꝝ quiq̃ singuli memorãtur:ita ꝛ filij babilonie singuli quiq̃ reproboꝝ:et eadem babylonia simul omnes reprobi vocantur.

Ca.XVII.

Sed sancti viri q̃diu in hac vita sũt semetipos solicita circũspectiõe custodiũt:ne leo circuiẽs insiliãdo surrepat.i.antiqu⁹ hostis sb̃ aliq̃ imagine vrtutis occidat:ne leene vox auribus pstrepet.i. ne babylõis glia sensũ ab amore patrie celestis auertat:ne catuloꝝ dẽtes mordeãt.i.ne reproboꝝ psuasio in corde ꝓualescat. At ꝫ heretici iã q̃si de sctitate securi sunt:q̃ vite sue meritis cũcta se supasse suspicant̃. Vñ et nũc dr. Rugit⁹ leonis:ꝛ vox leene:ꝛ dẽtes catuloꝝ leonũ ꝓtriti sũt. Ac si diceret̃. Nos ideo nullis flagellis atterimur:q̃ ꝛ vtutem antiq̃ hostis ꝛ cupiditatẽ ꝛrene glie:ꝛ suasionẽ pr̃oboꝝ hoim vite meritis supando calcam⁹. Vñ adhuc sbdit̃. Tigris perijt eo q̃ nõ haberet p̃daz:ꝛ catuli leonũ dissipati sũt. Hũc vocabulo tigridis repetit:quez leonis appellatiõe signauit. Sathan q̃ppe ꝛ ppter seuiciã leo dicit̃ ꝛ ppter multiformis astutie varietatẽ nõ incõgrue tigris vocat̃. Modo eñ se sicut ẽ pdit⁹ hũanis sẽsib⁹ obũcit:mõ q̃si angelũ lucis oñdit. Mõ stultoꝝ mentibus blandiẽdo persuadet:modo p culpã terrendo ptrahit. Modo suadere vitia aperte nitit̃:modo suis in suggestionib⁹ sb̃ virtutis specie palliat̃. Hec itaq̃ belua que tanta varietate respergitur:iure tigris vocat̃:q̃ apõ septuaginta int̃pr̃tes:vt p̃fati sum⁹ mirmicaleon dicit̃ Quod videlicet animal absconsum puluere formicas:vt diximus:frumẽta gestantes interficit:quia nimiꝝ apostata angelus in terrã de celo piect⁹:iustoꝝ mẽtes que bonoꝝ sibi opeꝝ refectõem p̃parant in ipo actiõis itinere obsidet:cũq̃ eas per insidias supat:quasi formica frumẽta gestantes improuisas necat. Recte autẽ mirmicaleon id est leo ꝛ formica dicit̃:formicis ei vt diximus leo est:volatilib⁹ formica:q̃ nimiꝝ antiqu⁹ hostis:sicut ꝓtra cõsentiẽtes fortis est ita ꝓtra resistẽtes debilis. Si eñ eius suggestionib⁹ assensus p̃betur:quasi leo tolerari neq̃q̃ põt:si aũt resistit̃:quasi formica atteritur. Alijs ergo leo ẽ:alijs formica:q̃ crudelitatẽ illius carnales mẽtes vix tolerãt:spirituales vero infirmitatẽ illius:pede virtutis calcãt. Heretici igit̃ q̃ de sanctitatis p̃sumptione supbiunt:quasi exultãtes dicũt. Mirmicaleon vel recte tigris perijt:eo q̃ nõ haberet p̃daz. Ac si apte dicãt. Vetust⁹ aduersari⁹ in nobis p̃dam nõ habet:q̃ q̃tum ad nostra studia:iã victus iacet. Idcirco autez mirmicaleõis appellatõe vel tigridis repetitur q̃ iã ꝓtritus leonis rugitus fuerat desig nat⁹:q̃ q̃cq̃d p gaudiũ dicit̃:sepe replicatur Voces q̃ppe ingeminat anim⁹:cum exultat Unde ꝛ veraci leticia psalmista crebro repetit hoc:q̃d se exauditũ esse recognouit dicẽs. Exaudiuit domin⁹ vocẽ fletus mei:exaudiuit dñs depcationem meã:domin⁹ oratiõez meam suscepit. ps.9.

Ca.XVIII.

Sed sancti viri cũ de quibusdaz se vitijs ereptos hilarescũt:magno se metu etiam in ipa exultatione ꝓcutiũt: quia et si iã de cuiuslibet pcella tempestatis erepti sũt:eẽ se tñ adhuc incerti maris dubijs fluctib⁹ sciũt:ꝛ sic sepe exultãt vt pauore trepidẽt:sic pauore trepidant:vt spei fiducia exultẽt. Vñ p eũdẽ psalmistã dr. Seruite domino in timore:ꝛ exultate ei cuz tremore. At contra hi qui de specie sãctitatis intu ps.2.

mescunt: cū vnū quodlibet vitium superat: mox mentē in supbiam erigūt: ⁊ quasi de vite sue perfectione gliant: ⁊ pro eo quod forte semel a periculo tempestatis erepti fūt tā q; in mari nauigāt obliuiscūt: magnos se estimāt: ⁊ vicisse se antiquū hostē funditus putāt: infra se cūctos respiciūt: quia sēp sapientiā trāscendere omēs arbitrātur. Unō et sbditur. ℣ Porro ad me dictū est verbū absconditū. Verbū absconditū heretici audire se simulant: vt auditorum mentib⁹ quandā predicationis sue reuerentiā obducāt. Uñ ⁊ latenter p̄dicant: quatenꝰ eoꝝ predicatio tā to sancta: quanto et occulta iudicatur. Communem autem scientiaꝫ habere fugiunt: ne ceteris equales estimentur. Occulta vel noua semper exquirunt: que dum alij nesciunt: apud imperitorum mentes ipi de scientie singularitate gloriant. Quam vt occultū diximus insinuant: quia scilicet vt admirationē ostendere valeant: hanc se latenter pcepisse confirmant. Unde apud salomonē heretico⁹ speciem mulier tenēs dicit: Aque furtiue dulciores sunt: ⁊ panis absconditus suauior. Unde hic quoq; sbdit. ℣ Et quasi furtiue suscepit auris mea venas susurrij ei⁹ Furtiue susurrij venas percipunt: quia socialis scientie gratiam deserentes ad hāc ne quaq; per hostium ingrediuntur domio attestante qui a't. Qui non intrat per hostium in ouile ouium: ꝑ ascēdit aliunde: ille fur ē et latro. Uenas itaq; diuini susurrij furtiue suscipit: qui ad percipendā virtutis eius notiā deserto publice predicatiōis hostio p̄a ue intelligentie rimas querit. Quia vero fur et latro qui intrat aliūde: ⁊ tenebras diligit et claritatem luminis perhorrescit: recte subiungitur. In horrore visionis nocturne: qñ solet sopor occupare homies. ℣ Ca. XIX.

Epe heretici dū altiora dicere conātur ipi sibi testes sunt: quia que pferunt vera nō sūt. In nocturna quippe visione dubie cernit. Rimas ergo susurrij: in pauore nocturne visiōis se pcepisse aserūt: q; vt ea q̄ docēt alta alijs oñdant: vix ea se capere posse denūciāt. Sed hinc colligēdū est quō audientib⁹ certa esse poterūt que ipi dubie viderūt. Miro ergo ordine cū alta loquentes pflunt in patefactiōe stulticie ipis sue altitudinis vocibus liganꝫ. Quantū vero de singularitate sapiētie eleuantur: oñdit cū ptin⁹ sbdidit. ℣ Quando solet sopor occupare homies. Ac si aperte ab hereticis dicer̄. Cū homies inferius dormiunt: nos ad pcipiēda supna vigilamus: q; ea nobis nota sunt: ad que videlicet cognoscēda cetero⁊ hominū cordia torpētia nō assurgūt Ac si apte dicāt. In quib⁹ intelligētia nr̄a se erigit: reliquoꝝ homm sensus dormit. Nonnunq; vero cū hoc despici ab autore conspiciūt: semetipos simulāt timere quod dicunt Uñ ⁊ sbdit ℣ Pauor tenuit me ⁊ tremor: et omia ossa mea pterrita sūt. Quia em̄ de doctrine sue altitudine miri videri appetūt q̄si ptimescūt que fugiunt: ⁊ cū minoris laboris sit audire: q; dicere: ad ea pferēda audaces sunt: que scilicet astruūt: quia ipi vix audire potuerūt. Unde adhuc sbdit. ℣ Et cū spiritus me p̄ñte transiret: inhorruerunt pili carnis mee: stetit quidam cuius nō agnoscebā vultū. Ut incōprehēsibilia se cognouisse indicēt: non stetisse: ꝑ trāsisse cōtra se spiritum narrant: ⁊ vultū se vidisse incognitum simulant: vt esse se ei incognitos: qui ab humana mēte cognosci nō valet oñdant. Ubi adhuc sbdit ℣ Imago coram oculis meis: ⁊ vocē q̄si aure lenis audiui. Sepe heretici deum sibi imaginabiliter fingūt: quē intueri spūaliter neq̄unt: ei⁹q; vocē q̄si aure lenis audire se p hibent: quia ad secreta illius cognoscenda: quasi esse se ceteris familiariores gaudent: Non em̄ ea docent: que deus publice loquitur: ꝑ que eoꝝ auri: quasi latenter aspiratur. Hec igitur dixim⁹: vt quid sb heretico⁹ specie in eliphas sermonibus sentiēdū sit intimem⁹. Sz quia amici beati iob tāti viri amici nō essent: nisi manifeste aliq̄d ex veritate didicissent: qui q̄uis in sententijs corruptiōis errant: in veritatis tamen cognitiōe non in toto titubant: hec eadem paulo superius verba replicemus: vt sbtilius discernamus: quomodo ea que de perceptione veritatis dicunt: a recte sentientibus pferri veraciter possint. ℣ Ca: XX.

Onnūq; vo heretici vera q̄dē ⁊ sblimia loquunt: nō quo hec diuinit⁹ ipi pcipiāt: ꝑ q̄ ex sancte ecclesie cōtentōe didicerūt: neq; hec ad pfectū ꝓscie: ꝑ scientie oñtatōem trahunt. Unde fit plerūq; vt alta sciēdo dicāt: ꝑ videndo q̄ dicūt nesciant. Siue igit ex hereticoꝝ spe cie: videlicꝫ nō vitā scientiū: ꝑ verba tenentium: seu ex p sona certe amicoꝝ beati iob: qui de cognitione veritatis poterunt pculdubio pcipiēdo experiri: quod studuer̄t docēdo eloqui: hec eadem que transcurrimus sbtilius dicta disseramus: vt dum solicite eliphas ꝓmo discutit: quāte scientie fuerit demōstret: q̄uis i eadem scientia humilitatem nō tenuit: qui cōe bonū sibi specialiter arrogauit. Ait nanq;.

Lex

Porro ad me dictũ ẽ verbũ absconditus
Jo.1. Verbũ quippe absconditũ inuisibilis filius
verbũ. Ad ipe quoq; absconditũ insinuat:
dũ sbiũgit. Et verbũ erat apud deum ⁊ de⁹
erat verbum. Sed hoc verbũ absconditus:
electorũ mentibus dicitur: cũ potestas vni/
geniti filij credentibus manifestat. Potest
etiam per verbum absconditũ allocutio inti
1.Jo.2. me aspiratiõis intelligi: de qua iohãnes dic.
Unctio eius docet vos de omnib⁹. Que ni
mi; aspiratio humanã mentẽ tangẽdo sble
uat: ⁊ tempales cogitationes deprimẽs: ek/
nis hanc desideriis inflãmat: vt nihil ei iam
nisi que superna sunt libeat: et cuncta que in
ferius de humana perstrepũt corruptiõe cõ
temnat. Absconditũ ergo verbũ audire est:
B locutiones sancti spiritus corde concipere.
Que pfecto sciri nõ potest: nisi a quo habe
Jo.14. ri põt. Un ⁊ veritatis voce de hac abscõdi/
ta locutiõe dicit. Ego rogabo prem: ⁊ aliũ
paraclitũ dabit vobis: vt maneat vobiscus
in eternũ: spũ veritatis: quem mũd⁹ nõ po/
test accipere. Sicut em eisdem paclit⁹ post
mediatoris ascensum alius humani generis
p̃solator in semetipo inuisibilis est: ita oẽm
quem repleuerit ad desideranda inuisibilia
accẽdit. Et qm mũdana corda sola visibilia
diligũt: hunc mundus non accipit: quia ad
diligẽda inuisibilia non assurgit. Seculares
em mẽtes quãto se foris p desideria dilatãt
tanto ad receptiõem illi⁹ sinum cordis angu
stãt. Et quoniã valde in hũano genere pau/
ci sunt: q̃ desiderio; carnalium sorde pur/
gati ad percepciõem sanctispũs ipa hac pur
gatione dilatant. Verbũ hoc abscõditũ di/
citur: quia illud a quibusdam pculdubio in
corde concipit: quod a maxima hominũ p/
te nescit: vel certe hec ipa afflictio sanctispi/
ritus: verbum abscõditũ est: qui sentire po/
test: ꝑ strepitu locutionis exprimi nõ potest
Cũ igitur diuina aspiratio sine strepitu mẽ/
tem sbleuat: verbum abscõditũ auditur: q;
Lex. sermo spiritus in aure cordis silenter sonat.
Unde ⁊ sbditur. Et quasi furtiue suscepit
auris mea venas susurrij eius. Venas sup/
ni susurrij auris cordis furtiue suscipit: qua
si sbtilitatem locutionis intime afflata mens
et raptim ⁊ occulte cognoscit. Nisi em se ab
exterioribus desideriis abscondat: interna nõ
penetrat. Occultat autem vt audiat: ⁊ au/
dit vt occultet: quia ⁊ sbtracta visibilib⁹ in
L uisibilia ꝓspicit: ⁊ repleta inuisibilib⁹ visibi
lia pfecte ꝓtemnit. Notandũ vero q nõ ait
quasi furtiue suscepit auris mea susurrij ei⁹:
sed venas susurrij eius. Susurrium quippe
occulti verbi est: hec ipa locutio aspiratiõis
interne. Uene autem susurrij dicunt causa/
rum origines: quib⁹ hec ipa aspiratio ad mẽ
tem ducit. Quasi em venas susurrij sui ape
rit: cum nobis latenter insinuat: quib⁹ mo/
dis ad nostre intelligentie aures venit. Alli/
quãdo em nos amore: aliquando terrore cõ
pungit: aliquãdo p̃sentia q̃ nulla sint ostẽ
dit: ⁊ ad eterna diligenda desideriu; erigit:
aliquãdo prius eterna indicat: vt post tem/
poralia vilescant. Aliquando nostra nobis
mala aperit: ⁊ ad hoc nos vsq; vt etiam alie
nis malis ꝓ doleamus extendit: Aliquando
mala aliena nostris obtutibus obijcit: ⁊ cõ/
punctos mirabiliter a nostra prauitate nos
corrigit. Uenas itaq; diuini susurrij furtiue
audire est: occultos diuine aspirationis mo/
dos tenuiter ⁊ latenter agnoscere. Quãuis
adhuc vl susurriũ: vl venas susurrij itellige
re aliter valeamus. Qui em susurrat: occul
te loquitur: ⁊ vocem non exprimit: ꝑ imitat
Nos ergo quouscq; carnis corruptiõe ꝑmi/
mur: nullo modo claritatem diuine potẽtie
sicut in se incommutabilis manet: videmus
Quia acies infirmitatis nostre nõ sustinet b̃
quod de ei⁹ eternitatis radio: super nos in/
tolerabiliter fulget. Cum ergo se nobis om B
nipotens per rimas contemplationis indi/
cat nequaq; nobis loquitur: ꝑ susurrat qui
et si se plene non intimat: quoddam de se hu
mane menti manifestat. Tũc ãt nequaq; ia
susurrat: ꝑ loquitur: cuz eius nobis species
certa reuelabit. Hinc est quod in euangelio
veritas dicit. Palam de patre meo annũci/
abo vobis. Hinc iohannes ait. Uidebim⁹ Jo.16.
eum sicuti est. Hinc paulus dicit. Tunc co/ 1 Jo.3.
gnoscam: sicut ⁊ cognitus sum. Nunc autẽ 1.Cor.13.
diuinum susurrium tot ad nos venas ha
bet: quot creatis operibus ipa diuinitas p̃/
sidet. Dum em q̃ sunt cuncta creata cernim⁹
in creatoris admiratione sbleuamur. Nam
sicut aqua labitur leniter fluens: rimata per
venas queritur vt augeatur. Tantoq; se la
ti⁹ fundit: quanto venas aptiores inuenerit
Ita nos dũ studiose diuinitatis noticiã ex
creature eius cõsideratiõe colligimus: qua
si susurrij ad nos venas illius aperim⁹ quia
p hoc quod factum cernimus: virtutez crea
toris admiramur: vt per ea que sunt i publi
co illud ad nos emanet: quod latet in occul
to. Quasi em per quendaz ad nos sonitum
erumpit: dum consideranda nobis sua opa
ostendit: in quo semetipsum vtcũq; indicat:
dumq; sit incomprehensibilis manifestat.

E Quia igit cõsiderare eũ digne non possum⁹ nõ eius vocem: sed vix susurriũ audim⁹: plene eñ perpendere: neq; ipa que sunt creata sufficimus. Recte aũt dicit: quasi furtiue suscepit auris mea venas susurrij eius. Proiecti quippe a paradisi gaudijs: & cecitatis pena mulctati: vix susurrij venas apprehendimus: q; ipa quoq; mira eius opera: raptim tenuiterq; pensamus. ℣ La. XXI.

A Scliendũ vo ẽ: q; quãto vtutẽ illius mens sbleuata ꝓsiderat: tanto ei⁹ rectitudinẽ repressa formidat. Unde & recte sbiũgit. ℣ In horrore visiõis noctur/ne. Horror nocturne visionis ẽ: pauor occulte cõtẽplatiõis. Hũana etenim mẽs quo alti⁹ eleuata: que sint eterna cõsiderat: eo ꝺ factis tẽpalibus grauius tremefacta formidat: q; tanto se ream verius cernit: quãto se ab illo lumie discrepasse quod sup se intermicat ꝓspicit: sicq; fit vt illuminata plus metuat: quia magis aspicit a veritatis regula: p ign/ta discordat: eamq; graui formidine: su⁹ ipse pfectus quatiat: que prius quasi securi⁹ nihil videbat. Quãuis quãtalibet virtute p/fecerit: nõ iam manifestũ aliquid de eternitate cõphẽdit: & adhuc sb cuiusdã caligie imaginatõis ꝓspicit. Unde et hec eadẽ nocturna visio dicit. In nocte quippe sicut & superius dixim⁹ dubie: in die autẽ constant videmus. Quia igit ad cõtemplãdum internũ solis radium: nubes sese nostre corruptiõis interserit: nec ad infirmos nostre mẽtis oculos illud sicut est incõmutabile lumen erumpit: adhuc deũ quasi in nocturna visiõe cer/nim⁹: cũ pculdubio sb incerta cõtemplatio-
B ne caligam⁹. Sed q̃uis extremũ de illo aliquid mens ꝓcepit: in cõsideratiõe tñ ei⁹ magnitudis inhorrescit: & magis metuit: q; ipsis contemplationis eius vestigijs se impa/rem sentit: atq; ad se relapsa eũ arti⁹ diligit cui⁹ mirã dulcedinẽ ferre nõ valẽs: vix hãc sb certa visione gustauit. Sed q; ad hui⁹ sb/leuatiõis culmẽ mime ptingit: nisi prius desideriorũ carnaliũ importuna pstrepens turba reꝑmatur: recte sbiũgit. ℣ Quãdo solet sopor occupare hoies. Quisquis ea que mũdi sũt: agere appetit: quasi vigiliat: quisquis vo internã quietẽ querẽs: hui⁹ mũdi strepitũ fugit: velut obdormiscit. Sz ꝑus sciendũ est q; in scꝑtura sacra figurate posit⁹ tribus modis somn⁹ accipit. Aliquãdo eñ somno mors carnis: aliquãdo torpor negligẽtie: aliqñ vero exꝑmit calcatis terrenis desideriis quies vite. Somni nãq; vel dormitationis nomie carnis mors intimat: sicut paul⁹ ait. Nolo vos ignorare fratres de dormientib⁹ et paulopost. Ita & de⁹ eos qui dormierunt p iesum adducet cũ eo. Somno rursum torpor negligẽtie designat: sicut ab eodẽ paulo dr. Hora est iã nos de somno surgere. Et rursũ. Euigilate iusti: et nolite peccare. Somno quoq; carnis calcatis desideriis: q̃es vite figurat: sicut spõsi voce in cãticis cãticorũ dr. Ego dormio: & cor meũ vigilat: q; videlicet sancta mens quo se ab strepitu tempalis cõcupiscẽtie cõꝑmit: eo veri⁹ interna cognoscit: & tanto alacrius ad intima vigilat: quãto se ab exteriori inquietudine occultat. Sõ bene p iacob in itinere dormientẽ figurat: qui ad caput lapidez posuit: & obdormiuit: a terra scalã celo inherentẽ: i nixum scale deũ: ascẽdẽtes q̃z & descendentes angelos vidit. In itinere q̃ppe domire ẽ: in hoc pñtis vite trãsitu a rerũ tẽpaliũ amore q̃escere. In itinere dormire est: in diez labentiũ cursu ab appetitu visibiliũ mentis oculos claudere: quos ꝑmis hominib⁹ seductor aperuit qui dixit. Scit eñ de⁹: q; in quocũq; die comederitis ex eo: aperient oculi vri. Unde et paulopost sb ditur. Tulit quoq; de fructu illius: & dedit viro suo: & comedit: & apti sunt oculi ambor. Culpa quippe oculos cõcupiscentie aperuit: quos innocẽtia clausos tenebat. Angelos vero ascendẽtes & descendentes cernere est: ciues supne patrie cõtẽplari vel q̃to amore actori suo sup semetipas in/hereãt: vel q̃ta cõpassiõe charitatis nris infirmitatib⁹ cõdescendãt. Et notandũ est valde: q; ille dormiẽs angelos cõspicit: qui i lapide caput ponit: q; nimirq; ipe ab exteriori/bus operib⁹ cessans interna penetrat: q; in/tẽta mẽte qõ ꝑncipale ẽ hois: imitatõem sui redẽptoris obseruat. Caput q̃ppe in lapide ponere ẽ mẽte xpo inherere. Qui ei a pñtis vite actiõe remoti sũt: & ad supna nullo amore rapiunt dormire possunt: & videre angelos nequaq̃ possunt: qui caput in lapide tenere cõtemnũt. ℣ La. XXII.

A Sunt nãq; nonulli q̃ mũdi actiões fugiũt: sed nullis vtutib⁹ exercẽtur. Hi nimirũ torpore nõ studio dormiunt: & idcirco interna conspiciunt: q; caput nõ in lapide: sed in terra posuerũt. Quibus plerũq; cõtigit: vt q̃to securius ab externis actionib⁹ cessant: tãto lati⁹ immũde i se cogitatõis strepitũ: p ociũ cõgerãt. Unde sb uidee specie per pphetam torpens ocio anima deflet: cum dicitur. Viderunt eã hostes et deriserunt sabbata eius. ℣ Preceptо etenim legis ab exteriori ope: i sabbato cessat.

Thes. 4.

Ro. 13. 1. Cor. 15.

Can. 5.

L Gen. 28.

Gen. 3.

B

A

Trem. 1.

Hostes ergo sabbata videntes irridẽt: cum
maligni spũs ip̃o vacatõis ocio ad cogitati/
ones illicitas pertrahunt: vt vnaqueq; ani
ma quo remota ab externis actionibus ſui/
re deo credit̃: eo magis eoꝝ tirãnidi illicita
cogitãdo famuletur. Sancti autẽ viri qui a
mundi operib⁹ nõ torpore: ſ virtute sopiũt̃:
laboriosius dormiũt: q̃ vigilare potuerunt
quia in eo ꝙ actões hui⁹ seculi deserẽtes su/
perant: robusto ꝯflictu quottidie ꝯtra seme
ipsos pugnãt: ne mẽs ꝑ negligentiã torpeat
ne ſbacta ocio ad desideria imũda frigescat
ne ipsis desiderijs bonis plus iusto inferue/
at: ne sub discretionis specie sibimet parcen
do a ꝑfectione languescat. Agit hec ⁊ ab hu
ius mũdi inquieta ꝯcupiscẽtia se pẽitus sub
trahit: ac terrenaꝝ actionũ strepitũ deserit:
B ⁊ ꝑ q̃etis studiũ virtutib⁹ intẽta vigilãs dor
mit. Neq; em̃ ad ꝯtẽplãda interna ꝑducitur
nisi ab his q̃ exteri⁹ implicãt studiose subtra
Par.6. hatur. Hinc est em̃ quod per semetipsaꝫ ve/
2.Thi.2. ritas dicit. Nemo põt duobus dñis seruire
Hinc paul⁹ ait: Nemo militãs deo implicat
se negotijs secularib⁹ vt ei placeat cui se pro
Ps.45. bauit. Hinc ꝑ prophetã dñs ammonẽs dic̃:
Vacate ⁊ videte qm̃ ego suꝫ de⁹. Quia igit̃
neq̃q̃ noticia int̃na ꝯspicit̃: nisi ab extrema
iplicatõe casset̃: recte nũc ꝟbi abscõditi ⁊ di
uini susurrij temp⁹ exprimit̃ cũ dicitur: In
horrore visionis nocturne: quando solet so/
por occupare homies: qꝛ nimirum mens no
stra nullo modo ad vim intime cõtemplatio
nis rapit̃: nisi studio se prius a terrenoꝝ de/
sideriorũ tumultu sopiatur. Sꝫ hũanus ani
mus quadam sue ꝯtẽplatiõis machĩa suble/
uatus: quo super se altiora conspicit: eo in se
Lex metip̃o terribilius ꝯtremiscit. Vñ ⁊ apte ſb/
ditur ¶ Pauor tenuit me: ⁊ tremor: ⁊ oĩa os
Ps.33. sa mea ꝑterriti sũt. Quid per ossa: nisi fortia
C acta signant̃? De q̃b⁹ ⁊ ꝑ ꝓphetã dicit̃: Do
minus custodit oĩa ossa eoꝝ. Et sepe ea que
agunt homies: esse alicui⁹ mo menti estimãt
quia districtionis intime: q̃ sit subtile iudici
um ignorant. Sed cũ ꝑ cõtemplationem ra/
pti superna ꝯspiciunt: ab ip̃a aliquo modo
presumptionis sue securitate liquescunt: ⁊ tã
to magis in diuino cõspectu trepidant: quã/
to nec bona sua digna ei⁹ examini quem con
spiciunt pensant. Hinc est enim ꝙ is qui for/
tia operando profecerat: per spiritum suble/
uans clamabat: Omnia ossa mea dicent: do
mine quis similis tibi? Ac si diceret: Carnes
mee verba non habent: qꝛ infirma mea apd̃
D te funditus silent. Ossa autem mea tue ma
gnitudinis laudeꝫ dicunt. Quia ipsa quoq;
que esse in me fortia credidi: tua considerati
one contremiscunt. Hinc est enim quod ma
nue vi so angelo pertimescens dicit. Mor Judi.13.
te moriemur: quia vidimus dominũ. Queꝫ
vxor ꝓtinus consolatur dicens. Si domin⁹
nos vellet occidere: de manibus nostris ho
locaustũ et libamenta nõ suscepissꝫ. Quid ẽ
hoc quod ad visionem angeli vir fit timid⁹:
et mulier audax: nisi quod nobis quotiẽs ce
lestia demonstrantur: spiritus quideꝫ pauo
re se concutit: sed tamen spes p̃sumit̃. Inde
nãq; spes ad maiora audendo se erigit. vnd̃
turbatur spiritus: quia ea que supna sũt pri/
or vidit. ¶ Ca. XXIII. A

Quia igit̃ cum altiora secretoꝝ cele/
stium ſbleuata mens conspicit: cun
cta humanarum viriũ soliditas con
tremiscit: recte nũc dicit̃. Pauor tenuit me
et tremor: et omnia ossa mea ꝑterrita sũt Ac
si aperte diceret̃. Subtilitatis intime archa
na percipiens: vnde me apud me fortem cre
didi: ante conspectum iudicis inde titubaui
Districtionem quippe diuine iusticie cõtem
plaotes: etiam de ipsis operibus iure perti
mescimus: que nos fortia egisse putabam⁹
Ducta nanq; ad internam regulam nostra
rectitudo: si districtum iudicium inuenit: mlt̃
tis tortitudinũ suarum sinibus in intimã re
ctitudinem impingit. Unde et bene paulus
cũ ⁊ virtutũ ossa habere se cerneret: ⁊ tamen
ſb districto examine hec eadem eius ossa tre
pidarẽt ait. Mihi ꝑ minimo est: vt a vob̃ 1.Coꝝ.4.
iudicer: aut ab hũano die Sed neq; meip̃m
iudico: nihil em̃ mihi cõscius suꝫ. Sed quia
auditis venis diuini susurrij hec eadem ei⁹
ossa contremuerunt: illico adiũxit. Sed non
in hoc iustificatus sum: qui auteꝫ iudicat me
dominus est. Ac si diceret. Recta egisse me
recolo: attamen de meritis uõ p̃sumo: quia
ad eius examen vita nostra ducitur: ſb quo
nostre fortitudines ⁊ ossa turbantur. Sꝫ cũ B
mens in contemplatiõe suspenditur: cũ car
nis angustias supernas per speculatõis viꝫ
de libertate aliquid intime securitatis rimat̃
stare diu super semetip̃am non potest: qꝛ et
si hanc spiritus ad summa vehit: caro tamẽ
ip̃o adhuc corruptionis sue pondere deor/
sum premit. Unde ⁊ subditur. ¶ Et cũ spiri Lex
tus me presente transiret: inhorruerunt pili
carnis mee. Nobis p̃sentibus spiritus tran
sit quando inuisibilia cognoscimus: et tamẽ
hec non solide: sed raptim videmus. Ne/
q; enim in suauitate contemplationis inti/
me diu mens figitur. Quia ad semetipsam
immensitate luminis reuerberata reuocat̃.

Cunctꝫ interna dulcedinem degustat amore
estuat: ire sup semetipam nitit: ꝙ ad infirmi/
tatis sue tenebras fracta relabit: ⁊ magna vir
tute pficiēs videt: qz videre nō possit ꝙ qō
ardenter diligit: nec tm ardēter diligeret: nisi
aliquatenꝰ videret. Non ergo stat: ꝙ transit
spūs: qz supnam lucē nostra nobis cōtēpla/
tio: ⁊ inhiantibꝰ aperit: ⁊ mox infirmātibus
C abscondit. Et qz in hac vita q̄talibet virtute
quis pfecerit: adhuc tamen corruptiōis sue/
Sap.9. stimulū sētit. Corpꝰ ąppe qō corrūpit aggꝝ/
Ter uat aiam: ⁊ deprimit terrena inhabitatio sen/
sum multa cogitantē recte sbdit. ¶ Inhor/
ruerūt pili carnis mee. ¶Pili carnis sunt etei
q̄libet superflua hūane corruptiōis. ¶Pili car/
nis sunt: vite veteris cogitatōes: quas si a
mēte recludimꝰ: pilos a carne icidimꝰ. ¶Per
pilos radendos indicat cogitatōes abscidi:
vt de amissiōe eaꝝ nullo dolore fatigemur.
Nu.8. Bene aūt p moysen dr. Leuite radāt omēs
pilos carnis sue. Leuita ąppe assumptꝰ vo
cat. Oportet ergo leuitas oēs pilos carnis
radere: qz is q̄ in obsequijs diuinis assumit
debet añ dei oculos a cunctis carnis cogita
tionibus mundꝰ apparere: ne illicitas cogi/
tatiōes mēs pferat: ⁊ pulchrā aiē spēm qua
si pilis fructificantibꝰ deformē reddat. Sed
q̄talibet vt dirimꝰ quēpiā virtus sancte con/
uersatiōis euexerit: adhuc tñ ei de vetustate
B vite nascit qō tolerē. Und ⁊ ipi leuitaꝝ pi/
li radi pcepti sunt nō euelli. Rasis etem pilis
in carne radices remanēt ⁊ crescūt vt iteruz
radant: qz magno qdem studio superflue cogi
tatiōes amputande sunt: ꝙ tamen amputari
funditus nequaq̄ possunt. Semp em caro
superflua generat: quesemper spūs ferro so
licitudinis recidat: at hec in nobis tūc sbtilꝰ
conspicimus: cum speculationis alta pene/
tramus. Unde recte nunc dict. Cum spūs
me presente transiret: inhorruerunt pili car/
nis mee. ¶ Ca.XXIIII.

A Humana etem mēs in ptēplatiōis ar
ce sbleuata: tanto semetipam duriuſ
de superfluis cruciat: q̄to nimis sbti/
le pspicit esse qō amat. Et cū pulchꝝ intuet
hoc qō sup se appetit: districte iudicat q̄cq̄d
in se infirmū prius trāquille tolerabat. Trā
seūte ergo spū: pili ptimescūt: qz ante cōpū/
ctiōis vim cogitatiōes superflue fugiūt: vt ni/
hil iā remissum libeat: qō afflictā mētē etiam
cōtra semetipam visitatiōis itime seueritas
inflāmet: cunctꝫ hoc qō in corde illicituz na/
scit: cōtinua districtictiōe resecat. Fit plerū
qꝫ vt vegetata mēs paulo latius studio sue
speculationis inhereat: ⁊ pene figat spīm qui
trāsiebat. Nec tñ hec ipa ꝛtemplatiōis mo
ra diuinitatis plene vim aperit. quia eiꝰ im/
mēsitas humanas vires auctas sbleuataſqꝫ
transcendit. Unde ⁊ bene sbdit. ¶ Stetit q̄
dam cuiꝰ nō agnoscebā vultū. Quidā nāqꝫ
nō dicimꝰ: nisi de eo vtiqꝫ quē exprmere aut
nolumus: aut nō valemus. Sed qua mēte
hoc loco dicit: q̄dam videlicet exponit cuz
ptinus sbinfert. Cuiꝰ nō agnoscebā vultuz
Humana ąppe anima primoꝝ hominuz vi
tio a padisi gaudijs expulsa: lucem inuisibi/
liū perdidit: ⁊ totam se in amorē visibiliū fu
dit: tantoqꝫ ab eterna speculatione cecata ē
q̄to foras deformiter sparsa: vnd fit vt nul
la nouerit nisi ea que corporeis oculis (vt ita
dixerim) palpando cognoscit. Homo em q̄
si pceptū seruare voluisset: etiam carne spūa
lis futurus erat: peccando factꝰ est etiaz mē/
te carnalis: vt sola cogitet: que ad animū p
imagines corporꝫ trahit. Corpus ąppe ē cc
li ⁊ terre: aquaꝝ: aialiū: cunctaꝝqꝫ rerū vi
sibiliū: quas indesinenter intuet: in quibus
dum totā se delectata mens picit: ab iterne
intelligēt re sbtilitate grossescit: ⁊ qz iam erit
gere ad sūma se nō valet: in his infirma libē
ter iacet. Cuz vero miris conatibꝰ ab his se
exurgere nitit: magnū valde est: si ad cogni
tōem suā expssa corpali specie aīa pducatē
vt semetipaz sine corpea imagine cogitet: ⁊
cogitādo se viā sibi vsqꝫ ad ꝛsiderandā eter
nitatis sbstantiā paret. ¶ Ca.XXV

Debet semetipam: p quā ab exteriorꝫi
bus ascendēdo in se trāseat: ⁊ a se in
auctorē tēdat. Cū ei corpeas imagines dese
rit: in semetipam mēs veniēs: nō modicum
ascēdit. Cuius incorpea sit aīa: qz tñ corꝑ
pori inheret: ex ipa suiq̄litate localis cogno
scit q̄ carnali loco retinet. Que dū obliuisci
tur scita cognoscit icognita: meminit obliui
oni mandata: hylarescit post trtsticiam: ad/
ducit pleticiā: ipa sui diuersitate indicat:
q̄tū ab sba etne icōmutabilitatis nature di/
stat: q̄ sp vt ē: idē ē: vbiqꝫ pns: vbiqꝫ iuisibi/
lis: vbiqꝫ tota: vbiqꝫ incōphēsibilis: p inhi/
antē mētē sine aspectu cernit: sine voce au/
dit: sine motu suscipit: sine corpe tāgit: sine
loco retinet. Hāc nimiꝝ sbam cū animꝰ col
gitat: assuetꝰ rebꝰ corpalibꝰ diuersaꝝ imagi
nū fātasmata sustiet. Que dū ab itētōis sue
ocul abigit māu discretiōis: postponens ei
oia: iā hāc aliqtenꝰ cōspicit. Quā si necdum
q̄d sit apprehēdit: agnouit certe quid nō sit
Quia ergo ad insueta mēs rapit: cum diui/
nitatis essentiaz rimatur: recte nunc dicitur

Tex Stetit quidã cui⁹ nõ cognoscebã vultũ Be/
ne aũt dictũ est: stetit. Omis quippe creatu
B ra q⁹ ex nihilo facto ẽ: ⁊ p semetipam ad ni/
hilũ tendit: nõ stare habz: ꝟ defluere. Ratio
nalis ẽo creatura eoipo q̃ ad imaginẽ aucto
ris ꝺdita ẽ: ne ad nihilũ trãseat figit. Irrato
nalis autez neq̃q̃ figit: ꝟ donec visionis sue
misterio vniuersitatis spẽm impleat trãseũ/
do tardat. Nã ⁊ si celũ ac terra p⁹ in eternũ
ꝑmanẽt: ex semetipis tñ nũc ad nihilũ ꝓpe/
rãt: ꝟ p eoꝝ vsũ q̃bus feriunt in melius mu
tanda pseuerãt. Stare ergo soli⁹ creatoris ẽ
p quẽ cũcta nõ trãseuntẽ trãseũt: ⁊ i quo ali/
qua ne trãseãt retinẽt. Vñ et redẽpto⁹ nr̃ q⁹
diuinitatis eius status capi ab humana mẽ
te nõ potuit: hũc nobis ad nos veniẽs crea/
tus: nat⁹: mortu⁹: sepult⁹: resurgẽs: atq̃ ad
Mar.10. celestia rediẽs: ꝗsi trãseũdo monstrauit. Oõ
bñ p euãgelũ illuminato ceco innotuit: cui
transiẽs auditũ ꝓbuit: ꝟ stans oculos repa/
rauit. Per humanitatis q̃ppe dispensatiõez
trãsire habet: p diuinitatis ẽo potentiã qua
vbiq̃ pñs est stare. Voces igit cecitatis no
stre dñs audire trãsiẽs dicit q⁹ humane mi/
serie factus homo miseret. Stãs aũt lucem
reparat: q⁹ infirmitatis nostre tenebras: ex
virtute diuinitatis illustrat. Bene ergo p⁹ /
q̃ dictũ est: cũ spũs me pñte trãsiret �sbditur
Stetit quidã: cui⁹ ñ agnoscebã vultũ Ac
si apte diceret. Eũ quẽ ptransitũ sensi: non
se qui stat. Transit em̃ q⁹ teneri cognit⁹ non
L valet: stat aũt: q⁹ inquantũ cognoscit incõ/
mutabilis apparet. Quia igit raptim is qui
sp̃ idẽ ẽ cernit: simul deus: ⁊ trãsiẽs ⁊ stans
Exo.3. videt: vel certe stare eius est: nulla mutatio
Jac.1. ne variari: sicut ad moysen ꝺr. Ego suz qui
sum. Et sicut hunc iacobus insinuat dicens
Apud quẽ nõ est trãsmutatio: nec vicissitudi
nis obumbratio. Quia ẽo q̃squis iaz aliq̃d
de ꝓtemplatiõe eternitatis apꝑhẽdit: hũc per
Tex coeternã eius spẽm cõspicit: recte sbiungit.
Imago coram oculis meis. Imago q̃ppe
Heb.1. pris filius ẽ: sicut de cõdito homie moyses i
Sap.7. nuat dicens. Creauit de⁹ hoiem: ad imagi
nem dei fecit illum. Et sicut p exꝑssionez sa/
Deb.1. pietie de dei filio quidã sapiens dicit. Can/
dor ẽ ei lucis eterne. Et sicut paul⁹ ait. Qui
cũ sit splẽdor glorie: ac figura sbstãtie ei⁹. Cũ
ergo eternitas cernitur ꝑut infirmitatis no
stre possibilitas admittit: imago ei⁹ mentis
nr̃e oculis auferet: q⁹ cum vere in patrẽ ten/
dimus: hunc quantũ accipim⁹ p suam ima/
ginẽ. i. p filiũ videm⁹: ⁊ p eam spẽm que de
ꝓsinç initio nata est: eum aliquo mõ cerne
re: nec cepit: nec desinet conamur Unde et
hec eadẽ veritas i euãgelio dicit. Nemo ve Jo.14.
nit ad pr̃em: nisi p me Bene autem sbditur.
Et vocem quasi aure lenis audiui Quid Tex.
em̃ p vocem aure lenis: nisi cognitio spirit⁹
sancti designat? Qui de patre ꝓcedens ⁊ õ
eo quod est filij accipiens: nr̃e tenuiter noti
cie infirmitatis infundit. Qui tamẽ sup apo
stolos veniẽs: per exterioꝝ sonũ tanq̃ per
vehementẽ spiritũ demõstrat: cũ ꝺr. Fact⁹ Act.2.
q⁹ est repente son⁹ tanq̃ aduenientis spũs ve
hementis. Sanctus em̃ spiritus cum se no/
stre noticie infirmitatis insinuat: ⁊ sonitu ve
hementis spũs ⁊ voce aure lenis exꝑmit:
quia videlicet veniens: ⁊ vehemens ⁊ lenis
est. Lenis: quia noticiã suam quaten⁹ cog/
nosci vtcũq̃ valeat: nostris sensib⁹ tempat.
Vehemens: quia quantũlibet hanc tempet
aduentu tamen suo infirmitatis nostre ceci/
tatem illuminando ꝓturbat. Illustratiõe ei
sua nos leniter tãgit: ꝟ inopiam nr̃am imani
ter ꝺcutit. Vox ergo dei: ꝗsi aure lenis audi
tur: quia in hac adhuc vita positis cõtẽpla/
toribus suis: neq̃q̃ se diuinitas sicut ẽ insi/
nuat: sed lippientibus mentis nostre oculis
claritatem suam tenuiter demõstrat. Oõ be
ne ipa legis acceptione signatur: cum dicit:
quia moyses ascendit ⁊ dominus in montez Exo.24.
descendit.

¶ Ca. XXVI.

A Ons q̃ppe ẽ ipa nr̃a ꝓtemplatio⁹: in
quã nos ascendim⁹: vt ad ea que vi
tra infirmitatẽ nr̃am sunt videnda sb
leuemur. Sed in hanc domin⁹ descendit: q⁹
nobis multum ꝓficientib⁹: parũ de se aliq̃d
sensibus nostris aperit: si tamen dici in illo:
vel parum: vel aliquid potest: qui vn⁹ sem
per ⁊ idem permanẽs: intelligi ꝑticulariter
nõ potest: ⁊ tamẽ a suis fidelibus particípa/
ri dicitur: cum in eius sbstantia pars nulla/
tenus admittat. Ꝟz quia hũc exꝑmere per/
fecto sermõe nõ possumus: humanitatis no
stre modulo: quasi infantie imbecillitate ꝓ/
pediti: cum aliquatenus balbutiẽdo resona
mus. Quia vero ⁊ in magna cõtemplatiõe
sbleuati: sbtile quid de eternitatis cognitiõe
ptingim⁹: sacre hystorie verbis ostenditur:
dũ de cognitiõe dei ꝓpheta nobilis helyas
edocetur. Cui cum transiturum ante euz se
domin⁹ ꝓmitteret dicens. Ecce dominus 3.Re.19.
trãsit: ⁊ spiritus grandis ⁊ fortis subuertẽs
mõtes: ⁊ couterens petras ante dominum
illico adiunxit Non in spiritu dominus. Et
post spũ commotio: nõ in cõmotione domi/
nus. Et post cõmotioez ignis: nõ i igne dñs
Et post ignẽ sibilus aure tenuis: ⁊ ibi dñs

B Spiritus quippe ante dñm euertit montes et petras ꝓterit: qz pauoꝛ ꝗ ex aduentu eiꝰ irruit ⁊ altitudinẽ coꝛdis nr̃e deiẽcit: ⁊ duritiã liq̃facit. Sz spũi cõmotiõi ⁊ igni nõ ineſſe dꝛ dñs: eẽ vo in ſibilo aure tenuis nõ negatur. qz nimiꝝ mẽs cũ in ꝓtẽplatõis ſblimitate ſuſpendit: q̃q̃d pfecte ꝓſpicere ꝑualet deꝰ nõ eſt. Cũ vo ſbtile aliq̃d ꝓſpicit: hoc eſt qõ de incõp̃hẽſibili ſbſtãtia etnitatis audit. Quaſi em̃ ſibꝫ hũ tenuis aure pcipim⁹: cũ ſapoꝛez incircũſcpte vitatis ꝓtẽplatiõe ſbita ſbtiliter deguſtamus. Tũc vo veꝝ ẽ qõ de deo cognoſcim⁹: cũ plene nos aliq̃d de illo cognoſcere nõ poſſe ſentim⁹. Vñ bene illic ſbdit: Nõ cũ audiſſet helyas: operuit vultũ ſuũ pallio et ingreſſus ſtetit i hoſtio ſpelũce. Ad⁹ aure tenuis ſibilũ vultũ ſuũ ꝓpheta pallio operuit: qz in ipa ſbtiliſſima ꝓtẽplatiõe veritatiſ q̃ta ignoꝛãtia hõ tegaꝫ agnoſcit. Vultũ nãq̃ pallio ſupducere eſt: ne altioꝛa mens q̃rere audeat: hãc ex ꝓſideratiõe ꝓpe infirmitatis velare: vt nequaq̃ intelligẽtie oculos vltra ſe pcipitanter aperiat: ⁊ ad hoc qõ appꝛehẽdere nõ valet rcuerẽter claudat: q̃ h agẽſ in ſpelnuce hoſtio ſtetiſſe deſcribit. Quid nãq̃ ſpelũca nr̃a ẽ: niſi hec coꝛruptiõis habitatio in q̃ adhuc ex vetuſtate retinemur? Sz cũ aliq̃d pcipe de cognittõe diuinitatis incipim⁹: q̃ſi iã in ſpelũce nr̃e hoſtio ſtam⁹. Qz em̃ ꝓgredi pfecte nõ poſſum⁹: ad cognitõez tñ vitatis inhiantes: iã aliquid de libertatis aura captam⁹. In ingreſſu ergo ſpelũce ſtare eſt repſſo nr̃e coꝛruptõis obſtaculo ad cognitõem vitatis incipe exire. Vnõ ⁊ nubeꝫ
C Exo.33. tabernaculũ deſcẽdẽte iſraelite e lõginquo cernẽtes in papilionum ſuoꝝ hoſtijs ſtetiſſe memoꝛant: qz hi qui aduentũ diuinitatis vt cũq̃ ꝓſpiciunt: q̃ſi iam ex habitaculo carnis pcedũt. Quia igit̃ hũana mens q̃talibet ſe virtute tetẽderit: vix de intimis extrema cognoſcit: recte nũc dꝛ, Et vocẽ quaſi aure lenis audiui. Sz qm̃ cuz ſe de ſe ſaltẽ parũ nobis diuina cognitio exhibet: infirmitatis noſtre ignoꝛantiã pfecte docet qui vocem aure lenis audiuit: dicat que ex ipa hac auditi/
Tex one didicerit. Sequit. ¶ Nunq̃d hõ deiꝰ cõparatiõe iuſtificabit: aut factoꝛe ſuo purioꝛ erit vir? Hũana iuſticia diuine iuſticie cõparata iniuſticia ẽ: qz ⁊ lucerna in tenebꝛis fulgere cernit: ꝑ in ſolis radio poſita tenebꝛaſc. Quid ergo eliphas ratꝰ in ꝓtemplatiõe cognouit: niſi q̃ iuſtificari homo dei cõparatiõe nõ poſſit? Recta nãq̃ credim⁹ que exterius operamur: ꝑ cũ mime iterna cognoſcim⁹ q̃ſi in ſolis radio poſiti caligam⁹. Cũ vo illa vt tũq̃ pcipim⁹: ita nõ vtcunq̃ iudicam⁹ quis tãto quiſq̃ ſbtiliꝰ de tenebꝛis iudicat: quãto ei veriꝰ claritas lucis ꝓſtat. Qui em̃ lucẽ videt. ſcit quid de tenebꝛis eſtimet. Nã q̃ caligoꝛẽ lucis ignoꝛat: ⁊ obſcura ꝑ luce apꝓbat. Bñ autẽ ſbdit. Aut factoꝛe ſuo purioꝛ erit vir? Quiſquis de pcuſſione murmurat quid aliud: q̃ iuſticiã feriẽtis accuſat? Puꝛioꝛẽ ſe ergo vir factoꝛe ſuo eſtimat: ſi cõtra flagellũ querelã parat: eũq̃ ſibi ꝓculdubio poſtponit: cũ eius iudiciũ de ſua afflictiõe redarguit. Ut ergo homo repꝛehendere nõ audeat iudicẽ culpe: hũc humiliter cogitet auctoꝛẽ nature: qz q̃ mire ex nihilo fecit: factuz impie nõ affligit. Quod tũc eliphas didicit cũ vocẽ quaſi aure lenis audiuit? In ꝓſideratione nãq̃ diuine magnitudinis diſcit q̃ humiliter in ſua aiaduerſione timeaꝫ: ⁊ q̃ ſuperna deguſtat: inferioꝛa equanimiter toleꝛat: qz plene intꝰ cõſpicit: q̃ti eſtimat qõ foꝛis agit? Male em̃ ſe creatũ putat: q̃ regulã ſũme rectitudinis ignoꝛat. Et ſepe lignuz rectũ credit: ſi ad regulã nõ ducit: ꝑ cũ regule iungit ꝓ quãtã toꝛtitudinẽ tumeſcit inuenit: qz nimiꝝ rectitudo accedens increpat: qõ occul⁹ deceptꝰ apꝓbat. Eliphas itaq̃ q̃ ad ſupna ꝓſpexit: diſtrictũ iudiciũ de inferioꝛibus experit: ⁊ q̃uis beatũ iob nõ recte redarguit: i cõpatiõe tñ creatoꝛis omnẽ creature modũ recte deſcribit dicẽs. Ecce q̃ Fuiũt ei nõ ſunt ſtabiles: ⁊ in angelis ſuis reppit pꝛauitatẽ: q̃to magis hi q̃ habitãt domos luteas: q̃ terrenũ habẽt fundamentum cõſumẽt velut a tinea. ¶ Ca. XXVII.

Natura ãgelica ⁊ ſi ꝓtẽplatiõi auctoris inherẽdo in habitu ſuo imobiliꝫ ꝑmanet: eoipo tñ quo creatura ẽ: in ſemetipa viciſſitudinẽ mutabilitatis habet. Mutari aũt ex alio in aliũ ire ẽ: ⁊ in ſemetipa ſtabilẽ nõ eſſe. Vnaq̃q ei res q̃ſi tot paſſib⁹ ad aliũ tẽdit: q̃t mutabilitatis ſue ſemotib⁹ ſbiicit. Sola aũt natura incõp̃hẽſibilis a ſtatu ſuo neſcit moueri: q̃ ab eo qõ ſp ideꝫ eſt neſcit imutari. Nã ſi angeloꝝ ſbſtãtia: a mutabilitatis motu fuiſſet aliena: bñ ab auctoꝛe cõdita: neq̃q̃ in repꝛobis ſpiritib⁹ a beatitudinis ſue arce cecidiſſet. Mire autẽ omnipotẽs deꝰ naturã eoꝝ ſpirituũ bonaz: ꝑ mutabilẽ cõdidit: vt ⁊ q̃ ꝑmanere nollent: ruerẽt: ⁊ q̃ i cõditõe pſiſterẽt: tãto ex eo iã digniꝰ q̃to ex arbitrio ſtarẽt: ⁊ eo maioꝛis apꝰ deũ meriti fierẽt: q̃ mutabilitatis ſue motũ volũtatis ſtudio fixiſſent. Quia ergo ipa quoq̃ natura angelica ẽ in ſemetipa mutabil' quaz viz mutabilitatẽ vicit ꝑ hoc qõ ei qui ſemꝑ

idẽ est vinculis amoris alligat: recte nũc di/
cit. Ecce qui seruiũt ei: nõ sunt stabiles. Ut/
q; eiusdem ptinus documentũ mutabilita/
tis adiungit: cum de apostatis spiritib⁹ sub
B inferẽs. Et in angelis suis repperit prauitatẽ
Ex quoꝝ cõparatione bene casus infirmita
Ter tis humane ꝓsideratõem colligit: cum illico
adiũgit. ℣ Quãto magis hi qui habitãt do
mos luteas: qui terrenũ habent fundamen/
tum cõsumẽt velut a tinea. ℟ Luteas q̃ppe
2.Coꝝ.4. domos habitam⁹: quia in coꝝpoꝝib⁹ terreis
2.Coꝝ.15. sbsistim⁹. Que bene paul⁹ ꝓsideras ait. Ha
bem⁹ thesauꝝ istũ in vasis fictilib⁹. Et rur/
sum. Scim⁹ quia si terrestris domus nostra
hui⁹ habitatiõis dissoluat: q̃ edificatõez ex
deo habemus: domũ non manufactã. Ter/
Ps.138. renum quoq; fundamentũ est sbstantia car/
nis. Qõ in se solicite psalmista ꝓspexerat: cũ
dicebat. Non est occultatũ os meuꝝ a te qõ
fecisti in occulto: ⁊ sbstantia mea in inferiori
bus terre. Tinea aũt de veste nascit: ⁊ ean/
si de vestez de qua oꝝit: oꝝiẽdo coꝝrũpit. Qua
si quedã vero vestis anie caro ẽ: ꝙ hec nimi/
L rum vestis habet tineam suam: quia ab ipa
carnalis temptatio oꝝitur: ex qua laceratur.
Quasi eñ quadam sua tinea vestis nostra
cõsumit: cũ caro coꝝruptibilis temptatõem
gignit: et p hanc ad interitũ puenit: velut a
tinea homo ꝓsumit: cum de se oꝝitur: vñ cõ/
terat. Ac si apte dicat. Si illi spũs esse ex se
incõmutabiles nequeũt: qui nulla carnis in
firmitate deprimunt: qua temeritate se ho/
mines in bono pmanere ꝓstater estimãt: q̃s
in eo qõ intellectus ad sũma vehit: carnalis
infirmitas aggrauãs ppedit: vt p coꝝrupti/
A onis vitiũ in semetipis habeãt: vñ ab itima
nouitate veterascãt. ℣ Ca. XXVIII

POssunt quoq; p angelos sancti doc
Wa.2. tores intelligi: sicut p ppheta dici/
tur. Labia sacerdotis custodiũt sciẽ
tia: ⁊ legẽ requirũt ex oꝝe eius: qꝝ angel⁹ do
mini exercituũ ẽ. Qui q̃talibet virtute fulge
ant esse oino sine culpa nequeũt: cũ iter pre
sentis illecebꝝose vite gradiunt: qꝝ eoꝝ gres
sus tangit: aut luto illiciti operis: aut pulue
re cogitationis. Bom⁹ aũt luteas habitant:
qui de illecebꝝosa hac vita carnis exultant.
Phi.3. hanc domũ luteã paulus contempserat ha
bitare. cũ dicebat Nostra aũt ꝓuersatio i ce
lis est. Dicat ergo. Ecce q̃ seruiũt ei nõ sunt
stabiles: et in angelis suis reppit prauitatẽ:
q̃to magis hi qui habitãt domos luteas: q̃
terrenũ habent fundamentũ: ꝓsumẽt ve/
lut a tinea. Ac si apte dicat. Si pũtis vite vi
am illi sine ꝓtagione trãsire nequeũt: q̃ eter/
na cogitãtes se ꝓtra tempalia accingũt: que
detrimenta illi sustinent: qui esse se in carna
lis habitatiõis voluptatibus gaudent. Qui B
eñ seruiũt ei: nõ sunt stabiles: qꝝ cũ mẽs ad
alta nitit: carnis sue cogitatione dissipat: ita
vt sepe anim⁹: dũ intimis inhabitat: dum so
la celestia expectat: sbita carnali delectatiõe
pcussus a semetipo scissus iaceat: ⁊ qui se in
infirmitatis sue molestias supasse gaudebat
repẽtino vulnere pstrat⁹ gemat. ℣ Prauitas
ergo ⁊ in angelis reperit: dũ ipos quoq; q̃
veritatẽ nũciãt: nonnũq; surreptio vite falla
cis grauat. Si ergo hi etiã mũdi hui⁹ iniqui
tate feriũt: quos ꝓtra eũ sctã intẽtio erigit:
q̃b⁹ ictib⁹ illi penetrãt: q̃s añ ei⁹ iacula ipa
infirmitatis sue delectatio sternit? ℟ Qui bene
velut a tinea cõsumi describunt. Tinea q̃p/
pe damnũ facit: ⁊ sonitũ nõ facit. Ita iniq;
mẽtes qꝝ damna sua ꝓsiderare negligũt: in/
tegritatẽ q̃si nesciẽtes pdũt. Amittunt nãq;
a coꝝde innocentiaz: ab oꝝe vitatem a carne
ꝓtinentiã: ⁊ p accessum tempis ab etate vitã
Sed hec se indesinẽter amittere nequaq; cõ
spiciũt: dum toto desiderio curis tempalib⁹
occupant. Quasi ergo a tinea ꝓsumunt: qꝝ L
sine sonitu: culpe moꝝsum tolerãt: dũ quãta
detrimenta vite et innocẽtie patiunt: igno/
rant. Unde ⁊ bñ sbdit. ℣ De mane vsq; ad Ter
vesperã succidẽt. A mane vsq; ad vesperam
peccatoꝝ succidit: dum a vite sue exoꝝdio vs
q; ad terminũ iniq̃tatis ꝓpetratõe vulnera
tur. Omni q; tempe reꝝobi p augmẽtũ ma/
licie ꝓtra se ictus ingeminãt: quibus succisi
pfundũ ruant. De quib⁹ bene p psalmistã
dicit. Viri sanguinũ ⁊ dolosi: non dimidia/ Ps.54.
bũt dies suos. Dies q̃ppe dimidiare est tps
vite male in voluptatib⁹ ductũ: ad peniten/
tie lamẽta diuidere: atq; hoc ad bonũ vsum
partiãdo reparare. Sed iniqui dies suos ne
quaq; dimidiãt: quia peruersam mentẽ: nec
in extremo tpe immutãt. Quo ꝓtra bñ pau/
lus admonet dicẽs. Redimẽtes tps: quoni Ephe.5.
am dies mali sunt. Tempus quippe redimi
mus: quãdo ante actam vitam quã lasciuiẽ
do pdidimus: flendo reparamus. Sequit.
℣ Et quia nullus intelligit in eternũ ꝓbũt. Ter.
Null⁹ viczeoꝝ q̃ a mane vsq; ad vesperaz suc
cidẽt null⁹ itelligit: vel eoꝝ q̃ peũt vl eoꝝ q̃
pditos moꝝes pereuntiũ imitant. Uñ alias
scriptũ est. Just⁹ perijt: ⁊ nemo est qui reco Esa.5.
gitet i coꝝde suo: ⁊ viri misericoꝝdie colligũt
qꝝ nõ ẽ q̃ intelligat. Iniqui ergo dũ sola tpa
lia appetũt: ⁊ q̃ bona electis i eternũ maneãt B
scire contemnũt: dum iustoꝝ afflictõem cõ/
spiciũt: sed que sit ãfflictiõis rẽtributio non

agnoscũt:actiõis sue pedem in ꝓfundũ porrigunt:quia a luce intelligentie ſpõte ſua oculos claudũt. Multis eñ malis voluptatibus decepti:dũ que videt tpaliter diligũt a ſemetipſis alienati nõ videt vbi in eternuz ruũt. Poteſt etiam mane ꝓſperitatis veſpere huius mundi aduerſitas deſignari. De mane ergo vſq; ad veſperam reprobi ſuccidũt:qz ꝙ ꝓſpera laſciuientes depereũt: et ꝓ aduerſa impatiẽtes ad inſaniam exurgũt. Quos de mane vſq; ad veſperã neq; culpa ſuccideret:ſi vel ꝓſpa fomentũ crederẽt vel aduerſa ſectõem ſui vulneris eſtimarẽt.

A

Ca. XXIX.

Sed qz nequaq; ſic humani generis multitudo deſerit: vt cũcta ad interitũ tẽdere ꝓmittat. Sunt nõnulli qui ꝑntis vite oblectamẽta deſpiciũt :etiam cũ aſſunt trãſitoria eſſe ꝓſiderãt: atq; hec ex amore eternitatis calcãt. Cũq; in hoc primo gradu iudicij greſſus ſuos ponunt: vegetationes ad altiora pueniunt :vt cuncta tpalia nõ ſolũ quia citius ſunt amittẽda deſpiciant ꝙ his inherere nõ appetãt :etiã ſi eterna eſſe potuiſſent:z a pulchre ꝓditoris amorẽ ſubtrahunt: quia in ipm auctorẽ pulchritudis cordis paſſib⁹ tendũt. Et ſunt nõ nulli, q̃ bona hui⁹ vite ꝑntis diligũt: ꝙ tñ hec nullatenus aſſequunt:z ſunt nõ nulli qui reb⁹ temporalibus:totis deſiderijſ inhiãt:mũdi gloriam q̃rũt:z adipiſci nequaq; poſſunt Hos vt ita dixerim cor ad mundũ petrahit mundus ad cor repellit. Nã ſepe ꝓtingit vt in ipſis ſuis aduerſitatib⁹ fracti ad mentez redeant:z in ſemet ipſis reuerſi ꝓſiderent:q; ſint inania q̃ querebãt:ſeſeq; ꝑ tam ſtulto deſiderio ꝓtin⁹ ad lamentũ vertant:z tanto valenti⁹ eterna deſiderent:q; to ſe ſtulti⁹ laboraſſe ꝑ tpalib⁹ dolẽt. Eñ bñ deſcriptis rebis ſbdit.

Lex

Qui aũt reliqui fuerint :auferẽtur ex eis. Quos alios reliquos:niſi huius mũdi deſpectos accipim⁹? Quos dũ ꝑns ſeculũ:ad nulli⁹ gtis vſum eligit: q̃ſi minimos indignoſq; derelinquit. Sz mũdi reliquos

B

auferre dñs dr:qz deſpectos hui⁹ ſeculi eligere dignat:paulo atteſtãte qui ait. Nõ multi ſapiẽtes ſm carnẽ: nõ multi nobiles:non multi potentes:ꝙ que ſtulta ſunt mundi elegit de⁹ vt ꝓfũdat ſapiẽtes:z infirma mũdi elegit ds vt ꝓfundat fortia. Nõ bene in libro regũ egiptio puero in via laſſeſcente ſignat quẽ amalechita egrotũ in itinere deſerit: dauid vo inuenit cibo reficit :ducẽ ſui itineris facit:amalechitã ꝓſequit epulãtẽ repperit et funditus extinguit. Quid eſt eñ q̃ egiptius amalechite puer in itinere laſſat:niſi ꝙ amator ꝑntis ſeculi peccati ſui nigredine oppetus :ſepe ab eodẽ ſeculo infirmus deſpectuſ q; relinquit: vt cum eo currere nequaq; valeat:ꝙ fractuſ aduerſitate torpeſcat? Sz hũc dauid inuenit:qz redemptor noſter veracit manufortis nõnunq; quos deſpectos a mũdi glia repperit:in ſuũ amorez conuertit:cibo paſcit:qz vbi ſcia reficit: ducẽ itineris eligit:qz ſuũ etiaz ꝓdicatorẽ facit:z qui amalechitã ſequi non valuit:dux dauid efficit:qz is quẽ indignũ mund⁹ deſeruit :nõ ſolũ conuerſus in ſuã mentẽ dñm recipit :ꝙ ꝓdicãdo hũc etiã vſq; ad aliena corda pducit. Quo vicz duce dauid cõſiuantẽ amalechitã inuenit z extinguit:quia ipis ꝓdicantib⁹ mundi leticiã deſtruit:quos mund⁹ habere comites deſpexit. Quia igitur plerumq; ꝙs mũdus relinquit:domin⁹ elegit:recte nũc dicitur. Qui reliqui fuerint:auferẽt ex eis. Sequit Morient:z nõ in ſapiẽtia. Quid ẽ q̃ ſuperius reprobor interitũ ꝓtulit dicens: quia nullus intelligit:in eternum peribũt:z de electis dei illico adiũxit. Qui reliqui fuerint:auferent ex eis:z hoc ꝓtinus qõ eiſdẽ electis nõ conueniat dicens ſbdit. Morientur:z non in ſapientia. Si eñ a reprobis diuinitus auferunt:quo pacto mori non in ſapientia dicuntur? Sed nimiz ſacre ſcripture conſuetudo eſt: vt cum aliquid narrat:interpoſita alterius cauſe ſententia: ad ſupiora ꝓtinus redeat. Nam poſtq; dixit. Et qz nullus eſt q̃ intelligat in eternũ pibunt:electoz mox ſortem ſbintulit dicens. Qui aute reliqui fuerint:auferent ex eis. Et rurſũ ſententie ſue oculũ:in eum quẽ ꝑ dixerat interitũ reprobo⁹ mittens:ſbito adiũxit. Morient z nõ in ſapiẽtia. Ac ſi diceret. Hi quos dixi quia non intelligentes in eternum peribunt: ꝓculdubio nõ in ſapia morient. Sed hunc eſſe mortem ſacri eloquij nonnũq; melius oſtendim⁹:ſi ex eo aliquã ſimilitudinez hui⁹ rei ꝓferamus. Paul⁹ nanq; aplus cuz dilectum diſcipulum de inſtituendis eccleſie officijs admoneret: ne quos forte ad ſacros ordines inordinate proueheret dixit.

1.Tim.4.

Manus cito nemini impoſueris:neq; communicaueris pctis alienis:te ipm caſtuz cuſtodi. Qui ad infirmitatẽ ei⁹ corpis ꝓtinus

1.Tim.5.

B

vba ꝙuertẽs ait. Noli adhuc aquã bibere: ꝙ modico vino vtere ꝓpt ſtomachũ:z frequẽtes tuas infirmitates. Statiq; ſbiũgit dicẽs. Quorũdã hoim pctã manifeſta ſũt pcedẽtia ad iudiciũ quorũdam aũt z ſbſequũt

1.Tim.5.

Quid ergo ad illud ꝓtinet quod ab infirmo

aquam bibi phibuit:hoc qõ de peccatis ab scõdit? quozũdã hoim manifestisqz sbiunxit nisi qõ interposita de ei? infirmitate sñia :ad hoc in extremo redijt:qõ superius dixit. Man? cito nemini imposueris:neqz cõmunicaueris peccatis alienis. Ut eñ hec eadẽ peccata quanta solicitudine perquirenda eẽnt oñderet interpositam ꝓra infirmitatis molestiã:discretiõis ammonitõem prin? intulit qõ in alijs pateserẽt:in alijs laterẽt dicẽs. Quozũdã eñ hoim pctã manifesta sũt ꝓcedẽtia ad iudiciũ:q:zũdã aũt ꝛ sbsequunt. Sicut ergo p hãc sñiam nõ exsdẽ ꝟbis paulus cõgruit:q̃bus etiã loquẽs de thimothei infirmitate subiunxit:ꝑ ad illud redijt qõ superius intermittendo narrauit. ita hoc loco eliphas cũ de electis diceret:qui reliqui fuerit auferũt ex eis:illico adiũgẽs ait. Moriẽtur ꝛ nõ in sapia. Ad illud ptin? recurrit qõ supius de reꝓbis ptulit dicens: ꝛ q: nullus intelligit in eternũ pibũt. ¶ La.XXX.

A

Circo aũt reꝓbi electos despiciunt:q ad vitã iuisibilẽ p visibilem mortẽ tendũt. De q̃bus bene nunc dr. Moriẽt ꝛ nõ in sapia. Ac si apte dicere tur. Mortẽ q̃dẽ ꝛ sapientiaz piter fugiũt:ꝑ sapiam penit? deserũt. mortis aũt laqos nõ euadũt. Et quia qñqz morituri viuere mo/riẽdo potuerũt:dũ mortẽ q̃ pculdubio ventura ẽ metuũt:ꝛ vitã simul ꝛ sapiam pdunt At ꝓra iusti in sapia moriũt:q: mortẽ quaz deuitare fundit? neq̃unt:cũ p ꝟitate immi net differre ꝓtemnũt:eãqz dũ equanimit? ferũt:penã ꝓpaginis vertũt in instrumentum ꝟtutis:vt inde debeat vita recipi:vñ p pri/me culpe cogit? meritũ finiri. Dz q: eliphas hec ꝓra iniqs ꝟaciter ptulit:beatũ iob reꝓhensibilẽ estimãs de fastu se sapiẽtie iflauit. Eñ ꝛ post predicamẽta tãte rectitudis:irrisionis verba subiungit dicens.

Job. La.V.

B

Oca ergo si est qui tibi rñdeat. Omnipotẽs eñ deus sepe ei? pcem in pturbatione deserit:q̃ pcepta illi? in trãq̃llitate ꝓtenit Eñ scriptũ est. Qui auertit aurẽ suaz ne audiat legẽ:oratio ei? erit execrabilis. Vocare aũt nr̃m ẽ:humili deũ pce deposcere: rñdere ꝟo dei est effectũ pcib? pbere. Dit ergo. Voca si est qui tibi rñdeat. Ac si aperte dicat. Quãtũlibet affuctus clames deũ tibi respondentẽ nõ habes: q: vox in tribulatiõe eũ nõ iuenit:quẽ mens in trãq̃llitate ꝓtẽp/sit. Ubi adhuc deridendo sbiũgit. ¶ Et ad aliquẽ sanctoz ꝓuertere. Ac si despiciẽs dicat. Sctõs quoqz iuenire in afflictõe adiutores non vales:quos hr̃e socios in hilaritate noluisti. Qui post irrisionẽ ptin? sniam subdit dicẽs Virũ stultũ interficit iracũdia: ꝛ puulũ occidit inuidia. Que nimiz sñia ꝟa eẽt si illata ꝓra tanti viri patientiam nõ fuisset. nos pensem? qõ dicit. Quãuis qb audito/risui virtute resídat: vt oñdam? q̃z rectũ ẽ: quod pmit :si nõ in beato iob iniuste pmeret. Cũ scriptũ sit. Tu aũt dñe cum trãq̃llitate iudicas. Scienduz nobis magnope est quia quotiens turbulẽtos motus animi sb mãsuetudinis ꝟtute restringim? ad similitudinẽ redire cõditoris conamur. Nam cũ trã quillitatẽ mentis ira diuerberat: dilaniatam quodãmõ scissam q̃z pturbat: vt sibi metipi non ꝓgruat: ac vim intime silitudinis amittat: ¶ La.XXXI.

Tex.

L

Sap.12.

A

Quanta ergo sit iracũdie culpa pẽse/mus: p quã dũ mansuetudo amittitur: supne imaginiẽ similitudo vitiatur. Per iram sapia pdit: vt quid :quo vel ordine agendũ sit: omnino nesciat: sic̃ scriptum est: Ira in sinu stulti requiescit: q: nimirũ intelligentie lucẽ sbtrahit: cum mentẽ permouendo ꝓfundit. Per irã vita amittit: ꝛ si sapientia teneri videat: sicut scriptũ est. Ira pdit etiã prudentes: quia scz ꝓfusus animus nequaq̃z explet: etiaz si quid intelligere pruidenter valet. Per irã iusticia relinquit sicut scriptũ ẽ. Ira viri iusticiã deinõ opat: quia dũ pturbata mens iudiciũ sue ratõis exasperat: omne quod furor suggerit: rectũ putat. Per irã gratia vite socialis amittit: sic̃ scriptum est. Noli esse assiduus cũ homie iracundo ne discas semitas ei?: ꝛ sumas scãdalum aie tue. Quia qui se ex humana ratõe nõ tẽperat: necesse est vt bestialiter solus viuat. Per irã ꝓcordia rũpit: sicut scriptũ ẽ. Vir animosus parit rixas: ꝛ vir iracundus effundit pctã. Iracũdus q̃ppe pctã effundit: quia etiã malos quos incaute ad ꝓcordiam ꝓuocat: peiores facit. Per irã lux veritatis amittit sicut scriptũ est: Sol nõ occidat sup iracũdiã vr̃am: q: cũ mente iracũdia ꝓfusiõis tenebras incutit: hinc deus radiũ sue cognitionis abscondit. Per irã sanctispũs splendor excludit que ꝓra iuxta vetustã trãslatiõez scriptũ ẽ Sup quẽ reꝛescet spũs me?: nisi super humilẽ ꝛ quietem ꝛ trementez ꝟmones meos? Cũ eñ humilẽ diceret :quietũ ptin? adiũxit. Si ergo ira quietẽ mentis sbtrahit: suã sancto spiritui habitatõem claudit. Cui? recessione anim? vacu?:ad aptã mox insaniam ducit ꝛ vsqz ad superficiẽ ab intimo cogi

Prou.18.

Prou.26

Ecc.7.

Jac.1.

Ephe.4.

Esa.66.

B

tationū fundamento dissipat. Nā ire sue stimulis accensū cor palpitat: corp⁹ tremit: lingua se prepedit: facies igneſcit: exasperātur oculi: ⁊ neq̄quā recognoſcūt noti. Ore q̄dē clamorē formatꝫ ꝑ sēsus q̄d loquat ignorat In quo itaq̄ iste ab arreptitijs longe ē: qui actōis sue ꝓscius nō est. Unde fit plexq̄ vt vsq̄ ad manus ira ꝓsiliat: ⁊ quo ratio lōgi⁹ recedit: audacior exurgat: seq̄ ipm animus retinere nō valet: q⁹ factus ē ptātis aliene et eo furor mēbra foris in ictib⁹ exercet: q̄ intus ipam mēbrorꝫ dñam mentē captiuaꝫ tenet. Aliq̄n aūt manus nō exerit: ꝑ in maledictōis iaculū linguā vertit. Fratris nāq̄ interitū p̄cibus expoſcit: ⁊ hoc deū ꝓpetrare expetit: quod ipe puersus homo facere nō inuenit vel erubeſcit. Fitq̄ vt voto ⁊ voce homicidiū peragat: etiā cū a lesione ꝓximi manibus ceſſat. Aliquādo irā pturbato animo quasi ex iudicio silentium indicit: ⁊ quo se foras p linguā nō exprimit: int⁹ deterius igneſcit: vt irat⁹ quisq̄ collocutiōz suā ꝓximo sb trahat: ⁊ nil dicendo q̄ sit auersus dicat. Et nōnūq̄ hec silentij seueritas p discipline dispensatōnem gerit: si tm̄ solicite in intimis discretiōis forma teneat. Nōnūq̄ vero dū accensus anim⁹ a cōsueta locutiōe restringitur p accessuz tempis penitus a ꝓximi dilectione separat: ⁊ acriores stimuli ad mentē venūt: causeq̄ que graui⁹ exasperēt oriūt: atq̄ in irati oculo festuca in trabē: vtiq̄ dū ira in odiū ꝓmutat. Plexq̄ ira p silentiū clausa intra mentē vehementi⁹ estuat: et clamosas tacita voces formatꝫ ꝓba sibi quib⁹ exasperet obicit: ⁊ q̄si in cause examīe posite durius exasperata rndet: qđ salomō breuit insinuat dicens. Ꝓ Prestolatio impiorum furor Sicq̄ fit vt pturbatus anim⁹ maiorē strepitū sui silētij sentiat cū q̄ graui⁹ clause ire flāma consūmat: vnde bene ante nos quidā sapiēs dixit Cogitātes iracūdi vipere sūt cōgnatiōes: mētē comedūt matrē suā. ℣ XXXII.

Sciendū ꝓo ē q⁹ nōnullos ira citius accēdit: facili⁹ deserit Nōnullos ꝓo tarde quidē cōmouet: sed durius tenet. Alij nāq̄ accēsis calamis silēs: dū voci b⁹ pstrepūt: q̄si quosdā accēsiōis sue sonit⁹ reddūt: citius quidez flāmā faciūt: ꝑ ptinus in fauilla frigeſcūt. Alij aūt lignis grauioribus durioribusq̄ nō dispares accensionem tarde suſcipiūt: ꝑ tm̄ accēsi semel difficili⁹ extinguunt: ⁊ q⁹ se tardi⁹ in asperitatē cōcitāt furoris sui durius ignem ſuant. Alij autem qđ est nequi⁹ et citius iracūdie flāmas accipiunt et tardius deponunt: nōnulli ꝓo hāc et tarde suſcipiunt: ⁊ citi⁹ amittūt. In q̄bus nimirꝫ q̄ttuor modis liquido lector agnoſcit q⁹ et ad trāquillitatis bonū vltimus pluſq̄ ꝓmus appropinquat: et in malo ſcō in terti⁹ supat. Sed quid ꝓdest q⁹ iracūdia quō mētem teneat dicimus: si nō etiā qualiter compesci debeat expmam⁹? Duobus eīm modis fracta possidere animū ira deſuescit. Ꝓrim⁹ quippe ē: vt mēs solicita anteq̄ agere qđ libet incipiat: omnes sibi quas pati potest cōtumelias ꝓponat: quaten⁹ redemptoris sui ꝓba cogitās: vel ad diuersa se ꝓparet Quenimirꝫ veniētia tanto fortius incipit: quāto se cautius ex p̄ntia armauit Qui eīm improuidus ab aduersitate deprehēdit: q̄si ab hoste dormiens inuenitur: eumq̄ citius inimicus necat: quia non repugnantem perforat Nam qui mala imminentia per solicitudinem p̄notat: hostiles incursus quasi i insidijs vigilās expectat: ⁊ inde ad victoriā valenter accingitur: vnde nesciens deꝑhendi putabat Solerter ergo anim⁹ ante actiōis sue ꝓmordia cūcta debet aduersa meditari: vt semper hec cogitās: sp ꝓtra hec tolerace patiētie munit⁹: ⁊ q̄cquid accesserit ꝓuidus superet: et q̄cquid non accesserit lucrum putet. Secundus aūt fuande mansuetudinis modus est vt cū alienos excessus aspicim⁹: nostra quibus in alijs excessibus delicta cogitem⁹ Cōfiderata quippe infirmitate ꝓpria: mala nobis excusant aliena. Ꝓpatienter nanq̄ illatā iniuriaz tolerat: qui pie meminit qđ fortasse adhuc habeat: in quo debeat ipe tolerari: ⁊ quasi aqua ignis extinguitur: cum surgētis furore animi sua cuiq̄ ad mentē culpa reuocat: quia erubeſcit peccata nō parcere: qui vel deo vel ꝓximo sepe se recolit parcenda peccasse. ℣ Ca. XXXIII.

Sed inter hec solerter sciēdū est: qđ alia est ira quā impatientia excitat: alia quā zel⁹ formatꝫ. Illa ex vitio: hec ex ꝓtute generat. Si eīm nulla ira ex ꝓtute surgerz: diuine animaduersiōis impetū finees p gladiū non placasset. Hanc iram q⁹ hely nō habuit: notum ꝓtra se implacabilit supne vltionis excitauit. Nam quo contra sbditorꝫ vitia tepuit: eo ꝓtra illum districtio eterni rectoris exarsit. De hac per psalmistā dicit. Jraſcimini: ⁊ nolite peccare. Qđ nimirum non recte intelligunt: qui iraſci nos nobis tantūmodo non etiam ꝓximus delinquentibus volunt. Si enim sic ꝓximos vt nos amare ꝓcipimur. restat vt sic eorum erratib⁹: sicut nostris vitijs iraſcamur. De hac per salomonē dicit. Melior est ira risu

Proue. II.

Ps. 4.

Eccl. 7.

qz per tristiciã vultus corrigitur animꝰ delẽ
Ps.6. quentis. De hac iterũ psalmista ait. Turba
tus est ꝓ ira oculꝰ meꝰ. Ira quippe p vitiuz
oculũ mentis excecat: ira autem per zelũ tur
bat: qz quo saltem recti emulatiõe ꝓcutit: ea
que nisi trãquillo corde pcipi nõ põt ꝓtemi
platio dissipat. Ipe nanq; zelus rectitudis
quia inquietudine mentẽ agitat: eiꝰ mox aci
em obscura vt altiora in cõmotiõe nõ vide/
at qui bene prius trãquilla cernebat. Sz in
B de ſbtilius ad alta reducit: vnde ad tempus
ne videat reuerberat. Nã ipa recti emulatõ
eterna post paululũ in trãquillitate largius
aperit: que hec interim p cõmotõez claudit:
et vnde mens turbat ne videat: inde ꝓficit:
vt ad videndũ veriꝰ clarescat: sicut infirmã
ti oculo cum collirium immittit: lux penitꝰ ne
gatur: ꝙ inde eam post paululũ veracit reci/
pit: vnde hãc ad tempus salubriter amittit.
Nunq; vero cõmotioni contemplatio tũgi/
tur: nec ꝑualet mens perturbata conspicere
ad quod vix trãquilla valet inhiare: qz nec
solis radios cernitur: cum cõmote nubes ce
li faciem obducũt: nec turbatꝰ fons respiciẽ
tis imaginẽ reddit: quã trãquillus ꝓpe ostẽ/
dit: quia quo eius mala vnda palpitat: eo in
se spẽm similitudinis obscurat. Sed cũ p ze
lum animꝰ mouet: curãdũ sumope è: ne hec
eadem que instrumẽto vtutis assumit mẽti
ira dominet: ne ꝙsi dña preeat: ꝙ velut ancil
la ad obsequiũ parata: a ratõis tergo nunq;
recedat. Tunc em robustiꝰ ꝓtra vitia erigit
cum ſbdita ratiõi famulat. Nã q̃tũlibet ira
ex zelo rectitudinis surgat: si imoderata mẽ
tẽ vicerit: rationi ꝓtinꝰ seruire contemnit: et
L tãto se ipudentiꝰ dilatat: z q̃to ipatiẽtie viti
um virtutũ putat: Unꝺ necesse è vt hoc an
te omnia qui zelo rectitudinis mouet atten
dat: ne ira extra mentis dominiũ trãseat: sed
in vltione peccati tempꝰ modumq; conside
rans surgentẽ animi pturbatõem ſbtilius re
tractãdo restringat: animositatemq; depri
mat: et morꝰ feruidos ſb equitate disponat:
vt eo fiat iustior vltor alienꝰ: quo ꝓs extitit
victor suus: quatenꝰ sic culpas delinquenti
um corrigat: vt ante ipe qui corrigit p patiẽ
tiã crescat: z feruorẽ suũ transcendẽdo diu/
dicet: ne intemperãter excitatꝰ ipo zelo recti
tudinis lõge a rectitudine aberret. Quia ve
ro sicut dixim⁹ etiã laudanda boni emulatõ
mentis oculũ turbat: recte nũc dicit. Virũ
stultum interficit iracundia. Ac si apte dice/
retur Ira per zelũz sapiẽtes turbat. Ira ve
ro per vitium stultos trucidat: quia illa sub
ratione restringitur: hec vero irrationabiliter
deuicte mente dominatur. Bene autem sub
ditur. Et paruulũ occidit inuidia. Inuide/
re enim non possumus: nisi eis quos nobis
in aliquo meliores putamus. ꝙ paruulꝰ ergo
est qui liuore occiditur: quia ipe sibi testimo
niũ perbibet: quod eo minor sit cuius inuidia
torquetur. Hinc esi quo d hostis callidꝰ ꝓmo
homini inuidendo surripuit: quia amissa bea
titudine minorem se mortalitati illius agno/
uit. Hinc est quod cayn ad perpetrandũ fra
tricidiũ corruit: quia despecto suo sacrificio
ꝓbatum sibi infremuit: cuius deus hostiã ac
cepit: z quẽ meliorem se esse exhorruit: ne vt
cunq; esset amputauit. Hinc esau ad psecuti
onẽ fratris exarsit: quia primogenitoruz be/
nedictione perdita: quã tamen esau lẽticule
ipe vendiderat: minorem ei se quem nascen/
do ꝓbat ingemuit. Hinc ioseph fratres sui
ysmahelitis transeuntibꝰ vendiderũt: quia
cognito reuelatiõis misterio: ne se fieret me/
lior eius ꝓfectibus obuiare conati sunt. Hic
saul dauid ſbditum lancea intorquendo per
sequit: quia quem magnis quotidie augeri
virtutũ successibus sensit: vltra se excrescere
expauit. ꝙ paruulꝰ ita q; est qui inuidia occi/
dit: qz nisi ipe interior existeret: de bono al/
terius nõ doleret.

Ca.XXXIIII

Sed inter hec sciendũ est: quia q̃uis
ꝓ omne vitiũ qõ ꝓpetrat: humano
A corde antiqui hostis virus infundi/
tur: in hac tamen neq̃tia tota sua viscera ser
pens ꝓcutit: z imprimende malitie pestẽ vo
mit. De quo nimirꝝ scriptũ est. Inuidia dia
boli mors intrauit in orbem terrarꝝ. Nã cũ
deuictũ cor liuoris putredo corruperit: ipa
quoq; exteriora indicant: q̃ grauiter ani/
mũ vesania instigat. Color quippe pallore
afficit: oculi deprimunt: mens accendit: et
mẽbra frigescunt. Fit in cogitatione rabies
in dentibꝰ stridor: cũq; in latebris cordis cre
scens absconditur odium: dolore ceco tene/
brat ꝓscientiã vulnus inclusum. Nil letũ de
ꝓximis libet: quia tabescentez mentẽ sua pe
na sauciat: quã felicitas torquet aliena: q̃n/
toq; extranei opis in altum fabrica ducitur
tãtoq; fundamentũ mentis liuide ꝓfundius
suffoditur: vt quo alij ad meliora ꝓperant:
eo res ipa deterius ruat: qua ruina videlicz
etiã illud destruitur: quod in alijs actibꝰ p/
efecto opere surrexisse putabat. Naz inuidia
cũ mẽtẽ tabefecerit cũcta q̃ iu enerit bñgesta
ꝓsumit. Unꝺ bñ ꝓ salomonẽ dicit. Vita car
nium sanitas cordis. putredo ossiuz inuidia. ꝓ.0.14.
Quid em ꝓ vitã carnis: nisi infirma quedaz
ac tenera: et q̃d ꝓ ossa: nisi fortia acta signãt.

Et plerūq; cōtingit vt quidam cū vera cor/
dis innocētia in nōnullis suis actib⁹ infirmi
videant: quidā vero iā quedā ante hūanos
oculos robusta exerceant: ꝑ tñ erga alioꝝ
bona intus inuidie pestilētia tabescāt. Bene
ergo dicit: Vita carniū sanitas cordis: quia
si mētis innocentia custodit: etiā si qua foris
infirma sunt qñq; roborant. Et recte sbdit:
putredo ossium inuidia: quia per liuoris vi/
tium: ante dei oculos pereūt: etiā fortia acta
virtutū. Ossa ꝙppe ꝙ inuidiā putrescere est
quedā etiā robusta depire. Sed cur hec de
inuidia dicim⁹: si nō etiā ꝙliter eruat intime
mus? Difficile nāq; ē: vt hoc alteri non inui
deat: qđ adipisci alter exoptat: qꝛ ꝗcq; tem
porale ꝓcipitur: tanto fit minus singulis ꝙn
to diuidit in multis: ⁊ idcirco desiderantis
mentē liuor excrutiat: quia hoc qđ appetit
aut fundit⁹ alter accipiens adimit: aut a quā
titate restringit. Qui ergo liuoris peste plene
carere desiderat: illā hereditatē diligat: quā
coheredum numer⁹ nō angustat: que ⁊ om/
nib⁹ vna est: ⁊ singulis tota: que tanto largi
or esse ostendit: q̄to ad hanc ꝓcipientiū mꝫ/
titudo dilatat. Imminutio ergo liuoris est
affect⁹ surgens interne dulcedinis: ⁊ plena
mors ei⁹ est ꝓfectus amor eternitatis. Nam
cū mens ei⁹ rei appetitu retrahit que accipi
entiū numero partit: tanto magis ꝓximum
diligit. q̄to min⁹ ex ꝓfecto illi⁹ sua dāna ꝙ/
timescit. Que si ꝓfecte in amore celestis pa/
trie rapit: plene etiā in ꝓximi dilectiōe soli/
dat: quia cum nulla terrena desiderat: nihil
est qđ eius erga ꝓximū charitati ꝛtradicat.
Que nimirū caritas quid est aliud q̄ oculꝰ
mentis? qui terreni amoris puluere tangit.
ab interne lucis mox intuitu lesus reuerbe/
rat. Quia autē ꝓulus est qui ꝛrena diligit:
magnus qui eterna ꝛcupiscit: potest etiā sic
nō incōueniēter intelligi: paruulū occidit in
uidia: qñ huiꝰ pestis languore nō morit: ni
si qui adhuc in desideriis infirmat.

Sancti gregorij Liber sextus.

Capitulū. I.

Eruata hi
storie veritate beati iob
dicta: amicoꝝq; illius mi
stica ꝓposui interꝓtatio/
ne discutē: qꝛ cunctis ve
ra scientib⁹ liquet: q; re/
demptorē mūdi totis suis allegationibus cu
rat sancta scriptura ꝓmittere: ꝙq; ꝓ electoꝝ
oēs vt ꝓ eius scz membra studuit designare
Vñ ⁊ isdē beat⁹ iob latino eloq̄o dolēs dici
tur: vt ꝓ ei⁹ ⁊ nomē ⁊ vulnera redemptoris Esa. 53
nr̄i passio designet. De quo ꝓpheta ait. Ue
re languores nr̄os ipe tulit: ⁊ dolores nr̄os
ipe portauit. Cui tentator ablatis oib⁹: ⁊ ser
uos ⁊ liberos occidit: qꝛ nō solū iudaicū po
pulū ex timore seruientē. ꝑ ipos q̄z apl̄os in
suo amore regeneratos passiōis ei⁹ tpe telo
ꝓfidie ꝓcutit: vulnerib⁹ beati iob corꝓ⁹ atte
rit: qꝛ redemptor noster ꝛfigi clauis in cru/
cis patibulo nō dedignat. A planta autē pe
dis vsq; ad verticē vulnera suscepit: qꝛ sāctā
eccl̄iam q̄ corꝓ⁹ ei⁹ ē: nō solū ꝓ extrema ⁊ vl
tima: sed ad summa membra persecutione se
uiens tentator affixit. Unde etiam paulus Col. 1.
dicit. Complebo ea que desunt passionum
christi i carne mea. Cui suadere vtor ad ma
ledicendū nititur: quia carnales quiq; intra
sanctam ecclesiam adiutores callidi tentato
ris existunt. Que em̄ eum ad maledicendum
ꝓuocat vitam carnalium designat: quia vt
supra diximus iam intra sctām ecclesiam in
correctibus moribus posit⁹ quo ꝓ fidez bo
nis iuxta sunt: eo per vitam durius p̄munt.
Quia em̄ quasi fideles vitare nequeunt: a fi
delibus tanto deterius: q̄nto ⁊ interi⁹ tole
rantur. Amici vero illius qui quasi ad cōso
landū veniunt: ꝑ ad verba aspere inuectio/
nis excedūt: hereticoꝝ speciem tenēt: q̄ cum
ꝯ bonos deū defendē nituntꝫ offēdūt. Hec
itaq; superi⁹ lati⁹ dicta: nūc breuiter studui
ex mistica designatione accingere: vt lector
meus ex ipa hac replicatione meminerit me
in hoc ope spiritali intellectui deseruire: ⁊ ta
men cum vtilitatis ipius vsus postulat sbti
liter quoq; studio histozie verba discutere.
Cum vero necesse ē simul vtꝝq; cōplectoꝝ:
vt spiritales fructus allegoria generet: quoꝛ
tñ ex radice hystozie veritas ꝓducit. Ami/
cos vero beati iob quos hereticoꝝ speciem
tenere diximus: in dictis suis nequaq; per
omnia reꝓbamus: qui dum ꝓ supnaz sen
tentiam contra eos dicitur: non estis locuti
coram me rectum. Et ꝓtinus sbdit. Sicut
seruus meus iob: ꝓfecto liquet: quia nō om
nino despicitur: quod ex melioris cōparati
one reꝓbat. In rephensione quippe eius
incaute dilabunt: sed tamē qꝛ tanti viri ami
ci sunt: ex familiaritate illi⁹ mistica multa di
dicerūt. Unde ⁊ supius diximus: Eoꝝ ver
bis etiam paulus vtit. Et hec in assertionis
sue adiutoriū assumēs: plata ex veritate te/
statur: que tamē ꝛitas recte reꝓhēdit: qꝛ
quālibet fortis sentētia cōtra sanctum viruꝫ

pferri non debuit. Possunt ergo mistice eli/
phas verba pensari: quib⁹ ad beatũ iob lo/
quit dicẽs: Ego vidi stultũ firma radice: et
maledixi pulchritudini ei⁹ statim. V.II.

Stult⁹ quippe iudeoꝝ popul⁹ extitit
qꝝ ipam in carne pres ẽtiã eterne sa/
piẽtie spreuit: q̃ quasi firma radice p
ualuit: qꝝ electoꝝ vitã tẽpaliter extinguẽdo
supauit. Sꝫ bũc eliphas maledicẽdo despi/
cit: qꝝ nimiꝝ oẽs heretici quoꝝ tenere spẽm
amicos bti iob dixim⁹: cũ de nomie xpi glo
riãt: iudeoꝝ stuidiã ex auctoritate rephen
dunt. De q̃ stulto sbdit V Lõge fiãt filij eius
a salute. Filij hui⁹ stulti sũt oẽs qui pfidie il/
li⁹ predicatõe generant. Qui scz a salute lõ
ge sunt: qꝝ si tẽpalem vitã sine afflictõe
percipiũt: eterna graui⁹ vltiõe ferient: sicut
de eisdẽ filijs illi⁹ dns dicit. Ve vobis scribe
& pharisei ipocrite: qui circuitis mare & ari/
dam vt faciatis vnũ pselitũ: & cũ fuerit fact⁹
facitis eũ filiũ gehẽne duplo q̃ vos. Seq̃t.
Et ꝓterentur in porta: & nõ erit q̃ eripiat
Quis ali⁹ porte noie nisi mediato⁹ dei & ho/
minũ debet intelligi: qui ait: Ego sũ ostiũ: p
me si q̃s introierit saluabit. Filij igit huius
stulti extra portã pficiũt: & in porta ꝓteren/
tur: quia praue iudeoꝝ soboles ante media/
toris aduentũ: in legis obseruatõe floxerũt
sed in ipa redẽptoris nri psentia a diuinitatis
obsequio perfidie sue meritis repulsi cecide/
runt. Quos nimiꝝ nõ est q̃ eripiat: quia scz
dũ ipm redẽptorẽ extiguere psequẽdo cona
ti sũt: oblata sibi remedia ereptiõis absciden/
rũt: de q̃ bñ sbditur: Cuius messẽ famelicus
comedet: & ipm rapiet armat⁹. Hui⁹ em stul
ti messis fuerat sacri seges eloquij. Quedam
nãq̃ spicaꝝ grana sũt ẋba ppheta ruꝫ: que
stult⁹ habuit: & nõ cõedit: qꝝ iudaic⁹ popul⁹
legẽ quidẽ ẋboten⁹ tenuit: sed p fatuitatis
fastigiũ: ab ei⁹ intellectu ieiũauit. Hui⁹ ergo
stulti messẽ famelic⁹ comedit: qꝝ nimiꝝ gẽtil⁹
popul⁹ ẋba legis intelligẽdo edidit: ad que
plebs iudaica sine intellectu laborauit. Nos
famelicos fidei dns puidit: cũ p euangelium
dixit: Beati qui esuriũt & sitiũt iusticiaꝝ: qm̃
ipi saturabunt. De his famelicis ãna ꝓphe
tante dr. Repleti sũt p panib⁹ se locauerũt
& famelici saturati sũt. Sꝫ qꝝ messem pdidit:
recte sbiungit qualr etiã ipe stult⁹ perit cuꝫ
dicit. Et ipm rapiet armat⁹. Antiquus ho/
stis iudaicũ populum armatus rapuit quia
in eo vitam fidei fraudulente suggestiõis ia/
culis extinxit: & vnde se inherere deo crede/
ret: inde eius ordinationi repugnaret. Nõ
pfecto discipulos suos veritas pmonet. d.

Uenit hora: vt omnis qui interficit vos ar/ Jo.16.
bitret obsequiũ se pstare deo. Sequit.

V Ca.III.

Et bibent sitientes diuitias ei⁹: hui⁹ Lex.
diuitias stulti sitiẽtes bibunt: qꝝ flu
enta sacre locutiõis que iudaic⁹ po/
pulus in sup̃bie ostentatõe possiderat: ꝺuer
se gentiliũ mẽtes irrigant. Añ & eisdẽ p pro/
phetã dicit Oẽs sitiẽtes venite ad aq̃s: et q̃ Esa.55.
nõ habetis argentũ ꝓperate. Quia em̃ argẽ
ti vocabulo eloq̃a diuina signant: ps. testa
tur dicẽs. Eloquia dñi eloq̃a casta: argen/ Ps.11.
tũ igne examinatũ Qui ergo argentũ nõ ha
bẽt. ad q̃s vocant: qꝝ nimiꝝ gẽtilitas que
scripture sacre pcepta nõ acceperat sacri elo
quij inundatione satiatur: quaꝝ tanto nunc
auidi⁹ potat: q̃to hãc diu sicca sitiebat. Ea/
dẽ ergo diuina eloq̃a: & messis & diuitie vo/
cãt: messes: qꝝ ieiunam mentẽ reficiũt: diui
tie ẋo: qꝝ magna morũ venustate cõponũt
Eadem & comedi dicunt & bibi: qꝝ nimiruꝫ
dum quedam in eis obscura sunt: que non
nisi interpretata intelligimus. Hec q̃si man/
dendo glutimus: dum quedã vero ad intel/
ligendũ facilia ita sumimus: vt inuenim⁹ ea
quasi nõ mansa bibimus: quia non infracta
sorbem⁹. Hec sb intellectu mistico breui locu
tiõe trãscurrim⁹: ne quid forsitan ꝓteriisse vi
deamur. Sed qꝝ beati iob amici esse non pos
sent: nisi in quibusdã quoq̃ magna morum
honestate fulgerẽt: restat vt in eoꝝ ẋbis vir
tutẽ sensuũ moraliter inquiram⁹: quatenus
dum locutionis eoꝝ pondus discutit: cui⁹
doctrine fuerint ostendat. Ego vidi stultuꝫ Lex
firma radice: maledixi pulchritudini ei⁹ sta
tim. Quasi firma radice stultus in terra figi
tur: qui totis desideriis in terreno amore so
lidatur. Unde & ꝑmus caym ciuitatẽ in ter/
ra ꝓstruxisse dicit: vt aperte monstraret: qꝝ
ipe in terra fundamentũ posuit: qui a solidi
tate celestis patrie alien⁹ fuit. Quasi firma
radice stultus attollitur: quãdo hic tempali
ꝓsperitate fulcit: vt omne quod appetit as/
sequat: aduersa nulla sustineat: contra infir
mos sine repugnatiõe ꝓualeat: bene agenti
bus ex auctoritate ꝓtradicat: ad maiora cõ/
moda ex peiori sp actiõe ꝓueniat: vt vnũ vi/
am vite deserit: inde ad temp⁹ felicio⁹ viuat
Sꝫ cũ malos floxere infirmi conspiciũt trepi
dãt & apud semetipos peccantiũ ꝓsperitate
turbati: intus gressib⁹ mẽtis nutãt. Quoruꝫ
pfecto spẽm sumpsit psalmista dum diceret Ps.72.
Mei aũt pene moti sunt pedes: pene effusi
sunt gressus mei: qꝝ zelaui in peccatoribus
pacem peccatoꝝ vidẽs. Cũ vero eoruꝫ glo/

riam fortes aspiciũt. ptinus que post gl̃iam pena sequat attendũt: ⁊ alta intus cogitati one despiciunt: hoc q̃ foras supbi fastu va cue inflationis intumescunt. B̃n ergo dicit. Ego vidi stultum firma radice: ⁊ maledixi pulchritudini ei⁹ statim. ℙulchritudinẽ q̃p pe stulti maledicere est: ei⁹ gl̃iam ex ꝓsidera/ ta dãnatiõe iudicare: q⁹ eo atroti⁹ in tormen tis obruit: quo alti⁹ i peccatis eleuat: q⁹ trã sit quod extollit: ꝓmanet q̃ punitur: q̃ ho/ norat i via: in peruentiõe dãnabit: ⁊ quasi per amena ꝓrata in carcerem puenit: qui p ꝑsentis vite ꝓspera: ad interitũ tendit. No/ tandũ vero q⁹ cuz stulti pulchritudini male dixisse se diceret: protinus addidit statim. Hos nanq; humane ⁊ infirme mentis est: vt cum earuz rerum quas respicit qualitate variet: sepe ei ei⁹ iudiciũ cũ ipa pñtis rei spe cie qualitate iudicet: ⁊ iuxta hoc quod aspi cit: intentio illius sensusq; formet. Nã plerq; nõnulli dũ quozũdam gloriã cernũt: eiusl/ dem glorie aspectib⁹ delectantur ac magnuz aliquid estimãt: seq; vt talia mereant exop/ tant. Cum vero in glorioſos quosq; aut de/ iectos ſbito: aut fortasse etiam morietes aspi ciunt: quia humana gloria omimodo nihil sit cum gemitu fatentur: ita vt ꝓtinus dicãt. Ecce quonã nihil est homo. Qui hoc nimi rum rectius dicerent: si cum in gloria hoiem cernerẽt: tunc eius interitũ cogitantes tran/ seuntẽ potentiam nihil esse sensissent. Tunc quippe est humana elatio pensanda q̃ nihil sit: cum sese super ceteros successibus extol/ lit. Tunc ꝓsiderandũ est quo cursu felicitas transuolet. cum ante humanos oculos: qua si permanens pollet. Nam gloriaz morituri nihil esse in ipa tã morte pensare infirmi qui libet possunt: tunc etiã ⁊ illi derogãt: q̃ hanc etiam ⁊ vsq; ad mortẽ sequentes amãt. B̃n itaq; dicit. Ego vidi stultuz firma radice: et maledixi pulchritudini eius statim. Ac si ap te diceret. Contra stult i pulchritudinez mo ram in maledictiõe nõ habui: quia cum hãc cernerem simul etiã penam sequentem vidi.

P Non enim statim maledicerẽ: si qua me gl̃ie illius delectatio tenuisset: sed sine tarditate maledixi: q⁹ simplicia mãsura ꝓspiciẽs eius potentiã sine dubitatione reprobaui: ꝑ quia inicq; quisq; quo pl⁹ in hoc mũdo ꝓficiũt: plu

Tex res secũ ad interitũ trahũt recte ſbdit. ℣ Lõ ge fiẽt fili⁹ eius a salute. Filij q̃ppe hui⁹ stul ti sunt q̃ in ambitõe hui⁹ seculi ex ei⁹ imitati ne nascunt: q̃ pfecto tanto a salute longi⁹ fi/ unt: q̃to in ꝓpetratõe neq̃tie nulla infirmita

Tex te feriunt. De quib⁹ b̃n addit. ℣ Et ꝓteren/ tur in porta: ⁊ nõ erit q̃ eripiat. Nã sicut vr/ bis adit⁹ porta dicit: ita ẽ dies iudicij porta regni: q⁹ p eã ab electis omib⁹ ad celestis pa trie gl̃iam intrat. ℣ Ca. IIII. A

Qnde ⁊ hunc diez cũ ad retributiõez sancte ecclesie salomon apꝓpinq̃/ re conspiceret dixit Nobilis in por/ tis vir eius: quando sederit cum senatorib⁹ terre. Vir quippe est ecclesie humani gene/ ris redemptor: qui in portis se nobilẽ ostẽdit quia despectus ꝓius in cõtumelijs extitit: ꝑ in ingressu regni ſblimis apparebit. Qui cũ terre senatorib⁹ residet: quia iudicij senten/ tiam cum sanctis eiusdem ecclesie p̃dicatori bus decernit: sicut ⁊ ipse in euangelio dicit. Vos qui secuti estis me in regeneratione cũ sederit filius homis in sede maiestatis sue: se debitis ⁊ vos super sedes duodecim: iudicã tes duodecim tribus filiozum israel. Quod esaias quoq; longe ante ꝓnuncians ait. Bo minus ad iudiciũ veniet: cum seniorib⁹ po/ puli sui. B De his portis salomon iteruz dicit B Bate ei de fructu manuũ suarum ⁊ laudent eam in portis opera eius. Tunc quippe san cta ecclesia de fructu manuũ suarum accipit cum ea ad ꝓcipienda celestia laboris sui re/ tributio attollit: tunc eam sua opera i portis laudant: quãdo eius membris in ipso regni aditu dr. Esuriui: ⁊ dedistis mihi manduca re: sitiui: ⁊ dedistis mihi potũ: hospes eraz: et collegistis me: nudus: ⁊ cooperuistis me. Filij igit⁹ hui⁹ stulti añ portã elati sunt: ꝑ in porta ꝓterent: q⁹ amatores hui⁹ seculi: in p senti vita supbiunt: ꝑ in ipo regni aditu eter na animaduersiõe feriunt. Bene aũt ſbdit. Et non erit qui eripiat. Illos quippe vitas ab eterna aduersitate eripit: quos in tpalib⁹ ꝓsperis p disciplinã ꝓmit. Qui ergo nũc re nuit premi tũc nõ valet eripi: quia in qui eũ quem per disciplinã habere negligũt: patrẽ afflictionis sue tempore per adiutoriũ nõ in/ Lo ueniũt ereptorẽ. Sequit. ℣ Cui⁹ messem fa melic⁹ comedet. Habet etiã stult⁹ messez q̃n vnusq; sq; donum recte intelligentie acci/ pit: scripture sacre sententijs docet. Bona loquitur: sed tamen nullo modo hoc q̃ di/ cit operat. Verba dei pfert: nec tamen dili L git: laudãdo exaggerat: viuẽdo calcat. Qz ergo stult⁹ iste recta intelligit ⁊ dicit: ꝑ tamẽ hec operando nõ amat: messez habẽdo ieiu/ nat. Quã nimiz famelic⁹ comedit: quia is qui ad deum sanctis desideriis anhelat: di/ scit q̃ audit: agit q̃ didicerit: ⁊ duz docto/ ris prauí recta p̃dicatõe reficit: q̃d aliud q̃ stulti fruge saturat An ñ famelicos suos ve

ritas vt stulti messem comederẽt ãmonebat
Mat.24. cũ p desideria sctã flagrãtib⁹ de phariseis p̃
cepit dicẽs: Que dicũt facite iuxta opa vo
eorum nolite facere. Ac si apte diceret. Ver
bi messem loquẽdo excolũt: ꝙ hanc male vi/
Ter. uendo mime ꝓtingũt Ueram ergo famẽ mes
A sis ista reficiat: quia vobis hanc p fatuitatis
sue fastidiũ fuant. Bene aũt sbdit. ℣ Et ip
sum rapiet armatus. Antiqu⁹ nanq̃ hostis
quasi inermis vincit: cum mala apte fugge/
rens humane mẽti bona simul destruere co/
nat. Sed armatus venit: qñ bona alia inta
cta deserens: latẽter alia corrũpit. Nã sepe
quosdã in intellectu nõ tentat: eisq̃ in sacri
eloquij meditatõe nõ obuiat: ꝙ tamẽ eor vi
tã in opatione supplantat: q̃ dũ de scie vtu/
te laudant: nequaq̃ suor opeꝝ dãna respi
ciũt: cunq̃ in fauoris delectatõem anim⁹ du
cit: vite sue vulnera non medetur. Hunc er
go armatus hostis rapuit: quẽ fraude tect⁹
Ter. in alia deferens: ex alia pte superauit: Seq̃
℣ Et ebibẽt sitientes diuitias ei⁹. Sepe stul
tus habet interni liquoris fontem: ꝙ non bi/
bit: quia ingeniũ q̃dem intelligẽtie accipit: ꝙ
tamẽ veritatis sententias cognoscere legen/
do ꝓtemnit: scit quia intelligere studẽdo p̃/
ualet: ꝙ ab omni doctrine studio fastidiosus
cessat. Diuitie quoq̃ mentis: sũt vba sacre
locutiõis: ꝙ has diuitias stult⁹ oculis aspicit
et in ornamẽti sui vsum mime assumit: quia
verba legis audiẽs: magna q̃dez esse consi/
B derat: ꝙ ad comp̃hendẽda hec nullo studio
amoris elaborat. Alt ꝓtra alius sitim habet:
ingeniũ nõ habet: amor hũc ad medicandũ
ꝓtrahit: sẽsus ebetudo ꝓtradicit: ꝛ sepe hoc
in diuine legis erudit⁹e qñq̃ studendo in/
telligit: qđ p negligentiaz ingeniosus nescit.
Hui⁹ ergo stulti diuitias sitientes bibũt: dũ
p̃cepta dei que ingeniosi fastidiẽtes nesciũt:
eberes amantes assequunt. In his nimiruz
tenebras ebetudinis illustrat oculos amoris
nam hoc tardioribus sitis aperit: qđ veloci/
ori⁹ fastidiũ claudit. Qui ꝛ idcirco au intel
ligẽtie alta pueniunt: quia agere que intelle
xerũt: vel mima vel nulla ꝓtemnũt: ꝛ dum
sensum manibus adiuuãt: sese vltra altitudi
Pro.30. nem ingeniosor leuãt. Unde bene per salo
monẽ dicit. Stellio manib⁹ nitit: ꝛ morat i
edibus regũ. Polexq̃ eñ aues q̃s ad vola/
tũ pẽna sbleuat: vt in veprib⁹ refidẽt: ꝛ stel/
lio qui ad volatũ pẽnas nõ habet nitẽs ma/
nib⁹ regni edificiũ tenet: qz nimiꝝ sepe inge
niosi quiq̃ dũ negligentia torpẽt: in ꝓprijs
actõnib⁹ remanẽt: ꝛ simplices quos ingenij
pẽna nõ adiuuat: ad obtinenda eterni regni
menia virt⁹ opatiõis leuat. Stellio ergo dũ
mãib⁹ nitit: i regis edib⁹ morat: qz illico sun/
plex p intentõem recti opis puenit: q̃ ingeni
osus mime ascẽdit. Sz his auditis questio
nostro cordi sborit⁹: cur vel negligẽti intel/
ligenti donũ tribuat: vel studiosus q̃sq̃ sen
sus sui tarditate p̃pediat. Ad quã citi⁹ respõ
det: dũ ꝓtin⁹ sbdit ℣ Nihil in terra sine cau
sa fit. Iccirco eñ sepe ꝛ desidios⁹ ingeniũ ac
cipit: vt ingeniosũ de negligẽtia iust⁹ punis
tur: quia qđ sine labore assequi potuit: scire
ꝓtemnit. Et iccirco nonnunq̃ studios⁹ tar/
ditate intelligẽtie p̃mit: vt eo maiora p̃mia
retributõis inueniat: quo magis in studio in
uentõis elaborat. Nihil ergo in terra ẽ sine
causa: qñ ꝛ studioso tarditas ad p̃miũ ꝓficit
ꝛ desidioso velocitas ad suppliciũ crescit

℣.V.

Lex

A

Ter.

B

Sap.5.

B

Lex.

EB intelligẽda aũt q̃ recta sũt aliquã
do laboris studio: aliqñ vo dolore p
cussiõis erudimur Uñ cũ dictũ sit: nihil i ter
ra sine causa fit. Apte ꝓtin⁹ addit. ℣ Et de
humo nõ egredit dolor. Dolor nanq̃ quasi
de humo nõ egredit: cũ hõ ad dei imaginez
ꝓdit⁹ de reb⁹ insensibilib⁹ flagellat. Sz qz
p occulta merita mentiũ: apta ꝓdeũt flagel/
la penaꝝ: de humo dolor nõ egredit: qm̃ sẽ
sus nostri malitia exigit: vt a reb⁹ insensibili
bus feriat. Ecce eñ cernim⁹ q̃ ad correptio
nem nr̃am expectat⁹ imber ab arẽte terra su
spẽditur ꝛ caliginos⁹ aer inardescẽte sole sic/
cat: mare ꝓcellis tumescẽtib⁹ seuit: et alios
ad trãsmeandũ susceptos intercipit: alios de
sideratũ iter erecta in cumulũ vnda ꝓtradi/
cit: terra non solũ germia fecunditatis imi/
nuit: sed etiã semina accepta ꝓsumit. In q̃b⁹
nimiꝝ cũctis patenter aspicit: hoc qđ q̃daz
sapiens de dño testat dicens: Et pugnabit
pro eo orbis terraꝝ ꝓtra insẽsatos. Orbis
quippe terraꝝ cũ dño ꝓtra insẽsatos pugna
bit: qñ in pena delinquentiũ ꝛ elementoruz
aduersitas militat: sed tñ de humo dolor nõ
egredit: qz res q̃libet insensibilis ad afflicti/
onẽ nostrã stimulo nr̃e actionis excitat. De
humo dolor nõ egredit: qz nequaq̃ pena de
ea nascit creatura que pcutit: sed de ea pcul
dubio q̃ peccãdo vim pcussiõis extorsit. Sz
curandũ magnope est: vt cũ in reb⁹ exterio/
rib⁹ põdere dolozis afficimur: spe ad supna
tendamus: quaten⁹ eo mens ad alta pueni/
at: quo nos exterior pena castigat. Unde et
apte sbiũgit ℣ Hõad laborẽ nascit ꝛ auis ad
volatũ. Ad laborẽ q̃ppe nascit hõ qz nimiꝝ
his q̃ accepta est p̃dit⁹ ratõe ꝓsiderat q̃ val/
de sibi sit impossibile vt hec peregrinationis

sue tpa sine gemitu euadat. Vñ bñ paulus
cũ tribulationes suas discipulis enumerat:
Thes.3. adiũxit: Ipe em̃ scitis: q̃ in hoc positi sum⁹
Sed in eo q̃ caro flagellis affligit mẽs ad ap
2.Cor.4 petẽda altiora sbleuat: paulo rursus attestã
te qui ait. Et licet is qui foris est nr̃ hõ corrũ
pit: tñ is qui int⁹ est renouat: de die in diem
homo ergo ad laborẽ nascit: r auis ad vo/
latũ: q: inde mens ad sũma euolat. vñ caro
C in infimis duri⁹ laborat. ꝑõt q̃z appellatõe
1.Cor.3. homis: carnaliũ vita signari. Unde et pau/
lus ait. Cũ em̃ sit inter vos zelus r ꝓtentio:
nõne carnales estis? Quib⁹ paulo post sbie/
cit dicẽs. Nõne homines estis? In hac itaq̃ vi
ta hõ ad laborẽ nascit: q: carnalis quisq̃ cũ
trãseuntia appetit: desideriorũ suorũ se pon/
dere affligit. Grauis q̃ppe labor est: hanc ip
sam pñtis vite gliam q̃rere q̃sitã q̃nq̃z pcipe
re: et pceptam cũ omni circũspectiõe custo/
dire. Grauis labor est hoc cũ magna fatiga/
tiõe appẽdere: qõ is qui appẽderit no/
uerit diu stare nõ posse. Sancti autẽ viri q:
trãseũtia nõ amãt: nõ solũ nulla tpaliũ desi
deriorũ põdera tolerant: ꝙ et si qua aduersa
ꝓsurgunt: in ipis suis pssuris r languoribus
nõ laborant. Quid eni flagellis durius? Et
B tñ de flagellis aplis scriptuz est. Ibant apli
Act.5. gaudentes a ꝓspectu cõcilij: qñ digni habi
tisũt p nomie ielu ꝓtumeliaz pati. Quia er/
go eorũ mentib⁹ labor est: quib⁹ r pena ver
bꝛ labor nõ ẽ? Homo ergo ad laborẽ nasci
scit: q: ille illi⁹ mũdi veraciter mala sentit: q̃
ei⁹ bona inbianter appetit. Nã cui⁹ mẽs ad
alta suspendit: sb ipa est q̃quid exteri⁹ con
tra ipam mouet. ¶ Ca. VI.

A Ene itaq̃ sbdit. Et auis ad volatũ.
Quia tãto anim⁹ ab afflictione sese
sbtrahit: quãto p spem ad sũma su/
stollit. An nõ quasi auis paulus ad volatuz
natus fuerat: qui tot aduersa sustinens dice
Phi.3. bat: Nostra autez conuersatio in celis est: et
rursum: Scim⁹ quoniã si terrestris domus
nostra bui⁹ habitatiõis dissoluat: q̃ edifica
2.Cor.5 tionẽ habem⁹ ex deo domũ nõ manufactaz
eternã in celis Velut auis g̃ima trãscẽderat
quẽ adhuc corpe i ꝛra ꝺmorãtẽ: iã i sblimib⁹
spei pẽna sbleuabat. Sz q: null⁹ suis viribꝰ
valet sese in alta sustollere: vt cũ a visibilib⁹
affligit: in inuisibilia sbleuetur. Recte mox
Ter. sbdit ¶ Quãobrem ego depcabor dñm: et
ad deũ vonã eloquiũ meũ. Ac si apte dice/
ret. Illũ rogo per quẽ hec tribui scio: si eniz
hoc p sese hre crederz: depcari dñm nõ indi
Ter geret. Sequit ¶ Qui facit magna et inscru
tabilia: et mirabilia absq̃ nũero. Quis omi/
potentis dei mirabilia perscrutari sufficiat:
q̃ cuncta ex nihilo creauit: q̃ ipa mundi fa/
brica mira potentia virtute disposita: r sup
aera celum suspenditur: r super abyssuz ter
ra libraꝛ: q̃ ex rebus inuisibilib⁹ ac visibili/
bus omnis hec vniuersitas existit: q̃ homi
nẽ fecerit vt ita dixeri in breui colliges mun
dum altez: ꝙ rationalem: q̃ hunc ex ania r
carne constituens: r inuestigabili ꝓtutis di
spositione pmiscuit spñ et lutũ. Ex his aliõ
nouim⁹: aliud r sum⁹: ꝙ tñ mirari negligim⁹
quia ea que incomphensibili indagatiõe mi
ra sunt: humanis oculis vsu viluerũt. Unõ
fit vt si mortu⁹ homo suscitet in admiratio
ne omnes exiliãt: r quotidie homo qui non
erat nascit: r nemo mirat: dum pculdubio
omnibus ꝓstet q: pl⁹ sit creari quod nõ erat
q̃ reparari qõ erat. Quia arida aaron v̄ga
floruit: cuncti mirati sunt: quotidie ex arẽte
terra arbor pducit: virtusq̃ puluer is in lig
nũ vertit: r nemo miratur Quia quinq̃ pa
nibus: quinq̃ milia hoim saturati sunt: cre/
uisse escas videntib⁹ cuncti mirati sũt: quoti
die sparsa grana seminum plenitudine mul/
tiplicantur spicarũ r nemo mirat. Aquã sa/
mel in vino mutatam videntes cuncti mira
ti sunt: q̃tidie humor terre in radicẽ vitis cõ
tractus p botr̃ in vinũ vertit: r nemo mira
tur. Mira itaq̃ sunt oia que mirari homi
nes negligũt: q: ad ꝓsiderandũ vt pdixim⁹
vsu torpescũt. Bñ autẽ cum diceret q̃ facit
magna adiũxit statim: r inscrutabilia. Mi/
nus em̃ fuerat magna facere: si tñ ea q̃ facta
sunt pscrutari potuissent: recte sbdit. ¶ Et
mirabilia absq̃ numero. Quia minoris essz
magnitũdinis: si que inscrutabilia condidit
pauca fecisset. Sed inter hec sciendũ ẽ quia
diuina miracula r semp debent ꝓsiderari p
studium r nunq̃z discuti p intellectũ. Sepe
nanq̃ humanus sensus dũ quarundã reruz
ratõem querens nõ inuenit: in dubitationis
se voraginem mergit. Unde fit vt nonnulli
homines mortuorũ corpora in puluerem re
dacta ꝓsiderẽt. Hũq̃ resurrectiõis vim col
ligere ex ratõe nõ possunt: hec ad statũ pfti/
nũ redire posse desperãt. Mira igit̃ que ex
fide credẽda sũt: pscrutãda p ratõem nõ sũt
q: si hec nostris oculis ratio ex pãderet: mi/
ra nõ essent: Sed cũ in his fortasse anim⁹ ti
tubat necesse est vt ea que p vsũ nouit: nec
tamẽ p ratiõem colligit: ad memoriam redu
cat: quaten⁹ rei sibi arguẽto fidez roboret
quã labefactari sua sagacitate depẽdit Cõ
siderato q̃ppe hũani generis puluere quo/
rũdã mẽs ꝓcussa desperat: qñ puluis ad car

nẽ redeat: ⁊ rediuiuũ corp⁹ p mẽbroꝝ linia
mẽta cõponat: qñ illa terre ariditas p viuẽ
tia mẽbra viridescat: at sese p eoꝝ spẽs for
B masq; distinguat. Hoc nimiꝝ p ratõem cõ/
phendi nõ põt: ꝑ tamen credi p exemplũ fa/
cile potest. Quis eñ ab vno grano seminis
immensaz surgere arborẽ crederet: nisi cer/
tũ hoc per expimentũ teneret. In tãta nãq;
vni⁹ grani paruitate: pene nullã vides fibri/
tudinẽ: vbi lata ligni duricia ⁊ in ligno tene
rioꝝ vel durioꝝ medulla: asperitas corticis:
viriditas radicis: sapoꝝ fructuum suauitas
odoꝝ: diuersitas coloꝝ: mollicies foliorꝝ: ⁊
tamẽ quia hoc per expimentum nouim⁹. ex
L vno grano seminis ꝓdire omia nõ dubita/
mus. Quid ergo est difficile vt puluis in mẽ
baz redeat: dũ ꝓditoris potentiam quotidie
cernimus: qꝫ ex grano ligna mirabiliꝫ ⁊ ad/
huc mirabili⁹ fructus ex lignis creat. Dicat
ergo qui facit magna ⁊ inscrutabilia: ⁊ mira
bilia absq; numero: quia diuinoꝝ operꝝ ma
gnitudo: nec ex qualitate valet discuti: nec
ex quãtitate nũerari. Uñ et adhuc sb̃ditur.
V Qui dat pluuiã sup faciẽ terre: ⁊ irrigat
aquis vniuersa. Qui ponit humiles in sbli/
mi ⁊ merẽtes erigit sospitate: qꝫ amicos bti
iob eruditos: ei⁹ societate credim⁹ necesse ẽ
vt hec eliphas ꝛba mistice disseram⁹. Om/
nipotens eñ deus terre pluuiã tribuit: cum
arentiã coꝛda gentiliũ supne gratie p̃dicatio
ne infundit. V La. VII.

A Et aquis vniuersa irrigat: qꝫ sterili/
tatẽ pditi homis repletiõe spũs ad
Jo. 4. fructificatõem formauit: sicut p semet
ipam veritas dicit. Qui biberit aquã quaz
ego dabo ei: nõ sitiet in eternũ. Uniuersita/
tis aũt nomie homo signaꝫ: qꝫ in ipo ⁊ vera
spẽs: ⁊ magna cõmunio vniuersitatis ostendit. Omne nanq; quod est: aut est ⁊ non vi
uit: aut ẽ ⁊ viuit: ꝑ nequaq; sentit: aut ẽ ⁊ vi
uit ⁊ sentit: ꝑ nõ intelligit: nec discernit: aut
est viuit ⁊ sentit ⁊ intelligit ⁊ discernit. Sũt
nãq; lapides: nec tamẽ viuũt. Sũt arbusta
viuũt quidẽ: nec tamẽ sentiunt. Herbaꝝ q;
atq; arboꝝ vita viriditas vocaꝫ sicut p pau
1 Coꝝ. 15. lũ de semib⁹ dr. Insipiẽs tu qd̃ semias non
viuificabiꝫ nisi pus moriaꝫ. Sunt bruta aia
lia: viuũt ⁊ sentiunt: nec tñ intelligũt: nec di
scernũt. Sũt angeli: viuũt ⁊ sentiũt: ⁊ intel/
ligẽdo discernũt. Hõ itaq; qꝫ habet cõmune
esse cũ lapidib⁹: viuere cuz arboꝛib⁹: sentire
cũ aialib⁹: discernere cũ angelis: recte noie
vniuersitatis expimiꝫ in quo iuxta aliquid
Mar. 16. ipsa vniuersitas tenet. Uñ ⁊ discipulis veri
tas dicit. Euntes in mundũ vniuersũ: p̃dica/
te euãgelium oi creature. Oẽm vicz creatu/
rã solũ intelligi hoiem voluit: cui ꝓmũe ali/
q̃d cũ oib⁹ creauit: q̃uis b̃ loco vniuersa ite
ligi aliter possũt: Scti eñ spũs gr̃a cũ sibi di
uites sbicit: paupes nõ repellit: cũ fortes hu
miliat: venire ad se debiles nõ recusat: cum
nobiles colligit: sic ⁊ ignobiles apꝑhẽdit: cũ
sapiẽtes suscipit impitoꝝ stulticiã nõ ꝓtem/
nit. Uniuersa ergo de⁹ aquis irrigat: q̃ do/
no sctispũs ex omni genere hominum ad su/
am cognitionem vocat. Possũt aũt vniuer/
sorum nomie ipe moꝝ dissimilitudies desi/
gnari. Ali⁹ nãq; elatõe erigiꝫ: ali⁹ põdere ti/
moris inclinatur: alius libidine estuat: alius
auaritia anhelat: alius remissione se deicit:
alius ira feruescit. Sed per doctrinam sacri
eloquij dum supbo humilitas tribuiꝫ: timi/
do confidentia prebetur: luxuriosus per ca/
stitatis studium ab immunditia tergitur: aua
rus cõtinentia ab ambitiõis estu rempatur
remissus zeli rectitudie erigiꝫ: iracund⁹ a p̃ci
patõis sue exercitatõe refrenaꝫ vniũsa de⁹
aq̃s irrigat: qꝫ vi sue p̃mõis in singulis iuxta
moꝝ diuersitatẽ format: vt b̃ in ei⁹ eloq̃o q̃s/
L q; inueniat p qd̃ virtutis necessarie germẽ ferat
Uñ p q̃ndam sapientẽ de mãne dulcedie dr
Pauerũ panẽ de celo p̃stitisti il̃ sine laboꝛe: Sap. 16.
oẽ delectamtũ i se hñtẽ: atz ois saporis in se
suauitatẽ. Mãna q̃ppe oẽ delectamtũ atz ois
saporis suauitatẽ i se hũit: qd̃ viz i oꝛe spũa/
liũ iuxta volũtatẽ edentiũ sapoꝛẽ dedit. Qꝛ
diuin⁹ sermo ⁊ oib⁹ ꝓgruens: ⁊ a semetipo
nõ discrepãs q̃litati audiẽtiũ ꝓdescẽdit: quẽ
dũ elect⁹ q̃sq; vtiliter iuxta modũ suũ intel/
ligit: quasi acceptũ mãna in volũtariũ sapo/
rem vertit. Et qꝛ laboꝛẽ boni opis gl̃ia seq̃ꝫ
retributõis: p⁹ aq̃z irrogatõez recte sb̃iũgit̃
V La. VIII.

Q Ui ponit hũles in sblimi: ⁊ merẽtes A
erigit sospitate. In sblimi hũles po Tex
nunt̃ qꝛ hi q̃ nũc p dei amoꝛe despecti sunt:
tũc cũ deo iudices veniũt: sicut hoc qd̃ pau/
lo ante dixim⁹ eisdẽ hũilib⁹ veritas pollicet̃ Mat. 19.
dicẽs: Uos q̃ secuti estis me: in regeneratõe
cũ sederit fili⁹ hois in sede maiestatis sue: se/
debitis ⁊ vos sup duodecim sedes: iudican/
tes duodecim tribus israel. Tunc merentes
dñs sospitate erigit: qꝛ hi qui eius desideriꝭ
accensi: pspera fugiũt a duersa patiunt̃: cru/
ciatus persequentiũ tollerãt: secq; ipos p la/
menta castigãt: tanto sblimioꝛẽ tũc spspitatẽ
recipiũt: quanto nũc a cũctis mundi gaudijs
deuoke moriunt̃. Hinc etem̃ per salomonez
dicitur. Cor qd̃ nouerit amaritudinez aime Prouc. 14
sue: in gaudio eius non miscebiꝫ extraneus.

humana etem mẽs aie sue amaritudinem
scit: cũ eterne patrie desideriis accẽsa pegri
natiõis sue penã flendo cognoscit: ꝙ in eius
gaudio extrane⁹ nõ miscebit: qz q̃ nũc mero
re cõpũctiõis alien⁹ ẽ: tũc pticeps ad leticiã
ꝛsolatiõis nõ ẽ. Hinc ẽ qõ in euangelio veri/
Jo.19. tas dicit. Amen dico vobis: qz plozabitis ⁊
flebitis vos: mund⁹ aũt gaudebit: vos autẽ
Ubi.s. ꝛtristabimini: ꝙ tristicia vra vertet in gaudi
um. Et rursũ. Uos igit nunc q̃dẽ tristitiam
habetis: itez autez videbo vos: ⁊ gaudebit
coz vrm ⁊ gaudiũ vrm nemo auferet a vob
Bospitate ergo dns meretes erigere dicitur
B qz ꝓ se afflictos tempaliter vera salute ꝛsola
tur. Nõ tñ de electis dei etiaz inhac vita nil
obstat intelligi. In sblimi q̃ppe humiles po
nunt: qz cum se ex humilitate sbsternũt: alte
metis iudicio cũcta tpalia transeũt: cunq; se
indignos in omnib⁹ estimãt: recte cogitatio
nis examie hui⁹ mũdi gliam trãscendentes
calcãt Videam⁹ humilẽ paulũ: ecce discipu
1.Coz.1. lis dicit. Non em nosmetipos pdicam⁹: sed
iesum xpm dnm nrm: nos autẽ vos vros
ꝓ xpm. Videam⁹ nũc humilẽ in sblimi iã po
1.Coz.6. sitũ dicẽtẽ. An nescitis qz angelos iudicabi/
Ephe.2 mus? Et rursum. Cõresuscitauit ⁊ cõsedere
nos fecit in celestib⁹ V Fortasse hũc exterius
tũc cathena religabat: mente tñ in sblimib⁹
positus fuerat: qz iam ꝓ spei sue rectitudinẽ
in celestibus sedebat. Sãcti itaq; viri foris
despecti sunt: ⁊ velut indigni oia tolerant: ꝙ
dignos se supnis sedib⁹ ꝛfidentes eternitatis
gliaz cũ certitudine expectant: ⁊ cũ laborãt
foris aduersitate psecutiõis ammoniti recur
L runt intrinsec⁹ ad arcẽ mentis: ⁊ inde cuncta
sbire despiciũt: inter que ⁊ trãsire coꝛpaliter
etiam semetipos cernũt: minas nõ metuunt
quia et tormenta patiẽdo ꝛtenũt. Hinc etiã
Prou.28. per salomonẽ dicit. Justus q̃si leo ꝛfidens
absq; terroze erit. Hinc ab eo scriptũ est ite/
Prouer.12. rũ. Nõ cõtristabit iustũ: quicquid ei accide/
rit. Quia em recti quiq; in alto intẽtiõis sue
vertice siti sunt: dum mortem moriendo nõ
sentiunt: miro modo eos reꝛprobo ꝛ iacula ⁊
feriunt ⁊ nõ cõtingunt. In sblimi ergo sunt
humiles positi: qz vñ se in omib⁹ despiciunt
inde ꝛoia securiozes fiũt. V La.IX

B Quo cõtra recte sb babylonis spẽ ꝓ
Esa.47. pphetã mẽte reꝛprobi ꝛ. Descẽde:
sede in pulũere ꝛgo filia babylon: ꝙ in terra
nõ est soliũ filie chaldeoꝛ. Hoc em loco hũa
na mẽs ꝛgo nõ in coꝛrupta vt arbitroꝛ ꝛ: ꝙ
infecunda. Et qz babylon ꝛfusio interptat
recte infecũda mẽs babylonis filia vocat: q̃
in eo q; neq; bona opa germinat: duz nullo
oꝛdie recte vite cõponit quasi cõfusiõe mre
generat. Sin aũt ꝛgo nõ infecunda dicit: ꝙ
incoꝛrupta: postq; statum salutis pdidit: ad
cõfusiõis sue cumulũ appellat qõ fuit. Cui
apte ꝓ increpatõem ꝛ diuina voce: descen/
de In alto q̃ppe hũan⁹ anim⁹ stat: qñ super
nis retributionib⁹ inhiat: ꝙ ab hoc statu de/
scẽdit: cũ turpiter vict⁹ sese defluentib⁹ mũ/
di dẽsideriis sbicit. Cui bñ mox addit. Se/
de in puluere. Descendẽs em i puluere resi/
det: qz celestia deserẽs terrenis cogitationi/
b⁹ aspsis in infimis vilescit Ubi adhuc inge
minãdo sbiungit. Sede in terra. Ac si apte
exꝛobrãs dicat. Quia celesti cõuersatione
noluisti te erigere: sb temetipo ꝓstrat⁹ in ter
renis actib⁹ humiliare: vnde ⁊ necessario ꝓ
tin⁹ addit. Nõ est soliũ filie chaldeoꝛ. Chal
dei nãq; feroces interptant. Valde aũt fero
ces sunt: qui voluntates ꝓpas seqntes: nec
suis pcere moꝛib⁹ sciunt. Ferocia sunt terre
na desideria: q̃ nõ solũ cõtra ꝑcepta cõdito
ris: ꝙ sepe etiã cõtra pcussionũ verbera: du/
rã atq; insensibilẽ mẽtẽ reddũt. Sed filia fe
rociũ soliũ nõ habet: qz mẽs que ad amoꝛez
mũdi ex prauis desideriis nascit: atq; eisdez
desideriis obdurat: in eo q; se terrenis ꝛcu
piscentiis sbici: sedem iudicij amittit: nulliq;
apud se solio ꝑsidet: qz examine discretiõis
caret: ⁊ q̃si a iudicij sui cessiõe repellit: qz ꝓ
exterioꝛes cõcupiscentias vagat. Liquet ei
q; mẽs que int⁹ cõsiliũ sedẽ pdiderit: foꝛas se
ꝓ desideria innũerabilit spgit. Et qz agere i
L tellecta dissimulat: cecat recte etiã vt nesciat
qõ agat: ⁊ sepe iusto iudicio in sua ipa volũ
tate relinquit: ⁊ sub ea que anxie appetit: la
boꝛiosa mũdi misteria relaxat. V La.X.

Unde apte illic sbdit: Quia vltra nõ
vocaberis mollis ⁊ tenera: tolle mo
lã: ⁊ mole farinã. Cõstat nimiz q; te
nere sue filie pentes pcũt: nec duris atq; rui
lib⁹ hãc opib⁹ affligũt: Omps g̃ de⁹ q̃si tene
rã filiã vocat qñ dilectã filiam vniuscuiusq;
aiaz a laboꝛiosis hui⁹ mũdi cuitijs reuocat:
nedũ exterioꝛib⁹ act⁹ib⁹ afficit ab internis
desideriis obdurẽt. Sz chaldeoꝛ filia mol/
lis ⁊ tenera nõ vocat qz mẽs ꝓ prauis deside
riis dedita i eo quẽ anxie appetit hui⁹ seculi
laboꝛe reliquit: vt foꝛis mũdo velut ancilla
fuiat: q̃ int⁹ deũ vt filia neq; q̃ amat. Vñ et
molã tollere ac farinã molere iubet. Mola
in girũ ducit ⁊ farina ꝓfert. Unaq; ãt mũ
di hui⁹ actio mola ẽ: q̃ dũ multas curas con
gerit: hũanas mentes q̃si p girũ vertit: atq;
ex se q̃si farinas ꝓducit: qz seducto coꝛde seq
minutissimas cogitatiões gignit. V La.XI.

A Nonnunq̃ vero qui quiet⁹ alicuius esse meriti creditur positus: in quali libet actõe denudat: vnde illic ꝓtinus ꝑ Esa.47. nus ſbinfert. Denuda turpitudinẽ tuã: diſcooperi humer⁹: reuela crura: trãſi flumia In amiſtratione q̃ppe operis turpitudo denudat: dum vilis mẽs abiecta q̃ in actionis oſtentatiõe cognoſcit: que quieta ꝓius magna putabat: humer⁹ mens diſcooperit: q̃ op⁹ ſuũ qđ ignorabat oſtẽdit: crura reuelat q⁹ q̃bus deſiderio⁹ paſſib⁹ lucris mũdi inhiet mãifeſtat. Flumia etiã trãſit: q⁹ actões hui⁹ ſeculi: que quotidie ad terminũ deflunt: indeſinenter appetit: dũq alias relinq̃t alias aſſequit: quaſi de flumie ſp ad flumen tendit: Hec paucis p exceſſum dixim⁹: vt mens a ſolio ſancte intentionis excuſſa quo iaceat mõſtrarem⁹: quia ſi ad ea que ſup ipſum ſunt inhiare ceſſauerit: ſb ſemetipſa⁹ etiam indeſinenter ruit. In alto aũt figitur: ſi am⁹ orẽ tempaliũ deſerens ad ſpem incõmutabilis eternitatis ligat. Bene ergo dicitur. B Qui ponit humiles in ſblimi: atq̃ apte ſbiũgit. Et merẽtes erigit ſoſpitate. Sepe i hoc mũdo etiã leti q̃libet erecti ſunt: dum de ipa gl̃a ſue ꝓſperitatis intumeſcũt: ſ merentes dñs ſoſpitate erigit: q⁹ afflictos ſuos ad gloriã vere leticie ſoliditate ſuſtollit. Soſpitate q̃ppenõ inſania erecti ſunt: qui i bonis actibus poſiti ſpe in dño firma gratulant. Non nulli eñ ſicut dixim⁹: ⁊ iniq̃tates ꝓpetrãt: ⁊ gaudere nõ ceſſant. Be q̃b⁹ p ſalomonẽ diPro.2. cit. Qui letant cũ malefecerint: ⁊ exultãt in Eccs.c. rebus peſſimis. Et rurſuz. Sunt impij q̃ ita ſunt ſecuri: ac ſi iuſtor⁹ opera haberẽt. Hi nimi⁹ nõ ſoſpitate erigunt: ſ inſania: quia ſuperbiunt: cum affligi debuerant ⁊ inde miſeri in exultatione defluunt: vnde a bonis fle/ctunt: freneticorum videlicet ſenſib⁹ ſimiles qui inſaniam qua prevalent virtutem putãt qui ex morbo eſſe neſciunt hoc quod amplius ſanis poſſunt: ⁊ quaſi creuiſſe ſe viribus eſtimant: dum ad vite terminũ p augmenta lãguoris appropinquant: qui quia ratõis ſenſum non habent: flent ⁊ rident: ⁊ tanto i maC gna exultatione ſe dilatant: q̃to ⁊ inſenſibiles malũ quod patiunt: ignorant. Soſpitate ergo domin⁹ merẽtes erigit: quia elector⁹ mens nõ de pñtis vite inſania ſ de certitudine eterne ſalutis hilareſcit. Unde apte morAct. de hac ipa prauorum deſtructiõe ſbiungit. Qui diſſipat cogitationes maligno⁹ ne poſſint implere man⁹ eorum qđ ceperant. Reprobor⁹ mentes peruerſis cogitationib⁹ ſp inuigilant: ſed plen⁹ q̃ eis ſuperna diſpẽſatio obuiat: ⁊ q̃uis prauitatem ꝓſilij nec fracti aduerſitatibus corrigant: tamen ne cõtra bonos ꝓualeãt: eor⁹ vires refrenat. Quos ꝓtra miro iudicio agitur: vt effectu q̃dez prauis operis careant: ⁊ tamen iuſte ſentẽtie iudicis reos cõſcia addicat. Quod ergo mala cogitant quid ſibi faciunt oſtendũt: q̃ vero mala implere nequeunt: hi contra quos cogitauerant defendunt. Unde ⁊ adhuc be/ne ſbditur. Qui cõphendit ſapiẽtes in aſtutia eor⁹: ⁊ conſilia prauor⁹ diſſipat. Spe eñ nonnulli humana ſapientia inflati: dum de/ſiderijs ſuis diuina iudicia contraire ꝓſpiciunt: aſtutis eis reluctare machinationib⁹ conantur: ⁊ qđ ad votũ ſuũ vim ſuperne diſpenſatiõnis intor⁹queant: callidis cogitationibus inſiſtunt: ſbtilior⁹ ꝓſilia exq̃rũt. Sed inde voluntatem dei peragunt: vnde hanc/immutari contendunt: atq̃ omnipotẽtis cõſilio dum reſiſtere nituntur obſequunt: quia ſepe et hoc eius diſpenſationi apte militat: quod per humanũ ſtudium friuole reſultat Sapientes ergo domin⁹ in ipa eor⁹ aſtutia comphendit: quãdo eius conſilijs humana facta etiam tũc congrue ſeruiunt: cũ reſiſtũt. Quod melius oſtendimus: ſi pauca ad medium geſtarũ rerũ exempla ꝓferamus.

Ter B

Ca.XII.

A Ioſeph ſõniũ viderat q̃ ſuo manipulo frat⁹ ei⁹ ſe manipuli ꝓſternebãt: ſomniũ viderat q̃ ſol ⁊ luna ſe cũ reliquis ſtellis adorabant. Que quia pure fratribus retulit: eorum corda ꝓtinus future dñatiõis inuidia pauor⁹q̃ pcuſſit: cũq̃ hunc ad ſe venire ꝓſpicerẽt: malicia ſeuiẽtes dixerũt. Ecce ſomniator⁹ venit: venite occidam⁹ Geñ.37. eum: ⁊ videam⁹ quid illi ꝓderint ſõnia ſua. Cumq̃ ſe eius domio ſbici metuũt: ſõniator/em in puteũ deponunt: eumq̃ iſmahelitis tranſeuntib⁹ vendũt: qui in egyptũ ductus ſeruituti ſbdit⁹: luxurie accuſatõe dãnatus caſtitatis merito adiut⁹: ꝓphetie iudicio erept⁹: omni egypto ꝓlat⁹ eſt: p ſupernã vero ſapiam ꝓuid⁹ frumẽta congeſſit: ⁊ futuro periculo neceſſitatis obuiauit. Cũq̃ in orbẽ fames irruit: de alimentor⁹ ꝓparatõe ſolicitus iacob filios in egyptũ miſit: q̃ frumentor⁹ diſpenſatõi ꝓpoſitũ ioſeph neſciẽtes inueniũt atq̃ vt mererẽt alimẽta ꝓcipere: eor⁹ diſpẽſatorẽ ꝓpulſi ſũt. pnis in terrã ceruicib⁹ adorare. Ipenſem⁹ ergo geſte rei ordinẽ: pẽſem⁹ quomõ ſapiẽtes in ipa ſua aſtutia vis diuina ꝓprehendat. Ideo ab eis vendit⁹ fuerat ioſeph ne adorareť: ſ iõ eſt adorat⁹ q⁹ vẽditus Aſtute nanq̃ aliquid agere auſi ſunt: vt dei

B

consiliū mutarēt: sed diuio iudicio qđ decli/
nare cōati sūt: renitēdo fuerūt. Inde ąppe
coacti sūt dei volūtatē pagere: vñ hāc moli/
ti sūt astute ꝓmutare. Sic diuinū ꝓsiliū duz
deuitat implēt: sic hūana sapiētia dum relu
ctat ꝓhēdit. Timuerūt fres ne ioseph su
per eos excresceret. sed hoc quod diuinitus
dispositū fuerat: cauēdo factū est vt eueniꝛ
Humana ergo sapiētia in seipa ꝓhensa ē
que volūtati dei vñ p intentōem restitit: in/
de ei⁹ impletōe militauit. V.XII.

1.Re.18. Ic saul dū dauid sbiectū quottidia/
no succrescere virtutū successū ꝓspi/
ceret: suam ei in ꝓiugio filiā spondit
atq; in ei⁹ dotē centū dari ab eo philistinoꝝ
ppucia petijt: vt cū ꝓuocatus miles vltra se
excrescere quereret: inimicoꝝ gladijs tradi/
tus vitā finiret: sicut scriptū ē. Nō habz rex
necesse spōsalia: nisi tm centū pputia philisti
noꝝ: vt fiat vltio de inimicis regis V Doꝛo
saul cogitabat tradere dauid in manib⁹ phi/
listinoꝝ: sed dauid dispōis intime fauoꝛe ro
boraꝛ: centū se dare phibuit: ꝛ ducēta ppu
cia reportauit. Cui⁹ nimiꝛ operis saul argu
menta supatus supna ꝓuidētia in sapientie
sue est ꝓsilio deprehens⁹: qꝛ vñ sucrescentis
militis vitā se extīguere credidit: virtutis ei⁹
gloriā inde cumulauit. Sed qꝛ nōnuq; astu/
te se aliq̄d sapere etiā electi moliunt: libet ad
mediū alium sapientē deducere: ꝛ quō inter
ni ꝓsilij astutia mortaliū ꝓhēdat demon
Ioue.1. strare. Prudenter ąppe ionas sapere noluit
cū ad pdicandū niniuitaꝝ penitentiā missus
quia electis gentib⁹ iudeā deserere timuit: p
dicatōis officiū implere recusauit: nauem pe
tijt: fugere tharsis elegit: sed ptin⁹ tēpestas
exoꝛit: sors mittit: vt vicz cognoscat cuius
culpa mare turbet: ionas in clpa deprehendi/
tur: in pfundū mergit: ceto sorbente repēte
deuoraꝛ: atq; illic gestāte bellua peruenit: q̄
ire spōte ꝓtemsit. Ecce fugitiuū dei tēpestas
inuenit: sors ligat: mare suscipit: belua inclu
dit: ꝛ qꝛ autoꝛi suo obedire renitit: ad locum
quo miss⁹ fuerat: suo re⁹ carcere portaꝛ. Ju
bente deo mistrare homo ꝓphetiā noluit: a/
spirāte deo: belua| ꝓphetā vomuit. Cōpre/
hendit ergo domin⁹ sapientes in astutia eoꝝ
q̄ ꝛ hoc in vsum sue voluntatis redigit: per
qđ sibi volūtas humana contradicit. Per/
scrutemur adhuc hebreoꝝ sapientiā: vt vi/
deamus quid ꝓuidendo phibuit: aut quid
prohibēdo ꝓuocauit. Certe cū ad redēpto/
ris nostri miracula credentiū turba ꝓfluerat
cum sacerdotes populi inuidie|facib⁹ accēsi:
mundū post euz ire cernerent vt pclamarēt
dicētes. Videtis qꝛ nihil proficim⁹: ecce mū Jo.12.
dus totus post eū abijt: vt ab illo vim tāte
ꝓcursionis abscideꝛent: finire eius potentiā
moꝛte conati sūt dicentes. Expedit vt vnus Jo.11.
moriaꝛ: ꝛ ne tota gens pereat. Sed redēpto
ris moꝛs ad cōiunctionē sui coꝛporis. id ē ec
clesie valuit non ad separatōez. Vñ ꝛ per le
gem turturis vel colūbe i figura nostri sacri/
ficij secari guttur pcipit: ꝛ non penit⁹ absci/
di: vt post moꝛtē coꝛpi caput inhereat. quia
vicz mediatoꝛ dei ꝛ hoim id est caput omniū
nrm ꝛ vere mundatōis hostia: vñ p nobis
moꝛtē ptulit: inde nobis verius inhesit. Pꝛ
sectiōem ergo caput turturis suo coꝛpe inhe
ret: qꝛ xp̄m ab ecclesia nec moꝛs interuenies
diuidit. Persecutoꝛes igit pegerūt: hoc qđ
pnitiose moliti sunt: itulerūt moꝛtem vt ab
eo abscideret fidelium deuotionē: sed inde fi
des creuit vnde hanc se extinguere infidelitas
crudelitas credidit. Cūq; se estimāt eius mi/
racula psequēdo abscidere hec nimiꝛ com/
pulsi sūt nesciendo dilatare. Comprehendit
ergo domin⁹ sapientes in astutia eoꝝ: qñ et
hoc ad pietatis sue obsequiū rdigit: qđ ꝓtra
illū humana crudelitas exarsit. Just⁹ nāq;
et misericoꝛs moꝛtaliū acta disponens: alia
ꝓcedit ppicius alia pmittit iratus: atq; ea q̄
pmittit sic tolerat| vt hec in sui concilij vsuz
vertat. V La.XIII

Qñ de miro modo fit vt ꝛ quod sine
volūtate dei agit: volūtati dei con/
trariū nō sit: quia dū in bonū vsum
malafacta vertuntur: eius consilio militant
etiā qui eius ꝓsilio repugnāt. Hinc em̄ per
psalmistā dicit. Magna opera dñi exquisi ps.110.
ta in omnes voluntates eius. Sic ąppe ei⁹
opera magna sūt: vt per omne quod ab ho
mib⁹ agit ei⁹ volūtas exquiraꝛ. Nā sepe in
de pficit: vnde repelli putabat. Hinc rursū ps.113.
dicit. Omnia quecūq; voluit dñs fecit in ce
lo et in terra. Hinc salomon ait. Nō est sapiē Proue.21.
tia: nō est prudētia: nō est ꝓsiliū ꝓtra dom̄/
nū. Restat ergo vt in cunctis que agimus:
vim supne voluntatis inꝛam⁹: cui vicz co/
gnite debet nostra actio deuote famulari: et
quasi ducē sui itineris psequi: ne etiā nolēs
seruiat: si hanc supbiēs declinat. Vitari em̄
vis supni consilij nequaq; potest: sed mag/
na sibi virtute hāc tēperat: qui se sub ei⁹ nu
tibus refrenat: eiusq; sibi pondera leuigat q̄
hanc subiecto coꝛdis humero volēs poꝛtat
Sed quia persecutoꝛū superius memoriam
fecim⁹: qualiter etiā ea que subiūcta sunt eo/
um cecitat i congruant ostendam⁹. Sēq;.
V Per diem incurrūt tenebꝛas et quasi in

nocte sic palpabũt in meridie. Per diem tenebras incurrũt: quia in ipa veritatis psen-
tia pfidie errore cecati sunt. Clare ãppe per diem cernit: per noctem vero nostra acies obscuratur. Persecutores igitur redemptorisn ri dũ diuine virtutis miracula cernerẽt et tamẽ de eius diuinitate dubitarẽt: in die tenebras passi sunt: quia visum in luce perderũt. Hinc ẽ q eos ipa lux admonet dicẽs
Jo.12. Ambulate dum lucem habetis: ne vos tene
Jere.15. bre cõphendãt. Hinc ẽ qõ de iudea dr. Occidit ei sol: cũ adhuc esset dies. Hic ẽ q vocẽ
Esa.39. penitentiuz in se ppheta itez sumit dicens.
Esa.21. Impegim⁹ meridie quasi in tenebris: in caligosis: quasi mortui. Hinc ietrum dicit. Custos ãd de nocte: custos ãd de nocte. Dixit custos. Venit mane ⁊ nox. De nocte eteniz custos venit: qr hũani gñis ptector: ⁊ manifestus in carne appuit: ⁊ tñ hunc pssa perfidie sue tenebris iudea mime cognouit. Ubi bñ ex voce custodis addit: venit mãe ⁊ nox qr p eius pñtiam: et noua lex mũdo inclaruit: ⁊ tamen in corde infideliũ vetusta cecitas remansit. ℣ Ca.XIIII.

A Bene aũt dicit. Quasi in nocte sic palpabũt in meridie. Hoc ãppe palpãdo exãrimus: quod oculis nõ vide-
mus. Judei aũt apta eius miracula viderũt
Jo.10. et adhuc eum quasi palpãtes ãrebãt cuz dicerent. Quousq animã nostrã tollis? Si tu es xps: dic nobis palam. Ecce miraculorum luz lux ante oculos aderat ⁊ tamen in cordibus suis tenebras offendẽtes adhuc requirẽdo palpabãt. Quor nimiz cecitas ad crudelitatẽ: crudelitas etiã vsq ad opa persecutionis exarsit: ꝑ redemptor humani generis p-
Tex. secutor suor manib⁹ diu teneri nõ potuit. Unde ⁊ ptin⁹ sbdit. ℣ Porro saluũ faciet
2.Cor.8. de gladio oris eor: ⁊ de manu violenti pauperẽ. Ipe ãppe iste paup ẽ de quo p paulũ dicit. Propter nos egen⁹ fact⁹ ẽ: cum diues esset. Et quia iudei accusando dñm tradiderũt: quẽ traditũ gẽtiles occiderũt. Potest p
Ps.56. oris gladiũ: accusantiũ iudeor lingua signari: de ãbus p psalmistã dicit. Filij hominũ

B dentes eor arma ⁊ sagitta: ⁊ lingua eor gla-
Mat.27. dius acutus. Qui euangelio etiam teste clamauerunt: crucifige crucifige. Per violentẽ vero manũ ipa crucifigens gẽtilitas expmi potest: que in redemptoris morte hebreorũ voces opere impleuit. Deus itaq hũc paperem ⁊ de violenti manu: ⁊ de oris gladio saluũ fecit: quia videlicet redemptor nr ⁊ vires gentiliũ: ⁊ linguas hebreor moriẽdo ex humanitate ptulit: ꝑ ex diuinitatis sue potẽtia resurgendo supauit. Quar videlicet resurrectiõe quid aliud agitur: nisi vt ad spez vite sbsequentis infirmitas nostra roborẽt. Un-
de ⁊ bñ mox sbdit. ℣ Et erit egeno spes. Ere Tex.
pto ãppe paupere egenus ad spem reducit quia humilis fideliũ popul⁹ rdemptore moriente pauore cõcutit: ꝑ resurgente solidat. Ipos nanq pmos hui⁹ populi paupes electos vicz pdicatores: vita eius mors pculit sed resurrectio ostensa reparauit. Saluato ergo paupere: spem egenus recipit: qr resurgente carne domino fidelis quisq ad eterne vite fiducia ꝓualescit. Sed ecce iam in manifesta ostensione veritas venit: tã carnis mortem ptulit: eaq resurgendo destruxit: taz resurrectõem glia ascẽsiõis honorauit: ⁊ tamẽ hebreor lingua adhuc eum ꝓtumelijs lacessere non desinit: quos nimiz equanimit⁹ tolerat: vt alios tolerando ꝓuertat: ataq alios mime ꝓuersos qñq district⁹ feriat. Tũc ei lingua infideliũ ab effrenatiõe sue locutiõis obmutescit: cum venire eum iustũ iudicẽ viderit: quẽ tunc iniuste iudicauit. Unde ⁊ bñ subdit. ℣ Iniqtas autem ꝓtrahet os suum Tex.
Os eñ suũ nũc adhuc iniquitas dilatat: qr humani generis redemptorez lingua infidelium ꝓtumelijs lacessere nequaq cessat. Dz
B tunc os ꝓtrahet: cum hoc quod nõ vult per studium per suppliciũ claudet: quod tamen bene accipi etiã de ꝓuersis peccatorib⁹ põt. Saluato eñ paupere dum egenus ad spem redit: ꝓtracto ore iniquitas obmutescit: ꝗa resurrectionis eius clarescente miraculo dũ copiosa multitudo infideliũ credidit: a redẽptoris sui iniurijs cõtumelijsq cessauit. Os eñ suũ qõ deũ deridẽdo aperuit: iã formidãdo ꝓtraxit. ℣ Ca.XV.

A Libet hec moraliter postposita iudeorũ significatiõe trãscurrere: ataq a prauis generaliter quõ agant inda-
gare. Iniquor ãppe hoim mẽtes cum quedã a primis bñ gesta ꝓspiciũt: in extenso liuoris sui aculeo torpent ⁊ grauẽ malicie sue penã sustinent: cũ bona in alijs tabescentes videt. Recte itaq dr. Per diem incurrunt tenebras: qr mẽs eor cũ de aliena meliora-
tione affligit: õ radio lucis obscurat: qr sepe in primis dũ bona apta ꝓsiderãt si qua mala lateãt inuestigãt: ⁊ solicitis inq̃sitionib⁹ labozãt si ãd forte qõ accusare possint inueniant. Sana ãdẽ mẽbra ꝓspiciũt: ꝑ clausis cordis oculis vuln⁹ palpantes querũt. Unde et bñ sbdit. ℣ Et q̃si in nocte: sic palpabunt in meridie. Dies boni operis in prio exteri⁹ lucet: ꝑ q̃si i nocte palpãt: qr liuoris sui intus

tenebras tolerāt: puenire ad aliqua que reꝑ hendūt satagunt detractōis aditū querunt: ꝙ quia hūc inuenire nō valēt: ceci exteri' cir
B cueunt. Qđ bene exꝑmit: cū loth ꝓtegenti/ bus angelis in domo eius sodomite ostium
Gñ.19. non inuenerūt: sicut scriptū est. Uimq; facie bant loth vehemētissime: ꝙ iā ꝓximum erat vt frāgerēt fores: ꝙ miserunt manū viri: ꝙ in troduxerunt ad se loth: clauserūtq; hostiuꝫ: et eos q̄ erant foris ꝑcusserūt cecitate a mini mo vsq; ad maximū: ita vt ostium inuenire nō possent. Quid est qđ malis aduersantib' intra domū loth reducit ꝙ munit: nisi q; iu stus q̄sq; dū ꝓuo insidias sustinet: ad mētē reuertit ꝙ impterrit' manet? Sodomite aūt viri in domo loth ostium inuenire nequeūt q; corruptores mentiū ꝫ vitā iusti nullū ac/ cusatiōis aditū deꝑhendūt. Ꝑcussi em̄ ce/ citate: q̄si domū circueūt: quia inuidentes facta dictaq; ꝑscrutant. Ꝫz q; eis de vita iu sti fortis vndiq; ac laudabilis actio obuiat: errātes nihil aliud: q̄ parietē palpant. Be/ ne ergo dicit: quasi in nocte sic palpabūt in meridie: quia dum bonū qđ videt accusare nequeūt: cecati malicia malū quod nō videt ad accusatōem querunt. Uñ ꝙ recte subiun
C gitur. Ꝓrro saluū faciet egenum de gladio oris eor: ꝙ de manu violēti pauperē: Pau
Mat.5. per q̄ppe est: q̄squis apud semetip̄m elatus nō est. Unde ꝙ p euangeliū Ꝟitas dicit Bti paupes spirtu: qm̄ ip̄or est regnū celorum Duobus aūt modis ad culpā vnusquisq; p trahitur: aut em̄ ex delectatōne ꝓducit: aut terrore superat. Gladius nāq; oris est iniq/ tas ꝑsuasionis: man' autem violenti est ad uersitas potestatis. Sed q; veracit̄ hūilis qui hoc loco paup vocat: quo nulla hujus mundi ꝑspera appetit eo audenter etiā ad/ uersa ꝓtemnit: recte dr. Saluū faciet egenū de gladio oris eor: ꝙ de manu violenti pau perē. Ac si apte diceret. Sic in se de' mētes humiliū solidat: vt eos ad perpetrandaz ne/ quitiā: nec blandimēta suasionū ꝓtrahant: nec dolores supplicior frangāt: spes q̄ppe in eternitatē animū erigit: ꝙ idcirco nl'la ma
Ter. la exterius que tolerat sentit. Unde ꝙ sbdit Et erit egeno spes: ad cui' spei vicz fructum cum pauper puenerit: omis elatiōis obmu tescit Unde ꝙ adhuc sbdit. Iniquitas autez ꝓtrahet os suum. Nūc em̄ malus bonis de/ rogat: ꝙ recta que agere negligit: hec i alijs obtrectando lacerare nō cessat: ꝫ tūc iniqui/ tas os suū ꝓtrahit: cum
B iustis q̄ta suppetat gl'ia retributionis agnoscit. Tūc em̄ ei loqui ꝓtra bonos nō vacat: quia malorum suorum

digna retributio linguam tormenta ligant. Unde bene anna ꝓphetante dicit. Pedes 1.Reg.2.
sanctor suor seruabit: ꝙ impij in tenebris ꝓticescent. Sed vt electi' quisq; eterna sup/ plicia euadat: vt ad phennā gl'iam pauper ascendat: debet hic assiduus flagellis atteri: quatenus in iudicio valeat purgat' inueni ri: ipo nāq; infirmitatis nostre pōdere deor/ sum quotidie ducimur: nisi mira manu ar/ ficis p subueniētia flagella reuelemur. Un/ de ꝙ subdit. ¶ Ca. XVI.

Ter
A
b. Beat' hō qui corripit a dño. Prima virtus est: ne perpetrari debeāt sed vitari pctā: scda aut̄ saltem ꝑpetra ta corrigere. Sed plerq; culpas nō solū im minētes mīme vitamus: verū etiam nec cō/ missas agnoscimus: ꝙ peccatoris mens tan/ to altius tenebrescit: quāto nec dānū sue ce/ citatis intelligit. Unde fit plerq; diuini mu neris largitate: vt culpam pena ꝑsequat: ꝙ flagella oculos delinquētis aperiant: quos inter vitia securitas cecabat. Torpēs q̄ppe animus ꝑcussione tangit vt excitet: quate/ nus qui statū sue rectitudinis secur' ꝑdidit: afflictus ꝓsideret quo iacet. Hinc itaq; ipsa asperitas correptionis: orrigo fit lumis. Uñ Ephe.5.
et p paulū dicit. Oñe qđ arguit: a lumine manifestat argumentū em̄ salutis est vis do Eccls.10.
loris. Hinc ē em̄ qđ salomō ait. Curatio ces/ Prouer.3.
sare facit pctā maxima Hinc ite dicit Que em̄ dñs diligit castigat: flagellat aūt oēm fili um quē recipit. Hinc voce angelica dñs ad Apoc.3.
iohānē loquit dicēs. Ego quos amo: redar Deb.12.
guo ꝙ castigo. Hinc paulus ait Omis autē disciplina in p̄nti q̄dē nō videt esse gaudij: B
ꝫ meroris: postea aūt fructū pacatissimū ex/ ercitatis p eam reddit iusticie. Quāuis ergo ꝓuenire simul nequeant dolor ꝙ beatitudo recte tñ nūc dr. Btūs hō q̄ q corripit a dño q; p hoc q; pctō: dolore correptiōis p̄mit: qñ q; ad beatitudinē que sine interuentu dolo/ Ter.
ris est erudit. Sequit ¶ Increpatōez ergo dñi ne reprobes. Quisquis p culpa pcutit sed in querela sue passionis eleuat: increpa/ tionē dñi reprobat: quia hanc iniuste se per peti accusat. Qui aūt nō p purgatiōe crimi/ nis: sed p fortitudinis ꝓbatiōe feriunt: cum causas sue ꝑcussionis inquirūt: nequaq; in/ crepatōem dñi reprobare dicendi sunt: q; i semetip̄is castigādo satagūt inuenire qđ ne/ sciunt. Unde ꝙ beatus iob ad libertatis ver ba inter ꝑcussionis verbera erumpens: tāto de se rectius iudicia ferientis interrogat: qñ/ to semetip̄o verius causas passiōis ignorat. Eliphas itaq; q; hunc ꝑcussū: nō ꝓbatiōis

examie:sed purgatiõis fortitudine estimauit dñ libere inter flagella loquerer reprobasse dei increpatiõem credidit:quem etiam apte hereticorum tenere speciem diximus:q̃ omne quod a sancta ecclesia recte agitur:apud iudicium suum semper ad vitiũ fortitudinis inflectũt.Quia vero bona intentiõe ad loquẽ dñ ducit:sed nõ curat discernere cui loquatur:adhuc supne dispensatõis moderamia pdicando subiungit dicens: ℣ Ca.XVII

Ter. A

Qui ipe vulnerat z medet:pcutit et manus eius sanabũt.Duob⁹ modis omipotẽs de⁹ vulnerat:quos reducere ad salutez curat.Aliqñ enim carnẽ percutit z mentis duriciã suo pauore tabefacit. Vulnerando ergo ad salutem reuocat:cuz electos suos affligit exterius:vt interius viuant.Vnde per moysen quoq; loquit dicẽs Ego occidam:z ego viuere faciã:pcutiaz:z ego sanabo.Occidit em vt viuificet:pcutit vt sanet:q⁹idcirco foris verba admouet: vt intus vulnera delictoz curet.Aliqñ aũt etiã si flagella exteri⁹ cessare videãt int⁹ vulnera infligit:quia mentis nre duriciã suo desiderio pcutit:sed pcutiendo sanat:quia terroris sui iaculo transfixos ad sensum nos recti tudis reuocat.Corda em nostra male sanata sũt:cum nullo dei amore sautiant cum pegrinatiõis sue erũna nõ sentiũt:cum ergastrum infirmitatem ꝓximi:nec quãlibet mimo affectu lãguescunt:sed vulnerant vt sanent:qz amoris sui spiculis mentes deus insensibiles percutit:moxq; eas sensibiles p ardorem caritatis reddit.Unde ei sponsa in cãticis cãticoz dicit.Vulnerata caritate ego suz.Alba le em sana anima:atq; in hui⁹ exilij statu cesca securitate pstrata:nec videbat deum:nec videre requirebat:pcussa aũt caritatis eius spiculis vulnerat in intimis affectu pietatis ardet desiderio ꝓtemplatiõis z miro mõ vivificat ex vulnere:que pri⁹ mortua iacebat in salute:estuat:ãhelat.z iam videre desiderat:quẽ fugiebat.Percussione ergo ad salutẽ reducit:que ad securitatez quietis intime amoris sui perturbatione reuocat.Sed cuz sauciata mens anhelare in dño ceperit: cum cuncta mundi hui⁹ blãdimẽta despiciẽs ad supnã se patriã p desideriũ tendit:ad tentationẽ ei ꝓtinus vertit:quicqd amicũ prius in seculo blãdũq; putabat.Nam qui peccãtem amare ꝓsueuerant recte viuentem crudeliter impugnant:z erectus in deo animus carnis sue bella tolerat in qua prius vitij seruiens delectabiliter iacebat:voluptates pri sce ad memoriã redeũt:et contradicentẽ mẽtem graui certamine affligũt.Sed quia duz transitorio labore atterit:a perpetuo dolore liberamur:apte sbiungit.In sex tribulationibus liberabit te:z in septima non tãget te malũ.Quid ei senario numero quẽ septim⁹ sequit:nisi pñtis vite operatio discursusq; signat?Sexto quippe omnia pficiẽs hominẽ condidit:et septimo die deus requieuit:quia scz septimus vesperã nõ habet:qz subsequẽtem requiẽ:nullus iaz termin⁹ claudit.

C

Perfectis ergo omnibus requies sequit:qz post bona vite pñtis opa retributio eterne quietis inuenitur.In sex itaq; nos tribulatiõib⁹ domin⁹ liberat:ne nos in septima malũ tangat:quia per paterne pietatis eruditionẽ psentis vite labore nos atterit:ꝑ in aduẽtu iudicij a verbere abscõdit:vt tãto tũc ad salutẽ certiores exhibeat quãto nũc nos flagella duri⁹ secãt.Qui apte mox z mala vite pñtis z adiutoria supne ptectõis enũerãs sbdit

℣ In fame eruet te ō morte:z i bello de mãu gladij.Sic̃ fames carnis ẽ sbtractũ sbsidiuz corpis:ita z fames mẽtis:est silentiũ diuine locutionis.Unde recte p pphetam dicitur. Emittã famẽ in terrã:nõ famẽ panis:neq; sitim aque:ꝑ famẽ audiendi verbũ dñi.Et qz humanã mentẽ cum diuina allocutõ deserit ꝓtra carnis tentatio inualescit:apte sbiungitur:in bello de manu gladij.Belluz quippe patimur cum carnis nre tentationib⁹ impugnamur:de quo nimirũ bello p psalmistã dicitur.Obumbrasti super caput meum in die belli.Quia igit reprobi dñ fame verbi dei deficiũt:et iam belli gladio transfigunt:electos suos dñs z in fame a morte eripit:z in bello a gladio abscondit:quia eorum mẽtes dum verbi sui pabulo reficit:cõtra tentationes corporis reddit fortes.Sed sunt nõnulli qui z si ex diuino eloquio ab interna se fame reficiunt:si iã ꝓtra tentationes corporis ꝓtinẽtie virtute fulciũt:adhuc tñ pcuti humanis detractiõib⁹ metuũt:z sepe dñ ligua rũ iacula formidãt:peccati se laqueo strãgulant.Vñ z apte sbdit. ℣ Ca.XVIII

Ter.

Amos.8

Ps.139.

Ter. A

Flagello lingue abscõderis.Flagellum lingue:ẽ exprobratio illate contumelie.Flagello lingue bonos feriunt:q̃ eor⁹ opa irridẽdo psequunt.Sepeni lingua a bono ope duz vitupat reuocat et q̃si flagellũ se exerit:qz dorsum timide mẽtis cedit.Hoc flagellum lingue electorũ mẽtibus insidiari prophetа conspexerat:cũ supernuz adiutoriũ pollicens dicebat Ipse liberauit me de laqueo venantiũ:z a verbo aspero.Uenantes eni nihil aliud q̃ carnem

Ps.9.

querũt: sed a venantiũ laqueo atq; ab aspero verbo eripimur: quãdo ꝛ insidias carnalium: ꝛ irrisionũ ꝓbꝛa despiciẽdo superam⁹ Aspera quippe eorum verba sunt: que bonis nostris itineribus aduersant: sed asperitatem verbi euadere est: irrisiões detrahentiũ dissimulando calcare. Sancta ergo ania a flagello lingue absconditur: qꝛ dum in hoc
B mũdo honorẽ laudis nõ querit: nec cõtumelias detractionis sentit. Sed sunt nonnulli qui iam derogantium verba despiciunt: iaꝫ irrisiones ꝓ nihilo attendunt: adhuc tamen penas corporis cruciatusq; ptimescunt. Antiquus nanq; aduersari⁹ vt a recta intentõe nos retrahat multiformiter impugnat: ꝛ tentatõem nostrã: modo verbi fame: modo carnis certamine: modo flagello sermonis: modo calamitate persecutionis aggredit. Sed quia perfectus quisq; cum in semetipo vitia vicerit: statim mentem etiam contra vulnera passionis accingit: apte sbiungitur. Et nõ timebis calamitatem cuꝫ venerit. Sancti ei viri quia ꝓtra multiformẽ aduersariũ se pugnare considerant: semetipsos in certamine
L multipliciter parant. Habent enim cõtra famẽ diuini verbi pabulũ: contra belli gladiũ ꝓtinentie scutum: contra flagellum lingue: ꝓtectionem patiẽtie: contra exteriorꝭ calamitatis damnũ: interni amoꝛis adiutoꝛium Unde miro modo agitur: vt quo eos hostis callidus numerosius tẽtat: eo circumspecti dei milites virtutibus ditiores fiant. Et qꝛ electi quiq; dũ ꝓsentis vite certamia fortiter tolerant: in terroꝛe sibi venturi iudicij securitatẽ parant sbiungit

V Ca. XIX.

Lcr. A
IN vastitate ꝛ fame ridebis. Tunc q̃ppe reꝛobi vastitatẽ famẽq; passuri sunt: cũ damnati extremo iudicio ab eterni panis visione separant. Scriptũ nanq; est. Tollat impi⁹: ne videat gloriã
Esa. 26. Jo. 6. dei. Et per semetipm domin⁹ dicit. Ego sũ panis viuus: qui de celo descẽdi. Simul ergo eos vastitas fameq; cruciat: q̃ nõ soluꝫ foꝛas tormenta sentiũt: ꝫ intus etiã inedie peste moriunt. Vastat gehẽna: qꝛ cõcremat: fames interficit: quia suã in illis facie redẽptoꝛ abscondit. Bene nanq; retributõem interius exteriusq; recipiũt: quia ꝛ cogitãdo miseri: et operãdo deliquerunt. Unde bene ꝓ psalmi
Ps. 20. stam dꝛ. Pones eos vt clibanũ ignis i tpe vultus tui: domin⁹ in ira sua ꝓturbabit eos et deuoꝛabit eos ignis. Qui em̃ ab igne deuoꝛat: ab exterioꝛe parte accẽdit: clibanus vero interius inflãmat In tempe ergo vultus domini iniusti oẽs: ꝛ vt clibanꝰ ponunt ꝛ ab igne deuoꝛant: quia apparente iudice cũ visione illius eoꝝ multitudo repellit ꝛ intus ꝓ desiderium ardet cõscientia: ꝛ foris carnem cruciat gehenna. Potest etiã flagellu lingue sententia vltime animaduersionis intelligi: qua districtus iudex reꝛobis dicit. Mat. 25. Discedite a me maledicti in ignem eternum qui paratus est diabolo ꝛ angelis eius Iustus ergo a flagello lingue: atq; a calamitate veniente absconditur quia in tanta districtione sentẽtie: blãda tũc iudicis voce refouet cũ dicit. Esuriui em̃: ꝛ dedistis mihi mãducare: sitiui: ꝛ dedistis mihi bibere: hospes eram: ꝛ collegistis me: nud⁹: ꝛ operuistis me infirmus: ꝛ visitastis me: in carcere eram: et venistis ad me. Quib⁹ ꝓmittit. Venite benedicti patris mei: possidete ꝓparatũ vobis regnũ a ꝓstitutiõe mũdi. In vastitate ergo et in fame iustus ridebit: quia cum iniquos oẽs extrema vltio ꝓcutit: ipe de gloria digne retributiõis hilarescit. Nã dãnatis iã tũc ex humanitate nõ cõpatit: quia diuine iustitie per spẽm inherẽs in ꝓcusso districtiõis in
L time vigoꝛe solidat. Erectas nãq; in claritate supne rectitudinis electoꝝ mentes nulla miseria afficit: qꝛ has a miseriꝭ altitudo beatitudinis alienas reddit. Unde bñ ꝓ psalmista
Ps. 51. dꝛ. Videbũt iusti ꝛ timebũt: ꝛ sup eum ridebunt ꝛ dicent. Ecce homo qui nõ posuit deum adiutoꝛẽ suũ. Iniquos em̃ iusti nũc vident ꝛ metuũt: tũc visuri sunt ꝛ ridebũt. Qꝛ eni modo ad eoꝝ labi imitatõnem possunt: hic hñt formidinẽ: qꝛ vero dãnatis tũc ꝓdesse nequeũt: illic nõ hñt compassionem. Eterno itaq; supplicio deditis: nõ esse miserendũ in ipa qua beati sunt iusticia iudicãtis legũt si qd̃ suspicari fas nõ est: q̃litatem sibi ꝓcepte felicitatis iminuũt: si in regno positi volunt: qd̃ implere nequaq̃ possunt. Sed quis quis ad vite ꝓcepta se dirigit: ꝓmusq; ꝑmia eterna ꝓcipiat: hic iã initia securitatis imperpetuum securitatis degustat: vt antiquũ hostẽ nõ metuat: vt interueniente mortis articulo violẽtos ei⁹ impet⁹: nullaten⁹ phorrescat.

V Ca. XX.

IUstis nãq; initiũ retributiõis ẽ: ipsa plenitudo in obitu securitas mẽtis. Unde et recte sbiungit. Et bestias terre ñ formidabis. Callid⁹ q̃ppe aduersari⁹ bestia terre dꝛ: qꝛ ad rapiẽdas mortis tpe pctoꝝ anias violẽtia crudelitatis efrenat: quos em̃ viuentes blandiẽs decipit: moꝛiẽtes seuiẽs rapit. Quo ꝓtra de electoꝝ ecclesia ꝓ pphetam domin⁹ pollicet dicẽs. Mala bestia: nõ transibit per eaꝫ. Illi igit Esa. 35.

terre bestiã morientes timẽt q̃ conditoris sui potentiã viuẽtes non timẽt. Sancti igit vi/ri qz diuini se formidini medullit' subdũt oẽ de aduentu aduersarij pond' timoris abijci unt. Hic est eñ q̃ psalmista dñm exorat di/cens. Ne quando rapiat vt leo aiam meam Ps.7. Hinc rursus ait. Exaudi deus oõem meaz Ps.63. cum tribulorz a timore inimici eripe aiam me am. Uiuentes q̃ppe perfecte timẽt iudicem ne morientes metuant accusatorẽ Bene ergo dicit. Et bestiã terre nõ formidabis. Ac si a/perte diceret. Qui a blãdiente mõ hoste non B vinceris: hũc seuientẽ postmodũ non time/bis Sed cũ bene viuit valde cauendum est ne mens despectis ceteris de gloria singula ritatis eleuet. Uñ apte ad memoriã bonum sociale reducitur: cum prin' sbinfertur. Sz cum lapidib' regionũ pactũ tuũ. Quasi di/stincte in mũdo regiões sunt ecclesie gentiuz que in vna fide posite moz liguarũq̃ diuer sitate diuidunt Quid ergo per regionũ lapi 1.Pe.3. des: nisi ecclesiaz electos accipim' ? Quib' ẽmi instructoris voce dr: Vos aũt tãq̃ lapi Esa.54. des viui supedificamini. De quib' sancte ec clesie dñs per pphetã pollicet dicens: Ecce ego sternam per ordinẽ lapides tuos. Qui igitur recte viuit pacto cuz lapidibus regio/num iungit: qz in eo q̃ mũdi desideria supat vitã suam pculdubio ad sanctoz pcedẽtiuz imitatõem ligat Sz cũ a mũdi dilectõe disiũ gitur: maloz spirituũ impugnatões crescũt Ter que tamẽ quo magis in meroze quẽq̃ atterit eo ꝺditori humili' subdũt. Uñ ꝛ sbiungitur V Et bestie terre pacifice erunt tibi. Notan dũ p̃ius est q̃ non ait pacate: sed pacifice: vi delicet non qz pacẽ habent: sed qz pacem fa/ciunt. L Hostes quippe callidi dũ insidiantur affligunt: sed afflicta mens tanto magis ad eternam patriam reditũ diligit: quanto in h̃ erũnoso exilio laboriosius viuit: ꝛ verius se gratie sui adiutoris humiliat: cũ cõtra se insi/dias hostiũ acriores pensat. Terre ergo be/stie electis pacifice fiũt: quia maligni spiritus cum bonorum corda aduersantes deprimũt hec nolẽtes ad amorẽ dñi impellũt. Inde er go cũ deo robustior pax orit: vnde nobis ab aduersarijs durior pugna generat. V.XXI.

A Dpossunt etiã per terre bestias motus carnis intelligi: qui dũ mẽtẽ nostrã irratiõabilia suadẽdo lacescũt: ꝺtra nos bestialiter insurgũt. Sed cuz cor diuina sub lege deprimit: etiã carnis incẽtiua detu/descũt: ꝛ si tẽtando submurmurant: neq̃q tamẽ vsq̃ ad effect' operum: quasi ad aperti morsus rabiem exurgunt. Quis eñ adhuc in hac corruptibili carne subsistens: has ter re bestias plene edomat: cũ ille ad terciũ ce/lum rapt' egregi' pdicator dicat. Uideo aliã Ro.7. legẽ in membris meis repugnantẽ legi mẽtis mee: ꝛ captiuũ me ducentẽ in lege pcti: q̃ est in membris meis. Sed aliud est has bestias in cãpo opis seuientes aspicere: aliud intra cordis caueã fremẽtes tenere Redacte nãq̃ intra claustra ꝑscie: ꝛ si adhuc tẽtando rugiũt vsq̃ ad morsũ tñ vt dixim' actõis illicite nõ extendũt. Pacifice itaq̃ sũt terre bestie: qz B motus carnis ꝛ si p desideria palpitant: ap/ta nos tamẽ ꝺtradictõe operis nõ impugnãt quamuis per hocipsum quod pacifice dicũ/tur: etiam id quod de malignis spiritibus di ximus non inconuenienter accipitur. Mo/tus etenim carnis pacem nobis cum deo faci unt: cum tẽtando contradicũt Nã iusti mẽs in eo q̃ ad superna dirigitur: ex corruptibili carne graui bello fatigatur. Que et si quan/do a desideriis celestibus huius mundi q̃li/bet minima delectatione tardatur: ipso bel/lo sue tẽtationis impellitur: vt illõ toto cor/de diligat: quod contradictio nulla pertur/bat. Unde fit vt quietem animam ad memo riam reuocet: ꝛ carnis sue illecebras fugiens ad illam pleno amore suspiret. L Considerare C enim ex tentatione vnusquisq̃ compellitur Unde quo cecidit: qui postq̃ dei pacem de/seruit: rixam sibi contra se exurgere ex semet ipso sentit: et tunc veri' viget de secura dei delectatiõe quid perdidit: quiẽ ad se dilapsi' suã ad se ꝺtumeliã inuenit. Pacem ergo no bis terre bestie faciũt: qz motus carnis dum nos tẽtando lacessunt: ad amorem quietis in timẽ impellunt

V/La.XXII.

B Ene aũt sbdit. Et scias quod pacez A habeat tabernaculũ tuũ In scptura sacra alit pax plẽa dr: atq̃ alit icho/ata. Inchoatã quippe veritas discipulis de derat: cũ dicebat. Pacẽ relinquo vobis: pa Jo.14. cẽ meã do vobis. Et plenã symeõ desidera/uerat: cũ exoraret dicẽs. Nũc dimitte seruũ Luc.2. tuũ dñe: secundũ verbũ tuũ in pace. Pax ei nã ex desiderio ꝺditoris inchoatur: ex ma/nifesta autem visione perficitur. Plena q̃p/pe tunc erit: cum mens nostra nec ignorãtia cecatur: nec carnis sue impugnatione concu titur. Sed quia eius exordia tangimus: cuz vel mentem deo: vel carnem menti subiun/gamus: tabernaculum iusti habere pacẽ di/citur: quia videlicet eius corp' quod mẽte i habitatur a peruersis desideriorum motib' p̃' inq̃etaũ̃at: nũc sb iusticie dispõe ffrenat

Sed q̄d ꝓdest p ꝓtinentiā carnē restringere
si mēs se p cōpassionē nesciat in ꝓximi amo/
re dilatare? Nulla nanq̄ est castitas carnis
quā nō cōmendat suauitas mētis. Uñ post
Ter. pacē tabernaculi apte sb̄iungit. ℣ Et visitās
speciem tuā: nō peccabis. Spēs quippe ho
minis est alter homo. Recte eñ spēs nostra
B dicit ꝓximus nr̄: q̄ in illo cernim⁹ quid ipsi
sumus. Corpali eñ visiōe ad ꝓximū gressu/
um accessu venim⁹: spūali vero nō gressu: s̄
affectu ducimur. Speciē ergo suam visitat:
quisquis ad eū quem sibi similē per naturaz
ꝓspicit passibus amoris tendit: vt in altero
suo ꝓsiderans ex seipo colligat: qualiter in/
firmitati alterius ꝓdescēdat. Spēm suā visi
tat: qui vt ipe alterꝫ reficiat: se in altero pen/
Gen.1. sat. Hinc nāq̄ p moysen veritas cū gesta de
scriberet: gerenda signabat dicēs. ℣Ꝓrotulit
terra herbā virentē: ⁊ afferentē semen iuxta
genus suū: lignūq̄ sementēq̄ faciēs fructuz
et hñs vnū quodq̄ sementē ſm spēm suam.
L Lignū quippe ſm spēm suam semē ꝓducit
cū mens nr̄a ex sui ꝓsideratiōe se in alterum
colligit: ⁊ recte operis germē parit. Hinc q̄/
dā sapiēs dicit. Quod tibi nō vis fieri: alteri
Mat.3. ne feceris. Hinc in euāgelio dñs dicit. Que
vultis vt faciant vobis hoies bona: ⁊ vos
eadem facite illis. Ac si apte diceret. Spēm
vestrā in altero visitate: atq̄ ex vobismetip
sis agnoscite quid vos opteat alijs exhibere
1.Cor.9. Hinc paul⁹ ait. Factus sum iudeis: tanq̄ iu
deus: vt iudeos lucrarer ⁊ his qui sub lege
erant: quasi sub lege essem: cū ipe nō essez sb̄
lege: vt eos qui sub lege erant lucrifacerez:
et his q̄ sine lege sunt: quasi sine lege essē: cū
sine lege dei nō eēm s̄ i lege essem xp̄i: ⁊ pau
lo post. Omib⁹ oia factus sum: vt omēs sal
uos facerem. Neq̄ eñ egregi⁹ p̄dicato⁹: vt
quasi iude⁹ fieret ad pfidiā erupit: neq̄ vt q̄
si sb̄ lege eēt: ad carnale sacrificiū redijt: neq̄
vt omnib⁹ omnia fieret: simplicitatē mētis i
erroris varietatē cōmutauit: sed ꝓdescēden/
B do appropinq̄b at infidelib⁹ nō cadendo: vt
vicz singulos in se suscipiēs: ⁊ se in singulos
trāsfigurās cōpatiēdo colligeret: si ita ipe vt
illi eēt q̄d impēdi sibi ab alijs recte voluisset
et tanto veri⁹ vnicuiq̄ errāti ꝓcurreret: q̄n/
to salutis ei⁹ modū ex ꝓpa ꝓsideratiōe didi/
cisset. Hñ ergo dr. Et visitās spēm tuā: non
peccabis: q̄ tūc pctm̄ plene vincit: cū ex sua
similitudine vnusquisq̄ ꝓpendit: quomō in p
ximi dilectiōe dilatet. Cū vero a vitijs caro
restringit. cū mēs ꝓfutib⁹ exercet: restat vt
loquendo quisq̄ doceat vitam alios: q̄ mo
ribus seruat. ℣ La. XXIII.

Ille nāq̄ vberes fructus p̄dicatio/
nis colligit: q̄ semia bone opationis
p̄mittit: Unde post pacē tabernacu
li spēi nr̄e visitatōem: recte sb̄iūgit. Et sciēs
qm̄ multiplex erit semē tuū: ꝓgenies tua sicē
herba terre: post pacē q̄ppe tabernaculi: p⁹
speciei nr̄e visitatōem semen iusti multiplex
surgit: q̄ nimirꝫ post mēbroꝝ maceratiōem
ac mozꝫ magnitudinē: tāto ei fecundi⁹ p̄dica
tionis verbū tribuit: q̄to hoc in ei⁹ pecto/
re pfecti opis exaratiōe p̄uenit. Ille nāq̄ be
ne loquēdi facundiā accipit: qui sinū cordis
ad perfecte viuendi studia extendit: nec cō/
scia loquentē p̄pedit cū vitā lingua aīcedit
Hinc est q̄ egiptij Fuitio publico ioseph di Gē.47
spēsante sbiecti cuz iuri regis semetipos tra
hentes humiliāt: frumēta etiā ad semē repo:
tāt: frugē q̄ppe ad esū etiā liberi accipim⁹: cū
ex sacro eloq̄o pascimur: ⁊ tñ ad quietē quā
in hoc mundo appetim⁹: in nr̄is volūtatib⁹ D
vacamus: s̄ Fui facti ⁊ ad semē frumēta pci
pim⁹: q̄ dū plene deo sb̄dimur: etiā verbo p̄
dicationis replemur. Et qm̄ magna ꝓles fi/
deliū sequit: cū sancta p̄dicatio p̄rogat: p⁹ Ia
multiplicitatem semis: recte subiūgit ℣ Et
pgenies tua sicut herba terre. Justi pgeni/
es herbe terre cōparat: q̄ qui de ei⁹ imitati
one nascit: dū arentē p̄tis vite gl̄iam dese/
rit: spe interna virideſcit: vel certe iusti pge
nies sicut herba orit. q̄ dū viuēdo mōstrat:
qđ p̄dicādo asserit: multitudo sequentiū in
numerabilis exurgit. Sed quisquis iā terre
na desideria despicit: quisquis se p actiue vi
te opera extendit: nequaq̄ ei sufficit magna
exteri⁹ agere: nisi etiā p ꝓtemplatiōem vale
at interna penetrare. Unde ⁊ apte ꝓtinus Ter.
sbinfert ℣ Ingredieris in abundātia sepul
chrū: sic̄ inferit aceru⁹ tritici in tpe suo Quid
eni sepulchri noie: nisi ꝓtemplatiua vita sig
natur? Que nos quasi ab hoc mūdo mortu
os sepelit dū a terrenis desideriis susceptos
in intimis abscōdit: ab exteriore q̄ppe vita
mortui etiā sepulti p ꝓtemplatōem fuerāt: q̄ Col.3.
bus paulus dicebat. Mortui ei estis: ⁊ vi/
ta vr̄a abscōdita ē cū xpo in deo. ℣ XXIIII
Actiua quoq̄ vita sepulchr̄ est: q̄ a L
prauis nos opib⁹ mortuos tegit: s̄
ꝓtēplatiua pfecti⁹ sepelit: q̄ a cun/
ctis mūdi actōib⁹ fūdit⁹ diuidit. Quisq̄s q̄
iā i se ꝓtuelias carnis edomuit: supest vt mē
tē p studia sctē opatiōis exerceat: ⁊ q̄sq̄s iā
mentē p sctā opa dilatat: supest vt hāc vsq̄
ad secreta intime ꝓtēplationis extēdat. Ne
q̄ eni pfect⁹ p̄dicato⁹ est: qui vel ꝓpter cō
tēplatōis studia opanda negligit: vel ꝑpter

Gen.23. opationis instantiam ꝙ templanda postpo/
nit. Hinc ē enī ꝙ abraam ꝙiugem mortuam
in sepulchro duplici sepelit: quia nimiꝝ per
fectus quisq; p̃dicator extinctā a p̃sentis vi
te desideriis aiam suā: sub bone operatiõis
tegmine ꝙ templatiõis abscondit: vt a car/
B nali ꝙcupiscētia sb actiua ꝙ templatiuaq; vi
ta quasi insensibilis lateat: que prius mũdi
desideria sentiens moraliter viuebat. Hinc
est ꝙ humani generis redemptor per diem
miracula in vbibus exhibet: ꝙ ad orationis
studium in mõte pernoctat: vt pfectis vide
licet p̃dicatoribꝰ innuat: quatenꝰ nec actiuā
vitam amore speculationis fundit ꝰ deserāt
nec ꝙ templationis gaudia penitus opatõis
nimietate ꝙtemnant: sed quieti ꝙ templātes
sorbeāt: quod occupati erga primos loquē
tes refundāt. Speculādo q̃ppe in dei amo/
Nu.19. re surgit: ꝙ p̃dicando ad primi vtilitatez re
ditur. Unde apud moysen dum in sacrificio
vacca mactat: offerri cum isopo lignoq; ce/
drino bis tinctus coccus p̃cipit. Uaccā q̃p/
C pe mactam ꝰ: cum carnē a lasciuia sue volup
tatis extinguimus: quā cuz isopo lignoq; ce
drino ac cõcco offerimus quia cũ maceratio
Act.15. ne carnis sacrificiũ fidei spei ꝙ caritatis ado
lemus. Isopus q̃ppe interna nra mundare
soluit. Et per petrũ dicit. Fide mundans
corda eoꝝ. Lignum cedrinum nulla putre/
1.Pe.1. dine deficit: quia spem celestium termin ꝰ nõ
consumit. Unde ꝙ per petrum dicit. Rege
nerauit nos in spem viuam per resurrectio/
nem iesu christi ex mortuis: in hereditatē in
corruptibilē et iucõtaminataz ꝙ inarcessibi/
lem. Coccus ergo rubeo colore flāmescit: qz
Luc.12. quem implet caritas incēdit. Unde ꝙ i euā/
gelio dicit. Ignem veni mittere in terrā. Sz
B bis tinctus coccus offerri p̃cipitur: vt vide/
licet ante interni iudicis oculos: caritas no/
stra dei ꝙ primi dilectiõe coloret: quatinus
ꝙuersa mens: ne sic p amore dei quietem di
ligat: vt curam primi vtilitatemq; postpo/
nat: nec sic p amore primi occupationi iser
uiat: vt quietem funditus deserens: ignez in
se superni amoris extinguat Quisquis ergo
semetipm deo iam sacrificium obtulit ꝙ si p
fecte curari desiderat: necesse est vt nõ soluz
ad opatiõis se latitudinem: vez etiā ad cul
mia ꝙtẽplatiõis extendat. V Ca.XXV
A Sed inter hec magnope sciendū ē: qz
valde inter se diuerse sunt compassi
ones animoꝝ. Nõnulli nāq; hoim
ita ociose mētis sunt: vt si eos laboz occupa
tionis excipiat: in ipa operis inchoatõe suc/
cumbant: et nõnulli ita inquieti sũt: vt si va/
catõem laboris habuerint grauius laborẽt:
quia tanto deteriozis cordis tumultus tolle
rant: q̃to eis licenti ꝰ ad cogitatõnes vacat.
Unde necesse est: vt nec quieta mens ad ex/
ercitatõem se i moderati operis dilatet: nec
inquieta ad studiũ ꝙ templationis angustet
Sepe enī qui ꝙ templari deum quieti pote/
rant: occupationibus p̃ssi ceciderũt: ꝙ sepe
qui occupati bene humanis vsibus viuerēt
gladio sue quietis extincti sunt. Hinc nanq;
est ꝙ nõuulli inquieti spũs dum plus exqui
runt ꝙ templando q̃ capiunt: vsq; ad puer/
sa dogmata erumpunt: ꝙ dũ ꝙritatis discipu
li esse humiliter negligũt: magistri erroꝝ fiũt
Hic p semetipam veritas dicit Si oculꝰ tuꝰ Mat.5.
dexter scãdalisat te: erue euz ꝙ pjce abs te.
Bonum est tibi cum vno oculo in vitam in
trare: q̃ duos oculos habentē mitti in gehē
nā ignis. Bue quippe vite actiua videlicet
et contemplatiua cum ꝙseruanť in mēte: q̃si
duo oculi habenť in facie. Dexter nanq; o/
B culus vita contemplatiua est: siniſter actiua
Sed sunt nõnulli vt diximꝰ qui discrete in/
tueri sũma ꝙ spũalia nequaq; possunt: ꝙ ta/
men alta ꝙ templationis assumunt: atq; id/
circo in pfidie foueā intellectꝰ prauí dilabũ/
tur. Hos itaq; cõtẽplatiua vita vltra vires
assumpta cogit a veritate cadere: quos i sta/
tu sue rectitudinis humiliter poterat sola ac
tiua vita custodire. Quibꝰ recte hoc qđ p̃/
fati sumꝰ veritas dicit. Si oculus tuus dex
ter scãdalisat te: erue eum ꝙ pjce abs te Bo
num tibi est cũ vno oculo in vitā intrare: q̃
duos oculos habentē mitti in gehennam ig
nis. Ac si aperte diceret. Cũ ad cõtemplati/
uam vitā idonea discretiõe nõ sufficis: solam
securius vitā actiuā tene. Cũq; in hoc qđ p
magno eligis deficis: eo ꝙtentus esto qđ p
minimo attendis: vt si p ꝙtemplatiuā vitaz
a veritatis agnitõe cõpelleris cadere: regnũ
celoꝝ p solaz actiuā valeas saltem vel lu
scus intrare. Hinc rursum dicit. Qui scãda/ C
lisauerit vnum de pusillis istis qui in me cre
dunt: expedit ei vt suspendať mola asinaria
collo eius: ꝙ demergatur in pfunduz maris
Quid p marē nisi seculũ: Quid p molaz asi
nariam nisi actio terrena signať Que dũ col
la mētis per stulta desideria ꝙstringit hanc
in laboris circuitũ mittit. Sũt itaq; nõnulli
qui dũ terrenas actiões deserũt: ꝙ ad ꝙtem/
platiõis studia humilitate postposita vltra
intelligentie vires surgũt: non solum se in er
roꝝ deiciũt: sed infirmos quosq; a gremio
humilitatis diuidũt Qui ergo vnũ de mini
mis scandalisat: meli ꝰ illi fuerat ligata collo

mola asinaria in mare pjci: quia nimiꝝ perˢ
uerse menti expeditius esse potuisset: vt oc/
cupata mundo terrena negocia ageret q̄ꝫ p
contemplatiōis studia ad multoꝝ pnitiē va
caret. Rursum nisi q̄busdam mentib⁹ contē
platiua vita potius q̄ꝫ actiua congrueret ne
ps.45. quaq̄ꝫ per psal. dns diceret. Vacate ⁊ vide/
te qꝝ ego sum deus. ¶ La XXVI.

A Sed inter hec sciendū ē: qꝝ sepe et pi/
gras mentes amor ad opus excitat
et inquietas in contemplatōe timor
refrenat. Anchora eñ cordis ē pond⁹ timo/
ris: ⁊ plexꝝ fluctu cogitationū quatiť: ꝫ p
disciplie sue vincula retinenť: neq̄ꝫ hunc tē/
pestas sue inq̄etudis ad naufragiū ptrahit
quia in diuini amoris littore pfecta charitas
astringit. Vñ necesse ē vt quisquis ad contē
platiōis studia pperat: semetipm pr⁹ sbtili/
ter interroget: q̄tū amat. Machina q̄ppe ē
mētis vis amoris: que hanc dū a mundo ex
trahit in alta sustollit: prius ergo discutiat si
sūma inquirēs diligit: si diligens timet si no/
uit incognita: aut amando comprehendere:
aut non comphensa timide venerari. In cō
templatione etem mentē si amor nō excitat:
teporis sui torpor obscurat si timor ñ aggra
uat: sensus hanc per inania ad nebulā erro/
ris leuat: ⁊ cum clausa ei secretoꝝ ianua tar/
dius aperiť: ab ea longius ipa sua p̄sumpti
B one repelliť: quia irrūpere appetit hoc qđ
non inuenies querit cūq̄ꝫ subperba mens er
rorem pveritate pcipit: quo quasi int⁹ gres/
sum porrigit: foras tendit. Hinc est enim q̄
Exo.18. legem datur⁹ dominus in ingne fumoq̄ꝫ de
scēdit: quia ⁊ humiles per claritatē sue ostē/
sionis illumiat: et superboꝝ oculos obscurat
per caliginē errōris. Prius igiť mens ab ap
petitu glie tempalis atq̄ꝫ ab omni carnalis
pcupiscentie delectatione tergenda est ⁊ tūc
ad aciem contemplatiōis erigenda: vnde et
cum lex accipitur: popul⁹ a monte phibet:
vt videlicet qui infirmis adhuc mentib⁹ ter
rena desiderant: psiderare sblimia nō p̄esu
mant. Vñ ⁊ recte dicitur. Si bestia tetigerit
Nu.5. montē lapidabiť. Bestia etem montem tan
git: cum mens irrationabilib⁹ desideriis sb/
dita ad contemplatiōis alta se erigit: ꝫ lapi/
dibus percutiť: quia summa non sustinens
C ipis superni ponderis ictib⁹ necať. Qui igi/
tur culmen pfectionis apprehendere nittun
tur: cū pcontemplationis arcem tenere deside/
rant pus se in campo operis per exercitium
pbent: vt solicite sciant si nulla iam mala p/
rimis irrogant: si irrogata a primis equani
miter portant: si obiectis tempalibus bonis
neq̄q̄ mens leticia soluitur: si sbtractis non
nūnio merore sautiať: ac deinde ppendāt si
cum ad semetipos introrsus redeunt: in eo
qđ spūalia rimanť: neq̄q̄ secum rerū tempo
ralium vmbras trahunt: sed fortasse tractas
manu discretiōis abigūt: si circūscriptuz lu
men videre cupientes cunctas circūscriptio
nis sue imagines deprimunt: ⁊ in eo qđ sup
se contingere appetunt vincunt quod sunt.
Unde recte nūc dicit. ¶ La. XXVII.

Ingredieris in abundātia sepulchꝝ La
Vir q̄ppe perfectus in abundantia
sepulchrū ingrediť: quia prius acti/ B
ue vite opa pgregat: ⁊ postmodū carnis sen
sum per ptemplatōem mortuū huic mundo
funditus occultat: Unde ⁊ apte sbdiť. Sic Tex.
infertur aceruus in tempe. Actionis nanq̄ꝫ
tempus primum est: cōtemplationis extre/
mū. Unde necesse est: vt pfectus quisq̄ pri
us virtutib⁹ in entē exerceat: atq̄ꝫ hanc post
modum in horreū quietis abscondat. Hinc Luc.3.
est ei qđ is quē legio demonū domino iubē/
te dereliquit: ad saluatoris sui pedes redit:
verba doctrine pcipit ⁊ de regione sua simꝫ
discedere cū salutis auctore pcupiscit: sed ñ
ei ipa q̄ salutē cōtulit: veritas dicit. Reuer/
tere primum in domū tuam ⁊ narra quāta ti
bi fecerit deus. Cū eñ quamlibet parum de
diuina cognitione percipimus redire ad hu/
mana iam nolumus ⁊ primoꝝ necessitatib⁹
onerari recusamus: quietē cōtemplatōis q̄ri
mus nihilq̄ aliud nisi hoc qđ sine labore re/
ficit amam⁹. Ex sanatos nos veritas ad do/ B
mum mittit: enarrare que nobiscū acta sunt
percipit: vt videlicet mēs pr⁹ desudet i ope
⁊ postmodū refici debeat per cōtēplationem
Hinc est q̄ iacob p rachel seruiuit ⁊ lia acce Gen.29.
pit eiq̄ꝫ dicit: Nō ē cōsuetudinis in terra no
stra vt miores ante tradamus ad nuptias q̄ꝫ
maiores. Rachel nanq̄ꝫ visū principiū: lia au
tem laboriosa dicit. Et q̄d p rachelē nisi cō/
templatiua: quid per liam nisi actiua vita si/
gnat? In cōtemplatione quippe principiuꝫ
quod deus est querit: in opatiōe autē sb gra
ui necessitatū fascelaborat. vñ ⁊ rachel pul/
chra sed sterilis: lia aūt lippa est sed fecunda
quia nimiꝝ mens cū cōtemplādi ocia appe/
tit plus videt: sed minus deo filios generat:
cū vero ad laborē se pdicatōis dirigit: min⁹
videt: sed ampli⁹ parit: post lie ergo amplex⁹
ad rachelem iacob peruenit: quia quectus L
q̄sq̄ ad fecunditatem actiue vite ante iun/
gitur: ⁊ post ad requiem contemplatiue co/
pulať. Qui enim cōtemplatiua vita minor

quidem tempe: ꝙ merito maior est q̃ actiua
sacris euãgelij verbis ostendit in quo due
mulieres diuersa egisse referũt. Maria q̃p
pe redẽptoris nostri verba audiẽs: ad pedes
illius residebat: martha aũt corpalib⁹ mini/
Luc.10. steriis insistebat. Cũq̃ contra marie ocium
martha q̃reret audiuit. Martha martha so
licita es ⁊ turbaris erga plũa: porro vnum
est necessarium. Maria optimã partem ele
git: que non auferet ab ea. Quid ergo p ma
B riam que verbum domini residẽs audiebat
nisi contemplatiua vita exprimitur? Quid
per martham: exterioribus obsequijs occu
patam: nisi actiua vita signatur? Sed mar/
the cura non reprehendit: marie vero etiã lau
datur: quia magna sunt actiue vite merita: ꝙ
⁊templatiue potiora. Unde nec auferri vn/
q̃ marie pars dicitur: quia actiue vite opa:
cum corpe transeunt: ⁊templatiue autẽ gau
dia melius ex fine conualescũt. Quod bñ ac
Ezech.1. breuiter ezechiel ppheta exprimit: cũ volã
tia animalia contemplatus ait. Et similitu/
do manus hominis ſbtus pennas eorũ erat
Quid em̃ per pennas animaliũ nisi ⁊templa
tiones possumus sentire sanctorũ: quib⁹ ad
summa transuolant: ⁊ terrena deserentes se
in celestibus librant? Quid p manus nisi
operationes accipimus? Quia cum in pxi/
mi amore se dilatant: bona que ualent etiã
corpaliter administrant. Sed manus eorũ
ſb pennis sunt: quia actionis sue opa virtu
A te ⁊templationis vincunt. ℣ La. XXVIII.

Potest etiã p sepulchra nõ solũ i hac
vita nostra ⁊templatõ: ꝙ quies eter
ne ⁊ intime retributiõis intelligi: in
qua tanto veri⁹ quiescitur: quãto in nob cor
ruptionis vita perfectius necat. In abũdã/
tia ergo sepulchra ingreditur: qui post cõge
sta vite pũtis opera mutabilitatis sue plene
Ps.3. mortis in secreto veri lumis occultat. Unõ
et p psalmistã dicit. Abscõdes eos in absco/
dito vultus tui: a conturbatione hominum
Quod bene etiam comparatio adiuncta cõ
mendat: cum dicitur. Sicut inferet aceruus
in tempe suo. Frumentum q̃ppe in segete so
le tangit: qr in hac vita humana ania respe
ctu superni luminis illustratur: pluuias pci
pit: quia veritatis eloq̃o pinguescit: ventis
⁊cutit quia tẽpestatib⁹ exercetur ⁊ secũ cre
scentes paleas portat: qui nequiorem cõtra
se quotidie vitam peccantium tollerat: atq̃
ad aream deducta triturationis pondere p/
mit: vt a palearum cõnexione soluat: quia
mens nostra celesti discipline supposita: dũ
correctõnis flagella pcipit: a societate carna
lium mũdior recedit: ⁊ relictis paleis ad hor
reum ducitur quia foris remanentib⁹ repro
bis electa anima ad superne mansionis gau
dia eterna ꝓleuat. Bene ergo dicit Ingre/ B
dieris in abũdantia sepulchrum: sicut infer
tur aceruus trici in tempore suo: quia dum
post afflictõem iusti premia patrie celestis in
ueniunt: quasi post pressuras ad horreu gra
na deferuntur: et in alieno quidem tempe p
cussiones sentiunt: ꝙ in suo a percussiõe reqe
scũt. Et electis quidem alienũ tps ẽ vita pre
sens: vnde ⁊ q̃busdam infidelib⁹ adhuc ve/
ritas dicit. Temp⁹ meũ nondũ aduenit: tem Jo.7.
pus aũt vr̃m semp est paratũ. Et rursũ: hec Luc.22.
est hora vr̃a: et potestas tenebrarũ. Sepul/
chrum ergo in tẽpore suo sicut frumẽti acer/
uus ingredit: quia ille eternã requiẽ pcipit:
qui p̃us hic vt ab exurendis paleis liber sit
discipline pressuras sentit. Eliphas vero q̃
in locutionis sue serie tabernaculũ: lapides
bestias: semen: herbas: sepulchra q̃ nomia/
uit: q̃ non hec tuxta litterã dixerit: ipe innu
it q̃ post cuncta illico sbiũgit. ℣ Ecce hoc vt Exp.
inuestigamus ita est. Liquet pfecto q̃ i his
verbis nihil ab eo iuxta supficiem dicit: qr
nimirũ ante faciem nõ iacet quod inuestigat
Qui ergo hec inuestigasse se indicat: quia in E
verbis exterioribus interiora quesierit de/
monstrat: ꝙ post cuncta ad stulticiam iactã/
tie peruenit: quia ꝓtinus sbdit ℣ Quod au Exp.
ditum mente pertracta. Quãtalibet doctri/
na mens polleat: gratuis eius impertia ẽ vel
le docere meliorem. Unde ⁊ ea que ab inimi
cis recte plata sunt ab interno arbitr e nõ re
cta iudicãtur: In eo nanq̃ vim sue rectitudi
nis amittunt: quo auditori non congruunt:
quia ⁊ medicamina vires perdunt cũ sanis
membris apponunt. In omne ergo qd dici
tur necesse est vt causa tempus et plona pen
setur si verba sentẽtie veritas robore tsi hãc
tempus ꝙgruum postulat: si ⁊ veritatẽ sen/
tentie et congruentiam temporis plone q̃li
tas non impinguet. Ille em̃ laudabiliter spi
cula emittit qui prius hostem quẽ feriat con
spicit. Male nãq̃ arc⁹ validi cornua sbigit
qui sagittã fortiter dirigẽs ciuem ferit

Sancti gregorij Liber septimus.

℣ Capitulũ. I.

Quotiens plus flagella q̃ cõ A
uicia crutiãt: quotiens vero
plus conuicia q̃ flagella
castigant? Na sepe cõtra nos q̃buslib⁹ penis
durius tormẽta verbor̃ seuiunt: cunq̃ nos

ad defensionē erigūt: in impatiētiā sternūt Unde beato Iob ne deesse tentatio vlla po/ tuisset: nō solū hunc flagella d esuper feriūt: sed grauiora plagis amicoꝝ colloquia affli/ gunt: vt sancti viri anima hincinde pulsata ad motū iracūdie elationis erumperet: ⁊ dc quid mundū vixerat: p ꝓtumaciaꝫ superbe locutionis inq̄naret. Sed tactꝰ plagis grās retulit: lacessitus verbis recta rndit: ⁊ pcus/ sus innotescit: cꝫ p mimo salutem carnis ha buerit. Loquens quoꝫ indicat: cꝫ sapiens tacebat. Sed quedam eius verbis admixta sunt: que apud humana iudicia patiētie limi tem transire videantur: que nos vere intelli gimus: si superni sententiā iudicis in eorū ex aminatione pensamus. Jp̄m q̄ppe beatum Iob: ⁊ pus ꝓtra aduersarium ptulit dicens. Vidisti seruū meum Iob: q non sit similis ei sup terram: vir simplex ⁊ rectꝰ: ac timēs de um: ⁊ recedēs a malo. Jp̄e post pbatōem amicos eius redarguit dicens. Non estis lo cuti coꝝ me rectū: sic̄ Fuꝰ meꝰ Iob Restat q̄ vt cum mens in beati Iob sermonibus fluctu at eorum pondus ex eiusdem hystorie initio ac fine perpēdat. Ab interno eñ iudice: nec casurus laudari potuit: nec lapsus preferri. Si igitur in ambiguitatis tempestate depre hensi prima huius hystorie et postrema con spicimus: nauis cordis ꝓsiderationis sue fa nibus: quasi a proza ⁊ puppi restringit: ne in errorīs sara perducatur. Nullis ergo ig/ norantie nostre pcellis obruimur si trāquil lum superne sententie littus tenemus. Ecce enim dicit q̄ questione non modica lectoris animū moueat. Sed quis hoc nō rectuꝫ di/ cere audeat: quod in dei aurib⁹ rectū ſsonat.

Job. Ca. VI. A

QUinaꝫ appen derētur peccata mea: quibus irā merui: ⁊ calamitas quā patior in statera: quasi arena maris hec grauior appa reret. Quis aliꝰ statere nomie: nisi dei ⁊ ho/ minū mediator exp̄imitur? Quid ad pēsan dum vite nostre meritum venit: ac secū iusti tiam simul ⁊ misericordiā detulit? Sed mise ricordie statera lance p̄pōderans: culpas nostras parcendo leuigauit. In manu etēm patris: quasi statera miri libraminis factus hinc in se calamitatem nr̄am: ⁊ illinc pctā su spendit: sed grauis pōderis calamitatē mo/ rtēdo innotuit: ⁊ apud misericordiaꝫ suā leue esse pctm relaxando mōstrauit. Ergo p verā pe nitentiā cuius multa ⁊ grauissima sint pecca ta p misericordiā dei facilius relaxant apud misericordiam suā leue esse peccatū relaxatū mō strauit: qui hoc p̄imū graue ꝓtulit: quia pe/ nā nr̄am nobis cognoscibilē fecit. Homo nā q̄ ad ꝓtemplandū auctorē ꝓditus: ſ exigen tibus meritis ab internis gaudijs deiectus in erūnam corruptionis ruens: cecitatē exi/ lij sustinens: culpe sue supplicia ⁊ tolerabat et nesciebat: ita vt exilium patriaꝫ crederet: sic ſb corruptiōis pondere: quasi in salutis li bertate gauderet Ꝺz his quē intus hō reliq rat: assumpta carne foris apparuit deꝰ: cum q̄se exteriꝰ p̄buit expulsum foras hominē ad interiora reuocauit: vt iam damna sua vi deat iam penam sue cecitatis ingemiscat. Calamitas ergo homis in statera grauius apparuit quia malum quod ptulit: non nisi in p̄tia redemptoris agnouit Lucē quippe nesciens damnationis sue tenebras patitur voluptuose: ſ postq̄ vidit qđ diligerꝫ: intel lexit etiam qđ doleret ⁊ graue sensit qđ per/ tulit q: dulce inotuit qđ amisit. Vir igit̄ san ctus colloquētis amici sentētijs a claustris silentij excussus: ⁊ pphetici spūs affluentis fplet⁹: dicat sua: dicat būani gñis voce Ut nā appenderent̄ peccata mea q̄bus irā me/ rui ⁊ calamitas quā patior in statera: quasi arenā maris hec grauior appareret: ac si ap te diceret. Damnationis nostre malum le/ ue credit: quia nec dū cognita redemptoris equitate pensat. Sed vtinā veniat ⁊ erum nā tanti exilij miscōie sue lance suspendat et quid post exiliū requiramus edoceat: Si ei innotescit quod amisim⁹ graue esse insinuat quod tolleramus: ▼ Ca. II.

BEne autem hec eadem pegrinatōis nostre calamitas maris arene com/ patur. Arena ei maris vndaꝝ estu/ exterius impellitur: quia ⁊ delinquēs homo qm̄ tentationū fluctꝰ mobiliter ptulit: extra se ab intimis exiuit. Q̄ agni autē arena ma ris ē pōderis: ſ calamitas homis arene ma ris grauior dicitur: q: dura fuisse pena ostē/ ditur: dum per misericordem iudicem culpa que leuigatur agnoscitur. Et quia quisquis gratiam redemptoris agnoscitur: quisquis reditū ad patriā diligit: erudit⁹ ſb pondere pegrinationis gemit: post statere desiderū recte ſbiungit. Uñ ⁊ v̄ba mea doloꝛe sunt plena. Qui pegrinatōez p patria diligit: do lorem etiā inter dolores nescit. Justi autem verba doloꝛe plena sunt: quia quousq̄ p̄sen tia tollerat: ad aliud loquendo suspirat: osme quod peccās pertulit ꝓspicit: atq̄ vt ad sta/ tum beatitudinis redeat: solicite iudicia q̄b⁹ affligitur pensat. Unde subdit. ▼ Quia

B sagitte dñi in me sunt. Sagittaꝝ q̃ppe noi aliqñ p̃dicatiõis verba: aliquando animad uersiõis sñie designañ. Predicatiõis nãq; eloquia sagittis exp̃munt: qz in eo quod vi
Ps.44. tia ferũt: male viuentiũ corda trãsfigũt. Be
Esa.66. bis sagittis veniẽte redẽptore dicit. Sagit/ te tue acute potentissime: ppli sub te cadũt in corde. De quo esaias dicit. Lẽ ittã eis q̃ sal uati fuerint ad gentes in mari in affricã: in li
4.Re.13. biam tenentes sagittã in italiã z greciã Rur sum sagittis animaduersionis pcussio desig nañ: sicut ioas regi p heliseuz dicit. Jace sa/ gitta. Quo iaciẽte ait. Percuties siriam: do nec ꝯsumes eam. Vir igit sanctus qz pegri/
L natiõis sue erũnam respicit: qz sb pcussioni/ bus dominice animaduersionis ingemiscit dicat. Unde z verba mea doloze sunt plena quia sagitte domini i me sunt. Ac si apte di/ ceret. Ego in exilij damnatione nõ gaudeo: sed sb iudicio positos doleo: qz vim psecuti
Tex. onis agnosco. Plericq; aũt sunt quos to:mẽ ta cruciãt: s nõ emendant. Quos ꝯtra apte
A sb'ungit. Quaꝝ indignatio ebibit spiritũ meũ. Quid eñ est spũs hois nisi spũs elatio nis?

La. III

Sagtte aũt dñi spiritũ hois ebibũt: cũ supne animaduersionis sñie affli/ ctã mentẽ ab elatiõe compescũt. Sa
Ps.141. gitte dñi spiritũ homis ebibũt: quia intentũ exteriozib' introzsus trahũt. Hoc potat' nã/
Ps.76. q; dauid spũ fuerat cũ dicebat. In deficien do in me spiritũ meũ: et cognouisti semitas meas. Et rursum. Negauit consolari anima mea: memoz fui dei: z delectatus suz: z exer citatu s sum z defecit paulisp spũs me'. Sa gittarũ ergo indignatio iusti spiritum ebibit quia superne sñie elatos quos in peccatis in ueniũt dũ vulnerãt imutãt: vt duritiaz suã trãsfixa mens deserat atq; ex salutifero vul nere sanguis ꝓfessionis currat. Pensant nã q; vnde quo lapsi sunt: pẽsant a quãta beati tudine atq; coz:uptiõis sue tormenta ceci/ derũt: z nõ solũ gemũt in his que sustinẽt: s insup metuũt hoc qd distrct' iudex delin/
Tex. quentib' de gehẽne ignib' minañ. Uñ recte sb'ungit. Et terzores militãt ꝯtra me Justo
B rũ mẽs nõ solũ perpẽdit qd tolerat: s etiã pa uet qd restat: videt qualia in hac vita patiñ metuit ne post hanc grauiora patiañ. Luget quia in huj' cecitatis exiliũ: a paradisi gau/ dijs cecidit. Timet ne cũ exiliũ relinquitur
Ps.87. moz:s eterna sbsequañ. Jam ergo sentẽtiã to lerat in pena: sed mínas adhuc venturi iudi cis fozmidat ex culpa. Hinc ps. ait. In me transierũt ire tuę: z terzores tui conturbaue runt me]. Interni quippe iudicis postq; ire pertranseunt: etiam terzores ꝯturbant quia iamaliud de damnatione patimur' z adhuc aliud de eterna vltione formidam'. Vir igi tur sanct' ppendens mala que tolerat dicat. Sagitte domini in me sunt: quaꝝ indigna/ tio ebibit spñm meũ s grauiora in ppetuo me tuens adiũgat. Et terzores militãt ꝯtra me. Ac si apte diceret. Percussus quidẽ de pze L sentib' doleo: s hoc in dolore fit grauí': quia et in pena positus: adhuc supplicia eterne p timesco: s quia iam statere interuentũ desi/ derat: iam mala in quib' humanũ gen' ceci dit pensat: q̃uis in gentili natione positus: munere tamẽ ppheticí spũs plenus: quo ar dore redemptoris aduentũ vel gentilitas vl iudea sitiat: verbis sequentib' demonstrat
Tex. dicẽs. Nũq̃d rugiet onager cuz habuerit herbam: aut mugiet bos cũ ante pzesepe ple nũ steterit? Quid nanq; p onagrũ. i. agrestẽ asinũ: nisi gentilis popul' designañ? quẽ sic natura extra stabula disciplíne edidit: ita va
B g' in voluptatũ suaꝝ cãpo pmansit. Quid p bouẽ nisi plebs iudaica significañ? q̃ iugo supne dñatiõis supposita ad spẽ pselitos col ligẽs p corda q̃ valuit vomere legis traxit. Sz vita beati iob attestante cognoscim': vt expectasse redẽptoris aduẽtuz m'tos etiam gẽtiles: vt nascẽte dño symeone in spũ in tẽ plo veniente didicim': q̃to desiderio exple/ be israelitica sancti viri incarnatiõis ei' miste
Luc.10. riũ videre cupierũt. Uñ z peundẽ redẽpto/ rẽ discipul' dicit. Dico vobis q; multi iusti z pphete desiderauerũt videre que videtis z non viderũt

La. IIII.

M Erba ergo onagri: z fenũ bouis est hec ipa mediatoris incarnatio: per
Esa.40. quã simul gẽtilitas z iudea satiañ. Az eñ p pphetã dicit. Dis caro fenũ: vniuer/ sitatis ꝯditoz ex nostra sba carnẽ sumẽs fenũ fieri voluit: ne nra caro in ppetuo fenũ rema neret. Tũc ergo herbã onager inuenit: cum gentil' popul' gram diuine incarnatõis acce pit. Tũc bos vacuũ pzesepe nõ habuit: cum plebi iudaice ei' carnẽ expectãti lex exhibuit quẽ diu expectatũ pphetauit. Uñ z natus dominus in p̃sepe ponit: vt videlicz signa/ retur: qz sancta aialia que ieiuna diu apud legem mũeta sũt: incarnationis ei' feno sati/ arentur. Pzesepe eñ natus impleuit: qui ci bum semetip̃m mẽtibus carnalíũ pzebuit di
Jo.6. cens. Qui comedit carnem meam: et bibit sanguinem meum: in me manet: et ego in eo Sed quia diu z electoꝝ gentiliũ vota dilata sunt: z ex hebzaico populo sancti quiq; lõgo

tẽpore redẽptionẽ suam expectando gemue
runt: bene beat⁹ iob ꝓphetie misteria ema/
nãs ex vtraq; natione causas afflictõis insi/
B nuat dicens: Nunq̃d rugiet onager: cum ha
buerit herbã: aut mugiet bos: cũ ante ꝑsepe
plenũ steterit. Ac si apte dicat. Iccirco gen/
tilitas gemit: quia eam necdũ redẽptoris sui
gratia reficit: atq; ideo iudea mugit⁹ dilatat
quia legem tenens: sed legis autorem nõ vi/
dens: stans ante ꝓsepe ieiunat. Que nimi/
rum lex: quia ante mediatoris aduentũ neq̃/
q̃ spiritualiter: sed carnaliter tenebaꝫ recte
subiungiꝫ Aut poterit comedi insulsũ quod
non est sale conditum? In lege sal litere: est
virtus intelligentie occulte. Quisquis ergo
obsequijs carnalib⁹ intent⁹: hanc intelligere
spiritualiter noluit: quid aliud q̃ insulsũ ci/
bum comedit? Sed hoc ĩ cibo sal cognita ve
Luc.12. ritas misit: cũ latere in lege sapore occulte in
telligentie docuit dicens: Si crederitis moy
Jo.6. si crederetis vtiq; & mihi: de me em̃ ille scri/
psit. & rursũ. Habete sal in vobis: & pacẽ ha/
bete inter vos. Sz q⁹ ante mediatoris aduẽ/
tum iudea legem carnaliter tenuit: ꝑceptis
C eius dura iubentib⁹ gentilitas subdi recusa/
uit. Insulsum ergo cibũ comedere noluit: q̃
priusq̃ spirit⁹ ꝓdimentũ percepit: seruare vi
litere expauit. Quis nanq; gent iliũ hoc qõ
illic ꝑcipiꝫ ferret: filioz carnẽ ꝑ obsequio re
Tex. ligionis incidere: verbozũ culpas morte rese
care. Vñ & bñ subdiꝫ adhuc ¶ Aut gustare
aliquis potest: qõ gustatuz aufert mortem?
Lex nanq; carnaliter degustata mortem in/
tulit: q⁹ cõmissa delinquẽtiũ dura aiaduersi/
ebre/7. one distrinxit: morteꝫ de tulit quia & ꝑ ꝑce
Ro.7. ptum culpam innotuit: & hanc per gratiam
non deleuit: paulo atestãte qui ait. Nihil ad
perfectũ ꝓduxit lex. Et rursũ. Lex quidem
sancta & mandatũ sanctum: & iustum & bonũ
Et paulo post: pcm̃ vt appeat pctm̃ ꝑ bonũ
mihi operatũ est mortem. Ad christuz vero
ꝓuersa gentilitas: q⁹ hunc sanare ꝑ verba le
gis intelligit: angustata desideri⁹ suis: eum
quem vehemẽter diligit: inter precepta car/
nalia spũaliter requirit ¶ Ca. V.

Tex. A Unde & ex voce moz ecclesie ꝑ ꝓphe
tie spũm sꝫditur. Que pri⁹ tangere
nolebat anima mea: nũc ꝑ angustia
cibi mei sũt. Valde nanq; in errozẽ labitur:
qui beati iob verba ad solã prolata hystoriã
suspicatur. Vir em̃ scũs & tot ꝓditoris sui ꝑ/
conijs fultus: quid magnũ vel poti⁹ quid ve
rum diceret: si insulsũ cibũ cõmedi nõ posse
dixisset? Aut quis ei⁹ esui mortifera alimẽta
obtulerat vt subiũgat Aut potest aliquis gu

stare: quod gustatũ affert morteꝫ? Que si de
amicozũ eius colloquijs dicta sentimus: ab
intellectu hoc sententia subiũcta cõpescimur
qua ait Que prius tangere nolebat aia mea
nunc ꝑ angustia cibi mei sunt. Absit em̃ ne
vir sanctus in statu sui incolumitate cõsti/
tutus: amicozum suozũ aliquando dicta de/
spexerit: q̃ sicut ipo attestante post didicim⁹
et seruis humilis fuit. Verba ergo eius a mi B
sterijs non vacant que sicut ex fine hystorie
discimus & interius arbiter laudat: que neq̃
q̃ etiam cum tanta veneratione vsq; ad mũ
di extrema decurrerent: si intellectu mistico
grauida non fuissent. Beatus igiꝫ iob quia
membrum est sancte ecclesie eius etiam loq̃
tur ex voce dicẽs: Que prius tangere nole/
bat anima mea: nunc ꝑ angustia cibi mei sũt
quia nimirum amoris sui estibus anxia cibũ
scripture veteris conuersa gentilitas esurit
quem dudum superba despexit. Que tamẽ
et iudee vocibus congruunt si paulo ꝓside/
ratius differanꝫ. Ipsa quippe ex eruditione
legis ex vnius dei cognitione sal habuit: et
cunctas gentes non aliter quã vt animalia C
bruta despexit. Sed quia societatem gentili
um ad semetipam recipere preceptis legis
erudita contempserat: quid aliud quã insul Exo.23.
sum cibum sumere fastidiebat? Diuina q̃p/
pe sẽtẽtia ꝓposita morte vetuerat: ne plebs
israelitica fedus cum alienigenis iungeret: &
vitam sancte religionis inquinaret. Unde
et sꝫditur Aut gustare aliquis potest: quod
gustatum affert mortem? Sed quia ad redẽ
ptoris fidem hec eadem iudea ex electoꝛ ꝑ/
te ꝓuersa est lucem quã cognouerat ꝓdicare
per sanctos apostolos sue ꝑfidelib⁹ sa/
tagebat: eius autem ꝓdicationis obsequiuz
hebreozum superbia repulit. Unde mox ad
collectionem gentiũ exhortationis sue ver/
ba declinauit: sicut et per eosdem apostolos
Act.14. dicit. Vobis oportebat primũ loqui ꝟbum
dei: & quoniã repulistis illõ: & indignos vos
iudicastis eterne vite: ecce conuertimur ad
gentes. Unde hoc quoq; loco apte subiun/
gitur. Que prius tangere nolebat ania mea B
nunc pre angustia cibi mei sunt Judea quip
pe vitam gentilium dedignata eã dudũ qua
si tangere noluit: cuius societatem recipere
spreuit: sed ad redemptoris gratiam veniẽs
ab israeliticis infidelibus repulsa: dum ꝑ sã/
ctos apostolos ad collectionẽ se gentilitaz di
latat: quasi hoc in cibũ esuriẽs accepit qõ in
dignum prius fastidiosa despexit. Predica/
tionis enim sue angustias pertulit: q̃ apud
hebreos despici: quod ioquebatur vidit sed

pre angustia cibos quos dudū cōtempserat comedit: quia repulsa iudeoꝝ duritia gentiles suscipere ppl̄os quos despexerat concupiscit. Quia igit̄ hec figuraliter diximus: restat nunc vt moraliter requiramus. Vir sanctus redemptoris aduētū sb̄ statere appellatione desiderans: dum se per eloquiū aperit nos ad viuendi studiū erudit: dū sua narrat quedā nostra indicat: dū de se que recognoscamus insinuat: nos ad spez trepidos: infirmosq; ꝯfirmat. Iā quippe ꝑ fidem mediatoris viuimus: et tn̄ adhuc ꝓ purgatiōe vitiorū dura animaduersionis intime flagella sustinemꝰ. Unde ⁊ post statere desideriū subdit. ¶ Qꝛ sagitte dn̄i in me sunt: quaꝝ indignatio ebibit spiritū meū. Sed ecce vt superius dictū est: ⁊ diuine correptionis ꝑcussione configimur: ⁊ tamen adhuc illud est grauiꝰ quod de terrore vēture iudicis extrema anī aduersione formidamus. Unde ꝓtinꝰ subinfertur. Et terrores militant contra me. Debet tamen a metu ⁊ dolore animus excuti ⁊ ad sola eterne patrie desideria extēdi: Tunc em̄ nobilitatem nostre generatiōis ostendimus: si eum vt patrē diligimꝰ: quem uūc seruili mente vt dominū formidamus. Un̄ per paulū dicit̄. Nō accepistis spm̄ seruitutis iterū in timore: s̄ accepistis spiritū ad optiōis filiorū: in q̄ clamamus abba pater. Pondꝰ itaq; formidinis mēs electi postponat i virtute se amoris exerceat renouationis sue dignitatem desideret: ad cōditoris sui speciem anhelet: quem quousq; ꝯspicere non valet: eternitatem eius necesse est. id est intimū cibum suum esuriens expectet. Unde ⁊ apte subditur.

¶ Ca. VI.

Nunq̄d rugiet onager: cum habuerit herbā: aut mugiet bos: cū ante p̄sepe plenum steterit? Qui alij onagri appellatione signati sunt nisi hi q̄ in campo fidei cōstituti: nulliꝰ officij loris ligant̄? Vel quos bouis significatio exp̄mit: nisi hos q̄s intra sāctā ecclesiā ad p̄dicatōis officiū suscepti ordinis iugū p̄mit? Herba vero onagri ⁊ pabulū bouis: est interna refectio populi fidelis. Alij nāq; more bouis intra ecclesiā suscepti officij loris tenēt̄. Alij more onagri sacri ordinis stabula nesciūt: ⁊ in campo ꝓp̄e voluptatis degūt. Sed cū q̄s ex vita seculari interne visionis desiderio estuat: cuz refectionis intime pabulū ꝯcupiscit cū ieiunū se in peregrinatiōis huiꝰ cecitate ꝯsiderās: q̄bus valet fletibus reficit: quasi herbā nō inueniēs onager rugit. Aliꝰ quoq; necessitatē suscepti ordinis tolerat: ⁊ i labore p̄dicationis exsudat: ⁊ ꝑ eternā iā ꝯtemplatōem refici appetit: s̄ qꝛ redemptoris sui spēm: necdū ꝯspicit q̄si bos ad p̄sepe vacuū ligatꝰ gemit. Quia em̄ longe ab interna sapiētia positi et̄ ne hereditatis nō cernimus viriditatem: velut bruta animalia a desiderata herba ieiunamus. De qua nimirū herba redēptoris voce dicit̄. Per me si quis introierit saluabit̄ ⁊ ingredie t̄ ⁊ egredie t̄: ⁊ pascua inueniet. Sz pleꝝq; quod esse amantibus grauiꝰ solet: sāctis bonoꝝ studijs: malorum vita contradicit: ⁊ cū mens ad celeste desideriū rapit̄ bene cepta intentiōe interrūpentibꝰ stultorum verbis ac moribus verberat̄: ita vt que iaz ꝑ ꝯtemplatiōis animū ad sūma euolauerat: ad expugnandam prauoꝝ stulticiā sese infimis contra certamina accingat. Un̄ ⁊ subditur. Aut poterit comedi insulsum quod non est sale ꝯditum? Verba quippe moresq; carnaliū: quasi cibum se nostris mentibus ingerunt: vt in delectatōis ventre rapiant̄. Sed electꝰ quisq; iusulsū nō comedit: quia prauorum dicta factaq; diiudicans ab ore cordis repellit. Paulus ad esuz mentiū inferri īsulsa ꝓhibuit: cū discipl̄is dixit. Sermo vester semper gratie sit sale cōditus: ⁊ psalmiste q̄z verba reproborum in cordis ore insulsa sapuerunt cū dicebat. Narrauerunt mihi iniqui fabulatōes: sed non ita vt lex tua domine. Sepe aūt carnaliū v̄ba dū se importune nr̄is auribꝰ ingerūt: in corde bellū tentationis gignūt: ⁊ q̄uis hec ⁊ ratio respuat ⁊ lingua rep̄hendat: cum labore tn̄ intus vincit̄ quod foris cum autoritate diiudicat̄. Unde necesse est vt nec ad aures veniat qd̄ mens a cogitationis aditu vigilās repellat. Sācti igit̄ viri cū eternitatis desiderijs anhelāt in tanta altitudine vite se sb̄leuant: vt audire iam que mundi sunt graue sibi ac deprimēs pondus credant. Valde nanq; insolēs atq; intollerabile estimant quicquid illud non sonat quod intus amant.

¶ Ca. VII.

Sed sepe mens iam per desideria ad sb̄limia rapit̄: iam funditꝰ ab stulta terrenoꝝ hominū locutione separatur: nec tamen adhuc ꝓ amore veritatis ad ꝑferendos p̄ntis vite cruciatus accingitur: iā supna appetit: iā in infimis stulta ꝯtemnit sed necdū se ad ꝑferēde aduersitatis tollerātiā dirigit. Unde ⁊ subdit̄. Aut pōt aliquis gustare: quod gustatū affert mortem. Durū q̄ppe est appetere quod cruciat: sequi qd̄ vitā fugat Sz pleꝝq; mēs iusti ad tantū se virtutis culmē extēdit: vt ⁊ apud se inter rationis arce p̄sideat: ⁊ quorūdā foris stulticiā

tollerando cõuertat. Quos em̃ ad fortia tra
here nitimur: eorum necesse ẽ vt infirma tol/
leremus quia nec iacentẽ erigit: nisi qui sta/
tus sui rectitudinẽ p cõpassionẽ flectit. Cum
vero alieni infirmitati cõpatimur: valenti⁹
a nostra roboramur vt amore futuroꝝ mẽs
ad p̃sentia aduersa se p̃paret: ⁊ cruciat⁹ cor
B poris quos timebat expectet. Auctis nanq̃
desideriis celestibus angustat cunq̃ eter/
ne patrie quãta sit dulcedo ꝓsiderat: p ea p̃
sentis vite amaritudines ardẽter amat. Vñ
post insulsi cibi fastidiũ post impossibile mor
tis gustum recte sbiungit. Que p̃lus tange
re nolebat ania mea: nunc pre angustia cibi
mei sunt. Mens em̃ iusti pficiens q̃ p̃⁹ dũ
sola ꝓpria curaret ferre aliena fastidiebat: q̃
minus alienis compatiens ꝓualescere cõtra
aduersa superanda non poterat: cum ad tol
lerãda p̃imi infirma se attrahit ad aduersa
supanda ꝓualescit ita vt p amore veritatis
p̃ntis vite cruciat⁹ tãto p⁹ fortius appetat:
q̃to p̃⁹ infirma fugiebat. Inclinatõe nãq̃
sua erigitur: atractione tenditur: cõpassione
roborat: cunq̃ se in amore p̃imi dilatat: q̃
si ex meditatione colligit: quanta fortitudie
in auctorem surgat. Caritas nanq̃ que nos
ad vim cõpassionis hũliat: altius in culmie
ꝓtemplationis leuat: et multiplicata tã ma/
ioribus desideriis estuat: iam peruenire ad
vitaz spũs etiam per cruciatus corporis an
C helat. Quod ergo p̃lus tãgere nolebat hoc
est p̃ntis vite cruciatus tantũ: post fortia p̃
angustia comedit qui desideria sua nisi capi
ens ⁊ ipas quas dudũ timuerat: iam p̃ amo
re celestis patrie penas amat Si ei mẽs i de
um fortis intentione dirigit: q̃quid sibi i hac
vita amarũ sit dulce estimat: oñe qđ affligit
requiem putat: transire et p mortẽ appetit:
vt obtinere plenius vitam possit: fundit⁹ ex
tingui in infimis desiderat: quo veri⁹ ad sũ/
ma ꝓscendant. Sz hec de cuiuslibet iusti ani
Tex. mo: hec de beato iob mente mẽtior: nisi ipse
sbiungat. Quis det vt veniat petitio mea: ⁊
qđ expecto tribuat mihi deus. Et qui cepit
ipe me ꝓterat: soluat manũ suam ⁊ succidet
me: ⁊ hec mihi sit ꝓsolatio vt affligẽs me do
lore non parcat. Sed hec fortasse p cõtuma
ciam expetit fortasse in eo q̃ se pfecte extingu/
ui desiderat in iusticiã ferientis accusat. Ab/
sit hoc: nam qua mente id exspectat: verbis
Tex. sequentibus demõstrat dicens. Nec contra
dicã ẏmonibus sancti. Nequaq̃ ergo de in/
B iusticia pcutientis murmurat: qui pcussorez
suũ ⁊ inter ẏbera sanctũ vocat. Sciendum
vero ẽ quia aliquãdo nos aduersari⁹: aliqñ
autem ꝓterit deus. Ex ꝓtritione autẽ aduer
sarij a virtute deficimus: per ꝓtritionem ve/
ro dñi fracti a vitijs in virtute roboramur.
Hanc ꝓtritionẽ ꝓpheta ꝓspexerat cum di/ Ps.
cebat. Reges eos in ẏga ferrea: tanq̃ vas fi
guli ꝓteres eos In virga nos domin⁹ regit
et ꝓterit quia dispensationis sue fortis rectitu
dine cum nos interius reficit exteri⁹ affligit.
Exterius nanq̃ virtutẽ carnis humiliat: cũ
interius intẽtionẽ spũs exaltat. Vnd hec ea
dem ꝓtritõ figuli vasi cõparat sicut ⁊ p pau 2. Cor. 4.
lũ dicit. Habemus thesauꝝ istũ in vasis fic
tilib⁹. Qui simul ꝓtritõem et regimen exprī
mens ait. Licet is qui foris est noster hõ cor
rumpit: tamen is qui intus est renouatur ẽ
die in diem ℣ La. VIII. A
Sanctus igitur vir qui appropinq̃re Lx.
deo etiã p flagella desiderat p spiri/
tũ humilitatis dicat. Qui cepit ipse
me ꝓterat. Plerũq̃ enim vitioꝝ ꝓtritiones
in nobis agere dñs inchoat: ⁊ cũ mens ex ip
so exordio pfectus extollit: cũq̃ se iam qua
si de virtutib⁹ erigit seuienti cõtra se aduer/
sario aditum pandit qui cordis intima pene
trans omne qđ in eodez studiũ bone incho
atiõis inuenerit ꝓfringit tantoq̃ se vehemẽ
tius in eius ꝓfractione exhibet: quãto ⁊ gra Wal.
uius: q: vel ad modicũ fuerat puectus do/
let. Vnd et teste euãgelio voce veritatis ad
neglectam domũ ꝓsciẽtie spirit⁹ qui sol⁹ exi/
it: cũ spiritib⁹ septẽ redit. Ne ergo post diui
ne correptionis exordia antiqu⁹ hostis sur/
ripiat: atq̃ ad virtutũ ꝓfractionem trahat:
sanct⁹ vir ꝓgrue exorat dicens: Qui cepit ip B
se me ꝓterat. Ac si aperte dicat: hoc qđ i me
exorsus est pficere feriendo non desinat: me Lx.
desertum me aduersario ad ꝓtritõez tradat.
Vnde ⁊ apte sbdit. Soluat manũ suã ⁊ suc
cidat me. Sepe nãq̃ fiducia lõge ꝓsperita
tis inflati in quodã statu elationis erigimur
cũq̃ nos extolli ꝓditor ꝓspicit: ⁊ amore suũ
erga nos p ẏbera nõ exercet: q̃si ad feriẽda
nostra vitia manuz ligatã tenet. An nõ a ffe
ctus sui manũ ligauerat: cũ peccanti pplo di
cebat: Jam nõ irascar tibi: ⁊ zelus me⁹ recef
sit a te: Soluat ergo manũ suam dicit: exer
ceat affectũ. Recte autem sbiungit. Et succi/
dat me: cum enim securos nos ac de virtu/
tum affluentia elatos repentin⁹ vel flagelli
dolor: vel infirmitatis tentatio percutit: pro
tinus ab status sui vertice mentis nostre ela
tio succisa cadit: vt de semetip̃a nihil aude/
at: ⁊ infirmitatis sue ictu pstrata manum le/
uantis querat. Hinc est q̃ sancti viri cuz de
occulta erga se dispositiõe suspecti sunt: pl⁹

pspera ipa ptimescunt:tentari appetunt flagellari concupiscunt:quatenꝰ incauta zmentem metꝰ ꝛ doloꝛ erudiat :ne in hac pegrinatiõis via hoste ex insidijs erũpẽte:sua eãdez
Ps.16. Ps.37. deteriꝰ securitas sternat. Hinc ps ait Proba me dñe:ꝛ tenta me. Hinc itez dicit. Ego ad flagella paratus sum Quia eni sancti mẽ
L tis sue coꝛruptiõis vulnꝰ sine putredine nõ esse ꝓsideraꝝ:libenter se sb manu medici ad
Tex sectiões paraꝝ:vt aperto vulnere virꝰ peccati exeat:qõ sana cute intꝰ occidebat. Unõ et adhuc sbdit. Et hec mihi sit ꝓsolatio ꝛvt affligens me doloꝛe:non parcat. Electi qui cꝫ cum perpetrasse se illicita nouerũt:ꝫ perscrutantes inueniunt:quia nulla ꝑ illicitis aduersa perpessi sunt:immense foꝛmidinis tabescunt pauoꝛe estuant:sinistris agitati suspitionibus laboꝛant:ne in eternñ se gra deseraꝝ timẽt quos i pñti vita mali sui retributio nulla castigat:timent ne vltio que suspẽditur:grauioꝛi fine seruet:feriri paterna coꝛ
Tex. reptione desideraꝝ:ꝛ doloꝛem vulneris medicamina salutis putant. Recte ergo nũc dicitur. Hec mihi sit cõsolatio:vt affligens me
B doloꝛe nõ parcat. Ac si apte diceret. Quia ideo hic quibusdam pcit:vt eos in ꝑpetuo feriat:ideo me hic feriat nõ parcẽdo:vt in ꝑpetuo parcat. Ex afflictiõe eni ꝓsoloꝛ:qꝛ coꝛruptiõis humane putredinẽ sciẽs:ad spez salutis ex vulnere certus reddoꝛ. Quod quia nõ tumẽti:ꝫ humili mẽte edidit:sbiũgenduz vt pdiximus patefecit dicẽs. Nec ꝓtradicã sermonibus sancti. Plexꝫ ad nos ẏba dei nõ sunt dictoꝝ sonitus :ꝫ affectus operationum. In eo eñ nobis loquitur:quod ergã nos tacitus operat. Beatꝰ igitur iob ẏmonibus dei ꝓtraderet:si de eius pcussionibꝰ murmuraret. Sed quid de pcussoꝛe suo sentiat ꝙndicat:ꝙ sicut iã dixim⁹:quẽ fericentem
A tolerat:sanctũ vocat. Sequit:

℣ La.IX

Que est eni foꝛtitudo mea vt sustineam:aut quis finis meus vt patiẽter agam:Sciendũ ꝙ alia iustoꝝ:atꝫ alia ẽ foꝛtitudo repꝛoboꝝ. Justoꝝ ꝗppe est foꝛtitudo carnẽ vincere: ꝑpꝛijs volũtatibꝰ ꝓtraire:delectatõem vite pñtis extinguere: huꝰ mundi aspera ꝑ eternis pmijs amare: ꝑsperitatis blãdimẽta ꝓtẽnere:aduersitatis metũ in coꝛde supare. Repꝛoboꝝ vero foꝛtitudo est trãsitoꝛia sine cessatiõe diligere cõtra flagella cõditoꝛis insensibiliter pdurare. ab amoꝛe rerũ tempaliũ:nec ex aduersitate quiescere:ad inanẽ gl̃iam etiã cuz vite detrimẽto puenire:malicie augmẽta exquirere: bonoꝝ vitã non solum verbis ac moꝛibꝰ sed etiã gladijs impugnare:i semetipis spez ponere:ioiquitatẽ quotidie sine vllo desiderij defectu ꝑpetrare. Hinc ẽ quod ꝑ psalmistã dicit ad electos. Uiriliter agite:ꝛ cõfoꝛtetur coꝛ vrm:omnes qui speratis in domino. Hinc ꝑ ꝓphetã dicit repꝛobis. Ue qui potentes estis ad potandũ vinuz:ꝛ viri foꝛtes ad miscendũ ebrietatẽ Hinc ꝑ salomonẽ dicit. Quoniã sancti quocꝫ sine vlla debilitate desiderij in eternã requiẽ contemplant
Ps.30. Esa.5. Can.3. Esa.40.
En lectulũ salomonis sexaginta foꝛtes ambiũt:ex foꝛtissimis israel. Hinc ps.ꝓtra re ꝑ bos in passione positi voce redemptoꝛis insinuat dicẽs. Ecce occupauerũt aiam meã: et irruerunt in me foꝛtes :Quã bene vtrãcꝫ foꝛtitudinẽ esaias cõplexꝰ est dicẽs. Qui cõfidũt in domio:mutabũt foꝛtitudinem. Qui eniz nequaqꝫ sumũt:ꝫ mutabũt dixit:ꝓfecto patẽter innotuit:aliã esse que ponitur:et aliã,que inchoat. An non etiã repꝛobi foꝛtes
B sunt:ꝙ ad pñtis vite ꝙcupiscentiã tot laboꝛibus currunt:ꝑ periculis se audẽter obijciũt ꝑ lucris ꝓtumelias libẽter ferunt:ab appetitus sui libidine nulla victi ꝓtrarietate resiliunt:ꝑcussionibns duresciũt:ꝛ mala mũdi tolerant ꝑ mũdo:eiusꝫ vt ita dixerim gaudia querẽtes perdũt:nec tñ hec ꝑdendo fatigãt Unde bene ex humani generis voce ꝑ iere/
Treñ.3. miã dicit Inebꝛiauit me absinthio:ebꝛiꝰ ꝗp pe qõ patit nescit. Absinthio ebꝛius est:qui ꝓre amoꝛe pñtis seculi a sensu ratiõis alienꝰ: dũ quicquid ꝓ mundo sustinet leue deputat:laboꝛis amaritudinez quã tolerat:ignoꝛat quia nimirũ delectabiliter ad cuncta ducitur:in quibus penaliter fatigatur. At ꝓtra vir iustus ad mũdi pericula ꝓ mũdo toleraãda esse debilis studz:finẽ suũ cõspicit: vita
L ꝓsens ꝙ sit trãsitoꝛia attendit:et ꝓ eo exterius laboꝛes perpeti rẽnuit: cuius intrinsecus delectatiõem vincit. Beatus igitur iob pꝛesentis vite aduersitatibus pssus dicat:ex suo dicat:dicat ex omnũ voce iustoꝝ. Que est eni foꝛtitudo mea:vt sustineã:aut quis finis meus:vt patiẽter agam:Ac si apte insinuet dicẽs. Mala mũdi: ꝑ mũdo tolerare nequeo:quia iã in eius desideriꝰ foꝛtis nõ sũ Bum eñ pñtis vite finẽ cõspicio: cruciatus eius patioꝛ:cuius appetituz calco. Et qꝛ iiusti quicꝫ vt dixtm⁹:tãto foꝛtius laboꝛes illi⁹ pferũt:quãto auidius eiꝰ delectatõe pascũt recte moꝛ eãdẽ repꝛoboꝝ foꝛtitudinẽ subdit dicens.

℣ La. X.

Nec foꝛtitudo lapidũ: foꝛtitudo mea nec caro mea enea ẽ Quid ẏbloco ere
Tex. A ac lapidib⁹:nisi insensibilium hoim

corda signant. Qui sepe ⁊ supernos ictꝰ ac
cipiũt: ⁊ tamẽ nulla discipline pcussione mol
lescũt. Quo ꝓtra electis p ꝓphetã pollicẽte
Ezech.11. dño dicit. Tollã a vobis cor lapideu: ⁊ da
bo vobis cor carneũ. ℙaulꝰ quoq; ait. Si
1.Cor.13. linguis hominũ loquar ⁊ angelorũ: caritatẽ
autẽ non habeã: factus sum velut es sonãs
aut cimbalũ tinniens. Scimus aũt qm̃ per
cussi lapides clarum sonu dare nequeunt:
es vero cum percutit canorus valde sonitꝰ
ex eius pcussione formam. Quod quidem qz
vt lapides vita carent: sensu in sonitu non
habent. Sunt nõnulli qui lapidibꝰ similes
sunt: vt a pietatis p̃cepto duruerũt: vt cum
eos percussio superne animaduersionis ex
B aminat: nequaq; sonitũ humilis ꝓfessionis
reddant. Quidã vero metallo eris in nullo
discrepãtes: cũ flagella supne pcussionis ac
cipiũt: pie ꝓfessionis sonitus emittunt. Sed
quia humilitatis voces ex corde nõ pferũt:
ad statũ salutis reducti: nesciũt qđ ꝑmiserũt
Illi ergo more lapidũ pcussi: nec voces ha
bent: isti autẽ in nullo eris imitatõem fugiũt
qui in pcussione positi: bona que nõ sentiũt
loquunt. Illi ⁊ veneratõem feriẽtis ⁊ ver
bera denegãt: isti pollicentes quod non im
pleant sine vita clamant. Vir igitur sanctus
reprobor duritiam inter verbera fugiẽs di
C cat. Nec fortitudo lapidum: fortitudo mea:
nec caro mea enea est. Ac si aperte fateret
dicẽs. Reprobor similitudinẽ sub disципli
ne vbere fugio: qz nec more lapidum ita ob
durui: vt sb̃ pcussiõis stimulo: a misterio cõ
fessionis obmutescam. Nec rursum quasi es
vocem cõfessiõis resono: ⁊ sensum vocis ig
noro. Sed quia ad pcussionẽ reprobi debili
ter fortes sunt: electi autem valenter infirmi
bẽatus iob dũ fortẽ se p insaniã non esse asse
rit: fortẽ se p statũ salutis inotescit. ℣.XI

A Vade ergo hanc eandã fortitudinem
b pcepit insinuet: neduz sibi vires q̃s
habet arroget potenter ad mortem
curat. ℙolerũq; em̃ virtus habita deteriꝰ q̃
si deesset interficit: que dũ ad sui ꝓfidentiaz
mentẽ erigit: hãc elationis gladio trãsfigit:
Cũ q; eam q̃sti roborãdo viuificat: eleuãdo
necat: ad interitũ vicz ptrahit: quã p spez p
priã ab interne fortitudinis fiducia euellit.
Sed qz btũs iob ⁊ virtute pollet: ⁊ in semet
ipm̃ fiduciã nõ habet: atq; vt ita dixerim vi
Lex. res infirmus habet: apte sbiungit dicẽs. Ec
ce nõ ẽ auxiliũ mihi in me: ℙatet iam ad cu
ius spem pcussi animꝰ recurrat: cum in se si
bi auxiliũ esse denegat. Sed qz infirmũ se in
semetipo insinuat: ad maiorẽ adhuc fortitu
dinis meritũ: quomodo etiã primus destiLex.
tuat adiũgit. Sequitur. ℣ Necessarij quo
q; mei recesserũt a me. Sed ecce despectus
exterius: intus solio iudicij p̃sidet. Maz cuz
derelictum se asserit: ptinꝰ ad sniam erũpit
Ia. dicens. ℣ Qui tollit ab amico suo miscordiaz
timorẽ domini derelinquit. Quis hoc loco
amici nomine: nisi quilibet primus designa
tur? Qui eo fidelius nobis iungit: quo p̃ce
pto nũc a nobis boni opis exemplo ad obti
B nendã eternã patriã veraciter auxiliat. Ac
aũt duo sunt p̃cepta: caritatis dei vicz amor
et primi. ℙer amorẽ dei amor primi gigni
tur: ⁊ p amorem primi: amor dei nutritur.
Nam qui amare deũ neglit: pfecto diligere
primũ nescit: ⁊ tũc plenius in dilectiõe dei
pficimꝰ: si in eiusdem dilectiõis gremio pri
mi caritate ligamur. Quia em̃ amor dei
amorem primi generat: dicturus per legem
Deut.6. dominꝰ. Diliges primũ tuum: sicut teipm
premisit dicens. Diliges dñm deũ tuuz: vt
scilicet in terra pectoris nostri prius amoris
sui radicem figeret: quatenꝰ p ramos pmo
dum dilectio fraterna germinaret. Et rursũ.
Quia amor dei ex primi amore calescat: te
Jo.4. statur iohãnes q̃ increpat dicens. Qui non
diligit fratrẽ suum quẽ videt: deũ quẽ non
videt: quomodo potest diligere? Que tamẽ
diuina dilectio p timorẽ nascit: ꝑ in affectum
crescendo pmutat. Sepe vero omipotens
deus vt q̃tum quisq; a caritate eius ac pri
mi longe sit: vel in ea q̃tum pfecerit innote
scat: miro ordine cuncta dispẽsans: alios fla
gellis deprimit: alios successibus fulcit. Et
L cũ quosdam tempaliter deserit: in quorun
dam cordibꝰ que mala latent oñdit. Nã ple
rũq; ipi nos miseros insequunt: q̃ felices si
ne cõparatione coluerunt. Cũ eni quis posi
tus in psperitate diligit: incertuz valde est
vtr psperitas an psona diligat: amissio aũt
felicitatis interrogat vim dilectiõis. Vñ be
Eccl.ix. ne quidem sapiens dicit. Non agnoscit in
bonis amicus ⁊ nõ abscondit in malis inimi
cꝰ. Nec psperitas q̃ppe amicuz indicat: nec
aduersitas inimicũ celat: quia ⁊ ille sepe pro
speritatis nre reuerẽtia tegit: ⁊ iste ex confi
dẽtia aduersitatis aperit. Vir igit iustus in
flagellis positus dicat. Qui tollit ab amico
suo miscordiam: timorẽ dñi derelinquit: qz ni
miz qui ex aduersitate primũ despicit: ap
te ꝓuincit q; hunc in psperis non amauit. Et
cũ omnipotẽs deus ideo flagello quosdã p
cutiat: vt ⁊ pcussos erudiat: ⁊ nõ pcussis oc
casionẽ boni opis p̃beat: quisquis pcussum
despicit: occasionẽ a se vtutis repellit: ⁊ tãto

se nequi⁹ ꝓtra auctorẽ erigit: q̃to hunc nec piũ in salute ꝓpria nec iustũ in alieno vulnere agnoscit. Intuendũ vero est q̃ beat⁹ iob sic suam loquit̃: vt totius q̃ electi ꝑ pl̃i ꝑ eũ vita signet̃: qz em̃ eiusdem ꝑ mẽbz ẽ: cuz vera que ipe patit̃ narrat: ea etiã q̃ sustinet ille denũciat dicens. Fratres mei ꝓterierũt me: sicut torrens: q̃ rapti transit in cõuallib⁹ Reprobor mens quia sola pñtia diligit plerũq̃ nũc tanto aliena existit a verbere: quã/to post extranea remanet ab hereditate: ꝛ su perba iustos despicit: quos paterna miseri/corditer seueritas affligit. Sepe vo reprobi eandẽ fidem qua viuim⁹ retinẽt: eiusdẽ fidei sacramẽta ꝑcipiũt: eiusdẽq religionis vnita/te ꝓtinent̃: ꝑ tñ cõpassiõis viscera nesciunt: vim caritatis qua in deo flagram⁹ ꝛ ꝓximo non agnoscunt. Recte ergo ꝛ fratres ꝛ ꝓte/reuntes vocant̃: qui ex vno matris gremio nobiscũ p fidem ꝓdeunt: ꝑ in vno caritatis studio erga deum ꝛ ꝓximũ non figunt Vñ etiã apte torrenti qui raptim transit in cõual libus comparant̃. Torrẽs nãq̃ ex mõtanis ad ima defluit: ꝛ collectus hiemalibus plu/uijs estibus solis aresc it. Qui em̃ terrena di ligũt: ꝛ spem sup̃rne patrie deserunt: quasi ex montibus valles petunt: quos tñ hyems pñtis vite multiplicat. sed estas vẽturi iudi cij exiccat: quia cũ sol supne districtõis incã duerit: reprobor leticiã in ariditatẽ vertit. Bñ aũt dicit̃ rapti transit in cõuallib⁹ Torrentẽ q̃ppe ad cõualles rapti trãsire ẽ: ꝓpa uor mentes ad ima desideria sine vllo ob/staculo ac difficultate descẽdere. V XII.

Omnis em̃ ascensus in labore ẽ: de scensus in voluptate: quia p amissũ gressus ad supiora tendit̃: p remissi onẽ vero ad inferiora declinat̃ Ad mõtis ei verticẽ: saxũ subuehere magni laboris ẽ: eũ q̃ a sũmis ad ima dimittere labor nõ est. Si ne mora vicz ꝓruit: q̃ magnis conatibus ad sũma puenit. Longo studio seges serit̃: sole atq̃ imbre diuino nutrit̃: ꝑ tamẽ vna ꝛ sub/dita scintilla consumit̃. Et paulisp edificia ad alta ꝓficiũt ꝑ repẽtinis casib⁹ terrã petũt Robusta arbor in aera p tarda incrementa se erigit: ꝑ q̃quid diu ad alta ptulit: semel ꝛ simul cadit Quia igit̃ ascensus in labore est descensus in voluptate: recte nũc dicit̃. Fra tres mei ꝓterierũt me sicut torrẽs q̃ raptim transit in cõuallib⁹ Quod tñ sentiri ꝛ alter poteſt. Si eni cõualles ima penaz loca itel ligimus: iniusti quippe sicut torrens raptim ad cõualles transeũt: quia in hac vita quaz totis desideriis appetũt: diu starẽ nequaq̃ possunt. Nã quot dies etatis accipiunt: q̃si tot quotidie gressibus ad finem tendũt. au/geri sibi optant tempa: ꝑ quia ꝓcessa sbsiste/re nequeũt: quod augmenta viuendi perci/piunt: diu viuendi spacia totidem perdunt. Momenta ergo tempor quo sequunt̃ fu/giunt: quo accipiũt amittũt. Raptim itaq̃ ad cõualles transeũt: qui in longũ quidẽ vo luptatum desideria pertrahunt: ꝑ ad inferni claustra repente pducunt̃. Quia ei hoc etiã tempus quod qualibet lõgeuitate extensuz est si fine clauditur: longum non est Ex fine miseri colligunt breue fuisse quod amittẽdo tenuerunt. Unde bene ꝛ per salomonem di citur. Si multis annis vixerit homo: ꝛ in his omnibus letatus fuerit: meminisse debz tene bro si temporis ꝛ dierum multoz: qui cum venerit vanitatis arguunt̃ preterita. Stul ta eteni mens cum malum repente inuenerit quod neq̃quã preterit: eternitatem eius tole rando intelligit: quia quod preterire potuit vanum fuit. Sciendũ vero est: qõ pleriq̃a/gere recta desiderant: sed sunt nõnulli qui in firmis eorũ mentibus ex presenti vita cõtra dicunt: cunq̃ aduersa in infimis perpeti me tuũt: in superni iudicij rectitudinez offendũt Unde recte subiungit̃. Qui timent pruinã irruet super eos nix. Pruina quippe inferi⁹ gelatur. nix autem de superioribus ruit. Et sepe nonnulli dum temporalia aduersa per timescunt: distrctioni se eterne animaduer/sionis obiciũt. Be quibus bene per psalmi/stam dicit̃: Illic trepidauerunt timore: vbi non erat timor. Iste nanq̃ veritatem tã libe re defendere appetit: sed tamẽ in ipo sua ap/petitu trepidus indignatõem potestatis hu mane pertimescit: cunq̃ in terra hominẽ cõ tra veritatẽ pauet: eiusdem veritatis iraz ce litus sustinet. Ille peccator suorũ conscius ea que possidet indigentibus iam largiri de siderat: sed tamen ne datis rebus egeat ipe formidat. Cunq̃ carnis subsidia reseruãdo trepidus ꝑparat: ab alimentis misericordie animã necat Et cũ pati in terra inopiã metu it: eternam sibi abundantiam supne refectio nis abscidit. Recte ergo dicitur. Qui timẽt pruinam irruet super eos nix. Quia q̃ cõcul cãda in infimis metuunt: a summis metuen/da patiunt̃: ꝛ cũ trãsire nolũt: quod calcare poterant: iudiciũ de superius accipiunt: qõ tolerare nequaq̃ possunt. Sed hec agentes mũdi gl̃iaz temporaliter obtinent. Quid au tem tempore vocationis sue facturi sunt: cũ cuncta simul pauidi deserũt: que hic cũ gra ui timore seruauerũt. Undẽ ꝛ apte subditur

Tempe quo fuerint dissipati pibunt Quos
em̃ pñtis vite sollicitudo ordiat: amissio dis
sipat: ⁊ tũc etiã exterius peunt: qui int⁹ du/
dum eterna negligendo perierũt. Be quib⁹
recte addit. ℣ La. XIII.

Tex. A

HT vt incaluerint: soluẽt de loco suo
Iniquus eteñ quisq̃ cũ incaluerit
de loco suo soluet: q; iudicio intime
districtionis appropinquans cuz iam p cog
nitõem pene feruere ceperit: ab ea cui dudũ
inheserat carnis sue delectatõem sepat Hic
Esa. 28. est eñ qđ p pphetam de reprobis dicit. Et
tantũmodo sola vexatio intellectũ dabit au
ditui: q; vicz eterna nõ intelligũt: nisi cũ pro
tempalibus iam sine emendatiõe puniũtur
tũc mens estuat: ⁊ infructuose penitẽtie se ig
nibus inflãmat: duci ad suppliciũ timet: pre
sentem vitam ex desiderio retinet: ꝫ de loco
suo soluitur: quia oblectamenta carnis defe
rens eius duritia per supplicium liquat. Sz
quia iniqui omnes q̃d abstractionis sue tpe
patiantur audiuimus: adhuc aliqua quib⁹
in libertatis sue spacio implicãt audiamus.
Sequit. ℣ La. XIIII.

Tex. A

INuolute sunt semite gressuum eorũ
Omne qđ inuoluit: in semetip̃m re
plicat. Sz sũt nõnulli q̃ seducẽtib⁹
vitijs obuiare q̃si tota intentiõe deliberãt: ꝫ
irruente tentationis articulo: in deliberatio
nis pposito non pdurant. Alius nãq; pra/
uo vsu supbie inflatus: cum magna esse pre
mia humilitatis ꝓsiderat: aduersuz semetip
sũ se erigit: et quasi tumorẽ turgidi fastus de
ponit: exhibere se quibuslibet ꝓtumelijs hu
milẽ pmittit. Sed cuz vnius iniuria verbi
pulsauerit: ad ꝓsuetã ptinus elatõem redit:
sicq; ad tumorẽ ducit: vt nequaq̃ quia hu
militatis bonũ ꝓcupierat recordet. Ali⁹ aua
ritia estuans augẽdis facultatib⁹ anhelans
is cum pterire omnia velociter conspicit: va
gantẽ p ꝓcupiscẽtias mentẽ figit: decernit iã
nihil appetere: adepta tantũmodo ſb magni
moderamis freno possidere: ꝫ cũ repẽte fue
B rint oculis oblata que placeãt: in ambitione
ptinus mens anhelat: semetip̃am nõ capit.
adipiscẽdi hec occasionem querit: ⁊ oblita
cõtinẽtie quã secũ pepegerat: cogitationum
se stimulis p desideria acq̃sitiõis inquietat.
Alius luxurie tabe polluit: ⁊ longa iam cõ/
suetudine captus tenetur: q̃ta autem casti/
tatis sit mũdicia ꝓspicit: ⁊ a carne vinci tur
pe deꝑhendit. Restringere ergo voluptatũ
fluxa deliberat: ⁊ resultare ꝓsuetudini: qua
si totis viribus se parat. Sz vel obiecta ocu
lis spẽs vel ad memoriã reducta cuz subita
tentatione ꝓcutit: ptin⁹ ad pristina pparati
one dissipat. Et qui ꝓtra hanc clipeũ delibe
rationis erexerat: delectationis iaculo ꝓfos
sus iacet: sicq; eum luxuria eneruem supat:
ac si nulla contra intentionis arma preparas
set. Alius vero iracũdie flãmis accenditur:
eiusq; stimulis ad inferendas primis contu
melias effrenat. Cuz vero nulla furoris ani
mũ occasio pulsat: quanta sit mãsuetudinis
virtus: quanta patientie altitudo ꝓsiderat:
secq; etiam contra ꝓtumelias patiẽter parat
ꝫ cũ parua quãlibet cõmotionis occasio na/
scitur: repente ad voces ⁊ ꝓtumelias medul
litus inflãmatur: ita vt non solum ad memo
riam patientia pmissa non redeat: ꝫ ⁊ semet
ipam mens ⁊ ea que loquitur conuitia non
agnoscat. Cũq; furori plene satisfecerit: qua
si post exercitium in tranquillitatem redit:
et tunc se ad silẽtij clausstra recolligit: cuz lin
gue non patiẽtia: ꝫ pacitatis sue satisfactio
frenum ponit. Vix igitur vel sero post con/
uitia illata se cohibet: quia ⁊ a cursu sepe spu
mantes equos non p̃sidentis dextera: ꝫ cã/
pi terminus cohercet. Bene ergo de repro/
bis dicitur. Inuolute sunt semite gressuum
eorum: quia recta quidem deliberando ap
petunt: ꝫ ad ꝓsueta semper mala replicãtur:
et quasi extra se tensi: ad semetip̃os per cir/
cuitum redeunt: qui bona quidez cupiũt: ꝫ
a malneq̃q̃ recedũt. Esse q̃ppe hũiles: ꝫ ta/
men sine despectu: esse cõtenti ꝓprijs: ꝫ sine
necessitate: esse casti: ꝫ sine maceratõe corpo
ris: esse patientes: ꝫ sine ꝓtumelijs volunt:
cunq; adipisci virtutes querunt: ꝫ labores
virtutũ fugiunt: quid aliõ: q̃ exhiberi belli
certamina in campo nesciunt ⁊ triũphare in
vrbibus de bello concupiscunt.
℣ La. XV

Q Uãuis ſb q; eoz semite inuolute meõ
rãtur: adhuc itelligi ⁊ aliq̃ possit. Se
pe nãq; nõnulli ꝓtra quedã se vitia
vehemeter accingunt: sed subigere negligũt
cunq; se ꝓtra ista non erigunt. Alius nanq;
iam carnem a luxuria edomuit: sed tamen ad
huc mentem ab auaritia non refrenauit: cun
q; se in mũdo p exercenda auaritia retinet:
cũq; a terrenis actibus non recedit: erũpẽte
occasiõis articulo: etiã in luxuriã labit quã
tã subegisse videbat. Ali⁹ auaritie estuz vi/
cit: ꝫ nequaq̃ vim luxurie subdidit: cũq; ex
plẽde luxurie pciũpparat: iugo quoq; aua/
ricie quã dudũ edomuit: cordis ceruicẽ sub
dit. Ali⁹ rebellãtẽ iam impatientiã strauit: ꝫ
inanẽ gl̃iam necdũ vicit Et cum se per hanc
mundi honoribus inserit: cõfixus causarum

stimulis ad impatientiã captus redit: cunctq; inanis gl̃ia ad defensionẽ sui animũ erigit: et illã vicꝫ tolerat quã supauit. Alꝫ taz inanem gl̃iam sb̃didit: ꝙ tamen impatientiã nec dum strauit: ꝛ cum multa resistentibꝫ p impatientiã minaꝫ: erubescens nõ implere qõ loquiꝫ sb̃ inanis glorie iugo reuocaꝫ: ꝛ hoc victus per aliud tolerat: qõ plene se vicisse gaudebat. Sic ergo ope vicaria refugit iuũ suum vitia retinent: ꝛ quasi iam amissuz sub dominij sui iure recipiũt: atq; ad vindictam sibi vicissim tradũt. Peruersoꝛ itaq; inuolute sunt gressuũ semite: qꝛ ꝛ si de victa vnaquitia pedem leuant: regnante tamẽ alteram: hunc in ea etiã quã deuicerant implicant. Aliquãdo vero inuolutis gressuũ semitis: ꝛ nulla culpa deuicit: ꝛ alia p aliã ꝓpetratur. Nam sepe furto negatiõis fallacia iungit: ꝛ sepe culpa fallacie periurij reatu cumulat: sepe qõlibet vitiũ impudẽti psumptione committit: ꝛ sepe quod omni culpa fit grauius: etiã de cõmisso vitio sup̃bit. Nã q̃uis ꝺ ꝛ tute nasci elatio soleat: nõnunq; tamẽ stulta mens de perpetrata se nequitia exaltat. Sed cum culpa culpe adiungit: quid aliud q; in uoluti semitis: atq; innodatis vinculis: prauoꝛ gressus ligant. Vñ bñ ꝛtra puersã mẽtem sb̃ iudee specie p esaiam dicit. Erit cubile draconum: ꝛ pascua strutionum: ꝛ occurrunt demonia onocẽtauris ꝛ pilosus clamabit alter ad alterum. Quid nanq; per draconis: nisi malicia. Quid vero strutionum nomine: nisi ypocrisis designaꝫ? Strutio quippe volandi spẽm habet: ꝙ vlum volandi nõ habet: qui ꝛ ypocrisis cunctis intuentibus imaginem de se sanctitatis insinuat: ꝙ tenere vitam sanctitatis ignoꝛat. In puersa igitur mente draco cubat: ꝛ strutio pascit: quia et latens malicia callide tegitur: ꝛ intuentium oculis simulatio bonitatis anteferꝫ. Quid ꝛo onocẽtauroꝝ nomine: nisi et lubrici figurantur ꝛ elati? Greco quippe eloquio onos asin⁹ dicitur: ꝛ appellatiõe asini luxuria designatur: ꝓpheta attestante qui ait. Ut carnes asinoꝝ: carnes eoꝝ. Thauri autem vocabulo: ceruix superbie demonstratur sicut voce dominica de iudeis sup̃bientibus p psalmistã dicitur. Thauri pingues obsederunt me. Onocentauri ergo sunt: qui sb̃iecti luxurie vitijs inde ceruicẽ erigũt: vñ humiliare debuerant qui carnis sue voluptatib⁹ seruientes expulsa longe verecundia nõ solum se amittere rectitudinem nõ dolẽt: ꝙ adhuc etiã de opere confusionis gaudent. Onocentauris aũt demonia occurrunt: quia maligni spũs valde eis ad votũ deseruiunt: quos de his gaudere ꝓspiciũt que flere deb̃uerant. Ubi apte subiungit: ꝛ pilosus clamabit alter ad alterum. Qui nanq; alij pilosi appellati one figurant: nisi hi quos greci panos latini vero incumbos vocant quoꝝ nimiꝛ forma ab hũana effigie incipit: ꝙ bestiali extremitate terminaꝫ? Pilosi ergo nomie cuiuslibet peccati asperitas designatur qõ ꝛ si quãdo quasi ab obtentu rationis incipit: semper tamen ad irrationabiles motꝫ tendit ꝛ q̃si hõ in bestia desinit: duz culpa p rationis imaginẽ inchoans vsq; ad irrationabilẽ effectum trahit. Nã sepe edendi delectatio fuit gule: ꝛ seruire se simulat indigẽtie nature: cũq; ventrẽ in ingluuiez extẽdit mẽbra in luxuriaz erigit. Pilosus aũt alter ad alteꝝ clamat: cũ ꝓpetrata neq̃tie ad aliã perpetrandã malicia ꝓuocat: ꝛ quasi quadam cognitionis voce cõmissa iam culpa: culpã adhuc que cõmittaꝫ inuitat. Sepe nãq; vt dixim⁹ gula dic̃. Si abundãte alimẽto coꝛp⁹ nõ reficis in nullo vtili laboꝛe sb̃sistis: cũq; mentẽ p desideria carnis accẽderit: moꝛ quoq; luxuria ꝛba ꝓpe suggestiõis facit dicens. Si miseri deꝰ homies coꝛpaliter nolet: mẽbꝛa ipa coeũdi apta vsibus nõ fecisset cũq; hec quasi ex ratõe suggerit: mentẽ ad libidinũ effrenationẽ trahit. Que sepe deprehensa patrocinij moꝛ fallacie ꝛ negationis inquirit reãq; se esse nõ estimat: si mentiẽdo vitã defendit. Pilosus ergo alter ad alterũ clamat: qñ sub aliq̃ rõcinãdi specie peruersam mentẽ culpa subsequẽs ex occasiõe culpe p̃cedentis illaqueat: cũq; hãc pctã dura atq; aspera deꝛimũt: q̃si ꝙuocati in ea conꝛditer pilosi dñant: sicq; fit vt sp se egressuũ semitẽ deteri⁹ inuoluãt: dũ mentẽ repꝛobã culpa p culpam ligat.

Ca. XVI.

Sed inter hec sciendũ ẽ: ꝙ aliquãdo ꝓius oculus intellect⁹ obtundit: et postmodũ capt⁹ anim⁹ p exterioꝛa desideria vagaꝫ: vt ceca mens quo ducitur nesciat: ꝛ carnis sue illecebꝛis sese libẽter sb̃dat: aliqñ ꝛo p̃us desideria carnis ebuliũt et p⁹lõgũ vsũ illiciti opis oculũ coꝛdis claudunt. Nã sepe mens recta cernit: nec tamen audenter cõtra peruersa se erigit: ꝛ renitens vincitur: duz hocip̃m quod agit diiudicans carnis sue delectatione superatur. Quia ei plenꝛq; ꝓi⁹ oculis ꝓtemplatõis amittit⁹ ꝛ post p carnis desideria huius mundi laboꝛibus anim⁹ subiungaꝫ: testatur sampson ab allophilis capt⁹: q̃ p⁹q; oc̃los pdidit ꝺputat⁹ ẽ ad molã: qꝛ nimiꝛ maligni spũs p⁹q; tẽ

ptationũ ſtimulis intus aciẽ ꝛtemplationis
effodiũt: foris in circuitu laborum mittunt.
Rurſum quia ſepe ꝛ recta operatio exterꝰ
pditur: ꝛ tamen adhuc ratõis lumen in cor/
de retinet; ꝓpheta ieremias inſinuat: dũ ſe
dechie captiuatem narrat: ordinẽ captiuita
Jere.39. tis interne denũciat dicẽs Occidit rex baby
lonis filios ſedechie in reblatha: in ocul' eius
et omnes nobiles iuda occidit rex babylõis
oculos quoq; ſedechie eruit Rex quoq; ba
bylonis eſt antiquꝰ hoſtis: poſſeſſor intime
ꝓfuſionis: qui prius filios ante intuẽtis ocu
los trucidat: quia ſepe ſic bona opa iterficit
vt hec ſe amittere ipe qui captus eſt dolens
cernat. Nã gemit plexq; animꝰ: ꝛ tamẽ car
nis ſue delectationibus victus: bona que ge
muit amans pdit: ꝛ que patit damna ꝓſide
rat: nec tamẽ virtutis brachiũ cõtra regẽ ba
bylonis leuat. Sed dũ videẽs neq̃tie ppetra/
tione percutit; adhoc qñq; peccati vſu pdu
cit: vt ipo quoq; ratiõis lumine priuet. Vñ
babylonis rex extinctus prius filijs ſedechie
oculos eruit: ꝙa malignꝰ ſpũs ſbductis prꝰ
bonis operibus: poſt ꝛ intelligentie lumen
tollit. Quod recte ſedechias in reblata pati
tur. Reblata q̃ppe multa hec interptat. Si
eñ quandoq; ꝛ lumẽ rõis claudit: qui pra/
uo vſu ex iniquitatis ſue multitudine graua
tur. ◀ La. XVII

A Quomodo aũt culpa pdeat: ꝛ q̃buſ/
libet occaſionibꝰ erũpat reprobor-
tĩ ſemite ſemp inuolute ſunt: vt pra
uis ꝓcupiſcẽtijs dediti: aut bõa nulla appe/
tant: aut potentes infirmo deſiderio ad hec
nequaq̃ mentis liberos greſſus tẽdãt. Re/
cta enĩ nõ aut incipiũt: aut ipa fracti itinere
ad hec mĩme ptingunt. Vñ fit plexq; vt ad
amorẽ ſuũ laſſati redeãt: ſeſeq; ab intentiõe
animi in carnis voluptatibꝰ ſternant: ſola q̃
Tex. tranſeũt cogitent: nulla que ſecũ pmaneant
curent. Vñ ꝛ apte ſbditur. Ambulabunt in
uacuuz ꝛ pibunt. In vacuum q̃ppe ambu/
lant: qui nihil ſecũ de fructu ſui laboris por/
tant. Alius nanq; adipiſcendis honorib' ex
ſudat: aliuſ multiplicãdis facultatib' eſtuat
alt' p merẽdis laudib' anhelat. Sed q; cũ/
cta hec hic quiſq; moriens deſerit laborãs i
vacuum pdidit: qui ſecũ ante iudicẽ nihil tu
Deut.16. lit. Quo ꝓtra bñ p legem dicit. Non appa
rebis in cõſpectu domini vacuus. Qui enĩz
p merende vite mercedem bene agẽdo non
prouidet: in ꝓſpectu domini vacuus appa/
Ps.125. rer. Hinc de iuſtis per ps. dicit. Uenientes
aũt venient in exultatõe: portãtes manipu/
B los ſuos. Ad examen q̃ppe iudicij portãtes
manipulos veniũt: qui in ſemetipis recta o/
pera q̃bus vitam mereant oſtendunt. Hinc Ps.125.
de vno quoq; electo ps ite; dicit. Qui non
accipit: in vano aiam ſuã. In vano nãq; ani
mã ſuã accipit: qui ſola pntia cogitans: q̃ ſe/
quant in ppetuo nõ attẽdit. In vano aiam
ſuam accipit: q̃ ei vitã negligẽs: ei curã car
nis anteponit. Sed aniam ſuã iuſti in vano
nõ accipiũt: quia intentõe ꝓtinua ad ei' vti/
litatẽ referunt quicquid corpaliter operanꝰ
quatenꝰ ꝛ trãſeũte opere: operis cauſa' non
trãſeat: que vite pmia poſt vitã parat. Sed
hec curare reprobi negligũt: q̃a pfecto am/
bulãtes in vacuũ vitã ſequẽtes fugiũt: inue
nientes pdunt. Beliꝰ vero a prauoꝝ imi/ L
tatiõe compeſcimur: ſi eorũ damnuz ex fine
penſamꝰ. Unde bene etiã cũ exhortatiõe ſb Tex.
iungit. Conſiderate ſemitas themã itinera
ſaba: ꝛ expectate pauliſp Theman q̃ppe au
ſter: ſaba aũt recte iterptatur. Quid hic per
auſtrum qui a flatu tepꝰis mẽbra diſſoluit:
niſi fluxa viuẽdi remiſſio. Quid p themã ni
ſi actiõis obligatio demõſtrat? Qui ei diſſo
luta mente ea que terrena ſunt appetunt: ne
greſſu libero ad deum pgant: ipi ſe ſuis ior
dinatis conatibus ligant: cũq; fluxis cõuer/
ſatiõis ſue actibus implicãt: quaſi remanſu
ros in retis maculis pedes ponũt. Ut enim
paulo ſuperius quoſdam ad deuictas iã cul
pas retrahi per aperta q̃dã: ꝛ nõ deuicta vi
tia dixim⁹: ita nõnulli ad ea que reliquerãt
redeũt: p quedã que vel honeſtatis nomine
vel laudis honore palliant. Nã ſunt pleriq;
qui iã aliena nõ appetũt: atq; ab huiꝰ mũdi
iurgijs inchoate quietis diuidũt: eruditi ſa
eris eloquijs ſitiũt: vacare ſupernis ꝓtẽpla/ B
tionibus ꝓcupiſcũt: nec tamẽ pfecta animili
bertate curam rei familiariũ deſerũt: cui ſe
pe dum licite ſeruiunt: etiã illicitis huiꝰ mun
di iurgijs implicant: cunq; terrenas res ſtu
dioſe tueri deſiderant: cordis requiem deſe/
runt: quã querebãt ꝛ cũ ſbſtantia fugiens cõ
tinua puiſione ptegit: ꝓcepꝰ in animo diui
ne ſcietie ſermo diſſipant: quia iuxta verita
tis ſententiã oborꝝtum ſemen ſpine oppmũt:
cum verbũ dei a memoria imporꝝtune terre/
narum rerum ſolicitudines expellunt. Diſ/
ſolutis itaq; greſſibus in rete ambulãt: q̃ dũ
mundũ pfecte nõ deſerũt: ſemetipos gradi
endo obligãt ne gradiant. Et ſunt pleriq; q̃
nõ ſolũ aliena nõ appetũt: verũ etiã cũcta q̃
poſſiderant: in mundo derelinquunt: ſemet/
ipos deſpiciũt: nullam pſentis vite gl'az re/
quirũt: ab huiꝰ mũdi ſe actibus ſeparant: et
pene q̃cquid proſperitatis arriſerit calcant.

E Sed tñ adhuc vinculo carnalis cognatiõis obligati. dũ amori ꝓpinquitatis indiscrete deseruiũt: ad ea sepe ꝑ affectũ cognationum redeũt: que tã ⁊ cũ ꝓprio despectu subegerẽt Cunctꝫ plus q̃ necesse est carnis ꝓpinquos diligũt: retracti exterius a cordis quiete parentũ cã diuidunt. Nam sepe quosdã videmus q̃tum ad ꝓprium studium spectat iaz pñtis vite desideria nõ habere: mũdũ ⁊ opere ⁊ pfessione reliquisse: ꝫ tamẽ ꝑ inordinatis affectibus ꝓpinquoꝝ pretoria in ũpere terrenarum rerũ iurgijs vacare: libertatem intime quietis relinquere: ⁊ mundi studia in se iam dudum detracta reparare. Quo itaqꝫ isti nisi in rete ambulãt: quos a pñti secto inchoata iam vite perfectio soluerat: ꝫ inordinatus amor terrene cognatiõis ligat: q̃ enim districto studio: ⁊ nõ dissolutis gressib⁹ eterne sponsionis premiũ sequunt: sicut semetipos ꝑ diuino amore dispiciũt: sic cũcta quibus se sentiũt ꝓpediri postponũt: ⁊ cum proF deo necesse ẽ vt quib⁹ valent cũctis inseruiant: ꝑ deo priuata obsequia etiã ꝓpinquis negant. Hinc ẽ em q̃ q̃dam cũ diceret. Permitte mihi ꝓus ire ⁊ sepelire ꝑrem meũ ꝓpter Mat.8. nus ex ore veritatis audiũ it. Sine vt mortui sepeliant mortuos suos: tu aũt vade: ⁊ ãnũtia regnum dei: Qua in re notãdũ est: quia electus ẽ discipulus: dũ a parentis sepultura cõpescit: hoc deuotũ quẽqꝫ exhibere patri mortuo ex affectu carnali ꝓpter dominũ nõ licet: quod ꝓpter dñm ⁊ exteris debet: hinc rursum veritas dicit. ¶ Ca. XVIII.

Luc.14 A Si quis venit ad me: ⁊ nõ odit ꝑrem suũ ⁊ matrẽ: ⁊ vxorẽ: ⁊ filios: ⁊ frẽs et sorores: adhuc aũt ⁊ aiaz suã: nõ potest me⁹ esse discipulus. Quo in loco vicz dũ ꝓpinquoꝝ odio: an ie quoqꝫ nr̃e odium ſbinferẽ: patẽter ostendit: q: sic ꝓpinquos sicut nosmetipos odioh abere ꝑcipimur: vt hos ad eterna rapiẽtes: eoꝝqꝫ carnalẽ gr̃az cum ꝑpedit postponẽtes: discam⁹ tpata eos discretiõis arte: ⁊ ꝓueniẽter diligere: ⁊ saluberiter odio habere: quaten⁹ sic sciat ꝑ amorem odiũ surgere: vt valeamus eos veri⁹ ꝑ Deut.33. odiũ amare. Hinc rursũ ꝑ moysen dr̃. Qui dixerit patri suo: ⁊ matri sue nescio vos: et fratribus suis ignoro illos: ⁊ nescierũt filios suos hi custodierũt eloquiũ tuũ ⁊ pactũ tuum et seruauerunt iudicia tua. Ille em̃ scire nescire desiderat: quos carnalit̃ sciuit. Gradui eteñ dãno scientia diuina minuit: si cuz carnis noticia patitur. Extra cognatos ergo q̃sqꝫ ac ꝓximos debet fieri si vult parenti omniũ verius iungi: quatenus eosdẽ quos ꝓpter deũ vtiliter negligit: tanto solidi⁹ diligat: quanto in eis affectũ solubilem copule carnalis ignorat. Debemus quidem ⁊ temporaliter his quibus vicinius iũgimur: plꝰ ceteris ꝓdesse: quia ⁊ flãma admotis rebus incendium porrigit: sed hoc ipm̃ prius vbi nascitur incẽdit. Debem⁹ copulã terrene cognationis agnoscere: ꝫ tamen hanc cuz cursum mentis perpedi⁹ ignorare: quaten⁹ fidelis anim⁹ in diuino studio accessus: nec ea q̃ sibi sunt in infimis coniuncta despiciat ⁊ hec apud semetipm̃ recte ordinans summorum amore transcendat. Solerti ergo cura prouidendum est: ne carnis gratia surrepat: atqꝫ a recto itinere cordis gressum deflectat: ne vim superni amoris impediat: ⁊ surgentem mentẽ super imposito pondere deorsum premat. Sic eteñ quisqꝫ ꝓpinquoꝝ debet necessitatibus compati: vt tamen ꝑ compassionem non sinat vim sue intentionis impediri vt affectu quidem mentis viscera repleat ꝫ tamen a spũali ꝓposito nõ auertat. Necqꝫ ei sancti viri adimplenda nececessaria ꝓpinqs carnis nõ diligunt ꝫ amore spũalium ipam in se dilectõem vincunt. Quatenus sic eam discretionis moderamine temperent: vt ꝑ hanc in paruo saltem: ac mimo a recto itinere non declinent. Quos bene nobis per significatõem vacce innuunt: que ſb archa do- 1.Re.6. mini ad montana tendentes: affectu simul ⁊ rigido sensu gradiuntur: sicut scriptũ ẽ. Tollentes duas vaccas que lactabãt vitulos iũxerunt ad plaustrũ vitulosqꝫ earũ clauserũt domi: ⁊ posuerunt archam dei sup plaustꝝ. Et paulopost. Ibant in directuz vacce per viaz que ducit bethsamis: ⁊ itinere vno gradiebantur: pergentes ⁊ mugientes: ⁊ nõ declinãtes: neqꝫ ad dexteram: neqꝫ ad sinistrã. Ecce enim reclusis domi vitulis vacce que sub arche domini plaustro religãtur gemũt et pergunt. Bant ab intimis mugitus: et tamen ab itinere non demutant gressus. Amorem quidem per compassionem sentiũt: sed colla posterius non deflectunt. Sic necesse est: vt incendere debeant qui sacre legis iugo suppositi: iam per internam scientiam: domini archam portant: quatenus per hoc quod ꝓpinquoꝝ necessitatibus condolent: accepto rectitudinis itinere non declinent. Bethsamis quippe domus solis dicitur. Archa ergo domini superposita Bethsamis pergere est: cum superna scientia ad eterne lucis habitaculum ꝓpinquare Sed tunc vere bethsamis tendimus: vt viaz

rectudinis gradiẽtes ad vicina erroꝛis late/
ra nec ꝓ affectu pignoꝛ declinam⁹ Quoꝛuꝫ
nimiꝫ gr̃a mentẽ nr̃am tenere debet: ꝙ refle
ctere ñ debꝫ:ne hec eadẽ mẽs:aut si affectu/
nõ tangit dura sit:aut plus tacta si inflectit
remissa. ¶ Ca.XIX.

B INtueri libet beatũ iob in quo diui/
ni amoꝛis iugo colla coꝛdis attriue/
rat:ꝙ ꝯto discretiõis moderamine
diuine stiẽtie archã poꝛtat. Amissis nãq; vi
tulis mugit:qꝛ audita moꝛte filioꝝ in terraꝫ
tonso capite coꝛruit:ꝙ recto tñ itinere mugi/
ens gradit:qꝛ os eius in gemitu ad deũlau/
des apitur:cũ ꝓtinus dicit. Dñs dedit:do/
min⁹ abstulit:sicut dño placuit:ita factum ẽ
sit nomen dñi benedictum. Sed indiscrete
mentes hanc viuendi regulã nesciũt:ꝛ quo
B vias dei dissolute appetũt:eo a mũdi itinera
stulte replicant: Recte igit sanctus vir post
theman semitas saba itinera memoꝛauit. Et
qꝛ quos auster reproꝛbi tepoꝛis soluerat:hos
nimiꝫ recte implicatõis tenet Bene aũt pꝛa
uoꝝ facta describens:ꝑsiderare hec admo/
net:qꝛ puersa agẽdo diligimus:ꝙ hec visa i
alijs diiudicam⁹:ꝛ que in nobis minus diiu
dicãda credim⁹:ꝯq; sint turpia in alioꝝ actio
onib⁹ cognoscim⁹:sicꝯ fit: vt ad semetipam
mens redeat: ꝛagere qõ reprehendit erube
L scat. Quasi eñ a speculo feda facies displicz
cũ mens a vita simili in se ipa q̃ aduerset vi
Tex. det. Ait g̃. ¶ Cõsiderate semitas themã iti/
nera saba:ꝛ expectate paulisp. Ac si apte di
ceret. Damna alieni tepoꝛis attendite ꝛ tũc
spem de eternis firmius sumitis: si recto coꝛ
dis oculo qõ in alijs displiceat: videtis.

A BEne aũt dicit. Expecta ¶ Ca.XX.
te paulisp. Sepe eteñ dũ pñtis vi/
te breuitas quasi diu perseueratura
diligitur:ab eterna spe animꝰ frãgitur:ꝛ de
lectatus pñtib⁹ desperatiõis sue caligine re
uerberat. Cũ ꝯq; longũ putat quod a viuẽdi
sibi spaciũ restat:repente vitã deserens eter
Eccl.2. na inuenit que vitare iam nequeat. Hinc est
enĩ quod p quendam sapientẽ dicit. Ue his
qui pdiderũt sustinentiã. Sustinentiã vide/
licet pdunt:q̃ dum diu se imoꝛari visibilib⁹
estimant:spem inuisibiliũ derelinquũt:cũꝯ
mens in pñtib⁹ figit:vita terminat:ꝛ repẽ/
te ad supplicia impꝛouisa pueniũt:que dece
pti suis ꝓsumptionib⁹:aut nunq; se cõtinge
re:autt arde crediderũt. Hinc veritas dicit.
Mar.13. Vigilate itaq;:qꝛ nescitis diẽ neq; hoꝛam:
1.Thes.5. Hinc rursum scriptũ est. Dies dñi:sicut fur
in nocte ita veniet. Quia enĩ ad rapiendam
animã ꝓpinquans mim e ꝑspicit:furi in no
cte comparat. Tãto igitur debet quasi sem
per veniens metui quãto a nobis nõ valet
ventura ꝓsciri. Unde ꝛ sancti viri qꝛ bꝛeui/
tatem vite indesinẽter aspiciũt:quotidie mo
riẽtes viuũt:ꝛ tãto se solidi⁹ mãsuris pꝛepa/
rant:quãto ꝛ nulla esse trãsitoꝛia semp in si/
ne pensant. Hinc quippe psalmista veloci
cursu fugere vitam peccatoꝛis aspiciens ait Ps.36. Ps.102.
Pusillum adhuc:ꝛ non erit pctoꝛ. Hic ite/
rũ dicit. Homo sicut fenum dies eius. Hinc
esaias ait. Omnis caro fenum:ꝛ omis gl̃a
eius flos feni. Hinc mẽtes ꝓsumentiuꝫ iaco Ja.4.
bus coꝛripit dicens. Que est vita vr̃a:ꝛ Va
poꝛ est ad modicũ parẽs. Recte ergo dicit.
Expectate paulisp. Quia imensum ẽ:quod
sine termino sequit:ꝛ parum est quicq̃d fini
tu r Longũ q̃ppe nobis videri nõ debet:qõ
cursu sui tpis tendit. vt non sit qõ dũ p mo
menta ducit:ipa hoc momẽta sua que diffe
runt impellũt:atq; vnde teneri cernit:inde/
agit ne teneat. Bene aũt beatus iob post/
q̃ bꝛeuitatẽ pñtis vite despiciẽs intulit:con
tra iniquos ꝓtinus in voce omniũ electoꝝ Tex.
surgit dicẽs Cõfusi sunt quia speraui. Luꝫ
bonis mala reproꝛbi ingerũt:si hos a spe inti
ma labefactari ꝑspiciũt:effectu deceptõis hi
larescũt. Lucꝫ nãq; maximũ erroꝛis sui p/ L
pagatõem deputant:qꝛ habere se ad pditio
nem socios exultant. Cũ vero bonoꝝ spes
interius figit:ꝛ nequaq̃ malis exterioꝛibus
ad ima declinat:pꝛauoꝝ mentem ꝓfusio oc
cupat:quia dum puenire ad affictoꝝ inti/
ma nequeunt:incassum se existere crudeles
erubescũt. Sanctus igitur vir dicat ex vo/
ce sua:dicat ex vniuersalis ecclesie afflicte ge
mẽtisq; ꝓstãtia q̃ inter aduersa reproboꝝ su
perne retributõis gaudiũ:sine nullo mentis
defectu desiderat: atq; ad vitã monendo p/
ducat. Cõfu si sunt:qꝛ speraui. Ac si apte di
cat: Quia duris psecutionib⁹ reprobi vim
mei rigoꝛis nõ emolliũt: erubescentes pcul
dubio laboꝛẽ sue crudelitatis pdũt. Unde
moꝝ vẽture retributiõis bona:quasi iã pñ/
tis ꝓspicit:ꝛ q̃ reat⁹ in iudicio reprobis ma/
neat attẽdit sbdẽs. Uenerũt quoq; vsq; ad B
me:ꝛ pudoꝛe cooperti sunt. Usq; ad sanctã
q̃ppe eccleſiã in diẽ iudicij reprobi veniunt
qꝛ vsq; ad ei⁹ tũc ꝓspiciendã gl̃iam pducũt
vt ad maioꝛa tunc reat⁹ sui supplicia repulsi
videãt:quod pdiderũt. Tũc vero iniquos
pudoꝛ cooperit:cũ eos in ꝓspectu iudicis te
stis conscientia addicit. Tunc iudex exteri⁹
cernitur:sed accusatoꝛ interius tolerat. Tũc
omnis ante oculos culpa reducitur:et mẽs
sup gehẽne incendia suo graui⁹ igni cruciat

De quibus recte p ppheta dicit. Bñe exal
tet manus tua: vt nõ videant: videãt & con/
fundant. Intellectũ quippe reprobor nũc
merita obscurãt: & tũc cognitio reat⁹ illumi
nat: vt & modo sequendã vitã nõ videãt: et
tunc eã postq̃ amiserunt cernant. Nunc q̃p
pe eterna intelligere negligũt: vel appetere
intellecta ꝓtemnũt: & tũc ea intelligentes p/
culdubio desiderãtesq̃ ꝓspiciunt: cũ desi
rata assequi nequaq̃ pñt. ¶ La.XXI.

A

Que etiã beati iob verba amicis eius
spẽaliter ꝓgruunt: q̃ duris obiurga
tionibus sancti viri animũ labefacta
re conabant. Ait enĩ ¶ Cõfusi sunt: qr spera
ui. Acsi aperte diceret. Bũ me stultis increpa
tionib⁹ ad desperatõem flectere nequeũt
ipi temeritatis sue insania ꝓfundunt. Vene
rũt quoq̃ vsq̃ ad me: & pudore coopti sunt.
Acsi dicat. Videtes corpis vulnera: & men
tis ꝓstantiam nesciẽtes: dũ me de iniusticia
increpare ausi sunt: vsq̃ ad me necdũ vene/
runt: sed dura me inuectiõe pulsantes dum
stare animũ iter adusa deprehẽdũt: q̃si ad me
venientes erubescũt Eo ei ad me venũt q̃ me
intimis agnoscũt: ibiq̃ eos pudor cooperit:
vbi me stantẽ fortiter: exterior iactura nõ tã
git. Sunt vero nonnulli qui timere deũ ne/
sciũt: nisi cũ vel in se experta: vel in alijs cog
nita aduersitate terrent: quos pspera p au
dacia eleuant: ꝓtraria per infirmitatẽ tur/
bant. Ex quor scilicet numero amicos suos
beatus iob redarguit: cum ptinus subdidit
dicẽs. ¶ Nũc venistis: & modo vidẽtes pla
gam meã timetis. Ac si apte dicat. Ego tũc
deũ timui: cum fultis psperis flagellor: de/
trimenta nõ sensi: vos aũt quia ex amore de
um non metuitis: ex sola eum verberis per/
cussione formidatis. Sequit. ¶ Nũquid di
xi afferte mihi: & de substantia vestra donate
mihi: & liberate me de manu hostis: & de ma
nu robustor eruite me. Si ad psonam san/
cte ecclesie hec verba referunt. Quia ami/
cos beati iob hereticor tenere speciẽ dixim⁹
recte se asserit eorum substantia non indigere
hereticor quippe substantia carnalis sapien
tia nõ incõueniẽter accipit: qua dũ peruer/
se fulciunt: quasi in rebus se diuites ostẽdũt
quã eo sãcta ecclesia nõ querit: quo hãc spi/
rituali intellectu transcendit Sepe vero he/
retici: cum puersa de fide asserunt: nõnulla
ꝓtra antiquũ hostem subtilia de carnis tenta
tionibus loquuntur. Nam nonnunq̃ eo in
se quasi sana membra opationis ostendunt:
quo in fide vulnerati serpentis morsu in ca/
pite teneantur. Sed sancta ecclesia audire ab
his subtilia de tentantionibus nõ vult qr duz
vera quedã de cõuersatiõe asserũt: ad falsa
perfidie perducũt. Unde recte nũc subditur

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Nunquid dixi. Afferte mihi: & de substantia
vestra donate mihi: vel liberate me de ma/
nu hostis: & de manu robustorũz eruite me.
Manũ q̃ppe hostis: sathane fortitudinem
vocat: & manũ robustor: vires malignorũ
spirituum appellat. Quos idcirco robustos
appellat: qr dũ absq̃ carnis infirmitate sũt
cõditi: prauis eor animis imbecillitas ad/
huc vincta nõ obuiat: hoc vero qõ subdit.
Docete me: & ego tacebo: & si quid forte ig/
norauí: instruite me: sb cui⁹ distinctõis libe/
ramine pendeat incertũ videtur: vtrum ad
hoc subiunctũ sit qõ intulerat: nũquid dixi:
an cerre disiũcta a superiorib⁹ sentẽtia pmat.
Quia per increpatõez dicat. Docete me: et
ego tacebo: & si quid forte ignorauí: instrui/
te me. Qõ tamẽ vtriq̃ distinctiõi ꝓuenit: qr
ab intellect⁹ sani tramite p neutra recedit:
quia hec in trãscursu p allegoriã dixim⁹: re/
stat vt moraliter hystorie verba pscrutemur.

B

Eatus iob damna rerum ptulerat: malignor spirituũ p
cussionib⁹ tradit⁹: dolores vulnerũ
sentiebat: sed sapiẽtem dei stulticiã diligens
stultã mũdi sapiẽtiã mentis despectu calca/
uerat. Igitur ꝓtra mundi diuites paup: cõ
tra potẽtes oppssus: ꝓtra sapientes stultus
& tria respondet: quia nec paup eor substã
tiã: nec oppressus adiutorũ ꝓtra robustos:
nec stultus doctrinã sapiẽtie carnalis querit
Sanct⁹ eteni vir qr mente sup semetipm ra
pitur: & paup inopia nõ angustat & oppres/
sus nihil patit: & volũtarie stultus carnalez
sapientiã nõ mirat. Hinc ẽ eni q̃ oppressus
paulus paup dicit. Aporiamur: sz nõ desti/
tuimur: psecutõem patimur: sed nõ derelin
quimur: deijcimur: & non perimus. Hinc est
q̃ sapientiam sancte stulticie insinuans ait.
Que stulta sunt mũdi elegit deus: vt cõfun/
dat sapiẽtes: et si quis videt inter vos sapi
ens esse in hoc seculo: stultus fiat vt sit sapi
ens. Hinc & gliam oppssiõis: & diuitias desi
derare pauptatis aperiens dicit. Quasi mo
riẽtes & ecce viuim⁹. Ut castigati: & nõ mor
tificati q̃si tristes: semp aũt gaudentes: sicut
egẽtes: multos aũt locupletãtes: tanq̃ nihil
hñtes: & oia possidẽtes. Libet inter hec ocu
los mentis attollere: & electos dei exteri⁹ op
pressos quãta intrisec⁹ arte presideant vide
re: cuncta quippe que foris eminent: occultis
eorum obtutibus per despectum iacent.
Nam super se interius rapti: in alto animus

2.Cor.24

1.Cor.1.

m

figunt: ⁊ quecꝫ in hac vita patiunt: q̃si lõge infra labentia atcꝫ a se aliena ꝓspiciunt atcꝫ vt ita dixerim: dum mente extra carnẽ fieri decertant: pene ipa que tolerant ignorant.

B Jn horum ꝓfecto oculis quicquid tpaliter eminet: altum nõ est: nam velut in magni ẏ/ tice mõtis siti pñtis vite plana despiciunt se cꝫ ipos p spũalem celsitudinẽ transcenden/ te s ꝟbiecta sibimet intus vident: quecꝫ per carnalẽ gl̃iam foris tument. Vnde ⁊ nullis ꝓtra veritatem potestatibus parcũt: ꝑ quos attolli p elatõem ꝓspiciunt: per spũs aucto/ ritatẽ pmũt. Hinc ẽ eni q̃ a deserto moyses veniẽs egypti regem ex auctoritate aggredi
Exo.5. tur dicẽs. Hec dicit dñs de⁹ heb: eoꝝ. Vsq̃quo nõ vis subici mihi? Dimitte populũ meũ: vt sacrificet mihi. Cui dũ plagis pssus pharao diceret. Jte sacrificate deo vestro i terra ista: aucta ꝓtinus auctoritate respõdit Nõ ꝑt ita fieri abhoinatiões egyptioꝝ imo labim⁹ dño deo nostro. Hinc est q̃ peccãtẽ regem nathan aggrediens: cui ꝓius simili/ tudinẽ ppetrate ꝑuaricationis obijciens: eũ cꝫ reũ ppꝛij iudicij voce tenẽs: ꝓtin⁹ adiun
2.Re.12. xit dicẽs. Tu es ille vir q̃ fecisti hãc rẽ Hinc est q̃ vir dei ad destruendã ydolatriã: samaC riã missus ieroboam regẽ sup altare thura ia cientẽ: non regẽ veritus: non formidine mor tis ꝓessus: ꝓtra altare intrepidus auctorita
3.Re.13. tem libere vocis exercuit dicens. Altare al/ tare: hec dicit dñs. Ecce filius nasceꝫ de do mo dauid: iosias nomie: ⁊ immolabit super te sacerdotes excelsorum. Hinc est q̃ achab supbus ydoloꝝ seruitio sbactus cũ increpa re helyã ꝑsumeret dicens. Tu ne es ille vir
3.Re.17. qui ꝓturbas israel? Helyas ꝓtinus supbi re gis stulticiã obiurgatiõis libera auctoritate pcussit dicẽs. Nõ ego turbaui israel: ꝑ tu et
4.Re.3. domus ꝑris tui: q̃ dereliquistis mãdata do mini: ⁊ secuti estis baalim. Hinc est q̃ helise us verã mgr̃i celsitudinẽ sequẽs: ioꝛã filium achab ad se cũ iosaphat rege veniẽtẽ ex rea/ tu ꝑfidie ꝓfũdit dicẽs Quid mihi ⁊ tibi ẽ? va de ad ꝓphas ꝑris tui ⁊ mr̃is tue: ⁊ viuit dñs exercituũ in cui⁹ ꝓspectu sto: q̃ si nõ vultuꝝ iosaphat regis iude erubescerẽ: nec attẽdis/
4.Re.5. sem q̃dem te: nec respexissez. Hic ẽ q̃ isdem vir naaman ad se cũ equis ⁊ currib⁹ venien tẽ añ ostiũ domus fixit: ⁊ talentoꝝ copie ac B vestiũ vultui nõ occurrit: nõ ianuam dom⁹ aperuit: ꝑ vt lauare septies in iordane debu isset p nunciũ iussit. Vñ ⁊ isdẽ naamã iratus recedebat dicẽs. Putabam q̃ egrederet ad
Act.4. me: ⁊ stans inuocaret nomẽ dei sui. Hinc est q̃ petrus cũ ẽũ sacerdotes ac p̃ncipes etiam per flagella seuiẽtes in nomie iesu loq̃ phibe rent: cũ magna ꝓtin⁹ auctoritate rñdit dicẽs Si iustũ est in ꝓspectu dei vos poti⁹ audire cꝫ deũ iudicate: nõ eñ possum⁹ q̃ vidim⁹: et Act.iij. audiuim⁹ nõ loqui. Hinc ẽ q̃ paulus cũ re/ sidentẽ ꝓtra varietatẽ sacerdotuꝝ p̃ncipem cerneret: cũcꝫ minister illius alapa pcussisz nõ maledictũ pturbatus intulit: ꝑ repletus spũsctõ: libera voce ꝓphetauit dicẽs. Ver/ cutiet te de⁹ paries dealbate. Et tu sedes iu dicãs me ẏm legẽ: ⁊ ꝓtra legẽ iubes me pcu Act.7. ti? Hinc est q̃ stephan⁹ ꝓtra vim ꝓsequenti um auctoritatẽ vocis exercere: nec moritur⁹ expauit dicẽs. Dura ceruice ⁊ incircumcisꝫ cordibus ⁊ manibus: vos semper spũisctõ restitistis: sicut ⁊ patres vr̃i ⁊ vos.

XXIII

Ed q̃ sancti viri ad ẏba tãte altitu/ tudinis zelo veritatis: non gũt vitio A elationis exiliũ ibi patẽter indicant qui factis dictisꝫ alijs ⁊ quanta humilitate polleant: ⁊ erga eos quos redarguũt: quan ta caritate ferueant manifestãt. Supbia q̃p/ pe odiũ generat: humilitas amoreꝫ. Verba quippe que amor exasperat: pfecto ex fonte humilitatis emanant. Quõ ergo stephan⁹ pferre increpatõem p elatõem potuit: q̃ pro eisdẽ quos increpauerat: ad deteriora crescẽ tib⁹ secꝫ lapidantib⁹ flexis genib⁹ orauit di/ Act.7. cens. Nõe ne statuas illis hoc petñ? Quõ B paulus ꝓtra gẽtis sue sacerdotẽ ac p̃ncipem asperitatis ẏba supbiẽs intulit: qui humili/ tate se etiam discipulo ꝝ fuitio sbsternit di/ 2.Cor.4. cens. Nõ eñ nosmetipos p̃dicamus ꝑ dñm nostrũ iesum xp̃m: nos aũt seruos vr̃os per xp̃m? Quõ petrus p elatõem p̃ncipibus re stitit: quoꝝ errori cõpatiẽs reatũ velut excu Act.4. sat dicẽs. Scio q̃ p ignorantiã fecistis sicut et pr̃es vestri? Deus aũt qui p̃nũciauit per os oim ꝓphetarũ pati xp̃m suũ: impleuit sic Quos ad vitã misericorditer trahit dicens. Vbi.3. Penitemini igit̃ ⁊ conuertimini: vt deleantur pcta vr̃a. Quõ helise⁹ videre naamã ex ela/ tione noluit: qui nõ solũ se ꝓspici: ꝑ tenere eti 4.Re.4. am a muliere pmisit? de q̃ scriptu ẽ. Cũcꝫ ve nisset ad virũ dei in monte appẽdit pedes C ei⁹. Et accessit iezi: vt amoueret eam. Et ait vir dei. Dimitte eã: aĩa ei⁹ in amaritudine ẽ Quõ helyas supbo regi increpatõis verba p timorẽ intulit: qui ante ei⁹ currũ humiliter cucurrit: sicut scriptũ ẽ. Accinctisꝫ lumbis 3.Re.18. currebat ante achab. Quomodo vir dei ie roboã pñtiã ex elatõe desperauerit: q̃ arentem dexterã ei⁹ saluti pstite ꝓtin⁹ ex pietate repa/ uit: sicut scriptũ ẽ. Cũcꝫ audisset rex ẏm onẽ 3.Re.13. homis dei quẽ inclinauerat contra altare in

bethel extendit manũ suã de altari dicens. Aphẽdite eũ: ⁊ exaruit manus ei⁹: ⁊ paulo post orauit vir dei faciem dñi: ⁊ reuersa ẽ manus regis ad eũ: ⁊ facta ẽ sicut prius fuerat. Quia ei superbia gignere virtutes nescit: quãta ex humilitate pdit vox increpatiõis ostendit: quã signa comitant. Quõ nathan ꝓtra dauid regem p verba increpationis timuit: qui cum increpanda culpa deesset iterum se in conspectu eius pronus strauit. Sicut scriptũ ẽ nũciauerũt regi dicẽtes. Adest nathan pheta. Cũq; introisset ante cõspectũ regis adorauit eum pnus in terra. Quõ moyses regi egyptio libere resistens eius despicere potuit: q̃ deo familiariter colloquẽs sequẽtẽ se Jethro cognatũ suũ humilis adorauit. Cui⁹ etiam consilio tantã obedientiaz pbuit: vt post secreta dei colloquia magnũ lucrum inde duceret: quod forsis ab ore hominis audiret. ℣ Ca. XXII

A Ec alijs ergo sanctoꝝ factis discim⁹ quid de alijs pensare debeam⁹. Sancti etenim viri nec ex timore sbmissi: nec ex elatiõe sunt liberi: sed cum rectitudo eos ad libertatẽ vocis erigit: ꝓsideratio infirmitatis ppꝛie in humilitate custodit. Culpas appe delinquentiũ ⁊ si ex alto increpãtes feriunt: semetipos tamẽ apud se sbtili⁹ iudicãtes quasi in abiectis ponunt: ⁊ quo prauа in alijs insequunt: eo ad reprimendos se atrociores redeunt: rursusq; quo sibimet meliora agentib⁹ nequaq̃ parcũt: eo vigilanti⁹ alienа facta reprehendũt. Quid em̃ de humana potentia mirari exterius potuerunt: qui semetipos quoq; despiciũt: etiã cũ intime penetrare iam arcẽ sblimitatis apprehendũt. Jdcirco ergo bene forsis diiudicãt altitudinẽ terre ne celsitudinis q̃ intus oculum non grauat pondus tumoris Unde ⁊ beatus iob cuz inamicis dura loquentib⁹ terrenã prudentiaz vires: sbstantiãq; despiceret dicẽs. Nunqd dixi afferte mihi: ⁊ de sbstantia vra donate mihi: vel liberate me de manu hostis: ⁊ de manu robustoꝝ eruite me? Vocete me: ⁊ ego tacebo: ⁊ siquid forte ignoraui instruite me: quid de se ipo sentiat paulo inferi⁹ manifestat dicens. Sup pupillũ irruitis. Lucet itaq; clariꝰ s patet quãte se infirmitatis conspiciat: quõ pupillũ vocat. Sequit ℣ Qua re detraxistis ꝓmonib⁹ veritatis: cũ e vobis null⁹ sit q̃ possit me arguere. Mund⁹ ipe eẽ a vitijs debet: qui curat aliena corrigere: vt terrena nõ cogitet: vt desideriis infimis nõ succũbat: q̃ten⁹ tãto pspicati⁹ alijs fugiẽda videat: q̃to hec ipe p sciam ⁊ vitã veri⁹ declinat: q; nequaq̃ pure maculã in mẽbro cõsiderat ocul⁹ quẽ puluis grauat: ⁊ sbiectas sordes tergere nõ valet man⁹ q̃lutum tenet Aõ iuxta antique trãslatõis seriẽ bñ ad dauid erga exteriora bella laborantẽ p signifi/catõem diuina vox innotuit: cũ dicit. Nõ tu ædificabis mihi templũ: quia vir sanguinuz es. Dei autẽ templũ edificat: qui corrigẽdis atq; instituẽdis primoꝝ mẽtib⁹ vacat. Templum q̃ppe dei nos sum⁹: qui ad verã vitaz ex eius inhabitatõe ꝓstruimur. Paulo atte stante qui ait. Templũ dei sanctũ est: quod estis vos Sed vir sanguinũ templũ deo edificare phibeꝫ: quia qui adhuc actib⁹ carnalib⁹ incũbat: necesse est vt instruere spũaliꝫ mentes primoꝝ erubescat. Bene ergo dicitur. Quare detraxistis sermonib⁹ veritatis cum e vobis nullus sit qui me posset arguere. Ac si apte diceret. Qua temeritate audita reprehenditis: qui pcussiõis mee causas ignorantes adhuc reprehensibilia pfertis? Sequit. ℣ Ad increpandũ tñ eloquia ꝓcinnatis: ⁊ in ventũ verba pfertis. Quo sunt genera locutionũ importuna valde ⁊ noxia generi humano: vnũ quod curat etiam puersa laudare. Aliud quod studet semper etiaz recta corripere. Illud deorsuz cũ fluuio ducit hoc vero ꝓtra fluenta veritatis obserare et alueũ conatur: illud metus pmit: hoc elatio erigit: illud gratiam ex fauorib⁹ captat: hoc ira vt ex certamine ostendaꝫ exagitat: illud in pmptu sbiacet: hoc semp e diuerso tumet Ex hui⁹ ergo qualitate beatus iob amicos suos fuisse redarguit cũ dicit. Ad increpandũ tantũ eloq̃a ꝓcinnatis. Sz vnde vsq; ad iniuste increpatõis audaciã puenit: ptinus innotuit: cũ sbiunxit: ⁊ in ventũ verba pfertis. In ventũ em̃ verba pferre: ẽ ociosa dicere. Nã sepe dum ab ociosis verbis nequaq̃ lingua cõpescit: ad temeritatẽ quoq; stulte increpatiõis effrenat: q̃busdam em̃ ruine sue gradibus desidiosa mẽs in fonte lapsus impellit. Nam dũ ociosa cauere ꝛba neglegim⁹: ad noxia puenim⁹: vt prius loq̃ aliena libeat ⁊ postmodũ detractionib⁹ eoꝝ vitaz de quib⁹ loquitur lingua mordeat. Quãdoq; aũt vsq; ad aptas ꝓtumelias erũpat Hic seminant stimuli: orium̃t rixe: accẽduntur faces odioꝝ: pax tota extinguit cordiũ Unde bene p salomonẽ dr. Qui dimittit aquaz: caput est iurgioꝝ aquã q̃ppe dimittere est linguã i fluxũ eloquij rlaxare Quo ꝛ ⁊ in bonã ptem asserit dicẽs. Aqua pfunda verba ex ore viri: qui ergo dimittit aquã caput ẽ iurgioꝝ: q; q̃ linguã nõ refrenat ꝓcordiã dissi-

Prouer.26. pat. Unde e diuerso scriptū est. Qui impo/
nit stulto silentiū iras mitigat. ℣ Ca.XXV.

A Qvia autem multiloquio quisq; ser/
Ps.139. quiens rectitudinē iusticie tenere non
possit. Testat̄ ꝓpheta q̄ ait Vir lin/
guosus non dirigetur sup terrā. Hinc salomō
Prouer.10. itex dicit. In multiloquio peccatum nō de/
Esa.32. erit. Hinc esaias ait. Cultus iustīcie silentiū
videlicet iudicans: quia mentis iusticie de/
solatur: quando ab imoderata locutiōe non
Ja.1. parcitur. Hinc iacobus dicit. Si quis putat
se religiosum esse nō refrenans liguam suam
sed seducens cor suum: hui⁹ vana est religio
Ubi.s. Hinc rursum ait. Sit omis homō velox ad
audiendum: tardus autem ad loquendum.
Jac.3. Hinc itex adiungit. Lingua inquietuz ma/
lū plena veneno mortifero. Hinc per semet/
Mat.12. ipam nos veritas admonet dicens: Omne
verbum ociosum quod locuti fuerint homi/
nes reddent de eo ratiōez in die iudicij. Ocio
sum quippe verbum est: quod aut ratiōe iu/
ste necessitatis: aut itentiōe pie vtilitatis ca
B ret. Si ergo ratio de ocioso sermone exigit̄:
pensandū valde est que pena illud multilo/
quium sequatur: in quo etiam per superbie
verba peccatur. Sciendum quoq; est q̄ ab
omni rectitudinis statu depereūt qui per no
xia verba dilabuntur. Humana etenī mens
aque more circumcluſa ad superiora colli/
gitur: quia illud repetit vnde descendit: et re
laxata deperit: quia se p infima iutiliter spar
git. Quot enim supuacuis verbis a silentij
sui cēsura dissipat̄: quasi tot riuis extra sedu
citur: vnde et redire interius ad sui cognitio
nem non sufficit: quia per multiloquium ex/
terius sparsa vim intime ꝓsideratōis amittit
Totam sese igitur insidiantis hostis vulne/
Prouer.25. ribus detegit: quia nulla se munitione custo
die circūcludit. Unde scriptū ē. Sicut vrbs
patens et absq; muroz ambitu: ita vir qui
non potest in loquendo cohibere spiritum
suum. Quia enim nimiꝫ silentij nō habz: pa
C tet inimici iaculis ciuitas mentis: et cum se p
verba extra semetipm eūcit: aptaz se aduer
sario ostēdit: quā tanto ille sine laboze supe/
rat: q̄to et hec eadem que vincit̄: contra se/
metipam per multiloquium pugnat. Sz in
ter hec sciendum est: quia cū pauoze nimio a
locutiōe restringimur interdum plus q̄ ne/
cesse est intra claustra silentij coartamur: et
dum lingue vitia incaute fugimus: occulte
deterioribus implicamur. Nam sepe dū ab
eloquio imoderate cōpescimur: graue multi
loquiū in corde toleram⁹: vt eo plus cogita
tiones in mente ferueant: qua illas violenti
custodia indiscreti silentij angustat: et plerū/
q̄ tanto latius defluūt: q̄to se esse securius
estimant: quia foris a reprehensorib⁹ non vi/
dent̄: vnde mens nōnunq̄ in superbiā attol
litur: eosq; quos loquētes audit: quasi infir
mos ꝓspicit. Cūq; os corpis claudit: q̄tū se
vitijs supbiendo aperiat: non agnoscit. Lin
guam etenī pmit: cogitatōem erigit: et cuz se
per negligentiā minime ꝓsiderat: tanto apō
se cunctos liberius: quanto et secretius accu
sat. ℣ Ca.XXVI.

A Prevm q̄ ārt nimis taciciti: cū nōnulla
iniusta patiunt̄: eo in/acriozē dolorē
pdeunt: quo ea que sustinēt non lo
quunt̄. Nā si illatas molestias lingua tran/
quille diceret: a cōscia dolor emanaret: vul/
nera enim clausa plus cruciant: quia cum pu
tredo que intrinsecus feruet ejcit̄: ad salutē
dolor aperitur. Plexq; nimis taciti dū quo
rūdā mala respiciūt: et tñ in silentiū linguā p
mūt: quasi cō spectis vulnerib⁹ vsū medica
minis sbtrahūt: et eo mortis auctores fiunt:
quo vir⁹ qō poterāt ejcere loquēdo nolue/
rūt: vnde et imoderatū silentiū si in culpa nō
esset: ꝓpheta ñ diceret: Ve mihi quia tacui. Esa.6.
Quid ergo inter hec nisi studiose lingua sub
magni moderaminis libratione frenanda ē:
nō insolubiliter obligāda. Ne aut laxata in
viciū defluat: aut restricta etiaz ab vtilitate Eccl.20.
torpescat. Hinc nāq; p quendā sapientē di/
citur. Sapiēs tacebit vsq; ad tps: vt nimiꝫ B
cū oportunū ꝓsiderat: postposita cēsura silē
tij loquēdo que congruūt in vsum se vtilita
tis impendat. Hinc salomon ait. Temp⁹ ta Prouer.11.
cendi: et tempus loquēdi. Discrete quippe
vicissitudinū pēsanda sunt tempa: ne aut cū
restringi lingua debet per verba se iutiliter
soluat: aut cū loqui vtiliter potest: semetip/
sam pigre restringat. Qō bñ psalmista cōsi
derās breui postulatōe ꝓplexus est dicens. Ps.140.
Pone dñe custodiā oi meo: et ostiū circum
stātie labijs meis. Ostiū nāq; apit ur et clau
dit̄. Qui ergo oi suo nequaq; ponit obsta/
culū s ostiū petijt: apte docuit q̄ et p discipli
nā retineri lingua debeat: et ex necessitate la
xari: quatenus os discretū et ꝓgruū tempo/
re vox aperiat: et rursum cōgruo taciturnitas
claudat. Qō quia vel amici beati iob: vt om L
nes heretici quoz hi spēm tenent seruare ne
sciunt: in ventū verba ꝓferre phibēt̄: quia
nimiꝫ dicta que discretionis pondus nō so
lidat: aura leuitatis portat.

Sancti gregorij. Liber octauus
℣ Ca.I.

Precedẽti iã libello tractauim⁹: q⁹ beat⁹ Iob vim nobis humilitatis sue innotescit dicẽs. Super pupillũ irruitis: ⁊ sb̃uertere nitimini amicũ vestrũ Quãte nanq; infirmitatis se ppendat: insinuat: quẽ pupillum vocat. Quia ẋo ab amore recedere caritas etiã lesa nescit: ⁊ sb̃uerti velle se querit: ⁊ tñ amicũ se esse testat. Cuius ẋba vt sepe iam diximus: sic eidem specialiter cõgruũt: vt tamẽ per hec ex pphetico spũ etiã snia fidelis populi ex voce ecclesie vniuersis exp̃matur. Que hereticoꝝ ꝓtrarietatem tolerans: ⁊ infirmũ se per humilitatẽ ꝓspicit: ⁊ tamẽ a seruande dilectõnis magnitudine non recedit. Sancte quippe ecclie pp̃lus q; mortui p̃ris est: filius pupillus nõ incõgrue dicit. Cuius resurgẽtis vitã iã quidem p fidem sequit: ꝫ necdum per spẽm contemplat. Sup pupillum vero hereticiirruũt: cũ humilitatẽ fidelis populi importunis falsisq; alegatiõibus affligunt: ⁊ tñ amicus est quẽ nituntur euertere: q; fidelis populus: dei ipos quoq; quos p̃ntes tolerat amãdo nõ desinit ad veritatẽ vocare. Sed inter hec sciendũ est: quia sancti viri nec sustinere falsa p infirmitatẽ metuunt: nec lesi vnq; a veritate ꝓticescunt. Unde ⁊ subdit. Uerũtñ quod cepistis explete ꝑbete aurem: ⁊ videte an mentiar. Quia eñ aduersa ppeti non timet: dicat. Uerũtamen q̃ excepistis explete: q; vero ipis suis psecutoribꝰ vitatis p̃dicamẽtũ nõ sb̃trahit adiũgat: ꝑbete aurem ⁊ videte an mentiar. Ac si apte dicat. Nec añ illatas molestias trepido: nec ingratis auditoribꝰ correctiõis adiutoriũ abscõdo: q; ⁊ malis p̃sus exerceor: et ipis meis psecutoribꝰ benigne impensus cresco. Quens q̃ppe sancto⁹ in hoc tentatõnũ ꝑlio: ⁊ munita patiẽtie clipeo ⁊ gladijs amoris acincta: ad pferẽda mala sumit fortitudinẽ: ⁊ ad rependẽda bona exercet benignitatẽ: quaten⁹ ⁊ odioꝝ tela potẽter excipiat: et amoris iacula valẽter reddat. Nequaq; q̃p pe ad bella armat⁹ pergit: qui aut clipeũ sumens gladijs non vtitur: aut vtẽs gladijs clipeo nõ munit. Añ ⁊ miles dei aduersitatis bello depḧensus: ⁊ scutũ patientie debet anteferre ne pereat: ⁊ ad p̃dicandũ p̃ompt⁹ amoris inferre iacula vt vincat. Cui⁹ armatura summã paul⁹ breuiter insinuat dicens. Caritas patiens est: benigna ẽ cũ vero vnũ ex vtroq; defuerit: caritas nõ est: si videlicz malos aut absq; benignitatẽ tolerãs ñ amat aut rursum sese sine patiẽtia exhibens negligit tolerare quos amat. Ut ergo a nobis caritas vera teneat: necesse est quaten⁹ ⁊ benignitati patiẽtia: ⁊ rursum patientie benignitas suffraget. Ut magnũ quoddaz in corde nostro edificiũ ꝓstruens ⁊ benignitatis arcẽ patientia solidet: ⁊ patiẽtie fundata edificia benignitas exornet Btũs igit iob pmptus ad patientiã dicat. Uex tamẽ qõ cepistis explete: benignitate p̃ditus adiũgat: p̃bete aurem ⁊ videte an mẽtiar: q; ẋo sancta ecclesia ex magisterio humilitatis istituta recta que errantibus dicit: nõ quasi ex autoritate p̃cipit: ꝫ ex ratiõne psuadet: bñ nunc dicit: videte an mentiar. Ac si apte dicat. Ea que assero nequaq; mihi ex aucte creditе: ꝫ an vera sint ex ratione pẽsate. Que ⁊ si quãdo dicit qõ ratiõe comphendi non valet: ne de occultis humana ratio queri debeat rationabiliter suadet. ¶ Ca. II.

Sed sepe heretici dũ occasionẽ ratiocinatiõis accipiũt: ad iurgia ꝓtentionis effrenant. Uñ ⁊ apte mox sb̃dit. Respondete queso absq; ꝓtentiõe. Neq; ei heretici inq̃sitiõnibꝰ suis veritatẽ conantur assequi: ꝫ victores videri. Cũq; se fortis ostẽdi sapiẽtes appetũt: intus p stulticiã elatõis sue vinculis liganť. Unde fit: vt ꝓtentionuz certamina exquirant: ⁊ de deo qui pax nostra est loqui pacifice nesciunt: atq; ex pacis negocio rixe inuẽtores fiãt. Quib⁹ bñ p paulũ dr. Si ds aũt videť esse ꝓtẽtiosus: nos talem ꝓsuetudinẽ nõ habem⁹: neq; eccl'ia dei. Recte aũt sb̃dit. Et eloquentes. id quod iustum ẽ iudicate. Is nãq; qui loquit dũ verbis suis auditoris sententiã expectat: quasi eius iudicio supponitur: a quo audit. Qui igit in dictis suis reprobatõem metuit: ipse p̃ius debet examinare quod dicit: quaten⁹ inter cor ⁊ linguam equus q̃daz discretusq; arbiter sedeat: sb̃tiliter pẽsans si recta verba cor offerat: que vtiliter suscipiẽs: ad auditorum iudiciũ lingua pducat. Beat⁹ igit iob sua ꝓtra amicos agẽs: ꝫ cõtra hereticos nr̃a denũcians p̃cipitatõem loquentium reph̃endat: atq; ad eoꝝ mentem ẋba recolligat dicens. Loquentes id quod iustum ẽ iudicate Ac si apte diceret Si in eo quod ad nos peregressum locutiõis exitis reph̃endi nõ vultis intus iusticie libr̃ã tenete: vt tãto fortis qõ dicit ex veritatis pondere placeat: q̃to hoc interius trutina discretiõis pensat. Et q; hi erga aliena dicta recta iudicia exerunt: q̃ iudicare p̃⁹ pp̃ria sciũt: postq; dixit. Loquẽtes id quod iustũ ẽ iudicate: apte mox sb̃dit.

C Et nō inuenietis in lingua mea iniquitatem nec in faucibus meis stulticia ꝓsonabit Acsi apte diceret. Si sōbtilius vīa perdenditis verius aliena pensatis: ⁊ cū rectū ceperit eē qđ dicitis: iustū cognoscitis quod audistis. Ne quaq̄ ąppe a mea vobis lingua stulticia resonat: si a vestra ꝓscia nō ꝓcedat Sic sic sancta ecclesia studet ꝑus assertōnes hostiū falsas ostendere: ⁊ tunc ꝑdicamenta veritatis apire: quia cum recta se tenere estimāt: recta que audiūt ꝓtumaciter impugnant. Añ ergo necesse est vt errorē suū hereticī sentiant: ne audite veritati ꝓtradicant: quia ⁊ si campor sentes aratorꝝ vomeris scissione non eruit: terra accepta semina in segetes nō ꝓducit Et cū putredinē medicꝰ vulneris aptiōe nō eiicit: nequaq̄ i loco putredis sana caro coaB lescit. ꝓꝰ ergo puersa destruēs dicat. Loquētes id quod iustū est iudicate: post autē recta adiungens insinuat: ⁊ nō inuenietis in lingua mea iniquitatē: nec in faucibus meis stulticia ꝓsonabit. Solent autez heretici alia apte dicere: alia occulte sentire. ℣ Ca. III

Per linguā ąppe apta locutio: p fauces vero occulta detractio designatur. Sancte ergo ecclesie: nec in lingua iniquitas: nec stulticia in faucibus resonat: quia ea que p publicā locutōem ꝑdicat etiam p intimā fidē seruat: nec in apto aliud docet: atq̄ in occultis aliō retinet: ꝑ ⁊ quod sentit: loquendo docet ⁊ qđ loquit: viuēdo custodit: ac de sapiētie supne ꝓuuio quicq̄d per linguā ꝑdicatōis emanat: hoc p faces tacite expectatiōis degustat. Sed beatus iob vnuz sez membꝝ vniuersalis ecclesie sua insinuans atq̄ electorum omniū corda manifestans: omne quod sentit apiat: vt mētis eius rectitudinem attestatio locutionis inotescat. Sequit.

℣ Ca. IIII.

A Militia est vita hominis super terrā. Hoc in loco translatione veteri: nequaq̄ militia vita hominis nuncupat: ꝑ tentatō: sed si vtriusq̄ verbi sensus aspicit: diuersuz quidem est qđ exterius resonat ꝑ vnū eundēq̄ concorditer intellectū formatꝝ Quid em nisi pugna ꝓtra malignos spūs nomine tentationis expzimit? Et quid appellatione militie nisi ꝫ hostes exercitū designat? Tētatio itaq̄ ipa militia ē: qz dū ꝓtra malignoꝝ spūuz insidias vigilat: in bellorꝝ ꝓcinctu ꝓculdubio exsudat Notandū vero q̄ hec eadē vita homis nō tentatōem habere dicit: ꝑ ipa tentatio esse phibet. Sponte ąppe a statu conditionis lapsa: ⁊ corruptiōis sue putredini subdita: dum sibi ex semetipa molestias gignit: hoc est ia facta qđ tolerat. Quia em statum mētis inclinata deseruit: quid in se: nisi modū varietatis inuenit? Unde nunc ⁊ si ad sūma appetēda se erigit: mutabilitatis lubzice impulsu ꝓtinus ad semetipaz cadit: vult sei in contemplatiōe stare: ꝑ non valet: cogitationes gressum figere nititur: ꝑ infirmitatis sue lapsibus eneruat. Que nimiꝝ mutabilitatis sue onera: quasi volens expetijt: nolēs portat. Quietus homo possidere carnez potuit: si bene ab auctore conditꝰ: possideri voluisset. Tunc se erigere cōtra ꝓditorem studuit: in semetipm protinꝰ carnis ꝓtumeliam inuenit. Sed quia cū culpa simul ab origine etiam pena ꝓpagat: inserto infirmitatis vitio nascimur: ⁊ quasi nobiscū hostem deducimus quem cum labore supamus. Ipa ergo homis vita tentatio est: cui ex semetipsa nascit vñ pimat. Que ⁊ si sp ex ꝛtute succidit quod ex infirmitate generat: semp tamē ex infirmitate generat: qđ ex ꝛtute succidat Sic itaq̄ hūana vita tentatio est: vt ⁊ si tam ab iniquitatis ꝓpetratōe compescit: in ipsis tamē bonis opib⁹ modo malorū memoria: mō seductiōis caligine: mō intētōis sue interruptiōe fuscat. Alius nanq̄ a luxuria carnē iam refrenat: ꝑ tamen adhuc luxurie fantasmata tolerat: quia que volens fecit: horꝝ inuitus meminit: ⁊ penam sustinet: quod voluptatē putauit. Quia vero ad deuictā culpā retrahi metuit: ventrē mire abstinētie vigore restringit: vultusq̄ ex abstinētia palescit. Cūq̄ in facie pallor aspicit: reuerēda ab hominibus vita laudat morq̄ inanis glia ad abstinētis animū cum verbis fauoris venit quam ꝓcussa mens dum sbūcere nō valet: eū p quem venerat tergere a facie pallorem querit: sicq̄ fit vt infirmitatis nexibus ligata: aut pallorē abstinētie fugiens: itez p alimenta sbdi luxurie metuat: aut impulsu luxurie p abstinētiā supans: pallorē inani glorie militare ptimescat. Alꝰ lapsū superbie supans toto desiderio ia statū hūilitatis appendit. Cūq̄ superbientes quosdā vsq̄ ad oppressionē innocentiū erūpe ꝓspicit: zeli excitatiōe succēsus postponere aliquatenꝰ cogit: qđ decreuit: vi rectitudinis exerit: ꝓuisq̄ nō mansuetudine: sed acte ꝓtradicit. Unde plerūq̄ fit: vt aut humilitatis studio zelum rectitudinis deserat: aut rursum zelo rectitudinis turbet hūilitatis studium qđ tenebat. Cūq̄ fuari sīt ⁊ zeli auctoritas: ⁊ ꝓpositiōis

humilitas nõ possit: sibimetipi homo ex per
turbatiõe incognitus reddit: ita vt vehemẽ
ter ambigat ne apud seductum animũ: aut
B superbia se auctoritatez zeli insinuet: aut tor
por pauidus humilitatẽ fingat. Alius q̃ta
sit fallacie culpa ꝓsiderãs: muniri se arce ve
ritatis decernit vt ex ore eius iam falsus ser
mo nõ ꝓdeat: seseq; funditus a mẽdacij trã
gressione dissiungat. Sed fit plerꝙ vt cum
verum dicitur: vita primi graueť: cunctꝙ in
gerere alteri lesionẽ metuit: ad hoc qnod du
dum ꝓferat fallacie vitium quasi ex studio
pietatis redit: sicꝙ fit vt ꝛ si malicia mentez
non teneat: in ea tamen veritatis radiũ vmb
ra mendacij obscurat. Unde ꝛ sepe quia p
cunctat9 quisꝙ ꝓticescere nõ valet aut falsũ
dicens suam mentez trucidat: aut vera elo
quens primi vitam graual Alius amore cõ
ditoris exercitatus a terrenis cogitationib9
E mentẽ curat assidua oratione suspendere: at
q; hanc in secreta quietis intime securitate
collocare: ꝙ in ipo sue orationis ascensu duz
eleuari ab infimis nititur: ifirmorꝫ fantasma
te reuerberatur: atq; ad intuendam lucẽ mẽ
tis oculus tendit: sed ex corporeo visu surgẽ
tibus terrenarꝫ rerum imaginib9 obscurat.
Unde fit plerꝙ vt intẽdẽtis anim9 ipa sua
infirmitate fatigatus: aut oratiõem deserens
desidia torpeat: aut si diu in oratiõe pmanse
rit: ante oculos eius importunarꝫ imaginuz
A caligo densescat. ℣ La.V.

BEne ergo dicitur. Tentatio est vita
hominis sup terram: qñ ibi q̃z reatũ
descensiõis inuenit: vbi se pfectũ cõ
ꝓhendere ascẽsionis putauit: ꝛ inde mens
ꝓfundit vnde surgere a confusione nitebat
vt per hoc ad semetipam diuerberata rede
at: per quod semetipam iam collecta ꝛ coad
unata transiebat. Iste ab eruditione diuine
legis alien9 ignorantia sua deprimit: ne q̃d
optinẽde salutis optetur: iste diuine legis sci
entia p̃ditus: dũ sibi p̃ ceteris gaudet intelle
ctũ suppetere quia ꝓuato gaudio exultat: p
cepti intellectus i se mũera dissipat: ꝛ inde in
iudicio ceteris deterior exhibeť: vnde clari
or ceteris ad temp9 ostendit: hãc qr virtutez
dona ñ sbleuant: etiã via simplicẽ rectitudi
nis declinans: ꝛ velut extraneuz se a celesti
munere deputans: quasi eo securius prava
agit: quo superni doni sblimia munera non
B pcipit. Illũ pphetie spũs replet: ad pspciam
sbleuat eiꝙ ventura quecꝙ: quasi iam ꝓsen
tia ostendit. Sed dũ sepe ꝛ in multis sup se
metipm tollitur: vt futura veracit cõtemple
tur: mens in sui ꝓfidentia deducta eũ quem
habere semp nõ põt semp sibi ad esse pphe
tie estimat cũq; oñe qđ senserit pphetia pu
tat. quia sibi hanc et cũ nõ habet tribuit. ꝛ in
q̃tũ habere potuit amittit. Sicꝙ fit vt int9
post alior merita tristis redeat. Unde estia
tiõe oim let9 pibat. Tẽtatio est ergo vita ho
mis sup terrã q̃ aut aliena a virtutib9 ad ce
leste pmiũ surgere non valet: aut ditata do
nis spualib9 aliqñ deterius ex occasiõe vtu
tum ruit. ℣ La.VI.

A Quia aũt paulo supius hoc eẽ tenta
tiõem qđ militia dixim9: sciẽdũ sum
opere ẽ qꝙ qđã nobis appellatione
militie amplius q̃z nomie tentatiõis innuit:
hoc nãq; nro intellectui exprssione militie au
getur: qđ nimirꝫ p milicias ad finẽ quotidie
tendit: cũq; p ordinẽ militie locus crescit: to
ta simul homi militia deficit. Militia ergo
est vita homis super terrã: quia ꝛ sicẽ supius
dixim9: vnusquisq; duz quotidie ad vite ter
minum p temporꝫ augmentum tendit: augẽ
do vitam viuere desinit. Dies quippe expe
ctat vt veniant: ꝙ cum ad augmenta vite ve
niunt iam ab augmẽto vite sbtrahunť: quia
et itinerãs gressus dũ in anteriora ꝓficit qđ
restat iter decrescit. Uita ergo nostra militia
est: que quo ad augmentũ ducitur eo vt non
sit finit. B Bene igitur dicitur militia est vita
hominis super terram: quia dum per spacia
temporꝫ crescere appetit: ab eodẽ spacio qđ
ꝓdendo colligit crescendo pertrãsit. Und et
apte quocꝙ militie cursus exprimitur cuz p
tin9 sbinferť ℣ Et sicut mercẽnarij dies eius Ter.
Dies suos mercẽnari9 euolui citi9 exoptat
vt ad laboris sui premiũ sine tarditate pueni
at. Dies itaq; homis vera et eterna sapien
tis recte mercẽnarij dieb9 comparanť: quia
pñtem vitam viã non patriã: militiã nõ pal
mã deputat: ꝛ eo se abesse longius a premio
ꝓspicit: quo tardius ad finem venit. Cõside
randum quocꝙ est qꝙ mercẽnarius in alienis
laboribus exsudat: sed tamen sibi p̃miũ pro
prium preparat Uoce autem redẽptoris no Jo.18.
stri dicitur. Regnum meum non est de hoc
mundo. Omnes ergo qui spe celestium pre
diti exercitio vite presentis atterimur i alie
no laboramus. Nam sepe ꝛ reprobis seruire
cogimur: mũdo q̃ mundi sunt reddere coar
tamur: ꝛ in alieno quidem labore fatigamur
et tamẽ p̃mia nostra pcipimus: ꝛ per hoc p
uenimus ad ꝓpria qꝙ pure ministram9 alie
na. Quocõtra quibusdam veritas dicit. Si Luc.16.
in alieno fideles nõ fuistis: qđ vestrũ est qui
credet vobis. ℣ La.VII.

Liendũ q̃z est qꝙ mercẽnarius solici

te curat inſpicere: ne vnq̃ dies vacuꝰ labaꝫ ab opere: ⁊ expectaꝫ finis tempis: ne inanis veniat ad remuneratõem. In laboris nãq̃ ſtudioꝝ ſpicit: quid ꝓcipere in tempe remũeratiõis poſſit. Nãq̃ cũ opꝰ creſcit ꝑmij fiducia ꝓficit: cũ vo opꝰ toꝛpuerit: ſpes a remũeratõe laſſeſcit. Vñ ⁊ electꝰ q̃ſq̃ vitã ſuã q̃ſi mercẽnarij dies penſans: tãto fidentius ſpetendit ad ꝑmiũ: q̃to nunc robuſtiꝰ ꝓdurat ad laboris incrementũ: qui ſit decurſus ꝓſentis tꝑis penſat: dies cũ operibꝰ numerat ne a labore vacua trãſeãt: momenta vite foꝛmidat aduerſis gaudet paſſione reficiꝫ: meꝛore refouet: q̃ſi ſbſequentis vite ꝑmijs tanto ſe remũerari largius ꝛſpicit: q̃to ꝓamore illiꝰ quotidianis ſe mortibus verius imꝑ. 43. pẽdit. Hinc nanq̃ eſt q̃ ciues ſupne patrie B conditoꝛeius pſalmiſte vocibꝰ dicũt. Propter te mortificamur tota die: hinc paulus 1. Coꝛ. 15. ait. Quotidie moꝛioꝛ ꝓ gloria veſtra fratres hinc itex dicit. Ob quã cauſam hec patioꝛ: ſed non confundoꝛ: ſcio eñ cui credidi ⁊ certus ſum: quia potẽs eſt depoſitum meũ ſeruare in illũ diẽ. Sancti igiꝫ viri quot laboꝛes nunc veritati cõmendãtes exhibent: tot iam remuneratiõis ſue pignoꝛa intra ſpei cubiculuꝫ clanſa tenent: ⁊ grauiꝰ nunc ſentitur Ex. eſtus in opere: vt quãdoq̃ refrigerium percipiatur ex quiete. Vñ ⁊ aptc moꝛ ſbdit Sicut ſeruus deſiderat vmbꝛam ⁊ ſicut mercẽnarius ꝓeſtolatur finem opis ſui ſic ⁊ ego habui menſes vacuos ⁊ noctes laboꝛioſas enumerauí mihi. Umbꝛam quippe ſuo deſiderare eſt: poſt tentationis eſtum ſudoꝛem q̃ opis eterni refrigerij requiẽ q̃rere. Hanc nanq̃ vmbꝛã ſeruus ille deſiderauerat: quiꝑs. 41. dicebat. Sitiuit anima mea ad deuꝫ viuum quãdo veniã ⁊ appareboꝫ ante faciẽ dei Et Ps. 119. rurſum. Heu me q̃ incolatꝰ meꝰ ꝓlongatus eſt: Qui quaſi a laboꝛe agri eſtũ fugiẽs: atq̃ ad obtinẽdã requiẽ refrigerij tegmen q̃rens ite. ꝑs. 41. itex dicit. Ingrediar in locũ tabernaculi ad Phi. 1. mirabilis: vſq̃ ad domũ dei Hanc vmbꝛaꝫ comꝑhendere paulus anhelabat: deſideriũ F habens diſſolui ⁊ cũ xꝑo eſſe. Ad hanc vmbꝛam ex deſiderij iam perfectione puenerãt Mat. 20. qui dicebant. Nos qui poꝛtauimꝰ pondꝰ diei ⁊ eſtus. Bene autẽ qui deſiderare vmbꝛã dicitur ſeruꝰ vocaꝫ: qꝛ electus quiſq̃ quouſq̃ infirmitatis conditione conſtringitur: ſb dominantis coꝛruptiõis iugo quaſi ſub eſtꝰ anxietate retineꝫ: quia nimiꝝ cũ a coꝛruptione exutus fuerit: nunc ſibimetipſi liber ⁊ trãquillus innoteſcit. Unde ⁊ recte etiaꝫ ꝓ paRo. 8. lum dicit. Ipa creatura liberabiꝫ a ſeruitute coꝛruptionis in libertatem gloꝛie filioꝝ dei. Electos eñ nunc pena coꝛruptionis aggrauat: ꝙ tunc incoꝛruptionis gloꝛia exaltat ⁊ ad q̃tum pñtis neceſſitatis pondera nunc in dei filijs de libertate nihil oſtenditur: tanꝫ vero ad ſbſequendam libertatis gloriam tunc in dei famulis de ſeruitute nihil apparebit. Creatura ergo ſeruitute coꝛruptionis exuta ⁊ dignitate libertatis accepta in filioꝝ dei gloriam vertiꝫ: quia vnita deo per ſpiritũ quaſi hoc ipm q̃ creatura eſt tranſiſſe ac ſbegiſſe declaraꝫ: ſed quia adhuc vmbꝛam deſid erat ſeruꝰ eſt: quia quouſq̃ eſtã tentationum tolerat: iugum miſere cõditõis Ex. poꝛtat. Ubi apte ſbditur. Et ſicut mercẽnarius ꝓeſtolatur finem operis. Mercẽnarius etenim cum facienda opera conſpicit mentem ꝓtinus ex lõginquitate: ⁊ ponderẽ laboꝛis adicit: cum vero laſſeſcentem animũ ad conſiderandum operis premiũ reuocat: vigoꝛẽ mox animi ad exercitium laboꝛis reformat: et quod graue perpendit ex opere: leue eſtimat ex remuneratione Sic electi quiq̃ duꝫ D mundi huiꝰ aduerſa patiunꝫ: cum in honeſtates: contumelias rerum damna: cruciaꝰ coꝛporis tollerãt: eſſe grauia quibꝰ exercentur penſant: ⁊ cum mentis oculuꝫ ad eterne patrie conſiderationem tendunt: ex comparatione premij: q̃ ſit leue quod patiunꝫ iueniunt Quod eñ valde eſſe ꝑportabile ex doloꝛe oſtenditur: conſideratione prouida exremuneratione leuigatur. Hinc eſt q̃ paulꝰ ſemper ſeipo robuſtioꝛ contra aduerſa erigitur: qꝛ nimirũ finez ſui operis ſicut mercẽnarius ꝓeſtolatur. Graue nanq̃ quod ſuſtinet eſtimat: ſed leue hoc per premij conſideratiõnem penſat. Ipe quippe q̃ ſit graue q̃ ꝑtitur indicat: qui in carceribꝰ abundantius in plagis ſupra modum in moꝛtibus frequẽter ſe fuiſſe teſtatur: quia a iudeis quinquies 2. Coꝛ. 11. quadragenas vna minꝰ accepit: qui ter virgis ceſus eſt: ſemel lapidatus eſt: ter naufragiũ paſſus: nocte ⁊ die in ꝓfundo maris fuit qui pericula fluminũ: latronũ ex genere: ex gentibꝰ: in cuitate: i ſolitudine: in mari: i falſis fratribꝰ ptulit: qui in laboꝛe: ⁊ erũna ⁊ ieiunijs multis: in fame ⁊ ſiti: in frigoꝛe ⁊ nuditate laboꝛauit: qui foꝛis pugnas intus timoꝛes ſuſtinuit: qui vltra vires grauatũ ſe aſ 2. Coꝛ. ſerit dicẽs. Supra modũ grauati ſumus ſupra vtutẽ: ita vt tederet nos etiã viuere. Qz E quomodo remuneratiõis linteo ſudoꝛes tãti laboris tergat: ipe denunciat dicẽs. Non Ro. 8. ſunt cõdigne paſſiões huiꝰ tempis ad futuram gloriaꝫ que reuelabiꝫ in nobis. Finem

itaq; operis q̃si mercẽnarij p̃stolak̃: qui duz
pfectũ remũerationis ꝓsiderat vile estimat
quod pene deficiẽs laborabat. Apte aũt sub
ditur. Sic ego habui menses vacuos: et no
ctes laboriosas enumerauí mihi. Electi quip
pe ꝓditozi rerũ seruiunt: z sepe rerum iopia
coangustank̃: per amozem deo inheret: z ta
mẽ vite p̃ntis sb̃sidio egent. Qui igit̃ p actio
nes suas p̃ntia nõ querũt: a mundi compen/
dijs mẽses vacuos ducunt noctes quoq; la
boriosas tollerãt: qui aduersitatũ tenebras
non solum vsq; ad inopiã: s̃ sepe ad corpis
crutiatũ portãt. Despectũ nanq; egestatẽq;
perpeti laboriosum bonis mentibus nõ ẽ:
s̃ cum vsq; ad afflictiõem carnis aduersitas
vertit̃: labor ꝑculdubio ex dolore sentitur.

A

Ca. VIII.

Potest etiã nõ incõueniẽter intelligi
q̃ sanct⁹ quisq; mẽses vacuos sicut
mercẽnarij ducit: quia laborẽ iaz su
stinet: s̃ p̃miũ nec dũ tenet: hoc tollerat: illõ
expectat. Noctes vo laboriosas enũerat: qz
aduersitates sibi p̃ntis tp̃is sese in virtutib⁹
exercẽdo coaceruat. Nã si ꝑficere in mente
nõ appetit: minus fortasse aspa que mundi
sunt sentit. Que tñ sentẽtia si ad vocẽ sancte
ecclesie ducitur: intellect⁹ ei⁹ paulo sb̃tili⁹ in
dagak̃. Ipa quippe vacuos menses habet:
que in infirmis suis membris terrenas actio
nes absq; vite p̃mio: defluentes sustinet.
Ipa noctes laboriosas enũerat: que in mem
bris fortibus mltiplices tribulatões portat.
In hac etem̃ via quedã laboriosa sunt: q̃daz
vacua: quedam vero vacua simul et labori/
osa. Amore quippe cõditoris p̃ntis vite tri/
bulatiõibus exerceri: laboriosum q̃dem est:
sed vacuum non est: amore autem seculi vo
luptatibus solui: vacuũ q̃dem ẽ: s̃ non labo
riosum: amore vero eiusdem seculi aduersa
aliqua pati: z vacuũ simul est z laboriosũ qz
et ex aduersitate mens afficit̃: z remunerati
onis p̃mio nõ repleb̃. In his itaq; sancta ec
clesia qui in ea iam positi adhuc voluptati/
bus defluũt: z pinde fructu boni opis nõ di
tank̃ mẽses vacuos ducit: quia vite tempa
sine retributõis munẽ expendit. In his eni
qui eternis desiderijs dediti: mũdi hui⁹ ad/
uersa patiunt̃ laboriosas noctes enũerat qz
tribulationũ tenebras: q̃si in caligine vite p̃
sentis portat. In his aũt qui z transeuntem
mundũ diligunt: z tamẽ ei⁹ ꝓtrarietate fati/
gank̃: simul mẽses vacuos z noctes laborio
sas tolerat: quia eorũz vitam retributio sub
sequẽs nulla remunerat: z p̃ns tribulatio an
gustat. Recte autẽ nequaq; dies s̃ in eis mẽ
ses vacuos habere se phibet mensium quip
pe nomine: dierum collectio z sũma signat̃.
Per diem ergo vnaquaq; actio exprimi po
tuit p menses aũt actionũ finis innuit̃. Et se
pe cũ in hoc mũdo aliquid agimus: intenta
spei alacritate suspẽsi: hoc ipm quod agim⁹.
vacuũ non putam⁹: s̃ postq̃ ad actionũ ter
minũ puenimus nõ obtinentes que appeti/
mus: laborasse nos in vacuũ dolemus. Nõ
solũ igitur dies s̃ menses vacuos ducim⁹: cũ
nos in terrenis actõib⁹ fine fructu laborasse
nõ exactionũ p̃ncipio s̃ fine pensam⁹. Cũ ei
labores nr̃os aduersitas sequit̃: q̃si vite no
stre vacui mẽses arguunt̃: quia ex cõpletõe
actionũ agnoscit̃ q̃ frustra in actiõib⁹ suda/
bak̃. Hz qi sacro eloq̃o nõnũq̃ nox pigno
rãtia põit̃ paulo attestãte q̃ vẽturã vitã sciẽ
tib⁹ discipul⁹ dic̃. Oẽs vos filij lucis estis et
filij: diei nõ sumus noctis neq; tenebraz: q̃/
bus p̃misit: vos aũt fratres non estis in tene
bris vt vos dies illa tanq̃ fur cõprehendat:
potest hoc in loco ex eoz ꝑsona nox sancte
ecclesie accipi: qui post ignorãtie sue caligi/
nem ad amorẽ rectitudinis redeũt: z verita/
tis radijs illustrati fletibus diluunt qd̃ erra
uerunt. Illuminatus etenim quisq; respicit
q̃ turpe fuerit: quod p̃ntis vite amore labo
rauit.

B

1. Thes. 5.

Ca. IX.

In eis ergo sancta ecclesia in quibus
ad vitã reuertit̃: laborẽ suũ estuãti
seruo z desideranti finẽ mercẽnario
cõparat dicẽs. Sicut seruus desiderat vm/
bram: z sicut mercẽnarij p̃stolak̃ finẽ operis
sui: sic z ego habui menses vacuos: z noctes
laboriosas enumerauí mihi. In cõparatiõe
eteni duo sunt q̃ p̃misit: in exp̃sione etiaz fa
tigatiõis duo ꝓtinus sb̃didit. Ad estuantez
quippe mẽses vacuos reddidit: qz quo ma/
gis eternũ refrigeriũ querit̃ eo magis ꝓspici
tur q̃ vacue p ista vita laborak̃. Ad p̃stolã
tẽ vo laboriosas noctes sb̃intulit: quia quo
magis ex termio opis p̃mium qd̃ asseq̃mur
inspicim⁹: eo magis igemiscim⁹ diu nos nes
cisse qd̃ querim⁹. Un̄ z ipa penitentis cura
vigilanter exprimitur: vt laboriosas noctes
enũerasse diceretur: quia quantũ verius ad
deũ reuertimur: tantũ sb̃tilius labores quos
p ignorantiã in hoc mũdo ptulimus: dolen/
do pensam⁹. Nã quo vnicuiq; plus dulce fit
qd̃ ꝺ eternis desiderat: eo ei magis graue o
stenditur: qd̃ p p̃sentium amore tollerabat.
Si vero ad solam hist⁹iam sequentia vba
pensak̃: per hec ꝑculdubio animꝰ dolẽtis ex
primit̃ qualiter p diuersos motus desiderij

A

Ter.

B

B mestícia impellente variat. Nam subdit Si dormiero dicam: quãdo surgam. Et rursum. Expectabo vespam. In nocte quippe dies quã ritur: in die vespa desiderat quã nimirum dolor nõ permittit placere que assunt. Cũ quoq; mentez per expimẽtũ pñtium afficit: semp hanc quasi ꝓsolante desiderio ad aliã p expectatõez tẽdit. Sed quia ꝛ afflicta mens per appetitum ducitur: ꝛ tamen dolor eius etiam seductus Ter. desideriis non finitur: recte subiũgit. Replebor doloribus vsq; ad tenebras. Causa aũt eiusdem doloris exprimit: cum ꝓtinus subinferꝛ. Induta est caro mea putredine: ꝛ sordibus pulueris. Cutis mea aruit: ꝛ ꝓtracta est. Sed hec subtilius congruentiusq; disserimus: si ad pmisse expositionis ordinez redeamus. Somno nanq; torpor ocij: surrectio ne autẽ exercitatio actionis exprimitur: ve C spere quoq; nomine quia somno congruit: rursus ocij desideriũ figuratur. Sancta vero ecclesia quousq; vitam corruptiõis ducit flere mutabilitatis sue dãna nõ desinit. Ad hoc nanq; homo ꝓditus fuerat vt stãte mẽte in arcem se ꝓtemplatiõis erigeret: ꝛ nulla hunc corruptio a ꝓditoris sui amore decliꝛ naret. Sed in eo q ab ingenita standi solidi tate voluntatis pedem ad culpã mouit: a dilectione ꝓditoris in semetipo ꝓtinus cecidit Amorem vero dei verã scz stationis arcẽ deserens: nec in se ꝓsistere potuit: quia lubrice mutabilitatis impulsu infra se corruptionis proruens: etiam a semetipo dissensit: q̃ nunc quia ꝓditionis sue soliditate non figit: alternantis semper desiderij motu variatur: vt et quietus actionem desideret: ꝛ occupatus ad ocium anhelet. Quia eñ fixa mens stare cum potuit noluit: stare iam nõ valet: etiam B cum vult. Contemplatõem quippe conditoris sui deserẽs salutis sue fortitudinẽ pdidit et quolibet posita: semper erga alium locuz querit. Varietatẽ ergo humane mentis exp mens dicat. Si dormiero dicam: qñ surgam Et rursum. Expectabo vespam. Ac si apte diceret. Nihil pceptũ menti sufficit: qꝛ ipm qui vere sufficere potuit amisit. In somno nanq; resurrectõez desidero: in resurrectiõe vespam expecto quia ꝛ quiet⁹ exercitiũ actionis appeto: et exercitatus ocium quietis quero. Quod tamen intelligi ꝛ aliter põt

¶ Ca. X.

A Dormite nanq; ꝛ in peccatis iacere. Si eñ sõni apellatio culpa nõ esset: nequaq̃ paulus discipulis diceret. 1. Cor. 15. Euigilate iuste ꝛ nolite peccare. Uñ ꝛ audi Ephe. 5. torem suum admonet dicẽs Surge qui dormis: et exurge a mortuis: ꝛ illuminabit te xps Et rursum. Hora est iã nos de somno surgere. Und ꝛ salomonẽ peccãtẽ increpat dicẽs Usq; quo piger dormis. Electꝰ igit quisq; cũ peccati somno premit ad iusticie vigilias exurgere conat: ꝑ sepe cũ surrexerit ipsa se extolli virtutũ magnitudine sentit. Unde et tentari se pñtis vite aduersitatibꝰ pꝰ virtutes desiderat: ne peꝛ ex virtutuz confidentia cadat. Si eni seruari se meliꝰ per tentatõem non cognosceret: nequaq̃ psalmista diceret Proba me domine et tenta me. Bene ergo nũc dicitur. Si dormiero dicã quãdo surgã et rursuz expectabo vespam: qꝛ post somnũ peccati lumen iusticie queritur: ꝛ cum virtutum pspera mentem eleuãt adiutrix aduersitas desideratur: ꝛ vt pfecto animꝰ cũ virtutum suarũ gaudio pluscq̃ debet attollitur: per contrarietatem presentis vite edito moꝛe solidetur. Unde ꝛ nequaq̃ formidabo ad vespam dicit: ꝑ expectabo. Expectam⁹ ete ñ pspera: formidamus aduersa. Uir igitur sanctus vesperã, expectat: quia cum exerceri hũc tribulatiõe necesse ẽ: ipa ei fit aduersitas pspera. Potest vespe nomine etiã peccati tentatio designari: que sepe tanto acriuꝰ mentẽ lacessit quãto eandez mentẽ spũs ad superna altius euehit. Nequaq̃ nanq; sic in hac vita per exercitatõem iusticie pctñ deseritur: vt in eadem iusticia incõcusse maneat qꝛ ꝛ si iam a corsis habitaculo culpam recti tudo eliminat: ipa tamen culpa que repellit cogitationis nostre fortibus astans vt sibi aperiatur pulsat. Quod moyses quoq; spũa liter innuit: cũ facta coꝛporaliter temporum momenta narrauit dicens. Facta est lux At A Gen. 1. q̃ paulopost subiciẽs: factũ est vespere. Creator quippe omniũ humane culpe presciꝰ tũc expressit in tempoꝛe: quod nunc versat i mẽte. Lux quippe ad vesperum ducitur: quia nimirum lucem rectitudinis vmbra sequit tentationis. Sed quia electoꝛum lux tentatione non extinguitur: nequaq̃ nox ꝑ vespera facta perhibetur: quia nimirum sepe tentatio in coꝛde electoꝛum lumẽ iusticie obscõdit: sed non interimit: quia si ad pallorẽ trepidationis pertrahit: sed funditus non extinguit. Electi ergo post somnũ surrectiõem appetũt post surrectõem vesperã prestolantur qꝛ ꝛ de pctõ ad iusticie lumen euigilant: ꝛ in ipo iusticie lumine positi semper se contra illecebras tentationum parant: quas nimiruz non timẽt: sed expectant: quia vtilitatis sue rectitudinis etiam per tentamenta proficere non ignoꝛant. Quantalibet autẽ ꝓtra coꝛrui

ptionẽ suã virtute cõtenderint: habere inte/
Ter. gram salutem nequeũt: quousq; dies pñtis
D vite finiãt. Unde ↄ subdit. Et repleb; dolo
ribus vsq; ad tenebras. Modo nãq; aduer
sa irruunt modo ipa quoq; pspera callida
hilaritate blandiunt: modo surgentia vitia
bellũ carnis excitant: modo deuicta animũ
ad elatõem vocant. Bonor; igit vita vsq;
ad tenebras doloꝝ replet: quia quousq;
temp' corruptiõis agit: interna externaq;
afflictiõe ꝓcutitur: ↄ salutis securitatẽ nõ in
uenit: nisi cum diem fundit' tentatiõis relin/
quit. Unde bene ↄ hec e adẽ doloꝝ causa p
Ter. tinus subinfertur cũ dicit. ℣ Ca. XI.
A
Induta est caro mea putredine ↄ sor/
dib' pulueris: vt em paulo supi' di
xim'. soliditatẽ ingenitã voluntarie
hõ deseruit: ↄ sese in corruptiõis voraginẽ
mersit: vñ nũc vel p imũda opa labit: vl p
cogitatiões illicitas fedat. Ut em ita dixerĩ
culpe sue penaliter subdita ipa iam natura no
stra facta ẽ extra naturã: ↄ remissa vsq; ad p
uersa opa ducit: restricta aũt puersoꝝ ope/
rũ importuna cogitatione frustrat. ℣ Per exi/
pletõem ergo actõis illicite carnem putredo
afficit: p leuitatẽ vo cogitatõis improbe: q̃si
ante oculos puluis surgit. Cõsentiendo vi/
tijs putredine atterimur: vitioꝝ vo imagi/
nes in corde tolerãdo sordib' pulueris feda
mur. Ait ergo. Induta est caro mea putredi
ne: ↄ sordibus pulueris. Ac si apte diceret.
Carnalẽ vitaꝝ quã patior: aut tabes lubrice
opatiõis polluit: aut ex vitioꝝ memoria ca
ligo misere cogitatiõis pmit. Nõ tñ si ex vo
ce ecclesie vniuersalis accipim' : aliq̃n hanc
ꝑculdubio carnis putredine: aliq̃n aũt gra/
B uari sordibus pulueris inuenimus. Nã: ulti
quippe in ea sunt: qui dum amori carnis in/
seruiũt: fetore luxurie cõputrescunt. Et sunt
nõnulli qui a voluptate quidem carnis ab/
stinẽt: ℔ tñ tota mẽte in terrenis actib' iacẽt.
Dicat ergo sctã ecclia vni' mẽbri sui vocib'
dicat qõd de vtroq; genere hoim tolerat. In
duta ẽ caro mea putredine: a sordib' pulue/
ris: ac si apte insinuet dicẽs. Sũt pleriq; qui
mihi p fidẽ mẽbra sunt: ℔ tñ sana vl mũda p
actõez nõ sũt q: aut victi desideriis turpib'
ad corruptiõis putredinẽ defluũt: aut terre
nis actibusediti in puluerẽ ꝓspgunt. In
illis em quos lubricos tolero: carnẽ vicz pu
trescentẽ gemo: in istis aũt quos terrena q̃/
rẽtes patior: q̃d aliud q̃; fedatũ puluerẽ por
to: Ain ↄ apte simul de vtriq; subiungit. Cu
tis mea aruit: ↄ ꝓtracta ẽ. In sancte quippe
ecclesię corpe, hi q̃ solis exteriorib' curis in/
seruiũt: cõgrue cutis vocant. Que nimiruꝝ
cutis arescẽdo attrahit: q: mẽtes carnalium
dũ pñtia diligũt ↄ q̃si iuxta posita ꝓcupiscũt
ad futura tẽdere p lõganimitatẽ nolũt. Qui
dũ interne spei piguedinẽ negligũt: vt attra
hant arefiũt: q: ↄ si eoꝝ corda despatio nõ
siccaret: nequaq; estus hec pusillanimitatis
attraheret. Hãc nãq; attractõem psalmista
formidauerat: cũ siccitatẽ mẽtis intuẽs dice
bat. Sicut adipe ↄ pinguednie repleat aĩa Ps. 62.
mea. Adeps q̃ppe pinguedinis aiam replet
cũ hãc ꝓtra pñtiũ ꝺsiderioꝝ estũ supne spei
infusio refouet. Cutis ergo arescẽs attrahit
cũ coꝝ rebus exteriorib' deditum atq; ex de C
spatiõe siccatũ in auctoris sui amore nõ ten/
dit: ℔ in semetipo vt ita dixerim: rugosa co/
gitatiõe replicat. ℣ Pensandũ vo ẽ q̃ carna/
les mẽtes idcirco pñtia diligũt: q̃ vita car/
nisq; fugitiua sit minime ppendũt: nã si velo
citatẽ trãsit' ei' aspicerẽt. Hanc etiã pspera
tem mime amarẽt. Sctã aũt ecclesia i electis
suis quotidie q̃tus sit reb' exteriorib' curs'
ꝓspicit: ↄ idcirco in intimis pedẽ solicite intẽ
tiõis figit. Ain ↄ apte subdit. Dies mei veloci Tex
us trãsierũt: q̃ a texẽte tela succidit. Cõgrua
valde similitudine tps carnis tele cõpat: quia
sicut tela filis: sic vita mortalis dieb' singul'
pficit: ℔ quo ad augmentũ pficit: eo ad inci/
sionem tendit: quia sicut ↄ supius diximꝰ cũ
tempora pcepta ptereunt ventura breuian
tur: ↄ de vniuerso vite spacio eo fiunt pauci
ora que veniũt: quo multa sunt que trãsie/
rũt. Tela q̃ppe infra supraq; religata duo/
bus lignis innectit vt texat: ℔ quo inferi' te
xta inuoluit: eo superi' texenda deplicat: et
vñ se ad augmentũ multiplicat: inde fit mi/
nus qõ restat. Sic nimiꝝ vite nre tpa ↄ trãs
acta quasi inferi' inuoluim' : ↄ vẽtura a sup
ori deplicamuꝰ: q: quo plus fiunt pterita: B
min' eẽ incipiũt fuka. Sed q: nec tela ad ex
pssionẽ nostri tempis sufficit: nã eius quoq;
festinatõem vite nostre velocitas transit re/
cte nunc dicit. Dies mei voloci' transierũt
q̃ a texente tela succidit. Tela quippe tardi
tatem pfect' habet: vita aũt pñs: morã de/
fectus non habet. In illa nanq; cum laborã
tis manus non figitur: aduenturus termin'
elongatur: in ista vero quia tempus semper
desinens indesinenter consumim' : ad finem
nostri itineris etiam quiescendo puenim' : ↄ
p cursum nostri trãsitus etiã dormiẽtes im'
Electi igitur quia pñtis vite momẽta decur
rere sub festinatiõe ꝓspiciunt: nequaq; in h
tante mobilitatis itinere cordis intentionez
figunt. ℣ Ca. XII.

A Unde ⁊ apte ꝓtinus subdit. Et consumpti sunt absq; vlla spe. Rep̄ro/bor mēs erga dies vite p̄ntis tanto amore restringit: vt sic semp hic appetāt viuere: quatenꝰ si valeant viuendi cursū desi/derent nunq; finire: cogitare quippe ventura despiciūt: spem totā in rebꝰ trāseuntibus ponunt: habere nulla nisi que ꝓtereūt ꝓcu/piscūt. Cū q; nimis trāseuntia cogitāt: ⁊ mā/fura nullatenus spant: sic cecitate insensibili cordis oculus claudit: vt eterne luci nulla/tenus intendat. Unde fit vt sepe tā corpus molestia quatiat: ⁊ vicina mors ꝓtutē vita/lis spūs intercidat: nec tamen curare q̄ mūdi sunt desinant: tāq; eos vltor ad iudiciū ptrahit: ⁊ tamē ip̄i ordinatiōe sollicita rebꝰ tran/seuntibꝰ occupati: nihil aliud cogitant: nisi i hoc mūdo adhuc qualiter viuāt: relinquenda omia: quasi possidēda disponūt: q; spes viuendi nō frāgit: etiā cū vita termiat. Jā ad iudiciū trahunt p̄ sententiā: ⁊ tamen adhuc habendis rebus inherent ꝓ curam. Bu/ra eteni mente abesse mors longe credit: etiam cum sentit: sicq; a carne anima soluit vt erga p̄ntia immoderato amore se retinēs cū ad eternuz suppliciū ducit: hoc ip̄m quoq; nesciat quo ducatur: ⁊ deserens que amare
B cū termino noluit: repēte sine termio iuenit: que nunq; ꝓuidit. At ꝓtra electoꝝ mēs ad eternitatis intentōem tendit: etiam cum p̄sens eā feliciter vita com'tat: magna carnis salute vtitur: nec tamē eius fiducia animus retardat: nullus adhuc mortis artic̄ul' erūpit: ⁊ quasi p̄ntem hanc quotidie ꝓspicit: q; em̄ vita indesinēterlabit: spes ei viuēdi fundit⁹ amputat. Bene ergo de diebꝰ ꝓtereūtibꝰ dicit. Cōsumpti sunt absq; vlla spe. Ac si apte diceret. Mētis fiduciaz in p̄nti vita nō posui: q; om̄e q̄ ꝓterit: calcādo supaui. Un̄ mox ⁊ apte sbdit. Memēto: q; ventꝰ ē vita mea. Hi eteꝝ vitā carnis: quasi pmanētes diligunt: q̄ quanta sit vite sequētis eternitas nō intendūt: cunq; solicitatē phenni/tatis non ꝓsiderant exiliuz: patriā: tenebras lumen: cursum: stationez putant. Quia qui maiora nesciunt: iudicare minis nequaquā possunt. Ordo quippe iudicij exigit: vt q̄ examinare nitimur transcendam⁹. Si em̄ p/esse rebus animus nō valet: neq; quā de his certa a quibꝰ vincitur videt. Idcirco itaq; mens reproba p̄ntis vite cursum estimare nō sufficit: quia in ammiratiōne illi⁹ exa/mo/
C re succumbit. Sancti aūt viri quo ad eterna cor eleuant: q̄ breue sit quod fine clauditur pensant: ⁊ eo ꝯrum sensibus vilescit: quod ꝓterit quo intellectu radiante interlucet: q̄ acceptuz nūq; recedit: cunq; infirmitatē per hēnitatis aspiciūt: nequaq; iaz ꝓ magno desiderāt: q̄d finis angustat: q̄ sbleuata mēs extra tempoꝝ terminos ducit: etiā cum carne in tempe tenet: ⁊ tāto altius finienda despicit: quāto verius infinita cognoscit. Sed hec ip̄a humane breuitatis ꝓsideratio: auctoꝝ nr̄o magne virtutis oblatio ē. Unō ⁊ recte nūc cū depcatione immolatio eiusdē virtutis offertur cū dicit. Memēto q; ventus est vita mea. Ac si apte diceret. Transeuntem velociter: benignꝰ respice: quia ⁊ tanto a te videri misericordi⁹ debeo: q̄to ip̄e a cōsideratione breuitatis mee oculos nō auerto. Sed q; dū tempꝰ vite p̄ntis abscidit ad
Lex. opationē ꝓmerende venie vlteri⁹ nō redditur recte sbiungit. Nec reuertet oculꝰ meus vt videat bona. Ad videnda bona extincti oculus nō reuertit: quia ad exhibēda recta opera exuta carne: anima non recurrit. Hic est q; diues quem inferni flamma cruciabat quia semetip̄m reparare operando non posset agnouerat: nā nequaq; sibi ꝑ relictis fra/
Luc.16. tribus ꝓdesse satagebat dicens. Rogo te p̄r abraam vt mittas eū i domū patris mei: habeo em̄ ādq; fratres: vt testet illis: ne ⁊ ipsi veniant in locū hunc tormentoꝝ. Solet nā/q; mestum animū spes vel falsa refouere: q̄ vt penā suam reprobi grauius sentiāt: spem de venia amittunt. Unde flāmis vltricibus traditus: non sibi vt dixim⁹: q̄ opitulari fratribus cōcupiuit: quia nunq; se ignē carcere tormentis: adiūcto desperatiōs supplicio
Eccs.9. agnouit. Hinc salomon ait. Quodcūq; pōt manus tua facere instanter opare: quia nec opus nec ratio: nec sciētia: nec sapiētia erūt
E apud inferos: quo tu ꝓperas. Nequaq; ergo ad videnda bona oculus reuertit: q; retributōem suā mens inueniens: ad opatōis vsum nullaten⁹ reuocat. Quia igit fugit oē quod cernit: ⁊ māsura sunt que sequuntur: bene beatus iob vno versu vtraq; comple/
Lex. xus est dicens. Memento quia ventꝰ ē vita mea: nec reuertet oculus meus vt videat bona. Cursum q̄ppe p̄sentiū ꝓtemplat⁹ ait. Memēto: q; ventus ē vita mea. Eternitatem vo sequētiū ꝓsideras adiunxit. Nec reuertet oculꝰ meus vt videat bona. Ubi apte quoq; vniuersi humani generis a redemptionis munere destitui: vocez ꝓtinus sumit dicens.

A Ca. XIII

Non aspiciet me visus hominis. Uisꝰ quippe hom̄is est in isericordia redēptoris: q̄ insensibilitatis nr̄e duriciā

Luc.22. cũ respcit emollit. Uden teste quoq; euãgelio dicit. Respexit dominus petrũ: ꝛ recordatus est petrus verbi qđ dixerat iesus: et egressus foras: fleuit amare. Exutã vero carnem: aniaz nequaq; iam visꝰ homis aspicit: quia post mortẽ nõ liberat: quã ante mortez gratia ad veniã nõ reformat. Hic etem pau/
2.Cor.6. Ps.135. lus dicit. Ecce nũc tps acceptabile: ecce nũc dies salutis. Hinc psalmista ait. Qm in seculũ misericordia ei⁹: qz nimiz quẽ nequaq; mõ mi/
Eccs.11. sericordia eripit: sola ꝛ post pns seculũ iusticia addicit. Hinc salomon ait. Quia lignũ in
B quocunq; loco ceciderit: siue ad austruz. siue ad aquilonẽ ibi erit: quia cuz humani casus tempe siue sactꝰ: siue malignꝰ spũs egredientẽ aiam claustra carnis acceperit: i eternum secũ sine vlla pmutatione retinebit: vt nec exaltata ad supplicium pruat nec versa eternis supplicijs vltra ad remediũ errptionis ascẽdat. Uir igitur sanctꝰ humani generis damna ꝓsiderans qꝺ a pñti seculo sine redemptoris cognitõe sbtrahit atq; eternis ignibus irrepabiliter sepelit: ꝛ eius vocem in se suscipiens dicat: nec aspiciat me visus homis: qz nimiz redemptoris gratia quẽ nũc non intuet vt corrigat: tunc non respicit: vt ab interitu abscondat. In iudiciũ qđez dns veniẽs peccatorẽ vidz: vt feriat: ꝟ non videt vt ad largiendaz salutis grãm recognoscat: culpas examinat: ꝛ vitã peuntium ignorat.
Ter. Uñ sanctus vir cum se post pñtem vitã homis videri non posse fateret: apte mox sbdit ℣ Oculi tui in me: ꝛ nõ sbsistã. Ac si apte diceret. Districtus ad iudiciũ veniẽs ꝛ ad
L saluandũ non vides: ad feriendũ vides quia quẽ in pñti vita dispensatõis tua miseratiõe non respicis: respiciẽdo postmodũ p iusticiã extinguis. Nunc em peccator quisq; deum non metuit: et viuit: blasphemat ꝛ proficit
Sap.11. quia scz misericors creator quẽ exspectando vult corrigere: aspiciẽdo nõ vult punire: sicut scriptũ est. Dissimulans pctã hominũ p pter pniam. Sed tunc pctor cum respicitur nõ sbsistit: quia cũ districtꝰ iudex mẽrita sbtiliter inquirit: reus ad tormẽta nõ sufficit. cq/uis hoc etiã voci iustoz ꝓgruit quoz mens semp sollicita vẽturo examie intẽdit. Omẽ em quod agunt metuũt: dũ caute ꝓsiderant ante cẽtum iudicem stabũt: intuent potenti am illꝰ magnitudinis: ꝛpensant cẽto reatu ꝓstricti sunt ppꝛie infirmitatis: enũerãt mala ppꝛij opis: ꝛ ptra hec exaggerãt bõa gratie ꝓditoris. Considerant ꝓcaua qꝺ districte iudicet: bona opa qꝺ sbtiliter pensẽt: ꝛ perituros se absq; ambiguitatatẽ pscĩũt: si remota pietate iudicẽt. qz hoc ipm qꝺ qđ iuste videmur viuere: culpa ẽ: si vitã nram cũ iudicat hãc apud se diuina miscõia nõ excusat. Hinc em in hoc eodẽ libꝛo scriptuz est. Astra non Job.22.
B sunt mũda in ꝓspectu eiꝰ. Quia apud eũ districte iudicati: ipi quoq; maculas inquinationis habent: qui p mundiciã sanctitatis lucent. Bene ergo dicit. Oculi tui in me: ꝛ nõ sbsistam. Ac si apte iusti voce diceret. Si sbtili examinatione discutior: pferendo iudiciũ non assurgo: quia ad penã vita non sufficit: si hanc immanitas iuste remuneratõnis premit. Bene aũt eiusdẽ humani generis: et culpa breuiter: ꝛ pena surrogat: cũ ptinꝰ sbditur. ℣ Ca. X

Sicut ꝓsumit nubes ꝛ ptransit: sic qꝺ Ter.
descendit ad inferos nõ ascẽdit. Nubes quippe ad altiora suspendit: sed A densato vento impellit vt currat: caloze aũt solis dissipat vt euanescat. Sic nimiz corda sunt hominũ: que p accepte rõis ingenium ad alta emicant: impulsa aũt maligni spiritꝰ flatu: prauis desiderioz suorum motibꝰ huc illucq; ptrahunt: ꝟ districto respectu supni iudicis: qꝺsi solis caloze liquefiunt: ꝛ semel locis penalibꝰ tradita ad opatiõis vsuz vltra non redeũt. Uir igit sanctus elatõis cursuz defectũq; hũani generis exp̃mẽs dicat. Sic ꝓsumit nubes ꝛ ptrãsit: sic qui descendit ad inferos: nõ ascẽdit: ac si apte loquerẽt dicẽs In altũ currẽdo deficit: qꝺ supbiẽdo ad interitũ tendit: quẽ si semel culpa ad penã ptrahit: miscõia vlteri⁹ ad veniã nõ reducit. Uñ et adhuc subdit. Nec reuertet vltra in do/ Ter.
mũ suam. Sicut domus est corpis habitaculũ corpale: ita vnicuiq; mẽte hoc domꝰ fit quod ex desiderio inhabitare cõsueuit. Ad B
domuz igit suã nõ reuertit: quia semel qꝺq; eternis supplicijs traditꝰ ad hoc iã vbi amore inheserat: nullatenꝰ reuocat. ꝓõt etiaz inferni noie: pctõris iaz desperatio designari: de qua p psalmistã dicit. In inferno autem Ps.6.
quis confitebit tibi? Unde rursum scriptũ est. Impius cum venerit in pfundum pctõrũ ꝓtemnit. Quisq; aũt impietati succũbit Prouc.18.
vitam pfecto iusticie: moriendo dereliquit. Qui vero etiam post peccatũ mole desperationis obruit: qꝺ aliud cẽ post mortẽ inferni supplicio sepelitur? Bñ ergo dicit. Sicut cõsumit nubes ꝛ ptrãsit: sic qui descẽdit ad inferos: nõ ascẽdit. Quia plexq; cũ ppetratione neglie etiã desperatio sociat: cũ via iaz reuersiõis abscindit. Recte corda desperantium nubibꝰ cõpant: qz ꝛ caligine errorꝛis obscura sunt: ꝛ pctõz multiplicitatẽ cõdensa

sed ꝓsūpta ptrāseūt q: claritate extremi iudi
cij irradiata dissipāt. Solet etiā dom⁹ inha/
War.5. bitatio cordis intelligi. Unde sanato cuidaz
dicit. Uade in domū tuā: q: nimirū dignuz
est vt peccator post veniā ad mentē suam re
deat: ne iterum quo iuste feriatur admittat.
C Sed q̄ ad infernū descenderit: ad domū suā
vlterius nō ascēdit: q: eū quē despatio ob/
ruit: a cordis sui habitaculo foras mittit: ⁊ re
dire introrsus nō valet: quia fusus exterius
ad deteriora quotidie impulsus cadit. Ad
ꝓtemplandū q̄ppe creatorem homo ꝓditus
fuerat: vt eius semper spēm quereret: atq; in
solennitate illius amoris habitaret: ſz extra
se p inobedientiā missus mentis sue locū per
didit: quia tenebrosis itinerib⁹ ſparsus ab in
habitatōe veri lumis elōgauit. Unde ⁊ ap/
te adhuc subdit ℣ Ca.XV.

Ter. A Nec cognoscit eū ampli⁹ loc⁹ ei⁹. Lo
cus q̄ppe hois ſ nō localis ipe scili/
cet ꝓditor extitit: qui hunc vt in se
metipo ꝓsisteret creauit. Quem nimiz locū
tūc homo deseruit: cū seductoris verba au/
diēs: a ꝓditoris amore discessit. ſz cū omni
potens deus redimēdo se homini etiam co
paliter ostendit ipe: vt ita dixerim: fugitiui
sui vestigia ſbsequēs: ad retinendū quē amit/
serat hominē locus venit. Si eñ appellari
locus nequaq̄ cōditor posset: deū laudans
ps.101. psalmista non diceret. Filij seruoz tuoz ha
bitabūt ibi. Ibi eñ non dicim⁹: nisi cū locuz
specialiter designam⁹. Sed sunt plericq; qui
etiam post pceptum redemtoris auxiliū: ad
despatōis tenebras deuoluuntur ⁊ tāto neq̄
us pereunt: quanto ⁊ oblata remedia miseri
cordie ꝓtemnūt. Recte ergo de dānato ho/
mie dr: neq; cognoscit eū amplius loc⁹ eius:
quia a ꝓditori suo tanto tunc districtius i iu
dicio non cognoscit: quāto nūc ad repatōis
B gratiam: nec p dona reuocat. Unde ⁊ notā/
dū sumope est q̄ non ait: neq; cognoscit am
plius locum suum: ſ ait: neq; cognoscit eum
amplius locus eius. Cum eni cognitio non
homini: sed loco tribuitur: patenter ipe cō/
ditor loci nomie designat: qui district⁹ ad ex
amen veniēs vltionū: in iniq̄tate durātibus
Luc.14. dicit. Nescio vos vnde sitis. Sed electi q̄q;
quo districte reprobos repelli ꝓsiderant eo
semetipos quotidie a ppetrate neq̄tie sordi
bus solicitius purgant. Cūq; perituros ali/
os frigescere a vite amore ꝓspiciūt: studiose
se ad penitētie alamēta succendūt. Uñ ⁊ ap/
Ter te ſbdit ℣ Qua ppter ⁊ ego non parcam ori
meo. Ori eteñ suo non parcit: qui confiteri
malum quod fecit non erubescit. In labore

quippe os mittere est: hoc ad ꝓfusionē per/
petrate iniq̄tatis occupare. ſz iust⁹ ori suo
non parcit: q: iram iudicis districti ꝓuenies
vbis ꝑ se ppe ꝓfessionis seuit. Hinc ps. ait: C
ꝓueniam⁹ facie eius in ꝓfessiōe. Hinc per ps.4.
Salomonē dr: Qui abscōdit scelera sua nō Prou.28.
diriget: q̄ autē ꝓfessus fuerit ⁊ dereliq̄rit ea:
miſicordiā ꝓsequet. Hinc rursuz scptuz est:
Just⁹ in ꝓncipio accusator est sui. Sed ne/ Prou.18.
quaq̄ ad ꝓfessionē os pandit: nisi cū ꝓsi/
ratiōe districti iudicis p pauorē spūs angu/
stat. Uñ ⁊ apte mox ſbdit ℣ Loq̄r tribula .Ter.
tiōe spūs mei. Tribulatio q̄ppe spūs linguā
cōmouet: vt reatū p:aui opis vox ꝓfessiōis
impugnet. Sciēdū q̄z est: q: sepe ⁊ reprobi
peccata ꝓfitent: sed deflere ꝓtemnūt: electi
aūt culpas suas quas vocib⁹ ꝓfessiōis aperi
unt: districte aīaduersiōis fletib⁹ insequunt.
Uñ beatus Job bene post q̄z se ori suo non
parcere spopōdit: tribulationē mox spūs ſb B
didit. Ac si apte fateret dicēs: Sic reatū lin/
gua loquit: vt nequaq̄ exps a merorīs sti/
mulo p alia spūs vageť: ſ culpas vo ad correctionē cogi/
tans: salutē vulneris ex medicamie merorīs
q̄ro. Qui ei mala q̄dē que ppetrauit insinu/
at: ſ flere q̄ insinuauerat recusat: q̄si ſbduc/
ta veste vuln⁹ detegit: ſ torpēti mēte medi
camētū vulneri nō apponit. Cōfessiōis igit
vocē sol⁹ necesse ē vt merorē excutiat: ne vul
nus ꝓditū ſ neglectū: q̄ liceti⁹ iā p hūanam
noticiā tangit: deteri⁹ putrescat. Quo ꝓtra
psalmista plagā cordis non soluz detexerat:
sed detecte etiā medicamētū merorīs adhi/
bebat dicēs: Iniq̄tatez meā ego ꝓnūciabo: ps.37.
et cogitabo p pctō meo. ꝓnūciando eniz 31
occultū vuln⁹ detegit: cogitādo aūt q̄d ali/
ud: q̄ medicamentū vulneri apponit.

Sed afflicte mēti ⁊ sua ℣ Cap.XVI A
sollicite dāna cogitāti: rixa p semet/
ipsam orit ꝓtra semetipam. Nā cuz
se ad lamenta penitentie instigat: occulta se
increpatiōe dilaniat. Uñ ⁊ apte mox ſbdit Ter.
Cōfabulabor cū amaritudie aīe mee. Pauo
re nanq̄ diuini iudicij afflicti dū quedā ma/
le gesta plangim⁹: ipa vi nre amaritudinis
ad discutiēdos nos vigilanti⁹ excitati ꝑalia i
nob etiam que ampli⁹ defleam⁹ inuenimus.
Nam sepe qd torpētes latuit: flentib⁹ ſubti/
lius inotescit: ⁊ afflicta mēs certi⁹ iuenit ma
lū qd fecerat ⁊ nesciebat: eiq̄ rixa sua veriuſ
aperit: q̄tuz a veritatis pace deuiauit: quia
reatū suū cui⁹ secura non meminit: hūc in se
cōmota deprehendit. Succrescēs q̄ppe ama/
ritudo penitētie vereq̄ danti cordi impetu

ne ingerit illicita que cõmittit: districtũ contra hec iudicẽ ostẽdit: supplicioꝝ minas incutit: pauore animuz ferit: pudore ꝓfundit: motus illicitos increpat: quietẽ noxie securitatis turbat: que ei ꝓditor bona ꝓtulit: que ipse bonis illi⁹ mala rñdit enumerat: qõ mire ab eo ꝓdit⁹: qõ gratuito nutrit⁹: qõ rationis subꝫa in ꝓditõe ditat⁹ ẽ: qõ ꝓditoris grã vocat⁹: qõ sequi ipse euocat⁹ noluit: qõ vocantis misc̃dia: nec surduz hunc renitentẽq; despexit: qõ illumiat⁹ donis: qõ sua sponte prauis actib⁹ etiã post dona cecat⁹ est: qõ a cecitatis sue erroꝛib⁹ paterne solicitudis flagellis expiatus: qõ a flagelloꝝ doloꝛib⁹ ad salutis gaudia misc̃die medicamẽto reduct⁹ est: qõ q̃busdã culpis etsi non grauib⁹ subditus: peccare tñ ꝛ inꝫ flagella nõ desinit: qõ pctõrem suũ supna gratia nec ꝓtempta derelinq̃t. Cũ igit̃ afflictã mentẽ: modo ꝓ replicationẽ donoꝝ dei: modo ꝓ improperia actionis sue tanta seueritate increpat. Habet in corde iustoꝝ amaritudo anime linguã suam que tanto eis subtilius loquit̃ur: quanto ꝛ interius audit̃. Unde ꝛ neq̃q; dicit̃. Fabulabor in amaritudine anime mee: sed confabulabor cũ amaritudine anie mee: quia vis doloꝛe q̃ peccata singla reportans: toꝛpẽtem ai mum ad lamẽta exitat: quasi ad eum verba confabulatiõis formatꝫ: in quib⁹ semetipsum correct⁹ inuenit: ꝛ ad sui iã custodiam solititi oꝛ exurgat. Dicat itaq; vir iust⁹ ex voce sua et sancte eccl̃ie tipũ tenens: dicat ex nostra
C Confabulaboꝛ cũ amaritudine anime mee. Ac si aptius insinuet dicens. Intus ꝓtra me cũ coꝛdis mei doloꝛe coloquor: ꝛ foris me a vbere iudicis abscõdo. Sed mens penitẽtie doloꝛibus pressa: in semetipa cõstringit̃: atq; a cũctis delectationib⁹ carnis fortiꝫ cogitatõe separatur: ad sũma ꝓspicere appetit: et tamẽ adhuc de coꝛruptione coꝛpoꝛi contradictõnẽ sentit. Unde ꝛ apte moꝝ subdit̃ Nunq̃d mare sum ego aut cetus: quia circũdedisti me carcere? Carcere homo circũdatur: quia plerũq; ꝛ virtutum ꝓfectibus ad alta exurgere nitit̃: ꝛ tamen carnis sue coruptõne ꝓpedit̃. Ps.141. Qua bene ex vi psalmista depcabit̃ dicens Educ de carcere animã meam: ad cõfitẽdũ nomini tuo. Quid vero appellatiõe maris nisi coꝛda carnaliũ tumidis cogitationibus fluctuosa? Quid autem ceti nomine: nisi antiquus hostis exꝑmitur? Qui dum mentes secularium possidẽdo penetrat: quasi i eoꝝ lubꝛica cogitatiõe natat. Sed cetus carcere restringitur: quia malign⁹ spũs in iferioꝛib⁹ dejectus: ne ad c̃lestia euolare ꝓualeat: pẽq; sue põdere coartatur: petro atestante qui ait Deus angelis peccãtibus nõ pepcit: sed ruẽtib⁹ inferni detractos in tartarũ tradidit in iudiciũ cruciãdos reseruari. Cet⁹ carcere cõstringit̃: qꝛ tẽptare bonos quantũ desiderat ꝓhibet̃. Carcere quoq; mare circundat̃. qꝛ carnalium mẽtiũ tumida insanaq; desideria ad pagenda mala que appetũt: impossibilitatis sue angustia grauat̃. Sepe eni dñari meliozib⁹ concupiscũt: sed tamẽ eis diuino iudicio cũcta mirabiliꝛ disponẽte sbtracti sũt. Nocere bõis elati desiderãt: et tñ sbiecti ab eis solatia sperant: ꝓ explẽdis voluptatib⁹ carnis lõgeuitatẽ vite pñtis cupiunt: ꝙ tñ ab ea sb celeritate rapiunt̃. Be q̃b⁹ p̃ ps.oꝛ. Stat/ Ps.77. tuit aq̃s q̃si in vtrẽ. Aque q̃ppe in vtre sunt: cũ lubꝛica eoꝝ desideria qꝛ opis effectũ non inueniũt sb carnali coꝛde depmũt̃. Cet⁹ ergo ac mare circũdatõe pmit̃ carceris: qꝛ vel malign⁹ spũs vel seq̃ces illi⁹ in quoꝝ se mẽtibus colligũt: atq; in eis nudas tumẽtiũ cogitationũ voluũt: ꝙ vt imple re mala q̃ appetũt neq̃ant: supna eos districtio angustat

A Sancti aũt viri q̃ mũdi v/ Ca.XVII: oꝛi coꝛde celestiũ archana ꝓsiderãt: auctis ad hec quotidie ardoꝛib⁹ anhelãt: ibi iã plene sat iari õsiderãt: vñ adhuc paꝝ aliq̃d ote ꝓtẽplatiõis degustant: ꝓfecte cupiũt carnis stimulũ sbdere: nihil in cogitatione illicitũ de cuiuslibꝫ iã coꝛruptiõe tollere. Sꝫ qꝛ scriptũ ẽ. Coꝛp⁹ qõ coꝛrũpit̃ aggrauat aiam: ꝛ depmit terrena inhabitatio sensũ multa cogitantẽ: intentiõe iã q̃dem vltra semetipos eminent: ꝙ tñ adhuc infirmitatis sue incertis motib⁹ sbditi coꝛruptionis secarcere clausos dolẽt Ait ergo. Nunq̃d mare sum ego: aut cet⁹: qꝛ circũdedisti me carcere? Ac si apte diceret. Mare vel cet⁹ iniqui vicꝫ eoꝝq; autoꝝ malign⁹ spũs: qꝛ effrenari ad solã ꝓpetrande iniq̃tatis licẽtiã appetũt recte pene sue carcere restringuntur ego aũt qꝛ iã eternitatis tue libertatem desidero: cur adhuc mee carcere coꝛruptõis ꝑmoꝝ? Qõ tñ nec a iustis supbe req̃rit̃: qꝛ amoꝛe veritatis accẽsi infirmitatis sue angustias trãsgredi ꝓfecte ꝓpiscũt: nec autoꝛe iustoꝝ iniuste dissponit̃: qꝛ electoꝝ suoꝝ vota differẽs cruciat: crucias purgat: vt ad pcipiendũ qõ desider ãt q̃q; meli⁹ ex dilatiõe ꝓualescãt. Elecꝛi aũt quousq; ab intima quiete differunt̃: B ad coꝛ suũ redeũt ibiq; carnis sue tumultib⁹ absconsi: q̃si amenissimũ secretũ petũt: sed in eo sepe tentatõis aculeos sentiunt: carnis incentiua patiunt̃ ꝛ ibi grauissimos labores inueniunt; vbi magnam requiem a laboꝛe

quesierũt. Uñ sanctus vir post insinuatum corruptionis sue carcerem ad quieta cordis spacia redire festinãs: qz eandẽ rixam ⁊ in intimis inuenit quã ab exteriorib⁹ fugit: ꝓin⁹ Tex. sbdidit dicẽs. Si dixero ꝓsolabit̃ me lectul⁹ meus ⁊ reuelabor: loquẽs mecum in stratu meo terrebis me ꝑ somnia: ꝑ visiones horrore ꝓcuties. In sacro nãq eloquio lectul⁹ cubile vel stratũ secretum solet cordis intelligi Hinc ẽ em̃ qꝺ sb vniuscuiusq; anie specie spõsa occultis stimulis sancti amoris excitata: i Can.5. canticis cãticoꝝ dicit: in lectulo meo per noctes quesiui anima mea. In lectulo quippe et ꝑ noctem dilectus querit̃: quia nimiꝝ invisibilis ꝓditores species: repressa omnium corpe visionis imagine: in cubili cordis inuenit̃. Uñ ⁊ de eisdẽ dilectorib⁹ veritas dicit. L Luc.17. Regnũ dei intra vos est. Et rursum. Si em̃ Jo.16. nõ abiero paraclitus non veniet. Ac si aperte diceret. Si ab mẽtionis vestre oculis corpus nõ sbtraho: ad intellectũ vos invisibilẽ per ꝓsolatorem spm̃ non perduco. Hinc ꝺ iustis per psalmistam dicit̃. Exultabũt sancti Ps.149. in gloria: letabunt̃ in cubiculis suis quia scz cũ mala ab exteriorib⁹ fugiũt: securi intra mẽtium secreta gloriant̃. Sed tũc letitia cordiũ perfecta erit: cum carnis ab exteriorib⁹ pugna nõ fuerit: nam quousq; caro illicit: qz ꝗsi nostre domus paries quatit̃: etiã cubile turbatur. Unde ⁊ recte per eundez psalmistam dicit̃. Uniuersum stratũ eius versasti in infirmitate ei⁹ qz dũ nos tentatio carnis ꝓcutit tremefacta nostra infirmitas etiã cubile confundit. Quid vero hoc loco sõnia vl̃ visiões accipim⁹ nisi imaginatões vltimi districtiq; examinis: qꝺ iam vtcunq; ꝑ timorẽ cernim⁹ sed tamẽ vt est: veraciter nõ videmus? Sanc B ti itaq; viri vt diximus ad cordis secreta semper redeunt: cum ab hoc mundo vel vltra votum ꝓspera: vel vltra vires aduersa patiũt̃: atq; exteri⁹ doloꝝ fessi ꝗsi stratuz vel lectulũ cubilia mẽtis petũt. Sed dũ quibusdam imaginationib⁹ cogitationũ q̃ sint sbtilia diuina iudicia ꝓspiciunt quasi in ipa stratus sui requie somnij visione turbant̃. Cõtemplãtur em̃ q̃ district⁹ iudex veniat: dum vi immnese magnitudinis cordiũ secreta illuminat: omnes ante oculos culpas reducit: pensant quãta illic sit verecũdia in cõspectu tũc totius hũani generis angelorum omniũ archangelorũq; ꝓfundi: perpendunt qui post ꝓfusionem cruciatus maneat: ⁊ cuz reat⁹ animũ imoꝝtaliter morientẽ: ⁊ indesinẽter deficientẽ carnem gehenna ꝓsumat. Luz staq; tam pauida imagiatiõe mẽs quatit̃ qꝺ aliud q̃ in stratu triste somniũ videt̃? Dicat ergo. Si dixero ꝓsolabit̃ me lectulus meus et releuabor: loquens mecum in stratu meo: terrebis me per somnia: ⁊ per visiones horroꝝ ꝓcuties. Ac si aperte fateat̃ dicens: Si exterioꝝ fugiens introꝝsus redeo: ⁊ vtcunq; reꝺescere in cordis cubiculo ꝓcupisco: ibi mihi duꝝ districtiõis tue ꝓtemplationẽ obicis vehementẽ me per ipsas mee ꝓuidentie imagines terrebis. Bene aũt dicit̃ ei releuabor: loquens mecũ in stratu meo: quia nimirum cum ad mentis nostre silentium fessi reuertimur: quasi in stratu collõq̃ntes occulta intra nos cogitationũ verba versam⁹: sed hec ipa nr̃a collocutio in pauoꝝ vertit̃: qz ex illa vehementi⁹ intellect⁹ nobis q̃ terroꝝ districti iudicis innotescat: intẽte apit̃

¶ Ca. XVIII

Nẽ q̃s vo h̃ studeat iuxta lr̃az pscrutari: exq̃rendũ magꝑ ẽ q̃t mõis tãgãt aiam imagies somnioꝝ. Aliqñ nãq; somnia vẽtris plenitudie vel inanitate aliqñ vo illusiõe: aliqñ aũt cogitatiõe simul et illusiõe: aliqñ aũt reuelatiõe: aliqñ aũt cogitatiõe simul ⁊ reuelatione generant̃. Sed duo q̃ prima diximꝰ oẽs expimẽto cogscim⁹ subiũcta aũt q̃tuoꝝ in sacre scpture pagi nis inuenim⁹. Sõnia eteni nisi plerũq; ab occulto hoste ꝑ illusionẽ fierẽt: nequaq; h̃ vir sapiens idicaret dicẽs: Ui vultos errare fecerũt Eccl.34 sõnia ⁊ illusiões vane: vl̃ certe. Nõ augura Leui.19. bimi nec obſuabitis somnia. Quib⁹ pfecto vbis cui⁹ sint detestat: õis oñdit̃: q̃ augurũ ꝓiũgunt̃. Rursum nisi aliqñ ex cogitatione simꝰ ⁊ illusiõe ꝓcederẽt. Salomon mime dixisset: Multas curas sequũt̃ sõnia. Et nisi Eccles.5. aliqñ somnia ex mysterio reuelatõis orirent̃ Joseph ꝑferẽdũ se frib⁹ ꝑ somniũ nõ videret: nec marie spõsum vt ablato puero i egyGen.37 ptum fugeret: ꝑ somniũ vbis admoneret. Mat.1. Rursum nisi aliqñ somnia cogitatiõe simul et reuelatiõe ꝓcederẽt: nequaq; daniel prophet̃ nabuchodonosoꝝ visionẽ dissereus a Dan.2. radice cogitatiõis inchoasset dicẽs: Tu rex I cogitare cepisti i stratu tuo q̃d esset futurum post h̃: ⁊ q̃ reuelat mysteria oñdit tibi q̃ ventura sunt. Et paulo post subiũgit dicẽs: Uidebas ⁊ ecce ꝗsi statua vna grãdis: statua illa magna ⁊ statura sublimis stabat contra te et cetera. Daniel itaq; dum somniũ ⁊ implẽ dum reuerenter insinuat: ⁊ ex qua ortum sit cogitatione manifestat: patenter ostenditur quia hoc plerũq; ex cogitatione simul ⁊ reuelatione generatur. Sed nimirũ cum somnia tot rerum qualitatib⁹ alternent: tãto ꝙs

credi difficili⁹ debet q̃to ⁊ ex q̃ impulsu ve/
niant:facili⁹ nõ elucet. Sepe nãq̃ malignus
spũs his q̃s amore vite pñtis vigilãtes inꝯ/
cipit:ꝓspera etiã dormiẽtib⁹ ꝓmittit:⁊ quos
formidare adũsa ꝓsiderat:eis duri⁹ somnij
imaginib⁹ intentat:q̃ten⁹ indiscretã mentez
aduersa qualitate afficiat:eamq̃ aut spe sub
leuans:aut deprimẽs timore ꝓfundat. Se/
pe aũt etiam sanctoꝝ corda afficere somnijs
nititur:vt ab intentiõe cogitatiõis solide ad
tempus saltẽ momentũq̃ deriuenꝯ:q̃uis ip
si ꝓtinus animũ ab illusiõis imaginatiõe di/
scutiãt. Sed hostis insidias q̃ eos vigilan/
tes mime supat:eo dormiẽtes graui⁹ impu/
gnat. Quẽ tñ hec maligne agere supna diſ/
pensatio benigne ꝓmittit:ne in electoꝝ cor/
dibus ipe saltem a passionis premio somnus
vacet. Bene ergo rectori oium dicit: Si di/
xero ꝓsolabit me lectulus me⁹:⁊ releuabor
loquẽs mecũ in stratu meo:terrebis me per
somnia:⁊ p visiões horrore ꝓcuties: q: ni/
mirũ deus mirabiliꝯ cũcta dispẽsat:⁊ ipe fa/
cit q̃ malign⁹ spũs iniuste facere appetit:q̃
hoc fieri nõ nisi iuste ꝓmittit. Sed q: iustoꝝ
vita:⁊ per vigilias temptationũ quatit:⁊ p
somniũ illusiõe fatigat:foris correptiõis sue
molestias tolerat: intus apud semetipsam
grauit illicitas cogitatiões portat. Quid est
q̃ faciat:vt pedem cordis a tot scandalorum
laqueis euellat. Ecce beate vir q̃ta vndiq̃
ꝓmeris ꝓturbatiõe cognouim⁹:sed q̃ ꝓsili
um ꝓtra hanc inuenias audiam⁹. Sequitur
Quãobrẽ elegit suspendiũ aia mea:⁊ mortẽ
ossa mea. Quid p aiam:nisi mentis intentio
q̃d per ossa: nisi carnis fortitudo designat:⁊
Omne autem q̃ suspendit:pculdubio ab
imis eleuat. Anima ergo suspendiuz eligit:
vt ossa moriant:quia dũ mentis intentio ad
alta se subleuat:oẽm in se fortitudinẽ vite ex
teriorꝭ necat. Sancti enĩ viri certissime sciũt
q: habere in hac vita requiem nequaq̃ pñt
Et idcirco suspendiũ eligũt:quia nimirũ de/
sideria terrena deserẽtes ad alta animũ tol/
lunt:suspensi aũt mortem suis ossib⁹ inferũt
quia amore supne patrie in virtutũ studijs
accincti:hoc q̃ fortes priuſ in mũdo fuerãt
vinculo humilitatis insequunt. Intueri li/
bet quõ animã suam paulus suspẽderat:qui
dicebat: Viuo autẽ non ego:viuit vero in me
christ⁹. Et rursũ. Desiderĩũ hñs dissolui:et
esse cũ xpo. Et mihi viuere xpus est:⁊ mori
lucrum. Qui gesta terrene fortitudis ad me
moriam reuocans: quasi quedam in se ossa
numerabat dicens: Hebreus ex hebreis ſm
legẽ phariseꝰ:ſm emulationẽ pſequens eccle
siam dei. Sed quia suspendium anie elegit
quia hec in se ossa interfecit protin⁹ asserit: ã
ssiungit. Sed que mihi fuerũt lucra:hec ar/
bitratus sũ ppter christũ detrimenta. Que
ad huc ossa in semetipo insinuat vehemẽti⁹
extincta cũ sbdit. Propter q̃ oia detrimẽtũ
fecit ⁊ arbitror vt stercora. Mortuis vo os
sibus q̃ exanimis pendeat oñdit:q̃ illico sub
iũgit dicẽs. Ut christũ lucrifaciã:⁊ iueniar:
in illo nõ hñs meã iustitiã q̃ ex lege est ſ eaz
q̃ ex fide est iesu christi. Ez q: collatis ei⁹ te/
stimonijs paulũ ad alta suspensũ mũdo mor
tuũ testati sum⁹:nũc beatũ iob si pleni⁹ eodẽ
spũ exteriorꝭ vite ꝓcupiscẽtiam effugit ostẽ
dam⁹.

Sequit. La XIX.

Desperaui:neq̃q̃ vltra iã viuã. Sũt
nõnulli iustoꝝ qui sic celestia appe/
tũt vt tamẽ a terrenoꝝ spe minime
frangãt:largita diuinit⁹ pr̃imonia ad necessi
tatis sbsidiũ possident:honores sibi tẽporali
ter impensos retinẽt:aliena nõ ambiũt:suis
licite vtũt:qui tamẽ ab eisdẽ reb⁹ quas hñt
alieni sũt:quia ad hec ipa q̃ possident:ex desi
derio nõ tenentur. Et sunt nõnulli iustorum
qui ad ꝓhendendũ culmẽ pfectiõis accicti
dum altiora interius appetãt: exteri⁹ cũcta
derelinquũt:qui reb⁹ se habitis nudãt:glia
honoris expoliãt: qui ineꝛnoꝝ desiderio p
assiduitatez se amici meroris afficiũt: habere
de exteriorib⁹ ꝓsolatione nolũt. Qui i ꝛrenis
gaudijs dum mente apropiant: vitam in se
funditus corporee delectationis necãt. Ta/
libus nanq̃ per paulum dicitur. Mortui
eñ estis:⁊ vita vestra abscondita est cũ chri
sto in deo. Horum vocem psalmista expres/
serat:cum dicebat. Concupiscit ⁊ deficit ani
ma mea in atria domini. Concupiscãt enim:
sed non deficiunt:qui iam quidẽ celestia ap/
petunt:sed adhuc tamen a terrenoꝝ delecta
tionib⁹ minime lassant. Cõcupiscit vero:⁊ i
atria dei deficit:qui cuz eterna desiderat:in
amore temporaliuz:non perdurat. Hic psal
mista iterũ dicit: Defecit in salutari tuo ani/
ma mea. Hinc per semetipam veritas admo
net dicens. Si quis vult post me venire ab
neget semetipm. Et rursum. Nisi quis renũ
ciauerit omnibus que possidet:nõ potest eẽ
meus discipulus. Horum igitur numero sã
ctus vir diuisa a terrenis desideriꝭ mente se
inserit qui ait. Desperaui nequaq̃ vltra iaz
viuam. Justo q̃ppe desperare est pñtis vite
bona eternitatis electione deserere:mãsura
querere:⁊ in rebus tempalibus fiduciaz nõ
habere. Qui hec agens nequaq̃ se vltra vi/
uere asserit:q: videlicet viuificatrice mor/

te quottidie a vite se passi ōib⁹ occidit. Absit enī ne vir sanctus de diuine miscōie largita/ te desperet: ne gressum cordis a pfectu inti/ mi itineris sb trahat: ne amorem ꝓditoris de serens: quasi a duce destitutus in via rema neat: ꝛ ꝓfossus gladio latrocinantis despera tionis ruat: Sed ne eius dicta nostri intelle/ ctus arbitrio videamur violēter inflectere: debemus ex posteriorib⁹ premissa pensare.

L Lex. Quo eñ sensu hec dixerit: ipe ptinus indi/ cat: qui sbiūgit. ℣ Parce mihi dñe: nihil enī sunt dies mei. Necꝫ enī duo sibi hec verba ꝓueniunt: desperaui ꝛ parce: nam qui despe rat: nequaq̄ iā sibi parci postulat: ꝛ qui ad/ huc sibi parci desiderat: pfecto mīme despe rat. Aliūde ergo ē quod desperat: aliūde ve ro qō parci sibi sanctus vir postulat: quia ni mirū dū bona vite transeūtis p desperatōez deserit: ad obtinendum que ꝓmanent in spe robustior exurgit. Desperando itaq̄ melius ad spem venie ducit: qui eo certius ventu/ ra appetit: quo pñtia veri⁹ ex desperatione derelinquit. Et notandum q̄ vim nobis sui cordis insinuans: vnamq̄dem de se sententi am ptulit: sed hanc tertio insinuando repli/ cauit. Qō enī superi⁹ dixerat Elegit suspē/ diū anima mea. Hoc replicans addidit: de/ sperau: atq̄ eterna concupiscendo: ꝛ tem/ poralia postponendo: hoc postremo intulit ℣ Parce mihi: ꝛ quod supius dixit mortez osi sa mea: hoc nimiꝝ sbdidit: nequaq̄ vltra iaz viuā: ꝟ vltimo ptulit: nihil eñ sūt dies mei.

℣ Cap. XX.

A Bene aūt dies suos nihil esse conside rat quia vt paulo superius sepe iam diximus: sancti viri quo verius sū/ ma cognoscūt: eo sblimius terrena despiciūt et idcirco pñtis vite dies nihil esse ꝓspiciunt quia illumiate mētis oculos: in ꝓsideratiōe eternitatis figunt. De qua dū ad se redeunt quid se esse: nisi puluerē agnoscūt: ꝛ infirmi tatis sue conscij districte iudicari metuunt. Cunq̄ vim tanti vigoris aspiciūt: trepidāt examinari qō sunt. Unde ꝛ adhuc apte sub iungit ℣ Quid est homo q: magnificas eū aut q̄d apponis erga eū cor tuū? Hoiez de⁹ magnificat: q: largitate rōis ditat: infusione gre visitat: honore collate virtutis exaltat. Cū q̄ p semetipm nihil sit: esse tñ eū cogniti onis sue ptícipem benignitatis mūere cōce/ dit. Sed erga eundē magnificatū hoiem cor suum dominus apponit: quia post dona iu/ diciū exerit: merita sbtiliter pēsat: vite pōde ra vehemēter examinat: ꝛ tanto ab eo p⁹ di strictius penas exigit: quanto hunc impēso munere largius preuenit. Uir igitur sanct⁹ immensitatem superne maiestatis aspiciat: atq̄ ad infirmitatem ppriam ꝓsiderationis oculum reducat: videat quia caro cape non valet hoc: quod de semetipa veritas p spiri tum sanctum docet: videat quia etiam sble/ uatus homis spūs iudicium tolerare nō suf ficit: ꝛ hoc tandem diligentius pscrutando sentiat: quod deus sb examine districte re/ tributionis opera hominū subtiliter intēdit et dicat. Quid est homo quia magnificas eū aut q: ponis erga eū cor tuum? Ac si apte cla/ met dicens. Magnificat homo spūali mu/ nere: ꝟ tamē caro est: ꝛ vias eius post mune ra spiritalia sibi diuinitus concessa districte consideras: sed tamen si remota pietate iu/ dicet pondus quod de tua subtilitate emi/ net: ferre nec subleuatus ad iusticiā spūs va let: quia ꝛ si hūc vltra se tua dona dilatant: ad inquisitionem tamē tui districti examinis sua eum infirmitas angustat. Unde ꝛ adhuc apte subiungit ℣ Uisitas eū diluculo: ꝛ sub ito probas illuen. Quis nostrum nesciat: quia diluculum dicitur: cum iam nocturna tem/ pora in claritatē lucis mutāur? Nos itaq̄ noctis tenebris premimur: cum perpetratio ne iniquitatis obscuramur: ꝟ nox in lucē ver titur: cum erroris nostri obscuritas verita/ tis cognitōe irradiat. Nox in lucem verti/ tur: cum corda nostra iusticie fulgor illumi/ nat: que cecitas culpe deprimebat. Hoc dilu culū discipulor mentibus oriri paul⁹ aspe/ xerat: cum dicebat. Nox pcessit: dies autez appropinquabit. Diluculo ergo nos domi nus visitat: quia erroris nostri tenebras lu/ ce sue cognitōis illustrat: ꝓtemplatōis mūe re subleuat in arcē virtutis exaltat. Sed no tandū q̄ de⁹ postq̄ diluculo visitat: subito hoiem ꝓbat: q: ꝛ accedēdo corda nra ad vir tutes ꝓuehit: ꝛ recedēdo ꝓcutit tentatōe p mittit. Si enī post virtutū munera nulla ten tatiōe ꝓcutit: ꝟ se hre anī⁹ ex semetipo glia tur. Ut ergo ꝛ infirmitatis dona habeat: et infirmitatē suā humiliter agnoscat: p acces/ sum gre ad alta sustollit: ꝛ p recessū q̄d ex se metipo sit ꝓbat. Qō bñ nobis ex hystoria sacre lectiōis innuit: qua salomō ꝛ diuinit⁹ accepisse sapiam: ꝛ tñ post acceptā eādē sapi entiā meretricū cū stati pulsat⁹ q̄stiōe meōra tur. Nox ei vt tāte reuelatōis grāz acceperit certamē turpiū mulierū ptulit: q: nimiꝝ sepe cū mentē nrāz ꝓcessis ꝓutib⁹ respect⁹ itime largitatis illuiat: hāc ptin⁹ etiā lubrice cogi tatōes turbant: vt q̄ sbleuata imēso munere exultat: etiā tentatiōe pulsata q̄d sit inueniat

Expositiõis.B.Gregorij Liber VIII

3.Re.13. Sic ꝛ helyas visitat⁹ diluculo ꝑmone celos aperuit: ꝛ tñ ꝓbatus ſbito infirmus ꝑ deſer
2.Cor.12. ta fugiens: vnã mulierem expauit. Sic pau lus ad tertiũ celũ ducit: padiſi penetrans se creta ꝓſiderat: ꝛ tñ ad semetiꝑm rediẽs ꝓtra carnis bellũ laborat. Legẽ aliã in mẽbris ſu ſtinet: cui⁹ in ſe rebelliõe fatigari ſpũs legez dolet. Diluculo ergo de⁹ hoiem visitat: ſed ſbito poſt visitatiõez ꝓbat: qz ꝛ collato mũe re ſbleuat: ꝛ abſtracto ad paululuz ipm ſibi hoiem demõſtrat: qđ eo vſq; ꝓculdubio pa tit: qđ deterſa fundit⁹ labe pcti ad ꝓmiſſe in corruptionis ſbam reformet. Vñ ꝛ adhuc apte ſbdit. ℣ La.XXI.

Ter. A QVoſq; quo nõ pcis mihi: nec dimittis me vt glutiã ſaliuã meã? Saliua i os ex capite labit: ab ore vero ad ven trẽ ducit: cũ glutit. Quid tiaq; ẽ caput no ſtrũ: niſi diuinitas ꝑ quã exiſtẽdi ꝓncipiũ ſu mim⁹ vt creatura ſim⁹ paulo atteſtãte q̃ ait. Ro.7. Caput viri xp̃s: caput aũt xp̃i de⁹. Quid ãt venter nr̃ eſt: niſi mẽs? que dũ cibũ ſuũ ſup nũ vicz intellectũ ſuſcipit: refecta ꝓculdubio oim mẽbra actõnũ regit. Niſi eni ſacra eloq̃a Prou.20. aliq̃n mentẽ noie vẽtris exꝑmerẽt: ſalomon vtiq; nõ dixiſſet. Lucerna dñi ſpiraculũ ho mis: q̃ inueſtigat oia ſecreta vẽtris. Quia ni miz dũ nos gr̃a ſupni reſpect⁹ illuminat: cũ cta etiã mẽtis nr̃e nobis abſcõſa manifeſtat. Quid ergo ſaliue noie: niſi ſapor intime con templatiõis accipit: qui ad os de capite de fluit: quia de claritate conditoris adhuc in hac vita nos poſitos: vix gutta reuelatiõis tãgit: Vñ ꝛ redẽptor noſter veniẽs, ſaliuaz luto miſcuit: ꝛ ceci nati oculos reparauit: qz ſupna gratia carnalẽ cogitatõem nr̃az ꝑ ad mixtõem ſue ꝓtemplatõis irradiat: ꝛ ab ori ginali cecitate hoiem ad intellectũ reformat. B Nã qz a padiſi gaudijs expulſuz: in hoc iam exilio natura edidit: q̃ſi a natiuitate hõ ſine oculis ꝓceſſit. Sz ſicut ſctũs vir iſtruat hec ſaliua ad os q̃dẽ labit: vt ꝙ ad ventrẽ vſq; puenĩat n̄ on glutit: qz diuinitatis ꝓtempla tio ſenſuz tãgit: ſ plene mentẽ nõ reficit: qñ pfecte anim⁹ cõſpicere nõ valet: qđ adhuc quia caligo corruptõis ꝓpedit: raptim vidz Ecce eni electoz meus iam terrena deſide ria ſbicit: iam cũcta que ꝓſiderat ꝑterire trã ſcẽdit: iam ab exterioz delectatiõe ſuſpendi tur: ꝛ q̃ ſint bona inuiſibilia rimat: atq; hec agens plerũq; in dulcedinẽ ſupne ꝓtempla tiõis rapit: tãq; de intimis aliq̃d q̃ſi ꝑ caligi nẽ ꝓſpicit: ꝛ ardenti deſiderio intereſſe ſpũa lꝫbus angelorũz miniſterijs conat: guſtu in circũſcripti luminis paſcit: ꝛ vltra ſꝛ euecta ad ſemetiꝑm relabi dedignat. Sz quia ad huc corp⁹ quod corrumpit aggrauat aiam inherere diu luci nõ valet quã raptim videt Ipa q̃ppe carnis infirmitas trãſcendentem C ſe aiam retrahit: atq; ad cogitãda ima ac ne ceſſaria ſuſpirantez reducit. Saliua ergo ex capite defluens os tangit: ſ ad ventrẽ mini me puenit: quia a liquore ſupne ꝓtem plati onis iã quidẽ intellectus nr̃ infunditur: ſ ne quaq; mẽs plene ſatiat. In ore eteniz guſt⁹ eſt: in ventre ſatietas. Saliuã itaq; glutire ñ poſſum⁹ qz ſupne claritatis bono ſatiari nõ ꝓmittimur qđ adhuc ex tenuitate guſtam⁹. Sed qz hoc ipm qđ vtcũq; iã ſupna cogno ſcimus ex pietate ꝓcentis eſt: qđ ꝙ hoc p cipe pfecte nõ poſſum⁹: adhuc ex pena vetu ſte dãnatõis: recte nũc dicit. Vſq;quo non parcis mihi: nec dimittis me vt glutiaz ſali uã meã? Ac ſi apte diceret. Tũc homi plene pcis: cũ hũc ad pfectõez tue ꝓtemplationis ad miſeris: vt claritatẽ tuã raptus interi⁹ vi deat ꝛ eũ carnis ſue corruptio exteri⁹ nõ re pellat: tũc ꝓmittis vt ſaliuã glutiã: cũ me ſa poze t ue claritatis vſq; ad abundantiã ſatie tatis infuderis: vt neq̃q; iaz p indigenti am guſtu oris eſuriã: ſ in te ſolidat⁹ irrigato uẽ tis ventre ſbſiſtã. Sz q̃ ꝓmereri vult bonz qđ ẽxpedit: debet malũ ꝓfiteri qđ fecit. Se quit. ℣ Peccaui: q̃d faciã tibi o cuſtos hoiz Ter. Ecce fatẽ malũ qđ fecit: ſ bonuz qđ deo in recõpenſatiõe debeat offerre non inuenit: qz B ad abluendã culpã q̃libet humane actionis virt⁹ infirma eſt: niſi hãc miſcdia pcentis fo ueat: ꝛ nõ iuſticia recte iudicãtis ꝓmat. Vñ recte p ps.dz. Melior ẽ miſcdia tua ſup vi ps.62. tã: qz q̃libet videat innocẽs: apud diſtrictũ tñ iudicẽ nr̃a nos vita nõ liberat ſi ei reatus ſui debitũ mi ſ icordie benignitas nõ relaxat Vel certe cũ dicit: q̃d faciã tibi: potẽter oſtẽ dit: qz hec ipa bona que agere ꝓcipimur: nõ ꝓceptoz: ſ nobis ꝓſunt. Vnde rurſum per ps.dz. Quoniã bonoz meoz non indiges. ps.15. Humilitas aũt noſtre deſtitutionis exꝑmit cũ deus hoim cuſtos vocat: quia ſi ei⁹ nos E cuſtodia mime ꝓtegit: ante occulti hoſtis in ſidias: noſtre ſollicitudinis oculꝰ vigilans dormit. ps. rurſus atteſtante q̃ ait. Niſi dñs ps.126. cuſtodierit ciuitatẽ: inuanũ vigilant q̃ cuſto diũt eã. Per nos nã q; cecidim⁹: ſ nr̃is reſur gere viribꝰ nõ valem⁹: culpa nos ꝓꝓrie vo luntatis ſemel ſtrauit: ſ pena culpe q̃tidie deteriꝰ depꝛimit. Amm iſſam rectitudinem ſurgere ſtudiozum conatibus nitimnr: ſ me ritozum pondere grauamur. Vñ ꝛ apte ſub ditur. ℣ La.XXII.

Ter. A

Quare posuisti me ꝓtrariū tibi: et factus sum mihimetipi grauis? Tunc sibi ꝓtrariū deus hoiem posuit: cuz hō peccādo deū dereliquit. Serpētis ąppe psuasionib⁹ captus: hostis ei⁹ extitit: cuius pcepta ꝓtempsit: iustus vero ꝓditor hunc sibi ꝓtrariū posuit qz inimicū ex elatōe deputauit. Sed hec ipa ꝓtrarietas culpe facta est homi põd⁹ pene: vt corruptiõi sue liber male seruiat: qui bene seru⁹ de incorruptiõis libertate gaudebat. Salubrē quippe humilitatis arcē deserens: ad infirmitatis iugū supbiendo puenit ⁊ ceruicē cordis erigēdo supposuit: quia qui sbesse diuinis iussionib⁹ noluit sb suis se necessitatibus strauit. Nō melius ostendimus si ea que deiectus sustinet: ⁊ pius delicta carnis: et post põdera mentis exp̃mam⁹. Ut eñ taceam⁹ hoc qō doloꝛib⁹ tollerat: qō febꝛibus anhelat: sua quadam egritudine ꝓstringit: ipa hec nostri corporis que sal⁹ vocat: egritudo est. Nā ocio tabescit: ope deficit: iedia deficiēs cibo reficit: vt sbsistat: refectione lassescens: abstinētia relaxat vt vigeat: aqua pfundit: ne arescat: lintheis tergit: ne ipa nimis pfusiõe liq̃fiat: labore vegetat: ne q̃ete torpeat: quiete refouetur: ne laboꝛis exercitatione succũbat: fatigata vigilijs: somno reparat: oppssa sõno vigilijs excutit ne sua peius q̃ete lasset: vestib⁹ tegit: ne frigoꝛis aduersitate penetret: q̃sito caloꝛe deficiens: aurar uz flatu refouetur. Cũq; inde molestias iuenit: vnō vitare molestias quesiuit male sautiata: vt ita dixerim de ipo suo medicamine lãguescit. Remotis ergo febꝛib⁹ cessantibusq; doloꝛib⁹: ipa nra salus egritudo ē: cui curādi necessitas nũq; deest. Quot eñ solatia ad viuēdi vsũ queri mus: quasi tot nostre egritudini medicamētis obuiam⁹: ꝙ ipm quoq; medicamē in vulnus vertit: qz ex quisito remedio paulo diutius inherentes: ex eo grauī⁹ deficim⁹: qō puide ad refectōem param⁹: sic nimiꝝ debuit psumptio corripi: sic supbia sterni: quia eñ elatū semel sumpsim⁹ spiritū: ecce defluentē quotidie portam⁹ luctū. Ipa quoq; mens nostra secreti interioꝛis securo gaudio exclusa: mō spe decipit: mō pauoꝛe vexat: mō despiciendo doloꝛe deiicit: mō falsa alacritate releuat: trāsitoꝛia ptinaciter diligit: eoꝛūq; amissione incessanter atterit: qz ⁊ incessāter cursu rapiente pmutat: reb⁹ aūt mutabilib⁹ sbdita: ⁊ a semetipa variat. Nā querēs qō non habet anxia pcipit. Cũq; hoc habere ceperit: tedet hoc pcepisse qō q̃siuit. Amat sepe qō despexerat: despicit qō amauerat: cū laboꝛe que eterna sunt discit: ꝙ hoꝛ repente obliuiscit si laboꝛare desierit: diu querit vt parū q̃d de sūmis inueniat: ꝙ ad cōsueta citꝰ relabēs: nec paꝝ in his que inuenerit pseuerat: erudire appetēs vix suā ignoꝛantiā superat: ꝙ erudita grauiꝰ ꝓtra pscientie gliam pugnat: vix carnis sue sibi tirannidē sbjcit: sed tñ adhuc intꝰ culpe imagines tolerat: cuius iam foꝛis opa vincēdo restrinxit: in auctoꝛis sui imāsitōe se erigit: ꝙ reuerberatā hanc coꝛporeaꝝ rerū amica caligo ꝓfundit: semetipsaz qualiter incoꝛpea coꝛp⁹ regat intueri volet: ⁊ nō valet: requirit mire: qō sibi rñdere nō sufficit: ⁊ sub eo ignara deficit: qō prudēter req̃rit: amplā se simul ⁊ angustā ꝓsideraī qualem se veraciter estimet ignoꝛat: qz si amplа nō esset: nequaq; tā inuestigāda req̃reꝛ et rursum. Si angusta nō esset: hoc ipm sal/ B tem qō ipa requirit: inueniret. Bñ ergo dicit. ¶Posuisti me ꝓtrariū tibi: ⁊ fact⁹ sū mihi metipi grauis. Qz duz repulsus hō: ⁊ a carne molestias: ⁊ a mente questiones tolerat: graue nimiꝝ pondus semetipm poꝛtat: vndiq; lãguoꝛib⁹ pmit vndiq; infirmitatibus vrget et qui relicto deo: se sibi ad requiē sufficere credidit: nihil in se: nisi tumultuz ptur bationis inuenit: inuentūq; se fugere querit sed auctoꝛe contempto: quo se fugerit non habet. Cui⁹ infirmitatis põdera: bñ q̃daz sapiēs ꝓtemplās ait. Et graue iugū sup filios Eccli. 40. adā: a die exitus de ventre matris eoꝝ: vsq; ad diē sepulture in matrē oīm. Btūs autem iob ista ꝓsiderans: ⁊ quare ita oꝛdinata sint ingemiscens: nō iusticiā redarguit: sed miseriꝛdiā mārit: vt pcunctādo ipe humiliter pulset: quod pcendo diuina pietas imutet. Ac si apte dicat. Cur q̃si ꝓtrariū tibi hoiem despicis: q̃ certus scio: qz pire vl'ipm quē despicere credere non vis? Uñ bñ adhuc ⁊ humilitatē ꝓfessionis exp̃mit: ⁊ vocē libere in quisitōis adiūgit dicēs. V La. XXIII. A Lec.

Quare nō tollis pctm̃ meū: ⁊ q̃re nō auferis iniq̃tatē meā? Quibus pfecto verbis q̃d aliud: q̃ desideriū postulati mediatoꝛis exp̃mit: de quo iohannes Jo. 1. ait. Ecce agn⁹ det: qui tollit pctā mūdi. Uel certe ab hūano gñe tūc pctm̃ plene tollit: cū p incoꝛruptōis gliam: nra coꝛruptio pmutatur. Esse nāq; a culpa liberi neq; possumus quousq; in coꝛpoꝛe moꝛtis tenemur. Redēptoꝛis ergo gratiā: vel resurrectionis solidi/ tatē desiderat: qui iniquitatē suā auferri fundit⁹ sperat. Uñ moꝛ ⁊ penā ꝓpriationis culpe iuste quā ex oꝛigine meruit: ⁊ iudiciū qō ex ꝓpa actōe ptimescit: adiūgens sbdit.

Ecce nunc in puluere dormiã: ⁊ si mane me
Hñ.3. quesieris nõ ſbſiſtam. Peccãti primo homi/
ni dictũ ẽ: Puluis es: ⁊ in puluerez reuerte
ris. Mane aũt dicit illa tunc manifestatio
mentiũ: q̃ in aduentu iudicis apertis cogita
tiõib⁹ quaſi poſt noctis tenebras demõſtra/
tur. De quo nimirũ mane p psalmiſtã dicit
Mane aſtabo tibi ⁊ videbo. Querẽ aũt dei
eſt hoiem ſbtili interrogatiõe diſcutere ⁊ di
ſtricte diſcutiendo iudicare. Beatus igitur
iob humane deiectionis damna cõſideãs
videat: quia ⁊ pñti iam pena premitur et ad
huc de futuris grauius vrgetur ⁊ dicat. Ec
ce nunc in puluere dormiaz: ⁊ si mane me q̃/
sieris non ſbſiſtã. Ac ſi apti⁹ deplozet dicẽs
In pſenti quidem morte iam carnis patioz:
et tñ adhuc de futuro iudicio grauioze mor/
tem ad diſtrictionis tue ſententie ptimeſco.
Interitũ p culpa ſuſtineo: ſ adhuc ad iudici
um veniens culpas reſtitui ⁊ poſt interitum
formido. Exteriozem ergo mortem conſide/
rans dicat. Ecce nunc in puluere dormiã: in
teriozem metuẽs adiũgat ⁊ si mane me que/
sieris nõ ſbſiſtam. Quantalibet eñ iuſticia
polleãt: neq̃ſ ſibi ad innocentiam vel electi
ſufficiunt: ſi in iudicio diſtricte requirantur.
ſed hoc nunc ad ſolatiũ ſue erectiõis inueni
unt: quod nequaq̃ſ ſe poſſe ſufficere humili/
ter ſciunt: ſb humilitatis ergo tegmine a gla
dio ſe tante animaduerſiõis abſcõdunt: ⁊ q̃
terrozẽ venturi iudicis pſtolãtes ꝓtinuo ti/
more trepidãt: eo indeſinẽter agit vt para/
tioz es fiant. ℣ Sequit. ℣ xxxiii

Job. 3 Ca. VIII. A

Respondẽs au-
tem baldad ſuites ait. Uſq̃quo
loq̃ris talia ⁊ ſpũs multiplex ſer/
monis oziz tui. Iniuſtis ſp guia ſũt ꝟba iu/
ſtoz: ⁊ que ad edificatiõem plata audiunt:
hec quaſi ſup impoſitũ pondus ferunt. Aũ
de ſe apte baldad ſuites indicat: dicẽs Uſq̃
quo loq̃ris talia: Qui ei vſq̃quo dicit: quia
edificationis verba iã poztare nõ poſſit oſtẽ
dit: Sed cũ cozrigi iniqui deſpiciũt: bene p/
lata cruminant. Unñ ⁊ ptinus ſbiungit: ⁊ ſpi
rit⁹ multiplex ſmonis oziz tui. Cũ multipli
citas in ſermone reꝑhendit: eſſe ꝑculdubio
intelligentie grauitas in ſenſu denegat. Uis
quippe ſumma loquentiũ quadrifaria quali
tate diſtinguit. Nã ſũt nõnulli quos sẽtiẽdi
ſimul ac dicendi amplitudo dilatat: ſũt non
nulli quos sentiendi ſimul ⁊ dicendi inopia
anguſtat: ſunt nõnulli qui efficaciam dicẽdi
habent: ſ acumen sentiendi nõ habẽt: ⁊ ſũt
nõnulli qui acumine sentiẽdi ſbtiles ſunt: ſed
ex inopia locutiõis obmutescunt. Hoc nãq̃
in hominib⁹ cernimus: quod in rebus sepe i B
ſenſibilibus videm⁹. Nam plerũq̃ ⁊ abun/
dans aqua ab intimis ducit: ⁊ largis in ſup/
ficiem meatibus deriuatur. Plerq̃ angu/
ſta in intimis latet: ⁊ pgrediendi rimas diſ/
ficulter inueniens: foztis anguſtioz exſudat.
Plerumq̃ mima in abſconditis mozitur:
cunq̃ patenter qua exeat inuenit: ⁊ largo
foramie tenuis pzocedit: magnicq̃ſ se meatus
dilatãt: ſ nõ ẽ quo ꝓfundãt. Plerũq̃ ꝟo aq̃
pla in abſconditis ſurgit: ſ anguſtis preſſa
meatib⁹ tenuiſſima pfluit. Sic itaq̃ in alijs
os patẽs emanat qõ largus ingenij fons mi
niſtrat: in alijs intellectũ nec ſenſus pozrigit
nec lingua fundit: in alijs os quidẽ ad loquẽ
dũ ptz: ſ ad reddẽdũ pata a ſenſu lingua ni
hil accipit: in alijs vero larg⁹ sentiẽdi fons
a cozde exuberat: ſ hunc quaſi meat⁹ tenuis
impar lingua coanguſtat. In quibus nimi/ C
rũ quatuoz dicẽdi qualitatibus ſola crimini
tertia ſbiacet: que hoc ſibi p locutione arri/
pit: ad qõ p ingeniũ nõ aſſurgit. Naz prima
laudanda ẽ: que vtroq̃ valẽter pollet: ſecũ/
da miſeranda: que vtroq̃ humiliter caret:
tertia ꝟo deſpicienda atq̃ reprimenda: que
dũ ſermone ſe erigit: ſenſu iacet: quarta ad
iuuanda: que explere quod sentit: nõ valet.
Que mẽbris inflatiõe tumentib⁹ ſimilis: ad
aures audiẽtiũ vaſta: ſed vacua pcedit: qõ
nũc baldad beato iob crimen intoxquet di/
cẽs. Spũs multiplex ſermõis oziz tui. Qui
eñ multiplicitatẽ ſmonis oziz tribuit: pfecto
cozdis inopiaz reꝑhendit. Ac si apte dicat.
Abundãtia ſpũs in ſermone oziz attolleris:
ſed ſenſus indigẽtia coanguſtaris. ℣ xxv.

Quia aũt cũ recta reꝑhendũt: ne ip A
ſi que iuſta ſũt neſcire videanť: no/
ta omn⁹ bona q̃ audiẽdo didicerť
q̃ſi incognita pferũt. Unñ ⁊ baldad ptin⁹ ad
iũgit. Nunq̃ deꝰ ſupplãtat iudiciũ: ⁊ oipo
tens ſubuertit qõ iuſtum ẽ: Hec beatus iob
nec loquẽs negauerat: nec reticens ignoza/
bat. Sz pceces quiq̃ vt dixim⁹: et iaz nota
iactanter pferũt: vt loquẽdo docti videanť
ꝓtẽnunt moderate ꝓticere: ne credantur ex
impitia tacuiſſe. Sciendũ vero ẽ: quia tunc
diuine iuſticie rectitudinẽ laudant: cuz ſe ad
gaudium incolumitas ſubleuat: ⁊ alios fla/
gella caſtigãt: cũ ſe ꝓſpiciũt rex pſpitate per
frui: alios aduerſitate fatigari. Nã duz puer
se agũt: ſed tñ ſe rectos arbitranť: hoc quod
ſibi pſpera ſuppetũt: debiti ſuis meritis cre
dũt: eoq̃ colligũt: qõ deꝰ iniuſte nõ iudicat

B quo quasi iustos se aduersitas nulla ꝓtristat
ꝑ si eos vitā q̄libet breuiter vis supne cor/
reptiōis attigerit: pulsa ptin⁹ ꝓ filiuz diuini
examinis increpant: qđ pauloañ incolumes
āmirando p̄ferebant: iustū q̄ esse iudiciū qđ
suis moribus aduersaꝝ negant: de diuina eq̄
tate disputant: ad resultationis verba psili/
unt: ꝛ correpti q: deliquerint ḡui⁹ deliquūt
ps.48. Uñ bñ etiaz p psalmistā ꝺ pctōris ꝓfessionē
dicit. Cōfitebit tibi: cū bñfeceris ei. Despe/
cta q̄ppe vox ꝓfessionis ē: quā formatl iocun
ditas psperitatis. Sola aūt ꝓfessio habz ma
gni meritum pōderis: quā a veritatis recti/
tudine nequaq̄ sepat vis doloris: quā vsq̄
ad iudicium vocis exacuit aduersitas testis
cordis. Non ergo miꝛ q baldad diuinaz iu
sticiā laudat: qui nihil aduersi ab eadē iusti/
cia tolerat. Sed q: amicos beati iob hereti
coꝛ tenere speciem diximus: libet vt paucis
quomodo baldad verba hereticoꝛ surrep/
C tionibus ꝓgruant demonstrem⁹ Hi quippe
dum sanctā ecclesiā tempali corripi anīmad
uersione ꝓspiciūt: in semetipis audacius in
iactantiā puerse p̄dicatiōis intumescūt: ꝛ su
perni examinis rectitudinē p̄tendentes pro
sperari se ex meritis asserunt: eaz vero affligi
dignis retributōibus attestant: ꝛ vbis blā/
dientibus surreptōis aditum ptin⁹ int dolo
res queruut: atq̄ alioꝛ vitā exprobrantes
alioꝛum moꝛtib⁹ feriūt: ac si illi iā iusti defun
cti sint: qui de deo credere digna noluerunt
Uñ baldad suites: postq̄ diuinā iusticiā p/
Lex. tulit: illico sbiūxit ℣ Etiā si filij tui peccauerī
ei ꝛ dimsit eos in manu iniquitatis sue: tu ta
men si diluculo surrexeris ad deū ꝛ omnipo
tentē fueris dēpcatus: si mundus ꝛ rect⁹ in
cesseris: statim euigilabit ad te: ꝛ pacatū red
B det habitaculū iusticie tue. Ac si afflictis ca
tholicis erroꝛum predicatoꝛes dicant. Uite
vestre puidete: ꝛq̄ puersam teneatis ex eo/
rum qui inter vos defuncti sunt damnatiōe
cognoscite: quia cōditoꝛi omniū: nisi pfidia
vra displiceret: neq̄q̄ a vobis taz nūerosos
populos interitu seuiēte sbtraheret. Ait eñ
Etiā si filij tui peccauerūt ei: ꝛ dimisit eos in
manu iniquitatis sue: quasi apte dicēs. Ini
quitatis sue manu dimissi sunt: q̄ vitā nostre
rectitudinis imitari noluerūt. Tu tñ si dilu/
culo surrexeris ad deū: ꝛ omnipotentem
fueris dēpcatus. ℣ La. XXVI.

A Quia eñ se heretici tenere lucē veri/
tatis estimant: sctām eccl̄iam quasi i
erroꝛis nocte positā: ad diluculū ve
ritatis vocant quaten⁹ ꝛ p cognitiōem dei:
quasi p diluculū surgat: ꝛ p p̄cem pnie p̄teri
ta diluat Si mūdus ꝛ rectus incesseris: mū/
dus vicz in cogitatione: rectus in ope: statiz
euigilabit ad te. Ac si apte dicat. Quia is q̄
nunc tribulationib⁹ suis virtutē sue ꝓtectio
nis nō exerit q̄si ab adiutoꝛio errātis dormit
Et pacatū reddet habitaculū iustīce tue. i.
pñtis vite ꝓtrarietates amouet: ꝛ trāquilli/
tatis ptinus securitatē p̄bet. Quia eñ puer
si quiq̄ tempale gaudium singulare estimāt
diuine remunerationis bona que anxie ambi
gunt: hec alijs ꝑ magno pollicēt. Und̄ ple
rūq̄ fit vt aut amissa recuperari spondeāt;
aut ad maioꝛa adhuc pñtis vite p̄mia audi/
toꝛ suoꝛ animos extendāt. Nō patēter bal
dad exp̄mit cū ptinus adiungit. In tantum
vt prioꝛa tua fuerint parua: ꝛ nouissima tua
multiplicent nimis. Si vero habitaculū iu/
sticie ꝓsiliū mētis vocat: afflictis catholicis
eoꝛ mgri pacatū iusticie habitaculū ꝓmit/
tūt: q: si eos ad sua ptrabūt ꝓfecto a ꝓtenti/
one ꝓticescūt. Nā hi q̄ trabi ad puersa potu
erūt: tanto iam trāquillius tempali pace de/
ti sunt: quāto longius ab eterna separantur
Spes quoq̄ intelligētie se sequentib⁹ cre/
scere spondēt. Uñ ꝛ sbdit. In tantū vt poꝛa
tua fuerint parua: ꝛ nouissima tua multipli/
cent nimis. Sed q: eoꝛ verbis non facile
credit: qñ sepe vita ꝓtemptibilis demōstra
tur: antiquoꝛ patꝛ sententias ꝓferunt: ea/ La.
rūq̄ rectitudinē in argumēto sui erroꝛis ille
ctunt. Uñ ꝛ sbditur. ℣ Interroga eñ gene
ratōem pristinā. ꝛ diligenter inuestiga patruz
memoriā. Generatōez pristinā ac patꝛ memo
riā nequaq̄ videri: ꝑ inuestigari āmoneret:
quia hoc in eo nolunt cōspici: quod liquido
cunctis patet. Nōnunq̄ vero moꝛe bonoꝛ
quedam moꝛaliter docent: ꝛ qualiter ex pre
terita pñtia colligant insinuant: atq̄ ex his
que iā a nostris oculis ptranseūdo sbtracta La.
sunt: q̄ nulla sint que videntur demonstrāt
Unde ꝛ adhuc sbdit. Hesterni quippe su/
mus: ꝛ ignoꝛamus: quoniā sicut vmbꝛa dies
nostri sunt super terram. Generatio itaq̄ p/
stina interrogāda ꝓponit: vt trāsire temp⁹
vite pñtis sicut vmbꝛa monstret: quia vicz L
si ea que erant ꝛ iaz transacta sunt ad memo
riā reducimus patēter cognoscim⁹: q̄ celeri
ter hoc quoq̄ fugiat qđ tenemus. Sepe ve
ro heretici eosdem nobiscum p̄res quos ve
neramur laudant: sed intellectu depꝛauato
ip̄is nos eoꝛum laudibus impugnant. Und̄
et adhuc sbdit. Et ip̄i docebunt te: ꝛ de coꝛ La.
de suo p̄ferent eloquia. Notandū q̄ supius
dixerat. Spūs multiplex sermonis oris tui.
nunc vero reductis ad memoriā: patrib⁹ di

cit.De corde suo pferũt eloquia.Ac si vitã sancte ecclie heretici detestãtes dicãt.Mul tiplicitatẽ spũs i ore hẽs:i corde nõ hẽs.Sz illi ꝫ te audiẽdi sunt:qui ꝙba ex corde pferẽ tes:recta viuẽdo docuerunt.Sepe aũt pra ui dum sue vitiũ tortitudinis ignorãt:auden ter alioꝝ rectitudinẽ lacerãt:cunctꝙ ꝓtra bo/ nos sibi autoritatẽ increpationis arripiunt: aut ea bona pferũt:que nõ viuẽdo:ꝑ audiẽ do didicerũt:aut ea alijs mala mentiẽtes in gerũt q ipi cõmittũt.Sz cũ ea bona pferunt que seruare cõtemnũt:sciendũ quia plexꝝ veritas:sic per ora aduersariorũ sonat:vt eoꝝ lingua mouens vitã feriat:quaten⁹ cul mẽ rectitudinis loquẽtes & ignorãtes:ipi si/ bi ꝙbis iudices:& factis accusatores fiant. Vñ baldad mira quidem cõtra hypocritas sbdit:ꝑ mucrone verbi se impetit: qz simula tor iusticie:nisi ex aliquãtulo ipe esset: doce re iustũ nequaꝝ tanta temeritate psumeret Equidem fortia sũt valde q dicit:ꝑ hec stul/ tis:nõ aũt sapiẽti:prauis:nõ recto dicere de buit:qz & vecordẽ se asserit:qui ortis sitienti bus in flumie aquã fundit:ꝑ interim postpo nẽtes:cui dicit. Pensem⁹ sbtiliter qõ dicat vt nos ꝓpta instruant:quis meritũ sui au/ ctoris impugnãt.Sequit. Nũquid viue re põt scirp⁹ absqꝝ humore:aut crescere care ctũ sine aqua.Cui baldad scirpũ vel carectũ compet:ipe ptinus apit cũ sbiũgit.Luz ad/ huc sit in flore:ne carpat manu ante omnes herbas arescit:sic vie omniũ qui obliuiscun tur deũ:& spes hypocrite peribit.Scirpi er go vel carecti |noie hypocrite vitã signat:q spẽm quidẽ viriditatis habet:s:d ad huma/ nos vsus fructũ vtilitatis ñ hz:que sterilita tem opis arida pmanẽs:solo sanctitatis co/ lore virescit. ℣ La. XXVII.

Sed neqꝝ sine humore scirp⁹:neqꝝ si/ ne aqua carectũ pficit:qz hypocrita rũ vita ad bona opa infusiõez q̃dez supni muneris pcipit:ꝑ in cunctis q agit ex/ teriores laudes appetẽs:a fructu pcepte in/ fusionis inanescit.Sepe nãqꝝ mira signorũ opa faciũt:ab obsessis corpib⁹ spũs pellũt:& ꝓphetie donũ vẽtura queqꝝ sciẽdo pueni unt:ꝑ tñ a largitore tot munerꝝ cogitatõnis intentiõe diuisi sunt:qz p ei⁹ dona:nõ ei⁹ glo riã:ꝑ ꝓprios fauores querũt: cunqꝝ per ac/ ceptabõa i sua laude se eleuãt:ipis muneri/ bus ꝓtra largitorem pugnant. Inde q̃ppe ꝓtra dantẽ supbiunt.Unde ei ampli⁹ humi les esse debuerũt.Sed eo eos postmodũ di strictior sententia pcutit:quo nũc supna bo/ nitas & ingratos largi⁹ infũdit:fitqꝝ eis am plitudo muneris:incrementũ damnationis quia irrigati fructũ non ferũt:ꝑ sb viriditatis colore vacui in altum crescũt.Quos bene p euangeliũ veritas exprimit dicens.Dicent mihi in illa die:dñe dñe:nõne in noie tuo ꝓphetauim⁹:& in tuo nomie demonia eiecim⁹:et in nomine tuo virtutes multas fe cimus:Et tunc ꝓfitebor illis:quia nũqꝝ no/ ui vos:discedite a me:q operamini iniquitatẽ Scirpus igit vel carectũ absqꝝ humore:vel absqꝝ aqua non viuit:qz nimirũ hypocrite: nõ nisi ex superno munere viriditatem bone opatõis accipiũt.Sed qz hanc in vsum ꝓ pxie laudis arripiũt:in aqua quidẽ virides: sed tamẽ inanes crescũt.Bene aũt sbditur. ℣ Cũ adhuc sit in flore:ne carpat manu:añ omẽs herbas aresci.Scirp⁹ in flore est hy/ pocrita in laude.Acutis vero angul⁹ surgẽs carectũ manu nõ carpit:qz exaspatus p ar rogantiã sensib⁹ de prauitate sua hypocrita corripi dedignat.In flore suo manũ carpen tis incidit:qz i laude hypocrita posit⁹ ne hũc quisqꝝ corripe audeat:aspitate sua ptin⁹ vi tã corripietis secat.Sanctus nãqꝝ eẽ nõ ap/ petit:ꝑ vocari & cũ fortasse corripit:q̃si i opi nionis gloria detruncat:deprehensum se in prauitate erasci:loqui sibi redarguentẽ p/ hibet:qz velut in occulto vulnere tacit⁹ do/ let:qualis impitis innotuit:talis vult ab om nib⁹ estimari:& patior mori:q̃ corripi redar gutõe deterior redigi:qz q̃si dire pcussiõis estimat iaculũ puritatis verbũ.Vñ exaspa tus ptinus in ꝓtumelias surgit:& q mala ex egerit ꝓtra vitã correptoris inquirit:demõ/ strare lõge incõpabilit rerũ reprehensorẽ suuꝝ desiderat:vt innocẽtẽ se:nõ suis actib⁹ ꝑ alie nis criminib⁹ oñdat:ita vt sepe homo redar gutõis aliq̃d se dixisse peniteat:& quasi a car pẽtis manu:sic a corripiẽtis anio q̃dẽ vt ita dixerim:sanguis merorꝝ currat.Vñ bene p salomonẽ dicit.Noli arguere derisorẽz ne oderit te:neqꝝ eñ iusto timẽdũ ẽ:ne derisor cũ corripit ꝓtumelias inferat ꝑ ne tract⁹ ad odiũ peior fiat.Int hec sciendũ ẽ q iustoꝝ bõa:qz ex corde icipiũt:vsqꝝ ad pntis vite ẽminũ crescũt.Hypocritaꝝ vo opa:qz neq quã sunt in occulto radicata:sepe ante defici unt q̃ pñs vita finiat.Nã plexꝝ studio sa/ cre eruditõis insistũt:& qz hãc nõ ꝓparãdis meritis:ꝑ p merẽdis fauorib⁹ inquirũt sta/ tim vt iudiciũ humane laudis arripiunt:et p hoc grãm trãsitorij pfect⁹ assequũt:tota mẽte secularib⁹ curis ifuiũt:atz a sacra fũdi/ t⁹ eruditõe vacuãt:& agẽdo p⁹ indicãt:q̃tũ tpalia diligãt:q̃ sola prius ꝑterna pdicabãt

Luc.10.

Prouer.9.

B Plerūq; aūt assūpte spēm maturitatis ostē/
dunt: quiete silentij: lōganimitate patientie
ptinētie virtute decorant. ℣ Sed cum p hec
quesiti culmen honoris attigerit: cunq; sibi
iam reuerētia a cunctis impenditur: ptinus
se in lasciuiā voluptatis fundūt: z bona sē
ex corde tenuisse ipi sibi testes sunt: qui hec
cito dimiserūt. Nonnūq; vero aliqua q̄ pos
sident tribuunt: atq; indigentib⁹ cuncta lar
giūt: ꝑ tamē ante vite terminū: auaricie pu
rigine accensi: aliena appetūt: qui sua largi/
ri videbant z pertinaci post crudelitate am/
biūt: quod ficta pus pietate reliquerūt. Un
recte z nūc dicit. ℣ La. XXVIII.

A Cum adhuc sit i flore: ne carpat ma/
nu ante oēs herbas aresci. Juxta
carnalē q̄ppe intellectū z iusti her/
Esa. 40. be sunt ppheta ettestāte qui ait. Omis caro
fenum. Sed ante oēs herbas arescere scirp⁹
dicit: quia iustis in bono suo pmanentibus
a viriditate assumpte rectitudinis ypocrita
rū vita siccat. Arescūt herbe etiā reliq̄: quia
iustor⁹ opa cū carnis vita deficiūt: ꝑ herba/
rū ariditatē scirp⁹ puenit: quia priusq; ō car
ne ypocrita trāseat: ea que in se ostenderat:
Ps. 128. virtutū facta dereliquit. De quibus etiaz p
psalmistā dr. Fiant sicut fenū edificior: qō
priusq; euellat arescit. Fenū q̄ppe edificij in
alto nascit: ꝑ nequaq; pingui radice solidat:
qz z ypocrita sūma quidem sunt que agere
cernit: ꝑ nō in eis ex cordis puritate robora
tur. Qō nimiz fenū: z non euulsū citius are
scit: qz vicz hypocrita z i pñti adhuc vita sb
sistit etiā sanctitatis opa q̄si viriditatis spe/
B cie amittit. Qui etiā sine intentiōe recte cogi
tatiōis bona studuit agere: ꝑ hec amittēs in
dicat se sine radice floruisse. Sz baldad sicut
pdixim⁹. Cui scirpū vel carectū cōpararet:
Tex. illico apit cū sbiungit ℣ Sic vie oīm qui ob
liuiscūt dñm z spes ypocrite peribit. Quid
em cunctis suis opibus ypocrita sperat: ni/
si bonoris reuerentiā: gl̄iam laudis: a melio
rib⁹ metui: sanct⁹ ab omnib⁹ vocari? Sed p
manere spes ypocrite nō valet: quia eterni
tatē non querens: fugit quod tenet. Nequa
quā quippe mentis eius intentio: in illa gl̄ia
figit: que sine fine possidet: sed cum transito
rijs fauorib⁹ inhiat: pdit pcipiēdo: qō labo/
Mat. 6. rat: veritate attestante que ait. Amen dico
vobis: quia receperūt mercedē suā. Sz hec
spes recipiēde mercedis diu teneri non pōt
quia p ostensis opib⁹ honor tribuit: ꝑ vita
ad terminū vrget: laudes resonāt: ꝑ ad finē
cum laudibus tempa festināt: z quia neq; q̄
anim⁹ in eternitatis amore radicat: cuz ipis
pfectibus quos diligit labit. Nemo nanq;
valet mobilia diligere: z ipe immobil stare
Qui em transeūtia amplectit: eo ipo ad cur
sum ducit quo de currētib⁹ implicat. Dicat
ergo. Et spes ypocrite pibit: qz hūana laus
quam magnis laboribus appetit: i pulsa tē/
porū momentis decurrit. Bene autē sbdit:
Non ei placebit vecordia sua. Magna q̄p
pe vecordia est: laboriosa agere: z aure lau/
dibus inhiare: fortī ope p̄ceptis celestib⁹ in
seruire: sed terrene retributionis p̄miū q̄re/
re. Ut enī ita dixerim Qui p virtute quā agit
humanos fauores desiderat: rem magni me
riti: vili p̄cio vēalē portat: vñ celi regnū me
reri potuit: inde nūmū trāsitorij ꝑmōis q̄rit
Ulli ergo p̄cio op⁹ vēdit: qui magna ipēdit
ꝑ minima recipit. ℣ La. XXIX.

Qibus itaq; ypocrite similes: nisi se
cūdis z neglectis vitib⁹ existūt: q̄p
vbertatem fructū pferūt: sed neq;
pstudiū a terra sbleuāt. Quod pigues pal/
mites germinant: errātes bestie cōculcāt z q̄
hoc vberius aspiciūt: piectū eo in ifimis aui
dius cōsumūt quia nimiz ypocritaz opera
dum clara mōstrant: q̄si pinguia prodeunt
sed dum humanas laudes appetūt quasi in
terra deserunt. Que huius mūdi bestie: ma
ligni scz spūs comedūt: quia hec ad vsum p
ditōis inflectūt: tantoq; ardētius capiūt: q̄
to z magna clari⁹ inotescūt. Unde bene p Osee. 8.
ppheta dr. Culmus stans: nō est in eo ger/
men: z nō faciet farinam: quod z si fecerit: a/
lieni comedēt eam. Culmus quippe germen
nō habz: cum vita meritis virtutū caret. Fa
rinam culmus non facit: cum is qui inpsenti
seculo pficit: nil sbtilitatis intelligit: nullum
boni opis fructū reddit. Sed sepe cumpfe/
cerit: farinam hāc alieni comedūt: quia z cū
bona opa ypocrite ostēdūt: de hijs maligno
rum spūum vota satiant. Qui enī p hec pla
cere deo non appetunt: nequaq; agri domi/
num: sed alienos pascūt. Fecundo itaq; ypo
crita z neglecta palmiti similis fuare fructū
non valet: quia botrus boni opis in terra ia
cet: ꝑ tamē hec ipa vecordia sua pascit. qa p
bono ope a cūctis honorat: ceteris preemi/
net: subiectas hominū mētes tenz: maiorib⁹
locis attollitur: fauoribus nutrit. Hec vero
ei sua vecordia placz interiz: sed nō placebit
quia cum retributōis tempus aduenerit in
pena displicz: qō vecors fuit. Tunc se stulte
egisse intelligit: cum pro dilectione laudis sē/
tētiam diuine correptionis accepit. Tunc se
vecordem fuisse cōsiderat: cū se p tēporali q̄
percepit gloria perpetua tormenta castigāt

Tunc verã sciam supplicia aperiunt: qz per hec pfecto colligit: nihil fuisse omia q̃ transi re potuerũt. Vñ z recte subdit. Et sicut tela aranee fiducia eius. Bñ hypocrite fidu cia aranee telis similis dicit: quia omẽ qd ad obtinendã gl̃iam exudãt: vent⁹ vite mor talis dissipat. Nam qñ eterna non querunt bona temporalia cum tempe amittunt. Pdẽ sandũ quoq; est q fila aranee p ordinem du cunt: quia sua hypocrite: quasi sb discretiõe opa disponunt. Aranee tela studiose texit sed sbito flatu dissipat: quia q̃cquid hypocri ta cũ labore pagit: aura hũani fauoris tollit et dum in appetitu laudis op⁹ deficit: quasi in ventũ labor euanescit. Sepe nãq; z vsq; ad pñtis vite t̃minũ: hypocrite facta pdu rant: ꝑ quia per hec auctoris laudem nõ que runt: bona ante dei oculos nunq; fuerunt. Plerũq; eñ vt p̃diximus sacre legis erudi tiõe fulciunt: doctrine verba pferunt: oñe quod sentiunt testimonijs accingunt: nec ta men per hec vitam audientium: ꝑ pprios fa uores q̃runt: quia nec p̃ferre alia nouerũ nisi que auditor corda ad rependẽdas lau des excutiant: non tamen ad lachrymas ac cendãt.

℣a. XXX.

Mens q̃ppe cõcupiscentijs exteriori bus occupata: igne diuini amoris nõ calet: et idcirco ad supnũ desideriuz inflãmare auditores suos nequeunt: verba que frigido corde pferunt: neq; eni res que in seipa non arserit aliud accendit. Unde fit plerq; vt hypocritarũ dicta z audiẽtes nõ eradiant: z eosdem ipos qui se p̃ferunt ela tos laudibus deteriores reddant. Attestan te eñ paulo sciẽtia inflat: caritas vero edifi cat. Quẽ eni caritas edificando non erigit: sciẽtia inflando puertit. Plerq; se hypocri te mira abstinentia affligunt: omẽ robur cor poris atterunt: z quasi carnis vitã funditus in carne viuentes extinguũt: sicq; p abstinẽ tiam morti appropiãt: vtpote quotidie mo rientes viuant. Sed ad hec humanos ocu los querunt: ammirationis gloriã expetunt veritate attestante que ait. Exterminãt faci es suas: vt appareãt hominib⁹ ieiunantes. Nam ora pallescunt: corpus debilitate qua tit: pectus interrũpentibus suspirijs vrget. Sed inter hec ab ore primor̃ hmo ammira tionis querit: nihilq; tanto labore aliud: ni si estimatio humana cogitatur. Quos nimi rum bene simon ille significat: qui dñice pas sionis tempe in angaria crucem portat. De quo scriptũ est. Inuenerunt hoiem cireneũ venientẽ obuiã sibi noie simonẽ: hunc anga riauerũt: vt tolleret crucẽ ieſu. Quod enim per angariã agim⁹: nõ hoc ex studio amoris opamur. Crucẽ ergo ieſu in angaria porta re est: afflictõem abstinẽtie p alia q̃ necesse ẽ intentiõe tolerare. An non ieſu crucẽ portat in angariã: qui q̃si ad p̃ceptũ dñi carnem do mat: ꝑ tñ spũalem patriã non amat. Vñ z si mon isdem crucem portat: ꝑ nequaq; moritꝰ quia omnis hypocrita corpus quidem p ab stinentiaz afficit: ꝑ tamẽ p amorẽ gloríe mũ do viuit.

℣a. XXXI.

Quocontra p paulũ bñ de electis dr Qui aũt sunt xp̃i: carnẽ suam cruci fixerũt cum vitijs z concupiscẽtijs. Cum vitijs quippe et concupiscentijs car nẽ crucifigim⁹: si sic gulam restringim⁹: vt tã de mũdi gloria nihil queram⁹. Nam q̃ cor pus macerat: sed honorib⁹ anhelat: crucem carni intulit ſz mũdo p concupiscentiã pei⁹ vi uit: quia z sepe p sãctitatis imaginẽ locũ re giminis indignus assequit: qui nisi aliq̃d vir tutis in se ostenderit: nullũ p̃cipe honorẽ me ret̃: ꝑ trãsit qd̃ delectabiliter obtinet: z pe naliter qd̃ sequit manet. Et sanctitatis nũc fiducia in ore hominũ ponit: ꝑ cũ intern⁹ iu dex secreta cordis examinat: testes vite exte rius nõ querit. Bene ergo dicit. Sicut tela aranee fiducia eius: quia apparẽte cordis teste p̃terit omne quod exterius de huma no fauore p̃fidit. Unde z adhuc apte sbiun gitur. Innitet sup domũ suaz z non stabit. Sicut domus exteriorꝭ puersatiõis ẽ edifi ciũ quod inhabitat corpus: ita dom⁹ nostre cogitationis est res quelibet quã p dilectio nẽ inhabitat anim⁹. Omne q̃ppe quod dili gim⁹: quasi in hoc q̃escentes habitam⁹. Vñ paulus quia in supnis cor fixerat: in terra q̃ dẽ positus: ꝑ tamen a terra extraneus dice bat. Nostra puersatio in celis ẽ. Sic̃s itaq; hypocrite nihil aliud in omne quod agit: ni si opinionis sue gl̃iam cogitat: nec curat quo post meritũ ducit: ꝑ quid i: erim dicat. Do mus ergo eius est delectatio fauoris: quẽ q̃ si quietus inhabitat: quia per cũcta sua opa ad hãc se intra animũ reclinat: ꝑ stare dom⁹ hec nõ valet: quia laus cũ vita p̃terit: z hu manus fauor in iudicio non sbsistit. Unde et fatue vgines que oleũ non sumpserant i va sis: quia in alienis vocibus gl̃iam: z in suis cõscientijs non habebant: turbate p sponsi pñtiam dicũt: Date nobis de oleo vr̃o: quia lampades nostre extinguuntur. Oleum q̃p pe a primis petere est: gl̃iam boni opis a te stimonio alieni oris implorare. Mens etei vacua cũ cunctis suis laboribus nihil se in

tustenuisse inuenerit: testimoniū foris que
rit. Ac si apte fatue virgines dicant. Cū nos
repelli sine retributione cōspicitis: dicite in
nostro ope quid vidistis. ℣ La. XXXIII.

A Sed frustra tūc hypocrita in hac do
mo laudis inuitat: quia nihil ei i iu
dicio attestatio humana suffragat
quia eandē laudē quā post in testimoniū exi
git: prius in munere recepit. Vel certe super
domū suā hypocrita inuitet: cū vanis fauo
rib⁹ deceptus: quasi de fiducia sanctitatis ele
uatur. Multa quippe hypocrite in occulto
mala faciūt: quedaz vero bona in publico.
Cūq ex bonis patētib⁹ laudes recipiūt: ab
occultis malis p̄sideratōnis oculos auertūt
talesq se estimant: quales foris audiūt: non
quales intus nouerūt. Unde fit plerūq vt
ad supernum quoq iudicium cū fiducia ve
niant: quia tales se apud eternū arbitrē cre
dunt: quales ab hominib⁹ foris habebant.

B Sed stare domus hypocrite nō valet: quia
in terrore districti examinis omnis anteacta
fiducia cadet sanctitatis: cūq sibi oris alieni
testimonia deesse cognouerit: ad sua se opa
enumerando conuertit. Unde ꝛ adhuc sb̄dit.

Ex Fulciet eam: ꝛ nō p̄surget. Hoc nanq qō p
se stare nō valet fulcit vt stet: quia cū vitam
suam hypocrita labefactari in iudicio cōspi
cit: hanc fulciendo stature ope enumerati
one contēdit. An nō laudis sue habitaculuz
hinc inde fulciunt: qui acta sua vt p̄fati sum⁹
in iudicio enumerātes dicūt: Dñe dñe: non
ne in nomine tuo pphetam⁹ ꝛc. Sed dom⁹
laudis tot allegationibus fulta: mīme con
surgit: quia p̄tinus iudex dicit. Nūquā no
ui vos: discedite a me oīes qui opami iniq
tatem. Et sciendū est quia hoc quod surgit
ab infimis: ad supiora se erigit. Dom⁹ ergo
hypocrite surgere nō valet: quia per omne
quod iuxta p̄cepta celestia agere potuit: a
terra nunq animū leuauit. Iure igit tūc ne
quaq ad p̄miū retributōis erigit: qui p hoc
quod nūc exhibet in appetitu tempalis gl'ie
iacet. ℣ La. XXXIIII.

Sed q: vita hypocrite: scirpi appel
atōe signata: qualit i iudicio repro
bet audiuim⁹ p̄usq district⁹ iudex
Tex. appareat: qualis ab hominibus habeat au
diam⁹. Sequit. ℣ Humect⁹ videt scirpus
anteq veniat sol. Sepe in sacro eloquio do
mín⁹ solis appellatione figurat: sicut p pro
Mal. 4. phetam dr. Vobis autē q timetis nomē do
mini: orietur sol iusticie: ꝛ sicut repulsi in iudi
cio impij dicere sapientie libro describuntur
Sap. 5. Errauim⁹ a via veritatis: ꝛ lumen iusticie
nō luxit nobis: ꝛ sol nō ort⁹ est nobis. Ante
solē igit scirp⁹ humid⁹ cernit: q: p̄usq diui
na districtio iudicio candeat: omis hypocri
ta infusum se sanctitatis gratia ostentat: qua
si vires aspicit: quia iust⁹ estimat: honoris
locuz obtinet: de gloria sanctitatis pollet: a
cunctis veneratio deferat: opinio laudis ex
tendit. Scirp⁹ itaq iste in nocte humidus
est: solc autem veniente siccat: q: nimir hy
pocrita in tenebris vite p̄ntis sanct⁹ ab om
nibus creditur: s cū district⁹ iudex venerit:
q sit iniquus apparebit. Dicat ergo. Hume
ctus videt anteq veniat sol: quia virentem
se nūc humanis oculis exhibz: s i caloze nūc
diuini iudicij arescit. Sequit. ℣ Et in ortu
suo germē eius egredit. Herba quelibet na
scendo p̄r⁹ a terra p̄ducit: aura ꝛ estibus tā
git: sole ac pluuijs nutrit: ꝛ tūc demū ad p
ferendū sui seminis germē apit. Scirp⁹ ve
ro cuz floze suo nascit moxq a terra surgit:
sui secū semis germē p̄ducit. Bñ ergo p herb
bas reliquas sanct⁹ quilibet: per scirpū ve
ro hypocrita designat: q: iusti viri p̄inq i
ope sancte conuersationis oriunt hui⁹ vite
hiemez tolerant: eosq grauiū p̄secutionum
estus fatigant: s cum recta faciūt neq hic
sue rectitudinis remuneratōem querūt: cuz
vero a p̄ntis mūdi laboribus exeūt: ad eter
nam patriā venientes expectata retributione
p̄fruunt. At contra hypocrita quia mox vt
in bono ope nascit: p̄ntis mundi recipe glo
riam conat: quasi scirpi more cū germie ori
tur: qui p eo quod bene viuere incipit: que
rit statim vt a cūctis honoret. Germē itaq
in ortu est. remūeratio in inchoatiōe. Sepe
nanq nōnulli apte p̄rauitatis vias deserūt
sanctitatis habitū sumunt: moxq vt prima
limina bene viuendi cōtigerint: obliti q̄d fu
erint: affligi iam per penitentiā de p̄ūmatis
nequitijs nolunt: laudari autem de inchoa
ta iusticia appetunt: esse ceteris etiaz meli
oribus p̄cupiscunt. Quos plerūq dum iux
ta votum p̄sens p̄sperit⁹ sequit multo
q p̄ius fuerant: de sanctitatis habitu peio
res fiunt. Nam rebus multiplicib⁹ occupati
atq ipa occupatōe p̄fusi: non solū perpetra
ta mīme deplorant: s adhuc que deplorent
exaggerant. ℣ La. XXXV

Qui em̄ mundum deserunt: ad exte
rioza officia p̄uehi nō debent: nisi p
humilitatē diutius in eiusdem mūdi
contemptu solidentur. Citius nanq bona
depereunt que homibus ante tempus inno
tescūt quia ꝛ arbusta plātata p̄iusq fixa ra
dice coalescant: si manus p̄cutiēs tangit are

facit At si in altum radix figitur: ⁊ terre hu/
moribus cõspersa solidatur: hec ⁊ man⁹ im
pellit: ꝙ nõ ledit: hec ⁊ ventoꝝ flatus inflectẽ
do ꝯcutiunt ꝙ non euertunt. Ne ergo eruaꝯ
vita cepti opis diutine ac robuste in alto hu
militatis figenda est radix cordis: vt cum ab
humore ore detractiõis aura vel fauoris fla
uerit: ⁊ si in qualibet parte vtcũq; incuruat
animũ funditus euellat: ꝙ ad statum suũ p/
tinus post inflexionem redeat: si apud se for
tis in radice ꝑdurat. Quid in reb⁹ ex crescẽ/
tibus pariete surgente robusti⁹ ꝯ Qui tamẽ
si dum ꝯstruiꝯ impellaꝯ: stati sine labore de
struitur: si autem per spaciũ tempis ab hu/
more suo exsiccari pmittiꝯ: sepe ⁊ arietũ icti
bus minime quassaꝯ. Sic sic vicz bõa nostra
et intempestiue manifestata depereũt: ⁊ diu
tius occultata solidanꝯ: quia humane occu/
patiõis man⁹ cũ inci pientẽ ꝯuersatiõis nre
vitã ꝯtigerit: quasi recentẽ parietẽ impellit:
eãq; facile destruit: qz adhuc humorem infir
mitatis ꝑprie non amisit. Cum vero longa
quietis sue abiectiõe se anim⁹ compmit: ꝙsi
more exsiccati parietis contra ictus obdure
scit: et ꝯfractuz ꝑtinus resilit: osse qõ solidũ
ꝑpactũq; fuerit. Hinc est ꝙ vitã inchoantiuz
moyses humanis occupationib⁹ exerceri p
hibuit dicens. Nõ operaberis in ꝑmogenĩ
to bouis: ⁊ non tondebis ꝑmogenita ouium
In ꝑmogenito quippe bouis opari est: bo
na ꝯuersationis ꝑmordia in exercitio publi/
ce actiõis ostendere. Ouiũ ꝙppe ꝑmogenita
tondere est: ab occultatiõis sue tegmine hũa
nis oculis inchoata bona opa nostra denu/
dare. In ꝑmogenito ergo bouis opari ꝓhi
bemur: atq; a ꝑmogenitis ouium de tonden
dis cõpescimur: quia ⁊ si ꝙd robustũ incipi/
mus: exercere hoc in apto citi⁹ nõ debemus
et cuz vita nostra simplex quid atq; innocu
um inchoat: dignũ est vt secreti sui velamia
nõ relinquat: ne nudũ hoc hũanis oculis ꝙ/
si ꝯducto vellere ostendat. ¶ Ca. XXXVI

A HB sola ergo diuina sacrificia boum
ꝑmogenita ouiũq; ꝓficiant: vt quic
quid forte simplex innocuũq; incipi
mus: hoc ad honorẽ intimi iudicis in ara cor
dis immolemus: quod ab illo ꝓculdubio tãto
libenti⁹ accipiaꝯ: ꝙto ⁊ ab hominib⁹ occul/
tatũ: nulla laudis appetitõe macꝯ. Sepe
autem noue ꝯuersationis ꝓmordia adhuc
ex carnali sunt vita cõmixta: ⁊ idcirco inno
tescere citi⁹ nõ dñt: ne cum laudanꝯ bona q̃
placẽt: decepti⁹ laude sua anim⁹ depbẽdere
in eis nequeat mala q̃ latent. Uñ recte rur
sum ꝑ moysen dr. Uñ ingressi fueritis terrã
quam ego daturus sum vobis: ⁊ plantaueri
tis in ea ligna pomifera: auferetis ꝑputia eo
rum. ¶ Poma que germinant: immũda erũt
vobis: nec edetis ex eis. Ligna ꝙppe pomi/
fera sũt: opa virtutibus fecunda. ¶ Preputia
itaq; lignorum auferimus: cum de ipa icho
ationis infirmitate suspecti: ꝓmordia nostro
rum operum non approbam⁹. ¶ Poma aũt q̃ B
germinant: immunda dicimus: nostris q; esi
bus non aptamus: quia cum ꝓmordia boni
laudantur opis: dignum ẽ vt hoc animũ nõ
pascat opantis: ne dum accepta laus suauiꝯ
carpiꝯ: fructũ opis intempestiue comedaꝯ.
Qui ergo inchoate virtutis ab humano ore
laudem recepit: quasi plantati ligni ãte tẽp⁹
pomũ comedit. Hinc ꝑ psalmistam veritas
dicit. Uanum est vobis ante lucem surgere Ps.126.
surgite postq; sederitis. Ante lucem quippe
surgere est: priusq; claritas eterne retributõ
nis apareat. i ꝑntis vite nocte gaudere. Se
dẽdum ergo ꝑus est: vt post recte surgamus
quia quisquis nũc sese sponte non humiliat
nequaq; hunc sequens gloria exaltat. Nõ
ergo illic ante lucem surgere: hoc hic ypocri
te in ortuz est germen proferre: qz humanas
laudes desiderans: vbi ad opus bonũ nasci
tur ibi mox expetit: vt gloriam retributõnis
assequaꝯ. An non in ortu suo hũ germẽ pro/
tulerãt: de quib⁹ veritas dicebat. Amant ꝑ Mar.12.
mos discubitus i conuiuijs: ⁊ primas cathe
dras in sinagogis: ⁊ salutatões i foro: ⁊ vo
cari ab homibus rabi: ¶ Pro eo ergo q; bene
agere incipiunt: quia honorẽ cõsequi ab ho/
minib⁹ conãꝯ: quasi scirpi more ab ortu suo
cum germine exurgunt. Hũ nimirum cũ rec
ta opa appetunt ꝑus mente solicita eiusdem L
opis testes querunt: ⁊ tacita cogitatõne per
tractãt: si q̃ sũt gerẽda videant: si digne hoc
eloqui qui viderint possint. Si vero eoꝝ fa/
cta nullum forte asse hominum contingat aspi
cere: hec se ꝓculdubio estimant perdidisse: ⁊
interni arbitris oculos: quasi ab sẽtes depu
tant: quia ab eo vicem sui opis recipere ipo
sterum recusant. Et quoniam cum rectũ qõ
ypocrita egerit: videri a mltis querit. Bene
adhuc de hoc scirpo subiũgiꝯ. Sup aceruũ Lex.
petrarum radices eius densabunꝯ: ⁊ iter la
pides comorabiꝯ. Quid enim radicum noie
nisi latentes cogitatões accipim⁹: que in oc
culto prodeunt: sed in ostensione operam ꝑ
apertum surgunt. Sicut et de verbi semine
per ꝓphetam dicit. Et hoc quod saluatũ Esa.37.
fuerit ꝺ domo inda: ⁊ quod reliquũ ẽ: mittet
radicem deorsum. ⁊ faciet fructum sursum:
Radicem ꝙppe deorsũ mittere ẽ: cogitatiõez

bonam in abditis multiplicare. Fructū ꝯo
surſuz facere eſt ꝓ efficaciam operis: recta q̄
cogitant oſtendere. Lapidum vero nomine
in ſacra ſcriptura homies deſignāt: ſicut ſā
Eſa.44. cte eccl̄e per eſaiam dicit. Ponā iaſpidē pro
pugnacla tua: ⁊ portas tuas in lapides ſcul/
ptos. Qui eoſdē lapides quid dixiſſet apuit
cum ſbiunxit. Uniuerſos filios tuos doctos
a domino. Et ſicut ammonēte petro aposto
1.Pe.2. lo dicit. Et vos tanq̄ lapides viui ſuperedi
ficamini domos ſpūales. Hoc itaq̄ loco: q⁹
lapides dicti ſunt: ſed tamen viui minime di
cunt nuda appellatiōe lapidū pmixtipnt re
A probi ⁊ electi figurari. ℣ La. XXXVII.

Cirpus itaq̄ iſte qui inter lapides
cōmorat: ſup aceruum petraꝝ radi
ces denſat: quia omis hypocrita co/
gitatões ſuas in exquirēda hoim admiratio
ne multiplicat. Per omne q̄ hypocrite faci
unt: quia occultis cogitationib⁹ laudes ho/
miuū requirunt: quaſi radices ſcirpi in ace r
uum petrarum mittunt: opaturi quippe lau
des ſuas cogitant: laudati autem has ſecum
taciti in cogitationib⁹ verſant: gaudent ſe p̄
cipuos in hūana eſtimatione claruiſſe: cūq̄
inflati fauoꝛib⁹: apud ſemetipos intumeſcūt
ſepe miranť taciti: etiam ipi quod ſunt: vide
ri quottidie ſemetipis altioꝛes cupiūt: ac mi
ris inuentionibus in ope excreſcunt: quia ſi
cut virtutes omne vitiū eneruāt: ſic arrogā
tia roboꝛat. Cogit nanq̄ mentem iuueneſce
re: ⁊ ꝓtra vires valere. quia ⁊ quod negat
vigoꝛ valitudinis: amoꝛ iperat laudis. Uñ
et factis ſuis vt diximus: arbitros inquirūt
Si ꝯo eoꝝ opi teſtes deeſſe ꝓtingat: narrāt
ipi que geſſerint: cunq̄ efferri fauoꝛibus ce/
perint: ſepe eiſdē ſuis opibus que egiſſe re/
B ferunt: mentiendo aliquid adiungūt. Cū ve
ro ⁊ vera dicunt: hec dicēdo aliena faciūt: q⁹
queſitis remunerati fauoꝛibus ab eo intima
retributiōe vacuanť. In eo eñ quo bōa ſua
patefaciūt: os tendūt malignis ſpiritib⁹: q̄ſi
inſidiātibus hoſtibus que p̄denť. Quoꝝ
pfecto vitam illa cunctis notiſſima exechie
culpa figuraꝛit: qui poſtq̄ vna p̄ce: ⁊ ſb vni
us noctis ſpacio: centum octoginta q̄nq̄ mi
lia hoſtiū angelo feriēte pſtrauit: poſtq̄ oc/
caſui primū ad altioꝛa celi ſpacia ſolez redu
xit: poſtq̄ vitam ppinquante iam termino
coartatā in tempa lōgioꝛa ptelauit: ſuſcep/
tis babilonici regis nunciis bona omia que
C poſſidebat oſtendit: ꝙ pphete voce ptin⁹ au
4.Re.20. diuit Ecce dies veniunt: ⁊ auferent oia que
in domo tua ſunt in babylonē: nō relinquet
quicq̄ dicit dñs. Sic ſic nūnuꝝ hypocrite
poſtq̄ magnis virtutibus excreſcunt: quia
cauē malignoꝝ ſpirituū inſidias negligunt:
et celari in eiſdē virtutib⁹ nolūt: bona ſua oſtē
dendo oſtiū faciūt: ⁊ pdentes ſbito amittūt:
q̄q̄d diutius ſtudētes opanť ℣ XXXVIII

Inc p pſalmiſtā dr. Tradidit in cap
tiuitatē virtutes eoꝝ: ⁊ pulchritudi
eoꝝ in manus inimici. Uirtus q̄p/ B
pe ⁊ pulchritudo arrogantiū inimici mani/
bus tradit: q⁹ omne bonū q̄d p ꝯcupiſcenti
am laudis oſtēdit occulti aduerſarij iur mā
cipat. Hoſtes nanq̄ ad rapinam puocat: q̄
ſuas eoꝝ notīcie diuitias ꝺnudat. Quouſq̄
eñ ab eterne patrie ſecuritate diſiungimur i
latronum inſidiantium iter ambulam⁹? Qui
ergo in itinere deꝑdari formidat: abſcondat
neceſſe eſt bona que portat. O miſeri q̄ affe/
ctātes laudes hominū: in ſemetipis diſſipāt
fructus laborum: cunq̄ ſe oſtendere alienis
oculis appetūt: damnāt q̄d agunt: quos ni/
mirq̄ maligni ſpūs cum ad iactantiā puocāt
eoꝝ ſicut diximus opa captiuātes denudāt
Unde ſb cuiuſdā gētis ſpecie: antiquoꝝ ho
ſtiū malicia ſignans: p pphetam veritas di/ Jobe.2.
cit. Poſuit vineam meā in deſertū: decorti/
cauit ficum meā: nudās expoliauit eaz: albi
facti ſunt rami eius. Inſidiantibus quippe B
ſpiritibus dei vinea in deſertū ponit: cū ple
na fructibus anima humane laudis cupidi/
tate diſſipat. Ficuz dei gens iſta decoꝛticat:
quia ſeductam mentē in fauoꝛis appetitū ra
piens quo hanc ad oſtentatōem ptrahit: teg
men ei humilitatis tollit: eāq̄ nudans expo
liat: q⁹ quouſq̄ in bonis ſuis abſcondit: q̄ſi
pꝛij tegmīnis coꝛtice veſtit. Cū vero mēs
hoc q̄d egerit videri ab alijs ꝯcupiſcit: qua/
ſi expoliata ficus eū qui ſe exerat coꝛticez a/
miſit. Ubi apte ſbdit. Ubi facti ſunt rami
eius: quia oſtenſa humanis oculis eius ope
ra candeſcunt. Dē ſanctitate nomen ſumit:
cū recta actio diuulgat: ſed quoniā ſbducto
coꝛtice rami fici huj areſcūt: ſolerter intuen
dū eſt: q⁹ facta arrogantiū humanis oculis
oſtenſa: vnde placere appetūt: inde ſiccant.
Abens itaq̄ que p iactantiā pdit: decoꝛti/
cata recte ficus vocat: quia ⁊ candida eſt p
hoc q̄ cernit ⁊ ſiccitati prima p hoc q̄ teg/ C
mine coꝛticis nudat. Intus ergo ſunt fuā/
da que agimus: ſi ab interno arbitre vicē re
cipere noſtri opis expectamus. Hinc eſt eñ
quod p euangeliū veritas dicit. Neſciat ſi/ Mat.6.
niſtra tua quid faciat dextera tua: vt ſit ele/
moſina tua in abſconſo: et pater tuus qui vi
det in abſcōſo: reddet tibi. Hinc ē q̄d de ele/
ctoꝝ eccleſia p pſalmiſtaz dicit. Omnis pſ.44.

2.Cor.1. glia eius filie regũ abint⁹. Hinc paulus ait. Gloria nr̃a hec ē: testimoniũ ꝓscie nr̃e. Filia ꝗppe regũ ecclesia que in bono est ope spiritualiũ pncipũ predicatione generata gliaz intus habet: quia hoc qđ agit in ostentatiõe iactantiã non habet. Gliam suam paul⁹ testimoniũ ꝓscientie memorat: quia fauores oris alieni non appetens: vite sue gaudia extra se metipm ponere ignorat. Occultanda sũt g̃ que agim⁹ ne hec in hui⁹ vie itinere incaute portantes: latrocinantiũ spũum incursione pdam⁹. Et tñ veritas dicit. ℣ XXXIX.

Mat.6. A

Videãt opa vestra bona: z glorificẽt pr̃em vestrũ qui in celis est. Sed aliud est pfecto: cum in ostensiõe operis gliã querit largitoris: aliud cũ laus pua/ Wis.3. sus ꝓcupiscitur de dono largiẽtis. Usi z rursus in euã gelio hec eadem veritas dicit. Attendite ne iusticiã vestrã faciatis coram hominib⁹ vt videamini ab eis. Opus ergo nostr̃ cũ hominib⁹ ostẽdit: in cordis prius examinatione pensanduz ē: p eiusdem ostensionis studium ꝗd queratur. Si enim dantis gliaz querimus: etiam publicata nostra opera in ꝓspectu illius occulta seruam⁹: si vero p hec nostram laudem ꝓcupiscimus: foras ab ei⁹ ꝓspectu iam fusa sunt: etiam si a multis ignorãtur. Sed valde pfector̃ est sic ostẽso opere auctoris gl'am querere: vt de illata laude puata nesciat exultatione gaudere. Tunc solũ nanq̃ innocẽtie hominib⁹ laudabile opus ostendit: cum p despectũ mentis veraciter laus impensa calcat quã quia infirmi ꝗppe pfecte cõtemnendo nõ supant: necesse est vt bonum hoc quod opant abscondant Sepe eni ab ipo ostensionis exordio ppriaz laudẽ querunt: sepe vero in ostensione opis auctoris patefacere gliam cupiũt: sed exceptis fauorib⁹ in laude ppria cupiditate rapiuntur: cunq̃ semetipos diiudicare interi⁹ negligũt exteri⁹ sparsi: interi⁹ ignorãt quod agũt: eorũq̃ op⁹ sue elatiõi militat: atq̃ hoc se ipẽde re obsequio largitoris putant. Scirp⁹ ergo inter lapides commorat: quia ibi hypocrita stat: vbi mentis sue intentõem solidat: nam cũ attestatõem pcipe multor̃ ambit: quasi i lapidũ collectione subsistit. Hic iste hypocrita qui scirpi appellatione signatur: cum corpus abstinentia edomat: cum largiendo que possidet: studio pietatis exsudat: cuz noticia sacre legis erudit cũ verbo p̃dicationis vtit quis hunc tanta plenum largitate cõspiciẽs a gratia estimet largitoris alienũ? Et tamen superna dispensatio largitur huic dona operis: z sortez denegat hereditatis: operandi munera cumulat: tamẽ z vota opantis ignorat: quia cum pceptũ mun⁹ ad laudẽ ppriaz trahitur: in ꝓspectu lucis intime vmbra elationis obscurat. Uñ z bene sbdit ℣ Si absorbuerit eum de loco suo negabit eũ z dicet Non noui te. De loco suo hypocrita absorbet: cũ a pñtis vite fauorib⁹ morte ikueniẽte sepat. Sed hunc absorptũ iternus arbit negat: seq̃ eũ nescire denunciat: quia simulatorũ vitam iuste reprobando veritas ignorat: nec recognoscit ei⁹ bona que egit: quia hec ex recta intentione non protulit. Unde z fatuis virginib⁹ in iudicio veniẽs dicit. Amẽ dico vobis: nescio vos. In quib⁹ dũ mẽtis corruptõnem ꝓsiderat: carnis etiã corrupti/ onem damnat. Sz vtinã hypocritis sua perditio sola sufficeret: z neq̃q̃ puersa eorũ studia ardenter alios ad vitam duplicitatis instigarent. Hoc nanq̃ vniuscuiusq̃ ppriũ eẽ solet: vt qualis ipe fuerit: tales sibi coniũgi et alios velit: diuersitatẽ vite refugiat: atq̃ hoc imitandum imprimat: quod amat. Uũ et apud hypocritarum sensum: simplicitas omnis in crimine est: apertas quippe mẽtes diiudicant: et puritatem cordis ebetudinem appellant: omnesq̃ quos sibi adherere cupiunt: a simplicitatis itinere diuertunt z q̃si expulsa insipientia eos eruditos se estimant in quibus puritatem mentis. id est arcem sapientie debellant.

Mat.25. C

℣ La. XL.

Quia vero non solũ ex sua puersitate hypocrita: sed adiuncta etiã seq̃ciũ pditiõe reprobat: postq̃ nõ cognoscit a iudice dicit recte ptin⁹ subinfert. Hec est eni letitia vie eius: vt rursuz de terra alij germinẽt. Ac si apte diceret: Ueniente iudice nequaq̃ cognoscit: sed mltipliciter suplicia recipit: quia elatius in sua iniquitate letatus est: quo z alijs male ppagauit. Cui eniz hic nõ sufficit iniquitas ppa: torqueatur illic necesse est etiam merito reatu alieni. Nunc ita/q̃ simulato zes gaudeãt: z humana iudicia se obtinuisse gloriẽt: despiciat iustorum simplicitas: atq̃ calliditate duplicium fatuitas vocet: citius despectus simplicium transit: citius duplicium gloria percutit Unõ rapte subiungitur. Deus proiciet simplicem nec porrigit manum malignis quia nimirum, districtus in iudicio apparens: z despectũ simplicium glorificando eriget: z malignorũ gloriam: reprobando confringet. Maligni eni vocant hypocrite: qui bona nõ bene faciũt z recta que q̃ sub studio laudis operantur Manuz vero cui porrigim⁹: hunc videlicet

A

Lex.

B ab ímis eleuamus. Malígnis ergo de⁹ ma
num nõ porrigit: quia querentes terrenam
gliam in imo derelinquet: ⁊ quãlibet recta
videañt esse que agunt: hos ad gaudia sup/
na nõ ꝓuehit. Vel certe ideo malígni appel
lañt hypocrite: quia benignitatem erga pro
ximos ostendũt: ⁊ dolos iniquitatis sue ope
riunt. ℙDer omne nanq; quod vel faciũt: vel
loquunt simplicitatem exterius exhibent: ꝙ
sbtilitate interius duplicitatis callẽt: purita/
tem supficie simulant: ꝙ semper maliciaz sub
Deut.22. specie puritatis occultant. Quos ⁊tra bene
per moysen dicit. Non indues vestẽ ex la/
na: linoq; contextam ℙDer lanam q̃ppe sim/
plicitas: per linum vero sbtilitas designat.
Et nimiz vestis que ex lana linoq; ꝓficitur
linũ interi⁹ celat: lanã in supficie demõstrat.
Vestẽ ergo ex lana linoq; ꝓtextam induit: q̃
in locutiõe vel actione qua vtit: intus subti/
C litatẽ malicie operit: ⁊ simplicitatẽ foras in/
nocẽtie oñdit. Quia em̃ ꝙ puritatis imagie
deꝑhendi calliditas non valet: quasi ꝙ la/
ne grossitudine linũ latet. Bene autem post
reprobozꝫ supplicia: iustozꝫ remuneratio de
monstrat cũ ꝓtinus ꝙdit. Donec impleat
os tuũ risu: ⁊ labia tua iubilo. Os q̃ppe iu/
stozꝫ tũc risu replebit: cum eozum corda: fini
tis peregrinationũ fletib⁹: eterne leticie exul
tatione satiañt. De hoc risu discipulis veri/
Jo.16. tas dicit. Mundus aũt gaudebit: vos autẽ
Ubi.s ꝓtristabimini: ꝙ tristicia vestra vertet i gau/
dium. Et rursum. Videbo vos: ⁊ gaudebit
cor vestrũ: ⁊ gaudium vestrũ nemo tollet a
vobis: de hoc risu sancte ecclesie salomõ ait
Proue.31. Ridebit in die nouissimo. De hoc itez dicit
Eccl.1. Timenti dominũ: bñ erit in extremis. Non
autem tunc risus erit corporis: ꝙ risus cordis
Risus ei erit nũc corpis ꝺ lasciuia dissolutio
B nis nã risus cordis ꝫ̃c de leticia nascit secu/
ritatis. Cum ergo delecti oẽs implent gau/
dio manifeste ꝓtemplatiõis: quasi ad hilari/
tatem risus exiliunt in ore mentis. Jubilum
vero dicimus: cũ tantã leticiã corde concipi
mus: quantã sermonis efficatia nõ explem⁹
et tamen mentis exultatio hoc quod ꝺmõe
nõ explicat: ore sonat. Bene autẽ os risu im/
pleri dicitur: ⁊ labia iubilo: q⁹ in illa eẽna pa
tria cum iustoz mens in exultatõe rapitur:
lingua in can⁹ũ laudis eleuatur: qui q̃m tñ
vident: q̃tum dicere nõ valẽt: in risu iubilãt
quia non explendo resonant: qꝺ amãt

A ℣ Cap. XLI

Deus eousq; malignos non subleuet:
Donec aũt dicit nõ ꝙ omnipotẽs de
quousq; electos suos in iubilatiõis
gaudia assumat: ac sic post a pena eripiat: q̃s
ante in culpa deserens dãnat: sed ꝙ hoc ne/
quaq; vel ante iudiciũ faciat: cũ dubium ho
minibus videri possit an fiat. Nã post electo
rum suoz iubilum: quia malignis manũ nõ
porrigat exꝑa iam ꝺstrictiõe vltimi exami Ps.109.
nis constat. Sic nanq; ⁊ p psalmistã dr. Di/
xit dominꝰ domio meo: sede a dextris meis
donec ponam inimicos tuos: scabellũ pedũ
tuoz. Non ꝙ a dextris dñi nequaq; dñs se
deat: postq; inimicos illius feriens: ei⁹ pote
state sbsternit: ꝙ q̃ i eẽna cũctis beatitudine
psidet: ⁊ priusq; rebelliũ sũozum corda ꝓcul
cet: in qua nimiz sentẽtia ꝓstat: quia sbiectis
hostibus: sine fine ⁊ posterius regnat. Sic p War.1
euãgeliũ de marie spõso dr. Et nõ cognouit
eã: donec pepit filiũ suũ ꝑmogenitum: nõ ꝙ
hãc p⁹ natiuitatẽ dei cognouerit: ꝙ q̃ neq;
illã ꝓtigit: etiã cũ cõditoris sui matrẽ esse ne/ B
sciuit. Nãquia eã ꝓtingere nequaq; valuit:
postq; redemptionis nre ex eius vtero cele
brari misteriũ agnouit: de illo ꝓfecto tpe ne
cesse erat vt euãgelista testimoniũ ferret: de
quo ꝑpter ioseph ignorantiã dubitari potu
isset. Sic nãq; nũc dicitur. Deus nõ ꝓicit
simplicem: nec porrigit manũ malignis: do/
nec impleat risu os tuum: ⁊ labia tua iubilo
Ac sꝫ apte diceret. Vitã simpliciũ: nec añ iu
diciũ deserit: ⁊ malignoz mentes percutere
deserẽdo: nec priusq; appareat ꝑmittit:
nam q⁹ sine fine reprobos cruciet: ⁊ electi ei⁹
impetuũ pꝰq; apparuerit regnent: ꝓfecto Lex.
dubiũ non est. Sequitur. ℣ Qui oderũt te:
induentur confusione. Justoz hostes in ex
tremo examine ꝓfusionem induent: quia cũ
transacta mala redundare sibi ante oculos
mentis aspexerint: suus eos vndiq; reat⁹ de
primens vertit. Ad penam hi quippe tunc
factozum suoz memoriam tolerant: q̃ nunc
quasi a sensu ratiõis extranei gaudẽtes pec/
cãt. Ibi videt q̃tũ debuerit fugere qõ ama
uerint: ubi ꝓspiciũt: q̃ lugubre fuerit ꝙ nunc
in culpa gratulãt. Tunc animã reat⁹ obnu/
bilat: ⁊ recordatiõis sue iaculis ipa se cõscie
tia impugnat. Quis igit digne pẽset: iniquo
rũ ꝓfusio quanta tunc erit: quando et foris
eternus iudex cernit: ⁊ intꝰ ante oculos cul/ C
pa versat. Qui ad hec idcirco perueniunt:
quia sola hic transeũtia dilexerunt. Unde ⁊ La
apte moz sbdit. Et tabernaculũ impioꝝum
nõ sbsistet. Tabernaculum quippe ꝓstruit
vt ab estu corpus ⁊ frigore defendat. Quid
itaq; hoc loco tabernaculi nomine: nisi edifi
catio terrene felicitatis exꝑmit: per quaz su/
per se reprobi casura multiplicant: vt se a ꝑ

sentis vite necessitatib⁹: quasi ab estu ⁊ im/
bribus defendant. Honoribus nanq; excre
scere ambiunt: ne despecti videant: terrena
aggregando exaggerãt: ne inopie frigore ta/
bescant: ⁊ tẽnunt curare qõ sequitur: ⁊ tota
intentiõe satagunt: ne quid in pñtibus desit
studẽt nomẽ dilatare: ne lateãt: ⁊ si cũcta ad
desideriũ suppetãt: mũitos se in omnibus ⁊ B
felices putant. Ubi ergo mẽtis habitationẽ
ꝓstruunt: ibi ꝓculdubio tabnacula fixerũt:
aduersa impatient ꝑferunt: remisse in ꝑspis
letant: sola que assũt cogitãt: nec ad affectuz
celestis patrie vlla recordatiõe respirãt: gau
dent sibi suppetere bona que cupiunt: atq;
vbi carne requiescunt: ibi ⁊ mentem extin/
guendo sepeliunt: q⁹ secularis cure telo tru/
cidati terrenarũ rerum aggerem quez foris
exquirendo multiplicãt: hũc semp interi⁹ ꝓ
cogitationẽ portant.

A

¶ Ca. XLII.

Et ĩ iusti: nec oblata bona h̃ ꝓmi/
gno suscipiũt: nec illata mala valde
ꝓtimescũt: ꝑ ⁊ cũ bonis pñtib⁹ vtũt
vẽtura mala metuũt: ⁊ dũ de mal'pñtib⁹ ge/
mũt bonoꝝ seq̃ntium amore ꝓsolant: sicq;
tempali subsidio refouent: sicut viator in sti
pula vtitur lecto: pausat: ⁊ recedere festinat
quiescit corpore: sed ad aliud tendit mente.
Nonunq; vo ⁊ aduersa perpeti appetunt: i
transitorijs ꝓsperari refugiũt: ne delectatio
ne itineris: a patrie peruentione tardent: ne
gressum cordis in via pegrinationis figant:
et q̃q; ad conspectum celestis patrie sine re
munerationẽ pueniant: gaudẽt despici nec
dolent se necessitatib⁹ affligi. Qui ergo con/
tra pñtia se aduersa non munũt: quasi con/
tra estus ⁊ pluuias habere tabernaculũ no/
lunt. Vñ ⁊ petrus iure reprehenditur: quia
necdũ mentis pfectione roborat⁹: veritatis
claritate cognita: in terra figere tabnaculuz
conatur. Justi itaq; h̃ se ꝓstituere negligunt
vbi pegrinos se ⁊ hospites nouerunt. Quia
enim in ꝓprijs gaudere desiderãt: esse i alie/
no felices recusant. Iniusti autẽ q̃to longi⁹
ab eterne patrie hereditate diuisi sunt: tan/
to in terra alti⁹ fundamẽta cogitatiõis figũt
Hinc ẽ q; ab ipso humane ꝓditiõis exordio:
in electa prole enoch septimus nascit. Hinc
est q; cayn primũ filium suum enoch vocat:
atq; ex eius nomine: ciuitatẽ quaz condidit B
appellat. Enoch quippe dedicatio ẽt. Iniq;
ergo se in ꝑmordijs dedicant: quia in hac vi
ta que ante ẽ cordis radicẽ plãtãt: vt hic ad
votũ floreãt: ⁊ a sequẽti patria fũdit⁹ arescãt
Ex iustis vo enoch septim⁹ ort: q⁹ eorum
vite festa dedicatio in fine seruat. Hinc ẽ q;
attestante paulo abraam in casulis habita/ Hebre. 11.
bat q⁹ habentẽ fundamẽta ciuitatẽ quã sup/
nus artifex ꝓstruxit expectat. Hinc est q; ia/ Hũ. 33.
cob greges ouiũ seqns humilit̃ gradit̃: atq;
huic esau obuiaz veniens tumultu multipli
cis comitatus eleuat̃: quia nimiruz ⁊ electi h̃
elationẽ non hñt: ⁊ bonis carnis reprobi le/
ti tumẽt. Hinc ad israel dñs dicit: Si elege/ L
ris vnũ de pplo terre: ⁊ ꝓstitueris ꝓncipem
sup te: nõ faciet sibi eqs ⁊ eqtes. Et tamen
ꝑm⁹ rex ab eodẽ pplo electus repẽte vt cul/
men potestatis attigit: tria milia sibimet eq/
tes elegit: in elatiõe ꝓtin⁹ pdijt: ad edificati/
onẽ pcepti culmis erupit: q⁹ foris restrigere
sub eq̃litate nõ poterat: qõ int⁹ anim⁹ super
ceteros tumebat. Quasi munituz sibi diues
ille tabnaculũ ꝓstruxerat q̃ dicebat: Anima
habes multa bona reposita in ãnos multos
requesce. comede ⁊ bibe: ⁊ epulare. Sz quia
eius tabernaculũ in veritatis fundam̃to nõ
sbstitit: ilico audiuit. Stulte hac nocte repe/
tũt aiaz tuã abste: q̃ aũt parasti cui⁹ erunt:
Bene ergo dicit: tabernaculũ impioꝝ non
subsistet: quia vite effugientis amatores dũ
studiose se in ꝓsentib⁹ ꝓstruunt: repẽte ad
eternam penam rapiunt̃.

Sancti gregorij. Liber nonus.

¶ Ca. I.

Eruerse mẽ A
tes si semel ad studiuz ꝓtra/
rietatis eruperint: siue ꝓ/
uum seu rectum quid a con/
tradicentib⁹ audiant: aduer
sis huc rñsionibus impugnant: quia cũ per
sona per ꝓtrarietatem displicet: nec recta q̃
ptulerit placent. At contra bonoꝝ corda q̃/
bus in odium non venit persona sed culpa:
sic peruersa diiudicãt vt recta que dicuntur
assumant: discernendis quippe ꝓtradicenti/
um sensibus equissimi arbitres resident: et
sic male plata respuunt: vt tamẽ approbent
que ex veritate cognoscũt. Solet nanq; int̃
spinarum multitudinem: etiam de frugis se/
mine spica succrescẽ. Cauta ergo manu ope
rantis agendum est: vt dum spina toll̃t: spi
ca nutriatur: quatenus qui studet eradicare
quod pungit: nouerit seruare quod ꝓficit.
Unde ⁊ beatus iob': quia baldad suites re/
cte p inquisitionẽ dixerat: nunq̃d dñs sup/
plantat iudiciũ: aut omnipotẽs sbuertet qõ
iustum est. Quicq; vera i hypocritas robu/
staq; ptulerat: bñ hec ⁊ ꝓtra prauos gnãlit̃
plata conspiciens: studio ꝓprie defensiõis

calcat: atq; audita ꝓtin⁹ approbat dicens.

Job.Ca. IX. A Vere scio q̄ ita sit: ⁊ ñ iustificabit hō ꝓpositꝰ dō: hō q̄ppe dō nō ꝓpositꝰ: iusticiā p cipit: compositus amittit: quia q̄squis se au ctori bonorum comparat: bono se quod ac/ cepat priuat. Qui enim accepta bona sibi ar rogat: suis ꝓtra deū donis pugnat. Unō er go despectus erigit: dignū est: vt erectꝰ inō destruatur. Sanctus autem vir: quia omne virtutis nostre meritum: esse vitiū cōspicit: si ab interno arb'tre districte iudicet: recte

Tex. subingit. V Si noluerint ꝓtendere cū eo: nō poterit respondere ei vnum ꝓ mille. In scri tura sancta millenarius numerꝰ ꝓ vniuersi/ tate solet intelligi. Hinc etem psalmista ait.

Ps.104. Verbi quod mandauit in mille generatōes cum pfecto constet: q̄ ab ipō mūdi exordio vsq; ad redemptoris aduentū ꝓ euangeliuz non amplius q̄ septuagintaseptem ppagi/ nes numerentur. Quid ergo in millenario numero: nisi ad pferendā nouam sobolē: p/ fecta vniuersitas pscite generatiōnes expri/

Apoc.20. mit? Hinc ⁊ ꝓ iohannē dicit. Et regnabunt

B cum eo mille annis: quia videlicet regnū sā/ cte ecclesie vniuersitatis pfectiōe solidatur. Quia vero monas multiplicatus in denari um ducitur denarius per semetipm ductus in cētenariū dilatat. Qui rursus per denari um ductus: in millenarium tendit: cum ab vno inicpim⁹: vt ad millenarium veniam⁹: quid hoc loco vnius appellatione. nisi bene viuendi initium? quid millenarij numeri am plitudine: nisi eiusdem vite bone pfectio de signat? Cum deo autem ꝓtendere est non ei tribuere: ꝑ sibi gl̄iaz sue ⁊utis arrogare. Dz sanctus vir ꝓspiciat: quia ⁊ qui summa iac/ dona pcipit: si de acceptis extollit: que acce

L perat amittit ⁊ dicat. Si voluerit conten de re cum eo: non poterit respondere ei vnuz ꝓ mille. Qui em autore ꝓtendit: vnuz ꝓ mille: respondere nō sufficit: q; qui de perfectiōe se erigit: habere se nō viuend i nec initiū oñdit. Unum nanq; ꝓ mille respōdere non possu/ mus: quia cum de bone vite perfectōe extol limur: hanc nos nec inchoasse monstramus. Sed tunc de nostra infirmitate verius ꝓcu/ timur: si q̄ sit immensa potentia iudicis cōsi derando pensem⁹. Unde ⁊ subdit. V La.II.

Tex A Sapiens corde est: ⁊ fortis roboze. Quid mirꝝ si ꝓditorem sapientiū: sa pientem dicimus: quem ipam eē sa pientiam scimus? Et quid mirum q̄ fortē eē memorat: quem ipam esse fortitudinem nul/ lus ignorat? Sed sanctꝰ vir duobus verbis in laude auctoris prolatis aliquid nobis in/ timat: vnde nos ad cognitionem nostraz tre pidos reducat. Sapiens q̄ppe deus dicitur qui occulta nostra subtiliter agnoscit: ⁊ eē for tis adiungitur: quia valēter cognita percu/ tit. Nec falli ergo a nobis q̄a sapiēs: nec vi/ tari quia fortis est valet. Nūc vt sapiēs om nia inuisibilia aspicit: tunc vt fortis sine vllo obstaculo quos reprobat punit: qui hoc q̄ sic forti sapientia ordinat: vt humana mens Tex. cum contra autorem se eleuat: ipa se sua ela tione confundat. Unde ⁊ subditur. Quis re/ sistit ei: ⁊ pacem habuit? Qui enim cūcta'mi rabiliter creat: ipe vt creata sibimet ꝓueniāt ordinat. In quo ergo conditori resistitur: pa cis conuentio dissipatur: quia ordinata eē ne B queunt: que superni moderaminis dispositi onem perdunt. Que enim subiecta deo in trā/ quillitate persistunt: ipa sibimet dimissa: re/ ctitudinis ordinem ꝓfundunt quia in se pa/ cem non inueniunt: cui venienti desuper in auctore contradicunt. Sic summus ille an/ gelicus spiritus: qui subiectus deo in culmie stare potuisset: semetipsum repulsum patit: quia per nature sue inquietudinez foras va gatur. Sic primus humani generis parens quia auctoris precepto restitit: carnis ptin⁹ contumeliam sensit: ⁊ quia subesse conditori per obedientiam noluit. sub semetipso pstra tus: ⁊ pacem corporis protinus amisit. Be/ ne ergo dicitur. Quis resistit ei: ⁊ pacē ha/ buit? quia peruersa mens: vnde se ꝓtra auc/ torem erigit: inde in semet⁹ pa confunditur. Resistere autem deo dicimur: cuz repugna re eius dispositionibus conamur. Neq; eniz nostra infirmitas incommutabili eius sentē L tie obuiat: sed tamen quod explere nō valet tentat. Nam sepe humana infirmitas occul te vim dispositionis agnoscit: ⁊ tamē hanc si mutare valeat appetit: contraire satagit: sed ipo se gladio ꝓtradictionis frangit: ordini in terno renititur: ꝑ suis victa conatibus ligat. Habere ergo pacem resistens non potest: q; dum superbiaz confusio sequitur: quod stul te per culpam geritur: hoc ex iudicantis vir dicta mirabiliter ordinat. Sed vir sanctus virtute pphetici spiritus plenus cum ꝓfusi onem generaliter superbie humane conspi/ cit: ad speciale malum ptinus plebis israeli/ tice oculos mentis tēdit: ⁊ que pena elatos omnes maneat: ex vni⁹ gētis interitu oñdit. La. Hā repente subiugit dicēs. Qui trāstulit mō tes: ⁊ nescierūt hi quos subuertit i furore suo. In scriptura sacra sepe montiū nomīe: p;e

Ps.71. iudicantium altitudo signat. De quib⁹ per psalmistam dicitur. Suscipiãt mõtes pacẽ pp̃lo tuo. Electi q̃ppe p̃dicatores eterne patrie non imerito montes vocantur: q⁹ p vite sue celsitudinem: ima terrenorum deserunt: ⁊ celo ꝓpinqui fiunt. Sed montes veritas transtulit: cũ p̃dicatores sanctos a iudee obduratõe sb̃traxit. Unde recte iterꝝ p psalmi Ps.45. stã dicit. Transferent montes in cor maris In corde eñ maris mõtes translati sunt: cũ predicantes apostoli: a iudee pfidia repulsi Act.13. B ad intellectũ gentilium venerunt. Unde ip̃i quoq; in suis actibus dicunt. Vobis oportebat primũ loqui verbuz dei: s̃ quia repulistis illud: ⁊ indignos vos iudicastis eterne vite: ecce ꝓuertimur ad gentes. Hz hanc eã dem trãslationem montiũ hi ip̃i nescierũt: q̃ in dñi furore sb̃uersi sunt quia cũ de suis finibus ebrei aplos expulerunt: lucruz se fecisse arbitrati sunt: q⁹ p̃dicatiõis lumen amiserũt Exigẽtibus q̃ppe meritis iusta animaduersione pcussi: tanto intelligẽtie errore cecati sunt: vt q⁹ lucem pderent: hoc esse gaudium putarẽt. Sed repulsis aplis a romano proti n⁹ p̃ncipe Tito iudea destruit. atq; i cũctis gentibus sparsa dissipat. Unde ⁊ translatis montibus: recte sb̃iungit. Ter. A

℣ La. III

Q Ui cõmouit terrã de loco suo: ⁊ columne eius ꝓcutientur. De loco q̃ppe suo terra cõmota est: cum plebs israelitica de iudee finibus est euulsa: nimirꝝ colla gentib⁹ sb̃didit: quia sb̃di auctori recusauit. Que scz terra colũnas habuit: quia in sacerdotes ⁊ p̃ncipes legislatores atq; phariseos ruitura ei⁹ fabrice structura surrexit. In ip̃is nanq; littere edificium tenuit: ⁊ trãquillitatis sue tempe sacrificiorũ carnalium quasi supimposite fabrice onera portauit: s̃ translatis montibus: colũne concusse sunt: quia sb̃ductis a iudea apostolis: nec ip̃i viuẽ in illa pmissi sunt: qui ab illa vite p̃dicatores expulerunt. Dignũ quippe erat: vt terrenã patriã sb̃acti pderent: cuius amore nequaq; veriti sunt celestis patrie milites impugnare. Sed expulsis sanctis doctorib⁹: iudea fũ ditus corruit: ⁊ iusto iudicantis examine: i erroris sui tenebras mẽtis oculos clausit. Un Ter et adhuc sb̃dit ℣ Qui p̃cipit soli: ⁊ non oriẽ et stellas claudit: quasi sb̃ signaculo. Aliqñ nanq; in sacro eloquio solis nomie: p̃dicatorũ claritas designat sicut p iohannẽ dicitur Apoc.6. B Factꝰ est sol: vt saccus cilicin⁹ In extremo quoq; tempore sol quasi cilicin⁹ saccus ostẽditur: quia fulgens vita p̃dicantium ante reprobozum oculos aspera ⁊ despecta mõstratur. Qui stellarum quoq; claritate figurant quia dum recta peccatoribus predicant: tenebras nostre noctis illustrant. Unde ⁊ sub tractis p̃dicatoribus per pphetam dr. Jere.3. Prohibite sunt stelle pluuiarum: quia vero sol p diem fulget: stelle obscuritatez noctis irradiant: et plerũq; in sacro eloquio dei appellatione eterna patria: noctis aũt nomie: p̃sens vita signat: p̃dicatores sancti: vt sol nostris oculis fiunt: cũ ꝓtemplationem nobis vere lucis aperiũt: ⁊ velut stelle in tenebris lucẽt cum per actiuam vitaz p futuris nostris necessitatibus terrena disponunt. Quasi in die L vt sol choruscant: cum ad ꝓtemplandam interne claritatis patriam: mentis nostre aciẽ sb̃leuant: ⁊ quasi stelle in nocte resplendent: quia cum ⁊ terrena agunt: offensurum iam iãq; nostri operis pedem exemplo sue rectitudinis dirigunt. Sed quia expulsis p̃dicatoribus non fuit qui plebi iudaice in perfidie sue nocte remanenti resplenderet: vel claritatem cõtemplationis ostenderet. Ueritas quippe que hanc repulsã deseruit: sb̃tracto predicationis lumine: merito sue prauitatis excecauit: recte dicitur. Qui p̃cipit soli: ⁊ nõ oritur: ⁊ stellas claudit: quasi sub signaculo Oriri quippe ei solem noluit: a qua p̃dicantiuz animũ diuertit: ⁊ quasi sb̃ signaculo stellas clausit: qui dum p̃dicatores suos p silentiũ intra semetip̃os retinuit: cecis iniquorum mentibus celeste lumen abscondit.

℣ La. IIII

P Eensandũ vero est: q uia idcirco aliquid sb̃ sigillo claudimus: vt hoc cũ tempus congruit: ad medium proferamus. Et sacro eloquio attestãte didicim⁹ q⁹ iudea que nunc deseritur: ad sinum fidei i fine colligatur. Hinc nanq; per esaiam dicit Esa.10. Si fuerit numerus filiorum israel: quasi arena maris: reliquie salue fient. Hinc paulus Ro.11. ait. Donec plenitudo gentium intraret: ⁊ sic omnis israel saluus fieret. Qui igitur predicatores suos: nunc iudee oculis sb̃trahit: sed postmodum ostendit: quasi sb̃ signaculo stellas clausit: vt absconsis prius et post chorusscantibus astrorum spiritualium radijs: noctem perfidie sue: et nunc repulsa non videat: et tunc illuminata deprehendat. Hinc est q⁹ duo illi eximij predicatores dilata morte sb̃tracti sunt: vt ad predicationis vsum: in finem reuocentur. De quibus per iohannem Apoc.11. dicitur. Hi sunt due oliue: ⁊ duo candelabra in conspectu domini terre astantes: quorum vnum in euangelio per semetipsam veritas pollicetur dicens. Helias venturus ẽ: Mat.17.

et restituet omnia. Quasi ergo sb signaculo
stelle clause sunt: que ⁊ nunc occultantur: ne
appareant: ⁊ post vt ꝓdesse valeant: appa/
rebũt. Sed tamẽ plebs israelitica que vber
tim in fine colligit̃: in ip̃is sancte ecclesie ex/
ordijs crudeliter obdurat̃. Nã p̃dicatores
veritatis rennuit: qui verba adiutorij spre/
uit. Quod tam ẽ mira auctoris dispensatio/
ne agitur: vt nimiꝝ predicantium gl̃ia q̃ re/
cepta in vno populo latere poterat: in cũctis
B gentib⁹ repulsa dilatetur. Unde ⁊ apte mox
Tex. sb̃dit̃. Qui extendit celos solus. Quid nãq̃
celorum nomine: nisi hec eadem celestis p̃di
Ps. 18. cantiũ vita designatur. De quibus per psal
mistã dicit̃. Celi enarrant gl̃am dei. Ip̃i igi
tur celi: ip̃i sol esse memorant̃: celi scilicet q̃
intercedendo ꝓtegunt. Sol aũt q̃ p̃dicãdo
vim luminis ostendunt. Cõmota igit̃ terra
celi extensi sunt: quia cũ iudea ad vim ꝑsecu
tiõnis infremuit: apostoloꝝ vitam domin⁹
in cunctaꝝ gentiũ cognitione dilatauit. Et
dum illa per iudicium in mundũ captiua di/
spergitur: isti vbiq̃ ꝑ gr̃am in honore tendũ
tur. Angusti q̃ppe celi fuerant cũ vna plebs
tot egregios p̃dicatores tenebat. Quis eniz
gentilium petrum nosset: si in solius israeli/
tici populi p̃dicatiõe remaneret? Quis pau/
li virtutes agnosceret: nisi hũc iudea ad no
C stram noticiã persequẽdo transmisisset? Ec
ce iam qui plagis et ꝯtumelijs ab israelitica
plebe repulsi sunt: per mundi fines honoran
tur. Solus ergo dominus celos tetendit: q̃
secreti mira dispensatione consilij predicato
res suos: vnde ꝑmisit in vna gente opprimi
fecit in mundi cardines inde dilatari. Sed
neq̃ ip̃a hec presenti dedita mundo gentili/
tas: cum culpas eius apostolorũ lingua cor
ripuit: verba vite libenter accepit: nam pro/
tinus in elatiõe ꝯtradictionis intumuit: atq̃
ad crudelitatem se ꝑsecutionis excitauit. Sz
que predicationis verbis cõtraire nitit̃: sig/
norum citius ammiratione temperat̃. Und̃
et apte quoq̃ in auctoris laude sb̃iungitur.

Ca. V

Tex. A Et graditur sup̃ fluct⁹ maris. Quid
eni maris nomĩe: nisi in bonoꝝ nece
seuiens: mũdi hui⁹ amaritudo signa
Ps. 32. tur? De quo et ꝑ p̃s. d̃r. Congregãs quasi
in vtrem aquas maris. Aquas etem̃ maris
quasi in vtrẽ dñs ꝯgregat: cũ miro modera/
mine cũcta dispones in suis clausas cordib⁹
carnalium minas frenat. Super fluct⁹ ergo
maris: dominus gradit̃: quia cum se ꝓcelle
persecutiõis erigunt: miraculoꝝ ei⁹ obstupe
factione frangũtur. Qui em̃ tumores huma
ne vesanie mitigat: quasi erectas in cumulo
vndas calcat. Nam cum morem suũ gentili
tas destrui noue ꝯuersationis predicatione
conspiceret: cum mũdi hui⁹ diuites elationi
sue contraire viderent facta pauperum: cuz
sapientes seculi aduersari sibi imperitorum
verba pensarent: in persecutionis ꝓtin⁹ tem
pestate tumuerunt. Sed qui verborum ad/
uersitate commoti: ad persecutionis ꝓcellas
insiliunt: signorum vt diximus: ammiratio/ B
ne temperant̃. Tot ergo in his fluctib⁹ do/
minus gressus posuit: quot sup̃bis persecu/
toribus miracula ostendit. Unde bene rur/ Ps. 92.
sum per psalmistã dicitur. Mirabiles elati
ones maris: mirabilis in excelsis dominus:
quia contra electorum vitam ad persecutio/
nis vndas mundus se mirabiliter extulit: s̃
has supernorum conditor sb̃leuata virtute
predicantium mirabilius strauit: ministros
etenim suos plus ostendit posse ꝑ miracula
q̃ potestates terrenas tumere per iraz. Qd̃
bene etiam per hieremiã dominus exteriora C
narrans: interiora denunciat dicens. Posui
arenam maris terminũ preceptum sempiter
num: quod non p̃teribit: ⁊ cõmouebũtur et
⁊ non poterũt: intumescẽt fluctus eius ⁊ nõ
transibunt illud. Arenam quippe dñs maris
terminũ posuit: quia ad frangendaz mundi
gl̃iam: abiectos ⁊ paupes elegit. Cui⁹ nimi/
rum maris fluctus intumescunt: cũ potesta
tes seculi ad comotionem persecutionis exi/
liunt: sed transire arenaz nequeunt: quia de
spectorum miraculis ⁊ humilitate frangunt̃.
Sed dum mare seuit: duz per insanie sue flu
ctus erigitur: q̃ tamen virtutis intime ostẽ/
sione calcatur: sancta ecclesia proficit: atq̃
ad statum sui ordinis per tempouz incremẽ
ta consurgit. Unde ⁊ apte mox sb̃ditur.

Cap̃. VI

Tex. A Qui facit arctuꝝ ⁊ orionas ⁊ yadas
et interiora austri. Neq̃q̃ s̃mo veri
tatis vanas esiodi arati ⁊ calimarci
fabulas sequit̃ vt arctuꝝ noians extremaz
stellaꝝ septẽ caudã vrse suspicet̃: ⁊ q̃si orion
gladiũ teneat amator insanus. Hec quippe
astroꝝ noia a cultorib⁹ sapie carnalis inuen
ta sũt: s̃ scp̃tura sacra idcirco eisdez vocabul̃
vtit̃: vt res quas insinuare appetit: noticia
vsitate appellatiõis exprimant̃. Nã si astra
q̃ vellet: ꝑ ignota nobis nomia diceret. Hõ
pro quo hec eadem scriptura facta est: nesci
ret proculdubio quid audiret. Sic igitur in
sacro eloquio sapientes dei sermonẽ trahũt
a sapientibus seculi: sicut in eo pro vtilitate
hominis vocem in se humane passionis ipse

conditor hominũ sumit deus: vt vicz dicat
Penitet me fecisse hoiem sup terrã. Cum p
fecto constet: qz is q̃ cuncta prius ventura
spicit: nequaq̃ postq̃ aliquid fecerit: peni/
tẽdo resipiscat. Quid ergo mirũ si spũales vi
ri vtunt verbis carnaliũ: qñ ipe ineffabilis
et creator omniũ spũs vt ad intellectũ suum
carnẽ pertrahat: in seipo carnis sermonẽ for
mat? In scriptura igit sacra dum nota astro
rum nomina audim⁹: de quibus astris ser/
mo movet agnoscimus: cuz vero que enar/
rentur: astra perpendimus: restat vt ex eoz
motib⁹: ad spũalis intelligentie archana sur
gamus. Neq; em iuxta litteram mirũ aliq̃d:
q̃ deus arcturũ orionas z yadas fecit: de q̃
nimiũ constat: quia omnino in mundo nihil
sit: quod ipe non fecerit. Sed sanct⁹ vir hec
fecisse deum dicit: perque signat ppzie ea q̃
spũaliter gerunt intelligit. Quid nanq; arc/
turi nomine qui in celi axe stitut⁹: septem
stellarum radijs fulget: nisi ecclesia vniuer/
salis exprimit: que in iohannis apocalipsi p
septẽ ecclesias septẽq; cãdelabra figuratur?
Que dum dona in se septiformis gre spirit⁹
tinet: claritatẽ summe virtutis irradians:
quasi sb axe veritatis lucet. ¶ Ca. VII.

Pensandum quoq; q arcturus sem/
per versat: z nunq; mergitur: quia
et sancta ecclesia persecutões miq;
sine cessatione tolerat: s tamẽ vsq; ad mundi
terminũ sine defectu perdurat. Sepe nanq;
eã reprobi quia vsq; ad internitõem persecu
ti sunt: quasi hãc se fundit⁹ extinxisse credide
runt: s eo multiplici⁹ ad statũ sue pfectus re
dijt: quo inter manus persequentiũ morien
do laborauit. Arcturus ergo dum versatur
erigit: quia tunc sancta ecclesia valenti⁹ in
veritate reficit: cum ardenti⁹ p veritate fati
gatur. Unde z apte quoq; post arcturũ p/
tinus orionas subdit. Orionas q̃ppe in ipo
pondere tempis hiemalis oriunt suo quoq;
ortu tempestates excitant: z maria terrasq;
perturbant. Quid igitur post arctuz p orio
nas: nisi martyres designant q̃ dum sancta
ecclesia ad statum p̃dicatiõis erigit: pondus
psequentiũ molestiasq; passuri ad celi faciẽ
quasi in hieme venerunt. His eteim natis:
mare terraq; turbata est: quia dum gẽtilitas
mores suos destrui apparente illoz fortitu/
dine doluit in eorum necem: nõ solum iracũ
dos ac turbidos: sed etiam placidos erexit.
Ex orionibus itaq; hiems inhorruit: q̃ cla
rescente sanctorum ?stantia: frigida infideli
um: ad tempestatem se persecutionibus ex/
citauit. Orionas ergo celũ edidit: cum sanc/
cta ecclesia martyres misit: qui dum loq̃ re/
cta rudibus ausi sunt: omne põdus ex frigo
ris aduersitate tulerunt. Bene autem pti/
nus yadas sbdit: que in virescẽte verno ad
celi faciem pdeunt: z cum iam sol caloris sui
vires exerit: ostẽdũt. Illi⁹ quippe signi ini/
cijs inherent: quod sapientes seculi taurum
vocãt. Ex quo augeri sol incipit: atq; ad ex/
tendẽda diei spacia feruẽtior exurgit. Quid
itaq; post orionas yadũ nomine: nisi docto/
res sancte ecclesie designantur: qui sbductis
martyribus eo iam tempore ad mundi noti/
ciaz venerunt: quo fides clarius elucet: z re
pressa infidelitatis hieme altius per corda fi
deliuz: sol veritatis calet: qui remota tempe/
state persecutionis expletis noctibus lõgis
infidelitatis tunc sancte ecclesie exorti sunt
cum ei iam per credulitatis vernũ lucidior
annus aperitur.

¶ Caꝑ. VIII.

Nec imerito doctores sancti yadum
nuncupatiõe signant. Greco q̃ppe
eloquio yados pluuia vocat: z ya/
dem nomen a pluuijs acceperunt: quia orte
pculdubio imbres ferunt. Bene ergo yadũ
appellatiõe doctores exp̃ssi sunt: qui ad sta/
tũ vniuersalis ecclie: q̃si in celi faciem dedu/
cti sup arentẽ terrã humani pectoris sancte
p̃dicatiõis imbres fuderũt. Si em p̃dicatio
nis sermo pluuia non esset: moyses mime di
xisset. Expectet sicut pluuia eloquiũ meum Deut. 32.
et nequaq̃ p esaiam veritas diceret. Man
dabo nubib⁹ meis: ne pluant sup eaz imbrẽ
atq; hoc quod pauloañ ptulim⁹. Quãobrẽ
phibite sunt stelle pluuiarum. Dum ergo
yades cum pluuijs veniunt: ad celi spacia al
tiora ducitur sol: quia apparente doctorum
scientia: dum mens nostra imbre predicatio
nis inũfditur: fidei calor augetur. z perfusa
terra ad fructum pficit: cum lumen hui⁹ sig
ni in celo apparuerit: quia vberius frugez
boni operis reddimus: dum per sacre eruditi
onis flãmam: in corde clarius ardem⁹. Bũ
q; per eos diebus singulis: magis magisq;
scientia celestis ostenditur: quasi interni no/
bis luminis vernum tempus aperitur vt no
uus sol nostris mentibus rutilet: z eorũ ver
bis nobis cognitis: seipso quottidie clarior
micet. Urgente etenim mundi fine: superna
scientia pficit: z largius cum tempore excre
scit. Hinc nanq; per danielem dictum. Per Dañ. 12.
transibunt plurimi: z multiplex erit scientia
Hinc iohãni in ꝓpte reuelatõis angel⁹ di
cit. Signa q̃ locuta sunt septẽ tonitrua noli Apoc. 10.
scribere. Cui tũ in eiusdez reuelatõis termio

p̄cepit dicēs· Ne signaueris verba ꝓphe/
tie libri hui⁹ ps q̄ppe reuelatiōis anterior si/
gnari p̄cipit: termin⁹ ꝓhibet: quia q̄cquid
in sancte ecclesie vicijs latuit: finis quotidie
ostēdit. Nōnulli vero a greca littera que: Y
dicitur yadas nūcupatas arbitrant. Quod
si ita est: significatiōi quam diximus contra/
rium non est: doctores enim his stellis non
inconuenienter expressi sunt: que a literis no
men trahunt. Sed quāuis yades ab eiusdē
littere visione nō discrepent: certum tamen
est q⁹ yados imber dicit: eo quod ex ore plu
uias apportant. Mir igit sanctus redēptio/
nis nostre ordinem contēplatus admiret at/
q̄ amirans exclamat dicens. Qui extendit
celos solus: & gradit sup fluctus maris: q̄ fa
cit arcturum & orionas: & vadas. Extēsis et
enim celis: dominus formauit arcturum: q⁹
in honorem deductis apostolis: in celesti cō
uersationis fūdauit ecclesiaz. Formato q̄q̄
arcturo: fecit orionas: q⁹ roborata fide vni
uersalis ecclesie: ꝓtra ꝓcellas mundi edidit
martyres. Editis quoq̄ orionib⁹ ptulit ya
das: quia ꝓualescentib⁹ contra aduersa mar
tyribus ad infundendam ariditatem hūana
rum cordium doctrinam ꝓtulit magistrorū
Isti itaq̄ sunt astrorum spūalium ordines
qui dum summis virtutib⁹ eminent: semper
ex supernis lucent. Sed post ista quid restat
nisi vt sancta ecclesia laboris sui fructū reci/
piens ad videnda supne patrie internapue/
niat. Unde & apte quia dixit: qui facit arctu
rum & orionas & yadas: ꝓtinus addidit: & in
teriora austri ℣ Ca. IX.

Quid nanq̄ hoc austri noie: nisi fer/
uor sanctispūs designat: quo duz re
pletus quisq̄ fuerit: ad amorem pa
trie spualis ignescit. Unde & sponsi voce in
canticis canticoz dr. Surge aquilo: & veni
auster: pfla ortum meū: & fluent aromata il/
lius. Austro quippe veniente: aquilo surgēs
recedit: cum aduētu sanctispūs expulsus an
tiquus hostis q̄ in corpe mentē ꝓstrinxerat
deserit atq̄ ortum spōsi auster pflat: vt aro/
mata defluant: quia nimirū duz sanctā eccle
siam donorum suoz ꝓtutib⁹ spūs veritatis
impleuerit: ab ea longe lateq̄ odores boni
opis spgit. Interiora austri sunt: occulti illi
angeloz ordines & secretissimi patrie celestis
sinus quos implet calor spūssancti. Illuc q̄p
sanctoz anime & tunc corpibus exute: et
postea corpib⁹ restitute pueniūt: & q̄si astra
in abditis occultant. Ibi p diem quasi i me
ridiano tempore: ardentius solis ignis accē
dit: quia ꝓditoris claritas: mortalitatis no
stre ia pressa caligine manifesti⁹ videt: & ve
lut sphere radi⁹ ad spacia altiora se eleuatiq̄
de semetipa nos veritas sbtili⁹ illustrat. Ibi
lumē intime ꝓtemplatiōis sine interueniēte
cernit vmbra mutabilitatis: ibi calor sūmi
luminis: sine vlla obscuritate corpis: ibi in/
uisibiles angelorum chorus: quasi astra in
abditis emicant: qui eo nunc ab hominibus
videri nequeunt: quo flamma veri luminis
altius perfundunt. Valde itaq̄ mirum est
q⁹ missis aplis domin⁹ celos tetendit q⁹ tem
patis psecutionū tumoribus: maris fluctus
gradiens repssit: q⁹ solidata ecclesia arctu/
rum statuit: q⁹ roboratis ꝓtra aduersa mar
tyribus orionas misit: q⁹ repletis in tranqll/
litate doctorib⁹ hyadas prebuit: & post hec
valde est admirabile q⁹ sinum nobis celestis
patrie: q̄si interiora austri preparauit. Pul/
chrum est hoc oīe: quod quasi in celi facie
de diuina dispensatione cernit: & longe illō
et incomparabiliter pulchrius: ad quod in
uisibiliter pueni. Unde bene ite⁹ sponsus
in spōse laudibus dicit. q̄ pulchra es amica
mea: q̄ pulchra es: oculi tui colūbar⁹ absq̄
eo quod intrinsecus latet. Pulchraz narrat
et pulchram replicat: q⁹ alia est ei pulchritu
do morum in qua nunc cernit: atq̄ alia pul
chritudo p̄miorum: in qua tunc p cōditoris
sui speciem sbleuat. Cui⁹ mēbra vicz omēs
dilecti quia ad cuncta simpliciter incedunt:
eius oculi columbar⁹ vocant: quia magna
luce irradiant: quia & signoz miraculis cho
ruscant. Sed q̄tum est omne hoc miraculū
quod videri potest: illud de internis miracu
lum est mirabilius quod videri nō pōt. De
quo illuc apte sbditur: Absq̄ eo quod intri
secus latet. Magna quipe ē gl̄ia aperti ope
ris: & longe incomparabilis occulte remune
rationis. Quod ergo per beatum Iob astro
rum noie: hoc salomonis vocibus occuloz
appellatione signat: & quod p salomonē dr
Absq̄ eo quod intrinsecus latet: hoc nobis
beatus Iob intimat: cum austri interiora cō/
mēdat. Sed ecce vir sanctus exteriora nomi
nās interiora ꝓsiderās: apta narrans: occul
ta penetrans omne qđ interi⁹ exteriusq̄ agi
tur: dicere conat. Sed opa summe magnitu
dinis q̄n explicet lingua carnis? Unde & ap
te mox hec eadē opa melius diffiniendo cō/
p̄hendit dicēs. ℣ Ca. X.

Qui facit magna & iscrutabilia & mi
rabilia: quoz non est numerus. Di
uine fortitudinis facta tunc verius explem⁹
cū hec nos explere non posse cognoscimus:
tūc facūdi⁹ loq̄mur cū ab his obstupescēdo

reticem⁹. Ad narranda q̃ppe dei opa habet defectus noster q̃ sufficienter exerat linguã suã: vt que cõphẽdere i donee nõ valet: hec idonee mutus laudet. Vñ bene ꝛ p psalmi/
Ps.150. stã dr. Laudate eũ in potentatib⁹ ei⁹: lauda/te eũ ſm multitudinẽ magnitudinis ei⁹. Ille
B q̃ppe dominũ ſm multitudinẽ magnitudis ei⁹ laudat: qui se succũbere in eius laudis expletiõe ꝓsiderat. Bicat ergo. Qui facit magna: ꝛ inscrutabilia: et mirabilia: quoꝝ nõ ẽ numerus: vicz magna virtute: ꝛ inscrutabi/lia ratione: innumerabilia multiplicitate. Di
uina ergo opa que explere dicẽdo non potuit: facundi⁹ deficiẽdo diffinuit. Sed in cõsi
Lex. deratione rerum: cur longe extra nos ducimur qui hoc ipm quoq; quod erga nos agitur ignoram⁹. Unde ꝛ apte sbiungit. Si venerit ad me: non videbo eũ: ꝛ si abierit: non intelligam eũ. Secluſum quippe a b eternis gaudijs gen⁹ humanũ exigente culpa mentis oculos pdidit: ꝛ meritoꝝ suoꝝz passib⁹
C gradit: nescit. Sepe enim gre est donũ q̃ irã deputat: ꝛ sepe diuine districtionis ira ẽ q̃ gfaz putat. Nã plerumq; gratiã estimat dona virtutũ: ꝛ tamen eisdem donis elat⁹ corruit: plerũq; velut iram metuit aduersa tentationũ: ꝛ tamen eisdem tentationib⁹ pfius ad virtutũ custodiaz cautioꝝ exurgit. Quis esñ deo se ꝑinquare non estimet: cũ supnis excrescere munerib⁹ agnoscit: cũ vel ꝓphetie donũ: vel doctrine magisterium pcipit: vel ad exercendã curationũ gratiam conualescit: Et tamẽ sepe mens dũ de virtutis sue securitate resoluit insidiãte aduersario: ino/
pinate culpe telo pforat. Et inde a deo i eternum longe fit: vnde ei ad tempus sine cautele custodia ꝑinquauit. ¶ Ca. XI.

Et quis se derelictũ iam gratia diuina nõ deputet: cũ post expimentum mũdicie lacessiri se carnis tentationibus videt: inhonestũ ad animum congeri: ꝛ ante cogitatiõis oculos nonnulla imꝓoba et imunda versari? Et tñ cũ fatigant ista nec supant: nequaq; p pollutõem trucidãt: sed p humilitatẽ seruant: vt infirmũ se anim⁹ in tentatione deꝓhendẽs: totũ se ad diuinitatis adiutoriũ ꝓferat: ꝛ sui fiducia funditus amittat. Sicq; fit: vt inde alti⁹ deo inhereat: vnde se a deo ꝓfundi⁹ cecidisse suspirabat. Accessus igitur recessusq; dei a mente nra mimem cognoscit: quousq; rerũ alterantiũ finis ignoraꝝ: quia ꝛ de tentatiõe incertũ ẽ: vtruz ꝑbet an trucidet: ꝛ de donis nequaq; deꝓhendit: vtrum hic desertus remunerent: an in via nutriantur: vt ad patriam ꝓducant.

Homo ergo ab etrenis gaudijs semel expulsus: clausas ꝓtra se ianuas secreti spũalis aspiciat: atq; ad semetipm foras ꝓiectus i carne gemat: ꝛ cecitatis sue dãna ꝓsiderans dicat. Si venerit ad me: nõ videbo eũ ꝛ si abierit: nõ intelligã. Ac sic apte deploret dicens
B Postq; semel spõte oculos pdidi: q̃m queſi te noctis cecitatẽ patioꝝ: nec oꝝtũ iam nec occasum solis cognosco. Et tñ homo qui infirmitatis pena ꝓmit: ꝛ cecitatis sue caligine grauat: ad supne lucis iudiciũ ꝑpat: vt suo rũ actuũ rõem reddat. Unde moꝝ sbditur.
Si repẽte interroget: quis rñdebit tibi? Re
Tex. pẽte de⁹ interrogat: cũ nos ad districtõez sui examis inopinatos vocat. Sed interrogationi illius hõ rñdere non sufficit: quia si remota tũc pietate discutit: in illo examine etiam iustoꝝ vita succũbit. Uel certe interrogat: cũ duris nos ꝓsecutionibus pulsat: vt cum mens nostra magna de se in tranq̃llitate estimat: semetipam veraciter qualis sit in ptur
batione deꝓhendat. Et pleꝝq; qm̃ q̃ pcutit gemit: sed rñdere nõ sufficit: quia ꝛ ipa ei p/cussionis sue aduersitas displicet: ſ tñ semet ipm hõ ꝓsiderans tacet ꝛ diuina iudicia discutere metuit: qz eẽ se puluerẽ agnoscit. Uñ
Ro.9. et p paulũ dr. O homo tu qui es qui rñdeas deo? Rñdere deo nõ posse ꝓuincit q̃ homo
C nomiaf: quia p hoc q̃ de humo sumpt⁹ est: iudicia supna discutere dignus nõ est. Unde hic quoq; apte sbiungit. ¶ Uel q̃s ei dicere
Tex. potest: cur ita facis? Auctoris facta semp in/discussa veneranda sunt: quia iniusta neq; esse possunt. Ratõem quippe de occulto ei⁹ iudicio querere: nihil est aliud: q̃ contra ei⁹ ꝓsilium supbire. Cum ergo factoꝝ causa nõ deꝓhendit: restat vt sb factis illius cũ humilitate taceaf: quia nequaq; sufficit sẽsus carnis: vt secreta penetret maiestatis. Quid ergo in factis dei rõem nõ videt: infirmitatem suã ꝓsideras cur nõ videat rõem videt. Uñ
Ubi.s. et p paulũ quoq; sbsequẽter adiungit. Nũquid dicit figmẽtũ ei qui se finxit: quare me fecisti sic? Quo enim se cernit figmentũ diuini operis: eo semetipm redarguat: ne ꝓtra manũ resultet opantis: qz q̃ benigne qd nõ erat fecit: qd est: iniuste nõ deserit. Ad semetipaz ergo in pcussione mens redeat: ꝛ qd apphẽdere non valet: non requirat: ne si diuine ire cã discutit: ampli⁹ discussa puocet: ꝛ quam placare hũilitas poterat: iextinguibiliter superbia accẽdat. Uñ ꝛ apte quoq; de hac eadẽ ira ꝓtin⁹ sbdit. ¶ De⁹ cui⁹ resistere ire ne
Lex. mo põt: sb quo curuant q̃ portant orbem. Mirum valde est: q̃ ire dei nullus posse re

sistere dicit: cū multos indignationi supne
animaduersiōis obuiasse eloquia diuina te/
B stent. An non ire dei moyses restitit: qui p
cadente pplo erectus: ipm supne pcussionis
impetū mozris sue oblatiōe restrinxit dicēs.
Exo.32. Dimitte illis hanc noxā: alioquin: alioqn de
le me de libro tuo quē scripsisti: ? An non ire
Nu.11. dei aaron restitit: cum inter viuētes ac moz/
Nu.25. tuos turibulū sumpsit: atq; animaduersōis
ignē incēsi fumo tempauit? An non finees
ire dei restitit: qui luxuriātes cū alienigenis
in ipo coitu trucidans: zelū suum diuine in/
dignationi obtulit: et furoz ē gladio placauit
An nō ire dei dauid restitit: q̄ angelo feriēti
se offerens placatōis gratiā ? ante tps ppo
sitū exegit? An nō helias ire dei restitit: q̄ lō
go iā tpe terra arēte sbductas de celo pluui
as verbo reuocauit? Quomodo ergo diui/
ne ire nullū posse resistere dicit: cum multos
sepe restitisse exemplis existentib⁹ demōstra
tur? Sed si sbtiliter et hec beati iob eloquia
et illoz facta pensam⁹: ? vez cognoscimus
quia diuine ire non resistit: ? verū q: multi
sepe restiteruut. ¶ Ca. XII.

A Oones eteni sancti qui ire dei obui
ant: ab ipo accipiūt: vt ?tra impetū
pcussionis ei⁹ opponant: atq; vt ita
dixerim: cū ipo se erigunt ?tra ipm: eosq; di
uina vis sibi opponit secum: q: i eo q; aduer
sum seuientis iraz foras obtinent: intus eos
gratia irascentis fouet: ? famulātes interius
leuat: quos quasi aduersantes exterius tole
rat. Dortat ergo ?tradictōem depcantium
quam aspirat: ? velut nolenti opponitur:
quod ab ipo vt fiat imperatur. Moysi eni
dicit ¶ Dimitte me vt irascatur furoz meus
contra eos: et deleam eos: faciam q; te in gē
tē magnā. Quid est seruo dicere: dimitte me
nisi depcandi ausum pbere? Ac si apte dice/
ret ei. Desa q; tū apud me valeas: et cogno/
sce q: obtinere poteris q̄cquid p populo ex
oras. Quod quia hac mente agit: statim ve
nia sbiuncta testat. Cū vero supna indigna
tio sese vt ita dixerim medullit⁹ mouet: hāc
oppositio humana nō retinet nec se vtilit cu
iuslibet depcatio obicit: cuz semel de⁹ aliq̄d
B ab intimis irascendo disponit. Hinc est eniz
q; moyses qui reatū toti⁹ plebis apud deuz
suis pcibus tersit: dūq; se obicez obtulit: di/
uine iracūdie vim placauit: ad petrā oreb
veniēs: ? p aque exhibitōe diffidens: repro/
missionis terrā ingredi: dño irascēte non po
tuit. Et sepe hac de re affligitur: sepe deside
rio se excitāte turbat ? dispositе vltionis ira
cūdiā repellere a semetipo nō valuit: q̄ hanc
volente dño: ? a populo amouit. Hinc da/ 2.Re.24
uid pstrata plebe: postmodū angeli gladiū
pce cōpescuit: pus plozās ? eiulās: nudis pe
dibus filiū fugit: ? q̄sq; ppetrati facinoris
vltionē ad plenū recipet: irā dei p semetip/ 3.Re.17
so tempare nequaq; valuit. Hinc helias vt
sicut hō paruū aliq̄d: quasi de diuina aiadū
sione sentiret: qui ?bo celos apuit: ante in/
dignationē mulieris territ⁹: p desertū fugit:
et p semetipso infirmat in formidinē: q̄ furo C
rem dei placat alijs p interuētionē. Ire dei
igit ? resisti valet: qñ ipse q̄ irascit opitulat
et resisti oino non valet: qñ se ? ad vlciscen/
dū excitat: ? ipe pcē que ei fundit nō aspirat
Hinc ad iheremiā dz: Tu ergo noli ozare p Iere.7.
populo hoc: ? ne assumas p eis laudē ? oza
tionē: q: nō exaudiā in tpe clamoris eoz ad
me. Et rursum. Si steterit moyses ? samuel Iere.15.
coram me: nō est aia mea ad populū istum.
Qua in re queri vtiliter pōt: cur relictis tot
antiquioz⁹ patrib⁹ ad effūdēdā pcē moy
ses ? samuel tm̄modo pstanti⁹ elegantiusq;
nominant? Quod tamē facile agnoscimus:
si eius qui diligere ? inimicos pcipit: chari/
tatis merita pensamus. ¶ Cap. XIII A
Onditoris nāq; auri⁹ maxime illa
oño cōmēdat: q̄ p inimicis q̄z inēce/
dere nitit. Un ? p semetipaz veritat
dic Ozate p plequētib⁹ ? calūniātib⁹ vos. Mat.5.
Et rursum. Cum stabitis ad ozandū: dimitti
tite si quid habetis aduersus alterum. Luz
vo patrū prioz facta sacro eloquio descri/
bente reuoluim⁹: moysen ? samuelē exoras/
se p aduersantib⁹ inuenimus. Unus quip/
pe eoz seuiētis populi psecutiones fugit: et
tamē p vita sui psecutoris interuenit: alter
ex pncipatu populi deiect⁹: ipsis suis aduer
sarijs dicit: Absit a me hoc peccatū in dño:
quo minus cessem ozare pro vobis. Quid ē
ergo in difficultate depzecandi moysen ? sa/
muelem deducere: nisi apertius iudicare q;
eius ire neq; illi si astarent obsisterent: qui
idcirco pro amicis interuenire citius possent
quia apud hunc intercedere ? pro inimicis B
solerent? Hinc ad eandem iudeam dicitur:
Plaga inimici percussi te castigatiōe crudeli.
Et rursum: Quid clamas etiā ad me: sup
?tritione tua. Insanabilis est dolor tuus.
Uir igitur sanctus aspiciat: q: nullus inter/
uentu diuina ira restringitur: cum implaca/
bilit excitat ? dicat: Deus cui⁹ resistere ire
nemo potest. Quod bene ? ad specialem in/
tellectum ducimus: si eiusdem plebis israeli
tice damna pensamus: quā redemptoz per
dispensationis sue mysteriū ostensus supbi

entem deseruit: atq; ad cogitatiõis sue grãz gentes vocauit. Unde ꝛ apte mox subdit: Sub quo curuanť qui portant orbem. Ipsi eteni orbem portãt: qui curas psentis seculi tolerant. Tantorum quippe ponderã vnusquisq; sustinere compellit: q̃tis in hoc mũdo pncipat. Unde ꝛ terre pnceps nõ incongrue basileus dicit greco eloquio: laos eniz ppls interptat. Basileus igitur: basis laos vocať: qđ latina videlicet lingua basis populi dicit: quia videlicet ipse sup se populũ sustinet: q̃ motus illius ptãtis pondere fixus regit. Quo eniz subiectorũ suorũ onera tolerat: eo q̃si suppositam colũnã basis portat. Beatus igit iob virtute pphetici spũs plenius aspiciat quod iudea deserit atq; ad diuinitatis cultum gentium pncipes inclinãtur ꝛ dicat: Deus cui⁹ resistere ire nemo pt Sub quo curuanť: qui portant orbẽ. Ac si apte fateať dicens: Et subiectos q̃ndam diistricte deseris: ꝛ erectas potestates gentium misericorditer flecteris. ℣ Cap. XIIII

Quãuis p hꝫ qđ dr: Sub quo curuantur q̃ portant orbem: pñt ꝛ angelice ꝛtutes intelligi. Ipse eteniz orbem portat: q̃ regẽdi mũdi curas ãmistrant: paulo attestãte q̃ ait: Nõne oẽs sunt ammistratorij spũs in ministeriũ missi ppter eos q̃ hereditatẽ capiũt salutis. Ait ergo: Deus cui⁹ resistere ire nemo potest: sub quo curuanť qui portant orbem. Ac si humilitatẽ omnis creature ꝓspiciat: ꝛ tremefact⁹ dicat: Quis infirmorũ hominũ tuis nutibus obuiat: cui⁹ se formidini ꝛ virtutes angelice inclinant. Uel certe qm̃ cuz curuamur supiora nõ cernimus: erecti essent illi subtilissimi spũs si plene potentiã ei⁹ maiestatis attingerent. Bz q̃ orbem portant: sub deo curui sunt: q; diuinitatis eius celsitudinẽ q̃uis sbleuati videant nec virtutes tamẽ angelice comprehẽdunt. Quã vir iust⁹ p infirmitate nõ penetrans: ꝑ hanc vtcunq; ex subiectis summorũ spiritum misterijs pẽsans: ad ꝓsiderationẽ se prior priam solicita hũilitate recolligit: sibiq; corã se pre potestate superne magnitudis vilescit dicens: Quãtus ergo ego sum vt rñdeam ei et loquar verbis meis cum eo? Ac si aperte dicat: Si creatura illa hunc ꝓsiderare nõ sufficit: qui carne nõ premit qua mẽte de eius ego iudicijs disputo: q̃ pondere corruptiõis angustor. Sicut autem sepe ad nos ẏba dei sunt iudicia illius: que nostrorũ actuum sententiã loquunť: ita verba nostra ad deũ sũt opera que exhibemus. Bz cum deo loqui: verbis suis homo non valet: q̃ apud subtile eius iudicium: nullam de suis actib⁹ fiducia tenet. Uñ ꝛ apte sbditur. ℣ Qui etiaz si habuero quippiam iustum: non respõdebo sed meum iudicem deprecabor: Ut eñ sepe dixim⁹. Omnis humana iusticia: iniusticia esse conuincitur: si districte iudiceť. Prece q̃ post iusticiã indiget: vt succumbere discussa poterat ex sola iudicis pietate conualescat. Que cum plene a perfectionibus habeť: habere de illa quippiam dicit. Quia mens humana ꝛ cõprehensa vix peragit: ꝛ valde extrema sunt: q̃ cõprehendit. Dicat ergo. Qui si habuero quippiã iustũ: nõ respõdebo: sed meum iudicem deprecabor. Uelut si aptius fateatur dicẽs. Et si ad opus virtutis excreuero: ad vitam nõ ex meritis: sed ex venia cõualesco. Precitaq; intendũ est cum recta agimus. Ut omne quod iuste viuim⁹: ex humilitate cõdiamus. ℣ Ca. XV.

Sed plerumq; ipa nostra depcatio tam multis cogitationib⁹ quatit: vt pene a ꝓspectu iudicis repulsa videatur: ꝛ sepe hanc creator misericors pcipit: ꝑ q; illibatã se vt vult exercere non valet: super se iudiciũ reprobatiõis pauet. Unde et sbdit ℣ Et cũ inuocantẽ me exaudierit. non credo q; exaudierit vocem meã. Plerumq; eteni mens igne diuini amoris accendit: atz ad intuẽda celestia ꝛ archana sbleuať: ad sũma iã rapit. ꝛ pfecto desiderio compuncta: ab infimis alienať: sed repentina tentatiõe pcussa: que intentione forti erecta in deum fuerat: oborꝛis cogitationibus transfixa curuatur: ita vt seipam discernere nequeat: atq; inter vicia virtutesq; deprehensa. ex qua parte sit valentior: non agnoscat. Nam sepe ad hoc vsq; perducit: vt miretur quõ tam summa cõprehendat. Quia cogitatio illicita poluit. Et rursum: quomodo illicitam cogitationem recipit: quaz super se valide feruor spiritus rapit. Quos alternantes cogitationũ motus in animo bene psalmista intuens ait: Ascendunt vsq; ad celos: ꝛ descendũt vsq; ad abissos. Usq; ad celos quippe ascẽdim⁹ cum summa penetram⁹: sed ad abissos vsq; descendimus: cum repente a contemplationis culmine per turpia temptamenta deijcimur. ℣ Motus itaq; animi: dum inter vota et vicia alternant: nimirum sibi certitudinez exauditionis obnubilant. Recte ergo dicit Et cum inuocantem me exaudierit. non credo q; exaudierit vocem meã: quia mens ex ipsa sua mutabilitate fit trepida: et per hoc quod nolens patitur: repulsam se abiectãq; suspicatur. Libet intueri vir sanctus quãta

se sb̄tilitate diiudicat: ne quid i illo diuina iudicia reprehendant. Infirmitatē nāq; suā intuēs ait. Quant⁹ ego sum qui respondeā ei: et loquar verbis meis cum eo? Be iusticie sue meritis nō ꝓfidens: ꝑ ad solam se spez postulatiōis ꝓferens sb̄dit. Qui etiā si habuero ąppiam iustū: nō rndebo: ꝑ meū iudicez depcabor. Sed de ipa quoq; postulatione pauidus adiūgit. Et cū inuocantē me exaudierit: nō credo q exaudierit vocē meā. Cur tāta circūspectiōe trepidat? Cur tanta solicitudine formidat? nisi q terrorem iudicis extremamq; districtōem ꝓsiderat: et vim discussionis illius non ferens oīe qđ gerit esse sibi insufficiens pēsat. Unđ et ptin⁹ sb̄dit. In turbine eā ꝓteret me. ¶ Ca. XVI.

A Peccator quisq; in turbine atteritur: qui erectus in tranquillitate videbatur: q quem diu supna lōga: nimitas tolerat: extrema iudicij seueritas necat: que recte turbo dicit: quia in elementoz cōmotione reuelat: psalmista attestāte qui ait. Beus manifeste veniet deus noster: et nō silebit: ignis in ꝓspectu eius ardebit: et in circuitu eius tempestas valida. Unde et ꝓpheta quoq; alius dicit. Dominus in tempestate et turbine vie eius. In quo nimiz tur bine idcirco iustus nequaq; ꝓterit: quia semp hic solicite metuit ne cōterat. Perpēdit nāq; adhuc in pñtis vite itinere ꝓstitut⁹ hūanis actib⁹ exactoz opez q̄ districtus appareat: ą quosdā tunc reatu culpe originalis astrictos etiā sine opibus damnat. Unde recte vir sanctus ex humani generis voce ptin⁹ adiūgit. Et multiplicauit vulnera mea etiā sine causa. Non nulli eteni pus a pñti vita sb̄trahunt: q̄ ad pferenda bona mala ve merita actiue vite pueniant: quos quia a culpa originis sacramenta salutis nō l'berant: et hic ex ppio nil egerūt: et illuc ad tormenta pueniūt. Quib⁹ vnū vulnus est corruptibiliter nasci: aliud carnaliter emori. Sed q̄ post mortē quoq; eterna mors sequit occulto eis iustoq; iudicio etiā sine causa vulnera multiplicantur. Perpetua ąppe tormēta pcipiūt: qui nihil ex ppria volūtate peccauerūt. Hinc nanq; scriptū est. Nō est mund⁹ in ꝓspectu eius: nec vni⁹ diei infans sup terrā. Hinc p semetipsā veritas dicit. Nisi quis renatus fuerit ex aq̄ et spiritu sancto: nō pōt introire in regnū dei. Hinc paulus ait. Eramus natura filij ire sicut et ceteri. Qui itaq; nullū ppriū adiūgens ex solo originis reatu perimit: ąd iste in illo extremo examine q̄tuz ad humani sensus estimatōez: nisi sine causa vulnerat? Sed tamē sub diuina districtiōe iustum est: vt ppago mortalis velut infructuosa arbor et iniquis seruet amaritudinē quā traxit ex radice. Ait ergo: In turbine eni ꝓteret me et multiplicabit vulnera mea etiam sine causa. Ac si apte humani generis damna considerans dicat: Districtus iudex qua eos aīaduersione trucidat: quos culpa ppria actiōis dānat: si et illos in eternū pcutit quos reat⁹ arbitrij non adiecit? Que nimirū dicta nec a btō iob specialit discrepare cogscim⁹: si hec q̄ vere prolata sūt indagam⁹. Semetipm nāq; sb̄tiliter pensans: atq; in oi actione diiudicās: supne districtiōis vim q̄ta sollicitudie ptimescat insinuat subdēs. In turbine eni ꝓteret me Ac si apte dicat: Idcirco hunc semp: et tranquilitate timeo: q p flagella qualis in turbine veniat non ignoro. Que flagella scilicet et metuens pūidet: et pūidens ptulit. Unđ subiungit: Et multiplicabit vulnera mea: etiaz sine causa. Ut eni iam sepe dixim⁹: nequaq; beatus iob pcussus ē: vt in eo pcussio viciuz tergeret: sed vt meritū augeret. Vulneratū se itaq; sine causa asserēs: ꝑ de se foras loqt̄: qđ de illo veritas in occulto testat dicens: Cōmouisti me aduersum eum: vt affligerez eum frustra. Uir ergo sctūs supbe non dicit qđ veraciter dicit: nec per hec ꝟba a rectitudine discrepat: p que a iudice nō discordat: ą eorundē ptin⁹ vulnerū ꝓtinuationez exp̄mit: cū subiūgit. Nō ꝓcedit ąescere spīm meum: et implet me amaritudib⁹. ¶ XVII

A Epe iustis exercitiū ꝟtutis ē: sola experi⁹ adūsa tolerare: ꝑ vt eoz vires certamen plene pbatiōis erudiat: hos nonunq; et foris tormēta lacerāt: et intp̄ tēptamēta castigāt. Unđ vir sctūs impletū se amaritudib⁹ asserit: q: cū flagella experi⁹ tolerat: illud est graui⁹ qđ de temptatione aduersarij in intimis portat. Sed int̄ hec mitigat vim doloris: ꝓsiderata equitas et potentia ferientis. Unđ subiūgit. Si fortitudo quorit robustissim⁹ est: si eq̄tas iudicij: nemo pme audet testimoniū dicere. Ille ąppe vite causas examinat: qui has p alienū testionū non explorat: q: is qui district⁹ q̄q; ostendit illato: pene: ipse diu tacitus extitit testis culpe. Hinc eni p ꝓpheta ait. Ego sum iudex: et testis. Hinc rursum ait: Tacui: semp silui: patiēs fui: sicut pturiēs loquar. Parturiēs nanq; cū dolore eijcit: qđ diu in abditis cum pondere portauit. Post longū ergo silentiū sicut parturiēs loquit: q: qđ apud se nūc tacitus tollerat: in vltione q̄q; iudicij quasi cum dolore manifestat. Sz reqūrēdus

Jere. 20. Esa. 42.

nobis est: iste vir iust⁹ si p eo testimoniũ di/
cere quisq̃ psumeret: nunq̃d hũc a reatu li/
beraret? Et si huic alius testimoniũ nõ im/
pendit nunq̃d ad pferendũ pro se testimoni
um saltem ipse qualescit? Sequitur. Si iu/
stificare me voluero os meũ pdemnabit me
si innocentẽ ostendero: prauum me compro
babit. Ac si aperte dicat: Quid de alijs loq̃r
qui ipse p me testimoniuz ferre non valeo?
Sed quia innocẽtie tue testificari nõ sufficis
nũquid hocipsum quia innocentiaz habeas
scis? Subdit. Etiam si simplex fuero hocip
sum ignorabit anima mea. Plerũq̃ si scim⁹
bona que agimus ad elatiõẽ ducimur: si ne
scimus minime seruamus. Quis enim aut õ
virtutis sue pscientia non q̃tulumcũq̃ sup
biat? Aut quis rursum bonũ in se custodiat
quod ignorat? Sed contra vtraq̃ quid sup/
est nisi vt recta que agimus sciendo nescia/
mus vt hec recta estimem⁹ minima: q̃te/
nus ad custodiam sensificet animũ scientia
rectitudinis: in tumorem non eleuet: esti/
matio m in orationis. Cap. XVIII

Sed sunt nõnulla q̃ sciri a nob facile
nequeũt: etiã cum gerunt. Nã sepe
recto studio pua delinq̃ntiũ culpas
accẽdimur: cũ vltra eq̃tatis metas p iram
rapimur: hoc zelũ iuste districtionis estima/
mus. Sepe officiũ pdicationis assumim⁹ vt
per hoc fraterne vtilitati seruiam⁹: sed nisi
placeamus illi cui loq̃mur: n⁹ quaq̃ libenẽ
accipitur qd predicamus. Cunq̃ placẽmẽs
vtiliter studet ad amorem laudis pprie de/
fluit turpiter: que a captiuitate vicioz ali
os curabat eruere: ipsa suis fauoribus inci/
pit captiua seruire. Quasi latrũculus quip/
pe est appetitus laudis humane: qui recto
itinere gdientib⁹ ex latere iungit: vt ex oc/
cultis educto gladio gradientiuz vita truci/
det: cũq̃ pposite vtilitatis intentio ad stu/
dia puata deducit horrẽdo modo vnũ idemq̃
opus culpa pagit: qd virtus inchoauit. Se
pe et ab ipsis exordijs aliud cogitatio expe/
dit: aliud actio ostendit. Cap. XIX

Sepe se fidelẽ sibi nec ipsa cogitatio
exhibet: qz aliud ante oculos mẽtis
vsat: et longe ad aliud ex intẽtiõe fe
stinat. Nã plerũq̃ nõnulli terrena pmia ap
petũt et iusticiã defendũt: secq̃ inocẽtes esti/
mãt et eẽ defensores rectitudis exultãt. Qui
bus si spes nũmi subtrahit: a defensione p/
tinus iusticie cessat: et tamẽ defensores se iu
sticie cogitant: sibiq̃ rectos asserunt qui ne/
quaq̃ rectitudinẽ p nũmos querũt. Quos
contra bene per moysen dicit: Juste quod
iustum est exequeris. Iniuste quippe qõ iu
stum est exequit: qui ad defensionez iusticie
non virtutis emulatione sed amore premij
temporalis excitat. Iniuste qõ iustum ẽ exe
quitur: qui ipsam quam pretendit iusticiam
venũdare minime veretur. Juste ergo iustũ
exequi est: in assertione iusticie eandem ip/
sam iusticiam querere. Sepe recta agimus
et nequaq̃ premia: nequaq̃ laudes ab ho/
minib⁹ expectamus: sed tamẽ mens in sui fi
ducia erecta his a q̃bus nil expetit placere
temnit eorum iusticia despicit: secq̃ male li
beram per abrupta elationis rapit: et inde sb
vicio pei⁹ obruitur: vnde quasi deuictis vi
cijs nullis se appetitionib⁹ subiacere gloriat.
Sepe dum nosmetipsos plus iusto discut/
mus: de ipso discretionis studio indiscretius
erramus: et mentis nostre acies quo pl⁹ cer
nere nititur obscuratur: quia et qui importu
ne solis radios aspicit tenebrescit: et inde ni
hil videre cõpellit: vñ videre amplius cona
tur. Quia igitur ab inquisitiõe nostra torpẽ
tes nos omino nescimus: aut si sbtili nos di/
scussione requirimus plexq̃ inter vitia vtu/
tesq̃ caligamus: recte nũc dicit. Etiã si sim/
plex fuero: hoc ipm ignorabit ania mea. Ac
si apte diceretur. Conditoris contra me iu/
dicia qua temeritate redarguo qui ipm me
ex infirmitatis caligine ignoro? Vñ bñ p.p/
phetam dicit. Bedit abissus vocem suã: ab
altitudine fantasie sue. Abissus quippe fan/
tasie altitudinem portat: cum humanus ani
mus immensa cogitatione caligosus: semet/
ipm etiam discutiendo non penetrat. Bz ab
hac altitudine vocem dare est: quia dum se
deprehẽdere non potest: cogitur i admirati/
onem consurgere: vt eo perscrutari nõ aude
at: quod super ipsum est: quo incõprehensi/
bilitatẽ suam ipe cogitans non valet inueni
re quod est. Sed iustorum corda quia ad p/
fectum se examinare nequeunt: egre hoc exi
lium cecitatis ferunt. Unde et bene sbd itur.
Et tedebit me vite mee. Tedet iustum viue
re: quia et operando vitam non desinit que/
rere: et tamen eiusdem vite sue meritum non
valet inuenire. Libram quippe examinis a
sinu intime equitatis trahit: et inde in se erga
effectum inuentionis deficit. Unde super se
raptus ad vim inquisitionis excrescit. Sed
cũ consolatio nostre caliginis reducta ad ani
mũ iusta et incõprehensibilis potentia cõdi/
toris: que et iniquos sine vltione nõ deserit:
et rectorum iusticiã incõprehensibilitatis im
mensitate trãscendit: Unde et apte sbiungi/
tur. Unum est qõ locutus sum: et innocentẽ

Tex. A B A B A Deut. 16. Tex. B C Abac. 3. Tex.

L et impiũ ipe cõsumit. Innocẽs a creatore cõ
sumitur: quia quãtalibet ei⁹ simplicitas fue/
rit: diuine magnitudinis simplicitate supe/
ratur. Quãuis enĩ simplicitatez studiose ser/
uemus: ex ꝓsideratione tamen intime puri/
tatis ostẽditur: ꝙ hec ipa quã agim⁹ simpli/
citas non sit. Impius quoq; a cõditore con
sumitur: quia, deo cuncta mirabiliter ordinã
te: ipis suis virtutib⁹ eius impietas ligatur
nam inde se supplicijs ꝛ nesciens implicat:
vnde se aliquid facere sciẽter exultat. Quia
igitur omnipotens deus ꝛ bonoꝝ innocen/
tiã simplicitatẽq; superat: ꝛ malorum astuti/
am penetrans damnat: recte nunc dicitur.

Tex. Unũ est quod locutus sum: ꝛ innocentem ꝛ
impiũ ipe consumit. Ac si aperte diceretur.
Hoc apud me verbum cogitationis ꝓtuli
quia nec innocens si districte discutio: appa
rebo: nec impius apud me si latere voluero
a superni examinis acumine abscondar quo
niã districtus iudex cũcta comꝓhendens
occulta malicie mirabiliter penetrat: ꝛ suis
B hanc inuentionibus bene ordinans dãnat.
Vel certe ꝛ innocentẽ ꝛ impium ipe cõsume
re dicit: quia q̃uis in meritis vite diuisi sũt:
ꝓme tamen culpe merito eque ad carnis in
teritum pertrahunt. Unde ꝛ ꝓ salomonem
Eccs.2. dicit. Moritur doctus similiter ꝛ indoct⁹.
Et rursum. Cuncta sbiacent vanitati: ꝛ oia
Tex. ꝓgunt ad vnum locũ: de terra facta sunt et
in terram pariter reuertuntur. Sequit. Si
flagella occidat semel ꝛ nõ de penis inocen/
tũ rideat. Quis hec non per supbiã ꝓlata
crederet: nisi sententiaz iudicis audiret: qua
it: Nõ estis locuti coram me rectum sic ser/
uus me⁹ iob? Restat ergo vt nullus aucto/
ris verba reꝓhẽdere audeat: que constat
qui a iudex laudat: sed tanto in intimis suis
cautius sbtiliusq; rimanda sunt: q̃to duri⁹
foras sonant.

℣ XX.

A Quir eteni sanct⁹ humani generis dã/
na ꝓsiderans: vñ et quo venerit pẽ
sans: qõ hõ pollicẽte aduersario bo
ni maliq; sciam appetens: scire perdidit etiã
semetipm: ita vt veraciter dicat: etiam si sim
plex fuero hoc ipm ignorabit aia mea: ꝙ p⁹
expulsionis penã flagella quoq; corꝛuptio/
nis sustinet: ꝛ adhuc ad carnis vel certe ad
mentis interitum: etiam post tormentũ tẽdit
vt recte dicat. Et innocentem ꝛ impium ipe
ꝓsumit: mediatoris ꝓtra hec gratiã req̃rit di
cens. Si flagellat occidat semel. Nos enĩ q̃
et a deo mente recessimus: ꝛ carne ad pulue
rem redim⁹: pena duple mortis astringimur
Sz venit ad nos qui ꝓ nobis sola carne mo
reretur: qui simplam suam duple nostre iun
geret: ꝛ nos ab vtraq; morte liberaret. De
qua per paulum dicitur. Quod aũt mortu⁹ Ro.6.
B est ꝓ peccato: mortu⁹ est semel Da mna er/
go vir sanctus nostre corꝛuptionis aspiciat
et vnum que duas nostras destruat mortes
mediatoris querat. atq; hanc desideratis di
cat. Si flagellat occidat semel. Sed ecce q̃si
humiltati remittitur quod ꝓtin⁹ sbinferẽ. Et
nõ ꝺ penis innocentum rideat: quod tñ val/
de humilimũ sine difficultate cognoscimus
si humili hoc mente pensamus. Cunctis ete
nim liquet ꝙ omne desiderium pena est cuz Proue.13.
differẽ: salomõe quoq; attestãte q̃ ait. Spes
que differẽ: afflgit aiam. Ridere aũt dei est
humane nolle afflictioni misereri. Unde per
salomonem rursum dominus reꝓbis i cul Proue.17.
pa durantibus dicit. Ego quoq; in interitu L
vestro ridebo. id ẽ afflictiõi vestre nulla pie
tate compatiar. Ante redẽptoris igit aduẽ/
tum penã suam electi omẽs habuerunt: qui
estuante desiderio incarnationis eius mistę/
rium videre cupierunt ipo attestante q̃ ait.
Multi dico vobis iusti ꝛ ꝓpꝫte voluerũt Luc.10.
videre que vos videtis ꝛ nõ viderunt. Pe/
ne itaq; innocentum: sunt desideris iustorũ
Quousq; ergo electorum suorum vota do/
min⁹ nõ cõpatiens distulit: quid aliud q̃ in/
nocentum penas risit? Itaq; vir sanct⁹ ven
turi redemptoris dona considerans: ꝛ voto
rũ suoꝝ dilatõem patienter tollerans dia t
Si flagellat occidat sel' ꝛ nõ ꝺ penis inocẽtũ
rideat. Ac si aperte exoꝛet dicens. Quia vi/
ta nostra quottidie flagello vindicte ꝓ cul/
pa atterit: ille iam veniat qui ꝓ nobis semel
sine culpa moriatur: vt de innocentuz penis
deus vltra non rideat: si ipe carne passionis
appareat: in cuius se desideriꝫ mẽs nostra
castigat.

A

℣ Cap. XXI.

V El certe si risum dei eius leticiaz ap
pellat: de innocẽtũ penis ridere do/
min⁹ dicit: quia quo a nobis arden
tius quẽritur eo ꝺ nobis suaui⁹ letat. Mꝫa
si quodda quippe ei ex pena gaudiũ facim⁹
cum ꝓ sancta desideria ꝓ eis nos amore ca/ ps.117.
stigamus. Hinc' psalmista ait. Constituite di
em solennẽ in cõfrequentationibus vsq; ad
cornu altaris. Solennẽ nanq; domio diem
cũ frequẽtatiõe ꝓstituit: quisquis se assidue
in eius desiderio afflgit: qui numiꝝ solenni/
tatis dies vsq; ad altaris cornu tendi preci
pit: quia tam diu necesse est vt quisq; se affli/
ciat: quousq; ad supern⁹ sacrificij altitudinẽ
id est ad eterna gaudia pertingat. Iust⁹ igi/
tur vir quia impleri desiderium suũ appetit

nõ differri: humiliter dicit. Non de penis in
nocentũ rideat. Ac si diceret. Uota nr̃a libẽ
ter accipiens vltra nõ differat: ꝑ ostendẽdo
B exhibeat eum: qui nos in sua expectatione
castigat. Quia vero eum specialiter bea/
tus iob occidi semel petiuit: qui carnis soli/
us mortem in mundi ꝓ nobis fine tollerauit
Tex. ꝓtinus aperit: qui ip̃m quoq; ordinem eius
passionis adiungit dicens. Terra data est ĩ
manus impij vultum iudicum eius operit.
Quid nanq; terre nomine: nisi caro exprimi
tur? Quis appellatiõe impij: nisi diabol⁹ de
signatur? Huius impij manus fuerunt: hi q̃
in redẽptoris nostri morte crassati sunt Ter
ra itaq; data est in manus impij: quia anti/
quus hostis redemptoris mentem corrum/
pere per se tentando non valuit: ꝑ ei⁹ carnez
per suos satellites ad triduũ permissus exti/
xit: ⁊ dispensatiõem superne pietatis nesci/
ens ex hac ipsa permissione seruiuit. Tri/
bus etem̃ redemptorem nostru mt entatio/
C nibus pulsans: cor dei temerare non valuit
Sed cũ iude mentẽ ad traditõem carnis ei⁹
excitauit: cũq; ei cohortes atq; a pontificib⁹
et phariseis ministros tradidit: nimiruz iste
impius manus ad terram tetendit. Hui⁹ ter
re iudices sacerdotes ⁊ principes: pylat⁹ atz
illusores milites fuerunt. Iste itaq; impius
vultum iudicum eius operuit: quia corda ꝑ
sequentis ne auctorem suum cognoscerent:
2.Cor.3. malicie nubilo velauit. Unde et per pauluz
dicitur. Usq; in hodiernum diem cum legit̃
1.Cor.2. moyses: velamen est positum super cor eo/
rũ. Qui rursus ait Si eni cognouissent nũq̃
dominũ glorie crucifixissent Uultus ergo iu
dicum opertus extitit. quia mens ꝑsequen/
tium eũ: quem carne potuit tenere: deuz nec
per miraculũ agnouit. Quia vero antiquus
hostis cum iniquis omnibus vna ꝑsona est
sic plerumq; scriptura sacra de iniquoꝝ ca/
pite. id est diabolo loquit̃: vt repente ad ei⁹
corpus. id est ad sequaces illius deriuetur.

A ¶ Ca. XXII.

Tex Potest ergo nomie impij infidelis ac
persecutor popul⁹ designari: cui et
hoc ꝯgruit omino qđ sbdit̃. Qđ si
nõ ille est: quis ergo est? Ac si apte diceret̃.
Quis vnq̃ impius esse putandus est: si ille
popul⁹ qui ip̃am pietatẽ persecutus ẽ impi⁹
non est. Sed considerata vir sanctus iudai/
ce plebis ꝑfidia ad semetip̃m mẽtis oculos
reuocat: dolet q̃ videre nequeat quez amat
merore afficit̃: quia ex presenti mundo ante
Tex. sbtrahit̃ q̃ salus mundi reuelatur. Unde et
subdit. Dies mei velociores fuerunt cursore
fugerũt ⁊ nõ viderũt bonũ. Cursoris q̃ppe
officium est: secutura nunciare. Omnes igit̃
electi qui ante aduentũ redemptoris orti sũt
quia hunc aut audiendo tantũmõ aut eitam
loquendo nũciarunt: quasi in mũdo quidez
cursores fuerunt: sed quia ante prestolatum
redemptoris tempus se sbtrahi preuident:
trãsire se cursore velocius dolent: diesq; su/
os esse breues ingemiscunt: quia vsq; ad vi/
dendam redemptoris lucẽ mĩme tenduntur
Un̄ apte dicit̃. Fugierunt ⁊ nõ viderũt bo B
nũ. Oĩa que creata sunt bona sunt: moyse at
testante qui ait. Uidit deus cuncta que fece Gen.1.
rat ⁊ erant valde bona. Sed hoc solũ bonũ
principaliter bonũ est: per quod hec omnia
bona sunt: que bona principaliter existunt.
De quo bono veritas per euangeliũ dicit.
Nemo bonus nisi solus deus. Quia igit̃ an Mat.19.
tiquorũ patrum prius dies finiti sunt q̃ mũ/
do de⁹ in carne monstraret̃: recte nũc de his
dem diebus dicitur: fugierunt ⁊ nõ viderũt
bonum. Ac si aperte diceretur. Ante expe
ctatum tempus elapsi sunt: qui ad redemp/
toris presentiam peruenire nequiuerũt Un̄
et adhuc sbditur. Pertransierunt quasi na Tex.
ues poma portãtes Hi qui poma deferẽtes
maria transmeant: ip̃i q̃dem fructuum odo
re perfruunt̃: sed eorũdem fructuum alijs ci
bos ferũt. Quid igitur antiq̃ patres: nisi na
ues poma portãtes extiterũt? Qui diuine in
carnationis misterium ꝓphetantes ip̃i q̃dẽ
spei odore potiti sunt: sed nobis fructũ de ea
dem spei perfectione detulerunt. Quod eni C
illi expectando odorati sunt: hec nos cernen
do ⁊ percipiendo satiamur. Unde ⁊ redem
ptor hijsdem discipulis dicit. Alij laboraue Jo.4.
runt et vos in labores eorũ introistis. Quo
rum vicz dies comparantur naui bus: quia
decurrunt: ⁊ recte poma portantibus: quia
electos omnes quos ante redemptoris pre
sentiã gestauerũt: per ꝓphetie valuerũt spi
ritũ expectatione refouere: non autem mani
festa exhibitione reficere. Uel certe qꝛ naues
cũ poma portant hec paleis admiscẽt: vt ad
terras illesa perducant: recte patrũ p̃cedent
um dies describunt̃ nauib⁹ poma portanti
bus similes: qꝛ antiquoꝝ dicta in ea q̃ miste
ria spũalis vite denunciant: ꝑ interfusaz hec
historie stipulam seruant ⁊ opertũ nobis fru
ctum spũs deferunt cum carnalia loquunt̃
Sepe nanq; dum quedaz narrant ꝓpria: ad
diuinatis eleuantur archana: qui crebro eti
am cum altitudinem diuinitatis aspiciũt: ad
incarnationis eius misteriũ rpente fundunt̃
Unde adhuc apte sbiungit̃ ¶ XXIII.

Tex. B Sicut aquila volans ad escã. Bos q̃ppe ẽ aq̃le vt irreuerberata acie radios solis aspiciat: sed cũ refectiõis indigentia vrgeꝫ: eandem oculoꝝ aciez quã radijs solis infixerat ad respectũ cadaueris inclinat: ⁊ q̃uis ad alta euolet: p sumendis tamẽ carnib⁹ terram petit. Sic vicz sic anti/ qui patres fuerũt: qui in quantũ hũanitatis infirmitas admittebat: creatoris lucẽ erecta mente contemplati sunt: sed incarnãdũ hũc in mundi fine p̃scientes: quasi a solis radijs ad terram oculos deflexerunt: ⁊ quasi de sũ mis ad ima veniunt: dum hunc deuz supra omia: ⁊ hominẽ intra omia agnoscunt: quẽ p humano genere dum passuꝝ moriturũ q̃z cõspiciunt: qua scilicet semetipos refici atq̃ reformari ad vitam nouerũt: quasi more aq̃ le post contemplatos solis radios in cadaue re escam querunt. Libet ⁊ spectare aquilam
Esa.9. solis radios intuentem que ait: Deus fortis pater futuri seculi: princeps pacis. Sz abla/ to volatu celsitudinis ad terras veniat: escã cadaueris inferius inquirat: paulopost etei
Esa.33. B sb̃didit dicens. Disciplina pacis nostre sup eum: ⁊ liuore eius sanati sumus. Et rursum Et homo est: ⁊ quis cognoscet eum. Subleuata ergo in diuinitate mens iusti cũ dispẽ/ sationis gratiam ex eius carne p̃siderat: q̃si a summis repetit: ⁊ vt aquila ad escaz volat Sed ecce ille israeliticus populus immenso oudum pphetie spũ infusus eiusdẽ pphetie dona pdidit: atq̃ in ea fide quam p̃uidendo nunciauerat non pmansit: ⁊ a se redempto/ ris p̃sentiam negando repulit: quã cũctis se sequentibus pnunciando declarauit Uñ et apte ptinus per cõpassionem ad eoꝝ q̃q̃ duritiam sermo cõuertitur: atq̃ ab eis quo modo pphetie gratia sb̃trahatur indicatur
Tex. Nam sb̃ditur. Cum dixero nequaq̃ ita lo/ quar cõmuto faciem meã: ⁊ dolore torqueor
L Plebs quippe iudaica loqui vt prius nolu/ it: que eum quem p̃dixerat negauit. Sz cõ/ mutata facie torquetur dolore: quia dum in terni sui hominis aspectuz quo agnosci a cõ ditore potuerat feditate perfidie polluit: a p̃ sentibus malis incipiens sb̃ eterna vltiõe se damnauit. Quasi enim cõmutata facie ab au ctore non cognoscit: que perdita bone p̃sciẽ tie fide reprobatur. Sz nimirũ restat vt sup plicioꝝ dolor torqueat: quã suus nõ cogno scens conditor ignorat: quia igitur hec sb̃ re demptoris nostri significatione trãscurrim⁹: nunc moraliter discutiendo replicemus. Bi es mei velociores fuerun t cursore: fugierũt et non viderunt bonum. Sicut sepe iam di/

xímus sic primus homo conditus fuit: vt q̃ augmenta tempoꝝ tendi posset eius vita tñ modo: non euolui: sed quia sponte ad culpã decidit: quo attigit vetitum pertulit decur/ sum: quem nunc homo p̃sentis vite desidẽ rio oppressus: indesinẽter ⁊ tollerat ⁊ optat. Ne eni finiat viuere appetit ꝑ augmẽta vite quotidie ad finem tendit: nec app̃hendi valet incrementa tempoꝝ q̃z nulla sint niſi cum repente transacta finiunt: que venientia longa videbantur V.XXIIII. A

Sir igitur sanctus statuz sue conditi onis aspiciat: ⁊ ex humani generis voce dãna decursus ingemiscat di/ cens. Dies mei velociores fuerunt cursore: fugerũt et non viderunt bonum. Ac si apte dicat. Ad hoc hõ cõdit⁹ fuit: vt bonũ quod est videre potuisset: ꝑ q̃ stare ad lucẽ noluit fugiendo ãmisit: quia quo p culpã cepit ad ima decurrere: eo cecitatẽ ptulit: ne intimuz lumen videret. De quibus adhuc dieb⁹ ap/ te sb̃iungit. Pertransierũt quasi naues po/ ma portantes. Naues cum poma portant: fructus terre vicz p fluctus ferũt. Terra ve ro hois paradisus extitit: que hunc incõcussũ tenere potuit: si p innocentiã stare voluisset ꝑ q̃ ad mutabilitatis vndas per culpã cecidit: ad p̃ntis vite maria per terrã venit. Po ma etiam terre huj⁹ fuerũt mandati sermo: concessa possibilitas opis: nature idita intel ligẽtia p̃ditoris. Sed hec poma ⁊ edere i ter ra rẽnuim⁹ p maria iã portam⁹: q̃ concessa bona tot munez inconcussi custodire in pa radiso noluim⁹: ⁊ seruare nũc i tentatiõibus conamur tendẽtes ad terminũ aura vite p̃e sentis impellimur: mutabilitatis nr̃e fluctu fatigamur. Sed q̃ p crucis misteriũ ad ige nita nature bona restrigimur: quasi p lignũ poma portamus. Nõ tamẽ intelligi ⁊ aliter p̃t. Naues eteni cũ poma portãt suauitatez odoris hñt: ꝑ q̃ suauitatẽ põderis ñ hñt. Et hũa nũ genus a paradisi gaudijs expulsũ vi ꝓtem platiõis p̃didit: robur cõdite fortitudis ami sit cunq̃ ad superna repetenda se erigit: fra/ grat q̃dez odore memorie: ꝑ digne non exe rit pond⁹ vite'. Pomoꝝ ergo odorib⁹ reple tur: ⁊ tamen huc illucq̃ leuiter mentis no/ stre nauis impellitur: quia et paradisi celsi tudinem cum ardoris recordatione memini mus: ⁊ importunos tentationum fluctus ex carne tolle ramus. Uñ et apte sb̃iungit. A

V Cap. XXV.

Sicut aquila volans ad escã. Aqui la eteni alto valde volatu suspẽdit: q̃ animũ ꝓpti ad ethera librat: ꝑ q̃ per appq̃

titum ventris terras expetit: seseq; a sblimi
bus repente deorsum fundit. Sic sic hūanū
genus in parente p̄mo ad ima de sblimibus
corruit quod nimiꝝ ꝯditionis sue dignitas
in rationis celsitudinē quasi in aeris liberta/
te m suspenderat: sed quia ꝯtra preceptū ci/
bum vetitū ꝯtigit: per ventris ꝯcupiscētiaꝫ
ad terras venit: ⁊ quasi post volatū carnib⁹
pascit: qꝛ illa libera ꝯtemplationis inspira/
cula ꝑdidit: ⁊ deorsum corporeis voluptati/
bus letat. Sicut ergo aquila volans ad escā
B dies nostri velociores transeūt: quia q̄ ima
petim⁹: eo subsistere in vita ꝓhibemur Sed
cum hec ante mentis oculos continua cogi/
tatione reuoluimus: duris taciti questōnib⁹
vrgemur: cur omnipotens deus ꝯdidit quē
periturum esse presciuit: cur is qui sūme po/
tens et summe bonus est: neq̄q̄ voluit homi
nem talem facere: qui periri non posset. Cū
vero hec tacita mens interrogat: pauet ne in
ip̄o interrogationis ausu in superbiam erū/
pat: seq; humiliter comprimit ⁊ cogitatiōes
suas restringit: sed eo grauius affligit: quo
inter malā que sustinent etiā de conditionis
sue abscondito intellectu cruciat. Unde hic
quoq; apte sbiungit. Cum dixero nequaq̄
ita loquar: cōmuto faciē meam: ⁊ dolore tor
queor. Nequaq̄q̄ppe nos ita debere loqui
dicimus: cum nostre infirmitatis moduꝫ ex
inquisitione transeūtes: nosmetip̄os pauo/
C re rep̄hendimus: ⁊ superne reuerentie consi
deratione refrenamus. In qua refrenatiōe
scilicet mentis nostre facies cōmutat qꝛ que
prius nō capiens audenter summa req̄rebat
infirmitatem suā postmodū agnoscens: ve/
n erari inchoat quod ignorat. Sed in ip̄a cō
mutatione dolor est: quia valde affligit: qm̄
prime culpe merito ad intelligenda ea que d̄
ip̄a sunt cecatur: que patit iusta esse cōside/
rat: pauet ne in dolore per licentiā locutiōis
excedat: ori silentiuꝫ indicit: ꝫ excitat⁹ dolor
eo ip̄o quo restringitur augetur. Dicat ergo
Cū dixero nequaq̄ ita loquar: cōmuto faci/
em meaꝫ: ⁊ dolore torqueor: quia tūc graui⁹
plerumq; affligimur: cum quasi per ꝯsolatio
nis studium afflictionis nostre nobis cona/
mur mala leuigare. Sed quisquis iam sup/
pliciter parentis primi damnatione ꝓpaga/
ta humani generis damna considerat: super
est vt his adiungere ꝓpria metuat. Unde vir
sanct⁹ postq̄ cōmunia intulit: repente speci/
alia sbiungit dicens. Verebar omnia opera
mea: sciēs qꝛ nō parceres delinquenti. Que
B beatus iob opa exercuit: sacre hui⁹ hystorie
textus ostendit. Holocaustis quippe multi
plicibus autorem placare studuit: quia iux/
ta filiorum numerum vt scriptum est Cōsur
gens diluculo offerebat holocausta per sin/
gulos: eosq; non solum ab immūdis actibus
sed a praua quoq; cogitatione mundabat.
De quo scriptura teste ꝓhibetur. Dicebat
enim. Ne forte peccauerint filij mei: ⁊ bn̄di/
xerint deo in cordibus suis. Affectum ergo
compassionis exercuit: quia ip̄e de se amico
rum questionibus exactus dicit. Flebā q̄n/
dam super eo qui afflictus erat. Ministeri/
um pietatis impēdit: qui ait. Oculus fui ce/
co: ⁊ pes claudo: Et castitatis mundiciaꝫ in
corde custodiuit: qui obtestando se aperit di
cens. Si deceptum est cor meum super mu
liere Humilitatis culmen medullitus tenuit
qui dicit. Si contempsi iudicium sbire cū ser
uo meo ⁊ ancilla mea: cum disceptarent ad/
uersum me. Beneficia largitatis impēdit: q̄
ait. Si comedi buccellam panis solus: et nō
comedit pupillus ex eo. Et rursum. ¶ Si E
non benedixerint mihi latera eius: ⁊ velleri
ouium mearū calefact⁹ est. Gratiam hospi/
litatis exhibuit: qui dicit. Foris non mansit
peregrinus: ostiū meū viatori patuit Et int̄
hec ad vir tutū cumulū per excellentiorē vi
am charitatis: ⁊ inimicos dilexit qui ait. Si
gauisus sum ad ruinam ei⁹ qui me oderat.
Et rursum. Non enim dedi ad peccandum
guttur meū: vt expeterez maledicens aniam
eius. Quia ergo vir sanctus sua opera vere
batur: qui illa semper exhibuit ex quib⁹ pla
cari deus ⁊ erga iniquitates solet: Quid er/
go est q̄ mira opera faciens hec ip̄a etiaꝫ ve
retur pauens cū dicit: verebar opera mea:
nisi q̄ in sancti viri actibus verbisq; colligi
mus vt si placere deo veraciter cupim⁹: p⁹
q̄ ꝑuersa sbijgimus: ip̄a in nobis etiam be/
ne gesta timeamus. ¶ XXVI.

Duo quippe sunt que in bonis operi A
bus necesse ē vt studiose formiden/
tur desideria vicꝫ ⁊ fraus. Unde et ꝑ
ꝓphetā apud vetustā trāslatiōem d̄r. Ma/
ledictus om̄is q̄ facit opus dei fraudulenter
et desidiose: Sed sciendū magnope est: quia
desidia per torporem nascitur: fraus per pri
uatam dilectionem. Illam nanq; minor dei
amor exaggerat: hanc autem male mentem
possidens ꝓprius amor creat. Fraudeꝫ q̄p/
pe in dei opere ꝑpetrat: quisquis semetip̄m
inordinate diligens per hoc quod recte ege
rit ad remūeratōis transitorie bona festinat
Sciendum quoq; est q̄ tribus modis fraus
ip̄a committitur: quia per hanc ꝓculdubio
aut tacita cordis humani gratia: aut fauoris

B aura: aut res quelibet exterior desideratur. Quocõtra recte de iusto ꝑ ꝓphetam dicitur
Esa.33. Beat⁹ qui excutit manus suas ab omni munere. Quia eni non solum fraus in acceptione pecunie est: munus ꝓculdubio vnuz nõ est. Tres vero sunt acceptiones munerum: ad quas ex fraude festinatur Munus nãq; a corde est: capta gratia a cogitatiõe. Munus ab ore est gloria per fauorem. Munus ex manu: est premiũ per dationẽ. Sed iust⁹ quisq; ab omni munere man⁹ excutit: quia i eo ꝙ recte agit: nec ab humano corde inanẽ gl̃iam: nec ab ore laudem nec a manu recipere dationem querit. Solus ergo in dei opere fraudem non facit qui cũ ad studium bone actionis inuigilat: nec ad corporalis rei p̃mia nec ad laudis verba: nec ad hũani iudicij gratiam anhelat. Ip̃a igit̃ bona nostra quia insidiantis culpe euadere gladium nequeunt: nisi solicito q̃ttidie timore muniant̃: per sanctũ virum nunc recte dicitur. Verebar omnia opera mea. Ac si humili confessione diceretur: Que aperte egerim video: sed quid in his latenter pertulerim ignoro.

C

A

Cap̃. XXVII.

Sepe eniz nõnulla bona nostra latrocinanti fraude pereũt: quia rectis se nostris actib⁹ ꝯcupiscentie terrene sb̃iungũt. Sepe desidia interueniẽte deficiunt: quia feruore quo cepta sunt frigescente amore tabescũt. Quia ergo culpe surreptio vel in ip̃o virtutis actu vix vincit̃: quid ad securitatẽ superest: nisi vt studiose semper et in virtute timeat̃. Sed post hec valde scrupulosum corde se obijcit: quod sb̃iungit. Sciens ꝙ nõ parceres delinquenti. Si eni deliquenti non parcit̃: quis ab eterna morte eripitur: cum a delicto mundus nemo reperit̃? An penitenti parcit: ⁊ delinquenti non parcit. Qui cum delicta plangimus: neq̃q̃ iam delinquentes sumus. Sed quid est quod petrus cũ negat respicitur: ⁊ redẽptoris negati respectu ad lachrymas vocat̃. Quid ꝙ paulus cum redemptoris nomen in terra conaret̃ extinguere: eius verba de celo meruit audire? Sed tamen culpa in vtroq; punita est: quia ⁊ de petro teste euangelio scriptuz est: Recordat⁹ ẽ petrus verbi iesu qđ dixerat: egressus foras fleuit amare: ⁊ de paulo hec eadem que hunc vocauit veritas dicit: ego ostendam ei: quanta eum oporteat pro nomine meo pati Delinquenti ergo domin⁹ nequaq̃ parcit: qꝛ delictũ sine vltiõe non deserit: aut enim ipse hoc homo in se penitus punit: aut hoc deus cũ homie vindicãs percutit. Nequaq̃ igitur peccato parcit̃: qꝛ nullaten⁹ sine vindicta laxatur. Sic dauid audire post ꝯfessionem meruit: domin⁹ trãstulit peccatum tuuz: ⁊ tamen multis p⁹ cruciatib⁹ afflictus ac fugiens reatũ culpe quã perpetrauerat exoluit: sic nos salutis vnda a culpa primi parẽtis absoluit̃: sed tamen reatuz eiusdem culpe diluentes absolute quoq; adhuc carnaliter obimus. Bene ergo dr̃. Sciens ꝙ non parceres delinquenti: quia delicta nostra siue per nos seu per semetip̃m resecat etiam cum relaxat. Ab electis eni suis iniquitatum maculas studet temporali afflictione tergere: quas in eis in perpetuũ non vult vindicare. Sed sepe mens duz plus iusto trepidat: dum pauore quatit̃: dum sinistris suspitionibus vrgetur: tedet hanc viuere: que se ad vitã vel per labores ambigit ꝑuenire. Unde ⁊ subsequenter adiung t̃. Si autem ⁊ sic impius sum: quare frustra laboraui? Si em̃ remota pietate discutimur: op⁹ nostrum dignum est: quod remuerari p̃mijs p̃stolamur. Vir enim sanctus sb̃ occulta iudicia trepidans dicit. Si autẽ ⁊ sic impi⁹ sũ: quare frustra laboraui: non ꝙ hunc laboras se peniteat: sz ꝙ certus esse de p̃mijs ⁊ inter labores dolet. Sciẽdum vero est ꝙ viri sancti ita incerti sũt vt ꝯfidant: atq; ita cõfidãt: vt tamen ex securitate nõ torpeant. Quia ergo plerũq; mens ⁊ impensa rectis actib⁹ trepidat: restat: vt postq̃ bonum opus agitur lacrime expiationis exquirantur: quatenus ad eterna premia meritum recti operis subuehat humilitas postulationis

Lex.

Luc.22.

Act.9.

B

2.Re.11.

C

Lex.

A

Cap̃. XXVIII

Sed tamẽ sciendũ est: qꝛ mũdos nos ad ꝑfectũ reddere: vel vita vel lacrime nõ valent: quousq; nos mortalitas nostre corruptionis tenet. Vñ ⁊ apte sb̃iungit̃. Si igitur lot⁹ fuero quasi aq̃s niuis et fulserint velut mũdissime man⁹ mee: tñ sordib⁹ intingues me: ⁊ abhominabunt̃ me vestimẽta mea. Aque eni niuis: sunt lamenta humilitatis Que ꝓfecto humilitas qꝛ ante districti iudicis oculos ceteris virtutib⁹ preeminet: quasi per magni meriti colorez candet. Sunt nanq; nõnulli qui lamẽta habent sed humilitatẽ non habent: qui afflicti plangunt: s̃ tamen in ip̃is fletibus vel cõtra proximorum vitã sup̃biũt: vel contra ordinationem cõditoris erigunt̃. Hi nimirum aquas habent: ⁊ mundi esse nequeunt: quia humilitatis fletibus minime lauãtur. Aquis aũt niuis a culpa se lauerat: qui confidenter dicebat: Cor contritum ⁊ hũiliatũ de⁹ nõ sper

Lex.

Ps.50.

nit. Qui enim lamẽtis afflignntur: ꝙ murmurando rebelles sunt: mentem quidem conterunt: sed humiliari contemnunt: q̃uis aq̃ nis intelligi ⁊ aliter possint. Aqua eni fontis ex terra oritur: aqua vero niuis ex aere pruit. Et sunt plerique qui orationũ lamẽta se cruciãt: sed tamen totis lamentoꝝ laboribus ad sola terrena desideria exsudãt: compungun tur in precibus: sed felicitatis transitorie gaudia requirunt. Hos itaq̃ niuis aqua non abluit: quia eorum fletus ab imis venit. Quasi enim ex terre aqua perfusi sunt: qui ꝑ terrenis bonis in precibus cõpungũtur. Qui vero idcirco plorant: quoniã p̃mia eterna desiderant: aqua niuis hos diluit: quia celestis compunctio infundit. Nam cũ perhennẽ patriam per lamenta appetunt: eiusq̃ acẽsi desiderijs plangunt: a summis accipiũt vñ mũdentur: ꝑ manus autem quid aliud quã opera designantur. Unde quibusdam per ꝓphetam dicitur. Manus vestre sanguine plene sunt. id est opera crudelitate. Notandum vero quod vir sanctus non ait: fulserũt mũdissime manus mee: sed velut mũdissime manus mee: quia quousq̃ pena corruptionis astringimur: quãlibet rectis operib⁹ veram mundiciam nequaq̃ apprehendimus: sed imitamur. Unde ⁊ apte sꝫiungit: tamen sordibus intingues me. Deus nos sordibus intinguere dicitur: intinctos sordibus demõstrare: quia quanto ad illũ verius per bona opera surgimus: tanto subtilius vite nostre sordes agnoscimus: quibus ab eius mundicia dissocordam⁹. Ait ergo. Si lotus fuero aq̃ si aquis niuis: ⁊ fulserint velut mũdissime manus mee tamẽ sordib⁹ intinguis me. Ac si aperte dicat. Quãuis lamentis supne compunctionis infundar: q̃uis per studia recte operationis exercear in tua tamẽ noticia vide⁹ quia mundus non sum. Intentã quippe a deo animaꝫ ipam adhuc corruptibilis caro diuerberat: eiusq̃ amoris pulchritudinem obscenis ⁊ illicitis cogitationũ motib⁹ fedat. Unde ⁊ sꝫdit. ℣ Ca. XXIX.

Tex A

Et abhominabunt me vestimenta mea. Quid eñ vestimenti noie nisi hoc terrenũ corp⁹ exprimit: quo induta anima tegitur: ne in sꝫtilitatis sue sꝫstãtia nuda videatur? Hinc eteni salomon ait. Eccs.9. Omni tpe sint vestimenta tua cãdida. i. mẽbra corpis a sordibus actibus mũda. Hinc esaias ait. Uestimentum mixtũ sanguie: erit in combustionẽ. Sanguine q̃ppe vestimentum miscere est: desiderijs carnalibus inquinare. Quibus nimiꝝ se pollui psalmista formidauerat: cum dicebat. Libera me de sanguinibus deus de⁹ salutis mee. Hinc voce angeli ad iohannẽ dicitur. Habes pauca nomina in sardis: que non inquinauerunt vestimenta sua. Uoce autẽ sacri eloquij vestimenta nostra nos abhominari referunt: qꝫ abhominabiles reddũt: sicut ꝑ petrũ quoq̃ de iudea dicitur. Hic possedit agrum de mercede iniquitatis. Neq̃ enim emptũ precio sanguinis agrũ figuli iudas possidere potuit qui relatis triginta argenteis traditionis crimen crimino sioꝛi in se ꝓtinus morte mulctauit: ꝙ possedit dictum est possideri fecit. Ita hoc loco abhominabunt me vestimẽta mea dicitur: abhominabilem faciunt: q̃uia nimirũ dũ ꝓtra mẽtem mẽbra supbiũt: dum sancti desiderij studia tentationũ suarum tumultibus interrumpũt: in ipo suo certamine posita anima agnoscit quãtum adhuc a diuinitate despicit: que corruptionem suam plene appetens transire sed nõ valens: fede pulvere cogitationis inquinat. Hanc vestimẽtoꝝ abhominatõem senserat: qui dicebat. Uideo aliam legem in membris meis repugnantez legi mentis mee: ⁊ captiuum me ducentez in legẽ peccati: que est in membris meis. Hec etiam vestimenta in quibus ꝓfecte placere non poterat: quando q̃ melius resumẽda deponere festine cupiebat dicens. Infelix ego hõ quis me liberabit: de corpe mortis hui⁹. Dicat ergo vir iustus. Si lotus fuero quasi aquis niuis: ⁊ fulserint velut mũdissime manus mee tñ sordibus intingues me: ⁊ abhominabunt me vestimẽta mea: quia quantũlibet ad summa ex cõpunctione ꝓtemplationis ascenderit: quãtũlibet in opere se per exercitiũ laboris accinxerit: indignũ tñ adhuc aliq̃d de corpe mortis sentit: ⁊ abhomiabilẽ se esse considerat: in multis que deꝓndere corruptionis portat. ℣ XXX.

Psa.50. Apoc.3. Act.1. B Ro.7. C Ro.7.

A

Qui hoc quoq̃ fit grauꝫ q̃ sepe nec hoc intelligit vñ delinquit flagella suscipit: sed districto iudici quid i se maiꝰ q̃d ve minus displiceat non agnoscit Unñ ⁊ sꝫdit. Neq̃ eni viro q̃ similis mei ẽ respondebo: neq̃ qui mecuꝫ i iudicio ex equo possit audiri. Dum cum quolibet in iudicio ex equo contendimus: ⁊ quid cõtra nos dicatur agnoscimus: ⁊ in his que dicim⁹ audimur ⁊ quo obiecta patẽter apꝓndim⁹. audenter ad ꝓposita respondemus. Quia ergo iuisibilis iudex que facimus videt: q̃si audit que dicimus: ꝙ quia id quod ei displicet nequaq̃ plene cognoscimus: quasi quid ipe dic̃ ignoram⁹. Uir igit scũs vestimẽtoꝝ

Tex.

suoꝝ abhominatõem ꝓsiderans: eo amplꝰ timet q̃ audiri i iudicio ex equo nõ valet: qꝝ quouscꝫ corruptionis sue põdere premitur: hoc in sua grauꝰ pena tolerat: quod et sen/ sum sui repbensoris ignorat. Ac si aperte di B cat. In hoc ex equo non audioꝝ: quia et pa/ Tex tent cuncta que facio: ꝛ tamen ipe nescio per quanta reprehendoꝝ. Sequit. ℣ Non est q̃ vtrũcꝫ valeat arguere: ꝛ ponere manũ suaꝫ in ambobꝰ. Buꝝ sonat vt q̃raꝝ q̃ deũ argu/ at: ꝑ durũ nõ erit si recurrat ad memoriã: qõ ipe per aliũ ꝓphetam dicit: per esaiã ꝙp/ Esa.1. pe ammonet dicens. Quiescite agere puer/ se: discite benefacere: querite iudicium: sub/ uenite oppresso: iudicate pupillo: defendite viduam: ꝛ venite ꝛ arguit me dicit domiꝰ Ei nanꝫ quẽ arguim⁹: rationis auctoritate contraimus. Et quid est quod domiꝰ age re sancta nos ammonẽs adiũgit: venite et ar gute me: nisi q̃ aperte insinuat: quantã bo/ nis actibus fiduciã prestat. Ac si patẽter di cat. Recte agũe: ꝛ animaduersiõis mee mo tibus nõ iam p depcationis gemitũ: ꝑ per si duciam auctoritate obuiate. Hinc etẽ iohã 1.Jo.3. nes dicit. Si coꝝ nostrũ non repbẽderit nos fiduciam habemus ad deũ. Hinc est q̃ moy ses quia placet seruiẽs: audiꝫ tacens: cui silẽ Exo.14. ti dicitur. Quid clamas ad me? Hinc ẽ q̃ ira Exo.32. scẽtez retinet cũ audit Dimitte me: vt irascatur furoꝝ meus ꝓtra populũ istum. Hinc est q̃ arguentem domiꝰ non habuisse se queri Ezech.22. tur: cum per ꝓphetã dicit. Quesiui virum qui interponeret sepem ꝛ staret oppositꝰ cõ L tra me: ne dissiparem eã: ꝛ non inueni. Hinc Esa.64. est q̃ grauiter esaias deploꝛat dicens. Om/ nes nos cecidimus quasi folium ꝛ iniquitates nostre quasi ventus abstulerũt nos: nõ est qui inuocet nomen tuum: qui ꝓsurgat et teneat te. Sed possunt recti quilibꝫ per acce pte innocẽtie meritũ aliquãdo presentis motibus animaduersionis obuiare: non autez valent virtute ppria ab hũano genere sup/ plicia secuture mortis expellẽ: Vir igiꝫ sanctus humanũ genus cõsideret quo defluxit: eterne mortis damna conspiciat: cui nimirũ constat quia nequaqꝫ tusticia humana ꝓtra dicat: videat q̃cꝫ peruerse homo deliquerit: videat q̃cꝫ districte conditoꝝ contra hominez irascaꝫ: ꝛ mediatorẽ dei ꝛ homis deũ et hoi minem requirat. ℣ La. XXXI.

A Quem quia longe post ventuꝫ consi 9 derat deploꝛans dicat: Non est qui vtrũcꝫ valeat arguere ꝛ ponere manũ suã in ambobꝰ. Redemptoꝝ quippe hũani generis mediatoꝝ dei ꝛ homis p carnez factus: quia iustus in hominibꝰ solus apparuit: ꝛ tamen ad penã culpe etiam sine culpa p uenit: ꝛ hominẽ arguit ne delinqueret: ꝛ ꝺõ obstitit ne feriret: exempla innocentie põbuit penam malicie suscepit. Patẽdo vtrũcꝫ arguit: qui ꝛ culpam homis p iusticiã aspirando coꝛripuit: ꝛ iraꝝ iudicis moꝛiendo temperauit: atcꝫ in vtriscꝫ manũ posuit: qꝝ ꝛ exempla hominibus que imiterentur prebuit: ꝛ dei in se opera quibus erga homies placare B tur ostendit. Nullus quippe ante hunc extitit: q̃ sic p alienis reatibꝰ intercederet: vt p pria nõ haberet. Eterne igitur mortꝛ tanto quis in alijs obuiare nõ poterat: quãto hũc reatꝰ de ppriis astringebat: Venit itacꝫ nouus homo ad homies: ꝓtradictoꝝ ad culpaz amicus ad penam: mira mõstrauit: crudelis pertulit. Manũ ergo suam in ambobus posuit. Quia vnde reum recta docuit: inde ira tum iudicẽ placauit. Qui hoc quocꝫ ipis suis miraculis etiã mirabilius prebuit: qꝝ coꝛ/ da delinquentiũ mansuetudine potiusꝙ ter Tex. roꝛe coꝛrexit. Unde ꝛ subditur. Auferat a me virgam suam: ꝛ pauoꝛ eius non me terreat. Per legem quippe virgam deus tenuerat: cum dicebat. Si quis hec vel illa fecerit morte moriaꝫ. Sed incarnatus virgam abstulit: quia vias vite p mansuetudinez ostẽdit. Unde ei p psalmistã dicit. Intende ꝓ pꝰ.44. spere pcede et regna: ppter veritatem ꝛ mãsuetudinem ꝛ iusticiã. ℣ La. XXXII. A

Timeri quippe quasi deus noluit: ꝑ q̃si pater vt amareꝫ inspirauit. Mõ liquiꝺo paulus dicit. Non eni accepistis spm̃ seruitutis itez in timoꝛe: ꝑ accepistis spiritũ adoptionis filioꝝ in quo clamamus abba pater. Unde hic quocꝫ apte subiungitur. Loquar ꝛ non timebo eũ neqꝫ eni possum metuens respondere. Uir eteni sanctus qui humani generis redemptoꝛem venire mitem ꝓspicit: nõ metũ ad deũ: ꝑ affectũ ad pfem̃sumit: ꝛ timoꝛẽ despicit: quia p adoptionis gratiã ad amoꝛem surgit. Hinc iohannes ait. Timoꝛ non est in caritate: ꝑ perfecta caritas foraſmittit timoꝛem. Hinc zacharias dicit. Ut sine timoꝛe de manu inimicoꝝ nostroꝝ liberati: seruiamus illi. A peccati igitur moꝛte timoꝛ nos suscitare nõ valuit: sed ad statum vite aspirata mansuetudinis gratia erexit. Quod bene in helizeo sunamitis filiũ suscitãtis signat: vbi cum baculo puerum mittens extincto filio vitaz minime redidit: p semetipm vero veniens secꝫ super moꝛtuum sternens atcꝫ ad eius membra se colligens huc illucꝫ deambulans: et

Zo.4. 1.Jo.4. Zac.2. 4.Re.4. B

in ore mortui septies aspirãs: hunc ad rediui uã lucem ptinus per ministeriũ compassio/ nis animauit. Auctor ãppe humani generis deus quasi mortuũ puer doluit: cũ extinc/ tos nos iniquitatis aculeo miserat⁹ aspexit. Et quia per moysen terrorem legis protulit ãsi p puerũ virgã misit. Hz puer cũ baculo mortuum suscitare non valuit: quia paulo attestãte nihil ad perfectum adduxit lex Ip se autem per semetipm veniens ⁊ sup cada/ uer se humiliter sternens: ad exequẽda sibi mor tui membra se collegit: quia cum in for/ ma dei esset non rapinam arbitratus est esse se equalem deo: sed semetipm exinaniuit for mã serui accipiens in similitudinẽ hominum factus ⁊ habitu inuentus vt homo. Huc il/ luc ambulat: quia ⁊ iudeam iuxta ⁊ longe positas gẽtes vocat Sup mortuũ septies in spirat: quia p apertionẽ diuini muneris gra/ tie septiformis spiritũ: in peccati morte iacen tibus tribuit. Mox viuens erigitur: quia is quem terroris virga suscitare non potuit per amoris spiritũ puer ad vitam redijt. Bi cat itaq beatus iob ex sua: dicat ex voce hu manigeneris: auferat a me virgã suam: ⁊ pa uor eius non me terreat: loquar ⁊ non time/ bo eum. Vbi apte subiungit. Neq enim pos/ sum metuens respondere. Respõdere ãppe cuilibet dicimur: cum factis illius digna ope ra repensamus: deo respondere est: donis eius pcedentibus nostra obsequia reddere. Vnde ⁊ psalmi quidã in quibus sancta ope ratio imitanda pponitur: ad respondendum scripti pnotant. Rectum itaq deus hoiem cõdidit: eũq ad peruersa defluentez cũ lon ganimitate tollerauit: quotidie culpas aspi cit: ⁊ tamen viuendi spacia non citius absci/ dit: dona largitur benignitate sua ⁊ erga ma los vtitur. Respõdere homo tot beneficijs debet: sed tamẽ respondere metuens nõ va/ let: quia humani generis conditorem qui ad huc seruiliter formidat pculdubio nõ amat Nam tũc soli deo vera obsequia reddimus: cũ eum ppter amoris fiduciam non timem⁹: cum nos ad bona opera affectus non metus dirigit: cum malum nostre menti iam nõ pla cet etiam si licet: nam quia peruersitatis ope ra ex timore restringitur: peruersa libenter ageret si liceret. Nequaq ergo veraciter re/ ctus est: qui adhuc a prauitatis desiderio li/ ber non est. Bene itaq dicitur. Neq enim possum metuens respondere: quia vera ob sequia deo non reddimus: si ex timore man datis illius et non potius ex amore seruim⁹. Sed cũ menti nostre eius dulcedinis amor accendit: omne desiderium presentis vite leui gatur: in tediuz delectatio vertitur: atq hãc cum meroze mens tollerat: cui victa prius reprobo amore seruiebat. Vnde et apte subditur. ℣ Cap. XXXIII.

Debre.7.

L

Tex.

B

Tedet animam meã vite mee. Sed cum pñs vita vilescere: cuz cõditoris amor dulcescere ceperit: sese contra se animꝰ accendit vt accusare se de culpis debeat: in quibus se ante supernoz nescius defendebat. Vñ ad/ huc recte subiungit. ℣ Dimittã aduersum me eloquiũ meum. Quasi p se eloquio suo vtitur: qui prauа que gessit defendere excu/ sationibus conat. Sed aduersum se eloqui um dimittit: qui accusare in se hoc incipit qõ errauit. Sepe vero ⁊ cum delinquimus ea quoq que agimus diiudicam⁹: accusat mẽs ipa: qõ perpetrat: ꝟ quia hoc ex desiderio mi nime deserit: erubescit cõfiteri quod fecit Cũ vero iam toto iudicio carnis delectatõem p mit: audaci voce in accusationis sue confessi one se erigit. Vnde recte nunc dicit. Dimit/ tam aduersum me eloquiũ meũ: quia fortis mens relaxare contra se verba detestatiõis inchoat: que apud semetipam prius infirme verecundata retinebat. Sed sunt nõnulli q apertis vocibus culpas fatentur: ꝟ tamẽ in confessione gemere nesciunt: ⁊ lugenda gau/ dentes dicunt. Vnde ⁊ adhuc apte subiungi tur. ℣ Loqr in amaritudine anie mee. Qui culpas suas detestãdo loquit: restat vt has in amaritudine anime loquatur: vt hec ipsa amaritudo punlat: quicquid lingua per mẽ/ tis iudiciũ accusat. Sciẽdum vero est: quia ex pena penitentie quã sibi mens irrogat ali quatenus securitatem percipit atq interro/ gatõem superni iudicis fidentioz exurgit: vt semetipam subtilius inueniat: ⁊ erga se queq quomodo disponant agnoscat. Vnde ⁊ pti nꝰ addit. ℣ Dicã deo: noli me ꝺdẽnare. Indi ca: cur me ita iudices. Qui peccatorem se in amaritudine anime asserit: quid deo aliud q ne cõdemnet dicit: quia amaritudo psentis penitentie extinguit supplicia sequentis ire. Duobus autem modis in hac vita hominẽ deus iudicat: quia aut per mala presentia ir rogare iam tormenta sequentia incipit: aut tormenta sequentia flagellis psentibus exti/ guit. Nisi eñ delictis exigentibus iustus iu dex et nunc ⁊ postmodum quosdam percu/ teret: iudas apostolus minime dixisset. Secũ do eos qui non crediderũt perdidit: ⁊ de ini

Job. Ca.X. A

Tex.

B

Tex.

Tex.

L

quis psalmista nõ diceret: induant̃ sicut dy-
Ps.108. ploide ꝯfusione sua Dyploidem quippe du-
plum vestimentũ dicimus. Confusiõe ergo
sicut dyploide induti sunt: qui iuxta reatus
sui merituz ⁊ temporali ⁊ perpetua animad-
uersione feriunt̃. Solos quippe pena a sup-
plicio liberat quos immutat: nam quos pre-
sentia mala non corrigunt: ad sequentia per-
ducunt. Si autem nequaq̃ quosdam pena
p̃sens a supplicio eterno defenderet: paulus
1.Cor.11. minime dixisset: Cũ iudicamur a domio cor-
ripimur: vt non cũ hoc mundo damnemur.
Apoc.3. Hinc voce angelica ad iohãnẽ dicitur Ego
quos amo: redarguo ⁊ castigo. Hinc etiam
Hebre.12. scriptũ est. Quem diligit domin⁹ castigat:
flagellat omnẽ filiũ quẽ recipit. ¶ XXXIIII

A Sepe ergo mens iusti vt magis secu-
ra sit altius trepidat: ⁊ cum flagellis
cigitur supni iudicij incertitudie tur-
batur: pauet ne initium sequentis damnati-
onis sit omne quod patit̃: ⁊ ꝑ cogitationem
interrogat iudicem quia de vite sue meritis
ambigit in percussione. Sed cum vite virt⁹
ad oculos mentis reducitur: quasi consola-
tio a iudice respondet̃: quia nequaq̃ ad per-
dendum percutit: quem in actionis innocen-
tia feriendo custodit. Bene itaq̃ nunc dici-
tur. Indica mihi: cur me ita iudices. Ac si
apte diceret̃. Quia flagellãdo me iudicas:
ostende q̃ ad iudiciũ per flagella securũ red-
das. Quod tamẽ intelligi ⁊ aliter põt. Naz
plerũq̃ vir iustus flagella ad ꝓbationem ꝑ-
cipit: ⁊ vitam suam sbtilissima inquisitiõe dis-
cutiẽs: q̃uis se peccatorem et sentiat et fatea-
tur: ꝓ qua tamẽ specialiter culpa percutitur
minime cognoscit atq̃ eo magis in ꝑcussiõe
trepidat: quo causas sue ꝑcussionis ignorat
B Petit vt semetip̃m sibi iudex indicet: quate-
nus q̃ ille animaduertendo percutit: hoc in
se flendo ⁊ ip̃e castiget. Scit nãq̃ q̃ equissi-
mus iudex iniuste quempiã nullo mõ affligit
et magno metu cõcutit̃: quia ⁊ dolet in ver-
bere: ⁊ dep̃hendere in se ꝑfecte nõ valet qđ
Lex. deploret. Vñ et adhuc sbdit̃. ¶ Nunq̃d bo-
num tibi videt̃ si calũnieris ⁊ opprimas me
opus manuũ tuaꝝ: ⁊ ꝯsilium impioꝝ adiu-
ues? Hoc nimirũ sic per interrogatõem dici-
tur vt negetur. Ac si aperte diceret. Tu qui
summe bonus es: noui quia bonum non esti-
mas vt pauperem per calumniam premas
Et scio ergo quia non est iniustuz quod pa-
tior: ⁊ eo magis doleo quo causas iusticie ig-
C noro. Notandum vero q̃ non ait vt oppri-
mas innocentem s̃ pauperez. Qui em̃ distri-
ctioni iudicis nequaq̃ innocentiam s̃ paup-
tatem suam obijcit: iam de vita audaciã ar-
ripit: sed q̃ se infirmum conspiciat ostendit.
Vbi ⁊ congrue sbiungit: opus manuuz tua-
rum. Ac si aperte dicat. Impie opprimere
non potes: quem te fecisse gratuito recorda-
ris. Bene autem sbditur. Et consiliũ impio-
rum adiuues. Quos nanq̃ hoc loco ipios
nisi malignos spiritus vocat: qui cum redi-
re ip̃i ad vitam nequeunt: crudeliter socios
ad mortem querunt? Quorũ nimirum consi-
lium fuit: vt beatum iob diuina correptio tã-
geret: ⁊ q̃ in trãquillitate iustus extiterat: sal-
tem per flagella peccaret. Sed impioꝝ con-
silium domin⁹ non adiuuit: quia eorum ten-
tationibus carnem iusti perdidit: animã de-
negauit. Hoc indesinenter cõtra bonos con-
silium maligni spiritus ineũt: vt hi quos ser-
uire deo innocue in tranquillitate conspiciũt
vexati aduersitatibus ad voraginem culpe D
rapiantur. Sed eorum consilij acumen de-
struit̃: quia pius conditor cum virib⁹ flagel-
la moderatur: ne virtute pena transeat: et ꝑ
astutiam fortiũ humana infirmitas excidat.
Vnde bene et per paulum dicitur. Fidelis 1.Cor.10.
autem deus qui non patietur vos tẽtari su-
praq̃ potestis: sed faciet cum tentatione eti-
am ꝓuentum vt possitis sustinere. Nisi enim
misericors deus cuz viribus tentamẽta mo-
dificet: nullus ꝓfecto est qui malignorũ spi-
rituũ insidias non corruens portet: q: si mẽ-
suram iudex tentationibus non prebet: eo ip-
so ꝓtinus stãtez deijcit: quo vltra vires one-
ra imponit Sic autem beatus iob negando
requisiuit ista que ꝓtulit: sicut et requirẽdo Lex.
negat ea que ilico sbiũgit dicẽs. ¶ Nũquid
oculi carnei tibi sunt: aut sicut videt homo ⁊
tu videbis? Nũquid sicut dies hominis di-
es tui? aut anni tui sicut humana sunt tem-
pora: vt oueras iniquitatem meam: ⁊ pecca-
tum meum scruteris: ⁊ scias quia nihil impi-
um fecerim? Oculi carnei facta temporũ non
nisi in tempe agnoscunt: quia ⁊ ip̃i ad viden-
dum cũ tempore prodeunt: cum tempe clau-
duntur. Et humanus visus quodlibet op⁹
sequitur: non precurrit: quia vix existẽtia as-
picit: ventura nullomodo agnoscit.

¶ Cap̃. XXXV.

A Dies quoq̃ ⁊ anni homis a dieb⁹ et
annis discrepãt eternitatis: quia vi-
ta nostra q̃ tempore incipit̃ tempore
finitur: duz intra finus latitudinem format:
eternitas deuorat. Cui⁹ nimirũ immensitas
quia vltra citraq̃ super nos tenditur: sine in-
choatione et termino eius eternũ esse dilata-
tur: eiq̃ transacta pretereunt: nec adhuc vẽ

tura quasi que non appareant desunt: quia is qui semper esse habet: cuncta sibi presentia conspicit: cuncq; aspiciẽdo post ⁊ ante nõ tenditur: nulla intuitus mutatione variat. B Dicat ergo: Nunqd oculi carnei tibi sunt: aut sicut videt homo ⁊ tu videbis? Nunqd sicut dies hois tui: ⁊ anni tui sic hũana sũt tempora: vt queras iniqtatem meã: ⁊ peccatum meũ scruteris: vt scias quia nihil impium fecerim? Ac si humiliter rẽgrens diceret Cur me in tempore per flagella examinas: quem apud te perfecte ⁊ ãte tempora scisti? Cur culpas meas verberibus interrogas: Tex. quem per eternitatis tue potentiã nec p̃usq; cõderes ignoras? Cui'nim'q; potentie mox pondus exprimit cum subiũgit ℣ Cũ sit nemo qui de manu tua possit eruere. Ac si apte dicat: Quid tibi restat nisi parcere: cuius virtuti nullus valet obulare? Quo eniz nemo est qui aiaduersionẽ tuam ex merito sue virtutis retineat: eo a se facilius tua pietas exigat vt parcat: quia autem nos in delicto concepti: in iniqtatib' editi: aut nocte prava perpetram': aut incaute etiam recta agendo delinqmus: districtus iudex vnde nobis fiat placabilis non habem'. Sed cum nostr' Tex. opus eius obtutibus dignuz exhibere non L possumus: restat vt ad placationẽ illius suũ ei opus offeramus. Vñ ⁊ subdit: ℣ Manu' tue dñe fecerunt me: ⁊ plasmauerũt me totũ in circuitu: ⁊ sic repente precipitas me? Ac si humiliter dicat: Quia sub iusto examine diuinum non est tue plasmationi qõ feci: pensa misericordiẽ ne pereat qõ feci sti. Quib' etiã verbis peruersum manichei dogma destruitur: qui duo esse p̃ncipia mentiens: a deo spiritũ: a sathana vo carnez conditam asserere conatur. Sanctus etiam vir pphetici gratia spiritus plenus longe post ventura p̃siderat: ⁊ erroz genimina preuidens calcat dicens: Manus tue plasmauerũt me ⁊ fecerũt me totum in circuitu. Qui eni ⁊ plasmatum se ⁊ factũ totũ in circuitu a deo asserit: tenebrarũ genti nec in spiritu suo aliquid: nec in carne dereliquit. Nam plasmatũ se ppẽ internam hois imaginem retulit: factum vero totum in circuitu in eo q; ex carnis ꝓstat in- A dumento memorauit. ℣ XXXVI

Notandũ vo ẽ: qz per hoc q; se plasmatũ dei manibus asserit: miseritordi die iudicis: dignitatez sue ꝓditionis opponit. Quãuis eni per goetnũ p̃is verbum cuncta creata sint: in ipsa tamen relatione creationis ostendit: ꝙtum cunctis animalibus: ꝙtuz rebus vel celestib': sed tam insensibilib' homo preferatur. Cuncta q̃p- pe dixit ⁊ facta sunt: Cuz vo facere hominẽ decernit: hoc qõ reuerenter pensanduz est: Hũ.3. premittit dicens: Faciamus hominẽ ad imaginem ⁊ similitudinẽ nostram. Neq; enim õ eo sicut de rebus ceteris scriptũ est: fiat ⁊ factum est: neq; vt aque volatilia: sic terra hominem protulit: sed priusq; fieret: faciamus dicitur: vt videlicet quia rationalis natura ꝓdebatur: quasi cum consilio facta videret quasi per studiũ de terra plasmatur: ⁊ inspiratione conditoris in virtute spiritus vitat' erigitur: vt scilicet non per iussionis vocem: sed per dignitatẽ operationis existeret: qui ad conditoris imaginem fiebat. Quod igit̃ B per ꝓditionem homo eleganti' in terra creaturis ceteris accepit: hoc in flagello positus pietati sui opificis opponit dicens: Manus tue plasmauerũt me ⁊ fecerũt me totũ in circuitu: ⁊ sic r̃pente precipitas me? Ac si apte dicat: Cur tanta vilitate despicis quẽ cuz tanta dignitate condidisti? Et quez ratione rebus ceteris prefers: cur ex dolore suppo- nis? Sed tamen hec eadem nostra dignitas fulget per imaginẽ ⁊ longe distat a beatitudinis perfectione per carnem: quia dũ spiritus miscetur pulueri: quodãmodo ꝓnectit̃ infirmitati. Quam scilicet infirmitatez beat' iob pietati iudicis obiecit: cũ sbiũgit ℣ Me- Tex. mento queso q; sicut lutum feceris me. Angelorum spiritus idcirco irremissibiliter peccauerunt: quia tanto robustius stare poterãt: ꝙto eos carnis cõmixtio non tenebat. Homo vo idcirco post culpam veniam meruit quia per carnale corpus aliquid quo semetipso minor esset accepit. Unde ⁊ apud respectum iudicis argumentũ pietatis est: hec eadem infirmitas carnis: sicut per psalmistam Ps.77. dicitur: Ipse autem est misericors ⁊ ppitius L fiet peccatis eorum: ⁊ non disperdet eos: et multiplicauit vt auerteret iram suam ab eis et non accendit omnem iram suam: ⁊ rememoratus est quia caro sunt. Ut lutum ergo homo factus est: quia de limo est ad ꝓditionem sumptus. Lutum quippe fit: cum se aq̃ terre conspergit. Sicut lutum itaq; homo ẽ conditus: quia quasi aqua infundit puluerẽ cum anima rigat carnem. Quod sanct' vir bene pietati iudicis obiecit: cum postulans dicit: Memento queso q; sicut lutum feceris me. Ac si aperte dicat: Infirmitatez carnis considera: ⁊ reatum iniqtatis laxa. Ubi apte quoq; moz eiusdem carnis adiungit̃: cum protinus subinfertur. Et in puluerem Tex. reduces me. Ac si patenter postulet dicens:

Memento queso q̄ per carnem a terra venio: ⁊ per eius interitū ad terrā tendo. Memento materiam itaq̄ originis et penam finis aspice: et culpe citius transeuntis parce.

¶ Cap̄. XXXVII.

Sed quia qualitatez ꝓtulit hois conditi: nūc sb̄iungit ordinem ꝓpagati dicēs. ¶ Nōne sicut lac mulsisti me et sic caseū me coagulasti? Pelle ⁊ carne vestisti me: ossib⁹ et neruis cōpegisti me. Plasmatus q̄ppe homo sicut lutū fact⁹ est: ꝓpagatus aūt ⁊ sicut lac mulgaf semine: ⁊ sicut caseus coagulatur in carne. Carnibus ⁊ pelle induitur: ossibus neruisq̄ solidaf. Per lutū ergo prime ꝯditionis qualitas: per lac vero sequentis ordo ꝯceptionis exprimif: qui per coagulationis incrementa ducitur: vt paulisper in ossa roboref. Sed angusta dei laus est descriptio creati corporis: nisi etiam sb̄sequenter exprimaf mira aspiratio viuificationis. Unde ⁊ sb̄ditur. ¶ Vitam et misericordiam tribuisti mihi. Sed incassum nobis bona conditor tribuit: si nō omne quod tribuit ipe custodit. Sequitur. ¶ Et visitatio tua custodiuit spm̄ meū. Hec autem que de exteriori homine diximus: etiā interiori posse congruere libet: vt breuiter replicādo mōstrem⁹. ¶ Memēto queso q̄ sicut lutum feceris me. Sicut lutum quippe homo nester interior existit: quia sancti spūs gratia terrene menti infundif: vt ad intellectū sui conditoris erigatur. Humana nanq̄ cogitatio q̄ peccati sui sterilitate aruit: per vim sancti spiritus quasi irrigata terra viridescit. Sed sepe dū ꝓceptis supni doni virtutib⁹ sine inf/ruptione vtimur: ad priuatā fiduciā vsu cōtinue ꝓsperitatis ele uamur: Un̄ fit plerq̄ vt isdez q̄ sb̄leuauerat parumper spūs deserat: quatenus ipm̄ sibi hominem ostendat. Nō sanctus vir ꝓtinus exprimit cum sb̄iūgit. ¶ Et in puluerē reduces me. Nā cū per sb̄tractionem spiritus meus aliquantulū in tentatione deseritur: quasi ab humore pristino terra siccatur: vt infirmitatē suam derelictus sentiat: ⁊ sine infusione superne gratie quātum homo aruit agnoscat. Qui apte q̄ reduci ad puluerē dicif: q⁹ dimissus sibi cuⁱlibet tentationis aura rapitur. Sed dum relicti concutimur: ea que afflicti cognouimus sb̄tilius iam dona cogitamus. Unde sb̄iūgit ¶ Nonne sicut lac mulsisti me: ⁊ sicut caseum me coagulasti? Mens etenim nostra cum p sancti spūs gratiā ab vsu vetuste ꝙuersationis abstrahif: sicut lac mulgef: quia in quadam noue inchoationis teneritudine ⁊ subtilitate formatur: sicut caseus coagulaf: q⁹ in constipatione pinguescētis cogitatiōis astringitur: vt nequaq̄ iam p desideria diffluat: sed in vno amore se colligens ad solidā reformationem surgat.

¶ Cap̄. XXXVIII

Per quorū vero ꝓtra hec eadē rudimēta spūalia ex vsu veteri caro sb̄murmurat: et min⁹ bella tollerat ex homine quē foras portat. Unde subiūgit. ¶ Pelle q̄ppe ⁊ carnibus interior homo vestif: q⁹ in eo q̄ ad superna erigitur: carnalū motuū obsidiōe vallaf. Sed tendentē ad iusticiā nequaq̄ in tentatione conditor deserit: qui p infusionē gratie etiā peccantē preuenit: sed subleuatā mentem ⁊ ad bella exterius laxat: ⁊ interius roborat. Unde adhuc apte subiūgif ¶ Ossib⁹ et neruis cōpegisti me. Carnib⁹ ⁊ pelle vestimur: sed ossibus neruisq̄ cōpingimur: q⁹ ⁊ si temptatiōe foras irruente cōcutimur: intus tamē nos cōditoris manus roborat ne frangamur. Carnis itaq̄ motibus nos humiliat ad dona: sed per ossa virtutū roborat contra temptamenta. Fit ergo: Carnis ⁊ pellibus vestisti me: ossib⁹ ⁊ neruis cōpegisti me. Ac si aperte dicat: Foris me ad probationē deseris: sed tamē intus ne pereā virtutib⁹ astringēdo custodis. Qui idcirco nobis bene viuēdi rectitudinē tribuit: q⁹ benigne preterita q̄ delinquim⁹ parcet. Unde ⁊ adhuc apte subiungif ¶ Uitā ⁊ misericordiā tribuisti mihi. Uita quippe tribuif: cū malignis mentib⁹ benignitas aspiraf: ſz vita sine misericordia accipi nequaq̄ valet: q⁹ ad obtinēda domin⁹ iusticie bona nō adiuuat: si prius misericorditer anteactas nequicias nō relaxat. Ut certe vitā nobis ⁊ misericordiā tribuit: quia ea qua nos misericordia ad bene viuendum puenit: etiā subsequente custodit. Nisi enim misericordiam subroget: seruari non valet vita quā pbet. Ipso quippe quotidie vsu humane vite veteraſcim⁹: et exteriorīs hois ipsius cogitatōe lubrica ab interioribus exim⁹. Et nisi nos supna visitatio vel ad amorē cōpungēdo viuificet: vel ad timorē flagellādo restauret: repētino lapsu mens fundit⁹ tota destruif: que lōgo virtutis studio innouata videbaf. Un̄ subdif. ¶ Et visitatio tua custodiuit spiritū meū. Humanū quippe spiritū visitatio supna custodit: cū hūc virtutib⁹ ditatū: vel flagellādo pcutere: vel cōpungere amore non desinit. Nam si dona pstat: si nūc ꝓtinue restaurādo nō subleuat: citi⁹ bonum pdif quod non a largiente custoditur.

Sed ecce vir sanctus dum se humilit agnoscit: ꝓferenda generalit diuine misericordie secreta apprehendit: cunctq infirmitatẽ suaz veraciter fatetur: repente ad cognoscẽdã vocationem gentũ subtiliter rapitur. Nam ꝓtinus subditur: Licet hec celes in corde tuo tamen scio quia vniuersoꝝ memineris. Ac si aperte dicat. Cur de me trepido: qui z vniuersas gẽtes quia colligas scio? Quod tamẽ in corde celas: quia hoc adhuc apto sermone non indicas. Sed q vniũsoꝝ memineris me ꝓcul dubio ỗ venia certũ facis. XXXIX

Liendũ ỽo ẽ qz in qbusdaz factis et certi de venia reddimur: z post ppetratas culpas ad absolutiõis nre fiducia correctione z penitentia subsequente roboramur: ppetrate tamen nostre neqtie adhuc memoria tangimur: z cogitatiõe illicita adusi nolẽtesq pulsamur. Vñ z apte subiungitur ¶ Si peccaui z ad horã pepcisti mihi: cur ab iniqtate mea mundum me esse nõ pateris? Ad horam dñs parcit peccato: cum reatum culpe concessis ꝓtinus fletib⁹ diluit: sed ab iniquitate nostra mũdos non esse non patitur: qz volentes quidem culpã fecimus: sed nõnunq nolentes eius memoriaz cum delectatione toleram⁹ ¶ Sepe nanq ꝺ qđ a ꝓspectu iam iudicis fletu interueniente deletũ est: ad animũ redit: z duicta culpa ad delectationẽ rursus inserpere nitit: atq in antiquo certamine reduiua pulsatione reparat: ita vt qđ ꝓius egit in corpe: hoc importuna cogitatione verset in mẽte. Vñ cautе ille ꝓspicere athleta spũalis nouerat: q dicebat: Cõputruerũt z deteriorauerũt cicatrices mee: a facie insipietie mee. ¶ XL

Quid nanq cicatrices: nisi sanatiões sunt vulnerũ? Laxatas g neqtias ad delectationẽ memorie redire cõspexerat: qui cicatrices deflebat. Cicatrices qppe cõputrescere: ẽ sanata iam pctoꝝ vulnera rursus in tẽptationẽ serpere: atq ex eorũ suggestiõib⁹ post supductã cutẽ penitentie fetore culpe iterũ doloreq sentire: q videlicet in re z nil foras operis agit: z sola int⁹ cogitatiõe peccat: districtoq se reatu mẽs obligat nisi ꝺ solicitis lamẽtis tergat. Vñ bñ ꝑ moysen dicit: Si fuerit int vos hõ q nocte pollut⁹ sit somnio: egredie extra castra et nõ reuẽtet priusq ad vesperuz lauet aqua et post solis occasum regredietur in castra. Nocturnũ qppe ẽ somniũ temptatio occulta: ꝑ quã tenebrosa cogitatione turpe aliqd corde ꝓcipitur qđ tamen corpis ope non exple⁹. Sed somnio nocturno pollut⁹ egredi extra castra precipit: quia videlz et dignũ est: vt qui imũda cogitatione polluitur indignũ se cunctorum fideliũ societatib⁹ arbitretur: culpe sue merituz ante oculos ponat: et ex bonoꝝ se estimatione despiciat. ¶ Polluto ergo extra castra exire ẽ: turpi impugtiõe laborantẽ sese ex ꝓtinentiũ cõpatione despicere: q ad vesperũ lauat aqua: cũ defectu suũ ꝓspiciẽs ad penitẽtie lamenta ꝓuertit: vt fletibus diluat omne qđ in animo occulta inquinatio accusat: sed post occasum solis ad castra redeat: quia de feruescẽte temptationis ardore necesse est vt iteruz fiduciam erga sanctitatem bonoꝝ sumat. ¶ Post aque quippe lauationem occumbẽte sole ad castra reutit qui post lamenta penitẽtie frigescente flãma cogitationis illicite ad fideliũ merita presumendo reparat: vt iam se a ceteris lõge esse non estimet: qui mũdũ se per obitum intimi ardoris gaudet. Sed inter hec sciendu est. Quod idcirco nõnunq impulsu illicite cogitationis affligimur: quia in quibusdam terrene ꝓuersationis actibus q̃uis licitis libẽter occupamur: cunctq vel in mimis terrena actio per desideriũ tangitur: crescente contra nos antiqui hostis fortitudine: mens nostra non mima importunitate temptationis inquinatur ¶ Vnde z sacerdos legis mẽbra hostie per frusta cõcisa: caput atq ea que erga iecur sunt iubetur ignibus cremare: pedes ỽo atq intestina hostie prius aq dilue re: Nos qppe ipsos sacrificiũ deo offerim⁹: cum vitam nostrã cultui diuino dedicamus Que mẽbra hostie ꝑ frusta ꝓcisa sup ignem ponim⁹: cum vite nostre opa virtutib⁹ distinguentes imolamus. Caput ergo atq ea que iuxta iecur ꝓtinent incendim⁹: cuz in sensu nro quo oẽ corpus regit atq in occultis desiderijs flamma diuini amoris ardemus. Et tamẽ precipit: vt pedes atq intestina hostie lauent. ¶ Pedib⁹ g terra tangit: intestinis ỽo stercora gestant: qz plerũq iaz ex desiderio in eternitate succẽdimur: iaz toto deuotiõis sensu ad appetitũ nre mortificatiõis inhiam⁹ ꝑ quia adhuc terrenũ ꝑ infirmitate aliquid agim⁹: nonnulla etiã oue iaz ꝭbegim⁹ illicita in corde toleram⁹. Cũq cogitationes nras imũda cogitatio inqnat: qđ aliud q̃ intestina nre hostie stercus portant? Quz vt cõburi debeat lauent: qz nimirũ necesse ẽ: vt imũdas cogitatiões timoris flet⁹ diluat: quas i acceptiõe sacrificij amoꝝ supnus incẽdat: z qcqd mẽs vel de inexpto certamie: vel de ꝓuersationis pristine memoria patit lauet: vt tãto suauiꝰ in ꝓspectu sui spectatoꝛis ardeat: q̃to

cū ei assistere ceperit: nil terrenū secū vel lubricū in ara sue oīonis imponit. Ur igit sanctus humane mentis damna ꝓspiciat: q̄ plerūq̄ se in cogitatione illicita inquinat: t post q̄ reatū opis relaxat: t sua plorans nr̄a que plorem⁹ aperiat dicēs: Si peccaui tad horā pepcisti mihi: cur ab iniq̄tate mea mūdum me esse non pateris? Ac si apte dicat. Si culpam venia abstulit: cur hanc t a memoria n̄ detersit. ℣ La. XLI.

A Epe autē ita mens in culpe recordatione ꝓcutit: vt ad ppetratōem illi⁹ lōge grauī⁹ q̄ pus capta fuerat vrgeat: t deprehensa trepidat: secq̄ ipam varijs motib⁹ impulsa pturbat: metuit q̄dē ne vincat tentatōib⁹: ꝑ resistēs hoc ipm qō longo labore certamis affligit ꝓhorrescit. Uñ t apte sbiūgit ℣ Et si ipius fuero ve mihi ē: t si iust⁹ nō leuabo caput saturat⁹ afflictōe t miseria. Impius nāq̄ ve habet: iust⁹ miseriā: q̄ t eterna dānatio reprobum sequit: t electus q̄sq̄ doloribꝰ trāsitorie aduersitatis expiat. Impi⁹ caput leuat: ꝑ elat⁹ euadere vel qō sequit nō valet: iust⁹ labore sui certamis afflict⁹ caput leuare non sinit: ꝑ ꝑsus a ppetua afflictiōe liberat. Ille se in voluptatibus erigit: ꝑ supplicijs sequentib⁹ mergit: iste se i dolore deprimit: ꝑ tñ a pondere eterne aiad/uersionis abscondit. Cōsideret ergo vir sanctus q̄ aut renitēs hō, vitijs pñti labore afflict: aut succūbēs ppetue afflictioni mācipat et dicat. Et si impi⁹ fuero ve mihi ē: t si iust⁹ nō leuabo caput saturat⁹ afflictōe t miseria. Ac si apte deploret dicēs: Aut sbstrat⁹ carnis desideriꝰ supplicio eterno sbiciot: aut repugnās illicitis motib⁹ pena pñti crutiot: q̄ a labore certamis liber nō sum. Sed supna dispensatio idcirco nos tota sibi intentione Quietis carnis nr̄e pmittit impugnationibus ꝓcuti: ne mēs nr̄a in supbiā audeat prelūptiōe sue securitatis eleuari: vt dum pulsata trepidat: i solo auctoris adiutorio spei pdē robusti⁹ figat. Uñ t adhuc apte sbiungit ℣ Et ꝓpter supbiā quasi leenā capies me. Leena cū escā catulis exq̄rit: inhiāter in foueaz captionis ruit. Sicut em̄ in q̄busdā regionib⁹ ferit: fit in ei⁹ itinere fouea in quā pec⁹ deponit: vt illuc se eius appetitu ꝓicere leena ꝓuocet: q̄ angusta simul t alta ꝑparatur vt in eā ruere ambiēdo valeat: ꝑ hāc saliendo nullomō euadat. Alia quoq̄ fouea q̄ priori cohereat effodit: q̄ tñ ei in qua pecus ē extreme partis aptione cōiungit: in qua nimirū cauea ponit: vt leena corruēs: quia desuper terroribus vrgetur: cum quasi in secretiori p

te foueę occultare se appetit: caueam nolēs intret: cuius iam seuicia nequaq̄ ptimescit quia clausa in caueā leuatur. Que enim sua sponte in foueam corruit: ad superiores ptes circūsepta vectibus cedit. Sic sic nimirū humana mens capta est que i libertate arbitrij condita dū nutrire desideria carnis appetijt quasi leena catulis escam quesuit: atq̄ i deceptionis sue foueaz cecidit: que suadēte antiquo hoste ad cibum ꝓhibitū manū tetendit: sed in fouea ꝓtinus caueam inuenit: q̄ sponte ad mortem venies: corruptionis sue mox carcerem pertulit: atq̄ ad auras liberas gratia interueniēte reducitur. Sed cum multa agere conatur: t non valet: eiusdē corruptionis sue obstaculis quasi cauee vectibus ligat. Jam quidem eam in quā ceciderat damnationis foueam euasit: quia secuture mortis supplicīū manu redemptiōis ad iuta: ad veniam redeūdo supauit. Sed tamen coartata caueam tolerat: q̄ supne q̄ discipline nexibus cingit: ne per carnis desideria vagetur. Que ergo sponte sua in foueaz cecidit: ad auras liberas clausa redit: quia et per libertatē arbitrij in culpam corruit: t tamen hac a suis motibus conditoris gratia exactam nolentem q̄ constringit. Post foueam itaq̄ caueam patitur: que erepta ex et no supplicio: a prave volūtatis motib⁹ sb celestis artificis dispensatione religat. Recte igitur dicit: Et ꝓpt supbiā quasi leenam capies me: quia t liber homo p cibuz sibi mortem intulit: t reductus ad veniaz sb disciplina melius clausus viuit. Quasi leena q̄ ꝓpt supbiā captus ē: q̄ inde nūc eum disciplina sue corruptionis deprimit. Uñ transgressione pcepti non timēs: audacter in foueaz saltum dedit. ℣ Cap. XLII

Sed si parūp obtut⁹ mētis a culpa p̄mi parētis auertim⁹: nos adhuc q̄tidie vt leena capi p viciū elatiōis inuenimur. Sepe nāq̄ hō acceptis vtutib⁹ inaudaciā sue pūptiōis erigit: ꝑ mira dispēlatiōe pietatis añ ei⁹ ocłos res q̄libet in q̄ corruat ordiat. Dūq̄ p culpam aliq̄d appetit: q̄d aliud q̄ pdā in foueā ꝓcupiscit? Sua spōte inhiās cecidit: ꝑ suis surgē vtutib⁹ nō valet: q̄ cū se nihil ex se eē ꝓsiderat: discit pculdubio cui⁹ adiutorīū reqrat. Que tñ supna miseratio captū quasi a fouea euehit: q̄ hūc infirmitate cognita ad veniā reducit. Leene itaq̄ more ꝓpt supbiaz ad superiores partes in caueā remeat: qui cū de virtute extollitur lapsus ad desideria in humilitate religatur. Que enim prius ꝓpria pūptiōe perierat

mira pietate agit. vt infirmitatis sue iam no
ticia clausus viuat. Quod qz sanctꝰ vir cre/
B bzo accidere hominiꝫ ꝓspicit: nr̃i in se peri
culi vocem sumit: vt cũ nos eiꝰ flet ꝰ agnosci
mus: que in nobis sunt flenda discamꝰ. Sed
cũ mentẽ nr̃am elatio erigit: sũmsa nob ꝓti/
nus compũctio amoris recedit: cũ ꝝo super
Tex. na nos gratia visitat: statim p lachrymas ad
desideria instigat. Uñ ꝛ apte subiũgit. ℣ Re
uersusq; mirabiliter me crucias. Cũ ab auc/
toze relinq̃mur: nec ipsa vllaten⁹ destitutio/
nis nost re dãna sentim⁹. Quo em̃ lõge nos
cõditoz deserit: eo mẽs nr̃a insensibiliꝰ obdu
rescit: nulla que dei sunt diligit: nequaq; sup
na ꝓcupiscit: ꝛ quia amoris intimi calozẽ nõ
habet: frigida deozsum iacet: ac miserando:
modo fit quotidie tãto securioz quãto peioz
cũq; vnde sit lapsa nõ memmit: ꝛ supplicia
secutura non metuit: q̃tũ lugenda sit nescit.
T At si afflatu sancti spũs tangit: ad cõsidera
tionẽ ptinus sue pditõis euigilat: in celestiũ
inquisitiõe se excutit: amoris sui estib⁹ inar/
descit: que se circũpzimũt damna ꝓsiderat:
et plozat sese afficiẽs pficiẽs que pri⁹ leta toz
pebat. Bene ergo ꝓditoz dicit: Reuersusq;
mirabiliter me crucias: qz oipotẽs deꝰ vnde
mentẽ nr̃am visitãs ad amozẽ suũ erigit: ino
hanc plachrimas grauiꝰ affligit. Ac si apte
dicat: Relinquẽdo me nequaq; afficis: quia
insensibilẽ reddis: sed cum reuerteris cruci
as: qz dum te insinuas mihi: me q̃ sim lugẽ/
dus demonstras. Uñ nequaq; se penaliter
sed mirabiliter asserit cruciari: quia dũ p fle/
tũ mẽs ad sũma rapit cõpũctiõis sue penam
gaudẽs mirat: ꝛ libet affici: qz afflictiõe sua
se ꝓspicit ad alta subleuari.

A ℣ Cap. XLIII

Epe autem cum nos a sancti desi/
derij exercitatione torpescere superna
pietas cernit: exẽpla se sequentium
nr̃is obtutib⁹ obiũcit. vt mens p ociũ remis/
sa: quo in aliꝰ vigilantiã ꝓfectꝰ ꝓsiderat: eo
Tex in se pigritudinẽ torpis erubescat. Uñ et rec
te sbiũgit. ℣ Instauras testes tuos ꝓtra me
et multiplicas irã tuã: ꝛ pene militant in me
Testes enī dei sunt: qui per exercitiũ sancti
operis testant: que electos secutura sint pze
mia veritatis. Unde hos quoq; quos p ve
Apoc.2. ritate passos agnoscimus greco eloq̃o mar/
tyres. id ẽ testes vocamus. Et p iohãnẽ vo/
ce euangelica dñs dicit. In dieb⁹ antiphas
testes mei fidelis: q̃ occisus ẽ apud vos. Sz
testes suos ꝓtra nos dñs instaurat: cũ electo
rũ vitã prauitati nr̃e ꝓtrariã: ad arguendos
nos instruẽdosq; multiplicat. Cõtra nos er
go testes illiꝰ instauranť: qz cũcta que agũt:
studijs nr̃e prauitatis aduersa sunt. Und et
sermo veritatis aduersarius vocať: cũ medi
atoz vocẽ p euangeliũ dicit: Esto ꝓsentiẽs Mat.5.
aduersario tuo cito: dũ es cũ illo in via. Atz B
de hoc eodẽ redẽptoze reprobi psequentes
dicũt. Cõtrariꝰ est opib⁹ nostris. Et paulo/
post. Dissimilis est aliꝰ vita illius. Teste s
itaq; suos ꝓtra nos dñs instaurat: quia bo
na que facere ipi negligim⁹: hec ad corrept i
onem nr̃am fieri ab aliꝰ demõstrat: vt q̃ p/
ceptis non accendimur: saltẽ exẽplis excite/
mur: atq; in appetitu rectitudis nil sibi mẽs
nr̃a difficile estimet: qđ pfecte pagi ab aliꝰ
videt. Et fit plexuq; vt cuz aliene vite bona
ꝓspicim⁹: nr̃a solicitius dãna timeam⁹: ꝛ eo
pateſcat q̃to post põdere aiaduersiõis ipe/
timur: quo nũc a bonoz moꝛib⁹ lõge discre
pam⁹. Unde ꝛ testiũ instauratõe memozata
ptin⁹ apte sbiũgit. ℣ Et multiplicas irã tuã Tex.
Eo nobis multiplicari ira dei dicit: quo ee
multiplex indicať: qz ex ipa nunc bonoz vi
ta ꝛ labore cognoscimus: si emẽdari dũ tps
est nolum⁹: quãta post aiaduersione feria
mur. Electos q̃ppe dei cernimus: ꝛ pia age
re: ꝛ crudelia multa tolerare. Hinc ergo col
ligitur district⁹ iudex q̃ta illic feriat districti
one quos reprobat: si hic sic cruciat quos
amat: petro attestãte q̃ ait: Temp⁹ ẽ vt iudi 1.Pe.4.
ciũ icipiat ꝺ domo dei. Si aũt pmũ a nob: q̃s
finis illoz q̃ nõ credũt dei euãgelio? Omni/
potẽs igit deꝰ cũ cõtra nos testes instaurat L
iram multiplicat: qz quo bonoz vitaz nr̃is
oculꝰ obijcit: eo prauitatis ppetrate duritiã:
qua districtiõe iudicio pcutiat oñdit. Nã
cũ solis se sequẽtib⁹ dona exaggerat: torpẽ/
tes iã qz reliq̃rit demõstrat: Cũ bõa g̃ i aliꝰ
cernim⁹: valde necesse ẽ vt ꝛ exultationẽ nr̃e
formidini: ꝛ formidinẽ nr̃e exultatiõi m⁹scea
m⁹: q̃tin⁹ ꝛ de alienis pfectib⁹ caritas gau/
deat: ꝛ ꝺ suis infirmitatib⁹ ꝓscia ptimescat.
Sed cũ fraterno pfectu reficimur: cũ distri/
ctionẽ sup nos interni iudicis ex ipo nr̃e toz
pore pensam⁹: q̃d restat n⁹si vt ad discutien
dũ se animus redeat: ꝛ q̃quid in se reprobũ
quicq̃d prauũ deꝑhendit affligat: Uñ ꝛ ap
te sbiũgit. ℣ Et pene militãt in me Cõsidera Tex.
tis q̃ppe dei testib⁹ pene in nobis militant:
qz dũ mirãda illoz facta ꝓspicimus: vitã no
strã q̃ ex eoz nobis ꝓpatiõe displicet studio
sa afflictõe cruciam⁹: vt q̃cq̃d i nobis pollue
rũt opa: diluãt lamẽta: ꝛ si q̃d adhuc culpa
delectatiõis inquinat: pena merozis tergat.
Btũs igit Iob: qz vitã patrum p̃cedentium B
conspicit: q̃d i se gemere debeat subtili⁹ agno

scit. Sed magni doloris magisterio duz sua plangit: ad lamenta nos instruit: vt quo virtutes in alijs cernimus: eo apud districtum iudicem nostra solicite delicta timeam⁹. Sequitur. ℣ Quare de vulua eduxisti me qui vtinā consumptus essem ne oculus me videret. Nō nimirū prīma oratōne iam ptulit dicens. Quare nō in vulua mortu⁹ sum? Qui ex hoc quoq; quod hic addidit sbdens: fuissem q̄si non essem de vtero translatus ad tumulū illic vbis alijs non aliter adiūgit dicēs Sicut abortiuū absc̄ditū nō sbsistere: vel q̄ conceptinō viderūt lucē. Quia vero hec superius late digessimus: p vitādol ectoris fastidio expositā replicare declinam⁹. Seq̄t.

℣ Cap̄. XLIIII

Quid nō paucitas dierum meorū finietur breui? Cautū se ac solicitū viuere ostēdit: qui brevitatē p̄sentis vite considerans: nō ei⁹ vsum ꝑ terminū ꝓspicit: vt ex fine colligat: nihil esse q̄ transiens delectat. Hinc nāq; p salomonē dicit: Si ānis multis vixerit homo ⁊ in his oibus letat⁹ fuerit meminisse debet tenebrosi temporis et dierū multoz: qui cū venerint vanitatis arguunt p̄terita. Hinc rursum scriptū est: In omnib⁹ operibus tuis memorare nouissima tua ⁊ in eternū nō peccabis. Igitur cū culpa animū tentat: mēs necesse ē vt breuitatem sue delectationis aspiciat: ne ad vltimā uacem mortē iniquitas rapiat: cū constet q̄ ad terminū citi⁹ mortalis vita p̄currat. Sed sepe oculus contemplationis nostre cōfunditur: dum dolor noster flagellis crebrescentibus aggrauatur: libet p̄sentis vite exiliuz gemere: sed p̄ ipa afflictione mens nō valet damna sue cecitatis estimare. Vñ ptin⁹ subdit ℣ Dimitte ergo me vt plāgā paululū dolorem meū. Sicut enim moderata afflictio lachrimas exprimit: ita immoderata sbducit: quia merorip̄e quasi sine meroze fit: q⁹ afflictam mentē deuorans: sensum doloris tollit. ℣ Vir igitur sanctus feriri plusq; sufficit pertimescat dicens. Dimitte ergo me vt plangā paululū dolorem meum. Ac si aperte dicat Flagella me percussionis tempa: vt moderatis doloribꝰ estimare mala que patiorflendo conualescaz. Quod tamen intelligi ⁊ aliter potest ℣ Sepe nanq; peccator iniquitatis sue vinculis ita constringitur: vt pondus q̄dem peccatorū tolleret: ꝑ tamen quia tollerat ignorat: sepe autem si cognoscat quanto reatu p̄mit: erūpere in lachrymas conatur: et nō potest: vt hūc in se mente libera cōuersatiōe integra psequat. Flere ergo dolorem suū non valet: quia ⁊ iniquitat⁹ sue reatum ꝓsiderat et tamen pre terrene occupationis pondere: hūc ei gemere nequaq; vacat. Flere ergo dolorem suū nō valet: qui praui q̄dē ꝓsuetudini cōtraire nititur: sed tamē adhuc succrescentib⁹ desideriis carnis grauatur. Hui⁹ doloris p̄nitia ꝑphete mentē cruciauerat: cuz dicebat: Dolor me⁹ ꝓtra me est semper: quoniā iniquitatem meā ego p̄nūciabo et cogitabo p peccato meo. Sed solutis iniquitatis vinculis dimissum se nouerat: q̄ exultabat dicens: Dirupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiā laudis. Tunc igitur ad plāgendum dolorem nos dominus dimittit: cū et mala nobis que fecimus demōstrat: atq; ad hec eadem flēda que cognoscimus adiuuat: culpas oculis obūcit: ⁊ pia manu gratie vincula cordis soluit: vt ad vacatōem patiētie mens nostra se erigat: ⁊ carnis soluta cōpedibus in auctorem suū gressuz libera amoris tendat. ℣ La. XLV

Verūq; etenim vitam nostram ipsi reꝑhendimus: sed tamen libēter agimus: hoc quod in nobis recte reprobam⁹. Ad iusticiā spiritus nos erigit: ad cōsuetudinē caro restringit: amori suo mens renitit: sed ptin⁹ delectata captiuat. Vñ ita q̄ dicit: Dimitte ergo me vt plangā paululuz dolorē meū: quia nisi a reatu culpe quo nos ligauimus misericorditer dimittamur: perfecte flere nō possum⁹: hoc q̄ in nobis ipis cōtra nosmetipos dolem⁹. Sed tūc veraciter reatus nostri dolor plangitur: cum tenebrosa illa inferni retributio intento timore p̄euidetur. Unde apte sbiungitur ℣ Antq; vadā et non reuertar ad terram tenebrosaz ⁊ opertam mortis caligine. Quid enī terre tenebre nomie nisi tetra claustra tartari signant: que eterne mortis caligo operit? Quia damnatos quosq; imꝑpetuū a vite luce disiūgit. Nec imerito infern⁹ terra dicit: q⁹ q̄cūq; abeo capti fuerint stabiliter tenentur. Scriptū quippe ē: Generatio ꝑterit ⁊ generatio aduenit: terra vo in eternuz stat. Recte igit infernī claustra tenebrosa terra noiant: quia quos puniēdos accipiūt: nequaq; pena trāsitoria vel fantastica imaginatōe cruciāt: sed vltione solida perpetue dānationis seruant. Que aliquādo tamen laci appellatōe signātur: ꝑpheta attestante qui ait: Portauerūt ignominiā suam: cum his qui descendunt in lacum. Infernus autem ⁊ terra nominatur: qui susceptos stabiliter tenet: ⁊ lacus dicit: q⁹ hos quos semel ceperit: semp fluctuātes et trepidos tormētis circūfluētib⁹ absorbet

Sanctus autem vir siue sua: seu humane generis voce dimitti se postulat anteq̃ vadat non q̃ ad terram tenebrosam q̃ culpam defl̃et iturus est: sed quia ad hanc pculdubio qui plãgere negligit vadit: sicut debitori suo creditor dicit. Solue debitum priusq̃ p debito ꝓstringaris: qui tamen non ꝓstringitur si qõ debet soluere non moratur. Ubi et recte subditur. Non reuertar. Quia nequaq̃ vltra misericordia parcentis liberat: quos semel in locis penalibus iustitia iudicantis damnat.

A Ter. ¶ Que adhuc ſbtilius loca describũtur cum dicit: Terrã miserie ⁊ tenebrarum. Miseria ad dolorez ptinet: tenebre ad cecitatem. Ea ergo que ex conspectu districti iudicis expulsos tenet: miserie ⁊ tenebrarum terra phibet: quia foris dolor cruciat quos diuisos a vero lumine int' cecitas obscurat. Quãuis miserie et tenebraruz terra intelligi ⁊ aliter potest. Nam hec quoq̃ ẽra in q̃ nascimur ẽ q̃dẽ miserie ꝫ tenebrarũ nõ est: q̃ multa hic corruptionis nr̃e mala patimur: sed tamen in ea adhuc per cõuersionis gratiã ad lucem redim' veritate sua

Jo.12. dente q̃ ait: Ambulate dũ lucem habetis ne vos tenebre cõprehendant. Illa vero simul miserie ⁊ tenebrarum terra est: quia q̃squis ad toleranda eius mala descẽderit: nequaq̃ vlterius ad lucem redit. In cui' adhuc de-

Ter. B scriptie õsbiũgit. Ubi vmbra mortis ⁊ nullus ordo ſuaſ. Sic̃ mors exterior abania diuidit carnẽ: ita mors interior a dõ sepat aiaz Umbra ergo mortis est: obscuritas diuisionis: quia damnat' quisq̃ cũ eterno igne succendit: ab interno lumine tenebraſ Natura vero ignis est vt exsciẽs et lucẽ exhibeat: ⁊ ꝓcrationem: ꝫ transactorum vltrix illa flãma vitiorum ꝓcrationem habz: ⁊ lumen non habet. Hinc est enĩ q̃ reprobis veritas

Mat.25. dicit: Discedite a me maledicti in ignez eternum: qui paratus est diabolo ⁊ angelis ei'.

Mat.22. Quorum rursum omniũ corp' in vna persona significans dicit: Ligate ei manus et pedes ⁊ mittite eum in tenebras exteriores Si itaq̃ ignis qui reprobos cruciat lumen habere potuisset: is qui repellitur nequaq̃ mit-

Ps.57. ti in tenebris diceret. Hinc etiã ps. ait: Super eos cecidit ignis ⁊ non viderunt solem.

L Ignis enĩ sup impios cadit: ꝫ sol igne cadẽte non cernitur: quia illos quos gehẽna flãma deuorat: a visione veri luminis cecat: vt et foras eos dolor combustionis cruciet ⁊ intus pena cecitatis obscuret: quatenꝰ qui autoꝛi suo corde ⁊ corpore deliquerunt: simul corde ⁊ corpore puniant: ⁊ vtrobiq̃ penas sentiant: q̃ dum hic viuerẽt prauis suis delectationib' ⁊ vtroq̃ seruiebant. Unde bene per pphetã dicit: Descenderũt in infernum cũ armis suis. Arma quippe peccantiũ sunt membra corporis: quibus puersa desideria que concipiunt exequũtur. Unde recte per paulum dicit. Nec exhibeatis membra vestra arma iniq̃tatis peccato. Cum armis ergo ad infernum descendere est: cum ipsis q̃ membris quibus desideria voluptatis expleuerunt: eterni iudicij tormẽta tollerare vt tunc eos vndiq̃ dolor absorbeat: q̃ nunc suis delectationib' subditi vndiq̃ ꝓtra iustitiã iuste iudicãtis pugnãt.

Ezech.32.

Ro.6.

XLVII

A Mirum vero est valde quod dicitur. Ubi nullus ordo. Nec enim omnipotens deus qui mala bene punit: inordinata esse vllomodo vel tormenta permittit: q̃ ipa quoq̃ supplicia q̃ ex lance iustitie pdeunt inferri sine ordine nequaq̃ pñt: quomodo nanq̃ in supplicijs ordo non erit dum damnatũ quemq̃ iuxta modũ crimis et retributio sequit vltionis. Hinc q̃ppe scriptũ est. Potentes potenter tormenta patiũtur: ⁊ fortioribus fortior instat cruciatio Hic in babylonis damnatione dicitur: Quantũ exaltauit se ⁊ in delicijs fuit: tantum date illi tormenta ⁊ luctum. Si igitur iuxta modũ culpe pena distinguitur: cõstat nimirꝝ q̃ in supplicijs ordo seruat: ⁊ nisi tormentoꝝ sũma meritorum acta dirimerent: nequaq̃ iudex veniens dicturum se messoribus esse p-

Sap.6.

Apoc.18.

hiberet. Colligite primum zizania et ligate ea fasciculis ad comburendũ. Si enim null' in supplicijs ordo seruabitur: cur cõburenda zizania: in fasciculis liganť? Sed nimirũ fasciculos ad comburendũ ligare est: hos q̃ eterno igni tradendi sunt: pares paribus sociare vt quos similis culpa inquinat: pare tiam pena constringat: ⁊ qui nequaq̃ dispari iniquitate polluti sunt: nequaq̃ dispari tormẽto crucienť: ãten' simul dãnatio cõterat quos simul elatio subleuabat: quousq̃ non dissimiliter dilatauit ambitio: non dissimilis angustet afflictio: ⁊ par cruciet flãma supplicij: q̃s i igne luxurie par succẽdit flãma pcti. Sicut enĩ in domo pr̃is mãsiones multe sũt p diuersitate ꝛtutis: sic damnatos diuerso supplicio gehenne ignib' subijcit disparitas crimis. Que videlicet q̃uis gehenna cũcta vna sit: tamen cunctos vna eademq̃ qualitate succendit. Nam sicut vno sole omnes tangimur: nec tamẽ sub eo vno ordie oẽs estuamus: quia iuxta qualitatẽ corporis sen-

Mat.13. B

L

titur etiã põdus caloris sic damnatis ꝛ vna est gehenna que afficit: ꝛ tamẽ nõ vna oĩes qualitate cõburit: qꝛ qõ hic agit dispar valitudo coꝛpoꝛ: hoc illic exhibet dispar cã meritoꝛum. Quomodo ergo nullus inesse oꝛdo supplicijs dicitur in quib⁹ ꝓfecto quisq; iuxta modum culpe cruciat? ¶ Ca. XLVIII

A Sed sanct⁹ vir postq; vmbꝛam moꝛtis intulit quãta sit ꝓfusio in damnatoꝛũ mente sꝫiungit: quia ipa quoq; supplicia que oꝛdinata p iusticiã veniũt: oꝛdinata ꝓculdubio in coꝛde moꝛientũ nõ sũt Ut eñ paulo superius diximus: dum dãnatus q̃sq; foꝛas flãma succendit intus cecitatis igne deuoꝛatur: atq; in dolore positus exterius interiusq; cõfundit: vt sua deteriuꝰ ꝓfusione cruciet. Repulsis ergo oꝛdo i supplicio nõ erit: quia in eoꝛ moꝛte atroci⁹ ipsa confusio mentis seuit. Quã tamen mira potentia iudicãtis equitas oꝛdinat: vt penaiam mã quasi inoꝛdinata confundat. Vel certe abesse oꝛdo supplicijs dicit quia quibuslibz reb⁹ in penam surgẽtib⁹ ꝓpria qualitas: nõ seruatur. Unde et ꝓtinus subinfertur. Et sempiternus hoꝛꝛoꝛ inhabitans. In huius vite tormentis timoꝛ doloꝛem habet doloꝛ timoꝛẽ non habet: quia nequaq; mentẽ metus cruciat cuꝫ pati iam ceperit quod metuebat. Infernũ vero ꝛ vmbꝛa moꝛtis obscurat et sempiternus hoꝛꝛoꝛ inhabitat: quia ei⁹ ignibus traditi ꝛ in supplicijs doloꝛeꝫ sentiũt et in doloris angustia pulsante semp pauoꝛe feriunt: vt et quod timent tollerent: ꝛ rursum qõ tollerãt sine cessatiõe ꝓtimescant Be

Esa. 66. his eteñ scriptũ est: Uermis eoꝛũ nõ moꝛietur: ꝛ ignis eoꝛuꝫ non extinguet. Hic flãma que succendit illumiat: illic vt superius verbis psalmiste docuim⁹ ignis qui cruciat obscurat. Hic met⁹ amittit: cũ tollerari iã ceperit qõ timebat: illuc ꝛ doloꝛ dilaniat ꝛ pauoꝛ angustat. Hoꝛrendo igit modo erit tunc reprobis doloꝛ cum foꝛmidine: flamma cum obscuritate. Sic sic videlicet a damnatis: sẽtiri pondus summe equitatis debet: vt quia a voluntate conditoꝛis inequaq; sunt veriti discrepare duꝫ viuerent: in eoꝛ qñq; int eritu ipa a suis qualitatibus etiã tormenta dissoꝛdent: quatenus quo se impugnant eo cruciat⁹ augeãt: ꝛ cum varie ꝓdeunt multipliciter sentiantur. Que tamen supplicia in se demersos ꝛ vltra vires cruciant: ꝛ in eis vite sꝫsidiũ extinguentes seruant: vt sic vitaꝫ terminus puniat: quatenus semper sine termino cruciatus viuat: quia ꝛ ad finem p toꝛmẽta ꝓperat ꝛ sine fine deficiẽs durat. Fit ergo miseris moꝛs sine moꝛte: finis sine fine: defect⁹ sine defectu: qꝛ ꝛ moꝛs viuit: ꝛ finis semp incipit: ꝛ deficere defect⁹ nescit. Quia igitur ꝛ moꝛs perimit: ꝛ nõ extinguit: doloꝛ cruciat: sed nullatenus pauoꝛẽ fugat: flãma comburit ꝫ ne quaq; tenebꝛas discutit: q̃tũ per noticiaꝫ pñtis vite colligit: supplicia oꝛdinem non habent que non suam p omia q̃litatẽ tenẽt: q̃uis illic ignis ꝛ ad ꝓsolationẽ non luceat ꝛ tamẽ vt magis toꝛqueat ad aliquid lucet. ¶ Ca. XLIX.

A Nam sequaces quosq; suos secũ i toꝛmento reꝓbi flãma illustrante viderũt: quoꝛ amoꝛe deliquerunt quatenus qui eoꝛ vitam carnaliter ꝓtra pcepta ꝓditoris amauerant: ipoꝛ quoq; eos interitus in augmẽto sue damnationis affligat. Nõ ꝓfecto euãgelio testãte colligimus Luc. 16. in quo veritate nunciãte diues ille: quem cõtigit ad eternã incendij tormenta descendere: ꝗnq; fratrũ describit meminisse: qui abꝛam petit: vt ad eoꝛum eruditionez mitteret ne illuc eos qñdoq; venientes par pena cruciaret. Quia igit ad doloꝛis sui cumulũ ꝓpinquoꝛ absentiũ meminit: cõstat ꝓculdubio: quia nos ad augmentũ supplicij paulo post potuit etiã pñtes videre. Quid autẽ mirũ si secũ quoq; reꝓbos aspiciat cremari: qui ad doloꝛis sui cumulũ eum quem despexerat in sinu abꝛahe lazarũ vidit? Is ergo cui vt pena cresceret: ꝛ vir electus apparuit cur non credendũ sit quod videre i supplicio eos etiam quos contra deum dixerat posse? Qua ex re colligitur q; eos quos inoꝛdinate nunc reꝓbi diligũt: miro iudicij oꝛdine secũ tunc in toꝛmẽtis videbũt: vt penã ꝓprie punitionis exaggeret: illa quetoꝛi ꝓpe posita carnalis cognatio pariter oculos vltiõe dãnata. Ignis itaq; qui in obscuritate cruciat: credendũ est quia lumen ad toꝛmentũ seruat. Quod si approbare testimonijs in

Dañ. 3. sua cõfessiõe nõ possumus: supereꝛt vt e diuerso doceã⁹. Tres q̃ppe hebꝛee gẽtis puer⁹ caldei regis imperiũ succensis cammi ignibus ligatis manib⁹ pedibusq; ꝓfecti sunt. quos tñ cuꝫ idẽ rex in camini incendio miseꝛat⁹ exploꝛaret: illesis vestibus deambulantes vidit. Ubi aperte colligit quia mira dispositione ꝓditoris ignis q̃litas i diuersa virtute tẽperata ꝛ vestimẽta nõ attigit: ꝛ vincula incẽdit: sctisq; viris ꝛ ad inferendũ toꝛmẽtũ flãma friguit: ꝛ ad solutiõis misterium exarsit. Sicut ergo electis ignis ardere nouit ad solatiũ: ꝛ tamẽ ardere ad supplicium nescit: ita e diuerso gehenne flãma reꝓbis et

nequaq̃ lucet ad consolatiõis gratiã ꝛ tñ lucet ad penã: vt damnatoꝝ oculis ignis supplicij ꝛ nulla claritate candeat: ꝛ ad dolꝛis cumulũ dejecti qualiter crucient ostendat. Quid autem mirum si gehenne ignem credimus habere suppliciũ simul obscuritatis et luminis: qñ experimento nouim⁹: q: ꝛ te clarũ flamma lucet obscura? Tunc edax flãma comburit quos nũc carnalis delectatio polluit: tũc infinite patens inferni baratꝝ deuorat: quos nũc iannis elatio exaltat: atq̃ quolibet ex vitio hic volũtatem callidi persuasoris expleuerũt: tũc cui⁹ suo duce reprobi ad tormenta pueniũt.

A

V Ca. L

Ejus angeloꝝ atq̃ hominũ lõge sit natura dissimilis: vna tamẽ pena implicat: quos vn⁹ in crimine reat⁹ ligat. Quod bene ac breuiter insinuat pphe Ezech.32. ta qui ait. Ibi assur ꝛ omnis multitudo ei⁹ ꝛ in circuitu ei⁹ sepulchra illi⁹. Quis nanq̃ assur superbi regis noie: nisi ille p elatõez cadẽs antiqu⁹ hostis exp̃mit? Qui p eo q̃ multos ad culpã ptrahit cũ cũcta sua multitudie ad inferni claustra descendit. Sepulchra autẽ mortuos tegũt. Et q̃s alius mortem acri⁹ p tulit q̃ is qui conditorẽ suũ despiciẽs vitam reliquit? Quẽ vicz mortuũ cum hũana corda suscipiũt eius ꝑuldnbio sepulchra fiũt. Sed in circuitu ei⁹ sepulchra illi⁹ sũt. Quia in quorũ se mentib⁹ nunc per desideria sepelit: hos sibi postmodũ tumultũ per tormenta coniũgit. Et quoniã nunc in semetipis reprobi malignos spũs illicita perpetrando suscipiũt: tũc sepulchra cũ mortuis ardebunt. Ecce que maneat damnatis pena cognouimus ꝛ instruente nos sacro eloquio q̃t⁹ in damnatione ignis: quãta in igne obscuritas quantusq̃ in obscuritate pauor sit nullatenus ambigim⁹. Sed quid ꝓdest ista p̃nosse si non cõtingat euadere? Tota ergo intentione curandum est: vt cũ vacationis temp⁹ accipim⁹: bene viuendi studio malorũ: vltricia tormenta fugiam⁹. Hinc quippe per salo- Sap.6. monem dicit. Quodcunq̃ potest facere manus tua instanter operare: q: nec opus nec ratio: nec sapiẽtia: nec scientia erit apud inferos: quo tu ꝓperas. Hinc esaias ait. Quẽri- Esa.55. te dñm dũ inueniri potest: inuocate eũ dũ p- 2.Cor.6. pe est. Hinc paul⁹ dicit. Ecce nũc temp⁹ acceptabile: ecce nũc dies salutis. Hinc rursuz Hebr.4. ait. Dum tempus habem⁹: opemur bonuz ad omnes.

V Ca. LI.

Ed plerũq̃ ad se viã rectitudis animus accendit: torporẽ discutit: tãtoq̃ in celestib⁹ desiderio rapitur: vt pene nil ex eo infernius remansisse videat? Et tñ cũ ad carnis curam reducit sine qua p̃sentis vite via nullomodo explet: ita hunc infernius depressum tenet: ac si adhuc de summis nulla cõtigisset. Auditis verbis celestis oraculi in amorẽ patrie celestis erigit: sed resurgente presentis vite studio sb terrene cure aggere sepelit: atq̃ in terra cordis neq̃q̃ supne spei semẽ ꝓficit: quia cogitationis infime spina densescit. Quam videlicet spinã p semetipam veritas manu sancte exhortatiõis eradicat dicens: Nolite soliciti esse in crastinuz Mat.6. contra hanc quoq̃ per paulum dicit: Carnis curam ne feceritis in concupiscẽtijs. Hz Ro.13. in his nimirũ ducis ac militis verbis agnoscimus: q: tunc ab ea mortifero vulnere animꝰ pungit cũ in ea mẽsure eq̃tas nõ tenetur. Neq̃ enim adhuc mortali in carne viuentibus funditus cura carnis abscinditur: sed vt discrete animo seruiat temperat. Nam quia solicitos nos esse veritas in crastinũ ꝓhibz: habere vt cunq̃ curam in presentibus non negat quã tendi ad tempus quod sequit veritat. Et nimirum paulus cum carnis curã fieri in concupiscentia nõ sinit: ꝑculdubio ine cessitate concedit: Discretione ergo magni moderaminis: carnis cura frenanda est: vt seruiat ꝛ minime principet: ne quasi domia animũ vincat: sed sbacta a mentis dominio quasi ancilla famulet: vt iussa assit atz ad nutũ cordis repulsa dissiliat vt vix a tergo sancte cogitationis appareat ꝛ nunq̃ ptra faciem recta cogitantis obsistat. Quod bene nobis historia sacre lectionis innuitur cũ abra- Gen.14. am tribus angelis occurrisse memorat. Ipe quippe venientibus extra ostium occurrit sara vero post ostium sbsistit: q: videlicz vt vir ac domin⁹ domus spiritualis noster sez intellect⁹ debet in cognitione trinitatis claustra carnis excedere: ꝛ quasi habitatiõis infime ianuã exire cura autẽ carnis vt femina foras nõ appareat: ꝛ videri iactanter erubescat: vt quasi post tergũ viri sb discretiõe spirit⁹ solis nec essarijs intẽta: nequaq̃ sciat p caciter detegi ꝗ verecũde moderari. Cui tamẽ sepe cũ dicit vt de se minime p̃sumat: sed totam se diuine spei fiduciam trãsferat despicit: ꝛ cessante studio abesse sibi vite subsidia posse defidit. Unde et hec eadem sara, pmissiones deiaudiens ridet: ꝗ ridens corripitur correpta aũt ꝓtinus fecundatur ꝛ que iuuẽtute vigens fecundari non potuit: annis fracta senilib⁹ vtero inardescẽte concepit q: cũ cura carnis sui cõfidentiam habere desierit: contra spem ex diuina pmissione accepit: qꝫ

B

B

C

habituram se ex humana ratione dubitauit
Unde et bene ysaac. id est risus dicitur q̄ ge
neratur: quia cum superne spei fiduciam cō/
cipit: quid mens nostra aliud quā gaudium
B pit. Curandū itaq; est ne aut necessitatis me
tas cura carnis transeat: aut in eo qd̄ īmode
rate exequitur de se presumat. Sepe vero
anim⁹ fallitur: vt quod voluptuose appetit
necessarium suspicet̄ quatenus omne quod
libet vite debitum vtilitatem putet. Et sepe
quia effect⁹ ꝓuidentiā sequit̄ in sui fiduciam
mens leuat̄: cūq; sibi adest qd̄ deesse ceteris
viderit: cogitatiōe tacita de magnitudie sue
ꝓuisionis hilarescit: tantaq; iam a vera ꝓui
sione longe fit: quanto ip̄am quoq; elatōem
quaz patit̄ nescit. Unde solerti semp custo/
die intentione pensanduz est: vel quod ope
re agimus: vel qd̄ corde versamus: ne aut
mentē p̄pediens foras se terrena cura multi
plicet: aut saltem de eius moderamine intus
se cogitatio exaltet: vt cū diuina iudicia tp̄a
li circūspectione metuimus sempiterni sup/
plicia horroris euadamus.

Sancti gregorij. Liber .x.

Ca .I.

A Quotiens in
arene spectaculū fortis adle
ta descēderit. Hi q̄ impares
viribus existunt: vicissim se
ei⁹ impugnatiōi sbijciunt ⁊
vno victo contra hunc ꝓtinus alter erigitur
atq; hoc subacto ali⁹ surrogatur: vt luctātes
vires quandoq; molliores inueniant quas
ip̄a sua crebrescens victoria fatigat: quaten⁹
cū nouus quisq; cōgredit̄: is qui vinci viriū
qualitate non valet: ꝑsonarum saltez muta/
tione supetur. Sic sic in hoc hominū angelo
rūq; spectaculo beatus iob fortis adleta pro
dijt: quantūq; contra mutationes aduersan
tium valeat continuatione indefessi roboris
ostendit. Cui primus se eliphas: secūdus au
tem baldath obijcit: atq; ad extremum se so
phar in eius expugnatione supponit: qui ad
inferendos ictus totis se conatibus erigunt:
sed tamen ad inferendā altitudinem robusti
pectoris non ꝑtingunt. Ipsa quippe eorum
verba patenter insinuant: q̄ ictus incassum
iactant: quia cū sanctum virumn on recte re
darguunt expressa inuacuum verbera ꝑcus/
sionis perdunt. Quod liquido ostendit̄: cū
sophar naamathitis responsio a cōtumelijs
inchoatur qui ait.

Ca. II.

Job. Ca. XI.

A Nunquid qui
multa loquitur nonne et ipse au/
diet: aut vir linguos⁹ iustificabit̄?
Mos esse ꝓcatiū solet: vt recte
dictis semper e diureso respondeāt: ne si ad
prolata conscētiunt īferiores esse videātur.
Quib⁹ iustoꝝ verba quālibet pauca sonue
rint: multa sunt quia quo eorum vicia rese/
cant: auditum grauāt. Unde ⁊ ad crimē tra
hitur: hoc quod recta predicatione ꝯtra cri
mīa ꝓfertur. Ip̄m q̄ppe qui ex veritate for/
tes sententias dixit: sophar redarguens ver
bosum vocat: quia cū ab ore iustoꝝ sapiētia
culpas increpat: stultorum auribus sup̄flui
tas loq̄citatis sonat. Praui nāq; nil rectū ni
si quod ip̄e senserint putant: ⁊ iustorum ver
ba eo ociosa estimant: quo suis hec sensibus
īueniūt d iūsa. Hec fallacē q̄dē sophar sniaz
ꝓtulit q̄ vir ꝟbos⁹ iustificari neq̄q̄ possit: q̄
dū q̄sq; ꝑ verba defluit: ꝑdita grauitate silē
tij mentis custodiā amittit. Hinc quippe scri
ptum est Cultus iusticie silentium. Hinc sa/
lomon ait. Sicut vrbs patēs ⁊ absq; muro/
rū ambitu: ita vir qui nō potest in loquēdo
cohibere spm̄ suū. Hinc rursū dicit. In mul
tiloquio peccatū non deerit. Hinc p̄s testat̄
dicens Vir linguosus non dirigetur sup ter
ram. Sed ꝟtus vere scientie ꝑditur: q̄ sub
discretionis custodia non ꝓfertur. Certum
itaq; est q̄ verbosus iustificari vir nequeat.
Sed bonum bene non dicitur: quia non in/
tendit̄ cui dicat̄. Vera quippe ꝯtra malos
sententia si bonorum rectitudinem impetit
suam perdit: ⁊ eo reuersa disilit quo illud est
forte quod ferit.

Ca. III.

A Quia autem praui audire bona patiē
ter nequeunt ⁊ cum vite emendatio
nē negligūt: ad verba se responsiōis
accingunt aperte sophar insinuat qui sbiun
git Tibi soli tacebunt homines: ⁊ cū ceteros
irriseris a nullo ꝯfutaberis. Imperita mēs
diximus veritatis sententias grauiter tolle/
rat ⁊ silentium penā putat: atq; omne quod
rectum dicit̄ dedecus sue irrisionis arbitrat̄
quia cū vera vox prauoꝝ se auribus admo
uet memoria culpā mordz: ⁊ in redargutiōe
vitioꝝ qua intus cognitiōe mens tangit̄ fo/
ris ad studium contradictiōis excitat̄: ferre
vocē nō valet: q̄ tacta in vulnere sui reatus
dolet: et per hoc q̄ generaliter contra ꝑuer/
sos dicit̄ se impeti specialiter suspicatur Qd̄
em̄ intus egisse se meminit: audire foras eru
bescit. Unde mox ad se defensionem prepa/
rat: vt reatus sui verecundiā ꝑ verba praue

Esa. 32. Proue. 25. Proue. 10. C Ps. 139.

refutationis tegat. Sicut enī recti de quibus
B dam que ab eis nõ recte gesta sunt: correpti/
onis vocẽ misteriũ caritatis estimant: sic p
uersi contumeliã derisionis putant. Illi se
ptinus ad obedientiam sternunt: isti ad in/
saniam sue defensionis eriguntur. Illi corre
ptionis adiutorium vite patrociniũ depu/
tant: per quod dum psentis vite culpa corri
pitur venturi iudicis ira temperat: isti cũ se
impeti redargutione conspiciũt: gladiũ per
cussionis credunt: quia dum per correptõis
Proue.9. vocem culpa detegitur: pñtis glorie opinio
Ubi.s. fedatur. Hinc quippe in laude iusti persalo
monẽ dicit veritas. Doce iustum & festina/
bit accipe. Hinc prauorũ ptumaciã despicit
dicẽs Qui erudit derisorẽ ipe sibi facit iuriã
Nam plerũq; vt cum correpta in se mala de
fendere nequeunt ex verecundia peiores fi/
ant ac sic in sua defensione supbiant: vt que
C dam vicia ptra vitam corripientis exquirãt
et eo se criminosos nõ estiment si crimina et
alijs imponant. Que cum vera inuenire ne/
queunt fingunt vt ipi quoq; habeant q; nõ
Tex. impari iusticia increpari videbant. V Unde
et sophar quia quasi irrideri se p increpatõz
voluit: ptinus mentiendo sbiũgit. V Dixisti
enim purus est sermo me⁹: & mundus suz in
conspectu tuo. Qui beati iob dictoz memi/
nit: q̃ falso hoc voci illi⁹ impingatur agno/
scit. Quõ enī mundũ se dicere potuit q̃ ait: si
iustificare me voluero: os meũ cõdemnabit
me. Sz hz hocprauoz malicia: vt cũ vera in
se flere mala renuit: singat aliena. Nam q̃si
A solatio facinoris vtiẽ: si falsis vocib⁹ & vita
corripientis inquinẽ. V IIII.

Tex. Sciendũ vero est: q; plerũq; puersi
voluẽt bona optant: vt mala esse
que in pñtibus habenẽ oñdant: & q̃
tur. Vñ & sophar ptin⁹ sbiicit dicẽs: V Atz
vtinã deus loqueretur tecum & aperiret labia
sua tibi. Ipe q̃ppe sibi hõ loquiẽ: cuz p hoc
qõ sentit: nequaq; diuinitatis spũ a carna/
lis prudentie intellectu sepatur: cum caro sẽ
sum experit & mentẽ quasi ad intelligentiã p
Mat.16. uocans foras mittit. Vñ & adhuc petro ter/
Ubi.s. rena sapienti veritas dicit: Non enim sapis
que dei sunt: sed que hominũ. Cui tamen re
cta psitẽti dicit Caro & sanguis nõ reuelauit
tibi s pater meus qui in celis est. Quid autẽ
dei labia nisi iudicia eius accipim⁹? Clausis
nanq; labijs vox premit & sensus tacẽtis ig
norat: aptis aũt dũ sermo pmit: animus lo
quentis inuenit. Labia itaq; sua deus aperit:
cũ voluntatẽ suã hoib⁹ p apta iudicia osten
dit Quasi enī reserato ore loquit: cũ remota
obscuritate dispositõis intime rẽnuit occul B
tare qõ vult. Nam velut clausis labijs sen/
sum nobis suũ nõ indicat: cũ p occulta iudi
cia cur quid faciat celat. Sophar itaq; bea/
tũ iob: vt de carnali intellectu redarguat: se
q; ipm quante sit benignitatis ostẽdat: ei bo
na optat que & cum habenẽ ignorat dicens:
Atq; vtinaz deus loquereẽ tecũ & aperiret la Tex.
bia sua tibi. Acsi patenter dicat: Imperitie
tue poti⁹ q̃ pene ptior: q; sola carnis pru
dentia preditũ a veritatis tẽ spiritu vacuum
agnosco Si enī dei iudicia occulta cognosce
res: taz pcaces ptra illũ snias non sonares
Et quia omnipotens deus cũ ad psiderãda
nos sua iudicia sbleuat: ignorantie nr̃e pti/
nus cecitatẽ fugat: que aptis eius labijs ad
nos eruditio pdeat: ptinus adiungẽdo ma/
nifestat dicẽs V Ut ostenderet tibi secreta sa
pientie: & q̃ multiplex sit lex eius. Publica
sapientie superne sunt opa cũ omipotẽs de/
us regit quos creat: perficit bõa que incho/ L
at: et aspirando adiuuat quos visitatõis sue
lumine illustrat. Cunctis etem liquet: q; q̃s
gratis cõdidit benigne disponit. Et cũ spũa
lia dona largiẽ: ipe pficit qõ ipse ex munere
sue benignitatis inchoauit. Secreta vo sa/
pientie supne sũt opa: cuz de⁹ quos creauit
deserit: cũ bona que pueniendo cepat: neq;/
q̃ psequendo psumat: cũ claritate nos sue
illustrationis illuminat: & tamen pmissis car
nis tentationibus tenebraz cecitatis pulsat
cum dona que ptulit minime custodit: cum
et mentis nostre ad se desideria excitat: & ta
men occulto iudicio difficultate nos nostre
imbecillitatis angustat. V La. V

Que nimirũ secreta eius sapiẽtie pau A
ci valent inquirere: sed nullus inue
nire: q; qõ sup nos de nobis ab imortali sa/
pientia nõ iniuste disponitur: iustũ profecto
est vt a nobis adhuc mortalibus ignoretur
Sed hec ipa sapientie illius secreta pspicere
vtcũq; iã incõprehensibilitatis ei⁹ est poten
tiam videre: quia & si in ipa psilioz ei⁹ inqui
sitiõe deficim⁹ deficiẽdo tamen verius disci
mus quẽ timeamus. Ad hec se paulus sapi
entie illius secreta tetenderat cum dicebat:
O altitudo diuitiaz sapiẽtie & sciẽtie dei q̃ Ro.11.
incõprehẽsibilia sunt iudicia eius: & inuesti/
gabiles vie ei⁹. Quis eñ cognouit sensũ do
mini aut q̃s psiliari⁹ ei⁹ fuit? Qui superi⁹ eti
am ex ipa inq̃sitione lasseseẽs: s tñ ad cogni
tionẽ infirmitatis sue ppie lasseseendo psi
ciẽs pmittit dicẽs: O homo tu quis es q̃ re
spõdeas deo? Nunquid dicit figmentũ ei q̃

se finxit: quare me feciſti ſic? Qui igit̃ ad oc/
culta dei ꝓtingere non valēs ad infirmitatis
ſue cognitionem redijt atq; ad eruditionem
ſe ꝓpriā deficiendo reuocauit: vt ita dicā ſe
creta ſapientie nō inuenīēs inuenit: q; cū ad
ſupna ꝙſilia requirēda laſſeſceret didicit: vt
humilius timeret: ⁊ quē ſua infirmitas a co
gnitōe intima repulit: hunc ei verius humi/
litas iūxit. Sophar itaq; ⁊ p ſcie ſtudiū pi/
tus: ⁊ p audaciā tumide locutiōis ignarus:
quia ipe grauitatē non habet meliori optat
q; habet dicens: Atq; vtinā de⁹ loqueret te
cū ⁊ aperiat labia ſua tibi vt oſtēderet tibi ſe
creta ſapientie Qui eā quoq; qua ſe ſup ami
cū pollere eſtimat: optando ſapientiā oñtat:
cū ꝓtin⁹ ſbdit ℣ Et q multiplex ſit lex eius
quid hoc loco lex dei accipi niſi caritas debz
per quā ſemp in mēte legim⁹ p̄cepta vite q̄li
ter in actione teneanť. De hac eteni lege ve
ritatis voce dicitur: Hoc ē p̄ceptū meuz: vt
diligatis inuicē. De hac paul⁹ ait: Plenitu/
do legis dilectio. De hac ite⁊: Inuicez onez
ra veſtra portate: ⁊ ſic adimplebitis legem
chriſti. Lex eteñ xp̄i q̄d ꝙgruentius intelli/
gi q̄ caritas pōt? Quā tūc vere pficim⁹ cuz
fraterna onera ex amore toleram⁹. Sed hec
eadē lex mltiplex dicit: q; ſtudioſa ſolicitu
dine caritas ad cūcta ⁊tutū facta dilatatur.
Que a duob⁹ quidem p̄ceptis incipit: ⁊ ad
ſe inūera extendit. Hui⁹ nāq; legis initiū di/
lectio dei ē ⁊ dilectio ꝓximi. ℣ VI.

Sed dei dilectio p tria diſtinguit̃: q;
ex toto corde: ⁊ ex tota aia: ⁊ ex tota
⁊tute diligi ꝙdito⁊ iubet̃. Qua in re
notandū ē: q; diuin⁹ ſermo cū deū diligi p̄ci
pit: nō ſolū narrat ex quo: ⁊ etiā informat ex
q̄to: cū ſbiūgit ex tota fortitudie: vt viz q̄ pfe
cte deo placere deſiderat ſibi de ſe nihil relin
quat. Proximi aūt dilectio ad duo p̄cepta
deriuat̃: cū et p quēdā iuſtū dr: Nō ab alio
tibi odis fieri: vide ne tu alteri facias. Et per
ſemetipam veritas dicit: Que vultis vt fa/
ciant vobis homines: ⁊ vos facite illis Qui
bus duobus ſcz vtriuſq; teſtamēti mādatis
per vnū malicia cōpeſcit: p aliud benignitaſ
progať: vt malū q̄ pati nō vult q̄ſq; nō fa/
ciens ceſſet a nocēdi ope: ⁊ rurſum bonū q̄
ſibi fieri ap petit: impēdēs erga vtilitatem ſe
ꝓximi exerceat ex benignitate. Sz hec nimi
rū duo dū ſolicita intentiōe cogitanť: cor ad
inūera ⁊tutū miſteria tēdit̃: ne vel ad iferē
da que nō debet deſideriis inq̄eta mens fer/
ueat: vel ergo exhibēda q̄ debz ocio reſolu/
ta torpeſcat. Nā cū cauet alteri facere q̄ ne
quaq; vult: ab altero ipa tollerare ſolicita ſe
intentōe circūſpicit: ne ſuphia eleuet: ⁊ vſq;
ad deſpectū ꝓximi animū deijciens exaltet:
ne ambitio cogitatōnē dilaniet: cū q; hāc ad
appetēda aliena dilatat anguſtet ne cor lu/
xuria polluat: ⁊ ſbiectū deſideriis p illicita
corrūpat ne ira exaſpet: ⁊ vſq; ad ꝓferēdaz
ꝓtumeliā inflāmet: ne iuidia mordeat ⁊ alie
nis felicitatib⁹ emula ſua ſe facē ꝙſumat: ne
imoderate lingue loq̄citas ptrahat: eam q;
vſq; ad laſciuiā obtrectationis extendat: ne
odium malicia excitet: ⁊ os vſq; ad iaculum
maledictiōis irritet. Rurſū cū cogitat vt ea
alteri faciat qui ipſa ſibi fieri ab altero expe/
ctat: pēſet nimirū vt malis bōa: ⁊ bonis me
liora rndeat: vt erga ꝓcaces māſuetudinem
lōganimitatis exhibeat: vt malicie peſte lan
guentib⁹ gram benignitatis impēdat: vt di/
ſcordes i pace muniat: vt ꝙcordes ad ꝙcupi
ſcentiā vere pacis accigat: vt indigētib⁹ ne
ceſſaria tribuat: vt errantib⁹ viaz rectitudis
oſtēdat: vt afflictos ⁊bo ⁊ compaſſiōe mul/
ceat: vt accenſos in hui⁹ mūdi deſideriis in/
crepatione reſtringat: vt minas potentiū ra
tiocinatiōe mitiget: vt oppreſſoꝝ anguſtias
q̄ta ꝑualet ope leuet: vt foris reſiſtētib⁹ op/
ponat patiētiā: vt intus ſuphiētib⁹ exhibe/
at cum patiētia diſciplinā: vt erga errata ſb
ditoꝝ ſic māſuetudo zelum temperet: quati
nus a iuſticie ſtudio non eneruet: ſic ad vltio
nem zelus ferueat: ne tamen pietatis limitez
feruendo tranſcēdat: vt ingratos q̄ſq; miſte
riis i amore ſuet: vt ꝓxoꝝ mala cū corrigē
nō valet taceat: vt q̄ cū corrigi loq̄ndo pūt ſi
lentiū ꝙſenſum eē ptimeſcat: vt ſic ea q̄ tacet
toleret: ne tū in animo virus doloris occul/
tet: vt ſic maliuolis mun⁹ benignitatis exhi
beat ne tamen p gratiam a iure rectitudinis
excidat: vt cūcta ꝓximis que ꝑualet impen
dat ⁊ hec impēdēdo nō tumeat: vt ſic in bo/
nis que exhibet tumoris p̄cipitiuz paueat
ne tamen a bono exercitio torpeſcat: vt ſic q̄
poſſidet tribuat: quatinus q̄ta ſit largitas
remunerātis attendat: ne cum terrena largi
tur ſuam pluſq; neceſſe eſt inopiam ptime/
ſcat: ⁊ in oblatione muneris hilaritatis lum̄
triſticia obſcuret. ℣ Cap. VII

Bene g̃ lex dei mltiplex dr: q; nimirū
cū vna eadēq; ſit charitas: ſi mētem
plene cepit hāc ad innūera opa mlti
ſormiť accēdit. Cui⁹ diuſitatē breuiť expri
mam⁹: ſi itellectis ſingul bona illi⁹ pſtrigēdo
nūerem⁹. Hec nāq; p̄mū p abel ⁊ electa deo
mūera obtulit: ⁊ fris gladium nō reluctādo
tolerauit. Hec enoch ⁊ iter hoies ſpūaliter
viuere docuit: ⁊ ad ſublimen vitam ab he/

Hñ.7. minibus s etiã coꝛpalit abstraxit. Hec noe de spectis oib⁹ solũ deo placabilẽ ostendit atq; in arce fabꝛicam studio magni laboꝛis exercuit: ꝛ mũdo supstit: m: pia opera exercẽdo
Heñ.9. seruauit. Hec per sem ꝛ iaphet humilit̃ verenda pꝛis erubuit ꝛ supiecto doꝛsis pallio
Heñ.22. q̃ nõ videbat abscõdit. Hec abꝛae dextram
Heñ.27. quia ad moꝛtez filij obediẽdo extulit: hũc p lis innumere gentiũ patrem fecit. Hec ysaac
B mentem quaꝫ semper ad mũdiciam tenuit ca
Heñ.37. ligantib⁹ etate oculis ad videda longe post ventura dilatauit. Hec iacob compulit et amissuꝫ bonũ filiũ medullitus gemere: ꝛ pꝛa
Heñ.42. uoꝛ filioꝛ pñtiam sb equanimitate tolerare Hec ioseph docuit a fratribus venũdatum et libertate animi infracta: ꝛ seruitiũ ppeti ꝛ
Exo.32. eisdẽ post fratrib⁹ mẽte nõ elata pꝛincipari. Hec moysen delinquente populo ꝛ vsq; ad petitionez moꝛtis in pcib⁹ strauit: ꝛ vsq; ad
Nu.25. interfectionẽ populi p zeli studiũ erexit: vt ꝛ p pereũte plebe sese moꝛti obiceret: ꝛ ꝫ pec cantẽ pꝛimus vice dñi irascẽtis seuiret: Hec
Iosue.9. phinees bꝛachiũ in vltionẽ peccãtiũ erexit vi arepto gladio coeuntes transfigeret ꝛ irã dñi iratus placaret. Hec iosue explozatoꝛez docuit vt ꝛ pus ꝫ falsiloqnos ciues verita/
1.Re.3. tem ꝛbo defenderet: ꝛ hanc postmodũ gladio ꝫ hostes alligaret. Hec samuel ꝛ in pnci patu humilez pꝛebuit: ꝛ integrũ in deiectiõe
1.Re.23. seruauit: q̃ cuz pseq̃ntem se plebez diligeret ipse sibi testimoniũ extitit: qꝛ culmen exquo deiectus ẽ nõ amauit. Hec dauid apud ini/
quũ regẽ ꝛ hũilitate cõmouit ad fugã: ꝛ pie
2.Re.12. tate repleuit ad veniã: q̃ pseutoꝛẽ suũ ꝛ timẽ do fugit vt dñm: ꝛ tñ pꝛãtẽ feriẽdi reperit ñ agnouit inimicũ. Hec nathã ꝛ ꝫ peccantem
Esa.20. regem in gꝛatoꝛtate libere increpatiõis sustulit: ꝛ cũ regis culpa deesset in petitiõe humiliẽ strauit. Hec p esaiã nuditatẽ carnis in
4.Re.2. pdicatiõe non erubuit: ꝛ sb ducto carnali velamine supna mysteria penetrauit. Hec helizaꝫ qꝛ feruoꝛis zelo viuere spũaliter docuit:
Iere.42. ad vitã q̃s ꝛ coꝛpalit abstraxit. Hec heliseũ quia magistꝛ simplicit diligere instruxit magistri spũ duplicit impleuit. Per hãc hiere
Ezech.8. mias ne in egyptũ populus descẽderet restitit: sed tñ ꝛ inobediẽtes diligens: q̃ descende
C re phibuit ꝛ ipse descendit. Hec ezechielem
Dañ.14. quia pꝛius a terrenis desideꝛijs sustulit post per cinci nnũ capitis in aere libꝛauit. Hec in
Dañ.3. daniele quia a regis dapibus gulam compescuit: ei ꝛ esurientiũ oza leonũ clausit: Hec tribus pueris qꝛ in trãquillitate positis incẽ
Act.15. dia vicioꝛ sbdidit tribulatiõis tpe: ꝛ flãmas foꝛnace tpauit. Hec i petro ꝛ minis terrẽtiũ pncipũ foꝛtiter restitit ꝛ in circũcisione sub mouenda minoꝛ verba hũilit audiuit Hec et paulo in man⁹ pseq̃tiũ humilit ptulit et tamẽ in circũcisionis negocio longe se imparis poꝛis sensũ audenꝫ increpauit. Multiplex ğ lex dei ẽ q̃ singul eoꝛ articul non p mutata ꝓgruit: ꝛ causis se variantib⁹: nõ variata ꝓiungit.

Cap. VIII.

Dñ Uius nimirũ legis multiplicitatem bñ paul⁹ ehũerat dicens: Charitas patiẽs ẽ: benig̃ est: nõ emulat: nõ inflat: nõ agit pperã: nõ est ãbitiosa: nõ q̃rit q̃ sua sũt: nõ irritat: nõ cogitat malũ: ñ gaudet sup iniq̃tate: ꝓgaudet aũt veritati. Patiẽs q̃ppe ẽ charitas: qꝛ illata mala eq̃nimit̃ tolerat: benig̃ ꝛo ẽ qꝛ p mali s bona largit̃ ministrat. Nõ emulat: qꝛ p hꝫ q̃ in pẽsenti mundo nisi appetit inuidere terrenis successib⁹ nescit Nõ inflatur qꝛ cũ pꝛemiũ interne retributionis anxia desideꝛat de bonis se exterioꝛibus nõ exaltat: nõ agit pperam: qꝛ quo se i soluz dei ac pꝛimi amoꝛez dilatat: q̃cq̃d a rectitudine discrepat ignoꝛat: nõ est ambitiosa: qꝛ q̃ ardent intus ad sua satagit: foꝛis nullatenus aliena ꝓcupiscit: ñ querit que sua sũt: qꝛ cũcta q̃ hꝫ trãsitoꝛie possidet: velut aliena negligit cũ nihil sibi eẽ ppꝛiũ nisi qđ secũ pmaneat agnoscit Nõ irritat: qꝛ iuꝛijs lacessita se ad nullos sue vltiõis moꝛ⁹ excitat dũ pꝛo magnis laboꝛib⁹ maioꝛa p⁹ pmia expectat. Nõ cogitat malũ: qꝛ i amoꝛe mũdicie mẽtez solidãs dũ oẽ odiũ radicit⁹ eruit: versare in animo qđ inquinat nescit. Nõ gaudet super iniquitate: qꝛ sola dilectiõe erga oẽs inbiat: nec de pditiõe aduersantiũ exultat. Cõgaudet aũt veritati: qꝛ vt se ceteros diligens per hoc qđ rectũ in alijs ꝓspicit q̃si de augmẽto ppꝛij pfectus hilarescit. Multiplex ğ ista lex dei ẽ: q̃ ꝓtra vniuscuiusq; iaculũ: qđ perimendã mentẽ impetit: instructõis suẽ mumimine semp occurrit vt qꝛ antiquus hostis varia circũfusione nos obsidet: ipa hunc ꝺ nobis multipliciter expugnet. Quã nimirũ legẽ si solicita ꝓsideratione pensam⁹: auctoꝛi nr̃o quãtũ quotidie delinquam⁹ agnoscim⁹ Si aũt culpas ppendim⁹ pfecto equanimiter flagella toleramus: nec ex doloꝛe caritas ad impatientiã pꝛuꝛt cũ suo se iudicio ꝓscia addicit. Uñ sophar q̃d diceret sciens: ꝑ nesciens cui diceret postq̃ pmisit dicẽs. Ut ostẽderet tibi secreta sapie: ꝛ q̃ multiplex sit lex eius ptin⁹ adiũgit ꝛ intelligeres q̃ multum minoꝛa exigaris a deo q̃z meꝛeꝛ iniq̃tas tua. Doloꝛ q̃ppe vt dixim⁹ flagelli tpaꝛ: cũ culpa cognoscit: qꝛ et q̃nto q̃sq; patient⁹ ferra

mentū medici tolerat q̄nto putriduz cōspicit esse quod secat. Qui igit multiplicitatem legis intelligit: cūcta que patit q̄ sint mīnora ppendit q; p hoc qō culpe pondus agnoscit equanimiter flagelli pena leuigat. ℣ IX.

A Sed inter hec sciendum est: quia sine magna iniquitate non fuerit q sophar vir⁹ iustū vsq; ad obiectiōem iniquitatis increpauit. Uñ et eoz audaciam veritas iuste redarguit: sed benigne ad gratiam reducit: q; apud misericordē iudicē neq; quā sine venia culpa relinquit: cū p seruoz̄ zeli ex eius amoze peccat. Sepe nanq; magnis doctoribꝰ mirandisq; hoc contingit: vt q̄ alta caritate feruent: eo modū coz̄reptōis exaggerent: et lingua aliquid qō non debet dicat quia mentem dilectō quantū debet inflāmat: sed ꝟbū plate ꝓtumelie tanto citiꝰ precipit: q̄to et ex qua radice pdeat pensat. Uñ
Deu.19. et bene p moysen dñs p̄cepit dicens: Si q̄s abierit cū amico suo simplr in siluā: ad ligna cedēda: et lignum securis fugerit manu: ferrūq; lapsum de manubrio amicū eiꝰ pcusserit et occiderit: hic ad vnam supradictaz̄ vrbiū fugiet et viuet: ne forte pxim⁹ eiꝰ cuiꝰ effusus ē sanguis doloris stimulo psequat et aprehēdat eū: et pcutiat aiam eiꝰ. Ad siluā q̄pe cū amico imus: quotiēs cū quolibet primo ad intuēda delicta nostra cōuertimur: et simplr ligna succidimus: cū deliquentiū vitia pia intentione resecam⁹. Sed securis manu fugit: cū sese increpatio plusq; necesse est in asperitatē ptrahit: ferrū de manubrio prosilit: cū de coz̄reptiōe sermo durioz̄ excedit: et amicū pcutiens occidit: quia adiutoz̄ē suum plata ꝓtumelia a spiritu dilectōnis interficit. Coz̄repti nāq; mēs repēte ad odiū pruit: si hanc īmoderata increpatione plusq; debuit addicit. Sed is qui incaute ligna pcutit et proximuz extinguit: ad tres necesse ē vrbes fugiat. vt in vna earz̄ defensus viuet: q; si ad pnie lamēta puersus in vnitate sacramēti sb spe fide et caritate absc̄odit: reꝰ ppetrati homicidij non tenetur: eūq; extincti pximus et cū inueneritn ō occidit: q; cū districtꝰ iudex venerit: sese nobis p nature nostre ꝓsortium iūxit ab eo peculdubio vindictā de culpe reatu nō expetit: quē sb eiꝰ venia spes: fides: et caritas absc̄ondit. Citiꝰ ergo culpa dimittit q̄ que nequaq; m alicie studio ppetrat. Uñ et sophar iniquū vocat quem supna snīa laudauerat: nec tñ a venia reprobatꝰ excludit: qui ad ꝟba ꝓtumelie diuini amoris zelo permouet. Qui p eo q; beati iob merita nō agnoscit ex ūmpta adhuc irrisiōe sbiūgit dicēs

Foztsitan vestigia dei cōprehēdes: et vsq; ad pfectū oīpotentē reperies? Quid dei vestigia nisi benignitatem illius visitatiōis vocat? Quibus nimiz̄ pgredi ad supna puocamur: cū eius spū afflatus tāgimur: zelo rapte carnis angustiā sbleuati p amoꝛem agnoscimus ꝓtemplandā auctoꝛis nostri spēm quā sequamur. Nam cum mentē nr̄am spūalis patrie amoꝛ inflāmat: quasi sequentibꝰ iter insinuat: et sbstrato coꝛdi velut qōdā vestigium dei gradientis imprimit: vt ab eo rectis cogitationū gressib⁹ via vite teneat: Quem em̄ nec dum cernim⁹: restat necesse est vt per vestigia sui amoris indagemus: q̄tenus vsq; ad ꝓtemplatiōis spēm qñq; mens inueniat: quem nūc quasi atergo sbsequens p sancta desideria exploꝛat: hec ps. auctoꝛis nr̄i vestigia bene sequi nouerat: cū dicebat. Adhesit anima mea post te. Quem repeꝛire quoq; vsq; ad visionem sue celsitudinis satagebat cū dicebat. Sitiuit anima mea ad deū viuuz et veniam et apparebo ante faciē dei? Tūc quippe cognitōe manifesta omnipotēs reputur: cū mortalitatis nostre funditus coꝛruptione calcata ab assumptis nobis in diuinitatis sue claritate ꝓspicitur. Nūc aūt a carnali cogitatiōe animū infusione spūs gr̄a sbleuat et in ꝓtemptū reꝝ trāseuntiū exaltat: totūq; mens qō appetebat in infimis despicit: atq; ad supna desideria igneſcit: et ꝓtemplationis sue vi extra carnem tollit: que coꝛruptionis sue pondere adhuc in carne retinet. In circūscripti luminis iubar intueri conatur: nō valet: qō infirmitate pūsus anim⁹ et neq; penetrat et tamen repulsus amat. Jam iāq; de se ꝑditoꝛ p quod amet ostēdit: et visiōis sue spēm amantibꝰ sbtrahit. Sola ergo eiꝰ vestigia ꝓspiciētes gradimur: qui hūc p donoꝛuz suoꝝ signa seqmur quē nec dū videm⁹? ℣ X.

B Que nimiz̄ vestigia cōprehēdi nequeunt: q; vnō: vbi: q̄busue veniāt modis eiꝰ spūs dona nesciunt: veritate attestante q̄ ait: Spūs vbi vult spirat: et vocē eiꝰ audis: et nescis vñ veniat aut quo vadat. In retributiōis aūt culmie repiri omnipotēs p ꝓtemplatōis spēm pōt: ſ tñ ad p̄ectū nō pōt: q; et si hūc in claritate sua qñq; cōspicim⁹: nō tñ eiꝰ essētiā plene ꝓtuemur. Angelica eteni vel hūana mēs cū ad incircumscriptū lumē inhiat: eo ipō se quo ē creatura coangustat: et sup se quidem p puectū tendit: ſ tamen eius fulgoꝛem comprehendere nec dilatata sufficit: quia et transcendendo et poꝛtando omnia et implendo concludit. Uñ et adhuc sbditur, Excelsioꝛ celo est: et quid

facies. Profundior inferno: & vnde cognoſces. Longior terra menſura eius & latior mari: Aõ de⁹ celo excelſior: inferno pfundior: terra longior: mari q̃ latior ee deſcribit: tãto ſpũaliter debet intelligi: quanto ꝺ eo quicq̃ nefas eſt iuxta corporea liniamenta ſentire.

B Sed celo eſt excelſior: quia in circũſcriptiõe ſui ſpũs cuncta tranſcendit. Inferno pfundior quia trãſcẽdendo ſbuehit. Terra longior: quia creature modũ phennitate ſue eternitatis excedit. Mari latior: quia rerũ tpalium fluctus ſic regens poſſidet: vt oẽs ſb omnimoda potẽtie ſue pñtia coangustando circũdet. Quãuis poſſint & celi appellatiõe angeli: & inferni vocabulo demonia ſignari: per terram vero iuſti homines: p mare aũt pctõres intelligi. Excelſior itaq̃ eſt celo: q: ipſi quoq̃ electi ſpũs viſionem tãte celſitudinis pfecte non penetrãt. Profundior inferno ẽ: quia malignor ſpirituũ aſtutias lõge ſbtilꝰ q̃ ipi putauerant iudicans damnat. Terra longior: quia lõganimitatem noſtrã patiẽtie diuine longanimitatis exuperat: que nos et peccantes tolerat: & conuerſos ad premia remuneratõis expectat. Mari latior: q: vbicq̃ facta peccantiũ retributõnis ſue pñtia occupat: vt et cũ nõ pñs p ſpẽm cernit: pñs p iudiciũ ſentiat. Cuncta tñ ad ſolũ referri homine poſſunt: vt ipſe ſit celũ: cũ iã p deſideriuz ſums inheret. Ipſe infernus cũ tẽptationum ſuarũ caligie pturbat⁹ in ifimis iacet. Ipe terra q: in bono opere fixe ſpei vbertate fructificat. Ipe mare q: in q̃buſdã trepid⁹ quatitur & aura ſue mutabilitatis agitatur. Oz celo ẽ excelſior deus: quia potẽtie eius magnitudine vicimur etiam cũ ſup noſmetipſos eleuamur. Inferno pfundior quia nimirq̃ plus in dicat: q̃ ipe ſe humanus animus in temptationibus inueſtigat. Terra longior: q: fructus vite quos in fine retribuet nequaq̃ nũc vel ſpes noſtra comprehendit. Mari latior quia humana mens fluctuans multa de his que ventura ſunt conicit: ſ cũ iã cernere que eſtimauerat ceperit: anguſtam ſe fuiſſe i ſua eſtimatiõe cognoſcit.

A ℣ XI

Excelſior igit celo fit: cũ ipa in eũ noſtra ꝓtemplatio deficit. Añ & ps. Ps.138. coꝛ in altũ poſuerat ſed nec dum ſe eum cõtigiſſe ẽtiebat dicẽs: Mirabilis facta eſt ſciẽtia tua ex me: ꝓfortata ẽ nec potero ad eã. Inferno profundiorez nouerat qui ſemetipſũ diſcutiẽs ſed ei⁹ ſubtiliora iudicia ptimeſ 1.Coꝛ.4. ſcẽs dicebat: Nihil mihi cõſci⁹ ſũ ſ nõ i hoc iuſtificat⁹ ſũ. Qui aũt iudicat me dñs ẽ. Longiorẽ ẽre viderat: cũ miora ei eſſe humãe mẽtis vota penſabat dicẽs. Qui potẽs ẽ oia facere ſupabũdãter: q̃ petimus aut intelligimus. Latiorẽ mari ꝓſperat: q̃ timẽdo penſabat: q: neq̃q̃ mẽs hũana imenſitatẽ diſtrictionis ei⁹ agnoſceret q̃tũlibet inq̃rẽdo fluctuaret dicens: Quis nouit ptãtem ire tue. Ps.99. p timoꝛe tuo irã tuã dinumerare? Cui⁹ beB nigne potentiã egregi⁹ nobis doctor inſinuat cũ breuiter narrat. Ut poſſitis cõprehẽdere cũ oib⁹ ſctis q̃ ſit latitudo: lõgitudo: ſblimitas & pfundũ. Oz q̃ppe de⁹ latitudinẽ: q: dilectiõem ſuã vſq̃ ad collectiõem pſequentiũ tẽdit. Habet longitudinẽ: q: ad vite patriaz nos longanimiter tolerãdo pducit. Habz ſblimitatẽ: q: ipoꝛ quoq̃ intelligentiã q̃ rece/pti in ſupnã fuerit ꝓgregatiõez tranſcendit. Habet pfundũ: q: dãnatis inferi⁹ diſtrictionis ſue iudiciũ incõprehẽſibiliꝛ exerit. Que ſcz quattuor nobis in hac vita poſitis ſingulis exercẽt: q: & latitudinẽ amando: & lõgitudinẽ tolerãdo: & celſitudinẽ nõ ſolũ nram intelligentiam: ſ etiã vota ſupando: & pfunditatẽ ſuã exhibet: occultos & illicitos cogitationũ mot⁹ diſtricte iudicãdo. Oz ei⁹ celſitudo & pfunditas: q̃ ſit inueſtigabilis nullus agnoſcit: niſi q̃ vel ꝓtẽplatiõe ad ſũma pueB hi vel occultis motib⁹ reſiſtens tentationũ cepit iportunitate turbari. Añ et btõ iob dicit. Excelſior celo eſt & q̃d facies? Profundior inferno & vñ cognoſces? Ac ſi apte deſpecto ei C diceret: pfunditatẽ eius atq̃ excellentiã q̃n tu cognoſcẽ ſufficis: vl q̃ ꝛtute ad ſũma pueB hi vel temetipm repehẽdere in tentationibus neſcis. Seq̃t. ℣ Si ſubuerterit oia vel in vnũ Tex coartauerit q̃s cõtradicit ei: vel q̃s dicere ei põt cur ita facis? Subuertit dñs celũ: cuz terribili et occulta diſpẽſatõe hũane ꝓtẽplationis celſitudinẽ deſtruit. Subuertit infernũ: cũ cuiuſlibz mentẽ in ſuis tentationibus pauidã cadere etiam ad deteriora permittit. Subuertit terrã: cũ fructificatõnẽ boni opis aduerſis irruentib⁹ itercidit. Subuertit mare: cũ fluctuatiõem nre titubatiõis emergentẽ ſbito pauoꝛe ꝓfudit. Subietate q̃ppe ſua coꝛ anxiuz hoc ipm q: titubat valde formidat: & q̃ſi mare ſubuertit cũ ipa i deum nra trepidatio ꝓſiderato eius iudicio terroꝛe turbatur. ℣ La. XII.

Q Uia igit celũ quõ vel infern⁹ ẽra vl A mare ſubũtit breuit dixim⁹: nũc aliquãtulũ laboꝛioſi⁹ reſtat: vt hec q̃liter i vnũ coartari valeãt demõſtrem⁹. Sepe nãq̃ cõtingit vt ad ſũma iã mentez ſpũs eleuet: ſ tñ hãc iportunis caro tẽtatiõib⁹ ipugnet: cũq̃ ad ꝓtẽplanda celeſtia anim⁹ ducit: obiectis

actiõis illicite imagib⁹ reũberaꝛ. Nã carnis
repẽte hũc stimul⁹ sauciat: quẽ extra carnez
ꝓtẽplatio sctã rapiebat. Celũ ḡ simul infer/
B nusq; coartaꝛ: cũ vnã eãdẽq; mẽtẽ ꝛ sbleua
tiõ ꝓtẽplatiõis illũiat: ꝛ importũitas tẽptati
onis obscurat: vt ꝛ videat intẽdẽdo qõ appe
tit: ꝛ succũbẽdo in cogitatiõe toleret qõ eru
bescat. De celo ąppe lux oꝛiꝛ: infern⁹ autem
tenebꝛis possideꝛ. In vnũ ḡ celũ infernusq;
redigiꝛ: cũ mẽs q̃ iam lucẽ patrie supne ꝓsi/
derat etiã de carnis bello tenebꝛas occulte
tẽptatiõis poꝛtat. Certe iam paul⁹ tertij celi
culmẽ ascẽderat: iã padisi secreta coguerat:
et tñ adhuc carnis bella tolerãs gemebat di
Ro.7. cens: Uideo aliã legẽ in mẽbꝛis meis repu/
gnantẽ legi mẽtis mee ꝛ capꝛiuũ me ducẽtez
in lege pcti q̃ est i membꝛis meis. Quid ḡ in
hui⁹ tãti pdicatoꝛis pectoꝛe nisi celuz de⁹ in/
fernũq; coartauerat: q̃ ꝛ visiõis intime iã lu
men accepat: ꝛ tñ adhuc tenebꝛas de carne
tolerabat. Sup se viderat qõ let⁹ appeteret
C in se cernebat qõ metuẽs doleret. Jaz cele/
stis patrie lux irradiauerat: adhuc tẽptatio/
nis obscuritas animũ ꝓfũdebat. Luz celo ḡ
ifernũ ptulit: quẽ ꝛ hũiliatũ securitas erexit
ꝛ tẽptatũ geit⁹ strauit. Et sepe ꝓtigit vt fides
i mẽte iã vigeat ꝑ tñ ex pte aliq̃ntula i dubie
tate ꝓtabescat: q̃tin⁹ ꝛ certa se a visibilib⁹ ele
uet: ꝛ ex q̃busdã sese incertã pturbet: nã ple/
rũq; ad eterna appetenda se erigit: ꝛ sb oꝛtis
cogitationũ stimulis agitata sibimetipsi cõ/
tradicit. ℣ Cap̃.XIII
A Ny vnũ ḡ terra mareq; coartaꝛ: cum
vnã eãdẽq; mẽtẽ ꝛ certitudo solide
fidei roboꝛat ꝛ tñ ex aliq̃ntula mutabilitate
pfidie aura dubietatis ꝛsat. An nõ in suo pe
ctoꝛe coartari terrã mareq; coguerat q̃ ꝛ pfi
dẽ sperãs: ꝛ p infidelitatẽ fluctuãs dicebat:
Mar.9. Credo dñe adiuua icredulitatẽ meã. Quid
itaq; ẽ q̃ ꝛ se credere asserit: ꝛ adiuuari icre/
dulitatẽ querit: nisi q̃ coartari i suis cogita
tionib⁹ terrã cũ mari deꝑhẽdebat: q̃ ꝛ exora
re cert⁹ iam p fidẽ cepat: ꝛ adhuc incert⁹ vn
das pfidie ex incredulitate tolerabat. Qõ tñ
occulta fieri dispẽsatiõe pmittiꝛ: vt cũ mens
iã surgere ad rectitudinem cepit: pꝛauitatis
sue reliquijs impugneꝛ: q̃tin⁹ hecipa impu/
gnatio aut resistentẽ exerceat: aut delectati/
onib⁹ seductã frãgat Recte itaq; nũc doꝛ: si sb
uerterit oia vel i vnũ coartauerit q̃s ꝓdicet
ei vel q̃s dicere ei pt cur ita facis? q̃ nimiruz
dinũ iudiciũ nec adũsitate valet iminui: nec
B inq̃sitiõe coḡsci: cũ vel ꝛutes q̃s tribuerat
sbtrahit: vel has oino nõ adimẽs vitioꝛ cõ
cuti impugnatiõe pmittit. Sepe nãq; i elatiõe
coꝛ attolliꝛ: cũ letis succes sib⁹ in ꝛtute robo
raꝛ: ꝑ dũ latẽtes mot⁹ audacie in cogitatiõe
ꝓditoꝛ ꝓspicit: se sibi hoiez oñtuosũ dereliq̃t
vt ei⁹ mẽs derelicta q̃d sit iueniat: q̃ male i se
secura gaudebat. Uñ cũ sbũti oia vel i vnuz Lq.
coartari diceꝛẽt: ptin⁹ addiꝛ ℣ Jpe eni no
uit hoiuz vanitatẽ ꝛ videꝛ: iniq̃tatẽ nõne cõ
sideraꝛ? Ac si pmissa patefaciẽdo sbũgeret
dicẽs: Quia tolerãdo succrescere vicia ꝓspi
cit iudicãdo dona ꝓfũdit. Rect⁹ ꝛo i discre/
tiõe oꝛdo seruaꝛ: cũ pꝛ⁹ nosci vanitas ꝛ post
ꝓsiderari iniq̃tas phibeꝛ. Omis ąppe iniq̃
tas vanitas: non tñ ois vanitas esse iniq̃tas
solet: vana nãq; agim⁹ q̃tiẽs trãsitoꝛia cogi
tam⁹. Uñ ꝛ euanescere doꝛ qõ repẽte ab itue L
tiũ oculꝫ auferꝛ: hinc psalmista ait: Uniuersa ps.38.
vanitas ois hõ viuẽs: qm̃ p hꝫ q̃ viuẽdo ad in
teritũ intẽdit: recte q̃dẽ vanitas doꝛ: ꝑ neq̃q̃
recte etiã iniq̃tas appellaꝛ: qꝛ ꝛ si õ pena est
culpe qõ deficit: nõ tñ hꝫ ipm culpa ẽ q̃ a vita
percurrit. Uana sũt itaq; q̃ trãseunt. Uñ et Eccs.1.
p salomõnẽ doꝛ: Oia vanitas. Apte aũt post
vanitatẽ ptinus iniq̃tas subinferꝛ: quia p
quedam transitoꝛia ducimur: in quibusdaz
noxie ligamur: cunq; mens incõmutabilita
tis statũ nõ tenet: a semetipa defluẽs ad vi/
cia pꝛũpit. A vanitate ḡ ad iniq̃tatẽ labiꝫ q̃
assueta rebus mutabilib⁹ dũ ex alijs ad alia
semper impellitur subꝛientibus culpis in/
quinatur. ℣ Cap̃.XIIII A
P Oteꝛ tñ ꝛ vanitas culpa intelligi: ꝛ
iniq̃tatis noie reatus grauioꝛ demõ
strari. Si eni aliq̃n vanitas culpa non esset ps.38.
ps non diceret. Quãq̃ in imagie dei ambu/
let hõ tamẽ: vane ꝓturbabiꝫ. Thesauriꝛat ꝛ
ignoꝛat cui ꝓgregabit ea: quia q̃uis trinita/
tis imaginẽ in natura seruem⁹: vanis tamẽ
delectationis motibus piurbati: in cõuersa
tione nꝛa deliquim⁹: vt modis nos sp alẽnã
tib⁹ cupido ꝓcuꝛiat: metꝫ: frãgat: leticia mul
ceat: doloꝛ affligat. Ex vanitate ergo vt supi
us dictũ ẽ ad iniq̃tatẽ ducimur: cũ ꝑus p le/
uia delicta defluim⁹ vt vsu cũcta leuigãte ne
quaq; post cõmittere etiã grauioꝛa timeam⁹
Nam dũ moderari lingua ociosa ꝛba negli/
giꝫ: moꝛe inelite remissionis capta audax ad
noxia ꝓrumpiꝫ: dũ gule incũbiꝫ: ad leuitatis
ptin⁹ insaniã ꝓditur: cunq; mens subigere
delectatõnem carnis rennuit: plerũq; et ad
perfidie voꝛaginem ruit. Unde bene paul⁹
plebis israelitice damna conspiciẽs vt immi
nentia ab auditoꝛibus mala compescꝛet cu 1.Cor.10.
rauit ex oꝛdine trãsacta narrare dicẽs Neq;
idolatre efficamini: sicut quidã ex ipis quẽ Exo.32.
admodũ scptũ ẽ. Sedit popul⁹ manducare

B et bibere: ꝛ surrexerꝫ ludere. Esus q̃ppe po
tusq̃ ad lusum ipulit: lusus ad idolatriã tra
xit: qꝛ si vanitatis culpa nequaq̃ caute com
Eccl.19. pescit: ab iniq̃tate ptin⁹ mẽs incauta duꝛat
salomõe attestãte q̃ ait: Qui modica spernit
paulatim decidit. Si eni curare pua negligi
mus: insensibilit seducti audent etiã maiora
ppetꝛa⁹. Et notãdũ q̃ nõ videri ꝫ ꝓsidera
ri iniq̃tas ꝺꝛ: studiosi⁹ q̃ppe ꝓspicim⁹ q̃ ꝓsi
deram⁹. Be⁹ itaq̃ hoim vanitatẽ nouit: ini
quitatẽ ꝓsiderat: qꝛ nec minoꝛa delicta imul
ta deserit: ꝛ ad maioꝛa feriẽda se intẽti⁹ acci
git. Quia a leuioꝛib⁹ mal incipit ꝛ ad g̃uioꝛa
puenit: vanitas mentez obnubilat: iniq̃tas
cecat. Que nimiꝛ mẽs amisso moꝛ lumie tã
to se alti⁹ p tumoꝛẽ erigit: q̃toꝛ iniq̃tatis ca
pta laqueis a veritate longi⁹ recedit. Unꝺ ꝛ
Ter. apte q̃ quo vanitas cũ iniq̃tate ptrahat ex
A pmit cũ repẽte sbiungit. ℣ XV.

Qꝛ van⁹ in supbiã erigit. Vanitatis
q̃ppe finis est: vt cũ apctõ mẽtẽ sau
tiat: hãc ex culpa audacẽ reddat: q̃te
nus sui reatus oblita: q̃ amisisse se innocẽtiã
ñ dolaet iusto excecata iudicio sit ꝛ hũilitatẽ
pdat. Et fit plexq̃ vt pꝛauis desideꝛijs sui
ens a iugo se diuini timoꝛis excutiat: ꝛ quasi
in maloꝛ ppetratiõe iã libera oĩe qꝺ volu
Ter. ptas suggerit implere ꝓtẽdat. Uñ ꝛ cũ vir
van⁹ se erigere in supbiã ꝺꝛ: ilico sbinfert. Et
q̃si pullũ onagri se libeꝛ natum putat. Per
pullũ q̃ppe onagri: oẽ agrestiũ gen⁹ expmit
qꝺ nature demissũ motib⁹ loꝛis dñantiũ nõ
tenet. Agri nãq̃ aialia libertatẽ habẽt: ꝛ ire
quo appetũt: ꝛ q̃escere cũ lassant. Et q̃uis
insensatis aialib⁹ hõ lõge sit melioꝛ: hoc tamẽ
plexq̃ homi nõ licz qꝺ bꝛutis aialib⁹ licet.
Que eni ad aliud mime seruant eoꝝ motus
pcul dubio nequaq̃ sb disciplina restringit
Homo aũt qꝛ ad sequentẽ vitã ducit: necesse
pfecto ẽ vt in cũctis suis motib⁹ sb dispositi
B one disciplĩe religet: ꝛ q̃si domesticũ anial
loꝛis vinctũ seruiat: at q̃ eternis dispositiõi
bus restrictũ viuat. Qui ergo implere cũcta
que desiderat p effrenataz libertatẽ q̃rit: q̃d
aliud q̃ pullo onagri esse sibi ꝓcupiscit? At
discipline hũc loꝛa nõ teneãt: ꝫ audẽter vag⁹
p siluã desideriozum currat. Sepe aũt diui
na miseratio quos pdire in effrenationem il
licite libertatis ꝓspicit: obiectione pspe ad
uersitatis frangit: q̃ten⁹ elisi discãt q̃ repꝛo
ba erectiõe tumuerꝫ: vt iã flagelli experimẽ
tis edomiti: q̃si iumẽta domestica pceptoꝛũ
loꝛis mentis colla sbiciant: ꝛ vite pꝛesentis
itinera ad nutũ psidentis peragant. Quib⁹
Ps.72. bene loꝛis ligatũ se nouerat q̃ dicebat: Ut iu
mentũ factꝰ sũ apꝺ te ꝛ ego semp tecuz. Uñ
et seu⁹ ille psecutoꝛ ab agro pfide voluptatis
ad domũ fidei reduct⁹: rectoꝛis sui calcarib⁹
punct⁹ audiebat. Duꝛ ẽ tibi ꝓti stimuluz Act.9.
calcitrare. Restat g̃ vt si eẽ in similes pullo
onagri volum⁹: i cũctis q̃ appetim⁹: nutum
pꝛius itime dispensatiõis exq̃ram⁹: vt mens L
nꝛa in oẽ qꝺ nitit supni regimis loꝛo teneat:
et inde magis vota sua ad vitã impleat: vnꝺ
vite sue studia ꝛ pt a ppꝛia voluntate calcat
Multa sophar fortia ptulit: ꝫ quod melio
ri se hec loquit nescit. Uñ adhuc increpãdo
sbiũgit ℣ Tu ãt firmasti coꝛ tuũ ꝛ expãdisti Ter.
ad eũ man⁹ tuas. Firmari coꝛ nõ hoc loco p
vꝛtutẽ ꝺꝛ ꝫ p insensibilitatẽ. Dis nãq̃ anim⁹
qui districtiõis itime ꝓsideratõe se sbiecit: ex
ei⁹ ptin⁹ timoꝛe mollescit: eũq̃ sagitta diui te
formidinis penetrat: qꝛ infirma viscera p hu
militatẽ gestat. Quisquis aũt ptinacia insẽ
sibilitatis obdurescit: q̃si coꝛ firmat ne hoc ia
cula timoꝛis supni cõfodiãt. Uñ q̃busdaz p
ppheta dñs misericoꝛditer dicit: Tollam a Ezech.36.
vobis coꝛ lapideũ: ꝛ dabo vobis coꝛ carneũ
Coꝛ quippe lapideum tollit: cum a nobis su
pbie duriciã sbtrahit: ꝛ coꝛ carneũ tribuit cũ
eãdẽ ptin⁹ nꝛaz duriciã ad sensibilitatẽ vꝛtit
p man⁹ vo vt iã crebꝛo docuim⁹: opa desig
nantur. Cũ culpa igit man⁹ ad deũ expãde B
re est: ꝫ largitoꝛis gr̃az ekni ꝺ vꝛtute opeꝝ su
perbire. Qui enim in ꝓspectu diuini iudicis
loquens sibi bona que facit tribuit: ad deuz
manum superbiens tendit. Sic cõtra electos
repꝛobi. Sic cõtra catholicos hereticꝰ semp
effrenantur: vt cum obiurgare facta neque
unt bonos repꝛehendere de factoꝛum elatio
ne moliantur: quatenus eos quos redargu
ere ex infirmitate actionis non valent ex cri
mine tumoꝛis accusent. Uñ ꝛ ea bona q̃ ex
teꝛius fiunt nequaq̃ bona esse iam censent q̃
q̃si p studiũ turgide cogitatõis exhibẽt q̃ se
pe humiliatũ mente increpant: ꝛ q̃ dictis su
is semetipos feriunt ignoꝛant. Sed quia iu
stũ virum sophar hactenus repꝛehendendo
coꝛripuit nunc vel vt docendo subiungit

℣ Ca. XVI.

Si iniquitatẽ que est in manu tua ab A
stuleris a te: ꝛ nõ mãserit in taberna
culo tuo iustitia. tũc leuare poteris
faciẽ tuã absq̃ macula: ꝛ eris stabil ꝛ non ti
mebis. Omne pctũ aut sola cogitatiõe com
mittit: aut cogitatõe simul ꝛ ope perpetrat
Iniquitas ergo in manu est: culpa in opere
Iniustitia vero in tabernaculo: iniquitas in
mente. Mens q̃ppe nostra tabernaculũ nõ
incongrue vocat: in quo apud nosmetipsos

abscõdimur: cũ foris i ope nõ videmur. Sophar itaq; quia iusti viri amicꝰ est: nouit qđ dicat: ꝑ quia iustũ increpat hereticoz tenẽs spẽm ꝓferre recte etiã q̃ nouit ignorat. Sed nos calcãtes hoc qđ ab eo tumide dicit: pẽsem⁹ eiꝰ verba q̃ vera sint si rrete dicerent: ꝓrius eni a manu ab iniq̃tate sꝫtrahi: rpꝰ a tabernaculo ãmonet iniusticiã abscidi: quia
B q̃squis iam prꝫaua ꝛa se opera exterius rese/cat: necesse ꝓfecto ẽ vt ad semetipm rediens solerter sese in mentis intentõel discernat: ne culpa quã iam in actõe nõ habet: adhuc i cogitatione ꝓduret. Vñ bene etiã p salomonez
Prouc.24 dicit: ꝓpara foris opus tuũ ꝛ diligenter exerce agrũ tuũ: vt postea edifices domum tuã. Quid nanq; est ꝑparato ope agrũ diligẽter exteriꝰ exercere: nisi euulsis iniq̃tatis sentibꝰ: actõez nr̃am ad frugẽ retributionis excolere? Et q̃d ẽ post agri exercitiũ ad edificiũ domꝰ redire: nisi qđ pler ũq; ex bonis opibus discimus: quantam vite mundiciam in
C cogitatione construamus. ꝓpene cũcta nãq; bona opera ex cogitatione ꝓdeũt. Sed sunt nõnulla cogitatiõis acumina que ex opatione nascunt. Nã sicut ab animo opus sumit: ita rurs⁹ ab opere anim⁹ eruditur. Mẽs q̃p pe diuini amoris exordia capiens imperat bona que fiant. Sed postq̃ fieri impata ceperint: ipis suis exercitata actionibus discit: cũ imparare bona inchoauerat: q̃tũ min⁹ vi/debat. Foris ergo ager excolitur: vt domus postmodũ construat: quia plerumq; ab exteriori opere quantam subtilitatem rectitudinis corde teneamus. Quẽ bñ sophar seruare ordinẽ studuit cũ prꝰ auferre iniq̃tatez a manib⁹: ꝛ pꝰ ñ manere i a tabernaclo iniusticiã dixit: qz neq̃q; plene anim⁹ in cogitati
A one erigitur: quãdo adhuc ab eo extrisecꝰ in opere erratur. ¶ Ca.XVII.

Que si ꝓfecte duo hec tergi⁹: ad deuz stati sine macula faciẽ leuam⁹. Int̃ na q̃ppe facies hominis mens ẽ: in q̃ nimirũ recognoscimur vt ab auctore nostro diligamur. Quã scilicet faciẽ leuare est: in deo animũ p studiũ oronis attollere. Sed eleuatã faciẽ macula inq̃nat: si intendẽ tẽ mentẽ reatus sui ꝫscia accusat: qz a spei fiducia ꝓtinus frangitur: si intenta ꝓcib⁹ nec duz deuicte culpe memoria mordeat: diffidit nanq; accipe se posse qđ appetit: que ꝓfecto reminiscitur nolle se adhuc facere qđ diuiꝰ
1.Jo.3. audiuit. Hinc per iohannẽ dr: Si coz nostꝝ non reprehẽderit nos fiduciã habemus apd deũ: ꝛ q̃cq̃d petierim⁹ ab eo accipiem⁹. Hic
Prouc.28. salomon ait: Qui auertit: aurẽ suã nq; audia legem oratio eius erit execrabilis. Coz quip pe nos in petitiõe reꝓhendit: cũ resistere se ꝓceptis eius quẽ postulat memit ꝛ oro fit execrabilis: cũ a censura auertit legis: q: dignũ ꝓfecto est vt ab eiꝰ beneficijs sit quisq; extraneus: cuius nimirum iussionibus non vult esse sbiectꝰ. Qua in re hoc ẽ salubre remediũ vt cuz se mens ex memoria culpe reꝓhendit hoc ꝓius in oone defleat qđ errauit: q̃tenꝰ B
erroris macula cũ fletibus tergit: in petitiõe sua cordis facies ab auctore mũda videatur. Sed curandũ nimis ẽ: ne ad hoc rursus ꝓruat: q se mũdasse fletibus exultat: nedũ deplorata itez culpa cõmittit. in conspectu iudicis iusta ipa etiam lamenta leuigent. Soler ter q̃ppe debem⁹ meminisse qđ dr: Ne ite Eccl.7.
res verbum in oratione tua. Quo vicz dicto vir sapiens nequaq; nos ꝓhibet sepe venia petẽ: s culpas iterare. Ac si aperte dicat. Cũ mala gesta defles: neq̃q; rursus facies quod in precibus itez plangas. Vt ergo ad pcem facies sine macula leuet: ante orationis sem/per tempa debet solicite ꝫspici: quicq̃d pot i oone reprobari: talẽq; se mẽs ꝛ cũ ab oroe cessat exhibere festinet: qualis apparere iudici in ipo oronis tempe exoptat. Sepe nãq; C
imũda q̃dam vel illicita in alio versamus q̃tiens a pcibus vacam⁹. Sed cum se mens ad studiũ oronis erexerit: eaz rez imagines/re uerberata patit quib⁹ libenter prius ociosa ꝑmebat: ꝛ q̃si iã faciẽ aia ad deũ leuare non sufficit: qz in se nimiz inq̃nata mẽte maculas pollute cogitationis erubescit. Sepe curis mũdi libẽter occupamur: cũq; post h̃ studio orationis intẽdim⁹: nequaq; se mẽs ad celestia erigit: qz põd⁹ hãc terene solicitudinis in ꝓfundũ mersit ꝛ in pce facies mũda nõ ostẽdit qz cogitatiõis infime luto maculat.

Nonnũ q̃q; vero coz ¶ Ca.XVIII. A
cũctis excuti ꝛ illicitis motib⁹ etiam cũ a pce vacat optam⁹: s tamẽ quia nos culpas rarius cõmittim⁹ aliena pigri⁹ delicta relaxamus: ꝛ quo peccare noster animus solicitius metuit: eo districtius hoc qđ i se ab alio delinquitur abhorrescit. Vnde fit vt inueniatur quisq; tardior ad veniam: q̃ proficiendo factus est cautus ad culpam: et quod ipse excedere in alterũ metuit: hoc qđ in se exceditur puniri durius exquirit. Sed quid hac doloris macula reperiri deterius potest: q ui in cõspectu iudicis caritatẽ nõ minuat s necat? Vitam quippe anime queribet culpa polluit: seruatus vero ꝓtra ꝓios dolor occidit: menti nãq; vt gladius figit: et mucronẽ illius ipa viscerũ occulta ꝓforant.

Qui scz a transfixo corde si prius nõ educit̃
nihil in p̃cibus diuini opus obtinetur: quia
B et vulneratis membris imponi salutis medi
camina nequeũt nisi ferrũ a vulnere añ sub/
Mat.6. trahatur. Hinc ẽ eni q̃ per semetip̃am veri
tas dicit: Nisi remiseritis hominib⁹ peccata
eoꝝ nec pater vester qui in celis est remittet
Ubi.s. vobis peccata vestra. Hinc ãmonet dicẽs:
Cũ stabitis ad oranduz dimittite si quid ha/
Luc.6. betis aduersus alteꝝ. Hinc rursum ait: Da
te et dabit̃ vobis: dimittite ⁊ dimittet̃ vobis
Mat.6. Hic ꝯstitutioni postulationis ꝯditõem pie/
tatis posuit dicens: Dimite nobis debita no
stra: sicut ⁊ nos dimittim⁹ debitorib⁹ nr̃is:
vt ꝓfecto bonum quod a deo cõpuncti pe/
tim⁹ hoc primũ cum ꝓximo ꝯuersi faciam⁹.
Tunc igit̃ vere sine macula faciem leuam⁹:
cum nec nos ꝓhibita mala cõmittim⁹: nec ea
que in nobis commissa sunt ex ꝓprio zelo re
C tinemus. Graui nanq̃ mens nr̃a orationis
sue tempe ꝯfusione deprimit̃: si hãc aut sua
adhuc operatõ iq̃nat: aut aliene malicie ser
uatus dolor accusat. Que duo quisq̃ dum
terserit: ad ea que sb̃nixa sũt ꝓtiu⁹ liber exur
git: Et eris stabilis ⁊ nõtimebis: quia nimi
rum tãto minus ad iudicem trepidat quãto
in bonis actibus solidius stat. Timorez q̃p
pe supat: q̃ stabilitatem seruat: quia dum so
licitus studet pagere quod mansuete condi/
tor impat: securus etiã cogitat quod terribi/
liter intentat. Sciendũ preterea ẽ: quia non
nulla bona sunt ad que indefessi p̃sistim⁹: et
rursum nonuulla sunt: a quibus ꝯtinue defi
cientes labimur: atq̃ ad hec magnis conati
A bus p interualla tp̃m reformamur. ¶ XIX.

In actiua eteni vita sine defectu mẽs
figitur: a contemplatiua aũt infirmi
tatis sue pondere victa lassat̃. Illa
q̃ppe tãto firmi⁹ durat: q̃nto ad vicia se erga
vtilitatẽ ꝓximi dilatat: hec tãto celeri⁹ labi/
tur: quãto ⁊ carnis claustra transgrediẽs su
per semetip̃am ire conat̃: illa p plana se diri
git: ⁊ idcirco pedem operis robustius figit:
hec aũt q̃ sup se alta appetit: ad eo se citi⁹ fes
sa descendit. Qd̃ bene ac breuiter ezechiel in/
Ezech.1. sinuat cum eorũ q̃ viderat mot⁹ animalium
narrat dicens: Non reuertebant̃ cũ incede/
rent. Ac paulop⁹ sb̃ijcit adiũgens. Et anima/
lia ibãt ⁊ reuertebant̃. Sancta q̃ppe anialia
aliquãdo vadunt ⁊ mime redeũt: aliq̃n va/
dũt ⁊ ꝓtin⁹ reuertuntur: qꝛ electoꝝ mentes
cuz per collatã sibi actiue vite gratiã erroris
vias deserunt: redire ad mala mundi nesci/
unt que reliquerunt: cum vero per ꝯtempla
tionis aciẽ ⁊ ab hac se eadem actiua vita su/
spendũt eunt: ⁊ redeũt: qꝛ per hoc qd̃ diu p
sistere mime in ꝯtemplatione sufficiunt sese
iterũ ad operatiõem fundunt: vt in his que
sibi iuxta sunt se exercendo refoueant: ⁊ sup
se rursum surgere contemplando cõualescãt
Sed dum hec eadem ꝯtemplatio more de/
bito per tempoꝝ interualla repetit̃: indefici B
enter ꝓculdubio ⁊ in ei⁹ soliditate p̃sistit̃: qꝛ
et si infirmitatis sue põdere supata mẽs defi
cit: hanc tñ iteꝝ cõtinuis conatib⁹ reparata
cõprehẽdit: nec stabilitatẽ suã in ea ꝓdidisse
dicenda est: a qua ⁊ si semp deficit: hãc ⁊ cũ
perdiderit semp inquirit. Seq̃t̃ ¶ Miserie Lex
quoq̃ obliuisceris: ⁊ quasi aquaꝝ que pre
terierint nõ recordaberis. Mala vite p̃sen
tis tãto durius anim⁹ sentit: quanto pẽsare
bonum quod sequit̃ negligit: ⁊ quia nõ vult
quoq̃ p̃mia ꝯsiderare que restãt: grauia esti
mat esse que tolerat. Unde ⁊ contra flagelli
ictuz cogitatio ceca cõquerit̃: ⁊ quasi infini/
ta calamitas credit̃ que diebus cursu laben
tibus quottidie finit̃. Ac si semel q̃sq̃ ad et̃/
na se erigat: atq̃ in his que in cõmutabiliter
permanent oculũ cordis figat ꝓpe nihil esse
hic ꝯspicit quicquid ad finẽ currit. Presẽtis C
vite aduersa tolerat: ꝫ quasi nihil esse omne
quod labitur pensat: Quo eni se interi⁹ gau
dijs robustius inserit: eo minus exteri⁹ dolo
res sentit. Und̃ sophar nequaq̃ veritus au
su temerario docere meliorẽ exhortat̃ ad iu
sticiã et demonstrat q̃ nulla iusti oculis vi/
deatur pena. Ac si apte dicat. Si degustas
gaudium quod intus pmanet: leue fit ꝓtin⁹
omne quod foris dolet. Bene autem presen
tis vite miserias aquis pretereuntib⁹ cõpa/
rat: quia calamitas transiens electi mentem
nequaq̃ vi ꝯcussionis sb̃ruit sed tamen ta/
ctu meroris infundit: Tedet quidẽ p cruorẽ
vulneris: ⁊ si a sue certitudine non frangit̃
salutis. ¶ Ca. XX

Sepe aũt nõ solũ flagella atterũt: sed A
vni⁹ cuiusq̃ iusti aĩo malignoꝝ q̃
spirituũ tentamẽta crassant̃: vt exte
ri⁹ ex ꝑcussiõe doleat: ⁊ int⁹ aliq̃ten⁹ ex ten
tatõe frigescat. Sz neq̃q̃ gr̃a deserit: quia q̃
nos duri⁹ ex dispẽsatõe ꝑcutit: eo ãpli⁹ ⁊ ex
pietate custodit: nã cũ tenebrescere: p tenta/
tõez cepit: sese iteꝝ lux interna succẽdit Uñ
et sb̃dit̃. ¶ Et q̃si meridian⁹ fulgor ꝯsurget Lex.
tibi ad vesperꝝ. Fulgor q̃ppe meridian⁹ in
vespe ẽ: ꝟtutis renouatio in tentatione vt re
pentino claritatis feruore mẽns vigeat: que
iã iãq̃ lumen sibi gratie occubuisse formida/
bat: Quod adhuc sophar sb̃tilius apit: cum
subiũgit. ¶ Et cũ te cõsumptum putaueris Lex.

oꝛieris vt lucifer. Sepenanq; tot tentamenta nos obsidẽt: vt ipa nos eoꝛuꝫ nũerositas pene ad lapsũ desperatiõis inclinet. Vñ pleB rũq; mens in tediũ vertit: vix ipa virtutis sue damna ꝓsiderat: ⁊ tota dolens ãsi iam et a sensu doloꝛis aliena frangitur: ⁊ enũerare non valet: q̃to cogitationum tumultu vastatur: ruituraꝫ se per momenta cõspicit eiq; ne arma repugnatiõis arripiat: grauiꝫ meroꝛ: ipe cõtradicit: circũductos quolibet oculos obscuritas obsidet: ⁊ cũ visũ tenebꝛe sp im/pediant: mesta mẽs nihil aliud q̃ tenebꝛas videt. Sz apud misericoꝛdẽ iudicẽ sepe hec ipsa que ad visum quoq; oꝛonis aggrauat ꝓ nobis sb̃tiliꝫ tristicia oꝛat. Nã tũc meroꝛis nr̃i caliginẽ cõditoꝛ ꝓspicit: ⁊ sb̃tracti lumis radios refundit: ita vt erecta ptiꝫ ꝑ dona mens vigeat quã pauloante, decertantia vi/C tia supbie calce deꝓmebãt. Mox toꝛpoꝛis pondꝫ discutit: atq; ad ꝓtemplatiõis lumen post turbatiõis sue tenebꝛas erumpit: mox i gaudio ꝓfecta attollit: que inter temptamẽta peiꝫ cadere ex desperatione cogebat: sine cogitatiõis certamie pñtia despicit: sine dubitationis obstaculo de ventura retributio/ne cõfidit. Justus ergo cũ se consumptũ putauerit vt lucifer oꝛit: qꝛ mox vt tenebꝛesce/re tentationũ caligine ceperit: ad lucẽ gr̃e reformat: ⁊ i seipo monstrat diẽ iusticie q̃ casurus pauloañ timuit noctẽ culpe. ℣ XXI.

A Rᵛ Ecte aũt lucifero iust̃i vita cõparat. Solẽ quippe p̃currẽs lucifer nunciat: ⁊ q̃d nobis sanctoꝝ innocẽtia ni/si sequentis iudicis claritatẽ clamat? In eo/rũ nãq; ãmiratiõe ꝓspicim⁹: q̃d de maiestate veri lumis estimem⁹. Nec dũ redẽptoꝛis nostri pñtiam videm⁹: s̃ tñ ꝓtutẽ illiꝰ in electorũ suoꝝ moꝛib⁹ ãmiramur. Quia igit̃ bonoꝝ vita in ꝓsideratiõe sua oculis nr̃is viã veritatis obiecit: clarus ad nos lucifer añ solez venit: Sciendũ vero q; hec que ex tentatiõnũ spũaliũ aduersitate discussim⁹ iuxta exteꝛioꝛa q̃q; mala nil obstat intelligi. Sancti etenim viri qꝛ summa medullitꝰ diligũt: in infimis dura patiunt̃: sed in fine gaudij lumen inueniũt: qđ habere in hoc spacio p̃curren/tis vite ꝓtemnũt. Unde nũc p sophar dicit̃ Et q̃si meridianꝰ fulgoꝛ consurget tibi ad vespeꝝ. ℣ Peccatoꝛis enī lumẽ in die ẽ: obscuritas in vespe: qꝛ in pñtis vite felicitate attollit: ⁊ aduersitatis tenebꝛis in fine deuoꝛatur

B Justo autẽ meridianus fulgoꝛ ad vesperuꝫ surgit: qꝛ q̃ta sibi claritas maneat cũ iã occũbere cepit agnoscit: hinc nanq; scriptum est:

Eccl.1 Timenti deũ bene erit in extremis. Hinc p

psalmistã dicit̃: Cũ dederit dilectis suis sõ/num hec est hereditas dñi. Qui in huiꝰ quoq; vite adhuc certamine positus cũ se ꝓsumptũ putauerit: vt lucifer oꝛit̃: qꝛ foꝛtis cadens intus innouat̃: ⁊ quo magis exterius aduersa tolerat: eo veriꝰ ꝓtutũ lumie interiꝰ choꝛuscat: paulo attestãte q̃ ait. Sz licet is q̃ foꝛtis est noster hõ coꝛrumpit̃: tñ is qui intus ẽ renouatur de die in diem: id eñ quod in ꝓsẽ/ti est momentaneum ⁊ leue tribulationis nostre: supꝛa moduꝫ in sblimitate eternũ gloꝛie pondus operatur in nobis. Et notandũ qđ nequaq; cum consumptus fueris: sed cuꝫ te consumptum putaueris dicit: quia ⁊ qđ vi/demus in dubietate est: ⁊ quod speramꝰ in certitudine. Unde et isdem paulus nõ se cõsumptum nouerat: sed putabat: qui ⁊ inter aduersa tribulationũ coꝛruens: vt lucifer re splẽdebat dicẽs: Quasi morientes ⁊ ecce vi uimus: quasi tristes semp autem locupletantes. ℣ Ca. XXII.

Ps.126. L 2.Cor.4. 2.Cor.6.

A Ciendũ quoq; est qđ bonoꝝ mens q̃uis duꝛioꝛa ꝓ veritate tolerat: eo eternitatis ꝑmia certius sperat. Vñ et apte sb̃dit̃ ℣ Et habebis fiducią ꝓposita tibi spe. Tanto nãq; spes in deum sõlidioꝛ surgit: q̃to ꝑ illo q̃sq; grauioꝛa ptulerit: q̃a neq; q̃q; retributiõis gaudiũ de eternitate coligit̃: qđ nõ hic pꝛius pia tribulatiõe semina/tur. Hinc eteñ ꝑ ps. dꝛ: Eũtes ibãt ⁊ flebãt mittẽtes semia sua: veniẽtes aũt veniẽt in/exultatiõe portãtes manipulos suos. Hic paulus ait: Si cõmoꝛimur ⁊ q̃uiuem⁹: si sustinemus ⁊ cõregnabim⁹. Hinc discipulos ãmonet dicens: Per multas tribulatiões optet nos intrare in regnũ dei. Hic sanctoꝝ gl̃az iobi ãgel⁹ idicãs ait: Hij sũt q̃ venerũt de tribulatiõe magna ⁊ lauerũt stolas suas et dealbauer̃t eas in sanguie agni. Quia igit̃ nũc ꝑ tribulatões seriem̃ vt post gaudij fructꝰ me/rear: tãto maioꝝ fiducia mẽtẽ roboꝛat q̃to hãc foꝛtioꝝ ꝓ vitate afflictio ãgustat. Ubi apte ptiꝫ ad iũgit̃ ℣ Et defossos secur⁹ doꝛmi/es. Sicut ei malꝫ pñs securitas laboꝛ ẽ ita bonis pñs laboꝛ ꝓpetuã securitatẽ pit. Vñ ⁊ de fossũ se secuꝝ doꝛmire iã nouerat q̃ dicebat.

Ps.125. 2.Thi.2. Act.14. Apoc.7. Lex. 2.Thi.4. B Ego ei iã deliboꝝ ⁊ tps mee resolutiõis istat. bonũ certamẽ certaui: cursũ ꝓsũmaui: fidẽ ꝑ/uaui: de reliq̃ reposita mihi ẽ coꝛona iusticie quam reddꝫ mihi dominus in illa die iustus iudex. Quia et contra multa transeuntia si/ne defectu certauerat: ꝺ māsuris numiꝝ gaudijs sine dubietate pꝛesumebat q̃uis defossos et aliter intelligi potest. Sepe rebus nanq; trãsitoꝛijs occupati pẽsare neglimus

per quanta peccamus: sed si reducto ꝓsideꝛationis oculo a sinu coꝛdis terrene cogitationis ager excutit quicquid in mẽte latebat inuenit. Unde sancti viri animoꝝ suoꝝ labꝛas perscrutari non desinunt sese sꝰtiliter indagantes terrenaꝝ rerum curas abiciunt et effossis plene cogitationibus cũ nullo se reatu criminis moꝛderi deꝑhendunt: velut in stratu coꝛdis apud se securi requiescũt. Latere quoq; ab huiꝰ mundi actibus appetũt: semper sua ꝓsiderãtes ⁊ cuꝫ loco regiminis minime ꝓstringunt iudicare que aliena sũt recusant Effossi ergo securi doꝛmiũt: q̃ dum sua intima vigilanter penetrant: laboꝛiosis se huiꝰ mũdi oneribus sꝰ quietis ocio occultant. Unde ⁊ adhuc sꝰditur ℣ Req̃escs: ⁊ non erit qui te exterreat. Quisquis em̃ ꝑsentem gl̃iam querit: ꝓfecto despectũ metuit: q̃ semp ad lucra inhiat: semp vicz dãna formidat. Cuiꝰ enim ꝓceptione reficit: eius rei p culdubio ⁊ amissione sauciat: ⁊ quo obligatus mirabilibus ac perituris inheret: eo lõge in infimis ab arce securitatis iacet. At cõtra quisquis in solo eternitatis desiderio figitur: neq; ꝓsperitate attollitur: nec aduersitate quassatur: dum nil habet in mũdo qd̃ appetat: nihil est qd̃ de mundo ptimescat. Hic etem̃ salomon ait: Nõ ꝓtristabit iustũ quicquid ei acciderit. Hinc iteꝝ dicit: Justus q̃si leo ꝓfitẽs absq; teꝛroꝛe erit. Bene itaq; nũc dicit: Req̃escs ⁊ nõ erit q̃ te exterreat. Quanto quisq; a se plenius pauoꝛẽ qui ex mundo est abijcit: quanto in semetipo verius cõcupiscentiam mũdi vincit. An non absq; teꝛroꝛe qui ex mundo est paulus in coꝛde requieuerat qui, dicebat: Certꝰ sum ei quia neq; moꝛs: neq; vita: neq; angeli: neq; pncipatus: neq; instantia: neq; futura: neq; foꝛtitudo: neq; altitudo: neq; ꝓfundum: neq; creatura alia poterit nos separare a caritate dei que est in xp̃o iesu dño nr̃o. Cuius vicz foꝛtitudo caritatis vera sancte ecclesie voce laudat cũ per canticũ canticoꝝ dicit: Valida ẽ vt moꝛs dilectio. Uirtuti etenim moꝛtis dilectio comparat: quia nimiꝝ mentẽ quã semel ceperit a delectatione mundi funditus occidit: ⁊ tanto hãc valẽtiꝰ in auctoꝛitate erigit quãto ⁊ insensibilez cõtra teꝛroꝛes reddit.

℣ La. XXIII.

Sed inter hec sciendũ est q̃ ꝓaui cuꝫ recta p̃dicant valde difficile ẽ: vt ad hoc qd̃ taciti ambiũt nõ erũpãt. Uñ et sophar ptinꝰ adiungit. ℣ Et deꝑcabunt faciẽ tuã plũmi. Neq; em̃ iusti viri idcirco se ꝑ inocẽtie itinera arta custodiũt vt ab alijs exoꝛẽt: ꝑ siue heretici seu puersi q̃libꝫ ꝓ hoc q̃ inter hoies q̃si innocẽter viuũt: videri inꝺ cessoꝛes ꝓ homibꝰ volũt: ⁊ cũ sctã loquẽtes insinuant qd̃ ipi appetũt hoc alijs ꝓ magno pollicenꝺ: dũq; celestia p̃dicãt: in suis repẽte spõsiõibꝰ ostẽdũt qd̃ amãt: Ꝑ z ne diu terrena pollicenda patescãt: qd̃ sunt ad verba rectitudinis citius recurrunt. Unde moxꝑ dit ℣ Oculi aũt impioꝝ deficient: ⁊ effugiũ peribit ab eis Ex oculoꝝ nomie vis intentionis exꝓimit: ꝓ euangeliũ veritas attestatur dicẽs: Si oculꝰ tuꝰ fuerit simplex totũ coꝛpꝰ tuũ lucidũ erit: qꝛ vicz si opatiõem nostram intentio mũda p̃uenerit: quãlibet aliter hominibus videaꝺ: interni tamen iudicis oculꝰ mundum sꝰsequentis actionis coꝛ pꝰ ostenditur. Oculi ergo impioꝝ intentões sunt: in eis carnaliũ desideꝛioꝝ q̃ idcirco deficiũt: qꝛ eterna negligunt ⁊ sola semp transitoꝛia pꝛestolanꝺ. Adipisci quippe terrenã gratiã cogitant: multiplicari rebus tpalibꝰ exoptãt: ad moꝛtẽ quotidie cursu rerum labentiũ tẽdũt ꝛ cogitare moꝛtalia moꝛtaliter nesciũt Carnis vita ꝓ momenta deficit: ⁊ tamẽ carnale desiderium cresꝫ: res habita instanti fine coꝛrumpiꝺ: ⁊ habendi anxietas nõ finiꝺ. Ꝛ cũ moꝛs impios sꝰtrahit: eoꝝ ꝓfecto desideria cũ vita terminanꝺ quoꝝ scz oculi tũc supna vltiõe deficiũt qꝛ hic suo iudicio terrena deficere delectatione noluerũt. Hos illoꝛuꝫ oculos a iocũditate pꝛistina claudi p̃s. ꝓspexerat cũ dicebat: In illa die pibũt oẽs cogitatiões eoꝝ qꝛ ⁊ eꝛna mala nũq; cogitata repiunt ⁊ sꝰbito amittũt bona tpalia q̃ diu tractata tenuerũt. Aq̃bꝰ ⁊ oẽ effugiũ perit: qꝛ eoꝝ malicia ab animaduersione districti iudicis quo se valeat occultare nõ iuenit: ꝑ cũ impios sꝰtrahit: eoꝝ ꝓfecto desideria cũ vita terminaꝺ. Nã nunc in quicũ tristicia aliqua vel aduersa patiũꝺ: effugij latebꝛas inueniũt qꝛ ad voluptatẽ ptinꝰ desideꝛioꝝ carnaliuꝫ recurrũt: ne ei pauptas cruciet: diuitijs animũ demulcent: ne despectꝰ pꝛimoꝝ deꝑmisese dignitatibus exaltãt: si fastidio coꝛpꝰ atteꝛitur: anteposits epulaꝝ diuersitatibꝰ nutriꝺ: si quo animꝰ mestꝛicie impulsu deijcitur moxꝑ inꝺposita ioꝝ blãdimenta releuaꝺ Tot ergo hic hñt effugia: quot sibi ꝑparant delectamenta: sed quandoq; ab eis effugiuꝫ perit: quia eoꝝ mẽs amissis omnibus se solũmodo ⁊ iudicem ꝓspicit. Tunc voluptas sꝰtrahiꝺ: voluptatis causa culpa seruatur: et repente miseri pereundo discũt qꝛ peritura tenuerũt. Qui tñ quouscq; coꝛpaliꝺ viuũt ꝗrere nocitura nõ desistũt Uñ adhuc sꝰdit.

¶ Et spes illoꝝ abhominatio anime. Quid hic peccatoꝝ totis cogitatiõib⁹ sperat: nisi vt potestate ceteros transeat: cunctosq; rerum multiplicitate transcendat: adũsantes dñando sbijciat: obsequntibus mirandus innotescat: ire ad votuz satisfaciat: benignũ se cũ laudãt ostendat: q̃cq̃d gula appetit offerat: ad hoc qõ voluptas operis impat expletio/ue ꝓcurrat. Bene ergo spes illoꝝ abhomia/tio anime dicitur: quia ea que carnales ambiunt: spũales quiq; iudicio rectitudinis adnersantur: nam qõ pctõres voluptatẽ esti/mant: hoc iusti ꝓculdubio penã putant.

¶ Ca XXIIII

Job. Ca. XII. Abhominatio est igit aie spes prauoꝝ: qꝛ nimirũ spũs deficit vbi caro reꝛescit Ut enim caro mollibus: sic anima duris nutritur: illaz blanda refouent: hanc aspera exercent: illa delectationib⁹ pascitur: hec amaritudinib⁹ vegetatur: ⁊ sicut carnem dura sauciant: sic mollia spiritum necant: sicuti illam laborioſa interimũt: ita hanc delectabilia extingunt. Spes itaq; carnaliũ abhominatio aie dicit: qꝛ inde imperpetuũ spiritus interit. Unde ⁊ ad tempus caro suauiter viuit. ¶ Sed hec sophar recte diceret: nisi beatus iob cuncta largius etiam viuendo prędicasset. At postq̃ sanctiorẽ monere de vita nititur: doctiorem q; se erudire sapientie magisterio conatur: ipse q̃ dictoꝝ suoꝝ põdus leuigat: qui in discretione interposita omne qõ loquitur destruit quia liquorẽ sciẽtie pleno vasculo supfundit. Sic nãq; ab indiscretis opes scientie: sicut a stultis sepe opes corporalis substantie possidẽt. Nõnulli enim qui rerũ terrenarũ multiplicitate sbnixi sunt aliqñ multa ⁊ habentib⁹ tribuunt: vt ipsi h cunctis largius habere videãtur. Ita puerſ cum vera sapiunt: recta quedaz etiam rectoribus loquunt: non vt alios audiẽtes doceant: sed vt ipsi q̃ta doctrina polleant innotescant: prędire se quippe sapientia cũctos estimãt: ⁊ idcirco nihil se cuilibet dicere: vltra mensuras sue magnitudis putant. Sic prę/ui quilibet sic omnes heretici superba voce meliores docere non metuũt: quia oẽs se inferiores arbitrant. ¶ Caꝑ. XXV

A Sed sancta ecclesia elatos quosq; ab estimationis sue culmine reuocat: ⁊ discretionis manu ad equalitatis cõpagem reformat. Unde beatus iob qui eiusdem sancte ecclesie membrum est: videns q; amicoꝝ mens per verba plate eruditionis intumuit: ilico respõdit dicẽs: ¶ Ergo vos estis soli homines ⁊ vobiscũ orietur sapientia? Quisquis se prędire omnes ratione existimat: quid iste aliud q̃ solum se esse hominez exultat? Et sepe contingit vt cum ꝓ tumorẽ mens in altum ducitur: in despectu oiuz sui admiratione sbleuetur. In cogitatione etenim ꝓprij fauores oriũtur: sibiq; de singularitate sapientie blandiuntur: ipsa fatuitas pensat ea que audierit ac verba que prefert et miratur sua: ⁊ ridet aliena. Qui ergo solũ se sapere estimat: quid aliud q̃ hanc eandez secũ oriri sapientiã putat. Nam quia adesse alijs abnuit: soli sibi hanc tribuẽs: pfecto intra tempora sue breuitatis claudit. Pensandum vero est vir sanctus quãta discretione vtit: vt amicorum superbientiũ arrogantia comprimatur: cũ ꝓtinus adiũgit ¶ Et mihi est coꝛ sicut ⁊ vobis nec inferioꝛ vestri sum. Quis enim nesciat: quantũ beati iob vita atq; scientia amicorum eius sciam excedat. Sed vt eoꝝ superbiam corrigat: esse se inferiorez negat: ⁊ ne sue humilitatis limitẽ transeat: esse se superiorem tacet: nec ꝓferendo se sed cõferendo: indicat q; de se hij qui sibi lõge sũt impares distant: vt dum sponte inflectitur sapiẽtia que eminet: nequaq̃ ꝓtra se vires erigat scientia que latet. Quos bene moꝝ ad eq̃litatis sensum reuocat: qꝛ tumere valde quasi de singularitate magnitudinis pensat: cuz subsequenter adiũgit ¶ Quis eñ hec q̃ nos scis ignorat? Ac si apte dicat: cuz cũctis sint nota que dicitis: de dictoꝝ scientia singulariter cur timetis? Quia igitur elationem arrogantium ad equalitatis cõmunionẽ reuocãs correptõe pfecta redarguit: ad doctrine nũc sententias erumpit: vt amici eius humiliati ꝓius discerent veritatis pondera: que reuerenter audirẽt. Sequitur. ¶ Ca. XXVI.

Qui deridetur ab amico suo sicut ego inuocabit deum ⁊ exaudiet eũ. Sepe enim infirma mens cum de bonis actibus aura humani fauoris excipitur: ad gaudia exteriora deriuatur: vt postponat quod intus appetit: ⁊ in hoc libenter resoluta iaceat quod foris audit: ita vt beataz non tam fieri q̃ dici se gaudeat: cunq; laudis sue vocibus inbiat: quod eẽ cepat reliquit. Inde ergo deo disiungitur. Unde in deo laudanda videbatur. Nonnũq; vero recto operi animus constanter innittitur: et tamen humanis irrisionibus vrgetur: miranda agit et opprobria recipit: ⁊ qui exire foras per laudes potuit: repulsus contumelijs ad semetipsum redit: et eo seipm intus robustius in do

B solidat: quo foris nõ inuenit: quo requiescat
Tota enī spes in auctore: ⁊ inter irrisionū cō
uicia solus interior testis implorat: atq; affli
cti anim⁹ fit deo tanto ꝓxim⁹: q̄to ⁊ a gra
tia humani fauoris alienus: in p̄ce ꝓtin⁹ fun
dit. ⁊ p̄ssus exterius ad penetrāda que int⁹
sunt mundi liquat. Bene itaq; nunc dicit.
Qui deridet ab amico suo sicut ego: inuoca
bit deū ⁊ exaudiet eū: quia bonoꝝ mēti duz
praui exprobrāt: oñdunt quem suoꝝ actuū
testē querant. Que dum compuncta sese in
p̄cibus accingit: inde intra se supne exaudito
ni iungit: vnde extra se ab hūana laude se
paratur.

A Ca. XXVII.

Nstandū vero q̄z puide interponit
sicut ego: quia sunt nōnulli quos et
humane irrisiões deprimūt: ⁊ tamē
diuinis auribus exaudibiles non sunt. Naz
cum desiderio contra culpam nascit: pfecto
nullū ꝟtutis meritū i derisiõe generat. Ba
al eteni sacerdotes clamosis hunc vocibus
implorantes: derisi ab helia fuerant cū dice
3.Re.18. bat: Clamate voce maiori: deꝰ enī est: ⁊ for
sitan loquit: aut in diuersorio est: Sed hec
ei⁹ irrisio ad virtutis vsum nō fuit: quia per
culpe meritū venit. Proinde ergo nunc dr:
Qui deridet ab amico suo sicut ego: inuoca
bit deū: et exaudiet eū. Qr illū facit humana
derisio deo ꝓximū: quē ab humanis prāui
Ter tatib⁹ vite inocētia seruat alienū. Sequitur
B Deridet ei iusti simplicitas. Hui⁹ mundi
sapiētia ē: cor machinationib⁹ tegere: sēsum
verbis velare: que falsa sunt vera ostendere
que vera sunt: falsa demōstrare. Hec nimirū
prudētia vsu a iuuenilib⁹ scit: hec a pueris
p̄cio discit: hanc qui sciunt: ceteros despi
do superbiunt: hāc qui nesciunt: sbiecti ⁊ timi
di in alijs miranť: qr ab eis hec eadē duplici
tas iniq̄tatis munie palliata diligit. Dū men
tis puersitas vrbanitas vocat: hec sibi obse
quentib⁹ p̄cipit honoꝝ culmina querere: ad
epta tpalis glorie vanitate gaudere: irroga
ta ab alijs mala multiplici⁹ reddere: cum vi
res suppetunt: nullis resistentib⁹ cedere cuz
virtutis possibilitas deest: q̄cquid explere p
malicia nō valet: hoc in pacifica bonitate si
mulare. At cōtra sapiētia iustoꝝ est nil per
ostensionē fingere: sensuz verbis apire: ve
ra vt sunt diligere: falsa deuitare: bona g̃tis
exhibere: mala libentius tolerare q̄z facere:
nulli iā iniurie vltionē q̃rere: p veritate cō
tumelia lucz putare. Sed hec iustoꝝ simpli
citas deridet: qr ab hui⁹ mūdi sapientibus:
puritatis virtus fatuitas credit. Omne enī
qđ innocēter agit: ab eis pculdubio stultuz
putat: ⁊ q̄cq̄d in ope veritas approbat: car
nali sapie fatuū sonat. Quid nāq; stulti⁹ vi
deť mūdo: q̄z mentē ꝟbis oñdere: nil callida
machinatiõe simulare: nullas iniurijs cōtu
melias reddere: p maledicētib⁹ orare: pau
pertatē querere: possessa relinquere: rapiēti
non resistere: pcutiēti alterā maxillaz p̄bere
Unde bene hui⁹ mūdi dilectorib⁹ ille egre
gius dei sapiēs dicit: Abominatiões egyptio Exo.18.
rum immolabim⁹ dño deo nostro. Oues q̄p
pe egyptij edere dedignanť: ⁊ qđ abominā
tur egyptij: h̄ israelite deo offerunt: qr sim
plicitatē ꝺscientie quā iniusti quiq; velut in
firmā abiectāq; despiciūt: hāc iusti in ꝟtutis
sacrificiū ꝟtūt: ⁊ excolētes recti puritatez ac
māsuetudinē deo immolāt: quaz abominātes
reprobi fatuitatē putāt. Que nimirum iusti
simplicitas breuiť: ⁊ sufficienť exprimit: cuz
ꝓtinus subinferť. Lampas ꝓtempta apud
cogitatiões diuitū. V Ca. XXVIII

Quid h̄ loco significat noie diuituz: Ter.
nisi elatio supboꝝ: q̄ venturi iudicis A
respectū nō hñt: dū supbis apd se cogitatio
nib⁹ tumēt: ⁊ nā sunt nōnulli q̄s sensus p tu
morē non eleuat: ⁊ p misericordie opa exal
tat: ⁊ sunt nōnulli q̄ dū terrenis se opib⁹ abū
dare ꝺspiciūt: veras dei diuitias nō req̄rūt:
atq; eternā patriā nō amāt: qr h̄ sibi suffice
re q̄ reb⁹ tpalib⁹ fulciunť putāt. Nō est g̃ cē
sus in crimīe: sed affect⁹. Cūcta enī que deus
ꝺdidit bona sunt: ⁊ qui bonis male vtit: p
fecto agit: vt quasi p edacitatis igluuiē: eo q̄
viuē debuit pane moriať. Paup ad req̄em
lazar⁹ venerat: supbū ꝟo diuitē tormēta cru
ciabāt: ⁊ tñ dives abrahā fuerat: q̄ in sinu la
zarū tenebat: qui tñ auctori suo colloq̃ns di
cit: Loquar ad dñm deū meū: cū sim puluis
et cinis. Quid itaq; iste diuitias suas estima
re nouerat: q̄ semetipm puluerē: cineremq;
pensabat. Aut qñ hūc res possesse extollerēt
q̄ de se q̄z earū videlicet possessore tam abie
cta sentiret. Atq; iterū sunt nōnulli quibus B
et res terrene non suppetūt. ⁊ tamē apud se
p fastum tumoris eriguntť: hos ⁊ census ad
ostensionē potētie mīme subuehit: ⁊ tñ mo
rum pteruia inter reprobos diuites adijcit.
Quoscūq; ḡ seq̄ntis vite amor non humili
at: h̄ in loco sacer ꝟmo diuites appellat: qr
in iudicij q̄z vltiõe nō discrepāt: vtrū rebus
an solis moribus intumescāt. Qui cū vitam
simpliciū in h̄ mūdo humilē abiectāq; ꝺspi
ciunt: elati ptin⁹ despectib⁹ irridēt: nequaq;
quippe his hoc exterius adesse ꝺsiderāt: ad
qđ ipsi totis conatibus anhelāt. Quasi stul
tos ergo despiciūt: qui scilicet ea non habēt:

que ipsi vtiq; vel habẽdo vel solũmõ amã/
do moꝛiũt. ⁊ quasi moꝛtuos deputãt: quos
nequaq; secũ viuere carnaliter pẽsant: q̃ eñ
ab hui⁹ mũdi appetitu moꝛit: a terrenis mẽ
tib⁹ pfecto omnimodo extinctus estimatur.
Quod bñ nostri miraculũ redẽptoꝛis signat
cũ ab immundo spiritu hominẽ liberat: de q̃
Luẽ.16. nimirũ scriptũ est: Clamans ⁊ multũ discer/
pens eũ abijt ab eo: ⁊ factus est sicut moꝛtu⁹
ita vt multi dicerẽt: q; moꝛtu⁹ est: Iesus autẽ
tenẽs manũ eius eleuauit eũ: ⁊ surrexit: Ve
lut moꝛtu⁹ quippe ostẽdit: q̃ a maligni spũs
potestate liberat: q; quisq; tã terrena õsidé
ria subicit: vitã in se carnalis ꝙuersatiõis ex
tinguit: ⁊ mũdo moꝛtu⁹ apparet: q; possesso
re ꝑꝛauo q̃ p immunda desideria se agitabat
caret. Quẽ multi moꝛtuũ dicũt. q; q̃ spũaliter
viuere nesciũt: eũ q̃ carnalia bona nõ sequit
extinctum fundit⁹ arbitrant. XXIX

A Sed q; ipsi q̃q; deriſoꝛes simpliciũ xpi
anitatis noie censẽt: reuerẽtia religi
onis pssi exhibere malũ publice irri
sionis erubescũt vñ fit: vt apud se tumidita
cẽtesq; deride ãt q̃s abiectos valde: atq; infi
mos p simplicitatẽ putãt. Bñ ergo dꝛ: Lam
pas cõtẽpta apud cogitatiões diuitũ: q; sup
bi quiq; dũ pẽsare bona sequẽtia: vt supius
diximus nesciũt: pene nihil estimãt quẽ non
videt habere qd amãt. eSpe nãq; cõtingit:
vt electi⁹ quisq; q̃ ad eternã felicitatẽ ducit:
ꝙtinua hic s duersitate depmat: nõ hũc rerũ
abũdantia fulciat: nõ dignitatũ gl'ia honoꝛa
bilẽ oñdat: nulla ei obsequẽtiũ freq̃ntia sup/
petat: nulla hũc bũanis oculi vestiũ pompa
ꝙponat: a cũctis xpo despectabil' cernit: ⁊ hu
ius mũdi gꝛa indigna estimat: sz tñ añ occul
ti iudicis oculos vtutib⁹ emicat: vite meritis
chozuscat: honoꝛari metuit: despici nõ refu/
git: coꝛpus cõtinẽtia afficit: sola i aio dilectio
ne pingueſcit: mẽtẽ semp ad patiam ꝓparat
⁊ erect⁹ p iusticia de ꝓceptis cõtumelijs ex/
ultat: afflictis ex coꝛde ꝙpatit: de bonoꝛ p
speritatib⁹: q̃si de ꝓꝛijs letat: sacri xbi pa/
bula i mente solicit⁹ ruminat: ⁊ inq̃sit⁹ q̃li/
B bet eloqui dupliciter ignoꝛat. Bñ itaq; iusti
simplicitas: ⁊ lãpas eẽ dicit ⁊ ꝓtẽpta: lãpas
q; interi⁹ lucet: ⁊ ꝓtẽpta: q; exteri⁹ nõ lucet
int⁹ ardet flãma charitatis: foꝛis nulla gl'ia
resplendet decoꝛis. Lucet q̃ ⁊ despicit: q̃ fla
grans virtutib⁹ abiect⁹ estimat. Mẽtes q̃p
pe carnaliũ pensare bona nõ valẽt: nisi q̃ car
1.Re.16. naliter videt. Hinc ẽ q; dauid sctm pat ipse
despexerat: quẽ ꝓphete samuel oculis pñta
ri recusabat q̃ ad vnctiõis gratiã dũ septẽ fi
lios d xisset: a ppha req̃situs an numerũ so/
bolis expleſſet: cũ magna despatione rñdit.
Est puer paruulus: q̃ pascit oues: Quo de/
ducto ⁊ electo ꝓtin⁹ audiuit. Hõ videt in fa
cie de⁹ aũt intuet coꝛ. Lãpas ergo dauid ꝙ
innocẽtiã fuerat: sz tñ valde cõtẽpta q; exte
rioꝛa cernẽtib⁹ nõ lucebat. Sc;endũ vero ẽ
q; iust⁹ quisq; aut tpalem gloꝛiam nõ habet
aut hãc sub semetipso frãgit si habet: vt ho/
noꝛi suo liber emineat: ne ⁊ vict⁹ delectatio/
ne succũbat. Hinc ei est q; ille p̃dicatoꝛ egre
gius añ haũnos oculos apl'at⁹ sui gl'iam hu Thes.2.
miliauerat q̃ dicebat. Nõ vsi sumus hac po L
testate cũ possim⁹ oneri eẽ vt xpi apostol: sz
facti sum⁹ paruuli i medio vr̃m. Eius vero
auditoꝛib⁹ nimirũ tumoꝛ diuitũ adhuc i coꝛ
de remãserat: q̃ mãdauerat nesciunt q̃d face/ 2.Cor.10
rẽt cũ dicebãt. Epistole graues sũt ⁊ foꝛtes
pñtia aũt coꝛpis infirma: ⁊ vmo cõtemptibil'
Quẽ ei talia dicere posse cognouerant: secũ
cõmuniter viuere nõ posse iudicabãt. Cũq;
cũ ⁊ humilẽ viuẽdo cernerẽt: ⁊ altũ sermone
pensarẽt: sua eos elatio ꝙulit: vt quẽ p scri
pta timuerãt: p pñtie xba despicerẽt. Quid
igit' paulus: nisi ꝙtẽpta lãpas apud cogita/
tiones diuitũ fuit: q; vnde magisterĩũ humi A
litatis exhibuit: inde a rudib⁹ discipulis sup
bie ꝙtumelias recepit. Hoꝛrẽdo eteni mõ lã
guoꝛ suphiẽtiũ vnde detumescere debuit ex
creuit: dũ mens elata carnaliũ hoc quasi de
dignabile expulit: qd magister imitabile oñ/
dit. An cõtẽpta lampas nõ erat: q̃ tot xbuti
bus emicãs tanta a ꝑsecutoꝛibus aduersa to
lerabat. Ligatiõe i catena fungit: eiusq; vi/
cula in omni ptoꝛio manifestant: virgis ce/
dit multisq; ex genere : ex gẽtib⁹ piculis vr
get: lapidibus listris tũdit: pedib⁹ extra vr
bẽ trahit: q; extinct⁹ estimat. Sed vsq; eq̃
lãpas ista cõtẽnit: vsquequo despicabil' ha
bet: Nũq̃d nõ fulgoꝛẽ suũ nullatenus exerit
⁊ nũquã quãta claritate cãdeat ostẽdat: Oñ
dit plane: Nã cũ lãpas cõtẽpta apud cogita Tex.
tiones diuitũ diceret: ꝓtinus addit. Pa
rata ad tẽpus statutũ. Statutũ quippe ꝙtẽ/
pte lampadis tempus est: extremi iudicij p/
destinatus dies: quo iust⁹ quisq; qui nũc de
spicit: quãta ptate fulgeat demõstrat.

XXX

T Unc eñ cum deo iudices A
veniunt: qui nunc ꝓ deo iuste iudi
cant: tunc eoꝛum lux tãto lati⁹ emi/
cat: quãto eos nũc man⁹ ꝑsequẽtiũ duri⁹ an
gustat: tũc reꝓbоꝛũ oculis patescet: q; cele
sti potestate subnixi sũt: q̃ terrena oĩa spõ/
te reliquerũt. Unde electis xpitas dicit. Vos Mat.19
q̃ secuti estis me i regeneratiõe cũ sederit fili
us hois i sede maiestatis sue sedebitis ⁊ vos

sup duodecim sedes: iudicantes duodeci tri
bus israel. Neq; eni plusq; duodecim iudi/
ces illa interni ꝯsessus curia nō habebit. Sz
nimiꝝ duodenario numero quantitas vni/
uersitatis exprimit: quia q̄squis stimulo di/
uini amoris excitatus hic possessa reliquerit
illic ꝓculdubio culmē iudiciarie potestatis
obtinebit: vt sil' tūc iudex cū iudice veniat: q̄
nūc ꝯsideratōe iudicij sese spōtanea paupta
te castigat. Hinc ē eni qd̄ de sctē ecclie spon
so p salomonem dicit: Nobilis in portis vir
eius: quando sederit cum senatoribus terre.
Hinc esaias ait: Domin' ad iudiciū veniet:
cū senatorib' ppli sui. Hinc eosdez seniores
veritas non iam famulos: sed amicos denū/
ciat dicens: Non iam dicā vos seruos: sed a
micos meos: quos nimirū psalmista intuēs
ait: Mihi autez nimis honorati sunt amici
tui deus. Quoꝝ dum celsitudinē cordis a/
spiceret mundi gl'iam qua calce calcarēt: ꝓti
nus addidit. Nimis ꝯfortat' ē principat' eo
rū. Ac ne paucos esse crederemus quos ꝓfi
cere vsq; ad sūmā tāte pfectiōis agnoscim'
illico adiunxit. Dinumerabo eos: ⁊ sup are
nā multiplicabunt. Quot itaq; nūc ꝓ amo/
re veritatis sese libenter humiliāt: tot tūc in
iudicio lampades choruscant. Dicat igitur
recte. Lampas ꝯtempta apud cogitationes
diuinū pata ad temp' statutū. Quia vnius/
cuiusq; iusti anima velut abiecta contemnit
cū degens inferius gl'iam nō habet: sed āmi/
rabilis cernit: dū desup fulget. Libet inter
hec ad redemptoris vias mentis oculos tol
lere: sensumq; a membris ad caput perueni/
re. Ipe em̄ nobis lampas veraciter extitit:
qui ꝓ redemptiōe nr̄a in cruce moriēs tene/
brosis nostris mentib' lucem per lignum fu
dit. Hac nos lampade iohannes illuminari
ꝯspexerat cū dicebat. Erat lux vera: que il/
lumiat oēs hoiem ⁊c. Quā tamē apud cogi
tationes diuitū ꝯtemptā vidit: cum paulo/
post subdit: In ꝓpria venit: ⁊ sui eū nō rece
perunt. Hui' lampadis flammas herodes
explorare voluit: cum eius miracula videre
ꝯcupiuit: sicut scriptum est: Erat eni ex mul
to tempe cupiens videre eum: eo q; audisset
multa de illo: ⁊ sperabat signum aliquod vi
dere ab eo fieri. Sed lampas hec ante ei' o/
culos nullo radio lucis emicuit: quia qui se
non pie: sed curiose quesierat: nihil de se mi
rabile ostendit. Inquisitus quippe redem
ptor tacuit: expectat' miracula exhibere cō
tēpsit: seseq; apud se in occultis retinēs: eos
quos exteriora querere comperit: ingratos
foris reliquit. Magis eligens aperte a sup/
bientibus despici: q̄ a non credentibus va/
cua voce laudari. Unde et ꝓtinus lampas
ista cōtempta est: sicut illic subdit: Spreuit
aūt illū herodes cū exercitu suo: ⁊ illusit in/
dutum veste alba.

¶ XXXI

Sed contēpta lāpas que in terra irri
siōes tolerat: d̄ celo lucidi' p iudiciū
choruscat. Unde hic apte subiungi/
tur: Parata ad tempus statutū. De quo vi
delicet tēpore p psalmistā dicit: Cū accepe/
ro tēpus: ego iusticias iudicabo. Hinc i euā
gelio p semetip̄am veritas denūciat dicēs:
Tempus meū nōdū aduenit. Hinc petrus
ait: Quem oportet celū suscipere: vsq; ad tē
pora restitutionis. Lampas ergo que nunc
cōtemnit: ad statutū tēpus ventura prepa/
ratur. Quia ipse peccata in die vltimo iudi/
cat: qui nūc peccantium derisiones portat.
Et tāto tunc durius districtionē exerit: quā
to nunc vocandis peccatoribus: suam leui/
us patientiā sternit. Qui enim diu conuer/
tendos expectat: nō conuersos sine retracti/
one cruciat. Quod p ꝓphetam scilicet breui
ter insinuat dicens: Tacui: semper silui: pa/
tiens fui: sicut parturiens loquar. Ut enim
iam p̄diximus: parturiens cum dolore eicit
hoc quod in intimis tempore lōgo gestauit.
Qui ergo semper siluit: sicut parturiens lo/
quit: quia venturus iudex: qui sine vltione
diu facta hominum pertulit: quādoq; cū fer
uore examinis: quasi cū dolore mentis quā
te animaduersionis sententiā intus seruaue
rit ostendit. Nemo igitur hanc lampadem
cum latet despiciat: ne contemptores suos
cum de celo fulserit: exurat. Cui eni nūc nō
ardet ad veniam: tunc ꝓculdubio ardebit
ad penam. Quia ergo per supernaz gratiā
vocationis tempus accipimus. Dum ad/
huc licentia superest: eius iram qui vbiq; ē
mores in melius commutando fugiam' So
lum quippe animaduersio illa non inuenit:
quem correctio abscondit. Hec nos largien
te domino in duobus iam corporibus trans
currisse sufficiat. Qui enim sacri libri sequen
tia misterioꝝ virtutibus extensa complecti
breuiter exponendo nō possumus: ea neces
se est vt alijs voluminibus reseruem': qua
tenus lector tāto feruētior ad legēdi studiū
redeat: q̄to ex lectōis q̄ intcisiōe respirat.

¶ Sācti gregorij Liber XI.

Tercia pars Moraliū in expo
sitione beati iob incipit.

Quamuis in plixo ope eē culpa/
bilis stili mutabilitas nō
debeat: ne ds tñ me ex
locutiōis mee imutati
one reph̄ēdat. In epi/
stola libri p̄missa cām
reddidi: cur tertia hui⁹ opis ptē ad alia⁹ vs
q̄ similitudinem minime emendādo p̄duxi.
Quibus scz exclusis hoc q̄ addit: qō ab eo
⁊su quo dicit. Abundāt tabernacula p̄do/
nū: eiusdē ptis expositio incipit: ⁊ vsq̄ ad ⁊
qō scptū ē. Dulcedo eor vermis disserēdo
ptingit. Que nimi⁹ tā multa sunt vt in vno
cor⁹pe p̄hendi non possent: nisi sub magna
b⁊euitate dicerēt. Qui g̃ ab alijs actib⁹ va/
cat: legat cetera multipliciter dicta. Qui ⁊o
ad studiose legēdū nō vacat: hui⁹ ptis ei b⁊e
uitas placeat: i q̄ nō tā q̄ sentim⁹ dicimus: q̄
ea que sunt dicenda signam⁹. Igit̄ qm̄ in ea
multa sicut me loquēte excepta sūt: ita dere/
liqui: i imutatione stili o lector me⁹ equanimi
ter accipe: q⁊ ⁊ sepe eosdē cibos edētibus di
uersitas placet coctionis. Sz quotiēs ptes
singulas ad legēdum sumes: reducere semp
ad memoriā eā quā p̄posui cause originē stu
de: q⁊ ⁊ p beatū iob q̄ dolēs dicit: passiones
dñi eiusq̄ cor⁹pis. i. sancte ecclie designant:
⁊ amici eius hereticor tenēt spēm. q̄ vt sepe
iā diximus deū dum defendere nitunt offen
dunt. Qui dū icte cōsulūt: sāctor mentē for
titer affligunt: nec tñ p cūcta q̄ loquūt a ve/
ritatis cognitione desipiūt: sz plerūq̄ ⁊ stul/
tis p⁊udētiā: ⁊ fictis vera p̄miscēt: dū ex ve/
ritate aliquid p̄rogāt: facile id ad falsitatem
trahant. Unde amici quoq̄ beati Iob modo
despicabilia: modo aūt mira sūt q̄ loquunt.
que tñ sanct⁹ vir aliqñ rep⁊obādo ⁊suncit:
aliqñ vero app⁊obādo suscipit: atq̄ ad vsū
rectitudinis ptrahit. etiā q̄ ab eis recta: sz nō
recte p̄ferunt. Itaq̄ inopiā suā despicientes
despicit: atq̄ in sterq̄linio cor⁹pe posit⁹ iqua
to virtutū culmine apud se sedeat ostendit:
cū nil esse p̄sentis vite diuitias memor⁊at: q̄s
abūdare ⁊ rep⁊obis narrat dicens. ℣ I

Tex. A Bundant tabernacula p̄donū: ⁊ au
dacter p̄uocāt deū: cum ip̄e dederit
oia in manib⁹ eor. Facile ē hoiem
tūc diuitias despicere cū habet: difficile ⁊o
est eas cū nō habet viles estimare. Un̄ patē
ter ostēdit quāt⁹ ⁊tēpt⁹ terrenar rex i bea/
ti iob cogitatiōe fuerit: q̄ tūc dicit nulla esse q̄
abūdāt rep⁊obis: qñ oia amisit. Ait g̃. Abū/
dant tabernacula p̄donū: ⁊ audacter p̄uo/
cāt deū: q⁊ plerūq̄ mali eo magis cōtra deū
supbiūt: quo ab ei⁹ largitate ⁊ p⁊a merituz
ditant: ⁊ q̄ p̄uocari bonis ad melior⁊a debu/
erūt: donis peior⁊es fiūt. Sz intelligēdū nob
est: quō p̄dones appellent dū p̄tin⁹ addat.
Cū ip̄se dederit oia i manib⁹ eor. Si ei p̄do
nes sūt: violenter abstulerūt. Et dubiū nō ē
q⁊ violēto⁊ nō sit adiuto⁊ de⁹. Quō igit̄ ip̄e
dat: qō hij q̄ p̄dones sunt nequiter tollunt:
Sz sciendū ē: q⁊ aliud est qō oipotēs de⁹ mi
serico⁊diter tribuit: aliud qō ir⁊at⁹ habere si/
nit. Nā qō p̄dones puerse faciūt: hoc dispē
sato⁊ equissim⁹ fieri nō nisi iuste p̄mittit: vt ⁊
is q̄ rape sinit: cecat⁹ mēte culpā augeat: et
is q̄ rapinā patit: iā in eiusdē rapine dāno p
alia q̄ ante p̄petrauit culpa feriat. Ecce eñ
q̄dā in montis fauce constitut⁹ insidiat itine
rantibus: sed is qui iter agit: iniqua fortasse
quedā aliqñ p̄petrauit: eiq̄ oipotēs de⁹ ma
lū suū in p̄nti vita retribuēs: atq̄ hūc insidi
ator⁊is manib⁹ tradēs: vel spoliare reb⁹: vel
etiā interire p̄mittit. Quod g̃ p̄do inuste ap
petijt: hoc equissim⁹ iudex iuste fieri p̄misit:
vt ⁊ ille reciperet qō iuste fecerat: ⁊ iste gra
uius qñq̄ feriat p cui⁹ uequissimā volūtatē
culpā oipotēs de⁹ i altero iuste vindicauit.
Ille purgat q̄ opp⁊imit: in isto reat⁹ auget
q̄ opp⁊imit: vt vel de p̄fundo nequitie qñq̄
ad penitētiā redeat: vel vt reuertēs tāto
grauius eterna dānatione feriat: q̄to diu ē
in sua iniq̄tate toleratus. Cū illo ergo miseri
cor⁊diter agit vt peccatū finiat: cū isto distri
cte vt multiplicet: nisi ad pniaz recurrat. In
illo malo purgant dū vim sustinet: in isto cu
mulant dū facit. Oipotēs itaq̄ deus qō fie
ri p̄hibuit iustū est vt fieri sinat: vt vñ nūc ex
pectat ⁊ nō p̄uersos diu tolerat: quādoq̄ in
de plus feriat. Bene g̃ dicit. Abūdāt taber
nacula p̄donū: ⁊ audacter p̄uocāt deū cum
ip̄se dederit oia in manib⁹ eor: q⁊ qō iniqui
tollūt eis: hoc ip̄se dat: q̄ illis ad rapinā pos
set resistere: si misereri voluisset. Qō tñ itelli
gi de reb⁹ quoq̄ spiritualib⁹ potest. ℣ II

Am plerūq̄ nōnulli doctrine dona
p̄cipiūt: ⁊ ex isdē donis intumescūt:
⁊ magni p̄ ceteris videri volūt: atq̄
oipotentē deū p̄uocare ē: de ei⁹ donis inter
p⁊imos supbire. Qui etiā p̄dones non ime
rito vocant: q⁊ dū loquūt que nō faciunt: in
vsum locutiōis sue verba iusto⁊ tollūt. Sz
q⁊ hec ip̄a ⁊ba supna eis gratia tribuit: quo
rū tñ vitā in p⁊auis mor⁊ib⁹ reliquit: p semet

Tre ipsos quide pdones sunt: sz tñ bona q̃ habẽt diuinitus acceperũt. Sequit. ℣ Nimirũ interroga iumenta: ⁊ docebũt te: volatilia celi ⁊ iudicabũt tibi. Loquere terre ⁊ rñdebit tibi: ⁊ narrabũt pisces maris. Quid p iumẽta nisi sensu pigriores: q̃d p celi volatilia: nisi sũma atq; sublimia sapiẽtes intelligere debemus? De iumẽtis quippe id est sensu pi/ Ps.67. griorib⁹ scriptũ est: Animalia tua habitãt in ea. Et q; sublimia sapientes in verbis nr̃i B redemptoris euolãt: scriptũ est: Ita vt volucres celi veniãt ⁊ habitẽt in ramis ei⁹. Quid Gen.3. vero p terrã: nisi terrena sapiẽtes? Unde et primo hoi celestia deserẽti dictũ est: Terra es: ⁊ in terrã ibis. Quid p pisces maris: nisi Ps.8. curiosos cogitatiões h⁹ secli debem⁹ accipe? ꝺ q̃b⁹ psalmista ait: Pisces maris q̃ pãbulãt semitas maris: qui in magnis rerũ inquisitionib⁹: quasi i abditis fluctib⁹ latẽt. Quid Ter. aũt cũcta hec inquisita doceãt: adiũgit dicẽs Quis ignorat q̃ omnia hec manus dñi fecerit: Ac si aperte dicat. Siue sensu tardiores seu sublimia sapientes: siue terrenis actibus deditos: seu huius mundi occupatos inq̃sitionibus requiras cũcta hec creatorẽ oĩm deũ fatenť: ⁊ de potestate ei⁹ cõcorditer sentiunt: quãuis sub eo nõ concorditer viuant: Quod ei iustus quisq; etiã viuendo loquit hoc iniustus plerunq; de deo vel sola voce compellit fateri: fitq; vt mali auctori oĩm cui operibus resistunt ad testatione famulenť: L q̃ quẽ impugnare moribus ausi sũt: creatorẽ oĩm negare nõ possunt. Quod tñ intelligi etiã iuxta solã speciẽ littere põt vtiliter: q̃ ois respecta creatura quasi dat vocẽ attestationis ppie ipam quã habet speciẽ suã. Jumenta vel volatilia terrã vel pisces requirimus: dũ cõsideram⁹ que nobis p̃corditer respondẽt. Q̃ aũt cuncta dñs fecerit: q̃ dũ nostris oculis suas species ingerunt: se a semet ipsis nõ esse testanť. Eo ipso ei q̃ creata sũt p ostensam speciẽ creatori suo: quasi vocem confessionis reddunt: q̃ qui oia p̃didit: qualiter etiã debeãt administrari disposuit. Un

Ter. A I subditur: ℣ III

N cuius manu aia omnis viuentis: ⁊ spũs vniuerse carnis homis. Per manũ quippe potestas exp̃imit. Anima igitur omnis viuentis: ⁊ spũs vniuerse carnis hominis: in eius potestate est a quo est: vt ipse p̃ideat qualiter sit: q̃ p̃stitit esse q̃ non fuit. Potest vero p animã ois viuentis iumẽto⁹ vita signari. Omnipotens aũt de⁹ iumẽto⁹ animã vsq; ad corporeos sensus viuificat: hominũ vero spirit⁹: vsq; ad spiritalem intellectum tendit. In eius ergo manu est anima omnis viuentis: ⁊ spũs vniuerse carnis hominis: dum et in illo hoc p̃stat anime: vt viuificet carnẽ: ⁊ in isto hoc viuificat animam: vt ad intelligendã pueniat eternitatem. Sciendum vero est: q̃ in sacro eloquio spiritus hominis duobus modis poni consueuit. Aliquãdo nãq; spiritus p aĩa: aliquãdo p effectu spiritali ponit. Pro anima nãq; spiritus dicit: sicut de nostro capite ipso scriptũ est: Inclinato capite: tradidit spi/ Jo.19. ritum. Si enim aliud spiritũ q̃ animã euãgelista diceret, exeunte vtiq; spiritu: anima remãsisset. Pro effectu quoq; spiritali spũs dicit: sicut scriptum ẽ: Qui facit angelos suos Ps.103. spiritus: ⁊ ministros suos ignem vrentem. Angeli quippe id est nuncij i sacro eloquio nõnũq̃ ꝑdicatores vocanť: sicut p ꝓphe/ Mal.3. tã dicit: Labia sacerdotis custodiũt scientiã ⁊ legem requirũt ex ore eius: quia angelus domini exercituũ ẽ. Quipotẽs ergo de⁹ angelos suos spũs facit: q̃ ꝑdicatores suos spirituales efficit. Hoc aũt loco si anima ois viuẽtis ipsa corporis vita signat spũs vniuerse carnis hominis: effectus intelligentie spiritualis exp̃imit. Sequit. ℣ Nõne auris verba diiudicat: ⁊ fauces comedentis saporem. Tex. C Pene nullũ latet q̃ quinq; sensus corporis nostri: videlicet visus: auditus: gustus: odoratus: ⁊ tactus: in omne q̃ sentiunt atq; discernũt virtutẽ discretiõis ⁊ sensus a cerebro trahunt. Et cũ vnus sit iudex sensus cerebri qui intrinsecus p̃sidet: p meatus tñ ꝓprios sensus q̃q; discernit: deo mira opante: vt neq; oculus audiat: neq; auris videat: neq; os olfaciat: neq; naris gustet: neq; man⁹ odoret. Et cũ p vnũ sensum cerebri oia disponãtur: a quibus tamẽ horũ sensus aliud facere nõ potest, preter id q̃ ex dispensatione cõditoris accepit. Ex istis ergo corporalibus exterioribus: interiora ⁊ spiritualia colligenda sunt: vt p id q̃ in nobis publicũ est transire debemus ad secretũ quod in nobis est: ⁊ nosmetipsos latet. ℣ IIII

A I Ntuendũ quippe est: q̃ cum vna sit sapientia: alium minus: aliũ maius inhabitat: alij hoc: alij aliud p̃stat ⁊ quasi cerebri more nobismetipsis velut q̃busdã sensibus vtit. Et q̃uis ipa sibimet nũq̃ sit dissimilis: p nos tñ diuersa et dissimilia semp operet: quatin⁹ iste sapientie: ille scientie donũ ꝑcipiat: iste genera linguarum: ille gratiã curationũ habeat. Sed in his verbis beatus iob quibus ait: Auris verba diiudicat: ⁊ fauces comedentis saporem. Etiam ꝺ

B electis ac reprobis aliquid videtur innuere: quia verba sapiētie que reprobi audiunt electi non solum audiunt: sed etiam gustant: vt eis in corde sapiat: quod reproborū nō mentibus sed solummodo auribus sonat. Aliud nāq; est nominatū cibum audire solūmodo aliud vero etiam gustare. Electi itaq; cibuz sapientie sic audiunt: vt degustēt: q; hoc qō audiūt: eis p amorem medullitus sapit. Reproboz vero scientia vsq; ad cognitionē sonitus tendit: vt quidē virtutes audiant: sed tamen corde frigido qualiter sapiāt ignorēt. Quibus videlicet verbis beat⁹ Iob amicoz suoz̄ imperitiā: t eorum qui de doctrina sapientie inflant̄ arrogantiam reprobat: q; aliud est de deo aliq̄d scire: aliud vero hoc qō ꝓgnoscit̄: fauce intelligentie gustare. Recte ergo dicit̄. Nōne auris verba diiudicat: et fauces comedētis sapore. Ac si aperte arro/

C gantibus diceret̄. Doctrine verba que vobis vsq; ad aurē veniunt: mihi etiam p saporem intimū intelligētie fauces tangūt. Quia vero infirma etas etiā cum recte sapit ad p̄dicandum nō debet incaute p̄silire: subditur:

Tex. ¶ In antiquis est sapientia: t in multo tempore prudentia. Illa ei dicta in sapientie radice solidata sunt: que p viuēdi vsum: etiam experimento actuū cōualescūt. Sed q; multis t longior vita tribuit̄: t sapientie gratia nō cōfert̄: recte adhuc in cuius iudicio ipsa

Tex. dona pēdeāt demōstrat̄: dū subdit̄: ¶ Apud ipsum est sapiētia t fortitudo: ipse habet consiliū t intelligentiā. Hec nō in cōgrue de vnigenito summi patris accipim⁹ vt ipsum esse dei sapientiā t fortitudinē sentiamus. Nam paulus quoq; nostro intellectui attestat̄ di/

1.Cor.1. cens: Christū dei virtutē t dei sapientiā: qui

Jo.1. apud ip̄m semp est: Quia in p̄cipio erat v/bum: t verbum erat apud deū: t de⁹ erat v/bum. Habet autē de⁹ cōsiliū t intelligentiaz Cōsiliū videlz q; disponit sua: Intelligētiā quia cognoscit nostra.

¶V

A Dest quoq; in consilij noie ipsa occulti iudicij moza signari: vt q; aliq̄n tardi⁹ delinquētes pcutit: nō q; iniquoz̄ culpa nō conspicit̄: sed vt dānationis eoz̄ sententia q̄ p agenda pnia differt̄: quasi tarda ex cōsilio p̄dire videat. Qō ꝗ foras quādoq; apta sntia indicat: hoc apud oīpotētē dñm añ secula i p̄silio latebat. Sequit̄.

Tex. ¶ Si destruxerit: nemo ē q̄ edificet: si inclu/serit hominē: null⁹ est qui aperiat. Omnipotens de⁹ humanū cor destruit: cū relinquit: edificat: dū replet. Neq; em̄ humanā mentē debellādo destruit: sed recedēdo: q; ad p̄dictionē suā sufficit sibi dimissa. Unde plerūq; fit vt cum audientis cor exigentibus culpis omnipotentis dei gratia nō repleat̄: incassuz exterius a p̄dicatore moneat̄: q; mutuz ē os omne quod loquit̄: si ille interi⁹ in corde nō clamet: qui aspirat verba que audiūt̄. Hinc ꝓpheta ait: Nisi dñs edificauerit domū: in Ps.126. uanū laborauerūt q̄ edificāt eam. Hinc salomon dicit. Cōsidera opa dei: q; nemo possit Eccls.7. B corrigere: quē ille despexerit. Nec miruz si a corde reprobo p̄dicator minime audit̄: dum nōnunq; ipse quoq; dñs in his q̄ loquit̄ resistentiū moribus impugnat̄. Hinc est ei q; ca Gen.4. yn ex diuina voce admoneri potuit: t mutari nō potuit: q; exigente culpa malicie: iam i Tex. tus deus cor reliquerat: cui foris ad testimoniū verba faciebat. Bene aūt subditur. Si incluserit hominē: null⁹ est qui aperiat: quia omnis hō p id quod male agit: q̄d sibi aliud q̄ conscientie sue carcerē facit: vt hūc animireat⁹ p̄mat: etiā si nemo exteri⁹ accuset. Qui cum iudicante deo in malitie sue cecitate relinquit̄ quasi intra semetip̄um clauditur: ne euadēdi locū inueniat: quē inuenire minime mereat̄. Nā sepe nōnulli a prauis actib⁹ exire cupiūt: sed q; eoz̄dē actuū pondere p̄munt̄ in male cōsuetudinis carcere inclusi: a semet ipsis exire nō p̄nt. Et q̄dā culpas ꝓprias punire cupientes: hoc qō recte se agere estimāt: in grauioribus culpis vertūt: fitq; modo miserabili: vt qō exitū putāt: hoc inclusionē inueniāt. Sic videlicet reprob⁹ iudas cū moztē sibi ꝓtra peccatū intulit: ad eterne mortis supplicia puenit: t pei⁹ de pctō penituit: q̄ peccauit. Dicat̄ ergo: si icluserit hoiem: nullus ē q̄ aperiat: q; sicut nemo obsistit largitati vocātis: ita null⁹ obuiat iusticie relinquentis. Includere; itaq; dei est: clausis nō apire Exo.4. Añ t ad moysen oz̄ de pharaone. Ego obdurabo cor ei⁹. Obdurare q̄ppe p iusticiam oz̄ de⁹: q̄n cor reprobū p gr̄am nō emollit: recludit itaq; hoiem: quē in suoz̄ operū tenebris relinquit.

¶VI

A Quasi ei aperire hāc iclusionē ysaac ꝓmogenito filio voluit: cū hūc fratri ꝓponere bñdicēdo conat⁹ ē. Dz filiū quē pater voluit: dñs reprobauit: t quē dñs voluit: pater etiā nolēdo bñdixit: vt q̄ primogenita fratri p esca vēdiderat: primogenitoz̄ bñdictionē nō acciperet: quā ex cupidine gule reliquisset: q̄ terrena ambiēs: fugitiua ꝛequēs hereditare cupiens: bñdictionē reprobatus est. Non em̄ inuenit pnie locū: quāq; cū lacrimis inquisisset eā: q; videlicet fructū non habēt lamēta q̄ studēt cū gemitu desiderare

Ter. B

Prouer.18.

Jo.7.

Ecc.3.

B

A

perítura. Apire itaq; ysaac nec filio potuit: quem deus oipotens iusto iudicio in sue carnere malicie inclusit. Sequit. V Si continuerit aquas: oia siccabunt: Si emiserit eas: subuertet terrã. Si aqua sciẽtia pdicationis accipit: sicut scriptũ ẽ: Aqua pfunda verba ex ore viri: & torrens redundãs fons sapiẽtie: Cũ aqua cõtinet: cũcta siccãt: qz si scia pdicatoz subtrahit: eozũ qui viridescere i spe eterna poterãt: corda ptin9 arefiũt: vt in desperata siccitate remaneãt. dũ fugitiua diligentes: nesciũt sperare mansura. Sin vo aq̃ nomine sancti spũs gratia designat: sicut veritatis voce i euãgelio dicit. Qui credit in me: sicut dicit scriptura: flumina de vẽtre ei9 fluent aque viue: vbi statim euãgelista subiunxit: hoc aũt dixit de spiritu quem accepturi erãt credẽtes in eũ. Congruus i hũs sermonib9 intellect9 patet: in q̃b9 ait. Si ꝯtinuerit aquas oia siccabunt: qz si sancti spũs gra audientis mẽte subtrahit: arescit ptin9 intellectus: qz iã p spem viridescere in audiẽte videbat. Quod aũt nõ aquã sed aquas memorat pluralitatis appellatione: ad septiformẽ donoz spiritalũ gratiam recurrit: qz quasi tot aquis vnusquisq; infundit: quot donis repleri. De quibus apte subiungit: Si emiserit eas subuertet terram. Quid eñ terra nisi peccatoz accipit: cui p sniam dictũ est: terra es: & in terrã ibis. Obstanet itaq; terra imobilis cuz ꝓceptis dominicis peccatoz obedire cõtenit: cũ ceruicẽ superbie erigit: atq; a veritatis lumine oculos mẽtis claudit. Sed qz scriptũ est: Pedes ei9 steterũt & mota est terra: qz cũ veritas in corde figitur mentis immobilitas agitat: si sancti spiritus gratia supno munere iuxta vocẽ pdicantis infundit: statim terra subuertit: qz peccatricis mẽtis duritia ab imobilitatis sue obstinatione pmutatur. Ut tãtũ se postmodũ ꝓceptis dominicis flẽdo subiciat: quãtũ sup biẽdo prius cõtra dominũ ceruicẽ cordis erigebat. Videas nãq; terra cordis hũani aqua diuini muneris infusa: post libenter iniurias tollerat: qs prius vehemẽt irrogabat: post etiã sua tribuat: q̃ pr9 & aliena rapiebat: post carnẽ abstinendo cruciet q̃ pus sacietate carnis per mortifera turpitudinũ oblectamẽta defluebat: post etiam psecutores diligat: qui prius diligere etiam se amantes nolebat.

VII

Dum igit mens humana diuino munere infusa cõtra hoc qõ ꝓsueuerat agere ceperit terra subuersa ẽ: qz deorsum missa est: que prius eminebat. & sursũ lęuata est facies: que prius in pfundo ꝓmebat. Libet in hui9 rei exemplũ vnũ e multis ad mediũ paulũ vocare: q̃ cũ exceptis cõtra christũ epistolis damascũ pgeret: sancti spirit9 gra i itinere infusus: ab illa sua ptin9 crudelitate mutat9 est: & postmodũ plagas pro christo accepit: quas veniebat inferre xpianis: & q̃ pus carnaliter viuẽs i mortẽ conabatur sctos dñi tradere: gaudet postmodũ pro vita sctoz vitã sue carnis imolare. Ille crudelitatis ei9 frigide cogitationes: verse sũt in ardorẽ pietatis. Et q̃ prius fuit blasphem9 & psecutor: hũilis post fact9 ẽ piusq; pdicator. Qui lucrũ maximũ putauit se i discipul9 xp̃z occidere: iam vitã suã xp̃m estimat & mori lucrũ. Emissa g̃ aqua terra subuersa ẽ: qz pauli mẽs mox vt scti spũs gra accipit statũ sue imobilitatis atq; crudelitatis imutauit: q̃circa p pphetã dñs ꝑ effraim q̃rit dicẽs: Effra im factus est subcineritius panis: qui nõ reuersat. Panis nãq; sub cineriti9 sup se cinerẽ portãs: partẽ mũdiozẽ deorsũ ꝓmit: partẽ q̃ supiozẽ tãto sordidiozẽ habet: quãto in ea cinerẽ tollerat. Obstens itaq; que terrena cogitat: q̃d sup se aliud q̃ cineris molez portat Qz si reuersari voluerit: mũdã factẽ quã deorsuz p:esserat supius reducit: cũ cinerẽ quẽ portabat excusserit. Si igit terrenarũ cogitationũ cinerẽ a mẽte excutim9: quasi panez subcinericiũ reuersam9: vt illa nostra intẽtio iam postponi debeat: quã prius cogitatiõis infime cinis ꝓmebat: & mũda facies ad superiora veniat: vt recta nostra intẽtio mole iaz terreni desiderij nõ premat. Quod nequaq̃ agere possumus: nisi sancti spũs grã pfũdamur: qz videlicet oipotens deus si aquas emiserit: subuertet terrã. Sequit. V Apud ipsum est fortitudo & sapia.

VIII

Paulo superi9 dictũ fuerat apud ꝑ ẽ sapia & fortitudo: nũc aũt dr apud ipm ẽ fortitudo & sapia. Quia ei omnipotẽs de9 cũ pietatis sue misterio hõ fact9 est: prius mãsuetudinis doctrinã protulit: & postmodũ in iudicio quante sit fortitudinis ostendit: recte superi9 sapia ante fortitudinẽ memoratur: cum de patris vnigenito dicit: apud ipm est sapientia & fortitudo. Quia vero ad iudicandũ veniens in terroze sue virtutis apparebit: & repulsis reprobis: electis suis in regno ppetuo qualiter sit sapientia patris indicabit recte in subsequẽti sntia apd ipsum eẽ pus fortitudo & post sapia dicit. In verbis itaq; prioz9 quibus ait: apud ipm ẽ sapientia & fortitudo apte indicat quia hoc quod mãsuetus edocuit qualiter credẽdum fuerit i iudicij virtute terribilis ostendit. In

verbis vero subsequẽtibus q̃bus ait: apud ipsum est fortitudo ⁊ sapientia: luce clarius demonstrat: q̃ prius in iudicio p̃ virtutẽ rẽpros destruit: ⁊ postmodũ in electorũ mentibus eterni regni pfecto lumine infulget. Sz quia ante extremi diem iudicij iudicare quotidie occultis dispositionibus facta mortalium nõ desistit: ad hoc quod nũc agit redit cum subdit. Ipse nouit decipientem: ⁊ eum qui decipitur. Adducit consiliarios: in stultum finem: ⁊ iudices in stuporem. Cum omnis qui primum suũ decipere conat iniqu⁹ Mat.7. sit: ⁊ iniquis vitas dicat: Nũquã noui vos discedite a me qui operamini iniquitatẽ: q̃liter hoc in loco dicit: quia dominus decipiẽtem nouit. Sed quia scire dei aliquando cognoscere dicit: aliquãdo approbare: ⁊ scit iniquũ qua cognoscẽdo iudicat. Necz enim iniquũ quẽpiã iudicasset: si nequaq̃ cognosceret. Et tñ iniquũ nescit: q⁹ ei⁹ facta nõ approbat. Et nouit ergo: q⁹ deph̃dit: ⁊ nõ nouit q⁹ hunc in sue sapiẽtie specie nõ recognoscit sicut de veraci quolibet viro dicit: q⁹ falsitatem nesciat: nõ q⁹ cũ vel ab alijs falsum dicit hoc reph̃endere ignorat: sed eandẽ ipsã fallaciam ⁊ scit in examine: ⁊ nescit i amore: vt videlicet ipse hãc nõ agat: quã actã ab alijs dãnat. Et fit plerũq̃ vt nõnulli insidijs vacantes aliene vite puersitatis sue laqueos tendãt: ⁊ cũ quis nesciẽs eisdẽ laqueis capi conspicit. vtrũ hec diuinit⁹ videant fortasse dubitat: miranq̃ hoies si hec deus videat: cur fieri pmittat: sed ipse nouit decipientem ⁊ eũ qui decipit. Nouit ei decipientẽ: q⁹ plerũq̃ anteriora ei⁹ mala cõspicit: ⁊ hũc iusto iudicio cadere etiam in alia peccata pmittit. Nouit decipientẽ: quia in manu suoz operũ dimissũ hunc vt ad peiora p̃ruat deserit: Apoc.22. sicut scriptũ ẽ. Qui nocet: noceat adhuc: ⁊ q̃ in sordibus est: sordescat adhuc. Nouit quoq̃ ⁊ eum q̃ decipitur: quia sepe committũt homines mala que sciunt: ⁊ idcirco pmittũtur decipi: vt cadãt in mala: etiã q̃ nesciunt. Quod tamen deceptis aliquãdo ad purgationẽ: aliquãdo vero ad vltionis initiũ fieri solet. Adducit aũt cõsiliariorios in stultũ finẽ: cũ etiã bonũ quodlibet: nõ bona intentione faciũt: sed ad tpalis muneris retributionem tendunt: Si enim ipse sũmi patris vnigenitus: q⁹ p̃ hoc q̃ factus est homo eterna nunciauit magni cõsilij est angelus vocatus recte cõsiliarios p̃dicatores accipimus: qui suis auditoribus cõsiliũ vite p̃bent. Sed cũ p̃dicator quisq̃ ideo eterna predicat: vt temporalia lucra cõsequat profecto i stultum finem deducit: quia illico per laborem tendit vnde per mentis rectitudinẽ fugere debuit.

Bene aũt subdit: ⁊ iudices in stuporem. Omnis eñ qui examinã dis alioz moribus p̃sunt: recte iudices vocant. Sed cũ is q̃ p̃est subiectorũ vitã nequaq̃ solicite discutit: nec quẽ qualiter corrigat agnoscit: in stuporẽ iudex deducit⁹ est: q⁹ qui iudicare mala acta debuit: nequaq̃ ea q̃ iudicanda sunt deph̃dit. Sequit. Baltheum regũ dissoluit: ⁊ p̃cingit funes reges eoz. Qui mẽbroz suoz motus bene regere sciunt. nõ immerito reges vocant. Sz cum de ipsa continentia elatione mens tãgitur: plerũq̃ omnipotẽs de⁹ eius superbiam deserens: hãc in imũditiã opis cadere p̃mittit. Regum itaq̃ baltheũ dissoluit: quãdo i hijs qui bene regere sua membra videbant p̃pter elationis culpã castitatis in eis cingulũ destruit. Quid vero in funes accipit: nisi peccatũ: sicut p̃ salomonẽ dicit. Iniq̃tates Prou.5. sue capiũt impium: ⁊ funibus peccatorũ suorũ cõstringit. Et q⁹ in renibus carnis delectatio p̃cipat districtius cõscientiarum iudex qui regum baltheũ dissoluit: funes p̃cingit renes eoz: quatinus dissoluto castitatis cingulo scz eoz membris delectatio pcti dominet: vt quos in occulto supbia inquinat: q̃ sint detestabiles etiã in publico ostendat. Sequit. Ducit sacerdotes inglorios: et optimates supplantat. Magna sacerdotis gloria ẽ rectitudo subditoz. Unde bñ egregius p̃dicator discipulis dicit: Que ei ẽ nra 1.Thes.2. spes aut gaudiũ: aut corona glie: nõne vos ante dñm? Sed cũ sacerdotes vitã discipulorum negligũt: ⁊ nullũ de eoz p̃fectib⁹ ante dñm fructũ ferũt: q̃d aliud: q̃ inglorij dicũtur: quia ante districtũ iudicẽ nimirũ gloriaz tunc non inueniũt: quã modo in subditorũz suoz moribus p̃dicationis studio non exq̃runt. Bene aũt dicit. Et optimates supplãtat: quia cũ mentẽ regẽtiũ iusto iudicio deserit: hoc internũ retributiõis p̃miũ nõ req̃rit: ⁊ in eo supplãtaq̃ quo fallit vt p̃ eterna gloria de principatu tpali gratuleť. Supplãtatur igit optimates. q⁹ dum vera celestis patrie p̃mia negligunt: in suis hic voluptatib⁹ cadunt. Sequit. Cõmutãs labiũ veracium: ⁊ doctrinã senũ auferens. Cũ sacerdos nõ agit bona que loquit: ei etiam sermo subtrahit: ne loqui audeat q̃d nõ opat: sicut p̃ pphetã dr. Peccatori aũt dixit deus: q̃re tu Ps.49. enarras iusticias meas: et assumis testamtũ meũ p̃ os tuũ? Añ ẽt dep̃cat dicẽs. Et ne auferas de ore meo vbũ veritatis vsquequaq̃ p̃pẽ

dit nanq; qđ oi potens deus veritat's ver/
bum facientibus tribuit: ⁊ non facientibus
tollit. Qui g̃ b̃ de ore suo non auferri petijt:
quid aliud: q̃ gratiã bone operationis que/
siuit: Ac si aperte diceret. A bono opere er/
rare me non sinas: ne dum amitto ordinẽ be
ne viuendi: rectitudinẽ perdã loquẽdi. ℣ X

Et plerunq; doctor q̃ docere audet
quod negligit agere: cuz desierit bo
na loqui: que operari contẽpsit: do/
sto omnipotentis dei iudicio in bono tã nec
linguã habeat: qui habere bonã vitam recu
sat: quatin⁹ cũ mens ei⁹ terrenarũ rer⁹ amo/
rib⁹ incẽdit: đ terrenis reb⁹ semp loquat. An
de in euangelio veritas dicit: Exabundãtia
cordis os loquit. Bon⁹ homo de bono the
sauro pfert bona: ⁊ malus homo de malo
thesauro pfert mala. Hinc etiã iohãnes ait:
Ipsi de mũdo sunt: ideo de mundo loquũt.
Bene ergo dicitur. Cõmutans labiũ vera/
tium: ⁊ doctrinã senum auferens: quia hij q̃
prius celestia pdicando veraces erant: dum
temporalia diligentes ad terrena corruũt: la
bium veracium cõmutat. Et senũ doctrina
tollit: quia diligentes tẽporalia: priorũ suo
rũ p̃cepta minime sequunt: vt locũ regimi/
nis q̃si ad fructũ voluptatis teneant: non ad
vsum laboris. Quod tamen apertius de iu/
deis valet itelligi: qui ante incarnationẽ do
mini veraces fuerũt: quia hunc venturũ esse
crediderũt atq; nũciauerũt: sed postq̃ i car/
ne apparuit hũc esse negauerunt. Labiũ ita/
q̃ veraciũ mutatũ est: quia quẽ venturum
dixerãt: negauerũt psentem. Et doctrina se
nũ ablata est: quia nequaq̃ ea credẽdo secu
ti sunt: que patres suos pdixisse meminerũt
cat corda filiorũ ad patres eor: vt doctrina
senum que nũc a iudeor⁹ corde ablata ẽ: tũc
miserante domino redeat: quãdo hoc intel/
ligere de domino ceperint filij: quod pdica/
uerũt patres. Sin vero senes eodem quoq;
iudeos accipimus: qui suadente pfidia veri/
tatis verbo cõtraire conati sunt: doctrina se
nũ ablata est: postq̃ hãc ecclia ex gentib⁹ vi
delicet iuuenibus accepit: que per psal. dicit
Sup seniores intellexisse. Quaz q; opando
tenuit: qualiter sup seniores intellexerit oñ/
dit: dum ptin⁹ subdit dicẽs: q; mãdata tua
exquisiui. Quia eñ studuit operãdo imple/
re quod didicit: accepit intelligere: qđ doce/
ret. Vñ adhuc apte subdit. ℣ Effundit de/
spectionẽ sup principes: ⁊ eos q̃ oppressi fu/
erant releuãs. Cũ eñ iudeor⁹ popul⁹ ⁊ in
gis mandato pmaneret: ⁊ cuncta gentilitas
nulla dei p̃cepta cognosceret: ⁊ illi p fidẽ pn
cipari videbant: ⁊ isti in pfundo pressi iacu/
erant per infidelitatẽ. Sed cũ incarnationis
dominice misteriũ iudea negauit: gentilitas
credidit: ⁊ pncipes in despectionẽ ceciderũt.
Et hũ q̃ oppressi in culpa pfidie fuerãt: in ve
re fidei libertate leuati sunt. Hũc vero israe.
litic cũ casum lõge ante hieremias intuẽs ait
Factus est domin⁹ velut inimicus: pcipita Treñ.2.
uit israel: precipitauit menia eius: dissipauit
inimicos eius. ℣ XI

Menia autẽ in vrbis ornamẽta sunt: A
munitiones vero in defensionẽ. Et
alia sunt dona que nos muniũt: alia que or
nãt. Prophecia quippe: doctria: genera lin
guarũ: curationũ ⁊tus: quasi quedã menia
mẽtis sunt. Que ⁊ si quisq; nõ habeat: stare
munit⁹ p fidẽ ⁊ iustitiã potest: quãuis orna/
tus virtutũ altitudine minime eẽ videatur.
Spes vero fides ⁊ caritas: nõ nostra menia
sed munitiões sunt: que ñ habere negligim⁹
hostilibus insidijs patemus. De iudea ergo
quia pphetiã atq; doctrinã: vel miraculor⁹ B
signa abstulit: menia precipitauit. Quia ve/
ro spem: fidez: atq; caritatem propter ei⁹ du
riciam auferri pmisit: munitiones eius dissi/
pare studuit. Rectus vero ordo seruatus ẽ:
vt prius menia ⁊ post munitiones dissipate
dicerenť: quia cũ peccatrix aia relinquitur.
prius ab ea virtutũ dona que ad manifesta/
tionẽ spiritus data sunt: ⁊ postmodũ spei fi/
dei atq; caritatis fundamẽta destruũť. Que
cũcta dñs a pfidis ablata: gentilitati tribuit
atq; ex hijs que in fidelib⁹ abstulit: mẽtes fi/
delium ornauit: vnde scriptuz est: Et speciei ps.67.
domus diuidere spolia. Cum enī virtutum
spolia a iudeis abstulit: domui cordis genti/
lium quam per fidem inhabitare dignat⁹ est
speciem donorum dedit. Quod videlicet ge
stũ est: cũ ẋba dei iudeor⁹ pplis ad solã lit/
terã que occidit acciperet: ⁊ conuersa gentili
tas p spiritũ q̃ viuificat penetraret. Vñ mox
subdit ℣ Qui reuelat pfũda đ tenebris ⁊ p Tex.
ducit i lucẽ vmbrã mortis. Cũ ei quecq; misti
ca de occultis pphetar⁹ ẋbis a credẽtibus
agnoscunť: q̃d aliud q̃ pfunda de tenebris
reuelanť: Vñ quoq; ipa veritas discipulis
i parabolis loquens ait: Qđ dico vobis in Mat.10.
tenebris: dicite i lumine. Cũ ei misticos alle/
goriarũ nodos p explanationẽ soluimus in
lumine dicimus qđ in tenebris audiuimus.
Vmbra aũt mortis erat legis duricia: ō vnũ L
quẽq; peccãtẽ morte corporis puniri saucie/
bat. Sed postq̃ redẽptor noster asperitatẽ;

legalis sanctionis p mãsuetudinẽ tpaust: nõ iam p culpa mortẽ carnis inferri ꝓstituit: sed mors spũs q̃tũ timẽda esset indicauit: in lucẽ pculdubio vmbrã mortis pduxit. ℣ XII

A ISta eñ mors in qua caro sepaꝝ ab aia vmbra illius mortis est: in q̃ aia sepaꝝ a deo. In lucẽ ǧ vmbra mortis pducit: cũ intellecta mortis spũs mors carnis minime timeꝝ. Quod tñ aliter intelligi potest. ℙrincipes eteñ nõ imerito vocãtur q̃ magno ꝓsilij iudicio suis cogitationib⁹ semp p̃ncipant: oẽsq; stultos mot⁹ ptate sapiẽtie cõprimũt. Sz sepe ꝓtingit: vt in occulto anim⁹ de ipa sua sapia i elatiõis fastu subleueꝝ: ꝛ sub eis vicijs corruat: ꝺ q̃b⁹ se victore fuisse gaudebat. Recte ǧ ꝺr. Effundit despectionẽ sup p̃ncipes. Sz qz nõnũquã hi q̃ in vicijs iacere videñ a pnie lamẽta currũt seq; ꝺ culpas q̃bus subiacebãt erigunt: apte subiungiꝝ. Et eos qui oppressi fuerãt releuãs. Nõnulli eñ surpno illustrati munere aspiciũt: in quãta pctoꝝ suoꝝ turpitudine iacent: factoꝝ maculas lachrimis lauãt: ꝛ sub se postmodũ carnis sue motũ deprimũt: a q̃b⁹ ante p̃mebanꝝ. Qd nimirũ magna oipotentis dei dispẽsatione agiꝝ: vt videlz in hac vita oia habeanꝝ incerta: ꝛ null⁹ ex habita castitate supbiat: qz effundit despectionẽ sup p̃ncipes. Nullus ex vicioꝝ suoꝝ depressione desperet: qz eos q̃ oppꝑssi fuerãt releuat. Et qñ cũ hec agunꝝ ex occultis dei cõsilijs sup vnũquẽq; sentẽtia apta pducitur recte subiungiꝝ. Et reuelat ꝑfunda de tenebris. ℙrofunda eñ de tenebris dñs reuelat: quãdo aptã sniam ex occultis suis ꝓsilijs indicat vt de vnoquoq; q̃ sentiat oñdat. Quia enim videt nũc creator oia: ꝛ ipe in ꝓsilijs nõ videtur: recte de illo p psalmistã ꝺr: ℙposuit tenebras latibulum suũ. Sed q̃si de istis tenebris ad lumẽ exit: quãdo q̃d de vniuscuiusq; actib⁹ sentiat oñdit. Et qz cũ is q̃ peccatoꝝ suorũ põdere p̃mebaꝝ: ad rectitudinis statũ ducit: pus ipam mortẽ conspicit: in qua ꝛ defícere cõsueuerat: ꝛ hanc ꝓsiderare nesciebat: recte addiꝝ. Et pducit in lucẽ vmbrã mortis

Tex. Umbra eñ mortis: est praua opatio: que ꝺ imitatione antiqui hostis: q̃si de corpis linia mẽtis exprimiꝝ. De quo etiã sub cuiusdã signification ꝺr. Et nomẽ illi mors. Et plerũq; ei⁹ mala cogitatio mẽtes hoim latet: atq; p hoc q̃ nesciꝝ ampli⁹ pualet. Umbra ǧ mortis in lucẽ pducit: dũ sanctoꝝ mentib⁹ maligna opatio antiqui hostis vt destrui possit aperitur. Sequitur. ℣ XIII

Tex. Q Ui multiplicat gentes: ꝛ pdit eas: ꝛ subuersas in integrũ restituet. Intelligi sollertasse valet qñ gẽtes dñs multiplicat ꝛ pdet qz nascunꝝ quotidie morituri: ꝛ subuersas in integrũ restituet: qz resurgẽt q̃ fuerũt mortui. Qd tñ meli⁹ accipim⁹ si de hoc q̃liter i earum mẽte agiꝝ sentiam⁹. Multiplicat ei gẽtes ꝛ pdit qz eas ꝛ p fecũditatẽ sobolis extẽdit: ꝛ tñ i ꝓpria infidelitate derelinquit: ꝛ subuersas in integrũ restituet: qz q̃s in infidelitatis casu reliquerat: qñq; ad fidei statũ reduxit. Quib⁹ videlz i mẽtis integritate restitutis antiqu⁹ ille pplus q̃ fidelis deo esse videbaꝝ reprobat⁹ corde repulsus ẽ: vt sua pfidia decepti ꝓtra ipm post insurgeret: quẽ añ ꝓdicauit. Sequiꝝ. ℣ Qui imutat cor p̃ncipũ pplꝝ terre: ꝛ decipit eos vt frustra incedãt p inuium. ℙalpabũt q̃si in tenebris ꝛ nõ in luce: ꝛ errare eos facit q̃si ebrios. Cor ei⁹ p̃ncipũ terre imutatũ ẽ: cũ in iudea sũmi sacerdotes ꝛ seniores pplꝝ: illi conabanꝝ suo ꝓsilio obsistere: quẽ ꝓpus vẽtur ꝓdicabãt. Cũq; ei⁹ nomẽ psequẽdo molirenꝝ extinguere: decepti sua malitia incedere p inuiũ frustra conabãt: qz crudelitati eoꝝ patere via non poterat ꝓtra auctorẽ oim. Mirabilia cernebãt: ꝛ tute terrebãt: sz credere rennuẽtes: adhuc signa q̃rebãt: cũ dicerent: Quod ergo tu facis signũ: vt videam⁹ ꝛ credam⁹ tibi? Quid operaris? Jo.2. Bñ itaq; dicit: ℙalpabũt q̃si in tenebris: et nõ in luce. Qui ei inter tot apta miraculatre pidat: quasi in tenebris palpat: qz qõ tangit nõ videt. Dis vero q̃ errat: nũc huc: nũc illuc ducit. Et qz aliq̃n oñdebãt credere cũ dicerẽt. Nisi eẽt h̃ a deo: nõ poterat facere hmõi sig̃: aliquãdo vero hũc a deo esse denegabãt cũ despiciẽtes dicerẽt: nõne hic ẽ fabri filius? Mat.6. nõne mater ei⁹ dicit maria ꝛ fratres eius iacob ꝛ ioseph ꝛ simõ ꝛ iudas: ꝛ sorores ei⁹ nõ ne oẽs apud nos sũt? Recte subiungiꝝ. Et ℣ XIIII

Tex. Q Uerrare eos faciet: q̃si ebrios. Videbãt q̃ppe eũ ꝛ suscitare mortuos: ꝛ tñ eẽ mortalẽ estimabãt. Quis nõ crederet deũ: quẽ conspiciebãt suscitare mortuũ. Sz rursũ: cũ hũc mortalẽ ꝓpicerẽt: despiciebãt credere hũc esse imortalẽ deum: ℙer hoc ǧ q̃ oipotens de⁹ talẽ se eoꝝ oculis exhibuit: q̃ possit ꝛ diuina oñdere: ꝛ hũana pati: errare eos q̃si ebrios fecit: vt eoꝝ superbia q̃ incarnationis misteriũ despicere maluit: q̃q; sequi: ꝛ ꝓtra hũanitatẽ ei⁹ se extolleret ꝛ intus lucentẽ deitas eius potẽtia miraret. Que cũcta quia beati iob oculis p̃tia p prophetie spm̃ facta sunt: recte subiungiꝝ. Ecce oia. In illo ei ea que secutura erãt videbãt assistentia: cui nec futura veniunt: nec ꝑteri/

ta discedũt:sed cuncta simul añ eiꝰ oculos assi
stunt. Et quia eaipa que vẽtura erant:alia
Job. eẽ vidit in opibꝰ:alia i dictis:recte sbiũgit.
La.XIII.
B

ET vidit oculꝰ meus:ꝛ audiuit auris mea. Sed vtilitatem dicta non habent si in tellectu carent. Vnde apte sbdit. Et intelle/xi singula. Cum enim aliquid ostendit vl'au/dit :et si intellectus nõ tribuit ꝓphetia mini/me est. Vidit nanq; pharao ꝙ somnium que
Gen.41. erant egipto ventura:sed quia nequit intelli/gere qđ vidit:ꝓpheta non fuit. ℣ Vic aspex/it balthasar rex articulum manus scribentis
Dan.5. in pariete:sed ꝓpheta nõ fuit:quia intellectũ rei quã viderat non accepit. Ut igitur bea/tus iob ꝓphetie spũ se habere testet:nõ so/lũ vidisse et audisse:ſ etiam intellexisse se oia asserit. De quo intellectu quia non extollit subiuncta eius verba testant:cũ ait ℣ Secũ
L dũ scientiã vestrã ꝛ ego noui.nec inferior ve/stri sum. Quibꝰ vicz dictis innotuit:quante humilitatis fuit:qui se eis inferiorem negat. quorum longe vitam sancte viuẽdo trãscen/derat. Nã ꝛ ꝑm eoꝝ sciam se nosse cõfirmat:
Ter. qui sciẽdo celestia eoꝝ terrenas cogitatiões per ꝓphetie quoq; spũ transibat. Sequit Sed tñ ad omnipotentez loquar:ꝛ disputa/re cum deo cupio. Cũ oipotente loquimur:
L dum eius misericordiam deꝑcamur. Cũ eo vero disputamꝰ:dum nos illius iusticie con/iũgẽtes:facta nostra sbtili indagatiõe discu/timus. vel certe cum deo disputare est:cum qui hic eiꝰ ꝑceptis paruit:cũ illo postmodũ
Mat.19. ad iudicandos populos iudicem venire:sic/cuncta relinquentibꝰ ꝑdicatoribꝰ dr:Vos q̃ secuti estis me:in regeneratione cũ sederit fi/lius homis in sede maiestatis sue:sedebitis et vos sup duodecim thronos: iudicantes
Esa.1. duodecim tribus israel. Unde per esaiã dñs dicit:Eripite iniuriam accipientẽ:iudicate pupillo:ꝛ iustificate viduam:ꝛ venite disputem. Rectũ q̃ppe est:vt cum deo de populi iudicio disputent:qui ad verba dei ꝑsens seculum ꝑfecte derelinquunt. Loq̃ ergo ad
B oratione:disputare ad iudicium pertinet Vir igitur sanctus modo ad omnipotẽtẽ lo/quit:vt cũ omnipotente postmodum disputet:quia ille cũ deo postmodũ iudex veniet q̃ hic ei mõ in ꝑce familiaris extiterit. Sed sctã ecclia cuiꝰ sepe iã beatũ iob spẽm tenere ꝑdixim:nõ solũ tũc de iniq̃s iudicat:cuz vl/timi iudicij dies aduenerit:ſ nũc etiã de cun/ctis praue agentibꝰ vel stulte sentientibꝰ in/dicare nõ cessat. Unde sbdit. ℣ XV.

PRius vos oñdẽs fabricatores men/dacij:ꝛ cultores puersoꝝ dogmatũ Quibus vicz verbis apte ostendit q̃ amici eius quasi ex hereticoꝝ spẽ sancti viri iudicis aduersant. Liquet eñ quia ca/tholicoꝝ figuram nõ teneãt:q̃ cultores per/uersorem dogmatũ vocant. Qua in re hoc q̃ oportet intendi:q̃ fabricatores mendacij dicuntur. Sicut eniz edificium lapidibꝰ:ita mendaciũ sermonibꝰ fabricat. Ubi eni non dolosa locutio:sed sensus veritatis ẽ :quasi munita moles nõ ex fabrica :sz ex natura cõ/surgit. Sequit. ℣ Atq; vtinã taceretis:vt putaremini esse sapientes. Sicut clausa ia/nua in domo q̃ intus membra lateant igno/rat:sic plerũq; stultus si tacuerit:vtruz sa/piens an sit stultus abscondit:si tamen nul/la alia opera ꝓdeant:que sensum etiã tacen/tis loquantur. Sanctꝰ igit vir amicos suos aspiciens velle apparere qđ non erant: eos
B ad tacendum ammonuit:ne possent appare/re quod erant. Añ ꝛ per salomonem dicit: Stultus si tacuerit:sapiens putabit. Sed
Prou.17 quia stultꝰ cum loquit:per hoc qđ sua iſert sapientium verba pensat e non sufficit:recte adhuc postq̃ silentiũ indixit:adiũgit ℣ Au/dite ergo coꝛreptiões meas:ꝛ iudicium labi/orum meorum attendite Bene aũt prius coꝛ/reptionem:ꝛ postmodum iudicium intulit: quia nisi per coꝛreptõem prius tumoꝛ stulti
Ter. deprimatur:nequaq̃ per intelligentiã iudi/cium iusti cognoscit. Sequitur. ℣ Nunq̃d deus indiget vestro mendacio: vt ꝓ illo lo/quamini dolos: Deus mendacijs tõnõ eget:qꝛ veritas fulciri non querit auxilio falsitatis Heretici autem quia ea que praue de deo i/telligũt:ex veritate tueri non possunt:q̃si ad ꝓbandum radium luminis:vmbram falsita/tis requirũt. Et ꝓ eo dolos loquunt duz in
L firmas mentes in intellectu illiꝰ stulta sedu/ctione decipiunt. Sequit. ℣ Nunq̃d faciẽ
Ter. eiꝰ accipitis:ꝛ ꝓ deo iudicare nitimini: Stul/ti cum prudentiũ facta ꝓspiciunt: hec omia eis reprehensibilia esse videntur:sueq; im/peritie atz infirmitatis obliti:tãto intẽtiꝰ d̃ ali/enis iudicãt:q̃to sua ꝓfũdiꝰ ignoꝛãt ℣ XVI

ET ꝺ iusti:ꝛ cũ prauoꝝ facta redar/guũt:ſp sue infirmitatis ꝓscij eos ꝛ si exteriꝰ seuiẽdo:tñ interiꝰ ꝓpatiẽdo erꝑhẽdũt:qꝛ illiꝰ solliꝰ ẽ pctã hoiz sine ꝓpas/sõe discutere:q̃ ex nat e sue oipotẽtia igno/rat peccare. Quia igit amici beati iob ita eiꝰ facta reꝑhenderant:ac si in se ipi reꝑhẽsibi/le nil haberent:recte nũc dr. Nunq̃d faciem eius accipitis:et ꝓ deo iudicare nitimini?

Faciem quippe eius accipere est: auctoritatem illius iudicio sumere: ⁊ quasi p deo iudicare nitit: qui cū infirma quęq; in altero reprehendit: apud se introrsus p cōpassionem
Tex. nō infirmat. Sequit ℣ Aut placebit ei quē celare nihil pōt: aut decipiet vt homo vris fraudulentijs? Fraudē deo heretici exhibēt quia ⁊ astruūt: que neq; ipi p quo loquuntur p acent: cūq; dū quasi defendere nituntur offendūt: dū in aduersitate eius s corunt: cui vident exp̄dicatione famulari. Unde et per
ps.8. psalmistā dr: Ut destruas inimicū: ⁊ defensorem. Omnis q̄ppe heretic⁹ omnipotenti deo inimicus ⁊ defensor est: quia vñ hunc quasi defendere nitit: inde veritati illius adB uersat. Quia aūt latere deū nil pōt: hoc ī eis indicat: quod intus sentiūt: non qō famulari foris vident. Quia igit eor fraudulētijs
Tex. deus vt homo non fallit: recte subiungit. Ip se vos arguet: qm̄ in absc̄dito faciē ei⁹ accipitis. Statiz vt se commouerit turbabit vos et terror eius irruet sup vos. Hoc qō in absc̄dito accipi asserit faciem dei: duobus modis valet intelligi. Sunt nanq; nōnulli qui et veritatem in corde sentiūt: ⁊ tamē que falsa sunt: de deo foris loquunt. Ne eniz vinci videant: ⁊ cognoscunt veritatē interi⁹: et tñ hanc exteri⁹ impugnant. Unde et nunc bene dicitur. Ipse vos arguet: quoniā ī absc̄dito faciem ei⁹ accipitis. Ac si aperte dicere tur. Tanto magis de falsitate apud eū estis reprehensibiles: quanto ⁊ apud vosmetip̄os
C quod verum est videtis. ℣ Et sunt nōnulli qui quādo ad mentē redeunt: dei iusticiam et rectitudinē cōtemplant: ⁊ orando ac flendo contremiscunt. Sed postq; p̄templatōis hora trāsierit: sic audaces ad iniquitates redeūt: ac si post dorsum eius positi: a iusticie eius lumine mūme videant. Hi itaq; apud se in absc̄dito: quasi corpaliter videntem accipiunt faciem dei: quia ei ⁊ cū p̄ntes fiūt blandiunt fletibus: ⁊ cū quasi a conspectu lius recedunt: moribus detrahunt. Qui tāto amplius de malis suis ferendi sunt: quāto ⁊ in occulto cogitatōnes recta dei iudicia cognoscunt. Unde ⁊ subdit. ℣ XV.

A Statim vt se commouerit: turbabit vos: et terror eius irruet super vos Cū sit nature incōmutabilis omipotens deus: in ira iudicij pturbabilis non est: Sed humano verbo motus dei dicitur: ipsa rectitudinis ei⁹ districtio qua humana p̄auitas ferit. Justi aūt viri ante deum metuūt quando eius ira contra eos moueat: ⁊ ne cō motū sentiant: tranquillū timent. At contra peruersi tunc iam feriri ptimescūt: cum feriūtur: eosq; tūc terror eius a somno sui corpis exsuscitat: cum vindicta pturbat. Unde ⁊ p
Esa.28. pphetā dicit: Et tantū sola vexatio intellectū dabit auditui. Cum eni de p̄ceptis dei contemptis atq; despectis verberari p vindictam ceperint: tunc intelligunt qō audie-
ps.77. runt. Et psalmista ait: Cū occideret eos: tūc inquirebant eū. Bene itaq; dicit: Statiz vt se cōmouerit: turbabit vos: q⁊ reprobis corB dibus non timor reḡem: sed pena timorē parit. Sequitur. ℣ Memoria vestra cōparabit cineri. Hēs qui cogitatōne terrena huic seculo conformant: p omne quod agūt huic mundo relinquere sui memoriam conantur alij bellorum titulis: alij altis edificior̄ mentibus: alij desertis doctrinā secularīū libris instanter elaborant: sibiq; memorie nomen edificant. Sed cum ipa ad finez celerius vita p
ps.1. currat: quid in ea fixum stabit: quando ⁊ ipsa celeriter mobilis pertransit? Aura etenim cinerem rapit: sicut scriptum est: Non sic impij: non sic. sed tanq; puluis quem ꝓjcit vētus a facie terre. Recte ergo stultorū memoria cineri ꝓparat: quia illic ponit: vbi aura rapiat. Quātumlibet eteni quisq; p faciC enda gloria sui nois elaborет: memoria suaz quasi cinerē posuit: q⁊ hāc citius vent⁹ mor
ps.111. talitatis rapit. Quo ꝓra de iusto scriptū est Tex. In memoria eterna erit iustus: Eo ipo eniz quo facta sua soli⁹ dei oculis ip̄rimit: nomē sue meōrie ī eternitatē figit. Seq; ℣ Et redigent in lutum ceruices vestre. Sicut p oculum visus: sic per ceruicem solet superbia designari. Ceruix itaq; in lutum redigetur: cuz superbus quisq; humiliat in morte: et elata caro tabescit in putredie. Intueamur eñ q̄lia in sepulchris iaceant diuituz cadauera: q̄ illa in extincta carne sit imago mortis: que tabes corruptiōis: ⁊ certe ipi erant qui extollebāt honorib⁹: hitis reb⁹ tūebāt: despiciebāt ceteros ⁊ q̄si solos se esse gaudebāt. Et dū n̄ p
pēderēt quo tendebant: nesciebant q̄d erāt Sed in lutum ceruix redacta est: quia despecti iacent in putredine: qui tumebāt in vanitate. In lutum ceruix redigit: quia quantuz
Tex. carnis potentia valeat: tabes corruptionis probat. Sequitur. ℣ Tacete paulisp: vt loquar quodcūq; mihi mens suggesserit. Sensu carnis lo cutos indicat: quos idcirco adsilentium restringit: vt ea que illi mēs suggeserit: dicat. Ac si apte dicat: Non ego carnaliter: sed spūaliter loquor: quia p sensū spūs audio: que per misteriuz corpis pfero. Uñ mox ad alta coscēdit: seq; in misterijs eleuat

Tex. et increpationē quam ꝓtulerat: ad mystica verba ꝓmutat dicens: ℣ Quare lacero carnes meas dentibus meis: ꝛ animā meā porto in manib⁹ meis: ℣ Cap. XVIII

A In scriptura sacra dentes aliqñ sancti ꝓdicatores: aliqñ vo interni acciꝓi sensus solent. De sanctis eni ꝓdi
Can. 4. catorib⁹ sponse dictū ē: Dentes tui sicut gregis tonsarū: que ascēderūt de lauacro. Un/
Act. 10. de ꝛ vni eoꝝ ostensis in figura gentib⁹ dicit Vacta: ꝛ manduca. id est. vetustatē earuꝫ ꝓtere: ꝛ in corꝓ⁹ ecclesie: videlicet in tua mē
Treñ. 3. bra ꝙuerte. Rursumq; dētes interiores sensus accipi solent: hieremias ꝓpheta testat dicens: Fregit ad numerum dentes meos. Per dentes eteni cibus frangit vt glutiat. Unde non imerito in dentib⁹ internos sensus accipim⁹: qui singula que cogitant: q̄si mādūt ꝛ cōminuūt: atq; ad vētreꝫ memorie transmittūt: quos ꝓpheta ad numeruꝫ fractus dicit: quia iuxta mensurā vniuscuiusq; peccati: intelligētie cecitas generat in sensibus: ꝛ ꝑm qđ quisq; egit exterius in eo obstupescit: qđ de internis atq; inuisibilib⁹ in/
Ezech. 18. telligere potuit. Unde recte etiam scriptum
B est: Dis homo qui comederit vuam acerbā obstupescent dentes ei⁹. Quid nanq; vua acerba: nisi peccatum est? Uua ꝙppe acerba: est fruct⁹ ante temp⁹. Quisquis eni ꝓsentis vite delectatiōib⁹ saciari desiderat: q̄si fruct⁹ ante temp⁹ comedere festinat. Qui igitur vuā acerbam comedit dentes ei⁹ obstupescent: q: qui ꝑsentis mūdi delectatiōe pascit: interni eius sensus ligant: vt iam spiritalia mandare. id est. intelligere nequeant: quia vnde in exteriorib⁹ delectāti sunt: inde in intimis obstupescūt. Et duꝫ peccato animā pascit: panem iustitie edere non valet: q̄ niam ligati dentes ex peccati ꝙsuetudie: iustum qđ intus sapit edere nequaq; possunt.

L Hoc igitur loco quia dentes vt ꝓdiximus internos sensus accipim⁹: ꝙsiderare magꝑe quid agere iusti soleant debemus. Qui pleruncq; si qua i se quālibet leuiter carnalia eē deprehendūt: hec internis sensib⁹ retractātes vehemēt in semetipsis insecunt: afflictione se conterūt: magnisq; cruciatibus vel mima in se ꝓpria diiudicāt: atq; hec per penitentiā damnant: qđ idcirco agunt: vt i cōspectu eterni iudicis ꝛ ipsi inueniri inq̄tum est possibile irrepħensibiles debeant: ꝛ hi q̄ eos sic se iudicare ꝙspiciūt emendare semet ipsos a culpis grauioꝛib⁹ inardescāt. Qđ videlicet beatus iob coram amicis suis temporalem gloriam tenentib⁹ ꝛ transeuntia bona laudantibus fecerat: sed tamen eoꝝ sensum ad cognoscendā vtilitatē flagelli sui ꝓduce/re non valebat: vt scilicet pensare possent: q̄ non solum ꝓspera omnipotēs deus tribueret: sed nōnunq; etiam aduersa ꝓpitius irrogaret. Unde bene nūc dicit: Quare lacero carnes meas dentib⁹ meis. Ac si apte dicat: Cur interius sensib⁹ carnalia si qua fuerint in me facta discutio: si meis spectatoꝛib⁹ ꝓdesse nō possum. Ubi ꝛ apte subdit: ℣ Et animam meā porto in manib⁹ meis. ℣ XIX

Tex.

A Nimā in manib⁹ portare est: intentionem coꝛdis in opatione ostendere. Habent nanq; hoc iusti ꝓprium vt in omne qđ dicūt: atq; omne qđ agūt: nō solum ꝓfectum suū: sed etiam ꝓximoꝝ edificationē querant. Et aliqñ in quibusdam se metipsos diiudicāt: vt pigros auditoꝛes ad ꝙsiderandos semetipsos reuocent: aliqñ bona opera ostendunt: vt spectatoꝛes eoꝝ erubescant non imitari qđ vident. Nam scriptum est: Uideant vestra bona opera: ꝛ glorificent patrem vestrum qui est in celis. Qui igitur intentionez suam per opera insinuat: animā suam in manib⁹ portat. Sed cum iustus quisq; nec se diiudicādo: nec bona opa ostendēdo vtilitati ꝓximoꝝ ꝓficit: per hoc qđ egerit ad verba doloꝛis redit. Uñ nunc recte dicit. Quare lacero carnes meas dentibus meis: ꝛ animā meam porto in manib⁹ meis. id est. cur me vel districte coꝛam hominibus diiudico: vel quid appetam in opere ostendo: si vtilitati ꝓximoꝝ: nec mala diiudicando: nec bona ostendendo ꝓficio. Sed tamen iusti etiam cum hec dicunt: nunq; a ꝑbendo ꝓximis bono exemplo deficiūt. Unde adhuc coꝛaꝫ amicis suis beatus iob virtutem patientie exhibens ꝛ ostendens ait: ℣ Etiā si occiderit me: in ipso sperabo. Nū quā est patiētie virtus in ꝓsperis. Ille autē vere est patiens: qui ꝛ aduersis atterit: ꝛ tñ ab spei sue rectitudine non incuruat. De reprobo nanq; sensu scriptū est: Confitebit tibi dum bñfeceris ei. In hoc itaq; mēs iusta ab iniusta discernit: q⁹ omnipotentis dei laudem ꝛ inter aduersa confitet qđ non cum rebus frangitur: non cuꝫ casu glorie exterioꝛis cadit. Sed i hoc magis qualis cū rebus fuerit demonstrat: que ꝛ sine rebus robustius stat. ℣ Ueruntamen vias meas in ꝙspectu eius arguam: ꝛ ipse erit saluatoꝛ meus. Cuꝫ paulus apostolus dicat: Si nosmetipsos diiudicarem⁹: non vtiq; diiudicaremur: eo tūc dñs saluatoꝛ inuenit: quo nūc ꝓ timoꝛe dei peccatū nostrū a nobismetipsis redarguit.

Tex. B

Pś. 48.

Tex.

1. Coꝛ. 11.

Unde electi quiq̄ culpis suis nunq̄ sciunt parcere: vt possint culparum iudicem placatū inuenire. Et vere eum postmodū inuenire saluatorē credunt: quem districte mō iudicem metuūt. Nā qui sibi nūc in culpa parcit: ei postmodū in pena non parcit. Dicat ergo. Uerūtamē vias in ꝓspectu eius arguam: que vo vtilitas de hac arguitione seq̄tur adiūgat. Et ipse erit saluator meus. Sequitur. ¶ Nō eni veniet in ꝓspectu eius oīs hypocrita. Cum ꝓstet q̄ iud ex venīēs: agnos ad dexterā: hedos vo ad sinistrā ponat qua nūc ratione dicit: in ꝓspectu eius hypocritam nō esse venturū? Qui scz si inter hedos erit: ad sinistrā iudicis apparebit. ¶ XX

A Sed sciendū est: q̄ duob⁹ modis i cōspectu dñi venim⁹: vno q̄dem q̄ hic peccata nr̄a subtiliť ꝑpendentes: in eius nos ꝓspectu ponim⁹: ⁊ flēdo diiudicamus Nā quotiens ꝓditoris nr̄i potentiā ad sensum reducim⁹: totiens in ꝓspectu illi⁹ stamus. Unde recte p virū dei heliā dr: Uiuit dñs de⁹ israel: in cui⁹ ꝓspecu sto. Alio q̄q̄ modo in ꝓspectu dñi venim⁹: cū in extremo iudicio ante tribunal eius assistim⁹. Hypocrita igit̄ p examē vltimū ante ꝓspectū iudicis venit. Sed q: modo culpas suas ꝓsiderare ac deflere dissimulat: in ꝓspectu venire dñi recusat. Sicut eni iusti viri cū districtionem venturi iudicis ꝓtēplanť: peccata sua ad memoriam reducūt: deflent que cōmiserūt: districte se iudicāt: ne iudicent: ita hypocrite q̄ exterius hoibus placēt: eo se interi⁹ aspicere negligūt: totoscz se in vbis ꝓmoz fundūt et sanctos se esse estimant: quia sic se haberi ab hoib⁹ pensant. Cūq̄ mentē p verba sue laudis sparserint: nunq̄ hanc ad cognitionē reducūt culpe nunq̄ ꝓsiderāt: vbi interdū iudicē offendāt: nihil de eius districtione metuūt: quia sic se placuisse ei sicut hoibus credunt. Qui si terroꝛ eius ad mentē reduceret: hoc ipm qd in mala intentione positi placent hoib⁹ plus timerēt. Bene itaq̄ dicitur: nō eni veniet in ꝓspectu ei⁹ oīs hypocrita: q: districtionē dei ante oculos nō ponit: dū placere humanis oculis ꝓcupiscit. Qui si mentē suam discutiens: semetipm in ꝓspectu dei poneret pfecto iam hypocrita nō eēt

Ter. Sequit. ¶ Audite sermonē meū: ⁊ enigmata ꝑcipite a patrib⁹ vestris. Per hoc q̄d enigmata noīat: figuratas se habere locutiones demonstrat. Unde apte q̄q̄ voce fidelis populi subdit. ¶ Si fuero iudicat⁹: scio q: iustus inueniar. Nō ab eiusdē etiaz beati iob persona non discrepat: qñ hoc ipse foras de seipso loquit: q̄d de illo veritas hosti ei⁹ interius dixerat. Uidisti seruū meū iob: q̄ nō sit simlis ei sup terram? Et quidem isde vir valde est inferi⁹ q̄d de se memoꝛat: q̄q̄ q̄d de illo dñs dixit: Aliud est eni iustū esse: aliud ei similē non esse. Humiliť igitur de semetipso sensit: qui dū iust⁹ sine compatione extitit non se p̄ ceteris: sed iustū tm̄modo inueniri posse memoꝛauit. ¶ Cap. XXI

H Oc tm̄ in eius verbis videt habere questiōis: q̄d quia supius dixit: Uias meas in ꝓspectu eius arguā: ⁊ inferi⁹ dicit: Cōsumere me vis peccatis adolescentie mee: ⁊ peccata sua subtiliť agnoscēs adhuc longe inferius adiūgit. Signasti quasi i sacculo delicta mea: nūc ait: Si fuero iudicat⁹ scio quia iust⁹ inueniar. Neq̄ eni simul cōuenire queunt peccata ⁊ iusticia. Sed sctūs vir sibi iniq̄tatem tribuēs: ⁊ omipotēti dño purgationē suā: ⁊ peccatoꝛez se cognoscit esse: ⁊ iustū se factum non ignoꝛat ex munere. Qui in recto q̄q̄ ope posit⁹ ex abūdanti grā meruit flagella sustinere: iamq̄ se in iudicio iustū inuenire gaudet: q: ante iudiciū pcussum videt. Unde ⁊ cuz longe post dicat: Signasti quasi in sacculo delicta mea: statī subdit. Sed curasti iniq̄tatem meā. Qui g̃ iustū inuenire se in iudicio memoꝛat: nequaq̄ se iuste flagellatū negat: cuius in flagello eius dñs nō peccata studuit tergere: s merita augere. Sequit. ¶ Quis est q̄ iudicet mecum veniat. Sancti viri ita se in opib⁹ suis deo auctoꝛe custodiūt vt oīno vnde accusent exterius non inueniant: interi⁹ vo i cogitationibus suis tāta se cautela circūspiciunt: vt si fieri valeat semp irrepꝛēhēsibiles interni iudicis oculis assistāt. Sed q̄tū agere pūt: ne exteri⁹ labant in opere: tantuz interius agere nequaq̄ possunt: vt nequaq̄ labant in cogitatione. Humana eni ꝓsciētia eoīpo quo ab intimis cecidit: semp in lubꝛico est. Unde fit vt etiam sancti viri freq̄nter labant in coꝛde Beatus g̃ iob tam voce sua: q̄q̄ ex voce electoꝛ loquens dicat: Quis est q̄ iudicet mecum veniat. Quia eni in exterioꝛib⁹ actib⁹ vnde repꝛhendat non habet: libere accusatoꝛem querit. Quia vo etiam iustoꝛ coꝛda semetipsa nonunq̄ de stulta cogitatiōe repꝛhendūt: ꝑpter hoc fortasse subdit. ¶ Quare tacens ꝓsumoꝛ. Tacens eni ꝓsumit: qui de stulta se cogitatiōe repꝛhendens apud semetipsum dente ꝓsciētie moꝛdet: Ac si apte dicat: Si vixi vt accusatoꝛem exterius nullum timerē: vtinam sic vixissem: vt intra me ipsum accusatricē ꝓscientiaz non haberem.

Tacens eui ꝙsumit: qui intus in se inuenit vnde vratur. Sequit. ℣ Duo tñ ne faciaꝫ mihi: ⁊ tunc a facie tua non abscõdar. Hoc loco ꝺd dei faciem: nisi aiaduersionẽ debemus accipere. In qua dum peccata respicit punit. A qua videlicet nullus etiã iustus absconditur: si duo que postulat: non amoueãtur: de quibus subdit. ℣ Cap. XXII

Tex.

A

Tex.

Tex.

Tex.

B

Tex.

C

Anũ tuam longe fac a me: ⁊ formi/do tua non me terreat. In quib⁹ videlicet duobus ꝺd aliud per ꝓphetie vocem: q̃ tempus gratie ⁊ redẽptionis inquirit. Lex nanq; sub ꝓcussione vltionis populũ tenuit: vt quisq; sub illa peccaret: ꝓtinus morte puniret: nec plebs israelitica examore dñi: sed ex timore seruiebat. Nũq̃ vo impleri iusticia ꝓ timorem potest: qꝫ iuxta iohãnis vocem: pfecta charitas foras mittit timorez. ℔aulus adoptiõis filios cõsolat̃ dicens: Non accepistis spiritũ seruitutis iterum in timore: sed accepistis spũ adoptionis filioz: in quo clamam⁹ abba pater. Ex voce igitur generis hũani legalis ꝓcussionis duriciã transire ꝯcupiscẽs: atq; a formidine ꝓuenire ad dilectionẽ appetens quo duo a se oꝑs deus longe faciat exorat dicẽs Manũ tuaz longe fac a me: ⁊ fortitudo tua non me terreat. id est. ꝓcussionis duriciã remoue: formidinis pondus tolle: sed ⁊ irradiante gratia dilectiõis spiritũ securitatis infũde: qui si longe a ꝓcussione ⁊ formidine non fuero: scio qꝫ a districtiõe tui examinis non absconḑar: qñ in ꝫspectu tuo iustus esse nõ valet: qui tibi non ꝓ dilectionẽ: sed ꝓ formidinem seruit. Unde ⁊ ipsam ꝓditoris sui ꝓsentiam: quasi familiariť ac cõpaliť querit: vt ꝓ hanc ⁊ audiat qđ ignorat: ⁊ ĩ his audiatur que nouit. Nã ꝓtin⁹ adiũgit. ℣ Uocame: ⁊ respondebo tibi: aut certe loquar: ⁊ tu responde mihi. Qui dum humanis oculis per assumptã carnem apparuit: sua hoibus peccata aperuit: que ⁊ ꝓpetrabant ⁊ nesciebant. Unde subdit. Quãtas habeo iniq̃tates ⁊ peccata: scelera mea ⁊ delicta ostende mihi. Quãuis vocare ac rñdere: ⁊ intelligi aliter possit. Uocare enĩ dei est: nos amãdo ⁊ eligendo respicere. Respõdere aũt nostrum est: amori illius bonis opibus parere Ubi apte addit. Aut certe loquar: ⁊ tu responde mihi. Loq̃mur nanq; cuz eius faciẽ ꝓ desideriũ postulam⁹. Respõdet vo deus loquentib⁹ cũ nob se amãtib⁹ apparet. Sz quia quisq; eternitatis desiderio anhelat: semetipsum subtiliť reprehendẽs facta sua discutit: ⁊ ne ꝺd i illo sit: in quo auctoris sui faciem offendat querit: recte sobiũgit: Quãtas habeo iniq̃tates ⁊ peccata: scelera mea ⁊ delicta ostende mihi. Iste in hac vita iusto rũ labor est: vt semetipsos inueniãt: ⁊ inuenientes flendo atq; corrigẽdo ad meliora ꝓducant. Et q̃uis inter iniq̃tatem atq; peccatum nihil distare phibeat iohannes apls̃ q̃ ait: Iniquitas peccatũ ẽ: ipso tamen vsu loquendi: plus iniq̃tas q̃ peccatũ sonat: ⁊ ois se homo libere peccatorẽ fateť: iniquũ vero dicere nõnunq̃ erubescit. ℣ Cap. XXIII

1. Jo. 3.

A

Nter scelera vo ⁊ delicta hoc distat q̃ scelus etiam pondus pcti transit: delictũ vo pondus peccati nõ transit: qz ⁊ cum offerri sacrificiũ ꝓ legem iubeť nimirũ ꝓcipiť sicut ꝓ peccato: ita etiam ꝓ delicto. Et nõnunq̃ scelus in ope est: delictũ vo plerũq; in sola cogitatiõe. Unde et ꝓ ꝑs dicit: Delicta quis intelligit? Quia videlicet peccata operis tanto citius cognoscunť: q̃to exterius videnť: peccata vo cogitatiõis eo ad intelligendũ difficilia sunt: q̃ inuisibiliť ꝓpetranť. Quisq; igitur eternitatis desiderio anxius: apparere venturo iudici desiderat mũdus: tanto se subtilius nũc examinat: q̃to nimirũ cogitat: vt tunc terrori illius liber assistat: ⁊ ostẽdi sibi exorat vbi displicet: vt ꝺ in se ꝓ penitentiã puniat: seq; hic diiudicãs inudicabilis fiat. Sed inť hec intueri necesse est: q̃ta pegriatiõis nostre pena nos perculit: qui in eam cecitatẽ venim⁹ vt nosipsos ignoremus: ꝓpetram⁹ mala: nec tamen hec celerius deꝑhendim⁹ vel perpetrata. Exclusa quippe anima a luce veritatis: nil in se nisi tenebras inuenit: ⁊ plerũq; in peccati foueam pedem porrigit ⁊ nescit. Qđ nimirũ de sola exilij sui cecitate patitur quia ab illumiatõe dñi repulsa: ⁊ semetipaz videre ꝓdidit: que auctoris sui faciem non amauit. Unde ⁊ subdit. ℣ Cur faciem tuaz absconḑis: ⁊ arbitraris me inimicũ tuũ? Humanũ genus ꝓtemplationẽ lucis intime habuit in paradiso: sed sibimetipsi placens: ꝺ a se recessit: lumen ꝓditoris ꝓdidit eiusq; faciem ad ligna paradisi fugit: qz post culpam videre metuebat: quẽ amare ꝓsueuerat. Sz ecce post culpam venit in penaz: ex pena autem ad amoreꝫ redit: quia quis fuerit culpe fructꝰ inuenit: atq; illã faciẽ quã timuit i culpa: excitatus reꝛit ex pena: vt iam caliginẽ cecitatis sue fugiat: atq; hocipm q̃ autoreꝫ suũ non videt grauiter phoꝛrescat. Quo videlicet desideria compũctus sanctꝰ vir clamat. Cur faciẽ tuam absconḑis ⁊ arbitraris me inimicũ tuũ? Quia si vt amicũ aspiceres

B

Tex.

tue me visionis lumie non ꝑuares. Qui mobilitatē ꝗ̄ cordis humani subsequēs adiungit. ℣ Contra foliū qđ vento rapit ostēdis potentiā tuam: ⁊ stipulā siccam ꝓsequeris. Quid est enī homo: nisi foliū: qui videlicet in paradiso ab arbore cecidit. Quid ē nisi folium: qui temptatiōis vento rapitur: ⁊ desiderio⁹ flatibus leuat? ℣ Cap. XXIIII

A ONens quippe humana ḡt temptationes patit: quasi tot flatib⁹ mouetur Hanc enī plerū ꝗ̄ ira ꝑturbat: cum recedit ira: succedit inepta letitia. Luxurie stimulis vrget: estu auarcie longe lateq̄ ad ambienda que terrena sunt tendit. Aliquā/do hanc ſuꝑbia eleuat: aliq̄n vo inordinat⁹ timor in infimis deponit. Qui ergo tot temptationū flatibus leuat ⁊ ducit: recte foliꝰ homo comparat. Unde bene ꝗ̄ ꝑ esaiā dr:

Esa. 64. Cecidim⁹ quasi foliuz vniuersi: ⁊ iniq̄tates nostre quasi ventus abstulerūt nos. Quasi ventus quippe nos iniq̄tas abstulit: qr nullo fixos virtutis pondere in vanā elationē leuauit. Bene aūt post foliū: etiam stipula appellat homo. Qui enī arbor fuit in ꝓditione foliū a semetipso factus est in temptatiōe: ꝫ post stipula apparuit in delectiōe. Quia enī de alto cecidit foliū: qr vo ꝑ carnē terre/primus fuit: etiam cū stare videbat: stipula eē

B memorat. Sed quia viriditatē intimi amoris ꝑdidit: iam stipula sicca est. Consideret itaq̄ vir sanct⁹: ⁊ homo q̄ste vilitatis: ⁊ de⁹ q̄tate districtiōis ⁊ dicat: Contra foliū qđ a vento rapit ostendis potentiā tuā: ⁊ stipulā siccam ꝓsequeris. Ac si apte deploret dicēs: Cur tanta rectitudine impetis eū quē sic infirmū esse in temptatiōe cognoscis? Sequit

Tex. ℣ Scribis ꝓtra me amaritudies. Quia omne qđ loq̄mur transit: qđ vo scribim⁹ manet deus non loqui: sed scribere amaritudines dicit: cum diu sup nos eius flagella pdurāt Semel q̄ppe peccāti hoi dictū ē: Terra es: et in terram ibis. Et sepe apparentes angeli

L hoibus p̄cepta dederunt. Moyses legislator ꝑ districtionem peccata cohercuit. Ipse vnigenit⁹ summi patris ad nos redimēdos venit: mortē do mortē absorbuit: vitam ppetuam denūciauit nobis: quā ostendit in se ꝫ tamen illa que in paradiso data est de morte carnis nre sentētia: ab ipso initio generis humani: vsq̄ ad finem seculi non mutat. Quis est enī homo q̄ viuit: ⁊ non videbit mortē?

Ps. 88. Qđ bene rursum p̄s intuens ait: Tu terribilis es: ⁊ q̄s resistet tibi extūc ab ira tua. Qr videlicet peccāti in paradiso hoi irat⁹ semel de mortalitate carnis nostre sniam fixit: que et nūc ⁊ vsq̄ ad vltimū mutari nullo mō valebit. Dicat ḡ: Scribis ꝓtra me amaritudines. Ubi adhuc subdit. ℣ Et ꝓsumere me vis peccatis adolescētie mee. ℣ XXV

Tex. A

ECce vir iust⁹ qr i iuuētute sua se peccasse non inuenit: adolescentie facta ptimescit. Sed sciendū est: qr sicut i corpe: ita sunt etiam incremēta etatis in mēte. Prima q̄ppe hois etas infantia ē: cū etsi innocent⁹ viuit: nescit tamē fari innocentiam quā habz. Ac deinde puercia sequit: in qua iam valet dicere qđ vult: cui succedit adolescentia: que videlicet ꝑma est etas in opatione: quā iuuent⁹ sequit scz apta fortitudini: ac postmodū senect⁹ etiam p tps iam ꝓgrua maturitati. Quia igit ꝑmā etatē aptaz bonis actibus adolescentiā dixim⁹: ⁊ iusti viri cum in magna mentis maturitate ꝓficiunt: nonunq̄ ad memoriā actionū suarū initium reducūt: se q̄ tm̄ de suis ꝑmordijs reꝑhendunt: q̄tum ex grauitate mentis alti⁹ ꝓfecerunt: qr eo indiscretos se fuisse inueniūt: quo discretiōis artem postmodū pleni⁹ ꝓsequūt recte nūc p sancti viri vocē: adolescētie peccata formidant. Qđ si ad ipam litterā est tenendū: hic ꝓsiderandū est: q̄tuz sint grauia peccata iuuenū ⁊ senū: ⁊ si illud sic iusti meruūt: qđ in ifirma etate deliq̄rūt. Sequitur.

Tex. B ℣ Posuisti in neruo pedē meū: ⁊ obseruasti oēs semitas meas: ⁊ vestigia pedū meoz ꝓsiderasti. In neruo de⁹ pedem hois posuit: quia prauitatē illius forti districtiōis sue snia ligauit. Cui⁹ oēs semitas obseruat: qr subtiliť singula eius queq̄ diudicat. Semita eteni angustior solet esse q̄ via. Quia autem vias actiones non imerito semitas ipas actionū cogitationes accipim⁹. Deus itaq̄ oēs semitas obseruat: qr in singulis q̄busq̄ actibus nr̄is: etiam cogitationes ꝑsat. Et vestigia pedū ꝓsiderat: qr intentiones nr̄oꝝ operū q̄ recte ponant examinat: ne ⁊ ꝫ qđ bonū agitur: non recto desiderio agat. Posunt q̄ ꝑ pedū vestigia quedā male acta signari. Nam pes in corpe est: vestigiū in via. Et plerū ꝗ̄ dū quedā prave agim⁹: in tuētib⁹ ꝫ fratrib⁹ exemplū malū prebem⁹: ⁊ quasi i flexo extra viam pede seqntib⁹ vestigia distorta relinq̄m⁹: dum p nr̄a opa ad scādalū alie

L na corda ꝓuocam⁹. Valde aūt laboriosum est custodire ne mala hō facere audeat: ne in bonis actibus p intentionē titubet: ⁊ iné recta opera sinistra eum cogitatio illudat: que tm̄ cūcta op̄s de⁹ subtiliť examinat: at q̄ i iudicio singula repensat. Qz q̄ hō qui carnis sue infirmitate ꝓstringit: ꝓtra cūcta valeat

subtiliter assurgere: atq; incõcussa cogitatio
Tex. ne rectitudinẽ tenere. Unde apte subditur.
℣ Qui quasi putredo ꝯsumendus sum: ꝛ
quasi vestimentuz quod comeditur a tinea
Sicut enim vestimentũ de se exorta a tinea
comedit: ita homo in semetipso habet pu/
tredinem de qua ꝯsumatur: atq; hoc est qõ
est. Uñ ꝯsumit vt nõ sit. Nõ intelligi ꝛ ali/
ter põt: si ex voce temptati hominis dicat:
L Qui quasi putredo ꝯsumẽdus sum: ꝛ ꝗsi ve
stimẽtũ qõ comedit a tinea. Homo eni qua
si putredo ꝯsumitur: dum carnis sue corru/
ptione conteritur. Cui quia immunda tem/
ptatio nõ aliũde sed a semetipso nascit: more
tinee carnẽ temptatio ꝗsi vestem de qua ex/
it ꝯsumit. In semetipso ꝙppe habet hõ vn/
de tempter. Quasi ergo tinea vestẽ ꝯsumit:
que ex veste eadem ꝓcessit: sciendũ ꝙ ꝙ ti/
nea sine sonitu pforat vestimentũ: ꝛ plerũq;
cogitatio ita trãsfigit mentẽ: vt mens ipa nõ
sentiat: nisi postq; fuerit eius aculeo trãsfixa
Bene ergo dicit: ꝙ homo tanq; vestimẽtuz
a tinea ꝯsumit: quia nõnunq; temptationũ no
strarũ vulnera non cogscim⁹: nisi postq; ab
eis ꝯfossi in mente fuerim⁹. Quaz videlicet
infirmitatẽ nram bene adhuc sctus vir ꝗsi/
derans adiungit. ℣ Cap. XXVI

Job. Ca. XIIII. A

Homo nat⁹ de
muliere breui viuẽs tpe: repletur
multis miseriis. In sacro eloq̃o
Gal. 4. mulier aut ꝓ sexu ponit: aut ꝓ infirmitate.
Ꝓ sexu quippe sicut scriptũ est: Obilit de
Eccl. 42. us filiũ suũ factũ ex muliere: factuz subl ege.
Ꝓ infirmitate ꝟo sicut ꝙ quendã sapientẽ
dicit: Obelior est iniqtas viri: q; bñfaciens
mulier. Uir eteni fortis ꝗlibet ꝛ discret⁹ vo/
catur: mulier ꝟo mens infirma vel indiscre/
ta accipit. Et sepe ꝯtingit: vt etiã discretus
quisq; subito labat in culpam: atq; indiscre/
tus alius ꝛ infirm⁹ exhibeat bonaz opatio/
nem. Sed is q̃ indiscret⁹ atq; infirm⁹ est nõ/
nunq; de eo quod bene egerit ampli⁹ eleua/
tur: atq; graui⁹ in culpã cadit: discret⁹ vero
quisq; etiam ex eo qõ male se egisse intelligit
ad discretiõis regulã arti⁹ reducit: ꝛ inde al/
tius ad iusticiã ꝓficit: vnde ad tps a iusticia
B cecidisse videbat. Qua in re recte dicit: me/
lior est iniqtas viri: q; bñfaciẽs mulier: quia
nõnunq; etiam culpa fortiũ: occasio ꝟtutis
fit: ꝛ virtus infirmoꝝ occasio peccati. Hoc
igitur loco mulieris noie: ꝗd nisi infirmitas
designat: cũ dicit: Homo nat⁹ de muliere:
Ac si aptius dicat: Quid in se habebit forti
tudinis: q̃ natus ẽ ex infirmitate. Breui vi/
uens tpe: replet multis miseriis. Ecce viri
sancti vocib⁹ pena hois breuis est exꝑssa: q;
et angustat ad vitaz: ꝛ dilatat ad miseriam.
Si enim subtilit ꝯsideret oẽ qõ hic agitur
pena miserie est. Ipsi eteni corruptiõi carnis
seruire ad necessaria atq; ꝯcessa miseria est:
vt ꝯtra frigus vestimẽta: ꝯtra famẽ alimẽta:
ꝯtra estum frigora reꝑant. Nõ multa cau/
tela custodit salus corꝑis. qõ etiam custodi
ta amittit: amissa cum gẽu labore reparatur.
ꝛ tamen repata in dubio semper est. Quid
hoc aliud q̃ mortalis vite miseria est? Nõ L
amamus amicos suspecti ne offendi vale/
ant: formidam⁹ inimicos: atq; securi de eis
non sum⁹ vtiq; quos formidam⁹: q; plerũq;
inimicis sic ꝓdent quasi amicis loq̃mur: ꝛ
nõnunq; pura verba ꝓmoꝝ ꝛ multũ nos
fortasse diligentiũ quasi verba suscipim⁹ imi
coꝝ: ꝛ qui falli nunq; vel fallere volum⁹:
ex cautela nra graui⁹ erram⁹: ꝗd ita q; hoc
nisi hũane vite miseria est. Nõ amissa celesti
patria repulsus hõ delectat exilio: grauat
curis: ꝛ tñ cogitare dissimulat q̃ graue sit:
quia multa cogitant: q; priuat⁹ est interno
lumine: ꝛ tñ in hac vita diu vult ꝑpeti cecꝫ
tatem suã: quid ꝟ aliud q̃ de pena nra nata
miseria est. Sed q̃uis diu hic stare deside/
ret: ipso tamen cursu mortalis vite impellit
vt egrediat: vir sanct⁹ recte sbiũgit. ℣ Qui Tex.
quasi flos egredit ꝛ ꝯterit: ꝛ fugit velut vm
bra: ꝛ nunq; in eodẽ statu ꝑmanet. ℣ XXVII

Quasi flos eteni egredit q; nitet i car A
ne: ꝗ ꝯterit q; redigit in putredinẽ
Quid eni sunt nati hoies in mũdo:
nisi ꝗdam flores in campo? Tendam⁹ ocu/
los cordis in hac latitudine mũdi ꝑsentis: ꝛ
ecce quasi tot floꝝ⁹: q̃t hoibus plenus est:
Uita itaq; i carne: flos in feno est. Uñ bene
ꝑ ps dicit: Homo sicut fenũ dies eius: ꝛ si/ ps. 102.
cut flos agri ita floret. Esaias q̃ ait: Ois ca Esa. 4.
ro fenũ: ꝛ ois gloria ei⁹ sicut flos agri. Ho/
mo eteni more floris ꝓcedit ex occulto ꝛ su/
bito apparet in publico: q̃ statim ex publico
p mortẽ retrahit ad occultũ. Carnis nos vi
riditas ostendit: ꝗ ariditas puleris ab aspe
ctibus retrahit. Quasi flos apparuim⁹ qui
non eram⁹: quasi flos arescim⁹ q̃ tpaliter ap/
parebam⁹. Et q; ꝑ mometa hõ q̃tidie cõpel
litur ad mortẽ: recte adiũgit. ℣ Et fugit ve/ Tex.
lut vmbra: ꝛ nunq; in eodez statu ꝑmanet.
Sed cũ sol q̃ indesinent cursum suũ pagat:
nunq; se in stabilitate figat: cur cursus vite
homis vmbre potius q̃ soli compat: nisi q; B
amisso amore ꝓditoris: calorẽ cordis pdidit
et in solo iniqtatis sue frigore remasit. Quia

Mat.24. iuxta veritatis vocē: Abūdabit iniq̄tas ⁊ refrigescit charitas multoꝝ. Qui igit̄ in amore dei cordis calorem nō habet: nec tñ vitaz quā diligit tenet: ꝫ velut vmbra fugit. Unde recte q̄z de illo scriptū est: qz secut⁹ ē vmbram. Bñ aūt dicit: Et nunq̄z in eodem statu p̄manet. Quia dū infantia ad puericiam: puericia ad adolescētia: adolescētia ad iuuentutē: iuuent⁹ ad senectutē: senect⁹ trāsit ad mortē: in cursu vite p̄sentis ipsis suis augmentis ad detrimēta impellit̄: ⁊ inde semper deficit: vnde se p̄ficere in spaciū vite credit. Fixū eteni statū hic habere nō possum⁹. Ubi transituri venim⁹: atq̄z hoc ip̄m nostrū viuere: q̄tidie a vita trāsire est. Quem videlicet lapsum p̄mus homo ante culpā habere non potuit: quia tpa eo stante transiebant.

L Sed postq̄z delict: in q̄dam quasi se lubrico tpaliter posuit: ⁊ qz cibū comedit fetitū: status sui p̄tin⁹ inuenit defectū. Quā tñ mutabilitatē nō solū exteri⁹: sed interi⁹ q̄z hō patitur: dū ad meliora opa exurgere conat̄: mēs eteni mutabilitatis sue pondere ad aliud sp impellit̄ q̄z est: ⁊ nisi in statu suo arta custodire disciplina teneat̄: semp in deteriora dilabitur. Que eni semp stantē deseruit: statum quē habere potuit amisit. Uñ nūc cum ad meliora nitit̄: quasi ꝓtra ictū flumis conat̄. Cū ab intentiōe ascendēdi resoluit̄: sine labore ad ima reducit̄. ¶ Cap̄. XXVIII

A Q Uia eni in ascensu labor est: in descēsu ociū: intraturos p angustā portā
Luc.13. dñs ammonet dicēs: Contēdite intrare p angustā portā. Dictur⁹ quippe āgustē porte introitū: p̄misit ꝓtendite: quia nisi mentis ꝓpēsio ferueat: v n da mūdi non vincitur: p quā aia semp ad ima reuocat̄. Quia igit̄ hō velut flos nascit̄ ⁊ ꝓterit̄: quia sicut vmbra fugit: atq̄z i statu suo nunq̄z p̄manet: q̄d in hac ꝓsideratiōe subiungat audiamus.

Tex. Sequit̄. ¶ Et dignū ducis sup huiuscemodi aprire oculos tuos: ⁊ adducere eū tecū in iudiciū. Cōsiderauit quippe supius ⁊ opōtentis dei potentiā: ⁊ infirmitatē suam deduxit ante oculos: se ⁊ deū pensauit quis cum quo ad iudiciū veniat. Uidit hinc hominez inde ꝓditorē: id ē. puluerē ⁊ deū: ⁊ recte ait:

B Et dignū ducis sup huiuscemodi aprire oculos tuos. Dipotēti deo oculos aprire ē: iudicia exercere: quez feriat videre. Nam quasi clausis oculis nō vult aspicē q̄d nō vult ferire. Uñ mox de ipso q̄z iudicio adiūgit ⁊ adducere eū tecū in iudiciū. Sz qz ꝓtēplat⁹ est ad iudiciū venientē deū: rursū ꝓsiderat infirmitatē suā. Uidit qz mūdos p semetip̄m esse nō possit: q̄ vt esse possit de imūdicia p̄cessit atq̄z subiūgit. ¶ Quis pōt facere mūduz de imūdo ꝓceptum semie. Nōne tu q̄ solus es: Is q̄ p se solus ē mūdus: mūdare p̄nalet immūda: hō eni incoꝝruptibili carne viuēs: habet temptationuz imundicias imp̄ssas in semetipso: qz nimirū eas traxit ab oꝛigine. Ip̄sa q̄ppe p̄p̄ delectationē carnis ei⁹ ꝓceptio imūdicia ē. Uñ ⁊ p̄s ait: Ecce eni in iniq̄tatibus ꝓcept⁹ sum: ⁊ in delictis pepit me mat̄ mea: hinc est q̄ q̄ plerūq̄z temptat̄ ⁊ nolens hinc ē q̄ imūda quedā in mente patit̄: q̄uis ex iudicio reluctet̄: qz ꝓceptus de imūdicia dū ad mūdiciā tendit ꝫ conat̄ vincere q̄d ē.

C Quisq̄s aūt occulte tentationis mot⁹ atq̄z imūdiciā cogitationis euicerit nequaq̄z sibi suam mūdiciā tribuat: qz de imūdo ꝓceptuz semine nullus facere mūdū pōt: nisi is q̄ mūdus p semetip̄m solus est. Qui q̄ iam ad illocū mūdicie mēte puenit: ꝓceptiōis sue viam respiciat p quaz venit: atq̄z inde colligat: qz ex sua ꝛtute nō habet mūdiciā viuēdi cui ō imūdicia factū est initiū subsistēdi. Pōt ꝛo ꝫ in loco intelligi: qz btūs iob incarnationez redēptoris intuit⁹: solū vidit in mūdo hoiez de imūdo semie nō esse ꝓceptū: qui sic i mūdū venit ex ꝛgine: vt nihil hꝛet de imūda cōceptiōe. Neq̄z eni ex viro ⁊ femina: ꝫ ex sctō spū: ⁊ maria ꝛgine p̄cessit. Solus q̄ in carne sua vere mūd⁹ extitit: q̄ delectatōe carnis tangi non potuit: qz nec p carnalē huc delectationem venit.

¶ Sancti Gregorij ¶ Liber XII

¶ Capitulū I

B Os iustorū est tanto sollicit⁹ p̄sentē vitam quā sit fugitiua cogitare: q̄to studiosi⁹ nouerit celestis patrie bona etna ppē dere. Ex his eni que manētia int⁹ aspiciunt: fortis fugā rerū labentiū subtili⁹ attendunt. Uñ btūs iob dū de lapsu hūani tpis sniam ptulisset dicens: hō natus de muliere: b: eui viuēs tpe: ⁊ rursum: ⁊ fugit velut vmbra: et nunq̄z in eodē statu p̄manet: adhuc de bꝛeuitate eius vite adiūgit. Bꝛeues dies hois sunt: numer⁹ mēsiū ei⁹ apud te est. Hoc etenim apud nos velut nō esse ꝓsiderat: q̄ tanta velocitate trāscurrit. Quia ꝛo apud omnipotentē deū etiam labētia stant: apud eum esse numerū nostroꝝ mensiuz perhibet: vel certe in diebus bꝛeuitas tempis: in mensibus ꝛo quasi multiplicata dierū spacia designantur. Nobis ergo bꝛeues dies sunt. Sz

quia vita nostra post tenditur: apud deum
Proue.3. numerus nostroꝝ mensiū esse memoratur.
Ter. Unde p Salomonē dicit: Longitudo die/
B rum in dextera eius. Sequitur. ℣ Cōstituis
sti terminos eius: qui p̄teriri non poterunt.
Nulla que i hoc mūdo hoibus fiunt: absq; oipotentis dei occulto consilio veniūt. Naz
cuncta deus secutura p̄sciēs: ante secula de/
creuit qualiē per secula disponanē. Statu/
tum quippe iam hoi est: vel q̄tum hūc mū/
di ꝓsperitas sequatur: vel q̄tuz aduersitas
4.Re.20 feriat: ne electos eius aut imoderata ꝓsperi
tas eleuet: aut nimia adūsitas grauet. Sta/
tutū quoq; est: q̄tū in ipsa vita mortali tem/
porali viuat. Nam etsi annos q̄ndecim eze
chie regi ad vitam addidit oipotens deus:
cū euz mori permisit: tūc eū p̄sciuit esse mo
riturū. Qua in re questio oritur: quomodo
ei p ꝓpheta dicat: Disponе domui tue qz
morieris tu z non viues: cui cum mortis sen
C tentia dicta est: ꝓtinus ad eius lachrymas ē
vita addita. Sed per ꝓphetā dns dixit quo
tpe mori ipse merebat: p largitatez ꝙo mise
ricordie illo eū tempe ad mortē distulit qō
ante secula ipse p̄sciuit. Nec ꝓpheta igit fal
lax: quia tempus mortis inotuit: quo vir il/
le mori merebat: nec dnica statuta ꝓuulsa
sunt: quia vt ex largitate dei anni vite cre/
scerent: hoc quoq; ante secula p̄fixuz fuit:
atq; spacium vite qō inopinate foris est ad/
ditum sine augmēto p̄scientie fuit intus sta/
Ter. tutum. Bene ergo dicit. ℣ Cap. Il
A Onstituisti terminos eius: qui p̄te/
riri non poterūt. Qō tamen intelli/
gi etiam iuxta spiritū valet. Quia nōnunq;
in virtutibus ꝓficere conamur: z quedā do
na percipim⁹: a q̄busdam ꝙo repulsi in imis
iacemus. Nemo eni est: qui tantuz virtutis
apprehendat: q̄tū desiderat: quia oipotēs
deus interioza discernens: ipsis spiritualib⁹
ꝓuectibus modū ponit: vt ex hoc homo qō
apprehendere conat z non valet: in illis se
non eleuet que valet. Unde ille quoq; egre/
gius p̄dicator qui raptus ad tertiuz celum
fuerat paradisi archana penetrauerat: esse
post reuelationē tranq̄llus atq; intemptat⁹
non valebat. Sed quia oipotēs deus termi
nos ꝓstituit homini: qui p̄teriri non pote/
rūt: z eleuauit hūc ad cognoscēda sublimia:
et reduxit iteruz ad infirma tolerāda: vt mo
di sui mēsuras aspiciens dum securitatē cō/
prehendere conaretur z non posset: ne p ela
tionem extra se iret: per humilitatez cogerē
Ter. intra suos semper terminos redire. Sequit
℣ Recede paululum ab eo vt q̄escat donec
optata veniat sicut mercennarij dies eius. B
Hoc loco recede dicit: vim flagelli āmoue.
Quis eni valet deo recedēte req̄escē: cū sol⁹
ipe sit req̄es? Et a q̄ q̄sq; q̄to lōgior fuerit:
fit tāto z inq̄et⁹. Itaq; sic recede ab eo dicit
vt intelligas feriēdo. Apte aūt subiūgit: do
nec optata veniat sicut mercēnarij dies eius
Mercēnari⁹ q̄to longe ē a fine opis: tāto z
a retributiōe mercedis. Ita vir q̄sq; sctūs i
hac vita posit⁹: dū longe se ab exitu vite p̄/
sentis ꝓspicit: lōge se esse ab eternis gaudijs
gemit. Quid est ḡ dicere: recede paululū ab
eo vt q̄escat: nisi iam flagella vite pūtis sub/
trahe: z bona eterne q̄etis oñde. Uñ etiā de
ipsa q̄ete addit: donec optata veniat sicut
mercēnarij dies ei⁹. Tūc nāq; hoi optata si/
cut mercēnarij dies venit: qñ eternaz req̄em
C ꝑ recōpensatiōe sui laboris accepit. Quātū
ꝙo ad pūtis vite speciē spectat: adhuc btūs
iob humanū gen⁹ multis miserijs repletuz:
q̄ sit despectū insinuat: q̄tūq; ipsa insensibi
lia hinc p̄ire videant narrat: cū dicit: Lig/
nū habet spem: si p̄cisum fuerit: rursum vi/
rescit: z rami ei⁹ pullulāt. Si senuerit radix
eius in terra: z in puluere mortu⁹ fuerit: trū/
cus illius ad odorem aque germinabit: z fa/
cit comam quasi cū p̄imū plantatū est: ho/
mo ꝙo cū mortu⁹ fuerit z nudat⁹ atq; ꝓsum
ptus: vbi queso ē? Sed quia hoc iuxta litte
ram patet: debem⁹ sensuz ad interioza redu
cere: z qualiter hec iuxta spiritū intelligi de
A beant p̄scrutari. In scriptura eteniz sacra li
gni noie aliq̄n crux: aliq̄n vir iust⁹: aut etiaz
iniust⁹: aliq̄n ꝙo incarnata dei sapiētia figu
ratur. Crux eteni ligno signatur cum dicit
Mittam ⁊ lignū in panem eius. Lignuz āp Iere.11
pe in panem mittere est: dñico corpori crucē
adhibere. Rursuz ligni noie vir iustus: aut
etiam iniustus exp̄imit: sicut p ꝓpheta di
cit: Ego dns humiliaui lignū sublime: z ex Ezech.17.
altaui lignū humile: quia iuxta eiusdem ve
ritatis vocem: Omis qui se exaltat humilia Mat.23.
bitur: z q̄ se hūiliat exaltabit. Salomon q̄z
ait: Si ceciderit lignū ad austrū: aut ad aqui Eccs.11.
lonem: in quocūq; loco ceciderit ibi erit. In
die eteni mortis sue: iust⁹ ad austrum cadit:
peccator ad aquilonē: quia z iustus p feruo
rem spiritus ad gaudia ducit: z peccator
cū apostata angelo q̄ dixit: Sedebo in mon Esa.14.
te testamti in lateribus aq̄lonis: in frigido suo
corde reprobat. Rursum p lignū incarnata
dei sapientia figuratur sicut ō ea scriptū est:
Lignū vite est his qui apprehēderint eam z Proue.3.
sicut ipsa ait: Si i viridi ligno hoc faciūt ē in Luc.23.
arido quid fiet? Hoc itaq; loco cū lignū p̄/

fertur boi: quid homo nisi carnalis quisq; accipitur. Et quid ligni noie: nisi iusti vnius cuiusq; vita signatur. Lignū etenim habet spem si p̄scisum fuerit: rursum viresc̄it: q; cum in morte passionis p̄o veritate iust⁹ affic̄it in eterne vite viriditate recupatur. Et qui hic virebat per fidem: illic viresc̄it p spē Et rami eius pullulāt: quia plerūq; ex passione iusti fideles quisq; ad amorem celestis patrie multiplicanť: ꝛ viriditatem vite spiritualis accipiūt: dum hic p deo fortiter egisse Tex. gratulanť. Sequit. ℣ Si senuerit in terris radix eius: ꝛ puluere mortu⁹ fuerit truncus C illius: ad odorem germinabit: ꝛ faciet comaz quasi cū primū plantatū est. Quid radix iusti nisi sancta p̄dicatio: quia ab ipsa oriť ꝛ in ipsa subsistit. Et q̄d terre vel pulueris noie nisi peccatoz accipiť: Cui voce ꝑditoris dr: Gen.3. Terra es ꝛ in terraz ibis: Vel certe sicut habet nostra trāslatio: puluis es: ꝛ in puluerez reuerteris. Justi igiť radix in terra senescit: et in puluere trūcus emoriť: q; apud corda prauoz eius p̄dicatio despecta: cūctisq; viribus effetata crediť. Et in puluere truncus emoriť: quia inter man⁹ psequentiū corpus Sap.3. illius exanimať. Juxta sapiētie eteni vocez visi sunt oculis insipientiū mori: ꝛ estimata est afflictio exitus illoz. Sed iste cui⁹ radix in terra senuit. ꝛ in puluere trūcus mortuus est: ad odorem aque germinat: q; per afflatum sanctispūs in electoz cordib⁹ exemplo D sui operis germē virtutis facit. Aque eteni appellatione nōnunq; sanctispūs irrigatio Jo.7. designari solet: sicut scriptū est: Si quis sitit veniat ad me ꝛ bibat. Qui aūt biberit ex aq̄ Tex. quā ego dabo ei: nō sitiet i eternū: ℣ Et faciet comā quasi cū primū plantatū est. Succiso trūco comā facere est: extincto corpalit iusto ipso sue passiōis exemplo multoz corda suscitare: ꝛ ex fide recta viriditatez veriditatis ostendere. Bene aūt dicit: quasi cū primū plantatū est. Omne q̄d hic a iustis agiť secūda plantatio est: q; prima videlicet plātatio nō in ope iustoz: sed in p̄scientia ꝑditoris ē. Et q; cūcta que agunt electi: sicut p̄us interius ꝓspiciunť atq; disponunť: ita postmodū exterius pficiunť: bene dicit: faciet comā quasi cū primū plantatū est. id est. viriditatem suā ostendit in effectu operis: quā prius habuit in p̄scientia ꝑditoris. ℣ Cap. IIII

A Dhuc est etiam radix iusti ipsa natura hūanitatis intelligi: ex qua subsistit Que videlz radix senescit in terra: cū natura carnis ōficit in puluerē redacta. Cuius in puluere truncus emoritur: quia extinctum corpus a sua specie dissipatur. Ex ad odorem aque germinat: quia per aduentuz sanctispiritus resurget. Et faciet comam q̄si cum primū plantatū est: quia ad illam speciem redit ad quam p̄cipiendā creatus fuerat si in paradiso positus peccare noluisset. Nō fortasse etiam de dño ipso scilicet bonoz oium capite valet intelligi. Juxta hoc nanq; q̄ō p̄dixim⁹: quia de semetipso ait: si in viridi ligno hec fac unt: in arido quid fiet. Si eni se lignū viride ꝛ nos lignū aridum dixit: Quia ipse in se vim diuinitatis habuit: nos vo qui puri homines sumus: lignū aridum B appellamur. Habet ergo lignū spem si p̄scisum fuerit: quia rursum viresc̄it: qui ꝛ si occidi per passionē potuit: per resurrectiōis gloriam rursus ad vite viriditatē venit: huius rami pullulant: quia resurrectiōe illius multiplicati longe lateq; fideles creuerūt. Hui⁹ radix in terra quasi senuit quia eius p̄dicatio iudeoz perfidie quasi despecta fuit. Et i puluere truncus emortuus est: quia in corde psequentiū q̄ō perfidie sue vento leuabatur ꝓtemptibilis ꝛ despectus est habitus q; carne potuit occidi. Sed odorem aque germinabit: quia per virtutem dei extincta caro illius ad vitam rediit iuxta q̄ scriptū est: Act.2. Quem deus suscitauit a mortuis. Quia eni deus trinitas est: extinctam carnem vnigeniti filij sancta trinitas: idem pater ꝛ idem filius ꝛ spiritussanct⁹ resuscitauit. Et fecit comam quasi cum primū plantatum est: quia apostoloz debilitas que in morte illius ꝛ expauit ꝛ negauit: ꝛ negando arguit: per resurrectionis eius gloriam rursus ad fidem viruit. In cuius ligni compatione: quid omnis homo nisi puluis est: Unde ꝛ subditur. Tex. A

Homo ño cum mortuus ℣ Cap. V fuerit ꝛ nudat⁹ atq; ꝓsumptus: vbi queso est: Nullus homo sine peccato est nisi ille qui in hunc mūdum non venit ex peccato. Et quia omnes i culpa ligamur ipsa amissione iustīcie morimur. Concessa p̄us in paradiso veste innocētie nudamur: interitu etiam carnis subsequente ꝓsumimur. Homo itaq; peccatoz moriť in culpa: nudatur a iustīcia: ꝓsumitur in pena: hanc nuditatem p̄ctōris filij tegere dignatus est pater: q̄ eo redeūte dixit: Cito ꝓferte stolaz p̄mam. Luc.15. Prima q̄ppe stola ē: vestis innocētie: quā hō bñ ꝑdit⁹ accepit: male a serpēte ꝓsuasus p̄didit. Cōtra hāc rursū nuditatē d̄r: Btūs qui Apoc.16. vigilat: ꝛ custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. Vestimēta q̄ppe custodim⁹: cū p̄cepta innocētie suam⁹ in mēte: vt cū nos iudiciū

culpa nudat: ad amissam redeũtes innocẽtiaz
penitentia operiat. Bene autem dicit: Ubi
queso est: quia peccator homo illic stare no
luit: vbi ꝓditus fuit: hic vo vbi cecidit diu
esse ꝓhibetur. Patriam volens perdidit: a
Tex pegrinatione vo sua quam diligit inuit⁹ ex
pellitur. Ubi ergo est q̃ in eius amore non ẽ.
Ubi verum esse est. Sequitur. V Quomo
do si recedant aque de mari & fluuius vacue
factus arescat: sic homo cum dormierit non
resurgit. Quare mens hominis: & quasi flu
ctus maris sunt cogitatiões mentis que ali
quando per iram tumescũt: per gratiã tran
quille fiũt: per odiuz cũ amaritudie defluũt
Ps. 145. Sed cũ homo moritꝝ aque maris recedunt:
Eccs. 9. qz iuxta ps vocem: in illa die pibunt oes co
gitatiões eorz. Et rursum de moriẽte sc̃ptuz
est: Amor ꝙ & odiũ simul pibunt. Arescit
ergo fluuius vacue factus: qz subducta aia
vacuũ remanet corpus. Quasi enĩ alue⁹ flu
uius vacuus: ita est corpus exanime. Qua i
re vigilanter intuendũ est: quia vita ps̃ens
videlicet quouscz anima morat in corpore:
mari comparat & fluuio. Aqua enĩz maris
amara est: fluuius dulcis. Et quia hic viuẽ
tes modo q̃busdam amaritudib⁹ afficimur:
modo autem trãquilli dulcedine ac mites in
uenimur. ps̃entis vite decursus compatiõe
A expz̃it maris & flumis. V Cap̃. VI
Sed his durũ valde videt esse qõ sb
dit: Sic hõ cuz dormierit nõ resur
git. Cur ita q̃z laboram⁹: si in resur
1. Cor. 15. rectiõis retributionẽ nõ tẽdim⁹? Quõ ãt dz
mus: ꝙ nõ oes imutabimur. Et rursum: Si i
hac vita tm̃ in christo sperãtes sumus: mise
Jo. 5. rabiliores sum⁹ oĩb⁹ hoĩb⁹: & p semetipsam
veritas dicit: Oes qui in monumentis sunt
audient vocẽ eius: & pcedẽt q̃ bona fecerũt
in resurrectionẽ vite. Sed subiũcta sentẽtia
Tex. indicat: que discretio in p̃missa lateat. Nam
sbdit. V Donec atterat celũ nõ euigilabit:
nec ꝙsurgit de somno suo. Liquet enĩ qz nõ
resurgit: sed donec atterat celum: quia nisi
mũdi hui⁹ finis aduenerit: humanũ genus a
somno mortis ad vitã nõ euigilabit. Non g̃
B quia oĩno non resurgat: ꝙ quia ante ꝙtritio
nem celi humanũ genus mime resurgat insi
nuat. Notandũ q̃z est: cur postq̃z superi⁹ ho
minem mortuũ dixit: inferius non mortuum
sed dormientẽ noĩat: eumq̃z de somno mini
me resurgere: donec celuz atterat narrat: ni
si qõ patenter datur intelligi: quia in compa
ratione ligni reuirentis hominem mortuum
peccatorem memorat a vita scilicet iusticie
extinctũ. Ubi aũt de morte carnis loquit: ñ
hãc mortẽ ꝙ somnũ maluit vocare: spem p/
culdubio resurrectiõis insinuãs: qz sicut citi
us hõ a somno euigilat: ita ꝙcite ad ꝙditoris
nutũ a morte corpis resurgat. Uehemẽt enĩ
ab infirmis mẽtib⁹ nomẽ mortis ptimescit:
somni aũt vocabulũ nõ timet. Unde & paulus 1 Thes. 4.
discipl̃os ammonet dicẽs: Nolum⁹ aũt i ignora
re vos frẽs ꝺ dormiẽtib⁹: vt nõ ꝙtristemi si/
cut & ceteri q̃ spem nõ hñt. Si enĩ credim⁹ q
iesus mortu⁹ ẽ & resurrexit: ita & de⁹ eos qui
dormierũt p iesum adducet cũ eo. Quid ẽ q C
p̃dicator egregi⁹ mortez dñi mortem vocat:
morte seruoz dñi: nõ morte ꝙ somnũ noĩat:
nisi qz infirma corda audiẽtiũ respiciẽs me/
dicamẽtũ p̃dicatiõis sue mira arte cõponit:
et illũ quẽ iam resurrexisse nouerat: eis mor
tem insinuare nõ dubitat: eos vo q̃ necdum
resurrexerãt vt spem resurrectiõis insinuet
nõ mortuos ꝙ dormiẽtes vocat. Nõ enĩ ve/
rebat dicere mortuũ quẽ auditores iã resur/
rexisse cogũerãt: querebat dicere mortuos
q̃s resurgẽ vix credebãt. Btus igit iob quia
carne mortuos ad vitã rursus euigilare non
dubitat: eos dormiẽtes potius q̃z mortuos
appellat. Sequit. V Cap̃. VII
Quis mihi tribuat vt i inferno ꝓte/ Tex.
gas me? Quia añ aduẽtuz mediato/ A
ris dei & hois: ois hõ q̃uis mũde pbateq̃z
vite fuerit ad inferni claustra descẽdit: dubi
um nõ est: Quõm hõ q̃ ꝙ se cecidit: ꝙ se ad pa/
radisi requiẽ redire nõ potuit: nisi veniret il
le q̃ sue incarnatiõis mysterio eiusdẽ nob pa
radisi iter apiret. Unde & post culpã ꝑmi hois Gen. 3.
ad paradisi aditũ romphea flãmea posita esse
memorat: q̃ & vsatilis dz: ꝙ eo qõ q̃ q̃z veni
ret tempus vt etiã remoueri potuisset. Nec
tamen ita iustoz animas ad infernũ dicim⁹ B
descendisse: vt in locis penalib⁹ tenerent: ꝙ
esse superiora inferni loca: esse alia inferiora
credenda sunt: vt & in superioribus iusti reqe/
scerent: & in inferioribus iniusti cruciarentur.
Unde & ꝙ ps̃ ꝓpter ꝑuenientẽ se dei gratiã
dicitur: V Eripuisti animam meam ex infer Ps. 85.
no inferiori. Btus igit iob añ mediatoris ad
uentũ ad infernũ se descẽdere sciẽs: ꝺditoris
sui illic ꝓtectionẽ postulat: vt a locis penali
bus alien⁹ existat: vbi dũ ad requiez ducit:
supplicijs abscondit. Unde subiũgit. V Et Tex.
absondas me donec pertranseat furor tuus
Furor etenim omnipotẽtis dei in hoc quo/
tidie vim sue districtionis pagit: q̃ viuẽtes
indigne dignis supplicijs demergit. Qui fu
ror nũc equidem trãsit: sed in fine ptransit:
et qz modo agitur: sed in mũdi termino ꝙsu

matur. Qui tamē iste furor q̄tū ad electorū
animas in redemptoris nostri aduentu ptrā
sit: qz eas ab inferi claustris ad paradisi gau
dia mediatore dei t hominū duz ipse illuc pie
descenderet reduxit. Inter hec vo sciendū
est q̄ furoris nomē diuinitati non ꝓgruit: qz
naturam dei simplicē pturbatio nulla ꝓfun
dit. Unde ei dicit: Tu autē dñator virtutis
cum tranq̄llitate iudicas: t cuz magna r eue
rentia disponis nos. Sed quia iustor aīe p
mediatoris aduentū erant q̄q̄ ab inferi lo
cis q̄uis non penalib⁹ liberande: hoc q̄ iu
stus vir p̄euidet t petēdo subiūgit ℣ VIII

Tex. A

Ostitues mihi tps i q̄ recorderis
mei. At vbi venit plēitudo temp⁹
misit deus filium suū: factuz ex mu
liere: factum sub lege: vt eos q̄ sub lege erāt
redimeret: hanc itaq̄ redēptionez vir dñi p
sciens in qua erant multi et iam ex gentilita
te liberādi sicut ipse ait: Licet hec celes i cor
de tuo: tamē scio quia vniūsor memineris.
Apud oipotentē deū temp⁹ sibi ꝓstitui sue
recordatiōis petit. Hinc est enī q̄ in euange
Jo.12. lio dñs dicit: Et ego si exaltatus fuero a ter
ra: oia trahaz ad meip̄m: oia videlicet ele
cta. Non enī ab inferno rediens dñs electos
simul t reprobos traxit: sed illa exinde oia
sustulit que sibi inbesisse p̄sciuit. Unde etiaz
Osee.13. p osee pphetā dicit: Ero mors tua o mors
ero morsus tu⁹ inferne. Qđ enīz occidimus
agimus vt penit⁹ non sit. Ex eo enī qđ mor
B demus partē abstrahim⁹: partēq̄ relinqui
mus. Quia ergo in electis suis fundit⁹ dñs
occidit mortē: mors mortis extitit. Quia vo
ex inferno partem abstulit: partē relīq̄t: non
occidit fundit⁹: sed momordit infernū. Dicit
ergo ero mors tua o mors .i. in electis meis
te fundit⁹ perimo. Ero morsus tuus inferne
quia sublatis eis te ex parte trāsfigo. Sciēs
igitur beat⁹ iob hunc aduentū ad inferos re
demptoris nostri petat qđ futurū p̄euidit t
dicat: t ꝓstituas mihi temp⁹ iquo recordeꝛi

Tex.

mei. Sequit. ℣ Putasne motu⁹ hō rur
sum viuat? Solent iusti viri in eo qđ ipi cer
tum ac solidū sentiūt q̄si ex dubietate aliq̄d
pferre. Ut infirmor in se verba trāsferant ꝙ
rursum p forte sententiam infirmāti dubitā
C ti oīmodo ꝓtradicūt: quatinus per hoc qđ
dubie pferre cernunt infirmis aliquatinus
ꝓdescendāt: t per hoc q̄ certam sententiam
pferūt: infirmor mentes dubias ad solidi
tatem trahant. Qđ nimiruz dum faciūt: exē
plum nostri capitis sequunt. Passioni q̄p
pe dñs ppiquās: infirmātiū in se vocē sum
Mat.26. psit dicēs: Pr̄ mi si possibile ē trāseat a mę
calix iste: eorūq̄ timorē vt abstraheret susce
pit: t rursus p obediētiā videlicz fortitudis
oñdēs ait: Uerūtn̄ nō sicut ego volo: ꝙ sicut B
tu: vt cū ḃ imminet qđ fieri nolum⁹: sic p infir
mitatē petam⁹ vt nō fiat: q̄tm⁹ p fortitudinē
pati sim⁹: vt volūtas ꝓditoris nr̄i etiā ꝫ vo
luntatē nr̄am fiat. Hoc igit exēplo nōnūq̄
a fortib⁹ infirmitatis ꝟba suscipiēda sunt: vt
p eor⁹ post p̄dicamēta fortia infirmor cor
da graui⁹ roborent. Un̄ btūs iob cū q̄si du
bitātis ꝟba ptulit dicēs: Putasne mortuus
hō rursum viuet: ilico subiuz sue certitudinis

Tex. A

adiūxit q̄ ait: ℣ Cap. IX

Unctis dieb⁹ q̄b⁹ nūc milito: expe
cto donec veniat immutatio mea. Qui
itaq̄ mutationē suā tāto desiderio expectat:
quā sit ō resurrectiōe cert⁹ insinuat: t cursuz
vite p̄ntis q̄tū despiciat inotescit: q̄ hūc mi
litiā appellat. Per militiā q̄ppe sp ad finem
tendit t q̄tidie ꝓclusiōis termin⁹ expectat.
Cursum itaq̄ vite hui⁹ despicit t statū soli
ditatis rephrit: q̄ p hoc qđ mutabilit militat
ad imutationē suā peruenire festinat. Justo
quippe in hac vita ipsa sarcina sue corrupti
onis onerosa est: q̄ vigilie defatigant som
nus queritur vt vigiliarū labor atq̄ anxie
tas temperetur. Sed nōnunq̄ etiā somnus
occidit: fames corpus atterit: atq̄ vt ei⁹ nec
cessitas repellat cibi requirunt: sed sepe t ci
bi grauant: qui ad repellendum debilitatis
grauamen quesiti fuerāt: Grauis itaq̄ ē sar
cina corruptiōis: que nisi ita grauis eēt pau
lus nequaq̄ diceret: Uanitati creatura sub Ro.8.
iecta ē nō volēs: ꝙ ppt eū q̄ subieciteā i spe
quia t ipsa creatura liberabit a seruitute cor
ruptionis in libertatē glorie filior⁹ dei. Sci B
mus enī q̄ omnis creatura ingemiscit t ptu
rit vsq̄ adhuc. Sctūs ergo vir in corruptio
nis statū desideras dicat: Cūctis dieb⁹ q̄b⁹
nūc milito expecto donec veniat imutatio
mea. In qua imutatiōe q̄d agatur adiungit Tex.
Uocabis me: t ego rñdebo tibi. Responde
re cuilibet dicimur: cuz eius factis congrua
adinuicē opera reddim⁹? In illa igitur com
mutatione vocat dñs t rñdet hō: quia ante
incorrupti claritatē incorrupt⁹ hō ostendit
post corruptionē. Nūc eteni quousq̄ ꝏditi
corruptioni sum⁹ auctori nr̄o mime respon
demus: qz dum corruptio ab incorruptione
longe est: silitudo apta nr̄e rn̄sionis non est. 1.Jo.3.
De illa vo imutatione scriptū est: Cū appa
ruerit similes ei erimus: qm̄ videbim⁹ euz si
cuti ē. Tunc ergo vocanti deo veracit respō
demus: qñ ad summe incorruptiōis iussum
incorruptibiles surgim⁹. ℣ Cap. X

A Et q̄ hoc pcipe creatura ex semetip
Tex. sa non valet: sed soli⁹ oipotentis dei
dono agit vt ad tantā incoꝛruptiōis
gloriā pmutemur: recte subiungit. V/ Operi
manuū tuarū poꝛriges dexterā tuā: Ac si ap
te dicat: Idcirco creatura coꝛruptibilis psi/
stere ad incoꝛruptionē potest: quia tua ptā/
tis manu erigit: ⁊ tui respect⁹ gr̄a vt psistat
tenetur. Humana nanq̄ creatura eoipso q̄
creatura est: in semetipa habet sub se deflue
re: sed a ꝓditoꝛe suo homo accepit: vt ⁊ sup
se ꝓtemptatione rapiat: ⁊ in semetipso in in/
coꝛruptione teneat. Creatura ergo ne sub se
B defluat sed in incoꝛruptiōe psistat ad incom
mutabilitatis statuz auctoꝛis sui dextera le/
uatur. Potest q̄q̄ dextere noie filius designari
quia oīa p ipsum facta sunt. Operi igit ma/
nuū suarū poꝛrexit ops deus dexterā suaz:
q̄ vt abiectū atq̄ in infimis iacens ad sum/
ma erigeret genus humanū: incarnatū ad b̄
vnigenitū misit. Ex cui⁹ nob incarnatiōe da
tum est: vt q̄ ex volūtate ꝓpria in coꝛruptio
ne cecidim⁹: vocāti nos deo q̄q̄ ad incoꝛ/
ruptionis gloriā rndere valeam⁹. Qua in re
largitatē diuine miscōie pensare q̄s valeat:
q̄ ad tantā pducit gloriā hoiem post culpā
Tex. Pensat deus mala que facim⁹: ⁊ tam̄ p be/
nignitatis sue gr̄am ea miseꝛicoꝛdit relaxat.
Unde ⁊ subdit: V Tu q̄dem gressus meos
C dinumeraſti: sed parce peccatis meis. Gres/
sus deus dinumerat: cum singula quecq̄ no
stra opa ꝓpter retributionē signat. Quid ei
in gressib⁹. nisi vnaquecq̄ nr̄a actio designa/
tur? Ops itaq̄ de⁹ ⁊ gressus dinumerat: et
peccatis parcit: q̄ ⁊ subtiliter acta nr̄a ꝓside/
rat: ⁊ tamē hec penitētib⁹ miseꝛicoꝛdit rela/
xat. Qui ⁊ duriciā in peccātib⁹ ꝓspicit: ⁊ ta/
men hanc p̄ueniēte gr̄a ad penitentiā emol/
lit. Culpas ergo dinumerat: cū nosipsos ad
singula que fecim⁹ deflendo ꝓuertit. Quas
1.Coꝛ.11. miseꝛicoꝛdit relaxat: q̄ eas dū nos punim⁹
ipse nequaq̄ in extremo examine iudicat:
paulo attestāte q̄ ait: Si nosmetipsos diiudi
carem⁹: non vtiq̄ iudicaremur. Unde ad/
A huc subdit. V Cap. XI
Tex. Ignasti quasi i sacculo delicta mea
sed curasti iniq̄tatē meaz. Signant
teri⁹ agūn⁹ nisi penitētia interueniēte dilua/
mus: in secreto iudicio dei sub q̄dā occul/
tatione seruat: vt q̄q̄ etiā de sigillo secreti
Deut.32. exeat ad publicū iudiciū. Un etiā p moysen
dicit: Nōne hec ꝓgregata sunt apud me: et
signata i thesauris meis? In die vltiōis red
dam illis. Cum vo p malis que fecim⁹ disci
pline flagello atterimur: ⁊ h̄ p penitētiā de/
flem⁹. Iniq̄tatez nr̄az sigt ⁊ curat q̄ nec mi/
ta h̄ deserit: nec i iudicio punienda reseruat.
Signat igit delicta: q̄ ea h̄ subtilit attēdit vt
feriat: curat vo q̄ h̄ p flagellū fundit⁹ rela/
xat. Un iniq̄tatē q̄q̄ illi⁹ psecutoꝛis sui quez i
terra pstrauerat signādo curauit: cū de illo
ad anaīā dixit: Vas electiōis mihi ē iste: vt Act.9.
poꝛtet nomē meū coꝛā gētib⁹ ⁊ reg:b⁹ ⁊ filijs
israel. Ego eni oīdā illi: q̄nta eū oporteat pa
ti p noie meo. Cui eni adhuc p trāsactis ex/
cessib⁹ venturas passiones minat: pfecto h̄
B qō deliquerat in coꝛde signatū tenebat. Sz
pculdubio delicta eius signādo curauerat:
quē vas electionis vocabat. Uel certe pctā
nr̄a signant in sacculo: cū mala que fecimus
solicito semper coꝛde pensamus. Quid nāq̄
est coꝛ hois nisi sacculus dei? Ubi dum stu/
diose ꝓspicimus p q̄nta deliquimus: peccata
nostra quasi in dei sacculo signata poꝛtam⁹.
An non peccatū suū dauid signatuz tenebat
in sacculo qui dicebat: Iniq̄tatē meam ego Ps.50.
agnosco: ⁊ delictū meū coꝛam me est semper
Et q̄ culpas quas nos intuēdo ⁊ penitēdo
cognoscim⁹: pius nob ꝓditoꝛ relaxat. recte
post sigta in sacculo delicta subiūgit: Sz cu
rasti iniq̄tatē meaz. Ac si aperte dicat: Que
mō signas vt penitēdo videā: agis pculdu/
bio ne i retributiōe videāt. Seq̄t. V Mōs Tex.
cadēs defluit: ⁊ saxū trāsfert ō loco suo. La
pides excauāt aque ⁊ alluuione terra ꝓsumi
tur: ⁊ hoies ergo similit pdes. Hoc crebro
agitur vt cadentib⁹ rupibus saxum ad loca
alia trāsferat: vt aque lapides excauēt: ⁊ pau
latim terra alluuionib⁹ ꝓsumat. Sz magna
nobis intentione discutiendū est qō infert.
Et hoies ergo pdes similit. Quid eniz hoc
q̄ cadenti monti: ⁊ saxo trāslato: q̄ excaua/
to lapidi: ⁊ p alluuionē terre ꝓsumpte pdi/
tio humana compat: nisi hoc qō patent dat
intelligi: q̄ duo sunt genera temptationuz:
Unū q̄ in mente etiā iusti hois p repentinū
E euentū agit: quaten⁹ si subito temptetur: vt
hūc inopinato puentu ꝓcutiat ⁊ pternat:
casumq̄ suū nō nisi postq̄ ceciderit videat:
aliud vo qō paulatim venit i mēte ⁊ resistē=
tez animū lenib⁹ suggestiōib⁹ inficit: ⁊ oēs i
eo vires iusticie nō nimietate sua: ⁊ assiduita
te ꝓsumit. Quia ḡ alia est tēptatio q̄ iustos
plerūq̄ subita inuasiōe pternit: dicat mōs
cadens defluit: ⁊ saxū transfert de loco suo.
id est. mens sancta cuius loc⁹ iusticia fuerat
in pulsu subito trāsfert ad culpam. Rursum
quia alia est temptatio: que se coꝛdi hois le/
niter infundit: oēmq̄ duriciā foꝛtitudis coꝛ/

rumpit atq; ꝓsumit: dicat: lapides excauāt aque: quia videlicet duriciā mētis absoꝛbēt assidua ⁊ mollia blandimēta libidis: ⁊ lentū atq; subtile vitiū coꝛrupit durū ⁊ foꝛte ꝓpositū mentis. Ūñ subdit. ¶ Cap. XII

Tex. A

ET alluuiōe paulatim terra ꝓsumit. Sicut enī influente aq̄ paulatim cō sumit terra: sic leuit surripiēte vicio mens etiā foꝛtis absoꝛbet. Unde bene ſbīū gīt: ¶ Et hoies ergo simlīt ꝑdes. id est. q; cū temptationē iusto iudicio eius menti qui stare in alto cernit repente dñari ꝑmittis cadere: ac defluere montē facis: ⁊ cū volūtas ad viciū cōmutat: quasi ad locū alium trās fertur saxum. Cū ꝯo temptationē lentā atq; subtilem sed tamē assiduā: eoꝛ q̄ foꝛtes esse credunt ꝓualere mentiꝫ finis: quasi lapides excauāt aque: ⁊ alluuione paulatim terra ꝓsumit: q; nimirū suggestiōe leni subacta mentis duricia mollit. Uideamus dauid illē q̄tum mons altus fuerit: qui tāta dei mysteria ꝑphetico spiritu ualuit ꝓtemplari: ⁊ aſpiciamꝫ q̄ subito casu defluxit. Qui dum in solario perambulās: alienā ꝓiugē ꝓcupiuit: abstulit: eiusq; virū cū damno sui exercitus interemit: repētino casu mon cecidit: cū mens illa mysteriis celestibꝫ assueta inopiata temptatiōe deuicta est: tā que īmanissime turpitudini subacta: Saxū itaq; de loco suo

2. Re. 11.

B

translatū est: cum ꝑphete animꝫ a ꝑphetie mysteriis excisus ad cogitandas turpitudines venit. Uideamus etiam qualit lapides excauant aque: ⁊ alluuione paulatim terra ꝓsumit. Salomon quippe īmoderato vsu atq; assiduitate mulierū ad hoc vsq; ꝓductꝫ est: vt templū idolis fabricaret: ⁊ qui prius deo templū ꝓstruxerat: assiduitate libidinis etiam ꝑfidie ſbstratꝫ idolis ꝓstruere templū nō timuit. Sicq; factū est: vt ab assidua carnis petulantia vsq; ad mentis ꝑfidiā ꝓueniret. Quid itaq; aliud q̄ aque excauarunt lapidem ⁊ alluuione paulatim terra ꝓsūpta ē Quia surripiēte paulisp infusione peccati: terra coꝛdis illius ad ꝓsumptionē defluxit.

3. Re. 11.

C

Consideret ergo beatus iob vtraſq; temptationes: vel subitam ⁊ īmensam: vel lentam atq; longioꝛem: ꝓsideret casus hominū: ⁊ ex his que exterius accidūt rapiat interiꝰ ꝓtēplationē dicens: ¶ Mons cadēs defluit: et

Tex.

saxum transfert de loco suo. Lapides excauant aque: ⁊ alluuione paulatim terra ꝓsumitur: ⁊ hoies ergo simlīt ꝑdes. id est. sicut hec insensibilia modo subito coꝛruūt: modo paulisper infusa aquarū mollicie ꝓsumunt: ita etiaꝫ eū quē rōnabilē ꝓdidisti: vel subita temptatiōe deiicis: vel longa ac lenta ꝓsumi ꝑmittis. Atq; moꝛ eandem rōnabilē creaturam verbis seqntibꝫ explicat dicēs: ¶ Roboꝛasti eum paululū: vt imꝑpetuū transiret ꝑaululū roboꝛatꝫ est homo: quia hic viuēdi vires ad modicū accepit vt in ꝑpetuum transeat: vbi eius vitam terminꝰ non ꝓcludat. Sed in hac breuitate vbi roboꝛatus est colligit vnde in ꝑpetuitate inueniat: vel vt semꝑ gaudeat: vel vt suscepta supplicia non euadat. Qui ꝓo eo q̄ paululū roboꝛatꝫ est vt in ꝑpetuū transeat: apte moꝛ subditur:

Tex.

¶ Immutabis faciem eius ⁊ emittes eum. Facies hois īmutat: cum eius ſpecies moꝛte atteritur. Emittit ꝯo quia ab his q̄ volēs renuit: trāsire ad eterna cogit nolens: dūcq; ad illa ꝓducit: hec que diu cogitata tenuit: qualiter sese habitura sint relicta nescit. Unde ⁊ additur. ¶ Cap. XIII

Tex. B

SIue nobiles fuerint filij eius siue ignobiles non intelliget. Sicut enī hi qui adhuc viuentes sunt moꝛtuoꝝ anime q̄ loco habeant ignoꝛant: ita moꝛtui vitam in carne viuentiū post eos qualit disponat nesciunt quia ⁊ vita ſpūs longe est a vita carnis: ⁊ sicut coꝛporea atq; incoꝛporea diuīsa sunt genere: ita etiam distincta cognitione. Nō tamen de animabꝫ sanctis sentiendū nō est: quia que intus oꝑs dei claritatē vident: nullo modo credēdū est: quia foris sit aliq̄d qđ ignoꝛent. Sed carnales quiq; qui amoꝛem ꝓcipuū filijs īmpendūt: hoc eos beatus iob nescire postmodū asserit: qđ hic vehemēt amauerūt: vt siue nobiles siue sint ignobiles filij nesciant: quoꝝ eos semꝑ cura fatigabat. Qđ tamen si intelligi ſpūalit debet: non incongrue filioꝝ noīe opera designant: sicut de muliere paulus dicit: Quia

B

1. Thi. 2.

salua erit per filioꝝ generationē. Neq; enīz mulier que ꝓtinentie studens nequaq̄ filios generat salua non erit: sed ꝑ generationē filioꝝ saluari dicitur: quia ꝑ effectuz bonoꝝ operū ꝑpetue saluti sociat. Nobiles ḡ sunt filij recta opera: ignobiles autē facta puersa Et sepe homo agere quelibet bona intentione nititur: sed tamē ꝑ multis que surripiūt eiꝰ acta apud oīpotentē deū qualit habeantur incertū est. Siue itaq; nobiles fuerit filij eiꝰ siue ignobiles non intelliget: quia subtili examine discussa vtrū appꝛobent eius opa an repꝛobent ignoꝛat. Et hic ergo homo in doloꝛe laboꝛis est positꝰ: ⁊ illuc ducit in timoꝛe suspitiōis. Unde adhuc de ipso ꝑsentis vite laboꝛe subiungit. ¶ At tamē caro eius duz viuit dolebit: ⁊ anima eiꝰ sup semetipso lu-

Tex. C

1. Cor. 7. gebit. De ꝓiugibus paulus dicit: tribulationem tamẽ carnis habebũt huiusmodi: ꝙ tribulationẽ carnis hic pati possunt: etiam iam qui spiritualiꝫ viuũt. Cur ergo inesse ꝓiugibus carnis tribulatio quasi spiritualiꝫ dicit que etiam a vita spiritualiũ longe nõ est: nisi ꝙ hi frequenꝫ maiores tribulationes ex carne suscipiũt: qui carnis voluptatib⁹ delectãtur. Bene aũt dicit: ⁊ aia eius sup semetip so lugebit: quia quisq; in se gaudere appetit eo ipso iam in luctu est: quo a vera leticia recessit. Vera quippe leticia mentis creatorẽ. Dignũ itaq; est vt in se semp homo merorel inueniat: qui derelicto creatore in se gaudiũ querebat. Sequit. ℣ Cap. XIIII

Job. Ca. XV. A

Respondẽs autez eliphas themãites dixit: Nũquid sapiens rñdebit quasi in vẽtum loquẽs: ⁊ implebit ardore stomachũ suum. Crebro iam dixim⁹ beatũ iob typuz sancte vniũsalis ecclesie: amicos vo illius hereticoꝝ speciẽ tenere. Qui quasi ex defensiõe dñi occasionẽ stulte locutiõis inueniũt: ⁊ cõtumelioſa ꝓtra bonos verba iaculãt. Qui bus cũcta que a fidelibus sentiunt: quasi inuentũ plata displicẽt. Unde nũc dicit: Nũquid sapiens rñdebit quasi inuentũ loquẽs Nec bonoꝝ verba dicta ratiõis: sed stimulos furoris existimant. Unde ⁊ subdit: ⁊ implebit ardore stomachũ suũ. Quia ea etiam que se sciũt ꝓtumelioſe dicere: studeant semp vt dictũ est ex dñi defensiõe palliare. Unde eliphas subdit: ℣ Arguis verbis eũ qui nõ est equalis tibi: ⁊ loqueris qđ tibi non expedit. Nullũ vo existimãt timorẽ dñi hre: nisi eum quẽ potuerint ad sue ꝓfessiõis stulticiã trahere. Vñ adiũgit. ℣ Quãtũ in te est euacuasti timorẽ: ⁊ tulisti preces coꝝ dño. Tuli sti dicit abstulisti: ac si aperte dicat: De tua iustitia pſumẽs: creatoris tui grãm despicis deprecari. Cum enĩ vera mala heretici ꝓtra bonos non inueniũt: fingunt que redarguãt vt iusti esse videanꝫ: ⁊ fit plerũq; vt ad apta ꝓtumeliarũ verba pueniant. Vñ adhuc sb dit. ℣ Docuit enĩ iniq̃tas tua os tuũ: ⁊ imitaris linguam blasphemantiũ. Iniq̃tas os docet: qñ ex mala vita ꝯcipit qđ peius dicatur: Quia aũt beat⁹ iob tãto in ore liber fuerat: q̃to iust⁹ in ope: ab amicis suis hꝛetico rũ typũ tenẽtib⁹ ⁊ de iniq̃ vita: ⁊ de audacia ore rephendit vt dicat: Docuit enĩ iniq̃tas tua os tuũ. Ac si apte ei diceret: Qđ puerse loqueris: ex puersione didicisti vita. Sepe vo hereticoꝝ quasi veneranꝫ deũ eius mysterijs ꝓtradicũt: ⁊ humilitatẽ putant si veritatẽ denegant. Sunt nanq; nõnulli qui deo se iniuriã irrogare existimãt: si eũ veram carnem assumpsisse fateanꝫ: aut si hunc veraciꝫ ꝓ nob carne mori potuisse crediderit. Cũq; deo quasi pl⁹ honoris conanꝫ tribuere: coguntur laudes veras bonitatis illius negare. Quid enĩ ei est in charitatis sue laude potenti⁹: q̃ vt illa sibi ꝓ nobis digna ad susceptionẽ faceret: que ei videnꝫ indigna. Sancta aũt ecclesia veram carnẽ veram mortem illi⁹ ꝓfitet: sed hec dicẽs ab hereticis irrogare deo ꝓtumeliã credit. Unde nũc dicit: et imitaris linguã blasphemantiũ. Cui si quid in hoc mũdo adũsitatis euenerit: hoc ei ꝓtingere ex hac iniuria sue ꝓfessiõis dicunt. Vñ adhuc subdit: ℣ Condẽnabit te os tuũ ⁊ nõ ego: ⁊ labia tua rñdebũt tibi. Quia enim ex errore ꝓfessiõis existimãt mala aduersitatis erumpe labia sua ei asserũt rñdere: vt culpa eloquij sit causa flagelli. ℣ Cap. XV

B Aliqñ vo ea cõprimere quasi ratio cinãtes volunt. Unde eliphas beatũ iob reprehendere q̃si ex ratione conatur dicẽs: ℣ Nũquid ꝑmus hõ tu natus es: ⁊ ante colles format⁹. Nunq̃d ꝓsiliũ dei audisti: ⁊ inferior te erit eius sapientia? Ac si verbis aptioꝝ dicat: qui de eterno loqueris: pensa quia tpalis es. Quia de ei⁹ sapientia disputas: pensa quia ei⁹ ꝓsiliuz ignoras. Sed q; ad hẽ heretici verba dñice defensiõis assumũt: vt docti esse videantur: ⁊ dũ diuinã gloriam defendere videnꝫ suaz sciam hoib⁹ inotescũt. ipsa hec eliphas subiũcta verba tetigit qui loq̃ quidẽ de sapiẽtia dei cepit sed stãti ad suã elationẽ cecidit dicens: ℣ Quid nosti qđ ignorem⁹: quid intelligis qđ nesciamus? Que videlicet dicta patenꝫ ostendũt ex qua mẽtis elatione ꝑdeat: q̃đ quasi ad dñicam defensionẽ sonat. Sequit. ℣ Et senes ⁊ antiq̃ sunt in nobis mꝛto vetustiores q̃ patres tui. Quia oẽs heretici a sctã vniũ sali ecclesia sunt egressi: testat⁹ iohãnes q̃ ait: Ex nobis ꝑdierũt: sed nõ erant ex nob. Sz vt ea que asserũt cõmendare stultis mentib⁹ hominũ quasi de antiq̃tate possint: antiq̃s patres se habere testanꝫ atq; ipsos doctoresl ecclesie sue ꝓfessiõis mgros dicũt. Cũq; presentes ꝑdicatores despiciunt de antiq̃rũ patrũ magisterio falsa ꝑsumptiõe gloriant: vt ea que ipsi dicũt etiam antiq̃s pres tenuisse fateanꝫ: quatin⁹ hoc qđ rectitudie astruere non valent: quasi ex illoruz auctoritate ꝓfirment. Quia vo scriptũ est: Quẽ diligit dñs castigat: flagellat aũt oẽm filiũ quez recipit:

L

Ter.

Ter.

Ter. B

Ter.

Ter.

Ter. B

1. Io. 2.

Hebre. 12.

sepe sancta ecclesia multis i hac vita adûsi/
tatib⁹ laborat: ⁊ reprobor⁹ vita tãto sine fla
gello dimittit: q̃to ad nulla p̃mia seruatur.
C Sed afflictiones sancte ecclesie videtes he/
retici eam despiciũt: ⁊ tot illam flagellis atte
ri ex prauę pfessionis merito suspicant. Un
Tex. de adhuc subdit. ℣ Nunq̃d grãde est: vt cõ
solet⁹ te de⁹. Sed verba tua prauа hoc p/
hibent. Ac si ei patenter dicat: Si pfessionem
fidei corrigeres: iam dudũ p̃solatione a fla/
Tex. gellis habere potuisses. Sequit. ℣ Quid
te eleuat cor tuũ: quasi magna cogitãs atto/
nitos habes oculos? Sepe iustor⁹ mens ita
ad altiora p̃templãda suspendit: vt exteriꝰ
eor⁹ facies obstupuisse videat. Sed q̃ hãc
p̃templatiõis vim in occulto agere heretici
ignorãt: hoc a iustis ⁊ recta sapientib⁹ fieri
magis per hypocrisim q̃ per veritatẽ putãt
quia hoc qđ ipsi habere nequeũt ineſſe ve/
raciter alijs non suspicant. Sequit: ℣ XVI
Tex. Quid tumet contra deũ spũs tu⁹: vt
el pferas ꝺ ore tuo huiuscemodi ſmo
nes? Plerũq̃ iusti aliq̃b⁹ necessita/
tib⁹ afflicti sua opera cogunt fateri: qđ btũs
iob fecerat quę post iusticiam flagella depri/
mebant. Sed cũ eorũ dicta iniusti audiũt: ꝺ
p elationẽ poti⁹ q̃ veritatẽ existimant pla/
ta. Ex suis eni corꝺib⁹ verba iustor⁹ pẽsant
et dici humilit posse vera bona non estimãt
Sicut eni grauis culpa est sibi hoc hominẽ
arrogare qđ non est: sic plerũq̃ culpa nulla
est: si humilit bonũ dicat qđ est. Unde sepe
contingit vt iusti ⁊ iniusti habeant verba si/
milia: sed tamen semp cor longe est dissimile
et ex q̃b⁹ dictis dñs ab iniustis offendit: in
eisdem quoq̃ a iustis placat. Nam phariseꝰ
Auę.18. ingressus templũ dicebat: Jeiuno bis in
B sabbato: decimas do oium que possideo: ⁊
iustificat⁹ magis publican⁹ q̃ ille exijt. Eze/
chias quoq̃ rex cũ molestia corpis afflictus
ad extremitatẽ puenisset vite: in oratione cõ
Esa.38. punctus dixit: Obsecro dñe memẽto q̃so q̃/
modo ambulauerim coram te in veritate ⁊ i
corde pfecto. Nec tamẽ dñs hanc pfessionẽ
pfectionis ei⁹ despexit aut rẽnuit: quez mox
in suis precib⁹ exaudiuit. Ecce pharise⁹ se iu
stificauit in opere: ezechias iustuz se esse asse/
ruit etiam in cogitatione: atq̃ vnde ille offẽ/
dit: inde iste dñz placauit. Cur ita q̃ hoc: ni
si q⁹ omnipotẽs de⁹ singlor⁹ verba a cogita/
tionib⁹ pensat: ⁊ in ei⁹ auribꝰ superbia non
sũt q̃ humili corde proferũt. Unde btũs iob
cũ sua opera protulit contra deũ nullo mo/
do tumuit q⁹ ea que veraciter fecerat humi
C liter dixit: Sed solent heretici errorũ suorũ
dictis vera aliqua pmiscere: ⁊ amici bti iob
q̃uis in rep̃hensione ei⁹ oĩmodo fallantur:
possunt tamen ⁊ quedaz vera dicere: que ex
illius assiduitate didicerũt. Quorũz dicta si
oia refutanda essent: eliphas sententiã pau/ 1.Cor.3.
lus apostolus mime ptulisset dicens: Ap/
prehendit sapientes in astutia eor⁹. Quia igi
tur ⁊ ea que recta dicunt p̃tra beatum iob re
cte non dicunt: nos in eor⁹ dictis ⁊ calcemus
vicium indiscretiõis: ⁊ discutiam⁹ vires recti/ Tex.
tud'nis. Sequit. ℣ Quid est homo: vt im/
maculat⁹ sit? Eo eni ipso quo dicitur homo:
terrenus exprimit ⁊ infirmus: homo eni ab
humo appellatus est. Et quõ esse valet sine
macula: qui sponte sua ad infirmitatẽ p̃cidit Tex.
factus de terra. Ubi ⁊ addit. ℣ Et vt iust⁹
appareat natus de mulìere. Prima quippe
viro iniusticiã mulier ppinauit in paradiso.
Quõ ergo iustus apparebit qui de illa nat⁹
est que iniusticie ppinatrix extitit? Sequit. Tex.
A Ecce inter sanctos ei⁹ ℣ Cap. XVII
nemo imutabilis: ⁊ celi non sũt mũ/
di in ꝓspectu eius. Hoc ceteror⁹ noie
repetit: qđ sanctor⁹ prius appellatiõe signa ps.18.
uit. Nam de eisdẽ sanctis scriptum est: Celi
enarrant gloriaz dei. Qui p naturã oẽs in se
metipsis ppriam mutabilitatẽ habent: sed
dum imutabili veritati studiose semp inhe/
rere desiderant: inherẽdo agunt vt imutabi
les fiant. Cũq̃ ad hanc toto affectu se tenent
q̃ndq̃ acciptũt vt super semetipsos ducti vin
cant hoc: qđ in semetipsis imitabiles extite/
runt. Quid eni mutabilitas: nisi moꝛs q̃daz
est? Que dũ rem quãlibet in aliud imutat: 1.Thi.6.
quasi occidit qđ fuerat: vt incipiat eẽ qđ nõ
erat. Et de auctore oium scriptũ est: Qui so
lus habet imortalitatez: quia videlicet in se/
metipso solus imutabilis est. De quo p iaco Jac.1.
bum dicit: Apud quẽ non est trãsmutatio:
nec vicissitudinis obũbratio. Ipsa eni muta
bilitas vmbra est: que quasi obscuraret lucẽ
si hanc p aliquas vicissitudines pmutaret. B
Sed quia in deo mutabilitas non venit: nul
la eius lumen vmbra vicissitudis intercidit.
Bene autem dicit: Celi non sũt mũdi in cõ/
spectu eius: quia p semetipos ante districtũ
dei iudiciũ nec ipsi esse mũdi ad pfectũ pos/
sunt qui mũdicie p̃dicatores fiunt: iohanne 1.Jo.1.
attestante qui ait: Si dixerim⁹ quia pecca/
tum non habem⁹: ipsi nos seducim⁹. Si igit
inter sanctos illius nemo imutabilis est: ⁊ ce
li in ꝓspectu illius non sũt mũdi: quis apud
se ꝺ usticie ope presumat? Under subditur Tex.
℣ Quãtomagis abominabilis ⁊ inutilis ho/
mo: qui bibit quasi aquas iniq̃tatem. Qui

imaculatũ ꝓius hominem ⁊ iustũ per se esse negauerat: hũc abominabilẽ ⁊ inutilem appellat: abominabilem scilcet ꝓpter iniustitiã macule: inutilem vo ꝓpter iniusticiã impfecte vite. Qui tamẽ abominabilis ⁊ inutilis intelligi ⁊ aliter potest. Aliqñ eni perũsus quedam recte agere videt: sed per ea q̃ iniq̃ sunt etiam ea q̃ eius recta sũt destruũt. Et q: mltũ deo displicent mala: neq; illa placent que vident bona. Qui g̃ in malis suis deo abominabilis est: q: dũ se per ꝓaua opera deo execrabilem exhibet: nec illud de eo qđ rectũ videt placet. Bñ aũt dicit: qui bibit q̃si aquas iniq̃tatem: hoc nanq; qđ comedit cũ mora glutit: q: mandit vt glutiat. Qđ autẽ bibit tantã ad glutiendũ moram non habet q̃to nullam ⁊ ad mandendũ necessitatẽ habet. Culpa ergo q: a stulto homine sine vlla retractione ꝑpetrat: quasi aq̃ iniq̃tas bibit. Qui eni illicita sine timore facit: q̃si potũ iniusticie sine obstaculo glutit. Seq̃t ℣ XVIII

Ostendam tibi audi me: qđ vidi narrabo tibi. Habent hoc omẽs arrogantes ꝓprũ: vt cũ rectũ qđ vel parũ senserint in vsum hoc elationis inflectãt: atq; vnde per intellectũ sibimet ipsis altiores fiant: inde per timoream in foueã elatio nis cadant: secq; doctis doctiores existiment: reuerentiã sibi a meliorib⁹ exigant: ⁊ docere sanctiores q̃si ex auctoritate ꝓtendant. Unde nũc dicit: ℣ Ostendã tibi audi me. Et q: cũ minore auctoritate docet is q̃ audita q̃ is q̃ ea quẽ viderit loquit: vt fortiorez sibimet auctoritatẽ eliphas arroget dicit: Qđ vidi narrabo tibi. Quia vo nonnunq; heretici damnatis suis patrib⁹ ꝓfundunt: ⁊ tamen eoꝝ sententias q̃si cũ auctoritate ad mediuz ꝓferũt ex quoꝝ stulticia iure reprobant: recte ipsa hereticoꝝ audacia subinfert cũ dicitur: ℣ Sapiẽtes ꝓfitent: ⁊ non abscondunt patres suos. In quoꝝ ⁊ laudem ꝓsiliũt: et eos velut solos ecclesie põfuisse gloriãt. Unde adhuc subdit. ℣ Quib⁹ solis data ẽ terra: ⁊ non trãsibit alien⁹ per eos. Solis suis patrib⁹ datam terrã existimãt: q: solos errorum suoꝝ mgros rexisse veracit ecclesiam putant. Quis vo alien⁹ nisi apostata angelus vocat? Unde ⁊ ꝑ psalmistã de cũctis simlr malignis spiritib⁹ dicit: Cum alieni insurrexerũt sup me: ⁊ fortes quesierũt aiam meam Heretici igit q: doctoꝝ suoꝝ corda apostate angelo existimãt nõ fuisse subiecta: trãsisse p eos alienũ denegãt. Cui videlcet alieno p vnũquẽq; trãsire est: iniq̃s in corde ei⁹ cogitationes imittere. Unde ⁊ ꝑ pphete vocez de malignis spiritib⁹ ꝓtra stantẽ aiam dr: Qui dixerũt anime tue: incuruare vt transeam⁹. Sed eliphas themanites q: quedã narratus audiri vult: cuius multa que dicẽda sũt scit: sed q: beato iob dicẽda non erant nescit: audiam⁹ sententias q̃s ꝓtra beatũ iob ꝓtulit: nec debem⁹ cui: se solũ pensare qđ dixit: Sequit. ℣ Cũctis dieb⁹ suis impi⁹ supbit. Solent etiam electi in qbusdã suis cogitationibus atq; actib⁹ supbire. Sed qui electi sũt cũctis dieb⁹ suis supbire non possunt: q: prius q̃ vitam finiant ad humilitatis metũ ab elatione corda cõmutant. Impius vo dieb⁹ suis oibus supbit: q: sic vitam termiat vt ab elatione mime recedat. Circũspicit qđ temporaliter floret: ⁊ pensare negligit: q̃ in etnũ ducit. In vita carnis fiduciã ponit: eaq; diu pmanere existimat que ad põsens tenet. Solidat in elatione anim⁹: in despectũ adducit oĩs ꝓpinquus: q̃ repenti na mors surrepat nunq; ꝓsiderat: quã sit ei⁹ incerta felicitas nunq; pensat. Qui si in certitudinẽ fugacis vite ꝓspiceret: icerta ꝑ certo nequaq; teneret. Unde ⁊ bñ subdit. ℣ Et numer⁹ ãnorũ incertus est tyrãnidis ei⁹. Supbire enim mime debuisset etiã si annoꝝ suoꝝ numerũ certũ habere potuisset: vt sciens q̃tũ viueret ꝑciret qñ se ab elatione remoueret. At p⁹ q̃ pñs vita semp incerta est: tanto semp mors surrepens timeri debet: q̃to nunq; puideri valet. Bene aũt supbiã impij tyrannidẽ vocat. Proprie eni tyrãn⁹ dicit: q̃ in cõmuni re publica non iure principat. ℣ Cap. XIX

Sed sc̃endũ est: q: omis supb⁹ iuxta modũ ꝓprũ tyrannidẽ exercet. Nã qđ nõnunq; ali⁹ in republica hoc p acceptã dignitatis potentiã: ali⁹ in ꝓuincia: ali⁹ in ciuitate: ali⁹ in domo ꝓpria: ali⁹ p latentẽ negciam hoc exerceat apud se in cogitatione sua. Nec intuet dñs q̃tũ quisq; male valeat facere: sed q̃tũ velit. Et cum deest ptãs fortis: apud se tyrãn⁹ est: cui iniq̃tas dominat intus: q: etsi exteri⁹ nõ affligit proximos: intrinsecus tñ habere ptãtem appetit vt affligat. Et q: oꝑs de⁹ corda pensat: iam in ei⁹ oculis impius egit qđ cogitauit. Ad hũ aũt conditor noster latere nos voluit finẽ nostrũ: vt dũ incerti sum⁹ qñ moriamur semp ad mortẽ parati iueniamur. Unde recte p⁹ q̃ dictũ est: Cũctis dieb⁹ suis impi⁹ supbit: ad iũgit: ⁊ numer⁹ annoꝝ incert⁹ est tyrãnidis ei⁹. Ac si apte diceret: Cur q̃si de certo extollit: cui⁹ vita sub pena incertitudis tenetur. Sed oꝑs de⁹ ꝓaue agẽtib⁹ nõ soluz ventura supplicia reseruat: sed eoꝝ corda hũ etiam

vbi delinquũt penis implicat: vt eoĩpo quo peccant semetipsos feriant: vt semp trepidi semp̃q; suspecti mala ab alijs pati metuant: que se alijs fecisse meminerũt. Vñ adhuc de
Tex: hoc impio subdit. ¶ Sonit⁹ terroris semp i auribꝰ illius: ⁊ cũ pax sit ille insidias suspicatur. Nil aũt simplici corde felicꝰ: qz q̃ inocẽtiam erga alios exhibet: nihil est qđ pati ab alijs formidet. Habet enĩ quasi arcẽ quãdã fortitudinis simplicitatẽ suam: nec suspectus est pati qđ se fecisse nõ meminit. Vñ bene p
Prouer. 14. salomonẽ đ: In timore dñi fiducia fortitudĩs
Vbi. s. Qui ⁊ rursũ ait: Secura mẽs: q̃si iuge ꝓuiuium. Quasi enĩ ꝓtinuatio refectiõis est: ipsa trãquillitas securitatis. At ꝫ mẽs praua sp
L ẽ in laboribꝰ qz aut molit mala q̃ inferat: aut metuit ne ꝫ sibi ab alijs inferãt. Et quicq̃d ꝓtra primos excogitat: hec ꝓtra se excogitare a primis formidat. Fit vndiq; suspecta: vndiq; trepida. Dis qui ad memoriã venit: exãrere ꝓtraria creditur. Cui ergo tranq̃llitas securitatis deest: huic pculdubio terroris sonitus semp in auribꝰ est. Et sepe ꝓtingit vt tali cuilibet primꝰ suus simpliciter loquatur: nil aduersum cogitet. Sed cum pax sit ille insidias suspicat: qz qui semp dolose
Prouer. 15. agit: simplicit erga se agi non estimat. Et qz scriptũ est: Impi⁹ cũ in pfundũ venerit peccatoz ꝓtemnit: inuolutꝰ iniq̃tatis sue tenebris iam de luce desperat. Unde ⁊ sequitur.
Tex. ¶ Nõ credit q; reuerti possit de tenebris ad lucem: circũspectãs vndiq; gladium. Quia dũ feriri se vndiq; insidijs credit: salute desperata semp ad nequiciã excrescit. ¶ XX

A Liqñ vo iste puersus etiam supna iudicia attẽdit: ⁊ super se hec euenire metuit. Sed cũ stipendiũ vite p̃sentis querit: hec eadẽ iudicia que metuere ceperat auaricia deuictꝰ insania ꝓtemnit. Et q̃dem mori se posse in peccato existimat: sed tamẽ a peccato ñ cessat. Vñ ⁊ subdit. ¶ Cũ se mouerit ad querendã panẽ: nouit qđ paratus sit in manu eius tenebrarũ dies. Pdanis eteni stipendiũ vite p̃tis: tenebrarũ vo dies tempus vltionis accipit. In actu itaq; suo aliq̃n iste puersus iram supni iudicis p̃pendit p̃sentẽ: sed a malo non auertit vt etiam ipsa quoq; ab eius interitu valeat aũti. Accusante se aũt ꝓscientia feriri metuit: sed tamen semp auget quo feriat. Contẽnit enĩ reditũ suũ: desperat veniã: supbit i culpa: sed tamẽ testem sue neq̃tie intus habet timorez
B E: cuius praua videat foris audacꝰ agere: de his tamen apud semetipm cogit trepidare. Unde
Sap. 17. scriptũ est: Cũ enĩ sit timida nequicia dat testimoniũ ꝓdemnationi: quia cũ illicita quisq; perpetrat pauet qđ facit: ⁊ apertus damnatiõis testis est ipse timor iniq̃tatis
Tex. quia ⁊ tùmet qđ agitur: ⁊ tam malũ non vincitur qđ timet. De quo ⁊ adhuc subditur.
¶ Terrebit eũ tribulatio: ⁊ angustia vallabit eum: sicut regem q̃ preparat ad prelium In omne qđ iniquꝰ agit tribulatiõe ⁊ angustia vallat: quia cor eius anxietate ⁊ suspitione ꝓfundit. Alius occulte appetit vi aliena diripere: qui laborat in cogitatiõibꝰ ne deprehendi valeat. Alius relicta veritate mentiri deliberat: vt audiẽtiũ animũ fallat: sed q̃tꝰ labor est sollicite custodire ne ipsa eiꝰ fallacia deprehẽdi queat: ponit quippe añ oculos qđ sibi a veritate dicentibꝰ rñdere possit: ⁊ cũ magno cogitatu ptractat quo pargumenta falsitatis documẽta veritatis exu
L peret. Hincinde se circũtegit: ⁊ ꝓtra hoc vbi deprehendi potuerit: veritati similẽ rñsionez querit. Qui si velit verũ dicere: vtiq; sine labore potuisset. Plana quippe veritatis via et grauis est iter mendacij. Vñ ⁊ p pphetã
Jere. 9. dicit: Docuerũt enĩz linguã suã loqui mendaciũ: vt inique agerẽt laborauerũt. Bene ergo dicitur: Terrebit eũ tribulatio: ⁊ angustia vallabit eum: qz apud semetipm in labore timoris deficit: q̃ securitatis sociã viam veritatis relinq̃t. Qui bene regi prepato ad
p̃liũ comparat: qz in eoipso malo qđ agit ⁊ terret ⁊ festinat: ⁊ ex ꝓscientia trepidat ⁊ ex
A desiderio anhelat. Metuit ⁊ supbit: pauescit suspitionibꝰ: ⁊ mentem p audaciã erigit.

Sciendũ q̃ est: qz rex ¶ Cap. XXI q̃ preparat ad p̃liũ sic de hoste suspectus est: vt eundem q̃ quẽ ducit exercitũ metuat ne labefactet: ne destitutio ne militũ iaculis pateat inimicoz. Iniquus ergo angustia vallat: sicut rex q̃ prepat ad p̃liũ: qz videlicet falsa agens falsa loquens formidat ne suos amittat milites. id est. argumenta falsitatis: ⁊ veritatis iaculis pateat si ei fortasse defuerit qđ ex fallacia opponat. Sed cuius animꝰ trepidet: cuius ꝓscientia accuset: cupiditate sua inimicꝰ non vincit: sed suppresso pauore audaciaz de iniq̃tatibꝰ sumit. Et sepe etiam vltione menti pposita se ꝓtra deũ erigit: quelibz ab eo aduersa ppeti deliberat: duz modo hic dum valet oẽ qđ
Tex. placz agat. Unde ⁊ subdit. ¶ Tetendit enĩ aduersus deũ manũ suam: ⁊ contra oipotentem roboratꝰ est. Lucurrit aduersus eũ erecto collo: ⁊ pingui ceruice armatꝰ est. Hec ꝺ ipso iniquoz capite scilicet antichristo aptiꝰ sentiunt qui contra deum manũ erigens roi

borari dicit: quia prauo in tempore pmitti/
tur exaltari: vt cuz ad modicũ gloriari sini/
C tur: eo in perpetuũ attrocius puniatur. Sz
quia eius membra sunt omnes iniqui: ꝫ qõ
in fine mundi ille tunc singulariť acturus est
vnus: videamus modo qualiť a malis aga/
tur singulis. Sunt nanq; nõnulli qui etsi q̃
aliquando agere contra omnipotẽtis dei iu/
dicium nituntť: ipsa impossibilitate implẽde
sue voluntatis fracti: ad semetipsos respici.
unt atq; ad eum quez contemnere voluerãt
ꝙuertuntur: ⁊ qui discedere longe poterant
si qõ vellent implere valuissent: per hoc ali/
quando saluanť: quia qõ nequiter voluerť
implere nequerunt. Unde ad se reducti cu/
ius sint ꝙditionis aspiciũt: ⁊ plangunt se cõ/
traria veritati voluisse. Et sunt nõnulli qui
hoc qõ peruerse contra deum appetunt: iu/
sto dei iudicio implere nequius permittunť
Et cum eos malicia accendit: potentia robo
B rat: tanto iam semetipsos in errore cognosce
re nequeũt: q̃to in rebus affluentib⁹ extra se
semper per potentiam trahunť. De quoruz
nunc intentione dicitur: Te endit eniz ad/
uersus deum manũ suam: ⁊ contra omnipo
tentem roboratus est. Contra deum quippe
manũ tendere est: in operatiõe prava despe/
ctis dei iudicijs pseuerare. Et quia tũc ma/
gis irascitur de⁹ quando pmittit impleri qõ
saltem cõcipit in cogitatione non debuit: cõ/
tra omnipotentẽ iniquus iste roborať: quia
Tex. psperari in mala sua actione permittť: qua
tinus ⁊ peruersa faciat: ⁊ tamen feliciter vi/
uat. De quo adhuc subditť: ℣ Cucurrit ad/
uersus eum erecto collo. Erecto collo con/
tra deum currere est: ea que creatori displi/
cent cum audacia perpetrare. De q̃ recte dr
cucurrit. id est. in malo opere obstaculum ꝺ
aduersitate non habuit. De quo adhuc ad/
Tex. ditur. ℣ Cap. XXII
A Pingui ceruice armat⁹ est. Pin/
guis ceruix est opulenta superbia:
affluentib⁹ videlicet rebus quasi multis car
nibus fulta. Potens igitur iniquus: pingui
ceruice contra deũ armať: quia rebus tem
poralibus tumens contra precepta verita/
tis q̃si de magnitudine carnis erigiť. Quid
eni paupertas nisi quedam macies: ⁊ quid
rerum abũdantia nisi pinguedo est vite pre/
sentis? Pingui ergo ceruice se contra deum
erigit: qui temporalem abũdantiam in sup/
biam assumit. Habent eni hoc potentes et
iniqui ꝓprium: vt fallacibus diuitijs occu/
pati veras dei opes negligant: ⁊ q̃to minuſ
qõ verum est inquirũt tanto amplius falsis
diuitijs extollunť. Cura eteni multiplex ter
renarum rerum quia occupat execat. Unde B
adhuc apte subiũgitur. ℣ Operuit faciẽ ei⁹ Tex.
crassitudo. Visus quippe in facie est: in qua
et prima corporis honorabilior pars ẽ. Nõ
ergo imerito mentis intentio per faciem de/
signatur: nam quolibet vertim⁹ illuc vide/
mus. Faciem ergo crassitudo operit: qr desi
derata terrenarũ rerum abũdantia oculos
mentis premit: ⁊ hoc qõ in eis esse honora/
bile debuit ante dei oculos fedat: quia curis
multiplicib⁹ aggrauat: quibus tamen nec
solum sufficit vt ipsi superbiant: nisi ⁊ hi qui
eis ꝓiuncti sunt de eoz pinguedine etiã ipsi
glorienť. Nam sunt nõnulli q̃ patronis ma/ C
ioribus adiuti superbiũt: ⁊ de eoz potentia
contra inopes extollunť. Unde adhuc sub/
ditur: ℣ Et de lateribꝰ eius aruina depen/ Tex.
det. Quia aruina pinguedo carnis est ⁊ late
ra dicere diuitũ solemus hos quos eis ꝓiũ/
ctos cernim⁹. Aruina de eius laterib⁹ depẽ
det: quia quisq̃s potenti ⁊ iniquo adheret:
ipse quoq; de eius potentia velut ex pingue
dine rerum tumet: patroni peruersi iniq̃tatẽ
sequens deum non timeat: quos valet ⁊ q̃n
tum valet paupes affligat: de gloria tempo/
li coz eleuet. Cum ergo talis est q̃ iniquo po
tenti adheret: de eius ꝓfecto latere aruina
dependet. De q̃bus adhuc subditť: ℣ XXIII
H Abitabit in ciuitatib⁹ desolatis ⁊ in C A
domibus desertis: que in tumulos
sunt redacte. Quia eni a quersatio/
ne ꝙuientiũ ciuitas appellať: ciuitates deso
late sunt: ipsi obseq̃ntiũ cunei peruersoz: q̃/
rum dum oribus puersus iste laudatur: ad
prava opera per nequitiã rapitur. Unde scri/
ptum est: Laudať peccator in desiderio ani/ ps. 9.
me sue: ⁊ qui iniqua agit bñdicitť. Dom⁹ vo
deserte: sunt cogitatiões prave: quas iniqu⁹
iste inhabitat: quia p omne qõ agit iniquo/
rum hominũ placere cogitationib⁹ appetit.
Que ciuitates desolate ⁊ domus deserte re/
cte noiantur: quia nisi ops deus talium con
uersatiões cogitationibusq; p̃cedentib⁹ eoz
culpis relinqueret: ad grauiora ppetranda
mine peruenirent. Bene autem dicit: que
in tumulos sũt redacte. Ruentia nanq; do/
moz atq; ciuitatũ edificia tumulos faciunt:
quoniã dum praui quiq; ꝓfusis actionibus
sibimetipsis ad puersa opera iungunť: ostẽ
dunt ꝓculdubio quia de edificio vite ceci/
derunt. Sequitur. ℣ Nõ habitabitur: nec Tex.
pseuerabit substantia eius: nec mittet in ter B
ra radicem suam: Qõ hic non habitabit di/
ctum est: in quibusdaz codicib⁹ reperi non

ditabit. Sed sensus non discrepat: quis a se sermo discordet. Ille enī virtutib⁹ ditatur cui⁹ mentē inhabitat op̄s deus. Sed q̄ superbi cogitatio ab auctoris sui gr̄a non inhabitatur: p̄fecto p̄ hoc virtutib⁹ non ditatur. Propt̄ hoc ergo q̄d interi⁹ est vacuⁿ dicatur: non inhabitabit: ppt̄ hoc v̄o q̄d trā sitorie fōras tumet recte subiūgitur: nec pseuerabit substantia eius. Ac si aperte dicat: Hoc q̄d habere videt exterius trāsit: et illō q̄d transire non poterat interi⁹ non habet.

Ter. Unde et apte adiūgit: ℣ Nec mittet in terrā radicem suam. Nō si de hac terra dictum accipim⁹: liquet p̄culdubio q̄ arbor que in terra radicez non habet vel tenuissimis cōmota flatib⁹ cadet. Et supbus quisq̄ dū cōtra oipotentē dn̄m roborat: dum currit erecto collo et in pingui ceruice contra auctorez erigit: stare quasi arbor videt. Sed status eius sine radice est: q̄ velut ad ꝓlenem flatuz sic ad motū occulte sentētie vita eius eruit.

Ps.141. Sin v̄o hoc loco terram eterne vite retributionem accipim⁹: de qua ꝓpheta ait: Portio mea in terra viuentiū: iniquus iste in terrā radicē suam non mittit: q̄ nunq̄ ad eterne vite desideriū cordis sui cogitationē plātat.

A Quod enī radix arbor: ℣ Cap̄. XXIIII
is: h̄ vniuersq̄ hominuz cogitatio sua est: q̄ in hoc q̄d exteri⁹ videt: p illud tenetur q̄d interi⁹ non videt. Unde et

Esa.37. p̄ ꝓphetam dicit: Mittet radicē deorsum: et faciet fructū sursum. Cū enī cogitationez nostrā ad compatiendū indigenti ꝓximo tēdimus: quasi radicē deorsum mittim⁹: vt retributionis fructū supius faciam⁹. Sequit

Ter. ℣ Nō recedit ō tenebris. Si supbus iste a culpa ad iusticiā redire voluisset: de tenebris recederet. Sed q̄ lucem iusticie non querit de tenebris non recedit. Cui⁹ etiam exēplo bi qui ei adherent in terrenis ꝓuectib⁹ anhelant: auaricie facib⁹ accenduntur: desideriorum carnaliū ignibus vruntur. Unde et subditur:

Ter. ℣ Ramos eius arefaciat flāma. Si enī sibi quosdā eternam patriam querētes adiūgeret: ramos in se virides haberet. Sed quia

B ipsi q̄z qui ei ꝓiuncti sunt terrenis desideriis estuant: et duz desideriorum flāma clientū eius animos accendit scilicet ramos arefacit: vt fructum boni operis non ferant: q̄ ad appetenda infima p̄ nequiciam anhelant. Ñ autem subdit:

Ter. ℣ Et auferet spiritu oris sui. Superbus etenī quisq̄ quo in hac vita pl⁹ valet eo sibi lingue frena audacius relaxat: vt loquat peruersa quelibet: nullū de verbis suis metuat. istos ꝓtumelijs feriat. illos maledictiōib⁹ iaculetur. Nōnunq̄ v̄o in blasphemiam ꝓtra ꝓditorē rapit: sicut de talib⁹ per psalmistā dicit: Posuerūt in celo os suum: et lingua eorum trāsiuit sup terrā. Unde et diues in igne posit⁹: stillari sibi aquā ex digito lazari in lingua postulat. Qua ex re intelligit: q̄ vbi amplius peccauerat: ibi atrocius ardebat. Recte ergo nunc dicit: Et auferet spūoris sui: q̄ eo pcussionis sententiaz accepit quo oris sui spiritū sub diuina formidine non restrinxit. Sequit. ℣ Non credat fruſtra erroze decept⁹: q̄ aliq̄ ꝓtio redimendus sit. Quotiēs post culpam elemosynas facim⁹: q̄si ꝓ ꝓauis actib⁹ ꝓtiū damus. Unde et ꝓ ꝓphetā de eo q̄ hec nō agit dicit

Ps.48. Nō dabit deo ꝓpitiationē suam: nec ꝓtiū redemptiōis anime sue. Nōnunq̄ v̄o diuites elati inferiores opprimūt: aliena rapiūt: et tamen q̄si quedā alijs largiunt: et cū multos deprimāt: aliq̄n quibusdā opem defensionis ferūt: et ꝓ iniq̄tatib⁹ quas nunq̄ deserunt dare ꝓtiū vident. Sed tūc elemosyne ꝓtiū nos a culpis liberat: cuz ꝓpetrata plangim⁹ et abdicam⁹. Nam q̄ et semp peccare vult: et q̄si semp elemosynā largiri: fruſtra ꝓtiū tribuit: q̄ non redimit aiam quā a vicijs non compescit. Un̄ et nūc dicitur: Non credit fruſtra erroze decept⁹ q̄d aliquo ꝓtio redimēdus sit: q̄ elemosyna supbi diuitis eū redimere nō valet: quā ꝓpetrata simul rapina paupis ante dei oculos ascēdere nō permittit. ℣ Cap̄. XXV

A Quod fortasse intelligi aliter potest Quia sepe supbi diuites et cū elemosynā tribuūt: non hanc ꝓ eterne vite desiderio: sed ꝓ extendēda vita tempali largiunt: morte se posse differre dationib⁹ credūt. Dz non credat fruſtra erroze decept⁹ q̄d aliq̄ ꝓtio redimēdus sit: q̄ obtinere ex impēso munere non valet: vt finem debitū euadat: cui⁹ etiam nequicia intercidit vitam. Unde et subditur: ℣ Anteq̄ dies eius impleant peribit et manus eius arescet. Prefixi dies singulis ab interna dei p̄sciētia nec augeri possūt nec minui: nisi ꝓtigat vt ita p̄sciat: vt aut cū optimis opib⁹ longiores sint: aut cuz pessimis breuiores: sicut ezechias augmentū dierum meruit impensiōe lachrymarū: et sicut de ꝓuersis scriptū ē: Indisciplinatis obuiat mors. Sed sepe iniquⁿ q̄uis in occulta dei p̄scientia longe vite eius tempa non sint p̄destinata: ipse tamē q̄ carnaliter viuē appetit: longos animo dies ꝓponit. Et q̄ ad illud tps puenire ñ valet q̄d expectat: q̄si anteq̄ dies illⁱ impleant perit. Nō tñ intelligē et aliter

Ter. Ter. Ter. Ter. Ter. Ter. Ter. Ecc.20. B

possum⁹. Plerūq; enī quosdaz cernim⁹ z p uerse agere: z vsq; ad senectutē vltimā pue nire. Quō enī dicit anteq; dies ei⁹ implean tur pibit: cū in q̄busdā sepe videam⁹ q: eta te longa iam mēbra deficiūt: z tñ prauitatez suā eoz desideria exeq̄ non desistūt. Sunt nanq; nōnulli q̄ post vitā pdītā ad semetip sos redeūt: z accusante se ꝛsciētia perūsa iti nera relinquūt: cōmutāt opa: ātique sue pra uitati ꝛtradicūt: terrenas actiōes fugiūt: de sideria supna sectant: sed ꝑusq; in eisdez san ctis desideriis solident p tꝛpozē mētis ad ea que diiudicare cepāt redeūt: atq; ad ma la que fugere dispositerāt recurrūt. Quia ei sepe ꝛtingit vt p vtilitate multoꝛ: etiaz san cti viri exterioꝛ b⁹ actib⁹ seruiant: z populo rū gubnationib⁹ occupent: hoc infirmi aspi cientes z p vetustā supbiā adhuc querētes imitari: exterioꝛib⁹ actib⁹ se inserunt: ꝟ q̄to ad eas non eruditi spiritalib⁹ venūt: tanto eas carnalit exequunt. Nisi enim ꝓius coꝛ longo studio z diutina ꝙuersatiōe in desideꝛijs celestib⁹ ꝙualescat: cuz ad exterioꝛa agē da refundit: ab omni statu boni opis eradi/ cat. Vñ recte q̄s de ꝟ iniq̄ dicit: Anteq; dies ei⁹ ipleat pibit: q: etsi q̄d boni fortasse agere ceperit ꝑusq; in eo p longitudinē tpis ꝙuale scat ad exterioꝛa relabit: z puerse deserit q̄ recte inchoasse videbat. Vñ z apte subdit: ℣ Et man⁹ eius arescet. Quia dū exteriozi/ bus actib⁹ intempestiue iuoluit: ab oi nimi/ rū bona opatione siccat. Unde adhuc bene subdit: ℣ Ledet quasi vinea in ꝓmo floꝛe: botrus eius q̄si oliua ꝓiciēs florem suum. Cōgregatio enī hypocrite sterilis. Notan/ dū q̄ sic ō ꝟ iniquo generalit loquit: vt tamē diuin⁹ sermo ad specialē eius neq̄ciam deri/ uetur. Qui enī dicens ledet quasi vinea in ꝓmo floꝛe botrus ei⁹: z quasi oliua ꝓiciens germen suū ꝓtinus subdit: ꝙgregatio enim hypocrite sterilis: patent indicat q: in ꝟ iniq̄ repꝛobatiōis sententiā ꝓtra ei⁹ hypocrisim inferat. ℣ Cap. XXVI

Sed nūc pensandū nob est: qualiter hypocrita sicut vinea in primo floꝛe vel sicut oliua florem ꝓiciens ledat. Si flo rentem vineā p ineqlitatē aeris imoderatuz frigus attigerit: ptin⁹ ab oi humoꝛe viridi/ tatis arefacit. Et sunt nōnulli q̄ post puersa itinera sanctas vias sectari appetūt: ꝟ ꝑusq; in eis vt dixim⁹ desideria bona roboꝛent: quedā illos pntis seculi ꝓsperitas accipit: q̄ eos reb⁹ exterioꝛib⁹ implicat: z eoꝛ mentez dū a caloꝛe intimi amoꝛis retrahit: q̄si ex frī/ goꝛe extinguit: z q̄cq̄d de ꝟtutuz in eis floꝛe apparere videbat interficit. In terrenis q̄p pe actib⁹ valde frigescit animꝰ: si necdū fue/ rit p intima dona solidat⁹. Vñ necesse est vt loca maioꝛa vel exterioꝛa opa q̄ hūanis sūt necessitatib⁹ ꝓ futura illi exercēda suscipiāt q̄ hec diiudicare atq; sibimetipsis pmere ex ꝟtute intima nouerūt. Nam cū infirm⁹ q̄sq; vel ad locū regiminis vel ad exterioꝛa agen/ da retrahit: quo quasi extra se reducit era/ dicatur: quia z arboꝛ que radices in altū pri us non mittit citius ventoꝛ impetu sternit: si se ad altam verticē extollit: eoq; citius ad ima coꝛruit: quo altius in aere sine radicib⁹ excreuit. Nōnunq; ꝟo florentē vineā nō fri gus sed estus arefacit. Cunq; imoderato ca loꝛe tangit: discusso floꝛe botr⁹ tabescit. Et plerūq; ꝓtigit: vt hi q̄ ad bona opa recta in/ tentione non venūt: cū placere sē hoib⁹ vi/ dent: ad exercēda hec eadem opa vehemēti us accendant humanis placitura ocul⁹ age/ re anxie studeāt: z quasi sancto studio ferue scāt. Quid itaq; istos nisi in floꝛe estus ꝓtigit quos humane laudis appeticio a fructu alie nos fecit? Vñ z bñ subdit: ℣ Et q̄si oliua p ꝓiciens florem suū. Oliua q̄ppe cuz in floꝛe ē si imoderata nebula tangit: a plenitudie fru ctuū vacuatur. Et quotiēs inchoātes quiq; bona opera laudari ab aspicientib⁹ ceperit atq; in suis laudib⁹ delectari: fit caligo intel ligentie in cogitatione vt iam discernē neq/ at qua intentione quid faciat: z fructū pdit: operis velut ex nebula fauoꝛis. Unde bene per Salomonem dicitur: Mane surga/ mus ad vineas: videamus si floꝛuit vinea: si floꝛes fructus parturiunt. Florent quip/ pe vinee: cū mentes fideliuz bona opa ꝓpo nunt: sed fructus non pariunt si ab eo qđ p/ posuerint aliquibus victi erroꝛibus infir/ mantur. ℣ Cap. XXVII

Non g̃ intuēdū est si vinee floꝛeāt ꝟ si flores ad partū fructuū ꝙualescant: q: mirū nō ē si q̄s bona inchoat: ꝟ valde mi/ rabile ē si intētiōe recta in bono ope ꝑdurat Vñ fit plerūq; vt si in bono ope recta inten tio nō teneat: etiā ipsum ꝟ opus qđ bonū cre ditur amittat. Nā quosdā sepe vidim⁹ terre na que possederāt reliquisse: z nil iaz trāsito rīū querere: nullis ꝓ hac vita iurgijs ammi sceri. Cū itaq; hoc in se fidelis aīa oñdit: q̄si oliua floꝛē ptulit. Cz cū q̄daz ex talib⁹ rur/ sus ceperit mōi gloriā quā ꝓtēpserāt q̄rere z terrēis reb⁹ q̄s spreuisse videbāt insaciabi lit inhiare: vacare iurgijs: pxioꝛ lesiōes ex quirere: nimiruz placuit oliua florem quem ꝓposuit quia rudimenta boni studij ad

perfecta opera non perduxit. Sed sciendum est: quia hec semper eis eueniunt: qui deum puro ac simplici studio non sequuntur.

Tex. ¶ Unde recte subdit: Cōgregatio enim hypocrite sterilis. Certa eni bona non amitteret: si hypocrita non fuisset. Congregant vero et hypocrite bona opera: sed eorū sterilis est ipsa congregatio: quia per hoc qd agūt fructum recipere in eterna retributiōe non appetunt: fecundi ac virides in suis operibus humanis oculis vident: sed in ꝯspectu occulti iudicis infecūdi ⁊ aridi apparent. Sepe vero estu auaricie accensi eo maiora de se opera humanis oculis ostēdūt: quo amplio ra sibi ab hoibus offerri munera appetunt.

Tex. Unde adhuc subdit: ¶ Et ignis deuorabit tabernacula eorum: qui munera libenter accipiunt. Sicut enim corpus in tabernaculo: sic mens habitat in cogitatione. Sed ignis tab

C nacula deuorat: cū estus auaricie cogitationes deuastat. Et fit plerūq; vt hypocrita aurum vel queq; bona corpalia ab hoibus accipere ꝯtemnat. Sed quia hec non accipit maiores ab eis laudes recipe querit: ⁊ fortasse munus se accepisse non estimat: qr bona corporalia recipere recusat. Unde sciendum est: quia aliqñ munus a manu: aliquādo vero ab ore porrigit. Nam qui nūmū tribuit: munus ex manu dedit. Qui autē verbum laudis impendit: munus ab ore ꝓtulit: hypocrita itaq; etsi exteriora bona que terrene ⁊ forsitan necessitati congruūt accipere recusat: plus est qd sibi retribui appetit: cum vltra meritū laudari desiderās munus ab ore querit. Et quia i ipso laudis appetitu nimio cor ardore succendit dicat recte. Et ignis deuorabit tabnacula eorum: qui munera libenter accipiūt. ¶ Cap. XXVIII

A In vero eorum tabnacula corpa debemus accipe in quibus illorum anime habitant: ignis eorum tabnacula deuorat: quia q̄ hic in mente ardent igne auaricie: illic etiam in carne ꝯcremant ignibus gehenne. Et quia mens hypocrite nunq̄ vacat a malicie cogitatione: nam siue terrena queq; seu laudem appetat: hec alijs inuidet que sibi tribui anhelat: ⁊ tanto ceteros ostendere peruersos molitur: q̄to videri sanctior omnibus appetit: vt ex eo qd alij despicabiles fiunt: ipse reuerentior semp appareat. Unde fit: vt d opinione ꝓximi ante hūana iudicia lingue sue laqueos p̄tendat vt eorum quibus placere appetit: solus estimationē capiat. Unde ⁊ seq̄tur.

Tex. B ¶ Concepit dolorē ⁊ peperit iniq̄tatem et vterus eius prepat dolos. Dolores quippe concepit: cum ꝑuersa cogitat. Iniq̄tatem parit: cū explere ceperit qd cogitauit. Inuidendo dolorem concipit: derogando dolorē peperit. Grauis quippe est iniq̄tas: quando is qui peruersus est: ostendere alios peruersos molitur: vt inde ipse quasi sanctus appareat qd alios sanctos non esse docuerit. Sciendū vero q̄ in sacro eloquio ventris vel vteri noīe mens solet intelligi. Hinc est enim qd per salomonē dicit: Lucerna dñi spiraculū hominis: que inuestigat oīa secreta vētris. Lux eni gratie que desuper venit: spiraculū hoīs prestat ad vitam: que videlicet lux oīa secreta ventris inuestigare dicit: qr occulta mentis penetrat: vt ea que de seipa latebant animā ante eius flenda oculos reducant. Hinc hieremias ait: Uentrē meum ventrem meū doleo. Qui vt ventrē suū qd dixisset ostenderet: adiūxit. Sensus cordis mei turbati sunt. Uteri itaq; noīe recte mēs accipit: quia sicut ꝓles in vtero ꝯcipit: sic cogitatio in mente generat: ⁊ sicut in ventre cibi: ita ꝯtinent in mēte cogitatiōes. Uterus itaq; hypocrite prepat dolos: quia tanto sp maiorem maliciā contra ꝓximos i mente cōcipit: q̄to solus ꝓ omnibus videri inocentior querit. Hec idcirco eliphas ꝓtulit quia beatum iob tanto ꝑcussum verbere ꝓpter hypocrisim putauit. Sed eius verba etsi multis ꝯgruūt: ab ipso solo aliena sunt ꝑ quo solo dicebant: quia sanctus vir nihil in suis actibus duplicitatis habuit: quem testis veritas de cordis simplicitate laudauit.

Prouc. 20.

Jere. 4. C

¶ Sancti Gregorij ¶ Liber XIII

¶ Capitulum I

A Ipse hoc peruersorum ꝓprium solet: quod sua mala per ꝯuiciuz bonis ingerant priusq̄ de eis ipsi veraciter accusent: ⁊ dū metuunt increpari de his que faciunt adūsantes suis prauitatibus iustos hec facere testantur. Sancti autem viri patient audiunt etiā que se nunq̄ fecisse meminerūt: q̄uis ea mala que sibi ingeri conspiciūt ab ipsis suis criminatoribus nouerint perpetrata: ⁊ cum eos predicādo corrigere non possunt: patiendo tolerant: quatinus si fructum ꝯuersionis eorum consequi non valent: ex ipsis tamen p̄mium longanimitatis acquirant. Unde et sancta ecclesia dauid ꝓphete vocibus dicit: Supra dorsum meum fabricauerūt pctōres qr videlz dū hereticos vel q̄slibz reprobos q̄s corrigē nō valet tolerat: facta peccantiū

Ps. 128.

supra dorsum portat. Beatus itaq; iob videns elipham amicū suū: multa contra se ō hypocrisi ꝓquerentē: qui ex ꝓsolationis verbo ad amaritudinē increpatiōis eruperat et simulat⁹ consolator apparebat: per patientiam suam typum seruat ecclesie: que nouit talia audiēdo tolerare: ⁊ cū eius sermo ammittitur ratiocinādo destruere ⁊ dicit:

Job. La. XVI. B

AUdiui freq̄nter talia. Electi quippe freq̄nter aliena mala quasi sua audiunt et ab his eis crīnen impingitur: a quibus crimina impicta perpetrantur. Hac autem responsione beatus iob illud ecclesie tempus significat: quo oppressa ab aduersarijs tēporali eorum potentia quasi deiecta creditur. Unde sequit. ℣ Consolatores onerosi omnes vos. Siue enī heretici seu praui quilibet cum laborare bonos in adūsitate ꝓspiciūt: in eo qō illos ꝓsolari appetūt: mala eis psuadere conant. Unde non imerito bonorum mentib⁹ onerosa fit eoꝝ ꝓsolatio: qr inf verba dulcedinis virus ꝓpinare cupiūt errorīs: ⁊ dum dictis lenib⁹ dolores quasi leuigant: peccati onus imponere festinant. Sed electi viri etiam cū temporali gloria priuantur: interni vigorē iudicij nō amittūt. Nā scīunt ⁊ foris aduersa perpeti: ⁊ tamē interius infracti: recta sine pauore defendere. Unde subiūgitur. ℣ Nūquid habebūt finem verba ventosa? Ventosa enī verba sunt: que inflatione tēpali potius q̄ rectitudini seruiunt. Sepe autem mali etiam bona dicunt: sed quia bene non dicūt ventosa verba ꝓferunt. Nam dicta eoꝝ etsi quādo sana sunt p sententiā: inflata tamē sunt per elationē. ℣ In hoc vo qō dictus est ꝓsolatores onerosi omnes vos: quid aliud beati iob magisterio docemur: nisi vt q̄s q̄ ppendere solicite sciat ne luctus tempore verba increpatiōis inferat? Si enī sunt quedam que increpari iure debeant: in afflictione postponēda sunt: ne ꝓsolator increpādo dolorem augeat: quē lenire ꝓposuerat. Sequitur. ℣ Aut aliq̄d tibi molestuz est si loq̄ris. Quasi viri cū alijs sibi similib⁹ ꝓuitiosa verba ꝓferūt: eo citius obtumescūt: quo de se talia mox audiūt: qualia suis auditoribus dicūt: Cū autem bonos viros per ꝓuitiosa verba iaculātis: nil eis molestie ex conuitio nascit: quia contra tacētes loquunt: nec cōpellunt audire qō sūt: qr iusti ꝓuitia nō reddunt etiam dum cogunt audire qō nō sunt. Si ergo dicit: aut aliq̄d tibi molestū ē si loquaris. Ac si apte diceret: Eo plus loq̄ris q̄ a me molestū aliq̄d de tua actiōe non audis Unde ⁊ subdit. ℣ Poterā ⁊ ego similia vestri loq̄. Narrat iust⁹ q̄d facere potuit: ꝑ ne iusticiam deserat qō facere potuit declinat. Sequit. ℣ Atq; vtinā esset anima vestra ꝓ anima mea: ꝓsolarer ⁊ ego vos sermonibus et mouerē caput meū super vos. Roborarē vos ore meo ⁊ mouerē labia mea quasi parcens vobis. Aliqñ necesse est vt prauis mētibus que humana ꝓdicatione corrigi neq̄unt diuina flagella optari benigne debeant: Nō cū magno fit amoris studio: qr videlz non errātis pena sed correptio queritur: ⁊ oratio potius q̄ maledictio esse monstrat. In his autem verbis hoc beat⁹ iob monstrat intendere: vt amici q̄ dolori illius per charitatem compati nesciebāt: ab exprimēto discerent aliene afflictioni qualit̄ misereri debuissent: atq; edomiti doloꝝ a sua passiōe trahērēt: ꝓsolationē alijs qualit̄ inferrēt: ⁊ nūc salubrius intrinsecus viuerēt: cū aliq̄d extrinsecus ō infirmitate sentirēt. Notandū q; nō ait: vtinam esset aia vestra ꝓ aia mea: qr ꝓfecto sibi malediceret: si se illis fieri similez optaret. Illis vo meliora voluit: quos sibi fieri similes quesiuit. Consolamur vo prauos in flagello ꝓstitutos: cū de exteriore pcussione interiorem in eis ꝓualescere salutē indicamus. ℣ Cap. III

Caput etiam mouem⁹: cum mentem que pncipale nostruz est ad compassionē inflect⁹im⁹: eosq; inter flagella roborāmus cū dolores eoꝝ vim verbis mitib⁹ lenimus. Sunt nanq; nōnulli qui dum interna nesciūt: de malis exteriorib⁹ desperabilit̄ affligunt: de q̄bus ꝑ ps dicit: In miserijs non subsistent. Ille eteni bene nouit in exterioribus miserijs subsistere qui scit semp de spe interna gaudere. Nō vo non ait parcens: sed q̄si parcens vobis: nequaq̄ hoc negligent ptereundū puto: quia sancta ecclesia discipline vigorem cū pmixtione māsuetudinis seruans aliqñ malis ⁊ quasi parcens nō parcit: aliquādo vo ⁊ quasi non parcens parcit Nō melius ostendim⁹ si ipsa que plerunq; accidunt pferam⁹. Ponam⁹ itaq; ante oculos mentis duos prauos intra sanctā ecclesiam esse constitutos: quoꝝ sit vnus potens ⁊ proteruus: alter mitis ⁊ subditus. Si q̄ miti et subdito culpa surripuerit: hāc ptinus increpando predicator insequitur ⁊ corripit: eūq; corripiendo a culpa liberat: atq; ad viam rectitudis reformat. Quid itaq; huic nisi nō pcens pepcit: qr dū correptiōis verbū

Tex. A Tex. Tex. Tex.

non distulit citius hūc a culpa liberauit. Li
bere enī arguenꝺ non pepercit ſed in eo qꝺ
coꝛrexit pepercit. At contra potens ⁊ ꝓter/
uus cum aliquid ꝓpetraſſe cognoſcit tempꝰ
queritur: vt de malo qꝺ fecit increpet. Niſi
enī predicatoꝛ ſuſtineat quādo conferre con
grue coꝛreptionē poſſit: auget in eo mālū qꝺ
C inſequitur. Sepe enī contingit vt talis ſit q̄
nulla increpatiōis ꝛba ſuſcipiat. Quid itaq̄
in huius culpa ꝑdicatoꝛi agendū eſt: niſi vt
in ſermone ammonitiōis quem ꝓ cōmuni
ſalute omniū auditurū facit: taleſ culpas ad
mediū deducat: quales eūz perpetraſſe ꝓſi/
derat: qui ⁊ preſto eſt: ⁊ de ſe ſolo adhucar/
gui non poteſt ne deteriꝰ fiat. Et cum gene
raliter contra culpam inuectio intendit coꝛ/
reptionis libenter verbum ad mentē ducit:
quia potens prauus ignoꝛat q̄ ſibi hoc ſpe/
cialiter dicatur. Quid itaq̄ iſti predica/
toꝛ ſuus: niſi parcēs mīme pepercit? Cui et
ſpecialiter coꝛreptiōis verba non intulit: ⁊ ta
men vulnus illius ſub cōmuni ammonitiōe
percuſſit. Unde fit plerūq̄: vt eo vehemen/
tius perpetratā culpam lugeat: quo reatum
ſuū ⁊ cum ſe percuſſum ſentiat neſcire putat

A Magna itaq̄ ꝑdicationis. Cap. III
arte agendum eſt: vt qui ex āper/
ta coꝛreptione deteriꝰes fiunt quo
dam temptamēto coꝛreptiōis ad ſalutem re
1.Coꝛ.12. deāt. Unde etiam paulus dicit: Que puta/
mus ignobiliꝰa membꝛa eſſe coꝛpoꝛis his
honoꝛem abūdantioꝛē circūdam⁹: ⁊ inho/
neſta noſtra abūdantioꝛem honeſtatem ha/
bent: honeſta autem noſtra nullius egent.
Sicut enī inhoneſta membꝛa coꝛpoꝛe ita q̄/
dam ſunt intra ſanctam eccleſiā pōtentes et
ꝓteruī. Qui dum aperta iuectione ferīri ne/
queunt: quaſi honoꝛe tegminis velant: ſed
de occultis potentū delictis loq̄mur. Nam
quando ⁊ alīs cognoſcentib⁹ peccant: alīs
etiam cognoſcentib⁹ increpandi ſunt: ne ſi ꝑ
dicatoꝛ tacet culpam approbaſſe videatur:
B atq̄ hec creſcens in exēplū veniat. quā pa/
ſtoꝛalis ligua non ſecat. Sancta ergo eccle/
ſia cū per ꝑdicatoꝛes ſuos quedam facta ma
loꝛū ſub diſpenſatiōe inuentionis increpat:
labia quaſi parcens mouet: ſed tamen parcē
do non parcit: quia ab iuectiōe culpe gene/
raliter non tacet que ſpecialiē tacet. Sequit

Tex: Sed q̄d agam ? Si locut⁹ fuero nō quie/
ſcit doloꝛ meus: ⁊ ſi tacuero nō recedit a me.
Hoc perſone beati iob qualiter cōgruat nul
lus ignoꝛat. Sed ſi ad ſancte eccleſie typuz
trahatur: hec ⁊ cū loquit doloꝛ mīme quie/
ſcit: qñ locutione ſua peruerſos mīme coꝛri
gi ꝓſpicit: ⁊ cū tacet doloꝛ mīme recedit: q⁹
etſi auerſata ꝓticuerit: hocipſum ampliꝰ qꝺ
tacet gemit: quia ſe tacente puerſoꝝ culpas
excreſcere ꝓſpicit. Sequit. Nūc aūt op/
preſſit me doloꝛ meus ⁊ in nihilū redacti ſūt
omnes artꝰ mei. Doloꝛe ſuo ſancta eccleſia
premit: qñ in malicia ſua creſcere perūſos in
tuet. Et q⁹ dū prauī creſcūt: etiam infirmi q̄
in ea ſunt ad ſequenda ſtudia prauitatis irri
tant recte addit: ⁊ ad nihilū redacti ſūt om/
nes artꝰ mei. Sicut enī per oſſa fortes: ⁊ ſic
per artꝰ infirmi quiq̄ deſignari ſolent. Qꝺ
C bꝛa ergo eccleſie ad nihiluz rediguṅ: qñ ex
imitatione prauoꝝ in hoc mūdo creſcentiuz
infirmi quiq̄ deteriꝰ infirmanṫ. Videntes
etenī felicitatē maloꝝ ſepe ⁊ ab ipſo fidei ſta
tu dilabunṫ: bona tpalia appetūt: ⁊ veluti ſ
nihilū rediguṅ: q⁹ dū manentem dei eſſen/
tiam deſerūt: diligentes tranſitoꝛia quaſi ad
non eſſe tendūt. Bene autem dicit: nūc aūtē
oppreſſit me doloꝛ meꝰ: q⁹ videz tempꝰ doꝛ/
loꝛis eccleſie modo eſt tempꝰ gaudij poſtmo
dū ſequit. Sepe ꝛo contingit vt ſancta ec/
cleſia nō ſolū infideles atq̄ extra poſitos ad
uerſarios toleret: ꝫ eoꝝ quoq̄ inſidias atq̄
adūſitatez vir ferat q̄s intus habet. Uñ bti
viri voce apte moꝝ apte ſubdit. Et ruge
mee teſtimoniū dicūt contra me. Cap. V

Quid per rugas niſi duplicatas deſi
gnat? Ruge itaq̄ ſunt ſancte eccle/
ſie omnes qui in ea duplicit viuunt
q̄ fidem vocib⁹ clamant: operib⁹ denegant.
Ibi nimirū pacis tempoze: quia hui⁹ mundi
poteſtatib⁹ eandem fidem honoꝛi eſſe ꝓſpici
unt: fideles ſe eſſe mentiunṫ. Sed cū ſanctaz
eccliaz ſubdita adūſitatis ꝓcella turbauerit
ilico oſtendūt quid in perfidia mente moliū/
tur. Has aūt rugas in electis ſuis ſancta ec/
cleſia non habet: q⁹ videlicet neſcīt aliud ꝫ
ſe foꝛis oſtendere ⁊ int⁹ aliud habere. Unde
recte egregi⁹ ꝑdicatoꝛ dicit: Ut exhiberet
ipſe ſibi gloꝛioſam eccleſiam non habentem
maculā aut rugam. Maculam q̄ppe aut ru
gam non habet: que ⁊ turpitudie opis ⁊ du
plicitate ſermonis caret. Sed q⁹ nūc intra ſi
nū fidei multos etiā repꝛobos tenet cuz ips
ꝓſecutiōis exarſerit ipſos hoſtes patit: q̄s
ꝑdicationis verbis. alere ante videbatur:
Dicat q̄ ruge mee teſtimoniū dicūt ꝓtra me
id eſt. ipſi me inſequēdo increpāt: qui nūc in
meo coꝛpoꝛi poſiti duplicitatis ſue in ſe mali
ciam non emēdant. Unde bñ adhuc ſubdit

B Et ſuſcitat falſiloquus aduerſus faciem
meam: ⁊ tradicens mihi: Etiaz pacis ſue tpe
ſancta eccleſia falſiloquū patitur: dum ſunt

in ea multi qui de eternitatis pmissiõe diffidũt: ⁊ tamen se fideles esse mentiuntur. Qui dum p̃dicationi eius aperte ꝓtradicere non p̃sumũt: falsiloquiũ non contra faciẽs sed quasi post dorsum patitur: sed cũ malicie tẽpus erupuerit is qui nunc metuẽs derogat: ad ꝓtradicendum ante faciem venit: qꝫ veris vere fidei apertis vocibus obsistit. Sciendum vero est cum hec a carnalibus patimur: non tam ipsi sunt qui in nostra morte seuiunt: ꝙ malignus spiritus qui eorũ mentibus p̃cipatur: sicut per paulum dicitur. Non est vobis colluctatio aduersus carnẽ et sanguinem: sed aduersus p̃cipes vel p̃cipatus ⁊ potestates: aduersus mũdi rectores tenebrarũ harum. Uñ cũ hic quoq; de falsiloquo loqueretur: apte mox ad describẽdũ eius falsiloqui p̃cipem verba ꝓuertit dicẽs: ℣ Collegit furorẽ suũ in me: ⁊ cõminãs mihi infremuit contra me dentibus suis hostis meus terribilibus oculis me intuit⁹ est. Quid aliud oẽs iniqui ꝙ membra sunt diaboli: Ipse itaq; per eos agit quicq̃d in eorũ cordibus vt agere debeant imittit. ℣ VI

Habet autem etiam nũc diabolus cõtra sanctã ecclesiã furorem: sed sparsus eius furor est: quia occultas tentationes per singulos mouet. Cum vo cõtra eum in aperta p̃secut'one p̃rupit: furorẽ suũ in eam colligit: quia in afflictione illi⁹ tota se intentiõe ꝓstringit. Membra autẽ eius hoc pacis tempore idcirco contra electos collectum fororem non habent: quia maliciam suam minus se sentiũt posse implere quã volunt. Cũ vo sibi suppetere licentiam prauitatis aspexerint: tanto hanc audaci⁹ feriunt ꝙto ⁊ contra illam ex vnanimitate glomerãtur. Recte itaq; nũc dicitur: collegit furorez suũ in me. Cuius adhuc furor vt latius exponatur dicit: ⁊ cõminans mihi infremuit contra me dentibus suis. Be quo ⁊ subdit. ℣ Hostis me⁹ terribilib⁹ oculis me intuitus est. Ille quippe antiquus hostis ecclesie cõtra hanc dentib⁹ fremit: eamq; terribilibus oculis intuetur: quia per alios crudelia exercet ⁊ p alios que exerceat puidet. Dentes hui⁹ hostis sunt bonor̃ p̃secutores atq; carnifices qui eius membra laniant dũ electos illius suis p̃secutionib⁹ affligũt. Oculi vero hui⁹ hostis: sunt hi qui contra eam puidẽt mala que fiant: suisq; ꝓsilijs p̃secutor eius crudelitates inflãmant. Antiquus ergo eius adũsarius fremit contra eam dentib⁹ suis: dum per crudeles reprobos in ea insequit vitam bonor̃. Intuet hanc terribilib⁹ oculis quia prauor̃ ꝓsilijs non cessat mala exq̃rere in quibus hanc semp deterius affligat. Nam sicut incarnata veritas in p̃dicatione sua pauperes ideotas ⁊ simplices elegit: sic econtrario damnat⁹ ille homo quez in fine mũdi apostata angelus assumit: ad p̃dicandam falsitatẽ suam astutos: ac duplices atq; huius mũdi scientiam habẽtes electur⁹ est. Unde ⁊ p esaiam dicitur. ℣ Cap. VII

O Tẽ terre cymbalo alarũ que est trans flumina ethyopie que mittit in mari legatos ⁊ in vasis papiri sup aq̃s Terra quippe cui ve dicit: ille p̃cipaliter homo damnat⁹ est: qui alarũ cymbalũ vocat q̃ hi q̃ per supbiam in altitudinẽ cogitatiõis euolant: eundem puersum hominẽ p̃dicando sonant. Que scilicet terra recte trãsfluminã ethyopie esse phibetur. Ethyopia etenim nigrũ populũ mittit: ⁊ omnẽ hominẽ mundus iste quia peccatorẽ profert quasi nigrũ ethyopia populũ parit. Sed terra cui ve dicitur: trãsflumina ethyopie esse phibetur: qz damnatus ille homo tanta imẽsitate iniqu⁹ est: vt oium peccantium peccata transcẽdat. Qui mittit in mari legatos: quia p̃dicatores suos in seculo spargit. De quibus recte subditur q̃liter mittant: dum dicit in vasis papiri super aquas. Ex papyro quippe charta est. Quid itaq; per papyrũ: nisi secularis scientia designat⁹ Vasa ergo papyri sũt corda doctor̃ secularium. In vasis igit papyri super aquas legatos mittere est: p̃dicationẽ suam in sapientũ carnaliũ sensib⁹ ponere: et defluentes ad culpã populos vocare. Qui ergo illic p vasa papyri: ipsi hic quia carnaliter vident per oculos designant. De quibus ⁊ adhuc subdit: ℣ Aperuerunt sup me ora sua exprobrãtes. Ora sua reprobi exprobrantes aperiũt: cũ ⁊ erroris sui mala p̃dicare non metuũt ⁊ p̃dicamenta rectefidei irridẽt. De quib⁹ sciendũ est: qꝫ illos p̃cipue in sancta ecclesia p̃sequunt: quos multis ꝓficiũt esse ꝓfuturos: qui vitam carnalium verbo correptiõis conterũt eosq; in ecclesie corpore spiritaliter vertũt. Uñ ⁊ subdit ℣ Percusserũt maxillam meaz: saciati sunt penis meis. Maxilla quippe ecclesie sancti p̃dicatores sũt: sicut sub iudee specie p hieremiam dicit: Plorans plorauit in nocte et lachryme ei⁹ in maxillis eius: qꝫ in adũsitate ecclesie illi ampli⁹ plangũt: qui vitam carnalium confringere predicãdo nouerũt. Per ipsos quippe sancta ecclesia iniquos a vicijs ꝓterit: vel cõpescit ⁊ q̃si glutiẽs i sua mẽbra ꝓtit. Uñ ipi q̃q; p̃mo p̃dicator̃ velut maxille

ecclesie dz: occide ⁊ mãduca. ℣ Cap. VIII

Judicũ. 15. A Dinc est etiam q̃ sampson maxillam asini tenuit ⁊ hostes pemit: q̃ redẽ/ pto: noster simplicitatẽ atq̃ patien tiam p̃dicantiũ sue manu virtutis tenens a vicijs suis carnales interficit. Et maxilla i terram p̃iecta postmodũ aquas fudit: quia data morti p̃dicato: corpa magna populis monstrauere miracula. ℣ Maxillam ergo ec/ clesie puersi feriũt: cũ bonos p̃dicatores inse quunt. Et q̃ tunc reprobi grãde se aliq̃d fe/ cisse estimant: cum vitam p̃dicato: necant: post pcussionẽ maxille apte subiũgit: sacia/ ti sunt penis meis. Illa quippe eos pena sa/ ciat: que mentẽ ecclesie p̃cipue castigat. Se/ quitur. ℣ Conclusit me de⁹ apud iniquũ et Ter. B manib⁹ impio: me tradidit. Electo: popu lus apud iniquũ ꝯcludit: cũ eius caro antiq̃ hostis psecutorib⁹ tpaliť datur. Qui nõ spi ritui sed manib⁹ impio: tradit: quia q̃ hũc mẽte capere nequeũt: eo ꝯtra carnẽ illi⁹ cru delius inardescũt: Sed sctũs ecclesie pplus cũ aduersa ppeti grauiť ceperit: ⁊ infirmos suos ꝯsperẽit ad ẽteriora dilabi pacis sue tẽ pora ad mentẽ reuocat: qñ fideles suos p̃di/ cationis sue opulentia pascebat. Vñ apte sb Tex. iungit. ℣ Ego ille quondã opulent⁹: repen te ꝯtritus sum. In eo q̃ se repente ꝯtritum asseruit infirmo: mentẽ inp̃ouidã designa/ uit. Qui dũ mala que ventura sũt p̃uidere nesciũt: tãto eis grauiora fiũt q̃nto ab eis in/ opinata tolerant. Firmis aũt mentib⁹ repẽ te aduersa nõ veniũt: quia p̃iusq̃ veniãt p̃/ uident. Qõ tam nũc quoq̃ sancta ecclesia i q̃busdam retro latentib⁹ patiť: q̃ post doctri ne opulentia subitis aliq̃n vicijs ꝯteruntur: vt sic in q̃busdam malis coruat: ac si verbi Ter. pabulũ nunq̃ habuissent. Sequiť. ℣ Te/ C nuit ceruicem meaz ꝯfregit me: ⁊ posuit sibi quasi in signũ. Sicut in malis ceruix superbia sic in bonis libertatis erectionẽ signat. Un/ de nõnunq̃ ipsa q̃ superbia p erectionis au/ ctoritate poniť: sicut p̃ pphetaz dñs sancte Esa. 60. ecclesie pollicens dicit: ℣ Donam te in superbi/ am seculo:. Et quia psecutiõis tempe infir mi q̃dam vera que sentiũt p̃dicare libere nõ p̃sumũt: recte ꝺ hoc hoste dicit: Tenuit cer uicem meam ꝯfregit me. ℣ Cap. IX

A Horta sse autẽ hi ceruicis appellatio/ ne signati sũt: q̃ pacis eius tempore plusq̃ decet erigunť: ⁊ sub occasiõe defendẽde rectitudis vicio deseruiũt elatio/ nis. Qui psecutionis tempe idcirco aduersa plus sentiũt: quia de p̃speris extollunť. De quibus bene dicit: tenuit ceruicez meam cõ/ fregit me: id est. elationẽ quã in infirmis ha/ bui districtiõe sue pcussionis inclinauit. Et posuit sibi quasi in signum. Constat nimirũ quia idcirco signũ ponit: vt sagittarũ emis/ sione feriat. Fidelis itaq̃ pp̃s in signũ ho/ sti suo est positus: q̃ eum semp suis ictibus impetit: eũq̃ suis psecutionib⁹ affligit. Qui eni in hac vita assidua mala tolerat: velut in signo positus ictus suscipit ferientis. Unde et p̃dicato: egregius cũ psecutionũ mala to/ leraret atq̃ sub psecutione aduersario: ge/ meret tenerã discipulo: mentẽ de suis affli/ ctionibus ꝯsolationis ait: Ipsi eni scitis qõ 1. Thes. 3. B in hoc positi sumus. Ac si eis aperte dicat: Quid in hoc tempore vulnera nostra mira/ mini. Qui si eterna gaudia querim⁹ hic: ad Tex. hoc venim⁹ vt feriamur. Sequiť. ℣ Circũ/ dedit me lanceis suis ꝯuulnerauit lumbos meos non pepercit: ⁊ effudit in terra visce/ ra mea. Hec iuxta litteram beato iob ꝯgrue/ re posse videbanť: per hoc q̃ dicit: circũde dit me lanceis suis ꝯuulnerauit lumbos me os non pepercit: nisi subdereť q̃ de eo mini me scriptũ legitur: effudit i terra viscera mea ex qua re necesse est vt dum hoc iuxta litte/ ram inuenire non possim⁹: ea que in verbis eius ℣m historiam sonant: iuxta spiritũ req̃/ ram⁹. Sancta ecclesia lanceis ab hoste suo circũdatur: quando in membris suis ab im/ pugnatore callido temptationũ iaculis impe titur. Bene autez circũdari lanceis dicimur quia antiquus hostis temptationis sue vul nere: ab omni parte nos impetit. Sepe eniz dum gula restringitur vt libido subigatur: inanis glorie aculeus mentẽ pulsat. Si aũt corpus abstinẽtie afflictione non atteriť: cõ tra mentem libidis flamma se excitat. Sepe dum seruare parsimoniã nitimur: ad rc hacti am labimur. Et sepe dum possessa effuse tri buimus ad auariciam ducimur: quia ⁊ rur sum colligere querimus q̃ tribuam⁹. Bus ergo antiqui hostis iacula vbiq̃ nos impe tunt: recte nunc dicitur: Circũdedit me lan ceis suis. Et quia omne peccatuz hostis qui dem callidus suadet: sed nos eius suasioni bus consentiendo perpetram⁹ apte subiun Tex. gitur. ℣ Cõuulnerauit lũbos meos. Iri lũ/ D bis quippe luxuria est. Unde ⁊ is qui cupie bat voluptatem libidinis a corde extingue 1. Pe. 1. re p̃decauit dicens: Succincti lumbos mẽ tis vestre. Cum ergo antiquus hostis fide/ lem populum ad luxuriã pertrahit: hunc p cuidubio in lumbis ferit. Ubi notandũ q̃ ẽ q̃ non ait vulnerauit ℣ ꝯuulnerauit lũbos meos. Sicut eni loq̃ aliq̃n vni⁹ ẽ: colloq̃ xo

duorum vel fortasse multorũ sic antiqꝰ ho/
stis quia nos ad culpã sine nostra volũtate
nõ rapit nequaq̃ lũbos nostros vulnerare
sed cõuulnerare dicit: qꝛ hoc quod nobis il/
le male suggerit: nos sequentes ex voluntа/
te ꝓpria implemus: ⁊ quasi cũ ipso nos pari
ter vulneramꝰ: quia ad ꝓpetrãdũ malũ ex li
bero simul arbitrio ducimur. Nõ pepcit ac
si dicat non destitit.

Ter. A

℣ X

Et effudit i terra viscera mea. Quid
aliud sancte ecclesie viscera debemꝰ
accipere: nisi eoꝝ mentes qui eius q̃
dã viscera in se cõtinẽt qui ad intima sacrã
ta deseruiunt? Sed antiquꝰ aduersarius cuꝫ
fideles quosdã q̃ i interioꝛibꝰ sacramẽtis de
seruire videbant: ad secularia negocia ptra
hit: eius ꝓculdubio viscera in terrã fudit: qꝛ
illos in rebꝰ infimis cõculcat qui ꝓius i oc/
cultis atq̃ spiritalibꝰ actibꝰ latebãt. Sequit.

Ter.

℣ Cõcidit me vulnere sup vulnꝰ. In infir/
mis suis sancta ecclesia vulnere sup vulnus
ꝓcidit: quãdo peccatũ peccato addit: vt cul
pa vehementius exaggeret. Quẽ eñ auari
tia ptrahit ad rapinã: rapina ducit ad falla/
ciam: vt ꝓpetrata culpa ex falsitate etiam de
fendat: quid iste nisi sup vulnus cõcisus est
vulnere? Unde bene quoq̃ per ꝓphetã di
citur: Maledictũ ⁊ mendacium ⁊ homicidi
um: ⁊ furtum: ⁊ adulterium: inũdauerunt: ⁊
sanguis sanguinẽ tetigit? Solet ei sanguinis
nomine signari peccatũ. Unde is qui a pec/
catis liberari desiderat: ꝓ penitentiã clamat
Libera me de sanguinibus. Sanguis ergo
sanguinẽ tãgit: cũ culpa culpã cumulauerit
Et quia cũ vulnꝰ vulneri addit: vires ꝓtra
nos antiqui hostis vehementiꝰ excrescũt: re
cte subiungit. ℣ Irruit in me q̃si gigas. Fa
cile quippe inimico resistit: si nõ ei vel i mul
tis lapsibus vel in vno diutius consentiat.
Sin vero eiꝰ suasionibus anima subesse cõ/
sueuerit: quãto ei crebꝛius subicit: tanto eũ
sibi intollerabiliorem facit: vt ei reluctari nõ
valeat: qꝛ nimirũ malignus aduersarius cõ
tra hãc ex ꝓtaua ꝓsuetudine deuictã q̃si mo/
re gigantis pugnat. Sꝛ tñ plerũq̃ sancta ec
clesia etiã post ꝓpetratas culpas mẽtes fide
lium ad penitẽtiã reuocat: ⁊ peccata operis
virtute spontanee afflictionis mundat. Un
de bene subdit. ℣ Saccũ consui sup cutem
meã: ⁊ operui cinere carnẽ meã. Quid in sac
co ⁊ in cinere nisi penitentia: quid in cute et
in carne nisi peccatũ carnis debet intelligi?
Cum ergo quidã post lapsum carnis ad pe/
nitentiã redeunt: quasi saccus sup cutem cõ
suitur. Et cinereꝫ caro operit: qꝛ culpa carnis
ꝓ penitentiã tegit: ne in districti iudicis ex/
amine ad vltionẽ videat. Infirma aũt mem
bꝛa sua sancta ecclesia cũ a peccatis retrahit
atq̃ penitẽtie remediũ ducit: hoc ꝓculdubio
fletibus adiuuat: vt ad recipiendã auctoꝛis
sui gratiam conualescant: ⁊ ꝓ fortes plangit
qđ nõ fecit: qđ in mẽbꝛis suis debilibꝰ: qua/
si ipsa fecit. Unde bene adhuc addit. ℣ XI

L

Tex.

Facies mea intumuit fletu. Facies
quippe sancte ecclesie sunt hij qui in
locis regiminũ positi apparent ꝓmi
ꝛent eoꝝ specie sit honoꝛ fidelis populi: eti
am si quid in coꝛpoꝛe latet deforme. Qui ni/
mirũ plati plebibus plãgũt culpas infirmã/
tiũ: secq̃ de alienis lapsibꝰ ac si de ꝓꝛijs affli
gunt. Et sepe dũ quosdã vident ad veniam
post culpas redire: quosdã in iniquitate psi/
stere: occulta omnipotẽtis dei iudicia mira
tur: sed penetrare nequeũt. Obstupescũt el
que nõ intelligũt. Unñ et apte subdit. ℣ Et
palpebꝛe mee caligauerũt. Palpebꝛe eñi re
cte appellati sunt: qui ad ꝓuidenda pedũ iti/
nera vigilant. Sed qꝛ occulta dei iudicia ne
ꝓpositi vigilantes intelligunt palpebꝛe fãcte
ecclesie caligant. Sed vt sepe iam me dixisse
memini: beatus Iob sancte ecclesie typum te
nens: modo voce coꝛpoꝛis: modo aũt voce
capitis vtitur: ⁊ dũ de mẽbꝛis eiꝰ loquit: re/
pente ad verba capitis leuat. Unñ hic quo/
q̃ subiũgit. ℣ Nec passus sũ absq̃ iniq̃tate
manꝰ mee cũ haberẽ mũdas ad deum ꝓces.
Absq̃ iniquitate ei manꝰ sue ptulit: qui pec/
catũ nõ fecit: nec inuẽtus est dolus in oꝛe eiꝰ
⁊ tñ doloꝛẽ crucis ꝓ nostra redemptione to
lerauit. Qui solꝰ ꝓ oĩbus mundas ad deũ ꝓ
ces habuit: qꝛ ⁊ in ipso doloꝛe passionis ꝓ p
secutoꝛibus oꝛauit dicens: Pater dimitte il
lis: nõ eñ sciunt quid faciunt. Quid eñ dici
q̃d cogitari in ꝓece mũdius potest: quã cuꝫ
⁊ illis misericoꝛdia intercessiõis tribuit a q̃/
bus tolerat doloꝛ? Unde factũ est: vt redẽ/
ptoꝛis nostri sanguinẽ quẽ ꝓsecutoꝛes seuiẽ/
tes fuderant postmodũ credentes biberẽt:
eũq̃ esse dei filium ꝓdicarent. De quo vicꝫ
sanguie apte subiũgit: ℣ Terra ne operias
sanguinem meum: nec inueniat in te locũ la/
tendi clamoꝛ meus. Peccanti homini dictũ
est: Terra es ⁊ in terrã ibis. Que scilicet ter/
ra redemptoꝛis nostri sanguinem nõ abscon
dit: quia vnusquisq̃ peccatoꝛ redemptionis
sue ꝓcium sumens cõfitet ac laudat: ⁊ qui
bus valet ꝓmis innotescit. Terra etiã san
guinem eius nõ operuit qꝛ sancta eccl'ia re/
demptionis eius misterium in cunctis iam
mundi partibus ꝓdicauit: ℣ XII

Ter. A

Tex.

Tex. B

Ozee. 4. B

Ps. 50.

Tex.

L

Tex.

Tex. A

Tex.

Tex. B

Luc. 23.

L

Tex.

Gen. 3.

A Notandum quod subdit: neq; inue/
niat in te latendi locum clamor me⁹.
Ipse eñ sanguis redemptionis qui
sumit clamor nostri redemptoris est. Unde
Hebre.12. etiam paulus dicit: Et sanguinis aspsionem
melius loquentē q̄ Abel. De sanguie Abel
Gen.4. dictum fuerat: Vox sanguis fratris tui cla/
mat ad me de terra: sed sanguis iesu meli⁹ lo
quit q̄ Abel: quia sanguis abel mortē fratri
cide fratris petijt: sanguis aūt dñi vitam pse
cutoribus impetrauit. Ut ergo in nobis sa/
cramentū dominice passionis nō sit ociosum
debem⁹ imitari qđ sumimus: ⁊ p̄dicare cete/
ris qđ veneramur. Locus ei latendi clamor
eius in nobis inuenit: si hoc qđ mens credi/
dit lingua tacet: sed ne in nobis clamor ei⁹ la
teat: restat vt vnusquisq; iuxta modulum su
um viuificationis sue misteriū primis in
notescat. Libet mentis oculos ad dominice
B passionis horā reducere: cū iudei psequētes
seuirēt discipuli timentes fugerēt. Qui enim
in carne mori videbat: nequaquā deus esse
credebat. Unde hic ad hec apte subdit. Ec
ce enim in celo testis meus: ⁊ cōscius meus i
excelsis. Cum eñ fides vel filius labefacta/
ret in terra: erat ei testis i celo. Testis quip/
pe filij pater est: ō quo ipse in euangelio di/
Jo.5. cit. Et qui misit me pater: ipse testimonium
phibebit de me. Qui recte ⁊ iam cōscius di/
cit: quia vna volūtate: vno cōsilio pater cū
filio semp operat. Cuius etiā testis est q⁹ ne
mo nouit filiū nisi pater: tunc ergo in celo te/
stem ⁊ conscium in excelsis habuit: quando
hij q̄ eū morientē i carne cernebāt diuinitatis
eius potētiā cōsiderare nesciebāt: ⁊ eum ig/
norarent homines in morte: tñ mediator dei
⁊ hominū nouerat: quid cum ipso operaret
pater. Quod fortasse etiam ad vocem eius:
corporis referri valet. ℣ XIII

B Sancta nanq; ecclesia idcirco aduer/
sa vite p̄sentis tolerat: vt hanc sup/
na gratia ad premia eterna pducat.
Carnis sue mortē despicit: q⁹ resurrectionis
gloriā intendit. Et trāsitoria sunt que patit:
ppetua que p̄stolat. De quibus nimirū
bonis ppetuis dubietatē nō habet: q⁹ fidele
iam testimoniū redemptoris sui gloriā tenet
Carnis quippe eius resurrectionē mēte con
spicit: atq; ad spem fortiter cōualescit: quia
quod in suo videt iam factum capite: sperat
in eius quoq; corpore: quod videlicet ipsa ē
absq; dubietate secuturum. Quā scilicet ec/
clesiam psalmista conspiciens imppetua pfec
tione mansuram: sub appellatione lune de
ps.98. scribit dicēs: Luna perfecta ineternū. Quā
quia ad resurrectionis spem dominica resur
rectio roborat: recte subiunxit: ⁊ testis in ce/
lo fidelis: quia vt de sua resurrectione nō tre
pidet ia eum in celo qui resurrexit a mortuis B
testem habet. Fidelis ita q; populus cuz ad
uersa patit: cum duris tribulationibus fati/
gatur: ad spem sequētis glorie mentē erigat
⁊ de redemptoris sui resurrectione confidēs
dicat. Ecce enim in celo testis meus: ⁊ cōsci/
us meus in excelsis. Qui recte conscius di/
citur: qui naturā nostram: nō solum creādo
nouit: sed etiā assumendo. Scire enim eius ē
nostra suscepisse. Unde etiam per psalmistā ps.101.
dicit: Ipse eñ scit figmentum nostrū. Quid
enim mirū vt figmentū nostrum dicat speci
aliter scire: dum constet nihil esse quod nesci
at sed figmētum nostrū scire est: eius hoc in C
seipso ex pietate suscepisse. Que tamen vox
vt beato Job cōgruere nobis etiaz singulis
potest. Omnis eniz qui ex eo quod agit hu/
manas laudes appetit: testem in terra querit
Qui autem de actibus suis omnipotēti deo
placere festinat: testem se in celo habere con
siderat. Et sepe contingit: vt ipsa quoq; i no
bis bona opera ab incautis hominibus rep
hendantur. Sed qui testem in celo habet: re
phensiones hominū metuere nō debet. Un
de adhuc subditur. ℣ Verbosi amici mei: ad
deū stillat oculus meus. ℣ XIIII

A Quid enim per oculum nisi cordis in Mar.6.
tentio designat: sicut scriptū est: Si
fuerit oculus tuus simplex: totū cor
pus tuum lucidum erit. Quia cum bona in/
tentione quid agitur: eius intentionis actio
apud deum minime fuscat. Cū ergo verbo/
si amici sunt: id est cum ⁊ ipsi derogant: qui i
fide sociantur ad deum necesse est vt oculus
stillet: quatinus nostra intentio tota in amo/
ris intimi compūctione defluat: ⁊ tanto sub/
tilius se ad interiora erigat: quāto p exterio
ra obprobria repulsa itus redire cogitur: ne Lex.
foras euanescat. Sequitur. ℣ Atq; vtinam
dum iudicaretur vir cum deo: quomodo iu
dicat filius hominis cum collega suo. Nec/
catores quidem nos esse semp agnoscimus
sed tamen sepe in flagello positi: p⁹ quo ma
gis peccato flagellamur ignoramus: ⁊ nos
ipsos subtili inquisitiōe discutim⁹: vt si quo/
modo possumus causam psecutionis nostre B
inuestigare valeamus. Que dum plerunq;
nos latet: fit nobis oneri cecitas nostra: ⁊ de
eo quod patimur plus dolemus. Quisquis
vero cum collega suo ad iudicium accedit: ⁊
quod sentit dicit: ⁊ quicquid cōtra dicit ag/
noscit: quo voluerat pulsat ⁊ nouit vñ pul/

satur. Qui enim diuina animaduersione p/
cutitur: dum nouit quidem quia vapulat:
sed cur vapulet ignorat quasi dicit ipse quid
sentit: sed quid ꝓtra se dicitur nescit: quia ip
se quidem ingemiscit in verbere: sed deus
aperte non declarat pro qua eum feriat vlti
one. Itaq; nũc dicit: atq; vtinã sic iudicare
tur vir cum deo quomodo iudicat filius ho
minis cum collega suo: ac si aperte diceret.
Sicut in omne quod dico audior: sicut om/
ne quod de me dicit audirem. Quod tamẽ
in hac vita fieri nullatenus potest: quia ma/
gna est interpositio oculis cordis nostri ad
contemplandã subtilitatẽ dei: ipsa videlicet
infirmitas nostra: ⁊ tunc ad purum intuebi/
mur eum a quo nunc subtiliter intuemur: cũ
hac infirmitate deposita: ad contemplatio/
nis interne gratiã veneri. De qua Pau/
lus dicit. Tunc cognoscam sicut ⁊ cognitus
sum. Unde beatus Job videns eãdẽ cogni
tionẽ plenissime hic pfici nullatenus posse: ꝺ
cecitate quidez vite ꝑsentis gemit: sed tamẽ
se ꝺ eius breuitate consolatur dicens. Ecce
enim breues anni transeunt: et semitam per
quã non reuertar ambulo. Omne quod trã
sit breue est: etiam si tardius terminari vide
atur. In mortis aũt semita per quã non re/
uertimur ambulam⁹: nõ quod ad vitam car
nis minime resurgẽdo reducimur: sed quod
ad huius laborez vite mortalis vel ad con/
quirenda laborib⁹ premia iterum non ve/
niamus: Sequitur. ℣ XV

Spíritus me
us attenuabitur. Attenua/
bit spiritus meus timore iu
dicij: quia electorũ mentes
quo amplius extremo iudi/
cio ꝓpinquare se sentiunt: eo ad discutiẽdas
semetipsas terribilius contremiscunt: et si/
quas in se carnales vnq; cogitationes inue/
niunt: penitentie ardore consumunt: nec co/
gitationes suas dilatari carnali voluptate p
mittunt: quia eo semetipsos diiudicãtes sub
tilius feriũt: quo districtum iudicem presto/
lant vicinũ. Unde fit vt ꝓpinquum sibi sem
per extimum suspicentur. Nam reproborũ mẽ
tes idcirco multa nequiter agũt: quia hic se
viuere diutius arbitrant. Iustorum ergo at
tenuabitur spiritus: sed crascessit iniquorũ.
Quo enim per elationem tument eo attenu/
ationem spiritus nõ habẽt. Justi vero dum
breuitatẽ sue vite considerãt: elationis ⁊ im
mũdicie culpas declinãt. Unde ⁊ subditur.
℣ Dies mei breuiabuntur: ⁊ solũ mihi sup
est sepulchrum. Qui eñ considerat qualis
erit in morte: semper fit timidus in operati/
one: atq; vnde in oculis suis iam quasi non
viuit: inde veraciter in oculis sui conditoris
viuit: nil quod trãseat appetit: cunctis ꝑsen
tis vite desiderijs contradicit: ⁊ pene mortu
um se considerat: quia moriturũ minime ig/
norat. Perfecta enim vita est mortis imita
tio: quã dum iusti solicite pagunt: culparum
laqueos euadũt. Unde scriptũ est. In omni
b⁹ operibus tuis: memorare nouissima tua/
⁊ in eternũ non peccabis. Unde ⁊ beat⁹ Iob
quia dies suos considerat breuiari ⁊ solum
sibi superesse se pulchrũ pensat: apte subiun
git. Non peccaui ⁊ in amaritudinibus mora
bitur oculꝰ meus. Ac si aperte dicat. Culpã
nõ feci: ⁊ flagella suscepi. Sed hac in re ani
mũ mouet qui in multis se huius hystorie lo
cis peccasse confitetur: qua ratione peccasse
se nunc abneget? Sed hec ratio celeriter oc
currit: quia nec tantum peccauit vt flagella
mereretur: nec tamen esse sine peccato potu
it. Nam quia nõ pro corrigenda culpa sed p
gratia augẽda percussus est iudex ipse testa
tur qui laudat ⁊ ferit. Et rursũ quia sine pec
cato nõ fuerit: nec ipse negat qui a iudice lau
datur: atq; ideo laudat: quia nõ negat. Ꝺz
credo q; melius hec verba discutimus si di/
cta ex voce capitis sentiamus. XVI

Redemptor eteñ noster ad ereptio/
nem nostram veniẽs: ⁊ nõ peccauit
⁊ amaritudinem pertulit: quia penã
culpe nostre sine culpa sua suscepit de cuius
voce subditur. ℣ Libera me ⁊ pone me iux
ta te: ⁊ cuiꝰ vis manꝰ pugnet cõtra me. Ipse
eteni nõ peccauit in cogitatione vel opere:
ipse in amaritudine moratus est p passionez
ipse liberatus est p resurrectionẽ: ipse iuxta
patrem positus p ascensionem: quia pfectꝰ
in celum sedet ad dexteraz dei. Et quia post
ascensionis eius gloriam iudea in discipulo/
rum eius psecutione commota est: recte nũc
dicit. Et cuius vis manus pugnet ꝓtra me.
Tunc quippe in mẽbris illius furor psequẽ
tium seuit: cum contra fideliũ vitam flamma
crudelitatis exarsit: Sed quo irent inicq aut
quid agerent: dum is quem persequebant i
terra iam sedebat in celo. De quibus adhuc
subditur. ℣ Coz eoz longe feci/sti a disciplꝰ
na. Si enim disciplinẽ custodiam nossent: ne
quaquã redemptoris nostri precepta cõtem
nerẽt: ipa eos carnis sue mortalitas ad amo
rem vite immortalis excitasset. Hoc ipm nã
q; in hac vita corruptioni nos esse subiectos
iam ꝺ flagello discipline est. Estu enim ⁊ fri

gore fame sitiq; turbari: morbis affici: quando q; etiam extingui: quid sunt hec alia q; flagella peccati. Sed sunt nonnulli qui & flagella tolerant: & tamē mentē ad flagellantis metum minime reformant. Unde recte nūc dicitur. Cor eorum lōge fecisti a disciplina: qz & si corpus sub disciplina est cor sub disciplina nō est: dum & flagellat quisq; & tamē ad humilitatem mentis nō reducit. Neq; ita h dicit: ac si omnipotens & misericors deus lōge cor hominis a disciplina faciat: sed quod sponte delapsum ibi remanere: vbi cecidit iudicando pmittat: sicut ei in oratione quoq; dicim⁹: Et ne nos inducas in tēptationez id est induci minime pmittas. Sequit. ℣ Propterea nō exaltabuntur. Cor enim si sub disciplina eēt superiora appeteret ad adipiscēdis bonis transeuntibus nō inhiaret. Quorum igit cor sub disciplina non est: recte illis dicit. Propterea nō exultabunt: qz dū in infimis voluptatib⁹ dimissi terrena bona semper desiderant: cor ad superna gaudia nunq; leuant. Exaltarent quippe si mentem ad spem patrie celestis erigerent. Sed q̄ p disciplinā custodire vitā minime student: semp ex desiderio in imis iacent: & quod est grauius iacendo se erigunt: qua rebus transitoriis extollūt. Extolli autem possunt: sed ex altari nequeūt: quia inde profundius i imo sunt vnde apud se altiores fiunt. Cor ita q; quod sine disciplina est exaltari non valet. quia humana mens sicut male eleuata in infimis premit: sic bene pressa in sublimib⁹ leuat. Sequit. ℣ Prędam pollicetur socijs & oculi filiorum eius deficiēt. Post q̄ d̄ multitudine iniquor id est de ant qui hostis cor pore beatus Job sententiam ptulit: mox ad ipsum eorū principem id est caput omnium pditorum sententiā vertit: atq; a plurali numero ad singularem redit. ℣ XVII

Ia quippe vnum corpus sunt diabolus & omnes iniqui: vt plerunq; nomine capitis censeatur corpus: et nomine corporis appelletur caput. Nam capitis nomine censet corpus cum de puerso homine dicitur: Ex vobis vnus diabolus ē Et rursum nomine corporis appellat caput cuz de ipso apostata angelo dicitur: Inimicus homo hoc fecit. Iste igitur princeps omnium puersorum alios socios habet: atq; alios filios. Qui nāq; sūt ei⁹ socij: nisi apostate angeli: qui cum eo de celestis patrie sede ciderūt: Vel quos alios filios hz: nisi peruersos homines qui de eius prava psuasione in malitie operatione generantur: Unde etiaz veritatis voce infidelib⁹ dicit: vos ex patre diabolo estis. Peruersus itaq; iste auctor errorīs predam socijs pollicet: quia malignis spiritibus prauorum promittit animas i eorum fine rapiendas. Et oculi filiorum ei⁹ deficient: quia dū intentiones hominū ad sola terrena speranda excitat: hoc illos amare facit quod diu tenere nō possunt. Neq; enim valet amoris prauī intētio permanere: quādo & hoc quod amat ipsūq; qui amat cōstat sub celeritate deficere. Possunt quoq; & per socios fortasse intelligi crudelissimi quiq; et omni malicia iam repleti: per filios vero hij qui adhuc deceptorijs promissionibus illusi augende prauitate nutriuntur: vt illos iaz velut ex merito malitie diabolus quasi socios habeat: qui iam non habent in perditiōe quo crescant: istos autē quasi filios: quos promissionibus lactat vt ad peiora proficiant: & oculi filiorum eius deficient: quia prauorum intentiones cadunt: cum omne q̄d hic appetunt deserunt: et illic quod doleant sine fine paciunt. Sequit. ℣ Posuit me quasi in proverbium vulgi: & exemplum suum coraz eis hec beatus Iob ex se dicat: dicat ex vocibus omnium electorum. Omnis quippe qui flagello percutitur: quasi in puerbiuz ponitur vulgi: quia stultus quisq; dum cuiq; male dicere appetit ex illius similitudine maledictionē sumit: quem percussum temporaliter videt: eāq; penā suo optat aduersario quaz eueniſſe conspicit iusto. Sicq; fit vt nō recte sapientibus in exemplum deducatur rectus: dum & pena iusti esse damnatio creditur: & q̄ illi maneat gloria nulla spe fidei preuidetur. Sequitur. ℣ XVIII

Caligauit ab indignatione oculus meus: et membra mea quasi in nihilum redacta sunt. Ad indignationē oculus caligat: quando ipsi quoq; qui in domi nico corpore id est in ecclesia lumē veritatis habēt dum se diutius a prauis despici ac dedignari conspiciūt de occulti iudicij admiratione turbant: & secretum dei penetrare nequeunt cur p̄ualere peruersi contra bonoz innocentiam pmittuntur. Quis etenim non obstupescat: cū herodias apud temulentum regem saltatu filie optinet vt caput amici spō si pphete: & plusq; pphete ante oza conuuātium in disco deferatur. Sed cuz iusti ad indignationem caligant: infirmi plerūq; vsq; ad infidelitatem coruunt. Unde subditur. ℣ Et membra mea quasi i nihilū sūt redacta. Membrorum quippe nomine: teneritudo exprimitur infirmorum: qui dum peruersos

prospiciunt florere: iustosq; cruciari: ad hoc nõnunq; perueniunt: vt se bona vel inchoasse peniteat: atq; ita ad agenda mala citius recedunt: ac si eorum vite nocuerit bonum qõ inchoauerunt. Hoc autem quod ait. Caliguit ab indignatione oculus meus: verbis prophetie aperit adiungens. ℣ Stupebũt iusti super hoc: & innocens contra ypocritam suscitabitur. Hoc loco innocens nec dũ perfectus iustus accipit: q̃ bona adhuc inchoasse & si nocere alijs non nouit: perfecta tñ agere ipse nequaq; valet. Et q̃ corda paruulorum dũ puersos florere in pñti vita prospiciunt: inuidie facib⁹ succendunt. Tanto em̃ quisq; plus inuidet alijs bona pñtia: quãto ea ipse minus cõtẽpserit. Nã qõ habere ab omnib⁹ nõ valet simul totum: huic desit qõ alter habuerit. Succendit vero prõta ypocritã innocẽs: dũ glorie simulatoris inuidet etiã qui nulli nocere solet. Sin vero hoc in loco innocens quilibet in bono pfectus accipit: cõtra ypocritam innocens suscitat: quãdo hũc & florere prospicit: & tñ cũ suo eũ flore cõtemnit: & pdicando que recta sunt tanto eum despiciendũ ceteris esse denũtiat: quãto eũ prospicit illa anxie quere que cum eo diu nõ valeãt pmanere. In quo adhuc sensu subiungit. ℣ XIX

ET tenebit iustus viã suã: & mundis manibus addit fortitudinẽ. Cõsiderato quippe ypocrita: iustus viã suã tenet: q̃ dum illum ex puersa volũtate obtinere ea que mũdi sunt intuet: ipse ad amorẽ celestiũ robustius stringit. sciens q̃ bonis desideriis premia eterna nõ deerũt: dũ prauis & duplicib⁹ cordib⁹ bona tẽporalia non neganť. Qua ex re mũdis quoq; manibus addit fortitudinẽ: quia prospiciẽs puersos obtinere terrenã gloriam: bona sua opa puebit ad pfectionẽ: & tanto altius tẽporalia despicit: quãto hec abundare etiam malis cernit. Quã ei sint despicienda: cõsiderat: que deus omnipotẽs etiã puersis pstat. Si em̃ principaliter magna essent: nequaq; hec conditor aduersarijs suis tribueret. Unde & indignũ sibi esse ppẽdit: vt illa bona appetat: q̃ abundare cõspicit & malis: sed ad pcipienda celestia mẽtẽ suã dirigit: que sibi cũ reprobis cõmunia esse nõ possunt. Igit postq; exteriores pectus malorum: bonorum vero interiores intulit: exhortationis verba protulit dicens. Igitur vos omnes conuertimini et venite. Que videlicet exhortatiõis verba pprie ad electos format: quos ad eternitatem vocat. Qui duob⁹ modis inuitãť: scz vt quertãť et veniãt: quertãť nimirũ fide: veniãt & ope: vt certe conuertantur deserendo mala: & veniant bona faciendo: sicut scriptũ est: Declina a malo & fac bonum. Mirandũ vero qõ subdit. ℣ Et nõ inueniam in vobis vllũ sapientem. Quid est em̃ quod eos ad sapientiam vocat: & tamẽ optat ne illos sapientes inueniat: nisi quod ad verã sapientiam venire nõ possunt: qui false sue sapientie fiducia decipiunť: de quib⁹ scriptũ est: Ue qui sapiẽtes estis in oculis vestris: & coram vobismetipsis prudentes: & quibus rursus dicit: Nolite prudẽtes esse apud vosmetipsos. Unde isdem pdicator egregius hos quos carnaliť sapientes inuenerat: vt sapiẽtiã verã pcipere prius fieri stultos querebat dicens: Si quis videť inter vos sapiens esse in hoc seculo: stultus fiat vt sit sapiens. Et p semetipsam veritas dicit: Cõfiteor tibi pater domine celi & terre: quia abscõdisti hec a sapientib⁹ & prudentib⁹: & reuelasti ea paruulis. Quia ergo hij qui apud semetipsos sapientes sunt ad verã sapiẽtiã puenire non possunt: recte beatus Job cõuersionẽ auditorũ desideras exoptat ne in eis vllum sapientem inueniat. Ac si eis aperte dicat. Stulti esse apud vosmetipsos discite: vt in deo vere sapientes eẽ valeatis. Sequitur. ℣ XX

DIES mei transierunt: cogitationes mee dissipate sũt: torquẽtes cor meũ Sãcta electorũ ecclesia p diuturna & nocturna tempora conspicit vite sue spacia trãsire: quia noctẽ in aduersitatibus: diẽ vero in psperitatibus habere consueuit. Quasi em̃ lux ei oritur ex tranquillitate pacis: et nox ex dolore psecutionis. Sed cum post q̃ etis ocia ad excrescẽtis cõtra se psecutiõis laborem redit dies suos transire testatur. In quibus tamen diebus solet tanto grauiori⁹ curis premi: quanto ad se de ipsa tranquillitate pacis subtiliores a iudice rationes cogitat exquiri. In tranquillitate etenim pacis modo animarum lucra cogitat: modo terrenarum rerum dispensatiões curat. Que videlicet terrenorum actuum dispensationes tanto bonis mentibus graviores sunt: quãto earum intuitu ab intuendis celestib⁹: vel ad modicum euelluntur. Unde bene beatus Iob siue sua: seu voce vniuersalis ecclesie postq; dies suos transisse testať illico subiunxit. ℣ Cogitationes mee dissipate sunt: torquẽtes cor meum: quia dum bonis mentibus tẽporalis felicitas transit: etiam cura eis terrene dispensationis subtrahitur: que eas in cogitationibus torquere videbatur. Dum em̃ erecte semper eẽ ad pcipienda celestia appe

tunt eo ipso quo aliquādo ex dispensatione terrena ad ima cogitanda descendūt: torquere se sentiunt. Unde fit vt ipsa quoq; aduersitas psecutionis vertat̄ in magna exultatione leticie ppter adeptā quietē cordis. Unde
Tex. ⁊ apte subdit̄. Noctem verterunt in diem. Dissipate etenim cogitationes noctem in diem vertunt: quia nonnunq̄ iustis amplius placet: ex aduersitate mala perpeti q̄ ex prosperitate terrene dispensationis cura fatigari. Sed q̄ nouerunt cautius ⁊ aduersa tran
C sire: ⁊ pspera rursus illucescere apte subiūgit̄.
Tex. ¶ Et rursuz post tenebras spero lucem. Lux eniz post tenebras sperat̄: q̄ vel post noctem vite p̄sentis eternū lumē pcipit̄: vel ita hic aduersitas atq; psperitas alternāt: vt sibi succidere vicissim non desināt. Unde fit vt ⁊ in luce nox in suspitiōe sit: ⁊ i nocte lux
Eccl. 11. in p̄sumptione: sicut scriptum est: In die bonorū ne immemor sis malorū: ⁊ in die malorum ne immemor sis bonorū. Sed ecce quia auctoris nostri gratia redempti sumus: hoc iam celestis muneris habem⁹: vt cū a carnis nostre inhabitatiōe subtrahimur mox ad celestia p̄mia ducamur: q̄ dum conditor ac redēptor noster claustra inferni penetrans electorū exinde animas eduxit: nos illo ire nō patitur: vnde iam alios descēdēdo liberauit. Hij vero qui ante eius aduentū in hoc mundū venerunt: quātamlibet iusticie virtutem haberēt: ex corporib⁹ educti in sinu celestis patrie statim recipi nullomō poterāt: q̄ nec dū ille venerat qui inferni claustra sua descēsione solueret: ⁊ iustorum animas in ppetua iam sede collocaret. Unde beatus iob ⁊ afflictionem sentiens: ⁊ adhuc differri retributionē iustorum sciens apte subiungit. ¶ XXI

Tex. A Si sustinuero infernus domus mea est: in tenebris straui lectulum meū. Priores eteniz sancti ⁊ sustinere aduersa poterāt: ⁊ tamen e corporibus educti adhuc ab inferni locis liberari non poterant quia nec dū venerat: qui illuc sine culpa descenderet: vt eos qui ibi tenebant̄ ex culpa liberaret. Tunc vero homo suum lectulum in tenebris strauit: quādo lucē iusticie psuasori callido cōsentiendo deseruit. Et quia in ipsis quoq; inferni locis iustorum anime sine tormento tenebant̄: vt p originali culpa adhuc illuc descēderent: ⁊ tamen ex pprijs actibus supplicium non haberent: quasi in tenebris lectulum strauisse ē: in inferno sibi requiem p̄parasse. Graue etenim tedium electis fuit post solutionē carnis: adhuc speciez nō videre creatoris. Quod tediū nō immerto beat⁹ iob tenebras vocat. Sed q̄ hoc ex pena infirmitatis venit: recte eandem mox infirmitatē subdidit dicens: ¶ Putredini dixi pater meus es mater mea: ⁊ soror mea vermibus. Quid ē quod dixi putredini pater meus es: nisi qd̄ omnis homo ab origine iaz viciata descendit? Unde ⁊ addit̄ mater mea: ⁊ soror mea vermibus: quia videlicet ⁊ ab ipsa putredine: ⁊ cū ipsa in hūc mūdū venim⁹. Quantum em̄ ad materiā corruptibilis carnis mat̄ nr̄a ac soror vermes sūt: q̄ ⁊ de putredie pcessim⁹: ⁊ cū putredie venim⁹ quā portamus. Quod ⁊ intelligi spiritaliter pōt ⁊ mater natura: ⁊ cōsuetudo nō immerito soror vocatur: quia ab illa cū ista sum⁹. Que videlicet mater ⁊ soror vermes sunt: quia ex natura corruptibili: ⁊ consuetudine puersa cogimur: vt quasi quibusdam vermibus sic inquietis cogitationib⁹ in mente fatigemur. Carnis enim natura viciata: ⁊ cōsuetudo puersa: q̄ innumeras curas in corde infirmitatis nostre generāt: bene mater ⁊ soror vermes vocant̄. Mordent em̄ animū cure dū inquietant. Non enim cessant iusti viri vel sollicite cogitare ⁊ ptractare quid agant: et puide inspicere quo post p̄sentem vitam ducendi sunt. Quia ergo tunc electi ante aduētū domini: ⁊ in labore vite p̄sentis se esse cernebant: ⁊ tamē post p̄sentem vitam nec duz celestia bona pcipere: multis cogitationib⁹ vtebantur. Expectabant em̄ gratiā redemptoris sui: nec tamen ad eam poterāt in carne viuendo peruenire. Unde ⁊ apte subdit̄. Ubi est nūc p̄stolatio mea. Que esse potuit p̄stolatio iustorum nisi iustus: ⁊ iustificans deus? qui ad penas humani generis sponte descēderet: ⁊ captiuos mortis iusticie sue virtute liberaret. Huius eniz p̄sentiam minime cessabant intenta cogitatiōe prestolari: quā quādoq; esse venturā nouerant: sed venire citius querebant. Unde nō ait: vbi est ergo prestolatio mea: sed ait. Ubi est ergo nunc p̄stolatio mea. ¶ XXII

A Cum em̄ addit nūc: ostendit: quia q̄ quādoq; venturū erat: venire citius desiderabat. Sequit̄. ¶ Et patientiā meā quis considerat? Expressit desideriū quo festinat in carne positus redimi: ⁊ ab inferis ad superna reuocari. Et quidē paucorum hominū ista fuit ppendere: vt scirent d̄ p̄sentis vite laboribus: vel sub sequēti post mortem: dilatione cogitare. Quod vtrunq; iusti ante aduētum redemptoris nostri se ppeti dolebant. Unde ⁊ recte dicitur. Et patientiam meam quis: considerat. Et quidez

non deest: qui patientiã ꝓsiderat. Sed cũ citius non exaudit: quasi minus considerare deus dicitur. Ipsa enim humani generis q̃ venit in mundi fine redemptio ab hijs qui a mundi initio p̃cesserũt tarda credebat: q̃ longo temporis spacio a celestium remuneratione disiuncti sunt: veritate attestãte que
Mat. 13. ait: Multi ꝓphete ⁊ reges voluerunt videre que videtis ⁊ nõ viderunt. Itaq̃ qõ nũc dicit patientiã meam quis cõsiderat: ardentis desiderij vota pandunt. Neq̃ enim vt p dixímus iustorum patientiam nõ cõsiderat
B deus: sed quasi nõ cõsiderare dicit ad votuz desiderij minus citius apparere: ⁊ p plixiora tempora dispensationis sue gratiã differre. Dicat ergo: patientiã meam quis consideret: quia quod disponenti breue est: longuz est amanti. Unde adhuc dilationis sue damna cõsiderãs: hoc quod iam p̃dixerat repetit: ⁊ descensur⁹ ad ima vocem doloris ingeminat dicens. ℣ In ꝓfundissimũ infernum descendent omnia mea. Cum constet quod
Lex apud inferos iusti in locis penalibus: sed i superiori quietis sinu tenerent: magna nobis oboritur questio: quid nã sit quod beat⁹ iob asserit dicens: In ꝓfundiss'mũ infernuz descendent omnia mea: qui ⁊ si ante aduentuz mediatoris del: ⁊ hominum in infernum descensurus erat: liquet tñ q̃ in ꝓfundissimuz infernum descensurus nõ erat. An ipsa superiora loca inferi ꝓfundissimũ infernũ vocat. Quia videlicet quãto ad sublimitatẽ celi tã huius aeris spacium nõ imerito dici infern⁹ potest. Unde cũ apostate angeli a celestibus
2. Pe. 2. L sedib⁹ in hoc caliginoso aere sint diuersi: petrus apostolus dicit: Angelis peccãtib⁹ nõ pepercit: sed ruentibus in infernũ detractos in tartarũ tradidit in iudicio cruciãdos reseruari. Si itaq̃ quãtũ ad celsitudinem celi aer iste caligosus infernus est: quãtũ ad eiusdez aeris altitudinẽ terra que inferius iacet: ⁊ infernus intelligi: ⁊ ꝓfundus potest quantum vero ad eiusdẽ terre altitudinẽ: ⁊ illa loca inferi que superiora sũt alijs receptaculis inferni hoc loco nõ incõgrue inferni ꝓfundissimi appellatione signant quia quod aer ad celum terra ad aerẽ: hoc ille est superior infernoz sinus ad terram. ℣ XXIII

A Sed mirum valde est quod adiũgit: descendent omnia mea. Cum em̃ sola anima descensura esset ad inferni loca q̃d est qõ sanct⁹ vir illic phibet oia sua descendere: nisi quodibi se esse totum vidit: vbi pondus sue remuneratiõnis intelligit, Quia hoc quod ex se insensibile in terra deserit quousq̃ ad incorruptionem resurrectionis redeat se esse nõ sentit. Omnia itaq̃ sua in infernũ ꝓfundissimum descensura phibet quo solã suã animã descẽsurã vidit: q̃ ibi totus est: vbi sentire possit qõ receperit. Uel certe in infernũ oia ei⁹ descẽdũt q̃ laborum oim retributio adhuc in sola inferni quiete recipi p̃stolabat. Et quasi illuc descendit oẽ qõ egit: q̃ ibi quietẽ retributiõis sue ex omnibus inuenit. Un̄ etiaz ipsa quies p̃stolata subiũgit cũ illico subinfert ℣ Putas ne saltẽ Lex. erit requies mihi. In q̃bus nimirũ verbis ⁊ B innotescit q̃d desiderat: ⁊ tñ eẽ se adhuc suspicíẽde requie dubiũ designat: ne cui⁹ sãcta opa tot flagella secuta sũt: occulto iudicio supni iudicis post flagella tpalia etiã mansura tormẽta sequerent: q̃ in re cũ magno nobis timore pensandũ est: q̃s tã de requie eterna securus sit: si de ea adhuc ⁊ ille trepidat cui⁹ virtutis p̃conia: ⁊ ipse iudex qui p̃cutit clamat. Si em̃ iustus vix saluabit: impi⁹ ⁊ pec
C cator vbi parebũt? Beat⁹ enim iob ad req̃em se post flagella peruenturum nouerat: ꝑ vt nostra in timore corda concuteret ipse visus est de eterna quietis retributione dubitare cuz dicit: putas ne: vt nos videlicet pendamus quãta debem⁹ formidine vẽtuz iudiciũ semp expauescere: quãdo ⁊ ille q̃ iudice teste laudat⁹ ẽ: adhuc de retributiõe iudicij in suis vocibus securus nõ est.

℣ Sancti gregorij Liber XIIII

℣ Capitulum. I

A Periori huius operis parte tractauimus q̃ omnipotẽs de⁹ vt mẽtes corrigeret sub lege positoruz beati iob vitã ad testimoniũ adduxit: q̃ legẽ nõ nouit: ⁊ tñ tenuit: q̃ p̃cepta vite q̃ scripto nõ accepat custodiuit. Hui⁹ p̃us actio deo attestãte laudat: ⁊ p̃bari postmodũ diablo ꝑmissit: vt p tẽptamẽta tribulatiõis oñderet: quãtũ p̃us i trãq̃llitate p̃fecisset. Hui⁹ vitã inimic⁹ generis hũani more suo iprob⁹: et laudare deo attestãte ꝙgnouit: ⁊ tñ ad tẽptãdũ expetijt. Quẽ cũ tot dãnis rex: tot orbitatib⁹ p̃cussũ sternere nequisset vroꝛem et i stimulo male p̃suasiõis excitauit: vt saltẽ p fallaria ẽba corrũperet: quẽ p tot sternere nũciorũ tormẽta minime valeret. Sed cũ adiutorio femine: qõ cõtra Adam p̃ius in paradiso obtinuit: cõtra hũc secũdum in sterquilinio positum roborari non potuit: ad alia se temptandi argumenta conuertit: vt amicos

eius quasi cõsolantes adduceret ⁊ tamẽ eo/
rum mentes in asperitate increpationis ex/
citaret: quatinus eum cuius patientiam fla/
gella nõ vicerant inter flagella saltez aspera
verba superarent. Sed inimicus callide insi
dias: fraudem quã contra sanctũ virum pa
rauerat ptulit: quia sancto viro quot occasi
ones pditiõis intulit: tot causas victorie mi
nistrauit. Contra tozmẽta quippe patientiã:
contra verba sapientiam tenuit: quia ⁊ do/
L lozes verboruz equanimiter sustinuit: ⁊ stul
ticiã male suadẽtium sapienter frenauit. Sz
quia in ipsis passionibus doctisq; locutioni
bus sancte ecclesie typum tenet: amicis eius
vt sepe iam diximus: quedam recta: ⁊ que/
dã stulta loquentibus nõ immerito heretici
figurantur: qui p;o eo quod sancto viro ami
ci sunt multa de rep;obis recta dicũt: sed p
eo quod speciem hereticoz tenẽt plerũq; in
oris sui excessu dilabuntur: et verboz
suoz iaculis sancti viri pectus feriunt: ꝙ
contra mentẽ in expugnabilem ipsa sua per
cussione fatigantur. Nos igitur subtili debe
mus discretione distinguere: ⁊ quid sit in eo
rum verbis qđ vere de reprobis sentiunt: et
quicquid cõtra beatum iob fatuũ sonãt. ℣ U

Job. C. XVIII A

Respõdens au=
tem baldad: suites: dixit: Usq;
ad quem finem verba iactabis?
Intellige p;ius ⁊ sic loquamur
Omnes heretici sanctam ecclesiã in quibus
dam incognitis superbire putãt: quedã ve/
ro nec intelligere suspicanꝰ. Unde baldad:
suites: beatũ iob quasi in superbiam astruit
erupuisse quem fatetur verba iactare. Sed
signat ipse quãta elatiõe tumuerat: qui bea
tum iob loqui: que nõ intelligeret putabat.
Et quia omnes heretici in estimatione sua a
sancta se ecclesia despici conquerunꝰ: apte
Tex. subiungit. ℣ Quare reputati sumꝰ vt iumẽ
ta: ⁊ sozduimus coram te. Humane mẽtis ẽ
p;iuz: hoc sibi fieri suspicari quod facit. Ar
bitranꝰ enim se despici: qui bonoz mentes
despicere consueuerũt. Et quia in hijs q cõ/
p;ehendi valent ratione cõtra hereticos oñ
dit eccl̃a rationabile nõ esse quod astruunt
estimari se ab eius iudicio velut iumẽta sus/
picanꝰ: ex qua despectus sui suspitione pti/
nus ad dedignationem p;siliunt atq; ad eius
dem ecclesie cõtumelias excitanꝰ. Uñ subdi
Tex. tur. ℣ Quid pdis animã tuã in furoze tuo?
B Heretici ad zelũ rectitudinis vel spiritalem
gratiã sancte pdicationis nõ ;tutis pondus
sed insaniã furoris estimant: quo furoze vidẽ

licet perire fideliũ animas arbitranꝰ: quia in
deinterire ecclesie vtã credunt. vnde eã esse
cõtra se in feruore ꝓspiciũt. Sequit. ℣ Nũ Tex.
quid ppter te delinquet terra. Se ei vbiq;
deũ colere se totũ mũdũ existimãt occupas/
se. Quid est ergo dicere. Nũqd ppter te de
relinquet terra. Nisi hoc qđ sepe fidelibꝰ di/
cunt: q; si hoc est verũ qđ vos dicitis: ois a
deo terra derelicta est. quã iam p multitudi
ne nos tenemꝰ. Sãcta aũt vniuersalis eccle/
sia pdicat deũ veraciter nisi intra se cuꝫ non
posse asserẽs qđ oẽs qui extra ipsam sunt mi L
nime saluabunꝰ. At cõtra heretici quia etiã
extra ipsam saluari se posse cõfidunt in quoli
bet loco sibi diuinũ adiutoziũ ad esse pfiten
tur. Unde dicũt: Nũquid ppter te derelin/ Tex.
quet terra: id est vt quisq; extra te fuerit mi
nime saluet. Unde etiã subdit. ℣ Et trãsfe/
rũt rupes ỏ loco suo: Heretici rupes vocãt
eos quos sublimibus in humano genere ex
cedere sensibꝰ estimãt quos pfecto doctoz es
se habere gloriantꝰ. Cũ vero sancta eccl̃esia
puersos quosq; p;edicatoz es intra sinũ fidei
colligere studet: qđ aliud q; de locis ppꝛijs
rupes mouet: vt intra eã recte sentientes hu
militer iaceãt: q; in puersis suis sensibus pꝛꝛ
rigidi stabãt. Sed hoc fieri heretici oino cõ
tradicũt: ⁊ ppter eiꝰ vocẽ rupes de loco p;
p;io minime trãsferre nituntꝰ: q; videlicet no
lũt: vt ad eã veniẽtes vera humiliter sentiãt
hij q apud eos elatis sensibꝰ falsa sapiebant. A

Plerũq; vero heretici cũ qsdã i VIII.
sancta ecclesia: vel inopia vel flagel
lis labozantes aspiciũt: semetipsos
mox in arrogãtiã iusticie extollũt: ⁊ quicq; d
aduersum fidelibꝰ euenisse cõsiderãt: hoc fa/
ctũ p eoꝝ iniquitatibꝰ putãt: nesciẽtes nimi
rũ q; actionũ meritũ pñtis vite qualitas nul
latenꝰ pbat. Nã plerũq; ⁊ bona malis: ⁊ ma
la bonis euenĩũt: p eo qđ ⁊ vera bona bonis
⁊ vera mala malis i coeterna retributiõe ser
uanꝰ. Baldad ita q; typũ hereticoꝝ ỏ pspe
ritate vite pñtis se extollentiũ tenens: ad/
uersus flagella beati iob quasi eoꝝ voce cõ/
tra iustoꝝ obp;obria inflat: ⁊ disserte quidẽ
cõtra impios disputat: sed q; puersa contra
iustũ talia dicat ignoz at: nã subiecit dicens. B
Nonne lux impij extinguet. nec splendebit Tex.
flãma ignis eiꝰ. Hec si in pñtis vite diffini
tione denũciat fallit: q; plerũq; ⁊ ipijs inesse
lumẽ psperitatis cernit: ⁊ pios tenebz e igno
bilitatis ac pauptatis abscondũt. Sin vero
ad hoc eiꝰ sermo dirigit vt oñdat q đ impij i
suo fine patiãtur: veraciter dicitur. Nonne
lux impij extinguetur. nec splẽdebit flamma

ignis eius. Quod si dici ō impio recte potuit ?tra sactũ tñ virũ in flagello ?stitutũ dici nō debuit. Sed nos vires brachiorũ illius suis sentētijs ꝑpendentes: pensemus q̄ valida iacula intorquet: ⁊ desinamus aspicere intorquendo quē impetit: nimirũ sciētes quia frustratis ictibus lapidem ferit. Dicat ergo: nõne lux impij extinguet qz habent ⁊ impij lucē suã: ꝓsperitatez sez vite p̄sentis. Sz lux impij extinguet: qz fugitiue vite, ꝓsperitas cũ ipsa citi⁹ vita, ꝯminat vbi apte ꝛbdit: nec splē debit flamma ignis eius. Omnis nanq̄ impius habet flammã ignis ꝓprij quē i corde suo exferuore desideriorum tẽporaliũ accendit: dũmodo istis: mõ illis cupiditatib⁹ estuat: ⁊ cogitatiões suas p multiplicia blãdimẽta seculi amplius inflammat. Ignis aũt si flãmã nõ habet nequaq̄ fulso lumine splendet Flãma itaq̄ ignis eius est decor vel ptãs exterior: que de interno eius ardore ꝓcedit: qz qđ anxie in hoc mũdo adipisci desiderat: plerũq̄ ad cumulũ pditiõis obtinet: ⁊ seu i potestate culminis: siue in diuitijs multiplicationis quasi p exteriorẽ gloriã lucet: sz nõ splẽdebit flãma ignis eius cũ in die extus: ois exterior decor subtrahit: ⁊ solo suo intrinsecus ardore cõcremat. Flãma ergo ab igne subtrahit: cũ gloria exterior ab interno ei⁹ ardore seperat: habẽt etiã iusti flãmã ignis sui: ꝑ nimirum que resplendeat: qz videlicet eorũ desideria in bonis opibus lucẽt. Iniquorũ vero flãma minime splẽdet: qz p hoc qđ male appetũt ad tenebras ptrahunt. Unde et ſeq̄t. ℣ Lux obtenebrescit in tabernaculo illius. Si plerunq̄ tristiciã tenebras: nõ imerito lucẽ accipe gaudiũ debem⁹. Lux ergo i tabernaculo illius tenebrescit: quia in ei⁹ cõscientia quã male inhabitat gaudium qđ de temporalibus rebus fuerat deficit. Unde et apte subiungitur. ℣ IIII

HAT lucerna que est super eum extinguet. Ut enim de vsu multorũ loqr lucerne lumen in testa est: lumen vero in testa est gaudiũ in carne. Lucerna ergo que sup eũ est extinguet: quia cum malorum suorum retributio impium sequit i eius mente gaudium carnale dissipat. Bene aũt de lucerna hac nõ dicit: que apud eũ est: sed que sup eũ est: qz iniquorũ mentem terrena gaudia possident: sicq̄ eam in voluptatibus absorbent: vt sup ipsam sint: non apud ipaz Justi aũt etiã cũ ꝓsperitatẽ vite p̄tis habẽt eam sub semetipsis ꝑmere nouerunt: vt hoc quod apud se in bonis hilarescunt grauitatis consilio trãseãt ⁊ virtutis regimine exce/dant. Lucerna ergo impij que sup eũ est extinguet qz citi⁹ ei⁹ gaudiũ deficit qđ eũ toto in hac vita possedit: ⁊ qz nũc male se in voluptatib⁹ dilatat euz post in supplicijs pena coangustat. Uñ adhuc subdit. ℣ Artabũt gressus virtutis ei⁹. Nunc enim quasi ?tutis sui gressus exerit: quotiẽs ptãtis sue violentias exercet: sed gressus ?tutis eius artabũtur: qz vires malitie illi⁹ qs nũc in, voluptate sua exhibet: postmodum pena ?stringit. Sequit. ℣ Et ꝑcipitabit eũ ?silio suo. Habet nũc cõsiliũ ois iniquus pñtia appetere: eterna desperat: iiusta agere: iusta deridere ꝑ cũ iudex iustorũ iniustorumq̄ venerit: suo vnusq̄sq̄ ipi⁹ ?silio ꝑcipitabit: qz p hoc qđ hic appetere prauis cogitationibus eligit in eterni supplicij tenebras mergit. Quẽ ei hic gloria tpalis extollit: illic sine termino pena p̄mit. Qui hic in voluptate letat⁹ ẽ: illic ppetua vltiõe cruciat. Et fit plerũq̄ vt ipsa huius mũdi ꝓsperitas q̄ ab ipijs in bianꝯ appetit: eorũ gressus ita obliget: vt etiaz ad bona opa noluerint redire vix possint: qz recta agere nõ valẽt cũ hui⁹ mũdi amatorib⁹ displicere timent. Uñ agit: vt p gloriam quã impi⁹ expctõ assequit: eius adhuc peccata amplius multiplicent. Qđ bene baldad exprimit cũ subiungit. ℣ Immisit enim in rete pedẽ suũ: in maculis eius ambulat. Qui pedes in rete mittit: non cum voluerit eicit: sic qui in peccatis se deicit: non mox vt voluerit surgit: et qui in maculis retis ambulat: gressus ambulando suos implicat: ⁊ cũ expediri ad ambulandũ nitit: ne ambulet obligat. Sepe nãq̄ ?tingit: vt quis hui⁹ mũdi delectatiõe psuasus in eo ad honoris gloriã ptingat: ad desiderior suor effectum pueniat: et pueniſſe se ad hoc quod expetijt letet. Sed quia bona mũdi nõ habita in amore sunt: ⁊ plerũq̄ habita vilescũt: percipiendo discit: quam sit vile quod expetijt. Unde reuocatus ad mentẽ exquirit qualiter sine culpa fugiat: quod se cũ culpa cõspicit adeptũ: sed ipsa eum dignitas que impl'cauit tenet: et sine culpis alijs fugere nõ valet hoc vbi non sine culpa pueſnit. Immisit ergo i rete pedes suos: ⁊ i maculis ei⁹ ambulauit: qz cũ expediri nitit: tũc veraciter cõspicit q̄ duris nexibus tenetur. Neq̄ enim vere obligationem nostram cognoscim⁹: nisi cũ euadere nitẽtes quasi leuare pedes conamur. Unde ⁊ hanc eãdẽ obligationem apte subiungens. Sequit ℣ V

TEnebitur planta illius laqueo: quia videlicet stringetur finis in peccato Et qz hostis generis humani cũ vni

uſcuiuſq; vitam in culpa obligat: ad eius
Tex. mortē anxius anhelat recte ſubiungit. ℣ Et
exardeſcit contra eum ſitis. Antiquus quip
pe noſter inimicus cum in peccato vitā illa/
queat: ſitit vt mortem peccatoris bibat. Qđ
tamen ⁊ aliter intelligi poteſt. Nam peruer/
ſa mens cum in peccatū veniſſe ſe conſpicit:
quadā cogitationis ſupficie euadere pecca/
ti laqueos querit: ſed vel terrores: vl oppro
bria hominū timēs eligit in eternum mori: q̄
ad tempus aliquid aduerſitatis ꝓpeti. Un/
de totum ſe vicijs inſerit quibus iā ſe ſemel
B obligatum ſentit. Cuius ergo vſq; ad finez
vita in culpa conſtringitur: eius planta la/
queo tenetur. Sed quia ſe quo malis obliga
tū penſat: eo ꝺ ſuo reditu deſperat: ipſa iam
deſperatione acrius ad huius mūdi concu/
piſcentias eſtuat: fit deſideriorum feruor in
mente: ⁊ peccatis p̄cedentibus irretitus ani
mus ad maiora etiam delicta ſuccēdit. Un/
de ⁊ ſubdit. Et exardeſcit contra eum ſitis.
In eius quippe animo cōtra eū ſitis exarde
ſcit: quia quo agere puerſe conſueuit: eo ad
ebibenda mala vehementer accendit. Im/
pio quippe ſitire eſt: huius mundi bona con
cupiſcere. Unde ⁊ redēptor noſter ante pha
riſei domū ydropicum curat: ⁊ cū cōtra aua
Luc. 16. riciam diſputaret ſcriptū eſt. Audiebant au
tem omnia hec phariſei qui erāt auari: ⁊ de/
C ridebant illum. Quid eſt ergo qꝺ ante pha/
riſei domum ydropicꝰ curat: niſi quod per
alterius egritudinem corporis in altero ex/
primitur egritudo cordis? Ydropicꝰ quippe
quo amplius biberit amplius ſitit: q⁊ ⁊ om/
nis auarus ex potu ſitim multiplicat: qui cū
ea que appetit adeptus fuerit ad appetēda
alia amplius anhelat. Qui em̄ adipiſcendo
plus appetit: huic ſitis ex potu creſcit. Se/
quitur:

℣ VI

Tex. A Hbſcondita eſt in terra pedica eius:
⁊ decipula illi ſup ſemitam. In ter
ra pedica abſcondit: cum culpa ſub
terrenis commodis occultat. Inimicus q̄p
pe inſidians oſtendit humani menti in terre
no lucro quid appetat: ⁊ occultat peccati la
queum: vt eius animam ſtringat quatinus
videat quid eſt quod cōcupiſcere valeat: et
tamē nequaq; videat quo culpe laqueo pe/
dem ponat. Decipula vero a decipiēdo vo
cata eſt: et tunc ab antiquo hoſte ſup ſemitā
decipula ponitur: quādo i actiōe mūdi quā
mens appetit peccati laqueus parat: quevi
delicet nō facile deciperet ſi videri potuiſſet
Sic quippe decipula ponit: vt dū eſca oñ/
ditur: nequaq; ipſa a trāſeūtę videat. Qua
ſi eſca quippe in laqueo: eſt lucrū cū culpa:
⁊ huius mundi proſperitas cum iniquitate.
Dū itaq; a ꝓcupiſcente lucrū appetit quaſi
pedem mentis apphendit decipula que nō
B videt. Sepe ergo ꝓponit animo cū culpa
honores: diuitie: ſalꝰ ⁊ vita temporalis: que
mens infirma dū quaſi eſcam videt: et diſci/
pulā nō videt: ꝓ eſcā quā videns appetit in
culpa conſtringitur que nō videt. Exiſtunt
etem̄ qualitates morū que ceteris vitijs ſūt
vicine. Nam mores aſperi: aut crudelitati:
aut ſuꝑbie ſolent eſſe cōiuncti. Mores autē
blandi ⁊ quā decet paulo amplius letitie: el
nōnū q̄q; luxurie ⁊ diſſolutiōi: Intuet g̃ iimi/
cꝰ generis hūani vniuſcuiuſq; mores: cui vi
cio ſint ꝓpinqui cōſiderat: ⁊ illa opponit an
te facie ad q̄ cognoſcit facilꝰ inclinari mentē
vt blādis ac letis moribꝰ ſepe luxuriā: nōnū
q̄q; vanā gloriā aſperis vero mentibus iram
ſuꝑbiā vel crudelitatē ꝓpinat. Ibi ergo de
C cipulā ponit: vbi eſſe ſemitā mentis cōſpicit
quia illic periculū deceptionis inſerit: vbi vi
am eſſe inuenerit ꝓpinque cogitationis. Et
quia puerſus homo omne quod facit: etiam
pati metuit: atq; hoc ſibi ab oībus fieri eſti/
mat: quod ipſe omnibus quibꝰ valet parat
Tex. recte ſequit. ℣ Undiq; terrebūt eū formidi
nes. Tales enim ꝓtra ſe omnes eſſe conſpica
tur: qualis ipſe eſſe contra nititur. Que ni/
mirum formidines quid in eius actione faci/
ant ſubinfertur cum dicitur. Et inuoluēt pe
A. des eius. ℣ VII

Pedes quippe ſi inuoluti fuerint greſ/
ſus liberos habere nō poſſūt: ⁊ nul
lū carpere iter valent: quia ſua eos inuolu/
mēta retinēt. Prauaq; itaq; deſideria ad peſſi
mā actionē trahūt: ſed peſſima actio reſtrin/
git i formidine. Que videlicet formido inol
uit pedes: ne in rectā exire valeant actionē.
Et ſepe cōtingit vt idcirco quiſq; bonus eſſe
metuat. ne hoc a prauis ipſe patiat qđ ſe bo/
nis feciſſe reminiſcit: dumq; hoc pati quod
fecit metuit. Undiq; territus. vndiq; ſuſpe/
ctus quaſi pedes inuolutos habet: qui timo
re irretitꝰ nil libere agere ꝓualet: qui in bono
opere quaſi inde greſſum ꝓdidit. vñ ad ma/
la que cōcupierat exceſſit. Sequit. ℣ Atte/
nuat robur fame ejꝰ: ⁊ inedia inuadat coſtas
illi. Scripture ſacre more optare videt qđ
futurū p̄uidet: ſcz non male dicentis animo
ſed predicētis. Omnis itaq; homo quia ex
anima ⁊ carne conſtat: quaſi ex robore ⁊ in/
firmitate cōpoſitꝰ ē. Ex ea em̄ pte qua ſpūs
rōnalis ē cōditꝰ: nō icōgrue dr robuſtꝰ: ex ea
vero q̄ carnal: infirmꝰ ē. Robur g̃ ē hois aia

rationalis que impugnãtibus vitijs resiste/
B re per rationem valet. Unde et superius p
beatum Job dictum est: Roborasti eũ pau
lulum vt imperpetuum ptrãsiret. Ex ratio/
nali quippe anima habet homo vt imperpe
tuum viuat. Huius ergo iniqui robur fame
attenuat: quia eius anima nulla interni cibi:
Am.8. refectione pascit. De qua scilicet fame p p/
phetam dicitur: Emittã famem in terram:
Tex nõ famem panis neq; sitim aque: sed audiẽ
di verbum domini. Bene autem subditur.
℣ Et inedia inuadat costas illius. Coste ei
constringunt viscera: vt latentia intrinsecus
earum soliditate muniant. Coste ergo vni/
uscuiusq; sunt sensus anime qui latentes co/
gitationes muniunt. Inedia igitur inuadit
costas quando omni spiritali refectione sub
tracta sensus mentis deficiunt: ⁊ cogitatiões
L suas regere vel tueri nõ possunt. Inedia iua
dat iniqui costas: qz fames iterna sensus mẽ
tis extenuat: vt cogitationes suas nullaten⁹
regant. Nam dum sensus mentis obtusi fu
erint: cogitationes ad exteriora ꝓdeunt: ⁊ q̃
si costis infirmantibus ea que in occulto sa/
na latere poterant foras viscera funduntur.
Unde fit vt cogitationibus exterius sparsis
exteriozis glozie speciem deceptus appetat
animus: nihilq; diligat nisi quod pulcruz fo
ris viderit. Contra quem ad huc apte subiũ
gitur. ℣ VIII
Tex. A
DEuozet pulchritudinem cutis eius:
⁊ consumat brachia illius primoge/
nita moz s. ¶Pulchritudo cutis est
gloria temporalis: que dum foris conspici/
tur quasi species in cute retinetur. Brachio/
rum vero nomine nõ incongrue opera desi/
gnãtur: qz corporale opus brachijs agitur.
Quid aũt moz s nisi peccatũ est: quod ab in
Apoc.20. teriore vita aiam occidit? Unde scriptum ẽ.
Beatus et sanctus qui habet partẽ in resur
rectione prima: quia ille post in carne felici/
ter resurget: qui in hac vita positus a mẽtis
sue morte resurrexerit. Si igitur peccatum
Eccl.10 moz s: non incongrue primogenita moz su/
perbia valet intelligi quia scriptum est. Ini
cium omnis peccati superbia. ¶Pulchritudi/
nem igitur cutis eius. ⁊ brachia illius primo
B genita moz s deuozat: quia iniqui gloriam vt
operationem superbia supplãtat. Potuit enim
etiam in hac vita sine culpa glorioslus existe
re: si superbus minime fuisset: potuit auctoris
sui iudicio quibusdã suis operibus commẽ/
dari: nisi hec ipsa opera ante eius oculos ela
tio suplãtaret. Sepe enim quosdam diuites
videmus qui opes et gloriã habere sine cul/
pa potuissent: si hec habere cum humilitate
voluissent. Sed extolluntur rebus: inflant
honoribus: dedignant ceteros: omnẽq; vi/
te sue fiduciam in ipsa abundãtia rerum po
nũt. Unde ⁊ quidaz diues dicebat: Anima Luc.12.
habes multa bona reposita in annos pluri
mos: requiesce comede: bibe: epulare. Quas B
eorum cogitatiões dum supernus iudex as
picit: de ipsa hac eos sua fiducia euellet. Un
hic quoq; apte subditur. ℣ Euellatur de ta Tex.
bernaculo suo fiducia eius: ⁊ calcet super eũ
quasi rex interitus. Hoc loco interit⁹ nomi
ne ipse hostis generis humani qui interituz
intulit designatur: qui per suum quẽdam sa
tellitem exprimitur: de quo ad iohannẽ dici
tur: Nomẽ illi moz s. Iste itaq; interitus in Apoc.6
die exitus quasi rex sup impiũ calcat: quia
quem prius blandis persuasionib⁹ decepit
ad extremum violentis nexibus ad supplici
um rapit: tantoq; eum duri⁹ deprimit: quã
to in prauis actibus vehementius astrinxit.
Qui hoc quoq; reprobi mentem dum possi L
det calcat: quia quotiens eam delectationi
bus pressit quasi totiens super eã pedes sue
tirannice dominationis posuit. ℣ IX
A
SI vero interitus nomine nõ aperte
diabolus sed peccatum debet intel
ligi: ex quo cõtingit reprobos ad in/
teritum trahi: talis nimirum interitus quasi
rex calcat mẽtem: cum eam non resistentem
possidet: Non enim potest in hac vita homi
ni posito tẽptatio deesse peccati: sed aliud ẽ
peccato temptanti resistere: aliud dominan
ti seruire. Iniquus autem quisq; quia resi/
stere peccati suasionibus nescit: subiugari au
tem eius dominio non ptimescit: recte de eo
dicit. Calcet super eum quasi rex interitus.
Huius quippe interitus regnum a discipu/
lorum cordibus repellebat apostolus: cũ di
cebat: Non regnet peccatum in vestro mor Ro.6.
tali corpore. Non eñ ait: non sit: sed non re/
gnet: quia non esse non potest: non autem re
gnare in cordibus bonorum potest. Quia er
go cum quelibet culpa cor iniquum pulsaue
rit resistẽs illud nõ inuenit sed suo dominio
substernit: dicatur recte. Euellatur ō taber
naculo suo fiducia eius: et calcet super eum
quasi rex interitus. De tabernaculo ergo fi
ducia eius euellitur: quãdo peruersus quis
q; qui multa sibi ad votum in hac vita para
uerat: repentina morte dissipatur. Et calcat
super eum quasi rex interitus: quia vel hic B
vicijs premitur: vel mortis sue tempore per
hoc qõ ad supplicia rapit: põtati demonia
ce subiugat. Quod idcirco ita in reprobor

mentibus agitur: quia ꝛ cum occasione perpe/
trandi peccati deest: desideriorum cogita/
tiones eorum cordibus nullatenus desunt:
cum semp diabolum sequant in opere val/
de tamen se illi obligant in cogitatione. Pri/
us ergo culpa in cogitatione est: postmodu
vero in opere. Unde filie babylon dicitur.
Esa.47. Descende sede in puluere virgo filia baby/
lon: sede in terra. Cum eñ semp puluis ter/
ra sit: nõ tamen terra semp est puluis. Quid
ergo per puluerẽ nisi cogitationes debemus
accipere? Que dũ importune ac silenter i mẽ
te euolant: eius oculos excecant. Et quid p
L trã nisi terrena actio designat? Et qꝛ repro/
borum mens prius ad praua cogitanda de/
icit: ꝛ postmodũ ad faciẽda: recte filia baby/
lon que ab eterne rectitudinis iudicio desce
dit per ferientẽ sniam dicit vt prius in pulue
re ꝛ post in terra sedeat: qꝛ nisi se in cogitati
one psterneret: in malo opere nõ inhesisset.
Ter. Sequit. ℣ Habitent in tabernaculo illi⁹ so
cij eius: q̃ nõ est id ẽ. In mente ei⁹ apostate
angeli p cogitationes nequissimas cõuersen
tur: ei⁹ videlicet socij: q̃ idcirco iam non est:
qꝛ a summa essentia recessit: ꝛ hoc per quoti/
die excrescẽte defectu: quasi ad nõ esse tẽdit
quod semel ab eo qui vere ẽ cecidit: qui re/
cte quoq; nõ esse dicit: qꝛ bene esse pdidit q̃
uis nature essentiã nõ amisit. ℣ X

Ter. Al Hbuc tñ easdẽ iniqui cogitationes
subtilius exprimẽs subiũgit dicens:
Aspgat in habitaculo eius sulphur.
Sulphur quid aliud: q̃ fomentũ ignis est?
Nõ tñ sic ignẽ nutrit: vt fetorẽ grauissimum
exalet. Quid itaq; in sulphure: nisi pctñ car
nis accipim⁹? Qui dũ puersis cogitationib⁹
quasi quibusdã fetorib⁹ replet mentẽ inter/
na incẽdia ꝓparat: ꝛ dũ fetoris sui nebulã in
mente reproba dilatat: cõtra eã flãmis subse
quẽtib⁹: quasi nutrimẽta subministrat. Naꝫ
qꝛ p sulphur fetor carnis accipitur: ipsa sacri
Genẽ.19. eloquij hystoria testat: que cõtra sodomam
ignẽ ꝛ sulphur pluisse dñm narrat. Qui cuꝫ
carnis eius scelera punire decreuisset: in ipa
q̃litate vltionis notauit maculam criminis.
Sulphur quippe fetorẽ habet: ignis ardorẽ.
Qui itaq; ad puersa desideria ex carnis feto
re arserãt: dignũ fuit: vt simul igne ꝛ sulphu
re perirẽt: quatin⁹ ex iusta pena discerẽt: ex
iniusto desiderio quid fecissent. Hoc ergo in
B tabernaculo iniqui sulphur aspgit: quotiẽs
puersa carnis delectatio in ei⁹ mẽte dñatur.
Quẽ qꝛ indesinenter praue cogitatiões pos/
sident: eumq; ferre boni opis fructũ vetant:
Ter. recte subiũgit: ℣ Deorsũ radices ei⁹ siccen/
tur: sursum aũt atterat messis ei⁹. Quid nan
q; radicũ nomine: q̃ in occulto site sunt ꝛ ger
mẽ in aptũ ferunt: nisi cogitatiões accipim⁹
q̃ dum nõ vident in corde visibilia opa pdu
cunt? Aũ ꝛ messis noie eadẽ apta opatio si/
gnat: que videlicet ex latenti radice pducit.
Et qꝛ ois iniqu⁹ prius in cogitationibus tẽ/
ptationũ arescit: ꝛ postea a bonis actibus de
ficit: recte p baldad dicit: Deorsum radices
ei⁹ siccent: sursum aũt atterat messis eius: qꝛ
dum prau⁹ quisq; cogitationes suas in infi/
mis reb⁹ ponit: ꝛ sempiterne viriditatis gau
dia appetẽ negligit: q̃d aliõ q̃ radices suas
deorsum siccari pmittit? Cui⁹ sursum messis
atterit: qꝛ ois eius opatio a supno iudicio q̃
si nihilũ deputat: etiã si ante hũanos oculos
bona videat. In imo itaq; radices sunt ꝛ su
perius messis: qꝛ hic prius bonas cogitatio/
nes mittim⁹ q̃q; vt bonoꝝ operũ fructũ p
cipere in eterna retributione mereamur: sed
iniquus quisq; cũ bonas cogitationes defe/
rit: ꝛ ad ea que sunt exterius semetipm fun/
dit: deorsum siccant radices eius. Sursũ ve
ro messis eius atterit: qꝛ qui hic sterilis per/
stitit post hãc vitã ad nulla premia vocatur.
Sequitur: ℣ XI Ter. A

Memoria illius pereat de terra ꝛ non
celebret nomẽ ei⁹ in plateis. Intuẽ/
dum est nobis qꝛ sic baldad suites
de vnoquoq; iniquo loquit: vt latenter ad
caput omniũ iniquoꝝ eius verba vertant.
Caput quippe iniquoꝝ diabolus est. Ipse
quippe in vltimis tẽporib⁹ illud vas pditio
nis ingressus qõ antichristus vocabit: q̃ no
mẽ suũ lõge lateq; diffundere conat. Quod
nũc vnusquisq; imitat: cũ de memoria terre
ni nois gloriã laudis sue extẽdere nitit: atq;
opiniõe trãsitoria letat. Sic ergo hec verba
intelligant de vnoquoq; iniquo vt referri q̃
q; debeant ad ipm specialiter caput iniquo/
rũ. Dicat itaq; Memoria illius pereat de
terra: ꝛ nõ celebret nomẽ ei⁹ in plateis. Pla
tee quippe appellatiõe greca a latitudine sũt
vocate. Memoriã vero suã in terra statue/
re antixps conat: cũ in terrena gria appetit B
si esset possibile ippetuũ pmanere. Nomẽ su
um in plateis celebrari gaudet: cũ longe late
q; operationẽ sue iniquitatis extendit. Sed
qꝛ diu hec ei⁹ iniq̃tas non sinet extolli dicat:
Memoria illi⁹ pereat õ terra: ꝛ nõ celebret
nomẽ ei⁹ in plateis: id ẽ citi⁹ laudem terrene
potestatis ãmittat: ꝛ omne gaudiũ sui nois p
dat: qõ longe lateq; in breui tẽporis pspери/ Ter.
tate diffuderit: Sequit. ℣ Expellat eũ õ lu
ce in tenebras. De luce ad tenebras ducit cũ

de honore vite pñtis ad supplicia eterna dã
nat. Uñ ⁊ aptius subdit. Et de orbe trãsfe/
rat eũ. De orbe quippe transfert: cũ supno
apparẽte iudice de hoc mũdo tollet in quo
puerse gloriat. Qui p eo qđ cũ oĩb⁹ sequa/
cib⁹ suis fine mũdi interueniẽte dãnabit: re
cte sbiũgit. V Nõ erit semẽ ei⁹ neq; pgenies
in populo suo: nec vlle reliquie i regionibus
ei⁹. Scriptũ q̃ppe ẽ: qz dñs iesus interficiet
eũ spiritu oris sui: ⁊ destruet illustratiõe ad/
uẽtus sui. Bũ g̃ ei⁹ iniquitas cũ mundi statu
terminat: pgenies ei⁹ in pplo suo nõ relinq̃
tur: qz ⁊ ipse ⁊ ei⁹ pplus cũ eo ad supplicium
pariter rapient: ⁊ oẽs iniq̃ q̃ de ei⁹ puersa p
suasione i prauis actionib⁹ nati sũt: illustrati
one aduẽt⁹ dñi eterno interitu cũ eodem suo
capite ferient: ac nulla ei⁹ pgenies in mũdo
remanet: qz distrct⁹ iudex iniq̃tates illi⁹ cuz
ipo mũdi fine ꝓcludit. Qđ vero hec apte de
antixpo intelligi debeãt: demõstrat cũ sub/
ditur. V XII

IN dieb⁹ eius stupebũt nouissimi: ⁊
primos inuadit horror. Tãta em̃ tũc
ꝝ iustos iniq̃tate effrenabit: vt etiã electorũ
corda nõ paruo pauore feriant. Uñ scriptũ
est: Ita vt i errorẽ inducãt: si fieri põt ẽt ele
cti qđ videlz dñõ qz electi casuri sũt: ſz ma/
gnis terrorib⁹ trepidaturi. Tunc vero ꝓtra
eũ certamẽ iusticie: ⁊ nouissimi electi hr̃e nar
rant ⁊ primi: qz scz ⁊ hỹ q̃ in fine mũdi electi
reperiunt i morte carnis pternẽdi sũt: ⁊ illi
etiã q̃ a priorib⁹ mũdi ptib⁹ p̃cesser̃t Enoch
scz ⁊ helias ad mediũ reuocãt ⁊ crudelitatis
ei⁹ seuitiã in sua adhuc mortali carne passu/
ri sunt. Huj⁹ vires i tãta ptãte laxatas: nouis
simi obstupescũt: ⁊ p̃mi metuũt: qz licet iux/
ta hoc qđ spũ supbie subleuat oẽm tẽporalẽ
ei⁹ potestatẽ despiciũt: iuxta hoc tñ q; ipi ad
huc i carne mortali sunt i qua cruciari tpali/
ter possunt: ipa q̃ fortiter tolerãt supplicia p
horrescãt: ita vt in eis vno ⁊ eodẽ tpe: ⁊ con
stantia ex virtute sit: ⁊ pauor ex carne: qz ⁊
si electi sunt vt tormẽtis vinci nequeant: p h
tñ qđ boies sunt: ⁊ ipa metuũt tormẽta que
vincunt. Dicat g̃: In dieb⁹ ei⁹ stupebũt no
uissimi: ⁊ p̃mos inuadit horror: qz videlz tã/
ta tũc signa mõstraturus ⁊ crudelia ac dura
facturus est: vt ad stuporẽ pducat: quos i fi
ne mũdi inuenerit: ⁊ priores pres q̃ in ei⁹ ex
pugnatione seruati sũt: carnalis mortis do/
lore trãsigat. Igit qz de iniquis omnib⁹ vel
de ipso iniquorũ capite multa narrauit: gene
rali mox diffinitione subiũgit. Hec sũt g̃ ta
bernacula iniqui: ⁊ iste locus eius q̃ ignorat
deũ. Superi⁹ ei dixerat. Expellat eũ de lu/
ce ad tenebras: ⁊ de orbe trãsferat eum: cui⁹
cũ mala subiũgeret adiũxit. Hec sunt taber/
nacula iniqui: ⁊ iste loc⁹ ei⁹ q̃ ignorat deuz.
Videlicet indicãs: qz is q̃ nũc deũ ignorãdo
extollit: tũc ad ppria tabernacla puenit: qñ
eũ sua iniquitas in supplicia demergit: ⁊ lo/
cũ suũ qñq; inuenit tenebras: q̃ dũ hic defal
sa gauderet: luce iusticie locũ tenebat alienũ
Peruersi em̃ in oẽ qđ p simulationẽ faciunt
nomẽ glorie iustorũ quasi locũ occupare ali
enũ nitunt: sed ad locũ suũ tunc pueniũt: cũ
iniquitatis sue merito ppetuo igne cruciant.
Hic nãq; p oẽ qđ agunt pcipiẽde laudis de/
siderio seruiunt: ⁊ p imaginẽ bonorũ operuz
sinũ mẽtis ad auaritiã extẽdũt. Eat igit nũc
iniquꝰ: ⁊ multis apparatib⁹ tumid⁹ sua hic
habitacula cõstruat: nomẽ glorie extendat:
plura multiplicet: seq; abũdantib⁹ opibus
delectet. Cũ vero ad supplicia eterna puene
rit: pfecto cognoscet: qz hec sũt tabernacula
iniqui: ⁊ iste loc⁹ eius q̃ ignorat deuz. Recte
vero hec baldad dixerat: ſz cui diceret igno/
rabat. Uehemẽter aũt iustũ corr affligit: qñ
cõtra illud sñie ex iniusta estimatione pferũ/
tur. Uñ beat⁹ iob ptin⁹ rñdit dicens. XIII

QUequo af/ Job. La. XIX. A
fligitis animã meã: ⁊ atteritis me
sermonibus? Sãcti viri eloquia
vt sepe iã dixim⁹ aliq̃n ex pſona
ppria: aliq̃n vero ex voce capitis: aliq̃n aũt
ex typo sunt vniuersalis ecclesie sentienda.
Valde vero affligit anima iustorũ: qñ illi ꝝ
bonos districtas sentẽtias intorquẽt: q̃ bñ
viuere ignorãt: ⁊ ex voce sibi iusticiã vendi
cãt: quã moribus impugnãt. Uñ amicis bea/
ti iob: vt sepe iam dixim⁹ heretico⁹ typũ te/
nentib⁹: recte ab eodẽ rñdet. Usq; quo affli
gitis animã meã: ⁊ atteritis me sermonibus
Atterunt em̃ boni ꝟmonib⁹ iniquorũ: qñ cõ
tra eos illi in verbis tumẽt: q̃ aut in puersa fi
de aut i prauis moribus iacẽt. Sequit. V En
decies cõfunditis me. Numeratis vicib⁹ lo/ Ter.
cutionũ amicorũ iob: adhuc nisi q̃nq; locu
t⁹ eos eẽ cognoscim⁹: sed ppter h qđ ab eis
quinquies increpationes audierat: quor̃ i/
crepationib⁹ quinquies ipse rñdit: decies se
phibet esse cõfusum: qz ⁊ in eo grauiter la/
borauit qđ frustra increpat⁹ est: ⁊ in eo cõfu
sionẽ ptulit: qđ ꝟba doctrine nõ audientib⁹
dixit. Itaq; cũ audiẽs taceret: ⁊ cũ loquens
nõ audiret: ipse laborẽ ptulit: q̃ ⁊ tacẽdo pa B
tienter: ⁊ eis loquendo inutiliter: cordis do/
lorẽ sentit. Unde ⁊ superi⁹ dicit. Quid agaz
Si locut⁹ fuero nõ quiescit dolor meus: et si

tacuero nō recedit a mē. Sin vero ad typuz ſancte eccleſie hec verba referim⁹: liquet qō magnū ei⁹ eſt gaudiū ſeruare decalogi p̄ce/pta. Sed hāc puerſi decies cōfundūt: q⁹ per oē qō peccant p̄auis ſuis moꝛib⁹ decalogi p̄ cepta delinquūt: ⁊ totiens bonis cōfuſionez faciūt: quotiēs in ſuis actib⁹ diuinis vocib⁹
Tex. obſiſtunt. Sequit. ℣ Et nō erubeſcitis op p̄imentes me. Sunt nōnulli quos ad ppe/
C trandā nequitiā oboꝛta ſubito malitia ſinui/tat: ſed tñ hūana verecūdia reuocat. Et ple/rumq; p hoc qō exterius erubeſcūt: ad inte/ꝛioꝛa ſua redeūt: ⁊ cōtra internū ſe iudicium ſumūt: q⁹ ſi ꝓpter hoiem mala facere metu/unt: quātomagis ꝓpter deū q̄ cūcta inſpicit nec appetere mala debuerūt? In q̄bus fit. vt mala maioꝛa coꝛrigāt: p bona minima .ſ. p exterioꝛē verecūdiā: interioꝛē culpam. Et ſunt quidā q̄ poſtq̄ deū in mēte cōtēpſerint multomagis hūana iudicia ſpernūt: atq; oē malū qō appetūt: audacter pagere non eru/beſcūt: Quos ad ppetrādū malū occulta in/iquitas inuitat: ⁊ nulla apta verecundia re/tardat: ſicut ⁊ de quodā iniquo iudice dicit
Luc.18. Deum nō timebat: ⁊ hoiem non reuerebat.
Hinc eſt etiā qō de q̄buſdā impudenti fron/
Eſa.3. te peccantibus dictū ē. Et peccatū ſuū qua/
D ſi ſodoma p̄dicauerunt. Plerūq; ergo tales ſunt aduerſarij ſancte eccleſie q̄ a ppetrādis malis: nec timoꝛe dñi: nec hoim pudoꝛe re/frenant. Quib⁹ bene p beatū iob dicit? Et nō erubeſcitis opp̄imētes mē: q⁹ ⁊ ſi p̄auū fuit male voluiſſe: peius ē male appetita nō
Tex. erubeſcere. Sequit. ℣ Nempe ⁊ ſi ignoꝛa/ui: mecū erit ignoꝛātia mea. Habent hoc he/retici ꝓpriū: vt de inani ſcientie ſue arrogan/tia inflent: ⁊ recte credentiū ſimplicitatē ſe/pe deride ãt: ⁊ nullius eſſe meriti vitā humi/lium ducant. ℣ XIIII
A Et cōtra ſancta eccl'ia in oē qō vera citer ſapit: ſenſum ſuū humiliter de/p̄imit ne ſcientia inflet: ne i requiſi/tione occultoꝛ tumeat: ⁊ pſcrutari aliqua q̄ vltra vires ſunt illi⁹ p̄ſumat. Utilius eteniz ſtudet neſcire: que pſcrutari nō valet: q̄ au/dacter diffinire: que neſcit. Scriptū quppe
Proue.25. eſt: Sicut qui mel multū comedit: non eſt ei bonū: ſic qui ſcrutatoꝛ eſt maieſtatis: oppri/mitur a gloria. Dulcedo eteni mellis ſi pluſ/q̄ neceſſe eſt ſumit: vnde delectatur os: in de vita comedentis necat. Dulciſ quoq; eſt requiſitio maieſtatis: ſed q̄ plus hanc ſcruta/ri appetit: q̄ humanitatis cognitio p̄mittit: ipſa hūc ei⁹ gloria opp̄imit: q⁹ velut īmode/rate mel ſumptū pſcrutātis ſenſuz dū nō ca/pitur rumpit. Nobiſcū vero eſſe dicit: qō p nobis eſt. Et rurſum nō nobiſcū eſſe dicitur quod contra nos eſt. Quia ergo ſcientia ſua heretici coꝛ inflat fidelis aūt cognitio ignoꝛā/tie ſue humiliat: dicat beatus iob voce ſua: di/cat etiā cōfeſſione vniuerſalis eccleſie. Nem/pe ⁊ ſi ignoꝛaui: mecum erit ignoꝛātia mea. Ac ſi apte hereticis dicatur. Omnis veſtra ſcientia, vobiſcum nō eſt: q⁹ ꝓtra vos eſt: dū ſtulta elatione vos erigit. Mea vero igno/rantia mecū eſt: quia p me eſt: qñ dū pſcru/tari de deo aliquid ſupbe nō audeo i verita/te me humiliter ſeruo. Et q⁹ hec ipſa hereti/ci que ſcire querūt ad vſum ſoli⁹ elationis ar/ripiunt: vt contra fideles ⁊ humiles doctivi/deant: recte ſubiūgit. At vos contra me eri/gimini. Sed hec fortaſſe melius verba ppē/dimus: ſi ipſis ſpecialiter amicis beati iob quēadmodū cōgruant demonſtremus. Ip ſi eteñ p̄cuſſum iuſtū vidētes ad ſua intima redire debuerūt: nequaq̄ beatū iob verbis increpationis p̄mere: ſed deflere: q⁹ ſi ſic p/cuſſus fuerat qui ita ſeruiebat: qua vltione feriri merebant? qui nō ita ſeruierant? Qui/bus bene dicit: at vos contra me erigimini: ac ſi eis aptius dicat: qui erigi cōtra voſmet ipſos ex mea p̄cuſſione debuiſtis. ℣ XV
A Ordo quippe erectiōis in bono iſte eſt: vt p̄imū contra noſ: poſtmodū cōtra malos erigamur. Nam q̄ ꝓtra bonos erigit: p ſupbiā inflat. Contra noſ/metipſos eñ erigimur: qñ mala pp̄ria reco/gnoſcentes: diſtricta noſmetipſos penitentie vltione ferimus: qñ nequaq̄ nobis in pec/catis parcimus: ⁊ nullis erga nos cogitatio/num blādimētis inclinamur. Qui ſi diſtricte p̄i⁹ noſtra in nobis mala inſequimur iuſtuz quoq; eſt: vt etiā contra aliena mala vtiliter erigamur. Ut ea que in nobis puniuim⁹: eti/am in alijs redarguendo ſuperem⁹: ſed hāc erectionē mali neſciunt: q⁹ ſe relinquūt ⁊ bo/nos impetūt: Sibi ſe intra ꝓſcientiā ſuā mol/litie blande adulationis inclinat: ⁊ cōtra bo/noꝛ vitā diſtrictione aſperitatis eriguntur. Unde amicis beati iob in ei⁹ flagello tumēti/bus recte nunc dicit. At vos ꝓtra me erigi/mini: id eſt voſmetipſos redarguendos reli/quitis: ⁊ me diſtrictis ſentētijs increpatis. B
Qui enim ſemetipſum p̄ius nō iudicat: q̄d in alio rectuz iudicet ignoꝛat. Et ſi nouit foꝛ/taſſe p auditum q̄ recte iudicare debeat: re/cte tñ iudicare aliena merita nō valet: cui cō/ſcientia innocentie pp̄rie nullā iudicij regu/lā p̄bet. Hinc ē ei q̄ inſidiantib⁹ q̄buſdā et
Jo.8. puniēdā adulterā deducētib⁹ dicit: Qui ſi/

ne peccato est vestrũ: prim⁹ in illã lapidem mittat. Ad alienã quippe punienda peccata ibant et sua reliquerãt. Reuocẽt itaq; int⁹ ad cõscientiã: vt prius ꝓpria corrigãt: et tũc aliena reprehendant. Hinc est q; cũ trib⁹ beni amin in carnis scelere fuisset obruta collect⁹ ois isrl vlcisci iniquitatẽ voluit: sed tñ semel et iterũ in belli certamine ipse pstrat⁹ est. Cõsulto aũt dño si ad vlciscendũ ire debuissent fussum est. Qui iuxta diuine vocis imperiuz pterit: et semel et secũdo pdidit: et tũc demuz peccatricẽ tribũ valde feriẽs pene fundit⁹ extinxit. Quid ẽ qõd in vltione sceleris inflãmatur: et tamẽ prius ipse pternit: nisi qõd prius ipsi purgandi sunt: p quos alior culpe ferũt: vt ipsi iam mũdi p vltionẽ veniãt: q̃ aliorũ vicia corrigere festinãt. Unde necesse ẽ: vt cũ cõtra nos vltio diuini examinis cessat: nostra seipsam cõscientiã reprehẽdat: atq; ad lamenta penitẽtie ipa se cõtra semetipã erigat: nec ꝓtra bonos elata et sibi humilis: sed cõtra se rigida sit: bonis vero oibus submissa. Supbis ergo corripientib⁹ recte nũc dicitur.

V XVI

ET vos cõtra me erigimini. et arguitis me obprobriis meis. Oẽs elati graue esse obprobriũ deputãt mala tẽpora: et tãto vnũquẽq; esse a deo despectũ credunt: quãto hũc afflictũ ex pcussionis flagello cõspiciũt. Nil eteni in moriẽb⁹: nil in actib⁹ querunt: sed si quoslibet in hac vita pcussos viderint: esse iam diuino iudicio dãnatos arbitrant. Unde bene nũc beati iob voce dr. Et arguitis me obprobriis meis: qr hij qui eum iustũ ante flagella nouerant: iniustũ eẽ ex ipsa iã sua pcussione iudicabãt. Unde et sepe heretici qr affligi quosdã intra sanctã ecclesiã videt. (Scriptum quippe de deo est. Flagellat omnẽ filiũ quẽ recipit:) tribulationes fideliũ nõ nisi ex peccato esse suspicant. Quos ideo iustos credũt: qr i prauitatis sue sensu dimissi: sine flagello duruũert. Sequitur: V Saltẽ nunc intelligite: qr deꝰ nõ equo iudicio afflixerit me. O q̃ durum sonat vox iusti verberib⁹ afflicti: quã tñ nõ elatie: ꝺolor expressit. Sed iustus nõ est: q̃ iustitiã in dolore deserit. Beatus aũt iob: qr mite corrabuit: nec in dura voce peccauit. naz si hunc peccasse in hac voce dicim⁹: impiesse diabolum astruimus qõd ꝓposuit dicẽs: Tãge os eius et carnem: si nõ in faciẽ benedixerit tibi Grauis itaq; questio orit: Si eteñ non peccauit in eo qõd dicit: Saltẽ nũc intelligite: qr deus nõ equo iudicio afflixerit me: deuz: qõd dici nephas est: iniuste egisse aliquid cõsentimus. Si vero peccauit diabol⁹ de illo qõd ꝑmisit exhibuit. Astruendũ ẽ igit qr et deꝰ recte circa beatũ iob egerit: et tñ beat⁹ iob ex eo qõd dicit se nõ iusto dei iudicio afflictũ mẽtitus nõ sit: et antiquus hostis in eo qõd ꝺ beati viri ꝑmiserat culpa mẽtit⁹ sit. Nõnũq; nãq; ideo prava credũt verba bonor: qr interiora sua intelligentia minime pẽsantur. Beat⁹ eñ iob vitã suã attenderat: et ea q̃ patiebat flagella pensabat: et videbat equũ nõ esse: vt ad talẽ vitam talia flagella reciperet. Et cũ dicit: nõ se equo iudicio afflictũ: hoc libera voce locut⁹ ẽ: qõd in secreto suo dñs de illo aduersario ei⁹ dixerat. Commouisti me aduersus eũ: vt affligerẽ eũ frustra. Ꝺ eñ dicit deꝰ: qr frustra beatũ iob afflixerit: hoc rursum beat⁹ iob asserit: qr nõ equo iudicio a dño sit afflict⁹. In quo itaq; peccauit: q̃ a sñia auctoris sui i nullo discrepauit. V XVII

SEd fortasse aliq̃s dicat. Id nos ꝺ nobis bonũ dicere: qõd de nobis in occulto iudex dixerit: sine pcto esse nõ posse. Nã quẽ iust⁹ iudex laudat: esse hũciure laudabilem nõ dubitat. At vero si seipse laudauerit: iam ei⁹ iustitia laude digna esse nõ credit. Qõ videlicet recte dicit: si qõ iudex iustus p equã sentẽtiã: hoc ꝺ se is ꝺ quo agit: ꝑsumat post dicere p elatã mentẽ. Nã si ipse quoq; in humili cogitatione pmanẽs exigẽte causa vel dolore bona de se veracia dixerit: int̃n a iustitia nõ recessit: inquantuz a veritate nullo modo discrepauit. Uñ paulus quoq; apostolus multa de se fortia ꝓ discipulor suor edificatione narrauit: sed hec narrando minime deliquit: quia a veritatis tramite. et a testatione certa et corde humili nõ recessit: Justã itaq; beatus iob vitã suaz sentiens dicat nõ se esse iusto iudicio afflictũ nec peccat in hac voce: in qua non discrepat ab auctore: qr is quẽ deus frustra pcussit: ipse quoq; semetipsum asserit nõ iusto iudicio afflictum. Sed rursus alia questio orit quã iam in hui⁹ operis memini exordio solutam cũ omnipotẽs deꝰ frustra nil faciat cur beatũ iob frustra se afflixisse testet. Justus enim cõditor noster tot vel berib⁹ in beatũ iob nõ vicia illi⁹ curauit extinguere: sed merita augere. Equũ ergo fuit quod fecit p augmẽtũ boni meriti: nõ tñ videbat equũ qõd causas puniret peccati. Beat⁹ aũt iob peccata sua illis flagellis deleri credidit: nõ merita augeri: et idcirco nõ equũ iudiciũ vocat: qr vitam suaz cũ flagellis examinat. Ergo si vita et flagella pensant: nõ equum fuit quod beatus iob: sicut dixit p irã districtiõis sibi fieri cre

didit:si vero misericordia iudicis attendit: qua per penam iusti viri vite eius merita cumulauit:equum vel potius misericors iudicium fuit. Igitur ⁊ vera iob dixit:dum vitā cum flagello pensauit:⁊ deus nō iniusto iudicio iob afflixit:quia merita ex flagello cumulauit:⁊ diabolus quod ꝑmiserat non impleuit:q; beatus iob inter verba que duruꝫ sonāt:⁊a vera sententia ⁊ mente humili nō recessit. Sed hec afflicti verba minus fortasse intelligim⁹:nisi sentētiā iudicis cognoscamus. Qui cū inter vtrasq; partes sententiaꝫ daret:dicit amicis iob. Nō estis locuti coꝝā me recte:sicut seruus meus iob. Quis ergo stulta mente beatū iob in locutione sua peccasse fateat:dū ipsa voce iudicis recte locut⁹ asseritur. Quam quidē vocem si ad ꝑsonam sancte ecclesie referamus:infirmis ei⁹ membris non incongrue optamus:que ꝑsecutionis eius tempore:dū ⁊ merita illius ⁊ flagella cōsiderant:q; iniustos florere conspiciunt ⁊ iustos interire:hoc iniustū esse nullatenus suspicantur. Bene autez beati viri voce subditur.

℣ XVIII

Tex. A

Et flagellis suis me cinxerit. Aliud quippe ē flagellis percuti:aliud cingi. Flagellis nāq; percutimur: cum cōsolationem:⁊ in doloribus ex rebus alijs habemus. Nam cum tanta nos afflictio deꝑmit:vt ex nullius rei consolatione respirare animus possit:nō iam flagellis solūmodo ferimur:sed etiā cingimur: quia tribulationum verbere ex omni parte circumdamur. Cinctus em̄ flagellis paulus fuerat cum dicebat:Foris pugne intus timores. Cinctus flagellis fuerat:cū dicebat:Periculis ex genere:periculis ex gentibus:periculis in ciuitate:periculis in solitudine ⁊c. que ita enumerat:vt nusq; se habuisse requiem ostēdat Sancta vero ecclesia cū tribulationū suarū flagellis cingitur:in ea infirmi quiq; in pusillanimitatis casu redigunt:ita vt se eo iā desperatos existiment:quo exaudiri tardi⁹ vident: recte adhuc etiā ex eorum typo sancti viri voce subiūgit. ℣ Ecce clamabo vim patiens:⁊ nemo audiet: vociferabor:⁊ nō est q̄ iudicet. Omnipotēs de⁹ quid nobis ꝑ futurum esse valeat sciēs dissimulat exaudire dolentiū vocem:vt augeat vtilitatem: vt purgetur vita ꝑ penā:⁊ trāquillitas que hic inueniri nō valet:alibi querat. Sed hanc dispēsationis gratiā nōnulli etiā fidelium ignorant. Ex quorū etiā ꝑsona nūc dicitur. Ecce clamabo vim patiēs:⁊ nemo exaudiet: vociferabor:⁊ nō est q̄ iudicet. Nō est em̄ q̄ iudicet dr:qñ iudicare dissimulat ipe q̄ est:q̄ causam nostrā cōtra aduersariū ꝑter eū qui iudicet nō est. Nec tñ hoc sine iudicio est: qđ iudicium differt:q; ⁊ cū hec beat⁹ iob diceret:⁊ sancti viri merita:⁊ aduersarij pena crescebant. Hoc ipm ergo iudiciū differre iudicis est. Sed aliud est qđ iuste intrinsecus disponit de⁹:aliud qđ foris flagellis attrit⁹ expetit animus. Unde adhuc de ipa verberū ex ꝑessiōe subiūgit. ℣ Semitā meā circūsepsit ⁊ trāsire nō possum:⁊ in calle meo tenebras posuit. Circūseptā verberibus semitā suā vidit cū trāsire ad securitatē cupiens euadere flagella nō potuit. Et q; se ꝑcuti aspexit:nec tñ ꝑcussionē dignā vitā i semetipso reperit: quasi in calle coꝝdis ignorātie sue tenebras inuenit:qui cur flagellaret penetrare nō potuit. Qđ ad infirma quoq; mēbra sancte ecclesie non incōgrue refert:qñ ꝑ hoc qđ graue se egisse meminerunt a bono quoq; opere retardant:⁊ ex infirmitate ꝓpria timidi bona cōtra hec fortia aggredi nō ꝑsumunt. Timent em̄ magna bona incipere:qui se in suis actibus infirmos esse meminerūt. Et cū plerūq; etiā bonū qđ eligant nesciūt:quasi i calle suo positas tenebras phoꝝescūt. Nam sepe ita de suo opere fit animus incert⁹: vt ignoret omnino quid vir tus:q̄d culpa sit. In calle ergo suo tenebras inuenit:qui in hijs q̄ agere appetit:quid eligere debeat nescit.

℣ XIX

Quia igitur sepe infirmitate nonnunq; vero ignorantia peccatur: ex infirmantibus mēbris dicit. Semitā meā circūsepsit:⁊ trāsire nō possum. Ex eis vero qui ad ipm opus bonum qđ eligāt caligant subdit:⁊ in calle meo tenebras posuit. Ex pena etem̄ culpe est videre bonū qđ agere debeat:⁊ tamē implere nō posse:⁊ rursum ex grauiori pena culpe ē:qđ agere debeat nec videre. Unde ⁊ cōtra hec vtraq; psalmiste voce dicit:Domin⁹ illuminatio mea:⁊ salus mea quē timebo:Cōtra ignorātie ei tenebras illuminatio:cōtra infirmitatē vero salus est dñs:quādo ⁊ ostēdit qđ debeat agendum appeti:⁊ vires ꝓbet:vt qđ ostenderit possit impleri. Sequit. ℣ Spoliauit me gloria mea:⁊ abstulit coꝝonā de capite meo. Qđ cuncta hec beati viri inflatione positi ꝑsone cōueniāt dubiū nō est. Sed q; historie verba patēt iuxta litterā expositiōe nō indigent:oportet g̃ vt per sensus debeat mistica inuestigari. Ait nāq;. Spoliauit me gloria mea. Glia quippe vniuscuiusq; iusticia est. Sicut vero vestimentum tegit a frigore: ita iusticia munit a morte. Unde nō immeri

B

Tex.

C

Tex.

C

A

ps. 26.

Tex.

B

Ps.131. to iusticia vestimẽto cõparatur cũ p pphe/
tã dicit: Sacerdotes tui induantur iusticia.
Quia vero afflictionis sue tẽpore hoc iusti/
cie vestimẽtũ quod eaz ptegit sancta eccle/
sia in membris suis infirmantib⁹ amittit: di
cit recte. Spoliauit me gloria mea: id ẽ iusti
cia ab infirmis ablata est: que ab eis auferri
nõ posset: si medullit⁹ inhesisset. Sed id cir/
C co tolli potuit: qz more vestimẽti exteri⁹ ad/
hesit. Qua in re querendũ est: quõ sancte ec
clesie mẽbra dici valeãt: qui potuerũt iusti
ciã pdere quã tenere videbant. Sed scien/
dum est p plerunq; a mẽbris eius infirman
tib⁹ iusticia ad tẽpus ãmittit: sed cũ p cogni
tionem culpe postmodum ad penitentiã re/
Ter. deunt: sese ad eandem iusticiã quã pdiderãt
fortius q; credebãt astringunt. Ubi adhuc
subditur. ℣ Et abstulit coronam de capite
meo Sicut caput corpori ꝑma pars est: ita
principale interioris homis mens est. Co/
rona vero victorie ꝑmiũ est: qõ desup poni
tur: vt qui certauerat remuneret. Quia er/
go multi aduersitatib⁹ pressi minime in certa
mine pdurant: in eis sancta ecclesia quasi co
ronã de capite amittit. Corona quippe in ca
pite est: supna remuneratio in mẽte. Et sunt
plerisq; qui dũ aduersitatib⁹ affligunt sup/
na ꝑmia cogitare negligũt: z ad pfectionem
victorie puenire non possunt. In hũs itaq;
corona de capite aufert: qz supnũ z spiritale
ꝑmium de mentis cogitatione tollit: vt exte
B riora iam trãquilla appetãt: z eterna ꝑmia q̃
co gitare cõsueuerãt: nõ requirãt. Uel certe
caput fideliũ nõ immerito sacerdotes accipi
mus: qui pars mẽbroz dñi ꝑma sunt. Uñ z
p pphetaz caput z cauda exterminari dici/
tur: vbi videlicet z capitis/noie sacerdos: et
caude appellatione pphete reprobi designã
tur. Corona ergo de capite auferẽ cũ supne
remunerationis ꝑmia etiã ipi deserunt: qui
hoc ecclesie corpore ẽsse videbant. Et ple/
rũq; ducibus cadẽtib⁹ lati⁹ succũbit exerci
tus: qui sequebat. Unde mox post damna
Ter. maioz: de multimoda labefactione ecclesie
A subsecutus adiunxit. ℣ XX

DEstruxit me vndiq; z pereo: et q̃si
auulse arbori: abstulit speciẽ meam
Quasi vndiq; em̃ ecclesia destruit: z
atq; in infirmis membris deperit: qñ ipsa q̃
videbant fortia corruũt: quãdo corona d̃ ca
pite abstrahit: id ẽ quãdo eterna ꝑmia etiã
Ter. a ꝑpositis negligunt. Bene aũt de infirmis
cadentib⁹ subdit. ℣ Et quasi auulse arbori
abstulit spẽm meã. Arbor quippe vento im
pellit vt cadat: z quẽ mine terrẽt: vt ad iniu
sticiã corruat: quid aliud: q̃ ai boz flatuz vẽ/
ti pertulit: z statum sue rectitudinis amisit.
Quasi em̃ ex vento spẽm pdidit qui prauo/
rum minis: ac psuasionibus deuictus eter/
na que sperabat ꝑmia reliquit. Et qz plerũ/
q; cõtingit: vt penas quis metuens: iust'ciã
deserat: fit iudicãte deo: vt etiã iusticiã dese/
rens penas quas timuit: nõ euadat. Et qui
mentis interitum minime timuit: etiã carnis
mala tolleret q̃ timebat. Unde adhuc subdi
tur: Irat⁹ est ira me furoz ei⁹: z sic me ha B
buit: quasi hostem suũ. Predicatore quip/ Ter.
pe egregio attestãte didicim⁹: qz fidelis ẽ de 1.Cor.10.
us: z nõ patiet nos temptari supra id quod
possumus ferre: sed faciet cũ tẽptatione ꝓuẽ
tum: vt possim⁹ sustinere. Per pphetã quo
q; dom⁹ dicit. Plaga inimici pcussi te: ca/ Jere.30.
stigatione crudeli. Qui ergo ita pcutit vt vi
res illi⁹ a pcussione supent: nõ hũc dñs iam
quasi filiũ p disciplinã: sed quasi hostẽ p irã
ferit. Cum ergo virtutem nostre pacietie fla
gella transeunt: valde metuendũ est: ne pec
catis nostris exigẽtib⁹: nõ quasi filij a patre:
sed quasi hostes a dño feriamur. Et quia fit
plerũq; vt etiã maligni spiritus afflictorum
cordibus multa suadeant: atq; inter flagella
que exterius feriunt cogitationes noxias in
mentibus fundant: post furorẽ dñi recte sub
iungit. ℣ Simul venerũt latrões eius: z fece Ter.
runt sibi viã p me. Latrones nanq; ei⁹ mali C
gni sunt spiritus: qui exquirẽdis hoim moz/
tibus occupant. Qui viã sibi in afflictorum
cordibus faciunt: quãdo inter aduersa: que
exterius tolerant: cogitationes quoq; pra/
uas immittere nõ desistunt. De quibus ad/
huc dicit. ℣ Et obsederũt i giro tabernaculũ Ter.
meũ. In giro em̃ tabernaculũ obsidẽt: quã/
do ex omni latere suis tẽptationib⁹ mentem
cingũt quã modo lugere de tẽporalib⁹: mo/
do desperare de eternis: modo in patientiaz
ruere: atq; in deũ blasphemie verba iacula/
ri: pessima suggestione psuadent. Que tamẽ
verba: vt iam pdiximus beato iob iuxta hi/
storiã cõgruũt: q̃ dũ mala que ptulit: añ ocu
los cõgessit nõ quasi corrigendũ filiũ: s quã
si hostem pcussum se esse iudicauit. Per quẽ
sibi etiã latrones ei⁹ viã fecerunt: qz maligni
cõtra eum spiritus licentiã pcussionis acce/
perunt. Cui⁹ in giro tabernaculũ obsederũt
quia sublatis rebus z filijs etiã corpus eius
omne vulneribus attriuerũt. ℣ XXI

AEd mirum valde est cũ latrones di/ A
ceret: cur addidit ei⁹: vt videlicet eos
dẽ latrones dei esse mõstraret. Qua
in re si volũtas acptãs malignoz spirituum

discernaſ: cur dei latrones dicanſ aperítur.
Valigní quippe ſpūs ad nocēdū nos incef
ſabiliter anhelāt: ſed cū prauā volūtatē ex ſe
B metipſis habeāt ptātē tñ nocēdi nō habent:
niſi eos volūtas ſūma pmittat: ⁊ cū ipſi qui
dē iniuſte nos ledere appetūt quēlibet: tñ le
dere nō niſi iuſte a domino pmittunſ. Quia
ergo in eis ⁊ voluntas iniuſta eſt: ⁊ poteſtaſ
iuſta: ⁊ latrones dicunſ ⁊ dei: vt ex ipſis ſit
qđ inferre mala iniuſte deſiderant: ⁊ ex deo
quod deſiderata iuſte cōſumāt. Sed q: vt ſe
peiam dixim⁹ ſanctus vir poſitus in dolore
penarū modo ſuis: modo eccleſie: modo re/
demptoris noſtri vocibus vtiſ: ⁊ plerūq; ſic
ſua narrat: vt tñ per typum ea que ſūt ſācte
eccleſie ac redēptoris noſtri pferat poſ/
ſita pauliſp cura hiſtorie in his que ſubiūgit
Tex. qualiter redemptoris noſtri vocibus cōgru
at demonſtremus. Sequiſ. ℣ Fratres me/
os longe fecit a me ⁊ noti mei quaſi alieni re/
B ceſſerunt a me. Derelinquerūt me ppinqui
mei: ⁊ qui me nouerant obliti ſunt mei. Hoc
melius oſtendim⁹ ſi iobānis ad mediū teſti/
Jo.1. moniū pferim⁹ qui ait: In ppria venit: et
ſui eū nō receperūt. A deo ąppe fratres lon
ge facti ſunt: ⁊ noti receſſerunt quē tenentes
legē pphetare hebrei nouerāt ⁊ pſentem mi
nime recognoſcebāt. Unde recte nūc dicīt.
Derelinquerunt me ppinqui mei: ⁊ qui me
nouerant obliti ſunt mei. Judei etenī ppin/
qui p carnez: noti p legis inſtructionē quaſi
obliti ſunt quē pphetauerāt: dū eū ad incar
Tex. nandū verbis legis canerent: ⁊ incarnatum
verbis pfidie negarent. Sequiſ. ℣ Inquili
ni domus mee ⁊ ancille: ſicut alienū habue/
runt me. Inquilini domus dei fuerāt ſacer/
dotes: quoz origo in dei ſeruitio deputata
iam p officiū in conditione tenebaſ. Ancille
aūt nō immerito intelligunſ leuitarū anime
C ad ſecreta tabernaculi: quaſi ad interioza cu
biculi familiarius ſeruiētes. Dicat g̃ ō ſacer
dotibus ſedula cura ſeruientib⁹: dicat de le/
uitis ad iterioza dom⁹ dei obſequētib⁹. In
quili; i dom⁹ mee ⁊ ancille ſicut alienū habu
erunt me: q: incarnatū dñm quē dudū p le/
gis verba p̄dixerāt: cognoſcere ac venerari
noluerunt. Qui adhuc aptius qđ ab eoz p
uerſa volūtate nō ſit cognit⁹: manifeſtat: cū
ſubdit. Et quaſi peregrin⁹ fui in oculis eorū
Redemptor eteñ noſter dū a ſinagoga co/
gnitus nō eſt: i domo ſua quaſi peregrinus
Jere.14. extitit. Nō apte pphetа teſtaſ dicēs: Qua/
ſi ſicut colonus futur⁹ es in terra: ⁊ quaſi vi/
ator declinās ad manendū. Qui eñ vt dñs
auditus nō eſt: nō poſſeſſor agri: ſed colon⁹
ē credit⁹. Qui q̃ſi viator ad manēdū tñodo
declinauit: q: paucos ex iudea abſtulit: ⁊ ad
vocationē gētiū pergens iter ceptum pegit.
Peregrinus ergo in eoz oculis fuit: q: duz
ſola que videre poterant cogitabāt: non va
luerunt intelligere in dño: qđ videre nō po
terant. Dum eñ deſpiciūt carnē viſibilē: nō
pueniūt ad inuiſibilē maieſtatē. Dicaſ igiſ
recte: ⁊ quaſi peregrin⁹ fui i oculis eoz. De Tex.
quo adhuc populo apte ſubiungiſ. Seruū D
meū vocaui: ⁊ nō reſpondit. Quid eñ iudai
cus populus: niſi ſeruus fuit: qui nō amore Ro.8.
filij obſequebaſ dño: ſed timore ſeruili. Quo
cōtra nobis p paulum dicīt: Nō accepiſtis
ſpiritū ſeruitutis iterū in timore: ſed ſpiritū
adoptionis filioz: in quo clamam⁹ abba pa
ter. Hūc igiſ ſeruū vocauit dñs: q: collatis
muneribus quaſi emiſſis eū vocib⁹ ad ſe du
cere ſtuduit: ſed nō rñdit: q: digna opera do
nis eius reddere cōtempſit. Vocat nos enī
deus cū muneribus p̄uenit: reſpondem⁹ ve
ro vocationi ei⁹: cū digne iuxta p̄cepta mu/
nera deſeruimus. Quia ergo tot muneriб⁹
iudaicum populū p̄uenit: dicat ſeruuz meū
vocaui: ſed q: etiā poſt tot eum munera con
tēpſit. ſubiūgat ⁊ nō rñdit. Sequiſ. ℣ XXII Tex.
A
Ore pprio depcabar illū. Ac ſi aper
tius diceret. Ego ille qui ante incar
nationē meā tot ei p̄cepta facienda
p pphetarū oza mandauerā: incarnatus ad
eum veniens: oze eū pprio depcabar. Uni
de ⁊ matheus cū p̄cepta ab eo dari in mon/ Mat.5.
te deſcriberet ait: Aperiens os ſuū dixit: Ac
ſi patenter dicat. Tūc os ſuū aperuit: qui p/
us aperuerat oza pphetarū. Hinc eſt etiam
quod de illo ab ſponſa preſentiam ei⁹ deſide Can.1.
rāte dicīt: Oſculeſ me oſculo oris ſui. San/
cta quippe eccleſia quot p̄cepta ex eius pdi/
catione cognouit quaſi tot oris ei⁹ oſcula ac
cepit. Bene aūt dicīt depcabar: quia in car/
ne monſtratus dum mandata vite humiliter
dixit: quaſi ſupbiente ſeruum: vt vineret ro
gaut. Ubi ⁊ apte ſubditur. ℣ Alitū meum Tex.
exhoꝛruit vxoꝛ mea. Quid vxoꝛ domini: ni
ſi ſinagoga accipitur in legis fedele carnali
ei intelligentia ſubiecta? Alit⁹ vero ex carne
ē. Dz infidelis pplus carnē dñi carnaliter in
tellexit: q̃ pure hūc hoim credidit. Alitū g̃
ei⁹ vxor exhoꝛruit: q: ſinagoga euz quē vi/
debat hoiem: deū credere expauit. Cūq; ab B
ei⁹ oze verba corporaliter audiret: in eo intel
ligere diuitatis archana recuſauit: ⁊ creato
rē ē nō credidit: quē creatū vidit. Carnis g̃
alitū carnalis vxoꝛ exhoꝛruit. q̃ carnalibus
ſenſib⁹ dedita incarnatiōis ei⁹ miſteriū non

agnouit. Seqr. ℣ Et orabã filios vteri mei In deo q̃ corpis forma nõ circũscribit mem bra corpis .i. manꝰ: oculosꝫ vterꝰ ita noiant: vt ex mẽbrorꝫ vocabulis effectꝰ eiꝰ potentie designet. Oculos q̃ppe hre dr: q̃ cũcta vi/ det. Manꝰ hre describit: q̃ cũcta opat. In vtero aũt ples ꝯcipit: q̃ in hac vita pfert. Quid ḡ vterꝫ dei. nisi eiꝰ ꝯsiliũ debemꝰ acci pere. In q̃ añ secula p̃ p̃destinationẽ ꝯcepti sumꝰ ita vt creati p̃ secula ꝓducamur. Beꝰ ḡ q̃ manet añ secula vteri sui filios orauit: q̃ eos quos potẽter p̃ diuinitatẽ cõdidit: incar natus veniẽs humiliter rogauit. Gz q̃ i ip/ L
sa carne qua apparuit ab eorꝫ estimatiõe de Tex.
spectꝰ est: subiungit. ℣ Stulti q̃z despiciebãt me: sapientibꝰ a veritatis fide cadẽtibꝰ. Re/ cte de stultis quoq̃ addit: q̃ dum phariseꝰ dñm ac legisperiti despicerẽt: eorꝫ incredulitatẽ etiã populi turba secuta est: que in eo q̃ hoiem vidit: redẽptoris mũdi p̃dicamẽta de Iere.5.
spexit. Naz sepe stultorꝫ noie hij qui sunt in plebe pauperes designãt. Vñ ꝛ p hieremiam dr: Dixi forsitan paupes sunt ꝛ stulti: ig norãtes viã dñi: ꝛ iudicium dei sui. Relictis aũt mũdi sapientibꝰ atq̃z diuitibꝰ redẽptor nr q̃rere paupes ꝛ stultos venerat. Vñ nũc quasi in augmento doloris dr. Stulti quoq̃ despiciebant me: ac si apte diceret. Ipsi me 1.Cor.1.
etiã despexerũt p q̃bus sanandis: stulticiaz p̃dicatiõis assumpsi. Scriptũ q̃ppe est: q̃ in dei sapia nõ cognouit mũdus p̃ sapientiam B
deũ: placuit deo p̃ stulticiã p̃dicatiõis saluos facere credẽtes. Uerbũ quippe dei sapiẽtia est: sed stulticia huiꝰ sapientie dicta est caro verbi: vt q̃ carnales quiq̃ p̃ carnis sue p̃ru dẽtiã ptingere nõ valebant ad sapientiã dei p̃ stulticiã p̃dicatiõis. i. p̃ icarnationẽ verbi sanarẽt. Ait ergo Stulti q̃z despiciebãt me Ac si aperte diceret. Et ab ipsis despectꝰ sũ p̃ q̃bus stultꝰ estimari veritꝰ nõ sum. Et q̃ iudeorꝫ plebs cũ miracula nostri redẽptoris cerneret: hunc ex signis honorabat dicens: Hic ẽ chriſtꝰ. Cũ vero humanitatis eiꝰ infir ma cõspiceret eũ creatorẽ credere dedigna/ bãt dicẽs. Nõ: sed seducit turbas: recte sub
Tex. iungitur. ℣XXIII
A Et cũ ab eis recessissem: detrahebãt mihi. Quasi accedebat q̃ppe ad corda populorũ dñs cũ eis miracula demõstra ret: ꝛ q̃si recedebat: cũ nulla signa ostende/ ret. Gz recedẽte dño detrahebãt: cũ a mira/ culis quiescenti p̃bere fidẽ nolebãt. Sed q̃d mirũ ꝓpeti ista a plebibus cũ ipi quoq̃ q̃ le gis doctores eẽ videbãt: q̃ eũ ꝛbis ꝓpheti cis incarnãdũ ee phiberẽt: ꝛ incarnatũ vide rũt: ꝛ ab eo tñ pfidie interruptiõe diuisi sũt. Tex.
Be q̃bꝰ subdit. ℣ Abhoiati sũt me quõdã cõsiliarij mei: ꝛ quẽ maxime diligebã: aduer sat ẽ mihi. Cũctis liquet: q̃ de ꝯsiliarijs nõ eget: q̃ ipis q̃z ꝯsiliarijs hoim sapiẽtie ꝯsiliũ Esa.40.
B
p̃bet. De quo etiã scriptũ ẽ. Quis cognouit sensum dñi: aut q̃s eiꝰ cõsiliariꝰ fuit. Gz quẽ admodũ cũ panis vel vestimẽtũ egẽti tribu/ itur: hoc dñs accepisse se testat: ita cũ nesciẽ/ ti cuilibet rectũ cõsiliũ dat: hoc ipse accipit: cuiꝰ ille mẽbrũ est qui erudit. Oẽs eteñ fide les: membra nostri redemptoris sumus: ꝛ si cut ipse in nobis p̃ misericordiã largitatis pa scit: ita ipse nobis p̃ doctrine ꝯsiliũ iuuatur. Scribe ita q̃z ꝛ legisdoctores qui erudire po pulos ad vitã cõsueuerãt: q̃d aliud: q̃z futu/ ri redẽptoris cõsiliarij fuerunt. Qui tñ dum incarnatũ dñm cõspicerẽt: cõsilijs suis mul/ tos ab eiꝰ fide diuiserũt: q̃uis p̃ius ad cre/ dendũ incarnationis eius misteriũ p̃ ꝓpheta rum verba multos docuisse viderent. Et L
qꝫ ille apud deũ magis in amore est: q̃d ad eiꝰ amorẽ plurimos trahit adhuc de eodem le/ gisdoctorũ atq̃z phariseorꝫ ordine subditur. Et quẽ maxie diligebã: auersatꝰ ẽ mihi. Ip se eñ ordo suadẽte pfidia a fide ṽitatis auer sus est: q̃ p̃ius in labore p̃dicatiõis seruiens maxime diligebat: quẽ nõ solũ ad nõ credẽ/ dũ: ꝫ vsq̃z ad psequẽdũ dñm ppl̃orꝫ quoq̃ turba secuta ẽ: ꝛ vsq̃z ad possessionẽ illiꝰ seui cie faucibꝰ accẽsa. In q̃ videlz passione discipulorꝫ corda turbata sũt. Vñ ꝛ nũc subdit. Tex.
Pelli mee cõsũptis carnibꝰ: adhesit os me/ um. In osse fortitudo: in carnibꝰ vero infir/ mitas corporis designat. Quia igitur chri/ stꝰ ecclia vna psona ẽ: q̃d p̃ os: nisi ipe dñs designatur: ꝛ Quid per carnẽ. nisi discipuli: qui passionis eius tempore infirma sapuerũt Per pellem ño que exterior carne manet: in corpore: quid nisi ille sancte femine figurant que ad p̃parãda subsidia corporis exterio/ ri bus dño ministerijs fuiebãt. Nã cũ eiꝰ disci puli: q̃uis necdũ firmi ṽitatis fidẽ populis p̃dicarẽt: ossi suo inherebãt carnes. Et cum B
sancte mulieres ea que necessaria erãt: exte/ riora p̃pararent: q̃si pellis exteriꝰ manebat in corpore. Sed cũ ad crucis horã ventũ ẽ: eius discipulos grauis ex p̃secutione iudeo rũ timor inuasit. Fugerũt singuli: mulieres astiterũt. Quasi ergo consũpta carne os dñi pelli sue adhesit: q̃ fortitudo eiꝰ passiõis tẽ/ pore fugiẽtibꝰ discipulis: iuxta se mulieres i uenit. Stetit nãq̃z aliq̃diu petrꝰ: sed tñ post territꝰ negauit. Stetit ẽt iohãnes cui ipo cru cis tpe dictũ ẽ: Ecce mater tua: ꝫ pseuerarẽ Io.19.

Par.14. minime potuit: q; de ipo ꝙ scriptũ ē ꝙ ado
lescens quidã sequebaꝫ illũ amict⁹ sindone
sup nudo: ⁊ tenuerũt eũ At ille reiecta sindo
ne nudus pfugit ab eis. Qui ⁊ si post vt ver
ba redemptoris sui audiret: ad horaz crucis
redijt prius tamẽ territus fugit. Mulieres
aũt nõ solum nõ tenuisse neꝙ fugisse: sed etiã
vsqꝫ ad sepulchrũ stetisse memorantꝫ. Dicat
ergo. Pelli mee cõsumptis carnib⁹ adhesit
os meũ. Hoc ē: hij qui mee fortitudini ppin/
quius inherere debuerint: passionis mee tẽ
pore: timore consumpti sunt: ⁊ eas quas ad
exteriora ministeria posui: in passione mea si
ne formidine inherere mihi fideliter inueni:
Vbi et aperte subdit ꝙ hec verba ꝓ misteri
um dicantur dum sequit. ℣ XXIIII

Tex. A Et derelicta sũt tãtũmodo labia cir/
ca dentes meos. Quid eñ circa den
tes aliud ꝙ labia habemus: etiã si nulla fla/
gella patiamur. Sed quid per labia: nisi lo
cutio: quid ꝓ dentes: nisi sancti apostoli desi
gnantꝫ: Qui in ℔ ecclesie corpore idcirco sũt
positi: vt vitã carnaliũ correptione mordeãt
eamqꝫ a sue ptinacie duritia cõfringant. Un
de et eidem primo apostoloꝝ quasi denti in
Act.10. eius corpore posito dicit: Macta: ⁊ mãduca. Sed q; passionis eius tẽpore isti dẽtes p
timore mortis amiserunt morsũ correptiõis
ãmiserunt fiduciã roboris: ãmiserunt efficati
am oĩmode operationis: ita vt duo ex illis
Luc.24. ambulantes post eius mortẽ ac resurrectiõ
nẽ in via loquerentꝫ ⁊ dicerẽt: Nos sperabamus q; ipse esset redempturus isrl: recte nũc
dicit. Et derelicta sunt tantũmodo labia circa dentes meos. Confabulantꝫ adhuc de illo: sed iam in illo minime credebant. Tantũ
modo ergo labia circa dentes eⁱ remãserãt
quia virtutẽ bone operationis amiserant: et
sola de illo cõfabulationis verba retinebãt.
B Perdiderant morsum correptionis: ⁊ habebant motũ locutionis. Labia itaqꝫ tãtũmodo circa dentes relicta sunt: quia adhuc qui
dẽ cõfabulari nouerãt. sed ꝓdicare iam eum
aut mordere ifideliũ vicia formidabãt. Peractis itaqꝫ hijs que in voce capitis dixit: ad
Tex. ppria beatus iob verba reuertitur dicens:
Miseremini mei miseremi mei: saltem vos
amici mei: q; manus domini tetigit me. Hoc
habere solet ppriũ mẽs pioꝝ: qõ cũ iniusto
ab aduersarijs patit: nõ tam ad irã ꝙ ad pre
ces moueaꝫ: vt si moderari eoꝝ prauitas placite valeat: plus deꝓcari eligũt: ꝙ irasci. Unde recte nũc dicit. Miseremini mei miseremini mei: saltem vos amici mei: q; manⁿ dñi
tetigit me. Ecce eos a quib⁹ se p cõtumelias
affligi cõsiderat amicos vocat: q; bonis mẽ
tibus etiam ipsa fiunt ꝓspera que videnturad C
uersa. Nam quersi quiqꝫ bonoꝝ dulcedine
aut cõuertuntꝫ vt redeant: ⁊ eo ipso amici sũt
quo boni fiunt: aut in malitia pseuerãt: in ℔
quoqꝫ etiã nolentes amici sunt: q; si qua bonoꝝ delicta sunt: ea suis psecutionibus etiã
nesciẽtes purgant. Notandũ quoqꝫ ꝙ eis q̃
secreto apud deũ gesta sunt. beati viri in publico verba ꝓcordãt. Sathan quippe pcussus fuerat: nec tñ pcussionẽ suam sathane tribuit: sed tactũ se manu dñi appellat: sicut ip
se quoqꝫ sathan dixerat. Mitte manũ tuaz:
⁊ tange os eius ⁊ carnẽ: si nõ in faciẽ bñdixerit tibi. Sciebat quippe vir sanctⁿ: q; ⁊ ℔
ipm qõ puersa volũtate ꝓtra se sathã egerat
ptãtẽ nõ a semetipo: ꝑ a dño hẽbat. Deqꝫ.

Tex. A Quare psequimini me sicut ℣ XXV
de⁹: ⁊ carnib⁹ meis saturamini: Nõ
abhorret a locutione pietatis: qõ a deo se p
hibet psequi. Est nãqꝫ pcutor bonⁿ: sicut
de semetipso ore pphetico dñs dicit: Detra
hentem occulte aduersus primũ suũ: hũc p
sequebar. Cũ vo sanctus quisqꝫ flagellari p
mittit: scit ꝙ pcutiẽtꝫ ꝓtra cõmissa vicia
ex interna dispẽsatiõe patiat. Crudeles aũt
pcutoꝝ mentes cũ ptãtẽ feriendi appetũt
cõtra bonoꝝ vitã nõ studio purgationis: ꝑ
liuoris facib⁹ accendunt. Et quidẽ hoc faciunt: qõ deⁱ oipotẽs fieri pmittit. Sed dum
vna causa cũ deo etiã p eos agit: nõ tñ volũ
tas vna in eadẽ causa seruat. Quia cũ oipotẽs deⁱ amãdo purgationẽ exhibet iniusto
rũ prauitas seuiendo maliciã exercet. Nõ ergo dicitur. Quare persequimini me sicut deus: ad exteriorem hoc pcussionez retulit: nõ
ad intimam intentionem: q; ⁊ si hoc agũt exterius quod deus agi dispositi: non tamẽ ℔
quod deus in sua actione appetunt: vt boni B
ex afflictione purgent. Quod intelligi ⁊ aliter
potest. Tãto eñ oipotẽs deⁱ iustius aliena
vicia pcutit qñto in semetipso nil habet vicioꝝ. Homies vero cũ p disciplinã alios feriunt: sic alienam infirmitatẽ debent pcutere:
vt etiã ad suã nouerint oculos reuocare: vt
ex semetipsis cõsiderent: qñtũ alijs feriendo
parcant: cũ se quoqꝫ ipsos dignos pcussionibus nõ ignorant. Itaqꝫ nũc dicit. Quare p
sequimini me sicut deus. Ac si aperte dicere. Ita me ex infirmitatib⁹ meis affligitis:
ac si ipsi more dei de infirmitate nihil habeatis. Unde ꝓsiderãdũ ē: q; si qui fortasse sint
qui asperitate correptiõis indigeant: tunc
eis dura correptio a nobis admouenda est:
cum dei manus cessat a verbere. Cum vero

supna flagella insunt: nõ a nobis iam correptio: ꝙ cõsolatio debeꝫ: ne dũ in dolore ĩcrepatiõnẽ iungimus: pcussionẽ pcussioni sociemus. Bene aũt subdiꝫ. ℣ Et carnib⁹ meis saturamini. Quorũ primorũ penas esurit: saturari ꝓculdubio alienis carnib⁹ querit. Sciendũ quoq; est: qz hij etiã qui aliene vite detractione pascunꝫ: alienis ꝓculdubio carnib⁹ satiantꝫ. Vñ ꝑ salomonẽ dicit: Noli esse in cõuiuijs potatorũ: neq; comedas cũ eis qui carnes ad vescẽdũ cõferunt. Carnes quippe ad vescẽdũ ꝓferre ẽ: in collocutione derogatiõis vicissim primorũ vicia dicere. De quorũ illic pena mox subdiꝫ: qz vacãtes potibus: ⁊ dantes simbolũ cõsumẽꝫ: ⁊ vestietur pãnis dormitatio. ¶ Potib⁹ vacãt: qz de obprobrio aliene vite se deebriant. Simbolũ vero dare est: sicut vnusquisq; solet ꝑ partes sua cibos ad vescendũ ita in confabulatione detractionis verba ꝓferre. Sed vacãtes potib⁹ ⁊ dãtes simbolũ ꝓsumẽꝫ: qz sicut scriptũ est: Qis detractor eradicabiꝫ. Vel est: ꝫ aũt pãnis dormitatio: qz despectũ: ⁊ iopem a cũctis bonis opibus mors sua iuenit: quẽ hic ad aliene vite exquirenda crimina detractionis sue languor occupauit. ℣ XXVI

Sed tot dura que beatus iob sustinet dignũ nõ est vt ꝑ silẽtiũ trãseãt: eaq; ad noticiã hoim ignorãtie obscuritas tegat. Tanti quippe edificari ad seruandã patientiã valent: quanti implente se supna gratia eis⁹ patiẽtie facta cognouerit. Vñ ⁊ eisdẽ beat⁹ iob i exẽplo vult ptrahi flagella que sentit: q̃ stati subiecit dicens: Quis mihi tribuat: vt scribanꝫ sermones mei: q̃s mihi det: vt exarẽꝫ in libro stilo ferreo ⁊ plũbi lamina: vel celte sculpanꝫ in silice. Cũcta que ptulit: qz forti patrũ⁊ sinia edoct⁹ grauis ille iudeoꝝ populus agnouit: stilo ferreo et plũbi lamina scripta sũt. Quia vero hec etiã dura gẽtiliũ corda cognouerũt: quid ea: nisi sculpta in silice videmus. Et notãdũ qz i plũbo qõ scribiꝫ ipa metalli mollicie citi⁹ deleꝫ: ⁊ in silice vero tardius q̃dẽ valẽt lre expri mi: sed difficili⁹ deleri: nõ ꝙ imerito ꝑ plũbi laminã iudea exp̃miꝫ: q̃ ꝑcepta dei ⁊ sine labore ꝓcepit: ⁊ cũ celeritate pdidit: recte ꝑ silicem gentili tas figuraꝫ: que verba sacri eloquij vix custodienda suscipere potuit: sed tñ fortiter suscepta seruauit. ¶ Per stilũ vero ferreũ: q̃d aliud: q̃ fortis dei sinia designatur. Vnde ꝑ ꝓphetã dicit: ¶ Peccatum iude scriptũ est stilo ferreo. in vngue adamãtino. In vngue finis est corpis. Ita vero lapis durꝰ ẽ adamas: vt ferro nõ valeat secari. ¶ Per stilũ vero ferreũ fortis sentẽtia: ꝓ vnguẽ vo ad amãtinũ signaꝫ finis eternꝰ. ¶ Dctm̃ itaq; iude stilo ferreo in vngue adamantino scriptũ dr: qz culpa iudeoꝝ ꝑ fortẽ dei sniam in fine seruaꝫ infinito. Recte quoq; ꝑ plumbi lamiñ eos accipimꝰ: quos auaritie pondus grauat: q̃bus ꝑ increpantẽ ꝓphetã dicit. Filij hominũ vsq; quo graues corde. ¶ Per plũbũ nanq; cuiꝰ natura grauis est pond'eris: peccatũ auaritie specialiter designaꝫ: qõ mentẽ quã infecerit ita grauẽ reddit: vt ad ꝓtẽda sublimia attolli nequaq; possit. ¶ Hinc em̃ in zacharia scriptũ est: Leua oculos tuos: ⁊ vide. Quid est hoc qõ egreditur: ⁊ dixi. Quid nã est: Et ait. ¶ Hec amphora egrediẽs: ⁊ dixit. ¶ Hec est oculus eorũ in vniuersa terra.

Ecce talentũ plũbi portabaꝫ XXVII bak: et ecce mulier vna sedẽs in medio amphore. Et dixit. ¶ Hec ẽ ipietas. Et piecit eã in medio amphore: ⁊ misit massam plũbeã in os eiꝰ. Qui de hac visiõe amphore ⁊ mulieris: ⁊ plũbi vt latius q̃d cognouisset ostenderet: adhuc secutus adiunxit. Et leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ecce due mulieres egredientes ⁊ spũs in alis earũ. Et habebãt alas quasi alas milui: ⁊ leuauerũt amphorã inter terrã ⁊ celũ. Et dixi ad angelum qui loquebaꝫ ĩme. Quo iste deferũt amphoraz: Et dixit ad me. Ut edificetur ei domus i terra sennaar. Qõ ꝓphete testimonium inutiliter ꝑ documento plũbi ꝓtulimꝰ si nõ etiam repetentes exponamus. Ait enim Leua oculos tuos ⁊ vide. Quid est hoc qõ egreditur: Et dixi. Quid nã ẽ: Et ait. ¶ Hec est amphora egrediens. Volens deꝰ ꝓphete ostendere humanum genus ex qua ab eo maxime culpa dilabatur ꝑ imaginẽ amphore quasi patẽs os auaritie designauit. Auaritia quippe velut amphora est: que cũctis cordis in ambitu apertũ tenet. Et dixit. ¶ Hec est oculus eorũ in vniuersa terra. Quia multos obtusi sensus homines cernimꝰ: ⁊ tñ eos in malis actib⁹ astutos videmꝰ: ꝓpheta q̃ attestãte qui ait. Sapientes sunt: vt faciãt mala: bene aũt facere nesciũt. ¶ Hij ita q; sensu torpẽt: ꝫ in his q̃ appetũt auaritie stimulis excitãt: ⁊ q̃ ad bona videnda ceci sũt: excitatib⁹ pmijs ad pagẽda mala vigilãtes fiũt. Vñ recte de hac eadem auaricia dicit. ¶ Hec est oculꝰ eorum in vniuersa terra. Ecce talentũ plumbi portabaꝫ. Quid est talentũ plumbi: nisi ex eadẽ auaritia pondus peccati: Et ecce mulier vna sedẽs in medio amphore. Quam mulierem ne fortasse que esset dubitare possimꝰ illico angelꝰ innotuit. Nã illic mox sequitur.

Et dixit: hec est impietas. Et picit eam in medio amphore. Impietas i medio amphore pcitur: q; nimirum in auaritia semper impietas tenetur. Et misit massam plumbi i os eius. Massa plumbi in os mulieris mittit: q; scz impietas auaritie peccati sui pondere grauat. Si eñ ad ea que deorsum sunt non ambiret erga deū ac pximos impia nequaq̃ existeret. ℣ XXVIII

A Et leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ecce due mulieres egredientes: ⁊ spirit⁹ in alis earū. Quid aliud in his duabus mulieribus accipim⁹: nisi duo principalia vicia supbiā videlicet ⁊ gloriā inanē: que impietati absq; vlla dubitatiõe cõiuncte sunt. Que ⁊ in alis suis spiritū habere narrant: quia in actionibus suis sathane voluntati deseruiunt. Ipsum quippe ppheta spiritū appellat de quo salomon ait. Si spiritus potestatem habentis ascenderit sup te: locū tuū ne dimiseris: ⁊ de quo in euāgelio dñs dicit: Cū immūdus spirit⁹ exierit ab hoīe ambulat p loca arida ⁊ inaquosa. Spiritus in alis earuz est: q; superbia ⁊ inanis gloria: per omne qđ agunt sathana voluntati famulant. Et habebāt alas q̃si alas milui: Miluus semp naturestudet insidiari pullozū. Iste ergo mulieres alas habent quasi alas milui: quia actiones earū diabolo sunt pculdubio similes q̃ insidiantur semper vite paruulorum. Et leuauerunt amphoram inter celū ⁊ terrā. Supbia et vana gloria habent hoc pprium: vt eum quē infecerint in cogitat'one sua super ceteros homines extollant: ⁊ modo per ambitum rerum: modo per desiderium dignitatum quez semel captū tenuerint: quasi in honoris altitudine eleuent. Qui autem inter celum ⁊ terra est: et ima deserit: et superiora minime attingit. Leuant ergo iste mulieres amphoram inter celum ⁊ terrā: quia supbia ⁊ inanis gloria mentem per auaricia horis captā ita eleuant: vt quoslibet pximos despicientes quasi ima deserant: ⁊ alta gloriantes petant. Sed tales quicq̃ dū superbiunt: ⁊ eos mente transeunt cū quibus sunt: ⁊ superioribus ciuibus minime iungūt. Amphora ergo leuata inter terrā ⁊ celū dicit: q; auari quicq̃ per supbiam atq; inanē gloriaz ⁊ pximos iuxta se despiciunt: ⁊ superiora q̃ vltra ipsos sunt: nullatenus appēdūt. Inter terrā itaq; et celum ferunt: quia nec eq̃litatem fraternitatis in infimis per caritatem tenent: nec tamen summa pertingere sese extollendo pualent. Et dixi ad angelu: qui loquebatur ad me Quo iste deferūt amphoram? Et dixit ad me. Vt edificetur ei domū in terra sennaar. Eidem amphore edificatur domus in terra sennaar. Sēnaar quippe fetoz eorum dicit. Et sicut bon⁹ odor ex virtute est: paulo attestāte qui ait: Odorem notitie sue manifestat p nos in omni loco: q; christi bonus odor sumus deo: ita econtrario fetor ex vicio. Radix eñ est omniū malorū cupiditas. Et q; qõlibet malū p auaritiā gignitur: dignū est vt dom⁹ auaritie in fetore construat. Sciēdū q̃ē q; sennaar latissima vallis est: in qua turris a supbientibus edificari ceperat q̃ linguarū facta diuersitate destructa est. Que scz turris babylõ dicta ē: p ipa videlicet cõfusiõe gētiū atq; linguarū. Nec immerito ibi auaricie amphora ponitur vbi babylon. i. cõfusio edificat: q; dū p auaritiā ⁊ impietatē certū est oia mala exurgere: recte hec ipa auaritia atq; impietas in cõfusione phibēt habitare. Hec paucis p excessum dixim⁹: vt peccati põdus exprimi p plũbi lamiña mõstrarem⁹. Que tñ beati iob verba sancte quoq; ecclesie cõgruũt: que duo sacri eloquij testamēta custodies: quasi scdo sermones suos scribi expedit dicēs. Quis mihi tribuat: vt scribant sermones mei: q̃s mihi det: vt exarent i libro. Que q; forti stilo ferreo i plũbi lamina: vel celte in silicem scribit. Sed iure beatū iob redemptoris nri eiusq; ecclie: vti vocibus dicem⁹. si qđ de eodē redēptore nro q; apte loq̃tur inuenimus. ℣ XXIX

Quo eteñ pacto credēdū ē: q; ex eo aliquid p figurā insinuat: si eū nobis aptis vocib⁹ñ demē strat. Sz iā qđ ð eo sentit apiat: omnesq; nobis ābages cogitationū tollat. Sequit. ℣ Scio eñ q; redēptor me⁹ viuit. Qui eñ nõ ait cõditor: sed redēptor: aperte eū denũciat: qui postq̃ oia creauit: vt nos de captiuitate redimeret: iter nos incarnat⁹ apparuit: suaq; passione nos a ppetua morte liberauit. Et notādū quāta fide se in ꝓtute ei⁹ diuinitatis astringat: de q̃ p paulū dr: q; ⁊ si crucifixus ē ex infirmitate viuit ex ꝓtute dei: Ait nāq;. Scio ei q; redēptor me⁹ viuit. Ac si apertis vocibus dicat. Infidelis quisq̃s illū flagellatū: derisuz: palmis cesū: corona spinea coronatū: sputis illitū: crucifixū: mortuum nouerit: ego illum post mortē viuere certa fide credo: libera voce pfiteor: q; redēptor me⁹ viuit: q̃ inter ipiorū man⁹ occubuit. Sz qđ beate iob p resurrectiõe illi⁹ etiā de tue carnis resurrectiõe cõfidis: aperta que so voce pfitere? Sequit.

Et in nouissimo die de terra surrecturus sũ: quia videlicet resurrectionẽ quã in se ostendit in nobis etiã quãdoq; facturus est. Resurrectionẽ q̃ppe quã in se ostendit nobis p misit: quia sui capitis gloriã sequunt membra. Redemptor ergo noster suscepit mortẽ ne mori timeremus. Ostendit resurrectionẽ vt nos resurgere posse cõfidamus. Unde et eandẽ mortẽ nõ plusq; triduanã esse voluit: ne si in illo resurrectio differret: in nobis omni modo desperaret. Qõ bene de illo p pro
L ps.109. phetã dicit: De torrente in via bibet: ppterea exaltabit caput. Quasi eñ de quodã flumine nostre passionis nõ in mãsione biberet: sed in via dignatus est: q̃ i mortẽ trãsitorie. id est ad triduũ cõtigit: atq; in ea morte quã cõtigit nequaq; sicut nos vsq; ad finẽ seculi remãsit. Tum ergo die tertio resurrexit: q̃d in eius corpore. i. eccliã sequat ostendit. Exemplo quippe monstrauit qõ p̃misit in premio: vt sicut ipsũ resurrexisse fideles agnoscerent: ita in seipsis in fine mũdi resurrectionis p̃mia sperarent. Ecce nos p mortẽ carnis vsq; ad finẽ mũdi remanem⁹ in puluere: ille autem die tertia ab ariditate mortis viruit: et diuinitatis sue nobis potẽtiã ipa innouatione sue carnis ostẽdit. Quod bene p moysen
Nu.17. virgis duodecim in tabernaculo positis demonstrat. Nã cũ aaron ad sacerdotiũ: q̃ õ tribu leui fuerat despiceret: nec digna tribus q̃ offerret holocausta crederet: duodeci virge: iuxta duodecim tribus in tabernaculo poni p̃cepte sunt: et ecce virga leui viruit: et quid virtutis in munere aaron haberet ostẽdit. Quo videlicet signo quid innuit: nisi q̃ oẽs qui vsq; ad finẽ mũdi iacem⁹ in morte: quasi virge relique in ariditate remanemus. Sed cunctis virgis in ariditate remanẽtib⁹ virga leui ad florem redijt: q̃ corpus dñi veri q̃z sacerdotis nostri in mortis ariditate positum: in florẽ resurrectiõis erupit. Quo flore aaron recte sacerdos esse cognoscit: quia hac resurrectiõis gloria redẽptor noster qui de tribu iuda et leui ortus est: intercessor pro nobis esse monstrat. Ecce ergo iã virga aaron post ariditatẽ floret: sed virge duodecim tribuũ in ariditate remanẽt. quia iam quidẽ corpus domini post mortẽ viuit: sed nostra adhuc corpora vsq; ad finẽ mundi a resurrectionis gloria differũt. Unde caute hãc eandẽ dilationẽ intulit dicẽs: Et in nouissimo: õ terra surrecturus sum.

A Habemus q̃ spem resurrectionis nre cõsiderata gloria capitis nostri. Q̃z ne q̃s vel cogitatione tacita forsitan dicat. Q̃ idcirco ille surrexit a morte: q̃ vn⁹ id ẽq; deus et homo mortẽ quã ex humanitate p tulit: ex diuinitate superauit: nos vero q̃ pu ri hoies sum⁹: a mortis surgere dãnatione nõ possum⁹: recte i resurrectiõis eius tpe etiã multoꝝ sanctoꝝ corpa surrexerũt: vt et in se nobis exemplũ ostẽderet: et de alioꝝ q̃ nobis p purã humanitatem similes fuerũt: nos in resurrectione roboraret: quatin⁹ cuz se hõ desperaret pcipere quod in se ostenderat deus homo: hoc i se fieri posse p̃sumeret: qõ in ipsis factũ cognosceret: quos prorsus
B isse homines nõ dubitaret. Sunt vero nonnulli: qui cõsiderãtes q̃ spũs a carne soluit: q̃ caro in putredinẽ vertit: q̃ putredo i puluerẽ redigit: q̃ puluis in elemẽtis soluit: vt nequaq; ab humanis oculis videatur: resurrectionez fieri posse desperant: et dum arida ossa inspiciunt hec vestiri carnibus: rursũq; ad vitam viridescere posse diffidunt. Qui si resurrectionis fidem ex obedientia nõ tenẽt certe hanc tenere ex ratiõe debuerũt. Quid eñ quotidie: nisi resurrectionẽ nostrã in elementis suis mũdus imitatur. Per quotidiana quippe momenta lux ipsa temporalis: q̃ si moritur: dum superuenientibus noctis tenebris ea que aspiciebat subtrahitur: et quasi quotidie resurgit: dum lux ablata oculis suppressa iterum nocte reparatur. Per momenta quoq; temporum cernimus arbusta viriditatem foliorum amittere: a fructuum prolatione cessare: et ecce subito quasi ex arescenti ligno velut quadam resurrectione venientem videmus folia erumpere: fructus grandescere: et totam arborem rediuiuo decore vestiri. Indesinenter cernimus parua arborũ semina terre humoribus commendari: ex q̃bus non longe post aspicimus magna arbusta surgere: folia pomaq; pferre. Consideremus ergo paruum cuiuslibet arboris semẽ: quod in terra iacit: vt arbor ex illo p̃ducat et comprehendamus si possumus vbi in illa tanta breuitate seminis: tam immensa arbor latuit que ex illo p̃cessit: vbi lignum: vbi cortex: vbi viriditas foliorum: vbi vbertas fructuum. Nũq̃d nã in semine tale aliquid videbatur cum in terra iaceretur? Et tamen occulto rerum oim opifice cuncta mirabiliter ordinante: et in mollicie seminis latuit aspitas corticis: et in teneritudine illi⁹ abscõsa ẽ fortitudo roboris: et in siccitate eius vbertas fructificatiõis. Quid ergo mirũ: si tenuissimũ puluerem: vel a nostris oculis in elementis redactũ cũ vult in hominẽ reformat: qui ex tenuissimis seminib⁹ imẽsa arbusta reintegrat

B Quia ergo rationales sumus ꝓdíti: spem resurrectionis nostre ex ipsa debem⁹ rerũ specie ⁊ cõtemplatione colligere. Sed qꝛ in nobis sensus torpuit rationis: accessit in exemplo gratia redemptoris. Venit nanq; cõditor noster: suscepit mortẽ. oñdit resurrectionem: vt ꝙ resurrectiõis spem ex rõne tenere noluim⁹: hãc ex ei⁹ adiutorio ⁊ exemplo teneremus. Dicat igit beat⁹ iob. Scio q; redẽptor me⁹ viuit: ⁊ in nouissimo de terra surrect⁹ sim. Et quisq; resurrectionis in se ꝙtutẽ fieri posse desperat: verba in gẽtilitate positi viri fidelis erubescat: ⁊ pensẽt quãte pene sit pondere feriendus si adhuc non credit suã: qui iaꝫ resurrectiõez dñi cognouit factã si ⁊ illi suaꝫ credidit: qui adhuc dñi sperabat esse faciendam. ℣ XXXI

A Sed ecce resurrectionẽ audio: effectũ tamẽ eiusdẽ resurrectionis exquiro Credo nãq; qꝛ resurrecturus sim: ꝫ volo vt audiã qualis Sꝫ sciendũ quippe mihi est: Utrũ in quodã alio subtili fortasse: vl̃ in aerio: an in eo quo morior corpore resurgã. Sed si in aerio corpe surrexero: iam ego nõ ero qui resurgo. Nã quõ ẽ vera ꝓresurrectio: si vera esse non poterit caro? Apta ergo rõ suggerit. qꝛ si vera caro nõ fuerit ꝓculdubio resurrectio vera non erit. Neq; em̃ recte resurrectio dici põt: vbi nõ resurgit qõ cecidit. Sed has nobis beate iob dubietatis nebulas telle: ⁊ qꝛ ꝓ acceptã sancti spũs gratiã de spe nobis loq; nostre resurrectionis cepisti: aperte indica: si caro nostra veraciter
Tex. resurgat. Sequit. ℣ Et rursum circũdabor pelle mea. Dũ aperte pellis dicit: ois dubitatio vere resurrectionis auferꝫ: qꝛ nõ sicut
B eutic⁹ cõstãtinopolitane vrbis epũs scripsit. Corpus nostrũ in illa resurrectiõis gloria erit impalpabile ventis aeriq; subtilius. In illa em̃ resurrectionis gloria erit corpus nostrũ subtile quidẽ ꝓ effectũ spiritalis potẽtie: ꝫ palpabile ꝓ veritatẽ nature. Unde etiam redemptor noster dubitantib⁹ de sua resurrectione discipulis ostendit man⁹ ⁊ latus
Luc.24. palpanda: ossa carnẽq; prebuit dicẽs. Palpate ⁊ videte: qꝛ spũs carnẽ ⁊ ossa nõ habet sicut me videtis habere. Qui cũ eidẽ euticio in constãtinopolitana vrbe posit⁹ hoc euangelice veritatis testimoniũ ꝓtulissez: ait. Id circo dñs hoc fecit: vt dubitationẽ resurrectionis sue de discipulor⁹ cordib⁹ amoueret Cui inquã· Mira est res valde quã astruis vt inde nobis dubietas surgat: vñ discipulorũ corda a dubietate sanata sunt. Quid ei deterius dici põt. q; vt hoc nobis de ei⁹ ve ra carne dubiũ fiat: ꝓ qõ discipuli ei⁹ ad fidẽ ab omni sunt dubietate reparati. Si em̃ hoc nõ habuisse astruiꝫ qõ oñdit: vnde fides discipulis eius ꝓfirmata ẽ: inde nostra destruitur. Qui adiungebat etiã dicens. Corp⁹ palpabile habuit qõ ostendit: sed post cõfirmata corda palpãtiũ: oẽ illud in dño qõ palpari potuit in subtilitate ẽ aliqua redactũ. Ad hec ipse respondi dicẽs: Scriptũ est. Christus resurgens a mortuis: iã nõ moriꝫ: mors illi vltra nõ dñabiꝫ. Si quid g̃ in eius corpe post resurrectionẽ potuit ꝫmutari: cõtra veridicã pauli sentẽtiã post resurrectionẽ dñs redũxit i mortẽ. Qõ ꝙs dicere ⁊ nõ ali⁹ nisi vel stult⁹ ꝓsumat: ꝙ verã carnis resurrectionez denegat. Tunc mihi obiecit dicẽs. Cum scriptũ sit. Caro ⁊ sanguis regnũ dei possidere nõ possunt: qua ratione credendũ est resurgere veraciter carnez. Cui inquã. In sacro eloquio aliter caro dicit iuxta naturaꝫ: atq; aliter iuxta culpam vel corruptionez. Caro quippe iuxta naturã: sicut scriptuꝫ est. Hoc nũc os ex ossib⁹ meis: ⁊ caro de carne mea. Et verbũ caro factũ est: ⁊ habitabit i nobis Caro vero iuxta culpã: sicut scriptũ est. Nõ ꝫmanebit in hominib⁹ istis spũs me⁹: eo qõ sunt caro. Et sicut psalmista ait: Memor⁹ tus est qꝛ caro sunt: spũs vadẽs ⁊ nõ rediẽs Unde ⁊ discipul⁹ paulus dicebat. Vos aũt in carne nõ estis: sed in spũ. Neq; em̃ in carne nõ erant: quib⁹ epl̃as trãsmittebat. Sꝫ qꝛ passiones carnaliuꝫ desiderioꝫ vicerant iam liberi per virtutẽ: spũs in carne nõ erãt Nõ ergo paulus apostolus dicit. Quia caro ⁊ sanguis regnũ dei possidere nõ possunt Carnẽ vult ꝫm culpam intelligi nõ carnem ꝫm naturã. Unde ⁊ moꝫ qꝛ carnẽ ꝫm culpã diceret: ostendit subdens. Neq; corruptio: i corruptelã possidebit. In illa ergo celestis regni gloria caro ꝫm naturã erit: sed ꝫm passionis desideria nõ erit. Quia deuicto mortis aculeo: in eterna incorruptiõe regnabit.

Q Uibus dictis isdem eutꝫ ℣ XXXII
C cius consentire septinus respõdit: ꝫ tñ adhuc corpus palbabile resurgere posse denegabat. Qui etiã in libello quẽ ꝺ resurrectione scripserat: pauli quoq; apostoli testimoniũ indiderat dicẽtis. Tu qõ seminas: nõ viuificaꝫ nisi pri⁹ moriaꝫ: ⁊ quod seminas nõ corpus qõ futuꝝ est seminas: ꝫ nudũ granũ: hoc nimirũ oñdere festinãs qꝛ caro vel palpabilis: vel ipa nõ erit: dũ sctũs apostolus de resurrectiõis agẽs gloria: non corpus qõ futuꝝ ẽ: seminari dixerat. Sꝫ ad hec citius respondit paulus apostol⁹ dicẽs:

L
Ro.6.
1.Cor.15.
Gen.2.
Jo.1.
Gen.6.
Ps.77.
B
Gal.5.
A
1.Cor.15.

Non corpus qđ futurũ est seminas: sed nudum granum: hoc insinuat videmus: quia
B granũ cum culmo ⁊ foliis nascitur: qđ sine culmo ⁊ foliis seminat. Ille itaq; in augmẽto glorie resurrectionis non dixit grano seminis deesse qđ erat: sed adesse qđ non erat: iste autem dum verum corpus resurgere denegat: nequaq̃ dicit adesse quod deerat: sed deesse quod erat. Tunc itaq; de hac rei lon/
ga ꝓtentione pducti: grauissima a nobis cepimus simulatiõe resilire. Cum pie memorie tiberius ꝓstantin⁹ impator secreto me ⁊
L ullum suscipiẽs quid inter nos discordie versaretur agnouit: ⁊ vtriusq; partis allegationem pensans: eundem librũ quem de resurrectione scripserat: suis quoq; allegatiõib⁹ destruens: deliberauit vt flãmis cremari debuisset. A quo vt egressi sumus: me egritudo valida: eundem ꝙ cuticium egritudo: ⁊ mors ꝓtinus est secuta. Quo mortuo: quia pene nullus erat qui eius dicta sequeret: dissimulaui cepta psequi: ne in fauillas viderer verba iaculari. Dum tamen adhuc viueret et ego validissimis febrib⁹ egrotarem: q̃cũq; noti mei gratia salutationis ad eum pergebant: vt eoꝝ relatione cognoui: ante eorum oculos pellem manus sue tenebat dicens: Confiteor quia omnes in hac carne resurgemus: qđ sicut ipsi fatebant: oino prius negare ꝓsueuerat. Sed nos ista postponentes
A in beati iob sermonib⁹: subtilit̃ exãramus.

SI vera erit resurrectio: verũq; corpus in resurrectione
V Cap. XXXIII
Ecce enĩ iam de spe resurrectõis dubitare non possum⁹: dum ait: Et in nouissimo de terra surrectur⁹ sum. Dubietatem q̃q; de reparatiõe vera corporis abstulit qui ait Et rursũ circũdabor pelle mea. Qui adhuc
Ter. ad auferẽdas ambages nostre cogitationis subdit: V Et in carne mea videbo deũ. Ecce resurrectionẽ: ecce pellem: ecce carnẽ aptis fatetur vocib⁹. Quid ergo remanet: vnde possit mẽs nostra dubitare? Si itaq; iste vir sanctus ante effectum resurrectiõis dñice reducendã carnem in integro statu credidit: quid erit reatus nostre dubitatiõis si vera carnis resurrectio: nec post exemplũ creditur redemptoris. Si enĩ post resurrectionem corpus palpabile non erit: pfecto aliud
B surgit q̃q; moritur ⁊ qđ dictu nephas est credere quia ego morior: ⁊ alius resurgat. Unde queso te beate iob subiũge que sentis: et
Ter: huius nobis questionis scrupulũ tolle. Sequit. V Quem visurus sum ego ipse: ⁊ oculi mei ꝓspecturi sunt: ⁊ non alius. Si enĩ si/
cut quidam errorꝝ sequaces arbitrant̃: qꝝ post resurrectionẽ corpus palpabile nõ erit sed inuisibilis corporis subtilitas caro vocabit̃: q̃uis substantia carnis non sit: pfecto alius est qui morit̃: ⁊ alius qui resurgit. Sz beatus iob hanc eius sententiã veridica voce destruit: qui ait: Quem visurus sum ego ipse: ⁊ oculi mei ꝓspecturi sunt: ⁊ non alius. Nos autem beati iob fidem seq̃ntes: ⁊ redẽptoris nostri post resurreetionẽ corpus palpabile veraciter credẽtes: fatemur carnem nostram post resurrectionẽ futurã ⁊ eandez et diuersam: eandem p naturam: diuersaz p gloriam: eandem p veritatẽ: diuersam p potentiam. Erit itaq; subtilis: quia ⁊ incorruptibilis. Erit palpabilis: qꝝ non amittit essentiam veracis nature. Sed sanct⁹ vir eandez resurrectiõis fiduciam qua spe teneat q̃nta certitudie prestolet̃ adiũgit. Sequit. V Reposita est hec spes mea: in sinu meo. Nil nos habere certius credim⁹: q̃q; hoc qđ in sinu tenemus. In sinu ergo suo spem repositam tenuit: qui vera certitudine de spe resurrectionis ꝑsumpsit. Sed qꝝ venturũ diem resurrectionis innotuit: iam nũc seu voce sua: seu typo sancte ⁊ vniũsalis ecclesie prauorum facta redarguit: ⁊ iudiciũ qđ in resurrectionis die sequit̃ predicit: Nam ꝓtinus subdit. Quare ergo nũc dicitis pseq̃mur eum ⁊ radicem verbi inueniam⁹ contra eum. Fugite ergo a facie gladij: qñ vltor iniq̃tatũ gladi⁹ B est: ⁊ scitote esse iudiciũ. Priori quippe sententia iniquoꝝ facta rep̃hendit: sequẽti aũt ex diuino iudicio penas innotuit. Ait enim: Quare ergo nũc dicitis pseq̃mur eum: ⁊ radicem verbi inueniam⁹ contra eum. Verũ si quil'bet quia malo studio bene plata audiunt: ⁊ in lingua iusti accusatiõis aditus inuenire appetũt: quid aliud q̃q; contra eum verbi radicem querunt: ex qua videlicet loquẽdi originẽ sumant: ⁊ ramos praue loq̃citatis in accusatione dilatent. Sed vir sanct⁹ cum a prauis talia sustinet: non contra eos: ꝑ magis ꝓ ipsis dolet: ⁊ male cogitata redarguit ac mala eis que fugiant ostendit dicens: Fugite ergo a facie gladij: qꝝ vltor iniq̃tatũ gladius est. ⁊ scitote esse iudiciũ. V XXXIIII

OMnis qui puersa agit: eoipso quo
A hoc despicit: esse dei iudiciuz nescit. Si enĩ hoc timẽdo sciret: que in illo sunt puniẽda non ageret. Nam sunt plerq̃ qui extremũ esse iudiciũ verbotenus sciunt sed puerse agendo testant̃: qꝝ nesciunt. Qui enĩ hoc non formidat vt debet necdũ coguit cũ q̃to turbine terrorꝝ aduenias. Si enim

pensare pondus tremēdi examis nosset: ire diem vtiq; timēdo p̄caueret. Faciez q̄z gladij fugere ē: aiadūsiōis districte sniam p̄usq; appareat placare. Vitare nanq; terroz iudicis nō nisi ante iudiciū potest: modo nō cernitur: sed p̄cib⁹ placat. Cū vo in illo tremēdo examie sederit: z videri potest: z placari iam nō p̄t: q: facta prauoz que diu sustinuit tacitus: simul oia reddet irat⁹. Vñ necesse est nūc timere iudicē: cū necdū iudiciū exercet cū diu mala sustinet: cū adhuc mala tolerat que videt: ne cū semel manuz in retributione vltiōis excusserit: tanto in iudicio districti⁹ feriat: q̄to añ iudiciū diuti⁹ expectat.

¶ Sancti Gregorij ¶ Liber XV

Capitulum I

Tex. A

Via amici

Obeati iob nequaq; puersi eē potuerūt sophar naamatitis verba testant qui ō ore eius terroꝛē venturi iudicij audiēs ptin⁹ adiūgit. ¶ Idcirco cogitationes mee varie succedūt sibi: z mens in diūsa rapit: ac si el aptis voc⁹ dicat: Quia extremi iudicij terroꝛē ꝓsidero: idcirco cogitationū tumultib⁹ in timoꝛe ꝓfundoꝛ. Tanto se quippe anim⁹ ampli⁹ in cogitatiōe dilatat: q̄to illud esse terribile q̄ imīnet pensat. Et in diūsa mens rapit: qñ modo mala que egit: modo bona que agere neglexit: modo reꝓhensibilia in quib⁹ est: modo recta q̄ sibi adhuc deesse ꝓspicit: sollicito pauoꝛe ppendit. Sed amico beati iob cū assiduitate vite illius edocti bñ viuere nouerint: pensare tamē subtilit⁹ dei iudicia nesciētes: mala hic iusto/

B rū quēpiam posse recipe nō credebāt. Unde z eundē sanctū virū iniquū esse suspicati sunt: quē flagellatū viderūt: atq; ex hac suspitione agebāt vt in ei⁹ q̄z increpatiōe dilaberent: ad quā tamē increpationē quasi sub q̄dam reuerētia descēdūt. Vñ sophar subiecit dicēs: ¶ Doctrinā qua me arguis audiā: et spūs intelligentie mee rñdebit mihi. Ac si apte dicat: Tua quidem verba audio: ꝑ an recte, plata sint spū mee intelligētie discerno Nam q̄ dicētis verba despiciūt: doctrinam eius nō ad adiutoriū: ꝑ ad occasionez certaminis sumūt: vt audita poti⁹ iudicēt q̄z seqntur. His itaq; sub q̄dam moderamie p̄missis: in apta iā beati viri exꝓbratiōe ꝓsilit cū sbiūgit: ¶ Hoc scio a p̄ncipio ex q̄ posit⁹ est hō sup terrā: q laus impioz breuis sit: z gaudium hypocrite adistar puncti. Liquet nunc quia sue intelligētie spiritu inflatus eas quas contra impios sentētias profert in bti iob redargutionib⁹ inflectit. Quem eni p̄t⁹ iusta agere: z postmodū penas tolerare cōspexit: omne in illo hypocrisim estimat fuisse q̄ vidit: quia videlicet a iusto deo iustuz famulū affligi posse non credidit. Sed nos easdem eius sentētias quas non recte rectas protulit: sollicita intentiōe pensantes exeq̄mur: z ꝓtemnētes q̄ falsum contra beatuz iob loq̄tur: intueamur q̄z vera dicat si hoc contra impios loqueret. Ait itaq; Hoc scio a p̄ncipio ex quo positus est homo sup terrā q laus impioz breuis est. ¶ Cap. II

Tex. A

Docturus breuitatē vite p̄sentis cordis oculū ad exordiū reduxit origi/nis: vt ex anteactis colligat: q̄z nulla sunt que vident aliqua esse dum sunt. Si eni ab ipso humani generis exordiu vsq; ad hoc tempus quo sum⁹: mentis oculos diximus: omne q̄ finiri potuit q̄z breue fuerit videmus. ꝓponamus eni quēlibet hominez a primo die mūdi conditi vsq; ad hodiernum diem vitam ducere: hodie tamē eandem vitam quā quasi longam ducere videt finire: ecce finis adest: p̄terita iam nulla sunt quia cuncta transierūt. Futurū in hoc mūdo nihil est: quia nullū ad vitam: vel breuissimuz restat momentū. Ubi est ergo longū temp⁹ q̄ inter initiū finemq; deprehēsum ita ꝓsumit ac si nec breue vnq; fuisset. Impij itaq; B quia p̄sentem vitam diligūt: in eo ꝓculdubio elati ꝓcipere laudem querūt. Lingue fauoribus extollunt: nec esse boni: sed dici appetunt. Quā videlicet laudem longam esse existimāt dum assequunt: sed breuem intelligunt fuisse: dū amittūt. In fine quippe eis ostendit: q̄z nil fuerit q̄ amauerūt. Unde recte contra eosdez impios dicit. Hoc scio a p̄ncipio ex quo posit⁹ est homo super terraz q laus impioz breuis est. Ubi apte subiungitur. ¶ Et gaudiū hypocrite adistar puncti Tex. Sepe hypocrita dū sctm̄ se simulat: z iniquū exhibere mīme formidat: ab oīb⁹ honorat eiq; sctitatis gloria defert ab his q̄ exteriora cernūt: ꝑ interioza ꝓspicere nequeūt. Vñ fit vt gaudeat in p̄ma sessiōe: hilarescat in primo recubitu: inflet in p̄ma salutatiōe: eleuet i reuerēti voce obseqntiū: z supba cogitatione tumeat i famulatu sbditoz: sicut voce q̄z veritatis de talib⁹ dicitur: Omnia vo opa sua faciunt: vt videant ab hoib⁹. Dilatant eni phylacteria sua: z magnificant fimbrias suas. Amant eni primos recubitus in cenis et primas cathedras in synagogis: z salutationes in foro: z vocari ab hom nib⁹ rabbi.

Mat. 23.

Sed eorum gaudium eternitati compatum
q̃d erit qñ irruẽte mortis articulo ita ꝓsumit
ac si oino nõ fuerit. Cui⁹ nimirũ gaudij leti/
B cia ptrãsit ⁊ pena pmanet: ⁊ cũ res amittit:
causa durat. Bñ aũt dicit gaudiũ hypocri/
te adinstar pũcti: in pũcto eni stilus mox vt
ponit leuat: nec mora vlla agit vt p expmẽ
dam lineã trahat. Gaudiũ itaq; hypocrite
ad similitudinẽ pũcti est: q⁹ apparet ad mo/
mentũ: sed disparet impetuũ: ⁊ sicut stilus i
Lep. pũcto dũ ponit leuat: sic hypocrita pñtis vi
te gaudia dũ tangit amittit. Be quo ⁊ sbdit
℣ Si ascẽderit vsq; ad celũ superbia ei⁹: ⁊ ca/
put eius nubes tetigerit: q̃si sterq̃liniũ in fine
pdet. Superbia hypocrite: vsq; ad celũ ascẽ/
dere dicit: qñ eius elatio celestẽ agere vitaz
videt. Cui⁹ etiã caput quasi nubes tangit:
qñ pncipalis pars videlz intellect⁹ illi⁹ sctõ/
rũ p;ecedentiũ coeq̃ri meritis credit. Sz q̃si
sterq̃liniũ in fine pdet: quia in morte sua cuz
ad tormẽta ducit stercorib⁹ vicioz plenus a
A malignis spiritib⁹ ꝓculcat. ℣ Cap. III
Eccl.22. Qui ũ eteni vite pñtis que iniusti
estimãt magna bona: boni sterco;a
deputãt. Vñ scriptũ est: Be sterco/
re boũ lapidat⁹ est piger. Is ergo qui deuz
sequi noluerit: ab amore eterne vite pigre/
scit. Et quotiẽs rerũ tpaliũ damno pcutit:
ex his nimirũ affligit q̃ iusti viri velut sterco
ra ptemnũt. Qui ergo ex terrenarũ rerũ p/
cussione atterit quid aliud: q̃z de boũ sterco
re flagellat. Et recte hypocrita sterq̃linio si
milis dicit: qu'a dum tpalem gloriã hr̃e ap/
petit: modo p cogitationẽ apud semetipsum
tumet: modo eandem gloriam alijs inuidet:
eamq; alios veracit habẽtes irridet. Quot
ergo vitijs plen⁹ est: quasi tot stercoribus in
B ꝓspectu eterni iudicis illi⁹ pectus fetet. Bi/
cat igitur: Si ascenderit vsq; ad celũ superbia
eius: ⁊ caput eius nubes tetigerit: quasi ster
quilinũ in fine pdet. Qui ⁊ si celestẽ vitam
se agere simulat: etsi intellectũ suũ esse similẽ
veris pdicatoribus ostentat: quasi sterquilini
Lep. um tamẽ in fine pdet: quia mẽs illi⁹ p vicio
rũ suoz fetore damnabit. Sequit. ℣ Et q̃
eum viderãt dicẽt: Ubi est. Plerũq; hypo/
critarũ vita etiam ab hoib⁹ reprobatur in fine
cognoscit: vt signis iam aptioribus qui fuerit
ostendant. Qui ergo hunc elatũ viderint ꝺ
extincto dicẽt vbi est: Quia neq; h vbi ela/
Lep. tus fuerat apparet: neq; in eternitatis requie
de qua esse putabat. Be cui⁹ brevitate vite
adhuc apte subiũgit. ℣ Velut somniũ auo/
lans non inueniet: transiet sicut visio nocte
na. Quid est vita hypocrite: nisi quedaz vi/
sio fantasmatis: q̃ h ostẽdit i imagine: q; nõ
habet ex veritate? Vñ recte quoq; somnio
compat: q⁹ ab eo ois laus ⁊ gloria: q̃si dum
tenet ãmittit. Sepe nanq; i nocturna visio/
ne nõnulli paupes factos se diuites ammirã
tur: deferri sibi honores aspiciũt diuitiaruz
moles: obseq̃ntiũ multitudinẽ: pulchritudi/
nem vestiũ: abũdantiã ciboz sibimet adesse
ꝓsiderãt. Gaudent se euasisse penuriã quaz
cũ gemitu tolerabãt. Sed repẽte cũ euigilãt
inueniũt q̃s falsuz fuerat qꝺ gaudebãt: eosq;
euigilasse pentet: q⁹ euigilãtes inopia vera
tenet. Sic hypocritarũ mẽtes dũ aliud ẽ qꝺ
agũt: atq; aliud qꝺ hoib⁹ ostendũt: laudes
de ipsa sanctitatis ostentatiõe recipiunt. In
estimatione hominũ multis melioribus ꝓfe
runt: ⁊ cum intus apud se tacita cogitatiõe
superbiant: foris se humiles demõstrãt. Cũq;
ab hoibus imoderate laudant: tales esse se
quoq; apud deũ existimãt: q̃les se gaudent
hoibus innotuisse. Unde fit vt etiam eterne
B vite ꝓcepturos se pmia psumant: ⁊ qui h de
humanis fauoribus exultant: illic se habitu/
ros requiem oino non dubitẽt. Sed int hec
occulta vocationis hora surripit: ⁊ cũ carnis
oculos claudũt: mentis aperiunt: moxq; vt
supplicia eterna receperint: ibi vident quia
vtutũ estimatione diuites in somnis fuerũt
Bene ergo de hoc hypocrita ꝺr: Transiet
velut visio nocturna: q⁹ hoc qꝺ se ad momẽ
tum diutẽ humanis estimatiõibus vidit: ꝺ
ostensione est fantasmatis: non de soliditate
virtutis. Nam cũ mens eius in morte carnis
euigilat: cognoscit ꝓculdubio q⁹ fauores cir
ca se hominũ dormiens videbat. Sequitur
℣ Oculus qui eũ viderat non videbit: neq; Lep.
vltra eũ intuebit locus su⁹. Quis est locus
hypocrite: nisi coz adulantium. Ibi quip/
pe reꝺescit: vbi fauores inuenerit. Oculus q̃
q̃ eũ viderat nõ videbit: q⁹ subtract⁹ in mo
te stultis amatoribus suis abscondit q̃ eũ cõ/
sueuerãt ammirãdo ꝓspicere. Nec vltra euz
locus suus intuebit: q⁹ lingue adulantium
hũc ad iudiciũ fauoribus nõ sequunt. Sz ta/
men q̃slibet viuit ea q̃ ipse agit: etiã seq̃ces su
os docẽ nõ desinit: ⁊ p erroris sui p;auitatez
alios q̃s ad eã quã exhibet gnãt simulationẽ
Be qb⁹ h apte subdit. ℣ Filij ei⁹ atterent Lep.
egestate. Scriptũ est: In maliuolã animam Sap.1.
nõ introibit sapia. Et p ps ꝺr: Diuites egue Ps.33.
rũt ⁊ esurierũt. Si eni ꝺ exterioze fame ege/
stas eoz ⁊ esuries diceret: pfecto diuites n
essent: q⁹ pane corpis indigerẽt. Sz q⁹ dum
exteri⁹ multiplicant interi⁹ inanes fiũt: ⁊ di
uites parit ⁊ egentes esse memorant: quia

videlz pane sapie saciari mime merēt. Filij
ita q̄ hui⁹ hypocrite atterent egestate: q⁹ hi
q̄ in hypocrisi ex eius mutatiōe nascunt: dū
veritatis soliditatē nō tenēt: in cordis egesta
A te deficiunt. ℣ Cap̄. IIII
Tman⁹ illi⁹ reddēt ei dolorē suum.
Quid p man⁹ nisi opa designant ⁊
Man⁹ ita q̄ illi⁹ ei dolorē reddēt: q⁹ dāna/
tionē iustā ex iniq̄ recipiet opatiōe. Bñ aūt
nō dabūt: sed reddēt dr: q⁹ puerse ei⁹ actio/
nes eternū ei suppliciū quasi quoddā debi/
tū soluēt. Bz p̄ us q̄ ad eterna supplicia pue/
niat: qualē se hic exhibeat pleni⁹ adiungat.
Tex. Sequit. ℣ Ossa ei⁹ implebunt vitijs ado/
lescētie ei⁹ ⁊ cū eo in puluere dormiēt. Dil/
go p̄aue inchoatiōis causas culpe etiā p̄e/
sumēdo multiplicat. Bum enim male agere
quisq̄ cepit: vsu iam deteri⁹ in b̄ q̄ inchoa
uerit excrescit. Quid ita q̄ adolescētia huius
hypocrite nisi inchoatio p̄auitatis est? In
adolescētia quippe iam libido feruescere in/
choat: ⁊ tūc adolescentiā hypocrita habet:
cū appetere ⁊ amplecti libidinē glorie cepe/
rit: q̄ in eo dū adulantiū blanda fomēta mł/
tiplicāt robustiorē reddūt: ⁊ quasi in ossa cō
B uertūt. Hoc enī q̄ male cepit: peius quoti/
die p̄ ꝯsuetudinē roborat. Dicat ita q̄: Ossa
ei⁹ implebunt vitijs adolescētie ei⁹: q⁹ dure
in eo p̄auitatū ꝯsuetudies ex vicio sumpte
Prone.22. sunt pessime inchoationis. Ūñ scriptuz est:
in ꝓuerbijs: Adolescens iuxta viā suā etiaz
cū senuerit non recedit ab ea. Que nimirum
ossa cū eo in puluere dormiēt: quia eo vsq̄ i
illo inique ꝯsuetudies pdurāt: quo hunc ad
mortis puluerē ptrahant. Cuz eo enī in pul/
uere ossa vel vicia dormire est: vsq̄ ad pul/
uerē eū nō deserē. i. vsq̄ ad mortē ab iniq̄ta
te mime cessare. Tenēt igit illū p̄aue ꝯsue/
tudines: q̄ semel ceperūt: at q̄ q̄tidie durio/
res existunt: Et cū illo in puluere dormiūt:
quia nō nisi cuz eius vita finiunt. Sed hec
intelligi ⁊ aliter possunt. ℣ Cap̄ V
A Nabet nanq̄ hypocrita nōnunq̄ for/
te ac validū aliq̄d in opatiōe: ꝑ dum
multa bona se simulat: habere que
non habet: pdit etiā ea que habet. Ūñ bene
nūc dicit: Ossa eius implebunt vitijs ado/
lescētie ei⁹: quia cū leuis ac mollis mł/ta pue/
riliter facit: etiam in his que fortia egerit i vi
cio molleścit. Que videlicet ei⁹ ossa cū eo in
puluere dormiēt: q⁹ scz sicut puluis ē ois si/
mulatio illa quā agit: ita in illo ⁊ si q̄d habet
validū oi soliditate vacuat: vt p̄ ꝓtutis ar/
rogantiā b̄ q̄ p̄dat: q̄d in eo potuit esse ꝓtu/
tis. Ossa g̃ cuz eo in puluere dormire ē: cum
p̄auis ei⁹ actib⁹ etiam si qua sunt beneacta
deperire. Sequit. ℣ Cū enī dulce fuerit in
ore ei⁹ malū: abscōdit illō ꝑ lingua sua. In
ore hypocrite malū dulce est: q⁹ ei est iniqui
tas suauis in mente. Os quippe cordis co/
gitatio est: de qua scriptū est: Labia dolosa
in corde: ⁊ locuti sunt mala. Sed b̄ malū q̄
in ore hypocrite dulce est: sub lingua ei⁹ ab/
scondit: q⁹ asperitas malicie que latet i men
te sub tegmine blāde locutiōis operit. Ma/
lum nanq̄ in lingua ⁊ nō sub lingua esset: si
loquens hypocrita maliciam sue p̄auitatis
aperiret. Sed sicut plerīq̄ iusto⁹ cuz quos/
dam agere puerse ꝓspiciūt qui duris sūt in/
crepationib⁹ ferendi in lingua asperitatem
sumūt. sed sub lingua mentis sue benignita/
tem contegūt. Unde ⁊ sancte ecclesie sponsi
voce dicit: Mel ⁊ lac sub lingua tua. Qui
enī mētis sue dulcedinē aperire infirmis no
lunt: sed loquētes quadā eos asperitate feri/
unt: ⁊ tamē inter verba aspera quasi latenē
quoddā dulcedinis intermittūt. Hi videli/
cet nō in lingua sed sub ligua habēt dulcedi/
nem: quia inter dura que ꝓferūt emittūt q̄/
dam blanda ⁊ dulcia: quib⁹ ꝓstricta mens
possit ex benignitate refoueri. Ita peruersi
quisq̄ quia malū non in lingua: sed sub lin/
gua habent sermonib⁹ dulcia p̄etendūt: et
cogitationib⁹ puersa molliunt. Hinc est enī
q⁹ ioab amase mentū dextera tenuit: sed sini
stram ad gladiū latenē mittens eius viscera
fudit. Dextra quippe mentū tenere est: qua
si ex benignitate blandire. Sed sinistraz ad
gladiū mittit: qui latenē ex malicia percutit.
Hinc de ipso quoq̄ eoꝝ capite scriptum est
Sub lingua eius labor ⁊ dolor. Qui enī nō
apte mala que cogitat ostendit: laborem ac
dolorem eoꝝ quoꝝ mortē appetit nō in lin/
gua exerit: sed sub lingua p̄emit. Bene ō b̄
hypocrita subdit ℣ Parcet illi ⁊ nō derelin
quet illud: ⁊ celabit in gutture suo. Malo
enī q̄d diligit parcit: q⁹ nō b̄ in semetipo pe/
nitendo psequit. Ūñ ⁊ additur: nō derelin/
quet illud. Si enim vellet relinq̄re nequaq̄
parceret: q⁹ pseq̄ret. Bz b̄ celat i gutture: q⁹
sic seruat i cogitatiōe: vt nunq̄ p̄ferat i vo/
ce. Sequit. ℣ Panis ei⁹ in vtero illi⁹: ꝓtet
in fel aspidū intrinsec⁹. Nō panis in vtero:
b̄ ē sacietas tpalis delectatiōis i mēte. Sacie
tur g̃ nūc hypocrita illata laude: delectetur
honorib⁹. Panis ei⁹ in vtero illi⁹ ꝓtet in fel
aspidū intrinsec⁹: q⁹ sacietas trāsitorie dele/
ctatiōis: in retributiōis fine ad amaritudinē
ꝓtit: ⁊ fel aspidū. id est. mal⁹ gnoꝝ spirituz
psuasiōe suisse cogscit: q̄d b̄ laus glorie esse

Tex. B

Cant.3.

L

2.Re.3.

Ps.9.

Tex.

B

Tex

credebaꝯ. Tũc eteni iniq̃ videt q̃ ãtiq̃ serpẽ
tis veneno infecti sũt: dũ flãmis vltricib⁹ tra
diti cũ eodez suo psuasore cruciaꝯ. Panis
itaq̃ iste aliud in ore sapit: ꝙ aliud i ytero: qz
trãsitorie delectatiõis leticia dulcis ẽ: cũ hic
q̃si mãdẽdo agit: ꝙ amarescit in ytero: qz p/
acta leticia deglutit ad penã. ℣ Cap. VI

A Qvel certe qz panis scpture sacre intel
ligentia nõ incõuenienꝯ accipit: que
mentẽ reficit eiq̃ boni opis vires p/
bet. Et plerũq̃ hypocrita etiaz sacri eloquij
erudiri mysterijs studet nõ tñ vt ex eisdẽ vi/
uat: ꝙ vt ceteris hoib⁹ q̃s sit doct⁹ appareat
Panis ei⁹ in ytero illi⁹ in fel aspidũ intrinse
cus vertet: qz dũ ꝺ sacre legis sciẽtia gloriaꝯ
vite potũ quertit sibi in veneni poculũ: ꝛ in/
de rep:ob⁹ moriꝯ. vñ ad vitã erudire vide/
baꝯ. Neq̃ ꝫ aũt incõuenienꝯ accipit: q nõ/
nunq̃ hypocrita dũ doctrine ẏba ad ostẽ
sionẽ querere studet: diuino iudicio cecat⁹ ꝫ
ipsum ẏbũ p:aue intelligit qꝺ male q̃rit. Cũ
in errorẽ hereseos labit: ꝓ igit ei vt sicut de
felle aspidũ: sic infelix de pane moriaꝯ: ꝛ in
B doctrina sua mortem inuenit: qz in ẏbis vi/
te vitam mime quesiuit. Sepe ẏo euenit vt
diuine ammonitiõis eloquia etiã si recte hy
pocrita intelligat: in opere nequaq̃ seruat:
hec etiã p:iusq̃ pñtis vite cursuz finiat ãmit
Tex. tat: vt pdat scire: qꝺ sciẽdo noluit agẽ. Uñ
ꝛ subdit. ℣ Diuitias q̃s deuozauit euomet
et de ventre illi⁹ extrahet eas de⁹. Vult hy/
pocrita scire dĩna eloquia: nec tñ facẽ. Vult
docte loq̃: nec viuere: p eo qꝺ nõ agit q̃ no/
uit: etiã hoc qꝺ nouit ãmittit vt qz sciẽtie sue
purã opationẽ non sociat ꝓtempta puritate
boni opis ꝛ scientiã pdat. Diuitias igit sa/
cre legis q̃s legẽdo deuozauit obliuiscendo
euomet: easq̃ de ventre illi⁹ deus extrahet:
qz qꝺ obseruare nolu't iusto iudicio de eius
memoria euellet: ne p̃cepta dei saltẽ in ligua
Ps.49. teneat: q̃ nõ seruauit in vita. Uñ p pphetaz
C dicit: Peccatori autem dixit de⁹: Quare tu
enarras iusticias meas: ꝛ assumis testamen/
tũ meũ p os tuũ? Que etiaz verba doctrine
si q̃s ꝓtingat vt hypocrita vsq̃ ad finem vi
Ps.102. deat in ore retinere: inde magis dãnabitur:
vñ bono dei munere etiã malus mime puaꝯ
Scriptũ quippe ẽ: Memoria retinẽtib⁹ mã
data ei⁹: vt faciãt ea. Qui g̃ mãdata illi⁹ me/
moria retinet: ꝙ nequaq̃ facit: ꝫ in doctrine
Zach.5. ẏbis sñias qꝫ⁹ dãneꝯ tenet. Hinc q̃ppe i zza
charia scriptũ est: Quid tu vides zacharia?
Et dixit: Ego video volumẽ volãs: longitu
do ei⁹ viginti cubitoz: ꝛ latitudo ei⁹ decem
cubitoz. Et dixit ad me: hec est maledictio
que egredietꝯ sup faciẽ vniũse terre: qz omis
sur sicut ibi scriptũ ẽ iudicabit. Quid nanq̃
est volumẽ volãs nisi scriptura sacra? Que
dũ de celestib⁹ loquit ad supioza mẽtis nre
leuat intentionẽ: qz dũ illã sup nos esse aspi/
cim⁹ ima attẽdere. id est. ꝓcupiscẽ deuitam⁹

Q Ue latitudinẽ decẽ cubitoz: longi/ A
tudinez ẏo viginti habere phibet:
qz latitudo opatiõis nre simpla est:
et longanimitas spei in duplũ tendit: qm̃ p
bono nro ope ꝛ hic nob mẽtis requies: ꝛ il/
lic gaudia eterna p:epant: veritate attestã/
te que ait: Si q̃s reliquerit domos aut agros Mat.10.
ꝛc. centuplũ in ꝫ seculo recipiet: ꝛ in futuro Mar.10.
vitã eternã possidebit. Centenari⁹ q̃ppe nu Luc.13.
mer⁹ decẽplicato õnario fit pfect⁹. Hic itaq̃
centuplũ recipit: q̃ etsi nil habuerit ipsa tam
pfectiõe mẽtis iam in ꝫ seculo habere nil q̃/
rit. Quia g̃ p hãc duplũ nob p simplo reddi
tur: recte ꝫ volumẽ p viginti cubitos in lon B
gum tendit: qꝺ p decẽ dilataꝯ. Sed qz hec
ipsa sacra eloquia ad eternã dãnationẽ sunt
eis q̃ illa vel scire nolũt: vel certe sciẽdo cõ/
temnũt. recte de hoc volumie dicit: Hec est Zach. 5.
maledictio que egredietꝯ sup faciẽ vniũse ter
re. Et cur maledictio dicaꝯ adiungit: qz ois
fur sicut ibi scriptũ est iudicabit: hypocrita
igitur qz ẏm verba legis q̃ nouit viuere ꝓtẽ/
nit: ꝛ de doctrina fauoz es querit fur iudica/
bit: qz p hoc qꝺ iusta loquit laudẽ sibi vite
iustoz rapit. Be q̃ adhuc bñ subdit. ℣ Ca/ Tex.
put aspidũ suget: ꝛ occidet eũ lingua vipere
Aspis paru⁹ est serpẽs: vipera ẏo, plixioz: s
est corpis: ꝛ aspides oua gignũt: atq̃ ex ouis
eoz filij p̃creanꝯ: vipere aũt cũ ꝓceperint: fi
lij earũ in ventre seuiũt: q̃ ruptis lateribus ma C
trũ ex earũ ventrib⁹ pcedũt. Uñ ꝛ vipera
eo q̃ vi pariat noiaꝯ. Vipera itaq̃ sic nasci/
tur: vt violenꝯ exeat: ꝛ cũ mris sue extinctio
ne pducaꝯ. Quid g̃ p aspides paruos: nisi
latentes suggestiões imũdoz spirituũ figu/
ranꝯ: q̃ corꝺib⁹ hominũ p:aua pr⁹ psuasiõe
surripiũt. Quid ẏo p linguã vipere: nisi vio
lenta diaboli temptatio designaꝯ? Por⁹ enim
leniter surripit: postmodũ ẏo etiã violenter
trahit. Caput itaq̃ aspidũ sugit: qz initium
suggestiõis occulte paruũ p:ius in corde na
scitur: ꝙ occidet eũ lingua vipere: qz p⁹ mo/
dũ capta mens veneno violẽte temptatiõis
necatur. Primũ subtili⁹ consilijs ad coz ho/
minis imundi spiritus loquunꝯ: qui dum le
niter persuadent quasi venenũ aspidum fun
dunt. Unde scriptum est: Ova aspidum ru/ Esa.19.
perunt: ꝛ telas aranee texuerunt. Qui co/
mederit de ouis eoz morieꝯ: ꝛ qꝺ confotuz

est erumpet in regulum. ¶Cap. VIII

A Qua quippe aspidū prauis homib⁹ rumpere est: malignoꝝ spirituū, cō/silia: que in eoꝝ cordibus latent: p/uersis operib⁹ aperire. Telaſ quoq; aranee texere est: p huius mūdi ꝯcupiſcētia tempa lia quelibet operari: que dō nulla ſtabilitate ſolidata ſunt: ea ꝓculdubio vent⁹ vite mor/talis rapit. Bene autē addit. ¶Qui come/derit de ouis eoꝝ morietꝫ: qꝫ qui īmūdorum ſpirituū ꝯſilia recipit: vitam in ſe anime occi dit. Et qđ confotū est erūpet in regulū: qꝫ cō ſiliū maligni ſpirit⁹ qđ corde tegit ad plenaꝫ iniq̄tatem nutrit. Regulus nanq; ſerpentū rex dicit: Quis vo reproboꝝ caput est niſi antichriſt⁹? Qđ ergo confotū fuerit erūpet i regulū: qꝫ is q̄ in ſe enutrienda aſpidis con/ſilia recipit: membrū iniq̄ capitis fact⁹ in cor pus antichriſti accreſcit. De hoc itaq; hypo

B crita dicit: Caput aſpidū ſuget: ⁊ occidet eū lingua vipere: qꝫ cū iniquā ſuggeſtionē anti qui hoſtis libenter ſuſcipit: violent⁹ ſe poſt/modū ei⁹ temptationib⁹ deuict⁹ tradit. Un de in paradiſi quoq; ſtanti hoi verba blan/de ꝓſuaſionis intulit: ſed quem ſemel rapuit ad ꝓſenſum: iam nūc etiam renitentē trahit: et corruptiōis ſue delectationib⁹ deuictum violenter pene interficit. Sed forſaſſe hec ip ſa intelligere etiam per contrariā interpreta tionē valemus. Nam qꝫ veneno ſuo aſpis concite: ⁊ pera aūt tardi⁹ occidit: per aſpidē violenta ⁊ ſubita: per viperā vo lenis ⁊ diu turna temptatio deſignat. Unde ⁊ illi mors in ſuctiōe capitis: vipere aūt in lingua eē p/hibet: qꝫ repentina temptatio ſepe inopina/tam mentē mox vt ſugit interficit: longa vo temptatio qꝫ prauꝫ diuti⁹ ꝓſuadēdo ſugge/

L rit: velut ex lingua vipera occidit. Et qꝫ ois hypocrita īmūdoꝝ ſuggeſtione ſpirituū q̄ſi ſerpētū veneno penetrat⁹: q̄ ſunt ſupna ſcti/ſpūs dona nequaq̄ ꝓſiderat: dō intentionē cordis i exterioꝝib⁹ fauoꝝib⁹ diuulgat: recte ſbūgit. ¶ Nō videat rīuulos flumis torrē/

Ter: tis mellis ⁊ butyri. In euangelio dns dicit:

Jo. 6. Qui credit in me ſicut dicit ſcriptura: flumi/na de ventre eius fluent aque viue. Ubi euā geliſta ſubūxit dicens: Hoc aūt dixit de ſpi ritu quem accepturi erant credentes in eum Riuuli ergo ſunt flumi dona ſpūſſancti. Ri/uulus est flumis charitas: riuulus ē flumis fides: riuulus est flumis ſpes. Sed q̄n omiſ hypocrita nec deū nec ꝓximū diligat: cū trā ſitoria mūdi gloriā querit riuulos flumiſ nō videt: quia irrogatione non infundit charī/tatis: hypocrita dō preſentia lucra querit: ⁊ munera futura deſpicit: et fidem non habēs riuulū fluminis mente non videt: qꝫ est fides B rerū argumentū non apparētiū. Et dō reti net hypocrita q̄ videnē: ſpem negligit eoꝝ que non videnē. Riuulū ergo fluminis per deſideriū non videt: qꝫ ſolis viſibilib⁹ intē/

Jo. 8. dit. Et ſcriptū est: Qđ enī videt q̄s: q̄d ſpe/rat? Riuulos ergo flumis vidiſſet: ſi a preſen/tis mūdi gloria oculoſ clauderet eoſq; ad ce leſtis patrie amorē aperiret. Et notāduꝫ q̄ nō riuos: ſed riuulos dicit: Accipi enī riuuli flu minis poſſunt ea dona ſpritalia: que in amā/tis mentē ita de celeſtib⁹ ſubtiliē currūt: vt per os carnis expleri ñ poſſint. Sepe nanq; amantis anim⁹ tanto ꝓtemplatiōis munere repleē: vt videre valeat qđ loq̄ non valeat. Fluminis aūt torrentis est ipſa īmūdatio ſpi rituſſancti: que in ꝓtemplātis animū ex vbe ranti infuſione colligit: cū mens pluſq; intel

B ligere ſufficit repleē. ¶Cap. IX

A Sciendū qꝫ cūnos ſpūſſancti gra/tia infundit: melle nos pariter ⁊ bu/tyro replet. Mel enī deſuper cadit: butyrū vo ex animaliū lacte colligit. Mel itaq; ex aere: butyrū ex carne est. Sūmi aūt p̄ris vni genitus cū ſit deus ſuper oia: homo est fact⁹ inter oia: qui cuꝫ nos dulcedie dinitatis ſue et myſterio incarnatiōis repleuit: melle nos pariter ⁊ butyro ſaciauit. Quia ergo ſpirit⁹ chriſti mentē quā repleuerit ⁊ diuinitatis ei/us dulcedine ⁊ incarnatiōis fide letificat: iſti riuuli torrentis fluminis mellis ſimul ⁊ buty ri eſſe memorant: qꝫ ⁊ de cogitatiōe dei alta mentē ſuauitate reficiūt: ⁊ de incarnationis

B gra chriſmatis hanc myſterio pungūt. Sz iſte hypocrita qꝫ in exterioꝝib⁹ fauoꝝib⁹ fu/ſus hec interna dona non percipit: ad q̄ poſt

Ter. ſupplicia tendat adiūgit cū ſubdit. ¶Luet que fecit oia: nec tamē ꝓſumeē. Persoluit ei in tormento ea que hic illicite ſeruauit deſi/deria: ⁊ flām's vltricib⁹ traditus ſemp mori tur: qꝫ ſemp i morte ſeruaē. Non enī in mor te ꝓſumit: qꝫ ſi ꝓſumereē vita morieē tis: cuꝫ vita etiam pena finireē. Sed vt ſine fine cru cietur: viuere ſine fine in pena compellit: vt cuiꝰ vita hic mortua fuit in culpa: illic eius mors viuat in pena. Dicat ergo. Luet q̄ fe/cit oia: nec tamē ꝓſumeē: qꝫ crucieē ⁊ nō ex/tinguiē: morieē ⁊ viuit: deficit ⁊ ſubſiſtit: fini tur ſemp ⁊ ſine fine est. Hec ſolo auditu val/

L de ſunt terribilia: q̄tomagis paſſione. Sed multitudo iniq̄tatis ei⁹ exigit: vt carere ſup/plicijs nunq; poſſit: apte ſubiungit. Juxta multitudinē admuentionū ſuarū ſic ⁊ ſuſti/nebit. Qui enim multa inuenit ad culpam

nouis inuẽtionib⁹ cruciaꝝ in pena. Nam qđ hic suspicari non potuit: hoc illic vltioni tradit⁹ sentit. Sicut enī exercitati in bonis operibus electi: nonūnq̄ studẽt plus agere q̄ eis dignat⁹ est dñs iubere: carnis enī virginitas nequaq̄ iussa est: sed tm̄modo laudata: naz si illa iuberet: nimirū pfugiū iam culpa crederet: ⁊ tamē multi ꝑ virtute ꝑginitatis pollent: vt videlicet plus ipendãt obsequio q̄ acceperũt ꝓcepto: sic plerūq̄ peruersi quiq̄ in ꝓauis actib⁹ exercenť: vt plus inueniant in peuersa operatione qđ faciant: q̄ ex vsu reꝓbor⁹ iniq̄tatis accipere exẽpla poterũt. Unde ⁊ ampliꝰ retributiõis tormento feriunť: q⁹ ⁊ ipsi ex semetipsis amplius actiones ꝓauas de quib⁹ feriri debeant inuenerũt. Bene itaq̄ dicit: ℣ Cap̃.X

A Iurta multitudinẽ adinuẽtionũ suarũ: sic ⁊ sustinebit. Nõ enī inueniret iniq̄tatẽ nouã nisi ⁊ q̄reret: ⁊ ñ q̄reret nisi ex studio ꝑpetrare festinaret. Ꝑpensať g̃ in tormẽto eius nimietas male cogitatiõis: et doloꝛez recipit digne retributiõis. Et q̄uis oĩum damnator sit dolor infinit⁹: grauiora tam tormẽta recipiũt: qui multa in iniq̄tatibus ex suis q̄ desideriis inuenerũt. Sed q⁹ sophar hui⁹ hypocrite intulit penam: ꝓtin⁹ adiũgit culpam: nec vnã quãlibet narrat: s eam de qua oẽs oriunť. Scriptũ quippe est

1.Thi.6. Eccl.10. Radix oĩum malor est cupiditas. Cui ergo cupiditas dñari dicit: subiect⁹ ꝑculdubio malis oĩbus demonstrať. Nam subiungit.

Tex. Qui ꝓfringens nudauit paupis domũ: rapuit ⁊ non edificauit eam: nec est saciat⁹ venter ei⁹. Domus paupis ꝓfringit ⁊ nudat: q⁹ eũ quem ꝑ potentiã conterit: spoliare quoq̄

B per auariciã non erubescit. Rapit eam: ⁊ nõ edificat. Ac si apte diceret: Qui hanc edificare debuit: insup rapit. Ventur⁹ nanq̄ in

Mat.25. iudicio dñs dictur⁹ est reꝓbis. Esuriui et non dedistis mihi mãducare: sitiui ⁊ nõ dedistis mihi potũ: hospes eram: ⁊ non collegistis me: nud⁹ ⁊ non operuistis me ⁊c. Ex qua culpa subiungiť. Discedite a me maledicti in ignem eternũ: q̃ parat⁹ est diabolo ⁊ angelis ei⁹. Si igiť tanta pena mulctať qui non dedisse sua ꝓuincit: qua pena feriend⁹ est q̃ redarguiť aliena abstulisse. Rapuit ergo ⁊ non edificauit eam: q⁹ non solũ de suo

C nil tribuit: sed etiaz qđ erat alienũ tulit. Bene aũt subdit: nec est saciat⁹ venter ei⁹. Venter q̃ppe nic̃ auaricia est: q⁹ in ipsa colligit: q̃q̃d perũso desiderio glutit. Liquet vero q⁹ auaricia desideratis rebus non extingui tur: sed augetur. Nam more ignis cuz ligna que consumat acceperit excrescit: ⁊ vnde videtur ad momentum flamma compẽsari: de paulopost cernitur dilatari. Et sepe oipotens deus cum auare menti vehementť ira: scitur: ꝓmittit ad votum cuncta suppetere: ⁊ p⁹ hãc adulationẽ subito trahit: vt ꝑ eis debeat supplicia eterna tolerare. Unde ⁊ subdit. ℣ Et cũ habuerit que ꝓcupierat: possidere non poterit. Maioꝛis quippe iracũdie est ⁊ cũ hoc tribuit qđ male desideratur: atq̄ inde repentina vltio sequiť: quia hoc quoq̄ obtinuit: qđ deo irascẽte cõcupiuit. Unde ⁊ per ꝑs dicit: cum 'escam carnis male populus desiderasse phibeť. Adduc esca eoꝝ erat in oꝛe ipsoꝝ: ⁊ ira dei ascendit super eos: ⁊ occidit plurimos eoꝝ. Solent nanq̄ tardius apparere diuina iudicia: cum ꝓpediunť ne impleri debeant mala vota. Nam q̃to citius malũ votum impleri ꝑmittitur: plerūq̄ tanto celeri⁹ puniť. Unde ergo hypocrita festine multiplicať: vt potens sit: inde agitur cum celeritate ne sit: quia arbusta que tardius crescũt: annosa ꝑdurant: et que in tẽpis breuitate ꝑficiunt: celerius arescũt: ⁊ q̃si cũ festinant esse: tendũt ad non esse. Sequiť. ℣ Nec remansit de cibo eius.

Tex. Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Luc.12.

Ꝯibus eius est: omne b ℣ Cap̃.XI qđ peruerso desiderio concupiuit. Sed percusso hypocrita ꝺ cibo suo nil remanet: quia cum ipse ad eterna supplicia ducitur: a cunctis bonis que possiderat alienatur. Unde adhuc subdit. ℣ Ꝓpterea nihil permanebit de bonis eius. Si enīz de bonis suis ei aliq̄d ꝑmaneret: secum que habuerat tolleret. Sed quia omnia ambies timere iudicem noluit: ex hac vita subtract⁹ ad iudicem nudus vadit. Cui tñ iniq̄ ad retributionẽ min⁹ est: qđ in sb̃seq̃nti pena cruciať si in hac saltẽ vita liber esse ꝑmittit: sed nulla ẽ libertas in culpa: quia scriptum est: Ubi spũs dñi: ibi libertas. Et plerunq̄ ꝑuerse mẽti ipsa sua culpa fit pena. Unde ⁊ recte subiũgit. ℣ Cũ saciat⁹ fuerit: artabitur. Ꝓximus q̃ppe anhelat per auaricią: ꝓcupita ꝓgregare. Et cũ quasi in q̃dam ventre auaricie m̃lta ꝓgesserit saciat⁹ artať: q⁹ dũ anxiatur: q̃liť acq̃sita custodiat: ipsa eũ sua sacietas angustat. Diuitis enim cuiusdam vberes fructus ager attulerat. Sed quia vbi eos tantos reponeret non habebat dixit: Quid faciam q⁹ non habeo quo congregã fructus meos? Et dixit: Hec faciã. Destruaz horrea mea: ⁊ maiora edificabo. Qui g̃ in abũdantia angustat⁹ dicebat: Quid faciã: q̃si multo cibo ꝓssus estuabat. Ꝑpensem⁹ q̃t votis

appetijt: vt vberes fructus ager illius afferret. Ecce autē vota completa sunt: quia fructus vberes ager attulit: sed ad recōdenduz loca non sufficiūt: multiplicat⁹ diues q̄d faciet ignorat. O angustia ex satietate nata. De vbertate agri angustat animus auari. Dicens nanq̄ quid faciam: ꝓfecto indicat: q: votoꝝ suoꝝ effectib⁹ p̄ssus sub quodam rerum fasce laborabat. Bene ergo dicit: Cū saciatus fuerit artabit quia mens auari que p:ius ex abūdantia requiem quesierat: post ad custodiaz grauius laborat. Unde hic q̄z adhuc subditur. Estuabit: ⁊ omnis dolor irruet in eum. ℙrius nanq̄ dolorē habuit in ipsa sue ꝓcupiscētie fatigatione qualit cōcupita raperet: quō alia blandimētis: alia terroribus auferret: aut postq̄ acquisitis reb⁹ peruent ad desideriū: alius hunc dolor fatigat: ⁊ cum sollicito timore custodiat: qō cuz graui labore meminit acquisitū. Hincide insidiatores meminit: atq̄ se hoc perpeti qō ipse fecit alijs ptimescit. Formidat potiorez alterū ne hunc sustineat violentū: pauperez vo cum ꝓspicit sospicat furē ipsa q̄z que cōgesta sunt: curat magno ope ne ex nature p/p:ie defectu per negligentiam ꝓsumant. In his itaq̄ omnib⁹ quia timor ipsa pena est: tanta infelix patit q̄ta pati timet: post hoc quoq̄ ad gehennā ducit: ⁊ eternis cruciatibus mancipat. Omnis ergo dolor sup eum irruit: quem ⁊ hic p:ius pena ꝓcupiscentie: postmodū vo cura custodie: ⁊ illic qñq̄ pena vltionis cremat. ¶ Cap. XII

Ira autem est securitas cordis alie/na non querere: ꝑ vniuscuiusq̄ diei ꝓtentū remanere. Ex qua videlicet securitate etiam phennis requies nascit: q: bona et tranquilla cogitatiōe ad gaudia eterna transitur. Quo contra reprobi ⁊ hic fatigant in desideri⁹: ⁊ illic in tormētis: eisq̄ de labore cogitatiōis labor doloris nascit: dū ab estu auaricie trahunt ad ignez gehēne. Et quia vt supra iam dixim⁹ sepe puersus quisq̄n tocitius puenit ad desideriū: tanto facili⁹ rapitur ad tormētū: optando subiūgit. ¶ Utinam impleat venter eius: vt emittat in eum iram furoris sui: ⁊ pluat sup illum bellū suū Sup hunc hypocritā bellum suū dñs pluit cum iudicioꝝ suoꝝ gladijs eius opera pcutit. Bellū nanq̄ deo pluere est: iniqui vitaz districtis sentētijs desuper ad interitū vrgere. Bellū deū pluere est: superbiētia contra se corda pcutere: ⁊ mentē aridam quasi q̄busdam gutt⁹ pluuie descendentib⁹: iudiciorū suoꝝ iaculis ferire: vt cū iā ad iudiciū rapiatur: modo meminerit: quia male ꝓcupiuit: ⁊ ꝓcupita peius ꝓgregare studuit: modo dole at q̄ ꝓgregata deserit: qñq̄ aūt ⁊ vltiōis ignem sent at: quem ne bene viueret p:euidere ꝓtempsit. Sequitur. ¶ Fugiet arma ferrea: ⁊ irruet in arcum ereū. Sciendū q̄ auaricia aliquando per elationē surripit: aliq̄ndo vo per timorem. Sunt nanq̄ nōnulli q̄ dum potiores videri appetunt: ad alienarū rerum ambitū succendunt. ⁊ sunt nōnulli q̄ dum sibi subsidioꝝ necessaria deesse timent mentem ad auaricia relaxant: ⁊ aliena ambiunt: cum sua sibi sufficere non posse suspicant. Omnis vo necessitas nō incōgrue ferrū vocatur: quia vitam inopis merorib⁹ vulnere cruciat: sicut de eius quoq̄ necessitatib⁹ scriptū est: Qui a fratrib⁹ vendit⁹ afflictā vitaz ducebat. Ferrū pertransiuit animam eius Quid ergo sunt arma ferrea: nisi necessitates vite p:esentis: que dure p:emūt ⁊ vitaz inopis insequunt? Ferrū quippe erugo consumit: es autē ꝓsumere difficilius solet. Ferro ergo necessitas p:esens que transitoria ē: eternam autem sententia eterna figurat. Et quia iudicium supernū ab iniqui mente non attenditur iuste arcui comparat: quoniam velut ex insidijs percutit dum illud is qui percutitur non attendit. Fugiet ergo arma ferrea ⁊ irruet in arcuz ereum: quia dum p̄sentes necessitates metuens multa per auaricia rapit extremi iudicij districtis se pcussionib⁹ anteponit. Et cū fugit arma ferrea ab arcus erei sagittis inuenit: quia mala tempozalia stulte p:ecauēs sentētia eterna percutit. Qui ei hic inopie duricia cum culpa fugit: illic ppe tuitatē iuste vltionis inuenit. ¶ Cap. XIII

Sed p̄uscz ad iudiciū rapiat adhuc q̄ iniqu⁹ iste hic operē insinuat. Sequitur. ¶ Educt⁹ ⁊ egrediēs ꝺ vagina sua: ⁊ fulgurās i amaritudie sua. Iniquus iste insidiat depcatiōib⁹ p:imoꝝ: ꝑ dū p:ua in cogitatiōe machinat: q̄si adhuc gladi⁹ in vagina ē. Dū vo malū q̄ cogitauit iniq̄ pficit: de vagia sua egredit: q: de occultatione cogitationis sue per iniq̄tatem male opationis aperit: ostendit in opere: qualis latuit in cogitatione. Et notandū q̄ ait: Educt⁹ et egrediens de vagina sua: eductus scilicet p seductorē: egrediens vo per ꝓp:iā voluntatem. Nam is qui ducit ducentez ꝓculdubio sequit: q̄ aūt egredit ꝑm suū pgere voluntatē videt. Qui ergo ad mala quecz opa et ab antiquo hoste trahit: ⁊ tam suo libero arbitrio in eorum desideri⁹ obligat: ꝺ vagina sua eductus ⁊ egrediens dicitur: qm̄ hoc

qđ ex prava cogitatiõe exit ad pessimã opa/
B tionẽ: ⁊ illius est spũs: qui suggessit: ⁊ ei⁹ ne/
quitie qui ex ppria voluntate consensit. Cu
ius adhuc potentie terror ostendit: cum pti
nus subinferẽ. Et fulgurans in amaritudie
sua. Fulgur quippe cum repente desup ve/
nit cum terrore ante oculos clare scit: clarita
tem ostẽdit: ⁊ antepositа percutit. Sic vide
licet iniquus cum gloriã vite pentis assum;
pserit: vnde in hoc mũdo per potentiã clar
us ostendit inde agit vt multi ferianẽ. Qua
si fulgurare iniq est: in hui⁹ vite honore cla/
rescere. Sz quia splẽdor glorie illius eterne
gehenne supplicijs mancipat: recte nũc dici
tur: fulgurans in amaritudie sua. Qui enim
Dnẽ 16. modo quasi ex terrore ⁊ claritate feriẽs gau
det: inde post supplicia in perpetuũ sustinet
Et ꝗdem de quodam diuite scriptũ est: quia
epulabat ꝗtidie splendide. Sed aliud ẽ splẽ
dere: atq aliud fulgurare. Nõnunq quip/
L pe splendor sine pcussione est: fulgũris vo
cabulo splendor exprimit cum pcussione. Qui
itaq in potestate posit⁹ alijs nocet: nõ incõ/
Ter. grue fulgurãs dicit: quia vnde ipse ꝓtra bo
nos quasi ex luce glorie extollit: inde bono/
rum vita cruciat. Sequit. ℣ Cadent ⁊ ve/
nient super eũ horribiles. Qui ꝫ loco hor/
ribiles nisi maligni spũs appellant: bonis
videlicet mentib⁹ pauẽdi atq fugiendi. Et
quia idem maligni spũs certis quibusq vi/
tijs singuli obsequi sunt credẽdi: cum puer/
sus iste alia quidẽ vicia ad momentũ desere
re videt: sed alia agere incipit: sup hunc p/
fecto horribiles vadũt ⁊ veniũt: qz peruersi
mentem etsi alia mala deserunt alia occupãt
Sepe nanq vides iniquũ in terrena pote/
state ꝓstitutũ graui furore cõmoueri ꝗcquid
ira suggesserit exequi: ⁊ cuz furor absceserit
mox eius mentẽ luxuria deuastat: cum luxu
ria ad tempus intermittit: elatio ptm⁹ qua/
si de ꝓtinentia in eius cogitatiõe subrogat:
B atq vt a ceteris timeat appetit videri terri/
bilis. Sed cũ res exigit vt loqui ꝗd humilit
debeat: quasi postposito terrore supbie re/
missa locutione blandit: ⁊ cum deserit super
bus videri duplex effici non ptimescit. In
cuius ergo mentẽ vicia vicijs succedunt: re/
cte de eo dicitur: vadent ⁊ venient sup eum
horribiles: qz quot vitijs decedẽtib⁹ ⁊ suc/
cedentib⁹ premit: tot malignis spiritib⁹ eius
anim⁹ ꝗsi euntib⁹ ac redeũtib deuastat. Sz
hec que agit extrinsecus per partes pdeũt:
Ter. nam mente eius simul omia mala colligant
Unde ⁊ subdit. ℣ Omnes tenebre absconditе
dite sunt in occultis eius. Quanis hypocri/
ta actiones bonas in supficie ostendat: que/
dam tamen in eo malor operum tenebre ap
parent: sed tamen minus prodit in opere: qz
in eius latet cogitione. Nam qui cũcta simt
in effectu non explet: cuncta que noceant in
mente tacitus tenet. Omnes ergo tenebre i
occultis eius abscondite dicunt: quia etsi in
se mala oia non ostendit: oia tamẽ inferre p
rimis appetit. ℣ Cap. XIIII

A Sed mens ista sic reprobа qua vltio
ne sit ferienda subiũgat. Sequitur.
Ter. ℣ Deuorabit eum ignis ꝗ non succendetur
Miro valde modo paucis verbis exp̃ssus
est ignis gehenne. Ignis nãq corporeus vt
esse ignis valeat corporeis indiget fomẽtis:
qui cũ necesse est vt seruet per cõgesta ligna
pculdubio nutrit: nec valet nisi succensus
esse ⁊ nisi refotus subsistere. At contra gehẽ
ne ignis cũ sit corporeus ⁊ in se missos repro
bos corpaliter exurat: nec studio humano
succenditur: nec lignis nutrit: sed creat⁹ se/
mel durat inextinguibilis: ⁊ succensiõe non
indiget: ⁊ ardore non caret. Bene ergo de ꝫ
iniquo dicit: Deuorabit eum ignis qui non
succendet: quia oipotentis iusticia futuror
prescia ab ipsa mũdi origine gehẽne ignem
creauit: qui in pena reproborũ esse semel in/
ciperet: sed ardorem suum etiam sine lignis
nunq̃ finiret. Sciendũ vo est ꝙ omnes re/
probi: quia ex anima simul ⁊ carne peccaue
runt: illic in anima pariter ⁊ carne cruciant.
Unde p psalmistã dicit: Ponес eos vtc!y/
banũ ignis in tempore vultus tui: dñs i ira
sua conturbabit eos ⁊ deuorabit eos ignis.
Clybanus nanq intrinsecus ardet: is vero
qui ab igne deuoratur ab exteriori incipit
parte concremari. Ut ergo sacra eloquia ar
dere ⁊ exterius ⁊ interius reprobos demon
strarent: eos ab igne deuorari: ⁊ sicut clyba/
num poni testantur: vt per ignem crucient
in corpe per dolorẽ ardeãt in mẽte. Unde ꝫ
quoq cũ ðhoc impio diceret: deuorabit eũ
ignis ꝗ nõ succẽdet: ptm⁹ ð eius spũ addit
℣ Affliget relictus in tabnaculo suo. Inic
Ter. eni tabernaculũ caro est: quia ipsam let⁹ in/
habitat: ⁊ si sit possibile optat vt eã nũq re/
linqt. Justi vo quia gaudiuz suũ in spe cele/
L stiũ ponunt eorũ q̃ conuersatio in celis ẽ: ⁊ cuz
adhuc in carne sunt: quasi in carne iam non
sunt qz nulla carnis delectatiõe pascũt. Un
et ꝗbusdam dicitur: Vos aũt non estis i car
ne sed in spiritu. Neq eni in carne nõ erãt: ꝗ
p magistri epistolas exhortatiõis eloquia su
scipiebãt: sed quasi iam nõ in carne esse ẽ: de
amore carnaliũ nil habere. At ꝓtra iniquus

iste quia omē gaudiū suū in carnali vita po/
suit. in tabernaculo carnis habitauit. Quaz
videlicet carnem cū in resurrectiōe receperit
cum ea gehenne igni traditus ardebit: tunc
ab ea educi appetit: tunc eius tormenta eua
dere si valeat querit: tūc incipit velle vitare
qō amauit. Sed quia eandē carnem deo p/
posuit iudicante deo agit vt ex ea amplius
crucietur. Hic itaq; eam relinquere nō vult
et tamen ab ea abstrahit: illic eam relinque/
re appetit: z tamen in ea ꝓpter supplicia ser
uatur. Ad augmentū itaq; tormēti z hic de
corpe nolens educit: z illic in corpe tenetur
inuitus. Quia ergo eius spiritus carnē quaz
sibi male amādo preposuit euadere in tormē/
to volet z non valet recte nūc dicit. Affli/
getur relictus in tabernaculo suo. De cuius
accusatione mox dicitur: ℣ Cap̄.XV

A Reuelabūt celi iniquitatē eius: z ter/
ra consurgit aduersus eum. Quid p
celos nisi iustos: z qđ per terram ni
Mat.6. Luc.11. si peccatores accipim⁹? Unde z in dñica ora
tione petimus: Fiat volūtas tua sicut in ce/
lo z in terra: vt videlicet volūtas nostri con
ditoris sicut in omnibus iustis perficit: ita z
in nobis quoq; peccatorib⁹ impleat. De iu/
ps.18. Gen.3. stis quoq; scriptū est: Celi enarrant gloriaz
dei. Et peccanti hoi sententia infertur. Ter/
ra es z in terram ibis. Huius itaq; impij ad
illud terribile iudiciū deducti reuelāt celi iu/
quitatem z terra ꝓsurgit aduersus eum vt
qui hic nec bonis vnq; nec malis pepercit:
in illo eum tormento examine z iustoz vita
et peccatoz pariter accuset. Et grauius qui
dem est: si quid iustis potius q̄ peccatoribꝫ
noceat. Unde z per ꝓphetam dicit: San/
Ezec.34. guis eius in medio eius est super lympidissi/
mam petram effudit illum: non effudit illum
super terram: vt possit opiri puluere: p ter/
ram videlicet z puluerē peccatores: per pe/
tram vo lympidissimā iustum signās: q̄ gra
uibus peccatoz contagijs non exasperatur
B Sanguis vo super lympidissimā petrā effu/
ditur: quando malicia cruente mentis in af/
flictione iuste anime grassat. Cum ergo sit
grauius iustos q̄ iniuste iniustos affligere:
multo tamen est grauius z iustis pariter z in/
iustis nocere. Quia ergo hic iniquus z iu/
stis pariter nocuit z iniustis in accusatiōe cō
demnatiōis reuelabūt celi iniq̄tatem eius z
terra ꝓsurget aduersus eum: qz z illis obsti/
tit qui celestia: z eos pressit qui ima sapuert.
Possunt vo per terram non solum peccato
res z reprobi: sed hi qui terrenis actibus oc
cupati elemosynarū z lachrymarum ope ad
eternam vitā puenīūt designari: de q̄bus p
ps.49. psalmista dicit: Luz venire dñs ad iudiciū
nūciaret. Aduocauit celos sursum z terram
L vt discerneret populū suū. Celos q̄ppe sur/
sum aduocat: cum hi qui sua oīa relinq̄ntes
ꝓuersationē celestis vite tenuerūt: ad ꝓsedē
dum i iudicio vocant: atq; cū eo iudices ve
niunt. Terra etiam sursum vocat: cum hi q̄
terrenis actib⁹ obligati fuerant in eis tamen
plus celestia q̄ terrena lucra quesierūt: q̄b⁹
Mat.25. dicit: Hospes eram z collegistis me: nudus
et opuistis me: hypocrite itaq; hui⁹ celi ini/
quitatē reuelant: atq; aduersus eū terra cō/
surgit: dum z hi q̄ cū deo iudices veniūt: et
hi qui p iudiciū liberant prauitatis illi⁹ te/
stes existūt. Nihil ergo de his que egit in tē
pore damnatiōis eius abscondit: z si q̄dem
acta illius modo hoib⁹ per duplicitatē mul
ta celant: sed in dānatiōis die quicq̄d in eo
intrinsecus latebat ostēdit. Un apte subiū/

Hgitur. ℣ Cap̄.XVI Tex. A
Spertū erit germen dom⁹ illi⁹ detra
hit in die furoris dei. Tūc germen
dom⁹ illius aperit: cū omne malū qō in con
scientia illius nascebat ostendit. Qō quip
pe germen dom⁹ hypocrite manet occultū:
qz etsi in bona imagine apparet eius opatio
sed latet intētio. Aliud ē nāq; qō agit: aliud
qō intēdit. Sed cū aduenīēte iudice vniuſ/
cuiusq; consciencia ad testimoniū fuerit de/
Ro.2. ducta. Unde scriptū est: cogitatiōib⁹ accu/
santibus aut etiam defendētib⁹: in hoc hy/
pocrite germen dom⁹ aperit: quia in ei⁹ mē/
te cogitatio puersa detegit: z in die furoris
dei detrahit: quia ostensa ira iudicis flāmis
vltricib⁹ traditus ab eius ꝓspectu separat.
Qui eni summa cogitare dum viueret nolu
it: peccatoz suoz pondere deꝓressus a facie
B iudicis in ima supplicioz cadet. Nūc autem
et peccantē ꝓsiderat iudex z tolerat: atq; ad
ꝓuersionē singulos: quia dies patiētie: z nec
dum est dies furoris expectat. Sed in hac die
patientie quasi imobilis manet hypocrita:
dum z multa mala perpetrat: z hūc flagella
nulla castigant. Sed in furoris diez trahet:
quia vindicte tpe raptus ad supplicia ab eē/
ni iudicis vultu separabit. Sequit. ℣ Hec Tex.
est pars homis impij a deo z hereditas ver
borum eius a dño. Si eniz bene agere i hac
positus vita voluisset partem apud dñm ce
lestis regni z consortium haberet. Sed q̄ a
prauis subdi desideriis elegit: partem suā a
dño intormētis inuenit: quia eiusdē dñi par
ticipari gratiam nō quesiuit. Bñ autez dicit
et hereditas verboz eius a dño. Qui enim

pro magnis malis in supplicū mergitur fo-
L tasse credebat q̄ pro verbis que male dixe-
rat mime iudicaret. Sed cum districta om-
nipotentis dei iusticia suppliciū a reprobis
pro peruersis actibus exigit: eis mala vsq̄
ad verborū retributionē reddet: vt qui de
magnis malis debitores sunt: supplicijs tra-
diti etiam nouissimū quadrantē soluant. Il-
lis enim mima parcunt: qui maiora in se di-
stricte mala defleuerūt. Nam quos magna
premūt etiam mala mima in gehennam pa-
ps.118. riter affligunt. Sancti autem viri non partē
a dño accipere: sed partem suaz ipsum dñm
habere desiderant. Unde ꝓpheta deprecā-
tur dicens: ꝓportio mea dñs. Iniquus vo
quia habere portionē suam ipsum dñm non
quesiuit: partem suam extra dñm ignem in-
B uenit: vt ab eius facie exclusus: quia gaude-
re in ipso nō appetijt: sub ipso crucier. Hec
sophar ita intulit: vt p ea que contra hypo-
critaz dixerat beati iob vitam ferret: existi-
mans q̄ is qui a dño percussus esset: cuncta
bona que egerat mente simplici non egisset.
Quem enim ꝑcussum vidit: deo displicuisse
credidit. Sed amici beati iob etiaz in hac re
hereticoꝝ speciez tenent: qui in sancta eccle-
sia dum quosdam bene agentes aspiciūt sub
flagellis gemere: eos existimant bona meri-
ta in bonis actib⁹ non habere: ⁊ malos cre-
dunt quos affligi verbere diuino ꝓspiciunt
videlicet nesciētes: quia multe tribulatiōes
iustoꝝ: ⁊ flagellat omnē filium quē recipit.
Sed beatus iob more sancte ⁊ vniūsalis ec-
clesie: que a peruersis verboꝝ iacula equa-
niminter tolerat: ⁊ cum superboꝝ dicta audit
humilitatis sue tramitem non relinq̄t: cum
magnis cordis hūilitate subiūxit dicēs: XVII

Jn. Job La. XXI A

Audite queso

sermones meos: ⁊ agite penitē-
tiam. Qui enī cum diceret: audi-
te: addidit queso: cuz q̄sta humilitate loqua
tur insinuat: dum contra se superbientes ro-
gat vt eorum sensum ad salutis doctrinā de-
ducat. Sancti autem viri dum intra vniū-
salem ecclesiam: non solum docere recta: sed
Tex. etiam aduersa tolerare parati sūt: irrideri nō
metuūt. Unde ⁊ subdit: ℣ Sustinete me vt
et ego loquar: ⁊ post mea si videbitur verba
ridete. Boni eteni cum loquunt: duo sunt q̄
in suis locutionib⁹ attendūt: vt videlicz aut
sibi ⁊ auditoribꝰ suis: aut sibimet solis pro-
B sint si auditoribꝰ prodesse non possunt. Cuz
enim bene audiunt bona que dicunt: sibi si-
mul ⁊ auditoribꝰ prosunt. Cum vo ab audi
toribꝰ deridentē sibi ꝑculdubio profuerunt:
quos a culpa silentij liberos fecerunt. Beā-
tus itaq̄ iob vt sibi ⁊ suis auditoribꝰ prosit:
dicat: Audite queso sermones meos: ⁊ agi-
te penitentiā: vt autem ipse q̄ debet exol-
uat etiam si auditoribꝰ prodesse non valeat
adūgit. Sustinete me vt ⁊ ego loquar: ⁊ p̄
mea si videbit verba redite. Et notandum
quia dum subiūgeret: agite penitentiā: ꝑmi-
sit audite: cum vo subderet: post mea si vide
bitur verba ridete: premisit: sustinete me.
Audite quippe volentis est: sustinere nolen
tis. Amici ergo eius si doceri appetūt audi-
ant: si autem irridere parati sunt: sustineant
que dicunt: quia videlicz superbis mentibus
pondus graue est oneris doctrina humilita
tis. Sequit. ℣ Numq̄d contra hominez di- Tex.
sputatio mea est vt merito non debeam con
tristari? Omnis qui deo placet: hoibus di-
splicet: causas tristicie nullas habet. Qui au- L
tem hoibus placens deo displicet: aut simul
deo ⁊ hoibus displicere se credit: si hunc tri-
sticia non afficit a virtute sapiētie alienꝰ exi-
stit. Beatus autez iob displicuisse deo inter
flagella se credidit: ⁊ idcirco animū ad tristi-
ciam reuocauit: quia despiciēdus non erat:
cui se displicuisse formidabat. Si autem ō vi
te sue meritis contra hominē disputaret: ne-
quaq̄ contristari debuisset: sed quia per fla
gella p̄sentia anceps factus de anteacta vi-
ta fuerat: in flagello tristiciā iure requirebat
Unde etiam subdit: ℣ Attendite me ⁊ ob- Tex.
stupescite. id est. ꝓsiderate que egi ⁊ āmira-
mini in hac ꝑcussiōe que patior. Qui adhuc
recte infert dicēs: ℣ Et supponite digitū ori Tex.
vestro. Ac si aperte dicat: Scientes bona q̄
egi ⁊ considerātes mala que patior: vosmet
ipsos etiaz a verboꝝ culpa compescite: atq̄
in meis ꝑcussionibus vestra damna formida
te. Uel certe quia digitis queq̄ discernim⁹
non incongrue per digitum discretio desig̃
tur. Unde ⁊ per ꝑs dicitur: Benedict⁹ dñs ps.17.
deus meus qui docet manus meas ad preli
um: ⁊ digitos meos ad bellum: per manus
videlicet operationē: per digitos vo discre
tionem signans. ℣ Cap̃.XVIII

A Digit⁹ ergo ori supponit: cum p di-
scretionez ligua refrenat: ne p hāc qd
loquit in stulticie culpā dilabat. Ait g̃: Su
perponite digitū ori vro. id est. locutioni ve
stre discretiōis vtutē adiūgite vt p hec que
recta contra hypocritā dicitis: quib⁹ sint di
cenda videatis. Sequit. ℣ Et ego qñ recor- Tex.
datus fuero pertimesco: ⁊ cōcutit carnez me
am tremor. Quibus iob actuū suoꝝ oblitus

non fuerat: extrema locutio eius ostendit. Qua ex re bñ qđ ab eo nunc amicis dicit: Et ego quãdo recordar fuero pertimesco: & ꝓcutit carnem meam tremor: constat nimirũ q̃ per irrisionẽ dicatur: Ac si apte diceret: Si me aliquid hypocrite habuisse meminero: i penitentie mox fletu ꝓtremisco. Carnem vo suam si recordatus fuerit tremore perhibet cõcuti. id est. infirmitatẽ operis vltionis pauore fatigari. Sed quia multa sophar de subita damnatione impĩj in quib⁹ beati iob ꝓtentiam momordit asseruit: sanctus vir contra eius dicta subiũgit dicens: Quare ergo impĩj viuunt: subleuati sunt ꝓfortatiq̃ diuitijs. Nisi enim eos patientia diuina toleraret: nequaq̃ diu vitam in peccatis ducerẽt. Subleuantur nanq̃ diuitijs: cum esse potẽtes incipiunt: ꝓfortant vo cuz diu in hac vita subsistere permittunt quos eni substantia eleuat: in sue fastu potentie dierum longitudo confortat. Vel certe subleuati & confortati referunt: quia subleuant honoribus confortant rebus. Sed sunt pleriq̃ q̃ & honoribus subleuati & diuitijs confortati: ea q̃ in hac concupiscũt vita accipiunt: successione autem sobolis priuant. Istis nimirũ ipsa sua potentia pena est: cum & magnã se habere hereditatẽ considerant: & heredes non habent quib⁹ relinquãt. Quid itaq̃ ꝓdest si assint omnia: & desint filij qui successores fiant. Sequit. ℣ Semen eoꝝ ꝑmanet coraz eis. In augmento magne felicitatis cũ magno patrimonio dantur & heredes: ac ne q̃ necessitas saltem temporis ab oculis subtrahat eos in quibus animus exultat: de bñ eorum semine dicit: permanet cora eis. Quid autem si filij dati sunt. Sed ipsi sterilitate feriuntur: sic in eis genus extinguit: sicut parentũ sterilitate extingui timebãt. Sequitur ℣ Domus eoꝝ ꝓpinquoꝝ turba & nepotum in ꝓspectu eorum. Ecce adest vita: assunt honores: et diuitie: assunt filij: assunt nepotes. Quid si qua mentem intestina cogitatio exurat: & securitatis gaudia domestica rixa trãsuberet. Que est mũdi huius felicitas: si leta non est. Sequit. ℣ Domus eorum secure sunt & pacate: & non est virga dei super illos. Secure & pacate sunt: quia peccantes viuũt. Lugenda agunt: & gaudia non relinquũt. Virga eos supne discipline non percutit: & tanto amplius in culpa proficiũt: q̃to minus exculpa feriunt. Sed quia intus que ꝓsperantur audiuim⁹: in agris quoq̃ que ꝓsperitas arrideat videam⁹. Sequit. ℣ Bos eoꝝ cõcepit & non abortiuit: vacca peperit & nõ est priuata fetu suo. Vulgaris locutiõis vsus est vt bouem masculũ: & vaccã feminã vocẽt: & litterature locutio bouẽ cõis generis appellat. Unde nũc dicit: Bos eoꝝ cõcepit & nõ abortiuit: vacca peperit & non est priuata fetu suo. Bñi gregum ꝑma felicitas si grex sterilitatẽ non habens concepit: secũda si ꝓceptus ad partũ venit: tertia aũt si hoc qđ partum est ꝓ nutrimẽta ad ꝓuectũ ducat. Ut & tota simul adesse impijs demõstraret: eoruz greges beatus iob asserit ꝓcepisse & nõ abortisse: peperisse: & fetu ꝓprio non esse ꝓuatos. Minor aũt est felicitas si cũ greges crescũt custodes quoq̃ gregum non proficiũt. Unde ad fecũditatẽ gregũ mox fecunditas familie subrogat: Nam dicit: Egrediũt q̃si greges paruuli eorum: & infantes eoꝝ exultant lusibus: vt sicut maiora ad habendũ ꝓcessa sunt: ita multi germinẽt ad custodiẽdũ. Sz quia dixit exultant lusibus ipsum quoq̃ infantũ lusum in domo iniquoꝝ ne vilem valde esse crederem⁹: subiũgens ait: Tenẽt tympanũ & cytharam: & gaudent ad sonitũ organi. Ac si patenꝰ dicat: Cum dñi honorib⁹ et rebus tument: subiecti in ludicris actibus gaudent: sed o beate vir quid tam multa nobis de iniquoꝝ voluptatib⁹ narras. Jam diu est qđ in eoꝝ desceptione loq̃ris: p⁹ multa breuiꝰ distingue q̃ sentis. Sequit. ℣ XIX Ducunt in bonis dies suos: & in pũcto ad inferna descẽdũt. Ecce beate vir eoꝝ gaudia diu narraueras: quõ nũc asserts q̃ in pũcto ad inferna descẽdãt: nisi q̃ ois longitudo tpis vite pñtis pũctus esse cognoscit: cũ fine terminat. Cũ enim ad extremũ quisq̃ perducit: de preterito iam nil tenet: quia tempora cũcta delapsa sunt. In futuro nil habet: quia vnius hore momẽtanõ restãt. Vita ergo que sic angustari potuit: pũct⁹ fuit: vt eni predixim⁹ in pũcto stillum ponimus & leuamus. Quasi ergo i pũcto vitam tetigit: qui hanc accepit & amisit. ꝑotest in puncto hoc quoq̃ intelligi: q̃ sepe hi q̃ diu i iniquitate tolerati sunt subita morte rapiunt: vt nec flere ante mortẽ liceat que peccauerũt. Sed q: nõnunq̃ etiaz vita iustoꝝ subito fine terminat: melius illud accipim⁹: si hoc de eoꝝ temporali vita sentiamus: quia quicquid transire potuit subitus fuit. Amicis aũt bti iob q̃ idcirco hunc iniustum esse crederũt: quia flagellatũ viderũt recte eiusdẽ sancti viri voce ꝺ iniquoꝝ flore et ꝓditione ostẽsum est: quia p̃sentis vite ꝓsperitas innocentie testis nõ est: q: multi ad ꝓhennẽ vitam ꝑ flagella redeunt: & pleriq̃

Tex. ad infinita supplicia perducẽdi sine flagello moriunt. De quibus adhuc subdit. ℣ Qui dixerunt deo: recede a nobis: hec verbis dicere vel stulti mime presumũt: sed tamen p/ uersi omnes a deo recedere nõ verbis ꝙ moribus dicunt: Qui enim illa agunt que deꝰ omipotens prohibet: quid aliud faciunt: qꝫ suum animũ contra omipotentem claudũt. Si/cut eius precepta cogitare: eum ad se introducere est: ita eius mandatis obsistere: eum a cordis inhabitatiõe repellere est. Dicũt ergo recede a nobis qui ei ad se aditus prebere recusant eũqꝫ prauis actibꝰ impugnant etiã si verbis laudare videantur. Dicunt etiam Scientiam viarũ tuarũ nolumꝰ eoipso quo L eius scientiã apprehendere ꝓtemnũt. Sunt nanqꝫ nõnulli qui ex eo qõ veritas dicit: seruus qui non cognouit voluntatẽ dñi sui ⁊ ñ facit digna plagis vapulabit paucis: ⁊ seruꝰ sciens voluntatẽ dñi sui ⁊ non faciens iuxta eam: vapulabit multis: nolunt scire qõ faciant: ⁊ quasi minꝰ se vapulaturos existimãt si nesciant qõ operari debuerũt: sed aliud ẽ nescisse: aliud scire noluisse. Nescit nanqꝫ q̃ apprehendere volet ⁊ non valet: qui autem vt nesciat aurẽ a voce veritatis auertit: iste non nesciens sed ꝓtemptor adijcit. ℣ XX

Via autez dei pax: via dei humilitas via dei patientia est. Sed quia hec oĩa iniqui despiciunt: dicunt scientiam viarum tuarũ nolumꝰ. Dũ enim in presenti vita superbiũt: dum honoribus inflantur dum etiam si non habent appetũt: vias dei in sua cogitatiõe ꝓtemnũt. Quia enim via dei in hac vita humilitas fuit ipse hic deus dñs redẽptor noster ad phẽa: ad ꝓtumelias: ad passionem venit: ⁊ aduersa huius mũdi eq̃nimiter pertulit: pspera fortiter vitauit: vt et pspera doceret eterne vite appeti ⁊ aduersa presentis vite non formidari. Sed q̃ iniqui gloriam pñtis vite appetũt ignominiã fugiunt: dicere memorant. Et sciẽtiã viarum tuarũ nolumꝰ. Scire quippe nolunt: qõ facere ꝓtemnũt. Quoꝫ adhuc verba subdũt Tex. cum dicit: ℣ Quis est oipotẽs vt seruiamꝰ ei? Sens enim hominis male exteriꝰ fusa sic in rebus corporeis sparsa est: vt neqꝫ ad semetipsam intus redeat: neqꝫ eũ qui est inuisibilis cogitare sufficiat. Unde carnales viri iussa spiritalia ꝓtemnẽtes: deũ quia corpaliter non vident q̃nqꝫ ad hoc pueniũt: vt etiam non esse suspicent. Unde scriptũ est: Dixit insipiens in corde suo: non est deus. Unde nũc quoqꝫ dicit: quis est oipotens vt seruiamus ei? Plerũqꝫ enim plus appetunt homines seruire hoibus quõs corpaliter vidẽt q̃ seruire deo quem non vident. Per omne enim qõ faciũt ad finem oculoꝝ tendunt: ⁊ q̃ in deo oculos corporis tendere non possunt ei obsequia prebere vel despiciũt: vel si ceperint fatigant. Esse enim sicut dictus est nõ credunt: quem corporalit̃ non intuent. Qui si auctorem oium deum humiliter quererent: id qõ non videt ei rei que videtur esse melius in semetipsis inuenirent. Ipsi quippe ex anima inuisibili ⁊ corpore visibili subsistũt: etsi hoc ab eis qõ non videtur abstrahit̃: illico corruit qõ videtur. Et patent quidẽ car/ L nis oculi: sed videre quicqꝫ vel sentire non possunt. Sensus enim visionis perijt: q̃ habitatorꝰ recessit: ⁊ domꝰ carnis remanet vacua: quia abscessit ille inuisibilis spiritꝰ: qui p eiꝰ respicere fenestras solebat. Quia ergo rebꝰ visibilibꝰ inuisibilia prestãtiora sunt: carnales quicqꝫ in semetipsis pensare debuerunt: atqꝫ per hanc vt ita dixerim scalam ꝓsideratiõnis tendere in deum: quia eo deus est q̃ inuisibilis pmanet: ⁊ eo summꝰ pmanet: q̃ comphendi nequaqꝫ potest. Sunt ẏo nonnulli qui deũ ⁊ esse ⁊ incõprehẽsibilẽ esse nõ ambigunt: qui tamen ab eo non ipsum ꝙ dona exteriora querũt: que cũ ei seruientibus deesse ꝓspiciũt: ipsi seruire ꝓtemnũt. De q̃ adhuc verbis adiungit. Et quid nobis prodest si adorauerimꝰ illum. cũ deus in oratione non querit̃: citius in oratiõe animꝰ lassat̃ quia cũ illa q̃qꝫ postulat que fortasse iuxta occultũ iudiciuꝫ deus tribuere recusat: ipse quoqꝫ venit ad fastidiũ qui nõ vult dare qõ amatur. Sed se magis dñs q̃qꝫ ea que condidit vult amari: eterna potius qꝫ terrena postulari: sicut scriptum est: Querite primũ regnũ dei: ⁊ hec omnia adijcient vobis. Qui Mat. 6. Luc. 12. eni non ait dabunt: sed adijcient: pfecto indicat aliud esse qõ principalit̃ datur: aliud qõ supaddit̃. Quia enim nobis in intentione eternitas: in vsu ẏo tempalitas esse debet ⁊ illud datur: ⁊ hoc nimirũ ex abũdantia supadditur: ⁊ tamen sepe hoies dum bona temporalia postulant: eterna ẏo premia nõ req̃runt: petunt qõ adijcit: ⁊ illud nõ desiderãt vbi adijciat. Nec lucrũ sue esse petitiõis deputant: si hic sint tempaliter paupes ⁊ illic beatitudine diuites in eternũ viuant: sed sollis vt dictũ est visibilibꝰ intẽti labore postulationis rẽnuunt inuisibilia mercari. Qui si superna quererẽt: iam cũ fructu laborem exhiberent: quia cum mens in precibꝰ ad auctoris sui speciem anhelat: diuinis desideriis inflammata supernis coniungit̃: ab inferio/

A

ribus separatur: amore feruoris sui se aperit vt capiat: & capiens inflammat: & superiora amare iam sursum ire est: dū q̄ magno desi/derio ad celestia inhiat: miro modo hoc ipsū q̄ accipere q̄rit degustat. Sequit. ℣ XXI

Ter. A QVerū tamen quia nō sunt in manu eo rum bona sua: consiliū eorum longe sit a me. Bona in manu habet: q̄ de/spiciendo tempalia sub dñio mentis premit Nam quisquis ea nimie diligit: se magis il/lis q̄ sibi ipsa supponit. Multi eteni iusto/rum in hoc mūdo diuites fuerūt rebus & ho noribus fulti: habere multa videbant: quo/rum mentem q̄ eor̄ que aderant delectatio nimia nō possidebat: bona illor̄ i māu erāt: quia potestate animi subiecta tenebant. At contra iniqui ita se totis desiderijs in exte/rior̄ rerū appetitiōib⁹ fundūt: vt non magis ipsi habita teneant: sed ab his que habēt ca ptiua mente teneant. Quia igitur non sunt

Ter. i manu eor̄ bona sua: recte subiūgit. ℣ Cō silium eor̄ longe sit a me. Quid nanq̄ est ini/quor̄ ꝓsiliū nisi terrenaz gloriā querere: eā/nā negligere: salutem tempalem cum dam/no interiori appetere: & dolores transitorios

B ad eternos gemitus cōmutare. Vir igit sanctus has iniquor̄ cogitatiōes intuens asp/netur & dicat: consiliū eor̄ longe sit a me: q̄ nimirū esse bonū incompabilit videt: ad bre ue tempus elegit hic sub flagello gemere q̄ eterne vltionis supplicia tollerare: sed neq̄ in hac vita hi qui in ea ꝓsperari appetūt: cō tinue ꝓsperant. ℣ Nam plerūq̄ eor̄ gaudia sub orti gemitus interrūpunt. Unde subdi/

Ter. tur. ℣ Quotiēs lucerna eor̄ extinguit. Se pe impius lucernam suam estimat filior̄ vi tam: sed cum filius qui nimie amat subtrahi tur: lucerna impij que videbat extincta est. Sepe impius p̄sentis honoris gloriā lucer/nam putat: sed dum ablata dignitate deiici/tur: lucerna extincta est: que ei iuxta deside riū lucebat. Sepe impius opes terrene sub stantie adesse sibi quasi magnā lumis lucer nam putat: sed cum irruēte damno diuitias quas plus se amat perdiderit: quid iste ali/ud q̄ lucernaz in cui⁹ lumine gaudebat ami

C sit? Qui ergo gaudere de eternis non appe tit: neq̄ hic vbi solidari vult: potest cōtinue letari. Nam quotiens lucerna impior̄ extin guit: vt supueniet eis inūdatio & dolores di uidet fuoris sui. Inūdatio impijs supuenit: cum dolor̄ fluct⁹ ex aliqua adūsitate patiū tur. Omnipotēs eni deus cum se despici & i terrena videt ꝓcupiscentia letari: hoc quoq̄ doloribus percutit: qđ sibi videt in cogitatiōe impij preferri. Bene autem dicit: & dolores diuidit furoris sui. Qui enim eternos dolo/res impio per retributionē seruat: & aliquā/do eius mentem etiam tempali dolore trans uerberat: quia hic quoq̄ & illic percutit: fu/

D roris sui super impiū dolores diuidit. Neq̄ enim pena presens que iniusti animū a pra/uis desiderijs non imutat: ab eternis suppli

Ps. 10. cijs liberat. Unde & per ps dicit: Pluit su/per peccatores laqueos: ignis: sulphur: & spi ritus procellarū pars calicis eorum. Dicen/do eteni laqueos ignis sulphur & spirit⁹ pro cellarū: multos nimirū dolores intulit. Sed quia ab his doloribus peccator qui non corri gitur ad eterna supplicia vocat: eosdem do lores & non iam totum calicem: sed partē ca/licis dixit: quia videlicet eor̄ passio hic qui/dem per dolores incipit: sed in vltione ppe/tua consumat. De quor̄ adhuc fine subiun

gitur. ℣ Cap̄. XXII

Ter. A ERunt sicut palee ante faciem venti: et sicut fauilla quā turbo dispergit. Iniquus cum in potestate conspicit: cū val de in oppressionib⁹ & violentijs effrenat: ab infirmor̄ cogitatiōibus grauis nimiū: & q̄si in hoc mundo radicat⁹ estimatur: sed cū di/stricti iudicis sententia venerit: omnes iniq̄ quasi palee ante ventum erunt: quia (vt ita dicam) ire flatu subito leuant atq̄ asportan tur ad ignez: quos hic in suis quondam pin/dicijs quasi duri ponderis supiacentē molē indigentiū lachrymę mouere non poterant: et ad rapientis iudicij manus leues sunt: qui

Ter. per iniusticiā proximis graues fuerunt. Et sicut fauilla quam turbo dispergit. Ante oi/potentis dei oculos iniqui vita fauilla est: quia etsi apparet ad momentū viridis: ab ei/

B us tamen iudicio iam ꝓsumpta cernit: q̄ cō sumptioni est eterne deputata. Hanc faulā turbo dispergit: quia deus manifest⁹ veniet de⁹ nr̄: & nō silebit: ignis i ꝓspectu ei⁹ arde/bit: & i circuitu ei⁹ tēpestas valida. Hui⁹ enī tēpestatis turbine ab eterni ꝓspectu iudicis iniq̄ rapiūt: & q̄ hic mentem deliderio quer/so solidauerāt: ibi palee & fauilla videbunt: quia eos ad eterna supplicia turbo rapiens

Ter. asportat. Sequit. ℣ Deus seruabit filijs il/lius dolorem patris: & cum reddiderit tunc sciet. Sciptum nouim⁹: qui reddis peccata Exo. 20. patrū in filijs ac nepotibus in tertiā & quar/tam ꝓgeniem. Et rursum scriptū est: Quid Exec. 18. est q̄ inter vos parabolā vertitis in prouer/bium istud in terra israel dicentes: patres co mederūt vuam acerbam: & dentes filior̄ ob stupuerunt. Viuo ego dicit dom⁹ deus: si

erit vobis vltra parabola hec in puerbium in israel. Ecce omnes anime mee sunt: vt anima patris ita ⁊ aia filij mea est: anima q̃ peccauerit ipa morieť. In vtraq; igitur hac sententia dum dissimilis sensus inueniť: auditoris animus vt discretionis viam subtiliť requirat instruiť. Peccatuz quippe originale a parentib⁹ trahimus: ⁊ nisi per gratiam baptismatis soluamur etiam parentuz peccata portamus: quia vnũ adhuc videlicet cum illis sumus. Reddet ergo peccata parentũ in filijs: dũ pro culpa parentis ex originali peccato anima polluiť prolis. Et rursum non reddit parentũ peccata in filijs: quia cuz ab originali culpa per baptismũ liberamur: iaz non parentũ culpas: sed quas ipi cõmittim⁹ habemus. Qđ tamen intelligi etiam aliť potest: quia quisquis praui parentis iniquitatem imitať: etiam ex eius delicto ꝓstringiť. Quisquis autem parentis iniq̃tatem nõ imitatur: nequaq; delicto illius grauať. Unde fit: vt iniquus filius iniqui patris non soluz sua: que addidit: sed etiam patris peccata p/soluat: cum vijs patris quibus iratum dñm non ignorat etiam suaz maliciã adiũgere nõ formidat. Et iustum est vt qui sub districto iudice vias parentis iniqui non timet imitari: cogatur in vita presenti etiam culpas parentis iniqui psoluere. Unde ⁊ illi: dictũ est Anima patris mea est: ⁊ anima filij mea est: Anima que peccauerit ipsa morieť: quia in carne nõnunq; filij etiam ex patris peccato perimunť. Veleto autem originali peccato: ex parentum nequicia in anima non teneť. Quid enim est qđ paruuli filij plerũq; a demonibus arripiunť: nisi q̃ caro filij ex patris pena mulctať. In semetipso enim percutiť pater iniquus: ⁊ pcussionis vim sentire ꝓtemnit. Plerũq; percutiť in filijs vt acrius vrať: et dolor patris carni filio⁹ reddiť: quatenꝰ per filio⁹ penas mẽs patris iniqua puniať. Cũ vo non paruuli sed iaz pfectiores filij ex parentum culpa feriunť: quid aliud aperte datur intelligi nisi q̃ illoz etiam penas luũt: q̃rum facta secuti sunt. Añ ⁊ recte dicit: vsq; ad tertiam ⁊ quartã pgeniem. Quis enim vsq; ad tertiam ⁊ quartaz pgeniẽ: eam quã imitanť filij parentũ vitam possunt videre: vsq; ad eos vltio extendiť: qui viderunt q̃ male sequerenť. ℣ Cap. XXIII

Et quia impioz oculos culpa claudit: sed in extremuz pena aperit: recte subiungiť. Et cum reddiderit: tunc sciet. Nescit enim impius mala qua fecit: nisi cuz pro eisdem malis puniri iam ceperit. Unde et per pphetam dicitur: Et tñmodo sola vexatio intellectum dabit auditui. Tunc nãq; intelligit qđ audiuit: cum se iam p contemptu vexari doluit. Hinc p balaam de semetipso dicit: Dixit homo cuius obduratus est oculus: dixit auditor sermonũ dei: qui visionem oipotentis intuitus est: qui cadet ⁊ sic operiunť oculi eius. Consiliũ quippe contra israelitas prebuit: sed post in pena vidit quid prius ex culpa cõmiserit. Electi autez quia nec peccare debeant puident: eis videlicet oculi ante casum patent. Iniquus vero post casum oculos aperit: quonã post culpam iam in pena sua conspicit: quia malum debuit vitare qđ fecit. De cuius inutili iam tunc sentẽtia subinferť. Videbũt oculi eius interfectionẽ suam: ⁊ de furore oipotẽtis bibet. Qui si in hac vita positus culpam suaz videre voluisset: de oipotentis postmodum furore non biberet. Sed qui hic auertit oculos a respectu criminis: illic declinare non valet sententiam dãnationis. Sepe vo hic q̃ supplicia eterna non metuũt: prauе agere p temporali saltem pcussione pertimescũt. Sz sunt nõnulli qui ita in iniq̃tate duruerũt: vt nec in ipsis metuant feriri que amant: dummodo que peruerse cogitauerint expleant. Unde hoc in loco de iniqui hui⁹ obdurationе subiũgiť. ℣ Quid enim ad eũ ptinet ð domo sua post se: aut si numerus mensiuz eius dimidieť. Neq; enim sic debem⁹ accipere: vt iniquus iste postea q̃ damnat⁹ eternis supplicijs fuerit: de domo sua. id ẽ. cognatis q̃s reliquerit mime cogitauerit: cuz p semetipsam veritas dicat: quia diues qui in inferno sepultus fuerat de q̃nq; fratrib⁹ quos reliq̃rat etiam in supplicio positus curã gerebat. Omnis nanq; peccator prudens erit in pena: qui stultus fuit in culpa: quia ibi iam dolore ꝓstrictus ad rationẽ oculos aperit: q̃s hic voluptate deditos clausit: ⁊ pena torq̃nte exigitur vt sapiat: qui excecante se superbia desipiebat. Cui tamen sua sapientia iam tunc mime pderit: quia hoc vbi operari iuxta sapientiã debuit tempus amisit. Pro sũmo hic nanq; bono ꝓcupiscit germen generis habere: domũ: familiã: ⁊ opib⁹ repleri ⁊ diu in hac carnis corruptiõe viuere. Sed si fortasse aliquid ad eius desideriũ veniat: qđ tamen obtinere non possit: nisi cum offensione ꝓditoris: eius animus ad paululũ perturbatur: cogitat quia si hoc egerit vnde offensam sui conditoris incurrat: in domo in filijs in vita percutiť. Sed superbia sua ptinus instigatus obdurescit: ⁊ quãlibet in domo

quamlibet i vita pcussionē sentiat: nequaq̄ curat: dūmodo que cogitauerit expleat: ⁊ q̄ usq̄ viuit voluptates suas pficere non desistit. Ecce enim domus eius pro culpa percutitur: ꝯ quid ad eum pertinet ō domo sua p̄ se. Ecce pro vltione prauī operis ea que eē potuit vite longitudo breuiat: ꝯ quid ad eū pertinet: si numer⁹ dierū eius dimidiet? Et in hoc ergo se peccator ꝓtra deū erigit: vbi deus oīpotens ei⁹ erectionē frangit: ⁊ nec illata pcussio mentē humiliat quā in deliberatione cōtra dñm obstinatio obdurat. Et no tandū q̄ grauis culpe reat⁹ sit ⁊ penā p culpa menti pponere: ⁊ tamen nec tormēti sub iugo ꝓditoris ceruicem cordis inclinare.

A Sed ecce cū hec aut/ ℣ Cap̄. XXIIII dimus cordi nostro questio oriē: cur oīpotens ⁊ misericors de⁹ in tantaz cecitatē cadere rationē mentis hūane pmiserit? Ne vo quisq̄ vltra quā debet occulta dei iudicia discutere p̄esumat recte subiungit

Tex: ℣ Nunq̄d deuz quispiam docebit scientiā qui excelsos iudicat? Cū ō his q̄ de nob agūtur ambigim⁹: debem⁹ alia q̄ nobis sūt certa conspicere ⁊ eam que de nostra nob incertitudine surrexerat cogitationis q̄relam placare. Ecce enim q̄ electos ad vitam flagella reuocant: ⁊ a malis actib⁹ reprobos nec flagella compescūt: oīpotentis dei iudicia supnos valde occulta sūt: ⁊ iniusta nō sunt. Ꝯtendam⁹ oculū mētis ad supiora: in illis aspicimus q: de nobis non habem⁹ qō iuste cōqueri debem⁹. Omnipotēs enī deus angelor⁹ merita discernēs: alios in eterna luce sine lapsu pmanē constituit: alios sponte lapsos a statu sue celsitudinis in eterne damnationis vltione pstrauit. Nobiscū igitur iniuste nil agit: qui ⁊ subtiliorē nobis naturā iuste iudicauit. Dicat ergo: Nūquid deū quispiam docebit scientiā: qui excelsos iudicat? Qui eni super nos mira facit: constat pculdubio quia de nobis scient omnia disponit.

B His itaq̄ p̄missis adiūgit: vbi human⁹ animus in requisitiōe fatigat. Nā subdit. Iste morit robust⁹ ⁊ sanus: diues ⁊ felix: viscera eius plena sunt adipe: ⁊ medulla ossa illius irrigant: alius vo morit in amaritudie anime sue absq̄ vllis opibus. Ista cum ita sint quis oīpotentis dei secreta discutiat: cur ꝯ ita esse permittat? Sed electis ⁊ reprobis vita quidem dispar est: carnis autem in morte corruptio dispar non est. Unde subiungit. Et tamen simul in puluere dormient ⁊ vermes operient eos. Quid ergo mirū si pspe/ritate vel aduersitate p̄sentis seculi dissimiliter ad momētū currunt: qui per corruptionem carnis ad terram similiter redeunt.

Ulla est ergo solūmo/ ℣ Cap̄. XXV do vita cogitāda: in qua cum resurrectione carnis ad finem dissimilem pertingit retributiōis. Que est iniq̄s salus aut robur: qui adeps diuites dum totum hic cū celeritate relinquit: quia illic retributio que nunq̄ relinqui possit inuenit. Sicut autem huius iniq̄ leticia transit ad penā: ita afflicti innocentis pena transit ad leticiam. Nec diuitie ergo debent mentem extollere nec inopia pturbare. Unde beatus iob inē damna rerum nulla admittit ad animū damna cogitationū: sed ad eos qui se in pcussiōe despiciunt: redarguēdo subiūgit dicēs: Certe noui cogitatiōes vestras: ⁊ lentētias contra me iniquas. Dicitis eni: Ubi est domus p̄incipis: ⁊ vbi tabnacula impior⁹? Impiū enim crediderāt: quem ablatis rebus temporalit destructū videbāt. Sed sanctus vir tanto eos alta ꝓsideratiōe diiudicat q̄to inter damna que ptulerat infracta rectitudine stabat. Quid eni ei foris rerum) dāna nocuerant: qui illum non amiserat quē interi⁹ amabat. Hoc vo qō dicitur: simul i puluere dormient ⁊ vermes operient eos: si quis forsitā accipere per allegoriā velit: explere breuiter possum⁹: si de iniquo hoc diuite ea que sunt iam dicta replicem⁹. Dicitur nanq̄: viscera eius plena sunt adipe. Sicut eni ex abūdantī cibo adeps: ita ex abūdantia reruz supbia nascit: que impinguat mentem diuitis dum eleuat animus supbientis. Supbia quippe cordis: quasi quedā pinguedo est crassitudinis. Unde quia pleriq̄ ex abūdantia peccata perpetrāt: per pphetaz dicit: Prodijt q̄si ps. 72. Lex. ex adipe iniq̄tas eor⁹. Sequit. ℣ Et medullis ossa illius irrigant. Amatores hui⁹ seculi quasi ossa habent: qñ in hoc mūdo fortitudine dignitatē possident. Sed si in exteriori dignitate desint: terrene ⁊ domestice diuitie q̄tum ad iudiciū suū ossa quidem habēt: sed medullas in ossibus non habēt. Quia ergo sic iste amator hui⁹ seculi exteriori potestate fulcit vt etiam interiori terrene domus abūdantia sagineatur dicit: ⁊ medullis ossa illius irrigant. Uel certe ossa sunt huius diuitis: prave ⁊ dure ꝓsuetudies: medulle vo in ossibus sunt ipsa desideria male viuendi: que neq̄ ex p̄uitatis satisfactiōe satiantur.

Aua desideria puersas ꝓsuetudines sua voluptatū delectatiōe ꝓseruant Sunt nōnulli q̄ in ℣ Cap̄. XXVI

hoc mundo diuitias non habent:sed habe/
re concupiscũt:elati esse appetunt : cũius in
hoc mundo qđ cupiũt obtinere non possint
et cum nullis rebus vel honoribus fulti sũt
per mala tamen desideria in conspectu inter
ni iudicis reos conscientia addicit. Talis ete
nim plerunq; ideo affligitur : quia ditescere
ac superbire non prevalet. De quo r subdi/
tur. Alius vo moritur in amaritudie anime
sue absq; vllis opibus. Ecce vnde diues su/
perbo corde r inaniter gaudet: inde pauper
alius superbo corde inanius affligit. Bene
autem de vtriscq subiungit :r tamen simul i
puluere dormient :r vermes operient eos.
In puluere enim dormire est:in terrenis de
sideriis oculos mentis claudere. Unde vni
cuiq peccanti r in culpa sua dormienti dici
tur: Surge qui dormis r exurge a mortuis:
et illuminabit te christ⁹. Vermes vo qui đ
carne nascunt eos simul operiunt:quia siue
diuitis siue pauperis superbientis animũ cu/
re carnales premunt: In rebus enī terrenis
pauper r diues reprobus:cũius non pari p
speritate fulciant:pari tamen anxietate tur/
bantur:quia qđ ille iam cũ metu habet: iste
cum anxietate appetit:r quia habere nõ va
let dolet. Dicatur ergo: Simul in puluere
dormient r vermes operient eos: quia etsi
non simul rebus temporalib⁹ subleuant si/
mul tamen in cura rerum temporaliũ mentis
torpore sopiunt:simulq; eos vermes operi/
unt:quia vel istum vt concupita habeat: vt
illum ne habita amittat carnales cogitatio=
nes premũt. Beatus autez iob: qui nec ha/
bitis rebus elatus fuerat:nec amissas cũ an/
xietate requirebat:quia nullis exteriorũ dã
ni cogitationib⁹ mordebat eum vermes cor
dis non operuerant. Et quia in terrena cu/
ra mentem suam non dereliquerat. nequaq; in
puluere dormiebat. Sequit. Certe noui
cogitatiões vestras:r sententias contra me
iniquas. Cum scriptum sit: Quis scit homi
nũ que sunt hominis : nisi spiritus hominis
qui in ipso est:qua ratiõe nũc dicit: certe no
ui cogitationes vestras:Sed tũc spirit⁹ ho/
minis ignoratur ab altero:cũ verbis vel ope
ribus non demonstrat. Nam cũ scriptuz sit
Ex fructib⁹ eorum cognoscetis eos: per h
qđ foris agitur:quicqđ intus latet aperitur
Unde recte quoq; per Salomonem dicit:
Quomodo in aquis resplendẽt vultus pro/
spicientiũ:sic corda hominũ manifesta sunt
prudentib⁹. Proinde beatus iob cum ami/
corum colloquentiũ cogitationes nosse se di
ceret adiunxit: Et sententias contra mę iniqs
vt ex patenti re ostenderet:quia hoc qđ i eis
latebat inuenisset. Unde ipsas quoq; eorũ
iniquas sententias adiungit dicẽs: Dicitis Tex.
enim: Ubi est domus principis r vbi taber
nacula impiorũ. Infirmi quiq; q̃ in hoc mũ/
do florere appetunt: r sicut magna mala:sic
flagella pertimescũt:in eis quos flagellatos
aspiciunt culpas ex pena metiunt. Quos ei
percussos cernunt:deo displicuisse suspicant.
Unde amici beati iob quem percussum vide/
runt impium crediderũt: videlicet estiman/
tes:quia si impius non fuisset:eius taberna
cula permanerent. Sed ista non cogitat : nisi
qui adhuc infirmitatis tedio laborat: qui in
presentis seculi delectatione gressum cogita/
tionis figit:qui transire ad eternam patriaz
perfectis desideriis nescit. Unde bene sub/
iungitur. Interrogate quẽlibet đ viatori Tex.
bus r hec eadem illum intelligere cognosce
tis:quia in diem perditionis seruatur malus r
ad diem furoris ducitur. Cap̃.XXVII

Epe etenim diu diuina patiẽtia tole A
rat:quos iam ad supplicia p̃scita cõ/
demnat:permittit florere:quos adhuc
cernit deteriora perpetrare. Quia enī videt
ad quam damnatiõis foueam tendant: hoc
eis pro nihilo esse existimant :qđ hic peruer
si relinquẽda multiplicãt: sed quisquis p̃sen
tis vite gloriam diligit:magnam esse felicita
tem deputat:hic p̃m votum florere: cũius co
gatur postmodũ supplicia eterna tolerare.
Solus ergo ille cõspicit nihil esse qđ iniqu⁹
floret:qui iam gressum cordis ab amore pre/
sentis seculi lamouit. Unde recte cum de se/
quenti damnatiõe impij dicerẽt p̃mittitur.
Interrogate quẽlibet de viatorib⁹ r hec ea
dem illum intelligẽ cognoscetis. Viator q̃p/
pe đr: qui presentẽ vitam viã sibi esse r non
patriam attendit:qui in dilectione p̃tereun/
tis seculi cor figere despicit: qui non remanẽ
re in transeuntib⁹:sed ad eterna puenire cõ/ B
cupiscit. Qui enī in hac vita viator esse non
appetit:huius vite p̃spera mĩme contemnit
etea que ipse desiderat cum abundare alijs
viderit miratur. Unde dauid ppheta quo/
niam a dilectione presentis seculi iam corde
transierat: iniqui gloriam describens dice/
bat: Vidi impiũ superexaltatũ r eleuatum Ps.36
sicut cedros libani. Sed quia cor huic mun/
do non subdidit:hunc iure despexit dicens:
Transiui r ecce non erat. Esset quippe ali/
quid in eius estimatione impius: si ipse ab h
seculo per intentionẽ mĩme trãsisset. Sed is
qui non transeunti magnũ aliquid esse tran/
seunti animo quam nil esset apparuit:qr duz

Ephe.5.

B

Tex.

1.Cor.2.

C

Wat.7.

Pro.27

eterna retributio cogitat̃ p̃sens gloria quã sit nulla cognoscit. Hinc moyses cum super
Exo.3. ne ꝓtemplatiõis gloriã quereret dixit: Trã/siens videbo visionem. Nisi enī gressuꝫ cor dis a seculi amore remouisset: nequaq̃ intel/ligere superna potuisset. Hinc hieremias lu
Jere.1. ctum cordis sui ꝓsiderare deposcens ait: O vos omnes qui transitis per viam: attendi/te ⁊ videte si est dolor sicut dolor meꝰ. Qui enī p̃sentem vitam non quasi viam transe unt: sed ipsi quasi patriã attendũt: luctũ cor dis electoꝝ ꝓsiderare nesciũt. Illos ergo vt dolorem suũ ꝓsiderent exquirit: quos in hũ mũdo contingit animũ non fixisse. Hinc per
Prou.31. salomonē dicit: Aperi os tuũ muto: ⁊ cau/sis oium filioꝝ qui ptranseunt. Muti enim dicunt qui predicatoꝝ verbis ꝓtradicendo mime resistunt: qui etiam ptranseũtes sunt: quia intentionē mentis in amore vite p̃sen
C tis figere dedignant. Igitur quia malus ad diem pditionis seruat̃: vt ad diē furoris du citur: hoc non nisi qui est viatoꝝ intelligit: q̃/niam qui coꝝ in p̃sentiꝰ figit que iniquo ser/uantur supplicia non depḧendit. Be q̃ ad/huc subdit. V Quis arguit coram eo viã eiꝰ
Tex: et que fecit: quis reddet illi? Sepe malus in/dignationē conditoris sui quam in eternum passurus est: ⁊ in hac quoq̃ vita positus ex peritur: dum p̃speritatē quam amat amittit et aduersitatē quam formidat inuenit. Et q̃/uis increpari de suis prauitatiꝰ a iustorum lingua etiam in prosperis valeat: scimus ta/men qđ cum facta sua puersum quemq̃ deꝰ/ciũt iustoꝝ increpatio ꝓualescat. Qua autē ra/tione nũc dicit: quis arguit coram eo viaꝫ eius dum etiam iustis tacentiꝰ hoc quoq̃ notum sit: quia totiens hic iniqui via argui/tur quotiens eius p̃sperita⁊ interueniēte ad
A uersi ate turbatur. V Cap̃. XXVIII Sed beatus iob dum de omni malo/rum corpore loqueret: subito ad oī/um iniquoꝝ caput verba ꝓuertit. Vidit enī q̃ in fine mũdi sathan hominem ingrediens quem sacra scriptura antichristuꝫ appellat: tanta elatione extollit: tanta virtute p̃cipa tur: tantis signis ⁊ pdigijs in sctitatis osten sione eleuatur: vt argui ab homine eius fa/cta non audeant: quia cum potestate terro/ris adiungunt etiam signa ostense sanctita/tis: ⁊ ait: Quis arguet coram eo viam eius? Quis videlicet hominũ illum increpare au/deat: cuius visum ferre ptimescit? Sed tamē eius viam non solũ helias ⁊ enoch qui i eius exprobratiõe ad mediũ reducunt: sed etiam omnes electi arguũt dum ꝓtemnũt: dũ vir/tute mentis eius malicie resistũt. Sed quia hoc ex diuina gratia ⁊ non suis viribꝰ faciũt recte nũc dicit: Quis arguet coram eo viaꝫ B
eius? Quis eteni nisi deus: cuiꝰ adiutorio ele cti vt resistere valeant fulciunt. Aliqñ enim in scriptura sacra: cum interrogãdo quis po nitur: oipotens designat. Unde scriptũ est Quis suscitabit eum? De quo per paulũ di/citur: Quem deus suscitauit a mortuis. In
Gal.1. eo ergo q̃ sancti viri eius iniquitati ꝓtradi/cunt: non ipsi sunt qui viam eius arguũt ꝑ ille est ex cuius gratia ꝓfortant. Et quia pre sentia eius qua in homine ventur⁹ est: mul/to atrocior in psecutione erit: q̃ nũc cum mi nime cernitur: quia specialiꝰ adhuc illo vase suo ꝓpꝛio non gestat: bene dictum est coraꝫ eo. Multi enī nunc vias antichristi diiudi/cantes corripiũt: sed hoc quasi in eius absen tia faciũt: dum illũ arguũt quem adhuc spe/cialiter non intuent. Cuꝫ vo in illo dãnato C
homine venerit: quisquis eius p̃sentie resi/stit: coram eo viam eius arguit: cuius vires et ꝓspicit ⁊ contemnit. Vel certe viam eius arguere est: ꝓsperitatem cursus eius eterno supplicio interueniēte turbare. Qđ quia so/lus dñs ꝓpꝛia ⁊ virtute factuꝰ est: de quo scri/ptũ est: Quem dñs iesus interficiet spiritu
2.Thes.2. oris sui: ⁊ destruet illustratione aduẽtus sui recte dicitur: Quis arguet coram eo viã eiꝰ. Uñ ⁊ sequit. V Et que fecit: quis reddet illi? Tex.
Quis nimirũ: nisi dñs? Qui solus illi perdi to homini que fecit reddet: dum potestatem eius iam validam per aduentum suũ eterna damnatiõe ꝓtriuerit. Sed elatꝰ iste p̃ncepꝰ malorꝝ in hac vita q̃diu est positꝰ: qđ agat audiamꝰ. Sequit. V Cap̃. XXIX Tex.
Ipse ad sepulchra ducet: ⁊ in congere A
mortuorꝝ vigilabit: qꝛ sepulchra mortuos tegũt: quid aliud per sepulchra q̃ reproborꝝ corpora signant: in quibꝰ extin/cte a vita beatitudinis anime velut in sepul/chris latẽt? Iniquus g̃ iste ad sepulcra du/cetur: qꝛ in prauorꝝ cordibꝰ recipiet: qm̃ soli eũ illi suscipiũt: in quibꝰ mortue a deo anime reperiunt. Be q̃ recte etiam dũ eiꝰ supplicia
Ezec.32. describunt: per pphetã dicit: In circuitu il lius sepulchra eꝰ: omnes interfecti: ⁊ qui ce ciderũt gladio. Illi quippe in inferno iuxta ipsum sunt: in quibus isdem maligꝰ spiritꝰ mortuus iacet: qui iniq̃tatis eius gladio per
ps.4 cussi ceciderũt. Unde scriptũ est: Qui libe/rasti dauid seruũ tuũ de gladio maligno: re/ce autem dicit: Et in congerie mortuorꝝ vi/gilabit: qꝛ nũc in ꝓgregatione peccãtiũ astu/tie sue insidias exerit. Pro eo autem quia in

mũdo raritas bonorũ est: ⁊ multitudo malorum recte mortuorũ congeries nominat: vt ipsa iniquorum multitudo signetur. Lata ei via est que ducit ad pditionẽ ⁊ multi sunt q̃ ingrediunt per eam. Sathane itaq; in congerie mortuor̃ vigilare est in reprobor̃ cordibus malicie sue astucias exercere. De quo adhuc subdit. ℣ Bulcis fuit glareis cocyti Greca lingua cocytus luctus dicit: qui tam luctus feminarũ vel quorũlibet infirmantiũ solet intelligi. Sapientes vo hui⁹ seculi a luce veritatis exclusi: quasi vmbras quasdam de veritatis inq̃sitione tenere conati sũt. Un de cocyton fluuiũ currere apud inferos putauerũt: videlicet designantes q̃ hi qui dignа dolorib⁹ opera faciunt in infernũ ad luctum decurrũt. Sed nos despiciamus vmbram carnalis sapientie: qui iam de veritate lucem tenem⁹: ⁊ cognoscamus voce bti viri cocyton luctum infirmantiũ dici. Scriptũ quippe est: Uiriliter agite: ⁊ ꝓfortetur cor vestrum. Qui eni in deo ꝓfortari rẽnuũt: ad luctum per anime infirmitatẽ tendunt. Glareas vo lapillos fluminũ appellare ꝓsueum⁹ quos aqua defluens trahit. Quid ergo per glareas cocyti: nisi reprobi designant: q̃ suis voluptatib⁹ dediti quasi semper a flumine ad ima detrahunt? Qui enim contra voluptates huius seculi stare fortiter nolũt glaree cocyti fiunt: quia suis quotidie lapsibus ad luctũ tendunt: vt in eternũ post lugeant: qui modo se in suis voluptatib⁹ delectabiliter relaxant. Et quia antiquus hostis suum vas illum reprobũ hominẽ ingressus: dum dona puersis tribuit: dum eos in hoc mundo honorib⁹ extollit: dũ eor̃ oculis pdigia ostendit: dum fluxe mentes hunc in suis pdigijs ãirant ⁊ sequunt: bene de eo dicitur: Bulcis fuit glareis cocyti. Cũ enim hũc electi despiciunt cum mentis calce ꝓtemnũt illi eum sequentes diligunt q̃ velut ab aqua voluptatis ad perpetuũ luctum trahunt: q̃ per terrenam ꝓcupiscentiã more glaree quotidianis lapsib⁹ ad ima dilabũt. Alijs nãq; gustum sue dulcedinis per superbiam: alijs per auariciam: alijs per inuidiã: alijs per fallaciam: alijs per luxuriaz porrigit: ⁊ ad q̃ta viciorum genera pertrahit: quasi tot sue dulcedinis potus ꝓpinat. Nam cum aliq̃d supbum in mente persuadet: fit dulce q̃ dicit: quia videri prelatus ceteris homo puersus appetit. Cum menti auariciã infundere molitur fit dulce q̃ occulte loquit: quia p abũdantiam necessitas vitatur. Cum aliquid ꝺ inuidia suggesserit: fit dulce q̃ dicit: quia puersa mens dum aliũ deterius ditescere viderit: exultat se vt eo minor possit mine videri. Cũ aliquid de fallacia psuadet: fit dulce q̃ suggerit: q; eoipso q̃ fallit ceteros prudens videtur sibi. Cũ luxuriã decepte menti loquitur: fit dulce q̃ suadet: quia in voluptate animũ resoluit. Quot ergo vicia carnaliũ cordib⁹ inserit: quasi tot potus sue eis dulcedinis porrigit. Qui tam vt predixi ei⁹ dulcedinẽ non percipiũt: nisi qui p̃sentibus voluptatib⁹ dediti ad perpetuũ luctũ trahũtur. Bene ergo dicit: Bulcis fuit glareis cocyti: qua amar⁹ electis: ⁊ suauis est reprob. Illos eni solũmodo suis delectatiõib⁹ palscit: quos q̃tidianis lapsibus ad gemitũ impellit. Sequitur. ℣ Cap. XXX

Et post se omnẽ hominẽ trahit ⁊ ante se inumerabiles. Hoc loco homo humana sapiens dicit: Sed cum plus sint omnes q̃z innumerabiles: querendũ est nob cur ante se inumerabiles ⁊ post se omẽs trahere dicatur: nisi q̃ antiquus hostis reprobum tunc hominem ingressus cunctos quos carnales inuenerit sub sue iugũ dictiõis rapit? Qui ⁊ nunc priusq̃z appareat inumerabiles quidez: non tamen omẽs carnales trahit: quia quotidie a carnali opere ad vitam multi reuocant: quia ad statum iusticie: alij per breuem: alij vo per longam penitentiaz redeunt. Et nunc inumerabiles rapit: cũ falsitatis sue stupenda hominib⁹ signa non exhibet. Cũ vo coram carnaliũ oculis miranda eis pdigia fecerit: post se tũc non inumerabiles: sed oẽs trahet: q; qui bonis p̃sentibus delectant potestati illius se absq; retractione subijciunt. Sz sicut p̃fati sum⁹: q; pl⁹ est omnẽ hominẽ q̃z inumerabiles trahere: cur prius dicit: q; omnẽ hominẽ trahit: ⁊ p⁹ in augmento inumerabiles subijciunt. Ratio nanq; expetit: vt prius q̃ min⁹ est: ⁊ p⁹ in augmẽto q̃ maius est diceret. Sed sciẽdum q; hoc loco plus fuit inumerabiles dixisse q̃z oẽs. Post se eni omnẽ hominez trahit: q; in tribus annis ⁊ dimidio oẽs quos i studijs vite carnalis inuenerit iugo sue damnationis astringit. Ante se vo inumerabiles traxit: quia per q̃nq; milia ⁊ adhuc amplius annorũ curricula: q̃uis carnales omẽs trahere minime potuit: multo tamẽ plures sunt i tam longo tpe hi quos ante se inumerabiles rapit: q̃z oẽs quos in tam breui tpe rapiẽdos inuenerit. Bene ergo dicit. Post se oẽz hoiez trahit ⁊ ante se inumerabiles: quia ⁊ tũc minos tollit cum omnes tulerit: ⁊ nunc amplius diripit: cũ corda omniũ non iuadit. Hec

beatus iob quia cõtra iniquoꝝ pncipẽ mire
ꝺ sseruit qui in hac vita extolli pmittit: sed i
aduentu ꝺñi destruet: de se patenter osten/
dit: quia flagella ꝺñica non ex offensione su/
sceperit: quoniã si iniquus quisq; in hac vi/
ta pmittit ꝓsperari: necesse est vt electus dei
debeat sub flagelli freno retineri: ex qua re
Lex. amicos arguit dicens: ℣ Quomõ igit ꝓso/
lamini me frustra: cũ responsio vestra repu/
gnare ostensa sit veritati. Amici beati iob cõ
L solari non poterant in quo suis sermonibus
veritati ꝓtraibant. Cunq; hũc hypocritam
vel impiũ dicerent: per hoc qꝺ ipsi mentien/
tes perpetrabãt culpã: augebãt pculdubio
penam iusti vulneribꝰ afflicti. Nam sancto/
rum mentes quia veritatẽ diligũt: etiam cul
pa fallacie torquet aliene. Quãto eni graue
mendacij esse crimen aspiciũt: tanto hoc nõ
solum in se sed etiam in alijs oderunt.

℣ Sancti Gregorij Liber XVI

℣ Capitulũ I

A

Job La XXII.

QVi contra veritatis verba in allegatio
ne deficiunt: sepe etiaz nota
replicant: ne tacẽdo victi vi
deantur. Unde eliphas bti
iob sermonibꝰ pressus ea dicit que nullus ig
norat. Ait eni: ℣ Nunqꝺ deo cõparari po/
test homo etiam cũ pfecte fuerit scientie. In
compatione eni dei scientia nostra ignoran/
tia est. Ex dei nanq; participatiõe sapimus
non compatione. Quid ergo mirũ cuz illud
quasi per doctrinã dicit: qꝺ scire potuit etiã
si taceret. Qui adhuc dei potentiã quasi de
fendendo subiũgit: Quid ꝓdest deo si iustꝰ
fueris: aut quid ei confers si imaculata fue/
rit via tua? In omni quippe qꝺ bene agimꝰ
ps.15. nosmetipsos non aũt ꝺñm iuuamꝰ. Unde ei
per psalmistã dicit: Dixi ꝺño deus meus es
tu: qñ bonoꝝ meoꝝ non eges. Ipse eni ve
re nobis ꝺñs: quia t vtiq; deus est: qui bo/
no non indiget seruientis: sed bonitatẽ con/
fert quã recipit: vt oblata bonitas non ipsi
B sed prius accipientibꝰ: t post reddentibꝰ p/
Mat.25 sit. Nam etsi in iudicio ꝺñs venies dicit: q;/
diu fecistis vni de his fratribꝰ meis mimis
mihi fecistis: mira hoc pietate loquit ex suo
rum compassiõe membroꝝ. Et ipse nos per
hoc qꝺ caput nostrũ est adiuuat: qui per no
stra bona opera in suis membris adiuuatur
Adhuc adiũgit eliphas qꝺ nullus ignorat
Lex. dicens: ℣ Nunqꝺ timẽs arguet te: t veniet
tecũ ad iudiciũ? Quis hoc vel desipiens vl
insipiens sentiat: qꝺ ꝺñs ex timore nos ar/
guat: t ex metu iudiciũ contra nos suũ pro/
ponat. Sed qui verba sua metiri nesciũt p/
culdubio ad ociosa dicta dilabunt. In qui/
bus si se mime reprehendũt: statim ad noxia
et ꝓtumeliosa verba prosiliunt. Unde eli/
phas qui i ociosa intulit: ad ꝓtumeliosa proti
nus verba prorupit dicens: Et non ꝑpe ma L
liciam tuam plurimaz: t infinitas miqtates
tuas. Ecce a torpenti corde ad verba venit
ociosa: ab ociosis autem verbis per crimen
fallacie ad ꝓtumelias exarsit. Isti qppe sunt
casus culpe crescẽtis: vt lingua cũ non restri
gitur: nequaq; vbi ceciderit iaceat: ꝫ semper
ad deteriora descendat. Ea vo que subiun/
cta sunt: quia valde iuxta histoziam patent:
exponẽda ad litteram non sunt. Sed quia
amicos beati iob hereticoꝝ speciem tenere
diximus: ipsum vo significationẽ sancte ec/
clesie gerere: iam nũc eliphas verba quomo
do hereticoꝝ falsitati congruant demonstre
mus. Nam sequit. ℣ Abstulisti eni pignus Lex.
fratrũ tuoꝝ sine causa: t nudos spoliasti ve
stibus. Aquam lasso non dedisti: t esurienti
subtraxisti panem. In fortitudie brachij tui
possidebas terram: t potẽtissimꝰ obtinebas

A

IN scriptura sacra ℣ Cap.II (eam.
pignoris appellatione aliquãdo do
na spũssancti: aliquãdo vo signatur
ꝓfessio peccati. Pignus nanq; accipit donũ
spũssancti: sicut per paulũ dicit: Qui dedit . 2.Cor.5
nobis pignus spiritũ. Ad hoc eni pignꝰ acci
pimus vt de pmissione que nobis fit certitu
dinem teneamus. Bonũ ergo sanctispiritus
pignus dicit: quia per hoc nostra anima ad
interioris spei certitudinẽ roborat. Rursuz
pignoris noie peccati ꝓfessio solet intelligi: si
cut in lege scriptũ est: Cũ debet tibi quippi/ Exo.22.
am frater tuus t abstuleris pignꝰ ab eo: an/
te solis occasum pignus restitue. Frater ete
nim noster debitor nobis efficit: cũ quilibet
proximus in nos aliquid deliquisse mõstra/
tur. Peccata quippe debita vocamꝰ. Un/
de de peccatori seruo dicit: Omne debitum di Mat.18.
misi tibi. Et in ꝺñica oratione quotidie pre/
camur. Dimitte nobis debita nostra: sicut Mat.6.
et nos dimittimꝰ debitoribꝰ nostris. A de/ B
bitori autez nostro pignus accipimꝰ: quan/
do ab eo qui i nobis peccasse cognoscit pec/
cati eius iam confessionẽ tenemus: per quaz
relaxare peccatũ qꝺ in nobis perpetratuz ẽ
postulamus. Qui enim peccatuz qꝺ cõmisit
fatetur: t veniam petit: iam quasi pro debi/
to pignꝰ dedit. Qꝺ nimirũ pignꝰ añ sol' occa/
sum reddere iubemur: qz pusq; in nobis per

dolorem cordis sol iusticie occidat: debem⁹ ei ꝓfessionem venie reddere: a quo ꝓfessionē accipim⁹ culpe: vt qui se deliquisse i nos meminit: a nobis mox relaxatū sentiat qđ deliquit. Quia ergo sancta ecclesia quoslibet ab hereticis ad veritatē fidei reuertētes recipit ꝑ pus vt ꝓ fiteri erroris sui culpā debeāt psua
L det: quasi sub hereticoꝝ specie per elipham dicitur: Abstulisti enī pign⁹ fratrū tuoꝝ si ne causa. id est. ab his q̄ a nobis ad te veniūt inutiliter ꝓfessionē erroris exegisti. Sin vo vt prędixim⁹ pignus sanctispūs dona sentimus: heretici sanctā ecclesiā fratrū suoꝝ pignos dicunt abstulisse: q̄ eos qui ad illā ve
Tex. nunt dona spiritualia suspicāt amittē. Unde ꝛ sequit. ℣ Et nudos spoliasti vestibus. Eos quos heretici puersis ꝑdicatiōib⁹ trahunt: precepta doctrine sue quasi quedā vestimēta habere existimāt: ꝛ tamdiu illos vestitos putāt: q̄diu hec: que ipsi ꝑdicauerūt ab illis seruari ꝓsiderāt: ex quibus cū quidā ad sanctā ecclesiā redeūt: eos ꝑmus doctri
A ne vestimēta ꝑdidisse suspicant. ℣ Cap. III

Sed cū nudus expoliari nequeat q̄rendū nobis est: quō prius nudi et post spoliari memorant. Sed sciendū quia oīs qui cordis puritate pfruit: eoip so quo duplicitatis in se tegumētū nō habet nudus est. Et sunt nōnulli apud hereticos qui cordis quidem puritatē habent: sed tamē doctrine eoꝝ dogmata puersa suscipiūt. Hi nimirū ꝛ ex sua puritate nudi sūt: ꝛ quasi ex eoꝝ prędicatiōe vestiunt. Et q̄ tales quiq̄ facile ad sanctā ecclesiā redeūt eo qđ duplicitatis malicia non vtunt: eos heretici nudos fatent: quos ab ea dicūt vestib⁹ expoliatos
Tex. quia simplices quosq̄ pigros atq̄ hebetes putant: quos prava sua dogmata ꝑdidisse ꝓsiderāt. Sequit. ℣ Aquam lasso non dedisti: ꝛ esurienti subtraxisti panē. Heretici q̄
B veritatis soliditatem non tenēt: eo nōnunq̄ student vt loquaciores appareāt: ꝛ cōtra catholicoꝝ fidem quasi de doctrine sciētia gloriantur. Cūctos quos aspiciūt prauis ad se trahere sermonib⁹ querūt: ꝛ vnde sibi alios ad interitū sociāt: inde se agere aliquid viuaciter putant. Eos vo lassos dicim⁹: qui sub huius seculi onere laborioso fatigant. Unde ꝛ ꝑ semetipsam veritas dicit: Venite ad me omnes q̄ laboratis ꝛ onerati estis: ꝛ ego vos reficiam. Heretici igitur q̄ sua dogmata predicare non cessant: sanctā ecclesiā quasi de imperitia irrident dicētes: Aquam lasso non dedisti: ꝛ esurienti panem subtraxisti. Se enī aquam lasso dare existimant: cū quibusdam sub terreno fasce laborantib⁹ sui poculum erroris prebent. Et panem se esurientib⁹ non subtraxisse suspicant: quia etiam ō inuisibilib⁹ atq̄ incōprehensibilib⁹ requisiti cum superba audacia respondent. Et tūc se doctos pre omnib⁹ credūt: cū loqui de incognitis infelici⁹ presumūt. Sancta vo eccle
L sia dum quēpiam videt esurire: qđ ei non ꝑ sit accipere aut si iam sunt: sibi cognita modeste supprimit: aut si adhuc videnī incognita humiliter fatet: eosq̄ ad ordinate humilitatis sensum reuocat: cū per suū illis ꝑdicatorem dicit: Non plus sapere q̄ oportet sapere: Ro.12.
sed sapere ad sobrietatē. Et rursum: Noli altū sapere ꝑ time. Atq̄ iterum: Altiora te Ro.11.
ne q̄sieris: ꝛ fortiora te ne scrutat⁹ fueris. Et Eccli.3.
rursum. Mel inueniſti comede qđ sufficit tibi: ne forte saciatus euomas illud. Mel q̄pe Prouer.25
inuenire est: sancti intellect⁹ dulcedinem degustare. Nō tūc sufficienī comedit: quando nostra intelligētia iuxta mensurā sensus sub moderamie tenet. Nam saciat⁹ mel euomit: qui plus appetēs penetrare q̄ capit: ꝛ illud ꝑdit vnde potuit nutriri. Quia sancta ecclesia ab infirmis mentib⁹ ꝓhibet alta ꝑscrutari: beato Iob dicit: Esurienti subtraxisti panem. ℣ Cap. IIII

A Et quia ei⁹ quoq̄ magnitudini heretici inuident qđ in fide vera populos vniuſaliter tenent: cū terrene ꝓsperitatis tempus inuenīt: contra eaꝫ in superbis vocibus excedūt: ꝛ exprobrantes aperiunt q̄tum prius eius potentie latent inuidebāt Nam sequitur. In fortitudine brachij tui
Tex. possidebas terram: ꝛ potentissimus obtinebas eam. Ac si patenter dicat: Nō in prędicatione tua terram vniuersaliter occupasti: potentia fortitudis: non ratio veritatis fuit. Qui enim christianos principes prędicationem eius tenere ꝓspiciunt: hoc quod ei a populis adesse creditur: non virtute rectitudinis ꝑ causam secularis potētie esse suspicant. Sequit. ℣ Uiduas dimisisti vacuas: ꝛ la
Tex. certos pupillos cōminuisti. Plebes q̄ hereticis prędicantib⁹ sunt subiecte: ex carnali intelligentia errorum eorum semina puersa cōcipiunt: eisq̄ in sua damnatiōe sociant. Ꝫ
B cum sancta ecclesia ipsos erroneos prędicatores vel ratiōe victos ad se suscipit: vel studio peruersitatis obduratos sub discipline sue vincula restringit: destituti heretici cū remanere apud se plebes sine ꝑdicatorib⁹ vident: qđ aliud a sancta ecclesia q̄ viduas vacuas relictas dolet? Et q̄ ꝑtractis hereticorū magistris eoꝝ discipulos i suo opere infir-

mari suspicant: quasi lacertos pupillor cõ/
minutos ab ecclesia esse ꝓquerunt. Vel cer
te quia sancta ecclesia dum quosdã ab here/
ticis venientes suscipit: liquet nimirũ qõ pri/
stino eor errori ꝓtradicit. Nam sunt nõnul
li qui ita virginitati carnis studeñt: vt nupti
as damnẽt: ꝛ sunt nõnulli qui ita abstinenti/
am laudant: vt sumẽtes alimenta necessaria
1.Tbi.4. detestenť. De quibus per paulũ dicit: ꝓhi/
bentiũ nubere: abstinete a cibis: quos de
us creauit ad pcipiendum cum grarũactione
fidelib⁹: quia ergo eos a carnali intentione
sue superstitionis euocat: heretici cũ hos aspi
ciunt aliter viuẽ q̃ docuerũt: lacertos eorũ
ab opatione quã prius tenuerãt cõminutos
C esse ab ecclesia detestanť. Unde ꝛ in hoc tẽ/
pore discipline si q̃d ei adũsitatis euenerit: ꝟ
euenisse ex digna peccator retributione su/
Tex. spicanť. Nam subdit. ℣ ꝓpterea circũ/
datus es laqueis: ꝛ ꝓturbat te formido subi
ta. Illũ formido subita ꝓturbat qui ꝓsidera
re negligit q̃d ex districtione iudicis venien
tis imineat. Quia ergo fidelem populũ he/
retici culpis pfidie oppressum credũt: circun
datũ laqueis accusant. Et quia existimãt q̃
futura non puideãt: in pcussione sua hũc su/
bita formidine ꝓturbatũ putãt. Qui adhuc
insultãtes adiũgunt. Et putabas te tenebras
non visurũ: ꝛ impetũ aquarũ inũdantiũ nõ
oppressum iri. Ac si apte dicat: Securitatez
pacis in spe tibi ꝓposueras: ꝛ idcirco de p/
sumptione tua quasi de luce gaudebas: nec
te vnq̃ oppressi tribulationib⁹ existimasti.
Sed ecce supuenientib⁹ malis affligeris: an
B sint recta que tenes: ipse que te oppressũt tri
bulationũ tenebre oñdunt. Quas videlz tri
bulationes si eliphas aḋs inũdantib⁹ cõpa/
rat: quia duz alie sup alias irruũt: quasi aḋs
tumentib⁹ vnde vndas sequunť. Sequiť.
Tex. ℣ An cogitas q̃ deus excelsior celo sit: ꝛ su
per stellarũ vertices sublimeť: ꝛ dicis: Quid
eni nouit deus? Et quasi p caliginẽ iudicat.
Nubes latibulũ eius: nec nra ꝓsiderat: ꝛ cir
ca cardines celi pambulat. ℣ Cap̃. V
A Sunt pleriq̃ ita hebetes: vt formi/
dare nesciãt: nisi q̃ corpaliť vident.
Uñ fit: vt deũ nõ metuãt quẽ vide/
re nõ pñt. Heretici aũt quia esse se sapientes
arbitranť: verba ꝓtra catholicos irrisionis
pferũt: atq̃ ab eis illũ nõ timeri suspicanť
quẽ videre corpaliť nequeũt: vt q̃si p tempo
rem sensus auctorẽ suũ existimẽt: q̃ celo ex/
celsiorẽ: ꝛ sup stellarũ vertices sublimať: ex
longinquo videre non posse: ꝛ q̃ internos ꝛ
celestem sedem partes aeree intersunt: quasi
in nube latens p caliginez iudicet: ꝛ supiori/
bus intentus min⁹ ima ppendat: ꝛ dum celi
cardines ambiẽdo constringit interiora non
videat. Sed quis de deo ista vel desipiens
suspicetur? Qui nimirũ dum sit semper om/
nipotens: sic intendit omnib⁹: vt assit singu/
lis: sic adest singulis vt simul omib⁹ nunq̃
B desit. Nam etsi quosdam peccãtes deserit:
eisdem tamẽ ipsis adest p iudiciũ: quib⁹ de/
esse cernit per adiumentũ. Sic itaq̃ exterio
ra circũdat: vt interiora impleat: sic interiora
implet: vt exteriora circũdet: sic summa re/
git: vt ima non deserat: sic imis pñs est: vt
a superiorib⁹ non recedat: sic latet in sua specie
vt tamen cognoscať in opatione: sic cogno/
scitur in suo ope: vt tamen comphẽdi nõ va
leat a cognoscẽtis estimatiõe: sic adest: vt vi/
deri nequeat: sic videri non valet: vt tamen
eius pñtiam ipsa sua iudicia testenť: sic se
nobis intelligendũ prebet: vt tamen ipsum
nobis radiũ sui intellect⁹ obnubilet: ꝛ rursũ
sic caligine nos ignorãtie reprimit: vt tamẽ
menti nostre radijs sue claritatis intermicet:
quaten⁹ ꝛ subleuata quippiã videat: ꝛ reui/
berata ꝓtremiscat: ꝛ quia eũ sicuti est vide/
re non potest: aliquaten⁹ videndo cognoscat
C Sed hec heretici sanctam ecclesiã scire non
estimant: quia stulto iudicio solos se eẽ sapi/
entes putant. Ex quor adhuc typo subiun
Tex. gitur. ℣ Nũquid semitã seculor custodire
cupis: quam calcauerũt viri iniq̃. Sicut se/
mitã redẽptoris nri humilitas ita semita se/
culor supbia ẽ. Seculor itaq̃ semitaz viri
iniq̃ calcãt: q̃ p hui⁹ vite desideria i elatiõe
Tex. pambulabãt. De q̃b⁹ adhuc iniq̃s subditur
Qui sublat/ sũt/ ante tps suũ: ꝛ fluui⁹ subuer
A tit fundamentũ eor. ℣ Cap̃. VI
Am tps vite a diuina nobis prescie
tia sit pculdubio prefixum: q̃renduz
valde est: qua ratiõe nũc dicit: qõ iniqui ex
presenti seculo ante tempus ppr̃um subtra
hantur? Omnipotens eni deus etsi plerũq̃
mutat sententiã: consiliũ nunq̃. Eo ergo tẽ/
pore ex hac vita quisq̃ subtrahiť: quo ex di
uina potentia ante tempora prescit. Ez sciẽ/
dum quia creans ꝛ ordinans nos omnipo/
tens deus iuxta singulor merita disponit et
terminũ: vt vel inde malus ille breuiter vi
uat: ne multis bene agentibus noceat: vel
bon⁹ ist⁹ diuti⁹ in hac vita subsistat: vt mul
tis bonis operibus bonus existat: vel rursũ
malus longius differať in vita: vt prava ad
huc opera augeat ex quor temptatiõe pur/
gati iusti verius viuant: vel bonus citi⁹ sub/
trahať: ne si hic diu vixerit eius innocentiã

B malicia corrũpat. Sciendũ tñ qz benignitas dei est: pctoꝛib⁹ spaciũ penitẽtie largiri. Hz qz accepta tpa nõ ad fructũ penitẽtie: ad vsũ ꝯo iniq̃tatis vertũt: qõ a dina miscdia mereri poterãt amittũt: cuius oꝑs de⁹ illud tpus vnusquisq; ad mortẽ psciat: q̃ ei⁹ vita terminat: nec alio in tpe quisq; mori potuit: nisi ipso quo mozit. Nam si ezechie anni additi ad vitam q̃ndecim memozant: tps q̃dem vite creuit ab illo termino quo mori ipse merebat. Nam diuina eius dispositio tps tũc psciuit: quo hũc postmodũ ex psenti vita sb traxit. Cũ ergo ita sit: quid est qõ dicit: quia iniq; sublati sunt ante tps suũ: nisi q; oẽs qui psentem vitã diligũt: longioza sibi eiusdẽ vite spacia ꝓmittunt? Sed cũ eos moꝛs supueniẽs: a psenti vita subtrahit eoꝝ vite spacia que sibi longioza quasi in cogitatiõe tendere ꝓsueuerãt intercidit. De quib⁹ recte dicitur: Et fluui⁹ subũtit fundamentũ eoꝝ. Iniq; eni dum coꝛde transire ad eterna negligunt: et cũcta psentia fugitiua esse non intuentur: mentẽ in amoꝛe vite psentis figunt: et quasi longe habitatiõis in ea sibi fundamentũ construũt: qz in terrenis rebus p desideriũ solidant. Sic prim⁹ in terra chayn ciuitatem ꝓstruxisse describit: qz videlicet pegrinus apte monstrat: qz ipse in terra fundamentum posuit: q̃ a soliditate eterne patrie alien⁹ fuit. Peregrin⁹ a summis fundamentũ in infimis posuit: q̃ stationẽ coꝛdis in terrena delectatiõe collocauit. Hũ oꝛ ei⁹ stirpe enoch q̃ dedicatio interpꝛetat prim⁹ nascit: in electoꝝ ꝯo pgenie enoch septim⁹ fuisse memoratur: quia videlicet pꝛobi in hac vita que ante est: semetipsos edificando dedicant: electi ꝯo edificatiõis sue dedicationẽ in fine tẽpoꝛis. id est. in septimo expectant. Vides nanq; plurimos tpalia sola cogitare: honoꝛes querere: ambiẽdis rebus inhiare: nil p⁹ hanc vitã req̃rere. Quid itaq; isti: nisi in pꝛima se generatione dedicant. Et vides electos nil ꝑsentis glozie querere: libenẽ inopiam sustinere: mala mũdi eq̃nimiter perpeti: vt possint in fine cozonari. Electis ergo enoch in septima generatiõe nascit: quia sui dedicationẽ gaudij: in extreme retributionis gloꝛia requirũt. Et qz q̃tidiano tpis lapsu ipsa pꝛesentis vite mortalitas decurrit: atq; dedicationẽ pꝛobꝝ eosdem pꝛobos subtrahẽdo destruit: recte de iniquis dicit: Et fluui⁹ subũtit fundamentũ eoꝝ. id est. ipse cursus mutabilitatis statũ in eis subꝛuit puerse constructiõis. Sequit. ℣ Qui dicebãt deo: recede a nob. Hec etiaz beatũ iob dixisse quis ambigat. Sed q̃e in ei⁹ dictis exposuimus ꝓpter legentis fastidiũ replicare deuitam⁹. Sequit. ℣ Et quasi nihil possit facere oꝑpotens estimabãt eũ. In his q̃b⁹ sermo et nõ sententia ĩmutat. Nam qõ p beatũ iob dictum est: q̃d est oꝑs: vt seruiam⁹ ei: hoc p eliphaz dicit: et quasi nihil possit facere oꝑs estimabant eũ. Sequit. ℣ Cap. VII

Dum ille implesset dom⁹ eoꝝ bonis malozꝝ domos dñs bonis implet qz etiam ingratis sua dona non denegat: vt aut benignitatẽ ꝓditozis erubescãt: et ad bonitatẽ redeãt: aut redire oĩmodo ꝓtemnẽtes inde illic graui⁹ puniant: vnde hic et bonis dei largiozib⁹ mala reddiderũt: vt durioza eos nũc supplicia puniant. quoꝝ hic malicia nec dona vicerũt. Sequit. ℣ Quoꝝ sententia pcul sit a me. Hoc etiã p beatũ iob dictum est: Ait nanq; quoꝝ ꝓsiliuz longe sit a me: cuius aliud sentẽtia: atq; aliud ꝓsiliũ possit intelligi. Sentẽtia q̃ppe in oꝛe est: ꝓsiliuz in cogitatiõe. Hũ ergo eliphas lõge se a malozꝝ sentẽtia: beatus ꝯo iob a ꝓsilio optauit ꝓstat nimirũ qz iste malozꝝ verbis: ille ꝯo etiam cogitatiõe desiderat eẽ dissimil. Sequit ℣ Videbũt iusti et latabunt: et inocẽs sbsannabit eos. Justi cũ hic iniustos errare ꝓspiciunt: de erroꝛe peuntiũ letari nõ pñt. Si ei gaudent erroꝛib⁹: iusti nõ sunt. Rursuz si p insultationẽ letant: eo q; tales non sunt q̃les alios esse ꝓspiciũt: oĩno supbi sũt. Hñ et pharise⁹ iustificationẽ pdidit: qz publicani meritis gaudẽdo se ptulit dicẽs: Gras ago tibi: qz nõ sum sicut ceteri hminũ: raptoꝛes: iniusti: adulteri: velut etiã h̃ publican⁹. Rursuz si dicim⁹ qõ pfecto gaudio exultare iusti pñt de morte pꝛauoꝝ: q̃le est in h̃ mũdo gaudiũ de vltiõe peccantiũ: in q̃ adhuc incerta ẽ vita iustoꝝ. Discernam⁹ igit tpa tremoꝛis et exultatiõis. Videnteni nũc iniustos iusti: et de eoꝝ nequitia tabescũt. Cunq; eos etiã pire ꝓspiciũt: de sua quoq; vita suspecti fiũt Quando ergo videbũt iusti iniquoꝝ interitum et letabunt nisi cũ districto iudici pfecta iam securitate exultationis inheserint: cũ in illo extremo examine illoꝝ damnationẽ cõspiciunt: et de se iam qõ metuant non habebunt. Nunc itaq; pꝛobos aspiciunt et gemunt: tunc aspiciunt et subsannabunt: quia eos exultando cõspiciunt: quos modo nec sine gemitu iniqua perpetrãtes nec sine metu vidẽt p iniquitate mozientes. Unde p h̃ qõ subditur: quia de damnatiõe eoꝝ vltima dicatur: ostendit: nam ꝓtin⁹ subinfert. Nonne succisa est erectio eoꝝ: et reliquias

eorũ deuorabit ignis. Hic nanq; iniqui erecti sunt: quia in prauis actionib⁹ extollunt: quia ꝛ peruerse agunt: ꝛ tamẽ ꝓ puersis actibus mime feriunt. Peccant ꝛ florent: peccata augent: ꝛ terrena bona multiplicãt. Sz eorum erectio tũc succidit: cũ vel a presenti vita ad interitũ vel a conspectu eterni iudicis ad eternũ gehenne incendiũ pertrahuntur. Qui ꝛ si hic mortuam suam carnẽ relinquũt: ipsam quoq; in resurrectiõe recipiunt vt cũ carne ardeant in qua peccauerũt. Sicut enĩ eor culpa in mente fuit ꝛ corpore: ita eor pena in anima erit parit ꝛ carne. Quia ergo nec hoc eis erit a tormento liberũ: qõ hmortuũ relinquũt: recte nũc dicit reliquias eor deuorabit ignis. Sequit. ℣ VIII

Ter. A

Equiesce igitur ei ꝛ habeto pacem: et per hec habebis fructus optimos Suscipe ex ore illius legem: ꝛ pone sermones eius in corde tuo. Culpa superbie est docere meliorem. Quã sepe heretici perpetrãt qui de his que prauesentiũt: ãsi docere catholicos presumũt. Tũc enĩ eos putant deo acqescere: si illos ꝓtigerit eor puersitatib⁹ consentire: ꝛ acqescentib⁹ pacem ꝑmittũt: qr contra eos q̃ sibi consentiũt: iam iurgari desistũt. Fruct⁹ aũt optimos sibi consentiẽtibus pollicent: qr eos solos bona opa agere existimãt: quos ad sua dogmata se trahere exultant. Quib⁹ ꝛ hoc congruit qõ adiũgit. Suscipe ex ore illi⁹ legem. Quia ea que ipsi sentiũt ex ore dei ꝓcedere suspicant. Et pone sermones ei⁹ in corde tuo. Ac si astruat dicens: Quos nũc vsq; in ore: ꝛ non i corde tenuisti. Qui enĩ eor puersa dogmata respuit: non eũ verba dei in sensu: sed in ostensione habuisse criminat. Unde ãsi sub q̃daz specie dulcedinis infundunt virus pestifere psuasionis: vt verba dei que ecclesiã in corde suo ponere ãmoneant: que si vnq; a corde illi⁹ recessissent ab illis talia nullaten⁹ audirent. Sequit. ℣ Si reuersus fueris ad oipotentẽ edificaberis. ꝛ longe facies iniqtatẽ a tabernaculo tuo. Fidelẽ populũ heretici a deo discessisse existimãt: qr eũz suis ꝑdicationib⁹ resistentẽ vident. Quem cum malis ꝑsentib⁹ afflictũ ꝓspiciũt: ãsi ꝑ ãmonitionez ad ꝓditoris gram trahere conant dicentes: Si reuersus fueris ad oipotentẽ edificaberis. Ac si apte dicãt: Quia nr̃is dogmatib⁹ resistendo a dño recessisti: idcirco a iusticie edificatiõe destruct⁹ es. Tabnaculũ ꝓo alio q̃ accipim⁹ habitaculũ corpis: aliq̃n ꝓo habitaculũ cordis. Nã sicut aia habitam⁹ i corpore ita ꝑ cogitationes habitam⁹ in mẽte:

Ter. B

Ter. C

Iniqtas ergo in tabernaculo mentis est puersa intentio in studio cogitatiõis. Iniquitas aũt in tabernaculo corpis: per expletionem operis actio carnalis. Eliphas itaq; qr amicus beati viri extitit: queda veraz sentiens ꝛ tamen in his in quibus a rectitudine deuiat hereticor speciẽ tenens: beatum iob ex ꝓtutib⁹ flagellatũ nesciens: errasse credidit quẽ pcussum vidit: eiq; si reuersus ad oipotentẽ fuerit pollicet dicẽs: Longe facies iniqtatẽ a tabnaculo tuo: ac si patent dicat: Quisqs ad deũ post errata reuertit: in cogitatione simul ꝛ i opere mũdat. Sequit. ℣ IX

Ter. A

Abit ꝓo terra silicez: ꝛ ꝓo silice torrentes aureos. Quid per terram nisi infirmitas actionis: quid per duricias silicis: nisi fortitudo signat. Quid ꝑ torrentes aureos: nisi doctrinã intime claritatis accipim⁹? Ops aũt de⁹ ad se ꝓuersis ꝑ terrã dat silicez: qr ꝑ infirma actione fortitudinẽ tribuit robusti opis. Dat etiam ꝑ silice torrẽtes aureos: qr ꝑ robusto ope doctrinã multiplicat clare ꝑdicatiõis: vt pctõr quisqs ꝓuersus ꝛ ex infirmo fortis existere valeat: et in sua fortitudine vsq; ad pferẽda verba intime claritatis exurgat: ãten⁹ in eo ꝛ infirmitas actiõis in q̃ velut terra soluit: bñ viuẽdi fortitudie solidet. Et rursus cũ sensus ex vita trahit: ex ipsa fortitudie torrẽtes aurei defluãt: qr in ore bñ viuẽtiũ doctrine claritatis inũdat. Sequit. ℣ Eritq; ops ꝓtra hostes tuos: ꝛ argẽtũ coaceruabit tibi. Quos magis alios hostes patimur: q̃ maligs spiritus: q̃ in nr̃is nos cogitatiõib⁹ obsidẽt: vt ciuitatẽ valeãt nr̃e mẽtis irrũpe: eãq; sub sui iugo dñi captã tenere. Argẽti ei noie sacra eloquia õsignari: testat psalmista q̃ ait: Eloquia dñi eloquia casta argẽtũ igne examinatũ. Et sepe cũ eloquijs sacris intẽdim⁹: maligno⁹ spirituũ insidias graui⁹ toleram⁹: qr mẽti nr̃e terrenarũ cogitationũ puluerẽ aspgũt: vt intẽtiõis nr̃e oculos a luce intime visionis obscurent: qõ nimirũ psalmista ptulerat cũ dicebat: Declinate a me maligni ꝛ scrutabor mandata dei mei: videlicet patent in sinuãs: qr mãdata dei pscrutari nõ poterat: cũ malignor spirituũ insidias i mẽte tolerabat. Nõ etiã in ysaac ope sb allophilor ꝓpter uitate cogscim⁹ desigri q̃ puteos qs ysaac foderat terre ꝓgerie replebat. Hos ei nos nimirũ puteos fodim⁹: cũ in scpture sacre abditis sensib⁹ alta penetram⁹. Nõ tñ occulte replent allophili: quando nobis ad alta tendentibus imundi spiritus terrenas cogitationes ingerunt: ꝛ quasi inuentam diuine

Ter. B

Ps. 11.

Ps. 118.

Gen. 26. C

scientie aquã tollunt. Sed qz nemo hos hostes sua virtute supat: p eliphã dicit. Eritq; omnipotẽs cõtra hostes tuos: z argentũ coaceruabit tibi. Ac si apte diceret. Dũ malignos spũs dñs sua a te virute repulerit diuini int⁹ eloquij talẽtũ lucidũ excrescit. Seq;.

Tex. A

Tunc sup omnipotẽtẽ delitijs ℣ X afflues. Sup omnipotẽtẽ delitijs affluere est: in amore illi⁹ scripture satiare epulis saciari. In cui⁹ nimiruz verbis tot delitias inuenim⁹ quot ad pfectũ nostrũ intelligentie aduersitates accipim⁹: vt mõ nudã nos pascat historia: modo sub textu litere velata medullitus nos reficiat moralis allegoria: mõ ad altioza suspẽdat cõtẽplatio inpsentis vite tenebris: iam de lumine eterni/tatis intermicãs. Et sciẽdũ q; quisq; delitijs affluit in quadã sui remissione soluit: atq; a laboris studio quasi ex lassitudine relaxat: qz nim⁹ rũ anima cũ internis delitijs abũdare ceperit: terrenis operibus incubare mini me cõsentit: sed amore cõditoris capta: z sua captiuitate iam libera: ad cõtẽplandã ei⁹ speciem deficiendo suspirat: z quasi lassescendo cõualescit: qz dũ sozdida onera portare iã nõ valet: ad illũ p quietẽ pperat quẽ int⁹ amat

B Cañ. 8.

Hinc etiam in admiratione sponse scriptum est: Que est ista que ascẽdit de deserto delitijs affluens: Qz nimirũ sãcta ecclesia nisi ℣ boꝛum dei delitijs affluere: de deserto vite psentis ascẽdere ad superioza nõ posset. Beliciꝰ ergo affluit z ascẽdit: qz dũ mỹsticis intelligentijs pascit: ad supna quotidie cõtẽplãda subleuat. Hinc etiã psalmista ait: Et nox illuminatio mea in delitijs meis: qz dum p intellectũ mỹsticũ studiosa mens reficit: iã in ea vite psentis obscuritas fulgoze diei sub sequẽtis illuminat: vt etiã inhui⁹ coꝛruptionis caligine in intellectũ illi⁹ mens futuri luminis erũpat: z verboꝛ delitijs pasta pgustãdo discat: q̃d de pabulo veritatis esuriat. Seq;.

ps. 138.

Tex.

℣ Et eleuabis ad deũ faciẽ tuaz. Ad deum faciẽ leuare est: coꝛ ad sublimia inuestiganda attollere. Nã sicut per coꝛporis faciẽ hominẽ: ita p interioꝛẽ imaginẽ deo noti atq; cõspicabiles sum⁹. Luz vero reatu culpe deprimimur: ad deũ leuare coꝛdis nostri faciẽ veremur. Dũ em̃ nulla bonoꝛ operũ cõfidẽtia vulcimur: intueri sũma mẽs trepidat qz ipa se cõsciẽtia accusat. Cũ vero iam penitentie lamẽtis culpa diluit: z sic perpetrata plangunt: vt plangenda minime ppetrent magna menti fiducia nascit: z ad cõspiciẽda supne retributiõis gaudia coꝛdis nostri faces leuat. Sed hec eliphas recte diceret: si infirmũ moueret. Cũ vero iustũ virũ ppter flagella despicit: quid aliud q̃ verba sciẽtie nescius fundit. Que nimirũ dicta si ad hereticoꝛũ typũ ducim⁹: ipsi falsis pmissionib⁹ ad deũ nos faciem leuare pollicent. Ac si fideli populo patenter dicant. Quãdiu p̃dicatio/nẽ nostram nõ sequeris coꝛ in infimis pmis. Quia vero eliphas beatũ Job ad deum reuerti ammonuit: a quo videlicet idẽ vir beatus nũq; recessit: adhuc pollicendo subiũgit Rogabis eum z exaudiet te. Rogant quippe dñm sed exaudire minime merent: qui iubẽtis dñi p̃cepta cõtemnũt. Unde scriptum ẽ: Qui declinat aurẽ suã ne audiat legẽ: oza/tio ei⁹ erit execrabilis. Quãdiu ergo eliphas beatũ iob nõ exaudiri credidit: hunc nimirũ i suo opere errasse iudicauit. Unde z adhuc subdit.

Prouer. 28.

℣ XI

Et vota tua reddis. Qui vota vouit: sed hec p infirmitate soluere nõ valet: ei ex peccati pena agit: vt volẽti bonũ posse subtrahat. Cũ vero in cõspectu intimi iudicis ea que obstitit culpa detergit: fit pti nus vt votum possibilitas sequat. Sequit. Decernis rem: z veniet tibi. Hoc esse ppꝛiũ infirmantiũ iudiciũ solet: vt tanto quẽpiã existimẽt iustũ: q̃to hũc adipisci cõspiciũt omne q̃ appetit: cũ videlicet nouerim⁹ nõnun q̃ bona terrena iustis subtrahi: q̃ largo munere tribuunt iniustis: qz z desperatis egris medici quicq̃d poposcerint dari p̃cipiunt: z eos quos reduci posse ad salutẽ p̃uident: q̃ appetũt dari contradicunt. Sed si dicta hec eliphas de donis spiritalib⁹ intulit: sciẽdum q; res decernit: z venit cũ virtus q̃ ex desiderio appetit: largiente deo etiã effectu prosperat. Unde z adhuc subdit. ℣ Et in vijs tuis splendebit lumẽ. In vijs quippe lumẽ splendere est: p mira opera virtutũ signa sue claritatis aspgere: vt quocũq; p intẽtionem pgunt ab intuentiũ coꝛdibus peccati noctez excutiãt: et exemplo sui opis in eis iusticie lumen fundãt. Sed quãtalibet sit iusticia operis apud internũ iudicẽ nulla est: si hanc eleuat tumoꝛ mentis. Unde z subdit ℣ Qui ei humiliat⁹ fuerit erit in gloria: z qui iclinauerit oculos suos ipse saluabit. Que nimirum sententia a veritatis oze nõ discrepat dicentis: Omnis qui se exaltat humiliabit: z q̃ se humiliat exaltabit. Unde z p salomonẽ dr: Ante q̃ cõteratur exaltat coꝛ hominis: z ante q̃ gloriet humiliabit. Recte aũt dicit. Qui iclinauerit oculos suos: ipse saluabit. Quia quãtũ p membroꝛ ministeriũ deprehendi potest: prima supbie ostẽsio esse in oculis solet.

Tex. A

Tex.

Tex.

B

Tex.

Luc. 14. Pro. 18

B

Hic enī scriptū est. Et oculus supborum humiliabis. Hinc de ipso supbientiū capite dicit. Omne sublime videt. Hinc ō illa que ei p infidelitatē adhesit: scriptū est. Generatio cui' excelsi sunt oculi: et palpebre ei' in alta subrecte. Oculos ergo inclinare est nullū respiciendo despicere: sed seniorē atq; imparē cūctis quos aspicit estimare. Saluabit ita/q; qui oculos inclinat: q; q̄ falsuz supbie verticem deserit veritatis altitudinem ascendit.

Sequitur. ℣ Saluabit innocens: saluabit aūta mūdici manuū suarum. Que scz sentē/tia si de celestis regni retributiōe p̄mittit veritate fulcit: q; cū de deo scriptū sit: Qui reddet vnicuiq; ſm opa ei': illū in extremo examine iusticia eterni iudicis saluat: quē hic ei' pietas ab immūdis opibus liberat. Sin vero ad hoc saluari quisq; hic mūdicia manuū suarū credit: vt suis viri' innocēs fiat: pcul dubio errat: q; si supna gratia nocētē nō p/uenit: nūq; p̄fecto inueniet quē remuneret innocētē. Unde veridica moysi voce dicitur. Nullusq; apud te p se innocens est. Supna ḡ pietas p̄ius agit in nobis aliq̄d sine nobis vt subsequētequoq; nostro libero arbitrio bonū q̄ iam appetim' agat nobiscū: q̄ tñ p impensam gratiā extremo in iudicio ita remunerat in nobis: ac si ſ' pcessisset ex nobis.

A Quia ei diuina nos bonitas vt ℣ XII innocētes faciat p̄uenit. Paul' ait. Gratia aūt dei suz id q̄ sum. Et q; eandem gratiā nostrū liberū arbitrium sequitur adiūgit: Et gratia ei' in me vacua nō fuit: sed abundāti' illis oib' laborauī. Qui dū se de se nihil esse cōspiceret ait: Nō aūt ego. Et tñ q; se esse aliquid cū gra inuenit adiunxit: sed gratia dei mecū. Non enī diceret mecum: si cū p̄uenīente gratia subsequēs libex arbitriū non haberet. Ut ergo se sine gratia nihil eē ostēderet ait: Nō ego: vt vero se cū gratia operatū esse p liberū arbitriū demonstraret adiūxit: sed gratia dei mecū. Mūdicia itaq; manuū suarū innocēs saluabit: q; qui hic p̄uenit dono: vt innocēs fiat: cum ad iudiciū ducit: ex merito remunerat. Que cūcta eliphas sicut p̄dictū est: et si recte ptulit: cui tñ pferret ignorauit: q; docere meliorem audere nō debuit. Que tñ oia p typuz beretico' p̄missionib' cōgruūt: q̄ cū fideles q̄sq; in p̄nti vita afflictos inueniunt: eos ex culpa p̄sidie pcusses arbitrant: eisq; si sua dogmata sequāt: salutē innocētie p bonox operū mūdiciā p̄mittūt. Sz mēs fidelīū tāto eos altius despicit: q̄nto illos innocētiā nō videt habere quā pollicent. Unde bñ p Salomo nē dicit: Frustra iactat rete ante oculos pē natox. Pēnati quippe sunt bonorū spirit': qui dū ad altiora p spem veritatis euolāt: apposita p̄rauorū hominū deceptionis retiacula declinant. Sequitur.

Pro.1.

Jób.Ca.XXIII.

L Respōdens aūtem iob dixit Nunc quoq; i amaritudine est sermo meus: et man' plage mee aggrauata est sup gemitum meum. Uoce suo beatus iob planctibus verbis inchoat: vt dicta sua alta mysterij p̄secutione ꝓsumat. Uidere quippe dolor afflicti ex amicox cōsolatione debuerat: sed q; cōsolatio ad blandimenta fallacie erupit: afflicti dolor inhorruit. Quia enī eliphas respondere cōuerso meliora nō timuit quasi ex noxio medicamie vuln' creuit. Unde recte dicit: nūc quoq; in amaritudine est sermo me': et man' plage mee aggrauata est super gemitū meū: q; videlicet inordinate ꝓsolationis intentio p̄cussionē quā minuere debuit: multiplicauit. In quib' nimirū verbis p typū sancte ecclesie etiā fideliū dolor expromit: qui eo ampli' gemūt quo malos blādiri ꝓspiciūt: q; iuxta pauli vocē. Per dulces Ro.16.
Fmōes: et bñdictiōes seducūt corda inocētiū

A Que etiā verba ad cōsideran/ ℣ XIII dā subtili' mētē fideliū recte referūtur: qui esse sine amaritudine nesciunt: etiā si in hoc mūdo p̄sperari videant q̄ bus cū et aduersitas euenit eū quē inuenit ingemīnat dolorē. Unde recte dicit. Nunc q̄z vt aperte mōstret: q; electox mēs sine amaritudine et in p̄speritate nō fuerit. Bene aūt dicit: Et man' plage mee aggrauata est sup gemitū meū. Quan' q̄ppe plage est fortitudo p̄cussionis. Prima nāq; p̄cussionē suam electi cōsiderant: q; a cōditoris sui v: siōe diuisi sunt: q; nequaq̄ illuminationis intime claritate p̄fruunt: sed in p̄sentis vite exilio quasi in cecitatis loco religati gemūt. Dum/p ergo habent in hac manu plage gemitum suum: sed cum adhuc etiā aduersa in hac vita accedunt: man' plage eox etiā sup gemitū grauat. Erat enī plage gemitus etiā cum p̄sentis vite aduersa deessent: sed amaritudo p̄time p̄cussionis etiā ex tēptatiōe crescit ad/uersitatis. Dicat ergo: et man' plage mee aggrauata ē sup gemitū meū: q; iustū quēq; i hac vita aduersitas nō letum ptulit: sed i eo B
dolorem vulneris multiplicauit. Fit tamen miro omnipotentis dei moderamine: vt cuz in hoc mundo mens iusti aduersitatib' pl' labozat: auctoris sui cōtēplandā faciē ampli

us sitiat. Unde hic apte subiũgit. Quis mi
hi tribuat vt cognoscã ⁊ iueniã illũ: ⁊ veniã
vsq; ad soliũ ei⁹. Electus quisq; nisi deũ co
gnouisset: vtiq; nõ amaret. Sed aliud est co
gnoscere p fidẽ: atq; aliud p speciẽ: aliud in
uenire p crudelitatẽ: aliud p contẽplationẽ.
Ex qua re agit: vt electi oẽs cũ quẽ fide co/
gnouerũt: videre quoq; p speciẽ anhelẽt: cu
ius amore flagrãtes estuant: q⁹ eius dulcedi
nis suauitatẽ iam in ipsa sue fidei certitudine
degustant. Qõ bene ille in gerasenoꝝ regio
ne sanatus a demonib⁹ designat: q̃ vult abi
re cũ iesu: sed ei a magistro salutis dicit: Re
di in domũ tuã: ⁊ narra q̃nta tibi fecerit deus
Amanti em̃ adhuc dilatio imponit: vt ex di
lati amoris desiderio meritũ retributiõis au
geat. Fit ergo nobis oipotẽs de⁹ dulcis in
miraculis: ⁊ tm̃ in sua celsitudie manet occul
tus: vt ⁊ quedã mõstrãdo de se occulta nos
inspiratiõe i suo amore succẽdat: ⁊ tm̃ abscõ/
dẽdo maiestatis sue gloriã: amoris sui vim p
estũ desiderij augeat. Nisi em̃ sanctus vir vi
dere hũc i sua maiestate q̃reret: nõ vtiq; sub
inferret: ⁊ veniã vsq; ad soliũ ei⁹. ℣ XIIII

Quid nãq; est soliũ dei: nisi angelici
spiritꝰ: q̃ scriptura teste troni voca
ti sunt? Qui ergo vsq; ad solium dei
venire vult: q̃d aliud q̃ interesse angelicis spi
ritib⁹ cõcupiscit: vt nulla iam defectiua tem
porũ momẽta sustineat: ꝑ ad pmanentẽ glo
riam in cõtemplatione eternitatis exurgat.
Que tamẽ verba etiam in hac vita positis
iustis cõueniunt. Nã cũ cõtra votũ suum at
q; desiderium quodlibet agi ꝓspiciũt: ad oc
culta dei iudicia recurrũt: vt in eis videãt q⁹
inordinate intus nõ disponit q̃d inordinatus
foris currere videtur. Cum em̃ ꝓsidentẽ an
gelicis spiritib⁹ creatorẽ oim̃ fidei oculis cõ/
templant: ad eius nimirũ solium veniũt. Et
q⁹ cõsiderant: qm̃ is qui mire angelos regit
iniuste hoies nõ disponit: pfecto inueniunt
causales rõnes q̃ iuste sint: dum ipse cause
extrinsecus videant iniuste: dũq; id humili
ter faciũt: semetipsos sepe in sua volũtate re
phendunt: sua in se nõnunq̃ vota diiudicãt
dum meliora eẽ ea que disposuit cõditor pẽ/
sant. Unde bñ adhuc subdit. ℣ Ponã coram
eo iudicium: ⁊ os meũ replebo increpationi
bus. Coram deo iudiciũ ponere est: intra secre
tũ mentis p fidei cõtemplationẽ ad tremen/
dũ examẽ maiestatis illi⁹ oculos nostre cõsi
derationis aperire: quid peccator homo me
reat attendere: ⁊ occultꝰ nũc ⁊ tacitus iudex
q̃ terribilis post apparet cõsiderare. Ex q̃
re agit vt ad cognitionẽ sui anima subtilius
reuocet: ⁊ quo occultũ iudicẽ magis terribi
lem videt: eo ꝺ suis actibus formidolosis an
gustetur anxie trepidat: culpas suas lamen
tis insequit: penitendo increpat: qualẽ fuis/
se se meminit. Unde nũc quoq; postq̃ dictũ
est: ponã coram eo iudiciũ: recte subiũgit: Os
meũ replebo increpationib⁹. Qui em̃ sibi in
cõspectu dei iudicium ponit: os suũ increpa
tionibus replet: q⁹ dum subtile examen tre/
mendi ꝓtra se iudicis cõtẽplat: amare se pe/
nitentie inuectione psequit. Sepe aũt dum
culpas nostras pensare negligimus: que ea
rũ reprehensio in iudicio sequat ignoramus:
dũ vero eas penitendo psequimur: quid no
bis de eis iudex in suo examine dicere possit
inuenimus. Unde adhuc apte subiungitur.
℣ Ut sciã verba que mihi respondeat: ⁊ in/
telligam quid loquat mihi. Tũc em̃ culpas
plangimus: cũ pensare ceperimus. Sed tũc
subtilius pensamus: cũ solicitꝰ plangimus:
atq; ex lamentis in corde nostro plenius na
scitur. Quid est quod peccantib⁹ diuina di/
strictio minat: que erunt illa reprobor im/
properia: qui terror: que implacabilis maie/
statis animaduersio? Tanto em̃ tũc dñs re/
probis iratus dicit: q̃nta eos pati ex equita/
te pmiserit. Que nimirũ verba animaduer/
siõis illi⁹: iusti dũmodo solicite metuũt: eua
dunt. Sed quis in illo examine inuenire iu/
stus valeat: si ꝑm sue fortitudinis maiestatẽ
vitam hominum discutiat deus? Apte ergo
subiungit. ℣ XV

Nolo multa fortitudine cõtẽdat me/
cũ nec magnitudinis sue mole me p
mat. Qui ẽs etem̃ quãlibet iusti: si ab
omnipotente domino d'stricte iudicat: mo/
le magnitudinis p̃mit. In quibus nimirum
verbis hoc quoq; intelligendũ est: q⁹ sanctꝰ
vir dũ dei fortitudinẽ deuitat: q̃d eius aliud
q̃ infirmitatẽ desiderat? Et scriptũ est: Qđ
infirmũ est dei: fortius est hominibus. Un/
de ⁊ ꝓtinus adiungit: ꝓponat eq̃tatẽ cõ
tra me: ⁊ pueniat ad victoriã iudicium meũ.
Quis em̃ alius nisi mediator dei ⁊ hominum
homo christus iesus equitatis nomine desi/
gnat? de quo scriptũ ẽ. Qui factꝰ est sapien/
tia nobis a deo ⁊ iusticia. Que scz iusticia dũ
in hunc mundũ cõtra vias peccatorũ venit:
antiquũ hostẽ vicimus: a quo capti teneba/
mur. Dicat ergo. Nolo multa fortitudie cõ/
tendat mecũ: nec magnitudinis sue mole me
premat: ꝓponat equitatẽ contra me: ⁊ pue,
niet ad victoriã iudiciũ meum: id ẽ ad redar
guendas vias meas incarnatũ filiũ mittat: ⁊
tunc insidiantẽ aduersariũ per absolutionis

mee iudiciū victor excludā. Si enī in diuini
tatis fortitudine: sic vnigenit⁹ filī⁹ inuisibilis
maneret: vt nil de nostra infirmitate suscipe
ret: infirmus homo ad eum inuenire accessū
grat'e quādo potuisset? Consideratū quip
pe pondus ei⁹ magnitudinis oppримeret po
tius q̄ iuuaret: sed fortis apparuit sup oīa:
apparuit infirmus inter oīa: vt dū nobis ex
assumpta infirmitate cōgrueret: ad pmanen
tem nos suā fortitudinē eleuaret. In altitu
dine enī sua diuinitas a nobis vt pote par
uulis appēhēdi nō potuerat: sz strauit se hoī
bus p humilitatē: ⁊ quasi in iacentē ascēdi
m⁹: surrexit: ⁊ eleuati sum⁹. Unde hoc quo
q̄ mox subdit: p qō diuinitas inuisibilis at
q̄ incōprehensibilis demonstret. Nā sequit.

Ex. ℣ Si ad orientē ījero nō apparet: si ad occi
dētē: nō intelligā eū: si ad sinistrā: q̄d agam:
Nō appēhendā eū. Si me vertā ad dexteraz
nō videbo illū. Creator quippe hoīm in par
te nō est: qr vbiq̄ est: Et tūc minus inuenit:
qñ is q̄ totus vbiq̄ est: in parte querit. In
circūscript⁹ nāq̄ spūs omnia intra semetip
sum habet: q̄ tñ ⁊ implēdo cū cūdat: ⁊ circū
dādo implet: ⁊ sustinēdo trāscendit: ⁊ trans
cendēdo sustinet. Hñ aūt postq̄ dictū ē. Si
ad orientē ījero nō apparet: si ad occidentez
nō intelligā eū. Si ad sinistrā q̄d agam? Nō
appēhendā eū: si me vertā ad dexterā non vi
debo illū: illico adiūxit. Ipse vero scit viam
meā. Ac si aperte dicat. Videri nō valeo vi
dentē: ⁊ euz qui me subtiliter intuet: intueri
nō possū: vt videlicet ostendat: qr tanto cau
tius formidandus est: quāto cōspicabilis nō
est. Qui enī ita nos aspicit: vt a nobis aspici
nequeat: eo magis timendus est: quo cūcta
C videns minime videt. Cū enī ꝓtra nos latere
quēpiā in insidijs credim⁹: eo illū ampli⁹ me
tuim⁹: que minime videmus. Cūq̄ ei⁹ insi
dias nequaq̄ dephēdim⁹ vbi sunt: ⁊ ibi eas
metuim⁹ vbi nō sunt. Creator aūt noster qui
vbiq̄ tot⁹ est: ⁊ cernēs cūcta: nō cernit. Tā
to magis metuendus est: q̄to inuisibilis p
manēs: de nostris actib⁹ qñ ⁊ quid decernat
ignorat. Que tñ verba intelligi ⁊ aliter pñt.
Ad orientē quippe imus cū mentē in cōside
ratione maiestatis ei⁹ attollim⁹: ꝫ non appa
ret qr qualis in natura sua ē: cogitatiōe mor
tali videri nō ꝑualet. Si ad occidentē: nō in
telligam eum. ℣ XVI

A Ad occidentē imus: cum subleuatuz
in deo cordis oculum: sed ipsa immē
sitate luminis reuerberatū ad nosmetipsos
reducim⁹: et lassati discim⁹ valde sup nos eē
qō querebam⁹: nostrāq̄ mortalitatē cōside
rantes: indignos nos adhuc esse dephendi
mus: qui imortalē videre nō valem⁹. Si ad
sinistrā quid agā? Nō appēhendā eū. Ad si
nistrā ire est: peccatoz delectationib⁹ cōsen
tire. Et nimirū cōstat: quia deū appēhende
re nō valet: qui ad huc in delectatione pecca
ti p sinistrā iacet: Si me vertam ad dexterā: B
nō videbo illū. In dexterā ꝑculdubio ver
tit: q̄ de virtutib⁹ eleuat. Sed deuz videre
nō valet: qui ꝑuata leticia de bonis actib⁹
gaudet: qr in eo cordis oculū tumor elatiōis
premit. Unde bene alias dr: Ne declinas ad Josue. 23.
dexterā aut ad sinistrā. In quib⁹ cūctis ple
rūq̄ se aia discutit: nec tamē plene dephēde
re semetipsam valet. Unde hic apte subdit.
℣ Ipse vero scit viā meā. Ac si patēter dicat Ex
Ego me ⁊ districte discutio ⁊ tñ pfecte scire
nō possum: ⁊ tñ ille quē videre nō valeo: vi Ex.
det subtiliter cūcta que ago. Sequit. ℣ Et
pbauit me quasi aurū qō p ignē trāsit. Au
rum in fornace ad nature sue claritatē pficit
dum sordes āmittit. Quasi aurū ergo quod
per ignē trāsit: pbant aīme iustoz: qu ib⁹
exustione tribulationis: ⁊ subtrahunt vicia
⁊ merita augent. Nec elatiōis fuit qō sctūs
vir in tribulatiōe se positū auro se cōparauit
quia q̄ dei voce iust⁹ ance flagella dict⁹ est:
nō idcirco tēptari pmissus est: vt in eo vicia
purgarent: sed vt merita crescerēt. Aurū ve
ro igne purgat. Minus ergo de se estima
uit ipse q̄ erat: dū tribulatione tradit⁹ pur L
gari se credidit: q̄ purgandū in se aliquid nō
habebat. Sciendū vero est: qr q̄uis ō se hu
milia sentiat anim⁹ iustoz: tñ ea que agunt
q̄ sint recta ꝓspiciūt: sed de eoz rectitudine
nō ꝑsumunt. Unde adhuc subdit. ℣ Uestī Ex.
gia ei⁹ secut⁹ est pes me⁹. Uiā ei⁹ custodiui:
⁊ nō declinaui ex ea: a mādatis labioz eius
nō recessi: ⁊ in sinu meo abscondi verba oris
ei⁹. Sed in his oībus an se esse aliquid existi Ex.
met videamus. Sequit. ℣ Ipse enim solus
est. Qua sentētia subiūcta ostendit: qr in tot
bonis q̄ egerat: nil esse se credidit. Sz hec ip
sa superi⁹ verba repetētes: vt possum⁹ pstri
ge m⁹. Uestigia ei⁹ secut⁹ est pes me⁹. Qua
si quidā nāq̄ gressus dei sunt ipse quas cer
nim⁹ operatiōes ei⁹: q̄bus bon⁹ quisq̄ ma
luisq̄ regit: quib⁹ iusti iniustiq̄ suis ordinib⁹ D
disponunt: q̄b⁹ ⁊ subiect⁹ qu isq̄ ad melio
ra quotidie ducit: ⁊ aduersus ad deteriora
corruens tolerat. De quib⁹ nimirū ꝓpheta
gressib⁹ dicebat: Uisi sunt gressus tui deus.
Nos itaq̄ cum virtutē longanimitatis atq̄
pietatis ei⁹ intuemur: ⁊ intuētes imitari con
tēdim⁹: quid aliud q̄ gressuū ei⁹ vestigia se

quimur: qz extrema quedã eius opationis imitamur. Hec eñ patris sui vestigia veri/
Mat.5. tas ammonebat imitari cũ diceret: Orate p psequẽtibus z calũniantib⁹ vos: vt sitis fi/
lij patris vestri qui in celis est: qui solem suũ
A oriri facit sup malos z bonos. ℣XVII

Deest tñ beat⁹ iob qui certa fide iã dixerat (scio q redemptor meus vi uit: z in nouissimo die de terra surre cturus sum) sic in futuro opatione incarnã de sapientie intẽdere: sicut nos eiusdẽ sapiẽ/ tie: iam p̃terita opa p fidem videm⁹: qõ me/ diator dei z hominũ benign⁹ ad tribuenduz humilis ad sustinẽdũ: patiẽs ad exemplũ p̃/ bendũ fuerit. Cui⁹ nimirũ vitã dũ beat⁹ iob supno spiritu repletus solicita intentione cõ spiceret: futurã mãsuetudinis illi⁹ humilita/ tẽ p̃uidẽs: quasi ad exemplũ sibi ꝓpositũ re currit: vt quicq̃d in hac vita ageret: ad imi/ tatiõis illi⁹ vestigia ligaret: quaten⁹ q̃ occul te dispõnis ei⁹ sublimia videre non poterat: quasi in terra cõspiciẽs ad imitationẽ ei⁹ ve/
1.Pe.2. stigia teneret. Be q̃b⁹ ei⁹ vestigijs p petruz
Ter. dicit: Christus passus est p nobis: vobis re
B linquẽs exemplũ: vt sequamini vestigia ei⁹ De quo adhuc subdit ℣Uiã eius custodi/ ui: z nõ declinaui ex ea. Custodit etenñ z nõ declinat: qui hoc vbi intẽdit operat. Custo/ dire quippe p intentionẽ est: nõ declinare p opationẽ. Hec nãq̃ est solicitudo iustoz: vt actus suos quotidie iuxta vias veritatis ex aminẽt: z eas sibi in regulã ꝓponẽtes a recti tudinis earũ tramite nõ declinẽt: sup semet/ ipsos quotidie ire cõtẽdunt: z quo i virtutũ verticem ꝓuehunt cauta rẽhensione diiu/ dicant: quicquid de eis ex semetipsis rema/
Ter. net infra semetipsos: z totos se illo festinant trahere, vbi se iueniũt ex pte pueniſſe. ℣A mãdatis labioz ei⁹ nõ recessi: sicut bene ob/ sequẽtes famuli dñoz suoz vultibus semp intenti sunt: vt ea q̃ ꝓceperint festine audiãt z implere cõtendãt: sic iustorũ mentes p in/ tẽtionẽ suã omnipotenti dño assistũt: atq̃ in scriptura ei⁹ quasi os ei⁹ iutuent: vt qz p eã deus loquit omne qõ vult: tãto a voluntate
C ei⁹ nõ discrepẽt: q̃to eandẽ voluntatẽ illi⁹ in eius eloquio agnoscunt. Unde fit vt ei⁹ ver ba nõ per eorũ aures supuacue transeãt: sed
Ter. hec in suis cordibus figant. Unde hic subdi tur. ℣Et in sinu meo abscõdi verba oris ei⁹ In sinu etenñ cordis verba oris eius abscon dim⁹: quãdo mãdata illi⁹ nõ trãsitorie: ꝫ im/
Luc.2. plenda opere audimus. Hinc est qõ de ipsa matre virgine scriptũ est: Maria aũt cõser uabat omnia verba hec: conferens in corde suo. Que nimirum verba z cũ ad operatio/ nẽ ꝓdeunt in sinu cordis absc̃sa latent: si p hoc quod foras agit intus agentis anim⁹ nõ eleuat. Nam cum cõcept⁹ sermo ad op⁹ du cit: si p hoc humana laus querit: sermo dei in sinu mentis pculdubio nõ occultat. Sed nosse velim beate vir cur te tanta intentione examines: cur tanta solicitudine astringas.

Sequitur. ℣XVIII

Ipse eñ solus est: z nemo auertere Ter
B poteſt cogitationẽ ei⁹. Nunq̃d naz nõ suntãgeli z homines: celũ z terrã: aer et maria: cũcta volatilia: vel quadrupedia at/ q̃ repentia. Et certe scriptum est: creauit vt Gñ.1. essent oia. Luz ergo in rerũ natura tam mul/ ta sint: cur beati viri voce nũc dicit: ipse eniz solus est? Sed aliud est esse: aliud ꝓcipali/ ter esse: aliud mutabiliter: atq̃ aliud immu/ tabiliter esse. Sunt eñ hee omnia: sed ꝓinci paliter nõ sunt: qz in semetipsis minime sub/ sistunt: z nisi gubernantis manu teneant eẽ nequaq̃ possunt. Cũcta nãq̃ i illo subsistũt a quo creata sunt: nec ea que viuũt sibimet/ ipis vitã tribuũt: nec ea que mouent z nõ vi uunt suis nutibus ad motũ ducunt: sed ille cũcta mouet: q̃ quedã viuificat: quedã vero nõ viuificata: in extremã essentiam mire ordi nans seruat. Cũcta qu'ppe ex nihilo facta sunt: eorũq̃ essentia rursum ad nihilũ tende ret: nisi eũ auctor omniũ regiminis manu re
B tineret. Omnia itaq̃ q̃ creata sunt: per se nec subsistere ꝑualent nec moueri: sed in tantuz subsistunt: inquãtũ vt esse debeant accepe/ runt. Intãtũ mouent: inq̃tũ occulto instin/ ctu disponunt. Ecce eñ peccator flagellan/ dus est de rebus humanis: aresçit in eius la borib⁹ terra: cõcutit in eius naufragijs mare ignescit in eius sudoribus aer: obtenebrescit cõtra eũ inundationibus celũ: mardescũt in eius opp̃ssionibus homines: mouent i eius aduersitate: z angelice virtutes. Nunq̃d nã hec que animata: vel que viuẽtia diximus suis instinctiõib⁹ z nõ magis diuinis impul sionibus agitant? Quicquid est itaq̃: qõ ex terius seuit: p hoc ille intuendus est qui hoc interius disp̃sit. In omni igit causa sol⁹ ipe intuendus est: qui ꝓcipaliter est. Qui etiaz ad moysen dicit: Ego sum qui sũ. Sic dices Exo.4.
filijs isrl: qui est: misit me ad vos. Cum itaq̃ flagellamur p ea que videm⁹: illũ debemus
C solicite metuere quẽ nõ videmus. Uir itaq̃ sanctus despiciat quicquid exteri⁹ terret: q̃ p essenti ã suã nisi regeret ad nihilũ tenderet z mẽtis oculo supp̃ssis oibus intueat vnũ: i cui⁹ essentie cõpatione esse nostrũ: nõ esse est

ꝛ dicat: Ipse eñ solus est. Bé cuí⁹ mox im/
mutabilitate apte subiũgit. Et nemo auerte
re potest cogitationẽ eius. Sicut ei imutabi
lis nature est: ita imutabilis volũtatis. Co/
gitationẽ q̃ppe ei⁹ nullus auertit: q: nemo re
sistere ocultis ei⁹ iudicijs ꝑualet. Nã ꝛ si fue
runt quidã q̃ dep̃cationib⁹ suis ei⁹ cogitati/
onẽ auertisse videañ ita fuit ei⁹ interna co/
gitatio vt sentẽtiã illi⁹ auertere dep̃cãdo po/
tuissent: ꝛ ab eo acceperũt qđ agerent apud
ipsum. Dicat ergo: ꝛ nemo auertere potest
cogitationẽ eius: q: semel fixa iudicia muta/
Ps.148. ri nequaq̃ possunt. Unde scriptũ ē: ꝓ/ece/
Luc.21. ptũ posuit ꝛ nõ ꝓteribit. Et rursum: Celũ et
terrã trãsibũt: verba aũt mea nõ trãsibũt.
Esa.55. Et rursum. Non eñ cogitationes mee sicut
cogitatiões vestre: neq̃ vie mee vie vr̃e. Cũ
ergo exteri⁹ mutari videt̃ sñia: interi⁹ cõsili/
um nõ mutat̃: q: de vnaquaq̃ re imutabili/
ter int⁹ constituit̃: quicq̃d fozas mutabiliter
agatur. Sequit̃. ℣ XIX

Ter. A Ecce ei⁹ qõcũq̃ voluit ꝟ fecit. Cuz
sit cũctis cozpozib⁹ exterioz cunctis
mentib⁹ interioz de⁹: ea ipsa vis ei⁹ qua oĩa
penetrat: cũctaq̃ disponit anima illi⁹ appel
lat̃. Cui⁹ videlz volũtati nec illa obsistunt:
q̃ cõtra volũtatẽ illi⁹ fieri videñ: qui ad hoc
nõnũq̃ ꝑmittit fieri: etiã qđ nõ ꝑcepit: vt ꝓ
hoc illud certi⁹ impleat̃ qđ iubet. Apostate
quippe angeli puersa voluntas est: sed tñ a
deo mirabiliter ozdinat̃: vt ipse quoq̃ eius
insidie vtilitati bonoz seruiãt: quos purgãt
dũ tẽptant. Sic itaq̃ eius anima qõcũq̃ vo
luit hoc fecit: vt inde quoq̃ voluntatẽ suaz
impleat: vnde voluntati illius repugnari vi
debat̃. Terreat̃ ergo vir iustus: ꝛ tante ma/
iestatis pondus cõsideras: infirmũ se essẽ de
ꝓhendat. Sed inter verba hec ꝑcunctari li
bet ac dicere. O beate iob inter tot flagella
B positus cur adhuc aduersa formidas? Jam
tribulationib⁹ cingeris: iam innumeris affli
ctionib⁹ angustaris. Malum timeri debet:
qđ necdũ susceptũ est: tu in tanto posit⁹ do/
loze quid metuis? Sed ecce vir iust⁹ nostris
Ter. inquisitionib⁹ fatisfaciẽs adiungit. ℣ Cũ ex
pleuerit in me volũtatẽ suam: ꝛ alia multa si
milia ꝓsto sunt ei. Ac si apte dicat. Jam ꝓ
pendo que patioz: sed adhuc formido q̃ pati
possum. Explet ei in me voluntatẽ suã: quia
multis me ꝑsecutionib⁹ affligit. Sed multa
similia p̃sto sũt: q: si ferire cogitat: adhuc in
uenit vbi plaga crescat. Hinc itaq̃ pẽsandũ
est: q̃ pauidus ante flagellũ fuit: q̃ etiã ꝑcus
sus adhuc metuit ne feriat̃. Incõphensibilẽ
quippe vim ei inesse cõsideras ꝛ potestatis
ꝛ examinis: esse vir iust⁹ noluit: nec ꝟ flagel Ter.
lo secur⁹. Un adhuc metuẽs adiũgit. ℣ Et
idcirco a facie ei⁹ turbatus sum: ꝛ cõsideras
eũ timoze sollicitoz. Bene a facie dñi turbat̃
qui terroze maiestatis illi⁹ cozdis sui obtuti/
bus ꝓponit: ꝛ ei⁹ rectitudinis pauoze cõcu/
tit̃: dũ se reddendis rõnib⁹ cõspicit idoneuz
non esse si districte iudicet̃. Recte aũt dicit̃. L
Et cõsideras eum timoze solicitoz: q: diuine
aiaduersionis vim: cũ quisq̃ minime cõside
rat: minime formidat: ꝛ tãto magis in hac vi
ta quasi securus est: q̃to a cõsideratione in/
terne districtiõis alien⁹. Semp etẽ iusti vi
ri ad cozdis secretariũ redeunt: vim occulte
districtionis intuent̃: maiestatis intim⁹ iudi
cio assistũt: vt eo magis q̃q̃ securi sint: quo
hic q̃diu viuerẽt securi esse noluerũt. Nam
maloz mentes cũ rennuũt cõsiderare quod
timeãt: ad hoc quandoq̃ gaudẽtes pueniũt
qđ timẽtes nullo modo euadant. Sed ecce
de beato iob nouim⁹: quod crebris dei sacri
ficijs dedit⁹: qđ hospitalitatibus: quod indi
gẽtijs paupez impẽsus: quod suis etiã sub
ditis humilis: quod sibi aduersantib⁹ benig
nus fuit: ꝛ tñ tot flagella suscepit: nec etiam
securus extitit inter flagella: sed adhuc me/
tuit: adhuc diuine districtiõis vim conside/
rans cõtremiscit. Quid nos itaq̃ miseri: q̃d
peccatores dicim⁹ si sic timet qui sic egit? O
tanti timoris pondus: an a semetipso habe/
at innotescat. Sequit̃. ℣ XX

Ter. A Deus molliuit coz meũ: ꝛ oipotẽs cõ
turbauit me. Ex diuino munere coz
iusti molliri ꝺz: q: supni iudicij timo
re penetrat̃. Molle est eñ quod penetrari
potest: durũ qđ penetrari non põt. Unde ꝓ
salomonẽ ꝺz: Beatus homo q̃ semp est pauꝓ.28:
dus: q̃ vero mentis est dure: corruet in ma/
lum. Uirtutẽ ergo sue formidinis non sibi: s
auctozi tribuit: qui ait. Dei⁹ molliuit coz me/
um: ꝛ omnipotẽs cõturbauit me. Nõ aũt se
cura: sed ꝑturbata sunt cozda bonoz: q: dũ
futuri examinis pondus cõsiderant: quietez
hic habere nõ appetũt: securitatẽ suã distri/
ctionis intime cõsideratione ꝑturbant. Qui
tñ inter ipsa timoris supplicia sepe animũ re
uocãt ad dona. Et vt semetip̃os cõsolatiõe
refoueãt: inter hoc qđ metuũt reducũt ocu/ B
lum ad dona q̃ acceperunt: vt spes subleuet
quẽ timoz premit. Unde ꝛ sequit̃. ℣ Nõ ei
perij ꝓpter imminẽtes tenebras: nec faciem
meã operuit caligo. Ille eñ in flagello posi/
t⁹ a salute cozpis ꝓpter imminẽtes tenebras
perit. Qui idcirco ꝑ trãsactis ꝑcutit̃ vt a futu/
turis supplicijs absc̃dat. Flagella quippe

bonoꝝ aut vicia ꝑpetrata purgant: aut ea q̃ poterant ꝑpetrari deuitant. Beatus autem iob: qꝝ in flagello posit⁹ nec a peccatis p̃cedẽ tib⁹ purgabaꝫ: nec ab imminẽtib⁹ tergebaꝫ: ꝛ ei⁹ tm̃odo in flagello virt⁹ augebaꝫ: fiduci aliter dicit. Nõ em̃ perij ꝑpter imminẽtes te nebras: nec faciẽ meã operuit caligo. Qui ei semp diuine fortitudinis põdus aspexit: ei⁹ cordis faciẽ caligo pcti⁹nõ operuit: ꝛ is quez supplicia nulla sequebaꝫ: salutẽ corporis p pter imminẽtes tenebras nõ amisit. Et notã dum q̃ ipse prioꝝ denũciãs nequaq̃ ait: faciẽ meã nõ tetigit: ꝫ non opuit caligo. Sepe ei etiã corda iustoꝝ subortę cogitatiões pol luunt: terrenarũ rex delectationib⁹ tãgunt sed dũ citi⁹ manu sãcte discretiõis ambigũt festine agit: ne cordis faciẽ caligo tẽptatiõis opiat: q̃ hãc iã ex illicita delectatiõe tãgebat Nã sepe in ipso orationis sacrificio importu ne se cogitationes ingerunt: que hoc rapere vel maculare valeãt: qđ in nobis deo flẽtes immolam⁹. Vnde abꝛaam. Cũ ad occasuz so lis sacrificiũ offerret insistentes aues ptulit: quas studiose ne oblatũ sacrificiũ raperent abegit. Sic nos cũ i ara cordis holocaustũ deo offerrim⁹: ab immũdis hoc volucribus custodim⁹: ne malígni spũs: ꝛ puerse cogitationes rapiant quod mens nostra offerre se domino vtiliter sperat. Sequit. ℣ XXI

Homnipotente nõ sunt abscõdita tẽpoꝛa: q̃ aut tẽ nouerũt eũ: ignoꝛãt dies illius Quid dies dei: nisi ipsa ei⁹ eternitas appellaꝫ que nõnũq̃ vni⁹ diei pnũciatione exprimit sicut scriptũ est: Odeli⁹ ẽ dies vna in atrijs tuis sup milia. Nõnũq̃ vero p sua longitudine diez multoꝝ appellatiõe signaꝫ: de q̃ b⁹ scriptũ est: In seculũ seculi anni tui. Nos itaq̃ intra tẽpoꝛa volumur: p hoc q̃ creatura sum⁹: de⁹ aũt qꝝ creatoꝛ ẽ oim eternitate sua tpa nra cõphendit. Ait ergo: Ab omnipotente nõ sunt abscondita tpa: q̃ aũt nouerunt eũ: ignoꝛant dies illi⁹. Quia ipse quidẽ nostra cõphensibiliter cõspicit: nos aũt ea q̃ eius sunt compꝛehendere nullatenus valemus. Ex natura dei cũ simplex sit: mirãduz valde cur dicit: qui nouerunt deũ ignoꝛant dies illi⁹. Neq̃ em̃ aliud ipse: atq̃ aliud dies eius sunt. Deus nanq̃ hoc est qđ habet. Eternitatẽ quippe habet: sed ipse est eternitas. Lucem habet sed lux sua ipse est. Claritatẽ habet: sed ipse est claritas sua. Nõ est ergo in eo aliud esse ꝛ aliud habere. Quid est itaq̃ dicere qui nouerunt eum ignoꝛant dies illius: nisi quia ꝛ qui cognoscunt eum ad huc nesciunt. Nam ꝛ qui iam eum fide tenẽt adhuc per speciem ignoꝛant. Et cũ ipse sibi sit eternitas quem veraciter credimus: qualiter tamen sit ipsa eius eternitas ignoꝛam⁹. In hoc nanq̃ quod de diuine nature potẽtia audiuim⁹ ea nõnũq̃ cogitare cõsueu im⁹ que ꝑexperiẽtiã scimus. Omne em̃ quod cepit ꝛ desinit: inicio ꝛ fine cõcludit. Quod si moꝛa aliquantula differt vt finiaꝫ: longũ dicitur. In qua vicz longinquitate cum quisq̃ mentis oculos reducit retro p memoꝛiaz tendit ante p spectationem: ꝛ quasi spacium temporis dilataꝫ in mente. Cũq̃ audit eternitatem dei: humano moꝛe intendẽti animo longa vite spacia ꝑponit in quibus metiatur semp: ꝛ quid abijt retro quod retineaꝫ i memoꝛia: ꝛ quid ante restat quod expectet ex intentione. Sed quotiẽs in eternitate ista cogitamus: eternitatẽ nec dũ cognouimus. Ibi quippe ẽ quod nec initio incipit nec in fine terminaꝫ: vbi neq̃ expectatur quod veniet neq̃ ꝑcurrit quod debeat recoꝛdari: sed est vnum qđ semp esse est. Quod ꝛ si nos et angeli cũ initium videre incipimus eẽ tamẽ hoc sine initio videmus: vbi sic semp sine fine esse est: vt nunq̃ se animus tendat ad sequentia: ac multiplicentur que sunt ꝛ longa fiant. Nam ꝛ si per ꝑphetie spiritũ dictum est: Domie qui regnas ineternũ: ꝛ in seculũ ꝛ adhuc moꝛe sacri eloquij humano mõ spiritus hominibus est locutus: vt ibi adhuc diceret vbi expectatio nõ inesset. Adhuc em̃ eternitas non habet: que semp esse habet in qua nulla pars sue longitudinis pꝛeterit vt pars alia succedat: sed tãtum simul esse est: ꝛ nil deesse quod cernat: in qua omne quod ẽ animus videt: ꝛ tardum nõ esse: ꝛ longũ eẽ. Sed hec eternitatis diebus loquẽtes conamur magis videre aliq̃d q̃ videmus. Dicatur igitur recte: qui aũt nouerunt eum ignoꝛant dies illius: quia ꝛ si iam deum p fidẽ nouim⁹: qualiter tamẽ sit eius eternitas sine p̃terito ante secula sine futuro post secula sine moꝛa longa: sine pꝛestolatione ꝑpetua nõ videmus. Beatus itaq̃ Job sãcte ecclesie typum tenens: quia sub magno se scientie freno moderaꝫ: ne pl⁹ sapiat q̃ opoꝛtet sape: ꝛ dies dei nõ posse cõphẽdi testificãs ad hereticoꝝ moꝛ sup biã respectũ mẽtis reducit: q̃ alta sape appetũt: ꝛ qđ capere vt cũq̃ non pñt: pfecte se scire gloꝛiant. Nam sequitur

℣ Alij termios trãstulerũt: ꝛ diripuerũt greges: ꝛ pauerũt eas. Quos alioꝝ noie nisi hereticos designat: q̃ a sancte ecclesie gremio

extranei existũt. Ipsi ei terminos trãsferũt quia cõstitutiones patrũ ꝓuaricãdo trãscẽdunt. De quib⁹ nimirũ cõstitutiõib⁹ scriptũ
Pro.22 est: Ne transgrediaris terminos antiquos: ꝙs posuerũt patres tui: Qui greges diripiũt ⁊ pascũt: q⁹ impitos quosq; puersis ad se ꝑ suasionib⁹ trahũt: ⁊ doctrinis pestiferis ad interficiendũ nutriunt: ℣ XXII

A Can.1. IAm q; gregũ noie imperiti populi designãt sponsi verba testant: qui spõsam suã alloquit dicẽs: Nisi cognoueris te o pulchra inter mulieres egrede re ⁊ abi post vestigia gregũ: idest nisi honorẽ tuũ quo ad similitudinẽ dei es cõdita bñ viuẽdo cognoueris: a cõspectu mee cõtẽplationis egredere: ⁊ imperitorũ vitam imitare
Tex. populor⁹. Sequit. ℣ Asinuz pupillor⁹ abegerunt: ⁊ abstulerũt ꝑ pignore bouẽ vidue Quos hoc loco pupillos accipim⁹: nisi electos dei in mẽtis teneritudine positos: q̃ magna fidei gratia nutriunt: ⁊ patris sui iam ꝑ se mortui faciẽ necdũ vidẽt. Et sunt pleriq; in ecclesia q̃ quosdã cõspiciũt celestia appetere: terrena oia despectui habere: et q̃uis ipsi in hui⁹ mũdi laborib⁹ insudẽt: eis tñ ꝙs ad celestia anhelare cõspiciũt: ꝺ rebus ꝙs in hoc mũdo possidẽt: in hui⁹ vite adiutorũ ferunt. Et q̃uis ipsi agere spiritalia nequeãt ad summa tñ tẽdẽtib⁹ libenter subsidia mini
B strant. Portare em̃ asin⁹ onera hominũ solet. Quasi ergo quidã asin⁹ elector⁹ est: qui terrenis actib⁹ deseruiẽs: deportat onera vsibus hominũ. Et sepe cũ heretici quẽlibet talem̃ a sancte ecclesie gremio auertunt: quasi pupillor⁹ asinũ abigunt: q⁹ cum hũc ad pfidiã suã ptrahunt: a ministerio bonor⁹ repellũt. Que aũt vidua: nisi sanctor⁹ ecclesia debet intelligi: que occisi viri sui interim visione ꝓuiata est? Bos aũt hui⁹ est vidue vnus quisq; ꝓdicator. Et sepe cõtingit: vt hereti
ci puersis suis dogmatibus: ipsos etiam q̃ ꝓdicatores videbant trahãt. Bouẽ ergo vidue auferunt: cũ ꝺ sancta ecclesia etiã ꝓdicãtem tollunt. Ubi recte est adiũctũ: ꝑ pignore. Pignus nãq; cũ tollit aliud quidẽ est qꝺ tenet: sed tñ adhuc aliud querit. Et plerũq; hereticiꝺeo eos conãt auferre qui ꝓdicãt:
L vt eor etiã sequaces trahant. Pro pignore ergo bos vidue tollit: quãdo idcirco ipse q̃ ꝓdicabat rapitur: vt alij sequant. Ex cuius ruina plerũq; agit: vt hij quoq; de sancte ecclesie gremio exeant: qui in ea bonis morib⁹ ꝓditi mites atq; humiles, esse videbant. Unde ⁊ subdit. Subuerterũt pauperũ viam: ⁊ oppresserũt pariter mãsuetos terre. Pauperes tatis nanq; nomine sepe humilitas designari solet: ⁊ nõnũq; hij qui mãsueti atq; humiles vident: si seruare discretionẽ nesciũt: eximplis alior⁹ cadũt. Sunt vero nõnulli heretici qui populis admisceri fugiunt: sed secessum vite secretioris petunt: q̃ plerũq; eos quos inueniũt eo ampli⁹ peste sue ꝓsuasiõis
inficiũt: quo quasi ex vite meritis reuerẽtio
res vident. De quibus subdit. ℣ XXIII Tex. A

HIj quasi onagri in deserto egrediũtur ad opus suũ: onager em̃ agrestis est asinus. Et recte hoc in loco onagros cõparant heretici: q⁹ in suis voluptatibus dimissi: a vinculis sunt fidei: ⁊ rationis Jere.2. alieni. Unde scriptũ est: Onager assuet⁹ in solitudine: in desiderio aie sue attraxit ventũ amoris sui. Onager quippe in solitudine assuetus est: q⁹ dũ terrã cordis sui, disciplinevirtute nõ excolit: ibi habitat: vbi fruct⁹ inõ est. Qui in desiderio anime sue ventũ amoris sui attrahit: q⁹ ea que ex desiderio sciẽtie
in mẽte cõcepit inflare ꝓualet non edificare. 1.Cor.8.
Cõtra quos dicit: Sciẽtia inflat: caritas vero edificat. Unde hic quoq; congrue infert. Egrediunt ad op⁹ suũ. Nõ ei dei: sed suum op⁹ pagũt: dũ nõ recta dogmata: sed ꝓpria Ps.100.
desideria sequũt. Scriptũ quippe est: Ambulãs i via imaculata: hic mihi ministrabat Qui ergo nõ in via imaculata ambulat: sibi Tex.
magis q̃ dño ministrat. Sequit. ℣ Vigilãtesq; ad pdã: ꝓparat panẽ liberis. Ad pdaz vigilãt: q⁹ verba iustor⁹ ad sensum ꝓprium
semꝑ rapere conãtur: vt ꝑ hec puersis filijs B
panẽ errorꝭ parent. De quo videlicet pane apud. Salomonẽ verbis mulieris: prauitatis heretice typũ gerentis dicit: Aque furtiue dulciores sunt: ⁊ panis absconditꝰ suauior. Seqꝝ. ℣ Agrũ nõ suũ demetũt: ⁊ vineã Tex.
ei⁹ quẽ vi oppꝑserãt vindemiant. Pot agri noie scripture sacre latitudo signari: quã heretici nõ suã demetũt: q⁹ ex ea sñias longe a suis sensib⁹ diuersas tollũt. Que vinee quo q; appellatione exprimit: q⁹ ꝑ veritatis sentẽtias botr⁹ ☧tutũ ꝓfert. Cui⁹ vinee dñm. i. scripture sacre cõditorẽ: ꝙsi vi opprimũt: q⁹ ei⁹ sensuz in verbis sacri eloquij inflectere violenter conãt: q̃ dicit: seruire me fecisti i peccatis tuis: ꝓbuisti mihi laborẽ iniquitatib⁹ tuis. Et eãdẽ vineã vindemiãt: q⁹ ex ea sñiaz botros ꝑ sue intelligẽtie intẽtiõe coaceruãt. Pot agri vel vinee noie vniuersa eccl̃a designari: quã pũsi ꝓdicatores demetũt ⁊ auctorẽ ei⁹ in mẽbris suis opprimẽdo vindemiãt q⁹ creatoris nr̃i gr̃am ꝓsequẽtes: dũ quosdã L
de illa q̃ recti videbant rapiunt: q̃d aliud q̃

spicas vel botros animarũ tollunt: De quibus adhuc subdit. ℣ Nudos dimittunt homines indumenta tollentes: quib⁹ nõ ẽ operimentũ in frigore. Sicut vestimẽta corpus sic bona opera animã. Añ cuidã dr: Apoc.16. Beat⁹ q̃ vigilat: ⁊ custodit vestimẽta sua: ne nudus ambulet. Heretici itaq; cũ in quorũdã mẽtib⁹ bona opera destruũt: nimiꝝ velamina indumẽtoꝝ tollũt. Bñ aũt dicit: q̃bus nõ est operimẽtũ in frigore. Opimẽtũ quippe ad iusticiã ptinet: frigus ad culpã. Et sũt nõnulli q̃ in q̃busdã reb⁹ pctã faciũt. in q̃busdã vero recta opa sequũt. Qui ergo ex aliis actibus delinquit atq; ex aliis iusticiã pagit q̃d iste nisi in frigore vestit? Et alget ⁊ tegit q⁹ ex alio ope ferueſcit ad iusticiam: ⁊ ex alio frigeſcit ad culpã. Sed cũ heretici bona opera talib⁹ subtrahũt: agũt ne in frigore habeant quo vestiãt. Recte ergo dicit. Nudos dimittũt homes indumẽta tollẽtes: q̃bus nõ est operimẽtũ in frigore: vt videlicet solũ culpe frigus interimat: quos calor alteri⁹ opis ex parte aliqua tegebat. ℣ XXIIII

Potest vero p fricus desidertũ: p vestimentũ opatio signari. Et sunt plerisq; q̃ adhuc puersis desiderijs estuant: sed ꝓtra se spũaliter decertãtes rectis sibi operib⁹ repugnãt: ⁊ bonis actib⁹ tegũt hõ q̃d sinistrũ sibi resultare p temptationẽ senti unt. Hij itaq; vnde mala desiderãt: inde algent: vnde aũt bona opanť: inde vestiti sũt. Cũ vero heretici puersis allegationib⁹ recte fidei eis opa subtrahunt: q̃d agũt nisi vt hij q̃adhuc desideriꝝ carnalium frigora sentiunt: sine bonoꝝ actuũ vestimẽto morianť. Ter. Sequit. ℣ Quos imbres montiũ rigant: et Ps. 20 nõ habẽtes velamẽ amplexanť lapides: imbres sunt mõtiũ verba doctoꝝ. De quibus mõtib⁹ voce ecclesie dr: Leuaui oculos meos ad mõtes. Hos itaq; imbres mõtium rigant: q⁹ sanctorũ patrũ fluenta satiãt. Velamẽ aũt: vt iam p̃dixim⁹ boni opis tegmẽ accipim⁹: quo quisq; tegit: vt añ omnipotẽtis Ps. 31. B dei oculos: prauitatis ei⁹ feditas operiatur. Vnde scriptũ est: Beati quoꝝ remisse sunt iniquitates: ⁊ quoꝝ tecta sũt peccata. Quos aũt lapidũ noie: nisi fortes in sancta ecclesia viros accipim⁹ q̃b⁹ p primũ pastorem dicitur: Et vos tãq; lapides viui supedificamini: Hij itaq; qui de nullo suo opere confidunt: ad sanctoꝝ martyrũ ptectionẽ currunt: atq; ad sacra eorũ corpora fletib⁹ insistunt: pmereri se veniã eis interdicentib⁹ depcanť. Quid ergo isti in hac humilitate faciunt: nisi q⁹ bone actiõis velamẽ nõ habent; lapides amplexanť. Vim fecerũt depdãtes pupillos: ⁊ vulgus pauperum spoliauerũt. Cum psperitatẽ vite psentis heretici nõ habẽt. in firmis mentibus verbis blãdiotibus puersa psuadent. Si qua vero illis psperitas tẽporis psentis arriserit: etiã violenter trahere quos pualent nõ desistũt. Pupilloꝝ ita q̃ noie designanť: hij qui adhuc sunt teneri int ra sanctã ecclesiã cõstituti quoꝝ vitã mi sericors pater morendo seruauit q̃ ad bonã tã intẽtionẽ deducti sunt: sed adhuc bonis actibus nulla virtute roborant. Heretici ig depdantes pupilios vim faciũt: q⁹ ꝓtra infirmas fidelium mentes verborum ⁊ operum violentia grassanť. Vulgus aũt paupeꝝ: ẽ populus indoct⁹: q̃ si vere sapientie diuitias haberet: vestimẽtũ sue fidei nequaq̃ amitteret. Quasi quidẽ quippe intra sanctã ecclesiam senatores sunt viri doctores: q̃ cũ sciam in corde multiplicant: veris apud se diuitijs habũdãt. Sed heretici vulgus pauper spoliãt: q⁹ dũ doctos nõ pualẽt: indoctos quosq; a velamine fidei pdicatione pestifera denudãt. Sequit. ℣ XXV

Nudis ⁊ intercedentib⁹ absq; vestitu: ⁊ esurientib⁹ tulerũt spicas. Nõ ait nudis hoc replicat absq; vestitu: sed aliud est nudũ esse: aliud nude incedere. Omnis em̃ q̃ nec bona nec mala opat̃: nudus ẽ ⁊ ociosus: qui aũt mala agit nudus incedit: q⁹ sine velamine boni operis per iter prauitatis pgit. Sunt vero nõnulli qui malũ sue nequitie cognoscẽtes satiari pane iusticie festinant: pcipere sacri eloquij dicta desiderãt Qui quotiẽs patrũ sentẽtias p edificandis mẽtib⁹ in cogitatione versant: quasi de bona segete spicas portãt. Heretici igit̃ nudis ⁊ incedẽtib⁹ absq; vestitu esuriẽtib⁹ spicas tollũt: q⁹ siue q̃dã ociosi sint: ⁊ i nullis se bonis exerceãt: seu piter ipudicicie absq; velamine boni opis pgãt: etiã si qñ iã ad pniam redire cupiũt: ⁊ pabulũ vbi concupiscũt eis esuriẽtib⁹ spicas tollũt: q⁹ i eoꝝ mẽte pniciosis psuasionibus patrũ snias destruũt. Nec imerito spicas signare patrũ snias dicimus: q⁹ dũ sepe pfigurata eloquia pferunť ab eis tegmẽ lr̃e quasi aristarũ paleas subtrahim⁹ vt medulla spirit⁹ reficiamur. Sequitur. Ter. ℣ Inter aceruos eoꝝ meridiati sũt: q̃ calcatis torcularib⁹ sitiũt. Oẽs q̃ sanctã ecclesiaꝝ psequuntur: quid aliud q̃ torcular calcant? Nõ diuina agi dispẽsatiõe pmittit̃: vt aiaꝝ botri in spiritale vinũ defluãt: q̃ carne corruptibili exute ad regna celestia velut in apotecam currãt. Nã iusti dũ iustos depmũt: q̃si

botros sub pedibus mittũt. Cõpressi autez botri ad supni cõuiuij satietatẽ exuberant: q̃ prius quasi in hui⁹ aeris libertate pendebãt Unde Dauid pphet̃a sancte ecclesie afflictionẽ cõspiciens: psalmũ p torcularibus scribit. Sed oẽs qui vitã fidelitũ psequunt̃: calcant ꝛ sitiunt: qz agendo crudelia ferociores fiunt: ꝛ impietatis sue meritis cecati: eo ambiunt grauiora facere: quo iam grauia fecerunt. Heretici aũt cũ p se potestatẽ psecutionis nõ habent: hui⁹ seculi potẽtes cõmouẽt eorũq̃ mentes ad psequẽdũ trahunt: ꝛ quibus valent psuasionibus accendunt. Quos cũ crudelia agere cõtra catholicoz vitã conspiciũt: quasi in ipso solis feruore requiescũt Bene ergo nũc dicit. Inter aceruos eorum meridiati sunt: qui calcatis torcularibus sitiunt: qz eorum se multitudini adiungunt̃ q̃s iam vidẽt grauiora agere: ꝛ adhuc sitire grauiora: quorũ feruor dum eoz desideria satiat in eorũ actibus quasi in meridie quiescũt.

Ter. Sequit. ℣ Be ciuitatibus fecerunt viros gemere. Quia ciuitates a cõuiuentibus populis appellant̃: nõ immerito ciuitatũ noie vere sunt fidei ecclesie designate: que in singulis mũdi partib⁹ posite: vnã catholicã faciunt: in qua fideles omnes de deo recta sentientes cõcorditer viunt. ℣ XXVI

A Nanc itaq̃ in euangelio dñs cõuiuẽtium populorum etiam p locorũ distinctionẽ cõcordiã designauit: cum

Luc. 9. satiaturus de quinq̃ panibus populũ quinquagenos p turmas vel centenos discũbere pcepit: vt videlz turba fidelium escã suã ꝛ locis diffũcta: ꝛ moribus cõiuncta pciperet. Jubilei quippe requies q̃nquagenarij numeri misterio cõtinet̃: ꝛ quinquagenari⁹ bis ducit̃: vt ad cẽtenariũ nũerũ pducat̃. Quia ergo pri⁹ a malo quiescit̃ ope: vt post aia plenius quiescat in cogitatione: alij q̃nquageni alij aũt centeni discũbunt: qm̃ sunt nonnulli qui a prauis actibus habẽt requiem opis: et sunt nõnulli qui a puersis cogitationib⁹ habent iam requiem mẽtis. Heretici igit̃: quia puersis sepe hui⁹ mũdi potentibus adherẽtes bonorũ socialem vitã atq̃ cõcordiã pse quunt̃. recte nũc dicit̃. De ciuitatib⁹ fecerũt viros gemere. Quos recte beatus Job memorat viros: qz illos magis heretici extigue re ambijunt: qui pfectis gressibus p viam dei nõ fluxe ꝛ eneruiter: sed virilter currunt Qui cũ vuln⁹ pfidie ingeri in puulos fidelium mẽte cõspiciunt: semp ad clamorẽ: ꝛ gemitus redeũt. Uñ ꝛ recte dr. Et aia vulnerato clamabit: ꝛ de⁹ multũ abire non patit̃.

Vulnerat̃ quippe aia iustoz: cum fides tũrbat̃ infirmoz: q̃bus iam hoc ipm̃ clamare ẽ de alieno lapsu tabescere. Sed de⁹ inultum abire nõ patit̃: qz ꝛ si iusto ordine iniustũ aliquid fieri pmittit: inultũ tñ abire nõ sinit in iustũ qđ fieri iuste pmisit: qz ꝛ p reprobozuz iniusticiã quasdã quas inesse considerat culpas pcutit electozuz: ꝛ tñ eterna iusticia ferire nõ negligit iniusticiã ferientũ. Seq̃t. Ter. Jp si fuerunt rebelles lumini. Plerũq̃ puersi ꝛ cognoscũt recta que sequi debeant: ꝛ tñ se qui despiciũt q̃ cognoscunt. Lumini ergo rebelles sunt: qz sua desideria sequẽdo: bonuz despiciũt qđ nouerũt. Qui ergo non p ignorantiã: sed p supbiã delinquũt: elatiõis sue scutũ iaculis veritatis obiciũt: ne salubriter in corde ferianẽ. Ex q̃ videlicet eoz supbia agit̃: vt qz nolũt facere q̃ cognoscũt: nec cognoscunt tã bona que faciãt: sed sua eos ceci tas a veritatis lumine fundit⁹ excludat. Uñ ꝛ subdit̃. ℣ Nescierũt vias ei⁹ nec reuersi sũt p semitas illi⁹. Qui eñ prius sciendo rebelles sunt: postmodũ cecanẽ: vt nesciant: sicut de quibusdã dicit̃. Qui cum cognouissent deum: nõ sicut deũ glorificauerunt: aut gratias egerunt. De quibus paulo post addit̃: Tradidit illos deus in reprobuz sensuz: vt faciãt ea q̃ nõ pueniũt. Quia eñ glorificare noluerunt quẽ cognouerant: reprobo sensui traditi ad hoc relicti sunt: vt nescirẽt iã pẽsare mala que faciebant. Bene aũt dr. XXVII

A Nescierunt vias ei⁹: nec reuersi sunt p semitas illi⁹. Angustio: quippe ẽ semita q̃ via. Qui aũt bona manifestioza agere cõtẽnũt: nequaq̃ adl subtiliora intelligẽda pueniũt. Expectauit oipotẽs deus: vt per eius semitas pgerẽt: ℔ vtinam p eas vel reuerti voluissent: vt vite itinera q̃ noluerunt p innocentiam saltim p penitẽtiã tenerent. Qua in re quanta sint misericordie viscera dei omnipotentis ostendit̃: qui eos quos a se discedentes aspicit: vt reuertantur querit. Unde post enumeratas culpas delinquentẽ synagogã per vocẽ pphet̃icam reuocat dicens: Ergo saltim ãmodo voca me pater meus dux virginitatis mee tu es. Sequitur. ℣ Mane primo consurgit homicida: interficit egenum ꝛ pauperem: per noctem vero erit quasi fur. Cum homicida in nece primorum per nocturnũ maxime silentium soleat grassari: cur hoc hĩ loco mane primo cõsurgere ad interficiendum egenũ ꝛ pauperẽ dicit̃: in nocte vero quasi fur esse phibetur? Sed ipsis verbis littere dũ sibi nõ cõgruũt. ad indaganda spiritus secreta reuocamur.

Jere. 3. Ter.

B In scriptura sacra mane aliquãdo aduent⁹ dñice incarnatiõis: aliquãdo aduẽt⁹ iam terribilis ⁊ districti iudicis: aliqñ vero pñtis vite ꝓsperitas poni cõsueuit. Mane etenim aduẽt⁹ dñice incarnatiõis: extitit sicẽ ꝓphẽa dicit Isa.21 Venit mane ⁊ nox: qz ⁊ noue lucis ꝓmordia in redẽptoris pñtia fulserũt: ⁊ tñ a ꝓsecutoꝝ cordibus pfidie sue tenebre nõ sunt deterse. Rursum p mane aduent⁹ iudicis designat. Ps.100. Unde p ps dicit: In matutinis iterficiebã. Ps.5. oes pctores terre: sicut ⁊ electoꝝ quoq; persona exprimens ait: Mane astabo tibi ⁊ videbo. Rursum p mane pñtis vite ꝓsperitas designat: sicut p salomonẽ dicit: Ue tibi terra cui⁹ rex est puer: ⁊ cui⁹ principes mane comedũt. Eccles.10. Quia enim mane primũ diei tps est vespe extremũ: nequaq; reficiẽdi sumus de huius vite ꝓsperitate que ꝑuenit: sed de hijs que in fine diei id est in mũdi termino sequunt. C Mane ergo comedunt: qui de hui⁹ mũdi ꝓsperitatib⁹ extollunt: ⁊ dum pñtia vehementer curãt: futura nõ cogitant. 1.Jo.3. Omis enim qui odit fratrẽ suũ homicida est. Mane itaq; primo cõsurgit homicida: qz in pñtis vite gloria puersus quisq; erigit: ⁊ illoꝝ vitã deprimit: qui dũ sequentẽ gloriã sitiunt: quasi satiari in vespe exquirũt. Prau⁹ etenim quisq; in hoc mũdo dignitatẽ trãsitorie ptãtis arripiẽs: tãto se acri⁹ ad pagẽda mala dilatat: quãto p caritatis viscera nullũ amat. Totis enim cogitationib⁹ totiẽs ꝫ bonos seuit: q̃ tiens inocẽtiũ vitã interimit. Qui si disponẽte deo subito gẽam accepte ptãtis amiserit: locũ mutat: ꝭ mẽtẽ non mutat: qz ad hũ ptin⁹ dilabit qđ subinfert. V XXVIII

Ter. A PEr noctẽ vero erit quasi fur. In nocte q̃ppe tribulatiõis atq; deiectiõnis sue: ⁊ si exercere crudelitatis manũ nõ valet: eos tamẽ quos ꝑualere cõspicit cõsilia puersitatis ꝑbet. Huc illucq; discurrit: et quecq; põt in bonoꝝ lesione suggerit. Qui recte quasi fur dr: qz in ipis suis puersis cõsilijs metuit ne depẽdat. Qui g̃ ꝓtra egenũ ⁊ pauperẽ mane homicida est: per noctẽ quasi fur abscondit: qz puersus quisq; q̃ in ꝓsperitate vite pñtis humiliũ vitã deprimendo interimit: in aduersitate ac deiectiõe posit⁹ p iniqua ꝓsilia latẽter ledit atq; id qđ p se explere nõ valet: adherẽdo hui⁹ mundi ptãtib⁹ exercet. Sequit. V Oculus adulteri obfuat caliginẽ dicẽs: nõ me videbit oculus. Hoc etiã iuxta lram nil obstat intelligi: vt q̃ adulteriũ ꝑpetrare desiderat: tenebras exq̃rat. Sz qz ꝓtra hereticos snia ꝓmit: dignũ ẽ: vt hoc qđ dr: mistice sentiat. Nã paulus ait: Nõ enim sum⁹ sicut plurimi adulterã- 2.Cor.2. B tes ẽbũ dei. Adulter q̃ppe in carnali coitu nõ plem: sed voluptatẽ querit. Et puersus quisq; ac vane glorie seruiens: recte adulterari verbuz dei dr: qz p sacrũ eloquiũ nõ deo filios gignere: sed suã sciam desiderat ostẽtare. Quẽ enim libido glorie ad loquẽdũ trahit voluptati magis q̃ generationi operã impẽdit. Ubi ⁊ apte dr. Nõ me videbit oculus: qz adulteriũ qđ in mẽte agit valde ẽ difficile vt ab hũano visu penetret. Nã puersa mẽs tãto securi⁹ ꝑpetrat: q̃to se ab hoib⁹ videri nõ metuit quos erubescat. Sciendũ quoq; est: qz sicut is qui adulteriũ facit: carnẽ alieni cõiugij sibi illicite cõiũgit: ita oes heretici cũ fidelẽ animã i suo errore rapiũt: quasi cõiugem alienã tollunt: qz videlicet mens deo spiritualiter inherẽs: ⁊ ei q̃si in quodã amoris thalamo cõiũcta: cũ puersis ꝑsuasionib⁹ ad prauitatẽ dogmatis ducit: q̃si aliena con iunx a corruptore maculat. Bñ autẽ subdit C Et operiat vultũ ẽre. Idcirco faciẽ suã adul Ter. ter operit ne cognoscat. Omnis aũt q̃ sentiendo vel agẽdo nequiter viuit vultũ suum operit: qz ad hoc puersitate dogmatis vel operis tendit: vt ab omnipotẽte deo in iudicio recognosci nõ possit. Uñ q̃busdã in fine dicturꝰ est: Nunq; noui vos discedite a me Mat.7. q̃ operamini iniquitatẽ. Quid aũt vultus corporis humani est: nisi similitudo dei: quẽ videlz vultũ puersus operit: vt cognosci neq̃at cũ vitã suã: vel a malis actib⁹: vel pfidie errore cõfundit. Sz talis quisq; cũ ꝓsperitate vite pñtis iustos fulciri conspicit: eis puersa suadere minime ꝑsumit: si q̃ vero illos ꝓcella aduersitatis inuenerit: ad verba ptin⁹ pestifere ꝑsuasiõis erũpit. Uñ subdit. V Uer Ter. fodit in tenebris domos: in die sicut condixerãt sibi: ⁊ ignorauerũt lucẽ. Quid nãq; hoc B loco domoꝝ noie nisi ꝓsciẽtia designat: in q̃ b⁹ habitam⁹ cũ tractãdo q̃d agim⁹. Uñ cuidã sanato dicit: Uade i domũ tuã ad tuos: Luc.18. ⁊ annuncia illis q̃ta tibi dñs fecerit. i d est a pctõ iam vicio securus ad conscientiã reuertere: ⁊ in vocẽ pdicatiõis excitare. Justi itaq; cũ i pñti seclo die ꝓsperitatis clarescũt: eis errorum magistri peruersa suadere metuũt. Sed cõsilia exquirũt: deiectionẽ ꝓsperitatis eorũ sumope prestolant: vt in aduersitatis tenebris eorũ mẽtes suadendo perfodiãt q̃ bus ꝓspere viuentibus peruersa loqui minime audebant: quos mox in aduersitate vt viderint exurgũt: ⁊ nõ nisi ex peccati merito talia illos ppeti asserunt: qz solaz pñtis vite gloriã: diligentes flagellũ dãnationẽ credũt

In tenebris ergo domos pfodiūt: quia bonorū mētes ex ipa eoꝝ corrūpere aduersitate molliunt. Bñ aūt dr. Sicut in die cōdixerāt sibi: qz cū iustos cōspicerent psperitatis luce claruisse: qm̄ loq nō poterāt: ad maligna solūmō ꝫ eos cōsilia vacabāt. ℣XXIX

A Que aūt heretici siue puersi q̄libet cū iustos i deiectione cōspiciūt gaudēt: cū vo eos ad regēde ptātes viderint culmē erūpere: pturbāt: metuūt: afflictionib⁹ tabescunt. Vñ ⁊ subdit. Si subito apparuerit aurora arbitrant vmbrā mortis Iniqui semp afflictionē fideliū expectāt: eosq; in tribulatione videre desiderāt. Et in tenebris domos pfodiunt: dū cor innocētiū: ſ tñ infirmorū deiectionis tpe pessima collocutione corrūpunt. Sed plerūq; contingit: vt dū bonos quosq; in deiectōe ꝟspiciūt: subito occulta dispensatione diuina iustus quispiā qui videbat oppressus aliqua seculi ptāte fulciat: eiq; psperitas vite pñtis arrideat: quē pr⁹ aduersitatis tenebre pmebāt Quā nimirū psperitatē illi⁹ cū puersi cōspiciunt sicut dictū est pturbant. Ad hoc em̄ ad corda sua redeunt: an mētis oculos reuocāt: q̄d se puerse egisse meminerūt: vindicare in se oē viciū formidant: ⁊ vnde lucet ille qui ptātez suscepit inde puersus quisq; qui corrigi metuit: in tristicia tenebrescit. Bene ergo dicit. Si subito apparuerit aurora arbitrant vmbram mortis. Aurora quippe: mēs iusti est: que peccati sui tenebras deserēs: ad lucē iaz erūpit eternitatis: sicut ꝺ sancta quoq; eccle

Can.3. sia dicit. Que est ista que pgredit quasi aurora cōsurgēs. Quo igit iustus quisq; iustitie luce irradiat⁹: in pñti vita honorib⁹ sublimat: eo ante puersoꝝ oculos tenebre mortis fiunt: qz qui puerse se egisse meminerūt corrigi ptimescunt. Semp nāq; desiderāt in suis prauitatibus relaxari: incorrecti viuere: ⁊ de culpa gaudiū habere. Quoꝝ ipsa letalis leticia cōuenienter exprimit: cū ptin⁹ subinfert. Et sic in tenebris: quasi in luce ābulāt.

L Peruerse etem̄ mētes gaudēt in facinorib⁹: p culpā suā quotidie ad suppliciū trahunt ⁊ securi sunt. Unde ⁊ p salomonē dicit. Sunt

Eccs.8. impij q̄ ita securi sunt: quasi iustoꝝ facta habeant. De quib⁹ rursum scriptū ē. Qui letā

Pro.2. tur cū male fecerint: ⁊ exultāt in rebus pessimis. Sic itaq; in tenebris: quasi in luce ambulāt: qz ita gaudēt in nocte peccati: ac si eos lux iusticie circūfundat: vel certe: qz tenebre vitā pñtē nō incōuenienter exprimūt: in qua aliene cōscientie nō vidēt. Lux vero nostra patria eterna est: in qua dum vultus aspicimus corda in nobis nostra vicissim videm⁹ iniqui aūt qz vitā pñtē iam diligūt: atq; hec exilij tpa cōplectūt: ac si iā in patria regnēt: recte dr. Sic in tenebris: q̄si in luce ambulāt qz sic in pñti cecitate leti sunt: ac si iam eterne patrie luce pfruant. Sequit. ℣XXX

Tex. A

L Euis est sup faciēaque: a plurali numero ad singularē redit: qz plerūq; vn⁹ mala inchoat: ⁊ imitando multi subsequūt: sed ei⁹ pricipaliter culpa est: q̄ peruersis sequētib⁹ exempla pbuit iniquitatis Vñ ad illū redit crebro sniā: q̄ auctor extitit i culpa. Aq̄ āt supficies huc illucq; aura impellit: ⁊ nulla stabilitate solidata passim mouet. Iniq; igit mēs plusq; aq̄ supficies leuis est: qz q̄libet hanc aura tēptationis attigerit sine tarditate aliq; retractionis trahit. Si ei cor fluxū cuiuslibet puersi cogitam⁹: q̄d aliud q̄ in vento posita aque supficiē cernim⁹? Nūc nāq; illud aura supbie impellit: nūc aura luxurie: nūc aura inuidie: nunc aura fallacie ptrahit. Sup faciē ergo aque leuis est is quē q̄libet errorꝝ vēt⁹ cū venerit impellit. Vñ bene q̄q; p ps dr: De⁹ me⁹ pone illos vt rotā: ⁊ sic stipulā ante faciē vēti. Ut rota q̄p pe ponunt iniq: qz in circūitu laboris missi: dū ea que ante sūt negligūt: ⁊ ea q̄ nō deside randa sunt sequūt: ex posterioꝝ eleuant: ⁊ in anterioꝝ cadunt. Qui recte quoq; stipule ante faciē vēti ꝟparāt: qz irruente aura tēptationis: dū nulla subnixi sunt rōne veritatis eleuant vt corruant: ⁊ sepe eo alicui⁹ meriti existere estimāt: quo eos in alta flat⁹ erroris portat. Sequitur. ℣ Maledicta sit

Tex. B

ps ei⁹ in terra: nec ambulet p viā vinearum Quisquis i vita pñti recta agit: aduersa ⁊ sustinet: laborare q̄dē in aduersitate cernit: ſz ad bñdictionē hereditatis ppetue cōsumat Quisquis vero puersa agit: ⁊ tñ pspera recipit: secq; a malis actib⁹ nec donoꝝ largitate cōpescit: psperari se quidē ꝟspicit: ſ reatu ppetue maledictiōis ligat. Vñ recte nūc dr. Maledicta sit ps ei in terra. Qui a ⁊ si ad tē pus bñdicit: in reatu tñ maledictionis tenet. De q̄ rapte subdit: nec ambulet p viā vinearum. Via nāq; vinearū est: rectitudo ecclesiarū. Qua in re siue hereticū siue carnalem quēpiā nil obstat int elligi: qz via vinearum id est rectitudo ecclesiarū āmittit: dum vel fides recta: vel rectitudo iusticie nō tenet. Ille nanq; p viā vinearū ambulat: qui sancte vniuersalis ecclesie pdicationē pēsans: neq; a fidei: neq; a bonoꝝ rectitudie declinat. In

L via quippe vineaꝝ ambulare est sācta eccle sie patres velut dependentes botros accipe

Tex re:quorũ verbis dñs intendit in laboze itine
ris amoze teneaℓ eternitatis. Sequiℓ. ℣ Ad
nimiũ calorẽ trãseat ab aquis niuium. Idcir
Jere.6. co iniq̃tas frigori cõparaℓ: q; peccãtis men
tẽ to;poze constringit. Unde scriptũ est. Si
cut frigidã facit cisterna aquã suã: sic frigidã
fecit maliciã suã: quo cõtra caritas est: q; vi
Mat.24. delicet mentẽ accẽdit quã replet. De quo ca
loze scriptũ est: Habũdabit iniq̃tas: refrige/
scit caritas multo;. Et sunt nonulli q̃ dum
iniquitatũ suarũ frigora declinãt: ad verã fi/
dẽ vel sanctitatis habitũ veniũt. Sz q; plus
q̃ necesse est de suis sensib⁹ psumũt: sepe in
fide quã accipiũt: ea que nõ capiũt pscrutari
volũt: vt rõne magis in deo q̃ fide teneanℓ
Quia vero humana mẽs pscrutari nõ valet
diuina secreta: omne qd rõne pscrutari non
possunt credere cõtẽnũt: ℣ p inquisitionẽ ni
B mã in errorẽ labũℓ. Hij itaq̃ cũ nec dñs cre/
derent: vel adhuc ad iniq̃tatis opa vacarẽt
aque niuiũ fuerũt. Sed tñ carnalia facta de/
serentes in fide ad quã pducti sunt plus ap/
petũt pscrutari q̃ capiũt amplius ꝓfecto ca
lent: q̃ calere debuerũt: Dñ ergo de ℔ puer
so quolibet ꝓphetãtis dũtaxat snia nõ optã
tis dz. Ad nimiũ calorẽ trãseat ab aquis ni/
uiũ. Ac si apte diceret. Qui humiliter sub
discipline vinculo nõ restringiℓ: ab infideli/
tatis sue puersi opis frigore p̃ immoderatã
sapiẽtiã in errorẽ labaℓ. Unde bene quoq̃
egregi⁹ p̃dicator discipulo; suo; cordibus
Ro.12. hũc exquisite sapiẽtie nimiũ calorẽ deuitãs
ait: Nonplus sape q̃ oportet sape: ℔ sapere
ad sobrietãtẽ: ne fortasse nimius calor interi/
meret quos pri⁹ aq̃ niuiũ id est infidelitatis
vel torpẽtiũ actionũ frigora morituros tene
bãt. Et q; valde difficile est: vt is qui se sapi
entẽ estimat: mẽtẽ ad humilitatẽ reducat: et
Tex. recta p̃dicantib⁹ credat: sensumq̃ sue puer/
sitatis abiciat. Recte subiũgiℓ: ℣ Et vsq̃ ad
inferos peccatũ illi⁹. Peccatũ q̃ppe vsq̃ ad
inferos ducit: qd ante finẽ vite p̃sentis p cor
reptionẽ ac pniam nõ emendaℓ. De quo vi
delicet pctõ p iohãnẽ dz: ℣ XXXI
1.Jo.5. Est pctm̃ ad mortẽ: nõ p illo dico vt
A roget quis. Pctm̃ nãq̃ ad mortem
Tex. est pctm̃ vsq̃ ad mortẽ: q; scz pctm̃
qd hic nõ corrigitur: ei⁹ venia frustra postu/
laℓ. De quo adhuc subdit. ℣ Obliuiscaℓ ei⁹
misericordia. Omnipotentis dei misericordia
obliuisci dz: q̃ omnipotẽtis dei iusticie fuerit ob
liti⁹: q; quisq̃s eũ nũc iustũ nõ timet: postea i/
uenire nõ valet misericordẽ. Que nimirum
snia nõ solũ ei intendiℓ q̃ vere fidei p̃dicamẽ
ta deserit: ℔ etiã q̃ in fide recta posit⁹ carnali
ter viuit: q; vltio eterne aiaduersionis non
euadiℓ vtrũ in fide: an in opere peccet. Naz
z si dãnationis dispar est qualitas: culpe tñ
q̃ nequaq̃ p pniam tergiℓ: nulla absolutiõis
suppetit facultas. Sequiℓ. ℣ Dulcedo illi⁹ Tex
vermis. Quis in hoc appetit mũdo psperari
ceteros excedere: reb⁹ et honorib⁹ tumere:
huic nimirũ cura secularis in delectatiõe ẽ:
z q̃es in labore. Valde eteñ fatigaℓ si desit B
cura seculi q̃ fatigeℓ. Quia aũt nature ẽ ver
miũ momẽtis singulis incessanℓ moueri nõ
imerito signaℓ noie vermiũ inquietudo co/
gitationũ. Peruerse itaq̃ mẽtis dulcedo ver
mis est: q; inde delectabiliter pascit. Unde
p inquietudinẽ incessanter agitaℓ. Potest
quoq̃ aptius vermis noie caro designari.
Añ z supius dz: Homo putredo: z filius ho/
minis vermis. Luxurioſi igiℓ cuiuslibet at/
q̃ carnis voluptatib⁹ dediti: q̃ta sit cecitas
demõstraℓ cũ dz: dulcedo illi⁹ vmis. Quid
nãq̃ caro: nisi putredo ac vermis est? Et q̃s
quis carnalib⁹ desideriis anhelat: qd aliud
q̃ vermẽ amat? Que eñ sit carnis substan/
tia: testanℓ sepulcra. Quis parentẽ: q̃s amũ E
cor fideliũ: quãlibet dilecti sui tãgere carnẽ
scaturientẽ vmib⁹ pot? Caro itaq̃ cũ ꝓcupi
scit pensec qd sit exanimis: z intelligiℓ quid
amaℓ. Nil q̃ppe sic ad edomãdũ desiderio;
carnaliũ appetitũ valet: quã vt vnusq̃sq̃ ℔
qd viuũ diligit: q̃le sit mortuũ pẽset. Cõside
rata eteñ corruptiõe carnali citi⁹ cognoscit:
q; cũ illicite caro ꝓcupiscit: tabes desideraℓ
Dñ q̃ de luxurioſi mẽte dz: dulcedo illi⁹ ver
mis: q; is q̃ in desiderio carnalis corruptio/
nis estuat: ad fetorẽ putredis anhelat. Hec
sicut i hui⁹ ptis tertie initio ꝓmisisse me me
mini sub breuitate trãscurri: vt ea q̃ in ℔ ope
sequũℓ: q; magna obscuritate implicata sũt:
opitulante deo latius disseraℓ.

Sancti gregorij Liber XVII

℣ Ca.I

Votiens in A
sancti viri historia p nouum
volumẽ enodare misteriũ ty/
pice expositiõis aggredimur:
oportet: vt ex eiusdẽ viri vel noie vel passio
ne significationẽ misticã p̃cipaliter ꝓfera/
mus: quatenus habitaculo; more dñi sup/
scriptionũ tituli in ipso postis frõte p̃figim⁹
quia cui⁹ est domus agnoscit: securius intre
tur. Crebro aũt dixisse me memini: q̃m bea/
tus iob passiões redẽptoris nostri eiusq̃ cor
poris id est sancte ecclesie z passiõe sua signa
uit z nomine. Job quippe interp̃tatur do/

L

lens. Et quis alius in hoc dolēte figurat: ni
si is de quo scriptū est: Vere languores no/
Esa.53. Ubi.s stros ipse tulit: z dolores nros ipse portauit
De quo rursum dicit: Livore ei⁹ sanati su/
mus. Amici vero ei⁹ hereticorū spēm tenēt:
qui vt sepe iam dixim⁹ deū dum defendere
nituntr offendunt. Sanctus ergo vir p vul/
nera z verba sic loquit sua vt etiā nostra si/
gnificet: z plerūq; p pphetie spīm ventura
narret: pīsentia trāscendat: nōnūq; vero sic
de pītibus differat: vt de futuris reticescat.
Cognita itaq; discretionis hui⁹ custodia cū
immutatiōe vocis illi⁹ nostra quoq; intelli/
gentia alternet: vt tāto verius ei⁹ sensibus
cōgruat: q̄to se z cū ei⁹ vocib⁹ imutat. Ver/
bis itaq; pcedentibus sanct⁹ vir p disertas
prudentte arte sentētias iniq; cuiuslibet cul/
pas ptulit: z q̄ sit damnāda ei⁹ actio exprez
Tex sit. De cui⁹ pena mox subiecit dicēs. Nō sic
in recordatione: sed pterat quasi lignū infru
ctuosum. In recordatione eīm cōditoris nō
reducit: quisquis vt ad finē vite vicijs sub/
B iugat. Nam si hunc supni respectus memo/
ria tangeret: procul dubio ab iniquitate re/
uocaret. Eius quippe merita exigūt: vt sun
ditus ab auctoris recordatione deleat. Sci
endū vero est: q recordari deus nequaq; p
prie dr. Qui eīm obliuiscī nō pōt: quo pacto
recordari pōt? Sed q2 eos nos quorū recor
damur amplectimur: ab hīs aūt quorū obli
uiscimur elōgamur: humano vsu: z recorda
ri deus dr cū d ona tribuit: z obliuiscī: cuz in
culpa delinquit. Sed q2 cuncta pensat: cun/
cta sine intermissionis alternatione cōside/
rat: z recordat bonorū quorū tm nūq; obliui
scit: z nullatenus recordat malorū: quos tm
p iudiciū semp intuet. Qui eīm redit ab bo/
norū memoriā: quā tamē nunq; deseruit: et
quasi nequaq; malos respicit: quor tm facta
Proue.15 cōsiderat. Sed sup hec dānationis iudiciuz
in vltimis seruat. Hic eīm scriptū est: Oculi
dñi cōtemplant bonos z malos. Hinc p ps
Ps.83. dicit: Vultus aūt dñi sup facientes mala: vt
pdat de terra memoriā eorū. Cōsiderat igit
quos puniat: s eosdē ipsos añ non videt: ds
Mat. 25. nescit. Nā quibusdā in fine dictur est: Ne/
scio vos vnde sitis: discedite a me oēs opa/
L rij iniq̄tatis. Miro igit modo prauor vitā
z intuet z obliuiscit: q2 quos p districtionē
sine iudicat: q̄tū est ad memoriam misericor
die ignorat. Qui qm in ei⁹ recordatione non
veniunt: quasi infructuosum lignū ex ei⁹ iu/
dicī cōteru nt. Terra quippe eos tpali sum/
ptu aluit: pdicatiōis desup pluuia infudit.
Sed eor q2 vita neq; fructū boni opis p/
tulit: iratus hanc agricola abscidit: vt iuxta
veritatis sniam locū nō occupet quē tenere
alius ad fructum valet. De hoc infructuoso Matth.3. Lb.3.
ligno p mattheū dr: Jam securis ad radicez
arboris posita ē. Quis q̄ arbor q̄ nō facit fru/
ctū bonū: excidet z in ignē mittet. Hoc autē
loco vt eterna reprobi supplicia designent:
nequaq; lignū dr abscidi s cōteri: q2 videlz
reprobos mors q̄dē carnis abscidit: s pena
subsequēs cōterit. Quasi eīm hic incidit: cuz
a pīsenti vita separat. Cz in gehenna cōteri/
tur: cū ppetua dānatione cruciat. Vir autē B
sanctus q2 districtā puersi penā ptulit: pti/
nus ad culpā recurrit: vt ex iusticie immē
sitate edoceat: q tāta ei⁹ dānatio nō sit in/ Tex.
sta. Pauit ei sterilē: z q̄ nō parit z vidue bñ
nō fecit. Que hoc loco sterilis: nisi caro noia
tur? Que dū sola pītia appetit bona? signe
re cogitationes nescit: q̄ autē vidua: nisi ani/
ma nūcupat? Quā q2 sibi cōditor cōiūgere
voluit ad thalamum vteri virginalis venit. Ps.18.
psalmista attestāte q̄ ait: Et ipe tāq; spōsus
pcedēs de thalamo suo: q̄ recte vidua dr. q2
ei⁹ vir p ea mortē ptulit: z nūc in celi pene/
tralib⁹ ab ei⁹ oculis occultus q̄si in pte alte/
rius regionis viuit. VII A

Iniquus ergo sterilē pascit: z vidue
bñfacere negligit: q2 carnis desidez
rijs seruiēs: curā aie vitāq; cōtēnit.
Tota nāq; intētiōe oiq; studio cogitat: quā
sine vllis necessitatibus caro morītura subsi
stat: z curare aie vitā despicit: q̄ vel in morte
vel in beatitudine pculdubio imppetuū vi
uit. Recte aūt cū diceret. Pauit sterilē: pti/
nus adiungit: z q̄ nō parit. Quasdā nāq; ex
sacra historia feminas nouim⁹ sterles exti/
tisse: z tm in tpe extremo peperisse. Caro aūt
nō solū sterilis: s etiā q̄ nō parit dr q2 suo sen
su bonas cogitatiōes gignere nec in vltimis
valet. A vigore ei iam pprio deficit: z tm ad
huc trāsitoria pcupiscere nō desistit iamq; a
pristino robore lassata: pene ab ipso quē dili
git mūdo repellit: z tm adhuc annisu impro/
bo obtinere tpalia conat. Agere iam puersa
nō sufficit: s tm cogitare vel q̄ nō agit nequa/
q̄ desistit. Recte ergo nō solū sterilis: cz etiā
nō parīes dr: q2 suo sensu vt dixim⁹ ad bone
cogitationis plem: nec cū infirmata tuerit se
taz: qđ tm intelligi etiā d hereticis pdicātib⁹
pōt. Vnusq̄sq; ei pdicator errorīs dum ple/
bē extra vnitatē eccl̄ie positaz docet: pfecto
sterilē z eā q̄ parere nō valet pascit: q2 ei vsū
sui laboris impendit: q̄ spūales fructr nequa
q̄ reddit. Bene aūt vidue nō facit: q2 videlz B
sancte vniuersali eccl̄esie cuius vir aduersa

mortis ptulit: viuere ac deseruire cõtemnit. Vidue em̃ benefacere est: in ei⁹ q̃ mortui vi/ri sui amore atterit cõsolatiõe laborare. Vñ ⁊ ps voce hec eadẽ vidua sez sancta ecclesia
Ps.68. querit dicẽs: Cõsolantẽ me quesiui: ⁊ nõ inueni. Tunc solũ quippe cõsolatẽ inuenit cũ ex ea morte quã vir ei⁹ ptulit: multos intra semetipam surgere ad vitã cernit. Sepe aũt pdicator⁹ errorꝭ hui⁹ mũdi diuitib⁹ iũgit: q̃ p eo q̃ terrenis occupationib⁹ icubãt dicto
Tex rũ dephẽdere astutias ignorãt: ⁊ cũ potẽtes esse ambiunt: puerse pdicatiõis laqueo sine labore capiunt. Unde ⁊ subdit. ℣ Detrax/it fortes in fortitudine sua. In fortitudie q̃p/pe sue prauitatis fortes quosq̃ detrahit: cuz p sui errorꝭ astutiã mũdi hui⁹ potẽtes rapit
1.Cor.1. Quo ⁊tra p Paulũ dr. ℣ Infirma mũdi elegit de⁹: vt cõfunderet fortia. Fortitudo aũt puersi pdicatoris est elata scientia locutiõis qua inflatus ceteros despicit: atq̃ i cõtẽptuõm quasi singulariter apud se perit⁹ intumescit. Qui magna de se sentiẽs: ꝟ vera de dño ignorãs: lõge a fidei cognitiõe disiũgit: ⁊ tñ videri fidei pdicator conatur. Unde adhuc
Tex. subditur. III
A Tcũ steterit nõ credet vite sue. Stat in ꝟ mũdo puersus q̃sq̃ pdicator: q̃ uisq̃ terreno viuit in corpe: sed vite sue credere renuit: qz de deo vera cognoscere cõtemnit. Uite em̃ sue crederet: si de cõditoris sui substãtia recta sentiret. Hec itaq̃ supi⁹ ꝺ quolibet iniquo plata dicebamus: ꝟ repẽte ad errorꝭ pdicatorẽ itellectũ vertim⁹: quõ peccator diu tolerat. Unde sciẽdũ est: qz sic ad speciez ducimur: vt nequaq̃ tñ a genere fũdit⁹ eleuamur. Nã puersus quisq̃ etiaz si rectã fidẽ in sinu vniuersalis ecc̃le tenere videat: stat ⁊ vite sue nõ credit: qz recta quidẽ sunt q̃ p fidẽ de conditore intelligit: ꝟ tñ fidei opa tenere cõtẽnit: ⁊ incredulitatis redargu
1.Jo.2. itur: q̃ ab eo qꝺ se oñdit credere viuendo re/probat. Hinc em̃ p iohannẽ dr: Qui dicit se
1.Thi.1. nosse deũ: ⁊ mãdata ei⁹ nõ custodit: mẽdax
Ja.2. est. Hinc Paulus ait: Cõfitent se nosse deũ factis aũt negãt. Hinc Jacob⁹ dicit: Fides sine opibus mortua est. Sz inter hec ꝺditor mira dispẽsatiõe ꝓsiliꝭ ⁊ culpas respicit: ⁊ vi/uẽdi tpa impendit: vt lõgiora tpalis vite spa
B cia aut cõuerso fiãt in adiutoriũ mũeris: aut nõ cõuerso ad augmentũ dãnatiõis. Unde
Tex. adhuc subdit. ℣ Dedit ei deus locũ pnie: ⁊ ille abutit eo in supbia. Quisquis delinquit ⁊ viuit: ⁊ idcirco hũc diuina dispẽsatio i iniq̃tate tolerat vt ab iniq̃tate cõpescat: sed q̃ diutiꝰ tolerat: nec tñ ab iniq̃tate cõpescitur: mun⁹ quidẽ supne patientie pcipit: sed rea/tus sui vinculis ex ipso se munere arti⁹ astringit: Nã qz accepta penitẽtie tẽpora diuertit ad culpã: district⁹ in vltimis iudex impensa argumẽta misericordie cõuertit ad penam.
Ro.2. Hinc nãq̃ p Paulũ dr: An ignoras qz patientia dei ad pniam te adducit? Tu autẽ ꝟm duriciã tuã ⁊ cor impenitẽs thezaurisas tibi irã in die ire: ⁊ reuelationis iusti iudicij dei.
Esa.65. Hic Esaias ait: Puer centũ annoꝝ morietꝰ ⁊ pctor centũ annoꝝ maledict⁹ erit. Ac si ap
L te nos deterreat dicens: Uita quidẽ pueri i longũ trahit: vt a factis puerilib⁹ corrigat: ꝟ si a pcti ppetratione: nec tpis lõginquitate ꝓpescit: hec ipsa vite lõgiqtas: quã p miam accepit ei ad cumulum maledictiõis crescit.
Unde necesse ẽ: vt cuz nos diuti⁹ exspectari ꝓspicim⁹: ipa p̃rogate pietatis tpa: q̃si dãnationis argumẽta timeam⁹: ne ex clemẽtia iudicis crescat supplicij pctoris: ⁊ vñ q̃sq̃ eripi a morte poterat: inde graui⁹ ad mortẽ tendat: qꝺ idcirco plerũq̃ agit: qz nequaq̃ a p̃sentib⁹ mẽtis oculus sepat. Cõsiderare nãq̃ pctor redẽptoris vias negligit: ⁊ idcirco in suis itinerib⁹ sine cessatiõe veterascit. Unde ⁊ subdit. ℣ IIII
O Culi em̃ ei⁹ sunt in vijs illi⁹. Uias ei
Tex. suas pctor intuet: qz sola cogitare sola cernere nitit: q̃ sibi ad cõmodũ tpale suf/
A fragẽt. Hinc etem̃: Paulus dicit: Oñes q̃
Phi.2. sua sunt querũt: nõ que iesu xpi. Uia nanq̃ elati supbia: via raptoris auaritia: via est luxurie cõcupiscẽtia carnalis. In vijs g̃ suis iniquus q̃sq̃ oculos depmit: qz solis vicijs: vt p hec aio satisfaciat intẽdit. Unde p Salomonẽ dr: Oculi stulti in finib⁹ terre: qz ꝟ solũ
Pro.17 tota cordis intentiõe ꝓspiciũt: p qꝺ ad finez terreni desiderij pducant. Neq̃q̃ vo sue cõsideratiõis obtutũ in terra pctor figeret: si ad sctã sui redẽptoris itinera mentis oculos
Eccs .2. leuaret. Unde p salomonẽ rursuz dr: Oculi sapientis in capite ei⁹: qz videlz sapiẽs q̃sq̃ ilꝰlũ tota intẽtione ꝓsiderat: cui⁹ se mẽbrũ esse p fidẽ pẽsat. Has nãq̃ hũane ꝓuersationis vias videre cõtẽpserat: q̃ dicebat: In mãdatis tuis exercebor: ⁊ considerabo vias tuas.
Ps.18. Ac si apte spõdeat dicẽs: Que mea sunt: iaz
B videre refugio: qz p imitatiõis tue viã pgere cõuersationis gressibus inardesco. Qui em̃ pñti iã mũdo p̃dicit: amoris exercitatiõe ꝓtinua: redẽptoris sui vias cordis oculis obicit: vt mẽs pspera fugiat: ⁊ ad aduersa pperet.
Nihil qꝺ demulcet appetat: nihil qꝺ deterrere credit ptimescat: merorẽ gaudijũ deputet: pñtis vite gaudia dãna merorꝭ pensẽt:

abiectõis detrimta nõ timeat: sup hec manẽ tis glie locũ ꝙrat. Has etem vias sequẽtium
Jo.12. mõstrabat oculis vitas cũ dicebat Si ꝙs mi hi mistrat: me seqt. Ad has vias tumẽtia di scipulox corda reuocabat: cũ locũ iã glie ꝙ/
Mat.20. rerẽt: ꝙ eiusdẽ glie iter ignorarẽt dicẽs: Po/ testis bibere calicẽ: quẽ ego bibitur⁹ sũ? Cõ/ fessiõis ꝙppe illi⁹ celsitudinem a dextris sini striscꝫ ꝙsierãt: ꝙ ꝗta ad hãc eẽt itineris angu stia nõ videbãt. Vñ ⁊ eox mox oculis iuitã dus passionis calix obicit: vt videlzsi ad sub limitatis gaudia itẽderẽt pr⁹ viã hũilitatis
L iuenirẽt. Quia igit ꝓsiderare pctox vias dei negligit: ꝙ solis i ꝗb⁹ carnaliter delectet intẽ dit. Recte nũc dr. Oculi em ei⁹ sunt i vijs il
Tex li⁹. Secꝫ. Eleuati sũt ad modicũ: ⁊ nõ sub sistent. Iniquox glia cũ plerũqꝫ i ānox mul titudine tẽdit ab infirmox mẽtib⁹ eẽ lõga et ꝙsi stabilis estimat. Dz cũ reẽtin⁹ hãc finis intercipit: breuẽ ꝓculdubio fuisse redarguit qm̃ finis determinãs inotescit: qꝛ qõ ꝓterire potuit modicũ fuit. Eleuant ꝙ ad modicũ et minime subsistunt: qꝛ eoipo quo videri alti appetũt: a vera dei eẽntia lõge p elationem fiũt. Subsistere etem nequeũt: qꝛ ab eterne essentie soliditate diuidũt: atꝫ hãc pmã ruí/
ps.72 nã tolerãt: qꝛ p ꝓuatã gliam in semetipis ca/ dũt. Hinc ei p ps dr: Deiecisti eos cũ alleua renẽt: qꝛ eo intrinsecus corruũt: quo male ex
A trinsecus surgunt. V
Hanc breuitatem glie tpalis aspicies
ps.36. iterũ dicit. Vidi ipũ superaltatũ: ⁊ eleuatũ sup cedros libani: trãsiui: ⁊ ecce nõ
Ubi.s erat. Hinc itex ait: Pusillũ adhuc: ⁊ nõ erit
Ja.4. pctox. Hinc iacob⁹ dicit. Que ẽ ei vita nr̃a? Vapox est ad modicũ parẽs. Hinc ꝓpheta breuitatẽ glie carnalis pẽsans: denũciat di/
Esa.40. cẽs: Omis caro fenũ: ⁊ omnis gloria ei⁹ sicut flos feni. Iniquox quippe potẽtia feni flo/ rib⁹ cõpat: qꝛ nimix carnis gloria duz nitet cadit: dũ apud se extollit: repentino interce pta fine terminat. Sic nãqꝫ aurarũ flatu i al tũ stipula rapit: sed casu ꝓcito ad ima reuo/ cat. Sic ad nubila fum⁹ attollit: ꝙ repente ad nihilũ tumescẽdo dissipat. Sic ab infimis nebula dẽsescẽdo se erigit: ꝙ exor⁹ hãc solis radi⁹ ac si nõ fuerit abstergit. Sic in herbax supficie nocturni rozis humox aspgit: ꝙ diur ni luminis subito calore siccat. Sic spumose aquarũ bulle inchoantib⁹ pluuijs excitate ab intimis certatim ꝓdcũt: ꝙ eo celeri⁹ diru/ pte depereũt: quo inflate citius extendunt.
Cumqꝫ excrescũt vt appareãt: crescẽdo per/
B agũt ne subsistant. De iniqs igit tpalis glie elatione tumẽtib⁹: ꝙ tñ nulla i hac soliditate durãtibus: dicat recte. Eleuati sũt ad modi cũ: ⁊ nõ subsistẽt. De ꝗb⁹ adhuc subditur.
Tex
V Et humiliabũt sicut oia: ⁊ auferẽt. Sic p uect⁹ eẽ ꝓtẽplatiõis debet: vt ex paucis ad multa: ex multis ad oia ꝓsiderãda rapiat: ꝙ ten⁹ gradatim educta ꝓficiat: ⁊ trãsitoria oia cõphẽdẽdo diiudicãs ipsa pene incõphensi biliter excrescat. Vñ sctus vir cũ ꝓuorum gloriã defectũqꝫ discuteret: ad cũcta ptinus mẽtis oculũ tetẽdit dicẽs: Humiliabunt sicut oia: ⁊ auferẽt oia ꝓfecto terrena. Ac si apte dicat. Stare vllo modo nequeũt: qꝛ ip sa quoqꝫ fugiũt: ꝗb⁹ innitunt: dũqꝫ tpalia di ligũt cũ hijs ex tpis volubilitate ꝓcurrunt.
Ecc.1. Dz queri põt cũ p Salomonẽ dr: generatio ꝓterit: ⁊ generatio aduenit terra vero i eter/ nũ stat. Cur beat⁹ iob oia humiliari asserat ⁊ auferri? Quod tñ facile discutim⁹: si terra
L ⁊ celũ: vel ꝗliter trãseat: vel qualiter mane/ at distinguam⁹. Utraqꝫ nãqꝫ hec p eã quaz nũc habẽt imaginẽ trãseũt: ꝙ tñ p essentiã si/ ne fine subsistunt. Hinc nanqꝫ p Paulũ dr:
1.Cor.7. Preterit ei figura hui⁹ mũdi. Hinc p semet/
Mat.24. ipsam vitas dicit. Celũ ⁊ terra trãsibũt: ver ba aũt mea nõ trãsibũt. Hinc ad Johānẽ an
Apo.21. gelica voce ꝓbet. Erit celuz nouũ ⁊ terra noua. Quare celũ nouũ ⁊ terra noua dr: que ꝗdẽ nõ alia cõdẽda sunt: ꝙ hec ipa renouãt. Celũ igit ⁊ terra trãsit ⁊ erit: qꝛ ⁊ ab ea quã nũc habet speciem p ignem tergit: ⁊ tñ sem/
ps.101. p in sua natura seruat. Vñ p ps dr: Mutabis ea: ⁊ mutabunt. Quã ꝗdẽ vltimã cõmu tionẽ suã ipsis nobis nũc vicissitudinibus nũciant: ꝗb⁹ nostris vsibus indesinenter al/ ternãt. Nã si terra a sua specie hyemali ari/ ditate deficit: vernali humore viridescit. Ce lũ quotidie caligine noctis obducit: ⁊ diui/ na claritate renouat. Hinc ergo fidelis quis qꝫ colligat: ⁊ interire hec: ⁊ tñ p innocẽtia re fici: que cõstat nunc assidue velut ex defectu
reparari. VI
A
Inter hec igit vir sanct⁹ cũ ꝓuorũ cursum cõspicit ꝗta qñqꝫ animad/
Tex. uersione deficiant innotescit. Dũ ptin⁹ sub/ dit. Et sicut sũmitates spicarũ ꝓterẽt. Spi carũ quippe sũmitates aristę sunt. Aristę au tẽ cõtũcte in spica pdeunt: sed crescẽdo pau lisp a se hirsute ⁊ rigide disiũgũt. Sed nimi rũ sic ad hui⁹ mũdi gloriã ꝓaui diutes sur/ gunt. Nature ei sibi cõmunione cõiuncti sũt sed cõtra se vicissim crescẽdo diuidunt. Alt⁹ ꝗppe aliũ despicit ⁊ alter in alterũ inuidie fa cib⁹ ignescit. Qui ḡ ex tumore mẽtis a cari/ tatis vnitate separant: quasi aristaruz more ꝓtra se rigidi stant. Quid ergo ꝓauos hui⁹

mundi diuites dixerim: nisi aristas quasdã generis humani. Qui dũ ꝓtra se supbiũt: ꝙ bonoꝝ vitã vnanimiter affligũt: aduersum se q̃dẽ diuisi sunt: sed tñ ꝓcorditer grana deorsum ꝑmunt. Nũc igit̃ ariste ad alta psiliũt grana latent: qz ꝛ reproboꝝ potẽtia eminet ꝛ electoꝝ gloria nõ apparet. Illi se honoruꝫ fastib⁹ ostendũt: isti in humilitate se deprimunt. Sed trituretẽpus aduenietqđ ꝛ aristarũ rigiditatẽ frãgat: ꝛ solida grana nõ cõterat. Tũc quippe supbia iniquoꝝ cõminuitur: tũc electoꝝ vita q̃ta integritate fulget declarat̃: qz cũ iniusti deficiũt: ex hac ipsa aristaꝝ cõtritione agit̃ vt grana appeant q̃ latebãt. Cũqꝫ ariste frangunt̃: granoꝝ candoꝛ oñdit̃: qz iniq̃s in supplicia eterna cadẽtib⁹ sctõꝝ iusticia q̃ta caritate cãdeat demõstrat̃. Vñ recte q̃ꝫ ꝑ iohãnẽ dr: Cui⁹ vẽtilabrũ i manu sua est: ꝛ pmundabit areã suã: et triticũ q̃dẽ recondet i horreo: paleas aũt cõburet igni in extinguibili. Beat⁹ vir iob pra uoꝝ elatio q̃ta aduersiõe frãgat̃ aspiciat: eosqꝫ aristis pereũtib⁹ ꝓpans dicat: sicut sũmitates spicarũ ꝓterent̃: qz nimiꝝ rigiditas supboꝝ triture vltime fortitudine frãgit̃: q̃ nũc electoꝝ vitã despiciẽs eleuat̃. Sequit̃.

Qđ si nõ ita est: q̃s me arguere poterit eẽ mẽtitũ: ꝛ ponere añ deũ verba mea? Si ita nõ est vt loquit̃: pfecto de falsitate hũc oẽs arguere possunt. Cur g̃ dr: Et si nõ ita ẽ: q̃s me arguere poterit esse mẽtitũ: dũ scz noue⁹ rim⁹ ꝙ fallacẽ cuilibet reprehendere licet. Sz si loquẽtis sensuꝫ subtili interrogatiõe discutim⁹: quã sint recta q̃ ptulit citi⁹ inuenimus. Just⁹ nãqꝫ ꝛ si qđ vnq̃ delinquẽdo loquit̃: dignũ nõ est: vt ab iniustis: ꝛ praue viuenti b⁹ iudicet̃. Vñ sanct⁹ vir amicoꝝ supbiam deprimẽs: nõ solũ si ita est: verũ etiã si nõ est vt ptulit: nequaq̃ se reprehẽdi posse cõfidit: qz nimirũ illi recte redarguere falsa pñt: q̃ falsa agere nesciunt. Nã corceptionis ausũ ꝓtra fallacia pdũt: q̃ adhuc fallaciter viuũt. Aut g̃ Q si ita nõ est: q̃s me poterit arguere eẽ mentitũ. Ac si apte dicat. Ita sunt cũcta vt ptuli: q̃ tñ si ita nõ eẽnt: a vobis redargui nequaq̃ possent: qz adhuc ꝓprie succũbitis: aliẽ nã reprehẽdere fallacia nõ valetis. Vbi ꝛ aptẽ subdit̃. Et ponere ante deũ verba mea Quisq̃s em̃ dicta fallacia veraciter reprehendit: audita cogitãs atqꝫ hec ex regula veritatis pensans verba ante ponit: qz apud se i cõspectu veritatis examinat: q̃d foris cõtra fallacia decernat. Ante deũ quippe ꝛba ponere est: considerato intimo iudice exteriora dicta pensare. Vir igit̃ sanct⁹ ab amicis supbientib⁹: verba sua ante deũ poni posse nõ estimat. Ac si aperte dicat. Idcirco que loquor ponere ante iudicẽ nõ valetis: qz ei⁹ vobis faciem peccãtes abscõditis. Qđ tñ ex typo sancte ecclesie nil obstat intelligi: que cuz de infirmis suis actib⁹ ab hereticoꝝ irrisiõe reprehendit̃: ipsa irrisionis eoꝝ astutia dedignat̃: qz tolerabili⁹ deo est: vt in infirmitate quis atqꝫ ignorãtia cũ humilitate iaceat: q̃ꝫ cũ elatione alta cõprehendat. Sed qz sanctus vir multa cõtra eos ptulit qui fugitiua potestate supbiũt: ꝛ vẽtosis honorib⁹ intumescunt: baldath suites ex ei⁹ correptione ꝑficiens apud quẽ vera sit potẽtia agnoscit dicens.

VII

Potestas et terror apud deũ est: qui facit ꝓcordiam in sublimib⁹ suis. Ac si aperte dicat. Solus corda mortaliuꝫ veraciter teret: qui hec ex diuinitatis sue potẽtia veraciter possidet. Humana em̃ potẽtia quẽ terrorẽ incutit: que iure eiusdẽ potentie q̃ꝫ careat nescit? Recte aũt dr: Qui facit cõcordiam in sublimibus suis: qz multa sibimet inferi⁹ dissidẽt: sed ad cõcordẽ supnoꝝ plenitudinem currũt: ꝛ interne pacis causa agit̃: vt sepe ea q̃ sunt exteri⁹ sine pace disponãt. Nã bonos oipotẽs de⁹ ad meritũ puehit: cũ ꝓtra eorũ vita malos seuire pmittit: atqꝫ in cõcordiaꝫ ponũt̃ sũma: dũ cõfundunt̃ infima: qz inde in celestib⁹ electos suos angelorũ chorus sociat. vnde in terrenis ꝛ infimis reproborum mores suis nutibus aduersantes portat. Sz inter hec libet inq̃rere: si pax in sublimib⁹ sũma retinet̃: q̃d est qđ ꝑ angelũ danieli dicit̃ Ego veni ꝓpter sermones tuos: ꝓnceps autẽ regni psarũ restitit mihi viginti ꝛ vno diebus: ꝛ ecce michael vn⁹ de principib⁹ ꝑmis venit in adiutoriũ mihi. Et paulopost. Nũc reuertar vt plier aduersum principẽ psarũ. Cũ em̃ egrederer: apparuit princeps greco⁹ rũ aduenies. Quos itaqꝫ alios principes gentiũ nisi angelos appellat: q̃ sibi resistere ereunti potuissent? Que ergo eẽ pax in sublimib⁹ põt: si iter ipsos quoqꝫ angelicos spiritus pliandi certamen agit̃: q̃ semp conspectui veritatis assistunt? Sed qz certa angelorũ ministeria dispẽsandis singulis quibusqꝫ gentib⁹ sunt plata: cum subiectoꝝ mores aduersum se vicissim ꝓpositoꝝ spirituũ opẽ merent̃: ipsi qui pfunt spũs contra se venire referunt̃. Is nãqꝫ angelus q̃ danieli loquebat̃: captis israeliticis populis in pside cõstitutis platus agnoscit̃: michael aũt eoꝝ qui ex

eadē plebe in iudee terra remāserāt: ꝓpositꝰ inuenit. Unde ⁊ ab hoc eodē angelo paulo post Danieli dr: Nemo est adiutor meus in omnibus hijs: nisi michael princeps vester. De quo ⁊ hoc qđ ꝑmisimꝰ dicit: ⁊ ecce michael vnꝰ đ principibꝰ primis venit in adiutoriū mihi. Qui dū nequaq̄ simul esse: ꝙ veni re in adiutoriū dicit: apte ei ppl'o plat' agnoscit: q̄ captus in alia pte tenebat. Quid est ergo angelū dicere ego veni ppter sermōes tuos: princeps aūt regni pſarū restitit mihi: nisi sua subditis opera nūciare? Ac ſt aperte dicat. ꝓ precū q̄dē tuarū merita exigunt: vt israeliticus populꝰ a iugo sue captiuitatis exuat: sed est adhuc qđ in eodē populo pſarū dño purgari debeat. Unde de ereptione illius pſarū princeps mihi iure ⁊tradicat: q̄ uis p̄ces tuas eoꝝ quoq̄ lacrime qui in iudea relicti sunt adiuuent: Unde hoc quoq̄ qđ dixim⁹ subiūgit. Michael princeps vester: venit in adiutoriū mihi. Cūq̄ vt aduersus principē pſarū ꝑlieť egredit: grecoꝝ si bi princeps aduenies apparet. Qua ex re innuit q̄ aduersum grecos quoq̄ aliq̄d iudea cōmiserat: quoꝝ ꝓfecto cā ereptioni illi' resistebat. ꝓphete igit p̄ces angelus exaudit: ꝙ pſarū princeps restitit: q⁊ ⁊ si tā vita iusti depcantis ereptionē populi exigit: eiusdē tñ ppli adhuc vita cōtradicit: vt q⁊ nec dum plene hij q̄ in captiuitatē fuerāt ducti purgati sunt: iure eis adhuc pse dñant. Michael adiuuat: ꝙ grecoꝝ princeps ad pliuꝫ venit: q⁊ mereri q̄dā veniā tā longe oppressoꝝ captiuitas poterat: ꝙ ereptiōis eoꝝ beneficio: hoc quoq̄ qđ in grecos deliquerant obuiabat. Recte ergo dicit q̄ cōtra se angeli veniunt: q⁊ subiectoꝝ sibi gētiū vicissim merita ⁊tradicūt. Nā sublimes spūs eisdē gētibus principantes nequaq̄ p iniuste agentibus decertāt: ſz eoꝝ facta iuste iudicātes examinant. Cūq̄ vnius cuiusq̄ gētis vel culpa vl iusticia ad supne curie ⁊siliū ducit: eiusdem gētis p̄posit⁹ vel obtinusse phibet: quoruꝫ tñ oim vna victoria est sui sup se opificis volūtas summma: quā dū semp aspiciūt qđ nō obtinere valent nūq̄ volūt. Bene ergo dicitur: Qui facit ⁊cordia i sublimib⁹ suis. De quit. Nūq̄d ē numer⁹ militū ei⁹. In cogitatiōe hūane rōnis supnoꝝ spirituū: numerus nō est: q⁊ quāta sit illa frequētia inuisibilis exercit⁹ nescit. De quo p danielē dr: Milia miliū ministrabāt ei: ⁊ decies millies centena milia assistebāt ei. Supnoꝝ ciuiū nūerus infinit⁹: ⁊ definit⁹ exprimit: vt q̄ deo est nūerabilis esse hoib⁹ innumerabilis demōstret: q̄uis aliud est assistere: aliud ministrare. Assistunt em̄ ille ꝑculdubio potestates: que ad quedā hoibus nūcianda nō exeunt. Ministrāt vero h: ij qui ad exemplēda officia nūcioꝝ veniūt: sed tñ ipſi quoq̄ cōtēplatiōe ab intimis nō recedūt. Et q⁊ plures sūt qui ministrāt: q̄ hij qui principaliter assistūt: assistentiū numer⁹ quasi definit⁹: ministrantiū vero infinitus ostendit.

VIII

Angelicos vero spiritus recte dei milites dicim⁹: q⁊ decertare eos ⁊tra ptātes aereas nō ignoram⁹. Que tñ certamina nō labore: sed imperio pagūt: q⁊ quicquid agendo cōtra immūdos spūs appetunt: ex adiutorio cūcta regentis possunt. De hac nāq̄ milicia nascēte rege nostro scriptū est: Subito facta ē cū angelo multitudo milicie celestis. Cui tamē militie electoꝝ q̄ hominū numerus iūgit: qui p sublime mentis, desideriū a terrene cōuersationis seruitute liberant. De quib⁹ p ꝑaulū dicit. Nemo militans deo implicat se negotijs seculari⁹. Qui licet nūc pauci appareāt: ininuisibili tñ patria innumerabiles regnāt: q⁊ ⁊ si ex cōpatione prauoꝝ pauci sunt: in ꝙgregationis sue frequētia metiri nequaq̄ possunt. Quia vero eorundē militū virtus nō ꝓpriis iurib⁹: sed supne gratie infusiōe roborat: recte subiūgit. Et sup quē nō surget lumē illius. Lumē quippe dei est: gratia ꝑueniens. Que si in nostro corde nequaq̄ gratuito cōsurgeret: pfecto mēs nr̄a in peccatoꝝ suoꝝ tenebris obscura remaneret. Unde ⁊ subditur. Nūq̄d iustificari pōt hō cōpatus deo apparere mundus natꝰ de muliere? Uersus iste supius a beato iob dr: ⁊ nūc in eiꝰ expro bratione replicat. Dis nāq̄ vir iustꝰ dei illustratione iustꝰ ē: nō cōpatione. Humana q̄p pe iusticia auctori cōpata iniusticia est: q⁊ et si in ipa sua ꝓditiōe hō pſisteret: creatori nō posset eq̄ri creatura. Cui tñ ad grauiora defectus pondera accessit: ⁊ culpa quā serpens insidians intulit: ⁊ mulier infirmata psuasit. Un̄ nūc q⁊ hō p mulierē culpe subdita nascitur: reatus primi infirmitas in ple ꝑpagat. Et q⁊ in radice putruit humani generis ram⁹: in cōditiōis sue viriditate minime subsistit. Unde recte nūc dicit. Nūq̄d iustificari pōt homo cōpatus deo: aut apparere mundus natꝰ de muliere? Ac si apte diceret. Ne cōtra auctorē suū homo supbiat: consideret vnde huc venit: intelligat q̄d sit. Ꝙz ecce nō nulli p donū spūs adiuti ⁊tra ifirmitatez sue carnis erigunt: virtutib⁹ emicant signorum quoq̄ miraculis coruscāt: nullus tñ est q̄ si

Tex. ne culpa vitã transeat: quouscz carnẽ corruptionis portat. Unde adhuc subdit. V/ Ecce etiã luna nõ splẽdet: ⁊ stelle nõ sunt mũde in cõspectu ei⁹. Quid p lunã nisi cuncta simul eccl̃ia: q̃d p stellas: nisi singulor̃ bñ viuẽtiũ gie designãt: q̃ inter prauorũ hominũ cõuersationes: dũ magnis virtutib⁹ eminẽt: quasi in tenebris noctis lucẽt. Uñ p Paulũ q̃z bi. 2. p discipulis dr: Inter quos lucetis sicut luminaria in mũdo. Quia eñ sancta eccl̃esia lune appellatiõe exprimit̃ ppheta testat̃ dicens. Abac. 3 Eleuat⁹ est sol: ⁊ luna stetit i ordine suo. Eleuato ei sole in suo ordine luna statuit̃: q̃ ascẽdente ad celos dño sancta ptin⁹ eccl̃ia in pdicationis auctoritate roborat̃. Et q̃ stellarũ noie electi signãt̃ rursũ paul⁹ insinuat dicẽs

1. Cor. 12. A Stella eñ a stella differt in claritate. Luna ergo nõ splẽdet: ⁊ stelle nõ sunt mũde in ꝓspectu ei⁹: q̃ nec sancta eccl̃ia virtute ppria tot miraculis emicat: nisi hãc pueniẽtis gratie dona pfundãt nec singulor̃ bene viuentiũ mẽtes a peccatorum maculis mũde sunt: si remota pietate iudicentur: q̃ apud districti iudicis oculos sua vnũquẽcz corruptibilitas inquinat: nisi hanc quotidie gratia parcentis tergat. Electorum quippe animus ꝓdire ad libertatez iusticie nitit̃: sed adhuc cõpede infirmitatis tenet̃: ⁊ culpas quidẽ subigere pfecte deside rat. sed quouscz corruptione carnis astringitur: eiuscz vinculis etiam cum nõ vult ligatur. Hinc itaq̃ colligãt: quãto peccatorũ põdere pressi sunt qui cõtra hec dissertare negligunt: si plene culpã nec illi superãt qui cõtra hanc viriliter pugnãt. Unde ⁊ postq̃z dictũ est. Ecce eñ luna nõ splẽdet: ⁊ stelle nõ sunt mũde in ꝓspectu ei⁹ ptinus addit̃. Quanto magis homo putredo: ⁊ filiꝰ hois vermis.

B Ac si apte diceret̃. Sed ipi quoq̃z eẽ sine cogitatione nõ valẽt: q̃ inter pñtis vite tenebras virtutib⁹ lucẽt: cũto reatu iniq̃tatis obstricti sunt: qui adhuc carnaliter viuũt. Sz a peccato esse liberi nequeunt: q̃ iam in celestib⁹ desiderijs ꝓuersant̃: qui peccatorũ põdera tolerant: qui carnis sue voluptatib⁹ dediti adhuc putredinis iugũ portãt. Hinc pe- 1. Pe. 4 trus ait: Si iust⁹ vix saluabit̃: impius ⁊ peccator ubi parebunt? Hinc p Esaiã dr: Sup Esa 32. humũ populi mei spine ⁊ vepres ascẽdẽt: q̃z tomagis sup oẽm domũ gaudij ciuitatis exultantis. Humũ quippe ppli sui dñs electorũ omniũ mentẽ vocat sup quã spinas ac vepres ascẽdere phibet: q̃ nec ipam quoq̃ eẽ absq̃ punctionibus vicior̃ videt. Homus ergo gaudij ciuitatis exultãtis est: mẽs prauorum: que dũ vẽtura supplicia conspicere negligit: in carnis voluptate se desecrens inaniter hilarescit. Sit ergo. Sup humũ popu- L puli mei spine ⁊ vepres ascendunt: q̃z tomagis sup oẽm domũ gaudij ciuitatis exultantis. Ac si aperte dicat. Si ⁊ illorũ mentẽ vicia deprimunt: qui se p celestis patrie desiderio affligunt: quibus culpis substrati sunt q̃ sine vlla formidine sese in carnis voluptate derelinquunt? Notandum vero in sermone suo q̃tũ baldath ordinẽ cõditiõis nr̃e tenuit ⁊ natiuitatis: qui hominẽ nõ vermẽ sz putredinẽ: filiũ vero hois vermem vocat. Prim⁹ nãq̃z humani generis parens: homo nõ filius hominis. ex quo quisquis pdijt non solũ homo sed filiꝰ quoq̃z hominis fuit. Sicut g̃ ex hoie filiꝰ hois: ita ex putredine nascitur vermis. Uñ recte hõ putredo: filiꝰ vero hois vermis vocat̃. Prim⁹ q̃ppe hõ putredo nõ vermis: q̃ ⁊ si p mortẽ putruit: nõ tñ ex putredine p natiuitatẽ venit. Qui aũt hominis est filiꝰ vermis dr: quia ex mortaliuz corpor̃ corruptiõe ppagat̃. Agit̃ q̃ amicorũ verba finita sunt: beat⁹ Job altiori culmine psecutiõis innitit̃ eiusq̃z dicta tã sunt valida q̃z extrema: q̃ ⁊ vsus eẽ iurisperitor̃ solet vt argumẽtũ q̃ aduersarijs suis eminere sꝑuidẽt: ad psecutiõis ꝓclusionẽ seruẽt. X

Job. La. XXVI A

R Espondẽs aũt iob dixit. Cui⁹ adiutor es. Nũq̃d imbecilli ⁊ sustẽtas brachiuz ei⁹ q̃ nõ ẽ fortis? Adiuuare imbecillẽ caritatis ẽ: adiuuare potentẽ velle elatiõis. Quia igit̃ amici ei⁹ hereticor̃ speciem te nẽtes: q̃si adiuuãtes deũ sapiẽtiã suã oñdere conabãt̃ iuste baldath reꝑhẽdit̃ vt dicat. Cui⁹ adiutor es. Nũq̃d imbecillis ⁊ sustẽtas brachiũ ei⁹ q̃ nõ est fortis? Ac si apte dicat. Dũ eum iuuare niteris cui⁹ magnitudini succũbis: oẽ qõ ipẽdis solatiũ de ostẽtatiõe ẽ: nõ ꝺ pietate. Sz iter hec sciẽdũ ẽ: q̃ plerũq̃z etiã deũ q̃ videlicet ibecillis nõ ẽ humiliter agẽtes adiuuam⁹. Uñ ⁊ p Paulũ dr: Adiutores eñ 1. Cor. 3. dei sum⁹. Nã cũ ei quẽ ipe p internã gr̃am infundit: nos ex hortatiõis voce ꝓcurrim⁹: ꝺ qõ ille p spiritũ sanctũ agit intrinsecus: nos exteri⁹ ministerio vocis adiuuam⁹: ⁊ tũc solũ nr̃a exhortatio ad pfectionẽ ducit̃: cuz in corde de⁹ fuit q̃ adiuuat̃. Unde ⁊ alias dicit Ibi. 3 Neq̃z q̃ plantat est aliq̃d neq̃z qui rigat: sed qui incremẽtũ dat deus. Plãtare quippe ⁊ rigare adiuuare est. Q̃ ⁊ trũq̃z vacuũ erit ministeriũ: si in corde de⁹ nõ dat incremẽtum. Sed q̃ in sensu suo alta sapiũt: eẽ humiliter

dei adiutores nolunt: qz dū se deo vtiles eē
estimāt: a fructu se vtilitatis alienāt. Unde
Luc.17. z veritatis voce discipulis dicit: Cū feceri/
tis omnia que p̄cepta sunt vobis: dicite ser/
ui inutiles sum⁹ qđ debuim⁹ facere fecim⁹.
Tex. Sequit. ℣ Cui dedisti, ꝓsiliū: forsitan illi q̄
nō habet sapientiā: Bare stulto cōsiliū cari/
tatis est: dare sapienti ostētationis: dare vo
B ipi sapiētie puersitatis. Et qz hȳ quos tene
re hereticorū speciem dixim⁹: p locutionē su
am ostentationi potiusq̄ vtilitati seruiebāt
Tex. recte adhuc cōtra baldath subdit. ℣ Et pru/
dentiā tuā ostendisti plurimā. Dis cui pru/
dentia recta est plurima nō est: qz iuxta pau/
Horz. li vocē: nō plus appetit sapere q̄ oportet sa/
pere. Cui vero est plurima nō est recta: quia
dū vltra modū tendit: in quolibet latere cul
pe declinat. ꝓudentiā vero suā plurimam
ostendūt: q̄ videri p̄ alijs prudentiores ap/
petunt. Unde fit plerūq̄ vt cū moderate sa
pere nesciunt etiā fatua loquant. ꝓro qua
re ipse adhuc excessus prudētie subiungitur
Tex. vt dicat: ℣ Quē docere voluisti: nōne eū q̄
fecit spiramentū? ꝓper spiramentū viuimus
p prudentiā sapientes sumus. ꝓrius aūt no
strū est viuere: postmodū sapere: qz vt sapiē
L tes esse valeam⁹: prius agit vt sim⁹. Qui
ergo vitā dedit: ipse pculdubio z prudentiā
cōtulit. Baldath aūt q̄ beatū iob flagellatū
p culpa credidit. occultū dei iudiciū qđ hu/
militer venerari debuit: supba nisus est te/
meritate ppetrare. Ipsi ergo se p prudentiā
p̄tulit: cui⁹ iudiciū nō intelligēdo iudicauit.
Ipsi se p prudētiā p̄tulit: a quo viuēdi spira
culū accepit: ac si plus ipe eēt sapiēs: a quo
habebat vt esset. Sed qz beat⁹ iob sancte ec
clesie typum tenēs: pauca in supbos cor/
reptione p̄tulit: quos tenere hereticoz speciē
nō ignorauit: sicut superi⁹ dixit. Disputare
cū deo cupio: prius vos ostendēs fabricato
res mēdacij: z cultores puersoz dogmatuz
Repente se ad doctrinā erigit: z cōtra elato
rū imperitiā sciētie sue latitudinē p similas ex
Tex. pādit dicēs: Ecce gigātes gemūt sb aq̄s. ℣. XI

Adiecit: ppe erat: vt p increpatio/
nē prius tumorē sapientie terrene re
tuderet: z p doctrinā postmodū ad
plena misterijs verba trāsiret. Gigātes em̄
vel apostatas angelos: vel supbos quosq̄
hoies: nil obstat intellig'. Hinc em̄ p pphe/
Esa.26. tā dicit: Mortui nō viuēt: gigantes nō re/
surgent. Quos nāq̄ mortuos: nisi peccato/
res nominat? Et quos gigantes: nisi eos q̄
de peccato etiā supbiunt appellat? Illi aūt
nō viuūt qz peccādo viā iusticie p̄diderunt.

Jstri etiā resurgere post mortē nequeunt: qz
post culpā suam inflati: p supbiā ad peniten
tie remedia nō recurrūt. Hinc rursum sc̄pti
est: Ur qui errauerit a via doctrine: in cetu
gigantū cōmorabit: qz quisquis iter rectitu
dinis deserit: quoz se numero nisi supboz
spirituū iungit? Bene aūt cōtra elatos dicit
Ecce gigantes gemūt sub aquis. Ac si aper/
te diceret. Cur de scientia hō supbiat: cū et
ignorantie abyssus z ipsos supbissimos a n/
gelorum spirit⁹ premat. Si aūt gigantū no/
mine potētes hui⁹ seculi designanter: in aq̄s
possunt populi figurari iohānī attestate qui
Apo.17 ait: Aque em̄ sunt populi. Bene aūt contra
superbiētes dicit: Ecce gigātes gemūt sub
aquis: qz elati oēs dū in hac vita assequi bo/
B norū celsitudinē cupiūt: sub ponderibus po
pulorum gemūt. Nā q̄to quis hic altius eri
gitur: tanto curis grauioribus onerat: eisq̄
ipsis populis mente z cogitatione supponit
quib⁹ supponit dignitate. Et bene hȳs ver
bis ac breuiter iudicat: quia ois supbia eo/
ipe in imo iacet: quo in alta se erigit: vt inde
magis cūctis supposita sit: vnde cūctis appe
tit supesse. Homo quippe in sublimibus ele
uatus tantos sup se sustinet: q̄tos suppositos
regit. Hȳ aūt qui tabulis sociāt: ipsi eti/
am laboris eoz participatione deprimunt.
Nam cū eis laborē etiā tolerant ponderis:
dum pariter gloriam affectant honoris. Un
de cū diceret: ecce gigantes gemūt sub aq̄s
ptinus adiunxit. Et qui habitant cum eis.
Ac si dicat. ꝓariter gemūt: qui eoz glorie
ex delectatione sociant. Jpa aūt occupatio
secularium dignitatū tanto facliorib⁹ vitijs
pmit: q̄to maioribus curis grauat. Huma
C nus nanq̄ a:nim⁹ videre z deuitare peccata
vtinā valeat quietus. Quia ergo vidit dese
ratas rerū celsitudines absq̄ peccatis mi
nistrare nō posse: z qz diuine ire nō abscōdi/
Tex. tur quicquid illicituz ppetrat: apte secutus
adiūxit. Nud⁹ ē infern⁹ coz̄ illo: z nullū ē
Hebre.4. opimentū pditioni. Qđ paulus apls q̄z ait:
Oia em̄ nuda z apta sūt oculis ei⁹. Inferni
vero z pditiōis noie: diabolū oēsq̄ dānati/
onis eius socios designauit. Quis vero ille
Tex sit coz̄ quo infernus est nud⁹ sequit dicēs:
℣ Qui extēdit aquilonē sup vacuū. Aquilo
nis nomie in sacro eloquio appellari diabo/
lus solet: q̄ vt horroris frigore gētiū corda cō
Esa.14. stringeret dixit. Sedebo i mōte testamēti: i
lateribus aq̄lonis. Qui sup vacuū extēdit qz
illa corda possidet: que diuini amoris gr̄a nō
replent. Sed tm̄ oipotēti deo suppetit: e tiaz
vasa diaboli cunctis virtutibus vacua sue

gratie munere implere in eisq̃ diuini amoris
soliditatẽ ponere: quos nulla cõspicit recti/
Deu. tudinis actione roborari. Unde apte subiũ/
gitur. ℣ Et appẽdit terrã sup nihili. Quid ei
terre noie nisi sancta ecclesia designat: q̃ dũ
Deu.32. verba p̃dicatiõis suscipit: fructũ boni opis
reddit. De qua p moysen dicit: Audiat ter/
ra verba ex ore meo: expectet sicut pluuia
eloquiũ meũ. Et q̃d p nihilũ: nisi gẽtiles po
Esa.40. puli designant. De quib⁹ p pphetã dicit:
Omnes gẽtes velut nihilũ: t inane reputa/
te sunt. In eo ergo nihilo terra suspẽdit: qõ
prius vacuũ ab aquilõe tenebat: q: illa cor
da gẽtilium repleta sunt caritate dei que p̃/
sa prius fuerant torpore diaboli. ℣ XII

A Quid est vero t p hoc vacuũ iudee in
fidelitas: t p terrã sicut diximꝰ san/
cte ecclie fructificatio designari. Uir
ergo sanctꝰ casum iudee peuntis aspiciat: et
gentilitatis merita ad veniã redeũtis cernat
ac dicat. Qui extẽdit aquilonẽ sup vacuũ: t
appendit terrã sup nihili. Nã q: iudeoꝝ cor
da a fide vacua diabolo sunt subdita: exten/
dit aquilonẽ sup vacuuꝫ. Quia vero nullis
existẽtib⁹ meritis: sicut dictum est: p nihilo
saluos faciet eos sup gentes dñs fudauit ec/
clesiã: q̃ p pphetã nihilũ sunt vocate: apte se
Ter. cutꝰ adiũxit. Appẽdit terrã sup nihili. Hoc
vero quo ordine factũ sit: mirifica subdẽs ra
tione cõtexuit. Ait eñ ℣ Qui ligat aquas i
nubibus suis: vt nõ erũpãt pariter deoꝛsuꝫ
Quid ℔ loco aquã: nisi sciaꝫ: q̃d nubes: nisi
p̃dicatoꝛes appellat? Nã q: i sacro eloquio
Prou.18. aliquãdo aqua scia dꝛ: Salomone attestãte
didicimꝰ q̃ ait: Aqua pfunda verba ex ore
ps.17. viri: t torrẽs redundãs fons sapiẽtie. Aquã
signari sciaꝫ dauid pphetа testat dicẽs: Te
nebrosa aqua in nubib⁹ aeris id est occulta
scia in pphetis: qui ante aduẽtũ dñi dũ oc/
cultis sacramẽtis grauidi misteria immensa
gestarẽt: intuẽtiũ oculis: eoꝝ intelligẽtia ca/
B ligabãt. Nubiũ vero noie q̃d hoc in loco ali
ud q̃ p̃dicatoꝛes sancti: id est apli designãt
q̃ p mũdi ptes circũquaq̃ trãsmissi: t ꝓbis
Esa.40 nouerãt pluere: t miracula coruscare? Quos
esaias pphetа ante longe intuẽs dixit: Qui
sunt isti qui vt nubes volant? Quia igit vir
iste pphetico plenus spiritu in hac locutiõe
sua ad laudem dei initia nascẽtis ecclesie de
siderat exordiri: studet eiꝰ ordinẽ ab aplorũ
p̃dicatione narrare: q̃ curauerat sumopere u
dib⁹ pplis plana t capabilia: nõ sũma atq̃
ardua p̃dicare. Nã si sciam sctaꝫ q̃ hic aque
noie designat: vt haurire bãt corde ita ore fũ
derẽt: imẽsitate eiꝰ auditoꝛes suos opprime/
rẽt potiꝰ, q̃ rigarẽt. Uñ relegata intrinsecꝰ
scia: vt nõ pariter deoꝛsum erũperet: audito
res suos distillatiõe verboꝝ nutriẽs: nubes
illa loquebat dicẽs: Nõ potui loq̃ vobis q̃ 1.Cor.3.
si spũalib⁹: ℣ quasi carnalib⁹ tãq̃ puulis in
xpo lac vobis potũ dedi nõ escã. Quis enim
ferre potuisset: si raptus ad tertiũ celũ: raptꝰ
in paradisum t archana verba audiẽs q̃ dici
homini nõ licerẽt: tã imẽsos supne scie sinus
apiret? Aut cuiꝰ nõ virtutẽ auditoꝛis oppri/
meret: si ea que intrinsecꝰ haurire poterat in
q̃tũ carnis lingua sufficeret: extrinsecus in/
undãs aque huiꝰ immẽsitas emanasset. Ut
L vero auditoꝛes rudes nõ inundatiõe scie: ℣
moderata p̃dicatiõis distillatiõe foueant: li
gat deꝰ aquas in nubibus: vt nõ erũpãt pa
riter deoꝛsuꝫ: q: docto⁹ p̃dicationẽ tẽperat
vt auditoꝝ infirmitas dictoꝝ roꝛe nutrita
ualescat. Q̃d bñ in euãgelio mistica descri
ptione narrat dñs dicit: Ascẽdit iesus in na/ Lu.5.
uiculã petri: t rogauit vt a terra duceret pu
sillũ: t ita sedẽs p̃dicabat turbis. Per nauẽ
petri quid aliud q̃ cõmissa petro eccl̃ia desi/
gnat? De qua vt dñs turbis ꝓfluẽtib⁹ p̃di/
cet: eã a terra paululuꝫ reduci iubet. Quam
nec in altũ duci: t tñ a terra p̃cipit remoueri
pfecto significãs p̃dicatoꝛes suos rudib⁹ de
bere populis: nec alta nimis de celestib⁹: nec
tamẽ terrena p̃dicare. Aqua itaq̃ ligat i nu
bib⁹ q: p̃dicatoꝝ scia infirmoꝝ mẽtibus lo/
quẽs: q̃tũ sentire valet docere phibet. XIII

N A Am plerũq̃ si auditoꝝ cor ꝓbi im/
mẽsitate corrũpit: lingua docẽtiũ in
discretionis pena mulctat. Uñ scri/
ptũ est. Si q̃s apuerit cisternam t foderit: t Exo.21.
nõ operuerit eã: ceciderit q̃ bos vel asinꝰ in
eã: dñs cisterne reddet p̃cium iumentoꝝ.
Quid ẽ ei aperire cisternã: nisi intellectu vali/
do scripture sacre archana penetrare? Quid
aũt p bouẽ t asinũ: id est mũdũ t imũdũ ani
mal: nisi fidelis quisq̃ t infidel accipit? Qui
q̃ cisternã fodit: cooptat ne illuc bos vel asi/
nus ruat: id est si sacro eloquio tã alta intel
ligit: sublimes sensus coraꝫ nõ capiẽtib⁹ p silẽ
tiũ tegat: ne p scandalũ mẽtis aut fidelẽ par/
uulũ aut infidelẽ qui credere potuisset interi
mat. Ex morte ei numẽtoꝝ debet p̃ciũ: q: il/
lud scz admisisse cõuincit. Uñ ad agẽdã peni
tẽtiã reꝰ tenet. Quisq̃s nãq̃ ad alta scie fluẽ
ta pueniẽs cũ hec apud bruta audiẽtiũ cor/
da nõ ꝓtegerit pene reꝰ adicit. Si p ꝓba ei
i scãdalũ: siue mũda seu mẽs imũda capiat.
Operiẽda ẽ itaq̃ cisterna: q: corã paruulis
mẽtib⁹ tegẽda est alta scia: ne vnde cor docẽ
tiũ ad sũma attollit: ide infirmitas auditoꝛũ

B ad ima dilabat. Dicat igit recte: qui ligat aquas in nubibus: vt nō erūpant pariter deorsum. Pariter nāq; aque erūperēt: si corā infirmis auditorib⁹ q̄ta est scia ex ore loquē tiū emanaret: si simul se eis plenitudo p̄dicationis effunderet: ⁊ nil sibi cū p̄ficientib⁹ reseruaret. Dignū quippe est vt q̄ p̄dicat: audientis modū cōsideret: quatenꝰ ipa p̄dicatio cū auditoris sui incrementis crescat. Sic quippe agere vnusquisq; p̄dicatorꝫ debet: sicut cū illo diuinit⁹ agit: vt neq; cūcta que sentit infirmis insinuet: qꝫ ⁊ quousq; ipe carne mortalitatis infirmus est: ea que superna sunt cūcta nō sentit. Predicare ergo rudib⁹ nō debet: q̄tū ꝫgnoscit: qꝫ ⁊ ipse de supnis misterijs cognoscere nō valet q̄ta sint. Hic est ei qđ paul⁹ aplūs postq; misterijs celesti

1. Corꝫ.13. bus interfuit dicit: Videm⁹ nūc p speculum

Tex. ⁊ enigmate tunc aūt facie ad faciē. Unde et cōtinue hic sequit. V Qui tenet vultum solij sui: ⁊ expādit sup illud nebulā suā. In vultu

C solet cognitio demōstrari. Solij ergo ei⁹ vultus tenet: qꝫ nobis in hac vita regni ei⁹ gloria: nō q̄ta intrinsec⁹ habet agnoscit. Sup quo recte expandi nebula dꝫ: qꝫ sicut est illa celestis regni gloria nō videt. Nā corꝫ qđ

Sap.9. corrūpit aggrauat aiam: ⁊ deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantē. A vidē do ergo ea nebula aspergimur: qꝫ ipa nre ignorātie obscuritate caligam⁹. Unde recte p

Ps.17. ps dꝫ. V Caligo sub pedib⁹ ei⁹: ⁊ ascēdit sup cherubin: ⁊ volauit sup pēnas vētorꝫ: ⁊ posuit tenebras latibulū suū. Caligo est nāq; ei sub pedib⁹: qꝫ nō ea claritate ab inferiorib⁹ cernit: qua in supiorib⁹ dñat. Ascēdit ei sup cherubin ⁊ volauit. Cherubin quippe plenitudo scie dꝫ: pinde sup plenitudine scientie ascēdisse phibet: ⁊ volasse qꝫ maiestatis ei⁹ celsitudinē scia nulla cōphēdit. Volauit igit: q̄ lōge in altū ab intellectu nostro serapuit. Volauit sup pēnas vētorꝫ: qꝫ sciam trāscēdit aiarū. Qui posuit tenebras latibulū suū: qꝫ dū caligine nostre infirmitatis obscuramur: p ignorātiā nostrā nobis abscondit: ne a nobis modo in eterna et intima claritate videat. Unde ei ⁊ in canticis canticorū a spōsa dicit. Fuge dilecte mi fuge. V XIIII

Can.8. Fugit nos: dicim⁹: quotiēs mēti nre id remmisci volum⁹ nō occurrit. Fugit nos dicimus: quotiēs id qđ remi

A nisci volumus memoria nō tenem⁹. Sancta ergo ecclesia postq; mortem ac resurrectionē dñi ascēsionēq; describit: clamat ei pphetico plena spiritu. Fuge dilecte mi fuge. Ac si diceret: Tu qui ex carne cōphensibilis factus es ex diuinitate tua: intelligentiā nostri sensus excede: ⁊ in teipso nobis incōphensibilis pmane. Tenēt ergo vultū solij sui: qui maiestatis sue potentiā mortalibus abscondūt. Sed si ei⁹ solium angelicas virtutes accipim⁹: ipsis quippe velut sedi regie p̄sidet. Sui nobis solij vultū tenet: qꝫ q̄diu in hac mortali carne subsistimus: que q̄ta q̄ sint illa angelorum ministeria nō videm⁹. Expādit sup illud nebulā suā: qꝫ pculdubio ⁊ corr nostrū ad querēdum subleuat: ⁊ tñ occulta moderatione agit: vt ipa req̄sitionis sue immēsitate reprimat. Unde scriptū est: Dedit Abac.3. abyssus vocē suā: ab altitudine fantasie sue. B Exclamare ei mens humana in admiratiōe cōpellit: dum altitudine cōsiderationis in requisitionib⁹ suis eoipo quo lati⁹ extēdit angustat. Uel certe quia solium dei ipsi nos sumus vultū solij sui nō immerito tenere dicit dū nostra scia pgredi ad altiora phibet: sup qđ soliū suū nebulā de⁹ aspgere dicit: qꝫ invisibilis manens: occulta sup nos iudicia exerit: vt ⁊ fiat in pmptis qđ videre possum⁹ ⁊ ta mē origo facti lateat i abditis: vt cur fiat nescire debeamus. Unde et apte subditur. Tex.

V Terminū circūdedit aquis vsq; dū finiatur lux ⁊ tenebre. Quia plerūq; in sacro eloquio: vt supra dixim⁹ aquarum noie populi designāt: aquas dñs termio circūdat: quia humani generis sciētiā moderat: vt quousq; vicissitudines alternātium tēporum transeant: pfecte ad cognitionē claritatis i nr time nō ptingat. Sui vero lucis noie iustos accipim⁹: tenebras vero appellatione peccatores. Unde ⁊ paulus dicit. Eratis aliquādo Eph.5. tenebre: nūc aūt lux in dño hoc ipm qđ dixim⁹ sentire nil obstat: qꝫ pfecta eternitatis scientia nulli tribuit: quousq; cursus iustorꝫ in C iustorūq; finiat. Sz qꝫ mirū nō est carnales pplos supna nescire: sctūs vir i eusdē diuine potētie admiratiōe se erigit: ⁊ qđ ipaz q̄ angelorū pfectorūq; hoim sciam trāseat ituet. Tex. dicēs: V Colūne celi ꝫtremiscūt ⁊ pauēt ad nutū ei⁹. Quid aliud colūnas celi: q̄ sctos āgelos vsūmos ecclie p̄dicatores appellat. Sup q̄s i celestib⁹ crescens vniuersa spūalis fabrice structura surrexit: sicut alias sctā scpturā testat dicēs. Qui vicerit faciā illū colūnā Apo.3. meā in tēplo dei mei. Nā quisq; i dei opere recta intentione firmat colūna instructura fabrice spūalis erigit: vt in hoc tēplo qđ ē ecclesia: posit⁹: ⁊ vtilitati sit ⁊ decori. Eos ꝫo iob colūnas celi quos aplos colūnas vocat Gall.2. ecclesie dicēs: Petr⁹ ⁊ iacob⁹ ⁊ iohannes q̄ videntur colūne ee: dextras dederūt mihi.

Expositiõis. B. Gregorij Liber XVII

Possumus etiã colũnas celi: ⁊ ipas eccl'ias nõ incõuenienter accipe: que multe vnã catholicã faciũt: toto terrarũ orbe diffusã. Vñ ⁊ septẽ eccl'esijs scribit iohãnes apls: vt vnã catholicã septiformis gratie plenã spiritu designaret. Et de domino nouim⁹ dixisse salomonẽ. Prouc.9. Sapientia edificauit sibi domũ: excidit colũnas septẽ. Qui vt se id de septẽ eccl'esijs dixisse innotesceret: secut⁹ etiã sacramenta ipsa diligẽter inseruit dicẽs: Ybl.5. Immolauit victimas miscuit vinũ ⁊ ppositã mẽsam: misit ancillas suas: vt vocarẽt ad arcẽ ⁊ ad menia ciuitatis. Si qs est puulus veniat ad me B Immolauit eñ dñs victimas: seipsum offerendo p nobis. Miscuit vinũ pceptor⁹ suor⁹ poculũ ex narratione historica: ⁊ intelligentia spũali cõtempans. Vnde alias dictũ Ps.74. est: Calix in manu dñi: vini meri plen⁹ ẽ mixto. Et posuit mẽsam id est scripturã sacrã: q̃ fessos ad se atq; a seculi oneribus, venientes pane verbi nos reficit: ⁊ contra aduersarios Ps.22. sua refectione nos roborat. Vñ alias ab eccl'esia dicit: Posuisti in ꝓspectu meo mẽsaz aduersus eos q̃ tribulãt me. Misit ancillas suas apl'os videlz alias in ipo suo initio infirmas: vt vocarent ad arcẽ ⁊ menia ciuitatis: q̃ dũ eternã vitã denũciant: ad alta nos menia supne ciuitatis leuãt: q̃ p'fecto menia nisi humiles ascẽdunt. Vñ illic ab eadẽ sapiẽtia subdit: Si quis est puulus veniat ad me. Ac si apte dicat. Quisq̃s se apud se magnuz estimat: aditũ sibi nõ net accessus angustat: q̃ tãto ad me altius ptingit: q̃to vnusquisq; mẽs apud se verius humiliat. V XV

A Sed q̃ta libet quisq̃s virtute ꝓficiat: q̃talibet scia excrescat penetrare nõ sufficit: q̃ nos ꝓditor moderamine iudicioꝝ regit. Dicat ergo. Colũne celi cõtremiscunt: ⁊ pauẽt ad nutũ ei⁹. Quia nec ipleriscq; ipi ptingere ad volũtatis ei⁹ celsitudinẽ pualẽt: q̃ eiusdẽ volũtatis pmia denũciãtes vident. Quod sicut supius diximꝰ de sãctis quoq; angelis nil obstat intelligi: q̃ ipe quoq; virtutes celestiũ q̃ hũc sine cessatione ꝓspiciũt: in ipa sua cõtẽplatiõe cõtremiscũt Dz iſdẽ tremor ne eisdẽ penalis sit: nõ timoris est: ꝙ admirationis. Quia vo q̃t⁹ pauor sit admiratiõis ei⁹ intulit: nũc ordinẽ nre salutis narrat. Sequit. V In fortitudine illi⁹ repẽte maria ꝓgregata sũt: ⁊ prudẽtia ei⁹ p/cussit supbũ. Quid aliud maris noie: q̃ pns seculũ designat: in quo corda hoim terrena q̃rẽtiũ diuersis cogitationũ fluctib⁹ intumescunt: q̃ elatiõe supbie ꝓscitati: dũ alterna intentiõe se impetũt: q̃si aduersantes se vnda collidunt. Sed iam in fortitudine illius maria cõgregata sunt: q̃ incarnato dño: discordantia secularium corda cõcorditer credũt. Ja petr⁹ in mari ãbulat: q̃ nimiꝝ xpi pdicatorib⁹ illa quõdã tumida humili auditu corda substrata sunt: vt recte etiã in euangelio hui⁹ mũdi mãsuetudinẽ figurauerit: q̃ pcellosa maris aqua dñi pedib⁹ psso tumore calcata est. Dz quo nã mõ id actũ sit apit dũ dr Et prudẽtia ei⁹ pcussit supbũ. Quis hic supbus ali⁹ apppellat: nisi ille q̃ dixit: Ascẽdã Esa.14. sup altitudinẽ nubiũ: similis ero altissimo? ⁊ dõ quo voce dei dr. Qui fact⁹ ẽ vt nullũ timeret Job.62. ⁊ ipse est rex sup oẽs filios supbie. De quo etiã huic sentẽtie Dauid ppheta cõcordat dicẽs: Tu humiliasti: sicut vulneratum supPs.88. bum. Dz q̃uis simplicis nature diuinitatis nõ sit aliud esse: aliud sapere: nec aliud sapere: et aliud fortẽ eẽ: quippe q̃ fortitudo que sapiẽtia: ⁊ ipsa sapientia que diuitatis eẽntia ẽ: vigilanter tñ intuendũ puto: q̃ vir iste pphetico plen⁹ spũ supbũ diabolũ prudentia dei poti⁹ maluit dicere: q̃ fortitudine eẽ pcussũ. Nõ eñ ait fortitudo: sed prudẽtia ei⁹ pcussit supbũ. Nã q̃uis sicut dictũ ẽ: ppter naturã simplicẽ dei fortitudo sapiẽtia sit: dñs tñ diabolũ q̃tũ ad faciẽ spectat nõ virtute: sz rõne superauit. Ipse nãq; diabolus i illa nos parentis primi radice supplãtãs: sub captui sua: q̃si iuste tenuit hoiem: q̃ libero arbitrio L cõditus sibi eo iniusta suadẽte cõsensit. Ad vitã nãq; cõdit⁹ in libertate ppie voluntatis: spõte sua fact⁹ ẽ debitor mortis. Deleta ergo erat talis culpa: sed nisi p sacruz deleri non poterat sacrificium. Sed quale sacrificium poterat p absoluendis hominibus inueniri? Neq; etenim iustum fuit: vt p rationali homine brutor⁹ animaliũ victime cederent. Vnde ait apl's: Necesse est ergo exemplaria celestium hijs mũdari: ipa autem celestia meliorib⁹ hostijs q̃ istis. Ergo si bruta animalia ppter rationale aial id est p hoie dignę victime nõ fuerũt: requirendus erat homo q̃ p hoib⁹ offerri debuisset: vt p rõnali peccatore rõnalis hostia mactaret. Sed quid quod homo sine pctõ inueniri nõ poterat: ⁊ oblata p nobis hostia quando nos a peccato mũdare potuisset: si ipsa hostia peccati cõtagione nõ careret? Inquinata quippe inq̃natos mũdare nõ potuisset. Ergo vt rationalis esset hostia: homo fuerat offerẽdus: vt vero a peccatis mũdaret hominẽ: homo eẽt sine peccato. Sed quis esset sine peccato hõ si ex peccati cõmixtiõe descẽderet? Proinde vẽit ppter nos in vtero vginis fili⁹ dei: ibi

pro nobis factus est homo. Supta est ab illa natura nō culpa. Fecit p nobis sacrificiū corpus suū: exhibuit p pctōrib⁹ victimā sine pctō: que t humanitate mori: et iusticia mundare potuisset. ¶ XVI

A Tunc ergo cum post baptisma vidit antiqu⁹ hostis: mox tēptationib⁹ impetijt: t p diuersos addit⁹ ad interiora ei⁹ molit⁹ irrepe vict⁹ ē: atq ipa in expugnabilis mētis ei⁹ integritate pstrat⁹. Sz q ad interioza ei⁹ nō valuit: ad ei⁹ se exterioza cōuertit: vt q mētis virtute vict⁹ est: eū quē decipe tēptatio nō valuit: carnis saltē vide/ret morte superare: atq vt ante nos dictuz erat pmissus est in illud qđ ex nobis mortalibus mediator accepat. Sed vbi potuit aliqđ facere: ibi ex oi parte deuict⁹ est: t vñ accepit exteri⁹ ptātē dñice carnis occidēde: inde interior ptās eius qua nos tenebat occisa est. Ipse nāq interi⁹ victus est: dū quasi vincit exteri⁹: t q nos iure debitores mortis tenuit: iure in nobis ius mortis amisit: q p satellites suos ei⁹ carnē perimēdā appetijt: in quo nil ex culpe debito iuenit. Bñs g noster p nobis mortē soluit indebitā: vt nobis mors debita nō noceret. B Bñ itaq dictū est prudētia ei⁹ pcussit supbū: q antiqu⁹ hostis p excessum psumptionis sue eum etiā pdidit quē inique psuasionis lege possedit: t dū audacter eū in quo nihil sib i cōpetebat appetijt: iure illum quē quasi iuste tenebat amisit. Prudentia itaq: nō virtute pcussus est qui dū ad tēptandū deū soluit: ab hoie possidēdo relig⁹: vt inde eū q sub ipso erat pderet: vñ cū ipso q sup ipm est cōgredi psumsisset. Occiso aūt carne dño: q pdicatores ei⁹ virTex. tutū glia sit secuta: narrat cū subdit. ¶ Spiritus ei⁹ ornauit celos. Quos celos: nisi eos Ps.18. de qbus scriptū est: Celi enarrāt gloriā dei: Act.1. Quos tūc ornauit spūs cū repleuit. Nō luca referēte didicim⁹ q ait: Factus est repente de celo son⁹ tanq aduenientis spūs vehemētis: t repleuit totā domū vbi erāt sedētes L Et apparuerūt illis diuisp tite ligue tāq ignis sedit q sup singulos eor. Et repleti sūt oēs spiritusancto: t ceperūt loqui varijs linguis put spiritussanct⁹ dabat eloqui illis. Ex eo ergo acceperūt ornamēta vrtutis: quos immēsa ante possederat feditas timoris. Scim⁹ ei q ille apl'or id est celor primañ acceptā hui⁹ spūs gram: quotiēs dū mori timuit: vitā negauit. Qui nō penis nō afflictionibus: nō terribili ptāte cuiusq: sed vni⁹ mācipij sola est interrogatione pstrat⁹. Et quidē mancipiū ne sexus firmior terribile demōstraret ancilla est inquirēte tēptat⁹. Rursusq vt talis sexus infirmitas etiā officij sui detectione vilesceret: nō ab ancilla tm modo: sed ab hostiaria est ancilla requisit⁹. Ecce q vilis est ad tēptandū psona requisita: vt apte pderet: q ta eū timoris infirmitas possideret: q nec ante vocē hostiarie ācille subsisteret. ¶ XVII A

Ed iam hic pauloante timidus qualis post aduentū spūs extiterit videam⁹. Certe luca testante didicimus. Cōtra sacerdotes ac principes q ta dñm auctoritate pdicauit. Nā cū facto miraculo questio fuisset exorta: t sacerdotū principes: seniores ac scribe in apostolor psecutione cōcurrerēt: eos i medio statuētes in qua virtute miraculū fecerint: pcunctari curauerunt. Act.5. Quib⁹ repletus spiritusctō petrus dixit: Principes populi t seniores: si nos hodie diiudicamur in benefacto hois infirmi in q iste saluus est factus: Notū sit oibus vobis: t omni plebi isrl: q in noie iesu christi nazareni: quē vos crucifixistis: quē deus suscitauit a mortuis: in hoc iste astat corā vobis sanus. Cūq erga hec psequētiū furor excresceret: eosq sacerdotes ac principes iesum pdicare B phiberent. Cōtra irā principū qua auctoritate petr⁹ excreuerit indicat: cū illic ptinus subdit. Petr⁹ vo t apostoli dixerūt: Obedire oportet deo magisq hoibus. Sz cū auctoritatē pdicātiū: resistentiū pcepta nō promerent: ad flagella pueniť. Nam subditur. Cūc pncipes sacerdotū cesis denūciauerūt: ne loquerent in noie iesu: t dimiserunt eos. Sed q apostolor virtutē premere: nec flagella valuerūt: patenter ostendit: cū ptinus subinferť. Et illi quidē ibāt gaudētes a conspectu cōsilij: quoniā digni habiti sunt p nomine iesu cōtumeliā pati: mox etiā post flagellor gaudia quid agerent indicat. Omni aūt die in tēplo: t circa domos nō cessabant L docentes t euangelizantes christū iesū. Ecce ille pauloante timidus: iam linguis loqtē coruscat miraculis: infidelitatē sacerdotū ac pncipum libera voce increpat: ad pdicandum iesum: exemplū auctoritatis ceteris pstat: ne in nomine eius loqui debeat: verberibus phibeť: nec tamē cōpescit. Contemnit flagella cedentiū: qui pauloante requirētium verba timuerat: t qui ancille vires requisitus expauit: vires pncipum cesus pmit. Sancti esm iam spiritus virtute solidat⁹ huius mūdi altitudines liberta tis calce deprimebat: vt in imo esse decern eret: quicqđ

H Ec cōtra creatoris gratiā altū tumeret. Hec sunt ornamenta celorū ¶ XVIII

hec sunt dona spiritus: que diuersis manifestari virtutibus solent: quas occulte dispensatiõs munere diuisas paulus enumerat dicẽs: Alij quidẽ p spiritũ dat sermo sapiẽtie: alij aũt sermo sciẽtie ſm eundẽ spiritũ: alteri fides in eodẽ spiritu: alij gratia sanitatum in vno spiritu. Alij operatio virtutũ: alij pphetia: alij discretio spirituũ: alij genera linguarũ: alij interptatio sermonũ. Que mox generali diffinitione ꝯcludẽs ait. Hec aũt omnia opat vn⁹ atq; idẽ spũs diuidens singulis p ut vult. De hijs etiã celis in psalmo dictum est: Verbo dñi celi firmati sũt. De hijs quo q; ornamẽtis spũs subdit: Et spũ oris eius omis virtus eor. Bene ita q; dicit. Spũs ei⁹ ornauit celos: quia pdicatores sancti nisi p missa paracliti dona peciperent: nullo fortitudinis decore claruissẽt. Sed quia sãctis apostolis virtutũ gratia decoratis vite pdicatio cõtra infideliũ corda eõualuit: et antiqu⁹ hostis obsessas infideliũ mentes pdicatorũ vocibus expulsis reliquit: post ornamenta celor apte subiungit. Et obstetricãte manu ei⁹ eductus est coluber tortuosus. Quis eñ colubri appellat nomine: nisi antiquus hostis et lubricus et tortuosus: qui decipiendo hominẽ: colubri ore locutus est. De quo per pphetã dicit: Leuiathan serpentẽ: vectem tortuosum. Qui idcirco loqui serpentis ore pmissus est: vt ex ipo vase ei⁹ homo cognosceret: qualis esset qui intus habitaret. Serpẽs quippe nõ solũ tortuosus est: sed etiã lubricus. Quia vero in rectitudine veritatis nõ stetit: tortuosuz animal intrauit. Quia ergo suggestioni ei⁹ si primo nõ resistit: repente totus ad interioza cordis dũ nõ sentit illabit: verba ad hominẽ p animal lubricũ fecit. Cauerne vero hui⁹ colubri: corda fuerãt iniquorum. Que quia ad prauitatẽ ppriam traxit quasi in eorũ habitatione requieuit. Ex obstetricante manu domini tortuosus coluber de ppriis cauernis expulsus est: q; duz nobis diuina gratia medet: is qui nos tenerat antiquus a nobis hostis eijcit: sicut incarnata veritas dicit: Nũc princeps huius mũdi eicietur foras. Unde iã nũc sanctos oẽs nõ tenendo possidet: sed temptãdo psequit. Nã q; nõ eis intrinsec⁹ regnat: cõtra eos pugnat extrinsecus: et q; int⁹ dominiũ pdidit: bella molit foris. Ille eñ eũ de carnalibus hominuz cordib⁹ expulit: q; ppter hoies ad incarnationẽ venit: dũq; corda infideliũ tenuit: quasi manũ ad latibula serpẽtis misit: Unde recte p pphetã dicit: Delectabit infans ad vberẽ sup foraminẽ aspidis: et in cauerna reguli q; ablactat⁹ fuerit manũ suã mittet. Nõ nocebũt: et nõ occident in vniuerso mõte sancto meo. Quẽ nã q; infantẽ ab vbere vel eũ q; ablactatus fuerit: nisi deũ appellat: Quid vero foramine aspidis vel cauernis reguli: nisi corda signauit iniquor: Quia antiquus hostis dũ totũ se in eorũ consensu cõtulit: quasi in foramine pprio coluber tortuosus sinus astutie colligẽdo glomerauit. Quẽ et aspidis appellat noie occulto seuientẽ: et reguli apte feriẽtẽ. Manũ ergo suã dominus in foramine reguli atq; aspidis misit: quãdo iniquor corda diuina ptãte tenuit: et cõprehensũ exinde aspidẽ vel regulũ id est captiuũ diabolũ traxit: vt i mõte sancto ei⁹ qd est ecclia: electis fidelib⁹ nõ noceret. Hinc nã q; in canticis cãticor spõso veniẽti dr: Coronaberis de capite amana de vertice sanir et hermon: de cubilib⁹ leonũ. Quid aliud eñ leonũ noie: q; demonia designat: q; ira ꝯra nos atrocissime crudelitatis inseuiũt. Et q; pctõres ad fidẽ vocati sũt: quor quõdã corda leonũ cubilia fuerũt: dũ vicisse mortẽ dominꝰ eor ꝯfessione credit: quasi ũ leonũ cubilib⁹ coronat. Remuneratio quippe victorie corona est. Totiẽs ergo ei coronã fideles offerũt: quotiẽs hũc vicisse mortẽ ex resurrectione cõfitent. Leo ergo dẽ cubilibus suis pellit: q; obstetricante manu dñi tortuosus coluber in cauernis quas tenuerat habitare phibet. Nã victus a fideliũ cordib⁹ exijt: q; sup hec antea sceptro pfidie regnauit. Ecce in paucis breuibusq; sententijs sanctus vir aduẽtus dominici ordinẽ retulit: põdera expressit: quid ex eius incarnatiõe fieri potuit: admirando narrauit. V XIX

Sed qui mira fecit in humilitate veniẽs: cõsiderari nõ põt cũ quãto terroꝛe ventur⁹ est in maiestatis sue fortitudine apparens. Ordo primi aduẽtus illius pensari et cõspici intantũ potuit: in q̃tuz ad redimẽdos carnales veniens diuinitatis sue magnitudinẽ carnalib⁹ oculis tẽperauit. Quis vero eius celsitudinis terroꝛẽ ferat: cũ secũdi aduẽt⁹ potẽtia: p ignẽ iudiciũ exercẽs: i potestatis sue maiestate cãduerit. Ait vir sanctus aduẽtum illi⁹ narrat primũ: sed laxat ad secũdum dicẽs. Ecce hec ex pte dicta sunt viarũ eius. Et cũ vix paruã stillam sermonũ eius audierim⁹: quis poterit tonitruum magnitudinis illi⁹ intueri: Quid hoc loco viarum nomine: nisi actiones domini appellat: Unde et p pphetã domin⁹ dicit. Non eñ sunt viee mee: sicut vie vestre. Ad uentũ ergo domini narrans vias dei ex par

te retulerat: q; alis ei⁹ actio fuit: qua nos cō didit: alia q̄ redemit. Ea itaq; que ō dñi actione narrauit: extremi iudicij cōparatione le
B uigans ait: Ecce hec ex parte dicta sunt via/rū eius. Quod ꝛ paruā stillā sermonū ei⁹ appellat: q; quicquid altum: q̄cquid terribile i hac vita positi de eius cōsideratione cognoscimus: ex immēsitate celestiū secretoꝝ: velut tenuis ad nos gutta supni liquoris ema
Tex. nat. ¶ Et q̄s poterit tonitruū magnitudinis ei⁹ intueri? Ac si apte dicat. Si humilitatis ei⁹ ammirāda vix ferim⁹ horrēdū atq; terribilē maiestatis ei⁹ aduētū: q̄ virtute toleramus? Hūc tonitruū aduēt⁹ sui etiā psalmi
Ps.49 sta insonat dicēs: Deꝰ manifeste veniet: deꝰ noster ꝛ nō silebit. Ignis in cōspectu ei⁹ ardebit: ꝛ incircuitu eius potestas valida. Hic
Sop.1. sophonias ppheta denūciat dicēs: Juxta ē dies dñi magnus: iuxta ꝛ velox nimis. Vox diei amara: tribulabit ibi fortis. Dies illa dies ire: dies tribulatiōis ꝛ angustie: dies calamitatis ꝛ miserie: dies tenebrarū ꝛ caliginis dies nebule ꝛ turbinis: dies tube ꝛ clangoris. Terroꝛē ergo districti examinis quē sophonias tubā: beat⁹ vero Job tonitruū appellat. Quē ioel quoq; cōsiderās ait: Con
Joelis.2. turbent⁹ oēs habitatores terre: q; venit dies dñi: q; ppe ē dies tenebrarū ꝛ caliginis: dies nubis ꝛ turbinis. Magn⁹ em̄ dies dñi ꝛ terribilis valde: ꝛ q̄s sustinebit eū? Ex q̄
C incōprehensibilis sit atq; inconsiderabilis illa magnitudo: q̄ in scda ostēsio ne vētur⁹ ē: hñ vt cū q̄ ppēdim⁹: si p̄mi aduēt⁹ pōdera solita cōsideratiōe pēsam⁹. Certe vt nos a morte redimeret: mori dñs venit: ꝛ defectū nr̄e carnis in suo corpe penasq; tolerauit. Qui p̄ usq; ad crucis patibulū pueniret: teneri: cōspui: illudi: ꝛ alapis cedi se pertulit. Ecce ad quanta ppter nos venire pbra ꝓsensit: ꝛ tñ
Job.18 p̄usq; se teneri p̄ mitteret psecutoꝛes suos requisiuit dicēs: Quē q̄ritis? Cui illico rnderūt. Jesum nazarenū. Quib⁹ cū repēte diceret. Ego sum: vocez solūmō mitissime rnsionis edidit: ꝛ armatos psecutoꝛes suos ptin⁹ in terrā strauit. Quid q̄ facturus ē cū iudicaturus venerit: q̄ vna voce hostes suos pculit: etiā cū iudicandus venit? Quid ē illud iudiciū q̄ immortalis exerit: q̄ i vna voce nō potuit ferri? moꝛitur⁹. Quis ei⁹ iram toleret: cui⁹ ō ipa nō potuit māsuetudo tolerari? Consideret ergo vir sanctus ꝛ dicat. Cum vix parvam stillā sermonū ei⁹ audierim⁹: q̄s potelrit tonitruum magnitudinis illi⁹ intueri?

¶ Incipit Quarta pars moraliū Sancti Gregorij ¶ Liber XVIII

Deꝛ sacro eloquio sic nōnulla mistica describunt: vt tñ iuxta narrationē historicā plata videant. Ex sepe dicta alia i eadē historiaca narratiōe pmixta sūt: p q̄ supficies historie cūcta cassent: q̄ dū nil historicū resonāt aliud in eis inꝛrere lectoꝛē cogūt. Hijs enim dictis q̄ apta credim⁹ cū interiecta aliq̄ obscuri⁹ inuenim⁹: q̄si q̄busdā stimulis pungimur: vt ad aliq̄ altri⁹ intelligēda vigilem⁹: et obscuri⁹ plata sentia m⁹: ea etiā q̄ aperte dicta putauim⁹. Cū ergo beat⁹ Iob ō sermone dñi: ꝛ de magnitudine tonitrui loqueretur: eisdem verbis ptinus subinferr.

¶ Capitulū I

Job.Ca. XXVII. A

Hoc addidit quoq; Iob assumēs parabolā suaz ꝛ ait. Quo pfecto versu ostēdit huius sanctissimi viri dicta q̄ mistice sint plata: duz parabola id est similitudo assumpta narratē ab eo q̄ nihil in supnis p cōparationē vel similitudinē loquit. Absit em̄ ne hoc loco parabolā illud musice oꝛganū sentiam⁹. Nec em̄ fas est credere quod in afflictione penarū musicis vteret: cū p scripturā sua veritas dicat. Musica in luctu importuna narratio est. Noiat q̄ parabola. Ecce textu ipo loquēte iā discim⁹: ne iuxta textū tñ modo ei⁹ verba pēsemus. Ad eā itaq; similitudinē cūcta trahenda sunt q̄ figurate eccl̄iam designāt. Et in ipso q̄dem locutiōis exoꝛdio dicta aptep lata sunt: sed subiunctis obscurioꝛib⁹ implicant. Nā plana vt solet locutiōe inchoat: ꝛ verba sua p mistricos sensus grauida narratione cōsumat. Itaq; ait: Viuit deus q̄ ab
Tex. stulit iudiciū meū: ꝛ oipotēs q̄ ad amaritudinē adduxit aiam meā. Quib⁹ nimirū verbis beat⁹ Job ꝛ sua narrat: ꝛ sancte ecclie tēpora afflicte significat: in q̄b⁹ aperta infidelitū pui catia p̄mit: ꝛ psecutiōis amaritudine perB turbat. Quob⁹ nāq; modis eccl̄ia temptari ab aduersarijs solet: vt videlz psecutionem aut ꝓbis patiat: aut gladijs. Sancta vero ecclesia sumopere habere sapiētiā ꝛ patiētiā studet: ꝛ exerceꝛ ei⁹ sapiētia cū tēptat⁹ verbis: ꝛ exerceꝛ ei⁹ patientia cū temptat⁹ gladijs. Nunc vero de ea psecutione loquit in qua nō gladius: sed falsis assertionibus lacessitur. Multos aūt n ouimus qui cum in

hac vita aliqua aduersa patiũt: deũ esse nõ credunt. Nõnulli vero esse deũ estimãt: sed
Ps.8. res humanas minime curare. De illis quip pe p dauid dicit: Dixit insipiẽs in corde suo nõ est deus. Isti vero apud se dicũt. Quo modo scit deus: ⁊ si est scientia in excelso. Et rursus: Et dixerũt nõ videbit dñs: nec intelliget deus iacob. Ut ergo iste sancte ecclesie typum gestans in ipsa afflictiõis sue amaritudine cõstitut⁹: ꝯ vtroscꝫ respondit. Nã
L qz essentiam vita habet: mors nõ habet. Ut deũ esse fateret ait: Aiuit de⁹. Ut vero eius res hũanas curare phiberet subdidit: Qui abstulit iudiciũ meum: ⁊ ad amaritudinẽ adduxit aiam meã. Ista eteñ que patit nõ causse ppeti: sed deo oia disponẽte testat: nec tẽptatori suo amaritudinis sue ptãtẽ tribuit sed auctori. Scit nãqꝫ qz diabolus licet afflictionẽ iustoꝝ semp appetat: tñ si ab auctore nostro ptãtẽ nõ accipit: ad tẽptationis articulũ: nullaten⁹ cõualescit: Unde ⁊ eius volũtas diaboli iniusta est: ⁊ tñ pmittẽte deo omnis potestas iusta. Ex se eñ tẽptare quoslibet iniuste appetit: sed eos q̃ tẽptandi sunt ⁊ put temptandi sunt: nõ nisi tẽptare deus iuste permittit.

A VII

1.Reg.18 Unde etiã in libris regum de diabolo scriptum est: qz spũs dñi malus irruebat in Saul. Ubi iuste queritur: si dñi cur malꝰ: ⁊ si malus cur dñi dicat? Sed in duobꝰ verbis cõphensa est ⁊ potestas iusta in diabolo: ⁊ volũtas iniusta. Nã ⁊ ipse dicit spũs malus p nequissimã voluntatem ⁊ idẽ spũs dñi p acceptã iustissimã ptãtẽ. Bene ergo dicit: Aiuit dñs q̃ abstulit iudiciũ meũ: ⁊ omnipotẽs q̃ ad amaritudinẽ adduxit aiam meã: qz ⁊ si hostis seuit q̃ ferire appetit: creator tamẽ est q̃ eũ ad aliquid ꝑualere pmittit: sed qz sanctꝰ vir ad aliquid inuocata
Tex. dei vita se cõstrinxit: audiamꝰ quid sese constringendo subiungit. Sequit. Quia donec supest alitus in me: ⁊ spiritꝰ dei in naribꝰ meis: nõ loquent labia mea iniq̃tatẽ: nec lingua mea meditabit mendaciũ. Quod prius iniq̃tatẽ: hoc postmodũ repetẽs mendaciũ dicit. Nã ⁊ oẽ mendacium iniquitas est: et omnis iniquitas mẽdaciũ: qz pfecto ab eq̃tate discrepat: quicquid a veritate discordat.
B Sed inter hec qõ ait: Loqui ⁊ postmodum subdidit. Meditari magna distãtia ẽ. Nonnũqꝫ ei peius est mendaciũ meditari q̃ loq̃. Nam loqui plerũqꝫ ꝑcipitationis est: meditari vero studiose prauitatis. Et q̃s ignorat in quãta distantia culpa distinguit: vtrũ ꝑcipitatione aliquis: an studio mẽtiat. Sed sanctus vir vt pfecte adhereat veritati: nec studio se phibet: nec ꝑcipitatiõe mẽtiri. Sumopere ei cauendũ est omne mendaciũ: q̃uis nõnũqꝫ sit aliquod mendacij genus culpe leuioris: si quisqꝫ vitã prestando mentiat. Sed qz scriptum est: Os qõ mentit occidit Sap.1. animã: ⁊ pdes oẽs qui loquunt mẽdatium. Ps.5. Hoc quoqꝫ mẽdacij genꝰ pfecti viri sumopere fugiũt: vt nec vita cuiuslibet p eoꝝ fallaciã defendat: ne sue anime noceãt dũ ꝑstare vitã carni nituntur aliene: quãqꝫ hocipsũ peccati genus facillime credimus relaxari. Nam si quelibet culpa sequẽti solet pia operatiõe purgari: q̃tomagis hec facile abstergit: quã mr̃ boni opis pietas ipsa comitat. Nõnulli vero ex obstetricũ fallacia conãt asserere: hec mẽdacij genus nõ esse peccatũ: maxime q̃ illis mentientibꝰ scriptũ est: qz edificauit illis dñs domos. In qua magis recõpensatione cognoscit: quid mẽdatij culpa mereat. Nambenignitatis eaꝝ merces q̃ eis in eterL na potuit vita retribui: p admissa culpa mẽdacij: in terrena est recõpensatione declinata: vt in vita sua quã mẽtiendo tueri voluerunt ea que fecerũt bona reciperẽt: ⁊ vlteriꝰ quod expectarent mercedis sue ꝑmiũ nõ habe rent. Nam si subtiliter ppẽdat: amore vite ꝑsentis mentite sunt: nõ intentione mercedis. Parcẽdo quippe conate sunt infantiuꝝ vitã tegere mẽtiẽdo suã. Et licet in testamẽto veteri nõnulla possint talia reperiri pene: nunqꝫ tñ hoc vel tale genus mendacij a pfectis admissum studiosus sibi lectoꝝ inueniet: q̃uis mendaciũ quãdã tenere veritatis imaginẽ videat: ⁊ sub veteri fortasse testamẽto minoris culpe esse potuit: in quo p taurorũ hircorũq̃ victimas sacrificiũ nõ fuit ipa veritas: sed vmbra veritatis. Nã in testamento nouo ꝑceptis altioribꝰ manifestata p carnẽ veritate pficimꝰ: iustũq̃ est: vt facta que dã que in illo populo vrbe veritatis deseruierant deseramus.

A VIII

Is vero q̃s p testamẽtũ vetꝰ vult suum tueri mẽdaciũ: qz minꝰ illic q̃busdã fortasse nocuerit: dicat necesse est rerũ alienarũ raptũ: dicat retributionẽ iniurie q̃ infirmis illic cõcessa sunt: sibi nocere nõ posse. Que oia cunctis liquet q̃ta aiaduersiõne veritas insequit q̃ nobis iam significationis sue vmbre postposita in vera carne declarat. Sed qz sctũs vir: nec loq̃ se: nec meditari mẽdatiũ spondet: hec ipsa in q̃b⁹ veritas cõgruit exequẽdo subiũgat. Absit a me vt iustos vos esse iudicẽ: donec deficiã nõ recedã ab innocẽtia mea. Ab innocẽtia quip/

pe recederet: si bona de malis estimaret. Sa
Prou.17 lomone attestãte q̃ ait: Qui iustificat impiu
z q̃ cõdẽnat iustũ: vterq; abhominabilis ẽ
ante deũ. Sunt nãq; nõnulli q̃ dum male fa
cta hoim laudib⁹ efferunt: augent q̃ increpa
Ezech.13. re debuerũt. Hinc eñ p ꝓphetã dicit: Ue q̃
cõsumũt pululos sub omni cubito man⁹: z
faciũt ceruicalia sub capite vniuerse etatis.
B Ad hoc quippe pululus ponit: vt molli⁹
q̃escat. Quisq; ergo male agentib⁹ adulat
pululũ sub capite vel cubito iacẽtis ponit:
vt q̃ corripi ex culpa debuerat: ea fult⁹ lau
dib⁹ molliter q̃escat: hinc rursum scriptũ ẽ.
Ibidem. Ipse edificabat parietẽ: illi aũt liniebãt eam
Parietis quippe noie: peccati duricia desi
gnat. Edificare ergo est parietẽ: ꝓtra se quẽ
pia obstacula peccati cõstruere. Et parietẽ
liniũt q̃ pctã ꝓpetrãtib⁹ adulant: vt qđ illi p
uerse agẽtes edificabãt: ipsi adulãtes q̃si ni
tidũ reddãt. Sed sanct⁹ vir sicut mala đ bo
nis nõ existimat: ita iudicare bona de malis
recusat dicẽs: Absit a me vt iustos vos iu
dicẽ: donec deficiã nõ recedã ab innocentia
Tex. mea. Ubi apte subiũgit. ℣ Iustificationem
meã quã cepi: tenere nõ deserã. Ceptã nãq;
iustificationẽ desereret si i peccãtiũ laude de
clinaret. Et q⁹ tũc ver⁹ a pctis alienis absti
nẽ⁹ cũ ꝓuius nos a ꝓꝓrijs custodimus: cur
đ eis peccare ptimescat: rõnis cãm insinuat
Tex. cum subiũgit ℣ Neq; eñ reprehendit me cor
meũ in oi vita mea. Ac si apte dicat. Ꝓuovo
bis nõ debeo ad culpã ptrahi q̃ peccare i p
ꝓrijs formidaui. Sciendũ vero est: q⁹ q̃sq;
L a ꝑceptis dñicis discordat opere: quotiens
ea audit: a corde suo reprehẽdit atq; cõfundit
q⁹ id qđ nõ fecerit memorat. Nam in quo se
errasse cõsiderat: ipa se latẽter ꝓscientia accu
Ps.118 sat. Unde dauid ꝓpheta deprecat dicẽs: Tunc
nõ cõfundar dũ respicio in oĩa mãdata tua.
Grauiter nãq; vnusquisq; cõfundit: q̃n mã
data dei vel legendo vel audiendo respicit:
q̃ viuẽdo cõtẽpsit. Hinc eñ iohannes dicit.
1Ioh.3. Si cor nostrũ nõ reprehenderit nos fiduciam
habem⁹ ad deũ: z q̃cquid petierimus ab eo
accipiem⁹. Ac si diceret: Si id qđ ꝑcepit fa
cim⁹ id qđ petim⁹ obtinem ℣ Valde nanq;
apud deũ vtraq; hec sibi necessario cõgruũt
vt z oratione opatio: z opatiõe fulciat oro.
Thren.3. Hinc etenñ hieremias ait: Scrutemur vias
nras: z q̃ram⁹ z reuertamur ad dñm. Leue
m⁹ corda nra cũ manib⁹ ad deũ in celo. Ui
as etenñ nras scrutari est cogitationũ inter
na discutere. Corda vero cũ manib⁹ leuat:
q̃ oro nẽ suã opibus roborat. Naz quisquis
orat: sed operari dissimilat: cor leuat: z man⁹
nõ leuat. Quisquis vero operat: z nõ orat:
manus leuat: z cor nõ leuat. Juxta ergo io
hannis vocẽ tunc cor fiduciã in oratione ac
cipit: cũ sibi vite ꝓuitas nulla ꝓtradicit: đ
qua recte fiducia a sancto viro nũc đr: Neq;
eñ reprehendit me cor meũ in omni vita mea
Ac si apte dicat: Nequaq̃ se fecisse remini
scit vnde in suis ꝓcib⁹ ꝓfundat. ℣ IIII

A Sed q̃ri potest quo pacto corde suo
reprehendi se denegat: qui se peccasse
supius accusat dicens: Peccaui:
qđ facia tibi o custos hoim? Uel certe si iu
stificare me voluero: os meũ cõdẽnabit me:
Sed sciẽdũ ẽ q⁹ sũt pctã q̃ a iustis vitari pñt
z sunt nõnulla que etiã a iustis vitari nõ pos
sunt. Cui⁹ eñ cor i hac corruptibili carne cõ
sistens: in simstra cogitatione nõ labit: vel si
vsq; ad cõsensus foueã nõ mergat: z tñ hec
ipsa ꝓtaua cogitare peccare est. Sed dũ co
gitationi resistit: a cõfusione sua anim⁹ libe
rat. Mens ergo iustor z si libera est a per
uerso ope: aliq̃n tñ corruit in puersa cogita
tione. Et in peccato ergo labit: q⁹ saltẽ in co
gitatione declinat: z tñ vñ semetipam postꝰ
modũ flẽdo reprehendat nõ habet: q⁹ ante se
reparat: q̃ p ꝓsensum cadat. Recte g̃ is qui
peccatorẽ se ꝓfessus est: nequaq̃ se a suo cor
de reprehẽdi cõfitet: q⁹ z si qua illicita fortasse
cogitanda defuit nõnũq̃ rectitudini: fortis tñ
mentis certamine resistit cogitationi. Sequi
tur: ℣ Sicut impius inimicus meus et ad
uersarius me⁹ quasi iniquus. In sacro elo
quio sicut z quasi aliquã do nõ p similitudi
ne ponit: sed p veritate. Uñ z illud. Uidi
mus gloriã ei⁹: gl̃iam q̃si vnigeniti a patre.
Unde z hic quoq; sicut z quasi p affirmati
one poti⁹ q̃ p similitudine dictũ videt. In
ter impiũ z iniquũ vero hoc distare nõnũq̃
solet: q⁹ ois impius iniqu⁹: nõ tñ ois iniqu⁹
est ipius. Impi⁹ naq; p infideli ponit. i. a pi
etate religionis alien⁹. Iniqu⁹ vero đ: q̃ pra
uitate operis ab eq̃tate discordat: vel si for
tasse christiane fidei nomen portat. Bñ igit
iob voce typica sãcta ecclesia: q⁹ alios recte
fidei ꝓtradicẽtes tolerat: impiũ se habere fa
tet inimicum. Quia vero alios sub ptextu fi
dei intus positos in prauis opibus patit: ini
quũ suũ aduersariũ detestat. Si aut sicut
z quasi oportet magis vt p similitudine po
situ sentiamus: sancta eccl'a eos quos viuen
tes carnaliter intra se tolerat: de similitudie
impio⁹ notat: intus quippe ei inimicus est:
q̃ fidelẽ se dum affirmat vocib⁹: moribus ne
gat. Et q⁹ eũ velut infidelẽ estimat: q̃ illã spe
cietenus int⁹ positos vicio prave actiõis im

pugnat: recte dicit: Sicut ipius inimici me & aduersarij me q̃si inimicus. Ac si apte dicat Ter. A me etiã fide discrepat: q̃ mihi ope nõ ꝓcurat. Sequit. V Que eñ spes est hypocrite si auare rapiat: & nõ liberet de aiam ei⁹. Hypocrita q̃ latina lingua dr simulator: iustus esse nõ appetit: sed videri. Et idcirco auarus raptor est: q⁹ dũ inique agens desiderat de sanctitate venerari: laudẽ vite rapit alienæ. Studiũ vero esse hypocritarum solet: vt q̃ sunt sup p̃mãt: & hoc q̃ nõ sunt esse se hoib⁹ innotescãt: quatin⁹ mẽsurã suã p estimatio/ nẽ trãseãt: & p̃ire se ceteros actiõis noie ostẽ dant. Refugiunt videri q̃ sunt: & ante ocu los hoim supducta quadã innocentie hone/ state se vestiũt. Vñ recte p euangelicã voce Mat.24. nostri redẽptoris increpant: cum eis dicit: Ve vobis hypocrite: q⁹ similes facti estis se pulchris dealbatis: q̃ foris quidẽ apparent hoibus sp̃ecios: int⁹ vo sunt plena ossibus mortuoꝝ & oi spurcitia. Ita & vos foris q̃dẽ apparetis hoibus iusti: int⁹ vero pleni estis auaritia & iniquitate. V V

A Quo ꝓcta oẽs veraciter sancti nõ so/ lũ gl̃ias supra modũ suũ omnino nõ appetũt: sed etiã hoc ipm videri re/ fugiũt: q̃ esse meruerũt. Unde ille p̃dicator egregi⁹ veritatis cõtra pseudo apostolos lo quẽs: dũ virtutes eximias opationis sue p discipulos eruditione narraret: dũ tot se pe ricula toleraſſe coaceruata psecutiõe descri/ beret: & post hec vsq̃ ad tertiũ celũ rursũq̃ in paradiso raptũ se esse memoraret: vbi tan ta cognoscere potuisset: quanta loq̃ omnino nõ posset: erat d̃ se adhuc fortaſſe ammirabi lior̃a locutur⁹: sed ab humana laude alta cõ 2.Cor.12. siderationẽ se tẽperãs subdit. Parco aũt ne q̃s me existimet supra id q̃ videt in me: aut audit aliquid ex me. Habebat q̃ adhuc dicẽ dũ de se aliq̃d q̃ parcit dicere: sed egit vtrũ/ q̃ doctor egregi⁹: vt & loquendo que egerat discipulos instrueret: & tacẽdo se intra humi litatis limitẽ custodiret. Nimis nãq̃ esset in gratus: si de se discipulis tota reticeret: & fortaſſe nimis incaut⁹ si de se tota vel discipu/ lis pderet: sed mirabiliter: vt dictũ est egit vtrũq̃: vt loquẽdo erudiret vitã audientiũ: B tacendo custodiret suã. Sciendũ vero est q̃ sancti viri quotiẽs de se aliq̃d sequẽtib⁹ ino tescũt: morẽ creatoris sui imitant. Nã deus qui nos p̃hibet ne ꝓpr̃io ore laudemur per scripturã sacrã laudes suas loquit: nõ q⁹ ip se eis indiget q̃ pficere laudib⁹ nescit. Sꝫ dum suã nobis magnitudinem narrat: nr̃am ad se imperitiã subleuat: & bona loq̃ndo nos edo/ cet: quẽ oino homo non cognosceret si de se tacere voluisset. Idcirco ergo laudes suas i. dicat: vt valeam⁹ eus audientes cognoscere cognoscẽtes amare: amãtes sequi: sequẽtes adipisci: adipiscẽtes vero ei⁹ visione pfrui. Vñ ps ait: Virtutẽ operũ suarũ annũciabit Ps.110. populo suo: vt det illis hereditatẽ gẽtiũ. Ac si apte dicat. Idcirco fortitudinẽ sue opatio nis insinuat: vt eũ q̃ audierit donis ditescat. Horẽ ergo sui creatoris imitãtes sancti vi/ ri nõnũq̃ quedã de se vt audiẽtes instruãt: nõ vt ipsi pficiant manifestãt: & tñ in his al/ ta se cõsideratione custodiunt: ne dũ alios a terrena intentione erigũt: ipsi in terrene lau dis appetione merganť. Quorũ plerũq̃ di L cta imitant hypocrite: sed dictoꝝ sensuꝫ pe nit⁹ ignorãt: q⁹ q̃ iusti agũt ad vtilitatẽ pri mi: hoc ipsi faciũt ad extẽsionẽ nois sui. Sã ctus aũt vir hypocritas intuens: nequaq̃ gloriã futurã appeteret: sꝫ cupere p̃ntẽ tene/ re ait. Que ei spes est hypocrite: q⁹ dũ p̃ntia diligit: futura minime sperat. Scriptũ nãq̃ Ro.8. ẽ: Nõ eñ videt quis: q̃d sperat. Idcirco ab hypocrita ad eterna p̃mia p spẽ minime ten dit: q⁹ q̃ alio querẽdũ fuerat: hic se tenere gloriat. Cui⁹ qua culpa plata est etiã pena Ter. subiũgit: cũ ptin⁹ subiserit V Nũq̃d clamorẽ ei⁹ audiet de⁹: cuꝫ venerit sup illũ angustia? Clamorẽ ei⁹ angustie tẽpore de⁹ non audit: q⁹ trãquillitatis tpe in p̃ceptis suis ipse cla/ mãtẽ dñm nõ audiuit. Scriptũ quippe est: Prv.28. Qui auertit aurẽ suã ne audiat legẽ: oratio ei⁹ erit execrabilis. Sãctus itaq̃ vir intuẽs: q⁹ oẽs q̃ nũc opari recta cõtemnũt: extremo se tpe ad petitiõis verba cõuertũt: dicit: Nũ B quid clamorẽ ei⁹ audiet de⁹? & Quib⁹ pfecto verbis vocib⁹ nostri redẽptoris obsequit q̃ ait: Nouissime veniũt fatue virgines dicen/ Mat.25. tes. Dñe dñe aperi nobis. Et respõdet eis: Amen dico vobis: nescio vos: q⁹ tanto ma/ gna tũc exercet seueritas: q̃to nũc maior mi sericordia p̃rogat: & districte tũc iudiciũ nõ correctis exerit: q̃ pietatẽ nũc delinquẽtib⁹ patienter impendit. Hinc etenim ppheta ait: Querite dñm dum inueniri potest: inuocate Esa.55. eũ dũ ppe est. Quodo eñ nõ videt & ppe ẽ tũc videbit & ppe nõ erit. Necdũ in iudicio apparuit: & si querit inuenit. Nã miro mo/ do cũ in iudicio apparuerit & videri potest: & nõ potest inueniri. V VI

D Inc salomonis sapiẽtiã refert: & suaviter blandiẽtẽ: & terribiliter iudicã/ tẽ dicẽs: Sapientia foris p̃dicat: in plateis dat vocẽ suã. Cui⁹ vocẽ quoq̃ insi/ nuat subdẽs. Usq̃ quo parvuli diligitis in/ A

Pro.1. ſantiã ⁊ ſtulti ea que ſibi ſunt noxia cupient: ⁊ imprudẽtes odibũt ſcientiã. ℣ Cõuertimini ad correptionẽ meã: en pferã vobis ſpiritũ meũ: ⁊ oſtendã verba mea. En vidim⁹ q̃li/bus verbis exp̃ſſa eſt dulcedo vocãtis. Ut deam⁹ nũc q̃b⁹ inſinuat modis ſeueritas increpantis: vt in fine q̃ñq̃ ſe exerceat diſtri/ctio punientis. Quia vocaui inquit ⁊ rẽnuiſtis: extẽdi manũ meã: ⁊ nõ fuit q̃ aſpiceret: deſpexiſtis oẽ cõſiliũ meũ: ⁊ increpationes meas neglexiſtis. Dicat iam qualiter ferat quos ad ſe nullaten⁹ reuertẽtes tanta lõga/
Ubi s. nimitate ſuſtentat. Ego quoq̃ in interitu veſtro ridebo: ⁊ ſubſannabo cũ vobis q̃ timebatis aduenerit: cũ irruerit repẽtina calamitas: ⁊ interit⁹ quaſi tẽpeſtas ingruerit: quãdo venerit ſuper vos tribulatio ⁊ anguſtia: tũc inuocabũt me ⁊ nõ exaudiã: ⁊ mane con/
B ſurgent: ⁊ nõ inuenĩẽt me. Dre itaq̃ ſapientiſſimi ſalomonis cũcta de ſupno iudicio diligẽter exp̃ſſa ſunt: qr ⁊ pus dulciter vocat: ⁊ poſtmodũ terribiliter increpat: ⁊ ad extremũ in retractabiliter dãnat. Bñ g̃ dr. Nũq̃d clamorẽ ei⁹ audiet de⁹ q̃ñ venerit ſup illum anguſtia? Quia nimirũ oĩs hypocrita tũc re/mediũ in clamore nõ inuenit: q̃ nũc tempus cõgruũ clamoris pdit. De cui⁹ adhuc prauExo. tate ſubiũgit. ℣ Aut poterit in oĩpotẽte delectari. Qui eñ terrenaꝝ amore vincit: i deo nullatens delectat. Eſſe quidẽ ſine delectatione aĩa nũq̃ poteſt. Nã aut infimis delectat aut ſummis: ⁊ q̃to altiori ſtudio exercetur ad ſumma: tãto maiori faſtidio torpeſcit ad infima: q̃to q̃ acriore cura inardeſcit ad infima: tãto tpe dãnabili frigeſcit a ſummis. Utraq̃ eñ ſimul ⁊ equaliter amari nõ pñt.
L Uñ iohãnes ap̃lus ſciẽs inter ſpinas amoꝝ ſeculariũ ſupne caritatis meſſem germinare nõ poſſe: priuſq̃ eterni amoris ſemina pferat de audiẽtiũ cordib⁹ ſancti verbi manu amo/
1.Jo.2. rũ ſeculariũ ſpinas eradicat dicẽs: Nolite diligere mũdũ: neq̃ ea que i mũdo ſũt. Quor q̃ ſubiũgit: Quia ſi q̃s diligit mũdũ nõ ẽ caritas patris in eo. Ac ſi aperte dicat. Utriq̃ ſe amores in vno corde nõ capiunt: nec in eo leges ſupne caritatis pullulat: in quo illam ſpine infime delectationis necant: atq̃ ipas ex hac infima delectatione naſcẽtes enume/
Ubi.s rat pũctiones dicẽs: Quia oẽ q̃ in mũdo ẽ: cõcupiſcentia carnis eſt: ⁊ cõcupiſcẽtia oculoꝝ: ⁊ ſupbia vite que nõ eſt ex patre: ſed ex mũdo eſt: ⁊ mũdus trãſit: ⁊ cõcupiſcẽtia ei⁹. Delectari ergo in deo hypocrita non valet: qr in ei⁹ mente deſideria ſupna nõ pdeunt: quã pfecto ſpine terreni amoris p̃munt. De quo apte ſubdit. ℣ Et inuocare deũ in omni tpe. Tunc quippe hypocrita deũ inuocat cũ hunc terrenarũ rerũ tribulatio anguſtat. Nã cũ in hoc ſeculo effectũ queſite felicitatis inuenerit: auctorẽ q̃ hãc ipam felicitatem tribuit: nõ requirit. Quia vero vt p̃dixim⁹ eſſe
Exo. ars docẽtiũ debet: vt in auditoꝝ ſuoꝝ mentib⁹ prius ſtudeãt puerſa deſtruere: ⁊ poſtmodũ recta p̃dicare: ne bonũ ſancte p̃dicationis ſemẽ plena malis corda nõ capiãt. Uñ
Jere.1 ad hieremiã dicit: Ecce cõſtitui te hodie ſuper gentes ⁊ regna: vt euellas ⁊ deſtruas: ⁊ diſpdes ⁊ diſſipes: ⁊ edifices ⁊ plãtes: prius ita q̃ iubet vt deſtruat ⁊ poſtmodũ vt edifi/
B cet: pri⁹ vt euellet: ⁊ poſtmodũ plãtet: quia nequaq̃ recte veritatis fundamentũ ponit: niſi prius erroris fabrica deſtruatur. Beat⁹ Job poſtq̃ cauſã vniuerſalis eccleſie amicorũ ſuoꝝ dictis quaſi ꝓtra hereticoꝝ verba reſpondit: eorũq̃ elationẽ multimoda rñſione deſtruxit: iam docere ſe perhibet: vt videlicet apte videat in his q̃ ſub didit recta plãExo. tare: in hijs vero que p̃miſit euulſiſſe puerſa. Sequit. ℣ Vocabo vos p manũ dei q̃ omnipotẽs habeat: nec abſcõdã. Sic beat⁹ Iob loquit verbis ſuis: vt aliquid ſignet ex nr̃is. Nam ſancta eccleſia docẽs inq̃tũ cognoſcere expedit: nil veritatis abſcondit. Quia eñ man⁹ dei vocat filij: oĩa quippe p ipm facta ſunt: p manũ dei docere phibet eos quos in pria ſapiẽtia remanere videt. Ac ſi aperte dicat: Ego ex me aliq̃d neſcio: ſz qr quicq̃d de veritate ſentio: hoc ex eiuſdẽ veritatis largitate cõpbendo. Uos idcirco recta nõ ſapitis: qr hãc eandẽ veſtrã ſapiẽtiam nõ dei manu: ſed vobiſmetipſis datis. Nã hoſtes ſancte eccleſie ſiq̃d veri aliq̃n ſentiũt: id ꝓpriis viribus tribuunt: ⁊ tãto magis ſe priuãt ſupna ſapiẽtia: q̃to illã quaſi ex ſuo ingenio habere priuatã volũt. Quib⁹ aliquãdo dat ad iudiciũ ſuũ: vt recta quidẽ aliqua ſciant: ſ ex ipſa hac ſcientia obligationes ad penã fiant. Unde apte ſubdit. VII Exo.

Ecce vos omnes noſtis: ⁊ q̃a ſine cãA uana loquimini? Scriptũ eſt: Ser/uus q̃ cognouit voluntatẽ dñi ſui: et nõ paruit: ⁊ nõ fecit ſm voluntatẽ ei⁹: vapulabit multis. Qui aũt nõ cognouit ⁊ nõ fecit digna: plagas vapulabit paucis. Rurſũq̃ Jaco.4 ſcriptũ eſt: Scienti igit bonũ ⁊ nõ facienti: peccatũ ẽ illi. Ad maioris ergo culpe cumulum hoſtes ſuos ſancta eccleſia phibet: ⁊ ſcire quod ſequi debeãt: ⁊ ſequi nolle quod ſciant. De quibus alias dictum eſt. Deſcẽdãt Ps.54. in infernum viuẽtes. Uiui ſunt qui ſentiũt

que erga illos fiunt. ¶ Mortui eñ nesciũt omnino nec sentiunt. ¶ Mortui itaq; qui nõ sentiunt pro nescientibus: viuentes vero q̃ sentiunt pro scientib⁹ poni solẽt. ¶ Viuentes ergo est in iufernum descendere: scientes sentientesq; peccare. Sequit. ¶ Hec est ps hominis impij apud deũ: & hereditas violentorũ quã ab oipotente suscipiẽt. Quã pfecto hereditatẽ ptinus insinuat cũ subiũgit. Si multiplicati fuerint filij eius in gladio erunt & nepotes eor̃ nõ saturabunt pane. Mõ absurde impij vocãt hereticiquí p errorẽ prauí dogmatis a cognitione sunt veritatis alieni: quos sequẽti verbo etiã violentes appellat: quippe qui scripture sacre sñias recta dogmata cõtinẽtes: ad intellectũ prauũ conantur violenter inflectere. Violenti eñ sunt: et si nõ rebus hominũ: certe sensib⁹ p̃ceptorũ. Filij aũt violentor̃ sunt sequaces hereticorũ: qui dũ eorũ errori cõsentiũt: quasi ex eorum p̃dicatione generant. Sed multiplicati in gladio erunt: q; q̃uis mõ immensa multitudine impdita libertate succrescũt: venturi tamẽ iudicis sñia feriunt. Unde per moysen dñs dicit: Gladius me⁹ mãducabit carnes. Dei eñ gladius carnes comedit: q; in extremo iudicio eius sentẽtia eos qui carnaliter sapiunt occidet. Qua in re querendum est: cur dicat q; hanc ptem atq; hereditatez suã prauí ab omnipotẽte pcipiunt. Sed certe cõsiderantib⁹ liquet: q; & si ex seipsis habuerunt iniuste agere: supne tamen equitati suppetit iniuste acta: iuste iudicare: vt diuina sententia ordinet in pena: quos inordinata sua actio traxit ad culpã. De quibus apte subiũgit. ¶ Et nepotes eius nõ saturabũtur pane. Nepotes quippe hereticor̃ sũt: q̃ de errantiũ filior̃ p̃dicatione nascũt. Quos nequaq; panis satiat: q; dũ in sacri verbi pabulo plus querunt sentire q̃ sapiũt: semper a veritatis cognitione ieiunant: & p̃dicamẽta doctrine que student ad questionẽ quere re: habere nõ valẽt ad refectionez. Quia vero nõnullos ex eisdem hereticis sancta ecclesia colligit: nõnullos in malicia sua ptinaces relinquit: ptin⁹ addit. ¶ Qui reliqui fuerint ex eo sepelientur in interitu: Ex eo videlicet hereticor̃ populo derelicti sepelienẽ in interitu: q; dũ ad lucẽ veritatis nõ redeunt: pfecto in pena ppetua intelligentia terrena depmunt. Et q; nõnũq; dũ auctor errantiũ plebiũ rapit ad penã: seducte plebes reformantur ad veritatis sciam: & tunc ad verã cognitionẽ redeunt subditi: cũ ad eterna supplicia puenit bij qui male fuerãt plati: aptẽ subiũgitur. ¶ Et vidue illi⁹ nõ plorabũt. Quas viduas eius accipimus: nisi subiectas plebes morte illius feliciter destitutas? Quia sepe vt dictum est: dũ p̃dicator̃ erroris ad eterna supplicia rapit: subiecte plebes illi⁹ ad cognitionis vere grãm reuertunt. Hijs eñ plebibus puersus p̃dicator̃ quasi marit⁹ p̃fuit: q; male eis cõiunct⁹ inheserat corruptor̃ mẽtis. Nequaq; ergo vidue vel destitute plorant: q; morte prauí doctoris viã veritatis inueniũt: ex cui⁹ interitu affligi posse videbant. Uel certe nõ plorãt vidue: que in suo errore remanẽtes dũ sanctũ fuisse estimãt p̃dicatorẽ suũ: spe falsa ne lugeãt cõsolant. Seq;t.

Si cõportauerit sicut terra argentũ: & sicut lutũ pparauerit vestimentũ. ¶ Preparauit quidẽ: sed iust⁹ vestiet illis: & argentũ innocẽs dividet. Argentũ intelligi sacri eloquij claritas solet. Sicut alias dicit: Eloquia dñi: eloquia casta: argentũ igne examinatũ. Et q; nõ nulli eloquiũ dei nõ interi⁹ p exhibitionẽ: sed exteri⁹ p ostẽsionẽ habere cõcupiscũt: idcirco p prophetã dicit. Disperierũt oẽs inuoluti argẽto. Hij nimirũ q̃ eloquio dei nõ interiori refectione se replẽt: & exteriori ostensione se vestiunt. Unde & horũ argentũ: id est hereticorum eloquium terre comparat: q; ỏ scriptura sacra vt aliquid sciant: ex appetitu terrene laudis elaborant. Qui etiã sicut lutũ pparant vestimẽta: q; fluxe & inquinabiliter eaquib⁹ se tueri volunt: scripture sacre cõtexunt testimonia. ¶ Preparauit quidẽ: sed iust⁹ vestiet illis: q; vir recta fide plenus: que sãctis solet ad iusticiã deputari: ea ipsa scriptura sacre que hereticis affert testimonia colligit: & errorꝭ eius ptinacia inde cõuincit. Cõtra nos nãq; dum sacre legis testimonia apportant: secũ nobis afferunt: vnde vincant. Unde et Dauid typum domini: golias vero hereticorum superbiam signans hoc rebi locuti sunt: quod nos verbis aperimus. Golias quippe cũ gladio: dauid vero cum pera pastorali venit ad prelium. Sed eundẽ dauid superans suo gladio occidit. Qđ nos quoq; agimus: qui pmissi dauid membra ex eius fieri dignatione meruim⁹. Nam cũ superbientes hereticos & sacre scripture sententias deferentes eisdem verbis atq; sententijs quas pferunt vincimus quasi elatum goliam suo gladio detruncamus. Justus ergo vestietur eis vestimentis que preparat iniustus: quia vir sanctus eisdem sentẽtijs ad veritatem vtitur: quibus se peruersus quisq; doctum ostendere ptra veritatem conatur.

Tex. ¶ Et argentū innocēs diuidet. Argētū est in
nocentē diuidere: eloquia dñi minuta discre
teq; exponere: ⁊ vnicuiq; q̄d digne cōgruat
coaptare. Nā eloquiū dñi qđ hic argentum
vel vestimenta: hoc alibi spolia noiat. Qđ
ps.118. etiā ps testat p cōpationē dicens: Letabor
ego sup eloquia tua: sicut qui inuenit spolia
multa: q̄ spolia idcirco vocata sunt: q; ad fi
dē dñi gentilitate trāseunte: iudei sacris elo
quijs quibus induti fuerant exuunt. ¶ IX

A Gen.49. DE hac quoq; argenti vel spoliorum
diuisione alias dr: Beniamin lupus
rapax mane comedit p̄daz: vespere
diuidit spolia. Quibus p̄fecto dictis paul⁹
apl's designat de beniamin stirpe pgenitus
q̄ mane p̄dā comedit: q; in primordijs suis fi
deles quos potuit rapiēs: crudelitati pprie
satisfecit. Vespere spolia diuisit: quia fidelis
postmodū fact⁹ sacra eloquia exponēdo di
stribuit. Quāuis hoc argentū qđ diuidit in
nocēs intelligi ⁊ aliter p̄t. Heretici nāq; vt
facile valeant puersa suadere: dictis suis q̄
dā recta pmiscēt: vt aios audientiū ex rectis
sensib⁹ trahāt: ⁊ puersis feriant. Qui in p̄ce
ptis dei q; sana insanaq; locutione variant:
bñ in euāgelio decē leprosoz sunt specie de
signati: quoz colori sano dū vicioz candor
aspgit: imoderato cādore fedāt. Uñ ammo
Ro.12. nemur nō plus sapere q̄ oportet sape: ꝫ sa
pere ad sobrietatē. Qui etiā q; nec deū dili
gūt de quo male sentiūt: nec primū a quo di
uidunt decalogi p̄ceptis aduersi sunt: atq;
B ideo ad depcādū dñm decē veniūt. ¶ Pro eo
aūt q; sanis insana miscuerūt: coloris diuer
sitate variant. Sed q; in ei⁹ p̄ceptis offende
rant: id illū vnde offenderāt vocāt dicentes
Lu.17. Jesu p̄ceptor: vñ ⁊ mox curari meruerunt.
Ergo q; vir catholic⁹ q̄ ab eis recte vel que
prave sentiant intelligit. Argētū innocēs di
uidit: id est que ab eis saluber: vel q̄ pesti
Tex. fere fuerūt dicta discernit. Sequit. ¶ Edifi
cauit sicut tinea domū suā: ⁊ sicut custos fe
cit vmbraculū. Tinea sibi domū corrūpen
do edificat. Nec meliori potuit cōpatiōe he
reticus demōstrari: q̄ locū sue pfidie nō nisi i
mentib⁹ quas corruperit facit: q̄ etiā sequa
ces suos ab eterno igne liberos esse pollicet
Spōdet quippe eis refrigeriū quietis eter
ne: sed verba ei⁹ soliditatē nō habēt: q; ple
nitudine veritatis carent. Uñ subiungitur.
Tex. ¶ Et sicut custos fecit vmbraculū. Umbra
culū nāq; custodis nullo fundamēto solidat
sed t pe mox transeūte destruit: ⁊ pmissa ab
heretícis requies cuz tpe destruit: que post
hāc vitā nullaten⁹ inuenit. Et q; sepe hereti
ci in ptēptu vniuersalis ecclie: potentū se
culi patrocinijs fulciunt: eisq; diuites pte
ctione atq; amministratione q̄ta p̄ualēt opi
tulari nō cessant: ipe etiā q̄libet diues cōtra
cōditorē suū reb⁹ tpalib⁹ intumescēs: sancti
viri nūc snia tangit: atq; ab spāli hereticorū
interitu ad generalē elatoz oīm diffinitionē
sermo deriuat cū subdit. Diues cū dormie
rit: nihil secū aufert: aperiet oculos suos: et
nihil inueniet: Cui nimiz snie ps cōcinēs di
cit: Turbati sunt oēs insipientes corde: dor
mierūt somnū suū: ⁊ nihil inuenerūt oēs vi
ri diuitiarū in manib⁹ suis. Ut em in sua ma
nu diuites post mortē quicq; iueniāt eis añ
mortē dr: diuitias suas in quoz manib⁹ po
nāt. Facite vobis amicos de māmona iniq̄
tatis: vt cū defeceritis recipiāt vos in eter
na tabernacula. Diues cū dormierit: nihil se
cū aufert. Res suas cū moreret secū tolleret
si ad petentis vocē cum viueret sibi tulisset.
Nā terrena oia q̄ seruādo amittim⁹: largien
do seruam⁹: patrimoniūq; nostrū retentū p
dit: manet erogatū. Diu ei cū reb⁹ nr̄is du
rare nō possum⁹. Quia aut nos illas morie
do deserim⁹: aut ille nos viuētes quasi dese
rūt peundo. Agendū g̃ nobis ē: vt res abso
lute perituras: in nō peuntē cogam⁹ transi
re mercedē. ¶ X

A ED mirandū valde ē qđ dr: Cū dor
mierit aperit oculos suos: ⁊ nihil in
uenit. Ut dormiam⁹ q̄ppe oculos claudim⁹
⁊ euigilātes aperim⁹. Sz in hac re q; hō ex
aia cōstat ⁊ corpe: cū vni⁹ rei somn⁹ dr: alte
rius vigilie demōstrat: q; cū corpus obdor
miscit in morte: tūc anima euigilat i vera co
gnitione. Et dormit g̃ diues ⁊ oculos aperit
q; cū carne morit: ei⁹ aia videre cogit: qđ p
uidere cōtēpsit. Tūc pfecto i vera cognitio
ne euigilat: tūc nihil esse ꝓspicit qđ tenebat.
Tunc se vacuā inuenit: que plenā reb⁹ p ce
teris hominibus se esse letabat. Dormit: et
nihil secū aufert: nihil nimirū de rebus quas
tenuit. Nam culpa rerum simul ducitur: q̄
uis hic oia pro quibus culpa ppetrata est re
linquant. Eat ergo nūc: ⁊ acceptis rebus tu
meat: seseq; sup ceteros extollat: gloriet se
habere: quod prim⁹ nō habet. Veniet quā
doq; tempus vt euigilet: ⁊ tūc cognoscat q̄
vacuū fuerit quod in somno tenuerat. Sic
pe nāq; cōtingit dormienti inopi vt se p som
num diuitē videat: atq; eisdē reb⁹ aīm extol
lat: letet se habere qđ nō habuit: iamq; dedi
gnari querat: a quib⁹ dedignatū ee se doluit
sed repēte euigilās euigilasse doleat qui inte
rim diuitiarū imaginē: vel dormiēs tenebat

Gemit eñ ptin⁹ sub pauptatis põdere: ⁊ i/
opie sue angustijs pmik: ⁊ eo pei⁹ quo ad tẽ
pus breuissimũ vel vacue diues fuit. Sic sic
nimirũ hui⁹ mũdi sunt diuites: q̃ rebus acce
ptis tumẽt: bñ opari de sua abundãtia nesci
unt: q̃si dormientes sunt diuites: sed paup/
tatẽ suã euigilantes inuenũt: q⁹ nihil secum
ad illud iudiciũ qõ pmanet ferũt: ⁊ q̃to nũc
ad breue tẽpus sublimius elati sunt: tãto cõ/
tra se inppetuũ grauẽ ingemiscũt. Bicat er
go. Aperit oculos suos ⁊ nihil inueniet: q⁹
illic aperit ad supplicia: quos hic ad miseri/
cordiã clausos tenebat. Aperit oculos ⁊ pie
tatis fructũ nõ inuenit: quos hic clausos te/
nuit cũ inuenit. Tarde quoq; illi oculos ape
riunt: q⁹ teste sapiẽtia dãnationis sue tẽpore
dicturi referunt. Quid nobis pfuit supbia:
⁊ diuitiarũ iactãtia q̃d cõtulit nobis? Trãsi
erunt oia illa tanq̃ vmbra: ⁊ tanq̃ nũtius p
currẽs. Uilia ⁊ fugitiua fuisse que tenuerãt
iam amissa cognoscũt: que q̃diu tenuerant
stultis eorũ cordib⁹ ⁊ magna ⁊ mãsura vide
bant. Sero diues aperuit oculos: quando
Lazarũ requiescẽtẽ vidit: quẽ iacentẽ ante
ianuã videre contẽsit. Intellexit ibi q̃ hic
facere noluit: in dãnatiõe sua cognoscere cõ
pulsus est q̃ fuit q̃ pdidit: q̃ñ indigẽtẽ pri
mũ nõ agnouit: de quo ad huc subdit. ℣ Ap
prehẽdet eũ quasi aqua inopia: nocte oppri
met eũ tẽpestas. Uideam⁹ nũc inopiã ardẽ
tis diuitis: cui⁹ tãta abũdãtia fuit epulãtis.
Ait eñ: pater abraã miserere mei: ⁊ mitte la
zaꝝ vt intingat extremũ digiti sui in aquã ⁊
refrigeret linguã meã: q⁹ crucior in hac flam
ma. Quib⁹ verbis nobis nõ innotescit: q⁹ il
lic in tãto ardore vna tũc ad sufficientiã refri
gerij aque stilla requirat: sed q̃d is q̃ de abũ
dantia peccauerit: illic estuanti nimis creme
tur inopia. Uidem⁹ eñ in verbis diuitis ex
subtilissimo dei iudicio: quã digna tali culpe
pena responderit: agẽte nãq; inopia illic vs/
q; ad minima petẽda cõpulsus est: q̃ hic agẽ
te tenacia vsq; mima negãda puenit. Quid
retribui subtili⁹? q̃d districti⁹ põt. Guttã aq̃
petijt: qui micas panis negauit. Apprehen
det eũ quasi aqua inopia. Non immerito aq̃
tunc illa inopia cõparat: que in inferno cru/
ciat quos susceptos in pfundis absorbens.
solet lacus noie designari. Uñ p pphetam
quoq; humani generis voce dicit: Lapsa ẽ
in lacũ vita mea. Ereptorũ vero exultatio/
ne cantat. Bñe de⁹ me⁹ clamaui ad te ⁊ salu
uasti me. Domine abstraxisti ab inferis ani
mã meã: saluasti me a descẽdẽtib⁹ i lacũ. No
cte opprimet eum tempestas. ℣ XI

Quid hoc loco noctẽ: nisi absconditũ A
tẽpus repẽtini exitus appellat? Tẽ
pestatis vero noie: iudicij turbinem
designat. Ad etiã ps testat dicẽs: Deꝰ ma/ ps. 49
nifestus veniet: deus noster ⁊ nõ silebit. Ig
nis in ꝓspectu eius ardebit: ⁊ in circuitu eius tẽ
pestas valida. De qua tẽpestate etiã sapien/
tia p salomonẽ dicit: Ego quoq; in interitu pro. 1.
vestro ridebo: ⁊ subsãnabo cũ vobis q̃ ti/
mebatis aduenerit: cũ irruerit repẽtina cala
mitas: ⁊ interit⁹ quasi tẽpestas ingruerit. Et
q⁹ ipsi venturi exitus ignorantia nos vocat
nocte opprimit eũ tempestas: id est turbo eũ
diuini iudicij dũ ignorat apphendit. Hinc ẽ
nãq; q̃ p semetipam veritas dicit. Si sciret Mat. 24.
patrfamilias q̃ hora fur veniret vigilaret vti
q; ⁊ nõ sineret pfodi domũ suã. Et vos esto
te parati: q⁹ qua hora nõ putatis: filius hois
veniet. Hinc etiã ꝓtra malũ seruũ dr: Si aũt Ubi s.
dixerit malus seruus ille in corde suo: morã fa/
cit dñs meus venire: ⁊ cepit pcutere cõseruos
suos: mãducet aũt ⁊ bibet cũ ebrijs: veniet
dñs serui illi⁹ in die q̃ nõ sperat: ⁊ hora q̃ ig/
norat. Hinc paulus dicit discipulis: Uos ãt 1. Thes. 5.
fratres nõ estis in tenebris: vt vos dies illa B
tanq̃ fur cõprehendat. Uõs ei vos filij lucis
estis ⁊ filij diei: nõ sum⁹ noctis neq; tenebra
rũ. Hinc superbienti diuiti dei voce dr: Stul/ Lu. 12.
te hac nocte aiam tuã repetũt a te: q̃ q̃ ꝓpara
sti cui⁹ erũt? Nocte aiam reddere prohibet q̃
mortẽ nõ puidẽs: i tenebris cordis abstrahi
tur. Ait g̃. Nocte opprimit eũ tẽpestas: q⁹ ei
nõ vult agere bona q̃ videt: deprehendit inte
rit⁹ sui tẽpestate quã nõ videt. De quo ad/
huc subdit. ℣ Tollit eũ vẽtus vrẽs ⁊ aufert. Tex.
Quis hoc loco vẽt⁹ vrẽs: nisi malign⁹ spũs
vocat q̃ desiderio⁹ flãmas in corde excidat
vt eternitatẽ supplicio⁹ trahat? Peruersus
ergo quẽlibet vẽt⁹ vrens tollere dicit: q⁹ in
sidiator malign⁹ spũs q̃ viuẽtẽ quẽq; accẽdit
ad vicia: morientẽ trahit ad tormẽta. Nã q⁹
vent⁹ vrẽs imũdus spũs solet intelligi q̃ ma
le suggestionis flatu ad terrena desideria ini
quorũ corda succedit: hieremias pphet a te
stat dicẽs. Ollã succẽsam ego video: ⁊ faciẽ Jere. 1
eius a facie aquilonis. Olla nãq; succẽsa est
cor hũanũ secularium curaꝝ ardoꝝ⁹ deside/
riorũq; anxietatib⁹ feruẽs: q̃ a facie aq̃lonis C
succẽdit: id ẽ diaboli suggestionib⁹ inflãma
tur. Ipse ei vocari noie aq̃lonis solet: q̃ dixit
Sedebo i mõte testamẽti i lateribus aq̃lonis Esa. 14.
ascẽdã sup altitudinẽ nubiũ. Ab hui⁹ igitur
vrẽtis vẽti vniuscuiusq; electi mẽs adustiõe
tẽperat: quãdo i ea vicioꝝ feruor extinguit
⁊ desideriorum carnalium flamma frigescit:

Cant.2. Vñ ⁊ sancta eccl̃ia in spõsi sui laudibus leta clamat. Sub vmbra illi⁹ quem desideraue ram sedi. De hui⁹ ardoris tẽperie ei p esaiã
Esa.55. pmittẽte dño dr. Pro saliũcula ascẽdet abi/ es: ⁊ p vrtica crescet mirt⁹. Pro saliuncula nãq in ea ascẽdit abies: dũ i sanctoꝝ corde p abiectione tei rene cogitatiõis: altitudo su pne cõtẽplatiõis exorit. Vrtica vo ignee oi no nature ẽ. Mirtũ nãq tẽperatiue fert eẽ vtutis. Pro vrtica igit crescit mirtus: cũ iu storũ mẽtes a prurigine ⁊ ardore vicioꝝ: ad cogitationũ tẽperiẽ trãquillitatẽq pueniũt dũ iam terrena nõ appetũt: dũ flammas car nis desideriꝝ celestib⁹ extinguunt. ℣ XII

Au.1. A Propter hoc quoq mẽtis refrigerũ celit⁹ datũ marie dr: Uirt⁹ altissimi obumbrabit tibi: q̃uis hac in re per obumbratiõis vocabulũ: incarnãdi dei vtra q̃ potuit natura signari. Umbra eñ a lumi ne formaf ⁊ corpore. Bñs aũt p diuinitatez lumẽ est: q̃ mediante aĩa in ei⁹ vtero fieri di/ gnatus est: p humanitatẽ corp⁹. Quia ergo lumẽ incorporeũ in ei⁹ erat vtero corpandũ: ei q̃ incorporeũ ꝓcepit ad corp⁹ dr: Ytus al/ tissimi obumbrabit tibi: id est corpus i te hu manitatis accipiet incorporeũ lumẽ diuini/ tatis. Ez iã de iniquo quolibet qõ cepimus exequamur. Tollit eũ g̃ vẽt⁹ vrens: qz vide lz malign⁹ spũs eũ quẽ nũc succenderit igne
Tex. puerse ꝓcupiscẽtie rapit postmodũ ad flam/ mas gehẽne. Et velut turbo rapiet eũ ỏ lo co suo. Locus puerso⁹ ẽ tpalis vite delecta tio: ⁊ carnis voluptas. Quasi turbine igitur vnusq̃sq de loco suo rapit: cũ a cũctis suis delectationib⁹ extremo territ⁹ die separaf.
Tex. Be q̃ extremo die apte mox subdit ℣ Emit/ tet sup eũ: ⁊ nõ parcet. Peccatorẽ de⁹ quo/ tiens feriendo corrigit: ad h̃ flagellũ emittit vt parcat. Cũ vero ei⁹ vitã in pctõ pmanen
B tẽ feriẽdo cõcludit flagellũ emittit: ꝑ nequa/ q̃ parcit. Qui eñ flagellũ emisit vt parceret ad hoc emittet q̃q vt non parcat. Jn hac nãq vita dñs tãto magis studet vt parcat q̃to magis expectãdo flagellat: sicut ipse vo
Apo.3. ce angeli ad iohãnẽ ait: Ego quos amo: ar/
Heb.12. guo ⁊ castigo. Et sicut alias dr: Quẽ diligit dñs: castigat: flagellat aũt oẽm filiũ quẽ re/ cipit: Ecõtra aũt de flagello dãnatiõis scptũ
Pro.3. est: Jn opib⁹ manuũ suaꝝ: ꝓhensus ẽ pec catoꝝ. Be quo p hieremiã dñs dicit: dũ ico rigibiliter delinquentes populos videt: q̃s nõ iam sub disciplina filios: sed sub districta
Jere.3. pcussiõe hostes intuef. Plaga inimici pcus/ si te castigatiõe crudeli. Et q̃d hic dr nõ par/ cit ibi q̃q verbis alijs dr: Quid clamas sup cõtritiõe tua: insanabilis ẽ dolor tu⁹. Uñ h̃ semp electi puidẽt: vt añ ad iusticiaz redeãt quã sese ira iudicis inextinguibiliter accẽdat ne vltimo flagello deꝑhensi: simul eis finiaf vita cũ culpa. Flagellũ nãq tunc diluit cul/ pã: cũ mutauerit vitã. Nã cui⁹ mores nõ mu tat: non expiat actiones. Dis ergo diuina p cussio aut purgatio: in nobis vite pñtis est: aut viciũ pene sequẽtis. Propter eos eñ q̃ ex flagello pficiũt dictũ est: q̃ fingis dolorez in p̃cepto: qz dũ flagellaf iniqu⁹ ⁊ corrigit: audire p̃ceptũ noluit audiuit dolorẽ. Dolor L
ergo in p̃cepto fingit ei: q̃ a malis opib⁹ q̃si p̃cepti vite dolore cohibeat. De hijs vo q̃s dãnat flagella nõ liberãt dr: Percussisti eos nec doluerũt: attriuisti eos: ⁊ rẽnuerũtacci/ pere disciplinã. Hijs flagella ab hac vita in/ choant: ⁊ in eterna pcussione pdurãt. Uñ p
Deut.32. moysen dñs dicit: Jgnis exarsit ab ira mea ⁊ ardebit vsq̃ ad inferos deorsum. Quãtuz ad pñtẽ etem pcussionẽ spectat: recte dr: Jg/ nis exarsit ab ira mea. Quãtũ vo ad eternã
Naũ.1. dãnationẽ: apte mox ꝑdit ℣ Et ardebit vs/ q̃ ad inferos deorsũ. Licet a q̃busdã dici so/ leat illud qđ scriptũ ẽ: Nõ iudicat de⁹ bis in idipm. Qui tñ h̃ qđ p ꝓphetã ỏ iniq̃s dr: nõ
Jere.18. attẽdũt: Et duplici cõtritiõe ꝓtere eos. Et id qđ alias scriptũ est: Jesus ppl'm de terra egipti saluãs: secũdo eos q̃ nõ crediderũt p/ didit. Quib⁹ tñ si cõsensũ ꝑbemus quãlibet culpa bis feriri nõ posse: hoc ex pctõ pcussis atq̃ in pctõ suo morientib⁹ debet estimari: qz eoꝝ pcussio hic cepta: illic pficit: vt in cor rectis vnũ flagellũ sit qđ tpaliter incipit: sed in eternis supplicijs ꝓsumaf: quatin⁹ eis q̃ omnino corrigi renuunt: iã pñtiũ flagello/ rũ, pcussio: sequẽtiũ sit initiũ tormentorum.
Tex. Emittit g̃ sup eũ: ⁊ nõ parcit. Sequit. XIII
A De manu ei⁹ fugiẽs fugiet. Ille etem fugit de manu ferientis: q̃ prauitatẽ sue corrigit actionis. Uel certe qz in sacro eloquio manus operatio solet intelligi de manu pcussi fugit: qui dũ prauiinterituz cõspicit vias prauitatis relinquit. Unde ad
Tex. huc subdit ℣ Stringet sup eũ manus suas
Heb.12. Manus quippe stringere est: vite sue opa in rectitudine cõfirmare. Unde etiã paulus ait: Remissas man⁹ ⁊ dissoluta genua erigi/ te. Bum itaq̃ alienũ interitũ cõspiciũt: reuo cant ad cor vt recogitent suũ: ⁊ vnde ali⁹ ad tormenta ducit: a tormento alius indelibe/ ratur. Stringit ergo sup eum man⁹ suas q: conspicit in aliena pena quid timeat: ⁊ dum delinquentem sic percussum respicit: disso/ luta sua opera instricie vigore constringit.

Sicq; fit vt q; iniqu⁹ viuẽs multos ad cul/
pam traxerat delectatione peccati: quosdaz
moriẽs a culpa reuocet terroze tozmẽti. Qõ
Ps.57. etiã ꝓuenire bonis ꝑs testat dicẽs: Letabi
tur iustus cũ viderit vindictã impiozuz: ma
nus suas lauabit in sanguie pctõz. In pec
catozũ mozientiũ sanguine: iusti lauãt man⁹
Tex. q; dum eozũ pena cõspicit: cõspiciẽtis vita
mũdat. Sequit. ℣ Et sibilabit sup illũ: in/
tuens locũ ei⁹. Quid in sibilo nisi intẽtio am
mirationis exprimit? Si vero in sibilo alia
fortasse significatio querit: moziente pctõze:
bũ qui interitũ ei⁹ aspiciũt: os in sibilo strin/
gunt: dũ ad ea q̃ cõtẽpserãt verba spiritua/
lia cõuertunt: vt tã credere z ꝑdicare incipi
ant: que prius dũ iniquũ flozere cernerẽt: nõ
credebãt. Nã fit plerũq; vt infirmozũ ani/
mus eo magis de auditu veritatis trepidet:
quo flozere cõtẽptozes veritatis videt. Bz
Pro.21. dũ iusta vltio iniustos subtrahit: alios a pra
uitate ꝓpescit. Vñ ꝑ salomonẽ dicit: Qui/
ctatio pestilẽte: sapiẽtio: erit paruulus. Vir
igitur sanctus postq; potentũ penas q̃ extol
luntur in seculo sufficienter expleuit: rursus
ad hereticozum supbiam qui extollunt elo/
quio verba conuertit. ℣ XIIII

Job.Ca. XXVIII. HAbet argentũ venarũ suarũ principia z auro lo
cus est: in quo cõflat. In argẽto
eloquium: in auro vite vel sapiẽ/
tie claritas designari solet. Et q; heretici sic
de eloquũ sui nitoze supbiũt: vt nulla sacro/
rum libzoz auctozitate solidẽt: qui libri ad
loquẽdũ nobis quasi quedã argẽti vene sũt.
quia de ipsis locutiõis nostre oziginẽ trahi/
mus: eos ad sacre auctozitatis paginas reuo
cat: vt si vere loqui desiderant: inde sumere
debeãt q̃d loquant. Et ait: Habet argẽtum
venarũ suarũ principia. Ac si aperte dicat:
Qui ad vere ꝑdicationis verba se ꝓparat:
necesse est vt causarũ oziginẽs a sacris pagi
nis sumat: vt oẽ qd loquit: ad diuine aucto
ritatis fundamẽtũ reuocet atq; i eo edificiuz
locutionis sue firmet. Ut eñ ꝑdiximus sepe
heretici dũ sua studẽt puersa astruere: ea ꝓ
ferunt que pfecto in sacrozũ libzoz paginis
1.Tbi.6. nõ tenent. Unde z discipulũ suum ꝑdicatoz
egregius ammonet dicẽs: O thimothee de/
positũ custodi: deuitãs pfanas vocum noui
tates: q; dũ laudari heretici tanq; de excellẽ
ti ingenio cupiunt: quasi noua quedam pfe
runt: que in antiquozũ patrũ libris veterib⁹
nõ tenent: sicq; fit: vt dũ videri sapiẽtes desi
derant: in ꝑueris suis auditozibus stulticie se/
mina spargant. Bene autem subdit. Et au/
ro locus est in quo conflat. Ac si apte dicat.
Uera fideliũ sapia: cui vniuersalis eccl̃ia lo/ B
cus est: tribulationẽ vobis ꝓsequẽtib⁹ pati
tur: sed a cũctis pctõzũ sozdib⁹ ꝓsecutiõis ve
stre igne purgat. Unde scriptũ est: In igne Pro.17
ꝓbat aurũ z argentũ: hoies vero receptibi
les in camino humiliatiõis. Quo i loco põt
hoc quoq; cõuenienter intelligi: vt de sua he
retici increpari stulta passione videant. Nã
sepe ꝓ iesu christi domini ac redẽptozis nri
nomine multa patiunt: sesecq; eccl̃ijs passio/
nibus eius fieri martyres sperant. Quibus
sancti viri voce nunc dicit: auro locus est in
quo cõflat. Nam iuxta hoc quod iam z an/
te nos dictũ est: q̃squis extra vnitatem eccle
sie patit: penas pati põt: martyr fieri nõ põt
q; auro locus est in quo cõflat. Quid itaq;
ad hec heretici dicitis? Cõflari ꝑ afflictionez
carnis vel etiã ꝑ martyriũ vultis: sed locuz
quo debeatis cõflari nescitis. Audite qõ sã/
cti ꝑdicatozis voce dicit: Auro loc⁹ ẽ i quo C
cõflatur. Hunc ergo cõflationis locũ queri/
te: hãc fornacẽ qua aurũ apte purgari vale/
at inuenite. Una est eccl̃esia i qua quisquis
cõflari voluerit: ab omni etiã poterit pctõz
sozde purgari. Si quid ꝑ deo amabilitudinis
si q̃d tribulatiõis extra hãc positi sustinetis
incendi potestis tãtũmodo: nõ purgari. Bi/
cat hieremias dicat: quõ conflationis vre/ Jere.6
ignis oi virtute sit vacuꝰ frustra ꝓflauit ꝓfla
tor: malicie eñ eoz nõ sunt cõsumpte. Ecce
ignis exteri⁹ ꝓflans z dure passionis ammo
uet penã: z tñ erroris nõ excoquit culpã: et
tozmẽta crudeliũ dat penarũ: z bonoz non
facit incremẽta meritoz. Hui⁹ etiã cõflatio/
nis ignis q̃ extra catholicã tolerat eccl̃esiaz
quã nullius oino virtutis sit: ꝓbat Paulus apo/
stolus insinuat dicens: Si tradidero corpus 1.Coz.13.
meum vt ardeam: caritatem autẽ nõ habeã
nihil mihi ꝓdest. ℣ XV

Alij quippe praua de deo sentiunt: A
alij recta ꝺ auctozitate tenẽt: sed vni
tatẽ cũ fratrib⁹ nõ tenẽt: illi erroze fi
dei: isti vero scisimatis ꝓpetratione diuisi sũt
Unde z in ipsa prima pte decalogi vtrarũ/
q; partium culpe reprimunt: cuz diuina vo/
ce dicit: Diliges dominum deum tuũ ex to/ Deut.6.
to corde tuo: z ex tota anima tua: z ex tota vir
tute tua. Atq; mox subditur: Diliges pri
mum tuum sicut te ipsum. Qui enim de deo
puersa sentit: liquet profecto quia deum nõ
diligit. Qui vero de deo recta sentiẽs a sacte
ecclesie vnitate diuisus est: constat q; pri/
mum nõ amat quem habere socius recusat.

Quisquis ergo ab hac vnitate matris eccle
sie siue per heresim de deo puersa sentiendo
seu errore scismatis primũ nõ diligẽdo diui
dit: caritatis hui⁹ gratia priuat: de qua hoc
1. Cor. 13. quod pmisimus paulus dicit. Si tradidero
corpus meũ vt ardeat: caritatem aũt nõ ha
beam: nihil mihi pdest. Ac si aperta voce di
ceret. Si extra locũ suũ cõflationis ignis mi
hi adhibet tormẽto me cruciat: mundatiõe
B non purgat. Hunc omnes sancte pacis ama
tores summo studio locũ querunt: hũc que
rentes inueniunt: hunc inueniẽtes tenẽt: sci
entes peccatorum remissio vel vbi vel quã
do vel qualibus detur. Vbi quippe: nisi in
ecclesie matris sinu? Quãdo: nisi ante ventu
2. Cor. 6 ri exitus diem? Quia ecce nũc tempus acce
ptabile: ecce nũc dies salutis. Et queríte do
Esa. 55. minũ dũ inueniri potest: inuocate eum dũ p
pe est. Qualib⁹ nisi cõuersis: qui ad paruu
lorũ imitationẽ magistra humilitate forman
Mat. 19. tur? Quibus dicit. Sinite parúulos venire
ad me: taliũ em est regnũ celor. Et nisi con
Mat. 18 uersi fueritis: & efficiamini sicut paruuli: nõ
intrabitis in regnũ celor. Quia ergo nõ ni
si in catholica ecclesia veri martyres fiũt: di
cit recte. Auro loc⁹ est in quo cõflat: qr non
claresceret anima in fulgore eterne pulchritu
dinis: nisi vt ita dicã prius: hic arserit in offi
cina caritatis. Plerãdũ pterea est q occul
to cõsilio oipotẽs de⁹ quosdã ab ipis exor
diis suis innocẽtes custodiẽs: vsq ad virtu
tũ puehit culmẽ: vt etate crescente: simul in
eis pficiat & annorũ numerositas: & celsitu
C do meritor. Alios vero in exordiis suis de
serẽs scaturiẽtib⁹ vicijs ire p abrupta pmit
tit. Plerũq tñ etiã eos respicit: & ad sequen
dũ se sancti amoris igne succẽdit: atq inoli
tas in eor cordibus prurigines vicior vtit
in feruorẽ virtutũ: & eo magis ignescunt ad
desiderium requirẽde pietatis dei: quo ma
gis erubescũt memoriã inĩq̃tatis sue. Sicut
sepe cõtingit: vt in pugne certamine miles
ante ducis sui oculos ꝓstitut⁹: hostili vtute
turpiter cedat: & eneruiter pbẽs terga feriat
q̃ tñ hocip̃m qđ turpiter cessit erubescẽs: añ
ducis sui oculos maiores ex ipa verecundia
vires sumit: tãtoq post fortia exercet: q̃to
& pñtẽ gl'iaz vtutis pagat: & pteríte ignomi
niã debilitatis tegat. Sic g nõnũq̃ qđã i dei
seruitio ex anteacta acri⁹ debilitate roborãt
eosq ad custodiẽda mãdata & futuror tra
hit desideriũ: & ipellit memoria pteritor: vt
hinc ad vẽtura amor puocet: illinc de pteri
A tis verecũdia instiget. ℣ XVI
Vos tñ aduersarij ecclie dũ summis
pditos virtutib⁹ viderint: eisq in pñti vita
vnde derogent: qr inuenire nequaq̃ pñt: ac
cusare illos de pteritis moliunt. Sicut moy
sen nostrũ maniche⁹ impetit: in quo sequen
tiũ virtutũ grãm transacti homicidij conat
culpa fedare: i quo nõ attendit postmodum
quã patiẽs ad sustinẽdũ: & pri⁹ q̃ pceps ad
feriẽdũ fuerit. Talib⁹ g aduersarijs beatus
iob subtilissima ꝓsideratione obuiãs postq̃
dixit. Habet argentũ venarũ suar pricipia
& auro locus est in quo cõflat: apte subdit. Ter.
℣ Ferrũ de terra tollet. Solẽt heretici ꝺ iu
sticie sue cõtra nos elatiõe gloriari: atq ops
sue astentationis inflatiõe iactare: nosq inĩ
quos vt dixim⁹: aut eẽ aut fuisse ci iminant. B
Per humilimã ergo ꝓfessionẽ: & veracẽ de
fensionẽ ꝺ eos vir sanct⁹ loquit dicẽs: Ferri
rũ de tra tollet. Ac si apte dicat. Fortes vi
ri qui acutissimis linguarũ gladijs i hac acie
defendẽde fidei ferrũ fiunt: aliquando terra
in infimis actionib⁹ fuerũt. Peccati hei ap Gen. 3.
pe dictũ ẽ. Terra es: & in terrã ibis. Sz ꝺ ter
ra ferrũ tollit: cuz fortis ppugnator ecclie a
terrena quã prius tenuit actiõe sepat. Non
gin eo debet despici quicqd fuit q̃ tã accepit
eẽ qꝺ nõ fuit. An nõ matthe⁹ in terra inuen
t⁹ ẽ qui terrenis negotijs implicatus theolo
nei vsib⁹ seruiebat? Sz de terra cult⁹ in for
titudine ferri cõualuit: cui⁹ videlz lingua q̃si
acutissimo gladio euãgelij amministratione
dñs infideliũ corda trãsfixit: & q̃ infirm⁹ pri⁹ L
despectusq fuerat p terrena negocia: fortis
postmodũ fact⁹ est ad celestia pdicamenta. Ter.
Vñ adhuc subiũgit ℣ Et lapis solut⁹ calo
re in les vertit. Tũc lapis calore soluit: cum
cor durũ atq a diuini amoris igne frigidum
eodẽ diuini amoris igne tangit: & in feruore
spũs liquat: vt ad sequẽdẽ vitã desideriorũ
estu ardeat: quã pus audiẽs insensibilis ma
nebat. Ex quo ardore scz & emolit ad amo
rẽ: & roborat ad opationẽ: vt sicut pus dur⁹
fuerat in amorẽ seculi: ita se postmodũ fortez
exerat i amorẽ dei: & qꝺ ante audire rennue
rat: tiã & credere & pdicare incipiat. ℣ XVII
Lapis ergo solut⁹ calore in es vertit
qr dura mẽs supni amoris igne liq
facta ad verã fortitudinẽ cõmutat: A
vt peccatoꝝ q̃ pri⁹ insensibilis extiterat: post
modũ & p auctoritatẽ fortis: & p pdicationẽ
sonorus fiat. Quod bñ p esaiam dicit: Qui Esa. 40.
cõfidũt in dño: mutabũt fortitudinẽ. Forti
tudinẽ mutam⁹: cũ cõuersi tãta vi tute pñs
seculũ fugim⁹: q̃to hoc añ q̃rebam⁹. Quia
aũt male ab aduersarijs catholicorum mo
ribus anteacta vita reputatur: recte subdit.

B Tempus posuit tenebris: ꝛ vniuersoꝝ finez ipse cõsiderat. Ipse posuit tempus tenebris iniquis videlicet modum quo iniqui esse desistant. Unde eis per apostolũ dicitur: Eratis aliquãdo tenebre: nũc autem lux in dño. Sic alijs quoq; discipulis isdẽ doctor egregius dicit: Nox precessit: dies autem appropinq̃bit. Abijciam⁹ ergo opera tenebrarũ ꝛ induamus nos arma lucis: sic vt in die honeste ambulem⁹. Unde ꝛ in cantícis cantícorum eccleſie veniẽti dicit: Que est ista q̃ progredit quasi aurora ꝓsurgens. Apte enim ecclesia auroze compata describit: que per cognitionẽ fidei a peccatoꝝ suoruꝫ tenebris in clara luce iusticie cõmutat. Temp⁹ ergo posuit tenebris: ꝛ vniuſoꝝ finem ipse ꝓsiderat Uniuersoꝝ noie: ꝛ electos voluit ꝛ reprobos comphendi. Nam bona faciens ꝛ ordinans deus: mala ꝙ non faciens: sed ab iniquis facta ne inordinata eueniãt ipse disponens ꝓsiderat vniuersoꝝ finem: ꝛ patienter tolerat omia: atq; intuet electoꝝ terminũ q̃ ex malo mutent ad bonũ. Intuet etiam reprobor̃ finem q̃ de malo opere dignũ retrahant ad supplicĩũ. Uidit finem ꝓsequentis sauli: quo ꝓstratus diceret: Dñe quid me iubes facere? Uidit finem quasi obseq̃ntis discipuli quo ꝑ cõmisso scelere guttur laqueo stringeret: seq; ꝛ peccantẽ puniret: ꝛ deteri⁹ puniẽdo deciperet. Uidit multitudinẽ delinq̃ntes: sed ꝓsiderat finem delinquentiũ penitẽtiã correctoꝝ. Uidit quoq; sodomaz delinquentẽ: sed ꝓsiderauit finez ardoris luxurie ignẽ gehenne. Uidit gentilitatis finẽ: q̃ possessa iniquitatũ tenebris q̃q; fidei luce clarescet. Uidit etiaz iudee terminũ: q̃ ab ea luce fidei quã tenebat obdurate pfidie se tenebris cecarat. Unde adhuc congrue subditur. Lapidem quoq; caliginis ꝛ vmbrã mortis diuidet torrens a pplo pegrinãte. Quid durus ille pfidus iudeoꝝ populus: qui auctorem vite per fidem videre noluit: quez p pphetiã predixit: nisi lapis caliginis fuit: q̃ et crudelitate durus extitit: ꝛ infidelitate nebulosus? Qui alio quoq; vocabulo vmbra mortis dicit: Umbra quippe talis exprimit qualia eius rei de qua trahit fuerit liniamẽta. Quis autem mortis noie: nisi diabol⁹ vocatur? De quo ꝑ quandam mysterij suſsignificationẽ dicit: Et nomen illi mors: cuius ille populus vmbra extitit: quia iniq̃tatẽ illius sequens: ei⁹ in se imaginẽ expressit. Quid ꝙ torrentis noie: nisi ille a ꝓspectu tremendi iudicis ꝑ vltimũ examen egrediens: atq; electos ꝛ reprobos diuidẽs ignis vocatur? Unde ꝛ per ꝓphetam dicit: Fluui⁹ igneus rapiduſq; egrediebat a facie eius.

Eph.5. Ro.13. Can.6. Act.9. Apoc.6. Dañ.7.

XVIII

A Quis autem in hoc mũdo pegrinat populus: nisi qui ad sortem electoꝝ currens: habere se patriã nouit i celestibus: ꝛ tanto magis illic sperat iuenire se ꝓpria: q̃to hic cuncta que ꝑtereunt esse a se deputat aliena. Peregrin⁹ itaq; est populus oium numer⁹ electoꝝ: qui hanc vitam qõdam sibi exiliũ deputãtes: ad supernã patriam tota cordis intentiõe suſspirãt: de quibus paulus dicit: Confitẽtes q: pegrini ꝛ hospites sunt super terram. Qui enim hec dicũt: significant se patriam inq̃rere. Hanc pegrinationẽ isdem q̃q; apostolus tolerabat: cũ diceret: Dum sum⁹ in corpe: pegrinamur a dño ꝑ fidem enim ambulam⁹: ꝛ non per spẽm. Huius pegrinatiõis erũnã satagebat euadere cũ dicebat: Desiderĩũ habens dissolui: et cum christo esse. Et rursum: Mihi viuere christus est: ꝛ mori lucrũ. Huius pegrinationis pondus graue sentiebat psalmista cũ diceret: Heu me q̃ incolat⁹ meus plongat⁹ est habitaui cũ habitantib⁹ cedar: multũ incola fuit anima mea. Ab hac eripi q̃totius anhelabat: cũ supnis desiderijs flagrans diceret Sitiuit anima mea ad deũ viuũ: q̃n veniam et apparebo ante faciem dei? Sed hoc desiderĩũ nesciũt: qui cor in terrenis voluptatibus defigunt. Dum enim sola que querũt visibilia diligũt: pfecto iuisibilia: vel si credũt esse non diligũt: q: dum nimis se exterius sequunt: etiam mẽte carnales fiũt. Simul etiã in hac vita vterq; populus currit: sed nõ simul ad perpetuã puenit. Quia lapidẽ caliginis ꝛ vmbram mortis diuidit torrẽs a populo pegrinante. Ac si aperte dicat: Eos quos modo vel infidelitas excecat: vel crudelitas obdurat: flammarũ fluui⁹ a conspectu eterni iudicis exiens ab electoꝝ tunc populo separat: ꝛ tũc a bonis ignis districti examinis diuidat quos nũc in suis ꝓcupiscẽtijs tenebre vicioꝝ excecant. Potest fortasse in torrentis noie ipsa irrigatio sancte ꝓdicationis intelligi: iuxta id qõ per salomonez dicitur: Oculũ qui subsanat patrem ꝛ qui despicit partũ matris sue: effodiant illum corui õ torrentibus. Peruersi quippe dum diuina iudicia reprehendũt: subsanant patrem. Et q̃libet heretici dum ꝓdicationẽ sancte ecclesie fecunditatẽ illius deridẽdo contẽnunt: quid aliud q̃ partum matris despiciũt? Quã nõ imerito eorum quoq; matrem dicim⁹: quia de ipsa exeunt: qui contra ipsaz loquunt: io hanne attestante qui ait: A nobis exierũt: ſ

Pro.30. Pſ.119 Pſ.41 Phi.1. Hebre.11. 2.Cor.5.

B

L

E

non erant ex nobis. Nam si fuissent ex nobis manssissent vtiq; nobiscū. Cōrui ꝙ de torrē tib⁹ veniūt: cum p̄dicatores veri ad defen/ sionē sancte ecclesie ad sacroꝝ librorꝝ fluen/ ta p̄cedūt. Qui etiā recte cōrui vocati sunt: q⁹ nequaq̄ de iusticie luce supbiūt: ꝙ p hu/ militatis gr̄am pctōꝝ in se ingredinē ꝓfiten/
Can.1. tur. Uñ etiam ab electoꝝ ecclesia dicit: Ni/
1.Jo.1. gr̄a sum sed formosa. Et iohānes ait: Si di/ xerim⁹ q⁹ peccatū non habem⁹: nosipsos se/ ducim⁹. Qui videlicet cōrui subsānātis ocu lum effodiūt: q⁹ p̄uoꝝ ptinaciū hoim intē tionē vincūt. Ex h̄ itaq̄ testimonio si hic q̄s torrens p̄dicatio debet intelligi lapidē caligi nis ⁊ vmbrā mortis diuidit torrēs a populo pegrināte: q⁹ sanctoꝝ p̄dicatio obduratas mētes reproboꝝ deserit: ⁊ ad pia humiliuz
Tex. se cōrda ꝓuertit. Uñ adhuc subdit. ¶ Eos q̄s oblit⁹ ē pes egētis hois ⁊ inuios. ¶ XIX

2.Cor.8. Quis hoc loco ali⁹ accipit egen⁹ ho/ mo: nisi ille de q̄ p paulū dicit: Qui
A ꝓpter vos egen⁹ fact⁹ est cuz diues esset: Cui⁹ videlz egentis hois pedes sancti p̄dicatores fuerūt: p quoꝝ pfecto p̄sentiaz gentilitatē circuiens: mūdū pambulauit vni uersum. De quib⁹ p ꝓphetā dicit: Et inam bulabo in eis. An pes eius nō erat q̄ tentus
Ephe.6. in compedib⁹ dicebat: ¶ Pro q̄ legatiōe fun/ gor in catena. Sed eoꝝ q̄ vmbra mortis ⁊ la pis caliginis extiterūt: pes hois egentis ob/ litus est: q⁹ in ipso initio nascētis ecclesie dū sancti apostoli celoꝝ regnum iudee p̄dicare voluissent: videtes q⁹ ei nihil oīno pficerent ad p̄dicandū gentib⁹ deflexerūt: sicut ipsi in
Act.13. suis actib⁹ dicūt: Uobis oportebat p̄muz loq̄ verbū dei: sed q̄m repulistis illud: ⁊ nō/ dignos vos iudicastis eterne vite: ecce ꝓuerti
ps.45 mur ad gentes. De quib⁹ ⁊ p ps dicit: Trā/ ferent montes in cor maris: q⁹ repulsi a iu/ dea apostoli in hoc gentilitatis populo sunt translati. Qui sunt ergo qui imensa duricia p obscuritate cordis: quasi q̄dam lapis cali ginis ⁊ vmbra mortis a pegrināte sanctorū populo diuidūt: nisi hi quos pes egētis ho/ minis est oblit⁹. id est. quos p̄dicatores dñi videlicet p humilitatē paupis: p supbie sue
B tumore reliquerūt? Eorūq̄ oīno oblīti sunt dum p̄dicatiōis sue semina: ad solā fructifi/ cationē gentiū transtulerūt. Quos recte q̄s et inuios vocat: q⁹ dū in infidelitate sua ob/ durati sunt: verbis vite ad cor viam p̄bere noluerūt. Sed iudea hec q̄ sic obduruit: vel qualis dudū fuerit: vel q̄d post ptulerit
Tex. audiam⁹. Sequit. ¶ Terra de q̄ orīebatur panis: i loco suo igne subūsa ē. ¶ Panē iudea dare ꝓsueuerat: q̄ legis ꝛba ꝓferebat. Quā videlicet legez q⁹ intelligē iam reprobi atq; explanare nō poterāt: ꝓpheta hieremias in Treñ.4.
lamētis deplorat dicēs: ¶ Paruuli petierunt panē: ⁊ q̄ frāgeret eis nō erat. Et hec terra i loco suo igne subūsa ē: q⁹ fideliū signa ꝓspici ens inuidie se face ꝓcremauit. Quia eni sem/ per inuidia de supbia nasci solet: in loco suo igne perūt: q̄ idcirco arsit inuidia: q⁹ supbiā nō reliq̄t. Terra q̄ que pus panē habuit: p⁹ igne subūsa ē: qm̄ synagoga q̄ mādata dei p legem ptulit: nascentē ecclesiā pseq̄ns inui/ die se igne ꝓsumpsit. An nō emulationis sue C facib⁹ ardebat: cū redēptoris nr̄i signa ꝓspi/ ciens p q̄sdaz suos diceret: Quid faciem⁹ q⁹ Jo.11. hic hō multa sig̃ facit: vel certe videtis q⁹ ni hil pficim⁹: ecce totus mūdus post eū vadit Videbāt vñ ꝓuerti debuerāt: atq; exinde p uersiones fiebāt. Querebāt extinguere: quē cernebāt mortuos viuificare. In ore tenebāt legē: ꝙ legis pseq̄bant auctorez. Terra q̄ de qua orīebat panis in loco suo igne subūsa ē: q⁹ iudea in semetipsa ⁊ p⁹ habuit legē q̄ re/ ficeret: ⁊ post inuidiaz que cōcremaret. De Tex
cui⁹ adhuc descriptiōe sꝫiungit. ¶ Loc⁹ sa/ phyri lapides ei⁹: ⁊ glebe illi⁹ aurū. Auget reatū culpe seq̄ntis: p̄conīū glorie p̄cedētis. Nā vniuscuiusq̄ casus tāto maioris ē crimi nis: q̄to pus q̄q̄ caderet maioris potuit eē vir tutis. Dicat q̄ de iudea: dicat q̄d fuerit: ⁊ p̄ cedentiū magnitudo ꝛtutū crescat ad cumu lū seq̄ntiū delictoꝝ. Locus saphyri lapides ei⁹ ⁊ glebe illi⁹ aurū: q̄d eni h̄ loco p lapides nisi sctōꝝ ac fortiū mētes accipim⁹? ¶ XX

A ¶ Scptura eteni sacra aliq̄n lapides in malo: aliq̄n ꝙ in bono accipi so/ lent. Nam cū lapis p insensibilitate ponit: dura p lapides corda signant. Uñ et p matheū dr: ¶ Potēs ē de d̄ lapidib⁹ istis su Mat.3.
scitare filios abrae. Qui videlz noīe lapiduz corda gētiliū designat: dura tūc atq; insensi/ bilia p infidelitatē. Et p ꝓphetā dñs polli/ cet dicēs: Auferā cor lapideū de carne vra: Ezech.11.
et dabo vob cor carneū. Rursum p lapides mētes fortiū designari solēt. Uñ ⁊ p petrus sctis dr: Et vos tanq̄ lapides viui superedifi 1.Pe.2.
camini domos spirituales. Et p ꝓphetā do min⁹ venienti ecclesie pollicet dicens: Ecce Esa.54.
ego sternā p ordinē lapides tuos: ⁊ funda/ bo te in saphyris: ⁊ ponā iaspidē ꝓpugnacu la tua: ⁊ portas tuas in lapides sculptos et oēs terminos tuos in lapides desiderabiles vniūsos filios tuos doctos a dño. Strauit nāq̄ in illa p ordinē lapides: q⁹ i ea sanctas aias meritoꝝ diūsitate distinxit. Fundauit

eam in saphyris: q̃. s. lapides coloris aerei in se silitudinẽ tenẽt: qr robur ecclie i aiab⁹ celestib⁹ appetẽtib⁹ celebrat. Et qm̃ iaspis viridis ẽ coloris: iaspidẽ ꝓpugnacula ei⁹ posuit qr illi ꝫ adũsarios ꝓ sctẽ ecclie defensiõe obiecti sunt: q̃ internis desideriis virẽtes nulla tpis reprobi ariditate marcescunt. Portas ẏo ei⁹ posuit in lapides sculptos. Hi q̃ppe porte sunt ecclesie: p quos vitã atq; doctrinam intrat in eaz multitudo credentiũ. Qui p eo et iã q magnis opib⁹ pollẽt: t id qđ loquẽtes asserũt viuẽtes ostẽdũt: nõ puri sed sculpti lapides esse memorant: in quoz vita qr recta opatio cernit: quasi in eisdẽ ipis exprimit qđ egerũt. Vbi oẽm q̃ sctoz numerũ gnãli collectiõe ꝫcludẽs sbdidit. Omẽs teminos tuos in lapides desiderabiles: t tãq; si audiẽtes ista peterem⁹ vt hos lapides ꝺs diceret: indicaret: adiũxit: Vniũsos filios tuos doctos a dño: qr igit de iudea nunq̃ sancte aie q̃ celestẽ vitã ducerẽt defuerũt ꝺr: Locus saphyri lapides ei⁹. Et qr magn̄ vite ac sapie claritate p fidẽ fulsit adiũgit. Et glebe illi⁹ aurũ. Quid p glebas: nisi collectiões singuloz ordinũ ac multitudines designant? Glebe aũt ex hũore t puluẽ ꝫstringũt. Oẽs q̃ roze gr̃e infusi ex mortis debito se pulueꝛem esse veraci cognitiõe ꝫfessi sunt: dũ vite vtute clarescerẽt q̃si auree in illa glebe iacuerũt. Glebas hec terra habuit i pphetis: glebas in doctoꝛib⁹: glebas in p̃ib⁹ antiq̃s: q̃ magn̄ se infusiõe gr̃e in pfessiõis t opis vnanimitate tenuerũt. Dicat g̃. Et glebe illi⁹ aurũ qr in ea multitudo spũaliũ tãto maioꝛi vtute claruit: q̃to se in deũ ac p̃mũ maioꝛe vnanimitate ꝫstrinxit. Sz h̄ aurũ: pfidie ẽ postmodũ tenebꝛis obscuratũ. Cui⁹ pfecto nigredinẽ hieremias pphã intuens deploꝛat dicẽs: Quõ obscuratũ est aurũ: mutat⁹ est coloꝛ optim⁹. Aurũ nanq̃ obscuratũ est in eis antiquus ille fidei atq; innocentie splendoꝛ irruente pfidia malicie se nocte fuscauit. Quia igit qđ fuit audiuim⁹ loc⁹. s. saphyri lapides ei⁹. t glebe illi⁹ aurũ: nunc iam dilectus ille dei pplus cur tãta hec dona pdiderit audiam⁹. Trcñ.4. Tex.

Cap. XXI

Emitã ignoꝛauit auis: nec intuit⁹ ẽ oculus vulturis. Quis h̄ loco auis noie: nisi ille signat q̃ coꝛp⁹ carneũ qđ assũpsit ascẽdendo ad ethera librauit? Qui apte q̃s etiã vulturis appellatione exp̃mit. Vultur q̃ppe dũ volat: si iacens cadauer ꝫspicit ad esum se cadaueris deponit: t plerũq; sic in morte capit: dũ ad mortuũ aial de sũmis venit. Recte g̃ mediatoꝛ dei t hoim: redemptoꝛ nr̃ vulturis appellatione signat: q̃ manens in altitudie dinitatis sue: q̃si q̃dã volatu sublimi cadauer mortalitatis nr̃e ꝫspexit in infimis: t sese de celestib⁹ ad ima submisit Fieri quippe ꝓpt nos hõ digt⁹ ẽ: t dũ mortuũ aial petijt: mortem apud nos: q̃ apud se erat imortalis inuenit. Sz huiꝰ vulturis oculus fuit ipsa intẽtio nr̃e resurrectiõis: qr ipse ad triduũ mortu⁹ ab eterna nos morte liberauit. Ille g̃ pfidus iudee pplus mortalẽ vidit: ꝺ q̃ morte sua nr̃am mortez destrueret: mime attẽdit. Cõspexit q̃dez vulturẽ: ꝺ oculos vulturis nõ aspexit. Qui duz hũilitatis ei⁹ vias q̃bus nos ad alta subleuauit ꝫsiderare noluit: semitã auis ignoꝛauit. Necq; enim pensare studuit: q̃ eius nos hũilitas leuaret ad celestia: t mortis ei⁹ in tẽtio reformaret ad vitã. Semitã igit ignoꝛauit auis: nec intuitus ẽ oculos vulturis: qr etsi vidit eũ quez i morte tenuit: videre noluit q̃ta vite nr̃e gloria de ei⁹ morte seq̃ret. Vñ t ad crudelitatẽ q̃s pfecutiõis exarsit ẏba vite pcipere rẽnuit: p̃dicatoꝛes regni celoz pbibẽdo: seuiẽdo: feriẽdo repulit. Qui. s. repulsi iudeã ad quã missi fuerãt deserẽtes: in gẽtilitatis collectionẽ dispsi sunt. Vñ adhuc subdit. Nõ calcauerũt eã filij institoz: nec ptrãsiuit p eam leena. In cunctis latinis codicib⁹ institoꝛes positos repim⁹: in grecis ẏo negociatoꝛes iuenim⁹. Ex q̃ re colligi valet q h̄ in loco p̃o negociatoꝛib⁹ institoꝛes: scptoꝛes quiq; ignoꝛãdo posuerũt. Institoꝛes enim negociatoꝛes dicim⁹ p eo q exercẽdo opi insistãt. Sz vterq; sermo licet i voce dissonet: in intellectu nõ discrepat: qr oẽs q̃ fideliũ moꝛes instituũt: spiritale negociũ gerũt: t cuz p̃dicatiõnẽ suã auditoꝛib⁹ pbẽt: ab eis fidẽ t opa recta pcipiũt: sicut de sctã ecclesia scptum est. Tyndonẽ fecit t vẽdidit: de q̃ t paulo post illic ꝺr: Vidit q bona ẽ negociatio ei⁹. Qui h̄ loco institoꝛes nisi pphete scti vocati sunt q̃ synagoge moꝛes ad fidẽ instituere curauerunt pphetãdo? Quoz nimirũ filij scti aplꝰ nũcupant: q̃ vt deũ hoiem crederẽt ad eandem fidẽ ex eoz sũt p̃dicatiõe gnãti. Be q̃b⁹ ecclesie: p ps ꝺr: Pro p̃ib⁹ tuis nati sunt tibi filij: ꝫstitues eos ꝓncipes sup oẽm terraz Sz qr repulsi aplꝰ a synagoge sunt egressi: recte nũc ꝺr: Nõ calcauerũt eã filij institorũ. Calcarẽt quippe eã institoz filij: si p̃dicatoꝛes scti eiusdẽ synagoge vicia calce ẏtutis p̃merẽt. Si aũt institoꝛes eosdez sctẽ ecclesie p̃dicatoꝛes accipim⁹ institoz filios pastoꝛes et doctoꝛes q̃ aplꝰ vitã secuti sunt: nil obstat intelligi. Qui synagogã mime calcauerũt

Tex. B C Tex. p̃o.31. ps.44

Quia dñ eoꝝ pres. id est. apostoli ab illa re
pulsi sunt. Ipsi q̄z ab eꝝ vocatiõe cessauerũt.

Ex quã videlicet synagogã leena nõ ptrãsijt: qz sancta ecclesia collectioni gentiũ dedita ne quaq̄z sese ad illũ iudee populũ diuti⁹ occupauit. Recte aũt ecclesia leena nũcupat: qz male viuẽtes in vitijs ore sancte pdicationis interficit. Añ ipsi primo pastori q̃si huius leene ore dicit: Pacta ⁊ mãduca. Nõ mactat quippe a vita occidit: id vero qõd comeditur in comedẽtis corpe cõmutat. Pacta ergo ⁊ mãduca dicit. id ẽ. a pctõ eos in quo viuũt interfice: ⁊ a seipsis in tua illos mẽbra ꝙuerte. Et qz hec ecclesia est corpus dñi: ipe etiam dñs iacob voce leo vocat ex se: leena vocat ex corpe dum ei sub iude specie dicit:

Gen. 49 Ad predam mi fili ascẽdisti reqescens accubuisti vt leo: ⁊ q̃si leena. Quis suscitauit eũ? Nec igit leena nequaq̄z dicit: qz p iudeam transijt: sed non ptransijt. Apostolis nanq̄z pdicantib⁹ prius ex illa tria milia postmodũ q̃nq̄z milia crediderũt. Ecclesia itaq̄z p synagogam trãsijt sed non ptransijt: qz ex illa ad fidem paucos rapuit: ꝑ tamẽ illũ infidelẽ populũ a pfidia fundit⁹ nõ extinxit. Sed qz sepe iam dixim⁹ refulsa ab infidelitate iudeoꝝ deflexit ad vocationẽ gentiũ. Añ adhuc de eadẽ leena dr: Ad silicẽ extẽdit manũ suã subuertit a radicib⁹ mõtes. Silicẽ quippe ad silicẽ extẽdit: qz duriciã gentiũ sue brachium pdicatiõis mittit: vnde ⁊ idẽ btũs iob passionis sue historiã prescies gentib⁹ inotescẽdam dicit: Scribant hec stilo ferreo in plũbi lamina vel scelte sculpant in silice. Quid vo hoc in loco montes nisi hui⁹ seculi potẽtes accipim⁹: q̃ p terrena substãtia in altum

Ps. 104 tument. De quib⁹ psalmista ait: Tãge montes ⁊ fumigabũt. Sed mõtes a radicib⁹ sunt euersi: qz pdicãte sancta ecclesia summe huius seculi potestates in odoratũ oipotentis dei ab intima cogitatiõe ceciderũt. Radices eni montiũ sunt cogitatiões intime supboꝝ et a radicib⁹ montes cadũt: qz ad colendum deũ potestates seculi ab imis cogitatiõibus pternunt. Recte eteni p radicez cogitatio occulta signat: qz p hoc qõd intus nõ cernit erũpit qõd videat foras. Unde ⁊ in bonam

Isa. 37. partem p pphetã dicit: Emittet id qõd salvatũ fuerit de domo iuda: ⁊ qõd reliquũ est mittet radicẽ deorsum: ⁊ faciet fructũ sursuz Ac si apte diceret: In imis cogitatio nascit vt in summis retributio reddat. Dicat ergo Ad silicẽ extendit manũ suam subuertit a radicib⁹ montes: quia dum duriciã gentiũ sancta pdicatio petijt supboꝝ altitudinẽ fundi⁹ tus strauit. Quia vero eos quos a cogitationibus terrenis euacuat: donis celestibus replet: ⁊ quos infimis curis exhaurit: supnis rigat fluentis: mox subdit. In petris riuos excidit. id est. in duris gentiliũ cordib⁹ fluuios pdicationis aperuit sicut p pphetam q̃ de irrigãda dicit de ariditate gentiliũ. Posuit desertũ in stagnũ aque: ⁊ terraz sine aq̃ in exitus aquarũ. Atq̄z in euãgelio pmittit dñs dicẽs: Qui credit in me sicut dicit scriptura: flumina aque viue de ventre eius fluent Nõ pmissum tũc audiuim⁹ etiam nũc completum videm⁹. Ecce eni predicatorib⁹ sanctis: ⁊ non ex iudea pgenitis: p cũctam ecclesiam toto orbe diffusam: fluẽta celestium mandatoꝝ vberũ manãt ore gentiliũ. Quia eni in petris riuos aperuit: ex duris q̃ cordibus fluui⁹ sancte pdicatiõis emanauit. Sequit. Et omne pciosum vidit oculus eius Sciendũ magnope est: qz tanto vnaquęq̄z aia fit pciosior añ oculos dei: q̃to pre amore veritatis despectior fuerit ante oculos suos hinc ad saul dicit: Nõne cũ paruulus esses in oculis tuis: caput te ꝓstitui in trib⁹ israel: ac si apte diceret: Magn⁹ mihi fuisti qz despectus tibi: ꝑ nũc qz magnus tibi es: factus es despect⁹ mihi. Añ ⁊ p pphetaz dicit: Ve q̃ sapiẽtes estis in oculis vris: ⁊ coram vobismet ipsis prudẽtes. Tãto g̃ fit quisq̄z vilior deo: q̃to pciosior sibi: tãto pciosior deo: q̃to pter eũ vilior sibi: qz humilia respicit ⁊ alta a longe cognoscit.

Isa. 5

Capitulo XXIII

One itaq̄z pciosum vidit oculꝰ ei⁹ In scriptura sacra videre dei aliqñ p eligere ponit sicut in euãgelio scriptũ est: Cũ esses sub ficu vidi te. id est. posituz te sub vmbra legis elegi. Vidi g̃ pciosum qz humilia elegit. Infirma eni mũdi elegit deꝰ: vt cõfunderet fortia. Vidit pciosuz cũ hũanã animam de se abiectã sapiam gre sue illustratione respexit. De q̃ videlicet aia p pphetam dicit: Si sepaueris pciosum a vili q̃si os meum eris. Vilis q̃ppe deo ẽ mũdus pñs: pre/ciosa vo ei ẽ aia hũana. Qui g̃ pciosuz a vili sepat: q̃si os dñi vocat: qz p eũ de⁹ ꝓba sua exerit: q̃ ab amore pñtis seculi loq̃ndo q̃ po/test hũanã aiaz euellit. Et qz testamẽti noui doctores ad hocusq̄z pducti sũt: vt occultas q̃s allegoriarũ caligines i veteri testamẽto rimarent: recte subditur. Profũda q̃z fluuiorũ scrutat⁹ est: ⁊ abscõdita pducit in lucem. Quid nãq̄z h aliud flumia nisi antiquoꝝ patrũ dicta nũcupant? Quis eni pensare suffi/ciet: q̃z vehemens fluui⁹ dum legem conde/

Joan. 1.

Ps. 106

Joan. 7.

B

Ter.

ret ex pectore moysi erupt: q̃z vehemẽs flu/
uius ex dauid corde defluxit: q̃ta salomõis
B ore atq̃ oium pphetarũ fluminũ fluẽta ma/
narũt. Sz hor̃ fluminũ iudea specie tenuit:
dũ ittere superficiẽ seruãs eor̃ pfunda nesci/
uit. Nos vo qui veniẽte dño in eis interna
spualia querim⁹: eor̃ pfunda rimamur. Nõ
ipe dñs facere dicit: q̃ id nos agere ipo do/
nante pualem⁹. Per nos ergo qui nõ litte/
ram que occidit: sed spm̃ q̃ viuificat sequimur:
pfunda fluuior̃ dñs scrutatur t abscõdita
in lucem pducit: q̃ dicta legis que caligosa
nimis hystoria obscurat: nũc exposito spiritu
alis illumiat. Añ t loquens in pabolis: per
Mar.10 euangeliũ veritas discipulis pcipit dicens:
Quod dico vobis in tenebris dicite in lumie:
et quod in aure auditis pdicate sup tecta. Ap/
ta nanq̃ dicta exponentiũ fecerũt nobis eẽ
tam ꝓspicuas sententias antiquor̃ patrum.
Añ esaias ppheta plana sancte ecclesie ex/
Esa.33. positionis verba ꝓspiciẽs: t nõ allegoriaruz
tenebris obscura: exclamauit dicẽs: Locus
fluuior̃ riui latissimi t patẽtes. Testamti ei
veteris dicta q̃si angusti t clausi riui fuerãt
C qui imẽsas scientie sue sentẽtias collectiõe ob
scurissima ꝓstrigebãt. At ꝓtra doctrina san
cte ecclesie riui t lati t patẽtes sunt: q̃ ei⁹ di
cta t inueniẽtib⁹ multa sunt: t querẽtib⁹ pla
na. Ait q̃: Profunda fluuior̃ scrutat⁹ est et
abscõdita pduxit in lucẽ. Q̃ dũ suis exposi
toꝛib⁹ intelligẽtie spm̃ infundit: antiq̃s pro/
phetantiũ obscuritates aperuit. Et hoc iam
sancta ecclesia p spm̃ agnoscit: qđ synagoga
Exo.34 dus p fram intelligere oino nõ valuit. Añ t
moyses cũ pplo loq̃rẽ faciez velabat: vt vi
delicz designaret: qđ ille iudeor̃ ppls legis
vba cognoscere sed eiusdẽ claritatẽ legis om
2.Cor.3 nimodo nõ videret. Añ recte p paulũ dicit
Usq̃ in hodiernũ eni diẽ cuz legit moyses:
velamẽ est positũ sup cor eor̃. Sz q̃ dicta
dei nullaten⁹ sine ei⁹ sapia penetrant: nisi ei
q̃ spm̃ ei⁹ accepit eius nullo mõ vba cogno/
scit: sanct⁹ vir de inuestigãda eadẽ dei sapiẽ/
A tia verba subiũgit dicẽs:

Tex. ¶ Cap. XXVIII

Sapientia vo vbi inuenit t q̃s est lo
cus intelligẽtie? Nescit hõ preciũ ei⁹
nec inuenit in terra suauit viuentiũ
Abyssus dicit non ẽ in me: t mare loquit nõ
est mecũ. Nõ dabit aurũ obrisum p ea: nec
appendet argentũ in cõmutatiõe ei⁹. Notã/
dũ prius ẽ: q̃d duo sibi pposuit: t duo sub/
dit rñdendo. Ad id nanq̃ q̃d supi⁹ dixit: sa/
pientia vo vbi inuenit t q̃s ẽ locus intelligẽ
tie: isto versu rñdit. Abyssus dicit non est in
me t mare loquit nõ est mecũ. Ad id vo q̃d
dixerat: nescit hõ preciũ ei⁹ nec inuenit in ter/
ra suauit viuentiũ: inferiorẽ vsum reddit di
cens: Nõ dabit aurũ obrisum p ea: nec ap/
pendet argẽtũ in cõmutatiõe ei⁹. Ad vtraq̃
ergo rñdit: sed augẽdo q̃d obiecerat nõ soluẽ/
do. Cũ sapie nanq̃ locũ quereret ac deinde
inferi⁹ rñderet: abyssus dicit nõ est in me: nõ
vbi esset: sed vbi nõ esse indicauit. Rursus cũ
ab hoie ei⁹ diceret preciũ ignorari atq̃ ad ẽ
inferius rñderet non dabit aurũ obrisum p
ea: nõ q̃d esset eius preciũ: sed q̃d nõ esset oñdit.
Cũctis aũt liquet: q̃d neq̃ hec hũana sapia
vel teneri loco vel emi diuitijs põt. Sed vir
sctus mysticis sensib⁹ plen⁹ ad alia nos intel
ligenda trãsmittit: vt nõ creatã sed creantẽ sa/
pientiã reqram⁹? Nã nisi in vobis istis allego/
riaq̃ secreta rimemur ea vtiq̃ q̃ sequũt oino
sunt indigna despectui: si ex sola hystorica nar/
ratione pensent. Paulo post nãq̃ dicit: Nõ
adeq̃bit ei aurũ vel vitrũ. Et cũ sicut noui/
mus vitrum longe atq̃ dissimilit auro sit vi/
lius: cur post auri nomẽ metalli vtiq̃ pcios
p imẽsa laude vitrũ q̃ dixit sapie nõ equa/
ri? Ipsa ergo lre difficultate cõpellimur: vt
ad sentẽtias hor̃ vbor̃ mysticas vigilem⁹
Uir itaq̃ sctus quã sapiam ꝓtẽplat nisi eaz
de q̃ paulus apls dicit: Christũ dei vtutẽ t
dei sapiam. De q̃ p salomonẽ scriptũ ẽ: Sa/ Pro.9.
pientia edificauit sibi domũ: t de q̃ ps ait: Ps.103
Oia in sapia fecisti. Hui⁹ nimirũ sapie ho/
mo preciũ nescit: q̃ nil dignũ estimationi illi
us inuenit. Nõ aũt hoc sapie pciũ t esse dici
tur t nesciri: sed idcirco nesciri q̃ deest eo. s. lo/
quẽdi genere q̃ in angustijs q̃q̃ deprehensus
cũ remedijs subuentiõis nõ inuenit: fateri so
let q̃ q̃d faciat nescit. Hui⁹ g̃ sapie pciuz ne/
scire ẽ digni opis meritũ: quo illã pcipiat nõ
inuenire. Ad hoc nãq̃ pciũ dom⁹: vt ei⁹ vi/
ce rem quã appetim⁹ possidere debeamus.
Quid aũt dedim⁹ vt hãc sapiam q̃ christ⁹ est
pcipe mereamur? Gra q̃ppe redẽpti sum⁹. Ro.11
Illa nãq̃ sola opa male viuẽdo dedim⁹: q̃/
bus si iusta retributio seruaret: nõ christ⁹ sed
supplicia redderent. Sed aliud hõ p iusticia
am meruit: aliud p gram accipit. Testatur
paulus prius q̃ mens illius semẽ gratuite ve
ritatis acciꝑet: q̃b⁹ sentib⁹ premebat erro/
ris. Qui pus in q̃t fui blasphem⁹ t psecutor Ephe.2
et ꝓtumel iosus: sed miscẽdam ꝓsecut⁹ sum: q̃
ignorãs feci in incredulitate. Testat p qui/
bus christ⁹ mori dignat⁹ est. Cũ adhuc inq̃t 1 Thi.1.
pctores essem⁹: Sm tps christ⁹ p impijs mor
tuus ẽ. Qui g̃ veniẽte sapia impij inuenti su
mus quid boni opis dedim⁹ quo acciꝑe ean
dem sapiam mereremur. Hui⁹ itaq̃ sapiẽtię

homo pciũ nescit qz quisqs a brutis aiali/
bus rationis intellectu discret⁹ est qñ qđ su
is meritis nõ sit saluat⁹ intelligit: nihil se de/
disse boni opis vt ad fidem veniret agnoscit
Quasi eni ad pcipiendã sapiaz pciũ dare
est: cognoscendũ deũ actionis sue mercedez
ꝑuenire. Nõ esse hui⁹ sapie ꝑciuz cognoue=
rat qui dicebat. Quis p⁹ior dedit ei: ⁊ retri/
Epbe.2. buet illi. Hinc iterũ scriptũ est: Gratia salui
facti estis: p fidem ⁊ hoc non ex vobis ꝙ dei
donũ est: non ex opib⁹ vt ne quis glorietur.
1.Cor.15. Hic de semet⁹ po iterũ loquit dicẽs: Gratia
dei sum id qđ sum. Ex hui⁹ nimirũ aspiratio
ne gratie quia ⁊ tutũ opa ptin⁹ in corde ge/
nerant: vt ex libero qz arbitrio subsequt ac/
tio cui post hãc vitã retributio eterna respõ/
deat: illico adiecit. Et gratia eius i me vacua
non fuit. ℣ Cap̃.XXV

A Sed sũt nõnulli qui saluos se suis vi/
ribus exultãt: suisqz pcedẽtib⁹ meri
tis redemptos se esse gloriant. Quoz pfe/
cto assertio inuenitur sibimetipsi ꝓtraria qz
dum ⁊ innocẽtes se asserũt ⁊ redemptos: ꝺ
ipsum in se redẽptiõis nomen euacuãt. Dis
nanqz qui redimit: ex aliq̃ pculdubio capti
uitate liberat. Unde ergo quilibet iste redẽ/
ptus est si prius non fuit sub culpa captiuus
Liquet itaqz quia mẽtuz desipit: quisqs hec
sapit: hois quippe meritũ supna gratia non
vt veniat inuenit: ꝙ postq̃z venerit facit: atqz
ad indignam mentẽ venies deus dignam si
bi exhibet veniẽdo: ⁊ facit in ea merituz qđ
remuneret: qui hoc solũ inuenerat qđ puni/
ret. Libet inter hec mentis oculos ad illum
B latronẽ reducẽ: qui de fauce leonis ascendit
crucem: de cruce paradisuz. Intueamur q̃/
lis ad patibulũ venerit: ⁊ a patibulo qualis
absceſſit. Uenit reus fraterno sanguine: venit
cruentus: ꝙ interna gratia est mutat⁹ in cru/
ce ⁊ ille qui mortẽ fratri intulit: morientis dñi
Lu.23. vitam ꝑdicauit dicens: Memento mei dñe
dum veneris in regnũ tuum. In cruce clau
manus eius pedesqz ligauerãt: nihilqz in eo
a penis liberũ nisi cor ⁊ lingua remanserant
Ro.10. Inspirãte deo totũ illi obtulit: qđ in se libe/
rum inuenit: vt iuxta hoc qđ scriptũ est. Cor
de crederet ad iusticiã ore ꝓfiteret ad salutẽ.
1.Cor.13. In corde autem fideliũ tres sumope mane/
re virtutes testatur apostolus dicens: Nũc
autem manent: fides: spes: charitas. Quas
cunctas subito repletus gratia ⁊ accipit la/
tro ⁊ seruauit in cruce. Fidem nanqz habuit
C qui regnaturũ dominũ ei edidit quem secuz
pariter morientem vidit. Spem habuit: qui
regni eius aditum postulauit dicens: Me/

fides spes et caritas
fuerunt in latrone
in cruce pendente

mento mei dñe dũ veneris i regnũ tuũ. Cha
ritatem quoqz in morte sua viuaciter tenuit
qui fratrẽ ⁊ collatronẽ pro simili scelere mo/
rientem ⁊ de iniquitate sua arguit: ⁊ ei vitã
qua non cognouerat ꝑdicauit dicens: Neqz
tu times deum qz in eadem damnatiõe es: et
nos quidem iuste: nam digna factis recipi/
mus: hic vero nihil male gessit. Ille qui talis
ad crucem venit ex culpa: ecce qualis a cru/
ce recedit ex gratia. Confitebat dñm quem
videbat secum humana infirmitate morien/
tem: quando negabãt apostoli eum quẽ mi/
racula viderant diuina virtute facientem.

A Sed hi qui saluari ho℣ Cap̃.XXVI
minẽ ꝓprijs viribus astruũt: eandẽ
confessionẽ homis ab ipsius esse vir
tute hominis suspicant. Qđ si ita esset in dei
laude ps.nõ dicerct: Confessio ⁊ magnificẽ/ ps.10.
tia opus eius. Ab eo itaqz accepimus recta
confiteri: a quo nobis ⁊ magna dantur ope/
rari. Quia ergo nil boni operis dedimus q̃
hanc sapientiã percipere meremur: dicatur
recte: homo nescit pciũ eius: quoniã quis/
quis iam ratione vtitur: tãto altius sub hu/
ius sap'ẽtie intellectu se despicit: quãto eius
dem sapientie verius interna cognoscit: vt
indignũ se ad hanc peruenisse videat: p quã
gratuito agitur: vt dign⁹ fiat. De qua bene
mox subdit. ℣ Nec inuenit in terra suauit̃ Iob
viuentiũ. Quid hoc in loco terre signat nos/
mine nisi anima humana? De qua ps dicit: ps.142.
Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Hec
autem sapientia inueniri in terra suauiter vi
uentiũ non valet: quia quisquis adhuc hui⁹
vite voluptatib⁹ pascitur: ab eterne sapien/ B
tie intellectu sepatur. Nam si vere saperet:
expulsus ab internis gaudijs ꝺ ea in quã ce
cidit exilij sui cecitate lugeret. Hinc nanqz p
salomonẽ dicitur: Qui apponit scientiã ap/ Eccs.1.
ponit dolorem: quia q̃to plus homo cepe/
rit scire quid perdidit: tanto plus lugere in/
cipit corruptionis sue sententiã quã inuenit
Considerat nanqz vnde quo lapsus est: q̃ a
paradisi gaudijs ad erũnas vite ꝑsertis: ab
angelorz societatib⁹ venit ad curas necessi/
tatũ: pensat i quos iam periculis iacet: q̃ pri
us sine periculo stare ꝓtempsit: luget exiliũ
qđ damnatus patit: ⁊ suspirat ad celestis C
glorie statum: quo perfrui securus posset si
peccare nolu'ſſz. Qđ bene ps. ꝓsiderãs ait: ps.30.
Ego dixi in pauore meo ꝓiectus sum a vul/
tu oculorz tuorz. Contemplat⁹ quippe inter
na gaudia visionis dei socia'em frequentiaz
angelorz persistentiũ: reduxit oculos ad ima
vidit quo iaceret: quia ad hoc conditus fue/

rat vt i celestib⁹ stare potuisset: pensauit vbi esset ⁊ quo deesset ingemuit ꝓiectūq; se a vultu oculoꝝ dei doluit: quia in compatiõe lucis intime grauiores senserat exilij sui tenebras quas tolerabat. ℣ Cap. XXVII

A Hinc est qõ ad animũ suũ ex pñti vita nulli⁹ gr̃am ꝓsolationis admittit
Ps. 76 dicẽs: Negaui ꝓsolari aiaz meã. Nã plerũq; hui⁹ seculi diuites solẽt mẽtis tedio affecti: bona tpalia accepta ꝓspicere: ⁊ tristiciam delinire. Cũ ei meroꝛe q̃dã se tangi sentiũt: eãs aspiciũt: auri argentiq; sui vascula ꝓtẽplant: p̃da circueũt. Cũq; p hec tpalia oculos libent̃ trahũt: oborti aie meroꝛẽ vincunt.
Lu. 6 Vñ eis ⁊ in euãgelio veritas dicit: Ve vob diuitib⁹ q̃ hic habetis ꝓsolationẽ vr̃az. Ps sctus vir q̃ ꝛ luget q: ab eternis gaudijs cecidit: ꝓsolationẽ de tpalib⁹ nõ admittit dicens: Negaui ꝓsolari aiaz meã: ac si apte dicat: Qui de tpaliũ amissiõe nõ lugeo: de tpaliũ abũdantia ꝓsolari nequaq; possum. Cui tanq; si nos audiẽtes ista dicerem⁹: quid igitur queris q̃ ꝓsolari in his que mũdi sunt rẽ-
Ps. 76 nuis ilico adiecit. Memor fui dei ⁊ delectatus sum. Ac si apte dicat: Terrenarũ rerum me nec abũdantia refouet: auctoris aũt mei
B quẽ adhuc videre nõ valeo: vel sola memoria delectat. Hec ẽ igit̃ amaritudo sapientiũ
E 3. 7. q: dũ spe i alta erecti sũt: nullis ꝛ gaudijs sanari sternũt. Hinc eni scriptũ ẽ: Cor sapientiũ vbi tristicia ẽ: ⁊ cor stultoꝝ vbi leticia: hinc
Jac. 4. iacob⁹ dicit: Miseri estote ⁊ lugete: ⁊ plorate ⁊ risus vester in luctũ ꝙuert̃: ⁊ gaudiuz
Mat. 5 in meroꝛẽ. Hinc p semetipam veritas attestatur dicẽs: Beati q̃ lugẽt: qm̃ ipsi ꝓsolabũtur. Inueniri g̃ sapiẽtia in eoꝝ terra nõ põt: q̃ suauit̃ viuũt: q: tãto veri⁹ stulti sunt: q̃to
2. Pet. 2 maioꝛa pdentes i mimis letant̃. Hinc petr⁹ eandẽ pꝛauoꝝ stulticiã reꝑhedit dicẽs: Voluptatẽ existimãtes dei delicias coinq̃natio-
Eccs. 2 nis ⁊ macule. Hinc salomon ait: Risum deputaui errorem ⁊ gaudio dixi: quid frustra deciperis? Dicat itaq; vir sanct⁹ de sapiẽtia nec inuenit̃ in terra suauit̃ viuentiũ: quia nimirũ qui in ꝛ mũdo suauit̃ viuũt: ita adhuc
Ter. stulti sunt: vt hocip̃m quoq; nesciant vnde ceciderũt. Sequitur. ℣ Abyssus dicit non est in me. Quid hoc loco abyssum nisi coꝛda hominũ vocat: que ⁊ per lapsum fluida ⁊ p
C duplicitatis sũt caliginẽ tenebꝛosa? Que nimirũ abyssus non esse in se banc sapientiam ꝑfitetur: quia iniqua mens duz esse sapiens
1. Cor. 13 carnaliter appetit: stultam se ad spũalia ostẽdit. Nã q: teste paulo: sapia hui⁹ mũdi stulticia ẽ apud deũ: tãto q̃sq; ampli⁹ int⁹ stult⁹ fit: q̃to conatur exterius sapiẽs videri. De hac abysso per iohannẽ dicitur: Vidi angelum descendentẽ de celo habentem clauem
Apo. 20. abyssi ⁊ catenam magnã in manu sua: ⁊ apꝑhendit draconẽ serpentẽ antiquũ qui est diabolus ⁊ sathanas: ⁊ ligauit eũ p annos mille et misit in abyssum ⁊ clausit ⁊ signauit sup illũ vt nõ seducat ampli⁹ gẽtes donec ꝓsumẽtur mille ãni. Millenario eteni numero nõ q̃titatem tempis sed vniũsitatẽ qua regnat ecclesia designauit. Antiquus aũt ser pẽs ligatus catena in abyssum mittit̃: quia religatus a bonoꝝ coꝛdibus apud repꝛobos mẽtes reclusus eis atrocius dñatur. Qui paloꝑ quoq; de puteo abyssi educi describitur q: de iniquoꝝ coꝛdib⁹ nũc occulte seuiẽtib⁹ tũc accepta ꝓtra ecclesiã potestate i vim apte ꝑsecutiõis erũpet. Hec itaq; abyssus i
B qua nunc diabolus seruat̃ occult⁹ non esse in se sapiaz dicit: q: alienã se a vera sapia iniquis opib⁹ oñdit. Dũ eni malicia q̃sq; tegit in coꝛde: oꝛe aũt blandimẽta exhibet: dũ cogitatiões suas duplicitate obnubilat dũ puritatis vba quasi fatuitatẽ deuitat: dũ vias simplices innocẽtie declinat: quasi hr̃e abyssus dei sapiam recusat. Et q: huic mũdo mẽtis dedite ꝑsentis vite curis ⁊ solicitudinib⁹ ꝓturbant̃ ⁊ idcirco eiusdem sapie trãquillitate ꝑfrui nequaq; possunt: recte subiungit̃.
Et mare loquit̃ non est mecũ. Quid eni maris noie nisi secularũ mentiũ amara inquietudo signatur? Que dũ se vicissim inimicitijs impetũt: quasi se adũsantes vndiq; collidũt
Ter. Recte eteni mare vita seculariũ dicit̃: q: dũ ꝑcellosis actionũ motib⁹ ꝓcitatur: ab interne sapie q̃ete atq; stabilitate disiungit̃. Quo
Esa. 66. contra bene per ꝓphetaz dicitur: Sup quẽ requiescit spũs meus: nisi super humilem et quietũ ⁊ trementẽ sermones meos. Et terrenis aũt mẽtib⁹ tãto longius spũs fugit: q̃to apud has quietem nõ inuenit. Hinc ẽ eni q:
Ps. 13. de q̃busdã p ps dr: Cõtritio ⁊ infelicitas in vijs eoꝝ: ⁊ viã pacis nõ cognouerũt. A quanimitrũ ꝓtritiõe pturbatiõis nos dñs reuocat dicẽs: Venite ad me omnes q̃ laboꝛatis
Mat. 11. et onerati estis ⁊ ego vos reficiaz: tollite iugũ meũ sup vos: ⁊ discite a me q: mitis sum et humilis coꝛde: ⁊ inuenietis requiez aiab⁹ vr̃is. Quid eni i hac vita laboꝛiosi⁹: q̃ terrenis desideriis estuare? aut q̃d ꝛ q̃ti⁹ q̃ hui⁹ seculi nihil appetere? ℣ XXVIII

Hinc ẽ q: israelitic⁹ ppl's custodiam
Exo. 16. sabbati accepit i mũere: hic ecõtra ẽ egypt⁹ muscarũ multitudie pcussa. Popul⁹
A nanq; qui deum sequit̃ accepit sabbatuz. id

est.requiem mentis : vt nullo i hac vita de/
siderioꝝ carnaliuꝫ appetitu fatigetur : egy/
ptus ꝙo que huius mundi speciez tenet mu
scis percutiꝫ . Musca enim nimis insolens
et inquietum animal est. In qua quid aliud
B q̄ insolentes cure desideriorꝝ carnaliū desi/
gnantur? Unde alias dicitur: Musce mori/
entes perdunt suauitatē vnguēti:quia cogi/
tationes superflue que assidue in animo car
nalia cogitante ꝛ nascunꝫ ꝛ deficūt : eaz sua
uitatem qua vnusquisq; intrinsecus per spi
ritum vnctus est perdūt:quoniā integritate
eius perfrui non permittunꝫ . Egyptus ꝙo
muscis percutiꝫ:quia eorum corda qui terre
nam vitam diligunt dum desideriorꝝ suorū
inquietudinib⁹ feriunꝫ turpitudinib⁹ cogi/
tationū carnaliū ad ima deprēssi sunt: vt ad
quietis intime desideriū non leuenꝫ. Unde
cum mira ope pietatis ad cor veritas venit:
prius ab eo cogitationū carnaliū estus eijcit
et post in eo virtutuz dona disponit . Quod
bene nobis sacra euangelij historia inuit : in
Mat.9. qua dum ad resuscitandā filiam p̄ncipis in/
uitatus dñs duceretur ptinus additur . Et
C cum eiecta essz turba intrauit ꝛ tenuit manū
eius ꝛ surrexit puella. Foras ergo turba eij/
citur: ꝛ puella suscitaꝫ: quia si non prius a se
cretioꝛib⁹ cordis expellitur importuna secu/
lariū multitudo curarū anima que intrinse/
cus iacet mortua non resurgit. Nam dum se
per inumeras terrenorꝝ desideriorꝝ cogita/
tiones spargit ad ꝓsideratione sui sese nulla/
tenus colligit. In his itaq; inq̄etudinū flu/
ctibus habitare sapientiā non posse :cogno/
scens ait: Et mare loquiꝫ nō est mecū. Nul/
lus quippe eam plene recipit nisi qui ab om
ni se abstrahere actionū carnaliū fluctuatio/
Eccl .38. ne contendit. Unde alias dicit: Sapientiaz
scribe in tempore ocij: ꝛ qui minoraꝫ actu ip
se pcipiet eam. Et rursum. Uacate ꝛ videte
quoniā ego sum deus. Cap.XXIX

A Sed quid est qđ pleroscq; antiquorū
patrū nouim⁹ hanc sapiam ꝛ intrin
secus viuaciꝫ tenuisse: ꝛ curas mūdi
extrinsecus solenniꝫ mistrasse . An pceptio/
ne huius sapiētie ioseph priuatuz dicim⁹ :q̄
famis tpe totius egypti curas suscipiēs non
solum egyptijs alimēta prebuit:sed vitaz q̄
exteroꝝ aduenientiū misterijs sui arte serua/
uit. An ab hac sapiētia daniel alien⁹ extitit:
qui a chaldeorꝝ rege in babylonia p̄nceps
magistratuū effectus : tanto maioꝛib⁹ curis
occupat⁹ est: q̄to ꝛ sublimioꝛi dignitate om
nibus prelatus. Cū igitur ꝓstet plerūq; etiā
bonos non terreno studio terrenis curis im
plicari:patenꝫ agnoscim⁹ qz sic nōnunq; ci/
ues hierusalem angarias soluūt babylonie:
sicut sepe ciues babylonie impendūt anga/
rias hierusalē. Nā sunt nōnulli q̄ verbū vi/
te p̄ sola sapie ostētatiōe p̄dicāt : elemosyna
rū opem p̄ appetitu vane glorie subministrāt
Et q̄dem hierusalē videnꝫ esse que agunt ꝫ
tamen babylonie ciues sunt. Sic itaq; aliq̄
ꝓtingit vt qui solā celestē patriā diligūt:ter/
rene patrie curis subiacere videanꝫ. Quoꝝ
tamē ministeriū a prauorꝝ opib⁹ plerūq; m B
actu:nōnunq; ꝙo ante supnū iudicez in sola
cogitatione discerniꝫ. Pleni quippe supna
sapientia discernūt qualiꝫ debeant ꝛ ad ali/
ud vacare intrinsecus ꝛ ad aliud extrinsec⁹
occupari: vt si forte occulta dei ordinatione
aliquid eis non appetentibus de huius se/
culi curis imponitur : cedant deo quem di/
ligūt ꝛ p̄ amore eius intrinsecus solā illi⁹ de/
siderent visionē:p̄e timore ꝙo eius impositā
sibi extrinsecus humiliꝫ expleant actionem:
vt ꝛ vacare deo appetāt ex gratia dilectiōis
et rursum curas supimpositas ex ꝓditione
expleant serututis. Cunq; occupatiōes ex/
trinsecus pstrepūt:intrinsecus in amore pa/
catissima quies teneaꝫ:atq; occupationē tu/
multus exterius pstrepētis dispēsat interi⁹
p̄sidens iudex ratiōe ꝛ trāquillo moderami
ne:ea que circa se min⁹ sunt trāquilla dispo/
nit. Sicut enī vigor mentis frenādis p̄est
motib⁹ carnis:sic sepe sup impositos tumul
tus occupatiōis bene regit amor quietis: qz
exteriores cure si puerso amore non appetū
tur nō ꝓfuso:ꝫ ordinato animo mistrari que
unt. Sancti eteni viri nequaq; eas appetūt
ꝫ occulto ordine sup impositas gemūt: ꝛ q̄/
uis illas p̄ meliorē intentionē fugiant:tn̄ per
subditā mentē portāt. Quas q̄dē sumope si C
liceat vitare: vitare festināt: ꝫ timētes occul
tas dispēsatiōes dei tenēt qđ fugiūt: exercēt
qđ vitāt. Intrant enī ad cor suū ꝛ ibi consu/
lunt quid velit occulta voluntas dei: seseq;
subditos debere eē summis ordiatiōib⁹ co/
gnoscētes: humiliant ceruicē cordis: iugo di
uine dispēsationis. Quisq; ꝙo talis est quē
licet tumult⁹ versenꝫ extrinsecus nunq; ad
eius interioꝛa pueniūt: itaq; agitur vt aliud
intrinsecus voto: aliud extrinsecus teneatur
officio : ꝛ hac sapiētia nō iam turbulēta atq;
confusa sed trāquilla corda repleanꝫ. Bene
ergo ꝺ ea dicit: qz abyssus dicit nō est in me
et mare loquiꝫ non est mecū. Ac si apte dice
retur: Perturbate mentes secularium eoip
so clamant quoniam a vera sapientia longe
diuise sūt quo quiete nō sunt . Quia ꝙo hec

dei sapientia manens cũ patre ante secula: in
carnãda erat in fine seculoꝝ vt ad redimen/
dũ genus humanũ non sanctos angelos: nõ
iustos homines mitteret: sed ĩ manifestatio/
ne visionis per semetipsam veniret recte sb/
Tex. iungitur. ¶ Non dabit̃ aurũ obrisum ꝓ ea.
Quid nanq; per aurũ obrisum nisi sancti an
geli designant̃. Qui recte ⁊ aurum vocant̃ ⁊
obrisum: aurũ quia fulgent claritate iusticie
obrisum quia nullũ habuerũt vnq̃ contagi
um culpe: homines ꝟo iusti q̃diu in hac car
ne corruptibili mortalit̃ viuũt aurũ quidez
esse possunt: obrisum oĩno non possunt quia
corpus qd̃ corrumpit̃ aggrauat animam et
deprimit terrena inhabitatio: sensum multa
cogitantẽ. Nam q̃uis in hac vita ex magne
iusticie claritate resplendeãt: nequaq̃ tamẽ
ad purũ peccatoꝝ sordib⁹ carent: iohanne
1. Joh. 1. apostolo attestãte qui dixit: Si dixerimus
quia peccatũ non habem⁹: nosmetipsos se/
ducimus ⁊ veritas in nobis nõ est ⁊ affirmã
Jaco. 2 te iacobo qui astruit dicens: In multis eniz
offendim⁹ omẽs: ꝓpheta etiaz p̃dicante qui
Ps. 142. ait: Ne intres in iudiciũ cuz seruo tuo: quia
non iustificabit̃ in conspectu tuo oĩs viuẽs.
Aurũ ergo obrisum illi nũcupant̃: q̃ ea in q̃
conditi sunt innocẽtia perdurãtes: ⁊ fulgent
claritate iusticie: ⁊ nec vel mĩmis maculant̃
sordibus culpe. ¶ Cap̃. XXX

A Sed quia ꝓ hac sapiẽtia nullus ange
loꝝ redẽptor humani generis mittẽ
dus fuit: ne quis spem in his quos in adiuto
rio hominũ sepe apparuisse didicim⁹ angel̃
poneret: dictuz est: non dabit̃ aurũ obrisuz
ꝓ ea. Ac si apte diceret̃: Per semetip̃am sa/
pientia manifestabit̃ vt humanũ gen⁹ a cul/
pa redimat̃. Nullus vice eius angelus mit/
titur: quia per creatorẽ necesse est vt creatu
ra liberet̃. Unde ⁊ in euãgelio dñs dicit: Si
vos filius liberauerit vere liberi eritis. Sz
vir sanct⁹ spiritu eiusdẽ sapiẽtie replet⁹ quos
dam in iudea p̃uidet non esse diuturnos qui
spẽ in legislatorẽ ponerent ⁊ sue salutis au/
ctorem moysen putarẽt sicut ⁊ quidã sanato
Job. 9. maledicẽtes dicũt: Tu discipulus sis eius:
nos aũt moysi discipuli sum⁹. Uñ adhuc cõ
grue subinfert̃. Nec appendet̃ argentum in
cõmutatione eius. Quia enim argento sepe
eloquia diuina signant̃ possunt argenti vo/
cabulo etiam eiusdem eloquij scriptores in/
telligi quoꝝ vita int̃ turbas hominũ resplẽ/
duit luce virtutum. Sed quia lex peccata iu
dicare potuit non auferre non quisq̃ vete/
rum patrum non legislator moyses huma/
ni generis redemptor extitit. Argentũ ergo
in cõmutatione huius sapientie non appen/
ditur: quia quilibet sancti esse potuerunt in
comparatione vnigeniti filij nullius meriti
fuisse pensantur: qui nisi huius sapiẽtie ser/
uos se cognoscerẽt sancti nullaten⁹ fuissent.
Ad hoc quippe illi missi sunt vt in cordibus
hominũ viam huic sapiẽtie p̃dicando prepa
rarent: neq; vt pro ea sed per eam subiectos
populos regerent. Quia eni certum erat q̃ B
per accessum temporꝝ deficientis seculi lan/
guores excrescerẽt actum est vt eterna dei sa
pientia in fine seculoꝝ per semetipsam veni
ret ad grandẽ hũc ⁊ nimie infirmitatis egro/
tum. id est. per totum mundũ iacens langui
dum genus humanũ: vt transmissis prius p̃
dicatorib⁹ quasi quibusdã visitatorib⁹ tan/
to postmodũ maior veniret potentia medici
q̃tomagis morb⁹ creuisset egroti. Quia ꝟo
nullus vice eius ad saluãdos nos mittit̃: di/
catur recte: nec appendet̃ argentũ in cõmu/
tatione eius: quoniã vita iustoꝝ p̃dicantiũ
q̃talibet sanctitatis luce polleat: aduentum
nobis supne sapiẽtie per suam p̃sentiã nõ cõ
mutat. Sed fuere multi gentiliũ qui mundi
huius sapientũ disciplinis dediti: ea que sũt
inter hoĩes honesta seruarẽt: ⁊ saluãdos ser
uata honestate se crederẽt ne iam mediatorẽ
dei ⁊ hominũ quererent: cũ quasi sibi suffi/
cientem sibi philosophoꝝ doctrinã tenerẽt
in quoꝝ despectũ mox subdit̃ ¶ Nõ confer Tex.
tur tinctis indie colorib⁹. Quid enim per in
diam que nigrũ populũ mittit: nisi hic mun/
dus accipit̃: in quo vita hominũ ꝑ culpã ob
scura generat̃. Tincti aũt colores sunt indie
huius mũdi sapiẽtes: qui q̃uis ꝑ infidelita/
tem ⁊ plerũq; ꝑ actionẽ fedi sunt: ante hu/
manos tamen oculos supinducte honesta/ C
tis colore fucant̃. Sed coeterna dei sapiẽtia
tinctis indie colorib⁹ nõ ꝯfertur q̃ quisquis
hanc veracit̃ intelligit: ab his hominib⁹ q̃s
mũdus sapiẽtes coluit: q̃ longe distet agno
scit: ipsaq; eius mãdatoꝝ verba ab hui⁹ mũ
di sapientib⁹ differunt qui duz intendũt elo
quentiũ eoꝝ dicta q̃si pulchra apparent spẽ
et fucatione tincture: ⁊ cũ virtute rerũ care/
ant aliud se esse q̃ sunt ꝟboꝝ cõpositiõibus
q̃si supraductis colorib⁹ mẽtiũt̃. Ac ꝯtra do
ctrina sapientie ⁊ p̃dicatione pulchra est: et
pura veritate conspicua: nec aliud se ꝑ falla/
ciã pretẽdit exteri⁹ ⁊ aliud reseruat interius
neq; ĩ dictis suis pulchra videri appetit nito
re sermõis ꝑ integritate veriratis ĩ mãdatis
igit̃ suis dei sapĩa nõ ꝯfert̃ tinctis indie colo
ribus: quia dum fucata eloquẽtie ornamẽta
nõ habz: q̃si vestis sine tinctura placz. Quã

fucationē tincture bñ paulus desperexat cū
1.Cor.2. dicebat: Que ꝛ loq̃mur nō indoctis hūane
sapie verbꝭ ſ in doctrina ſpūs. Valebat q̃p
pe hāc ſapiam ſola puritate veritatis oſten/
dere nō aūt eloquij tinctiōe fucare. Sequit.
Tex. ℣ Nec lapidi ſardonico p̄cioſiſſimo vel ſa/
phyro. Sardonicū vel ſaphyrū lapides p̄/
cioſos eſſe q̃s neſciat? Et dum multi alij p̄/
cioſi ſint lapides q̃ longe iſtoſ eſtimatiōe ma
gnitudis antecellāt: cur ſaphyrus vel ſardo
nicus potiſſimū p̄cioſus noīat? eſt: cū vterq̃
lapis iſte alioꝝ lapidū compatiōe viliſſim?
ſit: niſi vt eos lapides qui p̄cioſi deſcribunt
dū p̄cioſos nō eſſe cognoſcim?: in eoꝝ in/
telligentia aliud exq̃ram?? Sardonic? quip
pe terre rubre ſimilitudinē tenet. Saphyr?
vo aeream habet ſpeciē. Poſſunt ḡ in ſardo
nico p terrā rubrā hoies: in ſaphyro aūt per
aeream viſionē angeli deſignari. Nam cum
rubre terre ſpeciē lapis ſardonic? habeat: ñ
imerito hoiem deſignat qz ꝛ adam q̃ primuſ
eſt ꝓdit? latino ſermōe terra rubra noīatur.
Quid eſt ḡ qđ dicit qz hec ſapia lapidi ſar/
donico vel ſaphyro nō ꝓferꝛ: niſi q̃ is qui ē
dei virtus ꝛ dei ſapia mediato?. ſ. dei ꝛ ho/
minū chriſt? ieſus: tanta magnitudie excel/
lat oia: vt ei nec in terra p̄mi hoies: nec in ce
ps.88. lo angeli cōparenꝛ. Vñ ꝛ p̄s dicit: Quis
in nubib? equabit dño: aut q̃s ſimil'erit deo
inter filios dei? ℣ Cap.XXX
A Dſſunt'aūt p ſardonicū lapidē p̄fes
teſtamēti veteris: p ſaphyrū vo p/
dicatoꝛeſ exp̄mi teſtamēti noui. Illi quippe
q̃uis magnā iuſticie vitam tenerēt: carnali
tam ꝑpagini ſeruiebāt. Quia igit ꝓſtat q̃ q̃
dam terrena agerēt: non imerito p ſardoni/
cum lapidē qui vt p̄dixim? terre rubre tenet
ſpeciē deſignanꝛ. Per ſaphyrū vo q̃ ꝛ aerij
coloris teſtamēti noui ꝓgrue p̄dicatoꝛes ac/
cipim? q̃ carnalis ꝑpaginis deſideria poſt/
ponētes celeſtia ſola ſectati ſunt. Vñ ꝛ pro/
pheta ꝓſpiciens cūcta carnis deſideria ſan/
ctos ap̄los ſpeciali ardoꝛe trāſcendē: āmira/
tus ait: Qui ſunt hi q̃ vt nubes volāt? Ac ſi
apte dicat: Nos p terrā ḡdimur: qui adhuc
ꝓnūgijs implicamur ꝛ ꝑpagāde ſoboli opa
carnis impendim?: iſti vo in terra nō ambu/
lant ſ vt nubes volāt: q̃ dū celeſtia appetūt
de terrenis deſiderijs nihil tangūt. Ait ḡ qz
dei ſapia ſardonico vel ſaphyro lapidi non
ꝓferꝛ: ac ſi patenꝛ inſinuet dicēs: Ei q̃ hō in
ter hoies cernit: nec in antiq̃s quiſq̃ nec in
nouis patribus equaꝛ: quia ex deitate habz
qđ in humanitate quēq̃ ſimilez non habet.
Tex. Vñ adhuc ſubdit. ℣ Nō adequabit ei au/
rum vel vitrū. Quis hoc ſanū ſapiens iuxta B
litterā ſentire dignet? Utrum quippe vt ſu/
perius dixim? auro longe eſt vili?: ꝛ poſtq̃
dictū eſt q̃ auruz huic ſapie non equaꝛ: ad/
huc quaſi creſcendo ſubiungit: q̃ ei quoq̃
nec vitrū poſſit equari. Sed ipſa nos littera
ab hiſtorico intellectu deficiens ad indagan
dum allegorie myſteriū mittit. Auri nanq̃
metallum nouim? potiori metallis omnibuſ
claritate fulgere. Vitri quoq̃ natura eſt vt
extrinſecus viſu pura intrinſecus ſpiciuita/
te perluceat. In alio metallo quicquid intri
ſecus continetur abſcondit: in vitro vero q̃/
libet liquoꝛ qualis continet interi? talis ex/
terius demonſtraꝛ atq̃ vt ita dixerim omis
liquoꝛ i vitreo vaſculo clauſus patet. Quid
ergo aliud in auro vel vitro accipim? niſi il/
lam ſupernam patriam: illam beatoꝝ ciuiū
ſocietatem quoꝝ coꝛda ſibiinuicē ꝛ claritate C
fulgent ꝛ puritate tranſlucēt? Quā iohānes Apoc.21
in apocalypſi ꝓſpexerat cū dicebat: Et erat
ſtructura muri eius ex lapide iaſpide: ipa ve
ro ciuitas auro mūdo ſimilis vitro mundo.
Quia enī ſancti omēs ſumma in ea beatitu/
dinis claritate fulgebunt: in ſtructa auro di
dicitur: Et quoniā ipa eoꝝ claritas viciſſim
ſibi in alternis coꝛdib? patet: ꝛ cum vniuſcu
iuſq̃ vultus attendit ſimul ꝛ conſcientia pe
netatur: hoc ip̄m aurum vitro mūdo ſimile
eſſe memoraꝛ. Ibi quippe vniuſcuiuſq̃ mē/
tem ab'alterius oculis membroꝝ cuꝛpulētia
non abſcondet: ſ patebit anim? patebit coꝛ
poꝛalibus oculis ipa etiam coꝛporis armo/
nia: ſicq̃ vnuſquiſq̃ tunc erit ꝓſpicabilis al
teri ſicut nūc eſſe non poteſt ꝓſpicabilis ſibi
Nunc autē coꝛda nr̄a ℣ Cap.XXXI A
q̃diu in hac vita, ſum? qz ab altero
in alterū videri nō p̄nt: nō intra vi/
trea ſ intra lutea vaſcula ꝓcludunꝛ. Cui ſ.
luto p paſſionē mētis inherere ꝑpba formi/ ps.68
dabat cū diceret: Eripe me de luto vt nō inhe/
reā. Dō nim? rū habitaculū coꝛpoꝝ: paulus 2.Cor.5
domū terreſtrē noīat dicēs: Scim? qm̄ ſi ter
reſtris dom? nr̄a hui? habitatiōis diſſoluaꝛ
q̃ edificatione? ex deo habem? domuz non
manufactā eternā in ceꝛ. In hac itaq̃ terre/
ſtri domo q̃ſq̃ viuim? ip̄m vt ita dicā coꝛ/
ruptiōis nr̄e parietē mētis oculos nullaten?
penetram?: ꝛ viciſſim i alijs vidē occulta nō
poſſum?. Vñ ſcta eccl'ia ſpōſi ſui ſpē videre
in dinitate deſideraſ: nec tm̄ valēs q̃ et'nita
tis illi? formā quā intueri ꝓcupiuerat: ab ei?
ocul'aſſūpta hūanitas abſcōdebat in cāticis
cāticoꝝ meraſ dic̄: En ipe ſtat p? pietē nr̄m Can.2.
Ac ſi apte dicat: Ego hūc i dinitatis ſue ia

B specie vidē desidero: ꝑ adhuc a visiōe illi⁹ p assumpte carnis parietem excludor. Quo/usq; itaq; in hac corruptibili carne viuimus/ cogitationes nostras in alterutrū non vide/mus. Unde rursum per eundem paulū dici
1.Cor.2. tur: Quis scit hominū que sunt homis: nisi
1.Cor.3 spirit⁹ hominis qui in ipso est? Et rursū. Nolite iudicare ante tempus donec veniat dñs qui ⁊ illuminabit abscondita tenebraruz: et manifestabit consilia cordium. Illa itaq; ci/uitas que sua vicissim singulis corda manifestat ex auro dicit similis vitro mūdo vt de/signetur auro clara: vitro pspicua. Sed q̄z/uis in ea sancti omnes tanta claritate fulgeāt tanta pspicuitate transluceāt: ei tamen sapiē/tie de cuius imagine habent omne qđ sunt equari non possunt. Bene ergo dicit: Non equabit ei aurū vel vitrum. Ad hoc eni sancti omnes ad illa gaudia eterna pueniūt: vt
1.Jo.3. esse deo similes possint: sicut scriptū est: Cū apparuerit similes ei erim⁹: quoniaz videbi/mus eum sicuti est. Et tamē scriptū est: Do/
Ps.43. mine quis similis tibi? Et iterum: Aut quis
C erit similis deo inter filios dei? Unde ergo si/miles ⁊ vnde non similes nisi quia huic sapientie ⁊ similes erunt ad imaginē ⁊ tamē non erunt similes ad equalitatē? Aspice ēdo quip/pe eternitatē dei fit eis vt eterni sint: ⁊ dū visionis eius donū percipiūt ⁊ pceptione bti/tudinis imitant qđ vident. Et similes ergo sunt qui beati fiunt: ⁊ tamē creatori similes non sunt quia creatura sunt. Et habēt itaq; quandem dei similitudinē quia non habent finem: ⁊ tamen incircūscripti equalitatē non habent qui habent circūscriptionez. Bic ait recte: non adequabit ei aurū vel vitrum: qz q̄talibet sancti claritate ⁊ pspicuitate fulgeant: aliud est hoies esse sapientes in deo: atq; aliud esse hominē sapientiā dei. Quā profecto sapientiā ille veraciter agnouit: qui me/diatorē dei ⁊ hominū aliquem compare sanctorum minime presumpsit. Unde ⁊ subditur

Ter. A Nec cōmutabunt p/ Cap. XXXII
ea vasa auri excelsa ⁊ eminētia. Excelsum quippe vas auri: helias exti/tit excelsuz vas auri hieremias: excelsa atq; eminētia auri vasa priores patres fuere. Sz hec dei sapiētia vt a carnali nos puersatione redimeret apparuit in carne ⁊ qui illam ve/raciter non agnouit mediatorez dei ⁊ hominum hominē iesum christū vnū esse ex pro/phetis putauit: quē electoz oculi fide tenue/
Matb.16. rūt deum cū viderent hominē. Unde ab eo sanctis discipulis dicit: Quē dicūt hoies eē filiū hois? Qui cū rñderent ptin⁹ alij iohannem baptistā: alij heliā: alij vo hieremiā aut ex pphetis de suo mox sensu reqrunt. Vos aūt quē me esse dicitis? Qui petr⁹ toti⁹ eccle/sie voce respondēs ait: Tu es christ⁹ fili⁹ dei
1.Cor.1. viui. Quia igit iuxta pauli vocē: christū no/uim⁹ dei virtutē ⁊ dei sapiaz: petrus p hac sapiētia vasa auri excelsa ⁊ eminētia cōmutare noluit: quia de illa non aliud q̄z erat intellexit. Magnū quippe vt dictum est vas auri iohānes. Magnū vas auri helias vel hieremias fuit. Sed quisq; eundē deū quē/libet eoz credidit: vas auri excelsum ⁊ emi/nens p sapiētia nō mutauit. Ecclesia vo vas B
auri p hac sapiētia non cōmutat: qz christuz filiū dei nō vnū esse pphetarū ꝑ vnū pphetarū dñm credit. Ipsam quippe ad se veniſ/se sapiam vidēs noluit se in illis aureis vasis figere: ꝑ ineam studuit fide certissima ptran/sire. Un in canticis canticoz dicit: Inuene/
Can.3. rūt me vigiles: qui custodiūt ciuitatē. Num quē dilexit aia mea vidistis? Paululū cū p/transissem eos inuenit quez diligit aia mea. Quos ei vigiles qui custodiūt ciuitatē: nisi priores patres vel pphetas accipim⁹? q̄ studuerūt ad custodiā nostram sancte pdicationis voce vigilare. Sed cū redemptor suuz ecclesia quereret: in ipis antiq; pdicatorib⁹ spez figere noluit cū dicit: paululū cū ptransissem eos inueni quē diligit aia mea: Illum q̄ppe inuenire nō posset: si istos ptrāsire noluisset. In istis se custodib⁹ infideles fixerāt q̄ christū filiū dei vnūquēlibet esse illoz credebant. Uoce igit ac fide petri inuentos vigiles sctā ecclesia trāsist: q̄ ppbarū dñm vnūquē/libet ex pphetis credē ꝓtēpsit. Dicat g̃ nec cōmutabunt p ea vasa auri excelsa ⁊ eminētia: qz electi quiq; sctoz vitaz ⁊ venerant ex sublimitate ⁊ tamē nō suscipiūt ad errorem. Quos eni puros homies esse sciūt deo hoi/
oino nō ꝓferunt. Un adhuc subdit. V Nec Ter.
cōmemorabunt in compatiōe ei⁹. Oēs eniz supne patrie electi sancti q̄dē ⁊ iusti sunt: sed pticipatiōe sapie nō compatiōe. Quid enim sunt hoies deo compati? Lumē gūt sapia lumen ⁊ serui sapie vocari solēt. Sz illa lumē illuminās isti lumē illuminatū sicut scriptuz est. Erat lux vera que illuminat oēm hoiem
Joh.1. venientē in hūc mūdū. Istis aūt tm̄mō dicitur: Uos estis lux mūdi. Justicia q̄dē sapia
Matb.5. iustitia ⁊ serui sapie nū cupant: ꝑ illa iustitia iustificās ē: isti aūt sūt iustitia iustificata. De deo q̄ppe q̄ sapia ē dr vt sit ipe iust⁹ ⁊ iustificans: isti vo dicūt vt nos efficēmur iustitia dei i ipo. Aliē g̃ venerādū ē lumē illuminās aliter lumen illuminatū. Aliē iustitia iustifi/

cans: aliter iustícia iustificata. V XXXIII

A Sapientia ẏo est ⁊ sapit: ne habet aliud esse aliud sapere: serui autē sapiētie esse q̄dem sapientes possunt: nec tamen hoc habent esse qđ sapere: nam ⁊ esse possunt ⁊ sapiētes non esse. Habet vitam sapientia: sed nō aliud habet ⁊ aliud est: quippe cui hoc est esse qđ viuere. Serui aūt sapientie cū habent vitam aliud sunt ⁊ aliud habent: quippe q̄libz nō est hoc esse qđ viuere nam possunt iuxta aliq̄d esse nec viuere. Aliud quippe illis est esse: aliud viuere: q̄ in ipso parente p̄mo essentiā habuere p inimicū: vitam habuere p accessum: q̄ñ p̄ius de terra fact⁹ est homo: ⁊ postmodū sicut scriptū

Gē.2. est inspirauit in faciē eius spiraculū vite: ⁊ factus est homo in animā viuentē. Sapientia ẏo habet essentiā: habet vitam: sed qđ habz ipsa est. Proinde incōmutabiliť viuit: quia non ex accidēti: sed essentialiť viuit. Sola ergo cū patre ⁊ cū sanctospū veraciter est: cui⁹ essentie compatū eē nostrū nō esse est. Huic si p̄iūgimur sum⁹: viuimus sapimus: huic si cōparamur: nec sapim⁹: nec viuim⁹ omno: nec sumus. Hinc est q̄ sancti omēs q̄ñ in dei vi/

B sione p̄ficiūt: ē̄tomagis diuinitatis interna p̄spiciunt: tantomagis se nihil eē cognoscūt Iusq̄ quippe legitur q̄ abraam cinerem et puluerem se esse p̄fessus est: nisi cum habere

Gē.18. dei meruit collocutionē. Ait enim: Loquar ad dñm meū cū sim puluis ⁊ cinis. Esse enim se aliquē fortasse crederet si veracem essentiam que super ipsum ē minime sensisset. At ẏo vbi ad imutabilē p̄templandū sup seruat⁹ est impletus tante p̄templatiōis potentia dum videret illum nil se esse nisi puluerem vidit: hinc est etiam q̄ ppheta replet⁹ eadem sapientia exclamat: Memēto dñe q̄ puluis sumus. Qui rursus eiusdem incōmutabilitatē

Ps.101. essentie p̄templat⁹ ait: Omnia sicut vestimētum veterascēt: ⁊ sicut opertoriū mutab eos et mutabunť: tu aūt idem ipse es: ⁊ anni tui non deficient. Hinc ad moysen dicit: Ego

Exo.3. sum qui sum: ⁊ dices filijs israel: qui est misit me ad vos. Solus quippe veracit⁹ est: q̄ solus incōmutabilis p̄manet. Nam oē qđ modo sic ⁊ modo aliter ē iuxta non esse est. Permanere enī in statu suo non potest atq̄ aliq̄ modo ad non eē itur: dū ab eo qđ fuerat sp ad aliud p momenta tempor⁹ ducit. Ut ergo in p̄ticipatione illius essentie aliq̄d simus cognoscam⁹ nosmetipsos quia ppe nihilum

C sum⁹. Bene itaq̄ dicit: Nec cōmemorabūtur in compatione eius: quia vasa auri excelsa ⁊ eminētia que ex participatiōe sapie nob venerāda non sunt in compatiōe sapiētie eti am memorāda non sunt. Quia ẏo hec sapiētia humanis cordib⁹ latenť infundit: sicut ō sanctospiritu quoq̄ dictū est: Spiritus vbi Jo.3. vult spirat: ⁊ vocem eius audis ⁊ nō scis vnde veniat ⁊ quo vadat: idcirco subiungitur. Trahit enim sapientia de occultis. De occultis sapiētia trahit: quia cū sit inuisibil⁹ nō Tra. nisi inuisibiliť inuenit. Que recte quoq̄ tra/ B hi dicit: quia sicut flatū trahim⁹ vt corpus viuat: sic ab intimis sapiētie spirit⁹ ducit vt Ps 118. ad vitam anima subsistat. Unde p̄s ait: Os meū aperui ⁊ attraxi spiritū. Que nimirū sapientia humana carne cū anima rationali suscepta: dum ab intimis apparuisset in p̄romptu: mūdus hic q̄ auctorē suū inuisibilē videre non potuit quem visibilē p̄spexit hominē eum quoq̄ ⁊ inuisibilē agnouit deū p̄uersa est ab infidelitatis sue tenebris supba p̄ius sua auersione gentilitas: ostensis signis creduit fides p̄pagata aūt fide in veneratiōe omniū sancte ecclesie culmen emicuit. Cui cum deessent aperti adūsarij temptari cepit a suis Nam quoq̄ in ea hereses exorte: contra eā duri certaminis bella parauerūt. Exercēdi quippe est hoc tpe per laborē: que sequenti tendit ad remūerationē. Quia ex re actū est vt in eo nōnulli p̄dirent qui mediatorez dei et hominū hominez christum iesum purum hominem creatum dicerēt: sed ex gratia edificatum: tantūq̄ ei sanctitatis tribuerēt q̄tū de sanctis ceteris eius videlz famul⁹ agnouissent: quos beat⁹ iob pphecie spū afflat⁹ sententie sue diffinitiōe redarguit dicens:

Tex. A Non adequabit ei V Cap. XXXIIII topazius ō ethyopia. Quid p ethyopiaz nisi p̄sentē mūdū accipimus: q̄ colorez nigredine designat peccatorū populum feditatēq̄ meritorū. Aliq̄n ẏo ethyopie noie specialiť gentilitas designari solet infidelitatis p̄ius nigra peccatis. Quā venīēte dño abacbuc ppheta vidit timore pterritaz et ait: Tabernacula ethyopū expauescēt: tabernacula terre madian. Dauid quoq̄ pro/ pheta videns q̄ ad iudeaz redimendā veniret dñs sed ante gentilitas crederet ⁊ postRo.11. modū iudea sequereť sicut scptū est: Donec plenitudo gentiū introiret ⁊ sic omnis israel Rē.67 saluus fieret dicit: Ethyopia p̄ueniet manus ei⁹ deo. id est p̄uscq̄ iudea credat saluandus se offert oipotenti dño peccatis nigra gentilitas. Topazius ẏo p̄ciosus lapis est: quia greca lingua pan omne dicitur: p̄o eo q̄ omni colore resplendet topazius quasi topandus vocatur. Dum ẏo in deum p̄uersa gentili/

tas credidit ex ea multi sunt dono spũs locupletati: vt quasi multis coloꝛib⁹ sicut multis ⁊tutib⁹ luceant. Sed ne acceptis quisq; virtutib⁹ extollat: a sancto viro nũc dicit: non adequabit ei topazíũ de ethyopia. Ac si aperte dicat: Nullus sanctoꝛ q̃buslibet ⁊tutib⁹ plenus ex ista tamẽ nigredine mũdi collect⁹ se equari ei potest: ꝺ quo scriptũ est: Aõ nascetur ex te sanctũ vocabit fili⁹ dei. Nos q̃pe etsi sancti efficimur: non tamẽ sancti nascimur: quia ipsa nature coꝛruptibilis ꝺditiõe ꝓstringimur: vt cũ ꝓpheta dicam⁹: Ecce ei in iniq̃tatib⁹ ꝺceptus sum: ⁊ in peccatis peperit me mater mea. Ille autẽ solus veracit sanctus nat⁹ est: qui vt ipsam ꝺditionẽ nature coꝛruptibilis viceret: ex cõmixtiõe carnalis copule ꝺcept⁹ non est. Huic se sapie quasi qꝺdam topazíũ de ethyopia equari voluit: cũ quedã heresiarches dixit: Nõ inuidio chꝛisto deo facto: si volo ⁊ ipse possim fieri. Qui iesum chꝛistũ dñm nr̃m nõ p mysteriuꝫ ꝺceptiõis: sed p ꝓfectũ gratie deuꝫ putauit uersa allegatiõe astruẽs eum purũ hoiem natũ: sed vt deus essꝫ p meritũ ꝓfecisse: atq; ob hoc estimãs ⁊ se ⁊ quoslibet alios posse ei coequari q̃ filij dei p gr̃am sunt: non intelligens non attẽdens quia nõ adequabit ei topazíũ de ethyopia. Aliud ẽ enĩ natos p gratiam hoies adoptiõis accipe: aliud vnũ singulariť p diuinitatis potentiã: deum ex ipso ꝺceptu ꝓdisse: nec equari põt gloꝛia vnigeniti: habita p naturã: alijs accepta p gratiã.

A Mediatoꝛ quippe dei ¶ Cap. XXXV atq; hominũ hõ chꝛist⁹ iesus non sicut iste hereticus desipit: alter in humanitate alter in deitate est: nõ pꝛius homo ꝺceptus atq; editus: post p meritũ vt deus esset accepit: sed nũciante angelo ⁊ aduenente spũ mox verbũ in vtero: mox intra vterũ verbũ caro ⁊ manẽte incõmutabili essentia que ei est cũ pr̃e ⁊ cũ sanctoꝛ spũ coeterna assumpsit intra ꝛginea viscera: vt ⁊ impassibilis pati ⁊ imoꝛtalis moꝛi ⁊ eternꝰ ante secula temꝑalis possit esse in fine seculoꝛ: vt p ineffabile sacramẽtũ ꝺceptu sancto ⁊ partu iuuenili ꝑfm veritatẽ vtriusq; nature: eadẽ virgo ⁊ ancilla dñi esset ⁊ mater. Sic quippe ei ab elisabet ꝺꝛ: Vñ hoc mihi: vt veniat mat dñi mei ad me. Et ipsa virgo ꝺcipiens dixit: Ecce ancilla dñi: fiat mihi ꝑfm verbũ tuum. Et q̃uis ipse aliud ex patre aliud ex virgine nõ tñ ali⁹ ex pr̃e ali⁹ ex ꝛgine: sed ipe est eternus ex patre ipe tꝑalis ex mr̃e: ipse qui fecit ipse qui fact⁹ est: ipse speciosus forma ꝑ filijs hominũ p ꝺinitatẽ ⁊ ipse de q̃ dictũ est. Vidimus eũ ⁊ nõ erat aspect⁹: ⁊ non est sp⁹s ei neq; decoꝛ p hũanitatẽ. Ipse ante secula de patre sine mr̃e: ipse in fine seculoꝛ de matre sine patre. Ipse templũ: ipse conditoꝛ templi: ipse auctoꝛ operis: ipse op⁹ auctoris: manens vnus ex vtraq; ⁊ i vtraq; natura: nec naturarũ copulatione ꝓfusus: nec naturarũ distinctione geminat⁹. Sed quia nõ hec tractãda suscepim⁹: ad exponẽdi oꝛdinẽ redeamus. Notandũ nobis est q̃ sanct⁹ vir vt lõge distare ab hac sapia angelos demonstraret dixit: non dabit aurũ obꝛisuꝫ ꝑ ea. Qui vt antiquos etiã patres sacri eloquij tractatoꝛes inferioꝛes ostenderet: adiũxit. Nec appendetur argentũ in cõmutatiõe ei⁹. Ut philosophoꝛ quoq; sapiẽtiaꝫ huic monstraret longe subesse intulit. Nõ ꝓferť tinctis indie coloꝛib⁹ atq; subiũxit. Nec lapidi sardonico pcios̃issimo vel saphyro. Ut in illa quoq; supna ciuitate nullũ q̃enire ad equalitatẽ vnigeniti demonstraret addidit. Non adeq̃bitur ei aurum vel vitruꝫ. Ut pꝛophetas q̃ ei subesse ostenderet adiũxit. Nec cõmutabunť ꝑ ea vasa auri excelsa ⁊ eminẽtia: nec cõmemoꝛabunť compatiõe eius. Trahitur enim sapientia de occultis. Ad extremũ ꝛo vt ipsos quoq; in ecclesia hereticos increparet: qui a gentilitatis erroꝛe veniẽtes fidem quã percipiunt per supbiaꝫ scindũt addidit. Non adequabit ei topazium de ethyopia. Ac si patenter insinuet dicẽs: Hi qui ex peccati nigredine ad ꝙersionem veniũt equari deo omnino non possunt: q̃uis multis colorum virtutibus resplẽdere videanť. Quorum vt superbia refutetur: apte subiungit. Nec tincture mũdissime component. Tincture enĩ mũdissime vocãtur: hi qui veracit sunt humles veraciter sancti: qui sciunt quidem quia ex semetipsis virtutũ speciem non habent: ꝑ hanc ex dono gratie desuper venientis tenenent. Tincti eniꝫ non essent si sanctitatem naturaliter habuissent. Sed mundissime ticture sunt: quia humiliť custodiũt supueniente in se virtutem gratiam quaꝫ acceperunt. Hinc est eniꝫ q̃ sponsi voce ꝺ sancta ecclesia dicitur: Que est ista que ascẽdit dealbata. Quia enĩ sancta ecclesia celestẽ vitam naturaliť non habet ꝑ supueniente spiritu pulchꝛitudine donoꝛ componit: non alba: sed dealbata memoꝛatur. Et notandum q̃ superius cum dixisset: non confertur tinctis indie coloꝛib⁹ eosdem coloꝛes nõ intulit mũdos: hoc ꝛo in loco vt tincturã veraciuꝫ ⁊tutũ ab illa philosophoꝛ fucatiõe distingueret tincturas dicens addidit mũdissimas

B Tincture enī mūdissime recte noiank: hi qui
ꝑus p prꝛaua opa fedi fuerāt: supueniēte taī
spū nitoꝛe gr̄e vestiunt: vt longe aliud appa
reant esse q̄z ei āt. Uñ etiam baptisma. id est.
tinctio dicit ipsa nr̄a in aquā descēsio. Tin/
gimur quippe ⁊ qui prius in decoꝛi eramus
deforꝛmitate vicioꝝ accepta fide reddimur
pulchꝛi gratia ꝛenouamēto virtutū. Sequit

Tex. ¶ Unde ergo sapia veniet ⁊ quis est locus
intelligētie? Abscondita est ab oculis oium
viuentiū. Pensandū magnope est: qđ a san
cto viro requirit: vnde sapia veniat. Ab eo
etenī venit a quo oꝛta est. Sed q̄ ab inuisi/
bili ⁊ coeterno patre nascit: eius via occul/
Esa.53. ta est. Uñ p ꝓphetā dicit: Gnātionez illius
quis enarrabit? Locus ꝛo intelligentie eius
est mens hūana quā hec dei sapia dū reple/
uerit sanctam facit. Quia ergo ⁊ inuisibilis
est de quo ꝓdūt ⁊ incertū nobis est: in cuius
mente intellecta reꝛescat: recte nūc dicitur:
Unde ergo sapia veniret ⁊ quis est locꝰ in/
telligētie? ¶ Capꝫ. XXXVI

A Ed hoc valde mirū est qđ ꝓtinꝰ sub
Tex inferit. ¶ Abscōdita ē ab oculꝭ oium
viuentiū. Sapia quippe que deꝰ est: si om/
nīū viuentiū oculis occulta esset: hanc pcul
dubio sanctoꝝ nemo vidisset. Sed ecce huic
sententie iohannē audio ꝯcordantē qui ait:
1.Jo.1. Deū nemo vidit vnq̄z. Rursumq̄z cū testa/
menti veteris pr̄es intueoꝛ multos hoꝝ te/
ste ipsa sacre lectiōis historia deū vidisse co/
Gen.42. gnosco. Uidit quippe iacob dñm q̄ ait: Ui/
di dñm facie ad faciē ⁊ salua facta est anima
Exo.33 mea. Uidit moyses deū de q̄ scriptū est: Lo
quebat dñs ad moysen facie ad faciē: sicut
loqui solet hō ad amicū suū. Uidit isdez iob
dñz qui dicit: Auditu auris audiui te: nunc
aūt oculus meꝰ videt te. Uidit esaias dñm
Esa.6. q̄ ait: Anno q̄ moꝛtuꝰ est rex oziας: vidi dñz
sedentē sup solīū excelsum ⁊ eleuatū. Uidit
3.Reg 22 micheas dñm q̄ ait: Uidi dñm sedentez sup
solīū suū ⁊ oēm exercitū celi assistentē ei a de
B xtris ⁊ a sinistris. Quid est ḡ qđ tot testamē
ti veteris pr̄es deū se vidisse testati sunt: ⁊ ta
men ō hac sapia que deꝰ est dicit: abscōdita
est ab oculis oium viuentiū? Et iohānes ait
Deū nemo vidit vnq̄z: nisi hoc qđ patenter
dat intelligi: q̄ q̄diu hic moꝛtaliter viuit vi/
deri p quasdā imagines deꝰ pōt: sed p ipam
nature sue spēz nō pōt: vt aia gr̄a spūs affla
ta p figuras quasdā deū videat: ꝑ ad ipsam
vim eius essentie nō ptingat. Hinc est enī q
iacob q̄ deū se vidisse testat: hūc nō nisi i an/
gelo vidit. Hinc ē q moyses q̄ cuz deo facie
ad faciē loq̄bat sicut loq̄ solet hō cum amico
suo ei inter ipsa ꝛba sue locutionis dicit: Si Exo.33
inueni gr̄am in ꝓspectu tuo: ostende mihi te
ipsum manifeste vt videā te. Certe enī si deꝰ
non erat cū quo loquebat ostende mihi de/
um diceret: ⁊ non ostēde temetipm. Si autē C
deus erat cū quo facie ad faciē loquebatur:
cur se petebat deū videre quē videbat? Ex
hac eius petitiōe colligit: q̄ eum sitiebat
p incircūscripte nature sue claritatē cernere
quē iam ceperat p quasdā imagines videre
vt sic supna essentia mētis eius oculis adesꝫ
set: quatinꝰ ei ad eternitatis visionem nulla
imago creata tpaliter interesset. Et viderūt ḡ
pr̄es testamēti veteris dñm: ⁊ tamē iuxta io
hannis vocem: deum nemo vidit vnq̄z: ⁊ iu
xta beati iob sententiā: sapia que deꝰ est ab/
scondita est ab oculis oium viuentiū: qui ai
hac moꝛtali carne ꝓsistentibus ⁊ videri po/
tuit p quasdā circūscriptas imagines: ⁊ vi/
deri nō pōt p incircūscptū lumē eternitatis.

In ꝓo a q̄busdā ¶ Capꝫ. XXXVII A
Spotest in hac coꝛruptibili carne vi/
uentibꝰ ꝑ tamē mestumabili virtute
ꝛescentibꝰ quodā ꝓtemplatiōis acumie ek/
na dei claritas videri: hoc q̄z a bti iob sentē/
tia non abhoꝛret: qui ait: Abscōdita est ab
oculis oium viuentiū: quoniā quisq̄s sapiē/
tiam que deꝰ est vidit: huic vite fundit⁹ mo/
ritur ne iam eius amoꝛe teneaī. Nullus q̄p/
pe eam vidit q̄ adhuc carnaliter viuit: q̄ ne/
mo pōt amplecti deū simul ⁊ seculū. Qui ei
deū vidit: eoipso moꝛit: quo vel intētiōe coꝛ
dis: vel affectu opis ab huiꝰ vite delectatio/
nibus tota mēte sepaī. Uñ adhuc ad eundē
q̄z moysen dicit: Nō enī videbit me hō ⁊ vi Ubi.s.
uet. Ac si apte diceret: Nullus vnq̄z deum
spūaliter vidit ⁊ mūdo carnaliter viuit. Unde
paulus q̄z apls q̄ adhuc dei inuisibilia sicut
ipe testat ex pte cognouerat: iam huic mun/ Gal.6.
do totū se moꝛtuū esse phibebat dicēs: Mi
hi mūdus crucifixꝰ ē: ⁊ ego mūdo. Sicut ei
iam longe supius diximꝰ: non sufficit vt dice
ret mūdo crucifixus sum: nisi etiam p̄mitte/
ret: mihi mūdus crucifixus ē: vt nō solum se
mūdo moꝛtuū: ꝑ etiam mūdū sibi moꝛtuum
esse testaret: quatinꝰ nec ipse mūdū nec ip/
sum iam mūdus appeteret. Si enī duo foꝛ/ B
tasse in vno loco sunt quoꝝ vnꝰ viuꝰ alē ve/
ro sit moꝛtuꝰ: ⁊ si moꝛtuꝰ viuentē non videt
viuꝰ tñ moꝛtuū videt. Predicatoꝛ aūt dei vt
ostēderet q̄ p abiectionē q̄ se hūliādo deie/
cerat: talis iam sctūs esset: vt nec ipe mūduꝫ
nec mūdus ipm ꝓcupisceret nō solum ait se
mūdo crucifixū: vt ipe mūdi gloriā quā ap/
peteret tanq̄z moꝛtuꝰ non videret sed etiam

mũdũ sibi asseruit crucifixũ in q̃ tãta se hũilitate detecerat vt ipe mũd⁹ tanq̃ mortuus
L paulũ hũilẽ atz despectũ iã videre nequaq̃ posset. Sciẽdũ vo ẽ q̃ fuere nõnulli q̃ deuz dicerẽt etiã in illa regiõe btitudis i claritate q̃dẽ sua ꝓspici: ꝑ i nat̃a mime videri. Quos nimirz mioz inq̃sitiõis sbtilitas fefellit. Neq̃ enĩ illi simplici ⁊ incõmutabili eẽntie aliud ẽ claritas aliud natura: ꝑ ipa ei natura sua claritas: ipa claritas natura ẽ. Az enĩ suis discipulis: hec dei sapia se qñq̃ ostenderet ipe pollicet dicẽs: Qui diligit me diliget a pre meo ⁊ ego diligã eũ ⁊ mãifestabo meipm illi. Ac si pater⁹ dicat: Qui in vra me cernitis restat vt i mea me natura videatis. Hic rursus ait: Bti mũdo corde: qm̃ ipi deum videbũt. Hinc paul⁹ dicit: Nũc videm⁹ p specuMat.5. 1.Coz.13. lũ in enigmate: tũc aũt facie ad faciẽ. Nũc cognosco ex pte: tũc aũt cognoscã sicut ⁊ cognitus sum.

A Laꝑ.XXXVIII

1.Pe.1. Sed qz ꝺ deo ꝓximũ p ecclesie ꝓdicatorem ꝺz: In quẽ desiderãt ãgeli ꝓspicere sũt nõnulli q̃ nequaq̃ deum videre vel angelos suspicant. Et tm̃ dictuz p veritatis
Mabt.18. sniam scim⁹. Angeli eoz i celis sp videt faciem pris mei q̃ in celis ẽ. Nunq̃d g̃ aliud veritas: aliud ꝓdicator insonat veritatis? Sed si sniam vtraq̃ ꝓferat: qz sibi nequaq̃ discordet angoscit. Deũ quippe ãgeli ⁊ videt ⁊ videre desiderãt: ⁊ sitiũt intueri ⁊ intuent. Si enĩ sic vidẽ desiderãt: vt effectu sui desiderij mime pfruant desiderio sine fructu anxietatem hz: ⁊ anxietas penaz. Bti vo angeli ab oi pena anxietatis longe sũt: qz nunq̃ simul
Ps.16. pena ⁊ btitudo ꝓueniũt. Rursum cum eos dicim⁹ dei visiõe saciari: qz ⁊ ps. ait: Saciabor dũ mãifestabit gloria tua: ꝓsideranduz nob est qm̃ sacietatẽ solet fastidiũ subsequi. At g̃ recte sibi vtraq̃ ꝓueniãt dicat veritas qz sp videt: dicat ꝓdicator egregius: qz semper videndo desiderãt. Ne enĩ sit i desiderio anxietas desiderãtes saciant: ne aũt sit in satietate fastidiũ: sacietati desiderant. Et desiderant igit̃ sine labore: qz desiderij sacietas comitat̃ ⁊ saciãt sine fastidio: qz ipa sacietas ex
B desiderio sp accedit. Sic q̃ ⁊ nos erim⁹ qñ ad ipm fontẽ vite venerim⁹ erit nob delectabile im̃ssa sitis simul atz sacietas: ꝑ lõge abest a siti necessitas: longe a satietate fastidiũ: qz ⁊ sitiẽtes saciabimur ⁊ saciati sitiem⁹. Videbim⁹ igit̃ deum ipm q̃ erit ꝓximuz laboris
Ibi.6. nr̃i p⁹ mortalitatis hui⁹ tenebras accessa ei⁹ luce gaudeam⁹. Sz cũ ei⁹ lucẽ dicim⁹ accessam: obsistit animo qꝺ paul⁹ dicit: Qui lucẽ habitat inaccessibilẽ quẽ vidit nullus hoim sed nec videre potest. Ecce rursuz audio qꝺ
Ps.33. ps. ait: Accedite ad eũ ⁊ illumiami. Añ ergo accedẽdo illumiamur si ipam lucem qua illumiari possum⁹ non videm⁹? Si vo accedendo ad eũ ipam qua illumiamur lucez videmus: quõ inaccessibilis esse phibet? Qua in re pensandũ est q̃ inaccessibilẽ dixit hominẽ ꝑ humana sapiẽti. Scriptura quippe sacra oẽs carnaliũ sectatores hũanitatis noie notare solet. Añ isdez apls quibusdã discordantib⁹ dicit: Cũ enĩ sit inter vos zelus ⁊ cõ-
1.Coz.3. tentio nõne carnales estis ⁊ ꝑm hoiem ambulatis? Quibus paulopost subiecit: nõne hoies estis? Et vnde alias testimoniũ ꝓtulit. Qꝺ oculus non vidit: nec auris audiuit:
L 1.Coz.2. nec in coꝛ hois ascendit: que ꝓparauit de⁹ diligentib⁹ se. Et cum hoc hoibus dixisset absconditũ mox sbdit: Nob aũt reuelauit de⁹ p spirituz suũ: ipse ab hois vocatiõe discernens: qui raptus supra hoiem diuina iaz saperet. Ita etiam hoc loco cum lucẽ dei inaccessibilem phiberet vt ostẽderet quib⁹ subdidit. Quẽ vidit nullus hominũ ꝑ nec videre potest: more suo hoies vocans oẽs hũana sapientes: qz qui diuina sapiũt: videlicet supra hoies sunt. Videbim⁹ igit̃ deum si p celestẽ ꝓuersationẽ supra hoies esse mereamur. Nec tm̃ ita videbim⁹ sicut videt ipe se; ipm. Longe dispilit̃ quippe videt creator se: q̃ videt creatura creatorẽ. Nam q̃tũ ad imensitatẽ dei quidam nobis modus figitur ꝓtemplatiõis qz eoipso ponderę circũscribimur: q̃ natura sum⁹.

V Laꝑ.XXXIX

A Sed ꝓfecto nõ ita ꝓspicim⁹ deũ sicut ipe ꝓspicit se: sicut ñ ita reꝺelcim⁹ in deo: quẽadmodũ ipe requiescit i se. Nã visio nr̃a vel reꝺes erit vtcũq̃ silis visioni vel requiei illi⁹ ꝑ eq̃lis nõ erit. Ne enĩ iaceam⁹ i nob vt ita dicã ꝓtemplatiõis pẽna nos sbleuat: atz a nob ad illũ erigimur ituẽdũ rapticq̃ intẽtiõe cordis dulcedie ꝓtemplatiõis alicq̃ mõ a nob imus i ipm: ⁊ iam h̃ ipm ire nr̃m min⁹ ẽ reꝺescẽ: ⁊ tm̃ sic ire pfecte reꝺescẽ est ⁊ pfecta g̃ requies ẽ qz de⁹ cernit̃ ⁊ tm̃ ad equãda nõ est requiei illi⁹ qz nõ a se i aliũ trãsit vt reꝺescat. Est itaq̃ reꝺes vt ita dicã silis atz dissilis qz qꝺ illi⁹ requies ẽ: h̃ nr̃a imitatur. Nanq̃ vt beati atq̃ eterni sim⁹ in eẽnũ imitemur eternũ. Et magẽ nob est eternitas imitatio eternitatis: nec exortes sum⁹ ei⁹ quem imitari possum⁹ qz vt videtes ꝑticipamur ⁊ ꝑticipãtes imitamur. Que nimirũ visio nũc fide ichoat̃ ꝑ tũc i spẽ pficit: qm̃ coeternaz deo sapiaz quã mõ p oza pdicãtiũ q̃si p decurrẽtia fluia sumim⁹ in ipo suo fonte bibemus.

Sancti Gregorij Liber XIX

Capitulum I

A

Quid mirũ si eterna dei sapia ꝓspici non valet: qñ ipsa q̃ inuisibilia que ꝑ eam sunt ꝓdita hũanis oculis ꝓhebẽdi nõ pñt In reb⁹ g̃ creatis discim⁹ creatorẽ oium q̃nta hũilitate veneremur: vt in hac vita vsurpare sibi de oipotẽtis dei spẽ mẽs hũana nil audeat: qđ solũ electis suis ꝑmiũ in subseq̃nti remũeratiõe seruat. Vñ bñ posteaq̃ dictuz est. Abscõdita ẽ ab oculis oium viuentiũ ili co subinferẽ. Volucres quoq̃ celi latet. In scꝑtura eni sacra volucres aliq̃n in malo: aliq̃n in bono danẽ intelligi. ꝑ volucres q̃ppe nõnunq̃ ptãtes aerie designanẽ bonorũ studijs adũse. Vñ veritatis voce dicit: Qñ semẽ qđ secus viã cecidit venerũt volucres et comederũt illud: qz nimirũ malignι spũs hũanas mẽtes obsidẽtes: dũ cogitatiões noxias ingerũt verbũ vite a memoria euellũt. Matb.13.

Hinc rursum cuidam diuiti supba sapiẽti ꝺr Mat.8. Vulpes foueas hñt: ꝛ volucres celi nidos: filius aũt hois non habet vbi caput suũ reclinet. Vulpes valde fraudulẽta sunt aialia que in fossis vel specub⁹ se abscondũt. Cũq̃ apparuerint nunq̃ rectis itinerib⁹ ꝑ tortuosis anfractib⁹ currũt. Volucres ꝙo vt nouimus alto volatu se in aera subleuãt. Noie g̃ vulpiũ dolosa atq̃ fraudulẽta: noie aũt volucrũ hec eadẽ supba demonia designanẽ. Ac si dicat: Fraudulẽta ꝛ elata demonia in corde vro. id est. in cogitatiõe supbie inueniunt habitationẽ suam: filius aũt hois vbi caput suũ reclinet nõ habet. id ẽ. hũilitas mea requiẽ in supba mẽte vra nõ inuenit. Quasi eni in quodã volatu volucris illa ꝑma se extulit: que ꝑ elatã cogitationẽ dixit: Isa.14. In celũ ꝙscendã sup astra celi exaltabo soliũ meum: sedebo in monte testamẽti in lateribus aquilonis ascendã sup altitudinẽ nubiũ: ꝛ ero similis altissimo. Ecce q̃ alta supbe volãdo petũt quẽ etiã volatũ ꝛ ꝑmis hominib⁹ psuasit.

C

Ipi q̃ppe volãdo q̃si sup se ire conati sũt qñ eis dictũ ẽ vt gustarẽt ꝛ eẽnt sicut dij. Cũq̃ similitudinẽ dinitatis appetũt: imortalitatis munera pdiderũt. Qui in terrã mortẽdo nõ issent: si sup terrã hũiliter stare voluissent. At ꝑra in bono volucres poni solẽt: sicut i euãgelio dñs cũ similitudinem regni celestis ex grano synapis denũciaret dixit: Mat.13. Cui simile est regnũ dei ꝛ cui simile estimabo illud? Simile ẽ grano synapis: qđ acceptũ hõ misit in ortũ suũ ꝛ creuit ꝛ factũ est i arborẽ magnã: et volucres celi reqeuerũt i ramis ei⁹. Ipse quippe ẽ granũ synapis: q̃ mortis sepultura plãtat⁹ arbor magna surrexit. Granũ nãq̃ fuit cũ moreret: arbor cũ resurgeret. Granũ per hũilitatẽ carnis: arbor ꝑ potẽtiã maiestatis. Granũ qz vidim⁹ eũ ꝛ non erat aspect⁹. Arbor ãt qz speciosus forma ꝑ filijs hoim.

V

Uus arboris rami scti ꝑdicatores sũt. Et videam⁹ q̃ late tẽdãt. Quid eni ꝺ eis ꝺr: In oẽm terrã exiuit sonus eoz: ꝛ i fines orb terre ꝙba eorum. In ist⁹ ramis volucres reqescũt: qz sctẽ aie q̃ q̃ busdã virtutũ pẽnis a terrena cogitatiõe sesubleuãt: i eoz dictis atq̃ ꝙsolatiõib⁹ ab huius vite fatigatiõe respirãt. Hoc igit̃ in loco p⁹ q̃ ꝺ sapia dictũ est: Abscõdita ẽ ab oculis oium viuẽtiũ: recte subiungit̃. Volucres q̃ celi latet: qz i hac corruptibili carne ꝙstitute nature ei⁹ potẽtiã ipsi q̃ viuẽdo nõ penetrãt q̃ iã ꝑ meritũ sctẽ ꝙtẽplatiõis volãt. Ubi apte subiũgit̃. Perditio ꝛ mors dixer̃t auribus nr̃is audiuim⁹ famã eius. Quid ꝑditionis ꝛ mortis nomie nisi maligni spũs designanẽ? Qui inuẽtores mortis ꝛ ꝑditiõis extiterũt: sicut ꝺ ipso eoz ꝑncipe ꝙb⁹ ministri ei⁹ spẽ ꝑ iohannẽ ꝺr: Et nomen illi mors: cui ꝙbiecti oẽs Apo.6. supbi spũs ꝺ hac sapia q̃ de⁹ est dicũt: auribus nr̃is audiuim⁹ famã ei⁹: qz nimirũ visionẽ illi⁹ plena btitudie hre neqeuerũt. Videre q̃ppe pfecte coeternã dei sapiaz hẽ ẽ qđ habere. Vñ ad iohãnẽ ꝺ mũere vincẽtis dicit̃: Apo.2. Dabo illi calculũ ꝛ i calculo nomẽ nouum scꝑtũ: qđ nemo scit nisi q̃ accipit. In hac etenim vita scire aliq̃d vel videre possum⁹: etiam que nõ accepim⁹ hre ꝙo nomẽ nouũ in calculo scꝑtũ. id ẽ. in eterno ꝑmio noticiã dei hũanis mẽtib⁹ inusitatã quã scire nemo põt nisi q̃ hãc etiã accepit hre. Qz vtraq̃ vt dixim⁹ videre deũ h ẽ qđ hre iõ imq̃ spũs hãc sapiam nõ videt: qz repulsi ꝑ supbiã nequaq̃ eã habere potuerũt. Ad lucẽ quippe ei⁹ clauserũt oculos cordis suꝑfusis ei⁹ radijs repugnantes: sicut intelligi etiã ꝺ eisdẽ malignis spiritib⁹ põt qđ scꝑtũ est: Ipsi rebelles fuer̃t luminis. Famã g̃ sapie malignis spiritib⁹ audisse ẽ: ꝑ candẽ sapiaz nõ vidisse ꝛ ei⁹ potẽtiã ex ꝙtute illi⁹ cognouisse: ꝛ tñ sb ea hũiliter stare noluisse. Vñ ꝛ ꝙitatis voce ꝺ ipso maligñuz spirituũ capite ꝺr: Ille homicida erat ab initio Jo.8. Lex. et i veritate nõ stetit. Sequit. Deꝰ intelligit viã ei⁹: ꝛ ipe nouit locũ illi⁹. Hec coetna dei sapia aliter viã hz atq̃ aliter locũ: locuz ꝙo si q̃s intelligit nõ localẽ: nã teneri corꝑaliter nõ põt deꝰ: ꝑ vt dictũ est: locꝰ intelligit nõ local

Locus sapiẽtie pater est: locus pris sapien/
Jo.14. tia: sicut ipsa sapiẽtia attestãte dicit: Ego in
A patre & pater in me. ℣ Cap. III
Liter ergo sapia habet viã atq; aliũ locũ. Viam p hũanitatis transituz: locũ vo p statũ diuinitatis. Inde eni nõ transit vnde eterna est: sed inde trãsit vnde ppe nos apparuit tpalis. Sic nanq; in euãgelio
Mar.10 scriptũ est: quia egrediens ab hiericho dns transibat. Duo aũt ceci sedẽtes iuxta viam clamauerũt dicẽtes: Dne miserere nri fili da uid. Ad quoz vocẽ sicut scriptũ est: stetit ie/sus: & lumẽ reddidit. Quid est aũt trãseũdo audire: stando lumẽ restituere nisi q p hũanitatẽ suam nobis miserit est: qui p diuinitatis sue potentiã a nobis mentis nre tenebras exclusit. Ad eni ppe nos natus & passus est qui resurrexit ascẽdit in celuz: quasi trãsit ie/sus: quia hec numerum actio tpalis est. Sed stans eos tetigit & illumiauit: q; nõ sicut illa
B dispẽsatio verbi tpalis ita verbi eternitas transit: qui in se manẽs innouat oia. Stare eni dei ẽ incõmutabili cogitatiõe mutabilia cũcta disponere: qui ergo clamorẽ petentiuz transiens audiuit stans lumẽ reddit: quia et si ppter nos tpalia ptulit: inde tñ nobis lucem tribuit: vnde haberi mutabilitatis transitũ nescit. Quia igit qñ p carnez appareret hoibus incertũ fuit: recte nũc dicit. Deus intelligit viam eius: & ipse nouit locuz illi. Ac si aperte diceret: Humane cogitatiõi occulta sunt: vel qñ per carnẽ ad hoies sapientia veniat: vel quõ apud patrẽ inuisibilis etiã cũ foris apparuerit psistat: quis hoc intelligi & aliter põt. Nam via eius nõ incõuenienter accipit hocipm qõ venit ad corde: sesecq; nobis intrinsecus infundit. Locus vo eius fit
Mat.3. cor ad qõ veniẽs pmanet. De hac q̃ppe via illius dicit. Vox clamãtis in deserto parate
Ps.67. viam dño. id est. in corde vro venienti sapiẽ
C tie aditũ reserate sicut alias dicit: Iter faci/te ei qui ascẽdit sup occasum. Sup occasum fuit ascẽdere: ipam mortẽ quã ptulerat resurgendo supasse. Ait g̃: Et q̃ ascẽdit sup occasum iter facite. id est. resurgẽti dño in vestris
Lu.1. cordib p fidem viam pbete. Hinc iohãni p spm dicit: Preibis ante faciem dñi parare vias ei. Quisq; eteni pdicãdo a cordib vicio rũ corda audientiũ mũdat: venieti sapientie viam prepat. Habet g̃ via ista sapia habet & locũ. Viam q̃ venit: locũ q̃ manet: sicut ipsa
Jo.14 ait: Si qs diligit me: sermonẽ meũ seruabit: et pr me diliget eũ: & ad eũ veniem & mansionẽ apud eũ faciem. Via est igit qua venit: locus q̃ manet. Dz q̃ venit q̃ vbiq; est: Venire est sapie p illuminationẽ mẽtis nostre: indicare psentiaz maiestatis sue. Et q; hoibus incertũ est: vel in cui corde veniat: vel postq̃ venerit pmanẽdo requiescat: recte nunc dicit: deus intelligit viam ei: & ipse nouit locũ illi: q; solius diuine visionis ẽ cernere vel q̃bus modis intellect sapie ad cor hois veniat: vel cui mens intellectũ vite quẽ pcepit in mortiferis cogitatiõib non amittat. Et q; hec eadẽ sapiaz p hũanitatis gratiã manifestata in cũctis mũdi partibus electoz fuerat corda repletura: recte subdit

Tex. A Ipse eni fines mũdi intuet et ℣ III oia que sub celo sũt respicit. Respicere quippe dei ẽ: ea q̃ amissa ac pdita fuerãt ad suã gram reformare. Vñ scptuz est: Rex q̃ sedet in solio iudicij: dissipat omẽ Pro.20. malũ intuitu suo. Respiciẽdo nanq; leuitatis nostra mala coercuit: & magẽ merita maturitatis dedit. Vñ adhuc sbdit. ℣ Qui fecit Tex. ventus pondus. Velocitate eni ac subtilitate ventoz in scriptura sacra solent aie designari: sicut p ps. de deo dicit: Qui ambulat su/Ps.17. per pennas ventoz. id est. q̃ transgredit virtutes aiarũ. Fecit ergo ventis pondus: quia dũ supna sapia replet aias: eas maturitate solita graues reddit nõ illa grauitate qua dicitur: Filij hominũ vsq; q̃ graui corde. Aliud Ps.4. nãq; est grauẽ esse p psiliũ: aliud p peccatũ aliud est grauẽ esse p pstantiã: aliud p culpã Ista eni grauitas pondus habet oneris illa virtutis. Pondus g̃ accipiũt aie: vt ab intẽtione dei nõ iam leui motu dissiliãt sed in eũ fixa pstantie grauitate psistant. Adhuc ille
Isa.57. ppls leuit mouebat de q̃ p pphetã dr: Abiit vag in viã cordis sui: viã ei vidi & dimisi eũ. Graue aũt psiliũ cordis oẽm incõstantiam vagatiõis expellit. Et qñ sunt aie q̃ leui motu nũc ista nũc illa desiderẽt ops de q̃ ipas leues fluctuatiões mentiũ nõ leuit pensat vagationez cordis relinq̃ndo diiudicat. Sed cũ p gram respicit vagã mentẽ in psilij stabilitatẽ figit. Recte g̃ nũc dicit q̃ fecit vẽtis põdus: q; cũ leues mot animi miserico/diter dignat aspicere: hanc ptinus ad pstãtie maturitatẽ figit. Vel certe mẽtis pondus est facere: pcessam hic electis de virtutibus gloriã pmixtam infirmitate tempare. Unde & subdit. Et aq̃s impẽdit in mẽsura. ℣ Aque Tex. in scriptura sacra aliqñ spũsanctũ: aliquã/do scientiã sacram: aliqñ scientiã prauaz: aliqñ tribulationẽ: aliquando defluẽtes populos: aliquãdo mentes bonoz fidei pdicamẽta sequentũ designare solent. Per aquã q̃p/pe sanctispũs infusio designat: sicut in euã/

Jo.6. gelio dicit: Qui credit in me sicut dicit scptu
L ra. flumina aq̃ viue de ventre ei⁹ fluēt. Ubi
euãgelista secut⁹ adiũxit: Hoc aũt dixit ō spi
ritu quē accepturi erāt credētes i eũ. Rursũ
Eccs.1. p aquã sacra scia designat: sicut ōr: Aq̃ sapi
entie salutaris potabit eos. Per aquã q̃ pra
ua scia appellari solet: sicut apud salomonez
mulier que typũ hereses tenet: callidis suasi
Pro.21. onib⁹ blandit dicens: Aq̃ furtiue dulciores
sunt. Aq̃rũ etiã noie nonunq̃ solēt tribula/
Ps.68. tiones intelligi: sicut p ps. ōr: Saluũ me fac
de⁹: qm̃ intrauerũt aq̃ vsq̃ ad aiam meam.
Apo.17. Per aquã populi designant: sicut p iohan/
nem ōr: Aque quo sunt populi. Per aquã q̃
nõ solũ flux⁹ decurrentiũ ppos: ꝫ etiam bo
nor mẽtes fidei pdicamẽta seq̃ntiũ designã
Esa.3. tur: sicut pphet ait: Beati q̃ seminatis sup
Ps.78. oẽs aq̃s. Et p ps. ōr: Vox dñi sup aquas.
Hoc ḡ in loco q̃d aquarũ noie nisi electorũ
corda signant: que p intellectũ sapie auditũ
iam supne vocis acceperũt. De q̃bus recte

A ET aquas appẽdit in V (dicit:
mensurã: q: sancti ipsi qui subleuãte
spũ ad summa rapiunt: q̃diu in hac
vita sunt: re aliq̃ elatiõe supbiant q̃busdam
temptatiõib⁹ repmunt: vt nequaq̃ tm̃ pfice
re valeãt q̃tũ volũt: ꝫ ne extollant supbia
5.Re.19. fit in eis iparũ quedã mẽsura vtutũ. Hinc ẽ
eni q̃ helias dũ tot vtutib⁹ in alta pfecisset
quadã mẽsura suspẽsus est: dũ iezabel post/
modũ q̃uis reginã tamẽ mulierculaz fugit.
Perpẽdo quippe hũc mire vtutis virũ ig/
nem de celo trahere: t scdo q̃nq̃genarios vi
ros cũ suis omib⁹ petitiõe sbdita ꝯremare:
verbo celos a pluuijs claudere: verbo celos
ad pluuias apire: suscitantẽ mortuos: vẽtu
ra q̃q̃ pꝛidentẽ: t ecce rursus animo occur/
rit q̃ pauore añ vnã mulierculã fugerit. Cõ/
sidero virũ timore pculsuz de manu dei mor
tem petere nec accipe: ō manu mulieris mor
Tbi5. tem fugiẽdo vitare. Querebat eni morte dũ
b fugeret dicẽs: Sufficit mihi: tolle aiam meã
neq̃ eni melior sum q̃ pres mei. Unde ḡ sic
potẽs vt tot illas vtutes faciat: Uñ sic infir
mus vt ita feminã ptimescat: nisi q: aque ap
penduñt mẽsura: vt ipsi sancti dei homines t
multũ valeant p potentiã dei: t rursuz qua
dam mẽsura moderati sint p infirmitatẽ suã
In illis vtutib⁹ helias q̃d de deo acceperat
in istis infirmitatib⁹ q̃d de se esse poterat ag/
noscebat. Illa potẽtia virtus fuit: ista infir/
mitas custos vtutis. In illis vtutib⁹ quod
ostendebat accepat: in istis infirmitatib⁹ ꝰ
q̃ accepat custodiebat. In miraculis mon
strabat helias: i infirmitatib⁹ seruabat. Sic
paulũ video fluminũ t latronũ ciuitatis t so
litudinis maris ac terre pcula sustinentem:
frenantẽ ieiunijs ac vigilijs corpus: sustinẽ/
tem frigoris t nuditatis erũnam: ad eccleſia
rũ custodiã vigilant se ac pastoralit exercen
tem: ad tertiũ celũ raptũ: rursumq̃ eũ in pa
radiso raptũ: t audisse archana verba q̃ nõ
licet hoi loqui: t tamen sathane angelo ad
temptandũ ꝯcedit: orat vt eximi debeat: et
non exaudit. Cuius cum ipa initia ꝙuersio/
nis aspicio: perpẽdo q̃ ei supna pietas celos
aperit sesecq̃ illi iesus de sublimib⁹ ostendit. L
Qui lumẽ corporis ad tempus perdidit lu/
men cordis in perpetuũ accepit. Ad ananiã
mittit vas electiõis vocat: t tamẽ de ciuita
te eadem qua post visionẽ iesu ingressus fue
rat fugiẽs recedit: sicut ipe testat dicẽs: Da
masci ꝓpositus gẽtis arethe regis custodie/
bat ciuitatẽ damascenor vt me comphen/
deret: t per fenestrã in sporta dimissus fuz p
murũ: t sic effugi manꝰ eius. Cui licenter dis/
cam. O paule in celo iam iesum ꝙspicis t in
terra adhuc hoiem fugis? In paradisuz dei
duceris: secreta dei verba agnoscis: t adhuc
a sathane angelo tẽptaris? Uñ sic fortis ad
celestia rapiaris vñ sic infirmꝰ vt in terra ho
minẽ fugias: t adhuc a sathane angelo adũ
sa tolleres: nisi q: ipe q̃ te sbleuat: rursũ te sb
tilissima mẽsura moderat: vt i miraculis
nob ꝓdices vtutẽ dei: t rursum i timore tuo
remisci nos facias infirmitatis nre. Que tñ
infirmitas ne in despationẽ ptrahat nos cũ
pulsat dũ in ifirmitate tua dñz rogaresq̃ au
ditꝰ ñ es: nob q̃ locutꝰ es q̃d audisti? Suffi
cit tibi gra mea: nã virtꝰ in infinitate pficitur

A Perta ḡ voce deꝯdit: q: cu V VI
stos ẽ vtutis infirmitas. Tũc q̃ppe
bene interꝰ custodimur cũ p dispẽ/
sationẽ dei tolerabilit tẽptamur exterꝰ ali/
qñ vitijs aliqñ pressuris. Nã eis q̃ q̃s viros
nouimꝰ fuisse vtutũ tẽptatiões atz certamia
nõ defuere vicioz. Hinc ẽ eni q̃ ad ꝙsolatio
nẽ nraz idẽ pdicator egregiꝰ de se q̃daz talia Ro.7.
pdere dignat dicẽs: Uideo aliã legẽ in mẽ/
bris meis repugnãtẽ legi mẽtis mee: t capti
uum me ducẽtẽ in lege pcti: que ẽ in mẽbris
meis. Ad ima q̃ppe ptrahit caro ne extollat
spũs t ad alta sustollit spũs ne pternat ca/
ro: spũs leuat ne iaceamꝰ i infimis: caro agg̃
uat ne extollamur ex summis. Si nõ sbleuã/
te spũ nos caro tẽptaret: pfectiõe pculdubio
tẽptatiõis sue i ima deiceret. Rursum ꝙ si
nõ temptãte carne ad summa nos spũs sble/
uaret: i supbie casus ipa nos penus subleua
tione pterneret. Sed fit certo moderamine

vt dñ vnusquisq; sctõr iam quidẽ interius ad summa rapiẽ: sed adhuc temptaẽ exteri⁹ ne desperatiõis lapsum nec elationis incurrat: quoniã nec temptatio exterior culpã pñcit q⁹ interior intentio rursuz trahit: nec rursum intentio interior in supbiã eleuat: q⁹ tẽptatio exterior humiliat dum grauat. Dicq; mag̃ ordine cognoscimus in interiori pfectu ꝺd accipim⁹: i exteriori defectu ꝺd sum⁹: et miro modo agit vt nec de vtute quisq; extolli debeat: nec de tẽptatiõe desperare: q⁹ duz spũs trahit r caro retrahit: sbtilissimo iudicij interni moderamie infra sũma r supra infima in quodã medio aia libraẽ. Bñ ergo dicit: Et aquas appendit mensura. Sequitur: Añ ponebat pluuijs legẽ r viam pcellis sonantib⁹: tũc vidit r enarrauit r preparauit r inuestigauit. Solent p pluuias pdicantiũ dicta signari. Unde p moysen dicitur: Expectet sicut pluuia eloquiũ meum. Quoz videlicet verba cum blãde psuadẽt pluuie sunt: cũ vo terribilia de venturo iudicio intonant sonãtes pcelle. Et notanduz q⁹ pluuijs lex ponit: vt via pcellis sonantibus aperiat. Lex quippe est ipsis pdicatoribus posita: vt viuẽdo impleant qd loqndo suadere festinãt. Naz loquẽdi auctoritas pditur: qñ vox opere non adiuuat. Hinc enĩ p ps. dicit. Peccatori aũt dixit de⁹. Quare tu enarras iustitias meas: r assumis testamentum meũ p os tuũ? Tu vo odisti disciplinaz et preciste sermões meos post te. Sermões eteni dei post se pdicator pijcit: cũ hoc qd dicit facere ptemnit. Añ aũt dicts ei⁹ aliq obediat: dũ ipse respuit ope qd predicat voce r dissimulat audire qd narrat? De ista pdicationis lege scriptũ est: Qui soluit vnũ ð mãdatis istis mimis r docuerit sic hoies mim⁹ vocabit in regno celoz. Regnũ celoz videlicet ecclesiã pñtem appellat: de qua scriptum est: Et colligent de regno ei⁹ oia scandala. In supno eteni regno scandala que ex eo colligi debeant nõ habeñ. Qui ergo solui opere r sic docet voce in isto regno celorum: erit mimus in illo. Viaz aũt pcellis sonantib⁹ posuit cum pdicatorib⁹ suis ad corda hominũ terroze venturi iudicij perculsa aditũ fecit. Prius itaq; lex ponit: vt post modũ via pandat: quia illa vox cor audientis penetrat: que ꝺ qd sonuerit ope ꝓseruat

Deñ.22. Deñ.13. B Lex. L pñ.49. Mat.5. Mat.13. A

Nunc aũt cum legem pluuijs. Vii et viam pcellis sonantib⁹ poneret: hanc sapiẽtiã deus vidit r enarrauit preparauit r inuestigauit. Usitata sacri eloquij locutione videre deus dicitur: videre nos facere sicut iusto viro dñs dicit: Nunc cognoui qd timeas deum. Et israelite ꝑmonentur: Temptat vos dñs de⁹ vester: vt sciat si diligitis eum. id est. vt scire vos faciat. Tunc ergo cum legez pluuijs poneret: hoc est mandatũ custodie predicatoribus daret hanc incarnatam sapientiã videri r enarriria predicatorib⁹ preparari: r inuestigari ab auditoribus fecit. Sibi quippe illam preparat: quisquis illaz bene viuendo in diem iudicij ꝑpiciam parat. Et notandũ q⁹ de ea quattuor dicta sint. Ait enim: Vidit enarrauit preparauit r inuestigauit. Vidit nanq; quia species est: enarrauit quia verbũ: preparauit quia remediũ: inuestigauit: quia occultum. Sed hoc qd de eterna sapientia species patris r verbum dicit: quando ab huma na mente penetratur. Quis nanq; intelligat vel verbum sine tempore vel speciẽ sine circũscriptione? Dicendũ ergo erat aliquid qd de illa homo cognosceret in se. Unde aperte subditur Et dixit hoi: Ecce timor dñi ipa est sapientia: r recedere a malo intelligentia. Ac si aperte diceretur: Ad temetipsum homo reuertere: cordis tui secreta perscrutare. Si deum te timere deprehẽdis: profecto constat quia hac sapientia plenus es. Quam si adhuc cognoscere non potes quid sit in se: iam cognosces interim ꝺd sit in te. Que enim apud se ab angelis metuitur: apud te timor dñi vocat: quia hanc habere te certum est si timere te deum incertuz nõ est. Hinc etiã p ps. ð: Initiũ sapie timor dñi: q⁹ tũc penetrare cor inchoat: cũ ḥ extremi iudicij pauore pturbat. Ad quitatẽ igit nram din⁹ sermo se attrahit: sicut pr cũ puello filio loquit vt ab eo possit intellig: sponte balbutit. Ar eni naturã sapie penetrare nõ possum⁹ ꝺd sit i se: ex ꝓdescẽsiõe dei audiuimus ꝺd sit i nob cũ ð: Ecce timor dñi ipa ẽ sapia Bz q⁹ ille veracit vim diuini timoris intelligit: ꝺ se a cũctis prauis opib⁹ custodit: recte sbdit: r recedẽ a malo intelligẽtia. Ea igit que sequunt q⁹ pphetie spũ plena sunt ipa sacre hystorie ꝟba testant cũ dicit.

B Lex. L pñ.110

Job.La XXIX. A

Additquoq; iob assumẽs pabolã suã. Ar eniz pabola sit tudo noiat: apte ꝓstat q⁹ p exterioz ꝟboz formã mysteria loquit: ꝺ ad loquendũ pabolã assumpsisse memoratur. Cũ eteni sua narrat: queq; sũt sctẽ eccl'e ventura denunciat: r per q⁹ ipse patitur: indicat quid illa patiatur. Mõnunq; ꝟo sic sue hystorie verba ꝑmiscet vt nil allegorizuz

insonet nonunq̄ sic suos dolores loquit ac si ex voce dolentis ecclesie loquat. In hac vo vltima sui parte sermois vltimū ps̄ designat ecclesie qñ adūsarios suos. id est. carnales quosq; vel hereticos atq; gentiles q̄s nūc studet sapie auctoritate cōprimere effrenata iactātia elatos cogitur in risu tolerare. Un̄ in hoc q̄ sermone dicit: Nūc aūt derident me iuniores tpe quor nō dignabar patres ponere cū canib⁹ gregis mei. Et ip̄a ordinis ratio exposcit: vt p verba .bti iob vltima extremi sancte ecclesie designent dies: qñ p̄secutione crescēte aptas hereticor voces tolerare compellit cuz motus cordis sui q̄s nūc intra cogitationū sin⁹ ꝓtegūt tunc in voce manifestati errois aperiūt. Nūc enī sicut p iohannē dicit: Draco i abysso clausus Apo.20
B tenet: qz diabolica malicia in eor subdolis cordib⁹ occultat. Sed sicut illic scriptū est: Educit draco de puteo abyssi: qz qō modo p timore tegit: tūc ꝓtra ecclesiaz publice de iniquor cordib⁹ oē serpentinū virus apit. Nūc enī abscōdit se sub blandiēte lingua seruiens ꝓscientia: z malicia calliditatis quasi q̄dam se tegit abysso simulatiois. Nunc dñs
Ps.32. sicut p̄s⁹ voce dicit: congregat sicut in vtre aquas maris. Uter quippe carnalis est cogitatio. Atque ergo maris in vtre ꝓgregate sūt: cū amaritudo puersē mētis nō erumpit exteri⁹ in voce p̄raue libertatis. Veniet p/fecto tps qñ ꝓtra hanc puersi atq; carnales apta voce p̄dicent qō nūc occulta cogitatione moliunt. Veniet tps qñ catholicā ecclesiam nō solū in iustis vocib⁹: sed etiā crudelitatis plagis p̄mant. Ab adūsarijs nanq; suis duob⁹ modis ecclesia psecutionē patit: scilicet: aut verbis aut gladijs. Sed cuz verbis psecutionē sustinet exercet eius sapia: cum vo gladijs exercet eius patiētia. Sed verbor psecutiones ab hereticis nūc etiam q̄tidie toleram⁹: cū ipsi hereticī linguis nob⁹ subL dolis: z falsa hūilitate blandiunt. Persecutiones vo gladior iuxta finē mūdi secuture sunt: vt grana celestib⁹ horreis recondenda tanto verius a pctor paleis exuant: q̄to artius affligūt. Tūc electi oēs qui i illa fuerit tribulatiōe comphensi: remiscunt hor tempor in qb⁹ nūc ecclesia fidei pacē tenet: z superba hereticor colla cōprimit: nō potenta tu culmis sed iugo rōnis: remiscunt nostri qui quieta fide tpa duxim⁹: qui z si in bellis coartamur gentiū: non tamē in dictis expugnamur patrū. Btūs ergo iob sancte ecclesie typū tenēs: q̄ in illis angustijs inuenit et tñ nostre vt dixi quietis z remiscēs sua trā/

acta narrat z alijs ventura denūciat dicens Lex.
Quis mihi tribuat vt sim iuxta mēses p̄stinos. Multa enī talia sancta ecclesia doloribus p̄ssa dictura est. Tantis quippe illam futurū est tribulatiōib⁹ angustari: vt hec tē pora cū magno suspirio desideret: q̄ nos cuz magno dolore toleram⁹. Dicat ergo dicat p voce beati iob: Quis mihi tribuat vt sim iuxta mēses p̄stinos. Quia enī statut⁹ dierum numer⁹ mēses vocant. Quid aliud nomie signat mensiū nisi collectiōes aiarū? Dies q̄p pe dū colligunt: in mēsib⁹ subtrahunt: qz et in hoc tpe sancta ecclesia dum veritatis luce resplendētes aias colligit: in intimis abscondit. Aliqñ etiā mēsis p pfectiōe ponit: sicut Isa.66.
ppheta ait: Erit mēsis ex mēse: pfectio videlicet eis in requie: quib⁹ nūc pfectio fuerit in A

Reminiscat g̃ V Cap. IX (opatiōe. pfectiōis p̄stine reducat ad memoriam q̄ta p̄dicatiōis sue collectis aiabus reportabat lucra z angustata tribulationib⁹ dicat: Quis mihi tribuat vt sim iuxta mēses p̄stinos. In quib⁹ pfecto mēsib⁹ q̄lis Lex.
fuerit enūerādo subiūgit dicēs: V Scōm dies q̄bus deus custodiebat me qñ splēdebat lucerna eius sup caput meū: z ad lumē ei⁹ ambulabam in tenebris. Tūc quippe videt ex se psecutiōe cogēte infirmor multos cadere q̄s nūc vt mater intra pacis sinū paruulos fouet: z intra trāquillas fidei cunas continet q̄s admixti fortib⁹ ip̄a fidei trāquillitate nutriunt. Tunc vo tales multi casuri sunt: z p viscera charitatis quicq̄d in dāno paruulorum sustinet se ppeti animus pfector dolet. Infirmor eteni dāna ad corda fortiū p cō/
passionē trāseūt. Un̄ p paulū dr: Quis infir- 2.Cor.11.
mat: z ego nō infirmor? Quis scādalisat: et ego nō vror? Tāto enī q̄sq; pfect⁹ ē: q̄to pfecte sentit dolores alienos. Un̄ sctā ecclia infirB
mis tūc cadētib⁹ āgustata: cū hor remiscit tpm iure dictura ē: Em dies q̄b⁹ de⁹ custodiebat me: qz se tūc i illis estimat cadē q̄ se nūc in istis respicit custodiri. Bñ aūt dr: Qñ splendebat lucerna ei⁹ sup caput meuz z ad lumē ei⁹ ambulabā in tenebris. Lucerne enī noie signat lumē sacre scripture: dū q̄ ip̄e ecclesie pastor dicit: Habem⁹ firmiorē ppheticū sermonē cui bñ facitis attēdētes q̄si lucerne lucēti i caligioso loco donec dies illucescat: z lucifer p̄s.118.
oriat in cordib⁹ vr̄is. Et p̄s. ait: Lucerna pedib⁹ meis vbū tuū dñe. Mr ām p̄ncipale nr̄m mens est: appellatione capitis mens vocat. p̄s.22.
Unde per p̄s. dicit: Impinguasti i oleo caput meū. Ac si aperte dicat: Charitatis pinguedine repleuisti mentē meā. Nūc g̃ lucerna

sup caput ecclesie splendet: q; sacra eloquia
tenebras nostre mentis irradiãt: vt i hoc ca
L ligmoso vite p̃sentis loco dũ verbo; dei lu
cem p̃cipim; que sunt agẽda videam;. Nũc
ad lumẽ in tenebris ambulat quẽ sancta vni
uersalis ecclesia ⁊ si aliena occulta cogitatio
ne nõ penetrat: q; quasi faciẽ dei nõ cogno
Per. scit in nocte: tñ ponit gressus boni opis dire
cta lumine supne locutiõis. Sequit. V Si
cut fui in dieb; adolescentie mee: qñ secreto
deus erat in tabernaculo meo. Sicut vnius
cuiusq; hois sic sancte ecclesie etas describi
tur. Parvula quippe tũc erat: cũ a nativita
Can.8. te recens verbum vite p̃dicare nõ poterat.
Hinc enĩ de illa dicit: Soror nr̃a parvula ẽ
et vbera nõ habet: q; nũquã sancta ecclesia
p̃usq; p̃ficer et p̃ incrementa virtutis: infirmis
q̃busq; auditorib; p̃bere non potuit verba
p̃dicationis. Adulta vo ecclesia dicit qñ dei
verba copulata sancto repleta spũ p̃ p̃dica
tionis mysteriũ in filio; ꝯceptiõe fecundat
Can.1. quos exhortando p̃turit ꝙuertendo parit.
B Be hac eius etate dño dicit: Adolescẽtule
dilexerũt te. Vniuerse quippe ecclesie q̃ vnã
catholicã faciũt adolescẽtule vocant: nõ iaz
vetuste p̃ culpã: sed nouelle p̃ grã̃: non se
nio sterilis: sed etate mentis ad spiritalẽ cõ
grue fecunditatẽ. Tũc ergo cũ in dieb; illis
B ecclesia quasi quodã senio debilitata: p̃ p̃di
cationẽ filios parere non valet reminiscit fe
cunditatis antique dicẽs: Sicut fui in dieb;
adolescẽtie mee: q̃uis post eosdẽ dies quib;
deprimit: iam tñ circa ip̃m finem temporum
grandi p̃dicatiõis virtute roborẽt. Nam su
sceptus ad plenũ gentib; oẽm israeliticũ po
Ro.11. pulũ qui tunc inuent; fuerit in fidei sinũ tra
het. Scriptũ quippe est: Donec plenitudo
gentiũ introiret: ⁊ sic omis israel salu; fieret.
Sed ante illa tpa erunt dies in quib; ab ad
uersarijs paululuz videbit oppressa: cunct;
hoz dierũ reminiscit dicẽs: Sicut fui in die
bus adolescẽtie mee qñ secreto deus erat in
A tabernaculo meo. V Cap. X
Quid hoc loco tabernaculũ nisi habi
tationẽ mentis accipim;? Quia per
omne q̃ cogitãdo agimus in ꝙsilio nr̃i cor
dis habitam;. Quisq; ãt mãdata dei tacit
cogitat secreto illi deus in tabernaculo est: ha
Ps.18. bitationẽ eteni cordis sui añ dei esse oculos
viderat q̃ dicebat: Et meditatio cordis mei
in ꝙspectu tuo semp. Exteriora nanq; opa
patent oculis hominũ longe vo incompabi
Heb.4. liter iteriores ac subtilissime cogitatiões nr̃e
patẽt oculis dei. Dia eni (sicut scriptũ ẽ) nu
da ⁊ apta sunt oculis ei;. Et sepe in exterio
ri ope ante oculos hominũ inordinati appa
rere metuim;: ⁊ in interiori cogitatiõe illi; re
spectũ non metuim;: qñ videntẽ oia nõ vi
dem;. Multo eni magis intrinsecus deo q̃z
extrinsecus hoib; ꝙspicabiles sum;. Vñ et
oẽs sancti foris se intuq; circũspiciũt: ⁊ vel
reprehendẽdos se exterius: vel maiq̃s se interi
us videri inuisibiliter timẽt. Hinc est q; alia
que p̃ pphetã vident: in circuitu ⁊ int; ple Ezech.10.
na oculis esse memorant. Quisq̃s eni exte B
rioza sua bene disponit ꝙ interioza negligit i
circuitu oculos habet ꝙ intus nõ habz. Scti
vo oẽs q; ⁊ exterioza sua cirtũspiciũt vt bo
na de se exẽpla fratrib; p̃beant: ⁊ interioza
sua vigilant attendũt q; sese in reprobabiles
interni iudicis obtutib; parant ⁊ in circuitu
oculos ⁊ intus habere p̃hibent: magisq; se
quo deo placeãt in sua interna componunt:
sicut p̃ psalmistã q̃z de sancta ecclesia dicit:
Omis gloria eius filie regũ ab intus. Sz q; exte Ps.44.
rioza sua etiam irrep̃hensibilia sua custodit
iure de ea subdidit: in fimbrijs aureis circũ
amicta varietate: vt ⁊ pulchra intus sibi fit:
et alijs foris ⁊ se p̃uebens p̃ interna gloriaz
et alios erudiẽs p̃ exterioza operũ exempla.
Btũs igit iob dicat ex se: dicat ex p̃sona vni
uersalis ecclesie: qñ secreto deus erat in tabna
culo meo. Ut eni demõstraret q̃tũ int; p̃fi
ceret: secreto deũ fuisse in suo tabnaculo per
hibuit. Ut etiã ostẽdat rectitudinis opa q̃n
tũ extrinsecus custodiuit adiũgit. Qñ erat
oẽs mecũ ⁊ in circuitu meo pueri mei. Oẽs L
eni qui diuina p̃cepta metuũt dei tabnacula
fiũt. Vñ vt supra iam diximus p̃ semetipsam
veritas dicit: de eo q̃ illi; mandata custodit:
Ego ⁊ p̃r me; veniem;: ⁊ mãsionẽ apud eũ Joh.14.
faciem;. Quo ꝙtra puersi quiq; dũ interna
nõ appetũt: in suis se cogitatiõib; foras fun
dũt. Vñ eis p̃ pphaz dr: Redite p̃uaricato Esa.46.
res ad cor. Et rursuz: Ue q̃ cogitatis iniq̃le.
In actiõib; q̃ppe suis verẽt hoies q̃s corpa
liter videt: ⁊ deũ sibi p̃sentẽ nõ estimãt eẽ quẽ ñ
videt. Quo p̃ in laude iusti dr: Bũ egyptire
gẽ ꝯtẽneret ⁊ dei mãdatis obediret: q; iusti
bilẽ tanq̃z videns sustinuit. Perũsũ q̃ppe ter
re p̃ncipẽ q̃si ñ vidit quẽ ab oculis sui cordis
abiecit. Regẽ vo iustibilẽ tanq̃z videns sustì
nuit: q; ab ei; timoris ituitu mẽtis oculos ñ
deflexit. Scta ita q̃z eccl̃ia i magnis tũc tribu
latiõib; deph̃esa cum multos a deo ꝙspicit:
p̃ava cogitatiõe discedere videt p̃fecto mẽ
tis eoz habitaculũ discedẽte deo vacuũ rema
nere ⁊ iure deplorãs dicit: Qñ secre
to de; erat i tabnaculo meo. V XI
Uib; vobis nõ imerito etiã simulatio B

religionis plangit: qz nonnulli etiã nũc chri/
stiani esse non appetũt sed videri. His vide/
licet deo in publico est nõ in secreto. Ez san/
cta ecclesia deũ in secreto hre desiderat: qz il
los vere fideles respicit: quos ad fidei vitaz
corde pleno pmanẽ cognoscit: q̃ iuxta exte/
riorem quoq; vigoris sui rectitudinez dicit:
Lex. Cũ erat oipotẽs mecũ ⁊ i circuitu meo pue/
ri mei. Pueri scilicet vocant qui celestibus
mãdatis inseruiũt. Unde per pphetaz dns
Esa.8. dicit: Ecce ego ⁊ pueri mei: quos mihi dedit
Lu.24. deus. Et rursus in euãgelio. Pueri nunq̃d
pulmentariũ habetis? Nũc ergo in circuitu
eius sunt pueri: qz in cunctis fere gentib⁹ re/
periunt qui celestia mãdata custodiũt: spiri
B talis discipline regulis obsequunt. Qui p/
fecto tũc ad obsequiũ pueri deerũt qñ praui
Lex. qui repti fuerint spiritualia eius mãdata nõ
ptemnent. Sequit. V Cũ lauabam pedes
meos butyro. Quia christũ ⁊ ecclesiã vnaz
esse psonam crebro iam diximꝰ: illũ videlicz
huius corpis caput: hanc autẽ illius capitis
corpus: aliter hec verba iuxta vocẽ capitis
accipi: atq; aliter iuxta vocẽ corpis debent.
Quos ergo pedes dñi: nisi sanctos pdicato
res accipimꝰ? De quib⁹ dicit: Et inambula
bo in eis. Butyro ergo pedes lauant: qz p/
dicatores sancti bonoz operũ pinguedie re
plentur. Ut eni ⁊ supra iam diximꝰ: vix ipsa
pdicatio sine aliquo transit admisso. Nam
quilibet pdicans aut ad q̃tulamcũq; indig
tionẽ trahit si ptemnit: aut ad q̃tulamcũq;
gloriã si ab audiẽtib⁹ veneret. Cũ ⁊ aplus
Pedes loti sunt vt a q̃libet paruo ptagio i
ipsa pdicatione ptracto quasi q̃dam itinere
collecto puluere mũdarent. Et btus iacob⁹
Jac.3. dicit: Nolite plures mgri fieri frẽs mei. Et
paulopost. In multis eni offendim⁹ omnes
Pedes ergo lauant butyro: qz pinguedine
C boni operis infundit atq; mũdat collectus
puluis de gloria pdicatiõis: vel certe butyro
pedes lauant: dũ sanctis pdicatorib⁹ debita
ab audientib⁹ stipendia pferunt: ⁊ quos fa/
tigat iniũcte pdicatiõis labor: exhibita a di/
scipulis pinguedo boni opis fouet: non qõ
ideo pdicent vt alent: sed ideo alunt vt pdi
cent. id est. pdicare subsistant: nõ vt ad intẽ/
tionẽ sumẽdi victus transeat actio pdicatio/
nis: sed ad vtilitatẽ pdicatiõis deseruiãt my
steria sustentatiõis. Unde a bonis pdicato/
ribus non causa victus pdicatio impendit:
sed causa pdicationis accipit victꝰ. Et quo
tiens pdicantib⁹ necessaria ab audientibus
conferunt: non solent de rerũ munere: ꝑ cõ/
ferentiũ gaudere mercede. Unde per paulũ
dicitur: Non quero datum sed requiro fru/ Phi.4.
ctum. Datum quippe est res ipsa que impẽ/
ditur: fructus vo dati est: si benigna mente
future mercedis studio aliquid impendat.
Ergo datũ in re accipimꝰ: fructũ i corde. Et
qz discipulorz suorz apls mercede potius q̃
munere pascebat nequaq̃ datũ: sed fructuz
se querere fatet. Unde ⁊ subdidit ptinꝰ di/ 1. Cor.10.
cens: Habeo aũt oia ⁊ abũdo. Butyro ergo
lauant pedes: cũ predicatores sancti vt dixi
mus ipsa pdicatiõe fatigati: auditorz suorz
bonis opibus fouent. Fessos nanq̃ pedes
butyro vnxerat ille q̃ audiebat: viscera sctõ/
rũ reqeuerũt p te frat. Hoc butyro vnctꝰ fue
rat pes q̃ in catena tenebat dicẽs: Bet mise Esa.10.
ricordiã dñs onesiferi domui: qz sepe mere/
frigerauit: ⁊ catenã meã nõ erubuit. Si g̃ ex
voce capitis hec vba pẽsamꝰ: recte pedes si
cut dictũ est pdicatores accipimꝰ. V XII
Sz aũt sentire ista ex voce solisꝰ corpo
ris debemꝰ: nimiruz pedes eccles
sunt inferiorz operũ mistri: q̃ duz ad
vsus necessarios ea q̃ sũt exteriꝰ exercẽt p ex
tremũ misteriũ velut pedes terre inherent.
Ez debẽt hi q̃ psunt: q̃ doctrine studio inui/
gilãt: solerti cura occupatorz corda reqrere
eisq; eã quã ipsi vacãdo pcipiunt crebre ad/
monitiõis voce infusionẽ pinguedis mistra
re. Nã qz in vno corpe inuicẽ p se mẽbra so/
licita sunt: sicut illorz misteriis nra extrema
fulciunt: ita necesse ẽ vt nris studijs illorz in/
teriora repellant. Cũ igit scti doctores qui
busdã ad extrema misteria deditis vnctionẽ
dñice incarnatiõis pdicant: butyro eloquij
pedes lauãt. Dolent etiã pedes ipsa itineris
asperitate lacerari. Cũ ⁊ qz oino difficile est
in terrenis actiõib⁹ hui⁹ vite iter agẽ: ⁊ nul/
la ex labore itineris vulnera sustinere. Ez g̃
vigilant prepositi auditores suos curis exte
rioribus intentos ad cor reuocant: vt que in
ter ipsa licita opera admiserint mala cogno/
scant: ⁊ que cognouerint defleant pedes bu
tyro lauant: qz eorz vulnerib⁹ penitentie vn B
guenta subministrãt. Reminiscat igitur tũc
ecclesia vehementer afflicta quomodo pa/
cis sue tempore per exhortatiõis verbũ mẽ/
bra in se etiã extrema mũdabat: ⁊ dicat: Cũ
lauabo pedes meos butyro: qđ de btõ iob
ammirabiliter libet intueri: qui inter tot cu/
ras rerum inter tot affectus pignerũ: inter
tot studia sacrificiorz subiectis suis quamli/
bet extremis bona sequentis vite predica/
bat: vt eos de celestib⁹ ibueret: q̃ sibi ad ter
rena opa deseruirẽt: qđ ad ꝟ nos epi dicimꝰ
q̃ cõmissis nob vba vite impẽdẽnõ curamꝰ:

qñ ꝓiugatũ virũ ꝓhibere nõ valuit ab offi/
cio ꝑdicatiõis vel secularis habit⁹: vel ma/
gne occupatio facultatis: ꝫ seruata ver itate
histozie ad sancte ecclesie iam verba redea/
mus: que p beatũ iob. id est. p os mẽbri sui
loquit ⁊ cta sunt que tpe extremo patiet: cũ
transactoꝝ suoꝝ reminiscit vt p eam videli
cet verbi pinguedinẽ opantiũ vita leuaret.
Ter. Que ipam ⁊ ꝑdicatoꝝ suoꝝ vigilantiã ple
nius exequẽs subdit. ℣ Et petra fundebat
1.Corin. mihi riuos olei. Q: petre noie christ⁹ accipi/
tur: ꝑdicator egregi⁹ fatet dicens: ℙPetra ãt
erat christ⁹. Que videlicet petra nũc ad vsũ
sancte ecclesie olei riuos fundit: q: in ea lo/
quẽs dñs ꝑdicamẽta vnctiõis intime ema/
nat. De hac petra olei riu⁹ exijt: Liber ma/
thei: liber marci: liber luce: liber iohannis.
In diuersis hui⁹ mũdi partib⁹ quot ꝑdica/
menta edidit: tot petra hec p ora apl̃oꝝ om
niũ olei riuos fudit. Totiẽs adhuc de petra
hac olei riuus funditur: quotiẽs a sancto spi
ritu vngendis mentib⁹ auditoꝝ: ea que in li
bris veterib⁹ de christo dicta sunt explanã/
tur. Et riui vocant olei qui a decurrũt ⁊ vn
gunt. In ꝗbus quisq̃s tingit vngit: quisq̃s
A vngit interius impinguat. ℣ XIIII
Ps. 67. Esa. 10 ED qua nimirũ pinguedie ps: ait: Si
cut adipe ⁊ piguedie repleat anima
mea. ℙPotest noie olei ipa sanctispũs vnctio
designari de qua p ꝓphetã dicit: Cõputre/
scit iugũ a facie olei. Juguz q̃ppe a facie olei
cõputrescit: q: dũ sanctispũs gra vngimur:
a captiuitatis nre seruitute liberamur: dũq̃
maligni spũs dñatio supba repellit: iugũ cõ
teritur: quo libertatis nre colla ꝑmebãtur.
Esa. 5. De ꝫ rursus oleo scꝑtũ est: Vinea facta ẽ di
lecto mea i cornu filio olei. Fili⁹ quippe olei
fidelis ppl's dicit: qui ad fidẽ dei interna san
ctispũs vnctiõe generat. ℳultus g̃ tũc san/
cta ecclesia tribulatiõib⁹ depressa: dona spi/
ritus ⁊ mira que nũc habet predicamẽta ad
memoriã reuocet: ⁊ suũ silentiũ deploret di
Ter. cens: ℙPetra fundebat mihi riuos olei. Qui
bus verbis ꝫgrue subiecit. ℣ Cũ pcede/
bam ad portã ciuitatis: ⁊ in platea portabãt
mihi cathedrã. Videbant me iuuenes ⁊ ab/
scondebant: ⁊ senes assurgẽtes stabãt. ℙPrã
B cipes cessabãt loq̃: digitum supponebãt ori
suo. Vocem suã cohibebãt duces ⁊ lingua
eoꝝ gutturi suo adherebat. ℳos veteruz
fuit: vt seniores in porta ꝓsisterẽt: ⁊ causas
introeuntiũ iudicarẽt: quatenꝰ tãto esset pa/
cificus vrbis ppl's: q̃to ad hãc discordes in/
gredi nõ liceret. Sz nos sacrã historiã vene
rantes hec egisse beatuz iob ꝑ cultu iusticie
cernim⁹ atq̃ ad indaganda allegorie myste/
ria ducimur. Quid ergo per ciuitatis portã
nisi bona queq̃ actio designat: per quã ani/
ma ad ꝓuentũ regni celestis ingredit. Unde
ꝓpheta: Qui exaltas me de portis mortis ps.9
vt annũciez oẽs laudatiões tuas in portis fi
lie sion. ℙPorte quippe mortis sunt: actiões
prave que ad interitũ trahũt. Quia aũt sion
speculatio dicit: portas sion actiones bonas
accipim⁹: per quas supnam patriã ingredi/
mur: vt regis nri gloriam ꝓtẽplemur. Quid
vo per cathedraz nisi magisterij auctoritas
designat? Greca aũt lingua platea ꝑ latitu
dine dicit: Nũc ergo sancta ecclesia ad ciui/
tatis portam ꝓcedit: quia vt adituz celestis
regni ꝓcipiat in sctis se actionib⁹ exerit. Cui
in platea parat cathedra: q: in magne aucto
ritatis latitudine sui magisterij exhibet clari
tatis libertatẽ. Que eni recta q̃ sentit ⁊ pu/ C
blica voce predicat: quasi in platea sup ca/
thedrã sedet cũ nullũ de sua ꝑdicatiõe metu
it: nullius pressa terrorib⁹ se sub silentio ab/
scondit. An non in publico ad docendũ pre
sidet: quã simulet ⁊ sentiẽdi veritas: ⁊ docẽ/
di potestas fulcit. Sed cũ ad portam ꝓcede
ret ⁊ in platea sup cathedraz sederet: quid a
leuibus: q̃d ve a grauib⁹ ageret adiũgit di/
cens: Videbant me iuuenes ⁊ absondebã/
tur: ⁊ senes assurgentes stabant: Si histozie
impendim⁹ que dixit credim⁹ non allegorie
que predixit videm⁹. Juuenes nanq̃ dici so
lent qui nulla consilij grauitate fulciũt. Se/
nes vo non eos scriptura sacra vocare ꝫsue
uit: qui sola q̃titate tempoꝝ: sed moꝝ gran/
deuitate maturi sunt. Cũ ꝑ quẽdã sapien/
tem dicit: Senect⁹ eni venerabilis ẽ nõ diu Sap. 4
turna neq̃ numero annoꝝ cõputata. Cani
aũt sunt sensus hois: ⁊ etas senectutis vita
imaculata. Unde recte quoq̃ dñs ad moy/
sen dicit: Congrega mihi septuaginta viros
de seniorib⁹ israel quos nosti q: senes popu/
li sunt. In quib⁹ quid aliud q̃ senectus cor/
dis reatit: cũ tales iubẽt eligi q̃ senes eẽ sct
untur. Si eni senect⁹ in eis corpis quereret
a tãtis scire poterãt a q̃tis videri. Dũ vero
dicit quos tu nosti q: senes populi sunt: pfe
cto liquet q: senect⁹ mentis non corpis eli/
genda nunciatur. ℣ Cap̃. XIIII
ANctã g̃ ecclesiã videt nũc iuuenes A
et abscõdũt: senes vo ei assurgẽtes
assistũt: q: vigorẽ ei⁹ atz rectitudinẽ imaturi
formidãt grãdeui q̃ppe glorificãt. Leues sũt
q̃ fugiũt: gues vo atz pfecti hãc vite sue me/
ritis assurgẽdo venerãt. Disciplinã quippe
illius pfecti diligũt: imꝑfecti reprehendunt.

Uident ergo hanc iuuenes ⁊ abscondunt: quia deprehendi in suis occultis actib⁹ me/ tuunt. Senes vo assurgentes stant: quia pfecti quiqꝫ ex humilitate indicant qꝫtum in bo na opatione pfecerũt. Sed quia hec de suis loquit narrat quoqꝫ qualiter ab exteris ti/ meatur. ¶Principes cessabant loqui: ⁊ digi/ tum supponebãt ori suo. Uocem suam cohi bebant duces: ⁊ lingua eoꝝ gutturi suo ad/ herebat. Qui hoc loco alij duces intelligi vl̃ ꝓncipes possunt nisi heretice prauitatis au/
ps.10.6 ctores? De quibus per ps. dicitur: Effusa ẽ contentio super ꝓncipes eoꝝ ⁊ seduxerũt eos in inuio ⁊ non in via. Ipsi eteni dum dispen
B satione dñi peruerse interpretari non metu/ unt: pfecto plebes subditas non in eam viã que christus est: sed in inuiũ trahunt. Sup quos recte quoqꝫ effusa ꝓtetio dicitur: q⁹ si/ bi suis vicissim allegationib⁹ ꝓtradicũt: Ar rius quippe tres personas in diuinitate su/ scipiens tres etiam deos credidit. Quẽ con/ tra sabellius vnũ deum suscipiẽs: vnam cre didit esse personam inter quas sancta eccle/ sia rectum predicatiõis sue tramitem indecli nabilit tenens ⁊ vnũ deum ꝑdicans tres p/ sonas contra sabellij asserit: ⁊ tres psonas asserens vnũ deum contra arrij confitetur. Quia autem in sacro eloquio manichey vir/ ginitatem laudari comperit: ꝓiugia damna/ uit. At contra iouinian⁹ quia concedi coniu gia cognouit: virgin tatis mũdiciã despexit Unde fit vt semper hereticis puersa intelli/ gentia confusis vicissim sibi eoꝝ nequicia et in culpa concordet: ⁊ in sententia discrepet. At contra sancta ecclesia per medias vtra/ runqꝫ partiũ lites ordinata pace gradit: ⁊ sic scit supiora bona suscipere vt nouerit etiam inferiora venerari: quaten⁹ nec sũma equet
C infimis: nec rursum ima despiciat: cum sum/ ma venerat. Nũc ergo hereticoꝝ plebiũ ꝓn cipes auctoritatẽ sancte ecclesie ꝓpendẽtes cessant loqui: ⁊ quasi ori suo digitum suppo nũt dum falsis querelis nõ ratione vocis se reprimi: sed virtutis manu significãt. Uocẽ suam duces cohibent: quia nimirũ hi q̃ post se errantes populos trahere conant: ne loq̃ peruersa nũc audeant: ⁊ auctoritatis frenan tur pondere: ⁊ virtute rationis. Quoꝝ lin/ gua suo gutturi adheret: quia etsi puersa lo/ qui libera voce non audent intus tam apud se contegunt cuncta que contra veram fidẽ ꝓponere falsa molliunt. Hoꝝ ergo tempo/ rũ sequenti tribulatione depressa remiscens ecclesia deplorat dicens: Quando ꝓcedebã ad portam ciuitatis ⁊ in platea parabant ca/ thedram mihi: videbãt me iuuenes ⁊ absco debant: ⁊ senes assurgentes stabant. Prin/ cipes cessabant loqui: ⁊ digitũ supponebãt ori suo. Uocem suam duces cohibebant: et lingua eoꝝ gutturi suo adherebat. Ac si ap te dicat: Cum predicare mihi vocepublica li cuit: omnis qui mee veritati non fuit subie/ ctus expauit. Illo nanqꝫ tempe cum sancta ecclesia adũsitate premit: prauis quibusqꝫ ꝑ dicatoribꝫ licentia locutionis datur. V XV

A Quod longe ante hieremias intuens Trẽ. 4. lait: Sed ⁊ laime nudauerũt mãmaz lactauerũt catulos suos. Quid nãqꝫ per lamias nisi hereticos appellat? humanã quidem faciem ꝑ beluina per impietatẽ cor/ da gestantes. Qui tunc mãmã nudant: q⁹ er rorem suũ libere predicant. Tunc catulos la ctãt: quia male sequaces paruuloꝝ animas Ter. dum puersa insinuant ad impietatẽ nutrien do ꝓfirmant. Sequitur. V Auris audiens beatificabat me: ⁊ oculus videns testimoni/ um reddebat mihi. Dum btificarise ab au/ dientib⁹: sibiqꝫ testimoniũ reddi a videntib⁹ fatetur beatus iob q̃lis in sermõe fuerit ostẽ/ ditur. Neqꝫ enim aut in opere perfectus est cui adhuc lingue prauitas ꝓtradicit: aut i ser mone laudabil: qui hoc qõ loquit opere nõ B ostendit. Ut igitur beatus iob amicoꝝ suo/ rum increpationib⁹ exactus vtraqꝫ se habu isse perhibeat: sese ⁊ audientib⁹ ⁊ videntib⁹ venerationi fuisse manifestat. Qõ si ad vocẽ sancte ecclesie referamus: ille eius verba bti ficat qui ea que audierit opere ꝓsumat. Ille ei testimoniũ reddit: qui exẽplis vite illi⁹ be/ ne viuendo respondet. Sanctã eteni eccles/ am ille veraciter videt: cuius testat vita q̃ videt. Ad hoc nanqꝫ bonoꝝ intra eam recti tudo cernitur: vt quiqꝫ hanc viderint a suis prauitatib⁹ corrigant. Nec dum ergo intra sanctam ecclesiã videt bonos qui non ẽ emẽ Ter. datus a malis. Sed vnde ei testimoniũ red/ datur ostendit cuz subiungit. Eo q̃ liberas/ sem pauperẽ vociferantẽ ⁊ pupillũ cui non C erat adiutor: benedictio perituri super me veniebat ⁊ cor vidue ꝓsolatus sum. Uidelicet/ ne miscõie ista sunt opera: liberare vociferã/ tem pauperẽ: pupillo adiutoꝝ ministrare: periturũ eripere ⁊ cor vidue ꝓsolari. Supe/ rius enim dictum est: quid exhibuit per doc/ trinam. Ait nanqꝫ. Auris audiens btifica/ bat me. Nunc autem narrat que per miseri/ cordiam impendit dicẽs: eo q̃ liberassez pau perez vociferantẽ: ⁊ pupillũ cui non erat ad iutor. Uox quippe cuz opere sibi necessario ꝓcordat: hec beatus iob ⁊ exhibuit subditis

et tamen per sanctã ecclesiã exhibẽda signa/
uit. Que vtrũq; nũc incessabiliť exercet: vt
videlicet filios suos ⁊ loquẽdo pascat: ⁊ de/
fendendo ꝓtegat: quatin⁹ per verba bonis
Gen.1. satietate ⁊ per pr̃ocinia tueatur a mal. Bene
autem scriptũ est: Germinet terra herbã vi/
rentem ⁊ facientẽ semen: ⁊ lignũ pomiferum
faciens fructuz iuxta genus suũ. Nõ sicẽ ve
raciter factum vt significaret aliquid veraci
ter faciendũ. Per terram quippe figurať ec
clesia que ⁊ verbi nos pabulo reficit: ⁊ pr̃o/
cini vmbraculo custodit: que ⁊ loquẽdo pa/
scit: ⁊ opitulãdo protegit: vt non solum her/
bam refectiõis ꝓferat sed ⁊ cum fructu ope/
ris arborem ꝓtectionis

A ℣ Cap̃.XVI

Perpendendũ quoq; video his qui
plebiũ gubernatiõib⁹ ꝓsunt: qõ su
perius dicit: Videbãt me iuuenes ⁊
abscondebanť: nunc astruit coz vidue cõso/
latus sum. Quãta disciplina regimis vt an/
te eum iuuenes abscõdebanť: cũta mansue/
tudo pietatis vt per eum viduarũ corda cõ/
solentur. Sunt nanq; nõnulli ita districti vt
omnẽ etiam mãsuetudinẽ benignitatis amit
tant: ⁊ sunt nõnulli ita mansueti vt ꝑdant di
stricta iura regimis. Unde cunctis rectoz⁹
vtraq; sũmopere sunt tenẽda: vt nec in disci
pline vigore benignitatẽ mãsuetudinis: nec
rursum in mãsuetudine districtionẽ deserãt
disciplineꝫ quaten⁹ nec a compassiõe pietatis
obdurescant: cum ꝓtumaces corrigunt: nec
discipline vigore molliant: cuz infirmoꝝ
animos ꝓsolant. Regat ergo discipline vi/
gor: mãsuetudinẽ ⁊ mãsuetudo ornet vigo/
rem: ⁊ sic alterum cõmẽdeť ex altero vt nec
vigor sit rigidus: nec mãsuetudo dissoluta.

B Hec autem que supra dixim⁹ pietatis opera
sancta ecclesia ⁊ corpaliter exhibet: ⁊ spirita
liter exhibere non cessat. Nam pauperẽ vo/
ciferantẽ liberat: cuz peccatori veniam dep̃
Mat.5. canti eas quas cõmiserat culpas relaxat. Be
talibus quippe paupibus dicitur: Bti pau/
peres spiritu: quoniã ipsoꝝ est regnũ celoꝝ
Ps.73. Et talium pauperũ clamor est: ps. voce di/
centiũ: Cito nos anticipet miscõia tua: quia
pauperes facti sum⁹ nimis. Pupillũ ꝙ vo cui
non est adiutor liberat: dum vnusq̃sq; mor/
tuo antiquo patre diabolo ad sancte eccle si
num currens: in ea exhortatiõis adiutoriuz
inuenit qui iaz desideria mũdi psequẽtis fu/
git. Potest etiam populi noie fidelis quisq;
et am ꝓpter mortez boni patris intelligi cu/
ius adtempus visione destitutus est: cuis
solatio destitut⁹ non est. Benedictio etiã pe/
rituri super eam venit: cuz peccatoris interi
tum preuenit ⁊ cum sanctis exhortatiõibus
a culpe fouea reduxit. Unde scptuz est: Qui Jaco.5.
ꝙuerti fecerit peccatorẽ ab errore vie sue sal/
uabit animam eius a morte ⁊ operit multitu
dinem peccatoꝝ. Bieni magne mercedis ẽ L
a morte eripere carnem quãdoq; morituraz
cũti est meriti a morte animaz liberare in ce/
lesti patria sine fine victuram. Coz autẽ vi/
due consolať dum fideli cuiq; anime qz eter
nas dñi retributiones narrat: quasi viri sui
bona ad memoriã reuocat. Cui quia spũaliť
anima iuncta est: eo mortuo vidua dicit sed
sancte ecclesie vocibus ex eius resurrectiõe
refoueť. Magnam ergo ꝓsolationez coz vi/
due suscipit: quãdo fidelis anima in verbis
ecclesie de aduentu illius aliquid cui spiritu/
aliter est ꝓiuncta cognoscit. Sequit. ℣ Ju Exo.
sticia indutus sum ⁊ vestiuit me sicut vesti/
mentum. Uestimento vtiq; cum vestimur
ex omni parte circũdamur. Ille ergo iusti/
cia sicut vestimento vestitur:: qui se vndiq;
bono opere protegit: ⁊ nullaz partem actio
nis sue peccato nudam relinquit. Nam qui
in alijs actionib⁹ iustus est: in alijs iniustus
quasi hoc lat⁹ cooperuit: illud nudauit: nec
iam bona sunt opera: que suboztis alijs pra
uis operib⁹ inquinãť: Hinc enim per salomo
nem dicitur: Qui i vno offenderit multa bo Eccs.9.
na perdit. Hinc iacobus dicit: Quicũq; to/ Jaco.2.
tam legem seruauerit: offendat autez in vno
factus est omniũ reus. Quam videlicet sen/
tentiam suam ipse diligenť exposuit cum sb/
iunxit: Qui enim dixit: Nõ mechaberis di/
xit: ⁊ non occides. Nõ si non mechaberis:
occidas autem: factus es transgressoz legis.

C Ordis ergo oculis cir ℣ Cap̃.XVII A
cunquaq; porrectis vndiq; nob ad/
hibenda custodia ẽ. Unde recte q̃s
per salomonẽ dicitur: Omni custodia serua Pro.4.
coz tuũ: quia ex ipso vita ꝓcedit. Uicturus
enim custodia premisit oi: vt videlicet vnus
quisq; hincinde se diligenť inspiciat: ⁊ q̃diu
in hac vita est contra spiritales inimicos in
acie se positum sciat: ne mercedez quam per
has actiões collegit p alias amittat: ne hinc
hosti fores obstruat ⁊ aliũde adituz pandat
Si qua eteni ciuitas contra insidiãtes imi/
cos magno valleť aggere: fortib⁹ cingatur
muris: in summis muniať custodia: vnũ ve/
ro in ea foramen tantũmodo imunitũ p ne/
gligentiã relinquať inde ꝓcul dubio hostis
ingreditur: qui vndiq; exclusus esse videba
tur. Pharisseus nanq; ille qui in templũ ora
turus ascendit ciuitatez mentis sue q̃ta mu/
nitione vallauerit audiam⁹. Jeiuno inquit Lu.18.

B

bis in sabbato: decimas do oium que possi/
deo. Qui pmisit grās tibi ago magna certe
munumina adhibuit. Sed videam⁹ vbi insi
dianti hosti imunitū foramē relinqt qz nō sū
sicut publican⁹ iste. Ecce ciuitatē cordis sui
insidiantib⁹ hostib⁹ per elationem aperuit:
quam frustra per ieiunīū z elemosynas clau
sit. Incassum munita sunt cetera: cuz locus
vnus de q̄ hosti patet aditus munit⁹ nō est.
Hās recte egit: ꝙ puerse se sup publicanuz
extulit: ciuitatē cordis sui extollēdo pdidit:
quā abstinēdo z largiēdo seruauit. Victa ē
per abstinentiā gula: destructa ventris in/
gluuies: supata est largitate tenacia: auari/
cia depressa. Quib⁹ hoc labor⁹ actū credi
mus. Sed o q̄t labores vno vicio pcussi ce/
ciderūt q̄ta bona vnius culpe gladio sunt
empta? Uñ magnope oportet z bona sem
per agere: z in ipsis nos semp bonis opib⁹
caute in cogitatiōe custodire: ne si mentē ele
uant bona non sint: que non auctori militāt
ꝙ elationi. De q̄ re non inordinate agim⁹: si
ex libris licet non canonicis: ꝙ tamē ad edifi
cationē ecclesie editis testimoniū pferam⁹.
Eleazar nanq̄ in ꝓlio elephantē feriēs stra/
uit: ꝙ sb ipo quē extinxit occubuit. Quos er
go iste significat: quem sua victoria oppres/
sit: nisi eos qui vicia supant: ꝙ sb ipa que sb/
iciunt supbiendo succūbunt: quasi eni sb ho
ste quem pternit mortē: qui de culpa quaz
supat eleuat. Pensandū ergo magnope est
quia bona pdesse nequeūt: si mala que re/
petunt non cauent. Perit oē qd agitur si nō
sollicite in hūilitate custodit. Unde bene q̄s
de ipo pmo parente dicit: Posuit eū dñs in
paradiso voluptatis vt oparet z custodiret
illud. Operat quippe qui agit bonū qd p/
cipit: ꝙ qd opatus fuerit non custodit: cui ꝙ
sbrepit qd phibet. Beat⁹ igit iob qz ex oi
pte bono se ope texerat dicat: Justicia idu/
tus sum z vestiuit me sicut vestimentū. Uñ
et ptinus subdit.

Cap. XVIII

Tdyademate iudicio meo. Justo/
rum iudicia recte dyademati com/
parant: quia per magni operis gloriā ad re/
tributionē ducunt coronam. Que nimiruz
iudicia secum quotidie introrsus agunt: q̄d
deo quid proximo debeant solerter aspici/
unt: atq̄ ad agenda bona se vehement ac/
cendunt z de perpetratis malis districte re/
darguūt. Unde bene quoq̄ per salomonez
dicitur: Cogitatiōes iustoruz iudicia. Justi
quippe ab oi strepitu seculari ad corda sua
redeunt ibiq̄ ascendūt tribunal mentis an/
te oculos se. z proximū statuūt: deducūt ad
medium regulam testamenti qua dicit que
vultis vt faciant vobis homines z vos ea/
dem facite illis. Transferūt in se personā p/
rimi z sollicite attendūt quid sibi si ita essent
fieri vel non fieri iuste voluissent: sicq̄ distri
cto iure atq̄ iudicio causam suam z primi
iuxta tabulas diuine legis in foro cordis ex/
aminat. Bene ergo dicit cogitatiōes iusto/
rum iudicia: quia ipse eoruz intimus motus
cordis quasi quedam libra est iudiciarie po/
testatis. Quibus peractis: quia retributio/
nem inferius non requirūt: recte eorum iudi
cia dyademati comparant. Dyadema quip
pe in supiori parte corporis ponitur. Justo/
ruz ergo iudiciū dyadema dicit: quia per ꝙ
non inferrenis z infimis: ꝙ rursum remune/
rari concupiscūt. Sequit. Oculus fui ce/
co: z pes claudo. Pater eram pauperuz et
causam quam nesciebā diligēt̄issime inuesti/
gabam. Inter hec lectoris animo forsitan q̄/
rat cur beatus iob suas tam sbtiliter virtutes
enumeret. Sanctoz quippe virorumē: bo/
na que fecerint occultare ne ꝓtingat eas lap
sum elationis incurrere. Unde per semetip/
sam veritas dicit: Attendite ne iusticiaz ve/
stram faciatis coraz hoibus: vt videami ab
eis. Hinc est etiam q̄ duos cecos iuxta viaz
sedentes illuminas precepit dicens: videte
ne quis sciat. De quib⁹ illico scriptū est: Ab/
euntes diffamauerūt eum per totam terraz
illam. Sed querēdū nobis est q̄d sit hoc qō
ipe omnipotēs cui hoc est velle qō posse z ta
cere virtutes suas voluit: z tamen his q̄ illu
minati sunt quasi inuitus indicat: nisi q̄ ser/
uis suis sequentib⁹ exemplū dedit vt ipsi q̄/
dem virtutes suas occultari desiderēt z ta/
men vt alij eoz exemplo pficiant pdantur
inuiti: z facta quidem sua occultāda seipsos
custodiant: ꝙ dum produnt inuiti: bona ad
proximos suos exēpla transmittāt. Occul/
tentur ergo studio: necessitate publicēt: z eo
rum occultatio sit custodia ppria: eoruq̄ pu
blicatio sit vtilitas aliena. Rursuz quia scri/
ptum est: neq̄ accendūt lucernam z ponūt
eam sb modio: ꝙ super candelabz: vt luceat
omnibus qui in domo sunt: sic luceat lux ve
stra coram hoibus vt videant opera vestra
bona z glorificēt patrem vestrū qui in celis
est. Aliquando sancti viri z coram hoibus
compellunt bona facere: z eadez homin⁹
sua facta narrare: ꝙ ad eum finem omnia re/
ferentes vt non ipsi eisdem opibus ꝙ pater
eoz qui in celis est debeat glorificari. Dum
eni sancta predicant: ipsa pdicatio eoz fo/
tasse despicitur quoruz vita nescitur. Com/

pelluntur ergo vitam suam dicere vt audi/
torum suoꝝ valeant vitam mutare ⁊ facta
sua referũt vt venerationi sint: venerari ap
Ezech.1. petunt vt reuerenter audiant. Scriptũ ꝙp/
pe est: Cũ eleuarent animalia de terra eleua
bant pariter ⁊ rote: quia videlicet cum audi
torũ mentes predicantiũ vitam suscipiũt ne
cessario vtiqꝫ etiam vim predicatiõis ammi/
A Hinc est ergo Cap. XIX (rant.
ꝙ predicatores boni ⁊ honorez pro
pter elationẽ fugiunt: ⁊ honorari p
pter imitationẽ tamen volunt. Sic numiruz
paulus apostolus discipulis loquens ⁊ ho/
norem fugit: ⁊ tamen ꝙtum esset honoran/
1.Thes.2. dus ostendit. Nam cum thessalonicensibus
diceret: Neqꝫ enim aliquãdo fuimus in ser/
mone adulatiõis sicut scitis: neqꝫ in occasio/
ne auaricie deus testis est secutus adunxit:
nec querentes ab hominib⁹ gloriam neqꝫ a
vobis neqꝫ ab alijs: cuz possum⁹ honori vo
bis esse vt christi apostoli: sed facti sum⁹ par
2.Cor.11. uuli in medio vestrũ. Rursus corinthijs ho
norem fugiens dicit: Nõ enim nosmetipsos
predicam⁹ sed iesum christum dñm nostruz
nos autem seruos vestros per iesum christũ
Quos tamen videns falsoꝝ apostoloꝝ per
suasionib⁹ a vere fidei tramite deuiare: eis
se sumopere ꝙtum esset veneraudus osten/
dit dicens: In quo quis audet in insipientia
dico: audeo ⁊ ego: Hebrei sũt ⁊ ego. Israeli
te sunt ⁊ ego. Semen abrae sunt ⁊ ego. Mi
nistri christi sunt ⁊ ego: vt minus sapiẽs di/
co plus ego. Quibus etiã subiũgit: qõ el ꝙ
B tertij celi secreta patuerint: ꝙ raptus etiam
paradisi archana penetrauit. Ecce honorez
fugiens seruũ se discipuloꝝ predicat. Ecce
honorem ꝓ vtilitate audientiũ querens: fal
sis apostolis vite sue merita supponit. Egit
quippe doctor egregius vt duz ipse qualis
esset agnoscit ⁊ vita ⁊ lingua male predican
tium eius compatione vilesceret. Illos vi/
delicet cõmẽdaret: si se abscõderet: cunqꝫ se
non ostenderet errori locũ dedisset. Miro
igitur modo ⁊ humilitatis exhibet gratiam
et vtilitatis querit incremẽta: vt ⁊ seruum se
discipulis predicet: ⁊ aduersarijs potiorem
demonstret. Ostendit discipulis quid humi
litatis acceperit: ostẽdit aduersarijs ꝙd sub/
limitatis: innotescit ꝓtra aduersarios ꝙd ha/
beret ex munere innotescit discipulis qualis
apud se maneat in cogitatiõe. Innotescit ad
C uersarijs ꝙ fortis appareat in opatiõe. In/
notescit discipulis q: habet ex genere. San/
cti ergo viri cum cognt bona narrare que
faciunt non elationi seruiũt: ꝫ vtilitati. Un/
de beatus iob amicis suis se iniuste increpã
tibus: atqꝫ idcirco nesciẽtib⁹ bona sua loqn
do aperit: vt nimirũ discerẽt non contra eius
vitam increpãtes erigi: ꝫ hãc tacentes imi/ D
tari: ꝙuis vt supra iam dixim⁹ hunc ad me/
moriam facta sua reducere: inuicta ab incre
pantibus desperatio cõpellebat. Nam int
tot dolorez vulneris ⁊ verba desperationis
cum bona que fecit narrat: quasi collapsum
verbis ⁊ verberib⁹ ad spez animũ reformat
Dicat ergo bona que fecit: vt nõ cogat int
tot mala ꝺ se desperare ꝙ audit. Oculus fui
ceco ⁊ pes claudo. Cum sancti operis exem
pla pensam⁹ intuendũ nobis est prius ꝙꝫ re/
ctus narrãdi ordo seruet vt ante iusticie: ⁊
post miscõie opera describant. Ille quippe
bene agit que pia sunt: qui scit prius seruare
que iusta vt collat⁹ in ꝓximus riuus miseri/
cordie de iusticie fonte ducat. XX
Am multi ꝓximis quasi opera mise A
ricordie impendũt: ꝫ iniusticie facta
non deserũt. Qui si veracit ꝓximis
miscõiam facere studeñt: sibiipsis prius de/
buerant iuste viuẽdo misereri. Unde scptuz
est: Miserere anime tue placens deo. Qui Eccl.30.
ergo misereri vult ꝓximo: se trahat necesse ẽ
originem miserẽdi. Scriptũ nanqꝫ est: Dili Deut.9.
ges ꝓximũ tuũ sicut teipm. Quomodo er/
go alteri miserẽdo, pius est qui adhuc iniu/
ste viuendo fit impius sibimetipsi? Unde p
quendã sapiẽtẽ dicit: Qui sibi nequã est cui Eccl.14.
bonus erit? Ad exhibendã quippe miscõiaz
vt indigentib⁹ plene exterius valeat impen
di: duo sibi necessaria cõgruũt. id est. homo
qui prebeat: ⁊ res que prebeat. Sed longe
incompabilit melior est homo ꝙꝫ res. Qui
itaqꝫ indigenti proximo exteriorẽ substanti/
am prebet: ꝫ vitam suam a nequitia non cu/
stodit: rem suã deo tribuit ⁊ se peccato: hoc
qõ min⁹ est obtulit auctori: ⁊ hoc qõ maius
seruauit iniq̃tati. Bene itaqꝫ per beatuz iob
prius dicit: Justicia indutus sum ⁊ vestiui
me sicut vestimento: ⁊ sicut diademate iudi/ B
cio meo. Ac deinde subiungit: Oculus fui
ceco ⁊ pes claudo. Quia tunc est apud deuz
oblatio vere rectitudis: cum de radice iusti/
cie prodeũt rami pietatis. Sed quia in ipso
miscõie opere plus solet apud internũ iudi/
cem animus pensari ꝙꝫ factum: notanduz ꝙ
ceci oculũ fuisse se asserit pedem claudi: hec
etenim dicens ꝓfecto indicat: quia ⁊ illi per
semetipm manũ prebuerat: ⁊ hunc portan=
do sustinebat. Ex qua re colligit super ege/
nos ac debiles ꝙtum miscõie illius viscera
fundebant. Unde ⁊ subditur: Pater eram

pauperum que videlicet verba si ad vocem
ſancte eccleſie typica interp̃tatiõe referam⁹
ipſa eſt oculus ceco quia per verbũ lucet ip
ſa pes claudo quia per adiutoriũ ꝓtinet. Le
cos eni illumiat p̃dicando: claudos ꝙ opi/
tulando ſuſtentat. Cecus quippe eſt qui ad/
huc quo pgat non videt. Claudus aũt eſt q̃
L non poteſt ire quo videt. Crebro nanq̃ pec
catum aut ignorãtia aut infirmitate perpe/
tratur: vt vel neſciat homo quid velle debe
at vel non omne qđ voluerit poſſit. Quo cõ
ps.26. tra recte p̃ ps. dicit: Dñs illumiatio mea et
ſalus mea: quia eni ⁊ dñs ſcientiã ⁊ virtutez
prebet: ⁊ contra ignorantiã illumiatio: ⁊ cõ/
tra infirmitatẽ ſalus vocat: hinc etiaz de ini
ps.34. quis dicitur: Fiant vie eoꝝ tenebre ⁊ lubri/
cum: vt ſcilicet p tenebras quo ire debẽt nõ
videant: qui etſi recta viderint in eis tamen
per lubricũ ſtare non poſſint. Iſte itaq̃ p lu
bricum int̃ bona claudicat: ille per tenebras
que bona ſequãt ignorat. Sancta itaq̃ ec/
cleſia externis tribulatiõib⁹ deprehenſa an
tiquoꝝ rem⁹ iſcit tempoꝝ qñ ⁊ docendo il/
luminare ꝙſueuerat: ⁊ adiuuãdo firmare et
precedentis membri ſui ore loquit dicens:
Oculus fui ceco ⁊ pes claudo. ¶ XXI

A Q 9 Ue quia duos in ſe populos colli/
git iudaicũ ſcilicet atq̃ gentilem: re/
cte etiam poteſt ceco gentilis: clau/
do autem iudaicus populus deſignari. Gẽ/
tilis quippe quaſi oculos nõ habuit: q⁹ non
accepta lege non vidit quo ire debuiſſet. At
contra iudaicus habens oculos claud⁹ fuit:
quia legem quidem ſciendo tenuit ſed in ea
greſſum recti operis non tetendit. Si enim
gentilis populus cecus mime fuiſſet: pphe/
Eſa.9. ta non diceret: Populus qui ſedebat in te/
nebris lucem vidit magnam. Rurſuz ſi iſra
elíticus populus a bono opere mime claudi
ps.17. caſſet: nequaq̃ voce dñi ps. dixiſſet. Filij
alieni mentiti ſunt mihi: filij inueterati ſunt:
et claudicauerũt a ſemitis ſuis. Qui nimirũ
populus claudus idcirco noiat quia ſanum
greſſuz in opatione non habuit quippe qui
vtroq̃ pede vti noluit: dum vnũ teſtamen/
tum recipit aliud ſpreuit. Quem tamen ad
ſe venientẽ ſancta eccleſia ſuſcipit: quia ei iã
vetus teſtamẽtũ ⁊ nouũ teſtamentũ inſerit:
ad dirigendos greſſus illius quaſi alterũ pe
dem iungit. Qui fidelis ſancte eccleſie popu
lus adhuc recte ſubiũgit. Pater eram pau/
perum quia fideles humiles qui paupes ſpi
ritu dicti ſunt: ex ei⁹ p̃dicatiõe generãt. Sz
oportet vt in his omnib⁹ ipſa hiſtorie ſubti/
B liter verba pẽſem⁹. Ait eni: Pater erã pau/

perum: ⁊ cauſaz quam neſciebaz diligẽtiſſi/
me inueſtigabã. Plerunq̃ eni multa hoies
paupibus largiunt: non quia eoſdem pau/
peres diligunt: ſed quia ſi mime tribuãt iraz
iudicij ſuperni formidãt: qui ſi deũ non me/
tuerent que habent dare noluiſſent. Et qui/
dem in bono opere p̃m⁹ incipientiuz gdus
eſt: vt qui adhuc neſcit p̃rimũ ſicut ſe dilige
re: iam tamen incipiat iudicia ſupna formi/
dare. Quia igitur aliud eſt bonũ opus ex p̃/
cepto: aliud ꝙ etiam ex affectu facere: ſctus
vir vt mentez nobis ſue opationis inſinuet
dicat: Pater erã pauperũ. Non ergo ſe pa/
tronũ vel proximũ vel adiutorẽ pauperũ: ſ
patrem fuiſſe teſtat: quia nim⁹ magno cha
ritatis officio ſtudiũ nũc vertit in affectũ na/
ture: vt eos quaſi filios cerneret p amorem:
quibus quaſi pater p̃erat per plectionem.
Quia igitur vis miſcõie illius naturã fuerat
imitata: patrem ſe pauperũ fuiſſe cõmemo/
rat. Ubi etiam ſubdit: ⁊ cauſaz quam neſcie L
bam diligẽtiſſime inueſtigabã. In quib⁹ vi/
delicet verbis penſanda ſunt oia quã diſtin/
cte narrant: qđ nulla ab eo merces p̃termit/
titur. Juſtus quippe eſt in actionib⁹ ſuis: p
us in infirmitatib⁹ primoꝝ: ſtrẽnuus in ne/
gocijs pauperũ. Qui eni eterne retributio/
onis bona cogitat: neceſſe eſt vt ad omnẽ ſe
cauſam ſecuture mercedis extẽdat. Hinc ei Eccs.7.
per ſalomonẽ dicitur: Qui deum timet nihil 2.Thi.2.
negligit: hinc paulus ait: Ad omne op⁹ bo/
nũ parati. Sed inter hec ſciendũ eſt: q⁹ ali/
quando in actionib⁹ noſtris minora bona
p̃mittẽda ſunt p vtilitate maioꝝ. Nam q̃s
ignoret eſſe boni operis meritũ mortuũ ſepe
lire? Et tamen cuidam qui ad ſepeliendum Luc.9.
patrem ſe dimitti poposcerat dictum ẽ. Si/
ne vt mortui ſepeliãt mortuos ſuos tu autẽ
vade ⁊ annũcia regnũ dei: poſtponendum
nanq̃ erat obſequiũ huius miſterij officio
p̃dicationis: quia illo carne mortuos in ter/
ram conderet: iſto autez anima mortuos ad
vitam reſuſcitaret. Per pphetam quoq̃ p/ Luc.12.
matibus ſynagoge dicitur: Querite iudiciũ
ſubuenite oppreſſo. Et tamen paulus apo/ 1.Cor.6.
ſtolus dicit: Contemptibiles qui ſunt in ec/ D
cleſia: illos ꝓſtituite ad iudicandũ. Audito/
res eteni ſuos ad virtutem ſapientie: ad lin/
guarum genera: ad pphetie quoq̃ indagã/
da myſteria ſuccẽdebat dicens: Emulamini 1.Cor.14.
ſpũalia magis autem vt pphetis. Sed q⁹
ſpiritualia dona non caperent ſi terrena eos
negocia depꝫſſent: longe ante premiſit di/
cens: Contẽptibiles qui ſunt in eccleſia illos
conſtituite ad iudicandũ. Ac ſi aperte dicat:

Qui minoris meriti sunt in ecclesia ⁊ nullis magnoꝝ donoꝝ virtutib⁹ pollent: ipsi ꝺ terrenis negocijs iudicent: quatin⁹ per ꝗs magna nequeũt bona minora suppleãt. Quos et ꝓtemptibiles nominat ⁊ tamen sapientes vocat cum dicit: Sic non est sapiens inter vos quisq̃ qui possit iudicare inẽ fratrẽ suũ Qua ex re quid colligit nisi vt hi terrenas causas examinẽt: qui exterioꝝ rerum sapiẽtiam perceperũt. Qui autem spũalib⁹ donis ditati sunt ꝓfecto terrenis non debent negocijs implicari: vt dum non cogunt inferiora bona disponere: exercitati valeant bonis superioꝝ deseruire.

A XXII

Sed curandũ magnope est vt hi qui donis spũalib⁹ emicant: nequaq̃ ꝓximoꝝ infirmantiũ negocia funditus deserant: ꝙ hec alijs quibus dignũ est tractanda cõmittant. Unde moyses quoq; ad populũ viros ꝓ se septuaginta ꝓstituit: vt q̃to se ab exterioꝝ causis absconderet tanto: ardentius interna penetraret. Sicq; fit: vt sũmi viri magis ad spũalia dona ꝓficiant duꝝ eoꝝ mentes res infime non ꝙculcãt: ⁊ rursum viri in ecclesia vltimi sine bono ope nõ viuant: dum in rebus exterioꝝ inueniunt recta que agant. Sancta quippe ecclesia sic ꝓsistit vnitate fideliũ: sicut coꝝp⁹ nostrũ vnitum est compage membroꝝ. Alia nãq; sũt membra in coꝝpore que intuẽde luci deseruiunt: alia que a tactu terre mime distũguntẽ.

B Oculus quippe luci intendit ⁊ ne cecari valeat a puluere custudit. Pes vo tunc suum officiũ recte peragit cum suscipiendum terre puluere⁊ non refugit. Que tamen coꝝporis membra vicissim sibi sua officia imparciẽdo copulantur: vt pes oculis currat: oculus pedi ꝓspiciat. Sic itaq; sic sancte ecclesie membra debent ⁊ officio esse distincta: ⁊ charitate ꝓiuncta: vt summi viri eoꝝum viam ꝓuideant: qui in terrenis negocijs vacant: quatinus velut ad lumen oculoꝝ pes ambulet: et rursum quicq̃d terrenis negocijs implicati agunt: hoc ad maiorem vtilitatẽ referant: vt pes cuius via ꝓspicit: non sibi tm̃modo ꝙ etiam oculis gradiatur. Dum itaq; sibiinuicem alterna ammistratiõe ꝓueniũt miro modo agit: vt quia electi quiq; vicissim sibi impendendo qõ valent faciunt: eoꝝũ fiant opera etiam que facere ipsi non possunt. Sed inter hec sciendũ est quia cuꝝ ꝓximoꝝ causis exterioꝝ⁹: qui aperte deseruiãt desunt: debent hi quoq; qui spũalib⁹ donis pleni sunt eoꝝum infirmitati ꝓdescendere: terrenisq; illoꝝum neꝯssitatib⁹ inq̃tum decenter valẽt charitatis ꝓdescensione seruire: nec tedẽ animũ debet: si sensus eius ꝓtemplationi spũalium semper intent⁹: aliquãdo ꝓ dispensandis rebus mimis quasi minoratus inflectit quando illud verbum per qõ constat omis creatura vt prodesset hoibus assumpta humanitate voluit paulomin⁹ ab angelis minorari. Quid ergo mirũ si homo se ꝓpter hominem attrahit: dum creatoꝝ hominuꝝ ⁊ angeloꝝ formam hois ꝓpter hominẽ susce-
pit? Nec tamen minoratur sensus cum sic attrahitur: quia tanto subtilius supioꝝa penetrat: q̃to humilius ꝓ amoꝝe conditoꝝis nec inferioꝝa contẽnit. Quid indignũ nobis vel difficile est: si supꝝa infraq; animũ ducim⁹? q̃ eadem manu coꝝporis lauam⁹ faciem q̃ etiaꝝ calciamus pedem? Beatus igitur Iob q̃ cuꝝ magna ageret mima non despexit dicat.

A Causam quã nesciebaꝝ XXIII diligentissime inuestigabaꝝ. Qua in re notandũ video ne ad ꝓferendam sententiã vnq̃ ꝓcipites esse debeam⁹: ne temere indiscussa iudicem⁹: ne quelibꝫ mala audita nos moueant: ne passim dicta sine ꝓbatione credam⁹. Qõ profecto perpetrare ꝓtimescimus si auctoris nostri subtilius facta pensemus. Ipse quippe vt nos a ꝓcipitata sententie ꝓlatione compescret: cũ omnia nuda ⁊ aperta sunt oculis eius: mala tamen sodome voluit audita iudicare qui ait: Clamoꝝ sodomoꝝ ⁊ gomoꝝreoꝝ multiplicatus est: ⁊ peccatũ eoꝝuꝝ aggrauatũ est nimis descendam ⁊ videbo vtrum clamoꝝem q̃ venit ad me opere compleuerint an non est ita vt sciam. Omnipotẽs itaq; dñs: ⁊ omnia sciens: cur añ ꝓbationẽ quasi dubitat: nisi vt grauitatis nobis exemplum ꝓponat: ne mala hominũ ante ꝓsumam⁹ credere q̃ probare. Et ecce ꝙ angelos ad cognoscẽda mala descendit: moxq; facinoꝝosos ꝓcutit: atq; ille patiens: ille mitis: ille de quo scriptum ẽ Tu autẽ dñe cum trãquillitate iudicas: ille de quo scriptum est rursum: Dñs patiẽs est reddito: intanto crimine inuolutos inueniens quasi patientiã ꝓtermisit ⁊ diem extremi iudicij expectare ad vindictam noluit: ꝙ eos igne ante iudicij diem ꝓuenit. Ecce malum quasi cum difficultate credidit cum audiuit: ⁊ tamen sine tarditate percussit cũ verum agnoscendo reperit: vt nobis videlicet daret exemplum: q; maiora crimina ⁊ tarde credenda sunt cum audiunt: ⁊ citius puniẽda sunt cum veraciter agnoscunt. Huius g̃ diligentie beatus iob solicitudinẽ gerẽs ait: et causam quam nesciebam diligẽtissime in-

Gen. 18.

Sap. 12.

B

uestigabam. Que scilicet verba etiam p vo/
cem ecclesie ad interp̃tationē typicam possu
mus non incōuenienter referre. Ipsa quip/
pe per electos suos cum mala carnaliū iudi/
cat: hoc qđ nescit inuestigat: quia mala q̃ ne/
scit operando: inuestigat p iudiciū corrigen/
do. Sancta itaq; ecclesia cū iniustoz fuerit
ad tempus improbitate compssa: remin'scit
dicēs: Causam quam nesciebā diligētissime
inuestigabā. Ac si apte dicat: Mala que in
electis meis agēdo non nouerā: in miqs boi
bus districte iudicādo plectebā. Et q; nunc
virtute p̃dicationis sue diabolū conterit atq;
eius ore vniuscuiusq; quē suscepit animā ra
pit: sequit dicēs: ℣ Conterebā molas iniq̃
et de dentib⁹ illius auferebā predam. O q̃lē
de ore diaboli predam tulit: quando ipm ra/
ptorez saulū ꝓuertēdo rapuit: quādo adhuc
spirans minarū acceptis epistolis pergebat
damascū: ⁊ dum psequēdo fideles ꝓgrega/
ret plebem diabolo cognoscendo fidem ipse
aggregat⁹ est christo. Totiens ex iniqui dē/
tibus ecclesia predem tulit: quotiēs ex erro/
ris morsu animaz p̃dicando diripuit. Quis
nanq; iniquus vertus dici potest q̃ diabol⁹
Cui⁹ molas conterim⁹: quotiēs differēdo cō
tra eius insidias occulta illius machinamē/
ta monstram⁹: ac ō eius dentib⁹ predam tol
limus: q; mentē quā iam a peccato frangens
do momorderat ad salutē vite ꝓtēdo reuo/
camus. ℣ Cap̃. XXIIII

Apter molas quippe occulte ei⁹ insidie
p dentes ꝙo apte iam culpe ppetra
tio demōstrat. De quibus nimirū molis ac
ps.57. dentibus p̃ ps. scriptū est: Deus ꝙo ꝓtriuit
dentes eorum in ore ipsoz molas leonū cō/
fringit dñs. Sed sanct⁹ vir apte se asserit mo
las ꝓterere: vt post de dentib⁹ illius predaz
potuisset auferre: q; tūc veracit predā ō eius
dentib⁹ tollim⁹ cum p̃us molas illius ꝓtere
rescim⁹. Prius enī necesse est occulta ꝓsilio
rū illius machinamēta ꝑdere: vt auditoris
nostri animā valeam⁹ postmodū ab aperto
ipsu reuocare. Hui⁹ iniq̃ molas ip̃e summ⁹
pastoz ecclesie p̃dicādo ꝓterebat cum dice/
ret: Sobrij estote ⁊ vigilate: q; aduersarius
1.Pet.5. vester diabolus tanq̃ leo rugiens circuit q̃/
rens quem deuoret: cui resistite fortes in fi/
de. Contra hunc leonē sancta ecclesia q; ei⁹
insidias ꝓspicit: fidei caulas munit cui⁹ toti/
ens molas frangit: quotiens hereticoz ar/
gumenta destruit: totiensq; ab ei⁹ dentib⁹ p̃/
dam diripit quotiēs eos ab erroze quēpiam
predicādo conūtit. Et q; pleriq; iustoz tūc
erūt: q̃ se ecclesiastice pacis tempe ab ip̃o mū/
do exituros esse crediderūt: ip̃us iob oū sua
narrat voces q̃ istoz seq̃ntiū indicat dicēs:
Dicebāq; : ℣ In nidulo meo moriar: ⁊ sic
palma multiplicabo dies. Quid ip̃e loco p nidi
nomen exprimit nisi tranq̃lla q̃es fidei q̃ vn⁹
quisq; infirm⁹ nutrit? Ad ultitudo q̃ppe bo
noz q̃ psecutionū tpib⁹ fuerit deprehensa:
nutrimētoz suoz dies q̃si in nido sic in loco
q̃etis explere se credidit. Naz si sctā ecclesia
infirmos q̃sq; filios nūc i nido pac' ñ enutri
ret p̃s. non diceret: Eteni passer inuenit sibi ps.83.
domū: ⁊ turtur nidū vbi reponat pullos su
os. Jam q̃ppe domū inuenit sib' passer: q;
eternū celi habitaculū noster redēptoz intra
uit. Et turtur iuenit nidū: q; sancta ecclesia
amoze conditoris affectata crebris gemit⁹ ib⁹
vtit ⁊ velut nidū sibi id est pacatissimam fi/
dei q̃etem construit in quā crescētes filios q̃/
si plumescētes pullos q̃sq; ad supioza euo/
lent charitatis gremio calefactos fouet. Igi
tur q; tūc erūt q̃ pacis tpe se ad supna mīg/
re. id est a nido euolare crediderī: eoz vox
beati iob voce preuenit cū ait: Dicebam q;
in nidulo meo moriar. Quia vero hoc ip̃m
sibi pacis ociū ex multoz dierū longitudine
ꝓmittebat recte subiūgit dicens: Et sic palma
multiplicabo dies. Palma enī tarde pfi
cit: sed diu in viriditate subsistit. Cū multis
autem difficultatibus sancta ecclesia ad fidei
statū venit: ⁊ p collectione plurimoz in ei/
usdem fidei gloria diuti⁹ stare ꝓcupiscit. Si/
cut palma ergo multiplicare se dies credidit
qui emergēte subite temptatiōis articulo pa
cis sue grām ⁊ tarde a fidelib⁹ adeptam ⁊ ci/
tius ab infidelib⁹ interceptā dolet. ℣ XXV

Nec imerito iustoz vita palme com/
parat: quia scilicet palma inferi⁹ ac/
ta aspera est ⁊ q̃si aridis corticibus
obuoluta: supius ꝙo ⁊ visu ⁊ fructibus pul
chra: inferi⁹ corticū suarū inuolutionib⁹ an/
gustatur: sed superi⁹ amplitudine pulch: evi
riditatis expandit. Sic quippe est electoz vita
vita despecta inferi⁹: supius pulchra: in ima
ista quasi multis corticib⁹ obuoluit dum in
numeris tribulatiōib⁹ angustatur: in sum/
ma ꝙo illa quasi pulchre viriditatis folijs
amplitudine retributionis expandit. Habz
quidē aliud palma: quo a cūctis arboū ge/
neribus differt. Omnis nanq; arbor in suo
roboze iuxta terram vasta subsistit: sed cre/
scēdo superi⁹ angustat: q; q̃to paulisp sbli/
mioz: tanto in altum subtilioz reddit. Pal/
ma vero minoris amplitudinis ab imis in/
choat: ⁊ iuxta ramos ac fruct⁹ ampliore ro/
boze exurgit ⁊ que tenuis ab imis pficit va

B stio2 ad summa succrescit. Quibus itaq; alia arbusta nisi terrenis mentibus inueniuntur esse similia: inferi2 vasta: superius angusta quia numirũ omnes huius seculi dilecto2es in terrenis rebus fo2tes sunt: in celestib2 debiles. Nam p2o tpali gloria vsq; ad mo2tez desudare appetunt: ⁊ p2o spe perpetua ne parum quidem in labo2e subsistunt. P2o terrenis lucris quaslibet iniurias tolerant ⁊ p2o celesti mercede vel tenuissimi verbi fe2re contumelias recusant: terreno iudici toto etiam die assistere fo2tes sunt: in o2atione ve2o coram domino vel vnius ho2e momento lassantur. Sepe nuditatem dejectionem fa2mem p2o acquirendis diuitijs atq; honoribus tolerant: ⁊ earum rerum se abstinentia cruciant atq; adipiscenda terrena festinant: superna autem laboriose querere: tantoma2gis dissimilant q̃to ea retribui tardius putãt Hi itaq; quasi aliarum arbo2um mo2e deo2sum vasti sunt: sursuz angusti: quia fo2tes in inferio2a subsistunt sed ad superio2a deficiũt At contra ex qualitate palmarum designa2tur ꝓficiens vita iustorũ: qui nequaq̃ sunt i terrenis studijs fo2tes ⁊ in celestib2 debiles sed longius atq; distantius studiosos se deo exhibent: quã seculo fuisse meminerũt. Naz cum quibusdam per predicato2ẽ nostrũ dicitur. Humanũ dico p2opt infirmitatẽ carnis vestre: sicut exhibuistis membra vestra seruire immundicie ⁊ iniquitati ad iniquitatem: ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitie in sanctificationẽ. Eo2um ꝑculdubio infirmitati ꝓdescendit ac si eis aperti2 dicere tur: Si nequaq̃ amplius potestis: saltem tales estote in fructu bono2 operum: quales fuistis dudum in actione vicio2: ne debiliores nos habeat sancta libertas heredes q̃s in carne validos habuit vsus terrene volu2

Unt ꝙ nonnul V XXVI (ptatis. li qui cuz celestia appetunt: atq; huius mundi noxia facta derelinquũt ab inchoatione sua quotidie incõstantie pusillanimitate deficiunt. Quibus hos nisi arbustis reliquijs silues dixerim: qui nequaq̃ tales superius surgunt quales inferius o2iũtur. Hi quippe ad conuersationẽ venientes non tales quales ceperunt perseuerãt: ⁊ q̃si mo2e arbo2um inchoatione vasti sunt: sed tenues crescunt: quia paulisper per argumenta tempo2 patiuntur detrimẽta virtutum. Sensum quippe in eis desideria supna languescunt: ⁊ qui robusta ac fortia ꝓposuerãt debiles atq; infirma consumant: dũq; etatis augmento ꝓficiũt: quasi flexibiles crescũt ꝓpalma ergo sicut dictum est: vastio2 in sũmitate est quã esse ceperit qualitatis ex radice: quia electo2uz conũsatio plus finiẽdo pagit q̃ ꝓponit inchoando: etsi tepidius ꝑma inchoat feruentius extrema consumat: videlicet semper inchoare se estimat ⁊ idcirco infatigabilis in nouitate perdurat. Hanc scilicet iustorum constantiã ꝓpheta intuẽsait: Qui confidunt in domino mutabunt fo2titudinẽ: assumunt pennas vt aquile: currũt et non laborabunt: ambulabũt ⁊ non deficient. Mutant quippe fortitudinẽ quia fo2tes student esse in spirituali opere: qui dudũ fuerant fo2tes in carne. Assumũt pennas autem vt aquile: quia contemplando volant. Currunt ⁊ non laborant: quia velocib2 magna celeritate predicant. Ambulant ⁊ nõ deficiunt: quia intellectus sibi velocitatem retinent vt tardio2ib2 ꝓdescendant. In cũctis vo bona que accipiunt q̃to alijs libẽnt accomodant: tanto ipsi incõmutabiles in no2uitate perdurant: ⁊ qui tenues a radice inchoationes exeunt fo2tes in culminis perfectione conualescũt. Dicat itaq; beatus iob ex persona sua: dicat ex voce sancte ecclesie p2o his quos pacis tempo2e ad se conuersos habuerat: atq; in bonis mo2ibus pseue2atu2os credebat: dicebamq; in nidulo meo moriar: ⁊ sicut palma multiplicabo dies. Quasi eni palma multiplicare se dies credidit: q̃ mentes fidelium ad extremũ vsq; robustio2es exurgere putabat. Cum enim multo2uz co2da psecutionibus ceperint lassata mollescere: dolet tam in se quasi ad debilitatẽ tendere: quos miratur fo2tia ꝓposuisse. Et quia mente semper spũali scientie intẽdit recte subiũgit. V Radix mea apta ẽ sec2 aq̃s. Juxta aquas enim radix aperit: quãdo ad ꝙpiẽda veritatis fluẽta latent cogitatio mẽtis expandit. Ut eni in supio2i libro iam diximus solet in sacro eloquio radicis no2e occulta cogitatio designari. Radicem igit nr̃am secus aquas aperim2: cũ infusioni itime cogitatio2nem taciti co2dis intendim2. V XXVII

Que sez vba si ad vocẽ sctẽ ecclie ducim2: radix illi2 ꝑa debet incarnatio redẽpto2is intelligi. Que iuxta aq̃s apta ẽ: dũ de2 inuisibilis ꝑ assumptionẽ humanitatis sue patuit aspectib2 visionis nr̃e. Creato2 quippe qui in diuinitate videri nõ poterat: assumpsit a nob vnde videret a nobis. Radix ergo secus aq̃s aperit: q; auctor hũani generis o hũanitatẽ suam hoibus demonstrat. Unde recte quoq; per ꝑs dicitur Et erit tanq̃ lignũ qõ plantatum est secus ꝑs.1

decursus aquarũ. Decursus quippe aqua/
rum sunt q̃tidiani transitus deficientiũ ppl'o
rum. Et de seipsa veritas dicit: Si in ligno
viridi hec faciũt: in arido q̃d fiet? Lignũ g̃ se
cus decursus aquarũ est: quia fructum ⁊ p/
tectionem sui nobis vmbraculi proferẽs ap
paruit creator in carne: vt humanũ genus ꝑ
resurrectionẽ robustũ fieret: qd̃ per defectũ
Tex. quotidie ibat in mortem. Sequit̃. ¶ Et ros
morabit̃ in messione mea: subaudis dicebã.
Messio eni sancte ecclesie non incõuenient̃
accipitur: cum perfecte anime a corporibus
abstracte: velut mature segetes a terra deci
B se ad celestia horrea demigrant. Et quia nõ
nostra virtute ꝫ celesti gratia largiente agit̃
bene ait: Et ros morabit̃ in messione mea.
Ros nanq̃ desuper cadit: messis deorsũ col
ligitur. Ergo ros morabit̃ in messione: quia
gratia desuper veniens agit: vt digni simus
qui de inferiorib⁹ colligamur: ip̃e q̃ppe nos
desuper infundente: fructum bonoꝝ operũ
ferimus. Unde recte quoq̃ per paulum di/
1. Cor. 15. citur: Gratia dei suꝫ id qd̃ sum: ⁊ gratia eius
in me vacua non fuit. Si eni queratur quid
sit ros desuper veniens gratia dei suꝫ id qd̃
sum. Si intueamur messem sub rore crescen
tem ait: Et gratia eius in me vacua non fuit
ꝫ abundantius illis omnibus laboraui. Se
Tex. quitur. ¶ Gloria mea semper innouabit̃: et
arcus meus in manu mea instaurabit̃: sub/
audis dicebaꝫ: Superiori quippe sententie
ꝯiungitur: qd̃ locutione continua subinfert̃
cum ait: Dicebam in nidulo meo moriar: et
sicut palma multiplicabo dies. Ac deinde
subiungit: Radix mea aperta est secus aq̃s
et ros morabit̃ in messione mea. Gloria mea
semper innouabit̃: ⁊ arcus me⁹ in manu mea
C instaurabit̃. Cunctis vera scientib⁹ liquet:
q̃ ad vetustam vitam vicia ꝑtinent: virtu/
Col. 3. tes ad nouam: hinc eni paulus dicit: Exuen
tes vos veterem hominẽ cum actibus suis
Ro. 6. et induentes nouũ. Hinc rursus ait: Uetus
homo noster simul crucifixus est. Hinc p̃s.
Ps. 6. typo humani generis loquens: inter mali/
gnos spiritus deprehensus dicit: Inuetera
ui inter omẽs inimicos meos. A feruore ete
nim mentis vel inter spũales inimicos: vel
inter carnales quoq̃ proximos: ipso aliquo
modo viuendi vsu veterascim⁹: ⁊ assumpte
nouitatis specie fuscamur. A qua tamen ve/
tustate quotidie si studia circũspectiõis inui
gilent orando: legẽdo: bene viuẽdo renoua
mur: quia vita nostra dum lachrymis laua/
tur: bonis operibus exercet̃: sanctis medita
tionibus tenditur: ad nouitatẽ suaꝫ sine ces/
satione reparat̃. Beatus igit̃ iob sic sua nar
rat: vt nostra significet: quia sancta ecclesia
cum fideles suos cõspicit ad vite veteris cul
pas redire: eos quos nouitatẽ mentis intue
tur perdere cogitur plorare. Predicator q̃p
pe egregius discipulis dicit: Que est eni no/ 1. Thes. 2.
stra spes aut gaudiũ aut corona glorie? Nõ/
ne vos ante dñm? Sancta ergo ecclesia q̃si
amissam gloriam deplorat: cuꝫ fideles suos
ad vitam veterem redire ꝯsiderat. Ait eniꝫ:
Dicebam gloria mea semꝑ innouabit̃: quia
eos quos in se noue vite militare credidit ve
tustis desiderijs seruire cog̃scit. ¶ XXVIII A

Arcus autem noie in sacro eloquio
aliquãdo maloꝝ insidie: aliqñ dies
iudicij: aliquando v̄o ipsa eadeꝫ sa/
cra eloquia designant̃. Per arcum quippe
insidie figurantur: sicut per p̃s. dicit̃: Inten Ps. 63.
derunt arcum suũ rem amaram: per arcum
q̃ꝫ dies extremi iudicij designat̃: sicut ꝑ eun
dem rursum p̃s. dicitur: Ostendisti populo Ps. 59.
tuo dura: potasti nos vino compũctiõis: de/
disti metuentib⁹ te significationẽ vt fugiant
a facie arcus. In arcu eni q̃ꝫto longe trahit̃
chorda tanto de eo districtior exit sagitta.
Sic nimirũ sic extremi iudicij dies q̃ꝫto lon/
ge differtur vt veniat: tanto cum venerit de
illo districtior sententia ꝓcedit. Idcirco au/
tem diuersis nũc cladib⁹ percutimur: vt his
correcti paratiores tunc inueniri valeamus
Unde illic premissum est: ostendisti populo
tuo dura: flagella videlicet seculi que secutu
rum grauius iudicij diem precurrũt. Pota/
sti nos vino compũctionis: vt terrena gau/
dia in lachrymas verterent̃: dedisti metuen
tibus te significationẽ: vt fugiant a facie ar/
cus. Ac si diceret: Hoc tempus miscdie est:
illud tempus iudicij erit: per ista ergo huius
temporis flagella significas quomodo tunc
ꝑcussur⁹ es quando non parcẽs iudicas: qui B
sic districte modo ꝑcutis quãdo parcis. Ali
quando autem per arcum etiã sacra scp̃tura
signatur. Ipsa quippe arcus ecclesie ip̃a est
arcus dñi: de qua ad corda hominũ sicut fe/
riente sagitta sic terrẽtes sententie veniunt.
Unde recte quoq̃ per p̃s. dicit̃: Arcum su/ Ps. 7.
um tetẽdit ⁊ parauit illum: ⁊ in ipso parauit
vasa mortis: sagittas suas ardẽtib⁹ effecit: ar
cum nãq̃ suũ dñs tetendit quia cunctis pec
catorib⁹ ꝑ scripturã sacram minas exhibuit
In quo arcu scꝫ vasa mortis preparat: quia
ꝫm eloquij sententiã eos qui nũc corrigi ne
gligũt: reprobos damnat. In quo etiam sa/
gittas suas ardenti⁹ effecit: quia in eos quos
per terrorem corrigit accensas v̄boꝝ snias

Esa.7. emittit. De ꝟ ꝓdicatoꝝ arcu p esaiã dr Cũ sagittis ⁊ arcu egrediũt illuc: qz nimirũ scti apli ad feriẽdã gentilis vite duriciã cũ districtis verboꝝ spiculis venerunt. Quid igit ꝟ in loco arcus noie nisi sacrũ eloquiũ debz intelligi. In corda eteni testamentuz nouũ: in cornu vo testiñ vet⁹ accipit. ℣ In arcu autez duz corda trahit cornu curuat: sicut in hoc loco eodem sacro eloquio dũ testiñ nouũ legitur: duricia testamẽti veteris emollit. Ad eius nãq; specialia ⁊ blãda ꝑcepta illi⁹ lre se rigor inclinat qz testiñ nouũ dũ quasi q̃dam bone opatiõis brachio trahit in testamento veteri seueritatis iura flectunt. Nec indecẽter dicimus corda testamẽto nouo ꝯgruere qđ de incarnatiõe dñica certum est extitisse. Quasi ergo corda trahit: ⁊ cornua curuant qz dũ in testamẽto nouo incarnatio mediatoris agnoscit ad spũalem intelligentiaz rigor testamẽti veteris inclinat. Ait igit sctũs vir Dicebã gloria mea semp innouabit. Et arcus meus in manu mea instaurabit. Arcus in manu est: scꝑtura sacra i opatiõe. In manu eteni arcũ tenet: q̃ diuina eloquia que intellectu cognoscit: opatiõe pficit. Instauratur ḡ arcus in manu dũ quicq̃d in sacro eloquio studẽdo cognoscit: viuẽdo completur

Can.3. Hinc etiã salomon dũ fortes spũales pugne ꝺscriberet bellatores ait: Omes tenẽtes gladios: ⁊ ad bella doctissimi. Quid nãq; in diuina scꝑtura p gladiũ figuret: paulus aperuit dicẽs: Et gladiũ spũs qđ est verbum dei.

Salomon aũt nõ ait: omẽs ℣ XXIX hñtes gladios: ꝟ tenẽtes: qz videlicz verbũ dei non est mirabile solũmodo scire ꝟ facere: habet quippe: ꝟ non tenet gladiũ: qui diuinũ quidẽ eloquiũ nouit: sed ẽm illud viuere negligit. Et doct⁹ eẽ ad bella iam nõ valet: q̃ spũalẽ quẽ habet gladiuz mime exercet. Nã resistere temptatiõib⁹ oino nõ sufficit qz hũc verbi dei tenere gladiũ male viuẽdo postponit. Sancta itaq; eccle/ sia que subseq̃nti pſecutiõe deprimit malorum abũdantiã ⁊ bonoꝝ inopiã pẽsans: bti iob vocab⁹ dãna sua pnũciet dicens: Dicebam q; in nidulo meo moriar: ⁊ sicut palma multiplicabo dies. Radix mea aperta ẽ secus aquas ⁊ ros morabit in messiõe mea gloria mea sp innouabit: ⁊ arcus me⁹ in manu mea instaurabit. Que videlicet cũcta ꝑside rans nequaq̃ spe cassa fallebat. Naz pfecti quiq; multos nũc eius conspiciũt auditoresſ sed pensat ꝓculdubio q; emergẽte pſecutionis articulo ex his plerisq; hostes illius fiũt qui esse pacis tempore eius ciues videntur. Non autem de omnibus ita desperant: sed tamen plerũq; contingit vt hi de quib⁹ maiorem fidei fiduciam habuerãt: ipſi eiusdem fidei hostes atrociores fiant: vt eos tunc videant contra sacra eloquia agere: ex quoꝝ se opatione crediderant hec eadem sacra eloquia ad ꝑdicatiõis gratiaz restaurare. Que tamen tempora iam nũc inchoasse ingemiſcimus cum multos intra ecclesiã positos cernimus: qui aut nolunt operari qđ intelligũt aut hoc ipm quoq; sacrũ eloquiũ intelligere ac nosse ꝓtemnũt. A veritate eteni auertunt auditũ ad fabulas: ꝙuertunt dum oẽs que sua sunt querũt: non q̃ sunt iesu christi. Scripta dei vbiq; reperta opponunt oculis: sed hec cognoscere hoies dedignant pene nullus querit scire q̃ credidit. Multitudo ergo bonoꝝ precedentiũ arcum suum destrui doleat: que sacrum eloquiũ restaurari semper per studium subsequentiũ credebat.

℣ Sancti Gregorij ℣ Liber XX

℣ Capitulum I

OMnis omnem scientiã atq; doctrinaz scriptura sacra sine aliq̃ cõparatione transcẽdat: vt taceam q; vera ꝑdicat qđ ad celestem patriam vocat: quod eternis desiderijs ad superna amplectẽda coꝛ legentis imutat: q; dictis obscurioꝛib⁹ exercet fortes et paruulis humili sermone blandit: q; nec sic clausa est vt paueſci debeat: nec sic patet vt vilescat: q; vsu fastidiũ tollit: ⁊ tanto amplius diligitur: q̃to ampli⁹ meditat: q; legẽtis animũ humilib⁹ verbis adiuuat sublimibus sensib⁹ leuat: q; aliquo modo cum legẽtibus crescit q; a rudib⁹ lectoꝛib⁹ quasi recognoscitur: ⁊ tamen doctis semper noua reperitur. Ut ergo de rerum pondere taceaz: scias tamen omnes atq; doctrinas ipso etiã locutionis sue more transcẽdit quia vno eodemq; sermone dũ narrat rex tñ prodit mysterium ⁊ sic scit preterita dicere: vt eoipso nouerit futura predicare: ⁊ non imutato dicendi ordine eisdem ipſis sermonib⁹ nouit: et añacta describẽ: ⁊ agenda nunciare sicut hec eadem beati iob verba sunt qui duz sua nra ꝑdicit: dũq; lamẽta ꝓpria ꝓsermonẽ indicat causas sctẽ ecclie p itellectũ sonat. Ait eni. Qui me audiebãt expectabãt sniaz: ⁊ intẽti tacebãt ad ꝓsiliũ meũ. Verbis meis nihil addere audebãt ⁊ sup illos stillabat eloquium meũ. Expectabãt mẽ sicut pluuiã: ⁊ os

suũ apiebãt quasi ad imbrem serotinũ. Hãc eteni apud beatũ iob fuisse subiectoꝝ reuerentiã indubitanꝫ credim⁹. Sed sicut iam sepe dixim⁹: sancta ecclesia hereticoꝝ vel carnaliũ tribulationib⁹ pressa ꝓteritoꝝ remini scitur tempoꝝ: in quib⁹ omne qđ ab ea dicitur: cũ metu a fidelib⁹ audiꝫ: ꝛ aduersarioꝝ suoꝝ ꝓteruiã deploꝛãs dicit. ¶ Qui me audiebant expectabãt sniam: ꝛ intenti tacebãt ad ꝓsiliũ meũ. Ac si apte dicat: Non vt hi pterui ac tumidi qui dñ veritatis verba suscipere rẽnuũt ꝑdicationi mee snias: quasi docendo ꝓcurrũt. Qui⁹ nũc discipuli intẽti ad eius ꝓsiliũ tacẽt: qꝛ verba eius nõ audent impugnare sed credere. Ut eni ꝓficere ex ipsis possint: ea ꝓculdubio nõ iudicaturi ꝑ secuturi audiũt. De quib⁹ recte subiũgitur: verbis meis addere nihil audebãt: quia nimirũ tuz heretici cũ ꝓtra hanc libertate pessima fuerint effrenati dictis eius addere aliq̃d presumũt cũ ꝑdicatoꝝ eius rectitudinẽ q̃si emẽdare moliunꝫ. Que adhuc de bonis auditorib⁹ subdit. ¶ Et sup illos stillabat eloquiũ meũ. In hac stillatiõe eloquij: quid aliud q̃ꝫ mẽsura ꝑdicatiõis accipiꝫ: qꝛ oportet vt exhortationis gra singulis iuxta capacitatẽ ingenij ꝓferaꝫ. Per ꝟ ergo qđ ꝺꝛ ꝟbis meis addere nihil audebãt reuerentia laudaꝫ audientiũ. Per hoc ꝟo qđ subdiꝫ. ꝛ sup illos stillabat eloquiũ meũ indicaꝫ dispẽsatio magistroꝝ. Debet eni subtilis is qui docet perspicere: ne plus studeat q̃ꝫ ab audiente capitur: ꝑdicare debet eni ad infirmitatẽ audientium semetipm ꝓtrahẽdo descẽdere: ne duz paruis sublimia: ꝛ idcirco nõ ꝓfutura loquitur: se magis curet ostẽdere q̃ꝫ auditoꝛibus prodesse. ¶ Cap. II

Exo. 37. A

Ubente aũt dño non solum fiale ad mẽsam tabnaculi: ꝑ etiã cytati prepaꝛanꝫ. Quid eni per fialas nisi larga predicatio: qđ ꝟo ꝙ cyatos nisi mima ꝛ tenuis ꝺ deo locutio designaꝫ. In mẽsa igiꝫ dñi ꝛ phiale preparenꝫ ꝛ cyati: qꝛ videlicz in doctrina sacri eloquij nõ solũ exhibenda sunt magna et archana que debeãt ꝑ etiam parua ꝛ subtilia q̃ quasi ꝙ gustũ noticiã prestẽt. Hui⁹ g̃ discretissime dispẽsatiõis sue sctã ecclesia extremis pressa tpib⁹ reminiscaꝫ ꝛ dicat: ꝛ super illos stillabat eloquiũ meũ. Ubi apte q̃ꝫ subiungiꝫ. ¶ Expectabãt me sic̃ pluuiã ꝛ os suum apiebãt q̃si ad imbrem serotinũ. Uerba quippe sctẽ predicatiõis sicut pluuiã sustinemus: cũ vera hũilitate ariditatez nr̃i cordis agnoscim⁹ vt potu sctẽ predicationis irrigemur. Uñ recte deo per ꝑs ꝺꝛ: Aia mea sicut terra sine aqua tibi. His doctrine fluẽtis infundi ꝓpheta nos ammonet dicẽs: Sitiẽtes venite ad aquas. Qui duz in extrema parte iam seculi verba ꝑdicatiõis accipim⁹: quasi ad imbrẽ serotinũ os cordis aperim⁹. Naz si os in corde non esset ꝑs. non diceret: Labia dolosa in corde: ꝛ corde locuti sũt mala. Os igitur cordis qꝛ verbis intendim⁹ vltime ꝑdicatiõis: hoc velut serotinis aperim⁹ fluentis. Que nimirũ predicatio ex eius ad nos sacrificio ꝓdijt: qui ꝓ psalmistã dicit: Eleuatio manuũ mearũ sacrificiũ vesptinũ. Quia eni redemptoꝛ noster iuxta mũdi finẽ vim ꝑsequentiũ ꝓtulit: semetipm ꝓ nobis sacrificiũ vesptinũ dedit. De hoc imbre serotino aliaꝫ scriptũ est: Dabo vob pluuiã temperaneaz et serotinã. Temperaneã quippe pluuiã dedit: qꝛ electis suis prioꝛi tpe legis intellectuz ꝓtulit. Serotinã q̃ꝫ pluuiã tribuit: qꝛ ꝑdicari dieb⁹ vltimis incarnatiõis sue mysteriũ fecit. Qđ qꝛ sctã ecclesia q̃tidie annũciare non desinit: ora cordis audientiũ velut imbre serotino infundit. Sequiꝫ. ¶ Si qñ ridebam ad eos nõ credebãt ꝛ lux vult⁹ mei non cadebat in terram. Hec si iuxta historie ꝟba ꝙcipim⁹: credi necesse est ꝙ vir sctũs talem se exhibuerit subditis: vt etiã ridens timeri potuisset. Dz cũ supius patrẽ pauperũ: viduarũ ꝟo ꝓsolatoꝛẽ fuisse se phibet: magna valde discretiõe res indiget: quõ in tanto terrore regimis: tanta q̃ꝫ affuerit lenitas ꝛ mãsuetudo pietatis. Sine magꝫ eni benignitaꝫ leꝛnitate nõ fuit ꝺ qđ se pr̃ez pauperꝝ ꝛ viduarꝝ ꝓsolatoꝛẽ dicit: ꝑ rursum sine magꝫ severitate non potuit etiã ridens timeri. Qua ire q̃d aliud docemur: nisi ꝙ talis debet eẽ dispẽsatio regimis: vt his qui ꝑest ea se circa subditos mẽsura moderet q̃tin⁹ ꝛ arridẽs timeri debeat: ꝛ irat⁹ amari: vt eũ nec nimia leticia vilẽ reddat nec imoderata severitas odiosũ. Sepe eni sbiectos frãgim⁹ dñ pl⁹ iusto vigorẽ iusticie tenem⁹. Qui pfecto vigoꝛ iã iusticie ñ erit: si se sb iusto moderamine ñ custodit. Et sepe a discipline metu resoluim⁹ sbditos si nr̃o regimi hilaritatis frena laxam⁹: qꝛ dñ nos q̃si licenꝫ letos aspiciũt: audaꝫ ipi ad illicita resoluunꝫ. ¶ Cap. III

A

Ed vt rectoris vult⁹ etiã letus debeat timeri: necesse ẽ vt ipe multuz sui ꝓditoris sine cessatiõe timeat. Illi eteni mẽti difficile leticia creditur: que quod se pro amoꝛe dñi continue affligat a subditis sentur. Qui enim incessanti estu spiritualis desiderij superna appetit: valde de ea in dubiũ venit: hoc qđ aliquando ante homines hilare

scit. Unde ꝛ isdem beatus iob non longe pꝰ dicturus est. Semper enī quasi tumētes super me fluctus timui deum. Sic quippe metuebat iudicem suū: quasi tumētes impetus fluctuū iam iamq; morituꝰ. Cuius ergo ita mentem meror diuini timoris infuderat recte hilaritati illius sōditi non credebāt: ꝛ qꝛ cogebanꝯ ridenti non credere cuius cor in timore conditoris nouerāt: quā continua meſticia tenebat. Hoc quoq; iuxta hiſtoriā nō incōuenienter accipiꝯ qđ ꝓtinus subinferꝯ. Et lux vultus mei non cadebat in terrā: ſcriptum quippe est: Oculi ſtultoꝝ in finibꝰ terre. Rursumq; per eundē salomonē dicitur: Oculi sapientis in capite eius. Paulus q; ait: Caput viri christus. Oculi ergo sapientis in capite eius sunt: duz redēptoris sui ſp opera que imitari debeat contemplaꝯ. Lux ergo huius vultus in terraz ccecidit: quia ea que terrena sunt per ꝓcupiſcentiā non aſpexit. Sed quia ſupficiem hiſtorie ſub breuitate diſcuſſimꝰ: quid in his de intellectu myſtico lateat perpendamꝰ: vnaz esse pſonā chriſtum ꝛ eccleſiam plerūq; iam diximus ꝛ ſepe vox capitis ad vocem corporis: ſepe vox corporis ad vocem capitis transit. Qui enīz sunt in carne vna nil obſtat vt ꝓcedant etiam in voce vna. Dicat ergo ex voce capitis de electis suis dicat eccleſia. Si quando rideban ad eos non credebant. Ridere eteni deſt: ſanctoꝝ vias ꝓſequēti fauore pſperari: ſicut de his quoq; per vſum dicīꝯ: q̄s in hoc ſeculo felicitatis blandimēta comitantur arriſit illis tempus. Unde econtra ira appellatur dñi bonis actionibꝰ infirmari: ſicut ſcriptū est: Nequādo iraſcaꝯ dñs: ꝛ pereatis de via iuſta. Si igitur iraſci dñs phibeꝯ cum viam iuſticie hoies perdunt recte arridere dñs dicitur cū bona noſtra opera fauor gratie ſuperne comitatur. Sed electi quiq; q̄diu in hac vita sunt: ſecuritatis ſibi ꝓfidē tiam non pmittūt. Hoſtis eni omnibꝰ cōtra temptamēta ſuſpecti occulti hoſtis inſidias metuūt: qui etiaz temptatiōe ceſſante vel ſola grauiter ſuſpitiōe turbanꝯ. Naz sepe multis graue periculū incauta ſecuritas fuit vt callidi hoſtis iſidias non temptati ſ etiā pſtrati cognoſcerēt. Vigilandū quippe semp est: vt continue ſolicita nunq; relaxeꝯ intentione: ſuperna vt laboriosa deſerēs in cogitationibꝰ fluxis quaſi in quibuſdaz mollibꝰ ſtramentis iacens venienti corruptori diabolo mens ſe reſoluta pſtituat. Semp vo eſt ad certamen aduerſarij crigēdus animus ſemper contra occultas inſidias cautela pſ

uidenda. Hinc etenim abachuc ꝓpheta ait: Super cuſtodiā meam ſtabo: hinc rurſum ſcriptum est: Statue tibi ſpeculaz: pone tibi amaritudines: qui euāgelizas ſion. Hinc p ſalomonē dicitur: Beatus vir qui semp eſt pauidus: qui autem mentis est dure corru/et in malum. Hinc iterū dicit: Unuſcuiuſq; enſis ſuper femur ſuū ꝓpter timoreſ nocturnos. Nocturnos quippe timores sunt: inſidie temptatiōis occulte. Enſis autem ſuper femur est cuſtodia vigilans carnis illecebrā premens. Ne ergo nocturnus timor. id est. occulta ꝛ repentina temptatio ſubrepat: ſp neceſſe est vt femur noſtrū ſuppoſitus cuſtodie enſis premat. Cap. IIII

Sancti eteni viri ſic de ſpe certi sunt: vt tamen semper sint de temptatiōe ſuſpecti: quippe quibꝰ dicīꝯ: Seruite dño i timore ꝛ exultate ei cum tremore: vt ꝛ ō ſpe exultatio: ꝛ de ſuſpitione naſcatur tremor. Quoꝝ voce iterū ps. ait: Letetur cor meuz vt timeat nomen tuū. Qua in re notandum q; non ait letetur vt ſecurū ſit: ſ letetur vt timeat. Meminerunt nanq; q̄uis eoꝝ actio ꝓſperetur: quia in hac vita sunt: de qua per eundem iob dicīꝯ: Temptatio est vita hūana ſuper terrā. Meminerūt rurſum qđ ſcriptum est: Corpus qđ corrumpiꝯ aggrauat animam: ꝛ deprimit terrena inhabitatio ſenſum multa cogitantē. Meminerūt ꝛ metuunt ꝛ certitudinē ſibi in ſe pmittere non pſumunt: ſ poſiti inter gaudiū ſpei ꝛ temptationis metum ꝓfidunt ꝛ timent: ꝓfortanꝯ ꝛ titubant certificanꝯ ꝛ ſuſpecti ſūt. Bñ ǧ p vocē electi mēbra ſb figura nři capitis dr: Si qñ rideba ad eos nō credebāt mihi: qꝛ redēptori noſtro quaſi arridēti nō credim: dū multis iam donis teſtantibꝰ ꝛ gr̄am fauoris eiꝰ accipimuſ: ꝛ tñ adhuc ſb eius iudicio de nr̄a infirmitate titubamꝰ. Uidemꝰ qualiꝯ paulo ꝛ arrideꝯ iam p ſupnā gr̄am: ꝛ ipe adhuc quaſi non credit p ſuſpitiōis metū. Jam e celo illi dñs loq̄ns eiuſq; interiꝰ oculos aperiēs exterius claudēs potentiā ſue maieſtatis oſtēderat: iam de eo ananie dixerat: Uas electionis mihi ē iam ad tertiū celū ſupra raptꝰ fuerat iam in paradiſo ductꝰ archana ꝛba que dicere nō poſſet audierat ꝛ tñ adhuc timidꝰ dicit: Caſtigo corꝑ meū ꝛ in ſeruitutē redigo: ne forte alijs p̄dicās ipe reprobꝰ efficiar. Ecce arridēti ſibi dine gr̄e etiā credit p ſpē: ꝛ nec dū tñ credit p ſecuritatē. Nā qꝛ bñ ꝟba redemptoris noſtri vocibus congruunt: etiam ſubiecta teſtanꝯ cum dicīꝯ. Et lux vultus mei non cadebat in terram. Quid nāq;

terra nisi peccator vocat: cui prima sentētia
Gen.3. dictum est: Terra es: & in terram ibis? Lux
ergo vultus dñi in terram nequaq̄ cadit q̄
visionis eius claritas peccatorib⁹ non appa
Isa.26. ret. Scriptū nanq̄ est: Tollat impi⁹ ne vi/
deat gloriam dei. Quasi enī lux in terraz ca/
deret si in extremo iudicio veniēs claritatez
maiestatis sue peccatorib⁹ aperiret. Q̄ō si h̄
verba ex sancte ecclesie voce suscip̄im⁹ non
incongrue intelligere poterim⁹ lucem vult⁹
eius in terram non cadere: quia occupatis i
terrenis actiōib⁹ vetat summa ꝓtemplatio/
L nis sue mysteria predicare. Dici enī infirmis
fortia ꝓhibet ne dū incaptabilia audiūt pre/
dicationis verbis quibus subleuari debue/
rant oppримant. Lux quippe ipa corpora
que oculos sanos irradiat infirmos obscu/
rat & dum lippientib⁹ oculis claritati solis
intenditur plerunq̄ eius cecitas ex luce ge/
neratur. Sancta itaq̄ ecclesia oppressa pse/
cutionis tempe: memor aūt preterite discre
tionis sue dicat: lux vultus mei non cadebat
in terram. Sed quia ex eius capite hec ver=
ba intelligere cepim⁹ in ipso adhuc q̄ō sequi
tur exequamur. Nam subdit. Si voluissez
ire ad eos: sedebā primus. Quia in corde re
proboz prioz loco actiones carnis sunt: et
posterioz loco actiones anime: in eoz ꝑcul
dubio cogitationib⁹ christus nō primus sed
vltim⁹ sedet. Sed electi quiq̄ quia ea pre oi
bus que eterna sunt cogitant & posterioz cu
ra ac mima si qua sunt tpalia disponūt qui/
Mat.6. bus & magistri voce veritatis dicit: Queri/
te primū regnū dei & iusticiā eius: & hec om/
nia adijcient vobis: in eoz corde dñs ꝑm⁹
sedet. Ubi apte premittit: si voluissez ire ad
Ephe.1. eos. Quia ei sicut scriptū est. Oia operata ē
ꝑm consiliū voluntatis sue: non ꝑm nostruz
meritū: sed quia ipse ita vult visitatione sua
B nos dñs illustrat. Itaq̄ & cum vult venit &
cum venerit primus sedet: quia & aduentus
eius in corde nostro gratuit⁹ est: & appetitus
eius desiderij in cogitatiōe nostra equal⁹ ce/
Tex. teris desiderijs non est. Sequit. ℣ Cunq̄
sederem quasi rex circūstante exercitu eraz
tamen merentiū ꝓsolator. Quasi rex dñs se
det in corde quia circūstrepētes regit animo
rum motus in nostra cogitatiōe. In mente
quippe iam inhabitat: dum torpentia exci/
tat: inquieta frenat: frigida accendit: accensa
moderatur: emollit rigida: fluxa restringit:
ex ipsa hac diuersitate cogitationū quasi q̄/
dam illum exercitus circūstat. Siue certe q̄;
si rex sedet circūstante exercitu: quia presidē
tem illuz mentib⁹ electoz circumstat turba
virtutum. Qui etiam merentiū ꝓsolator est
ea ꝑmissione qua dicit: Beati qui lugent: q̄/ Mat.5.
niam ipsi ꝓsolabunt. Et rursus. Iterū vide
bo vos & gaudebit coz vestrum: & gaudium
vestrū nemo tollet a vobis. Ea ꝺo que de
sancte ecclesie capite dixim⁹ nil obstat si ad
vocem quoq̄ eiusdem ecclesie referamus.
In ea quippe ordo doctoz quasi rex p̄sidet
quez fideliū suoz turba circūstat. Que scili/
cet multitudo fideliū recte quoq̄ exercitus
dicitur: quia in ꝑcinctu bonoz operū inde/
sinenter quotidie contra temptationē bella
preparatur. ℣ Cap̄. V A
Orda quoq̄ merentiū sancta eccle/
sia consolat: dum p̄sentis pegrinati
onis erūnas afflictas mentes electoz pensat
et has eterne patrie ꝑmissione letificat. Con
siderat etiam q̄ cogitatiōes fideliuz diuino
sint timore percusse: & quos de deo conspi/
cit districta audisse non timeāt: agit quoq̄ q̄
tinus & mansuetudinē pietatis eius audiāt
vt presumant. Sic nanq̄ sancta ecclesia fide
libus suis de pietate & iusticia redemptoris
in p̄dicationis serie spem miscet & metū qua
tinus nec incaute de misc̄ia confidant nec
desperate iusticiam timeant. Nā verbis sui Jo.16.
capitis formidātes refouet dicens: Nolite ti
mere pusillus grex: quia complacuit p̄ri ve
stro dare vobis regnū. Atq̄ iterū p̄sumen/
tes terret cum dicit: Vigilate & orate vt non Luc.12.
intretis in temptationē. Rursum formidan/
tes refouet dicens: Gaudete quia nomia ve
stra scripta sunt in celo. Sed in semetipsis p̄ Mat.26.
sumentes deterret cum ait: Videbam satha
nam sicut fulgur de celo cadentem. Formi/ Luc.10.
dantes refouet cum dicit: Oues mee vocez
meam audiūt: & ego cognoso eas & sequunt
me: & ego vitam eternam do eis: & non peri/
bunt in eternū: & non rapiet eas quisq̄ ō ma
nu mea. Sed in semetipsis p̄sumentes deter
ret dicens: Babunt signa magna & pdigia Abd.3
ita vt in errorē inducant: si fieri potest etiam
electi. Formidantes refouet dicēs: Qui pse
uerauerit vsq̄ in finem hic salu⁹ erit. Presu Jo.10.
mentes deterret dicens: Cū venerit fili⁹ ho Mat.24.
minis putas inueniet fidem in terra? Metu B
ens refouet cū latroni dicit: Hodie mecum
eris in paradiso: sed terret p̄sumētes duz iu
das ex apostolat⁹ gloria i tartarū labit. Be Mat.10.
quo p̄ sententie diffinitionē dicit. Duodeci
vos elegi: & vnus ex vob diabolus est. For Lu.18.
midantē refouet cū dicit: Si dimiserit vir vx
orē suā & recedēs ab ea duxerit virū alterū:
nunq̄d reūtet ad eā vltra? Nūq̄d nō ꝓfanata &
polluata erit mr illa? Tueāt fornicata es cū

amatorib⁹ multis: tamẽ reuertere ad me di/
cit dñs. Sz ꝑsumẽtẽ deterret cũ dicit. Quid
Jere.3. clamas sup cõtritione tua: insanibilis est do
lor tuus. Formidantẽ refouet dicens. Ergo
saltẽ ammodo voca me pater me⁹ dux virgi
nitatis mee tu es. Sed ꝑsumẽtẽ deterret di/
Ezech.16. Jere.3. cens pater tu⁹ amorre⁹: ⁊ mater tua cethea.
Formidantẽ refouet cũ ait: Reuertere auer
satrix isrl: ⁊ nõ auertã faciẽ mẽã a vobis qz
C sanct⁹ ego sum dicit dñs: ⁊ nõ irascar ippe/
Jere.15. tuũ. Sed ꝑsumentẽ deterret cũ p pphetam
suũ ab intercessione phibet dicẽs. Nõ assu/
mas p eis laudẽ ⁊ orationẽ qz nõ exaudiam
clamorẽ eorz i tpe afflictionis: qz si steterint
corã me moyses: ⁊ samuel nõ est aia mea ad
populũ istũ. Sancta itaq; ecclesia auditorũ
suorz mentẽ ⁊ de miscõie benignitate suble/
uat: ⁊ de iudicij districtiõe pturbat quatin⁹
in pdicatione sua dum bene vtrũq; pmiscet
electi ei⁹ nec de exhibita iusticia ꝑsumãt nec
de ꝑterita iniquitate desperẽt. Sed hoc qõ
agit cũ sederẽ quasi rex circũstante exercitu
erã tamẽ merentiũ cõsolatorz. Sciendũ no/
bis est q; valde lectorẽ edificare etiã iuxta hi
storiã põt: si ppẽdat quõ bonis rectorib⁹ mi
xta sit: ⁊ regẽdi auctoritas: ⁊ benignitas con
solandi. Ait eñ: Cũq; sederẽ quasi rex circũ
stãte exercitu: ecce auctoritas regimis. Erã
tñ merẽtiũ ꝓsolatorz: ecce ministeriũ pietatis.

A DIsciplina eñ vel mia multũ de VI
stituit si vna sine altera teneat. Sz
circa subditos suos inesse rectorib⁹
Lu.10. debet: ⁊ iuste cõsolãs miscõia: ⁊ pie seuiẽs di
sciplina. Hinc est qõ semiuiui illi⁹ vulnerib⁹
q̃ a samaritano in stabulũ duct⁹ ẽ: ⁊ vinũ ad
hibet ⁊ oleũ vt p vinũ mordeãt vulnera: p
oleũ foueant: quatin⁹ vnusquisq; q̃ sanan/
dis vulnerib⁹ preest: in vno morsum distri/
ctionis adhibeat: in oleo mollitiem pietatis
p vinum mordeãt putrida: p oleũ sananda
foueant. Discenda est ergo lenitas cũ seue
ritate faciendũ quoddã ex vtro q; tẽpamen/
tũ: vt neq; multa asperitate exulcerent: sub
diti neq; nimia benignitate soluant. Hoc ni
mirũ illa tabernaculi archa significat in qua
cũ tabulis virga simul ac manna est: qz cum
scripture sacre scientia est in boni rectoris pe
Ps.22. ctore: sicut ẽ vga districtiõis sic ⁊ mãna dul
cedinis. Hinc etiã dauid ait: Virga tua ⁊ ba
culus tu⁹ ipsa me cõsolata sunt. Virga etenim
pcutimur ⁊ baculo sustẽtamur. Si q̃ est di/
strictio virge q̃ feriat: sit ⁊ cõsolatio baculi q̃
sustentet. Sit itaq; amor: sed nõ emolliens:
sit vigor sed nõ exasperãs: sit zelus ꝫ nõ im/
moderate seuiens: sic pietas: sed non plus q̃
expediat parcẽs. Jutueri libet in moysi pe/ B
ctore misericordiã cũ seueritate sociatã. Vi/
deamus amãtẽ pie: ⁊ districte seuientẽ. Ter/
te cũ israelitic⁹ populus ante dei oculos: pe/
ne inueniabilẽ cõtraxisset offensam: ita vt ei⁹
rector audiret: descẽde peccauit populus tu Exo.32.
us. Ac si ei diuina vox diceret: qui in tali pec
cato lapsus est: iam me⁹ nõ est atq; subiũge/
ret dimitte me: vt irascat furor me⁹ ꝓtra eos
⁊ deleã eos: faciamq; te in gentẽ magnã: ille
semel ⁊ iterũ ꝓ populo cui ꝑat obicem se
ad impetũ dei irascẽtis opponẽs ait: Aut di
mitte eis hanc noxam: aut si nõ facis dele me
de libro tuo quẽ scripsisti. ꝓpẽsemus ergo q̃
bus viscerib⁹ eundẽ populũ amauit: p cui⁹
vita de libro vite deleri se petijt. Sed tamẽ
iste q̃ tanto ei⁹ populi amore cõstringit: con
tra ei⁹ culpas pẽsem⁹ quãto zelo rectitudis
accendat. Videor ei vt petitione prima ne de
lerent culpe veniã obtinuit: ad eũdẽ popu/
lũ vemẽs ait: ꝓponat vir gladrũ suũ sup fe/
mur suũ ite ⁊ redite de porta vsq; ad portaz
p mediũ castrorũ: ⁊ occidat vnusq̃sq; fratrẽ
⁊ amicũ ⁊ prximũ suũ. Ceciderũtq; in die il/
lo: quasi viginti tria milia hominuz. Ecce q̃
vitã oim etiã cũ sua morte petijt: paucorũ vi
tã gladio extinxit. Intus arsit ignibus amo C
tis: foris accensus est zelo seueritatis. Tãta
fuit pietas: vt se p illis corã dño morti offer/
re nõ dubitaret: tãta seueritas: vt eos quos
diuinitus feriri timuerat: ipse iudicij gladio
feriret. Sic amauit eos quib⁹ ꝓfuit: vt p eis
nec sibi parceret: ⁊ tñ delinquẽtes sic ꝓsecu/
tus est quos amauit: vt eos etiã dño parcen
te ꝓsterneret. Vtrobiq; legatus fortis: vtro
biq; mediator admirabilis: cãm populi apd
deũ ꝑcibus: cãm dei apud populũ gladijs
alligauit. Intus amãs diume ire supplicã/
do obstitit: foris seuiens culpã feriẽdo cõsũ/
psit. Succurrit citi⁹ oĩb⁹ offensa morte pau/
corũ. Et idcirco omnipotẽs de⁹: fidelẽ samu
lũ suũ citi⁹ exaudiuit agentẽ p pplo: qz vidit
q̃d sup populum acturus eẽt ipse ꝓ deo. In
regimine ergo populi vtrũq; moyses miscu
it vt nec disciplina deesset mie: nec mia disci/
pline. Unde hic quoq; iuxta vtrãq; virtutẽ
dicit: Cunq; sederẽ quasi ex circũstante ex/
ercitu erã tamẽ merẽtiũ consolator. Sedere
quippe circũstante exercitu vigor est: ac di/
sciplina regiminis: merẽtiũ vero corda cõso
lari ministeriũ pietatis. Sz qz inter hec ne/
cesse est: vt expositiõis sermo ad spiritualem
intelligẽtiã recurrat sancta eccl̃ia ab aduer/
sarijs suis extremis tẽporib⁹ pressa reminisci
tur trãsacti iura regiminis: remiscẽt ⁊ quãta

afflictis exhibuerit beneficia pietatis: cui⁹ videlicet disciplina ⁊ miserícordia tũc a leuib⁹ irridet. Unde ⁊ subdit. ¶ VII

Job. La XXX. A

Nunc aũt deri dent me iuniores tpe. Oẽs hereticí etati vniuersalis ecclesie cõparati iuniores tpe cõgrue vocant quia ipsi ab ea nõ aũt ipsa egressa est ab illis.

1. Jo. 2. Unde recte quoq; p iohãnẽ dicit: A nobis exierunt: sed nõ erant ex nobis: nã si fuissent ex nobis pmansissent vtiq; nobiscũ. Junio/res ergo tempore sanctã ecclesiã irridentꝫ cũ hij q̃ ab eo egressi sunt doctrine ei⁹ verba despiciunt: ỏ qbus adhuc subdit. ¶ Quoꝝ nõ dignabar patres ponere cũ canibus gregis mei. Quis est grex sancte ecclesie nisi multitudo fideliũ? Uel q̃ alij huius gregis canes vocant nisi doctores sancti: q̃ eorundẽ fidelium custodes extiterũt? Qui dum p domino suo diurnis nocturnisq; vigilijs intenti clamauerũt: magnos vt ita dixerim latratus pdicationis dederunt. Be q̃bus eidẽ ecclesie

Ter.

ps. 67. p ps dr: Lingua canũ tuorũ ex inimicis ab ipso. Nõnulli quippe ab idoloꝝ cultib⁹ reuocati facti sunt pdicatores dei. Lingua q̃ canũ ecclesie ex inimicis pdijt: quia cõuersos gentiles dñs etiã pdicatores fecit. Unde iudeorũ tarditas q̃ p deo loq̃ noluerunt increpante pphetaesa. 58. rephenditur qui ait: Canes muti nõ valẽtes latrare. ¶ Patres vero hereticorũ dicimus eos videlicet quos hereśiarchas vocamus: de quorũ puersa pdicatiõe: id est locutionis semine sequẽtes sunt populi in errore generati. Sancta ergo eccl'ia cuꝫ canibus gregis sui hereticorũ patres ponere dedignat: q⁹ inuentores errorũ diiudicãdo respuit eosq; inter veros patres numerare cõtemnit. Qui ⁊ si quosdam visi sunt a gẽtilitatis errore reuocasse: quorũdam mores ad honesta agenda docuisse: p eo tñ q; ỏ domino recta nõ senserũt: eos cũ canibus gregis sui non ponit: q⁹ cũ rectis pdicatorib⁹ nõ ascribit. Liquet eñ q; arrius: fotinus: macedonius: nestorius: eutícius: dioscorus: seuerus: multiq; hijs similes docendo atq; suadendo conati sunt patres videri: sed errores eorũ sancta vniuersalis eccl'ia districta vitate diiudicans: eos inter custodes gregis sui nõ numerat: quos eiusdẽ gregis vnitatẽ diuisipãtes damnat. De quib⁹ voce pauli ephesijs dicit: Scio q⁹ post decessum meũ ingredient ad vos lupi graues nõ parcentes gregi. Et q⁹ nõnũq; heretici quãto magis in pfidie errore dilabunt: quasi amplius in exterioꝝ sese operatione custodiunt: ita vt agere p ceteris magna videant: sancta vniuersalis ecclesia cuncta eorũ opera despicit que ex auctoritate fidei non prodire perpendit.

Mat. 20. B

L

Unde recte quoq; beati iob voce subiũgit. Ter. [Quorum virtus] manuũ erat mihi p nihilo: ⁊ vita ipsa putabant indigni. Virtus q̃p pe in manu est: magnitudo in opatione. Ꝟz virtus manuũ hereticoꝝ sancta ecclesie pro nihilo esse dicit: q⁹ nullius esse meriti conspicit vera fide perdita: quicquid operant. Caritatẽ quippe dei et pximi deserunt: qui ⁊ ỏ deo falsa sentiunt: ⁊ a pximis iurgando diuidunt. Sed virtutem manuũ sine caritate testatur p̃dicator egregius nil valere q̃ ait: Si distribuero omnes facultates meas in cibos pauperũ: ⁊ si tradidero corpus meũ vt ardeam: caritatem autem nõ habeam nihil mihi prodest. ¶ VIII A

Onnunq; vero heretici signa quoq; ac miracula faciũt: sed vt hic premia afflictionis sue: abstinentieq; videlicet laudes quas querunt accipiant. Unde ⁊ redẽptoris voce dicit: Multi mihi dicent in illa die domine dñe in noie tuo pphetauimus: ⁊ in noie tuo demonia eiecimus: ⁊ in tuo noie virtutes multas fecim⁹. Et tunc cõfitebor illis: quia nõ noui vos: discedite a me: qui operamini iniquitatẽ. Qua nimirũ sentẽtia quid dat intelligi nisi in hominibus caritatis humilitas: nõ aũt debeant virtutũ signa venerari. Unde nũc sancta ecclesia etiam si qua fiant hereticorum miracula despicit: quia hec sanctitatis specimen nõ esse cognoscit. ¶ Probatio quippe sanctitatis nõ est signa facere: sed vnumquẽq; vt se diligere: deo aũt vera: de pximo vero meliora q̃p ỏ se metipso sentire. Nam q⁹ vera virtus in amore est: nõ autẽ inpostẽsione miraculi: veritas demonstrat que ait: In hoc cognoscẽt omnes q⁹ mei discipuli estis: si dilectionẽ habueritis adinuicem. Qui eñ non ait: in hoc cognoscit: quia mei discipuli estis: si signa feceritis: sed ait: si dilectionẽ habueritis adinuicem: aperte indicat: quia veros dei famulos non miracula sed sola caritas probat. Testimoniũ ergo supne discipulat⁹ est: donũ fraterne dilectionis. Quã videlicet dilectionẽ quia oẽs heretici habere refugiunt dum ab vniuersalis ecclesie vnitate diuidũt ure de eis dicit: Quorũ virtus manuũ erat mihi p nihilo. Et q⁹ ad eadem signa que exhibent nulla humilitate cõcordãt recte subditur: et vita ipsa putabant indigni. Uel certe omnes hereticos sancta ecclesia vita ipsa fatet

Mat. 5. B

indignos quia nimirũ sub noie christi militant cõtra nomẽ christi. De quibus adhuc subdit: ¶ Egestate ⁊ fame steriles. Oẽs heretici dũ in sacro eloquio plꝰ secreta dei studẽt pscrutari cꝫ sapiũt: fame sua steriles fiũt. Nec cꝫ eñ ea querunt ex quibꝰ semetipsos ad humilitatẽ erudiãt: mores i trãquillitate dispoñãt: patientiã seruẽt: lõganimitatẽ exhibeãt sed ea solummodo qui eos doctos atcꝫ loq̃ces demõstrẽt: ille scire appetũt ex q̃bus singulariter eruditi videañt. Plerũcꝫ eñ audacter de natura diuinitatis tractãt: cum semetipsos miseri nesciũt. Egestate ḡ ac fame sterties fiunt: q; ea pscrutari desiderant: ex q̃bus bone vite germina nõ pducũt. Ultra se quippe sunt q̃ pscrutañt: dũcꝫ ad hoc tendunt qõ cõphendere nequeũt ea cognosce/re negligũt ex q̃bꝰ eruditi potuerũt. Quam bñ eoꝝ audaciã pdicatoꝝ egregiꝰ refrenat dicẽs: Nõ plus sape quã oportet sape: ꝟ sape/re ad sobrietatẽ. Hinc salomõ ait: Prudẽtie tue pone modum. Hinc rursum dicit: Mel inueniſti cõmede qõ sufficit tibi ne forte saturatus euomas illud. Dulcedinẽ quippe spiritualis intelligẽtie: qui vltra cꝫ capit comedere appetit etiam qõ comederat euomit: q; dũ summa intelligere vltra vires querit etiã q̃ bñ intellexerat amittit. Hinc rursum dicit: Sicut qui mel multũ comedit nõ est ei bonũ sic qui pscrutatoꝝ est maiestatis opprimet a gloria. Gloria quippe inuisibilis cõditoris: que moderate inquisita nos erigit: vltra vires pscrutata pmit. Itacꝫ heretici: q; ꝺ sublimi intelligentia quanto amplꝰ repleri ambiunt: tãto amplꝰ manescunt. Bene de eis ꝺr: egestate et fame steriles. Immoderatis nãcꝫ ausibus cognitiõis supne scientiã quo plus appetũt plus amittũt. ¶ IX

Et cõtra hij qui in sancta ecclia veraciter sunt humiles: ⁊ veraciter docti noũt de secretis celestibꝰ: ⁊ q̃ dam cõsiderata intelligere: ⁊ quedã nõ intellecta venerari: vt ⁊ q̃ intelligunt veneranter teneant: ⁊ q̃ nec dũ intelligũt humiliter exspectãt. Unde nobis p moysen ꝺr: vt comedentes agnum quicquid de eo reliquum fuerit igni conburamus. Agnum quippe comedimus cũ multa dominice humanitatis intelligendo recõdimus: vt in ventrẽ mentis. Ex quo quedã nobis remanẽt q̃ comedi nequeunt: q; multa adhuc de illo restant q̃ intelligi nequacꝫ possunt. Que tñ igne cõburẽda sunt: quia ea que cape de illo nõ possumꝰ humiliter sancto spiritui reseruam⁹. Que plerũ cꝫ humilitas ea etiã electoꝝ sensibꝰ aperit: que ad intelligendũ impossibilia esse videbãtur. Nã puerse hereticoꝝ mentes: dũ sibi supbe intellectũ tribuũt: quasi certas dare sententias etiã de incognitis psumũt. Unde fit vt ipsa eos elatio que intus apud semetipos eleuata veritate foras repellat: vixcꝫ i dictis dei exteriora capiãt qui se secreta spiritualia penetrasse singulariter putabãt. Unde hic quocꝫ subdit ¶ Qui rodebãt in solitudine squalentes calamitate ⁊ miseria: ⁊ mãdebãt herbas ⁊ arboꝝ cortices. Rodi solet: qõ comedi nõ potest. Heretici q; scripturã sacraꝝ intelligere sua virtute moliunt: eã pculdubio apphendere nequacꝫ pñt: quã dũ nõ intelligunt quasi nõ edũt. Et q; p supnã grãm nõ adiuti hãc cõedere nequeũt: q̃si q̃busdã nisibꝰ rodũt. Exteri illã quippe cõtrectant cũ quedẽ conãt: sed nõ ad eiꝰ interioza puniunt. Qui q; ab vniuersalis ecclie societate diſiũcti sunt nõ quolibet rodere: sed in solitudine memorant. Ad quã nimiꝝ solitudinẽ: q; pdicatores falsi sequaces suos trahe/rent: longe ante veritas pmonuit dicẽs: Si dixerint vobis ecce in deserto est nolite exire. Qui recte phibẽt calamitate ⁊ miseria squalidi: q; ⁊ moꝝ sunt pnicie ⁊ sen suũ prauitate despecti. Qui herbas quocꝫ ⁊ arboꝝ cortices mãdũt: q; elationis sue obice repulsi: i sacro eloquio magna ⁊ intima pcipere neq̃unt: sed vix in illa quedã tenera ⁊ exteriora cognoscunt. Per herbas quippe dicta plaiora: p arborũ cortices patrũ eloquia exteriora signant. Qui ergo ea scire appetũt: ex quibus docti nequacꝫ sunt: sed esse videãt: dũ in sacris voluminibꝰ vim caritatis ergã deũ ac primũ medullitus nõ exquirunt q̃st ex herba vel cortice pascunt: q; vel ima vel exteriora que mentes supbientiũ nutriuit q̃runt. Uel certe herbas mandere est de scriptura sacra minima pcepta seruare: maiora cõtemnere. Quos bene veritas increpat dicẽs. Ue vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite: q; decimatis mẽtã ⁊ anetũ ⁊ ciminũ reliquistis que grauioza sũt legis. Qui arboꝝ quocꝫ cortices mandunt: q; sunt nõnulli qui i sacris voluminibus solã littere supficiẽ venerañt: nec quicꝫ ꝺ spirituali intellectu custodiunt: cuꝝ nihil in verbis dei amplꝰ nisi hoc quod exteriꝰ audierint esse suspicañt. Quos tñ in cunctis erroribus suis inanis glorie appetitus possidet eosq̃ honoris ambitus captiuos tenet: ⁊ plerumcꝫ per ipa que loquũtur nihil aliud q̃ terrena lucra appetũt. De quibus per pauluꝝ dicit: Huiusmodi enim christo domino non seruiunt sed suo ventri.

Ter. Unde recte quoq; subiūgit. Et radix iuniperorum erat cibus eorum. Arbor nāq; iuniperi p folijs punctiones habet. Sic quippe sunt hirsuta que pferunt: vt spinis similia contrectantem pungere valeant. Spina vero est omne peccatum: q; dum trahit ad delectationē quasi pungendo lacerat men-
ps.31. tem. Unde iusti voce & penitēs dicit. Cōuersus sum in erumna mea dum cōfigit spina: que scz mēs ad lamentum vertit: vt peccati punctio penitendo frangatur. In translatione vero alia nō cōfringit: sed cōfigi spina phibet. Quod videlicet ab eodem sensu nō dissonat: quia penitentis anim' ad luctū ducit: dū ppetrata culpa in memoria fixa retinetur.

V X

A Quid ergo p radicē imperij: nisi auaritia designat: ex qua peccatorū omnīū spine pducunt? De qua p paulū dicit:
1.Thi.6. Radix omniū malorū est cupiditas Ipsa quippe latenter orit in mente: sed punctiones peccatorum oim patenter producit in opere. Quas videlicet pūctiones ab hac radice surgentes statim pdicator egregius insinuat cum subdit. Quam quidā appetētes errauerunt a fide & inseruerūt se doloribus multis. Qui em̄ multos dolores dixit: quasi nascentes innotuit ex hac radice punctiones. In iuniperis ergo peccata: in radice vero iuniperorum quid aliud q; auaritiā: id ē materiam intelligimus peccatorum. Quia igitur plerūq; heretici sola in verbis suis exteriora lucra sectant: nec ignorant quia puersa astruunt: sed errorīs pdicamēta non deserunt: dum sumptus pcipere quasi doctores volunt bene de eis sancti viri tunc voce dicit: & radix iuniperorū erat cibus eor: quia dum totis mentis sue sensibus auaritiā cogitant quasi coalimento vescunt de quo nasci
B pculdubio sequētiū punctiones solēt. Qui si quando in sacro eloquio quedā quasi prudenter inueniunt: que dū nō intelligunt pro suis esse assertionibus suspicant mox miseris auditoribus suis quorū nō animas: sed substantias appetunt hec vociferantes aspgūt.
Ter. Unde congrue subinfert. Qui de cōualli-bus ista rapientes cū singula reperissent ad ea cū clamore currebāt. De conuallibus illa rapiunt: q; hec cū humilib' dictis patrū: supbo spiritu colligunt. Que dum pro suis se partibus inuenire gloriant: ad ea cū clamoribus currunt: q; videlicet omne quod sentiunt appetitu laudis ad aures hominū diffamare conant. Sequit.
Ter. V In desertis habitant torrentiū: & in cauernis terre vel super glaream. Torrētes dicimus riuos q̄ aquis hyemalibus colligunt: qui certis etiam temporibus arescūt. Iure itaq; inuētores puersorum dogmatum torrentes vocant: quia a calore caritatis frigidi quasi in tempore tēporis hyemalis excrescūt: q; nō ppetua plenitudine profluunt: sed catholicorū allegationibus: quasi estibus solis exsiccant. Et q̄dem inuentores diuersorū dogmatū contra sanctam ecclesiam exorti: feruore iam veritatis extincti sunt: sed tamē eorū discipuli ea q̄ illi docuerunt: tenere ac defendere non desistunt. Hij ergo qui illoz sequunt errores in desertis torrentium habitant: id est in eorum pdicatione confidunt: quorū eloquia catholicorū iam responsione: & ratiocinatione sicca sunt.

V XI

A Quid vero aliud cauernas terre quā occultas hereticoz pdicationes accipimus? Sic em̄ heretici inter se clādestinis conuenticulis coeunt: vt errori suo reuerentiam: quā ex ratione nō valent: prebeant ex occultatione: & infirmis animabus prauitatis sermo tanto reuerendus appareat quanto secretus. Unde apud salomonem mulier ex typo hereseos suadet dicēs: Aque Pro.9. furtiue dulciores sunt: & panis absconditus suauior. Que occulta scz pdicamenta testat Mat.24. veritas dicēs: Si q̄s vobis dixerit: ecce hic est christ' aut ecce illic: nolite credere. Et rursum: Si dixerint vobis ecce in deserto ē nolite exire: ecce in penetralib' nolite credere. Si em̄ fulgur exit ab oriente: & apparet vsq; in occidētē: ita erit & aduētus filij hois
B Hoc itaq; illic in penetralib' q̄ hic oz in cauernis. In cauernis ergo heretici habitant q; plerūq; errorem secretis pdicationib' occultant vt quo se doctoribus prudentiores indicant: eo se vehementius in peritos trahant. Unde bene etiā subinfert: vel sup glaream. Glareā illos quippe minutissimos lapides dicimus quos aqua pluuialis trahit doctores igit puersoz dogmatū sup glareā habitāt q; illas hominū mētes trahūt que nulla grauitatis stabilitate solidant quatinus velut de loco semp ad locū flumina errorū ducūt. Unde & pdicator egregius cum auditores suos nō temporaliter duci: sed forti cuperet grauitate solidari āmonuit dicēs: vt iam nō simus puuli fluctuantes nec circumferamur omni vento doctrine. Sancta itaq; ecclesia ab aduersarijs ad modicū depressa cum sibi audaces errantium mentes insultari conspexerit: que eoz cōuersatio fuerit ad memoriā reducit dicens. In desertis

habitabãt torrẽtiũ: ⁊ in cauernis terre vel
super glareã. Quia em eorum puersa ꝓdica
tio amisso igne caritatis ex frigore mentis cõ
ualuit ꝓfecto in torrentiũ desertis habitauit
Quia vero aperta ⁊ libera nõ fuit: in cauer/
Ter. nis latuit. Quia aũt plebẽ nõ fixam ſz mobi
L lem tenuit nõ sup petrã: sed sup glareã man
sit. De quib⁹ adhuc subdit. ℣ Qui inter hu/
iuscemodi letabant: ⁊ esse sub sentib⁹ delici/
as cõputabãt. Quid nomine sentiũ nisi eas
quas iam sup⁹ adixim⁹ punctiones peccato/
rũ intelligimus? Quia autez puerse mentes
gaudẽt in iniquitatib⁹ quas flere debuerũt:
omnes heretici tanto se inani letitia extollũt
quãto magis ad peiora cõualescũt: atq; esse
sub sentib⁹ delitias putãt: q⁹ inde puersam
mentẽ ad gaudium subleuant: vnde spinas
peccatorũ portant. Nam si quando ad erro
rem suũ valuerunt quempiã trahere sese ꝓ
leticiam iactant: atq; vnde sibi peccata quo
tidie etiã alios ꝓdendo congregãt: inde se eẽ
quasi duces ad iusticiã exultãt. Bene ergo
dicit quia inter huiuscemodi letabant: ⁊ eẽ
sub sentibus delicias cõputabant. Trahũt
enim quos valent ad pditionẽ suam: ⁊ sub/
Ter. peccatis eẽ vel culpis culpas addere credũt
se virtutũ opulẽtiã cumulare. Filij stulto/
rũ ⁊ ignobiliũ: ⁊ in terra penit⁹ nõ parentes
Eorũ videlicet filij: qui fuerũt errorũ magi/
stri. Filij igit dicunt nõ de eor⁹ semine: ſz ꝺ
imitatione generati: q̃ docẽdo puersa: stulti
fuerũt ꝓ ignorãtiã viuẽdo nequiter ignobi/
les ꝓ actionẽ: qui redẽptori nostro nulla sa/
pientie: nulla vite cognatione cõiuncti sunt:
de quo salomonis voce in laude sancte eccle
Pro.31. sie dicit: Nobilis in porta vir eis. Hij itaq;
q⁹ puersa errantiuz exempla secuti sunt: filij
stultor⁹ ⁊ ignobiliũ esse memorãt. Recte au
tem subiungit: ⁊ in terra penitus nõ paren
tes. Quia dum hic videri aliquid appetunt
B nimirũ a terra viuentium exortes fiunt. Sz
hoc q̃ in hereticorũ typo dixim⁹: omnino
nil obstat si etiã de puersis atq; carnalib⁹ q̃
uis in recta fide positis sentiamus. Neq; em
sancta electorũ ecclesia solos sibi aduersari/
os deputat qui ab eius fide positi extra dis/
sentiunt: sed eos quoq; qui vitam illius ma/
le viuendo interius premunt. Contẽpletur
igit erumnam irruentis aduersitatis afflicta
quomodo ꝓsperitatis sue tempore iniquor⁹
⁊ intra se viuentiũ prauitate grauata sit: cõ/
templet q̃ exigentibus meritis quorundaz
nõ iniuste in illa vita turbata sit omniũ ⁊ di/
Ter cat. ℣ Qui rodebant in solitudine squalẽtes
calamitate ⁊ miseria: sicut in prima hui⁹ ope
ris parte ꝓfatus sum: ꝓ virtutẽ cõtemplatio
nis nõnunq̃ solet intelligi solitudo mentis.
Sed hoc in loco cum solitudo per obiurgati
onem dicit: quid aliud q̃ boni destitutio de
monstrat? Unde ⁊ sub iudee typo hieremi/
as peccatoris aiam deplorat dicẽs: Quõ se/ Tren.1.
det sola ciuitas plena populo? Sed cuz per
beatũ Job de prauis dicit: rodebant in soli
tudine: libet intueri hoc etiam quod ꝓ ps di
ctum est: inimici eius terrã lingẽt. ℣ XII

Do quippe sunt genera hominum ps.71.
ambitioni sue seruientiũ: vnũ vide/ A
licet quod semp ad auariciã blandi/
mentis vtit lingue: aliud vero q̃ aperta vi
intendit rapine. Nam rodimus cuz aliq̃d ex
terius forti annisu atterimus. Lambit enim
quãdo hoc quod edi facile nõ potest impres
sa lingue lenitate gustat. Omnes igit etiam
sub specie fidei prauc viuentes q̃ aliena ap/
petunt: sed ea que appetunt rapere nequa/
q̃ possunt: blandis autẽ sermonibus ⁊ qua
si mollicie dulcedinis concupita abstrahere
conant: quid aliud q̃ terram lingũt: q⁹ ter/
rena queq; q̃ virtute nequeunt auferre: mol
licie lingue moliunt. Qui vero in hoc mun/
do aliqua potestate suffulti sunt: ⁊ concupi/
scentes aliena: blandire quidẽ ex fraude de/
cipiunt: q⁹ etiam iniusto labore possunt iple
re quod volunt. Hij hoc quod appetunt nõ
lambunt sed rodunt: qm̃ ꝓpinquorũ vitam
fortitudine viriũ velut ãnisu dentium moliũ
tur. Cõspiciat itaq; sancta ecclesia veras di/
uitias eterne patrie: conspiciat frequẽtiã su/
pnorũ ciuium: cõspiciat in electis suis cultũ
mentis ⁊ innumerabiliũ dona virtutum at/
q; ab eis ad prauorũ vitã omni bono desti/
tutã mentis occulũ reuocet: ⁊ ex illorum cõ/
paratione videat qualiter ista cunctis virtu
tibus sit vacua: quia superna deseruit ⁊ infi
ma cõcupiuit: videat quomodo plerũq; id
quod appetit: si fortasse ꝓualeat etiã violen
ter rapit: videat tales se quasi extra se positos
diu tolerasse: atq; ex eorũ culpis vsq; ad bo
norũ quoq; pericula ad detrimẽta pueniss̃e:
⁊ dicat, Qui rodebãt in solitudine. Ac si ap
te cõquerat dicens: Aliena etiã violenter ra
piendo non roderent: nisi prius ipsi in interi
oribus suis soli ac vacui a virtutũ cultura re/
manerent. Bene autem eorum qualitatẽ re B
plicat dicens: squalentes calamitate ⁊ misse/
ria. Egrota nanq; caro si studiose curari ne/
gligit squalore desuper ducto in infirmitate
deterius grauatur: ⁊ dũ calamitati egritu/
dinis: negligentie miseria addit grauior mo
lestia oborto squalore tollerat. Natura igit

humana bene condita: sed ad infirmitatem vicio ꝓprie voluntatis lapsa in calamitatez cecidit: quia pressa inumeris necessitatibus nihil in hac vita nisi vnde affligeret inuenit Sed cũ eisdem nature nostre necessitatibus plerũq; plusq̃ expedit deseruimus mentis/q; curam negligimus ex miseria negligentie infirmitati nostri addimus squalorem culpe Necessitates nanq; naturales hoc habere valde periculosum solent qd̃ sepe in eis mini me discernitur: quid circa illas per vtilitatis studium: ⁊ quid ꝑ voluptatis vicium agat Crebro enim occasione seductionis inuẽta: dum necessitati debita reddimus: volupta/tis vitio deseruimus: ⁊ infirmitatis velami/ne ante discretionis oculos excusatio nostra se paliat: ac quasi sub patrocinio explende vtilitatis occultat. Infirmitatẽ vero nature nostre ꝑ negligentiam relaxare nihil est ali/ud q̃ calamitati miseriam addere: ac vicioꝝ squalorẽ ex eadez miseria multiplicare. Un/
C de sancti viri in omne quod agunt studiosis sima intentione discernunt: ne quid plus ab eis nature sue infirmitatis quam sibi debet exigat: ne sub necessitatis tegmine in eis vi cium voluptatis excrescat. Aliud enim ex infirmitate: aliud ex tentationis suggestione sustinent: ⁊ quasi quidam rectissimi arbitres inter necssitatem voluptatẽq; constituti hãc consulendo subleuant: illam premendo fre/nant. Unde fit ⁊ si infirmitatis sue calamita tem tolerant: tamẽ ad squalorem miserie per negligentiam nõ descendant. Hoc ipsum ei esse in calamitate ẽ necessitates nature ex car nis adhuc corruptibilis infirmitate sustine/re. Quas videlz necessitates cupiebat eua/
ps. 70. dere qui dicebat. De necessitatib⁹ meis eri/pe me. Sciebat em̃ plerunq; voluptatũ cul/pas ex necessitatum occasione ꝓrumpere: et nequid sponte illicitum admitteret hoc ip̃m sathagebat euelli ꝙ nolens ex radice tolera bat. At contra praui gaudent in hijs corru/ptionis sue necessitatibus: quia nimirũ eas ad vsum voluptatum retorquẽt. Cum em̃ re
B ficiendis cibo corporibus nature seruiũt: ꝑ dilectionem gule voluptatis ingluuie disce/dunt. Cum tegendis membris vestimenta querunt nõ solum que tegant: sed etiaz que extollant expetunt: et contra torporẽ in fri/goris nõ solum que per pinguedinem muni/ant: sed etiam que per molliciem delectant: non solum que per molliciem tactũ mulceãt sed etiam que per colorem oculos seducant Necessitatis igitur causam in vsum volupta tis vertere: quid est aliud q̃ calamitati sue squalorem miserie sociare? Pressa itaq; tem pore aduersitatis ecclesia reminiscat eorum ex quorum merito talia sustinet ⁊ dicat: qui rodebant in solitudine squalentes calamita te ⁊ miseria. Calamitate scilicet nõ squalerẽt si insitis necessitatib⁹ voluptatum miseriam non superadderent: quas videlicet necessita tes ex parentis primi culpa meruimus. Hij vero qui calamitati sue miseriã adiungunt: ex cruciatu pene ad augmeta ꝓrumpũt cul pe. Sed vtinam tales cum ad melius ꝑmu/tari despiciunt: ita peruersa agerent: vt non ea etiam alijs ꝓpinarent: vtinam illis mors sua sola sufficeret: ⁊ nõ virulentis persuasio nibus alienam etiã vitam necarẽt. Inuidẽt enim alios esse ꝙ non sunt: dolẽt alios adipi sci quod perdunt. Nam si qua forte in alio/rum actibus exoriri bona conspiciunt mox ea manu pestifere exprobrationis euellunt. Unde ⁊ sequit.

XIII

Tex. A

At mandebant herbas ⁊ arboꝝ cor tices. Quid enim ꝑ herbas nisi tene ra ac terre proxima bene inchoãtiũ vita: ⁊ quid per arborum cortices nisi exte/riora opera eorũ qui iam sublimia appetunt designantur? Praui nanq; cum recta incipi entes aspiciunt: aut irridendo: aut quasi cõ/sulendo contradicunt. Cum vero iam quos dam pensant ad summa proficere: quia eorũ profectus funditus dissipare nequeunt: a q̃ busdam illos suis operibus diuertunt. Her bas itaq; eis: ⁊ arborum cortices mandere est: vel studia bene inchoantiũ: vel operati/ones quorundam iam more arborũ ad supe riora tendentiũ pestiferis ꝑsuasionibus qua si quibusdam malicie sue dentibus dissipare Herbas mãdũt reprobi cũ infirmoꝝ inicia irridendo consumunt. Arborũ quoq; corti/ces mandũt: cuz manu peruersi consilij a vi ta recte crescentiũ regimẽ bonorũ operũ sub trahunt. Hos autem in quibusdam actibus velut arbores expoliant: illos ꝟo velut her bas: quia despicientes trahunt: quasi q̃ cal/cant comedunt. Quorundam iam fortitudi nẽ in alta surgentem ex parte demolliuntur quorũdã vero teneritudinẽ: ⁊ adhuc i imis positam penitus cõterunt. Dicat igitur: mã debant herbas et arborũ cortices: quia pra/uis irrisionibus in nõnullis exteriora opera in nõnullis autem per spem virentia corda dissipabant. Uel certe herbas mandere est: leuia quedam ac tenera de antiquis patrib⁹ imitari. Arborũ vero cortices edere est: eo/rum opera superficietenus agere sed intenti/onem rectam in eisdem operibus nõ tenere.

Sunt eñ nõnulli qui dum p̃sentis mundi gloriam eiusdem mundi actionibus adipisci nõ possunt: speciem sanctitatis appetunt: habi tum veneratiõnis sumunt: imitatores antiquorũ patrũ videri concupiscũt: ⁊ quedaz quidem parua aut leuia pagunt: sed eorum fortia: ⁊ que ex solius caritatis radice prodeunt imitari cõtemnũt. Hij videlicet herbas edunt: quia magna negligunt ⁊ vilibus satiant. Plerunq; tamen etiam quedam quasi robustiora opera exercent: sed intentionem rectam in eisdem operibus nõ tenent. Quibus p̃fecto arborum corticcs mãdere est: exteriores electorum actus assumere: ⁊ intẽtionem bonam in bonis actib⁹ nõ habere. Hũ enim p humana laude recta opa exquirũt: sed imitari cor recte opantium negligunt: ex solis arborũ corticib⁹ replent. Toto nanq; desiderio p̃sentis vite gloriã vel abundantiam querunt. Unde ⁊ recte subiungit: et radix iuniperorum erat cibus eorũ. Intus eñ quis per fidem positi dum plerunq; auaricie cogitationibus seruiũt: quasi illud comedunt: vnde in extremo vite supplicioꝝ aspera p̃ferunt. Qui dum non frugem diuini eloquij concupiscunt: sed ad rerum tẽporalium ambitum seruiunt nequaq; pane tritici: sed radice iuniperi saciant. Ipsa quippe eos ab imis atq; infimis aborta occupant: que illos more iuniperi postmodum ex duritia retributionum velut ex asperitate folio rum pungant. Contemnentes nãq; deũ hic minime sentiunt quãtum sit mali quod agũt Adhuc eñ iuniperi radicem comedunt: sed huius radices q̃ sint rami asperi: non attendunt: quia nimirum prauaq; actio modo qua si ex radice delectat in culpa: sed postmodum quasi ex ramis pungit in pena. Ubi ⁊ bene subiungit. Qui de cõuallibus ista rapientes cum singula reperissent ad ea cuz clamore currebant. In cõparatione videlicet superiorum: omnis p̃sens vita conuallis est. Hũ aũt quia sublimia montium id est fortia acta sanctorum cõtemplari nesciunt: semp in oblectatiõe infima quasi i cõuallibus cõuersantur: ⁊ dum quodlibet lucrum vt parui stipẽdij inueniunt cum clamore currunt: qz hoc abstrahere etiam iurgãdo moliũtur. In cõualle eñ repertis singulis cuz clamore curre re est: suboꝛtis causarum occasionibus etiaz pro prava lite litigare. Plerũq; autẽ quem sanctum bona actio ostentat: oborta terreni commodi occasio examinat. Videas nãq; nõ nullos iam sublimia agere: iam in abstinentie: iam in doctrine opere patrũ p̃cedentiuz exempla sectari: ꝑ cũ repente p̃sentis vite lucrũ quasi fructũ cõuallis inuenerint: ad hoc cũ clamore currũt quasi dirupta ad illũ subducte sanctitatis trãquillitatẽ p̃siliũt. V XIIII

Dssunt quoq; p herbas atq; arborum cortices nõ solũ vt p̃dictum ẽ: bonorũ opera: sed in hac vita cõsolatiões ac p̃speritates intelligi. Sepe eñ oipotens deus electos suos cũ donis interioribus ditat: exteriozibus etiã honoꝛib⁹ subleuat. Cũq; eos ꝑferẽdo ceteris honorabiles reddit: lati⁹ imitabiles ostẽdit: ⁊ nõnunq; p̃raui eoꝝ quidẽ vitã despiciũt: sed felicitatẽ in hoc mũdo assequi cõcupiscunt. Quia igit blandimenta hic transitorie consolationis querunt herbas comedũt: qz in cogitationib⁹ suis exteriorẽ eorum gloriã meditant arborum cortices mandunt. Et quoniam in hijs omnibus soli auaricie tota intentione deseruiunt radice iuniperi replent. Que cũcta de cõuallibus rapiũt: qz ex amore huius infime ⁊ corruptibilis vite immensis cupiditatibus inardescunt: ⁊ cũ singula rapiũt ad ea cũ clamoꝛib⁹ currũt: qz videlicet sanctoꝝ patrũ quorum merita adipisci nõ querũt: loca atq; regimina apꝑhendere satagant: ⁊ cũ tranquille nequeũt hec plerũq; assequi etiã dirupta concordie pace moliuntur. Qui p eo quod longe a patrum p̃cedentium actione disiuncti sunt recte subiungitur. V In desertis habitabant torrentium: ⁊ in cauernis terre: vel sup̃ glaream. In bona etenim parte recte torrentes sanctos predicatores accipimus: qui dum in presenti vita diuinis nobis eloquijs influũt: aquarum multitudine quasi in hieme colliguntur: qui ⁊ estiuo sole aduemente se subtrahunt: quia cum eterne patrie lux emicuerit: p̃dicare cessabunt. Horum torrentium deserta sunt: vite temporalis comoda. Ea nanq; deserunt: ⁊ ad lucra se celestia adipiscenda conuertunt. Cuncta aũt hec torrens ille reliq̃rat q̃ dicebat: Propter quẽ omnia detrimentũ feci. Sed qz prauorum mentes ea in hac vita adipisci appetunt: que despicientes iusti de relinquũt: in desertis torrentium habitare referunt. Illa eñ que sanctis indigna sunt: ipsi p̃cipere p magno concupiscunt. Cauerne autem terre sunt cogitationes prave: in quibus se ab humanis oculis abscõdunt. Praui quippe vt sunt ab hominibus videri refugiũt: dumq; aliud quam sunt simulant se in conscientie sue latibulis quasi in cauernis occultant. Qui cuncta hec nõ agerent: nisi de eterna ⁊ solida vita desperarent: nisi in hoc incerto tẽ

poralitatis animũ figerent. Unde bene subditur: vel super glaream. Glarea nanq; est vita presens: que indesinenter ad terminuz suũ ipso defectu mutabilitatis quasi impulsu fluminis ducit. Super glaream itaq; habitare est: fluxui vite presentis inherere: et ibi intentionem ponere: vbi gressum neque L at fixe stãdo solidare. Est aliud in glarea qõ nequaq; debeat tacendo preteriri: quia cuz pes in eius superficie ponitur: i psa eius volubilitate labitur atq; ad ima deuoluit. Cui videlicet in nullo discrepat vita prauorum: quia cum pro amore mundi aliqua student licita atq; honesta agere: quasi planum in superficie pedem ponunt: sed repẽte pes ad ima labitur: quia eoruz actio dum plura semper appetit vsq; ad iniqua et illicita descendit. Cum ergo sancta ecclesia hui' temporis cõtraria tolerat: ad vitam carnalium quos aduersos sibi etiam i prosperis sustinuit: p memoriã recurrat: et quorum merito hec pacia tur agnoscat dicens: In desertis habitabãt torrentium: ꝛ in cauernis terre: vel sup glaream. Quia enim patrum doctrina destituti sunt: in desertis torrentium: quia in occultis se cogitationibus tegunt in cauernis terre: quia vero in presentis seculi mobilitate intẽtionem suam figere appetunt: super glareaz habitare referunt. Sed vtinam tales quia peccata nolunt impugnare temptantia: flendo tergerent vel commissa: vtinam mala sua saltem perpetrata cognoscerent: atq; sterili ficulnee cophinum stercoris: id est infructuose menti pinguedinem lamentationis amouerent.

V XV

A Sed habet hoc plerunq; humanus animus ppriũ: quod mox vt in culpa labitur: a sui adhuc longius cognitione separat. Hoc ipsum nanq; malum quod agit menti se obicem ante oculum rationis interserit. Unde fit vt anima prius voluntarijs tenebris obsessa postmodum bonum iam nec qõ querat agnoscat. Quanto enim magis malis adheret: tanto minus intelligit bona que perdit. Lux quippe veritatis: quia subtiliter reprobozum culpas examinat quo habita negligit eo pmittit: districtus iudex: vt nec amissa requiratur: ꝛ cum ab actu repellitur fugit a sensu: vt cuius facies quasi in opere contennitur eius per recordationem iam nec terga videantur. Hinc itaq; est quod reprobi subiecti flendis sceleribus gaudent: de quibus p salomonem dici Pro.2. tur. Qui letantur cum male fecerint: ꝛ exultant in rebus pessimis. Hinc est quod lacrimarum causas tripudiãtes peragunt. Hinc est quod mortis sue negotium ridentes exequunt. Unde hic quoq; apte subiungitur. Lex.

V Qui inter huiusmodi letabant: et esse subsentibus delicias computabant. Inter huiuscemodi letant: q: nimirum attendũt trãsitoria que percipiunt: ꝛ intueri negligũt pmanentia bona que perdunt. Cunq; amore B temporalium flagrant: veram leticiam volẽtes ignorant. Quam si studiose cognoscere quererẽt quã flenda sint gaudia que appetunt viderẽt. Sed dũ meliora scire contemnunt sola sibi velut summa eligunt: que visibiliter oculis fugaci seductione blandiunt. Visibilia scilicet sequentes cofigunt: ꝛ tanto extrinsecus gaudent: quanto recordationem sui intrinsecus non habent. Discent tamen eorum gaudijs plerunq; tribulationes: atq; ex rebus ipsis ex quibus superbiunt flagellantur. Neq; enim sine grauibus curarum molestijs possunt temporalia que appetunt: vel nõ habita querere: vel questa ꝥuare: inter equales prestãtionem gloriaz appetere: a minoribus reuerentiam plusq; oportet exigere: ꝛ minus q̃ debẽt eandem maioribus exhibere: plerunq; potentiam p iniusticiam ostẽdere: semper prauа agere: ꝛ L tamen ne opinionem prauitatis habeant formidolose custodire. Hec profecto omnia miseros pungunt: sed easdem punctiones ipo rerum temporalium victi amore non sentiũt Unde ꝛ recte nunc dicitur. Et esse subsentib' delicias computabant: quia peccatorũ delectationibus pressi: ex affectu vite presentis q̃ sint aspera que patiunt ignorant. Letanter itaq; sub sub sentibus: quia rebus q̃dem temporalibus gaudent: sed tamen dũ dispensare sine tribulatiõe eadem temporalia non valent: ea cura pungunt miseri quа premuntur. Uanent sub sentibus ꝛ hoc ipsum delicias estimant: quia ꝛ dura quidem ex presentis vite amore tolerant: ꝛ tamen ex affectu nimie cupiditatis obligati: laborem B eiusdem tolerantie voluptatẽ putãt. Unde recte hieremias totius in se humane cõuersationis speciem sumens per lamẽtũ querit dicens: Inebriauit me absinthio. Ut enim in Tren.3. superiori iam parte ꝓdixim': ebrius quisq; quod patit nescit. Qui vero absinthio debriat: ꝛ hoc quod sumpsit amaz est: ꝛ tñ nõ intelligit eãdem amaritudinẽ qua repletur. Humanuz igitur genus recto dei iudicio in voluptatib' suis sibi dimissum: atq; p easdẽ voluptates spontaneis tribulationib' traditum absinthio est ebriũ: quia ꝛ amara sũt q̃

p hui⁹ vite amore tolerat: ⁊ tamen eandem amaritudinẽ cecitate cupiditatis quasi i sensibilitate ebrietatis ignorat. Nã dũ enim gloriã sitiens dũ multas p ea tribulationes reperit amarũ est qđ bibit. Sz qz hoc nimis inhianter sumpsit: eiusdẽ amaritudinis malũ discernere iam p ipsa ebrietate nõ sufficit.

A HAnant enim peruersi homines XVI
p hui⁹ mũdi gloria etiã tribulatiõesl cunctisq; p ea sudoribꝰ libenter seruiunt ⁊ grauiũ laborũ iugo deuotissime colla submittunt. Nã bene sub ephraim specie
Osee.10 osee pphetante describit q̃ ait: Ephraim vitula docta diligere triturã. Vitula enim tritu/ re laboribꝰ assueta: relaxata plerũq; ad eum dẽ laboris vsum etiã nõ cõpulsa reuertitur. Ita prauorũ mens hui⁹ mundi seruituti dedita: ⁊ rerũ temporaliũ fatigationibꝰ assueta etiã si sibi libet evacare liceat: subesse tñ terrenis sudoribus festinat: ⁊ vsum miser ꝓuersationis triturã laboris querit: vt a iugo mũdane seruitutis cessare nõ libeat etiã si liceat
Lu.21. Quod videlicet iugũ dñs dum a discipulorũ ceruice soluebat dicẽs: Attẽdite vobis ne forte grauent corda vra in crapula ⁊ ebrietate: illico adiũxit: ⁊ in curis hui⁹ vite: ⁊ supue
Mat.11. niat in vos repẽtina dies illa Et rursus. Venite ad me oẽs q̃ laboratis ⁊ onerati estis: et ego reficiã vos. Tollite iugũ meũ sup vos: ⁊ discite a me qz mitis sum ⁊ humilis corde. Quid est enim dñm mitẽ se in magisterio atq; humilẽ dicere: nisi relictis exercẽde elatiõis
B difficultatibꝰ plana quedã bene viuẽdi itinera demõstrare. Sed qz prauoꝝ mẽtes plus p aspera elatiõis q̃ p blãdimẽta hũilitatis: ac mãsuetudinis delectãt: esse sub sentibꝰ delicias deputãt. Dura enim p amore seculi quasi quedaz mollia ac delectabilia ferre parati sunt dum in hac vita rerũ culmina apphendere conant. Cessationẽ domin⁹ a mundi laboribus imperat sãcte quietis dulcedinẽ p
Exo.16. suadet: ⁊ tñ veterana iniquorũ mẽs pl⁹ se assequi aspera carnaliter q̃ tenera ⁊ blãda spiritualiter gaudet: plus acerbitate fatigatiõnisq; quietis dulcedine pascit. Quod apte i semetipso nobis israeliticus populus oñdit: qui dum refectionẽ manne desup pciperet: ab egypto ollas carniũ: pepones porros cepasq; cõcupiuit. Quid enim signat in manna nisi esca gratie suaue sapiens ad refectionez interioris vite bene vacãtibus desup data?
C Et quid p ollas carniũ: nisi carnalia opera i tribulationũ laboribꝰ quasi ignibꝰ excoquẽda? Quid per pepones nisi terrene dulcedines? Quid per porros acceptas exprimitur
que plerumq; qui comedunt lacrimas emittunt: nisi difficultas vite presentis: que a dilectoribus suis: ⁊ nõ sine luctu agit: ⁊ tamẽ cum lacrimis amatur? Manna igit deserẽtes cum peponibus ac carnibus porros cepasq; quesierũt: quia videlicet peruerse mẽtes dulcia p gratiã quietis dona despiciũt: ⁊ p carnalibus voluptatibus laboriosa huius vite itinera etiam lacrimis plena cõcupiscunt: cõtẽnũt habere vbi spiritualiter gaudeant: desideranter appetunt vbi ⁊ carnaliter gemant. Horum itaq; recordiã veridica voce Job reprehendat: quia nimirũ puerso iudicio: turbata trãquillis: dura lenibus: aspera mitibus: transitoria eternis: suspecta securis anteponunt. Horum recordie sãcta ecclesia recordetur: cũ seuis extrinsecus aduersitatibus premitur: quos intra se velut fideles continuit: sed eorũ vitam aduersantẽ fidei diu tolerauit ⁊ dicat. Qui inter huiusmodi letabant: ⁊ esse subsentibus delitias cõputabant. Qui nimirum mala que agunt ex iniquorum pcedẽtiũ prauitate didicerũt. Vnde ⁊ recte subiungit. Filij stultorum et
ignobilium. XVII
D Iendũ est nobis q̃ alij intra sctãm
A ecclãm vocant stulti: ꝑ tñ nobiles: Alij vero sunt stulti ⁊ ignobiles: Stulti nãq; dicunt: sed esse ignobiles nequeunt: qui carnis prudentiã cõtemnentes ꝓfuturã sibi stultitiã appetũt: ⁊ ad nobilitatẽ interne p/ lis virtutis nobilitate subleuant: q̃ fatuã sapientiam mũdi despiciunt ⁊ sapientiam dei stulticiam ꝓcupiscunt. Scriptũ quippe est:
Nõ stultũ est dei sapientius est hominib⁹. 1.Cor.3.
Hanc nos stulticiam paulus comphendere ammonet dicẽs: Si quis videt inter vos sa Ubi.s.
piens esse in hoc seculo: stult⁹ fiat vt sit sapiens. Hãc stulticiã q̃ pfecte secuti sunt: voce sapiẽtie audire meruerũt. Vos q̃ secuti estis Mat.10
me in regeneratione cũ sederit fili⁹ hominis in sede maiestatis sue: sedebitis ⁊ vos sup sedes duodecim iudicantes duodecim tribus isrl. Ecce relinquẽtes temporalia: gliam' potestatis eterne mercati sũt. Qui itaq; in hoc mundo stultius q̃ sua deserere? Et quid in
B eternitate nobilius q̃ cum deo iudices venire? Horum scilicet iudicium nobilitas salomone attestante memoratur: cum hoc quod iam prefatus sum dicitur: Nobilis in portis Pro.3.
vir eius quando sederit cum senatoribus terre. Valde q̃ppe nobiles considerat quos senatores vocat. Hãc in se nobilitatẽ paul⁹ aspexerat cũ ꝓgnatiõi ꝓditoris p spm̃ vict⁹ dicebat. Gen⁹ g̃ cũ simꝰ dei nõ debem⁹ esse/ Act.17.

mare auro vl argẽto aut lapidibus sculptu/
re artis ⁊ cogitationi hominis diuinũ eẽ sile
Genus videlicet dei dicimur: nõ ex ei⁹ natu
ra editi: sed p spũ illi⁹ ⁊ voluntarie conditi
et adoptiue recreati. Tãto ergo ad hãc nobi
litatẽ quisq; erigit: quanto p acceptã imagi
nem ad similitudinẽ illi⁹ ex imitatione reno/
uat. At contra sunt stulti ⁊ ignobiles q̃ dum
supnã sapientiã semetipsos sequentes fugi/
unt in sua ignoratia quasi in abiecte plis vi/
litate sopiunt. Quo eñ id ad qd̃ cõditi sunt
nõ intelligũt: eo etiã cognationẽ accepte per
imaginẽ generositatis pdũt. Stulti sunt er/
go ⁊ ignobiles quos ab eterne hereditatis
cõsortio repellit seruil⁹ mentis. Scriptũ ąp
Jo.8. pe est: Omnis qui facit peccatũ: seru⁹ ẽ pec/
1.Cor.3. cati. Et voce egregij pdicatoris dicit: Sapi
L entia hui⁹mũ di: stultitia est apud deũ. Qui
ergo dũ terrena saperent: ab intima genero/
sitate repulsi sunt stulti simul ⁊ ignobiles fu
erunt: Quorũ dũ plerisq; actus imitant filij
stultoꝝ ⁊ ignobiliũ fiunt: dumq; eoꝝ sensib⁹
ac moribus sequunt: ⁊ stulti sunt: quia verã
sapientiã nõ intelligunt: ⁊ ignobiles q⁹ nul/
la spũs libertate renouãtur. Sed hij q̃uis
iniquorũ act⁹ exerceãt plerũq; tamẽ in hac
vita occupãt loca iustoꝝ atq; eorũ se filios
estimant: quoꝝ p honoris cõcupiscẽtiã offi/
cia exterius amministrãt. Quos sãcta eccle
sia p correptionẽ ad cognitionẽ sui reuocat:
vt videlicet in prauis desideriis positi: quo
rũ sint filij attendant. Non eñ eoꝝ sunt filij
q̃rũ loca tenẽt: ⁊ q̃rũ opa exercẽt. Dicat igit̃
recte: filij stultoꝝ ⁊ ignobiliũ nõ parentes.
Ter. Ubi apte subiungit̃ ℣ Et in terra penitus.
Sicut eñ plerisq; in terra sunt: ⁊ a cogitatio
ne hoim abiectione vilitatis sue quasi qua/
dã supductione velaminis absondunt: ita
sunt nonnulli in ecclesia qui dũ abiectioni se
prauorũ operũ subdunt: diuino ꝓspectui no
B ti nõ sunt. Quibus ⁊ quãdoq; dicẽdum est:
Mat.25. Amen dico vobis nescio vos. Esse ergo i terra
ra: ⁊ apparere: est in fide recta p virtutẽ ope
ris nobilitatẽ mẽtis ostẽdere. Esse vero i ter
ra ⁊ penit⁹ nõ apparere est in eccl'ia quidẽ fi/
de cõsistere: sed nil dignum fidei in opere de
monstrare: hij itaq; intra sanctã eccl'iã di/
uinitatis oculis ⁊ vident p iudiciũ: ⁊ tñ per
bone vite meritũ nõ videntur: q⁹ ea que cõ/
fitendo tenẽt viuendo nõ exhibent. De qui
Tbit.1. bus paulus dicit: Confitẽtes se nosse deum
factis autẽ negãt. Hij in sancta ecclesia fidẽ
quã tenere se asserunt pmunt poti⁹ q̃ vene/
rant: dũ sua magis illi⁹ noie quã etiã adipi/
sci lucra cõcupiscunt. ℣ XVIII

A

Electi dũ seruare fidei meritũ rectis
opib⁹ curãt: ad auctoris sui noticiã
etiã iter reprobor̃ tumult⁹ appro/
pinquãt. Nõ bñ in euãgelio muliere sangui
nis fluxu laborante signatũ est. Be qua cuz Lu.8.
dñs diceret: Quis me tetigit: petrus ratio/
cinando respondit. Turbe te cõprimunt et
affligunt ⁊ dicitis quis me tetigit? Sed au/
dire causas vere rationis meruit: cuz ei dñs
dixit: Tetigit me aliquis. Mã ergo noui vir/
tutẽ exijsse de me. Ecce turbe pmebãt domi
nũ: sed tamẽ sola tetigit que ad illum humili
ter venit: q⁹ nimirũ multi etiã in sancta eccle
sia reprobi veritatẽ cognoscẽdo pmunt quã
bene viuẽdo tãgere negligũt. Premũt ⁊ lõ/
ge sunt: q⁹ diuinã noticiã pfessionib⁹ sequũ/
tur moribꝰ fugiũt. Premũt inquã: sed longe
sunt quia eijdẽ fidei quã loquendo astruunt
agẽdo cõtradicunt. Sicut ergo hoc testimo
nio docemur: q⁹ nõnulli dñm tangẽdo non
tangũt: ita nõnulli vident a dño etiã cũ non
vident: q⁹ occultis eius obtutib⁹: ⁊ ad dãna
tionis suppliciũ apparẽt: ⁊ ad electionis me
ritũ nõ apparent. Dicatur igitur recte et in
terra penitus non parentes: q⁹ ⁊ si illos spe B
cietenus ecclesia tenuit: eos tamen intra illã
conditor quasi nõ vidit quos ignorauit: qui
tranquillitatis tempore idcirco fidem verbo
tenus tenent: quia eandem fidem florere ge/
neraliter vident. Sed cum repentina cõtra
illam procella aduersitatis oborit: mox ab
ea negatione publica disiungunt: ⁊ quicqd
prius quasi venerantes tenuerant: contra
hoc postmodum deridentes pugnant. Un/ Ter
de apte subditur ℣ Nũc eorum cãticum ver
sus sum: ⁊ factus sum eis prouerbium. Qui
bus videlicet verbis illud sancte ecclesie tẽ/
pus exprimitur: quo publice a reprobis irri
detur: quando iniquis crescentibus ad ob/
probrium fides ⁊ veritas erit in crimen. Tã
to quippe despectior vnusquisq; erit: quãto
iustior esse potuerit: tãto ab homibilis quã
to laudabilis. Sancta itaq; electorum eccle
sia afflictionis tempore puerbium prauis ef
ficitur: quia cũ bonos mori per tormenta cõ
spiciunt: ab eis similitudinẽ maledictiõis su/
munt. Quo enim transitoriam mortẽ vidẽt:
sed pmanẽtem vitam non vident: tanto ma
gis deridendo mala presentia fugiunt: quan
to per intellectum intrinsecus ad bona per/
manentia non pertingunt. Sed ea que sub/ L
iuncta sunt: quia obscuriorib⁹ sententijs im/
plicata non sunt: debem⁹ sub breuitate trans
currere: vt ad ea in quibus laborandum est
valeamus citius peruenire. Sequitur.

Tex. ℣Abhominant me ⁊ longe fugiunt a me ⁊ faciem meã cõspuere nõ verent. Lõge a sancta ecclesia fugiũt oẽs iniqui: nõ passib⁹ gressuum: sed qualitatib⁹ morũ: longe fugiũt nõ loco sed merito: dũ crescente supbia apta eã exprobratione cõtẽnũt: Faciem nãq; ei⁹ cõspuere est: nõ tm̃ in absentia bonis detrahere: sed vnũ quẽq; iustum etiã in p̃sentia cõfutare: quẽ tũc praui dũ aperte irridẽdo despiciunt in eorum ꝓtumelijs fluxa verba quasi defluentes saliuas emittunt. ℣ XIX

A Sed scit sancta ecclesia in passionib⁹ crescere: atq; inter obprobria honorabilem vitã tenere: scit nec aduersis deiici nec de p̃speris gloriari: nouit cõtra p̃spera mentem suã in deiectiõe sternere nouit cõtra aduersa animũ ad spẽ supni culminis exaltare: scit bona sua misericordie redẽptoris: scit mala sua iusticie tribuere iudicis

Tex. q; ⁊ bona illo largiẽte habeat: ⁊ mala illo p̃mittente patiat. Unde ⁊ mox de dño subiũgit dicens: ℣ Faretrã eñ suã aperuit ⁊ afflixit me. Quid p faretrã dei nisi occultũ cõsiliũ designat? Sagittã vero ꝺ faretra dñs eijcit: quãdo de occulto cõsilio apertã sniam emittit. Quia eñ flagellat quisq; cognoscimus: sed qua ex causa, flagellũ veniat ignoramus. Cũ vero post flagella vita correctionis sequit: etiam ip̃a consilij virtus aperit. Faretra igit clausa est cõsilium occultũ. Ex aperta faretra affligimur: quãdo q id quod post flagellũ sequit quo cõsilio flagellamur videm⁹. Cũ peccata dñs videt: ⁊ tm̃ manus ad vindictã nõ cõmouet: quasi clausam faretrã tenet. Sed feriẽdo indicat: quãtũ ei i nobis displicuit hoc qꝺ diu videndo tolerauit.

B Sancta itaq; elector̃ eccl̃ia tribulation⁹ p̃essa dicat: Faretrã eñ suã aperuit ⁊ afflixit me. Que aduersarior̃ voces insolẽtes sustinẽs dũ cernit q; ei⁹ p̃dicatio nõ admittit: quorundã duriciã deserẽs p̃dicatiõis sue verba moderat. Perpendẽs etem̃ p̃secutores suos ad exhortatiõis sue vocẽ deteriores existere: magis elegit tacere. Cũ q; indignos q̃ audiant cõspicit: p̃dicationẽ suã obducto silẽtio astringit. Unñ apte subiũgit. ℣ Et frenũ

Act.13. posui in os meũ. Frenũ sibi apud quosdaz positũ cognouerãt q̃ dicebãt: Uobis oportebat primũ loq̃ verbũ dei: sed qm̃ repellitis illud ⁊ indignos vos iudicatis eterne vite ecce conuertimur ad gentes. Frenum sibi silẽtij super̃ impositum sancti viri apud dura re-

Ps.138. proborum corda conspiciunt: qui p ꝓphetã dicunt. Quomodo cantabimus canticũ domini in tra aliena? Frenum poni etiã pau-

lus ammonuit: qui discipulo p̃cepit dicẽs Hereticum post primaꝫ ⁊ secundã correptionem deuita: sciens quia subuersus est: qui eiusmodi est: ⁊ delinquit ꝓprio iudicio condemnatus. Sancti quippe doctores plerũq; alta cõsiderationẽ resistentiũ corda cõspiciunt: ⁊ dum ea derelicta diuinitus vident afflicti gemẽtesq; cõticescunt. An nõ aliquãdo frenum salomen doctoribus imponit qui dicit: Noli arguere derisorem ne oderit te. Sed si ab increpatione idcirco reticem⁹: q; contra nos insurgere derisoris odia formidamus nõ iam lucra dei sed nostra querim⁹. Qua in re sciendum est: q; nõnũq; cũ redarguunt praui: deteriores existunt. Ipsis ergo ⁊ nõ nobis parcim⁹: si ab eorũ redarguti-

C one ꝓ eor̃ amore cessamus. Unde necesse ẽ vt aliquãdo toleremus tacẽdo q; sunt: quatinus in nobis discant videndo q; nõ sunt. Quia igit sancta eccl̃ia que verba sua semper caritatem exerit ea etiam nõnunq; ex caritate restringit dicat: Frenum posuit in os meum. Ac si aperte fateat dicens: quia in q̃busdam profectum non vidi: p̃dicatiõis ab eis impetum temperaui: vt vitam meã saltẽ per patientiã discerent: cum verba mea admittere: ⁊ per oblatã p̃dicationẽ nollẽt. XX

A Sed plus nobis hoc plerũq; i tribulationib⁹ dolẽt quo eas ab illis patimur in q̃b⁹ germano amore ꝓficiam⁹. Unñ ⁊ subdit. Ad dexterã oriẽtis calamitates mee illico surrexerũt. Ad sinistrã q̃ppe calamitates surgerẽt: si a q̃buslibet extra religionẽ positis: ⁊ apte christũ negãtib⁹ p̃secutionis aduersa sustineret. Cũ vero ab aliq̃b⁹ quasi fidelibus temptationem crucia-

Tex. mentor̃ patitur quasi ad dexteram illi calamitates oriuntur: q; hij q̃ sub xp̃o nolle militant: christi in eo nomẽ impugnant. Ipso ei locutionis vsu p dextero habere dicimur q; p magno pẽsamus: p sinistro vero id qꝺ devicim⁹: qꝺ zacharias apte insinuat dicens:

Zach.3. Et ostẽdit mihi iesum sacerdotem magnum stantẽ corã angelo domini: ⁊ sathan stabat a dextris eius vt aduersaret ei. Qui vt patẽtius hoc qꝺ p̃misit ostenderet: secutus adiũxit. Et dixit dominus ad sathan. Increpet

B dominus in te sathan qui elegit hierlm. Nũquid nõ est iste torris erutus de igne? Et iesus indutus erat vestib⁹ sordidis. Sordidis eñ vestib⁹ iesus indutus est: quia q̃uis alienus ab omni peccato: tamen in similitudine venit carnis peccati. Cui venienti sathan a dextris stetit. Pro magno nãq; dñs iudaicũ populũ: ⁊ p nihilo gẽtes habere videbat

Sed postq̃ incarnatus apparuit: gẽtilitas q̃ p sinistro habita fuerat credidit: iudaicus vero populus ad pfidiã declinauit. Sathã ergo illi a dextris stetit q: illũ ei populum rapuit: qui dudũ dilect⁹ fuit. Sed q: ipe iudaicus populus mõ pdit⁹: in fine est qñq̃ crediturus ꝓpheta testante q̃ ait: Reliquie saluefiẽt: Sathã a dextris suis dñs remouit dicẽs

Zach.3. Increpet dñs in te sathan: ⁊ eiusdem populi liberationẽ indicãs subdit: q̃ elegit hierusalẽ. Qui nimirũ ppls q: ad gehẽne incẽdia pEsa.10. fidia duce defluebat: sed dũ ad fidẽ reducit ab eodẽ eterni ignis incẽdio liberat: statim

Ter. de eo illic subdit. ℣ Nunquid nõ est iste torris erutus de igne. Sicut ergo illic p dextrã plebs iudaica: ita hoc in loco dextre vocabulo fidelis ppls sancte ecclesie designat.

Mat.25. Unde ⁊ ventur⁹ iudex hedos ad sinistrã agnos ad dexterã ponit. Sed cũ sanctã ecclĩa q̃ aduersitatis tpe ipsi quoq̃ lacessunt q̃ fideles esse videbant: ei ꝓculdubio calamitates ad dexteram surgunt. ℣ XXII

A Gene aũt hec ipsa dextra orientis vocat. De ipso quippe eiusdem capite

Zach.6. scriptũ: Oriẽs est nomẽ eius. Nam q: ab oriẽte lux surgit: recte oriens dr cui⁹ iusticie lumine nr̃e iniusticie nox illustrat. Ad orientis ergo dexterã calamitates surgũt: q: hĩ quoq̃ ad psecutionem ꝓsiliunt: q̃ electa mẽbra redemptoris nostri esse credebantur Quas videlicet calamitates recte illico asserit surgere: q: dũ nõ erãt extranei q̃ psequũtur: ab eis repẽte mala ⁊ illico fiũt. Si vero dextera hĩ qui veraciter fideles sunt appellant: calamitates ad dexterã oriẽtis surgũt q: erũpẽte psecutiõis articulo crudeles pra-

Ter. uorũ impet⁹ iusti patiũt. Sequit. ℣ Pedes meos subuertunt: ⁊ oppressert quasi fluctibus semitis suis. Quid p pedes ecclesie nisi extrema illius mẽbra signant? Que duz ad opera terrena deseruiunt: tanto celerius ab aduersarijs falli possunt: quãto sublimia minus intelligunt. Hos itaq̃ pedes aduersarij subuertunt: videlicet cũ extrema mẽbra illi⁹ ad sui dogmatis errorẽ trahunt. Subuersi pedes viã tenere nequeunt: cũ infirmi quiq̃ pseutorũ suor̃ vel pmissionib⁹ psuasi: vel minis territi: vl̃ truciatibus fracti ab itinere

B recto deuiant. Bene aũt aduersarior̃ semite fluctib⁹ cõparãt cũ dr: ⁊ opposserunt quasi fluctib⁹ semitis suis: q: scz vita prauorũ insolenti inquietudine molestia: ad obruendã (vt ita dixerim) nauẽ cordis quasi tẽpestas illabit. De qua videlicet tempestate p salo-

Pro.10. monẽ dicit: Quasi tempestas trã siens non erit impius. Cunq̃ infirm⁹ quisq̃ pueros florere cõspicit: hunc in puersitatis pelagus vnda misere imitationis mergit. Sequitur.

Ter. Dissipauerũt itinera mea: insidiati sũt mihi ⁊ ꝓualuerũt: ⁊ nõ fuit q̃ ferret auxiliũ Dicat hec beatus Iob de malignis spiritibus vide licet hostib⁹ occultis: dicat vniuersa ecclĩa de prauis psequẽtib⁹ scz aduersarijs aptis. Ipsi quippe ei⁹ itinera dissipant: cũ in quorundã infirmor̃ mentib⁹ veritatis vias callida psuasione pturbant. Ipsi insidiantes pualent: cũ eos quos aperte ad malũ trahere nequeunt bona simulando puertunt. Sed mirum valde qd̃ subiecit: nõ fuit q̃ ferret auxiliũ: cũ ꝺ diuino adiutorio ps clamet: Adiutor in oportunitatib⁹ in tribulatione. et spe rent in te qui nouerũt nomẽ tuũ qm̃ nõ derelinques querentes te dñe. Et cũ rursum scriptum sit: Quis speravit in dño ⁊ cõfusus ẽ: pmansit in mãdatis ei⁹ ⁊ derelictus est? Et quis inuocauit illũ ⁊ despexit eũ? Qua itaq̃ ratiõe nũc dicit: nõ fuit qui ferret auxiliũ: nisi quia omnipotẽs de⁹ eos quos ineternum diligit aliq̃n ad tempus relinquit. Vñ scptũ est: Ad pũctũ in modico reliqui te ⁊ in miserationib⁹ magnis ꝓgregabo te. In momẽto indignationis abscondi faciẽ meã parum per a te: ⁊ in misericordia sempiterna miserebor tui: hinc etiã ps depcat dicẽs: Nõ me derelinquas vsq̃ quaq̃. Derelinquitur igitur se sed ad modicũ posse vtiliter nouerat: q̃ ne vsq̃quaq̃ relinqueret petebat. Sãctos itaq̃ suos dñs veniẽdo adiuuat: derelinquẽdo pbat: donis firmat: tribulationib⁹ tẽptat Vñ recte quoq̃ p quendã sapientẽ dr: In pmis elegit eũ timorẽ ⁊ metũ ⁊ pbationẽ in/ducit sup illũ ⁊ excruciauit illũ in tribulationẽ doctrine sue donec tẽptet illũ cogitationib⁹ illi⁹. Iusti quippe aĩam gra vocat: tẽptat interrogat. Et oĩpotens de⁹ elector̃ suorũ aduersarios tẽporaliter pmittit excrescere: vt p malor̃ seuiciã purget vita bonorũ. Nunq̃ quippe dñs aduersus bonos eos seuire pmitteret nisi eriam quantũ pdessent videret. Nam dum iniusti seuiunt: iusti purgãtur ⁊ vtilitati innocentiũ militat vita prauorum dum hãc ⁊ premẽdo humiliat: ⁊ humiliando semp ad meli⁹ formar. Unde recte q̃ p salomonẽ dicit: Qui stult⁹ est fuiet sapiẽti. Et tñ sepe cõspicim⁹ sapiẽtes subesse stultos vero arcẽ dominij tenere: sapiẽtes stulti ter obsequi stultos tirannica elatione dñari Quõ igit̃ diffinitiõe diuine sapiẽtie sapiens stultus fuit: dum plerumq̃ hũc iure tpalis dominij cõprimit. Sz sciẽdum ẽ: q: cõtra sa-

Ecc.2.

Esa.54.

ps.118.

Ecc.4.

Pro.11.

pientes vitã dũ stult⁹ ꝓminẽs terrore ꝑtestatis exercet: dũ hũc laborib⁹ fatigat: cõtumelijs lacerat: ꝓfecto hũc ab oi vicio⁹ rubigine vrendo purgat. Stulti⁹ ergo sapientiã etiã dominãdo seruit quẽ ad meliorẽ statũ ꝓmẽdo ꝓuehit. Sic nonũq; pupillis dominis ad disciplinę magisteriũ serui ꝑsunt: terreni: premunt ⁊ ferũt: ⁊ tñ esse serui nullo modo desistunt: qui ad hoc ipm ordinati sũt vt ꝓficientib⁹ dominis etiã feriendo famulent. Quia igit mala reprobor̃ũ: bonos dũ cruciant purgant: vtilitati iustor̃ militat etiam potestas iniquor̃ũ. Sed plerũq; iusti tribulatione deꝓhensi tardã manũ subuenientis estimãt: cũ se ꝓsequẽtiũ immanitas paulo longius angustat. Et concita quidẽ sunt ereptoris rem edia: sed hoc quod ab erepto citius agit dolori tardũ videt. Cunq; ad eẽ postulationi auxiliũ querit: si vocem nõ statim sequit: qz desit estimat. Vñ nũc dicit: ⁊ nõ fuit q̃ ferret auxiliũ. Qua videlz i voce ipsa vis passionis exprimit: qz supnũ auxiliũ: ⁊ si adest quãtũ ad ordinatã ꝓuidentiã ꝓtectoris: deesse tñ credit quantũ ad concitata vota pacientis. Sequit. ¶ XXIII

Tex. A

Quasi rupto muro: ⁊ aperta ianua irruerũt sup me: et ad meas miserias deuoluti sunt. Quid hoc loco muri noie: nisi redẽptor hũani generis appellat: De quo p sancte ecclie edificatione p pphetã dr: Ponet in ea mur⁹: ⁊ antemurale. Ip se eñ nobis mur⁹ est: q̃ ad corda nr̃a ptingere malignor̃ spirituũ cursũ vetat. Qui nr̃e q̃ fidei etiã ante murale posuit: qz priusq; se p carnẽ ostenderet: ꝓdicatores sui misterij ꝓphetas misit. Recte quippe antemural' nomine vocant: q̃ dũ subsequẽtẽ ꝓdicauerunt dñm quasi ante mur̃ steterũt. Sz quasi murus rumpit: cũ prauor̃ psuasionib⁹ fides q̃ in redẽptore nr̃o est: in quorundã corde dissipat. Cũq; puersis in hac vita ptãs tribuitur: q̃d aliud q; ianua erroris aperit. ¶ Qua rupto ergo muro: ⁊ aperta ianua sup bonos irruunt mali: cũ accepta tẽporaliter potestate puersi ipsa quoq; in quorundã corde destruere munimina fidei conant. De q̃b⁹ apte dr: Et ad meas miserias deuoluti sunt: qz videlicet prius ad suas. Nisi eñ puerse vi-

Esa.26.

B

uẽdo ad suas ante miserias caderent nequaq; ad eas postmodũ: ⁊ alios suaderẽt. Sed post suos reprobi: ⁊ ad nr̃as miserias deuoluunt: qñ ad ea mala in q̃bus iam ipsi ũpliciati sunt: etiã quosdã nobis vnitos trahunt

Pro.24.

Potest quoq; itelligi muri noie munitio disciplinę salomone attestante q̃ ait: Per agrũ hominis pigri trãsiui: ⁊ p vineã viri stulti: ⁊ ecce totũ repleuerant vrtice: operuerãt superficiẽ ei⁹ spine: materia lapidũ destructa erat. Per agrũ eñ hois pigri: atq; p vineã viri stulti trãsire est: cuiuslibet vitã negligẽtis inspicere: eiusq; opa ꝓsiderare. Quã vrtice vt spine replẽt: qz in corde negligentiũ prurientia terrena desideria: ⁊ punctiones pullulãt vicior̃: q̃ppe qz scriptũ ẽ: In desiderijs est ois ociosus. Materia lapidũ destructa erat id est disciplina patrũ ab ei⁹ corde dissoluta. Nã qz destructã materiã lapidũ dissolutam esse disciplinã illic vidit ꝓtin⁹ secut⁹ adiũxit Dõ cũ vidissem posui in corde meo: ⁊ exemplo didici disciplinã. Quasi rupto ergo muro hostis ingredit: cũ vel malignor̃ spirituum: vel prauor̃ hoim psuasione callida discipline munimina in corde dissipant. Sz cũ eiusdẽ discipline vigor i corde reprobor̃ solui: ante eor̃ oculos cuncta bonor̃ opa despectui habent: nihilq; esse estimant: q̃cq̃d ꝓtutibus elector̃ videt. Vñ ⁊ apte subdit.

¶ Redact⁹ sum in nihilũ: apud estimationẽ quippe malor̃ in nihilũ redigimur qñ ea q̃ ipsi quasi summa diligũt bona tẽporalia nõ tenem⁹. Despectis nãq; supnis ꝓmissionib⁹ terrena desiderãt: ⁊ si qñ in eor̃ mẽte aliq̃d de appetitu eternitatis orit suborta citi⁹ trãsitoria delectatiõe dissipat. Vñ ⁊ statim subiungit ¶ Abstulisti quasi vẽtus desiderium meũ. Fidelis quippe popul⁹ se pati denũciat: q; eos quos diligit pati dolet. Vent⁹ ergo desideriũ tollit: cũ res quelibet trãsitoria eternitatis appetitum destruit. Vbi adhuc cõgrue subinfert ¶ Et velut nubes ptransit salus mea. Nubes quippe in alto eminet: ꝑ hanc ad cursum flatus impellit. Sic nimirũ sic sunt tẽporalia iniquor̃ bona velut in alto q̃dẽ ꝓ honoris celsitudinẽ degere videt: sed ad cursum vite quotidie: quasi q̃busdam mortalitatis sue flatibus impellunt. Salus q̃ vt nubes transit: qz peruersor̃ gloria quo alta est fixa nõ est. Sed expletus desideriis actibusq; infirmãtiũ ad elector̃ vocẽ sermo cõuertit cũ ptin⁹ subinfert ¶ Nũc aũt i memetipso marcessit aia mea: ⁊ possident me dies afflictionis. Elector̃ quippe anima nunc marcessit: qz in illa postmodũ eterna exultatione videlicet. Ecõuerso eos dies afflictionis possident: qz dies leticie post sequũtur: Scriptum quippe est: Timenti deũ bñ erit in extremis: ⁊ rursũ de ecclia dr: Ridebit in die nouissimo. Nũc eñ tempus afflictionis est bonis: vt sequat eos exultatio quãdoq; sine tpe. Hinc ab eis alias dicit: Humiliasti

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Tex.

Eccl.1.

Pro.31.

B

nos in loco afflictionis. Loc⁹ nãq; afflictionis est vita p̃sens. Justi ergo hic id est in loco afflictionis humiliati sunt: q; in eterna vita: id est. in loco gaudij sublimant. Cũ vero marcessere animã diceret: recte etiã p̃misit in memetipso: q; in nobismetipsis quidẽ efficimur: sed in deo mens nostra refouet: tanto/q; a viriditate gaudij lõge fit: quanto adhuc ab auctoris repulsa lumie ad se recedit. Tũc aũt ad vere leticie viriditatẽ puenit: quãdo p eterne cõplationis gratia subleuata etiam semetip̃am transit. Sed hec que allegorica indagatione transcurrim⁹ oportet vt p omnia etiã iuxta hist̃oriã teneam⁹. Que tñ nũc idcirco p̃tereo: q; hec aperta esse legẽtibus nõ ignoro. Dieb⁹ aũt p̃secutionis vltime: q; multi qui pereunt: ⁊ pauci sunt q̃ saluant: id circo vir sanctus passionis sue tp̃e: ⁊ pauca de bonis: ⁊ multa de puersis loquit. Unde ⁊ mox ad eo⁹ p̃sonã qui co⁹ruunt verba cõuertit: sicq; sua insinuat: vt audientibus possint cõgruere que narrat. Nã sequit. ℣ Nocte os meũ p̃foras dolorib⁹: ⁊ qui me comedũt nõ dormiunt. Si ip̃i hist̃orie intendim⁹ patet causa: quoniã sancti viri co⁹pus p̃ sin⁹ vlcerũ scaturiens vermium multitudo lacerabat. ℣ XXIII

Ex. A

A Si vero allegorie misteriũ p̃scrutamur: quid p̃ ossa nisi fortes quiq; in sancte ecclesie co⁹pore designãtur? Que quasi suo roboze mẽbra cõtinent: dum mo⁹es infirmantiũ stabiliter portãt. Sed cũ tribulationis vltime cõtra eã feruo⁹ excreuerit: in nocte os illi⁹ p̃foras dolorib⁹: q; nõnũ q̃ to⁹mẽtis victi etiã ip̃si ad p̃fidiã defluunt qui ad fidẽ alios tenere videbant. Ait ergo Nocte os meũ p̃foras dolorib⁹. Ac si aperte dicat: Tribulationis tenebris p̃ssi ita afflictione terrebant: vt ⁊ ip̃si q̃ in me habebãt vigo⁹ẽ fortitudinis: quasi iam quoddã habeant foramen timo⁹is. Bene aũt dicit: ⁊ q̃ me comedũt nõ dormiũt. q; maligni sp̃ũs q̃ carnales quosq; de ecclesia cõsumunt tãto magis quiescere a temptatione nesciunt: quãto nullo carnis pondere grauant. Sed p̃secuto⁹es sancte ecclesie: q; valde peruersi sunt

Ex. esset vtinã pauci. Sequit. ℣ In multitudine co⁹ũ cõsumit vestimentum meũ: ⁊ quasi capitio tunice succinxerunt me. Si hist̃orie intendimus quid aliud vestimentũ beati Job q̃ eius co⁹pus accipimus? cui⁹ videlicet vestimẽtũ p̃sumit dum caro cruciat. Juxta allegorie vero misteriũ: vestimẽtũ est sancte ecclesie fideliũ vita. Nã sicut tota simul ecclia vestimentũ x̃pi: ita fideles quiq; eiusdẽ eccle

B sie vestimenta deputant. Si em̃ sancta ecclesia vestimentũ christi nõ esset: paul⁹ p̃fecto nõ diceret: vt exhibẽret sibi gloriosam ecclesiam nõ habentẽ maculã nec rugã: id est nõ p̃ peccatũ habentẽ maculã nec p̃ duplicitatẽ rugam: q; ⁊ p̃ iusticiã mũda est: ⁊ p̃ simplicem intentionẽ tensa. Que igit abluta est ne habeat maculã: tensa est ne habeat rugam: vtiq; vestis est. Sicut ergo indumentũ christi tota generaliter ecclesia dicit: sic indumẽtum sunt ecclesie singulo⁹ anime que ab eroze cõuerse eandẽ ecclesiã credendo: eamq; fideliter inherendo circũdant. De quib⁹ ei/ Esa. 49. dem ecclesie p̃ pphetã dñs dicit: Uiuo ego q; omnibus hijs velut o⁹namẽto vestieris. Sz cũ p̃cella seue p̃secutiõis operit: plerisq; fidelium ab eius amo⁹e separant: q̃ ei sedule inherere videbant. Dicat ergo. In multitudine eo⁹ũ consumit vestimentũ meũ: q; dum multi sunt q̃ cruciant: destruunt plurimi qui ei cõnexione amo⁹is inherebãt. Bene aũt subdit. Et quasi capitio tunice succinxerunt me. Tunice quippe capitiũ colluz circũdat induentis. Colluz vero si stringit: vocis vsus ⁊ vitalis flatus necat. Sanctas ergo ecclesiam re⁹obi quasi capitio tunice cõstringunt: q; in ea p̃secutionib⁹ suis vitã fidei: ⁊ p̃dicatiõis vocẽ extinguere conant. Hoc quippe conari p̃secuto⁹es ei⁹ speciali/ ter solent: vt ab ea ante oia verbum p̃dicationis tollant. Unde ⁊ hij qui sancte fidei p̃ii/ mordijs resistebant: cesis apostolis denũcia/ Act. 5. bant dicẽtes: ℣ Re⁹cipiẽdo p̃cepimus vobis ne doceretis in nomine isto: ⁊ ecce replestis hierusalẽ doctrina vestra. Co⁹pus ergo sãcte ecclesie quasi capitio tunice cinxerunt q̃ constrictis p̃dicato⁹ibus velut ei⁹ collũ p̃mentes in ea claudere iter vocis volebant.

D Sed electi quiq; p̃secutionis sue tẽpo⁹e pa/ratio⁹es sunt emori q; tacere. Qui dũ i mo⁹te co⁹poraliter co⁹ruunt: a stultis quibusdã ⁊ carnalib⁹ despecti: ac viles estimant: quia cum videre re⁹obi nequeunt: que electi bona sp̃ualiter teneãt: quos carnaliter extingui cõspiciũt infelices arbitrant. Unde ⁊ subditur: ℣ Cõparatus sum luto: ⁊ assimulatus sum fauille ⁊ cineri. In re⁹obo⁹um quippe iudicio sancta electo⁹um eccl̃ia luto cõparatur: q; tempo⁹aliter cõculcata despicit. Fauille assimilat ⁊ cineri: q; dum bona eius interioza nõ videt: ad sola hanc mala pueniss̃e estimãt: q̃ in ea exhiberi co⁹polaliter videt. Fidelis tamẽ electo⁹ populus cum multos ex se cadere conspicit: optat si obtinere vale at aduersitatis sue tempo⁹a mutari. Huius

quia oratio differt: gemitus augetur. Unde adhuc subditur.

A XXV

Clamabo ad te & nõ exaudies sto & nõ respicis me. Sãcta quippe eccle/sia psecutiõis sue tẽpore fide stat: de sideriis clamat. Sed dolet se quasi nõ respi/ci: dũ sua videt in tribulationib⁹ vota differ ri. Alto nanq; cõsilio omnipotẽs deus cum sancti ei⁹ aduersarioꝝ psecutionib⁹ compri munt: cunq; assiduis vt liberent interpella tionibus clamant differre solet voces peten tiũ: vt merita patientiũ crescãt: quatẽnus eo magis exaudiant ad meritũ: quo citi⁹ nõ ex Ps.21. audiunt ad votũ. Unde alias scriptũ ẽ: Be us meus clamabo p diẽ: nec exaudies & no/cte. Atq; ipa vtilitas ꝺ exaudiẽdi mora mox subdit: cũ illic ptinus subinferat: & nõ ad insi pientiã mihi. Ad multiplicandã quippe san ctoꝝ sapientiã pficit: q; postulata tarde pci piunt: vt ex dilatione crescat desiderium: ex desiderio intellect⁹ augeat. Intellectus ve/ro cũ intendit: ei in deuꝝ ardentioꝝ affectus aperit. Affectus autem ad pmerẽda celestia tanto fit capax: quanto fuerit expectando lõ ganimis. Sed tamẽ inter sanctoꝝ patientiã dolor⁹ vrget ad vocẽ: & cũ dilati pficiunt me Tex. tuunt ne deficientibus viríb⁹ despecti repro benẽ. Sequit. V Mutat⁹ es mihi in crude lem: & in duricia manus tue aduersaris mihi Longe ab hac sentẽtia vetusta trãslatio dis/sonat: quia quod in hac de deo dicit: hoc in illa de aduersarijs ac psecutoribus memora tur. Sed tamẽ qz hec noua translatio ex he/braeo nobis arabicoq; eloquio cuncta veri⁹ transtulisse phibet: credẽdũ est quicquid in ea dicit: & oportet vt verba illius nostra ex positio subtiliter rimet. Ait ergo. Mutatus

B es mihi i credulẽ: & in duricia manus tue ad uersaris mihi. In scriptura sancta cum de deo aliquid indignuꝝ dicit: mouet legentis animus velut si aliquãdo de deo aliquid di/gnum dicatur. Pene omne quippe quod ꝺ deo dicit: eoipo iam indignũ est: quo potuit dici. Nã cui⁹ laudi nõ sufficit obstupescens conscientia: quando sufficiet loquẽs lingua? Sanctus aũt spiritus hoc ipsum hoibus in telligentibus insinuans q; sint ineffabilia sũ ma & diuina: hijs etiã verbis nõnũq; ꝺ deo vtitur: que apud homines habent in vicio: vt ex hijs que indigna vident hominibus: & tamẽ dicunt de deo: ammoneant scire ho mines q; nec illa iam deo digna sunt: que dũ digna habent apud homines digna putãt deo. Dicit em deus zelans: sicut scriptũ est: Exo.34. Domin⁹ zelotes nomen eius. Dicit iratus vnde scriptum est: Iratus est dñs ptra isra/el. Dicitur deus penitens: sicut scriptuꝝ est: Penitet me fecisse hominem: super terram & Gen.6. rursus: penitet me q; constituerim Saul re/gem in israel. Dicit misericors: sicut scriptũ est: Misericors & miserator dom⁹ pat/es Ps.85. & multũ misericors: Dicit prescius sicut ꝺ il lo aitapostol⁹: Quos presciuit: & pdestina/ Ro.8. uit cõformes fieri imaginis filij sui: dũ nec ze lus: nec ira: nec penitentia: nec ppie miseri cordia: nec pscientia esse possit in deo: hec nã/q; omnia ab humanis in illũ qualitatib⁹ tra

C cta sunt: dum ab nostre infirmitatis verba descendit: vt quasi quibusdã nobis gradib⁹ factis: & iuxta nos positis: p ea que nobis vi cina cõspicim⁹: ad sũma ei⁹ ascẽdere quãdo q; valerem⁹. Celari em dicit: qui cũ crucia/tu mentis castitatem custodit vxoris. Ira/sci dicit: qui feruore animi contra puniendũ vicium accendit. Penitere dicit cui id qꝺ fe cit displicet: & ecõtra mutando aliquid aliud facit. Misericors dicit qui pietate ad pri/mum pmouent: Misericordia aũt a mise/ro corde vocata est: eo q; vnusquisq; intuea tur quẽpiam miserum atq; ei cõpatiens: dũ doloꝛe animi tãgit ipe coꝛ miserum facit: vt eum a miseria liberet: cui intendit. Prescire dicit cũ vnãquãq; rem anteq; veniet videt: & id quod futurũ est: priusq; psens fiat pui/det. Deus ergo quomodo zelans est: q̃ cu/stodienda castitate nostro nullo mentis cru/ciatu tangit? Quomodo irascit in vlciscen/dis vitijs nostris: qui nulla pturbatiõe ani mi cõmouet? Quomodo est penitens q̃ qꝺ semel fecerit se fecisse nequaq; dolet? Quo/modo habet miscdiam: qui coꝛ nunq; mise/rũ habet? Quomodo est prescius: dum nul/la nisi que futura sunt prescianẽ? Et scimus

D q; deo futurũ nihil est: ante cui⁹ oculos pte/rita nõ trãseunt futura nõ veniũt: quippe q; omne quod nobis fuit: & erit in ei⁹ pspectu presto est: & omne qꝺ psens ẽ scire potest po tius q; prescire. Et tamẽ dicit zelans: dicit iratus: dicit penitens: dicit misericors: dici/tur prescius: vt q; castitatẽ anime vniuscuiusq; custodit humano modo zelãs vocat: quã uis mentis cruciatu nõ tangat. Et q; culpas pcutit dicit irasci quãuis nulla animi ptur/batione moueat. Et q; ipse immutabilis id quod voluerit mutet penitere dicit: quãuis rem mutet consiliũ nõ mutet. Cũ miserie no stre subuenit misericors vocat: q̃uis miseris subuenit: & coꝛ miserum nũq; facit. Et quia ea que nobis futura sunt videt: que tamẽ ip si semp presto sunt prescius dicitur q̃uis ne

quaq; futura ꝓuidet: quod ꝓsens videt. Ā. ā. ⁊ queq; sunt nō ab eternitate eius ideo vidē/ tur quia sunt: sed ideo sunt quia vidēt. Dū ergo ad verba mutabilitatis nostre descen/ dit: ex eius quibusdā gradibus ascendat q̄ potest ad incōmutabilitatem dei: vt videat sine zelo zelantem: sine ira irascentē: sine do/ lore ⁊ penitētia penitentē: sine misero cor/de misericordem: sine ꝓuisionibus ꝓsciētē. In illo eñ nec ꝓterita nec futura reperiri queūt sed cūcta mutabilia imutabiliter durāt: ⁊ q̄ in seipsis simul existere nō possunt illi simul oia assistunt: nihilq; in illo ꝓterit qđ transit: qz in eternitate eius modo quodā incōꝓhen sibili cuncta volumina seculorū transeuntia manent: currentia stant. ¶ XXVI

A Sicut ergo accipim⁹ sine zelo zelan/ tē: sine ira irascentē: ita a sancto viro etiā sine crudelitate dici potuit cru/ delis. Crudelis quippe dicit: q̄ destricte fe/ riendo non parcit: vt videlicet hoc loco cru/ delis districte feriēs possit intelligi ⁊ vlciscē/ de culpe nō parcēs. Unde esaias quoq; cuz videret vltimi iudicij diem: nō iam cū venia
Esa. 13. sed cū districtione esse futurū ait: Ecce dies domini veniet crudelis ⁊ indignatione ple/ nus: ⁊ ire furorisq; ei⁹: ad deponēdā terram in solitudinem: ⁊ peccatores eius cōuerten/ dos de ea. Sanctus igit vir: vt hāc eandez crudelitatem sibi potius assereret cōgruere posse q̄ deo ait. Mutat⁹ es mihi i crudelē Ac si aperte dicat: Qui in teipso crudelita/ tis nihil habes: mihi quē respirare a pscu/ tione nō sinis: crudelis videris. Ita eñ de⁹ crudelis esse nō potest: sicut nec mutari nul/ latenus potest. Sed quonīā in deo nūq; nec crudelitas nec mutabilitas venit: dum mi/ hi dicit: q̄ in semetipso deū nec crudelez nec mutabilē sentiat ostendit. Nā duz circa nos quedā ꝓspera: ⁊ aduersa variantur: in eo q̄ nos mutamur: quasi ei⁹ circa nos mutatum animū suspicamur. Ipse vero in se incōmu/ tabilis pmanens: aliter atq; aliter in cogita/
B tione sentit hoīm: ꝓ qualitate meritoꝝ. Nā ⁊ lux solis cū nequaq; est sibimetipsi dissimi lis: infirmis aspera: sanis autez oculis lenis videt: eoꝝ videlicet imutatione nō sua. Uñ vt ꝓdiximus ꝓdicēs: mutatus es adiunxit: mihi: vt ipsa hec crudelitas atq; mutatio nō sit in qualitate iudicis: sed in mēte patiētis.
Tex. Quod ꝙbis quoq; aliis retexit dicēs. ¶ Et in duricia manus tue aduersaris mihi. Ma nus eteñ dei dura credit: cū volūtati nostre cōtraria hoc qđ ei in nobis displicet feriēdo psequit: ⁊ flagella ingeminat: cū dolētis ani ma clementiam expectat. Que tamen iuxta allegorie misterium bene sancte ecclesie ver bis cōgruunt ex vocib⁹ infirmoꝝ: qui plerū q̄ se plus feriri estimant q̄ mereri putant: ⁊ quasi crudelitatē arbitrāt iudicis districtio nē sequissimā sectionis: qz ⁊ cum vulnus egri medicinali ferramento abscidit: medic⁹ cru/ delis vocat. Qui tamen per secantis manus duriciam aduersat vulneri: sed cōcordat sa/ luti. Sequit. ¶ Eleuasti me: ⁊ quasi sup vē tum ponēs elisisti me valide. Quia ꝓsentis vite gloria quasi in alto cernit: sed nulla sta/ bilitate solidat: velut eleuatus sup ventum ponitur: qui ꝓsperitate trāsitoria letat: quo niam ad hoc solum hunc fugitiue felicitatis aura subleuat: vt repēte deterius in infimis sternat. Quia eñ sancta ecclesia cunctis in
C honore est: infirmi quiq; in ea qui trāsitoriis successionib⁹ letant: quid nisi sup ventū po siti videntur eleuati. Quia subsequente pse cutionis tempore: dum ꝓsperitatis aura pl/ trāsit: eoꝝ ꝓtinus eleuatio corruit: ⁊ repēte cadentes discunt: qz eleuati prius in vento se dederunt. Que videlicet verba etiam san cti viri ꝓsone specialiter cōgruunt: nō ad id quod erat: sed ad id qđ esse videbat. Neq; enim mentem illius ꝓsperitas fugitiua leua uerat: quam inter tot rerum affluentias mi/ro semp virtutis pondere premebat: sed iux ta hoc quod videri exterius potuit qui in su is humilis in alienis oculis eleuat⁹ fuit: ⁊ q̄ si sup ventum posit⁹ elisus est valide: qz re/ bus exterioribus fultus: vnde estimabatur surgere: videbat inde cecidisse. Quem vide licet casum sanctus vir in mente nō ptulit: qz nulla aduersitas deiecit quē ꝓsperitas nul/ la corrupit. Qui eñ veritati inheret: vanita ti nullo modo succūbit: quia dum forti pede cogitatione intus intentionem fixerit: omne quod foras mutabiliter agit: ad arcem mē/ tis minime ptingit. Sequit. ¶ XXVII Ter. A

Scio quia morti tradas me: vbi con/ stituta est domus omni viuenti. In superiori huius operis parte tracta tum est: quod ante aduentum domini ad in ferni receptacula etiā iusti descenderunt: q̄/ uis nō in supplicijs: sed in requie seruarent Quod nūc testimonijs edocere negligimus quia in ea iam sufficienter ꝓbatum putam⁹. Hoc ergo quod dicit: Scio qz morti tradas me: vbi constituta domus est omni viuenti: recte beato Job etiā iuxta historiā congruit dum nimirū cōstat: quia ante redemptoris gratiā ad inferni claustra etiā iusti ducerent Ipsa quippe inferni receptio oim⁹ omniuꝫ

viuentiũ dicit: Quia nullus huc venit qui ante mediatoris aduentũ nõ illuc ipsa corruptionis sue cõditione pertrãsijt: nullus huc venit: qui ad carnis mortẽ eiusdẽ corruptionis sue gressibus nõ tetendit. De qua videlicet morte p hs: dicit: Quis est homo qui viuit: ⁊ nõ videbit mortẽ? Nam ⁊ si ad celum raptus helyas esse phibet: mortẽ tamen distulit nõ euasit: de ipso quippe ore veritatis dicit: Helyas quidẽ venturus est: ⁊ restituet omnia. Venit eñ restituturus oia quia adhuc nimirũ huic mũdo restituit: vt ⁊ pdicationis munera impleat ⁊ carnis debitum soluat. Que tamẽ sancti viri sententia iuxta allegorie misterium sancte ecclesie vocibus ex psona cõgruit infirmorũ: qui fidẽ verboten⁹ tenent: sed cõtra pcepta fidei suis desideriis famulantur. Ait etem: Scio q̃ morti tradas me: vbi constituta domus est omni viuenti. Quis eñ multos in se voluptatib⁹ deditos conspicit: eorũ q̃ iam interitũ presciit: pensat q̃ in via vite presentis suis quidem desideriis seruiunt: sed tamen ad mortis domũ peueniunt omnes qui in ea carnaliter viuunt. Sunt vero nõnulli qui in voluptatũ suarũ foueam corruunt: sed tamẽ p lamenta penitentie ab imis citius pedem reducunt quos supne pcussionis verba ad eruditionẽ potius q̃ ad extinctionẽ secant. Ex quib⁹ apte subiungit. Uerũtamen nõ ad cõsumptionẽ eorum emittis manum tuam: ⁊ si corruerint ipse saluabis. In quibus pfecto verbis hoc solerter debet intelligi: q̃ beatus Job dum sua narrat in se alios transfigurat. Uelut eñ de se specialiter dicebat: Eleuasti me: ⁊ q̃si sup ventũ ponẽs elisisti me valide: scio quia morti tradas me: vbi cõstituta dom⁹ est omni viuenti: ⁊ tamen non de se: sed de alijs adiungit: verumtamẽ non ad cõsumptionẽ eorum emittis manum tuam. Dum enim de se loquens ratiocinando causas de alijs subdit: q̃ multorum psonas in se significet ostẽdit. Manũ itaq̃ suũ dñs corripit ⁊ ad cõsummationem peccantium nõ emittit: cũ feriendo a peccatis corripit: ⁊ corruẽtes saluat: dũ cadentes ad culpã in salute corporis vulnerat: vt pstrati exterius interius surgãt qua/tinus iacentes corpe ad interiorẽ statũ rede/ant: q̃ stãtes exteri⁹ ab statu mẽtis iacebant: Sequit. ℣ Flebã quondã sup eo q̃ afflict⁹ erat: ⁊ cõpatiebat aia mea pauperi. Quamuis vera cõpassio est: passioni prim ex largitate cõcurrere. nõnũ q̃ tñ cuz exteriora q̃ abunde ad largiendũ suppetũt celeri⁹ dãtis manus dationẽ inuenit q̃ animꝰ dolorem. Ps.88. B Mat.27.

An scire necesse ẽ: q⁹ ille pfecte tribuit q̃ cũ eo qõ afflicto porrigit: afflicti quoq̃ i se animã sumit: vt prius in se dolentis passionem trãsferat: ⁊ tũc cõtra dolorẽ illi⁹ p ministeriũ cõcurrat. Nam sepe vt pdiximus largitorẽ muneris rerum facit abũdantia: ⁊ nõ virtus cõpassionis. Qui eñ afflicto perfecte compatitur plerũq̃ ⁊ hoc indigenti tribuit in quo ipse si dederit angustat. Et tunc plena ẽ cordis nostri cõpassio: cum malũ inopie p pximo suscipere nõ metuimus vt illũ a passione liberemus. Quam videlicet pietatis formã mediator nobis dei ⁊ hominum dedit. Qui cum posset nobis etiã nõ moriẽdo concurrere: subueni re tamen moriẽdo hominib⁹ voluit: quia nos videlicet min⁹ amasset: nisi et vulnera nostra suscideret: nec vim nobis sue dilectiõis ostẽderet: nisi hoc qõ a nobis tolleret ad tempus ipse sustineret. Passibiles quippe mortalesq̃ nos reperit: ⁊ qui nos existere fecit ex nihilo: reuocare videlicet etiaz sine sua morte potuit a passiõe. Sed vt quãta esset virtus cõpassionis ostenderet: fieri p nobis dignat⁹ est: quod esse nos noluit: vt in semetipso tẽporaliter mortẽ susciperet: quã a nobis impetuũ fugaret. An nõ in diuinitatis sue diuitijs nobis inuisibilis pmanens miris nos potuit virtutibus ditare. Sed vt ad ĩternas diuitias rediret homo: foras apparere dignatus est paup deus. ℣ XXVIII Unde ⁊ pdicator egregius vt ad largitatis gratiã viscera nostre cõpassionis accẽderet dixit: Propter nos egenus factus est cũ diues esset. Qui etiam dicit: Nõ vt alijs sit remissio vobis aũt tribulatio. Hec pculdubio cõdescendendo infirmis itulit: quoniã quibusdã inopiã ferre nõ valentibus tollerabili⁹ est min⁹ trbiuere: q̃ post largitatẽ suã ex inopie ãgustia murmurare. Nam vt ad magna largiendi studia audientium mentes accenderet: paulo post intulit dicens. Hoc autẽ dico: qui parce semĩnat parce ⁊ metet. Plus aũt nõnũ q̃ esse dicim⁹ cõpati ex corde q̃ dare: q⁹ quisquis pfecte indigenti cõpatit: minus estimat omne quod dat. Nisi eñ dantis manũ bona voluntas vinceret: eisdem pdicator egregi⁹ discipulis nõ dixisset: qui nõ solũ facere: sed et velle cepistis ab anno prioze. Facile quippe est in bono opere obedire: etiã volentem. Sed hec magna in discipulis virtus extiterat eos bonũ qõ illis pceptũ est ante voluisse. Quia itaq̃ vir sanctus apud omnipotentẽ deũ aliquãdo maius datũ nouerat mẽtis ee q̃ muneris dicat. Flebaz quondã sup eo A 2.Cor.8. Ibi ẽ. B

qui afflictus erat: ⁊ cōpatiebaꝫ anima mea pauperi. Exteriora eteñ largiens rem extra semetipsum p̄buit. Qui aūt fletum ⁊ cōpassionem p̄buit. Qui aūt fletum ⁊ cōpassionem primo tribuit ei aliquid etiam de semetipso dedit. Idcirco aūt plus cōpassionē q̄ datū dicim⁹: q⁹ rem quālibet plerūq; dat etiā qui nō cōpatiꝫ: nunq; aūt qui vere compatitur: quod necessarium primo conspicit negat. Que nimirū sentētia bene quoq; sancte ecclesie vocibus congruit: que dum afflictos quosq; per lamenta penitentie conspicit: suos ei oratione ꝓtinua fletus iūgit: ⁊ tociens egeno cōpatiꝫ: quotiēs menti virtutibus nudate interuentionis sue p̄cib⁹ opitulaꝫ. Sup afflictū quippe cōpatientes plāgimus: quando aliena damna nostra deputamus: ⁊ culpas delinquentiū nostris mūdare fletibus nitimur. quod videlicet agentes plus plerūq; nobis q̄ his p quib⁹ agiꝫ sub uenim⁹: q⁹ apud intimū arbitrē: ⁊ gratiā caritatis aspirantē cōmissa queq; pfecte diluit ꝓpria qui pure plangit aliena. ℙersecutionis igiꝫ vltime sancta ecclesia tribulatiōe depensa: reducat ad memoriā pacis tempore bona que gessit dicēs: Flebam quondā sup eo qui afflict⁹ erat: ⁊ cōpatiebaꝫ anima mea pauperi. Que eterne lucis gaudia eterna desiderans: sed tamē adhuc dilata quia malis exterioribus p̄mitur sancti viri vocib⁹ adiūgat. ℣ Expectabā bona ⁊ venerūt mihi mala: prestolabar lucē: ⁊ eruperunt tenebre. Fidelis eñ populus expectat bona: sed mala suscipit: p̄stolaꝫ lucē ⁊ tenebras incurrit: q⁹ p remunerationis gratiā interesse iam iamq; angelorū se gaudijs sperat: ⁊ tamē hic diutius dilatus: manus psequētiū tolerat: ⁊ q̄ se quātoci⁹ estimabat eterne lucis retributiōe pfrui hic adhuc cōpellitꝫ psecutorū suorū tenebras pati. Que videlicet mala psequentium minus dolerēt: si ab infidelibus aduersarijsq; cōsurgerent. Sed eo deteri⁹ mentē electorū cruciant quo ab illis veniunt de quib⁹ bona p̄sumebāt. Unde adhuc subditꝫ ℣ Interiora mea efferbuerunt absq; vlla requie. Sancte quippe ecclesie interiora efferbescere est: ipsos quoq; quos p amorē fidei velut viscera ante gestauerat in psecutionis atrocitate tolerare: q̄ secreta prius illi⁹ cognoscētes quāto sciunt vbi magis doleat: tanto deterius ab afflictione eius minime quiescunt. Quos tamen ⁊ pacis sue tempore grauiter tolerat: q⁹ suis p̄dicationibus eorum mores contrarios pensat. Gemit eñ cum eorū vitam sibi dissimilem conspicit. De quibus et apte subiungitur. ℣ XXIX

℣ Dies afflictionis. Scit nāq; sancta elector ecclesia q⁹ psecutione vltima mala multa passura sit: ꝙ hanc afflictiōis sue dies p̄uenit: q⁹ malorū vitā intra se grauiter etiam tempore pacis portat. Nam q̄uis diebus vltimis aperta infidelium psecutio sequaꝫ: hanc tamen ⁊ prius q̄ appareat hij qui in ea verboten⁹ fideles sunt prauis moribus antecurrūt. Deq; quiꝫ. ℣ Merens incedebaꝫ sine furore consurgens in turba clamaui. Notandū solicite iuxta historiā video q⁹ sanctus vir qui paulo superius dixit: Eleuasti me: inferi⁹ adiungit merens incedebam. Miro enim ordine vno eodemq; tempore conuenire in actib⁹ bonorū solet: ⁊ fortis honor culminis: ⁊ int⁹ afflicte mentis humilitatis. Un sanct⁹ quoq; vir eleuatus rebus ⁊ honoribus merēs incedebat: q⁹ ⁊ si hūc p̄latū hominibus gloria potestatis ostenderat: interius tamē mentis suo secretū sacrificiū domino contriti cordis offerebat. Sacrificiū quippe deo est spirit⁹ contribulatus. Sciūt aūt electi quiq; consideratione intima contra exteriorū excellentie tentamenta pugnare. Qui si ad exteriorem felicitatem suā cor apponerent: iusti p̄fecto nō essent. Sed quia cor humanum nō potest de ipsis p̄speritatib⁹ rerum quātula cunq; gloria nullo modo tentari: contra ipsam p̄speritatē suā sancti viri intrinsecus dimicant: nō d⁹co ne in elatione: sed ne in eius saltem amore succumbāt cui valde succubuisse est: captiuā mētē ei⁹ desiderijs subdidisse. Quis aūt terrena sapiēs: tēporalia ample ctens: beatum Job inter tot p̄spera letū nō crederet: cū ei suppeteret salus corporis: vita filiorū: incolumitas familie integritas gregum. Sed quia i his omnib⁹ nō gaudebat: ipse sibi testis est qui ait: Merens incedebā Sancto eñ viro adhuc in hac peregrinatione posito: omne q̄ sine visione dei abūdat inopia est: q⁹ cū sibi oia electi adesse vident gemūt q⁹ omniū auctorē nō vident: eisq; totum hoc minus est: quia adhuc species vni⁹ deest: sicq; eos foras exaltat gratia supne dispensationis: vt tamen intus sub disciplina teneat meror magistre caritatis. ℙer quam videlicet discūt: vt de his que exteri⁹ accipiunt apud semetipsos semp amplius humilient: mentē sub iugo discipline teneant: nūq; ex potestatis licētia ad impatientiam erūpant. Unde apte subiungitꝫ. ℣ Sine furore consurgens in turba clamaui. Sepe nanq; sedicioſorum tumult⁹ hominum p̄positorū suor⁹ mentē laceſcūt: suiq; ordinis limitem

inordinatis motibus excedunt: ⁊ plerũq; q̃ p̃esunt: nisi in ore cordis spiritus sancti freno teneantur: in ira et retributionis atrocitatez p̃silliunt: quantumq; p̃ualent agere tantum sibi in subditis estimant licere. Amica eteñ potestati pene semp impaciẽtia est: eiq; etiaz male subiecte imperat: q⁊ q; ipsa sentit ptãs exequiť. Sed sãcti viri pl⁹ se interi⁹ patie iugo subiũciũt: q̃to fortis hoib⁹ p̃sũt: ⁊ eo veri ore p̃incipatũ fortis exhibent: quo humilio/rẽ deo intrinsecus famulatũ tenẽt: atq; idcirco sepe plus quosdã tolerãt quo se de eis vlcisci ampli⁹ possunt: ⁊ ne vnq; ad illicita trã/seant plerũq; nolũt p se exequi: etiã q̃slibet subiecto⁹ strepitus sufferũt: p amorẽ increpãt quos p mãsuetudinẽ portãt. Vñ nũc recte dicit. Sine furore ꝓsurgẽs i turba clamauit: q⁊ nimirũ boni ꝓtra tumultus insolentiũ clamorẽ habent: ⁊ furorẽ nõ habẽt: qñ eos quos clemẽter tolerant docere non cessant. Sed hec que iuxta hystoriã de vno diximus iuxta allegoriã necesse est: vt de diuersis electis ecclesie sentiam⁹. Ipsa quippe in electis suis etiã p̃ ꝓspera incedit merens: q⁊ nũl sibi vere ꝓsperũ deputat quousq; bonũ qõ singulariter querit appẽdat. Fideles quippe illi⁹ tpali quidẽ pace pfruunť: sed ppetue suspirant: honorank, ⁊ afflicti sunt: q⁊ plerunq; ibi videnť in culmine vbi ciues nõ sunt. Ipsa etiã in turba sine furore cõsurgit ⁊ clamat q⁊ prauorũ vitã studio recte emulatiõis: nõ aũt vesania furoris ĩsequiť. Irascit ⁊ amat scuit ⁊ tranq̃lla est: quatin⁹ infirmos suos ⁊ corrigat ex emulatione: ⁊ foueat ex pietate. Sequiť. Frater fui draconũ ⁊ soci⁹ strutionũ. Quid draconũ noie nisi malicioso⁹ homoim vita signať? De q̃bus ⁊ p̃ pphetã dr: traxerunt ventũ quasi dracones. Peruersi eteñ quiq; ventũ quasi dracones trahunt cũ maliciosa supbia inflanť. Qui aũt strutionũ appellatiõe intelligi nisi simulatores solent? Strutio eteñ pennas habet: ⁊ volatũ nõ habet: q⁊ simulatores quiq; speciẽ sanctitatis habent: sed virtutẽ sanctitatis non habent. Visio quippe eos bone actionis decorat: sed a terra minime penna virtutis leuat. Electus itaq; sãcte ecclesie populus: q⁊ pacis sue tempore intra se quosdaz malicioso⁹ ac simulatores patiť dicat: frater fui draconũ ⁊ socius strutionũ. Qñ beati quoq; Job vocab⁹ specialiter cõgruit: qui ad culmẽ magne fortitudis bon⁹ inter malos fuit. XXX

Vllus quippe est pfectus: qui inter primorũ mala patiẽs nõ est. Qui ei equanimiter aliena mala nõ tolerat ipse sibi p impacientiã testis est: quia a boni plenitudine lõge distat. Abel quippe esse renuit: quez Cayn malicia nõ exercet. Sic in/tritura aree grana sub paleis p̃munť: sic flores inter spinas ꝓdeunt: ⁊ rosa que redolet crescit cũ spina que pungit. Duos nãq; filios habuit p̃m⁹ homo: sed vn⁹ electus: alter reprobus fuit. Tres quoq; filios noe archa cõtinuit: sed duob⁹ in humilitate psistentib⁹ vnus ad patris irrisionẽ ruit. Duos abraaz filios habuit: sed vn⁹ innocẽs: ali⁹ vero⁹ fratris psecuto⁹ fuit. Duos q̃ isaac filios habuit: vn⁹ in humilitate seruat⁹: alter vero ⁊ priusq; nasceret reprobat⁹ ẽ. Duodecim iacob filios genuit: sed ex hijs vn⁹ p innocentiã vẽditus: ceteri vero p maliciã venditores fratris fuerunt. Duodecim quoq; apostoli i sancta ecclesia sũt electi: sed ne improbati remanerent: vn⁹ eis admixt⁹ est: q̃ eos psequens ꝓbaret. Sic nãq; iusto peccato⁹ cũ malicia iungiť: sicut in fornace auro palea cũ igne sociať: vt quo ardeat palea purgeť aurũ. Hij ergo veraciter boni sunt: qui in bonitate psistere inť malos possunt. Hinc etiã sponsi voce sancte ecclesie dr: Sicut liliũ inter spinas sic amica mea inter filias. Hinc ad ezechielẽ dom⁹ dicit: Fili hois increduli ⁊ subuersores sunt tecũ: ⁊ cũ scorpionib⁹ habitas. Hinc petrus vitam beati Loth: glorificat dicens: Et iustũ loth oppressũ a nephãdor⁹ iniusta cõuersatione eripuit. Aspectu eñ et auditu iustus erat habitans apud eos qui quotidie animam iusti iniquis operibus cruciabant. Hinc paulus discipulorũ vitam glorificat: ⁊ glorificando cõfirmat dicens: In medio natiõnis prauе ⁊ puerse iter quos lucetis sicut luminaria in mũdo verbum vite continẽtes Hinc p iohannẽ angelus pgami ecclesie attestať dicẽs. Scio vbi habitas vbi sedes est sathane: ⁊ tenes nomẽ meum: ⁊ non negasti fidem meã. Beatus igitur Job: vt ostendat cuius fortitudinis fuerit: insinuet cuz quib⁹ vixit dicens: Frater fui draconum: ⁊ socius strutionum. Quia minus esset q; ipse bona ageret: nisi ⁊ ad bonitatis sue cumulum ab alijs mala toleraret. Sequiť. Tutis mea denigrata est super me: ⁊ ossa mea aruerunt pre caumate. Hec iuxta hystoriam pensare negligimus: qua videlicet sermonis virtus patet ex pena passionis. Sed q⁊ vt sepe iam diximus plerunq; beatus Job sic narrat gesta vt gerenda pnunciet: bene hoc sancte ecclesie vocibus congruit: q̃ dolorem psecutionis vltime in internis grauiter sentit. Cũ q; ab illa alij peunt: valẽtiores q̃q; meroze cru

cianť. Exterior quippe causa eiꝰ est terrena dispensatio: interior vero cura celestis. Cutis ergo nomine infirmi signanť: qui nunc in ea exteriori vtilitati deseruiunt. ¶Per ossa vero fortes eiꝰ figurati sunt in q̄bus corpis illius tota cōpago solidať. Quia igiť aut puocati muneribꝰ aut psecutionibꝰ afflictꝰ: multi in ea ab statu fidei infirmi cadunt: eāq̄ ipsi postq̄ ceciderint psequūť. q̄d aliud q̄ cutis sue nigredinē patiť: vt in ipis postmodū fe/da appareat: in q̄bus prius pulcra videbať Bū eñ hij qui prius exteriora bñ dispēsare cōsueuerāt: cōti a electos dei postmodū seuiunt: quasi cutis ecclesie anteacte iusticie co/lorē pdidit: que ad nigredinē iniquitatis ve/nit. Trem. 4. Nō hieremias etiam sub p̄cipui metalli specie deplorat dicēs: Quō obscuratum est aurū mutatꝰ est color optimꝰ. ¶Peruersi aūt dum ab eiꝰ sacramētis exeunt plerūq̄ inter reprobos locū honoris sumūt: vt ipsi cōtra sanctā ecclesiā ex auctoritate seuiāt: q̄ hanc atrocius quasi sciēdo cōtemnūt. Unde ꝛ cū diceret: cutis mea denigrata est: addidit sup me: qr hos quos prius ad decorē iusticie q̄si candidos habuit: post deteriꝰ nigros portat Sed cū cutis ad nigredinez vertiť: fortes q̄ in illa sunt zelo fidei cōtabescūt. Unde apte subiungit. Et ossa mea aruerūt p̄ caumate. Sic nāq̄ ꝛ priori tpe os fortissimū sancte ec/ 2. Cor. 11. clesie quadā ariditate tedij paulus estuabat cū q̄busdā cadentibꝰ diceret: Quis infirmať ꝛ ego nō infirmor. Quis scandalizať: ꝛ ego nō vror? Cutis ergo denigrať: ꝛ ossa p̄ caumate arescunt: qr infirmi ad iniquitatē ꝑsiliunt: fortes quiq̄ zeli sui igne cruciāť. Beať.

Ter. A

QVersa est in luctum cythara mea ꝛ organum meū in vocē flentiū Quia organū p fistulas: ꝛ cythara per cordas sonat: potest p cytharā recta operatio: per organū vero sancta p̄dicatio designari. ¶Per fistulas quippe organi ora p̄dicātium: p cordas vero cythare intentiōe recte viuentiū nō incōuenienter accipimus: que dum ad vitā aliā p afflictionē carnis tendiť quasi extenta corda in cythara p intuentiuz ammirationez sonat. Siccať eteñ corda: vt congruū in cythara cantū reddat: qr sancti viri castigant corpus suū: ꝛ seruituti subijciunt: atq̄ ab infirmis ad superiora tendunť. ¶Pensandū quoq̄ est q̄ corda in cythara: si minus tendiť nō sonat: si amplius raucū sonat: quia nimirū virtus abstinentie aut omnino nulla est: si tantū quiscq̄ corpus nō edomat quātū valet: aut valde inordinata est si corpus attriť pluscq̄ valet. ¶Per abstinētiaz quippe carnis vita sunt extinguēda nō coro: ꝛ tanto quiscq̄ sibimet debet moderamine pēsse: vt ꝛ ad culpam caro nō superbiat: ꝛ tamen ad effectum rectitudinis in operatione subsistat. Intueri inter hec egregium p̄dicatorem libet quāta arte magisterij fideliū animas velut in cythara cordas tēsas: alias amplius tendēdo extenuat atq̄ alias a tēsione sua relaxando cōseruat. Ro. 13. Col. 3. Illis eteñ dicit: Nō incommessationibus ꝛ ebrietatibꝰ: nō in cubilibꝰ ꝛ impudicitijs: ꝛ rursus ait: Mortificate membra vestra que sunt sup terram: ꝛ tamen p̄dicatori carissimo scribit dicens. 1. Thi. 5. Noli adhuc aquā bibere: sed modico vino vtere: ppter stomachum tuū: ꝛ frequentes tuas infirmitates. B Illas ergo corda ꝑ extenuando tendit: ne nō tense omnimode nō sonēt hanc vero a tensiōe temperat: ne dum plus tenditur minus sonet. Siue autem sancti p̄dicatores in ecclesia seu quilibet simplices ꝛ abstinentes put vires accipiunt in ea primis suis canticum bone exhortationis reddunt. Nam ꝛ prudentes quiq̄ ad p̄dicationis fructum solertum inuigilāt: atq̄ vt alios ad vitam ptrahant sono magne psuasionis elaborāt: ꝛ q̄ in eo tardioris ingenij videnť: ex ipso sue vite merito inquantulum se posse conspiciūt exhortationis erga alios auctoritatē sumunt: atq̄ ad celestem patriam quos valent trahere nō desistunt. Sed sancta ecclesia extremis psecutionibꝰ pressa: cum verba sua a reprobis contemni considerat: amoris sui gratiam ad sola lamenta formať: quia nimirum deflet quos exhortādo trahere nō valet. Bicat ergo: Uersa est in luctū cythara mea: ꝛ organum meū in vocē flentiū. Ac si aperte fateať dicens: ¶Datis quidem tempore mee p alios parue more cythare: p alios vo more organi magna ꝛ sonora p̄dicabā sed nūc versa est in luctū cythara ꝛ organuz in vocem flētium versum est: quia dum me contemni conspicio eos qui p̄dicationis cā/tum nō audiunt deploro. L Hec per quosdaz sancta ecclesia in fine factura est: hec ꝑ quosdam i suis iam exordijs fecit. Martyr quippe stephanus iudeis persequētibus ꝓdesse predicando conatus est: quos tamē post vo/ba predicationis dum videret ad iaciendos lapides conuolasse: fixis genibus orabat dicens: Act. 7. Domine ihesu ne statuas illis hoc peccatū: Quid ergo huic qui diu ꝛ parua ꝛ magna narrauerat nisi iam sonꝰ cythare atq̄ organi cātus silebat: atq̄ in luctum versa fuerant: qr eos quos predicando non traxerat amando flebat. Quod nimirū quotidie san/

cta ecclesia agere nō desistit que p̄dicatiōis verbum pene vbiq; conticuisse iam cospicit alij nanq; loqui dissimilant: alij recta audire contemnunt. Sed electoꝝ mens dū tacere cantum p̄dicationis conspicit: gemens ac tacita ad flet⁹ redit. Dicat ergo: versa est i luctum cythara mea: ⁊ organum meū in vocē flentium: quia electus quisq; quo sancte p̄dicationis vox siluit: damna ecclesie graui⁹ plāgit. Hucusq; beatus iob descripsit mala que ꝑtulit: hoc vero ex loco incipit narrare subtilius bona que fecit. Sed doloris verba historica atq; allegorica expositione trāscurrimus/ virtutum vero opera ex magna parte iuxta solius historie textuz tenem⁹: ne si hec ad indagenda misteria trahimus: veritatez fortasse operis vacuare videamur.

Sancti gregorij Liber XXI

Ca. I

Intellectus sacri eloquij inter textuz ⁊ misterium tanta est liberatiōe pēsandus: vt vtriusq; partis lance moderata hunc neq; nimie discussionis pondus deprimat neq; rursus torpor incurie vacuū relinquat. Multe quippe eius sententie tanta allegoriarum cōceptione sunt grauide: vt quisq̄s eas ad solā tenere historiā nitit̄: eaꝝ noticiā per suam incuriam priuet̄. Nōnulli vero ita exterioribus p̄ceptis inseruiunt: vt si quis eas subtilius penetrare desiderat: intus q̄dē nihil inueniat: sed hoc sibi etiā qd̄ foris loquunt̄ abscōdat.

Beū. 30. Vñ bene quoq; narratione historica ꝑ significationē d̄r: Tollens iacob virgas populeas virides ⁊ amigdalinas: ⁊ ex platanis ex parte decorticauit eas: detractisq; corticib⁹ in hijs q̄ spoliata fuerant cādor apparuit: ille vero q̄ integra erāt virides ꝑmāserunt atq; in hunc modū color effect⁹ est vari⁹. Ubi ⁊ subdit̄. Posuitq; eas in canalib⁹ in quib⁹ effundebat̄ aqua: vt cū venissent greges ad bibendū: ante oculos haberēt virgas: vt in cōspectu earū cōciperēt. Factūq; est vt in ipso calore coitus oues intuerent̄ virgas ⁊ parerēt maculosa ⁊ varia: ⁊ diuerso colore resp̄sa. Quid est em̄ v̄gas virides amigdalinas atq; ex platanis ante gregum oculos ponere: nisi ꝑ scripture sacre seriem antiquorum patrū vitas atq; sententias in exeplū populis p̄bere? Que nimirū quia iuxta ratiōis ex

B amen recte sunt virge nominant̄. Quib⁹ ex ꝑte corticē subtrahit: vt in hijs que expoliātur intimus candor appareat: ⁊ ex parte corticem seruat: vt sicut fuerant exterius in viriditate ꝑmaneant: variusq; virgaruz color efficit̄: dū cortex ex parte subtrahit̄: ex parte retinet̄. Ante cōsiderationis em̄ nostre oculos precedentium patrū sententie: quasi virge varie ponunt̄. In quib⁹ dū plerunq; intellectū littere fugim⁹: quasi corticem subtrahim⁹: ⁊ dū plerūq; intellectū littere seq̄mur quasi corticē reseruam⁹. Dūq; ab ipsis cortex littere subducit̄: allegorie cādor interior demonstrat̄: ⁊ dum cortex relinquit̄: exterioris intelligentie virentia exempla mōstrantur. Quas bene iacob in aque canalib⁹ posuit: q̄ ⁊ redēptor noster in libris eas sacre scientie quib⁹ nos intrinsec⁹ infundimur fixit. Has aspicientes arietes cū ouib⁹ coeunt: q̄ rationales nostri spirit⁹: dū in earū intentione defixi sūt: singulis quibusq; actionib⁹ ꝑmiscent̄: vt tales fetus operū ꝓcreāt: qualia exempla p̄cedētiū in vocibus p̄ceptoruz vident: ⁊ diuersum colorē ꝓles boni operis habeat: q̄ ⁊ nonnūq̄ subtracta littere cortice acutius interna cōsiderat: ⁊ reseruato nōnūq̄ historie tegimine bene se in exterioribus format. Nā q̄ diuine sentētie aliquando interius rimande sunt: aliquando exterius obseruānde ꝑ salomonē quoq; dicit̄: Qui fortiter premit vbera ad eliciendū lac: exprimit butyrū: ⁊ q̄ vehemēter emūgit: elicit sāguinē. Vbera quippe fortiter premim⁹ cū v̄ba sacri eloquij subtili intellectu pēsam⁹. Qua pressione dst lac querim⁹: butyrū inuenim⁹ q̄ dū nutriri vel tenui intellectu q̄rim⁹ vbertate iterne pinguedinis vngimur. Qd̄ tamē nec nimie nec semp agendū est: nec dū lac q̄ritur ab vberib⁹: sanguis sequat̄. Plerūq; etem̄ quidā dū verba sacri eloquij plusq̄ debent discutiunt: in carnalē intellectū cadūt. Sanguinem quippe elicit: qui vehementer emungit: q̄ carnale efficit̄: hoc quod ex nimia spiritus discussione sentitur. Unde necesse est vt beati Job opera que inter increpantiū amicorū verba idcirco narrat: ne afflicta mens illi⁹ in desperatione deficiat iuxta pōdus historie ꝑscrutemur: ne si hec animus plusq̄ necesse ē spūaliter inuestigat a v̄borū eius vberib⁹ sanguis nobis ꝓ lacte respondeat. Si quando vero quedam mistica in suorū operū narratione ꝑmiscent: ad hec necesse est vt mens cōcita redeat ad q̄ hāc vt ipe dat̄ intelligi ordo loquētis vocat. Nam sanctus vir postq̄ ea que sibi ꝑ flagellū domini fuerant inflicta narrauit: nūc ꝑ ordinē ꝓprias enumerādo virtutes qualis añ fla

C

Pro. 30.

gellum fuerit innotescit: sic vite sue historiā texēs vt eis ꝑ rarum aliquid qđ allegorice i telligi possit interserat: quatin⁹ ⁊ ex magna parte historica sint qui memorat: ⁊ tñ aliqñ ꝑ hec eadē ad spiritualē intelligentiā cōsurgat. Qua itaq; fortitudine ab omni lapsu exteriora sua custodie interioris disciplina constrinxerint insinuat dicens. XII

Job. Ca. XXXI. A

Pepegi fedus cū oculis meis vt ne cogitarez quidē de virgine. Cū sit inuisibilis anima nequaq̄ corporearū rerū delectatione tangit̄: nisi q̄ inherens corpori quasi quedam egrediendi foramina eiusdē corporis sensus habet. Visus quippe audit⁹ gustus odorat⁹ ⁊ tact⁹: quasi quedā vie mentis sunt: q̄bus foras veniat: ⁊ ea que extra eius sunt substantiā concupiscat. Per hos etem̄ corporis sensus quasi ꝑ fenestras quasdam exteriora queq; anima respicit respiciens concupiscit. Hinc etem̄ Hieremias ait: Ascendit mors ꝑ fenestras nostras ingressa est domus nostras. Mors quippe ꝑ fenestras ascendit: ⁊ domū ingredit̄: cuz ꝑ sensus corpis cōcupiscentia veniens habitaculū intrat mentis. Quo cōtra hoc quod sepe diximus de iustis ꝑ esaiam dicit̄: Qui sūt hij qui vt nubes volāt: ⁊ quasi columbe ad fenestras suas. Justi nāq; volare vt nubes dicti sunt: quia terrenis cōtagijs subleuant̄: ⁊ quasi columbe ad fenestras suas sunt: qr ꝑ sensus corporis exteriora queq; intētiōe nō respiciunt capacitatis eosq; foras non rapit cōcupiscentia carnalis. Quisq̄s vero ꝑ has corporis fenestras incaute exterius respicit: plerūq; in delectatione peccati etiā nolēs cadit: atq; obligat⁹ desiderijs incipit velle qđ noluit. Preceps quippe anima dū ante non p̄uidet ne incaute videat qđ cōcupiscat: ⁊ ceco post incipit desiderare qđ videt. Unde ⁊ ꝓphete mens que subleuata sepe misterijs iternis intererat: quia alienā coniugem incaute vidit obtenebrata postmodum sibimet illicite coniunxit. Sanctus autē vir qui acceptis corporis sensibus velut subiectis ministris: qui dē equissimus iudex preest: culpas conspicit anteq̄ veniant: et velut insidianti morti fenestras corporis conclaudit dicens: Pepegi fedus cum oculis meis: vt ne cogitarem quidem de virgine. Ut enim cogitationes cordis caste seruare potuisset fedus cū oculis pepigit: ne prius incaute aspiceret: q̄ postmodum inuitus amaret. Valde nanq; est q̄ caro deorsuz trahit: ⁊ semel species forme cordi ꝑ oculos illecta vix magni luctaminis manu soluit̄. Ne ergo quidez lubrica in cogitatione versemus: prouidendum nobis est: quia intueri nō decet: quod nō licet cōcupisci. Ut enim munda mens in cogitatione seruet̄ a lasciuia voluptatis sue deprimendi sunt oculi quasi quidam raptores ad culpā. Neq; em̄ eua lignum vetitum contigisset: nisi hoc prius incaute conspiceret. Scriptum quipppe est. Vidit mulier quod bonum eēt lignum ad vescendum: ⁊ pulchrum oculis aspectuq; delectabile: ⁊ tulit de fructu illius ⁊ comedit. Hinc ergo pensandū est: quāto debeamus moderamīe ergo illicita visuz restringere nos, qui mortaliter viuimus: si ⁊ mater viuentium per oculos ad mortem venit. Hinc etiam sub iudee voce que exteriora videndo concupiscens bona interiora ꝑdiderat ꝓpheta dicit: Oculus meus depredatus est animam meam. Cōcupiscendo ei visibilia: inuisibiles virtutes amisit. Que ergo interiorem fructum per exteriorem visuz perdidit per oculum corporis pertulit predam cordis. Unde nobis ad custodiendam cordis mundiciam exteriorum quoq; sensuum disciplina seruanda est. Nam quantalibet virtute mens polleat: quantalibet grauitate vigeat: carnales tamen sensus puerile quiddā exterius perstrepunt: ⁊ nisi interioris grauitatis pōdere: ⁊ quasi iuuenili quodam vigore frenēt̄: ad fluxa queq;: ⁊ leuitatem eneruem trahūt. Videamus igitur quomodo beatus iob id quod in eo fluxū: ac puerile caro sapere potuit: iuuenili sapiētie vigore restringere Ait: Pepegi fedus cuz oculis meis. Et quia non in se actionem tantum modo: sed in cogitationē luxurie extinxit: secutus adiūxit. Ut ne cogitarem quidem de virgine. Sciebat nimirꝫ luxuriam esse in corde refrenandam: sciebat per sancti spirit⁹ donum q̄ redemptor noster veniens legis precepta trāscenderet: ⁊ ab electis suis nō solū luxuriam carnis sed etiā cordis aboleret. dicens: scriptum est: Nō adulterabis: ego autem dico vobis quoniaz omnis qui viderit mulierem ad concupiscendum eam iam mechat⁹ est eā in corde suo. Per moysen quippe luxuria perpetrata: ꝑ auctorem vero mūdicie luxuria cogitata damnat̄. Hinc est em̄ q̄ discipulis primus ecclesie pastor dicit. Propter quod succincti lumbos mentis vestre: sobrij perfecte sperate i eam que offert̄ vobis gratiaz. Lumbos enim carnis succingere est: luxuriam ab effectu refrenare. Lūbos enim mentis succingere est: hanc etiā a

Jere. 9.

Esa. 60.

B

Geū. 3.

C

Tren. 3.

Mat. 5.

D

cogitatione restringere. Hinc est q̃ angelus qui Johannẽ alloquit: zona aurea sup mã/millas cinctus esse phibetur. Quia em̃ testamenti noui mundicia etiaz cordis luxuriam frenat: angelus q̃ in eo apparuit in pectore: cinct⁹ venit. Quẽ bene zona aurea stringit: qz q̃squis supne patrie ciuis est: nõ iã timore supplicij: sed amore claritatis immũdiciã deserit. Galũ vero luxurie aut cogitatiõe ꝑpetrat aut opere. Callidus nanq̃ aduersari⁹ noster: cũ ab affectu opis expellit secreta polluere cogitatiõe molit. Unde z serpẽti a domino dicitur. Pectore z ventre repes Serpens videlicet ventre repit: q̃n hostis lubricus per humana mẽbra sibimet subdita vsq̃ ad expletionẽ operis luxuriam exercet. Serpens aũt repit pectore: quando eos quos in opere luxurie nõ valet polluere: polluit in cogitatione. Alius itaq̃ luxuriã iam ꝑpetrat actione huic serpẽs repit ex ventre. Alius autẽ ꝑpetrandã versat mẽte: huic serpens repit ex pectore. Sed qz per cogitationẽ ad explenda opera ꝓuenit recte serpens ꝓius pectore: z postmodũ repere ventre discribit. Unde beatus iob qz disciplinã etiaz in cogitatione tenuit: vna custodia serpẽtis pectus ventremq̃ superauit dicens: pepigi fedus cum oculis meis: vt ne cogitarem quidem de virgine.

VIII

Leu.3.

A

Quaz n mirũ cordis mũdiciã quisq̃ adipisci nõ appetit: q̃d aliud q̃ eiusdem a se mundicie auctorẽ repellit. Unde beat⁹ iob ꝓtin⁹ subdit. Quã em̃ partem deus haberet in me desup: et hereditatẽ omnipotẽs de excelsis. Ac si aperte dicat: Si mẽtẽ in cogitatione polluero: ei⁹ qui mũdicie auctor est esse hereditas nequaq̃ possũ Nulla em̃ bona sunt cetera: si occulti iudicis oculis castitatis testimonio nõ approbank. Oẽs quippe virtutes in cõspectu ꝓditoris sui vicaria ope se subleuãt: vt qz vna virtus sine alia: vt nulla est oino vel minima: vicissim sua cõiunctione fulciank. Si em̃ vel castitatẽ humilitas deserat: vel humilitatẽ castitas relinquat: apud auctorez humilitatis: et mũdicie ꝓdesse q̃d ꝓualet vbi supba castitas vel humilitas inquinata. Sanctus igit vir: vt ab auctore suo in bonis reliquis possideri mereak: cordis mũdiciã custodiens dicat. Pepegi fedus cũ oculis meis: vt ne cogitarẽ q̃dẽ de virgine. Quã em̃ ptẽ haberet de⁹ in me desup: z hereditatẽ oipotẽs de excelsis. Ac si apte fateat dicẽs: Habere me possessionẽ suã excelsoz cõditor renuit: si mens mea ante cõspectũ illi⁹ in infimis desideriis tabescit. Sed inter hec sciendũ est: aliud esse qõ anim⁹ õ temptatione carnis patik: aliud vero cũ per cõsensum delectationib⁹ obligatur. Plerũq̃ em̃ cogitatione ꝓaua pulsat: sed renitit: plerunq̃ autem cũ puer sum q̃d cõcipit: hoc intra semetipsum etiã p desiderium voluit: z nimirũ mentẽ nequaq̃ cogitatio immunda inquinat cõpulsa: sed cũ hanc sibi p delectationẽ subiugat. Hinc etem̃ ꝓdicator egregius dicit: Temptatio vos nõ ap ꝑhendat nisi humana. Humana quippe tẽtatio est: qua plerũq̃ in cogitatiõe tãgimur etiã nolentes: qz vt nõnunq̃ z illicita ad animũ veniãt: hoc vtiq̃ i nobismetipsis ex humanitatis corruptibilis pondere habemus Jam vero demoniaca est: z nõ humana tẽptatio: cũ ad hoc q̃ carnis corruptibilitas suggerit p ꝓsensum se anim⁹ astringit. Hinc iterũ dicit: Nõ regnet peccatũ in vestro mortali corpore. Peccatũ quippe in mortali corpore nõ esse: sed regnare ꝓhibuit: qz in carne corruptibili nõ regnare potest: sed nõ esse nõ potest. Hoc ipsum nãq̃ ei de peccato tẽptari peccatũ est: quo quia quã diu viuim⁹ perfecte omnimodo nõ caremus. Sancta ꝓdicatio quoniã hoc expellere plene nõ potuit: ei de nostri cordis habitaculo regnum tollit: vt appetit⁹ illicitus: z si plerunq̃ bonis nostris cogitationibus occulte se quasi fur inserit saltẽ si ingredik non dominek. Vir igitur sanctus dicens: pepegi fedus cuz oculis meis: vt ne cogitarem quidẽ de virgine neq̃aq̃ vult intelligi: qz eius animũ culpa in cogitatione non cõtingit. sed qz nunq̃ hunc ex consensu superauit. Nam velut integerrimam possessionem dei mentem suam contra aduersarij depredationem indicat qui ꝓtinus adiungit. Quam enim partem haberet deus in me desuper: z hereditatem omnipotens de excelsis? Ac si aperte dicat: Carne quidem mortali corruptionis cõditioni subiaceo: sed auctori munde nõ seruio si ei integrum a consensu culpe animum non defendo. Sequitur.

B

C

VIIII

Lex.

A

Nunquid nõ pditio est iniquo: z alienatio operãtibus iniquitatẽ? Festina cõsolatio bonoz: est cõsideratus finis malorũ. Dum em̃ eoz interitu malum conspiciunt quod euadunt: leue existimant quicquid aduersum in hac vita patiuntur. Erant ergo nũc reprobi: z delectationũ suarũ desideria cõpleãt: in fine sue damnationis sensuri sunt: qz mortẽ male viuentes amauerunt. Trãsitorio aũt hic verbere affligãt electi: vt a prauitate flagella corrigãt: quos pa

terna pietas ad hereditatē ſuat. Nūc etēm flagellat iuſtus: ⁊ verbere diſcipline corrigi tur: qz ad eterne hereditatis patrimonia p/ parat. In ſuis aūt voluptatib⁹ relaxat iniu ſtus: quia tāto ei tēporalia bona ſuppetunt: quāto eterna deneganť. Iniuſtus ad debi/ tā mortē currēs effrenatis voluptatib⁹ vtit qz ⁊ vitulī qui mactandi ſunt in liberis pa/ ſtibus relinquuntur. At contra iuſtus a de/ lectationis trāſitorie iocunditate reſtringit: qz ⁊ nimirū vitulus ad laboris vſum vite ꝺ putatus ſubiugo retinet. Neganť electis in hac vita bona terrena: qz ⁊ egris q̄bus ſpes viuēdi eſt: nequaq̄ a medico cūcta que ap/ B petunt cōcedunť. Danť aūt reprobis bona q̄ in hac vita appetūt: qz ⁊ deſperatis egris oñe qꝺ deſiderāt nō negat. Per pēdāt igit iuſti que ſint mala que iniquis pmanent: et nequaq̄ eoz felicitati inuideant que pcur/ rit. Quid eſt eīm qꝺ ꝺ eoz gaudijs ammirē tur: quādo ⁊ ipſi p iter aſperū ad ſalutis pa/ triā redeūt: ⁊ illi quaſi p amena prata ad fo/ ueā tendunt. Dicat ergo vir ſanctus: Nun/ quid nō pditio hec eſt iniquo alienatio ope/ rantib⁹ iniquitatē? Quod videlicet aliena/ tionis verbū duri⁹ ſonaret: ſi hoc interpres ſue in lingue voce tenuiſſet. Quod eīm apud nos alienatio: hoc apud hebreoſ anathema dicit: Tūc ergo alienatio eſt reprobis: cū ab hereditate diſtricti iudicis ſe anathema eſſe cōſpiciunt: qz hic eū puerſis moribus cōtem ſerunt. Floreant igit iniqui: a flore eterne he reditatis alieni. Iuſti vero ſemetipſos ſoler ter inſpiciant: ⁊ in cūctis actionib⁹ a dño ſe videri ptimeſcāt. Unde ⁊ apte mox ſubdit. Tex. Nōne ipſe conſiderat vias meas ⁊ cūctos L greſſus meos dinumerat? Quid viarū noie niſi actiones denunciat? Hinc eīm p Hiere/ Jere.7. miam dicit: Bonas facite vias veſtras: et ſtudia veſtra. Quid vero greſſuū appella/ tione niſi vel motus mentium vel profectus accipim⁹ meritorū. Quib⁹ pfecto greſſibus Mat.11. ad ſemetipſam nos veritas vocat dicēs: Ue nite ad me oēs q̄ laboratis et onerati eſtis. Ad ſe quippe venire nos dñs pcipit: nimiz nō greſſibus corporis: ſed pfectib⁹ cordis. Ip Jo.4. ſe nāq̄ ait: Uenit hora quādo neq̄ in mon te hoc neq̄ i hieroſolimis adorabitis patrē Et paulopoſt. Ueri adoratores adorabunt patrē in ſpiritu ⁊ veritate. Nā ⁊ pater tales querit q̄ adorēt eū In corde ergo eē greſſus inſinuat: quādo ⁊ vt veniamus vocat: ⁊ ta/ men motu corporis nequaq̄ nos ad alia trā ſire denunciat. V

A Sicut autē domin⁹ vniuſcuiuſq̄ con ſiderat vias: ſic dinumerat greſſus: vt ne m/ nutiſſime quidē cogitationes eius iudicio ac verba tenuiſſima que apud nos vſu vilue/ runt indiſcuſſa remaneant. Hinc eīm dicit: Mat.5. Qui iraſcit fratri ſuo reus erit iudicio. Qui dixerit fratri ſuo racha: reꝰ erit cōcilio. Qui dixerit fatue: reus erit gehenne ignis. Ra/ cha quippe in hebreo eloquio vox indigna tis: que quidē animū iraſcentis oſtendit: nec tamē plenū verbū iracūdie exprimit. Prius ergo ira reprehendit ſine voce: poſtmodū ve ro ira cū voce: ſed nec dum pleno verbo fo/ mata: ad extremū quoq̄ cū dicit fatue: ira redarguit q̄ cum exceſſu vocis: explet etiaz pfectione ſermonis. Et notandū qꝺ in ira p/ hibet reum eſſe iudicio: in voce ire quod eſt racha: reuz cōcilio: in verbo vocis qꝺ eſt fa/ tue reū gehenne ignis. Per gradus etenim culpe creuit ordo ſententie: qz in iudicio ad/ huc cauſa diſcutit: in concilio aūt iam cauſe ſententia diffinit. In gehenna vero ignis ea que de cilio egredit ſentētia explet. Quia igit humanoz actuū domin⁹ ſubtili exami/ ne greſſus enūerat: ira ſine voce iudicio: ira vero in voce atq̄ in ſermone gehenne igni/ bus mancipat. Hanc ſubtilitatē cōſideratio Jere.32. nis eius ppheta aſpexerat cū dicebat. Fo/ B tiſſime: magne: potēſ domin⁹ exercituum no me tibi: magn⁹ conſilio: icōphēſibilis cogitatu cui⁹ oculi apti ſunt ſup oēs vias filioz adaz vt reddas vnicuiq̄ ſecūduz vias ſuas ⁊ ſm fructū adinuentionū eius. Sic eaſdem vias dominus ſubtili examinatione conſiderat: vt in vno quoq̄ noſtrum nec ea que remu/ neret bona pereat: nec mala que videlicet diſplicēt ſine increpatiōe derelinquat. Hinc eſt eīm qꝺ angelū eccleſie pgami: ⁊ in quibuſ/ dam laudat: ⁊ in quibuſdā redarguit dicēs: Scio vbi habitas: vbi ſedes eſt ſathane: et tenes nomen meū: ⁊ nō negaſti fidē meam. Et paulo poſt: ſed habeo aduerſum te pau ca: qz habes illic tenentes doctrinā balaam Apo.2. hincangelo athire dicit. Noui opa tua: ⁊ ca ritatē tuā: ⁊ fidem ⁊ miniſterū ⁊ patientiam tuam: ⁊ opera tua nouiſſima plura prioribꝰ: ſed habeo aduerſū te pauca: qz pmittis mu/ lierem iezabel que ſe dicit ppheten docere: ⁊ ſeducere ſeruos meos: ⁊ fornicari: ⁊ mādu care idoloticuz. Ecce bona memorat: nec ta L men reſecanda mala ſine penitentia relaxat: quia ſcilicet ſic ſingulorum vias conſiderat ſic greſſus enumerans penſat: vt ſubtili exa mine perpendat: vel quātum quiſq̄ ad bo/ na pficiat: vel quantū ad mala deuians ſuis pfectibus contradicat. Incremētū quippe

meritorum qõ bene vite studijs augetur plerunq; mali admixtione retrahit: ⁊ bonũ qõ animus operãdo construit hoc alia perpetrando peruertit. Unde sancti viri tanto se subtilius in cogitatione constringũt: q̃to ⁊ a superno iudice districtius ꝓsiderari conspiciunt. Mentem quippe discutiũt: inuenire si qua deliquerint querũt: vt tanto fiant irrep̃hensibiles iudici: q̃to semetipsos quotidie ⁊ sine cessatione reprehendũt: nec tamẽ ꝺ hac re iam gaudia securitatis sumũt: quia ab illo se videri ꝓsiderant: qui in eis ⁊ illa videt que videri ipsi in semetipsis non valent. Et quidem beatus Iob pfectionis vitam int̃ veteres tenuit: sed quia eius intentio ad redẽptoris aduentuꝫ ꝓphetico spiritu erupit: in illius preceptis pensat ipse q̃ multa de pfectione minus habeat. Un̄ ⁊ subdidit: ℣ Si ambulaui in vanitate ⁊ festinauit i dolo pes meus appendat me in statera iusta ⁊ sciat deus simplicitatẽ meam. ℣ VI

A SCire dei dicitur: scire nos facere visitato nostre locutionis modo: qui letum diem dicim⁹ ex quo contingit vt letemur. Hinc est enim q; ad abraam dñs dicit: Gen.22. Nũc cognoui q; timeas deum. Neq; enim creator temporũ quicq̃ cognouit ex tempore: sed cognoscere eius est: ex cuiuslibet causẽ emergẽtis articulo nobis cognitionẽ prebere. Quis ꝙ statẽ noie: nisi mediator dei et hominũ designat̃. In quo equa lance oia merita nostra pensant̃: ⁊ in cuius preceptis agnoscim⁹ quid in nostra vita minus habeamus. In hac autem statera appẽdimur: q̃tiens ad vite eius exempla ꝓuocamur. Hinc 1.Pe.2. nanq; scriptũ est: Christus pro nobis passus est: vobis reliquẽs exemplũ vt sequamini vestigia eius: qui peccatuꝫ non fecit nec dolus inuentus est in ore eius. Qui cum malediceretur non maledicebat: dum pateret̃ nõ cõminabat̃. Hinc per paulum dicit̃: Per pa- Heb.12. tientiam curram⁹ ad ꝓpositũ nobis certamẽ aspicientes in auctorem fidei ⁊ consumatorẽ iesum: qui ꝓposito sibi gaudio sustinuit crucem ꝓfusione contempta. Ad hoc itaq; dñs apparuit in carne: vt humanã vitam ammonendo excitaret: exemplo prebẽdo accenderet: moriẽdo redimeret: resurgendo repararet. B Cum ergo nulla in se beatus Iob iure redarguenda reperit ad excedẽtẽ omnia redẽptoris vitam mentis oculos tendit: vt in illa cognoscat ipse quid minus habeat cum dicit: Si ambulaui in vanitate: ⁊ festinauit in dolo pes meus: appendat me i statera iusta et sciat deus simplicitatẽ meam. Ac si aperte dicat: Si qua vnq̃ leuiter: si qua pniciose perpetraui: dei ⁊ hominũ mediator appareat: vt in eius vita cognoscã: an ego veracit̃ simplex fuero. Qui enim vt dixim⁹ suorum tẽporũ viros accesserat: mediatorẽ dei ⁊ hominũ querebat: vt in illo pensat⁹ agnosceret: si vitam simplicẽ vere tenuisset: dicat ergo. Appendat me in statera iusta: ⁊ sciat deus simplicitatẽ meam: qõ est scire me faciat. Ac si patent̃ fateat̃ dicens: Quãtũ ad hũane vite modũ nulla in me reprehendenda iam video: sed nisi mediator dei ⁊ hominũ cũ sblitionis vite preceptis appareat: q̃tũ adhuc a vera simplicitate discrepem non cognosco Rectus ꝙ ordo seruat̃: si prius in vanitate et postmodũ pes i dolo festinasse dicit̃: Vanitas quippe ad leuitatẽ: dolus ꝙ ad malitiam pertinet. Et nõnulli plerũq; ad quedã post malitiosa perueniũt: quia prius leuia ñ declinant. Sequitur. ℣ VII

Tex. A

IDeclinauit gressus me⁹ de via. Totiens gressus de via declinat: quotiens nostra cogitatio iter rectitudinis p consensum relinquit erroris. Quasi ꝙ tot gressus extra viam ponim⁹: q; peruersis desideriis ab celestis vite delectatione sepamur: Ut enim prefati sumus adhuc carnis corruptibilis pondere grauati: nequaq̃ valemus sic viuere: vt nulla nos possit culpe delectatio pulsare. Sed aliud est nolentẽ tangi: aliud ꝓsentientẽ animã perimi: Sancti autem viri tanto vigilantiori se circũspectiõe custodiunt: q̃to se pulsari sinistris motib⁹ vel trãsitorie delectatiõis dedignant̃. Unde ⁊ adhuc sbdit: ℣ Si secut⁹ ẽ oculus me⁹ cor me- Tex. um. Ecce iterũ per interioris vigoris custodiam ad exteriorũ membrorũ disciplinam redit vt si quid fortasse cor illicituꝫ ꝓcupisceret pressus discipline magisterio oculus videre recusaret. Sicut enim sepe temptatio per oculos trahitur: sic nõnunq̃ concepta intrinsecus: compellit sibi extrinsecus oculos deseruire. Nam plerũq; res quelibet inocẽti mẽte respicit̃: sed ipso ꝙ spectu animꝰ ꝓcupiscẽtie gladio ꝓfodit̃. Non enim vt exempli causa iam diximꝰ dauid vrie coniugem ideo studiose respexit quia concupiuerat: sed potiꝰ ideo concupiuit q; incaute respexit. Fit ꝙ recte retributionis examine vt qui exteriori negligenter vtitur oculo interiori non iuste ceceꝺ. Sepe iam intrinsecus ꝓcupiscẽtia dñatur: ⁊ illecebratꝰ animus adusus suos sensus corporeos famulari more tyranni dis exigit: suisq; voluptatib⁹ oculos seruire compellit: atq; vt ita dicam fenestras lumis

K

ad tenebras aperit cecitatis. Unde sancti vi
ri cum sinistra pulsari delectatiõe se sentiũt:
ipsa per que forme species ad mentẽ ingredi
tur: discipline magisterio lumia restringũt:
ne praue cogitatiõis visio lenocinata famu/
letur. Que si subtiliť custodiri negligiť: co/
gitationis imũdicia protin⁹ ad opationẽ trã
Tex. sit. Uñ ⁊ mox subdiť. ¶ Et si i manib⁹ meis
adhesit macula. Sanctus ergo vir sciens q̃
plerunq̃ praua cogitatio per oculos veniat
ad mentem: paulo superi⁹ dixit: Pepegi fe/
dus cum oculis meis: vt ne cogitarẽ quidez
de virgine. Perpẽdens etiaz q̃ nõnunq̃ in
mente oritur: sed huic oborte oculi peruerse
famulanť ait: Si secutus est oculus me⁹ cor
meum. Ac si aperte dicat: Nec passim vide/
re volui que ꝯcupiscerẽ: nec videndo vnq̃
secutus sum que concupiui. Dicat ergo: Si
secutus est oculus meus cor meuz: quia etsi
quid vnq̃ illicitũ mens eius vt videlicet hu
mana concepit: altioris discipline magiste/
rio ꝯstrictus sequi se per illicita sibiq̃ famu/
C lari oculus noluit. Pensem⁹ ad huc consciẽ/
tias nostras: ⁊ q̃ti culminis vir iste fuerit ex
nostri cordis deiectione videam⁹. Ecce si q̃
illicita aliquãdo cogitauit: quia ea citi⁹ inter
archana cordis gladio sancti vigoris extin/
xit ꝑuenire illa vsq̃ ad opera non permisit.
Uñ premisim⁹ ilico subiũgit: ¶ Et si in ma/
nibus meis adhesit macula. Quando enim
macula in manib⁹. id est. culpa in actionib⁹
inhereret: quã censura discipline nõ sinebat
in cogitatione ꝓficere? Neq̃ enim culpa ad
opus prodire permittiť: si intus vbi nasciť
extinguať. Si autẽ temptationi in corde na
scenti festine non resistiť: hac eadem qua nu
tritur mora roborať: ⁊ existens foris in ope/
ribus: vinci vix preualet quia ipsam int⁹ mẽ
broꝝ dñam mentez captiuã tenet. Quia ꝟo
vir sanctus supiora omnia sub ꝯditione in/
tulit: si hec vnq̃ ꝑpetrauerit sentẽtia se ma/
Tex ledictionis astringit dicens: ¶ Serã ⁊ alius
D comedet: ⁊ ꝓgenies mea eradiceť. More
sacri eloquij serere dicim⁹ verba vite predi/
Esa.32. care. Hinc etenim ꝓpheta ait: Beati qui se/
minatis super omẽs aquas. Sancte quippe
ecclesie p̃dicatores super omẽs aquas semi/
nare conspexit: qui cũctis late populis ver/
ba vite quasi celestis panis grana tradideřt
Comedere autem est bonis opibus satiari.
Jo.4. Unde per semetipsam veritas dicit: Meus
cibus est vt faciaz volũtatẽ eius: qui me mi/
sit. Si ergo ea que ꝓtulit facere pretermisit:
ait: Seram ⁊ alius comedat. Ac si apte di/
cat: Qđ os meũ loquiť: nõ ego ꝫ alter opeť.

Predicator quippe qui a suis vocib⁹ mori/
bus discrepat: ieiunus serit: qđ ali⁹ mandu/
cet: quia suo semine ipse non pasciť: quando
a verbi sui rectitudine praua actiõe vacuať.
At quia plerũq̃ discipuli in ¶ VIII A
cassum bona audiũt cũ ex mgri vita
operuz exemplo destruunť: recte sb
iungiť: Et ꝓgenies mea eradiceť. Docto/
ris enim ꝓgenies eradicať: quando is q̃ ꝑ
verbum nasciť: per exemplũ necať: qꝛ quez
lingua vigilans gignit: vite negligentia occi
dit. Neq̃ eni torpenti nobis est mẽte transe/ 3.Re.3.
undum: qđ apud salomonẽ mulier filiũ quẽ
vigilans lactare ꝯsueuerat: dormiens inter/
emit: quia nimirũ magistri viglantes quidẽ
scientia sed vita dormiẽtes: auditores suos
quos per vigilias p̃dicatiõis nutriũt: dum
qđ dicũt facere negligũt: ꝑ somnũ torporis
occidũt: ⁊ negligẽdo opprimunt quos alere
verboꝝ lacte videbanť. Unde plerũq̃ duz
ipsi reprehẽsibiliť viuũt ⁊ habere discipl⁹os
vite laudabiles nequeũt: alienos sibi attra/
here conanť: quatin⁹ dum bonos se habere
sequaces ostendũt: apud iudicia hominũ ex
cusent mala que agunt: ⁊ quasi per subdito/
rum vitam mortiferã tegant negligentiam.
Unde illic mulier filiũ quia extinxit ꝓpriũ:
quesiuit alienũ. Sed tamen veram matrem
salomonis gladi⁹ inuenit: quia videlicet cu/
ius fructus viuat: vel cui⁹ intereat extremo
exanime ira districti iudicis demõstrat. Ubi B
et illud est solerter intuendũ: q̃ viuens filius
prius diuidi precipiť: vt soli postmodũ ma/
tri reddať quia in hac vita quasi partiri con
cediť vita discipuli: dum ex illa nõnunq̃ al/
ter apud deum meritũ: alter ꝟo apud hoies
laudẽ habere permittiť. Sed falsa mater eũ
quem non genuit occidi non metuit: qꝛ arro
gantes magistri ⁊ charitatis ignari: si plenis
simũ nomen laudis ex alienis discipulis cõ/
sequi nequeũt: eoꝝ vitaz crudeliť insequũť.
Inuidie eni face succensi nolũt alijs viuere:
quos se conspiciũt non posse possidere. Un/
de illic peruersa mulier clamat: Nec me⁹ sit:
nec istius. Ut eni diximꝰ quos sibi obsequi
non vident ad gloriam tꝑalem: eos alijs in/
uident viuere per veritatẽ. Vera autẽ mať
satagit vt eius filius saltem apud extraneuz
sit ⁊ viuat: quia concedũt veraces mgri vt
ex eoruz discipulis alij quidẽ magisterij lau
dem habeant: si tamen integritatẽ vite idez
discipuli non amittãt. Per que pietatis vi/
scera hec eadem vera mater agnosciť: qꝛ om
ne magisteriũ examine charitatis approbať
et sola totum recipere meruit quez quasi to/

tũ ꝓcessit: quia fideles ꝓpositi ꝓ eo qõ ex bonis discipulis suis non solum alijs laudẽ non inuident: sed vtilitatez eis etiam ꝓuect⁹ exornant: ipsi etiam integros ⁊ viuentes filios recipiũt: quãdo i supremo examine ex eorum vita perfecte retributiõis gauda conse/quunt. Hec paucis per excessum dixim⁹: vt auditoꝝ ꝓgenies per doctoꝝ negligentiaz qualiter extinguitur monstrarem⁹: q; ãsqs iuxta hoc qõ loquit non viuit quos verbo genuit a stabilitate rectitudis opere euellit. Sed beatus iob quos ꝑdicatione vigilans edidit: nequaq; actione dormiens extinxit atq; ideo fidenter dicit: si quo m⁹ ꝑdicans compleui. Seram ⁊ alius comedat: ⁊ ꝓgenies mea eradicet. Qui adhuc se de mãnatione prauj opis discutiẽs subdit: ℣ Si deceptum est coꝝ meum super muliere: ⁊ si ad hostium amici mei insidiatus sum. ℣ IX

Lex.

A

Mat.5.

QUãuis nõnũq; a reatu adulterij nequaq; discrepet culpa fornicatiõis cum veritas dicat: Qui viderit mulierem ad ꝯcupiscendũ eaz: iam mechat⁹ est in coꝛde suo: quia enim greco verbo mechus adulter dicitur: cuz non aliena coniux ꝑ mulier videri ꝓhibet: aperte veritas ostendit: quia cum etiam solo visu cum turpit vel innupta ꝯcupiscit adulteriuz perpetrat. Qõ tamen plerũq; ex loco vel oꝛdine ꝯcupiscentis discernitur: quia scilicet si hũc in sacro oꝛdine studiosa ꝯcupiscẽtia: sicut illum adulterij inquinat culpa. In personis tamen non dissimilib⁹ isdem luxurie distinguit reatus: In quibus fornicatiõis culpa quia ab adulterij reatu discernit ꝓdicatoris egregij lingua testatur: que inter cetera asserit dicens:

1.Coꝛ.6.

Neq; adulteri regnũ dei possidebũt. Quod enim disiuncte reatui sentẽtie subdidit: q; valde a se dissideãt ostendit. Per hoc ergo qõ dicitur si deceptum est coꝝ meum super muliere: neq; cogitasse vir sanctus de fornicationis macula demonstrat. Per hoc autẽ qõ subicit: ⁊ si ad ostium amici mei insidiat⁹ suz patenter innotescit q; a reatu adulterij liber fuit. Sed ad hec fortasse aliquis dicat: Quid de se mirũ sanctus vir asserit si non solum ab adulterij crimine verumetiam a fornicationis mãnatione se liberũ seruauit. Hec autez parui pendim⁹: si virtutũ eius tempora minime pensam⁹. Nec dum enim ad restrictionem carnis reuelate gratie districtior censura ꝓcesserat: que non solum coꝝpoꝛis sed ⁊ coꝛdis lasciuiam reꝑhendit. Nec dum multoꝝ cõtinentiũ castitatis bona imitãda ꝓdiderãt: ⁊ tamen beatus iob exempla mũdicie que nõ acceperat tradebat. A multis autẽ nunc etiam post prohibitionẽ dei carnis imundicia perpetrat. Hinc ergo colligendũ est: cũ q̃ta culpa nũc etiam post ꝓceptũ in grauibus delinquit: cum tanta laude ante grauibus abstinebat. Qui si hoc vnq; fecerit: eãdem culpam verti sibi expetit in penam dicens: ℣ Soꝛtũ sit alter⁹ vxoꝝ mea: ⁊ super illam incurruent alij. Et quia plerũq; hoc qõ faciendo non perpendim⁹ q̃ graue sit pauẽdo pensam⁹: eiusdem vim facinoꝛis qõ se pati si reus sit debere denũciat: exꝛimẽdo manifestat dicens: ℣ Hoc enim nephas est: ⁊ iniquitas maxima: ignis est vsq; ad perditionẽ deuoꝛans: ⁊ omnia eradicãs genimia. Hoc inter peccatũ distat ⁊ crimen: q; omne crimẽ peccatũ est: non tamen omne peccatũ crimẽ est. Et in hac vita multi sine crimie: null⁹ vo esse sine peccatis valet. Vñ ⁊ ꝑdicatoꝛ sanctus cum virũ dignũ gratie sacerdotalis dei scriberet nequaq; dixit: si quis sine peccato sed si quis sine crimine est. Quis vo esse sine peccato esse valeat cũ iohannes dicat: Si dixerim⁹: quia peccatũ nõ habem⁹: nosmet ipsos seducim⁹ ⁊ veritas in nobis non est? In qua videlicet peccatoꝝ ⁊ criminũ distinctione pensandũ est: quia nõnulla pctã animam polluũt quã crimina extinguũt. Unde beatus iob crimen luxurie diffiniẽs ait: Ignis est vsq; ad perditionẽ deuoꝛãs: quia nimirũ reatus facinoꝛis non vsq; ad mãnationem maculat sed vsq; ad perditionẽ voꝛat. Et quia quelibet alia fuerint bona opera: si luxurie scelus non abluitur: imensitate huius criminis obꝛuunt secutus adiunxit: ⁊ omnia eradicans genimia. Genimina quippe sunt anime operatiões bone. Qui tamen si perũ/so oꝛdine caro dñetur: igne luxurie omia bene ꝓlata concremant. Nulla quippe ante omnipotẽtis dei oculos iusticie pietatisq; sũt opera: que coꝛruptionis contagione monstrantur imunda. Quid eni ꝓdest si pie ãsq; necessitati compatit ꝓximi: quando impie in semetipso destruit habitationẽ dei. Si ergo per coꝛdis mũdiciam libidinis flãma non extinguitur: incassum quelibet virtutes oꝛiuntur: sicut per moysen dicitur: Ignis exarsit ab ira mea ⁊ ardebit vsq; ad inferos deoꝛsum: cõmedet terram ⁊ nascẽtia eius. Ignis quippe terram atq; eius nascẽtia comedit cũ libido carnem atq; per hanc omia beneacta consumit. Nam quicquid ꝓcedit ex fruge rectitudinis: hoc nimirũ concremat flãma coꝛruptionis. Dicat ergo: Ignis est vsq; ad p/ditionem deuoꝛans ⁊ omnia eradicãs geni/

B

B

mina: quia si corruptiõis malo non resistit: et illa ꝓculdubio pereunt: que bona videbã tur. Sed solent nõnullos ad humilitatẽ vi/cia sternere atq; ad tumorem mentis virtu/tes eleuare.

Cap. X

A Querendũ ergo nobis est si beatus Iob in tanta castitatis mũdicia etiaz humilis fuit? Sed sanct⁹ vir cũ alta virtutũ ten-at: quã de se humilia sentiat: repẽte ape nt: cum subiũgit: Si ꝛtempsi iudiciũ subire cum seruo meo ꝛ ancilla mea cum discepta/rent aduersum me. Qui enĩ iudicari/cũ ser/uis ancillisq; non rẽnuit: liquido indicat qõ contra nullũ vnq; ꝓmũ apud se tumidus fuit: inter hec aũt libet intueri vitam suam in omnib⁹ q̃ta vir sanct⁹ discretiõe custodiuit Non enĩ longe superi⁹ dixit: Videbant me iuuenes ꝛ abscõdebañ: ꝛ senes assurgẽtes stabãt: ꝓncipes cessabant loqui: ꝛ digitũ su/perponebãt ori suo: vocez suam cohibebãt duces: ꝛ lingua eoz gutturi suo adherebat

Tex. Hũc vo ait: Si ꝛtẽpsi iudiciũ subire cum seruo meo ꝛ ancilla mea cũ disceptarẽt adũ/sum me. Quis digne ꝓsiderare valeat hui⁹

B viri tam sublimia virtutũ moderamia. In q̃ tanta est auctoritas regimis: vt ad silentiuz restringañ duces: tanta humilitas cordis vt ex equo ad iudiciũ venire permittañ an cille. Ecce apparet miro modo in potestate ꝓncipib⁹ potentioz: in certamie seruis equal⁹ in cetu: principum memor regiminis in cer/tamine famulorum memor ꝓditionis. Se quippe sub vero dño famulũ conspicit: ideo cordis altitudine se super famulos nõ extol/lit. Unde ꝛ ꝓtinus subdit:

Tex. Quid enĩ faciã cũ surrexerit ad iudicandũ deus ꝛ cũ quesierit q̃d respondebo illi. Qui venturũ iudicez cogitat: indesinenť quotidie rationũ suaruz in meli⁹ causas parat. Quia dum eternũ do minũ tremore cordis intueť iura temporalis dominij super subiectos moderari compel/litur. Perpendit enĩz nil esse qõ temporaliť

C preest: ceteris quando illi ad reddendã ratio nem subest qui sine fine dñatur. Sepe nãq; temporalis vel transitoria potestas animuz per abrupta elationis rapit: Et quia eo ꝙq; extollitur: quo se esse super alios videt: il/lum oportet qui super se est semper aspiciat: vt ex eius metu qui supra omnia est crescen/tem intrinsecus animi tumorem ꝓmat. In/tueať enĩ qui sub ipso sint: sed ꝓsideret sub quo ipse sit: vt ex ꝓsideratione veri dñi de/crescat tumor false dñationis. Unde beat⁹ Iob quia eius iudiciũ qui super omnia ẽ me/tuit: hic ad temporale iudiciuz famul⁹ equa/lis venit dicens: Si contempsi iudiciũ subi/re cum seruo meo: ꝛ ancilla mea cũ discepta rent aduersum me. Quid enim faciam cum surrexerit ad iudicandũ deus: ꝛ cum quesie rit quid respondebo illi? Qui vt semper coz in humilitate deprimat nequaq; in eisdez fa mulis conspicit: q̃ sibi status est dispar: sed q̃ natura cõmunis. Unde etiã subdit.

Tex. A Quid non in vtero fecit me qui ꝛ illum operat⁹ est ꝛ formauit in vul/va vnus? Potentib⁹ viris magna ẽ virtus humilitatis ꝓsiderata equalitas con ditionis. Omnes nanq; homes natura equa les sumus: sed accidit dispẽsatorio ordine: vt quibusdam prelati videamur. Si igiť ꝙ a mente deꝑmim⁹ qõ temporaliť acceſſ⁹t: in/uenim⁹ citi⁹ qõ naturaliť sumus. Plerũq; enim se animo accepta potestas obiicit: eũq; tumidis cogitationib⁹ fallit. Manu q̃ hu/milime ꝓsiderationis deꝑmendus est tumor elationis. Si enĩ apud semetipsam mens de scendit de vertice culminis: citius planiciez inuenit naturalis equalitatis. Nam vt ꝓfa/ti sumus omnes homes natura equales genu it: sed variante meritoz ordine alios alijs di spensatio occulta postponit. Ipsa aũt diuisi/tas que accessit ex vicio: recte est diuinis iu/dicijs ordinata: vt quia omis homo iter vite eque non gradiť: alter ab altero regať. Scti aũt viri cũ presunt non in se potestatẽ ordis:

B sed equalitatẽ ꝓditionis attendũt nec preesse gaudent hoibus sed ꝓdesse. Sciũt enim q̃ antiqui patres nostri non tam reges homi/nũ q̃ pastoꝛes pecoꝛ fuisse memoranť. Et cũ noe dñs filijsq; eius diceret: Crescite ꝛ mul/ Gen. 9.

tiplicami ꝛ implete terraz subdidit: ꝛ terroꝛ vester ac tremoꝛ sit super cũcta animalia ter re. Non enĩ ait sit super homines qui futuri sunt: sed sit super cũcta animalia terre. Ho/mo quippe animalib⁹ irrõnabilib⁹ non aũt ceteris hoib⁹ natꝰa ꝓlat⁹ est: ꝛ idcirco ei dici/tur: vt ab animalib⁹ ꝛ non ab homine timea tur: quia contra naturaz surgere est: ab eq̃/li velle timere: q̃uis plerũq; a subditis etiã sancti viri timeri appetũt: sed quando ab eis dem subditis deum mime timeri deprehen/dunt: vt humana saltem formidine peccare metuant: qui diuina iudicia non formidant. Nequaq; ergo prepositi ex h̃ quesito timo/re superbiũt: in quo non suam gloriam: ꝙ sbi/ditoꝛ iusticiam querũt. In eo enĩ q̃ metũ si bi a peruerse viuentib⁹ exigunt: quasi nõ ho minibus sed brutis animalib⁹ dñantur: qꝛ videlicet ex qua parte bestiales sunt subditi ex ea etiã debent formidini iacere substrati.

Cum vero deest vitiũ qđ corrigat non ꝺ excellentia potestatis: sed de qualitate ꝯditionis gaudent: ⁊ non solum ab eis metui: ꝫ etiam plus q̃ necesse est honorari refugiunt. L Neq; enī leue se perpeti damnũ humilitatis credunt si ab eis pro merito fortasse ordinis pluris estimentur. Hinc est enim q̃ primꝰ pastor ecclesie: cum adorante se cornelio super se sibi honorem videret oblatum ad equalitatem ꝯditionis sue citius recurrit dicens: Act.10. Surge: ⁊ ego ipse homo sum. Quis enī nesciat q̃ conditori suo homo debeat ⁊ nõ homini pstern̄i. Quia ergo humiliari sibi plus q̃ debuit proximũ vidit: ne vltra humanitatis metas mens intumesceret esse se hominẽ recognouit: quatinꝰ illati sibi honoris elationem frangeret: ex ꝯsiderata equalitate cõditionis. Hinc a iohãne angelus adoratꝰ creaturam se esse cognouit dicens: Apo.19. Vide ne feceris: ꝯseruus tuus sum ⁊ fratruz tuoz. Hinc ꝓpheta cũ ad videndũ sublimia rapiẽ filius hois vocatur vt ductus ad celestia hominẽ se esse meminerit. Ac si eum diuina vox veris apertioribꝰ ammoneat dicens: Hemẽ to quid sis ne de his ad que raperis extolla ris: sed altitudinẽ reuelatiõis tempa memoria ꝯditionis. Ex eo ergo colligendũ est q̃nta cõmunis nature memoria in corde deprimi debeat terrene potestatis tumor: si ex humanitatis vocabulo agitur ne cogitationis elatio ex secretis celestibꝰ generet. Cuiꝰ videlicet humanitatis bene beatus iob semp recordationẽ tenuit qui ait: Nunq̃d non in vtero fecit me qui ⁊ illum operatꝰ est: ⁊ formauit in vulua vnus. Ac si apte dicat: Cur non eque debeam ꝰ in cuuslibet negocij iudicio discuti: qui per ꝯditoris potentiam sumus equaliter facti? Sed quia castitatis eiꝰ atq; humilitatis acta cognouim ꝰ: nũc liberalitatis opera cognoscam ꝰ. Tex. Sequitur. ℣ XII A Si negaui qđ volebant paupibꝰ: et oculos vidue expectare feci. ℘ Per hꝫ dicta vir sanctus ostendit non soluz ad inopiam pauperibꝰ: sed etiam ad habendi desideriũ deseruisse. Sed quid si ipsa vellent pauperes que fortasse accipe non expediret An quia in scriptura sacra dici pauperes humiles solent: ea sola estimãda sunt: q̃ accipere pauperes volunt que humiles putant? Et ꝑculdubio oportet vt incũctanter detur quicquid cum vera humilitate requiritur. id est. qđ non ex desiderio sed ex necessitate postulat. Nam valde iam superbire ẽ extra metas inopie aliquid desiderare. Unde ⁊ superbe petentibꝰ dicitur: ℘ Petitis ⁊ ñ accipitis: eo q̃ male petatis. Quia ergo illi sunt veraciter pauperes: qui inflati per superbie spiritũ non sunt: quos aperte veritas exprimit cum dicit: Beati pauꝑes spiritu: re/cte nũc per sanctũ virum dicitur: Si negaui qđ volebant paupibus: quoniaz qui ea volunt que ꝓfecto liquet q̃ eis non expediunt eoipso q̃ superbie abũdant spiritu: iam pauperes non sunt. Sed beatus iob dum pauperes humiles appellat: quicq̃d ab eo accipere pauper voluit non negauit: quia veraciter quisq; humilis qđ non potuit obtinere nec voluit. Sed cum largitatẽ mentis sue indicat: quia ad votũ se paupibꝰ ꝯcurrisse manifestat: necesse est vt queramꝰ ne lumen misericordie dationis tarditate fuscauerit. Unde subiũgit: Et si oculos vidue expectare feci. ℘otentẽ se viduaz expectare noluit: vt ñ solum ex munere ꝫ ex celeritate muneris bonoz operũ merita augeret. Unde alias scriptum est: Ne dicas amico tuo vade ⁊ reuertere ⁊ cras dabo tibi cum statim possis da re. Sed nõnulli solent exteriꝰ multa largiri cõmunis aũt vite gratiam repellẽtes habere pauperes socios in domestica ꝯuersatiõe refugiũt. Unde beatus iob vt non solũ se insinuet exteriꝰ multa ꝑbuisse: ꝫ apud se q̃sq; inopes etiam in domestica ꝯuersatiõe recepisse: ꝓtinus adiũgit: ℣ Si comedi buccellã meam solus ⁊ non comedit pupillus ex ea: scilicet pietati se ꝓiudiciũ facere estimãs si solus comederet q̃ dñs omniũ cõmuniẽ creasset. Que profecto cõmunio ꝯuersatiõis eẽ cũ talibus intra domesticos parietes debet ex quibꝰ eterne ꝑficiant merita retributiõis Unde sanctus vir non quẽlibet: ꝫ ad manducandũ socium pupillũ se habuisse phibet Sed tanta hec pietatis viscera vtrũ a semet ipso habuerit an a ꝯditoris sui gratia sit consecutus innotescat. Sequit. ℣ Quia ab infantia mea creuit mecũ miseratio ⁊ de vtero matris mee egressa est mecũ. Miseratio etenim si eius fuit arbitrij vt cũ ipso ꝑficeret: liquet tamen quia eius arbitrij non fuit vt cũ ipso de vtero exiret. Constat ergo q̃ sue virtuti nil tribuit: qui ꝓfecto testat̃ q̃ hoc ex conditoris munere accepit. Bonũ igitur qđ a conditore habuisse se intimat: liquet ꝑculdubio quia ad laudem ꝯditoris narrat: indicans ab ipso se accepisse vt pius esset a quo accepit vt esset: quia sicut suo opere in vtero conditus non fuit: ita nec sua virtute ab opere pius fuit. Sed pensandũ nobis est: quod asserit creuit mecũ. Nõnulli eni quo ad etatem crescũt: ab innocẽtia decrescũt. Electis

ño cũ foris etas corpis intus si dici liceat crescit etas virtutis. Sequitur. ℣ XIII

Tex. A Si despexi ptereuntem eo q̃ nõ habuerit indumentũ ⁊ absq̃ opimẽto paupem: si non bñdixerũt mihi latera ei⁹ ⁊ de velleribꝫ ouiũ mearũ calefact⁹ est Nõ paupem non despexit: virtutẽ hũilitatis exhibuit: qõ autẽ operuit: pietatis. Bene quippe iste ꝟtutes ita sibimet esse ꝓnexe debent: vt vicario semper opere fulcianẽ: quatinus nec humilitas cum veneraẽ ꝓximũ largitatis gratiam deserat: nec pietas cũ largitur intumescat. Erga indigentiã itaq̃ ꝓximi humilitatẽ pietas fulciat: humilitas pietatem: vt cum indigentem rebus necessarijs

B nature tue consortem videris: nec p impietatem desinas tegere: nec per supbiaz negligas venerari quem tegis. Nam sunt nõnulli qui mox vt ab egenis fratribus fuerint necessaria postulati: post dona largituri in eos ꝓius contumelioſa verba iaculanẽ. Qui et si rebus ministeriũ pietatis ꝓficiunt verbis tamen gratiã humilitatis perdũt: ita vt plerunq̃ videatur quia illate iam iniurie satisfactionẽ soluũt: cuz post ꝓtumelias dona largiuntur: nec magni est op⁹ q̃ postulata tribuũt: quia ipe dationis sue munere vix eundem excessum sermonis tegunt. Unde⁹ bene

Eccl. 18. C per ecclesiasticũ libz̃ dicit: Omni dato nõ des tristiciã verbi mali. Et rursuz. Ecce verbum super datum bonũ ⁊ vtraq̃ cũ hoie iustificato: videlicet vt datuz exhiberi debeat per pietatẽ: ⁊ bonũ verbuz tribui p̃ humilitatem. At ꝓtra alij egenos fratres non student rebus fulcire cũ possint sed blandis tãtum sermonib⁹ fouere. Quos vehemẽter ia

Jaco. 2. cobi predicatio sancta reprehẽdit dicẽs: Si autem frater aut sozor nudi sunt ⁊ indigent victu quotidiano. dicat autem aliquis ex vobis illis: Ite in pace calefacimini ⁊ saturamini: non deridetis autem eis que necessaria sunt corpori quid vobis ꝓdeſt. Quos iohannes quoq̃ apostolus ammonet dicens:

1. Cor. 3. Filioli mei non diligam⁹ verbo nec lingua: sed opere ⁊ veritate. Dilectio nanq̃ nostra semper exhibẽda est ⁊ veneratione sermõis et ministerio largitatis. ℣ XIIII

A Multum ño ad hebdomadaz dantis supbiam valet: si cum terrena tribuit: verba solicite magisterij celestis penset q̃

Lu. 16. ait: Facite vobis amicos de mãmona iniq̃tatis vt cũ defeceritis: recipiãt vos i eterna tabnacla. Si enĩ p eoz amicitijs eẽna tabnacula acquirim⁹ dantes ꝓculdubio pensare debemus: quia patronis potius munera offerimus: q̃ egenis dona largimur. Hinc per

2. Cor. 8. paulũ dicit: Vestra abundantia illoz inopiam suppleat vt ⁊ illoz abũdantia vestre inopie sit supplementũ: vt videlicet solicite ppendam⁹ quia ⁊ eos quos nũc inopes cernimus abũdantes q̃q̃ videbim⁹ ⁊ qui abundantes aspicimur: si largiri negligim⁹: q̃q̃ inopes erimus. Qui itaq̃ nũc tempozale sb sidiũ pauperi tribuit: ab eo postmodum perpetua recepturus (vt ita dicaz) quasi ad frugem terram excolit: que q̃ accepit vberius reddit. Restat ergo vt nunq̃ elatio surgat ex munere quando videlicet diues ex eo q̃ pauperi tribuit agit vt imppetuũ paup non sit. Beatus igit iob vt diligenẽ ostenderet: humilitas atq̃ misꝯia cũ ta in eum fuerit cõsideratione sociata ait: Si despexi ptereuntez eo q̃ non habuerit indumentũ: ⁊ absq̃ operimento pauperem: si non benedixerũt mihi latera eius: ⁊ de velleribus ouiũ mearuz calefactus est. Ac si aperte diceret: In amore ꝓximi vno eodemq̃ oꝛdine ⁊ superbie vicium ⁊ impietatis premens: ptereũtẽ quẽpiam ⁊ humilitẽ aspiciens non despexi ⁊ misericordit calefeci. Quisquis enim super euz cui aliquid tribuit fastu se elationis extollit: maiozem culpam intrinsecus supbiendo pagit quaz extrinsecus largiendo mercedem fitq̃ ipse bonis interioꝛib⁹ nudus cum nudũ despicit vestiens: eoq̃ ait vt seipso deterior fiat se indigẽti ꝓximo meliozẽ putat. Unus quippe inops est qui vestem non habet q̃ qui humilitatem. Unde necesse est vt cuz nature nostre consortes exteriora non habere conspicimus: q̃ multa nobis desint bona interiora pensemus: quatinus sese super inopes cogitatio nostra non eleuet cum soleꝛter videt: quia nos tanto verius q̃to ⁊ interius indigentes sumus. Et quia sunt nonnulli qui pietatis sue ꝟiscera tendere vsq̃ ad incognitos nesciunt: sed solis quos per assiduitatez notitie didicerit miserenẽ: apud q̃s nimirũ plus familiaritas q̃ natura valet dũ quibusdam necessaria non quia homines: ꝙ quia non sunt largiunẽ: bene nunc per beatum iob dicitur: Si despexi pretereuntez: eo q̃ non habuerit indumentũ. Ignoto enĩ ꝓximo misertum se indicat: quem pretereũtez vocat: quia videlicz apud piam mentẽ plus natura valet q̃ noticia. Nam ⁊ vnusquisq̃ qui indiget eoipso quo homo est ei iam incognitus non est. Sequitur. ℣ Si leuaui supp pupillum manum meam etiam cum videret me in porta superiorẽ. Duos apud veteres fuit: vt ad portam seniozes sederent qui cer-

B

C

tantiũ iurgia iudiciaria examiatione discer/
nerent: quatinus vrbẽ in qua ꝓcordiã oport/
Amos.5. teret viuere discordes mimẽ intrarẽt. Unde
et per ꝓphetã dñs dicit: Constituite in por/
ta iudiciũ. Hoc itaq; loco quid porte nomie
exprimit nisi id qđ agebat in porta. Sicut
enim pugnare castra dicim⁹: ꝑ eo q; pugna
tur ex castris: ita iudiciũ qđ in porta agi con
sueuerat porta nomiat. In porta ergo se su/
periorem videt: qui se melioris partis esse in
iudicio equitatis merito conspicit. Beatus
igitur Iob quia nec tunc contra pupillũ ma/
num exercuit: cuz se etiam per iusticie meri/
tum potentiorẽ vidit: nobis timoris regulã
insinuans dicit: Si leuaui super pupillũ ma
num meam: cum viderem me in porta supe/
riorem. Ac si pat̃ dicat: Nequ tunc vtili/
tatis mee negocia virtute contra ꝓpillum
exequi volui: quando me in iudicio etiaz ex
iusticia potiorez vidi. V XV

A Sancti eteni viri qñ cũ ꝑsonis mino/
ribus ꝓtentionũ negocia subeũt dñ
grauare vel in mimis timẽt: ipsi ꝓtra iustici
am grauari nequaq; refugiunt. Sciũt quip
pe quia omnis humana iusticia iniust cia eẽ
reprehendit: si diuinitus districte iudicetur.
Unde hoc qđ sibi competit cauent vehemẽ
ter exigere: ne eoꝝ actus superna rectitudi/
ne contingat subtiliter examinare. Sed vt
inueniri iusti in diuino examine valeant: ple
runq; apud humana iudicia grauari se z in/
iuste patiunt. Beatus autez Iob vite sue cel
situdinem narrans: z multa sunt z mira que
dixit: Sed quia plerũq; humana mens ren/
nuit: bona credere que nescit operari: male/
dicti sibi sententiã protin⁹ subiecit si qua bo/
Ter. rum que dixerat ope non impleuit dicens:
V Humer⁹ me⁹ a iũctura sua cadat: z brachi
um meũ cũ suis ossibus ꝓterat. Quia opa/
tio corporea per humerũ ac brachiũ agit bo
na que ore ꝓtulit si opere nõ impleuit: cade/
re sibi humerũ z conteri brachium exoptat.

B Ac si aperte dicat: Si ea que dixi operari re
nui: ipsum qđ mihi ad opandũ datum ẽ cor/
poris membrum perdam: vt videlicet cadat
a corpore qđ exercere nolui ad vtilitatem.
Si vero hec maledicti sententia ad spiritua-
lem est intelligentiam referenda: liquet pro/
fecto q; brachium corpori per humerũ iũgi/
tur. Et sicut per brachium bona opatio: ita
ꝑ humerũ socialis vite ꝓiũctio designat. Un/
de ꝑpheta quoq; intuens sanctos vniũsalis
Sap.3. ecclesie populos deo ꝓcordit seruituros ait
Et seruiẽt ei humero vno. In eo ergo qđ di
cit: Si leuaui super pupillũ manũ meam: cũ
viderem me in porta supiorem: miram vir/
tutem patientie seruasse se asserit qui grauari
a ꝑsonis mimis ne contra hoc qđ sibi iu/
ste competere poterat declinauit. Qđ tamẽ
si mime fecerit adiũgit: Humer⁹ meus a iun
ctura sua cadat: quia nimirũ qui patientiam
seruare contemnit socialez vitam citius per
impatientiam deserit. A iũctura eteni hume L
rus cadit: cũ adũsitatis aliq̃d ferre nõ valẽs
fraternaz concordiã relinquit: z quasi mem/
brum separatur a corpore cum is qui opera/
ri bona poterat a bonoꝝ omniuz absciditur
vniũsitate. Neq; enim vnq; seruari ꝓcordia
nisi per solam patientiaz valet. Crebro nãq;
in humana actione nascit: vnde mentes ho
minũ vicissim a sua vnitate ac dilectione se/
parent z nisi ad aduersa tolerãda se animus
ꝓparet ꝓculdubio humerus corpori non
inheret. Hinc eteni paulus ait: Inuicẽ one/ Gal.6.
ra vestra portate z sic adimplebitis legẽ chri/
sti. Hic per semetipsam veritas dicit: In pa
tientia vra possidebitis aias vras. V XVI

R Ecte aũt humero cadẽte sꝑiungit z
brachiũ meũ cuz suis oss⁹ ꝓterat: A
qz nimirũ cũcta nra opatio cũ q̃bus
libet videat esse fulta virtutib⁹: soluit: nisi ꝑ
charitatis vinculũ patientia ꝓseruet. Sua
eni bona pdit opari qui aliena mala rẽnuit
perpeti. Feruore quippe iracũdi spũs Iesus
quisq; a dilectione resilit: z cũ se exteri⁹ gua/
ri non tolerat: intus se per amissuz lumẽ cha
ritatis obscurat: nec videt iã quo tendat pe/
dem boni operis: qui oculũ pdidit dilectio/
nis. Sed sancti viri humer⁹ a iũctura sua ñ
cadit: qz videlz eius dilectio a socialis vite
ꝓcordia per impatientiã non recedit: eiusq;
brachiũ mime frangit qz ois eius opatio in
ꝓiũctione humeri. id est. in charitatis ꝓnexi
one custodit. Sed quia ꝓsideratione bona
hec tanta egerit atq; a malis oibus se absti/
nuerit adiungit dicens: Semper enim quasi
tumentes sup me fluctus timui deuz: z pon
dus eius ferre non potui. A pauore tante si/
militudinis pensem⁹ si possum⁹: q̃nta in san/
cto viro fuerit vis timoris. Fluct⁹ eteni cuz
tumentes desuper iminent: cunq; eaz quaz
deferunt mortem minant: nulla tũc nauigã/
tibus rerũ cura tpaliũ: nulla carnis dilectio
ad mentem reducit: ea ipsa quoq; ex naui ꝑ
iciunt ꝓ q̃b⁹ longa nauigia sumpserũt: cũ
cte res in despectũ mentis veniũt amore vi/
uendi. Quasi ergo tumentes sup se fluctus B
deum metuit: qui dum verã vitã desiderat:
omnia despicit que hic possidẽs portat. Nã
velut tẽpestate deprehensi põdus nauis abiꝫ

cimus: quando ab oppressa mēte desideria terrena remouem⁹: fitq; vt subleuata nauis enatet que emergebat̄ onerata: q̄ nimirum cure que in hac vita deprimunt: mentem in profundum trahunt. Quia videlicet mens tanto altius inter temptationū fluctus attollitur q̄to solicitius ab hui⁹ seculi cogitatiōe vacuat̄. Est vero ⁊ aliud qd̄ de maris concussione debeat solerter intueri. Tempestas quippe cum oritur prius leues vnde ⁊ postmodū volumina maiora concitant̄ ad extremum fluct⁹ se in alta erigūt ⁊ nauigātes q̄sq; ipsa sua valitudine subuertūt. Sic nimirum extrema illa ꝓperat: que vniuersum mūduz subruat tempestas animarū. Nūc enim bellis ⁊ cladib⁹ quasi quibusdā vndis sua nob̄ exordia ostendit: ⁊ q̄to ad finez quotidie ꝓpinquiores efficimur: tanto grauiora irruere tribulationū volumina videm⁹. Ad extremam ꝟo cōmotis omnib⁹ elementis supnus iudex veniens finem omniū apportat: quia videlicet tūc tempestas fluctus in celū leuat. Unde ⁊ dicit̄: Adhuc modicū ⁊ ego mouebo non solū terram sed etiam celū. Quā tempestatem quia sancti viri vigilant̄ aspiciunt quasi tumentes super se quotidie fluct⁹ expauescūt: atq; ex his tribulationib⁹ que mūdum feriūt preuident que sequant̄. Bñ aūt subdit̄. Et pondus ei⁹ ferre non potui: q̄niam qui extremi iudicij aduentū intenta mente ꝯsiderat: ꝓfecto videt quia tantus pauor īminet q̄tuz non solū tunc videre: ꝫ etiā nūc preuidere ꝑtimescat: Consideratione nāq; tanti terroris metu anim⁹ palpitat: ⁊ intentionis sue oculos declinans intueri qd̄ preuidet recusat. Bene ergo dicit̄: Et pondus ei⁹ ferre non potui: quia cū superne maiestatis vi ad iudiciū venientis terroremq; tanti examinis ꝯsiderando anim⁹ conatur exq̄rere: moxq; ad semetip̄m refugiens sese expauescit inuenisse. Sed inter hec pensandū est: q̄ beatus iob ista de se loquit̄: laudatus ⁊ flagellatus. Si igitur saltem ad meritoꝝ profectum ita percussus est qui sic timuit: quomodo feriendus est qui contemnit. Quomodo depressura sunt dei iudicia eos qui se eleuant si et illos ad tempus deprimūt qui hec semper in humilitate formidāt. Quomodo pondus dei poterit ferre qui despicit: si hoc ⁊ ille in verbere pertulit qui per timorem preuidet. Unde sumopere formidandū nobis est illud tante districtionis examē. Constat autem quia in hac vita cum percutit: si percussionem correctio sequitur: disciplina patris ē nō ira iudicis: amor corrigētis est nō districtio punientis. Ex ipso ergo presenti verbere iudicia eterna pensanda sunt. Hic enim perpendere sumopere debemus quomodo feratur illa que reprobat si ferri modo vix valet ira eius que purgat.

Sancti Gregorij Liber XXII Capitulum I

Quodame sepe iam dictum est hoc me crebro repetere onerosuz ñ est quia ⁊ predicator egregius dicit: Eadez vobis scribere mihi quidem non pigrum vobis autez necessariū. Beatus iob idcirco gestas virtutes narrat: quia inter increpatiōis verba et ꝑcussionis verbera deprehensus: a spei fiducia mentez suam labefactari ꝯsiderat. Multa quippe ⁊ egisse se mala ab increpantibus amicis audierat: ⁊ ne verbis pariter ⁊ flagellis pressa in desperationē mens corruat. hāc per suarum virtutum memoriaz ad spem reformat: vt nequaq̄ se debeat in calamitate deijcere que trāquillitatis sue tempore se meminerat tam sublimia egisse. Quia igitur intentionis eius causam diximus restat vt auditas virtutes illius subtiliter perpendam⁹. Hoc autem primū sciendū est: quia quisq̄s virtute aliqua pollere creditur: tunc veraciter pollet: cum vitijs ex alia parte non subiacet. Nam si ex alia vitijs subdit̄: nec hoc ē solidum vbi stare putabat̄. Unaqueq; eniz virtus tanto minor est q̄to desūt cetere. Nā sepe quosdam pudicos quidem vidisse nos contingit: sed non humiles: quosdaz ꝟo q̄si humiles: sed non misericordes quosdam q̄si misericordes: sed nequaq̄ iustos: quosdam vero quasi iustos: sed in se potius q̄ in domino ꝯfidentes. Et certuz est quia nec castitas in eius corde vera ē cui humilitas deest: q̄ppe q̄ superbia se intrinsecus corrūpente fornicat̄ ⁊ semetipsum diligēs a diuino recedit amore: nec humilitas vera est cui miscd̄ia iūcta non est: quia nec debet humilitas dici q̄ ad compassionem fraterne miserie nescit inclinari. Nec miscd̄ta vera est: que a rectitudine iusticie existit aliena: quia que potest per iusticiam pollui nescit ꝓculdubio sibimetip̄si misereri. Nec iusticia vera est: que fiduciā suam non conditore omniū: sed in se fortasse aut in rebus conditis ponit: quia duz a creatore spem subtrahit: ip̄e sibi principalis iusticie ordinem peruertit. Una itaq; virtus sine alijs aut omnino nulla est: aut imꝑfecta. Ut

enim sicut quibusdam visum est: de primis quattuor vtutib⁹ loquar: prudentia: temperantia: fortitudo: atq; iusticia: tāto pfecte sūt singule q̄to vicissim sibimet ꝯiūcte. Bisiunicte aūt pfecte esse nequaq̄ possunt: quia nec prudētia vera est que iuste temperās ⁊ fortis non est: nec pfecta tempantia que fortis iusta ⁊ prudēs non est: nec fortitudo inteḡ que prudens temperās ⁊ iusta non est: nec vera iusticia que prudens fortis ⁊ temperās nō ē Beatus itaq; iob qō non vnam sine alia sed coniūctas in se virtutes habuerit enumerando singulas innotescit: nam bona pudicitie insinuās dicit: Si deceptū est cor meū super muliere: atq; vt eē sdem pudicitie demonstraret humilitas grām nullaten⁹ defuisse p⁹ cetera subiūgit: si ꝯempsi iudiciū subire cū seruo meo. Qui vt humilitati sue ostēderet misericordiā fuisse ꝯiūctaz: paulopost dicit. Si negaui qō volebāt pauperib⁹. Atq; vt misericordiā suā ostēderet ō iusticie radice descēdere: paulo supius p̄misit dicēs: Si ambulaui in vanitate: ⁊ festinauit in dolo pes meus Atq; vt mōstraret q̄ fuerit ad cūcta pauid⁹ ad oīa circūspect⁹ inferi⁹ asserit dicēs: Semper eni quasi tumētes sup me fluct⁹ timui deum. Qui scz in ꝓsperis posit⁹ atq; abūdantia rerū fult⁹: si spem aut in suis actib⁹: aut in circūfluentib⁹ rebus poneret: pfecto iustus nō esset. Sed quando iste vir sanct⁹ in se spē posuit qui aperte dicit: Ecce non est auxiliū mihi in me? ℣ Cap. II

A Quid ergo nūc supest nisi vt ipsas q̄z diuitias qua mēte possederit inotescat. Ait eni: Si putaui aurū robur meum ⁊ obrizo dixi fiducia mea. Obrizum dicim⁹ obrude aurū. Sanct⁹ ergo vir nec aurū robur nec sibi esse obrizum. id est. rude auri molēfiducią credidit: quia spem atq; delectationez suam in solius gratia ꝓditoris figens: neq; ō q̄titate auri: neq; de spe peccauit. De creatore quippe despasse fuerat: spē in creatura posuisse. In rebus aūt dubijs spem fixerat Mar.12. diues ille: qui dicebat: Anima habes multa bona reposita in annos plurimos: requiesce comede: bibe: epulare. Sed hūc supna vox increpat dicens: Stulte hac nocte aiam tuā repetunt a te: que autez parasti cuius erūt? Eadem eni nocte sublat⁹ est: qui in rerū sibi abūdantia multa tempora fuerat p̄stolat⁹ vt scz qui in longū sibi subsidia colligēdo prospiceret: subseq̄ntem diem vel vnū minime B videret. Quasi in aquis enim defluentibus fundamentū ponere est: in rebus labentib⁹ spei fiduciam velle solidare. Stante enim in perpetuā deo transiunt omnia. Quid ergo nisi instante fugere est: trāseūtib⁹ rebus inherere. Quis naq; vnq̄ decurrentiū flumi num tumidis vertic⁹ raptus: manere ipse fixus potuit deorsum vnda defluente? Quis quis ergo defluere deuitat: supest vt qō defluit fugiat: ne per hoc qō amat in hoc cogatur puenire qō vitat. Qui em rebus labentibus inheret: illo videlicet trahit: q̄ tēdit qō tenet. Prius itaq; curandū est: ne q̄s tpalia diligat: ac deinde ne in eisdez tempalib⁹ que non ad delectationē sibi sed ad vsum retinet fiduciam ponat: quoniā coniunctus decurrentibus mox statum suū anim⁹ pdit. Nam vite p̄sentis fluctus trahit quez leuat: ⁊ valde demens est qui in vnda voluitur ⁊ plantam figere conatur. Sed sunt plerq; qui et si in rebus transeūtib⁹ fiduciam nequaq̄ ponūt: cū tam sibimet ad vsus necessarios abū de: assunt mente tacita letant. Qua in re dubium non est: quia tanto quisq; min⁹ dolet q̄ desint eterna: q̄tomagis gaudet q̄ assint tempalia: ⁊ qui minus dolet q̄ desunt tpalia: certi⁹ expectat q̄ assint eterna. Hoc itaq; de terrenis rebus gaudiū beatus iob non se habuisse testificās subiūgit dicēs: ℣ Si letat⁹ Ter. sum super multis diuitijs meis: ⁊ quia plurima reperit manus mea. ℣ III

A Sancti quippe viri in hui⁹ pegrinationis erūna: qm̄ eam quaz appetūt adhuc creatoris sui speciez ꝓtemplari mime sinunt: oēz p̄ntis vite copiā inopiā deputāt Quia videlicet nil extra deum sufficit menti que veraciter deum querit: ⁊ plerūq; eis ipsa sua abundantia fit vehemēt onerosa: q̄z hoc ipsum grauiter tolerant: qō festinantes ad patriam in itinere multa portant. Unde fit vt hec cum indigentib⁹ proximis deuote partiant quatinus dum sumit iste qō nō habet: deponat ille qō amplius habebat: nec conuiator vacuus ambulet: ne euz quez retardare in via poterat nimiū onus grauet. Electi ergo de multa abūdantia mime letātur: quoniā videlicz p amore celestis p̄monij aut largiendo dispergūt: aut despiciēdo deserunt. Sequitur. ℣ Si vidi solem cum fulgeret ⁊ lunam incedentē clare: ⁊ letatum est in abscōdito cor meum: ⁊ osculatus sum manū meam ore meo: que est iniq̄tas maxima ⁊ negatio ꝓtra deuz altissimū. Incertū ñ est q̄ vtraq; h̄ lumiaria hūanis misteriis deputata celi militie vocant. In q̄z cultu multos nouimus scriptura teste cecidisse: sicut scriptū est: Adorauerūt vniūsam militiā celi. Et quia sol ⁊ luna alię vident ad vsū ali- 4.Re.17.

ter ad veneratione eo more quo a cultoribus
suis venerari solent: solem & lunam beatus
iob nequaq̃ vidisse se perhibet: nec letatum
fuisse cor suu nec osculatum manum ore suo.
In qua videlicet osculatione: qd aliud q̃ gr̃/
tia veneratiois exprimit? Qd si fecissz vnq̃
hoc iniquitate maximam & dei negationem
vocat. Sed postq̃ tanta de se locis superio/
ribus virtutum culmina narrauit: qd nunc
mirũ memorat si solem ac lunã nõ se adora/
sse manifestat? Uñ pensandũ est q̃ postq̃ in
auro nõ habuisse fiducia: nec in multis diui/
tijs letatum se fuisse testatur: adhuc ad subli/
miora ducitur vt tanto nos magis erudiat:
q̃to de se aliqua subtilius narrat. Ait enim:
Si vidi solem cũ fulgeret: & lunam inceden/
tem clare: & letatũ est in abscõdito cor meuz.
L Quid h̃ loco videre dicit: nisi desiderat in/
ps. 65. tueri? Uñ ps. ait: Iniquitate si ꝓspexi in cor
de meo: non exaudiat deus. Que nimirum
iniquitas in ore exprimi non posset si nõ con
spiceret in corde. Sed aliud est videre p iu/
dicium: aliud per appetituz. Beat? ergo iob
fulgentẽ solem & clare incedentem lunaz ne/
quaq̃ vidisse se perhibet: vt se demonstret
presentis lucis speciem non appetisse. Ac si
post despectum terrene sue abũdantie pat̃/
ter insinuet: quid dicam quia nequaq̃ i au/
ro letatus suz: quia in ipa quoq̃ luce corpo
rea delectatus non sum. Sancti eteni viri
postq̃ oia presentis vite oblectamẽta despi
ciunt: pro illi? lucis interne dulcedie ab hac
exteriori an'mũ luce quasi a tenebris aũtũt:
multũq̃ secum intrinsecus contendunt: ne
huius lucis que fulget extrinsecus delectati
B one rapiant. Lux quippe visibilis si incau/
te diligit a luce inuisibili cor cecat: quia q̃to
extra se inhians anim? fundit: tanto ampli?
in internis obtutib? reuerberat. Unde soler
ter quisq̃ ne corporeis sensib? nimis ad exte/
riora dilabant: continuo studio intra mentẽ
suũ occulta custodie disciplina se colligunt:
vt tantomagis inueniant interius integri:
q̃tominus sunt exterius fusi. Hoc eni vigo/
re discipline intra mentis sue se archana con
strinxerat: qui exteriozis vite appetitũ fugi/
ens: dicebat die homis nõ ꝓcupiui: tu scis.
Iere. 17. Ad ergo apd ppheta dicit: Die hois nõ cõ
cupiui tu scis h̃ de semetipo btus iob verbis
alijs asserit q̃ fulgentẽ solem & lunã inceden
tem clare nõ viderit: atq̃ ex his cordis abdi
tis letat? nõ sit: quia nimirũ gaudere nõ po/
terat de his que p delectatiois desi/
derium non videbat. ℣ IIII
A Ego eo cũcta hec que iuxta historiam
tractãdo transcurrim? : per allegorie quoq̃
mysteria pscrutemur: quid hoc in loco aurũ
accipim? nisi preclari intellectus ingeniũ: qd
obrusum nisi mentem? Que dum igne amo/
ris excoquit: semper in se seruat claritatem
pulchritudinis quotidiana innouatione fer/
uoris. Nescit eni mens p tempoẽ veteresce/
re que studet per desideriũ semper inchoare
Hinc nanq̃ per paulũ dicit: Renouamini Ephe. 4.
spiritu mentis vestre. Hinc psalmista qui ad
pfectionis iam culmen puenerat: q̃si incho/
ans dicebat: Dixi nũc cepi: quia videlicet si
lacessere ab inchoatis bonis nolum?: valde
necesse est: vt inchoare nos quotidie creda/
mus. Nec abhorret a rationis ordine q̃ au/
ro dicimus ingeniũ designari: quia sicut in
ornamento aurum supponit vt gemmaruz
desuper ordo disponatur: ita clara sanctoꝝ
ingenia diuinis muneri? humiliter subster
nuntur & distincta super se gratiarũ dona per
cipiunt. Et nisi quid simile aurum cum sapi/ B
entia haberet: quidam sapiens minime dixis/ Eccl. 20.
set: Sapientia absconsa & thesaur? inuisus q̃
vtilitas in vtrisq̃? Sancti autem viri robur
suũ aurum non deputant: quia q̃libet in/
genio fulgeant: nihil se esse ex suis viri?pen
sant. Et cum sentire omnia valent posunt:
prius intelligere semetipsos cupiunt: quati/
nus lumen ingenij more solis prius illustret
locũ in quo orit: & postmodũ cetera ad que
pcedẽdo dilatat: ne si intendẽdo cognoscen
dis alijs semetipos nesciãt: ibi solis radi? vbi
oritur obtenebrescat. Ingenij itaq̃ virtutẽ
ad cognoscendã propriam infirmitatez diri/
gunt: atq̃ ex infirmitatis sue melius cogni/
tione ꝓualescũt. Aurum ergo robur nõ cre/
ditur: si in accepto ingenio fiducia non habe
tur. Ad bene salomon ammonens ait: Ha/ Pro. 3.
be fiduciaz in dño ex toto corde tuo: & ne ini/
taris prudentie tue. Dicat ergo: Si putaui
aurum robur meũ & obriso dixi: fiducia mea L
Ac si apte fateat dicẽs: Nec que veracit̃ in/
tellexi meo ingenio tribui nec menti ppie si
qua egisse me bona ptigit: hec pncipalit̃ de/
putaui. Qui adhuc subtili? humilitatẽ nob Tex.
sui cordis insinuas adiũgit dicẽs: ℣ Si letat?
sum sup multis diuitijs meis: & quia pluri/
ma reperit manus mea. Quid multas diuiti
as appellatas per significationẽ credim?ni/
si abundantia acumina ꝓsiliozuz. Que que/
rentis manus inuenit: cũ hec cogitatio tra/
ctantis gignit. Has eteni salomon sapie di/
uitias ꝓtẽplatus ait: Corona sapiẽtiũ diui/ Pro. 14.
tie eorum. Qui quia diuitias nõ metalla ter/
rena sed prudentiam nominat: illico p ꝓtrariq̃

tatez subdit. Fatuitas stultoꝝ imprudẽtia. Si eni coronam sapientiũ terrenas diuitias diceret: pculdubio fatuitatem stultoꝝ pau/ pertatẽ potius q̃ imprudentiaz fatereꝰ. Sz dum fatuitatem stultoꝝ imprudentiaz sub/ didit: sapientuz diuitias quia prudentiã di/ xerit indicauit. Has in se paulus scientie di/ uitias ꝓtemplatus: ꝛ ꝓtemplationem suam 2.Cor.4. consideratione humane fragilitatis humili/ ans ait: Habemus thesaurũ istum in vasis fictilibus. Multas itaq̃ apud nos diuiti/ as reperimus: cum dona abundantis intelli gentie sacra eloquia inuestigãdo percipim⁹. atq̃ plura in his nec tamen sibimet diuersa sentim⁹. Non est autem secura leticia in diui nis paginis vel fortia: vel multa cognoscere sed cognita custodire. Nam qui bene intelli/ git: q̃d intelligendo operari debeat agnoscit Quãto enim intellectu latius extendit: tan/ to ad explenda opera enixus ligatur. Un/ de in euãgelio veritas dicit: Cui multuz da/ tum est: multum quereꝰ ab eo: ꝛ cui cõmen/ dauerunt multũ plus petunt ab eo. V

A Reputem⁹ igitur intelligentiã dataz quasi pecuniã mutatam: que q̃ plus nobis credit ex benignitate: eo debi tores ampli⁹ tenemur in opere. Et plerũq̃ eadem intelligẽtie accepta pecunia cum ad vsuras auditorib⁹ dat amittit: nisi caute tri buat. Neq̃ enim negligenꝰ intuendum est: 4.Re.6. quod ꝓphetarũ filij cum in iordane ligna ce derent: vni eorum securis ex manubrio in p fundum lapsa disparuit. Ferrum quippe in manubrio est: donum intellectus in corde. Ligna vo per hoc cedere est: praue agentes increpare. Q̃ nõnunq̃ dum fluxe agitur: dum lapsus vane glorie in accepta eadem scientia nõ vitat: ferrũ in aqua perdit: quia ex dissoluto opere intelligẽtia fatuat. Quaz profecto intelligentiã ad hoc nouimus dari vt ante dantis oculos ex bona debeat actio ne restitui. Unde ꝛ recte is qui ferrũ amise/ B rat clamabat: Heu heu heu dñe mi ꝛ hoc ip sum mutuo acceperam. Habent enim hoc electi ꝓprium: vt si quãdo eis in sua scientia furtiua vane|glorie culpa surripit ad cor ve/ lociter redeant: ꝛ quicq̃d in se ante districti iudicis oculos damnabile inueniũt lachry/ mis insequant. Qui flentes non solum cau/ te inspiciũt: que mala cõmiserũt: sed ex acce/ pto munere que reddere etiam bona debue runt: qui numirũ tanto se ampli⁹ pctores sen tiunt: q̃to ex neglectis bonis que agere po/ terant debitores tenent. Recte ergo qui fer rum perdidit clamabat: Heu heu heu ꝛ hoc ipsum mutuo acceperam. Ac si dicat: Illud per dissolutionẽ negligentie perdidi: q̃d vt per bona opera redderẽ ex gratia ꝺditoris accepi. Sed nunq̃ deus mentẽ deserit: que in peccatis se veraciꝰ agnoscit. Unde ꝛ mox heliseus veniens: lignum deorsum mittit: et ferrũ insupficiem attollit: quia videlicet re/ demptor noster pie nos respiciẽs cor pecca/ toris humiliat: ꝛ ei quam amiserat intelligẽ/ tiam reformat: lignum mergit ꝛ ferrum rele/ uat: quia cor affligit: ꝛ scientiã reparat. Un/ de bene alia translatione dicitur: q̃ confre/ C git lignuz atq̃ iactauit ꝛ sic ferrum sustulit. Lignũ nanq̃ confringere est: cor ab elatiõe cõterere. Lignũ ad ima iactare est: eleuatũ cor in cognitione vt diximus ꝓprie infirmi/ tatis humiliare: atq̃ ilico ferrum ad supfici/ em redit: quia ad vsuz exercitatiõis pristine intelligentie recurrit. Igitur quoniã donuz intellectus q̃ accipitur vix cum difficultati bus custoditur: curandũ quippe est: ne ocio torpeat: curandũ ne in exercitatione operis vicio elationis euanescat. Sancti viri mini me exultant: cuz cognoscũt que faciunt: sed cum faciunt qui cognouerãt etsi intelligẽdo congaudent muneri largitoris: merentes ta men considerãt debitum operis: vt videlicz actione persoluant: q̃d eis prerogatuz est in cognitione. Stultus nãq̃ est debitor: q̃ gau B dens pecunias mutuas accepit: ꝛ temp⁹ quo reddere debeat non attendit. Moderat au tem leticia accipiẽdi: quãdo solerti puiden tia etiam ꝓstitutum tempus reddẽdi cogita/ tur. Quia igitur viri iusti in his que vigilan ter intelligũt: secura leticia non extollunt: di catur recte. Si letatus sum sup multis diui/ tijs meis: ꝛ quia plurima reperit man⁹ mea Ac si apte diceret: Nequaq̃ me in eo locu/ pletem ex iusticia credidi: quo recta que age re debui etiam multa cognoui: nec intelligẽ/ tia cor extulit: quia illud consideratio debi/ te operationis pressit. VI

Ciendũ vo ẽ q̃ plerũq̃ ꝓtigit: vt cũ A intelligẽtie altitudo pcipit: circa se/ metip̃m anim⁹ valde solicit⁹ ab elationis la/ psu teneat. Sed cum mira que intelligit eti am operari ceperit: eoipso nõnunq̃ quo fo/ ras ostenditur labitur: atq̃ in suis actib⁹ se ceteros preire gloriatur. Beatum igit iob si cut intelligentie aurum non extulit nec lumẽ quoq̃ ante humanos oculos mire opatiõis eleuauit. Un ꝛ apte subiũgit. V Si vidi so/ Tex. lem cum fulgeret. Sol quippe in fulgore est bonũ opus in manifestatatiõe. Scptũ nãq̃ est: Luceat lux vestra coram hoibus: vt vi/ Mat.5.

deant opera vestra bona ⁊ glorificent patrē
vestrum qui in celis est. Et rursum. Sint lū
Luc. 12. bi vestri precincti: ⁊ lucerne ardentes. Qō
enim hoc in loco fulgente sole: id in euange/
lio lucernis ardentibus designat. Bonum
quippe opus cum in medio perfidor lucet
lucerna ardet in nocte. Cum vo in ecclesia
resplendet: sol fulget in die. Bonum opus si
adhuc tale est qō soli mali miranť lucerna
videlicet in nocte est: si aūt ita pficit vt mira
ri a bonis ac pfectoribꝫ possit: nimirū sol est
in die. Bonū opus cum per actiuam vitam
corporis lucet quasi lucerne more lumen ex
testa resplendet: cum vo per solam virtutez
mentis in ꝓtemplatione attollit: quasi more
B solis de celo veniens lux videt. Quia igitur
multa beatus Iob hospitalitatis ac misēdie
de se bona narrauerat que pfecto tanto ad/
huc mima q̄to corporalit nouerat gesta ad
virtutum spūaliū culmen mentis oculum re
uocans pfectionis sue meminit: ⁊ lucem exē
plor quā de se alijs tribuit solem vocauit.
Sunt vo nōnulli qui cum bona aliqua faci/
unt: iniquitatū suarū ptinus obliuiscunť: et
cordis oculum in ꝓsideratione bonor ope/
rum que exhibent figunt: atq; eo se iam san/
ctos estimant: quo inter bona que agūt ma/
lorum suor in quibus ⁊ fortasse adhuc im/
plicati sunt memoriā declināt. Qui scilicet si
districtionē iudicis vigilanť attenderēt: plꝰ
de malis suis meturent q̄ de impfectis bo/
nis exultarent: plus inspicerent: qō de his q̄
adhuc eis agenda sunt debitores tenenť: q̄
qō operantes quedaz iam debiti partez sol/
uunt. Neq; enī absolutus est debitor q̄ mul
ta reddit: sed qui omnia nec ad b⁹auiū victo
rie peruenit: qui in magna parte spectaculi
velociter currit ⁊ iuxta metas veniens in h̄
qō reliquū deficit. Nec ad quelibet destina/
ta pergentibꝫ inchoando pdest longuz iter
C carpere: si non etiam totum valeant ꝓsuma/
re. Qui ergo eternam vitam querimꝰ quid
aliud q̄ quedam itinera agimus: per que ad
patriam festinamꝰ? Sed quid pdest q̄ car/
pimus multa: si ea que ad pueniendū restāt
negligimꝰ reliqua? More itaq; viator ne/
quaq̄ debemꝰ aspicere q̄tum iaz iter egimꝰ
sed q̄tum superest vt pagamus: vt paulisp
fiat preteritū qō indesinenť ⁊ timide adhuc
attenditur futurū. Amplius igitur debemꝰ
inspicere que bona nec dum fecimus: q̄ ea
que iam nos fecisse gaudemus. Sed habet
h̄ hūana infirmitas ppriū vt plꝰ ei ituēri li/
beat qō sibi i se placet: q̄ sibi in se displicet.
Eger q̄ppe oculꝰ cordis dū laborare ꝓside/
ratione sua metuit q̄si qōdam stratum dele/
ctationis in animo vbi molliter iaceat req̄/
rit: atq; idcirco que comoda de peractis bo/
nis sit assecutꝰ intelligit sed que dāna ō ne/ D
glectis patitur nescit. Plerūq; enī hoc vicio
temptanť etiam electi: plerūq; eorum cordi
suggerit: vt bona queq; que fecerint ad ani
mū reuocent ⁊ securitatis iam leticia exultēt
Sed sive electi sunt ab eo in quo sibi placēt
mentis oculos diuertūt: omnez in se de paci/
tis bonis leticiam deprimūt: ⁊ de his que se
minus egisse intelligūt tristiciā requirūt indi
gnos se estimant ⁊ pene soli bona sua non vi
dent: que in se videda omnibꝫ ad exemplu
prebent. Hinc est q; paulus dum expleta in
se bona postponeret: ⁊ sola adhuc reliqua q̄
essent explenda cogitaret dicit: Ego me non ·phi.3·
arbitror apprehēdisse. Hinc est q; vt posset
se de bonis que agebat humiliare studebat
ad animū pterita mala reducere dicēs: Qui
prius fui blasphemꝰ ⁊ psecutor ⁊ ꝓtumelio/ A
Qui etsi aliquando di(VII sus.
cit: Bonū certamen certaui: cursuz
consumaui: fidem seruaui intuendū
sumopere est quia eo illud tempore intulit
quo iam ex corpore discessurū se esse cogno/
uit. Ibi quippe premisit dicens: Ego enim 2. Tbi. 4.
iam deliboz ⁊ tempꝰ mee resolutionis instat
Tunc ergo ad memoriā pfectionem reduxit
operis: cuz iam preuidet ad largitatis spaci
um mime subesse tempus opationis. Sicut
enim dum viuimꝰ debemus bona nostra a
memoria repellere ne extollant: ita appropi/
quante exitu: plerunq; ea ad memoriaz iuste
iterum reuocamꝰ: vt videlicet fiduciā pbe/
ant ⁊ desperatū timorez pmant. Qui etsi co
rinthijs bona sua enumerādo narrauit illos
ꝓfirmare studuit non se ostendere. Nam q;
eadem bona non in se attenderet patefacta
tribulatione ppie temptatiōis edocuit q̄ ex
presse subiūxit: ppter qō placeo mihi in infir
mitatibꝫ meis. Ut ergo discipulos instrue/
ret de se summa referebat: vt vero se in hu/
militate custoditet ꝓsiderationis oculū non
in virtutibꝫ suis sed in infirmitatibꝫ fixerat.
Habent itaq; ppium sancti viri vt bona q̄ B
dem que agūt videant: ⁊ tamen cuz pegerit
ab eor memoria oculos auertant. Unde re
cte per beatū Iob dicit: Si vidi solem cū ful/
geret. Ac si aperte diceret: Opus meū etiaz
cuz alijs exemplor lucem tribueret: ad psu
ptionis gratiā non attendi quia dum de eo
extolli timui ab ituēdo eo oculos auerti. De
quitur. Et lunam incedentē clare. Post Lec.
premissum solem apte quasi incedentē clarę

lunam sbdidit:qz videlz post opus bonũ fama laudabilis sequit: p quã celebze nomen in hac pñtis vite nocte possidet. Si eni verũ est:q̃ q̃dam putãt illustratiõe lunã p occultum circulũ a radio solis accipe: vt possit lucem nocturnis cursib⁹ exhibere:ab hui⁹ significatiõis ozdine hec cõz suspitio nõ abhoz/ret. Fama q̃ppe a bono ope vires accipit et
C fauoris gr̃am quasi claritatẽ lumis aspergit Est ꝛ aliud in luna qõ p similitudinẽ bonaz spargenti fame ꝓueniat. Lux nãq̃ eius etiã in tenebzarũ tpe iter ambulantib⁹ oñdit: qz et dũ aliena vita lux laudis emicat:alios ad exercitiũ boni opis illustrat. Cũq̃ illi⁹ opinio clara cognoscit:huic q̃si pgenti in itine/re exempli lumen prebet. Sz nõnunq̃ op⁹ qõ ab aliena opinione sumit:min⁹ mũdo desiderio in aio formal. Nam infirme mentes cũ bona de alijs audiũt: aliq̃n se ad opatio/nem rectam nõ amoze ꝛtutis:ꝫ delectatione laudis accendunt. Et pfecto liquet:qz sicut natura solis est vt quecq̃ attigerit accẽdat et siccet:ita lunaris ignis est ꝑpriũ: vt quicq̃d ꝓtigerit exurat q̃dem sed vzendo humiduz reddat. Ad vitam igit bonam alios p amo/re dei affect⁹ recti opis:alios ꝛo amoz laudis inflãmat. Sz cũ recti opis affectu accẽdimur
B q̃si p ignẽ solis a vitioz humoze siccamur. Cũ ꝛo quẽ ad opus bonũ amoz laudis puocat: ꝓcupita fama q̃si luna attigit:quia vim eius animũ ꝛ accẽdit ꝛ resoluit. Accendit.s. ad exercitiũ opis:resoluit ꝛo ad ꝓcupiscẽtiam fauoris. Plerũq̃ tñ ad exercenda bona opa aliena nos vtilit exempla psuadẽt. Et cum mẽte humili opinionis aliene bona suscipim⁹:nr̃a vel ad meli⁹ bona pducim⁹: vt ad bonũ mala pmutam⁹. Cũq̃ nos de vita ꝑrimi fame splendoz irradiat: mens nr̃a vt pdixim⁹ qui ad obtinendũ virtutis iter se dirigit q̃si in lune lumie gressus ponit. Sed sicut ex aliena opiniõe ꝓficim⁹: sic plerũq̃ deteriozes efficimur si laudib⁹ fame nr̃e inhiamus:qz cũ delectat anim⁹ in hoc:qõ se extrã secus habere ꝓsiderat:illõ obliuiscit ad qõ
A introꝛsus anhelabat. ℣ VIII

Quia igit sctñ virũ intelligẽtia scientie nõ corrupit ꝺ multis diuitijs gaudere despexit. Quia ꝛo eũ magnitudo opis nõ inflauit:solem fulgentẽ nõ vidit. Qz autẽ illũ nec fama laudis extulit: clare incedentẽ lunã mime attẽdit. Sũt eni nõnulli q̃ in elationem corruũt: q̃ p sbtilem intelligẽtiã vque nõ faciũt bona cognoscũt. Hi nimirũ super multis diuitijs letant:cũ q̃libet sũma intelligẽdo reperiũt: atq̃ in ꝯlatiõe ipis inuentionib⁹ corrũpunt. Sunt ꝛo nõnulli q̃s intelligẽtia q̃dem non eleuat: ꝫ exhibita opatio exaltat. Qui dũ actiões suas respiciunt apud mentẽ suã sibi ceteros dedignãdo p⁹ponũt. Hi videlz:etsi i multis diuitijs ñ gaudent solem tamẽ fulgebã vident. Et sunt nõ nulli q̃s nec opatio ꝓpria extollit:ꝫ cuz laudari ab hoib⁹ p hac eadem bona opatiõe ceperint:ipsis hominũ fauoꝛib⁹ deuicti: quasi magnos se quosdã in sua cogitatiõe ꝓspiciunt:atq̃ a cordi custodia dissoluunt. Hi p/
B fecto etsi fulgentẽ solem videre noluerũt lunam tñ clare incedentẽ respiciũt:qz inter hui⁹ vite tenebzas dũ in opinionis sue claritate animũ defigũt: humilitatis gr̃az q̃si ex nocturno lumine amittũt: ꝛ intuẽtes lunã non se vident:q̃ semet ipos nescire incipiũt: dum mentis oculos in transitoziũ fauoꝛẽ defigũt Sic aũt ꝓfect⁹ est hominũ:sicut incrementa esse ꝓspicim⁹ arbustoꝛ. Vis quippe future arboꝛis ꝑus in semie est:postmodũ in oztu: atq̃ ad extremũ ꝓducit in ramis:sic nimirũ vniuscuiusq̃ ꝛtus succresci opantis. Semi/nat nanq̃ in intelligẽtia:oziꝛ in opatione atq̃ ad vltimũ ꝙualescit vsq̃ ad ꝓfect⁹ magni latitudinẽ. Sz cũ quẽlibet sua intelligentia extollit:arboꝛ que oziri poterat:in semine putrescit. Cũ ꝛo p⁹ opationẽ bonã elatiõis
C peste corrumpit:q̃si iam orta siccat. Cũ aũt neq̃ opatio neq̃ intelligentia corrũpit:ꝫ excrescẽte magnitudie dũ fauoꝛ laudantiũ seq̃tur:atq̃ a statu suo bñ opantis animũ eũtit linguarũ ventos arboꝛ ptulit: ꝛ oẽ qõ in ea robustũ creuerat tempestas fame radicitus euulsit. Quo eni arboꝛ alti⁹ ad supioza surrexerit:eo ventoꝛ vim vehemẽti⁹ sentit:qz quo plus q̃q̃ in bonis op⁹ attollit:eo ampliozi ab oze laudãtiũ flatu fatigat. Si itaq̃ adhuc arboꝛ in semie est:metuendũ est ne in ipa sciẽtie cogitatiõe putrescat. Si iaz ad virgultũ ꝓdijt:curandũ est ne hãc man⁹ elationis rapiat:atq̃ a viriditate sue actiõis arefaciat. Si aũt valẽti roboꝛe iam ad alta se ꝺbleuat valde formidãdũ est ne hãc admote laudis vent⁹ grauioꝛ radicit⁹ euellat. ℣ IX

Sed int̃ h sciendũ est qz ne imoderatis laudib⁹ eruamur plerũq̃ miro rectoꝛis nr̃i moderamie etiam detractionib⁹ lacerari ꝑmittimur: vt cũ nos voꝛ laudãtis eleuat: lingua detrahẽtis hũiliet qz et arboꝛ sepe que vnⁱ⁹ venti impulsu ita impellit vt pene erui posse videat: alteri⁹ ediũ so veniẽtis flatu erigit: ꝛ que hac ex pte inflexionẽ ptulit ab alia ad statũ redit. Vñ ꝛ illa arboꝛ alte radicata q̃si int̃ adũsantes ven/
L

2.Cor.6. tos fixa steterat: que dicebat: ꝑ gloriaz ⁊ ignobilitatē: ꝑ infamiā ⁊ bonam famā. Se/pe enī laus bñ agentis aurib⁹ insolenter ad/mota: duz foris sermōib⁹ pstrepit: intus q̄n dam menti tacitam elatiōis tempestatē gig/nit: fitq; vt hꝫ qđ anim⁹ de humanis fauoribꝰ gaudet: non facile exteriꝰ ostendat: ꝫ tñ cor/ruptionis vim non tenuit interiꝰ sentiat. Et sunt nōnulli quos ita laus inflat: vt vsq; ad verba elationis ptrahat. Quidā ꝙ vo vt pdi ximus: hoc ip̄m patefacere quo eleuant erubescūt: atq; auditis suis p̄conijs extollunt: ꝫ tamē vsq; ad elationis verba nō exeunt: et B gaudere se in talib⁹ non ostendūt. Añ btūs iob quia nouerat arrogantē se non solū nullo modo in verbis: ꝫ etiam in cogitatiōe talia mime fuisse: postq; dixit si vidi solem cū fulgeret: ⁊ lunā incedentē clare: ilico ſbdidit et letatū est in abscōdito cor meū. Qua vide licet attestatiōe q̄d nobis innuit nisi qđ nob magno metu ⁊ circūspectiōe opus ē. ne mēs nr̄a vnq; de suis laudibus vel tacita letetur Quisq; ei quasi claritatē lune fame sue magnitudinē ꝓspicit: sibiq; i occulto mētis gaudiū facit: cui iste n: si auctori se p̄tulit: cui⁹ dono vt bene oparet p̄cipit: ⁊ tamē in ei⁹ munere de gr̄a sue laudis hylarescit. Despecto ei honore ꝓditoris semetip̄m plus amare ꝙuitur: cuius p̄conijs letat. Quāuis nōnūq; etiā sancti viri de bona sua opinione gaudeant: sed cū p hanc ad meliora p̄ficere audientes pensant: nec iam de opinīōe sua ꝫ de p̄mio gaudēt vtilitate: q⁹ aliud ē fauores q̄rere ⁊ aliud de p̄fectib⁹ exultare. Qua i re necesse est: vt cū audientiū vtilitati non p̄ficit: mentē nr̄am fama laudabilis nō eleuet ꝫ fatiget. L Cū enī hūane lingue attestatiōe laudamur: occulta pulsatiōe req̄rim⁹ quid de nob ipsis sentiam⁹: vt i hoc humiles p̄maneam⁹? Cupba eteni mens etiā cuz de se falsa bona dicunt exultat: q⁹ nō apud deum qualit vi/uat ꝫ apud hoies q̄liter innotescat excogitat. Judiciū enī oipotētis dei despiciēs ⁊ solum modo hominū querēs: int̄ auditas laudes attollit: ⁊ q⁹ qđ solū quesierat q̄si de bzauio opis letat. At ꝫ si cor veracit humile ē: bona que de se audit: aut mime recognoscit: et q⁹ falsa dicūt metuit: aut certe si adesse sibi veracit scit eoip̄o formidat ne ab eterna dei retributiōe sint p̄dita q̄ hec ꝓsiderat hoibus diuulgata pauetq; vehemenť: ne spes futuri muneris in mercedē p̄mutet trāsitorij fauoris. Qua ex re agit: vt electoꝝ animus magno laudū suarū igne cruciet: atq; ab oi tem poris sui rubigine meroꝛe cogitatiōis excoq̄ tur. Lauta enī ꝓsideratione trepidat: ne aut de his in quib⁹ laudat ⁊ non sunt mai⁹ dei iudiciū inueniat: aut de his in quib⁹ laudat B et sunt: competēs p̄remiū perdat. Unde plerunq; fit: vt sicut iniust⁹ ex laude sua p̄olluit ita vir iustus audita sua laude purget. Naz dum bona que egit ab hoibus p̄ferri cognoscit: ſbtile ꝓtra se vt dictum est extremi iudicij examen metuit: ac trepidus ad ꝓscientiā recurrit: ⁊ quicquid illic inest reprehēsibile corrigit. Dum enī bona sua innotuisse formidat: ſbtilitatē secuturi examinis ptimescens si qua in se mala occulta sunt amputat. Pulat nanq; si saltem talis deo nō ostendit: q̄lis ab hoibus putat: ⁊ neq; ꝓtent⁹ est: vt in qđ potuit innotescē: in hoc debeat remanere. Jam enī de bonis suis quasi retributionem sibi factaz estimat: nisi eis ⁊ alia que ab hoibus nesciunt adiūgat. Unde bñ p salo/monē dicit: Sicut p̄obat in ꝓflatorio argē/tum ⁊ in fornace aurum: ita ꝓbat homo ore laudantis. Argentū quippe vel aurum si re p̄obū est: igne ꝓsumit: si ꝓbuz vo igne declarat. Dic nimirū est sensus opantis. Naz qualis siti i eo qđ laudat ostendit. Si enī se ꝺ auditis suis laudib⁹ extollit: quid iste aliud q̄z aurum vel argentū reprobū fuit: quez videlz fornax lingue ꝓsumpsit? Si aūt fauores suos audiens ad supni iudicij ꝓsiderationē redit ac ne de his apud occultū arbitrez grauet metuit: quasi expurgatiōis igne ad magnitudinē claritatis excrescit ⁊ vī incendiū trepidatiōis sustinet inde clarius fulget Beatus igit iob quia nequaq; de opatione se p̄tulit: fidenter dicit: si vidi solem cū fulgeret. Quia vo hunc a iudicij interioris intuitu fama laudabilis non diuertit adiūgit: et lunam incedentē clare. Quia opinīōis sue gratia animū deuincit ne tacita cogitatiōe p̄misit ptin⁹ ſbdidit: et si letatū est in abscōdito cor meum. V X

A

Et quia plerūq; incōsiderata mens dum transitorio fauori non renitit: ad hoc vsq; ptrahit: vt laudet ipsa qđ facit ꝓditōiq; p̄missa est: qua dicit: si letatus est i abscondito cor meū ꝓgrue sbinfert: qđ oscu latus sum manū ore meo. ꝙper manū quippe opatio: per os aūt locutio designat: sicut per salomonē dicit: Abscondit piger manū suam ab ascella: ⁊ laborat si ad os suū p̄rigit eam. ꝙpigro labor ē manū suā ad os p̄rigere: q⁹ desidiosus quisq; p̄dicator nec hꝫ vult opari qđ dicit: Manuz quippe ad os p̄rigere est: voci sue ope ꝓcurare. Manū ergo suam osculat ore suo: q̄ laudat qđ fa- pro.19.

cit ⁊ testimonio ꝓprie locutiõis sibi virtutez tribuit opis. Qua in re quis despicit: nisi is qui ipo opandi munere largit? Unde bene ꝑ egregiũ ꝓdicatorẽ dicit: Quid aũt habes qõ nõ accepisti. Si aũt accepisti: ꝗd gloriaris quasi nõ accepis? Sancti aũt viri sciũt: post ꝑmi parentis lapsuz de corruptibili stirpe seditos ⁊ non ꝟtute ꝓpria: ꝙ ꝓueniẽte supna gra ad meliora se vota vel opa cõmutatos ⁊ quicq̃d sibi mali inesse cognoscũt: de mortali ꝓpagine sentiũt meritũ: quicq̃d ꝟo i se boni inspiciũt: immortalis gre cognoscũt donuz eiq̃ de accepto munere debitores fiũt: qui ⁊ ꝓueniẽdo dedit eis bonũ velle qõ noluerũt ⁊ sbsequndo ꝓcessit bonũ posse qõ volunt. Un de bene ꝑ iohannẽ dicit: Adorauerũt viuẽtem in secula seculoz mittẽtes coronas suas ante thronũ dñi. Coronas nanq̃ suas ante thronũ dñi mittere est: certaminũ suoz victorias non sibi tribuere: ꝙ auctori vt ad illũ referant gloriã laudis: a quo se sciũt vires accepisse certamis. Btus ergo iob qz sic bona q̃ opat⁹ est narrat vt tam hec sue opationi ñ tribuat: ꝙ ad auctoris laudem recurrat: manum suam ore suo osculatũ fuisse se denegat. Ac si patenꝰ dicat: Ego mea opa tanq̃ mea non ꝓfero: quia auctoris sui graz negare cõuincit quisq̃s sibi tribuit qõ opat. Un ⁊ ꝓtinus sbdit: Que est iniq̃tas maxima ⁊ negatio ꝓtra deũ altissimũ. Liquet etenim qz illum negat: cui⁹ despecta gra sibi vires boni opis arrogat. Nõ recte q̃ ⁊ iniq̃tas maxima vocatur: qm̃ omne peccatũ qõ ex infirmitate ẽ: spem nequaq̃ pdit qz a supno iudice veniaz req̃rit. Presumptio autẽ virtutis ꝑpe tanto grauꝫ in despatione ẽ: q̃to lõgius ab humilitate. Cũ q̃ vires sibi tribuit opis ad adiutoriũ non recurrit auctoris: fitq̃ vt eo grauius peccator pereat quo ⁊ ipm̃ hoc qz ẽ peccator ignorat. Sequit. ¶ Si gauisus sũ ad ruinam eius qui me oderat: ⁊ exultaui q̃ inueniss̃et eum malũ. Oipotentis dei nos esse discipl̃os sola custodia charitat⁹ ꝓbat. Hic est enim q̃ per semetipam veritas dicit: In hoc cognoscẽt oẽs qz mei discipuli estis: si dilectionem habueritis adinuicẽ. Que nimirũ dilectio si cor nostrũ veracit repletꝫ duob⁹ modis ostendi solet: scilicet si ⁊ amicos in deo ⁊ inimicos diligim⁹ ꝓpter deũ. Sed sciendũ est quia inimici dilectio tũc veracit custodit cũ nec de ꝓfectu abijcimur nec de ruina illi⁹ letamur. Nam sepe in dilectiõis imagine erga inimicũ animus fallit: seq̃ hunc diligere estimat si eius vite ꝓtrarius non existat. Sz dilectionis vim occulte ⁊ veracit aut ꝓfectus inimici aut casus interrogat. Hac etenim ꝙ re ad plenũ semetipam mens homis nescit nisi eum quem sibi aduersariũ credit: in defectu vel ꝓfectu mutasse modũ sui status inuenerit. Si enim de ꝓsperitate afficit: ⁊ de calamitate se odientis letatur: ꝓstat quia non amat quem non vult esse meliorẽ: eumq̃ etiã stantem voto ꝓsequit quem cecidisse gratulat.

Sed inter hec sciendũ est: quia ¶ XI A
euenire plerũq̃ solet vt non amissa charitate: ⁊ inimici nos ruina letificet: ⁊ rursum ei⁹ gloria sine inuidie culpa cõtristet: cum ⁊ ruente eo quosdã bñ erigi credimus ⁊ ꝓficiente illo plerosq̃ iniuste oppimi formidam⁹. Qua in re mentem nostram nec eius iam defectus erigit: nec eius ꝓfect⁹ afficit si recta nostra cogitatio non ꝗd in ipso ꝙ quid de ipo circa alios agat attẽdit. Sz ad seruandũ valde est necessariũ sbtilissime discretionis examen: ne cum nostra odia exeq̃mur fallamur sb specie vtilitatis aliene. Si autem de inimici morte gaudendũ oino non esset ps. non diceret: Letabit⁹ iust⁹ cum viderit vindictam impioz. Sed aliud est impium: aliud ꝟo inimicũ perpeti. Naz sunt pleriq̃ inimici qui nõ sunt impij: ⁊ sunt nõnulli impij q̃ nobis specialit non videnꝰ inimici hũana aũt mens oẽz inimicũ quẽ tolerat etiã impiũ ⁊ iniquũ putat: quia eius culpas apd cogitationẽ suam liuor accusator exaggerat. Quibuslibet ꝟo flagicijs premat: min⁹ inimicus creditur si adũsari⁹ mime sentit. Qua B
in re discernẽdũ ẽ aliud eẽ qõ nob aliud ꝟo qõ sibi ⁊ ceteris noster inimicis nocet. Nã si alijs bon⁹ est: sine nra forsitan culpa esse nõ potest nobis malus: nec oino iam de ei⁹ ruina gaudendũ est: cuius nos solos certuz est aduersa toleraſſe. Cũ ꝟo noster ac multorũ hostis ꝑimit: d ereptiõe ꝓximoz potiꝰ q̃ d inimici interitu necesse ẽ vt animus letetur. Oportet nanq̃ vt peunte adũsario sbtiliter pensare debeam⁹: ⁊ ꝗd debem⁹ ruine petõis et quid iusticie ferentis. Nam cuz puersum quẽq̃ oipotens pcutit: ⁊ ꝙ dolendũ est miserie peũtis: ⁊ ꝙ gaudendũ iusticie iudicis: vt nob ⁊ in luctu sit pena mortẽtis ꝓximi: ⁊ rursus in gaudiũ veniat exhibita eq̃tas iudicãtis dei: q̃tin⁹ nec peunti hoi existam⁹ adũsarij: nec iudicãti deo iueniamur ingrati. Beatus igitur iob: quia cũcta in adũsitate odia pfecte calcauit dicat: si gauisus sum ad ruinam eius qui me oderat: ⁊ exultaui qõ inuenisset eũ malũ: quia videlz ⁊ inimicũ diligẽs dũ adũsario ruẽti ꝙ doluit: in malis illi⁹ ipse ad bonũ creuit: vt inde iste ad benignitatez

creſceret. Unde illũ mala quẽ merebaꝫ inue
L niſſent. Quia vo ſepe nõnulli eos quos ſibi
adũſarios eſtimant: maledictiõe feriũt: q̃nã
virtute nequaq̃ pñt: in quib⁹ patenꝫ appa/
rẽt que mala ſi poſſent facerẽt: q⁹ ea que face
re nequeũt imp̃cari mime deſiſtũt: btũs iob
oſtendẽs ſe a culpa etiam maledictiõis alie/
Aex. nũ ſecur⁹ adiũxit: Nõ enĩ dedi ad peccãdũ
guttur meũ: vt expeterẽ maledicẽs animã ei
us. Peccaret q̃ppe ſi ꝺ optaret a deo fieri:
qõ ipe facere vel oino nõ poſſet: vel ſi poſſet
mime deceret. Naz q̃ maledictiõib⁹ inimicũ
impetũt: quid aliud in illo facere deũ volunt
niſi qõ ipſi facẽ aut nequeũt: aut erubeſcũt:
Ex corde nanq̃ adũſario exoptant: quaz etſi
poſſunt infurre metuũt: ne aut ꝓpetrati ho/
micidij rei teneanꝫ: aut iniq̃ appareãt etiã cũ
ſint. Quid eſt ergo deo dicere: occide quem
odio: niſi aptis ei vocib⁹ clamare hoc faci eo
B adũſario qõ me in illũ facere nec pctõrẽ decz
In quib⁹ pfecto verbis penſandũ nobis eſt
Lu.6. vbi iſte vir legerat. Diligite iimicos veſtros
vbi legerat: Bñdicite ⁊ nolite maledicẽ. Et
1.Pe.3. rurſum. Non reddẽtes malum p malo: nec
maledictũ p maledicto. Sed exteri⁹ non au
dita ſupne gr̃e p̃cepta ſeruabat: q⁹ h̃ in men
te illius ſctiſpũs afflatus ſcribebat. Cui tam̃
minus eſſet q̃ poſitos extra diligeret: niſi ⁊
interius viuentes ſecũq̃ ãtidie ꝙuerſantes:
etiam familiares adũſarios toleraret. Unde
Aex. ſbiũgit: Si ñ dixerunt viri tabernaculi mei
quis det ꝺ carnib⁹ eius vt ſaturemur? Que
nimirũ ſentẽtia põt q̃ per myſterĩũ ex voce
redemptoris intelligi. Viri quippe ei⁹ tab/
naculi de carnib⁹ illi⁹ ſaturari cupierũt: vel
iudei. ſ. pſeq̃ntes: vel gentiles credẽtes: quia
et illi moliti ſunt corpus illius q̃ſi ꝙſumendo
extinguere: ⁊ iſti eſurientẽ mentẽ ſuam deſi/
A derauerũt q̃tidiane imolatiõis ſacrificio de
eius carnib⁹ ſatiare. V XII

Sed nũc ſoli⁹ hiſtorie ꝺtutẽ ſeq̃ntes:
penſem⁹ q̃ta fortitudie ſcti viri ani/
mus extra intraq̃ ſolicit⁹ ad omia partitur.
Qui ſi iniuſte agentib⁹ aut vnq̃ p ſilentium
cederet: aut p rectitudinẽ non ꝓtrairet: pro/
fecto aduerſarios nõ habuiſſet. Sed in eo q̃
vias vite tenuit exoptatores ſue mortis iue
nit. Foris patentes adũſarios pertulit: intuſ
latentes. Animor eſt autẽ virtus certaminiſ
foris quẽpiaz videre mala que ſuperet: ⁊ in/
tus qõ toleret non habere. Perfecte autem
magnitudis laus eſt: aduerſa perpeti ⁊ exte/
rius fortiſ: ⁊ interi⁹ clemenſ. Nam ſunt non
nulla que in ipa q̃ familiarũ ꝙſatiõe corri
gi nequeũt ſine culpa corrigentis: atq̃ ideo
cũ vel corrigentẽ inq̃nãt: vt nõ oĩmodo hec
agentẽ grauãt: magna magiſterij arte diſſi/
mulanda ſunt: ipaq̃ hac diſſimulatiõe tole/
randa. Que ꝓtra nos illata citi⁹ a corde laxa
mus: ſi nr̃a circa ꝓximos errata cognoſcim⁹?
Eccs.7. Uñ bñ q̃ p ſalomonẽ dicit: Cũctis ſermo/
nib⁹ qui dicunt ne accomodes cor tuum: ne
forte audias ſeruũ tuũ maledicẽtẽ tibi. Scit
enĩ tua ꝙſciẽtia: quia ⁊ tu crebro maledixiſti
B alijs. Bũ enĩ penſam⁹ q̃les erga alios ſum⁹
eſſe circa nos tales alios mim⁹ dolem⁹: quia
aliena iniuſticia in nobis vindicat: qõ in ſe
Tex. iuſte noſtra ꝙſciẽtia accuſat. Sequit. V Fo
ris non mãſit pegrin⁹: hoſtiũ meũ viatori pa
1.Cor.13. tuit. Quia teſte paulo charitas patiens ⁊ be
nigna deſcribit: per patientiam aliena mala
eq̃nimit tolerat: per benignitatẽ q̃z bona mi
ſericordit impẽdit ſua. Uñ btũs iob ⁊ patiẽ
ter domeſticos maledicẽtes ptulit: ⁊ viato/
res atq̃ pegrinos apud ſe benigne ſuſcepit:
illis mox exempla tribuẽs: iſtis exteriorum
ope ꝙcurrenſ: illis p mãſuetudinẽ nõ ꝙcitus
ad iraſcendũ: iſtis ad miſcordiam ad ſbuenien/
duz parat⁹. Uir eteni ſctũs redẽptorẽ gene
ris humani p ꝓphetie ſpiritũ intuens ꝓdica
menta q̃z illi⁹ in ope ſeruabat quib⁹ nos am
Luc.6. monet dicẽs: Bimittite ⁊ dimittet vob: da/
te ⁊ dabit vob. Bare nanq̃ nr̃m ad res pti
net quas exteri⁹ habem⁹: dimittere autez ad
relaxandũ dolorẽ quẽ interi⁹ ex aliena culpa
ꝓtraxim⁹. Sed ſciendũ q⁹ qui dimittit ⁊ nõ
dat: ⁊ ſi nõ plene opat⁹ eſt: meliorẽ tñ partẽ
miſcordie tenuit. Qui aũt dat ⁊ mime dimittit
oĩno miſcordiam nullam facit: q⁹ ab oĩpotẽte
deo mun⁹ ex manu nõ accipit qõ corde obli
gato in malicia pfert. Ad̃ũdari eteni debet
prius anim⁹ qui elemoſynã prebet: q⁹ omne
qõ dat deo: ex dantis mente penſat. Cũcta
taq̃ malicie macla ab iteriori nr̃o hoic cogi
tatiõis imutatiõe tergẽda ẽ: q⁹ iram iudicis
placare neſcit oblatio: niſi ex mũdicia place/
at offerẽtis. Uñ ſcptũ eſt: Reſpexit deus ad
Gen.4. abel ⁊ ad mũera ei⁹. Ad chayn aũt ⁊ ad mu
nera ei⁹ nõ reſpexit. Neq̃ eteni ſacrũ eloqui
um dicit: Reſpexit ad mũera abel: ⁊ ad cha
yn mũera nõ reſpexit: ſ̃ pus ait: Et reſpexit
ad abel: ac deinde ſbiũxit: Et ad mũera eius
Et rurſum dicit: quia nõ reſpexit ad chayn:
ac deinde ſbdit: nec ad mũera eius: Ex dan/
tis q̃ppe corde: id qõ datur accipit. Idcirco
nõ abel ex mũeribus: ſ̃ ex abel munera oblata
placuerũt. Patr⁹ nãq̃ ad eũ legit dñm reſpe
xiſſe qui dabat q̃ ad illa que dabat. Uñ bñ
btũs iob dicturus nob i hoſpitalitatiſ gr̃a lar/
gitatẽ ſuã prius circa adũſarios ptulit patiẽ

tiam suam ⁊ benignitatẽ: q̃ de ruina nõ exultauit inimici: q̃ verbis maledicis persecutores suos non impetijt: q̃ seuiẽtes intrinsecus eq̃nimit tolerauit: ⁊ tunc demũ hospitalitatis sue munificentiã ꝓtulit: vt audito scilicet narratiõis eius ordine discam⁹: q̃ exteriora munera ex interna cordis mũdicia ꝓdiuntur: vt virtutũ eius ꝓtextio lectorẽ doceat: q̃lis apud se esse debeat cuz exteriora bona alijs sbministrat. Sz quis se int̃ tanta virtutũ culmina sanctũ esse non crederet. Quis non vtcunq̃ ipsis tot meritis tẽptaret: vt si qñ vt homo delinqueret delictuz suũ hoibus nollet innotescì ⁊ leue esse crederet: si ꝺd in mimis peccaret culpã q̃ suã mallet silentio tegere: q̃ voce ꝓfessionis aperire. Sepenanq̃ ꝓtingit vt elatus virtutib⁹ anim⁹ dũ multa bona in estimatiõe ꝓmox ꝺ se spargi cognouerit: agnosci non velit si q̃d est qꝺ reꝓhensibilit facit: caliganti oculos mi⁹ inspiciat: quas videlicet erroris tenebras idcirco mens tolerat: q̃ cordis oculũ tumor ꝯ/uat. Unde btũs Iob int̃ tot eximia facta virtutum qui tam sum⁹ extitit in opatiõe: vt demonstraret q̃ humilis fuerit in mẽte: ptinus adiungit: ℣ Si abscõdi q̃si homo pctm̃ meũ: ⁊ celaui in sinu meo iniquitatẽ meam.

Ter.

A

HEc sunt nãq̃ vere humilita ℣ XIII tis testimonia ⁊ iniq̃tatẽ suaz quẽq̃ cognoscere: ⁊ cognitã voce ꝓfessiõis apire. At ꝓtra vsitatũ humani generis vitium est: ⁊ labẽdo pctã cõmittere ⁊ cõmissum negãdo abscõdere ⁊ ꝓiectũ defendẽdo multiplicare. Ex illo quippe lapsu primi homis be caugmẽta neq̃tie ducim⁹: ex quo iõaz radicẽ traxim⁹ culpe. Sic nanq̃ dũ lignũ vetitum ꝓtigisset abscõdit se a facie dñi int̃ ligna paradisi. In q̃ abscõsione scz q̃ deũ latere ñ poterat: nõ latẽdi effect⁹ describit: ꝙ effectus notat. Qui cũ argueret a dño q̃ ꝺ ligno vetito ꝓtigisset ilico rñdit: Mulier quã dedisti mihi sociã: ipsa mihi dedit de ligno ⁊ comedi. Ipa q̃q̃ mulier inq̃sita respõdit dicẽs: Serpens decepit me ⁊ comedi. Ad ꝙ q̃ppe req̃siti fuerãt vt pctm̃ qꝺ trãsgrediẽdo commiserãt ꝓfitẽdo delerẽt. Unꝺ ⁊ serpẽs ille persuasor q̃ nõ erat reuocãdus ad veniaz: nõ est de culpa req̃situs. Interrogat⁹ itaq̃ hõ est vbi esset: vt ꝓpetratã culpã respiceret ⁊ ꝓfitendo cognosceret: q̃ longe a ꝓditoris sui facie abesset. Sed adhibere sibimet vtriq̃ defensiõis solacia: q̃ ꝓfessiõis elegert. Lũq̃ excusare peccatũ voluit vir p mulierẽ: mulier p serpentẽ: auxerunt culpã quã tueri conati sunt: obliq̃ q̃ adã dñm tangens: q̃ ipse peccati eor auctor extiterit: q̃ mulierẽ fecit: et eua culpã ad dñm referẽs: qui serpentẽ in paradiso posuisset. Qui ore diaboli fallentis audierãt: eritis sicut dij: q̃ deo esse similes i dinitate neq̃euerũt: ad eor oris sui cumulum deũ sibi facere similem in culpa conati sunt. Sic g̃ reatũ suũ dũ defendere moliunt: addiderũt vt culpa eor atrotior discussa fieret: q̃ fuerat ꝓpetrata. Unꝺ nũc q̃ humani generis rami ex hac adhuc radice amaritudinem trahũt: ⁊ cũ ꝺ vicio suo quisq̃ arguit: sb defensionũ verba q̃si sb quedaz se arbor folia abscõdit: ⁊ velut ad quedaz excusatiõis sue opaca secreta faciẽ ꝓditoris fugit: dũ ñ vult cognosci qꝺ fecit. In q̃ videlz occultatione nõ se dño: ꝙ dñm abscõdit sibi. Agit quippe oia videntẽ videat: nõ aũt ne ipe videat. C

Quo ꝓtra cuiq̃ pctor iam exordiũ illumiationis ẽ humilitas ꝓfessiõis: q̃ sibimetipsi ĩ parcere rẽnuit: q̃ malũ non erubescit ꝓfiteri qꝺ fecit: ⁊ q̃ defendẽdo accusari potuit: accusando se celerrime defendit. Unꝺ ⁊ mortuo lazaro q̃ mole mag̃ premebat: nequaq̃ dicit reuiuisce: ꝙ veni foras. Ex q̃. ſ resurrectione que gesta in illius est corpe: signat: q̃lit nos resuscitemur i corde: cũ videlz mortuo dicit veni foras: vt nimirũ hõ in pctõ suo mortu⁹ et p molem male ꝓsuetudis iam sepult⁹: q̃ intra ꝓscientiã suã abscõsus iacet p neq̃ciaz a seipo foraꝫ exeat p ꝓfessionẽ. Mortuo eni foraꝫ dicit: vt ab excusatiõe atq̃ occultatiõe peccati ad accusationẽ suam ore ꝓprio exire ꝓuocet. Unꝺ dauid ꝓpheta ab illa tãti mole facinoris reuiuiscẽs ad vocẽ dñi q̃si foras exijt: dũ p nathan corrept⁹ qꝺ fecerat accusauit. Quia igit ꝺ occultatiõis culpa in hũano genere vehement excreuit: bñ btũs Iob cũ diceret si abscondi pctũ meũ interposuit q̃si hõ: Hois quippe esse ꝓpriuz ꝓspicit: qꝺ ex parẽtis veteris imitatiõe descendit. Ubi apte sꝺit: Et celaui i sinu meo iniq̃tatẽ me/

Jo.11.

2.Re.12.

SCripturꝫ eteni sacra ℣ XIIII (am A
plerũq̃ int̃ ponere ꝓmẽte ꝓsueuit sicut voce eccle de psecutorib⁹ nr̃is q̃ nob natura quidẽ ꝓximi sunt ꝙ vita disiuncti: p ps. ꝺr: Redde vicinis nr̃is septuplũ in sinu eor. Ac si apte diceret: In mẽte sua recipiãt ꝺ qꝺ in nr̃is corpib⁹ seuiẽtes ostendũt: vt dũ nos exteri⁹ ex pte puniũt: ipsi interius fecte puniant. Qui igit sin⁹ secretũ mẽtis accipit in sinu iniq̃tatẽ celare ẽ: hãc in cõsciẽtie latibulis occultare: nec p ꝓfessionẽ detegẽ ꝙ p defensionẽ velare. Quo ꝛ iacobus dicit: Cõfitemi alterutr pctã vr̃a ⁊ orate p inuicẽ vt saluemi. Salomon q̃ ait: Qui abscondit

ps.78.

Jaco.5.

Pro.28.

scelera sua ñ dirigeꝫ qui aũt ꝓfessus fuerit ⁊ dereliquerit ea miscdiam ꝓsequeꝫ. Sz inꝫ hꝫ sciendũ est q̃ plerũq̃ hoies ⁊ culpas ꝓfitentꝫ
B tur ⁊ humiles nõ sunt. Nã multos nouimus q̃ arguẽte nullo pctõres se esse ꝓfitenꝫ: cum ꝯo de culpa sua fuerint fortasse cozrepti defensiõis p̃ociniũ querũt ne pctõres esse videanꝫ. Qui si tũc cũ id spõte dicunt pctõres se esse veraci hũilitate cog̃scerẽt: cũ arguunꝫ ab alijs esse se qđ ꝓfessi fuerãt non negarent. Qua ipa iudicia vere ꝓfessiõis sunt: si eum quisq̃ se pctõrẽ dicit: id de se dicẽti etiã alteꝛo nõ ꝓtradicit. Nã qz scriptũ est: Justus in
Pro.18 ꝓncipio accusatoꝛ ẽ sui: nõ magis pctõr ꝫ iustus videri appetit cũ pctõrem se quisq̃ nullo arguẽte ꝓfiteꝫ: ꝫ ꝓfessiõis veritatẽ ꝓbat: cꝫalter malũ qđ fecim⁹ increpat. Qđ si supze defendim⁹: liquet qz pctõres nos ex nobis ficte dicebam⁹. Uñ sumope curandũ est vt mala que fecim⁹ ⁊ sponte fateamur ⁊ hꝫ alijs arguentib⁹ nõ negem⁹. Superbie q̃ppe vitiũ est: vt qđ de se fateri quisq̃ q̃si sua spõte digL tur: hoc sibi dici ab alijs dedigneꝫ. Beatus itaq̃ iob q̃nte fuerit humilitatis ostẽdit: q̃ se et inꝫ adũsarios nouerat viuere: ⁊ tñ non verebaꝫ culpas voce ꝓfessiõis apire. Sed notandũ q̃ supꝛius ꝛtutes suas loquiꝫ: inferꝛ peccatũ fateꝫ. Hinc enim liq̃do demonstrat q̃ vera de bonis suis dixerat: qui noluit tacere õ malis. Quodo ꝛtutes suas indicat modo culpã: qz ꝓpe rauerit ⁊ nõ tacuerit manifestat. Uñ certissime apparet q̃nte mũdicie in omipotẽtis dei oculis fuerit: qui ⁊ vitauit mala ne cõmitteret: ⁊ tñ que eũ cõmittere cõtingit hoib⁹ nõ abscõdit: q̃tin⁹ ei ⁊ iusticie sit gloria declinasse peccatũ: ⁊ iusticie custodie qđ nõ potuit õclinare ꝓdidisse videaꝫ. Uir iste cuilibet magn⁹ in ꝛtutib⁹ suis: miꝛcerte sblimis apparet: etiã in pctis suis. Admirẽtur in eo q̃ volũt castitatis ꝓtinentia: mirentꝫ viscera pietatis: ego in eo nõ m⁹n⁹ admiꝛor ꝓfessionez similimã pctõr q̃ tot sblium gesta virtutum.
B Scio enim q̃ p infirmitatẽ verecũdiã plerũq̃ grauioꝛis est certamis cõmissa pctã ꝓdere: q̃ ñ admissa ꝓfiteꝫ: ⁊ vnũqđq̃ malũ q̃nto robustius uicꝫ tãto humiliꝰ pdit. Btus ergo iob ꝺ nt magnis opib⁹ fultus ꝓfiteri culpaz nõ erubuit ostẽdit in ꝛtutib⁹ q̃ humilis fuit. Sed qz ex hũilitate vera secura sp auctoꝛitas nascit: vt tanto foꝛtis nil metuat: q̃nto ad rerum culmia animꝰ p elatiõis desideriũ nõ anhelat: exp̃ssa ꝓfessiõe pcti recte sbiũgitur.
Si expaui ad multitudinẽ nimiam: ⁊ despectio ꝓpinquoq̃ terruit me; ⁊ nõ magis tacui nec egressus sum ostiũ. Magna ẽ securitas coꝛdis: nil ꝓcupiscẽtie habere secularis. Nã si ad terrena adipiscẽda coꝛ inhiat: securum tranq̃llũq̃ esse nullatenꝰ põt: qz aut nõ habita ꝓcupiscit vt habeat: aut adepta metuit ne amittat: ⁊ dũ in adũsis sperat ꝓspera: in pꝛo speris foꝛmidat aduersa: huc illucq̃ quasi q̃ busdam fluctibus voluitur: ac per modos varios rerum alternantiũ mutabilitate verA satur.

Cap. XV

In ꝯo semel in appetitiõe supne patrie foꝛti stabilitate animꝰ figit: minꝰ rerũ tpaliũ pturbatiõe vexaꝫ. Aꝫ cũctis quippe externis motib⁹ eandẽ intentionem suã quasi quẽdam secretissimũ secessuz petit: ubiq̃ incõmutabili inherẽs ⁊ mutabilia cũcta transcẽdẽs: ip̃a iam trãquillitate q̃tis sue in mũdo extra mũdũ est. Excedit p/fecto ima oia intentiõe summoq̃: ⁊ cũctis rebus q̃s ñ appetit: libertate q̃dã sup se sentit nec tempestatẽ rerum tpaliũ intus sustinet q̃ intueꝫ foris: qz terrena oia q̃ ꝓcupita oppmere mentez poterãt: despecta sbteriacent.
Uñ bñ p ꝓphetã dicit: Statuet ibi speculã Esa.3
vt dũ quisq̃ speculaꝫ summa supemiat infiAba.2.
mis. Hinc etiã abachuc dicit: Sup custodiam meã stabo: stat quippe sup custodiã suã qui p solertiã discipline terrenis desideriis nõ succũbit: ꝫ supeminet vt dũ semp stantez appetit eternitatẽ: infra se sit ei oẽ qđ trãsit. Tamen qz sctũs vir q̃talibet ꝛtute ꝓfecerit eũ in hac vita positũ adhuc extrinsecus carnis infirmitas p̃mit. Uñ scriptũ est: q̃q̃ in imaB
gine dei ambulet hõ: tñ vane ꝓturbatiꝫ pleriq̃q̃ agiꝫ vt ⁊ turbeꝫ exteri⁹: ⁊ impturbabilis duret interi⁹: ⁊ qđ vane ꝓturbari põt de infirmitate carnis sit: q̃uis qđ in imagie dei ambulet de ꝛtute mẽtis: q̃tin⁹ vt roboꝛeꝫ intus dino adiutoꝛio: ⁊ tñ adhuc foris sarcina p̃mak hũana. Uñ bñ abachuc ite ꝛ vnũ sententiã ꝓtulit ad vtraq̃ seruãdẽ. Ait enim. Et introiuit tremoꝛ i ossa mea: ⁊ subtus me turbata est ꝛtus mea. Ac si diceret: Non mea ꝛtus ẽ in q̃ supi⁹ raptꝰ impturbabiꝫ maneo ꝫ mee infirmitatis ẽ: in q̃ inferi⁹ turboꝛ. Ipe ergo sup se impturbabilis ẽ: ipe sb se pturbabilis: qz sup se ascẽdebat in q̃tũ rapiebat ad summa: ⁊ sb semetip̃o erat: in q̃tũ adhuc reliquias trahebat in infima. Ipe sup se imꝓturbabilis q̃a in dei iam ꝓtemplatiõe trãsiebat. Ipe sb se pturbabilis qz sb semetip̃o adL
huc infirmꝰ hõ remanebat. Huic sententie dauid ꝓpheta ꝓmnes ait: Ego dixi in exPs.115.
cessu mẽtis mee: oĩs hõ mendax. Cui ñderi põt. Si oĩs ⁊ tu. Falsaq̃ tam erut ſnia quam

mẽdax ipe ptuliſti. Si vo ipe non mendax:
L vera ſiam ſentẽtia nõ erit: qz dũ tu verax es:
non ois hõ cognoſcit mẽdax. Sed notãdũ
q premittitur. Ego dixi in exceſſu mentis
mee. Per exceſſum ergo mẽtis etiã ſemetip
ſum trãſiſſe: cũ de hois ãlitate definiuit. Ac
ſi patenꝰ dicat: De falſitate oium hominum
inde veram ſentiã ptuli: vñ ego ipe ſup ho/
minẽ fui. Intñ vo z ipe mẽdax: inq̃tuz hõ
intñ aũt oino non mẽdax: inq̃tũ p exceſſuz
mentis ſup hoiem. Sic itaq̃ ſic pfecti omẽs
q̃uis adhuc aliq̃d turbulentũ de infirmita/
te carnis tolerãt: iam tamẽ intrinſecus tran/
quilliſſimo ſecreto pſuunꝰ p ptemplationez
mentis vt quicq̃d accidit exteri⁹ in nullo tur
bet interi⁹. Vñ btũs Iob ſecuritatez in ſe eſſe
A mẽtis oſtendẽs: poſtq̃ de ſe tot vtutũ prędi
camẽta ptulit: h̃ qõ pmiſim⁹ ſecut⁹ adiũxit.

Dilatauit multitudinẽ nimiã XVI
et deſpectio ppinquoz terruit me:
nõ magis tacui nec egreſſus ſuz oſti/
um. Ac ſi apti⁹ dicat: Turbatis ꝓtra me ex
trinſecus alijs ipe in me intrinſecus imptur
babilis mãſi. Quid nãq̃ in h̃ loco oſtiũ niſi
os debem⁹ accipe? Per h̃ quippe q̃ſi egredi
mur dũ verbis q̃bus poſſum⁹ ſecreta noſtri
cordis aperim⁹: z q̃les intus manem⁹ in con
ſciẽtia: tales foras egredimur p linguã. Sũt
vo nõnulli qui oino deſpici metuũt: ac ne vi
les fortaſſe iudicenꝰ: ſapientes videri appe/
tunt. Ibi cogunꝰ oſtiũ egredi: qz pulſati ꝓtu
melijs: q̃q̃ magni apud ſe lateãt loq̃ntes de/
nunciant. Dũq̃ per impatiẽtiã victi quedã
de ſe que neſciebanꝰ pdunt tanq̃ per oris
oſtiũ egrediunꝰ. Unde btũs Iob dicturuſ q̃
non fuiſſet egreſſus bene p̃miſit tacui: qz vi-
delicet impatiẽtia turbatus: a domo ꝓſciẽtie
B exiſſet ſi tacere neſciſſet. Sancti eteni viri in
cõmotionis temptatiõe ſemetipos oſtende/
re oino refugiũt: z cum audiẽtib⁹ pdeſſe ne/
queunt etiam deſpici tacentes volũt: ne de/
ſapientie ſue oſtentatiõe glorienꝰ. Cunq̃ ali
quid dicũt prudenꝰ: non querunt gloriã ſuã
ſ auditoꝝ vitam. Cum vo ꝓſpiciunt qz au/
ditoꝝ vitam loquẽdo lucrari non poſſunt ta
cendo abſcondũt ſcientiã ſuam. Ad imitan/
dum quippe viam domini: quaſi ad quod
dam nobis propoſitũ ſignum currim⁹. Ip/
ſe enim quia herodem vidit nõ profectũ que
rere: ſed ſigna vel ſcientiam velle mirari req̃
L ſitus ab eo tacuit: z quia conſtanꝰ tacuit ab
Lu.23. eo irriſus exuit. Scriptum nanq̃ eſt: Hero
des autem viſo ieſu gauiſus eſt valde: erat
enim cupiens ex multo tempore videre eum
eo q̃ audirẽt multa de illo: z ſperabat ſignũ
aliquod videre ab eo fieri. Ubi z ſubditur:
Interrogabat autem illum multis ſermoni/
bus: at ipe nihil illi reſpondebat. Tacẽs vo
domin⁹ q̃q̃ ſit deſpectus oſtenditur cum illic
ꝓtinus ſubinferꝰ. Spreuit autem illum he/
rodes cum exercitu ſuo z illuſit. Nõ videlz
factum oportet nos audiẽtes diſcere vt quo
tiens auditores noſtri: noſtra volunt q̃ſi lau
danda cognoſcere: non autem ſua peruerſa
mutare oino taceamus: ne ſi oſtẽtatiõis ſtu/
dio verbum dei loquimur z illorum culpa q̃
erat eſſe non deſinat, z noſtra q̃ non erat fiat.

Dicat fortaſſe aliq̃s. Unde XVII A
nouimus quo corde quis audiat?
Sed multa ſunt: que audientis ani/
mũ produnt maxie ſi auditores noſtri z ſem
per laudant qõ audiunt: z hunq̃ qõ laudãt
ſequuntur. Hanc inanem loquẽdi gloriaz p
dicator egregius fugerat cum dicebat: Non 2.Cor.2.
enim ſumus ſicut plurimi adulterãtes ver/
bum dei ſed ex ſinceritate: ſ ſicut ex deo co/
ram deo i chriſto loq̃mur. Adulterari nãq̃
eſt verbum dei: aut aliter de illo ſentire q̃ ẽ:
aut ex eo non ſpirituales fructus ſed adulte/
rinos fetus querere laudis humane. Ex ſin
ceritate vo loqui eſt: nil i eloquio extra quã
oporteat querere. Sicut ex deo autem loq̃/
tur qui ſcit non ſe a ſe habere: ſ ex deo acce/
piſſe quod dicit: Coram deo vero loquitur
qui in omne quod dicit non humanos fauo
res appetit: ſ omnipotentis dei preſentie in/
tendit: non ſuam ſ auctoris gloriaz requirit.
Qui autem ſcit ex deo ſe accepiſſe quod di/
cit: z tamen dicendo propriam gloriam que
rit: ſicut ex deo loquitur ſ non coram deo qz
eum quem cordi ſuo non pponit cum predi/
cat: quaſi abſentem putat. Sz ſancti viri ex B
deo loquunꝰ z coram deo: quia ab eo ſe ſci/
unt habere qõ dicunt z ipſum ſuis ſermoni/
bus adeſſe iudicem adiutoremq̃ conſiderãt
Unde fit vt cum ſe a proximis deſpici agno
ſcunt ſua q̃q̃ dicta vite audientiũ non pdeſſe
abſcondant q̃te vtutis ſint: ne ſi ſecretum
cordis inutiliter ſermo prolatus aperiat ad
inanem gloriam ꝓrumpat. Beatus igiꝰ Iob
inter obſtinatas mentes nõ appetens ex vir
tutis ſue patefactione clarescere ait: Si de/
ſpectio propinquorum terruit me z non ma
gis tacui nec egreſſus ſum oſtium. Qui enim
per humilitatem ſolidus nequaq̃ deſpici ti/
muit hunc vt foras linguam eiceret: in pati
entia non euicit. Ubi bene premittitur: ſi ex C
paui ad multitudinem nimiam vt cuius con/
ſtantie fuerit agnoſcaꝰ: qz videlz nequaq̃
terret exterius numer⁹ boium quez non de/

uastat interius turba vitioꝝ. In hac eteniꝫ vita ꝙ nulla ꝓspera appetit: nulla ꝓculdubio adūsa ptimescit. Que. ſ. verba ſi ad intellectū myſticū trahim⁹ in eis citius opationē noſtri redēptoris inuenim⁹. Ipe quippe ad multitudinē nimiā non expauit: qui ꝓsecutores ſuos cū gladijs ⁊ fuſtib⁹ venientes vinctīs reſpōſiōe pculit dicens: Ego ſum. Ipſuꝫ deſpectio ꝓpinquoꝝ nō terruit: qui nos ab eternis ſupplicijs liberans palmas in facie eq̄nimitē accepit. Ipe tacuit ⁊ hoſtiuꝫ egreſſus non eſt: qui ſb ipa iam hora paſſiōis cuꝫ humanitatis infirma pateret diuinitatis potētiam exercē noluit. Mediatoꝛ quippe dei et hominū q̄ſi egredi hoſtiū fuiſſet: ſi cū tenere tur vt homo maieſtatis ſue potentiaꝫ voluiſſet oſtēdere: ⁊ per diuinitatis magnitudinem ſuſcepte carnis infirma trāſire. Ut eniꝫ aptus homo moꝛi poſſet: de⁹ māſit occultus
1.Coꝛ.2. q⁹ ſi cognouiſſent: nunq̄ dñm glorie crucifixiſſent. Nō eſt ergo egreſſus hoſtiū qui ⁊ requiſitus a pilato tacuit: atq̄ inter ꝓſecutoꝝ manus ⁊ coꝛp⁹ paſſioni obtulit qđ ꝓ electis aſſumpſerat: ⁊ reſiſtentib⁹ noluit demōſtra-
ps.87. re qđ erat. Vñ etiā ps. dicit: Poſuerūt me i abominationē ſibi tradit⁹ ſum ⁊ nō egrediebar. Cū eni deſpicerēt quia homo videbat egreſſus eſſet: ſi occultaꝫ maieſtatē ſuā oſtētare voluiſſet. Sed quia infirmitatē ꝓdidit: potentiā abſcondit: in eo qđ ꝓſecutoꝝ ſuis incognit⁹ māſit ad eos mīme exiuit. Qui tamen ad electos exit: quia diuitatis ſue ſuauitatē querentib⁹ aperit. Vñ ei per ꝓphetā dicit: Exiſti in ſalutē populi tui: vt ſaluos faciās chriſtos tuos. Sequit. V XVIII

Ter. A Quis mihi tribuat adiutoꝛez vt deſiderīū meū oīpotēs audiat. Sanctus vir poſtq̄ tot virtutū ſuarū ſblimia geſta narrauit: ſciēs qđ iſtis meritis ad ſummā puenire neq̄at: adiutoꝛē querit. Et quez nimirū niſi vnigenitū dei filiū ꝓtemplat⁹ qui humanā naturā in hac moꝛtalitate laboꝛantem dum ſuſcepit adiuuit. Ipe quippe adiuuit hoiem factus homo: vt q: puro hoi via redeūdi non patebat ad deū: via redeūdi fieret per hoiem deū. Longe quippe diſtabamus a vſto ⁊ imoꝛtali: nos moꝛtales ⁊ iniuſti. Sed inter imoꝛtalē iuſtū ⁊ nos moꝛtales iuſtos apparuit mediatoꝛ dei ⁊ hominuꝫ moꝛtalis ⁊ iuſt⁹ qui ⁊ moꝛtē hret cū hoibus et iuſticiā cuꝫ deo: vt q: p ima nra longe diſtabam⁹ a ſūmis i ſeipo imo iūgēt ima cū ſūmis: atq; ex eo nob via redeūdi fieret ad deū ꝙ cū ſummis ſuis ima nra copularet. Hūc ergo btūs Iob p totius eccleſie ſignificationez loq̄ns mediatoꝛē req̄rit: qui cū dixiſſz: Quis mihi tribuat adiutoꝛē apte ſbdidit vt deſideriū meū oīpotēs audiat. Sciebat quippe q̄ ad requiē liberatiōis eterne hūane ꝓces niſi ꝓ aduocatū ſuū audiri nō poſſent: de q̄ ꝓ iohannē apoſtolū dicit: Si q̄s peccauerit: ad-
1.Jo.3. uocatū habem⁹ apud pꝛem ieſum chriſtum iuſtū: ⁊ ipe eſt ꝓpitiatio ꝓ pctis nr̄is: nō ꝓ nr̄is autē tm̄: ſ etiaꝫ ꝓ totius mūdi. De quo
Ro.8. paulus apl's dicit: Chriſt⁹ ieſus qui moꝛtu⁹ eſt ꝓ nobis: imo q̄ ⁊ reſurrexit: q̄ eſt in dextera dei: q̄ etiā interpellat ꝓ nobis. Unigenito eni filio ꝓ hoie interpellare eſt: apd coeternū pꝛem ſeipm hoiez demōſtrare: eiq̄ ꝓ humana natura rogaſſe eſt: eandē naturam in diuinitatis ſue celſitudie ſuſcepiſſe. Interpellat igitur ꝓ nobis dñs non voce: ſ miſeratione: q: qđ dānari in electis noluit: ſuſcipiendo liberauit. Adiutoꝛ ergo querit vt deſideriū exaudiat: q: niſi ꝓ nobis interpellatione diatoꝛis incederet ab aure dei ꝓculdubio nr̄arū pꝛecū voces ſilerēt. Notanduꝫ q̄ eſt ꝙ nequaq̄ dicit pꝛeces ſ deſideriū meū omnipotēs audiat: vera quippe poſtulatio non in oꝛis eſt vocib⁹: ſ in cogitationib⁹ coꝛdis. Valentioꝛes nāq; voces apud ſecretiſſimas aures dei nō faciūt verba noſtra: ſ deſideria. Eternā eteni vitā ſi oꝛe petim⁹ nec tm̄ coꝛde deſideram⁹ clamātes tacem⁹. Si vo ōſidera m⁹ ex coꝛde etiā cū oꝛe ꝓticeſcim⁹ tacētes clamamus. Hinc eſt ꝙ in heremo ꝓpulus vocibus pſtrepit: ⁊ moyſes ad ſtrepitū verborū tacet: ⁊ tm̄ ſimiles aure diuine pietatis auditur cui dicit: Quid clamas ad me. Intus q̄ i deſiderio eſt clamoꝛ ſecret⁹ q̄ ad hūanas aures nō ꝓuenit: ⁊ tm̄ auditū ꝓditoꝛis replet
Mat.6. Hinc ē ꝙ āna ad templū pgēs: oꝛe q̄dē tacuit: ⁊ tm̄ tot ſui deſideriꝝ voces emiſit. Hinc in euāgelio dñs dicit: Intra in cubiculū tuū et clauſo oſtio tuo oꝛa pꝛem tuū in abſcōdito: ⁊ pater tuus q̄ videt in abſcōdito reddet tibi. Clauſo quippe oſtio petit in cubiculo q̄ tacente oꝛe in ſpectu ſupne pietatis fundit affectū mētis. Et vox audit in abſcōdito cū ꝓ ſcta deſideria ſilenē clamat. Vñ recte q̄ ꝓ ps. dr: Deſideriū paupeꝝ exaudiuit dñs:
ps.9. deſideria coꝛdis eoꝛuꝫ exaudiuit auris ſua. Qz btūs Iob quē ſibi i exaudiēdo deſiderio adiutoꝛē querat ſbiūctis verbis apit dicēs:

Ter. A Et liboꝝ ſcribat ipe q̄ iudicat. V XIX Aꝛ ei tīnti adhuc ꝓplo lex ē trāſmiſſa ꝓ ſeruū: diligētib⁹ vo filijs euāgelij grā ē collata ꝓ dñz: q̄ ad redēptionē nr̄am veniēs nouū nob teſtm̄ ꝓdidit: ſ ō eiuſdē noſtri teſtamenti māndato diſcutēs qñq; etiā iudex

venit necessariū non est vt p expositionē cla
rescat q̄ lib̄z scribit ipse qui iudicat. Jp̄a ei
Jo.5. p se veritas dicit: ꝑ Pater nō iudicat quem q̄z
ꝫ omne iudiciū dedit filio. Erit ergo tūc au
ctor iudicij: qui nūc est ꝓditor lib̄r: vt tūc di
strictius exigat: q̄ modo māsuet⁹ iubet. Sic
nanq̄ q̄tidie ꝓspicim⁹ q̄ magr̄i pueris elemē
ta litterarū blanditēres imponūt: ꝫ hec ab eis
seuiētes exigunt: ⁊ que dant cū māsuetudie
cū verbere requirūt. Blanda nanq̄ nūc so
lent eloqui diuini mandata: ꝫ erunt aspa in
exactione sentiēda. Mansueta modo ē am
monitio vocantis: ꝫ tūc districta ventura est
iusticia iudicis: eoq̄ certū est q̄ nihil vel mi
nimi mādati sine discussiōe p̄tereat: quo vi
B delz ꝓstat: quia lib̄z scripsit ipe qui iudicat.
Quem scilicet lib̄z noui testamēti: q̄ ipe p
se humani generis redēptor in extremo ꝓde
Ezech.9. ret: Bene ezechiel ꝓpheta denūciat dicens
Ecce sex viri veniebāt de via porte supioris
que respicit ad aquilonē ⁊ vnusquisq̄ vas
interitus in manu eius. Vir q̄z vn⁹ in medio
eoz vestit⁹ lineis ⁊ atramētariū scptoris ad
renes eius. Quid nanq̄ aliud i sex viris ve
nientib⁹ nisi sex etates humani generis desi
gnant? Qui ō via porte supioris veniūt: q̄
a ꝓditione paradisi sicut ab ingressu mūdi a
supioribꝫ gnationib⁹ euoluunt: que porta
ad aq̄lonez respicit: q̄ videlz mens humani
generis vitijs aperta nisi calorez charitatis
deserens torporē mentis appeteret: ad hāc
mortalitatis latitudinē non exisset. Et vnius
cuiusq̄ vas interit⁹ in manu eius q̄ vnaq̄q̄
generatio singulis q̄busq̄ etatibus euoluta
C ante redemptoris aduētū in sua opatiōe ha
buit: vnde penam damnatiōis sumpsit. Vir
q̄z vnus in medio eoz vestit⁹ lineis. Qr re
demptor noster est etiā de sacerdotali tribu
iuxta carnem parētes habere dignat⁹: vesti
tus lineis venire phibeb̄. Vel certe q̄ linū ō
terra: non aūt sicut lana de corruptibili car
ne nascit̄ qui indumentū sui corpis ex matre
virgine: nō aūt ex corruptiōe cōmixtiōis sū
psit: pfecto ad nos vestitus lineis venit. Et
atramētariū scptoris ad renes ei⁹. In renib⁹
posterior corpis pars ōsigta ē. Et q̄ ipe dñs
p⁹ q̄z p nob mortu⁹ ē: resurexit ⁊ ascēdit in ce
lum: tūc testamētuz nouū p aplos scpsit. vir
iste atramētariū ad renes habuit. Qui ei scri
ptura testamenti noui post q̄z decessit ꝓdidit
atramētariū q̄si a tergo portauit. Hoc ergo
atramētariū viro lineis vestito inherere cō
siderat q̄ dicit ⁊ librum scribat ipe q̄ iudicat.
Sed cur beate iob ab eo q̄ iudex est lib̄z scri
bi desideras? Sequitur. XX

Et in hūero meo portā illū vt circūdē illū quasi coronā mihi. Lib̄z quip pe in hūero portare est: scriptura sa craz operando pficere. Et notandū q̄z ordina te describit ⁊ prius in hūero portare: ⁊ post modū sicut corona circūdari: q̄ videlz sacri eloquij mādata: si modo bene portāt in ope post nob coronā victorie exhibēt in retribu tione. Btūs aut̄ iob cur scribi lib̄z a iudice postulat: qui ad testamēti noui puenire tpa non valebat. Sed sicut sepe iam dictū est ele ctorū vocib⁹ vnit: atq̄ ex eoz significatione postulat q̄d ꝓfuturū eis p oīa ꝓuidebat. Jp se nanq̄ p spīm hūc apud se lib̄z iam duduz tenebat: quē p gr̄az aspiratiōis acceperat ⁊ viuendo cognoscē: ⁊ ꝓuidēdo nūciare. Sed inter hec sciendū est: quia cum eiusdem sacri eloquij p̄cepta cogitam⁹: cūq̄ mentē a vite corruptibilis amore diuertim⁹: quasi q̄busdam cordis passib⁹ ad interiora ꝓperamus. Nemo aūt infima deserens: repēte fit sūmus quia ad obtinendū pfectiōis meritū dū quo tidie mens in altum ducit̄: ad h̄ ꝓculdubio velut ascensiōis cuiusdā gradib⁹ peruenit̄. Vñ hic q̄z apte sbiungit̄: ꝫ Per singulos gra dus meos ꝓnūciabo illū. Be his q̄ppe me rito⁹ gradib⁹ p ps. dicit̄: Ambulabūt ō vir Ps.83. tute in virtutē. Be his iterū sctām ecclesiaz ꝓtemplat⁹ ait: Deus in gradib⁹ eius dino B scetur dū suscipiet eam. Neq̄ eni sicut dictū est repente ad summa puenit̄: ꝫ ad virtutuz celsitudinē p incremēta mens ducitur. Hinc nanq̄ est q̄ ꝓpheta isdem iterū dicit: Exci tatus suz: defecit paulisper spūs me⁹. Quid est itaq̄ q̄ ait: spūs meus: nisi spūs hois vi delicet spūs elatiōs? Et q̄ p occultā gratiā ad amorem dei tempata desup mēsura ꝓfici mus: q̄to in nob q̄tidie de dei spū virt⁹ cre scit tāto noster spūs deficit: qui spūs errorīs quia nō a nob subito penit⁹ amputat̄: bene paulisper defecisse phibeb̄. Tunc vo in deo plene ꝓficim⁹: cū a nobis fundit⁹ ipsis defe cerim⁹. Hec itaq̄ crescentiū mēsure virtutū sancti viri vocib⁹ gradus dicūt̄. Electus ete nim quisq̄ a rudimenti sui ꝑnis teneritudine inchoās: ad robusta postmodū ⁊ fortia ꝓua lescit. Q̄d apte in euāgelio demōstrat veri Mar.3. tas dicēs: Sic est regnū dei quēadmoduz si iactet hō sementē in terra ⁊ dormiat: ⁊ resur gat nocte ac die ⁊ semen germiet: ⁊ increscat dū nescit ille. Cui⁹ nimirū semis incrementa C denūciāt adiūgit: Ultro eni terra fructificat p̄ mū herbaz deinde spicam: deinde plenū frumentū in spica. Cuius ꝓfect⁹ quoq̄ etiā finem sbrogat dicens: Et cuz exierit ꝓduxerit

fructus: statim mittit falcez: quoniã venit tẽ
pus messis. Ecce veritatis voce per ãlitatẽ
frugum: distincta sunt incremẽta meritoꝝ.
Ait enĩ: primũ herbam deinde spicam: dein
de plenũ frumentũ in spica. An non herba
Mar.14. adhuc tunc fuerat petrus cum ab ancille oze
sbito vnius flatu sermonis inflexus est: iam
quidem per deuotionẽ viridis: ꝙ adhuc per
infirmitatez tener. Plenũ ẏo frumentuz in
spica inuentus est: quãdo psequentibꝫ pnci
Act.5. pibus resistebat dicens: Obedire oportet
deo magis ꝙ hoibus. Plenũ frumentũ in/
uentus est: quando in tritura psecutiõis tot
verba pertulit: ⁊ tamen nequaqz palearũ
more iminutus est: ꝙ granũ integrum man/
sit. Paulisper quippe in vnaquaqz anima
(vt ita dicam) interne gratie humor exube/
rat: vt herba in frugem crescat. Nemo ergo
quemlibet primũ cum adhuc herbaz videt
de frumento desperet. Ab herbarũ quippe
foliis que huc illucqz mollit: defluũt surgen
A tia frugum grana solidanꝫ. ℣ XXI
Bene autem daniel pphẽta loquen/
te ad se dñm dũ positionẽ nobis sui
corporis insinuare studuit: hec meritoꝝ in/
Dañ.10. crementa signauit. Ait enĩ: Audiui vocem
verboꝝ: ⁊ audiens iacebã prosternatus super
faciem meam: vultusqz meus herebat terre.
Et ecce manu tetigit me: ⁊ erexit me sup ge/
nua mea ⁊ super articulos manuũ mearum
et dixit ad me: Daniel vir desideriorum intelli
ge verba que ego loquor ad te: ⁊ sta in gra/
du tuo: nũc enim missus sum ad te. Cũqz di/
xisset mihi sermonẽ istum steti tremens. Et
ait ad me: Noli metuere. Quam videlz posi
tionẽ sui corpis dũ verba intrintrinsecus lo
quentis audiret: nequaqz nobis tanta cura
exprimeret si a mysteriis vacare cognouisset.
In scriptura enĩ sacra iusti viri non solũ qd
dicunt pphetia est: ꝙ etiam plerũqz qd agũt
Vir itaqz sanct⁹ interius mysteriis plen⁹ p
positionẽ quoqz corporis exprimit virtutez
vocis: ⁊ per hoc qd primũ in terra prostratus
iacuit ac per ho qz se postmodũ in manuũ sua
rum articulis ⁊ genibus erexit: per hoc qd
ad extremũ erectus quidem ꝙ tremens pfi/
tit: in semetipo nobis omnẽ ordinẽ nostri p
B fectus innotescit. Verba enĩ dei in terra ia/
centes audimus: cum in peccatis positi: cuz
terrene pollutioni piuncti: sanctoꝝ voce spi
ritualia precepta cognoscim⁹. Ad que prece
pta quasi super genua: ⁊ super manuũ nra/
rum articulos erigimur: quia a terrenis pta
gijs recedẽtes quasi iam ab infimis ventrez
nostrũ leuam⁹. Sicut ẽnĩ totus terre inhe/
ret: qui prosternat⁹ iacet: ita q̃ in genib⁹ ⁊ ma/
nuũ suarũ articulis incuruat: inchoãte pfe/
ctu ex magna iam parte a terra suspenditur.
Ad extremũ ẏo voci dñice erecti quidẽ sed
tremẽtes assistim⁹: cuz a terrenis desiderijs
pfecte sbleuati: verba dei quo plen⁹ cogno/
scimus plus timem⁹: Adhuc enĩ quasi in ter
ra iacet: qui ad celestia erigi terrenoꝝ desi/
derijs negligit. Quasi sbleuat⁹ autẽ adhuc i
manib⁹ ⁊ genib⁹ incumbit: qui quedam iaz
ptagia deserit: ꝙ quibusdam adhuc terrenis
opibus non ptradicit. Jam ẏo ad ẏba dei
erectus assistit: qui pfecte mentẽ ad sublimia
erigit ⁊ p imũda desideria incuruari ptem/
nit. Bene autẽ trementẽ se stetisse indicat: qz
examen sbtilitatis interne quo plus ad illud
pficitur ampli⁹ formidat. Vbi apte diuina
voce sbiungit: noli metuere: qz cum plus ip
si qd timeam⁹ agnoscim⁹: plus nobis ẽ deo
per internã gratiaz infundit qd amem⁹: ẽti/
nus ⁊ cõtemptus noster paulisper transeat
in timorẽ: ⁊ timor trãseat in charitatẽ: vt qz
querenti nos deo p ptemptuz resistim⁹ p ti/
morem fugim⁹ ⁊ ptemptu qñqz ⁊ timore p⁹/
posito solo ei amore iũgamur. Paulisp enĩz C
etiam timẽ didicim⁹ etqz vi solius dilectiõis
inherem⁹. Appositis igit quasi quibusdam
gradib⁹ pfectus nre mentis pedem prius p
timorẽ in imo ponim⁹: ⁊ postmodũ p charu/
tatem ad alta amoris leuamus: vt ab eo qd
quisqz timet reprimat vt timeat: ⁊ ab eo qd
iam metuit sbleuet vt psumat. Hos aũt viz/
tutũ gradus nõ magni laboris est prendere:
cũ ab vna ad alerũ transit: ꝙ sbtilissima dis/
putatione res indiget: cũ mens pensare niti/
tur in vna eadẽqz virtute quib⁹ pfectis sue
gradib⁹ eleuet. Ut enĩ prima elemẽta ẏtu/
tum fidem scilicet ⁊ sapiam loquar obtineri
singula pfecte nequeũt: nisi ad hec distinctis
ordinatisqz modis quasi q̃busdam gradib⁹
ascendam⁹. Ipa enĩ fides que ad bona alia
pfecte capescẽda nos imbuit: plerũqz in ex/
ordijs suis ⁊ nutat: ⁊ solida est: ⁊ iam certissi/
me habetur: ⁊ tamẽ ẽ eius fiducia adhuc sb
dubitatiõe trepidat. Pars nanqz eius pus
accipit: vt in nobis postmodũ pfecte com/
pleatur. Si enĩ certo gradu in credentis mẽ
te non pficeret: req̃situs in euãgelio pater sa/
nandi pueri non dixisset: Credo dñe: adiu/ Mar.9.
ua incredulitatẽ meã. Adhuc ergo ascende/
bat ad fidẽ quã iam pcepat: q̃ vno eodemqz
tpe clamabat: se ⁊ iam credere ⁊ adhuc ex in
credulitate dubitare. Hinc est etiam qz redẽ
ptori nro a discipulis dicit: Auge nob fidez
vt que iam accepta p initiũ fuerat: q̃si p aui/

A gmenta ḡduū ad pfectionē veniret. V/XXII
Ipsaq; sapia que esse bonor operū
solet magistra: anhelāti mēti p incre
menta tribuit: vt ad eaz pculdubio
moderamis gradib⁹ ascendat. Nō bñ eze/
chiel ꝓpheta figurata narratiōe denūciat: q̄
Ezech.40 de eo viro quē in excelso monte viderat nar
rat dicens: Mensus ē cubitos mille ⁊ trās/
duxit me p aquā vsq; ad talos. Rursum q;
mensus ē mille: trāsduxit me p aquā vsq; ad
genua. Et mēsus ē mille: ⁊ trāsduxit me per
aquam vsq; ad renes. Et mensus est mille:
et transduxit me per torrentem quem non
potui pertrāsire quoniam intumuerūt aque
ꝑfunde torrētis qui nō potest transuadari.
Quid nāq; millenario numero: nisi collati
muneris plenitudo signat? Cir itaq; q̄ ap/
paruit: mille cubitos metit: ⁊ ꝓpha p aquas
vsq; ad talos ducit: qr redēptor nr cū nobis
ad se ꝓuersis boni exordij plēitudinē tribuit
dono spūalis sapientie: ꝑma nri operis vesti
gia infundit. Aquā quippe vsq; ad talos ve
nire est: iam nos p acceptā sapiam desidera/
re rectitudis vestigia tenere. Qui rursuz mil
le metit: ⁊ ꝓpheta vsq; ad genua p aquā du
citur qr cū boni opis plenitudo tribuit: ad
hoc vsq; nra sapia auget: vt in prauis iam
Debre.12. actibus mīme flectat. Hinc nāq; p paulū di
B citur: Remissas man⁹ ⁊ dissoluta genua eri/
gite: ⁊ gressus rectos facite pedib⁹ vr̄is. Aq̄
ergo ad genua puenit: cū nos pcepta sapien
tia pfecte ad boni opis rectitudinē stringit.
Qui iterū metit mille ⁊ ꝓpha p aquā vsq;
ad renes ducit: qr videlz tūc in nob plenitu
do opis excrescit: qñ in nob pcepta sapiētia
omnē q̄q; mō tū est possibile delectationē car
nis extinxerit. Nisi carnis delectatio esset in
Ps.35. renib⁹ pō. mīme dixisset: Ure renes meos ⁊
cor meū. Aqua igit ad renes venit: cū dulce
do sapie etiā incētiua carnis interimit vt ea
que vere mentē poterāt delectatōis incen/
dia frigescāt. Qui adhuc mēsus ē mille: tor/
rentē videlz quē ꝓpheta ptrāsire nō potuit
C de quo etiā dicit: qñ intumuerūt aque ꝑfū/
de torrentis q̄ nō pōt trāsuadari. Percepta
nanq; pfectiōe opis: ad ꝓtemplationē veni
tur. In q̄ scilicet ꝓtēplatiōe: dū mens in altū
ducit: sbleuata videt in deo: qr nō pōt pene/
trare qđ videt: ⁊ q̄si tangit aquam torrentis
quā ptrāsire nō valet: qr ⁊ intuet speculan/
do qđ libeat: ⁊ tam hoc⁹m pfecte nō valet
intueri qđ libet. Propheta ḡ q̄ñq; ad aquā
puenit: quā nō ptransist: qr ad ꝓtemplatio/
nē sapie cū ad extremū ducimur: ipa ei⁹ im/
mensitas que ex se hoiem sbleuat ad se hūa/
no animo plenā cognitionē negat: vt hāc et
tangēdo amet ⁊ tñ nequaq; ptranseūdo pe/
netret. Btūs igit iob h̄ incremēta vtutū qr
distincte hoib⁹ supno munere tribui cōspe/
xit: gradus vocauit: qñ p ipos ascendit: vt
ad celestia obtinēda veniat. Sacri itaq; li/
bri. id est. diuini eloquij memoriā faciens di/
cit: per singulos gradus meos ꝓnūciabo il/
lum: quia nimirū ille ad doctrinā dei veraci/
ter ascendit: qui ad obtinendā hanc gradib⁹
sancte opationis eruperit: ⁊ quasi p singlos
grad⁹ suos libeq; ꝓnūciat qui percepisse se
eius scientiā non per verba tñmodo ꝫ etiaz
per opa demonstrat. Unde adhuc subdit.
Et quasi ꝓncipi offeram eum. Omne eni qđ
offerimus: in manib⁹ tenem⁹. Veniēti ergo
ad iudiciū p̄incipi libq; offerre est: verba p/
ceptoq; illius in actione tenuisse. Sequitur.

Ex. A Ja aduersum me terra mea V/XXIII
clamat: ⁊ cum ipa sulci eius deflent:
si fruct⁹ eius comedi absq; pecunia
et animā agricolarū eius aflixi: p frumento
oriatur mihi tribulus: ⁊ pro hordeo spina.
Quid est clamare terram: deflere sulcos: ⁊
fructus ꝓprios emēdo comedere. Cui nūq;
necesse est sua emere? Quis clamantē audi/
uit terram? Quis sulcos deflentes vidit? Et
cū sulci terre semp ex terra sint: quid ē q̄ p/
nunciatiōe distincta ⁊ clamasse terrā: ⁊ sulci
eius cum ea deflesse deneganē? Cum eni nī/
hil sit aliud sulcus terre q̄ terra: magne di/
stinctiōis ratione non caret: dum sbiūgit: et
cum ea sulci eius deflent. Qua videlz in re
quia ordo historie deficit sese nobis intelle/
ctus mysticus quasi aptis iam foris ꝓsten/
dit. Ac si patenē clamet: Quia rationē lutte/
re defecisse cognoscitis: nimiruz restat vt ad
me sine dubitatiōe redeatis. Omnis eni qui
vel puato iure domesticā familiā regit: vel p
vtilitate cōmuni fidelib⁹ plebib⁹ ꝓeest: in h̄
q̄ iura regimis in cōmissis sibi fidelib⁹ possi/
det: quid aliud q̄ terram incolendaz tenet?
Ad hoc quippe diuina dispensatiōe ceteris B
vnusquisq; ꝓponit: vt sbiectoq; anim⁹ q̄si
subacta terra p̄dicatiōis illius semine fecun/
detur. Sed terra ꝓtra possessorem clamat: si
contra eum qui sibi ꝓeest aliq̄d iniustū vel
priuata domus vel sancta ecclesia murmu/
rat. Clamare quippe terram est: ꝓtra regen
tis iniusticiā rationabilit subiectos dolere.
Ubi recte sbiungit. Et cum ea sulci eius de/
flent. Terra eni etiam nullis opib⁹ exculta
plerūq; ad vsum bois aliqđ alimentū ꝑfert
exarata vo fruges ad sacietatem parit. Et
sunt nōnulli qui nullo lectionis: nullo exhor

tationis vomere p̃cisi quedã bona q̃uis mi/
nima: tam̃ ex semetipsis ꝓferũt q̃si terra nec
dũ exarata. Sũt ꝙo nõnulli qui ad audiẽdũ
semp atq; ad retinẽdũ sctis p̃dicatiõibus ac
meditatiõib⁹ intenti a ꝑori mẽtis duricia q̃si
q̃dã lingue vomẽ scissi semia exhortatiõis ac
piũt: ⁊ fruges boni opis: p sulcos volũtarie
afflictiõis reddũt. Sepe ꝙo ꝓtingit: vt hi qui
p̃sunt iniusta aliq̃ faciãt: fitq; vt ipsi sbiectis
noceãt: q̃ ꝓdesse debuerãt. Que duz rudes
quiq; ꝓspiciũt cõmoti ꝓtra rectorẽ murmu/
rant: nec tñ valde ꝓximis p cõpassionẽ do/
lent. Cũ ꝙo hi qui iam aratro lectiõis attriti
sunt: atq; ad frugẽ boni opis exculti g̃uari vł
in mimis inocẽtes aspiciũt: p cõpassionẽ ꝓ/
ximis ad lamẽta ꝙtunt: qz velut sua plãgũt
ea que ꝓximi iniuste patiunt. Perfecti nãq;
cũ sp de spũalib⁹ moueant: tanto sciũt ꝺ alie
nis corpalib⁹ dãnis ingemiscẽ: q̃to iam edo
cti sunt nõ dolere de suis. Dis q̃ qui ꝓest si
uersa in sbditis exercet: ꝓtra hũc terra cla/
mat: ⁊ sulci deflent: qz ꝓtra ei⁹ iniusticiã ru/
des q̃dem populi in murmuratiõis voc⁹
erumpũt: ꝟ pfecti quiq; p prauo ei⁹ ope se i
fletib⁹ affligũt: qꝺ impiti clamãt ⁊ nõ deflẽt
hoc ꝓbatiõis vite sbiecti deflent ⁊ tacẽt. Cũ
clamãte g̃ terra sulcos plangẽ est: p ł vnde
multitudo fideliũ iuste ꝓtra rectorẽ queritꝫ:
vberioris vite hoies ad lamẽta ꝓuenire. Sul
ci itaq; ⁊ ex terra sunt: ⁊ tñ a terre vocabulo
distinguunt: qz hi q̃ in sctã ecclesia mentẽ su
am labore sancte meditatiõis excolũt: cete/
ris fidelib⁹ tanto meliores fũt: q̃to p accep/
ta semina fecũdiores operũ fruges reddunt.
Et sũt nõnulli q̃ sanctis plebib⁹ plati vite q̃
dem stipẽdia ex ecclesiastica largitate conse/
quunt: ꝟ exhortatiõis misteria debita ñ im/
pendũt. Cõtra q̃s adhuc exempluz scti viri
recte sbiungit: cũ ab eo ꝓtin⁹ sbinferꝫ. ℣ Si
fructus eius comedi absq; pecunia. Fructꝰ
eteni terre absq; pecunia comedere est: ex ec
clesia q̃dem sumptꝰ accipe: ꝟ eidẽ ecclesie p̃/
dicatiõis p̃ciũ non ꝑbere. Be q̃ videlz p̃di/
catione auctoris voce dicit: Oportuit cõmit
tere pecuniã meã nũmularijs: ⁊ veniẽs ego
recepissem vtiq; qꝺ meũ erat cũ vsura. Ter/
re igit fructꝰ absq; pecunia comedit: q̃ eccl'a
stica cõmoda ad vsuz corpis ꝓcipit: ꝟ exhor
tatiõis misteriũ ꝓpło nõ impendit. Quid ad
hec nos pastorez dicim⁹: q̃ aduentũ districti
iudicis p̃currẽtes: officiũ quidẽ ꝓconis su/
scipim⁹: ꝟ alimẽta ecclesiastica muti mãduca
mus: exigim⁹ qꝺ nr̃o debeꝫ corpori: ꝟ nõ im
pendim⁹ qꝺ sbiectoꝝ debemus cordi? Ecce
vir sctus tot in ł seculi pignoꝛib⁹ obstrictus
inter occupatiões inumeras: liber ad studiũ
p̃dicatiõis fuit. Qui fructꝰ terre nunq; sine
pecunia comedit: qz nimirũ sbdit⁹ ꝙbũ bo/
ne ãmonitiõis reddidit: a q̃b⁹ fructũ corpee
seruitutis accepit: ł nãq; debet omipotenti
deo ois qui p̃est ꝓpło: ł qui multis: ł q̃ pau/
ciorib⁹ p̃est: vt sic debita misteria a subditis
exigat: q̃tin⁹ ipe etiã quid sp ãmonitiõis de/
beat solicit⁹ attendat. Oẽs nãq; q̃ sb dispen
satione ꝺditoris vicario nob misterio iungi/
mur: sb vno ac ꝙo dño: q̃d nob aliud nisi in/
uicem serui sum⁹. Cum igit is q̃ subest seruit
ad obsequiũ: restat ꝓculdubio vt is q̃ ꝓeest
curaz solicitudis ac pietatis impẽdat. Sicq;
fit vt dũ studiose nũc seruire nob inuicez per
charitatẽ nitimur: q̃nq; cuz ꝙo dño cõmuni
exultatione dñemur. ℣ XXXIII
Sed sunt nõnulli q̃ in eo qꝺ officium ℟
p̃dicatiõis exhibẽt: alijs inuidẽt bo/
nũ qꝺ hñt: atq; ideo iam veracit nõ habent
Quib⁹ recte p iacobũ dicit: Nõ si zelũ ama Iaco.3.
rũ habetis int̃ vos: ⁊ ꝓtentiões sunt in cor/
dib⁹ vr̃is: nõ est ista sapia de sursum descen
dens: ꝟ terrena: aialis: diabolica. Un hlẽ q̃s
cũ dictũ est: si fructꝰ eius comedi absq; pecu
nia recte sbiungit: et aiam agricolarũ ei⁹ affi/
xit. Agricole quippe hui⁹ terre sunt hi: qui
minore loco positi: quo valent zelo: q̃to pñt
ope: ad eruditionẽ sctẽ ecclesie in p̃dicatiõis
gr̃a coopant. Quos videlz terre hui⁹ agri/
colas. Hoc ẽ nõ affligere: eoꝝ laboꝛib⁹ nõ in
uidere. Ne rectoꝛ ecclesie dũ soli sibi ius p̃/
dicatiõis vendicat: inuidia se mordẽte recta
dicentib⁹ ꝓtradicat. Pia eteni pastoꝝ mẽs
qz nõ ꝓpria gloria: ꝟ auctoris querit: ab om
nib⁹ vult adiuuari qꝺ agit. Fidelis nãq; p̃/
dicator optat si fieri valeat: vt veritatẽ quaz
sol⁹ loq̃ nõ sufficit oza cũctoꝝ sonent. Un cũ
iosue duob⁹ i castris remanẽtib⁹ atq; pphe
tantib⁹ vellet obsistere: recte p moysen dici/ B
tur: Quid emularis p me: q̃s tribuat vt ois Nu.11.
ppls pphetet: ⁊ det eis dñs spm̃ suũ. Pro/
phetare q̃ppe oẽs voluit: q̃ bonũ qꝺ habuit
alijs nõ inuidit. Quia igit btũs iob cũcta ł
suspense intulit etsi ea mime fecerit snigs ma
ledictiõis astringit. Sequit. ℣ Pro frumẽ/ Ter.
to oriat̃ mihi tribul⁹: ⁊ ꝓ hordeo spina. Ac
si apte dicat: Si iniustum quid erga sbditos
gessi. Si exegi debita: ⁊ ipe qꝺ debui nõ im/
pendi: si exercitationẽ boni opis alijs inuidi
ꝓ bonis que in eternuz reficiunt tribuantur
mihi in iudicio mala q̃ pũgũt. Pro frumẽto
quippe tribulus ⁊ ꝓ hordeo spina oriꝫ: cuz
in tribulatiõe vltia de q̃ remũeratio laboris
q̃rit: pũctio doloris inuenit. Et notãdũ q̃ sic

a frumẽto hordeũ distat: q̃uis vtrũq; reficiat: sic a tribulo spina: q̃uis sit vtrũq; pungat: qz tribulus mollior et ad pũgendũ sp durior ẽ spina. Ait g̃: Pro frumẽto ortus mihi tribulus: et p hordeo spina. Ac si patenter dicat: Egisse q̃dẽ et magna me bona et mima scio: ꝑ sinõ ita ẽ: p bonis magnis mala mima: et p bonis mimis mihi rndeant mala maiora. L Quãuis ꝑ intelligi et aliter põt. In frumẽto q̃p pe spũale opus qđ mẽtẽ reficit: in hordeo ãt terrenarũ rerũ dispẽsatio figurat. In q̃ sepe dum seruire infirmis: atq; carnalibus cogimur: q̃si sua iumẽtis alimẽta prepam⁹ atq; ip se nr̃oz vsus operum q̃si more hordei hz alid q̃d de ammixtione palearũ. Et plerũq; cõtingit vt rector q̃ pest duz iniusta ꝯ sbditos exercet dũ nullo bonos blãdimẽto refouet: dũ qđ graui⁹ est bñ opantes q̃sq; ex inuidia affligit: etiã quedam bona aliq̃n faciat: ac si frumentũ serat: seseq; in dispẽsandis terrẽis reb⁹ nõnunq; nõ auaricie studio ꝑ vtilitate carnaliũ misceat et sic eiusdẽ laboris fructũ vel vt messez hordei expectet ꝑ sbiecti quiq; p eo qđ in maximis g̃uant gaudẽ in ei⁹ bonis mimis nequeũt: qz nec op⁹ placet qđ alteri⁹ opis iniusticia polluit: nec ipa terrenarũ rerũ dispẽsatio p vtilitate sbditoz suscipit credit: q̃n is q̃ preest anhelare p auariciã videt. Vñ fit vt ad ipsa etiã pauca bona q̃ faciri int multa mala ꝓsiderãt: non laudes: ꝑ gemit⁹ reddãt: atz infirmãtes murmurẽt dum ꝑpendũt puri opis nõ esse qđ vident. Ait g̃: B Si adũsũ me terra mea clamat et cũ ipa sulci ei⁹ deflent: si fruct⁹ ei⁹ comedi absq; pecunia et aiaz agricolarũ ei⁹ afflixi: p frumẽto ortus mihi tribulus et p hordeo spina. Ac si aperte dicat: Si mag̃ que debui solicite non feci: pũctiões murmuris a sbiectis recipiã etiã ꝺ bono qđ feci. Si neglexi exhibere qđ foueat iuste in q̃relã psiliẽs eoz lingua me pungat. Qua in re ip solicita ꝓsideratiõe pẽsandũ est ne aut hi q̃ preẽsũt exẽpia mali opis sbiectis põbeãt: eorũq; vitã sue gladio prauitatis extinguãt: aut hi q̃ alieno regimi sbiacẽt facile iudicare audeãt facta rectoz: atz p ꝺ qđ de his q̃ sibi plati sũt murmurãt: nõ hũano ꝑ ei q̃ cũcta dispõit dino ordini ꝯdicãt. Illis nãq; dr: Oues mee bis q̃ pculcata pedib⁹ vr̃is fuerãt pascebant: et q̃ pedes vr̃i turbauerãt ꝺ bibebãt. Oues eni turbata pedib⁹ bibũt cũ sbiecti ea ad exẽplũ viuẽdi appetũt q̃ prelati quiq; prauo ope pũtant. Ait ꝯ a platis hi audiũt. Nos eni q̃d sum⁹: Ne ꝯ nos ẽ murmur vr̃m ꝑ ꝯ dñm. Qui eni ꝯ suppositã sibi ptatẽ murmurat: liquet qđ illũ redarguit q̃ eandẽ hoi ptatẽ dedit. Tãdẽ bti iob plenas mystica virtute sniãs in q̃b⁹ ꝯ amicoz vba respondit deo largiẽte digessim⁹: nũc supest vt ad heliu vba veniam⁹: q̃ tãto g̃uiori circumspectiõe pẽsanda sunt: q̃to t p iuuẽtutis audaciã spũ feruentioze pferunt.

Incipit Quinta pars Moralium Sancti Gregorij Liber XXIII

Capitulum I

Prefationez A huiusmodi opis totiẽs necessario repeto: q̃tiẽs ad ꝺ in distinctiõe volumi locutiõis mee pensatione succedo: vt cum legẽdi exordiũ sumit⁹ p⁹ ipa memorie lectionis causa renouet: et tanto robustio⁹ surgat doctrine edificiũ: q̃to ex ꝓsiderata cause origine studiosi⁹ ponit in mẽte fundamtũ. Beatus iob deo soli sibiq; cognit⁹ in trãquillitate ad nr̃am noticiã pducẽd⁹ tact⁹ ẽ verbere: vt odorẽ suarũ virtutũ tãto lati⁹ spergeret: q̃to more aromatũ meli⁹ excitẽtiõe flagret. Nouerat in bonis pie sbditos regẽre: et a malis se districte custodire. Nouerat bñ vti rebus habitis: ꝑ nesciebam⁹ si patiẽs pmaneret ablatis. Nouerat q̃tidiana deo p sanis pignoribus sacrificia soluere: ꝑ incertũ erat si ei gratũ sacrificiũ et orbat⁹ imolaret. Ne q̃d vitij salus tegeret: dignũ fuit vt hoc dolor aperiret. Data itaq; est ꝯ sctõ virũ hosti callido temptandi licẽtia: q̃ duz bona ei⁹ multis cognita interimere appetit: etiã bonuz patie qđ laterabat oñdit: et quẽ se angustare pseq̃ndo crediderit flagellis auctũ et in exẽplo dilatauit: nec sine g̃ui arte exercuit licentiã quam accepit. Nã cõbussit greges: extinxit familias: obruit heredes: pcussit salutẽ corpis: et ad intoxãndũ g̃uioris rẽptatiõis iaculũ linguã seruauit vtoris q̃tin⁹ sct⁹ viri fortẽ ac solidũ pectus et p dãna rerũ dolor sterneret: et p vba ꝓiugis maledictiõe pfoderet: ꝑ q̃t vulnera a semẽs intulit: tot sctõ viro nesciẽs victorias miscuit. Nã fidelis dei famulus vno eodẽq; tempore inter vulnera et vba depr̃hẽsus: et dolẽtẽ carnẽ eq̃nimit̃ ptulit: et decipiẽtẽ ꝓiugẽ pudenter increpauit. Antiqu⁹ itaq; hostis q̃ vinci se i domesticis. doluit ptin⁹ exteriora req̃siuit. Amicos nãq; ei⁹ ꝺ locis singul⁹ q̃si pro exercẽda charitate cõmouit: eorũq; ora sub spẽ ꝓsoatiõis aperuit: ꝑ p ꝺ iacula increpationis intorsit: q̃ eo duri⁹ cor secure audiẽtis infigerẽt: q̃ int ostẽsę et nõ seruate charitatis te

nebr̃as imp̃rouisa vulnerarẽt. ꝓ Post hos q̃z ad ꝓrumelias etiã heliu iunior excitatur: vt tranq̃llitatẽ tãte mãsuetudis saltẽ dediĝta le uitas pturbaret etatis. Hz ꝫ tot antiq̃ hostis machinas stetit inuicta ꝓstãtia: stetit eq̃nimitas infracta. Nã vno eodẽq̃ tpe ꝟbis adũsantib⁹ opposuit prudẽtiã: reb⁹ vitã. Nemo igit̃ sctñ virũ q̃uis de illo apte post flagella scriptũ sit. In olb⁹ his nõ peccauit iob labijs suis: saltẽ postmodũ in ꝓtentiõe amicorũ estimet int̃ verba deliquisse. Sathan q̃p pe temptationẽ illi⁹ expetijt: ꝫ de⁹ q̃ hũc laudauerat in seipo ei⁹ intentionẽ certamis accepit. Quisq̃s ĝ beatũ iob deliquisse in suis sermonib⁹ querit̃: q̃d aliud q̃z deuz q̃ ꝓ illo ꝓposuit pdidisse ꝓfitet̃. Q: ꝟo antiq̃ p̃res fructiferis arboꝛib⁹ similes: nõ solũ pulchri sunt p spẽm: ꝫ etiã vtiles p vbertatẽ sic eoꝛũ vita pẽsanda ẽ: vt cũ miramur q̃ sit viriditas in hist̃oꝛia: inueniam⁹ ꝛ q̃z ta sit vbertas i allegoꝛia: q̃ten⁹ cũ blandũ est qđ in foljs redolet: coĝscam⁹ vt q̃z dulce sit qđ in fructib⁹ sapit. Nullus q̃ppe supne adoptiõis gr̃am habuit: nisi q̃ hãc p cognitionẽ vnigeniti accepit. Signũ quippe ẽ: vt ipe in eoꝛ vita ꝛ lingua resplẽdeat: q̃ eos vt resplẽdere mereant illustrat: nã cũ in tenebꝛis lucerne lumẽ accendit̃: p⁹ lucerna eadem q̃ videri cetera efficit videt̃. Uñ necesse ẽ vt si vere intẽdim⁹ illumiata cernere: studeam⁹ mẽtis oc'os ad ipm illuminãs lumẽ apire. Q̃ nõ in eisdẽ beati iob sermõib⁹ etiã remotis allegoꝛiarũ vmbꝛis q̃si depsitis alte noctis tenebꝛis choꝛusci moze ptrãseũtis intermicat cũ ꝛ: Scio q redẽptoꝛ me⁹ viuit: ꝛ in carne mea videbo deum. Hoc nimiꝛũ in nocte histoꝛie paulus lumẽ inuenerat cũ dicebat: Oẽs i moyse baptizati sunt in nube ꝛ i mari: ꝛ oẽs eandẽ escam spũalẽ mãducauerũt: ꝛ oẽs eundez potũ spũalem biberũt. Bibebãt aũt de spũali: ꝓseq̃nti eos petra: petra autẽ erat chr̃istus. Si igit̃ redẽptoꝛis spẽm petra tenuit: cur nõ figurã illi⁹ btũs iob insinuet: q̃ eũ quez voce ꝓtulit etiã passiõe sig̃uit? Uñ ꝛ non imerito iob videz dolẽs ꝛ: q: illi⁹ in se imaginẽ exp̃mit de q̃ per esaiã longe añ annũciat̃: qđ dolozes nr̃os ipe portauit. Sciendũ q̃z ẽ: q redemptoꝛ nr̃ vnã se psonã cũ sctã eccl̃ia quaz assumpsit exhibuit. Se ipo eni ꝛ: Qui ẽ caput chr̃ist⁹. Rursumq̃z ꝛ ei⁹ eccl̃ia scriptũ ẽ. Et coꝛp⁹ chr̃isti qđ est eccl̃ia. Btũs igit̃ iob q̃ mediatoꝛis typuz eo veri⁹ tenuit: q̃ passionẽ illi⁹ ñ loq̃ndo tñmõ: ꝫ etiã patiẽdo ꝓphetauit: cũ in dictis factisq̃z suis exp̃ssiõi redẽptoꝛis initiũ repẽtę ad significationẽ coꝛpis aliq̃n deriuat̃: vt q̃ chr̃istũ ꝛ eccl̃iã vnã p̃sonã credim⁹: ꝫ etiã vni⁹ psone actib⁹ signiñ cari videam⁹. Uxoꝛ ꝟo ei⁹ q̃ eũ ad maledicendũ ꝓuocat: q̃d aliud q̃z prauitatẽ carnalium signat? Qui intra sctãm eccl̃iã incoꝛrectis moꝛib⁹ positi eo duri⁹ vitã fideliũ: q̃ vicini⁹ p̃mũt: q: dũ vitari a fidelib⁹ q̃si fideles nequeũt: tanto ĝui⁹: q̃to ꝛ interi⁹ tolerant̃.

Adici ꝟo ei⁹ q̃ quasi dũ ꝓsulũt inuehunt̃: heretico⁹ figurã exp̃mũt q̃ꝫ spẽ ꝓsulẽdi agunt negociũ sedulcendi. Uñ ꝛ ad beatũ iob dũ p dño ꝟba faciũt a dño repꝛobant̃: q: videlz oẽs heretici dũ deũ defendere nitunt̃: offendunt. Uñ eis apte ꝛ ab eodẽ viro sctõ ꝛ: Disputare enim cũ deo cupio p̃us vos ostẽdes fabricatoꝛes mendacij: ꝛ cultoꝛes peruersoꝛum dogmatum. Constat ĝ eos hereticoꝛ typũ gerẽ: q̃s sctũs vir redarguit cultui puersoꝛ dogmatũ deseruire. Q: igit̃ iob int̃ptat̃ dolẽs q̃ nimirũ dolore vel mediatoꝛis passio: vel sctẽ eccl̃ie laboꝛ exp̃mit̃: q̃ multiplici pñtis vite fatigatiõe cruciat̃: amici q̃z ei⁹ ex vocabulo nois meritũ sue indicãt actiõis. Nã elphas latina liĝua ꝛ dei ꝓpt⁹. Et q̃d aliud heretici faciũt nisi q̃ cũ falsa de deo sentiũt eũ superbiẽdo ꝓtẽnũt? Baldad int̃ptat̃ vetustas sola. Uñ aũt oẽs heretici in his q̃ ꝛ domino loquunt̃ dũ nõ intẽtiõe recta: ꝫ appetiti õe tpalis glorie videri p̃dicatoꝛes appetũt: vetustas sola noiant̃. Ad loq̃ndũ q̃ppe nõ zelo noui hois: ꝫ vite veteris prauitate ꝓcitant̃. Sophar q̃z latino sermone ꝛ: dissipatio specule vel speculatoꝛem dissipans. Qui ẽtes nãq̃z fideliũ ad ꝓtẽplanda supna serigũt: ꝫ duz hereticoꝛ ꝟba puertere recta ꝓtẽplãtes appetũt specula dissipare conant̃ in tribus itaq̃z amicoꝛ iob noib⁹: tres in hereticis pditionũ casus exp̃munt̃. Nisi enim deũ ꝓtẽnerẽt: nequaq̃z ꝛ illo pũsa sentirẽt: et nisi vetustatez ꝫherẽt: in noue vite intelligentia nõ errarẽt: ꝛ nisi speculationẽ bonorũ destruerẽt: nequaq̃z eos supna iudicia tã districto examie p ꝟboꝛ suoꝛ culpa repꝛobarẽt. Contẽnẽdo igit̃ deũ in vetustate se retinẽt: ꝫ in vetustate se retinendo prauis suis sermõib⁹ speculationi rectoꝛ nocẽt. Q̃ hos q̃z heliu iunior in expꝛobratiõe bti iob sig̃it̃ ex cui⁹ ꝓsona videlz spẽs q̃rũdã doctoꝛ fideliũ: ꝫ tñ arrogãtiũ designat̃. Cui⁹ ꝟba nõ facile itelligim⁹: nisi ea ex sbsequnti dñica coꝛreptiõe pẽsem⁹? Ait nãq̃z ꝛ illo dñs: Quis ẽ iste inuoluẽs sniias sermõib⁹ imp̃itis? Cum ꝟo dicit sniias: ꝫ nõ addit p̃tin⁹ q̃les: vult p culdubio bonas intelligi. Nã cũ snie noiant̃

tur: nisi etiã maledicãt male sentiri nõ pñt.
Pro.26. In bono eni semp sentẽtias accipim⁹ que si ne adiectiõe reprobatiõis ponunt: sicut scriptum est: Sapientior sibi videt piger: septẽ viris loquentib⁹ sentẽtias. Qđ vo dicit qz eius sentẽtie impitis sermonib⁹ inuoluunt hoc sũmope ostendit: qz ab eo cum elatiõis fatuitate pferunt. Magna quippe in eo imperitia est: humilit dicere nescire qđ dicit: z
A veritatis sensib⁹ elationis ẏba miscẽ. V III

Omne eni qđ dicit quadriptita potest ãlitate distingui: si aut mala male: aut bona bene: aut mala bñ: aut bona male dicãt. Male eni malũ dicit: cũ res puersa suadet sicut scriptũ est: Benedic
Jo. 1. deo z morere. Bonũ bene dicit: cũ recte recta prædicant: sicut iohãnes ait: Agite penitentiã appropinq̃bit eni regnũ celoz. Mala/lũ bene dicit: qñ per os dicentis idcirco vicium exprimit: vt reprobet sicut paulus ait
Ro.1. Femine eoz imutauerũt naturalẽ vsum in eum qui est ptra naturã. Quo loco execranda q̃ vicioz facinora sbdidit: sed honeste inhonesta narrauit: vt multos ad honestatis formã inhonesta narrãdo reuocaret. Male aũt bonũ dicit: cum rectũ aliq̃d recto studio nõ pfert: sicut illumiato ceco pharisei dixis
Jo.9. se phibent. Tu sis discipulus ei⁹. Qđ male dictionis vtiq̃ dixerũt studio nõ orationis
Jo.11. voto. Vel sicut cayphas ait: Expedit vnuz mori p populo vt non tota gens peat. Bo/
B nũ quippe ꝟ non bene locut⁹ est: quia dum crudelitatẽ necis appetijt redemptiõis gratiam pphetauit: Hoc igitur modo heliu q̃ dicere non bene bona reprehendit: qz in his que veracit loquit arroganter inflat: qui eo speciẽ arrogantiũ signat: quo p sensũ rectitudinis in tumoris verba se eleuat. Sed q̃d est q tres amicos reconciliari p septẽ sacrificia diuina vox pcepit: heliu ẏo sb vn'us tñmõ sentẽtie increpatiõe dereliq̃t: nisi q nõnũq̃ heretici diuine gratie largitate pfusi ad vnitatem sancte ecclesie redeũt. Qđ bñ ipa amtoz reconciliatiõe signat p quib⁹ tamẽ beatus iob exorare precipit: qz nimirũ heretico rũ sacrificia accepta deo esse nõ pñt: nisi pro eis vniuersalis ecclesie manib⁹ offera nt vt eius meritis remediũ salutis inueniãt: quaz verboz suoz iaculis impugnãdo feriebant. Unde z septem p eis sacrificia memorãt oblata: quia dum septiformis gratie spiritũ pfitentes accipiũt: q̃si septem oblationib⁹ expi
Apo.1. antur. Hinc in iohannis apocalypsi p septenariũ ecclesiarũ numerũ vniuersalis ecclesia
C designat. Hinc per salomonẽ de sapiẽtia dicitur: Sapientia edificauit sibi domũ: excidit colũnas septem. Ipo ergo sacrificioz nu
Pro.9. mero reconciliati heretici quid pus fuerint exprimũt qui pfectioni septiformis gratie nõ nisi redeũdo iũgunt. Bene autem tauros p se z arietes obtulisse describunt. In tauro quippe ceruix superbie: in ariete aũt ducat⁹ gregum sequentiũ designat. Quid itaq̃ est pro eis tauros arietesq̃ mactare: nisi eoz superbum ducatum interficere: vt de se humilia sentiant z post se corda inocentiũ iam nõ seducant. Ceruice eni tumẽti ab ecclesie vniuersitate resilierant z infirmos post se populos quasi sequẽtes greges trahebant. Veniant igitur ad beatum iob. id est. reuertant ad ecclesiam septenario sacrificio tauros et arietes mactandos offerant: quia vt vniuersali ecclesie pfũgant humilitate interuenientes interficiant quicquid prius tumidũ de superbo ducatu sapiebant. V IIII

Heliu ẏo per quem vane gloie amatoz signat: sunt: et iam intra sctãm
A ecclesiaz constituti: qui ea que recte sentiunt humilit pferre ptemnũt: nequaq̃ per sacrificiũ reconciliari precipit: quia arrogantes quidem sed tamen fideles: pro eo qđ iam intus sunt per septem sacrificia reuocari non possunt. Quos tamẽ sb heliu specie sententia diuina redarguit: atq̃ in eis non veritatis sententias: ꝟ elationis mentem ac ẏba tumida reprehendit. Que nimirũ reprehensio quid aliud signat: nisi q eos intra positos superne districtiõis increpatio vel per flagellum corrigit: vel p iustum examen sibimet ipsi relinquit. Tales quippe intra sanctam ecclesiam recte quidẽ predicant: ꝟ tamẽ deo iudice audire merent aduersa: quia p ea bona que non ppria pferunt: non auctoris sui gloriam ꝟ ppriam laudem querũt. Unde ꝟ quoq̃ caute pensandũ est q diuina voce ad heliu dicit: Quis est iste? Prima quippe ex probratio est: talis interrogatio. Nam q̃s ẽ iste non dicimus: nisi de eo vtiq̃ quem nescimus. Nescire autem dei reprobare est: vn/de quibusdã quos reprobat in fine dicturus
est. Nescio vos vnde sitis: discedite a me oẽs B
operarij iniq̃tatis. Quid est ergo de hoc arrogante requirere quis est iste: nisi apte dicere: Ego arrogantes nescio. id est. eoz vitaz in sapientie mee virtute non approbabo qz laudib⁹ humanis duz inflant: a vera gloria eterne retributiõis inanescũt. Cui⁹ dum sententias mime respuit: ꝟ tamẽ eum ipm qui illas ptulit reprehẽdit quasi aperte insinuat dicens: Noui que dicit: ꝟ ignoro qui dicit:

quia veracit̃ plata approbo: ꝑ eum qui de bonis que ꝓfert extollit̃: non agnosco. Ut vo apertius ostendam⁹ in elationis iactan/ tiã beliu q̃ turpit̃ defluat: formã prius ostẽ/ dere boni ꝓdicatoris debem⁹: quatin⁹ ex sta tu huius rectitudinis monstret̃ liq̃do forti/ tudo q̃ prava sit incuruatiõis. Sancte vni/ uersalis ecclesie spũalis quisq̃ ꝑdicator in cunctis que dicit solerti cura se inspicit: ne i eoq̃ recte predicat: vicio se elatiõis extollat ne v ta a lingua discordet: ne pacem quã in ecclesia annũciat in seipo dñ bñ dicit ⁊ ma/ le viuit amittat: ꝑ studet sumope ꝓtra male dicos rumores adũsantiũ ⁊ defendere loq̃n/ do q̃ viuit: ⁊ ornare viuẽdo q̃ dicit: nec in his omnib⁹ suam ꝑ auctoris gloriam querat: atq̃ omnẽ sapiẽtie grãm quaz vt loqueret̃ accepit: non suis se estimat meritis: ꝑ eoz in tercessionib⁹ p q̃b⁹ loquit̃ accepisse. Sicq̃ dum infra se deiicit: supest quia sue numiruz magꝫ mercedi ꝓficit eo q̃ bona que exercet e prevalet alienis meritis reddit. Indignũ se omnib⁹ iudicat etiam cũ digni⁹ cũctis viuat Scit enĩ q̃ bona que innotescunt hoib⁹ sine periculo esse vix possunt. Et q̃uis sapientez se esse sentiat: vellet tamẽ esse sapiens: non videri: atq̃ hoc sibi oĩmodo q̃ loq̃ndo ꝓdi tur ptimescit: ⁊ si liceat tacere appetit dũ eẽ multis tutius silentiũ cernit: eosq̃ se felicio/ res putat: quos intra sanctam ecclesiã loc⁹ inferior p silentiũ occultat: ⁊ tamẽ vt sanctã ecclesiã defendat̃: q: ad loq̃ndũ vi charitat̃ impellit̃ ex necessitate q̃dem officiũ locutio/ nis suscipit: ꝑ ex magno desiderio ociũ taci/ turnitatis querit. Hoc seruat voto: illud ex/ ercet mistꝫio. Hanc autem dicẽdi formulaz ar/ rogan esignozãt. Nec enĩ loquunt̃ quia cause eueniũte ꝑ causas vẽre appetũt vt lo/ quant̃. Quoz nũc heliu spẽm signficat qui in locutiõe sua imenso se vicio elatiõis exal/ tãt. Igit̃ finitis bꝫ iob sermonib⁹ sbdit̃. V

Job. Ca XXXII. Li

ORiserũt autẽ tres viri isti rñdere iob eo q̃ iust⁹ sibi videret̃ hoc q̃ de eo dicitur eo q̃ iust⁹ sibi videret̃ sacre huiꝰ scriptoz hi storie ad amicoz iudiciũ retulit: nõ aũt bea/ tum iob de elatiõis tumore reprobauit. Se/ quit̃. V Et iratus indignatusq̃ est heliu fili us barachel buzites de cogtione ram. Bñ ꝺ ipa vel ei⁹: vl parẽtis: vel loci: vel cogtionis noia notaz ꝓprie exꝑmũt actiõis. Heliu q̃/ pe interꝑtatũ sonat deus meus iste: vel de⁹ dñs. Per quem sicut supi⁹ diximꝰ designa/ tur recta fides arrogantiũ intra ecclesiã posi toz. Unde bis ⁊ hoc ꝑm eius etiam nomẽ congruit. Nam q̃uis iuxta dñica ꝑcepta nõ viuũt: deũ tamẽ dñm esse recognoscũt: q: in veritate carnis etiam formã deitatis intelli/ gunt: sicut p ꝓphetã dicit̃: Scitote q̃m dñs ps.99. ipe est deus. Barachel vo interptatũ dicit̃ bñdictio dei: buzites aũt ꝓtemptibilis. Nõ arrogant̃ predicantib⁹ bene vtrũq̃ ꝓcordat q: in ꝑdicatiõis facũdia bñdictionẽ quidem gratie diuine ꝑcipiunt: ꝑ i elatis suis moꝛib⁹ esse eam ꝓemptibilẽ ostendũt. Ipa quippe que accepet̃ bona: eo despicabilia faciunt: q̃ nequaq̃ eis bñ vti nouerũt: apte aũt etiaz de cognatiõe ram dicit̃: Ram quippe inter/ pretat̃ excelsus. Excelsus nanq̃ est fideliũ ppls: qui huius vite infima ⁊ abiecta ꝓtem/ nit. Excelsi sunt qui discere cũ paulo nouerẽt Nostra ꝓuersatio in celest. Heliu taq̃ de co/ gnatiõe ram dicit̃: q: vnusq̃sq̃ ꝑdicatoz ar/ rogans intra vnũsalem ecclesiaz posit⁹ san/ ctis populis fidei vitate sociat̃: q̃uis ab eo/ rum vita elatiõis prauitate disiũgit̃. Sequi tur. V Iratus ẽ aũt aduersus iob eo q̃ iustũ se diceret coram deo. Adoꝛo adũsus amicos eius indignat⁹ est: eo q̃ non iuenissent respõ sionem rõnabilez ꝑ tñmõ ꝓdemnassent iob Solerter intuendũ est q̃ beatũ iob ideo rep/ hendit: q̃ coram deo se iustũ esse dixit: amicos vo eius ideo redarguit: q̃ ꝓdẽnantes eum: responsionẽ ꝓtra illum rõnabilẽ non dede/ runt. Iste nanq̃ indicijs apte colligit̃: qõ p eum species amatoꝛ vane glorie designa/ tur. Job quippe de ꝑsumpta iustitia: ami/ cos vo eius de stulta rñsione redarguit. Cũ cti eni vane glorie sectatoꝛes dũ se in oibus preferũt: alios quidez de fatuis sensib⁹: alios aũt de indignis meritis rephẽdũt. id est. ali/ os censent nihil scire: alios non bene viuere. Et q̃uis fuste oẽs extra ecclesiã positos pra ua sentire redarguũt: tñ etiã eos q̃ intus sũt p vite despectu ꝓtemnũt ⁊ ꝫ illos ex magni tudine recte sentiẽdi: ꝫ istos vo q̃si ex meri/ to bñ viuẽdi superbiũt. V VI

BEne aũt heliu mõ beatũ iob: mõ ami cos ei⁹ increpare ꝓbet̃: q: amato/ res vanegloꝛie aliq̃n intra sctam ecclesiã cõ/ stituti: ⁊ adũsarios ꝑmũt dũ vera ꝑdicãt: et eiusdẽ sctẽ ecclesie moꝛib⁹ ꝫdicũt: dũ de ipa ꝑdicatione gloꝛiant̃. Premũt adũsarios vir tute dicti: ꝑmũt sctam etiã q̃litate dicẽdi. Il/ los ꝑdicatiõe veritatis: istaz vitio elatiõnis impugnãt. Sequit̃. V Igit̃ heliu expecta/ uit iob loq̃ntẽ: eo q̃ seniozes essent q̃ loq̃bãt Cũ aũt vidisset q̃ ei rñdẽ nõ possent irat⁹ est vehement̃. Quãuis sctã ecclesia sic ꝑculdu/

bio adũsarijs suis antiquior: q: de illa ipi: nõ aũt erijt de ipa illis: sicut de eis p iohannez or: Ex nobis exierãt: ꝫ nõ erãt ex nob: recte tam eisdẽ adũsarijs heliu iunior fuisse describitur: q: nimirũ post exorta heretico; bella esse intra sctam ecclesiã fastu sciẽtie inflati arrogantes ceperũt. Cũ eni grauiora hostium pdiere certamia: tunc sunt pfecto sbtiliora sensuũ spicula requisita: tunc argumẽtorum obstacula: tunc pplexior indago verborum Que sepe viri feruẽtes ingenio dum ꝓgrue inueniũt arrogant intumescũt: ⁊ qõ p elationis vitiũ plerũq; ꝓtingit: hisdẽ acutis sensibus quib⁹ hostem ferũt pternũt: dũ in his que recte de deo sentiũt non dei: ꝫ suam gloriam querũt. Unde heliu q; multa quidẽ recte loquit: ⁊ tamẽ diuina voce ac si pũsa dixerit increpat. Cum vo dicit q: heliu expectauit iob loquentẽ: eo q; seniores essent q̃ loquebant: apte beato iob nõ p sua: ꝫ p amicoz reuerentia honorẽ reseruasse monstrat q: videlicet arrogãtes intra positi eandẽ sanctam ecclesiã quã defendũt despiciũt: ⁊ plerunq; ꝓtingit plus ingenia male sapientium q; simplicẽ vitam innocentiũ venerent: pl⁹ reseruẽt linguis extra loqntiũ: q; meritis intra positor: q̃uis vtriq; ex diuerso obuiẽt cũ ⁊ ab illis rectitudine sensuũ ⁊ a sancta ecclesia mor prauitate discordẽt. Sequitur.

Rñdens q; filius barachel buzites dixit: Junior sum ⁊ vos aũt antiq̃ores. Idcirco dimisso capite veritus sum indicare vob meam sententiã. Sperabam eni q; etas plixior loqueret ⁊ annoz multitudo doceret sapiẽtiam. Cuncta hec que ab eo per tumorẽ superbie pferunt: cursum potius restringẽda sunt q; attenti⁹ exponẽda. Que eni solidita te grauitatis carent: expositiõis sbtilitate nõ indigent. Sed solum puto breuiter intimandum: q; heliu q̃diu p etatis sue respectu tacuit sapiẽtior fuit: cuz vo in alijs annoz multitudinẽ semetipm pferens despicit: q; pueriliter decipiat ostendit. Nam ꝓtra eius sententiam ⁊ etas plixior loquit: ⁊ per annoz multitudinẽ sapientia docet: quia etsi longe uitas sensum non prebet: vsum tamẽ vehementer exercet. Sequit. Sz vt video spiritus est in hoibus ⁊ inspiratio oipotẽtis dat intelligẽtiã. Hec recte diceret: si eandẽ intelligentiam sibi prẽ ceteris ñ arrogaret. Nec eni parua ꝓdẽnatio ẽ ex eo bono qõ cõit datur puate gl̃ari. Scire bonum vñ accepit: et nescire quõ vti bono debeat qõ ac cattuor quippe VII (cepit sũt species q̃b⁹ ois tumor arrogantium demonstrat: cuz bonũ aut a semetipis habere se estimant: aut si sibi datuz desuper credunt: p suis se hoc accepisse meritis: putant se habere qõ non habent: aut despectis ceteris singularit videri appetũt habere qõ habent. Al semetipo eni bonũ se habere iactabat: cui p aplm dicit: Quid autẽ habes: qõ non accepisti? Si autẽ accepisti: q̃d gloriaris quasi non accepis? Rursum ne dari nobis bona gre p nostris pcedentib⁹ meritis crederem⁹ idem aplus ãmonet dicens: Gra estis saluati p fidem: ⁊ hoc non ex vob ꝫ dei donũ est non ex opibus vt ne quis glorietur. Qui etiam de seipo ait. Qui prius fui blasphem⁹ ⁊ psecutor ⁊ ꝓtumeliosus: ꝫ misericordiam ꝓsecut⁹ sum. Quib⁹ verbis aperte declarat: q; gratia non p meritis tribuat: dum ex seipo docuit: ⁊ q̃d ō malicia meruit et q̃d de beniuolẽtia accepit. Rursum nonnulli iactant se habere qõ non hñt: sicut diuina voce p pphaz ō moab or: Supbiaz ei⁹ et arrogantiã eius ego noui: ⁊ q; nõ sit iuxta eum virtus ei⁹. Et sicut angelo ecclesie laodicie dicit: Quia dicis q; diues sum ⁊ locupletat⁹: ⁊ nullius egeo: nescis q: tu es miser et miserabilis ⁊ paup ⁊ cecus ⁊ nud⁹. Rursum nõnulli despectis ceteris videri appetũt singularit bonũ habere qõ habẽt. Unde et phariseus idcirco de templo absq; iustificatione descendit: q: bonor operũ merita sibi quasi singularit tribuẽs oranti publicãdo se ptulit. Sancti q̃z aplũ ab hoc elationis vitio reuocant: qui de pdicatiõe redeũtes cũ elati dicerẽt: Dñe in noie tuo etiaz demonia nob sbiecta sunt: ne de hac miraculor singularitate gauderẽt: ilico eis rñdit dñs dicens: Videbam sathanã velut fulgur de celo cadentẽ Ipe quippe singularit elatus dixerat: super astra celi exaltabo soliũ meũ sedebo in monte testamẽti in lateribus aq̃lonis: similis ero altissimo. Et mire dñs vt in discipulor cordibus elationẽ premeret mor iudiciũ ruine retulit: q; ipe mgr elatiõis accepit: vt in auctore supbie discerẽt q̃d elatiõis vitio formidarent. In hac itaq; arrogãtie q̃rta spẽ crebro hũan⁹ ai⁹ labit: vt id qõ habet: hre singulariter glorier. In tñ similitudini diaboli ce vicini⁹ approp̃inquat: quia quisq; bonũ se hre singularit gaudet: quisq; videri sbli mior ceteris querit: illũ videlicet imitat qui despecto bono societatis angelor sedẽ suaz ad aquilonẽ ponẽs: ⁊ altissimi supbe simili tudinẽ appetens: per iniquũ desiderium quasi ad q̃dã culmen conatus est singulartatis erumpe. Heliu ergo q̃uis dari a dño sapiaz

ꝓfitetur in hac tamen elatiõis specie, labitur vt sapiẽtiorẽ se ceteris gaudeat ⁊ quasi ꝺ singulari bono sese inaniter extollat. Ad verb sequentib⁹ indicat dicens: Non sunt longe/ui sapiẽtes: nec senes intelligũt iudiciũ: ideo dicam audite me. ostendam vobis ⁊ ego me am sciẽtiã. Expectaui eni sermões vestros: audiui ꝓdentiã vestram donec disceptare mini sermõib⁹ ⁊ donec putabã vos aliq̃d dicere ꝓsiderabam. Quantũ ad intentionẽ litt tere spectat: loquens heliu indicat q̃ꝫ super/be tacuerit. Cum eni dicit expectaui sermones vestros ⁊ putabaꝫ vos aliquid dicere: aperte declarat se ad ꝟba senũ indicãtis potius studio q̃ꝫ dicentis voto tacuisse. Quãluis hec meli⁹ vita arrogantiũ designant: q̃ aliquãdo intra sanctã ecclesiã positi: cũ eiusdem sancte ecclesie adũsarios ꝓspiciũt: non ideis annos tempoꝝ ꝑ intentionẽ solent pensare verboꝝ. Nam q̃tolibet sint eisdem arrogantib⁹ antiquiores: heretici eos audacꝫ cõprimũt: in quoꝝ verbis dogmata puersa reprehendũt. Sequit. ℣ Sed vt video nõ est qui possit arguere iob: ⁊ rñdere ex vobis sermonib⁹ eius: ne forte dicatis inuenim⁹ sapiẽtiam deus ꝓiecit eaꝫ: non homo. ℣ VIII

Lex.

A Epe heretici ꝑ hoc qꝺ esse ⁊ hoibus despicabiles solent cum a cũctis regentib⁹ sanctã ecclesiã venerari conspiciunt: opinionẽ eius quib⁹ valent obtrectationib⁹ lacerare ꝓtendũt dicentes: Idcirco illi cũcta tpalia suppetũt: quia ei ꝑmia et noꝝ munerũ sbtrahunt. Quoꝝ voce heliu obuiat dicens: Ne forte dicatis inuenimus sapientiã deus ꝓiecit eam non homo. Ac si arrogãtes intra sctaꝫ ecclesiã: ꝑ tñ fideles cõtra hereticos dicant: Per hoc q̃ sanctaꝫ ecclesiam in honore hominũ florere tpaliter cernitis: ꝓiectaꝫ eam a dño non credatis. Scit eni redemptor ei⁹ ⁊ in hoc itinere solatia venienti tribuere: ⁊ puenienti ad eternam patriam superna ꝓmia reseruare: incassuꝫ igitur dicitis: quia deus eã ⁊ nõ hõ ꝓiecerit cũ venerari illam a cũctis fere hoibus videtis quia sic ei terrene glorie adiumentũ tribuit vt per hoc multiplici⁹ eam ad celestia subuehatur. Sequit. ℣ Nihil locut⁹ est mihi ⁊ ego non ꝟm vestros sermones respondebo illi. Quid est qꝺ ait: Nihil locutus est mihi? Nunq̃d sancta ecclesia ꝑ ꝓdicatores iustos cum intra se arrogãtes ꝓspicit erudere ac redarguere ꝑtermittit: exercet hec ⁊ quotidie exercere non cessat. Sed heliu qui loquentẽ publice beatum iob audierat dicat: Nihil locutus est mihi: quia nimirũ omnes arrogantes voces quidem sancte ecclesie audiunt: ꝟ sibi eas dici dissimulant: quãdo elationis vitium emendare ꝓtemnũt nec de se superbia redargui estimãt: quia esse se humiles putãt qui etiam redargui despiciũt dum sapiẽtiores se ⁊ ipsis redarguentib⁹ arbitrant. Ad ꝟo ait non ꝟm sermones vestros respondebo ei: bene beato iob non ꝟm sermones eoꝝ respondere ei se dicit: Arrogantes eni intra ecclesiam positi respondẽt ꝓtra eam: ꝟ nõ sicut heretici exterius ꝓstituti. Neq̃ eni ꝓtra dicunt ei prãua prædicãdo: ꝟ peruerse viuendo: quia nec de deo vt heretici indigna sentiunt: ꝟ de se pl⁹ q̃ꝫ necesse ẽ digna suspicant.

Lex.

A Etimuerũt nec ℣ IX Sequitur. resp̃derũt vltra: abstulerũt a se eloquiũ. Bene ab heliu ꝟba amici iob extimuisse referunt: quia nõnunq̃ arrogantes ecclesie defensores q̃uis ordinẽ dicendi non teneant: tamẽ adũsarios ipa dictoꝝ virtute perturbant. Sequit. ℣ Quoniã igitur expectaui ⁊ non sunt locuti: steterunt nec responderũt vltra. Finis esse locutiõis sapientium solet: vt eouiq̃ dicant quo adũsarijs silentiũ imponant. Non eni se ostendere ꝟ prãua docentes compescẽ cupiunt. Postq̃ ꝟo de amicis iob dictuꝫ est: Extimuerũt nec responderũt vltra: abstulerũtq̃ eloquiuꝫ a se heliu sbiungens ait: Expectaui ⁊ non sũt locuti: steterunt nec rñderunt vltra. Et illis itã silentibus adhuc verba multiplicat: q̃ videlicet vir arrogans ⁊ formam in se arrogantium intentans non adũsarioꝝ dicta superare ꝟ suam sapientiã ostentare festinat. Unde et sequit. ℣ Respondebo ⁊ ego partẽ meã et ostendam sciẽtiã meam. Hinc eni partez suam omnis arrogans estimat: si sciẽtiã nõ tam habeat q̃ꝫ ostendat: quia nimirũ omnes elati sciẽtiã habere non appetũt ꝟ ostendere. Quo ꝓtra bene ꝑ moysen dicitur: Vas qꝺ non habuerit operculũ nec ligaturã desuper imundũ erit. Tegmen quippe operculi vel ligatura est censura disciplie: qua q̃sq̃ non premit: quasi vas imundũ pollutumq̃ reprobat. An non vas sine operculo heliu fuerat qui hanc esse partem suam estimauerat: si ostenderet sciẽtiã quam habebat: q̃st enim vas sine operculo vel ligatura polluit ẽ qui per studiũ ostensionis patens nullo velam ne taciturnitatis operit. ℣ X

Lex.

A

Lex.

Lex.

B

Lex.

A

B

Dp Redicatores autem sancti partez suam reputant si intus quidem ipsi de sapientia gaudeant: foris autem alios ab errore compescãt: necq̃ a se ita loquẽdo exeũt vt gaudium mentis in ostensione ponãt dis

ferte locutiõis: ꝙ bonum scientie in cordis secreto meditanꝫ: ⁊ ibi gaudent vbi hoc pcipiunt: non vbi inter tot temptationũ laqueos innotescere compellunꝫ: q̃uis cum bonum qđ accipiũt innotescũt media interueniente charitate ex pfectu audientiũ ⁊ non ex propria ostensione gratulanꝫ. Arrogãtes enim cuꝫ scientiã accipiũt: nihil se accepisse estimãt si hanc eos occultaꝫ habere ꝓtingat. Nullꝯ quippe suũ gaudiũ nisi i ore hominũ ponũt. Unde ⁊ fatue virgines in vasis suis oleum
Mat.25. non sumpsisse referunꝫ: quia arrogãtes omnes cum se ab aliquib⁹ fortasse vitijs ꝓtinẽt bonũ glorie intra ꝓscientias habere nõ possunt. In vase autem ꝓprio sumpserat paul⁹
2.Cor.1. oleum qui dicebat: Gloria nostra hec est: testimoniũ ꝓscientie nostre. Inane ergo vasculum ferre est: intus corde vacuo: foris humani fauoris iudiciũ querere. Heliu itaꝯ quia
B gloriam dum exterius querit: intra vas oleum nõ habet dicit: Respondebo ⁊ ego partem meam: ⁊ ostendam scientiã meã. Unde
Dex. et hoc ipm qđ ỗ feruore vane glie int⁹ patiẽ verbis seqntib⁹ aperit dicẽs: V Plen⁹ sum sermonib⁹ ⁊ coartat me spiritus vteri mei. En venter meus quasi mustũ absq; spiraculo: qđ lagũculas nouas dirũpit. Loquar et respirabo paululũ: aperiam labia mea ⁊ respondebo. Nõnunꝯ arrogãtes viri dum p dicatores sctõs magna eloq̃ ac p locutione sua venerari ꝓspiciũt: locutiõis eoꝝ celsitudinem ⁊ nõ vtilitatẽ intentiõis imitanꝫ: necꝯ hoc amãt qđ illi appetũt: ꝙ hoc sũmope appetunt qđ clari hoib⁹ ostendunꝫ. Nam sepe ꝓtigit vt sapiẽtes viri cũ se ñ audiri ꝓsiderãt ori suo silẽtiũ indicãt: ꝙ plerũꝯ dũ ꝓspiciũt q̃ iniq̃ facinora ipsis tacẽtib⁹ ⁊ ñ corripiẽtibus crescũt vim q̃ndã spũs sui sustineãt: vt in locutiõe apte correptiõis erũpant. Unde
Iere.20 ꝓpheta hieremias cũ sue pdicationi silentiũ indixisset dicens: Nõ recordabor eius: necꝯ loquar vltra in noie illius: ilico adiunxit: Et factus est in corde meo quasi ignis exestuãs
L claususq; in ossib⁹ meis: ⁊ defeci ferre nõ sustinens. Audiui enim ꝓtumelias multorum ꝓpter eo eni qđ se mime videri conspexit: silẽtium apetijt: ꝙ cuꝫ crescẽtia mala cerneret in eodem silentio non pmansit. Quia eni foras tacuit: ex tedio locutionis intus ignem pertulit de zelo charitat⁹. Inflamãtur quippe corda iustoꝝ cum non correpta crescere ꝓspiciunt mala prauoꝝ acta: eorumq; culpe se participes credunt quos in iniq̃tate crescere silẽdo permittunt. Dauid ꝓpheta postq̃ sibi
Ps.38. silentium indixerat dicens: Posui ori meo custodiam dum ꝓsisteret peccator aduersuꝫ me. Obmutui ⁊ humiliat⁹ sum: ⁊ silui a bonis. In ipo suo silẽtio iusto zelo charitat⁹ exarsit qui ilico sbdidit. Et dolor me⁹ renouatus est. Concaluit cor meũ intra me: ⁊ in meditatiõe mea exardescit ignis. Intus cor cõcaluit: quia dilectionis ardor p ãmonitionẽ locutionis exterius emanare recusauit. Ignis in meditatiõe cordis exarsit: qr increpatio delinq̃ntiũ in correptiõe oris infrixit: charitatis eni zelus ꝓsolatione ammirabili augẽdo se temperat: qñ contra iniquoꝝ opa per vocem correptiõis emanat: vt ⁊ que corrigere non valet: increpare non desinat ne se ptiscipem delinquentiũ ex ꝓsensu taciturnitatis

Sed qr sepe nõnull⁹ /XI (addicat. A
la vitia virtutes se esse mentiunꝫ: si cut effusio nõnunq̃ misericordia: ⁊ tenacitas nõnunq̃ parsimonia: ⁊ crudelitas: aliqñ iusticia vult videri: ita plerũq; mentẽ ad loquendi impetũ vane glorie anxietas: neq̃q̃ se intra silentiũ capiens quasi zelus charitatis inflãmat: atq; appetite ostentiõis vis ad effrenationẽ locutiõis impellit: ⁊ quasi ꝺ studio ꝓsulendi libido erumpit apparẽdi. Non eni curat loquẽdo qđ ꝓsit: ꝙ quid appareat nec studet vt malũ qđ cernit corrigat: ꝙ bonũ qđ sentit ostendat. Un heliu q̃ spũ elationis extensus ⁊ sese intra silentij claustra ñ capiẽs ait: V Plen⁹ eni sum sermonib⁹ ⁊ coartat me spũs vteri mei. En venter me⁹ q̃si mustũ absq; spiraculo qđ lagũculas nouas dirũpit. Nõ si intelligere spũaliꝫ debemus hoc loco videlicet ventrẽ sinũ cordis appellat. In musto ꝺo sctispũs feruor accipitur. B
De quo in euãgelio dñs dicit: Uinũ nouuꝫ Mat.9.
mittunt in nouos vtres. Ex quo dũ repente replerentꝫ apli: dum linguis oib⁹ loquerẽtur: a iudeis nesciẽtib⁹ ꝙ tñ vera attestantib⁹ dictũ est: Hi musto pleni sunt. Lagũculas Act.2.
ꝺo infirmas: ipa hũanitate ꝓscias vel certe ꝙ terrena corpoꝝ vascula ñ incõuenienꝫ accipim⁹. De qb⁹ paulus apls ait: Habemus 2.Cor.4.
thesaurũ istũ in vasis fictilib⁹. Heliu autẽ qr sicut supius dixi: sic inflatiõe elationis extenditur: ac si ad loquendũ p charitatis gratiaꝫ ardore spũscti accẽdaꝫ sensus sui spũs in eo qđ tacuit: quasi musto absq; spiraculo comparuit. Et bene ait: q̃ lagunculas nouas dirumpit: quia sanctispirit⁹ feruor non solũ veteri sed etiam noua vita vix capitur. Mustum ergo lagunculas nouas dirumpit: qr feruoris eius potentiam etiaꝫ spiritualia corda transcendit. Loquar ⁊ respirabo paululum: aperiã labia mea ⁊ rñdebo. Bene ait:

respirabo q3 sicut labor iustor ē videre p3a/
ua nec corrigere: ita gratis est labor arrogā
tium: si qđ sapiūt non ostendūt. Vim quip/
pe intrinsecus estuantē ferre vix possunt: si
omne qđ sentiūt paulo tardi9 inotescūt. Un
de necesse est vt cū res bona agit: p3ius eius
elatio in corde vincat: ne si a radice misere i/
tentionis ꝓdeat: amaros nequitie fruct9 p/

A Ergo q̄ adhuc vi XII ducat.
tior bella sbiacent: nequaq3 per p/
dicatiōis vsum p3eesse magisterio ce
ter9 debent. Hinc est enī q iuxta dine di/
spensatiōis vocem ab anno vigesimo t q̄n/
to leuite tabnaculo seruiūt: ꝙ a q̄nq̄gesimo
custodes vaso9 fiunt. Quid enī p annū q̄n/
tum ac vigesimū in quo flos iuuētutis obor
tur: nisi ipa ꝓtra vnūqđq3 vitiū bella signāt
Et q̄d per q̄nq̄genariū: in quo t iubilei req̄/
es ꝓtinet: nisi interna requies edomito bel/
lo mentis expmit. Quid vo' p vasa tabnacu
li: nisi fideliū anime figurāt? Leuite ergo ab
anno vigesimo t q̄nto tabnaculo seruiūt: t
q̄nq̄genario custodes vaso9 fiunt: vt videli
cet qui adhuc impugnantiū vitio9 certami/
na per ꝓsensum delectatiōis tolerant: alio3ū
curam suscipe non p̄sumāt: cū vo temptatio
nū bella sbegerint quo apud se iam de inti/
ma tranq̄llitate securi sunt aiarū custodiam

B fortiant. Sed quis hec temptationū plia si/
Ro.7. bi pfecte subigat: cum paulus dicat: Video
aliam legem in mēbris meis repugnantē le/
gi mentis mee t captiuū me ducentē in legez
peccati? Sed aliud est bella fortiter perpeti:
aliud bellis eneruit expugnari. In istis ex/
ercetur virtus ne extolli debeat: in illis om/
nimodo extinguit ne sbsistat. Qui igitur scit
fortiter temptationē ferre certamis: cū temp
tatiōe ꝓcutit: in alta arce p̄sidet q̄etis q3 etl/
am apud semetip̄m sb se ipo esse ꝓtētiōes vi
tio9 ꝓspicit: q̄b9 nulla fract9 delectatiōe cō/
Tex. sentit. Sequit. ℣ Nō accipiā psonā viri: et
deū hoi nō eq̄bo. Nescio enī q̄diu sbsistā et
si p9 modicū tollat me facto3 me9. Recta cō
sideratio qđ deū hoi idcirco nō equat: q3 q̄/
diu hic sbsistat: vel qñ ad dei iudiciuz tollat
ignorat. Et bñ ait: ℣ p9 modicū tollat me fac
tor me9: q3 q̄libet longū fuerit tp̄s vite p3e/
sentis: eoip̄o breue est: quo ꝑmanēs nō est.
Nec9 enī dignū est vt diutinū iudicet: quic/
q̄d fine circūscribit. Sed inter has sinias q̄s

C ex veritate solidas pfert: ad verba rursū ela
tionis erumpit dicens.

Job.Ca. XXXIII.

HAbi ergo iob
eloquia mea: t oēs sermōes meos
ausculta. Ecce aperui os meū loquat lingua
mea in faucib9 meis. ℣ Pensem9 de q̄ elatione
descendit: q ꝙ beatū Iob audire se āmonet: q
os aperuisse se phibet: q linguā suā in fauci
bus loq̄ pmittit. Hoc enī habet ꝓprium do
ctrina arrogantiū: vt humilit nesciant infer/
re qđ docēt: t recta que sapiūt recte mistra/
re non possint. In ꝙbis enī eo9 ꝓdit qđ cū
docent quasi in q̄dam sibi vident summita/
tis culmine residere: eosq3 quos docēt vt lō/
ge infra se positos velut in imo' respiciūt: q̄/
bus nō ꝓsulēdo loq̄: ꝙ vix dñando dignant
Recte aūt his per ꝓphetā dñs dicit: Vos Ezech.34
aūt cū austeritate impabatis eis t cū poten/
tia. Cū austeritate enī t potētia impant: qui
sbditos suos nō tranq̄lle rōcinādo corrige/
re: ꝙ aspere inflectere dñando festinat. ℣ XIII

A Et ꝓtra vera doctrina tanto veheñ
tī9 ꝙ elatiōis vicīū fugit ꝑ cogitatio/
nē: q̄to ardenti9 verbo9 suo9 iacu
lis ipm magistrū elatiōis insequit. Cauet ei
ne eum magis elatis morib9 p̄dicet: quez in
corde audientiū sacris sermonib9 insectatur
Humilitatē nanq3 que magistra ē oīum ma
ter q3 virtutū: t loq̄ndo dicere: t viuendo co
natur ostendere: vt eam apud discipulos ve
ritatis plus morib9 q̄ sermōib9 eloquatur.
Un paulus thessalonicēsib9 loquēs: q̄si cui 1.Thes.2.
minus ꝓprij apostolat9 oblitus ait: Facti su/
mus paruuli in medio vestr9. Unde petrus 1.Pe.5.
apostolus cū diceret ℣ Parati semp ad satisfa
cionē omni poscēti vos rationē de ea que i
vobis est spe: in ipa doctrine scia qualitatez
docendi asseruit esse seruandā sbdens: ꝙ cuz B
modestia t timore ꝙscientiā habētes bonaz
Hoc aūt qđ discipulo paulus ait: ℣ Precipe 1.Thi.4.
hec t doce cū oi imperio: nō dñatiōe poten/
tie ꝙ auctoritate suadet vite. Cū imperio q̄p
pe docet qđ prius agit q̄ dicat: naz doctri/
ne sbtrahit fiducia qñ ꝙscia ꝓpedit linguam.
Nō enī ei ptātē elate locutiōis ꝙ bone fiduci
am insinuauit actiōis. Un etiā ō dño scptuz Mat.7.
est: Erat enī docēs sicut ptātē hñs: nō sicut
scribe t pharisei. Singulariter nanq3 ac p̄nci/
paliter solus ex ptāte bona locut9 est: q3 ex
infirmitate mala nulla cōmisit. Ex diuinita/
tis quippe potentia habuit id qđ nob p hu/
manitatis sue innocentiā mistrauit. ℣ XIIII

N Os enim qui infirmi homines sum9 A
cum de deo hoibus loquimur debe
mus primū meminisse q̄d sumus: vt
ex ꝓpria infirmitate pensemus quo docendi
ordine infir mis fratribus consulam9. Consi
derem9 igitur q3 aut tales sum9 quales non/
nullos corrigim9: aut tales aliq̄n fuimus: t si

iam diuina gratia opante non sum⁹: vt tan/
to tempanti⁹ humilꝰ corde corrigamus q̄to
nosmetipos verius in his quos emendam⁹
agnoscim⁹. Si aūt tales non sum⁹ nec fuimus
quales adhuc illi sunt quos emendare cura/
mus: ne cor nr̄or⁹ forte superbiat: ⁊ de ip̄a ino
centia penitus ruat: quor⁹ mala corrigim⁹: alia
eor⁹ bona nob ante oculos reuocem⁹. Que
si oīno nulla sūt: ad occulta dei iudicia recur
ramus: quia sicut nos meritis nullis hocip/
sum bonū qđ habem⁹ accepim⁹: ita illos q̄s
potest gr̄a supne virtutis infundere: vt exci
tati posteri⁹ etiam ip̄a possint bona que nos
ante accepim⁹ puenire. Quis enim crederet
qđ per apostolat⁹ meritū saulus lapidatū ste
phanū p̄cessur⁹ erat: qui in morte ei⁹ lapidā/
tium vestimēta seruabat. His ergo p̄mū co
gitationib⁹ humiliari cor debet: ⁊ tūc demū
deliquentiū iniq̄tas increpari. Sed hunc vt
sepe dictū est: locutiōis modū heliu ignora/
re ostendit: qui in locutiōe sua elatiōis typo
quasi potentia cuiusdā auctoritatis inflatur
dicēs: Audi igit iob eloq̄a mea ⁊ oēs ser
mones meos ausculta. Ecce aperui os meū
loquat lingua mea in faucib⁹ mets. In fau/
cibus vo loq̄ est silenť dicere: ⁊ non clamori
bus vociferari. Quib⁹ verbis arrogātes in
tra sanctā ecclesiā positos signat. Hi enī ve/
lut in faucib⁹ loqui dicunť: qñ non p̄tra adū
sarios extra viuentes clamāt: sed quosdam
intra sinū sancte ecclesie q̄si vicinos ac iuxta
positos increpant. Sepe vo arrogātes eam/
dem q̄s tenent arrogantiā se fugere ostendūt
et dum sic cūcta agant vt nullū lateāt: ꝟ pri/
uate singulis quasi silenť narrāt: quatin⁹ nō
solum de sensu intelligētie: ꝟ de ipo apd ho/
mines etiam arrogātie p̄temptu glorientur.
Unde nūc dicit: Loquet lingua mea in fau
cibus meis. Ac si aperte dicat: Que p̄tra te
prudenť sentio: ecce silenť narro. Aliqñ aūt
in tantam impudētie elationē p̄silūt vt alijs
tacētib⁹: ipsi soleant laudare qđ dicūt. Un
de subiūgit: Duplici corde meo sermōes mei
et sententiā labia mea puram loquent. Ma
gne virtutis laus est: simplicitas locutiōis.
Quā q⁹ arrogātes nō habēt: habere se hāc
soliciti⁹ asserūt vt securi⁹ audiant: ⁊ puros
se locuturos denūciant: q⁹ duplicitatis sue
maliciam deprehendi formidāt. Sepe autez ⁊
falsis vera p̄miscēt: vt inde eor⁹ mēdatio citi
us credat: vnde in esse eis assertio veritatis
agnoscit. Quia igit heliu: ⁊ pure se locutu/
rū p̄hibuit: ⁊ dicta sua appellādo sententiaſ
fauore p̄currit: eandem iam sententiā quā p
mīsit adiūgit dicens: XV

Spirit⁹ dei fecit me: ⁊ i spiraculū om/ Tex.
nipotētis viuificauit me. Subditur⁹ A
vera: p̄misit elata: ⁊ dictur⁹ hoc qđ
recte saperet: añ innotuit q̄tū tumeret. Sic
nimirū sic arrogantiū mentes insaniūt: vt et
in eis que recte sentiūt elatiōis sue tortitudi/
ne deprauent. Unde fit vt etiam eor⁹ recta au
ditores nequaq̄ instruant: q⁹ p̄fecto illos p
ea que tumide sentiūt: non ad sui reuerentiā
ꝟ ad p̄temptū vocant: dūq̄ dictis p̄rudētib⁹
stulticie verba miscēt: q⁹ stulticia ab audien
te despicit: etiam p̄rudētia non tenet. Hinc
enī p moysen dicit: Ur qui fluxū semis su/ Leui.15.
stinet imūdus erit. Quid ē enī sermo nisi se/
men? Qui dū ordiate emittit audiētis mēs
q̄si p̄spicētes vter⁹ ad boni op⁹ plem fetat.
Si vo importune defluit: emittentē polluēſ
generādi virtutē perdit. Nam si sermo semē
nō esset: de p̄dicāte paulo nequaq̄ athenien
ses dicerēt. Quid sibi vult semīuerbi⁹ ꝟ dice
re: De q̄ ⁊ lucas dicit: Ip̄e enī erat dux v̄bi Act.14.
Semen g̃ vsui p̄paginis dicatū incōpetenť
fluēſ cetera mēbra coinq̄nat: cū sermo p quē
in audientiū sensib⁹ nasci sciētia debuit: si in
ordinate p̄deat: etiā que recte senserit fedat.
Unñ heliu q̄s etiā que recte pōt sentire cōma
culat: dū cui vel qđ loquat ignorat: ⁊ q̄si flu
xum semis sustinet: cū lingua vtilitati p̄gru/ B
am p v̄ba vane locutiōis mouet. Bono au
tem ordine ⁊ factū se astruit ⁊ aiatū: p spiri/
tum factum: ⁊ per inspiraculū se narrat aia/
tum: facto quippe adaz scriptū est: Inspira/ Gen.2.
uit in faciē eius spiraclū vite: ⁊ fact⁹ est hō in
animā viuentē. Sed hec q̄ recte astruit vt⁹
recte exequat audiam⁹. Sequit. Ti po/ Tex.
tes rnde mihi: ⁊ aduersus faciē meam resiste
Ecce dū narrat ordinē vere p̄ditiōis fastum
superbe elationis erūpit: atq⁹ alijs verbis hoc
idem replicat dicēs: Ecce ⁊ me sicut ⁊ te fe/
cit deus: ⁊ de eodē luto ego q̄s format⁹ sum
Verūtamē miraculū meū non te terreat: et
eloquētia mea non sit tibi grauis. Quid est
q̄ heliu ordinē vere p̄ditiōis agnoscit: ⁊ mo
dū recte locutiōis ignorat? Quid ē qđ se be C
ato iob ⁊ p̄ditū exequat: ⁊ locutur⁹ exaltat:
nisi hoc qđ arrogātes oēs cūctis q̄dez hoīb⁹
se equalit p̄ditos meminerūt: ꝟ p fastū scien
tie auditores suos eq̄les sibi vel esse vel cre/
dere dedignant: eisq⁹ se p nature p̄ditionez
p̄ferunt: ꝟ per tumorez scientie supponunt.
Equales q̄dez se iudicant extitisse nascendo
ꝟ non equales remānsisse viuendo: atq⁹ in eo
qđ eq̄les q̄si viuēdo iaz nō sunt: illud ad ma
ius miraculū reuocāt: qđ eq̄les nascēdo fue
rūt. Unñ iflat⁹ heliu dic̄: Eccę ⁊ me sic̄ ⁊ te sę

cit deus: ⁊ de eodē luto ego ꝙ format⁹ sum.
Verūtamē mi:raculū meuz non te terreat: ⁊
eloquētia mea non sit tibi grauis. ℣ XVI
A Dabent hoc ꝓpriū arrogātes qđ pri
uſq; dicāt mira se dicere semp existi/
mant ⁊ locutionē suam āmirādo p/
ueniūt: q⁹ vel in acutis sensib⁹ ipa elatio ān
to sit facultas ignorāt. Notandū ꝙ ē q⁹ pau
Hebre. 15. lus dū mire hebreos āmc neret adiūxit. Ro
go aūt vos fratres vt sufferatis ꝝbū solacij
eteni p paucis scripsi vobis. Heliu aūt ina/
nia ꝓtulit ⁊ ꝙsi ꝓsolando sbiūxit. Miracu/
lū meū non te terreat: ⁊ eloquētia mea nō sit
tibi grauis. Ille dicta sua ꝝbū solacij: h⁹ vo
eloquentiā ⁊ miraculū vocat. Ecce quā di/
stincti sapores ꝓdeunt fructuū: ex diūsa ra/
dice cogitationū. Ille de magnis humiliter
sentit: iste de mimis se inanit erigit. Quid ḡ
inter hec nisi hoc solerter intuendū qđ ⁊ as/
censurg in imo se esse ꝓsiderāt: ⁊ casura sem/
per in p̄cipicio stant: salomone attestāte qui
Tex. ait: Ante ruinā exaltat cor ⁊ ante gloriā hu/
miliat. Sequit. ℣ Dixisti ergo in auribus
meis: ⁊ vocem verboꝝ audiui atq; eandem
vocē sbiūgens ait: Mūdus suz ego ⁊ absq;
delicto: imaculatus ⁊ nō est iniq̄tas in me.
Quia querelas in me repit: ideo arbitrat⁹ ē
me inimicū sibi. Posuit in neruo pedes me/
os: custodiuit oēs semitas meas: moxq; con
tra hec ꝝba que beatuz Iob dixisse narrauit
B sententiā suam ꝓferens ait: Hoc est ḡ in quo
non es iustificat⁹. Profecto btūs Iob veraci
ter dixerat: q⁹ absq; culpa fuerit flagellatus.
Hoc eni ipse de se qđ de illo ad diabolū dns
dixit: Cōmouisti me adūsus eū: vt affligerē
illum frustra. Sed heliu non credidit cessan
te culpa potuisse eum etiam ꝑ gra flagellari
nesciebat eni flagellis eius nō deleri viciū ꝫ
meritū augeri: ⁊ ꝑ eo qđ se sine delicto flagel
latū hac euz sentētia increpabat dicēs: Hoc
est ergo in quo nō es iustificat⁹. Habent eni
arrogātes ꝓpriū vt plus arguere appetant
q̄ ꝙsolari: ⁊ queq; hoib⁹ euenire cognoscūt
ex solis euenisse iniq̄tatib⁹ arbitrent. Nesci/
unt ąppe occulta iudicia sbtiliter q̄rere: atq;
id qđ nō intelligūt humilit pscrutari: q⁹ eos
sepe a secretis inuestigationib⁹ iudicioꝝ dei
ipa scie sue elatio eiecit dū extollit. ℣ XVII
A Est plerūq; vt fortit dicāt: ꝫ tñ iu/
xta ea que dicūt viuere nesciāt. Vñ
bñ quidā sapiēs dixit: Sibi autez
det de⁹ hec dicere ex sentētia. Sentētia ąp/
pe a sensu vocata est. Et recte que intelligit
non sola sciētia: ꝫ ex sentētia dicere appetit:
qui nequaq; tñmodo sciendo dicere: ꝫ sen/
tiendo desiderat exp̄ri qđ dicit: Sed mens
arrogantiū dictoꝝ suoꝝ sensum non penei
trat: q⁹ ab interno gustu recto iudicio in eos
sauores redigit q̄s foris amat. Vera autem
scientia afficit non extollit: nec supbiētes q̄s
repleuerit: ꝫ lamentantes facit. Qua quisq;
cū repletus fuerit ꝓmo inferiori loco se sci/
re appetit: ⁊ iamsū ignscius tanto ꝑ illā firmi/
or ⁊ robusti⁹ sapit: q̄nto se infirmū in illa veri⁹
recognoscit: atq; ampliorē viam hui⁹ scien/
tie ipa ei humilitas aperit: dū q̄ imbecillita/
tem suam ꝓspicit ipa ei cognitio secretoꝝ sb/
limiū absconditos sin⁹ pandit: q̄ cognitiōe p̄
sus sbtilioz reddit: quo ad occulta rapiat: he
liu ergo in flagellis beati Iob idcirco veracē
rationē non inuenit: q⁹ eam querere humili/
ter nescit: ⁊ increpare poti⁹ q̄ ꝙsolari patior
dicit: Hoc est ergo in q̄ nō es iustificat⁹. No
tandū ꝙq; ē q⁹ btūs Iob in neruo pedē suū po
situ dixit: ꝫ nequaq; mūdū se hoc modo q̄ ei
obiciē absq; peccato vel imaculatuz ⁊ sine
iniq̄tate fuisse memorauit. Sed heliu dū cuz
austeritate studuit increpare q̄ dicta sūt: mē
tiens addit que dicta nō sunt. Qui eni semp
increpare appetūt ⁊ nunq; fouere: multa ple/
runq; increpādo mentiunt. Nā vt arguere
docte videant: fingunt nōnunq; que redar
guant: ⁊ cū ipsi eq̄no more in cursuz sue ostē
tationis inferueant in subiectoꝝ inuectiōib⁹
ex fictis sibi iniq̄tatib⁹ campū parāt. Scien/
dū ꝓtereꝫ ē sicut ⁊ supi⁹ dixi: q⁹ arrogātes
viri inflatis suis sermonib⁹ sepe fortia dicta
pmiscēt: nec ꝓsiderāt aliq̄n q̄d viuāt: ꝫ pen/
sant studiose quid doceāt. Quoꝝ nūc heliu
spēm tenet q̄ nō recte viuere appetit: ꝫ doce
re. Quia ḡ sciens ꝫ arrogās loquit: taceam⁹
tam qđ timidū viuit: ⁊ audiam⁹ qđ solidū di
cit: Post tot itaq; elatiōis ꝝba tandē scienti
am suā ostēdere inchoās ait: ℣ Rndebo tibi
qđ maior sit de⁹ hoie. Dicat fortasse ab aliq̄
Quis ista vel cū non audit ignorat ꝫ nimirū
hec scientia vilis credit: si nō ex ipa intentio
nis sue radice pensēt. Flagellato videlz lo/
quebat: q̄ ⁊ pcussiōis ꝝbera accepat: ⁊ cās
ꝝberū nesciebat. Idcirco ḡ intulit. ℣ XVIII
A Espōdebo tibi q⁹ maior sit de⁹ hoie
vt flagellat⁹ hō ꝙsiderans q⁹ illo ma
ior ē de⁹ in oē qđ patit ei iudicio se
postponat: cui se minorē eē nō dubitat ⁊ qđ
a meliore patit iustū credat etiā si eiusdē iu/
sticie cās ignorat. Quisq; eni etiā ꝑ pctō p/
cutit: nisi murmurādo renitat eoipo iā iust⁹
esse inchoat: q̄, ferientis iusticiam nō accusat
Homo nanq; sub deo est ꝙdit⁹: ⁊ ad condi/
tionis ordinē redit. qñ sibi eq̄tatē iudicis sui

etiã quã nõ intelligit anteponit. Bñ g dicit Respondebo tibi qđ maior sit deꝰ hoie: vt ꝓsiderata potentia creatoris deferueat tu/
mor mentis per memoriã conditiõis. Unde dauid ꝓpheta cuz pcussiõis pondere i exces
Ps.38. sum vocis erũpe cogeret ad ꝓsiderationem ꝓditionis sue se recolligẽs ait: Obmutui ⁊ nõ
aperui os meũ: qm̃ tu fecisti me. Deseruit enz ꝓditõis sue ordinẽ ⁊ iusticiã pcussiõis inue/
Lex. nit: q: q benigne eũ qui nõ erat ꝓdidit: eũ p/
fecto q erat nõ nisi iuste pcussit. Seq. V Ad/
uersus eũ ꝓtẽdis q nõ ad oia ẏba rñderit ti
bi. Semel loquit deꝰ ⁊ secũdo idipm nõ re/
petit. Afflicti cordis ẽ ppriũ: vt in oẽ qđ ap/
petit: ⁊ tm̃ rerũ ordinẽ ꝓtrariũ sentit: si possit
fieri cur ita vel nõ ita sit dinis sibi rñdere vo
luntꝰ velit: vt deũ ꝺ cũcta rerũ ꝓtroũsia ꝓsu/
lat: ⁊ rñsiõis eiꝰ cognita rõne ꝓdescat. Helin
aũt ꝑuidẽs q scripturã sacraz dñs ꝓderet:
vt in ea vel publicis vel occultis cũctoꝝ q̃/
stionibꝰ rñderet ait: Aduersus eũ ꝓtẽdis qđ ñ
ad oia ẏba rñderit tibi. Semel loquit deꝰ:
et secũdo idipm nõ repetit. Ac si diceret: Be
us singuloꝝ cordibꝰ ꝑuatis voc bꝰ nõ rñdet
§ tale eloquiũ ꝓstruit p qđ cũctoꝝ questiõi/
A bus satisfacit. V XIX
In scripture ꝙppe eiꝰ eloq̃o cãs nr̃as
singuli si req̃rimꝰ inuenimꝰ nec opꝰ
est vt in eo qđ specialit ꝙsq̃ tolerat rñderi si
bi dina voce specialit q̃rat. Ibi eni nob om/
nibꝰ in eo qđ specialit patimur cõiter rñdet
ibi vita p̃cedẽtiũ fit forma seq̃ntiũ. Ut enim
vnũ ex plurib⁹ ꝓferam⁹: ecce dũ passiõe aliq̃
vel molestia carnis afficimur: scire fortasse oc
cultas cãs passiõis eiusdẽ vel molestę opta/
mus: q̃tꝰ in eo qđ patimur: ex ipa rerũ scia
ꝓsolemur. Gz q: ꝺ specialibꝰ tẽptatiõibꝰ no
stris nequaq̃ nob singulis specialit rñdet:
ad scripturã sacrã recurrim⁹. Ibi videlz inue/
1.Cor.12. nim⁹ q paulꝰ carnis infirmitate tẽptatꝰ au/
diuit. Sufficit tibi gr̃a mea: nã vir⁹ in infir/
mitate pficitur. Qđ idcirco illũ in infirmitate
ppria dictũ ẽ: ne sigillatim nob oibꝰ dicere
tur. In scriptura igit sacra vocem dei afflicto
paulo audiuim⁹: ne cũ fortasse affligimur sin
guli audire eã ꝑuata ꝓsolatiõe q̃rerem⁹. Nõ
g dñs ad oia ẏba nob rñdet: q: semel loquit
B et secõ idipm nõ repetit. i. in his q̃ p scripturã
sacrã ad pr̃es nr̃os ꝓtulit nos erudire cura/
uit. Discãt itaq̃ scte doctores ecclie: discãt et
arrogãtes cũ itra eã laborare q̃sdã pusillani
mitate ꝓspiciũt: q: nob deꝰ ad ẏba oia nõ re
spõdet: q: semel loquit deꝰ: ⁊ idipm secõ nõ
repetit. i. cogitatiõibꝰ vel tẽptatiõibꝰ singlo
rũ: nõ iã passim p ppharũ voces nõ p euãge
lica beneficia satisfacit: q: scptura sacra q̃q̃d
põt singul⁹ euenire cõprehẽdit: atz i illa p ex/
empla p̃cedẽtiũ etiã vitã seq̃ntiũ iformare cu
rauit. Quãuis qđ ait: Semel loquit deꝰ: et
secõ idipm nõ repetit. Hoc itelligi sbtiliꝰ põt:
q pr̃ vnigenitũ ꝓsubstãtialẽ sibi filiũ genuit
Loq eni dei ẽ verbũ genuisse: Semel aũt lo
qui dei ẽ: ẏbũ aliud ꝑter vnigenitũ nõ hr̃e
Uñ ⁊ apte sbdit: Et secõ idipm ñ repetit: q:
videlz hocipm ẏbũ. i. filiũ nõ nisi vnicũ ge/
nuit. Qđ aũt nõ ait: locutꝰ ẽ sed loquet: non
videlz tpus ꝑteritũ nec futurũ ponẽs: liquet
oibꝰ q: deo nõ ꝓteritũ tps ꝓgruit nec futu
rũ. Tãto g in eo q̃libet tpus ponit libẽ: q̃ to
nullũ vere. Neq eni q̃libz libẽ dici poterat
si saltẽ vnũ ppriẽ diceret: Inde itaq̃ dici in
deo tps audacꝰ qđlibet licet: vñ in eo dici p
priẽ nullũ licet. Uerbũ nãq pr̃ sine tpe ge/ C
nuit: ⁊ q̃s digne fari queat illã ineffabilẽ nati
uitatẽ qđ ꝺ eterno natꝰ ẽ coeꝛnꝰ: q existens
añ secla genuit eq̃lẽ: q gignẽtenatꝰ posteri/
or nõ est. Que videlz nos mirari possum⁹ §
intueri mime valem⁹. Illiꝰ aũt natiuitatꝭ vi
delz iã mirari posse aliq̃tinꝰ videre ẽ. Sed q̃
mõ videm⁹: q: nequaq̃ cõprehendim⁹? Est
ãt qđ ꝺ vsu carnis ꝓtrahẽ ad sensuz spũs de/
bem⁹. Nã sic̃ in tenebris clausis oculꝰ iace/
at: atz añ eũ sbitũ lucerne lum̃ erũpat: clausi
eiꝰ oculi ipo aduentu lumis feriunt vt pate/
scãt. Cur g turbati sũt: si clausi nihil videt?
Nec tñ aliq̃d pfectũ fuit: qđ videri clausi po
tuerunt. Nam si perfecte totum vidissent:
cur aperti quererent quod viderent. Sic
itaq̃ sic sumus: cum de incoꝓrehensibili na
tiuitate intueri aliquid conamur. Eo ipso ei
quo fulgore ãm rationis percutit animꝰ: ⁊ q̃
si videt qđ videre nõ valet: velut i tenebris
posit⁹ vim lucis oculis clausis videt. Helin
nãq ait: Semel loquit deꝰ. Dauid ẏo ẏbi
vnigeniti natiuitatẽ intuẽs ait: Semel locu/ Ps.6.
tus ẽ deꝰ. Q: eni vnigenitꝰ filiꝰ idẽ verbum B
pris ⁊ pfectiõe natꝰ ꝺr: ⁊ p eẽnitate sp nasci
phibet sacra scptura libere dicẽ ꝺ deo ꝓsue
uit: q: locutꝰ ẽ ⁊ loquit. In eo eni q pfectũ
ẏbũ genuitꝰ ⁊ locutꝰ ẽ pr̃: in eo aũt qđ sp gi/
gnit vtiq̃ loquit q̃uis ꝺ q pfectũ dixim⁹ p
priẽ nõ dicam⁹: neq eni q factuz nõ est ꝓpe
ꝺr esse p fectũ: ꝺ eiꝰ plenitudinẽ p q̃ndam an
gustiã nr̃e locutiõis exꝑmim⁹ sicut etiã ꝺ pa/
tre dñs dicit: Estote pfecti sicut ⁊ pr̃ vr̃ celẽ Mat.5.
stis pfectꝰ ẽ. Q: ẏo ꝺ dine nature secreta am
miratio nõ facile occupatis p terrena deside
ria mẽtibꝰ inotescit: apte dei locutiõe quali/
ter ad nos ſat insinuat dicẽs: V Per somniũ Lex.
in visiõe nocturna q̃n irruit sopor sup hoies

et dormiũt in lectulo. ℣ Cap. XX

A Quid ē qđ p sōniũ nob locutio dñi/ tatis inotescit: nisi q dei secreta ñ co gnoscim⁹ si i terrēis ōsiderijs vigilem⁹: i sōno exteriores sensus dormiũt ⁊ iteriora cernũt Si interna ḡ ꝓtēplari volum⁹ ab externa im plicatiōe dormiam⁹. Vox videlz dei q̄si per somnũ audit: qñ trāquilla mēte ab hui⁹ secu li actiōe q̄escit: ⁊ i ipo mētis silētio dīna p̄cepta pēsāt. Cũ ei ab extrnis actiōib⁹ mēs sopi tur: tūc pleni⁹ mādato⁹ dei pōd⁹ agnoscit. Tūc ꝟba dei mēs viuaci⁹ penetrat: cũ ad se amittere curaruz secularīũ tumult⁹ recusat. Male aũt hō vigilat: qñ eũ secularīũ negocio⁹ est⁹ insolerꝫ inq̄etat. Aurez q̄ppe cor/ dis terrena⁹ cogitationũ turba dũ pstrepit claudit: atz in secretario mētis q̄to min⁹ cu/ rarũ tumultuātiũ son⁹ cōpescit tāto ampli⁹ B vox p̄sidētis iudicis nō audit. Neq; eni pfe cte hō sufficit ad vtraq; diuisus: ⁊ dũ sic inte ri⁹ erudiri appetit vt tñ exteri⁹ implicet: vñ exteri⁹ auditũ apit: inde interi⁹ absurdescit. Moyses ammixt⁹ egyptijs q̄si vigilabat: ⁊ idcirco vocē dñi in egypto posit⁹ nō audie/ bat. Sz extincto egyptio postq̄ in desertũ fu git: illic dũ q̄draginta ānis deguit: q̄si ab in/ q̄etis terreno⁹ desideio⁹ tumultib⁹ obdor miuit: atz idcirco dīnā vocez p̄cipe meruit: q⁹ p supnā gr̄am q̄tomagis ab appetendis exteriorib⁹ horruit: tāto veri⁹ ad cog̃scenda interiora vigilauit. Rursus israelitici popu li turbis p̄lat⁹ vt legis p̄cepta p̄cipiat i mon tem ducit: atz vt interna penetret ab extrnis tumultib⁹ occultat. ℣ XXI

A Vade ⁊ sci viri q̄ exteriorib⁹ miste/ rijs deseruiri officij necessitate cogũ tur studiose semp ad cordis secreta refugiũt ibiq; cogitatiōis intime cacumē ascēdũt ⁊ le gem q̄si in mōte p̄cipiũt: dũ postpositis tu/ multib⁹ actionũ tpaliũ i ꝓtēplatiōis sue ver tice supne volũtatis sniaz pscrutant. Hinc ē qđ idē moyses crebro ꝺ reb⁹ dubijs ad tab/ naculuz redit ibiq; secreto dñm ꝓsuluit ⁊ q certi⁹ decernat agnoscit. Relictis q̄ppe tur/ bis ad tabnaculũ redire ē: postpositis exte/ rio⁹ tumultib⁹ secretũ mētis intrare. Ibi ei dñs ꝓsulit: ⁊ qđ foras agēdũ est publice: in/ tus silenter audit. Hoc q̄tidie boni rectores faciũt. Cũ se res dubias discernē nō posse co gnoscũt ad secretũ mētis velut ad qđā tab naculũ reũtunt: dīna lege pspecta q̄si coraz posita arca dñm ꝓsulũt: ⁊ qđ ꝑus intus tacē tes audiũt: hoc foras p⁹ modũ agētes inote/ scunt. Ut enim exteriorib⁹ officijs inoffense deseruiāt ad secreta cordis recurrere incessa bilit curāt ⁊ sic vocē dei q̄si p somniũ audiũt dum in meditatione meritis a carnal' sensib⁹ abstrahunt. Hinc ē q ꝑ spōsa in canticis cāti/ cor⁹ spōsi vocē q̄si p somniũ audierat q̄ dice bat. Ego dormio: ⁊ cor meũ vigilat. Ac si di ceret: Dũ exteriorib⁹ sensib⁹ ab h⁹ vite soli/ citudinib⁹ sopio: vacāte mēte viuaci⁹ inter/ na cognosco. Foris dormio ⁊ intus cor vigi lat: q⁹ dũ exteriora q̄si nō sentio: interiora so/ lerter appēndo. Bñ ḡ heliu ait: Quia per somniũ loquit⁹ de⁹ atz apte sbdidit in visiōe nocturna. Nocturna eni visio apparere cō templationi mētis sb q̄busdā imaginatiōib⁹ solet. In diurna aũt luce certi⁹ certim⁹ i noc turna ꝟo visiōe cūctant videm⁹. Et q⁹ scti oēs q̄diu in hac vita sunt dine nature secre/ ta q̄si sb quadā imaginatiōe ꝓspiciũt: q⁹ vi/ delicet nec dũ sicut sunt ea manifesti⁹ ꝓtem/ plant: bñ heliu postq̄ dixit deuz nobis per somniũ loq̃ sbdit in visione nocturna. Nox q̄ppe ē vita pñs: in q̄ q̄diu sum⁹ p ħ qđ int/ na ꝓspicim⁹: sb incerta imagiatiōe caligam⁹ Prophet⁹ nāq; ad videndũ dñm q̄dā se p/ mi caligine sentiebat dicēs: Alia mea desid/ rauit te in nocte. Ac si apte dicet: In hac ob scuritate vite pñtis videre te appeto: sed ad/ hac infirmitat̃ nubilo circũscribor. Dauid q̄ hui⁹ noctis caliginē vidēs claritatez veri lumis p̄stolat⁹ ait: Mane astabo tibi ⁊ vi/ debo. Adhuc ḡ in nocte min⁹ se videre ꝓspi cit: q̄ ad videndũ deũ futurũ mane ꝓcupiscit Quia ꝟo vt dixim⁹ ab exteriore actiōe ces/ sare dormire ē: bñ heliu sbdit. Q̃n irruit so/ por sup hoies. Quia aũt scti viri cũ exterio/ ri actioni nō deseruiũt intra mētis cubilia cō quiescũt apte sbiunxit: ⁊ dormiũt in lectulo. Sctis eni viris dormire i lectulo ē: intra mē tis sue cubile quiescē. Q̃n scptũ est: Exulta/ būt sci in gloria: letabunt in cubilib⁹ suis. Dicat ḡ q ꝑ semel loquit⁹ de⁹ p somniũ in vi sione nocturna qñ irruit sopor sup hoies et dormiũt in lectulo: q⁹ nimirũ tunc secreta di uinitatis agnoscim⁹: cũ ab hui⁹ mũdi tumul tuosa ꝓcupiscētia mētis nr̃e cubilia segrega/ mur. Quia ꝟo vt sepe iā dixim⁹: Aurē cor/ dis tumult⁹ secularīũ negocio⁹ claudit: ⁊ q̄es secrete ꝓsideratiōis apit apte sbiūgit: Tunc apiet aures virorū: ⁊ erudiēs eos instruit di/ sciplina. Cũ eni ab exteriorib⁹ actionib⁹ so/ piunt: apta aure interni examis causas au/ dit. Qui dũ sbtilit̃ vel flagella publica vel iudicia occulta ꝓsiderāt: semetipos afficere: flendo nō cessant. Q̃n bñ dictũ est. Et erudi ens eos instruit disciplina: quia consideran/ ti menti ⁊ sese per penitentiā laceranti quasi

Can. 5.

B

Esa. 26.

ꝑs. 5.

C

ꝑs. 49.

quedã plage pcussionis sunt lamẽta cõpun/
Pro.20. etionis. Vñ ẽt salomõ recte videlz pcussiõis
vtriusq; ꝓiũgẽs ait: Liuor vulneris abster/
get mala ⁊ plage i secretioꝛib⁹ ventris. ℙer
liuoꝛẽ q̃ppe vulneris disciplinã insinuat coꝛ
poꝛee pcussiõis. ℙlage vero i secretioꝛibus
vẽtris sũt: interna mẽtis vulnera q̃ p pũctio
nẽ fiũt. Sicut ei venter cibo replet⁹ extendit
ita mẽs prauis cogitationib⁹ dilatata ſuble/
uat. Abstergunt igit mala ⁊ liuoꝛ vulneris
⁊ plage i secretioꝛib⁹ ventris: q; ⁊ disciplina
exterioꝛ culpas diluit: ⁊ extẽsam mẽtẽ cõpũ
ctio penitentie vltione trãsfigit. Sed hoc in/
ter se vtraq; hec differũt: qõ plage pcussio/
nũ dolẽt: lamẽta cõpũctionũ sapiũt. Ille af/
fligentes cruciant: ista reficiũt dũ affligunt.
ℙer illas in afflictione meroꝛẽ: p hec in me/
roꝛe leticia. Quia tñ ipsa cõpunctio mẽtẽ la/
cerat: eandẽ cõpunctionẽ nõ incõgrue disci/
B plinã vocat. Quattuoꝛ q̃ppe sũt qualitates
q̃b⁹ iusti viri aia in cõpũctiõe vehemẽter af
ficit: Cũ aut maloꝝ suoꝛũ remiscit ꝓsideraꝛ
vbi fuit: aut iudicioꝛũ dei sniam metuens: ⁊
secũ queꝛẽs cogitat vbi erit: aut cũ mala vite
p̃sentis solerter attendẽs merens cõsiderat
vbi est: aut cũ bona supne patrie ꝓtẽplaꝛ: q̃
qꝛ nec dũ adipiscit: lugens cõspicit vbi non
1.Coꝛ.15. est. Malorũ suoꝛũ paulus meminerat: ⁊ ex
eis se in q̃b⁹ fuerat affligebat cũ diceret: Nõ
sum dign⁹ vocari aplus: qꝛ psecut⁹ suꝛ eccle
1.Coꝛ.9. siã dei. Rursum diuinũ iudiciũ subtiliter pẽ
sans: i futuro male esse metuebat dicẽs. Ca
stigo coꝛpus meũ ⁊ seruituti subiicio: ne foꝛ/
te alijs p̃dicãs ipe reprob⁹ efficiar. Rursus
2.Coꝛ.5. mala p̃ntis vite pẽsabat cũ diceret. Dum su
m⁹ in hoc coꝛpoꝛe pegrinamur a dño: ⁊ vi/
deo aliã legẽ in mẽbris meis repugnãtẽ legi
Ro.7. mẽtis mee: ⁊ captiuũ me ducentẽ i legẽ pcti
q̃ est in mẽbris meis. Infelix ego hõ q̃s me
1.Coꝛ.15. liberabit de coꝛpe mortis huius? Et rursũ bo
na eterne patrie ꝓsiderabat dicẽs: Videm⁹
nũc p speculũ in enigmate: tunc aũt facie ad
2.Coꝛ.5. faciẽ. Nũc cognosco ex pte: tũc aũt cognoscaꝛ
sicut ⁊ cognit⁹ sum. Atq; iterũ. Scim⁹ q̃m si
terrestris dom⁹ nr̃a hui⁹ habitationis dissol
uat: qõ edificationẽ ex deo habeam⁹ domũ
Epbe.1. nõ manufactã eternã in celis. Cui⁹ dom⁹ bo
na ituẽs ep hesijs dicit: Ut sciatis q̃ sit spes
vocationis vr̃e: ⁊ q̃ diuitie glorie hereditatis
ei⁹ in sanctis: ⁊ q̃ sit supueniens magnitudo
ꝑtutis ei⁹ in nos q̃ credim⁹. Mala vite p̃/
sentis beat⁹ iob cõsideraꝛ ait: Tẽptatio ẽ vi
E ta humana sup terrã. Vñ dauid quoq; ait:
Ps.38. Uniuersa vanitas omnis homo viuẽs. Et
q̃ꝛ in imagine dei ambulet homo: tam nẽ va
nitate cõturbabit. Qui rursum eternã patri
am cõtẽplatus: ⁊ hec mala pensans i quib⁹
erat: atq; illa bona cõsideraꝛ: in quibus ad/
huc nõ erat ait: Heu mihi q; incolat⁹ meus Ps.119.
plongatus est. Et ego dixi in pauoꝛe meo ꝓ Ps.30.
iectus sum a vultu oculoꝛum tuoꝛũ. Subleuatus in extasi qõ nostri interꝑtes pauoꝛes
nõ ꝓprie vocauerũt a vultu oculoꝝ dei: vi/
dit se esse piectũ. ℙost interni q̃ppe luminis
visionẽ que in ei⁹ aia: p cõtẽplatiõis gratiã
radio claritatis emicuit ad semetip̃m redit:
⁊ cognitione pcepta vel q̃bus illic bonis de
esset: vl q̃bus malis hic adesset inuenit. Ne
q; eñ q̃s p̃sentis vite mala sicut sunt cõspice
re ꝑualet: si bona eterne patrie: p cõtempla
tionis gustũ cõtingere: nec dũ valet. Unde
a vultu oculoꝝ dei piectũ se esse cognouit.
Subleuatus quippe vidit qõ se hic videre
nõ posse ad se relapsus ingemuit. ℙerfectaꝫ
sciã aiam ista cõpũctio afficere familiari⁹ solet F
quia oẽs imaginatiões coꝛpoꝛeas insolẽter
sibi obuiantes discutit: ⁊ coꝛdis oculũ fige/
re in ipo radio in circũscripte lucis intendit.
Has quippe figuraꝝ coꝛporaliũ species: ad
se mtus ex infirmitate coꝛpoꝛis traxit. Sꝫ p/
fecta cõpunctio hoc sũmope inuig'lat: ne cũ
veritatẽ querit: eaꝫ imaginatio circũscripte
visionis illudat: cũctasq; sibi obuiantes ima
gines respuit. Quia ei p illas infra se lapsa ẽ
sine illis sup se ire conaꝛ: ⁊ postq; p multa i/
decenter sparsa est in vnũ se colligere nititur
vt si magna vi amoꝛis ꝑualet: esse vnũ atq;
incoꝛporeũ cõtemplet. Vñ aliq̃n ad quãdã
inusitatã dulcedinẽ interni saporis admittit
ac raptim aliquo modo ardenti spũ afflata
renouaꝛ: tantoq; magis inhiat: q̃to magis
⁊ quedã gustat: atq; hoc intra se appetit: qõ
sibi dulce sapere intrinsecus sentit: qꝛ videlz
ei⁹ amoꝛe dulcedis sibi coꝛã se viluit: ⁊ post
q̃ hãc vt cũq; ꝓcipere potuit: q̃d sine illa du
dum fuisset inuenit. Cui inherere conaꝛ: sed
ab ei⁹ fortitudine sua adhuc in infirmitate re
pellit: ⁊ q; ei⁹ mũdicie cõtemptari nõ valet:
flere dulce habet: sibiq; ad se cadenti infirmi
tatis sue lachrimas sternere. Neq; ei mẽtis
oculũ potest in id qõ intra se raptim cõspexe
rat figere: qꝛ ipso vetustatis sue vsu deoꝛsũ
ire cõpellit: inter hec anhelat: estuat: sup se
ire conaꝛ: sed ad familiares tenebꝛas suas
victa fatigatione relabit. Quia ergo sic affe
cta aia cõtra semetipsam graue certamẽ tole
rat: ⁊ qꝛ ois hec de nobis cõtrouersia cũ nos
afficit: q̃uis delectatione pmixta non modi
cũ doloꝛẽ parit: beliu postq; dixit deũ nobis
p somniũ loqui: ⁊ locutiones ei⁹ nostras au

res aperire nō immerito eādem aptionē au/
rium disciplinā vocat: qz eo magis nos affi/
ciendo cōterit quāto magis ad nos p occul/
tā eius inspirationis gratiā interne intelligē
tie somnus erumpit. Neqz eñ fleret extrin/
secus quisqz qō est: si nō intrinsecus potuis/
set sentire q nōdū est. Nāqz cū nosmetipos
inspicim⁹ bene cōditos: sed ad pluasionē di
abolicā pestifera cōsensione deceptos: in no
bismetipsis attendim⁹: aliud esse qō fecimus
aliud qō facti sum⁹: cōditione nos integros
sed culpa viciatos. Proinde cōpuncti appe
timus vitare qō fecim⁹: vt ad id qō facti sui
mus: reformemur. Uñ r apte sequit. XXII

Lex. A QUauertat hoiem ab his que fecit:
r liberet eū ō supbia. Quid eñ ho/
mo de seipso nisi peccatum fecit? Et
Eccī.10. scriptum est. Initiū omnis peccati supbia.
Bene ergo dicit: qz homo cū ab his que fe/
cerit auertit: ō supbia liberat. Cōtra cōdito
rem quippe supbire est: pcepta ei⁹ peccando
transcendere: qz quasi a se iugum dñationis
ei⁹ excutit: cui p obedientiā subesse cōtēnit.
At cōtra qui id qō fecit vitare appetit: id qō
a deo factus est recognoscit: r ad cōditionis
sue ordinem humiliter redit: dū sua opa fugi
ens talē se qualis a deo fact⁹ ē diligit. Quia
vero p hāc intelligētiā gloria sempiterna re/
cipit: supplicia eterna vitant apte subiūgit.

Lex. V Eruens aiam ei⁹ de corruptione: r vitā il/
lius: vt nō trāseat in gladiū: ois quippe pec
cator ab hac corruptione vitior illuc ad gla
B diū cōpellit trāsire penar: vt vñ hic inique
delectat⁹ ē: inde illic iuste crucief. Notādū
est ergo q de⁹ nobis p somnū loquēs prius
nos a corruptione: r postmodū a gladio li/
berat: qz nimirū illi⁹ vitā illic eripit ab vlti
one supplicij cui⁹ hic mentē subtrahit a dele/
ctatione peccati. Neqz eñ illic habet qō for
midare debebat de gladio sententie: quē hic
post emēdationē suā pollutio nō corruperit
culpe. Bene ergo dicit: Eruēs aiam ei⁹ de
corruptione: r vitā illi⁹ vt nō trāseat in gla/
diū: de corruptione nāqz ad gladiū trāsire ē
post pacta vicia: toleranda supplicia perue
nire. Sequitur. V XXIII

Lex. A INcrepat quoqz p dolorē in lectulo:
r omnia ossa ei⁹ marcescere facit: in
scriptura sacra lectus siue grabat⁹ seu stratū
aliqñ voluptas carnis: aliqñ repausatio i bo
nis opib⁹: aliqñ reqes tpalis accipit: qd ē ei
Jo.5. q in euāgelio sanato cuidā dñs dicit: Sur/
ge tolle grabatū tuū: r vade in domū tuā: ni
si q p grabatū voluptas corporis designat.
Et iubet vtiqz vt hoc san⁹ portet: vbi infir/
mus iacuerat: qz nimirū ois q adhuc vitijs
delectat: infirm⁹ iacet in voluptatib⁹ carnis
Sed sanat⁹ hoc portat vbi infirmus iacue/
rat: qz diuino adiutorio ereptus a vitijs eius
dē carnis cōtumelias postmodū tolerat: in
cui⁹ pus desideriis requiescebat. Rursuz p
lectū vl stratū repausatio in bonis opib⁹ de
signat. Uñ in apl'orū actib⁹ p⁹ tr⁹ aplus di/
cit: Enea sanet te dñs ihesus xps: surge r ster Pet.9.
ne tibi. Quid est dicere surge: nisi mala que
ppetrasti derelique? Et qd est dicere sterne
tibi: nisi mercedis causas in qb⁹ requiescere
B debeas operare? Ut r deserat resurgendo q
fecit: r iueniat sternēdo qō fecerit. Qō vtrū Ps.36.
qz pheta breuiter cōphendit dicēs: Decli
na a malo r fac bonum. Declinare quippe a
malo est: ab eo quo iacuit surgere: bonū vo
facere est: mercedis opa i qb⁹ requiescere de
beat pparare. Qui eñ declinat a malo: s bo
na adhuc nō facit: surrexit qdē ab eo quo ia
cuit: s vbi requiescere debeat nōdū strauit.
Et rursum lectus vel stratū requies tpalis Ps.40.
accipit: sicut scriptū est: Uniuersum stratuz
ei⁹ versasti in infirmitate ei⁹. Luz eñ quisqz
curis secularib⁹ fatigat: deserere p diuinam
gratiā hui⁹ mūdi itinera laboriosa cōpūgit:
cogitare solet quō pīentis vite desideria fu/
giat: r ab ei⁹ labor⁹ requiescat: sibiqz mox
desiderate quietis ordinē querit: r velut qō
C dā stratū sicut a cūctis labor⁹ cessationis lo/
cū inuenire cōcupiscit. Sed qz i hac vita ad
huc hō posit⁹ in cuiuslibet ordinis loco: i cui/
uslibet secreti recessu: viuere sine tentation i
bus nullatenus pōt: plerūqz in id qō ad re/
quiem pstruit maior dolor tentationis inue
nit. Uñ recte p pphetā dicit: vniuersū stra
tum ei⁹ versasti in infirmitate ei⁹. Ac si dice/
ret: Omne qō hic sibi parauit ad requiē ⁊ ei
mutasti occulto iudicio ad pturbationem.
Qō pio quidē dei cōsilio agit: vt hui⁹ pere/
grinationis tpe electorū vita turbet. V XXIIII

A QUia quippe est vita pīens qua ad pa
triā tēdim⁹: r idcirco hic occulto iu/
dicio frequēti pturbatiōe cōterimur
ne viā p patria diligam⁹. Solent eñ nōnul
li viatores cū amena fortasse in itinere prata
cōspiciūt pgendi moras innectere: r a cepti
itineris rectitudine declinare eorūqz gressus
tardat pulchritudo itineris dū delectat. Ele
ctis ergo suis ad se pgētibus dñs hui⁹ mūdi
iter asperū facit: ne dū quisqz vite pīentis re
quie quasi amenitate vie pascit: magis euz
diu pgere qz citius puenire delectet: ne duz
oblectat in via: obliuiscat qō desiderabat i
patria. Quia ergo i hac vita ois nostra quā

fortasse parauim⁹ requies turbabit recte dicit: increpat quoq; p dolorẽ in lectulo: id est in psentis vite requie: vel tentatiõis nos stimulis: vel flagelli afflictione cõturbat. Nã sepe human⁹ anim⁹ q̃libet breui tpe sine tẽtatione in bonis studijs fuerit: mox de eisdẽ studijs in q̃b⁹ quiscẽdo se exerit: ꝺ ipsis virtutibus q̃bus multiplicari nititꝫ: dũ pficere se sentit eleuatꝫ. Unde pio rectoris nostri moB deramine impulsu tentationis afficitꝫ: vt in eo ipa pfect⁹ sui elatio cõprimatꝫ. Qua ppꝫ postq̃ dixit: Increpat quoq; p dolorẽ in lectulo apte subiunxit. Et oia ossa ei⁹ marcescere facit. Ossa i scriptura sacra virtutes ac-
Ps.33. cipimus: sicut scriptũ est: Dñs custodit oia ossa eoꝝ vnũ ex eis nõ cõtereꝫ. Quod vtiq; nõ de ossibus corporis: sed de viribus dicit mentis. Nã certe nouim⁹ q̃ multorũ martyrũ corporaliter ossa cõfracta sunt: t pfectores dñi latronis illi⁹ cui⁹ dictũ est: Hodie mecũ eris in paradiso: sicut latronis alteri⁹ in cruce crura fregerũt. Cũ ergo increpat: p dolorẽ in lectulo oia ossa facit marcescere: q: cũ in ea requie quã nobis ab hoc seculo ppa-
ramus flagello tentationis afficimur: ꝺ fortasse de virtutibus nostris inflari potuimus cognite infirmitatis nostre tedio extenuamur Cum em̃ sicut cupim⁹ ad deũ pficim⁹ si pfectum nostrũ tentatio nulla pulsaret: alicuius nos fortitudinis esse crederem⁹. Sed q: nobiscũ superna dispensatione agit: vt infirmitatis nostre: q: pficientes obliuiscimur tentati recolam⁹: t in pfectu nostro quid de diC uino munere: t in tentatione cognoscim⁹ q̃d ꝺ ppꝛijs viriꝫ psumam⁹. Que nos pfecto tentatio ad plenũ raperet: nisi ptectio supna seruaret. Sed pulsat nec frãgit: impellit nec mouet: quatit nec deicit: vt de nostra infirmitate sentiamus esse quod quatimur: t de diuino munere esse q̃ stamus. Et q: sepe aia alicuius boni sibi cõscia cum virtutes suas sibi ad memoriã reuocat quadã delectatiõe pascit: t quasi gratulatione ppꝛie plenitudinis impugnatꝫ: bene dicit: q: tentatione pulsante marcescũt ossa: quia dũ ppꝛia infirmitas tentatione interrogante cognoscit: ois illa nostrarũ virium velut pinguis viriditas gratulatio subito anxietatis meroꝛe siccatꝫ: t qui nos alicui⁹ esse momenti bona nostra pensando credidimus pulsati paulo amplius perituros nos iã iamq; formidamus. Tunc omne bonoꝝ nostroꝝ gaudiũ vertit in pauoꝛem penarũ. Tunc iniquos nos esse deprehendimus: qui sanctos pauloante credebamus: tabescit mens: stupent oculi: omne q̃ prius psperum arridebat euanescit: lux ipa fastidio est: t sole se in aia tenebre meroris effundunt: nihil q̃ delectet aspicit: triste ẽ quicquid occurrit. Unde t apte sequit. Abomiabilis ei fit in vita sua panis: t anime illius cib⁹ ante desiderabilis. Ac si apte dicat afflicta mens sibi in amaritudinẽ verti considerat quicquid se antea blande libenterq; satiabat.

XXV

In scriptura em̃ sacra panis aliquã do ipe dñs: aliqñ spiritualis gratia: A aliquãdo doctrine eruditio diuine: aliqñ hereticoꝝ pdicatio aliqñ subsidiũ vite psentis: aliqñ iocũditas humane delectatiõis accipit. In pane dñs signat: sicut ipe i euangelio dicit: Ego sum panis viuus q̃ de Jo.6. celo descendi. Rursum p panẽ gratia doni spiritualis accipit: sicut per pphetam dicit. Qui obdurat aures suas ne audiat sangui-Esa.32. nẽ: t claudit oculos suos ne videat malum: iste in excelsis habitabit: munimenta saxoꝝ sublimitus ei⁹ panis ei datus est. Quid ẽ em̃ obdurare aures suas s: ne audiat sanguinem nisi peccatis suadentibus que de sanguine: t carne nascunt nõ pbere cõsensum. Et q̃d est ne malũ videat oculos claudere: nisi omB ne qꝺ rectitudini aduersum est nõ approbare. Iste in excelsis habitauit: q: q̃uis eũ ad huc caro in inferioꝛib⁹ retinet: mentẽ tã i sublimibus fixit. Munimenta saxorũ sublimitas eius: q: obiecta desideria terrene cõuersationis calcat: ad supnã patriã p pcedẽtiũ patrum exempla se subleuat. Et q: per contemplationis donum gratia spirituali saciatꝫ apte subiungit: panis ei datus est: id est ad refectionẽ spũalis gre pcipit: q: se a bonis infimis celestia sperando suspẽdit. Hinc etem̃ de sancta ecclesia p dauid dñs dicit. Pau-Ps.131. peres ei⁹ saturabo panibus: q: in illa mẽtes humiliũ posite spiritualiũ implent refectiõe donoꝝ. Rursum p panem diuine doctrine eruditio designat: sic̃ p pphetã ꝺr: Qui habitatis in terra austri: cũ panib⁹ occurrite fugiẽti: In terra quippe austri habitãt: qui in sancta ecclesia positi: supni spiritus charitate pflãt. Fugit aũt qui hui⁹ mũdi mala euadere cõcupiscit. Qui ergo in terra austri habitat fugienti cũ panib⁹ occurrat: id est: his q̃ iã sancto spiritu intra ecclesiã plen⁹ est: eũ qui mala sua euadere nitit: eruditionis eloC quio cõsolet. Fugienti scilicet cũ panib⁹ occurrere est: metuenti eterna supplicia doctrine sacre escas offerre: t mõ timoꝛẽ terroꝛe cõprimere: modo pauoꝛẽ exhortatione refouere. Quia panis refectio scripture sacre nõ

inconuenienter accipiť: p eundē ppheta iu/
Esa. 55. deis solā litterā seruātib⁹ dicit: Quare appē
ditis argentū: ⁊ nō in panib⁹. Ac si diceret:
pensatis sacra eloquia sed nō in refectione:
q⁹ dū solā littere speciē custoditis: de spiritu
ali intelligentia pinguedinē mterne refectio
nis amittitis. Unde illic apte subiungiť. Et
laborem vestrū nō in saturitate. ℣ XXVI

A Rursum p panē hereticorū p̄dicatio
designať: sicut p salomonez mulier
Pro. 9. heretice ecclesie typū gestans ⁊ stul
tos cōuocās dicit: Panes occultos libēter
edite vel sicut in nostra trāslatione scriptuz
est: Atque furtiue dulciores sunt: ⁊ panis ab
sconditis suauior. Sunt em̄ nōnulli hereses
q̄ apte metuunt p̄dicare q̄ sentiunt: ⁊ apud
infirmorū mentes verba tāto magis cōdiūt
quāto quasi ampli⁹ reuerenter absconduntur
Uñ nō immerito d⁹: panes occultos libēter
edite. Miseris em̄ cordib⁹ occulta heretico
rū verba eo magis sapiunt quo cū reliquis
cōmuniter nō habent. Rursum p panē sub
sidiū p̄ntis vite accipiť: sicut iacob ab laban
transiens ait: Pñe de⁹ si dederis mihi panē
ad manducandū: ⁊ vestē ad induendū: et si/
cut in euangelio dñs turbis sequētib⁹ dicit:
Jo. 6. B Queritis me: nō q⁹ vidistis signa: sz q⁹ mā/
ducastis ex panib⁹ meis ⁊ saturati estis. Be
septē em̄ panib⁹ fuerant satiati. Et p eorum
psonā dñs illos intra sāctā ecclesiā detesta/
tur: q̄ p sacros ordines ad dñm ꝓpinquan/
tes nō eisdem ordinibus virtutū merita: sed
subsidia vite p̄ntis exquirunt: nec cogitant
q̄d viuendo imitari debeant: sed q̄ cōpendia
p̄cipiendo satient. Satiatos quippe de pa/
nibus dñm seq̄ est: de sancta eccl̄ia tpalia ali
menta sumpsisse. Et nō p signis est dñm: sz
p panib⁹ querere: ad religionis officiū nō p
augendis virtutib⁹: sed p requirēdis subsi/
diis inhiare. Rursum panē iocūditas humā
ne delectationis accipiť. Uñ hieremias p/
pheta cū synagoge p̄ditos mores defleret di
Tren. 1 C xit: Omnis populus gemens ⁊ querēs pa/
nē: dederūt p̄ciosa quecq̄ p cibo ad refocillā
dā aiam. Gemēs em̄ pp̄lus querit panē duz
p̄ua hoīm multitudo affligiť: q⁹ nō ad vo/
tū de p̄ntis vite iocunditate satiať. Sed ⁊ p̄
ciosa quecq̄ p cibo dat: q⁹ virtutes mentis ī
appetitu delectatiōis trāsitorie inclinat. Et
refocillare aiam nitiť: q⁹ puersis desideriis
satisfacere conať. Uñ bñ mox: ⁊ ex voce illi⁹
Ubi. s illi⁹ electe mltitudinis subdit. Uide dñe ⁊ cō/
sidera: q⁹ facta sū vilis. Uilis quippe plebs
dei efficiť: q̄n p̄uor nūero crescēte i eis nō
sūma ⁊ celestia: s abiecta ⁊ terrestia sectať.

Delium itaq̄ quid aliud ℣ XXVII A
panē quā p̄sentis vite delectationē
vocat. Qui postq̄ vim tēptationis
exp̄ssit: illico subdit. Abominabilis ei fit i vi
ta sua panis: ⁊ aie illi⁹ cib⁹ ante desiderabi/
lis: q⁹ videlicet omne q̄d p̄⁹ de ipsa p̄spe/
ritate viuendi dulce sapiebat: postmoduz p
vim tēptationis amarescit. Nōnūq̄ vo quic/
quid gaudij: quicq̄d vtutis facere videbať
subito in pauore tēptationis amittiť: ⁊ qua/
si euacuatus eisdē virtutib⁹ tristis animo so
lo meroze possideť. Cū em̄ paulo vehemen/
tius impulsu tentationis afficitur: q⁹ exerce/
re vim solite fortitudinis nō valet eā iam ve
lut p̄dītā dolet: seq̄ ex ea vacuū sentiens in/
firmitatē suā: ex ipsa sua vanitate cognoscit.
Uñ ab oi mox iocūditate quasi frāgiť: ⁊ es/
cas p̄rioris leticie respuēs: eo quē solū liben
ter appetit luctu saciať. Unusquisq̄ em̄ cū
sibi bñ viuendi p̄speritas arridet hilarescit. B
atq̄ ipsa hilaritas aīm velut desiderabilis
cib⁹ reficit. Sed cū tentatione paulo ampli⁹
imminēte pulsať: a mēte ei⁹ p merozis fasti/
dium gaudiū omne respuiť: que p⁹ eodem
gaudio quasi satiata letabať. Quia igiť ho/
mo tentatus ab ore cordis oēm cibū respuit
delectationis: nihilq̄ ei aliud q̄ semetipsuz
⁊ cognoscere ⁊ flere delectat: bñ diciť. Ab/
ominabilis ei fit in vita sua panis: ⁊ aie illi⁹
cibus ante desiderabilis. Sed sicut superi⁹
dixim⁹: idcirco moderamine occulte dispē/
sationis ita temptari p̄mittimur: vt q̄ ex di/
uino munere in vtute p̄fecim⁹ etiā quid su/
m⁹ ex p̄pria infirmitate memozemur: ⁊ q̄ ex
pceptione muneris diuinisubleuemur ex in
firmitatis nostre memoria sacrificiū humili/
tatis offeram⁹. Aliq̄n aūt post p̄fectū virtuz
nō solū tēptant vitia: sed etiā flagella casti/ C
gant. Cū aūt tentamur vitijs pia dispensati
one nobiscū agiť: ne bis virtutib⁹ q̄b⁹ p̄fici
m⁹ extollamur: cū vero flagellis atteriimur
malis increpantib⁹ amonemur: ne mūdo
blandiente seducamur. Uitia dū nos tētant
p̄ficientes in nos virtutes humiliant: flagel
la dum tentant surgentes in corde hui⁹mun
di voluptates eradicant. Per tēptantia vi/
tia discimus: quid de nobis simus: p feriētia
flagella cognoscimus q̄d de mūdo fugiam⁹.
Per illa restringimur ne intrinsecus extol/
lamur: p ista cōp̄imamur ne q̄d extrinsecus
appetam⁹. In hac ergo vita dū sum⁹: ⁊ fla/
gellis atteri ⁊ aliq̄n tēptari vitijs necesse est.
Siue em̄ in laborib⁹ flagellor seu i certami/
ne vitior nō solū nobis nostra infirmitas in
notescit: s etiā in q̄sta vtute p̄fecerim⁹ agno

scimus. Nemo quippe vires suas i pace cognoscit. Si eñ bella desunt: virtutũ experimenta nõ pdeunt. Improuidus miles est q̃ fortem se in pace gloriaf.

A

XXVIII

Quia ergo sepe virtũ merita p flagellorũ aduersa patefiunt. Apte subiũgit dicẽs: Tabescit caro illi⁹: ⁊ ossa que tecta fuerãt nudabñt. Cũ eñ flagellis pmentibus omnis exterior voluptas attenuat: interne fortitudinis ossa nudantur: quid aũt hoc loco carnis noie: nisi ipsa delectatio carnalis accipit: Uel q̃d p ossa nisi virtutes: aie designãt. Tabescit ergo caro vt ossa nudent: q⁹ dum flagellis arguentib⁹ carnalis delectatio extenuat: ea que dudũ quasi sub carne latuerant: virtutũ fortia patefiũt. Nemo quippe quãtũ pfecerit nisi inter aduersa cognoscit. Cũ eñ assunt psperа: cerni virtum documenta nõ possunt. Unde alias scriptũ est: In die mãdauit dñs misericordiam suã: ⁊ nocte declarauit: q⁹ videlz vnusq̃sq̃ supni doni gratiã in trãquillitate quietis pcipit: sed quãtũ pceperit: in aduersitate perturbationis ostẽdit. Tabescat ergo caro vt nudent ossa. Feriamur paternis pturbationib⁹: vt q̃tũ pficim⁹ agnoscam⁹. Flagellis eñ dñi pinguedo carnalis delectationis atteniat: sed virtutũ nostrarũ ossa patefiũt. Becus nostrũ exterius: ipsa hui⁹ mũdi aduersitate fedat: sed quid in nobis intrinsecus latebat ostendit. Cesis nanq̃ apostolis denunciatũ est: ne loquerent vltra in noie iesu: sed magna exultatione gauisi sunt: q̃ digni habiti sunt p noie iesu cõtumeliã pati: suisq̃ aduersarijs cũ fiducia responderunt. Obedire oportet deo magis q̃ hoibus. Ecce interaduersa validi⁹ fidei robur emicuit: ecce cõcussa est integritas carniũ: sed patefacta sunt ossa virtutũ. Hinc de eis p sapientiã dicit: Bap.3. Deus tentauit illos: ⁊ inuenit illos dignos se. Tentati sunt quippe aduersitate plagaruz: sed digni inuenti sunt nudatione ossium. Nã q⁹ hec illorũ illa tẽtatio ẽ. q̃ ex flagellis adhibet: illic apte declarat dñ sequit. Tanq̃ aurũ in fornace pbauit illos: ⁊ quasi holocausti hostiã accepit illos. Quia g̃ vniuscuiusq̃ vires nõ nisi p aduersa patefiunt: bñ dicit: Tabescit eñ caro ei⁹: ⁊ ossa q̃ tecta fuerũt nudabunt. Tabescit eñ caro dñ oẽ q̃d fluxuz infirmũq̃ ẽ flagellis atterit. Nudãtur ossa dñ p hoc in nobis ettã q̃d validũ iacet aperitur. Quia vero sicut: ⁊ superi⁹ dictũ est in ipsa aduersitate tentationis nõ solũ detegit robur fortitudinis: sed etiã agnoscit infirmitas humanitatis ⁊ tentat⁹ quisq̃ oñdit quidem quãtũ de deo pfecerit. Sed in ipsis flagellorũ afflictionib⁹ etiã q̃tũ de semetipso sit infirmus agnoscit. Quia nõ tantũmodo nudant ossa: ꝟ etiã tabescit caro apte subiũgit. Appropinquabit corruptioni aia ei⁹: ⁊ vita illi⁹ mortiferis. Tentati ei vniuscuiusq̃ iusti aia corruptioni appropinquare dr: qñ ne eã ꝟtus possit extollere p flagella cõpellit: q̃d sit ex ppria infirmitate sentire. Corruptioi vide licet appropiquat: q⁹ ex se ⁊ suis viribus pditioni primũ nõ ignorat: vt hoc q̃ a pditione longe est nõ sibi: ꝟ dño tribuat. Appropiquat vero mortiferis: q⁹ ex infirmitate carnis primũ se peccatis mortẽ ferentib⁹ respicit a q̃bus diuino munere tãto magis longe fit: q̃to se eis primũ ex suis meritis depẽdit. Per ꝓtẽplationẽ ꝓditioꝭ sue dauid corruptioi appropinquauerat cũ dicebat. Obmento dñe q̃ puluis sum⁹: homo sicut fenũ dies ei⁹. Per cõtemplationẽ quoq̃ infirmitatis ppie paulus mortiferis appropinquauerat: cũ dicebat: Uideo aliã legẽ in mẽbris meis repugnantẽ legi mẽtis mee: ⁊ captiuũ me ducentẽ in legẽ pcti q̃ est in mẽbris meis. Infelix ego hõ q̃s me liberabit ꝺ corpe mortis hui⁹? Corruptioi g̃ ⁊ mortiferis appropiquare ẽ: ꝓsiderata infirmitate humanitatis sue pctõrez ex suis meritis se cernere: atq̃ se apud arrogantiã ex ppriis viribus nõ habere. Quid ei sum⁹: si cõditoris nostri ptectione deseramur? Que nimirũ ptectio min⁹ ne cessaria creditur: si semp habeat. Sz vniliter plerũq̃ subtrahit: vt sibimetipsi hõi q̃ sine illa nihil sit ostẽdat. Manus igit dei aliq̃n nobis p aduersa insinuat: q̃ etiaz nescientes nos in psperis portat. Qua destituti dñ cadere icipim⁹: ⁊ tñ adiuti retinemur: ⁊ doctrina fit q̃d in lapsu trepidauimus: ⁊ custodia q̃d in statu pmanem⁹. Nemo ergo se alicui⁹ ꝟtutis estimet: etiã cũ q̃d fortiter põt: quẽ si diuina ptectio deserat ibi repente eneruiter obruit: vbi se valenter stare gl'iabat. Quid est ei q̃ vir dei ꝛ altare samarie ad ppheã dñ direct⁹: psente rege auctoritatẽ libere vocis exercuit eiusdẽq̃ regis extẽsum brachiũ in rigorẽ mirabiliter astrinxit: q̃d tñ mox misericorditer saluti restituit. Cui⁹ i domo inuitat⁹ comedere noluit: q⁹ ne i via comederet phibitionis dñice pcepta seruauit. Qui tñ in eadẽ via: ⁊ seduct⁹ comedit ⁊ pstaus interiit. Qua in re q̃d subtili cõsideratiõe colligimus: q̃d vt ita dixerim formidando suspicamur: nisi q̃ fortasse apud semetipsum tacit⁹: ⁊ p pceptis dominicis regẽ se cõtẽpsisse gloriat: ab interna nox soliditate quassat⁹ est:

Tex. L

Tex.

Ps. 101.

Ro.7.

B

ꝛ inde ei in ope culpa surripuit: vñ glia i cor/
de surrexit: vt pphete falsi verbis disceret
decept⁹ qꝛ nequaq̃ ppꝛie fortitudinis fue/
rit: qđ regis verbis restitisset. Bñ aũt ex ei⁹
ore mortis sniam accepit: cui⁹ seductiõe a vi
te p̃cepto deuiauit: vt inde penam veraciter
sumeret: vnde culpã negligẽter admisisset.
Quia igit̃ vnũquẽq̃ electũ suũ diuina gra/
tia tũc magis erudiẽdo custodit: cũ quasi p/
cutiẽs deserit: dicaꝫ recte: Appꝛopiquabit
corruptioni aia ei⁹: ꝛ vita illi⁹ mortiferis: vt
quo se suis viris⁹ vicinũ morti p aduersa cõ
sideraꝛ: eo in cũctis que fortit̃ egerit ad diui/
ne spei munimẽ fugiens solidius viuat.

Sancti gregorij Liber XXIIII

Capitulũ I

A Deliu vim su
pne dispẽsationis insinuãs
õ electi vniuscuiusq̃ pcus/
sione intulit dicẽs: Appꝛo
pinquauit corruptioni ani
ma ei⁹: ꝛ vita illi⁹ mortiferis. Et dũ tẽptatũ
hoiem demõstrat vnũ: in qua tẽtatiõe sit po
sitũ humanũ genus oñdit vniuersum: dũq̃
narrat q̃d specialiter agaꝫ i singulis: liquido
intimat: q̃d generaliter agaꝫ i cũctis. Sic ei
tẽtationẽ exp̃sit quoꝛũdã ppꝛie singuloꝝ:
vt possit intelligi ꝛ vniuersaliter oim. Cun/
ctũ quippe electoꝝ gen⁹: in hac vita hui⁹ te/
dio laboꝛis afficit̃. Vñ ꝛ mox huic generali
pestilẽtie generale subintulit remediũ medi
Tex. cine dicẽs: Si fuerit p eo angelus loquẽs
vnũ de similib⁹: vt annũciet hois equitatez
miserebit̃ ei⁹. Quis ei est iste angelus: nisi il
Esa.11. le q̃ p ppheta ꝺꝛ magni ꝓsilij angel⁹? Quia
eñ greca lingua euãgelizare denũciare ꝺꝛ: se
metipsum nobis annũciãs dñs angelus vo
caꝫ. Et bñ ait: si fuerit p eo angelus loquẽs:
B qꝛ sicut ait aplus: etiã interpellat pꝛo nobis.
Sꝛq̃d p nobis loquaꝫ: audiam⁹ vnũ de si/
mil⁹. Nos medicine ẽ: vt aliq̃n similia si/
mil⁹: aliq̃n cõtraria cõtrarijs curet. Nã se
pꝛ calida calidis: sepe aũt frigida calidis: ca
lda frigidis sanare cõsueuit. Veniens ergo
ad nos desup medicus noster: tãtisq̃ nos in
ueniẽs lãguoꝛib⁹ p̃ssos: quiddã nobis simi/
le: ꝛ q̃ddã ꝓtrariũ apposuit. Ad hoies quip
pe hõ venit: sed ad peccatoꝛes iust⁹: ꝓcorda
uit nobis veritate nature: sed discrepauit a
nobis vigoꝛe iusticie. Vitiosus eñ hõ coꝛri
ginõ poterat: nisi p deũ. Videri aũt debuit
q̃ coꝛrigebat: vt p̃bẽdo imitatiõis formã an/
teacte malicie mutaret vitã. Sꝛ videri ab ho
mine nõ poterat deus: ergo hõ factus est: vt
videri⁹ potuisset. VII A

Iustus igit̃ atq̃ inuisibilis deus ap
paruit filius nobis hõ visibilis: vt dũ
videret̃ ex simili: curaret ex iusto: et
dũ veritate generis ꝓcoꝛdat cõditionẽ: ꝛtu
te artis obtaret egritudini. Quia g̃ in car/
ne veniens dñs nõ culpã nostrã ex vitio: nõ
penã ex necessitate suscepit: nulla ei labe pec
cati pollut⁹: reat⁹ nr̃i teneri cõditione nõ po
tuit: atq̃ ideo mortẽ nostrã oi necessitati cal
cata cũ voluit spõte suscepit: recte dicit̃: q̃ p
tẽptato hoie iste angelus vnũ de similib⁹ lo
quit̃. Quia nec ita nat⁹ vt reliq̃: nec ita moꝛ
tu⁹: nec ita resuscitat⁹. Nõ eñ opante coitu:
Sed spũ sctõ: veniente ꝓcep⁹ est. Nat⁹ aũt
materna viscera ꝛ fecũda exhibuit: ꝛ icoꝛru
pta seruauit. Rursum nos oẽs cũ nolumus
moꝛimur: qꝛ ad soluẽde pene debitum culpe
nostre cõditione coartamur: Ille aũt qꝛ nul
li ammixtus ẽ culpe: nulli ex necessitate suc
cubuit pene: Sꝛ qꝛ culpã nostrã dominãdo
subdidit: penã nostrã miserando suscepit: si/ B Jo.10.
cut ipse ait: Potestatẽ habeo ponẽdi animã
meã: ꝛ ptãtẽ habeo sumẽdi eã. Qui etiã pꝛe/
misit Nemo tollit eã a me: sed ego ponã eã a
meipso. Rursum nõ vt reliqui suscitatus ẽ
qꝛ nostra resurrectio in seculi finẽ dilatata ẽ:
illi⁹ vero die tertio celebꝛata. Et nos quidẽ
p illũ resurgimus: nã ipse p se: neq̃ eñ q̃ de/
us erat: sicut nos ab alio vt resuscitari⁹ pos/
tuisset indigebat. In eo ergo ei⁹ resurrectio
distat a nostra: q̃ nõ p nosinetipos resurgi/
mus sicut ipse. Pꝛo eo eñ q̃ simpliciter ho/
mines sum⁹ superiori adiutoꝛio vt resurgere
valeam⁹ indigem⁹. Ille aũt eiusdẽ resurre/
ctionis vim cuꝫ patre ꝛ spiritu sancto deus
exhibuit: quã tñ solus i humanitate p̃cepit.

VIII A

Quia igit̃ dñs vere nat⁹: vere
moꝛtu⁹: vere suscitatus: in oibus tñ
distat a nobis magnitudinis⁹ potẽtie
sed sola cõcoꝛdat nobis veritate nature: be/
ne dicit̃: qꝛ p nobis angelus iste vnũ de si/
milib⁹ loquit̃. Cũ eñ in cũctis operationib⁹
suis immensa nos virtute trãscẽdat: in vno
tñ a nobis. id est in foꝛme veritate nõ discre
pat. Ꝺer hoc p nobis patri loquit̃: p quod
semetipsũ nobis similẽ ostẽdit. Loqui quip
pe ei⁹ vel interpellare est: ip⁹m se p hominib⁹
hominẽ demõstrare. Et bene cũ dix⁹isset vnũ
de similib⁹ loquit̃: illico adiũxit. Vtannũ Tex.
ciet hois equitatẽ: qꝛ nisi ille hoib⁹ similis fi
eret equ⁹ hõ ante deũ nõ apperet. Inde q̃p
pe annũciat eq̃tatẽ nostrã suscipe: vñ digna
tus est infirmitatẽ nostrã. Oẽs videlicet nos
mimica illa psuasio in culpe cõtagio ab ipsa

radice polluerat: nullusq; erat: qui apud de
um p peccatoribus loquēs a peccato liber
appareret: q; ex eadē massa editos eque cū
ctos par reatus inuoluerat: Proinde venit
ad nos vnigenit⁹ patris: assumpsit ex nobis
naturā: nō ppetrās culpā. Sine peccato q̄p
pe esse debuit: qui p peccatoribꝰ interuenire
potuisset: q; nimirū aliena pollutionis cōta
gia nō tergeret: si ppria sustineret. Bene er
B go dicit: q; in eo q; similis apparuit equita
tē hois annūciauit. Intercedēs em̄ p pecca
Lex. toribus semetipsum iustū hominē q̄ p alijs
indulgentiā mereret ostendit. Sequit. Obi
serebit eius z dicet: Libera eū: vt nō descē
dat in corruptionem: inueni in quo ei ppici
er: Mediator dei z hom'nū homo christus
iesus in eo miseretur homini: quo formā ho
minis sumpsit: qua misericordia p redēpto
homine dicit patri. Libera eū vt nō descen
dat in corruptionē: Sicut iam supra dixim⁹
dicere ei⁹ est libera hominē: naturā hom'nis
assumendo liberā demōstrare: Ex ea quip
pe carne quā sumpsit: etiā hanc ostendi: libe
rā quā redemit. Que redēpta videlicet caro
nos sumus: qui cognitione nostri reat⁹ astri
Jo. 8. gimur. Sz mediatoris tāti eq̄tate liberamur
sicut ipse ait: Si vos filiꝰ liberauerit: vere li
A beri eritis. Et bene p hoc redempto homi
ne dicitur:

VIIII

Non descendat in corruptionē: Su
perius em̄ dictū fuerat: approp̄inq̄
uit corruptioni aia ei⁹: postmodum
dicit: nō descēdat in corruptionē. Ac si dice
ret. Quia cognoscēdo infirmitatē suā esse se
corruptioni primū nō ignorat: idcirco ad
corruptionis interitū nō descendat: Ad cor
ruptionē em̄ iuste descēderet: si suis viribus
longe se a corruptiōe esse iudicaret. Sed q;
corruptioni appropinquauit humiliter: de
bet ab ea misericorditer liberari: vt eo cōtra
pugnātia vitia fortis sit: quo se suis meritis
agnoscit infirmū. Quisq; em̄ supra se extol
lit ipso elationis sue pondere grauat: z eo se
i infimis mergit quo in superbie vitiū prues:
ab eo qui vere excelsus est elōgauit: atq; in
de magis ima appetit: vnde se cōiunctū sū
Ezech. 34 mis estimauit: sicut p pphetam extollēti se
anime dr: Qui pulchriores descēde: z dor
mi cū incircūcisis. Omnis em̄ qui fed̄itatem
infirmitatis sue cōsiderare negligit: sed per
elationis fastū virtutis sue gloriam attendit
vnde pulchrior est: inde descendit: q; extol
B lendo se de suis meritis: inde in ima deteri⁹
corruit: vnde glorioſū se esse iudicauit: Qui
descendēs cum incircūcisis dormit: quia in
eterna m orte cū ceteris peccatoribꝰ deficit.
Quia ergo hō iste humiliter corruptioni se p
pinquū esse cognouit: bene de eo dicit: libe
ra eū vt nō descēdat in corruptionem: vt eo
magis euadat penam: quo oculos suos non
auertat culpa. Cui⁹ vero null⁹ erat cui⁹ me
ritis nobis domin⁹ ppitiari debuisset: vnige
nit⁹ patris formā infirmitatis nostre suscipi
ens: solus iust⁹ apparuit: vt p peccatoribꝰ
inrercederet. Et bene p redēpto hoie iste lo
quēs angelus dicit: Inueni in quo ppitier
ei: Ac si apte mediator dei z hominū dicat:
Quia nullus hominū fuit qui corā deo iter
cessor iustus p hominibꝰ appareret: memet
ipsū ad ppitiādū hominibꝰ hoiem feci: z dū
me hominē exhibui in quo iuste hoibꝰ ppi
ciarer inueni. Et q; infirmitatē suscipiēs do
min⁹: dū penā nostrā mortēdo tolerauit cor
ruptionē nostrā resurgēdo mutauit. Bñ er
go iste angelus mortalitatis nostre flagella
subiūgit eorūq; miserē dicēs. Cōsumpta Lex.
est caro eius a supplicijs reuertatur ad dies L
adolescētie sue. In illo quippe primo homi
ne a deo recedere repulsa paradisi gaudijs
in hāc mortalis vite erūnam cecidim⁹: z q̄p
graue culpā serpētis suasione commisimus
pene nostre vltionē sentimus: huc em̄ lapsi
nihil extra deū nisi quo afflig̃imur inuenim⁹
Et quia per oculoꝝ visum carnem secuti su
mus: de ipsa carne quā p̄ceptis dei p̄posu
imus flagellamur. In ipsa quippe quotidie
gemitum: in ipsa cruciatum: in ipsa interituꝫ
patimur: vt hoc nobis mira dispositione do
minus in penam verteret: per quod fecimus
culpā: nec aliunde esset interim censura sup
plicij: nisi vnde fuerat causa peccati: vt eius
carnis amaritudine homo erudiret ad vitā
cuius oblectatione superbie puenit ad mortez
Quia ergo innumeris humanum genꝰ car
nalis vite supplitijs p̄emebat: sed redem
ptore nostro veniente: z vicia corruptionis
nostre z tormēta deleta sunt: dicatur de hoc
redempto homine.

VV

Consumpta ē caro eiꝰ a supplicijs re
uertat ad dies adolescētie sue. Ac si A
diceret. Mortalitatis sue pena in quadam
vetustatis sue senectuti deiect⁹ est reuertat
ad dies adolescētie sue: id ē prioris vite inte
gritate renouet: vt nō in eo maneat quo la
psus est: s ad hoc redēpt⁹ redeat: ad qō per
cipiendum conditus fuit. Scriptura em̄ sa
cra sepe adolescētiā p nouitate vite ponere
consueuit. Unde veniēti sponso dicit: Ado Can. 1
lescentule dilexetunt te: id est electorū anime
gra baptismatis renouate: q̄ nō in vite vete

ris'vsu deficiunt:sed noui hois cõuersatiõe decorãt. Senectutẽ quippe vẽtris hois in/
Pś.6. ter vicia tabescentẽ deflebat ille qui ait: Jn/
B ueteraui inter oẽs inimicos meos. Econtra
Eccs.11. alijs gaudere in virtutibus ammonet dicẽs Letare iuuenis in adolescentia tua. Ac si di ceret: Fortis quisq; gaudeat in renouatiõe sua:id est leticiã suã nõ in vite veteris volu/ptate:sed incõuersationis noue virtute con/stituat. Quia vero ad hoc nouitatis robur nõ nostris viribus:sed redẽptore interueni/ente reuocamur p hoc flagello hoie depcãs angelus dicat: Reuertat ad dies adolescen tie sue. Et qr dñ redemptor noster patrẽ pro nobis interpellat:nos ãq; vite pristine cor/pore discusso ad sitim orationis accẽdimur apte de h hoie redẽpto subiũgit: Depcabi tur deũ: t placabilis ei erit. Prius ei postu/lare angelũ t postmodũ hoiem dicit: qr nisi ante ipe dñs p incarnationẽ suã interpellãs patrẽ vitã nostrã peteret:nũq; se insensibili/tas nostra ad postulanda ea que eterna sũt excitaret. Sed incarnatiõis ei' pcessit oratio vt torporis nostri euigilatio subsequat. ¶ VI

A Quia vero post tentatiões sepe post immensas amaritudines menti no/stre in occulto gaudio lux veritatis erumpit: bene de hoc tẽtato hoie: t depcã/
Tex. te subiũgit. ¶ Et videbit faciem ei' in iubilo. Superi' dictũ est.quõ deus innotescẽdo af ficit nũc vero dicit:quõ dñ innotescit exhi/larat. Aliter eñ quisq; cõpungit:cũ interna intuens malorũ suorum pauore terret:aliter vero cõpungit:cũ gaudia superna ꝓspiciẽs spe quadã t securitate roborat. Illa cõpun ctio afficientes t tristes:hec vero letas lacri mas mouet. Jubilũ nanq; dicit:quãdo inef fabile gaudiũ mente cõcipit:qõ nec abscon/di possit nec sermonibus aperiri: t tamẽ qui busdã motib' pditur:q̃uis nullis pprieta/tibus exprimat. Unde dauid ppheta intu/ens elector animas tñ gaudiũ mente conci
Pś.88. pere:quãtũ sermõe nõ valẽt aperire ait: Be atus populus qui scit iubilationẽ. Non eñ ait qui loquit:sed qui scit quia sciri quidem iubilatio intellectu potest:sed dicto exprimi nõ potest. Sentitur p illam quippe quod vl tra sensum est. Et cum vix ad hoc cõtemplã dum sufficiat cõscientia scientis:quando ad hoc exprimendum sufficiat lingua dicentis? Quia ergo cordibus nostris lux se veritatis
B insinuans: modo districtã iusticiã ptẽdẽdo contristat:modo interna gaudia aperiendo letificat post tentationũ amaritudines:post tribulationũ luctus apte subiungit. ¶ Uide bit faciem eius in iubilo. Dum enti eñ nostre de cõsideratione cecitatis sue prius ignis tri bulationis immittit: vt omnis viciorũ erugo cõcremet: t tunc mũdatis oculis cordis. illam leticia patrie celestis aperit. vt prius purgemus lugẽdo quod fecimus: t postmo dum manifestius contẽplemur p gaudia qõ queramus. Prius a mentis acie exurẽte tri sticia interposita malorum caligo detergit: t tunc resplendente rapti coruscatione incir cũscripti luminis illustrat. Quo vtcũq; cõ/spectu in gaudio cuiusdam securitatis absor bet: t quasi post defectuz vite pentis vltra se rapta: i quadã nouitate aliquo mõ vita re creat. Ibi mens ex immẽso fonte infusione supni roris aspgit: ibi non se sufficere ad id qõ rapta est contẽplat: t veritatem sentien/do videt:qr quãta est ipsa veritas nõ videt
C Cui veritati tantomagis se longe existimat: quanto magis appropinquat:qr nisi illã vt cũq; cõspiceret:nequaq; ea cõspicere se non posse sentiret. Annisus ergo animi dum in il la intendit:immensitatis eius cozuscante cir cũstantia reuerberat. Ipsa quippe cuncta implens:cũcta circũstat: t idcirco mens no/stra nequaq; se ad cõprehendendã incircũscri ptam circũstantiã dilatat: quia eam inopia sue circũscriptionis angustat. Uñ ad semet/ipsam citius labit: t pspectis quasi quibus/dã veritatis vestigia ad sua ima reuocatur. Hec ipsa tamẽ p cõtẽplationẽ facta non soli/da: t pmanens visio:sed vt ita dixerim qua/si quedã visiõis imitatio dei facies ór. ¶ VII

A Quia enim per faciem quemlibet ag/noscimus non immerito cognitionẽ dei faciem eius vocamus. Unde ia/
Gen.32. cob postq̃ cum angelo locutus est ait: Vidi dominum facie ad faciem. Ac si diceret: Lo gnoui dominum quia me cognoscere ipse di gnatus est. Quam cognitionem plenissime
1.Cor.13. fieri paulus testatur in fine dicens: Tunc co gnoscam sicut t cognit' suz. Quia ergo post laborum certamina: post tẽtationum fluct' sepe in excessu anima suspenditur: vt cogni/tionem diuine presentie contempletur: quã tamen presentiam: et sentire possit:et exple/re non possit recte post tot labores: de hoc tẽ tato homine dici:ur: Uidebit faciem eius in iubilo. Quia vero vnusquisq; quanto am/plius celestia contemplatur: tantomagis a terrena operatione corrigitur: bene post gra tiam cõtemplationis iusticiam subdidit ope rationis dicens: Et reddet homini iusticiaz suam. Justicia nostra dicitur:nõ que ex no/stro nostra est: sed que diuina largitate fit

nostra: sicut i dominica oratiõe dicim⁹. Pa-
Mat.6. nẽ nostrũ quotidianũ da nobis hodie. Ecce
& nostrũ dicim⁹: & vt dek orem⁹. Noster ąp-
pe fit cũ accipiat: q̃ tñ dei est q̃ ab illo datur.
Et dei ergo est ex munere: & noster fit vera-
citer p acceptionẽ. Ita ergo hoc loco homi-
ni iusticiã dñs reddit nõ quã ex semetipo ha-
buit: sed quam cõditus vt haberet accepit:
& in qua lapsus pseuerare neluit. Illã ġ iu-
sticiã reddet de⁹ hoi ad quã cõdit⁹ fuit: vt in
herere deo lsbeat: vt minacem ei⁹ sniam pti
mescat: vt serpẽtis callidi blãdis iam pmissi
onib⁹ nõ credat qđ eñ in paradiso egit: hoc
quotidie antiqu⁹ hostis agere non desistit:
Verba quippe dei de cordibus hoim molit
euellere: atq̃ in eis ficta pmissionis sue blã-
dimẽta radicare: quotidie id qđ de⁹ minat le
uigat: & ad hoc credendũ qđ falsũ pmittit in
uitat. Falso ei pollicet tpalia vt mẽtib⁹ ho-
minũ ea supplicia leuiget: q̃ de⁹ minat eter-
na. Nam cũ psentis vite gloriã spondet q̃d
aliud dicit quã gustate & eritis sicut dij: Ac
si aperte dicat. ¶ VIII

Empora-
lẽ cõcupiscẽtiã tangite: & in
hoc mũdo sublimes apparete. Et cũ
timorẽ diuine snie amouere conat: q̃d aliud
Gen.3. loquit q̃ id qđ primis hoib⁹ dixit: Cur pce-
pit vobis de⁹ vt nõ cõmederetis de omni li-
gno paradisi? Sed q̃ diuino munere redẽ-
ptus hõ iusticiã recepit: q̃ dudũ cõdit⁹ ami-
sit robustiorẽ se iam cõtra blãdimẽta callide
psuasiõis exercet: q̃ exprimẽto didicit quan
tũ obediẽs eẽ debeat pcepto: & quẽ tũc cul-
pa duxit ad penã: nunc pena sua restringit a
Lex. culpa: vt tãto magis deliquere metuat: quã
to cogente supplicio: & ipse iam qđ ppetra-
uit accusat. Vñ & sequit. ¶ Respiciet hoies &
dicet: Peccaui: Sed peccatorẽ se nõ cogno
sceret si iusticiã nõ haberet. Nemo quippe
B tortitudinẽ suã nisi cũ rect⁹ esse ceperit dep-
hendit. Hã q̃ omnino puersus est: nec hoc
põt videre qđ est. Qui vero peccatorẽ se in-
telligit: iam ex pte aliqua iust⁹ esse inchoauit
atq̃ id qđ nõ iustus fecerat: ex eo q̃ iust⁹ est
accusat. Qua accusatione sua deo inherere
inchoat: dũ rectũ & tra se iudiciũ pferẽs hoc
in se qđ illi sentit displicere condẽnat. Rece-
pta ergo iusticia sua dicat hõ iste. Peccaui:
Et notãdũ: q̃ pmittit respiciet hoies: & tũc
deinde subiũgit: & dicet: peccaui. Ideo enim
nõnulli peccasse se nesciũt: q̃ homines non
attendũt. Hã si cõsiderarent hoies citi⁹ ag-
noscerent quãtũ peccando infra hoies ceci-
dissent. Et q̃uis scriptura sacra aliq̃n hoies
ponere soleat humana sapiẽtes sicut ait apo-
stolus: Cũ eñ sit inter vos zelus & cõtẽtio:
1.Cor.3. nõne carnales estis? Et paulo post subiicit
dicens: Nonne homines estis? Nonnunq̃
tamẽ homines dicit eos quos a bestijs ratio
ne distinguit: id est quos non atteri bestiali
passionum motu demonstrat. Quibus p pphetam dominus dicit: Vos aũt greges pa-
Ezech.34. scue mee homines estis: quia illos nimirum
C domin⁹ pascit: quos voluptas carnis iumẽ-
torum more nõ afficit. At contra hij qui car-
nali affectioni succumbunt: nõ iam homines
sed iumenta nominant: sicut de quibusdam
qui in peccato suo moriunt p pphetã dicit:
Joel.1. Computruerũt iumenta in stercore suo. Iu-
menta quippe in stercore suo computresce-
re est: carnales homies in fetore luxurie vi-
tam finire. Nõ eñ esse homines: sed iumẽta
declarant: de quib⁹ p pphetã dicit: Unus-
Jere.5. quisq̃ ad vxorẽ proximi sui inhiabat. Et de q̃
bus pphetã ali⁹ dicit: vt carnes asinorum: car-
Ezech.23. nes eorum: & fluxus equorũ fluxus eorum. Vñ
ps.48. & p dauid dr: Homo cũ in honore esset non
intellexit cõparatus est iumẽtis insipientib⁹:
& similis factus est illis. Cũ ergo vocent ho-
mines hij qui iusticie ratione suffulti sunt: et
irrationabilia iumenta nominẽt hij qui car-
nali delectationi deseruiũt: recte de hoc pe-
nitente dicit: ¶ IX

Respiciet hoies & dicet: peccaui. Ac
A si dicat: Sanctorum virorũ exempla
cõspicit atq̃ eorum comparatione se pensans
iniquũ se esse deprehendit. Qui ei plenissime
intelligere appetit qualis est: tales nimirum
debet cõspicere qualis nõ est: vt ex bonorũ
forma metiat quanto ipso deserto bono de-
formis est. Ex hijs quippe q̃bus plenissime
bona assunt ppendit recte que sibi min⁹ sũt:
atq̃ in illorũ pulchritudine conspicit fedita-
tẽ suam quã in semetipso: & potest ppeti: et
sentire nõ põt. Lucem nanq̃ debet conspi-
cere: qui vult de tenebris iudicare: vt in illa
videat quid de tenebris estimet: p quas vi-
dere ppedit. Peccator nãq̃ si incognita vi-
ta iustorum semetipsum conspicit peccatorẽ
se nullatenus cõprehendit. Videre eñ se nõ
potest qui fulgorem lucis nesciens: cum se-
metipsum conspicit quid aliud q̃ tenebras
attendit. Justorũ ergo debemus vitam cõ-
spicere: vt subtiliter deprehendam⁹ nostram
Illorum videlicet species quasi q̃dã forma
nobis imitãda ponit. Quia viua lectio est
vita bonorum: vnde & nõ immerito idẽ iusti in
sacro eloquio libri noiant: sicut scptũ est: Li-
Apo.20. bri apti sunt: & alius liber apertus est qui est
vite & iudicati sunt mortui: ex hijs q̃ scripta
B

erant in libris. Liber nāq; vite est: ipsa visio aduenientis iudicis. In quo quasi scriptum est oē mādatū: q; quisq; eū viderit: mox te/ ste cōscientia q̄cquid nō fecit intelligit. Libri etiā aperti referūt: q; iustoz tūc vita cōspi cit: i q̄b⁹ mādata celestia opa impressa cernū tur. Et iudicati sunt mortui: ex hijs que scri/ pta erant in libris: q; in ostensa vita iustoz: quasi in expansione librox legunt bonū q̄d agere ipsi noluerūt: atq; ex eoz̄ qui fecerūt cōparatione damnant. Ne ergo vnusquis/ q; tūc vidēs eos q̄d nō fecit defleat: nūc in eis q̄d imittet attendat. Quod quidē facere electi nō cessant. Melioze nanq; vitā cōside rant: z deterioris vsus cōuersationē mutāt. Unde sponsi voce sancte ecclesie in canticis canticoz̄ dicitur.

Can. 4. ✠ X

Do vbera tua: sicut duo hinnuli ca/ preе gemelli qui pascūt in lilijs: do/ nec aspiret dies: z inclinent vmbre. Que em̄ sunt duo vbera: nisi ex iudea ac gē tilitate veniens vterq; populus: qui in san/ cte ecclesie corpore p intentionem sapientia archano est corde infixus? Ex quo populo hij qui electi sunt idcirco capree hinnulis cō parant: quia per humilitatē quidē paruos sese ac peccatores intelligūt: sed eis p carita tem currentib⁹: si qua obstacula de impedi/ mēto tēporalitatis obuiāt transeūt: z datis cōtemplationis saltib⁹ ad supna trāscendūt. Qui vt hec agāt p̄cedentium sanctoz̄ exem pla conspiciunt. Unde z in lilijs pasci refe/ runt: quid em̄ p lilia nisi illoz̄ vita declarat qui veraciter dicūt: Christi bon⁹ odor sum⁹ deo. Electi ergo vt assequi summa p̄ualeāt cōspecta odorifera: z candida iustoz̄ vita sa tiant. Jā quidē videre dominū sitiūt: iā de ei⁹ cōtemplatiōe saciari caritatis estibus in/ ardescunt. Sed q; in hac vita positi nec dū valent p p̄cedentiū interim patruz exempla pascunt. Unde z apte illic tēpus de ipso lili oz̄ pastu diffinit dum dicit. Donec aspiret dies z inclinent vmbre. Tam diu quippe re fici iustoz̄ exemplis indigemus: donec p̄sen tis mortalitatis vmbras eterno die aspirāte transeamus. Cum em̄ hui⁹ tēporalitatis vm bra transacta ac mortalitas fuerit inclinata: quia ipsius diei internum lumē cernim⁹ ne/ quaq; iam appetimus: vt ad amorem ei⁹ p aliorum exempla flagremus. Nunc autē q; nec dū eum intueri possum⁹: sumope necesse est: vt eoz̄ qui illum perfecte secuti sunt cō/ spectis actionib⁹ incitemur. Intueamur q̄ pulchra est agilitas sequentium: z videam⁹ q̄ turpis sit hebitudo pigroz̄. Statim nā q; vt bene agentium gesta respicimus: nos/ metipsos confusione intima vlciscente iudi/ cam⁹ mox verecundia mentem cōcutit: mox iuste seuiens reat⁹ adijcit: z vehemēter hoc etiam displicet quod adhuc fortasse turpiter libet. Unde p ezechielem dicit: Fili homi/ nis ostende domui israel templum: z cōfundā tur ab iniquitatib⁹ suis: z metiant fabricam vt erubescāt ex omnibus que fecerūt. Tem plum quippe dei filijs israel ad confusionez ostēditur: quādo vniuscuiusq; iusti anima: quam inspirando deus inhabitat: quāta san ctitate fulgeat ad confusionem suam pecca/ toribus demonstrat: vt in illa bonū q̄d ne/ gligunt videant: z in seipsis malum q̄d ope rant erubescant. Metiri vero est fabricam pensare subtiliter iustoz̄ vitam. Sed dum metimur fabricā: necesse est vt ex cunctis q̄ facimus erubescamus: quia bonoz̄ vitaz quāto subtilius pensando discutimus: tāto seuerius in nobis oia inique gesta reproba/ mus. Bene autē pphete dicit: vt ostendat templū. Quia em̄ iustoz̄ rectitudinē cōside rare peccatoz̄ dissimilat: saltē hanc ex voce p̄dicantis agnoscat. Templum quippe pec/ catoribus ostendere est: spēte sua ?sideratе nolentibus rectoz̄ opa narrare. Qui ita/ q; sicut dicim⁹: si p̄duci ad sūma desiderāt. semper necesse est: vt meliorū pfectib⁹ intē/ dant: quatinus tanto districtius in se culpas iudicent: quanto in illis alti⁹ quod ammirē/ tur vident. Sed quid ista de peccātibus di/ cimus: cū ipos quoq; operatoz̄ iusticie tā ta puebi dispensatione videam⁹? Alius nā/ q; donum scientie accipit: z tamen ad virtu/ tem mire abstinētie nō pertingit. Alius ma/ gna abstinentie virtute accingitur: nec tamē in summa scientie cōtemplatione dilatatur. Alius p pphetie spīm valet oia vētura p̄no scere: sed tamē p curationis gratiā nō valet. p̄sentis molestie mala subleuare. Alius p curationis gratiam mala p̄sentis molestie subleuat: sed tamen quia pphetie spiritū nō habet quid sequaē ignorat. Alius indigen/ tibus multa iam ppria largiri potest: sed ta/ men iniuste agentibus obuiare libere nō po/ test. Alius iniuste agētibus audacter p deo obuiat: sed tamen ibdigentibus que habet tribuere oia recusat. Alius iam z ab ocioso ser mone se restringens: lingue lasciuiam supe/ rat: sed tamen adhuc insurgentes ire stimu/ los pfecte nō calcat. Alius insurgentē iram iam perfecte edomat: sed tamen adhuc lin/ guam in leticiā relaxat. Quid est hoc q̄ iste eo bono indiget quo ali⁹ pollet: z ille cū mul

Ezech. 43 L

B

B

tis polleat abunde alijs bonũ adesse ꝛside/
rat: qđ sibi deesse suspirat nisi q̃ mira nobis/
cũ dispensatione agit̃: vt p hoc qđ alter ha/
bet: ⁊ iste nõ habet vn⁹ altero melio⁹ oñdat̃
quatin⁹ tãto ardenti⁹ ad humilitatẽ quisq̃
pficiat: quãto ex bonis q̃ nõ habet inferio⁹ẽ
se habẽtib⁹ pensat. Sicq̃ fit vt dũ ille i isto
atq̃ hic i illo respicit qđ ammiret̃ distincta
bona ⁊ altitudine elationis reprimant: ⁊ ad
studiũ pfect⁹ accendãt. Magna nanq̃ soli
citudine ad curã nostre meliorationis accin/
gimur: qñ id virtutis in alijs cernim⁹: qđ non
habem⁹. Exech.3. Añ ezechiel ppheta cũ volãtia aia
lia descripsisset adiunxit. Et audiui post me
vocẽ cõmotionis magne: bñdicta glia dñi ẽ
loco sancto suo: ⁊ vocẽ alarũ animaliũ pcuti
entiũ: alterã ad alterã. Quid nãq̃ alas aiali
um nisi virtutes debem⁹ sentire sanctorum?
Esa.40. Qui dũ terrena despiciũt: ad celestia volan
do subleuant̃. Añ recte etiã p esaiã dr̃. XI

A Q Ui cõfidunt in dño mutabũt fortitudinẽ: assument pennas vt aquile.
Volantia itaq̃ animalia alis suis se
vicissim feriunt: q: sanctorũ mentes in eo qđ
supna appetunt cõsideratis inuicẽ alternis
virtutibus excitant̃. Ala eñ sua me pcutit:
qui exemplo sanctitatis ꝓprie me ad melius
accẽdit. Et ala mea vicinum animal ferio: si
aliquando alteri opus bonũ qđ imitet̃ ostẽ
do. Sed quia sanctoꝝ vitaꝫ significari istis
animalibus dixim⁹: libet in ipso volatu ani/
maliũ oculos mẽtis attollere: ⁊ quanta vicis
sim alarum pcussione se excitant subtili cõsi/
deratione pensare. Paulus nãq̃ cum cete/
rorum sanctorũ solicitudinẽ in pdicatiõe ro/
bustius laborando trãscenderet: vt ab elati
one se premeret: ⁊ vires suas in humilitatis
gremio nutriret crudelitatis sue antique nõ
1.Cor.15. immemor apostolorum omniũ innocentiã con
B templar⁹ ait: Ego eñ sum minimus aposto/
lorũ: qui nõ sum dignus vocari apostolus:
q: persecutus sum ecclesiã dei. Et tamen eo
rundẽ omniũ apostolorũ prim⁹ quasi oblit⁹
accepti principatus: ac si minus ipse aliquid
2.Pe.3. saperet in paulo sapientiam miratur dicẽs:
Sicut ⁊ carissim⁹ frater noster paulus secũ/
dũ datam sibi sapiẽtiam scripsit vobis: sicut
⁊ in omnibus epistolis loquẽs in eis ō hijs
in quib⁹ sunt quedã difficilia intellectu. Ec/
ce paulus in apostolis mirat̃ innocentiam:
ecce apostolorũ princeps mirat̃ in paulo sa
pientiam.

XII

A Q Uid est hoc: nisi q: sancti viri dũ vir
tutum cõsideratione vicissim sibi ali
os pferũt volãtia aialia alarũ pcus/
sione se tãgũt: vt eo ad volatũ se alti⁹ excitẽt
quo humilis alter i altero qđ ammiretur vi/
det. Hinc itaq̃ colligẽdũ est quãta debem⁹
solicitudine meliorum vitã cõspicere: nos q̃
in infimis iacem⁹: si ⁊ hij q̃ iã tãta sanctitate
sublimes sunt: vt p humilitatis gressum ad
maiora pficiãt: adhuc querũt in alijs qđ imi
tãtes ammirent̃. Sed hec reprobi nesciunt
q: mẽtis oculos semp i infimis pmũt: q: ⁊ si
qñ in viã dñi venũt: nõ ad meliorũ vestigia
sed ad intuenda semper deteriorũ exẽpla ver
tunt̃. Neq̃ eñ eoꝝ vitam cõsiderãt: quib⁹ B
se humiliando postponãt: sed quibus super
biendo se pferant. Deteriores nanq̃ respici
unt quibus meliores se esse gloriant̃: ⁊ idcir
co pficere ad meliora nõ possunt: q: hoc sibi
sufficere estimant q̃ pessimos antecedũt: O
miseri: viam pgũt: ⁊ in terga respiciũt. Per
spem quidẽ quasi ante se pedem pferunt: ꝙ
per considerationẽ prauorum hominũ post
se oculos tendunt. Recti videri appetunt: ꝙ
ad inueniendum se tortam regulam sumũt.
Si eñ semetipsos quales sũt cognoscere ap
petunt: nõ deteriorum conspicere: sed melio
rum exempla debuerant. Idcirco ergo pec
catores se esse nõ intelligunt: quia homines
nõ attendunt. Nam si homines attenderẽt
quantum peccando distarent a bonis homi
nibus inuenirent. De hoc ergo penitente q̃
idcirco bonorum exẽpla considerat: vt sibi/
metipsi quantũ a bono recessit mnotescat be
ne dicit̃: respiciet homines ⁊ dicet: Peccaui: ⁊ vere deliqui: ⁊ vt eram dign⁹ nõ rece Tre.
pi. Peccatores se esse plerunq̃ confitentur
etiam qui se vel peccasse nõ credunt. Nã se/
pe contingit: vt passim se homines iniquos
esse fateãt̃: sed cũ peccata sua veraciter alijs
arguẽtibus audiunt defendunt se sumope/
re atq̃ innocentes videri conãt̃. Unusquisq̃ C
ergo cũ talis est ⁊ si deliquisse se dicit ve/
re nõ dicit: quippe qui peccatorẽ se nõ ex cor
dis intimo: sed verbotenus asserit. Quia eĩ
scriptũ est: Just⁹ in principio accusator ẽ sui Pro.18.
iste de cõfessiõe peccati ornari voluit: nõ hu/
miliari: p accusatiõnẽ suã humilis appetit vi
deri: nõ esse. Nã si cõfitendo peccatũ esset hu
milis veraciter appeteret: de ppetratione
peccati arguentes se alios non impugnaret.
Itaq̃ iustus vitam suam iudicãs per exem/
pla meliorum ex corde intimo cognoscit se
esse quod dicit. Ait enĩz. Peccaui ⁊ vere de
liqui atq̃ de eo ipso qđ tolleret flagella subi/
ũgit. Et vt erã dign⁹ non recepi. Unusq̃sq̃
enim in flagello positus: minus adhuc pec/
cata sua considerat: si vltantum vel ampli⁹

se pcussum q̄ merebaꝫ existimat. Iste autē q: quanto maiozū exempla ꝓsiderat: tāto di strictiozi examinatione se pensat: minus se p cussum q̄ merebaꝫ agnoscit: q: in illozū iusti cia cōspicit q̄ grauis sibi culpā fuerit q̄ erra uit: ꝛ idcirco hoc quod patiꝫ districtum esse nō sentit: q: districte nouit pensare qđ fecit. Valde aūt facile est: vt peccatozes se quisq̄ cū nihil p peccato suo patitur dicat: Secure videlicet iniquos nos dicim⁹: cū vindictam nullā de iniquitate sentim⁹. Nā peccatozes nos quidē in trāquillitate loquimur: sed cū ipsi de peccatis flagello vite interueniēte cor ripimur mutamus. Pena ergo nos in/ terrogat: si veraciter cognoscim⁹ culpā. Vir itaq̄ iust⁹ quia culpā suā districte cōsiderat etiā in flagello posit⁹ dicat: Et vt erā dign⁹
Ter. nō recipi. Sequit. ℣ Liberauit eñ animaz suā ne pergeret in interitum. Quia ꝑuenien te diuina gratia in operatione bona nostruz liberū arbitriū seq̄mur: nosmetipsi nos libe/ rari dicimur: qui liberanti nos domino con/
1.Cor.15 sentim⁹. Unde paulus cū diceret: Abūdan/ tius illis omnibus laborauī: ne laborez suos sibi tribuisse videreꝫ illico adiunxit. Nō autē
B ego: sed gratia dei mecum. Quia eñ ꝑueniē tem dei gratiā: etiā ipse p liberum arbitrium fuerat subsecutus apte subiūgit mecum: vt ꝛ diuino muneri nō esset ingratus: ꝛ tñ a me rito liberi arbitrij nō remaneret extraneus. De hoc autē qui liberatozi suo semetipsum cognoscendo consensit: recte dicit: Libera/ uit animā suam ne pgeret in interitū. ℣ Et viuēs lucem videret. Lucem scz veritatis quā corde moztu⁹ videre nō possit. Uel cer/
Jo.8. te quia domin⁹ dixit: Ego sum lux mūdi vi/ debunt lucem etiam moztui: quādo omnes iniusti euz venire ad iudiciū in humanitatis forma cōsperexerint. Sed viuēs tūc lucem re/ spicit: qui liberis oculis cordis informa euz
Ter. diuinitatis attendit. Sequit. ℣ Hec omnia operaꝫ de⁹ tribus vicibus p singulos. De hoc tēptato flagellatoq̄ homine dictum su/ perius fuerat: abominabilis ei fit panis i vi ta sua: ꝛ appropinquauit corruptioi anima eius: ꝛ vita illius mortiferis. Inferius vero subnexum est: depcabiꝫ deum: ꝛ placabilis ei erit ꝛ videbit faciem eius in iubilo: ꝛ libe/ rauit aīmā suā ne pgeret in interitum: sed vi uens lucem videret. In hūs itaq̄ iam collec tis coaceruatisq̄ sententijs: ꝛ supra meroz amaritudinis: infra subiūcta est leticia securi tatis. Moxq̄ post hec dicit: Hec oia ope/ ratur deus tribus vicibus per singulos. Ac si diceret: Quod semel de vno dixi: hoc tri/ bus vicibus per singulos agitur. Sed soler ter intuendum est: q̄ tres iste vices sint: qui/ bus vnusquisq̄ homo anxietate merozis af ficitur: ꝛ post merozem primus ad securitatē leticie reuocatur. Id eñ superius sicut iam dixi narrauerat: q̄ ꝛ grauis prius meroz af/ ficit: ꝛ magna postmodū leticia attollit. Igi tur si vigilanter intendimus has tres vices meroris ꝛ leticie i vniuscuiusq̄ electi animo istis alternari modis inuenimus: id est con/ uersione: tētatione: ꝛ morte. In prima quip pe quā diximus cōuersionis vice grauis me roz est: cum sua vnusquisq̄ peccata conside/ rans rerum secularium vult cōpedes rum/ pere: ꝛ viam dei p spaciū secure conuersatio nis ambulare: desiderioq̄ temporaliū onus graue ab ūcere: ꝛ leue iugum domini libera seruitute portare. Cogitanti eñ ista occurrit illa familiaris sua delectatio carnalis: que in ueterata duduz: quāto eū diutius tenuit: tā to artius astringit: atq̄ a se tardius abire p/ mittit. Et quis ibi meroz que anxietas coz/ dis quādo hinc spūs vocat: hinc caro reuo/ cat: hinc amoz noue conuersationis inuitat: hinc vsus vetuste peruersitatis impugnat: hinc desiderio ad celestem patriā flagrat: et hinc in semetipso carnalem concupiscentiaz tolerat: que eum etiam aliquo modo inuit⁹ delectat. Recte ergo de hoc amarescente homini dici potest abhominabilis ei fit i vi/ ta sua panis: ꝛ appropinquauit corruptioni anima eius ꝛ vita illius mortiferis. Sed q: diuina gratia diu nos istis difficultatib⁹ affi ci nō ꝑmittit: ruptis peccatozum nostrozum vinculis citius nos ad libertatem noue con/ uersationis consolādo ꝓducit: ꝛ p̄cedentem tristiciā subsequēs leticia refouet: ita vt con/ uersi vniuscuiusq̄ anim⁹ eo magis ad votū suum ꝑueniēdo gaudeat: quo magis se p il/ lum meminit laborādo doluisse. Fit corde im/ mensa leticia: q: ei quē desiderat iam p spez securitatis ꝓpinquat: vt recte de hoc dici de beat: deprecabiꝫ deum ꝛ placabilis ei erit: ꝛ videbit faciem ei⁹ in iubilo: vel certe: libera uit aīmā suā ne pergeret in interitum: sz vi uens lucem videret. Ac ne cōuersus quisq̄ iam sanctum se esse credat: et quem merozis pugna superare non valuit: ne ipsa postmo/ dum securitas sternat dispensante deo pmit tiꝫ: vt post conuersionem suam: tētationum stimulis fatigetur. Jam qui dē p conuersio/ nem rubrum mare transitum est: sed adhuc in heremo vite p̄sentis ante faciez hostes oc currunt: tā peccata preterita velut extinctos egyptios post terga reliquimus: sed adhuc

nocẽtia vitia quasi alij hostes obuiãt: vt ad terrã pmissionis pgentibus ceptum iter in/ tercludant iam priores culpe: velut insequẽ tes aduersarij sola diuina vtute pstrati sũt sed tentationum stimuli quasi hostes alij cõ tra faciẽ veniunt: qui ꝛ cũ nostro labore su/ perenẽ. Cõuersio videlicet securitatẽ parit: mater aũt negligẽtie solet esse securitas. Ne ergo securitas negligentiã generet: scriptuz Eccl.2. est: Fili accedens ad seruitutem dei sta in iu L sticia ꝛ timore: ꝛ ꝑpara animã tuã ad tenta/ tionẽ. Non eñ ait ad requiẽ: sed ad tentatio nem: qz hostis noster adhuc i hac vita nos positos quantomagis nos sibi rebellare cõ/ spicit: tanto amplius expugnare contendit. Eos eñ pulsare negligit: quos quieto iure possidere se sentit. Cõtra nos vero eo vehe/ mens incitat: quo ex corde nostro q̃si ex iu/ re sui habitationis expellitur. Hoc eñ in se/ ipso domin⁹ sub quadã dispensatione figu/ rauit: qui diabolũ non nisi post baptisma se tentare pmisit: vt signũ nobis quoddã futu re cõuersationis innueret qõ mẽbra ei⁹ post q̃ ad deũ pficerent tũc acriores tentationũ insidias tolerarent: ¶Post primã igit vicem merozis atq; leticie quã vnusquisq; p studi um cõuersatiõis agnoscit. hec secũda subori tur: qz ne securitatis negligentia dissoluat: impulsu tentationis afficitur. Et quidẽ quis q; in ipso cõuersionis initio magna plerũq; excipit dulcedine cõsolationis: sed durũ la/ A borẽ postmodũ experit ꝑbationis. ¶ XIII

Res quippe modi sũt ꝙuersoꝝ. In choatio: medietas atq; pfectio. In inchoatione aũt inueniũt blandimẽ ta dulcedinis: in medio quoq; tẽpore certa/ mina tentationis: ad extremũ vero pfectio/ nẽ plenitudinis. ¶Prius ergo illos dulcia su/ scipiũt: que cõsolentur postmodũ amara q̃ exerceant: ꝛ tũc demũ suauia atq; sublimia que cõfirment. Nã ꝛ spõsam suã vir quisq; prius dulcibus blandimẽtis fouet: quã ta/ men iam cõiunctã asperis increpationib⁹ p bat: ꝑbatam vero curis cogitationibus pos fidet. Unde ꝛ plebs israelitica: cũ despõden te se deo ad sacramẽti nuptias ex egypto vo earet: quasi ararũ vice prius accepit blandi menta signorũ: coniuncta aũt ꝑbationibus exercet in heremo: ꝑbata vero in reprom/ sionis terra virtutis plenitudine cõfirmat. Ante igit miraculis degustauit quod a⁹pe teret: postmodũ in labore tentatus est si cu stodire nouerit qõ gustasset. Ad extremum B quoq; plen⁹ accipere meruit qõ laborib⁹ p bata custodiat. Ita ergo vitã vniuscuiusq; conuersi: ꝛ inchoatio blanda pmulcet: ꝛ aspera medietas ꝑbat: ꝛ plena post pfectio ro borat. Nã sepe cõuersi quisq; in ipso adhuc aditu inchoationis sue: vl tranquillitatẽ pa catissimam carnis: vel dona ꝓphetie: vel p/ dicamenta doctrine: vel signorũ miracula: vel gratiã curationis accipiũt: post hec autẽ duris tentationũ ꝑbationib⁹ fatigantur a q̃ bus tentationib⁹ adhuc cũ inciperẽt valde liberos se esse crediderũt: Quod diuine gra tie dispensatione agit: ne in inchoatione sua tentationũ asperitate tanganẽ: q; si eoꝝ ini/ tia amaritudo tentationis exciperet: tam fa/ cile ad ea que reliquerant redirẽt: quã nec lõ gius discesserant: nã cõtentis prius vitijs q̃/ si iuxta positis replicarenẽ. Unde ꝛ scriptũ ẽ: Cũ emisisset pharao populũ: nõ eos dux it dñs p viam terre philistijm: que vicina ẽ reputans: ne forte peniteret eũ si vidisset ad/ uersum se bella consurgere: ꝛ reuerteretẽ in egyptum. Ex egypto itaq; exeuntib⁹ e vici/ no bella subtrahunẽ: qz derelinquentib⁹ se/ culum quedã prius tranquillitas ostendit. ne in ipsa sua teneritudine atq; inchoatione turbati ad hoc territi redeãt quod euaserũt. ¶Prius ergo suauitatẽ securitatis sentiũt: pri us pacis quiete nutriunt: post cognitam ve ro dulcedinẽ: tanto iam tolerabilius tentati onũ certamina sustinent: quãto in deo altius cognouere q̃ament. Unde ꝛ petrus prius i montem ducit: prius claritatẽ trãsfiguratio nis dominice contemplat: ꝛ tunc demũ ten/ tari ancilla interrogante pmittit: vt per ten/ tationẽ factus sibi ex infirmitate conscius ad illud flendo ꝛ amando recurreret: quod vi/ disset: ꝛ cũ eum timoris vnda in peccati pe/ lagus raperet: eẽt prioris dulcedinis ancho ra que retineret. Sepe aũt tam diutina sunt tentationum certamina: q̃ longa inchoanti um fuerant blandimẽta. Sepe vero maius dat in inchoatiõe dulcedinis: minus autẽ i labore ꝑbationis. Sepe minus in inchoati/ one dulcedinis: maius in labore ꝑbationis: B Nunq; vero laborẽ tentationis dispar seq̃/ tur pfectio firmitatis: qz iuxta summa certa/ minis remunerat quisq; plenitudine pfecti/ onis. ¶Plerunq; autẽ in eo quisq; conuersus labit: quod dũ quibusdã donis gratie dul/ cedine inchoationis excipit cõfirmationem accepisse se pfectionis arbitrat: ꝛ plenitudi/ nis consummationẽ estimat: que adhuc blã dimenta esse inchoationis ignorat. Unde fit vt dum subita tentationis procella tangit despectum se deo ꝛ perditum suspicet. Qui si inchoationi sue nõ passim crederet adhuc

in ꝓsperis positus mentē ad aduersa ꝓpara
ret: ⁊ vitijs veniētib⁹ postmodū tam firmi⁹
resisteret: q̄ ea etiā sagatius ꝑuidisset. Que
quidē tranquillius si ꝑuidet tolerat: eo⁹ ta/
mē oino certamina: etiā si ꝑuideat nō decli/
nat q⁹ cursus nr̄i itiner/ neq̄ pagꝫ sine pul
uere tentationis. Plerunq̄ aūt conuersus
quisq̄ talibus tentationum stimulis agitaꝫ
qualibus ante cōuersionis gratiā nūq̄ pul/
satum se esse reminiscit: nō q⁹ tunc hec eadez
radix tētatiōis deerat: sed q⁹ nō apparebat.

A HUmanus quippe anim⁹ mul XIIII
tis cogitationib⁹ occupatus sepe si
bimetipsi aliquo modo manet inco/
gnitus: vt omnino qđ tolerat nesciat: q⁹ dū
per multa spargit: ab interni sui cognitione
remoueꝫ. Si aūt deo vacare appetat ⁊ ra/
mos multimode cogitationis abscidat tūc li
bere cōspicit: quod de intima radice carn's
ꝓcedit. Carduus nāq̄ si nascitur in via: iti/
nerantium pedibus teriꝫ: atq̄ ipso vsu tran
seuntium ei⁹ superficies ne appareat cōfringi
tur. Sed q̄uis desup fructificātes spine nō
appareant: subter tamen radix occulta pdu
rat. Si aūt eum transeuntiū pedes terere et
calcare cessauerint: mox in superficiē surgēdo
ꝓgrediꝫ: ⁊ p spinā pdit in publicū: quicq̄d i
B radice viuebat occultū. Ita ⁊ in corde secu/
larium sepe occulte quedā tentationū radix
non facile apparet exurgere: q⁹ velut in via
actionū sita: transeuntiū teritur pede cogita
tionū: ⁊ p innumeras curas quasi multis iti
nerantib⁹ p̄mitꝫ: ne videaꝫ. Si aūt p cōuersi
onis gratiā a via cordis curarū turba remo/
ueꝫ: vt nulla actionū insolentia cōterat: nul
lus cogitationū tumult⁹ p̄mat: tūc qđ occul/
tū latebat agnoscit: tunc de radice viciorum
pungit libere spina tentationū. Contra quā
bene viuentis manu agit: vt in quantū p̄t
fieri nō tegaꝫ occulta: sed radicit⁹ euellatur.
Qđ donec fiat vniuscuiusq̄ conuersi animā
ta hec spine cōturbant: vt sepe ꝑcussiōe su/
bita pene superari se sentiat: eiusq̄ vuln⁹ me
dullitus inflictū exitialiter ꝑtimescat. V XV

A PLerunq̄ vero ipsi tentationū stimu
li: dū in vsum veniūt dilatantꝫ: ⁊ nō
quidem acriores: sz lōgiores existūt
Qbin⁹ aūt dolent sed magis inficiunt: quia
dum menti d'utius adherent: tanto fūt mi/
nus pauendi quanto magis assueti. Inter
hec g̃ deꝑ hēsa mēs huc illucq̄ distendiꝫ: et
multiplicibus tentationum estibus dissipaꝫ
⁊ sepe hincinde ꝓuocata cui tentāti vicio ob
uiet vel qđ primū impugnet ignorat. Unde
plerunq̄ euenit: vt dū nimis insurgentia vi
cia cruciant: dū repugnantis aīm iam iāq̄ q̄
si in lapsum desperationis inclinat: ꝓuersus
quisq̄ hanc ipam sublimitatis viā quā sibi
ad remediū elegit expaueſcat: ⁊ quasi in sū/
mo eductus titubat: q⁹ in imo solidius sta/
bat. Ita vero circūfremētib⁹ tētationū mo/
tib⁹ angustaꝫ: vt recte de eo dici debeat ab
ominabilis ei fit in vita sua panis: ⁊ anime il/ B
lius cibus ante desiderabilis. Uel certe ꝓ
pinquauit corruptioni ala eius: ⁊ vita illius
morti feris. Sed q⁹ misericors deus ꝓbari
nos p̄mittit tētationib⁹: nō reꝓbari: sicut 1.Cor.10.
scriptū est: Fidelis aūt deus qui nō pacieꝫ:
vos tentari supra id quod potestis: sed faci/
et cū tentatione etiā ꝑuentū: vt possitis susti
nere: citius nobis cōsolatiōis ope succurrit:
⁊ surgentes tentationum stimulos mitigat:
impugnantesq̄ se cogitationū motus inter
na pace tranquillat. Horq̄ anima immen
sam de spe celesti leticiam ꝓcipit: dū deuictū
malū respicit qđ tolerauit: vt iure de hoc tē/
pore liberato q̄ hoie dici debeat: videbit fa/
ciem eius in iubilo: ⁊ liberauit aīmā suā ne
pergeret in interitū: sed viuens lucē videret
Istis itaq̄ duabus vicibus: id est conuersi
onis ⁊ ꝓbationis: ꝓ merore leticiam q̄ trā/
actis: superest tertia: cui⁹ ⁊ merorem adhuc su B 3
stineat: ⁊ gaudia cōsequaꝫ. V XVI

POst conuersionis nanq̄ certamina
post ꝓbationis erumnam: restat ad
huc dura tentatio: q⁹ venire nō po/
test ad ꝑfecte gaudia libertatis: nisi pri⁹ sol/
uerit debitū humane conditionis. Conuer/
sus aūt quisq̄ sibi caute solicitus tacite se/
cum cōsiderare nō cessat: etern⁹ iudex q̄ di/
strictus aduenīat suum q̄ terminū quotidie
ꝑspicit: ⁊ ante severitatē tante iusticie quas
rationes vite sue sit positurus attendit: ⁊ si
cūcta prava opera: que intelligere potuit de
uitauit: venturus tū cora districto iudice: il/
la magis que in semetipso nō intelligit ptime
scit. Quis eñ considerare valeat: quāta ma/
la per momēta temporū ipsis incōstantibus
cogitationū motibus perpetramus. Facile
est eñ opera peruersa vitare: sed nimis diffi
cile est ab illicicita cogitatiōe cor tegere. Et Wich.2.
tamen scriptū est: Ue vobis qui cogitatis i
utile. Et rursum in die cum iudicabit domi/ B
mus occulta hominum. Qui etiā premisit i/
ter se inuicem cogitationū accusantium: aut
etiā defendentium. Et rursum labia dolosa ꝑs.11.
in corde ⁊ corde locuti sunt mala. Et rursum
eteñ in corde iniquitates operamini in terra
humana aūt aīa semel eternitatis statū de/ I
lerens: ad fluxum tēporalitatis delapsa hāc

mutabilitatẽ alternãtiũ motionũ: quã dum
caderet volẽs appetijt: dũ conat surgere co
git inuita tolerare. Inde quippe punita est
vnde delectata: qz inde cõuersa habet labo/
rem certaminis: vnde puersa appetijt gaudi
A um voluptatis. V XVII

Sepe ergo electis etiã nolentib⁹ in co
gitatione subripit: quod in se quidẽ
solerter inspiciunt: ⁊ ante dei oculos
quanti sit reatus attendũt: ⁊ cũ ō hijs omni/
bus semper iudicia districta ptimescãt: tunc
tamẽ hec vehemẽter metuũt: cum ad soluẽ/
dum debitũ humane conditionis venientes
districto iudicio appzopinquare se cernunt:
⁊ fit tanto timoz acrioz quanto ⁊ retributio
eterna vicinioz: ante oculos autem cozdis ni
hil inane tunc trãsuolat de phantasmatẽ co/
gitatiõis: quia subductis emedio omnibus
se ⁊ illũ tãtũmodo cõsiderant cui appzopin
quãt: crescit pauoz vicina retributione iusti
cie: ⁊ vrgente solutione carnis: quãtomagis
B districtũ iudiciũ iamiamq quasi tangit: tã/
to vehemẽti⁹ formidat: ⁊ si ea que scijt nun
q se ptermisisse meminerint: formidãt tñ il/
la que nesciũt: qz videlicet semetipsos diiu
dicare ⁊ cõphẽdere omnino nõ possunt: at/
q vrgẽte exitu: subtilioz terrent metu. An
de redemptoz noster solutioni carnis appzo
pinquãs: ⁊ mẽbroz suoz seruans speciem:
factus in agonia: cepit plixius oare. Quid
eñ p se ille cũ in agonia esset peteret qui i ter
ra positus celestia cuz potestate tribuebat:
Sed appzopinquante morte nostre mentis
in se certamen expzessit: qui vim quandam
terzoris ac formidinis patimur: cũ p solutio
nẽ carnis eterno ppinquam⁹ iudicio. Necq
eñ tunc cuiusl ibet anima immerito terret:
A quãdo post pusillũ hoc inuenit quod ineter
nũ mutare nõ possit. V XVIII

Consideramus quippe q viã vite p
sentis nequaq sine culpa trãsire po
tuimus: cõsideramus etiã qz ne hoc
quidẽ sine aliquo reatu nostro est: qõ lauda
biliter gessimus si remota pietate iudicemur
Quis eñ nostrũ vitã pcedentiũ patrũ vale
at vel superare vel assequi. Et tamen dauid
Ps.142. dicit: Ne intres in iudicium cũ seruo tuo: qz
1.Cor.4. nõ iustificabit in conspectu tuo oīs viuens.
Paulus cũ diceret nihil mihi conscius sum
Jaco.3. caute subiũxit: sed nõ in hoc iustificatus sũ:
1.Jo.1. Jacobus dicit: In multis eñ offendim⁹ om
nes. Johannes dicit: Si dixerimus qz pec/
catum nõ habemus ipsi nos seducimus: et
veritas in nobis nõ est. Quid ergo faciant
tabule si trem̃t colũne: Aut quõ virgulta
immobilia stabunt: si hui⁹ pauoris turbine
etiã ceteri quatiunt: Solutioni ergo carnis
appzopinquans: nõnunq terroze vindicte
etiã iusti anima turbat. Cui ⁊ si quid tranq̃l
lum in hac vita sapere potuit: mortis articu
lo interueniente concutitur: vt iure dici de/ B
beat: abominabilis ei fit panis in vita sua: ⁊
anime eius cib⁹ ante desiderabilis. Vel cer/
te ppter pauoris penã hoc quod illic subdit
appzopinquauit cozruptioni anima ei⁹: ⁊ vi
ta illius mortiferis. Sed qz iustoz aie a leui
ibus quibusq contagijs: ipso sepe mortis
pauore purgant: ⁊ eterne retributionis gau
dia iam ab ipsa carnis solutione pcipiũt ple
rũq contẽplatiõe quadã retributiõis inter/
ne etiam priusq carne expolient hilarescũt
⁊ dum vetustatis debitũ soluunt: noui iam
muneris leticia pfruunt: recte dicit: videbit
faciem eius in iubilo: vel certe liberauit ani/
mam suã ne pgeret in interitũ: sed viuẽs lu/
cem videret. Justi itaq anima in iubilo fac
em dei cõspicit: qz tantũ de leticia interna p
cipit quãtũ capere vel assumpta vix possit.
Jbi igit lucem viuẽs videt: qz spiritualem
oculũ in radios interni solis infigit. Jbi lucẽ C
viuens videt: qz omni iam mutabilitatis vi
cissitudine atq obumbzatione calcata veri
tati eternitatis inheret: eiq inherendo quẽ
cernit ad simil itudinẽ incõmutabilitatis as
surgit: atq in semetipsam auctoris sui in cõ/
uersibilez speciẽ dum respicit assumit. Que
eñ ad mutabilitatẽ p semetipsam lapsa ẽ: ad
immutabilitatis statũ immutabilẽ videndo
formar. Jgit heliu de afflicto hoc liberato/
q hoie: qz priⁿ merozis amaritudinẽ ⁊ post/
modum gaudia cõsolationis expzessit: apte
subiunxit: hec omnia operat de⁹ trib⁹ vici/
bus p singulos: videlicet cõuersionis: pba/
tionis: ⁊ mortis qz per tria hec: ⁊ duris priⁿ
stimulis merozis afficitur: ⁊ magnis postmo
dum securitatis gaudijs refouet. Et qz ele/
cti vniuscuiusq mens hisdem trib⁹ vicibus
id est vel labore conuersionis: vel tentatiõe
pbationis: vel formidine solutionis atterit
atq ipsa attritione purgata liberatur: apte
subiungit. V XIX

Qui reuocet animas eoz a cozruptio
ne: ⁊ illuminet luce viuentium: Lux Tex
quippe morientium est quã cozpoze A
is oculis cernimus. Qui aũt adhuc huic mũ
do viuunt: luce morientium tenebzescũt. Jl
luminant aũt luce viuentiũ: qui despecto tẽ
porali: lumine ad splẽdorẽ interne claritatis
recurrunt: vt ibi viuant: vbi verũ lumẽ sen/
tiendo videãt: vbi nõ aliud lumẽ atq aliud

vita:sed vbi ipsa lux vita sit:vbi sic nos lux exterius circūscribat:vt interi⁹ impleat vt i circūscripta exteri⁹ circūscribat. Illuminantur ergo hac luce viuentiū: quātāto tūc subtilius circūspiciūt:quāto nūc ad illam puri⁹ viuunt. Magna heliu ac valde fortia ptulit:sed hoc vnusquisq; arrogans habere p/ prium solet:qō dū vera ac mistica loquit:subito per tumorē cordis quedā inania:⁊ supba pmiscet. Foris ei placere appetit in hoc quod veraciter sentit:⁊ inde mox inanescit a lumine vero:vnde p elatiōis typum recedit ab intimo. Quia eñ approbari doctus exterius querit intus plenitudinē qua docebat amittit. Unde heliu qui tenere arrogantiuz typum sepe iā dixim⁹:postq; multa sapiētie pfunda digessit:subito post easdē sentētias veraces ac misticas:fastu scientie inflat⁹ extollit:cui⁹ mox inflationis merito ei⁹ sensus ad inania verba deriuat. Nam subdidit dicens: Attende iob ⁊ audi me:⁊ tace dū ego loquor. Si aūt habes qō loquaris. respon/ de mihi. Loqre:Volo eñ te apparere iustū Quod si nō habes audi me:tace ⁊ ego docebo te sapientiam. Qualē se apud se habeat: hac locutione manifestat:qua dicit. Attende iob ⁊ audi me:⁊ tace dum ego loquor. Immēsa eñ supbia est: a seniore, sibi reuerentiā exigere:⁊ silentiū imperare meliori se. ℣ XX

Quia aūt pdicatores iusti:dū quosli bet corripiūt:semp per humilitatis gratiā ad cognitionū suaruz intima reuertunt:atq; in eoipso quod corripiunt:ne quid fortasse fallant exquirūt: correptisq; licentiā tribuūt:vt si quid p seip'is iustius sentiant fateant:hoc nōnūq; etiam arrogantes imitari appetunt. Paulisp eñ in verbis elatione postposita quasi eorū quos corripiāt: si forte reperire potuerint iusticiā querūt:nō quia ita sentiunt:sed qz ornari p humilitatis speciem concupiscunt. Petuunt eñ ne supbi ac tumidi(quia sunt) esse videant. Unde heliu statim subd'dit dicens: Si aūt habes qō loquaris:respōde mihi. Loquere. Volo eñ te apparere iustū. Sed quia hec ex corde nō protulit:audire quod quesierat nō expectauit. Nam ilico subiūxit. Quod si non habes:audi me. Tace:⁊ docebo te sapienti/ am. Qui enim veraciter querunt audire qō iustum est:equanimiter expectāt audire qō non querunt. Heliu autem qui veraciter requisitiōis verba nō protulit:dici quod quesierat nō permisit:sed mox quid intrinsecus gestabat erupit:qualēcunq; se in oculis suis habebat ostendit dicens. Tace ⁊ docebo te sapientiam. Arrogantes enim viri quando aliquid humiliter sonant:diu in eiusdem humilitatis specie non pdurant. Cū fortasse querant vt audiant mox loquendo obuiant ne doceant:qz superficiem vocis quam protulerant citius ostentationis intentio compremit:que ex radice cordis exurgit:atq; eādē humilitatis formā speciemenus sumptam:eo celerius pbāt (quia aliena est) quo illam diutius tenere nō possunt. Ecce heliu iustici/ am cuz requirit vt discat:promittit quia doceat. Ecce quasi requirendo qō iustum est. aliquid planū sonuerat lingua:sed mox celare nō potuit: hoc quod altam tumebat conscientia. Nam repente subiūxit tace:⁊ docebo te sapientiam. Quia vero arrogātes omnes in ea q̄ proferunt typo supbie inflant:⁊ velut in alto positi sic doctorum speciem sumunt:ac si eorum verba dignatione quadā super indignos homines celitus effundant: bene a scriptore huius historie versus interponitur quo dicatur. ℣ XXI

Pronuncias quoq; heliu etiam hec locutus est. Quid enim per huius pnunciationis vocabulū nisi inflatio elatiōis ostendit:⁊ vt verba que de alta superbie radice veniebant:cum quadā quasi altitudine ⁊ distinctione procederent. Ita videlicet predicare omnes arrogantes solēt. Cum quodam eñ fastu pferunt hoc quod singulariter intelligisse se credunt:⁊ fortasse tunc humilitatem pdicant:cum p elationis typum exempla superbie ostentant. Unde fit vt eorum pdicatio concors sibi manere nō possit:quia id qō rectū loquētes semināt:puerse tumētes impugnant. Humilibus nanq; auditoribus verba sua non compaciendo:sed vix designando.largiuntur. Lōge quippe se in altum positos estimant:⁊ super eosdem auditores suos quasi precedentes doctrine respectū vix de summo dignanter inclinant. At cōtra ō/ ba iustorum ex radice veniunt humilitatis: vt fructum valeant ferre pietatis:⁊ quicqd salubre potuerint:non tumendo:sed patiendo subministrant:per verba quippe caritatis vel se in auditoribus suis: vel auditores suos in se ita transformāt:ac si ⁊ illi per istos hoc quod audiunt doceant:⁊ isti per illos hoc quod docendo proferunt discant. Heliu ergo typum arrogantium tenens:⁊ cū pronūciationis ostentatione inchoans quid dicat audiamus. Sequitur. ℣ Audite sapientes

Job. La XXXIIII

verba mea:et eruditi auscultate me. Auris
enī verba probat:ꝛ guttur escas gustu diu
dicat. Acsi diceret: Sicut nec auris escas:
nec guttur verba cognoscit: ita nec stultꝰ ꝗs
ꝙ sententiam sapientis intelligit. Sapiētes
ergo atꝙ eruditi audite quod dico: ꝙ pote/
stis ea que fuerint dicta cognoscere. Videa/
mus igit: quantū tumeat qui verba sua nō
Jo.1. nisi a sapientibus audiri decenter existimat.
Uerus autē sapientie p̄dicator dicit: Sapi/
entibus ꝛ insipientibus debitor sum. At cō
tra arrogans in predicatione sua aures tan/
tummodo sapiētium expectat: quia nō ideo
predicat: vt possit quoslibet sapientes effice
re: sed ideo sapientes querit: vt possit quod
senserit superbiendo mōstrare. Sicut enī su
perius dictū est: nō illos appetit erudire sed
se ostendere: nec intuetur: ꝙ iusti qui audi/
A unt fiant: sed ipse ꝙ doctus cum auditur ap
pareat.

V XXII

Quia vero predicationē arrogantiū
nullaz ammitteret si nō aliquid de
humilitatis imagine pmisceret be/
ne. Heliu postꝙ per tumida ꝟba se extulit
Ter. rursum quasi ad equalitatis concordiam cō
descendit dicens: V Judiciū elegamus no/
bis: ꝛ inter nos videamus quod sit melius.
Sed vtrū hoc iudiciuz ex humili corde que
Ter. sierit facile cognoscimus si subsequentia eiꝰ
verba pensemus. Sequitur. V Quia dixit
Job iustus sum: ꝛ deus subuertit iudicium
meum. In iudicādo enim me mendaciū est:
et violenta sagitta mea absꝙ vllo peccato.
Hec beatum Job dixisse querit que tamen
qui a minime dixerit requ'sita sacre histore
Ter. verba testātur. Sed qui iudicium eque que
sierat ex culpa quā finxit protinus sententiā
pmulgat. Nam sequitur V Quis est vir: vt
est Job qui bibit subsannationē quasi aquā
qui graditur cū operantibus iniquitatem: ꝛ
ambulat cū viris impijs? Ecce iudiciū que/
rens iudicium protulit: ꝛ post allegationem
suā nulla beati iob expectata sententia eum
damnatione dignum ex reprobozum socie/
tate iudicauit: ait enī: quis est vir vt est iob?
Utiꝙ sub audiamus nullus. Atꝙ subtun/
git ꝙ bibit subsannationē quasi aquā. Aqua
B autem cum bibit: ita liquide sumit: vt ad so/
bendū nulla sui pinguedine retardet. Sub/
sannationē vo vt aquā bibere est: deū sine
aliquo obstaculo cogitationis irridere: vt i
eo quod supbit lingua: vel conscientia nulla
trepidatio contradicat. Hec autem eiꝰ sentē
tia super beatum iob quantū a tramite veri/
tatis exorbitet: illa domini attestationē cog
noscimus qua ad diabolū dicit: Nunquid
considerasti seruum meū iob: ꝙ non sit ei si/
milis in terra? Ecce quē veritas dicit: absꝙ
comparatione iustum: eum heliu asserit abs/
ꝙ cōparatione peccatorem. Sed hec esse p/
pria arrogātium predicatoruz solent: vt etiā
afflictos auditores suos magis districte cor
ripere appetant: ꝙ blande refouere. Plus
enī student: vt mala obiurgando increpent
ꝙ bona laudando confirment. Superiores
ꝙppe se videri considerāt: ꝛ magis gaudent C
cum eorum animū ira leuat quā caritas exe/
quat. Semper inuenire optant: que increpā
do rigide ferīat. Unde scriptum est: In ore Pro.14.
stulti virga supbie: qz videlz percutere rigi/
descit: ꝙ cōpati humilit nescit. Solēt ēt p̄di/
catores iusti auditores suos obiurgādo cor
ripere: solent in eorū vitijs districta increpa
tione seuire. Unde scriptum est: Verba sa/ Eccs.12.
pientium quasi stimuli: ꝛ sicut claui in altum
defixi. Recte autem eorum verba claui vo/
cata sunt: quia culpas delinquentium nesci/
unt palpare sed pungere. An iohannis ver/
ba clauī nō erāt cū dicebat: Progenies vi/ Mat.3.
perarum quis vobis demonstrauit fugere
ab ira vētura? An verba stephani clauī nō
erant cum dicebat: vos semper spiritui san/ Act.7.
cto restitistis. An verba Pauli clauī nō erāt
cum dicebat. O insensati galathe: quis vos Gal.3.
fascinauit? Et rursum cuz corinthijs diceret
Cū enim sit inter vos zelus ꝛ contentio nō 1.Cor.3.
ne carnales estis: ꝛ secundum hominem am
bulatis?

V XXIII

Sed necesse est vt caute videamus: A
quia p̄dicatores iusti in ipsis quos
corrigunt: cuz experte aliud fortasse
al'quid bone operationis inueniūt ad eadē
obiurgationis verba cū quanta dispensatio
ne descendunt. Ecce paulus corinthios do/
cens: eosꝙ in culpa diuisionis aspiciens ex/
orsus est dicens: Gratias ago deo meo sem 1.Cor.1.
per pro vobis in gratia dei que data est vo/
bis in christo iesu: quia in omnibus diui/
tes facti estis in illo. Multum profecto lau
dauit quos in christo diuites ꝛ in omnī di/
xit: Et ecce adhuc blandimenta multiplicat
dicens: In omni verbo ꝛ in omni scientia: si
cut testimonium christi confirmatū est in vo
bis. Testimoniū christi cōfirmatū est in vo/
bis dixit: ac si opere pegissent: quod doctri/
na didicerant. Et mox in laudis consumatio B
ne subiunxit: ita vt nihil vobis desit in vlla
gratia expectantibꝰ reuelationē domini no/
stri iesu christi. Queso te paule istis tot fauo
ribus iam quo tendas insinues. Ecce paulo

1.Cor.1. post sequit. ℣ Obsecro vos aũt fratres p mi
sericordiã domini nostri iesu christi: vt idip/
sum dicatis omnes: ⁊ nõ sint i vobis scisma/
ta. Significatum est enim mihi de vobis fra
tres mei ab hijs qui sunt cloes: q̃ contentio
nes inter vos sunt. De quibus contentioni
bus paulo post subdidit dicens: Cum ei in/
ter vos sit zelus: ⁊ contentio nõne carnalis
℣ estis: ⁊ scõm hominẽ ambulatis? Ecce q̃b⁹
laudibus ad aperte correctiõis verba descẽ
dit ecce in corde audientium q̃ blanda, fauo
ris manu viam districte increpationis ape/
ruit. Prius nanq̃ superborum brachia stu/
duit per blandimentorum vincula religare:
vt postmodum potuisset vulnus supbie fer/
ro correptionis incidere. Erant profecto in
corinthijs: ⁊ que laudari debuissent: erant ⁊
que argui. Peritus itaq̃ medicus prius sa/
na membra que circa vulnus erant laudan
do palpauit: ⁊ postmodum putridum sinuz
vulneris feriendo transfixit. Habet ergo in
sanctis p̃dicatorib⁹ ad vtraq̃ aptum doctri
ne regula pondus suum: vt ⁊ recta fauentes
nutriant: ⁊ puerse animaduertẽtes abscidãt

℣ XXIIII

Nonnunq̃ vero etiam prę/
dicatores iusti rigide feriunt. Sed
aliud est cum iusticia stimulat: aliud
cum superbia inflat. Justi cum seuere corri/
gunt interne dulcedinis gratiam non amit/
tunt. Nam sepe pro inquietudine refrenãda
prauorũ duriciã districti vigoris assumunt:
sed intus caritatis igne liquefiunt: atq̃ eorũ
amore ardẽt: in quos aspera correptione se/
uiunt: secq̃ etiã eis intrinsecus in secreto cor/
dis humiliant: quos duris foris animaduer
sionum stimulis quasi despiciendo castigãt
Plerũq̃ aũt ⁊ nõ despiciendo despiciunt et
nõ desperãdo desperant: vt tanto eos celeri
us: ⁊ a culpa reuuiscere ac resilire faciãt q̃n/
to iam quasi viciuus mortis foueam ostẽ/
tant. Sepe etiam quodam decenti modera/
mine suas culpas coram discipulis indicant
vt illi audientes discant: quomodo semetip/
sos de suis actionibus subtiliter reprehẽdãt
Tanta aũt dispensatione se temperãt: vt ne
q̃ cum se erigũt intrinsecus rigidi sint: neq̃
rursum cum se humiliant extrinsecus remissi
quia ⁊ in disciplina humilitatem custodiunt
⁊ in humilitate disciplinam. Paulus disci/
B plinam tenuit: cum corinthijs diceret: cum
eñ sit inter vos zelus ⁊ contentio nonne car
nales estis: ⁊ secũdum hominẽ ambulatis?
Sed humilitatem in disciplina nõ perdidit.
quia deprecãdo p̃misit dicẽs: Obsecro vos
fratres per misericordiã dei: vt idipsum di/
catis oẽs: ⁊ nõ sint in vobis scismata. Rur/
sum humilitatem tenuit: cum eisdem corin/
thijs: loquens paulo latius fortasse q̃ volue
rat semetipsum reprehendit dicens: factus sũ
insipiens. Sed disciplinam in hac humilita
te nõ perdidit: q̃ illico adiunxit. Vos me co
egistis: Exempluz magne humilitatis exhi
buit cum discipulis dixit: Nõ enim nosmet 2.Cor.4.
ipsos predicamus: sed iesum christum dom i
nũ nostrum: nos autẽ seruos vestros p chri
stum. Sed in hac humilitate disciplinam iu
sticie: nõ amisit qui eisdem delinquentibus 1.Cor.4.
dicit. Quid vultis: in virga veniam ad vos? L
⁊ cetera. Sciũt ergo p̃dicatores sancti: vtro
q̃ moderamine artem magisterij temperare
vt cum delinquentiũ reatus inueniũt sciunt
modo seuere corripere: modo humiliter depꝛ
cari. Sed cum arrogãtes viri eos imitari ap
petunt: sumunt ab eis aspera verba correcti
onis: ⁊ sumere ab eis veraciter nesciunt pre/
cepta humilitatis. Quagis ei ẽribiles q̃ poss
sunt volunt esse q̃ mittes: ⁊ idcirco discunt:
vnde se erigant ⁊ discere negligũt: vt animũ
submittant. Cunq̃ ammonere delinquẽtes
placide nesciunt nimio rigoris vsu per inue/
ctionis iracundiam etiã contra recte agẽtes
effrenantur. Quorum iste helyu speciem te/
nẽs beatum iob nõ refouet: sed subiurgat di
cens: Quis est vir vt est iob qui bibit subsan
nationez quasi aquam: qui gradit cum ope
rãtib⁹ iniquitatẽ: ⁊ ambulat cũ virijs impijs

℣ XXV

Ait quia aliena semper est a
veritate superbia: mox ⁊ ad falsa pꝛ
rumpit dicens. Dixit enim. Non pla
cebit vir deo: etiã si cucurrerit cum eo. Nõ
pfecto: quia minime dixerit: quisquis beati
iob verba legit agnoscit. Sed qui idcirco lo
quit: vt semetipsum ostendendo superbiat:
quid mirum: si in alterum figit quod repꝛe/
hendat. Quomodo enim veritati cohereat
in verbis increpationis: quem intra semeti/
ipsum longe ab eadem veritate dirimit tu/ Ia.
mor mentis. Sequitur. ℣ Ideo viri corda/
ti audite me. Ecce iterum fastu superbie in/
flatur eos tantummodo: qui quasi digne in
telligendo se assequi valeant querit: ⁊ sic q̃
sentiebat erumpit dicens: Absit a deo impi
etas: ⁊ ab omnipotente iniquitas. Opus ei
hominis reddit ei: et iuxta vias singulorum
restituit eis. Bene dixit quia in omnipoten
te deo iniquitas vel impietas non est. Sed B
in hac vita nequaq̃ semp hoc agitur quod
subiunxit: quia iuxta opus suum singulis: ⁊
iuxta vias propias reddit. Nam ⁊ multos
illicita ac peruersa perpetrantes gratuito pꝛ

uenit atq; ad opera sancta conuertit: et non nullos rectis actibus deditos flagello interueniente corripit: ac si placẽtes quasi displiceant affligit. Salomone attestante qui ait: Sunt iusti quib⁹ multa eueniunt: quasi opera egerint impiorum. Et sunt impij qui ita securi sunt: ac si iustorum facta habeãt. Dõ nimirum omnipotens deus inestimabili pietate dispensat: vt & iustos flagella crucient ne opera extollant: & iniusti saltem sine pena hanc vitam pagant: quia a tormenta: que si ne fine sunt male agendo festinant. Nam q; aliquando iusti nequaq; iuxta opera flagellantur hac ipsa historia quam tractam⁹ ostẽditur. Neq; enim idem beatus Job pro cuipa fuerat flagellatus: qui ante flagelli stimulum ipso iudice attestante laudatus est. Verius ergo Heliu diceret si dixisset: quia in omnipotente deo impietas atq; iniquitas non est: etiam cum iuxta vias proprias hominibus reddere non videt. Nam & quod a nobis nõ intelligitur ex occulti iudicij non iniusta lance pferẽ. Quia vero predicatores arrogantes dum multa inania spargunt: etiam sepe vera ac solida proferunt. Heliu recte subiungit.

XXVI

Vere enim deus nõ cõdemnabit frustra: nec omnipotens deus subuertet iudicium. Ad diabolu⁹ dominꝰ dixit: Commouisti me aduersus eũ: vt afflige rem eum frustra. Heliu autem dicit: quia non condemnabit dominus frustra. Quod vtiq; discordare dictis veritatis creditur: nisi subtili consideratione pensetur. Aliud nanq; est damnare: aliud affligere. Affligit ergo iuxta aliquid frustra: sed frustra nõ dãnat. An non iuxta aliquid frustra iob afflixerat: cum non delebat vicium: sed meritũ augebat: Frustra enim non condemnare potest: quia damnatio fieri non experte ad aliquid potest: que videlicet in extremo punit omne: quod hic quisq; inique commiserit. Nec omnipotens deus subuertit iudicium: quia & si minus recta videntur esse que patimur: recta tamen in occulto examine decernuntur. Sequitur. Quem constituit alium super terram: aut quem posuit super orbem quem fabricatus est: Ut videlicet subaudias nullum. Per se quippe mundum regit quem per se condidit: nec eget alienis adiutorijs ad regendum: qui non eguit ad faciendũ. Sed hec idcirco colliguntur: vt liquido indicet: quia omnipotens deus si p semetipsum regere non negligit quod creauit: qõ bene creauit vtiq; bene regit: quia quod pie condidit impie non disponit: & qui ne dum facta curauit vt essent: que sunt facta nõ deserit: Quia ergo presens est in regimine: qui auctor extitit i creatione iõ curã nostri nõ pterit. Unde & apte subiũgit. Si dixerit ad eum cor suum: spiritum illius & flatum ad se trahet. Cuuum cor est: cum ima appetit: dirigitur: cum ad superna subleuatur. Si ergo homo cor suum ad dominum dirigit: spiritum & flatum illius dominus ad se trahit. Spiritum videlicet pro internis cogitationibus: flatum vero qui per corpus trahitur pro exterius actionib⁹ ponit. Deo ergo spiritum hominis et flatum ad se trahere est ad cõuersationẽ sui desiderij: & interiora nostra & exteriora commutare: vt nihil iam mẽti exterius libeat: nihil caro inferius: vel si appetit adipisci conetur: sed omne quod homo est ad eum videlicet a quo est: & interius desiderando ferueat & exterius se edomando constringat. Unde & apte subiungit: Defeciet omnis caro simul: & homo in cinerem reuertetur. Simul eñ omnis caro deficit: qñ iam nullis suis motibus seruit: quia pfidẽs spiritus cuncta eius fluxa restringit: & quodam districtionis sue gladio: omne quod in illa male viuebat interficit: hoc nimirum discipline gladio semetipsum hieremias interfecerat cum dicebat. Postq; conuertisti me egi penitentiam: & postq; ostendisti mihi percussi femur meum. Quid enim in femore nisi voluptas carnis accipit? Et quid ẽ quod ait postq; ostendisti mihi percussi femur meum: nisi q; postq; supna spiritaliter vidit omne quod in se inferius carnaliter viuebat extinxit: vt quanto magis summa patescerẽt: tanto amplius ima que tenuerat nõ liberẽt. Nam quanto incip't quisq; superius viuere tanto & inchoat inferius interire. Juxta effectum nanq; carnalis operationis omnis caro pauli simul interierat cum dicebat. Viuo autem iam nõ ego: viuit vero in me christus.

XXVII

Bene etiam heliu hoc loco subdidit: & homo in cinerẽ reuertet. In peccato eñ quisq; positus mortalitatis sue obliuiscit: & terrã se esse nõ meminit duz adhuc per supbiam inflatur. Post cõuersionis vero sue gratiã cum humilitatis spiritu tãgit quid esse se aliud quã cinerẽ recordat. Jam in cinerem dauid reuersus fuerat cum dicebat. Memento domine q; pulvis sum⁹ Abraam in cinerem reuersus fuerat dicens Loquar ad dominũ meum: cuz sim pulvis

z cinis. Et si viuentem carnem nec dū in terra mors soluerat: hoc tamē apud se erant qō se futuros absq; dubitatione preuidebant.
ps.ciij. B Hinc alias dicit. Auferes spiritum eorum z deficient: z in puluerem suum reuertentur. Qui aūt eorum spiritus: nisi spiritus superbie nominatur? Tollatur ergo spiritꝰ eorum: vt deficiant: id est subducto superbie spiritu nihil se esse cognoscant. Et reuertant in puluerem: id est humilient ex infima conditione. Propter hunc puluerem ad cuius memoriaz qui semetipsos considerant reuocantur p sapientiam dicit: Justi fulgebunt: z sicut scintille in arundineto discurrent. Sancti enim viri dum peccatoribus pmiscent: eos exemplorum suorum igne succendunt: atq; p omne quod nitent in cinerem redeunt: quia pietatis flamma consumpti: dum infirmitatem conditionis sue ꝓspiciunt: nihil aliud quam fauillā se esse cognoscunt: vt a superbie sue duritia resoluti: p penitentiā dicāt: id qō supra ptulimus: Memento domine q; puluis sumus. Bene ergo dicit: quia cum ad se spiritum hominis domin⁹ trahit deficiet omnis caro simul: z homo in cinerem reuertet: hec heliu: z vera sunt z magna que dicit. Sz q; male mor'ex eo quod bene sensit intumuit vobis sequentibus pdit dicens: Si habes ergo intellectū audi quod dicit: z ausculta vocem eloquij mei. V XXLVIII

A Dabent hoc ppzium omnes arrogantes: vt cum forta sse acutum aliquid sentiūt: inde mox ad viciū elationis erumpāt: sensusq; oim in sui cōparatione despiciat: seq; in suo iudicio alioz meritis anteponāt. Quib⁹ cōtingit miseris: vt plus vidēdo teneb'escāt: q; dū subtilia attendūt semetipsos intueri nesciunt: z quo intelligētiā acutius pcipiunt: eo p superbiā deterius caldunt. Qui bñ quidē subtilia cōspiceret: si in eo qō pferūt se viderēt. Superꝰ nanq; heliu dixerat: si habes qō loq'ris rnde mihi. Loquere: volo eñ te apparere iustū. Nūc autē ait: si habes intellectuz: audi qō dicit: Ecce quō paulisper elatio per verboꝝ incremēta pficit. Superꝰ dubitauit: si possit beatꝰ iob pferre qō iustū est: nunc vo discutit: si h qō dicit saltem possit audire. Ibi dixit si habes qō loq'ris: rnde mihi ac si diceret: dic aliq̄d si tñ dignꝰ poteris esse q̄ dicas. Hic aūt ait: si habes intellectū: audi qō dicit: Ac si aperte dicat audi me: si tñ dignꝰ poteris esse qui audias. Isti sunt quotidiani defectꝰ q̄ in cordib⁹ reprobor fiunt: q̄bus indesinenter ad deteriora descendūt: q; dū minora incaute negligunt ad maiora pnitiose prūpunt: Jam z hoc de superbia fuerat: q; beatū iob id: qō iustum est loq̄: posse dubitabat: Sed dum hāc in semetipso ꝓsiderare negligit ad nequiora puenit: vt nō solū posse ab eo dici quod iustū est dubitet: sed etiā dicentē se iusta ab eo intelligi posse desperet. Unde nimis viciuz superbie ab ipsa mox radice secandū est: vt cū latenter orit tunc vigilanter abscidat: ne puectu vigeat nec vsu roboret. Difficile ei in se quisq; inueteratā superbiā deprehendit: q; nimirum hoc vicium quāto magis patimur tanto minus videm⁹: Hic quippe in mente superbia: sicut in oculis caligo generat. Quo se hec latiꝰ dilatat: eo vehemētiꝰ lumē angustat. Paulisp ergo elatio in pcordijs crescit cū z se nescius extenderit: z oppresserit mētis oculū funditus claudit: vt captiuꝰ animꝰ tipū elationis z pati possit: z tñ id qō patitur videre nō possit: Sed q; arrogantes viri aliqñ vt diximꝰ recta nō recte sentiunt: z bona inuenire nuuerūt: sed hec bñ pferre cōtemnūt. heliu post elationis tipū quo dixerat si habes intellectū audi qō dicit subdit dicēs. Lex. A

V XXIX

Unq̄d qui nō amat iudiciū sanari potest? Quō tu eum qui iustus est in tantū cōdemnas? Bonaz quidem sententiam ptulit: sed beato iob pferenda nonfuit. In omne eñ qō dicit summ. opere intuēdū est quid dicat: cui dicat: qñ dicatur: quō dicatur: Heliu autem attendit quid diceret: sed cui diceret nō attendit. Beatus quippe iob amabat iudiciū: q; causas suas cū dño pēsare subtiliter nouerat: nec cōdemnauerat eū qui iustus est: ꝫ cur sine peccato pcussus fuerat in dolore posit⁹ cū humilitate reqrebat. Amat iudiciū quisquis vias suas subtiliter discutit: z secretariū cordis ingressus q̄d domin⁹ ipsi tribuat: q̄d ipse domino debeat pēsat. Quod beatꝰ iob quomodo nō fecerat: q̄ iam crebra sacrificia in expiatione filioꝝ etiā p cogitatiōibus offerebat? Quia ergo heliu dixit: q; is qui iudiciū non amat sanari non possit: arguens beatus iob q; iudicium nō amaret: z qui euz qui iustus est condemnasset: illico eiusdez iusti: id est domini iusticiam subdit dicēs. Qui dicit regi apostata: qui vocat duces impios. Sepe enim uimus q; plerīq; qui pſunt inordinatū sibi metū a subditis exigunt: z nō tam ppter dominum q̄ p domino venerari volunt. Intus eñ se tumore cordis extollūt: cunctosq; in sui cōparatione despiciunt: nec cōdolescē do ꝓsulūt: ꝫ dñando pmūt: q; videlz alta cogitatiōe se erigunt: z ēq̄les se illis q̄bus eos Lex. B

preesse contingit nõ agnoscunt. Cõtra hunc tumorem per ecclesiasticum librum dicitur: Ducẽ te constituerũt: noli extolli: sed esto in illis quasi vnus ex illis. Hũc tumorẽ domi/nꝰ p ꝓphetã in pastoribꝰ increpãs ait: Vos aũt cũ austeritate imperabatis eis: ⁊ cũ po/tentia. Ipsa eñ bona que subditis dicũt: do minãdo potius q̃ cõsulendo ꝓferunt: quia videlicet quicq̃ eis quasi ex equo dicere se/metipsos existimant deiecisse. Singularita/te enim gaudẽt culminis ⁊ nõ equalitate cõ/ditionis. Sed qz hec tumentia corda rectoꝝ subtiliter dñs pẽsat hñ cõtra eos dicẽs: q̃ di/cit regi apostata. Unusquisq̃ eñ supbus rectoꝝ: tociens ad culpam apostasie dilabit quotiens pẽsse hoibus electatus: honoris sui singularitate letat. Sub quo eñ sit non cõsiderat: ⁊ quasi equalibus q̃ nõ sit equa/lis exultat. Unde autẽ hec vicioꝝ radix pul lulat in corde regentium: nisi ex imitatione il lius qui despectis angelorum societatibus Esa.14. dixit: Ascẽdã sup altitudinẽ nubiũ: ⁊ similis ero altissimo. Quia ergo vnusquisq̃ rectoꝝ quotiẽs extollit in eo q̃ ceteros regit tociẽs p lapsum superbie a summi rectoris seruitio se paratur: ⁊ cum equales sibi subditos despi/cit: eius super se dominum sub quo omnes equales sunt nõ agnoscit: recte dicit: qui di/cit regi apostata.

XXX

Quia vero dũ dominando p̃sunt: ex Tex. emplo sue supbie subditos ad impi/etatẽ trahũt: apte sbiũgit. Qui vocat duces impios. Ad viã nãq̃ pietatis du cerẽt: si subditoꝝ oculis humilitatis exẽpla mõsttaret. Dux aũt ẽ ipius q̃ a tramite veri tatis exorbitat: ⁊ dũ ipse in ꝓceps ruit ad abrupta sequentes inuitat. Dux est impius q̃ p tumoris exẽplũ viã oñdit erroris. Dau 1.Thes.2. lus dux impius esse metuebat: cũ potestatis sue celsitudinẽ reprimebat dicens. Nec que rentes ab hominibus gloriam neq̃ a vobis neq̃ ab alijs cũ possim oneri esse: vt christi apostoli: sed facti sumus in medio vestrum paruuli. Paruulus in medio eoꝝ factꝰ fue/rat: qz timebat ne si inter discipulos honorẽ sue celsitudinis vendicaret exempla elatio/nis ostenderet. Timebat nimirũ ne dũ ipse sibi ptãtẽ pastoralis potentie quereret grex subditus p abrupta sequeret: ⁊ ad impieta/tẽ sequẽtes duceret q̃ pietatis officium susce pisset. Uñ necesse est: vt is q̃ pest: que exem/pla subditis p̃beat solerter attendat: ⁊ tãtis se sciat viuere: quantis pẽsse ac vigilanter in spiciat: ne in eo q̃ ꝓlatus est intumescat: ne iure debite potestatis immoderatiꝰ exigat: ne disciplíne ius mutet in rigorem supbie: ⁊ vnde a puersitate subditos restringere po/terat: inde magis intuentium corda puertat ne vt dictum est impietatis dux p officiũ pi etatis existat. Nõ aũt debet hominũ ducã/tũ suscipere: q̃ nescit hoies bene viuendo p/ire: neq̃ ad hoc eligit: vt alioꝝ culpas cor/rigat: qui qõ resecare debuit ipse cõmittat. Hinc inde se ergo qui p̃sunt circũspiciunt: vt sibi ex subditis viuãt: vt bonũ qõ faciunt: et intra sinum mẽtis abscondãt: ⁊ tñ ex eo ad p fectũ sequentiũ exempla recte operatiõis im pertiant: vt subditoꝝ aiaduertẽtes culpas corrigãt: nec tamẽ p vim eiusdẽ animaduer/sionis intumescant: vt quedã leuiter corre/pta tolerent: nec tñ discipline vincula eadez leuitate dissoluãt: vt quedã tolerando dissi/milent: nec tamẽ eo crescere dissimilando' p/mittãt. Laborioſa sunt ista ⁊ nisi diuina gra tia fulciat: ad custodiẽdũ difficilia. Recte ve ro de aduentu districti iudicis p sapientie li/brũ dr: Horrendũ ⁊ cito apparebit: quoniã Sap.6. iudiciũ durissimũ hijs qui p̃sunt fiet. Quia ergo plerũq̃ p potestatẽ regiminis ad culpã prumpit elationis: atq̃ apud districtuz iu dicem ipsa elatio impietas estimat: bene de domino p heliu dicit. Qui vocat duces im pios. De ipso quippe ducatu dum superbi/unt exemplo suo subditos ad impietatẽ tra/hunt. Unde magnopere curãdũ est: vt qui regendis hoibus prefertur: apud se intra se/cretarium mentis in cathedra presideat hu/militatis. Tunc iudicanti ei a ceteris assisti tur vigilãti oculo icessanter aspiciat: cui quã doq̃ iudici ipsi de hijs iudicandus assistat: vt quanto nũc ante eũ quem nõ videt solici tus trepidat: tanto eũ cum viderit securioꝝ cernat. Pensat ergo quia ad satisfaciendum districto iudici de sua tantummodo anima fortasse vix sufficit: ⁊ quot regendis subditis p̃est: reddẽde apud eũ rõnis tempore: vt ita dicam tot solus animas habet. Que nimiꝝ cogitatio: si assidue mentẽ excoquit: omnem supbie tumorem premit. Et rectoꝝ quidus tãto iã neq̃ rex apostata: neq̃ dux ipius vo cabit: quãto ei cogitatione sua solicita ptãs: que accepta est nõ honoꝝ: sed onus est' mat. Nã cui esse nunc iudicem libet huic videre tunc iudicem nõ libet. Numerari enim cul/pe nequeũt que habẽde potestatis amore p petrant. Tunc solũ vero potestas bene ge/ritur cũ non amando: sed timẽdo retinetur. Que vt ministrari recte valeat: oportet pri/mũ: vt hanc non cupiditas: sed necessitas im ponat. Percepta autem nec p formidine dg

bent deseri: nec ex libidine amplecti: ne aut
peius quis quasi ex humilitate supbiat: si di
uine dispensationis ordinē fugiendo cōtem
nat aut eo iudiciū superni rectoris subijciat:
quo eū sup ceteros p̄uatū regimē delectat
Potestas ergo cū p̄cipit nō ex libidine amā
da est: sed ex longanimitate toleranda: vt in
de tunc ad iudicium salubriter leuis sit vnde
nūc ad ministeriū pacienter grauis innotescit

Sancti gregorij Liber XXV

Capitulū I

A

IPsa huma
ne cōditionis qualitas
indicat: q̄ longe rebus
ceteris p̄stat. Nā colla
ta hoi ratio asserit quā
tū oia q̄ vel vita vl sen
su vel ratione carēt na
tura rōnalis antecedit. Et tñ q: ab eternis at
q̄ inuisibilib⁹ oculos claudimur & innisibili/
bus pascimur: plerū q̄ hoiem non ex eo qđ
ipse est: ex hijs q̄ circa ipm sunt veneramur
Cunq̄ nō intuemur q̄d ipse sit: q̄d possit: i
accepti one psonarū: nō ex psonis sed ex re/
bus ad iacētib⁹ ducimur. Sicq̄ fit: vt is q̄
apud nos intus in despection ez veniat: q̄ fo
ris honorat: q: dū p hijs que circa illū sunt
honorabilis habet: rebus suis i examine no
stro postponit. Sz oīpotens de⁹ vitā homi
nū ex sola qualitate interrogat meritoz: & se
pe inde plus punit: vnde hic maiora ad mi/
Luē.12. steriū cōtulit: veritate attestāte que ait: Cui
multū datū ē: multū queriť ab eo. Vñ bene
nūc p heliu dr: Qui nō accepit psonam p̄nci
pū nec cognouit tirannū cū disceptaret ꝓtra
pauperē. Pōt aūt p p̄cipē vel tirānū qui si
q̄ supbus itelligi: p pauperē vero humilis
designari. Tirannū ergo deceptantē cōtra
pauperē: nō cognoscit: q: supbos omnes vi
tam nūc humiliū deprimentes: iudicio nesci
Luē.13. re se p̄hibet dicens: Nescio vos vnde sitis.
Et q: sic potenter cū vult destruit: sicut cum
voluit potenter creauit apte rōcinādo subiū
Tex. gitur Opus em manuū ei⁹ sunt vniuersi.
B Atq̄ mox subdit. Subito morieť: & in me/
dia nocte curuabunť populi & ptransibunt.
Quālibet sero de hac vita tollanť iniqui: su
bito & repente tollunť: q: finē suū cogitādo
p̄uidere nesciūt. Subitū est qđ ante cogita
re nō potuit. Subito diues ille raptus ē qui
horrea que p̄parabat deseruit & inferni locū
quē nō p̄uidebat inuenit. Ad aliud exerce/
bat animam p cogitationē: sed ad aliud emi
grat p sententiā. Aliud dum viueret cōtempla
tus est: aliud dum moreret expertus. Reli/
quit diu tractata tēporalia: & inopinata me/
ruit eterna. Vñ ei ꝓpter hāc ignorātiā ceci/ Lu.12.
tatis sue bene p diuinā sententiā dicit: Hac
nocte repetūt animā tuam a te. In nocte q̄p
pe ablata ē que in obscuritate cordis emissa
In nocte ablata est: que consideratiōnis lu
cē habere noluit: vt qđ poterat pati p̄uide/
ret. Unde bene discipulis futura cogitanti/
bus paulus apostol⁹ dicit: Vos aūt fratres 1.Thes.5.
nō estis in tenebris: vt vos dies illa tāq̄ fur
comp̄hēdat: Vos filij lucis estis: & filij diei.
nō sumus noctis neq̄ tenebraruz. Dies em
exitus tanq̄ fur in nocte ita cōp̄hendit: quā C
do stultoz animas futura nō p̄uidentes eij/ Tex.
cit. Unde hic quoq̄ apte subiungit. Et in
media nocte curuabunť populi: & ptrāsibūt
In media em nocte curuati ptranseūt: q̄ obi/
scuritate sue negligentie humilitati rapiun/
tur. Tunc curuabunť p sententiam iudicis
qui nūc curuari negligunt p humilitatē cor/
dis. Electi aūt ne inuiti curuēť in morte spō/
te curuanť in humilitate. Unde sancte eccle
sie de conuersa ple persecutoū dicit: Veni ps.85.
ent ad te curui filij eoz qui humiliauerūt te.
Et bene de dormientib⁹ populis nō ait: trā
sibunt sed ptransibunt. Quia etiā viuendo
temporaliter quotidie ad finem tendim⁹: & p
sentem vitam quasi quandā viam subigen/
do trasimus: hoc ipsum morituros viuere q̄
si ad mortem ire est: vt quot dies vite peragi
mus quasi i itinere ad locum ꝓpositum: tot
passibus ꝓpinquam⁹. Ipsa quippe augmē/
ta detrimenta sunt temporum: quia vite no/
stre spacia quanta esse ceperint. incipiunt iā
tanta non esse.

II

A

DRimus vo hō ita cōdit⁹ fuit: vt ma
nēte illo decederēt tēpora nec cū tē/
porib⁹ ipse transiret: Stabat ei mo/
mentis decurrentibus: q: nequaq̄ ad vite
terminū p dierū incrementa tendebat. Stat
bat tanto robustius: quanto semp stantiari/
denti⁹ inherebat. Ac vbi vetitū cōtigit: mox
offenso creatore cepit ire cum tēpore. Statu
videlicet immortalitatis amisso: cursus cum
mortalitatis absorbuit. Et dum a iuuentute
ad senium: senio traherer ad mortem: trans
eundo didicit: stando quid fuit. Cuius nos
q: de ꝓpagine nascimur: radicis amaritudi
nem quasi in virgulto retinemus. Naz quia
ex illo originem ducimus: eius cursum na/
scendo sortimur: vt eoipso quotidiano mo/
mento quo viuimus: incessanter a vita tran
seam⁹: & viuendi nobis spaciū vnde crescere
creditur: inde decrescit. Quia ergo ad sum

mam moriendi quotidie tendim⁹ p incremẽ
ta viuendi: bene de morientib⁹ nequaq̃ trã
sibunt dicit: sed ptrasibũt: qz transeũt etiaz
dũ viuũt: sed ptrãseunt dum moriunt. Se/
quit. ℣ Et auferẽt violentũ absq; manu sub
audis diuina iudicia. Absq; manu vero au/
ferent eũ qui manu violent⁹ fuit. Absq; ma/
nu vero auferẽt: qz videlicet subito exitu vr
gẽte inuisibiliter rapit: q̃ visibilit rapiebat
Videbit ipse quos rapuit: sed quis illũ in mor
te rapiat nõ videt: absq; manu ei violentus
auferẽt: qz raptorẽ suũ nõ intuebit: tñ ducã
tur. Quẽ tãto sequit districtior sentẽtia: quã
to peccanti ei magna est patiẽtia p̃rogata: qz
diuina seueritas eo iniquũ acri⁹ punit: quo
diutius ptulit. Sepe vero euenit: vt dũ pec
catores supna clemetia expectat: in maiorez
cordis cecitatẽ psiliant. Unde scriptũ ẽ: An
ignoras qz benignitas dei ad penitentiam te
adducit. Tu aũt scõm duritiã tuã: z cor im/
penitens thesaurizas tibi iram in die ire z re
uelationis iusti iudicij dei. Et ecce dum vio
lentus quisq; quos valuerit rapit: dũ inua
lidos opprimit: z dũ diu omne qđ nequiter
cõcupiscit exercet: qz nõ subito pcutit: ꝟ ei⁹
in finem pena differt: nequissima ei⁹ actio a
deo videri nõ credit. Unde apte postq̃ ei⁹
narrauit interitum: ilico de dño adiungit di
cens: Oculi em̃ eius sup vias hominum: z
oẽs gressus eoz cõsiderat. Tunc em̃ nequa
q̃ cõsiderare credebat qñ violẽtus iste om/
ne malũ qđ poterat inulte ppetrabat. Esti/
mabat dei iniuste acta nõ cernere: qz differe
bat iuste dãnare: z magna ei⁹ patiẽtia: quasi
quedã negligentia putabat. Iniquus quo/
q; ipse toties se in peccatis suis non videri
se a deo credidit quotiens inulte peccauit.
Qui p quendã sapientẽ dr: Ne dicas pecca/
ui: z quid accidit mihi triste? Emẽdare non
vult nequitiã p qua dignã nõ ptulit penam
Qui quo pie expectat⁹ est: eo est ad peccan/
dũ nequiter instigatus: z pacientie supne lõ
ganimitatẽ despicies: vnde corrigere culpaz
suã debuit inde cumulauit sicut p eundẽ iob
dicit: Dedit ei deus locũ penitẽtie: z ille ab
utit eo in superbiam. Sepe etiã qz penã quaz
mereret repente nõ suscipit: hoc ipsum non
deo estimat displicere qđ facit. ℣ III

Hat itaq; nũc z ad quaslibet blasphe
mias p̃sumendo prũpat: voluptatũ
suarũ neḡcias ipleat: aliena rapiat i
nocẽti ũ oppssione satiet. Et qz nec dũ pcu/
titur: vias suas a dño aut nõ videri estimet:
aut qđ peius est approbari. Veniet pfecto
veniet eterna z repẽtina pcussio, z tũc ognos
scet a deo cũcta cõspici: qñ se in i,puiso exitu
viderit, p cũctoz retributiõe d ãnari. Tũc in
pena sua oculos apit: quos diu tenuit clau/
sos in culpa. Tũc cõsiderasse oia verũ iudi/
cẽ sentit: qñ maloz suoz meritũ iam euade/
re sentiẽdo nõ possit. Iniquus ergo qui diu
expectatus est: idcirco est repente sublatus
qz oculi dñi sup vias hoim: z oẽs gres/
sus eoz considerat. Ac si diceret: qz ea que B
diu pacienter cõspicit: quandoq; inulta non
deserit. Nã ecce subito violentum rapuit: et
mala eius q̃ expectãdo ptulit: animaduertẽ
do resecauit. Nemo igitur dicat humana fa
cta deũ nõ cernere: cũ iniquũ quempiã inich/
tates suas libere pspicit cumulare. Subito
em̃ tollit qui diu tolerat. Gressus vero ho/
minũ vocat: vel singulas operationes qui/
b⁹ initimur: vel alternantes mot⁹ intime co/
gitationis quib⁹ quasi passibus vel longe a
dño recedim⁹: vel pie dño ppinquam⁹. Ad
deũ em̃ quasi tot gressibus mens accedit qđ C
bonis motib⁹ pficit. Et rursum tot gressib⁹
longe fit: quot malis cogitationib⁹ decrescit.
Unde plerũq; contingit: vt nec dũ pcedat
in opere motus mentis: z tamen perfecta iã
culpa sit ex ipso reatu cogitationis: sicut scri
ptum est. Manus in manu nõ erit innocẽs Pro.11.
malus. Manus ei manui iũgi solet quãdo
quiescit in ocio: z nullus eũ vsus laboris ex/
ercet. Manus ergo in manu non erit inno/
cens malus. Ac si diceret. Et cũ man⁹ cessat
ab iniquo opere: malus tamen nõ est inno/
cẽs p cogitationẽ. Quia ergo nouim⁹ qđ di
stricte oia nõ solũ facta, sed saltẽ cogitata pẽ
sent quid faciemus ꝺ incessu, mali operis si
sic subtiliter de⁹ iudicat gressus cordis? Ec/
ce occulta mentis nostre itinera nullus ho/
minũ videt: z tñ ante dei oculos tot gressus
ponim⁹ qđ effectus mouem⁹. ℣ IIII

Otiẽs ante illũ labimur: quotiẽs a A
recto itinere infirme cogitationis pe
de claudicam⁹. Nisi eniz in cõspectu
ei⁹ iste assidu⁹ nostrarũ mẽtiũ lapsus icresce
ret: p pphetã scz nõ clamaret: Auferte ma/ Esa.1.
lũ cogitationuz vestrarum ab oculis meis.
Hec nimirũ dicẽs vim cooperte nostre ma/
licie quasi ferre se nõ posse testat. Que coop
ta illi esse nõ põt: qz videlicet importune ei⁹
cõspectu ingeritur: quicquid a nobis illicitũ
occulte cogitatur. Omnia em̃ sicut scriptuz Hebre.4.
est: Nuda z aperta sunt oculis eius. Unde
hic quoq; apte subiungit. Nõ sunt tenebre
z nõ ẽ vmbra mortis: vt absc̃dat ibi q̃ ope
rant iniquitatẽ. Quid per tenebras nisi igi
norãtiam: z quid p vmbram mortis nisi obl

Bliuionē studuit designare: De quorūdā ap/
Ephe.4. pe ignorantia dicit: Tenebris obscuratū ha/
bentes intellectū. Et rursum de oblīuione q̄
Pſ.145. in morte contingit scriptū est: In illa die pe/
ribunt oēs cogitationes eorū. Quia ergo p
mortē funditus oblīuioni tradit: quicq̄d vi/
uendo cogitat: quasi quedā vmbra mortis
oblīuio est. Sicut enim agit mors interueni
ens non esse q̄ fuit in vita: ita interueniens
agit oblīuio nō esse q̄ fuit in memoria. Re/
cte itaq; vmbra ei⁹ dicit: quia velut de ipsa
exprimit: dū vim illius sopiendo sensus imi
tatur. Deus aūt quia mala hominū nec co/
gitata ignorat: nec ppetrata obliuiscitur nisi
ab eius oculis penitendo deleant cōgrue di
ctum est: nō sunt tenebre: z nō ē vmbra mo/
tis: vt abscondant ibi qui operant iniquita
L tem. Ac si diceret. Idcirco ei⁹ iudicio nullus
abscondit: quia nullatenus potest: aut non
videre quod facimus: aut oblīuisci quod vi
det. Quāuis itelligi tenebre vel vmbra mo/
tis etiam aliter possunt. Omnis nāq; immu
tatio: velut quedā mortis imitatio est. Id ei
quod mutat quasi ab eo q̄ erat iterficit: vt
desinat esse q̄ fuit z incipiat esse q̄ nō fuit.
Lumē igit verū creator videlz noster: quia
nulla mutabilitatis vicissitudine tenebre scit
nullis nature sue defectibus obumbrat: sed
ei⁹ esse sine mutabilitate fulgere est tenebre
ei vel vmbra mortis dicit ei non inesse. Un
Jaco.1. de alias scriptū ē: Apud quē nō est trāsmu/
tatio nec vicissi tudinis obumbratio. Et vn/
1.Tbi.6. de rursus paulus apostolus dicit. Qui sol⁹
habet immortalitatē: z lucē inhabitat inac/
cessibilem. V

A Sed cū cūcti nouerim⁹ q; z humana
anima z angelici spiritus sint imor/
tales instituti: cur ab apostolo solus
de⁹ immortalitatē haberephibet: nisi q⁹ so/
lus deus vere nō morit: qui solus nūq̄ mu/
tat? Humana quippe anima in lapsu nō ca/
deret: si mutabilis nō fuisset: quea paradisi
quoq; gaudijs expulsa: si mutabilis nō esset
ad vitā minime rediret. In hocipō vero q̄
ad vitam redire nitit: defectus suos cogitur
alternāte semp mutabilitate tolerare: Quia
ergo ex nihilo est condita: ex se nihilomin⁹
infra se tendit: nisi ad bonū desiderij statū ar/
tificis sui manu teneat. Ex eo itaq; q; creatu
B ra est: deorsum ire habet. Virtute nanq; p/
pria in preceps posse se ire cōsiderat: sed ad
creatorem suum amoris manu se retinet: ne
cadat: quousq; ad immutabilitatē transeat:
z eo vere imortalit: q̄ imutabilit viuat. Ip/
si quoq; angelici spiritus mutabiles ex natu
ra sunt conditi: quatin⁹ aut sua sponte cade/
rent: aut ex arbitrio starent. Sed q; humili/
ter elegerūt ei inherere a quo creati sūt: hāc
ipam in se mutabilitatem suam stādi iam im/
mutabilitate vicerunt. Ut hoc ipsum meri/
to transcenderent: q̄ nature sue ordine mu/
tabilitati subesse potuissent. Quia ergo soli⁹
diuine nature est vmbras ignorantie muta/
bilitatisq; nō pati: dicat recte. Nō sunt tene
bre: z non est vmbra mortis: vt abscondant
ibi qui operantur iniquitatem. VI

Lux eñ eterna que de⁹ est: quāto im
mutabiliter fulget: tanto penetrabi/ A
liter videt: z neq; occulta nescit: q;
cuncta penetrat: neq; penetrata obliuiscit:
q; incōmutabilis durat. Proinde quoties
indignū aliquid corde concipim⁹: totiens in
luce peccamus: q; ipse nobis z nō sibi pſen/
tibus presto est: z puerse gradiēties in ipam
impingimus: a qua per meritū longe sum⁹.
Cū vero nos videri nos nō credim⁹: in sole
clausos oculos tenem⁹. Illuz videlicet a no
bis abscōdim⁹ nō nos illi. Nunc ergo dum
possumus a conspectu eterni iudicis: z mala
cogitata: z peius ppetrata deleam⁹: reuoce
mus ante oculos cordis quicq̄d puerse egi
mus p nequitiā pſumptionis. Nihil sibi no
stra blandiat infirmitas: atq; in bijs que re/
colit semetipsam delicate nō palpet: sed quā
to sibi mali sit conscia: tanto in se benignius
sit seuera: pponat contra se futurū iudicium
et queq; in se sentit districte ferienda per sen
tentiā iudicis: hec in se pie feriat per penten
tiā conuersionis. Unde apte postq; violen/ Lap.
ti hui⁹ pena descripta est: Sequit. V Neq;
eñ vltra in hominis potestate est: vt veniat
ad deū in iudiciū. Uersus iste tanto maiore
disputatione indiget: quāto hoc q̄ dicit si
negligit acrius dolet: hic nimirū nō illud iu
diciū designat q̄ p eternā retributionē dilu
nit: sed q̄ mente cōceptū p cōuersionē dilu
it. Ad illō quippe venire nō desiderat: quis
q; se p illud dānari formidat. Hū ergo dicit V
neq; ei vltra in hominis potestate est: vt ve/
niat ad deū in iudiciū: pfecto ostēdit esse q̄
dam iudicium q̄ quandoq; etiā a dānatis:
ac reprobis desiderē. Et quod est illud: ni/
si hoc de quo paulus apostol⁹ dicit: Si nos/ 1.Cor.11.
metipsos diiudicaremus: nō vtiq; iudicare
mur. Et de quo per pphetaz dicit: Nō ē iu Eſa.59.
dicium ingressibus eorum. Et de quo Ba/
uid ait: Honor regis iudiciuz diligit: vt vide Pſ.98.
licet q; iam deum honorat ex fide solicite iu
dicet quid ei debeat in operatione. Uñ scri/
ptum est. Judica te coram domino z expe/

ptum est: Judicate coꝝ dño ⁊ expecta euꝫ. Coꝝ dño scilicet iudicaꝫ: qui coꝛde dominũ cõspicit ⁊ actus suos sub eiꝰ pñtia solicita inquisitione discernit: quẽ tãto quis securiꝰ expectat: quãto quotidie vitã suã suspectus examinat. Qui em̃ ad extremũ eius iudiciũ venit: nõ iam coꝝam illo: sed ab illo iudicaꝫ.

Esa.43. C De hoc quoq; mẽtis iudicio obliuiscẽti ani/me p ꝓphetã dñs dicit: Reduc me in memoriã vt iudicemur simul. Narra si ꝯd habes vt iustificeris: Debet em̃ vniuscuiusq; mẽs ⁊ causas suas apud dñm: ⁊ causas dñi cõtra se sollicita inquisitione discutere: debet cau/te pensare: vel que ab eo bona ꝓceperit: vel que mala bonis illiꝰ puerse viuẽdo respõdet

Pro.12. Dñ electi quidẽ quotidie facere omnino nõ cessant. Unde Salomon ait: Cogitationes iustoꝝ iudicia: accedũt em̃ ad secretariuꝫ iudicis intra sinũ coꝛdis: cõsiderant q̃ districte qñq; feriat ꝯd diu pacienter expectat: me/tũt in hijs que se egisse meminerunt: ⁊ puniunt flendo qõ ꝓpetrasse se intelligũt: timent subtilia diuina iudicia etiã de hijs q̃ in semet ipsis intelligere fortasse nõ possunt. Uident ei videri diuinitus qõ ipsi in se ꝓ humanitate nõ vidẽt: cõspiciũt districtũ iudicẽ: ꝯd quo tardius venit: eo seueriꝰ ꝓcutit sctoꝝ etiam patrũ residere cõuentũ cũ eo pariter contemplanꝫ eoꝝq; vel exempla vel dicta se contẽplisse reꝑhendũt: atq; in hoc secreto interioris iudicij ipa mẽtis sue executione cõstricti penitendo feriũt: qõ supbiendo cõmiserũt. Ibi nanq; aduersum se quicq̃d se impugnat enumerãt: ibi añ oculos suos oẽ qõ defleãt coaceruãt: ibi q̃cq̃d ꝓ irã districti iudicis decerni possit intuenꝫ: ibi tot patiunꝫ suplicia qõ pati timẽt: nec deest in hoc iudicio mente cõcepto oẽ ministeriuꝫ qõ punire reos suos plenꝰ debeat. Nam cõscientia accusat: rõ iudicat: timoꝛ ligat doloꝛ excruciat. Qõ iudicium eo certius punit: quo interiꝰ seuit: qꝛ videlicet ab exterioꝛib⁹ nõ excedit. Unusquisq; em̃ cũ cãm huiꝰ examinis ꝓtra se aggredi ceperit: ipe est actoꝛ q̃ exhibet: ipse reus qui exhibeꝫ: odit se qualẽ fuisse se memmit: ⁊ ipe q̃ semetipm̃ insequiꝫ ⁊ illũ qui fuit: atq; ab ipso hoie aduersus semetipsum fit q̃dã rixa i animo parturientis pacẽ cũ deo. Hanc coꝛ/

Jere.8. dis rixam dñs requirebat cũ ꝓ ꝓphetã dicebat. Attẽdi ⁊ auscultaui nemo qõ bonũ ẽ loquiꝫ: nullus est q̃ agat penitẽtiã sup peccato suo dicẽs. Quid feci. Ista coꝛdis hũani rixa

3.Re.21. placata est: cuꝫ ꝓphete suo de Achab rege semetipm̃ reꝑhendente loqueꝛeꝫ dicẽs. Uidisti achab humiliatũ coꝝam me? Quia igiꝫ humiliatꝰ est mei causa: non inducã malũ in die bꝰ eiꝰ. Quia ergo nũc in potestate est interni mentis nostre: ꝓtra nos subire iudicium recognoscẽdo accusemꝰ nosmetipos: ⁊ q̃les fuimꝰ penitendo toꝛqueamꝰ: nõ cessemꝰ dũ licet iudicare qõ fecimus. audiamꝰ caute qõ dicitꝫ: Neq; ei vltra in hois potestate est: vt veniat ad deũ in iudiciũ. Reꝓbonũ q; esse ꝓpriũ solet: semp ꝓ aua agere. ⁊ nũq; que egerint retractare. Omne em̃ qõ faciunt ceca mẽte ptrãseũt: factũq; suũ nisi cum puniti fuerint nõ agnoscunt. Ut cõtra electorũ est: actꝰ suos quotidie ab ipo cogitatiõis fonte discutere: ⁊ omne qõ turbidum ꝓfluit ab intimis exiccare.

VII A

Sicut em̃ nõ sentimꝰ quõ crescũt mẽbra: ꝑficit coꝛpus: mutaꝫ species: ni gredo capillo⁹ albescit i canis. Hec quippe oĩa nobis nescientib⁹ agũꝫ in nobis ita mẽs nostra ꝓ momẽta viuẽdi ipso cura⁹ vsu a semetipsa ꝓmutaꝫ: ⁊ nõ agnoscim⁹ nisi vigilanti custodia ad interioꝛa nostra residentes ꝓfectus nostros quotidie defectusq; pensem⁹. Hoc ipm̃ ei in hac moꝛtali vita cõsistere q̃si ad vetustatẽ ire est: ⁊ cũ indiscussa mẽs relinquiꝫ: i quodã senio toꝛporis sopiꝫ qꝛ sui negligẽs: ⁊ ꝓpositoꝝ robur isensibiliꝫ pdẽs a foꝛma ꝓrioris foꝛtitudinis dũ nescit: Unde ⁊ ꝓ ꝓphetã sub effraim specie dicitꝫ: Comederũt alieni robur eiꝰ ⁊ nesciui: sed et cani effusi sunt in eo: ⁊ ipe ignoꝛauit. Cũ veꝛo semetipsam querit: ⁊ subtiliter penitendo se discutit: ab ipa hac vetustate sua lota lacrimis: ⁊ meroꝛe incensa renouaꝫ: ⁊ que iã pene inueterata frixerat: ꝓ submin̄strata interni amoris studia nouũ calet. Uñ paul⁹ apostolus vsu moꝛtalis vite vetereꝛcentes discipulos admonet dicẽs: Renouamini spiritu mentis vre. Sed ad hec agenda valde exẽpla patrũ ⁊ sacri eloquij ꝑcepta nos adiuuãt

Ose.7.

Eph.4.

B Si em̃ sanctoꝝ opa cõspicim⁹ ⁊ diuinis iussionib⁹ aurẽ ꝑbemus: alia nos cõtẽplata: alia audita succendũt: ⁊ coꝛ nostrũ toꝛpoꝛe nõ cõstringiꝫ: dũ imitatione puocaꝫ. Unde bñ ꝓ moysen dicitꝫ: Ignis in altari semp ardebit: quẽ nutriet sacerdos subijciens mane ligna ꝓ singulos dies. Altare q̃ppe dei est: coꝛnostrũ: in quo iubeꝫ ignis semp ardere: qꝛ nec/esse est ex illo ad dominũ caritatis flammã indesinenter ascẽdere. Cui ꝓ singulos dies sacerdos ligna subijciat: ne extinguaꝫ. Omnis xpi fide ꝑdit⁹: mẽbꝛũ vticq; sumi sacerdotis effectꝰ est: sicut cũctis fidelib⁹ petꝰ apostolus dicit. Uos aũt genꝰ electum regale sacerdotiuꝫ. Et sicut iohãnes aplus dicit: Fe/

Leui.6.

1.Pe.2.

cisti nos deo nostro regnū ⁊ sacerdotiū. Sacerdos ergo in altari ignē nutriens quotidie ligna subiyciat: id est fidelis quisq; ne i eo caritatis flamma deficiat in corde suo tā exempla p̄cedētiū quā sacre scripture testimonia cōgerere nō desistat. Nā quasi quedā fomēta igni dare est: in excitatione caritatis vl' exempla patrum vel p̄cepta dñica ministrare. C Quia em̄ interna nouitas nr̄a ipsa quotidie hui⁹ vite cōuersatiōe veterescit ignis iste adhibitis lignis nutriendus est: vt dū p vsum se nostre vetustatis extenuat: p patrū testimonia ⁊ exempla reuiuiscat. Et bñ illic p̄cipit: vt mane ligna p dies singulos ꝑgregēt. Hec quippe nō fiūt: nisi cū nox cecitatis extinguit. Vel certe q; mane p̄ma pars diei ē postpositis cogitationib⁹ vite p̄ntis: hoc priori loco quisq; fideliū cogitet vt qō in se iam iamq; quasi deficit: nisi ib⁹ quib⁹ valet studiū caritatis inflammet. Ignis em̄ iste in altari dñi: id est in corde nostro citius extinguit: nisi solerter additis exemplis patrū ⁊ dominicis testimoniys reperet. Bñ aūt illic subiūgit. Et imposito holocausto desup adolebit adipes pacificoꝝ. Nā quisquis in se hūc ignē caritatis accendit: semetipsum vtiq; holocaustū desup imponit: q; oē viciū qō in se male viuebat exurit. Cū em̄ cogitationū suarū interna ꝑsiderat: ⁊ vitā reprobatā p̄ mutatiōis gladiū mactat in ara se sui cordis ipo suit ⁊ igne caritatis incendit. De quo hostiā pacificoꝝ adipes redolent: q; interna noue vite caritatis impinguatio pacē inter nos et deū faciēs odorē de bonis suauissimū reddit. Quia vero eadē caritas in cordib⁹ electorū inextinguibilis manet istic subdit: Ignis est ille ppetu⁹: q̄ nunq; deficiet de altari. Nunq; ꝑfecto de altari ignis iste deficit: q; etiam post hanc vitā eorū mentib⁹ feruor caritatis accrescit. Eterna quippe cōtēplatione agit: vt omnipotēs deus quo magis visus fuerit eo amplius diligat. VIII

A Quod aūt diuinis ammonitionib⁹ et p̄cedētiū exēplis adiuti de hui⁹ vite pfundo liberamur: bñ etiā p̄ pphetā hieremiā in puteū missum signatū est: qui vt leuet ex puteo funes ad eū ⁊ pānі veteres deponunt. Quid ei funib⁹ nisi p̄cepta dominica figurant. Que q; nos in mala opatione positos: ⁊ cōuincūt ⁊ eripiūt: q̄si ligāt ⁊ trahunt: coartāt ⁊ leuāt. Sed ne ligat⁹ hūjs funibus dū trahit incidat: simul etiā panni veteres deponūt: q; ne diuina p̄cepta nos terreant: antiquorū patrū nos exempla cōfortant: ⁊ ex eorū cōparatione facere nos posse ꝑsumamus: qō ex nr̄a imbecillitate formidamus. Si ergo leuari de hoc pfundo festinamus ligemur funib⁹: id ē p̄ceptis dominicis astringamur. Interstint etiā panni veteres. cū q̄bus meli⁹ teneant funes: id ē p̄cedentiū cōfortemur exemplis ne infirmos nos ac timidos p̄cepta subtilia vulnerēt dū leuant. Quasi quosdā pannos veteres paulus apostolos subiūgebat: cū leuandū discipulis p̄ceptis suis spiritalib⁹ exempla veterū comodaret dicens: Isti ludibria ⁊ verbera experti insup ⁊ vincula ⁊ carceres lapidati sunt: secti sūt: in occisiōe gladij mortui sūt. Et paulopost. Habētes itaq; tantā impositā nubē testiū: deponētes omne pōdus: ⁊ circūstās nos peccatū p pacientiā curram⁹ ad ppositū nobis certamē. Et iterū. Memētote p̄positorū vestrorū: qui vobis locuti sunt verbum dei. Quorū intuentes exitū cōuersationis imitami fidē. Superi⁹ videlz dū spiritalia p̄cepta loqueret quasi funes miserat postmodū vero memorans exemplā maiorū q̄si veteres pannos adhibebat. Excitati ergo tot vocibus p̄ceptorū: adiuti tot cōparatiōibus exēplorū ad corda nostra redeam⁹: discutiam⁹ oē qō agimus ⁊ quicquid in nobis diuine rectudinis regulā offendit accusem⁹ vt apud districtā iudicē: ipsa nos accusatio excuset. In hoc em̄ mentis nostre iudicio tāto citius absoluimur: quāto nos districtius reos tenem⁹. Nec ad hec agenda pdēda sūt tempora quib⁹ vacāt: q; ad hec agēda post hui⁹ vite tpa nō vacāt. Vacue quippe non dicit: Neq; em̄ vltra in hois potestate ē: vt veniat ad deū in iudicium. Idcirco nāq; memorem⁹: vt qō tunc nō possumus nequaq̄ nunc hoc negligamus. Sed ecce negocia occupant: que nobis incessanter apposita a considerandis nobismetipsis mentis nostre oculū declināt. In istis nāq; visibilib⁹ q̄ intuemur cor nostrū extra se spargit: ⁊ qd ō se intrinsecus agat obliuiscit dū extrinsec⁹ oculcupat. Diuina aūt vox terribilib⁹ sentētiys suis quasi q̄busdā clauis illud pūgit vt euigilet: ⁊ homo sup se occulta iudicia q̄ p̄ressus corpore dissimulat: terrere saltē pulsatus exi paueſcat. Ut em̄ superius dixim⁹: ipso vsu vite veteris mens male assueta deprimit: et in hec que expectat exterius quasi dormiēs sopit: q; postq̄ semel se ad appetenda visibilia foras fudit a contēplandis inuisibilibus intus euanuit. Unde nūc necesse est: vt que p̄ inuisibilia spargit: de inuisibilib⁹ iudicijs feriat: ⁊ q; in hys se exteriorib⁹ male delectata pstrauit: saltē pcussa requirat qō

Jere. 38.

B Hebre. 12.

Hebre. 13.

C

deseruit. Ecce aũt scptura sacra terrore quo dã torpentia corda trãsfigit ne in hijs inhereant que exteri⁹ defluunt: sed que interi⁹ eterna pdiderunt: iudicat quid sententia occulta decernĩ ne immoderate a nobis hec publica cogitenĩ: dicit q̃d sup nos agaĩ de nobis: vt ab hoc publico tẽporalitatis colligamus oculũ cordis ad secretũ interne dispositionis.

A

VIX

IAm postq̃ multa narrata sunt ꝺ pena malorũ subito inferĩ occultũ iudiciũ qꝺ pse sup nos iusteq̃ disponit: quõ alij pdũt quod videre tenebanĩ: et alij accipiũt qꝺ alij ex meritis pdũt. Ait eñ Cõteret multos: ⁊ innumerabiles: ⁊ stare faciet alios p eis. Hoc quotidie agit. Sed q̃ adhuc finis ptiũ vtrarũq̃ nõ cernit minus timeĩ. Nunq̃ eñ culpã suã reprobi nisi i pena cognoscunt. Et q̃ pena differĩ: culpa despicit. Labunĩ vero a statu iusticie: ⁊ locuz vite illis cadẽt ib⁹: alij sortiunĩ. Sed eo lapsum suũ negligũt: quo interitũ q̃ se ineternũ maneat nõ attendũt. Si eñ ad illud qꝺ illic passuri sunt oculos mitterent: hoc qꝺ hic faciunt timerent. Cũctis aũt liquet q̃ in illa extra req̃sitiõe examẽ publicũ factur⁹ ẽ omipotẽs de⁹: vt alios ad tormẽta deserat: alios ad ptic ipationẽ regni celestis admittat. Qz hoc nũc secreto iudicio q̃tidie agit: qꝺ tũc publico demõstrat. Nam iuste ac misericorditer singulorũ corda vel examinãs vel deponẽs alios i exteriora respuit: alios ad ea q̃ sũt itrinsec trahit: hos accẽdit iterna appetere: illos p voluptatib⁹ suis deserit exteriora cogitare horũ mẽtez ad superiora erigit: illorũ supbiã in ifimis desideri⁹ mergit. Aliena aũt corda humanis oculis clausa sunt ⁊ nesciĩ q̃ repelitur: q̃ penetrare nequeũt que ab vnoquoq̃ cogitanĩ. Nam sepe corde puerso nec dũ pcessit vsq̃ ad effectũ operis deliberatio cogitationis ⁊ adhuc fortasse p habitũ intus astringitĩ: qui iam mẽte foras vagaĩ. Qz talis quilibet tunc ante oculos interni iudicis ceciꝺit: cũ ab appetendis interioꝛib⁹ p desiderũ exiuit. Nonũq̃ alij post male operationis vsum ad spem celestẽ subito amore reuiuiscũt: ⁊ q̃ in puersa actione se sparserant: ad sinũ interne retractiõis semetipsos increpando recolligũt. Hos adhuc respicientes boles: quales dudũ in ope nouerãt tales putant. At cõtra illi p districte cõsiderationis examẽ vitam suã qualem fuisse recolunt: inse quunĩ: sciturq̃ q̃d fuerũt: sed quid iam ceperint esse nesciĩ. In hoc ergo vtroq̃ genere hominũ sepe cõtingit: vt ⁊ qui videnĩ stare

B

humano iudicio: iam in cõspectu eterni iudicis iaceant: ⁊ q̃ adhuc coram homin⁹ iacent iam in ꝓspectu eterni iudicis stent. Quis eñ hominũ estimare potuisset: iudã viuẽdi sortem: etiã post ministeriũ apostolatus emittere? Et quis ecõtra latronẽ credet causam vite etiã in ipso articulo mortis inuenire. Occultus aũt iudex psidens et vtrorũq̃ corda discernẽs alterũ pie statuit: alterũ iuste confregit. Illum districte exteri⁹ repulit: hũc introrsus misericorditer traxit. Unde bñ etiaz p pphetã casuros alios passionis sue tẽpore atq̃ alios resurrecturos ãnũciãs ait: Potũ meum cũ fletu tempabam. Potus q̃ppe ab exterioꝛibus interius trahitur: fletus aũt ab interioꝛibus exterius emanat. Potum ergo domino cũ fletu tpare est: alios ab exterioꝛibus introrsus trahere: alios ab interioꝛibus in exteriora reprobare

VX.

A

QOnteret ergo multos ⁊ innumerabiles: ⁊ stare faciet alios p eis. Sicut aũt superius diximus: hec cõtritio prius intus agitur: vt post intrinsecus ostendatur. Hac cõtritione nonnunq̃ adhuc quorundã exteriora quasi sana sũt: ⁊ iam interiora putruerũt. Scriptum nãq̃ est. Ante ruinam exaltat cor. Ibi ergo feriunĩ vbi supbiunt. Unde scriptũ est: Contriui cor eoꝝ fornicans ⁊ recedẽs a me. Interi⁹ fornicari est: exteri⁹ fetitis delectari. Magna aũt ꝓtritio cordis est hec eadẽ elatio supbientis. Eo q̃p ipse ab integritatis salute corruit: quo iactantia cuiuslibet virtutis intumescit. Supbientes eñ deũ despiciũt: ⁊ relicta creatoris sui gloria ppriã querũt. Quib⁹ iam hoc ipm cecidisse est: amissa superioris sui potẽtia in se venisse. Cõterunĩ etiã: q̃ relictis celestibus terrã querũt. Que aũt maioꝛ poterit esse cõtritio: q̃ deserto creatore creaturã querere? desertis superi⁹ gaudijs infimis reb⁹ inhiare

B

Uñ bene p pphetã dicit: Humiliat aũt peccatores vsq̃ ad terrã. Amissis eñ celestibus terrenũ est oẽ q̃ sitiunt: ⁊ dũ plus videre conanĩ: min⁹ est qꝺ appetũt. Qz quib⁹ recte p hieremiã dictũ est: Recedentes a te in terra scribenĩ. At cõtra de electis dicit: Gaudete q̃ nomina vestra scripta sunt in celis. Ista g̃ cõtritio prius serpit in mente: vt postmodũ precedat in ope: prius fundamẽtũ cogitationis cõcutit: vt postmodũ fabricã operationis alidat. Unde summa est cura satagendũ: vt illic vitẽ vbi ozit. Scriptũ namq̃ est: Omni custodia serua cor tuũ: qñ ex ipso vita pceꝺit. Et rursum scriptũ est: Ex corde exeunt cogitationes male: Intus ergo vigilãdũ ẽ:

Ps.166.

Jere.17.
Luc.10.

Pro.16.

Ezech.6.

Mar.15.

ne mens dñ extollat cadat. Intus seruemus omne quod foras agimus. Si enim semel medullam cordis elationis putredo cõsumpserit citius corruit & cortex vacua externe visionis. Notandũ vero est: qz dñ alijs cadẽtibus ad standũ alij solidari phibent: electorũ numerus certus ac definit9 ostẽdit. Unde etiã philadelphie ecclesie p angelũ dicit. Apo.3. Tene qđ habes: ne alt9 accipiat coronã tuã

A Ac ergo sententia qua narrat XI alioꝝ erigi: alioꝝ autẽ vita confringi: & spes nutrit humiliũ: & elatio ꝑmitur superboꝝ: dñ illi bona possunt amittere de quibus supbiũt: & isti ea ꝓcipere q̃ qz nõ habent cõtemnunt. Formidemus igit in his que accepimus: nec eos q̃ illa nec dum assecuti sunt desperem9. Quid enim sum9 hodie nouim9: quid aũt post paululũ possim9 esse nescimus. Hi vero quos fortasse despicimus: & tarde possunt incipere: & tamen vitã nostrã feruẽtioꝝ9 studijs anteire. Timendũ itaq̃ est: ne etiã nobis cadẽtib9 surgat q̃ a nobis stantibus irridet: q̃uis stare iã non nouit: q̃ nõ stantẽ nouit irridere. Hunc aũt supernoꝝ iudicioꝝ metũ paulus apostol9 discipulorum cordibus incutiẽs ait: Qui se existimat stare: videat ne cadat. Quod autẽ dicens contrit multos: ilico adiũxit. Innumerabiles vel multitudinẽ exprimere studuit reprobor9: que humane rõnis numerũ transit: vel certe indicare voluit: quod oẽs qui pereunt intra electoꝝ numerũ nõ habẽtur: vt eo sint innumerabiles quo extra numerum currũt. Unde ꝓpheta intuẽs tãtos

B hoc ecclesie tẽpore specieten9 credere: q̃tos nimirũ certum est electoꝝ numerũ summã/q̃ trãsire ait. Multiplicati sunt sup numer. Ac si diceret. multis ecclesiã intrantib9 etiaz hij ad fidẽ specietenus veniunt q̃ a numero regni celestis excludunt: qz electorum summã sua multiplicitate transcendũt. Unde & Jere.31. p hieremiam ꝓphetam dicit: Edificabit ciuitas dño a turre ananehel vsq̃ ad portam anguli: & exibit vltra normã mensure. Ciuitatẽ quippe esse domini sanctam ecclesiã nullus ignorat: ananehel vero dei gratia interꝑtat. In angulo aũt duplex paries iungit9. Ciuitas ergo domini a turre ananehel vsq̃ ad portaz anguli edificari phibet: qz sancta

C ecclesia celsitudine superne gratie inchoans vsq̃ ad ingressum susceptionẽq̃ construit/vtroꝝq̃ populoꝝ iudaici videlicet atq̃ gẽtilis. Sed quia in ea crescẽte multitudine etiam reprobi colligunt apte subdit. Et exibit vltra normam mensure: qz vsq̃ ad eos quoq̃ extendit qui normã iusticie transeuntes intra mensure celestis numerũ nõ sunt. Unde p esaiaz quoq̃ eidẽ ecclesie dicit: Ad dexteram enim & ad leuã dilataberis: & semẽ tuum gentes hereditabunt. In tanta quippe multitudine gentium ad dexteram tendit: dum quosdam iustificandos suscipit. Ad leuam quoq̃ dilatatur: dum ad se quosdã etiam iniquitate ꝑmansuros admittit. Propẽ hanc multitudinẽ que extra electoꝝ numerum iacet: in euangelio domin9 dicit: Multi vocati: pauci vero electi. Sed qz hoc qđ electis alijs alij cõterunt: de merito patientis est: nõ de iniquitate punientis. Non enim iniquus deus qui infert iram: apte subiungitur. Novit enim opera eoꝝ: & idcirco indulcet noctẽ & cõterent. Sciendum sumopere est: q̃ iniquus quisq̃ duob9 modis in nocte conterit: vel cum exterioris pene tribulatione ꝑcutit: vel cũ occulta sentẽtia interi9 cecatur. In nocte corruit: cũ p extremũ iudiciuz viuendi lumẽ imꝑpetuũ amittit. Unde scriptum est: Ligate ei man9 & pedes et mittite eũ in tenebras exteriores. Tunc enim coactus in tenebras exteriores mittit: qz nũc in interioribus excecat voluntarie. Rursum in nocte iniquus conterit: cum peccatoꝝ ꝑcedentium confusione damnat9: veritatis lumen non inuenit: & quid deinceps agere debeat non agnoscit.

Lex. Wan.2.0 Wan.21.

V XII

D Omne quippe peccatũ qđ tamẽ citius penitendo nõ tergit aut peccatũ est aut cã peccati: aut peccatũ & pena peccati. Peccatũ nanq̃ quod penitentia nõ diluit: ipso suo põdere mox ad aliud trahit. Unde fit vt non solum peccatum sit: sed peccatũ & causa peccati. Ex illo quippe vitio culpa subsequẽs orit: ex quo cecata mẽs ducit: vt penis ex alio ligẽt. Sed peccatum qđ ex peccato orit: nõ tam peccatum tantũ/modo: sed peccatũ est & pena peccati: qz iusto iudicio omn9 potens deus cor peccantis obnubilat: vt p̃cedentis peccati merito etiã in alijs cadat. Quem enim liberare noluit: de serẽdo ꝑcussit. Nõ ergo immerito pena peccati dicit: qđ iusta desup irrogata cecitate: ex p̃cedentis peccati vltiõe ꝓpetrat. Quod videlicet agit dispositione superi9 ordinata sed inferius iniquitate cõfusa: vt & precedẽs culpa sit causa subsequẽtis: & rursum culpa subsequens sit pena p̃cedentis. Quod bene in infidelibus & lubricis paulus quasi quoddam semen erroris asperserat cum dicebat. Qui cum cognouissent deum: nõ sicut deum glorificauerunt: aut gratias egerunt: sed eua

nuerunt in cogitationibus suis. Sed quid ex huiꝰ erroris semine pululauit: ilico adiungit dicens. Propter quod tradidit illos deus in desideria cordis in immundiciā vt cōtumelijs afficiant corpora sua in semetipsis. Quia enim cognoscentes deum: pecccatum supbie intelligendo cōmiserunt: cecant̄ etiā ne intelligant quod cōmittunt: ⁊ qui intelligentiam suam sequi nolunt in peccato ⁊ causa peccati: ⁊ ipsum lumen intelligentie pdāt in peccato ⁊ pena peccati. Prioris ergo peccati merito: peccatorū subsequētium fouea tegitur: vt qui malum sciens perpetrat: deinceps iuste in alijs etiā nesciēs cadat. Hoc quippe agitur: vt culpe culpis feriant̄ quatinus supplicia fiant peccantium ipsa incrementa vitiorum. Nam qꝛ omnipotēs deus ad penitentiā tempus indulget quod tamen humana malicia ad vsum sue iniquitatis intorquet nimiruꝫ iusto dei iudicio augeri culpa permittit̄. vt ad feriendum altius quādoq; cumulet̄. Hinc em̄ rursum de quibusdaꝫ paulus apostolus dicit: vt impleant peccata sua semper. Hinc voce angelica iohanni dicit̄: Qui nocet noceat adhuc: ⁊ qui in sordibus est: sordescat adhuc: Hic dauid ait: Appone iniq̄tatē super iniquitatē eoꝝ: vt nō intrent in iusticiam tuam. Hinc rursum de domino ab eodem psalmista dicit̄: ¶ XIII

Apo.22.

A

Immissiōes per angelos malos viam fecit semite ire sue. Cor q̄ppe dominus prioribus meritis agrauatū iuste permttit: etiam subsequentibus malignorum spirituū persuasionibus falli: q̄ cuꝫ indigne culpa trahit̄ reatus eius in pena cumulatur. Unde ⁊ ire sue dominus viam de semita fecisse perhibet̄. Latior enim est via quā semita. Ex semita vero ire sue viā facere est. ire causas districte iudicando dilatare: vt qui illuminati agere recte noluerunt: iuste cecati adhuc faciant: vnde amplius puniri mereant̄. Hinc p moysen dicit̄: Nōduꝫ completa sunt peccata ammorreoruꝫ. Hinc per eundem moysen dominus dicit: Ex vinea enim sodomorū vitis eorum: et ꝓpago eorum ex gomorra. Uua eorum vua fellis: botrus amaritudinis in ipsis. Furor draconum vinum eorum: ⁊ furor aspidum insanabilis. Nonne hec oīa cōgregata sunt apud me: ⁊ signata in thesauris meis. In die vltionis reddam eis. Quam multa eorum mala narrauit: ⁊ tamen ilico adiungit: in tempore quo lapsus fuerit pes eorum. Ecce atrocissima illorum facinora describunt̄: ⁊ tamē ad vltionis diem adhuc subsequens lapsus aspicit̄ quo eorū culpe cumulent̄: habēt iaꝫ quidem vnde feriri mereant̄ sed sustinet̄ tamen adhuc peccatum crescere: vt peccātes possit atrocior pena cruciare. Jam meretur supplicium peccatum ⁊ causa peccati: sed expectatur adhuc vt augmētum supplicij subroget peccatū ⁊ pena peccati. Plerunq; vero vnū atq; idem peccatū: pctm̄ est ⁊ pena peccati: ⁊ causa peccati. Quod melius ostēdimus: si res ipsas ad medium deducamus Effrenata enim ventris ingluies in feruorez luxurie plenitudo carnis instigat. Perpetrata aūt luxuria sepe aut piurio aut homicidio tegitur: ne humanarum legū vltione puniat̄. Ponamus ergo ante oculos q̄ quidā voracitatis sibi frena laxauit: qua voracitate superatus adulterij facinus cōmisit: deprehensus autē in adulterio: latenter virum adultere nec ad iudiciū traheret̄ occidit. Hoc igitur adulterium inter voracitatem ⁊ homicidium positum: de illa videlicet nascēs: hoc generans: peccatum ⁊ pena est ⁊ causa peccati. Peccatū ꝓfecto p semetipsuꝫ: pena vero peccati est: qꝛ culpā voracitatis auxit: causa autem peccati est: qꝛ subsequēs etiam homicidium genuit. Unū ergo idemq; peccatum est: ⁊ pena p̄cedentis: ⁊ causa culpe subsequētis: quia ⁊ transacta dū exaggerat: dānat ⁊ adhuc sequentia que damnari debeāt seminat. Igitur quia peccatis p̄cedentibus cecat̄ oculus cordis: ipsa cecitas que peccantis animum ex anteacte culpe dānatione cōfundit merito nox vocat̄: qꝛ per hāc ab oculis delinquentis lumen veritatis abscondit̄ Bene itaq; dicit̄: nouit enim opera eorum: ⁊ idcirco inducet noctē ⁊ cōterent̄: qꝛ vt sepe dictum est: p̄cedentia nimirū mala faciūt vt ad peccādum iterum tenebris subsequētibus inuoluant̄: vt eo iam lumen iusticie videre nō possint: quo illud ⁊ quando poterāt videre noluerūt. Inducere autem noctē dominus dicit̄: non quo ipse tenebras inferat: sed quo obscura corda peccātiū misericorditer nō illustret: vt hoc ipsum in nocte cecasse sit: a cecitatis tenebris liberare noluisse. Sequit̄. ¶ Quasi impios percussit eos in loco videntiū. In scriptura sacra quasi: aliquando ꝓ similitudine: aliquādo ꝓ veritate poni consueuit. Pro similitudine enim quasi ponit̄: sicut apostolus dicit: Quasi tristes: sem p autē gaudētes. Pro veritate em̄ ponitur: sicut iohannes ait: Uidimꝰ gloriam eiꝰ quasi vnigeniti a patre. Hoc autē loco nihil differt vtrum ꝓ similitudine an pro veritate sit

Deut.32.

B

C

D

2.Coꝝ.6.

Jo.1.

positum: q; quolibet dicatur ordine aperte praua malorũ vita signat. Impios vo scri/ptura sacra ꝓprie infideles appellat. Hac nã q; distantia peccatores ab impijs discernun tur: quia cũ omnis impius sit peccator nõ ta men omnis peccator est impius. ꝓ Peccator enim dici etiam qui in fide pius est potest/:
1.Jo.1. Unde iohannes ait: Si dixerimus q; pecca tũ nõ habemus: ipsi nos seducimus. Impi⁹ vero ꝓprie dicit: quia a religionis pietate se
Ps.1. parat. De talibus em̃ ꝓpheta ait: Non re/surgunt impij in iudicio. ¶ XIIII

A Locus autem videntiũ sancta eccle/sia vocat. In ipsa em̃ recte consisti/tur: vt lumen verum q; deus est vi deatur. Unde ad moysen dicit: Est loc⁹ pe/nes me & stabis supra petrã cum trãsiet mea maiestas. Et paululum auferã manũ meaz & videbis posteriora mea. ꝑ locum quip pe ecclesia: per petrã dominus: ꝑ moysen ve ro multitudo plebis israelitice figuratur: q̃ domino in terra p̃dicante nõ credidit. Ipsa ergo in petra stetit terga domini transeũtis aspiciens: quia videlicet post passionẽ ascen sionẽq; dominicã: intra ecclesiam deducta fi dem christi ꝓcipere meruit: & cuius p̃sentiaz nõ vidit eius posteriora cognouit. Dicatur ergo de his quos intra sanctam ecclesiaz di/uina vltio inuenit: in iniquitatibus ꝓducan/tes: dicat de hijs quorũ vitam paulus apo/
Abit .1. stolus notat: Quia confitent̃ se nosse deũ: fa ctis autẽ negant: q̃si impios ꝓcussit eos i lo co videntiũ. Ibi q̃ppe stabãt vbi deũ videre
B videbãt. Ibi tenebras dilexerũt: vbi lumẽ veritatis aspicit: & q̃uis apertos habuerũt oculos: in fide tenuerunt tamen eos clausos
Esa.56. i opere. Unde bene & ꝺ̃ iudea dicit: Speculatores eius ceci: quia videlicet nõ videbãt opere: quod ꝓfessione cernebãt. Unde eti
Nu.22. am de balaã scriptũ est: Qui cadens aptos habebat oculos. Cadens q̃ppe in opere: ap tos tenet oculos in contemplatione. Ita er/go hij etiam oculos aperientes in fide: & nõ videntes in opere: intra ecclesiam positi pia specie: extra ecclesiã inuenti sunt impia con/uersatione. De quib⁹ alias bene scriptũ est:
Eccs.8. Vidi impios sepultos: qui cũ adhuc viuerẽt in loco sancto erant: & laudabant̃ in ciuitate quasi iustorum operum. Multos em̃ peste ꝓprie prauitatis obsessos sub christiano no/mine: ipsa trãquillitas ecclesiastice pacis ab/scondit. Quos tamẽ si leuis ꝓsecutionis au/ra pulsauerit: mox extra aream velut paleas tollit. ¶ XV

A Quidam vero idcirco christianitatis vocatiõe signant̃: quia christi nomine subli miter exaltato: pene omnes iam videri fide/les aspiciunt: & ꝓ eo quod vocari alios cer nunt ipsi nõ videri fideles erubescunt: sed eẽ negligunt quod dici gloriant̃. Rem em̃ vir/tutis intime ad decorem sumũt visionis ex/terne: & qui ante supernum iudicẽ nudi con/scientie infidelitate cõsistunt: ante humanos oculos ꝓfessione sancta verbotenus pallian tur. Nõnulli autem fidem medullitus tenẽt sed viuere fideliter nullatenus curãt. Inse/quunt̃ em̃ morib⁹ quod crudelitate venerã tur. Quibus diuino iudicio sepe cotingit: vt ꝓ hoc quod nequiter viuunt: & illud ꝓdunt quod salubriter credunt. Incessanter nãq; se prauis actionibus polluũt: & sup hoc vin dictã iusti iudicij retribui posse diffidunt: & se pe cũ bene viuere negligunt: etiaz psequẽte nullo vsq; ad pfidiam delectabũt̃. Nam: q̃ imminere districtum iudicium nõ credunt q̃ inulte se peccare suspicant̃: quo pacto vel eẽ vel dici fideles possunt: Fidem quippe pdi disse est: incorreptis malis operibus: digna B supplicia reddi posse nõ credere. Quia ergo digna fidei opera seruare contemnunt: etiaz fidem perdũt quã tenere videbant̃. Super quos bene ꝓ ꝓphetam sub hierusalez specie inimicorum destruentium verba memoran/tur: a quibus scilicet dicit: Exinanite exina/ Ps.136.
nite vsq; ad fundamẽta in ea. Paulus quip pe ait: Fundamẽtum aliud nemo potest po/ 1.Cor.3.
nere. ꝓter id q̃ positũ est: quod est christus iesus. Inimici ergo destruentes vsq; ad fun damentũ hierusalẽ exinaniunt: quãdo puer si spiritus a corde fideliũ: destructo prius bo ni edificio operis: soliditatẽ quoq; exhauri/unt religionis. Sicut em̃ supra fundamẽtuz fabrica: sic sup fidem opera destruunt̃. Usq; ad fundamẽtũ ergo exinanisse est: euerso bene viuendi opere etiã robur fidei dissipas/se. Hinc etiam ad iudeam ꝓ hieremiam dici/tur: Filij quoq; nempheos: & tafnes obstu/prauerunt te vsq; ad verticẽ. Usq; ad verti cem quippe obstupzare est: post male opera tionis vsum etiã in ipsa fidei sublimitate cor/ L
rumpi. Cũ enim nequissimi spiritus vniuscu iusq; animã in prauis operibus inuoluunt: sed integritatẽ fidei vitiare nõ possunt: qua/si adhuc inferiora mẽbra polluũt: sed ad ver ticem nõ pertingunt. Quisquis autẽ in fide corrumpitur iam vsq; ad verticem cõstupza tur. Malignus enim spiritus quasi ab infe/rioribus membris vsq; ad summa pertingit quando actiuam vitam polluens castã celsi tudinem fidei diffidentie morbo corruperit.

Quia igit cũcta hec humanis oculis abscõsa sunt: sed diuinis obtutibus patent: ꝛ multi in hac domo fidei sine fide moriunt: dicat recte. ℣ Quasi impios pcussit eos in loco videntium. Impios eñ se in ecclesia hominibus ostendũt: sed qz diuina iudicia latere nõ possunt quasi impij feriũt. Quibus hoc magis ad supplicij cumulum crescit: qꝯ vnusquisqꝫ eorum in ecclesia fidelibus admixtus: veritatem fidei sciendo contemnit: atqꝫ eo grauior vltio sequit: quo exemplo rectorũ etiã bene viuendi eos scientia cõmitat: quot enim eos modo recti ac fideles fratres ostendunt tot in futuro iudicio testib⁹ impugnãt. Sciunt ergo: qꝯ sequi negligunt. Unde et apte subiungitur. ℣ XVI

Ier. A Quia quasi de industria recesserunt ab eo: Sciendum quippe est quod peccatũ trib⁹ modis cõmittit. Aut ignorantia: aut infirmitate: aut studio ꝑpetratur. Et grauius quidem infirmitate qꝫ ignorãtia: sed multo grauius studio qꝫ infirmitate peccat. Ignorantia paulus peccauerat: cũ dicebat: Qui prius fui blasphemus ꝛ psecutor: ꝛ contumelios⁹: sed misericordiã cõsecut⁹ sum: qz ignorãs feci in incredulitate Petr⁹ vero ꝛ infirmitate peccauit: qñ oẽ robur fidei qd dño phib⁹uit vna vox puelle cõcussit: ꝛ deũ quem corde tenuit voce denegauit. Sed qz infirmitatis culpa vel ignorãtie: eo facili⁹ tergit: q nõ studio ꝑpetrat. Paul⁹ que ignorauit sciendo correxit: ꝛ petrus motam ꝛ quasi arescentem iam radicem fidei: lachrymis rigando solidauit. Ex industria vo peccauerãt hij de ꝗbus ipe p se magister dicebat: Si nõ venissem ꝛ locut⁹ fuissez eis peccatũ nõ haberẽt: nũc aũt excusationẽ nõ habẽt de peccato suo. Et paulopost: ꝛ viderũt ꝛ oderũt me ꝛ patrẽ meũ. Aliud est ei bona nõ facere: aliud bonoꝝ odisse doctorẽ: sicut aliud est ꝑcipitatiõe: aliud deliberatiõe peccare. Sepe eñ peccatũ ꝑcipitatione cõmittitur: qd tñ consilio ꝛ deliberatione damnat. B Ex infirmitate ei plerũqꝫ solet accedere amare bonũ: sed implere nõ posse. Ex studio vero peccare est: bonum nec facere nec amare. Sicut ergo nõnunqꝫ pctm̃ ẽ grauẽ diligere qꝫ ꝑpetrare: ita nequius est odisse iustitiã qꝫ nõ fecisse. Sunt ergo nonnulli in eccl'ia q nõ solũ nõ bona faciũt: ꝙ etiã psequũt: ꝛ q ipsa facere negligunt: etiã in alijs detestant. Horũ pctm̃ scz nõ ex infirmitate vel ignorãtia: ꝙ ex solo studio ꝑpetrat: qz videlz si vellẽt implere bona: nec tñ possent: ea que in se negligũt saltẽ in alijs amarent. Si eñ ea ipsi vel solo voto appeterẽt: facta ab alijs nõ odissent: ꝙ qz bona eadẽ audiẽdo cognoscũt: viuẽdo despiciunt: animaduertendo psequũt: recte dicit: Quia ex industria recesserũt ab eo. Inde ꝛ apte subiũgit. ℣ Et oẽs vias eius intelli Ier. gere noluerũt. Nõ eñ ait in infirmitate nõ intelligũt: sed intelligere noluerũt: qz sepe que facere despiciũt: etiã scire cõtemnunt. Quia etiam scriptum ẽ: Seruꝰ sciẽs volũtatẽ dñi sui Luc.12. ꝛ nõ faciẽs iuxta eã: plagis vapulabit multis: impunitatẽ peccandi estimant remediũ nesciendi. Qui nimirũ sola superbie caligine tenebrescũt: atqꝫ ideo nõ discernũt quia aliud est nescisse aliud scire noluisse. Nescire ei ignorantia est: scire noluisse superbia: ꝛ tanto magis excusationẽ nõ possunt habere qz nesciunt: qñto magis eis etiã nolentib⁹ opponitur quod agnoscãt. Unde ꝑ salomonẽ dicitur: Nunqd sapientia clamitat: ꝛ prudentia dat Pro.8. vocẽ suã in summis excelsisqꝫ verticib⁹: supra viã in medijs stans semitis? Transisse fortasse p viã vite tẽporalis cũ ei⁹ ignorãtia potC eram⁹: si hec eadẽ sapientia in semite angulis cõstitisset. Inuestigãda fuerat: si occulta esse noluisset. Sed postqꝫ incarnationis sue misteria publice ostẽdit postqꝫ humilitatis exẽpla superbientibus ꝓbuit: semetipam nobis q si trãseuntib⁹ in medijs semitis fixit: vt videlicet in eam quã querere nolumus impingamus: ꝛ quã trãseũtes videre negligim⁹: tanquam offendentes. Dicat itaqꝫ: ꝛ oẽs vias eius intelligere noluerunt. Via quippe est incarnate sapientie: omnis actio quã temporaliter gessit. Uie eius sunt viuẽdi ordines: quos ad se veniẽtibus strauit. Tot itaqꝫ ad se venientibus vias ꝓbuit: quot bene viuẽdi exempla monstrauit. Humilitatis ei⁹ vias ꝓpheta aspexerat: cum suspirabat dicẽs Ps.118. In mãdatis tuis me exercebor: ac considerabo vias tuas. Hinc rursum de vnoquoqꝫ iusto dr: Qui curat vt p dominica exẽpla gradiat a domino gressus hominis dirigunt: vt viam ei⁹ cupit nimis. ℣ XVII

A Quia ergo superbi quiqꝫ humilitatis dominice facta cõtemnũt. recte dicit: Uias eius intelligere noluerũt. Uie eñ iste visione despecte sunt: ꝙ intellectu reuerende. Aliud quippe est in eis qd cernit: aliud qd expectat. Quid eñ in hac vita aliud qꝫ deiectionẽ: sputa: ludibria: mortẽqꝫ intuentiũ oculis ostẽdit. Sed p hec infima trãsitur ad summa: p hec dedecora que pcedũt eterna nobis ꝛ gloriosa pollicent. Uiderũt ergo superbi vias dei: sed intelligere noluerũt

quia dum abiecta que in se ille ostēdit despi
ciunt: pdiderunt isti sublimia que pmittunt
Vias itaq; dei intelligere est: ⁊ humiliter to
lerare trāsitoria ⁊ pseuerāter expectare mā
sura: vt exemplo dominico eterna queratur
gloria obp̄robr̄ijs temporalibus cōparata:
⁊ nō quod hic quisq; tolerat: sed in id quod
expectat intēdat. Ad hec ergo superbi clau
sos oculos tenuerunt: quia dum in gloria p̄
sentis vite superbiunt humilitatis domini
ce celsitudinem non viderunt. Lumen enim
B intelligentie humilitas aperit: supbia absco
dit. Nam secretum quoddam pietas est: et
tanto minus ad illud animus peruenit: quā
to magis intumescit: quia eoipso foras repel
Lex. lit quo insanius inflatur. Sequit. V Ut per
uenire facerent ad eum clamorē egeni: ⁊ au
diret vocē pauperū. Cum em̄ superbiunt:
clamant ad deū hi qui ab ipsis superbienti
bus opr̄imunt. Vere certe idcirco dicit q̄
ad deū fecerunt clamorē paupr̄um perueni
re: quia istis cadentibus in eorum locū pau
peres id est spiritu humiles subrogantur: et
quia hoc eorum casu factū est: ipsi fecisse refe
runtur: eo videlicet locutiōis genere quo pu
C gnare castra dicimus: quia pugnat ex illis
vel certe quia cūcta que superius dicta sunt
referri etiam ad rectores ecclesiasticos pos
sunt: qui relicto p̄dicationis studio sub occa
sione regiminis terrenis negotijs inuoluun
tur: apte subiungit: vt puenire facerent ad
eum clamorem egeni: ⁊ audiret vocem pau
perum: quia nimirū dū ipsi curis secularib⁹
occupati p̄dicationis officiū deserunt: gregē
subditum in querelarum p̄rumpere clamo
rem cōpellunt: vt quasi iure vnusquisq; sub
iectus ꝺ vita ficti pastoris immurmuret cur
teneat magistri locum qui nō exercet officiū
A Quamuis fortasse melius V XVIII
q tumorē potentium supbia iudeo
rum: ⁊ p̄ clamorē pauperum desidē
ria gentiū figurantur: sicut attestante verita
te per epulantē splendide diuitem iudaicus
populus designat: copiam scz legis non ad
necessitatē salutis: sed ad pompam elatiōis
assumens: atq; in p̄ceptorum verbis non se
metip̄m ordinate reficiēs: sed iactanter ostē
dens: ⁊ p̄ vulneratū lazarum qui interp̄tat
adiutus: forma populi gentilis exp̄rimitur:
quē diuinū adiutorium tanto magis erigit:
q̄to minus de suarum virium facultate con
fidit. Qui paup ⁊ plenus vlceribus esse de
scribit: quia gentilitas corde humilis pecca
torum suorū appetit cōfessiones. Nā sicut in
vulnere ab interīs trahit virus in cute: ita
in cōfessione peccati dum in publicum secre
ta pandunt: quasi mali humores a viscerī
bus intimis foras p̄rūpūt. Illis ergo pec
cantib⁹ pauperum clamor auditur: q̄ dum
iudei cōtra deum supbiunt: ad d eum vota
gentilium puenerunt. Unde ⁊ mox hec ipsa
immensa ac pfunda iudicia perhorr̄escens:
nō ea curat ratione discutere: sed ammiratio
ne venerari atq; ait: Ipso em̄ cōcedente pa
cem: quis est qui condemnet. Ex quo absco
derit vultum suum: quis est qui cōtemplet B
eum? Nemo ergo discutiat cur stante iudai
co populo dudum in infidelitate gentilitas
iacuit: ⁊ cur ad fidē gentilitate surgente iuda
icum populum infidelitatis culpa pstrauit.
Nemo discutiat cur alius trahat ex dono:
alius repellat ex merito. Si em̄ gentilitatez
mirāris assumptam: ipso cōcedente pacem:
quis est qui condēnet. Si iudeā obstupescis
perditam: ex quo absconderit vultum suuz
quis est qui cōtemplet eū. Itaq; consilium
summe ⁊ occulte virtutis satisfactio sit aper
te rationis. Unde ⁊ in euangelio dominus Mat.11.
cum de huī⁹ rei causa loqueret ait: Confite
or tibi pater domine celi ⁊ terre: quia abscon
disti hec a sapitiēbus ⁊ prudentib⁹: ⁊ reuela
sti ea paruulis. Ita pater. Atq; mox tanc̄
rationē quandaz absconsionis ac reuelatio
nis adiungens ait: quia sic fuit placitū ante
te. Quibus nimirū verbis exempla humili
tatis accipim⁹: ne temere discutere, superna
cōsilia de aliorū vocatione: aliorum vero re
pulsione p̄sumamus. Cū em̄ intulisset vtrū
q̄ nō mox rationem reddidit: sed sic deo pla
citum dixit: hoc videlicet ostēdens: quia in
iustum essem̄ potest qd placuit iusto. Un
de ⁊ in vinea laborantibus mercedē reddēs
cum quosdam operarios inequales in ope
re equaret in p̄mio: ⁊ plus in mercede que Mat.20.
reret qui labori amplius insudasset ait: Nō
ne ex denario conuenisti mecū? Volo autē
⁊ huic nouissimo dare sicut ⁊ tibi: aut non li
cet mihi qd volo facere? In cunctis ergo q̄
exterius disponunt aperte causa rationis ē
occulte iusticia voluntatis. Dicat itaq;. Ip
so em̄ cōcedente pacē quis est qui condēnet.
Ex quo absconderit vultum suum: quis est
qui contempletur eum. V XIX

B Et quia sic minima sicut maxima sic
singula deꝰ iudicat sicut cuncta: apte
subiūgit. Et sup gētē ⁊ sup oēs ho
mines. Ac si aperte ammoneamur intēdere
q̄ hoc iudiciū quod sup vnā gent ē descrībi
tur etiā super omnes homines inuisibili ex

aminatione celebrat̃: vt alius eligatur: alius repellatur occulte: sed nullus iniuste. Hoc ergo quod in maximis fieri cernimus: etiam in nobis singulis caute timeam⁹. Sic enim intendũt diuina iudicia sup vnã animã: sicut super vnam vrbem: sic sup vnam vrbem sicut super vnã gentem: sic super vnam gentem sicut super vniuersam generis humani multitudinem: qꝛ ⁊ sic intendit dominus singulis: ac si vacet a cũctis: ⁊ sic simul intendit omnibus ac si vacet a singulis. Qui em̃ omnia amministrãdo implet: regit implẽdo nec vniuersis deest cũ disponit vnũ: nec vni deest cum disponit vniuersos: cũcta scilicet nature sue potentia quiet⁹ operat̃. Quid ergo mirũ quia nõ angustatur intentus: qui operat̃ quietus. Dicat̃ itaq̃: qꝛ hoc subtile iudicium exercet ⁊ sup gentem: et sup omnes homines. Quia igitur de specie transiuit ad genus: nunc de genere se conuertit ad speciẽ ⁊ quid iudea ꝓprie mereatur ostendit dicẽs Qui regnare facit hominẽ hipocritã: ꝓpter peccata populi.

A

XX

Rerum nanq̃ regẽ super se iudea regnare noluit: ⁊ idcirco exigentibus meritis hipocritã accepit: sicut ipsa quoq̃ veritas in euangelio dicit: Ego veni in noĩe patris mei: ⁊ nõ accepistis me: si ali⁹ venerit in nomine suo illum accipietis. Et sicut paulus ait: Pro eo qđ caritatẽ veritatis nõ receperunt vt salui fierent: ideo mittet illis deus operationẽ erroris: vt credant mẽdatio. In eo ergo quod dicitur qui regnare facit hominẽ hipocritã ꝓpter peccata populi: potest ipsum omniũ hipocritarum caput antichristus designari. Seductor quippe ille tunc sanctitatem simulat: vt ad iniquitatẽ trahat. Sed ꝓpter peccata populi regnare ꝑmittit̃: quia nimirum tũc ip̃i sub illius regimine p̃ordinantur: qui ei⁹ dominio digni añ secula p̃sciunt̃: qui peccatis subsequentib⁹ exigunt: vt sub illo iudicijs p̃currentib⁹ disponant̃. Quod ergo tũc antichristus super impios regnat: nõ est ex iniusticia iudicis: ꝫ ex culpa patientis: q̃uis plerique: ⁊ principatum illius nõ viderunt: ⁊ tamẽ illius principatui peccatorũ suorum conditione deseruiunt: quia ⁊ quem dominantem sibi minime conspiciunt: eum ꝓculdubio ꝑuerse viuendo venerãt̃. An nõ eius membra sunt: qui ꝑ affectate sanctitatis speciem appetũt videri qđ nõ sunt. Ille nanq̃ principaliter hipocrisim sumit qui cũ sit damnatus hõ ⁊ nequaq̃ spiritus dñi se esse mentit̃ vel simulat. Sed ꝓculdubio ex ei⁹ nũc corpore prodeunt qui iniquitates suas subtegimine sacri honoris abscondunt: vt professione videri appetant quod esse operib⁹ recusant. Quia enim scriptum est: Omnis qui facit peccatum seruus est peccati q̃to nunc liberius peragunt que volunt: tanto eius seruitio obnixius obligãtur. Sed nullus qui talem rectorem patitur eum quem patitur accuset: quia nimirũ sui fuit meriti: peruersi doctoris subiacere dictioni. Culpam ergo propriam magis accusat operisq̃ iniusticia gubernantis. Scriptum namq̃ est. Dabo tibi reges in furore meo. Quid ergo illos nobis preesse despicimus quorum super nos regimina ex domini furore suscipimus? Si igitur irascente deo secundum nostra merita rectores accipimus: in illorum actiõe colligimus: quid ex nostra estimatione pensemus: q̃uis plerunq̃: ⁊ electi subiaceãt reprobis. Unde et diu dauid saulem pertulit: sed subsequente culpa adulterij proditur: quia dignus tunc fuit q̃ tanta p̃positi asperitate premeretur. Sic ergo secũdũ merita subditorũ tribuunt̃ ꝑsone regentium: vt sepe qui vident̃ boni: accepto mox regimine ꝑmutẽt̃: sicut scriptura sacra đ eodẽ saule intulit: qꝛ cor tuũ dignitate mutauit Unde scriptũ est: Cũ esses paruulus in oculis tuis caput te constitui in tribubus israel. Sic pro qualitatibus subditorum disponũtur acta regẽtium: vt sepe pro malo greges etiam vero boni delinquat vita pastoris. Ille em̃ deo attestante laudatus: ille supernorũ misterioꝝ conscius dauid ꝓpheta, tumore repẽtine elationis inflatus populũ numerando peccauit: ⁊ tamẽ vindictã popul⁹ dauid peccante suscepit. Cur hoc: quia videlicet secundum meritum plebium disponunt̃ corda rectorum. Iustus vero iudex peccantis vitium ex ipsorum animaduersione corripuit: ex quorum causa peccauit. Sed quia ipse scilicet sua voluntate superbiens a culpa alienus non fuit: vindictam culpe etiam ipse suscepit. Nam ira seuiens que corporaliter populum pertulit: rectorem quoq̃ populi intimo cordis dolore prostrauit. Certum vero est q̃ ita sibi inuicem: ⁊ rectorum merita connectantur ⁊ plebium: vt sepe ex culpa pastorum deterior fiat vita plebium ⁊ sepe ex plebium merito mutetur vita pastorum.

Jo. 5.
2. Thes. 2.
B
Jo. 8.
Ose. 13.
C
1. Re. 15.

XXI

Sed qꝛ rectores habẽt iudicẽ suũ magna cautela subditorum est nõ temere vitã iudicare regẽtiũ. Neq̃ enim frustra ꝑ semetip̃m dñs es nummularioꝝ fudit: ⁊ cathedras vẽdẽtiũ colũbas euertit

A

nimirum significans qꝛ per magistros q̄dē
vitam iudicat plebium. sed ꝑ semetipsum fa
cta examinat magistorū. Quāuis etiā subito
rum vitia que a magistris modo vel dissimi
lant̄ iudicari: vel nequeūt: ei⁹ ꝓculdubio iu
dicio reseruant̄. Igit̄ dū salua fide res agit̄
virtutis est meritū: si quicq̄d prioris est tole
ratur. Tamē debet humiliter suggeri: si for/
tasse valeat quod displicet emēdari. Sed cu
randū sumopere est: ne in suꝑbiā trāseat iu/
sticie inordinata defensio: ne dū rectitudo in
caute diligit̄: ipsa magistra rectitudinis hu/
militas amittat̄: ne eū sibi p̄esse quisq̄ despi
ciat: quē fortasse cōtingit: vt in aliqua actio/
ne rep̄hendat. Cōtra hūc tumorem suꝑbie
subditoꝝ mens ad custodiā humilitatis edo
mat̄ si infirmitas ꝓpria incessanter attendit̄
Nam vires nostras veraciter examinare ne
gligim⁹: ⁊ qꝛ de nobis fortiora credim⁹: id/
circo eos qui nobis p̄lati sunt districte iudi/
B camus. Quo em̄ nosmetipsos min⁹ agnosci
mus: eo illos quos rep̄hendere nitimur: pl⁹
videmus. Singula hec mala sunt que sepe a
subditis in p̄latos: sepe a p̄latis in subditos
cōmittunt̄: qꝛ ⁊ oēs subditos hij q̄ p̄sunt mi
nus q̄ ipsi sunt sapientes arbitrant̄: ⁊ rursū
qui subiecti sunt rectorū suorum actiōes iu/
dicant: ⁊ si ipsos regimen habere cōtingeret
se potuisse agere meli⁹ putant. Unde plerū
q̄ fit: vt ⁊ rectores minus prudētes ea q̄ agē
da sunt agere nō videant: qꝛ eoꝝ oculos ip/
sa nebula elationis obscurat: ⁊ nōnūq̄ his
q̄ subiect⁹ est hoc cū p̄latus fuerit faciat qd̄
dudū fieri subiectus arguebat: ⁊ ꝓ eo qd̄ il/
la que iudicauerat ꝑpetrat: saltem qꝛ iudica
uit erubescat. Igit̄ sicut p̄latis curandū est:
ne eorū corda estimatione singularis sapien
tie locus superior extollat: ita subiectis ꝓui/
dendum est: ne sibi rectorū facta displiceāt.

A Si autem magistroꝝ vita iu/ XXII
re rep̄hendit̄: oportet vt eos subdi/
ti etiā cū displicēt venerent̄. Sed h̄
est solerter intuendū ne aut quē venerari ne
cesse est imitari appetas: aut quē imitari de/
spicis venerari cōtēnas. Subtil̄ etem̄ tenen
da vita ē rectitudinis ⁊ hūilitatis: vt sic rep̄
hensibilia magistroꝝ facta displiceant qua/
tinus subditorū mens a seruanda magisterij
reuerentia nō recedat: Quod bn̄ de noe ebri
ato exprimit̄ cui⁹ nudata verecūdia boni fi/
lij auersi veniendo texerūt: Auersari quip/
pe dicim⁹: qd̄ reprobamus. Quid est ergo
q̄ filij verecūda patris suꝑiecto dorsis pal/
lio auersi venientes operiūt: nisi qd̄ bonis
subditis sic ꝓpositorū suorū mala displicēt:
vt tamēn hec ab alijs occultēt. Operimētū
auersi deferunt: qꝛ iudicātes factum: ⁊ vene
rantes magisterium nolunt videre quod te
gunt. Sunt nonnulli vero qui si parum q̄d
d̄ spiritali conuersatione inchoant: cū recto
res suos tēporalia agere ⁊ terrena cōsiderāt
mox ordinē suꝑne dispositionis accusant:
qd̄ nequaq̄ bene ad regendū p̄lati sint: per
qd̄ cōuersationis infirme exempla mōstran/
tur. Sed hij nimirū dum tēperare se a recto
rum suorū rep̄hensione negligūt: culpe sue
exigentis meritis vsq̄ ad rep̄hensionem cō
ditoris excedūt: cuius profecto dispensatio
inde ab humilibus rectior agnoscitur: vnde
ab elatis non recte iudicat̄. Quia enim po/
testas regiminis ministrari non potest sine
studio cure temporalis. Aliquādo omnipo/
tens deus mira dispositione pietatis vt tene
re spiritualium mentes a terrena cura diliū/
cte sint: onus regiminis duris ac laboriosis
cordib⁹ iniūgit: vt tanto ille ab hoc mundo
securius lateant: quāto hec in terrenis solici
tudinib⁹ libenter elaborant. In exhibitiōe
quippe suscepti oneris: ꝓ ipsis quoq̄ vtili/
tatibus subditoꝝ dure vie sunt mūdane ser/
uitutis. Et sepe vt dictū est misericors deus
quo suos tenere diligit: eo solicite ab exter/
nis actionibus abscondit. Nam ⁊ plerunq̄
paterfamilias ad eū laborem seruos dirigit
a quo subtiles filios suspendit: ⁊ inde filij si/
ne vexatione decori sunt: vnde serui in pul/
uere fedant̄. Qd̄ q̄ recte in ecclesia diuini/
tus agat̄: ip̄a tabernaculi cōstructiōe signat̄
Ad moysen quippe diuina voce p̄cipitur.
vt ad tegēda interi⁹ sancta sanctoꝝ ex bysso
cocco atq̄ iacincto vela texat̄: iussumq̄ est:
vt ad ꝓtegendū tabernacula vela cilicina:
⁊ pelles extenderent: que nimirum vel plu/
uias vel ventos vel puluerem tolerarent.
Quid ergo per pelles ⁊ cilitia quib⁹ taber/
naculum tegit̄: nisi grossas hominū mentes
accipimus: que aliquādo in ecclesia occulto
dei iudicio q̄uis dure sint p̄ferunt̄. Que qꝛ
seruire curis temporalibus nō timēt oportet
vt tēptationū ventos ⁊ pluuias de hui⁹ mū
di contrarietatib⁹ portēt. Quid vero per ia/
cinctum coccum byssumq̄ signat̄: nisi san/
ctoruꝫ vita tenera sed clara? Que dum cau
te in tabernaculo sub cilitijs ⁊ pellib⁹ abscō
dit̄ sua integra pulchritudo seruat̄. Ut em̄
in interiora tabernaculi byssus fulgeat: coc/
cus coruscet: iacinct⁹ ceruleo colore resplen
deat desuꝑ pelles cilitia imbres vētos ⁊ pul
uerē portāt. Qui igit̄ magnis virtutibus in
sancte ecclesie sinu proficiunt: p̄positorū su/

orum vitam despicere nõ debẽt: cum vacare eos rebus exterioribus videt: q; hoc qõ ipsis securi intima penetrant: ex illorum adiumento est qui contra procellas hui⁹ seculi exterius laborãt. Quam enim cãdoris sui gratiam retineret: si byssum pluuia tãgeret? Aut quid fulgoris atq; claritatis coccus vl̃ iacinct⁹ ostenderet: si hec susceptus fedaret? Sit ergo desup textura cilitij fortis ad pluuiem: sit inferi⁹ color iacinctin⁹ aptus ad decorẽ: ornẽt ecclesiã qui solis reb⁹ spiritualibus vacant: tegãt ecclesiã quos ꝛ labor rerũ corporaliũ nõ grauat. Nequaq; ergo contra rectorẽ suũ exteriora agentẽ murmuret is q̃ intra ecclesiã sanctã iam spiritaliter fulget. Si eñ secure interius: vt coccus rutilas cilitiũ quo ptegeris cur accusas?

A

XXIII

Sed a q̃busdã queriť q: dũ saltẽ pro vtilitate subditoꝝ cuius rectores nimie tẽporalib⁹ curis inseruiunt plerisq; in ecclesia eoꝝ exẽplo deterrescũt? Nõ verũ valde eẽ q̃s abneget: cũ curari a pastoribus terrena q̃ celestia solicitus videt. Sz nequaq; hec iniusta sunt: si vt superi⁹ diximus mores p̃sidentiũ iuxta subditorũ merita disponunť: Occulte nanq; ꝛ sponte ꝑpetrate culpe exigũt: vt prava ꝛ a pastorib⁹ exempla p̃beant: quatin⁹ iusto iudicio is q̃ de via dei supbus exorbitat: in via qua gradiť etiã p ducatũ pastoris offendat. Vñ p ꝓphetã q̃s p̃nuncias studio dicit: nõ maledicentis vo-

Ps. 73. to. Obscurenť oculi eoꝝ ne videant: ꝛ dorsum eoꝝ semp incurua. Ac si dicat: Qui humane vite actionib⁹ quasi p̃uidendis itinerib⁹ p̃sunt. Veritatis lucẽ nõ habeant: vt et qui sequunť subditi iniquitatũ suarũ oneribus incuruati: oẽm statũ rectitudinis amittant. Nõ factũ ꝑculdubio in iudea nouim⁹: cũ in ipso nostri redẽptoris aduentu phariseorũ turba atq; sacerdotũ a vero lumine mẽtis oculos clausit: ꝛ p ꝓpositorũ exẽpla gradiens in infidelitatis tenebris populus erravit. Sed queri rationabiliter p̃t quõ hoc i loco dicit: qõd regnare hipocritã domin⁹ facit: cũ de hac re specialiť p ꝓphetã cõq̃rit dicens: Ipsi regnauerũt ꝛ nõ ex me: principes extiterũt: ꝛ nõ cognoni. Quis eñ recte sentiens dicat: q: facit dñs qõd minime cognoscit

B

Osee. 8. Sed q: scire dei a ꝓprobare ẽ: nescire reprobare: vnde quibusdã quos reprobat dicit.

Luẽ. 13. Nescio vos vñ sitis: discedite a me oẽs operarij iniquitatis. Et aliquãdo facere dei est: id qõd fieri ꝓhibet irascendo ꝑmittere. Vnde ꝛ regẽ egyptioꝝ se obdurare asseruit: q: videlicet obdurari ꝑmisit. Quo modo hypocritas domin⁹ ꝛ regnare facit ꝛ nescit: facit sinendo: nescit reprobãdo. Unde necesse est: vt ad omne quod in hac vita cõcupiscť ꝓius voluntas interna requirať. Quã cum humani cordis auris ꝑcipere appetit: sciat quia hec nõ verbis: sed rebus sonat. Locus ergo regiminis cum regendus offertur: in se ꝓius necesse est: vt quisq; discutiat: si hoc vita congruit: si ab honore actio nõ dissentit: ne iustus omnium rector eo post in tribulatione ꝓeces nõ audiat: quo ipsa quoq; ei⁹ ꝺ q̃ tribulatio oriť: exordia honoris ignorat.

Sancti gregorij Liber XXVI

Capitulũ I

IN locutionibus suis hoc arrogantes viri habere etiã inter alia ꝓprium solent: q; ab auditoribus suis ne quid fortasse inordinatũ dixerint: tunc requirunt cũ se laudabiliter aliq̃d dixisse cognoscunt. Hec videlicet faciunt: nõ quo de dictis suis ambigant: sed quo ab auditoribus iudicio fauores querant. Nã inueniri facile poterunt: quo animo ꝑcunctanť: si quisq; cũ eorũ bona laudat etiam mala reꝑhendat. Certũ quippe est: quia sicut inflãmatur laudibus: ita correptionibus inflammatur: ꝛ a quolibet se vel iuste reprehendi despiciunt: moxq; in malis suis fomitem defensionis exquirũt. Quõ ergo de bonis suis humiliter ambigunt: q̃ mala sua defendere etiam peruerse moliunť? Ille est enim vere humilis in bonis: q̃ non est defensor i malis. Nam qui de malis suis arguiť: ꝛ contra verba arguentis accendiť: quãdo de bonis suis quasi humiliter titubat: per humilitatis vocem ornari appetit nõ doceri. Heliu itaq; vitã arrogantiũ signans: postq; multa interna ꝛ sublimia intulit: ecce in verbis formaz humilitatis assumit: ꝛ equalitate ꝓposita: sub quadã disciplinat⁹ imagine beatũ iob alloquiť dicẽs: Quia ego locutus sum ad deum: te quoq; nõ ꝓhibebo. Si erraui. tu doce me si iniquitatem locut⁹ sum: vltra nõ addam. Sicut sepe cõtingit vt bona loquanť ꝛ mali: multa heliu fortia paulo superius se dixisse memorat: ꝛ secut⁹ idcirco ne fortasse errauerit reqrebat. Neq; eñ requireret si se errasse credidisset. Est nãq; vt dixi ꝓpria arrogantium fraus: vt tunc de errore requirere studeant: quãdo se nouerint nõ errasse. Qui rursum reqrere: vel argui de errore despiciũt: si qñ se errasse ꝟgraciter p̃cognoscũ

B

Nõ em̃ esse: sed videri humiles appetunt et tũc requirendo specie humilitatis assumunt qñ de ipsa magis requisitione laudanť. Dz qz oino difficile est: vel elatio que regnat in corde nõ erumpat i voce: auditores arrogãtiuz si eoz dicta paulisp taciti expectãt atq; cõsiderant: citius corda illoz subsequentia verba manifestant. Diu quippe morar: nõ possunt in ipsa humilitatis imagine quã specietenus sumũt. Superbis em̃ mẽtiꝫ humilitas alta est: z cũ ei' formã condescẽdere ambiunt: lassatis animi gressibus quasi a cliuosis atq; asperis itineribꝫ dilabunť. Alienuz est scz qđ videri appetunt: z idcirco ei' imagini diu inherere nequaq; possũt. Graue põdus estimant: cũ eã saltẽ specieten' portant: z quousq; hãc abijciant: vim quandã in corde patiunť: qz videlicet elationis vsui male dominãtes deseruiũt: atq; ei' imperio semet ipsos siẽ pdere cõpellunť: ne diu possint videri qđ nõ sunt. Unde beliu quoq; postq; ꝺ erroze doceri se petijt: postq; iniquitatẽ non se vltra locutuz pmisit: subito ab humilitatis specie ad verba tumide causationis exiliuit. Nã subdidit dicẽs: Nunq̃d a te de' expedit eã: qz displicuit tibi? Ac si diceret: ego coz̃ dño rationes posituꝫ sum. Cur modo iniquitas mea a te reꝑhendiť que cõstat q; i iudicio a te nõ requirať?

VII

A Recti viri cũ iniuste ab hoibus impetunť ad supnũ iudiciũ recurũt. Uñ z ab eodẽ beato Iob dicit: Ecce i celo testis meus: z cõscius me' in excelsis. Et qz ei placere sumopere cupiũt ei' solius testimoniũ req̃runt. Peruersi quoq; qz iustoruz vitã deserũt: sed nonnũq; eloquia sequunť: cũ de suis male gestis increpanť h̃ assumunt in argumentũ defensionis: qđ iusti pferunt in testimoniũ puritatis. Unde eis consuetudo iam facta est: vt si quis eos de factis suis arguat: dei magis iudiciũ quã hominũ querant. Adeo em̃ z cũ se dãnãdos nouerint iudicari nõ metuũt: z iudicari ab hoib' erubescũt. Proponũt ergo mai' qđ nõ metuũt: vt in hoc m'n' declinare valeant qđ erubescũt

No. 8. Scriptũ quippe est. Unusquisq; nostrũ p se rõnẽ reddet deo. Quia ergo tunc dãnatio vniuscuiusq; manifesta est: ex inde mõ iniq̃ colligunt: vt etiã puersa vniuscuiusq; actio sit secura: ne modo eã quilibet iust' arguendo discutiat a qua cõstat qđ in iudicio alien' existat. At cõtra piorũ conscientie grãde sibi cõferri pmiũ credũt: cum ꝺquibusdã mõ sz is actionib' illicitis arguunť. Proponũt ei ante oculos coꝛdis: qz districtũ dei iudiciuz tãto verius tũc sup eos mitigabiť: q̃to nũc acrius aggrauante homine puenit: z tẽporalẽ irã sup se lucrũ cõputant: p q̃ se eternã possũ se euadere nõ ignorant. Beliu ergo tyrũ cunctorũ arrogãtiũ tenens: z magis eligẽs eterna infectione percuti q̃ tẽporaliter increpari dicat: Nunquid a te deus expetit eã quia displicuit tibi? Quia vero esse culpabiliores solent hij qui loqui intẽtione inchoant q̃ q̃ respondent: subdidit dicens. Tu em̃ cepisti loqui: z nõ ego. Eo se innocentẽ credidit: q̃ pulsatus erupit: nimirũ nesciens: qz innocẽtia nõ tẽpore defendit: sed ratione. Quid ei eius defensionib' amminiculať: qđ z si tacẽti nulla intulit recta tñ inchoãti prꝛaua respõdit. Postq; vero in verbis elationis ostẽditur: ecce iterũ sub requisitiõis velamine palliať: atq; infert dicens. Qđ si quid meli' nosti loquere: q̃uis dũ nõ ait: qz melius nosti: sed si quid meli' nosti loquere: nimis hoc ipsum supbisse est: ꝺ meliozis scientia dubitasse: hoc tñ qz beato Iob locũ loquẽdi tribuit: humilitatẽ se exhibuisse indicauit. Sed sicut supꝛa iã dictũ est: qz in actione arrogantium omne qđ supducto sermone tegiť: prũpere rursum intentione elationis aperiť: citi' heliu inotuit: qua mẽte beatũ Iob loqui postulauit. Nã sequiť. Uiri intelligẽtes loquãtur mihi: vt vir sapiens audiat me. Job autem stulte locut' e: z verba illius nõ sonant disciplinã. Ecce duz quasi humiliter beato Iob loq̃ tribuit quid intrinsec' gestaret ostẽdit dicens: viri intelligẽtes loquãt mihi: dignatus videlicet si beat' Iob loqui pſume/ret: qui quasi eius intelligere verba nõ posset. Et qz nõ solũ ad loquendũ: sed etiam ad audiendum beatũ Iob indignũ fuisse iudicauit: ilico adũxit. Uir sapiens audiat me. Ac si diceret: huic loqui iniuste concediť: q̃ etiã audire verba sapientiũ non meretur. Atq; mox aperte q̃ despecta de illo sentiat manifestat dicens: Job autez stulte locutus est: z verba illi' nõ sonãt disciplinam. Sine disciplina locutũ beatũ Iob credidit: qz iustũ se in suis operib' fuisse memorauit. Uerũ fortas/se heliu diceret: si ea que beatus Iob de ipso narrauerat: nõ de illo hec eadẽ ipse discipli/ne auctor estimasset. Innocẽter em̃ Iob se afflictum flagellatũ: quem deus etiam pbibuit frustra pcussum. Quid ergo vox pcussi sup/bum somnuit: que a sententia ferentis nulla tenus discrepauit. Incauti sunt humiles q̃ se mendacio illaqueant: dũ arrogantiã vitãt imo mentiendo supbiunt: qz contra veritatem se erigunt: quam rectitudinem nquunt. Qui enim

necessitate cogente vera de se bona loquit: tanto magis humilitati iungit q̃to ꝛ veritati sociat. An paulus humilis nõ fuit: quãdo emulatione veritatis cõtra falsos apostolos tot ō se discipulis fortia gesta narrauit. Cui nimirũ veritati inimicus existeret: si abscondendo virtutes ꝓprias ꝓdicatores errorum ꝑualere pmisisset. Sed q̃ arrogantes viri i eo quod bonoꝝ dicta supbe examinant. verboꝝ magis superficiem q̃ rerum ordinem pensant: heliu beati iob sententias discipli/ A nam credidit nõ sonasse.

V III

Quia vero sepe asperitas supborum vsq̃ ad duriciã maledictionis extendit ilico cõtra beatum iob: quasi ad deum faciẽs verba subiungit. ℣ater mi p/ beꝫ iob vsq̃ ad finez. Ecce hoc qō quasi de arrogantie tumore cõceperat: in verbis etiam maledictionis exaltat: Sed fortasse beni uole vim ꝓbationis optaret: si stetisse eum in ꝓbatione iudicasset. Ut ergo aperte malicia eius crudelitatis appareat: ꝓbari adhuc ꝑ flagella deꝑcat: quez iter flagella lapsum fuisse iam queritꝫ. ℣remisit que sensit vt aptius cognosci debeat: quod aptauit. Adhuc ferri postulat quẽ iam peccasse sub manu ferientis accusat. ℣ropria hec arrogantiũ vota sunt: vt vitam dolentiũ examinari acrius B deꝑcentꝫ: qꝝ q̃to sibimetipsis iustiores sunt tanto alienis doloribꝰ duriores existunt. Nesciunt enim in se passionem aliene infirmitatis trahere: ꝛ sicut sue: ita etiã ꝓximi imbecillitati misereri. Quia eñ de se alta sentiũt idcirco humilibus nullatenus cõdescendunt. Heliu beatũ iob ꝑ culpa percussuz credidit atq̃ ideo exhibẽdo ei pietatis viscera nec interi tot dolores est mauit: viri qũt veraciter sancti cũ flagellari quempiã etiam ꝓ culpa cognoscunt: ꝛ si quedam ei⁹ inordinata corripiunt ad quedam tamẽ dolentia cõpaciuntur: ꝛ sic sciunt tumẽtia ꝑmere: vt sciant etiã cruẽta refouere: quatinꝰ in eis cũ dura emol A liant infirma roborentꝫ.

V IIII

Et contra arrogantes viri quia charitatis viscera nõ habent: nõ solum nõ cõpatiuntꝫ etiã iustis dolentibus sed eos insup sub specie iuste increpationis affligũt: vt vel si qua in eis sunt parua mala exaggerant vel ea que vere sunt bona male apud se interꝑtãdo cõmutãt: q̃uis etiam casti doctores sepe exaggerare soleãt delinquẽtiũ vitia: ꝛ ex q̃busdã signis publicis occulta rimari vt possint ex minimis maiora cognoscere. Ezech.8. Unde ad ezechiel dicit: Fili h omi/ nis fode parietẽ. Ubi mox subdidit. Et cum fodissem parietẽ apparuit ostiũ vnũ. Et dixit ad me: Ingredere ꝛ vide abominationes pessimas quas isti faciunt hic. Et ingressus vidi: ꝛ ecce ois similitudo reptiliũ ꝛ animaliũ abhominatio ꝛ vniuersa idola domꝰ isrl depicta erant in pariete. ℣er ezechielẽ quippe ꝓpositorum ꝓsona signat: ꝓ parietẽ duricia subditoꝝ. Et quid ẽ parietẽ fodere: nisi asperis correptionibꝰ duriciã cordis aperire B Quẽ cũ ꝓfodisset apparuit ostiũ: qꝝ cum cordis duricia asperis correptionibꝰ aperit: q̃si quedã ianua ostendit: ex qua oia in ea q̃ corripit cogitationũ interiora videanꝫ. Unde ꝛ bene illic sequit. Et dixit ad me. Ingredere: ꝛ vide abominatiões pessimas quas isti faciunt hic. Quasi ingredit vt abhominationes aspiciat: qui discussis quibusdã signis exterius apparentibꝰ: ita corda subditorum penetrat: vt cũcta ei que illicite cogitanꝫ innotescãt. Unde ꝛ subdidit. Et ingressus vidi: ꝛ ecce omnis similitudo reptiliũ: ꝛ animalium abominatio. In reptilibꝰ cogitationes omnino terrene signanꝫ: in animalibꝰ vero iam quidẽ aliquantulũ a terra suspense: sed adhuc terrene mercedis ꝓmia requirentes. Nam reptilia toto ex corpore terre inherent animalia aũt ventre a terra suspẽsa sunt: appetitu tamẽ gule ad terrã semp inclinãt. Reptilia itaq̃ sunt intra parietẽ: quãdo cogitationes voluunꝫ in mente: que a terrenis desideriis nunq̃ leuanꝫ. Animalia quoq̃ sunt intra parietẽ: quãdo ꝛ si qua iaz iusta: si qua honesta cogitanꝫ: appetendis tñ lucris temporalibꝰ honoribusq̃ deseruiũt: ꝛ ꝓ semetipsa quidẽ iam quasi a terra suspensa sunt: sed adhuc ꝓ ambitũ quasi ꝓ gule desideriũ sese ad ima remittunt. Unde ꝛ bene subditur. Et vniuersa idola domus isrl depicta erant in pariete. Scriptũ quippe est: Et auaricia Coll.3. que est idolorum seruitus: recte ergo post animalia idola describunꝫ: qꝝ ꝛ si honesta actione quasi a terra se erigunt: ambitione tamen inhonesta semetipsos ad terrã deponũt. Bene aũtẽ dicit: depicta erãt: qꝝ dum exteriorum rerũ intrinsecus species attrahunꝫ in corde quasi depingitur quicquid fictis imaginibꝰ cogitatur.

V

Notandũ itaq̃ est qꝝ ꝓius foramen A in pariete: ac deinde hostiũ cernit: ꝛ tũc demum occulta abominatio demonstrat: qꝝ nimirũ vnuscuiusq̃ ꝓius peccati signa forinsecus: deinde ianua aptę inimicitie ostendit: ꝛ tũc demũ omne malũ qō intus latet aperit. Idcirco etiã solent sancti doctores grauiter minuta discutere: vt ab ex/

tremis erroribus ad occulta possint maiora
puenire: verba aspere increpationis mouēt
vt spinas mortifere cogitationis eradicent:
⁊ hec cū agunt charitatis amore seruīt nō in
flatione elationis intumescunt. ¶Nonī enim
p ipsis parati sunt: quos quasi vsq; ad mor
tē seuientes affligūt: seruāt in cogitatiōe qō
diligunt: sumunt in specie qō psequunt: bo/
na pdicantes insinuāt: mala aūt cauētes pre
nūciant: nō vt heliu desiderātes exorant: er
ga cōmissos sibi: ita nōnunq; in correptione
feruent: ac si de tranquillitate nihīl habeant
sed ita in dilectione tranquilli sunt: ac si nul/
B lus eos feruor accēdat. ¶Valde eñ metuunt
ne si a prauorū correptiōe cessauerint: ipsi p
eorū damnatione puniant: ⁊ cū ad verba se
inuectionis inflammant inuiti quidē ad hec
veniunt: sed tamē hic defensionez sibi apud
districtū iudicem pparāt. ¶Unde ⁊ eidē rur/
Ezech. 4. sus ezechieli dicit: ¶Fili hois sume tibi laterē
⁊ pones eū cora te: ⁊ scribes in eo ciuitatem
hierusalē: ⁊ ordinabis aduersus eā obsidio/
nē: ⁊ edificabis munitiōes: ⁊ cōportabis ag/
gerem: ⁊ dabis cōtra eaz castra: ⁊ pones ari
etes in gyro. ¶Et tu sume tibi sartaginē ferre
am: ⁊ pones eā murū ferreuz inter te ⁊ inter
ciuitatē. ¶Cui⁹ eñ ezechiel nisi magistrorum
speciē tenet cui dicit sume tibi laterem: ⁊ po/
nes eū cora te: ⁊ describes in eo ciuitatē hie/
rusalē. ¶Doctores quippe sancti sibi laterem
sumūt quādo terrenū cor auditorū: vt doce/
ant apprehendūt. ¶Quē laterē cora se ponūt:
quia tota illud sollicitudinis intentiōe custo
diunt. ¶In quo ⁊ ciuitatē hierusalē iubentur
describere: q⁹ pdicando terrenis cordibus:
curāt sumopere quanta sit supne pacis visio
demōstrare. ¶Cui bene etiā dicit: ⁊ ordinabis
C aduersus eum obsidionē: ⁊ edificabis muni
tiones. ¶Sancti eñ pdicatores: obsidionē cir
ca laterē in quo hierusalez ciuitas descripta
est ordinant: quādo terrene menti: sed iā sup
nam patriā requirenti: quāta eam in hui⁹ vi
te tēpore vitiorum impugnet aduersitas de
monstrant. ¶Cū eñ vnūquodq; peccatū quo
modo menti insidiet ostendit: quasi obsidio
circa hierusalē ciuitatē voce pdicatoris or/
dinat. ¶Sed q⁹ nō solum insinuant quō men/
tem insidiantia vitia expugnēt: sed etiā quo
modo custodite virtutes roborent recte sub/
iungit: ¶Et edificabis munitiones. ¶Muniti
ones quippe sanctus pdicator edificat quā/
do virtutes: quibus vitijs obuient: insinu/
are nō cessat: ¶Et q⁹ virtutib⁹ crescētib⁹ ple/
runq; bella tentationis augent: recte adhuc
addit. ¶Et cōportabis aggerē: ⁊ dabis cōtra
eā castra: ⁊ pones arietes in gyro. ¶Aggerem
nanq; cōportat: quando pdicator quēq; mo
lem crescentis tentationis indicat. ¶Et cōtra
hierusalem castra erigit: quando recte inten
tioni audiētiū: hostis callidi in circūspectas
⁊ quasi in cōphensibiles insidias pdicit. ¶Ari/
eq; in gyro arietes ponit: quando tentationū
aculeos in hac vita nos vndiq; circundātes
⁊ virtutū murū perforantes innotescit. ¶Ubi
bene addit. ¶Et tu sume tibi sartaginem ferre
am: ⁊ pones eum murum ferreum: inter te ⁊
inter ciuitatez. ¶Per sartaginem nāq; frixura
p ferrū vero fortitudo ostendit. ¶Quid au ez
ita magistri atq; doctoris mentē eq; zelus do
mini frigit ⁊ excruciat. ¶Unde paulus huius
sartaginis incendebat frixura cum diceret. 2. Cor. 11. B
¶Quis infirmat: ⁊ ego nō infirmor? ¶Et quis
scandalizat: ⁊ ego nō vror? ¶Et quia quisq;
zelo dei contra peccantes accendit: fortiū im/
perpetuum custodia munit: ne ex neglecta
pdicationis ⁊ regiminis cura damnet: recte
dicitur. ¶Pones eum murum ferreum: inter
te ⁊ inter ciuitatem: ¶Sartago eñ ferrea mur
rus ferreus inter pphetam: ⁊ ciuitatem po/
nit: quia cū nunc fortē zelum doctores exhi
bent eundem zelum postmodū inter se ⁊ au/
ditores suos fortē munitionē tenēt: ne tunc
ad vindictā destituti sint: si nūc fuerint i cor/
reptione dissoluti. ¶Hanc sartaginem pphete
ijsdē vt inter se ⁊ auditores suos murū sume
ret audiebat cum ei diuina vox pmitteret di Ezech. 3.
cens. ¶Si tu annunciaueris impio: ⁊ ille non
fuerit cōuersus ab impietate sua ⁊ a via sua
impia: ipse quidem in iniquitate sua morietur
tu aut animam tuā liberasti. ¶Hanc sartagi/
nem inter se ⁊ discipulos murū paulus po/ Act. 20.
suerat cum dicebat. ¶Mūdus sum a sanguī/
ne omniū vestruz: nō eñ subterfugi quo⁹mi/
nus annūciarem omne consilium dei vobis
¶Nunc ergo doctores necesse est: vt appare/
ant zeli ardorib⁹ frigidi: ne cogāt post de cor
pore negligentie igne gehenne cruciari. VI A

¶Sed aliud est quod iniustis ⁊ subdi/
tis: aliud quod iustis: ⁊ non subditis
debemus. Ad illoz nos correptio/
nē atq; custodiā reddendarū rationū debet
timor accendere: istorum vero veneratione
ipsa considerata equitas inclinare. Sed ar/
rogantes viri quia huius formam discretio
nis ignorant: hoc iustis ⁊ subditis exhibent:
quod a bonis pdicatoribus fieri ⁊ iniustis ⁊
nō subditis vidēt. ¶Qui cū ad feruorē inuecti
onis iniuste psiliunt etiā per verba maledi/
ctionis excedunt. ¶Quia eñ nequaq; prexi/
mos sicut se diligunt pximis optarē nō desi/

nunt quod ipsi sibimet euenire pertimescũt. Unde heliu occultum odium in manifesta/ tione maledictionis exudans ait: ¶Pater mi pbetur iob vsq; ad finẽ: ne desinas ab ho/ mine iniquitatis. Hominẽ iniquitatis vocat B quem deus iustum pre omnibus supna atte statione denunciat. Et q; multa adhuc sub hac indiscretione subiũcta sunt: breuiter esti Ter. mo transcurrẽda: dicta eñ que grauitate ca rent: intenta expositione nõ indigent. Seq; ¶Qui addit sup peccata sua blaspheniaz. accusat eum ꝛ p peccatis flagella meruisse: ꝛ post flagella peccasse. Lõge vero aliter do minus iudicat: qui ꝛ frustra flagellatum insi nuat: ꝛ bona duplicia post flagella retribuit ¶Pena eñ debet culpe nõ pmium. Beat⁹ er go iob sine culpa locutus ostendit: quẽ post locutionẽ pmia subsequũt. Heliu itaq; q; p domini defensionibus loquens. De beato iob aliud q̃ dominus sentit: quasi dum pro Ter. dat. Sequitur. ¶ Inter nos interim cõstrin veritate verba multiplicat: a veritate discor gat: ꝛ tunc ad iudiciũ puocet sermonib⁹ su/ is deum. Ac si diceret: Ex nostra assertione cognoscat: quia nequaq; diuini examinatio ni sufficiat. Et q; arrogantes viri non solum student inepta dicere: sed etiã multa: versus q̃ sequit bene de illo frequenter inferk.

¶ Capitulũ VII

Job La. XXXV. A

Gitur heliu

hec rursus locutus est. Om nis qui multa loquit: in lo/ cutiõe sua semp incipere stu det: quatinus inchoatione sua ipsa suspensos auditores faciat: vt eo at tentius taceant: quo quasi nouũ audire ali/ quid expectãt. Heliu vero alia finiens: alia Ter. incessanter exordit: vt immensa loquacitas per subiuncta semp initia continuet. Sequi tur. ¶ Nunquid equa tibi videt tua cogita tio: vt diceres iustior deo suz? Quia beatus iob iustiorem se deo non dixerit: omnis qui textũ histozie legit agnoscit: sed ait ꝓponat equitatẽ contra me: ꝛ pueniat ad victoriã iu dicium meum. Uitã suã videlicet pẽsans: ꝛ causas pcussionis ignorans: vt sepe iã dictũ est: p diluendis peccasse se credidit ꝛ nõ agẽ dis meritis flagellari: nec idcirco iudiciũ suũ ad victoriã puenire confisus est: q; culpam in se pro qua debuisset pcuti nõ inuenit. Nõ quidem ō illo: ꝛ dominus ad diabolũ dixit: Cõmouisti me aduersus eum vt affligerẽ eũ frustra: Quid ergo hec loquendo peccauit: qui verbis istis diuine de se ꝛ occulte senten tie etiam nesciendo consensit: Aut quid ob/ est si a rectitudine veritatis humano iudicio verba nostra superficietenus discrepant qñ in cordis cardine ei cõpaginata concordant. Humane aures verba nostra talia iudicant qualia foras sonant: diuina vero iudicia ta/ lia ea audiunt: qualia ex intimis proferunt. Apud homines cor ex verbis apud deũ ve ro verba pensant ex corde. Beat⁹ ergo iob B dum hoc ait exterius quod interi⁹ dñs dix/ it: omne quod locutus est tanto iuste exte/ rius intulit: q̃to pie ab interna sententia nõ recessit. Quãuis ꝓphetico spiritu repletus i eo q; ait: ¶Proponat equitatẽ contra me: ꝛ p ueniat ad victoriam iudiciũ meũ: intueri re/ deptoris nostri presentiam potuit. Ipse enim qui est virtus patris ꝛ sapiẽtia: etiã ei⁹ equi tas non incõuenienter accipitur. Unde scri/ ptum est: Qui factus est nobis a deo sapi/ 1.Cor.1. entia: iusticia ꝛ sanctificatio. Quã scilicet eq/ tatem: q; deus iniquis fugientib⁹ incarnatã ostendendo contra posuit: eos ptin⁹ ab ini/ quitate reuocauit: ꝛ humanũ genus eo ꝛ in iudicio antiquum aduersarium vicit: quo eq̃ tatem dei aduersantem suis itineribus inue nit. Sequit. ¶ Dixisti eñ nõ tibi placet qõ Ter. rectum est: vel quid tibi ꝓderit si ego pecca/ C uero? Si tota libri series attẽdit: nihil hoc beatus iob dixisse monstrat. Sed arrogan/ tes viri sicut ꝛ superius diximus habere B ꝓprium solent: vt dum in nunia inuectione ꝓdeunt etiam inuehendo mentiant: ꝛ cum nõ possunt reprehendere iuste q̃ sunt: reprehen/ dunt mentiendo que nõ sunt. Sequit. ¶ Ita Ter. q; ego respõdebo sermonibus tuis ꝛ amicis tuis tecum. Dictis superioribus quasi bea/ ti iob culpabilia verba narrauit: atq; ex eis sibi materiaz loquendi ꝓposuit: sed verbis subsequentib⁹ forti acumine discutit hoc qõ sibi ad dicendi materiam fallaciter finxit. Et fortes quidẽ sunt sententie que sequunt: sed beati iob persone non congruunt: tãtoq; eũ increpationes huius tela nõ feriunt: quãto cõtra eũ iniuste mittunt. Sequit. ¶ Suspi Ter ce celũ ꝛ intuere: contẽplare ethera quod al tior te sit. Si peccaueris: quid ei nocebis. et si fuerint multiplicate iniquitates tue quid facies contra eum? ¶Porro si iuste egeris: q̃d donabis ei: aut quid de manu tua accipiet? Quãuis beato iob scienti maiora nequaq; dici ista debuerint: vera tñ sunt q̃ dicunt: q; videlicet deo nec peccata nostra noceãt nec bene gesta cõcurrant. Unde subsecutus ad iunxit: homini q̃ similis tui est: nocebit impi etas tua: ꝛ filiũ hois adiuuabit iusticia tua:

Sed inter hec illud est solerter intuendũ qđ
ait suspice celũ ⁊ intuere: contemplare ethe/
ra ꝙ altior te sit. Hec eñ dicens nimirũ colli
git vt considerare debeat: q̃to minus deo
actione sua aut ꝓsit aut noceat: qui altitudi/
ni celi atq; etheris ꝓdesse vel nocere nõ pos
sit. Quãuis in celo vel ethere possimus sup
nas potestates accipere diuinis semp obtu/
tibus inherentes: vt cum angelicos spũs lõ
ge adhuc a nobis distare cõspicim⁹ ipsi crea
tori atq; dominatori spirituum quãto dista/
mus inferius agnoscam⁹ corporeã tamen ce
li etherisq; materia h̃ loco sentire nil obstat.

A Nam si vigilanter exteriora ¶ VIII
conspicimus ꝑ ipsa eadem ad interi
ora reuocamur. Vestigia q̃ppe crea
toris nostri sunt: mira opera visibilis creatu
re. Ipsum nanq; adhuc videre nõ possum⁹
sed iam ad eius visionẽ tendimus: si eum in
hijs que fecit miramur. Eius ergo vestigia
creaturã dicimus: quia per hec que ab ipso
sunt sequendo imus ad ip̃m. Unde paulus
Ro.1. ait: Inuisibilia eius ꝑ ea que facta sunt intel/
lecta cõspiciunt̃ sempiterna quoq; virt⁹ ei⁹
⁊ diuinitas: Unde ⁊ in libro sapiẽtie scriptũ
Sap.13. est: Per magnitudinẽ eñ creature ⁊ speciez
põt intelligibiliter creator videri. Menti ei
nostre peccato suo exterius sperse nec dum
deus sicut est interius innotescit: sed dum fa
cture sue decus foras ꝓponit: quasi quibus/
dã nobis nutibus innuit: ⁊ que intus sequa/
mur ostendit ac miro modo ipsis formis ex/
terioribus nos ad interiora ꝑducit: innuit i/
mensa ammiratione quod est: mira exterius
ostendendo que nõ sunt. Hinc enim de sapi/
Sap.6. entia scriptũ est: In vijs ostendit se illis hila
riter: ⁊ omni ꝓuidẽtia occurrit illis. Uie q̃p/
pe ad creatorem sunt: opera considerata cre
ature. Que dum facta cernimus potentiam
B factoris miramur. In istis vijs a sapiẽtia om
ni nobis ꝓuidentia occurrit̃: quia factoris
nobis virtus inquirenda ꝓponitur in om/
ne quod mirabiliter factum videt̃: ⁊ quocũ/
q; se vertit anima: si vigilanter intẽdit in his
dem ipsis deum inuenit ꝑ que reliquit: eius
q; potentiã ex eorum rursum cõsideratione
cognoscit: quorum amore deseruit: et per q̃
ꝑuerse cecidit: ꝑ hec conuersa reuocat̃. Ubi
enim lapsi sumus: ibi incumbim⁹ vt surga/
mus: ⁊ quasi ibi surgendo manũ considera/
tionis figimus: vbi pede amoris lubrici cor/
ruentes negligẽdo iacebamus. Quia eñ ab
inuisibilib⁹ ꝑ visibilia cecidimus: dignum ẽ
vt ad inuisibilia ipsis rursum visibilibus in/
nitamur: vt quo casu anima venit ad infima
eo gradu reuertat̃ ad summa: atq; eisdem q̃/
bus corruit passib⁹ surgat: dum sicut dictuz
est: illa nos ad deum bene considerata reuo
cant: que nos ab eo male electa diuiserunt.
Heliu itaq; vt vim considerationis ammo/
ueret: atq; ex corporeis rebus ostenderet q̃
to sit homine excelsior deus bene intulit: su/
spice celum ⁊ intuere ⁊ contẽplare ethera ꝙ
altior te sit. Ipsis eñ rebus creatis atq; cor
poreis agnoscimus: quantũ a creatoris no/
stri sublimitate distam⁹: q̃ ꝑ omne quod cer
nim⁹ esse humiles ammonemur: vt quasi q̃/
dam sit lectio mentis nostre species cõsidera
ta creature. Dicat ergo: Suspice celum ⁊ in C
tuere: contemplare ethera ꝙ altior te sit. Si
peccaueris q̃d ei nocebis? Et si multiplicate
fuerint iniquitates tue: q̃d facies cõtra eum?
Porro si iuste egeris q̃d donabis ei: aut q̃d
de manu tua accipiet. Ac si diceret. Ex ip̃is
creaturis intellige quas altiores te eẽ corpo/
raliter vides: quãtũ a diuine potentie subli
mitate disiungeris: atq; ex hac tua conside/
ratione collige: q̃ deũ nec bene viuendo ad
iuues: nec rursus malis actionibus graues.
Si vero sicut superi⁹ dixim⁹ in celo vl̃ ethe/
re supernas potestates accipimus in verbis
istis heliu cõsiderare nos ãmonet: vt q̃ ipsi
angelici spũs creatoris nostri potẽtiã plene
contemplari nõ possunt de quibus tamẽ cer
tum est: q̃ nobis eo ipso altiores sũt: quo la/
psi in infimis non sunt: videlicet colligamus
quanto deo inferiores existimus: q̃ etiã crea
turis sublimib⁹: sed longe illo inferiorib⁹ sub
iacemus: Ac si diceret: Uide quantũ a diui/
na celsitudine separaris: a cuius potentia eti
am potestates ille humiliate cõtremiscũt: q̃
te immensa sublimitate transcendunt: ⁊ q̃/
to ipse summo inferior es: q̃ inferiorẽ te eẽ eti D
am inferioribus deꝑhendis. Ostẽdẽdo vo
sũma: reducit ad equalia atq; ait: ¶ Homini
qui similis tui est nocebit impietas tua: ⁊ fi/
liũ hoĩs adiuuabit iusticia tua. Humana im
pietas nocet ei quẽ ꝑuertendo inquinat. Et
rursus eũ adiuuat nostra quẽ a prauis actio
nib⁹ mutat: Nocere eñ vl̃ iuuare nesciũt: ea
que vel a bono corrũpere: vl̃ a malo ꝑmuta
re nõ possunt. Supne igit̃ potestates eo ledi
vel iuuari nequeũt: quo esse iam incõmuta/
biles acceperũt. Sed cõsiderare hec neque/
unt q̃ terrenis desiderijs implicant̃. Spar/
sis eñ foris mẽtib⁹ ad semetip̃as redire diffi
cile ẽ: q̃ praua itinera semel captos tanto de
lectabiliter tenent: quãto in eis oẽ qđ libue/
rit licet. Nullus q̃ppe discipline mur⁹ obui/
at q̃ cõstringat: nulla retributiõis respicit̃ pe

na q̃ terreat: sed clausis oculis cordis eo qa
p̃cipitat in infimis obscurat a sũmis ⁊ tãto
securi⁹ mala temporalia ppetrat: q̃to duri⁹
bona eterna despexerat. V IX

A Sed ista reprobor̃ nequitia triture
more elector̃ vitã quasi grana a pa/
leis separãs p̃mit ⁊ purgat. Mali
em̃ bonos mag'os ab hui⁹ mundi desideriis
expediunt dũ affligunt: q̃ dũ multa eis hic
violẽta ingerunt: festinare illos ad superna
cõpellũt. Quod bene israelitico populo vo/
cãte moyse: ⁊ pharaone rege seuiente signa/
tũ est. Tũc nãq̃ moyses ad vocandũ missus
est: cũ iam pharao duris opib⁹ ad opp̃imẽ/
dũ fuerat excitat⁹: vt israelitarũ mẽtes egy/
pto deformiter inherentes: ali⁹ dũ vocaret
quasi traheret: ali⁹ ãsi impelleret dũ seuiret
⁊ plebs in seruitio turpiter fixa: vel prouoca
ta bonis: vel malis impulsa moueret. Ꝟ quo
tidie agit dũ predicatis celestibus p̃mijs se/
uire in electis reprobi p̃mittunt: vt si ad re/
promissionis terrã reuocati exire negligim⁹:
pressuris saltẽ seuientibus impellamur: atq̃
hec egyptus videlicet vita p̃sens q̃ nos op/
pressit blandiẽs: adiuuet p̃mens: ⁊ que duz
B fouit: seruitutis iugo cõtriuit: libertatis viã
dũ cruciat ostẽtat. Hec vtiq̃ causa est q̃ ab
iniustis iusti sinũt affligi: vt scz dum futura
audiunt bona que cupiant: patiant etiã ma
la p̃ntia que phorrescãt ac facilior̃ exitũ dũ
Ter amor puocat cruciat⁹ impellat. Unde heliu
eosdẽ labores elector̃ sub opp̃ssionib⁹ repro
borum exequẽs ait: Propter multitudinẽ
calũniatorũ clamabũt ⁊ eiulabũt ppter vim
brachij tyrãnorũ. Calũniatores recte dicere
possumus oẽs iniquos nõ solũ qui exteriora
bona rapiunt: sed etiam qui malis suis mori
bus ⁊ vite reprobe exemplo: interna nostra
dissipare contendũt. Illi nãq̃ ea que nobis
extra sunt inuadere ambiunt: isti nos p̃dari
interius querũt. Illi amore rerum isti nõ ces
sant odijs seuire virtutũ. Illi inuident quod
habem⁹: isti q̃ vuim⁹. Illi student rapere
bona exteriora q̃ placẽt: isti satagunt interi
ora bona dissipare q̃ displicent. Quanto igi
tur morũ vita a rerũ distat substantia: tanto
graui⁹ calũniator est qui male viuendo vi/
C delz nostris infert moribus: q̃ qui violẽter
opp̃imendo dãna ingerit rebus: Nihil iste
de nostra sustentatione subtraxit: sed exem
pla nobis p̃ditionis apposuit. Eo ergo gra/
uiorẽ calũniã intulit: quo quietũ cor in tenta
tione cõmouit. Qui ⁊ si nequaq̃ nob's acti/
onis sue opera p̃suasit: pugnã tñ tentatiõis
ingessit: Grauẽ igit de vita ei⁹ calũniã susti/
nemus: q̃ nimirũ intus patimur q̃ cũ labo
re vincam⁹. Et q̃ in hoc mũdo a bũdat ma/
lorũ vita q̃ cruciet: recte dicit: Propter mul
titudinẽ calũniator̃ clamabunt. Quia vero
ea que verbis suadere nõ valẽt: extorquere
nõnũq̃ etiaz effrenatis viribus studẽt apte
subiungit. Et eiulabunt ppter vim brachij
tyrannorum. V X

Q Uisquis em̃ male viuere suo nos ex A
emplo cõpellit: adhuc in nobis vo/
ce calũniatoris vtit. Quisquis vero
peccatũ suadens etiã terrere nos appetit: iã
cõtra nos brachio tyrannidis seuit. Aliud ẽ
em̃ vitia suadere viuendo: aliud iubere ter/
rendo. Dũ ergo exempla male actionis aspi
cimus: quasi adhuc strepitũ calũniatoris au
dimus: dũ vero vi peccare cogimur: iã tyrã
nũ in corde sustinem⁹: sed robustorũ mentes
in deo immobiliter fixe: tãto ista despiciunt
quãto cernũt q̃ cõtra p̃cepta conditoris ex/
crescunt. Eternitatis quippe p̃mia p̃stolan/
tes: vires ex aduersitatib⁹ sumũt: q̃ crescen
te pugna gloriosior̃ sibi nõ ambigũt mane/
re victoriã: si itaq̃ elector̃ desideria: dũ p̃e
munt aduersitate p̃ficiũt: sicut ignis flatu p̃
mit vt crescat: ⁊ vnde quasi extingui cernit
inde robor̃at. In eo nanq̃ ostẽd⁹m⁹: quãta B
ad dñm cupiditate flagram⁹: si nõ solũ ad eũ
p trãquilla ⁊ mollia: sed etiã p aspera ⁊ dura
trãsimus: hinc nãq̃ ppheta ait: Qui pfecit Ps.17.
pedes meos quasi cerui. Ceru⁹ em̃ cũ mon/
tiũ iuga cõscendit: queq̃ se aspera queq̃ ob
jiciunt sentib⁹ illigata: dato saltu trãsgredit:
absq̃ vllo cursus sui obstaculo in superiori/
bus eleuat. In etiã electorũ mẽtes queq̃ si
bi in hoc mũdo obsistere atq̃ obuiare cõspi
ciunt cõtemplationis saltu trãscendũt: ⁊ mo
re ceuorũ despectis terrenorũ sentib⁹ in sup
na se euehunt. Hinc rursum dicit: Et in deo Abi.3
meo trãsgrediar murũ. Murus quippe est
omne q̃d itineri nostro obijcit ne ad eũ q̃ di
ligit transeat. Sed murũ trãsgredimur: cũ
pre amore supne patrie queq̃ in hoc mũdo
fuerint obiecta calcamus. Hinc ei p eundẽ
ppheta certanti anime dñs dicit: Exaudiui Ps.105.
te in abscondito tẽpestatis: pbaui te ad aq̃s
cõtradictionis. Absc̃ditũ quippe tẽpesta/ C
tis ẽ cũ in corde cõtrito cogitationũ tẽtantiũ
fluctus intumescũt: cũ contra amoris sancti
studia curarũ secularium se tumultus illidũt.
In absc̃dito ergo tempestatis audit: q̃ cla
mor depcãtis: est hec ipsa tribulationis flu/
ctuatio. Quia vero omnino si desũt q̃ bona
q̃rẽtib⁹ suadere puersa moliantur: aque con
tradictiõis sunt populi resistẽtes. Et q̃ tũc

pbaꝝ desideriū cū aliqua ei aduersitate resi/
stiꝝ recte dicit: Probaui te ad aquas cōtra/
dictionis. Dis itaq; virtutū nisibus robusti
ex aduersitate proficiunt: sed infirmi sepe in de
sideriis suis si qua eis fuerint ex aduerso ob
ecta langueſcūt: ⁊ cum valida tribulatione
pulsanꝝ pusillanimitate deficiūt. Vnde he/
liu beato iob pbra pusillanimitatis impin/
gens pmissis malorū oppressionib⁹ infirmo/
rū mox pusillanimitates exeqꝝ dicēs: Et
nō dixit: vbi est de⁹ q̄ fecit me. Mos sacre
scripture est: vt a singulari numero ad plu/
ralē subito transeat: atq; a plurali sepe se ad
singularē vertat. Atq; inde heliu cū diceret
clamabūt ⁊ eiulabūt nequaq; subdidit: non
dixerūt vbi est de⁹: sed nō dixit vbi est de⁹.
A plurali quippe numero in singularē veni
ens ad psonā subito infirmi vniuscuiusq; trā
siuit fortasse: qz a singulis meli⁹ recognoscit
quicqd ō eis singulariter audit: vt ad cor su
um quisq; redeat: ⁊ in semetipso hoc quod ō
vnoquoq; dicit reprehendat. Singularē igit
numerū tenuit dicēs: non dixit vbi est de⁹ q̄
fecit me. Quisq; eñ aduersitatū tribulatio/
ne frāgit: a quo fact⁹ ē minime cōtēplat. Nā
qui qd nō erat fecit: factū sine gubernatione
nō deserit: ⁊ q̄ benigne hoīem condidit: ne/
quaq; iniuste cruciari permittit: nec sinit ne
glecte perire qd est q̄ hocetiam qd fuit crea
uit vt esset. Cū ergo causam tribulatiōis no
stre requirim⁹: ⁊ fortasse tardius inuenim⁹: est
ista cōsideratio qd nihil iniuste patiamur qz
si deo auctore sim⁹ q̄ nō fuim⁹ deo regēte nō
affligimur iniuste qui sum⁹. Sequit. XI

Qui dedit carmina in nocte. Carmē
in nocte est leticia in tribulatiōe: qz
⁊ si pressuris tēporalitatis affligimur
spe iam tñ de eternitate gaudem⁹. Carmina
paulus in nocte pdicabat dicens: Spe gau/
dentes in tribulatione patientes. Carmē in
nocte dauid sumpserat: q̄ dicebat. Tu mihi
es refugiū a pressura que circūdedit me: ex/
ultatio mea redime me a circūdantibus me.
Ecce dū nocte pressure meminit: ⁊ tñ libera/
torē suū inter angustias exultationē vocat.
Foris quidē nox erat in circūdatione pressu
re: sed intus carmina resonabāt de cōsolatio
ne leticie. Quia eñ ad eterna gaudia redire
nō possum⁹: nisi p tēporalia detrimenta tota
sacre scripture intentio est: vt spes manentis
leticie nos inter hec trāsitoria aduersa cor ro
borет. Vnde ⁊ ezechiel ppheta librū se acce
pisse testaꝝ: in quo scripte erāt lamentatiōes
carmē ⁊ ve. Quid eñ libro hoc nisi diuina
eloquia figuraꝝ? Que q̄ nobis lachrimas
luctusq; p̄cipiūt lamētationes scripte referū
tur. Carmen quoq; ⁊ ve cōtinēt: qz sic ō spe
gaudiū pdicāt: vt in pseñti tñ pressuras atq;
angustias indicent. Carmē ⁊ ve cōtinēt: qz
⁊ si illic dulcia appetim⁹: prius necesse ē: vt
hic amara tolerem⁹. Carmen ⁊ ve discipu/
lis pdicabat dom⁹ cū dicebat: Hec locut⁹
sum vobis: vt in me pacē habeatis in mun/
do pressuram habebitis. Ac si apte diceret:
Sit vobis de me qd cōsolādo interi⁹ reficiat
qz erit de mūdo exteri⁹ qd seuiēdo grauiter
premat. Quia ergo infirm⁹ quisq; nō pmiꝝ a
spe gaudij nimia pusillanimitate laſſaꝝ: ⁊ dū
foras aduersa tolerat int⁹ obliuiscit qd gau/
debat bñ dicit: Nō dixit vbi est de⁹: q̄ fecit
me qui dedit carmina in nocte. Si eñ ista di
ceret: vim quaq; patiꝝ tēperaret: ⁊ p hoc qd
mansurū intus quereret: id qd foras trāsito/
riū sustinet: esse intolerabile nō estimat. Sed
quit. Qui docet nos sup iumēta terre ⁊ su/
per volucres celi erudit nos. Iumēta terre
sunt: q̄ vsu vite carnalis ima appetūt. Volu
cres vero celi sūt: qui supbe curiositatis stu/
dio sublima pscrutanꝝ. Illi viuēdo se depo
nūt infra q̄ sunt: isti inquirendo se eleuāt vl/
tra quaq; possunt. Illos in infimis voluptas
deiecit carnis: istos q̄si in superiorib⁹ erigit li
bido curiositatis. Illis p sacra eloquia dici/
tur: Nolite fieri sicut equus ⁊ mulus q̄b⁹ nō
est intellect⁹. Istoq; supbus labor increpat
dū dicit: altiora te ne quesieris: ⁊ fortiora te
ne scrutat⁹ fueris. Illis dicit: mortificate mē
bra vestra que sunt sup terrā: fornicationez
immūdiciā: libidinē: concupiscentiā malam:
Istis dicit: Nemo vos decipiat p philoso/
phiā ⁊ inanē fallaciā. Docet nos igit de⁹ su
mus agnoscimus: nec carnis nos infirmi/
tas deiecit: nec supbie spūs eleuat nec defluē
do imis subijcimur: nec supbiendo de subli/
mibus inflamur. Qui eñ labit carne iumen
torūz appetitu pternit. Qui vero extollit
mente more volucrū quasi leuitatis penna
subleuat. XII

Sed si vigilanter intendit: vt ⁊ men/
tis humilitas ⁊ carnis castimonia te
neat: cito cognoscim⁹ qz alterum cu
stodit ex altero. Nā multis sepe supbia lux
urie seminariū fuit: qz dū eos spūs quasi i al
tū erexit caro in infimis mersit. Hij ei prius
in secreto eleuāt: sed postmodū publice cor/
ruūt: qz dū occultis intumescūt motib⁹ cor/
dis: aptis cadūt lapsib⁹ corporis. Sic fice la
ti fuerāt iusta retributione feriēdi: vt q̄ sup
biendo se hoib⁹ pferūt: luxuriando vsq; ad

iumentoꝝ similitudinẽ deuoluant. Homo quippe cũ in honore esset nõ intellexit cõparat⁹ est iumẽtis insipiẽtib⁹ ⁊ similis fact⁹ ẽ illis. Quasi scientie eñ illos in altũ penna sub
Ro.1. leuauerat: de ꝗbus paulus hoc qđ superius ꝓtulim⁹ dicebat: qꝛ cũ cognouissent deũ: nõ sicut deũ glorificauerũt aut gratias egerunt
B sed euanuerũt in cogitationib⁹ suis. Quõ ãt iumentoꝝ aut plusq̃ iumentoꝝ voluptate ceciderit subdidit dicẽs: Tradidit eos deus in desideria cordis sui in immũdiciam. Ecce caro mersit: quos superba sciẽtia subleuauit: ⁊ a volatu volucrũ vltra appetitũ lapsi sunt iumentoꝝ: atq̃ inde sub se ꝓstrati sunt: vnde sup se ire videbant. Curandũ itaq̃ est ⁊ omni custodia mens a superbie tumore seruãda. Nõ eñ ante oculos dei vacue trãsuolãt cogitationes nostre ⁊ nulla monẽta tẽporis p aĩa trãseũt sine statu retributionis. Int⁹ ergo videt de⁹ qđ mẽtẽ eleuat: ⁊ idcirco permittit foras inualescere qđ deponat. Intus ꝓius extollit qđ foras postmodum luxurie
C correptione seriat. Occultã videlicet culpã sequit apta ꝓcussio: vt malis exterioꝛib⁹ interioꝛa puniant: ⁊ coꝛ publice coꝛruat qđ latenter tumebat. Hinc quippe p osee contra
Ose.1. israelitas dicit. Spũs fornicationis in medio eoꝝ: ⁊ dñm nõ cognouerũt. Qui vt ostẽderet q causa libidinis ex culpa prorũperet elationis mox subdidit dicẽs: Et respondebit arrogantia israel in facie ei⁹. Ac si diceret
C Culpa que p elationẽ mẽtis in occulto latuit p carnis luxuriã in aperto respondit. Ꝓꝛo inde p humilitatis custodiam seruanda est mundicia castitatis. Si eñ pie spũs sub deo ꝑmitur: caro illicite sup spm̃ non leuat. Habet quippe spiritus cõmissum sibi dñiuz carnis: si tñ sub deo recognoscit iura legitime ꝓuisutis. Nam si auctorẽ suũ supbiendo contemnit: iure a subiecta carne ꝓlium suscipit. Unde ⁊ ille praim⁹ inobediẽs mox vt supbiẽdo peccauit: pudenda cõtexit. Quia eñ contumeliã spũs deo intulit: mox cõtumeliã carnis inuenit. Et q̃ auctoꝛi sue esse subdit⁹ noluit ius carnis subdite quaz regebat amisit: vt in seipso inobedientie suo cõfusio redũdaret ⁊ superatus disceret q̃d elatus amisisset.

A Nullus ergo q̃ postq̃ superna XIII petere ceperit: si carnis voluptate ꝓsternit: tunc se victũ iudicet cũ aperte superat. Sic eñ plerũq̃ vir⁹ libidinis de radice nascit elationis: tũc caro vicit cũ spiritus latenter intumuit. Jam tũc aĩa poꝛrigi nẽ culpe in petulantiã iumentoꝝ cecidit: cuz efferendo se more volucrum vltra q̃ debuit euolauit: hinc est eñ q longa cõtinẽtia repẽte soluit. hinc q plerũq̃ ⁊ vsq̃ ad senũ virginitas seruata viciat. Quia enim negligit humilitas coꝛdis rectus iudex despicit intergritatẽ coꝛporis: ⁊ quãdoq̃ p apertũ maluz reꝛprobos annũciat: quos dudũ reꝛprobos i occulto tolerabat. Nã q̃ diu seruatũ bonum subito pdidit: apud semetipm̃ intus: aliud malũ tenuit ex quo ad aliud subito erupit: p qđ ab omnipotẽte deo etiã tũc alien⁹ extitit quãdo se ei p mũdiciã coꝛporis inherere mõstrauit. Quia igit mentis elatio ad pollutionẽ ptrahit carnis reꝛprobaꝝ coꝛa volatu volucrum ad petulantiã mergit iumentoꝛum.
B Sancti aũt viri ne appetitu bestiali ad luxurie voraginẽ deuoluant solicite cogitationes mentis a supbie volatu custodiũt ac ne in infima desipiendo coꝛruãt: omne qđ sublimiter sapiũt: humiliter ꝑmunt. Recte itaq̃ dicit: q̃ docet nos sup iumẽta terre: ⁊ sup volucres celi erudit nos: subaudis hoc quoq̃ non dixit: Hoc itaq̃ q iumentis ac volucribus antecellit: eũ nõ dicit in tribulatione memoꝛari. Ac si diceret: Infirm⁹ quisq̃ idcirco nequaq̃ se in ꝓturbatione coꝛroboꝛat qꝛ in trãquillitate ⁊ nõ tẽperat: ⁊ ideo nescit aduersa tolerare: qꝛ cõstitut⁹ in ꝓsperis: cogitatione se nõ nouit a volatu volucrũ ꝑmere: nec carnales motus a iumẽtoꝝ ingluuie subleuare. Sed hoc beato iob tãto incõuenienter ꝺꝛ: quãto vita ei⁹ inter alta ⁊ infima mirabiliter temperat: Nõ q̃dẽ intelligi ⁊ aliter põt. Qui docet nos sup iumenta terre: ⁊ sup volucres celi erudit nos. Nã sicut iumẽtoꝝ vocabulo signat vita hominũ carnis adhuc motib⁹ subditoꝝ: ita appellatione volucruz figurat elatio spirituũ supboꝝ: vt p iumenC ta q̃dẽ ẽrent hoies: p volucres ꝺo demonia designẽt. Uñ cũ semia dñi iuxta viã diceret Mat.13. cecidisse subiungit: venerunt volucres ⁊ comederũt ea nimirũ p volucres signãs aereas potestates. Sancti aũt viri qꝛ nec infima hoim exẽpla appetũt nec rursum demoniaca subtilitate fallũt: ⁊ sup iumẽta terre: ⁊ sup celi volucres virtute eruditiõis excrescũt. Sup iumẽta ei terre edocti sunt: qꝛ quicq̃d i imis põt ambiri despiciunt. Sup volucres quoq̃ celi eruditi sunt: qꝛ oẽs immũdoꝝ spirituũ insidias cõphendũt. Sup iumẽta terre edocti sunt: qꝛ nihil in hac vita qđ ꝓterit q̃runt. Sup volucres celi eruditi sũt qꝛ potestates aereas quas adhuc p carnis ifirmitatẽ tolerãt iam vite meritis calcant. Ꝓaulus iam sup iumẽta terre edoctus fuerat dicens, Multi eñ ambulant ⁊ paulopost: quoꝝ fi

ris mtēritus: quorū deus vēter est: ⁊ gloria in cōfusione ipōrū q̄ terrena sapiunt: nostra aūt cōuersatio in celis est. Et rursum sup volucres celi eruditū se nouerat cum dicebat.

1.Cor.6. Nescitis qm̄ angelos iudicabimus? Sub se iumēta cernebat: q̄ videlicet in terra adhuc posit⁹ calcabat mores hoim̄ q̄ in infimis cōuersabaūt. Et rursum volatū volucrū meritorū dignitate trāscenderat: q̄ subitur⁹ celestia: iudicaturū se angelos non ignorabat. In illis immundorū infima in istis superbox summa calcabat. ℣ XIIII

A Mentes quippe sanctorum trāsitoria cūcta despiciūt: ⁊ sub se labi quicq̄d supbit: quicq̄d pterit ꝓtemplanť: ⁊ quasi in quodā rerū vertice cōstitute: tanto sibi ola subesse cōspiciūt: quanto semetipos verius auctori oim̄ subdūt: atq; inde cuncta trāscendūt: vnde creatori cūctorū vera se humilitate substernūt. Dicat ergo. Qui docet nos sup iumēta terre: ⁊ sup volucres celi eruditnos: Ac si diceret: Infirm⁹ pusillanimita te victus ista nō dixit: ⁊ idcirco eū aduersitatis tēptatio pculit: q̄ trāq̄llitatis tpe hec cuncta trāseūtia: nulla pfectione suparauit. Huius em̄ vite aduersa non phorresceret: si pfectionis merito etiā secūda calcasset. Sequit

Exp. ℣ Ibi clamabūt ⁊ nō exaudiat ꝓpter supbiam malorū. Ibi videlicet in tribulatione vt

ps.101. ecōtra de gaudio scriptū ē: Filij seruorū tuorū habitabūt ibi. Sed videt incertū vtrum dicat ꝓpter supbiā malorū nō exaudiat an

B ꝓpter supbiā malorū clamabunt Intelligi aūt meli⁹ pōt: si nō exaudiri potu⁹ ꝓpter malorū supbiā q̄s clamare referaūt. Nā q; ꝓpē malorū supbiā clamāt iam supra dictū ē: eo versu q̄ dicit: Propter multitudinē violētorū clamabunt. Aliq̄d ergo nobis hoc versu innuit: q̄ paulo subtili⁹ attēdat: q̄ sepe oppressi quidā dū clamauerint: ex se quidē merent audiri: sed tñ eorū desideria ꝓpter oppmētū supbiā differūt. Justus quppe deus ⁊ suos pmittit tpaliter oppmi: ⁊ violentorū malicia nequiter augeri: vt dū horū vita in purgatiōe terit: illox neq̄tia cōsumet. ℣ XV

B Plerūq; vero accidit vt iusti in tribulatione deprhensi: supnū solatiū etiā tēporaliter pcipiant: q̄ tñ non tēporaliter implorāt. Saluari em̄ nō ꝓpter se: ꝑ ꝓpter aduersarioz salutē cōcupiscūt: vt dū illos oipotens de⁹ ab immensis periculis facto quodā miraculo liberat: virtutē suā ipis etiā psecutorib⁹ innotescat: atq; inde aduersarios ad eternitatē redimat: vnde suos temporaliter salvat: sicut ꝓpheta quoq; vocem martyrū suscipiēs ait: Propē inimicos meos eripe me. Ac si diceret ꝓpter me quidē eripi de tēporali tribulatiōe nō appeto: sed tñ erui pi ꝓpter aduersarios cōcupisco: vt dū mea vita saluari mirabiliter cernit: ipō miraculo rū visu inimicorum duricia cōuertatur. Sicut ergo sepe dñs suorū vitā tēporaliter pro inimicorū conuersione eripit: ita sepe suorum voces ꝓpter dānationē psequentiū non exaudit: vt videlicet inde reatū suum cumulent vnde ꝑ ualuisse se nequiter gaudent. Nā qui sibi inuisibilia despiciūt: moueri nonnunq̄ visibilib⁹ miraculis possunt. Sed idcirco cū iustis plerūq; nil virtutū visibiliter agit: q̄ eorū aduersarij illuminari visibiliter nō merent: dicat ergo. Ibi clamabūt ⁊ nō exaudirent: dicat ergo. Ibi clamabūt ⁊ nō exaudiret et ꝓpter supbiā malorū. Ac si diceret. Reatus opprimentiū audire voces phibet oppressorum. Nec eripiūt visibiliter iusti: quia saluari inuisibiliter nō merent iusti Unde rursum ꝑ ꝓphetā dicit: Cū viderit sapiētes morientes: simul insipiens ⁊ stultus perībūt Quos em̄ visibiliter mori conspiciūt: inuisibiliter viuere posse nō credūt: atq; eo reatus infidelitatis sue cumulāt: quo visa morte fidelium de eternitate desperant. Igitur violenti quiq; inde interius deficiunt: vnde cōtra vitam innocentium exteri⁹ cōualescunt: tanto q; illos intima vitas a se foras eiecit: quāto eos cōtra suos temporaliter qđ volūt posse pmittit. Quisq; itaq; bonoz vitā psequitur: tūc peiore vltione damnat: cū nulla em̄ aduersitate resistit: ⁊ tūc fortioris ire periculis subiacet cū pspere pagit qđ nequiter concupiscit q̄: videlicet vindictā supnī iudicij ad futura eū supplicia reseruando deseruit: qui hic in malo obuiare contempsit. Hinc em̄ ꝑ ꝓphetā dñs dicit: Dimisi eos sm̄ desideria cordis eorum: ⁊ ibunt in voluntatibus suis. Hinc rursū dicit: ℣ Nō est virga dei sup illos. Hinc etiā de ipso eorū capite scriptū est: Faciet ⁊ psperabit. Hinc rursus de eodē dicit. Et dolus in manu eius diriget. In manu quippe antichristi dolus diriget: quia in hoc qđ ꝓtra bonos ꝓposuerit: implere temporaliter nulla aduersitate ppedit. Hic rursus per salomonē dicit. Prosperitas stultorum perdit illos. ℣ XVI

Manifeste ergo p̄dicationis iudiciū ē: quādo affectatis iniq̄tatibus subsequens fauet effect⁹: ⁊ nulla cōtrarietas impedit qđ mens puersa cōcepit. Nā sepe prauorū hoim̄ dū tardant vota mutant: ⁊ dū difficultatē pfectionis sentiūt: reatū male actionis agnoscūt: ⁊ q̄b⁹ ꝓiis inutilis cō-

tradicit volẽtes postmodũ hoc qđ ꝓcepant aduersant. Quia igit malos cũ deserit dñs ꝑualere ꝑmittit: ⁊ vñ superborũ nequitia pfi/cit: inde humiliũ lõganimitas cõsumat: di/cat recte: ibi clamabũt ⁊ nõ exaudiet ꝓpter Lex. supbiã malorꝝ. Sequit. V Neqꝫ eñ frustra audiet de⁹ ⁊ omnipotẽs singulorꝝ causas in tuebit. Notandũ ꝙ duo sunt dicta: qz ⁊ cla/mãtẽ nõ frustra audit: ⁊ tñ qđ patit respicit: B ⁊ exaudire voces dissimulat: et vnusquisqꝫ tolerat nõ ignorat. Nemo ergo q̃ tardi⁹ au/dit credat ꝙ a supna cura negligat. Sepe ei nra desideria qz celeriter nõ fiũt exaudiunt: ⁊ qđ impleri cõcite petim⁹ ex ipa mei⁹ tardi/tate ꝑsperat. Sepe vox nostra eo pficitur q̃ differt: ⁊ cũ superficietenus petitio negligitur vota nostra alti⁹ in cogitationũ radice cõplẽ/tur: sicut ⁊ semina messiũ gelu pressa solidat ⁊ quo ad superficiẽ tardi⁹ exeunt eo ad fruges multiplicioꝛa cõsurgũt. Desideria itaqꝫ nra dilatione extendunt vt ꝑficiant: ꝑficiũt vt ad hoc qđ ꝓceptura sunt cõualescãt exercitã/tur in certamine: vt maioꝛib⁹ cumulent pre/mijs in retributiõe: labor ꝑtrahit pugne vt C crescat coꝛona victorie. Suos ergo dñs cuꝫ velociter nõ exaudit quo repellere creditur trahit. Internus quippe ẽ medic⁹: ⁊ pecca/torũ in nobis cõtagia q̃ inesse medullitus re/probat secat abscidit virus putredinis ferro tribulationis: ⁊ quo voces egri audire dissi/mulat: eo egritudinis finẽ ꝑcurat. Hinc eñ ꝓpheta ait. De⁹ me⁹ clamabo p diẽ: ⁊ nõ ex/audies: ⁊ nocte ⁊ nõ ad insipientiã mihi. Ac si diceret. Nequaqꝫ mihi ad insipientiã ꝑfi/cit q̃ die ac nocte clamantẽ me cõtinuo non exaudis: qz vnde me in tẽpoꝛali tribulatiõe Ps. 9. quasi deseris: inde ad eternã sapientiã plus erudis. Hinc etiã dicit: Adiutoꝛ in opoꝛtuni/tatib⁹ in tribulatione. Tribulationẽ quippe dictur⁹ opoꝛtunitatẽ ꝑmisit: qz sepe ⁊ tribu/latione cõterimur: ⁊ tñ opoꝛtunũ nondũ est: vt desiderio ereptionis adiuuemur. Dicat ergo. Neqꝫ eñ frustra audiet de⁹ ⁊ omnipo/tens singulorũ causas intuebit. V XVII

A Sed qz plerũqꝫ nõnulli ab ipa adiu/ Lex. toꝛij tarditate franguntur apte subiun/git. V Etiã cũ dixeris nõ cõsiderat: iudicare cũ illo ⁊ expecta eũ. Fortasse eñ dũ clamoꝛ noster quasi negligit spes q̃ coꝛdi in/erat infirmatur: ⁊ supna adiutoꝛia de futura credim⁹ qz tardius impetram⁹: ac pene in cõ/siderata deo esse ingemiscim⁹: que inulta to/leramus. Sed cũ ista nos desperationis p/cella cõturbat: cõcussa mens citius in poꝛtũ spei se collocat: si causas suas cũ dño subtili/ter pensat: si bona eius ad memoꝛiã reuocat si mala q̃ bonis ei⁹ reddidit apud semetipsaꝫ callide nõ excusat: si ꝓpẽdit quid ab eo iuste meruit: ⁊ q̃d clemẽter accepit: si vitã suã vi/uaciter discutit: si ante dei oculos oẽ qđ agit examinãs semeti pam sibimet nõ abscõdit: si factã se que nõ erat meminit: si illuminatã se atqꝫ subleuatam q̃ in tenebꝛis iacebat agno/scit: Hec ergo in semetipsa cũcta recolligẽs: dũ bona accepta cõsiderat: aduersa que to/lerat nõ accusat nec desperatiõe frangit: q̃ tã B toꝛũ munerũ cõsolatiõe roboꝛat: qz spem de futuris recipit: dũ trãsacta bñficia recogno/scit. Dicat itaqꝫ V Etiã cũ dixeris nõ ꝙsiderat Lex. iudicare cũ eo ⁊ expecta eũ Ac si diceret Cũ idcirco de⁹ cõsiderare nõ credit: qz tarde mi/seret intima cogitationis ingredere: atqꝫ il/lic, coꝛaꝫ eius oculis cause tue iudicium susci/pe: ⁊ que ipse viuẽdo cõtulisti: vel q̃ miseri/coꝛditer ꝓcepisti discerne: ⁊ tũc ad spei fidu/ciam redis dum bona tãte benignitatis eru/bescis: quatinus inter aduersa fidenter expe/ctes: quẽ ⁊ post delicta ꝓficiũ recolis. Spe/randa enim fuerãt supna adiutoꝛia etiam si nulla beneficia ꝓcessissent. Sciendumqꝫ qz deus hominez quẽ benigne condidit inique nõ spernit. Pensandũ est igit quanti est pe/riculi transacta munera cernere ⁊ futura de/sperare: quãti est periculi si in hac ꝓcella tri/bulatione desperatiõis naufragio frãgimur qui ad poꝛtũ spei velut immensis funib⁹ õ/ritis donis ligamur. Dicat itaqꝫ recte. Iu/dicare coꝛã deo: ⁊ expecta eũ: Nã q̃ semetip/sum coꝛã deo nõ iudicat eũ dum affligit non expectat. Cui⁹ eñ bona ꝓcessisse dissimulat: adiutoꝛia sbsequi posse desperat: ⁊ cũ ꝓteri/toꝛum obliuiscit: etiã subsequentiũ largita/te fraudat. Sed ecce dũ nos affligimur: dũ cõsolationis gratiã longanimiter sustinem⁹: mali ad peioꝛa ꝓrumpunt: atqꝫ eo iniquita/tes aggregatione ꝑficiunt quo sine verbere relinquunt. Et tamẽ omnipotens deus pec/cantes misericoꝛditer expectat tẽpus ad pe/nitentiã tribuit: qđ nõ conuersis ad grauio/ris reat⁹ testimoniũ ꝓtit paciẽter irã retinet quã qñqꝫ inretractabiliter effudit. Vñ ⁊ ap/te subiungit. V XVIII

Nunc ei nõ iferet furoꝛẽ suũ nec vlciscetur valde scelus Diu q̃ppe eos tole/rat qz iꝑpetuũ dãnat: ⁊ furoꝛẽ nũc iferre dis/simulat: qz effudẽdũ sine fine i posterũ fuat. Lex. A Electoꝛez nãqꝫ ẽ h ꝓteri ad ꝑmia q̃ debeãt ee/ ne hereditatis erudiri. Nostrũ ẽ h flagella p/cipere q̃b⁹ seruat ꝺ eternitate gaudere. Hic eñ scriptũ ẽ: Flagellat omnẽ filium quẽ reci/

Apo.3. cipit. Hinc ad Johannem dicit: Ego quos
1.Pe.4. amo arguo ⁊ castigo. Hinc petrus ait: Tem
pus est vt incipiat iudiciū d̄ domo dei. Ubi
mox ammirando sub iuugit. Si aūt primuz
a nobis quis finis eorū qui non credunt dei
euāgelio? Peccata quippe nequaq̄ diuina
seueritas inulta remanere ꝑmittit: sed ira iu
dicij a nostra hic correptiōe inchoat vt in re
proborū damnatione conquiescat. Eant er/
go nunc reprobi ⁊ voluptatū suarū deside/
B ria iusta iniquitate cōsument: atq̄ eo tempo
ralia flagella nō sentiant: quo eterna suppli
cia eos expectant. Bene aūt inulta eoruz ne
quitia cham peccante signata est cui a patre
Hen.9. dicit: Maledictus chanaan puer: seruꝰ erit
fratribus suis: Chanaan videlicet cham fili/
us fuit. Et quid ē q̄ cham peccante: chanaā
eius filiꝰ sententiā vltionis accepit? Quid ē
q̄ nō in se sed in posteritate ꝑcutit: nisi q̄ re/
proborum nequitie hic quidē inulte ꝓficiūt
sed in postmodū feriunt. Dicat ergo. Nūc
em̄ nō infert furorē suū nec vlciscit valde ze/
lus. Notandum vero est q̄ subintulit valde
quia ⁊ si quedā lōganimiter tolerat: quedā
tamen etiā in hac vita flagellat: ⁊ hic nōnun
q̄ ferire inchoat: quod eterna damnatiōe cō
summat. Ergo ⁊ nōnulla ꝑcutit: et nōnulla
inulta derelinquit: q̄ si nulla resecaret: quis
deum res humanas curare crederet? Et rur
sum si hic cuncta percuteret extremum iudi/
C cium vnde restaret? Quedā igit feriunt vt
rectoris nostri sup nos solicitudinē formide/
mus: quedā vero inulta seruant: vt adhuc
iudicium restare sentiamus. Bene ergo dici
tur: nec vlciscit valde scelus: quia dū exigu/
um quidem de iniquitate ꝑcutit: in ꝯuersis
mentibus eterni iam iudicij sententia ꝓpina
tur. Totū itaq̄ hoc ab heliu rectū dicit: si re
cte diceret. Scit em̄ quid loqui debeat: sed
cui loquat ignorat. Vera sunt nanq̄ q̄ dixit
sed a beati iob increpationibꝰ aliena: q̄ tan
to hac correptione nō eguit: quāto nec aliq̄
pusillanimitate peccauit. ¶ XIX

A Sed quia iustis viris solet occasio eē
virtutum elatio supborū: occulto iu
dicio cū beato Job agit: vt post fla/
gella penarum etiam per verba arrogantiū
crescat. Ecce em̄ tanto magis a supbie mini
stro despicit: quāto a veritate intrinsecꝰ .i.
humilitatis magistra refouet. Nā heliu post
q̄ tot fortia se dixisse cognouit q̄d elationis
gestaret aperuit: atq̄ beatuz Job alta de se
sentiendo despexit dicēs: Ergo iob frustra
aperuit os suū ⁊ absq̄ sciētia ꝟba multipli/
cat. Hec nimirū inserens beatū iob ⁊ nil scis/
se asserit: ⁊ multa dixisse: ⁊ cū ipse que sentit
loquaciter inferat: hunc de vicio loquacita/
tis accusat. Sed hoc quoq̄ esse ꝓpriū arro/ B
gantium vicium solet: vt ⁊ pauca credant q̄
ipsi multa dixerint: ⁊ multa credāt que ipis
pauca dicunt. Quia em̄ sua dicere semp vo
lunt: aliena audire nō possūt: vim se pati ex/
istimant: si ea que immoderate sentiunt im/
moderatius nō effundant. Et q̄uis beatus
iob ad eius verba tacuerit. Heliu tamen de
locutione illius que amicis responderat cau
sam inuectionis inuenit: vt sibi exhibere la/
tius eius silentium possit: atq̄ vt ipse multa
respondeat illum verba multiplicasse confir
mat. Nā ⁊ mox initia ꝓlixe locutionis exor
diūt: ⁊ quasi adhuc nihil dixerit inchoare
conatur. Unde subditur. ¶ Capitulū I Job.Ca XXXVI.

A Adēs quoq̄ Heliu etiā hec locutꝰ est: Susti/
ne me paululum ⁊ indicabo tibi.
Multa iam dixerat: ⁊ sustineri adhuc pau/
lulum iperat: q̄ videlicet arrogantes graue
se dānū ꝑpeti iudicāt si scientiā suā loquēdi:
breuitate cōstringant. Tāto em̄ semetipsos
credūt doctiores ostēdere: quāto potuerint
se multiplicate loquacitatis aperire. Sed q̄
sepe sibi sentiūt silentij reuerētiā non deferri
dn̄i nōnūq̄ potētiā de quo quasi loquūt in/
sinuāt: ac sub ꝑtextu illiꝰ sibi silētiū exigunt
q̄d minime merent: ⁊ dū specietenꝰ deū ꝓfe
rūt: auditū sibi ex reuerentia eiꝰ exigentes se
student magis ostendere q̄ illiꝰ facta ꝑdica/ Lex.
re. Un̄ ⁊ heliu sbiūgit dicēs: Adhuc ei ha/
beo q̄ ꝓ deo loquar: q̄ vero nōnūq̄ docto
res sancti crebro repetūt: si qua obscuriꝰ di/ B
cunt: vt q̄ occulte ꝑdicāt: auditorū cordibus
voce: hec iterationis infundāt: plerūq̄ hoc
q̄d appetūt etiā arrogātes imitari: ⁊ insolen
ter ea q̄ dixerint replicāt: nō quo auditorum
cordibꝰ insinuare res appetāt: ꝫ quo eoꝝ iu
dicio videri eloquētes velit. Un̄ heliu sub/ Lex.
iūgēs ait: Repetā scientiā meā a principio.
Sed q̄ noiata scientia tumor cordis in vo/
ce claruerat: arrogās aperte cognoscit: si nō
citiꝰ aliq̄ velamine palliet. Un̄ mox in occul
tatione sue arrogātie dn̄i iusticiā subinferēs
ait: ⁊ operatorē meū ꝓbabo iustū: vt dū q̄si
ꝓ dei iusticia loquit: apud humana iudicia
quicq̄d arrogāter efflui excuset. Sequitur. Lex.
¶ Vere em̄ absq̄ mēdacio sermōes mei Cuz
ab infirmis auditoribus se intelligi nō posse
conspiciunt: solent plerūq̄ etiam iusti lauda
re bona que dicunt: non quo ipsi suis laudi/
bus inhiēt: sed quo auditores suos ad audiē

disolicitudinẽ accẽdũt: vt dũ eoꝝ voce ꝓfe
runt ab illoꝝ cordib⁹ ardentioꝝ affectu rapi
1.Cor.6. ant. Unde paulus cũ mira corinthijs ꝛ mul
ta dixisset adiũcit. Os nostruꝫ patet ad vos
o corinthij: coꝛ nostrũ dilatatũ est. Sꝫ arro/
gantes dũ coꝛ bonoꝝ nesciũt: ꝛ solas aliqñ
voces imitant: efferũt laudãdo q̃ dicũt: non
quo eis tꝰpoꝛ audiẽtiũ displicet: sed quo fi/
L bi inhianter placent. Justoꝝ voces imitan/
tes simulãt: sed vim vocis ignorant. Uidẽt
qđ iusti ꝓferũt: sed nesciũt qđ requirũt. Cuꝫ
eñ sancti doctoꝛes laudẽ ꝓdicatiõis exaltãt
quasi manu vocis ab imis cogitationib⁹ coꝛ
da audiẽtiũ leuãt: vt excussa velociter dictis
sequẽtib⁹ velut in itinere occurrãt: ꝛ tãto ea
intelligentie amplexu ꝓstringãt quãto illa ꝛ
quasi ꝓiusq̃ cernerẽt in voce laudãtis ama
uerãt. Sed hec vt dixi: arrogantes nesciunt
Quia ei foris est qđ appetũt: quid sit intus
desiderabile sentire nõ possunt. Ue electoꝝ
quippe ecclesia scriptũ est: Omis glia eiꝰ filie
Mat.25. regũ ab intus. Et sapiẽtes ꝛgines in vasis
2.Cor.1 oleũ portare referunt. Uñ ꝛ sanctoꝝ voce
dicit: Gloria nostra hec est: testimoniũ con/
scientie nostre. Arrogãtes aũt qꝛ coram deo
eõsciẽtie sue testimoniũ nõ habẽt: querũt co/
rã hominib⁹ testimoniũ vocis aliene. Quaꝫ
cũ tarde reperiũt: ipsi etiã in impudentiã sui
fauoꝛis erũpunt. Si eñ nõ inueniũt voces
Lex. hoim quas inhiãter expectant: ipsi scientiã
suã laudãtes ꝓdicant. Unde heliu subdidit
dicẽs. V Et ꝑfecta scientia ꝓbabit tibi. Ni/
mirum sensit se magna dicturũ: sed tumenti
B corde hoc qđ de semetipso sublimiter esti ma
uit tacere nõ potuit: ꝛ idcirco qđ rectũ sensit
laudando ꝓcurrit. Qui iam quidem diuino
iudicio reus esset: si magna de se saltẽ silẽdo
sensisset. Ante subtile eñ veritatis examẽ se/
curi omnimode nõ sumꝰ etiam si humano iu
dicio: qđ in nobis reꝓhendi debeat nõ habe
mus. Nam plerũq̃ negligentiꝰ cogitantes
elatiõe pulsamur quaꝫ tamẽ tacẽdo pmimꝰ.
Sed nisi retractatione concita tumoꝛ occul/
tus in ipso cubili coꝛdis in quo oꝛit suffocet
coꝛã districto iudice omne meritũ nostre acti
onis extinguit. Hinc ergo pensandũ est illa
coꝛdis elatio: quanta animaduersione dam/
nabit: que vsq̃ ad audaciam vocis nutrit:
si neq̃ hec est excusabilis: que in coꝛde latẽ/
ter oboꝛit. Considerandũ quoq̃ qualis in/
trinsecus regnat que eo vsq̃ seruata est: vt
etiã foꝛas erũpere nõ erubescat. Heliu ergo
qꝛ magna sensit semetipsum humiliter tẽpe/
rare nesciuit sciẽtie celsitudinẽ tenuit: humi/
litatis gratiã ꝛcusauit: ꝛ duꝫ sequit bonum
quo benedicere appetit: bonum quo benevi
uere potuisset amisit. Scientia quippe inflat
caritas vero edificat. Sed iam nunc rectum
dicat: quod tamẽ recte dicere ignoꝛat. Nam
postq̃ inflatas animi cogitationes per ver/
ba elationis exalauit: fortẽ sentẽtiam subdi/
dit dicens. V XXI

Lex. A Deus potentes nõ abiicit cũ ꝛ ipse sit
potẽs. In vsu vite mortalis quedã
ex semetipsis sunt noxia. Quedã ve
ro ex hijs que circa ipa versantur. Ex semet
ipsis quedã sunt noxia sicut peccata atq̃ fla
gitia. Quedam vero nõnũq̃ nobis ex hijs
que circa ipsa sunt nocent sicut tẽpoꝛalis po
tentia vel copula coniugalis. Bonum nãq̃
est coniugiũ: sed mala sunt que circa illud ex
huiꝰ mũdi cura succreſcunt. Uñ paulus ait:
Qui aũt cũ vxoꝛe est cogitat q̃ sũt mũdi: quõ
placeat vxoꝛi. Uñ ꝛ ãbusdã meliora ꝓsua/
dẽs eos a cõiugio reuocat: dicẽs: Hoc autẽ
dico: nõ vt laqueũ vobis iniciã: sed ad id qđ
honestũ est: ꝛ qđ facultatẽ ꝓbeat: sine impe/
dimẽto dñm obsecrãdi. Dũ g̃ teneꝫ qđ non
nocet: ex reb⁹ iuxta positis cõmittit: plerũq̃
qđ nocet sicut sepe rectũ mũdũq̃ iter pgimꝰ
ꝛ tñ oꝛtis iuxta viã vep̃ribus: p vestimenta
retinemur. In via quidẽ mũda non offendi
mus: sꝫ a latere nascit quo pũgamur. Ma/
gna est etiã potẽtia tẽpoꝛalis: q̃ habet apud
deũ meritũ suũ ꝺ bona amministrati regimi
nis: nõnunq̃ tñ eoipso quo ꝓeminet ceteris
elatione cogitatiõis intumescit: ꝛ dũ ad vsũ
cũcta subiacẽt: dũ ad votũ velociter iussa cõ
plent: dũ oẽs subditi si qua bñ gesta sũt lau
dibus efferũt: male gestis aũt nulla auctoꝛi/ B
tate ꝓtradicunt: dũ plerũq̃ laudant etiã qđ
obiurgare debuerũt: seduct⁹ ab hijs q̃ intra
subdunt: sup se animꝰ tollit: ꝛ dũ foris imen
so fauoꝛe circũdat intꝰ veritate vacuat atq̃
oblitꝰ sui in voces se spargit alienas talẽq̃
se credit: qualẽ foris audit nõ q̃lẽ intꝰ discer/
nere debuit: subiectos despicit: eosq̃ eq̃les
sibi nature oꝛdine nõ agnoscit: ꝛ q̃s sorte po
testatis excesserit: trãscẽdisse etiã vite meri/
tis credit: cũctis se estimat ãpliꝰ sapeꝫ: ãbꝰ se
videt ãplius posse. In q̃dã q̃ppe se ꝓstituit
culmine apud semetipm: ꝛ q̃ eq̃ ceteris natu
re ꝓditione cõstringit: ex equo respicere cete
ros dedignat: sicq̃ vsq̃ ad eiꝰ similitudinẽ
ducit: de q̃ scriptũ ẽ: Omne sublime videt:
ꝛ ipe est rex sup vniuersos filios superbie: ꝛ ꝺ
cuiꝰ coꝛpe dicit: generatio cuius excelsi sunt
oculi ꝛ palpebre eiꝰ in alta surrecte ad eiꝰ si/
militudinẽ dicit: quꝰ singulare culmen ap/
petens ꝛ socialeꝫ angeloꝝ vitam despici/

Esa.14 ens ait: Ascendã sup̃ altitudinẽ nubium si
milis ero altissimo. Miro ergo iudicio int⁹
foueam detectionis inuenit: dũ foras se i cul/
mine potestatis extollat. Apostate quippe
angelo similis efficit dũ homo hom'nib⁹ esse
similis dedignat. Sic Saul ab humilitatis
C merito in tumorẽ superbie culmine potestatis
excreuit. Per humilitatẽ quippe ꝓlatus est
p superbiã reprobat⁹ domino attestãte qui
1.Re.15 ait. Nõne cũ esses puulus in oculis tuis ca/
put te cõstitui in tribub⁹ israel? Paruulũ se
ante potestatẽ viderat: sed fultus tempozali
potentia: iam se paruulũ nõ videbat. Cetero
rũ nãq̃ comparatione se ꝓferens magnum
apud se esse iudicabat. Miro aũt modo cuz
apud se paruulus apud dominũ magn⁹: cuz
vero apud se magn⁹ apud dñm paruus fuit
Magnos nos dominus apud nos esse, phi
Esa.5. bet p pphetã dicẽs: Ve qui sapientes estis
in oculis vestris: ⁊ corã vobismetipsis pru/
dentes. Ne magni apud nos esse debeam⁹
Ro.12. paulus ammonẽs ait: Nolite prudẽtes esse
apud vosmetipsos. Plerũq̃ ergo dũ ex sub
B iectorũ affluentia animus inflatur in fluxum
supbie ipso potenti'e fastigio lenocinãte cor/
rumpit. Sed aliud est quelibet bona nõ esse
aliud bona bene habere nescire. Bona nan/
q̃ est ordine suo potentia: sed cauta regentis
indiget vita. Igit̃ bene hanc exercet: q̃ ⁊ re/
tinere illã nouerit ⁊ impugnare. Bene hanc
exercet qui scit p illã super culpas erigi: ⁊ scit
cum illa ceteris equalitate componi. Huma
na em̃ mens plerunq̃ extollit̃ etiã cum nul/
la potestate fulcitur: quanto magis in altum
se erigit cum se etiam ei potestas adiũgit. Et
tamen corrigendam aliorum vicijs apta ex/
ecutione ꝓparat̃. Unde ⁊ per paulũ dicit̃:
Ro.13. Minister em̃ dei est vindex in iram meam.

A Dum ergo potentie tempora XXII
dis ministeriũ suscipit̃: summa cura
v'gilandũ est vt sciat quisq̃ ⁊ sume
re ex ea qõ adiuuat: ⁊ expugnare qõ tempe/
tat: ⁊ equalem se cũ illa ceteris cernere: ⁊ tm̃
se peccantibus zelo vltionis ꝓferre. Quaz
plerunq̃ discretionẽ plenius cognoscimus:
si etiã potestatis ecclesiastice exempla cerna
mus. Petrus nanq̃ auctore deo ecclesie ꝑn
cipatũ tenens a bene agente cornelio: ⁊ sese
ei humiliter ꝓsternante immoderati⁹ vene/
rari recusauit seq̃ illius similẽ recognouit di
cens. Surge ne feceris: ⁊ ego ipse hõ sũ. Sz
cũ ananie ⁊ saphire culpã repetit mox quan
ta potẽtia super ceteros excreuisset ostendit.
Verbo em̃ eorũ vitam pculit: quã spiritu p
scrutante deꝑhendit ⁊ summũ se intra eccle/
siam contra peccata recoluit quod honore si
bi ⁊ ebementer impenso corã bene agent: b⁹
fratribus nõ agnouit. Illic communionem B
equalitatis meruit: sanctitas actionis: hic ze
lus vltionis ius aperuit potestatis. Paulus
bene agentibus fratribus ꝓlatum se esse ne/
sciebat: cuz diceret: Nõ q⁹ dominamur fidei 2.Cor.1.
nostre: sed adiutores sum⁹ gaudij vestri. At
q̃ ilico adiunxit: fide ei statis. Ac si diceret:
Ideo nõ domiamur fidei vestre: q⁹ fidei sta/
tis. Equales em̃ vobis sum⁹: vbi vos stare
cognoscimus. Quasi ꝓlatũ se fratribus ne/ 1.Thes.2.
sciebat cum diceret. Facti sumus paruuli in
medio vestrum: ⁊ nos autez seruos vestros
per iesum christuz. Sed culpam que corrigi
debuisset inuenit: illico magistrũ se esse reco/
luit dicẽs: Quid vultis. In virga veniã ad 1.Cor.4
vos? Summus itaq̃ locus bene regit̃: cum
is qui ꝓest vitijs pot⁹ q̃ fratribus domi/ C
nat̃. Cunctos quippe natura equales genu
it. Ut aũt alij ad regenduz alijs cõmittant̃:
non eos natura sed culpa postponit. Vitijs
ergo se debẽt rectores erigere quorũ ⁊ causa
ꝓferunt̃: ⁊ cum delinquentes corrigunt: so/
licite attendãt: vt p disciplinã culpas quidẽ
iure potestatis feriant: sed p humilitatis cu/
stodiã equales se esse ipsis fratribus q̃ corri/
gunt̃ agnoscãt. Quãuis plerũq̃ etiã dignũ
est: vt eosdem quos corrigimus: tacita no/
bis cogitatione ꝓferamus. Illoz nanq̃ per
nos vicia discipline vigore feriũt̃: in hijs ve
ro que ipsi cõmittim⁹ ne verbi quidẽ ab ali/
quo inuectione laceremur. Tãto ergo apud
dñm obligationes sumus: quanto apud ho/
mines inulte peccamus. XXIII A

Disciplina aũt nostra subditos: tãto
diuino iudicio liberiores reddit: q̃/
to hic eorũ culpa sine vindicta non
deserit. Seruanda itaq̃ est ⁊ in corde humi/
litas: ⁊ in opere disciplina. Atq̃ inter hec so/
lerter intuendũ: ne dũ immoderatius custo/
dit virtus humilitatis: soluãtur iura regimi
nis: ⁊ dũ ꝓlatus quisq̃ plusq̃ decet se deicit
subditoz vitã stringere sub discipline vin/
cula nõ possit. Teneam⁹ exteri⁹ qõ p aliorũ
vtilitate suscipim⁹: teneam⁹ interi⁹ qõ ẽ no/
stra estimatiõe sentim⁹. Sed tm̃ decẽter quib
busdaz erumpentib⁹ signis tales nos apud
nos esse ipsi etiã q̃ nobis cõmissi sũt: nõ igno
rent: vt ⁊ de auctoritate nostra qõ formidẽt
videãt: ⁊ de humilitate qõ imitent̃ agnoscãt B
Seruata autez auctoritate regiminis ad cor
nostrum sine cessatione redeamus: ⁊ consi/
deremus assidue q̃ sumus equaliter cum ce
teris cõditi: nõ q̃ tempozaliter ceteris ꝓlati

Potestas enī quāto exteri⁹ eminet: tāto pre/
mi interius debet: ne cogitationē vincat nei
delectationē sui animū rapiat: ne iam sub se
mēs eā regere nō possit: cui se libidine domi
nādi supponit. Bene dauid potentiā regere
Abā. 130. nouerat q̄ elationē eiusdē potētie semetipm
pmendo vincebat dicēs: Dñe nō est exalta/
tū cor meū. Quicq̄ in ei⁹ humilitatis augmē
to subiūgit. Neq̄ elati sunt oculi mei atq̄ ad
didit. Neq̄ ambulaui in magnis. Et adhuc
subtilissima semetipm inquisitione se discu/
tiens ait: Neq̄ in mirabilib⁹ sup me. Oēsq̄
cogitatiões etiā suas a fundo cordis exhau/
riens subiungit dicēs: Si nō humiliter sen/
tiebā: ß exaltaui animā meā. Ecce humilita/
tis hostiā ab intimo cordis oblatā crebro re
plicat: ⁊ iterum atq̄ iterū confitendo offerre
nō cessat: eāq̄ multipliciter loquens iudicis
sui oculis ostentat. Quid est h̄: Et quō istud
sacrificiū deo placere cognouerat qđ in con/
spectu ei⁹ tanta iteratione vocis immolabat
nisi qđ vicina esse superbia potentibus solet:
⁊ pene semp reb⁹ affluentib⁹ elatio sociatur.
A Quia ⁊ sepe honoris abundantia duriciaz
dat tumoris.

¶ XXIIII

Virū vero est: cū in cordib⁹ sublimiū
regnat humilitas morū. Añ pensan
dū est: q̄ potentes quicq̄ cū humili/
ter sapiūt: culmē extranee: ⁊ quasi lōge posi
te virtutis attingūt: ⁊ recte hac virtute do/
minū quāto citi⁹ placant: q̄ illud ei sacrifici/
um potētes offerūt: qđ potētes inuenire vix
possunt. Subtilissima nanq̄ ars viuendi est
culmen tenere: gloriā pmere: esse quidē i po
tentia: sed potentez se esse nescire: ad largien/
da bona potentē se cognoscere: ad repēden/
da noxia omne qđ potenter valet ignorare.
Recte itaq̄ de talib⁹ dicit: Be⁹ potētes nō
abiicit: cū ⁊ ipse sit potēs. Deū quippe imi/
tari desiderāt: q̄ fastigiū potētie alienis intē/
tus vtilitatib⁹ ⁊ nō suis laudib⁹ elat⁹ ammi/
nistrat: qui platus ceteris pdesse appetit nō
pesse. Tumoris nanq̄ elatio: nō ordo pote/
statis in crimine est. ¶ Potentiā deus tribuit:
elationē vero potentie malitia nostre mētis
inuenit. Tollamus ergo quod de nostro cō/
tulimus: ⁊ bona sunt: que deo largiente pos
sidemus. Quia enī nequaq̄ iusta potentia
Tex. sed actio praua dānat: apte subiungit. ¶ Qz
nō saluat impios: ⁊ iudiciū pauperib⁹ tribu
it. Scriptura sacra plerūq̄ pauperes humi
les vocare consueuit. Unde in euāgelio cuz
Mat. 5. adiectione spūs nominant dū dicit: Beati
pauperes spū: qm̄ ipoz est regnū celorum.
Quia enī diuitie visibiliter potētes ostēdūt
apud semetipsos pauperes sunt: q̄ elati i su/
is cōscientijs nō sunt. Eos vero impios vo/ B
cat: q̄ aut a fidei pietate disiuncti sunt: aut in
hoc fideliter credūt: prauis sibi moribus cō/
tradicunt. Quia erge oīpotens de⁹ malicie
superbiam: nō potētie celsitudinē dānat: post
q̄ dictū est: de⁹ potentes nō abiicit cū ⁊ ipe
sit potēs: recte subiūgit. Sed non saluat im
pios: ⁊ iudiciū pauperib⁹ tribuit: id est elai
tos destruit: humiles vero p iudiciū liberos
reddit. Vel certe iudiciū pauperib⁹ tribuit:
q: hij q̄ nūc nequiter opprimunt: ipsi tūc su/
p oppressores suos iudices venīūt. Due q̄p
pe sunt ptes electoz scz atq̄ reproboz. Qz
boni ordines eisdē singulis partib⁹ cōtinen/
tur. Alij nanq̄ iudicant ⁊ pereūt: alij nō iu/
dicant ⁊ pereūt. Alij iudicant ⁊ regnāt: alij
⁊ nō iudicant ⁊ regnāt. Judicant ⁊ pereūt.
q̄bus dñica voce inclamatione dicit: Esuri/ Mat. 25
ui ⁊ nō dedistis mihi māducare: sitiui ⁊ non
dedistis mihi potū: hospes erā: ⁊ nō collegi/
stis me: nudus ⁊ nō operuistis me: eger ⁊ in
carcere et nō visitastis me. Quib⁹ pmittit: C
discedite a me maledicti i ignē eternū: q̄ ppa
ratus est diabolo ⁊ angelis ei⁹. Alij vo i ex/
tremo iudicio nō iudicant ⁊ pereūt: de q̄b⁹
pphēta ait. Nō resurgūt impij in iudicio: et ps. 1.
de q̄bus dñs dicit: q̄ aūt nō credit iam iudi/
cat⁹ est: ⁊ de q̄b⁹ paul⁹ ait: Qui sine lege pec
cauerūt: sine lege peribūt. Resurgūt g̃ oēs
infideles: sed ad tormētū nō ad iudiciū. Nō
enī eoz tūc causa discutit: q: ad cōspectū di/
stricti iudicis iā cū dānatione sue infidelita/
tis accedūt. Professionē vero fidei retinētes
sed pfessionis opera nō habētes: redarguī
tur vt pereāt. Qui vero nec fidei sacramēta
tenuerūt: increpationē iudicis i extrema ex/
aminatione nō audiūt: q: p iudicati infideli/
tatis sue tenebris ei⁹ quē desperarāt inuecti
one redargui nō merent. Illi saltē iudicis vo
ba audiunt: q: eis fidei saltē verba tenuerūt
isti in dānatiōe sua eterni iudicis nec vba pi
cipiūt: q: ei⁹ reuerētiā: nec verboten⁹ serua/
re maluerūt Illi legaliter pereūt q: sub lege
positi peccauerūt: istis in pditiōe sua ð lege
nihil ðz: q: nihil legis habere conati sunt.

¶ Princeps nāq̄ terrenā rēpu/ XXV
blicā regēs aliter punit ciuē iteri⁹ de A
linquētē atq̄ aliter exteri⁹ hostē re/
bellantē. In illo iura sua cōsulit: eūq̄ sub vo
bis digne inuectionis addicit: ꝫ hostē vero
bella mouet: instrumēta pditiōis exercet. di
gnaq̄ ei⁹ malicia tormēta retribuit: ð malo
vo ei⁹ q̄d lex habeat nō requirit. Neq̄ enī le
ge necesse est perimi: qui lege nūq̄ potuit te

neri. Ita ergo in extremo iudicio: ⁊ legalis illum inuectio pcutit qui ab eo quod pfessione tenuit actiõe declinauit: ⁊ iste sine iudicij inuectione pimit qui lege fidei non tenetur. Ex electorum vero parte alij iudicant: et regnant qui vite maculas lacrimis tergunt: q̃ mala p̃cedentia factis sequẽtib⁹ redimentes quicquid illicitum aliquãdo fecerunt ab oculis iudicis elemosinarũ superductiõe cooperiunt. Quibus iudex veniens in dextera cõ
Mat.25. sistentibus dicit. Esuriui ⁊ dedistis mihi mãducare: sitiui ⁊ dedistis mihi bibere: hospes erã: ⁊ collegistis me: nudus ⁊ operuistis me infirmus ⁊ visitastis me: in carcere etiã ⁊ venistis ad me. Quibus pmittit dicens: Veni te benedicti patris mei: possidete paratũ vobis regnũ a constitutione mundi. Alij autez non iudicantur ⁊ regnant: q̃ etiam p̃cepta legis perfectione virtutum transcendũt: quia nequaq̃ hoc solum quod cunctis diuina lex p̃cepit implere contenti sunt: sed p̃stantiori desiderio plus exhibere appetũt q̃ p̃ceptis generalibus audire potuerũt. Quibus do-
Mat.19. minica voce dicit: Vos qui reliquistis omnia ⁊ secuti estis me: cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue: sedebitis ⁊ vos super duodecim tronos: iudicãtes duodecim
Esa.3. tribus israel. Et de q̃bus ppheta ait: Dominus ad iudiciũ veniet cũ senioribus populi sui Et de quib⁹ Salomon cũ de sancte ecclesie
Pro.3. sponso loquerek dicit. Nobilis in portis vir eius: quando sederit cũ senatoribus terre. Hij itaq̃ extremo iudicio nõ iudcantur: ꝙ regnãt quia cũ auctore suo etiã iudices veniũt. Re-
L linquentes q̃ppe omnia plus prompta deuotione executi sunt: q̃ iuberi generaliter audierunt. Speciali nãq̃ iussione paucis pfectioribus: et nõ generaliter oibus dicitur. Hoc
Mat.19. quod adolescens diues audiuit: Vade ⁊ vẽde q̃ habes et da pauperib⁹: et habebis thesaurum in celo: ⁊ veni sequere me. Si eñ sub hoc p̃cepto cũctos iussio generalis astringeret: culpa pfecto esset aliq̃d nos de hoc mundo possidere. Sed aliud ẽ qõ per sacrã scripturam omnib⁹ generaliter p̃cipitur: aliud qõ specialiter perfectioribus imperatur hij ergo recte sub generali iudicio non tenentur qui ⁊ precepta generalia: viuendo vicerũt. Sicut enim non iudicantur ⁊ pereũt: qui suadente perfidia lege teneri cõtempnũt: ita nõ iudicãtur ⁊ regnant: qui suadente pietate etiã vltra generalia diuine legis p̃cepta pficiũt. Hinc est qõ paulus etiã specialia p̃cepta trãscẽdẽs plus opere exhibuit: q̃ institutione pmissionis accepit. Cuz enim accepisset vt euãgeliũ predicans de euangelio viueret: ⁊ euangelium audientibus contulit: ⁊ tamen euangelij sumptibus sustẽtari recusauit. Cur ergo iste B
iudicetur vt regnet qui minus quod seruaret accepit: sed maius quod viueret inuenit. Dicak igit recte. Judiciũ pauperib⁹ tribuit: q̃ quãto huic mundo humilitate despecti sunt: tanto tunc accepto sedibus maiore cul-
mine potestatis excrescunt. Unde ⁊ sequit. Lo
℣ Nõ auferet a iusto oculos suos: ⁊ reges in solio collocat imppetuũ: ⁊ illic erigunt. Absti stulisse eñ a iustis oculos suos fortasse dominus credit: q̃ iniustorũ credulitatib⁹ hic sine vindicta lacerak: sed famulos suos tunc magis respicit: cum iniuste eos nequitia psequentis affligit. Videẽs eñ quid hic humilij ter tolerent nimirũ iam p̃uidet: quid illic eis misericorditer recompenset. Nõ ergo aufert a iusto oculos suos. Ecce iste humiliter ingemiscit: ille supbit: ⁊ nequiter floret. Iste contrerit: ille se de gloria iniquitatis extollit. Horum ergo quis diuinis obtutibus longe est qui iniusticiã pertulit: an qui eam patientibus irrogauit qui supernam gratiam interiorem tenebras tenuit an cui inter exteriora gaudia lumẽ iusticie int⁹ amisit. ℣ XXVI A

Gene aũt sancti viri scripture sacre testimonio reges vocank: quia prelati cunctis motib⁹ carnis modo luxurie appetitum frenant: modo estum auaricie tẽperant: modo gloriam elationis inclinant: modo suggestionez liuoris obruunt: modo ignem furoris extingunt. Reges ergo sunt q̃ tentationũ suarũ motib⁹ nõ consentiendo succũbere sed regendo pesse nouerũt. Quia igit ab hac potestate regiminis ad potestatẽ transeunt retributionis: dicak recte. Reges in solio collocat in perpetuum. Semetipsos enim regẽdo ad tempus fatigati sunt: sed in regno regenerationis interne solio in perpetuum collocank: ⁊ eo illic accipiunt alios dignе iudicare: quo hic nesciunt semetipsis nequiter parcere. Hinc eñ alias dicit: Donec iusticia conuertak in iudicium. Paulus de
2.Cor.5. se suisq̃ cõsortib⁹ dicit: Ut nos efficeremur iusticia dei in ipso. Justicia ergo in iudiciuz conuertitur: q̃ hic qui nũc iuste atq̃ in reipher: sibiliter viuunt tunc iudicandi potentia nõ vlciscũtur. Hinc laodicensi ecclesie domi
Apo.3. nus dicit: Qui vicerit dabo ei sedere mecuz B in throno meo sicut ⁊ ego vici ⁊ sedi cum patre meo in throno ei⁹. Uincẽs domin⁹ i throno cũ patre sedisse se asserit: quia post passionis certamina: post resurrectionis palmam: clarius se omnibus q̃ ptãti patris eẽt equa-

lis indicauit: eicq̃ se nõ dispar em calcato acu leo mortis innotuit: Unde & marie nec dum se credenti patri similem dicit. Noli me tan gere: nondũ enim ascẽdi ad patrẽ. Nobis enim in throno filij sedere est: ex eiusdem filij pote state iudicare.

A

XXVII

Quia enim iudicij principatũ ex ei⁹ vir tute ꝓcipimus velut in throno ei⁹ re sidem⁹. Nec abhorret a vero q̃ ali as sup duodecim thronos vẽturos testat eẽ discipulos hic vero in throno suo phibet eẽ sessuros. Per thronos quippe duodecim vni uersale iudiciũ: p thronũ vero filij singulare culmen iudiciarie potestatis ostendit. Hoc ergo duodecim thronis qđ vno throno filij designat: q2 videlicet vniuersale iudiciũ ex mediatoris nostri interuẽtione percipit. Di cat ergo. Reges in solio collocat imperpetu um. Apte autẽ imppetuum subdẽs: aperte quid dicat insinuat: Si enim de terreni regni solio diceret: nullatenus in ppetuũ subdidis set: q2 quicq̃ illud arripiunt: pfecto nõ in eo imppetuũ: sed tẽporaliter collocant. Bene aũt subdidit: & illic erigunt: Ac si intentioni audientis innueret dicẽs: Quia hic humili ati sunt illic erigunt. Sanctis nanq̃ viris iste locus humilitatis est: vt illic sit celsitudi nis. Unde alias scriptũ est. Humiliasti nos in loco afflictionis. Loc⁹ quippe afflictionis est vita ꝑsens. Qui ergo ad eternã patriã tẽ dunt: nunc semetipsos tempoaliter afflictio nis loco despiciũt: vt tũc in loco gaudij vera citer sublimentur. Sequit. Et si fuerint in

Ps.43.

Tex.

B

cathenis & vinciant funibus pauptatis: in dicabunt eis opa eoꝝ & scelera eorũ: quia vi olenti fuerũt. Cathene obligationis sunt: ip sa adhuc retentio peregrinationis. Ligatuꝫ se hȳs cathenis paul⁹ aspexerat: cũ dicebat:

1.Thi.1.

Desideriũ habẽs dissolui & cum christo esse.

Pauptatis funib⁹ vinctũ se esse cernebat: qñ veras diuitias intuens: eas etiã discipu

Epbe.1.

lis enarrabat dicens: Ut sciatis que sit spes vocatiõis ei⁹: que diuitie glorie hereditatis ei⁹ in sanctis. Bene aũt post ista subdit. In dicabũt eis opera eorũ: & scelera eoꝝ: q2 vio lenti fuerint. Cum enim supernã gloriam ma gis amando cognoscimus: tũc mala que egi mus grauiora fuisse sentim⁹. Unde & paul⁹ post ꝓceptã gratiã supnorũ: ea que in se stu

1.Thi.1.

dia virtutũ crediderat fuisse: iam scelera co gnoscebat: dicẽs: Qui prius fui blasphem⁹ & psecutor: & cõtumeliosus: sed misericordiã cõsecut⁹ sum: q2 ignoras feci i incredulitate.

Dbll.3.

Uel certe sed que mihi fuerũt lucra hec arbi tratus sum ꝑpter christũ detrimenta. Uñ & apte sequit. Reuelabit quoq̃ aurẽ eoꝝ vt corripiat: & loquit vt reuertant ab iniq̃tate. Aurẽ ab iniq̃tate reuelare ẽ: itellectũ cogniti onis aperire. Reuelata vero aure vnus q̃sq̃ corripitur: quando intrinsecus eternorũ de siderium bonorũ ꝓcipit: & que mala extrinse cus perpetrauit agnoscit. Potest vero in ca thenis & funibus paupertatis pena etiã tem poralis afflictionis intelligi: q2 sepe qui iubẽ tis, verba nõ audiunt: ferientis verberibus ammonẽt: vt ad bona eterna saltẽ pene tra hant: quos ꝑmia non inuitant. Unde per ꝓ phetaꝫ dicitur: In chamo & freno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te. Si vero etiam flagella despiciunt: cõstat nimirum q̃ tãto illic grauioris vindicte sup plicia sentiunt: quanto hic maioris prouidẽ tie gratiam calcant. Unde & sequitur. Si audierint & obseruauerint: complebunt di es suos in bono & annos suos in gloria. Si autem nõ audierint transibunt per gladium & consumentur stulticia. Per bonum recta actio: per gloriã vero superna retributio de signatur: Qui ergo obedire ꝓceptis celesti bus studẽt: dies suos in bono complent: an nos in gloria: quia & cursum presentis tem poris in recto opere: & consummationẽ suaꝫ pficiunt felici retributione. Si vero nõ audi erint transibunt p gladium: & consumentur stulticia: q2 & vindicta eos & tribulatio ꝓcu tit: & finis in fatuitate cõcludit.

Tex.

Ps.31.

Tex.

XXVIII

A

Sunt enim nõnulli: quos a ꝓdictis mo ribus nec tormenta compescũt. Be quibus per prophetã dicit. Percus sisti eos: nec doluerũt: flagellasti eos: & ren nuerunt accipere disciplinam. Et de quib⁹ sub babylonis specie dicitur: Curauim⁹ ba bilonem: & nõ est sanata. Et de quibus rur sum dicitur. Feci: & perdidi populum meuꝫ & tamen a vijs suis nõ sunt reuersi. Hij non nunq̃ deteriores existunt: ex verbere: quia pulsati doloribus: aut cõtumaci pertinacia duriores existũt: aut quod peius est in blas phemie etiam ex asperatione prosiliunt. Be ne ergo dicit q̃ per gladiũ transeunt: & stul ticia consumuntur: quia pec cata que flagel lis emendare debuerant: flagellis exagge rant. Et hic iam q̃ penas percussionis senti unt: & illic iuste retributionis supplicia non euadunt. Fatuitas quippe stulticie est: q̃ il los sic iniquitas obligat vt a culpa eos nec pena cõpescat. Sequit. Simulatores et callidi prouocant iram dei. Cum simulato res diceret: apte subiunxit & callidi: quia ni si ingenio calleant: quod videre appetũt cõ

Iere.5.

Iere.51.

Tex.

grue simulare nō possunt. Sunt ēm nōnulla
vicia que etiā a sensu tardioribus facile ppe/
trant. Elatione nanq; intumescere: auaricie
estibus inbiare: luxurie pulsanti succūbere:
etiā quilibet obtusis sensibus potest: simula
tionis vero falsitatē exequi: nisi qui subtilio/
B ris ingenij fuerit: nō potest. Quisquis enim
talis est: ad custodienda duo videlicet cōti/
nua obseruatione diuidit: vt calliđe noverit
& occultare qđ est: & ostentare qđ nō est. Et
vera mala p̄emere: & falsa bona monstrare:
nec se aperte in hoc qđ videt extollere: atq;
vt maiorem gloriā teneat: sepe se simulat glo
riam declinare. Quia ēm ante oculos homi
nū: sequēdo eaz apprehēdere nō pōt: studet
plerunq; gloriam tenere: fugiendo. Hec ita/
q; simplicibus minime cōgruunt: qz si con/
gruunt simplices nō sunt. Bene aūt cum di/
ceret simulatores & callidi: nō subdidit merē
tur: sed ꝓuocāt irā dei. Iram quippe dei me
reri est: etiam nesciendo peccare. ꝓuocare
vero est: mandatis illius sciendo ꝓtraire:
scire bonū sed despicere: facere posse nec vel
le. Hij ēm ppetratione nequitie intrinsec⁹ te
nebrescunt: & ostentatione iusticie superficiete
n⁹ dealbant. Quibus voce dominica dicit:
Mat. 23. Ve vobis scribe & pharisei & hypocrite: qz
similis estis sepulchris dealbatis: que foris
apparent hominib⁹ speciosa: intus vero ple
na sunt ossibus mortuoꝝ & omni spurcicia:
ita & vos quidē foris apparetis hominibus
iusti: intus aūt pleni estis hypocrisi & iniq̄ta/
L ti. Foris ergo ostendendo seruāt: que viuen
do intus impugnāt. Intus vero mala cogi/
tantes exaggerant: q̄ foras alia supducētes
ocultant. Ante districtū itaq; iudicē excusa/
tionē iam de ignorantia habere nō possunt:
qz dum ante oculos hominū omnē modum
sanctitatis ostentāt: ipsi sibi sunt testimonio:
qz bene viuere nō ignorāt. Dicat igit recte
Simulatores: & callidi ꝓuocāt irā dei. Quid
vero eos ad extremū sequat: adiūgit dicēs:
Iere. Neq; clamabūt: cum vincti fuerint. Om/
nis iniquus q̄ cū iniquus sit: sanctus videri
nō appetit: in flagelli pcussione deprehensus:
fateri q; iniquus sit non erubescit. Qui vero
iniqua agens humana de se iudicia sub spe/
cie sanctitatis intercipit: etiā cū flagello pcu
titur. iniquum se pdere refugit: qz sanct⁹ vi/
deri consueuit. Si quando aūt grauiter co/
artatur: iniquum se vix superficietenus confi/
tet: qz interna sua detegere: veraci confessio
ne ꝓfundit. Quasi liberi vero sumus cū nul
la correptione castigamur. Quasi aūt vinci/
mur cū flagello pcussiōis astringimur. Vin
cti igit tanto clamamus altius quāto in per/
cussione positi peccata nostra veracius con/ B
fitemur. Apud aures quippe dei vox valida
deuota confessio est. Quia ergo simulatores
quosq; etiā cū pcussionis flagella corripiunt
ad ꝓfessionē simplicē nō pducūt: cognosci ei
peccatores refugiunt: qz sancti omniū opini/
one ferebant: q̄uis eos ad extremū iam fla/
gella feriāt: q̄uis duci se ad eterna supplicia
nō ignorent: tales tamē cupiunt apud huma
na iudicia remanere: q̄les se studuerāt semp
ostendere. Deprehensi ergo etiā flagella pcus/
sionis extreme: qz confessionē purā: vel affli/
cti exercere negligunt: quasi vincti clamare
contēnunt: bene ergo dicit: Neq; clamabūt
cū vincti fuerint. Quāuis intelligi etiā aliter
potest. Omnis ēm iniquus: q̄ cū iniquus sit
dici sanctus ab hominibus non ptimescit: & si
iniquum se tacita cogitatione reprehendit: ta/
men dum sepius sanctum audire se ceperit b
quod de se intrinsecus tenebat amittit. Cor
quippe exterius fundit: & qz libenter foras
falsum de se testimoniū recipit: qualem se in/
tus habeat non requirit. Unde fit vt vacue
laudis etiā fomēta cū defuerint querat & ob/
litus quod est appetat videri quod non est.

XXIX A

Igitur qui tales sunt: dum
iustos se ante humana iudicia simu/
lant: dum actiones suas laudib⁹ di/
gnas intuentiū oculis ostentant: occulta cū
eis iusticia agitur: vt quo nitunt foras alios
fallere: eo de se intus etiam ipsi fallant. Nā
omnē circa se solicite inuestigationis oculuz
pdunt. Uitam etiā suā discutere: & pscruta/
ri dissimulant: sed tales se quales audiunt pu
tant. sanctosq; se esse: nō qz ita viuunt: sed qz
ita dicunt estimant. Suptile aūt dei iudiciū
secq; ipsos intueri negligunt: qz fidem sui me
riti in attestatione: ponūt oris alieni. Cū ve
ro subita pcussione feriunt iniquos se vel ve
raciter fateri: vel sicut sunt deprehendere om/
nino nō possunt: qz videlicet sanctos se hu/
mana pfessione crediderūt. Bene ergo dici/
tur. Nec clamabunt cū vincti fuerint. Spe
enim vacue tales se ante supernum iudicem
venire cōfidunt: quales se hominibus inno/
tuisse cognoscunt: secq; ipsos miseri nec inter
tormenta deprehendunt: & dum testimonium
false laudis aspiciunt: remedium vere cōfes/ B
sionis amittunt. Etiā vincti ducunt & non
clamāt: qz humane laudis importunitate su
perati: sanctos se miseri: & cū in peccatis mo
riunt putant. Quibus bene p ꝓphetam di/
cit. Redite preuaricatores ad cor: Si enim Esa. 46.
ad cor redirent: per exteriorꝝ attestatiōis se

verba nõ funderẽt. Nam quid vicinius nobis est cordenostro? Quid vicinius nobis ẽ ea re que intra nos est? Et tñ cuz p prauas cogitationes spargit: a nobis cor nostrũ lõgius euagat. Longe ergo ppheta ꝓuaricatorẽ mittit cũ eũ ad cor suũ redire cõpellit: qz quo se exterius fudit: eo ad se vnde possit redire vix inuenit. Quia vero simulatorũ mẽs p eo ꝙ ab vna eternitatis intentione diuidi tur: cogitationũ multipliciũ inũdatione vastatur: recte subiũgit. Morietur in tempestate anima eorũ. Quasi trãquille nanꝙ viuere debant: cũ de sanctitatis curarẽt laude gaudere. Sed tempestate subita eorũ anima morit: que humane laudis pessima tranquillitate letabat. Plerũꝙ subito inopinata tempestas omne qđ aer serenus blandit immutat: eo z periculũ vitari nõ potest: quo nec potuit ꝓuideri. Unde simulatores: q̃ vite sue custodiã negligunt in tempestate mori referunt. Hinc quippe eos turbo subitus interne ꝓcussionis eicit: quos arrogãtia externi fauoris extollit: z dũ amplectunt in laude: quod nõ sunt: repente inueniunt: in vltione quod sunt. ▼XXX

Pro.27 B Ene aũt p salomonẽ dicit: Quõ probat in cõflatorio argentũ: z fornace aurũ: sic pbat homo ore laudantis. Laus quippe sua iustos cruciat: iniquos exaltat. Sed iustos dũ cruciat purgat: iniquos dum letificat reprobos monstrat. Ist i enim sua laude pascũtur: qz auctoris sui gloriam nõ requirunt. Illi aũt qui auctoris gloriam querunt: sua laude cruciant: ne nõ sit intus quod foras dicit: ne si est etiã qđ dicit: ante dei oculos fauoribꝰ vacuet: ne hũana laus robur mentis emolliat eamꝙ in sui delectatione pternat: zque ad iumẽtum debet esse augendi operis: iam retributio sit laboris. Cuz vero sua ꝓconia in dei laudem tendere

Mat.5. sentiunt: ea etiã desiderabiliter amplectunt Scriptũ nanꝙ est. Uideãt opera vestra bona: z glorificent patrẽ vestrũ qui est i celis. Alia se ergo hominibꝰ faciunt: quotiẽs: in se aliquid quo deus cognoscat ostendunt: qz nõ studeant in se humanam laudẽ figere: sed

B querunt eam p se melius ad auctoris gloriã ptransire. Arrogantes aũt humanis laudibus molia corda pstituunt: q: suis amoribꝰ

2.Tbi.3. corrumpunt. De quibꝰ alias dicit. Erunt homines seipsos amantes. Apte vero hic et

Lex. de hac corruptiõe subiungit. ▼Et vita eorũ inter effeminatos: Si eñ viriliter viuerent: laus trãsitoria nulla eos corruptione vicaret. Unde electis ppheta psuadet dicens. Viriliter agite z cõfortet cor vestrum. Bi- Ps.26.
cens eñ viriliter agite: dum cõfortet cor vestrum illico subdidit: quasi sexum cordis muniri curauit. Luxurioſi quippe mens corrupit si rebus trãsitorijs delectat. Igit simulatorum vita inter effeminatos merit: quia laudis corrupta luxuria reperit. Trãslatiõe vero alia nõ habet vita eorũ inter effeminatos: sed vita eorum vulneretur ab angelis. Utrunꝙ tamẽ z si sermone discrepat: ratione cõcordat qz effeminatorũ vitã angeli vulnerant: dum nuncij veritatis eaz iaculis sancte ꝓdicationis impugnant. Quia igit ꝺ dãnatiõe reproborum quid agat audiuimus: z de ereptione humilium quid sequat audi- Lex.
amꝰ: Eripiet pauperẽ ꝺ angustia sua. Pauper de angustia sua eripit: cum vnusquisꝙ humilis de hac peregrinationis sue afflictione liberat. Nam z assiduis hic tribulationibus premit: vt ad requirendũ: vere consolationis gaudium ꝓuocet. Unde z sequitur. ▼Et reuelabit in tribulatione aurem eius. Lex.
Aurẽ in tribulatione reuelare est: auditum cordis verberũ plagis aperire. Cum eñ ꝓcepta despicimus pie districtione nobiscum agit: vt flagella teneamus. Aurẽ itaꝙ cordis tribulatio aperit: quam sepe huius mundi ꝓsperitas claudit. Per salomonẽ nanꝙ dicit: Auersio paruulorũ interficiet eos: et Pro.1. ꝓsperitas stultorũ perdet illos. Sequitur. Lex
Igit saluabit te de ore angustato latissime Omnis qui vite viam deserens in peccatorum tenebras se deiecit: semetipsum quasi in puteum vel foueã mersit. Si vero diutina p B
petratione etiã cõsuetudine iniquitatis oppримit: ne ad superioza iam possit exurgere quasi angusto ore putei coartat. Unde dauid ppheta sub specie peccantium exorat dicens. Nõ me demergat tempestas aque: ne Ps.68.
qꝙ absorbeat me pfundũ: neqꝙ vrgeat super me puteus os suum. Quem eñ mali operis iniquitas a bona stabilitate commouit: quasi tẽpestas aque rapuit. Sed si adhuc longa ꝓsuetudo nõ ꝓualuit: nõ demersit. Jam in puteum cecidit: qui hoc quod diuina lex ꝓhibet perpetrauit. Sed si adhuc longa consuetudo nõ deprimit: nequaqꝙ os suum puteus coangustauit. Tanto ergo facilꝰ egredit: quanto minore consuetudine coartatur Unde hieremias ppheta dum iudeam iniquitatibus lõga consuetudine obrutam fuisse cõspiceret in lamentis suis sub eiꝰ specie semetipsum deplorat dicens: Lapsa est in Tre.3.
lacum vita mea: et posuerunt lapidem super me. ▼XXXI

A In lacū quippe vita labit̄ cum labe iniquitatis inquinat̄. Lapis vero su/ pponit̄: cū etiam dura cōsuetudine mēs in peccato deuorat̄: vt ⁊ si velit exurge re vtcūq; nō possit: qr moles desup male cō suetudinis p̄mit. Sed qr diuine potētie sub/ iacet: ⁊ post angustiā praue cōsuetudinis ad bone actionis amplitudinē reuocare studet
Tex. idcirco dicit̄: Saluabit te de ore āgusto la/ tissime. Latissime quippe de ore angusto sal uat̄: qui ⁊ post iniquitatū iugū ad libertatē boni operis penitēdo reducit̄. Quedam nā/ q; quasi conclusioris angustia est: ab oppri mente mala cōsuetudine exurgere velle nec posse: iam quidem desideria ad supna tende re: sed adhuc actu in infimis remanere: p̄ire corde nec tamen sequi opere: atq; in semetip
B so contradictionē perpeti semetipsum. Cuz vero ita tendens anima manu gratie exaltā/ tis adiuuat̄: ab angusto ore ad latitudinem puenit: qr victis difficultatib⁹: opera bona pficit q̄ cōcupiscit. Dauid ppheta conclusio
Ps. 30. nē angustioris cōspexerat cū dicebat: Sal/ uam fecesti de necessitatib⁹ animā meam: nec cōclusisti me in man⁹ inimici. Latissime aūt
Ubi. s. saluatū se nouerat: cū subdidit dicēs. Statu isti in loco spacioso pedes meos. In spacio/ so quippe loco pedes stabiliti sunt: quando
C ⁊ ad cōgruentia bona tendimus: ⁊ nulla dif ficultate p̄pedimur. Quasi em̄ p latum locū quo volumns pegimus. qr nullis obiectis difficultatibus coangustamur. Sed hec he/ liu recte diceret: si beato iob ei⁹ sententia cō/ ueniret. Pro culpa em̄ flagellatū credidit ⁊ idcirco euz in os angustū cecidisse iudicauit. Quo em̄ validioribus vidit eū plagis affici: eo deterioribus credidit iniq̄tatib⁹ p̄grauari: pfecto nesciens q; flagella ei⁹ augmētū eēnt meriti nō pena peccati. Cū vero eū in os an gustū cecidisse fateat̄: adhuc quasi lati⁹ exe/ quit̄ in quanta iob pfunditate teneat̄ dicēs Nō habēti fundamētū subter se. ¶ XXXII
Tex. A O Mne peccatū fundamentū nō ha/ bet: qr nō ex ppria natura subsistit. Maluz quippe sine substantia est. Qd tn̄ vtcūq; sit nō in boni natura coalescit Igit̄ os angustū nullū subter se dicit̄ habe re fundamentū qr peccati inquinatio subsi/ stendi ius nō habet ppriū. Quia vero a fun do dicit̄ fundamētū: possum⁹ etiā fundamen tū pfundo positū nō incōuenienter accipe/ re: sicut auditus ab aure dicit̄: ⁊ tn̄ plerunq; ipsa auris auditus nomine designat̄. Cū er/ go diceret os angustū: explere pfundi vora ginem volens subdidit: ⁊ nō habenti funda mentū subter se. Quem em̄ rapit iniquitas: infernus absorbet. Infern⁹ vero recte fun duz nō habere credit̄: qr quisquis ab illo ra/ pitur in immenso pfundo deuorat̄. Immen sam nanq; eius explere latitudinem volens ppheta ait. Dilatauit infernus animā suam Esa. 5.
⁊ aperuit os suū absq; vllo termino. Sicut ergo sine termino dilatat⁹ dicit̄: q̄ ad se plu/ rimos trahit: ita sine fundo altus non incon grue credit̄: quia eos quos in se suscipit: q̄si in quadam abysso sue immēsitatis absorbet. B
Itaq; cū diceret: saluabit te de ore angusto latissime apte subiungit: ⁊ nō habentis fun/ damentū subter se. Ac si diceret. De ore an gusto saluabit: quod sub se fundū nō habet. Quia em̄ p peccatū tendit̄ ad infernum quē a peccato saluat d̄ ore angusto liberat. Quē vero de ore angusto eripit: ab inferni pfun/ do subducit. Quāuis etiā aliter intelligi po/ test. Nam sicut qui in puteuz mergit̄ putei fundo retinet̄: ita corruens: quasi in quodaz fundi loco cōsisteret anima si semel lapsa in aliqua se peccati mensura retineret. Sed cū peccato in quo labit̄ nō potest esse contenta dū quotidie ad deteriora deicit̄: quasi in pu teo quo cecidit: fundū nō inuenit quo figat̄. Esset em̄ fundus putei: si fuisset mensura pec Pro. 18.
cati. Unde bene alias dicit̄: Peccator cum venerit in pfundū malorum contemnit. Re dire nāq; dissimulat: qr misereri sibi posse de C
sperat. Sed cū desperando amplius peccat quasi puteo suo fundum subtrahit: ne vbi re tineri possit inueniat. Sequit̄. ¶ Requies Tex.
aūt mense tue: erit plena pinguedine. Req̄/ es mense est: refectio sacietatis interne. Que pinguedine plena dicit̄: qr interne volupta/ tis delectatione p̄parat̄. Hui⁹ mense epulas esuriebat ppheta cū diceret. Satiabor duz manifestabit̄ gloria tua. Huius mense pocu Ps. 41.
la sitiebat dicens: Sitiuit anima mea ad deū viuum: quando veniā ⁊ apparebo ante faci em dei? Heliu itaq; in beato iob temporalia verbera eternorū volēs retributione conso/ lari: qd̄ iure ei debebat̄ ex meritis: ex semet/ ipso quasi gratuito pmittit dicens: Requi/ es aūt mense tue erit plena pinguedine. Se/ Tex.
quit̄. ¶ Causa tua quasi impij iudicata est: causam iudiciūq; recipies: Bonorum causa iusticia est. Quorum causa quasi impij iudi/ cat̄ qr eorū hic iusticia paterno flagello fati/ gat̄: vt ad ampliorē vigilantiam: p̄ceptione nō solum mādatorū: sz etiā verberū pcussio/ one doceāt̄. Sed causaz iudiciūq; recipiūt: qr ex ea iusticia qua modo viuūt: tūc in cul/ mine iudiciarie potestatis euitescūt: vt tan-

to tũc potẽtius cũcta iudicẽt: quanto nũc in eis subtili⁹ cũcta iudicanᷓ. Hec heliu quasi noua spõdendo intulit: que beat⁹ iob semp credendo stabiliter tenuit. V/ XXXIII

A Habent pfecto hec ppria oẽs arrogantes vt ꝛ malũ mentientes exaggerent: ꝛ si qõ fortsitan bonũ dicunt hoc velut incognitũ pferãt. Uñ fit vt doctores se docere audeãt: qz videlicet se scire talia solos putãt. Cũ vero ad aliqua cõsolationis ẏba descẽdũt: statim vili⁹ se estimãt: ꝛ p increpationis tumide asperitatẽ quasi qõdã sibi ingeniũ reformãt: vt q̃ cõdescẽdisse blãdiẽtes visi sunt: exorta subito increpatione timeanᷓ. Uñ ꝛ mox. heliu subdidit dicẽs: V/ Nõ te ergo superet ira vt aliquẽ oppmas: nec mꝫtitudo locorũ inclinet te. Depone magnitudinẽ tuã absq; tribulatione: ꝛ oẽs robustos fortitudine: Ne ptrahas noctem: vt ascẽdant populi p eis: Caue ne declines ad iniquitatẽ. Hanc ei cepisti sequi post miseriam. In pleriscq; codicib⁹ donorũz: in paucis vero: ß antiquiorib⁹ locorũ muenim⁹. Sed qz expositione nõ indiget: si dicaᷓ: nec multitudo donorũ inclinet te: hoc magis exponi placuit: qõ cũ difficultate aliquantula videᷓ operiri. Hec aũt quãte elationis verba sint: ipse q̃ ea formauit tumor ostendit. Ex qz heliu arrogantiũ ꝛ beatũ iob tenere typũ diximus electorũ: si ea subtili⁹ discernim⁹: etiam nũc intra ecclesiã quõ arrogãtib⁹ cõgruant demõstram⁹. Sancti viri aliena opera: etiã parua miranᷓ: sua vero etiã magna despiciunt. At cõtra arrogãtes aliena etiam magna despiciũt: sua vel q̃ parua sunt ammiranᷓ et plerunq; de suis malis bona estimãt: de alienis autẽ bonis mala sentire nõ cessant. Nam ꝺ ppriã gloriã querũt: pniciose studẽt vt quicquid virtutis ab alijs agiᷓ: iniquitatis nota laceret: ꝛ bone pondus actionis ẏtunt in maculã criminis. Sepe eñ cũ videt ab ecclesia districte prauos corrigi: quasi querunt iniuste in disciplina ei⁹ nocẽtes affligi: et nitorẽ discipline ei⁹ cõmutãt appellatiõe nequitie. Unde heliu figurã arrogãtiũ seruãs beatũ iob quasi ammonẽs ait: Non te ergo superet ira vt aliquẽ opprimas. V/ XXXIIII

A Rrogantes eñ ire motũ deputant qu: cõd a sancta ecclesia agiᷓ cẽsure discipline. Et qz humane laudis appetitu benigni studẽt semp apparere nullos censent districtione seueritate corrigendos. Unde ꝛ a bonis rectorib⁹ sicut superi⁹ dictũ est opprimi estimãt: quos inuitos cernũt a vicijs coerceri. Auctore aũt dño quia in cũctis mũdi partib⁹ sancta ecclesia culmine religionis excreuit hãc ipam tẽporalẽ potẽtiã q̃ qui dẽ bene vtiᷓ obtretãdo in viciũ elationis inflectũt. Uñ heliu subiũgit dicẽs: V/ Nec multitudo locorũ inclinet te. Ac si eijdem sancte ecclesie humilitatẽ magis inter pspera cõseruanti arrogantiũ voce dicaᷓ: Quia vbiq; fidei reuerẽtia coleirs: caue vt eiusdẽ reuerentie fastibus extollaris. Quosdã quippe conspiciũt q̃ sub religionis obtentu vicio elationis intumescũt: ꝛ qõ in q̃busdã iure reprehendunt hoc iniuste ad crimẽ oĩm ptrahũt: neq; q̃ videlicet ppendẽtes q̃ sint in ea q̃ ꝛ despicientes nouerint perfecte tẽporalia regere: ꝛ amantes et eterna plenis desiderijs expectare dispẽsationem potestatis accepte pagere: et humilitatis insite ministerium custodire: vt nec humilitatis causa curas suscepti regiminis negligant: nec rursum occasione regiminis in eis humilitas intumescat. Et si q̃dam fortasse intra ipam sunt: q̃ nõ dei: sed sue glorie sub religionis ptextu deseruiũt: studet tñ eos aut si valet districte corrigere: aut si non valet equanimiter tolerare: ꝛ vel corrigẽde illos quasi fili⁹ amplectiᷓ: vel tolerãdo quasi ab hostib⁹ exercᷓ. Scit nãq; q̃ p eorũ superbiã lacerᷓ vita iustorũ. scit q̃ in ei⁹ crimẽ extendiᷓ quicquid taliũ prauitate peccaᷓ: ꝑ notã alieni criminis sustinere: tanto min⁹ metuit: quãto ꝛ caput suũ talia tolerasse cognoscit. De illo quippe scriptũ est: Et cũ iniq̃s deputat⁹ est. De illo rursum dr: Languores nostros ipse tulit: ꝛ dolores nostros ipe portauit. Errant ergo arrogãtes ꝛ estimatione prauorũ: vitã mordeãt innocentũ. Scit enim electorũ ecclesia ꝛ illorũ facta: ꝛ horũ verba tolerare: scit prauorũ mẽtes tolerãdo cõuertere: qz ꝛ si cõuerti neq̃uerint eor tñ ignominiam equanimiter suffert. Perpẽdit quippe qz duplex eius pmium pficit qõ ex eorũ meritis foras despiciᷓ: quorũ ꝛ intus vita laceraᷓ. Notandũ vero q̃ nõ ait nec multitudo locorũ vel donorũ extollat te: sed ait nec multitudo locorũ inclinet te. Omnis eñ q̃ temporaliter extolliᷓ: eoipso quo extollit inclinaᷓ: quia cũ se exteri⁹ erigit: intus cadit. Heliu itaq; casum cordis in elatione intuens ait Nec multitudo locor inclinet te Ac si voce arrogantiũ sancte ecclesie diceret. Caue ne si vniuersitatis veneratiõe extolleris: ab interna intentione curueris. Sequit V/ Depone magnitudinẽ tuã absq; tribulatiõe ꝛ omnes robustos fortitudine. Quos alios sancte ecclesie robustos accipim⁹: nisi eos q̃ ad vincẽdi mundi hui⁹ desideria: ꝛ ceptis sub

limib⁹ ⁊ cõsumatis pfectib⁹ qualescũ ⁊ Magnitudo itaq; eius in robustoꝝ suoꝝ vita consistit: qz tunc gloriosior reddit cum p defensione veritatis ad mortẽ vsq; ab electis illius constanti virtutẽ certat. Arrogantes igit viri subductis de hoc mundo apostolis subductis ad supna martyribus: qz fortasse doctiores valentiores q; ppositos abũde ee esse conspiciũt. quasi solos se remansisse itra ecclesiam suspicant. Unde dũ se pferunt: ei velut cõsulentes illudũt dicentes: Depone magnitudinẽ tuã absq; tribulatiõe: ⁊ oẽs robustos fortitudine. Ac si apertis exprobrationib⁹ dicãt. Nequaq; te magnitudinẽ habere cõfidas: q⁹ subductis priorib⁹ patrib⁹ tam nõ habes de quorum vita glorieris. Bicũt hec pfecto nescientes q⁹ oipotẽs deus ecclesiã suã digna sine amministratione nõ deserit. Nã cũ fortes ad pmium vocat: eoꝝ vice debiles ad certamina roborat: cũ illos sue sapiendo remunerat: istis laborum vires q̃s remuneret subministret. De quib⁹ eidẽ sancte ecclesie dicit. Ps.44. Pro patrib⁹ tuis nati sunt tibi filij cõstitues eos principes sup oẽm terrã. In virtutũ quippe antiquoꝝ patrũ hij q̃ postmodũ plati sunt subrogant: qz ⁊ cum annosa arbusta succidunt in eoꝝ robur tenera virgulta succrescũt. Sed arrogãtes viri cõualescere nõ credũt: quos infirmos alij q̃n nouerãt: ⁊ pmutatos venerari despiciũt q̃s despicabiles fuisse meminerũt.

℣ XXXV

Via vero in eo iustiores: paucos iniquos autem numerosiores aspiciũt sicut ⁊ in tritura frugũ maior est multitudo palearum: ita iustorum vitam ecclesiam quorum estimatione contemnũt. Uident pfecto q⁹ nõnulli rectores illius temporali potestate subnixi: eiusdem potestatis elatione pascunt. Uident q⁹ religionis reuerentiã quã huic mũdo patres moriendo seruauerũt: hij exultãdo in terrenis gaudijs metuũt: ⁊ ppẽdunt quidẽ q⁹ robusti sunt sed non fortitudine. Nã dũ tẽporali potestate fulciunt: quasi quadã debilitate roborant. Quanto eñ exterius fortes sunt: tãto a cunctis fortitudinis viribus intus inanescũt. Et idcirco ab arrogant⁹ ei dicit: Depone robustos fortitudine. Ac si aperte dicat: illi tibi veraciter robuste inheserant q̃ in te hoc q̃ docendo locuti sunt viuẽdo tenuerũt nũc vero hij quib⁹ psident visione robusti sunt nõ fortitudine: q⁹ honorabiles quidẽ se ostentare nõ desinũt: sed tanto imbecilliores: ⁊ cõtemptibiliores sunt: quãto honoris sui gloriã despiciũt veritate ptimescunt. Qũ arrogãtes quidez de pleriscq; veraciter sentiũt: sed eo in elationis viciũ corruũt: quo oẽs quos pesse cõspiciunt tales arbitrant. Necq; eñ debẽt pluri/ B mozũ malũ tendere in estimatione cunctozũ q⁹ ⁊ si iniqui sunt quos cognoscentes diiudicant: nonnulli tñ sancti sunt quos ignozant. Triture quippe tempus est: ⁊ adhuc grana sub paleis latẽt. Nullus ergo ex area fructũ expectabit: si hoc solũ in ea esse credit q̃ superficietenus videt. Igit q⁹ quos cernũt despicũt: ⁊ in antiquozũ patrũ ozdinibus hos quos nozunt subrogari cõtemnũt apte subiungit. Ne ptrahas noctẽ vt ascẽdant populi p eis. Ac si aperte arrogãtes dicãt. Ignozantie tue obscuritate non agas vt in loco fortiũ numerositatẽ subroges infirmozum. Populi quippe noie designãt: q̃ quasi vulgari cõsuetudine diditi: in cũctis que appetunt passim viuunt. Noctẽ vero ptrahere ẽ vt p robustis populi ascendant: si p negligẽtiã agit: vt doctozũ ⁊ fortium loca indocti ac debiles sortiant. Populi p robustis ascendũt: quando hij qui viuere inique didicerũt pastozum locũ pcipiũt. Quod recte quidem dici poterat si humiliter diceret. Arrogãtes eñ etiam cum bona ammonent superstitionis sue vicium exercent. Naz plus (sicut superius dictũ est) increpando ferire appetunt: q̃ cõsolando refouere. Unde mox subiungit. Nec declines ad iniquitatẽ: hãc eñ cepisti sequi post miseriaz. Hoc pfecto arrogantes ecclesie miserã vocãt: q⁹ despectam deo et⁹ multitudinẽ suspicant: ⁊ eo illam altiozi elatione contemnunt quo ⁊ despectã deo superditus suspicant. Hijs igit figurata expositione trãscursus: iam nũc inferẽda sunt q̃ moraliter sentiuntur: vt figura ecclesie cognita: quã expressaz generaliter credim⁹: audiam⁹ etiã quid ex his ẏbis in singulis specialiter colligamus. Ait itaq;

℣ XXXVI

Non te ergo superet ira vt aliquẽ opprimas. Omnis per quẽ necesse est aliena vicia corrigi: semetipm prius debet solerter intueri: ne dũ aliozũ culpas vt ciscit: ipse vlciscendi furore superet. Plerũq; eñ mentẽ sub obtentu iusticie ire immanitas vastat: ⁊ dum quasi seuit zelo rectitudinis: rabiem explet furoris: iusteq; facere estimat quicq̃d ira nequiter dicat. Unde ⁊ modũ sepe vlciscendi trãsgredit: qz mensura iusticie non frenatur. Dignũ quippe est: vt ẽi aliena corrigim⁹ prius nostra metiamur: vt prius mens a sua accensione deferueat: prius intra semetipam zeli sui impetũ trãquilla eq̃tate cõponat: ne si ad animaduertenda vicia

abrupto furore trahimur peccatũ corrigẽdo peccem⁹: ⁊ q̃ culpã diudicãdo insequ⁹mur: si immoderate feriẽdo sentiamus. Nõ aũt tã correctio delinquẽtis: sed magis oppõsio sequit: si in vltione ira vltra q̃z culpa meret extendit. In correptione quippe viciorũ subesse menti debet iracũdia: nõ pẽsse: vt executionẽ iustice nõ dominãdo pueniat: ꝑ famulando subsequat: ⁊ notũ iudiciũ possessa impleat: nõ pcurrat. Bene itaq; dr: non te ergo superet ira vt aliquẽ opprimas: q; videlicet sis q̃ corrigere nititr ira supat opprimit ante q̃z corrigat. Nã dũ plus q̃z debet accẽdit sub iuste vltionis obtẽtu: ad immanitatẽ crudelitatis effrenat. Quod plerunq; idcirco euenit: q; corda rectorũ minus amori: sunt solꝫ creatoris intenta. Naz dũ multa in hac vita appetũt: in innumeris cogitationib⁹ dispgũtur: ⁊ cũ subito subditorꝫ culpas reperiũt: digne cũ deo eas iudicare nequeunt: q; corda sua in curis trãsitorijs sparsa: ad discretiõis culmẽ colligere: repente nõ possunt. Cõmoti ergo tãto min⁹ ad vlciscẽda pctã: libã eq̃tatis inueniũt: quãto eã trãquillitatis: fuetẽpore nõ req̃runt. Vñ cũ heliu diceret non te superet ira vt aliquẽ opprimas: quatin⁹ eadem causas iniusticie: ⁊ ire superantis exprimeret: illico adiunxit. Nec multitudo locorꝫ inclinet te. In tot quippe locis inclinamur: i quot supuacuis curis extẽdimur. Naz sicut loc⁹ est corpus spaciũ corporale: ita loc⁹ ẽ mẽtis vnaquecq; intentio cogitationis q̃ dũ huc illucq; impellit: si delectatione aliqua cogitationis sue libenter occupat: velut in quodã loco ponit vt quiescat. Nã quotiẽs victi tedio a cognitione i cogitationẽ ducimur: q̃si fessa mente de loco ad locũ migram⁹. Tot itaq; loca culmẽ mẽtis inclinant: qđ suborte cogitationes vnitatẽ bone intẽtiõis dissipãt Recta etei mẽs staret si vni cui debuerat cogitationi semp inhereret. Recta mẽs staret: finõ se innumeris notib⁹ fluxa mutabilitate psterneret. Sed dum nũc ista ptractat: nũc ad alia labit: quasi p locorũ multitudinem a statu sue rectitudinis inclinat: ⁊ dũ p plura se tendit: ab vna cui adherere debuit intẽtione se deicit. Qui tñ mutabilitatis vsus exprime ꝑuaricatiõis vicio: iam quasi in naturaz venit. Nã cũ stare animꝰ in semet pso nititr a semetipso aliquo mõ etiã nesciẽdo diruat humanã nãq; aiam ab vnaquaq; re cui intẽdit fastidio impellente remouet. Sed dũ inconstanter cogitanda appetit ⁊ repẽte cogitata fastidit docet q; aliunde pendet: q̃ quoslibet posita nõ requiescit. Ad illũ quippe suspẽsa est a quo formata. Et q; ad deũ solũ appetẽdũ facta est: omne aũt qđ infra appetit min⁹ est: iure ei nõ sufficit qđ de⁹ nõ est. Hinc ẽ q; huc illucq; spargit: ⁊ ab vnaquaq; re: vt diximus fastidio impellente remouet. Delectationis videlicet auida: querit quo pauset vnuz vero quẽ sufficienter habere poterat. amisit. Vñ nũc p multa ducit: vt q; qualitatererũ nõ põt saltem varietate satiet.

Sancti aũt viri q; cauta se obseruatione custodiũt: ne ab intentione sua mutabiliter dissoluã tur: ⁊ q; idẽ esse appetũt ad cogitationẽ: qua dum diligũt se solerter astringũt. In cõtemplatione nãq; creatoris hoc accepturi sunt: vt vna semp mẽtis stabilitate pfruant. Nulla eos tũc mutabilitas dissipat: q; scz eorum cogitatio sibimetipsi semp indissimilis perseuerat. Hoc ergo cũ labore nũc conãtes imitant qđ post in munere gaudẽtes accipiũt. Cui se pphẽta immutabilitati virtute amoris astringerat cũ dicebat. Vnã petij a dño hãc requirã: vt inhabitem in domo dñi. Huic paulus vnitati intentiõe adheserat dicẽs: Vnũ qđ retro est oblit⁹: ad ea que ante sũt extent⁹: seq̃tus ad palmã supne vocatiõis christi. Nã si q̃d in eorũ corde humanit⁹ diffluit: mox lꝫ discussio seuera restringit: ⁊ cũ quasi puerili ter cogitatio labit: iuuenili mox cohertione refrenat. Vñ fit vt sparsam mẽtem cõtinuo colligãt: ⁊ in vna quãtũ ꝑualent cogitatiõe cõponãt. Quia igit stat⁹ mẽtis cogitationũ mutabilitate curuat: recte ab heliu dicitur Nec multitudo locorũ inclinet te. Sed sepe dũ viri iusti anim⁹ in ipsa intentionis sue arce cõsistit: dũ ab omni mutabilitatis se sparsione colligit: dũ quicq̃d in se supflue oborit pmittit: ipsa sue rectitudinis gloria tangit: ⁊ in tumore ppie psumptionis eleuat. Qui eñ magna agit: q̃uis de se humilia sentiat: scit tñ magna esse q̃ agit. Nã si magna esse nescit ea pculdubio minime custodit. Que dũ custodire negligit: aut in eis minime pficit aut ea fundit⁹ amittit. Dũ ergo bona nostra opera scire necesse est: vt custodiam⁹ ex ipsa eorꝫ scientia elationis aditꝰ pandit: ⁊ ad operantis cor culpe manꝰ admittit: qua vastante rapiat. Odira aũt dispensatione agit: vt conditor noster subleuatũ ꝑsperis animũ subita cõcutiente tẽptatione pmittat: quatin⁹ semetipsum i infirmitate veri⁹ videat: ⁊ ab eo quẽ de virtutib⁹ sumpserat: iaz seipso meliore elationis factũ descẽdat. Vñ ⁊ bene nũc subditur ✠ Repone magnitudinẽ me tuã absq; tribulatione: ⁊ oẽs robustos fortitudine. Ro-

busti quippe sunt motus cordis cū nulla ni/
si q̄ virtutis sunt sentiūt: Sed magnitudinē:
⁊ robustos motos deponimus: qñ pulsante
vicio cogimur pensare q̄d sum⁹. Robustos
motus deponim⁹: qñ iam nō de virtute tol/
limur: sed cū culpa cōscientie obruit: de ipsa
quā patimur infirmitate formidam⁹. Mul/
tū nāq; de se anim⁹ cōfidit: qñ sibi ad votum
vires suppetere cōspicit. Iam sibi fiduciam
sanctitatis arrogat: iam se idoneū etiam ad
cūcta virtutū culmina q̄ sola cogitatione cō
ceperit putat. Sed cū hūc tētatio subito ob/
orta trāsuerberat: eas que nate de virtutib⁹
fuerāt elatas cogitationes funditus turbat:
quasi securā quippe vrbē inopinatus ho/
stis ingredit: ⁊ repentino gladio supborum
ciuū colla feriunt: Nihil ergo tūc nisi conti/
nuus luct⁹ agit: dum capta vrbs anima ma
gnatorū suorū gloria cede interueniente va/
cuat. Unde nūc dicit: Depone magnitudi/
nē tuā absq; tribulatiōe: ⁊ oēs robustos fo/
titudine. Ac si apte diceret: Omne qđ intrin
secus de bona actione intumueras reprime:
⁊ cordis mot⁹ quos ex recto opere robustos
habueras depone: q⁹ iā in ipsa aduersitatis
tentatione consideras q̄ frustra p⁹ius de te
magna elatus estimabas. Que videlicet ma
gnitudo idcirco absq; tribulatione deponen
da dicit: q⁹ nimirū cū p tentationē humilita
tis pficit: pspera est ipsa aduersitas que mē
tem ab elatione custodit. ℣ XXXVIII

A Sed tū sine magna tribulatione non
agit cū tranquilla mēs irruente ten
tatione quasi repētino hoste turbat.
Ipsa nāq; tentationis aduersitas dū se menti
inserit quasdā in illa tenebras gignit: eam/
q; obscuritate sue amaritud'nis turbat que
apud se dudū virtutū dulcedine irradiante
Lex. claruerat. Unde ⁊ apte subiūgit ℣ Ne ptra
has noctem vt ascendāt populi p eis. Nox
quippe ptrahit cū suborta de tentatione tri
sticia consolatione cōcita nō finit. Nox ptra
hit quia merore animi cōfusis cogitat'onib⁹
elongat. Nā dum mēs posita in tentatione
cōfiderat q̄ a virtutis sue p⁹istina soliditate
repellit supductis mororibus quasi quibus
dā tenebris cecat: atq; ab omni luce gaudij
ei⁹ oculus claudit: dū solicita trepidat ne b
quod esse dudum ceperat funditus amittat.
Unde ⁊ bene d⁹: q⁹ in hac nocte p robustis
populi ascēdūt: q⁹ videlicet in hoc merore tē
B tat'onis p robustis motib⁹ indigne cogitati
ones ⁊ multiplices in corde p⁹siliunt. Nā dū
se in pturbatione cōspicit: iam pene amisisse
qđ fuerat: fluct⁹ in se innumeros tumultusq;
coaceruat: modo trāquillitatē suā: q⁹ pdidit
dolet: modo ne vsq; ad p⁹ava opera coruat
ptimescit: modo i quo culmine est ⁊ erat me/
minit: modo in quo vicior̄ pfundo p dele/
ctationē iaceat attēdit: modo ad resumēdas
vires se reparat: mō se eas posse resumere q̄
si victus iā fractusq; desperat. Cum ergo ad
sup⁹adictā mētē: tā multiplices cogitatiōes
pdeunt: hanc quasi in nocte populi resurgē
tes p̄munt. Quos nimirū populos nō p se:
sed p d'uine ptectionis auxiliū ppheta subi/
igere se posse se p̄sumpserat cū dicebat. Pro
tector meus: ⁊ in ipso speraui subiciens po/
pulos sub me. Sanctis quippe mentib⁹ po/
puli subigunt: cū ab eis p districte seueritā/
tis p̄sentiā cogitationes stulte desiliunt: vt
nō p abrupta fantasinatū rapiant: sed ratio/
ni subd'te a corde humilit cōquiescāt. Quia
ergo posit⁹ in tentatione animus q̄ nō se in p⁹/
speris maiora p̄sumebat: tumultus spei des/
perationisq; tolerat: recte nūc dicit: ne pro/
trahas noctē vt ascēdāt populi p eis. Aclī
aperte diceret. In tentatione deprehensus
citi⁹ tenebras merorīs incide: ne q̄ in trāquil
litate de te alta senseras in pturbatione quo
q; deteri⁹ cogitationū te caligine cōfundas
Nō recte Heliu diceret: si tū cui diceret scil/
ret. Nā hec beato Iob tāto min⁹ congruunt
quāto ab illo oia alti⁹ sciunt. Quia vero vt
sepe d'x'mus arrogātes p̄sumūt docere q̄s
nō debent: vsq; ad contumelios'a increpatio
num verba dilabunt. Unde ⁊ subdit ℣ Ca
ue ne declines ad iniquitatē hanc eā cepisti
seq̄ post m'seriā: iniquitatē post miseriam se/
quit qui post mala que p correctiōe sustinet
feruenti corde impatiētie se facibus inflāmat
Quod beatū Iob ppetrasse Heliu credidit
q⁹ eū intra flagella positū liberis effari voci/
bus audiuit: videlicet nesciens q⁹ omne qđ
dixit: nō hoc de iniquitate impacientie: s̄ de
virtute veritatis ptulit: quia ab interniudi
cis sententia: nec cū se iustificare errauit.

Sed considerandū valde ℣ XXXIX
est quomodo cū diceret: ne declines
ad iniquitatem: de eadem iniquita/
te ptinus subdidit: hāc eā cepisti sequi post
miseriā. Quid est hoc: q⁹ dū ad eam declina
re vetat: de ptinus quasi ad quā declinatus
iam fuerit damnat: nisi q⁹ arrogātes viri p⁹/
videri sud'ces q̄ cōsolatores volunt. Un
⁊ nōnūq; ea districtis sententijs feriūt: q⁹ na
ta in corde suspicāt: ⁊ p⁹ius q̄ certa sit culpa
delinquentiū p⁹ferē inuectio districta verbo
rū: ⁊ ante p sententiā pcutit q̄ pdeat qđ fe/
riat. Quāuis ⁊ iusti viri plerūq; p⁹auis ⁊oc

cultis cogitationib⁹ obuiant arguẽdo: ꝑ cuz
ꝑ easdem cogitationes aliqua q̃ pereũt ope/
ra demõstrant: plerũq; ab auditorũ suorum
cordibus ea vic'a q̃ nec dũ plata sunt manu
correctionis eradicãt: sed iã illa subsequi cõ/
spiciũt ex alijs q̃ pcedũt. Sicut eñ corpales
medici quasdã egritudines iã veniſſe inue/
niũt quasdaz vero ne vt veniãt medent: ita
doctores sancti aliqñ inuenta vulnera saluti
B restituũt: aliqñ vero agũt in mẽtib⁹ ne vulne
rent. In quib⁹ hoc solerter intuendũ est: qz
sicut certa plerũq; cũ asperitate redarguũt:
ita incertis vitijs: z cũ trãquillitate cõtradi/
cunt certa ferientes increpãt: incerta ꝓmuni
entes deuitant. Quã qz arrogantes viri dis/
cretionis regulã nesciũt: sentẽtiarũ suarũ ia/
culis: sicut nota: sic incognita: sicut certa: sic
etiã incerta cõfigũt. Uñ nũc ab heliu dicit:
caue ne declines ad iniquitatẽ: hãc eñ cepi/
sti seq̃ post miseriã. Quia vero ea q̃ subnexa
sũt lõgioriallegatione ꝓtrahũt istũ libellus
hoc fine ꝓstrigim⁹: ne imoderati⁹ extẽdam⁹.

Sancti gregorij Liber XXVII

Capitulũ I

A Quis de magnis dictis arrogãtiũ su/
mere sciẽtiã nitit ꝓuidere so
lerter debet ne hoc qđ eorũ
sciẽtiaz altũ tumet imitet ne
cũ virtutũ floze mozũ vicia colligat: z in eo
qđ loquẽdi noticiã assequit: viuendi se impe
ritia trãffigat: hos nãq; cũ fortia dicere audi
mus: sed tñ de dictis fortib⁹ tumere cõspici/
mus: quasi doctrine ortum ingressi: ꝺ spinis
rosas attingim⁹. Discreta ergo nobis solici/
tudine opus ẽ: z carpere qđ redolet: z caue/
re qđ pungit: ne si fortasse improuide dicto/
rũ flos legit incauta legẽtis man⁹ mozũ spi/
na laceret. Heliu itaq; doct⁹ z arrogans: p
fert aliqñ qđ redoleat: aliqñ qđ pungat. Sic
igit sumendũ est de ei⁹ doctrina qđ frãglat:
vt tñ solicite cauẽdũ sit ꝺ elatione qđ vulne/
rat. Qui multa q̃dẽ superi⁹ moraliter intulit
sed in verbis sequẽtibus ad sola se ꝓphetie
archana sustulit: ima ei iam moztalitatis de/
serit: z ad ꝓphetie summa cõscẽdit. Nec mi/
randũ q; vir arrogãs impleri ꝓphetico spiri
tu potuit: cũ Saul etiã in numero ꝓphetaz
fuit. Sed hoc de saule cur dicim⁹: cũ ex visi/
one angeli accepisse verba rõnabilia z asinã
B nouerim⁹. Sed sicut irrõnale animal rõnis
verba edidit: nec tñ ad ꝓmutationez nature
rõnalis accessit: ita sepe quilibet indignus sã
cta verba ꝓ ꝓphetię spiritum accipit: sed tñ
ad ꝓmerendã sanctitatis gloriã nõ ptingit:
vt z supza se loquẽdo emineat: z infra se vi/
uendo torpescat. Unde nũc heliu redempto
ris nostri aduentũ humilẽ nõ humilis cõspi
cit: z eũ ꝓphetãdo ꝑdicat: quẽ elatis moztib⁹
impugnat dicens. Ecce de⁹ excelsus in for Tex.
titudine sua z nullus ei similis in legislatozi/
bus. Ac si aperte dicat: qui humilis videbit
in infirmitate: excelsus manet in fortitudine.
paulo hoc etiam attestante qui ait: Quia z si 2.Cor.13.
crucifixus est ex infirmitate: sed viuit ex vir/
tute dei. De quo recte subiũgit: nullus ei si
mils in legislatorib⁹. Legislator Moyses.
Legislator Josue legislatores etiã ꝓphete:
legislatores cũctos dicere possim⁹ quos ex
lege ammonuisse recta populũ scim⁹. Ex hu
ic mediatozi in legislatozibus similis nullus C
est: qz isti gratuito vocati ex peccatis ad in/
nocentiam redeũt: z ab hijs que intra semet
ipsos experti sunt ꝑdicãdo alios reducunt.
Redẽptor aũt noster homo sine peccato est
filius sine adoptione: nec ꝓpetrauit vnquaz
qđ redarguit: z sic mundo ex humanitate lo
quit: vt tamen eidem mundo ante secula ex
diuinitate dominet. Hunc mediatorẽ dei et
hominũ quidã legislatoribus similem fuisse
crediderũt. Nam requirenti quẽ dicunt ho/
mines esse filiũ hominis. Responderunt di/ Mat.16.
scipuli dicentes: Alij Johannem baptistaz
alij Helyam: alij Hieremiam: aut vnum ex
ꝓphetis. Sed nimiz Petrus quã excelsus
in fortitudine esset apparuit: cum eũ veraci/
ter intuens a legislatozum equalitate discre/
uit dicens. Tu es christus filius dei viui. Un
de recte de illo sponsa in canticis cãticorũ di
cit. In lectulo meo per noctes quesiui quez Can.5.
diligit anima mea: quesiui illũ z nõ inueni.
Et paulo post. Inueuerũt me vigiles q̃ cu/
stodiunt ciuitatem. De quibus rursum dicit
Uulnerauerunt me tulerunt pallium meũ.
Quos iterũ percunctat dicens: Nũ quẽ di/ B
ligit anima mea vidistis? Paululum cum ꝓ
transissem eos inueni quẽ diligit anima mea
Dilectus nãq; per noctes in lectulo querit:
quia intra secreta cordis cubilia in tribula/
tione spiritus desideratur. Quem tamẽ que
rens sponsa non inuenit: quia electa queq;
anima iam quidem amoris eius facibus fla/
grat: sed adhuc quesiti negat species: vt mẽ
tis desiderio crescat: z quasi in siti aqua sub
trahit: vt eiusdẽ sitis estus augeatur: z quo
hanc diutius sitiens desiderat: eo quãdoq;
cum inuenerit auidius sumat. Sed hãc que
rentem vigiles inueniunt: eamq; vulnerant
z eius pallium tollũt: quia vnamquãq; ani/

mam redemptoris sui iam speciem requirentẽ cum soliciti doctores inueniunt: hanc p p̃dicationis verbum celestis amoris spiculis vulnerãt: ⁊ si qd ei adhuc de vetusta cõuersatione tegmen mest subtrahunt: vt quo exuta ab huius mundi onere reddit: eo is qui querit ab illa citius inueniat. Bene autem subdit. Paululũ cuz ptransissem eos inueni quẽ diligit anima mea: quia visionis eius mẽs auida: nisi pphetarũ estimationez: nisi patriarcharum celsitudinẽ: nisi cunctorũ hominum mensuram trãscenderet: supra eum qui est extra hoies non inueniret. Transire ergo est vigiles: etiam eos quos mirat anima in eius cõparatiõe postponere. Et tunc is qui querebat cernit: si homo quidez. sed tamẽ extra mensuras hominũ credat. Unde bene nũc dicit: Nullus ei similis in legislatoribus. Sed is videlicet per infirmitatez carnis nostris obtutibus apparens: dũ alios reprobat: alios vocat: mira iudicia exhibuit que a nobis ⁊ cogitare possint: ⁊ comp̃hẽdi nõ possint. Ait nanqz In iudiciuz ego i hunc mundum veni: vt qui nõ vident videant: ⁊ qui vident ceci fiant. Et rursum. Confiteor tibi domine pater celi ⁊ terre: quia abscondisti hec a sapientib⁹ ⁊ prudentib⁹: ⁊ revelasti ea paruulis. In quibus nimirũ iudicijs iudea repellit: gentilitas aggregat. Nõ videlicet factum mirari possumus: sed pscrutari nullatenus valem⁹. Unde ⁊ bene nunc ab Heliu subdit. Quis poterit scrutari vias eius: aut quis audet ei dicere operat⁹ es iniquitatem? Ac si dicat. Cuius pscrutari actio non potest: quo pacto reprehendi potest? Nemo eñ bene iudicat qd ignorat. Tanto ergo debemus sub eius iudicijs silendo quiescere: quanto ⁊ rationem iudiciorũ illius cernimus nos nõ videre. Uñ ⁊ bene subditur.

Ecc. 8

Memento qd ignoras opus eius de quo cecinerunt viri. In scriptura sacra aliquãdo viri angeli: aliquãdo aũt perfecte vite hoies memorant. Naz quia aliquãdo vir angelus dicit: Daniel ppheta testat dicens: Ecce vir gabriel. Rursum quia virorum nomine perfecte vite homines exprimunt in puerbijs sapientia loquitur dicẽs: O viri ad vos clamito De domino igit viri canunt cũ eius nobis potentiam vel supni spũs vel pfecti quiqz doctores innotescũt. Sed tñ opus ei⁹ ignorat: qz nimirũ iudicia illi⁹ ipsi etiã q̃ hũc p̃dicãt impenetrata venerant. Et sciunt ergo quẽ p̃dicant: ⁊ tñ ei⁹ opa ignorãt: qz cognoscũt p gratiã eũ a quo facti sunt: sed ei⁹ iudicia cõp̃hendere nequeũt que ab illo etiã sup ipos fiunt. Nõ eñ oipotens deus pspicue in sua actione non cernit: psalmista testat dicens: Qui posuit tenebras latibulum suũ. Et rursuz Judicia tua abyssus multa: atqz iterum Abyssus sicut palliuz amictus eius. Unde bene etiã p salomonez dicit: Sicut ignoras que sit via spũs: ⁊ qua ratione conpingant ossa in ventre pregnantis: sic nescis opa dei: q̃ fabricator est omniũ. Ut eñ vnũ emultis loquar: duo ad hanc lucẽ paruuli veniunt: sed vn̄ dat vt ad redemptionez p baptisma redeat: alter ante subtrahit: q̃ hũc regenerãs vnda pfundat. Et sepe fidelium fili⁹ sine fide rapit. Sepe infideliũ cõcesso fidei sacramento renouat. Sed fortasse aliqs dicat: p hunc deus acturũ praue etiã post baptisma nouerat: ⁊ idcirco eũ ad baptismatis gratiã nõ pducat. Quod si ita est peccata quorũdã pculdubio priusqz sint ppetrata puniunt. Et qs ita recte sentiẽs dixerit: qz omnipotẽs de⁹ alios ppetratis facinorib⁹ liberat: ⁊ hec in alijs ⁊ iam nõ ppetrata ꝺdemnat. Occulta itaqz sunt ei⁹ iudicia ⁊ quanta obscuritate nequeũt ꝺspici: tãta debẽt humilitate venerari. Dicat ergo. Memẽto q ignores opus ei⁹ de quo cecinerũt viri. Ac si apte diceret: De quo fortes quiqz locuti sunt ei⁹ opa tue mentis oculis abscõdunt: qz mẽsurã tue notitie eoipso quo humanitate circũscriberis transeunt. Sequit. Omnes hoies videt eũ ⁊ vnusquisqz intuet pcul. Dis homo eo ipso quo rõnalis est cõditus: debet ex ratione colligere eũ q̃ se cõdidit deũ esse. Quez nimirũ iã videre est: dñationẽ illi⁹ ratiocinando cõspicere. Cũ vero dictum sit: oẽs hoies videt eũ recte subiungit: vnusquisqz intuet pcul. Procul quippe eum intueri est: iã nõ illũ p speciẽ cernere: sed adhuc ex sola opez suorũ ammiratione pẽsare. Procul illuz hic etiã electi cõspiciũt: qz nec dũ claritatẽ illius p acumẽ intime visionis apphendũt. Cui et si iã p amorẽ iuxta sunt adhuc: tñ ab illo terrene inhabitationis pondere disiungunt: ⁊ q̃uis ei bene viuendi inhereant: a cõtemplationis ei⁹ specie longe se esse suspirant. Quẽ nimirũ reprobi etiã cũ in iudicio venientem viderit pcul intuent: qz nõ eũ in diuinitatis forma: sed in sola qua ⁊ cõphendi potuit humanitate conspiciũt: qz videlicet eorum oculos reducta tunc ad memoriã sua male gesta reuerberãt: ⁊ dũ ei⁹ humanitatẽ videt: cui⁹ diuinitatis claritatẽ nõ videt miromõ ab ei⁹ visione quẽ ꝺspiciũt lõge fiunt.

Sed cũ dicit memẽto q ignores op⁹

eius:ac deinde subiũgit. Oēs hoies vident eũ:quē sicut dixim⁹ videre est trāscendētem cia eius essentiaz ex ratione colligere: valde mirandũ:ē q ꝛ ipm cernim⁹:ꝛ ei⁹ op⁹ ignoramus. Dubij quippe de eius essentia nō sumus:ꝛ tamē in ei⁹ iudicijs incerti remanem⁹ Patet nobis qđ sumnũ est:absc̃dit quod minimum. Oculus quippe sunt eius opera quã: ipse ꝛ agētem cernimus: sed in actione caligamus:qz videlicet cur quid fiat incertũ est:sed quis sit qui hec incerta faciat incertũ nō est. Dicat ergo memento q ignores op⁹ eius de quo cecinerũt viri:omnes homines vident eũ. vnusquisq intuet pcul:qz eũ cuius iudicia minime cōprehendimus esse perrationē videmus:quē tanto adhuc pcul cernimus quāto ab eius fortitudine nubilo infirmitatis nostre separamur. Sequit. Ecce deus magnus vincens scientiã nostram. Superius dixerat ecce deus excelsus: nunc iterum dicit ecce deus magn⁹. Quid est qđ de deo loquens:ecce dicit ꝛ ecce repetit:nisi q ecce dicim⁹ de ea re quã in p̃senti monstramus:ꝛ qz deus vbiq p̃sens est:cum de illo: ecce dicit etiam non videntibus ad esse memorat. Bene aũt eũ vincere scientiã nostrã narrat quez videri ab hoibus dixerat. quia ꝛ sic ex ratione cōspicit: vt magnitudo tamē illi⁹ nulla nostri sensus subtilitate penetret. Quicqđ nanq de claritate eius magnitudinis scimus infra ipsum est:ꝛ tanto ab ei⁹ scientia longe repellimur:quanto ei⁹ potentiã nos comphendisse suspicamur. Nam cũis mens nostra in altũ rapiat:eius tamen magnitudinis immensitate trāscendit. Cui⁹tũc aliquid quasi ex parte cognoscim⁹ quãdo eũ nos digne cognoscere non posse sentimus. Sequitur. Numerus annorum eius inestimabilis. Dicere vtcũq eternitatē volut:ꝛ ipsam eternitatis longitudinē annos vocauit. Cum em̃ breuitatē temporis dilatare volum⁹:momēta p horas:horas p dies:dies per menses:menses autē p annos extendimus. Quia ergo p amplũ quiddam dicere voluit:sed quid diceret latius nō inuenit: ideo annos sine estimatiõe numeri multiplicauit dicens:numerus annorum eius inestimabilis:vt dũ ea que apud se sunt plixa multiplicate eternitatis longitudinē se metiri nō posse infirmitas humana cognoscat. Tende itaq oculũ in eternitatē vt videas deuz vel quãdo est a principio: vel quousq ꝛ nusq finis superior qz esse nō incipit:nusq finis inferior:qz esse non desinit. Intra ipm omnia coangustant:ipse vero circa omnia sine spacio extendit:sine loco dilatat. Ecce cuncta q facta sunt:ea ipsa circũscriptione qua creata sunt superior ꝛ inferior fine cingũt. Lege em̃ sua:qz dũ esse incipiunt:festinant nō esse. Sed quedã mirabiliter acceperũt: vt cũis ea finis supior inchoat:finis tamē inferior nō stringat:ꝛ licet esse incipiant esse imperpetuum nō desistant:horũ vero eternitas idcirco summe est eternitati dissimilis:qz eterna esse ceperũt. Cũ ad extrema pspicim⁹:horum finem qui omnino deest nō cōphendimus eorum tamē initia cernim⁹ cũ mentē retro reuocamus:ꝛ dũ in eis infra supraq animũ ducimus:nō capimus omnino quousq sunt:sed videm⁹ ex quo. Deus aũt quia quasi quiddam in eo p eternitatē longum est qđ nec initio orit:nec fine termiat:nec ex quo insemet ipso recipit:nec quousq dicat:ergo numer⁹ annorum ei⁹ inestimabilis. Per hoc ergo q annorũ illius numerus dicit:diutinũ ei⁹ esse ostendit. Per hoc vero q inestimabilis memorat hocipsum esse infinitum ꝛ incōphēsibile demonstrat. Sed qz humanis mentib⁹ innotescat agnouim⁹ dũ oēs hoies vidēt eũ ꝛ qz ei⁹ magnitudinē ammirant cernim⁹ dũ annorũ eius numer⁹ inestimabilis habet:restat iam vt etiam qđ agat audiamus Sequit. Qui aufert stillas pluuie:et effundit imbres ad instar gurgitum Duo in hac vita sunt genera iusto:rũ: vnũ videlicet bñ viuētiũ: sed nulla docētiũ:aliud vero recte viuētiũ ꝛ eadē recta docentiuz:sicut ꝛ in celi facie alie stelle pdeunt quas nulle pluuie subsequunt: alie pdeunt que arētem terrã magnis imbrib⁹ infundũt Igit quotiēs in sancta ecclesia recte qdã viuũt:ꝑ tñ p̃dicare eandē rectitudinem nesciũt stelle qdez sunt:sed in siccitate aeris nate: qz p exēplũ bñ viuēdi lucere ceteris p̃nt: sed p p̃dicationis verbũ pluere nequeũt. Luz vero in ea quidã ꝛ recte viuunt:ꝛ alijs eadē rectitudinē verbis p̃dicationis influunt:quasi ad pferēdas pluuias in celũ stelle pducũtur: que sic vite sue meritis luceant: vt etiaz sermone p̃dicationis pluant. An non in hoc celo astrum pluuie. Moyses extitit qui cuz de supernis emicuit corda peccantiũ: quasi arentem inferi⁹ terram sancte exhortationis pluuiã ad vbertatem germinis infudit ? An nō esaias astrum pluuie ostensus:est qui in eo q lucē veritatis preuidēs tenuit siccitatē infidelium pphetando annuncians rigauit An nō Hieremias ꝛ pphete ceteri velut in celo positi astra pluuie fuerunt:qui in predicatiõis culmine erecti: dum prauitatem pec

cantiũ libere increpare ausi sunt: quasi verbozũ guttis obcecationis humane puluerẽ rigãdo p̃esserint. Quozũ videlicet aias ab hac cozruptibili carne susceptas: qz ex p̃senti vita superna iudicia auferũt quasi a celi facie stelle pluuie subtrahũt: z ad ocultũ astra redeũ: dũ pactis suis cursib⁹ sanctozũ anime in thesauris dispositionis intime recondun/tur. Sed qz terra areasceret: si subductis stellis pluuie superna funditus fluenta cessarẽt recte dicit: Qui aufert stellas pluuie: z effundit imbres ad instar gurgitũ. Nã cũ ppheta⁹ abstulit eozũ vice dñs apostolos misit: q̃ in similitudine gurgitũ pluerent: postq̃ subductis antiquis patribus exteriora legis p̃dicamenta tacuissent. Stellas ergo pluuie abscõdit: z ad instar gurgitũ imbres fudit. qz duz p̃dicatozes ad legis secreta: z intima retulit p dicta sequentiuz vberioz vis p̃dicationis emanauit.

V

A Dp Ossunt quoq; p stellas pluuie sãcti apostoli designari: de quibus iudee
Jere. 4. reprobate p hieremiã dicit: Prohibite sunt stille pluuiaz: z serotin⁹ imber nõ fuit. Stellas ergo pluuie dñs abstraxit atq; ad instar gurgitũ imbres fudit: qz cũ de iudea p̃dicantes apostolos abstulit: doctrine noue gratia mũdũ rigauit. Nõ vtrũq; factũ in eccl̃ia põt nõ incõueniẽter intelligi: qz cũ solutis corporib⁹ ad secretos supnozũ sinũ apostolozum aias retulit: q̃si a celi facie stellas pluuie abscõdit. Sed ablatis stellis pluuie i moze gurgitũ imbres dedit: qz z iã reductis ad supna aplis: p expositozũ sequẽtiũ linguas diuine fluenta sciente diu abscondita: largiozi effusione patefecit. Nã qõ illi sub breuitatate hocuti sunt: hoc exponẽdo isti multipliciter au
B xerũt. Vñ z nõ immerito ipsa expositoz p̃dicatio gurgitib⁹ cõparat: qz dũ multozũ p̃cedẽtiũ dicta colligũt: ipi in eo qõ astruũt p fundius dilatant. Nã dũ testimonia testimonijs cõiũgunt: quasi ex guttis gurgites faciunt. Quozũ vbis dũ quotidie gẽtilitas doceat: qz peccatozũ mẽs celestẽ sciẽtiã accipit: quasi stãs in terra aq̃ gurgites ostendit. Dz nequaq̃ se eisdẽ apostolis expositozes in scientia p̃ferãt: cũ exponendo latius loquunt. Meminisse quippe incessanter debẽt p qs eiusdẽ sciẽtie iuẽtiões acceperũt. Vñ z apte subiũgit: Qui õ nubib⁹ fluũt: hi q̃ppe õ nubib⁹ gurgites fluũt: qz si ex sãctis apostolis
C vis intelligẽtie nõ iciperet: nequaq̃ p doctrẽ oza largioz manaret. In scriptura ei sacra aliq̃n p nubes mobiles quicq̃ homies: aliq̃n pphete: aliquãdo aũt apostoli designãtur

Eccs. 18

per nubes quippe mobilitas humane mẽtis exprimit sicut salomõ ait: Qui ventũ observat nõ seminat: z qui cõsiderat nubes nũq̃ metit. Actũ pculdubio immũdũ spirituz nubes vero subiectos ei hoies appellat: qs totiẽs huc illucq̃ ipellit z reuocat: quotiens tẽptationes eius i eorum coz dib⁹ suggestionum flatibus alternat. Qui igitur ventũ observat nõ seminat: quia qui tentationes venturas metuit: coz ad bona opa nõ ꝓpõit. Et qui considerat nubes nõ metit: quia is q̃ aũ humane mutabilitatis terrozez trepidat mercedis ek̃ne retributõe se priuat. Per nubes ꝓphete figurãtur: sicut per palmistã dicit: Tenebrosa aqua i nubib⁹ aeris idest occulta scientia in ꝓphetis.

V VI A

Ps. 77.

Dp Er nubes quoq; apostoli designãt sicut p esaiã dicit: Mandabo nubibus ne pluãt sup eã imbrẽ. Ipsi igit stelle: qz vite meritis lucẽt: ipi nubes qz aretem nostri pectozis terrã celestis intelligẽtie fluentis rigãt. Si eñ nubes nõ essent nequaq̃ eos intuẽs ppheta. dixisset. Qui sũt isti q̃ vt nubes volãt? Imbres atq; gurgites õ nubib⁹ fluunt: qz pfunde p̃dicatiões sequẽtiũ intelligentie originẽ a sanctis apostolis accerũt De q̃bus adhuc nubib⁹ apte subiũgitur: Que ptexerũt cũcta desup. Nubes cũ desup aerẽ ptexunt si in celo oculos attollimus nõ celum: sed ipas intuemur nec visus noster ethereas plagas penetrat: qz ei illas ipa sua infirmitas occultat: z tũ õ celo sol rutilat pri⁹ interfuso aere pascit: vt post in celo solis radios cõtemplet. Quia g̃ carnales hoies sum⁹: cũ superna appetere nitimur: q̃si in celũ oculos leuam⁹: z velut in celo aciẽ intendim⁹: qz presti vsu rerum cozporalium docere spiritualia conamur. Dz qz trãsire intellectus noster ad diuina nõ sinit: nisi prius p sanctozũ p̃cedentiũ exẽpla formet: quasi iã celũ noster oculus suspicit: sed nubes videt qz cõphendere ea q̃ dei sunt appetit. sed vix mirari ea que hominib⁹ collata sũt põt. Vnde z alias dicit. Illumiãs tu mirabiliter a mõtib⁹ eternis. Quia eñ orientẽ solem cõtẽplari nõ valet: irradiatos mõtes aspicit z qu asi sol oriz⁹ sit deph̃endit. Ex eternis ergo mõtib⁹ nos de⁹ illuminat: qz p ammiratã vitam patrum p̃cedentium radio nos suecaritatis illustrat. Ecce in studio deuotiõis dñice: z caritatis accendimur: sed in hac deuotione atq; charitate melius harum nubiũ cõtemplatiõe formamur. Quid eñ deuotio petro? Quid charius iohanne? Ille p deuotionẽ fluida mar; dorsa calcare nõ timuit iste

per amorẽ in ipso auctoris nostri pectore re/
quieuit: ⁊ ꝗa ad corporalis cene refectionẽ ve
nerat: spiritu/ le pabulum de sinu redempto
ris sumpsit. VII

Sed qz signari p nubes etiam pphe
tas diximus necesse est: vt adhuc ad
med̃ superiorũ patrũ exẽpla deducamus:
ecce cũ p̃ceptis celestib⁹ subdi p obedientiã
cupim⁹ cõsideratis antiquorũ patrum vesti
gijs iuuamur. Quid eñ abraã obedientius:
ꝗ ad vnã vocẽ dominicã: cognatos ac patri
am deserit: ⁊ p adipiscenda eterna heredita
te ipm ferire nõ trepidat: quẽ senex iam ⁊ pe
ne moriturus acceperat heredẽ. Cũ patiẽtie
virtutem appẽhendere conamur: p̃cedẽtiuz
exẽpla ꝓspicim⁹. Quid eñ ysaac patienti⁹ ꝗ
ligna portat: de holocausto interrogat: atq;
post paululũ ligat: ⁊ non loquit: are suppo/
nit ⁊ non reluctat? Quid ergo isto viro dici
patient⁹ põt: ꝗ quasi ad solaciũ ducit ac re/
quirit: ad feriendũ ligat ⁊ cõticescit: ⁊ obla/
turus holocaustũ interrogat offerendus in
holocaustã tacet. Cũ accingi ad laborũ tole
rantiã nitimur exemplis p̃cedentibus infor
mamur. Quid eñ iacob laboriosius ꝗ apud
labã tã lõgo tẽpore ppinquus iure cognati/
onis opera exercuit seruitutis ⁊ vice obsecu
tus est famuli vt p frueretur p̃mijs heredis
Tum arcẽ cõtinẽtie ⁊ castitatis ascẽdere ni/
timur: exẽplis p̃cedẽtiũ subleuamur. Quid
eñ ioseph casti⁹: ꝗ ad desideriũ petulãtis do
mine iugo luxurie premi nõ potuit etiã capti
uus? Et quidẽ hominib⁹ extitit seruus: sed
cõtra dominantẽ nequiciã ⁊ in seruitio liber
fuit. Cuz mãsuetudine repleri concupiscim⁹
p̃cedent̃ exemplis adiuuamur. Quid enim
moyse mansuetius: qui cõmissi sibi populi se
ditionẽ tolerat: ⁊ tñ irascentẽ dñm p eisdem
suis psecutoribus rogat: secq; p illis diuino
furori obijcit: qz in sancto ei⁹ pectore etiaz ex
persecutione caritas ignescit. Cum cõtra ad
uersa mũdi firmare mentez per constantiam
nitimur: p̃cedentium consideratione fulci/
mur. Quid eñ iosue constantius: qui ad ex/
plorandã gentiũ qualitatẽ missus: nec pceri
tatis magnitudinẽ: nec numerositatis multi
tudinẽ expauit. Unde ⁊ easdem gentes ꝗs
explorando nõ timuit: etiam pliando pstra/
uit. Cum benignitas culmẽ appẽhendere co/
namur p̃cedentiũ exẽplis instruimur. Quid
eñ samuele benignius: ꝗ de principatu regẽ
di populi dejectus: successorem sibi humili/
ter requirit: inuentumq; vngit in regem: vn
ctum mox tolerat psecutorem. A quo ne mo
riat trepidat: ⁊ tñ ne ei dñs irascatur rogat.

Ipse quippe cum mitteret ait: Audiet saul
⁊ interficiet me. Et ei p semetipsam veritas
dicit: Quousq; tu luges saulẽ: cũ ego abiece
rim eum? Quid ergo isto viro benignius dici
potest: qui ⁊ hunc nõ vult diuinit⁹ pcuti a ꝗ
formidat occidi? Cũ ad pietatis atq; humili
tatis celsitudinẽ tendim⁹: precedentiũ exem
plis leuamur. Quid eñ dauid misericordi⁹:
quid humilius dici potest: qui a rege reprobo
p victorijs cõtumelias recepit: ꝗ de ma
nu hostili israelitica gentem fortis eripuit: et
tamen ipse ne moriatur: quasi debiles fugit.
Qui et se electum diuino iudicio: ⁊ psecuto/ D
rẽ suũ reprobuz agnoscit: ⁊ tñ eidẽ psecuto/
ri suo crebro satisfactionis humilitate se sub
iecit: qui psecutoris lanceã tollit: oram clami
dis detruncat: atq; ad cacumen montis pti
nus pperat: ⁊ vno eodẽq; tẽpore qz occidẽ/
di potestatem habuerat ostentat: ⁊ ne occi/
dat rogat. Quia ergo in cunctis ꝗ spirituali/
ter appetimus exemplis p̃cedentibus in for
mamur: bene de his nubibus dicit. Que p
texerunt cũcta desup. Nore eñ nubiũ ex/
tensa sup nos patrũ vita tegimur: vt ad fru/
ctũ fecũdi germinis infundamur. Et quasi i
tuentes celũ prius nubes aspicimus: qz am/
te bonorũ facta ammirãdo cernim⁹: ⁊ post
illa que sunt celestia experiendo penetram⁹.
Sed qz nequaq; harũ nubiũ: id est ant⁹quo
rũ patrũ vita nobis virtusq; patescere: nisi
eam nubes alie id est sancti apostoli lumine
sue p̃dicationis aperirẽt. Ad has nubes ꝗ p̃
dicãdo mũdũ circũeũt sermõe redeãt: ⁊ ꝗd
p illas dñs in mũdo egerit ostendat. Sequit. Ex.

Si voluerit extendere nubes quasi ten/ T
torium suum ⁊ fulgurare lumine suo desup: car/
dines quoq; maris operiet: Extẽdit nubes
dñs: dũ ministris su⁹ viã p̃dicationis aperi
ens eos in mũdi latitudine circũquaq; diffũ E
dit. Bene aũt dictũ est: quasi tẽtorium suum.
Tẽtorium quippe in itinere poni solet. Et cũ
p̃dicatores sancti in mũdo mittunt iter deo
faciunt. Unde scriptũ est: Ecce mitto ange/ Matth.
lum meum ante faciẽ tuã: ꝗ pparabit viã tuaz
ante te. Et vnde rursum p psalmistam dicit
Iter facite ei qui ascẽdit super occasum. Et ps.67.
rursum: Deꝰ dum egredieris coraz populo
tuo: dũ trãsgredieris per desertuz: terra mo
ta est. Deus eñ qui p semetipsum nõ locali/
ter vbiq; est: p p̃dicatores suos in mũdi par
tes localiter ambulat. Unde etiam p pphe
tam dicit: Et inambulabo in eis. Iter quip
pe p eos agit: dum humanis cordibus eorũ
se elloquio infundit: atq; in hoc itinere tẽto/
ria dei sunt: hec eadẽ corda sanctoꝝ ꝗbus ꝗ

si in via quiescēdo tegit dū p hec ad mentes hoim veniēs agit q̄ disposuit ⁊ nō videt.

A Hinc est q̄ simul ois synagoga VIII tētoriū vocat: cū cessasse a p̄dicatiōe sacerdotes dñs p hieremiam queritur dicēs: Nō est q̄ extendat vltra tētoriū meū ⁊ erigat pelles meas. Hinc rursum de exterminatione ei⁹ dr. Dissipauit quasi ortū tentoriū suū demolit⁹ ē tabernaculū suū. Quia em̄ in vni⁹ populi cultu tūc dñs inter hoies latuit: eūdē sibi populū tētoriū vocauit. Unde ⁊ recte nūc nubes iste ei⁹ tētoriū dicunt. q̄ ad nos de⁹ p gratiā veniēs: intra p̄dicatoriū suoz mētes operit. Ait paulus ei⁹ tentoriū nō erat: cū ab hierusalē p circuitū vsq̄ ad illiricū ad corda mortaliū veniēs: in eius mente dñs qui ieiecebat. Nubes quippe erat hoibus: tētoriū deo: q̄ quē p̄dicādo infūdebat audientib⁹: hūc inuisibiliter in mēte retinebat. Idem rursus dū cathenis vinct⁹ romā peteret paul⁹ occupatur⁹ mūdū latēs in eius pectore quasi sub tētorio ibat de⁹: quia ⁊ occult⁹ videri nō poterat: ⁊ p verba p̄dicationis p̄ditus: inter inchoate gratie sue cessatione pagebat. Nubes ei⁹ moyses extitit cū p̄iusq̄ plebi israelitice ducatū p̄beret: quadraginta ānis in deserto pmanēs ⁊ sublimia appetēs a p̄uersiōe segregat⁹ vixit. Sed tētoriū dei fact⁹ est: cū ad reuocandū populū in egyptū missus ibat portās inuisibilē i corde veritatē: cū omnipotēs de⁹ qui patescebat in opere: latebat in corde. Et vbiq̄ pñs: omia p̄tinēs: ter i suo famulo i egyptū veniēs faciebat: Unde sctiptū est. Iuit deus i egyptū vt redimeret sibi populū. Ecce ire dicit per cui⁹ incircūscriptā pñtiā cuncta cōtinent: q̄ is qui vbiq̄ ex maiestate est quasi i via gressus ponit ex p̄dicatione. Sed eisdem sāctis p̄dicatorib⁹ nequaq̄ ad psuadenduz verba sufficiunt: nisi etiā miracula addant. Un cū dictū sit: Si voluerit extēdere nubes quasi teneorū suū recte subiungit: ⁊ fulgurare lumine suo desuper. Quid em̄ sentire fulgura nisi miracula debem⁹ ⁊ de quibus p psalmistā dicit: Fulgura multiplicabis ⁊ p̄turbabis eos. Per has ergo nubes lumine suo desuper fulgurat: q̄ per p̄dicatores sanctos insensibilitatis nostre tenebras etiam miraculis illustrat. Cūq̄ nubes iste verbis pluunt. cūq̄ miraculis vim coruscę lucis aperiunt: extremos etiam mūdi termios i diuino amore p̄uertūt. Un recte subdit. Cardines quoq̄ maris operiet. Nō facturū q̄dē heliu vocib⁹ audim⁹: sed auctore deo iā factū cernim⁹. Omnipotēs em̄ dñs chorusc̄atib⁹ nubib⁹ cardines maris operuit: q̄ em̄ cantib⁹ p̄dicatorū miraclis: ad fidē etiā termios mūdi p̄duxit. Ecce em̄ pene cūctarū iam gēnz corda penetrauit: ecce in vna fide orientis limitē occidētisq̄ cōiūxit: ecce lingua britannie que nil aliud nouerat q̄ barbarū frēdere: iā dudū in diuinis laudib⁹ hebreū cepit alleluia resonare. Ecce quōdā timidus: iā substratus sanctorū pedib⁹ seruit occeanus: et vsq̄ barbaros mor⁹ quos terreni p̄incipes edomare ferro nequiuerāt: hos p diuina formidine sacerdotū ora simplic⁹ verbis ligāt: ⁊ qui catheruas pugnātiuz infidelis nequaq̄ metuerat: iā nūc fidelis humilium linguas timet. Quia em̄ p̄cept⁹ celestib⁹ verbis clare B scētib⁹ quoq̄ miraculis: virt⁹ ei diuie cognitionis infundit: eiusdē diuinitatis terroze refrenat: vt p̄aue agere metuat: ac totis desiderijs ad eternitatis gratiaz p̄uenire cōcupiscat. Un hic quoq̄ cōueniēter adiūgit: Per hec em̄ iudicat populos: ⁊ dat escas multis mortalib⁹. Per hec nimirū verba p̄dicatoz: id est guttas nubiū: p̄ hec fulgura miraculoz rū de⁹ populos iudicat: q̄ eorū corda territa ad penitētiā vocat. Nā dū supna audiūt dū mira opera attēdūt: mox ad corda sua redeunt: ⁊ se de anteactis p̄auitatib⁹ affligentes eterna tormēta ptimescūt. Sed p easdez nubes p quas terroz inflig⁹t: etiaz esca dat: q̄ magna p̄dicatorū dispēsatio est: vt sic scilicet superbientiū mētes affligere: vt etiam affli ctos nouerint cōsolatiōis eloquio nutrire: q̄ tim⁹ ⁊ peceātes de eternis supplicijs terreāt: ⁊ penitētes de supni regni gaudijs pascant. E Un bñ ipe dispēsatiōis ordo seruatus est: vt ordinate heliu diceret q̄ p has nubes p̄iudicat populos: ⁊ postmodū escas p̄bet: quia nimirū oipotēs de⁹ p̄ p̄dicatores suos p̄ius nos ō p̄aua actiōe corripiēs cōcutit: ⁊ postmodū p spem cōsolationis nutrit: Si em̄ diuina dispēsatio p has nubes iudiciuz modo nō ageret: neq̄q̄ eisdē nubib⁹ dixisset: Accipite spm̄ sanctū: quorum remiseritis peccata remittunt eis: ⁊ quorū retineritis retēta sūt. Et rursum si p eas ieiuna nostra corda nouit pasceret: nequaq̄ de esurientib⁹ populis discipulis dñs diceret: Date illis vos māducare. Nō si tūc eorū manib⁹ factū credim⁹: vt hoc eorū verbis quotidie fieri sine cessatiōe v deam⁹. Quid em̄ agit petr⁹ cū p epistolas loquit: nisi vt verbi pabulo corda nra male ieiunia satient? Quid paulus: q̄d iohānes p epistolas loquētes operāt: nisi vt mētes nostre celestia alimēta p̄cipiāt: ⁊ inedie sue fastidiū quo moriebant vincant. Dicat ergo Si

Jere. 10.

Tre. 2.

Ex.

Jo. 20.

Mat. 14.

voluerit extendere nubes quasi tentoriũ su/
um: ⁊ fulgurare lumine desup: cardines q̃
maris operiet. Per hec eñ iudicat populos
⁊ dat escas multis mortalibus. Ac si aperte
diceret: Si sanctos suos in ministerio p̃dica
tionis ostendit eorũ q̃ verba miraculis adiu
uat: toti⁹ mũdi limites ad fidẽ vocat: p que ⁊
prius supbiẽtes iudicat: ⁊ post p verbũ p̃di
catiõis nutriẽs in spe humiles roborat. ℣ IX

A Sed cũ escas dare mortalib⁹ diceret
1. Thi. 3 Notãdũ q̃ nõ ait oib⁹: ſ multis: qz
Jo. 8. videlz scriptũ est: Nõ oim est fides.
Jo. 6. Et q̃busdã dicit: Propterea vos nõ auditis
qz ex deo nõ estis. Et rursum: Nemo potest
venire ad me: nisi pater q̃ me misit traxerit
eũ: Et rursũ. Nouit dñs q̃ sunt ei⁹. Vñ in ip
sa quoq̃ eccl̃ia plurimi fidẽ tenẽt: ⁊ vitã fidei
nõ tenẽt: humilitatis dominice sacramẽta p
cipiunt: ſ humilitati dñica imitatione contẽ
nũt: blãda diuini eloquij p̃dicamẽta cõmuni
cãt: sed apud se imanes in tumore pseuerãt.
Vñ hic quoq̃ postq̃ p cardines maris agre
Ter gate eccl̃esie latitudo signata est: apte subiũ
git. ℣ Immanib⁹ abscõdit lucẽ. Immanes
Esa. 5. q̃ppe sunt: q̃ se elatis cogitatiõibus extollũt.
Quos ẽ p esaiãm dicit: Ve q̃ sapiẽtes estis i ocu
Ro. 12. lis vestris: ⁊ coram vobismetip̃is prudentes.
Quos cõtra etiã paulus ait: Nolite pruden
tes esse apud vosmetip̃os. Sz his imanib⁹
lux abscõdit: qz nimirũ supbiẽtib⁹ veritatis
Lu. 10. cognitio denegat. Vñ p semetipsaz veritas
dicit. Cõfiteor tibi pater dñe celi ⁊ terre: qui a
B abscõdisti hec a sapientib⁹ ⁊ prudẽtib⁹: ⁊ re
uelasti ea paruulis: Sapites ⁊ prudẽtes vi/
delicet supbiẽtes vocãs. Qui eñ nõ subiũx
it reuelasti ea stultis: sed paruulis: tumorem
Ps. 114. se damnasse innotuit nõ acumẽ. Vñ ⁊ alias
dicit: Custodiẽs paruulos dñs. Atq̃ vt oñ
Ubi. ſ dat hec eadẽ paruitas q̃d vocat adiũgitur.
Humiliatus sum ⁊ liberauit me. Quia ergo
sunt multi in eccl̃esia q̃ paruuli eẽ despiciũt:
etiã i humilitatis loco imanes apud se esse
minime desistunt. Hos plerũq̃ videm⁹ has
bonorib⁹ extolli: voluptatibus pfrui: rerũ
multiplicitate dilatari: Hi sepe nil p̃cipue nisi
p̃ esse ceteris appetunt: a multis timeri gra/
tulanẽ: recte viuere negligũt: ⁊ recte vite fa/
mã habere cõcupiscũt: adulatiões querunt:
fauorib⁹ intumescũt. Quia in reb⁹ sibi co/
pose p̃sentib⁹ prompti sunt: vẽtura gaudia
nõ reqrũt. Cunq̃ eos multiplex actio occu/
A pat etiã a semetip̃is alienis demõstrat. ℣ X

Et tñ si qua fidei temptatio exurgat:
qz in ea saltẽ specieten⁹ cõtinẽt: hãc
verbis hãc laborib⁹ defendũt: ⁊ pa/
triã celestẽ vendicãt: nec tñ amãt. Quos bñ
apud moysen filij ruben ⁊ gad ⁊ dimidia tri/
b⁹ manasse exprimũt: q̃ multa pecora ⁊ iumẽ
ta possidentes. dũ extra iordanẽ ea que vide
rãt cãpestria cõcupiscũt: in repromissiõis ter
ra her editatẽ habere noluerũt dicẽtes: Ter
ra quã p̃cussit dñs in conspectu filiorũ israel
regio vberrima est ad pastũ aialium: ⁊ nos
serui tui habem⁹ iumenta plurima: p̃camur
q̃ si inuenim⁹ gratiã coram te: vt des nobis fa
mulis tuis eã in possessionem: nec facias nos B
transire iordanẽ. Qui igit iumenta plurima
possidẽt iordanem trãsire refugiũt: qz quos
multa mũdi implicamẽta occupant: habita/
tionẽ celestis patrie nõ reqrunt. Sz ipsa eos
quã specietenus tenẽt fides increpat: ne ocij
delectatione torpescãt: atq̃ exẽplo suo alios
a laboris tolerãtia: ⁊ studio longanimitatis
frãgãt. Vñ eis p moysen dr: Nũqd fratres
vestri ibũt ad pugnã: ⁊ vos h̃ sedebitis: cur
subuertitis mẽtes filiorũ israel? Sed qz erube/
scũt nõ defendere q̃ cõfitenẽ: p eadem fide
quã pfessi sũt ad certamẽ pperãt: eãq̃ nõ si/
bi ſ p̃ximis vẽdicãt. Vñ ⁊ ad moysen dicũt
Caulas ouiũ fabricabim⁹: ⁊ stabula iumẽto
rũ paruulisq̃ nostris vrbes munitas: nos
aũt ip̃i armati ⁊ accincti p̃gemus ad p̃lium
ante filios israel. Qui mox fortes p alijs veni/ C
unt: ⁊ repromissionis terrã ab hostibus libe
rant: ⁊ relinquũt: atq̃ ad pascẽda armẽta ex
tra iordanẽ redeũt. Multi quippe q̃uis fi/
deles curis p̃ntib⁹ occupati: quasi armẽta ex
tra iordanẽ pascũt: qz ꝫ fidẽ baptismatis to
ta mẽte oiq̃ desiderio reb⁹ pituris inseruiũt.
Qui tñ vt dixim⁹: cũ fidei tẽtatio oñt: defen
sionũ armis accingunẽ. Hostes fidei super/ã
do trucidãt: ⁊ hereditatẽ terre repromissiõis
id ẽ fructũ fidei nõ amãt: sicq̃ p illo pugnãt
vt tñ sua pignora extra illã deponant. Quia
cũ puulos foris habẽt: effectũ i ei⁹ habitatio
ne nõ habẽt. Vñ ad cẽpestria redeũt: qz ab
altis cacuminib⁹ mõtiũ ãsi a spe celestiũ di/
labũt: vt extra repromissiõis terrã bruta aia
lia nutriãt: qz ad pascẽdos vanis desideriis
irrõnabiles ai mot⁹ elaborãt: qz eterne lucis
q̃ta sit claritas nesciũt: q̃ trãsitorijs occupa/
tiõib⁹ obcecãt: ⁊ dũ de terrenis reb⁹ supbi/
unt celestis sibi luminis aditũ claudũt. ℣ XI

A Unde nũc dr: Immanibus abscõdit
lucẽ: Sz tñ aliq̃n hos imanes super
na gr̃a respicit: atq̃ ipis rerũ abũdã
tiũ occupationib⁹ affligit: eorũq̃ psperitati
b⁹ aduersas q̃dẽ: ſ vtiles tribulatiões inf/se
rit vt p tristitiã ad cor redeãt: atq̃ i pituris re
b⁹ quã inanit occupẽt agnoscãt. Vñ hic q̃

postq̃ subtracta lux ducit: apte subiũgitur. Et p̃cepit ei vt rursus adueniat: q; vitatis lumẽ qõ elatis occupatisq; mẽtib⁹ abscõdit afflictis humiliatisq; reuelat. Lux quippe aduenit: cũ afflicta mẽs ipas ãs õ perituris rebus tribulationuz tenebras tolerat agnoscit: q; nisi aliqd ex lumie inẽno pciperet nec hoc ipm q; lumẽ pdiderat videret. Qõ intelligi specialiter etiã õ iudeis põt: q̃ idcirco redẽptori nostro in carne venienti cõtradicere ausi sunt: q; apud semetipos imanes extiterũt: sed his imanib⁹ lux absconsa est: q; sup bi lumẽ veritatis: dũ psequunt amiserunt. Sz q; in fine mũdi ad fidẽ recipiẽdi sũt recte subiungit. Et p̃cepit ei vt rursus adueniat. Iob .10 Añ etiã p esaiã õr: Si fuerit numer⁹ filiorum isr'ãl sicut arena maris: reliquie salue fient. Tũc quip pe ad eos lux reuertit: cũ ipi ad cõfitendã redẽptoris nostri potẽtiã reuertunt. B Si aũt in manib⁹ nequaq̃ p datiuũ casũ vnum nomẽ: sz duas ptes oronis accipim⁹: põt intelligi q; i manib⁹ lux abscõdit: cuz apud rectũ iudicẽ iniqui quiq; in suis opib⁹ cecant. Cui tñ p̃cipit: vt rursus veniat: q; dũ pctõres se suis viribꝰ saluari non posse cognouerint gr̃e lumẽ accipiũt: z ptectiõis intime radijs illustrant: vt maiore ardore postmodũ celestẽ patriã diligãt: quã prius i terrena delectatione flagrabãt. Sz hec cũ de celesti patria loquimur: cui iesse mira claritate p̃dicta angelorũ agmina audim⁹: cui rex oim cõditor p̃sidet: quã visiõe sua reficiẽs replet: cui vera hereditas lux ẽ: z defect⁹ eiusdẽ lumis nullus est: ad nosmetipos mẽtẽ reducim⁹: z q; terrena gestem⁹ mẽbra cogitam⁹: pẽsam⁹ q; nati in tenebris atq; a radijs intime lucis alieni: tãto nequi⁹ vixim⁹: q̃to reb⁹ corpalibus deditι a spiritualib⁹ lõgius degebam⁹. C Qua ꝓsideratiõe pmotũ cor ac male sibi cõcium trepidat: z tãte illi⁹ quã audit patrie cuẽ se fieri posse desperat. Añ hic q; apte subiungit: quo mẽs pauida ad fiduciã reducat Rex. Nã õ hac luce mox subdit. V Ar. nũciat õ eam ico suo q; possessio ei⁹ sit: z ad eã possit ascendere. Amic⁹ veritatis est recte amator actionis. Añ z ipsa veritas discipulis dicit: Io .15. Vos amici mei estis: si feceritis q̃ ego p̃cipio vobis. Amic⁹ q̃ppe animi custos dicit: Unde nõ imerito q̃ custodire volũtatẽ dei in p̃ceptis illi⁹ nitit: ei⁹ amic⁹ vocat. Hinc est q; rursum eisdez discipulis veritas dicit: Vos aũt dixi amicos: q; oĩa quecũq; audiui a patre meo: nota feci vobis. De hac igit luce ẽt ne patrie amico suo de⁹ annũciat q; possessio ei⁹ sit: vt nequaq̃ infirmitatis sue fragilitate desperet: neq̃q̃ B qõ creat⁹: B qõ recreat⁹ est pẽset: sz tãto certi⁹ sciat: q; illi⁹ lucis claritatẽ possideat q̃to nũc vitioz pulsantiũ tenebraz veri⁹ calcat. Bñ aũt in pmissione subiũgit. Et ad eã possit ascendere. Quid eñ difficili⁹ q̃ hoi in terra edito terrena z fragilia mẽbra gestãti: celorũ alta cõscẽdere: supnorũ spiri/ B tuũ archana penetrare: Sz eorũdẽ spirituũ ad nos cõditor venit: seq; hoiem etiã sub ip sis exhibuit: sicut de illo patri p ꝓphetã õr: Ps .8. Minuisti eũ paulominus ab angelis Et q; inter nos z eosdẽ spũs discordãtes vite scãdalũ reperit: mira potẽtia mira bilitoi etiam pietate sũma creãs: ima suscipiẽs: ima cũ sũmis iũxit. Hinc ẽ qõ de eodẽ rege nato angelorũ chori in ei⁹ annũciatiõe pdeũt: hymnũ dicũt: z de vita prave vite discordia: hos q; dudũ despexerãt ciues agnoscũt cõsono ore pdicãtes: Gloria in excelsis deo: Et in terra Lu .2. pax hoib⁹ bone volũtatis. Ac si apte dicãt. Quos a nobis malicia disiũxerat: iam nũc i terra nata bonitas iũgit. Hinc ẽ q; ante incarnationẽ ei⁹ in testamẽto veteri adorasse homo angelũ legit: nec tñ adorare ꝓhibet: sed post mediatoris aduẽtũ cũ se iohãnes adorã Apo .19. do angelo ꝓstrauisset: audiuit. Vide ne fecer/ris cõseru⁹ tu⁹ sum z fratrũ tuorũ: C Quid est eñ hoc q; pri⁹ equanimiter cõcedebãt ador/rari: post ab hole angeli recusant: nisi q̃ prius hoiem carnalib⁹ corruptionib⁹ dedit/tum nec ab eisdẽ carnalib⁹ corruptiõib⁹ redẽptũ quo abiectiorẽ nouerãt: iusti⁹ cõtemnebãt: postmodũ vero humanã naturã eo iaz substratã habere nõ poterãt: q̃ hãc i auctore suo etiã sup semetipos ductã videbãt. Neq; eñ debebãt tã in mẽbris subiecta despici: q̃ in ip so mẽbroz capite meruit ꝓlata venerari. Js ergo qui ppter nos minor angelis extitit ẽq les nos angelis virtute sue minoratiõis fecit Añ z morẽdo docuit mortẽ nõ metui: resurgẽdo õ vita cõfidi: ascẽdẽdo de celestis p̃ziegẽdo õ vita cõfidi: ascẽdẽdo de celestis p̃ziehereditate gloriari: vt quo caput precesse conspiciũt: illuc se subseq; z mẽbra gratulentur. Wor .24 Añ bene ab eodẽ nostro capite õr: Vbicũq; corpus fuerit: illuc cõgregabunt: z aquile. Añ petrus ait: In hereditatẽ incorruptibilẽ z incõtaminatã z imarcessibilẽ cõseruataz 1. Pe .1. in celis. Añ paulus dicit: Scimus eñ qm̃ si 2. Cor .5. terrestris dom⁹ nostra hui⁹ habitationis dissoluat: q; edificationẽ ex deo habem⁹ domũ F nõ manufactã eternã in celis. Sed si nos q̃ q̃diti in terra sumus celũ cõscendim⁹: vbi ẽ qõ rursus veritas dicit: Nemo ascẽdit in ce Jo .3. lũ nisi qui de celo descendit: fili⁹ hois qui est in celo: Cui nimirum sententie statim obui/

Jo.17. at: quod hec eadẽ veritas dicit: ꝑater volo vt vbi ego sum: ⁊ illi sint mecuꝫ. Que sibi in verbis suis nõ discrepat: ꝙ ad inq̃renda hec quasi discordãtia studiũ nostre mentis inflãmat: Quẽs em̃ nos q̃ in ei⁹ fide nati sum⁹: ei⁹ ꝑculdubio corpus existimus. Quia igit̃ mira dispẽsatione pietatis mẽbrorũ suorũ dñs caput fact⁹ est: repulsa reprobor̃ multitudine: solus est etiã nobiscum. Nemo igit̃ ascẽdit in celũ: nisi qui descẽdit de celo fili⁹ hois q̃ est in celo: q⁹ dum nos vnũ cum illo iam facti sum⁹: vñ solus venit in se: illuc solus redit etiã in nobis: ⁊ is qui de celo semp est: ad celum quotidie ascẽdit: q⁹ qui in diuinitate sua ꝓpria manet: hũanitatis sue cõpage sese q̃tidie ad celos trahit. Ergo si desperet humana fragilitas: vnigeniti sanguinẽ cõsideret: ⁊ in ꝑcio suo cõspiciat q̃ magna est q̃ tãti valet. ꝓperpẽdat solicite quo caput ꝑcessit: ⁊ q̃ ad viuendũ ꝑceptis astringit̃: ad sperandũ exẽplo roborẽt: cõfidat celos: speret suprã patriã: angelor̃ se sociaꝫ sciat: atq̃ in suo capite ꝓlatã se etiam angelis gaudeat. Dicat igit̃ recte de hac luce interne patrie. Annunciat de ea amico suo q̃ possessio eius sit: ⁊ ad eam possit ascendere. ¶ XII

Sed valde mira sunt ista: valde terribilia q̃ homo in terrã editus: atq̃ a celesti patria exigẽtib⁹ meritis longe dãnatus: nõ solũ ad statũ cõditionis reducitur: sed etiã gloriosius exaltat̃: vt q̃ paradisum pdidit: celũ recipiat: nõ solũ hunc debiti sui reatus nõ teneat: sed huic post culpam dona cumulatius excrescãt: vt ille tẽptator dei: ille imitator diaboli: si ad fructũ penitẽtie redeat: vsq̃ ad celsitudinẽ cõtẽplande interne lucis ascendat. Cui⁹ ita q̃ cor nõ in hui⁹ pietatis ammiratiõe exiliat? Cui⁹ tor̃por nõ in subleuatione tãte considerationis expauescat? Unde ⁊ apte subiungit̃.

Job. La XXXVII

Super hoc expauit cor meũ ⁊ motũ est de loco suo q⁹ pauor dũ mẽtẽ pcutit: hanc a semetipam alienã redit. Nonũq̃ latini interꝑtes extasim pauorẽ vocãt: sicut per

Ps.30. psalmistam dr: Ego dixi in pauore meo proiectus sum a vultu oculor̃ tuor̃. Ubi videlz nõ pauor: ꝙ excessus dici poterat. Dz pauor illic ꝓ excessu ponit̃: q⁹ sicut in excessu: ita in pauore alienat̃ anim⁹. Uñ hic quoq̃ ꝓside rata luce eterne patrie recte subiũgit̃. Super hoc expauit cor meũ. Ac si dicat. In ammiratiõis excessu se trãstulit: ⁊ q⁹ noue spei spũ mẽs afflata est: semetipam qualis in vetusta cogitatiõe fuerat reliquit. Uñ aũt dr: Et motũ est ꝺ loco suo. Locꝰ q̃ppe humani cordis est: delectatio vite pñtis. Dz cũ diuina aspiratione tãgit̃ locꝰ nostri cordis: fit amor eternitatis. Cõsideratione igit̃ eterne patrie ꝺ loco suo animꝰ mouet̃: q⁹ derelictis infimis: in supnis cogitationib⁹ ponit̃. ꝓꝰ em̃ q̃ eẽnt eterna nesciebat: in pñtiũ delectatiõe torpebat: simulq̃ ipe trãsiẽs amore trãseuntia tenebat. Dz postq̃ q̃ essent eterna cognouit: postq̃ supne lucis radios raptim cõtẽplando contingit: ammiratione summor̃ sese ab infimis suscitat⁹ eleuauit: vt nulla iam ei nisi q̃ eterna sunt libeãt: ⁊ despectis trãseuntib⁹: sola q̃ pmanẽt reqrat. Uñ ꝙ dr: sup hoc expauit cor meũ ⁊ motũ est de loco suo: q⁹ pigruꝫ cor ⁊ terrenis dudũ cogitationib⁹ deditũ: cũ repẽte ꝓ excessum se ad summa suspẽdit: cogitationis infime locũ mutauit. Sed dũ ꝓ semetipam in amore pñtis seculi ꝓstrata mẽs dormiat: ⁊ nisi diuine gratie aspiratione pulsẽt in suis delectationibus frigida insensibiliscq̃ torpescat: necesse est vt quõ interna cogitatione tangat̃: vt qualiter ad spũalia sentiscẽt adiungat sequit̃. ¶ XIII

Tex. ℟

Audiet auditionẽ i terrore vocis ei⁹ ⁊ sonũ de ore illi⁹ ꝓcedẽtẽ. Mos sancti eloquij est: vt cũ audiri aliq̃d ꝓ auditũ insinuat audire eũdẽ auditũ dicat: sicut abacuc ait: Uñe audiui auditũ tuũ ⁊ timui. Uñ hic Aba.3. q̃q̃ dr: Audiet auditionẽ i terrore vocis ei⁹. Notãdũ vo ẽ: q⁹ vox dei nõ in gaudio: ꝙ in terrore audiri ꝓhibẽt: q⁹ nimirũ peccator̃ q̃libz dũ sola q̃ terrena sunt cogitat: duz cor ꝓ ꝑuersi ifimis cogitatiõib⁹ gestat: si repẽte diuine gre aspiratiõe tãgit̃: ꝺ añ oia itelligit q̃ cũcta q̃ agit districta et̃ni iudicis aduersione puniat̃. Auditio igit̃ vocis dei pn⁹ i terrore fit: vt post vertat̃ in dulcedinẽ: q⁹ ante nos districti iudicij timore castigat: vt tã castigatos supne dulcedinis ꝓsolatiõe reficiat. Nã cũ nos violẽta rer̃ tẽporaliũ delectatio possidet: ⁊ mẽt nr̃e oculos i somno torporis ꝑmit manu subita supni respect⁹ excitamur diu clausos mox eosdẽ ad veritatis lucẽ oculos mẽtis apim⁹: q̃ egim⁹ mala meminimus q̃ districtus iudex ꝓtra hec veniat videm⁹ versat̃ in mẽte quãtus ille sit tanti iudicij aduentus: que tũc illa sit hoim angelorũ q̃ freq̃ntia: quãta vi cõtra reprobos: ⁊ ardentia pugnẽt elemẽta: q̃ terribiliter eterna ꝓdeat ꝺ districti iudicis ore sntia q̃ reprobis dic̃. Discedite a me maledicti i ignẽ eternũ: q̃ ꝑparatus est diabolo ⁊ angelis eius eorũ pena reprobor̃ añ oculos voluit̃: ⁊ q̃ sint gehenne

Mat.25.

tenebre cuz grauí amaritudinis obſcuritate penſaſt. Quia ergo ſuperbũ coꝛ pꝛius terroꝛe cõcutiſt: vt cõcuſſum in amoꝛe ſolideſt: recte nũc dicit: Audiet auditionẽ in terroꝛe vocis eiꝰ. Vbi ⁊ bene ſubiungit. ℣ Et ſonũ de oꝛe illiꝰ pcedentẽ. Sonus dei ex oꝛe eſt vis timoꝛis de ſupna irruens aſpiratione: qꝛ cum nos de venturis dñs aſpirãdo replet: pculdubio de male geſtis pteritis terret. Poteſt aũt p os dei vnigenitꝰ deſignari filius: qui ſicut brachiũ eiꝰ dꝛ: qꝛ p eũ cũcta pater opaſt: de q̃ pꝓpheta ait: Et brachiũ dñi tui reuelatũ eſt: de quo iohãnes dicit: Omnia p ipſuz facta ſunt: ita etiã os dꝛ: Hinc eſt eñ qđ per pꝓphetã ait: Os ei dñi locutũ eſt hoc: p quẽ nobis oia loquiſt: ac ſi oꝛis noie patẽter diceret verba: ſicut nos quoq; p verbis linguã dicere ſolemꝰ: vt cũ grecã vel latinã linguaz dicimꝰ: latina vel greca verba mõſtramus. Os q̃ dñi nõ immerito ipm accipimꝰ. Vnde ⁊ ei ſponſa in canticis cãticoꝝ dicit: Oſculetur me oſculo oꝛis ſui: Ac ſi dicat. Tangat me pſentie dulcedine vnigeniti filij redẽpto ris mei.

℣ XIIII

APer ſonũ vero oꝛis: põt eiuſdẽ dñi ſancti ſpũs deſignari. Vñ ⁊ alias i eiuſdẽ ſpũs ſignificatiõe ſcriptũ eſt. Factꝰ eſt repente de celo ſonꝰ tãq; aduenientis ſpũs vehementis. Sonus igiſt de oꝛe dñi pcedit: cũ cõſubſtantialis ei ſpũs ad nos p filiũ veniẽs ſurditatez noſtre inſenſibilitatis rũpit: ſicut de eodẽ ſono incircũſcripto: atq; incoꝛpoꝛeo os dñi loquiſt dicnes: De meo accipiet ⁊ annũciabit vobis. Põt ergo ⁊ p terroꝛẽ vocis vis formidinis: ⁊ p ſonũ oꝛis dulcedo cõſolationis intelligi: qꝛ quos ſpũs ſctũs replet pꝛius eos de terrena actiõe terrificat: ⁊ poſt modũ ſepe celeſtiũ cõſolaſt: vt tãto poſt confitendo de pmijs gaudeãt: q̃to pꝛiꝰ ſola ſupplicia cõſpiciẽdo metuebant. Hinc eſt qđ de vnigeniti ſpũ quaſi de oꝛis ſono paulus dicit. Nõ accepiſtis ſpm̃ ſeruitutis iterum in timoꝛe: ſed accepiſtis ſpm̃ adoptionis filioꝝz in quo clamamꝰ abba pater. Hinc p ſemetipſam veritas dicit: Accipite ſpm̃ ſanctũ: q̃rum remiſeritis peccata remittũt eis: ⁊ quoꝝ retinueritis retenta ſunt. Ecce conuerſoꝝ terroꝛ vertiſt in poteſtatem: qꝛ dum mala ſua penitendo puniũt: vſq; ad exercendũ iudiciũ aſcendunt: vt hoc in deo poſſe accipiant: qđ pꝛiꝰ de deo ipi metuebant. Judices quippe fiunt: q̃ ſupnũ iudicium pfecte timuerũt: ⁊ aliena iam peccata incipiũt dimittere: q̃ pꝛiꝰ formidauerãt ne retineret ſua. Sz qꝛ hoc ipſum iudiciũ qđ ſpũaliter agiſt modo a carnalibus nõ videſt: ſunt nõnulli q̃ deum res humanas curare nõ eſtimant: ⁊ eas fieri foꝛtuitis motibꝰ putãt. Cõtra quos recte ſubdit. ℣ Subſt oẽs celos ipe cõſiderat: ⁊ lumẽ illiꝰ ſup terminos terre. Ac ſi apte diceret. Qui ſumma regit: etiam extrema nõ deſerit: qꝛ ſic impendit maximis: vt tñ hac eadẽ cura regiminis nõ ppediat a paruis. Qui eñ vbiq; pñs ⁊ vbiq; eq̃lis ẽ: etiã i diſſimilibꝰ ſibi diſſimil nõ ẽ. Eq̃ q̃ oia reſpicit: eq̃ cũcta diſponit: q̃ in omnibꝰ locis pñs eſt: nec localiter tendit: nec varia curãdo variat. Si autẽ celos ſanctos pdicatoꝛes accipimꝰ pꝓphẽta atteſtante q̃ ait: Celi enarrãt gloꝛiam dei: poſtq; p ſonũ oꝛis aducꝛtus ſpũs ſancti deſignat: recte ſubiũgit. Subter oẽs celos ipſe cõſiderat: et lumẽ illius ſup terminos terre. Sunt nanq; nõnulli q̃ cũ mira apoſtoloꝝum opa audiũt: q; accepto ſpũ ſancto moꝛtuos ſuſcitarent verboꝛ: ab obeſſis demonia pellerent vmbꝛa infirmitates ammouerent: vẽtura queq; pꝓphetando pdicerẽt ⁊ vnigenituz verbũ dei oim gẽtiũ loquẽtes lingua pdicarẽt: qꝛ has virtutes nũc in eccl̃ia non vident ſubtractã tã ab eccleſia ſupnã gratiã ſuſpicãtur: neſcientes penſare qđ ſcriptũ eſt: Aditoꝛ in opoꝛtunitatibꝰ in tribulatione. Tunc quippe ſãcta eccleſia miraculoꝝ adiutoꝝz indiguit: cũ eaz tribulatio pſecutionis põſſit. Nam poſtq; ſupbiam infidelitatis edomuit nõ iã virtutũ ſigna: ſed ſola merita operũ requirit: q̃uis ⁊ illa multoſ cũ opoꝛtunitas exigit oſtendit. Scriptũ quippe eſt. Linguę in ſignũ ſunt: nõ fidelibꝰ ſed infidelibꝰ. Vbi ergo oẽs fideles ſunt que cauſa exigit: vt ſigna mõſtrẽt. Vñ citius foꝛtaſſe ſatiſfacimꝰ: ſi q̃d de ipſa apoſtolica diſpenſatione memoꝛemꝰ Paulꝰ nãq; egregiꝰ pdicatoꝛ mitilene veniẽs ⁊ plenã infidelibꝰ inſulã neſciẽs: patrẽ publij diſſintheria febꝛibuſq; vexatũ oꝛãdo ſalua uit: ⁊ tũ egrotanti timotheo pcepit dicens: Modico vino vtere ꝓpter ſtomachũ tuuz ⁊ frequẽtes tuas infirmitates. Quid ẽ paule q; egrũ infidelẽ oꝛãdo ad ſalutem reuocas: ⁊ tñ adiutoꝛẽ euãgelij moꝛe medici p alimẽta curas: niſi q; idcirco fiũt exteꝛioꝛa miracula vt mẽtes hoim ad interioꝛa pducat: q̃tinꝰ p hoc qđ mirũ viſibiliter oſtẽdit: ea q̃ad mirabilioꝛa ſunt inuiſibilia credant: Signo q̃pe virtutis pater publij ſanandus fuerat: vt mẽte reuiuiſceret: dũ miraculo ad ſalutẽ rediret: thimotheo aũt adhibendũ foꝛtis miraculũ nõ erat: q̃ iam totꝰ intꝰ viuebat. Quid eſt ergo mirũ ſi ꝓpagata fide creb̃ro miracula nõ fiũt: qñ hec ipi quoq; apoſtoli in q̃buſ

Tex.

Eſa.55. Jo.1.

Eſa.58.

Can.1.

Act.1.

Ro.8

Jo.20.

Tex.

Ps.18.

L

Ps.9.

1.Cor.14.

1.Thi.5.

B

A dam fidelibus non fecerunt. ℣ XV

Leuatis ergo celis domin⁹ inferio/ra cõsiderat: qz ablatis summis p/dicatorib⁹ incessanter etiam infirma nostre infirmitatis curat z quasi subter celos lumen illius terre terminos respicit: qz post sublimẽ vitã pcedentiũ: etiã peccatorũz mo res actusq; gratie sue illustratione cõphen/dit. Qui z si virtutũ signa nũc p vitã fideliũ crebro nõ exerit: ab eisdẽ tamẽ fidelibus p virtutẽ operũ nusq; recedit. ¶Potest etiã lu/men illius super terminos terre ita intelligi: q; pdicatio supne gratie dũ gentes ad fidem colligit intra semetipam mundi limites clau sit. Vel certe termini terre sũt fines hominũ peccatorum. Et sepe contingit: vt pleriq; de um deserant: z vite sue tempora i desideriis carnalibus expẽdant: sed tamẽ superna gra tia respecti in extremis suis ad deũ redeunt: que sint iudicia eterna cognoscũt: cũctaq; q̃ se puerse egisse meminerint fletibus puniũt

B atq; hec vere se insequi rectis operib⁹ ostẽ/dunt. Quib⁹ subsequẽti iusticia pfecta totũ dimittit: qd̃ ante deliquerunt. ¶Hinc em̃ p p phetie spiritus anna dicit: Dominus iudica/bit fines terre: qz nimirũ anteactã vitã deus nõ iudicat: quãdo posteriora peccatorũz re/

Exõ34. spectus supne pietatis illustrat. ¶Hinc moy/ses ait: ¶Primogenita asini mutabis oue. ¶Per asinum quippe immundicia: per ouem vero innocentia designat. Asini ergo primogeni/ta oue mutare est immunde vite primordia i innocentie simplicitatem cõuertere: vt post q̃ illa peccator egit que vt immũda dñs re/spuit: ea iam agenda pferat que dei sacrificio imponat. Quia ergo post prava opera pec/cator cõuertit z ab actionũz suarũ tenebris iuxta finẽ aliq̃n reuocat: recte nũc dicit. Et lumẽ illi⁹ sup terminos terre. Sed graui lu/

C ctu afficit eadẽ gratia: q̃ post facinora mentẽ replet. Nã male gesta ad memoriã reducit: sibiq; hoiem q̃ sit iuste damnãdus ostendit Vnde fit vt peccatũ omne qd̃ se egisse remi/niscit quotidianis fletibus insequat: z quo magis valet iã qd̃ iustũ est cernere: eo arden

Ter. tius appetit iuiustũ se gemitib⁹ punire. Un/de apte subiũgit. ℣ ¶Post eũ rugiet sonitus. Quẽ em̃ dñs illustrãdo repleuerit: eius vitã pculdubio in lamentũ vertit atq; illumina/te menti quo magis eterna supplicia insinu/at eo hanc durius de trãsacta nequitia gemi tibus fatigat z dolet homo qd̃ fuit: qz bonũ iam incipit videre qd̃ nõ fuit: odit qualem se fuisse meminit: amat qualem se esse debuisse cognoscit: z solã iam penitentie amaritudinẽ diligit: qz caute considerat in quantis volu/ptatibus sua delectatione peccauit. Bene g̃ dicit: post eum rugiet sonitus: qz cum men/tẽ deus ingredit: constat pculdubio q; mox penitentie gemitus sequat: vt ei iam salubri ter flere libeat: que prius de iniquitatib⁹ flẽ/da iocunditate gaudebat. XVI A

Sed quo vberius culpa fletur eo al/tior cognitio veritatis attingitur: qz ad videndũ internũ lumen polluta dudum ꝓscientia lachrymis baptizata reno

Ter. uat: Unde post penitentie rugitũ apte sub/iungit. ℣ Tonabit voce magnitudinis sue. Voce em̃ magnitudinis sue de⁹ tonat: cũ se nobis bene iam plamẽta pparatis q̃ sit ma gn⁹ in supnis insinuat. Quasi em̃ de celo to/nitru⁹ pcedit: cũ nos incuria negligentiaq; torpentes: respect⁹ gratie pauore subito pcu tit: atq; in terra positi: sonũ de superioribus audim⁹: qz terrena cogitantes supni terro/ris sententiã repente ptimescimus: z mens bene iam de summis solicita trepidat q̃ pri⁹ in infimis male secura torpebat. Sed isti⁹ vi sitationis occulte q̃bus modis se nobis insi/nuet terror ignorat: neq; ipius mẽtis acie cõ prehendit: cui⁹ ad melius intentio cõmutat

Ter. Unde apte subiũgit. ℣ Et nõ iuest'gabit: cũ audita fuerit vox eius. Vox dñi audit cum gratie ei⁹ aspiratio mente cõcipit: cum insen sibilitas occulte surditatis rũpit: z corde ad studiũ summi amoris excitato: virtutis inti/

B me clamore penetrat. Sed istam vocẽ sup/uenientis spũs que se in aurib⁹ cordis insinu at: nec ipsa mens que per hãc illustrata fue/rit inuestigat. ¶Pensare em̃ nõ valet inuisibi lis virtus quib⁹ sibi meatibus influat: q̃bus ad se modis veniat: quib⁹ recedat. Unde et

Io.3. bene p iohannẽ dicit: Spiritus vbi vult spi rat: z vocẽ eius audis: sed nescis vnde veni at z quo vadat. Vocem em̃ spiritus audire est: vi cõpunctiõis intime amore inuisibilis cõditoris assurgere. Sed nemo scit vnde ve niat: qz ignorat p ora pdicantiũ q̃bus se ad nos occasionibus fundat. Et nemo scit quo vadat: quia cũ vnam pdicationẽ multi audi unt: intelligi pculdubio nõ potest quẽ dese/rens abiiciat aut cui⁹ ingredi/ens in corde re/quiescat. Una quippe res foris agit: sed nõ p hanc vno modo intuentiũ corda penetran tur: quia qui inuisibiliter visibilia modificat in humanis cordib⁹ causarũ semina incõpre hensibiliter plãtat. ¶Hinc est q; resuscitato la/zaro multi crediderũt: sed tamen iudeorum plurimi ad psecutionis zelum ex hac ipsa re suscitatione commoti sunt. Unum ergo idẽ

S

q̄ miraculū qđ alijs lumē fidei p̄buit: alios per inuidie tenebras a lumine mētis exceca/uit. Hinc est quod vterq̄ latro ⁊ eandem et suis moꝛtib⁹ similē moꝛtem redemptoꝛis vi/dit: sed eum supbiendo alter contumelijs la cessire nō timuit: quē timēdo alt̄ honoꝛauit atq̄ i vna re: vna vtriusq̄ cogitatio nō fuit: quia hanc intern⁹ arbiter inuisibiliter modi ficando distinxit. Sed hij occulte aspiratio/nis modi: qꝛ cōp̄hendi nostra cogitatiōe ne/queunt: nimirū diuine vocis vestigia nesciū tur. Bene ergo dicit: Et nō inuestigabitur cum audita fuerit vox eius. Unde ⁊ adhuc subiūgit. ℣ Tonabat de⁹ voce sua mirabili/ter. Voce sua de⁹ mirabiliter tonat: qꝛ occul ta vi coꝛda nostra incomp̄hensibiliter pene trat. Que dū latentibus motibus p̄mit in ti moꝛe ⁊ foꝛmat in amoꝛe: q̄nto ardoꝛe sequen/dus sit aliquo modo silēter clamat. Fit cuius dam impulsionis nimietas in mente cū nihil sonat in voce: que tanto apud nos valēti⁹ p strepit: q̄nto ⁊ ab omni exteꝛioꝛi strepitu au/rē nostri surdescere coꝛdis facit. ℣ XVII

A Unde ⁊ anima ad semetip̄am moꝛ h̄ itimo clamoꝛe collecta mirat qđ au/dit: qꝛ vim cōp̄ctionis incognite p cipit. Cui⁹ ipsa ammiratio bene apud moy/sen manna desup veniēte signat. Dulcis em̄ cibus qui de supnis accipit: manhu vocat. Manhu em̄ dicit: quid est hoc. Et quid est hoc dicimus: quando hoc qđ cernim⁹ nesci/entes ammiramur. Supnū igit̄ manna aīa p̄cipit: cū per vocē compunctionis eleuata: nouā speciē interne refectionis obstupescit: vt diuina dulcedine repleta: iure, respōdeat quid est hoc: quia dum ab infima cogitatiōe suspendit̄: ea que de supnis conspicit in soli/ta mirat. Et qꝛ cū hac voce toꝛpoꝛis nostri surditas rumpit̄: vetuste|vite p̄tin⁹ vsus mu tat̄: vt anima supno spiritu asflata: ⁊ in sum/mis appetat que cōtēpserat: ⁊ contemnat in Lex. infimis que appetebat recte subiūgit. ℣ Qui facit magna ⁊ inscrutabilia. Ut enim homo terrenis vsibus deditus iniquis desideꝛijs p̄essus subito ad noua efferueat: atq̄ ad cō/sueta frigescat: exteꝛioꝛib⁹ curis renunciat: internis contemplationibus anhelat. Quis hanc virtutē supne vocis cōsiderare suffici/B at. Quis cōsiderando cōp̄hendat. Magna sunt que p vocē suam dominus facit: sed mi nus magna essent si p̄scrutari potuissent. Fa cit ergo magna ⁊ inscrutabilia: quia ostēdit foꝛas p̄fectionē operis: sed latet intus ipsa q̄ litas operationis. Voce sua foꝛis etiā p apo stolos insonat: sed coꝛda audientiū p seipsū interius illustrat: paulo attestāte q̄ ait: Ego plātaui: appollo rigauit: de⁹ autē incremen/tū dedit. Neq̄ qui plātat est aliquid: neq̄ q̄ rigat: sed qui incremētū dat deus. Quāuis ergo nostris mentib⁹ supne vocis auditum nō ipsi p̄beant: missi tamē sunt: vt verbis no bis exteꝛioꝛibus cōdescendant. Unde apte Lex. subiūgit. ℣ Qui p̄cipit niui vt descēdat in ter/rā et hyemis pluuijs ⁊ imbꝛi foꝛtitudis sue. Ps. 50. Quia psalmista ait: Lauabis me ⁊ sup niuē dealbaboꝛ: quid h̄ loco nouē: nisi per lucē iu L sticie cādida accipim⁹ coꝛda sanctoꝛū? Aque autem aucte in superioꝛib⁹ constipant̄: vt ni ues fiant. Sed cuꝛ hec ipse niues ad terram veniunt: in aquarum iterū liquoꝛē vertunt̄. Aque igit̄ sunt p̄dicatoꝛuꝫ mentes: que dū ad contēplanda superna se erigunt altioꝛi in tellectu solidant̄. Cumq̄ in summa cōsidera tione rapiunt̄: virtutem cōfirmationis acci/piunt. Sed adhuc in terris fraterna dilatio/ne retinentur: semetipsas sub alto intellectu modificant: ⁊ infirmis humiliter p̄dicantes: moꝛe niuium coꝛda arentiuꝫ liquate rigant. Niues ergo ad terrā de celestibus veniunt: cū sublimia coꝛda sanctoꝛum que iam solida contemplatione pascunt̄ p fraterna carita/te ad humilia p̄dicatiōis verba descēdunt. B

Sicut em̄ nix terram cū tacet operit cū vero liquat̄ rigat: ita san/ctoꝛum virtus per infirmitatē suam apud deū vitam peccatoꝛum ptegit: ⁊ p cō/descensionem suam quasi liquefacta arentē terram: vt fructus p̄ferat infundit. Et quia aqua p̄ius ab insanis trahit̄: vt post a supe rioꝛib⁹ sparsa reddat̄: sancti quiq̄ etiam cuꝛ in virtutis arce cōsistunt. Unde eleuati sunt considerant ne aliene infirmitatis abiecta cō temnant. Quasi ergo aque ad terras de qui bus subleuate sunt redeunt: dū condescēdē/tes iusti peccatoꝛibus reminisci nō desinunt qđ fuerūt. Certe aq̄ i terris paul⁹ fuerat ad/huc cū legem carnaliter sapiebat: sed duct⁹ ad celestia in niuē versus est: quia quod p̄i/us infirmum sapuit: ad soliditatē vere intelli gētie commutauit: ⁊ tamē cōdescēdēs fratri bus quasi nix ima repetijt: quia ⁊ post vir/tutū culmina q̄ fuerat indignus dicēs: Qui 1. Thim. p̄ius fui blasphemus, ⁊ persecutoꝛ ⁊ iniu/riosus, sed misericordiā cōsecutus sum. Ecce q̄ clementer sue imbecillitatis reminiscitur: B vt aliorū equanimiter infirma patiat̄. Qua/si enim ad terraꝫ de qua sumpta fuerat post celum aqua redijt: dum post tante sue contē platiōis archana peccatoꝛem se paulus me/minit: vt p̄odesse humiliter peccatoꝛib⁹ pos sit. Videamus itaq̄ aqua hec in niuis soli/

ditatem vertẽda qualiter trahaꝫ ad ſumma at: ſiue mente excedimus deo: Videamus qualiter ad ima nr̃a redeat: vt dum liquatur infundat ait: Siue ſobrij ſumus vobis. Vi/
1.Cor.5. deam⁹ qua manu ducit: vt ꝛ iacens eleuari valeat ꝛ ſubleuata reuocari ait. Charitas ei chriſti vrget nos. Quia igit charitas chriſti que ſanctorũ mẽtes ad ſupna ſubleuat eas pio moderamine ꝑ fraterna dilectione etiaꝫ ad humilitatẽ condeſcenſionis formet recte
L dicit: Qui p̃cipit niui vt deſcendat in terraꝫ Ubi ꝛ apte ſubiũgit. Et hyemis pluuijs ꝛ imbri fortitudinis ſue: Hyems quippe ẽ vi/ta preſens in qua nos ꝛ ſi iam ſpes ad ſuper/na erigit: adhuc tamẽ mortalitatis noſtre fri gidus torpor aſtringit: quia ſcriptũ eſt: Cor/pus qđ corrumpit aggrauat animã ꝛ depri/mit terrena inhabitatio ſenſum multa cogi/tantem: Habet aũt hyems pluuias rectorũ ꝑ cuidubio p̃dicationes: De quibus videli
Deut.32. cet pluuijs p moyſen dr: Expectet ſicut plu uia eloquium meũ: ꝛ deſcẽdãt ſicut ros ver/ba mea: Hę nimirum pluuie hyemi congru/unt eſtate ceſſabũt: qr cũ nunc carnalũ ocu/lis vita celeſtis abſcondit neceſſe eſt: vt ſan/ctorum nobis p̃dicationibus irroret. Cũ ve ro eterni iudicij eſtus incãduerit: nullus ver ba p̃dicantium neceſſaria tũc habebit: quia veniente iudice ad corſuum quiſqꝫ reducit: vt ſancta iam cũ agere nõ valet ſentiat: ꝛ re/
Iere.12. ctum qđ ſequi debuit ex fortitudinis ſue pe/na cognoſcat. Unde bene ꝑ ꝓphetaꝫ dicit: Cõgrega eos quaſi gregẽ ad victimã: ꝛ ſan/ctifica eos in die occiſionis. In die eñ occiſi
B onis ſanctificant reprobi: quia tunc ſancta q̃ debuerunt agere ſentiũt cũ digna prauitatis ſue ſupplicia iam declinare nõ poſſũt. Quia aũt p̃dicatiões ſancte cum vita preſenti id ẽ pluuie cũ hyeme ceſſabũt recte exeũti anime
Cañ.2. atqꝫ ad eterne felicitatis eſtiua ꝑperanti ſpõ ſi voce ſuadentis dicit: Surge ꝑpera amica mea: formoſa mea: ꝛ veni. Jam eniꝫ hyems tranſijt imber abijt: ꝛ receſſit. Trãſeunte ꝙp pe hyeme: imber recedit: quia cũ vita p̃ſens pagit: in qua nos ignorantie nubilo carnis corruptibilis torpor aſtrinxerat omne mini/ſterij p̃dicationis ceſſat. Clarius quippe p nos tunc videbimus hoc qđ ſanctorũ voci/bus nũc obſcurius audimus. Precipit igit dominus niui ꝛ hyemis pluuijs: vt in terrã deſcẽdãt: dum aſpiratione ſancti ſpiritus p corrigendis peccatoribus corda ſanctorum adminiſterium p̃dicatiõis humiliat. Ubi re cte addit. Et imbri fortitudinis ſue. Imber quippe fortitudinis dei eſt p̃dicatio diuini/tatis. Nam imber infirmitatis eſt: p̃dicatio eius incarnationis. De qua ꝑ pauluz dicit: Quod infirmũ eſt dei: fortius eſt hominibuſ 1.Cor.1
Et rurſum: Si crucifixus eſt ex infirmitate: 2 Cor.13.
ſed viuit ex virtute dei. Sic autẽ ſancti viri humanitatis eius infirma p̃dicant: vt audi/torum ſuorũ cordibus etiam diuinitatis for/tia infundant. Audiam⁹ ꝑ tonitruũ nubis: imbrem fortitudinis. In principio erat ver/ Jo.1.
bum ꝛ verbũ erat apud deũ: ꝛ deus erat ver/bum. Audiamus etiã imbrem infirmitatis. Verbũ caro factũ eſt ꝛ habitauit in nobis: Ubi.3
audiamus imbrẽ fortitudinis. Omnia ꝑ ip/ſum facta ſunt: ꝛ ſine ipſo factũ eſt nihil: Qđ factum eſt: in ipſo vita erat. Audiamus etiã imbrẽ infirmitatis. In ꝓpria venit: ꝛ ſui eum nõ receperunt. Imbri ergo fortitudinis ſue E
p̃cipit: vt in terrã deſcendat: quia ſanctorum ſuorũ vocibus ſic nobis humanitatis ſue in firma p̃dicat: vt nobis mira ꝛ fortia ſue diui nitatis innoteſcat. Sed cum virtutez noſtri cõditoris audim⁹: ſtatim ad corda noſtra for midine cõpellente reducimur: ꝛ tantũ ſuper nos iudicẽ ꝑpendentes: que digne q̃ vel egi/mus indigne penſamus. Unde ꝛ bene ſub/iũgit. Qui in manu omniũ hominũ ſignat Exo.
vt noverint ſinguli opera ſua. Mala enim que agunt homines: penſare contẽnũt. Sed cũ virtutẽ ſuperne diſtrictionis audiũt: prauo/rum operũ hoc qđ ſe deprimit põdus agno/ſcunt. Predicationis quippe verbis pulſa/ti euigilant: vt pẽſent ad que ſe ſupplicia an tique actionis meritũ trahat. Dum ergo im ber fortitudinis in terrã deſcendit in manu vniuſcuiuſqꝫ ſignat: vt ſua opera ſciet: quia dũ virtus incomꝑhenſibilis maieſtatis ag/noſcit: ab vnoquoqꝫ ſubtilius ſua vita pen ſatur. Quod tamen intelligi ꝛ aliter poteſt. F
Creator nanqꝫ omnipotens a cunctis inſen/ſibilibus irrationalibuſqꝫ diſtinctum rõna/bilez creaturã hominẽ condidit: quatin⁹ qđ egerit ignorare non poſſit. Natura eñ legis ſcire compellit: ſeu prauum ſiue rectũ ſit qđ operat. Nã ad iudicium ꝑ actione cur venit ſi potuit neſcire quod egit. Et ipſi ergo q̃ p̃/ceptis dominicis erudiri cõtemnũt: vtrũ bo na an mala ſint: que faciunt ſciunt. Nã ſi bo na ſe facere neſciunt cur de aliquib⁹ factis in oſtentatione gloriãt. Rurſum ſi mala ſe age re ignorant cur in eiſdem factis alienos ocu/los declinant. Ipſi eñ ſibi teſtes ſunt: quia ſciunt maluz qđ agunt: quod videri ab alijs verent. Si eñ veraciter malũ eſſe nõ crede/rẽt nequaqꝫ hoc ab alijs videri formidarẽt. Unde ꝛ bene ꝑ quẽdã ſapiẽtem dicit: Luz

sit timida nequitia: dat testimoniũ condem/
nationi: quia dũ de facto suo conscientiã pul
sans timor redarguit: ipsa sibi testimoniũ p/
hibet damnabile esse quod agit. Quo cõtra
1.Jo.3 p iohannem dicit: Si cor nostrum nõ repre
henderit nos: fiduciam habemus apud de/
um. Fugiunt ergo iniqui humanos oculos:
semetipos certe fugere nõ possunt. Quia ei
G malũ qd faciũt nouerunt: habẽt testẽ cõsci/
entiã: habent iudicem rõnẽ suã. In peccato
igit quod cõmittũt: prius cõtra se iudicium
sue rationis inueniunt: ⁊ post ad districtio/
nẽ eterni examinis perducunt. Et hoc ẽ for
Ps.41. tasse quod p psalmistã dicit: Abyssus abys/
sum inuocat in voce catheractarum tuarũ:
quia dum miro ordine dispositionis occulte
malum nõ pmittit nesciri quod pagit: ⁊ suo
se iam iudicio peccator in cõscientia condem
nat: ⁊ post condemnationem ppriã ad eter/
ni iudicis sentẽtiã pperat: abyssus ergo abys
sum, inuocare est de iudicio ad iudicium per
uenire. Eant ergo pdicatores sancti redar/
guant facta peccantiũ: auditores aũt praui
H cõtemnant verba iustorũ: defendant quan/
tũ voluerint prauitates suas: atq imprudẽ/
ter gestas impudentius defendendo multi/
plicent: certe sibiipsi in cõscientia testes sũt.
Eo em ipso quo rationabilem creaturã deꝰ
hominem cõdidit: in manu omniũ hominũ
signat: vt nouerint singuli opera sua. Sz qr
heliũ de prauitate singulorum sententiam p
tulit: illico ad ipsum prauitatis auctorem p
quẽ vnumquodq malum oboritur: mentis
oculos deflectit: vt quia vno hoc versu pra
ua capitis membra pstrinxerat: etiaz hoc ip/
sum membrorum caput sub breuitate descri
bat. Vel certe quia superius nubiũ dei virtu
tes intulerat agit nunc vt contra bonorum
vitã etiã aduersarij impugnationes innote/
Tex scat. Nam sequitur: Ingredietur bestia lati/
bulum suum: ⁊ in antro suo morabit. XIX

A Quis alius nomine bestie nisi anti/
quus hostis accipit: qui deceptio/
nem primi hominis seuus impetijt:
⁊ integritatem illius vite mala suadendo la/
niauit? Contra quẽ pphete vocibus de san
cta electorum ecclesia in antiquum statũ re/
staurãda promittit: ⁊ mala bestia non tran/
sibit per eam. Sed hec bestia cum post redẽ
ptoris aduentum post predicatorum voces
quasi post tonitruum nubium in fine mundi
illum damnatum hominez qui antichristus
vocatur inuaserit: quid aliud q̃ latibulum
suum ingreditur: vt in antro pprio demore/
tur? Vas quidẽ illud diaboli antrum ac lati/
bulum bestie est: vt insidians hominibꝰ vi/
am huius vite carpentibus in illo: ⁊ per si/
gna lateat: ⁊ per maliciam occidat. Qui ta/
men omnium reproborum corda etiam nũc
priusq̃ apertus appareat possidet: ea que p
occultam maliciam quasi proprium antruz
tenet: atq ad omne qd nocere bonis appe/
tit: in eorum se obscuris mentibus abscõdit
An iudeorum psequentium corda antra hu
ius bestie non fuerunt in quorum diu consi/
lijs latuit: sed repente vocibus erupit. Et
quia ad lacerationem mentis ptingere tem/
ptando non potuit in redemptore nostro ad B
mortem carnis anhelauit. Hec nimirum be/
stia multa electorum corda tenuit: sed hanc
ab illis moriens agnꝰ excussit. Unde ⁊ in euã Jo.12.
gelio dicit: Nunc princeps huius mundi eij
cietur foras. Qui miro rectoq iudicio dum
confessiones humilium illuminans suscepit
superborum oculos deserens clausit. Unde Ps.104.
ei p psalmistam dicitur. Posuisti tenebras:
⁊ facta est nox in ipsa ptransibũt omnes be/
stie silue. Catuli leonum rugientes vt rapi/
ant: ⁊ querãt a deo escam sibi. Tenebras q̃p
pe dominus ponit: cum peccatis iudicia re/
pendens lumen sue intelligentie subtrahit.
Et nox efficitur quia prauorum mens igno/
rantie sue erroribus cecatur. In qua omnes
bestie silue ptranseunt dum maligni spiritus
sub opacitate fraudis latentes in reproborũ
cordibus prauitates suas explendo percur/
runt. In qua ⁊ catuli leonum rugiunt: quia
nequissimarum: sed tamen eminentium po/ C
testatum ministri: spiritus importunis tem/
tatoribus insurgunt. Qui tamen a deo escã
appetunt: quia nimirum capere animas ne/
queunt: nisi iusto iudicio pualere diuinitus Tex.
pmittãtur. Ubi et aperte subiũgitur: Or/
tus est sol: ⁊ congregati sunt ⁊ in cubilibus
suis se collocauerunt: qr veritatis lumine p
carnem apparente: a fidelium mentibus ex
cussi quasi ad cubilia sua reuersi sunt dum so
la infidelium corda tenuerunt: Qd igitur il/
lic leonum cubile hoc hic antrum bestie dici
tur. Notãdum vero magnopere estimo qd
bestia hec non solum antrum suum ingredi:
sed in eo etiam morari perhibetur. Aliquan
do nanq etiam electorum mentes ingredit
illicita suggerit: tentationibus fatigat recti/
tudinem spiritus ad delectationẽ carnis de/
flectere conat. Delectationem quoq ad cõ/
sensum perducere nititur: sed tamen resisten
te superno adiutorio preualere prohibetur.

Intrare ergo in mentes bonorũ potest: sed i eis morari nõ potest: qr corrupti huius bestie antrum nõ est. Quos em quasi ppriũ antrũ possidet: eorum mẽtes pculdubio immoras tenet: quia r prius in eis cogitationes vsq ad iniqua desideria: r post iniqua desideria vsq ad nequissima opa pducit. Necq ei stu/
B dent reprobi suggestiones eius recta iudicij manu repellere: cuius voluptatibus appe/ tunt subdita delectatione seruire. Luncq in eorum cordibus prauũ quid orit: mox p studium delectationis enutrit: r cum sibi mini/me resistitur ptinus ex consensu roborat: statimq consensus ad opus perducit: opus vero etiam consuetudine grauat. Recte er/go in antro suo morari hec bestia dicit: que tam diu cogitationes reproborũ tenet: quo/
Jere. 4 usq eorum vitam etiã aculeo praui operis p foret: vnde bene ad iudeam dom̃ p pphe tam dicit. Quousq morabunt in te cogitati ones nocie. Necq enim reprehendit cur veni unt: sed cur morentur. Et in bonis em cordi/bus cogitationes illicite veniunt: sed tamen morari phibentur: quia recti quiq ne capti uandam domũ conscientie pbeant: ab ipso cordis limine hostem fugant. Qui r si quan/do repẽtinis suggestionibus vsq ad primũ vestibulũ surrepit: ad consensus tamẽ ianuam nõ pertingit. Hinc nimirũ bestie im pul/su subite formidinis victꝰ ianuam cordis pe/trus negando aperuit: sed citius cognoscen/
A do restitit: flendo clausit. ℣ XX

Quia vero antiquꝰ hostis persecuto/rum corda non solum intrando te/nuit: sed etiam tenendo possedit: di/cat recte. Ingredietꝰ bestia latibulum suum r in antro suo morabit. Quãtũ nanq in eo/rum mentibus demorata sit discimus: cum illorũ cõsilia attestatione euangelice narrati onis audimus. In illa nanq describit cum redemptorẽ nostrũ viuificare mortuos cer/nerent: in morte eius q̃ta anxietate crudeli/tatis insanirent: quod explere cõtra illũ pra ua desideria ardenter vellent: sed tamen po pulum timerent: quod occasiones occidẽdi quererẽt: r inuenire nõ possent: quod ad vo tum sue seuitie alienigenarũ manibꝰ usi sunt quia eum quẽ legaliter interimere ipsi nõ po terant: feriendum gentibus tradiderunt: vt ex sola potestate romanꝰ pses ageret: quod
B sibi ex sola malicia: vt agi debuisset anhela rent. Unde r apte subiungitur. Ab interio ribus egredit tẽpestas r ab arcturo frigus: Scriptura sacra cum contra arcturum inte rioza memorat: diuersam aquilonis partibꝰ austri plagam designat. Unde in hoc eodez libro scribit. Qui facit arcturum r orionas: r interioza austri. Quia igit interioza austri sol feruentior tenet in arcturo vero cursum oimodo nõ habet: interiorꝫ nomine plebs iudaica: arcturi vocabulo hoc in loco popu lus gẽtilis exprimitur. Hij em qui vnũ atq inuisibilem deum nouerant: eiusdem legi sal tem carnaliter seruiebãt: quasi sub meridia no sole feruentes in fidei calore tenebantur. Gentiles aũt quia nullaz scientiam superne cognitionis attigerãt: velut sine sole frigidi sub aquilone remanebant. Quia vero tem
L pestas impellit: frigus aũt torpore opprimit recte nũc dicit: Ab interioribus egredietur tempestas: r ab arcturo frigus. Ac si aperte diceret: a iudeis surgit malicia persequens r a gentilibus potestas premens. Necq eni miracula fieri legis precepta vetuerant: r ta men iudei p eisdem miraculis interimere hu mani generis redemptorẽ querebãt. Unde explere hoc quod ceperant nõ valentes ad pilati pretoriũ cucurrerũt: vt ipse hunc per imeret: quem iniuste perimentẽ lex nulla co hiberet. Ab interioribus ergo tempestas: at q ab arcturo frigus pdijt: dum hoc quod iudea ex inuidia petijt: hoc gentilis iudex ex romana auctoritate ppetrauit. Unde bene contra hanc eandẽ adhuc inuidiã subdit.

Lante deo crescit gelu: qr ℣ XXI
quo fidelium cordibꝰ spiritussanctꝰ aspirauit: quo maiora virtutum mi racula contulit: eo infidelium mentibus gra uioris inuidie torpor excreuit: atq inde con tra deuz plebs infidelis obduruit. vnde hu milis populus anteactã duriciã que se astri xerat emolliuit Deo em flãte in gelu versi fu erant qui visis miraculis inuidẽtes dicebãt Ecce totus mundus post eũ abijt. Conspici ebant signa: cernebant p ministros eius mi racula totũ iam mundum securturum fidei p dicamenta p̃uidebant: r tamen quo sanctus spiritus mundũ repleuerat: eo illorum men tes arcius inuidie malicia ligabat. Aqua er go in gelu versa fuerat: dũ eunte post deum mundo: iudea in inuidia pigra remanebat. Sed qr superne potestati suppetijt: etiam tã te crudelitatis duriciaz soluere: atq ad amã dum se corda infidelũ liquare post hoc gelu mox bene subdit. ℣ Et rursũ latissime fundũ Lex.
tur aque. Post gelu quippe dominus latis simas aquas fudit: quia postq iudeorũ seui tiam vsq ad mortem pertulit: eorum corda

protinus ab infidelitatis duricia amoris sui
aspiratione liquefecit: vt tanto post deside/
rabilius ad obediendum currerent: q̃to p̃/
ceptis illius pri⁹ obstinatius restitissent. Un
B de bene per quendã sapientem dicit̃. Sicut
Ecci.3. glacies in sereno sic resoluent̃ peccata tua.
Ab hoc frigidi torporis gelu solui ꝓpheta
Ps.125. desiderauerat: cum dicebat. Conuerte dñe
captiuitatez nostram: sicut torrẽs in austro.
De his aquis id est ad deum cõcurrentibus
Ps.147. populis rursum dicitur. Mittet verbum su
um: ⁊ lique faciet ea: flauit spiritus eius ⁊ flu
ent aque. Que de gelu currunt: quia pleri/
q̃ ex duris persecutoribus magni p̃dicato/
res fiunt. Gelu igit̃ in aqua liquatur: cũ tor/
por interni frigoris ad irigationem vertitur
predicationis. An paulus gelu non erat qui
acceptis epistolis damascum pergens in cor
da fideliuz quasi in terra dei iactata verbi se
mina ne ad ꝑfectionem operum surgerẽt: re/
stringere querebat Sed gelu hoc in aquam
redijt: quia quos persequendo prius preme
re studuit. hos postmodũ fluentis sancte ex/
hortationis infudit: vt tanto vberior electo
rum messis exsurgeret: quanto hanc imber
dei etiam ab ore persecutoris irrigaret. Un/
de ⁊ bene subdit̃. ¶ XXII

Tex. A Frumẽtum desiderat nubes. Quid
em̃ electi quiq̃ sunt: nisi frumẽta dei
celestib⁹ horreis recondenda? Que
nunc in tritura aree paleas tolerant: quia in
hac purgatione sancte ecclesie mores cõtra/
rios reproborum portant quousq̃ hec inter
nus agricola ventilabro iudicij dirimat: ⁊ in
superna habitacula electos suos quasi mũ/
da iam grana suscipiens: eternis paleas igni
bus tradat. Unde bene ꝑ iohannem dicitur
Mat.3. Cuius ventilabrum in manu sua: ⁊ ꝑmũda/
bit aream suam: ⁊ congregabit triticũ in hor
reum suum: paleas autẽ comburet igni inex
tinguibili. Sed hoc frumentum quousq̃ ad
perfectionem fructuum veniat: nubium plu
uias expectat vt crescat: quia bonoruz mẽs
predicantium verbis infunditur: ne ab hũo
re caritatis desideriorum carnalium sole sic/
cetur. Hoc frumẽtum supernus agricola in
mundo surgere: ac nubes desiderare cõspex
Mat.9. erat cum dicebat. Messis quidẽ multa: ope
rarij autem pauci: Rogate autem dominuz
messis vt mittat operarios in messem suam.
Qui igitur hic frumentum. illic messis: q̃ ve
ro hic nubes: illic operarij vocant̃: quia pre
dicatores sancti ⁊ nubes sunt ⁊ operarij: nu/
bes videlicet per doctrinam: operarij per vi
tam: nubes quia verbis influunt: operarij
quia non desinunt agere quod loquuntur. Tex.
Unde ⁊ subditur. ¶ Et nubes spargũt lumẽ
suum. Nubes em̃ lumen spargere est: p̃dica
tores sanctos exmpla vite ⁊ loquendo ⁊ agẽ B
do dilatare. Sed q̃uis annunciationis inti
me lumen spargant: non tamen ad conuertẽ
da omnium que appetunt corda perueniũt. Tex.
Nam sequitur ¶ Que lustrant cuncta ꝑ cir/
cuitum: quocunq̃ eas voluntas gubernan
tis duxerit. Sepe enim p̃dicatores sancti ex
hortari quosdam volunt: sed nequeunt. Se
pe quosdam declinare appetunt: sed tamen
interne instigationis impulsu exhortari eos
instantissime compellunt̃. Uideamus nubẽ
dei quomodo gubernãtis manu ⁊ ad ea que
non appetit ducit̃: atq̃ ab impulsu suo ite/
rum gubernantis manu retinet̃. Certe pau/
lus cũ vestimenta sua excutiẽs a corinthijs
discedere vellet audiuit. Noli timere sed lo/
quere: ⁊ ne taceas: ꝓpter q̃ ego tecum sum:
⁊ nemo apponetur tibi vt noceat te: quoniã
mult⁹ est mihi populus in hac ciuitate. Rur
sum cum ad thessolonicenses voluisset ire: re
tentus est dicens: Volui venire ad vos ego C
quidem paulus: ⁊ semel ⁊ iterum: sed impe/
diuit me sathanas. Neq̃ em̃ ꝑ semetipsum
sathan p̃pedire potuit tanti apostoli vias: ꝑ
occulte dispensationis vsibus dum aduer/
satur: nesciens deseruiuit: vt nimirum pau/
lus dum ad alios vellet nec valeret: eis a q̃/
bus recedere non poterat altius prodesset.
Nubes igitur dei cuncta per circuitum lu/
strant: quia p̃dicationis luce mundi fines il/
luminant. Sed q̃ diuinis nutibus subdite
nequeunt: explere quod volunt: ire non pos
sunt: nisi quo eas volũtas gubernantis dux Tex.
erit. Unde ⁊ adhuc subiũgit̃. ¶ Ad omne q̃d
p̃cipit̃ eis super faciem orbis terre. Sepe ei
cum gubernãtis voluntate ꝑducuntur: ali/
ter agere appetunt: sed aliter disponuntur.
Nam plerunq̃ quosdã auditores suos stu/
dent blãde corrigere: ⁊ tamen eorum sermo
in asperitatem ducitur: plerũq̃ quosdam re
secare aspere appetunt: sed tamen eorum vi
gor per mansuetudinis spiritum refrenatur
Sicut ergo non possunt ire quo volunt: ita B
etiã nequeunt agere sicut volunt. Quia eniz
eos internus arbiter tenet cũ mittit: ita illos
etiam modificans suscipit cum perducit: vt
aliquando in cogitatione alia disponãt: sed
alia in opere peragãt: aliquãdo aliter incho/
ent: sed aliter consument. Quia igitur iux/

ta hoc quod sibi p̃cipitur seruiunt: dicat̃ re/
cte. Quocũq; eas volũtas gubernãtis duxe
rit: ad omne quod preceperit illis super faci/
em orbis terre. Eo enim apertiorem viã p̃di
cationis inueniunt: quo ad hanc nõ cum su/
is: sed preceptoris sui nutibus ducunt̃. Un/
de adhuc subdit̃ ℣ Siue in vna tribu siue in
terra sua: siue in quocunq; loco misericordie
sue eas iusserit inueniri. Una tribus p̃fecto
iuda intelligitur: que in scriptura sacra clara
ac multiplex pre ceteris memorat̃. Que in h
quod ex se redemptoris nostri carnez protu/
lit speciale pre omnib⁹ munus accepit. Ter/
ra autem dei simul omnis iudea nominatur
Que tunc ei fidei sue fructum protulit: cum
totus sub idolorum cultu delapsis gentibus
mundus errauit. Locus autez misericordie
dei est ipsa gentilitas: cuius culpas district⁹
iudex si in: ste animaduerteret: ad reconcilia/
tionẽ gratie nunq; veniret. Que cum nulla
apud deũ merita habuit: reconciliationis ta
men gratiã ex sola misericordia accepit. Un/
de per paulum dicit: Gentes aũt sup̃ miseri
cordia honorare deum. Unde rursus scptũ
est: Et que nõ secuta misericordiam: nũc aũt
misericordiam consecuta. Nubes ergo suas
deus ducit: siue in vna tribu: siue i terra sua
seu in quocunq; loco misericordie sue eas iuſ
serit inueniri: quia predicatores veteris no/
uiq; testamenti aliquãdo soli tribui iude cõ/
tulit: & israel pene totũ ex praua regũ guber/
natione reprobauit. Aliquãdo & in terra sua
bas pluere nubes facit: quia eundem israeli
ticum populum ad antiquam gratiam post
correptionem captiuitatẽq; reuocau t. Alli/
quãdo & loco sue misericordie eas clarescere
voluit: quia per p̃dicatores sanctos etiam
gentibus virtutum miracula ostendit: vt so
la misericordia a iugo erroris absolueret ꝺs
ingenite perfidie ira deprimebat: ℣ XXIII

Sed ecce heliu quia futura per pphe
ticum spiritũ sensit: quia multa sub/
limiter ptulit vir arrogans elat: ꝺis
sue ponderelassatus: non valet portare que
dicit: Nam per iactantiam ptinus adiungit
Ausculta hec iob: sta & cõsidera miracula
dei. Quasi in comparatione sui iacentem vi
dit quem ad verba tante p̃dicationis ¦vt sta
ret ammonuit: cuius & p hoc quod dicit au/
sculta: grauẽ beato iob contumeliã irrogat:
quia sicut iam illo & superius diximus arro/
gantia minoris est: auditum sibi velle exto/
quere maioris. Sed licet heliu bona que di/
cit nesciat pensare cui dicit: nos qui erudiri
ab homin⁹ querimus indagare verba do
ctrine illi⁹ subtiliter debem⁹. Nã magna fo/
tasse virtutis arte dicit: sta & cõsidera mira/
cula dei. Sunt nõnulli q̃ppe q̃ dei miracula
iacẽtes cõsiderãt. q̃ opationis eius potentiã
nõ sequentes ammirant̃. Stare q̃ppe est: re
cta agere. Un̄ p paulum dicit: Qui se existi/ 1. Cor. 10
mat stare: videat ne cadat. Et sepe q̃dã sup
na iudicia mirant̃: p̃dicamẽta celestis patrie
cũ audiũt diligunt: mira opa interne dispoſi
tionis obstupescunt: sed tñ amãdo & viuẽdo
ad hec eadem opa assurgere negligũt. Jacen
tes ergo dei miracula cõsiderãt q̃ eius potẽ/
tiam sciendo pensant: sed viuẽdo nõ amant.
Per cõtemplationẽ quidẽ in cõsideratione D
oculos tendunt: sed tñ p intentionẽ sese a ter
ra nõ erigũt. Unde bene in balaã exprobra/
tione dicit: Qui cadens aptos habet oculos
Multa nanq; de aduentu redemptoris di/
xerat: & que in nouissimis tẽporibus erãt vẽ/
tura p̃uidebat: sed tñ ei viuẽdo assurgere no
luit: quẽ p̃uidendo p̃dicauit. Jacens g̃ apert
tos oculos habuit: cũ ei⁹ mentẽ: & pphetia
ad celestia tenderet: & auaritia in terra retine
ret. Jacens ergo apertos oculos habuit: q̃
eum videre de superiorib⁹ potuit quẽ p̃stra
tus in infimis nõ amauit. Heliu itaq; q̃ bea/
tus iob nequaq; credidit viuẽdo tenuisse q̃
dixit: quasi ammonẽs dicit. Sta & cõsidera
miracula dei. Quez adhuc de vẽturis discu
tit: & quasi de ignorantia humilians adiũgit
Nunquid scis quãdo p̃ceperit de⁹ pluuijs:
vt ostenderent lucem nubium eius. Si nu/
bes sancti p̃dicatores sunt: pluuie nubiũ sũt
verba p̃dicationum. Sed nubes cũ p aera L
trãsuolãt nisi pluuie deorsum veniãt nescit:
q̃tã aquarũ immẽsitatẽ portant: nisi corru/
scus sol inter pluuias erumpat: intelligi non
valet quid in eis etiã claritatis lateat: q̃ ni/
mirum predicatores sancti si taceant: & neq̃/
q̃ loquentes ostẽdant quãta sit celestis spei
claritas quã in corꝺib⁹ gestãt: aut reliq̃s ho
min⁹b⁹ similes: aut lõge his despectatores
videnꝺ. Cũ autẽ aperire p p̃dicationẽ cepe/
rint que sit supne patrie remuneratio: quam
intrinsec⁹ tenẽt cũ psecutione p̃ssi in q̃ vir/
tutis arce p̃fecerint innotescũt: cũ visiõe de/
specti loquendo insinuant vnde timeanꝺ: ip
se que nubib⁹ influunt pluuie lucẽ nobis ea
rundẽ nubiũ ostendũt. Per verba enim p̃/
dicatorum agnoscimus: vt in eis claritatem
vite quã appetũt cũ magna humilitate vene
remur. Hanc nimirum lucem paulus disci/
pulis ostendebat cũ diceret: Ut sciatis que Ephe. 1.

sit spes vocationis eius que diuitie gloríe hereditatis eius in sanctis: et que sit superemi/
nẽs magnitudo virtutis eius in nos: qui credimus. Hanc lucem corinthij pe/ scriptorum
verba quasi p pluuie guttas agnoureãt cuz
2.Cor.16 dicebant. Epistole graues sunt & fortes: p/
sentia aũt corporis infirma: & sermo cõtemptibilis.

XXXIIII

A Sed plerũq; predilatores sancti ostẽdere semetipsos vt prosint cupiunt:
nec tamen possunt plerunq; latere:
vt quieti sint: appetunt: nec tamẽ pmittunt.
Nemo igit scit quando lucem nubium pluuie ostendant: quia nemo comprehendit quã/
do deus virtutem pdicationis prebeat: vt p
dicantium gloria claresçat. Dicit ergo. Nũ/
quid scis quãdo preceperit deus pluuijs: vt
ostenderẽt lucem nubiũ eius: Ac si aperte di
cat. Nunquid si venturos in mundo pdicatores iam cõspicis: quando eos ad pdicãdũ
domin' repletione sancti spiritus repellat q/
busue modis eorum vite claritatem mundo
innotescat apprehendis. Unde adhuc apte
Tex. subiũgit. Nunquid nosti semitas nubium
magnas & pfectas scientias: Habent iste nubes semitas subtilissimas: scilicet sancte pdicatiõis vias. Angusta quippe porta est que
ducit ad vitaz. Eos ergo per semitas astringunt qui ab intentionis eorũ tramite p lata
B mundi desideria euagando nõ exeunt. Arta
enim bene viuendi cẽsura non est ampla via
sed semita: in qua predicator quisq; studiose
constringitur: q; sub pceptorum studia soli/
cite coãgustat. An nõ quasi quedam angu/
stia est itineris in hoc quidem mundo viue/
re: sed de hui' mundi cõcupiscentia nihil ha
bere: aliena nõ appetere: ppria non tenere:
laudes mũdi despicere: & p deo obprobria
amare: gloriã fugere: despectum sequi: adu/
lantes despicere: despicientes honorare: ma/
la nocentium ex corde dimittere: & erga eos
dilectionis gratiam immobilem in corde re/
tinere. Que videlicet omnia semite sunt: sed
magne: q; qũto in psenti vita p ipsa viuendi
custodia anguste sunt: tanto amplius i eter/
na retributione dilatant. Unde & bene sub/
C ditur. Et pfectas scientias. Perfecta quip/
pe scientia est: & cuncta hec solicite agere: et
se de suis meritis scire nihil esse. Unde & ipe
nubes de hac perfecta scientia docent: cum
Luc.17. eis voce veritatis dicit: Cum feceritis om/
nia que pcepta sunt vobis: dicite serui inuti
les sumus. Perfecta scientia est scire omnia
& tamen iuxta quẽdam modũ scientẽ se esse
nescire: quia & si iam dei pcepta nouimus: &
si iam virtutem verborum illius solicita intẽ
tione pensamus: & si iam que intellexisse nos
credimus agimus: adhuc tamẽ acta eadem
qua districtione examinis sint discutiẽda ne
scimus: nec dum dei faciem cernim': nec dũ
occulta eius cõsilia videmus. Quanta ergo
est nostra scientia que quouisq; mortalitatis
nre põdere pmit: ipso sue incertitudinis nu/
bilo cecatur. De qua bene per Paulum di/ 1.Cor.8.
cit. Qui se existimat scire aliquid nõ dum co
gnouit quẽadmoduz oporteat eum scire. In
hoc itaq; mundo dum viuimus: tunc perfe/
cte que scienda sunt scim': cũ pficientes per
intelligentiam nil nos perfecte scire cogno/
scimus. Dicit igit. Nunquid nosti semitas
B nubium magnas: & perfectas scientias: Ac
si aperte dicat. Nunquid iã summa acta pdi
cantium conspicis: qui postq; per scientiam
ad alta se eleuant: deorsum se humiliter p co
gnitionem sue ignorantie inclinãt: Quod q;
solo sancti spiritus dono agit: vt humanum
cor nõ solum de scientia: sed etiam ỗ ipsa sua
ignorantia pfecte doceatur: & caloze amoris
ad superna f'rueat: dum minoza esse que co/
gnouit in infimis pensat recte sub ungitur. Tex.
Nõne vestimtẽa tua calida sunt: cum pfla
ta fuerit terra austro? Sepe autez beatũ iob
figuram sancte ecclesie tenere iam diximus.
Uestimenta vero ecclesie sunt omnes qui ei
fidei adunatione iunguntur. De quibus e:dẽ Esa.49.
ecclesie per pphetam dns dicit: Uiuo ego:
q; omnibus his velut ornamento vestieris
Per austrum vero qui nimirũ calidus ven
E tus est: non immerito spiritussanctus desig/
nantur: quo quisq; dum tangitur: ab iniqui
tatis sue torpore liberat. Unde bene in can/
ticis canticorũ dicit: Surge aq̃lo & veni' au
ster pfla ortũ meum & fluent aromata illius:
Aquilo em iubet vt surgat: vt nimirũ is qui
mortaliũ corda restringit aduersari' spũs fu
giat. Auster em venit & ortũ perflat: vt eius
aromata diffluant: q; p aduentũ sancti spiri/
tus dũ mens hoim replet: ex ea mox opimo
virtutũ aspergit: vt iure iaz sanctorũ lingua
quasi ort' austro pflat' dicat: Christi bonus 2.Cor.2
odor summ' deo. Uestimẽta q̃ sancte eccle
calida sunt: duz terra austro pflatur: q; hi q̃
ei per fidem inherent feruentibus charitatis
studijs inardescunt dum eorum mens sancti
spũs afflatu perfundit. Quod quidem & de
eodem beato iob nil obstat intelligi: q; si hec
generaliter in sancta ecclesia dicimus: vt ta/
men per membra eius singula specialiter te/

neamus. Unusquisq; enim qui recte viuit: atq; hoc ꝛ alios docere consueuit quasi tot vestimenta habet: quot auditores ei concor diter inherent.

XXV

Natura nanq; vestimentorum est: vt ꝑsemetipsa calere nõ possunt: sed ad iuncta viuenti corpori: dum exalen tes membrorum poros contegunt: emanen tem ab intimis calorẽ premunt: quo nimiruꝫ calore hec eadem vestimẽta calefiunt: sed ca lefacta calorẽ quem acceperint retinendo ad corpus reddunt: Quid ergo per vestimen ta viuenti corpori adherentia: nisi discipulo rum vita magistris bene viuentibus coniũ cta signãtur. Que quasi per poros calorem accipit: quia ad amorem dei ꝛ exemplo acti onis ꝛ impulsu exhortatiõis ignescit: queve lut frigus proprium expellit: dum a pristina iniquitate discedit: calorem quem accepit re tinet: quia in eo quem predicando sumpserit feruore cõualescit. Doctores aũt sancti dum auditores suos in amorem dei proficere sen tiunt ipsi amplius in doctrine virtute ferue scũt: ꝛ quia eos ad summa inardescere ꝛ fer uere conspiciunt: ad predicãda bona celestis patrie validius succẽduntur. Qui ꝛ si quan do pro eo quo adhuc vitam corruptibilem humane infirmitatis agunt: de qualibet cul pa saltem tenuiter in opere: in locutiõe: in co gitatiõe ꝓtemplantur: discipulorum suorum profectum conspiciũt: ꝛ ipsi vel in minimis esse reprehensibiles erubescunt: ne qua forte exempla fortitudinis prebeant eis: quos ꝓ dicationis voce ad regulam intime rectitu dinis vocant. Dum ergo verbo doctorum accẽdunt: auditores: quasi ex viuẽti corpo re vestimẽta calefiunt. Sed dũ ex pfectu au ditorum etiam vita docentium ꝓficit quasi ex calefactis vestimentis calor ad corpus re dit. Sed nequaq; sibi doctores tribuant q per exhortationẽ suam ad summa proficere auditores vident. qz nisi spiritus sanctus eo rum corda repleat: ad aures corporum vox docentium incassum sonat. Formare eñ vo cem magistri exterius possunt: sed hanc im primere interius nõ possunt. Neq; enim qui plantat est aliquid: neq; qui rigat: sed qui in cremẽtum dat deus. Dicat ergo. Nõne ve stimẽta tua calida sunt: dum pflata fuerit ter ra austro? Quia nimirum tunc auditores q iam bene viuentibus doctoribus inherent: calorem superni amoris accipiunt: cum per afflatuꝫ sancti spiritus excitantur: ac si aper te beato iob diceret: incassum tibi tribuis: si quos per te ꝓfecisse in virtutibus contẽpla ris: quia si quos p te incaluisse estimas nisi eos spiritussancti feruor attingeret: frigidi in sua insensibilitate remanerent. Postq; ve ro hec fortiter dixit: p arrogantiã leuiter mo tus: irrisionis illico verba subiungit dicens:

Tu forsitã in eo fabricatus es celos qui so lidissimi quasi ere fusi sunt. Possunt p celos hũj qui in celestibus sunt conditi angelici spi ritus designari. Unde ꝛ in oratione nostra dicere voce veritatis instruimur: Fiat volũ tas tua sicut in celo ꝛ in terra: vt nimiruꝫ vo luntas dei: sicut a superiori creatura agitur: ita in omnibus etiã ab humana infirmitate seruet. De quib? bene dicit: Qui solidissimi quasi ere fusi sunt. Natura nanq; eris est ru bigine difficile cõsumi. Et virtutes angelice que in diuino amore fixe persteterunt: lap sis superbiẽtibus angelis: hoc in munere re tributionis acceperunt: vt nulla iam rubigi ne surripientis culpe moderant: vt in contẽ platione conditoris sine felicitatis fine pma neant: ꝛ in hoc quod sunt condite eterna sta bilitate subsistãt. Quod bene apud moysen ipsa de mundi origine hystorie verba testan tur cũ ꝛ prius factum celum dicit: ꝛ hoc idez postmodũ firmamẽtum vocatur: quia vide licet natura angelica: ꝛ prius subtilis est i su perioribus condita: ꝛ post ne vnq; potuisset cadere mirabilius confirmata. Possunt eti am p celos: vt sepe diximus electorum men tes exprimi: a cunctis terrenis contagijs in timo amore suspense. Qui q̃uis corpore de gant in infimis: quia tamen corde iam inhe rent summis: veraciter dicũt: Nostra cõuer satio in celis ẽ. Qui sodissimi vt erre fusi sunt quia ab integritate cepte fortitudinis nulla mutabilitatis rubigine cõsumunt. Quibus ꝛ fortiter contra aduersa durantibus aucto ris voce dicit: Vos estis amici mei: qui per manssistis mecum in tẽtationibus meis. Sz q̃uis doctus ꝛ arrogãs cum irridere sanctũ virum nitit irrisiõi sue fortia dicta pmisceat: adiectis tamẽ fortibus semper ad superua cua verba relabit. Nam iterum eum deridẽ do subiungit. Ostẽde nobis quid dicam? et nos quippe inuoluimur tenebris. Ac si dicat tu q̃ tã magna luce itelligẽtie pfrueris: doce re nos q̃ ignorãtie tenebris inuoluimur debes Qui mox ab irrisiõe resiliẽs despiciẽdo sub iũgit. Quis narrabit ei q̃ loquor. Ac si apte dicat: q̃ ego de suis laudib? acute sentiẽs nõ audita loquor: quis hec narrare vel postq;

audierit potest. Sed quia cuz doctrina z arrogantia in vnius mentis habitatione cõfligit: a loquẽtis ore nõ solũ sonat viuendi leuitas: sed etiam grauitas sentiendi ꝓ hoc ꝯ beliu in arrogantiam leuiter intumuit dicens: quis narrabit ei que loquor? mox p doctrinã subdidit.

XXVI

Tex A Etiam si locutus fuerit homo deuorabit. Omne qđ aliquid deuorat hꝫ introrsus trahens ab intuentiũ oculis occultat: z rem que videri in supficie potuit in pfundum rapit. Homo igit cum de deo tacet p rationem in qua est conditus esse aliquid videt. At si loqui de deo ceperit illico ꝯ sit nihil estẽdit: quia magnitudinis illius immensitate deuorat: z quasi in pfunduz raptus absconditur: quia fari ineffabilem cupiens: ipsa sue ignorantie angustia deglutitur Loquit em caro de spiritu: circũscript9 spiritus de incircũscripto: creatura de creatore tẽporalis ð eterno: mutabilis de immutabili: mortalis de viuificãte: z cũ in tenebris positus internũ lumẽ sicut ẽ nesciat hõ: de eternitate disserere cupiẽs: cec9 de luce loquitur Si ergo locut9 fuerit homo deuorabit: q si effari homo eternitatẽ appetit: etiaz hoc sibi subtrahit qđ de illa vel tacitus sentit. Sz ecce eternitas tũc hominibus vere innotuit: cũ se eis humanitate suscepta mõstrauit. Que q nec dũ reuelata fuerit de eisdem hominib9 recte subiungit. At nũc nõ vident lucẽ. De qua nimirũ luce etiã p ꝓphetã dicit: Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnã. Sed hec eadẽ lux qualiter ab hominibus videat insinuat: cum ptinus subdit.

B Subito aer cogit in nubes. Aer ꝙppe ipsa sua tenuitate spargit: vt nulla firmitate soli/det. Nubes aũt tãto firmiores sunt: ꝙto dẽsiores. Quid ergo p aerẽ nisi mẽtes secularium designant: que innumeris hui9 vite desiderijs dedite: huc illucꝙ more aeris fluide dispgunt. Sed aer in nubes cogit: cũ fluxe mentes p supni respectus gratiã virtutis soliditate roborant: vt intra sinũ cordis recta sentiẽdo se colligãt. Et in vanis cogitationib9 nõ liquescãt. Aer petrus fuerat: cũ p terrena desideria sparsus: eũ quasi aura transiens p vita carnis cura piscationis agitabat. Aer etiã apostoli oẽs extiterãt: q iã p legem alta didicerãt: sed nec dũ p fidẽ firma sapiebãt: Subito aũt aer in nubes coact9 est: q p respectũ supne gratie flura corda piscantium in soliditatẽ versa sunt ꝓdicatorũ: vt eorũ infirme cogitatiões fortia sentiẽdo densescerẽt ac more nubiũ aqs sciẽtie caperẽt: z sb/ter iacẽtẽ terrã ꝓbis ꝓdicationis irrigarẽt: q pacto ministerio ad celi secreta recurrerẽt: at ꝙ ad eternã requiẽ finito labore puenirent. C Unde z bene mox subdit. Et vent9 trãsiẽs fugabat eas: Ventus quippe est trãsiens vita presens. Ventus ergo trãsiens nubes fugat: q mortalis vita pcurrẽs ꝓdicatores sanctos a nostris oculis corporaliter occultat. Uẽtus ergo trãsiens nubes fugat: q vite tẽporalis excursus a carne apl̃os subtrahit: et eos a terre supficie in secreta requie ꝗsi in celorũ cardine abscõdit. Sz q vsꝙ ad mortẽ ꝓdicare nõ desinũt: z pñtis vite spaciũ more nubiũ cũ ꝓborũ pluuia excurrũt qđ eor laborib9 in sancta eccl̃ia agat adiũgit cũ ptin9 subdit. Tex Alb aqlone aurũ veniet. Quid p aqlonẽ nisi pcti frigore cõstricta gẽtilitatis designat: quã ille sub iure sue tyrannidis tenuit: qui supbiẽs dixit: Sedebo in mõte testamẽti i lateribus aqlonis: ascẽdã sup altitudinẽ nubiũ: ero similis altissimo. Quid ꝓ aurei noie: nisi aie fideles exprimunt? De qb9 p hieremiã dicit: Quõ obscuratũ ẽ aurũ: mutat9 est color optim9. Aurũ quippe obscuratũ doluit: q in qbusdã claritatẽ innocentie versam in culpe nigredinẽ vidit ab aqlone ꝙ aurũ venire dicit: quia p respectum gratie redẽptoris a gẽtilitate dudum pfidie torpore frigida: intra sanctã eccl̃iã pciosa deo vita fideliũ multiplicat. Ab aqlone etem aurũ venit: cũ i ipis idolorũ cultoribus vera i dño B fides clarescit. Sz cõuersis ad fidẽ gẽtib9 iudea cõtradicit: z ad pmia retributionũ celestium dedignat suscipere eos qui dudũ fuerant cultores idolorum. Unde post cõuersionem gentiũ petro dicit: quare introisti ad viros ꝓpuciũ habentes z comedisti cũ eis? Quo cõtra recte p esaiam dñs dicit: Dicam aquiloni da: z austro noli phibere. Sicut ei per aquilonem gentilitas: sic p austrum iudea signat. Que quasi meridiano sole incaluit: quia redemptore in carne apparente: fer uorẽ fidei prima suscepit. Aquilone ergo dicit: cum offerre deo sue fidei munera gentilitas imperat. Austro aũt iubetur ne phibeat: quia hebreis in fide consistentibus precipit: ne vitam gentium repellendo cõdemnent. Unde hic quoꝙ quia dictũ est: ab aqlone aurum veniet: apte subiungitur. Et a deo formidolosa laudatio: Sic enim a deo dicitur: ac si ab his qui in parte dei sunt. i. fidelib9 diceret. Auro igit ab aqlone venietes a deo formidolosa laudatio ꝓdijt quia dum claritatẽ sue fidei gẽtilitas obtulit multitudo hebreorũ fideliũ diuina iudicia ptimescẽdo

Jere. 4

laudauit. Sed quõ ab aquilone veniat aut quõ ab hijs q̃ sub deo sunt formidolosa laudatio erũpat: ipa nobis historia sacri eloquij ostẽdat. Scriptũ quippe ẽ: Cornelij centurionis cohortis q̃ dicit italica religiosus ⁊ timẽs deum cũ oi domo sua: faciẽs elemosinas multas plebi: ⁊ depcas deũ semp. Vidit in visu manifeste quasi hora diei nona: angelũ dei introeuntẽ ad se: ⁊ dicẽtẽ sibi. Cornelie. At ille intuẽs in eũ: timore correptꝰ dixit: Quid est dñe: Dixit aũt illi. Orationes tue ⁊ elemosyne ascẽderũt in memoriã in ꝓspectu dei. Aurũ ergo ab aquilone venit: dũ i ꝓspectu dei: ex gẽtibꝰ cũ elemosynis oratio ascẽdit. Ad cũ petrus fratribꝰ retulisset: quõ vel cornelius ãgelũ: vl ipse ꝺ celo sũmitti lintheũ cubitꝰ sanctꝰ etiã ante baptisma gẽtiliũ corda p fuderit: q̃ nũq̃ in iudeorũ mẽtibus nisi post aquã baptismatis venit: ptinus scriptũ est: His auditis tacuerũt: ⁊ glorificauerũ deũ dicẽtes: Ergo ⁊ gẽtibꝰ deus penitẽtiã ad vitã dedit. Multitudo ergo fidelitũ formidolosam deo laudẽ obtulit: q̃ saluatis gẽtibꝰ a suo murmure dona celestis gratie ammirãdo cõpressit. Vñ ipse quoq̃ petrꝰ mirat dicẽs: In veritate cõperi: q̃ nõ est psonarũ acceptor deus. Sed cũ gẽtes fidẽ suscipiũt: cur ab eis q̃ iam fideles sunt formidolosa venire laudatio dicit: cũ leta venire potiꝰ q̃ formidolosa debuisset: Sed idcirco cõuersis gẽtibus ab hebreis iã fidelibus formidolosa laudatio pdijt: q: nimirũ iuste iudea repulsa est: dũ pie est gẽtilitas vocata: ⁊ dãna sue repulsiõis timuit: dũ lucra aliene vocationis vidit. Unde nos quoq̃ quotidie dũ iniquos quosq̃ ad inopinatã vite celsitudinẽ puehi repente cõspicimꝰ: sub occultis dei iudicijs timendo gaudemꝰ: ne p occulta iudicia quosdã deus q̃ digni putant deserat: q̃ p hec ad se eos q̃ indigni estimãt vocat. Sequit. ℣ Digne eũ inuenire non possumus: et si inuenire iam eum possumus nõ tamen digne: quia quicq̃d in illo sentimꝰ ex fide est ⁊ non ex specie. Hoc tñ quod iam se inuenisse considerat: adiũgit dicẽs. ℣ Magnꝰ fortitudine ⁊ iudicio: ⁊ iusticia ⁊ enarrari nõ põt. Magnus quippe est fortitudine q: fortẽ aduersariũ supat: ⁊ de domo illius vasa cõtumelie auferens in misericordie vasa pmutat. Magnꝰ iudicio quia ⁊ si hic electos suos p aduersa deprimit eos quãdoq̃ in gloria eterne ꝓsperitatis extollit. Magnꝰ iusticia: quia ⁊ si hic tolerat diu: quandoq̃ tamẽ reprobos sine termino damnat. Bene aũt subdidit: ⁊ enarrari non põt. Sentiri eñ digne nõ valet: q̃tomiꝰ dici? Sed melius hunc vtcũq̃ dicimus: si sub cõsiderationis eiꝰ formidine ammirãdo tacemus. Sequit. ℣ Ideo timebunt cũ viri ⁊ non audebunt cõtemplari omnes q̃ sibi videñt esse sapiẽtes. Hoc loco heliu viros eos qui ad intelligentiã sunt fortes appellat. Et notandũ q̃ nõ ait ⁊ nõ audebunt cõtemplari sapientes: sed q̃ sibi videñt esse sapientes. Quibus videlicet verbis peritos quidẽ: sed arrogantes insinuat. Heliu ergo dum multa fortiter sentit: in locutionis sue fine se tetigit. Viri nãq̃ arrogantes ⁊ docti: cuz recte nõ viuũt: sed tñ recte dicere doctrine impulsionibus cõpellunt: ipsi dãnationis sue aliq̃ modo pcones fiunt: quia dũ ea que agere respuunt pdicantes insinuant: suis se vocibus dãnatos dãnãt. Contra quos bene p psalmistã dicit: Cõuersi sunt in arcũ puersũ. Arcus quippe puersus ipsum a quo intendit p cutit. In dictis aũt suis arrogãtiũ lingue arcui puerso sunt similes: q: dũ cõtra elationez verba faciũt: in suis auctoribꝰ sagittas figũt. Unde sũma cura ꝓuidendũ est: ne accepta sapientia cũ ignorãtie tenebras illuminat: lumẽ humilitatis tollat: vt iã sapiẽtia esse neq̃at. Que ⁊ si virtute locutionis fulgeat: elationis tñ velamie cor loquẽtis obscurat. Alia nãq̃ sunt bona sũma: alia bona media. Bona eñ summa sũt: fides: spes charitas. Que cũ veraciter habeñt: in malũ inflecti nõ ꝓñt. Bona aũt sũt media: pphetia: doctrina: curationũ virtus: ⁊ cetera q̃ ita iter vtrũq̃ sũt posita: vt aliq̃n p hec sola eterna patria alij vero gloria terrena requirat. Medias ergo has ẏtutes dicimꝰ: q̃s ad qdcũq̃ mẽs appetit inclinamꝰ. Quibꝰ pceptis: ita vti animꝰ sicut terrenis diuitijs põt. Per terrenas nãq̃ diuitias: alij in glie sustẽtatiõe supbiũt alij erga ꝓximorũ indigentiã ministeria pietatis operãt. Cũ p doctrinã igit atq̃ pphetiã laus exterior q̃rit: q̃si p corpales diuitias terrene glie culmẽ ambit. Cũ vero doctrina atq̃ pphetia lucrãdis aiabus ipẽdit: quasi accepte diuitie egenis fribꝰ largiũt. Qui ergo sepe p ipa dona q̃ se pcipere exultat a manu dãtis incautꝰ animis elõgat: vigilãti ꝓuisione curãdũ ẽ: vt ⁊ prius subigant vitia et post sub circũspectiõe dona teneant. Nã si ei? mẽs icaute se deserit: nõ p hec adiuta subuehit: sz q̃si p anteactis laboribꝰ remunerata reprobat. Vñ fit etiã vt accepta ẏtꝰ dũ i vsu trãsitorie laudis assumit: q: vitio militat ẏtꝰ nõ sit. Quia eñ origo virtutis hũilitas ẽ illa i nobis ẏtus veraciter pullulat: que in

radice ppria id est in humilitate pdurat A q̃
nimirũ si abscidit arescit: qz viuificantẽ se in
intimis humorez caritatis pdit. Sed quia p
J hoc q̃ ab heliu dicit: Nõ audebunt cõtem/
plari omnes qui sibi videnť esse sapiẽtes: oc
culta cordis elatio reprobať ituері libet q̃ta
virtutũ munera dauid pceperat atq̃ in hỹs
oibus quã forti se humilitate seruabat. Quẽ
eũ nõ extolleret: ora leonũ frangere: vrsorũ
brachia dissipare: despectis prioribus fratri
bus elegit: reprobato rege ad regni taberna/
cula vngi: timẽdũ cũctis vno lapide goliam
sternere: a rege ꝓposita extictis allophillis
numerosa ꝓputia reportare: ꝓmissũ tãdẽ re/
gnũ pcipere: cũctũ israeliticũ populum sine
villa cõtradictione possidere. Et tñ cũ archã
dei in hierusalẽ revocat: quasi oblit⁹ ꝓtinz
se oibus: admixtu populis ante archam sal
tat. Et qz corã archa saltare vt credit vulgi
mos fuerat: rex se in diuino obsequio p saltũ
rotat. Ecce quẽ dominus cunctis singulari/
ter ꝓtulit: sese sub domino: z exequãdo mini
mis z abiecta exhibẽdo cõtẽnit: nõ ptãs re/
gni ad memoriã reducit: nõ subiectoz ocul'
saltando vilescere metuit: non se honore ꝓla
tũ ceteris ante ei⁹ archã q̃ honorem dederat
K recognoscit. Corã deo egit vilia vel extrema
vt illa ex humilitate solidaret: q̃ coraz hoib⁹
gesserat fortia. Quid de ei⁹ factis ab alijs sen
tiať ignoro Ego dauid plus saltantẽ stupeo
q̃ pugnantẽ. ꝓpugnãdo quippe hostes sub
didit: saltãdo aũt coraz dño semetipm vicit.
1. Para. 5. Quẽ michol filia saul adhuc ex tumore regij
generis insana cũ humilitatũ despiceret di/
cẽs: q̃ gloriosus fuit hodie rex isrl' discoope/
riens se ante ancillas seruorũ suorũ: z nuda/
tus est quasi si nudeť vn⁹ ỽ scurris: ptinus
audiuit: Audiuit dñs qz ludaz ante dñm q̃ ele/
git me poti⁹ q̃ patrẽ tuũ. Ac paulopost ait:
Et ludã z vilioz fiam plusq̃ fact⁹ sum: eroq̃
humilis i oculis meis. Ac si apte dicat: vile
scere corã hoib⁹ appeto: qz seruare mihi co/
rã domino igeniũ p humilitatẽ quero. Sũt
vero nõnulli q̃ de semetipsis humilia senti/
unt: qz in honorib⁹ positi nil se esse nisi pulue
rem fauiltãq̃ ꝓpẽdũt. Sed tamẽ corã homi/
nib⁹ despecti apparere refugiũt: z cõtra hoc
L qđ de se interius cogitãt: quasi rigida exteri
us venustate palliank: Et sunt nõnulli q̃ vi/
les videri ab hoib⁹ appetunt: atq̃ omne qđ
sunt deiectos se exhibẽdo cotẽnũt: ꝑ tñ apđ
se introrsus quasi ex ipso merito ostẽse; vilita
tis intumescũt: z tãto magis i corde elati sũt
q̃to amplius i specie elationẽ ꝓmunt. Que
vtraq̃ elationis vni⁹ bella magna dauid cir
cũspectione deꝓhendit: mira virtute supera
uit. Quia etẽ semetipso int⁹ humilia senti/
ens honorẽ exterius nõ querit: insinuat di/
cẽs: Ludã z vilioz fiam. Et qz ꝑ hoc q̃ vilẽ
se exteri⁹ ꝓbuit: nequaq̃ interi⁹ intumescit:
adiungit. Eroq̃ humilis in oculis meis. Ac
si dicat: qualẽ me exteri⁹ despicies exhibeo
talẽ me z interi⁹ attendo. Quid ergo acturi
sunt quos doctrina eleuat: si dauid ex car/
ne sua venturũ redẽptorem nouerat: eiusq̃
gaudia ꝓphetando nunciauit: z tñ in semet
ipso ceruicẽ cordis valida discretionis calce
deprimebat dicens: eroq̃ humilis in oculis
meis. Bñ q̃ ꝑ heliu dicit: Ideo timebũt eũ
viri: z nõ audebũt cõtẽplari oẽs qui sibi vi/
denť esse sapientes. Cõtemplari eñ sapiẽtiã
dei nõ possunt: q̃ sibi sapiẽtes videnť: qz tã/
to ab ei⁹ luce longe sunt: q̃to apud semetip/
sos humiles nõ sunt: qz in eoz mẽtib⁹ dũ itu
moz elationis crescit: actẽ cõtẽplationis clau
dit: z vnde se lucere ꝑ ceteris estimant: inde
se lumine veritatis ꝓriuãt. Si igiť veraciter
sapientes esse atq̃ ipam sapientiã cõtẽplari
appetim⁹: stultos nos humiliter cognosca/
mus. Relinquam⁹ noxiã sapientiã: discam⁹
laudabilẽ fatuitatẽ. Hinc quippe scriptũ est
Stulta mũdi elegit de⁹: vt cõfundat sapien
tes. Hinc rursum ỽz: Si q̃s videť inter vos
sapiẽs eẽ in hoc seculo stult⁹ fiat vt sit sapiẽs
Hinc euãgelice historie ỽba testãt: qz zache
us cuz videre ꝑ turba nihil posset: sicomoz
arborẽ ascendit: vt trãseuntẽ dñm cerneret.
Sicomorus q̃ppe: ficus fatua dicit: ꝓusil/
lus ita q̃ zacheus sicomoz subijt z dñm vi/
dit: qz q̃ mundi stultitiã humiliter eligũt: ipi
dei sapientiã subtiliter cõtẽplank: pusillani/
mitatẽ nãq̃ nostrã ad videndũ dñm turba
ꝓpedit: qz infirmitatẽ humane mẽtis ne lu/
cẽ veritatis intẽdat: curarũ secularũ tumul
tus ꝓmit. Sed prudenter sicomoz ascendi/
mus: si ꝓinde eã que diuinit⁹ ꝓcipiť stultici
am mẽte tenem⁹: Quid eñ i hoc mũdo stul/
tius q̃ a missa nõ q̃rere: possessa rapiẽtib⁹ re
laxare: nullã ꝓ acceptis iniurijs iuriã reddere
ĩmo adiũctis alijs patiẽtiã ꝓbere? Quasi eñ
sicomoz nos ascẽdere dñs ꝓcipit cuz dicit:
Qui aufert q̃ tua sť: ne repetas. Et rursũ Si
q̃s te pcusserit i dexterã maxillã ꝓbe illi z al/
terã. ꝓper sicomorũ dñs trãsiẽs cernit: qz ꝓ
hãc sapiẽtiã stulticiã: z si nec dũ vt est solide
tã tñ ꝑ cõtẽplationis lumẽ dei sapiẽtiã q̃si in
transitu videť. Quã iuxta heliu ỽba videre
neq̃unt: q̃ sibi sapiẽtes eẽ videť: qz ad ꝓspici
endũ dñm in elata cogitationũ suarũ turba
deꝓhẽsi adhuc sicomori arborẽ nõ ĩgenerũt

Sancti gregorij liber.XXVIII.

La.I.

A Postdamna
rerũ: post funera pignorũ:
post vulnera corpis: post
verba male suadentis vxo
ris: post cõtumelioſa dicta
cõſolãtiũ: poſt ſuſcepta fortiter iacula tot do
lor de tanta virtute ꝓſtantie laudand' a iu
dice beatus iob fuerat: ſi iam de preſenti ſe/
culo eẽt euocãdus. At poſtq hic adhuc du/
plicia ꝛceptur' ẽ: poſtq ſaluti ꝑſtine reſtitui
tur vt rebus redditis diutius vtat: ne p ela
tionis gladiũ ipa illũ ſua victoria ſternat: de
bet oipotens de' increpare p diſtrictã iuſti/
ciã quẽ ſeruat ad vitã. Quid eñ pei' plerũ
q aiam quã ꝓſcia virtus interficit? Que illã
dũ ꝓſideratiõe ſua inflat a plenitudine veri/
tatis euacuat: t dũ ſe ad pcipiẽda pmia ſuffi
cere ſuggerit: eã a melioratõis itẽtiõe diſten
dit. Juſt' igit iob añ flagella extitit: ꝙ iuſti/
or post flagella pmãſit: t laudat' añ dei vo/
B ce: poſtmoduz creuit ex verbere. ¶Profecto
velut tuba ductilis ex pcuſſione ꝓducta in
laudẽ di tãto alti' eleuat' ẽ: q̃to maiori ẽ ca
ſtigatiõe pcuſſus: ꝙ hũiliand' erat iſte: q̃ p/
ſtrat' vlcerib' ſic vtutib' ſtabat: hũiliand'
erat ne tam robuſtiſſimũ pect' elatiõis tela
cõfoderẽt qd cõſtabat certe q t illata vulne
ra nõ viciſſent: Requirẽd' nimirũ fuit hõ:
cui' debuiſſet cõparatiõe ſuperari. Sed q̃d
eſt qd de eo voce domini dicit: vidiſti ſeruũ
meũ iob: q ñ ſit ei ſimil' vir ſup terrã? Cui'
ergo cõpatõe poterat vinci: de q̃ deo atteſtã
te dicit: quia nulli' hois ꝓpatiõe poſſit eq̃ri
Quid itaq agenduz ẽ: niſi vt ex pſona ſua
Lex. ipe dñs ſuas illi virtutes narret t dicat ei.
Nũquid ꝓducis luciferũ in tpe ſuo t veſpe
rũ ſup filios terre conſurgere facis? Et ite
nunquid apte ſunt tibi porte mortis: t oſtia
C tenebroſa vidiſti? vel certe nunquid poſt or
tũ tuũ pcipiſti diluculo: t oſtendiſti auroze
locũ ſuũ? Quis vero iſta niſi dñs poteſt. Et
tamen interrogat' homo vt cognoſcat quia
iſta nõ põt: q̃ten' vir qui tã imenſis vtutib'
creuit: et nulli' hois exẽplo vincit: ne ex tol
li debeat: dei cõpatiõe ſupet. Sed o q̃ potẽ
ter erigit: q̃ tã ſublimiter humiliat. O q̃nta
eſt homis victoria: hanc ex dei cõpatiõe p/
didiſſe. O quãto homib' maior ẽ: q̃ teſtimo
nijs cõuincit: deo minor. Multũ q̃ppe po
tens eſt: q̃ tali interrogatiõe oñdit q potẽs
nõ eſt. Sz q ad obſcura nimis differẽda du
cimur: ad eiuſdẽ text' iaz verba veniamus.

La.II.

Job La. xxxviij.

Respondens autem dominus iob ꝺ
turbine dixit. Notanduz videꝺ: q̃a
ſi ſano atq incolumi loq̃ret: ex tran
quillitate dñica locutio facta diceret. Sed A
q flagellato loquit: de turbine locut' fuiſſe
deſcribit. Aliter eñ dñs ſeruis ſuis loquit:
cũ eos intrinſec' p cõpunctiõnẽ ꝓuehit: alit
cũ p diſtrictiõnẽ ne extollãt pmit. ¶Per blã/
dã eñ locutiõnẽ dñi amãda dulcedo ei' oſtẽ
dit: p terribilẽ vo poteſtas ei' metuẽda mõ
ſtrat. In illa pſuadet' anime vt pficiat: i iſta
reprimit' que pficit. In illa diſcit qꝺ appe/
tat: in iſta qꝺ metuat. ¶Per illam dicit gaude Zach.2.
et letare ſyon: q ecce venio t habitabo in
medio tui: p iſtã dicit: dñs in tempeſtate ve Eſa.66.
niet t in turbine vie eius. Bland' q̃ppe eſt:
qui vt in medio inhabitet venit. Cũ vero ſe
p tempeſtatẽ t turbinẽ inſinuat nimiq que
tangit corda pturbat atq ad edomãdã ela/
tionẽ ſe exerit: quãto potẽs t terribilis inno
teſcit. Sciendũ pterea eſt: q in duob' mõis B
locutio diuina diſtinguit. Aut p ſemetipſuz
nãq dñs loquit aut p creaturã angelicã ei'
ad nos verba formant. Sz cũ p ſemetipſuz
loquit: ſola nobiſ vis iterne inſpiratõis api
tur. Cũ per ſemetipm loquit de verbo eius
ſine verbis ac ſillabis cor docet: quia virtus
eius intima quadã ſubleuatione cognoſcit.
Ad quã mens plena ſuſpẽdit: vacua graua
tur. ¶Pond' eñ quoꝺdã eſt: qꝺ omnẽ aiam
quã replet leuat. Incorporeũ lumen eſt: qꝺ
et interioza repleat: et repleta exteri' circum
ſcribat. Sine ſtrepitu ſermo eſt: q̃ t auditu
aperit: t habere ſonitũ neſcit: Quod eñ de
aduentu ſancti ſpũs ſcriptũ ẽ: Factus eſt re Act.2.
pente de celo ſonus tanq aduenientis ſpirit'
vehemẽtis t repleuit totam domũ vbi erãt
ſedentes: t appuerunt illis diſptite lingue
quaſi ignis: ſeditq ſup ꝛa ſingulos eorũ: per
ignẽ quidẽ domin' apuit: ſed ſemetipm lo/
cutionem interi' fecit. Et neq ignis de': ne/
q ille ſoni' fuit: ꝙ p ꝙ qꝺ exterius exhibuit
exꝑſſit hoc qꝺ interi' geſſit. Quia eñ diſci/
pulos t zelo ſuccenſos: t vbo eruditos intus C
reddidit foras linguas igneas oſtendit. In
ſignificatione igitur admota ſunt elemẽta vt
ignẽ t ſonitum ſentirent corpora: igne vo in
uiſibili t voce ſine ſonitu ducerẽt corda. Fo
ras ergo fuit ignis qui apparuit: ꝙ intus qui
ſcientiã dedit. Et cum regine cãdacis eunu Act.8.
chus currui pſidẽs iter capet atq eſaiã non
intelligens in manib' haberet in corde nimi
rũ ſpiritus philippo dixerat: adiunge te ad
currum. Et ad euacuanduz petrũ timentes Act.10.

A

deū milites cornelij dixisset in mēte pculdu
Act.10.c. bio a spū petr⁹ audiuit. Ecce tres viri qrunt
te. Surge itaq; descende ⁊ vade cū eis. Spi
rit⁹ em̄ dei q̄si q̄dā nobis ꝟba dicere ē occul
ta vi: ea que agēda sunt intimare ⁊ cor hois
igna⁊ nō adhibitio strepitu ⁊ tarditate ser/
monis peritū repēte de abscōditis reddere.
Nā qz audit⁹ ea q̄ ad se fiūt nō simul oia di/
cta cōprehēdit: q̄ppe q̄ ⁊ causas p ꝟba: ⁊ p/
ticulatim ꝟba p sillabas pcipit: visus aūt nr̄
in eo q̄ totū se dirigit subito simul apphen/
dit: dei locutio ad nos intrinsec⁹ facta videt
poti⁹ quā audiat: qz dū semetipm̄ sine mo/
ra ꝼmonis instruat: repētina lucenre igno/
rātie tenebras illustrat: Vñ ⁊ Baruch nerie
fili⁹ cū req̄situs exponeret quēadmodū ver
Bar.1. ba Jeremie pphetantis audissz ait. Ex ore
suo loquebat q̄si legēs ⁊ ego scribebā. Qui
em̄ legēs loquit: alio intēdit: sed alio verbū
facit: qz qd̄ videt dicit. Prophete ergo dei:
qz eius verba vident poti⁹ in corde q̄ audi/
unt q̄si legentes loquunt. ¶ Cū vero p an/
gelū volūtatē suā dñs indicat: aliquādo eaz
verbis: aliqñ rebus demonstrat: aliqñ simt
verbis et reb⁹: aliqñ imaginib⁹ cordis ocul
ostensis: aliquando imaginib⁹ ⁊ ante corpo
reos oculos ad temp⁹ ex aere assumptis: ali
quādo celestib⁹ substantijs: aliqñ terrenis:
aliqñ simul terrenis ⁊ celestib⁹. Nonnunq̄
vero etiā per angelū hūanis cordib⁹ ita lo/
quit deus: vt ipe quoq; angel⁹ mentis ob/
tutib⁹ pūtet. Verbis nāq; p angelū loquit
deus: cuz nil in imagine ostendit: sed supne
verba locutiōis audiunt sicut dicente dño
Jo.17. Pat clarifica filiū tuū: vt et filius tu⁹ clari/
ficet te: ptinus respondet: ⁊ clarificaui: ⁊ ite
rū clarificabo. Neq; em̄ de⁹ qui sine tpe vi
impulsionis intime clamat: in tempe p suaz
substantiā illā voce edidit: quā circūscriptā
tempore p hūana verba distinxit: sed nimi/
rū de celestibus loquēs verba sua que audi
ri ab homib⁹ voluit: rationali creatura ad/
ministrante formauit. Aliqñ reb⁹ p angelos
loquit deus: cū nil verbo dicit: sed ea q̄ fu/
tura sunt assumpta de elemētis imagine nū/
dant: sicut ezechiel nil ꝟbor audiēs electri
Ezech.1. speciē in medio ignis vidit: vt videlicz duz
solā spēm aspiceret: que essent in nouissimis
vētura sentiret. ¶ Electrū quippe ex auri ar
gentiq; metallo misce in qua pmixtione ar
gentū quidē clarius reddit: sed tamē fulgor
auri temperat. Quid ergo in electro nisi me
diator est dei ⁊ hoim demonstrat⁹? Qui dū
semetipm̄ nobis ex diuina atq; humana na/
tura cōposuit: ⁊ humanā p deitatē clario: ez
reddidit: ⁊ diuinaz p humanitatē nr̄is aspe/
ctibus temperauit. Quod em̄ ꝟtute diuini/
tatis eius: tot miraculis humanitas fulsit ex
auro creuit argentū: et q; p carnē deus cog/
nosci potuit: qd̄q; p carnez tot aduersa tole/
rauit: quasi ex argento temperatū est aurū.
Quod bene ⁊ in medio ignis ostendit: qz in
carnationis ei⁹ misteriuz subsequentis iudi/ Jo.5. B
cij flāma comitat. Scriptū q̄ppe ē. Pat nō
iudicat quemquā: sed omne iudicium dedit
filio. ¶ Ca.III.

Aliquādo p angelos verbis simul ⁊
reb⁹ loquit de⁹: cū quibusdā moti/
bus insinuat hoc qd̄ sermonib⁹ nar
rat. Neq; em̄ adā post culpā in diuinitatis
substantia videre dñm potuit: sed increpati
onis verba p angelū audiuit: de quo scrip/ Gen.3.
tū est: Cū audisset vocē dñi dei deambulan/ B
tis in padiso ad aurā post meridiem: absconi
dit se iter ligna paradisi. Quid est em̄ q; p⁹
petm̄ homis in padiso dñs iā nō stat sed de/
ambulat: nisi q; irruente culpa se a corde ho
mis motū demōstrat. Quid est q; ad aurem
post meridiē: nisi q; lux feruentioz veritatis
absceserat ⁊ peccatricē aiam culpe sue frigo
ra cōstrigebāt? Increpauit ergo adā deam
bulans: vt cecis mentib⁹ nequiciā suā nō so
lū ꝼmonib⁹ sed etiā reb⁹ aperiret: quaten⁹
pctōr hō ⁊ p verba qd̄ fecerat audiret ⁊ per
deambulationē amisso eternitatis statu mu
tabilitatis sue inconstantiā cerneret: ⁊ p au/
rā feruore caritatis expulso: torpore suū ani
aduerteret ⁊ p declinationē solis cognosce/
ret q; ad tenebras ppiquaret. ¶ Ca.IIII. A

Aliquādo imaginib⁹ cordis oculis
ostensis p angelos loquit: de⁹ sicut Gen.28.
iacob subnixā celo scalā dormiēs vi
dit: sicut petrus lintheū reptilibus ac q̄dru/ Act.10
pedib⁹ plenū in extasi rapt⁹ aspexit: qz nisi i
corporeis oculis hec cerneret in extasi nō fu Act.16.
isset: sicut paulo in visione noctis vir mace/
do appuit q̄ trāsire eū: macedoniā rogauit. B
Aliqñ imaginib⁹ ⁊ añ corporeos oculos ad
temp⁹ ex aere assumptis p angelos loqtur Gen.18.
deus sicut abraam nō solū tres viros vide/
re potuit: ꝫ etiā habitaculo terreno suscipe/
re: ⁊ nō solū suscipere: sed eor⁹ vsibus etiā ci
bos adhibere. Nisi em̄ angeli quedā nobis
interna nunciātes ad tempus ex aere corpa C
sumerēt: exteriorib⁹ pfecto nr̄is obtutibus
nō appareret: nec cibos cū abraam caperēt
nisi ppter nos solidū aliq̄d ex celesti elemen
to gestarēt. Nec mirum q; illic ipi q̄ suscepti
sunt mō angeli mō dñs vocant: qz angelor⁹
vocabulo exprmunt: qui exteri⁹ mistrabant

et appellatõe dñi oñdit: q eis interi⁹ ꝑerat: vt p b ꝓfidẽtis imperiũ: ⁊ p illud claresceret officiũ ministrantiũ. V

A Mat.3. Aliqñ celestib⁹ substãtijs p angelos loquit de⁹: sic bapt izato dño scptũ est: qz de nube vox sonuit dicẽs: hic ẽ filiꝰ me⁹ dilect⁹ in q̃ mihi cõplacui. Aliquã do ⁊ renis substãtijs p angelos loq̃t de⁹: sic Nu.22. balaã corripuit cũ in ore asine hũana ẏba formauit. Aliqñ sil ⁊ terrenis ⁊ celestib⁹ sub Exo.3. stãtijs p ãgelos loq̃t deus: sic ad moysen in mõte cũ iussiõis sue ẏba edidit ignẽ rubũq; sociauit atq; aliud supius alid inferi⁹ iunxit

B Qđ tñ tũc solũ agit: cũ exipa aliq̃d ꝓiuctio ne signat. Nã p succensũ rubũ Moysen al/ loquẽs: q̃d aliud oñdit: nisi q eius ppli⁹ du/ ctor fieret: q̃ ⁊ legis flãmam ꝓcipet ⁊ tñ pcti spinã neq; vitaret: vel q ex illo ppło exiret q̃ in igne deitatis carnis nre dolores q̃si ru/ bi spinas suscipet: ⁊ icõ sumptã hũanitatis nre substantiã: etiã in ipa diuinitatis flãma seruaret. La.VI.

A Zach.2. Nonnũq; ẏo hũanis cordib⁹ etiam p ãgelos loq̃t de⁹: cũ secretoꝝ pñti am ẏtute sue aspiratiõis ifũd it. Vñ et zacharias ait. Et dixit ad me angel⁹ q̃ loq̃ bat in me. Dũ ad se q̃dez ꝑ in se tñ loq̃ ange lũ dicit liq̃do oñdit: q is q̃ ad ipm ẏba face/ ret p corporeã spẽm extra nõ erat. Vñ ⁊ pau/ lopost sbdidit. Et ecce angel⁹ q̃ loq̃bat i me egrediebat. Ecce em nõ exteri⁹ appent: sed sic sũt angelici spũs volũtatẽ dei ꝑphetarũ sensib⁹ inotescũt atz eos ita ad sblimia suble

B uãt ⁊ q̃q; in reb⁹ futura sunt i cauꝰ originali b⁹ pñtia demõsträt. Hũanũ nãq; corꝑo car nis corruptibiłpõdere ĝuatũ hãc ipam cor/ pulentiã sua q̃si obicẽ sustinẽs inẽna ñ pene trat ⁊ ĝue exteri⁹ iacet: qz leuantẽ manũ in/ teri⁹ nõ habet. Vñ fit sic dictũ ẽ vt ꝑphartũ sensib⁹ ipa vt ẽ sbtilitas angelice ẏtutis appa reat eoꝝq; mẽs quo sbtili spũ tangit leuet ⁊

C nõ pigra torpensq; in imis iaceat: ꝑ repleta i timis afflatib⁹ ad supna ꝓscendat: atq; inde q̃si de quodã rez vertice que inter se venta sunt videat. Qz ne q̃s in ꝓdictis zacharie ẏ bis angeli designatũ noie vel prem vel filiũ vel spũsanctũ putet: si textũ scpture sacre cõ sideret: qđ sentit velocit emẽdat q̃ nũq; pa/ trẽ nunq; spũsanctũ: et nõ nisi p incarnati/ onis sue ꝓdicatiõe filiũ angelũ vocat V Vñ et in eiusdẽ zacharie ẏbis apte oñdit: q i il/ lo vere angel⁹ i. creatura loquerez cũ dicit Et ecce angel⁹ q̃ loq̃bat in me egrediebatur statim q; sbiungit: ⁊ ali⁹ angel⁹ egrediebat in occursum ei⁹ ⁊ dixit ad eũ. Loqre ad pue rũ istũ dicẽs. Absq; muro habitabit hierlm Non est itaq; de⁹ angel⁹ qui mittit: cui ver/ ba ab angelo q̃ dicere debeat iubent. Sed qz in ꝓspectu ꝓditoris angelica misteria or/ dinata graduũ positiõe distincta sunt: vt et p cõmuni felicitate beatitudis opifice suum simul videtes gaudeãt ⁊ tñ p dispositõe di/ gnitatis alij alijs sbministrent: ad pphetã ãge lus angelũ mittit: ⁊ quẽ secũ de deo gaude/ re cõmuniter conspicit ⁊ docz ⁊ dirigit quia eũ ⁊ per superiorem scientiã ẏtute cognitõis: et p prestantiorẽ grãm culmie potestatis ex cedit. Hec igit dicta sint: vt q̃bus modis lo quat deus homib⁹ mõstrarez. Cũ ẏo btõ. Job respõdisse dñs de turbe dicit: vtrũ per semetipm an ei per angelũ sit locut⁹ ambigi tur. Potuerũt q̃ppe p angelũ cõmotões ae ris fieri ⁊ hec ei que subiũcta sunt p eũz ẏba mandari. Rursumq; potuit ⁊ exteri⁹ ange/ lus in turbine aerẽ excutere: et tñ interi⁹ per semetipm dñs vim sue sentẽtie cordi ei⁹ sine verbis insonare: vt credat q̃ dicta dñica q̃ sequunt ipe iã p ẏba ptulit q̃ replet⁹ deo ꝑ sine ẏbis audiuit. La.VII.

Ter. A Iacq; dicit: Quis ẽ iste iuolucẽs sen tẽtias ꝓmonib⁹ impiis? Sic ⁊ supi oripte iã dixim⁹ ꝓma exprobratio ẽ talis interrogatio q̃ dicit q̃s est iste? Ho eliu em arrogãter locut⁹ fuerat. Et q̃s ẽ iste non dicim⁹ nisi de eo vtiq; quẽ nescimus. Scire aũt dei approbare ẽ: nescire reprobare. Vñ quibusdã: quos reprobat dicit. Nescio vos Mat.25.et vñ sitis: Discedite a me oẽs operij iniquita Luc.13. tis. Quid ẽ ergo ꝺ hoc arrogãte req̃rere q̃s est iste: nisi apte dicere ego arrogãtes nescio id ẽ. eoꝝ vitã in sapiẽtie mee arte nõ appro bo? Quia dũ laudib⁹ hũanis inflant: a vera gloria eterne retributõis ianescũt. In eo ve ro qđ ait sinias: ⁊ nõ addidit quales: bonas vtiq; accipim⁹: quas quidem imperitis asse rit sermonib⁹ inuolutas quia cum verbis ia ctantie fuerãt plate. Imperitie q̃ppe vitiuz est rectũ nõ recte sapere. i. celeste donum ad appetitũ terrene laudis inclinare. Sicut em sepe ꝓtingit: vt ⁊ bona male: ⁊ mala bñ pfe/ rantur: ita heliu arrogãs recta nõ recte ptu lit: qz hũiles in dei defensiõe sinias nõ humi/ liter dixit. Unde ⁊ eoꝝ q̃ intra catholicã ec/ clesiã studẽt inane gl'am: nõ imerito tipuz te net. qui dũ se p ceteris peritos credũt diuio iudicio de impitia redarguunt: qz sicut apo stol⁹ ait. Si q̃s se existimat scire aliquid: nõ/ 1.Coꝝ.8. dũ cognouit quẽadmodũ oporteat eũ scire. Quia em ꝑma stultitia angeli elatio cordis fuit: vera sapientia efficit hominis hũilitas

sue estimatõis. Quã qũisq; vel magna sapiendo deserit: eo ipo vehemẽter desipit q̃ se metipm nescit. Unde ille liu ysnias ptulit: et impitis ymonib⁹ inuolutas q: ⁊ de deo rectũ qđ diceret nouerat: ⁊ tñ de semetipo dicta: illi⁹ elatio stulta infatuabat. ¶ Hoc itaq; despecto ad erudiendũ Job ꝟba ꝟtunt ac dicit. Accige sicut vir lũbos tuos. Scriptura sacra viros vocare ꝛ sueuit: q̃ nimirũ vias dñi fortib⁹ ⁊ nõ dissolutis gressibus sequunt. Un̄ p psalmistã dr. Uiriliter agite ⁊ ꝛfortet cor vr̃m. Unde paul⁹ ait. Remissas man⁹ et dissoluta genua erigite. Un̄ ⁊ sapia in puerbijs dicit. O viri ad vos clamito ac si apte diceret. Ego nõ feminis ꝟ viris loq:: q: hi q̃ fluxa mẽte sunt: mea ꝟba pcipe neq; q̃ pñt. Lumbos ꝟo accingere est: vel i opere luxuriã: vel in cogitatione refrenare. Delectatio nãq; carnis in lũbis est. Un̄ ⁊ sanctis p̃dicatorib⁹ dr. Sint lumbi vr̃i p̃cincti: et lucerne ardẽtes. ꝑer lũbos em̃ luxuriã: p lucernã autẽ bonorũ operũ claritas designat. Jubent ergo lumbos accigere: ac lucernas tenere. Ac si apte audiant. ꝑcius in vobismetipis luxuriã restringite: ⁊ tũc de vobis alijs bonor̃ operũ exempla mõstrate. ¶ Cũ cum beatũ iob tanta ꝓditũ castitate noueri mus: cur ei post tot fla gella dr: accinge sic̃ vir lumbos tuos: id est. sicut fortis restrige luxuriã: nisi quia alia ẽ luxuria carnis qua castitatẽ corrũpimus alia vero luxuria cordis est qua de castitate gloriamur. Dicit ergo ei. Accinge sic̃ vir lũbos tuos: vt q̃ p⁹ luxuriã corruptõis vicerat: nũc r̃strigat elatõis ne ꝺ patia castitate supbiẽs: tãto pei⁹ it⁹ añ oculos dei luxuriosus existeret: q̃to magis ante oculos hoim ⁊ patiẽs ⁊ castus appareret. Unde bene per moysen dicit. Circũcidite ꝑpucia cordis vr̃i. id est. postq̃ luxuriã a carne extinguitis: etiã supfluã cogitationes resecate. Sequit. ¶ Interrogabo te ⁊ respõde mihi. ¶ Tribus modis nos ꝺ tor nr̃ interrogare ꝛsueuit cum aut flagelli districtione nos pcutit: ⁊ quãta nobis insit vel desit patiẽtia ostendit: aut quedã que nolumus p̃cipit: ⁊ nr̃as nobis obedientiã patefacit: aut aliqua nobis occulta aperit ⁊ aliqua abscondit ⁊ nobis mensurã humilitatis nr̃e innotescit. Flagello nãq; interrogat: cũ mẽtẽ bene sibi p trãquillitatẽ subditã afflictionib⁹ pulsat: sicut isdẽ iob ⁊ laudat attestatiõe iudicis et tñ ictib⁹ cõcedit pcussoris vt ei⁹ patientia tãto veri⁹ clarescret: q̃to inquisita durius fuisset. ꝑcipiẽdo aũt dura nos interrogat sicut abraam terrã suã iubet egredi: ⁊ pgere quo nesciebat: in montẽ vnicũ filiũ ducere: et quẽ ad ꝛsolationem senex acceperat ymolare. Cui nimi⁹ ad interrogationẽ bene respondẽti: id est. ad iussionez obedienti dicit nũc cognoui quia times deũ. Uel sicut scriptũ ẽ: Tẽptat vos domin⁹ de⁹ vester: vt sciat si diligitis eũ. Tẽptare q̃ppe dei est: magnis nos iussiõib⁹ interrogare. Scire q̃ ei⁹ ẽ nr̃am obediẽtiã nosse nos facere. ¶ Ca. VIII

Aperiendo vero nobis quedam aut claudendo nos interrogat de⁹: sicut per psalmistã dicit. Palpebre eius interrogant filios hominũ. Palpebris q̃ppe apertis cernim⁹: clausis nihil videmus. Quid ergo per palpebras dei: nisi eius iudicia accipimus: Que iuxta aliq̃d claudũtur hominib⁹: ⁊ iuxta aliquid reseranť vt homines qui se nesciunt: semetipis innotescãt: q̃tenus dum quedã intelligendo cõprehẽdũt quedã vero cognoscere omino non possunt eor̃ corda sese latenter inquirãt: si illos diuine iudicia vel clausa nõ stimulãt: vel aperta non inflant. Hac em̃ paulus interrogatione ꝓbatus est: qui post pceptam internã sapiẽtiã post aperta claustra paradisi: post ascensum tertij celi: post supne locutiõis misteria adhuc dicit. Ego me nõ arbitror cõprehendisse. Et rursum. Ego sum mimus apostolorũ: qui nõ sum dignus vocari apls. Et rursum. Non q: sufficiẽtes sum⁹ aliquid cogitare a nobis quasi ex nobis: ꝟ sufficientia nr̃a ex deo est. Aptis ergo palpebris dei intro gatus paul⁹ recte respõdit: q: ⁊ supna secreta attigit: ⁊ tamẽ in humilitate cordis sublimiter stetit. Qui rursum cũ secreta dei iudicia de repulsione iudeorũ: ⁊ gentiũ vocatiõe discuteret atq; ad ea puenire nõ posset quasi clausis dei palpebris interrogat⁹ ẽ. Sed rectũ valde rñsum reddidit q̃ deo se in ipa sua ignorãtia sciẽter inclinauit dicẽs. ¶ O altitudo diuitiarũ sapiẽtie ⁊ scientie dei: quã incõprehensibilia sut iudicia ei⁹: ⁊ inuestigabiles vie eius. Quis em̃ cognouit sensum dñi aut quis ꝑsiliarius ei⁹ fuit? Ecce em̃ absconsis misterijs quasi clausis palpebris inquisitus placita ac recta rñdit: qui secreti aditum pulsans: quia p cognitionẽ intromitti ad interioza nõ valuit per ꝛfessionez ante ianuas humilis stetit: ⁊ quod intus ꝛprehẽdere nõ potuit foris timendo laudauit. Unde nunc quoq; beatus Job post interrogationẽ veri beris discutit interrogatõne sermonis: vt q̃ sint supna ꝛsideret: que dũ mime cõprehendit: ad semetipm redeat: ⁊ quã sit iuxta nihilũ in superno cõpatione cognoscat. Au-

Textus.
pš.30. Deb.12.
Prouer.8.
Luc.12.
Deut.10.
Gen.22.
Deut.15.
pš.10.
Phil.3. 1.Cor.15. 2.Cor.5.
Ro.11.

dicat itaq; interrogabo te ℣ respõde mihi Ac si ei aperti⁹ dicat. Verbis meis ad sblimia considerando te excito: ℣ dũ ea que super te sunt nescire te perspicis tibimetipsi: te notio rem reddo. Tunc eñ mihi vere respondes: si que ignoras intelligis. Sequit. ℣ Ubi eras qñ ponebam fundamenta terre? Indica mihi si habes intelligentiã: Quis posuit mẽsuras eius si nosti: vel quis tetendit sup eam lineam sup quo bases illi⁹ solidate sũt? Ecce omia quasi de mundi origine narrati one hystorica ꝛtexuntur. Repente vo sub iungit: quod nõ de mundi: sed de ecclesie di ctũ ꝛditione videat. Nam dicit. Aut q̃s di misit lapidẽ angularẽ eius? per hoc eñ qđ non in mundi origine factũ est ℣ illud superi us ostendit: quia de mundi origine dictum nõ est. Idcirco nãq; rebus planis ac paten tib⁹ obscura quedam ac dissona pmiscẽtur: vt p hoc qđ ab intellectu lre discrepat ℣ illõ inquirat mistice qđ dictũ iuxta lram sonat. Nã ꝙ sicut alijs aptis rebus alia clausa co gnoscimus: ita alijs clausis compellimur: et illa altiori intellectu pulsare que apta cre debamus. Dicat ergo. Ubi eras quãdo po nebã fũdamẽta terre. ℣ Ca. IX.

IN scriptura sacra q̃d aliud fundam ta q̃s p̃dicatores accipimus? Quos dũ p̃mos domin⁹ in sancta ecclia po suit: tota i eis sequntis fabrice structura surre xit. Uñ ℣ sacerdos cũ tabernaculũ ingredit duodecim lapides portare in pectore iubet quia videlz semetipm ꝙ nobis sacrificiũ offe rens pontifex noster: dum fortes in ipo exor dio p̃dicatores exhibuit: duodeci lapides sb capite in p̃ma sui corpis pte portauit. Scti itaq; apostoli: ℣ ꝙ p̃ma ostẽtatione ornamẽ ti lapides sunt in pectore: ℣ ꝙ p̃ma soliditate edificij in solo fundamẽta. Uñ dauid ꝛphe ta cũ sancta ecclesiã in sblimib⁹ apostolorũ mentib⁹ poni edificariq; ꝓspiceret: Fũdam ta eius inquit in montib⁹ sanctis. Cũ vero i sacro eloquio nõ fundamẽta sed singulari nũe ro fundamentũ dicit: nullus ali⁹ nisi ipe do minus designat: ꝙ cui⁹ diuinitatis potẽtiaz nutantia infirmitatatis nostre corda solidan tur. De quo ℣ paulus ait. Fundamentũ ali ud nemo potest ponere preter id quod posi tum: est quod est xps ihesus: Ipse quippe fũ damentũ fundamentorũ est: quia ℣ origo est inchoantium: ℣ ꝓstantia robustorũ. Quia igitur fundamenta nostra sunt hi qui iniqui tatũ nostrarum pondera portauerũt: ne bea tus iob in superbiã de virtutũ suarũ poten tia subleuetur: in ipa dominici p̃ma parte sermonis de sanctorũ p̃dicatorũ cõmemora tione discutitur: vt quãto illos admirabiles venire cõspiceret: tanto in eorum compatio ne de se vilius estimaret. Nõ idcirco a domi no iam quasi p̃teritum describit: quia quic quid foris futurũ est in ope intus iam factuz est in predestinatione. Dicitur itaq; ei. Ubi eras quando ponebam fundamenta terre? Ac si aperte diceret. Uirtutẽ fortiũ ꝓsidera neq; eorũ ante secula auctorem pensa ℣ cum eos quos in tempore condidi mirabiles su spicis: perpende quantum mihi subdi debe as quẽ auctorem mirabiliũ sine tpe esse cog noscis. ℣ Sequit. Indica mihi si habes in telligentiã quis posuit mẽsuras eius si nosti vel quis tetẽdit sup eam lineam? Mensurã linee in terrarũ partione tendunt: vt dimen sionis equitas ex ipa linearuz tẽsione tenea tur. In carne aũt dñs ad ecclesiã veniens: mensuras terre lineis mensus est: quia fines ecclesie occulti iudicij sbtilitate distinxit. Hu ius terre occulte mensure vel linee tendebã tur: quãdo p̃dicatores sancti agente spiritu in alijs partibus mundi vocabant vt irent. Ad alias vero partes arcebantur ne accede rẽt. Paul⁹ nãq; apls cũ macedonie p̃dicare negligeret: ꝙ visuz illi apparuit vir macedo qui dicerz: trãsies i macedoniã adiuua nos At ꝫ sic scptũ ẽ: tẽtabãt apli ire asiã: ℣ pmi sit eos spũs ihesu. Bũ g̃ p̃dicatores scti ℣ vo cant ad macedoniã ℣ ab asia ꝓhibent: ista occultarũ mẽsurarũ linea illic ducta ẽ hinc re ducta. Illic tẽdit vt macedonia intra sctẽ ec clesie spacia colligat: hic attrahit: vt extra fines fidei asia relinq̃t. Erãt q̃ppe tũc i ea q̃ colligẽdi ñ erãt: q̃b⁹ iuxta meritũ suũ pditis tã nũc asia intra mẽsuras ecclie do largiẽte su scepta ẽ. Intra has g̃ mẽsuras sũt oẽs electi extra has oẽs r̃probi: etiã si intra fidei lumẽtez eẽ videãt: vñ ℣ i apoc. scptũ est. Atriũ qđ fo ris templuz ẽ ejice foras ℣ ne metiaris illud. Quid ei aliõ atriũ quã latitudinẽ significat. vite pñtis? ℣ recte foras tẽplũ sũt: q̃ p atriuz õsignt atz iõ metiẽdi ñ sũt: qz ãgusta ẽ porta q̃ ducit ad vitã ℣ latitudo vite ꝓuoz ñ ad mittit ad mensuras ℣ regulas electorũ. Iste spiritales linee occlto iudicio tendebãt: qñ cuidã diceti Magr seqr te q̃cũq; ieris eiusdẽ mgri voce rñsuz ẽ: vulpes foueas hñt ℣ vo lucres celi nidos: filius ãt homis nõ hz ubi ca put suũ reclinet. Iste mẽsure ℣ linee tẽdebã tur eũ cuidã diceti: dñe pmitte me ire sepeli re pr̃em meũ: eiusdẽ mgri voce rñsum ẽ. Si ne vt mortui sepeliãt mortuos suos tu ãt va de nuncia regnũ dei: ecce ali⁹ secutuz se pro

mittit ⁊ repellit alius relaxãdũ se postulat et retinet vnde hoc nisi p occulta cordis spacia supnoꝝ iudicioꝝ linee tẽdebãt vt ⁊ hũc int⁹ i cõphensibiles mẽsure ꝓstringerẽt: ⁊ ille foris nõ iniuste remaneret. Sed cũ nullus nesciat qꝝ deus has occultoꝝ iudicioꝝ lineas tẽdat: cur ad iob dicit. Indica mihi si habes intelligentiã ꝙs posuit mensuras eius si nosti vel quis tetẽdit sup eũ lineã? An idcirco requirit vt ꝙ nosse ꝑ tñ ptermittere poterat memoret ꝙten⁹ pond⁹ secretoꝝ dei solliciti⁹ pensent dispensationẽ viz homis non in hũanis viribꝰ ꝑ i manu ꝓsistere ꝓditoris vt dũ ꝓsiderat iuisibilit ista ꝙs agat sue ꝓtuti nihil tribuat: nec iã ꝺ se audeat aliq̃d cũ ꝺi iudicia occulta formidat: ꝑ ppẽdẽs desup mẽsuras ⁊ lineas incõprehẽsibilit tẽsa: sit tanto magis i hũilitate formidis: q̃to magis pendere vidz oia i ptãte mẽsoris. Sequit. ¶ Super q̃ bases illi⁹ solidate sũt: q̃d aliꝺ hꝰ terre bases: quã scẽ ecclie doctores accipim⁹? In basib⁹ q̃ppe colũne: i colũnis ãt toti⁹ fabrice põd⁹ erigit ñ ꝺ merito doctores scti basium noie designãt qꝝ dũ recta ꝓdicãt ⁊ ꝓdicatoꝝ sue viuẽdo ꝓcordãt oẽ põd⁹ ecclie fixa morũ suoꝝ ꝺuitate sustẽtãt aspas ab infidelib⁹ tẽptatões ferũt ⁊ quecꝝ in ꝓceptis dei velut difficilia a fidelib⁹ formidant exẽplis opm facilia oñdũt: vñ ⁊ bñ cũ i typo ecclie tabnaculũ figeret ad moysẽ ꝺr. Facies colũnas q̃ttuoꝝ ⁊ bases eaꝝ vesties argẽto. In argento enim q̃d aliꝺ quã claritas ꝺiui ꝓmõis accipit? Sicut scptũ ẽ. Eloq̃a dñi eloq̃a casta argẽtũ igne exaiatũ terre purgatũ. Bases q̃ argento vestite q̃ttuoꝝ colũnas tabnaculi sustinẽt: qꝝ ꝓdicatores ecclie diuio eloq̃o decorati vt in cũctis se exẽplũ ꝓbeãt q̃tuoꝝ euãgelistaꝝ dicta ⁊ oꝛe ⁊ opib⁹ portãt. ¶ñt p bases etiaꝫ ꝓphe sigrí q̃ dũ ꝓmi apte ꝺ dñica icarnatõe locuti sũt: q̃si q̃sdã bases eos ꝓspicim⁹ a fundamto ꝓsurgẽ ⁊ supposite fabrice põdera sustinere: vñ ad moysẽ rursum dñs cuꝝ tabnaculi tabl'as erigẽ ꝓcepit fũdi eaꝝ bases argẽteas iubet: Quid ei p tabulas nisi apli extẽsa i mũdũ ꝓdicatiõi dilatati? Quid p bases argẽte asi nisi ꝓphe signãt? Qui sup ipositas tabulas ipi firmi ac fusiles sustinẽt qꝝ apl'orũ vita dũ eoꝝ ꝓdicatõe istruit eoꝝ ⁊ auẽte solidat: vñ ⁊ ꝺiucte bine bases singul' tabl'is supponũt: qꝝ dũ ppẽ scti i ꝓbis suis ꝺ mediatoris icarnatõe ꝓcordãt: sbsequẽtes ꝓdicatores ecclie idubitãt edificãt: vt cũ a semet ipis ñ discrepẽt: illos i se robusti⁹ figãt. Nec imerito bases q̃b⁹ ppẽ sigñt: vt ex argẽto fũdi debeant ꝓcipit: argẽti q̃ppe claritas ex vsu ꝺuat sine vsu ãt i nigredinẽ ꝓtit. ¶ꝓphetaꝝ q̃s ꝺca añ mediatoris aduẽtuꝫ: qꝝ in vsu spiritalis itelligẽtie ñ erãt dũ ꝓspici ꝑ obscuritate nõ poterãt: q̃si nigra remanebant. At postq̃ mediator veniẽs ea añ oc'os nostros icarnatõis sue mãu tersit q̃d i eis lucis latebat iclaruit: sensusq̃ pr̃m pcedenti: ũ in vsũ dedit qꝝ ꝓba reb⁹ exposuit. Siue ita ppẽas seu doctores extremis tpib⁹ sbseqũtes basiũ appellatiõe significet dicat. Super quo bases illi⁹ solidate sũt: sbaudis: nisi superme q̃ cũcta mirabilit teneo: ⁊ bõis exteriorib⁹ int⁹ ꝑcipal'r origine ꝑsto. Qui ei sibi q̃ bonũ ẽ tribuit: solida bas' ñ ẽ: qꝝ dũ fũdamẽto ñ inittit ipo suo põdere i ima ꝓcipitatur. Sz cũ tã mlta de scẽ ecclie ꝓstructiõe referãt audire mẽs appetit: inimice natões q̃ ꝓtute ꝓiucte sũt. i. diuisa h⁹ dom⁹ edificia q̃ sibi arte ꝓcordẽt. Se q̃t. Aut q̃s dim: sit lapidẽ angularẽ ei⁹? Jã p diuinã grãz oib⁹ liquet: quẽ scptura sacra ãgularẽ lapidẽ vocz: illũ ꝓfecto q̃ dũ i se hic iudaicũ illic gẽtilẽ ppũn fusciti i vna ecclie fabrica q̃si duos pietes iũgit: illũ de q̃ scptũ ẽ. Fecit vtraq̃ vnũ: q̃ angulare se lapidẽ ñ solũ i inferioꝛib⁹ ꝑ etiã i supnis exhibuit qꝝ ⁊ i ⁊ra plebi israelitice natões gẽtiũ: ⁊ vtrasq̃ sil'ãgel' i celo sociauit. Eo q̃ppe nato clamauert ãgeli i ⁊ra pax homib⁹ bõe volũtatis. In oꝛtu ei ꝛgis neq̃ꝑ magno offerẽt hoib⁹ pacis gaudia si discoꝛdiã ñ haberẽt. Be ꝺ lapide p ppẽaz ꝺr. Lapidẽ quẽ reꝓbauert edificãtes ꝺ fact⁹ ẽ in caput ãguli Hui⁹ lapidis typũ iechonias rex tenuit quẽ mathe⁹ dũ q̃terdenas gñatiões describerz: scꝺo nũerauit. Quẽ em̃ i fine scꝺe ipm rursũ scꝺo nũerauit. Quẽ em̃ i fine scꝺe ipm rursũ i initio tertie gñatiõis iseruit. Jpe nãq̃ i babiloniã cũ israelitica plebe migrat⁹ ẽ: q̃ dum ab alijs ad alia ducit ꝑ vtriusq̃ pietis latere ñ i merito scꝺo nuãt. Cui⁹ nũeratiõis flexio angularẽ lapidẽ designat. Ubi em̃ coꝛa rectitudie flectit vt eat in diuisũ tãq̃ ãguluz facit: recte ergo nũerari bis potuit qꝝ ꝑ vtrq̃ pietẽ q̃si duo i se latera oñdit: vñ ⁊ ei⁹ bñ imagin ẽ tenuit: q̃ i iudea oꝛt⁹ gẽtilitatẽ colligẽs q̃si ab hierosolimis babiloniã veit atq̃ hãc i semetipo fidei fabricã ꝑpus discoꝛdie studio scissã arte caritatis itexuit. Sz ꝺ q̃ de sigñatiõe scẽ ecclie ꝺca sũt placz: vt breuiata replicatõe moꝛalit' differãt: dignũ nanq̃ ẽ vt p ea q̃ ꝺ btõ iob dici ꝓcognoscim⁹ ad coꝛda nra reuocemur qꝝ ꝓba dei tũc mẽs meli⁹ intelligit cũ i eis semetipam q̃rit. Ecce eni ꝺr: vbi eras qñ ponebã fundamta tre? Si pctoris gigm⁹ puluis ẽ qꝝ i superficie attollit: ⁊ tẽptatõis aura raptat: vñ scptũ ẽ. Nõ sic ipũ ñ sic ꝑ tã/

Textus. E

Exo.26.

Pſ.11.

Exo.26.

F

Textus. G

Ephe.2.

Luc.2.

Pſ.117

Mat.1.

Pſ.1.

q̃ puluis quẽ pjcit vẽt⁹ a facie terre nũl ob
stat terrã itelligi aiaz iusti de q̃ scptũ ẽ. Ter/
ra eñ sepe venientẽ sup se bibẽs imbrẽ et ge
nerãs herbã oportunã illis a quib⁹ colit ac/
cipit benedictõem. ℣ Ca. XI.

A Sed hui⁹ terre fũdamẽtũ fides ẽ hui⁹
re fũdamẽtũ iacit qñ i occultis cor/
dis ꝑma solidit̃atis cã diuin⁹ tior in/
spirat. Iste nec dũ credit ea q̃na que audit hu
ic cũ fides dat ad edificiũ sbsequntis opis iaz
fũdamẽtũ ponit. Ille ea q̃na iã credit nec tam
metuit vẽturi iudicij terroꝛẽ despicit pctis
se carnis ⁊ spũs audẽt iuoluit. Hic ꝓpẽte cũ
futuroꝝ tior ifũdit vt bõe vite surgat ed'fi/
ciũ iã fũdamẽta ꝟstruunt. Posito itaq̃ ꝓ/
spe formidis fũdamẽto cũ ꝟtutũ fabrica i al
tũ ducit nccẽ ẽ vt vn⁹ q̃sq̃ pficiẽs vires su/
as caute metiat: vt cũ diuia ꝟstructiõe ma/
gn⁹ eẽ iã cepit semetipm resp:ciat sine cessa/
tiõe qđ fuit: q̃ten⁹ attẽdẽs hũilit qđ p meri/
tũ inuẽt⁹ ẽ: neq̃q̃ sibi arroget: qđ p q̃ram fa
ct⁹ ẽ. Añ ⁊ nũc btũs iob p supnã vocẽ ad se
metipm reducit: ⁊ ne de ꝟtutibus gl'iari au
deat: ꝺ añacta vita meoꝛat eiq̃ ꝺr: vbi eras
qñ ponebã fundamẽta t̃re? Ac si iustificato
pctoꝛi apte ꝟitas dicat: ꝟtutes a me accep/
tas: tibi ñ tribuas: noli ꝟtra me de meo mũe
re extolli. Recole vbi te iueni: qñ p̃na in te
fundamẽta ꝟtutũ posui. Recole vbi te inue
ni: qñ meo te tioꝛe solidaui: vt ergo ego in te
nõ destruã qđ ꝟstruxi: ipe nõ cesses ꝟsidera
re qđ repi: quẽ eñ ꝟitas aut ñ i flagitijs aut
in excessib⁹ iuenit. Sz p⁹ hec bñ possum⁹ ser
uare qđ sum⁹ si nũq̃ negligim⁹ pẽsare qđ fu
imus. Nõnũq̃ tñ clãdestina elatio etiã soli/
citis coꝛdib⁹ surripe solz vt bonoꝝ cogitatõ
lz sbtilis sit ac pssa cũ valde i ꝟtutib⁹ cresc̃it
oblita ifirmitatis ꝑpe neq̃q̃ ad meoꝛiã reuo
cet ad i vitijs fuerit: vñ ⁊ oipotẽs de⁹: q: au
meusurã ipis nr̃is pfectib⁹ iponit vt hẽam⁹
q̃dã ꝟtutũ bona q̃ nũq̃ q̃sium⁹: q̃ram⁹ q̃dã
nec tñ hr̃e valem⁹ q̃ten⁹ mẽs nr̃a dũ ꝟ non
põt hr̃e q̃ appetit: ⁊ illa se itelligat de semet/
ipa nõ hr̃e q̃ hz ⁊ p ea q̃ assunt ꝟsideraret̃ur
illa q̃ desũt: ⁊ p ea q̃ vtiliť desunt ꝟuenť hũi
liter bona q̃ assunt: vñ ⁊ recte p hui⁹ terre. r.
hẽs itelligentiã q̃s posuit mẽsuras ei⁹ si no/
sti vel q̃s tetẽdit sup eã lineã: Quis eñ nisi
ꝟditoꝛ nr̃ hui⁹ terre mẽsuras ponit Qui iter
ni iudicij secreto moderamie: alij ꝟmonẽ sa/
piẽtie: alij ꝟmonẽ scie: alij plenã fidẽ: alij gra
tiã sanitatũ: alij opatiõem ꝟtutũ: alij ꝓphe/
tia: alij discretoꝛ spũz: alij genera linguaꝝ
alij interꝓtatiõez ꝟmonũ tribuit q̃ten⁹ i vno
eodẽ spũ iste ꝟbo sapie polleat nec tñ ꝟmõe
scie. i. doctrie fulciat qꝛ tẽtire atz iuentre suf
ficit eẽ qđ p discẽdi studiũ ñ apꝓhẽdit ille ser
mõe scie fulgeat nec tñ i ꝟbo sapie ꝙualescat
qꝛ ⁊ explere sufficẽ q̃tũ didicẽ ⁊ tñ ad tẽtiẽduz
ex semetipo sbtile aliq̃d ñ assurgit. Iste fi/
dẽ eleñtis ipat: nec tñ p sanitatũ gr̃az ifirmi
tates coꝛpm curat. Ille oꝛois ope moꝛbos
sbtrahit nec tñ arẽti t̃re ꝟbo pluuias r̃ddit.
Iste opatõe ꝟtutũ ad pñtẽ vitã eẽ moꝛtuos
reuocat: ⁊ tñ ꝓphie gr̃az ñ hñs q̃ sibi vẽtura
sũt ignoꝛat. Ille ventura q̃q̃ velut pñtia at
tẽdit ⁊ tñ i nr̃la signoꝝ opatõe se exerit Iste
p discretoz spũz i factis sbtilit mẽtes ꝙspi/
cit: ꝑ tñ diũsi gñis linguas nescit. Ille diũsi
gñis linguas exaiat: ꝑ tñ in reb⁹ sil'ib⁹: diffi/
mília coꝛda ñ pẽsat. Alij⁹ i vna ligua quã no
uit ꝟmonũ põdera ikꝓtãdo pꝛudẽt discutit:
reliq̃s bonis: q̃ nõ habz patiẽt caret Sic ita
q̃q̃ creatoꝛ nr̃ atq̃ disposituꝛ cũcta moderat:
vt q̃ extolli potat ex dono qđ hz: hũiliet ex
ꝟtute quã nõ hz. Sz cũcta moderat vt cuz
p impẽsam gr̃az vnũ quẽq̃ sbleuat etiã p di
spez alteri alteꝝ sbdat: ⁊ meliozẽ q̃sq̃ dono
alio eũ q̃ sibi sbjcit attẽdat: ac licz se ꝑire ex
alijs sentiat eidẽ tñ quẽ supat se i alijs p⁹po
nat. Sic cũcta moderat vt dũ singl'a: q̃ sunt
oim interposita q̃daz caritat̃is necessitudie fi/
ant oia singuloꝝ ⁊ vnusq̃sq̃ sic qđ non acci
pit i altero possideat: vt ipe alteri possidẽdũ
qđ accepit hũiliter impendat. ℣ Ca. XIII.

Hinc ei p petꝝ ꝺr. Unusq̃sq̃ sic acce 1. Pe. 1.
pit gr̃az i alterutꝝ illaz admistrãtes
sic boni dispesantoꝛes multiformis A
gr̃e dei. Tunc nãq̃ bñ multiformis gr̃a di/
spensat qñ acceptũ donũ ⁊ ei q̃ ꝺ ñ hz credi/
tur: qñ ꝓpt eũ cui impẽdit sibi datũ putat:
hic p paulũ ꝺr p caritatẽ fuite iuicẽ. Tũc ei Gal. 6.
nos caritas a iugo culpe liberos r̃ddit cũ vi
cissim nos nr̃o p amoꝛẽ fuitio sbjcit: cũ ⁊ ali
ena bõa nr̃a credim⁹ ⁊ nr̃a alijs q̃si sua offe/
rẽtes exhibem⁹ Hinc rursũ p paulũ ꝺr. Nã 1. Cor. 12.
⁊ coꝛp⁹ ñ ẽ vnũ mẽbꝝ ꝑ mlta. Si dixerit pes
qñ ñ sũ man⁹ ñ sũ ꝺ coꝛpe: nõ iõ nõ ẽ de coꝛ
pe. Si totũ coꝛp⁹ ocul⁹ vbi audit⁹. Si totũ
auditus vbi odoꝛatus? Et paulo post Quod Ubi. s.
si essent oia vnũ mẽbꝝ vbi coꝛp⁹. Nũc autẽ
q̃dẽ multa mẽbꝛa vnũ ꝟo coꝛp⁹. Quid eni
scã ecẽa nisi supni sui capitis coꝛp⁹ est? In q̃ B
alij⁹ alta videdo ocul⁹: alij⁹ recta opando ma
n⁹: alij⁹ ad iũcta discurrẽdo pes: alij⁹ p̃cepto
rũ vocẽ itelligẽdo auris: alij⁹ maloꝝ fetorẽ
bonoꝝq̃ fragrãtiã discernẽdo naris ẽ. Qui
coꝛpalũ moꝛe mẽbꝛoꝝ. dũ vicissim sibi ac/

cepta officia ipendũt vnũ de semetipis oib⁹ corp⁹ reddũt: ⁊ cũ diuisa in caritate pagunt: diuersũ eẽ phibent vbi ꝓtinent. Si autem vnũ ꝗd cũcti agerẽt: corp⁹ vtiq; qđ ex mltis ꝓtinet ñ eẽnt: q⁹ viz mltipli ꝓpactũ ñ existeret si ꝫ cõcors mẽbroꝝ diuisitas nõ teneret Quia ergo sctis mẽbris ecclie ꝟtutuꝫ dona domin⁹ diuidit terre mensuras põit: vñ ite/
Ro.12. rũ paul⁹ dicit. Unicuiq; sicut de⁹ diuisit mẽsurã fidei. Et rursuꝫ. Exquo totũ corp⁹ ꝓpactũ ⁊ ꝓnexũ p oẽm iũcturam sbministratiõis ẽm opatõeꝫ in mensura vniuscuiusq; mẽbri augmentũ corpis facit i edificatõꝫ sui in caritate. Ꝫ cũ miro ꝓsilio auctor ac dispositor nr̃ huic illa largit̃ ꝗ alij denegat: alij ꝫ denegat: ꝗ isti largit̃ mẽsuras sibi positas egredi nitit̃ ꝗqꝫ posse plusq; accepit conat̃ vt fortasse is cui tm̃mõ datũ ẽ p̃ceptoꝝ occita disserere: tẽptet etiã miracul' choruscare: aut is quẽ supne ꝟtutis donũ ad solũ miracula roborat: etiã dine legis pãdẽ occita ꝓtẽdat' In
L p̃cipitio ei pedẽ porrigit: ꝗ mẽsuraꝫ suaꝫ limitẽ nõ attẽdit. Et plexuq; amittit: ⁊ qđ poterat ꝗ audacť ea ad ꝗ ptigẽ ñ valz arripe festinat: nã ⁊ mẽbroꝝ nr̃oꝝ tunc bñ misteriis ꝟtimur: cũ sua eis officia distincte ꝟuam⁹ Lucẽ ꝗppe oculi cernim⁹ vocẽ ꝟo auribꝰ audi⁹ Si ꝗs aũt mutato ordie voci oculos: luci aures accõmodet huic i cassũ vtraq; patẽt Si ꝗs odores velit ore discernere: sapores nare gustare: vtriusq; sẽsus sibi misteriũ q⁹ vsibus ꝫ ñ aptãt: ⁊ sua officia deserť ⁊ ad extranea ñ assurgũt Bñ itaq; dõ itra acceptas ex diuisa largitate mẽsuras pedẽ cordis p̃sserat
ps.130. cũ dicebat. Neq; ãbulaui i magnis neq; in mirabilib⁹ sup me. Sup se ꝗppe i mirabili/
D b⁹ ãbularet si appere magn⁹ vltra quã portet ꝗreret. Sup se nãq; i mirabilib⁹ attollit ꝗ ⁊ i his ad ꝗ nõ sufficit videri idone⁹ conať. Bñ intra has mẽsuras etiã i ipa paul⁹ p̃dicatõis sue se latitudie coartabat cũ dice
Ro.15. ret: nõ eñ audeo aliq̃d loq̃ eoꝝ ꝗ p me nõ efficit xp̃s. Tũc aũt recte accepta mẽsura ꝟuatur cũ añposita oculi viroꝝ spiritaliũ vita respicit. Uñ ⁊ seq̃t. Uel ꝗs tetẽdit sup eã lineaꝫ
Ier. Sup hãc eñ terrã linea tẽdit: qñ electi vnicuiq; aie ad sumẽdã viuẽdi regulã p̃m p̃cedẽtiũ exẽpla mõstranť: vt exilloꝝ vita ꝓsideret ꝗd i suis actib⁹ ꝟuet ꝗten⁹ respecto iusti limitis tramite nec infra mima negligẽs deficiat nec vltra maxia supbiẽs tendat nec min⁹ conet explere q̃ sufficit: nec pl⁹ arripiat q̃ accepit: ne aut ad mẽsurã quã debꝫ nõ pueniat: aut eandẽ mẽsurã deserens extra li
Mat.7. mitem cadat. Angusta ꝗppe porta est ꝗ ducit ad vitam ⁊ ille hanc ingredit̃ qui in cunctis que agit discretõnis subtilitate ꝓpter hanc solicite coartat̃: nam qui p volũtates ꝓprias secura mente se dilatat: anguste sibi porte aditum damnat. Ut ergo huius terre mensura seruetur super eam diuinitus linea tenditur quia vt nostra opera vel minora ꝓficiant vel maiora moderẽť p sacra eloquia subtilis ante nos sanctoꝝ vita expandit̃ et quid nobis q̃tũcunq; agendũ sit ostensa illoꝝ discretiõe diffinit̃. ℣ Ca. XIIII.

E Ece aliquis vel damna rerum vel afflictionẽ corpis metuẽs minas terrene potentie ptimescit ⁊ cõtra vim
Act.5. resistentiũ veritatem defendere nõ p̃sumit Hunc petrus quia in timore angustũ respicit ostensa exemplorum suoruꝫ linea ad virtutum latitudinem tendit. Ipe quippe flagellatus a principibus populi cum idcirco se relaxari conspiceret vt a predicatione cessaret cum ꝓhiberetur loqui in posterum ne/
Act.4. quaq; saltem in presens cessat. Nam respondens ꝓtin⁹ dixit. Obedire opter dõ magis q̃ hominib⁹. Et rursum. Non eñ possum⁹ que vidimus ⁊ audiuim⁹ non loqui. At ille dudum debilis et p̃sentia damna formidans dũ exẽ pla tãte fortitudis ꝓtẽplať i auctoritate ꝟbi iã petri linea seq̃ť iam nil adũsitatis metuit iã r̃sistẽtes dõ ptãtes secť etiã cũ corpis laceratõe ꝓtẽnit: ꝫ tñ tãto vires pseqntiũ patiẽdo fortit̃ destruit q̃nto int̃ adũsa nullis terroꝝ cedit. Alij⁹ plexuq; ⁊ i his etiã q̃ iter fideles posit⁹ senserit: se ceteris ꝓponit sua magis ꝓsilia eligit ⁊ sibi poti⁹ quã alijs credidit Hic nimiꝝ dũ iniustis obiectoib⁹ ñ cedẽs in ꝟtute se erexerit etiã rẽa alioꝝ ꝓsilia ñ fe/
Act.15. pies pedẽ extra limitẽ tẽdit hũc petrus itra mñsure lineã r̃uocat ꝗ p⁹ q̃ libtate vocis auctẽ pncipũ p̃sit p hũilitatẽ cordis ꝺ ñ circũcidẽdis gẽtib⁹ pauli ꝓsiliũ audiuit. Sic ei semet ipm ꝓtra aduersarios ex auctẽ curabat erigere vt tñ sibimetipi nõ crederet i his que ñ recte sentiret: vt ⁊ libertate fortitudis tumẽtes ptãtes excederet: ⁊ hũilitate mãsuetudinis obiam in recto ꝓcilio etiã mloꝝ fribus exhiberꝫ ⁊ mõ p semetipꝫ alijs ⁊ mõsibimet ipi cũ alijs obuiaret. In factis igit̃ petri ꝗdã añ oculos nr̃os auctoritatis ⁊ hũilitatis linea tẽdit̃ ne mẽs nr̃a aut p timorẽ ad mẽsurã ñ pueniat aut p tũorẽ limitẽ excedat. Bi/
B etũ ẽ quõ linea tẽdit̃ ne p alteri⁹ actiõi fortitudinẽ ad alteri⁹ cãe vitiũ trãseať. Dicatur nũc quẽadmodũ i vna eadẽq; ꝟtute discretiõis linea deꝫim⁹ si hanc ⁊ aliq̃n agẽ et aliq̃n postponere nesciam⁹. Nõ eñ res eadem

semp ẽ xtus qz p mometa tpm sepe merita mutãt actõnũ Añ fit vt cũ ꝺd bñ agim⁹ plerũq; meli⁹ ab ei⁹ actõe cessem⁹ ⁊ laudabiliuꝰ ad tps deserat qꝺ in suo tpe laudabilit mẽs tenebat nã si p nris bõis mimis ꝺb⁹ q; actis pficim⁹: nec tñ inẽmissis intim⁹ maiora labo rũ mala primis iminẽt nccario nos xtutuꝫ augmenta seponim⁹ ne infirmioꝛib⁹ pris fi dei detrimẽta generem⁹ ne tãto ia qꝺ agim⁹ xt⁹ nõ sit ꝗnto p occasiõnẽ sui i alienis coꝛ/ Act.15.et 16. dib⁹ fundamẽta virtutuꝫ destruit. Quã di/ scretiõis lineã bñ añ intuẽtiũ ocul⁹ paul⁹ te tẽdit ꝺ ⁊ gẽtiles ad libtatẽ fidei veniẽtes cir cucidi phibuit: ⁊ tñ listris atꝫ yconiũ transi ens ipe thimotheũ ꝺ gẽtili pre editus fuerat circũcidit. Uidẽs ei q; nisi se mãdata lre ser/ uare oñderet iudeoꝝ rabiẽ etiã in his ꝺ sibi tũc comites aderãt excitarꝫ: assertõis sue vi postposuit: ⁊ sine dãno fidei se suosq; comi/ tes a psecutionis imanitate custodiuit. Feẽ qꝺ fieri fidei amoꝛe phibuit: ꝑ ad fidei retoꝛ sit misteriũ: qꝺ ꝗsi nõ fidelit fecit. ℙ'erũq; ei xt⁹ cũ idiscrete tenet amittit cũq; discrete C inẽmittit pl⁹ tenet. Nec miꝝ si incoꝛpeis in telligim⁹ qꝺ agi in coꝛpeis reb⁹ videm⁹. Ex studio nãq; arc⁹ distẽdit vt i suo tpe vtilita/ te tẽdat. Qui si ociũ relaxatiõis ñ accipit: fe riẽdi xtutẽ ipo vsu tẽsiõis pdit. Sic aliq̃ i/ exercitatõe xt⁹ cũ p discretõez pmittit ꝛser uat vt tãto p⁹ vitia valẽter feriat quãto a p cussiõe iteri prudẽt cessat. Subtil igit discre/ tiõis sup hãc ꝛrã linea tẽdit qñ ostẽꝫ vnicui q; aie exẽpl i3 pcedẽtiũ prim: ⁊ vtilit ad opa A tiõez xt⁹ accẽdit: ⁊ nõnũq; vtil⁹ tempat.

Ed cũ paꝛp ab ope zeli V La.XV. fortitudo seponit: alta ꝓsideratiõe op⁹ ẽ ne fortasse neq; cõis boni ꝓsi lio ꝑ tioꝛe ꝓpo vt cuiuslibꝫ ãbitõis studio a xtutis exercitatõe cesset. Qꝺ nimiꝝ cũ agit tã ñ dispẽsatõi ꝑ culpe fuit. Añ curãdũ soli cite ẽ: vt cũ ꝺs susceptũ negociũ cũ xtutis ces satõc dispẽsat semetipꝫ p⁹ i radice coꝛdis ispi ciat ne sibi p b aliq̃d auar⁹ appetat sibiq; p b timid⁹ pcat ⁊ eo fiat puũ qꝺ i ope seq̃t ꝺ ñ Mat.6.et. Luc.11. ex recte cogitatõis itẽtiõe gnat. Añ bñ i euã gelio xpitas dic. Lucerna coꝛpis tui ẽ: ocul⁹ tu⁹ Si ocul⁹ tu⁹ simplex fuerit totũ coꝛp⁹ lu B cidũ erit. Si ãt ocul⁹ tu⁹ neq; fuerit: totũ coꝛ p⁹ tuũ tenebꝛosũ erit. Quid ei p oculũ expri mit nisi op⁹ suũ puenies coꝛdis itẽtio: ꝺ p⁹ q; se i actõe exerceat b iaqꝺ appetit ꝓplak Et ꝺd appellatõe coꝛpis designat: nisi vna q; actio ꝺ intẽtoꝝ sua ꝗsi ituẽtẽ oculũ seq̃t: Lucerna ita q; coꝛpis ẽ ocul⁹: qz p hõe inten tiõis radiũ: merita illustrãt actõis Et si ocu lus tu⁹ simplex fuerit: totũ coꝛp⁹ tuũ lucidũ erit: qz si recte itẽdim⁹ p simplicitatẽ cogita/ tiõis: bonũ op⁹ efficit etiã si mi⁹ bonũ eẽ vi/ deat. Et si ocul⁹ tu⁹ neq; fuerit totũ coꝛpus tuũ tenebꝛosũ erit: qz cũ pusa intẽtõe ꝺd vel rectũ agit: ⁊ si splẽdere coꝛã hoib⁹ cernitur: apꝺ examẽ tñ inẽni iudicis obscurat. Añ ⁊ rce sbiũgit. Uide ꝑ ne lumẽ qꝺ i te ẽ tenebꝛe Ebi.E. sint Si lumẽ qꝺ i te ẽ tenebꝛe sũt ipe tenebꝛe q̃t e erũt. Qꝺ si b qꝺ bñ nos agẽ credim⁹ ex mala itẽtõe fuscam⁹: q̃ta ipa mala sit: ꝗ ma la eẽ etiã cũ agim⁹ ñ ignoꝛã⁹? Et si ibi nil cer nim⁹: vbi ꝗsi discretiõis lumẽ tenem⁹: ꝗ cecꝫ tate i illa offẽdim⁹: ꝗ sine discretione ppetra m⁹? Uigilãti igit cura p cũcta opa itẽtio no bis nra pensãda: vt nil tpale i his ꝗ agit ap/ petat totã se i soliditatẽ eternitat figat: ne si ex E tra fũdam̃ta actõis fabꝛica põit: ꝛra dehiscẽ te soluat. Añ b q̃ apte sbiungit. V Sup q̃ Textus bases illi⁹ solidate sũt? Bases q̃ppe vniuscu iusq; sũt aie itẽtõis sue. Nã sic fabꝛica colũ/ nis: colũne ãt basib⁹ initunt: ita vita nra in xtutib⁹: xtutes xo i intima itẽtõe sbsistunt. Et qz scptũ ẽ, Fũdam̃tũ aliꝺ nẽo p̃t ponẽ p̃t 1.Cor.3. iꝺ qꝺ positũ ẽ: qꝺ ẽ xps ihs: tũc bases i fũda mẽto sũt: cũ itẽtiões nre i xpo roboraũt. Jn/ cassũ xo alta sup se bases edificia erigũt: si ñ ipe i fũdamẽti soliditate ꝓsistũt: qz nimirum q̃libet sũma opa inanit faciũt: si itẽtões coꝛ diũ extra eternitatis certitudinẽ deflectũt: et vite xe p̃mia ñ reꝙrũt: tãtoq; ꝗuioꝛa ruine dãna surp se edificãt: q̃to altioꝛa edificia ex/ tra fũdam̃tũ portãt: qz cũ eterne vite p̃mijs ñ intẽdũt ꝺ pl⁹ ꝗsi se i xtutib⁹ erigũt: eo in glie inanis foueã pfũdi⁹ cadũt. Nõ ergo pẽsan/ dũ ẽ bases qꝺ sustinẽt: ꝑ vbi sustinẽt: qz pfe cto hũana coꝛda diuit⁹ pscrutãt: ñ solũ ꝺ fa ciũt: ꝑ qꝺ i oib⁹ ꝙrũt. Añ cũ districtũ iudicẽ paul⁹ describeret atqz actionũ bona narra/ ret dicẽs. Qui reddet vnicuiq; ꝛm opa ei⁹. Ro.2. Js qꝺẽ ꝺ ꝛm paciaz boni opis gliaz ⁊ icoꝛ/ ruptõez. qz noiatã boni opis paciaz ꝗsi totã B electe actõis fabꝛicã diꝛerat: sbtilit illico vbi bases eiusdẽ fabꝛice ꝓsisterẽt exãsiuit dicẽs. Gliam ⁊ honoꝛẽ incoꝛruptõz ꝙrẽtib⁹ vitam eternã. Ac si apte diceret. Et si qꝺ p paciam boni opis oñdãt gliaz ⁊ incoꝛruptõz ñ recipi unt si intẽtiões coꝛdis id ẽ. bases fabꝛice i fũ damẽta nõ figũt: ꝺa viz deꝰ vel honeste vite edificiũ nõ habitat: qꝺ extra se positũ nõ ip/ se sustẽtat. Quia igitur intentões electi vni/ uscuiusq; anime spei eternitatis innitunt: re cte voce dñica de hac terra dꝛ. Sup quo ba ses illius solid ate sunt: Ac si apte diceret ni si sup me. Cui dũ iusta queq; aia intedit oẽ

qđ tpaliter facit i me ꝓculdubio nō tpaliter ꝓstruit. Quia vo tūc robusti⁹ in fundamē/
to solidamur: cū vba dei ⁊ in exteriozib⁹ pre
ceptis seqmur: ⁊ i intimis sensib⁹ ſbtili⁹ itel
ligēdo pensam⁹: recte ſbiungit. ℣ Ca. XVI.

Tex. A QVis dns dimisit lapidē angularē eius.
Lapis ąppe angł̄aris ē ad sacra elo
quia intellect⁹ duplex: q̄ tūc diuini/
tus dimittit qñ neq̄ę districto iudicio igno
rātie sue tenebris illigat: ſ ądā lībtate pfrui
tur: dū in ꝑceptis dei sufficiēt vl exequēdo
exteriora agere: vel ꝓtēplādo int̄na sentire.
℣ Ad qđ nūq̄ nr̄ intellect⁹ assurgeret: si ad
suscipiēdā nām nr̄am ipe nr̄ ꝓditor nō inue/
B niret. Qui alit angł̄aris lapis dicit: q⁹ duos
in se pplos iūxit: atq̄ alit: q⁹ ꝓiūcte vtriusq̄
vite actie vicz ⁊ ꝓtēplatiue in se exēpla mon
strauit. Ab actiua em̄ vita lōge cōtēplatiua
distat: ſ incarnat⁹ redēptor nr̄ veniēs: duz
Luc. 21. vtrāq̄ exhibuit: in se vtrāq̄ sociauit. Nam
cū in vrbe miracula faceret: in mōte vo oza
do ꝓtinue pnoctaret: exēplū suis fidelib⁹ p̄/
buit: vt nec ꝓtēplatiōis studio primoz cu/
rā negligāt: nec rursuz cura primoz imode
rati⁹ obligati ꝓtēplatiōis studia derelinq̄nt
ſ sic in vtriscq̄ mētez ptendo ꝓiungant: q̄te/
nus nec amorem dei ꝑpediat amor primi:
nec amorē primi: q⁹ transcendit: abjiciatur
amor dei. Quia igit hūano cordi qđ ageret
ignorāti: dei atq̄ homis mediator appuit q̄
et agēdo trāsitoria disponeret ⁊ ꝓtēplando
oñderet vnd cūcta pēderēt: recte dr. Ut q̄s
dimisit lapidē angularē ei⁹? Ac si apte domi
n⁹ dicerz: nisi ego quē vnicū sine tpe genui
fuandis hoib⁹ cū tpe oñdi: in cui⁹ vita di/
scerēt etiā diuersa viuēdi studia nō discrepa
C re. Et notādū q⁹ eū nō se emisisse ſ dimisisse
asserit: quia ꝑfecto hūanā naturā filius suscī
piēs ad yma de ſblimib⁹ venit. Cuius incar
nationis misteriū: q⁹ ⁊ electi angeli mirati sūt
q̄ eodē misterio redēpti nō sūt: recte ſbiūgit
Tex. ℣ Cū me laudarēt sił astra matutina. Quia
ꝑmo in tpe ꝓdita natura rōnabiliū spirituuz
credit ne imerito matutina astra angeli vo/
cant. Ad̄ si ita ē: dū terra eēt inuisibił ⁊ icō/
posita: dum tenebre essent sup abissum ven/
turū die ſbsequētis seculi p lucem sapient'e
B existēdo ꝓuenerūt. Nec negligenter audiē/
dū est q⁹ additur simul: q⁹ nimiz astra matu
tina et iā cum vesptinis redemptoris poten/
tiā laudāt. cū electi etiam angeli cū redēptis
in mundi fine hoib⁹ largitatē gr̄e supne glo/
rificant. Ipi ąppe vt nos ad laudē conditō/
ris accenderēt: hoc qđ supius diximus ozta
Luc. 2. per carnez luce clamauerūt: Gloria in excel
sis deo: ⁊ in terra pax hoib⁹ bone volūtatis
Simul q̄ laudāt: q⁹ redemptioni nr̄e voces
sue exultatiōis accomodāt. Simł laudāt: q⁹
dū nos ꝓspiciūt recipi: suū gaudēt nūez re/
pleri. Qui ⁊ fortasse iō matutina astra meō/
rant: q⁹ sepe ad exhortādos hoies missi sūt:
et dū ventuz mane nūciāt ab hūanis cordi/ E
bus p̄sentis vite tenebras fugāt. Sz ecce an
geli diuinā potentiā laudāt: q⁹ ipa eos tante
claritatis visio delectat. Nos aūt q̄ redimi/
mur: ſ tm̄ corruptione adhuc carnis grauā/
mur: donū qđ ꝓcipim⁹ qua ꝓtute laudam⁹?
Quō valebit lingua dicere quod non sustī/ Tex.
cit mens nostra sentire? Sequitur ℣ Et iu/
bilarēt oēs filij dei. Jubilatio ąppe dicit cū
cordis leticia ozis efficatia ñ expleſ ſ ądā
modis gaudiuz ꝓdit qđ ipe q̄ gaudet nec te
gere ꝑualet nec explere. Laudēt ita q̄ ange/
li qui iā tante claritatis latitudinē in sublimi
bus vident. Jubilēt vero hom̄nes: qui ad/
huc in inferioꝛib⁹ oꝛis sui angustias sustinēt
Que q⁹ ꝓ certo futura domin⁹ nouerat non
tā faciēda insinuat quā facta narrat. Sed q̄d
agim⁹: qđ cū boni de redemptōis sue miste
rio iubilāt: malos inuidia inflāmat: dū electi F
pficiūt: reprobi ad rabiē furoris excitant? et
bona nascētia q⁹ nolūt imitari psequūt. Sz
tamē iter hec etiā q̄ redemit: nō reliq̄t. Scri/
ptū ąppe ē. Fidelis autē de⁹ qui nō patiet 1. Cor. 10.
vos temptari supra quā potestis: ſ faciet cū
tēptatione etiā ꝓuentū vt possitis sustinere
Nouit em̄ conditor noster qñ exurgere per
secutionis ꝓcellaz sinat: quando exurgentē
reprimat. Nouit ꝓ custodia nostra restrin/
gere: quod cōtra nos egredi ꝓ nostra ex/
citatione permittit vt seuiens nos diuat
ꝓcella non mergat. Uñ ⁊ seq̄t. ℣ Ca. XVII

Tex. QVis ꝓclusit hostijs mare: qñ erūpe
bat q̄si de vulua ꝓcedēs. Quid em̄ A
mare nisi sclm? qđ vulua nisi ꝓceptū
carnalis cogitatiōis accipim⁹? B ei loco vul/
ue noie occlta ⁊ malitiōsa carnaliū cogitatio
designat. Que vulua ñ ad pferēdā plē cō
cipit ſbaz corpis: ſ ad explēdā neq̄tiā cāz do
loris. De hac vulua cordis iniq̄z alias dr. Ps. 2.
Cōcepit dolorē ⁊ pepit iniq̄tatē. Per hanc
vuluā praui ꝓcipiūt cū mala cogitant. Per
hanc vuluā parturit cū mala q̄ cogitauerint
opant. Erūpebat q̄ mare q̄si d vulua ꝓce
dēs cū minaz secł̄ariū fluct⁹ d carnal'cogita
tōis iniq̄tate ꝓcepte: i scē eccłie iteritū defui B
rēt. Sz autore do hostijs b mare ꝓclusū est:
q⁹ ꝫ tūores pseq̄ntiū scti viri q̄si q̄dā hostia
oppositi sūt eoz miracul'atz reuerētia ire p/
lequētiū frāgerēt. Hūilitatis ąppe domin⁹

ẽrenis ꝓncipib⁹ ꝙ hos ſctãꝫ eccl̃iã ſupra mũ
di culmẽ euexit ⁊ ſeuiẽtes maris ipet⁹ erecta
eiuſdẽ eccl̃ie ptãte coercuit. Ez huic ſeuiãti
Textus mari q̃d dñs fecerit audiam⁹. Seq̃ſ. Cũ po
nerẽ nubẽ veſtimẽtũ ei⁹ ⁊ caligie illõ q̃ſi pã/
nis ifãtie obuoluerẽ. Mare ſeuiẽs nube i
duit q⁹ crudelitas ꝓſequentium ſtulticie ſue
velamẽto veſtit. Int̃poſita ei caligie ifideli
tatis ſue: ꝓſpicuã ꝛitatis lucẽ videre ñ ſuffic̃
et id qõ agit ꝙ crudelitatis ipulſũ: ꝓ cecitatiſ
1.Cor.2. ſue meritũ nõ agnoſcit. Naz ſi cognouiſſent
vt ait ap̃ls nunq̃ dñm gl̃ie crucifixiſſẽt. Hec
nubes ñ ſolũ ſolet ifideles extra poſitos p⁹e
mere: ſ̃ q̃ſdã etiã viuẽtes carnal̃r ĩtra eccl̃iã
tenebꝛare. Vñ ſcti viri q̃ etiã aliene negligẽ/
Treñ.3. tie cõpatiũt̃: ⁊ ſe pati eſtimãt qõ ꝑpeti alios
ſentiũt: deo oꝛãtes dicũt. Oppoſuiſti nubẽ
ne trãſeat oꝛo: ac ſi apte dicãt. Mẽti noſtre
terrenis voluptatib⁹ aſſuete curaꝝ ſuaꝝ fã
taſmata iuſto iudicio obicis: q̃b⁹ eã i ipa oꝛo
nis ſue intẽtiõe ꝓfũdis: ⁊ quã deſiderijs in/
fimis deditã nõ ignoꝛas: recte cecatã ab in/
tuenda lucis tue ꝓſpicuitate reuerberas: vt
cũ i te intẽdit̃: ipõ a te cogitationũ ſuaꝝ nu/
bilo reflectat̃: ⁊ q̃ terrena ꝟ aſſidue cogitat
q⁹ vult ꝟ etiã toleret i oꝛone cũ nõ vult. Az
igit̃ ipa ꝓſecutoꝝ neq̃cia ſupna diſpẽſatiõe
ꝓſtringit̃ ne ꝛ̃ ſctõs viros in q̃tũ voluerit
effrenet̃: poſtq̃ dixit: cũ ponerẽ nubẽ veſti/
L mentũ ei⁹: apte ſ̃bdidit: ⁊ caligie illõ q̃ſi pan
nis infãtie obuoluerẽ. Panis infãtie pedes
ac bꝛachia ꝓſtrigũt̃ ne huc atq̃ illuc diſſolu
ta lib̃tate tactẽt̃. Az ḡ ꝓſecutoꝛes ſctẽ eccl̃ie
inſtabilitate coꝛdis inq̃eti atz huic ſeculo de
diti: nõ grãdeua ſ̃ puerilia ſapiũt q̃ q̃dez ob/
ſcuritate atz caligie ñ itellectu ſupni iudicij
ꝓſtrigũt̃: ne tm̃ ꝓſeq̃ valeãt q̃tũ volũt pãniſ
ifãtie ferũt̃ obuoluti: q⁹ ſic dictũ ẽ puerilia
q̃dẽ ſapiũt ſ̃ diuia diſpẽſatiõe ꝓſtricti ad qõ
volũt bꝛachia ñ extẽdũt: ⁊ ſi cũcta mala leui
Termus. ter ꝑpetrare appetũt: neq̃cq̃ tm̃ iplere cũcta
B q̃ appetũt pmittũt̃ Seq̃ſ. Circũdedi illõ ter
mis meis. Termis ſuis dñs mare circũdat:
q⁹ iras ꝓſeq̃ntiũ iudicioꝝ ſuoꝝ diſpẽſatione
modificat vt iſani tumida vnda feꝛoꝛiſ pla
Termus. no frãgat̃ litꝛoꝛe occl̃te diſpoſitõis. Sequit̃

HL poſui vectẽ ⁊ oſtia ¶ Ca.XVIII
et dixi. Hucuſq̃ venies ⁊ ñ ꝓcedes
ãpli⁹ ⁊ ꝟ ꝓfriges tumẽtes fluct⁹ tu/
os. Quid ꝙ hoſtia niſi ꝑdicatoꝛes ſcti q̃d ꝙ
vectẽ niſi ĩcarnat⁹ dñs deſignat̃: q̃ ꝟ vicꝫ o/
ſtia ꝛ̃ ſeuiẽtis maris ipetũ tãto valẽtioꝛa op
poſuit: q̃to ea ſua obſecẽtiõe roboꝛauit: quia
eñ iſta ſctẽ eccl̃ie oſtia vectis hui⁹ oppoſitõ
nis ſolidata ſũt potuerũt q̃dẽ tũdi fluctib⁹: ſ̃
effrigi neq̃uerũt vt ea exteri⁹ vnda ꝓſecutõis
illideret: ſ̃ neq̃q̃ coꝛdis eoꝝ intꝛa penetrarz A
et q⁹ doctoꝛes ſcti ꝑdicatiõe q̃dẽ ſequentib⁹
apti ſũt: autoꝛitate aũt ſua reſiſtẽtib⁹ clauſi
nõ imerito oſtia vocãt̃. Idẽ apta ꝛ̃ſationi
hũiliũ et clauſa ꝉoꝛib⁹ ſuꝑboꝝ nõ imerito
oſtia vocanꝯ: q⁹ ⁊ ingreſſũ fidelib⁹ apiunt et
rurſũ ſeſe pfidis ne ingrediãt̃ opponũt. Pẽ
ſem⁹ q̃le eccl̃ie oſtiũ extitit petr⁹: q̃ iueſtigan
tẽ fidẽ coꝛnelĩũ recepit: ꝑcio q̃rentẽ miracla
ſimonẽ repulit. Illi dicẽs i ꝛitate cópi qm̃ ñ Act.8.
eſt ꝓſonaꝝ acceptoꝛ de⁹: ſecreta regni beni/
gne apit: huic inq̃ens pecuia tua tecũ ſit i p/
ditiõz ꝙ diſtricte dãnatiõis ſniaz celeſtis au
le aditũ claudit: q̃d cũcti ap̃li niſi ſcẽ eccleſie
oſtia exiſtũt: cũ vocẽ redẽptoꝛis ſui audiũt:
Accipite ſp̃m ſctm̃ quoꝝz remiſeritis pcta Jo.20.
remittũt̃ eis: ⁊ quoꝝ retinueritis retẽta ſũt: ⁊
Ac ſi illis apte diceret. Per vos ingrediẽt̃
ad me hi q̃b⁹ voſmetipſos pãditis: ⁊ repellẽ
tur q̃b⁹ obſeratis. Igit̃ dũ mare ſeuit: dñs
vectẽ ⁊ oſtia oppũit: q⁹ et ab amaris ⁊ perfi
dis coꝛdib⁹ dũ ꝓſecutiõis ꝓcella ſe dilatat i
mũdo: de⁹ vnigeniti ſui gl̃iam ꝑdicatoꝛũ q̃
ei⁹ reuerentiã exaltat: et dũ innoteſcit miſtẽ
ria diuine foꝛtitudinis: frangit in impijs flu/
ct⁹ furoꝛis. Vñ aũt dicit̃: hucuſq̃ venies: ⁊ B
nõ ꝓcedes ãpli⁹: q⁹ nimiꝝ diuini iudicij oc/
culta mẽſura ẽ: ⁊ qñ ꝓſecutiõis ꝓcella ꝓſili
at: ⁊ qñ cõq̃eſcat: ne aut nõ exagitata electoſ
nõ exerceat: aut nõ moderata i ꝓfundũ mer
gat. Cũ ꝟo noticia fidei vſq̃ ad ꝓſequentes
extẽdit̃ turbati maris tumoꝛ ſedat̃: ibiq̃ flu
ctus ſuos mare frãgit: q⁹ ad cognitõez ꝛitatis
veniẽs: oẽ q⁹ neq̃ter egit erubeſcit. Fra
cta q̃ppe vnda i ſe relidit̃: q⁹ victa neq̃cia et
iã ꝙ cogũitõez ſui coꝛdis accuſat̃: ⁊ q̃ſi ipſaz
vim quã itulerat ꝛ̃cepit: q⁹ ꝺ p⁹auitate quã
geſſerat reat⁹ ſui ſtimꝰlos ſẽtit. Vñ q̃buſdã ꝙ
paulũ ꝺ: Que ḡ fructũ habuiſtiſ tũc i illis i Ro.6.
q̃b⁹ nũc erubeſcitis: ac ſi diceret̃: q̃d ſe i altũ
fluctus vr̃e p⁹auitatis extulerũt: q̃ nũc in ſe
metipſis fracti: vñ puerſos vos inflauerant:
ꝓuerſos inde ꝓfundunt̃. Recte itaq̃ ꝺ. Et
hic ꝓfringes tumẽtes fluctus tuos. Aũ ꝟo
in hac ꝓcluſione maris ſcꝺo de hoſtijs dicit̃
moꝛe ſacri eloquij: res ſemel dicta ꝙ ꝓfirma
tione replicatur. Si autez hoc in loco mare
accipere nõ ſpecialiter turbã ꝓſequentiũ: ſ̃
generaliter ſeculũ debemus: ſcꝺo cõtra hoc
mare dñs oſtia oppoſuit: q⁹ ⁊ p⁹i⁹ hũano ge
neri ꝑcepta legis: ⁊ poſtmodum noue gr̃e te
ſtamẽtũ dedit. Scꝺo obiectis oſtijs hui⁹ ma
r⁹ ipetũ clauſit: q⁹ eos quos ad obſequiuz
ſui cultus aſſumpſit: ⁊ p⁹ius ab idolis data

lege coercuit: ⁊ post ab itellectu carnali gra reuelata correxit. Scdo mare hostia accepit qz hūanū gen⁹ pus de⁹ ⁊ ab opib⁹ iniq̄tatis phibuit: postmodū vo etiā a cogitatōis cul pa ꝓstrinxit Videam⁹ quēadmodū ꝑma tu menti mari dñs ostia imponat. Ecce em̄ per
Exo.20. legē dicit. Nō occides: nō mechaberis: non furtū facies nō falsum testimoniū dices. Ui deam⁹ quēadmodū scdis hoc mare domin⁹
Mat.5. ostijs clausit. Ecce in euāgelio dicit. Audi/stis q: dictū est antiq̄s nō mechaberis Ego aūt dico vobis: qm̄ ois qui viderit mulierez ad cōcupiscendū eā: iā mechat⁹ est eā in cor de suo. Rursum q̄z dr. Audistis q: dictū est. Diliges ꝓximū tuuz: ⁊ odio habebis inimi/cū tuū. Ego autē dico vobis: diligite inimi/cos vros bñ facite his q̄ oderunt vos: q̄ igit ꝑus nequicias opis phibet postmodū cul/pas cordis exhaurit nimiz tumenti mari ne circūducta iusticie littora transeat bis ostia imponit. ¶ La.XIX.

A Bene aūt cū diceret: q̄s ꝓclusit ostijs mare illico ⁊ tps adiūxit dicēs. Qñ erūpebat q̄si de vulua ꝓcedēs q: vi delicet tūc hūano generi p̄ceptis legis obui auit qñ adhuc scīm sue origini vicinū q̄si ab ortu ꝓprio ad pfectū vite carnal' exibat: de vulna q̄ppe ꝓcedere ē in lucē pūtis gl'e car
Tex. naliter apparere. Et recte sb̄iungit. Cū po/nerē nubē vestimētū ei⁹: q: nimiz de⁹ hoib⁹ nō tunc apta ostēsione se intulit: ꝑ dū eos ab erroze pfidie eripuit nec tñ illis claritatez sui lumis patefecit: q̄si ex tenebris eos abstulit ꝑ adhuc nube vestiuit: vt et ꝑstina prauita/tis acta relinquerēt: ⁊ tñ ventura bona ad/huc certi⁹ nō viderent. Ubi ⁊ apte subdit.
Tex. Et caligine illō q̄si pānis infantie obuolue/rē. Dū em̄ rudē pplm̄ nō apta spūs p̄dicati/one edocuit: ꝑ figurata locutiōe p̄ceptis lre astrinxit adhuc infirma sapientes vbor suo/rū caligine q̄si pannis infantie obuoluit vt mādatis grossiorib⁹ ligati: crescerēt ne male liberi in suis voluptatib⁹ pirēt. Quos ad vi am iusticie dū nō ia charitas ꝑ adhuc timor astringeret: diuina dispensatio q̄si pressit vt nutriret Infirm⁹ nāq̄ ppls cū p̄ceptor⁹ pā/nos nolens: ptulit ad firmiorē statū ex ipsa sua ligatiōe puenit. Quia em̄ timor eū pus a culpa coercuit: cōpetēter postmodū i liber tatem spūs exiuit. ¶ Hos pānos infātie q̄s inchoantib⁹ dedit ipe p ꝓphetā dñs reꝑbē
Ezech.20. dit dicens. Ego dedi eis p̄cepta non bona. Mala em̄ q̄si mala eē desinūt cōpatōe pei/orū ⁊ bona q̄si bona nō sunt cōpatiōe melio
B rū. Nā sicut pei⁹ delinquenti iudex de sodo/ma atq̄ gomorra dr iustificasti sorores tuas in omib⁹ abhoiatiōib⁹ tuis q̄s opata es: ita meliorib⁹ noui testamēti p̄ceptis subsequēti bus: p̄cepta bona q̄ rudib⁹ data sunt nō bo/na eē meōrant. Neq̄z ei mētes vsui vite car/nalis inherentes euelli ab infimis possent: ni si gradatim ducta p̄dicatiōe ꝓficerent: hinc
Exo.20. q̄ppe ē q⁹ in egipto positis pio iustoq̄z mode ramie latēti eor ꝓcupie ꝓdescēdit ⁊ vicino/rū suor vasis aureis argēteisq̄ sblatis disce
Exo.21. dere iubent. Qui ad sina montē ducti accep ta lege mox audiūt: Nō ꝓcupisces rē ꝓximi tui. Et hinc ē q⁹ in eadē lege oculū ꝓ oculo: dentē ꝑ dēte p̄cipiunt exigere: ⁊ qñq̄z tñ re L uelata gra pcussi maxillā alterā iubent ꝑbe re: q: em̄ pl⁹ sp ira in vidicta exigit: quā iniu ria accepit: dū discūt mala nō multopliciul reddere qñq̄z discerēt ea ⁊ multiplicata spō/te tolerare: hic ē q⁹ eundē rudē pplm̄ a qui/busdā ꝓhibuit quedā vo ei in vsuz p̄stinum suault: ꝑ hec ipa tñ i melioris vite figura cō/posuit. Bruta nanq̄z aialia idolis in egipto mactabat: eiq̄z in vsū postmodū anialiū ma ctatōnū retinuit ꝑ idolor cultū vetuit vt dū de vsu suo aliq̄d amitteret ꝓsolaret ei⁹ infir/mitas p hoc q⁹ de vsu suo aliquid haberet Mira aūt dispēsatiōe ꝓsilij q̄ ei dñs dr cō/suetudie carnali ꝛtinuit ꝑ i figurā spūs potē ti⁹ vtit: q̄d ei et sacrificia illor aialiū: nisi vni geniti morte designāt: q̄d sacrificia illor liū nisi extinctionē carnal'ꝛ vite significant vñ ergo inbecillitati pplī rudis ꝓdescēdit: in de ei p obumbratas allegorias spēs maior B fortitudo spūs nūciat. Recte itaq̄ dr. Et ca ligie illō q̄si pānis infantie obuoluerē: q: vnō ei⁹ temeritudis infirma ptulit ide altā signifi cationē spūaliū nubē fecit. Que q: p̄ceptoz limite ab imoderatis animi euaguationib⁹ cinxit recte subiicit. ¶ La.XX.

Qr cūdedi illud termis meis: ⁊ q: h⁹ Tex. A hūani gñis mot⁹ misso mediatore co ercuit apte sb̄iungit: ⁊ posui vectē ⁊ hostia: vectē q̄ppe ⁊ hostia posuit q: redēp/tore nr̄o ꝓtra culpas delinq̄ntiū misso noue vite p̄dicamēta firmauit. Clausa nanq̄z ho/stia oppositu vectē roborant: vectē g̃ deus opposuit: q: ꝛ lasciuos mot⁹ humani gñis vnigenitū misit: q̄ p̄cepta spūalia q̄ loq̄ndo docuit agēdo solidauit: bñ aūt sbdit ⁊ dixit: hucusq̄z venies ⁊ nō ꝓcedes ampli⁹: ⁊ h cō fringes tumētes fluctus tuos: ꝑ q̄ppe mare hostia ꝓpria trāscēderat q: claustra legis op posita hūani tumoris vnda saliebat. At p⁹ quā mund⁹ oppositū sibi vnigenitū reppit elatiōis sue impetū fregit: ⁊ trāsire nō valuit

ps.113. B

qꝛ eiꝰ fortitudie furoꝛis sui terminũ clausum iuenit. Vñ recte p ppham dꝛ: Mare vidit et fugit. Pñt etiã p ostia apte passiões eiꝰ ñ incõuenienꝫ intelligi. Quibꝰ ex occulto vectẽ posuit: qꝛ eas ex iuisibili dinitate roborauit. Cõtra q̃s mũdi fluctꝰ veniũt: ꝑ fracti dissiliunt: qꝛ superbi eos videndo despiciũt: sed earũ vires expiẽdo ptimescũt. Nã dũ passiones vnigeniti hũanũ genꝰ pus irrisit pꝰmodũ expauit: q̃si ꝫ opposita ostia more elidendi maris ⁊ tumore elatũ venit: ⁊ fractuꝫ ꝧtute dissiliuit. Sꝫ qꝛ idcirco ꝟ ad bttm̃ iob dꝛ vt d tot ꝧtutibꝰ cordis eiꝰ gꝛia p̃mereꝫ: ne sibi fortasse tribuat: qđ se stare sblimiꝫ ñ ignoꝛat cũ q̃cta eiꝰ edificatiõe sint dicta ppẽdimꝰ: si ꝟ etiã moraliꝫ disseramꝰ. Dicat itaq̃: Quis cõclusit ostijs mare. Quid ẽ mare: nisi coꝛ nr̃z: furore turbiduz: rixis amarũ: elatiõe superbie tumidũ: fraude malicie obscurũ: ⁊ qđ mare q̃ tũ seuiat attẽdit q̃sq̃s i se occultas cogitationũ temptatiões intelligit. Ecce ei iã pulsa relinq̃mꝰ: iã desiderijs rectis inheremꝰ: iã pꝛa ua opa fortis abscidimꝰ: ꝑ tamẽ latenꝫ intꝰ ea cũ q̃ adhuc venimꝰ vite veteris ꝓcella fatigamur: quã nisi respectu iudicij ⁊ eterni paꝛoꝛe tormẽti imẽsi timoꝛis claustra ꝓstringeꝛẽt: cũcta i nob penitꝰ supedificati opis fundamẽta coꝛruissent. Si ei qđ p suggestionez fortas erũpet: seuit intrisecꝰ: p delibationez fortas erũpet: vite nr̃e fabꝛica fũditꝰ eũsa tacuissz. In iniq̃tate iã ꝓcepti ⁊ i delicto editi p insite coꝛruptiõis molestiaſ pugnã nobiscũ huc deferimꝰ quã cũ laboꝛe vincamꝰ: vñ ⁊ recte de ꝟ mari dꝛ: Qñ erũpebat q̃si d vulua ꝓcedẽs. Vulua eni pꝛaue cogitatiõis adolescẽtia ẽ. De q̃ p moysen dñs dicit: Sensus eni ⁊ cogitatio hũani coꝛdis ꝓna ẽ in malũ ab adolescentia sua. Coꝛruptiõis nãq̃ malũ qđ vnusq̃sq̃ nostrũ ab oꝛtu desideriozꝫ carnaliũ sũpsit: in puectũ etatis exercet: ⁊ nisi ꝟ citiꝰ dine formidinis manꝰ reꝑmat: oẽ ꝓdite nature bonũ repente culpa i pfundũ vorat. Nemo igit sibi cogitationũ suarũ victoriã tribuat cũ ꝧitas dicat: Quis ꝓclusit ostijs mare q̃n erũpebat q̃si d vulua ꝓcedẽs. Qꝛ nisi ab ipo cogitatiõis ꝑmoꝛdio coꝛdis fluctꝰ gꝛa dina retineret tẽptatiõis ꝓcellis mare seuiẽs: terrã ꝓculdubio hũane mẽtis obruissz vt falsis fluctibꝰ pfusa aꝛescꝛet. i. pniciosis carnis voluptatibus delectata depiret. Solꝰ g̃ dñs ostijs mare ꝓcludit: q̃ pꝛauis motibꝰ coꝛdis claustra inspirate formidis objcit. Qꝛ ꝧo ea q̃ cernimus seq̃ phibemur: libet iã ad iuisibilia oculos mẽtis attollẽ atz ꝟ ipa q̃ seq̃ pcipimur videre. Sꝫ qđ agimꝰ. Infirmis illa obtutibꝰ: necdũ patẽt: ecce ad eoꝛ amoꝛẽ vacamur: ꝑ tñ a visiõe restrigimur: qꝛ etsi qñ aliq̃d furti parũ q̃ aspicimꝰ: ꝟ incerto nimis adhuc visu caligamꝰ: vñ apte ꝟ dicit. ¶ XXI

Quam ponerẽ nubẽ vestimẽtũ eiꝰ ⁊ caligie illud q̃si pãꝰ infantie obuoluerẽ: ꝟ mare tumꝫtuosũ videlz cogitationibꝰ fluctuãs: coꝛ nr̃m nube vestit: qꝛ ne ꝛternã quietẽ pure ꝓspiciat inq̃etudinis sue ꝓfusiõe tenebꝛat: ꝟ mare caligie q̃si pãnis infantie obuoluit: qꝛa ꝓtẽplatiõis ꝟblimibus adhuc teneris sensibꝰ sue infirmitatis ligat. Videamꝰ paulũ q̃dã caligie q̃si infantie pãnis obuolutũ dũ ait: Videmꝰ nũc p speculũ in enigmate: tũc aũt facie ad faciẽ. Nũc cog̃sco ex pte: tũc aũt cog̃scã sicut ⁊ cogniꝛꝰ sum. Quisi se ad ꝓtẽplãda celestia infantẽ nõ cerneret etatis sue: ad ꝟ cõpationẽ nullo mõ pmississet dicẽs: Cũ erã puulꝰ loq̃bar vt puulꝰ sapiebã vt puulꝰ: cogitabã vt puulꝰ. Tũc g̃ ad robur iuuenile ꝓscẽdimꝰ: cũ forti sensu eã ad qnã tẽdimꝰ vitã videmꝰ: nũc aũt qꝛ intẽtiõis nr̃e acies p ifirmitatẽ suã ab interna luce retũdit: mẽs nr̃a ligata infantie pãnis tenet. Ubi apte ꝟ dicit: Circũdedi illud terminis meis. Termis eni suis dñs ꝟ mare et circũdat: qꝛ coꝛ nr̃m adhuc coꝛruptiõis sue molestia ⁊ cura turbulentũ: ꝟ mẽsura ꝓtem platiõis hũiliat: vt licet plus appetat: vltra tñ q̃ sibi ꝓcedit nõ ascẽdat. Vel certe terminis suis dñs ꝟ mare circũdat: qꝛ coꝛ nr̃m tẽptatiõibꝰ tumidũ occultis donoꝛ distribu/tionibꝰ mitigat: mõ agẽs ne pꝛaua suggestio ad delectationẽ veniat: mõ ne pꝛaua delectatio vsq̃ ad ꝓsensum pꝛũpat. Qui g̃ illicitos motꝰ coꝛdis respicit: ⁊ in q̃busdã eos vsq̃ ad ꝓsensum venire ꝓhibet: in q̃busdã ꝧo illos etiã a delectatiõe restringit: nimirũ furẽti mari termios imponit: vt nequa q̃ in ope exeat ꝑ intra sinũ mẽtis tẽptationũ ꝟbimurmurãs se vnda collidat. Que qꝛ tũc valenꝫ restrigitur: cũ ei dilectiõe dei ateq̃ ispiratis ꝧtutibꝰ obuiaꝫ: recte ꝟ dicit: ¶ Et posui vectem ⁊ ostia ⁊ dixi: Hucusq̃ venies ⁊ non ꝓcedes amplꝰ: ⁊ ꝟ ꝓfringeſ tumentes fluctus tuos. Quid eni moraliꝫ p ostia nisi ꝧtutes: q̃d per vectẽ: nisi robur charitatis accipimꝰ? Hec itaq̃ ostia. s. opationũ ꝧtutes: mare seuiens dissipat nisi eas ex occulto mentis oppositа charitas astringat. Facile aũt oẽ virtutũ bonũ tẽptatiõe coꝛdis irruẽte destruiꝫ: nisi ab intimis fixa charitate solideꝫ. Vñ ⁊ paulus in suis ꝓdicatiõibꝰ dum q̃dã ꝧtutũ ostia mari tentatiõis opponeret: ilico eisdẽ ostijs q̃si robur vectis adiũxit dicẽs: Sup oia aut ꝟ

1. Coꝛ. 13.

Ubi. s.

Tex.

charitatē habētes qđ est vinculū pfectionis
Colt.3. Perfectiōis eni vinculū charitas dicit quia bonū qđ agit nimirū p illā ne peat ligat: a tē ptatore nanq; citi⁹ qđlibet opus euellit si solutū a vinculo charitatis inuenit: si aūt mēs dei ac primi dilectiōe ꝓstringit cuz temptationū mot⁹ quelibet ei iniusta ingesserint obicem se illis ipa dilectio opponit ꝛ prave suasionis vndas ꝑtutum ostijs ac vecte intimi amoris frangit. ℣ XXII

A QUia ergo dñs p inspirate charitatis fortitudinē nascētia in corde vitia repmit: insurgētis maris impetū per obserata claustra cōpescit. Ira fortasse in occulto exasperat: ꝙ ne quies supna pdat: pturbatio mentis officiū lingue sbtrahit: ne vsq; ad vocē exeat qđ in sinu cordis tumultuosuz sonat. Luxuria in occultis cogitatiōib⁹ accendit: ꝙ ne supnā mūdiciā mēs amittat: ꝓcepte imūdicie ea que famulari poterāt mēbra castigat: ne vsq; ad corruptionē exalet corpis fetor cordis. Auaricia stimulat: sed ne celesti regno mens careat: intra claustra se ꝑsimotie ꝓtenta ppꝛijs ligat: ne in ꝓauo se ope dilatet ꝛ vsq; ad exteriores actus interne ꝓcupiscentie estus exudet. Superbia inflat: ꝙ ne verā celsitudinē amittat: ꝓsiderādo q̄sq; qz puluis ē: ab altitudie se ꝓcepte elatiōis humiliat: certās nimirū ne qđ in suggestiōe cogitatiōis tolerat: in exercitationē opis erumpat. Bñ g̃ dr: ꝑposui vectem ꝛ ostia ꝛ dixi: Hucusq; venies ꝛ nō ꝓcedes amplius: ꝛ hic cōfringes tumētes fluct⁹ tuos: quia dū electus quisq; ꝛ tēptat vitijs: ꝛ tñ facere male suggesta renitit: q̄si mare clausuz tenet. Nā etsi intus tumultuosis cogitationū fluctib⁹ mentem pcutit: statuta tam bñ viuēdi littora nō excedit. Nā mare q̄dē in tumorez se erigit: ꝙ dū fixe deliberatiōe cordis allidit fractū redit. Btūs igit iob ne sibi tribuat qđ ꝑ pcellas cordis fortit stat: voce dīna audiat. Quis ꝓclusit ostijs mare qñ erūpebat q̄si de vulua ꝓcedēs ꝛc. Ac si ei apte diceret: Incassū te exteri⁹ in bonis opib⁹ pēsas: si nō me interius qui in te temptatiōis vndas cōpesco deferas: vt eni tu fluct⁹ ferre possis in opere mee virtutis ē: q̄ fluct⁹ frango temptationis in corde.

℣ Sancti Gregorij Liber XXIX
℣ Capitulum I

R DOminus deus nr ihesus christus in eo qđ verus ꝛ sapia dei ē: ō pre aī tempora natus est vel potius quia nec cepit nasci nec desijt: dicamus verius semp nat⁹. Nō aūt possum⁹ dicere semp nascit: ne impfectus videat. At ho vt etern⁹ desigri valeat ꝛ pfect⁹: semp dicam⁹ et nat⁹: q̄tin⁹ ꝛ nat⁹ ad pfectionez ptineat: et semp ad eternitatē: vt quocū q; mō illa essentia sine tpe: tpali valeat desigri sermōe: q̄uis hocipm qđ pfectū dicim⁹ multū ab illi⁹ veritatis exp̄ssiōe deuiam⁹: qz qđ factū nō est: nō pōt dici pfectū. Et tñ infirmitatis nre ꝙbis dñs ꝓdescendēs ait: Estote pfecti sicut pat⁹ Mat.5. vester celestis pfect⁹ est. In illa ita q; natiuitate dīna ab hūano genere cognosci nō potest: pinde in hūanitatē venit vt videret: videri voluit vt imitaret. Qui carnis natiuitas despecta visa est sapiētib⁹ mūdi: ꝓtēpserūt nā q; infirma hūanitatis eius: deo hec indigna iudicātes. Cui tātomagis hō debitor B fuit: q̄nto p illo de⁹ etiaz indigna suscepit: qz 1.Cor.1. eni nō cognouit mūdus p sapiam deū: placuit deo p stultitiā ꝑdicatiōis saluos facere credētes. Ac si diceret: Cū deū qui ē sapientia nequaq; p sapiam suā mūdus inueniret: placuit vt deum hoiez factū p humanitatis stultitiā cogīscēt: q̄tin⁹ ei⁹ sapia ad nraz stulticiā descēderet: ꝛ lucez supne prudētie luto sue carnis illuminata nra cecitas videret. Natus igit ex pre sine tpe: ex mre nascē digna/tus in tpe: vt p hō q; ortū suū inē initiū finēq; ꝓcluderet: humane mētis oculis ortū q̄ nec Text. initio sumit nec fine angustat aperiret: vñ bñ nūc ad beatū iob dr: Nunquid p⁹ ortū tuum ꝑcepisti diluculo: ꝛ oñdisti aurore locuz C suū sbaudis vt ego: Ort⁹ q̄ppe diuinitatis ei⁹ añ ꝛ p⁹ nō hz. Qui dū sp esse ē p eternitatez: dū oē qđ labit circūscribit: intra semetipsuz tpm discursus claudit. Ort⁹ ho hūanitatis ei⁹: qz ꝛ cepit ꝛ desijt: ꝛ añ ꝛ p⁹ hre a tpe accepit. Sz qz dū ipe vmbras nre mortalitatis suscepit: lumē nob sue eternitatis infudit: recte p hūc ortū quē creator sibi in tpe ꝓdidit: locū suū sine tpe aurora cognit: qz ei diluculi merito diluculi vel aurore noie oēs electorū ecclesia designat. Ipa nāq; duz ab infidelitatis nocte ad lucē fidei ducit: velut aurore more in diē p⁹ tenebras splēdore supne claritatis apit. Añ ꝛ bñ in cāticis cāticoz dicit: Cañ.6. Que ē ista q̄ pgredit q̄si aurora ꝓsurgens. Sctā eni ecclesia celestis vite pmia appetēs A aurora vocata ē: qz dū pctoz tenebras deserit iusticie luce fulgescit. ℣ II

Abem⁹ tñ sbtili⁹ aliq̄d qđ ꝓsiderata q̄litate diluculi vel aurore pēsemus. Aurora nāq; vel diluculū nocte quidē ptel-

rijsse nũciãt: nec tñ dei claritatẽ integrã ostẽ
tant: ꝙ dũ illã pellũt: hãc suscipiũt: lucẽ tene/
bris pmixtã tenẽt. Quid itaq; i hac vita oẽs
q̃ veritatẽ seq̃mur: nisi auroza vel diluculuz
sumus: qz z quedã iam que lucis sũt agim⁹:
et tamẽ in quibusdã adhuc tenebrarum reli
quijs non carem⁹. Ps.142. Jaco.4. Ro.7. Per ꝓphetã quippe deo
dicit: Nõ iustificabit in ꝓspectu tuo ois vi/
uens. Rursumq; scriptũ est: In multis offẽ
dim⁹ oẽs. Paulus q̃ ait: Video aliã legẽ in
mẽbris meis repugnantẽ legi mẽtis mee: et
captiuũ me ducentẽ in lege pcti que ẽ in mẽ/
bris meis: Ubi ergo lex pcti cũ lege mentis
ostendit: pfecto adhuc auroza ẽ: qz lux q̃ iam
emicuit: necdũ ptereuntes fundit⁹ tenebras
pressit. Adhuc auroza est: qz dũ lex carnis le
gem mẽtis: z lex mentis legez carnis pcutit:
inter se vicissim lux z vmbra ꝓfligit. Ro.13. Ñ rur
sum paulus cuz diceret: Nox p̃cessit: neq; B
subdidit dies venit: ꝙ dies aũt appropinquit
Qui enĩ post discessum noctis iam nõ venis
se ꝙ appropinquasse diem insinuat: esse se p/
culdubio ante solẽ post tenebras adhuc i au
roza demõstrat. Tũc aũt plene electoz san/
cte ecclesie dies erit: cũ ei admixta pcti vm/
bra iam non erit. Tũc plene dies erit: qñ in/
terni lumis pfecto feruore claruerit. Tũc ple
ne dies erit: qñ nullã maloz suoz temptan/
tem memoriã tolerãs: oẽs a se tenebrarũ eti/
am reliquias absc̃odit. Ñ z bñ hec auroza
Tex. quasi adhuc in trãsitu demõstrat cũ dr: Et
ostẽdisti auroze locum suũ. Cui enim locus
ostẽdit suus: pfecto ex alio ad aliud vocat.
Quis ẽ enĩ locus auroze: nisi pfecta claritas
visionis interne? Ad quẽ cuz ducta venerit:
iam de transacte noctis tenebris nihil habe/
bit. Nũc aũt adhuc temptationũ molestias
sustinet: qz p intentionẽ cordis ad aliud festi/
nat ecclesia ad locũ suũ tendit auroza. Quez
locũ si mẽte nõ cerneret: in hui⁹ vite nocte re
maneret. Gz cũ q̃tidie intẽdit pfici: z in lucez
q̃tidie augeri: locũ suũ iã ꝓspicit: z plene sibi
claresce re solẽ querit. Locũ suũ auroza ꝓsi/
derat: qñ sctã aĩa ad ꝓtemplãdã ꝓditoris sui
L Ps.41. spẽm flagrat. Ad locuz suũ ptingere auroza
satagebat cũ dauid diceret: Sitiuit aĩa mea
ad deũ fontẽ viuũ: qñ veniã z apparebo añ
facẽ dei? Eccl.6. Locũ suũ veritas auroze monstra
bat: cũ p salomonẽ diceret: Quid hz ampli⁹
sapiẽs a stulto: z q̃d paup nisi vt pgat illuc
vbi vita ẽ? Quẽ pfecto locũ etiaz p̃cedẽti/
bus incarnationẽ suã p̃mib⁹: post ortum suũ
dñs oñdit: qz nisi p ꝓphetie spũ incarnãdũ
supne patrie regẽ cogñscerẽt: bona eiusdẽ pa
trie q̃ essent desiderabilia nõ viderẽt. Locũ
suũ veritas auroze patefecit: cũ p̃sem coram
discipulis petijt dicẽs: Pr̃ q̃s dedisti mihi: Jo.17.
volo vt vbi ego sum: z illi sint mecũ. Locuz
suũ auroze mõstrauit: cũ diceret: Ubicunq; Mat.24.
fuerit corp⁹: illic ꝙgregabunt aq̃le. Ad hũc Luc.17.
locũ quẽ cognouerat puenire auroza festina
bat: cũ paulus desideriũ hr̃e se diceret dissol Phil.1.
ui z cũ christo esse. Et rursum: Mihi viue/
re christ⁹ ẽ z mori lucrũ. Et rursum: Scim⁹ 1.Cor.5.
qñ si terrestris dom⁹ nr̃a hui⁹ habitationis
dissoluat: ꝙ edificationẽ ex deo habem⁹: do
mũ nõ manufactã eternã in celis. Ñ autez B
post ortũ suũ locũ ꝓpriũ auroze ostendisse se
phibet: qz future retributiõis btitudinẽ pri/
usq; p corp⁹ ipe inotescere t: in pauco⁹ intel
lectu ꝓtinuit. Cũ vo hũane natiuitatis infir/
ma suscepit: venture claritatis noticiã in mꝰ
titudis inumere amore dilatauit. Gz cuz di/
uini opis mysteriũ sic miscẽdo pagat: vt tam
et ira comitet: q̃tin⁹ occult⁹ arbit alios respi
ciens redimat alios deserẽs pdat: qz cogno/
uimus quõ p incarnationẽ suaz electos illu/
minet audiam⁹ nũc quõ reprobos damnet.
Sequit. Nunq̃d tenuisti ꝓcutiẽs extre/ Tex.
ma terre: z excussisti impios ex ea. Extrema
terre dñs tenuit: qz in fine seculoz ad desti/
tutã iam z alienigenis regib⁹ sbditã synago
gam venit: atq; ex illa impios excussit: qz spi
ritualia fidei ꝓdicamẽta rẽnuẽtes etiã a car
nalis sacrificij gloria repulit. Uel certe extre
ma terre tenuit: qz ex iudea paucos abiectos
et humiles elegit. Extrema terre tenuit: qz
legis doctores deserens: piscatores sumpsit.
Dũq; ei⁹ extrema tenet ex ea impios excutit
qz dũ infirmos fideles roborat: fortes in illa
infideles dãnat. Recte vo etiã ꝓcutiẽs addi E
dit: qz p aduẽtũ suuz ĩmẽsa formidie etiã re/
proboz corda cõmouit. Cõcussi quippe fue
rãt q̃ dicebãt: Nihil pficim⁹: ecce tot⁹ mun/ Jo.12.
dus post eũ abijt. Res aũt quẽ ꝓcutit: huc
illucq; ducta fatigat. Concussa g̃ iudea fue/
rat: que de christo p alios dicebat qz bon⁹ ẽ Jo.8.
et p alios resistebat dicẽs: non ꝙ seducit tur Jo.9.
bas. Per alios dicebat: Nisi h̃ esset a deo ñ
poterat facẽ quicq; atq; ad extremũ p alios
clamabat: Si nõ esset h̃ malefactor: non tibi Jo.18.
tradidissem⁹ eũ. Cõcussi q̃dez: ꝙ non pstrati
sunt reprobi: cũ mõ miracla obstupescentes
cernerẽt: mõ infirmitatis obprobria despici/
entes irriderẽt. An nõ ꝓcussi fuerãt q̃ dice/
bãt: Quouscq; aĩaz nr̃az tollis: si tu es christ⁹ Jo.10.
dic nob palã? Uel certe extrema terre ꝓcus/
sit: z tenuit qz cũ infirma corda humiliũ pio
timore terruit: nequaq; ea iudicio districto
dereliq̃t. Inde enĩ multitudo crẽdẽtiũ in deũ

robustius stetit: vñ in se hũiliata trepidauit
Nã q; eũ deus quẽ ꝓcutit tenet: insinuat et
p ꝓphetã dicẽs: Sup quẽ requiescet spũs me
us: nisi sup humilẽ ⁊ quietũ ⁊ trementẽ ser/
mones meos? Quia euz quem ꝓcutit tenet:
Pro.28. Salomone attestãte intimat qui ait: Beat⁹
vir q̃ semp est pauidus q̃ autẽ mẽtis est dure
corruet in malũ. Igit̃ q; extrema iudee dñs
in apostol' tenuit: atq; ex illa scribas ⁊ phari
seos ac pontifices impietatis sue meritꝰ exi/
gente reꝓprobauit q̃d adhuc de eoꝝ dãnatio
Tex. ne ſbdat̃ audiam⁹. Sequit̃. ℣ Restituet̃ vt
lutũ sig̃culũ ⁊ stabit sicut vestimẽtũ. Quid
aliud dñs plebẽ israeliticã nisi lutũ repperit
quã obsequijs gentiliũ deditã in egypto ser/
uientem lateriꝫ inuenit? Quã dũ tot mira/
F culis ad terrã reꝓmissiõis duxit: duz pdu/
ctam cognitiõis sue sciẽtia impleuit: duz tot
archana secretoꝝ ei p ꝓphetiã ꝓtulit: q̃d eã
aliud q̃z seruãdis mysterijs signaculũ fecit?
Ipa quippe diu in ꝓphetia clausum ꝓtinu/
it quicq̃d de se veritas in fine reuelauit. Sed
dũ post tot diuina secreta: post tot ꝓcepta:
miracula redẽptoris sui aduẽtu: plus terraz
Jo.11. q̃z veritatẽ dilexit: p sacerdotes dicẽs: Si di
mittim⁹ eũ sic oẽs credẽt in eũ: ⁊ venient ro/
mani ⁊ tollent nr̃m locũ ⁊ gentez: q̃si ad eos
quos in egypto reliq̃rat lateres redijt ⁊ q̃ fa/
cta iam dei signaculũ fuerat: ad ſ etiã q̃d de
seruerat inflexit: lutũq; se post signaculũ in
oculis veritatis exhibuit: cum p impietatis
maliciã accepti verbi mysteria pdidit: ⁊ sola
terrena sape que inq̃nãt elegit. Vbi aperte
Tex. ſbiungit̃: ℣ Et stabit sicut vestimẽtũ. Impo
sita nãq; ⁊ grossiora vestimẽta etiã cũ indu/
ta fuerint: q; induẽtis mẽbris bñ applicata
nõ herent: stare referunt̃. Judea igit̃ circa
B veritatis noticiaz etiã cũ seruire videret: si/
cut vestimentũ stetit: q; p exteriora mãdata
seruire se dño oñdit: sed adherere ei p chari/
tatis intelligentiã noluit: dũ solam in ꝓrece/
ptis dei litterã tenuit: ⁊ nequaq̃ se p spiritũ
sensib⁹ intimis iunxit q̃si ei q̃ se induerat nõ
Tex. adhesit. Vbi ⁊ apte ſbiungit̃: ℣ Auferetur
ab impijs lux sua. Quia cũ credere veritati
rẽnuũt: cognitionẽ legis imꝑpetuũ amittũt
et dũ de accepta lege supbiũt: nimirũ de sciẽ
Ps.68. tie sue gloria cecant̃. Scriptũ quippe ẽ: Ob
scurent̃ oculi eoꝝ ne videãt. Rursumq; scri
Sap.6. ptum ẽ: Exceca coꝝ populi huiꝰ: ⁊ aures eiꝰ
Jo.9. aggraua. Et rursum scriptũ est: In iudiciuz
ego i hũc mũdũ veni: vt q̃ nõ vidẽt videãt:
et q̃ vidẽt ceci fiãt. Et q; semetipos de legis
opib⁹ ꝫ ꝓditorẽ legis extulerũt apte ſbditur
Tex. ℣ Et brachiũ excelsum ꝓterет. Excelsuz q̃p
pe brachiũ ꝓterit̃ q̃n ꝓdicata fidei gra sup/
ba legis opatio reꝓbat̃ cũ dicit̃: Ex opib⁹ Ro.3.
legis nõ iustificabit̃ ois caro. Cũcta tñ ſ in/
telligi ⁊ aliter pñt. Terrã quippe scriptura sa/
cra vocare ꝓsueuit ecclesiã. Extrema igitur
terre dñs tenet ⁊ ꝓcutit: q; ecclesie sue vitia
p aduẽtũ antichristi ꝓsecutione imanissima
turbari pmittit: nec tamẽ pmittẽdo deserit.
Hanc terram aliquando dñs tenet ⁊ non cõ
cutit: aliquando tenet ⁊ concutit: quia mo/
do eam tranquilla pace fidei possidet: mo/
do cõmoueri impetu ꝓsecutiõis iubet. Be/
ne aũt cũ diceret: Nunq̃d tenuisti ꝓcutiens
extrema terre: ilico adiũxit: ⁊ exclusisti impi/
os ex ea? Attestante enim paulo plericq; in ea Tit.10.
sunt qui ꝓfitent̃ se nosse deũ: factis autẽ ne/
gant. Impios ergo ex ea dñs excutit: q; hi
q̃s nũc intima vitia possidẽt: tũc in voraginẽ
apte infidelitatis cadẽt: atq; in aceruũ palea
rũ transeũt: cũ temptatiõis illi⁹ aura cõmo/
uent̃. Et q̃uis se nũc ſb spẽ fidei intra aream
nũ tegũt: tũc nimirũ extra grauoꝝ cumuluz
districti examis ventilabro resiliẽt. Vñ ⁊ ap Tex.
te ſbiũgit̃: ℣ Restituet̃ vt lutũ signaculum
Ac si apte diceret: Hi q̃ nũc vident̃ in eccle/
sie sinu signaculũ: tũc añ oculos oium resti/
tuent̃ vt lutũ. id est. nequaq̃ iudicia hoium
de ꝓfessiõe religiõis fallũt: ſ q̃ terrena sapi/
ant demõstrant̃. Solet enim scriptura sacra
p fide appellare signaculũ: p iniq̃tate lutuz
Mã'filiꝰ iunior q̃ ꝓsumpta ſba ad prẽz redijt Luc.15.
in mũere anulũ accepit. Gentilis enim ꝑplus
q̃ in mortalitate pdita ad deũ penitẽdo reũti
tur: p fidei sig̃culũ munit̃. Vñ ⁊ a spõso suo
ecclesie dicit̃: Pone me vt signaculũ super Can.8.
cor tuũ. Idcirco nãq; signaculũ rebꝰ ponit̃:
ne qua diripientiũ ꝓsumptiõe temerentur
Spõsus q̃in cor signaculũ ponit: q̃n fidei eiꝰ
mysteriũ in custodia nr̃e cogitatiõis imꝑmit̃
vt ille infidelis seruꝰ nimirũ nr̃ adũsariꝰ: cuz
signata fide corda ꝓsiderat ⁊ temptãdo ea ir/
rumpe non ꝓsumat. Per lutũ ergo q; terrena
ꝓtagia demõstrant̃: attestat̃ psalmista q̃ ait Ps.39.
Eduxisti me de lacu miserie: ⁊ de luto fecis.
Quia igit̃ multi in terrenis ꝓtagijs inuenti:
pducti ad ecclesiã celestis fidei sacramẽto sig/
nant̃: ⁊ tñ ab iniq̃s opibus nõ recedũt seq;
nũc fidei velamie ꝓtegũt: ſ cũ tps inuenerit
quid sint veracit̃ ostẽdũt: recte dicit̃: Resti/
tuet̃ vt lutũ signaculũ. Quos enim nũc fideles
credim⁹: ipos tũc fidei hostes inuenimus: ⁊
q̃uis appareãt non tẽptati signaculũ: erunt
pculdubio tẽptati lutũ. Vñ ⁊ recte ꝺr: Resti/
tuet̃: q; q̃lis eoꝝ ꝓsciẽtia esse añ fidẽ patu
it: tales eos postmodũ reꝓproba vita ꝓuincit

Ter. De qb⁹ apte sbiũgit: Et stabit sicut vestimentũ. Tot nunc quasi vestib⁹ sctã ecclesia induit quot fideliũ veneratiõe decorat. Isa.49. Unde et ei ostensis gentib⁹ a dño p pphetã dicitur: Aliuo ego dicit dñs qz oib⁹ his velut ornamento vestieris. Multis tamẽ quasi fidelibus nũc specieten⁹ induit: ꝙ pulsante pse/cutionis impetu: tũc eis exuta nudabit: de qrum sorte hic dicit: Et stabit sicut vestimentũ. Ps.1. Stare vo hoc loco ponit in pctõ psiste/re. Unde scriptũ est: Et in via pctõz nõ stetit. Uel reprobus quisqz sicut vestimentum stare dicit: vt non posse stare monstret. Qz sicut induta vestis in visiõis sue spẽ p corpus tendit: exuta aũt fracta complicat: ita vnusquisqz qui a sancte ecclesie tũc statu recesserit: tensus ac decorus: qñ dum indueret fuit sed exut⁹ postmodũ pfract⁹ atqz abiect⁹ iacebit. Si vo stare intelligim⁹ pdurare: sicut vestimentũ stat quisqz reprob⁹: qz in hac vita quã diligit breuit durat. Ps.101. Uñ et p pphetã dicit: Dia sicut vestimentũ veterascẽt: et sicut optorũ mutabis ea et mutabunt. Hec itaqz que allegoriarũ nube tecta intulit: nũc verbis aptioribus innotescit sbdens. VIII

Ter. Al. Auferet ab impijs lux sua: Neqz eni eos nũc dei lumẽ illustrat: qui iniqtatis sue malicia fidei noie palliant. Nam dũ iuxta pdicationẽ fidei viuere negligunt: et tamẽ eandẽ fidem specieten⁹ venerãtur: honorem vite psentis ex noie religionis querũt. Hocqz eis ex fide lucet qz eos fides coram hoib⁹ refouet. Sũt vo nõnulli q eterna que audiũt veracit credũt: et tamẽ eidem quã tenent fidei male viuẽdo ptradicũt. Habent hi qꝫ in tenebras lucem suã: qz dũ puersa agunt: et tamẽ de deo recta sentiũt: ne tenebrescãt fundit⁹: ex quadaz parte fulgore/luminis illustrant. Qui dũ plus terrena qꝫ celestia: plus que vident qꝫ que audiũt diligũt pulsante psecutiõis articulo: qõ rectũ credere videbant amittũt. Qõ illo maxime tempore multiplici⁹ agit: qñ surgẽte ipo iniqrũ capite: in sancta ecclesia psecutiõe vltima liberis suis virib⁹ eius fortitudo crassat. Ibi tũc cor vniuscuiusqz ostendit: ibi quicqd in occulto latebat aperiet: et qui nũc ore sũt pij et corde sunt impij: publicata malicia corruunt: et lucem fidei quã specieten⁹ tenuerãt pdunt. Sed inter hec necesse est vt vnusqsqz nostrũ ad cordis sui secretũ redeat: et actiõis sue dãna ptimescat: ne exigentib⁹ meritis p districtam iusticiã iudicioz dei in taliuz homiñũ numerũ corruat. Nemo aũt sibi incaute blandiat: et idcirco se a tali extraneum credat: qz ad illius tempestatis pcellã puenire non existimat. Qꝫti illius temptatiõis tpa non viderũt: et tamẽ in eius temptatiõis procella versant. Chayn tps antichristi non vidit: et tamẽ membz antichristi p meritũ fuit. Judas seuitiã psecutiõis illi⁹ ignorauit: et tamen virib⁹ crudelitatis eius auaricia suadẽte succubuit. Simon diuisus longe ab antichristi tpib⁹ extitit: et tamẽ se eius supbie miraculoz potentiã puerse appetẽdo ꝓiunxit: Sic iniquoz corp⁹ suo capiti: sic mẽbris mẽbra iungunt: cũ a cognitiõe se nesciũt: et tam sibi prava actione copulant. Neqz eni pergamus balaam libros aut ꝓba cognouerat et tamẽ eius neqtiam sequẽs: vocẽ supne increpatiõis audiebat. Habes illic tenẽtes doctrinã balaam: q docebat balac mittere scãdalũ coram filijs israel: edere et fornicari. Thiatirem qꝫ ecclesiã ad iezabel noticia et tempora et loca diuidebãt: ꝙ qz eam p vite reatus astrinxerat inesse ei Jezabel dicit atqz operibus puersis insistere angelo attestãte q ait: Habeo aduersus te aliq qz pmittis mulierem. Apo.2. Ubi.ꝙ Jezabel que se dicit ppheten docere et seducere seruos meos: fornicari et manducare de idolothycis. Ecce qz repiri potuerũt q iezabel vitam reproba actione secuti sunt Jezabel illic inuẽta memorat: qz videlz prauum corp⁹ ꝓiũcti mores vnũ faciũt: etiã si hos loca vel tpa scindũt. Uñ fit vt in puersis suis imitatoribus et iniquus qsqz maneat: qui iam pterijt: et in suis opatoribus ipe iniquoz auctor iam appareat: qui necdũ venit. Hinc iohannes ait: Nũc antichristi multi facti sunt: Jo.2. qz iniq oẽs iam eius mẽbra sunt: que scilz puerse edita: caput suũ male viuẽdo ꝓuenerũt. 2.Thos.2. Hinc paulus ait: Ut reueleꝫ in suo tpe. Mã mysterũ iam opat iniquitatis. Ac si diceret tũc antichrist⁹ manifest⁹ videbit: nam i cordibus iniquoz secreta sua iam nũc occultus opatur. Ut eni de aptioribus crimib⁹ taceam ecce alius fratri in corde suo tacit⁹ inuidet: et si occasiõe reperiat: eũ supplãtare ꝓtendit. Cui⁹ alteri⁹ mẽbz est nisi eius de q scriptuz Sap.2. est: Inuidia diaboli mors intrauit in orbem terrarũ? Alius magni meriti esse se estimat: p tumorẽ cordis cũctis se pferẽs oẽs semetipso inferiores credit. Cui⁹ alteri⁹ mẽbz est: Job.41. nisi eius de q scriptũ est: Oẽ sblime videt et ipse ẽ rex sup vniũsos filios supbie? Alius mũdi hui⁹ potentiã querit: nõ q alijs psit: sed q ipe alteri sbdit⁹ nõ sit. Cui⁹ alteri⁹ mẽbz est nisi ei⁹ de q scriptum ẽ: qui dixit: Sedebo in Esa.14. monte testamẽti in lateribus aqlonis: ascendã sup altitudinez nubiũ: similis ero altissimo:

Tolus quippe altissim⁹ ita dñaf supeia: vt alteri subesse non possit. Quē diabolus imitari puerse voluit: cū suū dñm querēs ei subesse recusauit. Imitaf ergo diabolū q̄sq; idcirco ptātem suam appetit: qz ei qui sibi ē superna ordiatiōe ꝓposit⁹ ꝰbesse fastidit. ¶ IIII

A Sunt ptereā plurima que q̄sdā in ipsa pace ecclesie ꝓstitutos infideles eē renūcient. Videō nāq; nōnullos ita psonā potētis accipe: vt reqsitu ab eo p fauore eius nō dubitē in causa primi veritatē negare. Et q̄s est veritas: nisi ille q̄ dixit: Ego sum via veritas ⁊ vita. Neq; enim iohānes baptista de ꝓfessiōe christi: ꝑ de iusticie veritate reqsitus occubuit: ꝑ qz christ⁹ est veritas: ad mortem vsq; idcirco p christo qz videlicet pveritate puenit. ¶ Nonam⁹ ḡ an oculos: q̄ aliqs pcūctat⁹ psonā potētis accepit et ne ꝓbis saltē iniuriā pateref. veritatē negauit. Quid ḡ iste faceret in dolore penarū: q̄ christū erubuit inf flagella ꝓbor⁹? Ecce ⁊ post hec ante oculos hominū adhuc christianus ē: ⁊ tñ si cū dñs districte disposuit iudicare iam nō est. Videō aūt alios q̄b⁹ p locū magisterij exhortādi sunt officia: arguēdiq; cōmissa: qui cū vidēt aliq̄d illicitū admitti: ⁊ tñ dū quozūdā potentū offendere grām metuūt: arguere non ꝑsumūt. Quisqs iste ē q̄d aliud facit nisi vidit lupū venientem ⁊ fugit. Fugit: qz tacuit: tacuit: qz despecta eterna ḡtia tpalem gloriā plus amauit. Ecce ante potentis faciē intra sui se latebras silētij abscondit: ⁊ sicut ꝑsecutioni publice: sic occulte lo- Jo.12. cū dedit timori. Bñ de talib⁹ dicit: Dilexerūt gloriā hominū magis q̄ dei. Quisqs igit talis ē: si p hec districte iudicaf: ⁊ ꝑsecutio publica defuit: ⁊ tñ tacēdo christū negauit. B Nō ergo desunt vel in pace ecclesie antichristi tēptamēta. Nemo itaq; ita ꝑsecutiōis extreme tpa quasi sola phorrescat. Apud iniqs nāq; q̄tidie res antichristi agit: qz in eoz cordib⁹ mysteriū suū iam nūc occult⁹ opaf. Et si mlti nūc specieten⁹ intra ecclesiā ꝓstituti: simulant se esse qđ non sunt: in aduētu tñ iudicis Eccs.8. pdent qđ sunt. Be q̄b⁹ bñ salomon ait: Vidi impios sepultos: q̄ etiā cū adhuc viuerēt in loco sctō erāt ⁊ laudabanf in ciuitate quasi iustoz operū. Igit postq̄ de iniqs dictū ē: Restituef vt lutū sigaculū: ⁊ stabit sic vestimētū: ⁊ auferet ab ipīs lux sua qđ vtiq; in illa ē antichristi ꝑsecutiōe faciēdū. Tria q̄ppe incedē bñ dixit: ⁊ q̄rtū felicit pditiōe nos Tex. cōsolans ait: Et brachiū excelsum ꝓfringef. L Quid nāq; aliud excelsum brachiū accipit: nisi supba ātichristi celsitudo que sup repro bas mentes hominū fastu gloie secl'aris eri/gitur: ita vt homo pctōr ⁊ tñ estimari homo despicies deū sese sup hoies mētiaf. Unde ⁊ paulus apls dicit: Ita vt in templo dei sede 2.Cor.2. at oñdēs se tanq̄ sit deus. Cui⁹ vt tumorem pleni⁹ ostēderet ꝑmisit. Qui adūsaf ⁊ extol/litur sup oē qđ dicit de⁹ aut qđ colit. De⁹ ei dici aliq̄n ⁊ hō potest: iuxta qđ ad moysen dicit: Ecce ꝓstituite deū pharaonis. Deus Exo.7. ꝰro coli purus hō non pōt. Quia ꝰro se antichrist⁹ ⁊ sup sanctos q̄sq; hoies: ⁊ sup ipsi⁹ potentiā dīnitatis extollit: p exactū sibi no/men glorie ⁊ h qđ deus dicit: ⁊ hoc qđ deus colit transire conaf. Notandū ꝰro ē: in q̄tā B supbie foueā cecidit: q̄ in mēsura ruine qua lapsus ē nō pmāsit. Diabol⁹ quippe vel homo a statu ꝓditiōis ꝓprie elata mēte corrue- Isa.14. rūt: vt vel ille diceret: Ascendā sup altitudinem nubiū: similis ero altissimo: vel iste audiēs crederet: Aperienf oculi vestri: ⁊ eritis Gen.3. sicut dij. Idcirco ḡ vterq; cecidit: qz esse deo similis nō p iusticiā: ꝑ p potentiaz ꝓcupiuit. Ez hō p grām liberat⁹: q̄ dei similitudinē p/uerse appetēdo ceciderat: i reatu crimis sui longe deo imparez se esse cognoscēs clama- Ps.88. bat: Dñe q̄s similis tibi? Diabolus ꝰro in lapsu sui crimis iuste dimissus in mēsura ruine sue mīme pmāsit: ꝑ q̄to diuti⁹ ab oipotētis gra defuit: tātomagis reatū crimis cumulauit. Nā qui ideo cecidit: qz puerso ordie deo esse similis voluit: eousq; pduct⁹ ē vt in antichristū veniēs videri deo similis dedigneť: atq; eū quē hre nō potuit supb⁹: eqlem damnat⁹ inferiorē putet. Nā cum de illo hoc qđ iam ōmissim⁹ dicit: Extollēs se supra oē qđ dicit deus aut qđ colit: apte monstraf: qz appetēdo dudū similitudinē dei: quasi iusta deum erigere se voluit: ꝑ in supbie culpaz crescendo iam se supra oē qđ deus ⁊ dicit et colitur extollit. Quia ergo hec ei⁹ supbia districte iudicis erit aduētu feriēda sicut scptū 2.Tha.2. est: Quē iesus interficiet spū oris sui ⁊ destruet illustratiōe aduent⁹ sui: recte dicit: Et hra chiū excelsum ꝓfrigetur. Cuncta tam ꝑ que his discussa sunt adhuc intelligi ⁊ aliter ꝓ ossūt. E Verba eni dei q̄si pigmēta quedam nri sunt adiutorij: ⁊ sicut pigmētū q̄to plus teritur tanto in poculū eius virtus augef: ita dīna eloquia quo magis exponēdo ꝓterimus: eo audientes ampli⁹ q̄si bibētes tuuamur. ¶ V

Quia igit miserecors deus diu pecca A ta hominū tolerat: ⁊ cū iam vicinuz finem respicit: plerūq; mentes peccantiū imutaf: recte de se vim tante pietatis Tex. insinuans ait: Nunq̄d tenuisti ꝓcuties extre

ma terre: ⁊ excusisti impios ex ea ⁊ ꝑ ter/
Gen.3. ram quippe homo infirma sapiēs designat: cui peccāti dictū est: Terra es: ⁊ in terrā ibis
Sz q⁹ pius ꝓditor facturā suā nō deserit: ma
la hominū ⁊ p suam patientiā tolerat: ⁊ per
eor⁹ qñq; ꝓuersionē relaxat. Cū duras atq;
insensibiles mētes respicit: modo eas minis
mō ꝓberib⁹: mō reuelatiōib⁹ terret: vt q̄ pes
sima securitate duruerāt: salubri timore mol
lescāt q̄tin⁹ vel sero redeāt ⁊ hoc ip̄m saltem
qđ diu expectati sunt erubescāt. Scit enī do
minus q⁹ extrema vite nr̄e plus iudicat: ⁊ id
1.Re.2. circo electos suos i fine solicitū purgat. Scrī
ptū quippe est: Deus iudicabit fines terre.
Tanto ergo ip̄ēsius vltimis nr̄is inuigilat
q̄to in ipsis pendere initia vite seq̄ntis pen/
sat. Qđ q⁹ misericordiā facit: pietate sua i me
diū deducta: q⁹ etiā sero ꝓuersos pctōres re/
B cipit beati Iob iusticiā erudit dicēs: Nunq̄d
tenuisti ꝓcutiēs extrema terre: ⁊ excussisti im
pios ex ea ⁊ subaudis vt ego: q̄ in suis vlti/
mis sepe pctōres terrendo ꝓcutio: ꝓuertēdo
teneo: atq; ab eor⁹ cordib⁹ impios cogitatio
nū mot⁹ auello. Et recte Iob dñs quō iuxta
finem pctōres ꝓuertat insinuat. Ac si aperte
dicat: Misericordie mee potentiā respice et
tue iusticie elationē p̄me. Que extrema ho/
minis: q⁹ etiam ⁊ cū ꝓuertit p carnis mortē
Ter. illa antique culpe vindicta cōmitat: ꝓtinus
insinuat cū dicit: ℣ Restituet vt lutū signa
culū ⁊ stabit sicut vestimētū: hoiem quippe
dñs quē ad suā similitudinē ꝓdidit: q̄si qđ/
dam sue potētie signaculū fecit. Qđ tñ vt lu
tum restituet: q⁹ licet eterna supplicia p ꝓ/
sionē fugiat: in vltione tam̄ ꝑpetrate superbie
carnis morte damnat. Ex luto quippe ho/
mo ꝓditus ⁊ mentis accepta rōne similitudi
ne diuine imaginis decorat⁹: elatiōe cordis
intumescēs: qđ de infimis format⁹ esset obli/
tus est. Vñ mira ꝓditoris iusticia actum est:
vt q⁹ p sensum intumuit: quē rōnabilē acce/
pit rursus terra p mortē fieret: quā esse se ꝑ
derare humiliē noluit: ⁊ q⁹ peccādo similitu
dinē dei ꝓdidit mortēdo ad limi sui materiaz
redijt: recte dicit: Restituet vt lutū sigillū
Et q⁹ de corpe dū spūs vocat q̄daz quasi in
Ter volucro carnis sue exuit: apte ⁊ de eodez lu
to subiungit. ℣ Et stabit sicut vestimentum:
Lutū nāq; nr̄m sicut vestimētū stare ē: vsq;
ad resurrectiōis tp̄s inane exutūq; ꝑdurare
Sed q⁹ hanc penā superbie nec illi transeūt: q̄
Ter. et eādē superbiā viuendo humiliē vincūt: q̄ sit
superbientiū special pena subiūgit dicēs: ℣ Au
feret ab impijs lux sua: ⁊ brachiuz excelsum
ꝓfringet. Moris enī carnis que electos luci
sue restituit: lucem suaz reprobis tollit. Lux nanq; superbientis est: gloria vite presentis. C
Que ei lux tūc subtrahit: cū per carnis interi
tum ac retributionū suarū tenebras vocat.
Ibi tūc excelsum brachium ꝓfringet: q⁹ cel
situdo carnis vltra nature ordinē violenter
arrepta opprimentis diuine se iusticie molle
dissipat: vt que se puerse in breui exerceat: p
pondus iudicij in eternū fractam cognoscat
Nullus aūt nostrū quid post mortē sequere
tur agnosceret: nisi vite nostre ꝓditor ad pe/
nam vsq; mortis nostre veniret. Nisi enī ip/
se misericordit infima peteret: nequaq; nos
post suam imaginē ꝓditos iuste ad sūma re/
uocaret. Vñ ⁊ recte subiungit: ℣ Nunq̄d in/ Ter.
gressus es ꝑfundū maris: ⁊ in nouissimis ab/
yssi deambulasti? Ac si dicat: Ut ego: q̄ non
solū mare. id est. seculū per assumptā huma/
nam carnem atq; animā petij: ꝑ etiam per eā
sponte in morte positus vsq; ad vltima infe/
ri q̄si ad maris ꝑfunda descendi. Si enī ma/ B
re (more diuini eloquij) seculū debet intelli/
gi: nil ꝓhibet ꝑfunda maris inferni claustra
senturi. Qđ ꝑfundū maris dñs petijt: cuz in/
ferni nouissima elector⁹ suor⁹ aias ereptur⁹
intrauit. Unde p ꝓphetā dicit: ꝓposuisti p Esa.51
fundū maris viam: vt trāsirent liberati: hoc
nanq; ꝑfundū maris ante redēptoris aduē/
tum non via: ꝑ carcer fuit: q⁹ in se etiā bono/
rū animas q̄uis non in locis penalib⁹ clau/
sit. Qđ tamē ꝑfundū viam dñs posuit: q⁹ il
luc veniens electos suos a claustris inferi ad
celestia trāsire ꝓcessit. Vñ ⁊ apte illic dicitur
Ut trāsirent liberati. Qđ ꝺo ꝑfundū maris
direrat: hoc alijs verbis replicās abyssi no/
uissimū vocat: q⁹ sicut aquarū abyssus nul/
la nostra visione cōprehēdit: ita occulta infe
ri nullo a nobis cognitiōis sensu penetrant.
Qui enī sbhinc trahunt cernim⁹: ꝑ que illos
iuxta meritū retributio supplicior⁹ maneat
non videmus. ℣ VI

Q Ui gilanti ꝺo ē cura pēsandū q̄ i no/ A
uissimo abyssi deābulasse se ꝓhibet.
Deābulare q̄ppe nō ꝓstricti ꝑ liberi ē. Quē
enī vincla astrigūt: ei⁹ nihilomin⁹ gressus im
pediūt. Quia igit dñs nulla peccati vincula
ptulit: i infernū deābulauit. Liber q̄ppe ad
ligatos venit. Vñ scriptū est: Fact⁹ sum sic
homo sine adiutorio: inter mortuos liber. In/ ꝑs.87.
nouissimis ergo abyssi dño deambulare ē: in
loco dānatiōis nil sue retentionis muenire:
attestante petro qui ait: Solutis doloribus Act.2.
inferni: iuxta qđ impossibile fuerat teneri il/
lū ab eo. Uel certe q⁹ deambulādo nos cum
de loco ad locū ducimur: hic illicq; p̄sentes

inuenimur: deābulasse in inferno dñs dicit: vt electis aiabus in locis singul' p diuitatis
Sap.7.et potentiā pñs fuisse mōstret. Ūñ ⁊ spūs sapi
Mat.28. entie mobilis describit: vt p ℟ q nusq̄ deest
Lu.24. vbiq̄ nob occurrere designet. Quā descen
sionē suā dñs q̄to mirabilē respicit: tāto eaz
℟ redēpto hoi crebri⁹ infundit. Eam nāq̄ ad/
Ter. huc replicās sbdit: ℣ Nunq̄d apte sunt tibi
porte mort⁹ ⁊ hostia tenebrosa vidisti? ℣ Por
te eni mortis sunt ptātes adūse. Quas descē
dens dñs aperuit: q⁹ earū fortitudinē mortē/
do supauit. Que appellatione q̄s alia tene/
brosa ostia vocant: q⁹ dū p occultatiōis sue
insidias nō vident deceptis mētib⁹ viā mor
tis aperiūt. Que tenebrosa ostia dñs videt:
q⁹ imūdor spūum fraudulentā malicią ⁊ re
spicit ⁊ pmit. Quos nisi ipe nob nescientib⁹
videdo phiberet: ⁊ nil de insidijs eor mēs
℟ nra cognosceret: ⁊ eisdem insidijs capta de/
periret. Que tenebrosa ostia etiaz nos ostia
cernim⁹: qñ supne lucis radijs illūstramur.
Ps.117. Ūñ ⁊ p ppheta dr: Dñs mihi adiutor ē: et
ego videbo inimicos meos. ℣ Hostes igit nos
stros ipe videt: q̄ suo eos munere nob visibi
les facit. Vel certe tenebrosa ostia tunc dñs
vidit: cū claustra inferni penetrās: crudeles
spūs pculit: ⁊ mortis ppositos moriēdo dā/
nauit. Q̄ idcirco ℟ nō adhuc de futuro: sed
iam de pterito dicit: q⁹ ℟ q̄ factur⁹ erat in
ope: nimirū iā fecerat in pdestinatiōe. Quia
℣ post mortē resurrectionēq̄ ei⁹ creuit ec/
clesia: atq̄ in cūctis est gentib⁹ dilatata apte
subiungit. ℣ VII

Ter. A Nunq̄d ꝓsideraſti latitudinez terre?
℟ Ū eni dñs angustias mortis petijt
fidē suā in gentib⁹ dilatauit: atq̄ ad inume/
ra corda credentiū sctām ecclesiam extēdit.
Esa.54. Lui p ppheta dicit: ℣ Dilata locū tentor tui
et pelles tabnaculor tuor extende: ne par/
cas. Longos fac funiculos tuos: ⁊ clauos tu
os ꝓsolida. Ad dexterā eni ⁊ ad leuaz pene/
trab ⁊ semē tuū gētes hereditabit. Que lati/
tudo terre pfecto nō fieret: nisi ipe pus ⁊ vi/
tam q̄ nouim⁹ moriēdo despiceret: ⁊ vitam
quā nō nouim⁹ resurgendo monstraret. In
morte quippe sua nre oculos mētis apuit: ⁊
Lu.24. que esset vita q̄ sequeret oñdit. Ūñ ⁊ hūc in
euāgelio ordinē tenens discipulis dicit: Sic
oportebat christū pati: ⁊ resurgē a mortuis
tertia die: ⁊ pdicari in noie ei⁹ penitentiam ⁊
remissionē petor p oēs gētes. ℣ Pauci enim
ex plebe israelitica in ipo pdicāte credidert:
inumeri ꝓ gentiū populi viā vite moriente
illo secuti sunt. Tupbos nāq̄ dū adhuc pas
sibilis viueret ptulit: a passibili ꝓ vita mul
tos dū moreret strauit. Q̄ bñ sampson in Judic.16.
semetipo dudū figuralit expsit: q̄ paucos q̄
dez dū viueret interemit: destructo q̄ tem
plo hostes inūeros cuz moreret occidit: Q⁹
nimirū dñs elatiōe supbie paucos cū viueret
plures ꝓ cū templū sui corpis soluere ex/
tinxit: atq̄ electos ex gentib⁹ q̄s viuēdo sul/ ℟
stinuit simul oēs moriendo pstrauit. Recte
itaq̄ postq̄ inferna penetrasse se docuit: ꝓsi
derandā mor terre latitudinez sbiūxit: Ac si
flagellato hoi diceret: ℣ Perpēde q̄d ptuli: et
pensa q̄d emi: nec q̄raris ipe de ꝓbere: dum
nescis q̄ te pmia maneāt in retributiōe. Int
hec itaq̄ ꝓba creatoris ope pcium puto: si a
bono cōmuni ac publico parū p oculos fle/ Ter.
ctim⁹: ⁊ q̄d in singulis nob latent agat intue
mur. Dicit eni: ℣ Nunq̄d ingressus es pfū
dum maris. Quare quippe est mens huma/
na: cuius pfunda deꝓgredit: qñ p cognitio/
nem suā ad lamēta penitētie ab intimis cogi
tationib⁹ pturbat: qñ prioris vite neq̄tias
ad memoriā reducit ⁊ fluctuante in ꝓfusione
sua animū ꝓcutit. ℣ Profundū maris de⁹ pe/ ℒ
netrat: qñ etiā desperata corda pmutat. Ip/
se eni mare intrat: qñ cor seculare humiliat:
pfundū maris ingredit: qñ visitare mentes
etiā pessas sceleri⁹ nō dedignat. Ūñ ⁊ re/ Ter.
cte pcunctādo sbiungit: ℣ Et in nouissimis
abyssi deambulasti? Que eni est abyssus ni/
si mens humana: que dū semetipam compi/
hendere non valet: sese in omne qđ est velut
obscura abyssus latet. Unde bene p ppheta
tam dicit: ℣ Dedit abyssus vocem suam ab al
titudine fantasie sue: quia dū semetipaz mēs
humana non penetrat: ex compatiōe sue di/
uine nature potentiā quam cōprehēdere nō
sufficit humilius laudat. In nouissimis er/
go abyssi deo deambulare est: etiam nequi/
simor corda hominū ꝓuertere: ⁊ desperatas
mentes visitationis sue vestigijs tangendo
mirabiliter reformare. Cum enim post imen
sa scelera vnusquisq̄ compungit: quid ali/
ud q̄ in nouissimis abyssi deus deambulās
videtur? Quasi in abysso nanq̄ deus deam
bulat: cum obscurū cor penetrās fluctus in/ ℟
uisibiles vitior calcat. ℣ Plerūq̄ enim pteri
ta alia plangim⁹ ⁊ aliis psentib⁹ vzgemur:
vt modo supbia: modo ira: mō luxuria: mo/
do auaricia temptante fatigemur. Sed cum
cuncta hec in corde nostro dñs occulte visi
tationis sue timore repmit: quid aliud q̄ in
abysso gressus ponit? Quos gressus mente
ꝓspicim⁹: qñ contra insurgentia vitia quō ti
moris eius obuient dona pensamus. Hos
nanq̄ gressus ꝓpheta ꝓspexerat cū dicebat

Ps.41. Visi sunt ingressus tui de⁹. Qui ingressus dei mei regis mei q̄ est in sc̄o ipsi⁹. Qui enī mor dinatos mor⁹ animi dinor⁹ iudicior⁹ memoria in se rep̄m ꝓspicit: q̄si deambulātis in se gressus dñi videt. Dicat ḡ btō iob. Nunq̄d ingressus es ꝓfundū maris: ⁊ in nouissimis abyssi deambulasti: subaudis vt ego q̄ mira miscdia in pctōr⁹ cordib⁹: modo irā: mō luxuriā: mō auariciā: mō surgentē supbiā calcor. Ac si ei apte diceret: Si latētia cordis vicia me solū rep̄mere ꝓspicis tu extolli de ꝓpria iustificatiōe cessabis. ¶ VIII

A Tex. Tq; cū diuinit⁹ visitamur etiā ꝺ occultis ⁊ illicitis motib⁹ mētis ad cōfessionē ducimur: recte sbiungit: ¶ Nunq̄d apte sunt tibi portc mortis. ¶ Porte enī mortis sunt cogitatiōes praue: q̄s deo pandim⁹ q̄n eas in penitētia flendo ꝓfitemur. Quas etiā non ꝓfessas intuet: ꝺ ꝓfessas ingreditur Tūc quippe viam sibi in portis mortis aperit: q̄n solutis prauis cogitatiōib⁹ ad nos p⁹ ꝓfessionē venit. Que porte mortis idcirco vocate sunt: q; pfecto via ad interitū p iniquas semꝑ cogitatiōes aperit. Nō adhuc replicatur cū sb̄ditur: ¶ Et ostia tenebrosa vidisti? Tenebrosa nāq̄ ostia sunt latētia mētis mala: que ⁊ haberi intrinsecus p̄nt: ⁊ tñ ab altero videri non p̄nt. Que tñ dñs cernit: q̄n ea occulto respectu gr̄e destruit. Scriptū quippe est: Rex q̄ sedet in solio iudicij dissipat oē malū intuitu suo. Et q; omē vitiū angustat: ois ꝙo ⁊tus animus dilatat post destructa vitia recte sbiūgit: ¶ Nunq̄d ꝓsideraſti latitudinē terre? Nisi enī virt⁹ animū dilataret: nequaq̄ paulus cor⁹ inthijs diceret: Dilatamini ⁊ vos ⁊ nolite iugū ducere cū infidelib⁹? Solerter ꝙo intuendū est q̄d dicit: Cōsideraſti latitudinē terre. Latitudo nāq̄ bonor⁹ interior⁹ nequaq̄ comp̄hēdit: nisi caute cōsidereſ. Nā plerūq̄ eos exteri⁹ inopia humiliat: pene cruciat⁹ angustat. Sz tñ int̄ hec semp interior fortitudo se vsq̄ ad sperāda celestia dilatat. Angustati apostoli exteri⁹ fuerant: q̄n flagella sustinebāt: ꝺ in magna stabant intus latitudie liberi: qui apud se ꝗ eadem flagella in gaudiū verterāt. Scriptum nāq̄ est: Ibant apostoli gaudētes a ꝓspectu ꝓcilij: q̄m digni habiti sunt p noie iesu ꝓtumeliā pati. Hāc latitudinē int̄ angustia⁹ paulus inuenerat: q̄ dicebat: Scire aūt vos volo frēs: quia que circa me sunt magis ad ꝓfectū venerūt euāgelij ita vt vincula mea manifesta fierent in oi pretorio. Hanc latitudinē dauid inter angustias obtinebat dicens: In tribulatione dilatasti me. Tunc itaq̄ ꝗ terra. id est. sanctor⁹ ꝓsciētia dilatat: cum mūdi huius adūsitatib⁹ exteri⁹ premit. Nam cū a ꝓsentis vite securitate repellitur: intus ad se ipingit: vt ad sperāda supna tendat. Cūq̄ euagari exteri⁹ non pmittit quasi in sinū suū reuocata dilatat. Nos aūt que boni viri aduersa tolerent cernim⁹: ꝺ intus q̄tū gaudeāt non videm⁹: mētis eor⁹ latitudinez modo in verbis: mō in opib⁹ ꝓsiderādo cognoscim⁹: ꝺ tñ q̄ta in eius amplitudo sit eiusdez latitudinis ignoram⁹. Audiat ergo hūana sapia: et se insipientē discat. Nunq̄d ꝓsideraſti latitudinez terre? Ac si dicat: vt ego q̄ flagellis cūctā occultā iustor⁹ leticiā solus plene ꝓsidero: q; solus misericordit⁹ fo⁹mo. Vel certe idcirco btūs iob virū terre latitudinē ꝓsiderauerit inq̄rit: vt exēplo aliene latitudis hūi liet. Ac si ei apte diceret: Eos q̄s inūera mala p̄ntis vite nequeūt angustare ꝓsidera: et de statu cordis tui int̄ verba gloriari cessa.

Tex. A Indica mihi si no ¶ IX (Sequit. sti omnia: in qua via habitet lux: ⁊ tenebrarum quis locus sit vt ducas vnūqd̄q̄ ad terminos suos: ⁊ intelligas semitas domus eius. Beatus iob grauī questione discutit: vt de via lucis ⁊ tenebrarum loco requirat: vt vnūqd̄q̄ ad suos termios ducat: ac semitas dom⁹ eius intelligat. Quid enī lucis noīe: nisi iusticia accipit? Et q̄d ꝑ tenebras: nisi iniq̄tas designat? Unde quibusdam ꝓuersis a peccator⁹ nequitia dicit: Eratis aliq̄n tenebre: nūc autem lux in dño. Et de quibusdā in peccato manentib⁹ memorat. Qui dormiūt: nocte dormiūt. Beato itaq̄ iob dicit: Indica mihi si nosti oia: in qua via habitet lux: ⁊ tenebrarū quis locus sit: Ac si dicat ei: Si plenam te habere scientiā suspicaris: dic vel in cui⁹ corde ea q̄ nunc deest innocētia veniat: vel in cui⁹ corde ea que nūc ē malicia ꝓseueret: in qua via habitet lux. id est. cui⁹ mentem veniens iusticia impleat: ⁊ tenebrarū quis locus sit. id ē. in quo iniquitas ceca ꝑduret vt ducas vnūquodq̄ ad terminos suos. id est. vt diiudices si vel is qui nūc iniquus cernitur: in iniquitate vitam finiat: vel is qui iustus cernitur extremitatē vite sue cum iusticie perfectione concludat: ⁊ intelligas semitas domus eius id est. consideres atq̄ discernes: vel cui bona actio perseuerans eternam mansionē prestet in regno: vel quem vsq̄ ad terminū suum actio prava constringens in eternū damnet supplicium. Domus quippe pro mansione ponitur semita pro actione. Semita igitur ad domū ducit. Bona actio ad mansio-

Ephe.5.

1.Thes.5.

nez ptrahit. Sz ꝗs hominū ista discussus dicat: Quis ista saltē impterrit⁹ audiat. Multos enī videm⁹ quotidie qui iusticie luce resplendent: ⁊ tamen ad finē suū neꝯtie obscuritate tenebr̄ant ⁊ multos cernim⁹ peccatorū tenebris obuolutos: ⁊ tam̄ vite sue termi/
nū repēte reddi luce iusticie liberos. Multos etiam nouim⁹ semel inuentā viam iusti/
cie illibate vsꝙ ad mortē tenuisse ⁊ plerosꝙ ꝓspexim⁹ vsꝙ ad exitū acceptā semel crimia sine cessatiōe cumulasse. Quis ꝟo inter ista occultoꝝ iudicioꝝ nubila mentis sue radiū mittat: vt aliq̄ ꝓsideratiōe discernat: vel ꝗs perduret in malo: vel quis pseueret in bono vel quis ab infimis ꝙuertat ad summa: vel
B quis a summis reuertat ad infima. Latent ꝟ sensus hominū: nec quicq̄ de cuiuslibet fine cognoscit: q⁹ diuinoꝝ iudicioꝝ abyssus humane mētis oculo nullaten⁹ penetrat. Videmus nanq̄ q⁹ illa deo adūsa gentilitas iusticie luce pfusa est: ⁊ iudea dudum dilecta pfidie est nocte cecata. Scim⁹ etiā q⁹ latro ō patibulo trāsiuit ad regnū: iudas de apl'at⁹ gloria est lapsus in tartarū. Rursumq̄ q⁹ aliq̄n sortes que ceperint non mutant: ⁊ latronez nouim⁹ alium pueniſſe ad suppliciū ⁊ apl'os scimus pcepisse ꝓpositū qō desidrauerūt regnū. Quis ergo discutiat: i qua via habitet lux: ⁊ tenebr̄arū quis loc⁹ sit: vt ducat vnū/
quodq̄ ad termios suos: ⁊ itelligat semitas domus ei⁹? Videō paulū ex illa pſecutionis seuitia ad gr̄am apl'at⁹ vocatū: ⁊ tñ sic inter iudicia occulta formidat vt reprobari se etiā
1.Cor.9. postq̄ vocat⁹ est timeat. Ait enim: Castigo corp⁹ meū ⁊ in seruitutē redigo: ne forte alijs
Phil.3. p̄dicās ipe reprob⁹ efficiar. Et rursum. Ego me nō arbitror comphendisse: vnū autē qō retro est oblit⁹: in ea que sunt ꝓra extēdens me ad destinatū: sequor ad palmā supne vocationis dei in iesu christo. Sequor autez: si comphendā in quo ⁊ comprehēsus sum. Et
Act.9. certe iā de illo voce dñica dictū fuerat. Vas electionis mihi ē: ⁊ tñ adhuc castigās corp⁹
L suū metuit ne reprobet. Ue miseris nob: q̄ de electiōe nr̄a nullā adhuc dei vocē cognouimus: ⁊ iam in ocio q̄si de securitate torpemus. Debet pfecto debet in spe esse nō solū securitas: ꝟ etiā timor in ꝓsatiōe: vt ⁊ in illa certātes foueat: ⁊ i ista torpētes purget. Un
Isa.6. de recte ꝙ ꝓphetā dicit: Qui timet dñm: speret in dño. Ac si apte diceret: De spe incassū ꝓsumit: q̄ timere deū i suis opib⁹ rēnuit. Sz cur btūs iob de hac valida questiōe rogat: que oīno ab hoib⁹ ignorat: vt iustoꝝ iniq̄/
rumq̄ terminū comphendat: nisi vt alioꝝ finem cognoscere non valens: ad suū recurrat: quia sicut alioꝝ: sic etiam suū nesciat: et nesciens timeat: timens humiliet; humiliatus iam de opibus suis extolli nō debeat: et
Iob. non elatus: in gr̄e arce pſistat. Dicat ergo ei Indica mihi si habes intelligētiā: in qua via habitet lux: ⁊ tenebr̄aꝝ q⁹ locus sit vt ducas vnūqōq̄ ad termios suos. Ac si dicere/
tur: Sicut qui de malis ꝙuertant ad bonuz vel qui de bonis ad mala redeant nescis: ita etiam nec de te quid tuis meritis exigentib⁹ agatur intelligis. Et sicut alienū nullatenus comphendis: ita etiam tuū terminū ꝓnosce re non vales. Jaz enī q̄tū ipe pfeceris scis ꝟ q̄d adhuc de te ego in occultis sentiā nescis iam iusticie tue acta ꝓsideras: sed q̄ districte apud me pensent ignoras. Ue etiā laudabili vite hominū: si remota pietate iudicet: q⁹ districte discussa: inde ante oculos iudicis: vnde se placere suspicat: obruit. Vñ recte deo p ꝓphetā dicit: Non intres in iudiciuz ps.142.
cuz seruo tuo: q⁹ non iustificabit in ꝓspectu tuo oīs viuēs. Unde bñ p salomonē dicit: Eccs.9.
Sunt iusti atq̄ sapiētes ⁊ opa eoꝝ in manu dei: ⁊ tñ nescit homo vtrū amore an odio dignus sit: ꝟ omia in futuro reseruant incerta. Hinc rursum p eundē salomonē dicit: Quis Pro.20.
hominū intelligere poterit viam suā: Et nimirū bona mala ve quis faciēs ꝓscientia attestante cognoscit: ꝟ idcirco dicit q⁹ via sua abhoibus nesciat: q⁹ etiam si recta quisq̄ opera agere intelligat sb districto tamē examine quo tendat ignorat. V X
A
Igitur postq̄ illum ō ista finis sui cō/
sideratione perterruit: ad examinā/
dum eius exordiuz redit, ac ne ꝙueraſ cur finem suū nesciat: cōmemoret etiaz quia nec quo huc initio accessit intelligat. Nam sequi
Iob. tur. V Sciebas tunc q⁹ nescitur⁹ esses: aut numerū dierum tuoꝝ noueras? Ac si dicere/
ret: Quid nimirū si terminū tuū non intelligis: qui nec initium cōprehēdis? Et qui ignoras quo huc initio veneris: quid miruz si nescis quo fine ꝟtraharis? Si ergo meuz fuit te per initium ex occultis ad prompta producere: meuz quoq̄ erit: etiā te ex pmptis ad occulta reuocare. Cur de vite tue dispensatione aliquid quereris: qui in manu artificis temetipsum nesciens teneris. Extolli itaq̄ tantomagis nō debes in eo q̄ agis: q̄to intra sinū eternitatis clausus: nec q̄ huc/
dine veneris: nec qñ vt quomodo hinc educaris agnoscis. Hec tñ intelligi ⁊ aliter possunt B
Sciebas tunc q⁹ nascituruſ esses ⁊ numerū dierum tuoꝝ noueras: subaudis vt ego qui

me nasciturū nouit: qz ante hūanitatis ortū in diuinitate semp ſbaliter vixi. Homines quippe tūc esse incipiūt: cū in matrū suarū ventre nascunt. Nam ipa ꝗ̄ ꝓceptio natiuitas dicitur: iuxta hoc qđ scriptū est: Qđ in ea natuz est de spūsctō est. Et idcirco se nascituros nesciunt qz nec ꝓus quā creent existūt. Deus vo qui sine initio semp extitit: ꝓsciuit de se hoc qđ in vtero virginis p initiū sumpsit: et qz ꝓscuit dispositurus: qz disposuit nihil profecto in hūana forma sine sua volūtate tolerauit. Cōuincat ergo cur de flagellis suis homo queritur: qui ortū suū prescire non potuit: si ipe etiā qui ortū suū ꝓsciendo disposuit se inter homines ad flagella prepauit. Sequitur.

Wat.1.

Ier.

V Nunqđ ingressus es thesauros niuis: aut thesauros grādinis aspexisti: que prepaui i tempus hostis: in diez pugne z belli? Quid aliud niue vel grandine nisi frigida ac dura intelligēda sunt corda prauoꝝ? Sicut enim feruore charitas: sic solet in sacro eloquio frigore malicia designari. Scriptum nāq̄ est:

Iere.6.

Dau.24.

Sicut frigidā cisterna facit aquam: sic frigidaz facit animā malicia sua. Et rursuz: Abūdauit iniq̄tas: z refrigescet charitas multoꝝ. In frigore ergo niuis vel in duricia grandinis quid accipi aptius pōt ꝗ̄ vita prauoruz que z torpore frigescit: z p duricie maliciam pcutit? Quoꝝ tñ vitam dñs tolerat: qz eos ad iustoꝝ suoꝝ ꝓbationē fuat. Vñ z recte subiūxit: Que prepaui in tps hostis: in diem pugne z belli: vt cū adūsari⁹ noster diabol⁹ temptare nos nitit: eoꝝ moribꝰ q̄si suis ꝓtra nos armis vtat. Per ipos quippe nos seuiens cruciat: s nesciēs purgat. Peccatis nāq̄ nris ipsi flagella fiūt: de quoꝝ tali vita dum pcutimur: ab eterna morte libamur. Unde agit vt electoꝝ vita ꝓficiat: etiaz pdita vita reprobꝝ: z vtilitati nre dū illoꝝ pditio militat: mira dispēsatiōe fiat: q̄tin⁹ electis dei ñ pereat etiā omne qđ perit. V XI

A

Intelligi hoc ꝗ̄ alit pōt: vt qz ꝟbis ꝓcedētib⁹ videt annexū: a supioris versus expositiōe nō discrepet: nā qz indicauerat vel bonos ad malū: vel malos ad bonū posse ꝙuerti: ilico secut⁹ adiūxit: Nunqđ ingressus es thesauros niuis aut thesauros grādis aspexisti: que prepaui i temp⁹ hostis in diem pugne z belli. In niue vel grandine frigida vel dura vt dictū est accipim⁹ corda prauoꝝ. Sz qz ops de⁹ sctōs suos de talib⁹ elegit: z ꝗ̄ multos electos adhuc inter prauoꝝ vitā reposit⁹ habeat nouit: apte in niue vel grādine thesauros se habere perhibet. Thesauros ąppe apot sthēseos. id est. a positione noiat. Et plerosq̄ in vita frigida diu latētes respicit: quos ad medium cū iubet producit: z iusticie nitore candidos p supnā gratiam ostendit. Scriptū quippe est: Lauabis me: z sup niuem dealbabor. Quos ad diem belli pugnecq̄ prepatos diu intra sue presentie sinū tetigit. sed cuz repente eos eduxerit: resistentiā adūsarioꝝ pectora illoꝝ verbis ac redargutionib⁹: q̄si q̄busdā grādinib⁹ p cutit. Vñ alias scriptū est: Pre fulgore i cōspectu eius nubes trāseūt: grando z carbones ignis. Pre fulgore in ꝓspectu ei⁹ nubes transeūt: qz ꝓdicatores sancti vniūsa mundi spacia miraculoꝝ claritate pcurrūt. Qui etiam grādo z carbones ignis vocati sunt: qz z p correptionē feriūt: z per flāmaz charitatis accendūt. Ipa ꝗ̄ libera sctoꝝ increpatio natura grādinis ꝓuenient exprimit. Grādo ei veniens pcutit: liquata rigat. Sancti aūt viri corda audient: ū z terrētes feriūt: z blandientes infundūt. Nam quēadmodū feriāt: p pheta testat dicēs: Virtutē terribiliū tuoꝝ dicent: z magnitudinē tuam narrabunt. Et quēadmodū blandiētes rigent secut⁹ adiūxit: Memoriā abūdantie suauitatis tue eructabūt: z i iusticia tua exultabūt. In niue ergo vel grādine habent thesauri: qz plerisq̄ iniq̄tatis torpore frigidi: a supna gratia assūpti: in sancta ecclesia iusticie luce fulgescūt: z prauam adūsarioꝝ sciētiam doctrine sue ictibus tundūt. Vñ z apte sbditur est: que prepaui in tempus hostis in diē pugne z belli.

Ps.50.

Ps.17.

L

Ps.144.

Ibi.3

B

Ar ąppe vl grādo fuerat V li. XII saulus per frigidam insensibilitatē: s nix z grando contra adūsarioꝝ pectora factus est: vel candore iusticie vl districti eloquij correptione. O qualez hunc thesaurū in niue z grādine habuit: qñ illū inter prauoꝝ vitā positoꝝ iam tūc electū suū dñs latenter vidit. O ad ꝗ̄ta adūsarioꝝ pectora feriēda: hanc in manu sua grādinez sumpsit p quā tot sibi resistentia corda pstrauit. Nemo itaq̄ ō suis opib⁹ extollat: nēo desperet eos quos adhuc frigidos videt: quia thesauros dei in niue z grādine nō videt. Quis enī crederet q̄ p apl'at⁹ gratiā lapidatū stepha/nū ille ōcederet: qui in morte eius oium lapidantiū vestimēta seruauit? Si ergo ad ista dona vel iudicia occulta recurrim⁹: nullos oino desperātes: nec illis nos in corde nro preferrim⁹ q̄bus p tpe plati sum⁹: qz etsi iam videmus ꝗ̄tū ꝓcess m⁹: nescim⁹ ꝗ̄tum dū curret ceperit precedamur. Bene ergo ad beatum iob dicit: Nunquid ingressus es thesauros niuis aut thesauros grādinis aspexi

A

B

sti: que prepauit in tempus hostis in diē pu/
gne ⁊ belli. Ac si apte diceret: Nulli te ō opi/
bus tuis pferas: quia de his quos intueris
adhuc p culpā frigidos cōtos opatores iu/
stitie ⁊ defensores recte fidei fim factur⁹ ig/
noras. Nō quia p aduentū mediatoris agit
Tex. recte sbiungit: ℣ Per quā viaz spargit lux
Jo.14. ipse quippe via est qui ait: Ego sum via ve/
L ritas ⁊ vita. Per hanc ergo viaz lux spargi/
tur: q⁹ per ei⁹ pntiā cūcta gētilitas illustra
tur. Spargit autem ꝓuenient dixit: q⁹ per
apostolo⁹ voces non angustata atq; coar/
tata: ꝙ late fulgens lux pdicationis emicuit.
Quia vo accepta luce ꝓuersionis: inardescit
in⁹ intrinsecus vis amoris: vt vel trāsacta mala
anxie lugeant: vel ventura bona flagrātissi/
Tex. me requirant: competent adiungit. ℣ Di/
uidit estus super terrā. Sparsa eni luce est⁹
sup terrā diuidit: q⁹ per apertū iustitia pdi/
cata ad reḡrendū deū cordis anxietas i vir/
tutū exercitatione dilatat: vt iste in sermone
sapiētie: ille in sermōe scientie fulgeat: hic in
curationū gratia: ille in virtutū opatiōe cō/
ualescat: ⁊ dona sanctispūs dum disparilit
singuli accipiūt: necessario sibimet iūcti oēs
A vnanimiter accendant. ℣ XIII
Sed postq; spargi lux dicit: pōt ꝓue/
nient intelligi: q⁹ per estuz psecutio
designet. Quia vt lux pdicationis inclaruit
mox a pfidoz cordib⁹ ardor psecutiōis exar
sit. Nam cū p estū psecutio exprimit dñicus
sermo testat de iacti semib⁹ sup petrosaz ter/
War.4. rā dicēs: Sole orto estuauerūt oia: ⁊ q⁹ non
habebant radicez aruerūt. Quo paulopost
cū exposuit estū psecutionē vocauit. Spar/
sa igit luce estus diuisus est sup terram: quia
clarescēte vita fidelū: accensa est crudelitas
pfidoz. Diuisus nanq; estus erat: qñ nunc
hierosolymis: nūc damasci: nūc in alijs lon/
ge regionib⁹ psecutio seuiebat. Scriptū ḡp/
Act.8. pe est: Facta est i illa die psecutio magna in ec/
clesia que erat hierosolymis: ⁊ oēs dispersi
Act.9. sunt per regiones iudee ⁊ samarie. Rursū q;
scriptū est: Saulus adhuc spirās minarū et
cedis i discipulos dñi: accessit ad pncipē sacer
dotū ⁊ petijt ab eo epl̄as ꝙs deferret i dama
scum ad synagogas: vt si quos inuenisset hu
B ius vie viros ac mulieres: vinctos deduce/
ret in hierusalē. Quia ergo nūc hic: nūc illic
psecutio excreuerat: hi qui lucem veritatis
agnouerāt: qñ sb ardore diuisi estus anhela
bant. Sed q⁹ beatū iob de occultis iudicijs
requisitū supioz⁹ dictis audituⁿ: oportet
vt hoc qđ dispsa luce vel diuiso estu dictum
est: sbtilius pscrutemur. Adhuc eni alta inq/
rogatiōē discutit: vt saltem q⁹ nesciat docea
tur eiq; dicit: Per quam viam spargit lux:
diuidit estus sup terram. Quid enī lucis no
mine: nisi iusticia designat ⁊ de qua scriptuz
est: Populus qui sedebat in tenebris vidit
lucez magnā. Omne aūt qđ spargit: nō con
tinue ꝙ sb quadā intermissione iactat. Et id/ L
circo spargi lux dicit: q⁹ etsi iam quedam vt
sunt perspicim⁹: quedam tamen ita vt vidē/
da sunt non videm⁹. Cor nāq; petri lux spar
sa tenuerat: qui tanto fidei: tanto miraculoz
fulgore claruerat: ⁊ tamen ꝓuersis gentibus
dum circūcisiōis pondus imponeret: qđ re/
ctum diceret nesciebat. Lux ergo in hac vi
ta spargit: q⁹ ad omnis rei intelligentiā con/
tinua non habet. Dū etiam aliud sicut est cō
prehendim⁹ ⁊ aliud ignoram⁹: qñ sparsa lu/
ce ⁊ ex parte cernim⁹: ⁊ in obscuritate ex pte
remanem⁹. Tūc vo lux nobis sparsa iaz nō
erit: qñ mens nostra ad deum fundit⁹ rapta
fulgescit. Et q⁹ hec eadem lux quib⁹ modis
humano cordi insinuet ignorat: recte in per B
cunctatione dicit: Per quam viam spargit
lux. Ac si apte diceret: Dic quo ordine iusti
ciam meam occultis sensib⁹ cordiū infundo:
cum ⁊ per accessum non video: ⁊ tamen vi/
sibilia opera hominū inuisibiliter immuto: cū
vnam eandemq; mentē modo hac modo illa
la virtute irradio: ⁊ tamē per sparsam lucez
adhuc ex parte aliqua eam in temptatiōis te
nebris remanere pmitto. ℣ Requirat homo
nesciens per quā viam spargit lux: Ac si pa
tenter dicat: Dū dura corda emolio: dū rigi
da iflecto: dū aspera mitigo: dū frigida: ccē
do: dū debilia roboro: dū vaga stabilio: dū
nutantia ꝓfirmo: intuere si vales incorpalit
ven⁹ quib⁹ ea meatib⁹ illustro. Hec quip
pe oia nos facta cernim⁹: nam qualit intrin/
secus efficiant ignoram⁹. Hanc viam lucis
esse nobis inuisibilē in euāgelio veritas ostē
dit dicens: Spūs vbi vult spirat: ⁊ vocē ei⁹ Jo.3.
audis: ⁊ nescis vnde veniat ⁊ quo vadat.
Sed q⁹ cum lux spargit mox ℣ XIIII A
ab occulto adūsario ꝓtra fulgentem
mentē temptamēta succrescūt: recte Tex.
sbiungit: ℣ Diuidit estus sup terrā. Hostis
nāq; callidus ꝙs luce iusticie emitescere ꝓspi
cit: eoz mentes illicitis desideriis inflamare
ꝓtendit: vt plerūq; plus se vrgeri temptatio
nibus sentiant: ꝙtūc cū lucis interne radios
nō videbāt. Vñ ⁊ israelite postq; vocati sūt
ꝓtra moysen de excrescente labore ꝓquerū/ Exo.5.
tur dicētes: Videat dñs ⁊ iudicet: qm fetere
fecistis odorē nrm coram pharaone ⁊ seruis
eius ⁊ pbuistis ei gladiū vt interficeret nos

Volẽtib⁹ quippe ex egypto descẽdere: pharao paleas sbtraxerat: ⁊ tñ ciusdem mẽsure opa req̃rebat: quasi ergo ꝓtra legẽ mens sb murmurat: post cui⁹ cognitionẽ temptatiõnũ stimulos acriores portat: ⁊ cũ sibi labores crescere ꝓspicit i eo q̃ adũsario displicet: ꝙsi fetere se in oculis pharaonis dolet: post lucẽ ergo estus sequit: q̃ post illuminationez diuini mũeris tẽptatiõis certamẽ augeẽ. Recte ꝟo etiã diuidi estus dicit: q̃ nimirũ non singul⁹ oib⁹ ꝙ q̃busdã vicinis ac iuxta positis vitijs fatigant. Sparsus eni ꝓspersionẽ vniuscuiusq̃ antiqui⁹ adũsarij ꝓspicit: et tũc temptatiõis laqueos opponit. Alij⁹ nanq̃ letis: alius tristib⁹: alius timidis: alius elatis moribus existit. Quo ergo occult⁹ adũsarius facile capiat: vicinis ꝓspersiõib⁹ deceptiões parat. Quia eniz leticie voluptas iuxta ẽ: letis morib⁹ luxuriã ꝓponit: q̃ tristicia in irã facile labit: tristib⁹ poculum discordie porrigit. Quia timidi supplicia formidãt: pauẽtibus terrores intentat. Et q̃ elatos extolli laudibus ꝓspicit: eos ad queq̃ voluerit blandis fauoribus trahit. Singulis igit̃ hoib⁹ vitijs ꝙuenientib⁹ insidiat̃. Neq̃ eni facile caperetur si aut luxuriosis pmia: aut auaris scorta ꝓponeret: si voraces de abstinẽtie gloria: aut abstinẽtes de gule imbecillitate pulsaret si mites p studiũ certamis: aut iracũdos capere p fauorẽ formidis quereret. Quia ergo in temptatiõis ardore callide singulis insidians binos moribus laqueos abscondit: recte dicit̃. Diuidit̃ estus sup terrã. Sz cuz pmittit̃: p quã viam spargit̃ lux: statim sbiũgitur: Diuidit̃ estus sup terrã: nimirũ p eandem viam p quã lux spargit̃: etiã diuidi est⁹ indicat̃. Alta quippe atq̃ incõprehẽsibilis spũscti gr̃a cũ luce sua nr̃as mẽtes irradiat: etiã temptatiões adũsarij dispẽsando modificat vt simul multe nõ veniãt vt ipe tñmodo que ferri pñt: illustratã iam a deo animaz tangãt: ⁊ cũ tact⁹ sui ardore nos cruciãt pfectionis incẽdio nõ exurãt: paulo attestãte q̃ 1.Cor.10. ait: Fidelis aũt de⁹ q̃ non patiet̃ vos tentari supra id qđ potestis: ꝙ faciet cũ temptatione etiã exitũ vt possitis sustinere. Hũc g̃ estũ aliter diuidit callidus supplãtator: alit̃ misericors ꝓditor ille diuidit: vt p illũ citi⁹ interimat: iste vt eũ tolerabilẽ reddat. Et q̃ cum temptatiõe fatigamur: nõ solum interno dei spũ instruimur: ꝙ etiã exterioríb⁹ pdicantiuz verbis adiuuamur: recte post diuisum estuz

Ter. A Quis dedit vehe/ XV (subdit̃. mentissimo imbri cursum. Si ꝟo vt supius diximus diuisi estus noie: illa in iudee regionib⁹ psecutio designat̃: q̃ ipa psecutionis asperitas pdicatores sctos sup/no munere adiutos: a pdicatiõis sue ministerio nullo timore cõpescuit: aperte sbiungit: Quis dedit vehemẽtissimo imbri cursuz: ac si diceret: nisi ego. Diuiso eni estu: cursuz vehementissimo imbri dedisse: est int̃ ipas pse/cutionis angustias pdicatiõis impetũ roborasse: vt tãto magis virtus pdicantiũ crescere: q̃to magis psequẽtiũ crudelitas obuia/ret: q̃tum⁹ arentia corda audiẽtiũ pluuie gut/tis infunderẽt ⁊ siccitatẽ pfidie vberi⁹ irrigarent: vt q̃uis ꝓtra eos seuitie estus cãdesceret: p eos in̄ vox gr̃e in taceret. Hũc psecutionis estum paulus ⁊ tolerabat ⁊ irrigabat cũ diceret: Laboro vsq̃ ad vincula quasi male 2.Thi.2. opans ꝙ verbũ dei nõ est allegatũ. Be ꝙ imbre alias dicit̃: Mãdabo nubib⁹ ne pluant Esa.5. sup eam imbrem. De hoc cursu imbris q̃ in electoz cordib⁹ agit̃: psalmista testat̃ dicẽs Velocit̃ currit sermo ei⁹. Plerũq̃ ꝟo imber Ps.147. est ⁊ cursum nõ habet: q̃ pdicatio ad aures venit: ꝙ cessante interna gratia ad corda audientiũ nõ ptransit. De cui⁹ pdicatiõis verbis ꝓpter electos dicit̃. Eteni sagitte tue p/ Ps.76. transierũt: Sagitte q̃ppe dei ptransiũt q̃n/do verba pdicatiõis eius ab auris⁹ ad corda descẽdũt. Qđ q̃ solo diuino munere agitur imbri cursum dñs se dedisse testat̃. Sed notandũ video q̃ eundẽ imbrem non vehementẽ ꝙ vehemẽtissimũ vocat. Imber vehemens est: vis magna. Imber ꝟo vehemen/tissim⁹: vis imensa pdicationis. Vehemens nãq̃ imber erat cũ pdicatores scti credi gaudia eterna suadebãt. Imber aũt vehemẽtissimus q̃ ppt̃ spẽ admonebãt rẽ deseri: cũcta visibilia ppt̃ inuisibilia ꝓtemni: ⁊ ꝓpter audita gaudia q̃sentes penas cruciatusq̃ tolerari. Sz cũ fide cognita seuiẽte estu psecutionis tot electi possessa reliq̃rũt: carnales affectus obliti sunt: ⁊ p̃ gaudio spũs in cruciatibus mẽbra posuerũt: q̃d aliud dñs fecit: nisi etiã vehemẽtissimo imbri cursum pbuit: qui vsq̃ ad exequẽda summa pcepta p ꝟba corporis inuisibilia cordis irrigauit. Ubi ⁊ ap/te subiungit. XVI

Et viã sonãtis tonitrui. Quid eni ꝓ tonitruũ nisi pdicatio supni terroris accipit̃? Quẽ terrorẽ dũ pcipiũt hũgna corda quatiunt̃. Aliq̃n ꝟo in tonitruo ipe incarnat⁹ dñs figurat̃: qui ex antiquoz patrum conueniente prophetia ad noticiam nostraz quasi ex nubiũ ꝙcussione prolatus est. Qui inter nos visibilit̃ apparens: ea que sup nos erant terribilit̃ sonuit. Vñ ⁊ ipsi sancti apli

Ter. B

Ter. C

Mar.3. de eius gratia generati: boanerges. id est. filij tonitrui sūt vocati. Aliq̄ndo aūt sicut dictū est tonitruus ip̄a ei⁹ p̄dicatio accipit: p quā supnox iudicioz terroz audit. Sed qz
B q̄libet predicatoz verba dare aurib⁹ potest: coz da vero aperire non potest: z nisi per interiorem gratiam solus oīpotens de⁹: predicantiū verbis ad coz da audientiū inuisibiliter aditū prestet: incassum predicatio aure audientis percipit: que peruenire ad intima coz de surdo perhibet. Sed dñs viam sonantis tonitrui dare asserit: q̄ cum predicatiōis verba tribuit per terroz ē coz da compūgit. Hāc viam paulus predicator egregi⁹ dū superna mysteria terribiliter insonaret: se a se habere ñ posse conspiciens: discipulos āmonebat di-
Coll.4. cens: Orantes simul z pro nobis vt de⁹ aperiat nobis ostiū verbi: ad loq̄ndū mysteriuz christi. Qui ergo loq̄bat mysteria: sed in coz de audientiū eisdem mysteriis a dño aperire ostiū precabat: habebat quidem iam toni-
L truū: sed dare ei desuper viam q̄rebat. Hāc viam nequaq̄ se iohānes dare posse cognoi-
1.Jo.2 uerat: q̄ dicebat: Non necesse habetis vt aliq̄s doceat vos: sed vnctio eius docet vos de omnib⁹. Hanc viam rursus paulus quis
2.Cor.3. daret: intimabat dicens: Neq̄ q̄ plantat est aliq̄d neq̄ q̄ rigat: sed q̄ incrementū dat de⁹ Accepta igit̄ via q̄d iste imber ac tonitruus
Tex. agat audiam⁹. Sequit. V Ut plueret super terram absq̄ homie in deserto: vbi null⁹ mortaliū cōmorat. Super terram absq̄ homie in deserto pluere est: verbū dei gentilitati predicare. Que dū nullū cultū dīnitatis tenuit nullam in se speciem boni operis ostendit videlicet desertū fuit: in q̄ q; legislator non fuit
B Et qz q̄ rōnabiliter deū q̄rerct nō fuit: q̄si hominū null⁹ fuit: z velut solis bestijs occupata: vacua a mortalib⁹ extitit. De hac deserti
Esa.43. terra alias dicit: Posuit in deserto viaz. De hac p̄dicatione gentilitati p̄cessa: ps. testat
Ps.106. dicens: Posuit flumina in deserto. V XVII
A Notandū vo est: q̄ post q̄ est⁹ super terrā diuisus ē: cursum vehemētissimus imber accepit: vt in deserto pluret: qz p⁹ q̄ in iudea asperitas psecutiōis inhorruit: vt nō solū fidē mīme recipet: ꝫ etiaz eā gladijs impugnret: ad israel missus q̄sq̄ p̄dicator ad vocādas gētes defluxit. Un̄ scti
Act.13 apli hebreis pseq̄ntib⁹ q̄s deserūt dicūt: Vobis oportebat primū loqui verbum dei. sed quia repellitis illud: z indignos vos iudicastis eterne vite: ecce conūtimur ad gentes.
B Diuiso igit̄ estu: deserta z absq̄ homine terra compluit: quia dispersa in iudee regiōib⁹ persecutione fideliū derelicta: dudū z quasi ab infusione rationis aliena predicatiōis gutis gentilitas irroraī. Que gentilitas qualis adhuc a p̄dicatoribus sit inuenta ostenditur Tex.
cū subditur: V Ut impleret inuiaz z desolatam. Quid vo compluta reddidit monstraī Tex.
cū statim adiūgit. V Et pduceret herbas virentes. Inuia nanq̄ dudum gentilitas fuit: L
ad quaz via dei verbo non patuit. Redemptore quippe nostro veniente: sic accepit vocationē gre: vt non in ea prius fuerit via prophetie. Desolata etiam recte vocata est: vel ratione videlicet cōsilij: vel fructu boni operis destituta. Dedit ergo dñs vehementissimo imbi cursum: z viam sonantis tonitrui: vt in deserto plueret z impleret inuiam z desolatam z pduceret herbas virentes. id est. exteriori p̄dicationi: internam aspirationem contulit: vt coz da gentiliū arentia virescerēt clausa patescerēt: mania complerent: infecū
da germinarent. V XVIII A
In scriptura enim sacra aliq̄n herba viroz glorie tpaī accipit: aliq̄n refectio diaboli: aliq̄n sustentatio p̄dicatoz: aliq̄n bona opatio: aliq̄n eterne vite scia atq̄ doctrina. Viroz nanq̄ gloria tpalis accipit sicut ppheta ait: Mane sicut herba transeat: mane floreat z ptranseat. Mane nāq̄ si- Ps.89
cut herba florere atq̄ transire est: in psperitate hui⁹ seculi tpalis glorie decus velociter arescere. Herba refectio diaboli accipit: sic Job.40.
de illo a dño dicit: Huic montes herbas ferunt. Ac si diceret: Superbi ac tumidi dū se illicitis cogitatiōib⁹ atq̄ actionibus efferūt: suis illum inīq̄tatib⁹ pascunt: herba sustentatio predicantiū demonstraī cum dicitur: Ps.146.
Producit in montibus fenū: z herbam seruituti hominū. In montibus quippe fenuz B
et seruituti hominū herba producitur: cum sublimes huius seculi ad fidei cognitionem vocati: sanctis predicatoribus in huius vite itinere trāsitoria alimenta largiunt: herba Gen.1.
bona operatio ponit: sicut scriptū est: Germinet terra herbam virentem. Nō licet in conditione mundi ita historice factum teneamus: terram tamen ecclesiam figurasse non inconuenienter accipimus: que in eo germinauit herbam virentem: in quo ad verbuz dei fecūda misericordie opera protulit. Herbaz aliquando scientiam atq̄ doctrinam eterne L
viriditatis accipimus: sicut per hieremiam Jere.14.
dicitur: Onagri steterunt in rupib⁹: traxerūt ventos quasi dracones: defecerūt oculi eoz quia non erat herba. Quo dicto superbaz ac nequissima iudeoz est psecutio pphetata

Ipsi quippe onagri p mentis elatione: ipsi
dracones pro virulẽta cogitatiõe vocati sũt
Qui steterũt in rupib⁹: quia non in deo: sed
Jo.19. in summis potestatib⁹ huius mũdi ꝙ fisi sũt
dicentes: Regem non habemus nisi cesarez
Traxerunt ventos quasi draco nes: q⁹ spiri
B tu elationis inflati: superbia malicio sa tumu
erunt. Defecerũt oculi eor: quia scilicet pes
eor ab eo quo intendebat corruit. Qui tem
poralia diligens: prestolari eterna neglexit:
Jo.11. et terrena ideo quia deo ꝓposuit amisit. Di/
xerunt enim: Si dimittim⁹ eum sic omẽs cre
dent in eum: ⁊ venient romani ⁊ tollent no/
strum locum ⁊ gentem. Timuerũt ne locum
non occiso dño perderent: ⁊ tamen occiso p/
diderunt. Sed cur ista miseris euenerint sũ/
dit: Quia non erat herba. id est. quia eorum
cordibus defuit eternitatis scientia: ⁊ nullo
eos refecit pabulo viriditatis: interne doctri
ne. Hoc igitur loco quid aliud virentes her/
bas: nisi sancte doctrine scientiã: vel congru
as opationes accipimus? Deserta igit terra
compluitur: vt ab ea virentes herbe ꝓducã
E tur: quia dum sancte predicatiõis imbrẽ gẽ/
tilitas percepit: ⁊ vite opera: ⁊ doctrine ver
Esa.35. ba germinauit. Ista viriditas voce ꝓphetica
deserte terre pollicetur: cum dicitur: In cu/
bilibus in quib⁹ prius draco nes habitabãt
oriet ur viror calami ⁊ iunci. Quid enim p cala
mũ nisi p̃dicatores? Quid per iuncũ qui iu/
xta aque humorem semper nascit: nisi pusil/
li ac teneri auditores sacri eloquij designan/
tur? In draconũ ergo cubilib⁹ viror calami
et iunci oritur: quia in eis populis quos an/
tiqui hostis malicia possidebat: ⁊ doctor sci
entia: ⁊ auditor obediẽtia coaceruat. ℣/XIX
A Nectñ que generalit de gẽtilitate di
cta sunt: si solert aspicim⁹: intra sinũ
sctẽ ecclie agi in singulis videmus.
Sũt enim plerics ad ꝟba dei valde insensibi/
les: fidei q̃dẽ noie censent: ꝟba vite auribus
audiũt: ꝫ ea transire vsq ad interna cordis
mime permittunt. Hi quid aliud q̃ deserta
terra sunt? Que scilicet terra hominem non
habet: quia eorum mens sensu ratiõis caret
Et nullus mortaliũ in hac terra cõmorat: q⁹
etsi quando in eor conscientia: rationabiliũ
B sensuũ cogitatiõnes veniunt: non persistũt.
Aqua enim desideria in eor cordibus sedem
inueniunt: recta vero si quando venerint: ac
si impellant decurrunt. Sed cuz misericors
deus imbri suo cursum ⁊ sonãti tonitruo vi/
am dare dignat: compũcti per internã gr̃az
verbis vite aures cordis aperiũt. Et imple/
tur terra inuia: quia duz prebet auditũ ꝟbo:
cumulat mysterio. Et producit herbas virẽ
tes: quia per gratiam compũctiõis infusa: p/
dicationis verba non solum libenter recipit
sed etiam vbertim reddit: vt qõ audire non
poterat: iam loqui ꝓcupiscat: ⁊ que nõ audi
endo etiam intrinsecus aruerat: iam loqndo
que sancta sunt viriditate sua quoslibet esu/ L
rientes p ascat. Unde bene p ꝓphetã dicit:
Emitte spiritũ tuũ ⁊ creabunt: ⁊ renouabis Ps.103.
faciem terre. Sic enim sic facies terre virtute
renouationis imutatur: dum sicca dudum
mens gratia veniente compluit: ⁊ post aridi
tatem pristinam quasi ꝓductis herbis scien/
tie viriditate vestit. Que conditoris nostri
gr̃a adhuc nob alti⁹ cõmendat: cũ subditur
Q Uis ẽ pluuie pr: vl q̃s genuit ℣/XX Tex.
stillas roris? Ac si diceret: nisi ego A
Qui siccã terrã hũani cordis guttis
sciẽtie gtuito aspgo. De hac enim pluuia aliat
dicit: Pluuiã volũtariã segregab⁹ here/ Ps.67.
ditati tue. Volũtarie quippe pluuiã heredi/
tati sue dñs segregat: q⁹ nõ eam nob pro no
stris meritis: sed pro sue mũere benignitatis
prestat. Et idcirco hoc loco pater pluuie di/
citur: q⁹ superna nobis predicatio non ẽ no/
stro merito: sed de eius gratia generat. Stil
le enim roris ipsi sancti p̃dicatores sunt: qui
arua pectoris nostri inter mala vite presen/
tis quasi inter tenebras sicce noctis arentia B
gr̃a supne largitatis infundunt. De his still
contumaci iudee dicit: Propterea ꝓhibite Jere.3.
sunt stille pluuiarũ: ⁊ serotin⁹ imber nõ fuit.
Ipse quippe stille roris sunt: que stille plu/
uiarũ. Añ enim dispensatiõe aliqua predica/
tionem temperant: quasi rorez tenerũ asper/
gunt. Añ ꝟo ea que de supnis sentiũt: ꝟtu/
te qua prevalent loquunt: q̃si vbertim ma/
nantem pluuiam fundũt. Rorem aspgebat
paulus: cum corinthijs diceret: Non enim iu/ 1.Cor.2.
dicaui scire me aliquid inter vos: nisi christũ
iesum: ⁊ hunc crucifixũ. Et rursum pluuiam
manabat dicens: Os nostrum patet ad vos 2.Cor.9.
o corinthij: cor nostrũ dilatatũ est. Hinc ẽ q⁹
moyses qui ⁊ valida fortibus: ⁊ tenera infir/
mis dicturũ se nouerat dicebat: Expectet si Deut.32.
cut pluuia eloquiũ meum: ⁊ descendãt sicut L
ros verba mea. Sed ecce audiuim⁹ quo mu
nere gentilitas vocatur: audiamus nũc qua
districtione iudea repellit. Audiamus quo
modo deserta excolat: arentia infundat: au/
diam⁹ nũc quõ ea que quasi vident interna
pjciat. Necs enim sic colligit electos suos vt
non etiã iudicet reprobos: necs sic q̃busdaz
culpas relaxat: vt non ⁊ in quibusdaz feriat
Scriptũ quippe est: Misericordia enim ⁊ ira Eccli.5.

ab illo. Unde ḥ quoq; postq̃ tot dona gratie intulit: etiam ire sue iudicia non abscõdit.

Nam sequitur. ℣ XXI

Ter. A DE cui⁹ vtero egressa ẽ glacies: ⁊ gelu ɔ̃ celo q̃s genuit? Quid enī aliud in gelu vel glacie: nisi frigida ⁊ pfidie torpore ꝓstricta accipim⁹ corda iudeor̃: q̃ quondam p acceptionem legis: p custodiã mandator̃: per ministeria sacrificij: p mysterium ꝓphetie: sic intra sinũ gratie: quasi intra vterum creatoris habebant. Sed q̃ veniente dño ꝓstricti frigore perfidie: feruorem fidei ⁊ charitatis amiserunt: a secreto gratie sinu p iecti: quasi glacies de vtero creatoris egressi

Ter. sunt. ℣ Et gelu de celo q̃s genuit? Quid ḥ aliud celum: nisi sblimis debet intelligi vita

Deut.32. sanctor̃: cui celo dicit: Attende celum ⁊ loquar. Non enī insensibili: sed rõnabili creatu-

Esa.66. re loquebat. De hoc celo dñs ait: Celum mihi sedes est. De qua sede alias scriptũ est

Pro.14. Anima iusti: sedes sapientie est. Quia ergo sapientia est deus: si sedes dei celũ est ⁊ anima iusti sedes est sapientie: celũ est vtiq; anima iusti. Celum fuit abraaz: celum ysaac: celum iacob. Sed qui psecutores dñi pontifices iudeor̃ perfidie torpore frigidi: de illor̃ patrum progenie pcesserunt: quasi de celo gelu exijt: quia de sublimi prole sanctor̃ pcessit: frigida plebs infidelium. Cum enī de abraam natus est cayphas: quid aliud nisi gelu de celo pcessit? Quod tamen gelu idcirco dñs genuisse se dicit: q̃ iudeos quos naturaliter ipe bonos condidit: iusto iudicio p eor̃ maliciam frigidos a se exire pmisit. Bo-

B mnus enim auctor est nature: nõ culpe. Genuit ergo creando naturaliter: quos iniquos permisit viuere tolerando patienter. Et quia illa quondaz tenera ac fidei penetrabilia corda iudeor̃: in perfidie postmodũ obstinatione durata sunt: recte sbiungit: ℣ In simili-

Ter tudine lapidis: aque durant. Aquas enim

L populos accipi iam sepius edocuisse me memini. Lapides ꝙo pre ipsa duricia aliquando gentiles populi designant. Ipsi quippe lapides coluerunt. Et de his per ꝓphetã dictum est: Similes illis fiant: qui faciũt ea: et

Ps.113. oẽs qui ꝓfidũt in eis. Unde iohãnes iudeos aspicies: se de scemate generatiõis extollere et gentiles puidens ad abrae prolẽ fidei cognitione transire ait: Ne velitis dicere intra

Mat.3. vos pẽm habem⁹ abraam. Dico enī vob: quia potẽs est deus de lapidib⁹ istis suscitare filios abrae: lapides vtiq; duros perfidia gentiles vocãs. Quia ergo primũ iudea deo credidit: gentilitate oi in perfidie sue obstina-

tione remanẽte: postmodũ ꝙo ad fidem gentiliũ corda mollita sũt: ⁊ iudeor̃ infidelitas obdurata: bene dictũ est: In similitudinem lapidis aque durãt. Ac si diceret: Illa mollia ac penetrabilia fidei corda iudeor̃: in insensibilitatẽ vertunt gentiũ. Cũ enī miseri-cors deus gẽtes traxit: irat⁹ iudeam repulit. Actũq; est: vt sicut dudũ ad pcipiendã fidẽ gentilitas fuerat obdurata: ita postmodum ad fidem gentilitate suscepta: iudee pp̃s pfidie torpore duresceret. Un̄ paulus apls eis-

Ro.11 dem gentib⁹ dicit: Dicut aliq̃n vos nõ credidistis deo: nũc aũt miscõiam ꝓsecuti estis p

B ter illor̃ incredulitatẽ: ita ⁊ isti non crediderunt in vr̃a miscõia: vt ⁊ ipsi miscõiam ꝓsequant. Conclusit enī deus oia in incredulitate: vt oium misereat: quã sniam suam primũ quidem de vocatiõe iudeor̃: ⁊ repulsione gentiũ: postmodũ ꝙo de vocatiõe gentiũ et repulsione iudeor̃ sbtilit̃ pensans: sequ oc

Abi.3 culta dei iudicia comphendere nõ posse: exclamando sbiũxit: O altitudo diuitiarũ sapientie ⁊ scientie dei: q̃ incõprehẽsibilia sũt iudicia eius: ⁊ inuestigabiles vie eius. Unde hic q̃s cũ de iudeor̃ pfidia dñs diceret: in similitudinẽ lapidis aque durant: vt ɔ̃ repulsione eor̃ occulta esse sua iudicia demõstraret: apte subdit. ℣ XXII

Ter. A THesupficies abyssi ꝓstringit: q̃ supiecto q̃dã ignorãtie nr̃e velamie incõmphẽsibilitatẽ dini iudicij hũane mentis oculus nullaten⁹ penetrat. Scriptũ quippe

Ps.35. est. Judicia tua abyssus multa. Nemo ergo pscrutari appetat. Cur cũ alius repellit ali⁹ eligat: vel cur ali⁹ eligit ali⁹ repellat: q̃ supficies abyssi ꝓstringit. Et attestante paulo.

Ro.11. Inscrutabilia sunt iudicia ei⁹: ⁊ inuestigabiles vie ei⁹. Per ḥ ꝙo q̃ dictũ est de cui⁹ vtero egressa est glacies ⁊ gelu ɔ̃ celo q̃s genuit? etiã sathan in gelu ⁊ glacie nil obstat intelli-

B gi. Ipe quippe q̃si de dei vtero glacies processit: q̃ a calore secretor̃ ei⁹ malicie torpore frigidus mgr̃ iniq̃tatis exiuit. Ipe gelu ɔ̃ celo est genitus: quia ꝓstrictur⁹ corda reprobor̃ a summis cadere est ad ima permissus. Qui bene in celestib⁹ condit⁹: in culpe frigore mentes sequaciũ quasi gelu dum cecidit astrinxit. Qui ad terrã veniẽs: q̃d in hoibus egerit explet cum sbdit: ℣ In lapidis simili-

Ter. tudine aque durant. Per aquas nãq; ppli p lapidẽ ꝙo eiusdẽ sathane duricia designatur. Illo igitur ad ima veniẽte in similitudinem lapidis aque durate sunt: quia ei⁹ malliciam imitati hoies: mollia viscera charitatis amiserũt. Cui⁹ fraudulẽta ꝓsilia q̃a sedu-

ctis hominib⁹ deprehẽdi non possunt: recte
C sbiungit: Et superficies abyssi constringit.
Aliud quippe eius intrinsecus latet: atq; ali
ud extrinsecus ostendit. Transfigurat eni se
velut angelũ lucis: ⁊ callida deceptionis ar
te plerunq; pponit laudabilia: vt ad illicita
pertrahat. Abyssi ergo superficies costringi
tur: quia dum quasi bona persuasionis eius
species velut solida desuper glacies ostendi
tur in pfundo latens eius malicia non vide/
tur. Cũcta tamen hec intelligere ⁊ alit possu
A mus: si moraliter exãramus. V XXIII

Entes nanq; hominũ: omnipotens
deus dum in suo timore formar: ãsi
ocipit: casq; ad aptas vtutes dũ p/
uehit gignit: sed si de acceptis vtutib⁹ extol
lunt relinqt. Et sepe quosdã cognouim⁹ ma
lor suor ꝓsideratiõe compũgi: diuini terro
ris pauore feruescere: ⁊ per pauoris exordia
vsq; ad virtutũ summa peruenire: sed dum
de eisdem virtutibus quas accipiũt extollũ
tur: inanis glorie laqueo astricti ad antiquũ
B torpore redeunt. Recte ergo cuz tales do
minus proijcit dicit: De cui⁹ vtero egressa ẽ
glacies. Quasi eni de dei vtero glacies egre
ditur: qñ hi qui iam intus incaluerant ex vir
tutum dono frigescunt: ⁊ inde exteriorẽ glo/
riam torpentes appetunt: vnde ad interna
diligenda ardenti⁹ flagrare debuerũt: dũq;
iste signis: ille scientia: iste pphetia: ille ma/
gnis operibus pollet: atq; per hec dona pla
cere hominibus appetit: omne quod prius
intimũ caluerat: exteriorem laudem diligẽs
in torporẽ vertit. Quasi ergo glacies dei de
vtero egreditur: dum post donorum benefi/
C cia la visceribus pietatis superne separatur:
An non sunt glacies qui in virtutibus quas
accipiunt laudes ab hominib⁹ querunt: ⁊ ta
Mat.7 men veniente iudice dona sua ad ei⁹ memo/
Ubi.s riam reuocantes dicunt: Dñe dñe: nõne in
noie tuo pphetauimus: ⁊ in nomine tuo de/
monia eiecimus: ⁊ in tuo nomine vtutes ml̃
tas fecimus? Sed quomodo hanc glaciem
dñs proijciat ostendit dicens: Nescio vos
vnde sitis: discedite a me omnes operarij ini
quitatis. Hanc glaciem nunc in vtero domi
nus portat: quia intra sinum ecclesie tolerat
Sed tunc aperte eijcit: cum tales a secretis
celestibus per extremum ⁊ publicum iudici
um repellit. Dis itaq; verbis ad aperte agi/
tur: nisi vt beatus iob de summis suis virtu
tibus humilietur: ne in hoc q̃ bene viuẽdo
caluerat supbiendo frigescat: ⁊ a diuinitatis
vtero repulsus exeat: si intra sinũ sui cordis
se tumidus extollat. V XXIIII

ET quia iusto iudicio supbas mẽtes A
ad culpã egredi ex accepta vtute p/
mittit: recte adhuc sbiũgit: V Et ge Lex.
lu de celo ãs genuit? Plerũq; enim sacri elo
quij sciam pstat: ꝑ dũ de eadẽ scientia is q̃ ac/
cipit extollit: ira destricti iudicis in ipo sacro
eloquio cecatur: vt exteriores fauores p illã
sequens: eius iam interna non videat: ⁊ q̃ in
tus manẽs calere poterat: exeundo frigescat
duratusq; in ima corruat: qui de cognitione
dei prius tractabilis in summis liquidus sta
bat. An sacrum eloquiũ celum non est: qđ
diem nobis intelligentie aperiens: sole nos B
iusticie illustrat. qđ dum nos vite presentis
nox continet: stellis nobis mandator fulget
Sed quia oportet esse hereses: vt pbati ma
nifesti fiant: cũ ab intellectu sano mens sup/
ba repellit: vltione districti iudicis gelu de
celo generat: vt cum ipa scriptura sacra i ele
ctor cordib⁹ caleat: eos qui se superbe scire
appetũt: a se frigidos emittat. Ibi quippe ⁊
errãt: vbi corrigere errata debuerant: ⁊ dũ
a superna intelligentia resplendẽtis eloquij
et obdurati ipsi ⁊ seducturi ceteros corruũt
ad ima veniẽtes vt gelu ⁊ alios astringunt.
Semetipsum tamen dñs hoc gelu gignere
phibet: non quo prauor mentes ipe ad cul/
pam formet: sed quo a culpa nõ liberet sicut
scriptũ est: Ego obdurabo cor pharaonis. Exo.4.
Qđ quia misericordit emollire noluit: profe
cto districte se obdurare nũciauit. Quia ve/
ro cum inchoata diuini timoris virtus amit C
titur: ppter humanas laudes virtutis ima/
go retinet: recte sbiũgit. In similitudinẽ la/ Lex.
pidis aque durant: ⁊ superficies abyssi con/
stringit. Aque enim per glaciem in superfi/
cie durescũt sed fluide i intimis remanẽt. Et
quid per aquas: nisi fluxa accipim⁹ corda re
probor. Qui cũ ex opib⁹ pposito: virtutẽ de
serũt: fortes se in bonis per hypocrisim ostẽ/
dũt: dũq; in intimis suis ad vitia defluũt: et
fortis se sanctor ac fortiũ imitatores fingunt
aque in similitudinez lapidis durant: ⁊ sup/
ficies abyssi ꝓstringit: quia per superductaz
sanctitatis speciem fluxa ac instabilis eorũz
ꝓscientia hominib⁹ tegitur. Nam cum sibi/
metipsis intrinsecus turpes sint: añ alienos
tñ oculos quadã viuẽdi venustate vestiunt
Dz ne ãs h̃ verba dñi in bonã itelligi ptẽ velit
debem⁹ sciam sic querẽtib⁹ astruere: dũmo/ B
do mime iudicemur: q̃ pscrutãda fuerãt ne/
glexisse. Supiori eni vsu dicit: Quis ẽ plu/
uie pr: vel ãs genuit stillas rorisꝫ statiq; ad/
dit. De cui⁹ vtero egressa ẽ glacies ⁊ gelu ð
celo ãs genuit? Si g̃ dictis pcedẽtib⁹ sequẽs

sentẽtia non dispari sensu conĩũgit:ur: profecto ⁊ in bona parte nobis eius intelligẽtia sine obstaculo difficultatis aperit. ℣ XXV

A Terra enĩ cum compluit iacta in eaz semia fortiꝰ liganť. Sed rursum si illam pluuia ꝛmoderatiꝰ irrigat:in culmo pinguedinẽ fruñtur ℞tutẽqꝫ mutat. Sinod iactatũ semẽ post pluuiã gelu p̃mit: quo forțas citius apparere repellit: eo intus fecũdius radicatur: ⁊ quo vetatur ꝓgredi:cogit multiplicari: quia cum ab imaturo ortu restringit: ex ꝯceptionis sue tarditate laxatuz ad fructũ vberiuſ implet. Quid est ergo qꝺ dñs prius quidem patrem se pluuie insinuat:postmodũ vero de suo egredi vtero glaciem narrat:secꝫ gelu gignere de celo ꝓnunciat. Nisi qꝺ miro modo nostri pectoris terram ad suscipiẽda verbi semina: ⁊ prius per occulte gratie pluuiam infundit: ⁊ postmodũ ne in conceptis virtutibꝰ ĩmoderatiꝰ ꝓfluat disciplina intime dispẽsationis premit: vt quã accepte gratie pluuia irrigat:etiã discipline rigoꝛ astringat:ne si aut anteꝫ debz aut plus ꝙ necesse est conceptas virtutes proferat fruges in herbam vertat. Plerũqꝫ enĩ ab inchoantibꝰ opus bonũ dũ priusꝫ oportet ostendit:a grano perfectiõis inanꝛtur: et plerunqꝫ virtutes dum plus ꝙ necesse ẽ exuberant:exalant. Undę ⁊ electoꝝ suoꝝ dominus vel ante tempus desideria rẽnuit: vt rursum in tempore vltra mensuraz profectꝰ premit:ne si aut anteꝫ debent: aut plus ꝙ debent proficiant:per profectꝰ sui magnitudinem in elationis defectũ cadant. Nam cũ coꝛ post peccata compũgit: terra que aruerat infusione pluuie rigat: ⁊ cum relictis iniquitatibꝰ bona exequi opera ꝓponit: quaſi post infusionẽ semen accipit. Et plerꝫ cuz desideria sancta concipiũt: in summis iaz exerceri virtutibꝰ inardescũt: vt non solum culpa opationem nõ inquinet:sed nec cogitationem pulset: ⁊ adhuc quidem in coꝛpore positi sunt:sed nil iam perpeti de cõmunione presentis vite volunt imitari per intentioneꝫ internam mentis stabilitatẽ appetũt: sed interuenientibꝰ temptationibꝰ reuerberanť: vt videlicet dum infirmitatis sue meminerint ⁊
L elati de virtutibꝰ ꝙs accipiunt non sint. Qꝺ dum mira discipline repressione agitur: ꝙd aliud ꝙ superinfusam terram gelu ꝺ celo generatur. Quid aliud ꝙ de dei vtero glacies producitur:quando de interno secreto dispensatio egreditur: ⁊ voluntates nostre etiam in bonis desideriꝭ frenantur. Videamꝰ paulus infusa videlicet terra:ꝙta disciplineglacie prematur:dum ait: Velle adiacet mihi perficere autem bonũ non inuenio. Qui enĩm velle habere se asserit:iam per infusionem gratie que in se lateant semina ostendit. Sed dum perficere bonũ non inuenit: prꝺfecto indicat quanta illum dispensatiõis sup ne glacies premat. An ista glacies eoruz coꝛda non presserat quibus dicebat: vt non qñ cunqꝫ vultis illa faciatis. Ac si aperte diceret: Occulta coꝛdis vestri semina iam prodire in frugem querunt:sed superni moderamis gelu premunť: vt tanto post fecundius exeant:ꝙto diuini iudicij prementia ponꝛa patientius portant. ℣ XXVI

H Tqꝫ plerũqꝫ hũana coꝛda qñ erũpere ad ℞tutes ꝙs appetũt non valent:eoipo q̃ ab intentionis sue pfectione resiliũt:temptationũ stimulis fatigantur:sed tamen easdeꝫ temptatiões cogitationũ comprimũt:secꝫ per exercitatiõis vsuz in quodam viuendi rigoꝛe componũt: bene sꝫditur: ℣ In similitudinem lapidis aque durantur: quia ⁊ si fluxe cogitationes interius lacessunt:nequaqꝫ tamen vsqꝫ ad consensuz prauꝺ operis trahunt. Sed mens sub inolita bene viuendi consuetudine:quaſi sꝫ quadam duricia ꝙterius abscondit: quicquid intus ex temptatiõis pulsatione mollescit. Unde ⁊ bene sꝫiungit: ℣ Et superficies abyssi ꝓstringit: quia prꝺua cogitatio ⁊ si vsqꝫ ad suggestionem venit: vsqꝫ ad ꝓsensum nõ ꝓsilit:qꝺ fluctuantes motus animi superductus rigoꝛ sancte deliberatiõis premit. Unꝺtest etiam in gelu vel glacie p̃sentis vite adũsitas designari:que dũ sꝫ asperitate sua sanctos cõprimit: valẽtioꝛes reddit. Dũ enĩ nos omnipotẽs deus molestijs exerceri pmittit: atqꝫ ad melioꝛis vite statũ interueniẽte tristicia ꝓuehit:miro consilio super futurã frugẽ gelu ⁊ glaciem gignit: vt electꝰ quisqꝫ in hac vita tanꝫ in hyeme aduersa ventoꝝ ⁊ frigorum toleret: ⁊ velut in estiua serenitate postmodũ fructus quos hic ꝯceperit demõstret Unde ⁊ sponsi voce vnicuiqꝫ anime pꝰ huius mundi turbines:ad illa eternitatis amena ꝓperãti dicit: Surge ꝓpera amica mea formosa mea ⁊ veni:iam enĩ hyems transijt: imber abijt ⁊ recessit. Et qꝺ si sola nob assunt ꝓspera soluimur:ad virtutẽ vero melius produersa solidamur:recte sꝫiungit: ℣ XXVII

In similitudinẽ lapidis aque durãtes enĩ que ꝓ ꝓspera molliter fluxerũt: ꝓstricte adũsitatibꝰ durescũt: ⁊ ad similitudinẽ lapidis aq̃ ꝓducit. qñ infirmꝰ ꝙs ꝓ acceptã desup tolerãtiã passio

nes sui redēptoris imitat. In similitudinem quippe lapidis aq̄ durauerat: cū ille pri⁹ impatiens p̄secuto⁹ postmodū paulus dicebat Impleo ea q̄ desunt passionū christi i carne mea. Ei q⁹ cū deprimunt adūsis solerti⁹ se intra dona custodiūt: recte addit. ℣ Et sup ficies abyssi ꝓstringit. Solet enim letitia archana mentis aperire atq; apiendo amittere: adūsa vero cū nos exterius deprimūt interius cautio⁹ reddūt. Post gelu itaq; vt glaciem superficies abyssi ꝓstringit: q⁹ mēs nostra ad conseruanda profunda dona que acceperit: ipsis adūsitatib⁹ munitur. Abyssi enim sui superficiē esaias ꝓstrinxerat cuz dicebat: Secretū meū mihi: secretū meū mihi Abyssi sui supficiem paulus constrinxerat: q̄ tot piculis ac adūsitatib⁹ insudans: sub p̄textu cui⁹dam de semetipo loquit dicens: Audiuit archana verba: que non licēt hoī loq̄. Et rursuz. Parco aūt: ne quis me existimet supra id q̄ vid⁹ et i me: aut audit⁹ aliq̄d ex me. Qui igit fortis adūsa tolerans: ne fortasse in laudib⁹ defflueret: archana sua apire metuebat: q̄d aliud q̄z secreto⁹ suo⁹ abyssū per constrictaz superficiē p̄sserat? Sequitur. ℣ Nunq̄d coniūgere valebis micantes stellas plyades: aut gyrū arcturi poteris dissipare? Plyades stelle apte a pluſtu. id est. a pluralitate vocate sunt. Ita autem vicine sibi z diuise sunt condite: vt z simul sint: z tamen coniūgi nequaq̄ possint: quatinus vicinitate quadam coniūcte sint: sed tactu disiūcte. Arcturus vo⁹ta nocturna tempora illustrat: vt celi axe positus per diuersa se vtat: nec tamen occidat. Neq; enim extra se cur… rens voluit: sed in loco situs: in cūctis mūdi partib⁹ nequaq̄ casurus inclinat. Quid ergo est q̄ homo ex terra fact⁹ atq; in terra posit⁹ celesti ammistratione discutit: q⁹ plyades coniūgere non valet: quas vicinas sibimetipsis conditas z pene coniunctas videt: q⁹ arcturi gyrū dissipare non potest: quez tamen cernere ipsa sua vertigine pene dissipatū potest. An vt i istis misteriis auctoris potentiam pensans infirmitatis sue memine: it et eū quem adhuc in maiestate sua videre ñ poterat: q̄ sit inestimabilis in ipa mister⁹ celestiū gubernatiōe ppendat. Sed cur ista loq̄mur q̄ stimulo rōnis v⁹gemur vt ꝟ vba mysticis sensib⁹ gu⁹da coḡscam⁹? ℣ XXVIII

Quid enī micātes plyades q̄ z septez sūt: aliud q̄z sctōs oēs denūciāt q̄ interp̄sent⁹ vite tenebras septiformis spūs gratie nos lumie illustrant: qui ab ipsa mundi origine vsq; ad eius terminū: diuersis temporib⁹ ad ꝓphetandū missi: iuxta aliq̄d sibi coniūcti sunt: z iuxta aliq̄d disiuncti. Stelle enim plyades sicut supra dictum est: vicinitate sibi coniūcte sunt: tactu disiuncte. Simul quidem site sunt: z tamen lucis sue mixtim radios fundunt. Ita omnes scti alijs atq; alijs ad predicandū temporib⁹ apparētes: z disiuncti sunt per visionem sue imagi… nis: z coniuncti per intentionē mentis. Simꝰ micant: quia vnū predicant. Sed non semet ipsos tangunt: quia in diuersis temporibus patiunt. Quā diuersis temporib⁹ abel esaias z iohannes apparuēt. Diuisi q̄dem fuerunt tempore: sed non predicatione. Nam abel redemptoris nostri passionē significās agnū in sacrificio obtulit: de cui⁹ passiōe esaias ait: Sicut agn⁹ coram tondente se obmutescet: z non aperiet os suū. De quo iohannes quoq; ait: Ecce agnus dei: ecce q̄ tollit peccata mūdi. Ecce diuisis q̄dem temporibus missi: z tamen concordit de redēptoris nostri innocentia sentiētes eundem agnū iohannes ostendēdo: esaias p̄uidendo: abel offerēdo locut⁹ est: z quem iohannes in ostēsione: quem esaias in locutiōe: hūc abel significando in manib⁹ tenuit. Qz igit quomodo plyades stelle de humanitate redēptoris sibi ꝓcinnāt dirim⁹: nūc quomodo in ostendenda vnitate trinitatis concordit luceāt demonstrem⁹. Diūsis q̄ppe temporibus huic mūdo dauid: esaias z paulus apparuit: sed tamen nullus eo⁹ alteri diūsum sensit: qz et si semetipsos non nouerant facie: vnū tñ dicerāt ex dīna cognitione. Dauid q̄ppe vt auctorem omniū deū in trinitate ostenderet dixit: Benedicat nos de⁹ deus noster: benedicat nos de⁹. Ac ne tertio deum nominās tres deos dixisse putaret: ilico vnitatē eiusdem trinitatis insinuās addidit. Et metuāt eū oēs fines terre. Qui eni nō eos: sed eū sb… didit: vnū tria q̄ dixerat intimauit. Esaias q̄z cū laudem d̄ vnitate trinitatis aperiret: seraphin voces exprimens ait: Sanctus sanct⁹ sctūs: at ne tertio sanctū nommans vnitatez diuine substātie cindē videret adūxit. Dominus de⁹ sabaoth. Qui ergo non dñi dīj z dñs de⁹ addidit: vnū existere qd̄ tertio sanctū vocauerat indicauit. Paulus q̄z vt operationem sancte trinitatis ostēderet ait: Ex ipso: z per ipsuz: z in ipso sunt omnia: atq; vt vnitatem eiusdem trinitatis intimaret ꝓtin⁹ addidit. Ipsi gloria in secula seculo⁹ amen. Qui igit nō ipsis sed ipsi sb̄didit: vnū nāliť tria ſm personas innotuit: quod superi⁹ tertio idipsum dixit: Quasi ergo z vno in loco

plyades site sunt: quia de deo p̃cordiē sentiunt ⁊ tamē semetipas nō tangūt: q̃ sicut dictū est: per huiꝰ mūdi tempa diūsa patiunt. Nō bene ac breuiē ezechiel ppheta describit: qui cum diuersi generis aialia vidē se diceret: adiūxit: Innectebāt erāt penne eorum alterius ad alterū. Penne quippe aialiū alterius ad alterū iuncte sunt: quia ⁊ si dissimilia sunt que agunt: vno tamē eodēq̃ sensu sibi sanctoꝝ voces ꝓtulerūt sociant: ⁊ q̃uis alius rationabiliē cuncta agendo sit homo: alius in passionibꝰ fortis aduersa mundi nō timendo sit leo: alius per abstinentiaz semet ipm̃ viuam hostiā offerēdo sit vitulus: aliuꝰ se in alta rapiendo ꝓtemplationis volatu sit aquila: pennis se tamen dum volant tangūt qui ⁊ ꝓfessione vocum ⁊ virtutū sibi vnanimitate iungunt. Nō quia solius diuine virtutis est: ⁊ disiunctis temporibꝰ missos in fidei predicactione ꝓiungere: ⁊ dissimilibꝰ virtutibus preditos fulgore intentiōis vnire: recte dicitur: ℣ Nunq̃d conūgere valebis micantes stellas plyades. Ac si dicat vt ego: q̃ vnꝰ oia impleo: atq̃ vnitatis sensu electoꝝ mētes implēdo ꝓiūgo. In arcturo autē qui per gyrum suū nocturna spacia non occasurus illustrat: nequaq̃ particulatim edita vita sctōꝝ: sed tota simul ecclesia designat: q̃ fatigationes quidem patitur: nec tamē ad defectū ppriū status inclinat: gyrum laborum tolerat: sed ad occasum cum temporibꝰ non festinat. Necq̃ enim ad ima poli arcturꝰ cum nocturno tempore ducitur: sed dum ipe volutur nox finit. Quia nimirū dum sancta ecclesia inumeris tribulationibꝰ quatitur: presentis vite vmbra terminat: eaq̃ stante nox ꝑterit: quia illa in sua incolumitate pduranAte mortalitatis huius vita percurrit Et in arcturo qō ꝓsidera℣ XXIX tius possimꝰ intueri. In septē quippe stellis volut: ⁊ mō quidē tres ad summa eleuat: atq̃ ad ima q̃ttuor inclinat: mō quattuor: supiꝰ erigit: ⁊ tres inferiꝰ ꝑmit. Sancta q̃ ecclesia cū modo infidelibꝰ trinitatis noticiā: modo autem fidelibꝰ virtutes quattuor. id est. prudentiā: fortitudinē: tempantiā: iusticiam predicat: quasi rotatu p̃dicationis status qui sui speciem quodāmodo imutat. Nam cum quibusdam de operibꝰ suis gloriantibus ꝓfidentiam ꝓprij laboris euacuat ⁊ fidem trinitatis exaltat: quid aliud facit nisi tres stellas arcturus eleuat. Et dū quosdam bona opera non habentes de sola fide p̃sumere ꝓhibet: sed opari enixius que precepta sunt iubet: quid aliud arcturꝰ facit: nisi q̃ttuor stellas erigit: tres deponit. Videamus quomodo tres eleuet: quattuor: deponat. Ecce p paulū ꝓtra fidē de ope supbiētibus dicit: Si abraam ex opibꝰ iustificatus est: habet gloriam: sed nō apud deuz. Quid enī scriptura dicit: Credidit abraā deo ⁊ reputatum est illi ad iusticiam. Videamus q̃ modo quattuor eleuet: tres deponat. Ecce per iacobum de fide sine opere supbientibꝰ dicitur: Sicut corpus sine spiritu mortuum est: ita fides sine operibꝰ mortua est. Arcturus itaq̃ voluitur: quia sancta ecclesia iuxta auditoꝝ suoꝝ mentes in diuerso latere predicationis arte versatur. Arcturus volut: quia hec in noctis huius tribulationibus rotatur. Sed hunc arcturi gyrum quandoq̃ domin̄ dissipat: quia labores ecclesie ad requiem permutat. Tunc ⁊ plyades plenius iungit cum gyrum arcturi destruit: quia tūc nimirum sancti omnes etiā visionis sibi specie copulantur: quando in fine mūdi sancta ecclesia ab his quos nunc sustinet laborib̄ soluitur. Dicat ergo: Nunquid ꝓiūgere valebis micantes stellas plyades: aut gyrū arcturi poteris dissipare: subaudis vt ego: qui tunc sanctorum vitam etiam per speciē vnio cum gyrum vniuersalis ecclesie corporaliē soluo. Et quis hominū solius diuine hoc eē virtutis ignorat? Sed vt cognoscat homo quid ipse sit: memoreꝰ assidue quid solꝰ dñs possit. Habem̄ adhuc q̃ de stellis plyadib̄ atq̃ arcturo aliud sentiam̄. Plyades quippe ab oriente: arcturus vo ex parte aquilonis surgit. Quocunq̃ autem se per gyrū suū arcturus verterit: plyades ostendit: ⁊ cum lux diei iam vicina efficitur: stellarū eius ordo distēdit. Potest igit̄ p arcturū qui a plaga frigoris nascit̄ lex: per plyades vo que ab oriente surgunt testamenti noui gratia designari. Quasi enim ab aq̃lone lex venerat: q̃ tāta subditos rigiditatis asperitate terrebat Nam dum pro culpis suis alios preciperet lapidibus obrui: alios gladij morte mulctari: plaga torpens ⁊ velut a sole charitatis aliena preceptoꝝ suorum semina plus premebat ex frigore: q̃ ex calore nutriebat. Cuius oppressionis pondus petrus horruerat: cū dicebat: Quid temptatis deū imponere iugū super ceruicem discipuloꝝ: qō necq̃ patres nostri necq̃ nos portare potuim̄. Nec mirum quod per arcturi septem stellas testamentum vetus exprimitur: quia ⁊ in veneratione legis dies septimus extitit venerabilis et per hebdomadā integrā ꝓstituti sacrificij vota tendebantur. Plyades vo que ipse q̃

Ezech. 1.

Tex.

Hebre. 11.

Gen. 17. et Ro. 4.

Jaco. 2

Act. 15.

sicut superius diximus septem sunt: testamē
ti noui gratiaz tanto apertius indicant: q̄to
cuncti liquido cernim⁹ q̄ per illam fideles su
os spiritussanctus septiformis muneris lu/
mine illustrat. Quaq̄ igitur se arctur⁹ ver/
tit plyades ostendit: quia per omne qđ testa
mentum vetus loquitur testamēti noui ope
ra nunciañ. Sub textu eni littere: tegit my
sterijz prophetie. Et quasi inclinat se arctu
rus: ⁊ demonstrat: quia dum ad spiritualem
intellectuz flectitur: significata per illud lux
gratie septiformis aperit. Et ꝓpinq̄nte diei
luce: stellarū eius ordo distendit: quia p⁹ q̄
per semetipsam nobis veritas inotuit ab ob
sequijs carnalibus littere p̄cepta laxauit.

A Redemptor aūt noster i car/ V XXX
ne veniēs plyades iūxit: q⁹ opatio/
nes septiformis spūs simul, in se ⁊ iū
ctas ⁊ manētes habuit. Be q̄ p esaiā dicitur Esa.11.
Egrediet virga de radice iesse: ⁊ flos de ra/
dice ei⁹ ascēdet: ⁊ requiescet sup eum spūs dñi:
spūs sapie ⁊ intellect⁹: spūs ꝯsilij ⁊ fortitudi
nis: spūs scie ⁊ pietatis: ⁊ replebit eū spūs ti Zach.3.
moris dñi. Be q̄ zacharias ait: Sup lapidē Zach.4.
vnū septē oculi sunt. Atq̄ iterū ⁊ in cādela/
bro aureo: lucerne septē. Nullus ꝺo homi/
nū opatiōes sctispūs simul oēs habuit: nisi
solus mediator dei ⁊ hominū cuius est idem
spiritus qui de patre ante secula ꝓcedit. Bñ
B ergo dicitur: Super lapidem vnū septē sunt
oculi. Huic eni lapidi septem oculos habere
est: simul omnem virtutē spirit⁹ septiformis
gratie in operatiōe retinere. Alius nāq̄ p/
phetiam: alius scientiam: alius ꝟtutes: aliuſ
genera linguarū: alius interp̄tatiōes sermo/
num iuxta distributionē sanctispiritus acce/
pit: ad habenda ꝺo cuncta eiusdem spiritus
munera nemo pertingit. At vero conditor
noster infirma nostra suscipiens: quia p diui
nitatis sue potentiam: simul se habere omēs
sanctispiritus ꝟtutes edocuit: micātes ꝓcul
dubio plyades iunxit. Bum ꝺo plyades iū/
git: arcturi gyrum dissipat: q⁹ duz semetipm
factum hominē habere cunctas sanctispiri/
tus opatiōes innotuit: in testamento veteri
littere laborem soluit: vt fidelis quisq̄ iā cuz
libertate spūs: illud intelligat cui ꝓius i for/
midine inter tot discrimina seruiebat. Audi/ Ter.
at itaq̄ btūs iob. V Nunq̄d coniūgere va/
C lebis micātes stellas plyades. Ac si apte di/
ceretur: Habere quidem lumina quarūdaz
virtutū potes: sed nunq̄d exercere simul oēs
opatiōes sanctispūs sufficis? Ne ergo con
iungentē plyades in cunctis virtutib⁹ con/
templare: ⁊ tu de paucis ab elatione compe
scere. Audiat qđ dicit: V Aut gyruz arcturi Ter.
poteris dissipare? Ac si apte ei diceret: Etsi
ip̄e iam q̄ recta sunt sentis: nunq̄d ꝟtute tua
etiā in alienis cordib⁹ laborē grossioris intel
ligētie destruis. Ne ita q̄ ꝯsidera: q̄ carna/
liū stulta eligo: dū me p carnis stulticiā ma/
nifesto: vt tāto magis ħ que putas ꝟtutum
tuarū fortia humilies: q̄to nec vestigia mee
infirmitatis app̄hēdis. Quia ꝺo i ip̄o dñice
incarnatiōis mysterio alijs lux veritatis ostē
ditur: alioq̄ ꝺo p scādalū corda tenebrant:
recte sbiūgit: V Nunq̄d ꝓducis luciferū in Ter
tpe suo: ⁊ vesperū super filios terre ꝯsurge/
B refacis? Pater quippe in tempore suo luci/ Hal.4.
ferum p⁹oduxit: q⁹ sicut scriptum est: Cū ve
nit plenitudo temporis: misit deus filium su
um natum ex muliere factū sub lege: vt eos
qui sub lege erāt redimeret. Qui nat⁹ ex vir
gine velut lucifer inſ tenebras nostre noctis
apparuit: quia fugata obscuritate peccati eſ
nū nobis mane nunciauit: luciferum se ino/
tuit: quia diluculo ex morte surrexit: ⁊ fulgo
re sui lumis mortalitatis nře caligine p̄essit.
Cui bñ per iohannē dicit: Stella splēdida Apo.22.
et matutina. Uiu⁹ quippe apparēdo p⁹ mor
tem matutina nob stella factus est: quia duz
in semetip̄o exemplū nobis resurrectiōis p/
buit: que lux sequaſ indicauit. Uesperū ve/
ro super terre filios dñs consurgere facit: q⁹
infidelibus iudeorum cordibus dñari anti/
christum eorum merito exigente permittit.
Qui idcirco a dño huic vesperi iuste sbdunſ
qui ipsi sponte sua filij terre esse voluerunt.
Terrena quippe ⁊ non celestia req̄rentes: a
ꝓspiciēda luciferi nostri claritate cecati sūt: ⁊
dū p̄eesse sibi vesperū expetunt: subseq̄ntis E
damnationis eterna nocte me gunſ. Huici
euangelio dñs dicit: Ego veni in noie p̄ris Jo.5.
mei: ⁊ non accepistis me: alius veniet in no/
mine suo: ⁊ ipsum recipietis. Hinc paul⁹ ait: 2.Thes.2.
Eo q̄ charitatem veritatis non receperunt
vt salui fierent: ideo mittet illis de⁹ opationē
erroris vt credant mēdacio: vt iudicenſ om
nes qui non crediderūt veritati: sed ꝯsense/
runt iniq̄tati. Nequaq̄ ergo sup vesper eos
ꝯsurgeret: si celi filij esse voluissent. Bz dum
visibilia appetunt amisso cordis lumine sub
noctis duce tenebrescūt. V XXXI

Quod tñ si moraliſ discutim⁹ quō q̄/ A
tidie agatur inuenim⁹: quia nimirū
et electis lucifer oritur: ⁊ reprobis deo p̄mit
tente vesper dominaſ. Unus eni atq̄ idem
sermo dei est in ore p̄dicātis. Quē duz isti
gaudēdo: illi ꝺo inuidēdo audiūt: claritatez
sibi luciferi in vesperi tenebras vertūt. Duz

isti humiliē vocem sancte p̃dicationis acepi
unt: q̃si ad stelle lucem oculos cordis aperi/
B unt: dū vo illi benedicenti inuidēt ⁊ non sa/
lutis causam: ꝑ elatiōis glozā querūt: prum
pente iniq̃tatis sue vespere in somnū mortis
oculos claudunt. ¶ Per occultū ergo iudiciū
is qui electo est lucifer: reprobo auditori fit
vesper: quia exhortatione sancta qua boni
ad vitam redeūt: praui deterius i culpa mo
2.Cor.2. riunt. Uñ bene per paulū dicit: Christi bo/
nus odor sum⁹ deo: in his q̃ salui fiunt: ⁊ in
his q̃ pereūt: alijs q̃dem odor mortis i mor/
tem: alijs aūt odor vite in vitam. Uerbum
L itaq; suū auditorib⁹ esse luciferū simul ⁊ ve/
sperū vidit: p q̃ō ⁊ alios ab iniq̃tate suscita/
ri ⁊ econtra alios sopiri in iniq̃tate cōspexit.
Nō quia occultis dei iudicijs agitur: que in
hac vita ab hominib⁹ comp̃hendi non p̃nt:
Tex. recte illic sb̃didit: ℣ Et ad hec q̃s taz idone/
us. At si diceret: Idonei q̃dem sum⁹ ad hec
p̃siderāda que fiunt: ꝑ idonei non sum⁹ ad h̃
inuestiganda cur fiant. Unde hic quoq; do/
minus quia alijs p̃oduci luciferū: alijs ve/
ro consurgere vesperū dixerat, ne perscruta
ri homo occulta dei iudicia audiet: ilico sub

Tex. ℣ XXXII iungit.

A Unquid nosti ordinem celi: ⁊ ponis rationē eius in
terra? Ordinem celi nosse est: super/
narū dispositionū occultas p̃destinationes
videre. Rationē vo eius in terra ponere est
ante humana corda talium secretor causas
aperire. Rationē videlicet celi in terrā pone
re est: supnor iudicior mysteria vel p̃side/
rando discutē: vel loq̃ndo manifestare. Nō
vtiq; facere in hac vita positus nullus pōt.
Ut enī a paruis ad maiora veniam⁹: q̃s in/
telligat que esse secretor s̃btilitas potest: q̃ō
sepe vir iustus a iudicio non solum non vin/
dicatus: sed etiam punitus redeat: ⁊ iniqu⁹
eius aduersari⁹ non solum non punitus: sed
etiam victor abscedat. Quis intelligat cur vi/
uit alius insidians mortib⁹ proximor: ⁊ mo
ritur alius qui profuturus esset vite multo/
rum. Alius culmen potestatis assequit: qui
non nisi ledere studet: alius tm̃modo lesos
defendere concupiscit: ⁊ tamen ipse oppres/
sus iacet. Alius vacare appetit ⁊ innumeris
B negocijs implicat. Alius negocijs implicari
desiderat: ⁊ coactus vacat. Alī male incho
ans: vsq; ad vite sue terminū ad peiora pro/
trahit. Alius bñ incipiēs p longitudinē tem
por̃ pficit ad augmēta meritor. At ꝫ alius
male viuēs diu reseruat vt se corrigat. Alī
vo bñ quidē videt viuere: ꝑ in hac vita eo/
usq; durat q̃ ad puersa p̃rupat. Alius i erro
re infidelitatis natus in errore deficit: Alius
in catholice fidei genitus: in catholice fidei
rectitudine consumatur. Econtra vero alii
us catholice matris ventre editus: iuxta vi/
te terminū erroris vorag̃ine deuorat. Alī/
us aūt vitā suā in catholica pietate cōsumat
q̃ ort⁹ in pfidia cū lacte matris auxierat vir⁹
erroris. Alius celsitudinē bñ viuēdi appete
re ⁊ vult ⁊ valet. Alius nec vult nec valet.
Alī⁹ vult ⁊ nō valet. Alius valet ⁊ nō vult. L
Quis g̃ ista iudicior celestiū secreta discuti/
at? Quis intelligat discretā lancez eq̃tatis oc
culte? Ad cog̃scēdos quippe istos iudicior
secretor sin⁹ nullus ascēdit. Dicat g̃ homi
ni vt se nescire cog̃scat. Nesciētē vo se cog̃/
scat vt timeat: timeat vt humiliet: humiliet
ne p̃sumat in se. Non p̃sumat in se vt p̃dito/
ris sui auxiliū req̃rat: ⁊ qui in se fidens mor/
tuus ē: autoris sui adiutorū appetēs viuat.
Audiat itaq; vir iustus iam q̃dem se sciens: Tex.
℣ huc que supra se sunt nescīens. ℣ Nunq̃d
nosti ordinē celi: ⁊ ponis rationē ei⁹ in terra?
Id est, nunq̃d occultos ordies iudicior ce/
lestiū cōprehēdis aut apire hūanis auribus
suffices. Btūs igit iob de iudicio incōprei
hensibiliū inuestigatione req̃rit: ac si ei aper
te diceret: Cūcta que pateris tanto tolerare
patienti⁹ debes: q̃to secretor celestiū igna/
rus cur hec pateris nescis.

℣ Sancti Gregorij Liber XXX
℣ Capitulum I

B Eatus iob A
talia vtrū ne fecerit dño int̃
rogāte req̃rit: q̃lia vtiq; fa/
cere nō pōt hō: vt dū se ista
facere nō posse deprehēdit:
ad eū refugiat quē solū talia q̃ facere possit
intelligit: atq; añ oculos iudicis sui magi⁹ po/
tens appareat: si sua veri⁹ infirma cog̃scat.
Nō g̃ mire a dño fieri nō ignorat de eo dina Tex.
iob voce req̃rit. Dicit q; ei. ℣ Nunq̃d ele/
uab in nebula vocē tuā: ⁊ impet⁹ aq̃rū opiet
te? Uocē q̃ppe suaz in nebula dñs leuat: q̃ñ B
p̃ p̃dicator suor linguas ad caligosa corda
infidelū exhortatione formal: eū q; aq̃rū im
pet⁹ opit: dū bñ agētia mēbra ei⁹ turba resi/
stentiū pplor p̃mit. Hinc ē enī q̃ō scptū est: Jere.26.
Factū est ꝟbū dñi ad hieremiā pphaz dicēs
Sta i atrio dom⁹ dñi: loq̃ns ad oēs ciuitates Ubi.3
iuda: q̃ ad̃ venīt vt adozēt i domo dñi vni
uersos sermones quos ego mandaui tibi.
Et paulopost. Et audierunt sacerdotes ⁊ p
phete ⁊ omnis populus hieremiam loquen/
tē verba h̃ i domo dñi. Cūq; p̃plesset hiere/

mias loquens: Apphenderunt eū sacerdotes ⁊ pphete ⁊ ois populus dicēs: Morte moriat. Quare pphetauit in noīe dñi. Ecce in nebula dñs vocē leuauit: q: obscuras mētes supbientiū directo pphete corripuit. Ecce aḡrū impet⁹ eū ptin⁹ operuit: q: ab insurgentib⁹ populis ⁊ causa sue correptionis instigatis: ipe in hieremia cūcta ptulit: q̄ correptionis verba mandauit. Per semetipm quoq; dñs in nebula vocem leuauit: qñ presentem se etiam assumpto corpe exhibēs mlta suis psecutorib⁹ ꝑ figuris enigmatū velata pdicauit. In nebula vocez leuauit: q: veritatem suam non securaris infidelib⁹ q̄si p caliginē sonuit. Unde ⁊ bn̄ in libris regū scriptū est: Nebula impleuit domū dñi: ⁊ non poterant sacerdotes mistrare ppter nebulā Exigentib⁹ eni meritis dū supbi iudeor̄ pōtifices diuina mysteria p parabolas audiūt sacerdotes in domo dñi q̄si ppter nebulam mistrare neq̄uerūt. Qui ⁊ in testamēto veteri dū sensus mysticos littere velamie coopt⁹ inter obscuras allegoriarū caligines inuestigare despiciūt: debitū fidei sue misteriū ppter nebulā pdiderūt. Quib⁹ ⁊ tūc in nebula doctrine sue vocē dñs ptulit: cuz de se etiam apta narrauit. Quid ē enim aptius q̄m ego ⁊ pater vnū sumus? Quid aptius diceret: Anteq̄m abraā fieret ego suz? Sed q: auditor̄ mētes infidelitatis caligo repleuerat: q̄si emissum solis radiū nebula interiacēs ab

A HB hanc nāq; ele ℣II (scondebat uationē vocis eū ptin⁹ aḡrū impetus operuit: q: ꝓtra illū mor seuiēs pplor̄ turba surrexit. Scriptuz quippe est: Propterea ergo querebāt eū iudei interfice re: q: nō solū soluebat sabbatū: ꝑ ⁊ patrē suum dicebat deū: eqlem se faciens deo. Be b aḡrū impetu p pphetā clamat: Circūdederūt me sicut aq̄ tota die: circūdederūt me simul. Et rursuz. Saluū me fac de⁹: qñ intrauerūt aque vsq; ad aiam meā. Quas pfecto aḡs in semetipo ante morte in suis autē ⁊ p⁹ ascensionē pertulit. Hinc est eni q ⁊ de superiorib⁹ clamat: Saule saule: q̄d me pseḡris? Ecce iam celū ꝓscenderat: ⁊ tamē adhuc eū saulus aḡrū infideliū impetu psequens: ⁊ tu midior ceteris vnda tangebat. Ipe quippe est qui per bonos recta loquit: ipe q̄ in bonorū passione lacerat. Ut ergo mirifica dominus charitatis vnitate monstraret se esse: q̄ indignis auditorib⁹ p sanctor̄ suor̄ ora pd caret ait: ℣Nunq̄d eleuabis in nebula vocem tuam: vt vero ostenderet se esse q̄ in sanctis suis omnia aduersa pateret: subdidit.

℣Et impetus aquaruz operiet te: sbaudis vt me quem iniqui omnes neq; per predicātes sanctos loquentē intelligūt: neq; p morientes patientem vident. Narrat ergo de⁹ q̄d ab hominib⁹ patitur: vt dolor afflicti hominis mitiget: ac si illi aperte dicat: Mea sbtiliter pensa: ⁊ tua eqnimit tempa. Multo eni min⁹ est te vulnera q̄ me humana mala tolerare. Adhuc tamen verba hec sbtilr pscrutari possumus: si inter dona celestia nostra solicite corda pensamus. Jam quidem fideles sumus iam que audim⁹ superna credimus: iam que credimus amam⁹. Sed dū quibusdā superuacuis curis premimur: obducta confusione caligam⁹ ⁊ cum nobis etiam talibus mira quedam dñs de se sentiēda insinuat: quasi in nebula vocem leuat: dum caliginosis nostris mentib⁹ per semetipsum loquitur velut in nebula is qui non cernitur auditur. Suma sunt nanq; que de illo coḡscimus: ꝑ tamen adhuc cum in secreta inspiratione qua instruimur non videmus. Qui igitur corpdibus nostris prebet quidem locutionem ꝑ occultat speciē: velut in nebula format vocem. Sed ecce iam verba dei intrinsecus per semetipm loquentis audim⁹: tāq; amor eius qua ꝓtinuat one: quo studio inherere debeam⁹ agnoscim⁹: ⁊ tn̄ ab interne ꝓsideratiōis culmine ad ꝓsueta nr̄a ex ipsa mortalitatis hui⁹ mutabilitate relabimur: et iminētiuz pctor̄ mole sedula importunitate temptamur. Cū ḡ cecis nr̄is mētib⁹ sbtilia ꝺ semetipo insinuat: in nebula vocē leuat ℣III

Dm vo tēptatiōe vitior̄ ipe ꝺ deo nr̄ intellect⁹ oppmit: q̄si aḡrū impetu i voce sua de⁹ operit. Tot eni super illū aḡs admittim⁹: q̄t p⁹ inspiratione ei⁹ gr̄e cogitatiōes illicitas i corde ꝟsam⁹. Nec tn̄ nos vel oppssos deserit. Nā ilico ad mētē redit tēptationū nebulas decutit: imbr̄e cōpūctiōis infūdit ⁊ sbtil intelligētie solē reducit: atq; sic oñdit q̄tuz nos diligit: q̄ nos nec cui respuit relinq̄t: vt saltē sic erudita hūana ꝓscia ad se tēptatiōes erubescat āmittere quā redēptor⁹ su⁹ ⁊ vagātē non cessat amare Hoc in nobis per semetipm tolerat: ꝑ ab infidelib⁹ per suos q̄tidie predicatores portat Eius eni donū suborta in nobis temptatione repellitur ⁊ tamen ab infundēdo intrinsec⁹ mūere nequaq; nr̄a infirmitate reuocat Eius publice ꝟba respuunt: ⁊ tn̄ ab erogā/de gratie largitate nulla infideliū iniq̄tate cōpescit. Nam cū praui hoies predicamēta despiciunt: adiungit etiam miracula que venerent. Un̄ post editā vocez post inūdationū

Tex.

L

L

B

B

A

B

Tex. aquarū impetū apte sbiungit. ℣ Nunquid mittis fulgura z ibūt z reūtentia dicunt tibi assum⁹? Fulgura q̄ppe ex nubib⁹ exeunt: sic̄ mira opa ex sctis p̄dicatorib⁹ oñdunt. Qui vt sepe dix'm⁹ idcirco nubes vocari solēt: q⁹ et chorusc̄at miraculis: z ꝟbis pluūt. Et q⁹ hūana corda post q̄ p p̄dicationē mota non fuerint istis miraculoꝝ fulgorib⁹ ꝓturbant ꝓpheta attestāte didicim⁹ qui ait: Fulgura multiplicabis z ꝓturbabis eos. Ac si dicēt: Bū verba p̄dicatiōis tue nō audiūt: p predicantiū miracla ꝓturbant. Uñ alias scriptuz est: In lumīe tuo iacula tua ibūt: in splendore fulgoris armoꝝ tuoꝝ. Jacula dei in lumine i e ē: ꝟba ei⁹ apta veritate resonare. Sed q⁹ sepe hoies ꝟba vite etiā intellecta despiciunt: adiūgunt etiā miracla. Uñ illic subdit:

Tex. ℣ In splēdore fulgoris armoꝝ tuoꝝ. Fulgor q̄ppe armoꝝ est claritas miraculoꝝ. Armis nāq⁹ nos tuemur: iaculis adūsa destruimus. Arma ꝟo cū iaculis: sunt miracula cū p̄dicamētis. Scti eni predicatores ꝟbis suis quasi q̄busdā iaculis adūsarios feriūt: armis ꝟo. i. miraculis semetipos tuent: vt et q̄tū sint audiēdi sonēt p impetū iaculoꝝ: et q̄tū sint reverendi claresc̄at p arma miracu/

A Jcit ergo ad beatū ℣ IIII (loꝝ.

Tex. Diob. ℣ Nunq̄d mittis fulgura z ibūt et reūtentia dicūt tibi assum⁹: sbaudis vt mihi. Uadūt eni fulgura: cuz p̄dicatores miraculis chorusc̄at: z supna reuertētia auditoꝝ corda trāsfigūt. Reūtentia ꝟo dicunt assum⁹: cū nō sibi: s dei virib⁹ tribuunt quic̄q̄d se fortit egisse cognosc̄unt. Quid ē eni deo dicē assum⁹: q⁹dā nāq⁹ in b ꝟbo obsequm declarat. Reūtēte s ita q⁹ p̄dicatores sanctos dicē ē assum⁹: illi laudē tribuere gr̄e: a q̄ se accepisse sentiūt victoriā pugne: ne sibi tribuant q⁹ opant z ire q̄dē fulgura operādo p̄nt: s reūti supbiēdo ñ p̄nt. Uideam⁹ itaq⁹

Act.3. fulgur vadēs. Claudo cuidā ait petr⁹: Argētum z aurū nō est mihi: q⁹ aūt habeo b tibi do. In noīe iesu christi nazareni surge z ambula. Et ap̄hensa ei⁹ manu dextra alleuauit eū z ptin⁹ ꝓsolidate sunt bases ei⁹ z plāte: z exiliēs stetit z ambulabat. Bz cuz de b facto iudeoꝝ fuisset turba cōmota: videam⁹

Ubi.3 nūc fulgur rediēs q̄d ait: Uiri israelite quid āmiramini in b aut nos q̄d intuemi: q̄si nr̄a ꝟtute aut pietate fecerim⁹ hunc ambulare? Deus abr̄ā: de⁹ ysaac: de⁹ iacob: deus patrū nr̄oꝝ glorificauit filiū suū iesum. Et paulo post: cui⁹ nos testes sum⁹: z in fide noīs eius hūc quē vidistis z nostis z ꝓfirmauit nomen ei⁹: z fides q̄ p eū est dedit integrā sani/

tatē istā in ꝓspectu oium vr̄m. Fuit ergo fulgur cū petr⁹ miraculū fecit: redūt cuz nō sibi tribuit s auctori q⁹ fecit. Uadūt fulgura: cū p̄dicatores sancti mira opa oñdūt: s reūtendo dicūt assum⁹: cū in eo q⁹ faciūt ad potentiam auctoris recurrūt. Nō tñ intelligi z alter potest. Fulgura eteni sicut superius dictum est: sancti viri mittūt z eunt: cuz a secreto ꝓtemplatiōis ad publicū opationis exeūt

B ittunt z vadūt: cū de abscondito speculationis intime: in actiue vite latitudinē diffundunt. Sed reūtentes dicūt deo assumus: q⁹ post opera exteriora que pagūt: semp ad sinū ꝓtemplatiōis recurrūt: vt illic ardoris sui flāmā reficiāt: z quasi ex tactu supne claritatis ignescāt. Citius eni ipa licet bona exteriora opa frigescerēt: nisi intentiōe solicita ad ꝓtemplatiōis ignem incessanter redirent Ecci.1. Unde bene p salomonē dicit: Ad locū de q̄ exeunt flumina reuertunt: vt iterum fluant Ipsi q̄ppe illic flumia q̄ b fulgura sūt vocati Quia eni corda audiētiū rigant dicunt flumina: q⁹ vero accēdūt fulgura vocant. De q̄b⁹ alias scriptū ē: Eleuauerūt flumia dñe: ps.92. eleuauerūt fluia voces suas. Et rursuz. Illuxerūt fulgura ei⁹ orbi terre. Ad locū ergo ps.96. de quo exeūt flumina reūtunt: q⁹ sancti viri et si a ꝓspectu creatoris sui: cui⁹ claritatē mente ꝓspicere conāt foras ꝓpter nos ad actiue vite ministeriuz veniūt: incessanter tamen ad sanctū ꝓtemplatiōis studiū recurrūt: z si in p̄dicatione sua exteri⁹ nostris auri⁹ p corporalia verba se fundūt: mente tamen tacita

C ad ꝓsiderandū semp ipm fontē lumis reūtūtur. De q̄bus z bene dicit: vt iterū fluant mi si eni ad ꝓtemplāduz deū solicita semp mēte recurrerent: nimirū interna cecitas etiam exteriora p̄dicatiōis eoꝝ verba siccaret. Sed dū videre deū indesinenter sitiūt: q̄si de cursu ra foras flumia intus semp oriunt: q̄tin⁹ illic amādo sumāt: vnde ad nos p̄dicādo defluant. Dicat igit recte. ℣ Nunq̄d mittis fulgura z ibūt: z reuertētia dicent tibi assum⁹? sbaudis: vt ego: q̄ predicatores meos cū voluero p⁹ ꝓtēplatiōis gr̄am ad actiue vite ministeriū cōpono q̄s tñ semp a bonis exteriorib⁹ ad internū culmē ꝓtēplationis reuoco: vt mō iussi ad exercēda opa exeāt: mō vocati in specl'atiōis studiū apud me familiarius viuāt. Reūtētes itaq⁹ dicūt assum⁹: q⁹ q̄uis p exteriora acta parū q̄d ꝓtēplationi deesse videant p gardorē tñ desideriū quem in mēte sua ꝓtinue accēdūt obsequētes deo suo penitentiam ostendunt. Assumus nanq⁹ dicere est: p̄sentes se amando monstrare. Sequit.

Ter. B ℣ Quis posuit in visceribꝰ homis sapientiã vel quis dedit gallo intelligentiã ? Qui hoc loco alij galli nomine designanꝫ : nisi modo alio repetiti idem prædicatores sancti : q̃ inꝫ tenebras vite presentis studẽt venturã lucem prædicãdo quasi cantãdo nunciare. Bi/
Ro.13. cunt enim: Nox præcessit: dies aũt appropinq̃uit. Qui vocibꝰ suis somniũ nr̃i torporis
Ibi.8 excutiũt clamantes: Hora est iam nos ỹ somno surgere. Et rursum: Euigilate iusti ⁊ nolite peccare. De hoc gallo rursum scriptuz ẽ
Pro.30. A ℣ Tria sunt q̃ bñ gradiunꝫ : ⁊ q̃r/ ℣ Vtũ qỹ felicit incedit: leo fortissimꝰ bestiarũ q̃ ad nullꝰ pauebit occursuz: gallus succinctꝰ lũbos: ⁊ aries: nec ẽ rex q̃ resistat ei. Ipe quippe b̃ loco leo ponit ỹ quo
Apo.3. 1.Cor.1. scriptũ est: Vicit leo de tribu iuda. Qui fortissimꝰ bestiarũ dicit: q̃ in illo b̃ qỹ infirmuz
Jo.14. est dei fortꝰ est hoibus: Qui ad nullꝰ pauebit occursum. Dicit ei : Venit ꝓnceps mũdi huiꝰ: ⁊ in me non habet quicq̃. Gallus succinctus lũbos. id est. prædicatores sancti in/ter huiꝰ noctis tenebras verum mane nunciantes. Qui succincti lũbos sunt: q̃ a membris suis luxurie fluxa restringũt. In lũbis
Luc.12. quippe luxuria ẽ: vnde ⁊ eisdem a dño dicit Sint lumbi vestri precincti. Et aries: nec est rex qui resistat ei. Quem aliũ b̃ loco arietem
Ps.28. accipimꝰ: nisi primũ intra ecclesiã ordinẽ sacerdotũ. De quibꝰ scriptũ est: Afferte dño filios arietũ: qui per exempla sua gradientez populũ quasi subsequentẽ ouiũ gregem trahunt. Quibus spũaliter rectecq̃ viuentibus nullus rex sufficit omnino resistere: quia quilibet persecutor obuiet: intentionem eorum
B non valet prepedire. Sciunt enim eum ad quem desiderant ⁊ anxie occurrere: ⁊ moriendo peruenire. Ponitur ergo primus leo secundus gallus: tertius aries. Apparuit enim christus: deinde sancti prædicatores apostoli: ⁊ tunc demum spirituales patres ecclesiarum: prepositi videlicet duces gregum: quia sunt doctores sequentium populorum. Sed hec adhuc melius affirmamus si eiusdem loci etiam reliqua exponẽda sbjcimus. Nam quia post hec ⁊ antichristꝰ ap/
Ter. parebit: hoc illic quartũ sbdidit dicẽs: ℣ Et qui stultus apparuit : postq̃ eleuatus est in sublime. Si enim intellexisset: ozi imposuisz manũ. Ipe ãppe i sblime stultꝰ eleuabit: cũ deum se esse mentiet. Sed eleuatus in sublime stultus apparebit: quia in ipsa elatione sua per aduentum veri iudicis deficiet. Qỹ si intellexisset ozi imposuisset manũ. id est. si suppliciũ suũ cum supbire exorsus est preui/
disset: bñ aliqñ ꝓdixꝰ in tãte iactatiõe supbie nõ fuisset elatꝰ. De q̃ nequaq̃ moueat qỹ superius dictũ est: ℣ Quartũ qỹ incedit felici/ter: tria quippe incedere bene dixit: ⁊ q̃rtuz felicit. Nõ enī oẽ qỹ felicit: bñ. Necq̃ in hac vita oẽ qỹ bñ: felicit. Nã leo: gallus: ⁊ aries bñ incedũt: ꝫ nõ hic felicit: q̃ ꝓsecutionũ bella patiunꝫ. Quartũ ꝯo felicit ⁊ non bñ incedit: q̃ in fallacia sua antichristꝰ gradit: ꝫ iuxta breue tẽs vite p̃sentis ipa illi fallacia ꝓsperatur: sicut de eo sb antiochi specie p da/
Dañ.8. nielem dictũ est: Robur datũ est ei ꝓtra iuge sacrificiũ ꝓpter peccata: ⁊ prosternet veritas in terra ⁊ faciet ⁊ prosperabit. Qỹ salomon ait: incedit feliciter: hoc daniel dicit: ꝓsperabitur. Juxta hoc itaq̃ testimoniũ qỹ per salomonẽ dicitur: Gallus succinctꝰ lumbos apte etiam hoc loco gallũ sanctos prædicatores accipimꝰ: ad se ergo cũcta referẽs domin⁹ dicit: ℣ Quis posuit in visceribꝰ hois
Ter sapiam: vel quis dedit gallo intelligentiaz? Ac si diceret: In cor hõis humana sapiẽtis superne sapiẽtie gratiã quis infudit: vel ipis sanctis p̃dicatoribꝰ quis nisi ego intelligentiam dedi: vt sciant quãdo vel quibus debeant venturum mane nunciare? Idcirco enim quando ⁊ quid agant sentiũt: quia hoc intrinsecus me reuelante cognoscũt. Notandum
B vero est q̃ sapientia diuinitus inspirata i visceribus hominis ponitur: quia nimirũ ãn/tũ ad electorum numerũ spectat: nõ in solis vocibus: sed etiam in sensibꝰ datur: vt iuxta quod loquitur lingua: viuat conscientia et lux eius tanto clarius resplendeat in supficie q̃to verius in mardescit in corde. Ne agni autem laboris est hoc qỹ additur: vel quis gallo dedit intelligentiã: subtiliori adhuc expositione discutere. Intelligentia quippe doctor tanto esse sbtilior debet: q̃to se ad penetranda inuisibilia exercet: q̃to nil materiale discutit: q̃to ⁊ per vocem corporis loquẽs: omne qỹ est corpis transit: Que pfecto nulla ten⁹ summis congrueret: nisi cantãti eam gallo. id est. prædicanti doctori ipse summorũ conditor mistraret. Intelligentiã q̃ gallus accepit: vt pri⁹ nocturni tempis horas discutiat: ⁊ tũc demũ voces excitatiõis emittat: quia videlicet sanctus quisq̃ p̃dicator i auditoribus suis prius qualitatem vite ꝓsiderat: ⁊ tunc demũ ad erudiendũ ꝓximi vocem p̃dicationis formal. Quasi enim horas noctis discernere est: peccatorũ merita diiudicare. Quasi horas noctis discernere ẽ: actionũ tenebras apta increpatiõis voces corripere. Gallo itaq̃ intelligẽtia desup tribuit

C Ter. Ter

quia doctori veritatis virtus discretiõis vt
nouerit qui'b⁹:quid:quãdo:vel quõ inferat
diuinitus ministrãt. VI

A Non enĩ vna eadẽq; cũctis exhorta/
tio ꝙuenit:q; nec cũctos par morꝫ
q̃litas astrigit. Sepe enĩ alijs officiũt: q̃ alijs
ꝓsunt. Nã ꝙ plerũq; herbe que hec aialia re
ficiũt:alia occidũt: ꝙ lenis sibil⁹ equos miti/
gat:catulos instigat: ꝙ medicamentũ quod
hunc morbum iminuit:alteri vires iungit ꝙ
panis qui vitaꝫ fortium roborat:paruulo⁹
necat. Pro qualitate igitur audientiuꝫ for/
mari debet sermo doctor⁹: vt ꝙ singulis con
gruat ꝙ tamen a cõmunis edificationis arte
nunq; recedat. Quid enĩ sunt intente mẽtes
auditor⁹:nisi quasi quedam in cythara ten/
siones strate chordarũ:q̃s tangendo artifex
vt non sibimetipsis dissimile canticũ faciãt:
cũ dissimiliter pulsat. Et idcirco corde conso
nam modulationẽ reddũt: quia vno q̃dem
plectro sed non vno impulsu feriunt. Unde
et doctor quisq; vt in vna cũctos ꝟtute cha/
ritatis edificet ex vna doctrina non vna ea/
dẽq; exhortatiõe tangẽ corda audiẽtiũ debꝫ

B Aliter nanq; viri:aliter ãmonẽde sunt femi/
ne:aliter iuuenes: aliter senes: alĩ inopes:
aliter locupletes:aliter leti:alĩ tristes:aliter
sꝰditi:aliter prelati:aliter serui:alĩ dñi: alĩ
huius mũdi sapientes:aliter hebetes:aliter
impudẽtes:aliter verecũdi: aliter proterui:
aliter pusillanimes:aliter impatiẽtes: aliter
patientes:aliter beniuoli:aliter inuidi:aliter
simplices: aliter impuri: aliter incolumes:
aliter egri: aliter q̃ flagella metuũt: ꝙ ppte/
rea innocenĩ viuũt: aliter q̃ sic in iniquitate
duruerũt: vt nec per flagella corrigant: alĩ
nimis taciti:aliter multiloquio vacantes:ali
ter timidi:aliter audaces: aliter pigri: aliter
ꝓcipites:aliter mansueti: aliter iracũdi: alĩ
humiles:aliter elati:aliter ptinaces:aliter in
constantes:aliter gule dediti: alĩ abstinen/
tes:aliter q̃ sua miseticordiꝫ tribuũt:aliter q̃
aliena rapere ꝓtendũt:aliter q̃ nec aliena ra/
piũt nec sua largiunt:aliter q̃ ꝙ ea que habẽt
sua tribuũt: ꝙ aliena rapere nõ desistũt: alĩ
discordes: aliter paccati:aliter seminãtes iur
gia: aliter pacifici: aliter admonendi sunt q̃

C sacre legis ꝟba nõ intelligũt recte: aliter qui
recte quidem intelligũt: sed hec humiliꝫ nõ
loquunt:aliter qui cũ predicare digne vale/
ant:pre nimia humilitate formidãt:aliter q̃s
a ꝓdicatione impfectio vel etas ꝓhibet ꝙ ta
men precipitatio impellit:aliter qui in hoc
qõ tenaliter appetunt ꝓsperant: aliter q̃
quidem que mundi sunt concupiscũt:sed ta/
men aduersitatis labore fatigant:aliter ꝓiu/
gijs obligati:aliter a ꝓiugij nexibus liberi:
aliter cõmixtionẽ carnis experti:aliter igno/
rantes:aliter qui peccata deplorãt operum:
aliter qui cogitationũ:aliter qui cõmissa plã
gunt nec tamen deserũt:aliter qui deserunt
nec tamen plagũt:aliter qui illicita que faci/
unt etiam laudant:aliter qui accusant prauа
nec tamẽ deuitant:aliter q̃ repentina ꝓcupi/
scentia supant: aliter q̃ in culpa ex ꝓsilio li/
gant:aliter qui licet mima crebro tamen illi/
cita faciũt:atq; aliter qui se a paruis custodi
unt:sed aliq̃ in grauibus demergunt: alĩ
qui bona nec inchoant: aliter qui inchoata
mime consumant:aliter q̃ mala occulte agũt
et bona publice:aliter qui bona que faciunt
abscondunt ꝙ tamen quibusdam factis pu/
blice male de se opinari permittũt. Et quidẽ
de singulis:quis sit ãmonitionis ordo subti
liter insinuare debuimus: sed formidata lo/
cutionis prolixitate prepedimur. Auctore
autem deo in alio opere id explere appetit:
anim⁹ si tamen animus laborioſe huius vite
adhuc aliq̃ntulũ tempus restauerit. VII A

Habem⁹ vero aliud qõ de galli hui⁹
intelligẽtia ꝓsiderare debeam⁹:q; ꝓ/
fundior⁹ horis noctis valẽtiores
ac ꝓductiores reddere cant⁹ solet:cũ ꝟo ma
tutinũ iam tempus approꝓinquat leuiores
et minutiores omnimodo voces formar. In
quibus galli huius intelligentia q̃d nob inu
at:ꝓsiderata ꝓdicator⁹ discretio demõstrat.
Qui cum iniquis adhuc mentibus predicãt
altis ꝙ magnis vocibus eterni iudicij terro/
res intimant quia videlicet:quasi in ꝓfunde
noctis tenebris clamant: Cum vero iam au/
ditor⁹ suorum cordibus veritatis lucem ad/
esse cognoscunt: clamoris sui magnitudinez
in leuitatẽ dulcedinis vertunt: ꝙ non tã illa:
que sunt de penis terribilia: q̃ ea que sũt blã
da de premijs ꝓferunt: qui etiã minutis tũc
vocibus cantant: quia ꝓpiquãte manesbi
tilia queq; de mysterijs predicant: vt seq̃ces
sui eo minutiora queq; de celestib⁹ audiant
quo luci veritatis approꝓiquãt: ꝙ quos dor
mientes longus galli clamor excitauerat:suc
cisior vigilãtes delectet: q̃tin⁹ correctio cuili
bet de regno cognoscere sꝰtiliter dulcia libe
at q̃ prius adusa iudicij formidabat. Quod
bene per moysen exprimitur: cum ad produ
cendum exercitum tube clangere ꝓcisius iu/
bentur. Scriptũ nanq; est: Fac tibi duas tu
bas argẽteas ductiles. Et paulopost cũ cõ/
cisus clangor increpuerit mouebunt castra
Per duas enim tubas exercitus ducit: q;

B

Nu.10.

per duo precepta charitatis ad pcinctum fi
dei populus vocaf. Que idcirco argētee fie
ri precipiunf: vt predicatoꝝ verba lucis ni/
tore pateant: ꝛ auditoꝝ mētem nulla sui ob/
scuritate confundant. Idcirco autē ductiles
quia necesse est vt hi qui venturā vitam pre
dicant tribulationū presentiū tunsiõibꝰ cre/
scant. Hñ aūt dicit: Cū ꝓcisus clāgoꝝ increpuerit mouebunt castra: qz nimirū predica/
tionis sermo cū sbtilꝰ ac minutiꝰ agit: audi/
toꝝ corda temptationū certamia ardentius
excitant. Est adhuc aliud in gallo solert in/
quendū: quia cū iam edere cantus parat: pri/
uslalas excutit: ꝛ semetipm feriēs vigilātio/
rem reddit. Nō patent cernimꝰ: si sanctoꝝ
predicatoꝝ vitam vigilant videmus. Ipsi
quippe cum verbum predicationis mouent
prius se in sanctis actionibꝰ exercent: ne in se
metipsis torpentes opere: alios excitent vo/
ce: sed ante se per sblimia facta excutiūt ꝛ tūc
ad bene agendū alios solicitos reddunt: pri/
us cogitationū alis semetipos feriunt: qz q̄c/
quid in se inutiliter torpet: solicita inuestiga/
tione deprehendūt destricta aiadūsione cor/
rigunt. Prius sua punire fletibus curant: et
tunc que aliorum sunt: punienda denūciant
Prius ergo alis insonant quā cantus emit/
tant: quia anteq̄ verba exhortationis pfe/
rant: omne qđ locuturi sunt operibꝰ clamāt
et cum pfecte in semetipsis vigilant: tūc dor/
mientes alios ad vigilias vocāt. Sed vnde
hec tanta doctori intelligētia: vt ꝛ sibi perfe
cte vigilet: ꝛ dormiētes ad vigilias sb q̄busdam clamoris pfectibꝰ vocet: ꝛ vt pctoꝝum
tenebras prius caute discutiat: ꝛ discrete pꝰ
modū lucem predicationis ostendat: vt sin/
gulis iuxta modum ꝛ tempora ꝓgruat: ꝛ si/
mul oibꝰ que illos sequant ostēdat. Hñ ad
tanta ꝛ tam sbtiliter tendit: nisi intrinsecꝰ ab
eo a quo est ꝓditus doceat? Quia ergo laus
tante intelligētie non p̄dicatoris ꝟtus est: ſ
auctoris: recte per eundē auctorē dicit: Vel
quis dedit gallo intelligentiā. Ac si diceret:
Nisi ego qui doctoꝝ mentes quas mire ex
nihilo condidi: ad itelligēda que occulta sūt
mirabilius instruxi. Unde bene vt in dictis
predicantiū non solum inspiratorem se intel/
ligentie: sed etiam auctorem locutionis ostē/
dat adiūgit. ℣ Quis enarrauit celoꝝ rōnē?
Quoꝝ tamē verba: quia cū sese nobis p spe
ciem ostēderit sbtrahit: protinꝰ sbdidit: Et
ꝓcentū celi quis dormire faciet. In hac eniz
vita infirmitati nostre: dñs non apta specie
maiestatis sue: sed predicatoꝝ suorum voce
locutus ē: vt corda adhuc carnalia carnalis
lingua pulsaret: ꝛ tanta facilꝰ insueta pcipe/
rent: q̄to eo per sonitū consuete vocis audi/
rent. At postq̄ p mortem in puluere caro re
soluit ꝛ per resurrectionē pulusꝰ animat tūc
de deo audire verba non querimꝰ: qz vnuz
ipm qđ implet omnia iam p speciē dei ꝟbuz
videmꝰ. Nō nobis tanto altius sonat: q̄to
et mentes nostras vi intime illustratiõis pe/
netrat. Sublatis nanq̄ oꝛtis ꝛ occidentibꝰ
verbis quasi quidam sonꝰ eterne p̄dicatiõis
fit ipsa imago interne visiõis. Unde ꝛ recte
nunc ad beatū iob dñs dicit: ℣ Quis enar/ Ter.
rauit celoꝝ rationē ꝛ concentum celi: quis
dormire faciet? Quid enim celorum ratio ac E
cipitur nisi vis superna secretoꝝ? Quid per
celi concentum: nisi concors predicantiū ser
mo signat? Conditor igitur noster cum celo
rum rationem narrare ceperit dormire celi
ꝓcentuz faciet: quia cum iam nobis p speciē
ostendit: nimirū predicantiū verba sbtrahū
tur. Hinc eni per hieremiaz dñs dicit: Non Jere.31.
docebit vltra vir proximū suū: ꝛ vir fratrez
suum dicens cognosce dñm: omnes eni cog̃
scent me a mimo eorum vsq̄ ad maximū do
minus dicit: Hinc paulus ait: Siue ꝓphe/
tie euacuabuntur: siue lingue cessabunt: siue
scientia destruetur. ℣ VIII

Vel certe celoꝝ ratio ē ipsa viuifica/ A
trix ꝟtus: q̄ spūs format angelorum
Deꝰ eni sicut est causa causarū: sicut vita vi/
uentiū: ita etiā ratio rationabiliū creaturarū
Tūc ergo celoꝝ rationem dñs narrat: cum
semetipsum quomodo nobis electis spiriti/
bus presit insinuat. Tunc celoꝝ rationē nar
rat: cum detersa mentis nostre caligine: cla/
ra se visione manifestat. Unde ꝛ in euāgelio
dñs dicit: Uenit hora vt iā non i prouerbijſ Jo.16.
loquar vobis: sed palam de patre annūcia/
bo vobis. Palam quippe de patre annūcia
re se asserit: quia per patefactam tunc maie/
statis sue speciem: ꝛ quomodo ipse genitori
non impar oriatur ꝛ quomodo vtroq̄ spi
ritus vtriq̄ coeternꝰ ꝓcedat ostēdit. Apte B
nanq̄ tūc videbimꝰ: quomodo hoc qđ oriē/
do est: ei de quo oritur sbsequēs nō est: quo/
modo is qui per ꝓcessionem ꝓducit a pfe/
rentibus non preitur. Aperte tūc videbimꝰ
quomodo ꝛ vnum diuisibiliter tria sint ꝛ in
diuisibiliter tria vnuz. Lingua ergo tūc nar
rantis dei est visa claritas sbleuantis. Et cō
centus celi tunc dormiet: quia apparente in
iudicio retributore operū: exhortationū iaz
verba cessabunt. Unde ꝛ aperte ipsum re/
surrectiõis tempus adiungit cum ilico pfer
tur. ℣ Quādo fūdabat puluis i terra: ꝛ glę Ter.

be compingebant. More enim suo que ad/
huc futura sunt: quasi iam p̄terita diuin⁹ ser/
mo describit h̄ in se videlz seruās qd̄ p eum
C dicit: qui fecit que futura sunt. Puluis itaq̄
tūc in terra fundat: quia in solida mēbra cor
pus reducit. Et glebe compigunt: qr nimi/
rū firma corpora ex puluere collecta consur/
gūt. Sed postq̄ verba hec dn̄ica quomodo
de futuro intelligēda sint diximus: nūc etiaz
q̄d de p̄senti insinuent indicem⁹. ¶ IX

Textus A Quis enarrauit celoꝝ rōnez: ⁊ ꝯcen/
tū celi q̄s dormire faciet? Celoꝝ ra/
tionē dn̄s narrat: dū nūc insinuan/
do superna secreta electoꝝ suoꝝ mentes il/
luminat. Concentuz vero celi dormire facit
dum ꝯcordes angeloꝝ hymnos: atq̄ illa ce
lestiū virtutū gaudia reproboꝝ cordib⁹ iu/
sto iudicio abscondit. Qui concentus celi q̄/
uis in se intrinsecus vigilet: in ipsa tamen re/
proboꝝ ignorantia extrinsec⁹ dormit. Enar
ratur ergo secreti celestis ratio: ⁊ tamen con
centus celi dormire permittit quia ⁊ alijs p
inspirationem superne retributionis sciētia
panditur: ⁊ alijs que sit interne laudis suaui
tas occultatur. Narratur celoꝝ ratio: quia
electoꝝ mentibus que sit supernoꝝ retribu
tio indesinent aperitur: vt nimirū sine cessa/
tione proficiant: ⁊ transcurrētes visibilia se/
B se ad iuisibilia extendant. Omne enim visi/
bile qd̄ i hac vita reprobos figit: hoc electos
ad aliā impellit: quia dū bona que facta sūt
respiciunt in euz a quo facta sunt inardescūt
tantoq̄ eum prestantius amant: q̄to illum
hoc qd̄ ipse bonū condidit perire considerāt
Loquitur quippe hoc eis intrinsecus qd̄ si/
lenter sonans inuisibilis lingua compūctio/
nis: q̄ tanto plenius intus audiunt: q̄to ab
exteriorum desideriorꝝ strepitu perfecti⁹ au/
tuntur. His itaq̄ concentus celi non dormit
quia eorum mens que sit laudis superne sua
uitas apposita amoris aure cognoscit. Int⁹
enim quod appetunt audiunt: ⁊ de celestiuz
bonorum premijs ipso desiderio diuinitatis
instruuntur: vnde ⁊ presentem vitam nō so/
lum aduersantem: sed etiam fauentem graui
ter tolerant: quia eis onerosum est omne qd̄
cernitur: dum ab eo quod intus audiuit dif/
feruntur. Omne quod sibi presto est graue
C estimant: quia illud nō est ad quod anhelāt.
Indesinenter autem eorum mens ipsis tem/
poralitatis laborib⁹ fessa: in illud celeste gau
dium resumenda suspenditur: dum in aure
cordis intro erumpenti concentu celi societa
tem sibi quotidie supernoꝝ ciuium prestola
tur. Iste ꝯcentus supne laudi i aure illi⁹ eru
perat qui dicebat: Ingrediar in locum tab/ Ps. 41.
naculi admirabil⁹ vsq̄ ad domū dei. In vo/
ce exultatiōis ⁊ ꝯfessiōis: son⁹ ciuitatis epulā
tis. Qui igitur intus vocē exultatiōis ⁊ con
fessionis: ac sonū ciuitatis epulātis audierat
quid illum aliud nisi celi ꝯcentus excitabat:
Qui tamen concentus reprobis dormit: qr
eorum cordibus nequaq̄ per vocez compū
ctionis innotescit. Non enim considerare il/
lam desiderabilem supernoꝝ ciuium freq̄n/
tiam student: nullo ardoris radio illa solen/
nitatis interne festa conspiciunt: nulla in inti D
mis ꝯtemplationis penna subleuant. Sol⁹
nanq̄ visibilib⁹ seruiunt: ⁊ idcirco nil super/
ne suauitatis intrinsecus audiunt: quia eos
sicut superius diximus in aure cordis cura/
rum seculariū surdi tumultus premūt. Quia
igitur occulta dispensatione iudicij: qd̄ alijs
aperitur alijs clauditur: quod alijs detegit
alijs occultatur: dicatur recte. Quis enarra
bit celoꝝ rationem: ⁊ concentum celi q̄s dor
mire faciet? Quod tamen tunc nobis latius
innotuit cum redemptor noster per dispen/
sationis mysteriuz apparens: ⁊ indignis mi
sericordiam prebuit: ⁊ eos a se qui digni vi/
debantur exclusit. Unde hic quoq̄ apte sb/
iungitur. ¶ X

Quando fundabat puluis in terra: ⁊ Lex A
glebe compingebant. Quid eniz in
puluere: nisi peccatores accipim⁹: qui nullo
rōnis pondere solidati: cuiuslibet temptatio
nis flatu rapiunt? De quib⁹ scriptū est: Nō
sic impij non sic: sed tanq̄ puluis quē p̄ijcit
ventus a facie terre. Puluis ergo in terra fū
datus est: cuz peccatores vocati in ecclesia:
tradite fidei sunt ratione solidati: vt qui pri⁹
inconstantia mobiles: temptationis aura le/
uabant: immobiles postmodū contra tem/
ptamenta consisterent ⁊ deo pseueranter in/
herentes fixum bene viuendi pondus tene/
rent. Glebe vo ex humore coagulant ⁊ pul
uere. In hac itaq̄ terra glebe compūcte sūt
quia vocati peccatores ⁊ p spūssancti gr̄am
infusi: in collectione sunt charitatis vniti. B
Iste glebe compacte sunt in terra: qn̄ popu
li qui prius in dispersione pulueris diuersa
sentiebāt: postmodū sanctispūs gratia acce
pta: in illa pacatissima vnanimitatis ꝯcordia
ꝯuenerunt: vt cum essent tria milia: vel rur/
sum q̄nq̄ milia scriptura teste diceret: quia
erat i eis cor vnū ⁊ aīa vna. Has glebas ex
vno q̄dem puluere sed q̄si diuersa mole di/
stinctas quotidie dn̄s in terra compingit: qr
seruata vnitati sacramēti: iuxta varietatē mo
rū atq̄ linguarū fideles i ecclesia pplos colli

Mar.14. B git. Has glebas iam tunc dñm designauit: quando ad esum panis ꝛ piscium ānqua genos discumbere vel cētenos iussit. Quas tamen glebas si in ecclesia ex diuersitate meritorum attendimus: fortasse adhuc distinguere subtilius valemus. Nam dum aliusē ordo predicantiū: alius auditorū: alius regētium: atq; alius sbditorū: alius coniugū: alius continentiū: alius penitentium: alius virginū: quasi ex vna terra est diuersa glebarū forma distincta: dum in vna fide: in vna charitate disparia demonstrant bene opantiur merita. Has glebas populus ille significauit: qui ad ꝓstructionē tabnaculi sb vno studio diuersa donaria obtulit: de quo scptū est Exo.35 Quicquid in cultuz tabnaculi: ꝛ ad vestes sanctas necessariū erat viri cum mulieribus prebuerunt armillas ꝛ in aures anulos ꝛ de xtralia. Omne vas aureum in donaria dñi separatuz est: si quis habuit hyacinctū purpurā coccūq; bis tinctum: byssum ꝛ pilos caprarū. In ornamēto ergo tabnaculi viri dona cum mulieribus offerūt: quia in explēdo cultu sancte ecclesie ꝛ fortium facta sblimia: et infirmoꝝ opera extrema numerāt. Quid aūt p armillas que lacertos astringūt: nisi p positoꝝ valde laborantiū opera demōstrā/ T tur? Et ād per inaures: nisi sbditoꝝ obediētia exprimit? Quid per anulos nisi signaculum secretorum. Plerunq; enim magistri signant: qō ab auditorib⁹ capi nō posse considerant. Et quid per dextralia nisi ꝑme opationis ornamēta memorant? Quid per vas aureum in donaria dñi separatum: nisi diuinitatis intelligentia accipitur? que tanto ab inferioꝝ amore disiungitur q̄to ad sola que eterna sunt amāda sbleuatur. Quid per hyacinctum nisi spes celestium? Quid p purpuram nisi cruor ac tolerantia passionū amore regni perpetui exhibita? Et ād p bis tinctū coccum nisi charitas demonstrat? que p p/ fectionē bis tingit quia dei ꝛ primi dilectione decoratur? Quid per byssum nisi imacta/ ta carnis incorruptio? Et quid p pilos caprarū ꝛ ābus cilitioꝝ asperitas tegit: nisi dura penitentiū afflictio designat? Duz igit p armillas ꝛ anulos forte magisteriū exercēt alij p inaures ꝛ dextralia deuotam obedientiaz rectamq; opationem exhibent: alij per sepatum vas aureum preclaram sbtilioremq; dei intelligentiam tenent: alij per hyacinctū purpuram ꝛ coccū audita celestia sperare: credere: amare non desinūt etiam que adhuc sbtiliori intellectu mime cognoscūt: alij p byssuz incorruptionē carnis offerunt: alij p capraꝝ pilos deplorant aspere qō libenter commiserunt: quasi ex vna terra innumere glebe ꝑferuntur: quia ex vno ꝛ pari obsequio facta fideliū disparia ꝓcedūt. Que nimiruz glebe nequaq; ꝓcrete expuluē surgerent: nisi aquā prius puluis acciperet: ꝛ concepto se humore solidaret: quia nisi quosq; peccatores sanctispirit⁹ gratia infunderent: constrictos eos ad fidei opera charitatis vnitas nō teneret. Quando igitur dñs enarrabit celoꝝ ra/ B tionem: vel concentū celi dormire faciet aperiat. Ait enim: V Quando fundabatur ꝓpuluis in terra: ꝛ glebe compingebantur. Ac si diceret: Tunc primū vocatione ꝛ discretione manifesta: secreta spiritualia ꝛ nō sine misericordia alijs aperui: ꝛ nō sine iusticia alys clausi: cum alios respuerem ꝛ alios intra ecclesiam concordiā charitatis adunarē. Que sancta ecclesia quia a ꝑfidia iudeoꝝ repulsa ad rapiēdas gentes se contulit: atq; in suo corpore ꝙuertendas qō quia non sui sed dñi viribus feci: apte sbiungit. V XI Ter Al

Job.28. Unqd capies leene ꝑdam aut catulos ꝛ eius implebis? Ista nimirū illa leena est de qua iob dixerat: cum superbientē iudeam cerneret ꝑdicante ecclesia ꝑtermissam. Nō calcauerūt eam filij institoꝝ nec pertransiuit per eā leena. Huic ergo leene dñs predam capit: vt animaz catulorum eius impleat: qui a ad augmentum huius ecclesie inumeros de gentilitate diripuit: ꝛ per animarū lucrum esurientia apostoloꝝ vota satiauit. Ipsi quippe catuli p mentis teneritudine ꝛ formidinis infirmitate vocati sunt: qui passo dño clausis foribus residebant: sicut de illis scriptum est: Cū esset sero die il/ Jo.20.et. lo vna sabbatoꝝ ꝛ fores eēnt clause vbi erāt Lu.24. discipuli congregati ꝓpter metum iudeorū venit ihesus ꝛ stetit in medio eorum. Cñ hic quoq; de eisdem catulis apte subiungitur: V Cñ cubant in antris: ꝛ in specubus insidiant. Cū eni nequaq; sancti apostoli cōtra mēbra diaboli in voce libere ꝑdicatiōis exurgerent: ꝛ necdum post passionem dñi sanctispūs effusione solidati: redemptorem suū firma auctoritate predicarēt: adhuc ꝓtra aduersarios suos quasi in antris insidiabant. Clausis quippe foribus quasi quibusdaz abditis specubus suis catuli raptur mūdū cubabant vt animarū predam postmodū ꝓsumentes diriperent de quibus tūc certum est q̄ mūdi impetum etiam sibimetipsis latēdo formidarent. Illis foribus clausis isti catuli morte mortis nostre insidiati quesierūt: vt culpam nostrā interficerēt. Sēmq; in no/ Ter. B

bis peccati vitam necarent. Horũ primo illi esurienti catulo: sed iam valenti ostensa per lintheũ gentilitate quasi mõstrata prede dicitur: Macta ⁊ mãduca: his catul' velut adhuc infirmis vt cubare in antris debeãt iubetur: cum eis dñica voce dicit: Sedete hic in ciuitate quoadusq; induamini virtute ex alto. An non recte leene catuli vocant q̃ in ecclesia editi aduersantẽ mundũ ore rapuerũt

C Et hec quidem facta a sanctis apostolis nouimus: hec nunc etiam fieri a perfectis doctoribus videmus. Ipsi enim etsi sbsequentium populoꝝ patres: sunt tamen p̃cedentium filij: vnde ⁊ non imerito catuli vocantur Vel certe quia ⁊ si quorundã fideliũ magistri sunt: vniuersalis tamen ecclesie discipulos se esse gloriant. Leene itaq; p̃dam dñs capit: q̃ virtute sue inspiratiõis ab errore vitam delinquentiũ dirupit: ⁊ animas catulorũ illius replet: quia ꝯuersione multoꝝ pijs doctoꝝ desiderijs satisfacit. De quibus catulis bene subiungit. ¶ Quando cubant in antris: ⁊ in specubus insidiant. Neq; enim cuncta tempora doctrine sunt congrua. Nã plerũq; doctorũ virtus perdit si intempestiue proferat. Sepe vero ⁊ qd lenius dicitur conuentu temporis congruentis animatur. Ille ergo scit recte dicere: qui ⁊ ordinate scit tacere. Quid enim prodest eo tempore irascentem corripere: quo alienata mente non valet aliena vba pcipere: sed semetip̃m vix valet tolerare. Furentem quippe q̃ per iuectionem corripit: quasi ei q̃ non sentiat plagas ebrio imponit. Doctrina itaq; vt pueni re ad cor audientis valeat: que sibi congrua sint: temporum momenta perpendat. Bene ergo de his catulis dicitur: ¶ Quando cubant in antris ⁊ in specubus insidiant. Doctores enim sancti quãdo ⁊ arguẽda ꝯspiciunt: ⁊ tamen se per silentium in cogitationibus retinent: quasi in specub' latent: ⁊ velut in antris se contegũt: quia in suis cordibus occultant. Sed cum oportunũ tempus inuenerint: repente prosiliũt: nulla que dicẽda sunt reticẽt: ⁊ ceruicem supbientiũ morsu aspere increpationis tenent. Siue itaq; per apl'os: siue p doctores quos in apl'orum loco sbrogauit: huic leene dñs quotidie predam capit: ⁊ per eos quos ceperit alios etiam capere non desistit. Ad hoc quippe iusti huius mũdi peccatores rapiũt: vt per conũsos eos etiã alios e mũdo rapiãt. Vñ ⁊ ipa gẽtilitas q̃ pio apl'orũ ore rapta ẽ: tãta nũc fame alios esurit: q̃ta se ab apostolis concupitam fuisse cognoscit. Proinde ⁊ apte sbiungit. ¶ XII

Tex. Tex. Tex. B

Quis preparet coruo escam suam: q̃ndo pulli eius ad deum clamant: vagãtes eo qd ñ habeãt cibos? Quid enim corui pullorũq; eius nomine: nisi peccatis nigra gentilitas designatur? De qua p pphetam dicit: Qui dat iumentis escam ipsoruꝫ: ⁊ pullis coruoꝝ inuocantib' eum. Iumenta quippe escam accipiunt: dũ sacre scripture pabulo mentes dudum brute satiant Pullis vero coruorũ filijs scilicet gentium esca datur: cum eorum desideriũ nostra conuersatione reficitur. Iste coru' esca fuit: duꝫ ipsum ecclesia quereret. Sed nũc escam accipit quia ipse ad ꝯuersionem alios exq̃rit. Cuius videlicet pulli. id est predicatores ex eo editi non in se presumũt sed in viribus redemptoris sui. Unde bene dicitur: Quando pulli eius ad deum clamant: Nihil enim sua virtute posse se sciunt. Et q̃uis animarũ lucra pijs votis esuriant: ab illo tamen q̃ cũcta intrinsecus operatur hec fieri exoptant. Vera enim fide comprehendũt: quia neq; q̃ plantat est aliquid: neq; qui rigat: sed q̃ incrementũ dat deus. Quod vero dictum est vagantes eo q̃ non habeãt cibos: in hac vagatione nihil aliud q̃ estuantiũ predicatorũ vota signant. Qui dum in ecclesie sinũ recipere populos ambiũt: magno ardore succẽsi: nũc ad hos nũc ad illos colligendos desiderium mittũt. Quasi quedam quippe vagatio est ipsa cogitationis estuatio: ⁊ velut ad loca varia mutatis nutibus transeũt: dũ pro adunandis animabus in modos inumeros ac in partes diuersas esuriente mente discurrunt. ¶ XIII

Tex. A Ps. 146. 1. Cor. 3. B

Hanc vagationem pulli coruoꝝ. id ẽ filij gentiliũ ab ipso gentiũ magistro didicerũt. Ipse quippe q̃ valida charitate flagrat: taꝫ nimia ex locis ad loca se vagatione permutat: transire ad alia ex alijs appetit q̃ ipsa eũ que iplet charitas ipellit. Longe nanq; a romanis positus scribit: Memoriam vestri facio semper i orationib' meis obsecrans: si quo modo tandem aliquando p̃sperum iter habeam in voluntate dei veniẽdi ad vos: desidero enim videre vos. Retẽtus ephesi corinthijs scribit: Ecce tertio paratus sum venire ad vos. Rursuꝫ ephesi cõmorans Galathis loquitur dicẽs: Vellem modo esse apud vos: ⁊ mutare vocem meã. Rome quoq; custodia carceris clausus q̃ ire ad philipenses per semetip̃m non pmittitur transmittere se discipulũ pollicet dicẽs: Spero in domio iesu timotheũ me cito mittere ad vos: vt ⁊ ego bono animo sim cogni-

A Ro. 1. 2. Cor. 13. Gal. 4. Phi. 2.

tis que circa vos sunt. Constrictus etiã vinculis atq; epheſi retentus colloſſenſib⁹ ſcribit: Nam ſi corpore abſens ſum ſed ſpiritu vobiſcum ſum. Ecce quomodo ſancto deſiderio quaſi vagatur: hic corpore tenetur illuc ſpiritu ducitur ⁊ paterni amoris affectuz iſtis preſentib⁹ exhibet: illis abſentib⁹ oſtendit: coram poſitis impendit opera: audientibus exprimit vota efficaciter preſens eis cũ quibus erat: nec tamen illis abſens cum quibus non erat. Cuius vagationẽ melius cognoſcimus: ſi eius adhuc ad corinthios verba penſam⁹. Ait enĩ: Veniã ad vos cũ macedoniã ptrãſiero. Nã macedoniã ptranſibo: apud vos autem forſitan manebo: vel etiaz hyemabo. Perpendam⁹ queſo q̃ ſit iſta vagatio. Ecce alio interim manet alio ſe ituruz perhibet: atq; alio defluxurũ ꝓmittit: quid eſt q̃ tam anxie per tot loca partit: niſi q̃ circa omnes vna charitate ꝓſtrigit. Charitas enĩ que diuiſa vnire conſueuit: vnũ cor pauli per multa diuidi compellit. Nõ tamen tãto artius in deo colligit: q̃to latius per ſancta deſideria ſpargit. Predicãdo igitur paulus vult ſimul omnia dicere: amãdo vult ſimul omnes videre: quia ⁊ in carne ꝓmanendo vult omnib⁹ viuere: ⁊ de carne tranſeundo per ſacrificiũ fidei vult omib⁹ ꝓdeſſe. Vagentur itaq; pulli corui. id eſt. magiſtrũ ſuum imitent filij gentiũ: corporem mentis excruciant: ⁊ cum animarũ lucrum. id eſt. cibũ ſuum mime reperiũt: non quieſcant ad profectum ex profectibus ſe extendant ⁊ exeſtuantes in vtilitate multor. refectionem ſuam quaſi vagantes eſuriant. Quia vero per p̃dicationũ opera diſcurrendo refectiõe fidei gentilitatem ſaciare non ceſſant dicit recte:

Quis preparet corui eſcam ſuam quando pulli eius ad deum clamant vagãtes: eo q̃ non habeant cibos. V XIIII

Poteſt etiam corui noie nigra ꝓ infidelitatis meritũ plebs iudaica deſignari. Nam pulli eius ad deũ clamare referunt vt eidem corui a dño eſca prepareť: quia nimirũ: ſancti apoſtoli plebis iſraelitice carne generati: dum pro gente ſua preces ad dominum funderent: quaſi pulli corui eum de quo carnaliter editi ſunt ſpirituali intelligentia parentem populũ pauerunt. Igitur duz pulli eius clamant corui eſca preparat: q̃ dum apoſtoli exorant: plebs dudũ perfida: ad cognitionẽ fidei ducitur: ⁊ ex predicatione filiorũ quaſi ex pullorũ voce ſatiat. Illud tamen in hoc verſu debem⁹ ſolerter intueri q̃ huic corui eſca dicit primũ pullis claman tibus: ⁊ poſtmodũ vagantibus preparari. Clamantib⁹ nanq; pullis corui eſca preparata eſt: cum predicantib⁹ apoſtolis verbuz dei iudea modo audiens in tribus milibus: modo in q̃nq; milib⁹ ſpirituali eſt intelligentia ſaciata. Cz cum ꝓ reprobor. multitudo crudelitatem ſuam contra predicãtes exerceret: ⁊ quaſi pullor. vitam necaret: idem pulli in vniuſa mũdi ſpacia diſperſi ſunt. Unde et eiſdem carnalibus patrib⁹ ſpiritualis predicationi reſiſtentib⁹ dicunt: Vobis oportebat primũ loqui verbum dei: ſed quia repellitis illud ⁊ indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conũtimur ad gentes: ſcientes profecto: q̃ poſtq̃ gentilitas crederet: etiã iudea ad fidem veniret. Añ ⁊ ſcriptuz eſt: Donec plenitudo gentiũ introiret ⁊ ſic omnis iſrael ſalu⁹ fieret. Quia igitur ſumope ſancti apoſtoli ⁊ ſtuduerunt prius audientib⁹ predicare: ⁊ poſtmodum reſiſtentibus exempla cõuerſe gentilitatis oſtendere: quaſi eſurientes pulli huic corui eſcam ſuam: prius clamãdo et poſtmodum vagando queſierunt. Unde enim vagantur pulli: inde eſcam corui inuenit: quia dum per laborem predicantiũ conuerſam ad deum gentilitatẽ iudaicus populus reſpicit: ad extremũ quandoq; ſtulticiaz ſue infidelitatis erubeſcit: ⁊ tũc ſcripture ſacre intelligit ſententias: cum pri⁹ q̃ ſibi eas gentibus innotuiſſe cognoſcit: atq; expleta vagatione pullor.: ad percipienda ſacra eloquia os cordis aperit: quia peractis in mundũ curſibus apoſtolor.: ſero ea ſpũaliter petit: a quibus diu ſe pfidia aſtringẽte ieiunauit. Que quia omnia ſolius diuine potentie virtus operať recte dicit: Quis prepat corui eſcam ſuam quãdo pulli eius ad eum clamant vagãtes eo q̃ ñ habeant cibos? Sub audis niſi ego: qui infidelem populũ filijs ſuis ⁊ exorantib⁹ tolero ⁊ predicantib⁹ paſco atq; ad alia vagantibus conuertendũ quãdoq; in fine ſuſtineo. V XV

Eſt adhuc aliud q̃ de corui moraliter poſſit intelligi. Editis nãq; pullis vt ferť eſcam plene p̃bere diſſimulat p̃us q̃ plumeſcẽdo nigreſcãt: eoſq; inedia afficiatiť: quoadуſq; in illis per pennarũ nigredinẽ ſua ſimilitudo videať. Qui huc illucq; vaganť in nido: ⁊ cibor. expetunt apto ore ſubſidiũ. At cum nigreſcere ceperint: tanto eis prebẽda alimenta ardentius req̃rit: q̃to illos alere diutius diſtulit. Coruus pfecto ẽ doctus quiſq; p̃dicator qui magna voce clamat: dum peccator. ſuorum memoriaz atq; cognitionem infirmitatis ꝓprie quaſi q̃ndaz

coloris nigredinē portat. Cui quidē nascun/
tur in fide discipuli: sed fortasse adhuc ꝓside/
rare infirmitatē ꝓpriā nesciūt: fortasse a pec/
catis preteritis memoriā auertunt ⁊ per hoc
eam quā assumi oportet contra huius mun/
di gloriam humilitatis nigredinē non osten/
dunt. Hi velut ad accipiēdas escas os aperi/
unt: cū doceri de secretis sūblimibus querūt.
Sed eis doctor suus alimēta p̄dicantiū ꝓ sū
limium: tanto minus tribuit: q̄nto illos pec/
cata preterita: m'n' digne deflere cognoscit.
Expectat quippe atq; ammonet: vt a nitore
vite presentis prius per penitentie lamenta
nigrescant: ⁊ tunc demum congrua predica/
B tionis subtilissime nutrimēta ꝓcipiant. Cor/
uus in pullis ora inhiantia respicit: sed ante
in eis pennarum nigredine indui corpus q̄/
rit. Sic ⁊ discretus doctor interna mysteria
eor sensibus non ministrat: quos adhuc ab
hoc seculo nequaq; se abiecisse considerat.
Quanto igitur discipuli exterius per cultuz
vite presentis minus quasi nigri sunt: tanto
per cibum verbi interius minus replentur:
e. quo se a corporali gloria non euacuant: eo
a spirituali refectione ieiunant. Si vero i cō/
fessione vite preteriti lamenti sui gemit⁹ ve/
lut nigrescentes plumas ꝓferant: illico in cō/
templationem doctor ad escam de sūblimibus
deferendam quasi pullorum refectionē cogi
tans corvus volat eisq; hiantibus in ore ci/
bum revocat: dum ex ea intelligentia quā ce
perit esurientibus discipulis alimenta vite
loquēdo subministrat. Quos tanto ardenti
us de supnis reficit: q̄nto verius a mūdi nito
re nigresce e penitētie lamentatione cogno/
C scit. Pulli aūt dum nigro se pennarū colore
vestiunt: de se etiam volatum ꝓmittunt: qz
quo magis discipuli abiecte de se sentiunt: q̄
magis sese despicientes affligunt: eo ampli⁹
spem ꝓuect⁹ sui malicij pollicent. Vñ ⁊ cu/
rat doctor festinanti⁹ alere: quos iam p quę
dam indicia prouidet posse ⁊ alijs prodesse
Hinc enim timotheū paulus ammonet ve/
lut plumescētes pullos solicitius nutrire dū
2. Thi. 2 dicit: Que audisti a me per multos testes: h
cōmenda fidelibus hominibus: qui idonei
erunt ⁊ alios docere. Que doctrine discretio
dum caute a predicatore custoditur: ⁊ diui/
nitus largior copia predicationis datur. Dū
enim per charitatē compati afflictis discipu/
lis nouit: dum per discretionū congruū do/
ctrine tempus intelligit: ipse non solum pro
se sed etiam p eis quibus laboris sui studia
impēdit: maiora intelligēt'e munera ꝓcip't.
Ier. Unde hic quoq; aptę dicitur: ¶ Quis prę/

parat corvo escam suam quando pulli ei⁹ ad
deum clamant: vagātes eo q̄ non habeant
cibos. Cum enim pulli vt satientur clamant
corvo esca preparatur: quia dum verbū dei
boni auditores esuriunt: pro reficiendis eis
maiora doctoribus intelligentie dona tribu/
untur. Sequitur.

XVI

Job. La XXXIX.

A

¶ Vnquid no/
sti tempus partus ibicum i petris
vel parturientes ceruas obserua
sti? Meridiana pars ibices auel vocat que
nili fluentis inhabitant. Orientalis vero oc
cidentalisq; plaga parua quadrupedia ibi/
ces nōiat: quibus ⁊ moris est i petris parere
quia neq; sciūt nisi in petris habitare. Que
si quando etiam de altis saxorum cacumini/
bus ruunt: in suis se cornibus illesa suscipiūt
Caput quippe ruentes feriunt: cuius dum
prima cornua opponūt fit omne corpus ia/
ctura casus alienum. Ceruarum vo moris ē
inuentos serpentes extinguere: eorumq; mē
bra morsibus dilaniare. Fertur autem: qz
si quando flumina transeunt capitum suorū
onera dorsis precedētiū supponūt: sibiq; in
B uicem succedentis laborem ponderis oīno ñ
sentiūt. Quid est ergo q̄ btūs Iob de partu
ibicū ceruarūq; discutit: nisi quia in ceruis
vel ibicibus magistrorū spiritualium perso/
na signatur? Ipsi quippe velut ibices in pe
tris pariunt: quia in doctrina patruz qui pe
tre p̄ soliditate vocati sunt: ad ꝓuersionem
animas gignunt. Ipsi velut ibices nullius
casus damna sentiūt: dum in suis cornibus
excipiank: quia quicquid eis ruine tempora
lis accesserit: in testamētis sacre scripture se
suscipiūt: ⁊ quasi cornuum exceptione saluā
tur. Be his enim testamentis dictum ē: Cor Abac. 3.
nua sunt in manibus eius. Ad scripturaruz
ergo consolationē refugiūt: dum aliqua tem
poralis casus iactura feriunt. An non more
ibicū huiꝰ mūdi aduersitatib⁹ cadēs quasi in Ro. 11
suis se cornibus cadens excipiebat paulus
cū diceret: Quecunq; scripta sunt ad nr̄am
doctrinam scripta sunt: vt p̄ patientiā ⁊ cō
solationē scripturarū spem habeamus. Ip/
si etiam cerue vocati sunt: sicut per hieremiā
de doctoribus gentos filios incaute deserē/
C tibus dicit: Cerua in agro peperit ⁊ reliq̄t.
Ipsi more ceruarū interempti vitijs q̄si exti
ctis serpētib⁹ bibūt: ⁊ ō ipa extinctiōe vir'orū
fontem vite acrius mardescūt. Unde psalmi Ps 41.
sta ait: Sicut ceruus desiderat ad fontes aq̄
rum: ita desiderat anima mea ad te de⁹. Ip/
si etiam dum labentia huius temporalitatis

momenta quasi quedam flumina transeunt compatientes charitate onera sua sibi inuicē supponunt: quia cauta obseruatiōe custodiunt id qd̄ scriptum est: Inuicē onera vestra portate: ⁊ sic adimplebitis legem christi. Qr vero post aduentum dñi spiritales magistri per mundum sparsi sunt: qui auditoꝝ aīas in ꝯuersatione parere predicādo potuissent et quia hoc idem tempus incarnationis domini ante ꝓphetarum voces cognitum non fuit: q̄uis futura ipsa incarnatio precognita omnibus electis fuit: bene beatus iob d̄ tempore partus ibicū ceruarūq; discuti eiq; dicitur: ¶ Nunquid nosti tempus partus ibicū in petris: vel parturientes ceruas obseruasti? Ac si dicat̄ ei: Idcirco tetigisse aliquid sublimiter credis: quia illud tempus necduꝫ preuides: quo spirituales magistri in mūdū missi per doctrinam antiquorum patrum filios generant: suisq; laboribus animarū mihi lucra comportant. Nam si illorum fructū quasi ibicum ceruarūq; part⁹ aspiceres: valde humiliter de tua virtute sentires. Mag̃ quippe que agimus quasi mīma ducimus: cum hec per fortiora exempla pensam⁹. Sꝫ tunc apud deum crescunt per meritum: cuꝫ apud nosmetipsos: per humilitatem decrescunt.

Gal. 6.

Lex.

B

A

¶ XVII

Possunt vero ceruarum significatione doctores: appellatione autez ibicum qui animalia sunt mīma auditores intelligi. In petris vo ibices pariunt: quia ad exercenda sancta opera per exempla patrum precedentiū fecundantur: ⁊ cum fortasse precepta sublimia audiunt ⁊ infirmitatis ꝓprie conscij ea se implere posse diffidunt: maioruꝫ vitam conspiciant: atq; in eorum ꝯsiderata fortitudine bonoꝝ operum fet⁹ ponant. Ut enim pauca de multis loquar: quatinus studiosus lector multa in paucis intelligat iste verboꝝ contumelijs pressus cum virtutem patientie seruare non sufficit: dauid factam ad memoriā reducit: quem semei tot conuicijs vrgeret ⁊ armati proceres vlcisci ꝯtenderent ait: Quid mihi ⁊ vobis filij saruie? Dimittite eum vt maledicat: domin⁹ enim p̄cepit ei vt malediceret dauid? Et quis est q̄ audeat dicere quare sic fecerint. Et paulop⁹ Dimittite eum vt maledicat iuxta preceptū domini: si forte respiciat dominus afflictionē meam ⁊ reddat mihi bonum pro maledictione hac hodierna. Quibus ꝓfecto verbis indicat quia perpetrato bersabee scelere: exurgentem contra se filium fugiens: reduxit ad animū malum qd̄ perpetrauit: ⁊ equanimit̄ pertulit qd̄ audiuit: ⁊ ꝯtumeliosa verba nō tam conuicia q̄ adiutoria credidit: quib⁹ se purgari sibiq; misereri posse iudicauit. Tūc enim illata ꝯuicia bene toleramus: cum in secreto mentis ad mala perpetrata recurrim⁹ Leue q̄ppe videbit̄ q̄ iniuria ꝑcutimur: dū in actione nostra conspicim⁹ quia peius est qd̄ mereremur: sicq; fit vt contumelijs gratia magis q̄ ira debeatur: quarū interuentu deo iudice pena grauior declinari posse confiditur.

1. Re. 14

B

C

¶ XVIII

Ecce alius dum mūdi huius successibus ꝓficit lenocinante leticia cordis temptari se luxurie stimulis sentit ꝑ si ioseph factum ad memoriā reuocat: in arce se castitatis seruat. Qui dum sibi a dña conspiceret pudicitie damna suaderi ait: Ecce dominus meus omnibus mihi traditis ignorat quid habeat in domo sua: nec quicq̄ est qd̄ non in mea sit potestate vel non tradiderit mihi preter te: que vxor eius es: quomō ergo possum hoc malum facere ⁊ peccare in dñm meum? Quibus verbis ostenditur quia bona que assecutus fuerat repente memorie intulit: ⁊ malum qd̄ se pulsabat euicit ⁊ quia percepte gratie meminit: vim culpe imminētis fregit. Cum enim voluptas lubrica temptat in ꝓsperis: hec ipsa sunt ꝓspera aculeo temptationis opponēda: vt eo erubescam⁹ praua cōmittere: quo nos a deo meminim⁹ gratuita bona ꝑcepisse: ⁊ illatam gratiā exteriorum munerū vertam⁹ in arma virtutum: vt sint ante oculos que percepim⁹: ⁊ que nos illiciunt subigam⁹. Quia enim voluptas ipsa ex ꝓsperitate nascit̄. eiusdem ꝓsperitatis est ꝯsideratione ferienda: quatin⁹ hostis noster vnde oritur inde moriat̄. Consideran dum quippe est: ne acceptum mun⁹ vertamus in vitium: ne per fauorem vite nos absorbeat vorago nequitie. Iram nanq; cōtra nos superni iudicis inextinguibilit̄ accendimus: si contra benignitatē illius etiam ex ipsa sua largitate pugnam⁹. Alius interne sciētie dulcedinē querens: nec tñ secreta eius cōtingere preualens danielis vitam ad imitandum conspicit ⁊ desideratū culmen scientie apprehendit. Ille quippe qui postmodum voce angelica ꝓ cognitiōis interne ꝯcupiscētia vir desideriorꝝ d̄r: prius in aula regia carnis i se desideria edomuisse memorat̄: vt nil ex delectabilib⁹ cibis attingēt: sed lautis ac mollioribꝰ duriora atq; aspiora cibaria p̄ferret: vt dū sibi exteriorꝫ cibi blandimēta sb̄traheret ad interna pabuli delectamēta ꝑueniret: ⁊ tanto auidius gustū sapiētie intus acci-

A

Gen. 39.

B

Dan. 10.

peret: q̃to sapozem carnis ꝑ eadem sapien/
tia fozas robusti⁹ repzessisset. Si enim a car/
ne hoc quod libet abscidim⁹: mox in spiritu
quod delectat inuenim⁹. Intentione quip/
pe anime si exterioz euagatio claudit interi/
oz secessus aperit. Nam quo extra se spar/
L gi ꝓpter disciplinã mens non potest: eo sup
se tendere per pzofectum potest: quia ꝛ in
altum crescere arboz cogitur que per ramos
diffundi pzohibetur. Et cum riuos fontis
obstruim⁹: fluenta surgere ad supioza ꝓuo/
camus. Igit dũ studiosi quiq; sanctoz vi/
tam imitãdo ꝯspiciũt: in petris ibices fetus
ponũt. Hinc est q̃ auditozes suos q̃si ibices
in petris parere paulus ãmonebat: cũ enu/
Hebre.12. meratis maioz ꝯtutib⁹ diceret: Habentes
tantam impositã nubem testiũ: deponentes
omne pondus ꝛ circũstans nos peccatũ per
patientiam curram⁹ ad ꝓpositũ nobis certa
Hebre.13. men. Et rursum: Quozum intuentes exituꝫ
ꝯuersationis imitami fidem. ℣ XIX
A Sed cũ diuina p̃cepta coꝛde ꝯcipim⁹
nõ statim q̃si iam solide cogitata ꝓ/
turim⁹. Vñ ꝛ btũs iob non de ptu
ibicũ: ꝫ de tpe ptus inq̃rit. Qđ videlz tp̃us
dũ in nobismetipsis vix cõpzehẽdim⁹: mul/
tomagis in aliena mẽte nescim⁹. Ꝑni⁹ eni su/
perni timozis semia vtero coꝛdis suscepta p
meditationẽ studij coagulantur: vt maneãt
postmodũ stricta intẽtione cogitatiõis affi/
xa: dũ ad discretiõis rõnẽ tendũt q̃si in mem
broꝫ distinctiõe formant. Behinc vsu ꝓse/
uerãtie ꝯfirmata velut in soliditatẽ ossiũ ve/
niũt: ad extremũ ꝙ pfecta auctozitate robo
rata q̃si in partũ ꝓcedũt. Que incremẽta di
uinoꝫ seminũ null⁹ in aliena mẽte ꝯsiderat:
nisi ipẽ q̃ creat. Nã etsi quẽlibet iam vim su
perne ꝯcupiscẽtie ꝯcepisse q̃rũdã rerũ atte/
statiõe cog̃scim⁹: qñ tñ in ptu erũpat ignoza
mus. Sepe aũt ꝯcepta mẽte semia ꝓuenire
ad pfectionẽ nequeũt: qz oziẽdo tp̃s partus
ãncedũt. Et qz necdũ plene in cogitatiõe foz
mata ãñ hũanos oculos ꝓdeũt: velut aboz/
tiua moziunt. Bona quippe adhuc tenera
B plerũq; hũana ligua dũ iam quasi fortia lau
dat extinguit. Tanto eni celeri⁹ occidũt: q̃n/
to ad fauoris noticiam intempestiue ꝓrum/
pũt. Nõnunq; ꝙ impfecta nostra cogita/
tio: necdũ qui roborata dũ citius hoib⁹ ostẽ
dit resistentiũ adũsitate dissipat: ꝛ cũ conat
ãñ tp̃s videri quia sit agit vt nõ sit. Ocii au/
tez viri qz cũcta q̃ bñ cogitãt studẽt vt occul
te ꝙualescãt: ꝛ quasi ꝓcessuros fetus ꝓius i
tra vterũ mentis formant: recte beatus iob
partus tempoze discutit: qđ videlz vnicuiq;
quando sit congruũ nisi a creatoze nescitur.
Qui dum penetrabilia coꝛdis aspicit: quan/
do ad humanã noticiam bona nostra ꝯgrue
Lꝙ
nascant apꝛehẽdit. Bñ itaq; dicit: ℣ Nũ/
q̃d nosti temp⁹ partus ibicũ in petris? Ac si
aperte dicat: vt ego: qui idcirco electoꝫ fer⁹
vluaces facio qz pzescita in tempoze ꝓduco.
Bene autem expleto fetu auditoꝫ subditur
Lꝙ.
℣ Uel parturiẽtes ceruas obseruasti? Par
turientes enim ceruas obseruare est: illos la
L
boꝛes patrũ: qui spũales filios generãt: cau/
ta ꝯsideratiõe pensare. Solerter quippe in/
tuendũ est: q; hic sermo tam vigilant impzi/
mitur vt dicat obseruasti: quia vtiq; ꝓ pau/
coꝫ est pensare quis laboꝛ sit in p̃dicationi/
bus patrum: q̃tis doloꝛib⁹ quasi q̃busdã co
natibus animas in fide ꝛ ꝙuersatione partu
riunt: q̃ cauta se obseruatiõe circũspiciunt:
vt sint fortes in pzeceptis: compatiẽtes i ini
firmitatib⁹: in minis terribiles: i exhoꝛtatio/
nibus blandi: in ostendẽdo magisterio hu/
miles: in rerum tempoꝛaliũ contemptu do/
minantes: in tolerandis aduersitatib⁹ rigidi
et tamen dum vires suas sibimet non tribu/
unt infirmi q̃tus sit eius doloꝛ de cadentib⁹
q̃tus sit de stantibus timoꝛ quo feruoꝛe alia
adipisci appetũt: quo pauoꝛe alia adepta cõ
seruant. Quia igitur per paucoꝫ est ista pen
sare: bene ei dicit: Uel parturientes ceruas
obseruasti. ℣ XX
A Nil vero obstat q; verba de⁹ de do/
ctoꝛib⁹ faciens non ceruoꝫ sed cer/
uarũ eos ipẽ designat: qz nimiruꝫ illi ꝛe do/
ctoꝛes sunt: q̃ cum per vigoꝛẽ disciplíne pa/
tres sunt: per pietatis viscera esse matres no
uerunt. Qui laboꝛes sancte ꝯceptionis tole/
rant: ꝛ pferẽdos deo filios intra vterũ chari
tatis portant. In edenda eni ꝓle ampli⁹ ma/
tres laboꝛant: que crescentẽ intra vterũ con
ceptionẽ longo mensiũ tempe sustinent: que
ex vtero ꝓcedentem non sine magnis dolo/
Lꝙ
ribus deponunt. Tamen ꝛ hic apte ꝯsidera
tione subiungit ℣ Dinumerasti menses cõ
ceptus earum. Sancti enim viri cum de ꝓ/
fectu auditoꝫ cogitant: quasi iam in vtero
conceptionẽ poꝛtãt. Sed cũ nõnulla que di
cenda sunt differũt ꝛ apta suis exhoꝛtationi
bus tempus querũt: velut a partu quez fie
ri appetunt in mensiũ ꝓlixitate dilatant: et
B
sepe dum quedam que sentiũt intempestiue
dicere audient⁹ nolunt: in ipsa tarditate ꝓ
ferende sentẽtie siue ad hec que suadẽda sũt
seu ad illa q̃ increpãda ꝯsilio altioꝛi firmant:
et dũ cogitat vita filioꝫ nec tñ ãñ tp̃s ligua
ꝯsiliũ mẽtis eẏcit q̃si iã ꝯcepta soboles intra

C vterum crescit: vt ad auditorum noticiã tũc
sententia cordis exeat: quando prolata vtili
ter quasi per congruũ partum viuat. Et qz
hec homines in magistrorũ mente quando
vel quomodo agantur ignorant: deus ve/
ro ad retributionis gloriam non solum effe/
ctum considerat sed etiam momenta cogita/
tionũ signat: recte ad beatum iob dicit: Di/
numerasti menses concept⁹ earũ: sbaudis vt
ego qui in sanctis predicatorib⁹ non solũ fru
ctus exteriorum operum: sed ipsas diutinas
cogitationes numero qui z ad retributionez
A seruo. ℣ Cap.XXI
Dp Ossunt per menses qz congesti dies
sunt: etiã multiplicate ẏtutes intelli
gi. In mensib⁹ q̃ luna renascit: nil obstat: si
Gal.5. per menses noua regeneratiõis creatura si/
gnetur. De qua paulus apostolus dicit: In
christo iesu nec circũcisio aliq̃d valet nec
prepuciũ sed noua creatura. Sancti igit vi/
ri cum se ad predicandũ parant: prius se inte
rius virtutib⁹ innouant: vt ad hoc qd loqn/
do docent: viuendo ꝓcordẽt: prius sua inter
na ꝓsiderant: atq a cunctis se vitioꝝ sordi/
bus emundant: curantes sumopere vt con/
tra iram: patientie luce resplendeãt ꝓtra car/
nis luxuriam etiaz cordis mũdicia fulgescãt
contra torporem zelo candeant: contra con/
fusos precipitatiõis motus: serena granita/
te rutilent: contra supbiam: vera humilitate
B luceant: contra timorem radijs auctoritatis
claresc̃at. Quia ergo tanta in se prius studia
ꝓgerunt: quasi in ꝓceptu sancte predicatiõis
menses virtutũ fiũt. Quos menses dñs sol⁹
dinumerat: quia eadem bona in eorum cor/
dibus non nisi qui dedit pensat. Et quia iu/
Ier. xta mensurã virtutũ effect⁹ etiã sbsequit fru
ctuũ: recte sbiũgit: ℣ Et sciisti temp⁹ partus
earũ: sbaudis vt ego: q dũ in cogitatiõe ẏtu
tum: mẽses dinumero: quãdo hoc qd imple
re appetũt: parere valeãt scio: quia nimiruz
Ier. dum cordis occulta ꝓspicio: futurũ foras ef/
fectum operis: intus in pondere cogitatiõis
penso. Sequitur. ℣ Incuruantur ad fetum
et pariunt z rugitus emittunt. Rugiunt q̃p
pe dum per incuruationẽ suam in ꝓuersatio
ne lucis auditor animas gignunt: quia ab
C eẽnis nos supplicijs remouẽ nisi flendo z do
lendo non possunt. ꝓdicatores enim san/
cti nunc in lachrymis seminant: vt segetẽ p⁹
modum gaudioruz metant. Nunc quasi cer/
ue in dolore partus sunt: vt spirituali prole
postmodũ sint fecundi. Ut enim vnum ꝺ mꝰ
tis loquar: video paulum quasi quandã cer
uam in partu suo magni doloris rugit⁹ emi/
tentem. Ait enim: Filioli mei: quos iterum Gall.4.
parturio: donec formetur christus in vobis
vellem esse apud vos modo: z mutare vocẽ
meam quoniam confundor in vobis. Ecce
mutare vult vocem in partu suo: vt predica
tionis sermo in rugitum vertatur doloris.
Vult mutare vocem: quia quos iam predi/
cando pepererat: reformãdo gemens iterũ
B parturiebat. Qualem rugituz hec cerua pa/
riens emittebat quando eisdem post se rede
untibus exclamare cogebat dicens: O in/ Gall.3.
sensati galathe quis vos fascinauit: z sic stul
ti estis: vt cuz spiritu ceperitis: nũc carne cõ
sumamini? Vel certe currebatis bene: quis
vos impedivit veritati non obedire? Qua/
lis in huius cerue partu rugit⁹ fuit: que diu
conceptos filios cum tot difficultatib⁹ pepe
rit: z q̃ncq̃ part⁹ ad malicie vterũ redisse cog̃
uit. Consideremꝰ q̃d doloris habuerit: quid
laboris que z post q̃ potuit concepta edere:
rursũ cõpulsa est extincta suscitare. ℣ XXII
A Notandũ ẏo sumope est: q iste cer/
nue incuruant vt pariãt: qz nimirũ si
recte starẽt: parere nõ valerẽt. Ni/
si eni predicatores sancti ab illa ĩmẽsitate cõ
templat'onis interne quã capiunt ad infirmi
tatẽ nostrã humillima predicatione quasi q̃/
dam incuruatione descenderẽt: nunq̃ vtiq̃
in fide filios procrearent. Nobis quippe ꝓ/
desse non possent: si in sue altitudinis erectio
ne ꝑsisterent. Sed videamus ceruaz sese vt
pariat incuruantem: Ego inquit non potui I Cor.1.
vobis loqui quasi spiritualib⁹: sed quasi car
nalib⁹ tanq̃ paruulis ĩ christo lac vobis po
tum dedi: non escam. Atq mox eiusdem in/
curuationis causas exequitur dicens: Non
dũ eni poteratis: sed nec adhuc quidem po/
testis. Sed hanc ceruam que propter nos
incuruata est: queso videamus erectam. Ait
Sapientiam loquimur inter perfectos. Et I.Cor.2.
rursũ: Sive mente excedimus deo. Cuz ve/ 2.Cor.2.
ro mente excedit deo: excessum eius nos oĩ/
no non capimus. Ut ergo nos lucret: incur/
uatur ad nos. Unde illic apte sbiũgi: Sive Ubi.s
sobrij sum⁹. Si eni sancti viri ea nob ꝑdica/
re vellent que capiũt: cum in supna ꝓtẽpla/
tione debriant: z non magis scientiã suaz q̃/
dam moderamine: z sobrietate temperent:
adhuc angusto intelligentie sinu illa superni
fontis fluenta q̃s caperet? Incuruate autez
B iste cerue: alias celi vocati sunt dicẽ̃ dicit
Dñe inclina celos tuos z descẽde: cũ ei incli Ps.143.
nant celi descẽdit dñs: qz cuz se in ꝑdicatiõe
sua scti doctoẽs attrahũt dinitat noticiã nr̃is
cordib⁹ infũdũt. Neq̃q̃ q̃ppe ad nos dñs descẽ

deret:si ꝓdicatores eius in ꝓtemplatiõ'is ei⁹ rigore inflexibiles permanerent. Inclinanť ergo celi vt descendat domin⁹: incuruantur cerue vt ñ in noua fide luce nascamur. Iste incuruate cerue in canticis canticoꝝ sponsi vbera sunt vocate:sicut scriptum est: Me/
Can.1.et.4 liora sunt vbera tua vino. Ista eni sunt vbera que in arca pectoris fixa:lacte nos potant quia ipsi archanis summe ꝓtemplatiõis inherentes:subtili nos predicatione nutriunt. Ut igitur ab eterno gemitu:ꝛ dolore nos retrahant:nũ incuruanť cerue atq; i partu rugitus emittunt. Quia vero ipsi:q̃ sancta patrum predicatione nascunť: aliquando doctores suos partiendo preueniũt vt eis adhuc in hac vita durantib⁹ ipsi iam martyrio
Tex. ꝓsumentur: apte sequiť. ¶ Separanť filij earum ꝛ pergunt ad pastum :egrediunť ꝛ ñ reuertunť ad eas. Pastum scriptura sacra
L illud viriditatis eterne pabulum vocat: vbi iam nostra refectio nullius defectus aridita/te marcessit. De quo pastu per psalmistã di/
Ps.22. citur: Domin⁹ regit me ꝛ nihil mihi deerit: in loco pascue ibi me collocauit. Et rursum:
Ps.109. Nos autem populus ei⁹ ꝛ oues pascue ei⁹.
Jo.10. De quibus nimirũ pascuis veritas ꝑ semet ipsam dicit: Per me si q̃s introierit saluabiť et ingrediet ꝛ egredieť : ꝛ pascua inuenˈiet. Pergunt ergo ad pastum:quia de coꝛpibus exeũtes illa papula eterne viriditatis inueniunt. Egrediunť ꝛ non reuertunť ad eas: quia in illa suscepti in ꝓtemplatione gaudiorum:iam nullatenus indigent verba audire decentiũ. Egressi itaq; ad eas iam non redeunt:quia angustias vite presentis euadentes vltra a doctoꝛib⁹ predicationẽ vite accipere non requirunt. Tunc quippe impletur
Jere.31. quod scriptum est: Non docebit vltra vir ꝓximũ suũ:ꝛ vir fratrem suũ dicens: Cognosce dñm:omnes enim cognoscẽt me a mimo eoꝝ vsq; ad maximũ dicit domin⁹. Tũc imJo.19. pletur qđ in euangelio veritas dicit: Palaz
B de patre annũciabo vobis. Filius quippe ꝺ patre palam annũciat: quia sicut superi⁹ diximus:per hoc qđ verbũ est ex natura nos diuinitatis illustrat. Verba ergo tunc docẽtium quasi quosdã humane linguę riuulos non querunt:quando de ipso iam veritatis fonte debriant. Igiť postq̃ figurata incuruatione ceruarũ multa de magistroꝝ virtute narrata sunt:nũc ad eoꝝ vitam qui remote ꝓuersationis secreta appetunt verba vertũtur:qui ꝛ ipsa cessandi ocia quia diuino adiutorio ꝛ non suis viribꝰ assequunť de eis a domino dicitur:

Quis dimisit onagrũ l'bez i solitudine ꝛ vincla eiꝰ q̃s soluit:Sbaudis nisi ego. Onager ei q̃ in solitudie cõmorať nõ incõgrue eoꝝ vitã significat:q̃ remoti a turbis secularib⁹ ꝓuersanť. Qui apte etiam liber dicitť:quia magna est seruitus secularĩ negocioꝝ quib⁹ mens vehementť attenditur q̃uis in eis sponte desudeť. Cui⁹ seruitutis ꝓditione carere est: in mũdo iam nil cõcupiscere. Quasi eni quodam iugo seruitutis premũt prospera dum appetunť:premũt adũsa:dũ formidanť. Ac si q̃s semel a dña/tione desideriorum tpalĩ colla mentis excusserit : q̃dam iam etiam in hac vita libertate perfruiť:dũ nullo desiderio felicitatis afficitur:nullo adũsitatis terrore coartať. Hoc ẽ
ue seruitutis iugũ dñs vidit secularĩ cerui/cibus impressum cuz diceret : Venite ad me Mat.11.
omnes q̃ laboratis ꝛ onerati estis:ꝛ ego refficiam vos. Tollite iugũ meũ sup vos ꝛ discite a me q: mitis sum ꝛ hũilis coꝛde:ꝛ inuenietis requiem aiab⁹ vestris . Jugũ eni meum suaue ẽ:ꝛ on⁹ meũ leue est . Asperũ quippe iugũ ꝛ dure sicut dixim⁹ seruitutis pondus est sbesse tpalib⁹:ambire terrena:retinere labentia: velle stare in nõ stantib⁹: appetere q̃dem transeũtia:sed cũ transeũtib⁹ nolle trãsire. Bũ eni ꝓta votũ cũcta fugiũt q̃ prius
B mentẽ ex desiderio adoptionis afflixerãt ꝑ ex pauore amissiõis premũt . Liber ꝗ dimittitur:q̃ calcatis desiderijs terrenis ab appetitione rerum tpalĩ securitate mentis exo/
Tex. nerať. ¶ Et vincula ei⁹ q̃s soluit:Sbaudis nisi ego. Soluunť ergo vniuscuiusq; vincula: dũ diuino adiutorio interna desideriorum carnaliũ retinacula disrũpunť. Cũ eni pia intẽtio ad ꝓfectionem vocat:ꝑ adhuc ab hac intẽtione carnis infirmitas reuocat:q̃si q̃busdaz vinculis aia ligata ꝓpediť. Multos eni sepe videm⁹ viam q̃dẽ sctẽ ꝓfectiõis appetẽ: ꝑ ne hãc assecq̃ valeãt:mõ irruẽtes casus. mõ futura adũsa formidare. Qui incerta mala dũ q̃si cauti pspiciũt: in pctoꝝ suoꝝ vinculis incauti retinenť. Multa eni añ oculos ponũt q̃ si eis in ꝓfectõe eueniãt sbsistẽ se ñ posse formidãt. De q̃b⁹ bñ salomon ait: Iter pi- Pro.15.
grorum q̃si sepis spinarũ: nã cũ viã dei appetũt eos velut spine obstantiũ sepiũ formidinum suarum opposite suspitiones pungunt: qđ quia electos prepedire non solet: bene illic Ubi.s
secutus adiungit. Via iustoꝝ absq; offendiculo:iusti quippe in ꝓuersatione sua quodlibet eis aduersitatis obuiauerit non impingunt: quia temporalis aduersitatis obsta/cula eterne spei ꝛ interne ꝓtemplationis sal-

tu transcendũt. Soluit itaq; de⁹ onagri vin
cula: quando ab electi vniuscuiusq; animo
infirmarum cogitationũ nodos erumpit: et
Lex ꝓpius dissipat: omne quod illectam men
tem ligabat. Sequitur. ℣ Cui dedi in solitu
dine domũ ⁊ tabernacula eius in terra salsu
ginis. Hoc loco solitudinẽ debemus intelli
gere solitudinẽ corporis an solitudinẽ cordis
L Sed quid prodest solitudo corporis: si soli
tudo defuerit cordis. Qui enim corpore re
motus viuit: sed tumultib⁹ ꝙuersionis hũa
ne terrenorũ desideriorũ cogitatione se inse
rit: non est in solitudine. Si vero premat ali
quis corporaliẽ popularib⁹ turbis: ⁊ tamen
nullos curarũ secularium tumult⁹ in corde pa
tiatur: non est in vrbe. Itaq; bene ꝙuersan
tibus primũ solitudo mentis tribuit: vt ex
urgentem intrinsecus strepitũ terrenorũ pre
mant: ⁊ ebulientes ab infimis: curas cordis
per superni gratiam restringant amoris: om
nesq; motus importune se offerentiũ leniuꝫ
cogitationũ: quasi quasdam circũuolantes
muscas ab oculis mentis abigant manu gra
uitatis: ⁊ quoddam sibi cum dño intra se se
cretum querant: vbi cũ illo exteriori cessan
te strepitu: per interna desideria silenter lo
A quantur. ℣ XXIII
Apo.8. De hoc secreto cordis alias dictũ est
Factum est silentiũ in celo quasi di
midia hora. Celum quippe ecclesia vocatur
electorũ: que ad eterna sublimia dum per sub
leuationem ꝓtemplationis intendit: surgen
tes ab infimis cogitationũ tumultus premit
atq; intra se deo quoddaꝫ silentiũ facit. Nõ
quidem silentiũ ꝓtemplationis: quia in hac
vita non potest esse perfectũ: factuꝫ dimidia
hora dicitur: Nolenti quippe animo cogita
tionẽ tumultuosi se strepitus ingerunt: etiaꝫ
sublimib⁹ intendentẽ: rursum ad respicienda
Sap.9. terrena cordis oculum violenter trahunt.
Unde scriptum est: Corpus qđ corrumpit
aggrauat animam: ⁊ deprimit terrena inha
bitatio sensum multa cogitantem. Bene er
go factum hoc silentiũ non integra: sed dimi
dia hora describit: quia hic ꝓtemplatio ne
Ezech.40 quaq; perficitur ꝙuis ardenter inchoetur.
Nõ etiam per ezechielem pphetam congru
enter exprimit: qui pro mensura ciuitatis i
monte condite: in manu viri calamũ sex cu
bitorũ ⁊ palmo se vidisse testatur. In mon
te quippe electorũ ecclesia sita est: quia fun
B data in infimis desideriis non est. Quid au
tem per cubitum: nisi operatio: quid per se
narium numerũ: nisi perfectio operationis
ostenditur? Quia ⁊ sexto die cuncta opa do
minus expleſſe memorat. ℣ Quid ergo super
sex cubitos palmus insinuat: nisi ꝓtempla
tionem: que iam initia eterne ⁊ septime qui
etis demonstrat. Quia enim eternoꝝ ꝓtem
platio hic mime perficit: mensura septimi cu
biti non expletur. Electoꝝ itaq; ecclesia qꝛ
cuncta que opanda sunt perficit: in sex cubi
tis in monte posita ciuitas extẽdit. Quia ve
ro hic adhuc sola initia ꝓtemplationis inspi
cit: de septimo cubito non nisi palmũ tangit.
Sciendu vero est quia nequaq; culmen con
templationis attingim⁹: si non ab exteriorũ
cure oppressione cessem⁹. Nequaq; nosmet
ipsos intuemur vt sciamus aliud in nob esse L
rationale qđ regit: aliud animale qđ regitur
nisi ad secretũ huius silentij recurrentes: ab
omni exterius ꝓturbatione sopiamur. Nõ
silentiũ nostrũ bene etiam adam dormiẽs fi Heñ.2.
gurauit: de cuius mox latere mulier ꝓcessit:
quia quisquis ad interioꝛa intelligẽda rapit
a rebus visibilib⁹ oculos claudit: ⁊ tũc in se
metipso vel que preesse virilit debeant: vel
que subesse possint infirma distinguit: vt ali
ud in illo sit qđ regere valeat tanq; vir: ali
ud tanq; femina qđ regat. In hoc itaq; silẽ
tio cordis dum per ꝓtemplationẽ interi⁹ vi
gilamus: exterius quasi obdormiscim⁹. Qꝛ
ergo remoti viri. id est. a desideriis carnali
bus alieni: hoc silentiũ mentis inhabitãt hu
ic onagro dñs in solitudine domũ dedit vt a
turba desideriorũ tempaliũ non prematur.
Sequitur. ℣ XXV
H Et tabernacula eius in terra salsugi Lex
nis. Salsugo accẽdẽ sitim solet. Et A
quia sancti viri: qđiu in huius vite tabna
culis degunt: ad supernam patriam desideꝛij
sui quotidianis estib⁹ accendunt: in terra
salsuginis tabernacula habere perhibent:
incessant quippe accendunt vt sitiant: sitiũt
vt satientur: sicut scriptũ est: Beati qui esuri Mat.5.
unt ⁊ sitiũt iusticiam: quoniaꝫ ipsi satur bũ
tur. Sequitur. ℣ Contẽnit multitudinẽ ci Lex.
uitatis. Multitudinẽ ciuitatis ꝓtemnere ẽ:
humane ꝙuersatiõis praua studia deuitare:
vt iam non libeat terrenorũ hominũ qui pre
abũdantia iniq̃tatis multi sũt pditos mores
imitari. Cũ paucis nanq; ingredi angustam B
portam desiderãt: ⁊ non cũ multis lata itine
ra ingredi appetunt que ad interitũ ducunt
Solerter quippe a quo ⁊ ad quid sunt creati
consp̃iciunt: ⁊ erecta ꝓsideratione accepte
imaginis sequi vulgi multitudine dedignãtur.
Unde ⁊ sponsi voce sponse i canticis cãticorũ dicitur: Nisi cognoueris te o pulchra Cañ.1.
inter mulieres: egredere ⁊ abi post vestigia

gregum ⁊ pasce hedos tuos. Semetipsam nanq; ea que est pulchra inter mulieres cognoscit: quando electa queq; anima etiã inter peccãtes posita: quia ad auctoris sui imaginem ac similitudinẽ sit condita meminit: ⁊ iuxta percepte similitudis ordinem incedit. Que si se non cognoscit: egreditur: quia a se creto sui cordis expulsa: in exteriorib⁹ ꝓcupiscentijs dissipatur. Egressa vo abijt p⁹ vestigia gregum: quia sua interna deserens ad latam videlicet viam ducit: sequitur exempla populoz: nec iam agnos: sed hedos pascit: quia non innocias cogitationes mentis sed nutrire prauos motus carnis intendit.

L Quia ergo electus quisq; ac continẽs abire post gregum vestigia despicit: dicatur recte Contemnit multitudinẽ ciuitatis. Ubi ⁊ apte subiungit:

Ter. ℣ Clamorem exactoris nõ audit. Quis intelligi exactor alius: nisi diabolus potest: qui semel in paradiso homini male persuasiõis nũmũ contulit: ⁊ quotidie abeo huius debiti exigere reatum querit? Huius exactoris sermo est male suggestionis inchoatio. Huius exactoris clamor est: iam non lenis sed violenta temptatio. Hic exactor loquitur: cum leniter suggerit. Hic exactor clamat: cum fortiter temptat. Clamorem ergo exactoris non audire est: violentis temptationũ motib⁹ mime consentire. Audiret eni si ea que suggesserit faceret. Sz cũ puersa agere despicit: recte dicit clamorẽ exactoris non audit. ℣ XXVI

A Nonnulli vero hoc loco ꝓ exactoz intelligi ventrẽ volũt. Ipse nanq; a nobis quoddã debitũ exigit: quia quotidiana nũ fructũ sibi humani laboris impendi etiaz per naturam querit. Abstinẽtes igit viri: q̃ hoc loco onagri vocabulo figurãt: dũ violenta gule desideria rep̃mũt: quasi clamãtis exactoris verba ꝓtemnũt. Sed cum ꝓtinenti viro contra inumera vitia: multa virtutũ certamia suppetũt: cur sibi exactoris clamore ꝓtempto: de solo hic ventre dicit: q̃ eius impetũ impulsumq; restringat: nisi q̃ null⁹ palmam spũalis certaminis apprehendit: q̃ non in semetipso prius afflictũ ventris ꝓcupiscentiã carnis incentiua deuicerit. Neq; ei ad ꝓflictũ spũalis agonis assurgit: si nõ p⁹ per afflictã ventris ꝓcupiscentiã videlz appetitus edomat: quia si non ea que nob̃ sũt vicinioza pternim⁹: nimirũ inaniter ad ea q̃ longius sunt impugnãda transim⁹. Incassũ nanq; contra exteriores inimicos in campo bellum gerit: si intra ipsa vbis menia ciuis insidians habet. Quens q̃ ipa certantis sb grauí ꝓfusion/ſ dedecore a spũalis certamis ꝓgressione repellit: quãdo infirma in carnis prelio gule gladijs confossa supat. Nam cũ se paruis pterni ꝓspicit: confligere maioribus erubescit. Nõnulli vero ordinẽ certaminis ignorãtes edomare gulam negligũt: ⁊ iã ad spũalia bella ꝓsurgũt. Qui aliq̃n multa etiam que magne fortitudinis sint faciũt: sed dñante gule vitio: per carnis illecebrã omẽ q̃ fortiter egerint perdũt: ⁊ dum venẽ non restringit: per carnis ꝓcupiscentiã simul cũctevtutes obruũt. Unde ⁊ nabusardan vincẽte scribit: ꝓnceps cocorũ destruxit muros hierusalẽ. Quid eni per muros hierusalem significãs scriptura exprimit: nisi virtutes anime: que ad pacis visionẽ tendit? Aut quis cocoz princeps nisi venter accipit: cui diligẽtissima a coquẽtib⁹ cura seruit? Hu/ros igit hierusalẽ princeps cocoz destruit: quia vtutes anime dũ non restringit venter perdit. Hinc est q̃ paulus ꝓtra hierusalẽ menia decertãti vires cocoz p̃nci/pi sbtrahebat cũ diceret: Castigo corpus meuz ⁊ seruituti subijcio: ne forte alijs p̃dicans ipse reprobus efficiar. Hinc etiam p̃misit dicẽs: Sic curro non q̃si in incertũ: sic pugno non q̃si aerem verberãs. Quia cũ carnem restringim⁹: ipsis abstinentie nostre ictib⁹ non aerem: sed im mũdos spũs verberam⁹: ⁊ cũ hoc q̃ est intra nos subijcim⁹: extra positis adũsarijs pugnos damus. Hinc est q̃ rex babylonis iussit cendi fornacẽ iubet: napte: stuppe: picis: et maleoli mistrari congeriem p̃cipit: sed tamẽ abstinẽtes pueros hic ignis mime ꝓsumit: quia antiquus hostis: licet inumeras ciboz ꝓcupiscẽtias nostris obtutib⁹ opponat: quibus libidinis ignis crescat: bonis tamẽ mentibus supni spiritus gratia insibilat: vt a carnalis ꝓcupiscẽtie estibus illese p̃durent: vt ⁊ si vsq; ad temptationẽ cordis flamma ardeat: vsq; ad ꝓsensũ tamẽ temptatio ñ exurat.

Uide Dañ. 3.

L

1. Cor. 9.

Ubi. s.

A Uiendum preterea est q⁹ ℣ XXVII Aliquando nanq; indigẽtie tempora preuenit: aliquãdo vo tempus non preuenit: sed cibos lauciores querit: aliquando q̃libet sumenda p̃parari accuratius expetit: aliquando autem ⁊ qualitati ciboz ⁊ tempi congruit: sed in ipsa q̃ntate sumendi mensu/ram moderate refectionis excedit. Nõnũq; vero ⁊ abiectius est quod desiderat: ⁊ tamẽ in ipso estu imensi desiderij deterius peccat Mortis quippe sententiam patris oze ionathas meruit: quia in gustu mellis constitutũ edendi tempus anteceſſit. Et exegypto po/

Expositiõis.B.Gregorij Liber XXX

pulus eductus in heremo occubuit: quia de specto manna cibos carniũ petijt: quos lau ciores putauit. Et prima filiorum heli culpa suborta est: quod ex eorum voto sacerdotis puer non antiq̃ more coctas vellet de sacrifi/ cio carnes accipe: sed crudas quereret q̃s ac curatius exhiberet. Et cũ ad hierusalẽ dicit. Hec fuit iniquitas sodome sororis tue: superbia: saturitas panis ⁊ abũdantia aque: apte ostendit: q̃ idcirco salutẽ perdidit: quia cuz superbie vitio mensuram moderate refectio nis excessit. Et p̃mogenitoz gloriã esau ami sit: quia magno estu desiderij: vilem cibum id est. lenticulam concupiuit: quã dũ vendẽ dis etiam p̃mogenitis p̃retulit: quo in illaz appetitu anhelaret indicauit. Neq̃ enĩ cib⁹ sed appetitus in vitio est. Unde ⁊ lautiores cibos plerunq̃ sine culpa sumimus: ⁊ abie/ctiores non sine reatu conscientie degusta/ mus: hic quippe quem diximus esau prima tum per lenticulam perdidit: ⁊ helias in he/remo virtutem spiritus carnes edẽdo serua/uit. Unde ⁊ antiquus hostis quia non cibũ sed cibi ꝯcupiscentiã esse causam damnatiõis intelligit: ⁊ primũ sibi hominem non carne: sed pomo sbdidit: ⁊ scõm non carne: sed pa/ne temptauit. Hinc est: q̃ plerunq̃ culpa cõ mittitur: etiam cum abiecta ⁊ vilia sumunt. Neq̃ enim adam solus: vt a vetito se pomo suspenderet p̃ceptum phibitionis accepit Nam cum alimenta quedaz saluti nostre cõ traria indicat: ab his nos quasi per sentẽtiaz vetat. Et cum ꝯcupiscẽtes noxia attingim⁹ profecto quid aliud q̃ vetita degustamus. Ea itaq̃ sumenda sunt: que nature necessi/tas querit: ⁊ non que edendi libido suggerit Sed magnus discretionis labor est huic ex/actori ⁊ aliquid impendere: ⁊ aliquid dene/gare: ⁊ non dando gulam restringere: ⁊ dan do naturam nutrire. Que fortasse discretio subinfert cum dicitur: Clamorem exactoris non audit. Sermo nanq̃ huius exactoris ẽ necessario postulatio nature. Clamor ꝟo ei⁹ est mensuram necessitatis transiens appeti/tus gule. Hic itaq̃ onager exactoris huius sermonem audit clamorem non audit: qz di/scretus vir ac continens ⁊ vsq̃ ad temperã/dam necessitatem ventrem reficit: ⁊ a volu/ptate restringit. ¶ XXVIII

Ciendũ ꝟo est: quia sic voluptas sb necessitate se palliat: vt vix eam pfe/ctus quisq̃ discernat. Nam dum solui debi/tum necessitas petit: voluptas expleri desi/derij suppetit: ⁊ tanto gulã securi⁹ in p̃ceps rapit: q̃to sb honesto noie necessitatis explẽ de se ꝓtegit. Sepe autem in ipsa edendi via furtiue adiũcta voluptas sbsequit: nõnũ q̃z vero impudent libera etiam p̃reire conatur Facile autem est deprehẽdere: cum volup/tas eius necessitatem p̃euenit: sed valde est difficile discernere cũ in ipso esu necessario se occulta sbiũgit. Nam quia p̃eunte nature appetitũ sequitur: quasi a tergo veniens tar/dius videtur. Eo enim tempe quo necessita ti debitum soluit: quia per esum voluptas necessitati miscet: quid necessitas petat: ⁊ q̃d sicut dictum est voluptas suppetat ignorat. Sepe vero ⁊ discernim⁹: ⁊ quia vtrãq̃ p experientiam sibi coniunctam nouim⁹: in hoc q̃ extra metas rapiunt: libet vt sciendo fal/lamur: ⁊ dum sibi mens ex necessitate blan/ditur ex voluptate decipit. Scriptũ q̃ppe ẽ Carnis curã ne feceritis in desideriis. Que igitur fieri in desiderio phibetur: in necessi/tate conceditur: Sed sepe dum incaute ne/cessitati condescendim⁹: desideriis deseruimus. Nõnunq̃ vero dum desideriis immoderatius obuiare nitimur: necessitatis miseri as augemus. Sic enim necesse est: vt artem quisq̃ continẽtie teneat: quatin⁹ non carnez sed vitia carnis occidat. Nam dum plerũq̃ dũ plus iusto caro restrigit: etiã ab exercitatione bonoꝝ eneruat vt ad oratiõnem q̃z vel predicationem non sufficiat: dum incen/tiua vitiorũ in se funditus suffocare festinat. Adiutorem quippe habemus intentionis i/terne hunc hominem quem exterius gesta/mus ⁊ ipsi insunt mot⁹ lasciuie: ipsi effectus suppetũt opationis bone. Sepe ꝟo dum in illo hostem inseq̃mur: etiam cuem quem di ligimus trucidamus: ⁊ sepe dum quasi ꝓci/ui parcim⁹: ad p̃lium hostem nutrim⁹. Eisdem nanq̃ alimentis vitia superbiũt: quib⁹ nutrite ꝟtutes viuũt. Et cum virtus alitur plerũq̃ vires vitijs augentur. Cũ ꝟo imensa ꝓtinentia vitioꝝ vires extenuat: etiã vir/tus deficiẽs anhelat. Vñ necesse ẽ: vt interi/or hõ nr̃ equus q̃dem arbit̃ p̃sideat int̃ se et eũ quẽ exteri⁹ gestat: q̃tin⁹ ei hõ suus exte riorꝝ debitũ misteriũ seruire sufficiat ⁊ nũq̃ superbe libera cervice ꝺdicat: nec moueat si q̃d suggerẽdo sbmurmurat dũmodo eũ sem per supposita calce dñationis p̃mat. Sicq̃ fit vt dũ repssa vitia reniti q̃dem nobis pati mur: ⁊ tñ hec nobiscũ ꝓgredi ex eq̃ phibe/mus: nec vitia ꝺ ꝟtutẽ p̃ualeãt: nec rursum ꝟtus cũ vitioꝝ oĩmoda extinctiõe succũbat Nã in ea re sola elatio funditus extinguit: qz q̃uis victorie seruiat ad edomandam tñ co/gitationũ supbiã ꝓtinua nob pugna seruat.

Unde bene hic q; vnusquisq; vir ꝓtinens ꝛ debite necessitati ꝓgruit: ꝛ violẽte voluptati ꝓtradicit voce dñica dicit: Clamorem exactoris non audit. Quia autẽ discret⁹ vir eo ad intelligenda supiora se eleuat: q̃ in se carnis incentiua castigat: recte post ꝓtemptum exactoris clamorẽ sb̃dit: ℣ Circũspicit montes pascue sue. Montes pascue sunt: alte cõtemplationes interne refectionis. Sancti ei viri q̃to magis se exterius despiciẽdo deiecti unt: tanto ampli⁹ inteꝛi⁹ reuelationũ ꝓtemplatione pascunt. Añ scriptũ est: Ascensus in corde eius disposuit in ꝓualle lachrymaꝝ q; quos exterius in fletu ꝓtinet ꝓuallis humilitatis: eos inteꝛi⁹ sb̃leuat ascensus ꝓtemplatione pascue suauiter reficiũt: q; illic interno ꝓtemplatiõis rore pinguescũt. Que q; largiẽte deo in omni nos certamie ꝓtegũt: recte circũspici dicũtur: Undiq; eni nob adesse circũspicim⁹: q̃ꝝ defensiõe ꝓtra aduersarios ex oi latere munimur. Possunt adhuc montes pascue accipi alte sentẽtie scripture sacre: de q̃bus p psalmistam dicit: Montes excelsi ceruis: q; hi q̃ iaz dare ꝓtemplatiõis salt⁹ nouerũt: altos sniarũ diuinarũ vertices q̃si cacumia montium ascendũt. Ad que pfecto cacumia: q; infirmi puenire nõ valent: recte illic subditur:

℣ Petra refugiũ erinaciis: q; videlz inualidos nõ sb̃limit intelligẽtia exercet: sed sola i christo fides humilit ꝓtinet. Sequit. ℣ Virentia quesq; pquirit. Virentia q̃ppe sunt oia que tpaliter ꝓdita vẽturo sine iocũditate vite pñtis q̃si estiuo sole siccant. Virentia aũt sunt vocata: que nulla tpalitate marcescũt. Huic g̃ onagro virentia pquirere ẽ: sctõ vni cuiq; viro despectis reb⁹ trãsitoriis in eternũ mãsura desiderare. Cũcta vo hec q̃ de onagro dicta sunt: intelligi etiaz aliter pñt. Que repetito supiore versu exponim⁹: vt lectoris iudicio q̃ eligẽdũ crediderit relinq̃m⁹. Igitur postq; p̃dicatoꝝ dispẽsatio sb̃ ceruaruꝝ ptextu descripta ẽ: vt ostenderet p quẽ hec eadẽ virt⁹ p̃dicatiõis daꝛ: ilico cõmemoratio de dñica incarnatiõe sb̃nectit vt dicatur

℣ Quis dimisit onagrũ liberũ. Nec indignũ q; iudicet p tale aial incarnatũ dñm posse figurari: dũ ꝓstet oib⁹ q; p significationez quandaz in scptura sacra ꝛ vmis ꝛ scarabe⁹ ponat: sicut scriptũ est: Ego aũt sum vmis ꝛ non homo. Et sicut apud septuaginta interꝓtes p ppbetam dict: Scarabeus de ligno clamauit: Cũ ergo noiatis rebus tam abiectis ꝛ vilib⁹ figurat: quid de illo ꝓtumeliose dicit: de quo ꝓstat q̃ ppꝛie nil dicat. Vocatur eteri agnus: sed ppter innocentiam. Vocat leo: sed ppter potentiã. Aliq̃n etiaz serpenti compatur: sed ppter sapiam: Atq; ideo per hec oia dici figuraliꝛ potest: quia ō his oibus credi aliquid essentialiꝛ nõ potest Si eni vnũ horum q̃libet essentialiꝛ existeret: alterũ iam dici non posset. Nam si agn⁹ ppꝛie diceret: leo iam vocari non poterat. Si leo ppꝛie diceret: serpens signari nõ posset: Sed hec in illo oia dicim⁹ tanto latius in figura: q̃to longius ab essentia. Potest ergo onager incarnatũ dñm designare. Agreste quippe animal est onager. Et quia incarnatus dñs gentilitat⁹ magis q̃ iudee ꝓfuit animale corpus assumẽs q̃si non in domũ sed potius in agrum venit. De quo agro gẽtilitatis per ps. dicit: Species agri mecum est. Incarnat⁹ itaq; dñs qui in forma dei eq̃lis est patri: forma serui minoꝛ ẽ patre: quia

℣ Dominoꝛ est etiam seipso. ℣ Xxx Ꝺ Jcatur ergo a patre de filio sm formam serui. Quis dimisit onagrũ liberũ ꝛ vincula eius quis soluit? Omnis q̃ pe qui peccat seruus est peccati. Et quia in carnatus dñs particeps factus est nostre nature non culpe: liber dimissus dicitur: q; sub peccati dominio non tenetur. De quo alias scriptum est: Factus est inter mortuos liber Inter mortuos liber dimissus dicitur: q; naturã nostrã suscipiens: iniquitatis iugo nullo modo teneꝛ. Quem q̃uis macula culpe nostre nõ attigit: passio tamẽ nre mortalitati astrinxit. Unde ꝛ postq; liber dimissus dicitur: recte de illo adiungit: ℣ Et vincula eius quis soluit? Vincula eius quippe tũc soluta sunt: cũ infirmitates passiõis illius in resurrectionis sunt gloriam cõmutate. Quasi q̃daz vincula dñs habuit: ea que nos nequitie merito patimur: nostre mortalitatis infirma: q̃ bus ꝛ vsq; ad mortem sponte ligari se voluit: ꝛ que p resurrectionez mirabiliter soluit. Esurire eni: sitire: lascessere: teneri: flagellari: crucifigi: nostre mortalitatis vinculũ fuit. Sed cũ expleta morte velũ templi rũperet: scinderent petre: monumẽta panderent: inferni claustra patescerent: quid aliud tot argumentis tante ꝛtutis ostendit: nisi q̃ illa infirmitatis vincula soluebant. Ut is q̃ ad suscipiendam serui formam venerat: in ipsa serui forma ab inferni vinculis absolutus ad celum etiam cum membris liber rediret. Decelum etiam cum membris liber rediret. De quibus eius vinculis petrus attestatur dicens: Quẽ deus suscitauit solutis doloꝛibus

inferni: iuxta quod impossibile erat illum te/
neri ab eo. Et quia post mortez suam atq; re
surrectionē ad gratiam fidei gentilitatē voca
Tex. ri dignatus est: postq̄ dicta sunt soluta eius
vincula apte subiungit: ¶ Cui dedi in soli/
tudine domū: ⁊ tabernacula eius in terra sal
suginis. In gētilitate eni in qua patriarcha
non fuit: ꝓpheta non fuit: ad intelligendum
Esa. 35. deum qui ratione vteretur homo pene ñ fu/
it. De hac solitudine per esaiam dicit: Leta/
bitur deserta ⁊ inuia: ⁊ exultabit solitudo: ⁊
Esa. 51. florebit quasi lilium. Et rursuz de ecclesia di
citur: Ponet desertū ei⁹ quasi delitia: ⁊ so/
litudinē eius quasi hortuz dñi. Terra vero sal
suginis hec eadem solitudo repetita est: que
prius q̄ veram dei sapientiā cognosceret sal
suginem protulerat: quia nullam viriditatē
boni intellectus ꝓferens: peruersa sapiebat
C Domū ergo in solitudine ⁊ tabernaculū in
terra salsuginis accepit: quia incarnatus ꝓ
hominib⁹ deus derelicta iudea gentilitatis
Ps. 2. corda possedit. Unde ei patris voce per pro
phetam dicit: Postula a me ⁊ dabo tibi gē/
tes hereditatem tuam: ⁊ possessionem tuam
terminos terre. Quia iuxta hoc qd deus est
cum patre dat oīa: iuxta hoc vero qd hō est: a
patre accipit omnia: sicut scriptū est: Pote/
Luc. 10. statem dedi ei ⁊ iudicium facere: quia filius
hominis est. Et rursum scriptū est: Sciēs qr
Jo. 6. omnia dedit ei pater in manus. Uel sicut ip/
se dicit: Omne qd dat mihi pater ad me ve/
niet. Jam vero si querit quid inter domuz ac
tabernaculū distet: domus in habitatiōe est
tabernaculū in itinere. Corda itaq; gentiliū
quasi quedam tabernacula habuit venien/
do: sed ea per iusticiam firmās: domum fecit
Tex. habitādo: ⁊ quia eoꝝ vitam ad quos vene
rat imitari despexit recte dicitur: ¶ Contē/
nit multitudinē ciuitatis. id est. mores despi
cit humane ꝯuersationis. Homo quippe in/
ter homines factus: vsum tenere hominum
D noluit. Idcirco nanq; int nos homo fact⁹ ē:
vt non solū nos sanguīe fuso redimeret: sed
etiam ostenso exemplo cōmutaret. In ꝯuer
satione igitur nostra ⁊ veniēdo alia inuenit:
et viuendo alia docuit. Studebant eni om/
nes suꝑba adam stirpe ꝓgeniti ꝓspera vite
pñtis appetere: ⁊ aduersa deuitare: obpro/
bria fugere: gloriā sequi. Uenit int eos dñs
incarnatus aduersa appetēs: ꝓspera spernēs
opprobria amplectēs: gloriam fugiens. Nam
cum iudei illum regem sibi constituere volu
issent fieri rex refugit. Cū vero eum interficere
molirentur: sponte ad crucis patibuluz ve/
nit. Fugit ergo quod omnes appetūt: appe/
tijt quod omnes fugiunt. Sed cum fugit qd
omnes appetunt: appetijt qd omnes fugiūt
fecit qd omnes mirarent vt ⁊ mortuus ipse
resurgeret: ⁊ morte sua alios de morte resu/
scitaret. ¶ XXXI

A Due quippe vite sunt hoīs in corpo/
re ꝯsistentis: vna ante mortem: alia
post resurrectionē. Quarū vnam oēs agen/
do nouerāt: alterā nesciebāt: ⁊ hūanū genus
soli huic quaz nouerat intendebat. Uenit ꝑ
carnem dñs: ⁊ dū suscepit vnā alterā demō/
strauit. Dum hanc nobis cognitam suscepit
illam que nobis est icognita ostendit. Mo/
riendo quippe vitam exercuit quā tenemus
resurgendo aperuit: quam querimus: exem
plo suo nos docens q̄ hec vita quaz añ mor
tem ducimus non ꝓpter se amanda sit: ꝫ ꝓ/
pter alteram toleranda. Quia ergo noua cō
uersatione vsus inter homies: mores baby/
lonie secutus non est: bene de eo scriptū est:
Contēnit multitudinē ciuitatis. Uel certe q̄
multos ꝑ spaciosam viam vagātes deseruit
et ꝑ angustā gradiētes paucos elegit. Mul B
titudinē nanq; ciuitatis ꝯtemnere est: hūa/
ni generis partem que latam viā ingreditur
que ⁊ ꝓ abundantia iniq̄tatis multa est a re
gni sui sorte reprobare. Sequit. ¶ Clamo/ Tex.
rem exactoris non audit. Sicut supra dictū
est: quis hoc loco exactor accipi: nisi diabo/
lus potest: qui male suadendo spem contu/
lit imortalitatis: sed decipiendo exegit tribu
tum mortis: qui suadendo intulit culpam: se
uiendo exegit penam: hui⁹ exactoris sermo
est: ante mortem homis astuta ꝑsuasio. Cla
mor eius est: violenta iam rapina post mor/
tem. Quos enim ante mortem latent interci
pit: hos ad supplicij sui consortiū post mor/
tē violent rapit. Sed quia ad mortem veni
ens dñs huius exactoris violentos impet⁹
non expauit: sicut ipse ait: Uenit eni ꝑnceps C
huius mūdi ⁊ in me non habet quicq̄ bñ di
citur: Clamorez exactoris non audit. Uenit
quippe ad eum exactor humani generis: qr
illum hominem vidit. Sed quem infirmita/
te despectum hominem credidit: vtute suꝑ
hominem sensit. Huius nimirum exactoris Gen. 31.
typum laban tenuit: quando cum furore ve
niens sua apud iacob idola req̄siuit. Laban
quippe int̄pretat dealbatio. Dealbatio aūt
nō inconuenient diabolus accipit: q̄ cum
sit tenebrosus ex merito trāsfigurat se velut
angelum lucis. Huic seruiuit iacob. id est. ex
parte reproboꝝ iudaicus ppl's: cuius ex car
ne incarnatus dominus venit. Potest etiaz
ꝑ laban mundus hic exp̄mi: qui cum furore

iacob persequit: quia electos quosq; qui redemptoris nostri membra sunt persequēdo opprimere conatur. Huius filiaz. id est. siue mundi siue diaboli iacob abstulit: cum sibi christus ecclesiā ex gētilitate ꝓiunxit. Quaz et de domo patris abstrahit: qz ei ꝑ ꝓphetā dicitur: Obliuiscere populū tuū ⁊ domū patris tui. Quid ꝙ in idolis: nisi auaricia designatur? Unde per paulum dicit: Et auaricia que est idolorum seruitus. Laban ergo veni⁹ apud iacob idolū non inuenit: quia ostensis mūdi thesauris: diabolus in redemptore nostro vestigia ꝓcupiscentie terrene ñ reperit. Sed que iacob nō habuit: ea rachel sedendo cooperuit. ℙer rachel quippe que et ouis dicitur ecclesia figurat. Sedere autem est humilitatem penitentie appetere: sicut scriptū est: Surgite postq̄ sederitis. Rachel ergo idola sedēdo operuit: qz sctā ecclesia christū sequens terrene ꝓcupiscētie vitia penitēdo texit. De hac coopatiōe vitioz ꝑ psalm stā dicit: Beati quoz remisse sunt iniquitates: ⁊ quorum tecta sunt peccata. Nos igitur rachael illa signauit: qui idola sedēdo premim⁹: si culpas auaricie penitēdo damnamus. Que vticq; auaricia illis nō solet euenire qui in via dñi viriliter currunt: quibus dicit: Uiriliter agite ⁊ confortet cor vestrū sed his maxime: qui quasi effeminato gressu gradientes per blandimenta seculi resoluūt. Unde ⁊ illic eiusdem rachelis hec ꝙba sunt Juxta ꝙuetudinem feminarū nunc accidit mihi. Apud iacob ḡ idola labā nō repperit: quia exactor callidus quid in redemptori nostro reꝓhenderet nō inuenit: de quo exactore redēptori nr̄o gentilitatē ab eius dñio liberanti dicit per ꝓphetā: Jugū eni oneris eiꝰ et virgā humeri eius: ⁊ sceptrū exactoris eiꝰ supast⁹: sicut in die madian. Eripiens q̄ppe gentilitatem dñs superauit iugum oneris eius cum eam aduentu suo ab illo demoniace tyrannidis seruitute liberauit. Supauit virgam humeri eius: cū ꝓcussionē illius que experuerso opere grauiter deꝓmebat ab hūano genere redemptor compescuit. Supauit sceptrū exactoris eius: cuz regnū eiusdē diaboli qui ꝓ pestifera perpetratiōe vitioruz exigere consueuerat debita tributa penaruz de fideliū corde destruxit. ⁊ XXXII

Ed quō hec acta sūt audiam⁹. Subiunctū est ilico sicut in die madian. Nō ab re arbitror si hoc madianitarū bellū qō in compatione aduentus dñici a ꝓpheta vigilanter illatum est: aliq̄nto latius differamus. In libro quippe iudicum gedeon contra madianitas dimicasse describit. Is cū exercitus multitudinē ad bella produceret: diuina illi admonitione preceptū est vt ad fluuium veniens omnes quos flexis genibus aquas haurire conspiceret a bellor conflictu remoueret. Actumq; est vt trecenti viri tm̄modo q̄ stātes manib⁹ aq̄s hauserant remanserint. Cum his ad prelium pgit eosq; non armis sed tubis lampadib⁹ ⁊ lagenis armauit. Nam sicut script⁹ est. Accensas lampades miserunt intra lagunculas ⁊ tubas in dextera lagenas autem in sinistra tenuerūt et ad hostes suos cominus venientes cecinerunt tubis: ꝙ fregerūt lagūculas: lampades apparuerunt: ⁊ hinc tubarū sonitu: illinc lāpadarū chorusca tiōe territi hostes sunt in fugum conuersi. Quid hoc est ꝙ tale belluz ꝑ ꝓphetam ad medū adducit ⁊ aduentū redemptoris nostri istius pugne victoria comparat? An indicare ꝓpheta nobis studuit ꝙ aduentū redemptoris nostri contra diabolū illa suo gedeon duce; ugne victoria designauit. Talia illic nimirū acta sunt: que q̄ tomagis vsum pugnandi transeūt tanto amplius a ꝓphetandi mysterio non recedunt. Quis eni vnq̄ cum lagenis ⁊ lampadib⁹ ad prelū venit? Quis contra arma veniens: arma deseruit. Ridicula nobis hec ꝓfecto fuerant si terribilia hostibus non fuissent. Sed victoria ipsa testante didicim⁹ ne parua hec q̄ facta sunt perpendam⁹. Gedeon itaq; ad prelium veniens redemptoris nostri signat aduentū: de quo scriptū est: Tollite portas ꝓncipes vestras ⁊ eleuami porte eternales: et introibit rex glorie. Quis est iste rex glorie? dñs fortis ⁊ potes dñs potēs in ꝓlio hūc redemptorē nostrū non solū ope: sed et nam nomine ꝓphetauit. Gedeon nanq; interpretat circuiens in vtero. Dominus enim noster ꝑ maiestatis potentiam omnia circumplectit: et tamen per dispensationis gratiā intra vterum virginis venit. Quis est enim circuicens in vtero nisi omnipotens deus sua dispensatione nos redimens: d⁹ unitate cuncta complectens: ⁊ humanitatē intra vterum sumēs in quo vtero ⁊ incarnatus fuit ⁊ clausus nō fuit. Quia ⁊ intra vterum fuit per infirmitatis substantiā ⁊ extra mundū per potentiaz maiestatis. Madian vero interpretat ō iudicio. Ut enim hostis eius repellēdi destrudendiq; essent non de vitio repellentis: sed ō iudicio iuste iudicantis fuit. Et idcirco de iudicio vocant qz aliena a gra redemptoris iuste damnationis meritum erīā in vocabulo nominis trahunt. ⁊ XXXIII

A Contra hos gedeon cū trecentis p/
git ad prelīū. Solet in cētenario nu/
mero plenitudo pfectiōis intelligi.
Quid ḡ p ter ductū centenariū numerū desi
gnat nisi pfecta cognitio trinitatis? Cū his
quippe dñs noster adūsarios fidei destruit:
cū his ad p̄dicatiōis bella descēdit: q̄ pñt di
uina cognoscere: q̄ sciūt de trinitate q̄ de⁹ est
pfecta sentire. Notandū ꝙ o ē: q̄ iste trecen/
tor̄ numer⁹ in tau littera ꝓtinet: que crucis
spēm tenet. Cui si sup trāsuersaz lineā id qō
in cruce eminet adderet nō iam crucis spēs
s ipsa crux esset. Qui ḡ iste trecentor̄ nume
rus in tau littera continet ꝛ p tau litteram si
cut diximꝰ species crucis ostendit: non ime/
rito in his trecentis gedeonē sequētibus illi
Lu.9. designati sunt quibus dictuz est. Si quis vult
post me venire abneget semetipsum: ꝛ tollat
crucem suam ꝛ sequat me. Qui sequētes do
minū tanto verius crucez tollūt: q̄to acrius
Ezech.9. B et se edomant ꝛ erga proximos suos charita
tis compassione cruciant. Unde ꝛ per eze/
chielem prophetam dicit: Signa tau super
frontes virorum gementiū ꝛ dolentiū. Vel
certe in his trecentis qui in tau littera conti/
nentur hoc exprimitur qō ferrum hostium
crucis ligno separetur. Ducticz sunt ad flu/
uium vt aquas biberent ꝛ qui aquas flexis
genibus hauserunt: a bellica intentione re/
moti sunt. Aquis nāq doctrina sapiētie: stā
te autez genu recta operatio designat. Qui
ergo dum aquas bibunt genu flexisse phibē
tur a bellorū certamine prohibiti recesserūt:
quia cum illis christus contra hostes fidei p
gīt ad prelīū: qui cū doctrine fluenta hauri/
unt rectitudinem operū non inflectunt. Om
nes quippe tūc bibisse aquam sed non omēs
recto genu stetisse narrati sunt: reprobati sūt
Ro.2. q̄ genua dum aquas biberent inflexerūt: q̄
attestante apostolo non auditores legis iu/
sti sunt apud deum sed factores legis iu/
stificabunt. Quia eniz vt diximꝰ: dissolutio
Hebre.12. operum in ipsa genuū incuruatione signat:
C recte rursum per paulum dicitur: Remissas
manus ꝛ dissoluta genua erigite: ꝛ gressus re
ctos facite pedibus vestris. Hi ergo christo
duce ad bellum procedunt: quia hoc qō ore
annūciant opere ostendunt: qui fluenta do/
ctrine spiritualit̄ hauriunt nec tamen in pra/
Mt.15. uis operibus inflectuntur carnaliter: quia si
cut scriptum est. Nō est speciosa laus in ore
peccatoris. Item ergo est ad prelium cū tu/
bis: cuz lampadibꝰ: cum lagenis. Inusitatꝰ
iste vt diximus fuit ordo preliandi. Lecine/
rūt tubis ꝛ sinistris lagene tenebant. Hinc
tubis: intra lagenas autem sunt misse lampa
des: confractis vero lagenis lampades ostē
se sunt: quarum choruscante luce hostes ter
riti in fugam vertuntur. Designatur itaq i
tubis clamor predicantiū: in lampadibꝰ cla/
ritas miraculorūz: in lagenis fragilitas cor/
porum. Tales quippe secum dux noster ad
predicationis prelium duxit: qui despecta sa/
lute corporum: hostes suos moriendo pster
nerent: eorumcz gladios non armis: non gla
diis sed patientia superarēt. Armati eni ve/
nerūt sb duce suo ad prelīū martyres nostri
sed tubis sed lagenis sed lampadibꝰ. Qui so
nuerūt tubis dū predicant: confregerūt lage
nas: dū soluenda in passione sua corpa hosti
libus gladiis opponūt: resplenduerūt lam/
padibꝰ dū post solutionem corporū miracul'
choruscauerūt. Horq hostes in fugaz cō/ B
uersi sūt: quia dū mortuorū martyrū corpora
miraculis choruscare conspiciūt luce verita
tis fracti quod impugnauerāt crediderunt.
Cecinerūt ergo tubis vt lagene frangerent:
lagene fracte sūt: vt lampades apparerent:
apparuerūt lampades vt hostes in fugā ver
terent. id est, predicauerūt martyres: donec
eorum corpora in morte soluerent: corpora
eorum in morte soluta sūt: vt miraculis cho/
ruscarent: choruscauerūt miraculis: vt ho/
stes suos ex diuina luce pternerent: quati/
nus nequaq deo erecti resisterent sed eū sbi
diti formidarent. Et notandū q̄ steterūt ho/
stes ante lagenas: fugerūt ante lampades: q̄
nimirū persecutores sancte fidei predicator̄/
bus adhuc in corpore positis restiterūt: post
solutionem vero corporū apparentibus mi/
raculis in fugam versi sunt: quia pauore cō/
territi a persecutione fideliū cessauerūt. Pre
dicationem scilicet tubarum: fractis lagenis
corporum visis timuerunt lampadibus mi/
raculorum. V XXXIIII

A Intuendū est etiam id qō illic scptuz
est: quia in dextera tubas lagenas i
sinistra tenuerunt. Pro dextero enim ha/
bere dicimur: quicquid pro magno pensa
mus: pro sinistro vero: quod p nihilo du/
cimus. Bene ergo illic scriptum ē: q̄ in dex/
tera tubas: lagenas autem in sinistra tenue/
runt quia christi martyres p magno habēt
predicationis gratiam: corporum vero vtili/
tatem p mimo. Quisquis eni plus facit vti/
litatem corporis q̄z gratiā predicatiōis: in si/
nistra tubam: atq in dextera lagenam tenet
Si eni pori loco grā p̄dicatiōis attēdit: ꝛ po
steriori vtilitas corporis: certum est quia de
xtris tubę ꝛ sinistris lagene teneāt. Hic ait

Mat.5. dñs in euangelio ait: Neq; accendũt lucernam ⁊ ponũt eam sub modio sed sup candelabꝝ. In modio enim cõmoduꝫ temporale in lucerna autem lux p̃dicationis accipit. Lucernã ergo sb modio ponere ẽ: ppter temporale cõmodum gratiam p̃dicationis absconderẽ: qõ nemo vtiq; electorum facit. Et bene illic additur: sed supra candelabꝝ. In candelabro enim status corporis ꝺsignatur: cui lucerna superponitur dum eidem corpori cura predicationis antefertur. Bene itaq; p̃ pphetam dictum est: Sceptrũ exactoris eius supasti sicut in die madian. Sed quia exponendi pphetici testimonij gratia lõge digressi sumus: ad operis nostri ordinẽ reũtamur. Igitur postq; dictum est: Clamorẽ exactoris nõ audit: quia videlicet antiq; hostis insidias dñs in carne manifestaꝫ despexit: quid etiam de electis suis fecerit recte subiungit: dicẽs: ℣ Circũspicit mõtes pascue sue. Mõtes accipimus omnes elatos huius seculi: q̃ in corde suo altitudie terrena tumuerũt. Ex quia etiam tales dñs ecclesie sue corpori cõuersos inuiscerat: eosq; a priori elatione cõmutans in sua membra transformat: isti mõtes pascue eius sunt: quia nimirũ de conuersione errantium: ⁊ de superboꝝ humilitate satiatur sicut ipse ait: Meus cibus est vt faciam voluntatẽ eiꝰ qui me misit. Et sic̃ apostolis ad predicationem missis precepit dicens: Operamini non cibum qui perit sed qui pmanet in vitam eternam. De his mõtibus p̃ pphetam dicit: Non repellet dñs plebem suam: quoniam in manu eius sunt omnes fines terre: ⁊ altitudines montium ipse conspicit. Altitudines enim montium elatiões sũt vtiq; superboꝝ. Quas dñs conspicere dicitur. id est: ab iniquitate sua in melius cõmutare. Conuertit nanq; dñs eum quem cõspicit. Unde scriptum est: Conuersus dñs respexit petrum. Et recordatus est petrus verbi dñi sicut dixerat: Quia priꝰ q̃ gallus cantat ter me negab: ⁊ egressus foras fleuit amare. Et sicut salomon ait: Rex qui sedet in solio iudicij dissipat omne malum intuitu suo. De hoc respectu montium rursum per prophetam dicitur: Mõtes sicut cera fluxerũt a facie dñi: quia post peruersitatis sue duriciam diuina formidine liquefacti: ab illo prius rigido tumore substrati sunt. Intuenduꝫ etiam q̃ non ait inspicit: sed circumspicit mõtes pascue sue. In iudea quippe incarnatus est dñs: que posita in medio gentium fuit. Atq; ideo circumspexit montes: quia elatos huius seculi circumquaq; positos ex gentilitatis vniuersitate collegit. In his itaq; montibus pascitur: quia bonis opibus conuiuoꝝ quasi herbis virentibꝰ satiat. Hinc est q̃ ei sponse voce in canticis canticoꝝ dicit: Indica mihi: vbi pascas: vbi cubes in meridie. Pascitur quippe dñs cum bonis nostris actibus delectatur. Cubat vo in meridie: cum ex desideriis carnalibus ardẽti corde repro boꝝ apud electoꝝ suoꝝ pectora refrigeriuꝫ inuenit cogitationis bone. Mens enim q̃dez matheus fuerat: quando i thelonei lucris tumebat. De quo ⁊ scriptum est: Quia postq; credidit inuitato in domũ suam dño quiuuꝫ magnũ fecit. Mons itaq; iste huic onagro virentis pascue herbas p̃tulit: quia ⁊ foris eum quiuio: ⁊ intus epulis virtutum pauit. Nõ adhuc plẽissime explet cũ sbd'ẽ. Uirẽtia quecq; pquirit. Arentia enim deserit: ⁊ virentia quecq; pquirit. Arentia nanq; corda sunt hominũ: que in huiꝰ seculi spe peritura plãtata eẽnitatis fiduciã nõ hñt. Uirẽt autẽ que illi hereditati inherẽt: de qua petrꝰ apostolus dicit: In hereditatẽ incorruptibilẽ: et incontaminatã. ⁊ imarcessibilez. Tãto enim quisq; vere virentes sunt: q̃nto in hereditatis imarcessibilis sorte cogitatiõis radicẽ figunt tia extrinsecus mũdi huius desideria fugat Quisq; itaq; intrisecus arere formidat: ait ẽ Quisquis a dño pquiri desiderat: eternam patriam appetens: in interna cordis plantatione viridescat. Hec autẽ de onagro exposita sub duplici intellectu sufficiant. Lectoris vo iudicio relinq̃ndum est: q̃d magis duxerit eligendũ. Et si vtriusq; expositiõis intelligentiam fortasse despexerit: libenter ipse lectorẽ meũ subtilius veriusq; sentientẽ velut magistrũ discipulꝰ sequar: quia mihi ppie donatũ credo: quicq̃d ullum me melius sentire cognosco. ℣ XXXV

Omnes enim qui fide pleni de deo aliquid sonare nitimur: organa veritatis sumꝰ: ⁊ in eiusdẽ veritatis ptate est: vtrũ p me sonet alteri: an p alterũ mihi. Ipa q̃p pe auditio i medio nri etiã nõ eq̃ viuẽtibꝰ omnibus equa est: ⁊ sepe alium tangit: vt bene audiat q̃ per alium ipsa sonuerit: sepe vo aliũ tangit: vt bene quod ab alijs audiatur sonet Sepe doctori verbum pro gratia tribuitur auditoris: ⁊ sepe propter auditoris culpam subtrahit sermo doctori. In his ergo que vbertim predicat doctor: nulla elatione se efferat: ne fortasse non p̃ sua: sed p̃ auditoris gratia eius repleatur lingua: ⁊ i his que doctor sterliter dicit: auditor non succẽseat: ne fortasse doctoris lingua: non pro sua: sed pro

auditoris reprobatiõe torpescat. Pro audi/
toris nanq; gratia datur bonus etiam malis
sermo doctorib⁹: sicut potuerunt phariseis
B suppetere verba predicatiõis: de quib⁹ scri/
ptum est: Omnia ergo quecũq; dixerint vo
bis seruate & facite: sm vo opera eorum no
lite facere. Propter auditor⁹ vo reprobatio
nem bonis etiam doctorib⁹ sermo subtrahi
Ezech.3. tur: sicut ad ezechielem contra israel dicitur
Linguam tuam adherere faciaz palato tuo
et eris mutus: nec quasi vir obiurgãs: quia
domus exasperãs est. Aliquãdo autem ser/
mo predicationis ppter vtroscz datur: ali/
quando ppter vtroscz subtrahit. Propter
Act.27. vtroscz enim datur: sicut diuina voce paulo
apud corinthios dicit: Noli timere: sed loq̃/
re. Et paulopost: Quia populus multus est
in hac ciuitate. Propter vtroscz vo subtra/
hitur: sicut heli sacerdos & prauam filiorum
cognouit actionẽ: & dignam increpatiõis nõ
exercuit vocem: cum pfecto futurũ esset vt i
mortis supplicio: & istos reatus flagicij: & il/
C lum silentij pena mulctaret. Inter hec igit
cum vel pro quo sermo detur: vel ppt quez
subtrahatur ignoram⁹: vnum est salubre re/
mediũ: nec de his que alijs magis accepim⁹
nosmetipsos extollere: nec de eo alteruz qõ
minus acceperit irridere: sed fixo humilitat⁹
pede grauiter & constanter incedere: q; in hac
vita tanto veracius docti sum⁹: cõto doctri/
nam nob a nobismetipsis suppetere nõ posse
cognoscim⁹. Cur ergo quilibet de doctri/
na superbiat: que occulto iudicio: vel cui q̃n
do detur vel quãdo cui subtrahat ignorat:
Quãuis eni securitati timor semper longe vi
deatur abesse: nobis tamen nihil est securi⁹:
cõ sub spe semper timere: ne incauta mens:
aut desperando se in vitijs deijciat: aut ex/
tollendo de donis ruat. Ante districti eni ac
pij iudicis oculos: cõto de se sub spe humili⁹
trepidat: tanto in illo robustius stat.

Sancti Gregorij Liber XXXI

Capitulum I

a IN paradiso sano homini diabolus inui/
dens superbie vulnus infli/
xit: vt qui mortem non acce
perat conditus: mereret elatus. Sed quia diuine potentie suppetit: non
solũ bona de nihilo facere: sed ea etiã ex ma/
lis que diabolus ppetrauerat reformare: cõ
tra hoc inflictũ vuln⁹ superbientis diaboli me
dicina apparuit int hoies humilitas dei: vt
auctoris exẽplo hũilitati surgerent: q; imita/
tione hostis elati ceciderũt. Cõtra q̃ superbiẽ/
tem diabolũ apparuit int hoies hõ fact⁹ hu
milis de⁹. Hũc potẽtes hui⁹ seculi. i. mẽbra
diaboli superbiẽtis eo despicabilẽ credidert: q̃
humilẽ despexerũt. Vuln⁹ eni cordis eorum
cõtomagis tumuit: tãto ampli⁹ medicamẽtũ
vite desperit. Repulsa igit a vulnere superbo
rũ medicina nra puenit ad vuln⁹ humiliũm
Infirma q̃ppe mundi elegit de⁹ vt confundat
fortia: actũ est cũ paupib⁹: qđ postea di/
uites elati mirarent. Nam dũ nouas in illis
vtutes aspiciũt: eorum quoz prius contem
pserе vitam postmodũ obstupuere miracla.
Unde mox pauidi ad sua corda redeuntes: B
extimuerũt sanctitatem in miraculis: quam
desperant in preceptis. Per infirma ergo
confusa sunt fortia: quia duz in veneratione
vita surgeret humiliũ: elatio cecidit superboz
Igitur q: btũs iob sancte ecclesie typum te/
net & omnipotens deus preuidet quod in p/
mordijs nascentis ecclesie potẽtes huius se/
culi leue eius iugum suscipere crassa cordis
seruire recusarẽt dicat: Nunquid volet rino
ceres seruire tibi. Rinoceres enim indomite
oino nature est: ita vt si quando captus fue/
rit teneri nullatenus possit. Impatiẽs q̃ppe
vt fertur ilico morit. Eius vero nomen lati/
na lingua interpretatũ sonat: in nare cornu.
Et quid aliud in nare nisi fatuitas? Quid in
cornu nisi elatio designatur? Nam quia i na
re fatuitas solet intelligi: salomone attestãte
didicimus: qui ait: Circulus aure⁹ in narib⁹ Pro.11.
suis mulier pulchra & fatua Hereticã nanq;
doctrinam nitore vidit eloquij resplẽdẽ: nec
tamen sapientie apto intellectu congruere: &
ait: Circulus aure⁹ in narib⁹ suis. id est. pul C
chra & circũflexa locutio in sensibus mentis
stulte: cui ex eloquio aurum pendet sed tam
ex terrene intentiõis pondere moris sui ad
superiora non respicit. Quod secutus expo/
suit dicens: Mulier pulchra & fatua. id est.
doctrina heretica: pulchra per verbũ: fatua
p intellectũ. In cornu vo q: elatio freq̃nt ac/
cipitur: ppheta attestante didicimus q̃ ait: ps.84
Dixi iniquis nolite inique agere: & delinq̃/
tibus nolite exaltare cornu. Quid ergo in ri
nocerote hoc nisi potentes huius seculi de/
signantur? vel ipse in eum summe principa/
tuũ potestates qui typo fatue iactatiõis ela/
ti: dum falsis exterius inflantur honoribus:
veris miseriis intus inanescũt. Quib⁹ bene
dicitur: Quid superbis terra & cinis? In ip̃is Eccl.10.
vero initijs nascentis ecclesie dũ p̃tra illam
diuitũ se potestas extolleret: atq; in ei⁹ nece
imẽsitate tãte crudelitatis anhelaret: dũ tot

cruciatib⁹ anxia tot persecutiõib⁹ pressa suc/
cumberet quis tũc credere potuit: ꝙ illa ere
cta ⁊ aspera superboꝝ colla sibi subijceret ⁊
iugo sancti timoris edomita: mitibus fidei lo
B ris ligaret. Diu quippe in exordijs suis ri/
nocerotis huius cornu ventilata ⁊ quasi fun
ditus interimẽda ꝑcussa est. Sꝫ dina gr̃a di/
spensante ⁊ illo moriẽdo viuificata conualu/
it: ⁊ cornu suũ rinoceros iste feriendo lassat⁹
ĩclinauit: quodꝙ impossibile homibus fuit
deo difficile non fuit: quia potestates huius
mũdi rigidas non verbis sed miraculis fre/
git. Ecce enim quotidie seruire rinocerotes
agnoscim⁹ dum potentes mundi huius qui
in viribus suis fatua dudũ fuerant elatione
confisi: deo sb̃ditos iam videmus. Quasi de
quodam indomito rinocerote domin⁹ loq̃/
Mat.19. batur cum diceret: Diues difficile intrabit ĩ
regnum celorum. Cui cum responsum essꝫ et
quis poterit saluus fieri: ilico adiũxit: apud
hoies hoc impossibile est apud deum autez
omnia possibilia sunt. Ac si diceret: Rinoce/
ros iste humanis viribus mãsuescere ñ po/
test: sed tamen diuinis subdi miraculis põt.
Unde hic quoꝙ apte beato iob sancte eccle
sie typum tenenti dicitur: Nunq̃d volet ri/
E noceros seruire tibi. Subaudis vt mihi: q̃
eum predicamẽtis quidem hominũ diu resi
stere pertuli: sed tamen repente cũ volui mi/
raculis straui. Ac si apertius dicat: Nunq̃d
hi qui fatua elatione superbiũt sine meis ad
iutorijs tue predicationi sb̃dũtur. Per quez
itaꝙ preualeas considera: ⁊ in omne qd̃ pre
uales elationis sensum inclina. Uel certe ad
beati iob noticiam ꝓ humiliãda eius virtu/
te deducitur q̃ꝫ mira quandoꝙ per aposto/
los agantur qui munduz deo subijciũt: eiꝙ
edomitam potentiam hui⁹ seculi sup̃biaz fle
ctunt: vt tanto de se beatus iob min⁹ estimet
q̃ꝫto aggregari deo tam difficiles animas ꝑ
alios videt. Dicat ergo. Nunquid volet ri/
noceros seruire tibi: subaudis sicut ꝑ eos q̃s
Lex A misero seruit mihi. Sequitur. ¶ II
Aut morabit̃ ad presepe tuũ. Prese/
pe hoc loco ipsa scriptura sacra non
incõuenient̃ accipit̃: in qua v̄bi pabulo aĩa
lia sancta satiantur: de quibus per ꝓphetaz
Ps.67. dicitur: Aĩalia tua habitabũt in ea. Hinc eti
am natus dñs a pastoribus in presepe repit̃
quia eius incarnatio in ea qua nos reficit ꝓ/
phetarum scriptura cognoscit̃. Rinoceros
itaꝙ iste videlicet omnis elatus: in p̃mordijs
nascentis ecclesie cum patriarcharuz dicta:
cum ꝓphetarum mysteria: cuz euangelij ar
chana audiret irridebat: quia tanto in p̃dica
torum presepi claudi satiariꝙ contempserat
q̃ꝫto in voluptatibus ꝓprijs dimissus despe
rationis sue campum tenebat. Quem super
boꝝ campum bene paulus insinuat dicens: Ephe.4.
Qui desperantes semetipsos tradiderũt im/
pudicitie in operationem ĩmundicie omnis
in auaricia. Tanto enim se quisꝙ in malis p̃
sentibus latius relaxat: q̃ꝫto post hanc vitaz
se assequi bona eterna desperat. Sed omni/ B
potens deus diu quidem rinocerotem hũc
per praue voluptatis campum vagantez ꝑ
tulit: ⁊ tamen cum voluit repente ad suũ pre
sepe religauit: vt vite pabulum bñ clausus
accipiat: ⁊ ne vitã funditus male liber amit
tat. Ecce enim iam cernimus ꝙ potẽtes hu/
ius seculi: eiusꝙ principes predicamẽta dñi/
ca libenter audiunt: ꝯstanter legunt: pastiꝙ
a presepe non exeũt: quia precepta dei q̃ aut
legendo aut audiẽdo cognoscũt: nequaq̃ vi
uendo transcendũt: sed verbi pabulum qua/
si clausi stare equanimit̃ tolerant: vt eden/
do ⁊ permanendo pinguescant. Quod cum
deo agente conspicimus: quid aliud q̃ꝫ rino
cerotem hunc ad presepe morantẽ videm⁹?
Quia v̄o post acceptum pabulum p̃dicatio
nis rinocerus iste fructum debet ostendere
operis recte subiungit̃. ¶ III Lex.
Nunquid alligabis rinocerotẽ ad arã A
dum loro tuo. Lora sunt ecclesie pre
cepta discipline. Arare v̄o ẽ per p̃dicatiõis
studium humani pectoris terrã vomere lin/
gue proscindere. Hic igitur rinoceros q̃ndã
superbus ac rigidus: iam nũc loris fidei tene
tur ligatus: atꝙ a presepi ad aranduz ducit̃
quia eam predicationem qua ipse refectus ẽ
innotescere ⁊ alijs conatur. Scimus enim ri
nocerus iste terrenus: videlicet princeps q̃n
ta prius contra dominũ cudelitate seuierit:
et nunc agente domino cernimus q̃ꝫta se ei
humilitate substernit. Hic rinoceros non so
lum ligatus est: sed etiã ad arandum ligatus
est: quia videlicet discipline loris astrctus: ñ
solum se a prauis operibus retinet: sed etiaz
in sancte fidei predicationis exercet. Ecce
enim sicut superius dictum est: ipsos huma/
narum rerum rectores ac principes duz me/
tuere deum in suis actionibus cernimus: q̃d
aliud q̃ꝫ loris ligatos videmus? Cum v̄o eã
viam quam dudum persequendo impugna
uerant: nũc prolatis legibus p̃dicare nõ ces/
sant: quid aliud faciunt nisi aratri laboribus B
insudant? Libet videre hunc rinocerotẽ. id
est. terre principem fidei loris ligatum: quẽ/
admodũ ⁊ cornu portat per potentiã seculi:
et iuguz fidei sustinet per amorẽ dei. Timeri

iste rinoceros valde poterat nisi ligatus esset. Cornu quippe habet sed ligatus est. Habent ergo in loris eius quod humiles diligant: habent in cornu eius quod elati pertimescant. Strictus enim loris seruat pietatem mansuetudinis: sed fultus cornu terrene glorie: exercet dominium potestatis. Plerunque autem cum exigente ira ad feriendum rapitur: diuino amore reuocatur. Et quidem per exasperatam potentiam in furorem se eleuat: sed quia eterni iudicis reminiscitur: cornu ligatus se inclinat. Sepe ipse vidisse me memini: quod cum se ad feriendum grauiter hic rinoceros accenderet: quasi eleuato cornu bestiolis minis mortes: exilia damnationemque subiectis imensis terroribus intentaret: repente fronte signo crucis impresso omne in se incendium furoris extinxit et conuersus minas deposuit: et quia ad deliberata pgredi non posset ligatus agnouit: et non solum in se iras edomat: sed in subiectorum etiam sensibus omne quod rectum est inserere festinat: vt que omnes sanctam ecclesiam et intima cogitatione venerentur: exemplo ipse site humilitatis demonstrat. Dicatur igitur beato iob. Nunquid alligabis rinocerotem ad aranduz loro tuo: Ac si aperte dicat: Nunquid potentes huius seculi in sua fatua elatione: confidentes ad laborem predicationis dirigis: et sub disciplinae vinculo restringis? Subaudis vt ego qui id egi cum volui: quia persecutores meos quos prius hostes pertuli: ipsos postmodum recte fidei defensores feci. Sequitur. ¶ IIII

Tex. A

Ut confringet glebas conuallium post te. Solent exculte terre supiacentes glebe iactata semina premere: et nascentia suffocare. Quibus glebis hoc loco illi signantur: qui per duriciam suam atque pestiferam vitam nec ipsi semina verbi recipiunt: nec receptorum seminum fructus alios ferre permittunt. Sanctus enim quisque predicator in mundum veniens euangelizando pauperibus: quasi molles vallium terras arauerat: sed quorundam duriciam electorum ecclesia rumpere non valens: eos quasi supiectas labori suo glebas oppressa tolerabat. Multi enim puerse mentes ipsa terrenorum principum infidelitate confisi: surgentem ecclesiam male viuendi pondere premebant: cum diu quos possent modo damnabilibus exemplis: modo minis: modo blandimentis destruerent ne terra cordis auditorum ad spiritalis seminis: fructum exculta perueniret. Ac cum omnipotens deus hunc rinocerotem loris suis subdidit: per eum ilico glebarum duriciam fregit. Mox quippe terrenum principatum sue fidei subiugauit: dura persequentium corda contriuit: vt quasi confracte glebe non iam obdurate premerent: sed ad pcepta verbi semina resoluti germinarent. Unde recte nunc ait: Aut confriget glebas vallium post te? Ac si diceret: Sicut post me qui postquam mentem cuiuslibet elate potestatis ingredior: non solum eam mihi subditam reddo: sed etiam ad conterendos fidei hostes exerceo: vt potentes huius seculi mee formidinis loris ligati: non solum in me credentes permaneant sed et pro me alieni cordis duriciam zelantes frangant. Hoc autem quod de infidelibus diximus: in plerisque etiam qui fidei nomine censentur videmus. Multi nanque humilium fratrum positi fidem verbotenus tenent: sed dum elationis typum non deserunt: dum quos possunt elatis violentijs premunt: dum fructificantibus alijs ipsi nequaquam semina verbi recipiunt: sed ab exhortantis voce aurem cordis auertunt: isti quid aliud quam obdurate glebe in exaratis vallibus iacent. Qui eo nequiores sunt: quo nec ipsi humilitatis fructum proferunt: et quod est deterius proferentes humiles premunt. Ad horum duriciam dissoluendam nonnunquam sancta ecclesia: quia propria virtute non sufficit: rinocerotis huius. id est. terreni principis opitulationem querit: ipse supiacentes glebas conterat quas ecclesiarum humilitas quasi planicies vallium portat. Has itaque glebas rinoceros pede premit ac comminuit: quia prauorum potentiumque duriciam cui ecclesiastica humilitas resistere non valet: principalis religio ex potestate dissoluit. Quod quia sola diuina virtute agitur vt terreni regni culmine ad puectum regni celestis inclinentur: recte nunc dicitur: Aut confringet glebas vallium post te. Ut vero de suis virtutibus beatus iob humilia sentiat: ab huius mundi potestatibus sub rinocerotis nomine sublimia cognoscat. Sequitur. ¶ Nunquid habebis fiduciam in magna fortitudine eius et derelinques ei labores tuos? In rinocerotis fortitudine fiduciam dominus habere se asserit: quia vires quas temporaliter terreno principi contulit ad cultum sue venerationis inclinauit: vt ex accepta potestate per quam dudum contra deum tumuerat: religiosum nunc deo obsequium latius impendat. Quo enim in mundo plus potest: eo pro mundi auctore plus preualet. Nam quia a subiectis ipse metuitur tanto facilius persuadet: quanto et cum potestate indicat qui vere metuatur. Dicatur ergo. Numquid habebis fiduciam in magna fortitudine eius. Ac si diceret vt ego: qui vires terrenorum principum meo cultui seruituras aspicio. Tanto enim ea que nunc agis minora estimo

B

C

Tex.

ꝯto iam ꝓuideo quia ⁊ maiores huiꝰ mundi mihi potestates inclinabo. Bene autem
Lex subdit: ℣ Et derelinq̃ntes ei labores tuos. Labores enim suos huic rinoceroti dñs relinquit: quia conuerso terreno principi eam quã sua morte mercat⁹ est ecclesiam credidit quia videlicet in eius manu ꝯto solicitudie
Lex. pax fidei sit tuenda cõmisit. Sequit. ℣ Nũquid credis ei q̃ reddat sementẽ tibi: ⁊ areã tuam congreget? ℣

A 1 Quid aliud semen nisi verbũ predicationis accipitur? Sicut in euãgelio
Mat.13. veritas dicit: Exijt q̃ seminat seminare: ⁊ sicut
Esa.32. ꝓpheta ait: Beati q̃ seminatis sup oẽs aquas Quid aliud area: nisi ecclesia debet intelligi? Be q̃ precursoris voce dicit: Et pmũdabit areã suã. Quis ergo in initio nascẽtis ecclesie crederet (dum ꝓtra eam ille indomitus principatus terre tot mínis ⁊ cruciatibꝰ seuiret) quia rinocerus iste deo sementez redderet. id est. acceptum predicatiõis verbũ operibus repensaret. Quis posset tunc infirmorum credere q̃ eius aream ꝓgregaret. Ecce enĩ modo ꝓ ecclesia legeſ ꝓmulgat: q̃ dudũ
Mat.4. contra eam per varia tormẽta seuiebat. Ecce quaslibet gentes potuerit capere ad fidei illius gratiam suadendo perducit eisq̃ eternaz vitam indicat: quibus capitis p̃sentẽ seruat

B Cur hoc. Quia videlicet aream nũc congregat: quã aliquando superbo cornu dispergẽdo ventilabat. Audiat igitur beatꝰ Iob quid gentilitatis principes faciant: ⁊ nequaq̃ se apud semetipsuz de gloria tãte sue ꝙtutis extollat. Audiat rex ⁊ potens potẽtiores huiꝰ mũdi reges ꝯta deo deuotione famulentur et virtutem suam quasi pro singularitate nõ trahat in elationis vitiũ: qui habet i alijs exemplum quia ⁊ si tunc ei similem dñs nõ vidit: multos tamen ꝑ quos eius gloriam retunderet ꝓuidit. Igitur quia terreni ꝓncipes magna se deo humilitate ſbsternũt: ꝓtra
ui homines qui dudum contra ecclesiã in fidelitate positi: aperta aduersitate seuiebant nũc ad alia fraudis argumenta vertuntur.

C Quia enim illos religionẽ venerari conspiciunt ipsi cultum religionis assumunt: ⁊ bonorum vitam sub despectis vestibus iniquis moribus premunt. Vnde quippe dilectores sunt: qui hoc in se quod homines venerentur ostendunt: atq̃ eis qui vere semetipsos despiciunt: non mente sed veste copulãtur. Quia enĩ presentẽ gloriam amãtes assequi: non possunt quasi despicientes sequunt. Quicquid sentiunt: contra bonos ostenderent: si apertum nequitie: tempus inuenirẽt

Sed hec etiam argumenta ꝓ℣ VI uorum: ad electorum salutem profi-
A ciunt. Sancta enim ecclesia transire sine labore temptatiõis non potest tempora pegrinationis que ⁊ si foris apertos hostes non habet: intus tamen tolerat fictos frẽs. Nam contra vitia semper in acie est: ⁊ habz etiam pacis tempore bellũ suũ: ⁊ fortasse gravius affligitur: cum non extraneoꝝ ictibus: sed suorum moribus impugnat. Siue itaq̃ illo seu isto tempore est. tamen semper i labore. Nam ⁊ in ꝓsecutione principuz timet ne amittant boni qõ sunt: ⁊ in ꝙsatione ꝓncipum tolerat: quia mali simulant bonos se eẽ qõ non sunt. Unde omnipotẽs deus: quia rinocerotem hunc lozis ligatũ dixit: ilico ꝓtra
uorum hypocrisim ſbdidit dicẽs: ℣ Penna Lex. strutionis similis est pennis herodij ⁊ accipitris. Quis herodiũ ⁊ accipitrem nesciat: aues reliquas ꝯta volat⁹ sui velocitate trãscendant. Strutio ꝝo penne eoꝝ similitudinem habet: sed volatus eorum celeritatẽ nõ habet. A terra quippe eleuari non valet: et alas quasi ad volatũ specietenus erigit: sed amen nunq̃ sea terra volando suspendit.

B Ita sunt nimirũ omnes hypocrite: qui dum bonorum vitam simulãt: imitationẽ sctẽ conuersationẽ habent: sed veritatẽ sancte actionis non habent. Habent quippe volãdi pẽnas per speciem: sed in terra repũt per actionem: quia alas per figuram sanctitatis extẽdunt: sed curarũ secularium pondere ꝓgrauati: nullatenus a terra ſbleuant. Speciem nanq̃ phariseoꝝ reꝓbans dñs: quasi strutionis pennam redarguit que in opere aliud
Mat.23. exercuit ⁊ in colore aliud ostendit dicẽs: Ue vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite: quia similis est sepulchris de albati: que foris quidẽ apparent hoibus speciosa: intus ꝝo sũt plena ossibus mortuoꝝ: ita ⁊ vos foras apparetis hoibus iusti: intus ꝝo pleni estis quarticia ⁊ iniq̃tate. Ac si diceret: Subleuare vos videtur species penne: sed in infimis vos deprimit pondus vite. Be hoc pondere ꝑ ꝓphetam dicitur: Filij hominũ vsq̃quo gra-
ps.4. ui corde: huius strutiõis conuersurũ se hypocrisim dñs pollicetur cum per ꝓphetam dicit: Gloꝛificabũt me bestie agri: dracones et
Esa.43. strutiones. Quid enĩm draconũ nomine: nisi in aperto malicioſe mẽtes exprimunt: que per terram semper infimis cogitationib⁹ repunt? Qui ꝝo post strutionũ vocabulum

C nisi hi qui se bonos simulant designant: qui sanctitatis vitam quasi volatus penna ꝑ speciem retinẽt sed per opa non exercent? Glol.

rificari itaq; se dñs a draconе vel strutiõe asserit: quia ꝛ aperte malos: ꝛ victe bonos plerunq; ad sua obsequia ex intima cogitatione conuertit. Vel certi agri bestie dñm. id est. dracones strutionesq; glorificant: cum fidez que in illo est: ea que in hoc mundo dudum membrum diaboli fuerat gentilitas exaltat. Quam ꝛ ꝓpter maliciam draconũ nomine exprobrat: ꝛ propter hypocrisim vocabulo strutionũ notat. Quasi enim pennas accepit gentilitas: sed volare non potuit: que ꝛ naturam rationis habuit: ꝛ actionem rationis ignorauit. Habemus adhuc quod in consideratione strutionis huius de accipitre ꝛ herodio attentius perpendam⁹. Accipitris dꝑpe ꝛ herodij parua sunt corpora: sed pennis densioribus fulta: ꝛ idcirco cum celeritate
B transuolant: quia eis parum inest quod aggrauat: multum qđ leuat. At contra strutionis pennis induitur: ꝛ imani corpore graluatur: vt ꝛ si volare appetat ipsa pennaruz paucitas molem tanti corporis in aere non suspendat. Bene ergo in herodio ꝛ accipitre electorum persona signatur: qui ẽtdiu i hac vita sunt sine ẽtulocunq; culpe ꝓtagio esse non possunt. Sed cum eis parum quid inest quod deprimit multa virtus bone actionis suppetit: que illos i superna sustollit. At cõtra hypocrita: ꝛ si qua facit pauca que eleuent perpetrat multa que grauent. Neq; enim nulla bona agit hypocrita sed quibus ea ipsa deprimat multa peruersa cõmittit. Pauce igitur penne corpus strutionis non subleuant: quia paruũ bonũ hypocrite multitudo praue actionis grauat. Hec quoq; ipsa strutionis penna ad pennas herodij ꝛ accipitris similitudinẽ colozis habet: virtutis vero similitudinẽ non habet. Illozũ nanq; concluse ꝛ firmiozes sunt: ꝛ volatu aerem ꝑmere virtute sue soliditatis possunt. At contra strutionis penne dissolute: eo volatũ sumere nequeũt: quo ab ipso quẽ premere deberant aere transcendunt. Quid ergo in his aspicimus nisi q; electorum virtutes soli de euolant: vt ventos humani fauoris premant. Hypocritarũ vero actio ẽtlibet recta videat: volare non sufficit: quia videlicet flu
A re virtutis pennam humane laudis aura p/

Sed ecce cum vnũ ℣ VII (trãsit. eundemq; bonoz malozũq; habitũ cernimus: cum ipsam in electis ac reprobis pfessionis speciem videmus: vnde nostre intelligentie suppetat: vt electos a reprobis: a falsis veros comprehendẽdo discernamus. Quod tamen citius agnoscim⁹ si intimata in memoriam ꝑceptoris nostri verba signam⁹ qui ait: Ex fructib⁹ eoz cognoscetis eos. Matt. 7. Neq; enī pensanda sunt que ostendũt i imagine: sed que seruant in actione. Unde h postẽtq; speciem strutiõis hui⁹ intulit moz facta sbiungit dicẽs: ℣ Qui derelinq̃t in terra ova sua. Lect. Quid enī per ova nisi tenera adhuc proles exprimit̃ que diu fouenda est: vt ad viuũ volatile perducat̃. Ova quippe insensibilia in semetipsis sunt: sed tamen calefacta in viuis volatilib⁹ conuertunt̃. Ita ni
B mirũ paruuli auditozes ac filij certum est q; frigidi insensibilesq; remaneant: nisi doctoris sui solicita exhortatione calefiant. Ne igitur derelicti sua insensibilitate torpescãt assidua doctoz voce fouendi sunt: quousq; valeant ꝛ per intelligentiã viuere ꝛ per contẽplationẽ volare. Quia vero hypocrite ẽtuis peruersa semper operentur: loqui tamen recta non desinunt: bene autem loquẽdo in fide vel ꝙuersatione filios pariunt: sed eos bene viuendo nutrire non possunt recte ꝺ hoc strutiõe dicitur: Qui derelinq̃t in terra ova sua. Curam nanq; filioz hypocrita negligit q; ex amore intimo rebus se exterioz⁹ subdit: In quib⁹ ẽtomagis extollit̃: tanto minus de prolis sue defectu cruciat̃. Ova er/
C go in terra dereliquisse est: natos per ꝙsitonem filios nequaq; a terrenis actibus interposito exhortationis nido suspẽdere. Ova in terra derelinquisse est: nullum celestis vite filijs exemplũ prebere. Quia enim hypocrite per charitatis viscera non calent: de torpore plis edite. id est. de ouoz suoz frigore nequaq; dolent: ꝛ ẽtto se libenti⁹ terrenis actibus inserunt tanto negligenti⁹ eos quos generart agere terrena permittunt. Sed quia derelictos hypocritarũ filios superna cura non deserit: nõnullos etiam nanq; ex talib⁹ intima electione prescitos: largite gratie respectu calefacit recte sbiũgit̃: Tu forsitan i Lect.
puluere calefacis ea. Ac si dicat vt ego qui illa in puluere calefacio: quia scilicet paruulorum animas ꝛ in medio peccantiuz positas: amoris mei igne succendo. Quid enim puluis nisi peccatoz accipitur? Unde ꝛ ille hostis huius peccatoris perditione satiatur: ꝺ quo per ꝓphetã dicitur: Serpẽti puluis panis eius. Quid per puluerem nisi ipsa inicꝫrum instabilitas demõstrat? De qua dauid ait: Non sic impij non sic: sed tanq̃ puluis Ps. 1
quem proiicit ventus: a facie terre. Ova ergo dominus in puluere derelicta calefacit: quia paruulorũ animas predicatoz⁹ suorum solicitudine destitutas etiam in medio pec/

cantium positas: amoris sui igne succendit.
Hinc est q̄ plerosq̄ cernimus: ⁊ i medio po
B pulorum viuere: ⁊ tamen vitā torpentis po/
puli non tenere. Hinc est q̄ plerosq̄ cerni/
mus: ⁊ malorum turbas non fugere ⁊ tamē
superno ardore flagrare. Hinc est enī q̄ ple/
rosq̄ cernimus: vt ita dixerim in frigore ca/
lere. Unde enim nōnulli inter terrenorū ho/
minum torporem positi: superne spei deside
rijs inardescunt: vnde ⁊ inter frigida corda
succensi sunt: nisi quia omnipotens deus de
relicta ouа scit etiam in puluere calefacere: ⁊
frigoris pristini insensibilitate discussa p̄sen/
sum spiritus vitalis animare: vt nequaq̄ ia/
centia in infimis torpeant: sed in viuis vola/
tilib⁹ versa sese ad celestia contemplādo. id
est. volando suspendant. Notandū vero est
qō in his verbis non solum hypocritarū ac
tio peruersa reprobatur: sed bonorūz etiam
magistrorum si qua fortasse subrepserit ela/
tio premitur. Nam cum de se dominus dicit
q̄ derelicta ouа in puluere ipse calefaciat: p
fecto aperte indicat: quia ipse operā intrin/
secus per verba doctoris: qui ⁊ sine verbis
vllius hominis calefacit quos voluerit in fri
gore pulueris. Ac si aperte doctorib⁹ dicat:
Ut sciatis quia ego sum qui per vos loquē/
tes operor: ecce cum voluero cordib⁹ homi/
num etiam sine vobis loquor. VIII

A Humiliata igitur cogitatione docto/
rum ad exprimendū hypocritaz ser/
mo conuertit: ⁊ qua fatuitate torpe/
at: adhuc sb strutionis facto plenius indicat
Tex. Mā sequit. Obliuiscit q̄ pes ꝓculcet ea:
aut bestia agri ꝓterat. Quid in pede nisi trā/
situs operatiōis accipit? Quid in agro nisi
mūdus iste signat? De quo in euangelio do
Mat.13 minus dicit: Ager autem est mūdus. Quid
in bestia: nisi antiquus hostis exprimit: qui
huius mūdi rapinis insidians: humana quo
tidie morte satiatur. De qua per ꝓphetam
Esa.35. pollicente domino dicitur: Et mala bestia n
trānsibit per eam. Strutio itaq̄ ouа sua dese
rens obliuiscit: q̄ pes conculcet ea: quia vi/
delicet hypocrite eos quos in ꝓuersatiōe fili
os generant derelinquūt ⁊ oīno non curant
ne aut exhortationis solicitudie: aut disciplī
ne custodie destitutos prauorum operū exē
pla peruertant. Si enim ouа que gignūt dili
gerent: nimirū metuerent ne quis ea peruer
sa opera demōstrādo calcaret. Hūc paulus
pedem infirmis discipulis: q̄si ouis que po/
Phil.3. fuerat metuebat cuz diceret: Multi ambu/
lant quos sepe dicebā vobis: nūc aūt ⁊ flens
Phi.3 dico inimicos crucis christi. Et rursum: Vi/
dete canes: videte malos operarios. Et rursū 2.Thes.3
Denūciamus vobis fratres: ⁊ in noīe domi
ni nostri iesu christi: vt sbtrahatis vos ab oi
fratre ambulāte inordinate: ⁊ non sm̄ tradi/
tionem quā acceperūt a nobis. Hūc pedem B
iohannes gayo formidabat: qui cum multa
dictrepis mala premisisset adiūxit. Charissi 3.Jo.1.
me noli imitari malū s̄ quod bonū est. Hūc
ipse synagoge dux infirmo suo gregi metue/
bat dicens: Quando ingressus fueris terraz
quaz dominꝰ deus dabit tibi: caue ne imita/
ri velis abominationes illarum gentium.
Obliuiscitur etiam quod bestia agri conte/
rat: quia nimirum diabolus in hoc mūdo se
uiens si editos in bona conuersatione filios
rapiat hypocrita omnino non curat. Hanc
autem agri bestiam paulus ouis que posue/ 2.Cor.11
rat: metuebat dicens: Timeo ne sicut serpēs
euam seduxit astutia sua: ita corrūpant sen/
sus vestri a charitate que est in iesu christo.
Hanc agri bestiam discipulis metuebat pe/ 1.pe.5.
trus cum diceret: Aduersarius vester diabol⁹
quasi leo rugiens: circuit querens quem de
uoret: cui resistite fortes in fide. Habent er/
go veraces magistri sup discipulos suos timo
ris viscera ex virtute charitatis: hypocrite
aūt tanto min⁹ commissis sibi metuūt: q̄to C
nec sibimet ipsis quod timere debeant dep̄/
hendūt. Et quia obduratis cordibus viuūt
ipsos etiam quos generant filios nulla pieta Leo
te debiti amoris agnoscūt. Unde adhuc sub
strutionis specie sbdit: Durat ad filios q̄/
si non sint sui. Quem enim charitas gratia n̄
infūdit proximū suū etiam si ipse hūc deo ge
nuit extraneū respicit vt profecto sunt omēs
hypocrite: quorū videlicet mentes dū sem/
per exteriora appetūt: intus insensibiles fiūt
et in cunctis que agunt: dum sua semper ex/
petūt erga effectum proximi nulla charitatis
compassione molescūt. O q̄ mollia viscera
gestabat paulus: quando circa filios suos
tanto estu amoris inhiabat dicens: Nūc vi/
uimus: si vos statis in domino: ⁊ testis mihi
est deus: quomodo cupiam vos omnes i vi Ro.1.
scerib⁹ christi iesu. Romanis quoq̄ ait: Te/
stis est mihi deus cui seruio in spiritu meo in
euangelio filij eius: q̄ sine intermissione me/
moriam vestri semper facio in orationibus
meis obsecrans si quomodo tandem aliquā
do prosperū iter habeam in volūtate dei ve
niendi ad vos: desidero enim videre vos.
Timotheo quoq̄ ait: Gratias ago deo meo ⁊ 1.Thi.1.
cui seruio a progenitorib⁹ meis in conscientia
pura: qō sine intermissione habeā tui memo
riam in orationib⁹ meis nocte ac die desidel

rans te videre. Thessalonicensib⁹ q̄ amorē
1. Thes. 2. suum indicans dicit: Nos autem fratres de-
solati a vobis ad tempus ore aspectu: nō cor
B de abūdantius festinauim⁹ faciem vestram
videre cum multo desiderio. Qui duris per
secutionib⁹ pressus ꝛ tamen de filiorum salu
te solicitus adiunxit. Misimus timotheum
fratrem nostrum: ꝛ ministrū dei in euāgelio
christi ad ꝓfortandos vos ꝛ exhortādos ꝓ
fide vestra: vt nemo moueaꝫ in tribulationi
Ephe. 3. bus istis. Ipsi enim scitis: q̄ in hoc positi su
mus. Ephesijs quoq; ait: ꝓeto ne deficia-
tis in tribulationib⁹ meis ꝓ vobis que est
gloria vestra. Ecce in tribulatiõe posit⁹ ali-
os exhortatur ꝛ in hoc qō ipse sustinet alios
roborat. Non enim filioꝝ suorum fuerat mo
re strutionis oblitus: sed metuebat nimis ne
eius discipuli in predicatore suo tot persecu-
tionū probra cernentes fidem in eo despice-
rent contra quā innumere passionū cōtume-
lie prevalerent. Et idcirco minus dolebat in
tormentis sed magis filijs de tormentorum
suorum temptatione metuebat. ꝓaruipen-
debat in se plagas corporis dum formidaret
in filijs plagas cordis. Ipse patiendo suisci-
piebat vulnera tormentoꝝ sed filios ꝓsolan
do curabat vulnera cordiū. ꝓensemus er-
go cuius charitatis fuerit inter dolores pro-
prios alijs timuisse: pensem⁹ cuius charitat⁹
sit filiorum salutem inter sua detrimēta req̄-
rere ꝛ statum mentis in proximis etiā ex sua
A deiectione custodire. V IX
Sed hec hypocrite charitatis viscera
nesciūt quia eoꝝ mens q̄nto per mū
di ꝓcupiscentiā in exteriora resoluit: tanto q̄
afflictionem suam interius obdurat: ꝛ tor-
pore insensibili frigescit intrinsecus: q̄ amo-
re damnabili mollescit foris: secq; ipsam cōsi-
derare non valet: quia cogitare se mime stu-
det. Cogitare vero se mens non potest: que
tota apud semetipsam non est. Tota ꝓ o esse
apud semetipsam non sufficit: quia per q̄t cō-
cupiscentias rapitur: per tot a semetipsa spe
cies dissipat: ꝛ sparsa i infimis iacet: que col
lecta si vellet ad summa ꝓsurgeret. Unde iu
storum mens quia per custodiam discipline
a cūctoꝝ visibilū fluxu appetitu constringi-
tur: collecta apud semetipsam intrinsecus in
tegratur: qualisq; deo esse vel proximo esse
debeat plene conspicit: que nihil suū exteri⁹
derelinquit: ꝛ q̄nto ab exterioꝝ abstracta
compescit: tanto aucta in intimis inflamma-
B tur ꝛ q̄ intus magis ardet: eo ad deprehēdē
da vicia amplius lucet. Hinc est enim q̄ san
cti viri dum intra semetipsos colligunt: mi-
ra ac penetrabili acie: occulta etiaz aliena de-
licta deprehendūt. Unde bene per ezechie-
lem prophetam dicitur: Emissa similitudo Ezech. 8.
manus apprehendit me in cincinno capitis
mei ꝛ eleuauit me spiritus inter terram ꝛ ce-
lum: ꝛ adduxit me in hierusalem: in visione
dei iuxta ostium interius quod respiciebat
ad aquilonem: vbi erat statutum idolum ze-
li ad prouocandam emulationem. Quid est
enim cincinnus capitis: nisi collecte cogita-
tiones mentis: vt non sparse diffluant: sed ꝓ
disciplinam constricte subsistant. Manus
ergo desuper mittitur: ꝛ ꝓpheta per cincin-
num capitis eleuatur: quia cum nostra mens
sese per custodiam colligit: vis superna sur-
sum nos ab infimis trahit. Bene ergo inter C
terram ꝛ celum sublatum se asserit: quia qui
libet sanctus in carne mortali positus plene
quidem adhuc ad superna non peruenit: sed
iam tamen ima derelinquit. In visione ve-
ro dei in hierusalem ducitur: quia videlicet
vnusquisq; proficiens per charitatis zelum
qualis esse ecclesia debeat contemplaꝫ. Be-
ne quoq; additur: quia iuxta ostium interi⁹
ductus est: quod respiciebat ad aquilonem:
quia nimirū sancti viri dum per aditum eter
ne contemplatiōis aspiciunt: plus prava in-
tra ecclesiam fieri q̄ recta deprehendūt ꝛ q̄si
in aquilonis parte oculos. id est. ad solis si-
nistram flectunt: quia contra vitioꝝ frigora
charitatis se stimulis accendūt. Ubi ꝛ recte
subiungiꝫ: quia illic erat statutū idolum zeli
ad prouocandā emulationē. Dum enim in-
tra sanctam ecclesiam a nōnullis specie sola
fidelibus rapinas ꝛ vitia perpetrari conside
rant quid aliud q̄ in hierusalem idolum vi-
dent? Quod idolum zeli dicitur: quia per ꝟ
contra nos emulatio superna prouocaꝫ: vt
tanto districtius delinquentes feriat quāto
nos chari⁹ redemptoꝝ amat. V X
Hypocrite igitur quia cogitationes
mentis non colligunt per cincinnuz
capitis minime tenentur. Et qui sua nesciūt
commissoꝝ sibi quando delicta deprehen-
dunt? Ibi itaq; torpent ac celestibus ad que A
flagrare debuerunt: ꝛ flagrant terrenis re-
bus anxie: a quibus laudabiliꝫ toꝛpuissent.
ꝓostposita quippe cura filiorum: sepe eos
videas se contra pericula imensi laboris ac-
cingere maria transmeare: adire iudicia: pul
sare principatus: palacia irrumpere: iurgan
tibus populoꝝ cuneis interesse: ꝛ terrena
patrimonia laboriosa obseruatione defende
re. Quibus si fortasse dicaꝫ: cur ista vos agi
tis: qui seculum reliquistis? respondent illico

deum se metuere: ⁊ idcirco tanto studio de/
fendendis patrimonijs insudare. Unde be/
ne adhuc destructionis huius stulta labore
subiungit: Frustra laborauit: nullo timore
cogente. Illic nāq; trepidauerūt timore vbi
non erat timor. Ecce enim diuina voce pre/
Mat.5. cipitur. Si quis tibi tulerit tunicam ⁊ volue
rit tecum iudicio contēdere: dimitte illi ⁊ pal
lium. Et rursum: Si quis quod tuū est tule/
B rit ne repetas. Paulus quoq; apostolus di
scipulos suos cupiens exteriora despicere:
vt valeant interna seruare: ammonet dicēs:
1.Cor.6. Iam quidem oīno delictuz est in vobis: q̄
iudicia habetis inter vos: quare non magis
iniuriam accipitis: quare non magis fraudē
patimini? Et tamē hypocrita assumpto san/
cte conūsationis habitu filiorum custodiam
deserit: ⁊ temporalia queq; defendere: etiaz
iurgijs querit: exemplo suo eorum perdere
corda non trepidat: ⁊ quasi per negligentiaz
amittere patrimonia terrena formidat. In
errorem discipulus labitur: ⁊ tamen cor hy/
pocrite nullo dolore sautiat. Ire iniquita/
tis voraginem cōmissos sibi conspicit: ⁊ hec
quasi inaudita pertransit: at si quod sibi leui
ter inferri temporale damnū senserit: in vltio
nis iram repente ab intimis inardescit: mox
patientia rumpit: mox dolor cordis in voci/
bus effrenatur: quia dum animaruz damna
equanimit tolerat: iacturam vero rerū tem
poralium: repellere etiam cum spiritus com
C motione festinat: cūctis veraciter indicat te
ste mentis perturbatiōe quid amat. Ibi q̄p
pe est grande studiuz defensionis: vbi ⁊ gra
uior vis amoris. Nam q̄tomagis terrena di
ligit: tanto priuari eis vehemētius pertime/
scit. Qua enim mente aliquid in hoc mundo
possidemus non docemur: nisi cuz amittim⁹
Sine dolore nāq; amittit: quicq̄d sine amo/
re possidetur. Que vero ardenter diligimus
habita grauiter suspiram⁹ ablata. Quis au/
tem nesciat: quia nostris vsibus res terrenas
dominus condidit: suis autem animas ho/
minū creauit? Plus ergo deo se amare con/
uincitur: qui neglectis his que eius sunt ꝓ/
pria tuetur. Perdere nanq; hypocrite ea q̄
dei sunt. id est. animas hominū non timent:
et ea que sua sunt amittere: videlicet res cuz
mundo transeūtes quasi districtio iudici po
situri rationes timent: ac si placatum inueni
ant: cui desideratis rebus. id est. rationabili
bus perditis insensibilia ⁊ non quesita con/
seruant. Possidere aliquid in hoc mūdo vo
Lu.14. lum⁹: ⁊ ecce veritas clamat: Nisi quis renū/
ciauerit omnibus que possidet nō potest me
us esse discipulus. Perfectus igitur christia
nus quomodo debet res terrenas iurgando
defendere quas non precipitur possidere?
Itaq; cum res proprias amittim⁹: si perfe/
cte deum sequimur in hui⁹ vite itinere: a ma
gno onere leuigati sumus. Cum vero curaz
rerum nobis eiusdem itineris: necessitas im/
ponit: quidam dum eas rapiunt solūmodo
tolerandi sunt: quidaz vero conseruata cha
ritate prohibendi: non tamē sola cura ne no
stra subtrahant: sed ne rapientes: non sua se/
metipsos perdāt. Plus quippe ipsis rapto/
ribus debemus metuere: q̄ rebus irrationa
bilib⁹ defendētes inhiare. Illa nāq; etiā nō
rapta moriētes amittim⁹: cū illis vero ⁊ nūc
conditionis ordine: si corrigi studeant post
perceptionē muneris: vnū sumus. Quis au
tem nesciat: quia minus ea quibus vtimur ⁊
plus debemus amare quod sumus? Si er/
go ⁊ pro sua vtilitate raptoribus loquimur:
iam non solum nobis que temporalia: sed ip
sis etiam que sunt eterna vendicam⁹. Qua i
re illud est solerter intuendū: ne per necessita
tis metum cupiditas surrepat rerum: ⁊ zelo
succensa prohibitio ⁊ impetu imoderatio re
distensa: vsq; ad odiose turpitudinem contē
tionis erumpat. Dumq; pro terrena re pax
a corde cum proximo scinditur: liquido ap/
paret: quia plus res q̄ proximus amatur.
Si enim charitatis viscera etiam circa rap/
torem proximū non habemus: nosmetipsos
peius ipso raptore persequimur: grauiusq;
nos quā alter poterat deuastam⁹: quia dile/
ctionis bonū spōte deserētes a nobisipsis in/
tus est quod amittim⁹: qui ab illo sola exte/
riora perdebamus. Sed hanc hypocrita for
mam charitatis ignorat: quia plus terrena
q̄ celestia diligens contra eum qui tempora
lia diripit: sese i intimis imani odio inflāmat

XI

A Sciendū vero est: quia sunt nō
nulli quos charitatis gremio nutri/
ens mater ecclesia tolerat: quousq;
ad spiritalis etatis incrementa perducat: q̄
nōnunq̄ ⁊ sanctitatis habitum tenent: ⁊ ꝑ/
fectionis meritum exequi nō valent. Ad bo
na nanq; spiritalia mime assurgunt: ⁊ idcir/
co his qui sibi coniūcti sunt ad tuenda ea: q̄
terrena sunt seruiunt: ⁊ nōnunq̄ in defensio
nis eiusdem iracundia excedūt. Hos neq̄q̄
credendum est in hypocritaruz numerū cur
rere: quia aliud est infirmitate aliud est mali
cia peccare. Hoc itaq; inter hos ⁊ hypocri/
tas distat: quod isti infirmitatis conscij ma/
lunt a cunctis de culpa sua redargui q̄ de fi/
cta sanctitate laudari. Illi vero ⁊ iniq̄ se age/

re certi sunt: ⁊ tamen apud humana iudicia de nomine sanctitatis intumescũt. Isti non metuũt prauis hominib⁹: etiam de bona actione displicere: dum iudicijs supernis tantummodo placeant: illi vo nunq̃ quid agãt sed quomodo ō actione qualibet hominib⁹ possint placere considerãt. Isti iuxta moduz sue intelligentie: etiaz in rebus seculi militãt causis dei: ⁊ illi iam per causas dei intentiõe deseruiunt seculo: quia inter ipsa quoq̃ que se agere sancta opera ostendunt: non conuersationẽ querunt hominũ: sed auras fauorũ. Igitur cum quosdam non despecte conuersatiõis viros iracũde vt nimie defendere terrena conspicimus debemus hoc in illis per charitatem reprehendere nec tamen eos reprehendẽdo desperare: quia plerunq̃ vni eidemq̃ homini ⁊ insunt quedam iudicabilia que apparent ⁊ magna que latẽt. In nobis autem sepe magna in facie ꝓdeũt: ⁊ nõnũq̃ que reprehendẽda sunt occultant. Hinc ergo humilianda est nostre mentis elatio: q⁹ ⁊ illorum infirma sunt publica ⁊ nostra secreta et rursum fortia illorum secreta sunt: ⁊ in publico nostra vulgant. Quos ergo de aperta infirmitate reprehẽdim⁹ supest: vt ō occulte fortitudinis estimatione veneremur: ⁊ si se ō aperta firmitate nostra mens eleuat: occulta sua infirma considerans sese in humilitate p̃mat. Sepe eni nõnulli multis preceptis obsequunt: ⁊ quedam pauca pretereũt: ⁊ nos multa pretermittim⁹ cum pauca seruamus. Unde fit plerũq̃ vt quia quod seruare nos nouimus hoc preterire alios videmus: illico nostra se in elatione mens eleuet obliuiscens q̃ multa pretereat: cum valde sint pauca q̃ seruat. Necesse est igitur vt in quibus alios reprehendim⁹: elationem solicite nostre cogitationis inclinem⁹: quia si sublimiorẽ se ceteris noster animus conspicit: quasi precipitio singularitatis ductus: heu peius ruit: Sed cur hypocrita celestia lucra deserens terrena elaboret: subiungit dicens: Priuauit eam deus sapientia nec dedit illi intelligentiã. Quãuis aliud sit priuare aliud non dare: hoc tamen repetijt subdendo non dedit quod premisit priuauit Ac si diceret: Quod dixi priuauit: non iniuste sapientiam abstulit sed iuste non dedit: Unde ⁊ pharaonis cor dominus obdurasse describitur non q⁹ ipse duriciaz contulit: sed quod exigentibus eius meritis: nulla illud desuper infuse timoris sensibilitate molliuit Sed nũc hypocrita quod sanctum se simulat quod sub imagine boni operis occultat: sancte ecclesie pace premitur: ⁊ idcirco ante nostros oculos religionis visione vestitur. Si qua ergo temptatio fidei erũpat: statim lupi mens rabida habitu se ouine pellis expoliat q̃tumq̃ contra bonos seuiat: persequens demonstrat. Unde ⁊ recte subditur:

V Cũ tempus fuerit in altum alas erigit: deridet equitem ⁊ ascensorem eius. Quid eniz alas huius strutionis accipim⁹: nisi pressas hoc tempore quasi cõplicatas hypocrite cogitationes? Quas cum tempus fuerit in altum eleuat: quia oportunitate comperta eas superbiendo manifestat. Alas in altum erigere est per effrenatam superbiam cogitationes aperire. Nunc autem: quia sanctuz se simulat: quia in semetipso stringit que cogitat alas in corpore per humilitatem plicat. Tex.

Notanduz vero est: q⁹ non ait V XII deridet equũ ⁊ ascensorem: sed equitem ⁊ ascensorem eius. Equus quippe est vnicuiq̃ sancte anime corpus suũ: qõ videlicet nouit ⁊ ab illicitis continẽtie freno restringere: ⁊ rursum charitatis impulsu in exercitatione boni operis relaxare. Equitis ergo nomine anima sancti viri exprimit: que tumentũ corporis bene subditum regit. Unde ⁊ iohannes apostolus in apocalypsi dominũ contemplatus ait: Et exercitus q̃ sunt in celo sequebantur eũ in equis albis. Multitudinem quippe sanctorum que i hoc martyrij bello sudauerat recte exercitum vocat: qui idcirco in equis albis sedere referuntur quia nimirum eorum corpora ⁊ luce iusticie et castimonie candore claruerunt. Deridet ergo hypocrita equitem: quia cuz ipse in apto iniquitatis eruperit: electorũ despicit sanctitatem: ⁊ elatos fatuos appellat: quos pace pressus fidei: calida arte simulabat. Quis vero alius huius ascensor est equitis nisi omnipotens deus: qui ⁊ ea que non erant ꝓuidens condidit: ⁊ ea que possidens regit. Ascendit quippe equitem: quia iusti vniuscuiusq̃ viri animũ possidet: sua bene membra possidentem. Huic ergo hypocrite deridere est equitem: sanctos despicere: deridere vo est ascensorem equitis prosilire: vsq̃ ad iniuriam creatoris. Quia enim in vno quoq̃ lapsu a mimis semper incipitur ⁊ succrescentibus defectibus ad grauiora peruenit: recte hypocrite huius iniquitas p̃ supposita detrimenta distinguit: vt dicatur prius bonuz se quod non sit ostendere: postmodũ vo bonos aperte despicẽ: ad extremũ quoq̃ vsq̃ ad iniuriam conditoris exilire. Nunq̃ quippe illic anima quo ceciderit iacet: quia volũ-

tarie semel lapsa ad peiora pondere suē iniq/
tatis impellitur: vt in profundū corruens sp
C adhuc profundius obruatur. Erat ergo hy/
pocrita ⁊ nunc suas laudes appetat: postmo
dum vitam proximoꝝ premat ⁊ quandoq;
se in irrisione sui conditoris exerceat: vt quo
elatiora semp excogitat: eo se supplicijs atro
ciorib⁹ imergat. Q̄ q̄ multos tales nunc
sancta ecclesia tolerat: quos cum temp⁹ erū/
perit: temptatio aperta manifestat. Qui vo/
luntates suas: quia contra eam modo non
exerunt: quasi complicatas interim alas co/
gitationū premunt. Quia enim a bonis ma/
lisq; hec vita cōmuniter ducitur: nunc eccle
sia ex vtroruncq; numero visibiliter congre/
gatur: sed deo inuisibiliē iudicante discerniē
atq; in exitu suo a reprobor⁹ societate se/
B paratur. Modo vero esse in ea: nec boni si/
ne malis: nec mali sine bonis possunt: Hoc ei
tempore conuicta vtraq; pars sibi necessa/
rio congruit: vt ⁊ mali mutenē per exempla
bonorum: ⁊ boni purgenē per temptamēta
malorum. Atq; ideo domin⁹ postq; sb̄ stru/
tionis specie multa de hypocritarū reproba
tione intulit mox ad electoꝝ sortez verba cō
uertit: vt qui in illis audierant quod fugien/
tes tolerent: in istis audiant quod imitantes
Tex. ament. Sequitur. Nūquid prebebis eq̄
fortitudinem aut circūdabis collo eius hin/
nitum. Sed fortasse priusq; huius equi fortī
tudinem hinnitūq; disseramus ab aliquib⁹
queritur vt aliter vt etiam moralitate posti/
posita: ⁊ rinocerotis virtus: ⁊ strutionis hu
ius fatuitas exponatur: Manna quippe ē
verbum dei: ⁊ quicquid bene volūtas susci/
pientis appetit: hoc profecto in ore comedē
tis sapit. Terra ē verbum dei: q̄ q̄to labor
inquirentis exigit: tanto largius fructū red/
dit. Bebet ergo intellectus sacri eloquij mul
tiplici inquisitiōe ventilari: quia ⁊ terra que
sepius arando vertitur: ad frugem vberius
aptatur. Que igit̄ aliter ō rinocerote ac struc
tione sentimus sub breuitate perstringimus
quia ad ea que obligatoria sunt enodāda p/
peramus. V XIII
A Rinoceros iste qui etiaz monoceros
in grecis exemplarib⁹ nominat̄: tan
te esse fortitudinis dicitur: vt nulla venantiū
virtute capiatur. Sed sicut hi asserunt q̄ de/
scribendis naturis animaliū laborioſa inue/
stigatione sudauerunt: virgo ei puella ꝓpo/
nitur que venienti sinū aperit: in quo ille oi
ferocitate postposita caput ponit: sicq; ab
eis a quibus capi querit: repente velut iner
mis inuenit. Buxei quoq; coloris esse descri
bitur: qui etiam cum elephantis quādo cer/
tamen aggreditur: eo cornu quod i nare sin/
gulariter gestat: ventrem aduersantiū ferire
perhibet̄: vt cum ea que molliora sunt vul/
nerat: impugnātes se facile sternat. Potest
ergo per hunc rinocerotē vel certe monoce/
rotem scilicet vnicornē ille populus intelli/
gi: qui dum de accepta lege non opera: ⁊ so/
lam inter cunctos homies elationē sumpsit:
quasi inter ceteras bestias cornu singulare
gestauit. Vnde passionē suam dñs ꝓpheta
canente ꝓnūcians ait: Libera me de ore leo
nis: ⁊ de cornib⁹ vnicorniū humilitatē meā.
Tot quippe in illa gente vnicornes vel cer/
te rinocerotes extiterūt: qō contra predica/
menta veritatis de legis operib⁹ singulari:
et fatua elatione consili sunt. Beato igit̄ iob
sancte ecclesie typum tenenti dicit̄: Nunq̄d
volet rinoceros seruire tibi. Ac si aperte di/
catur: Nunq̄d illum populū: quem superbi
re in nece fidelium stulta sua elatione consi/
deras: sub iure tue predicatiōis inclinas? sb̄/
audis vt ego: qui ⁊ contra me illuz singulari
cornu extolli conspicio: ⁊ tamen mihi cū vo/
luero protinus subdo. Sed hoc melius ostē
dimus: si de genere ad speciem transeamus.
Ille ergo ex hoc populo ⁊ prius in superbia
et postmodū precipuus testis in humilitate
nobis ad mediū paulus ducatur: qui dum
contra deum se quasi de custodia legis nesci
ens extulit cornu in nare gestauit. Unde et
hocipsum naris cornu per humilitatē post/
modum inclinans dicit: Qui prius fui blas/ 1.Thi.1.
phemus ⁊ persecūtor ⁊ ꝓtumeliosus: sed mi
sericordiam consecutus sum: quia ignorans
feci. In nare cornu gestabat: qui placituruz
se deo de crudelitate cōfidebat: sicut ipse ꝓ C
modum semetipsum redarguens dicit: Et p
ficiebam in iudaismo supra multos coetane/
os meos in genere meo: abūdantius emula/
tor existens paternarū mearum traditionuz
Huius autem rinocerotis fortitudinem om
nis venator extimuit: quia saulī seuitiā vn us
quisq; predicator expauit. Scriptum nanq̄ Act.9.
est: Saulus autem adhuc spirans minarum
et cedis in discipulos dñi: accessit ad princi/
pem sacerdotū ⁊ petijt ab eo epistolas in da
mascum ad synagogas vt si quos inuenisset
huius vie viros ac mulieres vinctos ꝓduce
rē: in hierusalem. Cum flatus nare redden/
duz trahit̄ inspiratio vocatur: ⁊ illud sepe
p odorē nare depēdim⁹ qō oculis n̄ videm⁹
Rinoceros ḡ iste nare gestabat cornu q̄ pcu
teret: quia minarū ⁊ cedis in discipulos spi/
rans: postq; presentes interfecerat absentes

querebat. Sed ecce omnis ante illū venator abscondit. id est. omnis homo rationale sapiens opinione timoris eius effugat. Ut ergo hunc rinocerotē capeat: sinū virgo. id est secretū suū ipsa per se inuiolata in carne dei sapientia expandat. Scriptuz quippe est q cum damascū pergeret: subito circūfulsit illum die media lux de celo: z vox facta est B dicens: Saule saule q̄d me psequeris? Qui pstratus in terra respondit. Quis es domine? Cui ilico dicit: Ego sum iesus nazarenus quē tu psequeris. Virgo nimirū rinoceroti sinū suū aperuit cū saulo incorrupta dei sapientia incarnationis sue mysteriū ō celo loquendo patefecit: z fortitudinē suam rinoceros pdidit: quia prostratus humi omne qō superbū tumebat amisit. Qui dum sblato oculor lumine: manu ad ananiā ducitur: patet iam rinoceros iste quibus dei loris astringitur: quia videlicet vno in tempore cecitate pdicatione baptismate ligat. Qui etiaz ad dei psepe morat' est: quia ruminare verga euangelij dedignat' non est: ait eni: Ascendi hierosolymam cum barnaba assumpto z tito. C Ascendi autem sm reuelationem: z contuli cum illis euangeliū. Et qui priuſ ieiunus audierat: durum est tibi contra stimuluz calcitrare: mira postmodū virtute psidentis pressus: z verbi pabulo vires obtinuit z calcem superbie amisit. Loris nanq̄ dei non tantū a feritate restringit sed qō magis sit mirabile ad arandū ligatur: vt non solum homines crudelitatis cornu non impetat; sed corum etiam refectioni seruiens aratrum pdicationis trahat. Ipse quippe de euangelizantib' 1.Cor.9. quasi de arantibus dicit: Debet eni spe qui arat arare: z qui triturat in spe fruct' pcipē di. Qui igit tormēta prius infidelib' irrogauerat: z p fide postmodū flagella libenter portabat: qui scriptis etiaz epistolis humilis ac despectus predicat q ō duduz terribilis impugnabat: pfecto bene ligat' sub aratro desudat ad segetem: qui fuerat in campo male liber a timore. De quo recte dicit. ℣ XIIII Lex A Ut confringet glebas valliū post te Jam scilicet domin' grundā mētes intrauerat: qui illum veracit hūani generis redēptorē credebāt. Qui tamē cum nequaq̄ a pristina obseruatione recederent Balt.5. cum dure litere pdicamenta custodirēt: eis pdicator egregius dicit: Si circūcidami christus vobis nihil pderit. Qui ergo in humili mēte fidelitū legis duriciā redarguēdo ptriuit: q̄d aliud q̄ in valle post dñm glebas fregit: ne videlz grana seminū que excisus aratro fidei sulcus cordis exciperet per custodiam littere pressa deperirent. De quo bñ adhuc subdit: ℣ Nunq̄d fiduciam habebis in Lex magna fortitudine eius: z derelinques ei labores tuos? In rinocerotis huius fortitudine fiduciam deus habuit quia q̄to illū crudelius sibi dura inferendo pertulit: tanto p B se constantius tolerantem aduersa presciuit. Cui labores etiam quos in carne pertulerat dereliquit: quia puersum illū vsq̄ ad imitationē ppie passionis traxit. Unde z p eundem rinocerotē dicit: Suppleo ea que desunt passionū christi in carne mea. De q̄ adhuc subdit: ℣ Nunq̄d credis ei q reddat se Lex. mentē tibi: z aream tuam pgreget. Considerem⁹ saulum quis fuerit: cum ab ipsa adolescentia lapidantiū adiutor existeret: cū alia ecclesie loca vastaret: z acceptis epistolis vastanda alia peteret cum mors ei fideliū nulla sufficeret sed semper ad alior mterituz alijs extinctis anhelaret: z profecto cognoscim⁹ quia nullus tunc fideliū crederet: q ad iugū suū deus sue formidinis vim tante elationis inclinaret. Unde z ananias voce dñica hūc et postq̄ conuersum audiuit extimuit dicēs: Dñe audiui a multis de viro hoc q̄ta mala sanctis tuis fecit in hierusalem. Qui tamen C repente cōmutatus ab hoste predicator effitur: z in cunctis mundi partibus redēptoris sui nomen insinuat supplicia pro veritate tolerat: pati se que irrogauerat exultat: alios blandimentis vocat: alios ad fidez terroribus reuocat ℣ Istis regnū pollicet cetestis patrie: illis minat ignes gehenne. Hos per auctoritatem corrigit: illos ad viam rectitudinis per humilitatem trahit: atq̄ in oi latere ad manū se sui rectoris inclinat: z tanta arte dei aream congregat q̄ta illam priuſ elationis cornu ventilabat. ℣ XV Sed neq̄ hoc abhorret a paulo: q rinoceros buxei coloris dicit: z elephantor ventres cornu ferire phibet. Ut enim viuere sub rigore legis assueuit: artius ceteris in illo custodia: vniuscuiusq̄ virtutis moleuit. Quid enim colorem buxeum: nisi abstinentie pallor exprimitur? Cui ipse se tenaciter adherere testatur dicens: Castigo 1.Cor.9. corpus meum z seruituti subijcio: ne forte alijs predicans: ipse reprobus efficiar. Qui diuine legis eruditione preditus: dum aliorum ingluuiem redarguit: cornu elephantes in ventrem ferit. In ventrē quippe elephātes pcusserat cum dicebat: Multi ambulāt Phil.3. quos sepe dicebam vobis: nūc autez z flens dico inimicos crucis christi: quoruz finis in-

teritus: quorum venter deus est: ⁊ gloria in
Ro.16. confusione ipsorum. Et rursum: Huiusmo/
di christo domino non seruiunt: sed suo ven
tri. Cornu suo igitur rinoceros iste non iam
homines sed bestias percutit: q̄ndo ille pau
lus doctrine sue fortitudine nequaq̄ perimē
dos humiles impetit: sed superbos ventris
B cultoris occidit. Que ergo in paulo scripta
cognouim⁹ superest vt facta ⁊ in alijs creda
mus. Multi quippe ad humilitatis gratiaz
ex illius populi elatione conuersi sunt quoꝝ
seuiciam dominus dum sub iugo inspirati ti
moris edomuit: nimirū rinocerotis sibi forti
tudinem subegit. Sed quia mirā dei poten/
tia quid de electis egerit audiuim⁹ nunc mi/
ra eius patientia in his quos reprobat quid
Tex. tolerauerit audiam⁹. ¶ Pēna strutiōis simi
lis est pennis herodij ⁊ accipitris. Quid stru
tionis nomine: nisi synagoga signatur? que
alas legis habuit: sed corde infimis repens
nunq̄ se a terra subleuauit. Quid vero per
herodium ⁊ accipitrem: nisi antiqui patres
C exprimunt: qui ad ea que potuerunt intelli/
gendo perspicere valuerunt etiam viuendo
peruolare. Penna igitur strutionis herodij
et accipitris pennis est similis: quia synago/
ge vox priorum doctrinam loquēdo tenuit:
sed viuendo nesciuit. Unde ⁊ eiusdem syna
goge populos: de phariseis atq̄ scribis ve/
Mat.23. ritas ammonet dicens: Super cathedram
moysi sederunt scribe ⁊ pharisei. Omnia er/
go quecunq̄ dixerint vobis seruate ⁊ facite
s̄m opera vero eorum nolite facere. Mul/
ta autem dicere d̄ herodij vita potuim⁹: sed
quia penna eius tm̄modo ad memoriam de/
ducitur de vita loqui ꝓhibemur. ¶ XVI

Tex. A Qui dereliquit in terra oua sua tu for
sitan in puluē calefacies ea. In ouis
aliud est quod cernitur: aliud quod
separatur: ⁊ videri spes non potest: paulo at
Ro.8. testante qui ait: Qd̄ enim videt quis q̄d spe
rat? Qui ergo per strutionis oua: nisi de sy/
nagoge carne editi apostoli designant: qui
dum se in mūdo despectos atq̄ humiles ex
hibent: sperare gloriam in supernis docent.
Abiecti nanq̄ ⁊ quasi nullius momēti atq̄
apud elatos habiti: in terra velut oua iacue/
runt: sed intus in eis latebat vnde viuerent:
et subleuati spei pennis ad celestia volarēt.
Que oua strutio in terra derelinquit: q̄ eos
quos carne genuerat synagoga apostolos
audire contemnēs vocande gentilitate dese
ruit. Mira autem potentia domin⁹ hec ea/
dem in puluere oua calefacit: q̄ viuos apo/
stolorum fetus in illa abiecta dudum gentili
tate suscitauit: ⁊ quos synagoga velut insen/
satos inuiuificatosq̄ despexerat ipsi nūc i ve
neratione gentium per doctrine magisteriuz
viuentes volant. Oua sua strutio in pulue/ B
re derelinquit: quia omnes quos predicādo
synagoga genuit a terrenis desiderijs mīme
suspendit. Que nimirū desideria quia anti/
quus hostis concepta in corde inuenit: ob/
sessas mentes etiam in scelerib⁹ rapit. Unde
et subdit: ¶ Obliuiscit q̄ pes conculcet ea: Tex.
et bestia agri conterat. Tunc oua pes calcat
et bestia agri conterit cum in terra deserunt
q̄ videlz humana corda dum semper terre/
na cogitare: semper que ima sunt agere ap/
petunt: ad conterendū se agri bestie. id ēdia/
bolo sternūt: vt cū diu in infima cogitatione
abiecta sunt quandoq̄ etiam maioꝝ crimi/
num perpetratione frangant. Synagoga g̃
oua que genuit: a terra suspendere bene vi/
uendo neglexit. Sed omnipotēs deus mul/
tos ei⁹ filios q̄uis in terrenis desiderijs mor
tuos ac frigidos reperit: calore tam̄ sui amo/
ris animauit. Sed vitam quā filijs synago/
ga non dedit: hanc postmodū inuidit: dum C
moliretur persequēdo extiguere quos se ad
bona opera non meminerat fouendo genuis
se. Unde ⁊ apte de hac strutione subditur: Tex
¶ Durat ad filios quasi non sint sui. Quasi
non suos respicit quos aliter viuere q̄ docu
it ipsa deprehendit ⁊ durescēte seuitia terro/
ris ammonet: seq̄ in eoꝝ cruciatib⁹ exercet:
atq̄ inuidia facibus inflāmata in quibus nō
laborauit vt possent viuere: laborat vt debe
ant interire: ⁊ cum dn̄i membra persequitur
placare se per hoc dn̄m suspicatur. Unde et
eisdem strutionis ouis veritas dicit: Venit Jo.16.
hora vt omnis qui interficit vos: arbitretur
obsequiū se prestare deo. Quia ergo dū cru
delitate ad persequendū synagoga ducitur:
hoc se agere impulsu diuini timoris arbitra/
tur: recte sb̄iungit: ¶ Frustra laborauit: nul Tex
lo timore cogente. In labore quippe illā per
secutionis anhelare: non timor sed crudeli/ D
tas coegit. Sed q̄ plerunq̄ vitia colore vir
tutum tincta: tanto nequiora sunt: q̄to ⁊ eē
vitia mīme cognoscunt: eo in persecutiōe sy
nagoga durior extitit: quo religiosorez se fie
ri fidelium mortib⁹ estimauit: ⁊ idcirco q̄ age
ret discernere oīno non potuit: quia lumē si/
bi intelligētie: per subbie obiectionē clausit.
Unde ⁊ bene subdit: ¶ Priuauit eaz deus Tex
sapientia: nec dedit illi intelligentiam. Di/
strictum quippe est occulte retributionis ex
amen: ⁊ quia sciens humilitatez perdidit eti/
am veritatis intelligentiam nesciens amisit

Valde autem minora sunt vulnera que i re/
demptoris aduenta fidelibus intulit quã ea
quibus sanctam ecclesiam adhuc per aduẽ/
tum antichristi ferire ꝓtendit. Ad illud nãq;
se tempus preparat: vt vitam fidelium coa/
ceruatis viribus premat. Unde ꝛ apte sub/
ditur. ℣ XVII

Ier. 4 Dum tempus fuerit in altum alas erí
git: deridet equitem ꝛ ascensorẽ eius
In altum structio alas erigit: quãdo suo cõ/
ditori synagoga non vt antea formidãdo: ſ
aperte iam repugnando contradicit. In mẽ
bra quippe diaboli transiens ꝛ mẽdacij hoi
nem deum credens contra fideles tanto i
altum extollitur: q̃to dei corpus se esse glo/
riatur. Que quia non solum humanitatem
domini sed ipsam etiam diuinitatem despi/
cit: non tantum equitem: sed ascensorem eti/
am equitis irridet. Nam custodita vnitate
persone valet intelligi: quia verbum dei tũc
equitem ascendit, quando animatã carnem
B sibi intra vterum virginis condidit. Tunc
equitem ascendit: quando humanaz animã
proprie carni presidentẽ diuino cultui semet
ipsũ creando subiugauit. Carnez quippe di/
uinitas anima mediante suscepit: ꝛ per ℔ to
tum simul equitem tenuit: quia in semetipso
non solum illam que regebat: sed hanc etiaz
que regebat astrinxit. Judea igitur per ad/
uentum superbientis antichristi laqueo se/
ductionis capta: quia redemptorem nostrũ
humilem fuisse inter homines despicit deri/
det equitem quia eius in omnib⁹ diuinitate
C contradicit: deridet nihilominꝰ ascensorem.
Sed redemptor noster vnus idẽq; ꝛ eques
ꝛ equitis ascensor: ꝛ cũ in mundũ venit: fora/
tes contra mundũ predicatores exhibuit: et
eum in mũdi termino antichristi fallaciaz to
lerat: virtutem pro se certantib⁹ sbministrat:
vt cuz antiquus hostis in illa sua citius fini
enda libertate laxat: fideles nostri tanto ma
iores vires accipiant: q̃to contra aduersari
um solutum pugnant. Unde hic cuz structio
alas eleuare ascensorẽ ꝛ equitez deridere de
Ier scribitur illico fortium predicatorũ memoria
sbrogatur ꝛ dicit: ℣ Nunquid prebebis eq̃
fortitudinem: aut circũdabis collo eius hin/
A nitum. ℣ XVIII

In scriptura sacra equi nomine ali/
quando lubrica vita prauorũ: ꝛ ali/
quando dignitas temporalis: aliquando ℔
ipsum presens seculum: aliquãdo prepara/
tio recte intentionis: aliquando sanctus pre
dicator exprimitur. Equi enim nomie lubri/
ca prauoq; vita signatur: sicut scriptum est:
Nolite fieri sicut equus ꝛ mulus. Et sicut ꝑ ps.31.
prophetam dicitur: Equi amatores ꝛ emis/ Jere.5.
sarij facti sunt vnusquisq; ad vxorem proxi/
mi sui hinniebat. Equi nomine dignitas tẽ
poralis accipit: Salomone attestante q̃ ait: Eccs.10
Vidi seruos in equis: ꝛ principes ambulan
tes: quasi seruos super terram. Omis quip/
pe qui peccat: seruꝰ est peccati: ꝛ serui in eãs
sunt: cum peccatores presentis vite dignita/
tibus efferunt. Principes vero quasi serui
ambulabãt: cum multos dignitate virtutuz B
plenos nullus honor erigit: sed summa ꝑ ad
uersitas velut indignos deorsum ꝑmit. Hic
rursum dicitur: Dormitauerũt qui ascende/ ps.75.
runt equos. id est. in morte anime mẽtis ocu
los a veritatis luce clauserũt qui in presenti
vite honore confisi sunt. Equi nomine hoc/
ipsum presens seculum designat. Sicut ia/
cob voce dicitur: Fiat dan coluber i via: ce/ Gen.49.
rastes in semita mordens vngulas equi vt
cadat ascensor eius retro. Quo i testimonio
quid equus significet melius ostendum⁹: ſi
et ea que circũstant paulo subtilius expona/
mus. Nõnulli enim de tribu dan venire an/
tichristum ferunt ꝓ eo q̃ hoc loco dan: ꝛ co/
luber asseritur ꝛ mordens. Unde ꝛ non im/ C
merito dum israeliticus populus terras in
partitionem castroꝝ susciperet: primus dan
ad aquilonem castrametat⁹ est illum scilicet
signans qui in corde suo dixerat: sedebo in
monte testamenti in lateribus aquilonis. as
cendam super altitudinẽ nubiuz: similis ero
altissimo: de quo ꝛ per prophetam dicitur:
A dan auditus est fremitus equorum eius. Jere.8
Qui non solum coluber sed etiam ceraſtes
vocatur. Ceraſtes enim grece cornua dicũ/
tur: serpensq; hic cornutus esse perhibet:
per quem digne antichristi aduentus asseri/
tur quia contra vitam fidelũ cum morsu pe
stifere predicationis armatur etiam cornib⁹
potestatis. Quis autem nesciat semitam an
gustiorẽ esse q̃ viam. Fit ergo dan coluber D
in via: quia in p̃sentis vite latitudine eos am
bulare prouocat: quib⁹ quasi parcendo blã/
ditur: sed in via mordet quia eos quibus li/
bertatem tribuit: erroris sui veneno consu/
mit. Fit ceraſtes i semita: quia quos fideles
reperit: ꝛ sese ad precepti celestis angusta
itinera constringentes non solum nequitia
callide persuasionis impetit: sed etiam terro
re potestatis premit ꝛ inꝑsecutionis languo
re post beneficia ficte dulcedinis exercet cor
nua potestatis. Quo i loco equus hunc mũ
dum insinuat qui per elationem suam in cur
sum labentiũ temporꝝ spumat: ꝛ q; antichri

stus extrema mundi apprehendere nitit: ce/
rastes iste equi vngulas mordere perhibet.
Vngulas quippe equi mordere ē: extrema
seculi feriendo contingere: vt cadat ascenso/
eius retro. Ascensor equi est quisquis extol/
litur in dignitatib⁹ mundi. Qui retro cade/
re dicitur: ⁊ non in faciem sicut saulus ceci/
disse memorat. In faciem enim cadere est: in
hac vita suas vnūquemq; culpas agnosce/ B
re: ⁊ penitendo deflere. Retro vero quo nō
videtur cadere est ex hac vita repente decede/
re: ⁊ ad que supplicia ducatur ignorare.
Et quia iudea erroris sui laqueis capta: pro
christo antichristuz expectat: bene iacob eo/
dem loco repente in electoꝝ voce conuersus
Gen. 49. est dicens: Salutare tuū expectabo domie
id est. non sicut infideles antichristū: sed cuz
qui in redemptionē nostram venturus est:
verum credendo fideliter christū. Equi no/
mine perpetratio recte intentionis accipit si
Pro. 21. cut scriptū est: Equus paratꝰ in die belli: sed
domin⁹ salutem tribuit: quia contra tempta
tionem quidem se animus preparat: sed nisi
adiuuetur desuper salubriter non decertat.
Equi nomine sanctus quisq; predicator ac/
cipitur prophetа attestante qui ait: Ascendisti
in mare equos tuos: turbantes aquas mul/
tas. Quiete quippe aque iacuerūt: quia hua/
ne mentes diu sb̄ vitioꝝ suorum torpore so/
pite sunt. Sed equis dei mare turbatū est qz
missis sanctis predicatorib⁹ omne cor quod
pestifera securitate torpuit: impulsu salutife/
ri timoris expauit. Hoc itaq; loco equi no/
mine sanctus predicator accipitur cum bea/
to iob dicitur: ℣ XIX

An Unquid prebebis equo fortitudinē
aut circūdabis collo eius hinnituz ⁊
Sed quid est qz huic equo domin⁹ se prius
dare fortitudinē: ⁊ postmodū collo ei⁹ hin/
nitum circūdare se asserit. Hinnitu enī vox
predicationis exprimit. Verus autem q̄sq;
predicator ante fortitudinez ⁊ post hinnituz
accipit: quia cum in se prius vitia extinxerit:
tunc pro erudiēdis alijs ad vocem predica/
tionis venit. Equus iste habet fortitudinez
quia aduersa constanter tolerat. Habet hin/
nitum quia ad superna blandicis vocat. Hu
ic equo domin⁹ ⁊ fortitudinē ⁊ hinnitū se da
re testatur: quia in predicatore eius nisi ⁊ vi/
ta ⁊ sermo conueniant nequaq; virtus pfe/
ctionis apparebit. Non enī multū prodest si
sublimis vite opatione suffultus sit: si tamē
loquendo nō valet ad hoc alios excitare qō
sentit. Vel quid prodest bene loquendo ali/
os accendere: si semet ipsum indicat male vi/
uendo torpuisse. Quia ergo in p̄dicatore ne
cesse est: vt ad perfectionē vtraq; conueniāt
equo suo domin⁹ ⁊ cum actione fortitudine:
hinnitū vocis ⁊ cum hinnitu vocis fortitu/
dinem ministrat actionis. Et notandum cur
hinnitus qui interius nimirū per guttur du/
catur equi collo circūdari. id est. p quasi gy/
rum exterius trahi dicatur: quia videlicz p/
dicationis vox ō internis emanat: sed extra B
circūdat. Nam quo alios ad bene viuendū
suscitat: eo ad bene agendū ⁊ opera predicā/
tis ligat: ne extra sermonem actio transeat:
ne voci vita ꝓtradicat. Collo ergo equi hin/
nitus circūducit: quia ne ad peruersa opera
prodeat suis vocibus etiam vita predicantis
obsidetur. Hinc est enim qō potenter dimit/
cantibus: in munere torques datur vt quia
signa virtutum gestant: maioza semp exer/
ceant: ⁊ debilitatis crimen incurrere metuāt
dum in semetipsis iam fortitudinis est pmiū
quod ostentant. Unde ⁊ recte in laude sapi
entie auditori cuilibet per salomonē dicitur
Prouerbiorum gratiarū accipies capiti tuo: ⁊ tor Eccli. 32. Tex
quem auream collo tuo. Sequitur. ℣ Num
quid suscitabis eum quasi locustas? Locu/
starum nomine: aliquando iudaicus popu/
lus: aliquando conuersa gentilitas: aliquan
do adulantiū lingua: aliquando vero p com L
parationē resurrectio dīnica vel predicatorū
vita signatur. Quia enī iudeoꝝ populuz lo/
custe exprimāt vita iohannis signat de quo Mat. 3.
scriptū est: Locustas ⁊ mel silueſtre edebat.
Johannes quippe eum quem pphetie au/
ctoritate pronūciat: etiam specie ciboꝝ cla/
mat. In semetipso enim designauit dominū
quem preuenit. Qui nimirū in redēptionez
nostram veniens quia infructuose gentilita
tis dulcedinē sumpsit mel silueſtre edit. At
vero iudeoꝝ plebem in suo corpore ex par/
te conuertit in cibo locustas accepit. Ipsos
nanq; locuste significant: subitos saltus dā/
tes: sed protinus ad terram cadentes. Salt⁹
enim dabant: cum precepta domini se imple
re promitterent: sed citius ad terram cade/
bant: cum per praua opera hec se audisse de
negarent. Videamus in eis quasi quendam Iu. 14.
locustarū saltum. Omnia verba que locut⁹
est domin⁹ ⁊ faciemus ⁊ audiemus. Videa
mus autem quomodo citius ad terram ruūt
Utinam mortui essemus in egypto ⁊ non in
hac vasta solitudine. Utinam pereamus: et
non inducat nos domin⁹ in terrā istam. Lo/

Locuste ergo erant: quia habebāt saltū
per vocē: ⁊ casum p actionē. ℣ XX A
Locustarum quoq; noie gentilitas

Eccs. 12. designatur. Salomone attestante qui ait: Florebit amygdalus impinguabit locusta: dissipabit capparis. Amygdalus quippe florem prius cunctis arboribus ostendit. Et quid in flore amygdali nisi sancte ecclesie primordia designant: que in predicatoribus suis primitiuos virtutum flores aperuit: et ad inferenda poma bonorum operum venturos sanctos quasi arbusta sequentia preuenit. In qua mox locusta impinguata est: quia sicca gentilitatis sterilitas pinguedine est gratia celestis infusa. Capparis dissipat: quia cum gratiam fidei vocata gentilitas attigit: iudea in sua sterilitate remanens bene viuendi ordinem amisit. Hinc rursum per eundem salomonem dicit: Pro. 30. Legem locusta non habet: egredietur vniuersa per turmas quia videlicet derelicta gentilitas: aliena dudum a diuino regimine extitit: sed tamen ordinata postmodum contra aduersantes spiritus ad fidei bellum processit. Locuste vocabulo lingua adulantis exprimitur: quod exhibite celitus egyptie plage testantur que exigentibus meritis corporaliter semel illate sunt sed que mala prauas mentes quotidie feriant spiritaliter signauerunt. Scriptum nanque est: Exo. 10. Ventus vrens leuabit locustas que ascenderunt super vniuersam terram egypti: operueruntque vniuersam faciem terre vastantes omnia. Deuorata est igitur herba terre et quicquid pomorum in arboribus fuit. His enim egyptus plagis affecta est in quibus exteriori percussione commota: dolensque perpenderet: que deuastationis damna interius negligens toleraret vt dum foras perire minima: sed amplius dilecta cerneret: per eorum speciem et que intus pertulerat grauiora sentiret. Quid autem per significationem locuste pretendunt: que plusquam cetera minuta queque animantia. Humanis frugibus nocent: nisi linguas adulantium: que terrenorum hominum mentes si quando bona aliqua proferre conspiciunt: hec immoderatius laudando corrumpunt. Fructus quippe egyptiorum est operatio xenodoxorum: quam locuste exterminant: quando adulantes lingue ad appetendas laudes transitorias cor operantis inclinant. Herbam vero locuste comedunt quando adulatores quique verba loquentium fauoribus extollunt. Poma quoque arborum deuorant: quando vanis laudibus quorundam iam quasi fortium et opera eneruant. Locuste nomine per compationem redemptoris nostri resurrectio designatur.

XXI

Ps. 108. A Vnde et voce eius per prophetam dicit: Excussus sum sicut locusta. Teneri enim a persecutoribus vsque ad mortem pertulit sicut locusta excussus est: quia ab eorum manibus saltu subite resurrectionis euolauit. Quod referri quoque ad predicatorum numerum potest. In ipsis quippe sicut locusta excessus est qui iudea in sua persecutione seuiente: dum per diuersa fugiunt: quasi quosdam recessione sue saltus dederunt. Quia vero ille predicator ad perfectionis culmen erigitur: qui non actiua solummodo: sed etiam contemplatiua vita solidatur recte ipsa predicatorum perfectio locustis exprimitur que quotiens se in aera attollere conantur: primum se cruribus impellentes subleuant: et postmodum alis volant. Ita nimirum sunt sancti viri: qui dum superna appetunt: primum quidem operibus innituntur: et tunc demum se ad sublimia per contemplationis saltum volando suspendunt. Crura figunt: et alas exerunt quia recta agendo se stabiliunt: et alta videndo subleuantur. Qui in hac vita positi: diu in diuina contemplatione manere non possunt: sed quasi locustarum more a saltu: quem dederant in pedibus suis se excipiunt dum post contemplationum sublimia ad necessaria actiue vite opera reuertuntur: nec tamen in eadem vita actiua remanere contenti sunt. Sed dum ad contemplationem desideranter exiliunt quasi rursus aera volantes petunt: vitamque suam quasi locuste ascendentes descendentesque peragunt: dum sine cessatione semper et summa videre appetunt et ad semetipsos nature corruptibilis pondere reuoluunt. Est adhuc aliud quod locuste simile sanctis predicatoribus gerunt. Matutinis nanque horis. id est. teporis tempore vix a terra se subleuant: cum vero estus exarserit: tanto altius: quanto alacrius volant. Sanctus autem quisque predicator: cum quieta fidei tempora conspicit humilis ac despectus aspicitur: et locuste more quasi vix a terra subleuatur. Si autem persecutionis ardor incandeat corde celestibus inherens mox quante sit sublimitatis ostendit: et pulsatus alis in altum rapitur: qui quietis in imis torpuisse videbatur. De hoc ergo equo. id est. predicatore suo beato iob dominus dicit: Nunquid suscitabis eum: quasi locustas: Subaudis vt ego: qui eo illum ad altiora excitando subleuo: quo grauiora persecutionis estu: excruciare permitto: vt tunc in illo rubustior virtus euigilet: cum et ardentior infidelium crudelitas illidit. Sed cum multa exterius sanctus predicator patitur: cum dira persequentium vexatione cruciatur: quis intueri valet quid est quod intus conspicit quam tot sua exterius damna non sentit. Nisi ei essent mira: quam salubriter intus pascerent:

ea que ꝓculdubio admouent̃ exterius vsq̃
ad cor tormenta ꝑuenirent. Sed in arce spei
se animus sb̃leuat: ⁊ idcirco obiecte seditiõis
iacula mime formidat. Unde ⁊ hoc loco do
minus vt ostendat equus iste q̃ suauia iam
de internis odoretur cum tot aduersa in ex/
Lex. teriorib⁹ patitur: recte sb̃iũgit: ¶ Gloria na
rium eius terra. In scriptura sacra vocabu
B lo narium aliquando fatuitas: aliquando an
tiqui hostis instigatio: aliquando vero p̃sci
entia solet intelligi. Naribus nanq̃ fatuitas
designatur: sicut iam superius salomone at/
Pro. 11 testante didicim⁹ qui ait: Circulus aureus i
naribus suis: mulier pulchra ⁊ fatua. Nariũ
nomine exalantes insidie atq̃ instigatio an/
tiqui hostis accipitur: quod in hoc eodem li
bro dñs attestatur dicens: De naribus eius
ꝓcedit fumus. Ac si dicat: De peruersa insti
gatione illius in humanis cordib⁹ caligo ne
quissime cogitationis surgit: per quã viden/
tium oculi tenebrescant. Naribus quoq̃ p̃/
scientia designatur: sicut per prophetam di/
Esa. 2. citur: Quiescite ab homine cuius spirit⁹ est
in naribus ei⁹: quia excelsus reputat⁹ ẽ ipse.
Sepe enim id quod non videmus: odore cõ
prehendim⁹: ita vt nõnulle res etiam cũ lon/
ge iaceant fraglantiaꝫ nobis sue qualitatis
innotescant: dumq̃ per nares spiritum duci
mus plerunq̃ aliqua ⁊ inuisa prescim⁹. Re/
E demptoris ergo nostri spiritus esse in ei⁹ na/
ribus dicitur: vt videlicet scientia illius esse
in p̃sciẽtia designet̃: quia quecũq̃ se scire in
natura humanitatis innotuit: hec nimirum
ante secula ex diuinitate p̃sciuit. Qui vñ spi/
ritum in naribus habuerit mox per ꝓphetã
Ubi. 3 sb̃iungit dicẽs: Quia excelsus reputat⁹ ẽ ip/
se. Ac si diceret: In inferiorib⁹ ventura de/
sup̃ presciuit: quia ad ima de celestib⁹ venit.
Sancti etiam viri qui ab illo audita credide
runt: ipsi quoq̃ iam ventura presciunt dum
eius fideliter preceptis inseruiunt: aduentuꝫ
illius spe certa prestolant̃. Unde ⁊ hoc loco
equi huius naribus predicatoris sancti pre/
scientia ac prestolatio designatur. Dum eniꝫ
venire extremum iudicium: ostendi celesteꝫ
patriam: persolui iustis premia appetit qua/
si per nares spiritum de futuris trahit. Sed
gloria narium eius terror est: quia visionẽ di
stricti iudicis: quã iustus vehementer expe/
ctat: iniustus venire formidat. Iste nãq̃ la/
bores suos ꝯsiderans mercedem retributio
nis querit: ⁊ cause sue meritũ sciens p̃sciẽtiã
iudicia expetit: eumq̃ vt veniat in flãma ig/
nis dans vindictam impijs ⁊ ꝯtemplationis
sue speciem in retributione deferẽs pijs sum
mo ardore ꝯcupiscit. Ille vero quia iniusti/ F
cie sue meminit venire iudiciuꝫ perhorrescit
actusq̃ suos examinari metuit: quia dãnari
si examinentur nouit. Gloria ergo nariũ ei⁹
terror est: quia iustus inde gloriat̃: vnde pec
cator pene addicit̃. Uideamus equũ: quo/
modo de his que adhuc non videt: per na/
res spiritum trahit. Uideamus q̃ta gloria
attollitur: cum iam ventura prestolat̃. Ecce
labores suos intuens predicator egregi⁹ di/
cit: Ego iam delibor ⁊ tempus mee resolutio 2. Thi. 4.
nis instat. Bonũ certamen certaui: cursum
consumaui, fidem seruaui. De reliquo repo/
sita est mihi corona iusticie: quã reddet mihi
dñs in illa die iustus iudex. Ubi ⁊ apte sub
iungit̃. ¶ Non solũ autem mihi: sed ⁊ his q̃ Lex.
diligunt aduentum eius. Ac si dicat: Sed ⁊
omnibus qui sibi de bona opatione sunt cõ/
scij. Aduentum enim iudicis non diligunt:
nisi qui in causa sua se habere iusticie meri/
tum sciũt. Quia igit̃ vnde gloriat̃ iustus: in/
de terret̃ iniustus: dicat̃ recte. Gloria nariũ G
eius terror. Sed sctũs iste p̃dicator dũ ven/
turam gloriã prestolat̃: dũ venire ante faciẽ
iudis nititur dumq̃ a laboris sui adhuc mer
cede differt̃: in hac vita interim positus: q̃d
agat audiamus. Sequitur. ¶ Terram vn/
gula fodit. Solet in equi vngl̃a: laboris for/
titudo cognosci. Quid ergo per vngulã nisi
in predicatore sancto virtutũ perfectio desi/
gnatur? Qua videlicet vngula terram fodit
dum de corde audientiũ: exemplo suoꝝ ope
rum terrenas cogitatiões eijcit. Ungula ter
ram fodit: quia auditoꝝ corda a secularibus
curis euacuat: cum doctor bonus ꝯtem/
ni seculum opere ostendat. Uideam⁹ paulũ
terram cordis audientiũ: qua ostense virtu/
tis vngula fodiat. Ipse nanq̃ discipulis di/
cit: Hec cogitate: que ⁊ didicistis ⁊ accepistis
et audistis ⁊ vidistis in me: hec agite ⁊ deus
pacis erit vobiscum. Et rursuꝫ: Imitatores Phil. 3.
mei estote fratres: sicut ⁊ ego christi. Qui igi
tur exemplo sui operis alios corrigit nimirũ
vngula terram fodit. ¶ XXII A

Habemus aliud qd̃ adhuc sb̃tili⁹ de
hui⁹ vngule effossiõe tractem⁹. Scti
enim viri q̃uis intente mentis oculo in sup̃/
nis euigilent: q̃uis cuncta que in ima preter
fluunt pede rigidi contempt⁹ calcent: ex cor
ruptione tamen terrene carnis cui adhuc al/
ligati sunt plerũq̃ cogitationũ puluerem in
corde patiũt̃. Cũq̃ foras alijs ad appetẽda
celestia ꝑsuadẽt: semetipsos semper intrinse
cus subtili inquisitione discutiũt: ne qua im/
morante in se diu infirma cogitatiõe polluãt̃

Equus ergo iste vngula terrã fodit: cum p/
dicator quisq; inquisitione forti terrenas i se
cogitationes discutit. Equus vngula terrã
fodit: quando is cui iam dñs pſidet que sibi
moles cõgerit: ex vetusta cogitatione consi
derat: seq; ab illo flendo euacuare nõ cessat.
Vnde bene ꝛ ysaac apud alienã gentẽ pute
os fodisse describit. Quo videlicet exemplo
discimus vt in hac peregrinationis erumna
positi cogitationum nostrarũ pfunda pene/
tremus: ꝛ quousq; nobis vere intelligentie
aqua respondeat: nequaq; nostre inquisitio
B nis manus ab exhaurienda cordis terra tor
pescat. Quos tñ puteos allophili insidiãtes
replent: qr nimirũ immundi spirit⁹ cum nos
studiose cor fodere conspiciunt: congestas
nobis tentationum cogitationes emergunt.
Vnde semp mens euacuãda est incessanter/
q; fodienda: ne si indiscussa relinquitur vsq;
ad tumorẽ peruersorum operũ cogitationuz
Ezech.8. sup nos terra cumuletur. Hinc ad Ezechie/
lem dicit: Filij hominis fode parietem id est
Esa.2. cordis duriciam crebris pscrutationũ ictib⁹
rumpe. Hinc ad esaiam dominus dicit: In/
gredere in petrã abscondere fossa humo a fa
cie timoris domini: ꝛ a gloria maiestatis ei⁹.
Petram quippe ingredimur cum cordis no
stri duritiam penetramus: atq; a facie timo/
ris domini fossa humo abscondimur: si ter/
renas cogitationes egerẽtes ab ira districti
iudicis: in humilitate nostre mẽtis celamur.
Quo eñ plus terra fodiendo pijcit: eo pa/
uimentum semp inferius demonstrat. Un/
de ꝛ nos si a nobis studiosius terrenas cogi/
L tationes eijcim⁹: quo apud nosmetipsos ab
scondamur: humilius inuenim⁹. Ecce enim
qr diu'ni iudicij dies imminet: quasi ipsa iaz
timoris eius facies apparet: tantoq; magis
necesse est: vt vnusquisq; illum terribilius ti
meat quãto iam gloria maiestatis ei⁹ appro/
pinquat. Quid ergo agendũ est: quo ve fu
giendũ. Quo eñ quis latere põt euz q̃vbiq;
est? Sed ecce petrã ingredi: fossa humo occul
tari pcipimur: vt videlicet cordis nostri du/
riciã dirũpentes: eo irã inu'sibilẽ declinem⁹
quo ab oculis rerũ visibiliũ apud nosmetip
sos in corde subtrahimur: vt cũ prauę cogni
Deut.23. tionis terra eijcit: mẽs apud semetipsam tã/
to tutius: quãto ꝛ humili⁹ abscõdat. Hinc
israelitico populo p moysen a domino iube/
tur: vt cũ egredit ad requisita nature: mittat
paxillum in balteo: ꝛ fossa humo abscondat
que egesta fuerint. Nature eñ corruptibilis
pondere grauat'ꝛ a mentis nostre vtero que
dam cogitationũ supflua quasi ventris gra
uamina erumpunt. Sed portare paxillum B
sub balteo debemus: vt videlicet ad rep̃hẽ
dendos nosmetipsos semp accincti: acutum
circa nos stimulũ cõpunctionis habeamus
qui incessanter terrã mentis nostre peniten/
tie dolore cõfodeat: ꝛ hoc qõ a nobis fetidũ
erumpit abscõdat. Ventris quippe ecestio
fossa humo p paxillu tegit: cũ mẽtis nostre
supflu'tas subtili redargutione discussa an/
te dei oculos per cõpunctionis sue stimulu
celat. Quia igit sancti viri quecq; inutilia co
gitant: rep̃hendere ac diiudicare nõ cessant:
de equo suo dominus dicat: terrã vngula fo
dit: id est quicquid in mente sua terrenũ ver
sari cõspicit: hoc nimirũ supducte penitẽtie
duris pcussionib⁹ rũpit. Cum vero se interi/
us districta subtilitate diiudicant: iam nihil
est quod exterius ptimescant. Tanto enim
minus ad mala pſentia trepidãt: quanto se/
metipsos plenius bonis vẽturis parãt. Un
de ꝛ subditur.

XXIII

Exultat audacter: in occursum pgit Tex
armatis. Exultat audacter: quia sic A
aduersis nõ frangitur: sic nec pspe/
ris eleuat. Aduersa nãq; nõ deijciũt: quẽ p
spera nulla corrũpunt: Equus itaq; iste for/
tis ꝛ sub freno est. Ne ergo premat aduersis
habet vim fortitudinis: ne eleuet pſperis:
habet pondus desup insidentis. Decurrunt
quippe tẽpora: sed idcirco iustũ trahere nõ
valent: qr leuare nõ possunt. Illos nimiruz
trahunt quos leuant: irata deijciunt: quos
blanda sustollũt. Vir aũt bene deo subdit⁹:
scit inter trãseuntia stare: scit inter lapsus de
currentiũ tẽporũ mentis gressum figere: scit
nec ad subiecta se erigere: nec ad obiecta tre
pidare. Polerunq; aũt qr exerceri se vtili⁹ cõ
tritionis sue laborib⁹ nouit in aduersis hila
rescit: que dũ ꝑstanter p veritate tolerat au
geri sibi virtutis meritum letat. Hinc est q; B
tunc apostolos exultasse legimus: cũ p chri/
sto illos cõtigit flagella tolerasse: sicut scptuz
est: Ibant gaudentes a cõspectu cõcilij quo Act.5.
niã digni habiti sunt pro nomine iesu contu
meliã pati. Hinc paulus cum duris in mace
donia fuisset pſecution⁹ b⁹ pressus: in eo quo
se afflictũ insinuat etiã iocundatum demon/
strat dicens: Nam cũ venissemus macedo/ 2.Cor.7
niã nullam requiẽ habuit caro nostra. Ac si
apte diceret: quia spiritus requiẽ habuit dũ
p pfectum anime pfecutionũ supplicia caro
tolerauit. Contra hunc itaq; equum ab aã/
uersarijs sancte ecclesie parant gladij de do
lore penarũ: parant arma de patrocinijs se/
cularium potestatum. Solent nanq; heretici

BB

potentū mūdi defensionib⁹ quasi qui busdā
armis se tegere: solent omnes infideles p̄di/
cationē fidei excitatis etiā seculi potestatib⁹
C impugnare. Sed equ⁹ dei exultat audacter
⁊ exteriora tormēta non metuit: q⁊ internam
delectationē querit: potestatū mundi iracū/
diā nō formidat: q⁊ ipsius quoq; vite p̄sen/
tis desideriū ꝑ mētis excessum calcat. Hinc
Pro.12. ꝑ salomonē dicit̄: Nō cōtristabit iustū quic
quid ei acciderit. Hinc in eo rursum scriptuz
Pro.28. est: Iustus quasi leo cōfidens absq; terrore
erit. In occursum bestiarū idcirco leo nō tre
pidat: q⁊ p̄ualere se omnib⁹ nō ignorat. Un/
de iusti viri securitas recte leoni cōparatur:
q⁊ cōtra se cū quoslibet insurgere cōspict ad
mentis sue confidentiaz redit: ⁊ scit q⁊ cun/
ctos aduersantes superat: q⁊ illū solū diligit
quē inuitus nullo modo amittat. Quisquis
em̄ exteriora que ⁊ nolenti subtrahūt̄ appe/
tit sua se sponte extraneo timori substernit.
Infracta aūt virtus est cōcupiscētie terrene
cōtēptus quia ⁊ in alto mens ponit̄ cū a re/
bus infimis spei sue iudicio subleuat̄: atq; a
cūctis aduersantib⁹ tanto min⁹ attingit̄: q̄
to in supnis sita tutius munit̄. Equus itaq;
iste nō solum contra se veniētes minime me
tuit: sed eis etiā in occursum ꝑgit. Unde be/
ne hic addit̄: in occursuz ꝑgit armatis. Ple/
B runq; em̄ quieti atq; incōcussi relinquimur:
si obuiare prauis ꝑ iusticiā nō curam⁹. Sed
si ad eterne vite desideriū animus exarsit: si
iam verū lumē intrinsecus respicit: si in se flā
mam sancti feruoris accendit: inquantū cau
sa exigit debemus ꝓ defensione iusticie nos
metipsos obijcere: ⁊ ꝑuersis ad iniusta erū/
pentibus etiam cum ab eis nō querimur ob
uiare. Nā cū iusticiā quā nos amam⁹ in alijs
feriunt: nos nihilominus sua ꝑsecutione cō/
fodiūt: etiaz si venerari videant̄. Quia ergo
vir sanct⁹ prauis ac male agentib⁹ sese etiaz
cum querit̄ opponit: recte de equo dei dicit̄
in occursum pergit armatis. Intueri libet il
lum sessoris sui calcarib⁹ excitatum cōtra ar/
matos hostes quantus paulū feruor accen/
derat: quando eum ephesi ad irrumpendas
theatri turbas zeli flamma rapiebat. Scri/
Act.19. ptum quippe est: Repleti sunt ira: ⁊ excla/
mauerūt dicētes: Magna dyana ephesioꝝ
⁊ impleta est ciuitas confusione: ⁊ impetum
fecerunt vno animo in theatro rapto gayo
⁊ aristarco macedonib⁹ comitib⁹ pauli. At/
q; mox subdit̄. Paulo autē volente intrare
in populum nō ꝑmiserūt discipuli. Quidaz
autem ⁊ de asie principibus qui erant amici
eius miserunt ad eū rogantes ne se daret in
theatrū. In q̄bus ꝓfecto verbis agnoscim⁹
quo impetu cōtra cuneos aduesantes irrue/
ret: nisi eum ꝑ amicos ⁊ discipulos caritatis
frena tenuissent. Sed si obuiare hostibus: si
vltro pugnam petere: si nosmetipsos semꝑ
relinquere in cursuz nostri feruoris debem⁹
quid est: q̄ ijsdem p̄dicator egregi⁹ de semet 2.Cor.11.
ipso fatet̄ dicens: Damasci p̄positus arethe
regis custodiebat ciuitatem damascenorum
vt me cōp̄henderet: ⁊ ꝑ fenestrā in sporta di
missus sum ꝑ muruz ⁊ sic effugi manus eius
Quid est q̄ equus iste modo spōte armato/
rum cuneos impetit: ⁊ modo se ab armatis
hostibus quasi trepidus abscondit: nisi hoc
q̄ necesse est: vt in eius artificiosa virtute di/
scamus aduersariorum pugnā ⁊ constanter
aliqñ appetere et prudenter aliquādo decli
nare.

XXIIII

A Necesse quippe est: vt per omne qd̄
agim⁹ in mentis trutina positū. Hic
pondus illinc fructū nostri laboris
estimem⁹: ⁊ cū pondus fructum superat: la/
borem quisq; innoxie declinat: dummō se in
alijs exerceat: in q̄bus lucro fructū pondus
laboris vincat. Cum vero obsequēti quan/
titate fructuū: mēsura laboris: aut equatur
aut vincit̄: labor nō sine graui culpa declina
tur. Unde p̄dicator sanctus cū damasci val
de obstinatas mentes ꝑsequentiū cerneret:
eorum noluit aduersitati cōfligere: quia ⁊ se
metipsuz quem ꝓfuturū multis nouerat: vi
dit posse deficere: ⁊ aut nullis se ibi aut pau/
cis ꝓdesse. Secessuz ergo a certamine petijt
⁊ pugnatuꝝ felicius ad alia se bella seruauit
Nō em̄ loco virtus: sed locus virtuti defuit
⁊ idcirco fortissimus miles ab obsidionis an
gustia: certaminis campū quesiuit. Ubi au/
tem subiungenda regi ꝓprio multa aduersa
riorum colla conspexit: subire bellū vel cuz
morte nō timuit: sicut ipse cum hierosolymā
pergeret cunq; discipuli passione illius ꝑ ꝓ
phetam p̄scita ꝓhiberent: sibimetipsi atte/
statur dicens: Ego non solum alligari sed et Act.21.
mori in hierusalē paratus sum ꝓ noīe domi
ni iesu. Neq; em̄ facio animā meā p̄ciosiorez
quam me. Qui igit̄ hic hostiles cuneos etiā
prescita passione sua imperterit⁹ petijt: illic
de discretione fuisse edocuit: non de timo/
re q̄ fugit. Qua in re pensandū est: quia ille
labores quosdaz ꝑ dispensationis iudicium
laudabiliter declinat: qui ꝓ deo maiores ali
os fortiter tolerat. Naz sepe ab hominibus
timor debilis cauta dispēsatio vocat̄: ⁊ qua
si prudenter impetum declinasse se asserunt:
cū fugiētes turpiter in terga feriunt̄. Unde

necesse est: vt in causa dei cum res dispensa/
tionis agit: metus cordis subtilissima libera
tione pensat: ne p infirmitatẽ timor surrepat
& sese p dispensationis imaginẽ rationẽ fin/
gat: ne culpa se prudentiã nominet: iãq; nec
ad penitentiaz animus redeat: quando hoc
quod inique ppetrat virtutẽ vocat. Restat
igit vt in dubijs quisq; dephẽsus cum que/
libet sibi aduersitas imminet prius intra se/
metipsum cõtra formidinẽ: & pcipitationem
pugnet: quatinus ne formidolose se subtra/
hat: nec pcipitanter opponat. Valde em̃ p/
ceps est qui semp se aduersis obijcit: & val/
de pauidus q̃ se semp abscõdit. Sed hec me
lius in bellis spiritalib⁹ discim⁹ si formã exer
citus a corporalibus bellis trahamus. Non
em̃ ille dux sapiẽs est: q̃ semp cõtra hostiles
cuneos exercitũ pceps admouet: neq; ille
dux fortis qui semp hunc ab hostis facie ca
uendo subducit. Scire nãq; dux debet mo/
do ab hostili impetu exercitum caute subtra
here: modo hostem circũfusis cornib⁹ coar/
tare. Quod nimiz solicite pfecti pdicatores
exhibent: cũ modo psecutiõis rabiem decli/
nantes: nouerũt sapienter: sed nõ eneruiter
credere: modo aũt psecutionis impetũ cõtẽ/
nentes nouerũt ei fortiter: sed non pcipitan/
ter obuiare. Quia autẽ sanctus vir cum con
gruum cernit ictibus pectus obijcit: & veni/
entia iacula vel moriens retundit: recte dici/
tur: in occursum pergit armatis. De quo ad
huc bene subdit. Cõtemnit pauorẽ: nec ce
det gladio. Videamus quomodo pauorem
despiciat: q̃ ipsos aduersariorũ gladios enu
merans calcat ait em̃. Quis nos separabit a
caritate dei: tribulatio: an ãgustia: an fames
an persecutio? In pauore autẽ ventura pe/
na metuit: in gladio vero iam dolor de pre/
senti pcussione sentit. Quia ergo vir sanct⁹
ventura aduersa nõ metuit: pauorem nõ de/
spicit: q; vero nec supueniẽte pcussione vin/
citur: nequaq; gladijs cedit. Contra hũc ita
q; equum tot sunt gladij hostiũ quod gene/
ra psecutionũ: que cuncta obuians superat:
quia amore vite sese ad interitũ parat. Sed
q; tam robustissimũ pectus: quomodo se ia
culis opponat audiuim⁹ nũc quid ab aduer
sarijs agat audiamus. Sequit. Super ip
sum sonabit pharetra. In scptura sacra pha
retre nomine aliquando iustũ dei occultũq;
cõsiliũ: aliquãdo vero clãdestina prauorum
machinatio designat. Per pharetrã iustuz
dei occultũq; cõsiliũ exprimit: sicut eisdem
beatus iob superiore pte testat dicẽs. Pha
retrã em̃ suã aperuit & afflixit me: id est occul
tum suum cõsilium det exit: & publica me p/
cussione vulnerauit. Sicut em̃ in pharetra
sagitte: sic in occulto dei cõsilio latent senten
tie: & quasi ex pharetra sagitta educit: quan
do ex occulto cõsilio apertã deus sententiaz
iaculat. Pharetre quoq; nomine prauoruz
machinatio designat: sicut p pphetã dicit.
Parauerũt sagittas suas in pharetra vt sa/
gittent in obscuro rectos corde. V XXV

Iniqui em̃ cũ dolos quos bonis ex/
cogitant: secretis machinationibus
occultãt: quasi in pharetra sagittas
parant: & in hac psentis vite caligine velut i
obscuro rectos corde ferũt: q; malicioſa eo/
rum iacula & sentiri p vuln⁹ possunt: & tamẽ
venientia dephendi nõ possunt. Igit quia
equus dei nulla aduersitate terret eiq; quo
magis obuiat eo vi intentiõis sue sup arma
tos hostes feruẽtior dicit: psecutores ei⁹
qui se etiã ferientes vinci sentiũt turbati ad
consiliũ reuertunt: dolos pparant: & velut
ex longinquo mittendo vulnera occultant.
Unde nunc recte dicit: Sup ipsum sonabit
pharetra: vt eũ ex abscõsa machinatiõe lõ/
ge feriãt cui aptis cõgressionib⁹ inaniter ap
propinquant: Hec tũc super equũ dei pha/
retra sonuerat: cũ quadraginta viri qui ei⁹
mortẽ cõiurauerãt eduxt de carcere paulum
querebãt: vt cõsiliorũ suorum ictibus quasi
dã sagittarũ dolo interficerent: quẽ cõgres/
sione psecutionis publice superare nequaq;
possent. Pharetra ergo sonuit: quia occulte
machinationis ad paulũ causa puenit. Quã
uis si vigilanter querimus: adhuc in phare
tre sonitu aliq̃d subtilius inuenim⁹. Sepe ei
aduersarij cõsilia contra bonos iniunt: pra/
uis inuentionib⁹ innitunt: ad cogitãdos de
los se cõferũt: sed tñ qui eosdem dolos pde/
re bonis debeãt: ipsi instituũt latẽter ipi trã/
mittũt: vt crudelis supplicioru pparatio dũ
quasi furtiue innotescit: ampli⁹ timeat: & au
dientis animũ plus suspecta vulnera q̃ per
cepta pturbent. In pharetra em̃ sagitte duz
latent & sonãt: mortẽ etiã nõ in se denũciant.
Pharetra ergo cõtra equũ sonitum reddit:
cũ cõtra pdicatorẽ sanctũ occulta prauorum
machinatio cõsiliũ suũ qõ fraudulenter ope
rit fraudulenti⁹ innotescit: vt pmissis minis
quasi ex sonitu pharetre terreant: cũ pdica/
tor dei apertas contumelias velut cominus
ferientia iacula nõ formidat. Cũ vero eisdez
minis minime terret: mox psecutorũ crude/
litas ad supplicia manifesta pducit. Unde
bene post q̃ dictũ ẽ: Sup ipsuz sonabit pha
retra illico addit. Vibrabit hasta. Cõtra p/

dicatorem dei post pharetre sonitū hasta vi/
bratur: qñ post terrores exhibitos e vicino
ia feriens apta pena pducit: Predicatores
aūt sancti cum pro defensione fidei supplicia
subeunt: ad eandem fidem quos valēt rape
re: t inter verba nō desistunt: t cū patien
ter vulnera suscipiunt: prudēter ptra corda
infideliū sagittas pdicatiōis reddūt. Vñ nō
nū ꝙ agit: vt ipsi q̄ in psecutiōe seuiūt: nō tā
doleant q̄ cor pdicatoris non emolleunt: ꝙ
q̄ per eius verba etiā alios amittant. Quia
igit eum feriendo nō superāt: ne fortasse alij
qui illum audiunt: se derelinquant: mox con
B tra loquentis verba scutū respōsionis parāt
Unde cū diceret: vibrabit hasta: recte subiū
gitur: t clipeus. Persecutor em̄ seuiēs post/
ꝙ pdicatoris corpus supplicio percutit: au
ditorū cor quasi clipeo verbis sue disputati
onis munit. Vir igit sanctus vt feriri debe
at: hasta vibrat: sed ne audiri possit clipeus
opponit. Habent nāq defensores dei in p/
lio sagittas suas: quas eo citius auditorum
cordibus inittiunt: quo illas de spiritali arcu
id est de intima cordis tensione distringunt
•Tbi.2. his quippe se in bello fidei paulus armaue
rat cum dicebat. Labor vsq ad vincula q̄
si male operās: sed verbum dei nō est alliga
tum. Ac si diceret: Hasta quidē supplicioꝝ
feror: sed tamen verborū sagittas emittere
nō desisto. Vulnera crudelitatis accipio: p
cor infideliū vera loquēdo transfigo. Dicat
ergo: Super ipm̄ sonabit pharetra vibrabit
E hasta t clipeus. Contra equuz quippe dei:
qz prauorū consilia pstrepunt: pharetra so/
nat: quia aperta pena exquirit: hasta vibra
tur: quia vero ei etiā disputatione resistitur:
clipeus antefertur. Sed nunquid a feruore
suo per ista cōpescit. Vir em̄ sanct⁹ quo ma
iore persecutione p̄mit: eo ad predicandam
veritatem acrius instigat: t cū pacienter p/
secutores tolerat ardenter a se auditores tra
here festinat. Unde t bñ adhuc de equo dei
Ter. subdit. Feruēs t fremens sorbet terrā: nec
reputat tube sonare clangorē. Primo nāq
Gen.3. peccanti homini dictū est: Terra es t in ter/
rā ibis. Tube aūt clangunt: cum hui⁹ seculi
potestates: loqui sanctos terribiliter phibēt
Quia igit pdicator zelo sancti spiritus inflā
matus: vt inter supplicia positus: quoslibet
peccatores ad se trahere nō desistit: feruens
F pculdubio terrā sorbet: qz vero psecutoruz
minas minime formidat: clāgorem tube so/
nare nō reputat. Tuba em̄ que discrimē bel
li denunciat: quid est aliud ꝙ vox secularīū
potestatum que contempta resistentib⁹ mor
tis certamē parat? Nec a principibus sacer/
dotum tuba, sonuerat: cum flagellatos apo/
stolos de deo loq̄ phibebāt sicut scriptū est Act.5.
Cesis denūciauerunt: ne loquerent̄ in noie
iesu. Sed videam⁹ quō equū dei clāgor tu/ Tbi.3
be nō terreat. Ait petrus. Obedire oportet
deo magis ꝙ hominibus. Qui alijs quoq̄ Act.4.
psequentibus dicit: Nō em̄ possum⁹ q̄ vidi/
m⁹ t audiuim⁹ nō loq̄. Equus ergo clāgorē
tube nō metuit: qz pdicator egregius despe/
ctis potestatibus seculi: nullos minarū soni/
tus ptimescit. Videam⁹ aliuz equū dei quō
terrā sorbeat: quō nullus eum tube terror at Act.4.
tingit scriptum est: Superuenerunt autem
quidam ab anthiochia t yconio iudei: t per
suasis turbis lapidantes paulū traxerūt ex/
tra ciuitatem: estimantes eū mortuū ee. Cir/
cundantibus aūt eū discipulis: surgēs intra
uit ciuitatē: t postera die pfectus est cū bar
naba in derben. Cunq̄ euangelizassent ci/ D
uitati illi t docuissent multos: reuersi sunt ly
stram t yconiū t antiochiā confirmātes ani
mas discipulorum. Perpendamus ergo q̄
hūc possent equū mine compescere: quādo
eū ab intentione sua nō valet mors ipsa phi
bere. Ecce lapidibus obruit: nec tamē a ve
ritatis sermone remouet. Occidi pōt: super/
ari nō potest. Velut extinct⁹ extra vrbē p
ijcitur: sed intra vrbem die alio illesus predi
cator inuenit. O q̄ fortis huic viro ineſt in
firmitas: o q̄ victrix pena: o q̄ dominatrix
patientia. Ad arguendū repulsione puoca
tur: ad pdicandā salutē plagis erigit: ad pro
pellendā laboris lassitudinem pena refouet
Que ergo hunc aduersitas superet quē pe
na fouet? Sed equus dei ē: t pharetre sagit
tas despicit: quia malicie cōsilia contemnit.
Vibratā hastam superat: qz t cōtra aperte
psecutionis vulnera pectus firmat. Oppos
tum clipeū rumpit: quia disputationem resi
stentium ratiocinādo subigit. Terrā sorbet Ib
quia pectōres in suo corpore exhortando cō
uertit. Clangorem buccine sonare non repu
tat: quia vocem quālibet terribilis phibitio
nis calcat. Ubi⁹ est aūt qd dicit: qz fortis p Lo
seuerat in laboribus: adhuc quod maius est
exultat in aduersis. Unde t sequitur: Ubi
audierit buccinam dicit vah. Quibus pfe
cto verbis t illud ostendit: q̄ hoc loco a do
mino de equo irrationabili nil dicat. Necq̄
enim vah dicere brutum aīal potest: sed dū
asserit dicere quod omnino dicere nō valet
innuit quē designet. Vah quippe sermo ex
ultationis est. Equ⁹ ergo cū audit buccinaz
vah dicit: quia fortis quisq̄ predicator cum

certamen passionis sibi ꝓpinquare con sidet: de exercitio virtutis exultat: nec terret pugne periculo qui victorie letat triũpho. Equo itaq; est vah dicere: ꝑdicatorẽ sanctũ de vẽtura passione gaudere. ¶ XXVI

A Sed si ꝑdicator fortis gloriã passiõis appetit: si discrimen mortis subire p dño letus querit: quid est q ipsi fortissimo ꝑdicatori qui ex robusto corde virtutẽ traxit nois: petro veritas dixit: Cũ senueris extẽdes manꝰ tuas: t alius te cinget: t ducet quo nõ vis. Quomodo de passione gaudet qui cinctus ab alio: ire quo ducit nõ vult. Sed si pensamus qualiter animꝰ appropinquãte passione t mortis metu quatit: et tamen de venturo regni ꝓmio letat: intelligimus quomodo glorioſi certaminis subire periculo volẽs: nolit: q; t in morte cõsiderat quod tolerãs paueat: t in fructu mortis aspicit: quod appetens querat. Videamus paulũ quomodo amat qõ refugit: quõ refugiat quod amat. Ait eñ: Desideriũ habens dissolui t cũ christo esse: t mihi viuere christus est t mori lucrum: t tamẽ dicit: Qui sumus in hoc habitaculo ingemiscimus grauati: eo q nolumꝰ expoliari: sed superuestiri: vt absorbeat quod mortale est a vita. Ecce t mori desiderat: et tñ carne expoliari formidat.

B Cur hoc? Quia t si victoria in ꝓpetuũ letificat: ipsa nihilominꝰ ad ꝓsens pena ꝑturbat t quis vincat amor subsequentis muneris: tangit tñ nõ sine merore animũ pulsus doloris. Sicut eñ vir fortis cuz vicino iam belli cartamine armis accingit: t palpitat t festinat: tremit t seuit quasi pauere p pallorẽ cernit: sed p iram vehemẽter vrget: ita vir sanctus cũ passioni se ꝓpinquare cõspicit: t natura sue infirmitate cõcutit: t spei sue soliditate roborat: t de vicina morte trepidat: et tñ q moriendo verius viuat exultat. Ad regnum quippe non põt nisi interposita morte trãsire: t idcirco t cõfidendo quasi ambigit: t quasi ambigẽdo cõfidit: t gaudẽs metuit: t metuens gaudet: q; scit q ad bꝛauiũ quietis nõ pueniat: nisi hoc qõ interiacet cũ labore trãscendat. Sic nos cũ morbos a corpore repellere cupimꝰ: tristes quidez amarũ purgationis poculũ sumimꝰ: certi aũt de subsequenti salute gaudemus. Quia eñ puenire corpus aliter ad salutẽ nõ valet in potu libet etiã qõ tedet: cũq; amaritudini messe vitam animus cõspicit: merore turbatus hilarescit Dicatur ergo. Vbi audierit buccinam: dicit vah: q; ꝑdicator fortis cognito certaminis nũcio: t si vt homo ad vim ꝓcussionis trepidat spe ita mẽ certitudinẽ ad ꝓmium remunerationis exultat. Sed nequaq; ad hoc passionis bellũ incõcussus existeret: nisi eandem passionẽ intenta cogitatione meditando preueniret. Malũ nãq; qõ cõsilio ꝓuenit: decertanti cõtra se animo t rõne subijcit: q; tãto quisq; minus aduersitate vincit: quanto cõtra illam ꝓsciẽdo paratus inuenit. Sepe eñ graue timoris pondus vsu leuigat: sepe mors ipsa sicut inopinata ꝑturbat: ita deliberatione ꝓuenta letificat. Unde t recte de hoc equo subiungit ꝓcul odorat bellũ Tex.
Ac si apertius dicat: Idcirco qõlibet certamẽ exuperat: q; mentẽ certamini ante certamen parat. Bellũ quippe odorari est: aduersa quecq; longe adhuc posita cogitando prenoscere: ne fortasse valeant improuisa superare. Hoc bellũ ꝓcul odorari discipulos paulus ammonebat: cum diceret. Vosmetipsos 2.Cor.13
tẽptate si estis in fide: ipsi vos ꝓbate. Ac si apte ꝓciperet dicẽs: ꝑsecutionũ certamina ad mentẽ reducite: t cordis vestri intima atq; occulta pensantes: quales inter supplicia existere valeatis inuenite. Hoc bellũ sancti viri ꝓcul odorant: qñ t in pace vniuersat ecclie positi: vel hereticoꝝ bella vel imminẽtia ab infidelibꝰ ꝓsecutionũ tormenta cõspiciunt. Qui dum recte viuunt: sepe ꝓ bonis mala recipiunt: detractionũ cõtumelias eq; nimiter ferunt: vt si ꝓsecutionis occasio supetat: tanto illos fortiores aperti hostes inueniant: quãto eos t intra ecclesiã falsorum fratrũ iacula nõ expugnãt. Nã q a statu penitentie ante linguarũ vulnera corruit: ipse sibi testis est: q; contra manifeste ꝓcussionis gladios nõ subsistit. Quia ergo vir dei exercitatus ꝓsentibus cõtra ventura: t exercitatus minimis ꝓtra maiora nitit: recte ꝺ equo dei dictũ est: q bellũ ꝓcul odorat. Sequit.

¶ Exhortationẽ ducũ t vllulatum exercit. Tex
Duces aduerse partis sunt: errorũ auctores Ps.106
de q̃bus p psalmistã dicit: Effusa est contemptio super ꝓncipes eorum: t seduxerũt eos vana eorum t errare fecit eos in inuio: t nõ in via. De quibus per semetipsam veritas Mat.15
dicit: Cecus si ceco ducatum prebet: ambo in foueam cadunt. Hos aũt duces: exercit sequit: prauorũ scz turba: que iniquis eorum ꝓceptionibus famulat. Notandũ quoq; q duces exhortari: exercitũ vero dicit vlulare quia videlicet hij qui infidelibus vel hereticis ꝓsunt: prava que teneri ꝓcipiũt: quasi exratione ꝓsuadent. Turba vero eius subdita q; sine iudicio eoꝝ voces sequit: dũ p cõfusionis insaniam ꝓstrepit: bestiali mente vlu

lare phibeꝫ. Lupis quippe ꝓprie vllulatus cõuenit: ⁊ qz caterue reprobozũ cõtra vitaz mozesq; fidelium soli rapacitati inhiant: quasi per vllulatũ clamant. ¶ XXVII

A Equus ergo dei exhortatione ducuz ⁊ vllulatum exercitus ꝑcul odoraꝫ: dum sanctus quisq; ꝑdicator longe ante cõsiderat: qđ vel autores errozũ cõtra electos valeãt ꝑcipere: vel turba eis subdita: quã possit imaniter insanire. Hanc exhortationẽ ducũ odorabaꝫ paulus cuz diceret: Per dulces sermones ⁊ benedictiões seducũt corda innocentiũ. Hunc vllulatũ exercitus odorabaꝫ dicẽs: Intrabunt post discessionẽ meam lupi graues in vos. Exhortationẽ ducũ odoratus est petrus: cũ de quibusdam discipulos ammoneret dicẽs: In auaricia fictis verbis de vobis negociabuntur: Vllulatũ quoq; exercitus odorabaꝫ: cũ premitteret dicens. Et multi sequẽtur eozũ luxurias: ꝑ quos via veritatis blasphematur.

B Igit qz sanctus quisq; ꝑdicator atq; in persecutionis bello dux fidei: qualem se possit exhibere narrauim⁹: nũc sub hui⁹ equi specie vnũquẽq; christi militẽ describam⁹: vt et q̃ ad ꝑdicationis culmẽ nec dũ se puenisse considerat: hac tamen voce dominica: si iam bene viuere ceperit: expressuz se esse cognoscat quatin⁹ hinc colligat: quãtũ deo nor usit si ad maiora puenerit: quẽ signanter deus eloqui: nec in minimis ptermittit. Singula itaq; que de equo dicta sunt repetẽtes: intimemus quomodo miles dei a primeua conuersatione pficiat: quomodo a minimis ad maiora succrescat: vel quibus gradibus ab infimis ad supna perueniat. Dicaꝫ ergo. Nunquid ꝑbebis equo fortitudinez: aut circũdabis collo eiꝰ hinnitum? Unicuiq; anime cui dñs misericorditer ꝑsidet: ante omnia fidei
1. Pe. 5 fortitudinẽ ꝑbet: de qua petrus ait: Aduersarius vester diabolus sicut leo rugiẽs circuit querẽs quẽ deuozet: cui resistite fortes in fide. Hinc aũt fortitudini hinnit⁹ iungit: dũ fit quod scriptũ est. Corde creditur ad iusticiã
Ro. 10. ore aũt cõfessio fit ad salutẽ. Sequit. XXVIII

Ter. A Numqd suscitabis eũ quasi locustas Unusquisq; qui deũ sequit in ipso suo exordio vt locusta suscitaꝫ: quia ⁊ si in quibusdã actionibus: locustarũ more flexis poplitibus terre inheret: in q̃busdam tñ expansis alis sese in aera suspendit. Conuersionũ quippe initia: bonis moribus maliscq; permixta sunt: dũ ⁊ noua iam pintentionẽ agit: ⁊ vetusta adhuc vita ex vsu retinetur. Tanto aũt min⁹ permixtis interim malis ledimur: quãto cõtra illa quotidie sine cessatione pugnam⁹: nec suos nos iam culpa vendicat: cuius prauo vsui nostra solicite mens resultat. Primus itaq; nobis inchoantibus terrena opera officiunt: qz in nobis diutius demorari phibent. Proinde qñ in ipso nostre cõuersationis initio infirma quedã pie d nobis domin⁹ toleraꝫ: vt nos quandoq; ad celestia ex pfectione pducat quasi locustas nos in exordio suscitat: qz ⁊ in volatu virtutis subleuat: ⁊ non tñ de terreni operis casu desperat. Sequit. Gloria narii eiꝰ terroz. Ter. Pro eo q; nõ visa res odore deprehendit nõ immerito narium noie spei nostre cogitationes exprimunt: q̃bus ventuz iudiciũ quod B ⁊ si oculis adhuc nõ cernim⁹: iam tamẽ sperando ꝓuidem⁹. Omnis aũt qui bene viuere incipit: audiens q; per extremũ iudiciũ iusti ad regnũ vocent hilarescit: sed quia quedam mala adhuc ex reliquijs sibi inesse cõsiderat: hoc ipm iudiciũ d quo exaltare incheat: appropinquare formidat. Uitaz quippe suã bonis malisq; pmixtã cõspicit: ⁊ cogitationes suas aliquo modo spe ⁊ timore cõfundit. Nã cũ audit que sint regni gaudia: mox mentẽ leticia subleuat: ⁊ rursum cuz respicit que sint gehenne tormẽta mox mentẽ formido pturbat. Bene ergo gloria narũ eiꝰ terroz dicit: qz inter spem ⁊ metũ positus: dum futurũ iudiciũ mente cõspicit hoc ipm timet vnde gloriat ipsa ei sua gloria terroꝛẽ: qz inchoatis iam bonis spe de iudicio letus est: ⁊ nec dũ finitis oibus malis pfecte securus nõ est. Sed inter hec sollicite ad mentẽ reuertitur: ⁊ pcellas tante formidinis rẽnuẽs: secq; in soli⁹ pacis trãquillitate disponẽs totis viribus a districto iudice inueniri liber conaꝫ. Serui le quippe estimat dominicã ꝓsentiam formidare: ac ne cõspectũ patris metuat: illa agit p q̃ se filiũ recognoscat. Discit ergo iudicem tota expectatione diligere atq; vt ita dixerim timendo rẽnuit. Oriri aũt cordi formidinẽ p carnali actione considerat: ⁊ idcirco ante oia carnẽ forti edomatione castigat. Unde postq; dictũ est: gloria narii eius terroz: recte subiũgit. Terrã vngula fodit. Ungula nãq; terrã fodere est: districta abstinentia carnẽ edomare. Quo aũt plus caro pmit eo de celesti spe anim⁹ securi⁹ letaꝫ. Unde et fossa terra apte subnectit. Exultat audacter. Quia eñ valenter reprimit qđ impugnat: audacter exultat de hijs q̃ in eterna pace desiderat: tantoq; mẽs melius ad supna appetenda cõponit: quãto ab illicitis artius corpus edomaꝫ. Uñ recte p salomonẽ dicitur

Pro.24 Diligenter exerce agrū tuū: vt postea edifi/
ces domū tuā. Ille quippe bene mentis do
mū edificat: qui prius agrū corporis a spinis
viciorū purgat: ne si desideriorū sentes i car
nis agro proficiunt: intus tota virtutū fabri
ca fame boni operis crescente destruat. In
ipso aūt quisq; belli certamine positus: tāto
subtilius fraudē hostiū cōspicit: quāto ⁊ di/
B strictius corpus ꝓpriū quasi quendā hostiū
adiutorē p̄mit. Unde ⁊ post contritionē cor
poris: post leticiā cordis recte subiūgit. In
occursum ꝑgit armatis. Hostes armati sunt
immūdi spiritus: innumeris cōtra nos frau/
dib⁹ accincti. Qui cū suadere nobis iniqua
nequeūt: ea sub virtutū specie nobis obtuti
bus opponūt: ⁊ quasi sub quedā arma se cō
tegunt: ne in sua malicia a nobis nudi vide/
ant. Quib⁹ armatis hostib⁹ in occursū ꝑgi/
mus quādo eorū insidias longe p̄uidemus.
Effossa igit terra: armatis hostib⁹ in occur/
sum pergere est: edomita carnis suꝑbia do/
los immundorū spirituū mirabiliter expoli/
are. Effossa terra armatis hostibus in occur
sum ꝑgere est: deuicta carnali nequitia con/
tra spiritalia vicia certamē subire. Nā q̄ ad/
huc secū eneruiter pugnat: frustra contra se
bella extra posita suscitat Qui enim semetip
sum carnalibus subiugat: quō spiritalib⁹ vi/
tijs resultat? Aut quomodo de labore exter
ni certaminis triūphare appetit: qui adhuc
apud semetipsum domestico libidinis bello
succumbit?

XXIX

A Vel certe armatis hostib⁹ in occursū
ꝑgimus: qn̄ ꝑ exhortationis studiū
eorū insidias: ⁊ in alieno corde p̄ue/
nimus. Quasi em̄ ex loco in quo fuimus ad
locū aliū obuiā hostib⁹ venim⁹: quādo nr̄a
cura ordinate postposita: accessum immun/
dorū spirituū a ꝓximi mēte ꝓhibemus. Un
de fit plerūq; vt hostes callidi militē dei iaz
etiā de intestino bello victorē: tanto d̄ semet
ipso terribilius temptēt: quāto illū contra se
⁊ in alieno corde p̄ualere fortiter vident: vt
dū illū ad se tuendū reuocāt: aliena corda li/
berius q̄ exhortatione eius ꝓtegebant inua
dāt. Cūq; eū suꝑare nō possūt: saltē occupa
re conāt: quatin⁹ dū miles dei de semetipso
cōcutit: nō ip̄e sed is quem defendere cōsue
uerat perimat. Sed mens in deū immobili/
ter fixa tentationū spicula despicit: nec cuius
libet terroris iacula ꝑtimescit. Suꝑne enim
gratie fretus auxilio: sic vulnera infirmitatis
sue curat: vt aliena nō deserat Unde ⁊ bene
de hoc equo subiungit. Cōtemnit pauorem
nec cedit gladio. Cōtemnit pauorē quia nul/
lius tentationis formidine adhoc vsq; terre
tur vt taceat. Nec cedit gladio: quia ⁊ si vio
lenta illū tentatio ꝑcutit: a cura tamen ꝓxi/
mi nō repellit. Unde ⁊ paulus exemplū no/
bis inuicte cōuersationis insinuans: ⁊ quos
ab hoste gladios suscipiat dicit: ⁊ quomodo B
eisdem gladijs nō cedat ostendit. Omni eniz
iam carnalis operis pugna superata: carna/
lis tentationis gladiū ab hoste susceperat q̄
dicebat. Video aliā legē in mēbris meis re/
pugnantē legi mentis mee: ⁊ captiuū me du
centē in lege peccati: que est in mēbris meis
Sed eidē gladio quē in se vicerat: etiā i alijs
nō cedebat: cū ꝓfecto ꝓximis diceret. Non Ro.6.
regnet peccatū in vestro mortali corpore ad
obediendū desiderijs ei⁹. Et rursum. Mor Col.3.
tificate mēbra vestra: que sunt suꝑ terrā: for
nicationē: immūdiciā libidinem concupiscē
tiam malam. Grauis illum tentationum gla
dius feriebat: de quibus ipse ait: In labori/ 2.Cor.11.
bus plurimis: in carceribus abundanti⁹: in
plagis supra modum: in mortibus frequen/
ter. A iudeis quinquies quadragenas vna
minus accepi. ter virgis cesus sum: semel la
pidatus sum: ter naufragium feci: nocte et
die in profundo maris fui: et cetera que ipse
tolerare potuit: ⁊ nos enumerare lassamur.
Sed quomodo eidē gladio in ꝓximi dilecti/
one nō cedat: post multa ipse subiūgit. Pre/
ter illa q̄ extrinsecus sunt instantia mea quo
tidiana: solicitudo omniū ecclesiaruz. Equ⁹
ergo dei ⁊ gladio percutit: nec tamē ꝑcussio
ne eadem a cursu ꝓbibet: dum fortis spirita
lis certaminis miles: et ipse vulnera ab ho/
ste suscipit: ⁊ tamē ad salutem alios stringit.
Sed erga tam durum celestis militis pect⁹
antiquus hostis tāto acutiora spicula ꝑqui/
rit: quanto se despici robustius cōspicit. Un
de ⁊ sequitur.

XXX

Super ipsuz sonabit pharetra: vibra
bit hasta ⁊ clipeus. Quia em̄ videt Tex.
sancte mentis studiū cōtra se ⁊ alijs A
ꝓdesse: multiplicata hāc satagit tentatione
confodere. Un̄ sepe cōtingit: vt hij q̄ regen
dis alijs p̄sunt tentationnz certamina fortio
ra patiāt: quatin⁹ corporaliū more belloruz
dū dux ipse ad fugā vertit: resistētis exerci
tus cōstipata vnanimitas sine labore dissipe
tur. Hostis itaq; callidus ꝯtra celestē militē
diuersa ꝑcussionū vulnera exquirēs: modo
ex pharetra ꝑ insidias cuz sagitta vulnerat:
modo ante ei⁹ faciē hastam vibrat: q̄ videli
cet vicia ⁊ alia sub virtutum specie contegit
⁊ alia vt sunt aperta ei⁹ oculis opponit. Ubi
em̄ infirmari dei militez ꝯspicit: illic fraudis

velamina nō requirit. Ubi aūt sibi resistere fortē considerat: illic cōtra vires ꝓculdubio dolos parat. Nam cū infirmuz quempiā in carnis illecebra videt: aperte speciē corporis: que cōcupiscī valeat: eius obtutibus obiicit. Si aūt fortasse validū ꝓtra auariciā cernit: importune eī cogitationib⁹ domestico: rum suozū inopiā suggerit: vt dū mēs ad pauperiōis curā quasi p'ecflectī: seducta furtim in rerum ambitu inique rapiat. Equum ergo dei sagitta p insidias impetit: quando ei hostis callidus sub virtute viciū abscondit hasta aūt cominus vulnerat: cū manifesta nequitia etiā sciētē temptat. Sepe vero celesti militi vno eodēq; tēpore vtrūq; ab hoste obiicit: vt in qualibet vna ꝓcussione perimat. Dolosus nāq; aduersarī simul ferire nititī: ꝛ aperte seuiens ꝛ insidijs latens vt dū de occulto sagitta metuī: minus ante faciē hasta timeat: vel dum ante faciem haste resistit: nequaq; ex occulto veniēs sagitta videatur. Sepe eñ tentationē ꝓponit de libidine: ꝛ subito fraudulentius cessans elationez suggerit de seruata castitate. Et sunt nōnulli qui dum multos ex castitatis arce in elationis foueā cecidisse cōspiciunt: vite sue custodiā negligentes in immundiciā libidinis demerguī. Sunt vero ediuerso nōnulli q̄ dū libidinis immundiciā fugiūt: ꝓ castitatis culmen in vozaginē elationis ruunt. Quasi ergo aperte feriens hasta est: culpa de vitio: et quasi ex occulto vulnerans: de pharetra sagitta est culpa de virtute. Sed equ⁹ dei ꝛ ante faciē hastā superat: cū libidinez calcat: ꝛ a latere sagittā circūspicit: cū in castitatis munditia se ab elatione custodit. Unde ꝛ bñ iter vtraq; certanti: ꝓ salomonē dicī: Dominꝰ erit in latere tuo: ꝛ custodiet pedem tuum ne capiaris. Pes nāq; in anteriora tendit: anteriora aūt nō videt: q̄ ea que sunt a latere cōspicit. Rursumq; qui pedis custodiā ꝓuidēs anteriora cernit: circūspectionē lateris deserit. Bum vero ante faciē posite virtutis aliquid agimus: quasi quo pes debeat poni ꝓuidemus: sed dū ex virtute eadē furtiua culpa suboziur: quasi dum in anteriora respicitur: ad sagittā latꝰ nudatur. Sepe vero duz subozientem culpā metuimꝰ: virtutem que agenda est declinamꝰ: ꝛ quasi dum latus circūspicī: nequaq; cernī pes in anteriora quō ponat. Bene ergo dicī: dominꝰ erit in latere tuo: ꝛ custodiet pedū tuū: ne capiaris: qz miles dei diuine gratie clipeo ꝓtectus: et q̄ ex latere possint ꝓdere circūspiciendo considerat: ꝛ gressum ante faciem ferre ꝓspicien

pro.3.

do non cessat. Cui fraudulentus hostis inuidens: quia ꝓ pharetrā ꝛ hastā nequaq; se ꝓualere conspicit: clipeum opponit: vt si resistentis pectus feriendo nō ꝓsozat: saltem q̄busdā obiectionibus ꝓficientis iter intercludat. Quasdā nanq; difficultates ipsis ei⁹ connatibus obiicit: ꝛ cū superare non valet vel resistit. Sed quid cōtra tot argumenta bellorū equus dei agat audiamꝰ. ℣ Feruēs ꝛ fremens sozbet terraz: nec reputat tube sonare clangozē. Cōtra equū clangoz tube insonat: quādo electi mentē in eo q̄ agit fortiter: e vicino quedā posita culpa terribiliter temptat sed feruens ꝛ fremens sozbet terrā: qz nimio ardoze semetipsum discutit: ꝛ quicquid in se terrenū repperit: quotidie ꝓficiēdo cōsumit. Et clangozē tube sonare nō reputat: qz cōsideratione forti omne vicium qđ de virtutis gloria nascī: solicitus declinat. Sonare eñ clāgozē tube reputaret: si fortasse ꝓpter aliud qđ praue suborī alia agere recta metueret. Quia ergo ad agenda fortia ante insonātia temptamenta nō trepidat: in feruoze suo positus: clāgozē tube minime formidat. Sepe aūt dū ꝓsperari se virtutib⁹ conspicit: ne ipsa illū virtutū ꝓsperitas eleuet: pulsari se tentationibus gaudet. Unde ꝛ apte subiungī. Ubi audierit buccinā: dicī vah. Multos eñ peius sua felicitas strauit: multos diuturna pax inertes reddidit: eoq; illos inopinatus hostis grauius pculit: quo longo quietis vsu negligentes inuenit. Unde sancti viri cuz multa se ꝓficere virtutum ꝓsperitate cōsiderāt: quodā dispensationis supne moderamine exercere se etiam tēptationib⁹ exultant: qz tāto robustius acceptā virtutum gloriā custodiūt: quāto tentationis impulsu cōcussi infirmitatē suā humilius cognoscunt. Equus ergo audita buccina vah dicit: qz videlicet ꝑliator dei cū vim tentationis incumbere cōspicit: vtilitatē superne dispensatiōis considerans: ex ipsa validius aduersitate cōfidit. Cuiꝰ aduersitatis certamina idcirco illū nō superāt: qz nōnūq; improuisa temptāt. Longe quippe ꝑnotat ex vnaquaq; re cuiꝰ vicij pugna succrescat. Unꝝ sequit. ℣ Procul odozat bellū. Bellum nāq; ꝓcul odozari est: ex causis ꝓcedentibus que viciozum pugne subsequanī agnoscere. Quia enīz sicut tam sepe dictum est: odoze res nō visa cognoscī: bellū procul odozari est sicut flatu narium: sic pulsione cogitationuz nequitias latētes indagare. De quo odoratu dominꝰ recte in eccle sue laudib⁹ dicit: Nalus tuus sicut turris que est in libano. Per nasū nāq

Tex.

Tex.

Tex.

Can.7.

odores fetoresq discernim⁹. Et quid p na/
sum nisi sanctorũ puida discretio designat?
Turris vero speculationis in altũ ponit: vt
hostis veniens lõge videat. Recte ergo na/
sus ecclesie turri in libano similis dicit: quia
sanctorũ puida discretio dum solerter circũ
quaq cõspicit: in altũ posita priusq veniat
culpa deprehendit: eamq quo vigilanter pre
Aba.2. notat: eo fortiter declinat. Hinc abacuc ait:
B Super custodiã meã stabo. V XXXI
Jere.3 Hinc vniuscuiusq electi animã hie/
remias ammonet dicens: Statue ti
bi speculã: pone tibi amaritudines:
Speculaz quippe sibi statuere est: ventura
viciorũ certamina ex alta cõsideratione pre/
noscere: sibiq electi mens amaritudines po
nit: quãdo z in virtutũ pace cõstituta: dum
malas insidiantia conspicit: secura quiescere
nõ cõsentit. Primo aũt ne mala quelibet: se/
cũdo vero loca considerat: ne bona incaute
faciat: z postq prava subegerit: ipsa etiã si/
bi subjcere recta contendit: ne si mentis do/
miniũ transeunt: in elationis culpã vertant.
Quia eñ sicut superius dictũ est: plerũq ex
bonis p incurie vicũ mala nascunt: vigilan
ti studio cõtemplat: quomodo ex doctrina
arrogantia: ex iusticia crudelitas: ex pietate
remissio: ex zelo ira: ex mansuetudine torpor
oriat. Cunq bona hec agit: q hũ ptra se ho
stes p hec exurgere valeãt cõspicit. Nã cum
adipiscendis doctrine studijs elaborat: men
B tẽ solicite cõtra certamẽ arrogantie pparat.
Cũ culpas delinquentiũ iuste vlcisci deside
rat: sagacissime euitat ne modũ iusticie crude
litas vindicte transcendat. Cum pietate fre/
nare se nitit solerter pspicit: ne qua disciplí/
ne dissolutione vincat. Cum se recti zeli sti/
mulis excitat sũmopere puldet ne plusq ne
cesse est ire se flamma succendat. Cũ magna
mãsuetudinis tranquillitate se temperat: vi/
gilãter obseruat: ne torpore frigescat. Quia
ergo spiritalis militis cogitatione omne vici
um prius q̃ surrepere possit aspicit: recte ō
equo dei dicit: pculodorat bellũ. Perpen
dit etiã que turba iniquitatũ proruat si mala
Tu ingredi ad se vel pauca pmittat. Unde z se/
quit. V Exhortationẽ ducum z vlulatũ ex/
ercitus. Temptantia quippe vicia que inui
sibili cõtra nos plio regnanti sup se superbie
militant: alia more ducum preeunt: alia mo/
re exercitus subsequũt. Necq eñ culpe oẽs
pari accessu cor occupant: Sed dum maio/
res z pauce neglectã mentẽ preueniunt: mi/
nores z innumere ad illã se cateruatim fun/
dunt. Ipsa nanq viciorũ regina superbia cuz
denictum plene cor ceperit: mox illud septẽ
principalib⁹ vitijs: quasi ḋbusdã suis duci/
bus deuastandũ tradit. Quos videlicet du
ces exercit⁹ sequit: q ex eis pculdubio im/
portune viciorũ multitudines oriunt. Ad
meli⁹ ostendim⁹: si ipos duces atq exercitũ C
specialiter vt possum⁹ enumerãdo pferam⁹
Radix quippe cuncti mali superbia est. De q̃
scriptura attestãte dicit Initiũ oĩs peccati ẽ Eccs.10
superbia. Prime aũt eius soboles: septẽ nimi/
rum principalia vicia: de hac virulenta radi
ce pferunt: scz: inanis gloria: inuidia: ira tri
sticia: auaricia: ventris ingluuies: luxuria.
Nam q hijs septẽ superbie vicijs nos captos
doluit: idcirco redemptor noster ad spiritale
liberationis prelium spiritu septiformis gra
tie plenus venit. Sed habent cõtra nos hec
singula exercitũ suum. Naz de inani gloria
inobedientia: iactantia: hipocrisis: contẽtio
nes: ptinacie: discordie: z nominatũ psumpti
ones oriunt. De inuidia odium: susurratio
detractio: exultatio in aduersis primi: affli
ctio aũt i psperis nascit. De ira: rixe: tumor
mentis: contumelie: clamor: indignatio: blas
phemie pferunt. De tristicia: malicia: rãcor
pusillanimitas: desperatio: torpor circa pce
pta: vagatio mentis erga illicita nascit. De D
auaricia pditio: fraus: fallacia: peruria: inq
etudo: violentie: z cõtra misericordiã obdu
rationes cordis oriunt. De vẽtris ingluuie
inepta leticia: scurrilitas: immundicia: mul/
tiloquiũ: hebitudo sensus circa intelligẽtiaz
ppagantur: De luxuria cecitas mentis: in/
cõsideratio: incõstãtia: pcipitatio: amor sui
odium dei: affect⁹ psentis seculi: horror aũt
vel desperatie futuri generant. Quia ergo
septẽ principalia vicia tantã de se viciorum
multitudinẽ pferunt: cũ ad cor veniũt: qua
si subsequẽtis exercit⁹ cateruas trahũt. Ex
quibus videlicet septẽ quiq spiritalia: duo
q carnalia sunt. Sed vnũquodq eorũ tan/
ta sibi cognatione iungit: vt nõ nisi vnum ō
altero proferat. Prima nanq superbie sobo/
les: inanis est gloria: que dũ oppressam men
tem corruperit: mox inuidiaz gignit: quia ni
mirũ dũ vani nominis potentiã appetit: ne
quis hanc alius adipisci valeat tabescit. In E
uidia quoq irã generat: quia quanto inter/
no liuoris vulnere animus sauciatur: tanto
etiam mansuetudo tranquilitatis amittitur:
z quia quasi dolens membrũ tãgit: idcirco
opposite actionis manus velut graui⁹ pres/
sa sentit. Ex ira quoq tristicia oritur: quia
turbata mens quo se inordinate cõcutit: eo
ad dicendum confundit: z cum dulcedinem

tranquillitatis amiserit: nihil hanc nisi exp/turbatione subsequens mero: pascit. Tristi/cia quoq; ad auariciã deriuat: qz dum cõsu/sum coz bonũ leticie in semetipso intus ami/serit: vnde ꝓsolari debeat foris querit: ⁊ tan/to magis exteriora bona adipisci desiderat: quãto gaudiũ nõ habet ad qđ intrinsecꝰ re/currat. Post hec vero duo carnalia vicia: id est ventris ingluuies ⁊ luxuria supersunt Sed cũctis liquet qꝫ de ventris ingluuie lux/uria nascit: dũ in ipsa distributione mẽbro/rũ ventri genitalia subnexa videant. Unde dum vnũ inordinate reficitur: aliud ꝓculdu/bio ad cõtumelias excitat.

XXXII

A Bene aũt duces exhortari dicti sunt: exercitus vlulare: qz prima vicia de/cepti menti quasi sub quadã ratiõe se inserunt: sed innumera que sequunt dum hãc ad oẽm insaniam ptrahũt: quasi bestia/li clamore cõfundũt. Inanis nãq; gloria de/uictũ coz quasi ex ratione solet exhortari cuz dicit. Debes maiora appetere: vt quo pote/state volueris multos excedere eo etiã vale/as multis ꝓdesse. Inuidia quoq; deuictum coz quasi ex ratione solet exhortari cuz dicit. In quo illo vel illo minor es: cur ergo eis vt/equalis vel superior non es? Quanta vales que illi nõ valẽt. Nõne ergo tibi aut superio/res esse: aut etiã equales debẽt. Ira etiã de/uictũ coz quasi ex ratione solet exhortari: cũ dicit: Que erga te agunt equanimiter ferri/ nõ possunt: hec immo patienter tolerare pec/catũ est: qz ⁊ si nõ eis cũ magna exasperatio/ne resistit: cõtra te deinceps sine mensura cu/mulant. Tristicia quoq; deuictuz coz quasi/ ex ratione solet exhortari: cum dicit: Quid/ habes vnde gaudeas: cũ tanta mala de ꝓxi/mis portas. Perpende cuz quo merore om/nes intuendi sunt: q̃ tanto cõtra te amaritu/dinis felle vertunt. Auaritia quoq; deuictũ/ animũ quasi ex ratione solet exhortari: cũ di/cit. Valde sine culpa est: qꝫ quedã habenda ꝓcupiscis: qnõ multiplicari appetis: sz ege/re ptimescis: ⁊ qđ male alius retinet: ipse me/lius expendis. Ventris quoq; ingluuies de/uictum coz quasi ex ratione solet exhortari: cũ dicit: Ad esum deꝰ oia mũda cõdidit: ⁊ q̃ satiari cibo respuit: quid aliud q̃z muneri cõ/cesso cõtradicit: Luxuria quoq; deuictũ coz quasi ex rõne solet exhortari: cũ dicit: Cur te in voluptate tua mõ nõ dilatas: cũ q̃d te se/quat ignoras. Acceptũ tẽpus in desideriis ꝓdere nõ debes: qz q̃z citius ptrãseat nescis. Si eñ misceri deus hoiem in voluptate coi/tus nollet: in ipso hũani generis exordio ma/sculum ⁊ feminã nõ fecisset. Hec est ducũ ex/hortatio: que dum incaute ad secretũ cordis admittit familiarius iniqua psuadet. Quaz videlicet exercitus vllulatus sequit: qz infe/lix anima semel principalibꝰ vitijs capta: dũ multiplicatis iniquitatibus in insaniã verti/tur: ferali iam immanitate vastat: Sed mi/les dei quia solerter punidere vicioz certami/na nititur: bellum procul odoratur: qz mala/ ꝑeuntia quid menti persuadere valeant: co/gitatione solicita respicit. Exhortationẽ du/cum naris sagacitate deprehendit: ⁊ qz longe/ ꝓsciendo subsequẽtiũ iniquitatũ cõfusionẽ/ cõspicit: quasi vllulatum exercitus adoran/do cognoscit. Igit quia vel ꝓdicatorem dei/ vel quemlibet spiritalis certaminis militem/ descriptũ equi narratiõe cognouimus: nũc/ eundem iterum in auis significatione vide/amus: vt qui ꝑ equum didicimus eiꝰ fortitu/dinem: etiam per auem discamus illius con/templationẽ. Quia per descriptam equi ma/gnitudinem audiuimus quãtum contra cer/tamina viciorũ vir sanctus ꝑ pacientiam to/lerat: nunc ꝑ auium speciẽ cognoscamꝰ: quã/tum per contẽplationem volat. Sequitur.

L

Les

V Nunquid ꝑ sapientiã tuã plumescit acci/piter: expãdens alas suas ad austrũ? Quia ꝑ annos singulos pennã veterez accipiter: noua nascente ꝓiciat: ac sine intermissione plumescat: pene nullus ignorat. Nõ aũt hic illud plume tempus dicit: quo in nido vesti/tur: quia tunc nimirum adhuc videlicet pul/lus ad austrum alas expandere nõ valet: sz illa annua pluma describit: que laxata vete/ri penna renouat. Et quidem domesticis ac/ cipitribus quo melius plumescere debeant: munita ac tepentia loca requirunt. Agresti/bus vero moris est vt flante austro alas exi/pandant: quatinus eorũ membra ad laxan/dã pennã veterem tepore concalescant. Cuz vero ventus deest: alis contra radium solis expansis: atq; ꝓcussis: tepentem sibi auram faciunt: sicq; capto tepore vel veteres exili/unt: vel noue succrescunt. Quid est ergo ac/cipitrẽ in austro plumescere: nisi qꝫ vnusq;sq; sanctoz tactus flatu sancti spiritus concale/scit: ⁊ vsum vetuste cõuersationis abiiciens noui hominis formaz sumit. Quod paulus ammonet dicẽs. Expoliantes vos veterem Col.3.
hominẽ cũ actibus suis: ⁊ induentes nouuz Ephe.4.
Et rursum. Licet is qui foris est noster ho/mo coꝛrumpat: tamen is qui intus est renoꝛ/uatur de die in diem. Vetustam autem pen/nam proiicere est: ĩueterata studia dolose a/ctionis amittere: ⁊ nouã pennam sumere est

mistem ac simplicem bene viuendi sensum te
nere. Penna nanq; veteris conuersationis
grauat: ⁊ pluma noue immutationis suble/
uat: vt ad volatum tanto leuiorem quanto
nouiorem reddat. V XXXIII

A ET bene ait: expandit alas suas ad
austrũ. Alas quippe nostras ad au/
strum expandere est: per aduentum
sancti spiritus nostras confitendo cogitatio
nes aperire: vt iam non libeat defendendo
nos tegere: sed accusando publicare. Tunc
ergo accipiter plumescit: cuz ad austrũ alas
expãderit: qz tũc se vnusquisq; virtutũ pen/
nis induit: cũ sancto spiritui cogitationes su
as confiendo substernit. Qui eñ vetera faci
endo nõ detegit: noue vite opa minime pro/
ducit: qui nescit lugere quod grauat: nõ va/
let pferre quod subleuat. Ipsa nanq; cõpũ
ctionis vis pozos cozdis apperit: ⁊ plumas
virtutũ fundit: cunq; se studiose mens de pi
gra vetustate redarguit: alacritate iuuene/
scit. Dicaẽ ergo beato iob: Nunquid p sapi
entiã tuã plumescit accipiter: expãdẽs alas
suas ad austrũ? id est nũquid cuilibet electo
tu intelligentiã cõtulisti: vt flante sancto spi/
ritu cogitationũ alas expãdat: quatinus põ
dera vetuste cõuersationis abiiciat: ⁊ virtu/
B tũ plumas in vsum noui volatus sumat. Ut
hinc videlicet colligat: quia vigilantiam sen
sus in semetipso ex se nõ habet: qui hanc ex
se conferre alijs nequaq; valet. Potest etiaz
per hunc accipitrem renouata gentilitas de
signari: ac si beato iob aperte diceret. Futu
Lex. ras virtutũ plumas in gentilitate respice: et
vetustas superbie pennas amitte. Sequitur.
Nũquid ad pceptũ tuũ eleuabit aquila: et
in arduis ponet nidum sibi? In scriptura sa/
cra vocabulo aquile: aliquando malignι spi
ritus raptozes animarũ: aliquando presen/
tis seculi potestates: aliquãdo vero vel sub
tilissime sanctozũ intelligentie: vel incarna/
tus domin⁹ ima celeriter trãsuolans: ⁊ mox
summa repetens designatur. Aquilarũ no/
mine insidiatozes spiritus exprimunt: hiere
Jere. 4 mia attestante qui ait: Velociozes sunt pse
cutozes nostri aquilis celi. Persecutozes ei
nostri aquilis celi velociozes sunt: cuz tanta
C contra nos maligni homines faciũt: vt ipas
etiã aereas potestates inuentionib⁹ malicie
preire videant. Aquile etiã vocabulo pote/
Ezech. 17. stas terrena figurat: Unde per ezechielem
pphetã dicit: Aquila grandis magnarum
alarum longo membzorũ ductu plena plu/
mis ⁊ varietate: venit ad libanuz ⁊ tulit me
dullã cedri: ⁊ summitatẽ frondiũ ei⁹ ꝯuulsit.
Qua videlicet aquila quis ali⁹ q̃z nabucho/
donosoz rex babylonie designat? Qui p im
mensitate exercitus magnarũ alarum: p di/
uturnitate tempozũ longo membzorũ ductu
p multis vero diuitijs plenus plumis: p in
numera aũt terrene glozie compositione: ple
nus varietate describit. Qui venit ad liba/
nũ ⁊ tulit medullã cedri: ⁊ summitatẽ frondi
um eius euulsit: qz iudee celsitudinẽ petens
nobilitatẽ regni ei⁹ quasi medullã cedri ab/
stulit: ⁊ dũ tenerrimam regum plem a regni
sui culmine captiuando sustulit: quasi sum/
mitatẽ frondiũ eius euulsit. Aquile vocabu
lo vel subtilis sanctozum intelligentia: vt vo
latus dominice ascẽsionis exprimit. Unde
ijsdẽ pphete dũ sub animaliũ specie euange
listas quatuoz se vidisse describeret: in eis si
bi hominis: leonis bouis: ⁊ aquile faciẽ ap/
paruisse testat: quartum pculdubio animal
iohannẽ p aquilã designãs: qui volando ter
ram deseruit: quia per subtilem intelligenti/ D
am interna misteria verbi videndo penetra
uit. Cui nimirũ pphetie sententie ipse quo/
q̃z iohãnes in reuelatiõe sua õ semetipso nõ
dissonat dicẽs Animal primũ simile leoni: se Apo. 4.
cundũ simile vitulo: tertiũ aial habens faciẽ
quasi hominis: quartũ animal simile aquile
volanti. Et quãuis singula ad vnũquemq;
euãgelistã recte cõueniant: dũ ali⁹ humane
natiuitatis ordinẽ: ali⁹ p mũdi sacrificiũ ma/
ctationẽ quasi vituli mortẽ: alius potestatis
fortitudinem: quasi leonis clamozẽ insinuat
alius natiuitatẽ verbi intuens: quasi ortum
solẽ aquila aspectat: possunt tamẽ hec quat/
tuoz animalia ipm suũ caput cui⁹ sunt mem/
bza signare. Ipse nãq; ⁊ homo est: qz natu/
rã nostrã veraciter suscepit: ⁊ vitulus qz p
nobis pacienter occubuit: ⁊ leo: qz p diuini/
tatis fortitudinẽ suscepte mortis vinculũ ru/
pit: ⁊ ad extremũ aquila quia ad celũ õ quo
venerat redijt. Homo ergo nascẽdo: vitul⁹
moziendo: leo resurgẽdo: aquila ad celos as/
cendendo vocatus est. V XXXIIII

E Sed hoc loco aquile nomine subtilis A
sanctoz intelligẽtia: ⁊ sublimis eoz
cõtẽplatio figurat. Cunctarũ quip/
pe auiũ visum acies aquile superat: ita vt so
lis radius fixos in se eius oculos: nulla lucis
sue chozuscatiõe reuerberat⁹ claudat. Ad p
ceptũ g̃ dei eleuat aquila: dũ iussionib⁹ diui
nis obtẽperãs in supnis suspẽdit fideliũ vi/
ta. Que ⁊ in arduis nidũ ponere dicit: quia
desideria terrena despiciẽs: spelam de cele/
stibus nutrit. In arduis nidum ponit: qui
habitationẽ mẽtis sue i abiecta ⁊ infirma cõ

uersatione nõ construit. Hinc est ꝙ cineo ba
laam ꝓphetante dicit: Robustum quidez
est habitaculum tuũ: sed si in petra posueris
nidũ tuũ. Cineꝰ nanq; possessor interpretat
Et qui sunt qui p̃sentia possidẽt: nisi hij qui
B ingenio sapientie secularis callẽt? Qui i hoc
veraciter robustũ sibi habitaculũ ꝯstruunt:
si ꝑ humilitatẽ paruuli apud semetipsos fa/
cti in christi sublimitate nutriant: si semetip/
sos infirmos sentiant: ⁊ in excelsa humilita/
te cogniti redẽptoris mentis fiduciã ponant
si ima nõ appetant: si omne qđ p̃terit cordis
volatu trãscendãt. Uideamus aquilã nidũ
Phil.3. spei sibi in arduis cõstruentẽ qui ait: Nostra
Ephe.2. cõuersatio in celis est. Et rursum: Qui cõre/
suscitauit: ⁊ cõsedere nos fecit in celestibus:
In arduis habet nidũ: qꝛ ꝓfecto in supernis
figit cõsiliũ: nõ vult mentem in ima deijcere:
nõ vult ꝑ abiectionẽ cõuersationis humane
in infimis habitare. Tunc paulus fortasse i
carcere tenebat: cũ se cõsedere christo in ce/
lestibus testaret. Sed ibi erat vbi ardentez
iam mentẽ fixerat: nõ illic vbi illũ necessario
pigra adhuc caro retinebat. Hoc nanq; esse
speciale specimen electorum solet: ꝙ sic sciũt
p̃sentis vite iter carpe: vt ꝑ spei celsitudinẽ
nouerint iam se ad alta ꝑuenisse: quatinꝰ cũ/
cta que p̃terfluunt sub se esse videãt: atq; oẽ
quod in hoc mundo eminet: amore eternita/
tis calcent. Hinc est em̃ ꝙ sequẽti se anime ꝑ
Esa.58. ꝓphetaz dñs dicit: Sustollã te sup altitudi/
nes terre. Quasi quedã nanq; inferiora ter/
re sunt: damna: cõtumelie: egestas: abiectio
que ipsi quoq; amatores seculi. dũ ꝑ late vie
planiciẽ ambulãt: vitãdo calcare nõ cessant
C Altitudines aũt terre sunt: lucra reruz: blan
dimenta subditorũ: diuitiarũ: abundãtia: ho
nor ⁊ sublimitas dignitatũ: que quisquis ꝑ
ima adhuc desideria incedit: eo ipso alta esti/
mat: quo magna putat. At si semel cor in ce/
lestibꝰ figit: mox q̃ abiecta sint cernit: que
alta videbant. Nam sicut q̃ in montẽ cõscen
dit: eo paulisper cetera subteriacentia despi
cit: quo ad altiora gressum amplius tẽdit: ita
qui in summis intentionez figere nitit: dum
annisu ipso nullam p̃sentis vite gloriam esse
deꝑhendit: super terre altitudines eleuat: ⁊
quod prius in imis desiderijs positus: super
se credidit: post ascendẽdo ꝓficiens sibi sub
esse cognoscit. Que ergo illic dominꝰ factu/
rũ se esse pollicet dicens: Sustollã te sup al/
titudines terre: hec apud beatũ iob solũ sese
facere posse testat dicens: Nunquid ad p̃ce/
ptum tuum eleuabitur aquila: ⁊ ponet in ar
duis nidum sibi: ac si diceret: Ut ad meuz: q̃
quod exterius precipio: hoc intrinsecus gra
tia occulte largitatis inspiro: Sequit. ¶ In Textus
petris manet. In sacro eloquio cum singu/
lari numero petra nominat: q̃s alius q̃ chri
stus accipitur? Paulo attestãte qui ait: Pe 1.Cor.10.
tra autem erat christꝰ. Cum vero petre plu/
raliter appellant membra eius videlicet san
cti viri qui illius robore solidati sunt expri/
munt. Quos nimirũ petrus apostolus lapi
des vocat dicens: Uos tanq̃ lapides viui
coedificamini domus spiritales. Ista itaq;
aquila que ad veri solis radios cordis ocu/
los erexit: i petris manere dicit: qꝛ in dictis
antiquorũ ⁊ fortiũ patrũ mentis statione col
locatur. Eoruz quippe vitã quos in via dei
p̃ijsse se conspicit: ad memoriam reducit: at/
q; in celsitudine illorum fortitudinis studen
do nidũ ꝯstruit sancte meditationis. Cunq;
eorum acta dictaq; tacite cogitat: cũ p̃sentis
vite gloriam in comparatione eterne excellẽ
tie quã sit abiecta considerat: quasi sub se eẽ
ima terrarum in petris residens obseruat.

Possunt etiam petre subli ¶ XXXV A
mes ꝟtutũ celestiũ potestates intel/
ligi: quas nõ iam quasi more arboꝝ
huc atq; illuc ventus nostre mutabilitatis i
clinat: quia velut petre in arduis site: ab oĩ
motu mutabilitatis aliene sunt: ⁊ ad solidita
tem fixe celsitudinis ipsa cui inherent eterni
tate duruerunt. Uir itaq; sanctus cum terre
na despicit more se aquile ad altiora suspen/
dit: ⁊ per contẽplationis spiritũ subleuatus
ꝑhennẽ angelorum gloriam prestolat: atq;
huic mundo hospes: illa appetẽdo que aspi/
cit: iam in sublimibus figit. Recte ergo dici
tur: in petris manet: id est intentione cordis
inter illas celestes virtutes residet: que per
eternitatis sue fortitudinẽ tanta iam solidita
te fixe sunt: vt in nullo culpe latere mutabi/
litatis varietate flectantur. Unde ⁊ apte se/ Tex.
quit. ¶ Et in p̃ruptis silicibus commorat: at
q; in accessis rupibus. Qui em̃ sunt alij p̃ru
pti silices: nisi illi fortissimi angelorũ chori: q̃
q̃uis non integri: sed tamen in proprio sta/
tu fixi: cadente cũ suis angelis diabolo remã B
serunt. Prerupti em̃ sunt: qꝛ pars eorum ce
cidit: pars remansit. Qui integri quidẽ stãt:
per qualitatem meriti: sed ꝑ numeri quanti/
tatẽ p̃rupti. Hanc preruptionem restituere
mediator venit: vt redempto humano gene
re illa angelica damna sarciret: ⁊ mensuram
celestis patrie locupletiꝰ fortasse cumularet
Propter hanc preruptionẽ de patre dicit.
Proposuit in eo in dispensatione plenitudi/
nis temporum instaurare omnia in christo:

que in celis 7 que in terra sunt in ipso. In ipso quippe restaurant ea que in terra sũt: dũ peccatores ad iusticiam cõuertunt. In ipso restaurant ea que in celis sũt: dum illuc humiliati homines redeunt: vnde apostate angeli superbiendo ceciderũt. Quod vero ait in accessis rupibus: nimirum qui ꝓrupti silices: ipsi sunt inaccesse rupes. Cordi enĩ peccatorum hominum: valde inaccessa est claritas angelorum: quia quo ad pulchra corporalia cecidit: eo a spiritali specie oculos clau
C sit. Sed quisquis ita contemplatione rapit: vt per diuinam gratiam subleuatus intenti/onẽ suam iam angelorum choris interserat: 7 fixus in sublimibus ab omni se infirma actione suspendat: non ei sufficit gloriam angelice claritatis aspicere: nisi eũ etiã qui est sup angelos valeat videre. Sola nãq; ei⁹ visio: vera mẽtis nostre refectio est. Unde cũ dixisset hanc aquilam in petris manere: 7 in ꝓruptis silicibus atq; i inaccessis rupibus cõmorari: ilico subdidit. Inde cõtemplatur escam: id est ex illis chorꝰ angelicis tẽdit oculum mentis ad contemplandam gloriam superne maiestatis: qua non visa adhuc esurit
Esa.53. quatandem visa satiat. Scriptũ quippe est
War.5. Ꝓo eo q̃ laborauit anima eius videbit et satiabit. Et rursum. Beati qui esuriũt 7 sitiunt iusticiam: quoniã ipsi saturabũt. Quis
Ibi.3 vero mentis nostre cibus sit indicat aperte cum dicit: Beati mundo corde quoniã ipsi deũ videbunt. Et q̃ interpositione corruptibilis carnis grauati: deũ sicut ẽ videre nõ
Ter. possumus: recte subiũgit V Oculi eius ꝺ longe ꝓspiciunt. Quantũlibet enĩ in hac vita positus quisq; ꝓfecerit: nec dum deum per speciem: sed per enigmatis speculum videt.
B E vicino autẽ cum respicimus verius cernimus: cum vero longius aciem tẽdimus sub incerto visu caligamus. Quia igit sancti viri in alta se contẽplatione erigunt: 7 tamẽ deum sicut est videre nõ possunt: bene de hac aquila dicit: Oculi eius de longe ꝓspiciunt Ac si diceret. Intentionis aciem fortiter tendunt: sed nec dum ꝓpinquũ aspiciunt: cuius claritatis magnitudinez penetrare nequaq; possunt. A luce ei incorruptibili caligo nostre corruptionis obscurat: cũq; 7 videri aliquatenus potest: 7 tamen videri lux ipsa sicut est nõ potest: q̃ longe sit indicat. Quã si mens vtcũq; nõ cerneret: nec q̃ longe esset videret. Si autem perfecte nõ cerneret: ꝓfecto hãc quasi per caliginẽ nõ videret. Igit quia nec omnino cernit: nec rursuz omnino nõ cernit: rectę dictum est: quia a longe dę⁹ videtur. Libet ad mediuz esaie verba deducere atq; hec 7 illa: quia vno spiritu ꝓferantur indicare. Qui cum actiue vite virtutes exprimeret ait dicẽs: Qui ãbulat in iusticijs Esa.33.
7 loquit veritatẽ: qui pijcit auariciam 7 calumniam 7 excutit manus suas ab omni munere: qui obdurat aures suas ne audiat sanguinẽ: 7 claudit oculos ne videat malum: ille q̃ ab eiusdẽ actiue vite gradibus ad que contemplationis culmina ascendat: adiũxit dicẽs: Iste in excelsis habitabit: munimẽta saxorum sublimitas eius 7 panis ei datus ẽ: aque eius fideles sunt. Regem in decore suo
E videbunt oculi eius: cernent terram de longe. In excelsis nanq; habitare est: cor in celestibus ponere. Et munimenta saxorũ sublimitas nostra est: cum fortia patrũ ꝓcepta: 7 exempla respicimus: atq; ab infima cogitatione separamur. Munimenta saxorũ sublimitas nostra est: cum mente choris castris/q; celestibus iungimur: 7 insidiantes malignos spiritus stãtes in arce cordis quasi subterpositos expugnamus. Tunc nobis etiaz panis datur: quia in supernis erecta intẽtio: eternitatis cõtemplatione reficit. Aque enĩ nostre fideles sunt: quia doctrina dei q̃ hic per spem ꝓmittit: hoc illic in re exhibet. Sapientia nanq; huius mundi infidelis est: q̃ mansura post mortem non est. Aque nostre fideles sunt: quia verba vite quod ante mortem insinuãt: hoc etiam post mortem demõstrant. Regem in decore suo oculi nostri cõspiciunt: quia redemptor noster in iudicio et a reprobis homo videbit: sz ad diuinitatis eius intuendã celsitudinẽ soli qui electi sunt subleuant. Quasi enim quandã feditatẽ re/
F gis videre est: solam seruilem formaz in qua ab iniquis despectus ẽ cernere. Sed ab electis i decore suo rex cernit: quia vltra semet/ipsos raptos in ipso diuinitatis fulgore oculos cordis figunt. Qui q̃ diu in hac vita sũt quia illam viuentium patriam sicut est videre nõ possunt: recte adiungitur: cernẽt terrã de lõge. Quod ergo hic ait eleuabit aquila 7 in arduis ponit nidum sibi: hoc illic dicit i excelsis habitabit. Quod hic dicit in petris manet: 7 in ꝓruptis silicibus cõmorat: atq; in accessis rupibus hoc illic subijcitur: munimenta saxorum sublimitas eius. Quod rursus hic subinfert: inde contemplat escam: ibi illic quoq; subdit: panis ei datus est: aque eius fideles sunt: regem in decore suo videbunt oculi eius. Et quod hic subiungit oculi ei⁹ de lõge ꝓspiciũt: hoc illic apte subijcit: cernẽt terrã ꝺę longe.

A Considerem⁹ q̄ sublimis aquila fuerit paulus q̄ vsq̄ ad tertiū celū volauit: sed tñ in hac vita positus e longinquo adhuc deū ꝓspicit qui ait. 1.Cor.13. Videm⁹ nūc p speculū i enigmate: tūc aūt facie ad faciem: ⁊ rursum. Ego me nō arbitror cōprehēdisse. Sed q̄uis eterna valde minus q̄ sunt ipse conspiciat: q̄uis ea se cognoscere pfecte nō posse cognoscat: infirmis tñ auditoribus ea ipsa fundere p̄dicādo non pōt que videre salti p speculū ⁊ imaginē potest. Be semetipso quippe tanq̄ de alio loquit dicēs: 1.Cor.12 Audiuit archana verba que nō licēt homini loqui Interna ergo q̄uis minima ⁊ extrema videant fortibus: tamē p̄dicatoribus summa sūt infirmis vero auditoribus incapabilia. Unde ⁊ p̄dicatores sancti cū auditores suos diuinitatis verbū capere nō posse cōspiciunt: ad sola incarnationis dominice verba descēdunt. Unde bene hic dū subleuata in ardu/is aquila longe videre dicit: ilico subinfert. Pulli eius lambunt sanguinē. Ac si aperte diceret: Ipsa quidē diuinitatis cōtemplatione pascitur sed q⁹ auditores eius diuinitatis B pcipere archana ne quaq̄ possunt: cognito crucifixi dñi cruore satiāt. Sanguinem quoq̄ lambere est: passionis dñice infirma penetrare. Hinc est q⁹ idem paulus qui sicut pauloante iam diximus: ad tertij celi secreta vo/ 1.Cor.2. lauerat: discipulis dicebat. Non em̄ iudicauj scire me aliquid inter vos: nisi christum iesum: ⁊ hūc crucifixum Ac si aperte hec aquila diceret: Ego quidam escā meam diuinitatis eius potentiā de lōge ꝓspicio: sed vobis adhuc paruulis incarnationis ei⁹ tantūmodo lambendū sanguinē trado. Nam qui per p̄dicationē suam tacita diuinitatis celsitudine infirmos auditores de solo cruore crucis edocet: quid aliud q̄ sāguinē pullis prebet? Quia vero vniuscuiusq̄ sancti predicatoris anima corruptione carnis eruta: ad eū mox ducit: q̄ pro nobis sponte in mortē cecidit: et de morte surrexit: apte de hac aquila subdit Tex. ¶ Et vbicūq̄ cadauer fuerit statī adest. Cadauer quippe a casu dicit. Et non immerito corpus dñi ꝓpter casum mortis cadauer vocatur. Quod aūt hic de hac aquila dicitur: vbicunq̄ cadauer fuerit statim adest: hoc ō egredientibus animatib⁹ fieri veritas spon/ Mat.24. det dicens. Ubicunq̄ fuerit corpus illuc cōgregabunt ⁊ aquile. Ac si apte dicat. Quia celest/ sedi incarnatus redemptor vester p̄si deo electorū quoq̄ aias cū carne soluero: ad celestia subleuabo. ¶ XXXVII

Sed hoc quod de hac aquila dicitur vbicūq̄ fuerit cadauer statim adest: intelligi ⁊ aliter pōt. Omnis ei qui in peccati morte ceciderit: nō inconuenienter poterit cadauer vocari. Quasi exanimis nāq̄ iacet: q̄ iustitie viuificantē spiritū nō habet. Quia ergo sanctus quisq̄ p̄dicator vbi peccatores esse cōsiderat: illuc anxie puolat: vt in peccati morte iacentibus lucem viuificationis ostēdat bene de hac aquila dicit: vbicūq̄ cadauer fuerit statim adest: id est. illuc tēdit: vbi vtilitatē p̄dicationis ꝓspicit: vt ex eo q⁹ iaz spiritualiter viuit: alijs in morte sua iacentibus prosit: quos corripiendo quasi edit: sed ab iniquitate ad innocentiā pmutando i sua membra quasi edēdo cōuertit. Ecce ipse quē B ad testimoniū iam sepe deduximus: paulus cum nūc iudeā: nūc corinthum: nunc ephesum: nunc romā: nūc hispaniaz peteret: vt i peccati morte iacentib⁹: eterne vite gratiam nunciaret: quid se aliud q̄ esse aquilā demōstrabat: que velociter omnia transuolās vbicunq̄ iacens cadauer querebat: vt dum voluntatē dei lucratis peccatoribus faceret: q̄si escam suā in cadauere reperiret? Esca q̄pe iustorum ē cōuersio puerso⁹: de qua dicit: Operamini nō cibū qui perit: sed qui p/ .Jo.6 manet in vitā eternā. Auditis itaq̄ tot sanctorū virtutib⁹ beat⁹ iob obstupuisse intelligit: ⁊ sub ammirationis terrore soluisse. Nā Tex. sequit ¶ Adiecit dñs ⁊ locut⁹ ē ad iob. Nunquid qui contendit cū deo tam facile cōquiescit? Uticq̄ qui arguit deū: debet ⁊ respondere illi: Uir sanctus tanta hac districtione flagelli nō estimauit augeri sibi merita: sed vicia resecari. Que quia in se nulla cognouit percussum se iniuste credidit: ⁊ pcutientem prosus arguere est: de percussione murmurare. C Considerans aūt dñs q⁹ ea que ptulit nō ex tumore supbie: sed ex qualitate collegerat vite: pie illū increpat dicēs. Nūquid qui cōtendit cū deo tam facile cōquiescit? Uticq̄ q̄ arguit deum: debet ⁊ respondere illi: Ac si apertius diceret. Qui tanta de tua actione locutus es: cur audito sanctorū vita siluisti Ese em̄ fuit arguere: de percussione mea an fuerit iusta dubitare. Et bona quidē tua veraciter ptulisti: sed hec quo tenderent flagella nescisti: qui ⁊ si nō habes iam quod corrigas: habes tñ adhuc quo crescas. In quanta vero virtutis arce q̄ plurimos subleuez me ecce narrante cognouisti: ipse considerabas tuam: sed alioꝝ celsitudinē nesciebas. Auditis igit alienis virtutib⁹: si quid vales responde de tuis. Scimus aūt q⁹ cordis sui oculum per elationis tenebras extinguit: q̄

cum recta ait considerare meliora merita negligit. At cõtra magno hũilitatis radio sua opera illustrat: qui aliorũ bona subtilĩ pensat: qz dũ ea q̃ ipe fecerit: facta foris ab alijs prospicit eũ qui ꝺ singularitate intr̃ erumpere nitutur supbie tumorẽ premit. Hinc est ꝙ voce dei ad heliam solum se estimantez dicit: Reliqui mihi septẽ milia virorũ qui nõ curuauerunt genua ante baal: vt dũ non solũ se remãsisse cognosceret: elationis gloriã que ei ꝺ singularitate surgere poterat: euitare possz. Beat̃ itaq̃ iob nihil puerse egisse reprehendit: ꝙ de aliorũ etiã benegestis docet: vt dũ se eq̃les ꝯ alios habere prosiderat: ei q̃ singulariter sumus est se hũiliter subdat

Re.19.

Sancti gregorij Liber .xxxii

Sancti viri quo apud deũ altius virtutũ dignitate pficiũt: eo subtilĩ idignos se eẽ ꝺphẽdũt: qz dũ primi luci fiũt quicquid eos in seipis latebat inueniũt: ꝯ tãto magis foris sibi deformes apparẽt: q̃to minus pulchrius est quod intus videt. Unus quisq̃ enim sibi dũ tactu veri lumis illustrat ostendit: ꝯ vnde agnoscit quid est iusticia: inde erudit vt videat quid est culpa. Hinc ẽ ꝙ sepe mens nostra q̃uis frigida in prosertionis humane actione torpescat: q̃uis i quibusdã delinquat ꝯ nesciat: q̃uis pctã q̃dam q̃si nulla ppendat: cũ tñ ad appetẽda sublimia oratiõis cõpunctiõe se erigit: ipo sue cõpunctionis oculo excitata ad circũspiciẽdaz se post fletũ vigilantior redit. Nam cũ negligẽtã se deserit ꝯ noxio tepore torpescit vel ociosa verba vel inutiles cogitationes minoris esse reatus omnido credit. At si igne cõpunctionis incalescẽs a torpore suo tacta subito afflatu contẽplatiõis euigilet: illa que leuia paulo ante credidit: mox vt grauia ac morti/fera phorrescit. Cuncta enim vel in minimis noxia quasi atrocissima refugit: qz videlicet ꝑ contemptionẽ spũs grauida introire ad se iam inania nulla pmittit. Ex eo em̃ qꝺ intus cõspicit: q̃ sint horrenda hec que exteri̊ perstrepunt sentit: ꝯ q̃to amplius subleuata precerit: tanto magis refugit infima in ãb̃ prostrata defecit. Nihil quippe eã nisi id quod interi̊ viderat pascit: atq̃ eo grauẽ tolerat: quicquid se ei extrinsec̃ igerit: quo illud nõ est qꝺ interi̊ vidit: sed ex hijs interioribꝫ q̃ raptim videre potuit ad exteriora que tolerat iudicandi regulã sumit. Sup se em̃ rapit dum sublimia contẽplat: ꝯ semetipsam iã liberius excedendo conspicies quicq̃ ei ex seipsa sub seipsa remanet subtilĩ comphẽdit. Ex qua re miro mõ agit: vt sicut superi̊ dictũ est. Unde dignior efficit inde sibimet indigna videat: ꝯ tunc rectitudini se lõgo esse sentiat cũ approprinquat. Unde salomõ ait: Cuncta tẽptaui in sapientia ꝯ dixi: Sapiẽs efficiar: ꝯ ipsa longius recessit a me. Quesita em̃ sapientia longe recedere dicit: qz approprinquanti altior videt. Qui vero hanc neq̃ q̃ querunt: tãto se ei ꝓpinquos estimãt: quãto ꝯ eius rectitudinis regulã ignorãt: qz siti i tenebris mirari iudicis claritatẽ nesciũt: quã nũq̃ viderũt: cũq̃ in forma ei̊ pulchritudinis nõ tendunt in semetipsis ꝯ libenter quotidie deformiores fiunt. Nã quisquis ei̊ radijs tangit sua illi manifestius torpitudo mõstrat: ꝯ eo verius inuenit quãtũ flectat i vicio: quo sagacius summa cõsiderãs cõspicit quantũ distat a recto. Unde beatus iob humanũ gen̊ virtutib̃ trãsiens amicos loquẽdo superauit: sed loquẽte deo sublimi̊ erubitus semetipm cognoscẽdo reticuit. Illos nãq̃ iniuste loquẽtes subdidit: sed ad verba locutionis intime reũ se iuste cognouit: ꝯ q̃dez cur flagellat̃ sit nescit. Sed tñ cur flagella veneratꝰ nõ sit silendo redarguit. Diuina em̃ iudicia cũ nesciunt: nõ audaci sermõe discutienda sunt: sed formidolose silentio venerãda: qz ꝯ cũ causas rerũ cõditor in flagello nõ aperit: eo iustas iudicat quo se eas facere qui sũme iustus est demõstrat. Uir ergo sanctus ꝯ prius de locutione ꝯ post de silẽtio rephẽsus: quid de semetipso sentiat innotescat Ait em̃. Qui leuiter locut̃ sum respõdere q̃d possum? Ac si dicat: Sermonẽ meũ defendere si hunc cũ rõnis pondere ptulissem. At postq̃ lingua leuitate vsa cõuincit. quid restat nisi vt conticendo refrenet. Sequitur. Manũ meã ponã sup os meũ: vsu sacri eloquij in manu operatio: in ore locutio solet intelligi. Manũ ergo sup os ponere est: virtute boni operis culpas tegere incaute locutionis. Quis vero inueniri potest q̃ quãlibet pfectus sit de ocioso tñ sermone nõ peccet. Iacobo attestante qui ait: Nolite plures magistri fieri in multis em̃ offendimus oẽs: ꝯ rursuz Linguã nullus hoim domare põt. Cui̊ culpas redarguens psemetipsam veritas dicit: Dico aũt vobis qm̃ omne verbũ ociosũ qꝺ locuti fuerint hoies reddent de eo rõnez in die iudicij. Sed sancti viri ante dei oculos studẽt culpas lingue tegere meritis vite: student bonorũ operũ pondere premere immoderata verborũ. Unde in sancta ecclesia ma

Tex. Iacob.3. Ubi.s. Matt.12.

nus sup os ponit: dum in electis eius quotidie ociose locutionis viciū bone actionis virtute operit. Scriptū nanq; est: Beati quoꝝ
ps. 31. remisse sunt iniquitates: ⁊ quorū tecta sunt
hebre. 4 peccata. Sed rursū cū scriptū sit: Omia nuda ⁊ aperta sunt oculis eius: quomodo tegi possunt: que eius oculis cui cuncta nuda sunt: abscondi nequaq; possunt. Sed q; hoc qđ tegim⁹ inferi⁹ ponim⁹: atq; hoc vnde tegim⁹ nimirū supducim⁹: vt quod est subterpositū tegam⁹: tegere peccata dicimur: que quasi subterponimus: dū bone actionis opus ad hoc post eligimus vt ꝓferamus. Qui ergo prioꝝ mala deserit: ⁊ bona posterius facit: ꝑ hoc qđ addit: trāsactā nequitiam tegit: cui
E boni operis merita supducit. Beatus igitur iob sancte ecclesie typum tenēs: ⁊ in verbis suis sua allegans nostra designans: dicat ex se: dicat ex nobis: manum meā ponā sup os meum: id est: hoc qđ districto iudici ꝺ sermone meo in me displicuisse cōsidero: ante eius oculos sub velamie recti operis abscōdo Se
Ter. quit. ℣ Unū locut⁹ sum qđ vtinā nō dixissem ⁊ alterū quib⁹ vltra non addā. Si transacta beati iob verba discutim⁹: nihil eum nequiter dixisse reperimus. Si vero dicta eius que cum veritate ac libertate ꝓlata sunt: in aliquo supbie vicio flectimus: duo iam solū modo nō erūt q; multa sunt: sed q; loqui nostrū est hominib⁹ occultū sensū verbis aperire: loqui vero nostrū ad diuinas aures est motū mentis etiā exꝓssione actionis ostendere. Beat⁹ iob ad libꝝ se subtilissimi examinis pensans: locutiōe sua secūdo se deliquisse cōfitet. Unum em̄ loqui illicite est: res flagello dignas agere: aliud loqui illicite est: etiam de flagello murmurare. Qui ergo ante increpationē dominicā in omni ope hominibus ꝓlatus fuit: ipse in altū increpatione ꝓficiens ⁊ minus se rectū prius in opere: ⁊ minus se patientē post in verbere agnouit. Unde semetipsuz redarguit dicēs: vnū locutus sum: qđ vtinā nō dixissem: ⁊ alterū quib⁹ vltra nō addam. Ac si dicat: Rectū me quidē inter homines credidi: sed te loquēte ⁊ ante flagella prauū: ⁊ post flagella me rigidū iueni. Quib⁹ vltra nō addā: q; iam quāto nunc te loquente subtilius intelligo: tanto meipsum humilius inuestigo. ℣ II

A Et quia beat⁹ iob sancte ecclesie typum tenet: possunt electis omnibus hec ei⁹ verba cōgruere: q̄ cognoscētes dn̄m in vno ⁊ alio deliquisse se sentiunt: q; se intelligunt: vel in cogitatione ⁊ opere: vel in deꝛi ac ꝓximi neglecta dilectiōe peccasse. Quibus se ꝓmittunt vltra nil addere: q; ꝑ cōuersionis gratiā curāt penitēdo quotidie etiā trāsacta purgare. Per hoc tn̄ quod beatus iob de duobus se penitēdo redarguit: liquido ostendit: q; peccatoꝝ ois in penitentia duplicē habere gemitū debet: nimirū q; bonū qđ opoꝝtuit nō fecit: ⁊ malū qđ nō ꝯpoꝝtuit fecit. Hinc est em̄ qđ p moysen de eo qui iuramentū ꝓtulit: vt vel male qđ vel bene faceret: atq; hoc ipm̄ oblitione trāscendit dicit: Offerat agnā de gregib⁹ siue capris: oꝛa/ Leui. 5.
bitq; ꝑ eo sacerdos: ⁊ ꝑ peccato ei⁹. Sin au
B tē nō potuerit offerre pec⁹: offerat duos turtures: vel duos pullos colūbarū: vnū ꝓ peccato: ⁊ alterū in holocausto. Juramentū nāq; ꝓferre est: voto nos diuine seruitutis aliquid gare ⁊ cū bona opera ꝓmittimus: bene nos facere spondemus. Cū vero abstinentiā cruciatūq; carnis nostra vouemus mala ad ꝓsens nos nob⁹ facere iuramus. Sed q; nullus in hac vita ita ꝓfect⁹ est: vt quālibet deo deuotus sit inter ipsa quātulūcūq; pia vota nō peccet: ꝑ peccato agna offerri de gregib⁹ siue capra ꝓcipit. Quid ei ꝑ agnam nisi actiue vite innocentia: quid per caprā que in sūmis sepe extremisq; rupib⁹ pendens pascit: nisi cōtēplatiua vita signat? Qui ergo se cōspicit ꝓmissa ac ꝓposita nō implesse: ad sacrificiū dei sese studiosius debet vel innocētia boni operis: vel nō sublimi pastu cōtemplationis accingere: ⁊ bene agna de gregib⁹: capra vero offerri de gregibus nō iubetur: q; actiua vita multoꝝ est: contemplatiua paucoꝝ: ⁊ cū hec agimus que multos agere et
C egisse cōspicimus: quasi agnā de gregib⁹ damus. Sed cū offerentis virtus ad agnam capramq; nō sufficit: in remedie penitētis adiungit: vt duo pulli columbarū vel duo turtures offerantur. Scimus quia columbarum pulli vel turtures ꝑ cantu gemitus habent: Quid ergo ꝑ duos colūbarū pullos vel duos turtures nisi duplex penitētie nostre gemitus designat: vt cū ad offerēda bona opera nō assurgim⁹: nosmetipsos dupliciter defleamus: q; ⁊ recta nō fecim⁹: ⁊ prāua opatisumus. Unde ⁊ vn⁹ turtur ꝑ pctō: alter vero offerri in hololcaustū iubet. Holocaustū nāq; totū incensum dicit: vnū ergo turturē ꝑ pctō offerim⁹: cū ꝑ culpa gemitū damus de altero vero holocaustum facim⁹ cū ꝑ eo qđ bona neglexim⁹ nosmetipsos fundit⁹ succendentes igne doloꝝis ardem⁹. Quia igit̄ duplex in pnīa gemitus debet: beatus iob diuine vocis increpatione ꝓficiēs atq; i sua
reꝓhensione succrescēs: dixisse se vnū ⁊ alte

rum penitẽs fateꝛ: ac si apte dicat: ꝛ erga bona p negligentiã toꝛpui: ꝛ ad mala p audaciam pꝛorupi.

A Job. Et XL. ℣ III

REspõdens autẽ dñs iob de turbine dixit: Accinge sicut vir lũbos tuos: ꝛ interrogabo te: ꝛ indica mihi: Quid sit dñm de turbine respõdere: q̃d beatũ iob lũbos accingere: q̃d interrogare dei: q̃d hominis indicare. pꝛimo iam dñi sermone tractatũ est: qꝛ ergo lectoꝛis tedio parcim⁹ curamus sũmopere ne dicta replicem⁹. Sequitur. ℣ Nũquid irritũ facies iudiciũ meũ: ꝛ cõdemnabis me vt iustificeris tu? Quisq̃s contra flagella celestia dñi seipsum defendere nitit: flagellantis iudiciũ euacuare conat. Nã cũ culpa sua ferꝛi se denegat: q̃d aliud q̃ iustitiã ferientis accusat? Beatũ itaq̃ iob non idcirco flagella celestia pcusserũt: vt i eo culpas extingueꝛẽt: sed poti⁹ vt merita augeꝛẽt quatinus qui trãquillitatis tpe in tanta sanctitate claꝛuerat: vt ex pcussione pateſceret: que in eo etiã patientie virtus latebat. Qui quidẽ culpã suã inter flagella nõ inueniens: nec tñ flagella eadẽ cãm sibi esse augendi meꝛiti deph̃endẽs: iniuste se ferꝛi credidit: cum quid in se debuisset coꝛrigi nõ inuenit. Sꝛ ne ipsa innocẽtia in tumoꝛẽ elatiõis inflaꝛet: diuina voce coꝛripit: ꝛ mẽs eius ab iniquitate libeꝛa: sed veꝛberib⁹ pꝛessa ad iudicia occulta reuocat: vt supna sentẽtia: ꝛ si nõ ẽ cognita nõ tñ credat iniusta: sed eo saltẽ iustũ credat oẽ qd̃ patit: quo nimirum cõstat qꝛ deo auctoꝛe patiat. Magna em̃ satisfactio pcussionis est: volũtas iusta cõditoꝛis. Que cãm iniustũ facere nil solet: iusta agnoscit: etiã si latet. Naꝛ cũ p iusticie peccato pcutimur: si in pcussione nostra diuine volũtati cõiungimur: mox a nostra iniusticia ipsa cõiũctione liberamur. Quisq̃s ei iam pcussionẽ tolerat sed adhuc causas pcussionis ignoꝛat: si iustũ credens hoc ipsum cõtra se iudiciũ amplecti tur: eo ipso ab iniusticia sua iam coꝛrectus ẽ: quo pcussum se iuste gratulat. In vindicta em̃ sua deo se sociãs: sese cõtra se erigit: ꝛ magna est tã iusticia qd̃ volũtati iudicis concoꝛdat in pena: cui discrepauit i culpa. Vir igit sanct⁹ qꝛ in nulla deo culpa discrepauerat: q̃ si cũ difficultate ei inter supplicia ꝓcoꝛdabat Neq̃ em̃ credidit q̃ flagella que solẽt vicia extinguere: in illo sola merita augerent. Unde nũc iuste coꝛripit: vt occultis iudicijs et nesciẽs subderet: etq̃ dicit: Nũq̃d irritũ facies iudiciũ meũ: ꝛ cõdemnabis me vt tu iustificeris? Ac si apte diceꝛet. Tua quidẽ bene acta consideras: sed mea occulta iudicia ignoꝛas. Si ergo ex tuis meritis cõtra mea flagella disputas: quid aliud q̃ me de iniustitia adducere te iustificando festinas. Seq̃t.

Ter. A ℣ IIII

SI habes bꝛachiũ sicut deus: ꝛ si voce simili tonas. Quia hũanum gen⁹ beat⁹ iob meritis trãscẽdebat: eũ pius cõditoꝛ ꝛ eruditoꝛ ad considerãdam similitudinem sue magnitudinis ꝓuocat: vt cognita tãta dissimilitudine: in humilitate se ꝑmat. Sed cũ in deo voꝛ ꝛ bꝛachiũ dicit: cauendũ sũmopere est: ne quid in eo mens coꝛpoꝛeũ suspiceꝛ. In antꝛophomoꝛphitarum rãq̃ heresim cadere est: eũ q̃ incircũscripte implet ꝛ circũplectit oĩa: intra coꝛpoꝛalia liniamenta cõcludere. Sꝛ oĩpotẽs deus ad sua nos trahẽs vsq̃ ad nostra se humiliat: atq̃ vt alta insinuet: humilib⁹ cõdescendit: quatinus paruuloꝝ anim⁹ reb⁹ cognitis enutrit⁹ ad inquirẽda exurgat incognita: atq̃ ab eo q̃ longe sup ipm est: quedã iuxta se audiẽs q̃ si q̃busdã ad illum passibus moueat. Uñ fit vt p scꝛipturã suã aliquãdo a coꝛpoꝛib⁹ hominũ: aliquãdo a mẽtib⁹: aliquãdo vero ab auibus: aliq̃ etiã ab insensatis reb⁹ quasdã longe dissimiles in se similitudines trahat. Colerunq̃ em̃ a coꝛpoꝛib⁹ hoim in se similitudinẽ trahit: sicut de eo ꝓpheta ad isrl̃ dicit: q̃ tetigerit vos: tangit pupillã oculi eius. Et sicut de eo rursum sperãti homini p ꝓphetã dicit: In scapulis suis obumbꝛabit tibi. Cõstat nimirũ q̃ in natura sua nec oculuꝝ deus nec scapulas habeat: sed qꝛ nos p oculũ cernim⁹: in scapulis vero onera sustinem⁹ deus qd̃ oĩa videat oculũ habere phibet: qd̃ vero nos tolerat: atq̃ eoꝝ ꝓpo quo tolerat seruat. obumbꝛare nobis in scapulis dicit: Ait enim̃ In scapulis suis obumbꝛabit tibi. Ac si diceꝛet peccatoꝛi hoi: ꝛ post peccatũ venia de ꝑcanti. Ea pietate dñs te ꝓtegit: qua te pietate tolerauit. Obumbꝛat em̃ in scapulis suis: qꝛ dũ poꝛtat defendit.

Ter. A

Jere. 2. Esa. 49

℣ V

ALiquãdo vero a mentib⁹ in se similitudinem trahit: sicut p ꝓphetam ad isrl̃ dicit: Recoꝛdat⁹ sum tui miserans adolescẽtiã tuã. Et rursũ p sponse cõparationẽ loquẽs ait: Et si illa oblita fuerit: ego tamen nõ obliuiscar tui. Quis em̃ nescit: quia dei memoꝛia nec obliuione rumpit. nec recoꝛdatione sarcit? Sed dũ aliqua deseꝛens ꝑtermittit: moꝛe mentiũ obliuisci dicitur: ꝛ cũ post longũ tẽpus que voluerit visitat: nostre mutabilitatis cõsuetudine recoꝛdatus vocat. Quo em̃ pacto diuinitatis ei⁹

vim obliuio dissipat: cui ipsa quoq; laudabilis memoria essentialiter ꝓcordat. Nulla nāq; nisi aut p̄terita aut p̄sentia recordantur Quomodo ergo deus p̄teritoꝝ reminiscit: cum ipsa que in semetipsis p̄tereūt: eiꝰ nutui semp p̄sentia assistunt. Aut quō absentium recordat: dū omne qđ est: p hoc illi p̄sto ē
B quod in ipso est. Qđ si ei p̄sto nō esset omnino nō esset: nā nō existentia videndo creat existentia videndo cōtinet. Quicquid ergo creatoꝝ non videt essentia subsistendi caret.
Aliquando aūt ab auibus in illū similitudo
Deu. 32. trahit: sicut p moysen dicit: Expandit alas
Ps. 16. suas ⁊ assūpsit eos Et sicut ꝑpheta ait: Sub vmbra alarū tuarū ꝓtege me: Quia eīm nos paruulos dū ꝓtegit nutrit: ⁊ non graui atq; onerosa: sed leui ⁊ blanda ꝓtectione nos refouet: dum suas in nos misericordias exerit: quasi more sup nos auium alas tendit. Aliquādo insensatis rebus ꝑpter infirmitatem nostrā alta cōdescēsione se cōparat sicut per
Ysa. 2. ꝑphetā dicit: Ecce ego stridebo subter vos sicut stridet plaustrū onustū feno. Quia enīz
Esa. 40. fenū est vita carnaliū sicut scriptū est: Omnis caro fenū: in eo eīm q dns vitā carnaliū patit: more plaustri fenum se portare testat. Cui sub feni onere stridere est: pondera ⁊ iniquitates pecantiū cū querela tolerare. Cum ergo longe dissimiles in se similitudines trahat: solerter intuendū est q quedā talia aliquando dicant in deo ꝓpter effectū operis:
L aliquando aūt ad indicandā eius substantiā maiestatis. Nā cū in deo oculus: scapule aut q̄ pes: ale nominā: effectus quidā operationis ostēdit. Cum vero manus: brachium dextera: vel vox in deo dicit: p hec vocabula cōsubstātial' dei filiꝰ demōstrat. Ipse q̄pe est manus ⁊ dextera de cuiꝰ ascensione p moysen pater loquit dicens. Tollā in celuz manū meā: ⁊ turabo p dexterā meam. Ipse brachiū de quo ꝑpheta ait. Et brachiū dñi
Esa. 53 tui reuelatū est? Ipse vox: qz eū pater gignēdo dixit Filius meus es tu: ego hodie genui
Jo. 1 te. Et de quō scriptuz est. In p̄ncipio erat verbū: ⁊ verbū erat apud deuz: ⁊ deus erat verbū. Quod per hoc verbū fecisse patrē omnia.
Ps. 32. dauid asserit dicēs: Dixit ⁊ facta sūt. Deum ergo brachiū habere est: operātē filiū gignere. Voce tonare est: cōsubstātialē sibi filium mundo terribiliter demonstrare. Beato igitur iob dū dicit dns: si habes brachiū sicut deus: ⁊ si voce simili tonas: mira dispensatiB one pietatis eū dum increpat exaltat: qz euz quē sua cōparatione supat: superiorē ꝯctis demonstrat. Cui in hac ꝓpositione subiungit. Circūda tibi decorē: ⁊ in sublime erigere ⁊ esto gloriosus: et speciosis induere vestib⁹ subaudis ⁊ ego. Ipse eīm sibi circumdat decorem de quo scriptū est: Dominus regnauit decorē induit. Ipse apud nos in sublime erigitur cū nostris mentib⁹ in natura sua ē impenetrabilis demonstrat. Ipse vero gloriosus est: q̄ dū seipso pfruit: accedentis laudis indigens nō est. Ipse speciosis ināuitur vestibus: qz sanctoꝝ angeloꝝ choros quos condidit in vsum sui decoris assumpsit: ⁊ velut quandā vestē gloriosam sibi ecclesiam exhibet: non habentē rugā aut maculā. Unde
Ps. 103 ei p ꝑphetā dicit: Confessionē ⁊ decorē induisti: amictus lumine sicut vestimēto. Hic quippe cōfessionē induit: illic decorē qz quos hic p pentētiā cōfitētes fecerit illic fulgētes p decorē iusticie oñdit. Luce ergo sicut vestimento amictus est: quia sanctis omnibus q̄bus dictū est: vos estis lux mūdi: in illa eterMat. 5. na gloria vestietur. Unde ⁊ per euangeliū dicit: Quia trāsfigurato in mōte dño: vestimenta eius facta sunt candida sicut nix. In qua trāsfiguratione: q̄d aliud q̄ resurrectionis vltime gloria nunciat? In monte eīm vestimenta eiꝰ sicut nix facta sunt: qz in supne claritatis culmie sancti oēs ei luce iusticie fulgentes adherebunt.

VI

A Sed qz speciosarū vestiū noie: iustos sibi quomodo adiūgat insinuat: in-
Luc. 4 iustos etiam quomodo a se diuīgat ostēdat. Sequit. Dispge superbos in furore tuo. Subaudis vt ego: qui eos ⁊ tranq̄litatis tempore vnitos cōtra me tolero ⁊ districtus quādoq; veniens: in meo eos furore dispergo. Sed inter hec soleriter intuendū est: quod grauis pfidie errorē admittit: si fortasse quis estimet: quia i illa diuinitatis substantia furor ⁊ trāquillitas variet. Creatoz nāq; omnium eo summe immortalis est: quo creature more mutabilis nō est. Unde de illo
Jaco. 1. per iacobū dicit: Apud quem non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio. Hic
Sap. 12. rursum scriptum est: Tu aūt dñe cum tranIere. 25. quillitate iudicas. Unde ꝑpheta ait: Deserta facta est terra a facie ire colūbe a facie furoris dñi. Qđ ei iram colūbe p̄dixerat: hoc furorem dñi subiunxit. Columba nanq; valde simplex est animal: ⁊ quia in deum nulla furoris inequalitas serpit: furorem dominiB tam columbe nomina uit: vt enim diuine districtionis vim imperturbabilē demonstraret ⁊ iram dixit ⁊ columbe. Ac si apertius diceret. Districtum iudiciū incōcussus exerit: qui permanens mansuetus iniustos punit.

Unde ⁊ in extremo iudicio in semetipso incõ mutabilis manẽs: nulla vicissitudine ac mu tabilitate variat: sed tñ electis ac reprobis nequaq̃ sub specie eiusdẽ incommutabilita tis ostendit: quia ⁊ tranquillus iustis ⁊ ira tus apparebit iniustis. Testem eñ conscie tiam intra semetipsos deferunt. Unde eorũ mentes eque vnum respiciant: sed nõ equa liter modificent: quia ⁊ istis eum benignum ostendit anteacta iusticia: ⁊ illis terribilẽ cul pa. Quorũ pauorẽ quis explicet: cũ cõtige rit miseris ⁊ intra se culpas cernere: ⁊ ante iu dicem iustum videre. Hoc nimirũ quotidie in vsu p̃sentis vite agitur: vt ꝺ qualitate vẽ turi iudicis mortaliũ corda doceant. Nã cũ duo ad iudiciũ pgũt: alius innocẽtie sibi cõ scius: alius culpe: ante platã sentẽtiã adhuc tacentẽ iudicẽ vtriq̃ cõspiciũt: ⁊ tñ culpe de bitor grauem cõtra se irã hoc ipsum iudicis silentiũ suspicat. Quã iram sibi nõ denũciat perturbatio iudicis: sed recordatio prauita tis. Quia ⁊ si adhuc foris reum sententia nõ clamat: intus tamen grauiter conscientia ac cusat. At contra iusticie amicus decernentis vultũ cõspicit: sed intus de testimonio bone recordatiõis hilarescit: ⁊ quo apud se qꝺ me tuat nõ habet: omne qꝺ erga semetipsaz est blandũ videt. Hoc itaq̃ loco furor domini dicit nõ pturbatio diuine substantie: sed su p̃ peccatores male sibi conscios examinatio iuste vindicte. Quãuis eñ eũ tranquillũ in iudicio videant: tñ quia feriendos se ab illo nõ dubitãt: eũ in suis moribus pturbatũ pu tant. Sequit. ℣ Et respiciens oẽm arrogã tem humilia. Ac si dicat vt ego. Apte autem ad vindicte ordinem arrogantibus superbo rum culpa p̃ponit: quia nimirũ nõ supbia ꝺ arrogantia sed generat arrogantia de super bia. Duobus aũt modis a domino peccator vnusquisq̃ respicit: cum aut a peccato con uertit: aut ex peccato punit. De respectu ei cõuersionis dicit: quia respexit dñs petrum ⁊ recordatus petrus verbi iesu fleuit amare De respectu vltionis rursus dicit. Vultus aũt dñi super facientes mala: vt perdat ꝺ ter ra memoriam eorum. Utrisq̃ aũt modis in humilitate arrogans sternit: qz aut peniten do cognoscit culpam: aut pereundo percipit penam. Sequitur. ℣ VII

DEspice cũctos superbos ⁊ cõfunde eos: ⁊ cõtere impios in loco suo: sub audis vt ego. Supbi ei ex respectu dñi cõfundunt: aut hic de pietate domini co gnoscentes clamantes crimina: aut illic sup plicia de iusticia sentiẽtes. Impiorum vero locus ipsa supbia est. qz cum scriptũ sit: Ini tium omnis peccati supbia: vnde orit impie tas: ibi cõtinet supbia q̃uis nec quicq̃ a su perbia distat impietas. Valde eñ superbi re est impia ꝺ auctore sentire. Impius ergo in loco suo cõterit: quia ipsa supbia qua ele uatur opprimit: cunq̃ efferendo se in cogita tionibus erigit: lumen sibi iusticie qꝺ inueni re debuisset abscondit. Sepe aũt dum cõtra deum falsa gloria exteri⁹ pficit: vera miseria interi⁹ inanescit. Unde ꝓpheta ait: Bei eci sti eos dũ alleuarent. Nõ ei ait deiecisti eos postq̃ eleuati sunt: sed dũ alleuarẽt: qz hoc ipsum fit superbis interius deiici: qꝺ eis fal sa contingit gloria extetius eleuari. Ordinã te aũt diuino iudicio: non eis hic aliud culpa est: atq̃ aliud pena: sed sua illis in penã ver titur culpa: vt elatis fastu superbie. Hoc ip sum sit vere intus cadere quod foris ostendi tur ꝓfecisse. Sequit. ℣ Absconde eos in pul uere simul ⁊ facies eoz demerge in foueam Ac si dicat vt ego. Supbos eñ atq̃ impios iusto iudicio dñs in puluere abscondit: quia eorũ corda ipsis que despecto amore creato ris eligũt terrenis opprimi negotijs pmittit. Unde ⁊ illorum vitã cuz in extremo iudicio discutit: tanq̃ sibi absconditã nõ agnoscit di cẽs: Nescio qui estis: Uita prauorũ sub pul uere abscondit: quia abiectis ⁊ infimis desi derijs grauat. Quisquis eñ adhuc ea q̃ mũ di sunt appetit: quasi ante faciem veri lumi nis nõ apparet: quia nimirum sub puluere terrene cogitationis latet. Hunc prauorũ co gitationũ puluerem oppressa mens tolerat: quem vent⁹ nequissime tentatiõis apportat

LInc est eñ quod de vnaqua ℣ VIII q̃ anima terrenis desiderijs aggra uata: sub effraim specie per ꝓphetã dicitur: Factus est effraim panis subcineri ti⁹: panis q̃ nõ reuersat. Ex natura q̃ppe be ne condita est nobis intentio que surgat i de um: sed ex cõuersatione nequiter assueta: in est voluptas que p̃sens p̃mat in seculũ. Pa nis autẽ subcineritius ex ea parte est mũdi oz quã inferi⁹ occultat: atq̃ ex ea parte fo didioz qua desup cinerẽ portat. Quisq̃s ergo intẽtionẽ qua deest debuisset quere ne gligit quasi more panis sub cinericij mundio rem partẽ inferius p̃mit: ⁊ cũ curas seculi li benter tolerat: q̃si cõgestũ cinerẽ supius por tat: Reuersaret ãt panis subcineriti⁹: si desi derioz carnaliũ cinerẽ repelleret: ⁊ itẽtionẽ z bonã quã i se dudũ despiciẽdo opp̃sserat supi⁹ ostẽtaret. Sz reuersari rẽnuit: cũ mẽs amore curarũ seculariũ p̃ssa: molẽ supposiți

cineris abicere negligit: dum assurgere in in/
tentione bona nō appetit: quasi mundi ꝛem
faciē subter p̄mit. Apte subiungitur. Simul
ꝛ facies eoꝛū demerge in foueā: ac si dicat vt
ego: Iusto nāq; iudicio supboꝛū facies dñs
in foueā mergit: quia intentionē coꝛdis eoꝛū
sese vltra oēs ertentē inferius deicit. Ima ei
B respicit cui⁹ facies foueā attēdit. Et bene de
supbis dicit q eoꝛū facies in foueam demer
gunt: qꝛ ima petunt: dum superbiendo altio
ra appetunt ꝛ quo magis extollendo se eri/
gunt: eo magis ruendo inferius tendūt. Ter
renā quippe gloꝛiaz querunt: ꝛ infima sunt
que p̄spiciunt: dum superbiendo alta sequū
tur. Unde miro ac diuerso modo res agitur:
vt humiles celū petāt: dū se inferius deijciūt
superbi infima appetant: dū despiciendo ce/
teros quasi in altioꝛ'bus extollunt. Iusti se
dum despiciunt celestibus iungunt: illi dū
se erigunt: a superioꝛibus diuidunt: atq; vt
ita dixerim illi se eleuantes deꝑimūt illi de/
ꝑimentes leuant. Et bene de superbientib⁹
per psalmistā dicit: Humiliat autē peccato/
res vsq; ad terrā: qꝛ ea que infra sunt ambi/
entes: dum extollenda se erigunt: amisso ce/
lo: quid aliud q̄ terrā petunt. Quibus hoc
ipsum iam nimis cecidisse est relictis superio
ribus ima quesisse. Recte ergo eoꝛum facies
C in foueam demergi phibent: qꝛ sequētes in/
fima: ad inferni baratrum tendūt. Iusto eñ
iudicio agit: vt quos hic voluntaria auersio
excecat: illic ab ituitu veri luminis dignt sup
plicij fouea absc̄dat. Igit quia vir sanctus
tanto diuine potentie terroꝛe discussus est:
vt ei diceret: si habes bꝛachium vt deus: et
si voce simili tonas ꝛ disperge supbos in fu/
roꝛe tuo respiciens omnē arrogantē humilia
ꝛ cetera que deus quidem facere: sed homo
vix sufficit audire: cuncta hec qua dominus
intentione p̄miserit: fine subdite cōclusionis
ostendit dicens. IX

A Et ego cōfiteboꝛ quod saluare te pos
sit dextera tua. Ac si aperte diceret.
Si potes terribilia hec facere ipe q̄
p̄otuli: tibi ꝛ nō mihi deputa omnia bona q̄
fecisti. Si vero peccantes alios respiciendo
nō potes perdere: liquet qđ a reatu nequitie
tua te nō vales ꝑtute liberare. Ecce diuina
voce ad beatū Iob dicit qđ sua dextera non
saluet: ꝛ tamē nōnulli hoim qui ab hui⁹ vi/
ri viribus longe sunt despecto dei adiutoꝛio
sua se foꝛtitudine saluari posse cōfidūt. Pꝛo
quibus qđ deꝑcari aliud debem⁹: nisi vt
iam dona bonoꝛū operū p̄ceperūt: hoc qꝛo
q; donū accipiāt vt a quo hec acceperit dis/
cant. Quia aūt p̄missis verbis d ñs potētiaz
sue magnitudinis intulit: nūc in subsequenti
bus nequitiā antiqui hostis ostēdit vt bon⁹
famulus ꝛ auditis p̄ius virtutib⁹ dñi sciret
quātum diligeret: ꝛ cognita post calliditate
diaboli: disceret quātum timeret. Un bene
ꝛp̄ pphetā dicit: Leo rugiet q̄s nō timebit Am.3.
Dñs de⁹ locut⁹ est: q̄s nō pphetabit: Post
q̄ eñ virtus ei sui cōditoꝛis innotuit nequa/ B
q̄ illū vires aduersarij latere debuerunt: vt
eo magis ꝛ defensoꝛi suo se humilius subde/
ret: quo hostis sui nequitias subtilius agno
uisset: ꝓtectoꝛē q; suū tanto ardentius quere
ret: quāto terribilioꝛē hostē agnosceret quē
vitaret. Certū quippe est: qꝛ minus diligit
ereptoꝛē suū: qui minus intelligit periculum
qđ euasit ꝛ vile solatiū deputat defensoꝛis q̄
virtutē aduersarij debilē putat. Un bñ erel
ptionez suā dño tribuens pphēta dicebat.
Diligam te dñe virtus mea: aperte videlicet ps.17
dicēs eo te magis diligo: quo infirmitatē p/
priā sentiens virtutē meam te esse cognosco.
Hinc rursum ait: Mirifica misericoꝛdias tu ps.16
as qui saluos facis sperantes in te: qꝛ tūc ni/
mirū misericoꝛdie dñi mire apud nosinetip/
sos q̄ eripimur fiunt: cū p eas dē misericoꝛdi
as q̄ grauia fuerūt pericula q̄ euasim⁹ agno C
scim⁹. Et qꝛ sermone p̄cedēte dñs beato Iob
mira opa sanctoꝛū sequētiū patefecit: vt his
auditis disceret de virtutū suarum culmine
quā humilia sentire debuisset: nūc ei cū quo
hoste bellū gerat ostendit: ꝛ vires fraudesq;
illius subtilius inducāt: vt qui ad colloqui/
um auctoꝛis sui ꝓductus est: argumenta ad
uersarij apte ꝙgnoscat. Uerbis ei sequētib⁹
fideli famlo dñs cūctas hostis callidi machi
nationes insinuat: oē qđ oppꝛimēdo rapit oē
qđ insinuādo circūuolat: oē qđ mirādo terl
ret: oē qđ suadēdo blādit: oē qđ desperādo
frāgit: oē qđ ꝓmittendo decipit. Cuncta er/
go tergiuersationis ei⁹ certamina exoꝛdit di
cēs: Ecce behemoth quē feci tecū. X A

Quem sub behemoth noīe: nisi anti/
quū hostem insinuat q̄ interꝑtat⁹ ex
hebꝛea voce in latina lingua aial so/
nat. Cui⁹ inferi⁹ dū malitia subdit: patenter
psona mōstrat. Sed cū d deo scriptū sit qꝛ fe
cit oia simul: cur hoc aial cū hoie fecisse se in/
dicat dū cūcta qꝛ simul fecerit cōstat. Rursū
q̄rēdū ē quō de⁹ cūcta simul ꝙdidit: dū moy
ses sex dieꝝ mutatiōe vartāte distincte creata
describat. Qđ tñ citꝰ agnoscim⁹ si ipas cās
oꝛiginū sbtilit̄ ꝑagam⁹. Rerū q̄ppe sbstātia
simul creata ē: ꝛ simul species formata nō ē
ꝛ qđ simul extitit ꝓ sbstātiā materie ñ simul

apparuit p speciẽ forme. Cũ eñ simul factũ celũ terraq; describitur: simul spiritalia atq; corporalia: simul quicquid ō celo ozit: simul factũ quicquid de terra pducit indicat. Sol vero luna ⁊ sidera quarto die in celo facta p hibent: sed qō quarto die pcessit in specie: p
B mo die in celi substantia extitit p cõditionem. Primo die creata terra dicit: ⁊ tertio arbusta condita: ⁊ cũcta terre virentia describuntur: sed hoc qō die tertio se in specie ptulit: nimirũ primo in ipsa die de qua ortũ est terre substantia cõditũ fuit. Hinc est qō moyses ⁊ distincte p dies singulos cõdita oia retulit: ⁊ tñ simul oia creata subiũxit dicẽs: Iste generationes celi ⁊ terre quando create sunt in die quo fecit dñs celũ ⁊ terrã ⁊ oẽ virgultuz agri anteq; ozirẽt in terra oẽmq; herbã regionis. Qui eñ diuersis diebus creatũ celum ⁊ terrã virgultũ herbamq; narrauerat: nũc vno die facta manifestat: vt liquido ostenderet: qō creatura oĩs simul p substãtiã extitit
Ecc.1. cũis non simul p speciem pcessit. Hinc illic quoq; scriptũ est. Creauit hominẽ deus ad imaginẽ suam ad imaginẽ dei creauit illum masculũ ⁊ feminã fecit eos. Nec dũ enim eua facta describit: ⁊ iã homo masculus ⁊ femina phibet. Sed q: ex ade latere pcul dubio femina erat pcessura in illo iã cõputat p substantiã a quo fuerat pducenda p formã. Cõsiderare tamẽ hec ⁊ in minimis possum⁹ vt ex minimis maiora pensem⁹. Herba nãq; cũ creat: nec dũ in illa fructus sui semen ostendit. Ineſt vero ei etiã cũ nõ apparet fructꝰ
C ⁊ semen: quia nimirum simul sunt in radicis substantia que nõ simul pdeunt per temporis incrementa. Sed q: hec simul creata per substantiã dicimus: que pdire alia ex alijs inuenimus quo pacto cũ beato iob behemoth creatus asserit: cum neq; vna sit substantia angeli ⁊ bois: neq; homo ex ãgelo: neq; angelus ex boie pferat. Si vero ppter hoc factus behemoth cũ beato iob dicit: qō creatura oĩs ab auctore qui in actione sua nequaq; temporis pbatione distendit simul condita non dubitat: cur de behemoth specialiter dicit: qō cõmune cũ creaturis omnibus generaliter habet. Sed si rerũ causas subtili discussione pensamus: simul angelũ factuz hominẽq; cognoscim⁹: simul videlicet in vnitate temporis: sed cognitione rõnis: simul p acceptã imaginẽ sapientie: ⁊ nõ simul p coniunctam substantiã forme. Scriptũ nanq; ō
Ubi.s. homine est. Faciam⁹ hoiem ad imaginem ⁊ similitudinẽ nostram. Et p ezechielem ad sathan dicit: Tu signaculũ similitudinis: ple-
Ezech.28 nus sapientia ⁊ pfectus decore: in delitijs paradisi dei fuisti. In cuncta igit creatura homo ⁊ angelus simul cõditus extitit: quia ab omni creatura irrationabili distinct⁹ pcessit. Quia ergo in cuncta cõditione rerũ nullum rationale animal nisi angelus et homo ẽ: ḋq; D
quid rõne vti nõ pōt: cũ hoie factum nõ est. Dicat itaq; homini: dicat ō angelo: qui ⁊ si potẽtia sublimatis pdidit: subtilitatẽ tamen nature rõnalis non amisit: ecce behemoth quẽ feci tecũ vt dum homo eũ q̄ in ratione secum factus est perisse considerat: vicium sibi casum supbie ex ipsa ppinqui sui perditiõe ptimescat. In his aũt verbis solerter intuendum est: quod aperte voce dominica neph arij manichei dogma repḧenditur: q̄ dũ duo principalia loquitur: tenebrarum gentem nõ factam asserere conatur. Quomodo enim nõ facta gens nequissima dicitur: dum behemoth istum videlicet auctorem nequitie p naturã bene conditũ se dominus fecisse testatur. Sed quia behemoth iste cum sit factus audiuimus: perditus quid agat audiamus. Sequit. Fenũ sicut bos comedet. Ier.
Si pphetarũ solicite verba discutimus hec ⁊ illa vno spiritu plata reperim⁹: esaias nãq; cum cerneret vitã peccãtium ab antiquo ⁊ isatiabili hoste deuozari ait: Leo sicut bos comedet paleas. Quid aũt feni palearumq; noie nisi carnaliũ vita signat? De qua per pphetam dicit. Omis caro fenuz. Qui ergo hic Esa.40.
behemoth illic leo: qui hic fenum illic palee nominantur. Sed perscrutari mens nititur cur iste vel apud esaiam leo vel hic domini, ca voce behemoth in cõmessatione feni vel palee vtroq; loco nõ equo: sed boui cõparetur. Quod tñ citius agnoscim⁹: si in vtrisq; E
animalibus que sit nutrimentoꝝ distantia ppendam⁹. Equi nãq; fenũ quãlibet sordidũ comedunt: aquã veronõ nisi mundaz bibũt. Boues aũt aq uã quãlibet sordidam bibũt: sed feno nõ nisi mũdo vescunt. Quid est ergo quod boni qui mũdo pabulo pascitur behemoth iste cõparatur: nisi hoc qō ō isto antiquo hoste per pphetã aliũ dicit. Electa aũt ei⁹ electa. Nec eñ se eos gaudet rapere: quos p:auis ac sordidis actionib⁹ implicatos in imis secũ respicit volũtarie iacere. Fenum ergo comedere sicut bos appetit quia suggestionis sue dente conterere mundã vitã spiritaliũ querit. Sed querendũ video quomodo behemoth iste fenũ sicut bos comedẽs ⁊ vitã spiritaliũ cõsumere dicitur. si sicut supza dictum est: feni nomie: vita carnalium designatur. Esca quoq; ejus electi

ta iã nõ erit si fenũ comedens carnales rapit Sz ad hec citius occurrit. qz nõnulli hoim ꝛ apud deũ fenũ sunt: ꝛ apud hommes sanctitatis noie censenť: cũ ꝛ ante humanos oculos aliud ostendit vita: ꝛ ante diuina iudicia aliud intendit cõscientia. Hỹ itaqꝫ apud humana iudicia electi sunt: sed apud subtile domini examen fenũ. An ante diuinos oculos Saul fenũ nõ erat: De quo Samuel ꝓphe/ta dicebat: Certe videtis quẽ elegit dñs: ꝛ õ quo paulo superius dicit: electus ꝛ bonus. Quẽ eñ peccãs populus meruit ꝛ apud deum reprobus extitit: ꝛ tñ causarũ ordine electus ꝛ bonus fuit:

XI

A Quia multi fenũ sunt: ꝛ electos se ex humana estimatione suspicanť: bene ꝓ Salomonẽ dicit: Vidi impios sepultos qui etiaz dũ adhuc viuerẽt in loco Eccs.8. sancto erãt ꝛ laudabanť in ciuitate quasi iustorũ operũ. Quia multi fenũ sunt: sed tamẽ sanctitatis fauore fallunť: bene q̃dẽ sapiens indicat dicens. Transi hospes ꝛ orna mensã Transeũdo nã qꝫ hospes ornare mensam dicit: qz si ad altare dei q̃s posit?: ꝓ bona ope/ra gloriã ꝓpriã querit: ꝛ de ostentatione sanEccs.29. ctitatis eius: laus altaris extenditur: ꝛ ipẽ tñ apud deũ in numero ciuiũ nõ habeť alỹs ei? opinio ꝓficit: ꝛ tñ a deo extraneus ipse ptrã sit. Mensam itaqꝫ transeundo decorauit qz stare ad sacra noluit: q̃ ꝓ omne qõ agere studuit: ad hũanas laudes mẽte decurrit. Quia ergo nõnulli mũdã q̃dẽ vitã ꝓ studiũ ducũt sed ex illa intus placere nõ appetunt recte et esca ei? electa dicit: ꝛ tamen fenũ sicut bos comedere behemoth iste phibeť: quasi eniz ante os behemoth istius mundi: fenũ in ter/

B ra atqꝫ in infimis iacet: cũ ꝛ vita quasi innocens ꝓ mandatorũ custodiaz agit: ꝛ tñ interactionẽ que bona ostendit: cur ad appeten/da sublimia nõ leuať: Quid itaqꝫ vtilitatis agit: qui in se mundiciã vite custodit: si ꝓ intentionẽ infimã in ore behemoth huius inueniendũ se in terra derelinquit? Quia igit oi/potẽs de? quid hostis noster agat insinuat: nũc quõ ꝓualeat inotescit: vt calliditatis ei? nequitia quo aperti? cognoscit: eo facili? su/

Ter. pereť. Sequit. V Fortitudo ei? in lumbis ei? ꝛ virtus ei? in vmbilico ventris eius. Seminaria coitus viris in lũbis esse: inesse aũt fe/minis in vmbilico phibeť. Hinc est eñ qõ

Luc.12. veritas discipulis dicit: Sint lumbi vestri ꝓcincti. Hinc petr? cũ luxuriã a corde restrin/

1.Pe.1 geret ammonebat dicẽs: Succincti lumbos mẽtis vestre. Hinc paulus cũ ꝓ abrae sacri/

E ficiũ melchisedech leui tpe sacerdotium dicꝫ ret decimatum: vbi tunc in abrae corpore lerui lateret ostendens ait: Adhuc enim in lumbis patris erat. Quia vero seminariũ luxurie feminis in vmbilico continet ꝓpheta testatur: qui sub specie femine ꝓstitute iudee petulantiam increpans ait. In die ortus tui Ezech.16 non est ꝓcisus vmbilicus tuus. In die quippe ortus vmbilicum ꝓcidere est: conuersionis tempore carnis luxurias resecare. Quia eñ difficile est mala inchoata corrigere: ꝛ semel formata deformiter in melius reformare de ortu suo iudea reprehẽditur: que dum in deo nata est inprecisum vmbilicum retinuit: quia fluxa luxurie non abscidit Quia igit potestate diaboli vtriusqꝫ generis sexus valde ex luxurie infirmitate substernitur: ꝛ fortitudo eius in lumbis contra masculos: ꝛ virtus illius contra feminas in vmbilico perhibetur.

XII

A Sed cur cũ behemoth istũ fenum comedere intulit: prima deceptiõis ei? argumenta luxurie damna subiunxit: nisi quod liquido omnib? patet: qz postq̃ semel hominis spiritũ supbia ceperit mox se ad corruptionẽ carnis extendit. Quod in ipsis quoqꝫ hominibus primis agnoscimus qui dũ post ꝓpetratã supbiã pudenda membra cõtegunt patẽter indicarũt: quia postqꝫ apud semetipsos intus arripere alta conati sunt mox in carne foris erubescenda pertulerunt. Behemoth itaqꝫ iste insatiabiliter seuiens: ꝛ deuorare totum simul hoiem querẽs modo in supbiã mentẽ erigit: modo carnem in luxurie voluptate corrũpit. Bene autem nequaqꝫ fortitudo eius in lumbis vel vmbilico eorum dicit qui prosternuntur: sed fortitudo eius in lũbis eius: ꝛ virtus illius in vmbilico vẽtris eius. Ac si aperte diceret. Fortitudo eius in lumbis suis: ꝛ virtus illius in vmbilico ventris sui: q̃ nimirum eius ꝓprie corpus fiunt qui suggestione turpium blandimentis decepti ei per luxurie fluxa succũ/

Luc hunt. Sequit. V Stringit caudam suã qua si cedrum. Multa in hỹs suppetunt: que instruendis moribus proferanť: sed priꝰ behemoth istius violenta discutimus vt post subtilius astuta detegamus. In scriptura sacra cedri nomine aliquando alta excellentia glorie celestis exprimit: aliquando autẽ prauoꝝ rigida elatio designať. Cedri nomine celestis glorie celsitudo exprimitur sicut psalmista testať. Justus vt palma florebit: vt cedrus li/ban i multiplicabit. Cedri rursus nomine supba prauorum potentia designať: sicut ꝓ eundẽ dicitur. Vox domini confringẽ

Ps.89.

Ps.78.

tis cedros. Quid autẽ cauda behemoth iſti
us niſi illa antiqui hoſtis extremitas dicitur
cum nimirũ vas ꝓprium illũ ꝑditum homi/
nem ingrediẽ qui ſpecialiter antichriſtus nũ
B cupaẽ. Qui vero modo honorib⁹ ſeculi: mo
do ſignis ⁊ ꝑdigijs ficte ſanctitatis in tumo
rẽ potentie eleuari ꝑmittiẽ: recte voce domi
nica cauda illius cedro cõparaẽ. Sicut enim
cedrus arbuſta cetera in altum creſcẽdo de/
ſerit: ita tunc antichriſtus mundi gloriã tem
poraliter obtinens menſuras hominũ: ⁊ ho
noris culmine: ⁊ ſignorũ poteſtate tranſcen/
dit. Spiritus quippe in illo ẽ qui in ſubli/
bus conditus potentiam nature ſue non per
Apo.20 didit vel deiectus. Cui⁹ idcirco virtus nunc
minime oſtendiẽ: q⁹ diſpenſatiõe diuine po/
tentie ligaẽ. Unde ꝑ iohannẽ dicitur: Vidi
angelum deſcendentem de celo habentẽ cla
uem abyſſi: ⁊ cathenam magnã in manu ſua
⁊ apprehendit draconẽ ſerpentẽ antiquum
qui eſt diabolus: ⁊ ſathanas: ⁊ ligauit eum
per annos mille: ⁊ miſit eu⁹ in abyſſũ ⁊ ꝓclu
ſit: ⁊ ſignauit ſuper eum. Ligatus q̃ppe miſ/
ſus in abyſſum perhibetur: quia retruſus in
C prauorum cordibus potentia diuine diſpen
ſationis aſtringitur ne in quãtum nocere va
leat effrenetur: vt q̃uis per eos occulte ſeui/
at: ad violentas tamẽ rapinas ſuperbie non
erumpat. Sed illic quomodo in fine mundi
ſit ſoluendus intimaẽ cum dicit: Et poſtq̃
conſumati fuerint mille anni: ſoluetur ſatha
nas de carcere ſuo: ⁊ exibit ⁊ ſeducet gentes
Millenario nanq̃ numero vniuerſum pro
ꝓfectiõe ſua hoc quantũlibet ſit eccleſie ſan/
cte tempus exprimiẽ. Quo peracto antiqu⁹
hoſtis ſuis viribus traditus: pauco quidez
in tempore: ſed in multa contra nos virtute
laxatur. Quẽ q̃uis ſeuitia ad crudelitatem
dilatet: ſuperna tamen miſericordia dierum
Mat.24. breuitate coangustat. Hinc enim veritas ꝓ
ſemetipſam dicit: Erit tũc tribulatio magna
Ibi.3 qualis nõ fuit ab initio mundi vſq̃ modo ne
q̃ fiet. Hinc rurſũ ait: Niſi breuiati fuiſſent
dies illi: nõ fiet ſalua omnis caro. Quia enim
et ſuperbos nos ⁊ infirmos dominus cõſpi/
cit dies quos ſinguläriter malos intulit: mi/
ſericorditer breuiatos dicit: profecto vt ⁊ ſu
perbiam terreat de aduerſitate temporis: ⁊
A infirmitatẽ refoueat de breuitate. ℣ XIII

Sed conſiderandũ valde eſt cum be/
hemoth iſte caudam ſuã ſicut cedrũ
ſubleuat: in quo tunc atrocius quã
nũc ſe exerit ſurgat. Que eñ penarũ genera
nõ nouimus que nõ iam vires martyrum ex
ercuiſſe gaudem⁹. Alios nanq̃ in puiſo ictu
immerſus iugulo gladius ſtrauit: alios cru/
cis patibul⁹ afflixit. in q̃ ⁊ mors ꝓuocata re/
pellit ⁊ repulſa ꝓuocat. Alios hirſutis ſer/
ra dentibus attriuit. Alios armato ferro in/
ſultans vngula carpſit: alios beluina rabies
morſibus detruncãdo cominuit: alios ab in
timis viſcerũ per cutẽ preſſa vis verberũ ru
pit: alios effoſſa terra viuentes operuit: ali/
os in altum dimerſos in mortem ꝑcipitiũ fre
git. alios in ſe ꝓiectos aqua replẽdo abſor/
buit: alios edax flãma vſq̃ ad cineres depa/
ſta conſumpſit. Cũ igit behemoth iſte cau/
dam ſuam in fine mũdi nequius dilatat: q̃d B
eſt quod in his tormẽtis tũc atrocius creſcat
niſi hoc quod in euãgelio, veritas ꝑ ſemetip
ſã dicit: Surgent pſeudo chriſti ⁊ pſeudo ꝓ
phete ⁊ dabunt ſigna magna: ⁊ ꝑdigia ita vt
in errorem mittãt: ſi fieri poteſt etiam electi.
Nunc eñ fideles noſtri mira faciunt: cũ per/
uerſa patiunt: tũc q̃ũt behemoth hui⁹ ſatel/
lites etiam cũ peruerſa inferunt mira facturi
ſunt. Penſemus ergo que erit humane mẽ/
tis illa tentatio quando pius martyr: ⁊ cor/
pus tormentis ſubiicit: ⁊ tamen ante oculos
eius tortor miracula facit. Cui⁹ tunc virtus
nõ ab ipſo cogitationũ fundo quatiaẽ: quã/
do is q̃ flagris cruciat ſignis choruſcat. Bi/
catur igit recte: ſtringit caudam ſuam quaſi
cedrum quia nimirum ⁊ altus tunc erit ve/
neratione prodigij: et durus crudelitate tor/
menti. ℣ XIIII A

Non eñ ſola tunc poteſtate erigitur
ſed etiã ſignorũ oſtenſione fulcitur.
Unde ⁊ ꝑ dauid dicit: Inſidiaẽ in ps.9.
occulto: quaſi leo in cubili ſuo: Ad apertam
nanq̃ potentiã ſuffeciſſet vt leo eſſet: etiam ſi
inſidiãs nõ fuiſſet, rurſum q̃ ad occultas ver
ſutias ſuffeciſſet vt inſidians ſurriperet: etiã
ſi leo nõ eſſet. Sed q⁹ hic antiquus hoſtis in
cũctis ſuis viribus effrenaẽ: ſeuire per vtra/
q̃ permittit: vt cõtra electos in certamine: ⁊
fraude ⁊ virtute laxet: virtute per potentiã
fraude ꝑ ſigna. Recte ergo ⁊ leo ⁊ inſidians
dicit: Inſidiãs per miraculorũ ſpeciẽ: leo ꝑ
fortitudinem ſeculare. Ut enim eos qui ap/
te iniqui ſunt ꝓtrahat: ſecularem potentiam
oſtentat: vt vero iuſtos etiã fallat: ſignis, ſan
ctitatem ſimulat. Iſtis ſuadet elatione ma/
gnitudinis: iſtos decipit oſtenſione ſanctita
tis. De hac cauda behemoth iſtius ſub dra
conis ſpecie ꝑ iohannem dicit: Et cauda ei⁹ Apoc.12.
trahebat tertiã partez ſtellarum celi: ⁊ miſit
eas in terrã. Celum nãq̃ eſt eccleſia: que in
hac nocte vite preſentis dum in ſe innume/
ras ſanctorum virtutes continet quaſi radiã

tibus desuper sideribus fulget. Sed draconis cauda in terram stellas deiecit: qz illa sathane extremitas p audaciã assumpti hominis erecta: quosdam quos velut electos dei in ecclesia inuenit: obtinenda reprobos ostẽdit. Stellas itaqꝫ de celo in terrã cadere est
B relicta nonnullos spe celestium illo duce ad ambitum glorie secularis inbiare. Hinc daniel sub antiochi specie contra hãc draconis
Dan.8 caudã loquit dicens: Deiecit de fortitudine z de stellis: z cõculcauit eas: z vsqꝫ ad principem fortitudinis magnificat' est: ab eo ablstulit iuge sacrificium: z deiecit locuz sanctificationis eius. Robur aũt datum est ei cõtra iuge sacrificium ꝓpter peccata: z ꝓsternet veritas in terra z faciet: z ꝓsperabunt. De fortitudine quippe z de stellis deicit: cuz nõ nullos z luce iusticie resplendentes: z virtute operis robustos frangit. Qui vsqꝫ ad p̃n/
cipem fortitudinis magnificat: qz ꝓtra ipm auctorẽ virtutis extollit. Juge vero sacrificium tollit: quia studium conuersationis ecclesie in eis quos ceperit iterrupit: robur vero ei ꝓpter peccata contra iuge sacrificiũ datur: quia nisi pereuntiũ merita exigerẽt: eos qui recte credebant obtinere aduersari' nequaqꝫ posset: veritas in terra ꝓsternitur: qz
C fides tunc rerum celestium ad desideriũ vite temporalis inclinatur. Et faciet z ꝓsperabitur: qz tunc nõ solum in reprobozum mẽtib' sed etiam in electorũ corporibus crudelitate inestimabili: sine qualibet obiectione crassa/
Ubi.s tur. Hinc rursum per danielem dicit: Cõsurget rex impudens facie: z intelligens propositiones: z roborabitur fortitudo eius: sz nõ in suis viribus. Illius nanqꝫ hominis fortitudo nõ in suis viribus roborat: quia sathane virtute in gloria pditionis attollit. Hinc rursum ait: Interficiet robustos z populus sanctorum secundum voluntatem suã: z dirigetur dolus in manu eius. Robustos nanqꝫ interficit: cum eos qui mente inuicti sunt corporaliter vincit. Vel certe robustos z populum sanctorum secundũ voluntatem suaz interficit: cum eos qui robusti ac sancti credebantur ad nutum sue voluntatis trahit. Jn cuius manu dolus dirigitur: quia i illo frauꝰ per opus adiuuat. Quod enim fallendo dicit: hoc mira faciendo asserit: nam quicquid mendax lingua simulat hoc quasi verum eẽ man' opere ostentat. Hinc rursum dicit. Cõtra principem principum consurget: et sine
2.Thes.2 manu conteretur. Hinc paulus ait: Jta vt i templo dei sedeat: ostendens se tanqꝫ sit de'
Ubi.s. Hinc rursum ait: Quem dominus iesus interficiet spiritu oris sui z destruet illustratione aduentus sui. Quod eũ per danielem dictum est: Cõtra principem principum cõsurget: hoc per paulum dicitur ita vt in templo dei sedeat ostendens se tãqꝫ sit deus. Et qõ per danielem subiungitur: sine manu conteretur: hoc per Paulum exprimitur: quẽ dominus iesus interficiet spiritu oris sui. Sine manu quippe cõtereꝫ: quia nõ angelorũ bello: non sanctorũ certamine: sed per aduentũ iudicis solo oris spiritu eterna morte feriet. De huius behemoth elatione item per paulum dicitur: Qui aduersat z extollit supra omne quod dicit deus: aut quod colit: De quo Daniel cũ quartam bestiam diceret: de cem cornibus fultam ꝓtinus adiunxit. Considerabam cornua: z ecce cornu aliud paruum ortum est de medio eorum: z tria de cornibus primis euulsa sunt a facie eius: z ecce oculi quasi hominis erant in cornu isto: z os loquens ingentia. Undecimuz quippe hui' bestie cornu esse describit: quia regni ei' potentia iniquitate roborat. Ibidẽ. Dañ.8.

V XV

O Mne eñ peccatũ vndenariũ est: qz A
dũ puersa agit p̃cepta decalogi trãsit: z qz in cilitio peccatum plangitur vndecimũ esse narrat. Hinc ẽ quod in tabernaculo vela cilicina vndecim fiũt. Hinc per vndecimũ psalmun dicit: Saluũ me fac do/ Ps.11.
mine quoniã deficit sanctus. Hinc in vndenario numero remanere apostolus petrus metuẽs: mathiã duodecimũ sorte missa reqsiuit. Nisi enim signari culpam per vndenarium cerneret: implere apostolorũ numerũ: tã festine duodenarium non curaret. Quia ergo per vndenarium transgressio exprimitur hui' bestie cornu vndecimo ipse auctor trãsgressionis indicatur. Quod videlicet paruum ortt: quia purus homo generatur: sed immaniter crescit: qz vsqꝫ ad coniunctam sibi vim angelice fortitudinis pficit. Nõ tria cornua que ei ante faciem sunt euellit: qz di/
ctioni sue regna totidem qui sibi vicina sunt subigit. Cui' oculi sunt vt oculi hois sed os ingentia loquit: qz in illo humana quidẽ forma cernit: sed verbis suis vltra hoies eleuatur. Quod ergo per paulũ dicit: extollẽs se sup omne quod dicit deus: aut quod colit: hoc daniel prophet testatur dicens: Os loquens ingentia. Quod vero illum vel Daniel ingentia eloqui vel Paulus perhibet supra cultum deitatis extolli: hoc apud beatum Job diuino eloquio cedro comparatur Cedre enim cedri quasi ad alta nitit: dum i omni fastu fallacie z virtutis robore z culmi

nis elatione ꝓsperatur. Bene aũt stringere caudam dicitur quia tota eius ꝙtus in vno illo dãnato hoie cõgesta densat̃: vt tanto p illum fortia ac mira faciat: q̃nto illũ collectis viribus suis instigat. Sed q̃ quale sit iniq̃ caput audiuim⁹: nunc huic capiti que membra adhereant agnoscam⁹. Sequit̃. ℣ Nerui testiculoꝝ eius perplexi sunt. Tot iste behemoth testes habet: quot iniquitatis sue ꝑdicatores possidet. An eius testes non sunt qui prauis psuasionib⁹ corda hominũ viru lenta erroris sui semina fundẽdo corrũpũt? Apte autem dicitur: quod testiculoꝝ eius nerui perplexi sunt: quia videlicet predicatoꝝ illius argumẽta dolosis assertionib⁹ inuolant̃ vt recta esse simulent que puersa p suadent: vt allegationũ implicatio quasi neruorum perplexitas: ⁊ si videri possit solui nõ possit. Neruos eius testiculi perplexos habent: quia acumina predicatoꝝ illius sub argumentis duplicib⁹ latent. Polerũq̃ autem cum verbis corda inficiunt in opere innocẽtiam ostendũt. Neq̃ enim ad se bonos psuasione sua traherent: si se ⁊ in actionib⁹ puer sos exhiberẽt. Sed quia testes sunt hui⁹ belue: ⁊ perplexis neruis illigantur: ⁊ rectos se ostentãt vt lateant: ⁊ peruersa predicant vt corrumpant: ipsum nimirũ suũ caput imitãtes: qui quasi leo in insidijs ⁊ seuit per potentiam terreni culminis: ⁊ blandit̃ per speciez sanctitatis. Sed hec belua vtinam tũc solũ talia agerz: ⁊ nũc quoq̃ ad corrũpenda fidelium viscera: hos luxurie testiculos non haberet. Neq̃ eni malum sola locutione oris infunditur: sed peius ⁊ a plurib⁹ operis exẽplo ꝓpinatur. Quã multi eni antichristum non viderunt sed tamen testiculi eius sũt: q̃ corda innocentiũ actionis sue exemplo corrumpũt. Quisquis nanq̃ in supbia extollit̃ quisquis auaricie desiderijs cruciat̃: quisq̃s luxurie voluptatib⁹ soluitur: quisquis iniuste atq̃ inmoderate ire flagris ignit̃: q̃d aliud q̃ antichristi testis est? Qui dum se libenter eius vsibus implicat: exemplo suo alũs erroris fetus mistrat. Iste prava agit: ille prava agentib⁹ adheret ⁊ non solũ nõ obuiat ꝙ etiam fauet. Quid ergo aliud q̃ antichristi testis est: qui perdita auctoritate promiss! se deo fidei: testimoniũ prebet errori. Quos tamen si quis redarguat mox se sub quadaz velamine defensionis occultant ⁊ quia videlicet eorum nerui perplexi sunt ⁊ male implicati: correptiõe solui nequaq̃ possunt. Sequitur. ℣ XVI

Ossa eius velut fistule ęris. In corpe ossa sunt que ꝙtinent membra. Habet ergo carnes hec belua. Habet ⁊ ossa: quia ⁊ si imi qui sunt aliqui: tamen ab alijs in erroꝛe retinent̃: ⁊ nequiores alij: qui i erroꝛe ⁊ alios retinent. Quid itaq̃ aliud ossa an tichristi q̃ quoslibet in eius corpore valentiores accipimus. In quoꝝ corde iniquitas dum vehementer induruit: per eos tota eius corporis compago subsistit. Multi nanq̃ in hoc mũdo diuites videnꝯ: qui dum rebus opibusq̃ subnixi sunt: quasi ex fortitudine solidantur sed largiendo hecipsa quibus fulti sunt: ad suũ errorem alios trahunt. Modo nõnullos vt praui fiant donis illiciũt: modo nõnullos vt praui permaneãt munerib⁹ astringũt Quid itaq̃ hi nisi antichristi ossa sunt: q̃ duz malos continẽdo multiplicãt: in eius corpore carnes portant. Hi nõnunq̃ in decipiẽdis auditorib⁹ exhibent lingue dulcedines: q: ⁊ spine ꝓferunt flores: ⁊ apparet quidem i eis quod oleat: sed latet qđ pũgat. Amaris dulcia: noxijs blãda pmiscent: ⁊ potestate quidem ammirandi videri appetunt: sed fallẽdi arte per remissa colloquia quasi humiliter ꝏsternunt̃: ⁊ per sermonẽ ꝏ se insinuãt: quod per exhibitionẽ negant. Unde ⁊ recte ossa behemoth istius eris fistule comparanꝯ: q: nimirũ more metalli insensibilis sonũ bñ loquẽdi bñt: sed sensum bene viuendi non habent. Hoc nanq̃ quasi humiliter loquẽdo asserunt: qđ elate viuendo ꝓtemnũt. Unde bene per paulum dicitur: Si linguis hominuz loquar ⁊ angeloꝝ: charitatem non habeam factus sum velut es sonans: aut cymbalũ tinniens. Bona quippe loquens: sed per amorem eadem bona non sequens velut es: aut cymbalũ sonitum reddit: quia ipse non sentit verba que ipse facit. ℣ XVII

Sunt ꝙ nõnulli in huius belue corpore non honorib⁹ clari: non diuitijs fulti: non virtutũ specie decorati: non sciẽtia calliditatis parati: sed tamen videri quales non sunt ambiũt: ⁊ idcirco contra bonoꝝ vitam nequiores fiunt. De quibus ⁊ sequitur ℣ Cartilago illius quasi lamie ferree. Cartilago nanq̃ ossis speciem habet: sed ossis fortitudinẽ non habet. Quid est ergo qđ cartilago eius lamis ferreis comparat̃: nisi qđ hi qui in illo debiliores sunt ad perpetrãda mala nequiores existũt. Ferro q̃ppe cetera metalla concidunt̃: ⁊ cartilago eius ferro simit̃ dicit̃ quia hi qui in eius corpore ad ostensionem virtutũ non sufficiũt: contra necem fidelium acrius accendunt̃. Quia enim cum ea se facere signa ⁊ prodigia non posse ꝓsiderant.

fideles se illi p crudelitatē ꝓbant: ⁊ p eo qđ innocentiū corda corrūpe psuadēdo nō pñt multiplici⁹ ceteris bonoꝝ corpa se extinguē gloriant. Bene ergo dicit cartilago eius vt lamine ferree: qz in eius corpe quo infirmius quisq; crediderit eo nequi⁹ incidit. Qui non ferro tm̄modo: sed lamis ferreis compant: qz dum se circūquaq; in crudelitate dilatare ambiūt: quasi inferri se lamias extendūt. Li B bet artioze inq̄sitionis manu hec eadem verba ꝓditoris que iam vident discussa distinguere: atq; vbertores intelligētie fructꝰ in istruendis moꝛib⁹ apponꝛare. Nam qz antiquus hostis q̄d p assumptū hominē contra holes agat audiuim⁹: superest vt nūc quid in hoibus etiam p semetipm̄ sine hoie moliat̄ [Tex. explorem⁹. Ecce enī dicit: ℣ Strigit caudā suam q̄si cedrū. ℘ma quippe serpētis suggestio mollis ac tenera est: ⁊ facile ꝓtutis pedē ꝓterenda: sed si hec inualescere negligenter pmittit eiq; ad coꝛ aditus licenter ꝓbet: tanta se virtute exaggerat: vt captā mentem depm̄ēs vsq; ad itolerabile robur excrescat Caudaz itaq; q̄si cedrū stringere dicit: qz semel eius in coꝛde recepta temptatio in cūctis que sb̄sequent intulerit velut exture dñat: huius ergo behemoth caput herba est: cauda cedrus: qz ex p̄ma quidē suggestione blādiens sb̄sternit: sed p vsum vehement inualescens sb̄crescēte temptatiōis fine roboꝛat.

L Supabile nanq; est oē qđ in initio suggerit sed inde sequit qđ vinci v̄ꝛ potest. ℘n⁹ enī quasi consulens blanda ad animū loquitur. Sed cū semel dentē delectatiōis ifixerit violenta post ꝓsuetudine pene insolubilit̄ innodatur. Vñ ⁊ bene stringere caudam dicitur Dente ei vulnerat: cauda ligat: qz suggestione p̄ma pcutit: ⁊ pcussaz mētē ne euadē valeat inualescēte fine temptationis astringit. Quia enī peccatū trib⁹ modis admittit cuz videlz ⁊ serpētis suggestiōe: carnis delectatione: spūs consentiōe ppetrat. Behemoth iste p̄ius illicita suggerēs linguā exerit: post ad delectationē ptrahens dentē figit: ad extremū v̄o p ꝓsensum possidēs caudaz stringit. ℘hinc est enim qđ nōnulli peccata longo vsu ppetrata in semetipsis ipsi reꝑhendunt atq; hec ex iudicio fugiūt: sed vitare ope nec decertātes possunt: qz dū behemoth isti⁹ caput non ꝓterūt plerūq; cauda ⁊ nolētes ligātur: que contra eos cedri moze induruit: qz a blanda voluptate exordij vsq; ad violentiam retentiōis excreuit. Dicat ergo: strigit caudā suā quasi cedruz: vt eo quisq; debeat initia temptatiōis fugere: q̄to finē eius intelligit ocius solui non posse. ℣ XVIII A

Sciendū q̄ est qđ plerūq; eis quos ceperit tūc grauioꝛes culpas ingerit cū pñtis vite termio illos ppiq̄re cognoscit: ⁊ quo se ꝓsumaturū temptationē ꝓsiderat: eo eis iniquitatū pondera grauiora coaceruat. Behemoth igit caudā suā q̄si cedrū stringit: qz quos p praua initia ceperit ad finem deteri⁹ reddit: vt temptamenta eius quo citi⁹ cessatura sunt. eo valenti⁹ compleant. Quia enī suis penis satagit eoꝝ eq̄re supplicīū: in eis ardenti⁹ ante mortem nititur omne exaggerare peccatū. ℘lerūq; vo behemoth iste iam coꝛ male sb̄dituz possidet sed tamē diuina illū gratia repellit ⁊ manus misericoꝛdie eijcit: quē ad se captiua volūtas introduxit. Cunq; a coꝛde expellit: acrioꝛes infigere iniquitatū stimulos conat: vt eos tēptationū fluctus mens ab illo impugīa sentiat: quos etiam possessa nesciebat. Qđ bñ in B euangelio exꝓimit: cum exire ab hoie imūdus spūs dño iubente narrat. Nam cū demoniacus puer fuisset oblat⁹ scriptū est: Cō Mar. 9. minat⁹ est ihesus spūi imūdo dicēs: Surde et mute spūs: Ego tibi p̄cipio: exi ab eo: ⁊ amplius ne introeas in eū: ⁊ exclamās ⁊ multū discerpens eū exiuit ab eo. Ecce eū nō discerpserat cū tenebat: exiens discerpsit: qz nimirū tunc peius cogitationes mentis dilaniat: cum iaz termino egressus fuit: diuina virtute compulsus appꝛopinquat: ⁊ quē mut⁹ posse derat cū clamoꝛib⁹ deserebat: qz plerūq; cū possidet minoꝛa temptamēta irrogat: cū vo de coꝛde pellit acrioꝛa infestatiōe perturbat. Bñ itaq; dicit: stringit caudā suam q̄si cedꝛ qz ⁊ coꝛ possidēs: semp ex malicia i posterioꝛibus crescit ⁊ coꝛ deserēs vehemētioꝛib⁹ cogitationū stimulis pcutit. Adhuc aūt behemoth istius mira pietate ꝓditoꝛis astutioꝛa argumēta pandunt: cū sb̄dit: ℣ Nerui testi L culoꝝ eius perplexi sunt. ℘Nerui testiculoꝝ Tex. eius sunt pestifera argumēta machinationū ℘per ipsa quippe calliditatis sue vires erigit et fluxa mortaliuz coꝛda coꝛrūpit. Testiculi eius sunt suggestiones praue: quib⁹ in mētis coꝛruptiōe feruescit: atq; incōstrupꝛata aliena inīq opis plem gignit. Sed hoꝝ testiculoꝝ nerui perplexi sunt qz suggestionū illius argumēta implicatis inuentionib⁹ illigant vt plerosq; ita peccare faciāt q̄tin⁹ si fortasse peccatū fugere appetāt hoc sine alij peccati laqueo nō euadāt et culpā faciūt dum vitāt ac

Q nequaq; se ab vna valeant soluē nisi in alia ꝓsentiant ligari. ℣ XIX A

Quod meli⁹ ostendim⁹ si q̄ ex ꝓxi

satione hoim illigatiõis hui⁹ exẽpla pfera/
mus. Quia vo in trib⁹ ordinib⁹ sctã ecclesia
Ezech.14 ꝓstat ꝓiugato⁊: videlz ꝓtinentiũ atq; recto
rum. Vñ ⁊ ezechiel tres viros liberos vidit
videlz noe danielꝫ ⁊ iob: ⁊ in euangelio dñs
dum alios in agro alios in lecto: atq; esse in
molendino alios phibet: tres pculdubio in
ecclesia ordines ostẽdit. Quãdo satisfacimus
si singula ex singulis exquiram⁹. Ecce enim
q̃dam dum mũdi hui⁹ amicitias appetit: cui
libet alteri similẽ sibi vitam ducẽti qđ secre/
ta illius omni silentio ꝓtegat se iureiurando
ꝓstringit: sed is cui iuratũ est adulteriũ ppe/
trare cognoscit: ita vt etiam maritũ adulte/
re occidere conet. Is aũt qui iusiurandũ p/
buit ad mentẽ reuertit: ⁊ diuersis hincinde
cogitationib⁹ impugnat: atq; hoc silere for/
midat ne silendo adulteriũ ⁊ homicidiũ parti
B ceps fiat ⁊ pdere trepidat ne reatu se piurij
astringat. Perplexis ergo testiculo⁊ neruis
ligat⁹ est qui in quãlibet partẽ declinet me/
tuit ne a trãsgressionis contagine liber nõ sit
Alius cũcta que mũdi sunt deserens: atq; p
oia frangere ppias volũtates querẽs alie/
no se subtere regimi appetit: sed eũ qui sibi
apud deũ preesse debeat mm⁹ cauta mãsitio
ne discernit: cui fortasse is q̃ sine iudicõ eligit
cum presse iam ceperit agi que dei sunt phi/
bet: que mũdi sunt iubet. Pẽsans itaq; sub/
ditus vel que sit culpa inobedientie: vel qđ
ꝓtagiũ secularis vite: ⁊ obedire trepidat et
nonobedire formidat: ne aut obediẽs deum
in pceptis deserat: aut rursum non obediẽs
deũ in electo priore ꝓtemnat: ⁊ aut illicitis
obtemperãs hoc qđ p deo appetit: ꝓtra de/
um exerceat: aut rursum non obtemperans
C eum quez suũ iudicem quesierat: suo iudicio
supponat. Apte ergo iste p indiscretiõis sue
iudiciũ perplexis testiculo⁊ neruis astringit:
quia aut obtempans: aut certe non obtempe
rans: in culpa transgressiõis ligat. Studet/
bat ppias volũtates frangere: ⁊ curat eas
etiam ꝓtempto priore solidare: decreuit mũ/
dum funditus relinq̃re ⁊ ad mũdi curas vel
ex aliena volũtate compellit redire. Perple
xi itaq; nerui sunt: cũ sic nos argumẽta hostis
illigant: vt culparũ nodi quo querunt solui
duri⁹ astringant. Alius pẽsare pondus ho/
noris ecclesiastici negligẽs: ad locũ regimis
premij ascendit: sed quia omne qđ hic emi/
net: plus merorib⁹ afficit q̃ honorib⁹ gau/
det: dũ cor tribulationib⁹ premit: ad memo/
riam culpa reuocat doletq; se ad laborẽ cuz
culpa pueniss̃e ⁊ q̃ sit iniquuz qđ admiserit
ex ipsa fractus difficultate agnoscit. Reum
igitur se cũ impensis premijs agnoscẽs vult
adepte sblimitatis locũ deserere: sed timens
ne grauj⁹ delictum sit suscepti gregis custo/ B
diam reliquisse: vult suscepte gregis curam
gerere: sed formidat ne deterior culpa sit re
gimina pastoralis gratie empta possidere.
Per honoris ergo ambitum ligatum cul/
pa hincinde se cõspicit. Esse quippe sine rea
tu crimis neutrũ videt: si aut suscept⁹ semel
gregem relinquat: aut rursum sacra actio secu/
lariter empta teneat. Undiq; metuit ⁊ suspe
ctus latus omne ptimescit: ne aut stans i em
pto regimine nõ digne lugeat: qđ non etiam
deserens emendat: aut certe regimẽ deserẽs
dum aliud flere nitit: rursus aliud ꝺ ipa gre
gis distitutione cõmittat. Quia ergo behe/
moth iste ita in explicabilib⁹ nodis ligat vt
plerũq; mens in dubio adducta vñ se a cul/
pa soluere nitit: inde in culpa artius astrin/
gatur recte dicit: Nerui testiculo⁊ eius per
plexi sunt. Argumẽta nanq; machinationũ
eius q̃si quo laxant: vt relinquãt eo magis
implicant vt teneant. ℣ XX
Et tamẽ qđ ad destruẽdas eius ver A
sutias sbtiliter fiat vt duz mens inter
minora ⁊ maxima peccata constringit: si oi/
no nullus sine peccato euadẽdi aditus patet
minora semp eligant: quia ⁊ qui muro⁊ vn
diq; ambitu ne fugiat claudit: ibi se in fugaz
precipitat: vbi breuior murus inuenit. Et
paulus dum quosdã in ecclesia incõtinentes
aspicere concessit mima: vt maiora declina/
rent dicẽs: Propter fornicationẽ aũt vnus 1.Cor.7
quisq; vxorem suam habeat. Et quia tũc so
lum ꝓiuges in ammixtione sine culpa sunt:
cum non p explenda libidine: sed p suscipiẽ
da prole miscent: vt hoc etiam qđ ꝓcesserat
sine culpa q̃uis mima non esse monstraret:
ilico adiunxit: Hoc autem dico sm indulgẽ/
tiam, non sm imperiũ. Non enj est sine vitio
qđ ignoscit ⁊ non precipit. Peccatũ pfecto
vidit qđ posse indulgeri puidit. Sed cum in B
dubijs ꝓstrigimur: vtiliter mimis sbdimur:
ne in magnis sine venia peccem⁹. Ztaq; ple
runq; neruo⁊ behemoth istius perplexitas
soluit: dũ ad ꝓtutes maxias p cõmissa miora
transit. ℣ Ossa ei⁹ sic fistule eris: quid p ossa Ter.
behemoth istius: nisi ꝓsilia designant? Naz
sicut in ossibus positio corporis roborq; sb/
sistit ita in fraudulẽtis consilijs tota se ei⁹ ma
licia erigit. Necq enim vi quẽpiam pmit: sed
calliditate pestifere psuasionis interfecit. Et
rursum sicut ossa qui irrigant medullas ꝓfo
tant: ita eius consilia p spiritalis nature po/
tentiam infusa ingenij sbtilitatem roborant.

Hoc vo testiculi eius ab ossibus. id est. sug/
gestiones a ꝓsilijs distant qꝫ p illos apte no
xia inserit: p hec autē quasi ex bono ꝓsulens
ad culpā trahit. Per illos pugnādo superat
per hec velut ꝓsulendo supplātat. Ossa ꝫ bñ
eius ossa. id est. hec eadem ꝓsilia eris fistulis
compank. Eris quippe fistule sonoris apta/
ri cantib⁹ solēt: que admote auris⁹ dum blā/
dum carmē sb̄tiliter ꝓcinnūt interiora mētis
in exteriora delectatiōis trahūt: ꝫ duz dulce
est qꝫ auris⁹ sonant: virilitatē cordis in vo
luptatis fluxū debilitāt: cunctꝫ audit⁹ ad de/
lectationē trahit: sensus ab statu sue fortitu/
dinis eneuank. Ita quocꝫ astuta eius ꝓsilia
dū quasi blanda ꝓmissiōe ꝓsulūt: cor a forti
intentione puertūt: ꝫ duz dulcia resonāt: ad
noxia inclinant. Quasi ergo eris fistule sunt
que dum libenk audiunk ab interna intentio
ne animū in exteriozis vite delectationē deji
ciunt. Hoc enī behemoth iste magnope ad
exequendā deceptionē satagit: vt dū puersi
tatis sue ꝓsiliū quasi vtile ostēdit suauik va/
leat sonare qꝫ dicit: ꝗtin⁹ ꝫ ostensa vtilitate
mentē mulceat: ꝫ absc̄sa iniꝗtate cor rūpat.

A Que apertius in cūctis osten/ XXI
dimus si pauca breuik ꝓsilior ei⁹ ar
gumēta pandam⁹. Ecce enī quidez
rebus ꝓtentus ꝓprijs decreuit nullis mūdi
huius occupationib⁹ implicari valde formi
dans quietis sue cōmoda pdere: ꝫ valde de/
spiciens cum peccatis lucra cumulare. Ad
hunc hostis callidus veniēs vt intentionez
bone deuotiōis sb̄uat: quasi vtilitatis ꝓsili/
um sb̄ministrat dicēs: Ea ꝗdem que sunt in
p̄senti sufficiūt: sed his deficientib⁹ ꝗd actu/
rus es? si enīz post hec nulla ꝓuidenk: assūt
que ad p̄sens impendēda sunt filijs: sed tam
parāda sunt que seruenk. Deesse pōt citius
etiam qꝫ adest si solicitudo ꝓuida cesset pa/
rare qꝫ deest. An non ꝫ terrena potest actio
pagi ꝫ tamē in actione culpa declinari: ꝗtin⁹
et exteriora stipēdia p̄beat: ꝫ tamē internaz
rectitudinē non inflectat. Hec interim blan/
diens insinuat ꝫ seorsum iam in negocio ter/
reno qꝫ ꝓuidet: peccati laqueos occultat.
B Ossa itaqꝫ eius sicut fistule eris sunt: qz pni/
ciosa eius ꝓsilia auditori suo ꝓsulētis vocis
suauitate blandiunk. Alius ꝗz non solū de/
creuit terrena cōmoda non querere: ꝫ etiam
cunctis que possidet renūciare vt in discipli/
natu celestis magisterij tanto se liberior exer
ceat ꝗto ꝫ expeditior reditus ea qui possidē
tem p̄mere poterāt: deserēs calcat. Hui⁹ cor
hostis insidias occulta suggestione alloquik
dicēs: An hec temeritatis tante surrexit au/
dacia vt credere audeas qꝫ omnia relinquē
do subsistas? Aliter te creator condidit: atqꝫ
aliter tu te ipsū disponis valētiorez te robu/
stioremqꝫ faceret: si sequi te sua vestigia cuz
inopie necessitate voluisset. An non plericꝫ
terrena ꝑmonia nequaqꝫ deserunt ꝫ tamē
ex his per misericordie opa supna sortis bo/
na eterna mercank. Hec blandiēs suggerit:
seorsum vo in eisdem reb⁹ quas retinere am
monet: ante retinentis oculos delectatiōes
pestiferas decipiens apponit: quatin⁹ sedu/
ctum cor ad blandimēta exteriora ptrahat ꝫ
intima pfectionis vota puertat. Ossa itaqꝫ
eius sicut fistule eris sunt: qz dolosa eius con
silia dum blandū de exteriorib⁹ sonū reddūt
pniciosum dispendiū de interiorib⁹ ingerūt.
Alius relictis omnib⁹ que exteri⁹ possiderat
vt ordinē sblimioris discipulat⁹ apꝑhendat
etiam intimas frangere volūtates parat: vt
rectoris se alteri⁹ volūtatib⁹ sb̄dens: non so/
lum prauis desideriis sed ad pfectionis cu/
mulū etiam in bonis votis sibimetipsi renū/
ciet: ꝫ cuncta que sibi agenda sunt: ex alieno
arbitrio absorbet. Hūc hostis callidus tan/
to mollius alloquik ꝗto ab excellentiori lo/
co deijcere ardenti⁹ conatur morꝫ virulen
ta suggestione blandiens dicit: O ꝗta p te/
metipsum mirāda agere poteris: si nequaqꝫ
te iudicio alterius subdis. Cur pfectū tuum
sb̄ studio melioratiōis iminuis. Cur intentio
nis tue bonū dum vltra ꝗz necesse est exten/
dere niteris frangis. Que enī dum voluntā/
te ꝓpria vsus es peruersa ppetrasti. Qui er
go tibi plene ad beneviuendū sufficis alienū
super te iudiciū cur requiris? Hec blandiēs
intimat: seorsum vo in volūtatib⁹ eius pro/
prijs exercēde superbie causas parat: ꝫ dū lau
dat cor ō intestina rectitudine: iuestigat cal/
lide vbi sb̄uat in prauitate. Ossa itaqꝫ eius
sicut fistule eris sunt: quia clādestina ei⁹ cō/
silia vnde quasi animū blande delectant: in/
de pniciose a recta intentione dissipant. Alī
us fract⁹ plene volūtatib⁹ suis multa iaz ve
tusti hois vitia ꝫ mutatiōe vite ꝫ lamētatio
ne penitētie excoxit: ꝫ tāto maiori zelo ꝛ alie
na peccata accendik ꝗto sibimetipsi fundit⁹
mortu⁹ i iniꝗtatib⁹ ꝓprijs nō tenek. Hūc ho
stis callidus qz zelo iusticie etiā ceteris pro/
desse cognoscit ꝗsi ꝑspere ꝓsulēdus verbis
appetit dicēs: Quid te ad aliena curāda di/
latas? Utinā tua ꝓsiderare qualescas? An ñ
perpendis quia cuz ad aliena extēderis: er/
ga ea curanda que tua sunt minor inueniris
et quid ꝓdest alieni vulneris cruorē tergere
et putredinem ꝓprij negligēdo dilatare hec

dum quasi ꝓsulens dicit zelũ charitatis admittꝝ oẽ bonũ qđ ꝑdire ex charitate poterat gladio sb introducti corꝑis extinguit. Si enĩ ꝓximos sicut nosmetipsos diligere precipimur: dignũ est vt sic eoꝝ zelo ꝓra vitia sicut et nra flagremꝰ: qꝛ igit dũ suauiter ꝓsulit mẽtem: ab intentiõe ppria alienam reddit: recte dicit: Ossa eius sicut fistule eris: qñ enĩz per fraudulẽta ꝓsilia audietis animo blandũ sonat q̃si cum fistula eris cantat vt vnde mulcet inde decipiat. V XXII

A Sed behemoth iste valde mollĩꝰ certamẽ mouet qñ se i insidijs sb prete/xtu infirmitatis exercet. Tũc autẽ duriores temptatiões excitat: qñ ante temptati oculos iniq̃tatis laqueos sub spẽ virtutis occultat. Vñ ꝛ recte sbiũgit: Cartilago eiꝰ quasi lamine ferree: quid enĩ per cartilaginẽ nisi simulatio eius accipit? Cartilago nã q̃ ossis ostẽdit speciẽ: sed ossis nõ habet firmitatẽ: ꝛ sunt nõnulla vitia q̃ ostendũt in se et rectitudinis speciẽ sed ex prauitatis ꝑdeunt infirmitate. Hostis enĩ nr̃i malicia tanta se arte palliat vt plerũq̃ ante decepte mentis oculos culpas ẏtutes fingat: vt inde quisq̃ q̃si expectet ꝑmia vnde dignꝰ est eterna inuenire tormẽta Plerũq̃ enĩ in vlciscẽdis vitijs crudelitas agit ꝛ iusticia putat: atq̃ imoderata iusti ira zeli meritũ credit: ꝛ cũ a distorti/ moꝛib⁹ peccantes dirigi caute debeãt: violẽta inflexiõe franguñ. Plerũq̃ dissoluta remissio q̃si mã suetudo ac pietas habet: ꝛ duz plus q̃ decet delinq̃ntibꝰ tpalit parcit ad eterna suppli/cia crudelit reseruañ: nõnunq̃ effusio misericordie credit: ꝛ duz mala seruare culpa sit peiꝰ spargi qđ acceptũ est nõ timet: nõnũq̃ tenacia parcitas putat: ꝛ cum graue sit vitiũ nõ tribuere: virtus credit accepta retinere: sepe malo⁹ ptinacia ꝓstãtia dicit: ꝛ dũ mẽs a prauitate sua flecti non patit quasi ex recti defensione gloriat: sepe incõstantia q̃si tra/ctabilitas hẽt: ꝛ q̃ q̃sq̃ fidẽ integrã nulli seruat eo amicũ oibꝰ se estimat: aliq̃n timor incompetẽs humilitas credit: ꝛ cũ tpali formidine ꝑssus q̃sq̃ ad defensionẽ veritatis tacz arbitrat qđ iuxta dei ordinẽ hũilẽ se potioribus exhibeat: aliq̃n vocis supbia vera libertas estimat: ꝛ cũ p elationẽ veritati ꝯdicit loquẽdi ꝓcacitas veritatis defensio putat: plerunq̃ pigricia q̃si ꝓtinẽtia quietis attẽdit et cũ grauis culpe sit recta studiose nõ agẽ: magne ẏtutis meritũ credit tñ a praua actione cessare: plerũq̃ inq̃etudo spũs vigilãs solicitudo noiat: ꝛ cũ quietẽ quisq̃ nõ tolerat agẽdo q̃ appetit ẏtutis debitq̃ implere se exerci/tũ putat: sepe ad ea q̃ agẽda sunt incauta ꝓcipitatio laudãdi studij feruoꝝ credit: ꝛ cũ ꝺsideratũ bonũ in tempestiua actiõe corrũpit: eo agi meliꝰ q̃ celeriꝰ estimat: sepe acceleranda boni tarditas ꝓsiliũ putat: ꝛ cuz expectat vt extractiõe ꝑficiat b insidiãs mora supplã

B Itur cũ culpa ve/V XXIII (tat. lut virtꝰ aspicit: necessario pẽsandũ est: qꝛ tãto tardiꝰ mẽs vitiũ suũ deserit q̃to b qđ ꝑpetrat nõ erubescit: tãto mens tardius vitiũ deserit: q̃to ꝑ ẏtutis speciem decepta p̃mioꝝ etiã de eo retributionẽ querit. Facile aũt culpa corrigit: que ꝛ erubescitur qꝛ esse culpa sentit. Quia ita q̃ erroꝝ cuz virtus credit: difficiliꝰ emẽdat: recte dicitur Cartilago eius q̃si lamie ferree. Behemoth enĩ iste q̃ sb pretextu boni calliditatem suam fraudulentiꝰ exhibet: eo in culpa mẽtẽ durius tenet. Hinc ẽ q nõnunq̃ hi q̃ quasi viam sanctitatis appetũt erroꝛe lapsi tardiꝰ emẽdant: rectũ quippe existimãt esse qđ agũt: et sicut excolẽde ẏtuti sic vitio ꝑseuerantiã iũgunt: rectũ existimãt qđ agũt idcirco suo iudicio enixiꝰ seruiũt. Vñ bñ hieremias cũ diceret: Candidiores nazarei eius nive: nitidiores lacte: rubicũdiores eboꝛe antiq̃: saphyro pulchriores: denigta ẽ sup carbones facies eoꝝ ꝛ nõ sunt cogniti in plateis: silico adiũxit. Adhesit cutis eoꝝ ossib⁹: aruit ꝛ facta est q̃si lignũ: q̃d enĩz nazareoꝝ noie nisi abstinentiũ ꝛ ꝓtinentiũ vita signat que nive et lacte nitidioꝝ dicit: nix enĩz ex aq̃ ꝓgelescit: q̃ desup venit: lac aũt ex carne exꝑmit que i interioꝛib⁹ nutrit. Quid ergo p nivẽ nisi candoꝝ vite celestis: q̃d p lac nisi tpalis dispẽsationis administratio demõstrat: ꝛ qꝛ plerũq̃ ꝓtinẽtes viri in ecclesia tam mira opa faciũt vt ab eis multi q̃ celestẽ vitã tenuerũt: multi q̃ terrena bñ dispẽsauerũt supari videañ et candidiores nive ꝛ nitidiores lacte referunt q̃ etiã qꝛ p feruoꝛẽ spũs antiq̃rũ ac fortiũ patrũ nõnunq̃ vincere vitã videñ recte sbiũgitur: rubicũdiores eboꝛe antiq̃. Dũ enĩ ruboris nomẽ imꝑmit sancti desiderij flãma signat. Ebur ẏo esse os magnoꝝ aialiũ nõ ignoramꝰ. Eboꝛe itaq̃ antiq̃ rubicũdiores sũt qꝛ sepe ante hũanos oculos nõnullis p̃cedẽtibꝰ patribꝰ studio feruẽtiores existũt. Be q̃bus vt totũ simul ostendat adiũgit: saphyro pulchriores. Etherei quippe coloris ẽ saphyrus: ꝛ qꝛ p̃cedẽtes multos atq̃ ad supernа tendẽtes p celestẽ ꝙersationẽ videntur vincere narrañ saphyro pulchriores extitisse: sed plerũq̃ dũ virtutũ copia etiaz pluscq̃ expedit ꝑsperat: in q̃dã sua fiducia mẽs ad/

ducit ⁊ decepta ꝑsumptione ꝓpria repente peccato surripete fuscat: vñ recte subiungit Benigrata est sup carbones facies eoꝝ. Nigri eni post candorē fiunt qꝝ amissa dei iusticia dū de se ꝑsumūt: in ea etiā que nō intelligunt peccata dilabunt: ⁊ qꝝ post amoris ignem ad frigus torporis venīūt extinctis carbonib⁹ ex compatione ꝑferunt. Nōnunq̄ eni dum timorē dei p sui fiduciā deserūt etiā frigidis mētib⁹ frigidiores fiūt. Be q̄b⁹ recte subiungit: ¶ Nō sunt cogniti in plateis. Platea quippe sermonis greci ratiōe ꝓ latitudie dicit. Quid vo est hūane mēti angustius q̄ volūtates ꝓprias frāgere. Be q̄ fractiōe ve-
Mat.7. ritas dicit: Intrate p angustā portā. Quid aūt latius q̄ nullis ꝓprijs voluntatib⁹ reluctari ⁊ quaq̄ versum impulsus arbitrij duxerit: se sine tractatione diffundere. Qui ergo p fiducia sctitatis postposito meliꝝ iudicio se sequunt quasi p plateas pgūt: s̄ non sunt cogniti in plateis quia de vita sua aliud ostenderūt: q̄si frāgēdo volūtates ꝓprias in angusto se calle retinebāt. Et bñ addit: adhesit cutis eoꝝ ossib⁹. Quid in osse nisi duricia fortitudinis: q̄d in cute nisi mollicies exp̄mit infirmitatis. Cutis g̃ eoꝝ adherere ossibus dicit: qꝝ ab eis prava sentientib⁹ infirmitas vitij duricia vtutis putat. Infirma eniz sunt que faciūt s̄ elatiōis fiducia decepti fortibus ea suspitiōib⁹ iungūt: ⁊ q̄ d̄ se mag̃ sentiūt ea de sua neq̄tia emēdare ꝓtēnūt. Vñ ⁊ recte adiūgit: Aruit ⁊ facta est q̄si lignum. Culpa quippe eoꝝ tāto insensibiliores reddi-
B tur q̄nto apud eos etiaz laudabilis habetur. Qua recte aridā asserit: qꝝ nulla sui cognitione viridescit. Ad̄ g̃ apud hieremiā p infirmitatez cutis: hoc apud beatū iob p fragilitatē dicit cartilago ⁊ qd̄ illic ossa p duriciā hoc h lamine ferree dicunt. ¶ XXIIII

A Ed behemoth iste q̄ p mēbra sua extremo tpe ꝓtra electos dei tāta se arte inq̄tatis exercet q̄ etiā p semetipm ad decipiēdas mētes in tāta insidiarū tergiūsatione se exhibet: cui⁹ nature cui⁹ sit ꝓditiōis audiam⁹. Neq̄ eni tam mira vel magna opari posset si nō ex mag̃ ꝓditiōe sbsisteret. Vñ et mox mira pietate dñs ac si causas tāte astucie: tāteq̄ fortitudis redderet: adiūxit dicēs:
Iob. ¶ Jpe ē ꝑncipiū viarū dei: velut si apte diceret: Idcirco ad tam multa fortit sufficit: qꝝ i natura rerū hūc creādo p sbam ꝓditor ꝑmū fecit. Quid eni vias dei: nisi ei⁹ actiōes accipim⁹? Be q̄b⁹ p ꝓphetā dicit: Non eni sunt
Isa.55. vie mee: sicut vie vre. Et ꝑncipiū viarū dei behemoth dr: qꝝ nimirū cū cūcta creās agere-

ret: hūc primū ꝓdidit: quē reliq̄s angelorū nentiorē fecit. Hui⁹ ꝑmat⁹ eminētiaz ꝓspicit
Ezech.31 ꝓpheta cū dicit: Cedri nō fuerūt altiores illo in paradiso dei: abietes nō adeq̄uerūt sūmitatē eius: platani nō fuerūt eque frondib⁹ illius. Omne lignū paradisi dei nō est assimilatū illi ⁊ pulchritudini ei⁹: qm̄ speciosum fecit B eū in multis ꝓdensisq̄ frondib⁹. Qui nanq̄ accipt in cedris abietib⁹ ⁊ platanis ꝑsūt: nisi illa ꝑtutū celestiū ꝓcere celsitudis agmia in eterne leticie viriditate plātata? Que q̄uis excelsa sint ꝓdita: huic tñ nec ꝑlata sunt nec eq̄ta. Qui speciosus factus in multis ꝓdensisq̄ frondib⁹ dicit: qꝝ ꝑlatū ceteris legionibus: tanta illū spēs pulchritudinē reddidit: q̄ta et suppositā angelorū multitudo decorauit. Ista arbor in paradiso dei tot q̄si ꝓdensas frondes habuit: q̄t sb se positas supnorū spirituū legiones attēdit. Qui idcirco peccans sine venia dānat⁹ est: qꝝ magn⁹ sine compatione fuerat creat⁹. Hinc ei rursum p eundē
Ezech.28 ꝓphetā dicit: Tu signaculū similitudis dei plen⁹ sapia: ⁊ pfect⁹ decore: in delitijs paradisi dei fuisti. Multa eni de eius magnitudine locutur⁹ ꝑmo verba cūcta complex⁹ est. Quid nāq̄ boni no habuit: si sigillū dei similitudinis fuit. Be sigillo quippe anuli tal similitudo imagialit exp̄mit: qualis in sigillo eodē essentialit habet. Et licet hō ad similitudinē dei creat⁹ sit: angelo tñ quasi maius aliq̄d tribuēs nō eū ad similitudinē dei cōditū: sed ipm signaculuz dei similitudis dicit: vt q̄ sbtilior est in natura: eo ī illo similitudo dei plen⁹ credat exp̄ssa. Hinc ē q̄ ꝑmat⁹ ei⁹ potentiā adhuc ī sinuās isdē ꝓpheta sbiūgit.

A Omnis lapis p̄ciosus opi- ¶ XXV mētū tuū: sardi⁹ ⁊ topazius ⁊ iaspis chrysolitus onyx ⁊ berillus saphyrus carbunculus ⁊ smaragdus. Nouē dixit genera lapidū: qꝝ nūmrū nouē sunt ordines angelorū. Nam cū p sacra eloquia angeli: archangeli throni: dñationes: ꝑtutes: ꝓncipatus: ptātes: cherubin ⁊ seraphin: apta narratione memorant q̄te sint supnorū ciuiū distinctiones ostendit. Quibus tñ behemoth iste optus fuisse describit: qꝝ eos q̄si vestem ad ornamētū suū habuit: quorū dū claritatē trāscenderet ex eoꝝ compatiōe clarior fuit. Be cui⁹ illic adhuc descriptiōe sbiūgit: Aurū opus decoris tui: ⁊ fortamia tua ī die q̄ cōditus es ꝑpata sunt. Aurū op⁹ decoris eius extitit: qꝝ sapie claritate cāduit: quā bñ creatus accepit. Fortamia vo idcirco in lapidib⁹ fiūt: vt vinculati auro in ornamēti cōpositione iungant ⁊ nequaq̄ a se dissideāt q̄s inter-

B fusum aurū repletis foramib⁹ ligat. Hui⁹ ḡ lapidis in die ꝓditiōis sue foramia ꝑpata sūt qz videlz capax charitatis ē ꝓdit⁹: qz si repleri voluisset: stantib⁹ angelis tanq̄ positis in regis ornamēto lapidib⁹ potuisset inherere. Si eni charitatis auro sese penetrabilē p̄buisset: sctis āgel'sociat⁹ i ornamēto vt diximꝰ regio lapis iste fix⁹ maneret. Habuit ḡ lapis iste foramia ꝙ ꝑ supbie vitiū charitatis auro nō sunt repleta. Nā qz idcirco ligantur auro ne cadāt: idcirco iste cecidit: qz etiā pforat⁹ manu artificis amoris vincul' ligari ꝓtē C pfit. Nūc āt ceteri lapides q̄ huic simlit fuerāt pforati penetrāte seiuicē charitate ligati sunt: atq̄ ꝙ i mūere isto cadēte meruerūt vt nequaq̄ iam de ornamēto regio cadēdo sol/ uant. Hui⁹ p̄ncipat⁹ celsitudinē adhuc isdē Ezech.28. ꝓpheta intuēs adiūgit: Tu cherub extent⁹ et ptegēs i mōte sctō dei: i medio lapidū ignitoꝝ pfect⁹ ambulasti. Cherub q̄ppe plenitudo scie interp̄tat: z idcirco iste cherub dicitur qz trāscēdisse cūctos scia non dubitatur. Qui i medio ignitoꝝ lapidū pfect⁹ ambulauit: qz inf angeloꝝ corda charitatis igne succensa clar⁹ gloria ꝓditiōis extitit. Quem bñ extētū ac ptegētē dicit: Oē eni qđ extēti p/ tegim⁹ obūbram⁹. Et qz compatiōe claritatis sue ceteroꝝ claritatē obūbrasse credit: ip se extēt⁹ z ptegēs fuisse phibet: reliq̄s eni q̄/ si obūbrādo operuit q̄ eoꝝ magnitudinē excellētia maioꝛe trāscēdit. Nō ḡ illic speciosus in multis frōdib⁹: qđ illic sīgulū similitudinis qđ illic cherub: qđ illic ptegēs ꝺr̄ ꝙ hic voce dñica behemoth iste viarū dei p̄ncipiū vo/

B Ecq̄ idcirco tā mi[illegible]XXVI (cat. ra in q̄b⁹ fuit z q̄ am: sit insinuat: vt territo hoi oñdat: q̄d ipse si supbiat de elatiōis sue culpa passur⁹ sit: si feriēdo illi pcere noluit quē creādo in gloriā tāte claritatis eleuauit. Cōsideret ḡ hō q̄d elat⁹ in terra Esa.34. mereat: si z ꝺlat⁹ angel' angelus i celo pster nit. Cū z bñ p ꝓphām ꝺr: Inebriat⁹ ē in celo gladi⁹ me⁹. Ac si apte diceret: Qua ira feriā supbos terre ppēdite: si ipos etiā q̄s i celo iuxta me ꝓdidi ꝑ elatiōis vitio pcutere nō pepci? Tot itaq̄ hostis antiq̄ ꝙtutib⁹ audi/ tis tāta ꝓditiōis ei⁹ magnitudie cognita q̄s non imēsa formidie corruat: q̄s nō despatio/ nis pcussōe succūbat. Sz qz elationē nr̄am oste/sa hostis nr̄i potētia rep̄mit etiā infirmitatē nr̄am dñs patefacta gratie sue dispensatione fouet. Unde cū eum p̄ncipiū viarū dei diceret ilico adiūxit: Qui fecit eum applicauit gladiū ei⁹. Gladi⁹ q̄ppe behemoth isti⁹ ipsa nocēdi malicia est. Sed ab eo a quo bonus per naturā factus est ei⁹ gladius appli/ catur: qz eius malicia diuina dispēsatione re/ stringit ne ferire tm̄ mentes hominū q̄tum appetit pmittat. Quia ergo hostis nr̄ z mul tū potest: z min⁹ pcutit eius gladiū pietas cō ditoris astringit: vt replicat⁹ intra eius ꝓsciē tiam lateat: z vltra q̄ desup iuste disponit sese i mortes hoim ei⁹ malicia ñ extēdat. Nō igit ad multa fortiter pcualet: fortit hoc de p̄ncipio magne ꝓditiōis pōt: qđ vo a q̄busdam vincit: eius nimirū gladius ab auctore replicat. Iste nanq̄ behemoth qz p̄ncipiū viarū dei ē cū ꝓta sctōm virū licētiā temptationis accepit: gentes mouit: gregesq̄ abstulit ignem de celo posuit: pturbato aere ventos excitauit: domū ꝓcutiens subruit: quiuātes filios extinxit: et vxoris mentē in dolo p̄/ ue suasionis exercuit: mariti carnez inflictis vulnerib⁹ confodit sed eius gladius a conditore replicat cum dicit: animaz illius serua. Qui replicato gladio q̄te sit infirmitatis eua/ gelista testāte describit: quia nec manere in obsesso homine potuit: nec rursus inuadere bruta aialia non iussus p̄sumpsit dicens: Si Mat.8. eijcis nos mitte nos in gregē porcoꝝ. Ad alicie quippe ei⁹ gladi⁹ qua sit replicat⁹ ostenditur: cui si potestas summa licentiā nō p̄/ beret: nec grassari in porcoꝝ gregē valeret. Cū ergo iste sua sponte nocere factis ad dei imaginē hoib⁹ audeat: de q̄ nimirū ꝓstat qđ nō iussus ꝓtingere nec porcos p̄sumēt. Notandū q̄ qđ dum viarum dei p̄ncipiū behemoth dicit' vesanū dogma arrij aperta rōne dissipat. Factura q̄ppe dei filiū fatet': z ecce behemoth in factura rerū p̄m⁹ creatus ostēditur. Superest ḡ vt arri⁹ aut nō factū filiū p/ dicet: aut eū post behemoth ꝓditū stult⁹ putet. Quia vo oē qđ applicat: in semetipo reducit recte applicat⁹ behemoth gladi⁹ dicitur: In semetipsa nanq̄ se ei⁹ malicia deco/ quit: cum ad votū suū sese ꝓta electoꝝ vitā phibita non exercet. Multos aut exigēti/ bus meritis ferire pmittit: vt cū deū deserūt dānato hosti famulent. Ab electis vo eo valentius vincit: quo soli auctori oīuz humili⁹ substernunt. Quia igit ꝑ hꝰ qđ viarū dei p̄n cipiū dicit: p hꝰ qđ pmittēte dño valde intolerabilis demonstrat aperte cognoscim⁹ cū q̄to hoste pugnem⁹: superest vt vuusq̄sq̄ nostrū tanto se pleni⁹ auctori sbijciat: q̄to se verius ꝓta violenta aduersarij vires pensat. Quid nāq̄ nos nisi puluis sum⁹. Quid vo il le nisi vn⁹ atq̄ ex celestib⁹ spiritib⁹ z qđ adhuc mai⁹ ē summ⁹. Quid ḡ de ꝓpria ꝙtute audeat: qñ ꝓta angeloꝝ p̄rincipē puluis pu

gnat. Sz qz supnoz spirituũ ꝓditoz terrenũ
corpus assumpsit recte iam supbiente angẽ/
lũ humilis puluis vincit. Inherẽdo quippe
vere fortitudini vires accipit: ꝙs transfuga
spũs cũ semetipm sequi amisit: ⁊ dignũ est
vt vincanꝰ a puluẽ: q̃ fortẽ se credidit deser/
to creatore: vt supatꝰ inueniat qz defecit ela/
tus. Valde aũt anhelat seuiẽs: qđ cũ ipsum
ima cruciãt hõ ad summa ꝓcẽdat qđ in illa
celsitudine sꝫbuecta caro ꝓmanet a q̃ tantꝰ ip/
se spũs sine fine ꝓiectꝰ iacet. Sed loca menti
um mutauit ordo meritoz: sic sic supbia me/
ruit deici: sic hũilitas exaltari: q̃tinꝰ ⁊ cele/
stis spũs erigẽdo se tartarum tolerat ⁊ terra
humilis sine termino sup celos regnet.

Sancti Gregorij Liber XXXIII

Capitulum I

A Antiquo ho=
sti qz sꝫ behemoth noie dñi
ca voce describit supbi q̃q
tanto familiariꝰ seruiũt q̃to
huiꝰ vite succeſſibꝰ apud se/
metipsos altiꝰ intumescũt. His nãq cũ glo/
ria auget: elatio cũ elationi addit cura huc il
lucq animꝰ tendit qz ⁊ desideria cũ rebꝰ cre
scũt. Cũq cogitatiões inũeras q̃si agri fenũ
ꝓferũt eisdẽ cogitationibꝰ velut desiderato
pabulo behemoth istiꝰ famẽ pascũt. Unde
nunc recte dr: Huic montes herbas ferunt.
In scꝑtura sacra cũ nũero singlãri mons po
nit aliqñ incarnatꝰ dñs: aliqñ sctã eccl'ia: ali/
qñ testm dei: aliqñ apostata angelus: aliqñ
q̃libet hereticꝰ designat. Cũ vo mõtes pl'ali
nũero noiant: aliqñ celsitudo apl'oz atq ꝓ
phetarũ: aliqñ secularium ptãtũ tumoz exmi
tur. Mons nãq dñm designat: sicut scꝑtuz
Isa.2. est: Et erit in nouissimis dieb' ꝑparatꝰ mons
domꝰ dñi in vertice montiũ. Mons quippe
est in vertice montiũ incarnatꝰ dñs trãscẽdẽs
celsitudinẽ ꝓphetarũ. Rursum ꝓ mõtẽ sctã
ps.124 ecclesia designat: sicut scꝑtũ est: Qui ꝓfidũt
in dño sicut mons sion. Sion nãq speculatio
dicit: ꝓ quã. s. speculationẽ ꝓtemplãs deum
ecclesia figurat. Rursum ꝓ mõtez testm dei
exmit sicut abachuc ait: Deus a lybano ve
B niet ⁊ sctus ꝺ mõte umbroso ⁊ ꝺenso. Qui
enim se venturũ ꝓ testamti sui paginas spopõ/
dit q̃si inde venit: vnde velut sꝫ pmissione se
tenuit. Mõ videlz testm mons bñ umbrosus
et ꝺensus dicit: quia spissis allegoriarũ ob
scuritatibꝰ opacat. Rursum ꝓ montẽ ange/
lus apostata designat: sicut sꝫ babylonis re
gis specie de antiq hoste ꝑdicatoribꝰ dicitur
Isa.13. Sup montẽ caliginosum leuate signũ. Pre/
dicatores quippe sancti sup caliginosum mõ
tez signũ eleuãt: qm̃ ꝓtra sathanã supbiã qui
sepe sꝫ nebula simulatiõis abscõdit virtutẽ
crucis exaltãt. Rursum ꝓ montẽ hereticꝰ q̃/
libet exmitur: sicut ex voce ecclesie ps. ait:
Ps.10. In dño ꝓfido: quõ dicitis aie mee: transmigr̃
in montẽ sicut passer. Cũ enim fideli aie vnita
te relicta in tumẽti doctrina ꝓfidere heretici
ꝑdicatoris dicit: deserto dño q̃si in montem
trãsmigrare suadet. Rursum ꝓ montes apo
stoloz atq ꝓphetarũ celsitudo designat: ſi
Ps.35 cut scriptũ est: Justicia tua sicut mõtes dei.
2.Cor.5 Et voce pauli dicit: Ut nos efficeremur iu/
stitia dei in ipso. Vel sicut iterũ voce speran
Ps.120. tis ecclesie ps. ait: Leuaui oculos meos in
montes: vñ veniet auxiliũ mihi. Rursum ꝓ
montes secularium potestatũ tumoz exmit:
Ps.67. de q̃bus ps. ait: Montes sicut cera fluxerũt
a facie dñi qz multi q̃ prius alta rigiditate tu
muerũt: deo in carne apparẽte magno sunt
Ps.103 ꝓ penitentia tumore liquefacti? Vel sicut ꝓ/
pheta iterũ dicit: Ascendũt mõtes ⁊ descen/
dunt campi. Paleriq eni pſecutores dñi sup
bi ꝓtra eũ veniũt: sed ab eo humiles reũtuni/
tur. Qui mõtes ascendũt ꝓ tumoribꝰ potẽtie
sed campi descendũt plani videlz facti ꝓ co/
gnitionẽ culpe.

VII

A Sed qz nõnulli in elatiõis sue altitu/
dine remanẽt: ⁊ ad diuina obsequia
flecti humilit dedignanꝰ: ꝓ eo q̃ iuxta desi/
derii antiq hostis prava cogitare ac ꝓpetra
re nõ desinũt: recte sꝫ loco de behemoth dici
tur: Huic mõtes ferũt herbas. Elati nãq se
culi huiꝰ behemoth herbas ferũt: qz ex eo il/
lũ reficiũt: qđ nequit opantur. Huic behe/
moth herbas ferũt: qz suas offerũt illi fluxas
2.Tbi.4 et lubricas voluptates. Erũt eni ait apl's ho
mines seipos amãtes. Quoz descptionẽ cõ
plexus ẽ dicẽs: Voluptatũ amatores magis
q̃ dei. Que ẽ ḡ herba montiũ nisi voluptas
fluxa q̃ ex corde gignit supboz. Qui nisi de
um supbiẽdo ꝓtenerẽt nequaq tot lubrica
lasciuiẽdo ꝓpetrarẽt. Quibꝰ nimirũ herbis
iste behemoth pascit: qz ei eis penã ẽne moz
tis esuriẽs eoz pditis moribꝰ satiat. Supbi
B eni huiꝰ seculi: ⁊ si qñ supne dispẽsatiõis or/
dine ꝑpediti ab expletiõe prauoz operũ cess/
sant: prava tñ in cogitatiõe multiplicãt mõ vt
se potẽtiores ceteris rebꝰ ⁊ honoribꝰ ꝑcipiãt:
mõ vt eandẽ suã potẽtiã in studio alienę lesi
onis exerceãt: mõ vt lubricis motibꝰ ducti p
lenia se facta voluptatesq dissoluãt. Qui dũ
rebꝰ dinitꝰ accept? neq q̃q recta sꝫ prava sp age
cogitãt: qđ aliud faciũt nisi suis ꝺ deũ donis
pugnant. Qz igit behemoth iste in supboz

mētib⁹ sua sp desideria recogīscit: qsi herbas
Ter. montib⁹ inuenit qb⁹ refectū sue malicie ven
trem tendit. Hñ autē subdit: ℣ Oēs bestie
agri ludēt ibi. Quid p bestias: nisi imūdi spi
ritus: qd p agrū: nisi psens seculū designat?
Osē.13 Hñ de ipso malignoz spirituū principe con
Esa.35. tra effraim dicit: Bestia agri scidet eos. Vel
sicut esaias ait: Et mala bestia nō ascēdit per
Mat.13. eam: qz aūt agri noie mūdus accipit dñicus
p euangeliū sermo testat q ait: Ager aūt est
mūdus. Agri ergo bestie in herbis montiuz
ludūt: qz piecta de superiorib⁹ in ꝟ mūdo de
monia: prauis sepboz opib⁹ delectant. Be
stie in herbis ludunt: cuz reprobi spūs hūa
na corda in illicitas cogitationes ptrahunt.
An non imūdis spiritib⁹ ludere ē mētes ho
minū ad imaginē dei cōditas mō ficta pmis
sione decipe: mō vacuis terroribꝰ irridere:
mō eis trāsitoria gaudia qsi māsura impme
re: mō māsuras penas qsi trāsitorias leuiga
Ps.24 re. Harū pculdubio bestiarū illusionē perti
muerat q dicebat: Deꝰ meꝰ in te confido ñ eru
bescā: neqz irrideāt me inimici mei. Quia igi
tur supboz corda ad oē vitiū sternit vt cuilibz
maligno spūi irruēti prava cogitatiōe prepa
ret: recte de herbis montiū dicit: Oēs be
stie agri ludent ibi. Pro eo enī qđ supbi q̄qz
nullū malū cogitādo ptereūt nulla ē agri be
stia que nō hoz montiū herbis satiet. Hā t
si qñ carnis luxuriā fugiūt interioris luxurie
vitiū de ipsa castitate gloriādo cōmittūt. Si
qñ nil quare exteri⁹ rapiūt nequaqz ab illece
bra auaricie mūdi sunt: qz t si res nullas am
biūt fauore tñ hoim laudez de ꝓtinētia rape
conant. Huic ergo behemoth montes her
bas ferūt: t oēs bestie agri ludēt ibi: qz in su
perboz corda q̄libet malignꝰ spūs tāto lati
us pascit q̄nto t oē vitiū ō supbia gnāt. ℣III

A Sed qz audiuim⁹ qđ iste behemoth
comedat. Nunc audiam⁹ necesse est
Ter. vbi interim p prauū desideriū reqe
scat. Sequit. ℣ Sub vmbra dormit i secre
to calami: in locis humētib⁹. Obūbratio in
sacro eloquio aliqñ incarnatio dñi ponit vel
mētis refrigeriū a feruore carnaliū cogitatio
nū: vnde appellatiōe vmbre t supna ptecti
one hoc ip̄m refrigeriū cordis insinuari solet
Aliqñ vero vmbra recedente charitate tor
pore frigide mētis accipit. Hā qđ dñica incar
natio seruata veritate historie obūbrationis
Luc.1. appellatiōe signet angelic⁹ sermo testat qui
ad mariā ait: Virtꝰ altissimi obūbrabit tibi.
Quia enī obūbratio nō aliter expmit nisi p
lumē t corpus: virtꝰ ei altissimi obūbrauit:
qz in eius vtero lux incorporea corpus sum
psit. Ex q̄ videlz obūbratiōe oē in se refrige
riū mētis accepit. Rursum p vmbrā supne
ptectiōis refrigeriū cordis expmit sic ꝓs. ait
Sub vmbra alarū tuarū ptege me. Vel sic Ps.16.
sponsa in cāticis cāticoz aduētū sponsi ꝓsto
latur ꝓnūciat dicēs: Sub vmbra illi⁹ quem Can.2.
desiderauerā sedi. Ac si dicat: Ab estu desi
derioz carnaliū sb aduētus illi⁹ ptectiōe re
quieui. Rursum p vmbrā recedēte charita
te: torpor frigide mētis expmit sicut de pec B
cante hoie scriptū est: Qz secut⁹ est vmbraz.
Calore enī charitatis fugiēs: veritatis solez
homo deseruit: t sb vmbra interni frigoris
se abscōdit. Hñ t voce eiusdē veritatis dici
tur: Abūdabit iniqtas refrigescet charitas Mat.24.
multoz. Hñ ꝑm⁹ hō p culpā inf arbores pa
radisi ad aurā post meridiē abscōsus inueni
tur. Quia enī meridianū charitatis calorem
pdiderat: iam sb peccati vmbra qsi sb frigo
re aure torpebat. Iste igit behemoth quia i
illis qsi qndam requiē inuenit: quos a veri
solis ardore sbtrahēdo frigidos facit: sb vm
bra dormire phibet. Nonunqz vo per vm
bram si tñ cum adiectione mortis ponat vel
mors carnis expmit: vel q̄libet reprobi q an
tiq hostis tenebras studio prave opationis
imitant. Hñ voce martyrū p ꝓs. dicit: Hu Ps.43.
miliasti nos in loco afflictionis t cooperuit
nos vmbra mortis. Umbra enī mortis ele
ctos dei opprimit: cuz mors carnis q̄ imago
mortis eterne ē: ab hac eos vita diuīgit: qz
sicut illa aiam a deo: ita hec ab aia sepat cor
pus. Vel certe vmbra eos mortis opprimit
qz de anti q hoste scriptū est: Nomē illi mors Apoc.6
Umbra ergo mortis sunt oēs reprobi: qz illi
us nequitiā elatiōis imitant: eiusqz imaginē
qsi vmbrā expmūt: dū ei⁹ in se malicie simili
tudinē trahūt. Qui electos dei operiūt dum
ꝓtra illos in atrocitate psecutiōis tpalit ꝓua
lescūt. Hoc aūt loco vmbra neqtie torpor ac
cipit in q̄ iste behemot dormit: quia ꝫ corda
charitate calentia solicit⁹ vigilat in frigidis
aūt mētib⁹ secur⁹ iacz. Dormire ei in sctoz
mētib⁹ nō pōt qz etsi qñ se i eis ad breue mo
mentū collocat ipe eū desiderioz celestium
est⁹ fatigat t qsi totiēs vt recedat pūgit: qtiēs
ab eis amore ītimo ad eēna suspirat tante eū
voces excitāt q̄te ex illoz mētib⁹ sctē cogita
tiones ad celū clamāt: vñ fit vt bonarū actio
nū armis territ⁹ ac suspirioz spicul⁹ pcussus
fugiat: t ad corda reproboz frigida rediēs
eam quā securi⁹ possidebat malicie vmbrā q̄

I rat. Que vbi ab illo iueniat oñdit A
cū ptin⁹ sbinferat. In secreto calami
Hsacro eloquio calami vel ℣IIII

arundinis appellatione aliquando inanes aliquando doctorum perita aliqñ mobilitas mētis: aliqñ nitor glorie tpalis accipit: p calamū quippe verbi eternitas designat
ps.44 cū voce pris p ps. dr: Lingua mea calamus scribe velocit scribētis: qr eni qđ loqmur trāsit qđ scribim⁹ pmanet lingua pris scribe calamus dicit: qr ab eo ē verbū illi⁹ coeternuz ac sine trāsitu generatū. Rursum p calamū scriptor doctrina exprmit sicut de sctā ecclesia pphēta pollicet dicēs: In cubilib⁹ in qb⁹ draco nes pus habitabāt oriet viror calami t iūci: qua nimirū snīa sicut in hoc opere longe supius dixim⁹ p calamū exprmit doctrina scribentiū p iuncū viriditas auditor. Rursum p calamū seu certe arūdinē: mētis mobilitas designat: sicut iudeor turbis i ioWat.3. hannis laude a dño dicit: Quid existis i deserтū: videarūdinē vento agitatā? vt videlz sbintelligat nō iohānes quippe arūdo vento agitata erat: quia eius mentez spūsancto solidā p diuersas partes nullus linguarum flatus inclinabat. Rursuz p calamū vel arūdinē nitor glorie tpalis exprimit: sicut de iustis p sapiam dicit: Fulgebūt iusti: t tanq̄Sap.3. scintille in arūdineto discurrēt. Arūdinetuz nanq̄ vitā secularīū appellat: q̄ more arūdinū p tpalem gloriā foris quasi ad alta pficiunt: sed intus a soliditate veritatis inanescūt
B Vñ t iudeor regnū calamo compat cuz p pphetā apparēte in veritate carnis dño dr:Isa.42. Calamū quassatū non pfringet t linū fumigans nō extinguet. Quid eni calami noie ni si iudaice populi tpale regnuz denūciat? vi rens qđem exterius sed interius vacuū: t qr in eodē pplo gen⁹ tam regale defecerat t regnū eius alienigena possidebat: apte b idem regnū calamū quassatū vocat. Quid vo per linū nisi eius sacerdotiuz exprimit: qđ lineis nimirū vestib⁹ vtebat: qđ qr in aduētu dñi charitatis ardorē pdidit quasi amisso iaz ignē fidei nō ardēs b fumigās fuit. Incarnat⁹ aūt dñs calamū quassatū nō pfregit: t linuz fumigās nō extinxit: qr iudee regnū qđ pene destructū iam fuerat eiusq̄ sacerdotiū qđ ignem fidei nō tenebat: non ptāte iudicij ptulit b cū p tiētie longanimitate tolerauit: b ergo loco qđ aliud appellatiōe calami: nisi mētes secularīū tpali glorie dedite dsignant? Qui tanto apud semetipos intus inanescūt q̄to alti t nitidi exteri⁹ ostendunt qr dū exterio
L rē gloriā p superficiē defluūt nulla int⁹ firmitate solidant. Mor quippe calami: int⁹ sunt qđem p fatuitatē vacui: sed foris p speciem t ostentationē pulchri: sed q̄to ab eis exterior gloria studiosi⁹ querit: tanto eor corda graWat.12. uiorib⁹ cogitationū stimulis agitant: vñ recte nūc behemoth iste in secreto calami dormire phibet: qr quor studia ad appetitum tpalis nitoris atq̄ altitudis cōmouet: eorum corda tenaci⁹ tenet: t q̄si ipe ibi quietus dormit: et eos quos possidet q̄escere nō pmittit
B Dū ergo excedere ceteros bonor altitudie ambiūt: dū more calami p nitorez exteriorис mūdicie iustor spēm q̄si solidarū arbor corticem vincūt: in hoc qđ ipsi interi⁹ vacui remanēt locū behemoth isti vbi apud se req̄escere debeat prebent. ℣/V

Unde t in euāgelio dñs dicit: Quod spūs exiēs q̄ in locis aridis t inaq̄sis requiē nō inuenit: qr domū quaz reliq̄rat vacuā: scopis q̄ mūdatā repperit: hanc multiplicior intrauit: qr eni fluxa fit terra q̄ infūditur loca arētia atq̄ inaquosa sunt corda iustor q̄ p discipline fortitudinē ab oī carnalis concupiscētie humore siccant. Vñ b q̄z ad huc vbi behemoth iste dormiat necessario demōstrat cū ptin⁹ sbdit in locis humētib⁹ Loca eni humētia sūt terrenor hoim mētes q̄s humor carnalis concupiscētie qr replet fluidas facit. In qb⁹ behemoth iste iniquitatis sue vestigia tanto alti⁹ imprmit: q̄to in eisdē mētib⁹ pes trāsit⁹ illi⁹ q̄si in fluxa terra descendit. Loca quippe humētia sūt opa voluptuosa: pes quippe in arida terra nō labit firmus vo in lubrica vix tenet. In locis q̄ humentib⁹ iter vite pūtis faciunt: q̄ in hac adiusticiā recte stare nō pnt. In bis itaq̄ locis humētib⁹ behemoth dormit: qr in reproborū hominū lubrica opatiōe req̄escit. Nonulli vo loca humētia mēbra genitalia suspicāt
B Qđ si ita ē: qđ apte aliud locis humētib⁹ nisi luxuria designat: vt t p calamū glorie superbie: t p loca humētia luxuria corpis exprimatur: Duo q̄ppe b sunt vitia q̄ hūano generi imanit dñant: vnū videlz spūs atz aliud carnis. Elatio nāq̄ spīm erigit: luxuria carnem corrūpit: antiqu⁹ itaq̄ hostis humanū gen⁹ vel p elationē pcipue vel p luxuriā primēs in secreto calami atq̄ in locis humētib⁹ dormit qr hoiem dānatū sbditiōe sue dñationis aut p elationē spūs: aut p carnis corruptiōz tenet. Quosdā vo i vtroq̄ possidet: qr cum eos supbie spirit⁹ eleuat a tumore sue altitudinis nec verecūdia corruptionis inclinat. Sed nunq̄d contra hos intra sanctā ecclesiā incessant quotidie virtutū mgri non vigilāt Nunq̄d redarguere voluptates infimas: t suadere gaudia patrie celestis cessant? Sed prauor mētes tanto abstinati⁹ sūma nō au-

diunt: qto artius infimis inhesērūt. Quib⁹ nec hoc sufficit: vt ipsi pereant: ꝙ adhuc qđ est deterius cum quoslibet argui emēdariq; conspiciūt tustoꝝ increpationib⁹ obuiāt ne saltez alij corrigant. Vñ ⁊ bñ sbdit: Protegunt vmbre vmbrā eius. Vmbre quippe sunt diaboli oēs iniqui: qui dū imitationi ei⁹ iniq̄tatis inseruiūt quasi ab ei⁹ corpe imagi/ nis speciē trahūt. Sicut aūt vmbre ei⁹ sunt pluraliť reprobi: ita singulariť vmbra ei⁹ est vnusquisq; peccatoꝝ. Sed dum doctrine ue storum mali ꝓtradicūt: dum ab eis iniquum quēlibet corrigi non pmittūt: vmbre behe/ moth istius vmbrā eius ꝓtegūt qꝝ peccato/ res quiq; in quo sibi male sunt conscij: in eo et aliū peccantem defendūt. Vmbre vmbrā eius ꝓtegunt: dū nequissimoꝝ facta nequio res peruersis patrocinijs tuenť: qđ hoc ni/ mirum studio faciunt ne dū culpa in qua et ipsi obligati sunt in alijs corrigiť ad ipos ꝙn doq; veniať. Se igitur tegunt dū alios ꝓte gunt: quia suam vitam preuidēt impeti: vn/ de alios ꝓsiderant libera correctiōe confūdi Sicq; fit vt summa crimi nū dum defendiť augeať: ⁊ vniuscuiusq; nequitia eo sit ad p/ petrandū facilis quo difficilis ad puniendū. Scelera quippe peccantiū tanto maiora in/ crementa percipiūt: qto p defensionē potē/ tium diu inulta toleranť. Sz tales quiq; seu extra ecclesiā seu intra sanctā ecclesiā esse vi/ deaňť tanto se aptiores dei hostes exhibent qto maiores sunt patroni vitioꝝ. Cōtra il/ luz quippe suis defensionib⁹ pugnāt: cui ea que displicēt: defendēdo multiplicāt. Qđ fa ctum bene p ꝓphetā dñs sb babylonis spe/ cie redarguit dicēs: Oriunť in domib⁹ eius spine ⁊ vrtice: ⁊ paliurus in munitionib⁹ ei⁹ Quid nāq; per vrticas: nisi cogitationū pu rigines: quid p spinas: nisi vitioꝝ pun/ ctiones accipim⁹? In domib⁹ igiť babylo/ nis vrtice ⁊ spine pullulāt: qꝝ in ꝓfusione mē tis reprobe desideria cogitationū surgūt q ⁊ rasperāt: ⁊ operū pctā que pūgāt. Sz hec agentes hñt etiaz neḡores alios defensores suos. Unde apte ꝓtinua sbdidit: Et paliu/ rus in munitionib⁹ eius. Paliurus q̄ppe tā ta spinarū circūdatiōe densescit: vt pre aspe/ ritate tāgi vix possit. Intus igiť vrtica ⁊ spi/ na nasciť: sed vtrūq; b̄ exteri⁹ p paliurū mu nitur qꝝ videlz maiores iniq̄ mala quelibet fa ciūt sed ea nequissimi maiores tuenť. Vñ bñ et hic sbdiť: Protegūt vmbre vmbrā ei⁹. Dū enī malū peior vindicat: q̄si vmbra vm bram ne a veritatis lumie irradieť obscurat Sequitur. VI

Tex. A

Tex. B

C

Tex. A

Tex.

Orcūdabūt eū salices torrentis. In/ fructuose qđē arbores sūt salices ꝙ tñ tāte viriditatis sūt: vt arescē vl absci se radicit⁹ ⁊ piecte vix possint. Vñ in sacro eloquio salicū noie aliqñ p viriditate boni: aliqñ p sterilitate reprobi designanť. Nisi eni electoꝝ vitam p ꝓstantiā sue viriditatis exprimerēt: nequaq; de sancte ecclesie filijs ꝓpheta dixisset: Germinabit inter herbas: si cut salices iuxta preterfluētes aquas. San/ cte eni ecclesie filij inter herbas sicut salices germināt: dum inter arescentē vitā car nalū hominū ⁊ multiplici numerositate ⁊ perpe/ tua mentis viriditate pdurāt. Qui bñ iuxta ꝑterfluētes aquas germinare phibenť: quia vnusquisq; eoꝝ vbertatē ad fructū percipit ex doctrina sacri eloquij que tpaliť pcurrit. Et rursum nisi per sterilitatē salicū vita pec/ cantiū signaret: ⁊ equaq; ex voce predican/ tium contra babyloniā ps. dixisset: In salici bus in medio eis suspendim⁹ organa nostra Babylonis quippe in medio salices esse de/ scribūť: qꝝ numerū infructuosi quiq; atq; ab amore patrie celestis alieni: totis viscerib⁹ cordis in hac seculi ꝓfusione radicanť. Vñ ⁊ pdicatores sancti in istis salicib⁹ non exercēt organa: sed suspendūt: qꝝ cū infructuosas ac reprobos mētes aspiciūt: vim sue pdicatiōis non exhibēt: sed poti⁹ lugētes silent. Quid etiam per torrentē nisi hui⁹ mortalis vite cur sus exprimiť? De q rursum p ꝓphetā dicit: De torrente in via bibet: ꝓpterea exaltabit caput: qꝝ videlicet redēptoꝝ noster mortalis vite penam in quodā trāsitu corrigit: ⁊ idcir co diu eidem morti cui sponte succubuit non inhesit. Vñ die tertio b̄ qđ moriendo posue/ rat resurgēdo caput eleuauit. Quid est ergo qđ de behemoth isto dicit: Circūdabūt euz salices torrētis: nisi qđ amatores vite mortal' a bonis actib⁹ q̄si a fructib⁹ alieni: tāto illi ar tius inherēt: qto eos largi⁹ delectatio trāsi/ torie voluptatis infūdit. Hos eni q̄si i radici bus torrēs rigat: dū i suis cogitatiōib⁹ amor vite carnal' inebriat. Qui s. amore salicū fru ctus nō ferūt: i folijs viridescunt qꝝ ea q̄ guia ad dicēdū nō sūt: aliqñ honestatis ꝓba pfe/ rūt: ꝙ nullū vite pōd⁹ ex bonis opib⁹ oñdūt Bñ igiť d:: Circūdabūt eū salices torrētis: qꝝ infructuosi quiq; dū amori vite tpal' inser uiūt ātiq; hosti pūsis morib⁹ familiari⁹ obse/

Ed qꝝ qđ ei a suis VII (quūť cliētib⁹ ipēdaťaudituim⁹ nūc etiā qđ i ill'agat ipe audiam⁹. Seqť. Ab sorbebit fluuiū ⁊ nō mirabiť: ⁊ hz fiducīā qđ influat iordanis in os eius. Quid eni b̄ loco

A

Tex.

fluuij nomine: nisi humani generis decursio
designatur: que velut a fontis sui origine na
scendo surgit: sed quasi ad ima defluens mo
riendo ꝑtransit? Qui autem signant appel/
latione iordanis: nisi qui iam imbuti sunt sa/
cramento baptismatis? Quia enim redem/
ptor noster in hoc flumine baptizari dignat⁹
est: eius noīe debent omnes baptizati expri
mi in quo hocipsum contigit sacramentū ba
ptismatis inchoari. Quia igitur behemoth
iste a mūdi origine exortum: vix paucis ele/
ctis euadentib⁹ humanū genus ī ima deflu/
ens vsq; ad redemptoris tempa quasi quen
dam in se fluuiū traxit: bene nūc dicit: Ab/
B sorbebit fluuiū ⁊ nō mirabit. Quia ꝟo post
mediatoris aduentū quosdam qui recte vi/
uere negligunt: etiam fideles rapit: recte sb/
Tex iungitur: ¶ Et habet fiduciā qd influat ior/
danis in os eius. Ac si aperte diceret: Ante
redemptorē mūdi mūdū non mirat⁹ absor/
buit: sed qd est grauius etiam post redēpto/
ris aduentū quosdaz qui baptismatis sacra/
mento signati sunt deglutire se posse ꝯfidit.
Alios nāq; sb christianitatis noīe positos duo
rat: qr eos ī ipso fidei errore supplātat. Ali/
os a rectitudine fidei nequaq̄ deuincit: ꝫ ad
vsum praue opationis inclinat. Alios q̄tuz
vult in opatione īmūdicie inflectere non va-
let: sed apud semetipsos intus in studio intē
tionis intorquet: vt dum a charitate mentē
diuidūt: rectū non sit quicq̄d extrinsec⁹ ope/
rantur ⁊ fidem tenent: sed vitaz fidei non te/
nent quia aut aperta illicita faciūt: aut ex ꝑ/
uerso corde que agunt praua sunt: etiā si san
C cta videant. Quia enī nōnulli ꝯfitendo fide
les sunt non viuēdo. Hic est qd voce verita
Mat.7. tis dicit: Non oīs qui dicit mihi dñe dñe in/
Lu.6. trabit regnū celorum. Hinc rursū ait: Quid
autem vocatis me dñe dñe: ⁊ nō facitis q̄ di
Titū.1. co. Hinc paulus ait: Confitent se nosse deū:
1.Jo.2. factis autē negant. Hinc iohānes dicit: Qui
dicit se deum nosse: ⁊ mādata eius nō custo/
dit: mendax est. Hinc est qd de ipsa sua p̄ma
Mat.5. plebe dñs ꝯquerit dicens: Populus hic la
bijs me honorat: cor aūt eoꝝ longe est a me.
Ps.77. Hinc etiam ps. ait: Dilexerūt eū in ore suo ⁊
lingua sua mentiti sunt ei. Sed mīme miruz
fuit q̄ behemoth iste ante lauacri vndā: añ
sacramēta celestia: ante corporeā presentiam
redēptoris humani generis fluuiū hyatu ꝓ
funde ꝑsuasionis absorbuit: sed h̄ valde mi/
rum: hoc valde terribile ē: qr multos aperto
etiaz ore post cognitionē redēptoris suscipit
post lauacri vndam polluit: post sacramēta
celestia ad inferni ꝓfundū rapit. Dicat ergo
dicat terribilit voce veritatis. Absorbebit D
fluuiū ⁊ non mirabit: ⁊ habet fiduciā qd in/
fluat iordanis in os ei⁹. Neq; enī ꝓ magno
diabolus habuit qd infideles tulit: sed toto
nūc annisu in illoꝝ se erigit mortem: quos cō
tra se regeneratos tabescit. Nemo igit sibi fi
dem sine operib⁹ sufficere posse confidat cuz
scriptū sit: Fides sine opibus ociosa ē. Nul/ Jaco.2.
lus behemoth morsuz ex sola ꝯfessione fidei
plene euasisse se existimet: quia iam quidem
fluuiū absorbuit: sed adhuc iordanez sitit: et
totiens in os illius iordanis fluit: q̄tiēs chri/
stianus quisq; ad iniquitatē defluit. Os qui
dem eius iam fide nos sbleuāte fugim⁹: sed
magno studio curandū est: ne in hac lubrica
opatione dilabamur. Si ambulādi cautela
negligit: incassum credēdo rectū iter tenet:
quia via quidē fidei ad celestē patriam ꝓfi/
cit: ꝫ offendētes mīme ꝑducit. ¶ VIII
Habemus adhuc qd hac in re sbtili⁹ A
perpendam⁹: Hi enī quos ꝑ iorda/
nem dixim⁹ exprimi: possunt per fluuiū desi
gnari. Qui enī fidem iam veritatis agnoue/
runt sed viuere fidelit negligūt: recte fluui⁹
dici possunt: qr videlz deorsum fluūt. Jorda
nis ꝟo hebreo vocabulo descēsio eoꝝ dicit
Et sunt nōnulli qui viam veritatis appeten
tes semetipsos abijciunt: atq; a vite veteris
elatione descendūt: cunq; eterna cupiūt: val
de se ab hoc mūdo alienos reddūt: dū nō so/
lum aliena non appetūt: sed etiam sua dereli
quunt: ⁊ non solū in eo gloriaz nō querūt: ꝫ
hanc cum se obtulerit etiā ꝯtemnūt. Hinc ē
enim qd voce veritatis dicit: Si quis vult Lu.9.
venire post me: abneget semetip̄m. Semet-
ipsum enī abnegat qui calcato typo supbie
ante dei oculos esse se a se alienū demōstrat.
Hinc ps. ait: Memor ero tui de terra iorda Ps.41.
nis ⁊ hermonij. Jordanis quippe vt dixi de
scensio: hermon aūt anathema. id est. aliena
tio interpretat. De terra igitur iordanis et B
hermon dei reuiuiscit: qui in eo qd semetip/
sum deijcit atq; a se alien⁹ existit: ad ꝯditoris
sui memoriā reuocat. Sed antiquus hostis
hoc ꝓ magno non habet: qd sb iure sue tyrā
nidis terrena querētes tenet. Propheta q̄p
pe attestante cognouim⁹ quia esca eius ele/
cta. Neq; mirū deputat si eos absorbeat: q̄s
superbia erigit auaricia tabefacit: voluptas
dilatat: malicia angustat: ira inflāmat: discor
dia sepat: inuidia exulcerat: luxuria inq̄nās
necat. Absorbebit ergo fluuiū ⁊ non mirabi
tur quia ꝓ magno non estimat cū eos deuo/
rat: qui per ipsa sue vite studia deorsum cur/
runt sed illos magnope rapere nitit: q̄s de/

spectis terrenis studijs iũgi iam celestib⁹ cõ/
templat. Uñ absorpto fluuio recte subiũgit.

A

Et habet fiducia qđ influat ior ℣ IX
danis in os eius: qr illos insidiando
rapere appetit quos p amore supernę patrię a pśentis vite gloria semetipos de/
icere agnoscit. Nõnulli quippe mũdũ dese/
runt ⁊ bonor transeũtiũ vana derelinquũt
et ima hũilitatis appetẽtes humane ꝓuersa/
tionis morẽ bene viuẽdi transcẽdũt: atq; in
tanta studior arce pficiũt: vt signor iaz vir
tutes operent: sed qr semetipsos circũspiciẽ
do tegere negligũt: inanisq; glorie telo pcussi
peius de alto ruũt. Hinc est enim qđ eterni iu
Mat. 7. dex qui occulta cordis examinat: eiusdẽ rume
casum pnũcians intentat cũ dicit: Multi di
cent mihi in illa die: Dñe dñe: Nõne in noie
tuo pphetauim⁹ ⁊ in noie tuo demonia eie=
cim⁹: ⁊ in tuo noie virtutes multas fecim⁹?
B Et tũc ꝓfitebor illis qr nunq; noui vos: dis/
Mat. 7. cedite a me qui operamini iniqtatẽ. nescio qui
estis. Hinc etiam p pphetã dicit: Vocauit
dñs iudiciũ ad ignem ⁊ deuorabit abyssum
multã ⁊ comedet partẽ domus dñi. Iudiciũ
quippe ad ignem vocat: cum iustitia senten
tie ad penã iam eterne ꝓcrematiõis ostendi/
tur. Et multam abyssum deuorat: qr iniquas
atq; incõprehẽsibiles hominũ mẽtes cõcre/
mat: que nũc se hoibus etiam sb signor mi/
raculis occultant. Pars aũt domus dñi co=
meditur qr illos q; gehẽna deuorat: q; nunc
quasi in sanctis actib⁹ de elector numero se
esse gloriant. Qui ergo hic iordanis christi: il
lic pars dom⁹ vocant. Antiquus ergo ho/
stis habet fiducia qđ in os ei⁹ ⁊ iordanis in/
fluat: quia nõnunq; calliditatis sue insidijs
eos etiam qui iam electi putant necat. ℣ X

A

Sed cui⁹ cordis duricia non iste dñi
verba pturbent: cui⁹ mẽtis ꝓstantia
non ab intimis cogitationũ radicib⁹
quatiat: cum hostis noster tante esse contra
nos fortitudis demonstrat. Nullum ne erit
ꝓsolationis adiutoriũ? Erit certe. Nam sbdi
Dcr. tur: ℣ In oculis ei⁹ q̃si hamo capiet eũ. No
tandũ valde ẽ: q; scripture sue verba miserico=
diter temperãs deus: modo nos asperis in/
citationib⁹ terret: modo blãdis ꝓsolatiõibus
refouet: ⁊ fomẽta terrore: vt dum circa nos
vtrũq; mira magisterij arte tempat: nec de/
sperate iueniamur territi: nec incaute securi.
Nã cum behemoth astutas insidias atq; ef/
frenatas vires multiplicib⁹ sentẽtijs indicas
set: ptin⁹ vnigeniti filij sui redẽptoris nostri
cõmẽdat aduẽtum: ⁊ q; ab illa ordine behe/
moth iste sit perimẽdus insinuat vt qr cor no/
strũ narrata illi⁹ virtute ptulerat merorẽ no/
strũ citius indicata eius pditione releuaret.
Igitur postq; dixit absorbebit fluuiũ ⁊ non
mirabit: ⁊ habet fiducia qđ influat iordanis
in os eius: ipsum ilico dñice incarnatiõis ad
uentũ annũciat dicẽs: In oculis eius quasi B
hamo capiet eum. Quis nesciat qđ in hamo
esca ostendit: aculeus occultat? Esca enim p/
uocat vt aculeus pungat. Dñs itaq; noster
ad humani generis redemptionẽ venies ve
lut quendam de se in necem diaboli hamum
fecit. Assumpsit enim corp⁹: vt i eo behemoth
iste quasi escam suam morte carnis appete/
ret. Qua mortez dum in illo iniuste appetit:
nos q; q̃si iuste tenebat amisit. In hamo er
go eius incarnatiõis capt⁹ est: qr dum in illo
appetit escam corporis transfixus est aculeo
diuinitatis. Ibi quippe inerat hũanitas q̃
ad se deuoratorez duceret: ibi diuinitas que
pforaret: ⁊ ibi apta infirmitas q; puocaret: ibi
occulta virtus q; raptoris faucem trãsfigeret
In hamo igit capt⁹ ẽ: quia inde interijt vn/ C
de deuorauit. Et qdem behemoth iste filiuz
dei incarnatũ nouerat sed redẽptiõis nostre
ordinẽ nesciebat. Sciebat enim qđ p redem/
ptione nostra incarnat⁹ dei filius fuerat: b oi
no qđ isdem redemptor noster: illũ morti do
transfigeret nesciebat. Uñ ⁊ bñ dicit: in ocu
lis eius quasi hamo capiet eũ. In oculis q̃p
pe habere dicimur: qđ coram nob pposituz
videm⁹. Antiquus vo hostis hũani gene/ Mat. 8.
ris redemptorẽ ante se positũ vidit: quẽ cog
noscendo ꝓfessus ꝓfitẽdo ptimuit dicẽs: Quid
nobis ⁊ tibi fili dei? Uenisti ante tps torq̃re
nos. In oculis itaq; suis hamo capt⁹ est: qr
et nouit ⁊ momordit: ⁊ cognit priusq; pt me
sceret: ⁊ tñ post nõ timuit: cũ in illo q̃si escam
ppriam mortẽ carnis esuriret. ℣ XI

Igitur qr caput nostruz p se qđ fecit
audiuim⁹: nũc p mẽbra sua qđ faci/ A
at audiam⁹. Sequit ℣ Et in sudib⁹ pfora/
bit nares eius. Quid aliud sudes. id est. pa/
los accipim⁹: q; videlz acuunt vt figant nisi
acuta ꝓfilia sctor que hui⁹ behemoth nares
pforat: dũ sagacissimas eius insidias ⁊ vigi/
lando circũspiciũt ⁊ supando trãsfigũt. Per
nares vo odor trahit: ⁊ ducto flatu b agitur
vt res etiã que longe est posita cognoscat. Na
ribus ergo behemoth callide ei⁹ insidie desi
gnant: p q̃s sagacissime nitit ⁊ occulta cordis
nri bona cognoscẽ: ⁊ hec pessima pstasiõe dissi
pare. In sudib⁹ itaq; dñs nares eius pforat
qr callidas ei⁹ insidias acutis sctor sensibus
penetrãs eneruat. Sepe etiam bonor vias
tanta insidiãs arte circumuolat: vt p ea que

EE

ab eis bene gesta cognouerit: ad malicīā adi
tum querat: nam vnde aliū largiri q̄d ꝓspi/
cit: inde aliuz in discordie flammā succendit
et cū hunc respicit misereri: illi psuadet irasci
vt dum bonū quasi non cōmunē factū insi/
nuat ꝓcordes animos a bono gratie cōmu/
nis abscidit. Quia enī iustoꝝ mētes ad ma/
la suadēdo non valet frāgere: bonis satagit
actibus inter eos mala seminare. Sed scti vi/
ri eius insidias tanto scelerius vincūt: q̄to
ſbtilius deꝑhendūt. Nō melius ostendim⁹
si vnū e multis assertoribꝰ veritatis in testio
nū paulū vocem⁹: sub quo q̄dam chorinti⁹
dum incestū facin⁹ perpetrasset: eum doctor
egregius in carnis interitū ad satiffactionez
penitētie sathane tradidit ⁊ in diem dñi sal/
uum eius spīm reseruauit. Quā quippe ar/
te magisterij ipse est traditꝰ coactus in pena
cui sponte est ſbstratus in culpa: vt q̄ auctor
fuerat ad vitiū neq̄tie: ipse flagellū fieret dis/
cipline: que tñ bñ gesta penitētia dū cogno/
uisset corinthios sup eum iam misericordit
2. Cor. 2. motos ait: Cui aliq̄d donastis ⁊ ego: nam et
ego q̄ donaui: si q̄d donaui ꝓpter vos in p
sona christi. Cōmunionis vo gr̄am cogitās
ait: Cui aliq̄d donastis ⁊ ego. Ac si diceret:
A bono vestro non dissentio meū sit quicq̄d
ipsi fecistis. Atq̄ mox ſbdidit ⁊ ego si quid
donaui ꝓpr̄ vos. Ac si diceret: Vestris acti
bus bonū addidi: quicq̄d ꝓpter vos miseri
corditer feci. Vestra ergo ē vtilitas bonitas
mea: mea ē vtilitas: bonitas vr̄a. Qui ipaz
mox compagem cordiū in q̄ sic teneꝝ: adiun/
gens ſbdidit in psona christi. Cui velut si di
cere p̄sumam⁹ q̄re te ita caute discipulis co/
pulas: q̄re vel te illoꝝ vel illos tuis actioni/
bus tam solicita mēte ꝓformas: ilico ſbiūxit
Ut ñ circūueniamur a sathana. Cui⁹ sagaces
insidias q̄ acuto sensu tranſfigat: insinuat ſb
dens: Non enī ignoram⁹ cogitatiōes ei⁹. Ac
si vobis alijs dicat: Acuti auctore dño subdi/
tes sum⁹: ⁊ nares behemoth isti⁹ ſbtiliꝝ cir/
cūspiciēdo penetram⁹: ne ſb q̄d bene mēs in/
choat: ipse in malicie finem vertat. ℣ XII

A Ꝓ Ossunt p fudes acuta ipsi⁹: p carnez
manifeste sapie ꝙba sīgri: ⁊ q̄ nari/
bus odor trahiꝝ: p behemoth nares
illa antiq̄ hostis exploratio figuraꝝ. Qui cuz
deū incarnatū esse dubitaret ⁊ hūc expetitis
miraculis voluit temptādo cogīscē dicēs. Si
Mat. 4. filius dei es: dic vt lapides isti panes fiāt. Q̄
ergo sīgrū indicijs odorē diuinitatis ei⁹ cogīsce
re ꝓcupiunt q̄si flatū narib⁹ traxit. Sz duz ei
ptin⁹ rñdeꝝ. Nō in pane solo viuit hō: ⁊ nō
temptab dñm deū tuū: quia sententiarū sua
rum acumin⁹ indagationē antiqui hostis
veritas ptulit: q̄si nares eius sudib⁹ pforā/
uit. Sed q̄ behemoth iste: p naria frauduz
argumēta distenditur: adhuc adiūcto ⁊ alio
noie notaꝝ. Nam subdiꝝ: ℣ An extrahēpo
teris leuiathan hamo. Leuiathā quippe ad
ditamentū eoꝝ dicīt: Quoꝝ videlz nisi ho/
minū quib⁹ semel culpā preuaricatiōis intu
lit ⁊ hanc vsq̄ ad eternā mortem q̄tidie pessi
mis suggestionib⁹ extēdit? Quib⁹ dum rea/
tum fenore peccati multiplicat: penas ꝑcul/
dubio sine fine vel cessatiōe coaceruat. Pōt
quoq̄ leuiathan etiam p irrisionem vocari.
Primo quippe hoi psuasione callida diuina
tem additurū se ꝓhibuit: sed imortalitatē tu
lit. Additamentū ergo hoim per irrisionē di
ci potuit: quib⁹ dū hoc q̄ non erant se adde
re spopondit: etiam hoc q̄ erant fallēdo ſb/
traxit. Sed leuiathan iste hamo captus est:
quia in redēptore nostro dum p satellites su
os escam corporis momordit: diuinitatis illuz
aculeus pforauit. Quasi ham⁹ quippe fau/
ces glutientis tenuit: dū in illo ⁊ esca carnis
patuitq̄ deuoratoꝝ appeteret ⁊ diuinitas
passionis tempe latuit que necaret. In hac
quippe aquarū abysso. id est. in hac īmensi/
tate generis humani ad oium mortē inhiās
vitam pene oium vorans: huc illucq̄ apto
ore cetus iste ferebaꝝ. Sed ad mortē ceti isti
us hamus in hac aquarū ꝓfunditate caligi/
nosa linea mira ē dispēsatione suspēsus. Hu
ius hami linea ille ē p euangeliū antiquoruz
patrū ꝓpago memorata. Nam cuz dicitur: Mat. 1.
Abraam genuit ysaac. Ysaac genuit iacob:
cunq̄ ceteri successores inꝝpositō ioseph no/
mine vsq̄ ad mariā virginē desponsatā de/
scribunt: quasi quedā linea torqueꝝ: in cui⁹
extremo incarnatus dñs. id est. hamus iste
ligareꝝ: quez in his aquis humani generis
dependentē apto ore iste cetus expeteret: ꝗ
eo p satellitū suoꝝ seuiciā morso mordēdi vi
res vlterius nō haberet. Ne ergo iste huma
nis moribus cetus insidians quos vellet vl
tra deuoraret: ham⁹ hic raptoris fauces te/
nuit: ⁊ sese mordentē momordit. Incarnatio
nem igiꝝ vnigeniti filij fideli famulo indicās
de⁹ ait: An extrahere poteris leuiathan ha/
mo. Subaudis vt ego q̄ ad raptoris mortez
incarnatū vnigenitū filiū mitto: in quo dum
mortal caro ꝓspiciꝝ ⁊ imortalitati potētia nō
videꝝ: quasi ham⁹ q̄dem inde deuorantē p/
mittit. Vñ acumē potēr̄e q̄ tranſfigat occul/
tat. Sequiꝝ. ℣ Et funē ligabis linguā eius. Ter
Subaudis vt ego. Scriptura q̄ sacra funē
aliq̄n dimēsionū sortes: aliq̄n pctā: aliq̄n fi

dem designare consueuit. Nam ꝑpter hereditarias dimensionũ sortes dicit: Funes ceciderunt mihi in preclaris etenim hereditas mea preclara est mihi: funes quippe in pclaris cadũt dũ p humilitatẽ vite sortes nos patrie melioris excipiũt. Rursum qz fune pctã
Esa.5 signant ꝑ ꝑphetam dicit: Ue q̃ trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis. Iniq̃tates nanq; in funiculis vanitatis trahunt duz p
Ps.118. augmentũ culpa ptelat. Vñ p ps.dr: Funes pctõz circũplexi sunt me. Quia enim funes addẽdo torquent vt crescat: non imerito peccatũ in fune figurat qđ puerso corde sepe dum defendit multiplicat. Rursum fune fides exꝑmit salomone attestante qui ait:
Eccls.4. Funiculus triplex difficile rumpit: qz fides videlz que de cognitiõe trinitatis ab ore pdicantũ texit: fortis in electis pmanẽs: in solo reprobor corda dissipat. Hoc itaq; loco funis noie siue peccatũ siue fidem nil obstat in

A INcarnat⁹ eteni dr ℣ XIII (telligi. min⁹ noster fune leuiathan linguam ligauit: qz p similitudinẽ carnis peccati apparuit: z oĩa errorz eius pdicamenta dãnauit. Vñ paulo attestãte dicit: Et d̃ peccato dãnauit peccatũ. Fune linguã ligauit: quia p similitudinẽ carnis peccati ab electorũ suorz cord⁹ cuncta eius fallacie argumenta destruxit. Ecce eni apparẽte in carne domino leuiathan lingua ligata est: qz eius veritate cognita illius falsitatis doctrine tacuerũt Ubi eni nũc est achademicorz error: qui certe conant astruere certũ nil esse: quia impudenti frontẽ assertiõib⁹ suis fidem ab auditoribus exigũt: cum vera esse nulla testantur.
L Ubi mathematicorz superstitio: qui dũ signorũ cursus suspiciũt: vitas hominũ in siderz momẽta suspendũt. Quorz apte doctrinã sepe geminorz natiuitas dissipat: qz cũ vno eodemq; momẽto hore pdeant: nõ in vna ꝓ̃
B sationis q̃litate pdurãt. Ubi tot pdicamẽta falsitatis que enũerare refugim⁹: ne ab exponendi ordine longe recedam⁹. Sed cũcta iaz errozis doctrina ꝓticuit: qz leuiathan linguã
Esa.11. dñs incarnatiõis sue fune ꝓstrinxit. Vñ bñ etiã p ꝑphetaz dicitur: Et desolabit dñs linguã maris egypti. Lingua q̃ppe maris: est sciẽtia doctrine secularis. Bñ mare egypti dicit: qz peccati obscuritate fuscat. Linguã ergo maris egypti dñs desolauit: qz hui⁹ mũdi falsam sapiam p carnẽ se ostẽdẽdo destruxit. Fune ergo leuiathan lingua ꝓstringitur qz p similitudinẽ carnis peccati: ligata est pdicatio vetustipctõris. Si aũt fides fune signatur isdẽ nob itez intellect⁹ innuit: quia dum p pdicatorez sanctos in mũdo fides trinitatis innotuit ꝓtra electorz mẽtes erumpe C mũdi doctrina cessauit. Unde bene dño per ꝑphetam dicit: Tu dirupisti fontes z torrẽtes: tu siccasti fluuios ethan. Ethan quippe ps.73 interpretat fortis. Et quis est hic fortis: nisi de quo p euangeliũ dñs dicit: Nemo potest Mar.3 vasa fortis ingressus domũ dirripe: nisi pri⁹ us fortem alliget. Fontes itaq; z torrẽtes dñs dirupit: dum in apostolorz suorz cord⁹ fluenta veritatis aperuit. De quib⁹ rursuz per ꝑphetam dicit: Haurietis aq̃s in gaudio d̃ Esa.12 fontib⁹ saluatoris. Ad eorz quippe doctrinã sitiẽtes pgim⁹ vt veritatis plenas cordiuz nr̃orz lagũculas reportem⁹. Sed emanantibus suis fontib⁹ ethan fluuios exiccauit: dũ doctrinã fortis z maligni spũs ostenso radio sue veritatis arefecit. Leuiathã ergo lingua fune strigit: quia extensa fide trinitatis errorz pdicamẽta siluerũt. Dz quia iam se apte extollere nõ valet: huc illucq; circuiens p insidias mordet. ℣ XIIII

M Ira aũt miscõia contra hunc ꝓ nob A dñs vigilat: atq; eum z in hoc quod fraudib⁹ molit expugnat. Vñ sbdit: ℣ Nũ Tex quid ponesz circuluz in narib⁹ eius. Sicut pnares insidie: ita p circulũ diuine vltis omnipoten: ia designat. Que cum comꝑhendi nos temptationib⁹ ꝓhibet: miris ordinibus antiq; hostis insidias circũplectẽs tenet. Circulus ergo ei in narib⁹ ponit: dum circũducta ptectionis supne fortitudine eius sagacitas retinet: ne ꝓtra infirmitatẽ hoim tñ prevaleat q̃tũ pditionis argumẽta latenter explorat. Potest etiam circuli noie occulti iudicij adiutorium designari qđ in hui⁹ behemoth narib⁹ ponit cũ a callida sua crudelitate refrenatur. Vñ bñ p ꝑphetã cũ ab israelitarũ Esa.37 lesione ꝓhiberet regi babylonie dicit: Ponam circulũ in narib⁹ tuis. Ac si apte dicere tur: Cogitando insidias suspiras: ꝙ explere qđ appetis non vales sed oipotẽtie mee circulũ in narib⁹ portas: vt cũ in bonorz mortẽ B ardenti⁹ anhelas: ab eorz vita vacuus redeas. Qđ vo hoc loco circulũ: hoc scꝑtura sacra p iohannẽ in apocalypsi falcẽ vocat. Ait eni: Uidi z ecce nubes candida z sup nubez Apoc.14 sedentẽ simile filio hois: habentem in capite suo corona aurea: z in manu sua falcẽ acutã. Potestas eni diuini iudicij qz vndiq; strigit circulus dicit: z qz intra se oĩa incidendo amplectit falcis appellatiõe signat. In falce eni quicqđ incidit quasi q̃ vsum flectit intus cadit. Et qz ptãs supni iudicij nullatenꝰ euitat: intra ipm ꝑpe sumus q̃libet fugere

conamur: recte cuz ventur⁹ iudex ostendit: falcem tenere phibet: quia cum potent ad oia obuiat ⁊ incidendo circũdat. Esse se intra falcẽ iudicij ppheta vidit cũ diceret: Si ascẽdero in celũ tu illic es: si descẽdero ad infernũ ades. Si sumpsero pẽnas meas ante lucem: ⁊ habitauero in extremis maris: etenim illic man⁹ tua deducet me: ⁊ tenebit me dextera tua. Intra ãndam falcẽ se vidit: cum ex nullo sibi loco patere fuge aditũ posse cognouit dicens: Quia neq; ab oriẽte neq; ab occidente: neq; a desertis montib⁹ sbaudis patz via fugiẽdi: atq; mox ipsam supne potentie oimodã comphensionẽ sbdens ait: Anñ de⁹ iudex ẽ. Ac si dicet: Fugiẽdi via vndiq; deest: qz ille iudicat q̃ vbiq; ẽ. Diuina itaq; iudicia sicut signant falce: qz circũuallãtia incidũt ita exp̃munt circulo: qz vndiq; stringũt In leuiathan itaq; narib⁹ a dño circulus ponitur qz iudicij eius potẽtia i insidijs suis nequitũ vult p̃ualeat coartat. Dicat g̃: Nunqd ponis circulũ in narib⁹ eius: sbaudis vt ego q̃ astutas eius insidias oipotenti iudicio cõstringo: vt nec tñ temptet q̃tuz appetit: nec tñ capiat q̃tũ temptat. Sequit. ℣ Aut armilla pforabis maxillaz eius. Ab intellectu circuli armilla non discrepat: qz ipsa hoc q̃z vbi ponit: ambiẽdo ꝓstringit. Sed qz armilla latius tendit: p armillã eius occulti iudicij erga nos ptectio impẽsior designat. Armilla g̃ dñs maxillã leuiathan istius pforat: qz ineffabili misc̃die sue potẽtia sic malicie antiq̃ hostis obuiat: vt aliq̃n eos etiã quos iam cepit amittat: ⁊ q̃si ab ore illi⁹ cadũt qui post ꝑpetratas culpas ad innocentiã redeũt. Quis enī ore illi⁹ semel rapt⁹ ore maxillã ei⁹ euaderet: si pforata nõ esset. An nõ in ore tenuit petrũ cũ negauit. An nõ in ore dauid tenuit: cũ in tantã se luxurie voraginẽ mersit. Sed cuz ad vitam vterq; p penitẽtiã redijt: leuiathã iste eos aliq̃ mõ q̃si p maxille foramia amisit Per foramẽ g̃ maxille ab ei⁹ ore sbtracti sũt: q̃ post ꝑpetrationẽ tante neq̃tie penitẽdo redierũt. Quis aũt horum leuiathan istius os euadit vt nulla illicita cõmittat? Ex hinc cognoscim⁹ q̃tũ redẽptori hũani generis debitores sum⁹: q̃ nõ solũ nos in os leuiathan ire phibuit: ꝑ ab ore etiã redire concessit: q̃ spẽ pctõrũ nõ abstulit: qz maxillã ei⁹ vt euadẽdi viã tribueret pforauit: vt saltẽ post morsum fugiat: q̃ incaut⁹ pus morderi nequaq; metuebat. Ubiq; g̃ nob occurrit supna medicina qz ꝛ dedit hoi ꝑcepta ne peccz: ⁊ tñ peccãti dedit remedia ne desperet. Anñ cauendum sumopẽ ẽ: ne q̃s delectatione pctī leuiathan istius ore rapiat: ⁊ tñ si rapt⁹ fuerit tion desperet: qz si pctm̃ lugeat pfecte adhuc foramen in maxilla ei⁹ inuenit p qđ euadat. Jam dentib⁹ terit: ꝑ adhuc si euadẽdi via queriẽ in maxilla eius foramẽ inuenit: habet g̃ captus q̃ exeat: si p̃uidere noluit ne caperetur. Quisq; g̃ nõ dũ capt⁹ est: maxillã eius fugiat: quisq; vo iaz captus est: in maxilla foramen querat. ℣ XV

Dius eni ac iust⁹ ẽ ꝓditor noster. Ex nemo dicat qz pius est: venialiẽ pecco: ⁊ nemo q̃ peccauerit dicat: qz iust⁹ est de peccati remissiõe despero. Relaxat eni deus facin⁹ qđ deflet: ꝑ ꝑpetrare quisq; timeat q̃ si digne deflere possit ignorat. Ante culpam ergo iustitiã metuat: post culpã tñ de pietate p̃sumat: neq; ita iustitiã timeat vt nulla spei ꝓsolatiõe ꝓualescat: neq; ita ꝓfidat de misericordia: vt adhibere vulnerib⁹ suis digne penitentie negligat medicinã: sed quez p̃sumit sibi pie parcere: semp etiã cogitet districte iudicare. Sub pietate itaq; eius spes pctõris gaudeat: sed sb districtiõe illius penitẽtis correctio ꝓtremiscat. Spes igit̃ p̃sumptiõis nostre habeat etiam morsum timoris: vt ad corrigenda pcta iusticia iudicantis terreat: quẽ ad fiduciã venie gr̃a parcẽtis inuitat. Hinc eni per quẽdã sapientẽ dicit̃: Ne dixeris miserationes dñi multe sunt: pctõz meoz nõ memorabit̃. Pietatẽ nanq; eius ptin⁹ ⁊ iusticiã sbdit dicẽs: misericordia eni ⁊ ira ab illo. Diuina itaq; clemẽtia maxillã behemoth isti⁹ pforãs: vbiq; hũano generi ⁊ misericorditer ⁊ potent̃ occurrit: qz nec libero admonitionẽ p̃ecauẽdi tacuit: nec capto remediũ fugiendi sbtraxit. Ad hoc quippe in scẽptura sacra viroz taliũ ad est. dauid ⁊ petri peccata sunt indita: vt cautela mioz sit ruina maiorum. Ad hoc vo vtrozũq; illic ⁊ penitẽtia ĩsinuat̃ venia: ⁊ vt spes penitẽtiũ: sit recuperatio pditoz. De statu g̃ suo dauid cadẽte nemo supbiat: de lapsu etiã suo dauid surgẽte nemo desperet. Ecce q̃z mirabiliẽ scriptura eodem vbo supbos p̃mit: q̃ vbo humiles leuat. Una nãq; rem gestã retulit ⁊ diuso mõ supbos q̃dez ad hũilitatis formidinẽ: humiles vo ad spei fiduciã reuocauit. O inestimabile noui generis medicamentũ: qđ vno eodemq; ordine positũ ⁊ p̃mẽdo tumẽtia excicat: ⁊ sbleuãdo arẽtia infundit. De maiorz nos lapsu terruit sed de repatiõe roborauit: Sic quippe semp: sic nos diuine dispẽsatio nis miscẽdia ⁊ supbiẽtes repmit: ⁊ ne ad dspationẽ coruam⁹ fulcit. ℣ XVI

Ndẽ etiã p moysen ãmonet dicens:

Deut.24. Non accipies loco pignoris: supiorē aut inferiorem molaz. Accipe nanq; aliqñ dicim⁹ auferre. Uñ t aues ille que sũt rapiẽdis auibus auide accipitres vocañt. Uñ paul⁹ apo 1.Cor.11 stolus dicit: Sustinetis eni si q̃s deuorat: si quis accipit. Ac si diceret: Si q̃s rapit. Pignus ꝙo debitoris ẽ ꝓfessio peccatoris. A debitore eni pign⁹ accipit: cum a pctõre tã peccati ꝓfessio tenet: Supior aũt t inferior mola est spes t timor. Spes quippe ad alta sbuehit: timor autem cor inferi⁹ premit. Sed mola supior t inferior ita sibi necessario iunguñt vt vna sine altera inutiliẽ habeat. In peccatoris itaq; pectore incessanter debet spes et formido ꝓiungi quia incassum misericordiam sperat si non etiam iusticiã timeat: incassum iusticiã metuit si non etiaz de misericordia ꝓfidat. Loco igitur pignoris mola superior aut inferior tolli phibet: q; q̃ peccatori p̃dicat: tanta dispẽsatione componere p̃dicationẽ debet vt nec derelicta spe timorẽ sbtrahat nec sbtracta spe in sola timore eũ derelinquat. B Mola eni supior aut inferior tollit: si per p̃dicantis linguã in pctõris pectore: aut timor a spe: aut spes a timore diuidat. Sz q; exigente causa: dauid ad mediũ deducto tãti facinoris memoriã fecim⁹: lectoris fortasse animũ mouet: cur eos ops deus quos in petuũ eligit quos ad donoz spũalis culmen assumpsit: illesos a coꝛpalib⁹ vitijs non custodit. vnde q; satis fieri citi⁹ credim⁹: breuiter respondem⁹. Nõnulli eni p accepta dona virtutũ: per impẽ am grãm bonoz operũ: in supbie vitiũ cadũt: sed tñ quo ceciderit non cognoscũt. Unde ꝓtra eos hostis antiquus q; iam interi⁹ dñat: etiam exteri⁹ seuire pmittit: vt q̃ in cogitatione elati sunt: p carnis luxuriã pternant. Scim⁹ aũt q; aliqñ min⁹ est in coꝛpis coꝛruptionẽ cadere: q̃ cogitatiõe tacita ex deliberata elatiõe peccare: ꝙ cũ min⁹ turpis supbia credit min⁹ vitatur. L Luxuriã ꝙo eo magis erubescũt homines quo simul oẽs turpẽ nouerũt. Unde fit plerunq; vt nõnulli post supbiã in luxuriã coꝛruentes: ex apto casu malũ culpe latẽtis erubescãt: t tũc etiam maiora coꝛrigũt cuz proꝛstrati in mimis grauib⁹ ꝓfundunt. Reos eni se inter miora ꝓspiciũt qui se liberos int̃ graniora crediderũt. Unde ergo dñi dispẽsatiõe laxat⁹ behemoth iste nõunq; de culpa ad culpam trahit: t dum plus percutit inde eũ quẽ ceperat amittit atq; vñ vicisse cernit: inde sperat. Considerare libet intra munitũ gratie sinũ q̃to de⁹ fauoꝛe misericordie nos continet. Ecce qui de virtute se extollit: per vitium ad humilitatem redit. XVII

Q Ui ꝙo acceptis virtutib⁹ extollitur non gladio: sed vt ita dixerim medicamẽto vulnerat. Quid est eni virtus nisi medicamẽtũ: t q̃d est vitiũ nisi vulnus? Quia ergo nos de medicamẽto vuln⁹ facim⁹: facit ille de vulnere medicamẽtũ: vt qui virtute pcutimur: vitio curemur. A Nos nanq; ꝙtutũ dona retoꝛquem⁹ in vsum vitioz: ille vitioz illecebras assumit i arcẽ virtutũ t salutis statum pcutit vt seruet: vt qui humilitatẽ currẽtes fugim⁹ ei saltẽ cadentes hereamus. Sed inter hec sciendũ est: qõ pleriq; hominũ quo in multis coꝛruũt artius ligant: cuncq; eos behemoth iste ex vno vitio pcutit vt ꝓcidant: ex alio q̃ illigat ne resurgant. Consideret itaq; homo cuz quo hoste bellũ gerat: t si iam se in aliq̃ deliquisse perpendit: saltem ad culpã ptrahi ex culpa ptimescat: vt studiose vitentur vulnera q̃b⁹ frequenter interficit: q; valde rarũ est q; hostis noster electoz saluti etiam vulneribus seruit. B Maxilla tamẽ behemoth istius pforata intelligi t aliter potest: vt in oꝛe tenere dicat: non quos iam pfecto peccato implicauit: ꝙ q̃s nõ iam adhuc peccati psuasionib⁹ temptat: quatin⁹ ei quẽlibet mandere sit: de peccati eũ delectatiõe temptare. Mandenduz ꝙo sed non deglutiendũ accepat paulũ quãdo illũ post tot reuelationũ sblimia stimulus carnis agitabat. Tunc ergo cũ contra illũ licentiam temptationis accepit in maxilla eũ tenuit: sed pforata. Qui ꝙo elatus perire poterat: temptat⁹ est ne periret. Temptatio ergo illa non voꝛago vitioz sed custodia meritoz fuit: q; leuiathan iste fatigãdo eũ in afflictione ꝓtriuit: sed nõ in culpa capiẽdo deuorauit. Elatos aũt viros in sctitate nõ amitteret nisi temptaret. Sancti quippe nõ essent qui de sanctitatis gloria supbirent: t tãto sbeius iure caderẽt: q̃to se in suis ꝙtutib⁹ eleuarent. L Sed miro dispẽsationis oꝛdine duz temptañt humiliañt: dum humiliañt eius eẽ iam desinũt. Uñ ergo maxilla behemoth istius pforata dicit: q; electos dei vnde ꝓterit: inde amittit: vnde temptat vt pdat: agit inde ne pereant. Antiquus itaq; hostis occultis dei dispẽsationib⁹ seruiens sanctoruz animas ad interitũ temptat volens sed regnũ temptãdo seruat inuitus. Maxilla ergo eius pforata est: quia eos quos temptando. id est. mandendo conterit: quasi cũ deglutit amittit. Quod quia non humana sed diuina puidentia agitur vt vtilitate iustoz ipsa vetusta aduersarij astutia suffragẽt quatin⁹ cũ

electos temptat eos magʒ temptãdo custodi
at: bene ad beatũ iob dicit: Aut armilla pfo
rabis maxillã eius: sbaudis vt ego: qui pui
de cũcta disponẽs: electos meos inde robu
stius in integritate custodio: vnde eos p ma
xillam leuiathan istius labefactari aliq̃ mo
do ab integritate pmitto. Sequit. ¶ XVIII

Ter. Numq̃d multiplicabit ad te pces: aut
A loquet tibi mollia? Subaudis vt mi
hi. Si enī ad psonam filij hec verba
referant incarnato ei mollia loquebat cũ di
Luc.4. ceret: Scio quis sis sanct⁹ dei. Ad quem le
uiathan iste multiplicauit pces cum p sbdi
Mat.8 tam sibi legionem dixit: Si eijcis nos: mitte
nos in gregẽ porcoꝝ. Quãuis intelligi põt
aptius quia ad dñm preces multiplicat cuz
extremo die iudicij: iniq̃ qui eius corpus sũt
sibi parci depcant: cum mẽbra eius videlicz
Mat.25. reprobi sero clamãtes dicũt: Dñe dñe aperi
nobis. Quib⁹ ptinus dicit: Nescio vos vn
de sitis. Tunc vo dño per mẽbra sua mollia
loquit: qñ multi ex eius corpe dicturi sunt:
Dñe dñe nõne in noie tuo pphetauim⁹: ⁊ i
tuo noie demonia eiecim⁹: ⁊ vtutes multas
fecim⁹? Mollia q̃dem depcantes dicũt: cuz
B eius noi replicãt que fecerũt: sed duro corde
illa cum facerẽt: in suaz laudẽ rapuerũt. Un
de mox audiunt. Nescio q̃ estis. Sequitur.

Ter. ¶ Numq̃d feriet tecũ pactũ: sbaudis vt me
dum. Et accipies eũ seruũ sempiternũ: sbau
dis vt ego. Sed valde solert intuẽdũ est qõ
pactũ cum dño leuiathan iste feriat: vt sem
piternꝰ ab eo seruꝰ habeat. In pacto enim
discordantiũ partiũ voluntas implet: vt ad
votum suũ quisq̃ pueniat: ⁊ iurgia deside
rato fine ꝯcludat. Antiquꝰ itaq̃ hostis a sin
ceritate diuine innocẽtie malicie sue face suc
census discordat: sed ab eius iudicio etiã dis
cordando non discrepat: nam viros iustos
semp maluole temptare appetit: sed tamen
hoc dñs vel misericordit fieri: vel iuste per
C mittit. Hec ipsa ergo temptatiõis licẽtia pa
ctum vocat: in qua ⁊ desideriũ temptatoris
agit: ⁊ tamen p eam miro mõ voluntas iusti
dispẽsatoris implet. Erudiẽdos enī sicut nu
per diximꝰ electos suos dñs sepe temptato
ri subijcit: sicut post paradisi claustra: pꝰ ter
tij celi secreta: ne revelationuz magnitudine
paulus extolli potuisset: ei sathane angelus
datus est. Sed vt pfati sumꝰ ipsa hac temp
tatione disponit: vt qui elati perire poterãt:
humiliati a pditione seruent. Secreto ergo
dispensationis ordine vnde seuire permittit
iniquitas diaboli: inde pie perficit benigni
tas dei. Et bene ex hoc pacto qõ cum dño
ferire dicitur seruus accipi perhibet: qz inde
obtemperat nutibus supne gratie: vnde ex
ercet iram nequissime voluntatis sue. ¶ XIX

E Eruus ergo ex pacto est: qui dũ vo
luntatẽ suam implere permittit: a su
perni consilij volũtate ligat: vt ele
ctos dei sicut dictũ est volens temptet: ⁊ tẽ
ptando nescius pbet. Sed quia tamdiu in
hac vita electoꝝ vsibus seruit: q̃diu malicie
sue nequitiã temptatiõis exercere potuerit:
hoc in loco a dño non soluz ex pacto seruꝰ: sꝫ
sempiternꝰ seruus accipi dicit: Inuestigare
compellimur: quomodo ⁊ post psentis vite
terminũ seruire eũ in perpetuũ dño demoni
strem⁹. Necq̃ enī tũc iustos celesti felicitate
pollentes adhuc temptare pmittit: cuz ante
eorum oculos eterne gehenne ignib⁹ manci
patur: quia nequaq̃ in illa supna patria tem
ptationib⁹ erudiẽdi sunt: in qua iam p tem
ptationũ laboꝝ remunerant. Sed tunc
leuiathan iste cum suo corpe reprobis vide
B licet omnib⁹ flãmis vltricib⁹ tradit: quibus
sine fine cruciet. Quos scilicet cruciat⁹ duz
iusti ꝓspiciũt in dei laudib⁹ crescũt: quia ⁊ in
se cernũt bonũ quo remũerati sunt: ⁊ in illis
inspiciũt suppliciũ qõ euaserũt. Ita enī tunc
pulchra erit vniũsitas: duz ⁊ gehenna iuste
cruciat impios: ⁊ eterna felicitas iuste remu
nerat pios. Sicut enī niger color in pictura
sbternit: vt supiectus albus vel rube⁹ pul
chrior ostendat: ita tũc malos bene ordinãs
deus: felicioza exhibet gaudia beatoꝝ: ostẽ
sis ante eoꝝ oculos supplicijs reprobozum
Et q̃uis illud ex visione dñica eoꝝ gaudiuz
non sit quo crescat: magis tamẽ auctori suo
esse se debitores sentiũt: qñ ⁊ bonũ cernunt:
qõ iuste remũerati pcipiũt: ⁊ malũ qõ misẽ
ricordit adiuti vicerũt. Igit si vtilitati iusto
rũ ⁊ hic temptatio leuiathan isti⁹: ⁊ illic dã
natio pficit: sempiternꝰ seruꝰ est dũ dei lau
dibus nesciẽs seruit: ⁊ illic pena eius iusta et Ter.
hic volũtas iniusta. Sequit. ¶ Numq̃d illu
dis ei quasi aui? ¶ XX A

Quid est qõ adũsari⁹ noster pꝛius be
hemoth postmodũ leuiathan dicit:
nũc vo aui in pditionis sue illusiõe compat
Behemoth q̃ppe vt diximꝰ belua interpta
tur: que q̃drupes oñdit: dũ sicut bos fenum
comedere phibet. Leuiathã vo quia hamo
capit: pculdubio serpẽs in aq̃s innotescit.
Nũc vo ad auis similitudinẽ ducit cũ dicit
Numq̃d illudis ei quasi aui? Cur q̃ belua vel
umentũ: cur draco: cur auis appellat inda
gemus. Citius enī nomina eius agnoscim⁹:
si tergiũsationis illius astuciam sbtiliter exꝑ

plorамus: de celo quippe ad terram venit: et ad spem celestiū nulla iam respiratione se erigit. Irrationabile ⁊ q̄drupes animal est per actionis imūde fatuitatē: draco per nocendi malicīā: auis per sūbtilis nature leuitatem. Quia enī hoc qđ contra se agit ignorat B bruto sensu belua est: quia malicioſe nob̄ nocere appetit draco est: quia vero de nature sue sūbtilitate superbe extollit auis est. Rursum quia in hoc qđ agit inique ad vtilitatez nr̄am diuina vtute possidet iumentū est: qr vo latenť mordet serpēs est: qr nōnunq̄ per indomitā superbiam se etiam lucis angelū simulat auis ē humanū eteni gen⁹ q̄uis inexplicabili iniq̄tatis arte lacessat: trib⁹ tm̄ vicijs valde temptat: vt videlz alios sibi p luxuriam: alios p malicīā: alios p superbiā subdat. Non ergo imerito in eo qđ agere nititť: ex ipso suarū actionū noie vocať: cum iumē tū draco vel auis dicit: in eis quos ad stulticie luxuriā excitat iumētū est: in eis quos ad nocēdi malicīā inflāmat draco est: in eis aūt quos in fastu superbie quasi alta sapiētes eleuat auis est. In illis vo quos parit̄ in luxu L ria ⁊ superbia ⁊ malicia polluit: iumentū: draco simul ⁊ auis existit. Per tot nanq̄ ad deceptor̄ cor se species intulit: in quot eos nequitias implicauit. Adultarū igit̄ rerū noie vocatur: quia ante deceptor̄ mētes in varias formarū spēs vertit̄. Cū enī hunc per carnis luxuriā temptat: ⁊ tm̄ mime supat: mutata suggestione cor illius in malicia inflāmat: quia ad eū venire belua nō valuit: draco venit. Illū veneno malicie corrumpe nō valet sed tamē bona sua eius oculis opponit: ⁊ cor illius in superbia extollit. Huic g̃ vt draco surripe nō valuit: sed tamē adducto fantasmate inanis glorie coram cogitatiōis ei⁹ obtutib⁹ quasi auis volauit. Que nimirum auis tāto contra nos imanius extollit: q̄to nulla natura sue infirmitate prepedit̄. Quia enī carnis morte non p̄mit̄: ⁊ redemptorē nr̄m carne mortalē vidit: altiori fastu elatiōis itumuit: sed vbi ꝓtra auctorē suū pēna se superbie extollit: ibi laqueū sue mortis inuenit: nam eius carnis morte ꝓstratus est: quē expetijt elatus: ⁊ inde ptulit laqueū: vnde quasi escam sue malicie mortē iusti concupiuit. Dicať g.

A Ānād illudis ei quasi aui? ℣ XXI

Quippe quasi aui dñs illusit: dum ei in passione vnigeniti filij sui ostendit escam: sed laqueum abscondit. Vidit enī quod ore percipet: sed non vidit quod gutture teneret. Nam q̄uis eum fuerat ipse confessus filium dei: velut purum tamen illum hominem mort credidit: ad cuius mortē iudeor̄ persequentiū animos concitauit: sed in ipso traditionis eius tempe tarde iam cognouisse intelligitť: quod ipse eius morte puniret. Undeꝛ pilati ꝓiugem somnijs terruit vt vir illi⁹ a iusti pſecutiōe cessaret. Sz res ēterna dispēsatiōe dispositā nulla valuit machinatione refragari. Expediebat nanq̄ vt peccator̄ mortem iuste morientiuz solueret mors iusti iniuste morientis. Aō quia leuiathan iste vsq̄ ad tps passionis illi⁹ ignorauit B q̄si more auis illusus diuinitatis eius laqueum ptulit: dum humanitatis eius escā mo- Lex. mordit. Sequitť. ℣ Aut ligabis eū ancillis tuis: sbaudis vt ego. In seruis ⁊ si despecta est ꝓditio: virilitas viget: in ancillis aūt cuz ꝓditione pariter sexus iacet. Bene ergo dominus leuiathan istū non seruis sed ancillis suis ligare se asserit: quia ad nostrā redēptionem veniēs: ⁊ suos contra mūdi superbiam p̄dicatores mittens: relictis sapientib⁹ insipientes: relictis fortib⁹ debiles: relictis diuitibus paupes elegit. Ancillis ergo suis leuiathan hui⁹ fortitudinē dñs ligauit: qr attestāte paulo Infirma mūdi elegit de⁹ vt cō fundat fortia. Unde bene per salomonē dicitur: Sapientia edificauit sibi domū: excidit Pro.9. colūnas septem: imolauit victimas: miscuit vinū: proposuit mensam: misit ancillas suas vt vocarent ad arcez ⁊ menia ciuitatis. Sapientia quippe domū sibi condidit: cū vnigenitus dei filius in semetipso intra vterū virginis mediante anima humanū sibi corpus creauit. Sic quippe corpus vnigeniti dom⁹ L dei dicitť: sicut etiam templū vocať: ita vero vt vnus idemq̄ dei atq̄ hominis filius ipse sit qui inhabitat: sit ipse qui inhabitať. Aō tamen recte ⁊ aliter accipitť: si domus sapie ecclesia vocať. Que septem sibi colūnas excidit: qr ab amore presentis seculi diſiūctas ad portandū eiusdē ecclesie fabricaz mentes predicantiū erexit: que pro eo qđ pfectionis virtute sūnixe sūt: septenario numero signātur. Immolauit victimas: quia vitam p̄dicantiū mactari in pſecutione p̄misit. Uinuz miscuit: quia diuinitatis ⁊ hūanitatis sue nobis pariter archana predicauit. Mensaz p posuit: quia scripture sacre nob̄ pabula aperiendo preparauit. Ancillas etiā suas misit: que ad arcez nos atq̄ ad ciuitatis menia vocarent: quia p̄dicatores infirmos abiectosq̄ habere studuit: qui fideles pplos ad spiritalē patrie edificia supna colligerēt. Uñ in euangelio dñs nathanaelem laudat: nec tamē in sorte predicantiū numerat: quia ad p̄dicādū

eum tales venire debuerāt: qui de laude p/
pria nil habebāt: vt tanto solius veritatis es/
se cognosceret qō ageret: q̄to ⁊ apte cerne/
retur: q⁹ ad hoc agēdū p se idonei nō fuissent
Ut ergo mira potentia p p̄dicato⁹ lingūas
clarescceret p⁹ius mirabili⁹ actū est: vt eo⁹ū
dem p̄dicantiū meritū nullū esset. Ancillas
ergo dñs misit ⁊ leuiathan hui⁹ fortitudinez
ligauit: q⁹ infirmos p̄dicatores mūdo exhi/
buit: ⁊ potētes quosq̄ qui eius corp⁹ fuerāt
sb̄ terroris sui vinculo restrinxit. Et in semet
ipso leuiathan iste ancillis ligat: cū infirmis
p̄dicantib⁹ veritatis clarescēte lumīe contra
electo⁹ mētes antiqu⁹ hostis non q̄tū vult
seuire p̄mittit: sed ne sb̄ infidelitatis captiui/
tate cūctos quos appetit teneat signis ⁊ vir
tutib⁹ coartat. Ipse ergo p se hoc fortit facit
qui ꝓtra illū vires non fortib⁹ tribuit. Sz q⁹
quos ꝓtra eum dñs mittat insinuat: nūc eti
am quid ipsi agant qui mittunt adtūgit. Se

Ter A

QUoncidēt eū amici ℣ XXII (quit.
diuidēt illū negociatores. Leuiathā
iste totiens ꝓcidit: quotiens diuini
verbi gladio sua ab illo mēbra sepant. Inic̄
enī cum ℞bū veritatis audiūt: ⁊ sctō timore
pculsi: ab antiq̄ hostis se imitatiōe suspēdūt
ipse in corpe suo diuidit: cū hi q̄ ꝓaue inhe/
serant sb̄trahunt. Ipsos ℞o amicos noiat:
quos supius ancillas vocat: ipsos etiā nego
ciatores appellat: q̄s amicos d'xerat. Scti
enī p̄dicatores p⁹ius ancille sunt p formidi
nem: post amici p fidem: ad extremuz q̄z ne/
gociatores p actionē. Ipsis quippe infirmā
Lu.12. tibus dicit: Nolite timere pusillus grex: q⁹
complacuit p̄ri vr̄o dare vob̄ regnū. Ipsis
Jo.14. rursum ꝓualescētib⁹ dicit: Vos autem dixi
amicos: q⁹ oīa quecūq̄ audiui a p̄re meo no
ta feci vobis. Ipsis g̃ ad extremū in negocij
Mar.16 opatiōe pgentib⁹ iubet. Eūtes in mūdū vni
uersuz: p̄dicate euangeliū oi creature. In p̄/
dicatiōe quippe fidei q̄si quoddā negociū ge
ritur: dū verbū dat: ⁊ fides ab auditorib⁹ su
B mitur. Quasi q̄ddā negociū faciūt qui p̄di/
cationē p⁹ogāt: ⁊ a pp̄lis fidē reportāt: fidez
imptiūt: ⁊ eo⁹ sctām ptin⁹ vitā sumunt. Si
enī iusto⁹ p̄dicatio negociū nō fuisset: p̄fe/
ps.80 cto psalmista nō diceret: Sumite psalmū et
date tympanū. In tympano eteni cozū sic/
cat vt sonet. Quid ē g̃ dicere: Sumite psal/
mū ⁊ date tympanū: nisi accipite spūale can
ticū cordis: ⁊ reddite tpalē macerationē cor/
poris. Si supna p̄dicatio negociū nō fuisset:
nequaq̄ sb̄ typo fortis mulieris salomon de
Pro.31. sctā ecclesia diceret: Syndonē fecit ⁊ vendi/
dit: ⁊ cingulū tradidit chananeo. Quid enīz
signatur lintheo syndonis: nisi sb̄tilis inter/
tio sctē p̄dicatiōis? In qua mollit quiescit:
q⁹ mens in illa fideliū spe supna refouet. Un
et petro aialia in lintheo demonstrant: quia
pct̄o⁹ aie misericordit aggregate in blanda
fidei quiete ꝓtinent. Hanc g̃ syndonē eccle/
sia fecit ⁊ vēdidit. q⁹ fidē quā credēdo texue/
rat loq̄ndo dedit: ⁊ ab infidelib⁹ vitam recte
ꝓfessionis accepit. Que ⁊ chananeo cingu/
lum tradidit: q⁹ p vigorē demōstrate iusticie
et fluxa opa gentilitatis astrinxit: vt h̄ q̄ p̄/
cipitur viuēdo teneat. Sint lūbi vr̄i p̄cincti Luc.12.
Predicatores ergo suos dñs querēdo ancil
las inuenit: pmutādo amicos facit: ditando
negociatores exhibet. Qui enī mūdi p̄us mi L
nas infirmi timuerūt post ad cognoscēda di
uina ꝓfilia ascēdūt. Ditati aūt ⁊tutib⁹ vsq̄
ad exercendū fidei negociuz pducunt: vt le/
uiathan istius mēbra increpādo atq̄ suadē/
do tanto seuerius incidant: q̄to ⁊ amici facti
amori veritatis semetipos verius copulāt:
atq̄ ab eo peccantiū aīas tanto celeri⁹ sb̄tra
hant q̄to negociatores idonei effecti: in se/
metipsis amplissimas apothecas ⁊tutū mō
strant. Quia enī p̄dicatores dei valde lau
dabilit a leuiathan isto res possessa diuidit
veritatis vox p̄ p̄phām pollicet dicens: Et Jere.15.
si sepaueris p̄ciosum a vili: q̄si os meuz eris
Precios q̄ppe a vili separat: q̄ humanas
mentes a reprobatione antiq̄ hostis imitatiōe dis/
iungit. Recte os dei dicit quia per eū p̄cul/
dubio eloquia diuina formant. Sequitur.

℣ Nunq̄d implebis sagenas pelle ei⁹: ⁊ gur Ter.
gustiū pisciū capite illius. Quid p sagenas
vel gurgustiū pisciū: nisi ecclesie fideliū que
vnam ecclesiā catholicā faciunt designant?
Unde in euangelio scriptū est: Simile est re Mat.13.
gnū celo⁹ sagene misse in mare ⁊ ex omi ge/
nere pisciū cōgreganti. Regnū celo⁹ scilicz
vocatur ecclesia: cuius dū mores dñs ad su/
perna sb̄leuat: iam hec ip̄a in dño per cele/ D
stem ꝓuersationē regnat: que recte etiam sa/
gene misse in mare compatur: ex omni gene/
re pisciū cōgreganti: quia missa in hoc gentili
tatis seculū nullū respuit: sed malos cum bo
nis: superbos cuz humilib⁹: iracūdos cū miti
bus: ⁊ fatuos cum sapientib⁹ cepit. In pel/
le ℞o leuiathan istius: stultos ei⁹ corporis.
In capite aūt prudētes accipim⁹. Uel certe
pelle que est exterius sb̄diti ad hec extrema
seruientes: capite aūt prepositi designantur
Et bene dñs seruato ordine has sagenas vt
gurgustiū pisciū. id est. ecclesiā suā ⁊ vota fi/
deliū p⁹ius se pelle eius ⁊ postmoduz capite
asserit impleturū: quia sicut sup̄i⁹ diximus

prius elegit infirma mūdi: vt post ꝯfunderet fortia. Elegit q̄ppe stulta mūdi vt ꝯfundēt sapiētes. Pri⁹ nāq̄ collegit indoctos: ⁊ post modū phos: non ꝑ oratores docuit piscatores: ꝑ mira potentia ꝑ piscatores sbegit oratores. Dicat ergo: Nunq̄d implebis sagenas pelle eius: aut gurgustiū pisciū capite illius: sbaudis vt ego: qui intra ecclesiā fideliū pri⁹ quasi pellem diaboli extremos atq̄ infimos colligo ⁊ postmodū caput illius. id est, prudentes mihi adūsarios sbdo. Seq̄t ¶ XXIII

Tex. A

Ones sup eū manū tuam. id est. vt ego: qui forti illū potētia reprimens non plusq̄ expediat seuire ꝑmitto: eiusq̄ seuiciā q̄tū ꝑmisero in electoꝝ meoꝝ vtilitatē retorqueo. Vel certe manū sup eū ponere est: virtutis ptāte supare. Beato igitur iob ꝑ interrogationez dicit: Pones sup eum manū tuam. Ac si apte diceret: Nunquid vtute illū ꝓpria reꝑmis. Unde ⁊ apte mox sbdit: ¶ Memēto belli: nec vltra addas loqui. Alta dispēsatio iudicioꝝ dei: idcirco sepe bene merētes famulos vel minis impetit: vel flagellis ꝑmit: vel q̄busdā super impositis onerib⁹ grauat: vel laboriosis occupationib⁹ implicat: qꝛ mira potentia ꝑuidet: qd̄ si quieti ac liberi intrāquillitate ꝑsisterent: temptatiōes ferre adūsarij nō valentes: mētis ꝓstrati vulnerib⁹ iacerēt. Dum ḡ eos foris tolerādis flagellis: vel onerib⁹ occupat a suscipiēdis intus temptationū iacul' occultat. Moris quippe medicinal' est vt sepe feruorē viscerū in pruriginē cutis trahat: et plerūq̄ inde interi⁹ curat: vnde exterius sauciat. Ita nōnunq̄ diuine dispēsatiōis medicamine agit: vt exterioꝛib⁹ doloꝛib⁹ internū vuln⁹ adimat: ⁊ flagelloꝝ sectionib⁹ repellat: ea que occupare mentē poterat interior putredo vitioꝝ: ⁊ tamē sepe duz patētis culpe sibi hoīes conscij non sunt: aut doloribus cruciant: aut laboꝛib⁹ reꝑmunt ꝯtra iustum atq̄ oīpotentē iudicē in querelā ꝓsiliunt scilicet min⁹ intuētes contra quā fortem adūsariū bellū gerūt: cui⁹ si intolerabiles vires solicite attenderent: nequaq̄ de his que exterius tolerāt murmurarēt. Sed ideo videntur nobis hec grauia: qꝛ bella occulti aduersarij nolum⁹ pensare ḡuiora. A q̄b⁹ plerunq̄ bellis vt dixim⁹ dū flagellamur defendimur: dū affligimur occultamur. Caro enī nostra priusq̄ resurrectiōis incorruptiōe solidetur: si nullo merore afficit: in temptationibus effrenat. Quis aūt nesciat qd̄ multo melius sit ardere flāma febriū q̄ igne vitioꝝ. Et tñ cū febre corripimur: qꝛ vitioꝝ estum q̄ occupare nos poterat ꝯsiderare negligim⁹: de ꝑcussione murmuram⁹. Quis nesciat qd̄ multo meli⁹ sit duris in seruitio hoīb⁹ subijci q̄ blandientib⁹ demoniacis spiritib⁹ sbdi. Et tamē cū alto dei iudicio iugo hūane ꝯditionis atterimur in q̄relā ꝓsilim⁹: nimirū qꝛ min⁹ attendim⁹: qd̄ si nos nulla ꝯditio seruitutis opꝑmeret: fortasse mēs nr̄a multis iniq̄tatib⁹ pei⁹ libera deseruiret. Ideo ḡ h̄ que toleram⁹ ḡuia credim⁹: qꝛ bella hostis callidi q̄ sint ꝯ nos dura atq̄ intolerabilia ñ videm⁹. Menti enī nr̄e oē pōdus vilesceret: si ea q̄ se opꝑmere poterant occulta adūsarij bella pēsaret: q̄d enī si oꝑs de⁹ onera q̄ patimur sbleuet: sed tamē sua nob adiutoria subtrahat: ⁊ inter leuiathan istius nos temptamenta derelinquat. Seuiente tanto hoste q̄ ibimus: si nullis auctoris nostri ꝓtectiōibus defendamur. Quia ergo beat⁹ iob culpe sibi conscius non erat: ⁊ dura tamē flagella tolerabat: ne fortasse in vitio murmuratiōis excedat: memoret quod timet: ⁊ dicat ei: Memento belli nec vltra addas loq̄. Ac si aperte diceret: Si occulti hostis contra te belluz ꝯsideras: quicq̄d a me pateris non accusas. Si impetentē te aduersarij gladiū prospicis flagellum patris nullatenus ꝑhorrescis. Vides enī quali flagello te ferio: sed intueri negligis a q̄to te hoste flageilandū liberū seruo. Memento ergo belli: nec vltra addas loqui. id est. tanto te ad disciplinā patris exhibe tacitum: q̄to te prospicis ad bella hostis infirmū. Dum ergo me corripiente ꝑcuteris: vt equanimit feras: hostem tuū ad memoriam reuoca: vt durum non estimes omne quod pateris: dum externis cruciatibus ab interna passione liberaris. Quia autez leuiathan iste de diuina miscdia falsa sibi promissione blandit: postq̄ terrorē fortitudinis eius intulit: ⁊ beati iob animū in eius circūspectione cōmouit dicēs: Memento belli: nec vltra addas loqui vt inremissibilē reatū eius ostenderet: ilico adiūxit. ¶ XXIIII

Tex. A

Ecce spes eius frustrabit eū. Qd̄ sic de eo debet intelligi: vt referri etiam ad illi⁹ corp⁹ possit: qꝛ iniq̄ oēs q̄ districtionē iusticie diuine nō metuūt: incassuz sibi de miscdia blandiuntur. Mox ad consolationem nostram rediens: extremi iudicij futurum eius interitum prenūciat dicēs: Et videntib⁹ cunctis precipitabit. Cunctis enī videntibus precipitabit: quia eterno tūc iudice terribiliter apparente astantibus legionibus angelorum assistente cuncto misterio celestiū potestatū: atq̄ electis omib⁹ ad hoc

ſpectaculuz deductis: iſta belua credulis et fortis in meduz captiua deducit: z cum ſuo corpe. id eſt. cū reprobis oibuſ eternis gehē
Mat.25. ne incendijs mancipat cum dicit: Diſcedite a me maledicti in ignem eternū: qui paratus eſt diabolo z angelis eius. O quale erit illō ſpectaculū: quādo hec imaniſſima beſtia electoꝝ oculis oſtēdit: que hoc belli tpe nimis illos terrere potuerat: ſi videret. Sed occulto ac miro dei conſilio agitur vt z nūc p eius gr̄am a pugnantibꝰ non viſa vincat: z tunc a letis victoribꝰ iam captiua videat. Tunc autē iuſti diuino adiutorio q̄tum debitores ſunt plenī⁹ recognoſcēt: quando tam fortem beſtiam viderint q̄ nūc infirmi vicerūt: z in hoſtis ſui imanitate ꝓſpiciūt: q̄tuz debeant gratie defenſoris ſui: Redeūt eni de hoc prelio tunc milites noſtri ꝟtutū trophea referētes: z receptis corpibus cum iam in illo iudicio celeſtis regni introitū ſortiunt: prius immaniſſimas vires huiꝰ antiqui ſerpētis aſpiciunt: ne vile eſtiment qđ euaſerūt. Bene ergo dicit z videntibꝰ cūctis p̄cipitabit q: viſa mors eius tūc gaudiū exhibebit cuiꝰ tolerata vita nūc iuſtis quotidie in cruciatibus bellum mouet. Sed audiētes iſta: ac ſi protinus quererem̄ dño dicētes: Bñe qui leuiathan iſtū eſſe tante fortitudis nō ignoras: eū in certamie infirmitatis noſtre cur ſuſcitas:

ſtico adiunxit. ℣ XXV

Job. Ca. XLI A

NOn quaſi crudelē ſuſcitabo eū. Et velut ſi mox a nobis cauſa rōnis quereret quō non eum quaſi crudelis ſuſcitas: quē ſcim⁹: quia tantos inuadere z deuorare pmittis. Statim ſbdit dicēs: Quis eni reſiſtere pōt vultui meo et quis ante dedit mihi vt reddā ei? Quibuſ duobꝰ verſibꝰ z ꝟtutem ſue potentie: z omne pondus rōnis expleuit. Nam ppt potentiā dixit: Quis eni pōt reſiſtere vultui meo. Et ppt rationē ſbdidit. Quis ante dedit mihi vt reddā ei? Ac ſi diceret: Nō enim quaſi crudelis ſuſcito: quia de eiꝰ fortitudie z electos meos potent eripio: z rurſuz reprobos non iniuſte: ſed rationabilit damno. id eſt. z eos quos benigne eligo: eripe mirabilit poſſum: z eos quos reſpuo non iniuſte derelinquo. Nemo quippe vt diuina illum gratia ſubſequat prius aliquid contulit deo. Nam ſi nos deum bene operādo p̄euenim⁹: vbi
Ps.58 eſt quod ꝓpheta ait: Mē iſericordia eius p̄ueniet me. Si quid nos bone opationis dedimus: vt eius gratiam mereremur: vbi eſt
Ephe.2. qđ apoſtolus dicit: Gratia ſaluati eſtis p fidem: z hoc non ex vobis: ſed dei donum eſt B
non ex operibus veſtris. Si noſtra dilectio deum p̄euenit: vbi eſt quod iohannes apoſtolus dicit: Non quaſi nos dilexerimus de
1.Jo.4 um: ſed quia ipſe prior dilexit noſ. Vbi ē qđ
Oſe.14 per oſee dñs dicit: Diligam vos ſponte
Si ſine eius munere noſtra virtute deum ſequimur: vbi eſt qđ per euangeliū veritas p
Jo.15 teſtatur dicens: Sine me nihil poteſtis face-
Jo.6 re? Vbi eſt qđ ait: Nemo poteſt venire ad me: niſi pater qui miſit me traxerit eū? Vbi
Jo.15. eſt qđ iterū dicit: Nō vos me elegiſtis: ſ ego elegi vos? Si ſaltem dona bonoꝝ operū virtute noſtra bene cogitādo p̄uenim⁹: vbi eſt qđ rurſum per paulum tam ſalubriter dicit vt omnis ꝺ ſe humane mentis fiducia ab ipſa cordis radice ſuccidat: cum dicit: Non q:
2.Cor.3 ſufficiētes ſimus aliquid cogitare a nobis q̄ſi ex nobis: ſed ſufficiētia noſtra ex deo eſt: nemo ergo deum meritis p̄uenit: vt tenere euz q̄ſi debitorē poſſit: ſed miro mō equus oiꝰ ꝺditor: z quoſdaz pelegit: z quoſdaz in ſuis prauis moribꝰ iuſte derelīqt: nec tamen electis ſuis pietatem ſine iuſticia exhibet: quia hic eos duris afflictionibꝰ premit: nec rurſū reprobis iuſticiam ſine miſericordia exercet: quia hic equanimit tolerat: quos quādoq̄ in perpetuū damnat. Si ergo z electi p̄uenientem ſe gr̄am ſequunt: z reprobi iuſta q̄
merent accipiunt: z de miſericordia inueniunt electi q laudant z de iuſticia non habēt reprobi qđ accuſent. Bene itaq̄ dicit: Quis ante dedit mihi vt reddā ei? Ac ſi apte dicatur: Ad p̄cendū reprobis nulla rōne compellor: quia eis debitor ex ſua actione nō teneor. Idcirco eni nequaq̄ celeſtis patrie p̄mia eterna p̄cipiūt: quia ea nūc dū p̄mereri poterant ex libero arbitrio ꝺtēpſerunt. Qđ videlicet liberū arbitriū in bono formāt electis: cum eoꝝ mens a terrenis deſideriis g̃l
tia aſpirante ſuſpendit. ℣ XXVI

OMnū quippe qđ agim⁹ z dei ē z noſtrū: dei p̄ p̄uenientē gr̄am: nr̄m per obſeqntē liberā volūtatē. Si eniz dei nō eſt: vñ ei gr̄as in eknū agim⁹? Rurſum ſi nr̄m nō eſt: vñ nob retribuī p̄mia ſperam⁹? Aut q̄ nō imerito vñ gr̄as agim⁹ ſcim⁹ quia ei⁹ mūere p̄uenimur: z rurſuz qđ non imerito retributionem querim⁹: ſcimus q ſubſequēte libero arbitrio bona elegim⁹: que agerem⁹. Sequit. ℣ Omnia que ſub celo ſunt: mea ſūt. Omnibus liquet q ñ ſolū ea q̄ ſb celo ſūt: ſ ipa q̄q̄ ſup celos ꝺdita celeſtia vocant: eius voluntati ſeruiūt: a q̄ ſe creata eſſe meminerūt. Cur ergo tm̄modo de inferioribus loquens ait:

omnia que sub celo sunt: mea sunt. Sed qꝛ d̄ leuiathan loquitur: qui iam non i etherei celi sede continet̄: cūcta que sub celo sunt asserit sua esse: vt eum quoq; qui de celo cecidit: sue doceat potestati ꝑuire. Ac si diceret: Leuiathan iste beatitudinē quidē meā ꝑdidit: ꝑ dñium nō euasit: quia ipse mihi ptātes inseruiunt: que mihi prauis actionib⁹ aduersantur. Sequit̄. ¶ Non parcam ei: ⁊ ꝟbis potentibus ad dep̄candū compositis. Quis h̄ qd̄ legisse se nequaq̄ nouit estimat: quia culparū suarū diabolus sit veniam petiturus. Sed ille fortasse homo quē leuiathan iste in mūdi termino vas sibi ꝓpriū facit: quē attestante paulo dñs iesus interficiet spū oris sui et destruet illustratione aduētus sui: territ⁹ tante maiestatis p̄sentia: quia exercere vires suas non valet: ad preces inclinat̄. Qd̄ tñ d̄ eius corpore. id est. iniquis omnib⁹ intelligi aptius potest: qui sero ad petitionū verba veniūt: quia nūc exequi facta ꝯtemnūt. Unde per euāgeliū veritas dicit: Nouissime veniūt relique virgines dicētes: Dñe dñe aperi nobis. Quibus ilico respondet̄. Amē dico vobis: Nescio vos. Sed cū ꝟba potētia ad dep̄candū componere dicit̄: vrget magis vt qd̄ de eius corpore in futuro diximus: in hoc tempore sentiamus. ¶ XXVII

Sunt nanq; intra sanctā ecclesiā nō nulli q̄ ꝓlixas ad dñm preces hñt: sed vitam dep̄cantiū nō hñt: nā ꝓmissa celestia petitionib⁹ sequunt̄: opibus fugiūt. Hi nōnunq̄ etiam lachrymas in orone ꝑcipiūt sed cum post orationis tempa eoꝝ mentem superbia pulsauerit: ilico in fastu elationis ītumescunt: cum auaricia instigat: mox ꝑ incendia auide cogitationis exestuāt: cū luxuria temptauerit: in illicitis ꝓtinus desiderijs anhelant: cum ita suaserit: mox mansuetudinem mentis flamma insanie concremat. Ut ergo diximus ⁊ fletus in prece percipiūt: et tamē expletis precib⁹ cum vitioꝝ suggestōe pulsantur: nequaq̄ pro eterni regni desiderio se fleuisse meminerūt. Qd̄ aperte de se balaam innotuit: qui iustoꝝ tabernacula ꝯspiciens ait: Moriat̄ anima mea morte iustoꝝ et fiant nouissima mea horum similia. Sed cum compūctionis tempus abscessit: contra eorum vitam quibus se similem fieri etiā moriendo poposcerat: consiliū prebuit: ⁊ cū occasionem de auaricia reperit: ilico oblit⁹ est quicquid sibi de innocentia optauit ꝟtutis. Uirtutis igitur pōdus oratio nō habet: quā nequaq̄ ꝑseuerantia continui amoris tenet Quo contra bñ de anna flente ꝑhibet̄: vultusq; eius nō sunt amplius in diuersa mutati quia videlicet mens eius nequaq̄ post p̄ces inepta leticia lasciuiēdo perdidit: qd̄ oronis sue tempore gemituū rigore exquesiuit. Nō nullis vero in vsum negociationis vertit̄ labor orationis. De quib⁹ in euāgelio veritas dicit: Deuorant domos viduarū: sb̄ obtētu ꝓlixe oronis. Hi accipient ꝓlixius iudiciuz Quia ergo iniquoꝝ petitionibus qui leuiathan istius corpus sunt nullo modo parcit̄: cum eoꝝ preces opere destruunt̄: recte nūc dicitur: Nō parcam ei: ⁊ verbis potentibus ad dep̄candum compositis: qꝛ ⁊ per hoc qd̄ verba potentia ⁊ ad dep̄canduz composita referunt̄: aperte inanitas oronis ostendit̄. Ueracit̄ nanq; orare ē: amaros in cōpūctione gemitus: ⁊ nō composita verba resonare

Sed qꝛ antiqu⁹ hostis q̄ ¶ XXVIII district⁹ frangit̄: eo neq̄us ꝑ multiplicia argumēta dilatat̄: cui⁹ tñ insidias dñs q̄to sb̄tili⁹ occultari ꝯsiderat: tāto nob̄ misericordi⁹ manifestat: recte sb̄iungit̄: ¶ Quis reuelabit faciē indumēti ei⁹. Leuiathan iste aliter religiosas mentes hoīm: alit̄ ꝟo huic mūdo deditas temptat: naz prauis mala que desiderāt obijcit: bonis aūt latent̄ insidians: sub specie sanctitatis illudit. Illis velut familiarib⁹ suis iniquū se manifestus insinuat. Istis ꝟo velut extraneis cuiusdaz quasi honestatis pretextu se palliat: vt mala que eis publice nō valet: tecta bone actiōis velamīe sb̄intromittat. Uñ ⁊ mēbra eius sepe cum apte nequitia nocere nō possunt: bone actionis habitū sumūt: ⁊ praua quidez se ope exhibēt: sed sctā specie mentiunt̄. Iniq̄ enim si apte mali essent: a bonis recipi ñ possent oīno: sed sumūt aliquid de visione bonorum: vt dum boni viri in eis recipiūt speciē quā amāt: permixtū sumant etiam virus qd̄ vitant. Unde quosdam paulus apostol⁹ intuens sb̄ predicationis velamine ventris studio seruiētes ait: Ipse eniz sathanas transfigurat se in angelū lucis. Quid ergo mirū si ministri eius transfigurant̄ velut ministri iusticie. Hanc trāffigurationē iosue timuit: qñ videns angelū cuius esset partis inq̄siuit dicens: Noster es an aduersarioꝝ: vt videlicz si aduerse virtutis esset eo ipso quo se suspectū cognosceret: ab illusione resiliret. Quia ergo leuiathan iste in eo qd̄ iniq̄tatis op⁹ molitur: sepe specie sanctitatis iduit̄: ⁊ quia nisi per diuinā gr̄am simulatiōis eius detegi indumēta nō possunt: bene dicit̄: Quis reuelauit faciē indumēti eius: sub audis nisi ego: qui seruoꝝ meoꝝ mentib⁹ gratiā sb̄tilissime

Tex. — B — Mat. 25. — A — Nu. 23. — B — C — Mar. 12 — A — Tex. — B — 2. Coꝝ. 11. — Judic. 5.

discretionis inspiro: vt reuelata malicia faci
em eius nudā videāt: quā cooptā ille sb ha/
bitu sctitatis occultat. Et quia aliqñ fideliuz
mentes corrumpe ostēsione sua, aliqñ sugge
stione conatur: agit eni modo opere: modo
Tex psuasione: recte sbiungit: ¶ Et in medium
oris eius quis intrabit? Subaudis nisi ego
qui per discretas electoꝝ mentes suggestio/
nū eius vba discutio: ⁊ non ita hec esse vt so
nuerūt manifesto. Bonū nanq; vident pro/
B mittere: sed ad perditū finem trahūt. In me
dium igitur oris eius intrare est: calliditatis
eius verba penetrare: vt nequaq̄ pensetur:
quid resonāt: sed q̄ intendant. Intrare adaz
in medium oris eius voluit: quādo intentio/
nem psuasionis illius caute pensare neglexit
diuinitatē quippe se per illum accipe credi/
dit ⁊ imortalitatē amisit. Unde ergo ab itel/
lectu verboꝝ eius incaute exteri⁹ stetit: in/
de de se ori illius deuorandū fundit⁹ prebuit
Tex Sequitur. ¶ Portas vult⁹ eius quis aperi
et. Porte vultus eius sunt iniq̄ doctores: q̄
idcirco porte vultus eius vocati sunt: qꝛ per
ipsos quisq; ingredit: vt leuiathan iste qua/
si in potestatis sue p̄ncipatu videat. Sicut
eni scriptura sacra sanctos viros portas sion
vocare ꝯsueuit: sion quippe speculatio inter
pretat: ⁊ non imerito p̄dicatores sctōs por/
tas sion dicimus: qꝛ per eoꝝ vitam atq; do/
ctrinam abscondita supne ꝯtemplatiōis in/
tramus: ita etiam portis leuiathan istius er/
rorum magistri signant: quoꝝ dum p̄dica/
tio puersa recipit: miseris auditorib⁹ via p/
C ditionis aperit. Sed porte iste ante oculos
hominū plerūq; ad introducendū quidē ap
te sunt: sed tamē ad dep̄hendendū clause: qꝛ
recta in specie exhibent: sed opere praua per
suadent. Ad dep̄hendendū ergo clause sunt
quia ne intrinsecus cognosci valeāt exterio/
ri simulatiōe muniunt: quas tamē mira po/
tentia dñs aperit: quia electis suis hypocri/
tarū mentes comp̄hensibiles facit. Portas
ergo vultus eius quis aperiet: sbaudis nisi
ego: qui electis meis magistros erroꝝ sb spe
cie sanctitatis absconditos pspicua cognitio
ne manifesto. Et quia antichrist⁹ veniēs ip/
sas summas hui⁹ seculi potestates obtinebit
qui duplici errore seuiens: conat ad se corda
hominū ⁊ missis p̄dicatorib⁹ trahē: ⁊ cōmo/
tis potestatib⁹ inclinare: bene de leuiathan
isto dñs subdidit dicens: ¶ XXIX
Tex A Per gyrū dentiū eius formido. Mu
tato nanq; noie hos eius dentes in/
sinuare aliter voluit quos superius portas
vocauit. Peruersi ergo p̄dicatores porte ei⁹
sunt: quia ingressum pditionis aperiūt. Dē/
tes eius sunt: quia eos quos in errore capi/
unt: a veritatis soliditate ꝯfringunt. Sicut
enim sancte ecclesie dentes accipim⁹ eos qui
p̄dicationib⁹ suis peccantiū duriciā contert
vnde ei per salomonē dicit: Dentes tui sicut Can. 4.
greges detonsarū ascendentiū de lauacro: q̄
non imerito detonsis ac lotis ouib⁹ compa/
rantur: quia innocuam vitam sumētes in la/
uacro baptismatis: ꝯuersationis p̄stine vel/
lera vetusta posuerūt. Ita etiam dentib⁹ le/ B
uiathan istius erroꝝ magistri figurant: qꝛ
reproboꝝ vitam mordēdo dilaniant: ⁊ eos
a veritatis integritate sbductos in sacrificio
falsitatis mactāt. Quoꝝ quidez p̄dicatio fa/
cile despici ab auditorib⁹ poterat: sed hāc an
te humana iudicia adiunctus secularius po/
testatū terror exaltat. Recte ḡ dicit: Per gy
rum dentiū eius formido. id est. iniquos pre
dicatores antichristi puerse hui⁹ seculi prote
gunt potestates. Nam quos illi appetūt lo/
quendo seducere: multi potentiū student se/
uiendo terrere. Per gyrum ergo dentiū ei⁹
formido est. Ac si apte diceret. Idcirco isti
puersi p̄dicatores aliquos subdētes contert
quia circa ipsos sunt alij qui infirmoꝝ men/
tes terrentes affligunt. Quale itaq; illud tē/
pus psecutionis apparebit: quādo ad puer
tendam fideliū pietatē alij verbis seuiūt: alij
gladijs. Quis etiam infirmus leuiathan isti/
us dentes non despiceret si non eos per cir/ C
cuitum potestatū secularium terror muniret.
Sed duplici contra eos calliditate agit: qꝛ
qd eis ab alijs verbis blandientib⁹ dicit: b
ab alijs gladijs ferientib⁹ imperatur. Que
vtrorūq; actio. id est. potentū atq; loquenti
um: in iohānis apocalypsi breui est sentētia
comp̄hensa qua dicit: Potestas equoꝝ in Apo. 9.
ore ⁊ in caudis eoꝝ erat. In ore nāq; docto/
rum scientia: in cauda vo secularium potentia
figurat. Per caudaz quippe, que retro ē hu
ius seculi postponēda tpalitas designat: de
qua paulus apostolus dicit: Unū aūt q̄ re/ Phil. 3.
tro oblitus ad ea que ante sunt extent⁹. Re
tro enim est omne qd transit: ante vo est om
ne qd veniēs pmanet. Istis ergo equis. id ē
nequissimis p̄dicatorib⁹ vbiq; carnali impul
su currentib⁹ in ore ⁊ in cauda potestas est:
quia ipsi quidem puersa suadēdo p̄dicant:
sed tempalib⁹ potestatib⁹ fulti: per ea se que
retro sunt exaltant. Et quia ipsi apparere de
spicabiles possunt: ab iniquis auditorib⁹ su
is per eos sibi reuerentiā exigunt: quoꝝ pa/
trocinijs fulciunt. Unde hic quoq; non im/
merito per gyrū dentiuz eius formido inesse

describit:quia multis terrorib⁹ agitur: vt in
uersis eor ꝑdicationib⁹:⁊ si non veritatis
sentẽtia:certe tẽpalis potẽtia timeat. Un/
Ps.9. de bene eundem antichristũ ps. descpsit di/
cens:Sub lingua eius labor ⁊ dolor: sedet i
insidijs cũ diuitib⁹ in occultis. ꝓpt perũ
sa ei⁹ dogmata sb lingua eius labor ⁊ dolor
B est. ꝓpter miraculoꝝ vo speciẽ sedet i in/
sidijs: ꝑpter secularis aũt potestatis gloriã:
cũ diuitib⁹ in occultis. Quia eni simul ⁊ mi/
raculoꝝ fraude:⁊ terrena ptãte vtitur: ⁊ in
Lex. occultis ⁊ cũ diuitib⁹ sedere phibet. Sequi
tur. ℣ Corpus illi⁹ quasi scuta fusilia. Sac
scriptura scuti noie aliqñ vt in parte ꝓspe/
ra:aliqñ i adũsa ꝓsueuit: naz sepe scuti defen
sio ꝑ diuina ꝓtectione ponit:nonunqꝫ vero
ꝑ hũana repugnatiõe memorat. ꝓro diui/
Ps.5. na eni ꝓtectione ponit sicut per ps. dicitur:
Scuto bone voluntatis tue coronasti nos.
Scuto nos dñs coronare phibet: quia quos
ꝓtegens adiuuat remunerãs coronat. Rur
Ps.65. sum ꝑ humana repugnatiõe ꝑ eundẽ ꝓphe
tam scutũ ponit: sicut alibi ait: Ibi ꝯfregit
cornua:arcum scutũ gladiũ ⁊ bellũ. In cor/
nibus quippe elatio superbor: in arcu eni in/
sidie longe ferentiũ:in scuto autẽ obstinata
duricia defensionũ:in gladio aũt vicina per
cussio: in bello vo ipsa contra dñm mentis
motio designat. Nõ nimirũ totum in sancta
ecclesia ꝯfringit: dum mentes deo resistenti
Ps.45. um suppositio iugo humilitatis edomantur.
Hinc rursum ꝑ eundẽ ps. dicit: Arcum con
teret ⁊ ꝯfringet arma:⁊ scuta comburet igni
Arcum eni dñs conterit:cum occulta insidi/
antiũ machinamta dissoluit. Arma ꝯfringit
cum ea que contra se erecta fuerãt ꝓcinia
humana cõminuit. Scuta igni cõburit cum
peccantiũ mentes obstinata se duritia defen
dentes ad pentẽtie ⁊ ꝯfessiõis ardorem san/
A ctispũs calore succendit. ℣ XXX
Quod vo in h loco corpus leuiathan
istius scutis fusilib⁹ compat ꝓseru/
tandũ nobis innuit:qz durũ quidem sed ta/
men cum labitur fragile solet esse vas omne
quod fusile est. Scuta ergo si sunt fusilia i su
scipienda sagittarũ ꝓcussione robusta sunt:
sed casu fragilia. Ictu quidẽ ferentiũ mine
penetrant:sed suo se lapsu per fragmẽta diss
soluũt. Corpus ergo leuiathan istius.id est.
omnes iniqui:quia per obstinationem duri
sunt:sed per vitam fragiles:scutis fusilib⁹ cõ
parantur. Cum enim verba ꝑdicatiõis au/
diunt:nulla correptionis iacula se penetrare
permittũt:quia in omni peccato qõ faciunt:
scutum superbe defensionis opponũt. Naz
cum talium quisqꝫ de reatu sue iniqtatis ar/
guitur non mox cogitat: quomodo culpam
corrigat:sed quid in adiutorio sue defensio/
nis opponat. Nulla igitur veritatis sagitta
B penetratur:quia verba sancte correctionis i
scuto excipit superbe defensionis. Unde be
ne de iudeis contra ꝓcepta dñi supba se de/
fensione tuentib⁹ per hieremiam dicit: Red
de eis vicem dñe iuxta opera manuũ suarũ.
Quorqꝫ eandem vicez expressius sbdidit di
cens:Dabis eis scutum cordis laborem tuũ
Labor quippe dñi apparens inter homies
passibilis eius humanitas fuit:quã iudei su/
perbe sapientes:dum cernerent despexerũt
eumqꝫ imortalẽ credere dedignati sunt: quẽ
natura passibili mortalem viderunt. Cunqꝫ
C eius humilitatẽ ꝓspicerẽt:superbie fastibus
obdurati:summa cura moliti sunt:ne eorum
mentes sancta ꝑdicantiũ verba penetrarẽt.
Dum ergo eis dñs vicem malor operũ red
deret: dedit illis scutum cordis laborem suũ
quia recto iudicio inde illos contra se supbe
obstinatos exhibuit: vnde ipse pro nobis in
infirmitate laborauit. Repulerũt quippe a
se verba ꝑdicantiũ:quia dedignati sunt i do
mino infirma passionũ. Laborem igitur dñi
contra eundem dñm scutum cordis habue/
runt:quia superba sapientib⁹ eo despectus
apparuit quo ꝑpt eos humilis fuit. ℣ XXXI
A Hoc scutum sicut etiam superius di/
ximus primus ille peccator tenuit:
qui requirente dño cur lignũ vetitũ
contigisset: non ad se culpam retulit:sd a mu/
liere quam dñs dederat se accepisse respon/
dit: vt quasi reatum suum oblique in auctorẽ
relideret:qui ei mulierem dederat que talia
persuaderet. Hoc scutum etiã requisita mu/
lier tenuit:quando neqꝫ ipsa ad se culpam re
tulit:sed serpentis illud psuasionib⁹ replica
Gen.3. uit dicens: Serpens decepit me ⁊ comedi:
vt ipsa quoqꝫ reatum suũ oblique in creato/
rem reduceret:qui illic intrare serpentem p/
suasurum talia pmisisset. Serpens vo iam ñ
requirit:nec eius penitentia querebat. Hi
autem quorum pentẽtia quesita est:scutum
nequissime defensionis contra iustissime cor
reptionis verba protulerũt. Unde nũc vsqꝫ
in vsum peccantiũ trahitur: vt culpa cum ar
guitur defendat:⁊ vnde finiri reatus debuit
inde cumuletur. Bene ergo dicitur corp⁹ illi
B us quasi scuta fusilia: quia omnes iniqui ne
ad se correptiõis verba perueniãt:quasi cõ
tra adũsarioꝝ scuta defensionũ parant. Nõ
videlicet eius corpus adhuc nobis expres/
si⁹ detegit dum subiũgit: Compactũ squa/

mis se prementib⁹. Ferr̃ q⁹ draconis corpus squamis tegit̃: ne citius iaculatione vlli⁹ pe/ netret. Ita corp⁹ omẽ diaboli. id est. multi/ tudo reprobor̃ cũ de iniq̃tate sua corripit̃: q̃buscũq; valet tergiũsatiõib⁹ se excusare co nat̃: ⁊ q̃si q̃sdam defensionis squamas obij/ cit: ne transfigi sagitta veritatis possit. Quis/ q̃s enim dũ corripit̃ peccatũ suũ magis excu sare appetit q̃ deflere: q̃si squamis tegit̃: dũ a sanctis predicatorib⁹ gladio verbi iaculat̃ Squamas habet: ⁊ idcirco ad ei⁹ precordia trãseũdi viam verbi sagitta non habet. Du ricia enim carnali repellit̃: ne spiritalis ei gla dius infigat̃. Carnali sapientia contra deus L saulus obdurauerat: q̃ndo cor ei⁹ nulla pre/ dicationis euãgelice sagitta penetrabat. Ex post̃q̃ forti celit⁹ increpatione iaculat⁹, ⁊ su/ perno respectu cecat⁹ est: lumen quippe vt acciperet amisit: ad ananiam veniens illu/ minat̃. In q̃ illuminatiõe q⁹ defensionũ sua Act.9. rum duricia caruit: bene de eo scptũ est: Ce/ ciderũt q̃si squame de oculis ei⁹. Carnalis videlicet tegumenti illũ duricia presserat: et idcirco radios veri lumis non videbat. Ex post̃q̃ superbe repugnationes ei⁹ victe sũt: squame defensionũ ei⁹ ceciderũt: que q̃dem sb ananie manib⁹ ab oculis ceciderũt corpo/ ris: sed ante iam sb dominica increpatiõe ce/ ciderũt ab oculis cordis: Cũ enim alte inue/ ctionis iaculo confossus iaceret: humili iam ⁊ penetrato corde req̃rebat dicens: Domine q̃d me vis facere? Repulsis videlicet squa/ mis: iam ad cordis viscera veritatis sagitta peruenerat: q̃ndo deposita elatione super/ bie eum quem impugnauerat dominũ confi tens: ⁊ q̃d ageret nesciens req̃rebat. Intue/ ri libet vbi est seu⁹ ille persecutor: vbi lup⁹ rapax. ℣ XXXII

A Ecce in ouem iam versus est q̃ percũ ctat̃ pastoris semitam quam sequat̃ Et notandũ q⁹ cũ diceret: Quis es domie? Non ei a domino respondet̃. Ego sum vni/ genit⁹ patris: ego principiũ: ego verbũ ante secula. Qui eni saulus incarnatũ dominũ cre dere contemnebat: ⁊ ei⁹ hũanitatis infirma despexerat: de celo hoc q̃d contempserat au diuit. Ego sũ ihesus nazaren⁹ quem tu perse/ q̃ris. Acsi diceret: Hoc a me audi de supio/ rib⁹: q̃d in me de inferiorib⁹ despicis: aucto/ rem celi venisse despexeras in terram: ex ter/ ra ergo hominem cognosce de celo: vt tanto in me ampli⁹ sacramenta infirmitatis metu/ as: q̃to ⁊ hec perducta in celestib⁹ ad excel/ lentiam potestatis probas. Prosternẽs igi/ tur te nequaq̃ te astruo q⁹ ante secula de⁹ sum: sed illud a me audis q̃d de me credere dedignaris. Post q̃ enim dixit ihesus: adhuc in expressione terrene inhabitatiõis sb̃didit: nazaren⁹: velut si aperti⁹ diceret: Hũilitatis mee infirma suscipe: ⁊ tue superbie squamas B amitte. Sciendũ tamen est: q⁹ iste defensio/ nũ squame q̃uis pene omne hũanũ gen⁹ cõ tegant: hypocritarũ tamen specialit̃ ⁊ calli/ dior̃ hominũ mentes premũt. Ipsi etenim culpas suas tanto vehementi⁹ confiteri refu giũt. q̃to ⁊ stulti⁹ videri ab hominib⁹ pecca tores erubescũt. Correpta ita q̃ simulatio san ctitatis ⁊ malicia occulta depbẽsa: squamas obijcit defensionis: ⁊ veritatis gladiũ repel/ lit. Unde bene per pphetam contra iudeas Esa.34. dicit̃: Ibi cubauit lamia ⁊ inuenit sibi req/ em: ibi habuit foueam erici⁹. Per lamiam q̃ppe hypocrite: per ericium vero malicios̃ quiq̃: q̃ diũsis se defensionib⁹ contegũt desi gnant̃. Lamia etenim hũanam habere dici/ tur faciem: sed corp⁹ bestiale: sic ⁊ omnes hy pocrite in prima facie q̃d ostendũt: q̃si exra/ tione sanctitatis est: sed bestiale est corp⁹ q̃d sequit̃: q⁹ valde iniq̃ sunt q̃ sb boni spẽ moliunt̃. Ericij aũt nomine malicios̃ũ menti/ um defensio designat̃: q⁹ videlicet erici⁹ cuz apprehendit̃ ei⁹ ⁊ caput cernit̃: ⁊ pedes vi/ dent̃: ⁊ corp⁹ omne conspicit̃: sed mor vt ap prehensus fuerit: semetipm in speram colli/ git: pedes introrsus sb̃trahit: caput absconi/ dit: ⁊ intra tenentis manũ totũ simł amittit̃: q̃d totũ simł ante videbat̃. Sic nimirum sic L malicios̃e mentes sũt: cũ in suis excessib⁹ cõ/ prehendunt̃. Caput enim ericij cernit̃: q⁹ q̃ initio peccator̃ ad culpam accesserat videt̃: pedes ericij conspiciũt̃: q⁹ q̃b⁹ vestigijs neq̃ cia sit perpetrata cognoscit̃: ⁊ tamen addui ctis repente excusationib⁹ malicios̃a mens introrsus pedes colligit: q⁹ cuncta iniq̃tatis sue vestigia absc̃odit. Caput sb̃trahit: quia miris defensionib⁹ nec inchoasse se prauũ ali q̃d ostendit: ⁊ q̃si spera in manu tenentis re/ manet: q⁹ is q̃ corripit cũcta q̃ iam cognoue/ rat sb̃ito amittens: inuolutũ intra conscien/ tiam peccatorẽ tenet: ⁊ q̃ totũ iam deprehen dendo viderat: tergiũsatiõe prave defensio/ nis illusus totũ pariter ignorat: Foueam er/ go erici⁹ in reprobis habz: q⁹ malicios̃a mẽs sese intra se colligẽs: in tenebras defensionis abscondit. Sed in hoc se peccator̃ excusat: i quod caligos̃is defensionib⁹ fixuz in se ocu/ lũ corripientis obnubilat: diuin⁹ nobis ser/ mo etiam qumodo a similib⁹ fulcia/ tur ostendit. Sequit̃. ℣ XXXIII

Na vni ꝓiungit̃ ⁊ ne spiraculũ q̃dẽ Ter.

incedit per eas: iste squame peccantiũ ne ab
A ore predicantiũ aliquo vite spiraculo pene/
trentur: ⁊ obdurate sunt ⁊ coniuncte. Quos
enim similis reatus sociat: concordi pertina/
cia etiam defensio peruersa constipat: vt de
facinorib⁹ suis alterna se inuicem defensione
tueantur. Sibi enim quisq; metuit: dum ad
moneri vel corrigi alterum cernit: ⁊ idcirco
contra corripientiũ verba vnanimit assur/
git: quia se in altero protegit. Bene ergo di/
citur: Una vni ꝓiungitur: ⁊ ne spiraculũ q̃/
dem incedit per eas: quia iniq̃tatib⁹ suis dũ
B vicissim superba se defensione protegũt: san/
cte exhortationis spiracula ad se nullatenus
intrare permittũt. Quorum pestiferam con/
cordiam adhuc apertius subdidit dicens:
B Una alteri adherebit: ⁊ tenẽtes se nequaq̃
separabunt. Qui enim diuisi corrigi poterãt
in iniquitatum suarum pertinacia vniti per/
durant: ⁊ tanto magis quotidie a cognitõe
iusticie separabiliores fiunt: q̃to a se inuicez
nulla increpatione separant. Naz sicut esse
noxium solet: si vnitas desit bonis: ita perni
ciosum est: si non desit malis. Perũsos q̃p/
pe vnitas corroborat dum concordat: ⁊ tan
tomagis incorrigibiles: q̃to vnanimes facit
Eccl. 21. De hac vnitate reprobor̃ per salomonem
Naũ. 1. dicitur: Stuppa collecta synagoga peccanti
um. De hac naum propheta ait: Sicut spi/
ne inuicem se complectunt: sic conuiuiũ eo/
rum pariter potantium. Conuiuiũ nanq̃ re
C proborum est delectatio temporaliũ volup/
tatum. In quo numirum conuiuio parit po/
tant: qui delectationis sue illecebris se cõcor
diter debriant. Igitur quia membra leuia/
than istius. id est. iniquos omnes quos dei
sermo squamarũ compactionib⁹ comparat:
ad defensionem suam par culpa concordat:
bene dicitur: Una alteri adherebũt: ⁊ tenẽ/
ten se nequaq̃ separabuntur. Tenentes enim
se seperari nequeunt: quia eo ad defensionẽ
suam vicissim constricti sunt: quo se sibi per
oia similes esse meminerũt. Descripto itaq̃
eius corpore ad caput sermo reducitur ⁊ q̃d
semetipsum extreme persecutionis tempore
antiquus hostis exerceat nunciatur. Nam
Ter. A sequitur. ℣ XXXIIII
Sternutatio eius splẽdor ignis. Ꝺ̃
melius exponimus: si prius sternu/
tatio quomodo agatur indagemus. In ster
nutatione quippe inflatio a pectore exurgit
que cum apertos ad emanandũ poros non
inuenit cerebrum tangit ⁊ congesta per na/
res exiens: totum caput protinus concutit.
In hoc itaq̃ leuiathan corpore. id est. siue i
malignis spiritibus: seu in reprobis homini
bus qui illi per similitudinẽ iniquitatis inhe
serunt: quasi inflatio surgit a pectore: dũ ela
tio se erigit ex p̃sentis seculi potestate. Que
quasi ad emanandũ poros non inuenit: quia
in hoc q̃ contra iustos extollitur: disponen
te deo q̃tum appetit prevalere prohibetur.
Exurgens autem cerebrũ tangit ⁊ concutit
quia collecta elatio sathane sensum i fine mũ
di artius percutit: ⁊ caput turbat: dum ip̃m
auctorem malignor̃ spirituũ: per eum q̃ an/
tichristus dicitur: in persecutione fideliũ ve/
B hementius excitat. Tunc congesta inflatio
per eius nares egreditur: quia tota superbie
eius iniquitas apertis malicie flatib⁹ demõ/
stratur. Quia ergo sternutatio caput maxi/
me concutit: leuiathan istius sternutatio vo
catur illa eius extrema cõmotio qua dam/
natum hominẽ ingreditur: ⁊ per eum repro/
bis p̃ncipatur. Qui tanta tunc virtute se cõ/
mouet: vt membra dñi si potest fieri etiam
electa perturbet: tantis signis ⁊ ꝑdigijs vti
tur: vt miraculor̃ potentia quasi quodam
ignis lumine resplendere videatur. Quia er
go cõmotum caput illius miraculis claresce
re nititur: recte eius sternutatio splendor ig/
nis vocatur. In eo ergo q̃ se ad persequen
dos iustos cõmouet: ante reproboꝝ oculos
signor̃ virtutib⁹ lucet. Et quia eius tyran/
nidi sapientes mũdi adherent: eorumq̃ con
siliis omne quod prauum molitur exercet:
recte subiungitur. ℣ XXXV
Ter. A Oculi eius vt palpebre diluculi.
per oculos quippe qui inherentes
capiti vtilitati visionis inseruiũt: non imeri/
to eius consiliarij designant: qui dum quer/
sis machinationib⁹ qualiter agenda sunt p̃/
uident: malignis eius operarijs quasi osten
sum pedibus iter prebent. Qui recte palpe/
bris diluculi comparant. Palpebras nanq̃
diluculi extremas noctis horas accipimus:
in quibus quasi nox oculos aperit dum ven
ture lucis iam initia ostendit. Prudẽtes igi/
tur seculi malicie antichristi peruersis consi/
liis inherentes: quasi palpebre sunt diluculi
qui a fidem quã in christo mueniũt: quasi er/
roris noctem asserunt: ⁊ venerationez anti/
christi verum esse mane pollicentur. Spon/
dent enim se tenebras repellere ⁊ veritatis lu
cem signis clarescentib⁹ nũciare: quia nec p
suadere que volunt possunt: nisi exhibere se
meliora fateant. Uñ h ipe coluber in paradiso
B p̃mis hoib⁹ loq̃ns i eo q̃ se meli⁹ aliq̃d pui
dere simulauit: q̃si diluculi palpebras aperu/
it: q̃ in inocẽtib⁹ mẽtib⁹ hũanitatis ignorã/

tiam reꝑhendit: ⁊ sciētiā dīnitatis ꝓmīsit. Quasi ignorātie enī tenebras repellebat: et eterne scientie dīnū mane nūciabat dicens: Aperientꝰ oculi vestri: ⁊ eritis sicut dij scientes bonū ⁊ malū. Ita in illo tūc dānato homine veniens: eius oculi palpebris diluculi comparantꝰ: qꝝ sapiētes illi⁹ simplicitatē vere fidei ꝙsi transacte noctis tenebras respuunt: ⁊ ei⁹ signa mendacia ꝙsi exurgentis solis radios ostendūt. Sed qꝝ leuiathan iste ñ solū habet oculos ꝙ malignis ꝓsilijs perūsa ꝓuideāt: sed os ꝙꝑ ad puertēdas mētes hominū aperit: ⁊ qm̃ ꝑ ꝓdicatores prauos ad diligendā errōris fallaciā auditoꝝ corda succendit: apte ſbiungitꝰ.

Ter. ¶ De ore ei⁹ lampades ꝓcedūt. Qui enī ꝓuident oculi: ꝙ aūt ꝓdicant: os vocantꝰ. Hꝫ de hoc ore lampades exeūt: qꝝ mentes audientiū ad amorē ꝓfidie accendūt: ⁊ vnde ꝙsi per sapiam lucent: inde ꝓculdubio per neꝙtiam ꝓcremantꝰ. Sed ꝙlis ipa sapiētie eoꝝ lux sit ostendit: cū prōtinus subinfertur: ¶ XXXVI

Ter. A Sicut tede ignis accense. Ecce iā hypocrisis eoꝝ aperte describit: quorū predicatio tedarū lampadib⁹ comparat. Teda enī cū accendit: odorem ꝙdem suauez habet: sed lumen obscurū. Ita isti ꝓdicatores ātichristi: qꝝ sctitatis sibi speciē arrogāt sed tamen opera iniꝙtatis exercent: ꝙsi blādū quidem est qđ redolent: sed nigrū qđ lucent. Olent enī per simulationē iusticie: sed obscure ꝓardēt per neꝙtie ꝓpetrationē. Quorū simulationis maliciā iohannes in apocalypsi breui descriptiōe comꝑhendit dicens: Vidi aliam bestiā ascendentē de terra habētem duo cornua similia agni: ⁊ loquebatꝰ vt draco. Priorem quippe bestiam. id est. antichristū supiorem iam descriptione narrauerat post quē hec alia bestia ascēdisse dicit: quia post eū multitudo ꝓdicatoꝝ illi⁹ ex terrena

B potestate gloriatꝰ. De terra quippe ascendere est de terrena gloria supbire. Que hꝫ duo cornua agni similia: qꝝ per hypocrisim sctitatis eam quaꝫ in se veraciter dñs habuit singularem sibi inesse ⁊ sapientiā mentit ⁊ vitā Sed qꝝ ſb agni specie auditoꝝb⁹ reprob⁹ serpentinū virus infundit: recte illic subditur: Et loquebatur vt draco. Ista ergo bestia id est. predicantiū mꝝtitudo si aperte vt draco loqueret: agno similis nō appareret: sed assumit agni speciem: vt draconis exerceat operationē. Qđ hic vtrūqꝫ per tedarū lampades exprimit: qꝝ ⁊ obscure ardent ꝓ effectum malicie ⁊ quasi suaue redolent ꝓ simulationē vite. Sed nequaqꝫ estimādū est: qđ tunc solū antichristi ꝓdicatores apparebūt: et nūc ab hūanis deceptionib⁹ desūt. Modo nanqꝫ ꝓiusqꝫ per semetipsum appareat: nōnulli illum vocibus: pleriqꝫ autem moribus predicāt. In predicatores simulationis illius non sunt: qui cū sacros dei ordines obtinent: fugientem totis desideriis mundū tenent: qui virtutes esse ostendunt que faciūt:

A sed vitiū est oē qđ agūt. ¶ XXXVII

Sed electoꝝ mens ꝙto magis interne luci inheret: tanto sūbtli⁹ quō virtutes a vitijs discernere ꝺbeat videt. Quid autem mirū est hoc nos spiritaliē agere: qđ quotidie corꝑaliter cernim⁹ nūmularios implere. Qui cum nūmisma percipiunt: ꝓius qualitatem illius: post figuram ad extremuz vero pondus examināt: ne aut sub auri specie es lateat: aut hoc qđ veraciter auruz est: monete reprobe figura deboneſtet: aut qđ ⁊ aurum: ⁊ recte figure est: hoc non integrum pondus leuiget. Cum igit mira ignotoꝝ hominū facta ꝓspicim⁹: residere ad mentis nre trutinā solertes quasi nūmularij debem⁹: vt ꝓius discretio aurum examinet: ne sub ꝓtute se vitiū occultet: ⁊ qđ ꝓaua intentiōe agitur: recti visione palliet. Cui⁹ si intentiōis qlitas approbat: impresse mox formule figura querēda est: si a probatis monetarijs. id ē ab antiquis patrib⁹ ducitur: ⁊ ab eorum vite similitudine nullo errore vitiat. Cū vero

B et per intentionē qualitas ⁊ recta per exemꝑla figura cognoscitur: restat vt integrū eius pondus exquiratur. Bonū quippe qđ ꝓ signa ⁊ miracula chorusçat: si perfectiōis summam non habet: pensari solicite per cautelā circūspectionis debet: ne dū imperfecta res quasi ꝓ perfecta accipit: in accipientis dānum vertatur. Predicatores itaqꝫ antichristi quō veram nūmismatis qualitatē tenent qui in his que agunt intentiōis recte vim nescunt: quia per hec non celestem patriā: sed culmen glorie temporalis exquirūt? Quō a monete figura non discrepāt: qui ab oī pieta te iustoꝝ iustos ꝑsequendo discordant? ꝙ modo in se integritatis pondus ostendūt: ꝙ non solum humilitatis perfectionē nequaqꝫ assecuti sunt: sed neqꝫ ipsam ꝑmā eius ianuā contigerūt. Hinc ergo electi cognoscāt quō eorum signa despiciant: quoꝝ ꝓfecto actio omne qđ a pijs patribus gestū memorat impugnāt. Sed ipsi qꝫ electi dum tot signa cōspiciunt: dum contemnentes vitā tanta eius miracula phorrescūt: quoddā dubietatis nubilū in corde patiuntur: quia dum ꝓ ꝓdigia illius malicia se eleuat: in istis se aliquaten⁹

visus certior caligat. Unde recte subiungit. De naribus eius fumus procedit. Oculorũ quippe acies fumo sauciatur. Fumus ergo de eius naribus ꝓcedere dicitur: qꝛ de miraculoꝝ eius insidijs ad momentũ caligosa dubietas etiam i electorum corde generat. De leuiathan naribus fumus exit: quia ex eis ꝓ digijs mendacibus etiam bonarum mentiũ oculos trepidationis caligo ꝓfundit. Tunc nanq; in electorum cordibus ꝓspectis terrib/ilibus signis: obscura cogitatio ꝓglobatur Unde hoc qđ iam supra protulimus: veritatis ore per euangeliũ dicitur: Surgẽt pseudo christi: ⁊ pseudo ꝓphete: ⁊ dabunt signa magna ⁊ ꝓdigia ita vt in errorẽ inducant: si fieri potest etiam electi. Qua in re valde quarendum est: quomodo aut hi qui electi sunt induci in errorem possunt: aut cur si fieri põt quasi ex dubietate subdit: cum quid fiendũ sit dñs omnia prescius põstolatur. Sz quia electorum cor ⁊ trepida cogitatione ꝓcutit: et tamen eoꝝ ꝓstantia non mouet: vna hac sententia dño vtrunq; complexus ẽ dicens: ita vt in errorem inducant si fieri potest etiã electi. Quasi enim iam errare ẽ: in cogitatione titubare: sed ꝓtinus si fieri potest subiungit: qꝛ ꝓculdubio fieri nõ potest: vt in errore plene electi capiant. Dñ autẽ in hac fumi caligine ipse etiam animoꝝ feruor exprimit: cũ ꝓtinꝰ subinferꝛ. Sicut olle succense atq; feruentes. Uelut enim olla feruens est: vna queq; tũc anima cogitationũ suarũ impetus q̃si spumas ardentiũ vndarũ sustinẽs: quas et ignis zeli cõmouet: ⁊ ipsa tpalis oppressio more olle succense intrinsecus clausas tenet Unde quoq; iohannes cũ huius bestie signa narrasset adiunxit. Ita vt ignem faciat dẽ celo descendere. Ignem quippe de celo descendere est: de celestibꝰ electoꝝ animis sancti zeli flammas emanare. V XXXVIII

A Quia vo leuiathan iste alias nõ solũ serpens ꝙ etiã regulus dicit: ꝓ eo q; imũdis spiritib⁹ vel reprobis hoibꝰ ꝓncipat: sicut esaias ait: De radice colubri egredietꝛ regulus: Inspiciẽdũ nob sumopere est qualit regulus perimat: vt ex opatiõe reguli huius nobis malicia apertius innotescat. Regulus nãq; non morsu perimit: ꝙ flatu consumit. Sepe quoq; aerẽ flatu afficit: ⁊ quicq̃d vel positũ longe ꝓtigerit: sola narium inspiratione tabefacit. Hinc ergo pensare cõpellimur: ꝓ hoc qđ de naribꝰ eius fumꝰ procedere dicitur etiã ꝓiusq̃ apertius appareat quid q̃tidie in humanis cordibꝰ fumo pestifere exalationis operet. Quia enim sicut ⁊ superius diximus fumo oculoꝝ acies infirmatur non imerito de eius naribus fumꝰ ꝓcedere asseritur: cuius noxijs inspirationibꝰ praua in humanis cordibus cogitatio nascitur: per quam acies mentis obtundit: ne lux interna videatur. Quasi enim flatu narium caliginẽ emittit: quia in reproboꝝ cordibus insidiarũ suarum aspirationibꝰ exꝫamore vite temporalis estum congerit multipliciũ cogitationũ: ⁊ velut fumi globos multiplicat: quia inanissimas presentis vite curas in terrenoꝝ hominũ mente coaceruat. Iste fumꝰ ex eius naribus prodiens: aliquãdo ad tempus etiam electorũ oculos tangit. Hũc nãq; intrinsecus fumũ patiebat ꝓpheta cũ dixit: Turbatus est pre ira oculus meus. Huiꝰ inundatione premebat dicens: Corꝛ meum cõturbatũ est in me: ⁊ lumen oculoꝝ meoꝝ nõ est mecũ. Fumus quippe iste obtũdit aciem cordis: quia caliginis sue nubilo serenitatez intime turbat quietẽ. Cognosci vero nisi trãquillo corde non potest deus. Unde per eũdem ꝓphetam rursus dicit: Uacate ⁊ videte qm̃ ego sum deus. Uacare aũt mens non potest que huius fumi inũdationibꝰ premit quia in ea terrenarũ cogitationũ volumina ex presentis vite amore glomerant. Lumen ergo quietis eterne hoc fumo amittit: qꝛ cuiarũ prurigine cordis oculus dum confundi tur tenebꝛatur: sed fumus aliter iste electorũ animos turbat: aliter reproboꝝ oculos excecat. A bonoꝝ quippe oculis spiritaliũ desideriorꝝ flatu respergit: ne prevalẽte misera cogitatione densetur. In prauoꝝ vo mentibus quo selicentius per terrenas cogitationes colligit: eo ab eis funditus veritatis lumen tollit. Fumus iste reproboꝝ cordibus quat illicita desideria ingerit: quasi ꝓ tot anteillos globos itumescit. V XXXIX

A Te certe fumi globos nouimꝰ: qꝛ cuz alij superius imanescunt: alij inferius surgunt: sicut ⁊ in cogitatiõe carnali ⁊ si alia prauitatis desideria transeunt: alia succedũt Sepe autem mens misera qđ iam transierit videt: sed vbi adhuc retineatur non videt: gaudet de quibusdã vitijs qđ eis subiecta iã non sit ⁊ precauere ac gemere negligit: quia eorum vice successerũt alia: quibus fortasse nequius succũbit: sicq; fit vt dum alia vitia transeunt: ⁊ semper alia succedunt: ab hꝰ serpente corꝛ reproboꝝ sine intermissione tenea tur. Unde bene per iohel ꝓphetam dicitur Residuũ eruce comedit locusta: ⁊ residuum locuste comedit bruchus: ⁊ residuũ bruchi comedit rubigo. Expergiscimini ebrij ⁊ fle/

te. Quid enim per erucam que toto corpore
in terra repit: nisi luxuria designat: que cor
qd tenet ita polluit: vt in superioris mūdicie
surgere amorem non possit. Quid per locu/
stam que saltib⁹ euolat: nisi inanis gloria ex/
primitur: que se vanis presumptionib⁹ exal/
tat. Quid per bruchū cuius pene totū corp⁹
in ventrem colligit: nisi edendi ingluuies fi/
guratur? Quid per rubiginē que dum tangi
B tur incendit: nisi ira inuitur? Residuuz ergo
eruce locusta comedit: quia sepe cum luxu/
rie vitium a mente recesserit: ianis gloria suc
cedit. Nam quia iam per amorem carnis nō
sternitur: quasi sanctā se ex castitate gloriat.
Et residuū locuste bruchus comedit: qr se/
pe cum inani glorie que quasi ex sctitate ve/
niebat resistitur: ⁊ ventri vel q̄buslibet am/
biciosis desiderijs immoderatius induluet.
Mens eni dei nescia tanto atrotius ad quē
libet ambitum ducitur: q̄to nullo vel huma
ne laudis amore refrenat. Residuū bruchi
rubigo consumit: quia sepe dum ventris in/
gluuies per abstinentiā restringit: ire impa/
tientia acrius dñatur: que more rubiginis q̄
si exurendo messem comedit: quia virtutum
fructus impatiētie flamma tabefacit. Cū er/
go vitia vitijs succedūt: agrum mentis alia
pestis deuorat: dum alia relinquit. Bene au
tem illic subditur. ¶ XL

Joel. 1. A Expergiscimini ebrij ⁊ flete. Ebrij q̄p
pe vocati sunt: qui mūdi hui⁹ amo/
re confossi: mala nō sentiūt que patiuntur.
Quid est ergo dicere expgiscimini ebrij ⁊ fle
te: nisi somnū vestre isensibilitatis excutite:
et in deuastatione cordis tot sibi succedenti/
bus vitioruz pestibus vigilantib⁹ lamentis
obuia. Per tot igitur globos de leuiathan
naribus fumus surgit: per quot nimirū pe/
stes frugem cordis reprobi occulta aspirati/
one consumit. Cuius adhuc fumi vim solici/
te dñs opprimit: cuz ilico sbiungit: ¶ Sicut
olle succense atq; feruētes. Olla eni succēsa
dicitur: cum mens humana maligni hostis
suasionib⁹ instigat. Olla autem feruet cum
iam etiam per ꝯsensum in desiderijs praue
persuasionis accendit: ⁊ tot vndas quasi fer
uendo ꝓijcit per quot se neq̄tias vsq; ad ex/
teriora opera extendit. Hūc nanq; carnalis
conscientie. id est. olle feruorem: ex leuiathā
fumo feruentē ꝓpheta ꝓspexerat cum dice/
Jere. 1. bat: Ollā succēsaz ego video ⁊ faciē ei⁹ a fa/
cie aq̄lonis. Ab aquilonis nāq; facie huma/
ni cordis olla succendit: dum instigatiōe ad/
uersarij spiritus illicitis desiderijs inflāma/
Esa. 14. tur. Ille nanq; qui ait: Sedebo in monte te
stamenti in lateribꝰ aquilonis: sedebo in mō
te super astra exaltabo soliū meū similis ero
altissimo: mentē quā semel ceperit malignis B
ꝑsuasionis sue flatibus quasi suppositis ig/
nibus accendit: quatin⁹ non contēpta p̄sen/
tibus indesinent per desideria estuet vt alia
contemnenda appetat: alia adepta contem/
nat: vt modo suis compendijs inhiet: modo
alienis comodis etiaz cum ꝓprio detrimēto
contradicat: modo carnis illecebris satisfaci/
at: modo quasi in quodam culmine per cogi
tationis superbiam rapta: carnali cura post
posita totaz se in typo elationis attollat. Qr
ergo tot per varia desideria ducitur quot
instigationib⁹ leuiathan istius inflammatur
recte fumus eius succense ⁊ feruēti olle simi/
lis esse perhibetur: quia ꝑ tot se feruores af/
flata eius temptationib⁹ conscientia erigit: ꝑ
quot intra se cogitationib⁹ intumescit. Qd
verbis alijs adhuc veritas apertius exequi Tex.
tur dū subiūgit: ¶ Halit⁹ eius prunas arde/
re facit. Quid eni prunas: nisi succēsas in ter
renis concupiscētijs reproboꝝ hominū mē/ C
tes appellat? Ardent enim cū quodlibet tē/
porale appetunt: quia nimirū vrunt deside/
ria: que quietum ac integrum esse animū nō
permittunt. Totiens igitur leuiathan alitus
prunas accendit: quotiens eius occulta sug/
gestio humanas mentes ad delectatiōes illi
citas pertrahit. Alias nanq; superbie: alias
inuidie: alias luxurie: alias auaricie: facibus
inflammat. Superbie quippe facem menti
eue supposuit: cum hanc ad ꝯtemnēda ver/
ba dñice iussionis instigauit. Inuidie quoq;
flamma chayn animū succendit: cum de ac/
cepto fratris sacrificio doluit: ⁊ ꝑ hoc vsq;
ad fratricidij facinus peruenit. Luxurie faci
bus cor salomonis exussit: quem tanto mu/
lieribus amore subdidit: vt vsq; ad idoloruz
venerationem deductus: dum carnis dele/
ctationem sequeret: conditoris reuerētie ob
liuisceret. Auaricie quoq; igne achab ani/
mū concremauit: cum eū ad appetendā alie/
nam vineam impatientib⁹ desiderijs impu/
lit: ⁊ per hoc vsq; ad reatum homicidij ꝑtra
xit. Tanto igitur leuiathan iste halitu in pru
na flat: q̄to ānisu suggestiōis occulte huma
nas mentes ad illicita inflāmat. Unde ⁊ be/
ne mox subditur. ¶ XLI Tex. A

At flamma de ore eius egredit. Flā
ma q̄ppe oris ei⁹ est ipsa instigatio
occulte locutiōis. Praue enim suasiōis ꝟba
ad vniuscuiusq; animū facit: ꝫ flāma ē que d
ei⁹ ore egredit: qr ardet i desiderijs animus
cū ei⁹ suggestiōib⁹ instigat. Hec q̄tidie sug/

gerit: ꝫ vsq; ad pñtis vite terminū suggere/
reno desistit sed tūc se nequi⁹ dilatat: cum p
illum damnatū hominē venies in hui⁹ mun
di se gloria aperti⁹ ostēdit. Tūc ab ei⁹ narib⁹
vastio⁹ fum⁹ pcedit: q; hūana corda signo⁹
ei⁹ admirationib⁹ territa amplio⁹ instigatio
percutit. Tūc ei⁹ halitus vehemēti⁹ prunas
ardere facit: q; reprobo⁹ mētes quasi iam ca
lentes amore glorie tempalis inuenerit sug/
gestionis sue flatib⁹ vsq; ad nequitiā exercē
de crudelitatis incēdit. Tūc de ore ei⁹ flam/
ma egredit: q; quicq̄d per se: quicq̄d per p̄
dicatores eius loquit ignis ē quo infructuo/
sa ligna ꝯcremant: igne autē terrene ꝯcupi/
scentie eo⁹ mens tangitur: qui nequaq̄ fie/
ri p̄ciosa metalla ꝯcupiscunt. Qui ergo ori⁹
non vult flāma affici: iuxta doctoris veri sen
tentiam: non lignū: fenū: stipulā: sed aurum
argentū ꝫ preciosus lapis curet inueniri: q;
tanto ignis suasionis illi⁹ amplius incendit
q̄to se ei ad ꝯsentiendū molliorē quisq; pre/
buerit. Sed q; nulla ratione ꝯcedit: vt mēs
in hac corruptibili carne posita nequaq̄ sua
sionis illius ardore tangat: restat vt malig/
nis flatibus adusta ad orationis opem se si/
ne cessatione ꝯuertat: flāmam quippe sugge
stionū illi⁹ extinguit citi⁹ vnda lachrymarū.

Sancti Gregorij Liber XXXIIII

Capitulum I

QVia ex hoc mūdo corpus gerim⁹: vniu
sitatis terminū ex ea q̄ nos
sum⁹ parte pensem⁹. Citius
quippe qualis sit mūdi finis
agnoscim⁹: si solicite aspicim⁹: hoc q̄ d mū/
do gestamus. Etas etenī nostra per iuueni/
les annos robustio⁹ viget: in senili aūt tem/
pore crebrescentib⁹ morbis excoquit: ꝫ duz
diutius distendit: vt subsistat moriēdi vice
quotidie deficit per momenta viuendi. Ita
etiam mūdi tempus dum venientib⁹ annis
augetur: crebrescentib⁹ malis afficit: ꝫ vn/
de augmentū etatis percipit: inde salutis di/
spendiū sentit. Tribulatiōes nanq; illi cum
tempibus crescunt ꝫ eo detrimēta vite debi
lior tolerat: quo quasi ad vitam pfectior du
rat. Totis enim contra illū hostis antiquus
viribus soluitur: qui q̄nisi iam nunc interijt:
p eo q; superne conditiōis beatitudinē ami/
sit: tunc tamen plenius extinguit quando a
temptādi licentia abstractus eternis incen/
dijs religatur. Unde ꝫ extrema mūdi atroci
us temptatur⁹ aggredit: quia tanto fit feruē
tio⁹ ad seuiciā: q̄to se vicinio⁹ sentit ad pe/
nam. Considerat quippe q; iuxta sit vt licē/
tiam neḡssime libertatis amittat: ꝫ q̄tū brevi
tatem temporis angustat: tātū multiplicita/
te crudelitatis expandit: sicut d illo voce an
gelica ad iohannez dicitur: Ue terre ꝫ mari Apoc. 12.
quia descendit diabolus ad vos habēs iraz
magnā sciēs q; modicū tempus habet. Tūc
ergo in magne ire furorē se dilatat: ne qui in
beatitudine stare non potuit: in damnatio/
nis sue foueam cum paucis ruat. Tunc quic
quid nequiter valuerit callidi⁹ exquirit: tūc
cervicem superbie altius erigit: ꝫ p damna/
tū illum quem gestat hoiez omne q̄d tempo/
raliter prevalet nequit ostendit. Uñ ꝫ diui/
na voce recte nūc dicitur: In collo eius mo/
rabitur fortitudo. Quid enī collo leuiathan
istius: nisi elationis ostensio designat: q̄ con
tra deum se erigens cum simulatione sancti/
tatis etiam tumore potestatis extollit. Quia
enim per collum superbia exprimit: esaias p/
pheta testatur: qui hierusalē filias redarguit
dicens: Ambulauerūt extento collo. In col Esa. 3.
lo ergo leuiathan istius fortitudo demorari
dicitur: quia elationi illius etiaz sibiuncta po
tentia suffragat. Nam quicquid tunc supbe
extollit quicquid callide machinat: etiā cuz
virtute potētie secularis exequit. Quod da
niel pphēta intuens ait: Bolus in manu ei⁹
dirigetur. Bolus quippe in manu est fraus
in virtute: quia omne q̄d nequiter volet: ꝫ
ad tempus exequi etiam fortiter potest. Bo
lus vero eius dirigi dicitur: quia fraudis ei⁹
malicia nulla difficultate prepeditur. Hoc
enim leuiathan iste vel vasa eius habere cre
bro pprium solent q; ad iniquitatis sue cu/
mulū ea que nequiter appetūt: explere neḡ/
us possunt. Nam cum fortasse infirmant ele
cti atq; i desideriis illicitis ruūt: in ꝫ plerūq;
diuini muneris manu retinent: q̄d voluntā/
tis misere nullos effectus inueniūt: cūq; eo⁹
vocis valida ꝯrarietas nascitur plerūq; ex
ipsa impossibilitate corrigunt: ꝫ miro interse
ne dispositionis ordine per ꝯuersionē muta/
tio male voluntatis sequitur: dum p infirmi
tatem pfectio denegat. Hinc est enim q; sub
specie vniuscuiusq; aie de infirmante iudea:
atq; in prauis itinerib⁹ gradiēte p pphetam
dns dicit: Ecce ego sepiā viam tuā spinis: ꝫ Osee. 2.
sepiam eam maceria: ꝫ semitas suas non in/
veniet: ꝫ sequetur amatores suos ꝫ nō app/
hendet eos: ꝫ queret eos ꝫ non inueniēs di/
cet: Uadam ꝫ reuertar ad virum meū prio/
rem quia mihi bene erat tunc magis q̄ nūc.
Spinis enī electo⁹ vie sepiūt: dū dolorē pū
ctionis inueniūt in ꝫ q̄d tempaliter ꝯcupiscūt

Quasi interposita maceria vlis eoꝝ obuiat quoꝝ nimirū desideria perfectionis difficultas impugnat. Hoc profecto anime amatores suos querūt ⁊ non iueniūt dum seqndo malignos spiritus: nequaq̄ eas quas appetūt huius seculi voluptates apprehendūt. Bene aūt subdit: q̄ ex ipsa difficultate mox dicat: Vadam ⁊ reuertar ad virū meū p̄ozez quia melius mihi erat tunc: magis q̄ nunc. Prior quippe vir dñs est: qui castā sibi aiaz sanctispūs interposito amore ꝓiunxit. Quē tūc mēs vniuscuiusq̄ desiderat: cū multiplices amaritudines velut quasdam spinas inuenit: in his delectationib⁹ quas temporaliter ꝓcupiscit. Nam dum aduersitatib⁹ mundi quem diligit anima morderi ceperit: tunc plenius intelligit: q̄to illi cū p̄iore viro melius fuit. Eos ergo quos volūtas p̄aua pertrahit: plerūq̄ aduersitas corrigit. Unde et nimis timendū est: ne sequant ꝓspera cū desiderantur iniusta: quia difficilius malū corrigitur qđ ꝓfectionis etiam ꝓsperitate fulcitur. Leuiathan itaq̄ iste qui cū mēbris suis eternis est cruciatib⁹ deputatus ⁊ dolus in manu eius dirigit: ⁊ in collo eius fortitudo demorat: quia h̄ est qđ temporaliter cōtra bonos peruersa voluntate desiderat: vt puer sioze facultate consumat: vt tanto ei de adūsitate in p̄senti nil obstet: q̄to ei in posterū de p̄osperitate nihil remaneat. Et quia omnis qui peruersis moribus amicitijs ei⁹ innotescit: p̄ius veras mentis diuitias amittit: apte subiungitur. VII

Ter A

Et facie eius p̄cedit egestas. Per faciem quippe solet noticia designari. Un̄ scriptū est: Et facies mea p̄cedet te. id ē. noticia ducatū p̄ebebit. Sciendū est vo q egestas in sacro eloquio aliter electoꝝ ponitur: atq̄ aliter reproboꝝ. Egestas nāq̄ electoꝝ est: cū vere diuitie celestis patrie ad eorū animū redeūt: ⁊ in hoc erūnoso p̄ntis vite exilio positi: pauperes se esse meminerūt. Illas quippe diuitias sine cessatione suspirant: de q̄bus paulus dicit: Ut sciatis que sit spes vocatiōis eius ⁊ q̄ diuitie glorie hereditatis ei⁹ in sctis. Et q̄ adhuc eas neq̄q̄ ꝓspiciūt: studiose interim in erūna istri⁹ paupertatis gemūt. Hanc pculdubio pauptatē hie remias inspexerat: cuz dicebat: Ego vir videns paupertatē meam: in virga indignationis eius. Virga enim indignatiōis dei est p̄cussio districtionis. Quam indignationē tūc homo pertulit cū ex paradiso pulsus veras interni gaudij diuitias amisit: q̄ electi quiq̄ incessanter conspicūt q̄ in p̄sentis vite penuriā ab illa potestatis ingenite facultate ceciderunt bene dicitur: Ego vir videns paupertatem meā. Quisquis eni adhuc visibilia appetit pegrinationis sue malū nō intelligit: ⁊ hoc ipsum quod patitur videre nescit. Hanc paupertatez dauid p̄opheta intuens ait: Infirmata est in paupertate virtus mea. In pauptate etenim virtus infirmari dicit: quia lapsus in hac peregrinatione animus ⁊ corruptionis sue molestijs reuerberat⁹: hoc q̄ pdidit ꝓtēplari p̄repedit. Sed hāc paupertatē reprobi ꝓsiderare nesciunt: q̄ dum sequunt ea que conspiciūt: cogitare inuisibilia negligunt que perdiderunt. Unde ⁊ egestas eoꝝ ꝓprie dicitur: quia dum replentur vitijs: virtutum diuitijs vacuant. Quib⁹ sepe euenit vt per elationis dementiā subleuati: dum nequaq̄ ruine sue damna ꝓsiderant esse se etiam a bonis actibus inopes non cognoscant. Unde voce angelica p̄dicatori laodicie dicitur: Dicis q̄ diues sum ⁊ locupletatus: ⁊ nullius egeo: ⁊ nescis quia tu es miser: ⁊ miserabilis ⁊ pauper: ⁊ cecus ⁊ nudus Quasi diuitem se asserit qui per arrogantiaz sanctitatis extollitur: sed paup cecusq̄ ⁊ nudus arguitur. Pauper vero quia virtutū diuitias non habet: cecus: quia nec pauptatē quam patitur videt: nudus: quia p̄mā stolā perdidit: sed peius: quia nec se perdidisse cognoscit: Quia ergo vt diximus egestas reproboꝝ est defraudatio meritoꝝ: recte de leuiathan dicit: faciem eius p̄cedit egestas. Nemo quippe cognitionem eius iungit: nisi p̄us virtutum diuitijs denudet. Prius enim bonas agnitiones subtrahit: ⁊ tunc ei⁹ apertiozem noticiam sue iniq̄tatis infundit. Egestas ergo faciem illius p̄cedere dicitur: q̄ p̄ius facultas virium perditur: vt quasi per familiaritatē postmodū eius noticia cognoscatur. Uel certe quia multis ita fraudulenter surrepit: vt ab eis deprehēdi nequaq̄ possit vt sic ꝓtutes eoꝝ euacuat: quatinus astutie sue maliciam non ostendat: faciem eius egestas p̄eire perhibet: ac si aperte diceret: q̄ eum insidians temptat: p̄iusq̄ videatur expoliat. Hinc est enim qđ de effraym per p̄ophetaz dicitur: Comederūt alieni robur ei⁹ et ipse ignorauit. Alieni quippe intelligi apostate angeli solēt: qui robur comedūt: cū virtutem mentis peruertēdo ꝓsumūt. Qđ effra in pertulit ⁊ nesciuit: quia in temptatiōe malignoꝝ spirituū ⁊ robur anime perdidit: ⁊ h̄ ipsum quia perdiderit non intellexit. Leuiathan ergo faciem egestas antecedit: quia negligentium mentes ante temptādo expoliat

Ephe. 1.

Treñ. 3.

Pſ. 30.

Apo. 3.

L

B

quã eius insidias is qui temptatur agnoscat
Per hoc ergo quod dictum est: in collo ei/
us morabit̃ fortitudo: virtus violentie ostẽ
ditur. Per hoc vero qđ subdit̃: ⁊ faciem ei⁹
precedit egestas: fraudis subtilitas designa/
tur. Quãuis de eo ꝙ eius faciẽ egestatẽ p̃ire
cognoscimus suppetit aliud: qđ tamen tristi/
us exponamus. Terribili quippe ordine di
spositionis occulte: priusq̃ leuiathan iste i il
B lo damnato homine quem assumit apparet:
a sancta ecclesia virtutũ signa subtrahunt̃:
nam ꝓphetia abscondit̃: curationuꝫ gratia
aufertur: ꝓlixioris abstinentie virtus immi/
nuitur: doctrine verba conticescũt: miracu/
loꝝ ꝓdigia tollunt̃. Que quidem nequaq̃
superna dispensatio fundit⁹ subtrahit: ꝫ non
hec sicut prioribus temporib⁹ aperte ac mul
tipliciter ostendit. Qđ tamen mira dispensa
tione agitur: vt vna ex re diuina simul pietas
et iusticia compleat̃. Dum enim subtractis
signoꝝ virtutib⁹ sancta ecclesia velut abie/
ctior apparet: ⁊ bonoꝝ premiũ crescit: q̃ illa
pro spe celestium: non ꝓpter presentia signa
venerant̃: ⁊ maloꝝ mens contra illam citius
ostenditur: qui sequi que promittit inuisibi/
lia negligunt: dum signis visibilib⁹ nõ tenẽ/
tur. Dum igitur humilitas fidelium omniũ
multitudine ⁊ manifestatione signoꝝ quasi
destituit̃ terribili occulte dispositionis exa/
mine inde bonis misericordia largit̃ vñ ma/
lis iusta ira cumulat̃. Quia ergo leuiathan
iste priusq̃ manifestus ⁊ conspicuus veniat
ex magna parte in sancta ecclesia signa virtu
E tum cessant: recte nunc dicitur: Faciem eius
p̃cedit egestas. Ante enim a fidelib⁹ miracu
loꝝ diuitie subtrahunt̃: ⁊ tunc ꝯtra eos an/
tiquus ille hostis per aperta prodigia osten/
ditur: vt quo ipse per signa extollit̃ eo a fide
libus sine signis robusti⁹ laudabiliusq̃ vin/
catur: q̃uis etiam fidelibus in certamine si/
gna non deerũt: sed tanta erũt illius vt nr̃o/
rũ aut pauca aut nulla videant̃. Quoꝝ ni/
mirũ virtus omnib⁹ signis fit potior: cũ om/
ne qđ ab illo terribilit̃ fieri ꝯspicit: per inter/
ne constantie calcem premit. Sed malignus
hostis tanto contra eos acriori imanitate se
exhibet: q̃to se despici etiam clarescentibus
miraculis dolet. Totum ergo se in eoꝝ inte/
ritum colligit: cunctosq̃ reprobos in necem
fidelium vnanimi crudelitate ꝯiungit: vt se/
uiciam suam tanto robustius exerceat: q̃to
et in eis que puerse agere appetit: nulla sibi
sui corporis mẽbra discordãt. Unde ⁊ recte
dicitur: Membra carniũ eius coherentia si
bi. Carnis vero leuiathan istius sunt omẽs
reprobi: qui ad ĩtellectũ spiritualis patrie ꝑ
desideriũ non assurgunt. Membra vero sunt
carniũ: hi qui eisdem peruerse agentib⁹ ⁊ se
se ad iniquitatẽ precedentib⁹ iungunt̃: sicut
econtra per paulum dñico corpori dicitur:
Vos estis corpus christi: ⁊ membra de mẽ/ 1. Cor. 12.
bro. Aliud quippe est membꝝ corpis aliud
membrũ membri. Membrũ quippe corpis
pars ad totũ: membrũ vero mẽbri est parti/
cula ad partem. Membꝝ nanq̃ mẽbri ẽ di
gitus ad manũ: manus ad brachiũ: membꝝ
vero corporis totũ hoc simul ad corp⁹ vniũ
sum. Sicut ergo in spiritali dñico corpe mẽ/
bra de membro dicim⁹ eos qui in eius eccle/
sia ab alijs regunt̃: ita in illa leuiathan istius
reproba congregatiõe membra sunt carniũ:
qui iniquo opere quibusdã se nequiorib⁹ iũ/
gunt̃. Sed quia hostis malignus sibi in per
uerso opere a p̃mis vsq̃ ad extrema ꝯcordat
diuin⁹ sermo i eo membra carniũ sibimet co/
herentia memorat. Sic nanq̃ perũsa vnani
miter sentiũt: vt nulla contra se vicissim dis/
putatione diuidant̃: nulla eos diũsitatis al/
tricatio tunc scindit: ⁊ idcirco contra bonos
vehementer preualent: quia in malo se con/
corditer tenent.

III

A Sicut enim iam superius dixim⁹ vt
perniciosum est si vnitas desit bonis
ita ꝑniciosi⁹ est si non desit malis. Reprobo
rum quippe vnitas bonoꝝ viam tanto du/
rius prepedit: q̃to ei se ꝑ collectionẽ durior
opponit. Hanc vnitatẽ reproboꝝ ꝑniciosaꝫ
sibi paulus ꝯspexerat cũ in mẽdio saduceo/
rũ phariseorũq̃ deprehensus dicebat. De Act. 23.
spe ⁊ resurrectione mortuorum ego iudicor.
Qua nimirũ voce percussa protinus ꝯtra se
vicissim audientiũ turba dissiluit. Cunq̃ in
duas partes tumultuantiũ multitudo diui/
ditur paulo via ereptionis aperitur: qꝛ quẽ
turba ꝑsequentiũ vnita constrixerat: diuisa
laxabat. Eripiunt̃ ergo iusti: dum diuidun/
tur iniusti: ⁊ electorum vota ad perfectũ ve/
niunt: dũ reproboꝝ agmina per discordiam
confunduntur. Quod bene etiam maris ru/
bri scissione signatur. Dum enim in duas ꝑ/
tes vnda diuiditur: ab electo populo ad ter/
ram repromissionis iter ostẽdit̃: quia dũ ma
B lorum vnitas scinditur: bone mentes ad hoc
quod appetunt perducuntur. Si malorum
vnitas noxia non fuisset: nequaq̃ diuina ꝓ/
uidentia superbientium linguas in tanta di/
uersitate dissipasset. Si malorum vnitas no
xia non fuisset sancte ecclesie hostibus pro/
pheta non diceret: Precipita domine: diui/ Ps. 54.
de linguas eorum. Quia ergo leuiathan iste

tunc contra electos dei in suis viribus effre/
natur: cum ad augmentū sue malicie vnita/
tem in reprobis habere pmittit: vt tanto cō
tra nos robusti⁹ vires suas exerat: q̄to non
solū nos ictu fortitudinis: sed etiam mole ad
L unationis impugnat. Sed q̄s contra ista suf
ficiat que mens ad tante elatiōis ⁊ cōpagis
pondera non ab ipsa cogitationū radice con
tremiscat? Unde quia trepidare nos per in/
firmitatem cospicit protin⁹ diuina clementia
quid per semetipsam faciat adiūgit. Nam se
Tex. quitur. ℣ Spiritit contra eum fulmina: ⁊ ad
locum alium non ferent. Quid appellatiōe
fulminū: nisi tremēde ille extremi iudicij sen/
tentie designant? Que idcirco fulmina vo/
cantur: quia nimirū eos quos feriūt in ppe/
tuum incendūt. Fulmina nanq̄ sup eū pau
lus venire conspexerat cū dicebat: Quē do/
minus iesus interficiet spiritu oris sui: ⁊ de/
struet illustratione aduentus sui. Hec autez
que in eum mittunt fulmina: ad locum aliuz
non ferunt: quia iustis gaudentib⁹ solos tūc
reprobos feriūt. Nam post trituram vite p/
sentis in qua nūc triticū sub paleis gemit: ita
illo extremo iudicij ventilabro inter triticuz
paleasq̄ discernit: vt nec in tritici horreum
B palee transeant: nec in palearū ignem horrei
grana dilabant. Illa ergo fulmina locū aliū
nequaq̄ tangunt: quia videlicet igne suo nō
grana sed paleas incendūt. Sed quia leuia/
than istum pena non corrigit: insinuat dum
Tex. subiūgit: ℣ Cor eius indurabit quasi lapis
Cor enim antiqui hostis vt lapis indurabit
quia nulla vnq̄ p̄uersionis penitentia mol/
lietur. Qui quia solis ictibus eterne vltiōis
Tex aptabit: recte protinus subiungit. ℣ Et stri
gitur quasi malleatoris incus. Incudem q̄z
malleator solis aptam pcussiōibus figit. Ad
hoc ergo incus statuit vt crebris ictibus fe/
riatur. Leuiathan ꝟo vt malleatoris incus
stringitur: q⁹ inferni vinculis coartabit: vt
eterni supplicij continua pcussione tundat:
Qui modo quoq̄ percutit: dum iusti quiq̄
illo in insidijs vigilante sed doloribꝰ tabescē
te saluant. In incude autē alia vasa formā/
tur: ipse ꝟo tot percussionibus in vas aliud
non transfert. Recte ergo leuiathan iste in/
cudi comparatus est: quia nos illo pſequen
te componimur: ipse autem ⁊ semp percutit
et in vas vtili nunq̄ formatur. Eterne illū
E percussione relinquim⁹ ⁊ nos superni artifi/
cis manu in eius temptatione percussi: per il
lum quasi vascula formata transimus. In
ipso enim tundimur: vt ad vsum domus su/
perne veniamus. Ipse ꝟo quasi incus strin
gitur quia ⁊ si nūc temptando mūdū circuit
in inferno tamē positus: iam sub ictu senten/
tie non vagat. Sequitur. ℣ Cū sublat⁹ fue
rit: timebūt angeli: ⁊ perterriti purgabunt.
Scriptura sacra ita nōnunq̄ tempus prete/
ritum futurumq̄ permiscet: vt aliquando fu
turo pro preterito: aliquando ꝟo vtatur pre
terito pro futuro. Futuro nanq̄ pro preteri/
to vtitur: cū iohanni mulier paritura mascu
lum q̄ regat gentes in virga ferrea demon/
strat. Ad quia incarnato dño venīēte iaz fa
ctum fuerat res gesta nūciabat. Rursum p/
terito vtitur p futuro: sicut per psalmistam
dñs loquitur dicens: Foderūt manus me/
as ⁊ pedes meos: dinumerauerūt omia ossa
mea. Quibus videlicet verbis spes dñi/
ce passionis quasi iam transacta describitur:
sed tamen adhuc longe post futura nunciat.
Hoc ergo loco quo dicitur: Cum sublatus
fuerit timebūt angeli: nil obstat intelligi: q⁹
sub futuri temporis modo preterita descri/
buntur. Nec recte intelligentie sensum relin
quimus si credamus leuiathan isto ab arce
beatitudinis cadente in ruinā eius etiam ele
ctos angelos expauisse: vt cum istum ex illo
rum numero superbie lapsus ejiceret: illos
ad robustius standum timor ipse solidaret.

Tex. Hynde ⁊ subditur. ℣ IIII
A Territi purgabunt. Purgati ve/
ro sunt: q⁹ nimirū isto cuz reprob le/
gionib⁹ exeūte: soli in celestib⁹ sedib⁹ q̄ bea/
te ineternū viuerent remāserūt. Huiusita q̄z
lapsus eos terruit ⁊ purgauit. Terruit ne cō
ditorem suum superbe despicerēt: purgauit
vero: quia exeuntib⁹ reprobis actum est vt
electi soli remanerent. Et quia cunctoꝝ opi/
fex deus fit ad bonoꝝ custodiam etiaz bene
vti actione reproboꝝ: lapsum cadentiū ver/
tit in profectum manentiū ⁊ vnde punita est
culpa superbientiū: inde humilibus angelis
et inuenta ⁊ solidata sunt augmenta merito/
rum. Istis nanq̄ cadentibus illis in mune/
re datum est: vt cadere omino non possunt
Sancti vero angeli dum in istis nature sue
damna conspiciunt in seipsis iam cautius ro
bustiusq̄ consistunt. Unde fit auctore oium
rerum domino cuncta mirabilit ordinante.
vt illi electoꝝ spirituū patrie celestꝫ etiā rui/
ne sue damna proficiant: dum inde firmius
constructa sit: vnde fuerat ex parte destru/
cta. Sed quia sepe scriptura sacra predicato
res ecclesie pro eo q̄ gloriam patrie celestis
annūciant angeloꝝ solet nomine designare:
possumus hoc loco angelos sctōs p̄diatoresꝫ
accipe. Hinc ē enī q⁹ iohannes in apocalypsi

septem ecclesijs scribens angelis ecclesiarum loquitur. id est. predicatoribus populorum.
Esa. 33. Hinc ꝓpheta ait: Et angeli pacis amare flebunt. Hinc rursum malachias ait: Labia sacerdotis custodiant scientiam ⁊ legē inq̄rūt ex ore eius: quia angelus dñi exercituum est.
Mala. 2.
1. Thi. 3. Hinc paulus ait: Magnū est pietatis sacramentū: qd̄ manifestatū est in carne: iustificatum in spiritu: apparuit angelis: predicatū ē gentibus: creditū est mūdo: assumptū est in gloria. Qui igitur dispensationis mysteriū: postq̄ apparuisse angelis dixit: predicatum gentib⁹ subdidit: profecto angelorꝝ noīe predicatores sanctos. id est. veritatis nūcios designauit. Si ergo hoc qd̄ dicitur: cum sublatus fuerit timebūt angeli: ⁊ territi purgabūtur: ad futurum tempus refertur: adueniēte districto iudice extrema hic istius leuiathan damnatio designatur: quia de hoc mūdo ꝑ iram iudicij tollitur: qui nunc mira māsuetudinis longanimitate toleratur. Tanto autē hinc pondere terroris excutitur: vt sanctorū etiam predicatorꝝ fortitudo turbetur. Cū ei sublatus fuerit timebūt angeli: quia cum iudicij turbine rapitur: hi qui in corꝑibus reperiri potuerint: immenso terrore ꝯcussi: etiam superne patrie nūcij contremiscūt. Quāuis enim iam fortes atq̄ perfecti: adhuc tam̄ quia in carne sunt positi: non possunt in tanti terroris turbine nulla formidine concuti. Sed cū leuiathan iste rapitur: cunq̄ omnia elementa in ei⁹ interitu quatiunt̄: predicatores sanctos quos vt dixi adhuc in suis corporibus ilico tempus iudicij inuenerit: spes de regni ꝓpinq̄tate letificat: ⁊ carnis infirmitas de ire ostensione perturbat. Erit ergo i eis aliq̄ modo tremor letus ⁊ timor secur⁹: q̄ et celesti regno se remunerari certi sūt: ⁊ per tanti turbinis metū ꝑ carnis infirmitate cōtremiscūt. Considerem⁹ ergo quomodo tūc iniquorꝝ conscientia concutitur: quādo etiā iustorꝝ vita turbat̄. Hi qui oderūt aduentū iudicis: quid facient si terrorem tanti iudicij etiam qui diligunt expauescūt? Et q̄ in sanctis p̄dicatorib⁹ hoc pauore excoquit̄: si qua eis inesse potuit leuiū rubigo viciorꝝ postq̄ dixit: cū sublatus fuerit timebūt angeli: apte mox subdit̄: ⁊ territi purgabunt̄. Sed quia hec de leuiathan fine cognouim⁹: interim p̄usq̄ pereat quid agat audiam⁹. Sequitur.

Lex. ¶ Cū apprehenderit eum gladius subsistere nō poterit: neq̄ hasta neq̄ torax. In scriptura sacra aliqñ per gladiū sancta predicatio: aliquādo eterna damnatio: aliquādo tribulatio temꝑalis: aliquando antiqui hostis ira vel persuasio designat̄. Gladius vero sancta predicatio ponit̄: sicut paulus ait: Et gladium spiritus quod est verbum dei. Gladij nomine eterna damnatio designat̄: sicut de predicante heretico scriptū est: Si multiplicati fuerint filij eius in gladio erunt: q̄ q̄ntalibet hic numerositate germinēt: eterna dānatione consumunt̄. Gladius tribulatio tēporalis accipit̄ sicut marie secuturis tribulationib⁹ dicitur. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius. Rursum per gladium ira vel persuasio maligni hostis exprimit̄: sicut psalmista ait: Qui liberasti dauid seruū tuū de gladio maligno. Benignus quippe sancte predicationis est gladi⁹ quo percutimur vt a culpa moriamur. Malignus vero est diabolice persuasionis gladius: quo male quisq̄ percutitur: vt a vita rectitudis extinguatur. Antiqui ergo hostis est gladius ille tūc damnat⁹ homo: in vsum ministerij eius assumptus. Ipsum quippe per maliciā fraudis exacuit: ⁊ infirmorꝝ corda trāsfigit. Hūc ergo leuiathan gladius apprehendit: cū eum suus damnatus homo susceperit. Si autem gladij nomine ei⁹ ira signatur: recte non apprehendere gladium: sed a gladio apprehendi describitur. In tantam quippe tunc insaniam vertitur: vt dominari omnibus appetens: nequaq̄ sue ire dominet̄. Nos nāq̄ cum iram in vsum iusticie assumim⁹: gladiū tenemns: quia eam sub equitate iudicij possidendo moderamur. Ille autem qui per abrupta furoris rapit̄: non apprehendere gladium: sed a gladio apprehendi perhibetur. Non enim iram possidens tenet: sed ab ira seuiens tenetur.

¶ V

Cunctis aūt liquet q̄ hasta adūsarium percutim⁹: torace vero ab adūsario munimur. Per hastam vulnera inferimus: torace tegimur ne vulneremur: q̄d igitur per hastam nisi p̄dicationis iaculū: q̄d ꝑ toracem nisi fortitudo patiētie designat̄? Leuiathan ergo iste q̄ per assumptū reprobum hominem in ira oīmode crudelitatis effrenatur: app̄hēdi gladio dicit̄: nam per ostensionem īmense tūc fortitudinis exhibet q̄cquid neq̄ter potest: ⁊ neq̄ hasta: neq̄ torax sb̄sistere poterit: q̄ in antichristū veniens tante virtutis gloria apparebit: vt si supnū adiutoriū desit: ⁊ predicantiū acumen obtūdat: et longanimitatē patientiū destruat. Nisi ei iustorꝝ vitaꝫ superna gratia solidet: non subsistit hasta: quia predicatorꝝ virtus frangit̄: non subsistit torax: quia constantium patiētia dirupta penetratur. Unde ⁊ subditur:

Ephe. 6.
Luc. 2.

Reputabit enī vt paleas ferrum: ⁊ quasi li/
gnū putridū es. Ꝺō supius hastā dixit: hoc
inferius ferri appellatiōe replicauit: ⁊ qō to/
B racem ꝓtulit: hoc rursuz eris cōmemoratio/
ne siguit. Ferrū nāq; acuit vt adūsarī⁹ vul/
neret. Es autem rubigie pene nulla ꝓsumi/
tur. Ferro ergo p̄dicationis iacula: ere autē
longanimitatis ꝓstantia designat. Unde et
ſb assur specie de sctā ecclesia ꝑ moysen dici/
Deut.33. tur: Ferrum ⁊ es calciamentū eius. Calcia/
mentū quippe in scriptura sacra munimē p̄/
Ephe.6. dicationis accipit: sicut scriptū est: Calciati
pedes in prepatione euāgelij pacis. Quia ḡ
per ferrū virtus: per es autē pseuerantia ex
primit: ferrum ⁊ es calciamentū eius dicit:
cum p̄dicatio eius acumine simul ⁊ ꝓstantia
munit. Per ferrum enīz mala adūsantia pe
netrat: per es autem bona que ꝓposuit: lon/
ganimiter seruat. Cuius ꝓfecto pseuerātia
illic apertius insinuat dicens: Sicut dies iu
uentutis: ita erit ⁊ senectutis illius. Sed le/
uiathan iste quādo illum gladiū quem sacra
eloquia antichristū vocant: in exercitationē
sue iniq̄tatis assumpserit: ⁊ ferrū velut pale/
as: ⁊ es velut lignū putridū reputabit: q: ni/
si diuin gratia ꝓtegat: ⁊ p̄dicantiū vires ve/
lut paleas nequitie sue igne consumet: ⁊ pa/
tientiū ꝓstantiam quasi lignū putridū in pul
L uerem rediget. Et acumen igitur ferrī ⁊ eris
fortitudo deficiet: dum per violentiā ꝑtutis
illius ⁊ p̄dicationis sensus obtundit: ⁊ pati/
entie longanimitas dissipatur. Nisi ergo ele
ctos suos opitulatio diuina roboret: vbi tūc
infirmi erunt: si fortes sicut palee reputant.
Quid tūc leuiathan iste ō paleis faciet: si fer
rum quasi paleas estimabit? Quid de putri
dis lignis acturus est: si quasi lignū putridū
eris fortitudinē soluit? Sed o q̄z multi q̄ suis
viribus ferrum se vel es estimāt: in illo tunc
tribulationis igne se paleas esse deꝓhendūt
et q̄z multi qui per infirmitatē ꝓpriam se esse
paleas metuūt: per diuinū adiutoriū fulti in/
ferri atq; eris soliditate roborant: vt contra
aduersariū suū tanto magis i deo fortes sint
q̄to de se amplius infirmos se esse conspexe
rint. Sed q̄to altius behemoth iste contra
electos dei ꝙ miracula erigit: tanto contra
eū sancti quiq; vehementi⁹ ad p̄dicatiōis se
B verba constrigūt. Qui tamen i ea reprobo/
rū mentes possidebit: vt eas nulla confessus
veritatis iaculatione derelinquat. Unde ⁊
subdit: ℣ Non fugabit eum vir sagittari⁹.
Lex. Quid enim per sagittas: nisi verba predica/
toꝝ accipimus. Que dum ex voce bñ vi/
uentium distinguunt: audientiū corda trās/
figunt. His sagittis sancta ecclesia percussa
fuerat q̄ dicebat: Uulnerata charitate ego Can.1.
sum. Be his sagittis psalmista voce narrat. Ps.63.
Sagitte paruuloꝝ facte sunt plage eoꝝ:
quia scilicet verba humilium penetrauerūt
animos superboꝝ. Be his sagittis venien/ Ps.14.
ti ꝓpugnatori dicit: Sagitte tue acute: po/
tentissimi populi sub te cadent in corde. Uir
itaq; est sagittarius: quia per sancte intētio/
nis arcum audientiū cordibus verba recte
exhortationis infigit. Quia ergo leuiathan
iste verba predicantiū despicit: ⁊ cuz repro/
boꝝ mentes male suadēdo momorderit du/
rus inter iacula oīmodo eas non relinquit:
recte dicitur: non fugabit eum vir sagittari⁹.
Ac si aperte diceret: A reproboꝝ cordibus
eum sancti predicatoris sagitta non excutit:
quia quisquis ab illo apprehenditur: verba
iam predicantiū audire cōtemnit. Unde be/
ne peccatis precedentib⁹ irascens: dominus
de his quos in manu antiqui hostis deserit: Jere.8.
per prophetam dicit: Jmmittam vobis ser/
pentes ⁊ regulos: quibus non est incantatio
Ac si diceret: Justo iudicio talibus vos im/
mundis spiritibus tradam: qui a vobis ex/
cuti exhortatione predicantium quasi incan
tantium sermone non valeant. Quia ergo le
uiathan iste a cordibus reproboꝝ sancte p̄/
dicationis spiculis non mouetur: ipse etiam
sanctorum virorum contemptus addicitur:

cum illico subinfertur. ℣ VI
Jnstipulam ꝙsi sunt ei lapides fun/ Lex
de. Quid per fundam: nisi sctā eccle A
sia figurat. Funda nāq; dum in gyrum mit/
titur: sicut de illa lapides exeūt q̄bus adūsa/
riorū pectora feriant: ita sancta ecclesia duz
volubilitate temporū per tribulationuz cir/
cuituz ducitur: fortes ex illa viri prodeunt:
quibus quasi lapideis ictibus iniquorū cor/
da tundantur. Unde ⁊ ad ꝓphetam de bo/
nis doctoribus dominus dicit: Deuorabūt Zach.9.
et subiicient lapidibus funde. Sancti quip/
pe doctores qui ad virtutē ⁊ alios instruūt
hostes deuorant: dum eos intra corpus suū
per vim conuersionis immutant. Quos la/
pidibus funde subiiciunt: quia dum fortes
quosq; in sancta ecclesia viros instituūt: per
eos aduersariorū superbientiū pectora dura
confringūt. Unde ⁊ golias immanissimus:
saxo funde mortitur: quia singulari sancte ec/
clesie lapide diabolica celsitudo supat. Le/
uiathan itaq; iste quia damnato illo hoie as/
sumpto quoslibet fortes ecclesie velut infir/
mos despicit: eorūq; vires tpaliť p̄mit: recte
nunc dicit: in stipulā ꝙsi sunt ei lapides fūde

Ac si aperte diceret. Sanctorũ robur quasi instipule molliciem redigit: quorum lingua prius pectus illi⁹ duris ictib⁹ tutudit. Omnem quippe tunc fortitudinem sue iniquitatis exercens: quanto se ab eis vinci spiritaliter dolet tanto atrocius contra eos corpora liter ꝑualet. Et quia nil se contra eorũ spiritum prevalere considerat: in eorũ carne crudelitatis sue oia argumenta cõsumat. ℣ Vi

A Ed quid mirum si humanas vires despicit: qui ipsa etiam superni in se iudicij eterna tormenta contemnit. Unde ⁊ subdit. Quasi stipulam estimabit malleum. Ac si diceret: Etiam pondus eius animaduersionis despicit qui se per supplicium desup veniens ferit. In scriptura vero sacra malleus noie aliquando diabolus designatur: per quem nunc delinquentiũ culpe feriunt. Aliquando vero ꝑcussio celestis accipitur qua vel electi supernos ictus sentiunt vt a prauis itineribus corrigantur: vel iusta ira reprobos percutit: vt iam supplicia eterna preueniẽs: quid etiam imposterum merentur ostendat. Nam q̃ appellatione malleus antiquus hostis exprimitur ꝓpheta testatur cum super eum vim extremi iudicij con-
Iere.50 templat dicens. Quomodo confractus est: ⁊ contritus malleus vniuerse terre. Ac si diceret. Eum p quem vascula sua dominus in ministerij vsum formanda percutit: quis p-
B pendat quo turbine veniente extremo iudicio in eterna damnatione cõfringit. Rursus per malleum percussio celestis exprimitur: q̃ salomone templum edificante signatur cum
3.Re.6 dicit. Domus autem cum edificaretur de lapidibus dolatis atq; perfectis edificata est. Malleus autem ⁊ securis ⁊ omne ferramẽtum non sunt audita in domo cum edificaretur. Quid enim domus illa nisi sanctam ecclesiam quam in celestibus dominus inhabitat figurabat. Ad cui⁹ edificationẽ electorũ anime quasi quidam expoliti lapides deferuntur. Que cum edificatur in celis: nullus illic disciplíne malleus resonat: quia illic dolati atq; perfecti lapides ducimur: vt locis iuxta meritum cõgruis disponamur. Hic ei fortis tundimur: vt illuc sine reprehensione veniamus: hic malleus: hic securis: hic omnia tunsionum resonant ferramẽta: in domo autem dei nulli ictus audientur: quia in eterna patria omnis iam percussionum strepit⁹
C conticessit: nequaq̃ ibi malleus percutit: q̃ nulla animaduersio affligit. Nequaq̃ securis incidit: q̃ receptos interius nulla foris seueritatis sententia proiicit: nequaq̃ ferramẽta pstrepunt: quia nec quelibet minima vltra iam flagella sentiũtur. Quia ergo p malleum desuper venientem celestis pondus pcussionis exprimitur: quid est q̃ leuiathan iste malleum despicit: nisi q̃ superne animaduersionis ictus formidare cõtemnit: Et qua stipulam malleum deputat: qui a ad iuste ire se pondera velut contra terrores leuissimos parat. Unde expressius subdit. ℣ Et deridebit vibrãtem hastam. Contra leuiathan vero dominus hastam vibrat: quia in eius interitu districtam minat sententiam. Hastam quippe vibrare est eternam ei mortem ex di-
D stricta animaduersiõe preparare. Sed apostata spiritus auctorem vite etiã cũ sua morte despiciens hastam vibrantem deridet: q̃ districto iudicio quicquid graue quicq̃d horribile se preuidet pati nõ metuit: sed q̃ se eterna tormenta nõ posse euadere cõspicit: eo in exercenda nequitia durior surgit. Quem cũ plerisq; huius mundi sapientes in cunctisq; appetit: tanta ptinatia: tãta fortitudine stringi non posse considerant: corda sua ad famulatum eius tirannidis inclinant: ⁊ omne q̃ deo largiente sapiunt hoc contra eũ ad seruitium hostis illius inflectunt. Unde et recte subditur. ℣ Sub ipso erũt radij solis. In scriptura enim sacra cum figurate sol ponit: aliquãdo dominus: aliquando persecutio: aliquando ꝺ re qualibet manifeste visiõis ostẽsio: aliquando intelligentia sapientium designatur. Per solem quippe dominus figuratur: sicut sapientie libro phibetur q̃ omnes impij in extremi die iudicij cognita sua damnatione dicturi sunt: Errauim⁹ a via veritatis: ⁊ lumen iusticie nõ luxit nobis: ⁊ sol non ortus est nobis. Ac si aperte dicant. Interni nobis luminis radius non refulsit. Unde ⁊ iohannes ait: Mulier amicta sole ⁊ luna sub pedibus ei⁹. In sole vero illustratio veritatis: in luna autem que menstruis supplet ionib⁹ deficit: mutabilitas tẽporalitatis accipitur. Sancta autem ecclesia quia superni luminis splendore protegit: quasi sole vestitur: quia cuncta temporalia despicit: lunam sub pedibus premit. Rursum ergo sole persecutio designatur: sicut in euãgelio veritas dicit: q̃ nata sine radicibus semina orto sole aruerunt: quia videlibet verba vite in corde terrenorum hominum temporali momento virentia superueniente psecutionis ardore siccant. Rursum sole manifeste visiõis ostẽsio designat: sic̃ ꝓpheta dominũ cunctorum oculis apparentem denũciat dicẽs: In sole posuit tabernaculũ suum. Ac si diceret: Hu

Lex

Lex

E

Sap.5.

Apo.12.

ps.18

manitatis assumpt e sacramentū :in lumine manifeste visionis ostendit. Et sicut eidē p/
2.Re.12. phete diuina voce p nathan dicit: Tu fecisti in abscondito ego facio verbum istud in con spectu oīs israel: ⁊ in conspectu solis. Quid enim per conspectum solis nili cognitionem insinuat manifeste visiōis? Rursum solis no mine sapiētium intellectus exprimitur: sicut
Apo.15. in apocalipsi scriptum ē: Quartus angelus effudit fialam suam in solem: ⁊ datum est illi estu afficere homines igni. Fialam videlicet in solem effundere: est persecutionis suppli/ cia viris sapientie splendere fulgentibus ir/ rogare: ⁊ datū ē illi vt afficeret homies estu ⁊ igni: quia dum sapientes viri cruciatibus victi: male agendi errore tangunt: illorū ex/ emplo persuasi infirmi quiq; temporalibus desiderijs inardescunt. Ruine vero fortium augmenta prestant perditionis infirmorum Quia sole acumen sapientie designatur per
Eccl.27 comparationem quoq; a salomōe dicit. Sa piens vt sol permanet: stultus vt luna muta tur.

VII

A Doc ergo loco quid solis radios: nisi acumina sapientium demonstrant? Quia ei multi qui in sancta ecclesia luce sapientie resplendere videbant: tūc vel persuasionibus capti: vel minis territi: vel cruciatibus fracti leuiathan istius seditioni subijciunt recte dicit: sub ipso erūt radij so/ lis. ac si aperte diceret. Hij qui intra sanctā ecclesiam per acumina sapientie quasi radi/ os videbant lucis aspergere: ⁊ per auctori/ tatem rectitudinis desuper resplendere po/ testati leuiathan istius iniqua se operatione substisterūt: vt nō iam recte p̄dicādo desup luceant: sed ei peruerse obsequendo famulē/ tur: Solis ergo radij sub ipso sunt: cū nōnul li ⁊ docti viri sapientie sue acumina nō libe/ re agendo subleuāt: sed ad vestigia leuiathā istius ⁊ peruersitate operis: ⁊ blandimento adulationis inclinant: vt intelligentia que il lis sicut sol desup fuit: ex celesti munere anti qui hostis pedibus susternant ex terrena cu
B piditate. Unde ⁊ nūc cum quisq; sapientiuz vel doctorum p̄o commodo vel gloria vite temporalis per adulationis lapsum terrenis de potestatibus p̄aue agentib⁹ subijcit qua si sub vestigijs venientis antichristo solis se radius sternit. Et velut celi lucem sibi bebe/ moth humiliat: dum per pestiferum assensū sapientium mentes calcat. Totiens vero le/ uiathan istius pedibus se radij solis subdūt quotiens hij qui doctrine vident lumine re/ splendere immoderato acumine p̄aua in sa cro eloquio sentiūt peruersisq; sensibus ei⁹ se errori substernunt: quia dū contra fidelia veritatis p̄dicamenta se erigunt leuiathan istius vestijs falsa sentiendo famulant. To/ ciens radij solis sub ipso sunt: quotiens do/ cti quiq; ⁊ intelligentie luce pollētes: vel de/ spectis ceteris in elatione se erigunt: vel sum ma que sapiunt postponentes sordidis car/ nis desiderijs inquinant: vel obliti celestiuz terrena ambigunt: vel nō reminiscētes quia terra sunt de cognitione celestiū inaniter glo riantur. Unde ⁊ recte ibi subiūgitur. Ster/ L net sibi aurum quasi lutum. Appellatiōe q̄p pe auri in sacro eloquio: aliquando diuinita tis claritas: aliquando splendor superne ci/ uitatis: aliquando caritas: aliquando nitor glorie secularis: aliquando pulchritudo san/ ctitatis accipitur. Auri vero nomine ipsa in/ tima diuinitatis claritas designat: sicut i cā/ticorum canticis sponsi species describitur. Can.5.
Caput eius aurum optimuz. Quia vero ca/ put christi deus: nil vero est in metallis au/ ro fulgentius: sponsi caput aurum dicit: q; eius humanitas ex diuinitatis sue nobis cla ritate p̄incipat. Rursum auri nomine splē/ dor superne ciuitatis accipit: sicut hāc iohā/ nes se vidisse testatur dicēs: Ipsa ciuitas au Apoc.21. rum mundum simile vitro mundo. Aurum nanq; ex quo illa ciuitas constat simile vitro dicit: vt ⁊ per auruz clara: ⁊ per vitrum per spicua designet. Rursum auri nomine cari tas intimatur sicut angelum quez sibi loqui B ijsdem iohannes aspexit: ad mamillas zona aurea cinctum vidit: quia nimirum superno rum ciuium pectora: dum penali nequaq; ti mori subiecta sunt: atq; se vicissim nulla scis/ sione soluunt: ex sola se caritate cōstringunt. Zonam vero auream circa mamillas habe/ re est: cunctos mutabilium cognitionum mo tus per solius iam amoris vincula restringe/ re. Rursum auri nomine nitor glorie tempo ralis exprimitur sicut per pphetam dicitur. Calix aureus babylon. Quid enī babylonis Jere.51 nomine nisi huius mūdi gloria designatur? Que calix aureus dicit: quia dum pulchra esse temporalia ostētat: stultas mentes i sua concupiscentia debriat: vt speciosa tempora lia appetāt: ⁊ inuisibilia pulchra cōtemnāt. Hoc auro calice primo sponte sua eua debri ata est: de qua hystoria veritatis dicit: q; cū Heñ.3. vetitum lignū cōcupisceret vidit q; esset pul chrum visu aspectuq; delectabile ⁊ comedit Aureus ergo babylon calix est: quia dū vi/ sum exteriozis pulchritudinis ostendit sen/ sum interne rectitudinis subtrahit. Rursum

auri nomine splendor sanctitatis accipitur: si
cut iudaicum populum a splendore iusticie
ad nequitie tenebras commutatum. Hiere/
Tren. 4 mias deplorat dicens: Quomodo obscura/
tum est aurū: mutatus est color optim⁹. Si/
cut enim superius diximus aurum obscurat̄
cū subsequētib⁹ iniquitatuz tenebris iusticie
pulchritudo deserit̄: Color optimus mutat̄
cū splendor innocentie in feditatem vertitur
culpe. ¶ VIII

A Luti quoqz nomine in sacro eloquio
aliquando terrenarum rerum multi
plicitas: aliquando sordidū sapiens
iniqua doctrina: aliquando desideria carna/
lis illecebre designatur. Per lutum quippe
terrenarum rerum multiplicitas figuratur
Abā. 2. sicut p abachuc ꝓphetam dicit̄: Ue ei qui
multiplicat nō sua vsquequo aggrauat con/
tra se densum lutuz. Denso em̄ se luto aggra
uat: qui per auariciam terrena multiplicans
peccati sui se oppressione coangustat. Rur/
sum luti nomine doctrina sordium sapiēs de
Abac. 3. signatur: sicut per eundem ꝓphetam domi/
no dicit̄: Uiam fecisti in mari equis tuis in
luto aquarum multarum Ac si diceret. Ape
ruisti iter p̄dicatoribus tuis inter doctrinas
huius seculi sordida ⁊ terrena sapiētes. Per
lutum quoqz desiderium sordide voluptatis
exprimitur: sicut psalmista dep̄cās ait: Eri/
Ps. 68 pe me de luto vt nō inheream. Luto quippe
inherere est: sordidis desiderijs cōcupiscen/
tie carnalis inquinari. Hoc ergo loco au/
rum claritas sanctitatis accipitur: lutū vero
B vel terrenarum rerum auaricia vel prauarū
contagia doctrinarum: vel sordes carnaliū
voluptatum nil obstat intelligi. Quia enim
multos leuiathan iste qui intra sanctam ec/
clesiam fulgore iusticie resplendere videban
tur: tunc vel terrenarum rerum ꝯcupiscētie
vel errantis doctrine contagio: vel carnali/
bus sibi voluptatibus subijcit: aurum sibi
ꝓculdubio quasi lutum sternit. Aurum ve/
ro quasi lutum sternere est: in quibusdam vi
te mundiciam per illicita desideria conculca/
re: vt hij etiam sordidis ei⁹ vestigijs seruāt
qui cōtra illum prius virtutum splēdore ru/
tilabāt. Antiquus itaqz hostis alios tūc sub
specie sanctitatis illudit: alios autē per feda
vicia vite carnalis intercipit. Sed tunc per
hec aperte grassabit: nunc autem multorum
cordib⁹ occulte dominat̄: sicut paulus apo/
2. Thes. 2 stolus dicit: Ut reuelet̄ in suo tempore: naz
misteriuz iam operatur iniquitatis. Totiēs
igitur nunc aurū sibi quasi lutū subijcit quo
tiens castitatem fidelium p carnis vitia ster
nit. Totiens aurum velut lutuz calcat: quo
tiens sensum continentium per immūda de/
sideria dissipat. Quod tunc tanto vehemen
tius peragit: quanto sue perdite libertati cō
missius hoc quod appetit effrenatius perpe
trat. Et fortasse quempiā moueat cur miseri/
cors deus fieri ista pmittat: vt leuiathan iste
seu nunc per suggestiones callidas: siue tūc
per damnatum illum quem replet hominez:
vel solis sibi radios id est doctos quosqz sa/
piētes subijciat: vel aurum hoc est viros sā
ctitatis claritate fulgentes: quasi lutum sibi
vitijs coinquinando substernat. Sed citius
respondemus: quia aurum quod prauis ei⁹
suasionibus quasi lutum sterni potuerit au/
rum ante dei oculos nunqz̄ fuit: Qui enim se
duci quandoqz non reuersuri possunt quasi C
habitam sanctitatem: ante oculos hominuz
vident̄ ammittere: sed eam ante oculos dei
nunqz̄ habuerunt. Sepe nanqz homo mul/
tis occulte peccatis inuoluitur: ⁊ in vna aliq̄
virtute magnus videtur. Que ipsa quoqz v̄
tus inanescens deficit: quia dum innotescit
hominibus ꝓculdubio laudat̄: eiusqz laus
inhianter appetitur. Unde fit vt ⁊ ipsa vir/
tus ante oculos dei virtus nō sit: duz abō
dit quod displicet: prodit quod placet. Que
vero esse merita apud deum possunt: quan/
do ⁊ mala occulta sunt ⁊ bona publica. Ple
runqz em̄ sicut diximus latet supbia ⁊ casti/
tas innotescit: atqz ideo ostensa diu castitas
circa vite finē pditur quia coopta superbia
vsqz ad finem incorrecta retinetur. Alius ele
mosinis vacat: ꝓpria distribuit: sed tamen
multis iniusticijs seruit: vl̄ fortasse linguā in
detractionibus exercet ⁊ fit plerunqz vt is q̄
misericors fuerat iuxta vite sue terminum ra
pacitatis ⁊ crudelitatis stimulis inardescat.
Quod valde iusto iudicio agit̄: vt ⁊ perdat
ante homines: vnde deo hominibus placu/
it: qui hoc vnde displicuit corrigere noluit.
Alius pacientie studet sed inuidere alijs et
seruare in corde maliciam nō cauet: fit quan
doqz impaciens: quia diu latuit dolens. Hij
itaqz ⁊ per aliquid aurum sūt: ⁊ per aliquid
lutum sunt: atqz hoc aurum quasi lutuz ster/
nitur quando occultis peccatis exigentib⁹
etiam virtus que publice claruerat dissipat̄
Sed opere precium credimus si in hijs vir/
tutem superni ordinis subtilius perpēdam⁹

Sepe vero omnipotēs deus oc ¶ IX A
culta q̄rūdā mala diu tolerat: vt ap
ta eorū bona electorū suorū vsibus
ꝓ futura dispenset: nam nōnulli mundū ne/
quaqz̄ funditus deserentes non pseueraturi

angustum iter arripiunt: sed ad querendum angustam viam exemplo suo eos qui perseueraturi sunt accendunt. Unde plerũq; contingit: vt ipsum hoc quod bene viuere vidẽtur: nõ sibi sed potius solis electis viuãt dũ exemplis suis ad bene viuendi studia perseueraturos alios non perseueraturi ꝓuocant.
B Sepe vero quosdam videmus viam ingredi ad locum propositum festinare: quos alij qui euntes conspiciunt sequuntur: eundemq; locum pariter petunt: sed fit plerunq; vt irruente aliquo implicationis articulo post se redeant qui preibant: ⁊ hij ad locum perueniant qui sequebantur. Ita nimirum sũt qui perseueraturi viam sanctitatis arripiunt. Idcirco enim virtutis iter nõ peruenturi inchoant: vt eos qui ꝑuẽturi sunt qua gradiantur ostendãt. Quorum etiam casus vtilitate non modica electorum ꝓfectibus seruit: quia illorum lapsum dũ cõspiciũt: ꝺ suo statu ꝯtremiscũt: ⁊ ruina que illos damnat: istos humiliat. Discunt em̃ in superni adiutoris ꝓtectione cõfidere dum plerosq; cõspiciunt de suis viribus cecidisse. Quãdo ergo bene agere videnť reprobi: quasi planũ iter sequentibus monstrãt: quãdo vero in lapsũ nequicie corruũt electis post se pergentibus quasi cauendam superbie foueã ostendunt.
C Eat ergo leuiathã iste ⁊ solis sibi radios subdat atq; aurũ luti more subijciat. Scit vero omnipotens deus ad electorũ suorum solatium bene vti malo reproborum: quãdo hij qui ad illum peruenturi sunt: ⁊ suis ad eum meritis proficiunt: ⁊ sepe in eo quod superbe sapiunt alienis lapsibus corriguntur. Sz si hec leuiathã iste agit in eis quos claros aliqua virtus ostendit: quid de illis facturus ẽ quorum mens vel ex parte aliqua subleuata a terrenis concupiscentijs non est. Quos tamẽ diuinus sermo aperte exprimit dũ subiungit. Lex. Feruescere faciet quasi ollam ꝓfundũ mare. Quid per mare nisi vita secularium quid per profundum nisi alte ⁊ abdite eorum cogitationes exprimuntur? Quod ꝓfundũ mare leuiathan quasi ollam facit feruescere: quia nimirum constat q̃ persecutionis extreme tempore: contra electorum vitam studeat animos reproborum per flãmam crudelitatis excitare. Tunc profundum mare quasi olla freuescit: cum corda reproborum valido ardore succendit: ⁊ que hoc pacis tempore intra suam maliciã clausa latuerunt: tunc in estum immanissime persecutiõis ebulliũt: ac per abruptam credulitatis aperte licentiam: ea que diu presserant odia antiqui liuoris exaltant: quia aũt pestifero errore ꝑsuasi sic in istis famulanter antichristo vt tunc verius ꝑbere se estiment obsequiũ christo postq̃ dixit: Feruescere faciet quasi ollam ꝓfundum mare apte subiunxit.

X

Lex. A Dolet quasi cum vngẽta bulliunt. Vngenta quippe cum bulliunt fragrantiam suauitatis reddunt. Quia ergo leuiathan iste ita seducet corda reproborum: vt quicquid agunt ex iniquitate perfidie: ꝓ veritate recte fidei se agere suspicentur quasi bene eis olet id qꝺ zelo religionis exercent. Unde in euangelio discipulis veritas dicit: Ut omnis qui interficit vos arbitreť obsequium se prestare deo. Igitur sicut olla feruent dũ crudelitate ꝑsequuntur: sed apud eos ipsa persecutio vngẽtorum fragrãtiam redolet dum mens eorum vanis suspitionibus decepta: estimat quia deo obsequium persoluat. In scriptura enim sacra vngẽtorum odoribus opinio solet signari virtutũ. Unde sponsa in canticis canticorum sponsũ desiderans dicit: In odore vngentorũ tuorum currimus. Et vnde paulus apostolus virtutum laude flagrare se sciens ait Christi bonus odor sum⁹ deo. Itaq; quia leuiathã iste ministros illius perditi vasis sui incrudelitatis opera sub opinione laudis: ⁊ pretextu virtutis intercipit: postq̃ dixit: Feruescere faciet quasi ollam ꝓfundũ mare: recte mox subdiť olet quasi cũ vngenta bulliunt. Qꝺ enim per crudelitatis incẽdium mare feruet hoc in eorundem iudicio qui excecanť falso nomine virtutis: ac si vngenta bulliant ostẽdit vt tanto atrociores ad crudelitatem fiãt: quanto se etiam mereri premia quasi pro zelo religionis existimant. Justũq; hoc est diuino iudicio: vt qui pietatis vim perpendere ⁊ custodire negligunt: suspitionis sue odore fallanť. Unde ad illusionis augmentum eos crudelia perpetrantes signa quoq; ac ꝓdigia subsequunť: sicut ⁊ recte subiungitur.

Jo. 16. Can. 1. 2. Cor. 2. B

XI

Lex. A Post eũ lucebit semita. Post leuiathan quippe semita lucere perhibetur: quia quaqua transit mirationem nimiam ex miraculorum suorum claritate derelinquit: ⁊ siue per se seu per ministros suos quolibet ꝓdeat mendacib⁹ signis choruscat. Unde ⁊ hoc iam quod sepe protulimus i euãgelio veritas dicit: Surgẽt pseudo xp̃i: ⁊ pseudo ꝓphete ⁊ dabunt signa magna ⁊ prodigia: ita vt in errorẽ indicanť si fieri potest etiam electi. Semita igiť post leuiathan lucet: quia quorũ corda penetrat: eorũ opera ꝓdigijs illustrat: vt nimirum tanto al

Mar. 13.

tius eorũ mentes in erroris tenebris teneat: q̃to p eos foris quasi potenti⁹ lucẽ de mira/
culis ostẽtat. ¶ Sed sunt nõnulli q̃ in meõria et verba pphetica ⁊ euangelica pcepta reti/
nẽtes sciãt ⁊ falsa eẽ signa q̃ exhibet ⁊ va supplicia ad que decipiens trahit. Horũ corda
leuiathan iste: qr sanctitatis ostẽtatiõe nõ intercipit inter alia se eis illusione componit.
B Quosdã nãq; hec scientes tñ pñtem vitã diligẽtes ꝓspicit quoꝝ ptin⁹ mentib⁹ ventura
supplicia leuigat: finiẽda qñq; districtiõis iudicia asserit ⁊ deceptos callide ad presentes
Tex. voluptates rapit. Unde ⁊ apte mox subdit ¶ Estimabit abyssum: quasi senescentẽ. Nõ
eterna incomprehẽsibiliaq; iudicia abyssi soleãt nomine designari: psalmista testatur di
Ps.35. cens: Judicia tua abyssus multa. Senectus
Hebre.8. vero aliquãdo p finis ppinquitate ponit.
Unde apostolus ait: Quod antiquat ⁊ senescit: ppe interitum est: leuiathan itaq; iste
estimabit abyssum quasi senescẽtẽ: qr reprobo/
rum corda sic infatuat: vt suspitionem eis
de vẽturo iudicio quod quasi finiatur infun
dat. Abyssum nanq; senescere estimat q̃ ter/
minari quãdoq; in supplicijs supernã animadu
ersionem putat. Igitur antiquus iste p/
suasor in membris suis id est: in mẽtibus iniquorum futuras penas quasi certo fine de/
terminat: vt eorum culpas sine termino cor/
reptionis extendat: ⁊ eo magis hic peccata
C nõ finiant quo illic estimant peccatorum sup
plicia finienda. Sunt eñ nunc etiã qui idcir
co peccatis suis ponere finẽ negligunt: quia
habere quandoq; finem futura super se iudi
cia suspicant. Quibus breuiter respondem⁹
si quandoq; finienda sunt supplicia reproborũ quãdoq; finienda sunt ergo ⁊ gaudia bea
Mat.25. torũ. ¶ Per semetipsam nanq; veritas dicit:
Ibunt hij in supplicium eternũ: iusti autem
in vitam eternam. Si igitur hoc verum non
est q̃ minatus est: neq; illud veruz est quod
pmisit: At inquiunt ideo eternam penã peccãtibus minatus est: vt eos a peccatorũ perpetratione cõpescet: quia creature sue eterna supplicia minari debuit: nõ inferre. Quibus citius respondemus. Si falsa minat⁹ est
vt ab iniusticia corrigeret: etiã falsa pollicit⁹
est vt ad iusticiã ꝓuocaret. Et quis hanc eorum vesaniam tolleret: qui dum promissionibus suis reprobor̃ supplicia finiri asserũt
assertione sua etiam electorum premia remunerationesq; confundunt. Quis hanc eorum vesaniam toleret: qui conant astruere vez
non esse quod veritas de eterno igne minata est: ⁊ dũ satagunt deum perhibere miseri
cordem: non verent predicare fallacem. At B
inquiunt. Sine fine puniri non debet culpa
cum fine. Justus nimirũ est omnipotens deus: ⁊ q̃ nõ eterno peccato cõmissum est eterno nõ debet puniri tormento. Quibus citi⁹
respondemus: quod recte dicerent: si iudex
iustus districtusq; veniens non corda homi
num sed facta pensaret. Iniqui enim ideo cũ
fine deliquerunt quia cum fine vixerũt. Vo
luissẽt quippe sine fine viuere: vt sine fine po
tuissẽt in iniquitatibus permanere. Nã ma/
gis appetunt peccare q̃ viuere: et ideo hic
semper viuere cupiunt: vt nunq; desinant
peccare cum viuunt. Ad districti ergo iudi/
cis iusticiam pertinet: vt nunq; careant sup/
plicio: quorum mens in hac vita nunq; va/
luit carere peccato: vt nullus detur iniquo
terminus vltionis qui q̃diu valuit habere
noluit terminũ criminis. At inquiunt. ¶ XII A
Nullus iustus crudelitatibus pascit
⁊ delinquẽs seruus a iusto domino
idcirco cedi precipitur: vt a nequitia
corrigat. Ad aliquid ergo ceditur: cum non
eius dominus cruciatib⁹ delectat. Iniqui
aũt gehenne ignibus traditi quo fine semp
ardebunt. Et quia certũ est quod pius atq;
omnipotens deus nõ pascit cruciatibus iniquorum cur cruciant miseri si non expiant.
Quibus citius respondemus q̃ omnipotẽs
deus: qui pius est miserorũ cruciatu non pascitur: quia autem iustus est: ab iniquorum
vltione impetuum non sedatur. Sed iniq;
omnes eterno supplicio: ⁊ quidem sua iniq/
tate puniunt: ⁊ tamen ad aliquid concremãtur: scilicet vt iusti omnes: ⁊ in deo videant
gaudia que percipiunt: ⁊ iniustis respiciant
supplicia que euaserunt: vt tanto ineternuz
magis diuine gratie debitores se esse cogno/
scant: quanto ineternum mala puniri cõspiciunt: que eius adiutorio vitare potuerunt.
B At inquiunt. Et vbi est quod sancti sunt si
pro inimicis suis quos tunc ardere viderint
Mar.5. nõ orabunt: quibus vtiq; dictum est pro inimicis vestris orate. Sed citius respõdem⁹.
Orant pro inimicis suis eo tẽpore: quo possunt ad fructuosam penitentiã eorum corda
ꝓuertere: atq; ipsa ꝓuersione saluare. Quid
enim aliud pro inimicis oranduz est: nisi qõ
apostolus ait. Ut det illis penitentiam ⁊ re/ 2.Thi.2.
sipiscant a diaboli laqueis a quo capti tenentur ad ipsius volũtatem. Et quomodo pro
illis tunc orabit: qui iam nullatenus possũt
ad iusticie opera ab iniquitate commutari?
Eademq; itaq; causa est: cur nõ oretur tunc
pro hominibus eterno igne damnatis: que

nunc etiã causa est: vt non orẽt pro diabolo angelisq; eius eterno supplicio deputatis: q̃ nunc etiam causa est: vt nõ orẽt sancti homines pro hominibus infidelibus impijsq; defunctis qui de eis vtiq; quos eterno deputatos supplicio iam nouerunt ante illũ iudicis iusti conspectum oratonis sue meritũ cassari refugiunt. Quod si nũc quoq; viuẽtes iusti mortuis: ⁊ damnatis iniustis minime cõpaciunt: quando adhuc aliquid iudicabile de sua carne se perpeti etiam ipsi nouerunt quanto districtius tunc iniquorum tormẽta respiciunt quando ab omni vitio corruptionis exuti: ipsi iam iusticie vicinius atq; arti inherebunt. Sic quippe eorum mentes per hoc q̃ iustissimo iudici inherent: vis districtionis absorbet: ⁊ omnino eis nõ libeat: quicquid ab illi interne regule subtilitate discordat. Sed q̃ suborto occasionis articulo hec cõtra origenistas breuiter dixim⁹ ad eũ quẽ pretermisimus exponendi ordinem recurramus. Postq̃ misericors dom⁹ callida machinamenta leuiathan istius indicauit: aperte predicẽs omne quod electos exterius venenter opprimit: omne qđ interius suggestione sua reprobis blãdienter infundit mox immanitatem virtutis illius breuiter insinuans subdit. Non est super terram potestas que comparetur ei.

XIII

Potestas eius super terrã cũctis eminentior perhibet: q̃ ⁊ si actiõis sue merito infra homines cecidit: omne tamen humanũ gen⁹ nature angelice ꝓditionẽ trãscendit. Quãuis eñ interne felicitatis beatitudinem perdidit nature tñ sue magnitudinẽ nõ amisit cui⁹ adhuc viri⁹ humana omnia superat: licet sanctis hominib⁹ meritorũ suorũ subiectiõe subiaceat. Unde ⁊ eisdem sanctis cõtra hũc decertantib⁹ eo retributiõis sue meritũ crescit: quo ille ab eis vincitur: qui ꝑ nature potentiã quasi iure se hominibus supesse gloriat. Sequit. Qui factus est vt nullũ timeret. Sic quidẽ fact⁹ est ꝑ naturã vt conditorẽ suũ caste timere debuisset: timore videlicet sobrio ⁊ securo: ñ timore quẽ foras caritas mittit: sed timore q̃ in seculũ seculi ꝑmanet: id est: quẽ caritas gignit. Aliter vero timet cõiugẽ vxor amans: aliter dominum ancilla peccãs. Sic fuerat iste cõditus quatinus timore leto auctorem suum et amans metueret: ⁊ metuens amaret. Ex sua puersitate talis factus est: vt nullum timeret Ei quippe a quo conditus fuerat subesse despexit. Ita eñ deus supra oia est: vt ipe sub nullo sit. Leuiathan vero istę eius celsitudinis culmen aspiciẽs: ius peruerse libertatis appetijt: vt ⁊ preesset ceteris: ⁊ nulli subeẽt dicens: Ascendã super altitudinem nubium ⁊ similis ero altissimo: cuius eoipso similitudinez perdidit: quo esse ei superbe similis in celsitudine concupiuit. Qui eñ caritatez ei⁹ imitari debuit: subditus ambijt eius celsitudinez: ⁊ hoc quod imitari poterat amisit elatus. Celsus nimirum esset si ei qui veraciter celsus est inherere voluisset. Celsus eẽt si participatione vere celsitudinis contentus fuisset. Sed dum priuatam celsitudinẽ superbe appetijt: iure perdidit participatã: Relicto eñ eo cui debuit inherere principio suum sibi appetijt quodammodo esse principiũ. Relicto eo q̃ vere illi sufficere poterat se sibi sufficere posse iudicauit: ⁊ tanto magis infra se cecidit: quanto magis se contra gloriam sui cõditoris erexit. Nam quem exaltabat libera seruitus: deiecit captiua libertas. Qua libertate nunc: vt nullũ timeat effrenat: sed ipsa grauiter effrenatione restringit. Supno eñ iudicio cuncta mirabiliter ordinante vinxit illum libertas q̃ appetijt: q̃ omnimodo nõ timens omnibus supplicijs subiacet: qui elementis etiam supereſſe poterat: si vnum quẽ debuit timere voluisset. Unum ꝑfecto timeret omnia possidens: qui nunc vnum non timens oia patitur. Factus est ergo vt nullus timeret nullũ videlicet: quia nec deum sed neq; hoc quod passurus est metuit. Cui nimirũ felitius fuerat timẽdo vitare supplicia quam nõ timẽdo tolerare. Appetitum ergo celsitudinis vertit in rigorem mentis: vt dãnatus iã per duriciã se male egisse non sentiat: qui preesse per gloriã querebat. Nam q̃ius quesite potestatis nõ obtinuit: quasi qđam superbie sue remediũ insaniam insensibilitatis inuenit: ⁊ quia profectu transgredi cuncta non potuit despectu se ad cũcta ꝑparauit.

XIIII

Quius adhuc supbia studiose describitur cum ꝑtin⁹ subinfert. Omne sublime videt: id est cunctos velut infra se positos quasi de sublimi respicit: q̃ dum per intentionez cõtra auctorẽ nitit̃ estimare sibi quẽlibet sibi sitem dedignat. Nõ apte etiam eius membris cõgruit q̃ omnes iniqui per tumorem cordis elati: cunctos q̃s ernunt superbie fastu despiciunt: ⁊ si quando exterius venerant: intus tamẽ in secreto cordis vbi apũd se sua estimatio ne magni sint cũctorum sibi vitam meritumq; postponũt. eosq; infra se esse respiciunt: quia per elatam sibi cogitationẽ cordis in cuiusdam se altitu-

dinis:arce posuerũt. Quib⁹ bene:per pphe
Esa.5. tam dicit. Ue q̃ sapientes estis in oculis ve/
Ro.12. stris:7 coꝝ vobismetipsis prudentes. Hinc
etiã paulus ait: Nolite prudentes esse apud
1.Re.15. vobismetipsos. Hinc ad Saul diuina increpatione dicit: Nõne cum esses paruulus in oculis tuis caput te constitui in tribub⁹ isrl? Paruulus quippe in oculis suis est: q̃ in eo quod semetipsum cõsiderat: imparem se alienis meritis pensat. Nã quasi grandem se aspicit: quisquis se super aliena merita elatione cogitationis extendit. Saul autem reprobus in bono quod ceperat non permansit qꝝ fastu suscepte potestatis intumuit. V XV

A Hec contra dauid semper de se humilia sentiens: eiusdemq̃ Saul secomparationi postponẽs: postq̃ ferendi locum reperit 7 pepercit eidem seuiẽti aduersario humili se professione strauit dicẽs. Quem persequeris rex israel quem psequeris? Canem mortuum: 7 pulicem vnum? Et certe vnctus in regem iam fuerat iam exorãte Samuele 7 cornu super se oleum fundente didicerat: quod eum diuina gratia Saul reprobato ad regni gubernacula possidẽda seruabat: 7 tamen persequẽti aduersario mẽte humili se substernebat cui diuino iudicio plus se esse nouerat. Illi itaq̃ se humiliter postponebat cui per electionis gratiaꝫ incõparabiliter se nouerat esse meliorem. Discãt ergo quomodo humiliari primis debeant qui adhuc quo loco apud deum habeant ne sciunt si sic se electi etiam illis humiliant qui
B bus iam se p interna iudicia antepositos dependunt. Hoc aũt ꝓprium esse specimẽ electorum solet: quod de se semper sentiunt infra q̃ sunt. Hinc nanq̃ ab eodem dauid di/
Ps.130. cit: Si non humiliter sentiebam: si exaltaui animam meam. Hinc Salomõ ad sapientiã
Pro.9. paruulos vocat dicens: Si quis est paruulus veniat ad eam. Qui eñ necdum semetipsum despicit: humilem dei sapientiam nõ ap/
Mat.11. prehendit. Hinc in euangelio domin⁹ dicit: Confiteor tibi domine pater celi 7 terre: qꝝ abscondisti hec a sapientibus 7 prudentib⁹ 7 reuelasti ea paruulis. Hinc rursum psalmi/
Ps.114. sta ait: Custodiẽs paruulos domin⁹. Hinc
1.Thes.2 magister gentiũ dicit: Facti sumus paruuli
Phill.2. in medio vestri. Hinc discipulos ammonẽs ait. Superiores sibi inuicẽ arbitrantes. Nã qꝝ iniquus quisq̃ inferiorẽ omnẽ quẽ cognouit putat ediuerso iustus studet vt superiorẽ quemlibet proximum attendat: Ac ne dum in se aliter humiliat: humiliatio iret alteri in elationem: bene vtrãq̃ partẽ ammonuit dicens. Superiores sibi inuicem arbitrantes: vt in cogitationibus cordis: 7 ego mihi illuꝫ preferam vt vicissim ille me sibi: vt cum ab vtraq̃ parte coꝝ inferius ꝓmitur: nullus ex impenso honore subleuet. Sed hanc humilitatis formam reprobi quia leuiathan hui⁹ membra sunt vel cognoscere vel tenere contemnunt qui 7 si quando se humiles specie/ tenus ostẽdũt hũilitatis vim seruare intrinsec⁹ negligunt. Quib⁹ sepe accidit: vt si quãdo vnũ quodlibet bonũ vel nimiũ faciant a L malis suis omnibus respectum mentis protinus auertatur: atq̃ hoc quod vel extremũ bonum fecerint tota intentione semper inspiciant: 7 ex eo sese iam quasi sanctos aspiciãt: obliti malorum omnium que commiserunt vnius sui tantũmodo boni memores qꝝ fortasse facere nec perfecte potuerũt: Sicut euenire econtra electis solet vt cum multarũ virtutum gratia polleant vnum eos vel tenuissimum vitium valde defatigans pulset: quatinus dum ex quadã parte sese infirmari cõsiderant de hijs virtutibus in quib⁹ ꝓualẽt se minime extollãt: dumq̃ de infirmitate trepidant: hoc quoq̃ vbi fortes sunt humilius seruant: sepe ergo reprobi per hoc qõ vnuꝫ vel minimũ bonũ suum incaute conspiciunt mala multa 7 grauia in quibus dimersi sunt non agnoscunt. Et sepe electi p hoc qõ ad tenuissimum malũ suũ infirmari trepidant: mira dispẽsatione agit vt magna bona ad que ꝓfecti sunt nõ emittant. Justi itaq̃ 7 occulti B examinis mẽsura disponit: vt istos mala adiuuent: 7 illos bona grauent dum isti ad pfectũ boni vtunt leuib⁹ malis: 7 illi ad augmẽtũ mali vtũtur minimis bonis. Isti quippe inde perfectius in bono ꝓficiunt: vnde õ malo temptantur: illi autem inde ad maius malum deficiunt: vnde de bono gloriant. Sic itaq̃ male bono vtitur reprob⁹: et bene malo vtitur ꝓbus: sicut sepe contingit vt alius ex cibo salutifero inordinate sumpto pestem languoris incurrat: alius veneno serpentis in medicamine ordinate cõfectionis adhibito languoris molestiam vincat. Ille ergo q̃ cibo salutifero vti recte noluit: inde ꝓniciose moritur: iste alij salubriter viuũt: iste aũt q̃ veneno serpẽtis caute vti studuit: inde salubriter viuit: vnde alij ꝓnitiose moriunt. Venenum ergo serpẽtis nõ ipsam nequiciam: sed suggestionẽ nequitie dicimus: quia nolẽtes sepe renitentesq̃ temptant ur: quod tunc in medicamẽ vertit cum mens virtutibus erecta cõspectis contra se tentationibus humiliantur. Iniqui igitur: atq̃ ab opprobatiõe

interni examinis reprobi quelibet opera sa/
ciant: in quibuslibet virtutib⁹ enitescāt: hu
militatis sensum penitus ignorāt: qz nimirū
leuiathan huius membra sunt: ō quo super/
na voce dicit: Omne sublime videt: qz non
solum per semetipsum: sed per eorum quoq;
corda quos ceperit: quasi de sublimi cūctos
inferius despicit. ℣XVI

A Notādum vero q; leuiathan iste: (q̄
per corpoream bestiam designatur)
sublime videre describit: quia vide
licet cordis superbia cum exterius vsq; ad cor
pus extendit prius per oculos indicat. Ipi
quippe p fastū tumoris inflati q̄si ex sublimi
respiciūt: z quo se deprimūt: altius extollūt.
Nisi em̄ superbia p oculos quasi p quasdā se
fenestras ostēderet: nequaq; deo supra dix/
isset. Populū humilem saluum facies: z ocu
los superborū humiliabis. Nisi se superbia per
oculos funderet: salomō quoq; de iudee ela
Pro.30. tione nō diceret: Generatio cui⁹ excelsi sunt
oculi: z palpebre eius in alte surrecte. Quia
ergo per corporeum animal leuiathan iste si
gnat: z superbia vsq; ad corpus pdiens aper
tius oculis principat: antiquus hostis quasi
de sublimi omnes videre describit. Sed qz
multa de ostēdēdo hūani generis inimico p
lata sunt valde mens appetit: vt in fine locu
B tionis dominice: vnum aliquid manifestius
exprimatur. Unde membra illi⁹ breui nobis
Tex. designatione monstrant. Sequit. ℣Ipse ē
rex sup vniuersos filios superbie: vt leuiathā
iste in cunctis que superi⁹ dicta sunt caderet
sola se superbia ptulit: neq; em̄ p tot illos viti/
orū ramos aresceret: nisi p hanc prius in ra/
Eccl.10 dice putruisset. Scriptū ē nāq; Omnis pec/
cati initiū superbia. Per hanc em̄ ipe succubu
it: per hanc se sequentem hominem strauit.
Eo etem̄ telo salutem nostre immortalitatis
impetijt: quo vitā sue beatitudinis extinxit.
Sed idcirco hanc domin⁹ fini locutiōis sue
inseruit vt cum post mala omnia leuiathan
istius superbiā diceret: quid esset malis omni/
bus deterius indicaret: quāuis etiā per hoc
quod in imo ponit vitiorū radix se esse mon
C stret. Sicut em̄ inferius radix tegit: sed ab
illa rami extrinsecus expandunt: ita se super
bia intrinsecus zelat: sed ab illa ptin⁹ aperta
vicia pullulant. Nulla quippe mala ad pu/
blicū pdirent: nisi hec mentem in occulto cō
stringeret. Hec est que leuiathan istius sen/
sum seruescere sicut ollam facit. Unde z hu/
manas mentes in quodā feruore insanie cō/
cutit: sed p aperta opera qualiter cōcussi ani
mā euertat ostendit. Int⁹ nanq; pri⁹ ebullit
in elatione quod foras postmodum spumat
in opere. ℣XVII A

Sed qz occasio de superbie disputatio/
ne se p̄buit: debem⁹ hanc subtili⁹ so
licitiusq; discutere: atq; ad hūanas
mentes quāta vel qualis veniat: z q̄b⁹ qua/
literue surripiat demonstrare. Alia q̄ppe vi
cia eas solummodo virtutes impetūt quib⁹
ipa destruunt: vt videlicet ira pacientiam ca
stimonia abstinentiam libido continentiaz
expugnet. Superbia autē quā vitiorū radi/
cem dixim⁹. nequaq; vnius virtutis extin/
ctione cōtenta cōtra cuncta anime membra se
erigit: z quasi generalis ac pestifer morb⁹ cor
pus omne corrūpit: vt quicquid illa inuadē
te agit: etiam si esse virtus ostendit: non per
hoc deo: sed soli vane glorie seruiat. Quasi
em̄ tirānus quidā obsessam ciuitatem interci
pit: cū mentē superbia irrūpit: z quo dītiorem
quēq; ceperit: eo ī dño durior exurgit: quia
quo ampli⁹ res virtutis sine humilitate agi/
B tur: eo latius ista dominat. Quisquis vero
ei⁹ in se tyrannidē captiua mente susceperit:
hoc primū dānū patit: q; clauso cordis ocu/
lo iudicij equitatē pdit. Nam cuncta que ab
alijs vel bene gerunt displicēt: z sola ei que
ipse vel praue egerit placent: semper aliena
opera despicit: semp mirat que ipse facit: qz
quicquid egerit: egisse se singulariter credit:
atq; in eo qđ exhibet per glorie cupiditatem
sibimetipsi fauet p cogitationē: z secū in cun
ctis transcendere ceteros estimat: p lata co/
gitationum spacia secum deambulans lau/
des suas tacitus clamat. Nonnūq; vero ad
tantam elationem mens ducitur: vt ineo q;
tumet: etiam per ostentationem locutionis
effrenet. Sed tanto facilius ruina sequitur
quanto apud se quisq; impudentius exalta/
tur. Hinc ei scriptū est: Ante ruinaz exaltat
cor. Hin p danielē dicit: In aula babylonis
deambulabat rex: respōditq; z ait: Nonne C
hec est babylon magna quā ego edificaui in
domum regni in robore fortitudinis mee in
gloria decoris mei? Sed hūc tumorem quā
concite vindicte ira repressit ilico adiunxit
dicēs: Cū adhuc sermo esset ī ore regis vox
de celo ruit. Tibi dicitur nabuchodonosor
rex: regnū transiet a te z ab hoib⁹ te eijciēt z
cū bestijs ferisq; erit habitatio tua: fenū qua
si bos comedes z septē tēpora mutabunt su
per te. Ecce quia tu mor mentis vsq; ad ap/
ta verba se ptulit: patientia iudicis ptin⁹ vs
q; ad sententiā erupit: tantoq; hūc districti/
us perculit: quātū eius se superbia immode
ratius erexit: z quia enumerando bona dix/

it:in quibus sibi placuit enumerata mala in
A quibus ferietur audiuit. XVIII
Sciendũ vero est:q; ipsa hec de qua tractamus elatio alios ex rebus singularibus:alios vero ex spiritualibus possidet. Alter nanq; intumescit auro: alter eloquio:alter infimis ⁊ terrenis rebus alter summis celestibusq; virtutibus vnata men eademq; res ante oculos dei agitur:q; uis ad humana corda veniens in eorum obtutibus diuerso amictu pallietur. Nam cuz is qui de terrena prius gloria superbierat post modũ de sanctitate extollit:nequaq; cor ei⁹ elatio deseruit:sed ad euz consueta veniens vt cognosci nequeat vestẽ mutauit. Scien/
dum quoq; est q; aliter p;epositos:atq; ali/
B ter subditos temptat. Prelato nanq; in cogitationib⁹ suggerit:q; solo vite merito super ceteros excreuit:⁊ si qua ab eo bene aliquãdo gesta sunt:hec importune eius animo objcit:et cum hunc deo singulariter placuisse insinuat:quo facilius suggesta persuadeat ipsam ad testimoniuz potestatis tradite retributionẽ vocat dicẽs:Quia nisi omnipotens deus te his omnibus meliorem cerneret:oẽs hos sub tuo regimine non dedisset:eiusq; mor mentem ergit:viles atq; inutiles eos qui subiecti sunt ostendit:ita vt nullum iam quasi dignum respiciat cui equanimiter loquatur. Unde ⁊ mor mẽtis tranquillitas in irã vertit:quia dum cunctos despicit:dũ sensum vitãq; omniũ sine moderamine rep/
hendit tanto effrenati⁹ se in iracundiam dilatat:quanto eos qui sibi cõmissi sunt esse sibi/
A met indignos putat. XIX
Et contra cũ subiectoruz cor superbia instigat:hoc sumope nitit agere vt sua acta ꝓsiderare fugit⁹ negligãt:⁊ semp tacitis cogitationib⁹ rectoris sui iudices fiant:q; dũ in illo qd reprehendere debeant importune respiciũt:in semetipsis qd corrigant nunq; vident. Unde ⁊ tãto atrocius pereunt:quanto a se oculos auertũt:quia in huius vite itinere offendentes corruunt dũ alibi intendunt. Et quidẽ peccatores se assel/
runt:nec tamẽ tantũ vt tam noxie in regimine psone traderent. Et dũ ei⁹ facta despiciunt:dũ ꝓcepta cõtemnũt:ad tantã vsq; insaniã deuoluũt:vt deũ res hũanas curare nõ estimẽt:q; ei q; quasi iure reprehendit eẽ se cõmissos dolent. Sicq; dũ cõtra rectorẽ superbiunt:etiã cõtra iudicia cõditoris intumescunt vt dũ pastoris sui vitã diiudicãt:ipsam quoq; oia sapietiã disponẽtis impugnãt. Sepe aũt rectoris sui dictis ptrue obuiant ⁊ eandem vocis superbiam libertatẽ vocãt:Sic ꝙp
pe elatio se quasi p libertatis rectitudine objcit:sic sepe se ⁊ timor pro humilitate suppo
B nit. Nam sicut plerisq; reticent ex timore ⁊ tacere se estimant ex humilitate:ita nõnulli loquunt p impacientiam elationis:⁊ tamẽ loqui se credũt p libertatẽ rectitudis. Liquãdo aũt subditi ꝓterua q; sentiũt nequaq; prodeũt:⁊ hoz quoq; loquacitas vix cõpescit:nõnũq; ex sola amaritudine intimi rancoris obtumescũt q; p tumorẽ mẽtis ꝓcacitatis sue verba subtrahentes cũ male loq; soleãt peiꝰ tacẽt:qz cũ peccãtes aliquid de correctione audiũt:indignãtes etiã rnsiõis verba suspẽdunt. Cũ hijs qñ agit aspere sepe adquere/
le vocẽ de hac ipsa asperitate ꝓsiliũt. Cũ vero eos magistri sui blande ꝓueniũt de hac ipsa humilitate qua ꝓuẽti sunt graui⁹ indignãtur:⁊ tãto eoz mens vastius accendit:quãto cõsideratius infirmari indicat:hij nimirũ quia humilitatem que virtutũ mater est nesciunt:vsum laboris sui perdũt:etiam si qua bona sunt que optari videant:quia surgentis fabrice robusta celsitudo nõ figit:que nequaq; p fundamẽti fortitudinem in petra solidat. Soli ergo ruine crescit qd edificãt:qz
C ante molem fabrice humilitatis fundamina nõ ꝓcurant. Quos bene ab intimis ꝓdimꝰ si paucis interioribꝰ ostendamꝰ. Cunctis nãq; supba apud se cogitatione tumentibus inest clamor in locutiõe:amaritudo in silentio dissolutio in hilaritate:furor in tristicia:inhonestas in actione:honestas in imagine:erectio in incessu:rancor in respõsione. Horum mens semp est ad ingerendas contumelias valida:ad tolerandas infirma:ad obediẽdũ pigra:ad lacessendos vero alios importuna ad ea q; facere ⁊ debet ⁊ prevalet:ignaua:ad ea aũt q; facere nec debet nec ꝓualet:parata. Hec in eo qd sponte nõ appetit nulla exhortatione flectit:ad hoc aũt q; latenter desiderat:querit vt cogitat:qz dũ metuit ex desiderio suo vilescere optat vim in ipsa voluntate tolerare. XX
A
Fit qz humanos animos aliter temptari ex rebꝰ carnalibꝰ:atq; aliter ex spiritualibꝰ dixim⁹ audiant illi Omnis caro fenũ ⁊ gl̃ia eius sicut flos feni:audiãt isti q̃d q̃busdã post miracula dr Nescio vos vñ sitis discedite a me operarij iniquitatis. Audiãt illi diuicie si affluãt nolite coarpo/
re audiãt isti qz fatue ꝟgines q; cũ vacuis vasculis veniũt ab intimis nuptijs excludunt. Rursum qz aliter temptari ꝓlatos:atq; aliter subditos ꝓfati sumus audiant illi qd per

Esa.40
Ps.61.
Mat.25.

quendam sapientem dicit: Ducem te constituerūt noli extolli: sed esto in illis quasi vn⁹
Hebre. 13. ex eis. Audiant isti obedite ꝓpositis vestris ⁊ subiacete eis ipi enim puigilant quasi rationem reddituri ꝓ animabus vestris: Audiant illi cum de accepta ptāte gloriantur: hoc
Luc. 16. quod abrae voce ardēti diuiti dicitur: Recordare fili quia recepisti bona in vita tua. Audiant isti cum cōtra rectores suos in querelam psiliunt: hoc quod murmurāti populo moysi ⁊ aaron vocibus respōdet: Nec ꝓtra nos
Exo. 16 est murmur vestrū sed cōtra dominū. Nos
Ps. 67. eīm quid sum⁹. Audiāt illi Turbabunt in cōspectu eius patres orphanorū ⁊ iudices viduarum. Audiant illi quod cōtra contumaciam subditorū dicit: Qui resistit potestati:
Ro. 13. Jaco. 4. dei ordinatiōi resistit. Audiāt simul oēs Deus superbis resistit humilib⁹ autem dat gratiam. Audiāt oēs Immūdus est apud: deū
Eccli. 10 ois qui exaltat cor suum. Audiāt oēs Quid superbit terra ⁊ cinis. Contra huius langoris pestem audiamus cūcti qō magistra veritas docet dicens: Discite a me quia mitis
Mat. 11. sum ⁊ humilis corde:

℣ XXI

A Hoc nanq; vnigenit⁹ dei fili⁹ formam infirmitatis nostre suscepit: ad hoc inuisibilis nō solū visibilis: sed etiam despectus apparuit: ad hoc contumeliarum ludibria: irrisionū obprobria: passionūq; tormenta tolerauit: vt superbum nō eē hominem doceret humilis deus. Quāta ergo humilitatis virtus est ꝓpter quam solaz veraciter edocendam is qui sine estimatione magn⁹ est: vsq; ad passionē factus ē parvus. Quia enim originem perditiōis nostre se superbia prebuit diaboli: instrumētum redemptionis nostre inuenta est humilitas dei Hostis quippe noster magnus inter omnia conditus videri super omnia voluit elatus. Redemptor autem noster magnus manēs supra omnia fieri inter omnia dignat⁹ est parvus. Sed melius ⁊ elationis causam detegimus: ⁊ fundamēta humilitatis aperimus si breui cōmoratione pstringimus quid mortis auctor quid vite conditor dicat. Ille nanq; ait: In celo ascendaz. Iste autē per ꝓphetam dicit: Repleta est malis anima mea et
Isa. 14 Ps. 87. vita mea inferno appropinquauit. Ille dicit
B supra astra celi exaltabo solium meuz. Iste humano generi a paradisi sedibus expulso
Apo. 22 dicit. Ecce venio cito ⁊ habitabo in medio
Ps. 21. tui. Ille dicit: sedebo in monte testamenti in lateribus aquilonis. Iste dicit ego sum vermis ⁊ nō hō: obprobrium hominum: ⁊ abiectio plebs. Ille dicit. Ascendā sup altitudinem nubiū ⁊ similis ero altissimo. Iste cū in
Phil. 2. forma dei esset nō rapinam arbitratus est se equalem esse deo: sed semetipsum exinaniuit formam serui accipiēs: ⁊ per membra sua loquit dicēs: Domine quis similis tibi? Ille
Ps. 85. Exo. 5 per mēbra sua loquit dicēs: Nescio dominū ⁊ israel nō dimittā. Iste ꝓ semetipsum dicit:
Jo. 7 Si dixero quia nō noui eum: ero similis vobis mendax: sed noui eum ⁊ sermonem eius seruo. Ille dicit mea sunt flumina ⁊ ego feci
Jo. 14. ea. Iste dicit nō possum a meipo facere quic q̄. Et rursum. Pater me⁹ in me manens ipse facit opera. Ille regna oia ostendens dicit Tibi dabo potestatē hāc vniuersaz ⁊ gloriam illorum: qz mihi tradita sunt: ⁊ cui volo do illa. Iste dicit Calicem quidez meū bi-
Luc. 4 Mar. 10 betis: sedere autē ad dexterā vel ad sinistrā meā: nō est meū dare vobis: sed q̄bus paratū ē a patre meo. Ille dicit: Eritis sic dij sciē-
Gen. 3. tes bonū ⁊ malū Iste dicit nō est vestrū nosse tēpora vel momenta: q̄ pater posuit in sua
L potestate. Ille vt volūtas diuina despici: et
Gen. 3. vt possit ꝓpria suaderi dicit: Cur ꝓcepit vobis deus: vt nō comederetis ex omni ligno paradisi? Et paulo post. Scit eīm deus ꝙ in quocunq; die comederitis ex eo aperientur
Jo. 5. oculi vestri. Iste dicit Nō quero volūtatez meā: sed volūtatē ei⁹ q̄ misit me. Ille ꝓ mē-
Sap. 2 bra sua loquit dicens: Nullū ꝓtum sit qō nō ptrāseat luxuria nostra: coronemus nos rosis anteq; marcescāt: vbiq; relinquam⁹ signa leticie nostre. Iste membris suis pnūciat dicens: Plorabitis ⁊ flebitis vos mūdus
Jo. 16. aūt gaudebit. Ille nihil aliud mētes sibi subditas docet: quā celsitudinis culmē appetere: cūcta equalia mentis tumore trāscēdere: societatē oim hoim alta elatione transire: ac
Ps. 72. sese contra potentiam ꝓditoris erigere sicut de eīdē per psalmistā dicit: Transierunt in dispositionē cordis cogitauerūt: ⁊ locuti sūt nequitias iniquitatez in excelso locuti sunt. Iste ad sputa: ad palmas: ad colaphos: ad spineā coronā: ad crucē ad lanceam: atq; ad mortē veniēs: membra sua ammonet dicēs:
Jo. 12. Di q̄s mihi ministrat: me sequat: ℣ XXII
A Quia igit redemptor noster regit corda humiliū: ⁊ leuiathan iste rex dicitur superborū: apte cognoscim⁹ q̄ euidentissimū reprobor signū superbia ē: at cōtra humilitas electorū. Cū ergo quā quisq; habeat cognoscit sub quo rege militet inuenit. Unusq̄sq; eīm quasi quendā titulū portat op is: quo facile ostēdat sub cui⁹ seruiat: potestate rectoris. Unde ⁊ per euangelium
Mat. 7. dicitur: Ex fructibus eorū cognoscetis eos,

Ne igitur nos leuiathan istius membra vel mira faciendo fallerent: apertum signum dominus: quo deprehendi valeat demonstrauit dicens: Ipse est rex super vniuersos filios superbie. Qui ⁊ si quando fictam speciez humilitatis assumūt semetipos tamen celare in omnibus nequaq̄ possunt: quia eorum supbia diu latere nō sustinēs: ⁊ cū ex alia tegit ex alia actiōe denudat. Qui vero sub rege humilitatis militāt: semp pauidi atq; ex omni latere circūspecti: aduersum iacula elationis pugnant: ⁊ quasi contra veniētes ictus solum magis in suo corpore oculum custodiunt: dum in semetipsis principaliter humiliter humilitatem tuent.

A

Sancti gregorij Liber XXXV

Quia iste vltimus huius operis liber est: ⁊ locis difficilioribus pertractis minus obscura sunt: libet hūc indulgētius remissiusq; trāscurrere. Velut emerso enim magno mari iam litꝰ cernimus: ⁊ intentionis nostre vela deponētes non eodem quo prius impetu ducimur: sed tamen adhuc ex impulsione flatus pristinus: quasi nostre anxietatis vētus cecidit: sed tamē eius vis se ipsa iam tranquillior vsq; ad stationem nos litoris impellit. Igitur priusq̄ fideli famulo dominus leuiathan hostis eius q̄ sit ⁊ fortis ⁊ callidus ostēdit: dū vires illius subtiliter fraudesq; patefecit: beatus iob ad vtraq; respōdit dicēs:

Job. Ca. XLII

Scio quia omnia potes ⁊ nulla te latet cogitatio. Cōtra immanes quippe vires eius intulit: scio q̄ omnia potes: contra occultas vero machinatiōes illius subiūxit: ⁊ nulla te latet cogitatio. Unde ⁊ mox leuiathan eidem exprobat dicens Quis est iste qui celat consilium absq; scientia. Absq; scientia em̄ leuiathan celat consilium: quia q̄uis contra infirmitatem nostrā multis fraudibus occultetur: protectoris tamen nostri sancta inspiratione detegit. Absq; scientia celat consilium: quia licet temptatos lateat: latere tamen protectorē nō potest temptatorū. Igit audita fortitudine ⁊ calliditate diaboli: audita etiam creatoris nostri potentia: que ⁊ illum valenter reprimit: et nos misericorditer tegit quesumꝰ beate iob vt que de temetipso sentis nobis minime occultes. Sequit. Ideo insipiētie locutꝰ sum ⁊ que vltra modū excederēt scientiam meā. Oīs hūana sapiētia quātolibet acumīe polleat: diuine sapientie cōparata: nec iusta nec pulchra s̄ insipiētia ē. Oīa ei hūana q̄ iusta que pulchra sunt dei iusticie ⁊ pulchritudini cōparata nec iusta nec pulchra sunt: nec omnino sunt. Beatus itaq; iob ea que dixerat: sapiēter se dixisse crederet: si verba superiores sapientie nō audiret. In cuius cōparatione stultum est nostrum omne quod sapit: ⁊ qui sapienter quidem locutus hominibus fuerat: diuinas tamen sententias audiens sapientius se cognoscit nō esse sapientem Hinc est q̄ Abraam inter verba dominica nil se: nisi puluerem vidit dicēs: Loquar ad dominū meum cuz sim puluis ⁊ cinis. Hinc est q̄ Moyses omni egyptiorum sapientia instructus: ex quo loquentem dominum audiuit: impeditioris ⁊ tardioris lingue se eē deprehendit dicens: Obsecro domine non sum eloquēs ab heri em̄ ⁊ nudiustertius ex quo locutus es ad s̄uum tuū: impeditioris ⁊ tardioris lingue sum Hinc est q̄ Esaias postq̄ sedentem dominum super soliū excelsum atq; eleuatum vidit postq̄ seraphin duabus alis faciē: duabꝰ velare pedes: ⁊ duabꝰ volare conspexit: postq̄ id quod est: sanctꝰ sanctus: sanctus: dominꝰ deus exercituū alter ad alterū clamare audiuit ad seip̄m rediens ait: Ve mihi q̄ tacui: quoniā vir pollutis labijs ego sum: ⁊ i medio populi polluta labia habētis ego habito: Moxq; ip̄am polluti onē vnde cognouerat subdens ait: Et regez dominuz exercituū: vidi oculis meis. Hinc Hieremias diuina verba audiens verba se nō habere cognouit dicens. A. a. a. domine deus: ecce nescio loqui: quia puer ego sum.

C

Gen. 18.

Exo. 4

Esa. 6.

Ubi. 3

Jere. 1.

II

Hinc Ezechiel loquens: de quattuor animalibus dicit: Cum fieret vox supra firmamentum quod erat supra caput eorum: stabant ⁊ submittebant alas suas. Quid em̄ per volatū animalium nisi euangelistarum atq; doctorum sublimitas designatur. Vel quid sūt ale animalium: nisi sanctorum cōtemplationes eos ad celestia subleuantes. Sed cum fit vox supra firmamentū quod super caput eorum ē: stantes submittunt alas suas: quia cū internam vocem superne sapientie audiunt: quasi volatus sui alas deponūt: quia videlicet ipsam veritatis altitudinem minus se contemplari posse cognoscunt. Ad vocē ergo desuper veniētem alas deponere est: cognita supna potentia virtutes ꝓprias humiliare ⁊ cōsideratione creatoris nil de se aliud q̄ abiecta senti

Ezech. 4.

A

B

Lex.

re. Sancti itaq; viri dum diuinitatis archa/
na audiunt quanto magis contemplando p/
ficiunt tanto amplius despiciendo quod sūt
aut nihil: vt ppe nihil se esse cognoscūt. Re/
spondeat ergo diuinis sermonibus beatus
iob ⁊ sapienter pficiens: stultum se esse dep̄
hendat dicens: Insipienter locutus sum: et
que vltra modum excederent scientiā meā.
Ecce tanto se amplius redarguit quāto am/
plius proficit, ⁊ scientiam suam vltra moduz
excessisse se credidit q̄ in verbis domini pl⁹
q̄ estimauerat: secreta eius sapientia agno/
uit. Sequitur. ℣ Audi ⁊ ego loquar inter;
rogabo te ⁊ responde mihi. Audire nostruz
est: sono aliunde venienti aurem alio posi/
tam comodaui. At cōtra deo cui nil extra est
audire, ppꝛie est sub semetipso surgentia, de/
sideria nostre pcipere. Ad deum ergo qui ⁊
tacentium corda cognoscit: loqui nostrū est
nō vocibus gutturis id quod sentimus pro/
dere: sed promptis ad illum desideriis in/
hiare. Et quia ideo quisq; interrogat: vt di/
scere valeat: quod ignorat homini deum in/
terrogare est in conspectu eius nescientem se
cognoscere. Respondere autē dei est eū q̄ se
bene humiliter nesciētem cognouerit: occul
tis inspirationibus erudire. Ait ergo beatus
iob: Audi ⁊ ego loquor. Ac si diceret: Mi/
sericorditer desideria mea percipe: vt dum
hec misericordia tua pcipiens adiuuat ad te
multiplicior̄a cōsurgant. Bona quippe vo/
ta quotiens effectum pcipiunt multiplicant̄
Unde alias scriptum est: Ego clamaui quo
niam exaudisti me. Non em̄ ait quia clama/
ui: exaudisti me: sed clamaui quoniam exau
disti me. Qui em̄ loquens exauditus fuerat
votis pficiētibus exauditus clamabat. In/
terrogabo te respōde mihi ac si diceret: nesci
entem me ex tue scientie contemplatione co/
gnosco. Interroganti igit̄ respōde id est stul
ticiam ppꝛiam humiliter cognoscentem do/
ce. Quia enim interrogaret ipse ex desiderio
humilitatis ⁊ deum sibi responderе quere/
ret ex magisterio inspirationis verbis sequē
tibus declarat̄. Interrogaturū quippe se p
hibuit: sed nil interrogando subiungit. Na/
q̄ sola humilia de se sentiens: ⁊ que miseri/
corditer a domino perceperit: agnoscens p/
tinus subdidit. Auditu auris audiui te: nūc
autem oculus meus videt te: hijs nimirum
verbis aperte indicat: quia quāto visus su/
perior est auditu tāto differt ab eo quod pri/
us extitit: ⁊ hoc quod postmoduz per flagel
la profecit. Et quia interno oculo veritatis
lumen magis conspexerat humanitatis sue
tenebras diiudicans plus videbat. Unde ⁊
Sequit. ℣ Idcirco ipse me reprehēdo. Quan
to em̄ quisq; minus videt: tanto sibi minus
displicet: ⁊ quanto maioris gratie lumen p/
cipit: tanto amplius reprehensibilem se esse
cognoscit. Cum em̄ intrinsecus subleuatur:
per omne q̄d est: ad eam quā sup se conspicit
regulam cōgruere nitit̄. Et quia adhuc hu/
mana infirmitas prepedit cernit: quia ei nō
minima parte dissentit totamq; ex se illi one/
rosum est: quod interne regule conueniens
est. Quam regulam beatus iob post flagel/
la pficiens amplius suspicit ⁊ a semetipso in
sui magna redargutione dissentit dicens: Id
circo ipse me reprehendo. Sed quia nulla ē
cognitio reprehensionis si non sequant̄ etiam
lamenta penitudinis recte post reprehensionē
subdit̄. Et ago penitentiam in fauilla ⁊ cine
re. In fauilla etem̄ ⁊ cinere penitentiā agere
est contemplata summa essentia nil aliud q̄
fauillam se cineremq; cognoscere. Unde ⁊ ci
uitati reprobe in euangelio dominus dicit.
Si in tiro ⁊ sidone facte fuissent virtutes que
facte sunt in vobis: olim in cilitio ⁊ cinere pe
nitentiam egissent. In cilitio quippe asperi/
tas ⁊ compunctio peccatorū: in cinere autez
puluis ostendit̄ mortuorū. Et idcirco vtrun
q; hoc adhiberi ad penitentiā solet: vt in pū
ctione cilitij cognoscam⁹ q̄d p culpā fecim⁹
⁊ in faula cineris perpendamus: quid p iu/
dicium facti sumus. Considerent̄ ergo in ci/
licio pungentia vicia: cōsideret̄ in cinere per
mortis sententiam subsequens iusta pena vi
tiorum. Quia enim post peccatum carnis cō
tumelie surrexerunt: videat homo in asperi/
tate cilitij superbiendo quid fecit: videat in
cinere vsquequo cilitio ipsa p recordationez
atq; penitentiā dolorum punctio designari.
Nam hoc quod ait beatus iob ipe me repre
hendo: quasi quodam cilitio pungit̄: dum i
mente sua asperis redargutionum stimulus
confricatur. In cinere autem agit penitenti
am quia ex primo peccato quid per iustū iu/
dicium factuz sit solerter attēdit dicēs. Ago
penitentiam in fauilla ⁊ cinere. Ac si aptē di
cat: De nullo actoris mei dono supbio quia
sumptus ex puluere per illate mortis senten
tiam ad puluerem me redire cognosco. ℣ III

Auditis igit̄ cunctis sermonib⁹ Job
cognitis etiam responsionibus ami/
corum libet ad interni iudicis seten/
tiam spectationem mentis nostre conuerte/
re eiq; dicere. Ecce domine vtraq; in cōspe
ctu tuo differētium partes audiuimus: ⁊ iob
quidem in hoc certamie virtutis sue facta re

uoluere ꝛ amicos eius contra eum cognouimus tue iusticie gloriã defensare. Inter hec autem quid nostra mens sentiat agnoscis. Neq; enim possumus eorum nos dicta reprehendere quos defensioni tue cognoscimus deseruire. Sed ecce assistũt partes expectãt sententiam: profer ergo domine ex inuisibili regula subtilissimum tue discretionis examen: ꝛ quis in contentione ista sit rectꝰ locutus ostẽde. Sequit ℣ Post q̃ autẽ dominus locutus est ẏba hec ad iob: dixit ad elifas themanitem. Iratus est furor meus in te: ꝛ in duos amicos tuos: quoniam nõ estis locuti coram me rectum sicut seruus meꝰ iob: O domine iudicij tui sententia indicat quãtum a luce tue rectitudinis cecitas nostra discordat. Ecce te iudice beatũ iob victorẽ esse cognoscimus: quẽ in te peccasse loquẽdo credebamus: te iudice additi sunt rei q̃ beati iob se merita transcendere p̃ te loquendo crediderunt. Quia igitur ex diuina sentẽtia quid de partibus estimemus agnouimꝰ: nũc eiusdem sententie paulo subtilius verba pensemus. Quomodo eñ superius beatus iob reprehendit: si in cõparatione eius rectitudinis amici illius nequaq; coraz domino locuti rectum memorarunt. An adhuc illa de eo sententia confirmatur: qua antiquo hosti dicit Vidisti seruum meum iob: q̃ nõ sit ei similis super terram? Sed quid est hoc quod ꝛ laudatur hosti: ꝛ in seipso reprehenditur: ꝛ tamẽ amicis loquẽtibus anteferꝝ: nisi q̃ sanctus vir cunctos meritorum suorum virtute trãscendit: sed eo ipso qõ homo fuit ante dei oculos sine reprehensione esse nõ potuit. In sancto quippe homine in hac interim vita commorãte diuini examinis regula habet adhuc q̃ iudicet: q̃uis iam ex comparatione ceterorum hominũ habeat quod laudet. Beatus igitur iob pro culpa sua credidit ꝛ nõ p̃ gratia flagellari: resecari in se estimauit vicia nõ autem merita augeri: ꝛ ineo reprehendit qõ intẽtionem flagelli fuisset aliter suspicatus: ꝛ tamen amicis resistentibus interni indicij diffinitione resistentibus p̃latus est. ℣ IIII

A Quod e aperte colligit quante iusticie fuerit in eo quod cõtra amicorũ verba inno cẽtiam sue operatiõis astruxit: qui diuino etiam ipsis eiusdem diuini iudicij defensoribus anteferꝝ. In exordio autem libri huius agnouimus: quia de illo sathan domino dixerat: mitte manum tuam ꝛ tange eum: ꝛ vide si non in facie benedicat tibi: Ad quaz petitionem beatus iob damnis orbitate: vulneribus ꝛ verborum scandalis tangi permittitur: quia videlicet certus qui eum laudauerat extitit: quod nequaq; iuxta assertionem diaboli sanctus vir in maledictionis culpa laberet. Sicut ergo ꝛ superiꝰ diximus: quisquis beatum iob in sua locutione estimat post flagella peccasse: aperte dominum indicat in sua assertione errasse. Et q̃uis dominus ad diabolum loquens bona illius p̃sentia p̃rotulit non autem eiꝰ perseverantiam spospõdet. Sciendum tamen est qz nequaq; eius iusticiam permittendo tẽtatori p̃rotulisset: si eum iustum in tentatione persistere non posse p̃reuideret. Permisso itaq; diuinitus in eius tentatiõe diabolo: quisq; eum in tẽtatione succubuisse estimat ignoratiam permittentis accusat. Approbemꝰ igit in dictis suis: veraciter iob ne deum in sua p̃rouidentia nequiter accusemus. Et quidẽ quantum ad humana iudicia in verbis suis amici eius multa illa rectius dixisse crederẽtur: sed veritas aliam ex occulto regulã p̃roferens ait: Non estis locuti coram me rectuz sicut seruꝰ meus iob. Coram me ait: id est intus vbi sepe multorum vita displicet que etiam foris hoibus placet. Unde caute nimis in laude iustorum coniugũ dictum est. Erãt iusti ambo ante deum: Nõ enim secura laus est iustos ante homines apparere. Sepe eñ humana sententia velut in deo magnũ quẽpiam approbat: sed hunc omnipotens deus qui quasi ex se approbatur ignorat. Hinc est enim quod psalmista vigilãter exorat dicẽs: Dirige in conspectu tuo viam meam. Nimirum qz plerunq; in conspectu hominũ recta via creditur etiam que a veritatis itinere deprauat. Et notandũ q̃ non dicit: non estis locuti coram me rectũ: sicut iob: sed sicut seruus meꝰ iob: vt videlicet interpositione seruitutis dũ eum quasi sub quadam peculiaritate commemorat: cuncta que in defensione sua dixerat: qz non contumaci superbia: sed humili veritate dixerit ostendat. ℣ V

Sed qz iustus est: ꝛ misericors deus amicos eius ꝛ per iusticiam districte redarguit: ꝛ p̃ misericordiam benigne cõuertit. Nã sequitur ℣ Sumite vobis septem tauros: ꝛ septem arietes: ꝛ ite ad seruum meum iob ꝛ offerret holocaustuz p̃ vobis. Job autem seruꝰ meus orabit pro vobis: faciem eiꝰ suscipiam vt non vobis imputetur stulticia. Ecce iustus ꝛ misericors deꝰ nec culpas sine increpatione deserit: nec reatum sine conuersione dereliquit. Quia enim internꝰ est medicus primo putredinem vulneris innotuit: ꝛ post remedia consequende

salutis indicauit. Quia autem sepe iam dixi/
mus quod amici beati iob hereticorum spe/
ciem teneant qui deum dum defendere nitũ
tur offendunt: quoniam in dictis suis verita
ti rebelles sunt: cui famulari se in falsa asser/
tione suspicantur. Omnipotẽs deus sepe il/
los corpori sancte ecclesie per cognitionem
veritatis inuiscerat: bene ipsa quoq; eorum
conuersio que sepe misericorditer agitur per
hanc veniam quã amici iob percipiunt desi
gnat. Notãdum vero magnopere est: q; cõ
uersionis sue sacrificium domino non per se
sed per iob iubent offerre. Quia nimirũ he/
B retici cũ ab erroꝛe redeunt. Quia ergo se iraꝝ
domini suo p se oblato sacrifico placare ne/
quaq; possunt nisi ad catholicam ecclesiam
quam beatus iob significat conuertant: vt
salutem suam eius precibus obtineant cui⁹
fidem peruersis assertionibus impugnabãt.
Ait enim: iob seruus meus oꝛabit pro vobis
faciem eius suscipiam: vt nõ vobis imputet
stultitia. Ac si aperte hereticis dicat: Sacri/
ficia vestra non accipio: petitionum vestra/
rum verba non audio nisi per intercessionẽ
illius: cui⁹ pfessionis verba ꝺ me veracia re
cognosco. Et vos quidem tauros: atq; arie
tes ad exhibenda sacrificia conuersionis ve/
stre deducite: sed a me salutẽ vestram per ca
tholicã ecclesiam: quã diligo postulate. Ip/
si enim volo dimittere id qꝺ mihi in ipsa de/
liquistis: vt hec vestram incolumitatem ob
tineat que ex vestro languoꝛe laboꝛabat.

A Sola quippe est per quã sacri ℣ VI
ficium dominus libenter accipiat: so
la que pro errantibus fiducialiter in
tercedat. Unde etiam de agni hostia domi/
nus precepit dicens: In vna domo comede
Exo.12. tur nec offeretis de carnibus eius foras. In
vna nanq; domo agnus comeditur: quia in
vna catholica ecclesia vera hostia redemp/
toris immolatur. De cuius carnib⁹ diuina
lex efferri foras perhibet: quia dari sanctum
canibus vetat. Sola est in qua opus bonuꝫ
fructuose peragit: vnde & mercedem dena/
rij non nisi qui intra vineã laboꝛauerunt ac/
ceperunt. Sola est que intra se positos vali
Gen.6. da caritatis cõpage custodit. Unde & aqua
diluuij archam quidem ad sublimioꝛa sustu
lit: omnes aũt quos extra archam iuenit ex/
tinxit. Sola est in qua superna misteria ve/
raciter contẽplemur. Unde & ad moysen do
Exo.33. minus dicit: Est locus apud me & stabis su/
pra petram. Et paulo post. Tollam manuꝫ
meam & videbis posterioꝛa mea. Quia enim
ex sola catholica ecclesia veritas conspicitur
apud se esse locum dominus perhibet ꝺ quo
videatur. In petra moyses ponitur: vt dei
speciem contempletur: quia nisi quis solidi/
tatem fidei tenuerit diuinam presentiam nõ
cognoscit. De qua soliditate dominus dicit B
Super hanc petram edificabo ecclesiam me
am: quid est ergo hoc loco dicere ad amicos
iob ite ad iob: nisi petrã ascẽdite. Quid est fa
cie ei⁹ p vobis suscipiaꝫ: vt nõ imputet vo
bis stultitia: nisi id quod illic dicitur posteri
oꝛa mea videbis: id est eius que postmoduꝫ
futura sunt misteria incarnationis intelligis
Heretici autem p eo quod in petra stare cõ/
temnunt transeuntis domini posterioꝛa non
aspiciũt: quia extra ecclesiam positi incarna
tionis eius sicut sunt misteria nõ agnoscunt.
Sicut autem & superius diximus p tauros
ceruix superbie: per arietes vero ducat⁹ ex/
primitur qui ab hereticis persuasis plebib⁹
quasi seductis gregib⁹ agitur. De hereticis
nanq; superbientibus dicit: qui infirmoꝛuꝫ
mentes male suadendo coꝛrumpunt. Consi/
lium tauoꝛum inter vacas populoꝛum. Et
quia sequẽtes se populos: velut greges tra/
hunt: arietes aliquando nominant. Gregesq;
scilicet arietes ducunt. Unde per increpatio Tren.1.
nem hieremias ait: Principes tui velut arie
tes. Quia igit hereci: cum ad sanctã ecclesiã
redeunt superbie elationem deserunt: & ne/
quaq; quasi sequentes greges populoꝛũ cu
neos ad interitum ducũt: amici beati iob of
fere tauros & arietes iubent. Tauros & arie L
tes offerre in sacrificio est: superbum ducatũ
conuersionis humilitate mactare: vt edomi
ta ceruice superbie discant obediendo sequi
qui dudum ducendo pire conabant. Recte
quoq; eoꝛum hec superbia septem sacrificijs
expiatur: quia heretici ad ecclesiam reuertẽ/
tes per humilitatis hostiã dona spiritus gra
tie septiformis accipiunt: vt qui elatiõis sue
vetustate tabuerũt nouitate gratie reformẽ/
tur. Septenarius autem numerus apud sa/
pientes huius seculi quadam sua habetur ra/
tione perfectus quod ex primo pari & ex pri/
mo impari consumat. Primus enim impar ter/
narius est: primusq; par quaternari⁹. Ex q̃
bus duobus septenarius cõstat qui eiusdem
partibus tuis multiplicatus in duo denari/
um surgit. Nam siue tres per quattuoꝛ seu
quattuoꝛ per tres ducimus ad duodenariuꝫ
peruenimus. Sed nos quia superno munẽ/
re veritatis predicamẽta percipim⁹ hec fixa
scientie altitudine despiciẽdo calcam⁹. Hoc
procul dubio in cõcussa fide retinentes: quia
quos spiritus gratie septiformis repleuerit

perficit:eiscz non solum trinitatis noticiam: sed etiam virtutum quattuor id est pruden/ tie:temperãtie:fortitudinis: atcz iusticie ope rationez prebet:quia in ipsis quocz quos in greditur:suis quodammodo partibus auge tur dum ꝛ per trinitatis noticiam quattuor virtutum actio accipitur: ꝛ p actionem vir/ tutum quatruor vscz ad manifestam trinita tis speciem pueniẽ. Et apud nos ergo septe narius:sed lõge dissimiliter:quia plene et nõ inaniter in duodenariuz surgit: dum ꝛ per fi dem opera: ꝛ rursuz per opera pficit fidem. Sãcti quocz apostoli gratie septiformis spi/ ritu implendi duodecim sunt electi. In qua/ tuor enim mũdi partibus trinitatem que de B us est innotescere mittebant. Duodecim er go electi sunt: vt etiam ex ipsius numeri ra/ tione:causa claresceret:quod per quatuor in fima tria summa predicarẽt. Siue itacz hac seu alia qualibet fortasse ratione: i scriptura tamen sacra septenario numero aliquando secura requies eternitatis:aliquãdo vniuer sitas presentis hui⁹ temporis:aliquando au tem sãcte ecclesie vniuersitas designat. Se/ ptenario quippe numero perfectio eternita/ tis innuitur:cum dies septimus in requiem domini sanctificat⁹ vocatur. Cui iam vespe/ ra inesse nõ dicit:qz eterne beatitudinis req/ es nullo termino coartatur. Hinc est etiã qõ lege data dies septimus feriatus esse pcipit: vt eterna p illum requies designetur. Hinc est q in annorum curriculo septenarius nu/ merus septies multiplicatus monade addi/ to ad quinquagenarium ducitur: vt perpe/ tuam beatitudinem signans iubilei sacratissi ma requies obseruet. Hinc est quod resur/ gens dominus ꝛ frequenter apparens vlti/ mo iam conuiuio cum septem discipulis co/ medisse describit:quia hij qui in illo nunc p/ fecti sunt eterna per illum refectione saciant

A RVrsum per septenarium nu/ VII merum hec vniuersitas tempora/ litatis accipit. Hinc est enim q per se ptem dies hoc totum vite pentis tempus euoluitur. Hinc est quod i typo sancte eccle sie que omni tempore hunc mundum predi/ can do circuit: archa domini tubis clangen/ tibus muros iericho diebus septem circum/ Ps.108. acta confregit. Hinc propheta ait: Septies in die laudem dixi tibi. Quod ipse rursum p toto atcz vniuerso sue deprecationis tempo re se dixisse significans ait: Semp laus in ore meo. Quod vero per septenarium numerũ presentis vite vniuersitas designat tunc ma gis ostendit: cum post eum quocz etiã octo/ narius subinfertur: Septenariuz quippe cũ adhuc alius sequitur ex ipso eius augmento exprimitur quod finienda temporalitas eter nitate cõcludatur. Hinc est enim quod salo mon ammonet dicens: Da partes septẽ nec Eccl.11. non ꝛ octo. Per septenarium quippe nume rum hoc quod septem dieb⁹ agitur presens tempus expressit. Per octonarium vero vi tam perpetuam signauit: quã sua nobis do/ minus resurrectiõe patefecit. Dominico sci/ licet die resurrexit qui dum diem septimum id est sabbatum sequitur a conditione octa/ uus inuenitur. Bene autem dicitur da par/ tes septem necnõ ꝛ octo: quia ignoras quid mali futurum sit super terram. Ac si aperte B diceretur. Sic dispensa temporalia vt appe/ tere non obliuiscaris eterna. Oportet nancz vt imposterum bene agendo puideas: qui de venturo iudicio quanta tribulatio sequa tur ignoras. Hinc est q quindecim gradib⁹ templum ascenditur: vt ex ipsa eius ascensi/ one discatur: quatinus per septem ꝛ octo et temporalis solicite dispensẽ actio: et puide mansio eterna requiratur. Hinc est etiaz qõ dum monas in denariũ surgit .c.l. psalmos ppheta cecinit. Propter hunc septenarium numerum temporalia: octonariuz vero eter/ na signantem: super centum viginti fideles in cenaculo residentes spiritus sanctus effu/ sus est. Per septem quippe ꝛ octo quindeci componũtur ꝛ si ab vno vscz ad quindecim numerando paulatim per incrementa cõsur gimus: vscz ad centesimum ꝛ vicesimuz nu merum peruenimus. Qua scilicet effusione C spiritus sancti didicerũt: vt ꝛ temporalia to/ lerando transirent ꝛ eterna inhianter appe/ terent. Rursuz septenario numero sancte ec clesie vniuersitas designat: vnde iohannes in apocalypsi septem ecclesijs scribit: sed p eas quid aliud: cz vniuersalem ecclesiam in/ telligi voluit. Que nimirũ vniuersalis eccle/ sia vt plena septiformis gratie spiritu signa/ retur Heliseus super puerum mortuum se/ 4.Re.4. pties inspirasse describitur. Super extinctũ populum quippe dominus veniens quasi septies inspirat: q ei dona spiritus septifor/ mis gratie misericorditer tribuit. Quia igit sepe septenario nũero sancte ecclesie vniuer sitas figuratur veniant ad beatum Job ami ci illius ꝛ iussum diuinitus offerant holocau stum. Sed vigilanter omnino septenarij nu meri archana custodiant vt videlicet hij qui extra sunt positi: prius se vniuersitati sancte ecclesie misceant: ꝛ tunc demum veniam de reatu pristine elationis exquirant. Pro cul/

pa sua septem sacrificia offerat: quia reatus sui absolutionem non accipiunt nisi gratie septiformis spiritus vniuersali pacia qua exciſi fuerant aggregent. Dicatur igitur. Sumite vobis septem tauros ⁊ septē arietes ⁊ ite ad seruum meum iob: ⁊ offerat holocaustuz pro vobis: Job autē seruus meus orabit p vobis faciem eius suscipiā: vt non vobis imputetur stulticia. Ac si hereticis redeuntib⁹ aperte diceretur. Vniuersali vos ecclesie p humilitatem penitētie iungite atq; eam quā per vosmetipsos digni non estis veniam ei⁹ a me precibus obtinete: qui cum per hāc veracit̄ sapere discitis prioris apud me vestre sapientie stulticiam deletis. Sequit. ℣ VIII

Text A Neq; enim locuti estis coraz me recta sicut seru⁹ meus iob. Hec paulo ante iam dominus ꝓtulit: ⁊ tamen hec eadem iterando subiungit. Quid est hoc: nisi quod sententiam quam semel iudicando dixerat: iterum replicando cōfirmat: atq; vt manifestius beati iob iusticia amicoruq; ei⁹ iniusticia demonstretur eius laus illoruq; reprehensio iterata voce depromitur: vt replicata foris appareant q̄ fixa intus habeant. Nanq; cum rex egypti metuenda venture famis tempora sub bouz spicarūq; spetie gemina visione cognouisset. Voce sancte interptis audiunt quod vidisti secundo ad eandē rem pertinens somnium firmitatis indiciuz est. Qua ex re apte colligitur: quia quicq̄d in eloquio diuino repetitur robustius confirmatur. Sed quia quid iudex decreuit audiuimus at illi quoq; quid faciant audiamus.

Text Sequitur. Abierunt ergo elyphas themanites: ⁊ baldath suites: ⁊ sophar naamathites: ⁊ fecerūt sicut locutus fuerat ad eos dominus ⁊ suscepit dominus faciem iob. Horum interpretationem nominum idcirco reticemus: quia in huius operis exordio de eanos latius disseruisse meminimus. Intuendum vero est: quia ita cautus sicut predict⁹ fuerat ordo accepte venie custoditur: vt in sacrificijs dominus non illoruz: sed beati iob faciem suscepisse referat. Sed quia quisq; pro alijs intercedere nitit sibi potius ex ipsa

Text. caritate suffragatur: recte subiūgitur. ℣ Dominus quoq; conuersus est ad penitentiam iob cum oraret pro amicis suis. Jam enim superius pro amicis suis eraudit⁹ ostēditur cum factum quod predixmus memoratur fecerunt sicut locut⁹ fuerat ad eos dominus: ⁊ suscepit dominus faciem iob. Sed cum protinus subinfertur: dominus quoq; conuersus est ad penitentiam iob cū oraret pro amicis suis: aperte ostenditur quia etiam pro semetipso penitus tanto citius exaudiri meruit: quanto deuote pro alijs intercessit. Plus eñ pro se valere preces suas effecit qui has ⁊ alijs impendit. Libentius quippe sacrificiū orationis accipit: quod in ꝓspectu misericordis iudicis ꝓximi dilectione conditur: quod tunc veraciter quisq; cumulat: si hoc etiā p aduersarijs impendat. Hinc est eñ q̄ veri/ tas magistra dicit: Orate pro persequentibus ⁊ calūniantibus vos. Hinc rursum ait: Cum stabitis ad orandum dimittite si quid habetis aduersus aliquem: vt pater vester qui in celis ē dimittat vobis peccata vestra quantum vero pro se obtinuit qui pro alijs interuenit: illico demonstratur cum subdit:

Addidit dominus omnia q̄cque fuerant iob duplicia. Cuncta que amiserat duplicia recepit quia per pietatem benigni iudicis temptationis nostre dispendium vincunt suffragia consolationū. Minus autez temptat patio q̄ remuneratio consolatur: vt ex retributiōis merito lenire fuisse quod tolerauit agnoscat: qui ex persecutionis pōdere graue se aliquid tolerare iudicabat. Unde afflicte q̄ iudee dicitur: Ad punctū in modico dereliqui te: ⁊ in miserationibus magnis cōgregabo te. Aliquando vero iuxta afflictionis pōdus disponitur mensura consolationis. Unde alias scriptum est: Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tue letificauerunt animaz meā. In ea enim mensura consolatum se in qua afflictus fuerat indicat: qui letificatum se secūdū multitudinem dolorum clamat. Non autez minime lector instruitur si ipsum remunerationis ordinem contempletur. Excessum q̄p pe correctio: correctionem penitentia: penitentiam venia: veniam vero munera subsequuntur. Sed quia diuine dispensationis p missione percussus etiam amicorum verbis afflictus est: diuine pietatis muneribus consolatus etiam humana debet caritate refoueri: vt vndiq; ei consolationis gaudia respondeant quem vndiq; dolorum tristicia ⁊ aduersa lacerabant. Unde ⁊ subditur ℣ Uenerunt autem ad eum omnes fratres sui: ⁊ vniuerse sorores sue: ⁊ cuncti qui nouerant eum prius ⁊ comederunt cuz eo panem in domo eius: ⁊ mouerūt super eum caput suū. Quid in comestione panis nisi caritas. Quid vero in motione capitis nisi ammiratio designatur. Bene autem subditur. Et cōsolati sunt eum super omne malum quod intulerat dominus super eum. Percussi enim merorem

consolari est: ei post percussionem de venia congaudere. Nam quanto quisq; de restituta ꝓximi salute cernitur hilarescere: tanta se indicat ꝺ ablata doluisse. Et dederūt ei vnꝰ quisq; ouem vnam ⁊ inaurem aureā vnam Licet hec cuncta iuxta hystoriam veraciter dicta sunt in ipsis tamen oblatis muneribus cogimur: vt ad allegorie misterium recurramus. Neq; etiam ociose debemus accipere quod ouem vnam: quod in aurem auream obtulere vnam. Et si fortasse iuxta litteram mirum non est: ouis oblata: cur vna tamen valde mirum est inauris oblata cur vna. Quid vero aut ouis ad inaurem ꝑtinet aut quid inauris ad ouem? Ex ipso ergo muneris fine compellimur vt priora queq; que superficietenus iuxta solam historiam contingendo transcurrimus: in allegorie misterijs indagemus. Quia igit̄ christus ⁊ ecclesia id est caput ⁊ corpus vna persona est: sepe beatum iob diximꝰ modo capitis modo figuraꝫ corporis designare. ¶ IX

A Seruata ergo hystorie veritate sub typo gestuꝫ sancte ecclesie sentiamꝰ id quod scriptum est Addidit dominus oīa quecunq; fuerant iob duplicia Sancta quippe ecclesia ⁊ si multos nūc percussione tentationis amittit: in fine tamen huius seculi ea que sua sunt duplicia recipit. quando susceptis ad plenum gentibus: ad eius fideꝫ currere omnis que tunc inuenta fuerat etiaꝫ
Ro.11. iudea cōsentit. Hinc nanq; scriptum est: Donec plenitudo gentium introiret: ⁊ sic omnis israel saluus fieret. Hinc in euangelio quoq;
Mat.27 veritas dicit: Helias veniet et ille restituet omnia. Nūc enim amiserat israhelitas ecclesia quos conuertere predicando nō valuit: sed tunc helya predicante: dum quotquot inuenerit colligit: velut plenius recipit quod amisit. Vel certe sācte ecclesie in fine suo duplum recipere est: in singulis nobis ⁊ ꝺ beatitudine anime ⁊ ꝺ carnis incorruptiōe gaudere. Hinc est em̄ quod per ꝓphetam ꝺ ele-
Esa.61. ctis dicit̄ In terra sua duplicia possidebunt Hinc est quod iohannes apostolus de san-
Apo.6. ctis finem mundi querentibus dicit: Date sunt illis singule stole albe: et dictum est eis vt requiescerēt adhuc modicum tempus donec compleret̄ numerus conseruorum ⁊ fra-
B trum eorum. Sicut enim longe superius diximus ante resurrectionez sancti singulas stolas accipiunt quia sola animarum beatitudine perfruuntur: in fine autem mundi binas habituri sunt: quia cum mentis beatitudine etiam carnis gloriam possidebunt. Sed ea que subnixa sunt in fine magis huius seculi conuersionem se iudaici populi nunciare testantur. Nam subdit̄ ¶ Venerunt autem ad Tex.
eū omnes fratres sui: ⁊ vniuerse sorores sue: ⁊ cūcti qui nouerāt eum prius ⁊ comederūt
cum eo panem in domo eius. Tunc quippe C
fratres sui ⁊ sorores ad christū veniūt: quādo ex plebe iudaica quotquot inuēti fuerint conuertuntur. Ex illo em̄ populo carnis materiam sumpsit. Tunc ergo ad eum fratres: ⁊ sorores accedunt: quando ex ea plebe que ei per cognationem iuncta est vel qui fortes futuri sunt velut fratres: vel infirmi velut sorores ad eum per cognitionem fidei: deuota gratulatione concurrunt. Tunc apud euꝫ celebre festiuitatis conuiuium exhibēt: quādo eum iam nequaq̄ quasi purum hominē contēnētes propinquitatis sue memores diuinitati se eius inherere congaudent. Tunc in domo eius panem comedunt cum postposita obseruatione littere in sancta ecclesia mistico eloquio quasi frugis medulla pascunt̄. Bene autem subiungit̄. ¶ X

Cuncti qui nouerāt eum prius. Pri- Tex.
us quippe nouerant: quē in passiōe A
sua quasi incognitum contempserūt Nam nasciturum christum nullus qui plene legeꝫ didicit ignorauit. Unde ⁊ herodes rex magorum occursione perterritus sacerdotes ⁊ principes studuit solerterter inquirere. vbi christum nasciturū esse prescirent· cui ꝓtinus responderunt: in bethehem iude Prius ergo nouerant quē passionis sue tempore dum despicerent ignorabant. Quoruꝫ ⁊ noticia prior: ⁊ ignorantia posterior: bene ac breuiter isaac caligante signatur. Qui dū iacob benediceret: ⁊ quid eueniret in futuro p̄uidebat: ⁊ quis illi presens assisteret nesciebat. Sic quippe israelitaruꝫ populus fuit q̄ ꝓphetie misteria accepit: sed tamen cecos in contemplatione oculos habuit: quia euꝫ p̄sentem non vidit: de quo tam multa in futuro preuidit. Ante se enim positum nequaq̄ cernere valuit cuius aduentus potentiā longe ante nunciauit. Sed ecce in fine mūdi veniunt ⁊ eum quem prius nouerāt: recognoscunt. Ecce in domo eis panem comedunt: B
quia in sancta ecclesia sacri eloquij fruge pascuntur: ⁊ omnem insensibilitatem pristini: torporis excutiunt. Unde ⁊ subditur. ¶ Et Tex.
mouerūt sup eum caput. Quid enim in capite: nisi principale mentis accipit̄. Sicut per psalmistam dicit̄: Iupinguasti i oleo caput Ps.22.
meum. Ac si aperte diceret̄. Arentem in suis cogitationibus mentem meā caritatis vn

ctione rigasti. Caput ergo moueꝫ: cum per formidinez veritatis tacta ab insensibilitate sua mens quatitur. Ueniant ergo parentes ad conuiuiũ atq; excusso torpore moueãt ca put id est hij qui redemptori nostro carne cõ iuncti fuerant refectionem quandoq; verbi in fide pcipiãt: ⁊ insensibilitatis pristine du riciam amittant. Unde bene per abachuc di cit: ¶Pedes eius steterunt ⁊ mota est terra. Stãte enim domino terra proculdubio mo uetur: quia cum cordi nostri timoris sui ve stigia imprimit cuncta in nobis cogitatio ter rena contremiscit. Hoc itaq; loco caput mo uere est: immobilitate mẽtis excutere et ad cognitionẽ fidei crudelitatis gressibus ppin quare. Sed quia sancta ecclesia nunc hebre orum auersione afficitur: ⁊ cum conuersione releuaꝫ recte subiungitur. ℣ XI

Ter. A ET consolati sunt eum super oñe qđ intulerat dominus super eum. Con solaꝫ videlz christum: consolantur ecclesiam qui ab infidelitatis pristine errore resipiscunt ⁊ prauitatem vite per quã recta docentibus repugnauerant deserũt. An nõ grauis meror est duris cordibus infructuo se predicare laborem in ostendenda verita te sumere: sed nulluz de conuersione audien tium fructum laboris inuenire. At cõtra ma gna pdicatorum cõsolatio est subsequẽs pro fectus auditorum. Releuatio quippe dicen tis est immutatio proficientis. Et notanduz quod in flagello positum consolari noluerũt sed ad consolandum eũ post flagellum veni unt quia nimirum passionis ei⁹ tempore he brei predicamenta fidei contemnentes: quẽ hominẽ ex morte probauerant deum crede re desperũt. Unde per ps. dominus dicit

Ps. 68. Sustinui qui simul mecum contristaretur ⁊ non fuit consolantem me que quesiui et non inueni. Consolantem quippe in passione mi nime inuenit: qui ex despectu mortis etiam ipsos hostis pertulit pro quibus ad mortem

B venit. ¶Post flagella ergo propinqui ad con solationem veniunt: quia in mẽbris suis nũc quoq; dominus patiꝫ: sed extremo tempore israelite omnes ad fidem cognita helye pdi cat/one cõcurrunt atq; ad eius protectionez quẽ fugerant redeunt: ⁊ tunc illud eximium multiplici aggregatione populorum cõuiui um celebratur. Tunc post flagella quasi iob sanus ostenditur: quando a conuersis: atq; credentibus post passionem suam ac resurre ctionem dominus in celis immortalis viue re per certitudinem fidei scit. Tũc quasi re muneratus iob cernit: quãdo in maiestatis sue potentie sicut est deus creditur et eius fi dei subiici hij qui prius restiterant videntur In fine igitur mundi credentes hebrei cõue niant: ⁊ humani generis redemptori in potẽ tia diuinitatis quasi sano iob obligationum suarum vota psoluant. Unde ⁊ subditur. Ter A

ET dederunt ei vnusquisq; ℣ XII ouem vnã ⁊ inaurẽ auream vnam. Quid p ouem nisi innocẽtia: Quid p inaurem nisi obedientia designatur? ¶Per ouem quippe simplex anim⁹: per inaurẽ ve ro ornatus humilitatis gratia audit⁹ expri mit. Sed quia ad ostendendam virtutẽ obe diẽtie occasio oportuna se prebuit: libet hãc paulo vigilãtius solicituscq; discutere: ⁊ quã ti sit meriti demõstrare. Sola nanq; virtus est que virtutes ceteras menti inserit: inser tasq; custodit. Unde ⁊ primus homo prece ptum quod seruaret accepit. Cui se si vellet obediens subdere: ad eternã beatitudinem sine labore peueniret. Hinc samuel ait: Me lior est obedientia quã victima: ⁊ auscultare magis q̃ offerre adipem arietum: quaq; pec catum ariolandi est repugnare: ⁊ quasi scel ydolatrie nolle acquiescere. Obedientia q̃p pẽ victimis iure pponit: quia per victimas aliena caro per obedientiam vero voluntas propria mactatur. Tanto igitur quisq; deũ citius placat quãto ante eius oculos repres sa arbitrij sui superbia gladio pcipiẽtis se im molat. Quo contra ariolãdi peccatũ inobe dientia dicitur: vt quãta sit virtus obediẽtie demonstretur. Ex aduerso igit melius ostẽ ditur: quid de eius laude sentiatur. Si enim quasi ariolandi peccatum est repugnare et quasi sceluꝫ ydolatria nolle acquiescere: sola est que fidei meritum possidet sine qua quis q̃ infidelis esse cõuincit: etiam si fidelis esse videatur. Hinc per salomonem in ostensiõe obedientie dicitur: Uir obediens loquitur victorias: quia dum aliene voci humiliter: subdimur nosmetipsos in corde superamus Hinc in euangelio veritas dicit. Eũ qui ve nit ad me non eijciam foras: quia de celo de scẽdi nõ vt faciã volũtatem meam: sed volũ tatem eius qui misit me. Quid eñ si suam fa ceret: eos qui ad se veniunt repulisset. Quis aũt nesciat: q̃ voluntas filij a patris volũta te non discrepet. Sed quoniam primus ho mo qui suã facere volũtatẽ voluit a paradisi gaudio exiuit: secundus ad redemptionẽ ho minũ veniens dũ volũtatẽ se patris ⁊ nõ su am facere ostendit: pmanere nos intus do cuit. Cum igitur nõ suam sed patris volũtat tem facit eos qui ad se veniũt foras nõ eijcit

1. Re. 15. B

Pro. 21. Jo. 6. C

quia dū exemplo suo nos obediētie subijcit
viam nobis egressionis claudit. Hinc rursū
Jo. 5. ait: Non possum ego a meipso facere quicq̄
sed sicut audio iudico. Nobis quippe obedi
entia vsq̄ ad mortem seruanda precipitur.
Ipse audit si sicut audit iudicat: tunc quoq̄
obedit cum iudex venit: ne igitur nobis vsq̄
ad presentis vite terminum obedientia labo
riosa appareat: redemptor noster indicat: q̄
hanc etiam cum iudex venerit seruat. Quid
ergo mirum si homo peccator obedientie in
presentis vite breuitate se subijcit: quando
hanc mediator dei ⁊ hominum ⁊ cū obediē/
tes remunerat nō relinquit. ¶ XIII

A Sciendum vero est quod nunq̄ per
obedientiam malum fieri aliquādo
autem debet per obedientiaz bonū
quod agitur intermitti: neq̄ enim mala i pa
radiso arbor extitit: quā deus homini ne cō/
tingeret interdixit: Sed vt per melius obe/
dientie meritum: homo bene cōditus cresce
ret dignū fuerat: vt hunc etiam a bono ꝓhi
beret: quatinus tanto veri⁹ h̄ qd̄ ageret: vir
tus esset: quāto ⁊ a bono cessans auctori suo
se subditum humilius exhiberet. Sed notā/
dum q̄ illic dicit: ex omni ligno paradisi co/
medite: de ligno autem scientie boni ⁊ mali
ne tetigeritis. Qui eniz ab vno quolibet bo
no subiectos vetat: necesse est vt multa cōce
dat: ne obedientis mens funditus intereat:
si a bonis omnibus penitus repulsa ieiunat.
Omnes autē paradisi arbores ad esum do/
minus cōcessit cū ab vna ꝓhibuit: vt creatu
ram suam quam nolebat extingui sed ꝓuehi
tanto facilius ab vna restringeret: quāto ad
cunctas latius relaxaret. Sed quia nōnūq̄
nobis huius mundi ꝓspera: nonnunq̄ vero
B iubentur aduersa. Sciendum summopere ē
q̄ obedientia aliquādo si de suo aliquid ha/
beat nulla est: aliquando autem si de suo ali
quid non habeat minima: nam cum hui⁹ mū
di successus precipitur: cū locus superior im/
peratur: is qui ad ꝑcipienda hec obedit obe
diētie sibi virtutem euacuat: si ad hec etiā ex
ꝓprio desiderio anhelat: neq̄ em̄ se sub obe
dientia dirigit q̄ ad ꝑcipienda hui⁹ vite ꝓspe
ra libidini ꝓprie ambitionis seruit. Rursum
cum mundi despectus precipitur cum ꝓbra
adipisci ⁊ contumelie iubentur: nisi ex seip/
so animus hec appetat obediētie sibi meritū
minuit: q̄ ad ea que in hac vita despecta sūt
inuitus nolensq̄ descendit. Ad detrimentū
quippe obedientia ducitur: cum mentem ad
suscipienda probra huius seculi nequaq̄ ex
parte aliqua etiam sua vota comittant. De/
bet ergo obedientia ⁊ in aduersis ex suo ali/
quid habere: ⁊ rursum in prosperis aliquid
omnimodo nō haberet quatinus: ⁊ in aduer
sis tanto sit gloriosior: quanto diuino ordini
etiam ex desiderio iungitur: et in prosperis
tanto sit vilior: quanto in presenti ipsa quā
ꝑcipit gloria funditus ex mente separatur. C
Sed hoc virtutis pondus melius ostēdim⁹
si celestis patrie duorum hominum facta me
moremus. Moyses nanq̄ cum in deserto
oues pasceret: domino per angelum in igne
loquentez vocatus est: vt eripiende omni is
raelitarum multitudini preesset. Sed quia
adhuc se mente humilis extit: oblatam pro/
tinus tanti regiminis gloriam expauit: mox
q̄ ad infirmitatis patrociniū recurrit dicēs:
Obsecro domine nō sum eloquens: ab heri Exo. 4.
eniz ⁊ nudiustertius ex quo cepisti loqui ad
seruū tuum ⁊ tardioris ⁊ impeditōris lingue
sum factus. Et se postposito alium deposcit
dicens: Mitte quē missurus es. Ecce cum
auctore lingue loquit: ⁊ ne tāti regiminis po
testatem suscipiat: elinguem se esse causatur.
Paulus quoq̄ diuinitus fuerat: vt in hieru
salem debuisset ascendere ammonitus sicut
ipse Galathis dicit. Deinde post ānos qua/ Gall. 2.
tuordecim iterum ascēdi hierosolimā assum/
pto Barnaba ⁊ tito ascendi autem secundū
reuelationē. Isq̄ in itinere cum prophetam D
agabum reperisset quāta se aduersitas in hie
rosolimis maneret audiuit. Scriptum quip
pe est: q̄ idem agab⁹ zonam Pauli suis pe/ Act. 21.
dibus inserēs dixit: Virum cui⁹ hec zona ē:
sic alligabunt in hierusalem. A paulo autem
protinus respondetur. Ego non solum alli/
gari: sed mori in hierusalem paratus sum ꝓ
nomine iesu: neq̄ preciosiorem facio animaz
meam q̄ me. Preceptione igitur reuelatio/
nis hierosolimam pergens aduersa cogno/
scit: ⁊ tamen hec libenter appetit: audit que
timeat: sed ad hec ardentior anhelat. Moy
ses itaq̄ ad ꝓspera de suo nihil habet: quia
p̄cibus renititur ne israelitici plebi preferat.
Paulus ad aduersa etiam ex suo voto duci
tur quia malorum imminentium cognitionē
percipit: sed deuotione spiritus etiā ad acrio
ra feruescit. Ille presens potestatis gloriam/
deo voluit iubente declinare scz: sed deo as/
pera ⁊ dura disponente se studuit: ad graui/
ora preparare. Preeunte ergo vtrorūq̄ di/
ctuz in fracta virtute instituimur: vt si obedi
entie palmam apprehendere veraciter niti:
mur prosperis huius seculi ex sola iussione
aduersis autem etiam ex deuotione milite/
mus. ¶ XIIII

A Notandum vero est q̄ hoc loco cum inaure ouis: cum oue inauris offert̄ quia nimirum innocuis mentib⁹ ornamentū semp obedientie iungit̄: dño attestante qui ait: Oues mee vocem meam audiunt: ⁊ ego cognosco eas ⁊ sequūt̄ me. Beato igitur Iob nemo inaurem sine oue nemo ouem sine inaure obtulit: quia profecto redēptori suo non obedit: qui innocens non est: ⁊ innocens esse non potest qui obedire contemnit. Quia vero ipsa obedientia nō seruili metu: sed caritatis affectu seruanda est terrore pene: sed amore iusticie: cūcti qui ad cōuiuium veniunt: aureā inaurem obtulisse p̄hibentur: vt videlicet in ea que exhibet̄ obedientia caritas fulgeat: que virtutes omnes quasi auri more cetera metella transcendat.

B Sed quia nulla esse innocentia: nulla esse vera obedientia in multiplicibus hereticorum diuisionibus potest: ad cognitionez fidei venientes offerant ouem sed vnam: offerant inaurem sed vnā: id ē tales venāt: qui in vnitate sancte ecclesie innocui obedientesq̄ persistant. Vnū quippe diuidi per numeros nō potest: quia hoc ipsum vnum quod dicim⁹: numerus non est. Offerant igitur ouem sed vnam: offerant inaurum sed vnam: id est ad sanctā ecclesiam cum innocentia atq̄ obedientia venientes eam mentem deferant: quā sectarum scismata non diuidāt. ℣ XV

A Aperire libet oculos fidei: ⁊ illud extremum sancte ecclesie de susceptione israelitici populi conuiuium contemplari. Ad quod nimirum conuium magnus ille veniens helyas conuuantium inuitator adhibet̄: ⁊ tunc propinqui: tunc noti ad eum cum muneribus veniunt: quē in flagello paulo antepositum contēpserunt. Appropinquante enim die iudicij vel precursoris vocibus vel quibusdam erumpentibus signis: ipsa eis iam aliquo modo aduenientis domini virtus interlucet. Cui⁹ iram duz preuenire festinant: conuersiōis sue tempus accelerant. Conuersi autem cum numerib⁹ veniunt: quia eum quem paulo ante in passione deriserunt tunc virtutū opera quasi mu

B nera offerendo venerantur. Illud proculdubio hac oblatione complentes quod et cernimus magna ex parte iam factum: ⁊ adhuc credimus ex magna parte faciendu⁹ Adorabunt eum filij tiri in muneribus. Tunc nāq̄ illum plenius filie tiri in muneribus adorant cū israelitarum mentes huius mundi subdite desideriis ei quem superbientes negauerunt quandoq̄ cognito hostias suę confessionis apportant. Et q̄uis eiisdē temporibus q̄bus antichristus appropinquat: aliquatinus vita fidelium minoris esse virtutis appareat: quāuis in cōflictu illius perditi hominis grauis etiam corda fortium formido cōstringat. Helya tamen predicante roborati nō solū fideles quiq̄ in sancte ecclesie soliditate p̄sistunt: sed sicut superius diximus: ad cognitionē fidei multi quoq̄ ex infidelibus cōuertunt: ita vt israelitice gentis reliquie que repulse prius funditus fuerāt: ad sinū matris ecclesie pia omnimodo deuotione cōcurrāt. Vnde ⁊ bene subditur. ℣ XVI

Tex. A D Ominus aūt benedixit nouissimis iob: magis q̄ principio eius. Hec historice facta credim⁹: hec mistice facienda speramus. Magis enim nouissimis iob: q̄ principio benedicit̄: q⁹ quantum ad israelitici populi susceptionem pertinet: vrgēte fine presentis seculi: dolorē sancte ecclesie dñs animarū multiplici collectione cōsolatur. Tanto quippe locupletius ditabitur: q̄to ⁊ manifestius innotescit: quod ad finez presentis vite temporalitas vrgetur. Predicatores nanq̄ sancte ecclesie benedictiōe extremi temporis p̄s. ditari cōspexerat cum dicebat. Adhuc multiplicabūt̄ in senecta vberi: ⁊ bene pacientes erunt vt annūcient. In senecta sc̄z vberi multiplicabunt̄: quia cū eorum vita differt̄: semp ad meli⁹ fortitudo p̄ducit̄: eisq̄ p augmentū tēporū crescunt̄ eti- Ps. 91.

B am lucra meritorum. Bene autē pacientes sunt: vt annūcient: q⁹ celestia p̄dicantes: tanto robustius aduersa tolerant: quanto ⁊ per tolerantiā suā animarū cōmoda locupletius reportant. Sequit̄. ℣ Et facta sunt ei quatuordecim milia ouiū: ⁊ sex milia camelorū: Tex.
⁊ mille iuga boum: ⁊ mille asine: ⁊ fuerunt ei septē filij: ⁊ tres filie. Ex septem milia ouiū: ⁊ tria milia camelorū: ⁊ quingenta iuga boum ⁊ quingentas asinas: ante p̄bationē p̄cussionis habuerit: ipsa eiusdē historie p̄fatio ostēdit: que p flagellū p̄dita: ⁊ nūc sunt duplicia restituta. Filij aūt totidem sunt redditi: q̄ amisit. Septē quippe filios: ⁊ tres filias habuit: septem aūt nūc filios: ⁊ tres filias recepisse describit̄: vt ⁊ hij qui extincti fuerant: viuere demonstrent̄. Dū eñ dicit̄: Addidit dñs quecūq̄ fuerant iob duplicia: ⁊ tñ totidem filios ei restituit: q̄ amisit: nec liberos duplicit̄ addidit: cui decē postmodū in carne restituit. Decē vero q̄ amissi fuerāt: in occulta animarū vita seruauit. ℣ XVII

A Si quis autem in predictis animalibus: postposito culmo historie: vt i-

tellectuale videlicet animal pasci misteriorũ fruge desiderat: necesse est vt que sentimus agnoscat. Intelligere eñ possum⁹ q̃ in hijs animalibus aggregata fideliuz vniuersitas designet. Hinc est nanq̃ qõ p̃ps patri de filio dicit: Omnia subiecisti sub pedib⁹ eius: oues ⁊ boues vniuersas: insup ⁊ pecora cãpi. Hinc est quod ijsdem ꝓpheta sanctam ecclesiam simplices quosq̃ inhabitare cõspiciens ait: Alialia tua habitabunt in ea. Quid ergo in ouibus: nisi innocentes? Quid in camelis nisi eos qui ceteroꝝ mala transeunt exuberanti: ⁊ tortuosa mole viciorũ? Quid in iugatis bobus: nisi israelitas legi subditos? Quid in asinis: nisi simplices gentiliũ mentes accipimus? Nam quia innocẽtes quiq̃ ouium nomine designãt: testat̃ p̃s. qui ait: Nos aũt populus eius: ⁊ oues pascue eius: Neq̃ eñ qui seruare innocentiam negligũt illa interne pascue refectione satiant̃. Camelli vero nomine: aliquando in sacro eloquio dominus: aliquãdo gentiliũ superbia exprimitur: quasi excrescente desuper tumore tortuosa. Quia enim ad suscipienda onera spõte se camelus humiliat: non immerito redemptoris nostri gratiam designat. Qui in eo q̃ infirmitatis nostre onera suscipere digna⁹ est: a potestatis sue celsitudine sponte descendit. Unde ⁊ per euangelium dicit: Potestatem habeo ponendi animam meã: ⁊ potestatem habeo iterum sumendi eaz: ⁊ nemo tollit eam a me. Et vnde iterum dicit: Facilius est camelum per foramen acus transire q̃ diuitem intrare in regnuz celorum. Quid enim nomine diuitis: nisi quemlibet elatum Quid camelli appellatione: nisi propriam cõdescensionem signat. Camelus eñ per foramen acus transijt: cum ijsdem redemptor noster vsq̃ ad susceptionem mortis per angustias passiõis intrauit. Que passio velut ac⁹ extitit: quia dolore corpus pupugit. Facili⁹ aũt camelus per foramen acus: q̃ diues celorum regnum ingreditur: quia nisi ipse prius infirmitatis nostre onera suscipiens: per passionem suam foramen nobis humilitatis ostenderet: nequaq̃ se ad humilitatem illi⁹ superba nostra rigiditas inclinaret. Rursuz cameli nomine tortuosa ac plena vitijs gentilitas designat̃: sicut per moysen dicit̃. Ꝙ inclinata iam die: egressum in agro isaac in camelo sedens rebecca cõspexit ac protinus de camelo descendit: ⁊ sese pallio ad visionẽ illius verecundata cooperuit. Quẽ enim isaac aliuꝝ in eo q̃ inclinata iam die in agro egressus fuerit designabat: nisi eum qui extremo huius mundi tempore: velut in diei fine veniens: quasi in agrum foras exijt. Quia cum sit inuisibilis: in hoc mundo se visibilem demonstrauit. Quem in camelo sedens rebecca conspexit: quia eum ecclesia ex gentibus veniẽs: dum adhuc vitijs esset innixa: ⁊ nec dum spiritalibus: sed animalibus motibus inhereret attendit. Sed protinus de camelo descendit: quia vicia quibus prius fuerat superbe elata deseruit: seq̃ etiam pallio operire curauit: quia viso domino: infirmitatem sue actionis erubuit: ⁊ illa que prius in camelo libere gestabatur: descendens postmodũ verecundia tegitur. Unde eijdem ecclesie a prioze elatione cõuerse: per apostol'cam vocem quasi rebecce de camelo descendenti: sibiq̃ pallium superducenti dicitur. Quẽ eñ fructum habuistis tunc in illis: in quib⁹ nũc erubescitis. Ro.1.

XVIII

A

In bobus vero aliquando luxuriosorum dementia: aliquando laboriosa fortitudo p̃dicantium: aliquando humilitas exprimitur israelitarum. Quia eñ bouis nomine per comparationem luxuriosorum dementia designatur: Salomon indicat: qui cum male suadentis mulieris petulãtiam premisisset adiunxit. Statimq̃ eam sequitur: quasi bos ductus ad victimã. Rursum quia bouis nomine laboz p̃dicatoris exprimitur: legis verba testant̃ que aiunt. Nõ obdurabis os boui triturãti. Ac si aperte diceret. Predicatores verbi: a stipendiorum suorum perceptione non prohibeas. Rursũ quia bouis nomine plebs israelitica figurat̃ propheta asserit qui redemptoris aduentuz denuncians dicit. Cognouit bos possessorez suum: ⁊ asinus presepe domini sui. Per bouem scilicet israeliticum populuz: iugo legis edomitum signans: per asinum vero gentilem populum signãs voluptatibus dedituz ⁊ grauius brutum. Asinoruz quoq̃ ⁊ asinarum nomine: aliquando luxuriosorum petulantia: aliquando mansuetudo simplicium: aliquando vero vt prediximus: stultitia gẽtilium designatur. Quia enim luxuriosoruz petulantia asinorum appellatione per cõparationem exprimit̃: aperte declarat̃: cum p ꝓphetã dicit̃: Quorum carnes sunt: vt carnes asinorum. Rursum: quia asinarũ nomine vita simpliciũ figurat̃: redemptor noster cum hierusalem pgeret: sedisse sup asinã describit̃. Hierusale quippe visio pacis dicit̃. Quid igit̃ signat q̃ dominus sedendo asinã hierusalẽ ducit̃: nisi q̃ simplices mẽtes dum p̃sidẽdo possidet: eas vsq̃ ad visionẽ pacis Deut.25. Esa.1. B Ezech.23.

Ps.8. Ps.67. B Ps.78. Jo.10. Mat.19 C Gen.24

sua sacra sessione pducit. Rursum: quia asi/
norum nomine: stultricia gentilium designat
Isa.32. pphetа testatur dicens: Beati qui semina/
tis super omnes aquas: immittentes pedē bo
uis ⁊ asini. Sup oēs quippe aquas semina/
re est: cūctis populis fructuose vite verba p̄
dicare. Pedem vero bouis ⁊ asini immitte/
re est: vias israeliticī ⁊ gentilis populi p̄ce
ptorū celestiū vincula religare. V/XIX

A Mittere igit veritate tuata beati iob
nomine cunctis his animalib⁹ nō im
merito credimus sancte ecclesie po/
pulos designari: quatin⁹ ea que scripta sunt
dispensatione sancti spūs cuncta mirabiliter
ordinante: ⁊ transacta nobis referāt: ⁊ futu
ra p̄dicēt. Agnoscam⁹ ergo in quib⁹ fideles
atq; inocētes ex iudea populos legis dudū
pascuis satiatos. Agnoscamus i camelis ad
fidem simplices ex gentilitate venientes: qui
p⁹ius sub ritu sacrilego quasi quadam defor
mitate membrorū valde turpes ostensi sunt
videlz feditate viciorū. Et q⁹ sepe vt p̄dixi/
m⁹ sacra eloquia curāt repetere qđ affirmāt
Possunt rursum in bobus israelite accipi: q̄
si iugo legis attriti: asinis vero vt dictū est:
gētiles populi designari: q̄ dū sc. colendis la
pidibus inclinabāt: nō reluctante mēte qua
si dorso stulticie supposito q̄buslibet idolis
B bruto sensu seruiebant. Sancta ergo ecclesia
que in exordijs suis innumeris tentationib⁹
p̄ssa vel israeliticū populū: vel multos ex gē
tibus amisit: videlicet quos lucrari non po/
tuit: duplicia in fine recipit: q⁹ in ea ex vtra/
q; natione: fideliū numerus multiplicior ex/
crescit. Possunt etiā p iugatos boues: p̄di/
catores intelligi. Unde cū eos ad annūcian
Mar.6. dū dñs mitteret: teste euangelio: binos mi/
sisse describit: vt q⁹ vel duo sunt p̄cepta ca/
ritatis: vel q⁹ haberi societas minus q̄ inter
duos nō pōt: p̄dicatores sancti ex ipa quali/
tate sue missionis cognoscerēt: q̄tā cōcordiā
societatis amarent. Possunt sicut p̄diximus
p asinas mētes simpliciū designari. Sancta
vero ecclesia duplices boues atq; asinas re/
cipit: q⁹ p̄dicatores sancti qui p⁹ius formidi/
ne in ei⁹ dudum tētatione iacuerant: ⁊ men/
tes simpliciū que viete terroribus veritatez
C illi⁹ cōfiteri formidabāt: tāto iā nūc robusti⁹
in cōfessione veritatis voces suas exerūt: q̄
to debili⁹ ante timuerūt. Hec in significatio/
ne ecclesie breuiter dixim⁹: que quō eiusdez
sancte ecclesie capiti seruiant in exordio hui⁹
opis lati⁹ nō dixisse memoram⁹. Qui ergo ō
hūs sibi plenius satisfieri nitit: scōm huius
operis librum legere dignet. Jam vero si q̄
rimur vt etiā de ipso animaliū numero disse
ram⁹ cur mille iuga boum: vel mille asine: et
sex milia camelorū: et quattuordecim milia
ouiū numerent: dicere breuiter possum⁹: qō
apud secularē quidē sententiā millenari⁹ nu
merus idcirco perfect⁹ habet: q⁹ denarij nu
meri quadratū solidū reddit. Decē quippe
decies ducta fiunt centum que iā figura qua
drata: sed plena nō est. Ut autē in latitudinē
surgat ⁊ solida fiat: rursus centū decies mul
tiplicant ⁊ mille sunt. Senari⁹ autē numer⁹
idcirco p̄fect⁹ est: q⁹ primus in numeris com
plet partib⁹ suis id est sexta sui parte ⁊ tertia
⁊ dimidia: que sunt vnū ⁊ duo ⁊ tria que in
summā ducta sex fiunt: nec ali⁹ ante senariuz
numerū reperit: q̄ suis partib⁹ dum diuidit
tota ei⁹ summa cōpleat. V/XX

A Sed quia cuncta hec per sacre scrip/
ture celsitudinē p̄ficiendo transcen/
dimus: ibi senarium: ibi septenariuz
ibi denariū: ibi millenarium: vnde sit perfe/
ctus inuenim⁹. Senari⁹ quippe numer⁹ in
scriptura sacra perfectus est: quia in mundi
origine dominus que primo die cepit: sexto
die opa impleuit. Septenari⁹ in ea p̄fectus
est: q⁹ omne opus bonū septē spirituū virtu
tibus agit: vt ⁊ fides simul ⁊ opera cōsume
tur. Denari⁹ numer⁹ in ea p̄fect⁹ est: q⁹ lex
in decem p̄ceptis concludit: omnisq; culpa
nō amplius q̄ per decē verba cohibet atq;
narrante veritate operatores vinee denario
remunerant. In denario quippe tria iungū
tur ad septem: homo autem qui ex anima cō
stat ⁊ corpore in septem qualitatibus conti/
netur. Nam tribus spiritalibus: ⁊ quattuor
corporalibus viget. In dilectione etem dei
tribus qualitatibus spiritaliter excitatur cū
ei per legē dicitur. Diliges dominum deum
tuum: ex tota mente tua: ⁊ ex tota anima tua
⁊ ex tota virtute tua. Corporaliter vero qua
tuor qualitatibus cōtinet: quia videlicet ex
materia calida ⁊ frigida: humida ⁊ sicca cō/
ponitur. Homo ergo qui ex septem qualita/
tib⁹ constat: denario remunerari dicit: quia
illa p̄fectione supne patrie septem nostra ad
tria iunguntur eterna: vt homo contempla
tionem trinitatis accipiat: ⁊ de remunerati/
one operis quasi quodā denario consumat⁹
viuat. Vel certe qđ septē virtutes sunt q̄b⁹
in hac vita laborat: dū q̄ eis in remunerati/
one cōtēplatio trinitatis reddit: vita laborā
tium denario remuneratur: sed perfectus q̄s
q; etiam in hac vita denarium accipit: dum
eiusdem septem virtutibus: spem: fidem cari
tatemq; coniungit. Millenarius quoq; nu

merus in sacro eloquio perfectus accipitur: quia appellatione eius vniuersitas designatur. Unde scriptũ est: verbi quod mandauit in mille generationes. Cum eñ nequaq̃ credendum sit q̃ ad centum generationes mundus extenditur: quid aliud mille generationibus: nisi vniuersitas generationum figurat? Beat⁹ igit̃ Iob quatuordecim milia ouium recipit. Quia eñ in sacra ecclesia virtutum perfectio ad vtrunq̃ sexum ducit septenarius in ea numerus duplicatur. Et sex milia camelorum quia plenitudinez in illa operis accipiunt: q̃ ab illa dudũ viciorũ suorum feditate perierũt. Mille quoq̃ iuga boum ac mille asinas recipit: quia israelitas atq̃ gẽtiles doctos ac simplices post tentationum casus in culmine perfectionis assumit. Septem quoq̃ filios ⁊ tres filias recipit: quia eorum mentibus quos septẽ virtutibus generat: ad perfectionis summã spem: fidem: caritatemq̃ coniungit: vt tãto verius prole sua gaudeat: quanto suis fidelibus nil deesse virtutis pensat. XXI

A Sed quia hec succincte transcurrim⁹ nunc ipsis quoq̃ indagandis filiarũ vocabulis intendamus. Sequitur. Et vocauit nomẽ vnius diem: ⁊ nomen secunde casiam ⁊ nomẽ tertie cornustibij. Hec nomina pro eo q̃ a virtutibus sumpta sunt: apte curauit interpres non ea sicut in arabico sermone inuẽta sunt ponere: sed in latinũ eloquiũ versa apertius demonstrare. Quis eñ nesciat diẽ vel casiam latina esse vocabula. At vero cornustibij quãuis non cornus. sed cornu dicitur: nec cantantiũ fistula tibiũ sed tibia dicitur: ⁊ vocat̃ in latina tamen lingua sermonis genere minime custoditorum credo prodere maluit: atq̃ in eius lingue de qua transferebat: proprietate pdurare. Uel quia per cornu vel tibiã vnũ verbũ ex vtroq̃ composuit: vtrunq̃ verbum per vnã ordinationis partẽ in latina lingua transfusum quo voluit genere licite vocauit. XXII

A Quid est ergo q̃ prima filia beati Iob dies dicit̃: secũda casia: tertia vero cornustibij vocata memoratur: nisi quia genus humanũ quod benignitate conditoris atq̃ eiusdem misericordia redemptoris eligitur: istis nominibus designat̃. Homo nãq̃ quasi dies ex conditione claruit: q⁹ hunc auctor suus ingenite innocentie splendore resparsit. Sed sponte sua ad peccati tenebras lapsus: quia dum veritatis lucem deseruit: quasi in nocte se erroris abscõdit. Unde alias dicit̃: secutus est vmbram. Sed q⁹ auctori nostro non defuit largitas bonitatis sue etiã cõtra tenebras iniquitatis nostre eũ quẽ prius potenter ad iusticiã cõdidit: potẽtius redimẽdo postmodũ ab errore reuocauit. Cui q⁹ post casum suũ illa cõditionis sue pristina firmitas defuit: cũ ꝫ bella itima repugnantis corruptionis multiplicib⁹ donoruz suoruz virtutib⁹ fulsit. Que nimirũ virtutes pficientiũ in noticia ceterorũ hominũ: quasi suauitate odorum fragrant. Hinc est eñ qõ p paulũ dicit̃: Christi bon⁹ odor sum⁹ deo. 2.Cor.2. Hinc q̃ sancta ecclesia in electis suis quandã fragrantiã suauitatis odorata in cantico/rũ cãtico loquit̃ dicẽs: Donec rex in recubitu suo est: nardus mea dedit odorẽ suũ. Ac si aperte dicat: Quousq̃ meis obtutibus rex apud se in requie secreti celestis abscondit̃: electorũ vita miris virtutũ odoribus exercetur: vt quo adhuc eũ quẽ appetit nõ videt: ardenti⁹ p desideriũ flagret: Rege quippe i recubitu suo posito: nardus odorẽ dat: duz quiescentem in sua beatitudine dño: sanctorum virtus in ecclesia magne nobis gratiaz suauitatis amministrat. Quia ergo ⁊ cõditũ luce innocentie claruit: ⁊ redẽptũ genus humanũ exercitio bonorũ operum odorẽ suauitatis asperſit: prima filia recte dies: ⁊ secũda nõ incongrue casia nominat̃. Bene aũt casia dicit̃: que in tanto sublimis vite odore dilatat̃. In ipsa quippe sua origine in qua iust⁹ homo conditus fuerat: tantis quantis nunc opus est virtutibus non indigebat: q⁹ si stare sicut est conditus vellet: hostem extra positũ vincere sine difficultate potuisset. Post q̃ vero per ascensum hominis semel aduersari⁹ ad intima irrupit: laboriosius iã victor eiicit̃: qui adhuc impugnans sine labore repelleret̃. Multa nãq̃ nũc exhibẽda sunt: q̃ in paradiso necessaria non fuerũt. Nunc ãp/pe opus est virtute patientie: laboriosa eruditione doctrine: castigatione corporis: assiduitate precis: confessione delictorũ: inundatione lacrimarum: quorum pfecto omnium conditus homo nõ eguit quia salutis bonuz ex ipsa sua conditione percepit. Egro quippe poculum amaram porrigit̃ vt ad salutis statum morbo subleuato reuocetur. Sano autem nequaq̃ percipitur: quid accipiat vt conualescat: sed a quib⁹ caueat ne lãguescat Nũc ergo maioribus studijs vtimur: cuz salutem nequaq̃ seruamus habitam: sed reparare curamus ablatam. Et quia omnes hũ annisus nostre reparatiõis magnis intra sãctã ecclesiã opinionib⁹ pollent nomen secunde filie velut casia ex merito redolet: vt quia

prima filia quasi dies extitit p dignitatē con
ditionis: secunda casia sit per fragrantiā for
titudinis: ex gratia redemptoris. ¶ XXIII
Ps.44. A Unde ⁊ eidem veniēti redemptori p
prophetā dicit̄ Mirra ⁊ gutta ⁊ ca
sia a vestimētis tuis a gradib⁹ ebur
neis: ex quibus te delectauerūt filie regū in
honore tuo. Quid ei mirre gutte ⁊ casie no
mine: nisi virtutum suauitas designat̄: quid
eburneis gradibus nisi magna nitens forti/
tudine ꝓficientium ascensus exprimitur. Re
demptor igitur veniens mirra: gutta: ⁊ casia
in vestimento vtit̄: qr ex electis suis quibus
se misericorditer induit: mire virtutis fragrā
tiā aspergit. In q̄bus iste odor ab eburneis
gradibus ducit̄: quia in eis virtutuz opinio
nō ex ostensione simulationis: sed ex veri ac
solidi operis ascensu generat̄. ¶ Bene autem
subdit̄: ex quibus delectauerūt te filie reguz
in honore tuo. Sancte nanq̄ anime ab anti
quis patrib⁹ ad cognitionez veritatis edite
redemptorē suum in eius honore delectant:
quia ex eo q̄ bene agunt sue laudi nil vendi
cant. Quia vero tertio ordine est humanuz
genus etiam carnis resurrectione renouatū
in illo concentu eterne laudis assumitur: ter/
B tia filia cornustibij vocat̄. Quid enim p cor/
nustibij nisi letātiū cantus exprimitur? Ibi
enim veraciter adimpletur quod modo p ꝓ
Ps.115. phetā dicit̄. Cantate domino canticum no/
uum. Ibi veraciter adimplet̄ vbi canticum
laudis dei nō iā ex fide: sed ex specie cōtēpla
ta cantabit̄. Ibi a nobis conditor noster lau
dum suarū veraces cātus recipit: qui huma
num genus ⁊ condendo diem ⁊ redimendo
casiam ⁊ assumendo cornustibij fecit. Qui ei
lux fuimus conditi: ⁊ nūc sumus casia redē
pti: erimus quādoq̄ cornustibij in exultati/
one eterne laudis assumpti. Sed priusq̄ ad
nuptiarum thalamuz sponsa perueniat: om
nem a se vite feditatem respuit: ⁊ sponsi amo
ri preparās sese per species virtutum comit.
C Studet quippe interni arbitris iudicio pla/
cere: ⁊ intimis desiderijs sb̄leuata fedos mo
res conuersatiōis humane trāscendere. Un
de bene ⁊ eijsdem filiab⁹ beati iob subditur.
Non sunt autem inuente mulieres speciose
sicut filie iob in vniuersa terra. Electorum
quip pe anime omne humanuz genus quod
in terra secundum hominez conuersatur sue
pulchritudinis decorem transcendunt: quā
doq̄ se exterius affligendo despiciunt tanto
se intus verius componunt̄. Hinc est enim
q̄ sancte ecclesie que electorum pulchritudi
Ps.44. ne decoratur per psalmistam dicitur. Concu
piuit rex speciem tuam. De qua paulopost
subditur: Omnis gloria eius: filie regum ab
intus. Nam si foras gloriam quereret: intus
speciem quam rex concupisceret: non habe.
ret. ¶ XXIIII
In quaquidem quāuis multi virtu/ A
tum decore fulgeant: atq̄ ipsa viuē
di perfectione ceterorum merita ex/
cedant: nonnulli tamen quia ad altiora asse/
quenda non sufficiunt: infirmitatis sue cōscij
pietatis eius gremio cōtinentur. Qui inquā
tum preualent: mala vitant: quāuis inquan/
tū appetunt altiora bona nō impleāt. Quos
tamē benigne dominus suscipit: eosq̄ apud
se pro modo digne retributionis admittit.
Unde ⁊ sequitur. ¶ Deditq̄ eis pater suus Tex
hereditatem inter fratres eorum. Ipse ergo
ex perfectorum merito speciose memorātur:
ipse etiam quasi ex imperfectorum typo ve/
lut infirme hereditatem inter fratres accipi/
unt. Usus nanq̄ vite veteris non habebat
vt hereditatem femine inter masculos sorti/
rentur: quia legis seueritas fortia eligens: in
firma contemnens: districte potius studuit:
q̄ benigne sentire. Sed pio nostro redemp/ B
tore veniente nullus infirmitatis sue cōscius
de sortienda celestis patrimonij hereditate
desperet. Pater enim noster inter masculos
etiam feminis iura successionis tribuit: q̄ in/
ter fortes atq̄ ꝑfectos infirmos, ⁊ humiles:
ad sortem superne hereditatis admittit. Un
de ipsa veritas in euangelio dicit. In domo Jo.14.
patris mei mansiones multe sunt. Apud pa
trem quippe mansiones multe sunt: quia in
illa beatitudinis vita non dispari vnusquis/
q̄ iuxta dispar meritum locum disparem p
cipit: sed eiusdez disparilitatis damna nō sen
tit: quia tantū sibi: q̄tum perceperit sufficit:
Sorores ergo cum fratribus ad hereditatez
veniunt: quia infirmi illuc cum fortibus ad
mittunt̄: quatinus si quis p imꝑfectionē nō
erit summ⁹: ad hereditatis tamen sortē p hu
militatez nō sit extraneus. Quas bene pau/ C
lus man siones iuxta merita distribuens insi
nuat cū ait. Alia claritas solis: ⁊ alia claritas 1.Cor.15.
lune: ⁊ alia claritas stellarum. Stella em̄ ab Tex.
stella differt in claritate. Sequit̄. Vixit au
tem post hec flagella iob centū quadragin/
ta annis: ⁊ vidit filios suos: ⁊ filios filiorum
suorum: vsq̄ ad quartam generationem et
mortu⁹ est: senex ⁊ plen⁹ dierum. In scriptu
ra sacra nō facile plen⁹ dierū ponit̄: nisi is cu
ius per eādem scripturam vita laudat̄. Va/
cuus quippe dierū est: qui quālibet multuz
vixerit: etatis sue tēpora in vanitate ꝯsumit

At cõtra plenus dierum dicitur: cui nequa/ q̃ dies supeundo transeunt: sed ex quotidia na mercede bona operis: apud iustum iudi/ cem ꝛ post q̃ transacti fuerint reseruantur.

A Sed quia sunt qui hec etiam ℣ XXV in typo sancte ecclesie interp̃tari de/ siderãt: quorum votis tanto magis obediendum: q̃to ꝛ eorum spiritali intelligẽ tie congaudendum. Si quattuordecim p denarium ducimus ad centesimum ꝛ quadra/ gesimum numerum peruenim⁹. Et recte vi ta sancte ecclesie multiplicata per decem et quattuor computat̃: quia vtrũq̃ testamen/ tum custodiens: ꝛ tam p̃m legis decalogum q̃ p̃m quatuor euãgelij libros viuens: vsq̃ ad perfectionis culmen extendit. Vñ ꝛ pau lus apostolus q̃uis epistolas quidecim scri pserit: sancta ecclesia tamen non amplius q̃ quatuordecim tenet: vt ex ipso in epistolarũ numero ostenderet: quod doctor egregius legis ꝛ euangelij secreta rimatus esset. Bene autem beatus iob post flagella viuere dicit̃: quia ꝛ sancta prius ecclesia disципline flagel/ lo percutitur: ꝛ postmodum vite perfectiõe roboratur. Que filios suos: ꝛ filios filiorum suorum vsq̃ ad quartam generationem con spicit: quia hac etate qua ãnuis quattuor tẽ poribus voluitur vsq̃ ad finem mũdi p ora predicantium: nascentes sibi quotidie sobo/ les contemplantur: Nec abhorret a vero q̃ per generationes dicimus tempora desi/
B gnari. Quid enim vnaquęq̃ successio: nisi quedam ppago est generis? Et pincerna re/ gis egypti cum vidisset somnium q̃ tres p/ pagines duceret: ioseph preditus in solutio/ ne somniorum tres propagines: tres dies re nuntiat designari. Sic ergo per tres ppagi/ nes spacium trium dierũ exprimitur: cur nõ etiam per quatuor generatiões annua quat/ tuor temporum figurantur. Sancta itaq̃ ec/ clesia videt filios suos: cum primam fideiuz sobolem conspicit. Videt filios filiorum: cum ab eisdem fidelibus ad fidẽ gigni ꝛ alios co/ gnoscit. Que etiam senex ꝛ plena dierum mo ritur: quia subsequẽte luce ex mercede quo/ tidianorum operum deposito corruptionis põdere: ad incorruptionem spiritalis patrie mutatur. Plena videlicet dierum moritur: cui labentes anni non transeunt: sed stantiuz actuum retributione solidant̃. Plena dierũ moritur: que per hec transeuntia tempora id quod non transit operatur. Unde apostolis
Jo.6. dicitur: Operamini nõ cibum qui perit: sed qui permanet in vitam eternam. Dies itaq̃ suos sancta ecclesia etiam cum presentem vi tam deserit: non amittit: quia in electis suis: tanto eorum lucem multiplicius iuenit: quã to nunc in eis ab omni tentatione se cautius. solicitiusq̃ custodit. Dies suos ecclesia non C amittit: quia sese in hac vita vigilanter quo/ tidie pensare non negligit: et ad omnia que recte facere valeat: inercia nulla torpescit. Hinc est etiam quod de illa per salomonem dicitur: Considerat semitas domus sue ꝛ pa Pro.5. nem ociosa non comedit. Semitas quippe domus sue considerat: quia cunctas sue con scientie cogitationes subtiliter inuestigat. Panem ociosa nõ comedit: quia hoc quod de sacro eloquio intelligendo perceperit: an te eterni iudicis oculos exhibendo operib⁹ ostendit. Mori autem dicitur: quia cum il/ lam eternitatis contẽplatio obstruxerit: ab hac immutabilitatis sue vicissitudine fundi/ tus extinguit: vt in ea iam hoc quod acumẽ intime visionis impediat vllo modo nihil vi uat. Tanto enim verius tunc interna conspi cit: quanto cunctis exterioribus plenius oc/ cumbit. Hanc itaq̃ mortem hanc dieruz ple nitudinem: ꝛ in beato iob vno id ẽ membro ecclesie credamus factam ꝛ in tota simul ec/ clesia speremus esse facienda quatinus ita te neatur rei geste veritas vt non euacuet̃ rei gerende prophetia. Bona enim que de san/ ctorum vita cognoscimus: si veritate carent nulla sunt: si misterium non habent minima Quia ergo per spiritum sanctum bonorum vita describitur: ꝛ per intellectum nobis spi ritalem fulgeat: vt tamen sensus a fide histo rie non recedat: quatenus tanto fixior⁹ anim⁹ in suo intellectu permaneat quãto hunc qua si in quodam medio constitutum ꝛ erga futu ra spes: ꝛ erga preterita fides ligat. ℣ XXVI

E Xpleto itaq̃ hoc opere ad me mihi A videor esse redeundũ. Multũ quip/ pe mẽs nostra etiã cũ recte loqui co/ nat̃ extra semetipsam spargit̃. Integritatez nanq̃ animi dũ cogitant̃ verba qualiter p/ ferant̃: quia trahũt exteri⁹ minuunt. Igit̃ ꝛ publico locutionis redeũdũ est ad curiã cor/ dis: vt quasi in quodã concilio cõsultatiõis ad meipsum discernendum cõuocem cogita tiones mentis: quatinus ibi videam ne aut incaute mala: aut bona nõ bñ dixerim. Tũc enim bene dicitur bonum: cuz is qui dicit so li et: a quo accepit: id appetit placere q̃ di/ cit. Et quidez mala me aliqua: ꝛ si dixisse nõ inuenio: tamẽ quia omnino non dixerim nõ defendo. Bona vera si qua diuinit⁹ accipiẽs

dixi: meo videlicet vicio minus me bene dixisse profiteor. Nam ad me intrinsecus rediēs postpositis verborū foliis: postpositis sententiarū ramis: dum ipsam subtiliter radicē mee intentionis inspicio: deo quidem me ex ea summopere placere voluisse cognosco: & eidem intentioni qua deo placere studio: furtim se nescio quomodo intentio humane laudis interserit. Quod cū iam postmodū tarde q̄z discerno: inuenio me aliter agere qđ scio me aliter inchoasse. Sic eñ sepe intentionez nostram dum ante dei oculos recte incipit: occulte subiuncta ꝛ eam velut in itinere comp̄hendens intentio humane laudis assequit̄ sicut p necessitate quidē cibus sumit̄: sed in ipso esu dum furtim gula surrepit: edendi delectatio permiscet̄. Unde plerunq̄z cōtingit vt refectionē corporis quā salutis causa celpimus causa voluptatis expleamus. Fatendum est igitur quod rectā quidem intentionem nostram q̄ soli deo placere appetit: nonnūq̄z intentio minus recta: que de donis dei placere hominibus querit insidiando comitatur. Si autem de his diuinitus districte discutimur quis inter ista remanet salutis locꝰ quādo ꝛ mala nostra pura mala sūt: ꝛ bona que nos habere credimus pura bona esse neq̄z possūt. Sed hoc mihi facere opere p̄cium credo: quod fraternis auribꝰ omne qđ in me latenter ipse reprehendo incunctanter aperio. Quia enim exponendo non celaui: quod sensi confitendo non abscondo qđ patior. Per expositionē patefeci dona: p confessionem detego vulnera. Et q̄z in hoc tam magno humano genere nec paruuli desunt qui dictis meis debeāt instrui: nec magni desunt qui cognite mee valeant infirmitati misereri: per hec vtraq̄z alijs fratribus quantū possum curam confero: ab alijs spero. Illis dixi exponēdo quod faciant: istis aperui cōfitendo quod parcant. Illis verborū medicamenta nō subtraho: istis laceratione vulnerū non abscondo. Igit̄ queso vt quisquis hec legerit apud districtum iudicem solaciū mihi sue orationis impendat: ꝛ omne quod in me sordidum deprehendit fletibus diluat. Orationis autē atq̄z expositiōis virtute collata: lector meus in recōpensatione me superat: si cum p me verba accipit: p̄o me lacrimas reddat.

¶ Exaratū diligentissimeq̄z emendatuz est opus p̄esens moraliū sancti Gregorij pape In officina Nicolai keslers Basilieñ. Anno domini. M.cccc.lxxxxvi.

Iste liber pertinet ad carthi ppe trectum ex testamento
godefridi iacobi vicarii ecclie sancti nitini

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6